Comentaria Jacobi de Marquilles super vsaticis barchiñ.

BIBLIOTECA NACIONAL

Ex libris Petri Hieronymi Marguia a Mendieta

A

¶ Anteq̄ vsatici. ij
viij ¶ Aguayt ⁊ encalç xxxj
lv ¶ Alij quoq3 milites clxj
lxxvj ¶ Auctoritate ⁊ rogatu.j. cxix
lxxxix ¶ Accusatores. ccxliiij
xcj ¶ Aucte ⁊ rogatu.ij. ccxlvj
cxxiiij ¶ Aliū nanq3 cccxxxj
clxviij ¶ Affirmantis cccxcv
clxxij ¶ Ad honorē eius cccxcvij

B

xij ¶ Baiulus interfectus xlj
xxvij ¶ Bataya lxxvj
lxxj ¶ Bonū vsaticū ccvj

C

iij ¶ Cū dn̄s. R. bn̄garij v
x ¶ Ciues aūt ⁊ burgēses xxxv
xvj ¶ Captus xlviij
xxxij ¶ Castlani cj
xlvij ¶ Cunctū malū cxlvij
lxij ¶ Camini ⁊ strate clxvij
lxiij ¶ Cōstituerūt etiā.j. clxxiiij
lxx ¶ Cōmunia ccv
lxxiiij ¶ Cechiam ccxiij
xcij ¶ Cōstituerūt etiā.ij. cclxij
cxxxij ¶ Cōstituerūt igit̄ cccxlij
cxxxvij ¶ Cōstituerūt etiā cccxlviij
cxlij ¶ Cum tp̄ribus ccclxj
clij ¶ Castrū ccclxxviij
cliij ¶ Cū in cōtentiōe ccclxxx
clxvj ¶ Clerici cccxciij
clxxj ¶ Cū in celebri curia cccxcvij
clxxiij ¶ Cū int̄ nr̄os milites cccxcviij

D

xiiij ¶ Debilitatio xlv
xxviij ¶ De oīb⁹ nāq3 cōib⁹ cau. lxxxiij
xlj ¶ De alijs nāq3 bausijs cxxxvij
liij ¶ De alijs nāq3 rusticis clix
cj ¶ De cōpositione cclxxviij
cij ¶ De om̄ibus hoībus cclxxix
cvj ¶ De baiulijs cclxxxv
cix ¶ De reb⁹ ⁊ facultatib⁹ ccxciij
cxxxiij ¶ Deniq3 cccxliij
cxxxviij ¶ De intestatis cccxlix

E

xx ¶ Et si q̄s ad aliquē criminalem foliam dixerit. lv.
xlv ¶ Et si q̄s a ptāte cxlvj
lxxvij ¶ Exheredare ccxxiij
lxxxvj ¶ Et testes ccxxxix
xciij ¶ Ex magnatibus cclxij

F

viiij ¶ Filius militis xxxij
lvij ¶ Feudos clxij

H

ij ¶ Homicidiū iij
iiij ¶ Hec sunt vsualia xxij
cxiiij ¶ Hoc qd̄ iur̄ est sctōr̄ cccj.
clxiiij ¶ Homicide cccxcj

I

xj ¶ Judei cesi xxxviiij
lj ¶ Judei iurēt clvij
lxj ¶ Itē statuerūt.j. clxvj.
lxvij ¶ Itē statuim⁹ cxcvij
lxviiij ¶ Itē statuerūt.ij. cciiij
lxxx ¶ Judiciū in curia datū ccxxix
lxxxj ¶ Judicia curie ccxxxiiij
xcvij ¶ Itē statuerūt cclxxiiij
cxx ¶ In baiulia cccxxiiij
cxxv ¶ Itē cōstituerūt cccxxxv
cxxviij ¶ Itē statuerunt cccxxxvij

L

xcvj ¶ Laudauerūt cclxx

M

vij ¶ Miles vero xxx
xxj ¶ Malefacta lviiij
xxix ¶ Magnates lxxxix
lxvj ¶ Moneta cxcj
xcv ¶ Mulieribus cclxix.
cxij ¶ Mariti vxores ccxcviij
cxxxvj ¶ Miles vero cccxlviij

N

lxxxviij ¶ Nullus vnq̄ ccxliij
clvij ¶ Nemini ccclxxxiiij.
clxiij ¶ Nullus homo cccxc

O

xxiij ¶ Omnes hoīes.j. lxij
xlviij ¶ Omnes hoīes.ij. cliij

L

¶ Omnes hoies.iij. clvj
lx ¶ Oēs quippe naues clxv
xcviij ¶ Omnia malefacta cclxxiiij
cxxij ¶ Oēs hoies.iiij. cccxxviiij.
clvj ¶ Oēs cause ccclxxxj
clxv ¶ Oportet cccxciij

P

xxiiij ¶ Placitum mandet lxvij
xxv ¶ Placitare lxxj.
xxvj ¶ Placitū iudicatū lxxiij
xlij ¶ Potestatem cxxxix.
lxviij ¶ Princeps nanq; cxcviiij.
lxxviiij ¶ Possunt etiā ccxxviij.
lxxxv ¶ Precipimus ccxxxviij
xc ¶ Per scripturā ccxlv.
cxl ¶ Priuilegia ccclviij.
cxlv ¶ Precipimus ccclxviiij
clxvij ¶ Pater ꝯtra filiū cccxciij.

Q

xxxiiij ¶ Qui fallerit cxx
xxxv ¶ Qui viderit cxxiiij.
xxxvj ¶ Qui solidus cxxvj.
xxxvij ¶ Qui seniorem.j. cxxviiij.
xxxviij ¶ Qui ira ductus cxxx
xxxviiij ¶ Qui seniorē.ij. cxxxij
xl ¶ Qui se sciente cxxxiiij.
lxiiij ¶ Qm̄ ꝑ iniquū clxxv
lxxxij ¶ Quicūq; subdiaconē. ccxxxv
xciiij ¶ Quia iusticiā. cclxv.
cxxvij ¶ Q; si filij. cccxxxvij
cxliij ¶ Quoniā ex ꝯq̄stiōe.j. ccclxiij
cxliiij ¶ Quoniā ex ꝯq̄stiōe.ij. ccclxv.
cliiij ¶ Quicūq; violenter. ccclxxx.
clv ¶ Qui aliena. ccclxxxj

R

xiij ¶ Rusticus interfectus xliij
lxxiij ¶ Rochas. ccxij
cvij ¶ Rustic⁹ si desemꝑauerit ccxc
cxvij ¶ Rusticus vero. cccxx.
cxviij ¶ Rusticus etiam. cccxxj.

S

vj ¶ Si q̄s se miserit ī aguayt xxvij
xv ¶ Si q̄s aliquē ꝑcusserit. xlvij.
xvij ¶ Si q̄s aliquē quolibꝫ ictu liij
xviij ¶ Si quis impulerit. liiij.
xix ¶ Si q̄s ad aliquē spuerit lv
xxx ¶ Si contradixerit. xcv
xxxj ¶ Si a vicecomitibus. xcviiij
xxxiij ¶ Si q̄s suū feudū. ciiij
xliij ¶ Si q̄s in curia. cxliij.
xliiij ¶ Similiter ⁊ si senior. cxliiij
xlvj ¶ Sil'r sit inter magnates. cxlvj
xlviiij ¶ Sacramentū sit. clv.
lij ¶ Sacramēta rustici clviij
liiij ¶ Senex miles. clx.
lvj ¶ Sacramēta burgensiū clxij.
lviij ¶ Si quis alicui. clxiij
lviiij ¶ Si quis occiderit clxv.
lxv ¶ Simili modo. clxxxj.
lxxij ¶ Strate ⁊ vie publice ccvj
lxxv ¶ Si quis iudeo ccxvj
lxxviij ¶ Si quis filium ccxxv
lxxxiij ¶ Si q̄s per treugam ccxxxvj
lxxxiiij ¶ Stabilierunt ccxxxvj.
lxxxvij ¶ Scilicet quando. ccxlj
c ¶ Si q̄s de homicidio cclxxvij
ciij ¶ Si q̄s aliqd̄ malum.. cclxxxj
ciiij ¶ Si q̄s homines. cclxxxij.
cv ¶ Si q̄s cōtra alium cclxxxiij
cviij ¶ Si quis virginem ccxcj.
cx ¶ Similiter de rebus ccxcvj.
cxj ¶ Si autē mulieres. ccxcvij.
cxvj ¶ Sarracenis. cccxviij.
cxix ¶ Solidos. cccxxij.
cxxj ¶ Si quis dixerit cccxxviij
cxxvj ¶ Statuerūt etiam. cccxxxvj
cxxviiij ¶ Statuerūt equidē cccxxxviij
cxxx ¶ Statuerūt etiam cccxl.
cxxxj ¶ Similiter nempe cccxlj
cxxxiiij ¶ Si ille q̄ pliuiū cccxliiij
cxxxv ¶ Si q̄s seniorē suū. cccxlvij.
cxlj ¶ Solidus. ccclviiij.
cxlvj ¶ Si dominus. ccclxxj.
cxlviij ¶ Si q̄s testamentū. ccclxxiij
cxlviiij ¶ Si quis baiuliā ccclxxv
cl ¶ Si senior ccclxxvj.
clj ¶ Si quis acceꝑit. ccclxxvij.
clviij ¶ Statuimus. ccclxxxvj.

j	¶ Anteq̃ vsatici.	ij
ij	¶ Homicidium.	iij
iij	¶ Cum dõnus. R. berñgarij.	v.
iiij	¶ Hec sunt vsualia.	xxij
v	¶ Ut qui interfecerit.	xxiiij
vj	¶ Si q̃s se miserit ĩ aguayt.	xxvij
vij	¶ Miles vero.	xxx
viij	¶ Aguayt e encalç.	xxxj
viiij	¶ Filius militis.	xxxij
x	¶ Ciues aũt ⁊ burgẽses.	xxxv
xj	¶ Judei cesi.	xxxviiij
xij	¶ Baiulus interfectus.	xlj
xiij	¶ Rusticus interfectus.	xliij.
xiiij	¶ Debilitatio.	xlv
xv	¶ Si q̃s aliquẽ ꝑcusserit.	xlvij
xvj	¶ Captus.	xlviij
xvij	¶ Si q̃s aliquẽ quolibꝫ ictu	liij
xviij	¶ Si q̃s impulerit.	liiij
xix	¶ Si q̃s ad aliquẽ spuerit	lv
xx	¶ Et si quis ad aliquẽ criminalem foliam dixerit.	lv
xxj	¶ Malefacta.	lviiij
xxij	¶ Unaqueq̃ mulier	lviiij
xxiij	¶ Omnes homies.j.	lxij.
xxiiij	¶ Placitũ mandetur.	lxvij
xxv	¶ Placitare.	lxxj.
xxvj	¶ Placitũ iudicatũ.	lxxiij
xxvij	¶ Bataya.	lxxvj.
xxviij	¶ De oĩbꝰ nãq̃ cõibꝰ causꝰ	lxxxiij
xxviiij	¶ Magnates.	lxxxviiij
xxx	¶ Si contradixerit	xcv.
xxxj	¶ Si a vicecomitibus.	xcviiij.
xxxij	¶ Castlani.	cj.
xxxiij	¶ Si q̃s suũ feudũ.	ciiij
xxxiiij	¶ Qui fallerit	cxx
xxxv	¶ Qui viderit.	cxxiiij
xxxvj	¶ Qui solidus	cxxvj
xxxvij	¶ Qui seniorem.j.	cxxviiij.
xxxviij	¶ Qui ira ductus.	cxxx
xxxviiij	¶ Qui seniorem.ij.	cxxxij.
xl	¶ Qui se sciente.	cxxxiiij
xlj	¶ De alijs nãq̃ bausijs.	cxxxvij.
xlij	¶ Potestatem.	cxxxviiij
xliij	¶ Si quis in curia.	cxliij
xliiij	¶ Similiter ⁊ si senior.	cxliiij.
xlv	¶ Et si quis a potestate.	cxlvj.
xlvj	¶ Silr sit inter magnates	cxlvj
xlvij	¶ Cunctũ malum.	cxlvij.
xlviij	¶ Omnes homies.ij.	cliij.
xlviiij	¶ Sacramentũ sit.	clv
l	¶ Omnes homies.iij.	clvj
lj	¶ Judei iurent.	clvij.
lij	¶ Sacramenta rustici.	clviij
liij	¶ De alijs nãq̃ rusticis	clviiij
liiij	¶ Senex miles.	clx
lv	¶ Alij quoq̃ milites.	clxj
lvj	¶ Sacramẽta burgẽsiũ.	clxij.
lvij	¶ Feudos	clxij
lviij	¶ Si quis alicui.	clxiij.
lviiij	¶ Si quis occiderit.	clxv.
lx	¶ Omnes quippe naues.	clxv.
lxj	¶ Item statuerũt.j	clxvj.
lxij	¶ Camini ⁊ strate.	clxvij
lxiij	¶ Constituerũt etiã.j.	clxxiiij.
lxiiij	¶ Quoniã per iniquũ.	clxxv
lxv	¶ Simili modo.	clxxvj.
lxvj	¶ Moneta.	cxcj.
lxvij	¶ Item statuimus	cxcvij
lxviij	¶ Princeps nãq̃.	cxcviiij
lxviiij	¶ Item statuerunt.ij.	cciiij
lxx	¶ Communia.	ccv.
lxxj	¶ Bonũ vsaticum.	ccvj
lxxij	¶ Strate ⁊ vie publice.	ccvj
lxxiij	¶ Rochus.	ccxij
lxxiiij	¶ Lechiam.	ccxiij
lxxv	¶ Si quis iudeo.	ccxvj.
lxxvj	¶ Auctẽ ⁊ rogatu.j	ccxviiij
lxxvij	¶ Exheredare.	ccxxiij
lxxviij	¶ Si quis filium.	ccxxv
lxxviiij	¶ Possunt etiam.	ccxxviiij
lxxx	¶ Judiciũ ĩ curia dicũ.	ccxxviiij
lxxxj	¶ Judicia curie.	ccxxxiiij
lxxxij	¶ Quicũq̃ subdiaconẽ.	ccxxxv
lxxxiij	¶ Si quis per treugã.	ccxxxvj
lxxxiiij	¶ Stabilierunt.	ccxxxvj
lxxxv	¶ Precipimus.	ccxxxviij
lxxxvj	¶ Et testes	ccxxxviiij
lxxxviij	¶ Scilicet quando.	ccxlj.

lxxxviij ¶ Nullus vnquã. ccxliij
lxxxix ¶ Accusatores. ccxliiij.
xc ¶ Per scripturã. ccxlv
xcj ¶ Auctate ⁊ rogatu.ij. ccxlvj.
xcij ¶ Cõstituerũt etiã.ij. ccxlvij
xciij ¶ Ex magnatibus. ccxlvij.
xciiij ¶ Quia iusticiã ccxlv
xcv ¶ Mulieribus. ccxlviiij
xcvj ¶ Laudauerunt. ccxlx
xcvij ¶ Item statuerũt. ccxlxiiij
xcviij ¶ Omnia malefacta. ccxlxiiij
xcviiij ¶ Treuga data. ccxlxv.
c ¶ Si ꝗs de homicidio. ccxlxvij
cj ¶ De cõpositione. ccxlxviij
cij ¶ De oñibus hoibus ccxlxviiij
ciij ¶ Si ꝗs aliqꝫ malũ. ccxlxxj
ciiij ¶ Si ꝗs homines. ccxlxxij
cv ¶ Si ꝗs cõtra aliũ ccxlxxiij
cvj ¶ De baiulijs. ccxlxxv.
cvij ¶ Rusticꝰ si delempauerit ccxc.
cviij ¶ Si ꝗs virginem. ccxcj
cviiij ¶ De rebꝰ ⁊ facultatibꝰ ccxcij
cx ¶ Similiter de rebus. ccxcvj.
cxj ¶ Si añt mulieres ccxcvij.
cxij ¶ Mariti vxores. ccxcviij
cxiij ¶ Clere iudex. ccc
cxiiij ¶ Hoc qꝫ iuꝝ ẽ scõꝫ cccj.
cxv ¶ Tutores. cccj.
cxvj ¶ Sarracenis. cccviij
cxvij ¶ Rusticus vero. cccx
cxviij ¶ Rusticus etiã. cccxj
cxviiij ¶ Solidos. cccxij
cxx ¶ In baiulia. cccxiiij.
cxxj ¶ Si quis dixerit cccxviij
cxxij ¶ Omnes hoies.iiij. cccxxviiij
cxxiij ¶ Christiani. cccxxviiij.
cxxiiij ¶ Alimannãꝫ. cccxxxj.
cxxv ¶ Item pstituerunt cccxxxv
cxxvj ¶ Statuerũt etiã. cccxxxvj
cxxvij ¶ Qꝫ si filij. cccxxxvij
cxxviij ¶ Item statuerunt cccxxxviij.
cxxviiij ¶ Statuerũt equidẽ cccxxxviij
cxxx ¶ Statuerũt etiam cccxl
cxxxj ¶ Similiter nẽpe cccxlj
cxxxij ¶ Constituerũt igit cccxlij
cxxxiij ¶ Denicꝫ cccxliij.
cxxxiiij ¶ Si ille ꝗ plinii. cccxliiij.
cxxxv ¶ Si ꝗs seniorẽ suũ cccxlvij
cxxxvj ¶ Miles vero. cccxlviij.
cxxxvij ¶ Constituerũt etiã cccxlviij
cxxxviij ¶ De intestatis. cccxlviiij
cxxxviiij ¶ Vnaquecꝫ gens cccly
cxl ¶ Priuilegia. ccclvij
cxlj ¶ Solidus aureus. ccclviij
cxlij ¶ Cum tpribus cccljj
cxliij ¶ Qñ er cõquestiõe.j. cccljij
cxliiij ¶ Qñ er cõquestiõe.ij. cccljv
cxlv ¶ Precipimus cccljx.
cxlvj ¶ Si dñs cccljxj
cxlvij ¶ Vidua cccljxj.
cxlviij ¶ Si ꝗs testamẽtũ cccljxiij
cxlviiij ¶ Si ꝗs baiuliã cccljxv.
cl ¶ Si senior cccljxvj
cli ¶ Si quis acceperit cccljxvij
clij ¶ Castrũ cccljxviij
cliij ¶ Cũ in cõtentiõe cccljxx
cliiij ¶ Quicꝫ violenter cccljxx.
clv ¶ Qui aliena cccljxxj
clvj ¶ Omnes cause cccljxxj
clvij ¶ Nemini cccljxxiiij.
clviij ¶ Statuim⁹ cccljxxvj
clix ¶ Si ꝗs inscio. cccljxxvij
clx ¶ Si ꝗs alienũ cccljxxviij.
clxj ¶ Si ꝗs ꝑ pecuniã cccljxxix.
clxij ¶ Si ꝗs fallum cccljxxx.
clxiij ¶ Nullus hõ cccxc
clxiiij ¶ Homicide cccxcj
clxv ¶ Oportet cccxciij
clxvj ¶ Clerici cccxciij
clxvij ¶ Pater ptra filiũ cccxciij
clxviij ¶ Affirmantis cccxcv
clxix ¶ Si ꝗs in alieno cccxcv
clxx ¶ Si ꝗs promiserit cccxcvij.
clxxj ¶ Cũ in celebri curia cccxcvij
clxxij ¶ Ad honorẽ eius cccxcvij
clxxiij ¶ Cũ inc nfos milites cccxcviij

clviiij	¶ Si quis inscio.	ccclxxxvij.
clx	¶ Si quis alienũ.	ccclxxxviij.
clxj	¶ Si q̃s ꝑ pecuniã	ccclxxxix
clxij	¶ Si quis salsum	ccclxxxviiij.
clxviiij	¶ Si q̃s in alieno	cccxcv
clxx	¶ Si quis ꝓmiserit	cccxcvij
	Ꝺ	
xcviiij	¶ Treuga data	cclxxv
cxv	¶ Tutores	cccxj
	V	
v	¶ Ut qui interfecerit	xxiiij
xxij	¶ Unaqueq; mulier	lviiij.
cxiij	¶ Uere iudex	ccc.
cxxxix	¶ Unaqueq; gens	ccclv
cxlvij	¶ Uidua	ccclxxj
	X	
cxxiij	¶ Xp̃iani	cccxxviiij.

Finis tabule.

Reuerendissimo patri et dño domino Petro de Cardona Ep̃o vrgelleñ. ⁊ Principatus cathalonie dignissimo Cancellario Johãnes andreas Riquer jureconsult⁹ ⁊ doctor: ac Regie curie judex/cum felici auguratione seip̃m.

SIq̃d vnq̃ adeo ĩmortali petij pater Reuerẽdissime/in quo mihi bñ optatũ esse censeam: id in p̃mis fuisse cognosco/cũ ille a me rogat⁹ fuerit: vt mihi qñ vitã meã/studia mea/actiones oẽs: ⁊ cogitat⁹ meos tibi vouere tibi dicare possem occasiõez prestaret. Nondũ mihi ꝓpe q̃d eẽt barcinon. quãta sui senatus gloria: q̃ vite ciuilis ⁊ vrbane ratio notũ erat: cũ diuine v̄tutis tue claritas aures meas circũsonabat: ⁊ me ad tacitã in te deuotiõez excitauit. Porro vbi ad hãc nostri principat⁹ digniorẽ vrbez fata me ꝑpulere. te aĩo. te oculis semꝑ ita

ꝯtẽplat⁹ suꝫ: vt nõ maiore cultu ⁊ reuerẽtia quẽpiã venerari ⁊ obſuare potueriꝫ. Cerne
bã em̃ quãta in te patrie nr̃e ſita eẽt gl̃ia. qua prudẽtia / q̃ dexteritate / q̃ oĩm beniuolẽtia
ſublimia ⁊ excelſa nat⁹ ad imperia. Cancellariã regiã adminiſtrares. qua ꝓpter preſtãtiſ-
ſimã v̄tutẽ tuã prudẽtiſſima geſta oĩa altiſſima ꝯſilia palã in oĩm ſ̄mone p̄dicabã: ac in
oĩm hoĩm cõgreſſu tuã gl̃iaꝫ: tuã ingenij ſublimitatẽ / mores ĩtegerrimos: ⁊ diuinã pe-
ne ſapientiã afferre nõ dubitabã. Nec tñ interea conq̃eſcere aĩo poſſe videbar: donec me
um hoc in te ſtudiũ ⁊ obſeruãtiã inſigni quopiã mũere ⁊ memorãdo tibi poſteriſq; ma
nifeſtũ facerẽ. Cui deſiderio cũ nihil ſatiſfacere magis poſſe q̃ litteraria monimẽta du-
cerẽ: ecce nouũ mihi nũc ſidus illuxit. Inueni Jacobũ de marquillijs barchñ. ciuẽ: preſ-
byterũ redditib⁹ paupeꝫ: ſꝫ iuriũ ſcĩa ⁊ animi libertate ditiſſimũ. q̃ tãta viuaciſſimi ĩge
nij vbertate barçhinonẽſes vſus illuſtrauit: vt nihil magis dolendũ ſit: q̃ tãto eũ tp̄re ĩ-
ter obſcuras latebras delituiſſe. Nec poſſum ſatis demirari pater ampliſſime intãta li-
broꝝ impreſſiõe q̃ tãta obliuio: q̃ tãta neſcio dicã negligẽtia an bonoꝝ ingenioꝝ liuen
cia hũc tã egregiũ vtriuſq; iurꝫ interp̄tẽ in obſcuro deſordeſcere: oblitterari: ⁊ ꝓpe depe
rire pateret̃. Intelliges q̃ppe prudẽtiſſime dñe quãto detrimẽto. R. p. ꝑ illuſtre op⁹ iſtud
delituerit: q̃toq; ip̄i⁹ nũc comodo ſub tuis auſpicijs in lucẽ ꝓdierit. Quãobrẽ me nũc fe
liciſſimũ iudicaui Sapiẽtiſſime pat̃ q̃ in hac alma cathalonie p̄ncipe barçhinone hac
nr̃a tẽpeſtate ⁊ hoc etatꝫ nr̃e curriculo extares cui opus iſtud inſigne merito cõſacraret̃.
Recipe igit̃ clariſſima fronte vt tui moris eſt Jacobũ de marquillijs quẽ tibi a tenebrꝫ
⁊ interitu redẽptũ aut verius arreptũ exhibet ſeruus tu⁹: quẽ tanto magis ſublimij ho
nore ⁊ iocũdiore vultu recipe ac cõplecti debes: q̃to magꝫ ille ꝓgenitores tuos ãtiquos
a q̃b⁹ iſti vſus. cathalonie editi ⁊ cõditi fuiſſe noſcuntur p̄ ceteris oĩbus ſuo digno volu
mine ac lr̃is illuſtrauit. Nã auſim dicere poſt ꝑactos diuini officij labores ad quos tua
diuina v̄tus te iam p̄deꝫ aſciuit hac vna lectiõe nihil ſanti⁹ / nihil grati⁹ iucũdius nihil
cõtingere poterit. Hũc tuo noĩe dedicam⁹ hũc tuo numini cõſacram⁹: auſpicioq; tuo vi
uet q̃ iam ꝓpe perierat inueniẽtq; iure cõſulti oẽs fontẽ vberrimũ ⁊ ſcaturientẽ quo ſo-
lo ardentẽ ſitim ſedare queãt quo ſolo in p̄ncipatu nr̃o honorẽ ⁊ gloriã nanciſcant̃ cui⁹
ſola lectiõe maximi in hac ꝓuintia reputent̃ qui p̄us credebãt̃ minimũ profeciſſe lege-
turq; preſtãtiſſime pater ſub tutela tua ſup barçhiñ. ⁊ vniuerſos cathalonie vſus Jaco-
bus de Marquillijs preſbyter reuerẽdus. ⁊ in decretꝫ preclariſſimus bacallarius. ciuis
barçhinoñ. ⁊ incola qui ſono incredibili ſopitos excitabit diſſipatos ĩ diuerſa volumi-
na iuriũ cultores ſtabiliet ⁊ cõuocabit / ſuiſq; comẽtis digniſſimis maximuꝫ honorem
vel inde ꝓmerebit̃ q̃ iam ꝓpe mortu⁹ tua gl̃ia ĩmortalis fiet nõ amplius interiturus.
Vale pater candidiſſime vnicũ cumulatiſſime ſapĩe nature opus. Et ad tuũ Johãneꝫ
andreã riquer / qui ꝓ tuo in primis obſequio ⁊ vniuerſo rei. p. incremento ac barçhino-
nis vrbis ĩmortali gl̃ia ſuiſq; expenſis Jacobũ de Marquillijs optime correctũ ⁊ emen
datũ Impreſſionib⁹ tradidit. Mi diue / ſpes mea vnica / aliquãdo Reſpice.

Agnifice di

gnitatis/mireq; pietatis/ac ꝓmpte tuitionis viris dñis Berñardo capila. Petro romei. Petro fra. Berẽgario lull. ⁊ Philippo de ferraria/hoc anno insignissime ciuitatis barchñe consiliarijs. noĩe/⁊ vice vniuersitatis: ⁊ singulariũ ciuitatis ipius: ⁊ eoꝝ Jacobꝰ marquilles ꝑsbyter/minimꝰ in decretis baccallariorũ/ciuis ⁊ incola ciuitatis cuius supra/⁊ in octuagenaria etate cũ vno cõstitutus/nllmq; obtinẽs beneficiuz/nisi quandã in ecclesia barchñe capellaniam valoris septẽ librarũ cuz dimidia barch. vel circa. Salutẽ ac gradus vtriusq; salutis iuxta votum bone rei dare consultũ. ⁊ presentis habeť vite presidium: ⁊ eterne remunerationis premiuz cernit expectare. xij. q. ij. c. bone rei. Hinc est prudentissimi ac multũ honorabiles dñi/q; cum antiquissimus vsaticorũ liber vestre ciuitatis ꝑclare insufficiẽtia lectoꝝ/parte catholica/in qua omĩmode ipsi barchñ. vsatici seruantur ꝓ legibus videať tendere ad occasum Cũq; nature deproperet nouas edere formas que leguz laqueis nõ sunt inodate. vt. C. de ve. iur. enu. l. ij. §. sz q: diuine. ⁊ in feu. que fuit ꝑma causa be. ami. c. i. §. sed q: natura. coll. x. Nõ est admiratione dignũ si vsatici fuere conditi ⁊ barchñe tanq̃ a capite nuncupati qui nõ cõprehendũtur iure romano. Et q: omne

op⁹ in noīe dñi īchoādū docet. C. d offi. p̄
fec. p̄to. afri. l. ī noīe dñi in p̄n. ex̄ de testi.
c. ī noīe dñi. ⁊. xxiij. di. c. ī noīe dñi. Et in
quolibꝫ p̄ncipio sp̄ magn⁹ de⁹ ⁊ saluator
nr̄ iesus xp̄s: ⁊ ei⁹ auxiliū est īuocādū vt ī
auc̄. de armis ī p̄n. coll. vj. vt sic decens sit
p̄ncipiū ⁊ vniuersa bñ ⁊ cōpetēter gerant̄
vt in auc̄. quo opor. ep̄os circa p̄nc̄. coll. i.
Aīaduertēs nēpe ꝙ cūctos lr̄atorie scīe a
matores expedit opaꝫ dare studio īdefes-
so vt sua ī euū mēoria relinq̄tur. Idcirco
ego Jacob⁹ marq̄lles p̄sbyt̄ qui. ā. filius
gignasij Ilerde ꝯfidēs de sapīe diuine ad
iutorio: ⁊ in ip̄a p̄ncipalr̄ mētē meā diri-
gēs. oīaqꝫ h̄ ⁊ īfra mis gesta ī ei⁹ sola dis-
positiōe ꝯtrito corde pōnes. Ad laudē glo
riā ⁊ honorē tāte ciuitatꝫ hui⁹ barch̄. vr̄i-
qꝫ eiusdē dñoꝝ ꝯsiliarioꝝ vr̄oꝝqꝫ ī ip̄a cō
siliariali dignitate successoꝝ: ac toti⁹ rei
publice tā ip̄i⁹ ciuitatꝫ q̄ totius terre ca-
thalonice p̄dictū libꝝ vsaticoꝝ/ dñtis jac̄.
de mō. iu. bertrādo de seua. ja. d vallesica:
⁊ ja. calis ⁊ alijs dñis ⁊ doctorib⁹ ⁊ ip̄orū
dictꝫ me adherēdo nihilqꝫ eis detrahēdo/
tremebūde assumpsi glosandū: adeo vt ī
illo nōnll'a q̄ noui ꝑ om̄ia fere ab ip̄is ⁊ a
lijs doctoꝝ scp̄turꝫ ⁊ dictꝫ paucꝫ additꝫ cō
pilādo ⁊ q̄ didici patrocinādo fidelr̄ scri-
bere curo. ⁊ pādere cāꝝ patronis. judici-
busqꝫ ⁊ alijs ītuētib⁹ non postpono. Et lꝫ
modica sit mea discretio vel scīa si aliq̄ di
ci p̄t. nō tñ a senib⁹ ⁊ discretꝫ appatus h̄ q̄
māna p̄t merito nūcupari ꝯtēpnat̄ ab ho
mine modice scīe. qꝛ sic̄ māna iux̄ cuiussi
bet gustū in sapore se ꝯuertebat Ita h̄ ap
parat⁹ quo ad sui materiā oīb⁹ legētibus
iux̄ sanū ītellectū plenarie m̄debit. Quia
qñqꝫ dñs reuelat mīori qd̄ maiori noluit
reuelare. Nec ob h̄ infert̄ iniuria. vt. C. d
offi. rectorꝫ ꝓuīcie. l. potiorꝫ. īmo mīoꝝ re
uelatio. ⁊ scīa maiorib⁹ dꝫ eē gaudium et
glīa. vt. xcv. di. c. esto ī fi. Et q̄libet etiā se-
nex q̄tūcūqꝫ ꝑit⁹ dꝫ eē ꝑat⁹ ab anniculo
edoceri: etiā si pedē in foueam teneret. vt
xxiiij. q. iij. c. si habes. ⁊. ff. de fideiuſ. lib.
l. apud iul'. Nec nobiles nec senes negli-
gūt a puerꝫ ⁊ iuuenib⁹ edoceri. vt. xxxviij.
di. c. vlti. ¶ His itaqꝫ p̄libatꝫ supplico per
humilime sctē ⁊ īdiuidue trinitati p̄ri vi
delicet ⁊ filio ⁊ spūi sctō a q̄ oīb⁹ collata
sunt hoīb⁹ maxīa dona vt hr̄ in auc̄. in al
legato ti. quo oppor. ep̄os in p̄n. q̄tꝫ. meo
dignet̄ adesse p̄nci°. meqꝫ ꝑ mediū ducēs
ingeniolū augeāt. intellectū dilucidet. ⁊
scribēda v̄itate doctrine decoret. finē quo
qꝫ tribuat ꝯdecētē. In noīe igr̄ ip̄ius sctē
trinitatꝫ ⁊ sub ip̄i⁹ confidētia. miscdieqꝫ
matris alme btē Marie v̄gīs gl'iosissime
ac sctē Eulalie hui⁹ insignis barchñe ci-
uitatꝫ patrone admirabilis/ necnō ⁊ bea
ti jacobi apl'i ad īchoatiōeꝫ hui⁹ appatus
māna vt p̄mittit̄ nūcupati/ ⁊ vob̄ dñis cō
siliarijs p̄dictꝫ noīe. ⁊ vice vestris ac hui⁹
barch̄. ciuitatꝫ preclarissime a me īdigno
cū om̄i hūilitute directi venio ī hūc q̄ seq̄
tur modū. exorās v̄o posseten⁹ vos ac cau
sarū patronos/ ⁊ iudices necnō quosuis
alios hūc appatū ꝑlegētes. vt si min⁹ bñ
q̄ expediret scp̄tū sic laboretis. laborētqꝫ
potius ꝯstruere q̄ destruere: qꝛ labor fuit
colligere ⁊ compilare ⁊ vtilitatem cuꝫ la-
bore defectui anteponatis: benigniter et
anteponāt. Adeo vt vos ⁊ illi ab vniuer-
so creatore nostro: qui in centuplum re-
munerat omne bonum perpetuum con
sequi premium Valeatis. valeātqꝫ ⁊ ha-
bere. Datꝫ ⁊ actuꝫ est hoc in ciuitate bar-
chinone predicta que capud est totius ca
thalonie principatus. Queqꝫ per vniuer
sum orbem pro singularissima Ciuitate
nominata est. Regnāte victoriosissimo
principe ⁊ Rege aragoñ. Comiteqꝫ bar-
chinone domino Alfonso quarto. Die
martis secunda mensis Aprilis. anno a
natiuitate domini. M. quadringentesi-
mo. quadragesimo octauo. Regniqꝫ ip-
sius domini regis. xxxiij.

BIBLIOTECA NACIONAL

Anteq̃ vsatici.

ci. Casus. Ne malefacta oĩa remanerẽt ipunita/judices vt esmẽda de ill' oĩ casu ꝛ euẽtu fieret ante missionẽ vsaticorũ judicabãt: Nisi p sacrm vel batayã seu p aquã frigidã siue calidã ipa malefacta essent excusata: seu defensata. Forma ꝟo hec faciẽdi liq̃dius edocet. Jn ter. h. d. vide tertũ. ¶ Nota. j. vt in summa. ¶ Nota scdo ſm ja. calis. q dñs Rex bngarij Comes barch. recitat ꝟ modũ judicãdi ĩ cathalonia p judices ante editiõez vsaticorũ obſuatũ. ¶ Nota. iij. ſm ja. de mõ. iu. q ipe dñs comes ꝓponens vsaticos siue iura in cathalonia seu comitatu Barch. ꝓdere ꝛ facere ꝓmittit q̃tuor vsaticos. Jn quor duob9 ꝓmis. s. in ꝟ ꝛ seq̃nti recitat ius antiquũ. vtputa q̃lr judices ante editiõem vsaticorũ judicare solebãt. Jn tertio cũ dõnus ponit cãm q̃re vsatici fuert cõditi. Jn q̃rto hec st̃ vsualia/dic q vsatici fuere tracti siue facti ex q̃busdã vsib9 lã in curijs vsitat̃ ꝛ forte detract̃. Jnde mutat̃ ꝛ addit̃ pluribus put visus extitit expedire. ar. in ꝓma ꝓstõne. C. q̃b9 spãlr. ꝛ in phe decretaliũ volumis ãtiq̃. §. plt. ꝛ li. vj. ĩ phe circa mediũ. p ꝟ vide qõ scripsi j. ĩ vsa. iiij. hec st̃ vsu. sup verbo decurialibus vsib9. ¶ Nota. iiij. ſm eũdẽ ja. de mõ. iu. q ꝟ vsa. ꝛ seq̃ns vident loq̃ de criminalibus caus tm̃. ꝛ vident distinguere int̃ crimina q̃ pñt redigi siue esmẽdari. ꝛ crimina q̃ nõ pñt esmẽdari. Sil'is hr̃ dist. j. in vsa. iiij. q̃ se sciẽte. ꝛ ĩ vsa. se. ¶ Nota. v. ſm ja. de vallesica q vsatici ad vsuz hoĩz ĩ cathalonia degẽtiũ facti st̃ ꝛ ordiati: vt boni in pace viuãt: ꝛ mali puniant. vt. iiij. dist. c. facte. ¶ No. vj. ſm cuz q hec dictio ante q̃ñq; denotat cõtinuatiõez tp̃is. vt. ff. de ritu nup. l. q̃ in ꝓuincia. §. fi. Q̃ñq; est aduerbiũ tp̃is. vt. l. ordinarior. C. de coarta. li. x. ꝛ ff. de ꝓcario. l. cum precario. ꝛ l. ꝓduci. ff. de testi. Q̃ñq; ponit ꝓ q̃. vt. l subem nullã. C. ꝟ sa. san. ec. ꝛ C. ꝟ naui. nõ excusã. l. ij. li. xj. ꝛ c. capellan. ex. ꝟ fer. Q̃ñq; posit oñsiue vt ꝟ ostẽdẽdo videl; q̃lr se regebãt judices anteq̃ vsatici fuissent missi vt ĩ pñti vsa. ꝛ ꝟ hr̃ in. c. ꝓpsq̃. xxvij q. ij. ꝛ ex. de ꝟbo. sig. c. qõ dr. ꝛ p hosti. in. c. cũ ꝓtigat. ex. de offi. dele. Et tales vsus curiarũ q̃ in curijs ãtiq̃ obſuabant ꝛ practicabant nõ erãt ordinati: ꝛ min ĩ scriptis redacti ꝓpt qõ facti st̃ vsatici fossius eos exponẽdo. vt. l. ij. §. ij. ff. de ori. iur. Et faciũt ꝑdicta ĩ arm. q si testes deponãt: q viderũt talẽ fundũ possidẽtẽ añ. xl. ãnos: q videant deponere q hodie possideat ꝛ q sit possessio ꝓtinuata. vide qõ de hui9di ctiõe anteq̃ remissiue scpsi. j. in glo. seq̃n. ¶ No. vij. ſm eũdez ja. de valleſ. q vsatici vocant ꝛ st̃ leges. vt p. j. in vsa. cxlij. cuz tp̃ib9 in ꝑn. ꝛ ppls ꝓcessit vt scriberet. vt j. in vsa. iij. cũ dõn Rex. ibi laude etiã ꝛ cõsilio suor ꝓbor hoim ꝛc. ꝛ in sil'i q chi. ĩ l. ij. ĩ glo. sua. §. expediti sum. ꝟ. st vr. C. q̃ sit lõ. ꝓsue. ¶ No. viij. ſm eũ q vsatici pñt dici ꝓstones qr comes barc. ꝓstituit ipsos vt ꝟ. ꝛ. j. ĩ vsa. lxiij. cõstituert cũ suis sp. Et iõ artat oẽs q̃ erãt subiecti comiti barch. ĩ q̃b9 iurisdictiõe. nã cũ ill' ꝑt facere cõstitutiones iur nota. q jnno. in. c. cũ accessissent. ex de cõsti. glo. st nũq̃d. sed nõ artat alios q̃ nõ st̃ subditi dicto comiti iur nota q chi. l. l. i. C. de sum. tri. ꝛ q Bm. ĩ spec. ti. de cõsti. ꝟ. sed no. p ꝟ vide qõ scripsi j. ĩ vsa. ergo judiciũ ĩ curia datũ. sup ꝟbo ĩ curia. ĩ nota. ij. ꝛ in. q. sed q̃ro an interlocutio ꝓncipis ꝛc. ¶ Nota. ix. q vsatici stabiles existũt ꝛ irrenocabiles. Pro ꝟ vide qõ legit. j. ĩ pace. in xpi noie. Notũ sit cũct̃. §

has nouas ꝓstones spāli nōnullos vsaticos vide qđ scpsi.j.ī vsa.iiij. hec st vsualia sup vbo ī eos pria.ī.q.iiij. No.ꝙ.ꝛ vltio.ꝙ a pncio huic cōpilatiōis vsq ad vsa.xxiij. oēs hoies i.l. exclusiue tractat de esmēdis pti lese faciēdis ꝓ delictis seu maleficijs cōmissis. vide p te. Añp.i. pusp. p hac dictiōe añ vide qđ scpsi.ē.ī glo. pri. in no.vj ꝛ.j.ī vsa.xxvij. batapa. sup vbo añp. missi. j. in cōmūi publicati siue maifestati. vt.j.ī vsa.iij. cū dōn R.ī auct. vt facte nouelle ꝓsti. post illi nuatiōez earū post duos mēses valeāt. §. i. coll. v. ꝛ iux nota. p bar. i. l. oēs. ff. de iusti. ꝛ iur. vt cūcta. i. oīa malefacta. Et q̄ cōprehēdat hec dictio: vid tex. in §. i. ꝛ p totū ti. isti. de obli. q̄ ex de be. nas. Adde qđ scpsi.j.ī vsa.xcviij. oīa malefacta ī glo.ij. oī tpre. i. oi mō. omni casu ꝛ cuētu Emēdata. i. satisfctā pti vt.j.ī vsa.cj. de cō positiōe ꝛ ī vsa.c.si q̄s de hoīcidio. ꝛ ī vsa. xiij. rustic incfect cū ibi notat per glo. ꝛ ja. de mō. iu. ꝛ me. Si nō. i. nisi eē neglecta. i. delneglectata. fin gl. ordi. vel alr nec lecta. i. excusata siue defensata p reuz siue cōuētū puta retorq̄ndo culpā agēti seu cō q̄renti ppetrādi ipa malefacta. Et seq̄tur statī forma ipi defensiōis seu excusationis p sacm. Forma ipi statiz seq̄tur ibi. Jura ego ꝛc. fm ja. cal. Vel batapā. dicit ja. cal ꝛ bñ: nō potit formā ipi alis isti batape. Et forsan nō fuabit forma tlis: q̄lez pcipit fuare dēs vsa. xxvij. batape. nec ordinatio cathal. sup batapa. que incipit bataplla ans q̄ sia jutiada ꝛc. Aquā frigidā siue calidā. ¶ No. ꝙ hec iudi siue purgatiōes ꝛ pcedētes ꝛ sil̄es iur. canonū ipbātur: vt i. c. ij. ꝛ fi. eod de pur. vul. Adde qđ scripsi. j. ī vsa. pri. ī gl. i. ī no. vij. ego ille. i. ego talis puta alodi marq̄lles. tibi illi. i. tibi tali. puta bñg cognomīs. qđ tibi hēo fcz i. qđ tibi feci. Ad meū directū. i. ad meuz ius. ꝛ ī tuo neclecto. i. ī tua culpa. emēdare. i. satisfacere. p hc sctā. sub. q̄tuor euāgelia. vel sub. q̄ ī h altari ꝓsecrata st. vt. j. in vsa. xlix. facm sit. vide qđ ibi scpsi. s. in. v. ꝛ ille sup vbo q̄ iurauerit. Et inde. i. pstito dcō iuramēto. Judicijs. ¶ No. ꝙ hec purgatio ꝛ sil̄es iudiciū vocant vt b. ꝛ ī. c. fi. eod de pur. vul. ja. cal. ꝛ bñ. ¶ Que h fz ja. de valle. iux pteta ī no. viij. q̄ ē. ē. e. vsa. in glo. i. Quid in comitib alijs cathaloñ. q̄ nō incfuerūt ī pdēdo vsaticos vt ī comite empuriarū ꝛ basilduni ꝛ alijs an astrigātur vsaticz. Et p dic ipe ja. de valle. ꝙ nō p iura ī dcā no. ē. all. Nā ī ill nll̄az hz dīs rex iurz dictionē: īmo tota iurz dictio suoꝝ comitatuū spectat ad vos. vt. j. ī vsa. xciij. ex magnatib in q̄ pmittit comitib cuz īgenijs debellare. j. eoꝝ territoriū nec ē tata aliq̄ esmēda ī eis. Jtē ī dāpnificādo seu occidēdo eos nō fuit per vsaticos aliq̄ esmēda ordīata. vt. j. ī vsa. v. vt q̄ incfecerit Sed tñ idē ja. dic ꝛ bñ ꝙ ceteri Comites cathaloñ. st astricti vsaticz. q̄tū ad ea que delinquūt vel p̄hūt ītra comitatū barch. iuxta nota. p chi. ī all. l. i. C. de sum. tri. et ca. xlij. Jtē si aliq̄s pq̄rat cc. qđ ē. j. ī cur barc. dñi regz P. ij. ꝛ ca. xv. Jtē q̄ si puētura cc. qđ ē. j. ī p curia barc. dñi regz. ja c. ij. Anō lz pl sit terra cathaloñ. q̄ comitat barch. vt. j. ī phe curie Mōtissoni dñi regis alfonsi. ij. tñ qz tota cathalonia ꝓsueuit facere vniuersitatē. vt. j. ī prohe curie jlerde dñi regis ja. ij. ꝛ vnū corp gñale vt j. ī phemijs curie. ij. ꝛ. iij. barch. ipi dñi regz ja. ij. q̄s curias dñs rex mādat ꝛ mandare ꝓsucuit oīb comitib ꝛ baronibus. militib. vniuersitatib. ꝛ ceterz in cathalonia degētib. vt. j. ī vsa. g iudiciū in curia datū. Seq̄tur ꝙ oēs comites st astricti vsaticz ꝛ pstōib. lz comes empuriarū pteste. ꝛ sit assuet ptestari: sz nō obstātibus ptestatiōib. Comes pdict interest cōtinue tractatibus curiarū public ꝛ secretz recipiēdo ctiā bñ. icia a dcō Comite bar. ꝛ in curijs p eū celebratz: ꝛ sic sue ptestatiōi ꝛrins sibi vr iux nota. i. c. cū. O. ex de cōsti. ꝛ. c. dilectus. ex de pbē. ꝛ. l. nēsem

ff.de neg.gest.⁊ ibi bar.⁊.c.ppoſuit.eꝛ̈. ð dila.⁊ p eũdẽ bar.ĩ.l.nõ ſolũ.§.morte ei⁹. ff.ð op.no.nũ.in.q.vj.⁊ ĩ.l.ð pupillo.c.ti. ⁊ in.l.aut q̃ cũ alt̃.§.ſʒ ⁊ forte.ff.ꝙ vi.aut dã.⁊ in.l.pẽa.ff.ð li.ag.Adde qð ĩ ſil'i ſcri pſi.j.in vſa.iiij.hec ſt̃ vſua*.ſup vbo ĩ eoꝝ patria.ĩ.q.ij.¶ Que° ſm jac.cal'.a q° tꝛe ꝓſtões cathaloñ.⁊ vſatici figẽt.Et vr̃ ꝙ ſtati cũ mittũtur ſeu publicanꝯ vt b̃ ĩ tex. a ꝓrio ſenſu.⁊ ĩ.l.fi.ff.de dec.ab ordi.fa. Jn ꝓriũ vr̃ tex.al's caſus ĩ auc̃.vt facte no ue cõſti.coll'.v.p to^m ti.Quid dicẽdũ breui ter ipe ja.cal'.vltimã ptẽ dicit eẽ verioꝛem: ⁊ bñ.cũ cõſtões ⁊ vſatici ſint leges ⁊ iu ra ꝓncipat⁹ catha.q̃ hñt pl'es ppl'os ligaꝛ cõmunes/⁊ ſic duo mẽſes req̃ranꝯ vt ligẽ tur.⁊ p hꝰ faciũt nota.p bar.ĩ.l.oẽs ppl'i. ff.de iu.⁊ iuꝛ.ibi q̃ro a quo tꝛe ſtatuta li gẽt ⁊c.⁊ p hẽ.bopch.i.c. cognoſcẽtes.eꝛ̈ ð cõſti.⁊ ibi pleniſſime vide ad hũc paſſuz examinatũ. Nec ob.ĩ ꝓriũ all'ata.Et ꝑ° tex. b̃/qm̃ dʒ reſtrigi iuꝛ̈ diſpoſitõeʒ iurꝛ cõis poſitã in dicta auc̃.vt fcẽ noue ꝓſti.coll'.v. qm̃ ꝓſtões ⁊ ſtatuta iterꝑtatiõeʒ recipiũt reſtrictiuã ⁊ examinatiuã a iuꝛ cõi:vt no taꝯ p bar.ĩ repetꝛ.dcẽ.l.oẽs ppl'i.ff.de iu.⁊ iuꝛ.⁊ ĩ.l.nõ dubiũ.C.ð legi.etiãꝫ ſcꝑſit de hꝰ dict⁹ ja.cal'pleniſſime ĩ ſuo directo* paꝯ ſub.iiij.dubio ꝓncipali.Min⁹ etiaʒ ob.l.fi.ff.de dec.ab or.fa.qm̃ loq̃ꝯ ibi de ſtatuto alicui⁹ ciuitatꝛ:qð citi⁹ ligat q̃ le ges ligẽt-q̃ hñt pl'es ppl'os ligare iuꝛ̈ no tata p bar.ĩ dicta.l.oẽs ppl'i in ꝑmiſſa.q. ibi q̃ro a quo tꝛe ſtatuta ligẽt ⁊c.

HOmicidiũ. ꝙ Ca- ſus.homicidiũ ⁊ cugucia q̃ p ſacr̃m vel batapã:aut p a- quã frigidã vel calidã ãte re miſſionẽ vſaticoꝝ defendi nõ poterant ſi ue excuſari ſʒ leges goꝯ.⁊ ꝓſuetudines ca thalañ.ſt̃ iudicãda.h.d.vi ð ter.¶ Nota.j. vt in ſuma°.¶ No.ij.ſm ja.de valleꝯ.ꝙ hꝰ lr̃a eſt itelligẽda p hũc modũ ꝙ q̃dã male ficia ſt̃ deducta p gẽtes hui⁹ patrie in ꝑſi deratiõe ꝙ ꝑñt excuſari vel emẽdari:⁊ de iſt̃ loquit̃.ẽ.vſa.ꝓri.⁊.j.ĩ vſa.xlj.de alijs nãꝫ bauſijs.⁊ tũc eſt firmãdũ directũ ʒ moꝛẽ iſti⁹ pr̃ie vt ĩ all'.vſa.xlj.ð alijs nãꝫ bauſijs necnõ dʒ eſtimẽdari vt dictũ eſt.ẽ.ĩ vſa.ꝓri.⁊ nil aliud fiendũ exiſtat. ¶ No. tertio ʒ eũdẽ ja.de valleꝯ.ꝙ q̃dã alia cri mina ſt̃ deducta in ꝓſideratiõe p gẽtes ꝙ eſto ꝙ hoicidiũ poſſit cõmitti caſu vl' ob defenſiõe ſue ꝓſone.Et cugucia vel adul teriũ poſſit fieri ſeu cõmitti aliq̃ cã igno rantie ꝓcedẽte inueniẽdo aliquã vxo.ali cuius in lecto credẽs ĩuenire vxoꝛẽ ſuã ꝓ ꝓpꝛiã.Et cũ ſp fuit aliq̃ culpa.⁊ lʒ hec legi nõ ſubiciebaꝯ.tñ ſm moꝛes patrie venit pũiẽda ⁊ eſtimẽdãda.vt.j.ĩ vſa.xl.q̃ ſe ſciẽte ⁊ qꝛ de facili puictũ intꝛeꝛet: ⁊ qꝛ grauia ſt̃ delicta ordinauit hꝰ lr̃a vt fiat iuſticia bello ⁊ alijs iudicijs ceſſantib⁹ niſi ĩ vſa. cxij.mariti q̃ eſt.j.vide qð ibi ſcꝑli.⁊ faci unt ad ꝑdicta ca^m vnicũ.de hoi.in ꝓn.et. v.fi.ĩ cle.⁊.c.ꝑſ byterũ.eꝛ̈ de hoi.in ãtiq̃s. ⁊.xv.q.i.c.inebꝛiauerũt.¶ Nota.iiij°.ſm ꝓſidoꝝ vt refert hꝰ ja.de valleꝯ.ꝑdict⁹:ꝙ ĩ min⁹ loth q̃ inebꝛiari potuit peccaſſe pu to q̃ filias ſuas q̃ nõ luxurie ſtimulis ſed filioꝛum amoꝛe:ne hoĩs gen⁹ penit⁹ de periret fuerãt ꝓuocate.Credebãt tamen ꝙ ſic in diluuio oẽs moꝛtui fuerãt p̃ſ ſal uatos.Jta oẽs nũc ꝓiſſe hꝰ incẽdio:marie qꝛ audiuerãt a pr̃e mũdũ piturũ incẽdio: ſic ꝓierat diluuio in ꝑterito. ¶ No.v°.ſm ja.de valleſi.ꝑmiſſuz ꝙ hebꝛei dicũt.⁊ vi deꝯ ẏm de loth ꝙ ĩpoſſibile eſt ipm ꝓgno uiſſe mulierẽ matꝛie ẏginẽ.⁊ non aduerte re de cõcubitu cũ muliere.Cũ dicant ꝙ loth cuigilãs de nocte bñ aduertit mulie rẽ iuꝛ̈ ſe:⁊ carnal'r cognouit:ſʒ ꝙ eẽt filia ignoꝛauit qꝛ calefact⁹ vino non recoluit ꝙ vxoꝛ ſua eẽt moꝛtua.ideo credebat eſſe cũ ea.Et ꝓpter hꝰ ſcꝑtura nõ dic̃ ꝙ loth ñ ſenſijt qñ cognouit mulierẽ filiã:ſed non ſentijt qñ a cubuit filia.i.qñ lectũ itrauit

cū eo. nec qñ surrexit a lecto. qz ipo patre
dormiēte, strauit lectū paternū ⁊ post im
pgnatiōez pre ite dormiēte exiuit. No.
vj. fm ja. de mō. iu. q i vsa. ō. pri. dr q i cri
minib⁹ q̄ poterāt esmēdari iudicabāt iu
dices q esmēdaret nisi re⁹ se ide purgarz
seu excusaret p sacrm. ⁊ p alterū de tribus
iuditijs. s. belli. aq̄ frigide. ⁊ aq̄ calide. In
oīb⁹ vo q̄ nō poterāt emēdari vt hoīcidia
adulteria. ⁊ silia iudicabāt fm leges got.
⁊ mores vt ḃ. Adde. ⁊ sicp3 ex pmissis q̄
delicta st̄ siue maleficia q̄ esmēdari non
pñt qō singularissime ē notabile ad ca^m.
xix. Itē q̄ls officials nr̄es ⁊c. ⁊ est. j. i p^a cu
ria barcḃ. dñi reg̃ ja. ij. qō q̄dē ca^m. pcess⁹
de sono emisso orīgo est ⁊ fundamētū. Et
pfirmat ip̄m. c. j. ī curia. ij. bar. ip̄i⁹ dñi re
gis ja. ij. c. xxiij. Itē q ca^m. curie bar. s. pri
me. v. ⁊ etiā ca^m. ⁊c. idē pfirmat necnō ei
addit. j. i curia gerūḃ. dñi reg̃ ja. pdicti. c.
vj. Itē statuim⁹ q ca^m factū ⁊c. Sz vr̄ q
illa addicio eet tp̄alis ⁊ reuocata in se. ex
q^o dñs rex Alfonsus. iij. fili⁹ ⁊ imediatus
successor ip̄i⁹ dñi reg̃ ja. ij. tenuit ordina
riā curiā i mōte albo ⁊ illā ibi finiuit. Et
l3 ḃ possit eē vm. tñ imo huic ca^m seruatū
fuit ⁊ p̄aticatū incōcusse put audiui di
ci a dño bartholo. solerij licz. in legib⁹ ci
ue viceñ. antiq^o patrono: dū erā ego jaco.
marq̄lles vicari⁹ gñal dñi epi viceñ. No.
vij. q de pdicto iudicio siue purgatiōe aq̄
frigide vl calide hr̄ etiā p. l. diuinā. vt Nu
meri. c. v. ⁊ josue. c. vj. ⁊. vij. ⁊. i. ff. c. xiiij. ⁊
xxvj. q. ij. c. i. ⁊. i. q. i. c. nōne. ⁊. xx. di. c. i. ho
die aūt ista purga^o ⁊ silles locū nō hnt. vt.
j. in vsa. clxxij. Ad honorē. quē edidit dñs
rex ja. pm⁹. Et silr ḃ casu vel sili iura cano
nica st̄ ſuāda. cū pctū̄ pcernat. ⁊ cogno
scere de pctō ecclie ptinet. Nā rōne pcti q̄
libet xpian⁹ efficit de foro ip̄i⁹. vt ex ḃ iu
di. c. nouit. p q̄ iura canonica abolet etiā
ista purga^o. vt. ij. q. v. c. ꝓsuluisti ⁊ ex ne cle
ri. vel mo. c. sñaz sanguis. p ḃ vide qō scp
si. j. i vsa. xxvij. batapa. i glo. i. in no. xvj. et
sup vbo si p militēs in. q. xix. ⁊ i gl. ff. ō for
ma vo hui⁹ purgatiōis siue iudicij q̄lr fie
ebat. vide qō remissiue scp̄si. j. in vsa. cxiij.
de iudex ī glo. i. v. ⁊ q̄lr. p ḃ etiam vide qō
nota. p hosti. i sum^a. ti. de pur. vul. ⁊ p me i
all. vsa. cxiij. de iudex ī glo. vl. ¶ No. viij. q
de hoīcidio. s. hui⁹ vsa. ⁊ pēa eiusdē hr̄ i. l.
diuīa geñ. c. iiij. ⁊ Exo. c. xxj. ⁊ Deuoñ. c.
xix. ⁊. ij. ff. c. iij. ⁊ C. ⁊. ff. ad. l. cor. de sic. ⁊
p azo. in sum^a. e. ti. p totū. ¶ No. ix. q hoī
cidiū est triplex seu tria st̄ gña hoīcidij vt
de pe. di. i. c. hoīcidio. vbi hr̄ q interfcō
res factū: detractores eoz ip̄osq̄ odien
tes hoīcide st̄. p ḃ vide qō scp̄si. j. i vsa. xl.
q̄ se sciēte: sup vbo vel a lingua i. q. i. ⁊ sup
vbo occidere. i. q. i. No. x. fm arcḃ. i. c. mop
ses. xxxij. q. ij. q equocatio est hoīcidij. Est
eñ hoīcidiū act⁹: est ⁊ volūtat̄. est etiā ho
micidiū substractiōis bñficij. ōr etiā hoī
cidiū qñ p̄cept⁹ fet⁹ ne alet: vel ad lucē ve
niat malefitijs retardat. sic ille ōr vicior
extirpator: nō solū q̄ vicia ia existentia ex
tirpat. vm etiā q̄ suborīēciā cōculcat ⁊ ex
tingit. Adde qō scp̄si in all. vsa. xl. q̄ se sciē
te. vbi. ō. ⁊. j. in vsa. xj. ju. cesi. ī glo. ij. in. q.
xv. ⁊ i vsa. c. sic̄s de hoīcidio. i gl. ij. ⁊ signā
ter in. q. vij. ⁊ vlti. ¶ No. xj. q l3 hoīcidiuz
⁊ cugucia siue adulteriū p dictas purga
tiōes siue iudicia defendi siue excusari ñ
possint vt ḃ. Est vm q de iure cōi hoīcid^m
in casib⁹ bñ defendi p̄t siue excusari i scie
tiā. §. q̄ cū aliter. ff. ad. l. acq̄. ⁊. l. vt viz. ff. ō
iusti. ⁊ iur̄. ⁊. l. mime de reli. ⁊ sūp. fu. ⁊ in
l. i. ⁊. ij. C. qñ licet. vnicuiq̄ sine iudi. vidi.
⁊ i. l. i. C. vñ vi. ⁊ in. l. vnica. de rap. vir. ⁊ i
c. significasti. ex̄ de hoi. ⁊ i. c. vnico. e. ti. in
cle. ⁊ in. l. patri. ⁊ in. l. sic eueniet. ff. ad. l.
iul. de adul. ⁊ in. l. deuotū. C. ō metat̄. li.
xij. ⁊ in. l. fz ⁊ q̄cūq̄. ff. ad. l. acq̄. cū ibi no
tat̄ et remiss. p doc. fm ja. cal. ¶ Not. xij.
q de cugucia et ei⁹ punitiōe hr̄ Ulleri. c.
v. et. ff. ad. l. iul. de adul. l. ij. et. j. i vsa. cr. si
militer de reb⁹. vide qō ibi scp̄si in glo. ij.
et. j. in vsa. lxxv. sic̄s iudeo sup vbo cugu.

in.q.i. Neclectari.i.excusari siue defendi scz p dictas purgatiões z iudicia. qñ al's de iur' goth. hoïcidiũ in casibus bñ põt defendi siue excusari.li.vj.ti.v.p totũ. z etiã de iure cõi cuius remissiões dedi z scripsi fm ja.cal'.s.in glo.pri.in no.xj. ibi videas z mẽti teneas. Scõm leges.s.goticas nõ romanas vt colligit'.j.in vsa.pri. Et nota q̃ hodie leges gotice sublate sñt nisi in ser vel septẽ casib⁹. z loco ip̃arũ hñtur leges romane. p b̃ vide qđ scpsi.j.in vsa°. lxxxj. iudicia curie. v. iudicant sup vbo ad leges. ¶ No.ij. q̃ lex est p̃scpta iustũ p̃cipiens: z ꝓhibẽs. xxiij. q.iiij.c.si eccl'ia. i fi. ¶ Not.iij. q̃ lex ꝺr eo q̃ legitie agat. iij. di.c.ois: nã plectit malos z remũerat bonos. ¶ Nota q̃rto q̃ lex a legẽdo vocata z q̃ scpta est fm ysido.li.v.ethi.c.iij. Et fm h̃ lego.gis. Vel ꝺr a ligo as. q̃ ligat vinculis z p̃ceptꝫ. De his vo vide qđ archꝺ. scripsit in.c.lex est scpta. i. di. p his etiã vide qđ scpsi.j.in vsa.cxxxix.vnaq̃q gẽs. v. lex aũt. Mores. Silis ter.est.j.in vsa.cj.de cõpoi tiõe. vide qđ ibi scpsi in glo.vlti. ¶ Et no. q̃ mos idẽ est q̃ ꝓsuetu°. s. catholonie. vt. j.in vsa.cxxxix.vnaq̃q gẽs p̃all'. v. mos vo longa. vide qđ ibi scpsi. z facit p b̃. l. moribus. ff. de rul. z pub. sub. z. §. ex nõ scripto. instl. de iur'. na. z in. l. de q̃b⁹. ff. de legi. cũ ibi notat⁹ p glo. bar. z bal. ¶ Nota. ij°. q̃ mos lõga ꝓsue° est tm̃ de moribus tracta vt in all'. v. mos vo longa. z. i. di. c. mos. vt mos. ris. est q̃dã lex viuẽdi nllo vinculo astricta: siue lex nõ scpta: sz tm̃ vsu cñ retẽta. vñ mos est qđ in ciuitate solet fieri. vel fm ysido. li. v. ethi. c. iij. Mos est vetustate ꝓbata cõsuetudo. sic est ter. in dicto vsa°. cxxxix. vnaq̃q gens. v. mos. in. ij. siue lex nõ scpta fm pap̃. z cõe ponit hugz. in decisua. c. moror. vbi etiã dic̃ q̃ hic mos. ris. id est ꝓsuetudo: vt talis mos est in hispania. i. cõsuetudo. z iste seq̃tur morẽ siue patrie. i. cõsuetudinẽ. Itẽ mos. i. vtus hois. sed in plurali ꝓpe hãc hz significationez: vt iste hz bonos mores: z ꝓprie ꝺr de bono. Unde maligni mores nõ sunt mores sed vicia. z est ibi oppositio in obiecto. sz archꝺ. in dicto. c. mos. i. di. Adde qđ scripsi in all'. c. cxxxix. vnaq̃q gẽs. in. v. mos. in. j z. ij. z. j. in vsa. cj. de cõpositiõe in glo. vlt. Judicata. s. p sniaz in vim iudicati trãsactio. Emẽdata. s. effectualr. vindicata. p h̃ vide qđ scpsi. j. in vsa. cj. de cõpositiõe. in glo. ij. z sup vbo accusare. ¶ Quero ꝓmo iur' ter. hui⁹ vsa. fm ja. de valles. q̃re hoïcidiũ nõ põt excusari: vel neclectari. i. dici: q̃n sit factũ in neclectũ alteri⁹. Et idẽ q̃re fm ipm de cugucia. cũ in istis p vsaticos eimẽda sit adinuenta: z sic excusari põt vt cetera maleficia. vt. j. in vsa. v. vt q̃ interfecerit. v. militẽ vo. z in vsa. cxij. mariti cuz. v. vxores militũ. z. j. in ꝓma curia barchꝺ. dñi regis ja. ij. c. xxv. c. Itẽ q̃ si algũ hauia treues zc̃. z in curia gerunꝺ. eiusdẽ dñi regis. ja. ij. c. xxiiij. Itẽ statuim⁹ z ordinam⁹ q̃ si aliq̃s fuerit reptat⁹ zc̃. Sed dicit ipe ja. de vallesica z bñ. q̃ hic vsa. ꝺz ita itelligi q̃ malefacta q̃ nõ põt excusari sint extimata. z sic incugucia alicui mulieri adultere nõ eẽt licitũ dicere: q̃ posset adulterium cõmittere. z h̃ regl'ariter: lz in aliq̃b⁹ casib⁹ excusẽt etiã mulier. q̃ notãtur p hoꝺi. in sum. ti. de diuor. §. quot modis. v. certi⁹. z seq̃nti. q̃ locũ possent haberi tã in masculo q̃ in fẽa. z vide hosti. in sum. ti. de matrimo. §. fi. v. sed qđ supra dictũ est. Et ita p. l. nã ad ea. ff. de legi. comes dicit in ꝓn. hui⁹ vsa. q̃ cugucia excusari nõ p̃t. vt alia crimia seu malefacta vt dictũ erat ẽ. vsa. pri. q̃ cõmittẽtes seu ꝓpetrãtes possent iurare. q̃ ad suũ ius seu directũ fecissent: z in neclecto mariti cũ etiã marito ꝓsentiente facere q̃s nõ deberet: etiã si cogerẽt. nã melius ẽ oñia mala pati q̃ peccato ꝓsentire. xxxij. q. v. c. ita ne. z ex ꝺ his qui vi. me. cã fi. c. sacris. Sed vbi mortez timeret nõ videret adult'. vt in dicto. v. sz qđ. s. dictũ est Et idẽ de hoïcidio: ex q° cñ

ille mortuꝰ est: nil sibi iuuari pōt: ꝛ mor-
tuus nil dicere poterat. Sꝫ ꝓpter crimis
homicidij enormitatē ꝓuisuꝫ est: ꝙ dñs i
terfecti ꝛ parētes ciusdē pñt cōqri de inē-
fectore. vt. j. in ꝓma curia dñi regꝫ jac. ij.
c. xxv. Itē q̄ si algu haura treues ꝛc. Sꝫ de
iure vsaticoꝝ si hoīcide neglīgāt directuꝫ
siue ius facere debēt venire in posse filio-
rū seu ꝓpinquoꝝ interfecti ad faciēdū eo
rū volūtatē sine morte. vt. j. in vsa. c. si q̄s
de hoīcidio. ꝛ in vsa. cj. de cōpositiōe. viꝺ
qꝺ in vtriscꝫ scꝑsi. ¶ Quero. ij. exꝫ ter. q̄d sit
hoīcidiū. dic ꝙ est hoīs occisio ab hoīe fa
cta. Si eñ a boue vel cane: ꝛ hmōi non ꝓ
prie ꝺr homicidiū. Est aūt dictū hoīcidiū
ab hoīe ꝛ cedo: q̄si hoīs cediū. ſm R" de
penaforti in sum. ti. de hoī. §. hoīcidiū. et
monaldus in sū. e. ti. c. hoīcidiū. de hmōi
vo materia vide latissime ꝓ hosti. in sum.
e. ti. ꝓ totū. qꝺq̄ scꝑsi. j. in vsa. xviij. hoī-
cide in glo. ij. ¶ Quero. iij. q̄d si aliq̄s vult
me pcutere: ego nō possum effugere: cū il-
le me pcutiat: nisi ego interficā illū. Nūq̄d
possuꝫ ipm interficere agressorē impu
ne. Rº sic ꝓ. l. furē. ff. ad. l. cor. de sic. cuꝫ. l.
se. Cuꝫ eñ q̄libet iniuria ꝑsonalis sit ma
ior ꝙ realis. vt. l. in ꝺuoꝝ in fi. ff. de pe. ꝛ ꝓ
ho. l. ꝓpter iniuriā realē irrepabilēꝫ possuꝫ
malefactorē occidere. ꝛō mlto magꝫ perso
nali. qꝺ mēti tene. ſm bar. in dicta. l. furē
¶ Quero. iiij. ꝙ si aliq̄s venit ꝑ me cū cul
tello exaginato: ꝛ ego occidi eū: ꝛ ita ego
ꝓbo. Nūq̄d est ꝓbata defensio. Rñº sic. ꝺ
ho est casus in. l. itaq̄. ꝛ. l. fꝫ ꝛ si quēcūq̄. ī
ꝓnci. ff. ad. l. acq̄. ſm bar. in all. l. itaq̄. qꝺ
nota. ¶ Quero. v. Gaius agredit ticium
cū armis ꝛ interfecit cū. ita ꝙ cōmittit viz
publicā: ꝛ cōmittit hoīcidiū. Nūq̄d potit
accusari ꝺ vtroq̄. Rñº nō. Iꝫ facta sint di-
uersa tñ q̄tū ad iniciū ꝓ vno facto hr̄. vt
ar. C. ad. l. iul. de vi. pu. qñ mlta. ꝛ ita no
tat Laur. in. l. q̄ de crimie. C. de accu. ꝛ ī
ho resident ibi chi. q̄ dic ꝙ est valde notabi-
le. ¶ Quero. vj. si duo sūt in territorio duo
rū iudicū: ꝛ vnus cepit aliū aggredi cua-
ginato gladio in territorio alterius: ꝛ eū
insequēdo interfecit illū in territorio al-
teri⁹. Hūc vtiq̄ i dubiū cuius iudicꝫ ꝺz ee
iusticia. dicas ꝙ iusticia illi⁹ est vbi hoīci
diū est factū. ar. dicte. l. qñ multa. C. ad. l
iul. de vi. publi. ꝛ. l. ita vulneratus. ff. ad. l.
aquil. ꝛ. l. semꝙ. ff. ꝙ vi. aut clā. Jdē in. l.
q̄ nō de crimie. C. de accu. dicit Pe. helie
doc. tholosan⁹ solēnis ꝙ ꝓ ho rñdeꝛ ad. q.
si aliq̄s insultādo ꝓcussit aliquē. An pos-
sit accusari de insultu. Facit etiaꝫ si aliq̄s
exister ī vno territorio ꝓcussit aliquē ex-
istentē in aliquo alio territorio q̄s iudex
ꝺz punire. de quo dic vt in. l. i. vbi de poꝛ.
agi oporꝛ. ꝛ ibi ꝓ bal. ꝛ alios doc. ꝛ ꝙ me vi
de qꝺ scꝑsi. j. in vsa. lviij. si q̄s alicui super
vbo armoꝝ gen⁹ in. q. iij. de insultu vo vi
de qꝺ scꝑsi. j. in vsa. vj. Siq̄s se miserit in
aguapt. in glo. ij. ꝛ signāter in. v. vltimo.
¶ Que". vij. q̄d si vasall⁹ absq̄ diffidamē-
to seu acupdamēto dñꝫ suū gaytauerit re
quisierit vel encalçauerit aut cepit. nūq̄d
tale facin⁹ ꝑt redirigi siue emēdari. Rñº
sic. vt est casus. j. in vsa. lxxj. bonū vsaticū.
vide qꝺ ibi scꝑsi. Et sic in ho casu seu casi-
bus quo ad crimia q̄ esmēdari nō pñt hic
vsa⁹ ꝛ vsatic⁹. ꝺ. ꝓri. nō hñt locū. Sec⁹ in
his q̄ esmēdari pñt vt ꝺ in nr̄a. q. ꝓ ho vide
qꝺ scꝑsi. ꝺ. e. vsa. in glo. i. ī no. ij. ꝛ. vj. ꝛ. ꝺ. ī
vsa. ꝓri. in glo. i. in no. iiij. ¶ Quero. vij.
q̄d si vaſ. dñm suū a manu vel lingua oc-
cidat: aut ei⁹ vxoꝛez adulterauerit vel ali-
qꝺ aliud malū ei fecerit sine cā iusta: An
tale facinus possit a vasallo redirigi siue
emēdari. Rñº nō. ꝛ sic casus iste ꝓbat̄ per
hūc vsa. ꝛ ꝙ vsa. ꝺ. ꝓri. cū esmēdari nō pos-
sit. ob qꝺ hui⁹ crimis siue delicti pēa est.
q" ad inēsse tñ ꝛ iniuriā dñi ꝙ vas. ī posse
dicti dñi sui cū oīb⁹ q̄ ꝓ ipm habuerit ve
nire ꝺz ad faciēdū volūtatē suā. vt. j. ī vsa.
xl. q̄ se sciēte. Nō q̄ maxīa bausia ē vt ibi
i fi. ¶ Que". ix. q̄d ī alijs bausijs ꝛ malefi-
cijs est ſiendū: q̄ tñ redirigi pñt vel esmē-
dari. dic ꝙ vaſ. tūc dño suo directum siue
ius debet firmare. vt. j. in vsa. xlj. de alijs

namq; bauſſſs ꝛ ſic iſto caſu ceſſat ſtatiz bauſia q̃ minor eſt vt ibi.vide qđ ibi ſcpſi ¶ Quero.ꝛ.an ſint alia crimia ſiue ðlicta q̃ redirigi vl emẽdari nõ poſſunt. Rñ' ſic. vt.j.in vſa.lxv.ſili modo ꝛ vſa.ſe.q̃ incipit moneta.v.q̃ vo hec oſa.vide qđ ibi ſcpſi ꝛ ſic caſus iſte cõcordat iſti vſa.ꝛ vſa.ẽ.pri. iõct̃ p me allegat̃.ẽ.e.glo.ĩ.q.vij.ĩ fine.

Vz domn⁹. iij. Eaſus. Una cũ vxore ſua ac cõſilio ꝛ laude ſuoꝝ pborꝝ hominũ domn⁹. R. bñgij. vet⁹ comes bar. victorioſiſſim⁹ viſo ꝓgnitoq; leges goticas cauſ q̃rimõijs vel negocijs cathalõie obſuari nõ poſſe vſaticoſ ꝓſti tuit ꝛ miſit.cũ qb⁹ diſtricte oẽs q̃rimõias ꝛ maleſ placitari iudicari atz ordiari emẽdari ſiue vĩdicari voluit.ꝛ ꝯ aucte iudicz ꝓcedẽdo feĉ idẽ comes quã ꝑ aucte iſerit. ꝑ.d.vide textũ. ¶ Nota.j.ex iſto vſa. qualr domn⁹. R. bñgij.comes bar. ꝛ Marchio ꝓuicie ſe intitulauit tam a bonis acq̃ſitiõis ꝛ fortune quã a bonis ſucceſſiõis et nature. ¶ Nota.ij.vt i ſũmario. ¶ Not.iij. q̃ ꝓnceps reportãdo victoriã cõſequit̃ honorẽ vt hic.qz ſubiugator ꝓſpanie ꝛc.vt ſequit̃ in ter. ¶ Nota.iiij.q̃ lex dura ꝛ aſpa ꝛ q̃ ſeruari nõ põt vt hic dicit̃ de legib⁹ goticis eſt reſecãda ꝛ alia de nouo ordinãda ꝛ mittenda vt ſnut q̃ vſatici. ¶ Nota. v. leges ꝛ jura ſpecialiter ꝛ nominatim ac expreſſe caſus iudicare debent vt hic. Et ad hoc vſatici miſſi ſunt. ꝛ in cõi publicati ſiue manifeſtati. Eũ. ¶ Nota q̃ hui⁹ dictio cũ ſummit̃ hic p qz ꝛ ſic ponit̃ cauſatiue.rõnẽ ad cõdendũ vſaticos reddens barch̃.comes dicens cum domn⁹.i.qz domus. R. bñgij.ꝛc.qđ ꝓbatur ar.ei⁹ quod dicit̃ ꝛ nota.in.l. cũ res in ꝓn. C. de ꝓba. notat̃ etiã in.c.t.in fi. ſup ẏbo cũ de ꝑbẽ. in cle. Et q̃ hui⁹ dictio cũ ponat̃ pro qz patet ex̃ de ꝑben.c.ad hoc no.in.l.penul. C. de tu.ꝛ cura.q̃ nõ ſat. de. ꝛ p barch̃. in.c.ſi de iudi.li.vj.ꝛ.e.li.de iur̃.cañ.c.i. cõcor.l. ſi ab arbitrio in.ꝓn.ff.qui ſat̃.co.ꝛ.l.vl.ff. ſi qs in ius vo.non.je.Domn⁹. ¶ Nota q̃ quidã habẽt domn⁹ ſincopatũ ꝛ bñ. Et q̃ dã habẽt dñs nõ ſincopatũ ꝛ non bñ qm̃ differẽtia eſt inter domn⁹ ꝛ dñs. nam domn⁹ ſincopatũ ꝑtinet dño terreno q̃ erat ꝛ nũc ẽ comes barch̃.ideo dicit̃ hic cũ dõnus. R. bñgij. ꝛc. dñs vo nõ ſincopatũ ꝑtinet tm̃ do creatori ꝛ ſaluatori nr̃o. ſicut eſt in ſimili in eccl'ia ſancta dei q̃m dicit̃ ĩ ꝓncipio lectiõis diminutiue ſiue ſincopatiue iube dõne bñdicere.ꝛ in fine dicitur integriter tu aũt dñe miſerere nr̃i.qm̃ primũ dirigit̃ hoi.ſcõm deo. ꝓ h̃ vide qđ nota.p barch̃.in.c.deniq;.xxj.di.ꝛ p hoſti. in ſum.ti.de offi.ar.ꝑbi.§.ij.v.ſerto pertinent ꝛc. R⁹. bñgij. ¶ Nota.q. R⁹. bñgij. vnũ tm̃ nomẽ ꝓpriũ erat huius comitis q̃ ita vocabat̃.ſ. R. bñgij. Et dicit̃ R. ethimologizando.quaſi radius mundi.ſicuti ſol ꝓdiens in oriẽte.ꝓncipaliẽ ꝓpter tria. ꝓ° eni fuit radius mũdi in vſaticos cõdẽdo.q̃b⁹ q̃rimõie iudicant̃ ꝛ malefacta puniunt̃.2° p exultatõe ſcte fidei orthodoxe i ſudãdo ĩ gẽtes barbaricas domauit.3° in tranq̃llitate.iuſticia ꝛ pace ppl'z ſuũ regẽdo aiaz ſuã p ipi⁹ cultiõe ponere nõ erpauit.iõ nõ imerito vocat⁹ fuit R. bñgij.ꝛc. ¶ Nota.ij.q̃ ꝟ. R⁹ bñgij.q̃ edidit vſaticos vixit.xlij.ãnis ĩ regimie ipi⁹ comitatus ꝛ deceſſit.vj.kl's iunij. Anno dñi.M.lxxvj. vt repit̃ ſcptũ i ſacriſtia ſedis barch̃.ꝛ per me ſcriptuz eſt.j.eodẽ vſa.ſup verbo ẏſpanie ſubiugator in nota.liij. ¶ Nota.iij.q̃ poſt iſtũ comitẽ fuerũt tres comites vocati R⁹. bñgij. Et iſte vltim⁹ intitulabat ſe comes bar.ꝛ dei gr̃a regni dñator aragone cuius pat̃ fuit frat̃ milicie templi.ꝛ in eo habitu ꝛ regula ſuã finiuit vitã vt cõtinet̃ in inſtrumẽto donatõis fcẽ illi ordini ꝺ caſtro de monteſo ꝛ plibus alijs caſtris. qđ fuit factũ Anno dñi. M.c.xxix. ꝓ hoc vide qđ ſcripſi.j. in eodez vſa. ſuper verbo

yſpāie habiugatoꝝ i nota. lv. ⁊. lvj. Et iſte
dñs. R. ⁊ dñgi. vltim⁹ ꝓxit mr̄imoniū cū
ſcā dñā aragōe noīe patronilla alīs vrra
ca ⁊ ñdam ex pncipē aragōe ⁊ obijt. viij.
yd⁹ aug⁹. Anno dñi. M°. clxij. vt reptū eſt
ſcptū vbi ſupra p ꝫ ⁊ nota. j. pria vid. j. in
vo. vſa ſup vbo yſpāie habiugatoꝝ i nota. lx
vj. ⁊. lxvij. ¶ Not. iiij. q ex poſt i ipi⁹ regno
⁊ cōitatu ſucceſſit ydefōſ⁹ alīs alfōſ⁹ ipoꝝ
cōitꝫ ⁊ regie aragonū filiꝰ q p⁹ mr̄imōiuꝫ
pdcm pm⁹ fuit rex. aragō'' ⁊ comes bar. ⁊
intitulabat ſe regē aragonū comitez bar. ⁊
roſſilliōis ⁊ marchionē puīcie ⁊ iſte regna
uit. xxxiij. ānis ⁊ obijt. xxiiij. die apl'. āno
dñi. M°. cc. xj. necnō hūit filiū dñz. p'' re
gē aragōe q intitulabat ſe petr⁹ dei gr̄a rex
aragōe comes bar. ⁊ dñs mōtiſpſſi. put cō
ſtat i quodā alio inſtrō ꝓfecto. viij. kl's octo
bꝛ. āno dñi. M. cc. v. ¶ Nota. v. q b rex pe.
p dei gr̄az repoꝛtauit victoꝛiā de bello de
vbeda gliose ⁊ mlta alia fec̄ tri ūphe ō q b⁹
ſcpſi. j. e. vſa. ſup vbo yſpāie habiugatoꝝ i no
ta. lxviij. ⁊ vid ibi ¶ Nota. vj. q dcō. R° bñ
gij antiq̄oꝝ comiti fuit fcā vēditio de ciui
tate barcb. i. de pte cū murꝫ ⁊ foꝛtaliciis ⁊
de ciuitati Gerūde ⁊ ō castro de cardōa p
dñaz ermeſſendē ſuccedēti b⁹ i dcis ciuita
tib⁹ ſeu pte eaꝝ ⁊ h̄ pcio mille vnciaꝝ au
ri vt pz p iſtꝛꝫ i regiſtro dñi regꝫ regiſtratū
i p'li'' feudoꝝ dñi regꝫ folco. cc. xxv. q ō iſtꝛꝫ
fuit fam. ij°. nonas iunij. āno. M. xxvj. Re
gnāte rege ānrico ide b pa. de valle. Vet⁹.
¶ Nota. fm ja. cal' q b comes a vetuſtate
ſeu ānq̄tate comitat⁹ bar. vocabat' vet⁹ co
mes q⁹ foꝛtā erat de ill' comitib⁹ q puīcia
as regebāt de q b⁹ fit mētio i. l. puīcialiū.
C. de erogāt. mili. āno. li. xij. ⁊ i. l. vnica. C.
de comi. q puī. regūt. e. li. vel vet⁹ dicebat'
ab ānq̄tate ⁊ ſenectute diez̄ adde q b vi
rate nitit' q ꝫ ipe comes ānq̄u⁹ ſui etate
foꝛet tñ i ſuo vbo ſtabilis erat notabiliꝫ
prudētia pdit⁹ ⁊ i aliquo mīme variabil'
q firm⁹ ⁊ gracil' iuꝛ ſui dignitatē q pcel
lebat. q comes cū C. Comes. ¶ Nota q co
mes mltiplicit ō nā qñq̄ dē comes ille q
freq̄nt aliquē cōcomitat' ⁊ q ad h̄ deſtina
nat⁹ ē vt cōcomitet' quē ⁊ eū ſequat' ⁊ de
tali nō loq̄mur h̄ de tali vo comite fit mē
tio. ff. de pe. l. ſi q⁹ forte. §. ſi q⁹ comitū. C.
de rap. vir. l. vna. §. pterea ⁊. C. ō epi. ⁊ cle.
l. raptoꝛes. §. fi. ff. ō iurīuī. l. ite apō labeo
nē. §. comitē accipe debem⁹ aliq̄n aūt ſu
mit' comes p ꝓcuratoꝛe ceſarꝫ quē comi
tē rex̄ puatax̄ appellam⁹ de iſto fit mētio
C. de offi. comi. rex̄ pua. l. vna. ⁊. C. de bo.
va. l. iij. li. x. Et ō iſto ēt loq̄mur h̄ iſte tñ il
luſtris ē. vt ē ter. C. de aſſeſſo. l. vl. circa fi. ⁊
C. vbi. cau. fiſ. l. ſi q⁹ aduerſus aliq̄n autē
ſūit' comes p illo q comitat⁹ iueſtit⁹ eſt p
ncipē ⁊ ita ſūit' h̄ q̄n rex frācie cōitatuꝫ
bar. fūdauit ⁊ de eodē j auffredū ineſtiuit
ſibi directū dñiū ītinēdo. vt vi⁹ eūdē gau
fredū tāq̄ rectoꝛē ⁊ adminiſtratoꝛē i comi
tatu ſupra dicto dimiſit q̄ ꝓbat' p id q⁹
ſcpſi. j. eodē vſa. ſup vbo yſpāie habiugatoꝝ
i nota. xlv. ſz tñ poſtea idē rex frācie enfrā
quit grifo pelos dci gaufredi filio ipm co
mitatū ab oi dñio ſuo ipꝫ liberādo vt ib⁹
habet' i nota. xlvj. ¶ Nota. ij. q alit' ꝫ vſa
ticos ſumit' h̄ comes ⁊ alit'. j. i vſa. xxv. pla
citare nā h̄ ſolū ſumit' p ſolo comite bar.
ibi vo ſumit' gñal'r p quolibet comite co
mitatū habēti i ꝓncipatu cathalōie vide
q⁹ ibi ſcpſi ſup vbo cū comite ¶ Sed q̄ro
in q̄ dignitate ē iſte comes vt comes bar.
dicas q ꝑſpectabili vt. C. de epi. ⁊ cle. l. rap
toꝛes circa ꝓn. ⁊ de offi. ꝑfec. ꝓto. affrice.
l. ij. i. ij. colūp. ⁊. C. de rap. vir. l. vna circa
me''. C. de comeſti. ⁊ ꝓtecto. l. ij. ⁊. C. ō
erogāt. mili āno. l. iege. lib. xij. Marchio.
¶ Nota fm ja. cal' q eo ꝺ marchio q cōi
tatū ⁊ marchiā. ſub. puīcie poſſidebat et
obtiebat p hac expoſitōe fac̄ ter. in. c. vno
circa ꝓn i feu. ti. q⁹ dicat' dux. marchio co
mes capitane⁹ ⁊ vaſſaſſoꝝ. adō ⁊ dic q bo
n⁹ ſubaudit⁹ ē vt p̄mittit' ō vbo puīcie. ſ.
marchio puīcie. q̄n dñs rex ildefonſ⁹ alīs
alfōſus ita ſe noiabat. vt ptz. j. i pace ilde

fōſ⁹ i ꝑn. ⁊ i pac. diuiaꝫ pt⁹ ꝑn. ibi comes bar. ⁊ marchio ꝓuicie. marchio cū iterp⁹ tat bellicoſus a marte qđ idē ē ꝙ de⁹ belli Et ide marci⁹. cia. cīū. ad martē. i. bellū p tinēs. ꝟ hugl̄. i deriua. Et q̄s ſit marchio⁹ comes dux. capitāe⁹ ⁊ vaſſuaſo⁹. vide i all⁹. c. vno. cū ibi notab⁹ p bal. fac̄ p h̄ i feu. ti. ō feu. marchi. duca. ⁊ comi. c. vno ō. phi. feu. ali. p fre. l. impialē. §. i. ⁊. §. ꝓterea ducat⁹. ⁊ ō. phi. feu. ali. p loca. v. ortatu. ¶ Et no ta ꝙ iſte tres dignitates ſūt regales. mar chionat⁹. ducat⁹. comitat⁹. ꝟ bal. i all⁹. c. vno. ō feu. marchie. ducat⁹ ⁊ comi. barch̄. ¶ Nota ꝙ huiꝰ ciuitas barch̄. diuīa fauē te gr̄a i plīb⁹ magnifica ē ⁊ egregia ꝑ h̄ vi de qđ ſcꝑſi. j. i vſa. lxxiij. cechiam ſup vbo barch̄. dic vt ibi. Et quāꝙ h̄ i ter. ꝓtineat ꝙ h̄ R⁹ bñgij ſtitularet comes ⁊ marchio bar. Attñ q̄dā dicūt ⁊ nō male ꝙ h̄ i ter. debet eē marchio ꝓuicie ꝑ h̄ fac̄ glo. ō. pr. poſt ꝓncⁱᵐ adde qđ ſcꝑſi. j. in eodē vſa. ſup vbo miſit vſaticoſ. yſpāie ſbiugato⁹ ¶ No ta ꝙ h̄ comes iō ītitulat⁹ yſpāie ſbiugato⁹ cū eſſ̄ ſtrenu⁹ i armis ⁊ ſic dic ſbiugato⁹. ſ. ꝓ. belli coſaꝫ potētiā vt colligit. j. ex mēte vſatici. cxiiij. aliū nāq̄ ſupra dcī ꝓncipes nobilē ⁊c. Et ſic idē dñs R⁹. nō ſolū ſe iti tulauit a bōis acq̄ſit⁹ ⁊ fortuitis videl⁹ a ſubiugatōe yſpāie imo ēt a bōis nature ⁊ ſucceſſiōis. ſ. a comitatu bar. ⁊ marchie ꝓ uicie l⁹ impator nō faciat mētōē de bōis nature ⁊ ſucceſſiōis i ei⁹ ītitulatōe vt colli git i phe⁹ iſtitutionū. ⁊. ff. vel⁹ cū ibi no tat⁹ ꝙ glo. ⁊ doc. ¶ Nota. ij⁰. ꝙ l⁹ magna. nec nō maria ꝑs yſpāie ipi comiti nō obe diret nichilomin⁹ min⁹ recte ītitulabat yſpāie ſubiugato⁹. Et ꝓncipal'r q⁹ ipe co mes hēbat yſpāie cōq̄ſtā. ⁊ ſic nimiꝫ ſi ō⁹ yſpāie ſbiugato⁹ vl̄ dic ꝙ h̄ ſumit ꝑs ꝓ to to⁹ ⁊ ſic ē b̄ i lra q̄dā figurā q̄ ō⁹ ſinodoches ¶ Nota. iij. ꝙ yſpāia int̄ alias ptes ꝓuici aſq̄ mūdi i mēſis ꝓpribuſq̄ diuiciis affluē ter exiſtit ꝑdotata ētq̄ varijs ⁊ ſtrenuis no bilitatib⁹ ac mūificētijs excellētiſſime ꝑ mūita de ⁊ ꝓ q̄b⁹ ſūmope philoſoph⁹ q̄dā ma gn⁹ noīe lucan⁹ iter cetera i dcis ſuis aſſe ruit ita. Quis ē ille q̄ tot ⁊ tātas ac tāgrā des ⁊ magnificas laudes de yſpāia nūcu pari poſſit ⁊ referre qm̄ ipa diua eq̄s exi ſtit fructibuſq̄ ipleta vniuerſis ex auro re fulgēs victualib⁹ habūdoſa mltiſq̄ ac ifi nit⁹ diuiciis plena iōq̄ nō imerito ꝓcete r⁹ mūdi ptib⁹ ſup aur̄ ⁊ topazio laudāda ē. ¶ Nota. iiij. ꝙ mūd⁹ a deo oīs creatore altiſſimo creat⁹ ē gen̄. c. i. iꝑs i tres ptes di uidēdo. ſ. i aſiā affricā ⁊ europā. aſia vo oc cupat duas mūdi ptes. affrīca q̄rtā ptē Et europa aliā q̄rtā ptem ſic qđ affrica ⁊ eu ropa iſil' tm̄ ꝓtinēt i ſe q̄ntū aſia occupat ꝑ ſe ſolā. ¶ Nota. v. ꝙ añ diluuiuꝫ de quo h⁹ gen̄. c. vij. ⁊ i decret⁹. xxiiij. q. iij. c. an nō diſtricta i ff. vbi cata chliſm⁹ ſūt ꝑdiluuio ſolum ppl'ata fuit aſia ſ⁹ affrica ⁊ europa minīe ⁊ ita iſcꝑt⁹ repti ē. ¶ Nota vj. ꝙ ab initio mūdi put i dcis legit⁹ ſcꝑt⁹ vſq̄ ad diluuiū ꝓia mūdi fuit etas q̄ ꝑ duos mil le ducētos q̄dragīta ānos ꝑdurauit i q̄ eta te gn̄atōes fuere decē al's septē ¶ Nota. vij ꝙ poſt diluuiū nohe cū trib⁹ filijs ſol⁹ re mānſit. ſ. ſem. chā. ⁊ iaffet ⁊ vxorib⁹ vni⁹ cu iuſq̄ eoꝝ ſem q̄ dcs fuit melchiſedech vi xit. dc. ānis ifra qđ tps hūanū gen⁹ i tres ptes videl⁹ i liberos. milites. ⁊ ſuos dep titū fuit ⁊ diuiſū. filij vo ſem fuere liberi filij chā fuī ⁊ filij iaffet milites. pm⁹ hūit medietatē mūdi. ſ. aſiā q̄ ē vſ⁹ orīētē ſcds filiꝰ hūit q̄rtā ptē mūdi. ſ. affricā q̄ ē vſus meridiē tertiꝰ filiꝰ ⁊ ſui ſucceſſores reſidua hūer̄t q̄rtā ptē mūdi. ſ. europā q̄ ē vſus oc cidētē ⁊ i q̄ eſt yſpāia fertil'r ⁊ habūda vt ſu pra i nota. iij. dcm̄ ē. ¶ Nota. viij. ꝙ iaffet filiꝰ mior clipeū ſiue ſcutū detulit. ⁊ ꝑ° cū vna aue cepit aliā ⁊ ꝓmo honorabiles do mias hr̄e fuit ces fuētes ordīauit⁊ ex iſto iaffet ꝓcreati fuere ſeptē filij quor̄ vn⁹ vēa tor̄ icepit fore. ſ. neor̄ vt gen̄. c. x. ⁊ oēs mi licia aſſuēr̄ icepr̄t ⁊ ſ'armigere exercuer̄t ſic ꝙ oēs fuer̄ milites int̄ q⁹ fuit tubal ⁊

diligenť exq̃sit⁹ suo cũ exercitu ab ipo tubal vniuersis europe puincijs vltimã ptẽ occidẽt⁹ inq̃siuit ⁊ ad sui dicionẽ occupauit q̃ vocať pspãia. ⁊ cãm q̃re hẽs. j. i. e. gť. i nota. xj. ibi vid̃ pinde sec⁹ qd̃dã flumĩe noĩe yber. villas. castra. ⁊ mãsos. tubal et ei⁹ gẽtes pstruxerũt. Ex post ad alias yspanie ptes pcesserť ⁊ ipaz pťib⁹ vill' ⁊ castr⁹ mũierũt ⁊ illas ⁊ illa ppťarũt Et quo gñe seu pspia fuit gehõ ⁊ succesiue alij pncipes q̃ vsq̃ ad herculẽ pdurarũt ⁊ pacifice yspaniã domať Ad dilunio itaq̃ vsq̃ ad herclẽ effluxi fuere ducẽti tres ãni cũ mille. sic q̃ p tps h̃ gen⁹ jaffet ⁊ tubal ei⁹ filij yspaniã pncipauit rexit tenuitq̃. ac i pace possedit ex isto eñ tubal gñatio yberoz traxit oziginẽ q̃ yberi ex ipo noĩe de tubal pmo dcĩ fuere tetubales hij tetubales ppe riparíã yber⁹ se ppťarũt cetubalisq̃ nom̃ sinẽtes nomẽ flumĩs sũpserť ⁊ celsiberos se noiať ob qd̃ ťra vocata fuit celsibería videlz illa q̃ inť mõtes pirreneos ⁊ flumẽ yber⁹ existit ⁊ ecce quõ cathalõia vocabať pmo celsibería. qd̃ nomẽ durauit vsq̃ ad pncipẽ. otgeriũ cathalo. ex quo ⁊ citra ea dẽ ťra vocata ẽ cathalõia qd̃ ita i cronicis cathalõie sẽptũ ẽ. de isto v̊o otgerio cathalo vide. j. i. e. glo. i nota. xxxix. ⁊. xl. ¶ Nota ix. q̃ hercules nobil' grec⁹ de exeua fili⁹ iouis ⁊ almene pcubĩe vir magne stature ⁊ icredibil' fortitudĩs infinita secũ aggregata fortiũ mlt'tudĩe iuue™ pene tota asia ⁊ affrica occupať⁹ ⁊ destruct⁹ classe siue nauigio cũ magno exercituq̃ grãdi ⁊ multitudĩe copia nauigauit ⁊ i finib⁹ sperie. s. stricti gibaltar⁹ ei⁹ cũ nauigio suã locauit statõez. Et aiaduertẽs q̃ mũdi finis erat ibi turres loco i eodẽ fortissimas hedificauit q̃ postea ⁊ hodie ťris strict⁹ gibaltar⁹ dicũtur erat aũt tũc i yspãia pnceps q̃dã noĩe gehõ. tria possidẽs regna gallicíã. lucitaníã ⁊ leuchã. q̃ hũc gehõ viril'r hercles debellauit. ⁊ repetito bello fortiť ac bellige reiq̃ domuit gehõ ⁊ pstituit ac tãdẽ vita eiusq̃ pr̃imõio vniuersali iq̃ puauit quo nãq̃ pacto s'biseq̃nť idẽ hercles tpib⁹ suis vt i nota seq̃nti edocet ciuitates i yspãia q̃tuor hedificauit. ¶ Nota. x. q̃ hercules hijs iplet⁹ ⁊ tyrãnide psequut⁹ ⁊ pact⁹ cartagineñ. pcedẽs j puicíã illã ad se occupauit ac fere deuastauit ⁊ tiraconã ciuitatẽ hedificauit ide pcedẽs ad municões celsiberie ibi bellũ cohact⁹ i dedicatiõez recepit. et q̃ vrgebať bellũ fortissime. iõ cohact⁹ bello clamauit dicẽs o q̃ vrgẽs bellu vñ ciuitatẽ balagarij eis hedificauit ⁊ terrã vrgellũ nũcupauit anthõic⁹ ẽt q̃ hercule cũ ipo venerat ausues opidũ cũ territorio subiugauit vñ ausonia noiať q̃ opidũ expost vic⁹ fuit dict⁹ qd̃ subseq̃nť villa fuit dcã hodie v̊o ciuitas nũcupať ide pr̃igit q̃ ex nouẽ nauib⁹ q̃s secũ hercules duxit. cũ a grecia discessit ceter⁹ ad galliciã applicať⁹ nona barcha seu nauis ad celsiberie plicuit lit⁹. ad q̃ descẽdẽs cũ hercules locũ vidiss⁹ vbi barcha erat nona p pulcr̃ delectabileq̃' ⁊ amenuz. pulchrãq̃ ac felicissimã ibi ciuitatẽ edificauit quã ex barca nona barcb. appellauit. Et sic tpe quo hercles regnauit ⁊ i yspãia psens fuit q̃tuor nobiles i illa ciuitates hedificauit. s. yspali⁹ al's. nũcupatã sibiliã. tiraçonã balagariũ ⁊ barcb. q̃ q̃dã ciuitas barcb. fuit pstructa seu hedificata añ q̃ roma foret cõstructa. cccc. lx. ãnis ⁊ añ xpi aduẽtũ. dcclxj ãnis ⁊ ita refert h̃ ja. de vallesica. sle q̃ ab ãno quo barcb. ciuitas p̃dcã hedificiũ sũpsit vsq̃ ad ãnũ p̃sẽtẽ ⁊ currẽtẽ a nať⁹ dñi cccc™. xl. octauũ. cuz millesimo devoluti fuere ãni duo mille ducẽti. qd̃ menti tene qm̃ si hoc a te postuleť rõnẽ illico reddere possis vñ. v. cordi nõ carte quicq̃d nouerz arte. nã si carta cadat tecum sapia vadat. ¶ Nota. xj. q̃ yspãia sic vt p̃mittiť ab hercule capta subseq̃nť ab ipo i cadẽ fuit restitut⁹ q̃dã nobilis grec⁹ noĩe. sperian q̃ ab infantia secũ fuerat nutrit⁹. iõq̃ ex illo noĩe. sperian illã hercules terrã noiari vo

fuit yſpaniã. Et eẽde hercules oĩ cũ ei⁹ co
horte ⁊ acie ĩ nauib⁹ aſcẽdẽs ad ytalie ꝑ
tes tranſfretauit. cunctꝫ oẽs ytalie ptes de
ſtruxiſſꝫ ⁊ ad ei⁹ dition̄e ſubiugaſſꝫ ⁊ ſuos
inibi dimiſiſſꝫ rectores ad ipi⁹ origẽarias
grecie ptes ſũmo cũ hono⁊e repedauit vbi
ꝑ ſuos dies dolo⁊e corꝓali arrept⁹ ex grãdi
via vniuerſe carnis fuit igreſſus cã vo ce
dis ſue mlieres nefãdiſſime fuerũt a q̃b⁹
ipe hercules ꝑ que tot⁹ mũd⁹ fuerat deui
ct⁹ ſupat⁹ fuit ⁊ vict⁹ talit̃ q⁊ cũ põtagijs
toxicatis metzinisq; peſtiferijs mo⁊tu⁹ ip
ſis mlieri b⁹ med ijs reddit⁹ fuit ac tñ mõ
quo ſupa vſq; ad tps cõſulũ romanoꝝ vi
delicꝫ cipiõis yſpania ſub grecoꝝ diciõe
fuit. iſta eñ dicio fere ꝑ cẽtũ ãnos ꝑdura
uit cũ mille. vexꝫ ĩ yſpanie occupatõis ini
tio nobiles romani cipiões q̃ ad ſubeñdũ
yſpanie iugũ ⁊ romão ſubiugãdũ impio
venerãt cũ toto ipoꝝ exercitu ab incolis
yſpanicis ĩ cãpeſtri ꝓlio fuere iterfecti qõ
poſt hedificationẽ ciuitatꝫ rome factã fu
it anno. xl. iũcto q̃ngẽteſimo. ¶ Nota. xij.
q⁊ expoſt cipio affrican⁹ fili⁹ cipiõis maio
ris ſupa dci in etate. xxiiij. annoꝝ ꝓſtitu
t⁹ ꝓ vindicãda ſui pr̃is ⁊ ꝓgen itoꝝ ſuoꝝ
morte magno cũ exercitu eq̃tũ ⁊ peditũ ĩ
yſpaniã trãſmetauit vbi mltifarie mltiſ
q; modis ac ſepe ⁊ pluries cũ grecꝫ debel
lauit in q̃b⁹ debellatiõib⁹ ⁊ ꝓlijs q̃nq; fu
it vict⁹ q̃nq; victo⁊ tãdẽ ipe cipio affrican⁹
ꝓualuit ⁊ totã fere yſpaniã icuruauit ei⁹
diciõi ⁊ ſubiugauit ex inde redijt vbi ĩ tã
te victorie ſignũ ab eodẽ obtẽte ad cõſula
tus dignitatẽ ibi aſſũpt⁹ eſt ⁊ bñ q⁊ dign⁹
eſt opari⁹ mercede ſua. matb̃. c. r. ex de ſe
pul. c. i. ⁊. xij. q. ij. c. q̃cũq; ĩ. ij. ¶ Nota. xiij.
q⁊ ſubſequẽter gẽtes yſpanice neſciẽtes re
quiẽ hr̃e ꝯ romanos rebellionẽ durit̃ co
miſer̃t eo tũc cipio affrican⁹ q̃ ſupa ĩ yſpa
niã redijt. Qui cipio affrican⁹ appellat⁹
erat ꝓpt̃ ſubiugatõez quã ꝺ affrica roma
no fecerat impio ⁊ tũc regreſſa rebelliõe
regreſſa fuere ⁊ tormẽta que yſpãia itãtũ
deſtructa fuit ⁊ deuaſtata. q⁊ deſtructio ꝑ
herculẽ ĩibi pacta grãdi ĩ dulco⁊e ſine dul
ço⁊ habita fuit ⁊ h̃ cũ yſpãice gẽtes de ci⁹
pionica deſtructõe ſe memo⁊ie recolebãt
Et diciõe illaꝝ gẽti ũ yſpanicaꝝ fũdit⁹ ex
pulſa. impio yſpania romano fuit oĩmo
de ſubiugata. ĩ q̃ ſubiugatiõe romãi fuit
impij vſq; ad tps quo ãn⁹ currebat a natꝫ.
ihu xpi q̃nq̃geſim⁹ q̃nt⁹ cũ q̃drigẽteſimo.
Nota. xiiij. q⁊ iſto ĩterĩ. ſ. q⁊ romanis ꝓnci
patũ yſpanie occupatũ tenẽtib⁹ a diocle
tião ⁊ maximião. tũc romãoꝝ ĩpatoꝝ ib⁹
⁊ currẽti. ãno ieſu xpi. cc. ſexti cũ. cc. regna
re ĩcipiẽtes plimoꝝ martiꝝ ſctõꝝ cõſecra
ta fuit yſpania h̃ ẽ q⁊ cũ impatores ipi ra
bie famelica xpianos ꝓſeq; ꝓpoſuiſſent ⁊
pertinacit̃ ita ꝓcepiſſent q̃ndã ꝓfanuꝫ de
illoꝝ curia noie dacianũ ꝓauiſſim̃ crude
lẽq; paganũ ad yſpãie ptes gubernãdũ mi
ſerũt q̃ marie cã xpiãos ihũaniter ꝓſeq̃n
di. q̃ cuꝫ ĩ barcb̃. ciuitate ꝑdcã foret ſcam
vginẽ repijt Eulaliã q̃ cũ eius pentib⁹ ad
ſcam fidẽ orthodoxam ex ſctõꝝ cucuphatis
⁊ felicꝫ inſtructõe firmit̃ ꝑuerſa eſſet.
⁊ illã dacian⁹ de ei⁹ ſctõ ꝓpoſito reuoca
re minie valeret iuſſit ipaꝫ duriſſime cru
ciari ⁊ tãdẽ cũ ĩ cruce ſiue eculeo affixa eẽt
ſiue appoſita ⁊ cũ cathenis ferreis ceſa. ĩ
ſpecie colũbe ei⁹ aiaꝫ xpo ieſu creatori ſuo
reddidit ⁊ nr̃o. de cui⁹ aũt martirio ſct⁹.
felix ꝑdcũs laudabile gliоſiſſimũq; phibꝫ
teſtimoniũ. vt crõica narrat iſtoria. ¶ No
ta xv. q⁊ hijs ꝑ dacianũ nefandiſſime ita ꝑ
petratꝫ ⁊ facio⁊oſe ac ihũanit̃ geſtꝫ ipe ꝓce
dẽs aragõiã igreſſus ẽ. delegatꝫ tñ ab eo ⁊
ſeu dimiſſis ĩ ꝓſiliarios ⁊ rectores ĩ catha
lõia trib⁹ videlꝫ galerio. maximião ⁊ ruf⁹
fino. q̃ ſcam cucuphatũ ꝑdcam noie ihu xpi
ptinacit̃ ꝓfitẽtẽ ⁊ firmit̃ cepunt ⁊ mltipli
cib⁹ ⁊ varijs tormẽtꝫ eũ ihũanit̃ cruciari
iuſſer̃t ſꝫ nutu diuño galeri⁹ ⁊ maximiã⁹
inibi fuere ꝓiti radicit⁹ ⁊ exeramiati. Sꝫ
hoc nõ obſtante Rufinus iniq̃tate vipe
rina imbutus extra ciuitatez barſalonie

in quodã loco nomine octouian⁹ vbi hodie fũdatũ ẽ ad dei sci martiresq; honorẽ notabile mõasteriuz iussit decollari. postea idẽ ruffin⁹ gerũdã accessit. vbi plimis ⁊ infinitis cruciatib⁹ scõ felici ab ipso scis aiam ei⁹ martiriali corona ĩ padisũ ingressa ẽ gliam ipi⁹ eternaliter possidẽdo. ideo q̃ sicuti p scãz eulaliã ciuitas bar. decorat ita per sctm felicẽ ciuitas gerũde. cũq; crudelissim⁹ ille dacian⁹ ĩ aragõia eẽ ceſaugustã ingrediẽs q̃si ĩnũerabiles ibi fec̃ decollari mres. p quoz honore certe celebrãt misse pnũc vbi ẽt. s. ĩ ceſaugusta ex daciãi iussu ipijssimi scũs valeri⁹ eiusdẽ ciuitatis eps ⁊ ei⁹ leuita vicẽti⁹ capti fuere ⁊ durissimi detẽti ⁊ illos quos videret supare ñ posse ad ciuitatẽ valẽtinã ptrahi mox p̃cepit cũ sũma carceris pẽa famis ĩopia stridore cathenaz vt mãib⁹ ⁊ colla vix ferri põdra sustinẽt ⁊ ibi ĩ valẽtia passi sũt p dño ⁊ occisi. ex postq; dacian⁹ scõs iustũ ⁊ pastorẽ fec̃ decollari. ⁊ p̃dcis quo ad datiãi psonã crudelit ⁊ sceleraci⁹ ppetrat ⁊ cõmissis sanctã vginẽ leocadiã ĩ ciuitate de tholedo occidit. ⁊ ĩ cordua isclũ ⁊ victoriã. Et ĩ ciuitate sibilie scãs iustã ⁊ rufinã ⁊ sic hij bñdicti sci mres ecclissimã ĩ glia cũ xp̃o martirij possidẽt palmã. igit venerãda yspãie tra q̃ tot ⁊ tãtos ac tã p̃excelsos ĩ ghẽni glia celesti hẽs p̃tonos absq; int̃missiõe letari tedẽs ĩ dño qñ venia ꝓtinus postulat eoz p cib⁹ tui cines ⁊ icole ab oi clade ⁊ vinculo ihesitanẽ liberabũt. ¶ Nota. xvj. q̃ cipio affrican⁹ q̃ supra triũpho agẽtib⁹ yspãicis tiranide obtẽto ⁊ yspãia totali romão sub⁹iugata impio añ icarnatõez xp̃i ibũ trib⁹ ãnis cũ ducẽtis ciuitatẽ terracõ. hedificauit. Et ita ĩ ãno p̃nti ⁊ currẽti a natiz. dñi. cccc. xlviij. cũ millesimo sũt sexcẽti q̃nq̃gita vn⁹ ãni cũ mille q̃b⁹ terrachõa ciuitas hedificata ẽ post hec vo duo ꝓsulis roma ĩ telmõ ⁊ brũis p tpa q̃ plima yspãiã rexerũt. ⁊ añ xp̃i aduẽtũ trib⁹ ãnis cũ sexagita ciuitatẽ noie Toledo hedificarũt ⁊ ciuitatẽ ceſauguste q̃ cesaris augusti tpe fuit fcã. ob q̃ ceſaugusta dr ciuitas p̃dcã repararũt ⁊ ciuitatẽ turolli edificarũt. ¶ No. xvij q̃ añ xp̃i aduẽtũ yspanie terrachõa caput erat. p⁹ xp̃i aduẽtũ ceſaugusta. ⁊ h̃ romanoz tpe. gotoz vo tpe yspãie de toledo ciuitas capũ erat. Quã siq̃dẽ yspãia añ xp̃i aduẽtũ p ãnos tres cũ ducẽtis. ⁊ p⁹ xp̃i aduẽtũ p ãnos q̃nq̃gita q̃nq; cũ q̃drigẽtis tenuerũt romãi ⁊ illã tiranide rexerũt. ¶ Nota. xviij. q̃ exide yspaniã tã gẽtiũ armigera mltitudie copiosa goti. belligere iuasserũt. ⁊ illã eis occupart. romanoz dicione prius expulsa. Et isti goti a magog filio iaffet originẽ habuerũt. q̃ de isula q̃dã exiuerũt. q̃ est ĩ mari acceano noie estãcia Erãtq; hoies ĩ armoz gesti goti vt plime vtuosi. qñ spõtanee ĩ bello valebãt mori potiusq; ab inimicis deuici. hij debellatõe ipoz grãdi. fortitudieq; egiptũ domuert ac gelasiũ regẽ egiptioz in bello ⁊ ex bellũ fugarũt. ⁊ oẽm asiã viriliẽ subiugarũt. nec nõ illas nobiles ⁊ bellatrices mlieres ab ipoz viris relictis noie amassanes ĩ bello cãpestri deuicerũt. Etiãq; eoz ditionine dũ illas ⁊ asiã idem goti subiugarũt. sz etiã armeniã. Soriã. ⁊ Galliciam domuerũt. Theofol⁹ gotoz rex ĩ armis strenu⁹ grecos deuicit. tessandrũ occidit ⁊ in bello ỏ troya vlirẽ isequut⁹ fuit scir⁹ grec⁹ rex famos⁹ a q̃dã gotoz regia noie tamar in eodẽ bello iterfect⁹ fuit ydaspisq; Rex ⁊ xerses eius fili⁹ ab antiro grecoz rege ĩ bello de Troya inf̃ecti fuere. exp⁹ ytaliã itrarũt goti. ⁊ illã fere totã destruxerũt. ciuitatẽq; rome cepũt ⁊ ĩ romãoz odiũ veronam hedificarũt. subsequent in frãcoz regno iũcti sunt. pindeq; in yspaniã cuz oĩ eoz acie ꝓuenerũt ⁊ ibi suã morã pagentes a toledo de toto eoz impio tronũ fecere ⁊ capud. ¶ Nota. xix. q̃ impletis penes oĩbus p̃dcis. atq; de asia Europaq; puicijs sic occupatis. tũc p valde terra gracili yspaniã habuerũt goti magis q̃ terre

alie mũdi.qm̃ adſimilitudinẽ modũq; terre ſtris padiſi ipa ex multis fructib⁹ ⁊ variis fertilis ẽ ⁊ habũdoſa. In piſcib⁹ delectabil' ac p maiori pte flumib⁹ irrigata. Eſt vlteri⁹ ī meſſib⁹ fructuoſa. de venatib⁹ p'ri busq; piſcib⁹ fecũda. Ex diuers arborib⁹ ⁊ fructib⁹ delectabilis. caualis ſiue aq̃s ſu pba ⁊ multis comodioſa. ciuitatib⁹ villis ⁊ caſtr; ꝓuilegiata ⁊ ꝑdotata. de vinis cu roſa. de panib⁹ habũdoſa. Ex auro ⁊ argẽ to ditiſſima. in oleis copioſa ingenio ꝓfulgẽs. in ꝓlijs valẽs in vbis excellẽs. ⁊ ī oĩb⁹ alijs fecũdata. Adeo q nulla alia mundi terra ī fertilitate ⁊ alijs nobilitatib⁹ yſpanie ſilis eſt. Et vltra ⁊ ꝑter hec ifidelitate eſt grãdiſſime l bera. ī audacia ꝑciosa ⁊ ī pulchritudie ſingulariſſima. Nota.xx.q victorioſiſſimi ⁊ honorabiles goti dereli ctis oĩb⁹ alijs mũdi ptib⁹ ab ipis tirranni de occupatis ꝑ ceter; alijs terris yſpanią q̃ſi padiſũ eis ꝑcipue elegert. Aſſerẽtes ſu perbe talẽ terrã ipis tanq̃ nobilioꝛib⁹ q̃ busuis alijs gñatiõib⁹ notabiliꝫ ptinere Goti nãq; grandis naturaliꝫ erãt ſtature. ⁊ in oĩ armoꝝ exercitu ſingulares ⁊ multũ exptes. ingenio ſubtiles. ī ꝓpoſito pru dentes ⁊ cõſtantes. in ſuoꝝ viriḃ⁹ coꝛporum excellẽtes. ⁊ de ipoꝝ manib⁹ expti. et valẽtes. Erãtq; albi in coloꝛe. ⁊ in oĩb⁹ liberalib⁹ artibus. philoſophia ⁊ in omni ſciẽtia liberali eminenter inſtructi. ꝑditiq; ⁊ edocti. ¶ Nota.xxj.q poſtmodũ aliquo tpe deuoluto quidã Epus noie Budilus legẽ gotis xpianã. veteriſq; ⁊ noui ſcripturas teſti edocuit. ⁊ ſacro ſancti baptiſmi gr̃am ab ipo humiliꝫ receperunt. cũq; ſicuti dcm̃ eſt ytaliã deſtruiſſent Goti poſtea bellicoſe ꝓliaꝫ rome ciuitatẽ crudeliſſima inceꝑunt. Et illa ihumaniꝫ inuaſerũt. finaliꝫ grãdi cũ ſãguinis effuſione ipaꝫ ceperũt. intm̃ q ciuitas vniuerſarũ mũdi gẽtiũ victrix ⁊ ipaꝝ dñatrix a gotis ſub alarido eoꝝ rege belligeris demicta fuit ⁊ captiuita. goti vo ⁊ Alericꝰ ipo rũ rex tãte pietat; fuerũt ⁊ clemẽtie q oĩbus illis q̃ erãt crimioſi ad ſcãs cõfugiẽti b⁹ eccl'ias. ac dñi nr̃i xp̃i ieſu nomẽ inocãtib⁹ idulgebãt ⁊ miſcoiter ꝑdonabãt. fuit igiꝫ romana ciuitas q Alaricũ gotoꝝ regẽ capta. cclx. ſcõo annis cũ milleſimo decimo octauo ꝑfluxis q̃b⁹ roma fuit hedificata. Et rex alaricꝰ eo tẽc placidã imꝑatoꝛ Theodori filiã. Et imꝑatoꝝ Archadij ⁊ honorij ſoroꝛẽ duxit in vxoꝛẽ. Et ingẽtib⁹ diuiciis romanoꝝ captis ꝺ̃structaq; ſuffoſſa ⁊ fere cõbuſta eadẽ ciuitate tota die tertia in mẽſo cũ triũpho ab illa diſceſſit Et nõ efflu xis dieb⁹ paucis rex alaricꝰ viaꝫ vniuerſe carnis fuit ingreſſus Et aſtulfo eiꝰ cõſobrino regnũ ſuũ ab ipo Alerico fuit relictuꝫ Ergo nec mõ leteris q; forſan cras moꝛieris. Nullꝰ tã fortis cui parcãt vincula moꝛtis. Tã ducib⁹ q̃ ꝓncipib⁹ moꝛs cõis hr̃. vt ait tñ bñ auctas ī libro de ꝓtẽptu mũdi. ¶ Nota.xxij.q deceſſo vt ꝓmittit alarico. Aſtulfus ex ptinẽti a gotis ī regẽ aſſũpt⁹ fuit ⁊ exaltat⁹ anno videlz poſt xp̃i ihu incarnatiõez q̃drageſimo Nono cũ.cccc. Qui poſtea ad rome ciuitatẽ ſuos direxit greſſ⁹ ⁊ cũ ibi fuit totũ illũ q̃ remãſerat cõbuſſit ⁊ placitã nõ q̃ ꝑ noiata eſt ſz aliã q̃ theoderi imꝑatoris erat filia eius nimia ſub limitate nobilitateq; ac pulchritudie ⁊ bonitate duxit in vxo. Ad cuiꝰ ꝓcamia ⁊ rogat⁹ honorio ffri ſuo aſtulfus romã dimiſit. q ex p⁹ illã ppl'auit vex cũ rex aſtulfus ad regnũ frãcie veniſſz. ⁊ ſecꝰ q̃dã flumẽ noſe lo roſe applicat⁹ foꝛz ad eiꝰ aures ibi fuit nũciatũ q ꝙdã gẽtes peſtifere ac voraces noſe barbari feroci rabie yſpãiaꝫ deſtruebãt ⁊ ipie ac crudeliꝫ deuaſtabãt. Et vt pl'ime dolẽs ſe q tã gl'ioſa ⁊ fertilis terra p taꝫ gẽtẽ inmaculatã eſſz coinq̃nata. cupiẽſq; yſpãe; miſis ⁊ ita duriſſime tribulatꝫ ei ciuſq̃ comode potuit bar. venit. vbi ſcilicet in tam ſublimi ciuitate a quodam milite bauſia nefarie vallato ſamiliari ſuo rex aſtulfus inꝺ ſuos ꝑditoꝛie

occisus est Sic ꝙ ānos sex tm̄ regnauit.
¶ Nota.xxiij. ꝙ Segiratus post Astulfi
decessum in regem gotoꝝ fuit electus et
r̄gnauit tm̄ vno ⁊ veniēs ad mortē Ualia
no regnuz dimisit. Mortuoqꝫ Segirato
Ualian⁹ successit in regno. Et regnauit
ānis tribus. Qui ꝓcedēs in yspaniā per⁹
rexit ⁊ cū illis peruersis nefandissimisqꝫ
barbarꝫ durissime ac viriliter debellauit.
⁊ tandē illos deuicit. Eandēqꝫ terrā nobi
lem ab eoꝝ impia ⁊ crudeli: ac seuissima
occupatiōe liberauit. Tuderon aūt post
Ualiani obitū in ipso successit regno q̄
fuit hō notabilis ⁊ bone ꝯditiōis: regna⁹
uitqꝫ annis tribus cuz triginta. Et obijt
āno xp̄i iesu.lxxx°.cuz.cccc°. Cunqꝫ nobi⁹
les Goti potiorē mūdi partē īcuruassent
⁊ tyrānide subiugassent. Aīaduertētes in
q̄ mūdi parte potius habitare valerēt ter
ris alijs vniuersis delectabiliorē terrā me
liorē atqꝫ aptiorē yspaniā fore deliberar̄t
⁊ sic vt prefertur inibi suā traxere moraz.
capud eorū imperij de ciuitate de Tole⁹
do sicuti premittit̄ faciēdo. Romanoruz
diciōe inde radicit⁹ expulsa. Qui siq̄dem
Goti nedū in yspania dn̄ium ac p̄ncipa⁹
tū habuere: sz etiā in om̄i Gasconia ⁊ in
Tholose comitatu ac in Narbone ꝓuin
cia q̄ per nōnullos Gocia est vocata/ eo
qꝛ goti popularūt illam. Et nihilomin⁹
in regione totali q̄ citra flumē quoddam
noīe lo Rose fundata est fere ꝑ ānos octo
cū trecentesimo plenū habuere dn̄iuz. p̄⁹
terea ꝯsuetudo inter gotos notorie vige⁹
bat: ꝙ eoꝝ imꝑator siue rex a Toledo vel
Tolose aut Narbone coronabat̄ ob id qꝛ
tres ciuitates hec ceteris alijs sublimio⁹
res erāt ⁊ p̄excellentiores. ¶ Nota.xxiiij.
ꝙ illo tp̄re quo regnabāt goti ab ip̄is go⁹
tice leges fuerūt condite q̄ in yspania ha
ctenus in litibus ⁊ causis ciuilibus ⁊ cri
minalibus ⁊ al's allegate fuerūt ⁊ ꝟuate.
Ita ꝙ ꝑ ip̄as ⁊ iuxta illas tūc ⁊ expost per
tp̄ra longiora extitit iudicatū. Sz ab vsa⁹
ticoꝝ tp̄re citra ⁊ hodie illis legib⁹ q̄ pre
cipue in cathaloñ. p̄ncipatu abrogatum
est nisi in certis casibus. j. in vsa. lxxxj. ju⁹
dicia curie notatꝫ ꝑ me in. v̄. judicāt sup
v̄bo ad leges. Et ꝙ sic etiā ip̄is legib⁹ go⁹
ticis abrogatū jta ꝙ illas recurri nō vale
at est text⁹ hodie. j. in curia bar̄. dn̄i regis
ja. i. §. Itē statuimus ꝯsilio p̄dictorū. pro
hoc vide qd̄ scp̄si. j. e. vsa. post p̄nc̄. sup ver⁹
bo nō judicabāt. Necnō expresse legibus
abrogatuz est supra dictis. videlz ꝙ inle⁹
gitima cōputāda. Lex romana ꝟuatur ⁊
nō gotica. vt. j. in curia mōtisalbi dn̄i re⁹
gis Alfonsi in. c. xxvij. jtē edicimus. bene
v̄m est ꝙ lex gotica apud terrachoñ. ⁊ cer⁹
uariā: ⁊ in q̄busdā locis alijs: ⁊ ꝑ oēm ca⁹
stellam etiā quo ad legitīe jus ꝟuat̄. vt. j. ī
comē. Pe. alberti. c. lxxij. ꝟm legē goticaz.
⁊c̄. Possederūt tn̄ goti in felicissima ⁊ glo
riosissima diciōe sub nō nullorū gub̄nati
one successiue reguz ꝓuincie yspanie to⁹
tas/ ceterasqꝫ terras ab ill' occupatas vsqꝫ
ad traditiōem falsam ꝓditionēqꝫ ferissi⁹
mā comitis juliani ꝑ ānis octo cū trecē⁹
tis qui falsidicē ꝓditiōemqꝫ oēm yspaniā
cū alijs ꝓuincijs tradidit Sarracenis: q̄
citra mare ante tp̄s istd̄ aliq̄d nō possede
rāt. Goti v̄o ꝟm arch̄. in. c. cōuenior. xxiij
q. viij. s. illi q̄ dictas leges cōdiderūt goti⁹
cas ānis octo yspaniā recupauerūt cū re⁹
ge Pelagio. de quo ⁊ eius nobilitate vide
j. e. glo. in no. xxxj. ⁊. xxxij. vbi de ip̄o exp̄s⁹
sa fit mētio. Et hoc teneas ꝟm ip̄z Arch^m
ꝙ a legione de yspania vsqz ad mōtē pesu
lanū Goti sunt. Nauarris exceptꝫ q̄ fue⁹
rūt ybernici. Et vt q̄dā dicūt vltra arme⁹
n̄iā vt dic̄ p̄scian⁹ ī. vj. li. a legiōe vsqꝫ ad
yspalim al's sibiliā fuerūt romani a tp̄re
pōpegi regꝫ ⁊ cesarꝫ. vn̄ lucan⁹ vltīa fune
sta. Cōcurr̄t p̄lia mūdi: q̄ in ep̄atu ylis bo
ne vbi vocat̄ mōs pōpegi. ꝓ h̄. s̄. ī no. xviij
de gotꝫ. vid̄. yspanos āt vt dic̄ bertrā. d̄ de⁹
occo. ī. l. ī noīe dn̄i. C. d̄ offi. p̄fe. p̄to. affri.
gallicꝫ debēt p̄ferri. ⁊ iō nobiliores vt pa⁹

tet ī alt.l.in noīe dñi ex ordine lr̄e. ar°.C. de no.C.cōpo.circa fi.in aut. de defen.ci ui.§.q̄ igit.coll.iij.iūcta.l.quotiens.ff.de vsufruc. ¶ Nota.xxv.q̄ in h̄ passu multifa rie aniaduertēdū ē.ac ꝑuigili oculo ꝯside randū.q̄re hic sceleratus comes iulian⁹. ⁊ reg⁊ vrissa filij.s.Silibtus ⁊ Eban regia ex ꝓgenie nobiles iraꝫ sic furiosam hn̄tes ꝯ̄ ⁊ aduersus suos fr̄es xp̄ianos. terrā q̄ hyspanicā ip̄oꝝ ꝓp̄am se insurrexerūt. Et dr̄ q̄ due p̄ncipal'r allegāt̄ cause ⁊ assignant̄ q̄bus inhūana ac durissima. Pr̄ia est ob id ⁊ ꝓ eo q̄r accidit q̄ ꝓpter delictū crimenq̄ facinorosuꝫ p̄dictus rex nomīe vrissa impijssimus ⁊ pctor public⁹ ī hyspaniā regnauit sub era.dccxl.⁊ regnauit annis.ix. Hic em̄ vrissa cū vald̄ luxuriosus foret pariter pl'es duxit vxores. ⁊ mulieres nōnullas etiā habuit cōcubinas.qd̄ erat ꝯ̄ legē xp̄i iesu.⁊ eccl'ie p̄cepta. qua de re ⁊ al's coinq̄natus erat ⁊ macl'atus. Et pari modo vti falsidic⁹ ⁊ ꝑuersus xp̄ian⁹ ad similes actus submissos eius ditioni cunctos ꝓuocabat. Adeo q̄ in eius regno ꝑ edictū gn̄ale statuit irreuocabil'r. q̄ nedū laici sꝫ etiā p̄sbyteri vxores ducerēt. cōcubinasq̄ tenerēt tot.s.quot ip̄oꝝ volūtati ⁊ bn̄placito visū foret. Et mala mal'.ꝑuersaq̄ ꝑuersis.ac iniq̄tates iniq̄tatib⁹ accumulādo. Pruiiegiaq̄ eccl'iarū ⁊ franq̄tates ⁊ īmunitates ip̄aꝝ infringēdo.rūpēdo.⁊ oīmode abolendo:iudeos p̄honorauit.ac valde eos decorauit. illis īmunitates indulgēdo ⁊ ꝯcedendo. potiusq̄ obtinere cōsueuerat eccl'ia. Dictus aūt vrissa pctōr ita public⁹ erat ⁊ impi⁹. q̄ tot⁹ sua coinq̄natione mūdus erat maculat⁹. Cūq̄ se ꝑtimesceret q̄ ab ei⁹ vasallis gētib⁹ ⁊ submissis a regno ꝓ suis facinoros sceleribꝰ ⁊ demeritis notorijs nō euellerēt. ⁊ hesitās q̄ ducē de corduna noīe theodofrū in regē iā nō elegissent. eo q̄r ml'tū singularit̄ hō placitus erat ⁊ gratiosus:ip̄m theodofrū ꝑperā ⁊ iniq̄ ꝑseq̄ ꝓposuit. Tā dē q̄ eū cepit. ⁊ vtroq̄ ocl'oꝝ lumīe ip̄ꝫ ꝓsus excecauit. Et nihilomin⁹ pelagiū alti sanguīs ac p̄clarissimi pari pena pūire ꝓposuerat. sꝫ feloniā indignatōꝫ ⁊ irā regis vrisse ip̄m ꝑseq̄ntis videns. Pelagius euadens dedit locū illi ī taucabriā fugiē°

¶ Expost v̄o Roderic⁹ teodofri p̄dc̄i fili⁹ quē filiū ip̄e vrissa rex quēadmodū de ei⁹ pr̄e fecerat: vtrisq̄ oculoꝝ lumīb⁹ p̄uare volebat.grādi cū auxillo romanoꝝ ⁊ fauore ad rebellandū ꝯ̄ regē vrissa publice ⁊ virilit̄ incepit ⁊ sollicite ac sagacit̄ suū rebelle ꝓpositū ꝯtinuauit.sicq̄ dei iuuamine ⁊ auxilio Roderic⁹ magna cū v̄tute ⁊ inexcogitabili regē vrissa cepit. ⁊ vtroq̄ oculoꝝ lumīe illū p̄uauit.sicuti ip̄e de roderici pr̄e fecerat. Et subseq̄nter pauco v̄o tp̄re deuoluto vrissa rex tanq̄ obstinatus in suis abhoīaitionib⁹ infinit⁊: dies suos pessimos finiuit extremos. sibi duobus filijs suꝑstitibus relict⁊.s.ip̄is Silibto et Edan.s̄.noīatis. Qui vel ip̄oꝝ alter ecertissime nō successerūt in regno. ex eo q̄r ꝓpt̄ reg⁊ vrissa illoꝝ pr̄is abhoīatiōeꝫ om̄i ppl'o erāt exosi Sꝫ tūc nobiles Goti in p̄ncipē ⁊ regē ip̄oꝝ dictū elegerūt Rodericū.qui dictos Silibtū ⁊ Edan regis vrissa filios ab omni suo regno ꝑ exiliuꝫ p̄uauit. Et iam dict⁹ Silibtus ⁊ edan fratres mare trāsferētes fugierūt. ⁊ ad comitē d̄ Tigita accesserūt. ⁊ secū vsq̄ ad tēp⁹ coaditiōis juliani comitis suā traxerunt morā. Scd̄a rō est.ideo q̄r comes iuliā⁹ qui regis vrissa ꝯsobrin⁹ erat germanus. ⁊ in terra quā Granate rex tenet occupatā hodie comitatū possidebat suū. Necnō ꝑte ex altera pl'es mar⁊ port⁹ ⁊ ml'ta fortalicia ⁊ castra tenebat:ad ꝑtes affrice ꝑ Rodericū regē p̄dcꝫ fuit missus. vbi dn̄abantur sarraceni ꝑfidi. ⁊ fidei orthodoxe inimici. Dumq̄ ip̄e comes circa ei⁹ ābaxiatā diligēter illū exeq̄ndo vacaret. Rex rodericus suā vidit vxorē:q̄ nimia gratiositate ac pulcritudīe p̄celsa irradiabat. ⁊ sta

tiz diabolo suadēte ꝓcupiuit illā adeo ꝙ i
ei⁹ amoꝝ succēi⁹ fuit valde ꝛ lz ipa vxor ca
stissima ꝓi⁹ volūtati ipi⁹ regz roderici ita
inordiate denegaret ꝓsentire. ac tm̄ man⁹
suas euadere nō potuit sic ꝙ vi cōpulsa ro
deric⁹ rex ꝑdcūs carnal'r illā cognouit in
m̄ qz suū cū ipa adulterinū ipleuit affectū
¶ Nota. xxvj. ꝙ remeato de ambaziata ꝑ
dcā ipo comite iulião ei⁹ vxor totū pesti
ferā qđ ipi a roderico rege fuerat pactū si
bi nūciauit. comes vo iulian⁹ cū mltū eēt
cautelos⁹ nihil dixit neqz rndit sz obtēta
a roderico rege alia ambazata indignat⁹ ꝫ
eūdē regē ab eo abscessit ꝛ remis tyz ad se
ptā trāsfretauit i q̄ ei⁹ posuit vxorē ꝛ domi
cilianit cū illo potiori thesauro ꝛ bōis qđ
ꝛ q̄ secū portare voluit postea qz ad affrice
ptes meat⁹ direxit suos. Et ibi quō ꝛ q̄l'r
ispaniā ꝓseqū posset ad man⁹ suas ꝛ hr̄e cū
fracēis ptractauit ꝛ quāq̄ int̄ iulianū co
mitē ꝛ serracēos tractat⁹ fl'us ꝛ iniqu⁹ de
ipissima traditōe ab ipis fieda pact⁹ fuis
set ꝛ ꝓcordat⁹. ac tm̄ fracene nō mltū đ co
mite ipo ꝓfidebāt ob id qz vsqz ad illō tps
eoꝝ capital' fuerat inimic⁹ cui⁹ simi citie
ꝑtextu pla ill' itulerat dāpna ꝛ imēsa ī bo
nis ꝛ psonis dederat mala. Et semel bis ꝛ
plies illū sarracēi tēptātes sp ipz infirmo
repierūt ꝓposito. et tūc i mltitudie copio
sa sarracēi eqtū cohortē ꝛ peditū comiti ꝑ
dcō tradiderūt. cuz qb⁹ cū magna classe si
ne nauili ad ytes ispāi cal igēti cū gaudio
trāsmeauit. Et īsultib⁹ ꝓmis ad ciuitatē
de algezira dalfadre ipe comes cū sua co
horta venerūt ꝛ ide plra bona sine nume
ro repierūt ac fuere depdata. qđ ī vulgo đz
molt grā ꝓsa fecerī. sciaqz plura alia loca
maritima destruxerūt fere ꝛ deuastarūt đ
ꝛ ꝓ qb⁹ sic gestis sarracēi mltū letātes ag
nouerūt eo tūc ꝛ fidēi dubiaz ꝓstiterūt ꝙ
iulian⁹ cōes volūtarie ꝛ absqz fictōe xp̄ia
nos odio capitali hēbat. Et postq̄ ꝛ stati
sarracēi ipi cū exercitu eqtū īnūerabili sil'
ꝛ peditū ꝓspāiā īgressi fuere ꝛ vsqz ad mō
tē q̄ iubaltar hodie đz venerūt vbi nōnlli
amici ꝛ ꝓsobrini comitz iuliani ad eos de
uenerūt. s. silibert⁹ ꝛ Edan filij vrissa regz
de qb⁹ supra fcā ē mētio ꝛ plures alij hui⁹
ꝓsentiētes traditōi. necnō archiēps ꝓspal'
al's sibile noīe cofan ad ꝑdcm̄ venit locuz
de iubaltar. Qui areps regz vrissa fr̄ erat
quē regez excecauerat roderic⁹ rex Etiāqz
ipz occiderat vt supra narratū ē ꝛ dcm̄: ip
se nāqz vrissa rex ipi⁹ comitz iuliāi ꝓsobri
n⁹ erat german⁹. Erat aūt int̄ eos ꝛ sarra
cenoꝝ regē ꝙētio tal'siue pactū. ꝙ ꝓspāia
ab eisdē occupata ꝛ roderico rege int̄fecto
ꝙ iulianus Comes in ꝓspanie regem as⁹
sumptus esset ꝛ illam pro serracenorum
rege in feudum teneret. attm̄ pactionalis
ꝙētō ꝑdcā a sarracēis ipis nullaten⁹ iple
ta sibi fuit neqz fuata. ¶ No. xxvij. ꝙ hijs
sbsecutz ex aliquoꝝ relatu scito a rege ro
derico ita dāpnabili casu supra dcō vide
lz ꝙ ispaniā fracēi ꝛ comes iuliāi fuerāt ī
gressi qōqz seuerit⁹ ꝛ praue tractabāt cru
liqz ꝛ austere deuastabāt. Extōtineti idē
roderic⁹ rex ꝫ ꝛ aduers⁹ illos q̄ndā ei⁹ ꝓso
brinū noīe Enchō magno cū ꝛ īsuparabili
exercitu siue hoste misit q̄ vna cū exercitu
ꝑdcō bellicose cū sarracēis ipis pl'ies ꝛbel
lauit vbi plib⁹ vicib⁹ fuit deuict⁹ ꝛ tādez
a fracēis iterfect⁹ quoꝝ belloꝝ victoria cā
ꝓncipal' fuit hec. s. qz goti ytya ī pace lon
ga cōq̄uerāt sic ꝙ oīmode plioꝝ exercit⁹
deuolutoꝝ ac vsū armoꝝ ꝛ exercitū igno
rabāt ex dissuetudie. ab qō ad bellādū nō
erāt ita ꝓmti ꝛ ꝑsto quēadmodū eoꝝ ꝑde
cessores tpib⁹ retroactis fuer't ꝛ erāt ꝛ qz
sci fuere pigri ꝛ ñ belligeri. iō nō īmerito
si deuicti extitere ꝛ occisi. cūqz sarraceni
a iuliano comite sic guidati ꝛ iniqssime
iuducti iam deuorassent ytē ꝓspanie ma
gnā nec nō ꝛ deuastassent rodericus Rex
cōtra ꝛ aduersus sarracenos sua cū omni
acie venit animose. Et cū dd flumē qō đz
vēdilach secus rares bellū aduersus frace
nos viriliter ꝛ morteten⁹ incipit. Eldeo

q̄ p dies ꝓtinuos octo ab. vij. ſ. die dñica vſq; ad aliā inceſſabilit̄ debellarūt. ſic q̄ Tarici ſarracenoꝝ regꝭ exercit⁹ erat fere deuictus. Et q̄ milites ꝓ pte roderici regis ſexdeciꝫ mille ibi ceciderunt mortui Sꝫ ille peſſim⁹ comes iulian⁹. ⁊ renegati ac infideles xp̄iani cū illo tarico ſarracenoꝝ ꝓncipe exiſtētes debellarūt ita acerbiſſime q̄ roderic⁹ rex totalit̄ fuit deuictus. ⁊ ꝛflicto cāpi plio q̄ſi ſolus auffugiſt Tūc vo plibati duo filij regis viſſa q̄ in comitis iuliani venerāt comitiua aduerſus rodericū regē ſe inſurrexerūt ⁊ impijſſime illū inuaſerūt. ⁊ ſuis tandē manibus eundē interfecerūt. Q̄ñ pditato ſic rege roderico cū totali exercitu ſuo: hyſpāica terra ⁊ incole ac gētes ip̄ius pditer oēs perierūt. ob qō irrepabile ſiniſtrū. ⁊ iactura grādis euenit xp̄ianis. adeo q̄ laudabilit̄ gotoꝝ glia ꝟ finita fuit radicit⁹ ⁊ eulſa ¶ Nota. xxviij. q̄ finito hui⁹ crudeli plio ac p̄fatis oib⁹ ita ſubſecutis: finis glorie maieſtatis gotice fuit impoſit⁹ etiā illis ſ. gotis. q̄ plura bellis regna duriſſimis ſubiugauerāt. In ꝟ ſtilo bello glie ipſoꝝ vexilla ſuis peccamib⁹ ⁊ demerit⁹ ad trā p̄ſtrata fuere. Q̄ turpioſi uſq; ⁊ ſcādaloſe inclinata. Cūq; igit̄ dictū pliuꝫ crudelit̄ ac nepharie fuiſſet pfectū. ⁊ nullus pene p xp̄ianoꝝ pte remāſiſſet: q̄ ad pduellādū attēptaret venire: remāſit terra ppl'o ⁊ incolis vacua. ſanguine tñ effuſo plena. fletibus lachrymis ⁊ gemitib⁹ fertiliſſima. Q̄ dulament⁹ ⁊ clamorib⁹ lacrimoſ⁹ abū doſa. exīneoꝝ ⁊ ifideliū hoſtaleria. ciuib⁹ pegrina. et ei⁹ ppli ſolatio deſolata. qñ tēpeſtas ⁊ deſtructio ab hercule ibi facta eiſdē gotis erat ibi renouata. Nec nō mortes ⁊ dāpna exp⁹ ibi a romāis illata ⁊ ppetrate de ſompno fuere: mēoralit̄ ſuſcitat⁹ ac deuaſtamēta ⁊ crudelitates a ſarracenis inibi ppetrat⁹ ſilia. ſileſq; non fuere. Liq̄t igit̄ q̄ a diuerſ⁹ ⁊ varijs nationib⁹ hiſpanie pluries fuit deſtructa. ⁊ rurſus per

nationes alias ill'diſſimiles ſucceſſiue reparata. Genere vo ⁊ origine ſue gēt⁹ aciī gua olimode mutat⁹. ¶ Nota. xxix. q̄ pre miſſis ita ihūanit̄ geſt⁹ ⁊ ſubſecut⁹ exide peſtilētia ⁊ ōſtructio iā dicta intm̄ creuit q̄ cathedralis ciuitas ī oīm hyſpania nō remāſit. q̄n deſtructa fuiſſet cōbuſta vt capta. Et illas ciuitates caſtra ⁊ villas q̄s ñ armoꝝ vi poterāt incunare. Falſa nāq; amicicia fallebāt. ſiue deceptiuo mō enganauē ip̄i ſarracēi: monēdo ip̄as ⁊ ſeu⁹ illarū ciues ⁊ incolas. ſpāl'r archiep⁹ cofō p̄dict⁹. vti de his nō curarēt. qm̄ ſolū ip̄is habūdaret q̄ ſub tributo viuere poſſent. etiāq; terrā in pace tenerēt. Et cuꝫ iſtis p ſuaſionib⁹ ingenijs ⁊ deceptionib⁹ ijdēꝫ ciues ⁊ incole. ac inḡlini ⁊ agricole ſub iſta fiō ciuitates ip̄as caſtra ⁊ villas i ſarracenoꝝ ponebāt māib⁹: illos p dīis cōfitendo. Et ip̄o regi fidelitat⁹ hōagiū p̄ſtādo. Quib⁹ a ſarracenis ip̄is ita occupatis. ⁊ miſeris xp̄ianis expulſis. ⁊ nefarie ac infeſtiſſime ſubiugat⁹ illas ciuitates caſtra ⁊ villas p maiozi pte de iudeis populabāt atq; ſarracenis. Et xp̄ianos miſerrimos remanere ibi volentes. terſaſq; agricultādi ⁊ cultiuādi cā ſub tributo certo recipe curātes viuere ſinebāt. Et mlt⁹ plicata fuere mala ſic ī oi hyſpāia Poſt hec nedū ſarraceni hyſpaniā. ſz etiā montes pirrecenos trāſeūtes oēz galconiā ⁊ Narboñ. puiciā. ⁊ alias oēs terras vſq; ad flumē vocatū lo roſe. domuer̄t. ac ſue iurdicōi mahometice ſubmiſ̄ūt. Ciuitate vo dēpta Toloſe: quā dei fauēte gra nūq; occupare potuerūt nec hr̄e. ¶ No. xxx. q̄ 30ma ſarracenoꝝ ꝓnceps oī cū ſua hoſte toloſā obſidiaſſent. ⁊ aduerſus illaz aſſidue ⁊ armiger debellarēt. Quidā dux francie noſe Endoveit ī ciuitat⁹ auxiliū p̄dce. Cūq; ſarracēi fortiſſime ⁊ acerrie circū circa eādē incipēt ciuitatē debellare 30ma cuꝫ ſue gēt⁹ mlt⁹ itudie occiſi ſūt ī plio ⁊ inēfecti. Et iſto ſalubri mō a peſſima ſarracēo-

rũ dicĩõe ac aſprima vexatiõe toloſa⁹ ciui
tas fuit libata Poſſederũt igit̃ p ãnos iij.
ſarracẽi yſpaniã ⁊ alias terras pacifice. ⁊
expoſt ingẽte p ãnos. xvij. cũ ducẽt̃. Du-
rarũt tñ ãni tres pdcĩ q̃b⁹ a ſarracẽis pa-
cific̃ yſpã⁹ vt ꝓmittit̃ fuit poſſeſſa. vſq; q⁹
de⁹ oꝑs q̃ ſuis pctõrib⁹ hũili corõ i ſe ſpã-
tib⁹. q̃q; pcutit ⁊ ſanat. vulnerat ⁊ medi-
cias parat. Illũ nobilẽ baronẽ noĩe pela
giũ reſuare dignat⁹ ẽ q⁹ ad ipi⁹ dñi crea-
toꝛis finitã potẽtiã ⁊ aſpectũ ineffabilẽ ipz
pelagiũ tãq; vnã ex quiſſimis ſcitill' ⁊ ſpi-
ris ignis exiſtẽdo. qñ apd deũ nihil ẽ ipo
ſſibile. luc. c. i.. ¶ No. xxxj. q; d nobil' pela-
gi⁹ a facie regis viſſa fugiẽs. vt dez ẽ .ũ. eo
q⁹ illũ rex viſſa excecare volebat vſq; ptes
ducat⁹ d tãcabria ſuũ pegit meatũ. Cũq;
audiret xp̃ianoꝝ hoſtẽ ⁊ gẽtẽ ſubiugataz
foꝛe a ſarracenis. ⁊ deuictã. delectabilia
q; ſarracenos loca yſpanie ⁊ placẽtia ita
poſſidere acerrime doluit ſe ⁊ vltra mẽſu
rã. ꝑdiligere felicit̃ moꝛi: potiuſq; tãta fa
ctoꝝ ſiniſtra. ac gẽtis oꝛthodoxe fidi mala
ſic enoꝛmit̃ vidẽre. Qui pelagi⁹ ad aſturi
arũ ptes tũc retraxit ſe. eo q⁹ inibi i locis
terre aſtrictis gẽtes nõnullas ꝓſuare poſſz
q̃ ita illic ieſu xp̃i noĩe iuocarẽt. ⁊ abſq; it
miſſiõe bñdicerẽt ac laudarẽt. ſil' ⁊ euãge
lizarẽt. Cũq; tota a ſarracẽis yſpa⁹ vt dez
ẽiã fuerit capta. ⁊ radicit⁹ ſub iugo eoꝛũ
occupata. ⁊ gẽtis gotice foꝛtitu⁹ ĩcuruata
ob id. q⁹ d gotoꝝ gñatõe fere nihil aut pa
rũ ibi rmãbat niſi nõnull' pauci xp̃iãi ſmi
frimi. q̃ i auſtuꝛ viſcaſia. nauarra. arago
nia ⁊ catyalõia p mõtanas foꝛtes ⁊ aſpe
ras ſe imiſcũt. Iſte nãq; nobil' pelagi⁹ vi
rilit̃ ac publice ꝯ ſarracẽos ad debellãdũ i
cepit. Et pcedẽs p mõtanas ⁊ valles ab-
ſcõditos ples adiueĩt xp̃ianos. quos foꝛ-
titudis ſpũ dei ꝓfoꝛtabat i illo. ⁊ coꝛrobo
rabat i fide oꝛthodoxa. aſſerẽs illis q⁹ de⁹
mltotiẽs eoꝝ demeritis ſuos puĩt pctõres
⁊ p̃ipſi ad eũ redeũtib⁹ miſeꝛet. ad o q⁹ nũ
q⁹ obliuiõi tradidit gremiũ ſuũ clauder̃
miſendi eis. Pelagi⁹ vo illos talit̃ excita
uit. ac ſi a ſõpno graui foꝛẽt ſubito cuigi-
lati. ſic q⁹ oẽs de aſturiarũ ptib⁹ ad eũdez
pelagiũ tãq; dei nũciũ ꝓcurrẽtes aĩoſe il-
lũ i ꝑncipẽ elegerũt. Et tẽ pelagi⁹ auxilio
diuit⁹ ſibi elargito ꝯ ſarracenos ſuuz ar-
miger ꝓtinuãdo iceptũ debellauit. ⁊ ide
cedes i illos graues ꝓpetrãdo ꝓſũmauit i
ill' videlicz loc⁹ vbi ſarracenos eoſdẽ aliq̃-
li igẽio ſeu l'duſtria ꝓſeq; poſſz. ¶ No. xxxij
q⁹ cũ auditui tarici ſarracẽoꝝ ꝑncipis ru
moꝛes hij fuiſſent ꝓuẽti: q̃ndã ipi⁹ admi
ratũ. ac comitẽ iulianũ quẽ ſupra ⁊ regis
viſſa filios. ſ. filibtũ ⁊ edan. necnõ coſaz
archiꝑz cũ mltitudie exercit⁹ copioſa ꝯ ⁊
aduerſus pelagiũ ipz miſit. Qui dẽs aũt ꝫ
pelagi⁹ aĩaduertẽs q⁹ illi tot ⁊ tãte gẽtiuz
mltitudini nullaten⁹ reſiſtere valeret i q̃
dã valde foꝛti ſpelũca i rupe q̃dã: q̃ſi arti-
ficio diuinali fcã cũ mille hoĩb⁹ bellige-
ris poſuit ſe ⁊ retraxit. Reſiduis itaq; di
uine recõmiſſis clemẽtie: illos cuz coꝛdis
amaritudie iſtruẽdo q⁹ ipi negocioꝝ finẽ
i mõtanis ac dei oipotẽt̃ ineffabilẽ miaz ⁊
ei⁹ auxiliũ ſpectarẽt. Et cũ pelagi⁹ ex pte
coſã ⁊ alioꝝ cõplicũ ſuoꝝ plib⁹ mõit̃ idu
ct⁹ i ſarracenoꝝ manib⁹ ſupponer̃ ſe recu
ſarũt. ⁊ cũ ipis pacẽ inire. Tũc exercitus
ſarracenoꝝ dux ⁊ admirat⁹ cũ lapidibus
ſagitt̃ miſſilib⁹. alioꝝq; gñe armoꝝ ſpe-
lũce ianuã terribil'r iuſſit debellare q̃d il
lico fcz fuit ita Sz gña opitulãte diuina
ſagite ⁊ miſſilia ⁊ trabẽtiũ moꝛtẽ ⁊ dam
pnũ retoꝛq̃bãt. Sic q⁹ iſto mõ ſarracẽoꝝ
milites ibidẽ vigĩti mille moꝛtui fuere.
Cũq; tot ⁊ tñ pelagi⁹ videret miraculũ
diuinã laudãs potẽtiã. bñdicẽſq; illã ſta-
tĩ ſpũs ſci gña ⁊ foꝛtitudie roboꝛat⁹ exiit
ſpelũcã. ⁊ ſarracenoꝝ ducẽ ⁊ admiratuz
cũ pte hoſt̃ ſue potioꝛi iterfec̃ Reſiduis vo
ex ſarracenis q̃ fugã dederãt ab ill' xp̃iãis
quos i mõtãis reliq̃rat pelagi⁹ fuere ĩfec
ti. ¶ No. 33⁹. q⁹ taric⁹ ſarracenoꝝ ꝑnceps
moꝛtes ſuoꝝ deſtructiõeſq; plãgẽs dolẽ

arbitrat⁹ fuit i cordis sui armario ꝙ juli an⁹ comes i h⁹ pflictu siue irrepabili des barrato. ⁊ vrissa reg⁊ filij. necnō ipe archi eps cosā psenserāt ob id signāter. qz ab ip so quētionalia pacta ill' pmissa eisdē ob nar negligebat sine mora crudeli morte eos iussit occidi. Et sic i festo occiderī qđ ab ill' ꝓpatū fuerat alijs Goti aūt q̄ a sar racenis ⁊ ipoꝝ ditiōe euadere potuerunt miscōiā clamitādo. mercedēqz phūil'r po scēdo ad pelagiū venerī. q̄ pelagi⁹ illos be nigne acceptās: asturias oēs leōisqz ciui tatē sic detētas a sarracenis ⁊ occupatas expost recupauit. diciōiqz nie icuruauit il las ⁊ subiugauit. ¶ No. xxxiij. ꝙ tūc tpis ⁊ subsequnt alfō⁹ catholic⁹ petri hēril⁹ ō tā cabria fili⁹ cā faciēdi valēciā ipi pelagio ⁊ auxiliū aduersus sarracēos vsus asturia rū ptes suos dirigēs gressus veit ad illuz. Qui siqdē pelagi⁹ ipo alfōso gratant recep to illi ormissendā ei⁹ filiā tradidit i vxo rē. Et postea ifinitz̄ sarracēos a pelagio belligere factz̄: debitū hūane carnis dño creatori altissimo fidelit ⁊ cordꝑtrito p⁹ soluit. ⁊ regnauit ānis sex cū decez. e⁹ aia requescat i pace amē. ¶ No. xxxv. ꝙ decesso sic i bōa fama pelagio Sa ei⁹ fili⁹ sub era septigētesima. xxxvij⁴. regnā icepit. ac tm nō mltū vixit. nā solū p ānos. ij. rgnauit: nll'a ple sibi supstite. sic ꝙ dicōis sue ra ormissēde sorori sue ⁊ pelagij filie fuit re uersa būdcūs de⁹. ¶ Nota. xxxvj. ꝙ alfon sus catholic⁹ ipi⁹ ormissendis marit⁹ an nis. viij. cū decē regnauit. q̄ iustissim⁹ fuit hō ⁊ fidel xp̄ian⁹. necnō dū vixit pl'ib⁹ cū sarracenis vicib⁹ debellauit. ⁊ victor fuit ec ciuitates ple's eis abstulit ⁊ recupauit. ⁊ illas xp̄ianis ⁊ i eoꝝ manu restituit. ita ꝙ asturias oēs. ⁊ totaz gallicias a posse ⁊ dñio sarracenoꝝ fūdit⁹ libauit. Necnō i vniuers⁹ ciuitatib⁹ ab illo triūphatz̄ posu it epos. ⁊ ordiari fec̄ p̄bros vt ipoꝝ doctri na ⁊ istructiōe xp̄iani q̄ remāēāt i scā fid orthodoxa ꝓfirmarēt. Et filijs duob⁹ reli ctis frolira ⁊ vinia i statu ps̄po migrauit ab h⁹ scō ¶ No. xxxvij. ꝙ frolira succesit ⁊ ānis trib⁹ cū decē rgnauit post sui p̄is alfōsi obitū Iste vo frolira ornedo ppl'a uit. ⁊ ibi cathedralē edificauit eccl'iā. hic aīaduertēs ꝙ ppē pessimā psuetudiez quā rex visse i sui ditiōe introduxerat. videlicz q⁊ d'ici vxores ducerēt. ꝓcubinasqz hr̄ent ira dei supps̄pāia venerat. statuit ꝙ oīno castitas i psonis eccl'iasticz̄ exinde fuarē talit ꝙ luxurie pctō coinq̄nati non cēnt. Hic frolira ctiā cū sarracenis armigere ⁊ sepissime victorioss̄imeqz ōbellauit. Du cēqz ō cordūa cū militib⁹. liiij. mille i vno tm̄ plio devicit. ipo duce itfecto ⁊ plibus alijs pari mō occis⁹. Et relicto quodā filio noīe alfōso frolira. h⁹ scl'i vita fuit puat⁹ suo creatori almifico ei⁹ aiaz felicit emit tēdo ¶ Nota. xxxviij. ꝙ h alfōsus frolire fi li⁹ virilit ⁊ belligere dū rgnauit cū sarra cenis plauit. Adeo ꝙ cū sarracenoꝝ p̄i ceps cū acie inūerabili ad duorādū astu riarū terrā veiret. Hic alfō⁹ militia cū sua aduers⁹ pncipē ipz ⁊ sui aciē exeundo sibi aīose veit ⁊ illū ⁊ illos de acie sue talit de uicit. ꝙ de ill' de arabia i bello. lxx. mille i terfecti fuere. Hic em̄ alfō⁹ fuit vgo. sic ꝙ nūq̄ carnalit cognouit feminā Just⁹ nec fuit mificors ⁊ pi⁹. Et nec min⁹ pl'es edi ficauit eccl'ias ⁊ mōasteria. ita ꝙ gotorū gliaz sicuti valuit tā i eccl'ijs q̄ i palacijs mirifice exaltauit. ac p̄celsissime repauit Et i h⁹ forma yspanie ps nōnll'a videlicz gallicia asturiarū ⁊ leōis ra. ⁊ aliq̄ alie p ticule ab ipis sarracenoꝝ pncipib⁹ ⁊ ga renis dei cū auxilio pncipatuqz ⁊ dñio su is fuerūt libate ⁊ īmūes. Alijs vo pticul' sub ipia sarracenoꝝ ditiōe remanētibus nōnull' xp̄ianis tm̄ exceptz̄ q̄ p mōtanas vi scalie. nauarre. aragōle ⁊ cathalōie suam trahebat i dño morā. Quiqz virilit ꝯ sar rac. debellabāt. eisqz durissime resistebāt put h⁹ oia fere i crōicz̄ mgr̄i alderici ō to ledo archiep̄i laudabil' mēorie stz̄ visa cō

tineri latissime. vid̄ qđ đ got⁹ scḋi. s̄. e. gl. ī no. xxiij. ¶ No. xxix. ad alias veniendo cr̄oicas siue hystorias cathalōie ⁊ aragoī ꝓiūctim ⁊ seu diuisi⁊ editas iux illas. q ꝙ dā magnific⁹ ꝓnceps noie otger⁹ catha-lo post. s̄. dci cōit⁊ juliāi traditōz siue ꝓdi tōz. ex eo ⁊ ob id q⁹ ad p̄tacti cōit⁊ juliani sceleratū tractatū. vti p ex̄tēsiuz. s̄. ē narra-tū. tota yspa' ī sarracenoꝝ posse ⁊ dn̄io in curuata fuerat ⁊ subiugata. p̄m⁹ cathalo nie ꝓncipat⁹ exist̄s ꝓ̄stator. vna cū baro nib⁹ nouē submēt̄ionat⁊ dēz cathal. īgres sus fuit ꝓncipatū. Et isto nāqz noie cata-lor: idē ꝓncipat⁹ cathalōia fuit ⁊ ē appella t⁹. Sūtqz ⁊ fuere ip̄i⁹ gētes cathalāi nun cupati. eo ꝙ marie. q⁹ ꝓnceps ip̄e suo no-mie catalo ꝓncipatū quē. s̄. ⁊ ei⁹ frā noīa ri voluit cathalōiaz. Et fuit ī āno. xix. x̄pi iesu cū septīgēteſi°. ¶ No. xl. ꝙ p̄dci ⁊ sub-scḋi barōes. ix. q cū ip̄o ꝓncipe magnifi-co dictū īgressi fuere ꝓncipatū. tres erāt tertie. q̄si frēs pagētes societatē. s. terna-ti. siue đ tres en tres. put ecce Naphiser⁹ de mōtecathēo. Galcerād⁹ isgalcerād⁹ đ pinos. Huc de hugo de mataplana. B⁹ đ coruera. B⁹ đ cerviello. ⁊ geral⁹ alamāyn Būrd⁹ de anglaria. Bisbt⁹ de ribelles. ⁊ bñrd⁹ rotger đ rillo Et hij sē vt p̄dr barōes ix. p̄dci. q cū eodez ꝓncipe otger° cathalo ꝓncipatū cathalōie ītrarūt. Et dict⁹ prin cepſ ī ciuitat⁊ ēpuriaꝝ obsidiōe. sine sobre lo siti exūs decessit. Et tūc barōes. s̄. dicti post eiusdē ꝓncipis decessuz ī pirrinioruz mōtiū vallib⁹ ⁊ mōtanijs retrocesser̄t se. videlicz ī ceritanie terra ⁊ ī flumis đ segre ptib⁹ vsqz ad olianā. Qui nobiles cū sua cohorte ī dict⁊ loc⁊ vsqz ad t̄ps karoli ma ynes. q° cathaloniā ītrauit: suaz traxerūt morā. De isto nāqz otgerio cathalo. vide aliq̄tulū. s̄. e. glo. ī nota. viij. ī fi. ¶ No. xlj q idē karol⁹ maynes ipatoꝝ ⁊ frācoꝝ rex vidēs ī tot ⁊ tāta sarracenoꝝ subiugatiōe yspanie x̄pianos fore ꝯ ⁊ aduers⁹ illos in surrexit se cū frācie. britanie. normandie. burgūnye. alamanice. ⁊ đ nōnull' alijs p-uicijs exercitu magno. Et illico saracēos talit̄ iuasit q oia loca ⁊ ciuitates vsqz ad pirrineos mōtes a sarracenis occupatis domuit sue ditiōi. ⁊ subiugauit. Et ip̄is ciuitatib⁹ ⁊ loc⁊ ꝓ karolū maynes ⁊ sarra cenoꝝ ptāte libat⁊. ⁊ sibi belligere subiu-gat⁊. dcōs mōtes pirrineos trāsmeās ka rol⁹ maynes cathalōie ꝓncipatū ītrauit ī anno x̄pi iesu tūc currēti. lxxv°. cū septi gēteſi°. Et eos ān̄o ciuitatē gerūd̄ cepit. ⁊ mahometū ciuitat⁊ ip̄i⁹ regē ī bello deui cit. Et cū ip̄az habuiſſz ciuitatē: mlti san guinē pluere videř. ⁊ acies ī celo ī vestim̄ tis hoīz. ⁊ cruc⁊ signa cullū apparuer̄t Hec nō sup locū vbi ī gerūdēn ciuitate ē btē v gis altare crux ignea ī aere apparuit. Ob qđ sedes cathedral'. q tūc erat ī scī felic⁊ ec clesia vbi hodie exist̄it: ab ip̄o karolo fuit īmutata Et his ita qz subsecut⁊ idē karol⁹ imp'. statuit ip̄e'' ⁊ ordīauit q cōites fo rēt. ix. īfra dēz cathalōie ꝓncipatū. viceco miteſqz. ix. comitores. ix. q nobiles dn̄r. ⁊ vasuassores. ix. qđ fēr̄ ad honorē ordinū. ix āgelor. Et captiōe de ip̄i⁹ ciuitat⁊ gerūd̄ fcā. quā ꝙ tot⁹ adhuc cathalōie ꝓncipat⁹ n̄ eēt ꝓ̄stat⁹ Idē karol⁹ ipat. oia sic cōple re ꝓposuit. sicuti ⁊ q̄zadmodū magnifice ꝓcepat ip̄e vt posseten⁹ īpleuit. ¶ No. xlij q p̄dci ⁊ īfra noīati cōites. pariqz mō vi-cecōites. cōitores. ⁊ vasuassores ab ip̄o i-patoř karolo ordiati fuere ⁊ ꝓstituti mō seq̄nti videlicz comes pallariē. vicecōes de villamur. cōitor vl' nobil' de bellera. et vasuassor de torapylla. comes vrgelli. vice-comes aggereñ. comitor seu nobil' de ter mes. ⁊ vasuassor đ guimerano. cōes rossi-liōis. viccōes de castronouo. cōitor vl' no bil' de canet. ⁊ vasuassor de mūtschot. qui hodie dci sūt doli⁹. comes terrachoñ. vice cōes đ storn albō. comitor seu nobil' đ ca-stelleto. ⁊ vasuassor de mediōa. cōes barē vicecōes cardone. cōitor siue nobil' đ mō tecluso ⁊ vasuassor de boxadors. comes

ausonie. vicecomes de capraria. cõitor sine nobil' de scintillis. vasuassor de vilade mayn. Comes de bisuldũo. vicecomes ỗ bas. comitor sine nobil' de porqres. q̃ hodie sunt de scã pace. ꝛ vasuassor de bisaura. Comes ẽpturiarũ. vicecões ỗ rocabtio. comitor sine nobil' de ceruiano. ꝛ vasualsor de furano. Comes ceritanie. vicecões de mataplana. de nobili ꝛ vasuassore nihil reperij. Sꝫ ꝓ ỗ viỗ qỗ scpli. j. ĩ vsa. lxij. strate ꝛ vie publice. i glo. iij. in. q. vj. v. sꝫ ỹ ꝓdcã ꝛc. ¶ Nota. xliij. q̃ ꝓdcis cõitib⁹. vicecõitib⁹. nobilib⁹. ꝛ vasuassoꝛib⁹ supius notatis ab ĩpatore karolo ꝛ rege notatis vt ꝓferẽ ꝛ ordiatis. Ac tñ vt hystoriã h⁹ legẽtes sciãt. q̃ ꝓmissa ĩpator karolus effectualr cõplere nequit ex eo ꝛ ob id. q̃ cuꝫ gerũdã cepisꝫ. ꝛ sue ditiõi subiugassꝫ: repetare habuit necc̃ario ad frãcie regnuꝫ ꝛ redire eo spãlr. q̃ oẽs yspanie sarracenoꝝ reges. cũ oñi eoꝝ exercitu ꝛ posse resistendi cã velebãt ỹ eũ. Et ĩpator karꝰ ꝓsiderãs q̃ eo tũc cum sarracenis par non erat ad debellandũ. terra quã a sarracenis cepat inter barones ꝓdictos diuisit. ꝛ eis illaꝫ donauit. Et regresso in francia impatoꝝ quo supra: dño creatori altissimo suis tẽporibus carnis humane debitũ psoluit. Sibi duobus filijs. altero noie ludouic⁹ q̃ successit in regno. ꝛ altero noie otho: suꝑstitibus relictis. Quibus ꝓcepit q̃tinus ihi acq̃sitione subiugationeq̃ ꝓncipat⁹ cathalonie ab ipso inceptã: oĩmode ĩpleret. effectualiterq̃ ꝓficerent. Necnõ oñia supradicta ab eodeꝫ statuta honorifice ꝛ ordinata: oñe tribueret cõplementũ. Eldeo vt de ꝓtẽtis in ordinatione ipa aliq̃d ab eis ĩmutareꝫ. ꝛ seu innouareꝫ. Obiit nãq̃ idem karolus impator magnific⁹. Anno christi iesu tertio cũ octigẽtesimo. ¶ Nota. xliiij. q̃ Ludouic⁹ rex francie ꝓtactus impatoris karoli filius vna cum otho eius fratre ꝓdicto. ꝛ cum multitudine baronũ nobiliũ ꝛ militũ copiosa ĩ. xj. anno cum octigentesimo obsederũt ciuitatẽ barch̃. siue assetyarũt. quã vsq̃ ad q̃rtũdecimũ annũ cũ octigẽtesimo in obsidione ipa tenuerũt. Et in anno illo ciuitatem ꝓdictã. totũq̃ cathalonie ꝓncipatũ ceperũt. Et tũc Ludouic⁹ rex in ciuitatẽ barch̃. in crucis xpi btissime laudem gl'iam ꝛ honorẽ. sedem siue ecclĩaꝫ cathedralez edificauit. q̃ cur ignea patri suo vt est dictũ apparuit in aere. cũ ciuitatez gerundã cepit. Et ỗ pacto ex ꝓtinẽti idez Ludouic⁹ rex ordinatões ꝓdictas a karolo pr̃e suo fieri ꝓceptas effectualr adimpleuit. comitatus. vicecomitat⁹. nobilitates. ꝛ vasuassorias supra mẽtionatas faciendo. Et nihiloĩ⁹ baronias. ir. ꝓnoꝝ ir. baronũ diuisit ĩter eos. atq̃ illis dõauit. Qui barones cũ ꝓmo ꝓsstatore otgerio catalo vt ꝓferẽ cathalonie ꝓncipatuꝫ fuerãt ĩgressi. Ꝫ hasq̃ baronias cõpleuit. ꝓut karol⁹ mayñs iã illas ꝓstituerat. ita q̃ dcĩ barões. ir. suas barõias possederẽt sicuti comites supradcĩ suos tenebãt cõitat⁹. Necnõ ĩ terꝛ illoꝝ ꝓncipes nũcupati eẽnt. sic ꝓpe quẽadmo⁹ cõites ĩ ciuitatib⁹ erant suis. Et iãq̃ magnates notati forent. ꝓut ꝛ comites dcĩ sꝫ ptãtes. Et vltra ꝓmissa a rege ludouico ĩdultũ ipis baronib⁹ nõne fuit pusillus. q̃ ꝓdcis comitib⁹ aliq̃d nõ tenereꝫ. imo ab illoꝝ ptãte radicit⁹ exẽpti forẽt. Dẽpto nãq̃ ipo cui fidelitatꝫ hõagiũ ꝓstare tenerenꝫ. ꝛ ita seruaꝫ. de ỗ vide. j. ĩ vsa. xlviij. oẽs hoies. i. ij. cũ ibi notatꝫ ꝑ me. ¶ Nota. xlv. q̃ his cõpletꝫ ordiatõibusq̃ oĩb⁹ ab impatoꝝ karolo fieri mãdatis effectuale hñtib⁹ iplemẽtũ ĩ quẽ supra modũ lud. rex ꝓdcs cuꝫ otho fr̃e suo frãcie regnũ felicit̃ ꝛpedauit Et militẽ q̃ndã noie gaufreduꝫ q̃ vill'dacria fuit ꝛe ꝓfluẽtꝫ sec⁹ flumẽ de latet ĩ comitatu barch̃. quẽ idẽ rex lud. sibi ꝛ ꝑ se retinuerat. diuisit nõ vt comitẽ. sꝫ solũ tã q̃ rectorẽ illi⁹ ꝛ gñalẽ administratorẽ. ꝛ iste miles gaufredus ex vxore sua q̃ndã ꝑre

auit filiũ noĩe griffo pelos eo q; idẽ ſſãs ĩ certo ſue perſone loco pilos hẽbat. vbi ab hoĩb⁹ ceĕis hr̃e aſſuetũ nõ ẽ. Erat eñ gaufred⁹ gubnator̃ pdĕs valens ⁊ notabil' miles. ⁊ ĩ armis ſtrenu⁹. ac ml'tũ ſapiẽs et diſcret⁹. Quẽ gaufred⁹ vt ꝛ̃ fm aliã veriorez hyſtoriã luõ. rex in comitẽ barẽ ſubſtituit. ⁊ in cathalõia ĩ dñz poſuit iur̃ feudali tñ ſic ꝙ ꝺ gaufred⁹ q̃ barcẽ. comes fuit p⁹ in feudũ. p rege frãcie ipm tenebat cõitatũ. ¶ Nota. xlvj. ꝙ poſt hꝯ eſſluro aliq⁹ tpr̃is ĩ ſuallo idẽ cões gauſſr̃. al's grifo pelos ei⁹ filio. cã hñdi plamẽtũ cũ reg; francie ambaratorib⁹: ad narbonẽ ciuitatẽ ſuos direxit greſſus. Et ipo comite ibi moꝛã trahente. cũ nõnull' reg; frãcie militib⁹ idez comes diſſenſiõz hñuit. ⁊ diſſentiõe ſeu debato durãte: q̃dã miles frãcigẽa ĩ ipi⁹ barbã comit; violẽter manũ ſuã extẽdit: ĩ iuſtriã vilipẽdiũq; ſui apposuit. Et motus tra grãdi comes pdĕs: enſez eu agĩauit. et militẽ ipz occidit. ⁊ illico a ml'ti tudie frãcigenarũ copioſa idẽ comes captus fuit. Et dũ illũ ad frãcie regẽ ducerẽt captũ: comes q̃. ꝯ. vindicare ſe volẽs de tãto captionis vitupio ⁊ deſhonoꝛe: cũ frãcigẽis ipz captũ ducẽtib⁹ bꝛicã vel rixã mouit. ⁊ tãdẽ ſec⁹ villã Marie vg̃is de podio francie comes pdĕs ab eiſdẽ frãcigẽis fuit iterfectus. ¶ No. xlvij. ꝙ dicto cõite ſic iterfcõ: tũc frãcigene ei⁹ filiũ griffo pelos ad regẽ frãcie durerũt captũ. Cuq; rex cõitz moꝛtẽ ſciuiſſet diſplicuit ſibi valde. potiſſime cũ tli cã ſic fortuita fuerat iterfẽs. ⁊ pñtato eidẽ regi ipo filio: illũ benignit̃ r̃cepit ⁊ cõiti flãdriaꝝ eñ ꝓmẽdauit. illi ꝓcipiẽs ꝙ diligent̃ ⁊ curioſ⁹ ipz nutriret. Et iterũ rex pdĕs q̃ndã noĩe ſalomõ ad cõitatuz barẽ regẽdũ vti comitẽ miſit. volẽs ꝙ ipe ſalomõ ipi⁹ cõitat⁹ rector eẽt ⁊ gubnator̃ Qui ſiq̃dẽ ſalomõ ĩ abñtia ipi⁹ griffo pelos. ⁊ ĩ comit; flãdriarũ ptãte eñt; cõitatũ rexit pdcm̃ ⁊ bñ ⁊ notabil'r. Expost idẽ griffo pelos ĩ ãno. xxxij. cuz octigẽteſi° ad ſuũ veit cõitatũ. ⁊ cũ fuit ibi ſalomõ ꝓdict⁹ q̃ frãcigẽa erat codẽ ãno ab ipo griffo pelos iterfect⁹ eſt. Poſtea vo flãdriarũ cõitis filiã honoꝛabil'r duxit in vꝛoꝛẽ Iſte ãt griffo pelos notabil' fuit miles. valeroſus ⁊ benign⁹. ac ĩ armis ſplẽdid⁹. Cleruz q; tpr̃e pdurãte q° gaufred⁹ al's griffe ipi⁹ griffo pelos pr̃ cõitatũ regebat ſepedictũ ꝓ rege frãcie illõ iur̃ feudali tenendo. comes roſſilionis noĩe Girard⁹ filijs nõre lictis obijt ita ꝙ regi frãcie roſſiliõis cõitatũ dimiſit. quẽ idez gaufred⁹ al's griffe pr̃ eiuſdez griffo pelos tã q̃ rector̃ p rege. aut veluti comes barẽ. ad ſuas r̃cepit manꝰ. Et ſubſeq̃nt̃ puo tpe deuoluto comes ceritanie comeſq; biluldũo. ⁊ cões vgell' abſq; liberz; deceſſerũt. Sic ꝙ ipoꝝ q̃libz regi frãcie ſuos dimiſerũt cõitat⁹ quos ꝓtim vt reg; frãcie rector̃ idẽ gaufred⁹. al's griffe ad ſuas r̃cepit manꝰ. ac ĩ poſſeſſiõz ipoꝝ noĩe reg; pdcĩ fuit ĩgreſſus. Et ptim idẽ ſalomõ tãq; rector̃ q̃ ſupra pari mõ recepit Et dicto ſalomõe ſic iterfecto pfat⁹ griffo pelos pdcõꝝ comitautũ ſic cõitatu barẽ. aggregatoꝝ repijt ſe dñz. Elc tñ moꝛte ĩ dez ſalomõz ꝓpetrata nullat; obſiſtente Emici vroꝛdcĩ griffo pelos q̃ flãdriaꝝ cõit; erat filia. ꝓcurar̃t effectual'r ꝙ griffo pelos a r̃ge frãcie ſuã hñit gr̃az Hecnõ cõfederatõz ꝓſecut⁹ fuit ſuã pr̃ ⁊ amicicią. Ob qõ idẽ cões griffo pelos ad regẽ frãcie acceſſit. ⁊ coꝛã illo ꝓhũilit̃ ſe pñtauit. nec nõ ab ipo cõitat⁹ barẽ. ĩueſtituꝛã r̃cepit. Sz tñ cũ illo tpe ſarracẽi cathaloniã ĩfeſtarẽt. pdĕs cões ad regẽ frãcie redĩes. ⁊ ſi bi eãdẽ ifeſtatõz referẽs: ab eo ꝓſiliũ inde petijt ⁊ auxiliũ. ſic ꝙ ipis ꝓſi⁹ ⁊ auxi⁹ meditus. ac ꝓuia dei gr̃a ſarracẽis ipe valeret obſiſtẽ. ⁊ ab ei⁹ fra poſſz repellere. Sz tñ idẽ rex alijs arduis negocijs ꝓpedit⁹: cuz amaritudie cordis rñdit ꝙ ita expeditiſſime nll'via mõi poſſz eñ innar̃ ſz ipi dixit cõiti ꝙ ſi a ſarracẽ. valez ſe dfẽdeꝛ ipz bar̃. cõitatũ a frãcie dñij ſbiugatõe r̃gia luba/

bat ita q̄ de ceto su⁹ forȝ ⁊ suor i alodio ⁊ er hīc cathalōia a frācor regȝ ſbiugatōe li bera fuit ⁊ immunis. deīde vo mo^m riuipul li i āno dñi. lxxxviij. cū. dccc. hedificauit il ludq; īmēſis donis nobilitauit ⁊ diuiciis reliq̄t aūt filios q̄ttuor p̄m⁹ reofel vocat⁹ fuit ⁊ riuipulli mōach⁹ ⁊ ex post vgelleñ. eps. ij. giufred⁹ q̄ p⁹ ei⁹ obitū i mōasterio riuipulli sepult⁹ fuit. Tertiꝰ mir q̄ post in bar. cōitatu successit ſimperi⁹ q̄vrgelli añ quā ali⁹ post obitū dcī gaufridi al's grife p̄ris hui⁹ cōitȝ grifo pelos comes fuit p̄i m⁹. ac tñ dēs mir ēt ceritāie comitatū ha buit ⁊ de biſuldūo. roſſiliōis aūt cōitatū cuidā militi magnifico noīe girardo vl⁹ tronee donauit ⁊ gratuite. Et ita p̄dēs co mes grifo pelos q̄ barch̄. comes fuit ſcōs. ⁊ ī p̄narratȝ ciurtatib⁹ ſupra dcōs iſtituit cōites obijt ⁊ ab h⁹ vita egreſſ⁹ fuit i ſene ctute bona i āno dñi. xij. cū nonigēteſimo fuitq; miltū honorifice ſeplt⁹ ī mōasterio riuipulli ſupra dcō. ¶ Nota. xlviij. q̄ mor tuo codē cōite grifo pelos ſucceſſit illi ei⁹ filiꝰ noīe mir q̄ ſupra. et dēs mir cōes ad mirabil' fuit miles. q̄q; p̄ſpe ⁊ ſapiēt ſuū gubernauit cōitatū. vixitq; ī illo āis de cēocto. ⁊ q̄ttuor ex vroze ſua hūit filios. p̄ m⁹ vocabat̄ ſifred⁹. ſcōs oliba q̄ ceritanie cōes fuit ⁊ de biſuldūo. et cui īpoſitū fuit cognom̄. ſ. cabreta. qm̄ ī p̄tinēti cū aliquo ipe d aliq̄ re cū iracūdie caloze loq̄rē vnū mouebat pedē ad iſtar capre q̄ fodere vult ob q̄d ab oīb⁹ ī vulgo oliba nuncupabat̄ cabreta. Tertiꝰ appellabat̄ mir q̄ gerūde cōes fuit ⁊ ep̄s. Quart⁹ endeſcarrechs q̄ vi ce comes fuit cardone quē vicecōitatū ex vroze ſua hūit q̄. R. falcōis filia fuit. Et p̄ dcīs cōes mir ī āno obijt. dcccc. xvij. cui⁹ ī dcō riuipli mōasterio corp⁹ honorabil' eccl'iaſtice traditū fuit ſepulture. et tri⁹ fu it cōes barch̄. ¶ Nota q̄ eidē cōiti mir ſuc ceſſit. ſifred⁹ cōes ei⁹ filiꝰ. qui ēm h⁹ cōitis a ſimperio vgelli comitis auūculo ⁊ cura toze ſuo ī āno dñi. dcccc. xxv. dedicatū fu it alia vice p̄dcm riuipulli mo^m. p̄fect⁹ vo cōes ſifred⁹ cōitat⁹ bar. p̄dcm bñ ⁊ p̄rudē ter rexit notabiliſq; miles ⁊ ī armis ſtre nu⁹ fuit ⁊ ī illo. xxv. āis vixit. Et āno dñi nonigēteſimo q̄nq̄gio q̄rto abiq; filijs de ceſſit. Et q̄rt⁹ fuit cōes bar. ¶ Nota. l. q̄ de ceſſo cōite ſifredo. ī cōitatu bar. p̄dcō poſt eū ſucceſſit p̄ſobrin⁹ german⁹ ſu⁹ noie bor rell⁹ cōes vrgelli filij cōitȝ ſimperij ſupra dci ciuſdē ſifredi auūcli. ⁊ quā q̄ idē cōes ſifred⁹ frēȝ hr̄et. ſ. ip̄z olibani cabreta de biſuldūo cōitē ⁊ ceritāie. q̄ poci⁹ ī barch̄. cōitatu ſuccedere debebat. q̄ idē borrell⁹ ei⁹ p̄ſobr̄. ſz tñ ppt̄ loq̄ndi dfectū quē vti iā dcīs eſt ſupra ipe oliba patiebat̄. h̄ fcīs fuit h̄ vo cōes borrell⁹ fuit bar. cōes ⁊ vr gelli. Et h⁹ cōitȝ tpe ſarracēi mōtanaꝝ de p̄ratȝ ⁊ riparie toti⁹ flūinū de cinq̄ ⁊ ybe ris p̄ ⁊ aduerſ⁹ eūdē borrellū ſe infrexerūt ſic q̄ p maiori p̄te terras ſui cōitat⁹ occu pāt. ciuitatēq; barch̄. ceperūt ⁊ p̄ſeq̄ns tūc ipa ciuitas ſic deſolata ī ſarracenor̄ poſſe fuit atq; captiuitate. Ec tñ dñ ipſi ſarraceni ī eiuſdē obſidiōe erāt ip̄i comiti milites q̄ngētos ī die vna occidēt quos idē comes ī ſctōꝝ iuſt ⁊ paſtorȝ cimiterio fec̄ tumul'ari Quib⁹ cauſ is exp̄miſſis ⁊ ni miꝝ. āno dñi nonigēteſimo. lxv. grādȝ pe ſtilētia crudelitaſq; iaudita viguit ī oi h⁹ t̄ra. Ex poſtq; idē cōes iopē egenūq; ſe vi dēs gētiū gñoſaꝝ ⁊ q̄ ei⁹ ſtat⁹ vt plīmū ſi bi diminuāt de militib⁹ ſic q̄ recuperādi t̄rā ab eo depdītā p̄ſpe modū tribuere nō poterat ad Alamāie p̄tes miſit ⁊ frācie p ſuccurſū habēdo Et tūc imp̄ator cū Rege frācie iſtīl ī bīq; tos nobiles ⁊ noiatos ip̄i cōiti miſerūt. Et ſ̄t hij videlz arnaldus de torcāi. p̄ti⁹ de guardia. bñ⁹ guillelm⁹ ca portella. en melach. gerald⁹ alamāy. ⁊ cer milliōe. los beſloch. ⁊ los vilafrāq̄ſ. ⁊ plīmi alij i eoꝝ ſocietate belligeri. ac tñ idē cōes borell⁹ añquā ſ̄ recuper⁹ h̄ vēiſſz nonigētas domos oīb⁹ m⁹ p̄ſtudib⁹ īmunes fec̄ atq; frāchas. q̄b⁹ gñ⁹ itatȝ p̄mulit p̄mile giū. Et q̄ dñs q̄libȝ i p̄ꝝ domor̄ comiti predcō cū equo quodā armato ſuccurrere

teneret. Et voluit q̄ oēs dñi ip̄ax domorū hoies de patico noiati eēnt de cecero. q̄si dicere volēs q̄ adpagēdū oia eēnt appariati ⁊ sil'es sicuti milites. q̄b⁹ dēs comes infinita fec̄ dona ⁊ grās. ⁊ tales ⁊ bñ habñ dātes q̄ ip̄z q̄libz dcm̄ poterat equū sustinere. voluit necnō quot dom⁹ supra dcē de patico vocarēt quēadmodū māsi añ erāt nūcupate. q̄q̄ cetere dom⁹ alio de patico posterū noiari ñ auderēt nisi māsi vl' bor de. dēs domib⁹ nonigēt⁹ dūtaxat except⁹ Et ecce i cathalōia paticū q̄l'r fuit ad inuēt̄. Iz ip̄z paticū aks pagiū possit fūdari de inf' vt i li'. feu. ti. ō pa. te. §. sil'e ⁊ ibi cū pentib⁹ suis ⁊c. als ⁊ sub. ti. de cle. vio. pa. Sz vulg⁹ hz q̄ omēs gnōsi q̄ milites nō sunt vocāt gētiles hoies q̄si feroces hoies ⁊ bel ligerosi sic gētiles erāt ⁊ pagāi. p̄ h̄ ēt de p̄ce. p̄. c. nulla cū ibi notat⁹ p doc. sup vbo gētiliū subsequēt vo ꝟ comes burell⁹ cū suprādcis de patico ⁊ Elamano ꝟ succursu ⁊ frācoꝝ ōi aurilio a ciuitate barcē. ⁊ de tota ip̄i⁹ comit⁹ tra vilit ac bellicose inaledcōs expulit fracēos. tūcq̄ potiori mō quo valuit p̄dcōs oēs iux̄ cuiuslibz fuiciū eorūdē ⁊ statū remūerauit. et hijs cōplet⁹ idē comes borrell⁹ p̄dcm̄ alia vice riuipulli monasteriū āno dñi. lxvj. cū. dcccc. dedicari fec̄ inuita nāq̄ hui⁹ comitis burelli nobilis cabreta ip̄i⁹ p̄sobrina germani⁹ anno. dcccc. nonagio decessit. filijs trib⁹ relictis. quoꝝ vn⁹ vocabat bñrd⁹ cui de bisuldūo comitatū reliq̄t. Et ali⁹ guifred⁹ cui ceritañ cōitatū dimisit. ⁊ k'ti⁹ oliba q̄ riuipulli mōach⁹ fuit. ⁊ ex post abbas. ⁊ exide viceñ. eps dēs ãt comes borrell⁹ p⁹ barcē. ciuitat⁹ recupatōez. xxvij. ānis cōitatū rexit p̄dcm̄. ⁊ āno dñi. xciij. cū. dcccc. decess⁹ sit duob⁹ sibi filijs supstitib⁹. R⁹. borrelli Et ermēgaudo q̄ vgelli fuit comes Et ꝟ borrell⁹ bar. q̄nt⁹ fuit comes. ¶ Nota. xv. q̄ decesso eodē cōite borrello i dcō cōitatu successit. R⁹. borrelli fili⁹ ei⁹. iste notabil vir fuit ⁊ strenu⁹ belliger ⁊ vtuos⁹. ⁊ p exaltatione sc̄e fidei x̄p̄iāe. ⁊ p secte fracēoꝝ destructōe āno dñi. M. p̄mo. exercitu cuz magno p̄cedēs cozduā p̄ ⁊ aduers⁹ fracenos accessit illosq̄ i ore gladij p̄cidauit. ⁊ cū honore magnifico exp⁹ ad sua remeauit. ⁊ i ipō cōitatu ānis. xxv. vixit. Et āno. M. xxv. decessit vnico filio relicto noie bñg⁹ p̄dcs vo R⁹. borrelli sert⁹ fuit cōes. ¶ Nota. liij. q̄ mortuo R⁹ borrelli p̄dcō idē bñgari⁹ e⁹ fili⁹ successit tpe aūt h⁹ cōitis oliba. viceñ. eps ciusdē olibe cabreta fili⁹ grādi ch̄i ep̄oꝝ platoꝝ ⁊ religiosoꝝ multitudie copiosa āno dñi. M. xxxij. multū honorabilit q̄rta vice p̄dcm̄ riuipulli mo'' dedicauit ⁊ hereditatib⁹ illō p̄lib⁹ nobilitauit. ecclīāq̄ mōasterij ip̄i⁹ solēnit̄ hedificauit. Et carbūcul' altare mai⁹ aliisq̄ lapidib⁹ p̄ciosis ornauit p̄it̄ ⁊ dicauit. iste ei comes bñg⁹ ⁊ vxor sua filios p̄creauit tres. p̄m⁹ fuit vocat⁹ R⁹ bñgij. scōs E⁹ bñgij. q̄ minor ise cōes fuit. Tert⁹ sanro bñgij q̄ sctī bñdcī de bagijs fuit p̄or q⁹ tūc abbacia⁹ nō erat p̄pur nūc ē. p̄dcs vo comes bñg⁹ fuit hō simpler q̄ nullū bōi fec̄ imo deterior bar. cōes fuit. ſz ānis. x. dēs cōes regnauit ⁊ nō bñ Et āno. M. xxxv. decessit. ⁊ comes barcē. fuit. vij. ¶ Nota. liij. q̄ decesso eodē cōite bñg. R⁹. bñgij. ei⁹ filius cōes fuit q̄ duritrroꝛe adalmodē. noiatusq̄ fuit ꝟ comes R⁹ bñgij vet⁹ q̄ nobil p̄celsusq̄ baro fuit ac multū ecclēsi cōcesq̄ gerūdeñ ⁊ marchio ausoñ p̄spāie subiugator ⁊ ppugnator ⁊ x̄piāi ppli mur⁹. ⁊ p ei⁹ triūphū victoriāq̄ cū x̄pi aurilio fci sūt reges. vij. cōiti p̄dcō tributarij fracēoꝝ p̄spāie x̄piāoꝝ aduersarij quos ip̄e cōes plusq̄ oēs sui añcessores belligere cōp̄mēs ⁊ pfugos faciēs felicitat⁹ triupho suos p̄fidei exaltatōe ampliauit fines p̄fat⁹ ãt cōes vsa. barcē. cōstituit ⁊ pl'ra alia bōa i sui vita fec̄. Et hic potētissim⁹ ⁊ valēs baro ex sui vroꝛe adalmode filios tres p̄creauit. p̄m⁹ ⁊ scōs fuere fillorū malicia sicuti stelliones ⁊ vipere que naturalit̄ q̄n nascunt suas occidunt

matres.necnō comes p̄dc̄us R⁹ bñgij ve
t⁹ p ānos.xlij.rexit.comesq; bar.vni⁹ fuit.
Qui.vj.kl̄s iunij ānō dñi. lxxvj. obijt cū.
M.⁊ i sede bar.sepult⁹ fuit cū honore ma
gnifico hered̄eq; suū tertiū ip̄i⁹ filiū R⁹
bñgij instituit alijs duob⁹ ppt̄ ip̄oz ingrati
tudinē ⁊ malicīā exheredat⁹. h̄ vo comes
R⁹ bñgij ver⁹ yspāie subiugatorē noiauit
vt i p̄n.hui⁹ vlanici h̄ .p toto ptē sumēdo
vt dixi.ū.i h̄ vsa.i p̄n.sup vbo yspānie sub
iugatoꝛi nota.ij.addc q scpsi.ū.i h̄ vsa. in
p̄n.sup vbo. Rayº.bñgij. Ho.liiij. q mor
tuo vcrī. R.bñgij.comite ei⁹ filio. R.bñg.
regnauit qui baro nobilissim⁹ fuit.⁊ val
de i armis strenu⁹ fuitq; hō benign⁹ ⁊ pi⁹
alacerq; ⁊ pbus ac corpis pulcerrim⁹ fuit
nec nō capō scope nūcupat⁹ er eo q; spissi
tudinē habebat magnā criminū i capite.et
filiā roberti guistart de polia duxit ⁊ ma
cine duxit i vxorē. Et q̄ filiū quēdaz noīe.
R.bñgij.p̄creauit.⁊ eodē cōi te. R. bñgij
regnāte bñg⁹. R.fr̄ ei⁹ nimia iniq̄tate ⁊ i
uidia mot⁹ eo q; p̄ ip̄oz.s. R.bñgij vetus
comes p̄dc̄s ei⁹ fr̄ez honorauerat pl⁹ quā
ip̄m q̄dā die idē comes. R.bñgij suo itine
re accedēs i q̄dā loco ptica vocato int̄ ge
rūdā ⁊ scm̄ celedōiū situato ab illo ip̄issimo ⁊ iuidioso bñg⁹. R. ei⁹ fratre fuit iter
fect⁹. cui⁹ occasiōe displicētiā ⁊ dolorē tri
sticiāq; oīs ēra grādissime hūit. plāctū in
de magnū pagēdo. q̄ p̄cipue q; tali casu
sic fortuito ⁊ pditorio fuerit int̄fect⁹. Et
statī ⁊ absq; mora oīs ēra p vīdicādo tāta
pditōe ⁊ bausia aduers⁹ ⁊ p̄ eūdē pditorē
bñg⁹. R. q̄ fore comitē p̄tēdebat. viriliter i
surrexit ⁊ belligere. adeo q ip̄z bñg⁹. R.
vt pditorē ⁊ bausatorē despectiue a dcō co
mitatu expulerūt.⁊ penit⁹ cuulserūt. ppt̄
q̄ pctm̄ ita horribile de⁹ pcussit illū talr q;
obmutuit sic q mut⁹ fuit ⁊ loq̄ nō pote
rat.fuitq; vt pl'imū vituperat⁹ ab oīmūdo ⁊
irat⁹. Sic q ad ptes scē tre ibrl̄z suos mea
uit gressus. vbi pegrin⁹ decessit. dēs vo co
mes. R.bñgij capō stope ānis.vij.comita
tū rexit.et ānno. M. lxxxiij. obijt.⁊ i sede ge
rūde sepl't⁹ fuit non⁹ barch̄. comes. ¶ No
ta. lv. q ita pditorē dcō. fr̄º bñgij ei⁹ filiū
i cōitē assūpserūt.⁊ ei fidelitat̄z iuramentz
p̄stiterūt. q̄ comes baro fuit ml'tū larg⁹ ⁊
misericors atq; pi⁹ ⁊ i armis strenu⁹ ⁊ dul
ciā gisepti phēcie comit̄z filiā duxit i vxorē
⁊ vxore media ō nalau comitat⁹ ⁊ phēcie
obtinuit. quor barch̄. comitatui agregauit
h̄ ⁊ em̄ comes cū pisanoꝝ nauigio maio
ricz ciuitatez obsidiauit siue asserpauit ⁊
tādē cepit illā ⁊ ōstruxit. nec nō pl'a cū sar
racēis habuit p̄lia. Et dīnio auxilio ab ill'
victoriā obtinuit ⁊ tri'umphū. Sicq; pl'a sar
racenoꝝ castra dicī ōi sue domuit. famosa
q; ⁊ notabilia ip̄oz alia fortalicia cepit ⁊
tādē p̄ncipes tres fracēoꝝ siue reges. s. va
lēcz. dertusien ⁊ jlerde p eius victoriā trib⁹
phalē dei fauēte gr̄a fcī sūt eidē tributarij
p̄dc̄s aūt comes. R. bñgij marchiōez phē
cie se itit'ulauit ⁊ barch̄. comitē p̄terea in
reddēda iustitia hō ml'tū p̄mptus fuit et
ānis q̄nq̄gīta regnauit. cz mīm ip̄e i sua bo
na sanitate exist̄s bōis tpalib⁹ ac h⁹ mūdi pōp⁹ renūciauit ⁊ ō barch̄. cōitatu ei⁹
filiū. R. bñgij hereditauit. Et bñg⁹. R. fi
liū ip̄i⁹ scdz de marchiōatu p̄dcō. Et hijs
peractis milicie hirtez deuote igressus est
ordinē. Qui tāte pfectōis exist̄s sue mor
tis cognouit die ēt ⁊ scīuit. Et absq; p̄po
cū renūciassz eidē hūilit̄ ⁊ spōtanee i pau
pez domo barch̄. sic ab eo electa suū crea
tori altissimo r̄ddidit spm̄ ānō dñi. c. xxj
cū. M. ⁊ i riupulli mōasterio fuit sepult⁹ ⁊
barch̄. comes decim⁹ ¶ Nota. lvj. q mor
tuo. R. bñ. comite bar. ū. dcō p dcī ordis i
gressū ⁊ ei⁹ pfessiōez hūilē ⁊ deuotissime
ab eo fcām ei⁹ filio. R. bñgij. regnauit feli
cit. Qui magne prudētie ml'tūq; baro no
tabil' fuit igenijq; ⁊ sapie. ⁊ grādis cōsilij.
nafalitq; ml'tū firm⁹ baro fuit ⁊ in oīb⁹
valde morigeratus. grādisq; in psona. et
pulcherrim⁹. hic filiā dñe remiro Aragonē Regis nomīe petronillā al's vrracam

anno dñi.M°.cxxxvij.durit i vroꝛe. ob qꝺ Regnū aragõe barcℓ.cõitatui fuit agregatū.iſte comes cū rege alfonſo caſtelle i cõqſta fuit almarie.Et ianuẽtiſū nauigio ſolū cū q̃nq̃ginta duob⁹ cū eq̃s armatis almarie ciuitatẽ inualit.Expoſt nãq; anno dñi.M°.cxlvij.illã cepit.rurſus a viatgio reuerſus quo ſupꝛa ianuen. nauigio cū eodẽ dertuſaz obſidiauit quã.ãno dñi c.xlviij.cepit.cū.M. vbi eccℓiã edificauit cathedralẽ.i ſeq̃nti aũt ãno i ciuitate jler de obſidionẽ poſuit.ꝛ illã duriſſime ipugnatã cepit.Et ſubſeq̃nt Anno dñi.c.q̃n q̃geſimo.iij.cū.M.fragã cepit ꝛ mirauet poſteaq; ſiuranã ꝛ de pꝛatis mõtanas.ac plura alia caſtra i ꝛiparia yberis exiſtẽtia diciõi ſue domuit.ꝛ finaliℓ ꝺ ciuitate dertuen. vſq; ad ceſauguſtaz dñat⁹ fuit.et ſic iſte comes.ſiℓ.R.bñgij vet⁹ comes eiuſdẽ comitis ꝓauus yſpãia fuit ſubiugatoꝛ.ſ. pt̃z illi⁹.Ꝺ nempe vtuo⁹ baro comes bar. ac bellico⁹ cū ſuo auditui fuiſſet ꝓductū q; frat ipi⁹ bñg⁹.R⁹ phẽtie marchio ab ꝺ migraſſz ſcℓo.illico ꝓcedẽs ꝓdcm̃ ſub ei⁹ dñio poſuit marchiõatū. ac tm̃ q̃ndã ipi⁹ marchiõis filiū eiuſq; nepotẽ ſiue nebot ſub tuta recipiens cuſtodia nutriuit illū. Quẽ marchionatū iteriz multū diſcrete ꝛ ſapiẽter rexit.ac ciuitatem darlet ſibi vt pꝛimū obuiã ꝛ nõ fidelẽ deſtruxit.nec nõ als bantenche q̃ ſui capitales erãt inimici caſtella belligere abſtulit trigita. ꝓdcs aũt valẽs baro ex ſua vroꝛe petronilla alꝫ vrraca duos ꝓcreauit filios ildefõſuz alꝫ alfõſū ꝛ ſanꝛo q̃ roſſiliõis comes fuit ꝛ ceritanie.Et idẽ comes.R.bñgij i eodẽ comitatu barcℓ.ãnis.xxxij.vixit.Et i alboꝛcho ſcī dalmacij ſec⁹ ianuen.ciuitatẽ i lõbardia.viij.pd⁹ Augti anno dñi.M.clxij. obijt.ꝛ barcℓ.comes fuit vndecim⁹.ꝛ i ꝓdcõ rumpulli monaſterio ſepult⁹.¶ Nota lvij.ſubſeq̃nt ꝛ parimodo de aragõie regib⁹ q; ipoꝛ ꝑm⁹ regũ antiq̃t⁹ ꝛ diutiſſime fuit q̃dã nobiℓ ꝛ valeroſ⁹ ꝓceps noie enoch⁹ aragõe rex ꝛ nauarre.cui⁹ ꝓſoꝛs ſiue vroꝛ vocabaℓ goda ex q̃ filiũ q̃ndã ꝓcreauit nomine garciã ennoch.Ꝺ aũt rex ennoch⁹ exq; ⁹ ita erat ſiue abriuat⁹.ſicq; eleuat⁹ ſiue aioſ⁹ ꝛ coꝛatgoſ⁹ aſſidue cū ſarracẽis ꝓlia habẽdi ꝛ guerrã q; pene die vna i eadez eẽ ꝓſiſtebat ob qꝺ ab oĩb⁹ ferevocabaℓ ariſta nã ſicuti ariſta ſec⁹ ignẽ poſita moꝛ cõburit ita ennoch⁹ rex audiẽs q; ſarraceni ad bellũ venire debebãt excõtinẽti belligere erat cū illℓ.ſicq; ab illa hoꝛa citra vocat⁹ fuit ennoch⁹ ariſta q̃ obijt ꝓut dño placuit die ſuo.Et i ſcī victoꝛiãi mõaſterio ſec⁹ de niſa fuit ſepult⁹.ꝛ aragõe rex ꝑm⁹.¶ Nota.lviij.q; moꝛtuo rege ennecho ariſta ei⁹ filiꝰ garcias ennoch i regno ſucceſſit ꝓdcõ ꝛ pariℓ cū dcã dña toda ei⁹ mre illuſtriſſima regnauit ꝛ regnabat.fuitq; valde largꝰ baro.bon⁹ valẽſq; ac volũtate imẽſa ꝓdodat⁹.i plib⁹ nãq; bell' ſarracẽos deuicit ipoſq; belligere deſtruxit.ꝛ i vroꝛem noie enechã duxit ꝛ dño creatoꝛe beigniſſimo diſponẽte i extremi ſui diei tmio ipi creatoꝛi ſuo rex ꝓdcs ſuũ reddidit ſpm̃.dcs em̃ rex i ſci johãnis ℓa penꝛa mõaſterio fuit ſepultus.aragonũq; rex ꝑ⁹.¶ Nota.lix.q; eodẽ rege ꝺceſſo.regia dña ennecha ei⁹ vroꝛ ꝓgnãs remãſit.ꝛ die q̃dã ipa regia a caſu pualℓ daynar trãſmeãs iſult⁹ ſarracẽorũ magn⁹ aſſaltũ illi dederũt. totaliq; comitiuã q̃ erãt cū ipa oꝛe gladij iterfecerũt ꝛ reginã p vẽtrẽ cū lãcea vulnerarũt.ꝛ ſic dies ſuos inibi finiuit extremos. quo fcõ exptinẽti pualℓ ꝓdcaz q̃dã nobiℓ baro mõtanaꝝ aragõie a caſu ptrãſiuit.Et tribilẽ videꝭ moꝛtalitatẽ. q̃ ibi xpiãoꝝ aderat.p vuln⁹ vẽtrz ipi⁹ regie vnã ifãtz manũ vidit appere.ꝛ illico nobiℓ ꝓdcs q; eqtabat de ſcaualcauit ꝛ a vẽtre regie mris vnũ abſtraxit ifãtz.ꝛ illũ ſecũ detulit.ꝛ ſine moꝛa ipz baptizauit.ꝛ nomẽ ſanꝛo garcia ſibi ipoſuit.quẽ i puerili etate ad modũ paſtoꝛis indui fecit.ꝛ de auarcis calciari. et talem ſuo tempe Aragoneñ. terre pꝛe-

sentauit. dicẽdo. Ecce rex nr̃. ꝑdcõ casu ꝙ
ꝑus ẽ narrato. Et q̃ dixerit p̃riũ intret cã-
pũ nã sibi illũ defendã p̃ duellũ Et hijs
dcis agregati oẽs ibi cõtinuo asserũerũt
voce alta ⁊ itelligibili viuat viuat q̃ Rex
nr̃ est iste. Et mox vestes q̃s deferebat ex-
uerũt illi ⁊ regales sibi vestes iduerũt. Et
ob id q̃ sic̃ pastor calciat⁹ vẽit ⁊ idut⁹. san
cio doauarca fuit appellat⁹. Et cũ i etate
nubili fuit i vxorẽ vraca duxit. Ex q̃ filiũ
quẽdã noie garciã habuit. ⁊ filias q̃ttuor
de q̃b⁹ ꝑmã noie vraca uxor fuit leõis al
fonsi regis. scõa noie. maria ⁊ nupsit regi
ordõ. tertia sancia quã regi. remiro i vxo-
rẽ dedit patri. q̃rta blasq̃ta q̃ vicecie comi
tis mono fuit vxor. ꝑdcũs aũt rex felicissi-
m⁹ belliger fuit ⁊ i mltis fracẽis ꝑlijs de-
uicit. illosq̃ fortit̃ ⁊ crudelissime ꝺstruxit
Et subditis largꝰ suis ⁊ curialis fuit ⁊ tpe
quo pãpalone ciuitatẽ sarraceni tenebãt
i obsidiõe cõtra illos ⁊ cũ ipis debellauit
Et ab illis auxilio diuino felicissimũ obti
nuit triũphũ regnauit nãq̃ idẽ Rex san-
cio de auarca ãnis. xxviij. q̃ ano dñi. dcccc.
quinto obijt ⁊ in scti johãnis dela penya
monasterio fuit sepult⁹. aragonieq̃ Rex
tertiꝰ. ¶ Nota. lx°. ꝙ mortuo Rege sancio
de auarca supra dicto garcias ei⁹ filiꝰ sibi
successit. Qui hõ bonꝰ ⁊ pius ac in armis
strenuꝰ. ⁊ in se mltuz benignꝰ fuit. Sic ꝙ
fere cũ suis vasall⁹ ⁊ subditis se gerebat tã
quã socꝰ. Et q̃ multotiẽs auarcas calcia
bat. ob hoc nomẽ garcias do auarca im-
positũ sibi fuit hic aũt rex in multis sarra
cenis ꝑlijs deuicit. illosq̃ grãdi cũ trium
pho destruxit. Et annis. xxv. felicissime re
gnauit. Et vxorq̃ sua q̃ndã filiũ noie san
cio habuit Et quõ humane carnis debitũ
dulcissimo ꝓsoluit in scti johãnis dela pe
nya monasterio fuit sepultus ⁊ aragonie
rex quart⁹. ¶ Nota. lxj. ꝙ dict⁹ sancio eius-
dez garcie do auarca pr̃ suo pr̃i suo ꝑdcõ
successit in regno. q̃ filiã comitis sancio de
castella i vxorẽ duxit q̃ noie maior vocaba

tur. hic vo, Rex bonos ⁊ vtiles ꝓstituit iu-
ros. qui oẽ iudiciũ cuiusuis cause siue ci-
uilis siue criminalis. qõ aũ in regno fie-
bat. in illo ad arbitriũ iudicabat ꝓsiden-
tiũ paternaliq̃ successione. hic rex sancio
aragonũ fuit rex ⁊ nauarre. etiãq̃ sue con
sortis ex ꝑte dñatus fuit castelle. leoni et
gallicie sic ꝙ tũc impatorez nominari se
fecit ex quo tot ⁊ tãtã sub ei⁹ diciõe habe-
bat terrã. ꝑdictus aũt impator sancio fuit
belligerosus ⁊ in armis strenuꝰ. q̃ i plib⁹
sarracenis deuicit plijs. illosq̃ fere oẽs de
struxit. ⁊ filios tres ex rege ei⁹ vxore habu
it. ꝓmꝰ garcias fuit appellat⁹ cui regnuz
nauarre dimisit. scõs ferdinãdus. q̃ in ca-
stelle leonis ⁊ gallicie regnis successit. ter
ti⁹ gensaub⁹. q̃ de certa ẽra fertili ⁊ habũ
dosa honorabiliẽ fuit hereditat⁹. habuit ⁊
q̃ idẽ impator ex post aliũ quendã filiũ a
quãdã nobili dña daynar ei⁹ vxor scõa no
mine remiro. q̃ in aragonũ regno succes-
sit. impator cũ ꝑfatus. Anno dñi. xxxiij
cũ M°. obijt ⁊ in gaiedo ciuitate leõis re-
gni fuit sepult⁹. ꝑdcõrũq̃ regnoꝝ impa-
tor ⁊ aragonuz rex q̃ntus. ¶ Nota. lxij. ꝙ
decesso impatore ⁊ rege ꝑdcõ ei⁹ filiꝰ remi
ro ꝑfatus successit in aragonũ regno. qui
ermensendẽ comitis bigorre filiã duxit i
vxorẽ. ex qua filios u, pereauit dos. primꝰ
sancio fuit vocatus. Scõs garcie. q̃ iacceñ
fuit epus. Et filias duas. ꝑ⁹ nomiata fuit
sancia quã in vxorez duxit tholose comes
scõa theresa q̃ phẽtie comitis vxor fuit. ꝑ-
dict⁹ aũt rex remiro magnꝰ fuit belliger ⁊
vtuosus ita ꝙ in multis sarracenos deui
cit bellis illosq̃ expugnauit triũphalit̃ ⁊
destruxit. Et ãnis. xxxviij. regnauit. Ec ta
men in ei⁹ vita pius fuit ⁊ helemosinari-
us suoꝝ vo dieꝝ extremoꝝ finis fuit. s. ꝙ
a rege sancio castelle ei⁹ cõsobrino magno
cũ sarracenoꝝ exercitu agregato. duz ipe
Aragonum Rex in obsidione essz de gra
dos eorũdẽ sarracenoꝝ auxilioz iuuamiẽ
catholice fidei inimicoꝝ Rex aragoñ. ꝑfi

rus bellator inexpugnabil' Anno dñi. lxiij cũ. M°. pditorie fuit interfect⁹. ⁊ ab ei⁹ militib⁹ ⁊ vasall' flebil' ⁊ dolorose i scī jobis dela penya mõaste° deportat⁹ fuit ⁊ honorifice sepultus. Rexq aragoñ. vj⁹. ¶ Nota lxiij. q̄ pdcūs sancio eidē regi Remiro patri suo i aragõie regno successit. ad quē iure primitat⁹ ⁊ pentele nauarre regnuz peruenit. Et pcedēs de terra sua egressus p̄ ⁊ aduersus sarracenos mlta ⁊ infinita fec̄ p̄lia. sic q̄ fauēte dei gr̄a: oiz obtinuit triūphū. atq; illoz mūitões destruxit. Necnõ de ipis infinitos ⁊ q̄si innūerabiles interfec̄. ⁊ plima eoz spolia illis abstulit. Et ita i gēti cũ gaudio resonauit ois ei⁹ terra i cõspectū ipi⁹. Et sic subseq̄nt in ãno dñi. M. lxxix. sarracenos ꝺ castro munio grādi cũ triūpho ꝓuauit. Et eodē ãno pradellaz cepit. Necnõ i ceſaugusta cũ illis debellauit. ⁊ ipos ꝺuicit. Post hc̄ ãno dñi. lxxxj. cũ M°. bolepã cepit. Et anno dñi. M. lxxxiij. grados cepit ⁊ rodã. ⁊ ayerbã pplauit. Et die natal' dñi ãni i petrapicada belluz fec̄ cũ sarracēis. ⁊ ab ipis victoriã habuit. Et ãno dñi. lxxxiiij. cũ M°. argued̄s cepit et seu castrarellã Et pide p̄ sarracenos in tutela fec̄. ⁊ deinꝺ i morello. ⁊ sp illos deuicit. Expost ãno dñi. M. lxxxix. mõtẽsonuz cepit. Et anno dñi. M. xc. Osca huic regi sub tributo se ꝓstituit. Estellãq; pplauit. Et ãno dñi. M. xcj. Castellare edificauit. ãnoq; dñi. M. xcij. almanarã cepit ⁊ Luñã pplauit. Et ãno dñi. M. xciij. podiũ ꝺ sãro sup oscã cepit ⁊ nabal. Necnõ castra de mercuell' ⁊ de lo arre edificauit. ac ꝺ alqzario. Et eodē ãno obsidiauit. ⁊ ibi sagitta peussus decessit. Qui i scī jobis dela pẽpa mõaste° fuit tumlat⁹. Rexq aragoñ. vij⁹. Predict⁹ aũt rex sancio filios habuit tres. videlicz petr⁹. alfõsũ. ⁊ rempro. q̄ sctī poncij de comerijs mõach⁹ fuit. Prefat⁹ ꝺo rex ãnis. xxx. regnauit. ¶ No. lxiiij. q̄ dcs petr⁹ q̄ ꝓmogeit⁹ fuit ipi⁹ regis sancio i aragoñ regno ipi suo p̄ri successor. Et ꝺ petr⁹ notabil' fuit ⁊ i armis strenu⁹. Necnõ regib⁹ sarracenoz ceſaugustē ⁊ osce ac comite garcia ardoniç de nauarra debellauit. ⁊ pipe eos r̄ddidit quictos. ac comitẽ pdcz cepit. Expostq; ciuitatez osce p̄fatã quã ei⁹ p̄r̄ posuerat i obsidiõe viriliť ac belligere silr cepit. xxvj. nouēb Anno dñi M. xciiij. pdcõ. Et subseq̄nť plia cũ sarracenis habuit plia. ⁊ sp dei gr̄a ab illr triūphũ obtinuit. ⁊ dñaz agnetẽ duxit i vxorẽ ex q̄ filiũ q̄ndã noie petr⁹ pereauit. ⁊ filiã q̄ndã noie elizabeth. q̄ fili⁹ ⁊ filia ãno M. cxcv. decesserũt. Et eodē anno dcs rex pe⁹ obijt. ⁊ i scī jobis dela penya mõaste° fuit sepl't⁹. ⁊ rex aragoñ. viij. ¶ No. lxv. q̄ decesso rege petro pdcõ sine liberis; i ei⁹ regno alfonsus fr̄ ipi⁹ successit. ⁊ reginã castelle noie vracã i vxorẽ duxit. ex q̄ ntullũ pcreauit filiũ neq; filiã Iste nãq; alfõsus notabil' fuit rex. ⁊ i armis strenu⁹. ⁊ plia cũ sarracēis hũit plia. ⁊ triūphalit illos ꝺuicit. villãq; de erea cepit. ac p̄ adalmacoz ꝺ coz duna debellauit i me° sue terre. ⁊ eũ ꝺeuicit. Et ãno dñi. M. cxviij. ceſaugustã cepit. calatą iubiũq; ⁊ darocã. atq; ciuitatẽ tiraçonẽ. ⁊ totã ei⁹ ripariã. ac ꝺ orgã et tutelã. etiãq; plres alias villas ⁊ castra. et pcedēs ad ptes frage veit. anno dñi M. c. xxxiiij. ij° februarij die i fraga cũ sarracēis debellauit. ⁊ illos ꝺeuicit. Et altera vice xviij. julij. die ipi⁹ ãni i fraga magnũ cũ sarracenis hũit cãpestre bellũ. vbi ipe rex alfõsus fuit deprdit⁹ taliť q̄ nũq; expost extiterit i uctus. ⁊ sic absq; filijs decessit. Rexq aragoñ fuit. ix°. ¶ No. lxvj. q̄ remiro post regē alfõsi ei⁹ fr̄is decessuz siue deprditõz i ei⁹ r̄gno successit. q̄q; ꝺ comerijs mõach⁹ eēt. ac tñ ad toti⁹ pplī arragoneñ vnanimiť p hũilẽ supplicatõz. ⁊ mlt tũ benignã istãtiã nobili B° ꝺ mõtecatẽo mediãte ⁊ posseten⁹ inť cedẽte. jdē remiro cũ aplice sed licẽ ⁊ dispẽsatiõe exiuit mõa- ⁊ i regẽ assumptus neptẽ q̄ndã siue neta comitis de epite⁹ duxit in vxorez. Ex qua

filiã q̃ndã noĩe petronillã alĩs vrracã habuit ⁊ ꝓcreauit. Et eiꝰ vxore ꝑmortua extiplo ad monastᵐ remeauit ꝓdcam̃. vbi ĩ vita ſcã pꝰ tꝑs aliqꝺ creatori altiſſimo ſuuꝫ redidit ſpm̃. hec itaqꝫ perᵉ nillᵃ alĩs vrraca domicella dcĩ regꝫ remiro mõachi filia vxor fuit. R. bñgij barcꝺ. comitꝫ vltimi. qꝺ matrimᵒ anno dñi. Mᵒ. cxlviij. inᵗ eos ꝓctũ fuit ꝓdcũs aũt comes. R. bñgij ex dcã petronilla alĩs vrraca filiũ q̃ndã noĩe ſildefõſum alĩs alfõſũ ꝓcreauit. q̃ poſt matrimᵒ ꝑ dcam̃ ꝓmꝰ fuit aragõe rex ⁊ barcꝺ. comes iſil' ⁊ ſic dcõꝝ regni ⁊ aragõie ⁊ comitat⁹ barcꝺ. vnio ꝑpetua ⁊ iſepabil' fcã fuit ꝓfatus nẽpe rex remiro monachꝰ ꝑcellens ꝓnceps fuit ⁊ mꝫtũ notabil' ꝓbuſq; pacificꝰ honeſtꝰ modeſtꝰ ⁊ largꝰ adeo ꝙ ſubditꝫ villas ⁊ caſtra ſuis porrigebat qꝺ eiꝰ ꝓdeceſſores ſic facere nõ aſſueuerãt Et rex aragõe fuit decimꝰ. ¶ Nota. lxvij. ꝙ mortuo comite ⁊ ꝓncipe. R. bñgij ſupra dcõ. Tũc aragõe rex ⁊ barcꝺ. comes fuit dcꝫ ſildefõſus alĩs alfõſus eiꝰ ⁊ regine aragõe dñe petronille alĩs vrraca. Et ſancia magni imperatoris Alfõſi caſtelle filiã duxit i vxorẽ. et ſibi q̃uenit comitat⁹ phẽcie ꝙſanguinitatiꝫ ꝓximioris iure. ⁊ barcꝺ. comitatui pallariẽſ comitatũ agregauit ⁊ roſſiliõe. nec nõ ꝙ lõgũ tꝑs cũ toloſe garrificauit comite biſq; ꝙ dies aliqꝺ illã obſidiauit. Et ſcũ rege caſtelle aliiſq; yſpanie regib⁹ guerras hũit ⁊ bella ⁊ ſp victor ꝙ ſe fuit. necnõ ex ꝓdcã vxore ſua filios hũit tres. ⁊ filias tres. ꝓmꝰ fuit vocatꝰ petrꝰ. ij⁹. alfõſus qꝺ ꝓ phẽcie fuit comes tertiꝰ ferdinãdꝰ qꝺ de mõte aragõie fuit abbas. ꝓᵃ aũt filiarꝝ triũ ꝓdcarꝝ ꝓſtãtia fuit vocata. vxorq; Regꝫ vngrie Et poſtea ipi mortuo frederici ĩperatoris alamãie vxor fuit. ꝫᵃ Elienor q̃ toloſe fuit comitiſſa tertia ſancia q̃ filij ipiꝰ toloſe comitꝫ vxor fuit ꝓuatus aũt rex ⁊ comes barcꝺ. ſildefõſiꝰ alĩs alfõſiꝰ ãnis. xxxiij regnauit. Qui ãno dñi. c. xcvj. cũ. M. die. xxiij. aplĩ villa ꝓpiniãi deceſſit. Et ĩ ppĩe ti monaſterio qꝺ hedificauerat tꝑe depositat⁹ fuit ⁊ ſepultꝰ ac rex aragõe ⁊ comes bar. ꝓmꝰ. ¶ Nota. lxviij. ꝙ deceſſo eodẽ ſildefõſo alĩs alfõſo rege poſt eũ i aragõia regno ⁊ comitat⁹ ſupra ſingl'arit̃ noĩatꝫ. petrꝰ ſucceſſit eiꝰ filiꝰ qui filiã nobilis ꝓncipis de mõte peſulano noĩe mariã duxit i vxorẽ q̃ fuit neptis cõſtãtinopolitani imperatorꝫ ex qua filiũ quẽdã noĩe iacobũ procreauit. Et medio huiꝰ mꝫtimõio ad aragõie regẽ mõtiſpeſulani barõia fuit deuoluta ꝓdcũs aũt rex petrꝰ curialibꝰ ſuis mꝫtũ fuit largꝰ valẽs ⁊ ꝓbꝰ ⁊ valde in armis ſtrenuꝰ Et tã largus erat ꝙ ꝓdonis inde faciẽdis caſtra ĩpignorabat ⁊ villas. ⁊ rome i ſcĩ pãcratij eccl'ia coronatꝰ fuit ab innocẽ papa nr̃o rex ꝓdcũs. Et tũc ad honorẽ dei iuſpatronatũ qꝺ i olimꝰ ſue ẽre eccle ſijs habebat romane donauit eccl'ie Et p huiꝰ donatiõe ad ipiꝰ regis honorẽ ſtatiꝫ papa ſtabiliuit ꝓᵖ ꝙ rex ꝓdcũs ſuiq; ſucceſſores quẽdã papayllonẽ cũ regꝫ aragonie armis añ papã facerẽt deferri. Et ita hacten⁹ ſuatũ fuit ⁊ ſuaf hodie ꝓpterea q; aragõe rex ab ide fuit vocatꝰ ⁊ vocatur dñi pape vexillariꝰ. Quib⁹ ita geſtꝫ ſubdie quent̃ comitẽ ꝺ fõcalq̃r garrificauit eo qꝺ eiꝰ cõſobrinũ phẽcie comitẽ detinebat captũ tãdẽ acceptõe ipa liberauit illũ. nec ſ cũ rege alfõſo caſtelle ⁊ ꝓ eiꝰ defẽſiõe i magno fuit ꝓlio ⁊ aduerſꝰ mꝫtitudiꝫ copioſã ⁊ pene inũerabilẽ hoſtꝫ ſiue ꝺla hoſt ꝺ vbeda ſic dcẽ q̃ deo ꝓpicio dcã fuit. rex ẽt petrꝰ ſarracẽis caſtꝝ habib abſtulit ⁊ adenuc. Et ꝺ rex petrꝰ ãnis. xvij. regnauit. Et ãno dñi. cc. xiij. cũ. M. die. xij. ſeptẽbris in actu ſiue exercitu armoꝝ ꝑ morellã deceſſit ⁊ i mõaſterio de ſixena a mr̃e ſua fũdato fuit tumulatꝰ ⁊ aragõe rex ⁊ bar. comes ſcdꝰ ¶ Nota. lxix. ꝙ dcõ rege petro ſic mortuo eiꝰ ꝓcellẽs filiꝰ rex jacobꝰ in aragoñ Regno ⁊ barcꝺ. comitatu ſucceſſit Et dominã Elinorẽ regis caſtelle filiã duxit in vxorẽ. ex qua filiũ quẽdã noĩe Alfonſum

ꝓcurauit q̄ viuēte decessit ꝑre. Et mīrimo
nio ꝓdcō ꝓsanguinitat⁹ ꝓtextu soluto ipe
rex iacob⁹ q̄ndā reg⁹ vngrie filiā noie vio
lantē duxit i vxorē. Ex q̄ filios tres ꝓcrea
uit ⁊ filias q̄ttuor. ꝑm⁹ fili⁹ vocat⁹ fuit pe
trus scōs iacob⁹ tertius sancio. q̄ de toledo
Arcĥēps fuit ꝑma ⁊o filia violās fuit ap
pellata q̄ alfōsi filij regis castelle ꝑmo ge
niti vxor fuit scōa cōstātia quā emanueli
reg⁹ alfonsi castelle fratri tradidit i vxorē
tertia ysabell q̄ philippo ꝑmogēito ludo
uici reg⁹ frācie filio nupsit. quarta maria
q̄ nūquā virū duxit q̄nymo i ⁊gi nitate ca
stitateq̄ integra dū vixit in dño ꝑmānsit.
ꝓdict⁹ aūt rex iacob⁹ inexpugnabilis bel
lator tam ex ei⁹ subditis dū i etate ifātili
ꝓstitut⁹ erat q̄ ex alijs exosus valde ⁊ abs
q̄ aliq̄li rōne fuit ꝓsecut⁹. ac tm̄ ab oib⁹ fu
it liberat⁹. q̄m̄ diuinū cū eo aderat auxi
liū. subsequent ꝑcedēs grādi cū nauigio
⁊ multitudine gētiū copiosa certa ⁊ erga
maiorice⁹ ptes gress⁹ direxit suos ⁊ mare i
altū ꝓpe trāffretauit. ⁊ cū sarracenis ibi
pestiferū hūit bellū quos diuīa ineffabili
miscōia deuicit. quo sic pacto ciuitatē ma
iolicis obsidiauit illāq̄ anno dñi. cc. xxix
cū millesimo die scti siluestri ⁊ scē colūbe
cepit. ob qđ q̄ plurimi debellādo sarrace
ni fuere iterfecti. sic q̄ int̄ captiuos ⁊ occi
sos nullus q̄si euasit. Ex post⁹ mor totā
maiorice⁹ īsulā diciōi sue i curuauit ac pe
nit⁹ subiugauit. nec nō sub tributo mīori
cis īsulā ab ea sibi fiēdo posuit ⁊ ꝑmisit.
deuolut⁹ ⁊o aliquot ānis ex post ciuitatē
valen. obsidiauit ⁊ illā i anno dñi. mille
si⁰. cc. xxxviij. die sci michael⁹ cepit ⁊ ex ino
ciuitatē ratiue villasq̄ morelle de Muro
ueteri ⁊ de algezira sibi subiugauit cū nō
null⁹ vill⁹ ⁊ castr⁹ i valēc⁹ regno fūdat⁹. nec
nō ipse rex iacob⁹ p se ⁊ sua cohorte ⁊ acie
regnū murcie cōquistauit qđ regi castelle
restituit ertīplo eo q̄ ex aplice sedis ꝑuile
gio illi ptinebat Et nō eidē iacobo regi. ⁊
nec min⁹ nimia sui nobilitate ierpugna
bili portugalie ifāti i exilio ꝓperā suppo
sito ad illi⁹ vitā tm̄ maiorice⁹ īsulā dōauit
ꝓ vite ei⁹ sustētatiōe. q̄ siq̄dē infans cū Ar
chiepi ⁊rachōe auxilio īsulā inice domui
it ⁊ felicit⁹ diciōi Maiorice⁹ regni applicu
it ⁊ adiūxit ĥ quoq̄ rex iacob⁹. anno dñi.
cc. lxxvj. cū. M. die lūe. xxvij. iulij suam ab
h⁹ sc̄lo vitā finiuit extremā. ⁊. lxvij. ānis ī
hui⁹ vita felicit⁹ regnauit. Et deportat⁹ ī
ppleti monasterio fuit sepl't⁹. ⁊ rex arago
ne. comesq̄ bar. terti⁹. Nota. lxx. q̄ p⁹ di
cti reg⁹ iaco. decessū. ī aragōie ⁊ valēt⁹. re
gnis ac ī barch̄. comitatu petr⁹ ei⁹ fili⁹ suc
cessit. qui debellādo ⁊ guerrā ducēdo ꝯ sar
racenos castrū de mūtesa regni valētie ce
pit Et ī barbaria castr̄ apcapll vocatū ibi
sarracēis ī bello cāpestri ꝑ ꝑus deuict⁹ post
hec sicilie rex noie karol⁹ ab ipo rege pe
tro ab ei⁹ regno fuit euulsus. cū ip̄z sicilie
regnū eidē rege pe⁰ cert⁹ iustis titul' ptine
ret. sic q̄ totū sicilie regnū idē rex pe. icur
uauerit dicio ni sue ⁊ subiugauit accidit
nec nō q̄ h⁹ reg⁹ petri tpe rotgeri⁹ de lozia
eiusdē vasallo nauigio cū grandissimo. ac
m'titudinē gētiū copiosa ꝯ ⁊ aduersus ꝑn
cipē q̄ ex post neapol' fuit rex debellādo in
surrexit. ⁊ tādē illū belligere cepit. Et exī
de plīb⁹ a rege pe⁰ bell' cū rege karolo ha
bit⁹ ⁊ ab ipo rege pe⁰ triūphalit obtētis.
vbi. s. ī bello victiate subsequuto. frācie Re
gis fr̄ comes de lāco fuit iterfect⁹. Et hijs
itaq̄ pact⁹ p reges ꝓmū ⁊ karolū repta
mēta hīc ide fuere fcā. Et firmamētis ba
tallpe ī anglie reg⁹ posse vt decz fcis. p quē
dict⁹ regib⁹ postea i loco ď bordeu assigna
t⁹ fuit cāp⁹ Et ī pactū erat sic ꝓductū q̄ il
le q̄ victor eēt ī bello ī pace ⁊ sine aliq̄ victi
ꝯdictōe ꝓdcm̄ sicilie possideret regnū dcs
āt rex petr⁹ die assignata cū socijs tm̄ duo
b⁹ i eodē loco de bordeu cōparuit vbi cū ipo
neapol' rege karolo bataya fieri debebat
sz tm̄ q̄ supra rex karol⁹ compare nō cura
uit ob qđ rex petr⁹ felicissime triūphauit
iustusq̄ possessor regni sicilie fuit cūq̄ ly

p̃missa ex cã ⁊ alijs q̃plimis i se ⁊ ihesitãẽ iustissimis cauꝫ rex karolꝰ a sicilie regno ꝑuatꝰ fuissꝫ ac ltime. Proculpulsus etiaꝫ papa q̃ frãcigẽa erat. petro r̃ge nõ audito neẽ iã minꝰ vocato sup tora ipiꝰ r̃gꝫ petri terra. ⁊ p̃ ipꝫ ⁊ illã cruciatã de fcõ pnũciauit. ⁊ ipaꝫ cruciatã philippo r̃gi frãcie cũ idulgẽtie pene ⁊ culpa idulsit. ⁊ minꝰ canonice ꝓcessit Qui siq̃dẽ rex frãcie cum filijs duobꝰ. s. philippo ꝑmogeᵒ. ⁊ karolo grãdi cũ exercitu q̃si icredibili eq̃tũ ⁊ militũ veniẽs ꝫ ⁊ aduersus regẽ petrũ iustissime igressus ẽ cathalõie ꝑncipatũ: terraꝫ ipiꝰ calcãdo. Et illico rex. P. ꝓcedẽs veit cũ sua acie ad collẽ de paniças vt viriliꝫ ⁊ fortissime regi frãcie trãsitũ obuiaret. nᶜ nõ ⁊ eiꝰ comitiẽ. Qui dẽs lꝫ frãcie rex ꝑ aliã viã. s. ꝑ vallẽ de banyuls ipꝫ fecẽ igressum. Et castilionẽ ẽpuriaꝫ cepit. gerũdãq; obsidisuit. ⁊ tandẽ illã cepit. Sꝫ tñ expost a rege frãcie. suoq; exercitu frãcigẽo ips sci gra rex. P. triũphaliẽ victoriaꝫ obtinuit. ac frãcigenas iter gerũdã ⁊ collẽ de paniças deuicit. ⁊ q̃si inũerabiles de illꝫ iterfecẽ Necnõ supstitel vitupoleꝛ cũ magna strage ab eiꝰ ditiõe ⁊ terra expulit. ac belligere deiecit en nom de mal viatge. Predẽs aũt rex. p. filiã q̃ndã sicilie regꝫ mãifredi noie ꝓstãtiã duxit i vxorẽ. ex q̃ filios. iiij. ꝑ creauit. ⁊ filias duas. Primꝰ alfõsus fuit noiatꝰ. ⁊ iste post regꝫ. p. obitũ fuit rex. sꝫ decessit absq; libis Scõs jacobꝰ q̃ pmoꝛ tẽ hꝰ. p. regꝫ fuit sicilie rex. posteaq; rex aragoñ. Tericiꝰ frederiᶜusꝰ q̃ pari mõ ⁊ suo tpe sicilie fuit rex ꝓ electõꝫ a siciliãis ꝺ illo pactã. volũtate ꝺo regꝫ eiꝰ frris peũte. Quartꝰ petrꝰ q̃ pꝰ eiꝰ moꝛtẽ i frꝫ mioꝛ ceꝺaugustemõasteᵒ fuit seplᵗᵘˢ. Pria aũt filia ysabel fuit applᵗᵃta ⁊ poꝛtugalie r̃gia Scõa ꝓstãtia q̃ neapolᵗ fuit regia. Et ꝺ rex. p. annis. vij. mẽsibꝰ. iij. dieb⁹. xix. felicit regnauit. Et ãno dñi. cc. lxxxiij. cũ. Mᵒ. die. xij. nouẽb. i villa frãcha peniteñ. obijt. ⁊ i scã rũ crucũ mõasteᵒ fuit seplᵗᵘˢ. Aragonieq;

rex. ⁊ baꝛ. comes. iiijꝰ. ¶ Ao. lxxj. q̃ rex alfõsus ꝺci regꝫ. p. filiꝰ ꝑmogenit⁹ eiusꝺẽ i sui ditiõe oi successit. Iste largꝰ valꝺ fuit ꝑceps aꝺo cuiusuis ab co grãꝫ petẽti: nũq̃ vacuũ remisit illũ Vic q̃ guerrã quã ipiꝰ pr̃ rex. p. ꝓiusta sui defensiõe ⁊ catholᵒ ꝫ ecclesiã ⁊ seu papã noie ipiꝰ. ⁊ frãcigẽas habuerat ⁊ victoꝛiosissime triũphauerat in vim defensiõis nõ renuit. imo fortissime illã ꝓtinuauit. aci ca ⁊ ꝑ ea ꝺei auxiˢ triũphũ ingẽti cũ honoꝛe obtinuit Necnõ ja. maioꝛiᶜ. r̃gẽ eiꝰ auũculũ suis demeritꝫ regno ꝑuauit suo. E mioꝛiᶜ. isulã a faraõica saraceoꝝ ptãte libauit ⁊ illã ditiõi sue domuit. Et nec minꝰ cũ ill' cãpestr̃ hũit pliũ ⁊ belligere eos deuicit. Predẽs aũt rex alfonsus ãnis. vij. mẽsibꝰ. viij. ⁊ dieb⁹. vj. felicit r̃gnauit. ⁊ absq; filijs ⁊ vxoꝛe. Anno dni. cc. xcj. cũ. Mᵒ. die. xvij. junij obijt baꝛ ⁊ i mõasteᵒ fr̃m mioꝝ baꝛᶜ. fuit seplᵗᵘˢ. Et aragoñ. rex. ⁊ cões baꝛᶜ. v. ¶ Nota. lxxij. q̃ moꝛtuo eoꝺem rege alfõso. rex Jaᶜ. eiꝰ fr̃ q̃ erat sicilie rex. ⁊ fuit ꝑdci regꝫ. p. filiꝰ. q̃q; regꝫ karoli neapolᵗ filiã noie blãchã duxit i vxoꝛẽ. ⁊ fuit ꝓma eiꝰ ꝓsoꝛs. ex q̃ filios. v. ꝑcreauit. ⁊ filios totiꝺẽ Primꝰ jaᶜ fuit vocatꝰ q̃ regno i pr̃is ptãte renũciauit. scõs alfõsus q̃ vrgelli fuit cões ⁊ expost aragoꝝ rex. Tertiꝰ joh̃s. q̃ alexãdrinꝰ pr̃iarcha fuit. ⁊ terra choñ. archiẽps siue admĩstratoꝛ Quartꝰ petrꝰ q̃ de prat ꝫ comes fuit ⁊ ripa curcie. Et q̃ntꝰ. R. bñgij q̃ ipuriarũ cões fuit. De filiabꝰ ꝓma vocata fuit maria. et ifantꝫ petri castelle ꝓsoꝛs. Scõa ꝓstãtia q̃ jobis filij infantꝫ manuelᵗ castelle vxoꝛ fuit. Tertia ysabel q̃ ducꝫ ꝺ austria ꝓsoꝛs fuit. Quarta blãcha q̃ ꝺ sirena fuit poꝛtessa. Quita violans q̃ dela moꝛca ꝓncipis ⁊ ꝺ tarẽto fuit vxoꝛ. ⁊ postea cũ alio viro isto ꝓmoꝛtuo. de luna fuit comitissa Et etide pfatus rex jacobus duas successiue habuit vxoꝛes. Prima maria regꝫ ꝺ ripe soꝛoꝛ fuit Scõa petri de mõtecathẽo dñi dapto na fuit filia Et ex his filios ꝑcreauit Pre

dictꝰ ãt rex ja. mltũ fortꝫ vir ⁊ iustꝰ. piꝰqꝫ ⁊ deuotꝰ fuit. Iste cũ ecclia ⁊ rege frãcie ꝯcordiã iniuit ⁊ vaꝫ pacẽ. insulãqꝫ sicilie dereliq̃t vlcronee. Et ꝑ ecclia ⁊ ipiꝰ iuris ꝯseruatõe cũ rege frederico fr̃e suo in mari magno cũ nauigio exñti. h̃ rex ja. suo cuꝫ nauigio p̃liauit. ⁊ illũ magnifice ac triũphalit̃ deuicit. Qui fredericꝰ inito pacis federe rex fuit sicilie. Nec nõ idẽ rex ja. regnũ maioric̃. regi jacobo eiꝰ patruo benigne ⁊ ꝯsanguinitatꝫ sue zelo restituit. Et sctm̃ ludouicũ ⁊ robtũ regꝫ frãcie filios a captõe in q̃ illos detinebat captos q̃tie ⁊ spõtanee lib̃auit. Qui robtus postea nea pol̃ fuit rex. Et nec minꝰ abide regi castelle abstulit murcie regnũ. Etiãqꝫ ciuitatẽ ⁊ villã de lorca eiusdẽ regꝫ cepit. ⁊ oia loca ill̃ ꝯfinia. et nihiloinꝰ ĩ almarie obsidiõe Anno dñi. ccc. ix. cũ. Mº. bis cũ sarracẽis p̃liauit. ⁊ illos diuina fauẽte gr̃a deuicit. Tandẽ p̃dcũs rex ja. cũ rege castelle ꝑpetuã iniuit pacẽ. totũqꝫ illud qd̃ sibi abstulerat: illi gratiose restituit. Expostqꝫ ãno dñi. ccc. xxvij. cũ. M. vigilia oiꝫ scõꝝ ĩ ciuitate barch̃. nature debitũ hũane ꝑsoluit Et ãnis. xxxvj. mẽsibꝰ. iiij. ⁊ diebꝰ. xiiij. regnauit. Et eodẽ ãno. ccc. xxvij. cũ. M. ĩ scãrũ crucũ mõaste' honorifice fuit tumlatꝰ Rexqꝫ aragoñ. ⁊ comes barc̃. vj. ¶ Nota lxxiij. ꝙ decesso rege jaº. rex alfõsus illiꝰ filius eidẽ successit. Qui teresiã dẽtença duxit in vxorẽ. Ex qua duos ꝓcreauit filios ⁊ filiã vnicã Primꝰ petrꝰ fuit appellatus Scd̃s jacobꝰ q̃ vrgelli fuit cões. Filia v̄o noĩe costãtia maioric̃. fuit regina. postea ista mortua ferdinãdi castelle regꝫ filiam noĩe elienorẽ duxit ĩ vxorẽ. ex q̃ duos ꝓcreauit filios. Primꝰ noĩe ferdinãdꝰ q̃ dertuse marchio fuit. ⁊ de albaratzino dñs Secũdꝰ johs q̃ absqꝫ titl̃o aliqº decessit. Dictꝰ v̄o rex alfõsus cũ hꝰ vxore q̃si infirmus siue malaltiç vixit ⁊ tpe pauco. Predcũs v̄o rex alfõsus p̃nceps pulcherrimꝰ fuit ⁊ amenꝰ. fortisqꝫ ⁊ benignꝰ ⁊ legal̃. Iste et

m̃ comes eo tũc vrgelli exñs. rege jaº. eiꝰ pr̃e adhuc viuẽte. pisanis q̃ sardinie ĩsulã minus iuste tenebãt occupatã belligere abstulit illã. Necnõ ipis cũ pisanis ĩ ãno dñi. ccc. xxxiij. cũ. Mº. ĩ marcij mense. die gl̃iose v̄ginis Marie inibi. s. ĩ sardinia cãpestre hũit bellũ. victoriosissimeqꝫ deuic̃ illos. adõ ꝙ finalit̃ a toto sardinie regno ipos virilit̃ expulit pisanos. Hic aũt rex alfõsus ãnis. viij. mẽsibꝰ. ij. ⁊ diebꝰ. xxiij. ĩ aragoñ. regno ⁊ barc̃. comitatu r̃gnauit Et ãno dñi. ccc. xxxv. cũ. Mº. die. xxiiij. januarij. videlꝫ ĩ ꝯuersiõe sc̃i pauli vigilia d̃cessit. ⁊ in fr̃m mĩoꝝ jlerd̃ mõaste' fuit sepultus. Aragoñqꝫ rex ⁊ barc̃. comes. vijꝰ. ¶ No. lxxiiij. ꝙ mortuo rege alfõso p̃dctõ rex. P. eiꝰ filius ei successit. q̃ mltũ notabilis ⁊ btũs p̃nceps fuit ⁊ singl̃arꝫ. Necnõ jaᵐ maioric̃. regẽ eius feudariũ tãq̃ ĩobedientẽ. ⁊ sibi ꝓrsus rebellẽ idẽ rex petrꝰ in sui senectute q̃si valitudĩaria maioric̃. regno p̃uauit. Etiãqꝫ rossiliõis ⁊ ceritanie cõitatibꝰ. Et demũ cũ idẽ rex olim maioric̃. suas recupare vellet terras ꝓcedẽs cũ nõnull̃ januen̄. galeis. mltitudĩeqꝫ militũ ⁊ peditũ copiosa ad insulã maioricꝫ venit. ⁊ ibi a ꝓcuratore. militibusqꝫ ⁊ peditibꝰ ipiꝰ regꝫ. P. fuit deuictus ĩ campesti bello ⁊ lterfectꝰ. Hic em̃ rex. p. cũ grãdi nauigio ⁊ classe. ac potẽti comitĩa. ⁊ ĩ armis strenua nobiliũ militũ ⁊ peditũ ad sardiniã ĩsulam trãsfretauit. expostqꝫ alguerij obsidiõꝫ posuit. quẽ januen̄. furtiue occupauerut. ⁊ ipꝫ cepit. ac plura iudicꝫ arborei eius rebell̃ vasalli loca destruxit. Fuit et em̃ subsecutũ exinde. ꝙ licꝫ don pedro castelle ꝑ lõgũ tp̃s spaciũ cũ eodẽ rege petro guerrã iniuste habuissꝫ. ac tñ ad finez ꝑ dei gr̃aꝫ ab ipo belligere triũphũ obtinũit ⁊ victoriã. Et nihiloinꝰ ad totalẽ destructiõez illũ ꝑduxit. sic ꝙ amisso regno totalit̃ ab hẽrico eius fr̃e q̃ postea castelle fuit rex extitit ĩterfectus. Prefatus aũt rex. P. duos habuit filios. videlicꝫ jobem

pmogenitū ⁊ infantē martinū. tā dictus ḡ rex.p.ānis.lij.ſignauit. Et āno dñi.ccc. lxxvij.cū.M. in eꝰ ſenectute bona ī ciuitate barē obijt. ⁊ i ſede ciuitatē ꝓtacte fuit tumulat⁹. ⁊ ab inde in ppl'eti mōaſterio trāſlat⁹. Regq aragoñ ⁊ comes baꝛ.viij⁹ ¶ Nota.lxxv.q rex jobs ꝑdcō rege pet⁹ eꝰ pꝛe dūcto ꝓtextu ꝓmogenite illi ſucceſſit ⁊ āis.ix.ſignauit Qui dū gerūd dux erat ⁊ comes ceruarie:filiā comitꝭ d armayacho duxit in vxoꝛē.et q filiā ꝓcreauit vnicā noie johāna.q ſiqdē johāna comitꝭ de fuxo ⁊ vicecōitꝭ caſtriboī fuit vxoꝛ. quecq nulla ꝓle relicta deceſſit. Poſteaq idem rex jobs mortuus dicta vxoꝛe ſua:aliā duxit vxoꝛē noie yolantē.q ducꝭ de bar regni francie fuit filia.⁊ ꝓſobeia regꝭ frācie germana. Et ex q filiā q̄ndā noie yolantē ꝓcreauit.q regis ludouici ⁊ ducꝭ den jou regni frācie fuit vxoꝛ. Dic aūt rex jobs largꝰ fuit ⁊ magnificꝰ ⁊ magni cordis ⁊ altiſſimi. Qui dux in nemore furano venebat Anno dñi.ccc.xcv.cū.M.die.xix.mēſis maij iudicio diuino fuit pcuſſus. talit q ſubitanee infirmitas illū cepit.⁊ inde ertī plo inibi mortuus eſt.⁊ in ſede barcē plā ctu cū magno fuit ſepult⁹ Et p inde i populeti mōaſterio trāſlatatus Aragonieq rex ⁊ barē comes.ix.¶ Nota.lxxvj. q mortuo abſq filijs maſcul dño jobe rege ꝑdicto.eidē infans martin⁹ ſucceſſit.q ei⁹ ff erat vterin⁹.ac mōtiſalbi dux. Quiq annis.xiiij.felicit regnauit. Predēs aūt rex martinus adhuc infans ⁊ poſtea dux mōtiſalbi exiſtens dominā noie Mariā cōitis de luna filiā duxit i vxoꝛē.q expost aragonie regina ⁊ barē comitiſſa fuit. Et q filiū q̄ndā nomīe martinū ꝓcreauit.ſqui rex cicilie fuit. Quiq anteq̄ pater viam vniuerſe carnis fuiſſet ingreſſus decē mēſibus vel circa in ſardinia inſula extitit ꝑ mortuus. ⁊ regina dña maria. ⁊ martio rege ſicilie defunctis.idem rex martinus aliā duxit vxoꝛē noie margaritā. q ꝺ don pedro ꝺ prades filia fuit. Et qua bñdict⁹ deus nullū ꝓcreauit filiū. Prefatus vero rex martinus dū mōtiſalbi dux erat grādi cū exercitu ⁊ nauigio inexpugnabili ꝓcedens ad regni ptes ſicilie tranſfretauit. ⁊ regnū ꝑdictū cum infinitis laboribus. ⁊ ꝓiculis.ac ſtrepitib⁹ armoꝝ multꝝ ⁊ vt plurimuꝝ extremis ac inhūanis ter ceſſiuis acq̄ſiuit. ⁊ magnifice ac triūpha liter conq̄ſtauit: In qua et cū conq̄ſta ipſe rex martinus nōnullos paſſus labores ⁊ ꝓicula quaſi irrepabilia ac tñ clemētie auxilio diuino ab oībus cuaſit victoriosiſſime. Tandē q eius filio regi martino ſicilie regnū per dei gratiā i pace effectu⁹ aliter fecit poſſidere. Dic rex martin⁹ aragonie rex ⁊ barcē comes ꝓceps multuꝝ benignus fuit ⁊ manſuetus. amēſq deū ⁊ gratioſus. Qui abſq liberis Anno dñi ccccc.x.cū.O⁹.die ſabbati vltima menſis marcij hora.xj.eidē die in vallis domicelle mōaſterio territorij barcē deceſſit. et i ſede barcē fuit ſepultus. Regq aragoñ. ⁊ comes baꝛē.x.¶ Nota.lxxvij. q mortuo rege martino ꝑdcō tota terra ſucceſſiōis regni ꝓtextu grauiſſime ⁊ doleter tribulata remāſit.triſtiſq ⁊ deſolata.qm̄ ſub tenebroſo ac grandi dubio erat.cui directe regnū ptinebat.cū in illo tōc cōpetitores ḡnq̄ eſſent ⁊ forent.Qui ius in eodē regno ꝓtendebant ꝙfe. inter quos ꝑcipue erat jacobus de aragonia.comes vrgelli. ⁊ fredericus filius naturalis dñi marini regis ſicilie.nepoſq ſiue net ꝑdicti dñi regis martini regis aragonie ⁊ comitꝭ baꝛ atq infans de caſtella noie ferdinād⁹. qui ex matris latere nepos erat ſiue net dñi regis petri.iij. ⁊ pau⁹ ſiue de ſancto ſyderici ꝑdicti a toto regno cum interceſſu pape bñdicti.xij.q tunc dem tōp tenebat notabiles ꝓcone nomē fuerūt vna pariter electe.dūdo ipis ad finē plenißimā facultatē cuiuſlibet cōpetentis ius ad plenū videndi. Regniſq; cui de iure cōpeteret lo

gitime declarandi. ⁊ illi ipm regnū ad-
iudicandi. Prefate et eñ notabiles pſōe
ſic electe fuerūt tres p cathalonra. videlꝫ
archiepūs terrachoñ. Bⁱ de valleᵉ. ⁊ bñⁱ.
de gualb. legū doctores. Pro aragoñ. epūs
oſteñ. franciſcⁱ daranda. ⁊ bngⁱ de ber-
derio. Pro valeñ. frater vincētiⁱ ferrarij.
magr̄ in ſacra pagina digniſſimⁱ. ⁊ Lo-
don cartuxeñ. eius frater. ⁊ Benediⁱ raba
ça doctor magnificⁱ. Qui q̄dē ſupⁱ noia
ti ⁊ ita electi. Cupiētes tāto hⁱ regni ꝺ ba
to. ⁊ tribulatōi finē dare ꝑpetuū. Proce-
dentes ad locū noīe de caſp. in aragonia
ſuū deuenerūt. ⁊ ibi totū vt decet factum
collegerut. Et in ipo loco de caſp oībⁱ vi-
delicꝫ cōpeditoribⁱ ad plenū auditꝫ. ⁊ vni
uerſ iuribⁱ cuiuſlibꝫ eoꝝ diligenter viſis
ac plenarie recenſitis. p̄dictū infantē fer
dinādū. cui ꝑ rectā deſcendentē lineā ſuc
ceſſiōe maternali ex latere regnū hꝫ cōpe-
tebat ꝑcorditer nemīe diſcrepāte elegerт
⁊ illū creārūt in regē. Que ſiq̄dē electio ⁊
creatio Anno dñi. cccc. xij. cū. M. in mēſe
junij die ſcti apli petri vicarij xp̄i ieſu bea
tiſſimi. in loco de caſp ſupradicto ab eo-
deꝫ fr̄e vincētio ferrarij. vice ſua ⁊ alioꝝ
ꝓſocioꝝ ſuoꝝ p̄fixorū. in ſmone quē die p̄
dicta poſt miſſaꝫ fecit publicate fuerāt. le
cteq̄ in vulgo. ⁊ ſolēniter nūciate. Et ſic
iſte magnificus ⁊ illuſtris ferdinādⁱ rex
aragonie ⁊ comes barcꝺ fuit ſucceſſiue.
ac dñs totus alterius ditiōis. videlꝫ ſici-
lie. valēcieq̄ regnoꝝ. ac maioriꝫ. ſardiñ.
⁊ corſicꝫ. atq̄ dux ꝺ benauēt ⁊ neopatrie
Dic aūt rex ferdiñ. pene ꝑ ānos duos feli-
ciē regnauit. Et āno dñi. cccc. xv. cū. M°. i
etate. xxxvj. ānoꝝ i villa aq̄latꝫ. deceſſit. ⁊ i
monaſterio ppⁱeti magno cū plāctu fuit
ſepultus. Rexq̄ aragoñ. ⁊ comes barcꝺ.
xjⁱ. In die vo obitus ſui p̄fatus rex ferdi.
filios q̄nq̄ ⁊ filiā reliq̄t vnicā. quoꝝ ꝑmⁱ
fuit alfonſus. ſcꝺs jobs dux mōtiſalbi et
rex nauarre. tertius henricⁱ magr̄ ꝺ ſent
jago de caſtella. q̄rtⁱ magr̄ del cātera. q̄n-
tus petrus. Filia vo regꝫ caſtelle cū diſpe
ſatiōe pape ꝓſors fuit. q̄ nūc mortua eſt. q̄
q̄ ꝓſobrina germana erat ipius regis ca
ſtelle. diſpēſatie vt dictū eſt viri ſui. ¶ An̄o.
lxxviij. q̄ defūcto rege ferdinādo alfōſus
ciⁱ filiⁱ ꝑmogenitⁱ. ⁊ a ẽra in dñm iā i p̄ris
vita iuratus eidē ſucceſſit Et eſt hꝫ q̄ nunc
feliciē regnat. Etiāq̄ aragoñ rex ⁊ barcꝺ
cōes. xijⁱ. Predēs aūt rex alfōſⁱ q̄ꝑ i regi-
mīe ſue terre ſatꝫ in iuuenili etate remā-
ſerit Nā cū rex ferdiñ. laudabiliˢ mēorie ge
nitor ipius deceſſit: fere annoꝝ. xx. attige
rat etatē. ac cū magno cū nauigio ꝓſpere
Anno dñi. cccc. xx. cū. M°. regniq̄ ſui q̄n
to ꝓcedens ad corſicꝫ. regnū venit. ⁊ ciui-
tatē noīe calbi puiſſimā a peſtiferꝫ januē-
ſibⁱ occupatā obſidiauit. ⁊ poſt dies ali-
quot illā cepit. Deinde ꝓcedēs ad aliā ci-
uitatē noīe bonifaci ſiˢ ab ipis januēſ.
occupatā. Idez rex alfonſus ſuos direxit
greſſus. illāq̄ armigere ⁊ viriliē obſidia-
uit. quā idubie cepiſſet ſi a januēſibus in
ipis fidēdo decepⁱ nō fuiſſꝫ. Et tunc ab
illa recedēs ad ſardiñ. regnū acceſſit vt de
Sacer ciuitatē obſidiaret. ⁊ illā p aſſaltū
dando. vel alˢ radicitⁱ deſtrueret. ob id q̄
rebellis notorie fuerat repta Sciēs hꝫ ipſe
ſcī gr̄a ciuitas p̄dcā phūiliter ⁊ deuote il-
lico ab ipo dño rege alfōſo veniā poſtula-
uit: quā ab eodē miſericorditer obtinuit. Et
bñ ꝑ ea. cū ſcptuꝫ ſit. q̄ pcti venia nō dat
niſi correcto. Abinde ꝓcedēs dictⁱ rex al-
fōſus ad ſicilie regnū tranſfretauit. ⁊ cuꝫ
ibi fuit poſt tps aliquot ⁊ parū ex pte dñe
johānelle neapolⁱ regie q̄ ipꝫ regē alfōſum
adoptauerat in filiū juſtatⁱ ad neapolⁱ ci
uitatē ſuo cū grādi nauigio trāſſretauit.
vbi honore cū magnifico tāq̄ dñs natal̄
fuit receptus. Itaq̄ pinde duces cōites
baroneſqꝫ ⁊ capitanei oēs neapolⁱ regni
eidē regi alfonſo vt dño natali fidelitatꝫ
iuramētū p̄ſtiterūt. Quibⁱ itaq̄ pactꝫ. ac
feliciter ſubſecutꝫ idē rex alfonſus fere ibi
p annos morā traxit duos. Et expoſt ma

gna cū felicitate ad barcℓ ciuitatez repe-
dauit. Subſeqnter vo alfōſus rex p̄dict⁹
ranq̄ orthodoxus ⁊ fidel' xp̄ianus gl'iose.
totiſqz viribus ſuis vt ſacroſctē eccl'ie vni
tas ſeq̄ret inſudauit. quā p dei gr̄am me-
dio cardinali de fuxo. eo tūc dñi nr̄i pap̄
legato. ad btiſſi'" pduxit effm̄ Anno dñi
cccc. xxix. cū. O. i citate dertuſe vbi rex ⁊
card. ip̄i aderāt. Ita peſcole eodē legato
exiſte. Egidi⁹ mōyos. q̄ ſe fore papā aſſe-
rebat. bi. ſ. peniſcole reſidēs. ⁊ cardīales
ſui in eiuſdez legati manib⁹ ibidē iurib⁹
ſuis oīb⁹. ſi q̄ hēret pure ⁊ libere reſigna
rūt. Et hℓ fcō ⁊ canonice impleto Egidi⁹
mōyos p̄dēs motu p̄po ab ip̄o legato īde
plena ptāte ſuffulto ltīme ep̄s maioriez.
factus fuit. ⁊ ibi in dño dies ſuos finiuit
extremos. Poſt hec aūt idē rex alfonſus ꝯ
⁊ p̄ter regis caſtelle ei⁹ p̄sobrini germani
voluntatē ⁊ aſſēſuz p̄pa aūcte ac ingēio
diſſoluto cū trib⁹ mille eq̄tibus belligere
armatis vltra leucas. xij. vel inde regnuz
caſtelle īgreſſus fuit. Cuius tal' ingreſſus
p̄textu īter reges p̄dcōs: inimico gñis hu
mani ſtimulāte: zizania l' guerra ⁊ capita
lis ſuſcitata fuit ⁊ exorta. Ex qua nōnlla
hinc īde irrepabilia euenere ſiniſtra. nec
nō ſcandala ſecuta fuere inaudita. etiāq̄
oīno dāpnabilia. Cuius culpa deus ſcit.
Tandez huius guerra diminit⁹ potiuſq̄
hūanitus ſedata. dicti reges p̄corditer ad
oēs q̄nqz treugas cum tenētijs inierunt.
Illaſq̄ āno dñi. cccc. xxx. cū. O. die ſcḋa
menſis auguſti medio iuramēto firma-
rūt. honore tū magnifico ⁊ gl'ia ip̄i⁹ regz
alfōſi in oīb⁹ ⁊ p omnia ſemp p̄eūte. Ul-
terius idez rex alfonſus in armis ⁊ illoz
exercitio ſtrenu⁹ ac in corpe corde et ope
almificue. p alme ⁊ ſalutifere crucz exul-
tatione Anno dñi. cccc. xxxij. cū. O°. ptra
⁊ aduerſus ſarracenos inexpugnabili cū
exercitu in multitudīe copioſa. necnō cū
grādiſſimo ac inenarrabili nauigio. oīb⁹
ſibi neceſſarijs puiſo notabilit̄ ⁊ mūito.

die lune. xxvj. menſis madij anni .ō. p̄rie
ſcpti. a ciuitate barcℓ. pcedens. ⁊ greſſus
tenēs ſuos: ad barbaras ptes trāſſretauit
⁊ ad iſulā noīe gerba ſuū direxit nauigiū
Ibidēq̄z gente cuz ſua terrā victoriosiſſi-
me ſumpſit. adeo q̄ eadē iſula ſi voluiſſz
ſua radicit⁹ ſub ditiōe fuiſſet. Sz regis ō
tunicio turbatus ingenio fallidico. etiā
qz doloſe deceptus. Poſt dies aliq̄ot ip
ſe rex alfōnus cū ei⁹ nauigio ⁊ exercitu .ō.
dictz ad ſicilie regnū vltrone⁹ remeauit.
ad finē euenit q̄ ſui culpa totuz fere eua-
nuit nauigiū. Et ibi. ſ. in ſicilie regno ſic
p̄uaricatus ip̄e rex alfōſus remāſit ⁊ ſcan
dalizat⁹. vbi p aliqō tp̄is ſpaciū ſuā gl'io
ſe traxit moꝛā. Fuit nāqz poſt hec ſubſecu
tū q̄ audito a fiō dignis q̄ p̄dicta dña jo
hanella erat defūcta. ⁊ ad iddē rege ludo
uico ac duce dē jou regni frācie erat moꝛ-
tu⁹. eo tūc idē rex alfōſus adeo vt ip̄z nea-
polis regnū hr̄et ſuā ptinuādo poſſeſſiōz
p̄cedēs. ⁊ in eius galea ingrediens. illico
ip̄ius regni ſicilie ſubditi ⁊ vaſalli tāq̄ ſi
bi legales corde feruiſſimo filios abhoꝛrē
tes ⁊ bona. nō duplici intētōe ſz vā ⁊ ſim
plici in alijs nauibus ⁊ galeis: dñm ip̄o-
rū ſecuti ſunt regē. Sic q̄ ad regnuz nea
polis p̄dictū. cum ſicilie exercitu ⁊ claſſe
ſingulariſſimis magnifice tranſmeauit
Et cū ibi fuit hℓ rex alfōſus p oēs p̄ncipes
⁊ barōes ac terrā eiuſdē regni honoꝛifice
fuit receptus. Baiatana tñ ciuitate ſolū
excepta. intñ q̄ ip̄m p dño ⁊ rege hūerūt
⁊ firmiſſime p̄feſſi fuerūt. Quib⁹ q̄dez ita
pactis alfonſus rex p̄fatus p terrā ⁊ mare
gaietanā ciuitatē p̄dictā circūdedit et ar
migere obſidiauit. ⁊ ibi cōtinue p mēſes
tres obdoꝛmiuit ⁊ ſompnū cepit ⁊ nihil
fecit. Deide januēſes vt ip̄i gaitane ciui-
tati auriliū tribuerēt ⁊ iuuamen tam na
uiū .xij. claſſe veniētes ⁊ ad pōcie p̄ſpectū
iſule eidē regi alfōſo cū nauiū. xiiij. claſſe
⁊ galearū. xj. ⁊ galeotap̄ nōnullap̄ ſuccin
cte obuiātes cuz ip̄o rege alfōſo i exercitu

suo .āno .cccc.xxxv.cū.M.die scti dñi ici fe
sto.q̄nta mēs augusti pestiferū ī mari bel
lū habuerūt inhūanissimū ⁊ iauditū. qd̄
iniciatū fuit eadē die post solortū. ⁊ vix ī
vespe fuit cessatū. Et ita animis vtrinq̄
tot ⁊ tāt̄ pugnatū fuit: vt sepe ad regē vi-
ctoria cederet trāsisse: ⁊ sepe ad ianuenses
Tandē ianuēses triūphū obtinuerūt ⁊ cū
nauib⁹.xij.regē ip̄iusq̄ nauigiū cepūt to-
tū vna etiā cū dño nauarre rege noīe Jo-
hāne ⁊ hērico de sent jago de castella ma
gistro fratrib⁹ suis. Et eos oēs sec⁹ joh̄ez
ciuitatē secū duxerūt: ⁊ ab inde in medio
lañ. duc̄ posse venerūt ⁊ dñatu qd̄ ip̄e dux
honore ⁊ grādi cū reuerētia r̄cepit ⁊ illos
penes se retinuit. Expostq̄ effluxo tp̄re a-
liquo nō multū ꝓlixo ip̄m regē alfonsuz
vna cū eius fratribus beniuole ⁊ gratio-
se liberauit a captiōe p̄dicta. Et hui⁹ libe
ratiōe pacta prefati rex nauarre ⁊ hēric⁹
fratres nō cōiūcti sz diuisiz. nec eodē tp̄re
sed diuerso ad hui⁹ remediarūt patriā. p̄-
dicto rege alfonso in neapolis regno cuz
p̄ncipib⁹. comitib⁹ ⁊ baronib⁹ regni ip̄i-
us illuz ꝓ eoꝝ dño naturali habētib⁹ po-
tentionalr̄ ⁊ honore cum magnifico reli
cto. Qui vna cū p̄dict̄ ⁊ grandi de sicilia
exercitu: quē don pedro dicti reḡ frat̄ cuz
galeis mare trāsmeādo ad eū duxit proce
dēs gaiatanā ciuitatē denuo obsidiauit:
⁊ ad finē illā belligere cepit: ⁊ dicioni sue
domuit. Et felicit̄ subiugauit. ac ꝓ tuitio
ri a cetero defensiōe sui in eiusdē ciuitat̄
ꝑte tutissima ⁊ fortiori castrū inexpugna
bile hedificarūt. adeo vt ciues ⁊ incole ci
uitat̄ iā dicte obedientes potius sint in
posterū ⁊ timētes. quā añ nō fuere. Sz q̄c
q̄d sit hodie legales st̄ ꝑ dei gratiā ⁊ obe-
diētes. Et ita manu cū forti dñabit̄ eis ⁊
dñat̄ ꝓ nūc felicissime. Cetere v̄o ciuita-
tes alie ⁊ castra ac ville oēs ip̄o alfonso re
gi obediūt. ⁊ illū tanq̄ dñz naturalē hñt
suū. excepta neapol' ciuitate: q̄ ꝯ ⁊ aduer-
sus ip̄z regē ⁊ suā gētē insurrexit se rebelli-
ter. ꝯtinue ī sua īfelici rebelliōe tāq̄ obsti
nata ꝑseuerādo. ꝓptereaq̄ idē rex alfons⁹
cū sua acie fidelissima obsidiauit illam ⁊
assidue ac sine aliq̄ int̄missiōe tenuit ob-
sidiatā necnō tenebat etiā ī āno.M.cccc°
xxxviij.in q° āno ⁊ in obsidiōe p̄dicta ipse
don pedro frat̄ dicti reḡ alfonsi eq̄ster stā
do cū lapide de bōbarda ꝑcussus fuit ⁊ il-
lico ictu illo ī terrā occidit mortu⁹: quez
rex ⁊ turba ibi aggregata cū eo plāxerūt il-
lum valde ⁊ nō īmerito qm̄ notabilis vir
⁊ baro erat ⁊ strenu⁹ in armis ⁊ bñ exper-
tus. gracilisq̄ necnō om̄ib⁹ hoīb⁹. ⁊ cōis
Predict⁹ itaq̄ rex alfonsus sic mltum do
lēs ⁊ irat⁹ studiose aīaduertēs quō ⁊ q̄lit̄
ip̄az neapol' ꝑuerteret ciuitatē atq̄ illam
fundit⁹ destrueret. Ad finē vt sui fratres
vindicaret̄ sanguis. ip̄aq̄ ciuitas diciōi
sue domaret̄. delib̄auit ꝙ ꝑ assaltū daret̄
illā. Et ita nō post ip̄i⁹ fratris sui mortez
mult̄ dieb⁹ deuolut̄ factū fuit. De hui⁹
v̄o assalt vide qd̄ le. ⁊ scp̄si.j.in vsa°.viij.a-
guayt sup̄ v̄bo assalt. lz aliter sumat̄ ibi q̄
hic. Et isto° capta fuit triūphalit̄ ciuitas
neapolis p̄dicta. Cuz aūt ingressus foret
ciuitatē idē rex alfonsus tot ⁊ tantas cru
deles vidēs gētiū strages. ⁊ bonoꝝ destru
ctiōes pietate mot⁹ perhumiliter p̄us ve
nia tā a viris quā mulierib⁹ dolorosis et
incessanter fletib⁹: ⁊ ꝓstrat̄ genib⁹ postu
lata. illa q̄si flendo īdulsit eis. Ob qd̄ sue
aciei tumultū oēz statī cessare fec̄. Sic ꝙ
fideles expost fuere ⁊ legales. Et ita ꝑ dei
gratiā ꝯtinuat̄ ꝓnuncialr̄ ꝙ ip̄a ciuitas
sp̄ ⁊ ꝯtinue de bono ī poti⁹ augustat̄. ⁊ cō
seq̄nt̄ ab illa die q̄ neapol' ciuitas p̄dicta
fuit capta ⁊ citra ip̄e rex alfonsus ī pace ⁊
absq̄ molestia aliq̄li totū neapolis posse
dit regnū. ⁊ hodie possidet. oī īpedimēto
cuiusquā cessant̄. poti⁹ tñ dei gr̄a q̄ sua.
Post hec v̄o p̄fatus rex alfonsus vt habēs
a dño nr̄o pap̄ ⁊ spālit̄ a dño Eugenio pa
pa.iiij.recolēdo mēorie plenissimā facul-
tatē eccl̄ie romane recuꝑandi p̄rimoniuz

Cuiꝰ ꝓtextu debellando ciuitates castra
& villas plures in italia recuperauit. Intrũ
q̃p hic plura signanter cũ comite frãcisco
sic dicto ꝓlia successiue ꝑ iteruallꝫ tpa ha
buit plura. Et inde maiestate diuisa adiu
uãte semꝑ triũphũ obtinuit. Hũc et enim
s. in anno dñi. cccc. xlvij. cũ .M°. dictꝰ rex
alfonsus pisanã recuperare ciuitatẽ ꝓposu
it. quã ꝺ suo affirmat fore ꝓpriã°. quãq;
florentini diuutiꝫ & falsidice tenuerũt tenẽt
q; occupatã. Ob qđ in anno .s. prescripto
& ipius regis alfonsi mãdato ibi is cũ suis
voce ꝓconis & publice i ciuitate barch. mo
re solito fuit facta ꝓconizatio vt oẽs floren
tini i eadẽ ciuitate & alia dñationis sue cir
ca morãtes infra certũ terminũ eis ꝓfixũ
& sub certa pena sine mercede ipis amit
tenda exirent effectualr ab oĩi terra sua
ꝑpetuo illos bãniẽdo. Hoc audit ꝓmunit fa
ctis euidẽter q̃p si florentini in qõ restituẽ
do ipi regi alfonso pisanã ciuitatẽ ꝓdcãz
fuerint remissi q̃p idẽ ꝓnceps & rex eo casu
quo in tanta duricia exciterint & fatica re
pti: guerrã mortalẽ ducat cum illis. Ob
qđ dictus rex alfonsus sua ad hꝰ volens fa
cere ꝓparatoria .. misit nup in mensis ia
nuarij ꝓncipio. aut in fine mensis decẽb
annu ꝓntis & currentis. cccc. xlviij. cũ .M.
ad curiã gñalem q̃ nũc in ciuitate barch.
cathalanis celebrat ꝑ dñam Mariã eius
consortem. gñalẽq; locũtẽ. quatꝫ de duo
bus mille balistarijs bñ armatis ꝓfestim
subuenirẽt sibi. De milie vo ad mediũ an
nũ eoꝝ expens. qm̃ de alijs mille ipe ꝓnn
ceps illoꝝ expensas ꝓsoluit. Sz tm adhuc
s. in mense marcij eiusdẽ anni supra ꝓscꝑti
nõ fuerat ꝓcordatu in curia ꝓdicta.
cãz ꝙre ignoro. Et ecce quãta fuit & ẽ ꝑ
cellentia huius ꝓncipis felicissimi. cuiꝰ
ꝓtextu omnis terra miratur. Et sic nimi
rũ si nedũ ꝑ omnẽ italiã cornu resonat fa
mam. vm etiã ꝑ vniuersum orbẽ. iuxt illud.
In omnẽ terrã exiuit sonus eoꝝ. & in fines
orbis terre vba eoꝝ. ps. xviij. Celi enar
rãt gliaz dei. &c. Quid igiꝭ poterũ de hꝰ
ge alfõso affuerit Saluator nr̃ almifici
dei filiꝰ dignissim° scit. aut nihil est occul
tũ. Quicq; sui inestabili misericordia dignet
ꝓsonã tanti ꝓncipis illustrissimi nã ab oĩi
aduersitate malo & plaga fundit⁹ cautꝫ
dire. Illãq; feliciter oĩibꝰ in suis actibꝰ
dirigere. Hecnõ a motis oĩibus odijs cau
ꝫ ac sublatis q̃buscũq; simultatibus concor
die & pacis trãquillitate. & eq̃tatis ꝓtectꝫ. diutꝫ
victoriosissime ꝓsperꝫ sibi cõmissa ꝓpria
gñã regere valeat idẽ rex ꝓsper & gubernãs
Sic q̃p post eius decessuꝫ illã ꝓbẽne gñãz
quã oculus nõ vidit. nec auris audiuit. nec
in cor hois ascendit: imediate possidere va
leat. Petat⁹ vo rex alfõsus germanũ suũ
ꝓlem in nõ inimicum ipi⁹ regis. castelle fa
uore veritatis: aptica dispensatiõe ꝓpinte
duritiã in vtrũq;. Quã ipm q̃ rex alfõsum
eius virũ & dñm karissimũ alma dei ꝓvi
dentia ꝓtinuũ ꝓsperitate adnũ semꝑ fuit cũ
ꝓsperare dignet ꝑ tpa lõgiora. Et quo ad ꝓ
sens. Deo in mente finis. Deogrãas. Ha
buit thonorẽ. & ꝓdictarũ ũtutũ dignita
tũ. Et signãter q̃ comes barch. Et no
tauit cũ ꝓnomẽ comes repit ibidẽ in sin
gl̃aribꝰ in vsaticis barch. vt ff. s. vsa. c. i
vsa. xxv. placitare. ponit dictũ nomẽ siue
ibũ comes tm ꝑ comitetiarũ. Sz in plali
repit tũc intelligit de ceteris cõitib⁹ cathe
lonie. vt. s. in vsa. lxxx. indiciũ in curia da
tũ. & in vsa. cxxij. oẽs hoies. in. xiij. Et flora
ij. q̃p sic dictũ est. s. ita dicendũ vidz de ipso
bo ꝓncipe. & vbo ptãte. nã aliqñ in vsaticis
ponunt i singlari. aliqñ in plali. primo ca
su refert ad cõitẽ barc. secõdo vo casu ad cõi
tes cthalõie. Et ita vi fuerũt vsatici barc
intelligẽdo vt. s. in vsa. x. eiusdẽ. & i vsa. ibi
seqnti. & in vsa. xxix. oẽs hoies. hoc ꝺicit. nisi
vsa. xliij. sin & si senior. & in vsa. lx. & vsa.
lxvij. oẽs hoies. in. ij. & in vsa. lxij. cauim
& in vsa. lx. & in vsa. cxxij. xpiani. & in vsa.
lxviij. ꝓncipe nãq;. Et in plali aliqñ. lo
catꝫ fuerũt vsatici intelligẽdo de aliis ꝙ

mitibus cathalonie. vt. j. in vſa. lxxiij. Ro chas nãqz. z apte ꝓbaſ q intelligi hẽat ꝺ militibus cathal'. cũ ibi ꝺz ptãtes i pl'ali. Facit etiã ꝑ comite barch̃. cũ ibi in textu dicaſ ſine licẽtia z ꝓſilio ꝓncipis. ſ. cõitz barch̃. cũ de alio nõ ꝑt loq̃ ſingl'ariť loqn do. Sz i vſa. lxxij. ſtrate. z vſa. xciij. et magnatibus. z vſa. xciiij. qz iuſticiã in ſi. z i vſa. xcv. mulieribꝰ. z in vſa. cxiiij. h̃ qꝺ iuſt eſt ſcõꝝ. z in vſa. cxxij. oẽs hoies poſtq̃. i q̃ bus vſa. locunť z loqui ac ītelligi hñt de oibꝰ comitibꝰ cathalõie. ſm ja. de valleꝰ Adde qꝺ ſcꝑſi. j. in vſa. xliij. ſi q̃s in curia. ſup vbo ꝓncipe. Et cognouit. ¶ Ecce cãz q̃re fuerũt factiꝰ vſatici. q̃ cã eſt duplex. ſ. qz leges gotice nõ poterãt in oibꝰ cauſ obꝺuari. Et qz pl'a occurrebãt negocia q̃ non erãt per dictas leges deciſa ſm ja. de mõ. iu. adde. j. tẽ ẽ alia cã. ſ. qz nõ oẽs cõpoſitiõnẽ ſoluere pñt. vt. j. in vſa. lxxxj. iudicia curie. Cauſis. i. actibꝰ iudicialibꝰ. vt. l. cãs. C. de tranſac. ¶ Et q̃ dña ſit inter cãm et litẽ. dic vt i all'. l. cãs i gl. ¶ Et nota q oẽs opiniões q̃ ibi ī dcã glo. poſite ſunt lz poſ ſint foꝛe ꝛe. tñ tertia ẽ verioꝛ ſm jo. ꝺ gau. ibi. z bñ. z ita tene. Cã em̃ multipl'r ſumi tur. vt ſcꝑſi. j. in vſa. clvj. oẽs cauſe. in glo. ij. ibi ꝙde. Et negocijs. i. actibꝰ cꝛiudicia libus. vt. C. z ff. de neg. ge. ꝑ totũ. ja. cal'. ¶ Et nota q lex ſiue vſaticꝰ dat formã ſta tuti in negocijs vt ꝺ. z C. q̃ po. in pig. ha. l. aſſiduis. z ibi no. ꝑ chi. Z leges gotice.
¶ Nota q in tota iſta cõpilatõe nõ fit ita erꝑſſa mentio de legibꝰ goticz ſicuti hic. Obꝺuari. rõ. qz pl'a ſunt negocia q̃ vocabula. vt. ff. de ꝑſcꝑ. ver. l. natura. no. in p heio decretaliũ. ſup vbo noua litigia. bertã⁹ de ſeua. Nõ iudicabãt Et iõ dic lex q ꝑ ſimile q̃nqz iudicať. qz de ſil'ibꝰ ſile ẽ iudiciũ. ff. de legibꝰ. l. nõ pũt. Adde qꝺ ſcꝑſi j. in vſa. ciiij. ſi q̃s hoies. v. qz ſic. in glo. i. ¶ Et nota q ſm vitatẽ hec fuit rõ ꝑ hunc ter. q̃re vſatici fuere facti Et ſunt due cauſe. Una q leges gotice non ſunt ſuande. Alia qz leges gotice ipa negocia nõ determiabãt erꝑſſe. Ex quo ſumiť aliud arm q ex quo leges gotice z vſatici nõ ſufficiũt: ẽ ad leges rõanas recurrendũ. z ad h̃ facẽ j. vſa. pr. al's eſt. j. e. vſa. v. h̃ em̃ fecit ibi. ſa ne addiſcẽdi. z meliꝰ. j. i vſa. lxxxj. iudicia curie. Sz ꝯ h̃ facit. j. in curia barc̃. dñi r̃gz ja. i. §. jtẽ ſtatuimꝰ ꝓſilio ꝓdictoꝝ q leges romane z c̃. dicas q quo ad leges rõanas decreta z decretales ꝑ deſſuetudinẽ abijt. ꝑall'. §. Tñ q̃ꝺq̃ ſit comes barch̃. ꝺz iuſticiã facere z iudicare ꝑ directũ. vt. j. in vſa. cxxiiij. aliũ nãqz. q̃ vſa⁹ lex eſt i cathalõia ¶ Jux qꝺ q̃ro. q̃ꝺ ſit meliꝰ iuſto rege regi vel iuſta lege. dic bar. in. l. pñti. C. ꝺ his q̃ ad ec. ꝓfu. q melius ẽ regi iuſto rege. z ibi ſm eũ eſt caſus de h̃. Qui rex in ſingl'aribus cauſis iudicat put eq̃tati ſue viꝺz. qꝺ nota. Adde qꝺ ſcꝑſi. j. in vſa. viij. iudicia curie. v. iudicãt. ſup vbo. ad leges. Probo rũ hoim. ¶ Nota ex iſta lra iuncto vſa. ſeq̃nti q ꝓbabiliť viꝺz ex ipa q magnates z vicecõites z alij pñt ꝓbi hoies appellari. ſm btrãm de ſeua. ¶ Nota. ij. q h̃ in lra bñ ꝺz laude z ꝓſilio ſuoꝝ ꝓboꝝ hoiz. ꝑꝓ qꝺ ꝑ euidẽtia ſanioꝛi hꝰ vſaticoꝝ libri a nĩaduertẽdũ ẽ q dñs rex. P. ij. volẽs ſequi veſtigia R. bngij cõitis barc̃. ipoꝝ qꝺ toris vſaticoꝝ. q illos laude z ꝓſilio ſuoꝝ ꝑ boꝛum hoim ſtatuit. vt ꝺ. z. j. in vſa. ſe. ꝑ uidit z ordinauit q ſi ipe vel ſui ſucceſſoꝛes voluerint in cathalonia conſtiz aliq̃ facere gñalẽ. q illã facere habeãt de aſſenſu z ꝓbatione ꝑlatoꝝ baronũ milituz et ciuiũ cathalonie. vel ipſis vocatis maioꝛis et ſanioꝛis partis eoꝛundem. vt. j. i curia barch̃inone ipſius domini regis Petri. ij. c. xv. Jtem ſtatuimꝰ volumꝰ et etiaz ordinamus q ſi nos z c̃. Ergo viꝺz a õrio ſenſu. q ſi dominus rex facere velit q ſit ꝓhibitum. attentis verbis Cum dicit. Faciamus. z c̃. Nec obſtat quedam conſtitutio. que per dñm ja. ij. poſtea fuit facta per ſe ſolã z omiſſa ſolẽnitate ꝓdcã q̃ cauc

tur ꝙ inramẽtũ i inſtr̃is mutui comande vl depoſiti nõ apponaſ. Et ꝙ poſtea pũit fcã ptz ꝑ kalẽdaria. nã datuz illi⁹ fuit ꝑdie kl̃s iunij Anno dñi. M.ccc.ij. Et hec ꝓſtõ fuit data. xij. kl̃s ianuarij anno dñi. M.cc lxxxiij. qm̃ illa ꝓſtõ q̃ dr̃ poſterior nõ eſt cõ ſtitutio gñalis imo eſt pragmatica q̃ fieri potuit z hodie ẽ abſq; ſolẽnitate ꝑdcã. et ita cotidie fit ꝑ reges aragõe z cõites bar. z tales pragmatice ꝑ firmis hñtur teneñ z ſuanñ. adde qđ ſcꝑſi. j. i vſa. lxxx. iudiciũ i curia datũ i glo. iij. i qõne. i. z ij. in fine. ¶ Juxta qđ q̃ro an ptãtes terraꝝ poſſint facere ſtatuta iuꝛ cõi iſpecto dicas ꝙ ſic đ ꝓſilio z aſſenſu đcurionũ z alioꝝ q̃ regũt ppl'm al's nõ vt b̃ z nota. i. l. i. circa ꝑn. ff. ꝙ q̃ſq; iuꝛ Epi tñ bñ ꝑñt facere ſtatuta de cõſenſu ſui capituli vt i. c. vt aĩaꝝ. de ꝓſti. li. vj. z valẽt niſi ſint ꝑ ſupiorẽ reſciſa. ff. đ decre. ab or. fa. l. ambicioſa. Et dic ambicioſa eo ipo ꝙ nõ ſũt rõnabilia. ſm bal. i. l. nulli. C. de ſen. z int̃lo. oĩ. iudi. ꝑ hijs vo vide ja. calis in. q. i. z dic vt ibi. ¶ Quero an ſtatutũ iniquũ teneat. determiat bal. i pa. ꝓſtã. ſuꝑ vbo crimialibus in fi. ꝙ ſic z bñ. ſi ſit ſolẽniť fcm donec corrigaſ ſupiorẽ. ſecꝰ ſi ſit impoſſibile vt nota. i. c. fi. de ap. li. vj. ꝑ jo. an. i nouella. ¶ Sed q̃d Si aliq̃s comes vel magnat⁹ cathalõie đ fcõ cõcidit z ordinãdo fecit vſaticos vel ꝓſtõnes in comitatu ſuo cũ nõ hr̃et ptãtẽ hec faciẽdi. qualr̃ puniet. dic vt hic nota. ꝑ ja. calis i. q. ij. ¶ Nota. iij. de cõfirmatiõe nõ nullor̃ vſaticoꝝ. z in q̃b⁹ curijs gñalib⁹ z al's fuere ꝓfirmati. vide ꝑ bñ^m de gualbis z ꝑ me. j. i vſa. ꝓri. ſuꝑ vbo i eoꝝ pr̃ia in. q iiij. Cõiuge ſua. ¶ Nota ꝓſilium ab vxore ſumẽdũ vt hic ſile in auc. vt iudi. ſine quo q; ſuffra. §. hec oĩa coll'. ij. vñ cato. El fuis dic ꝓſiliũ elicẽdũ. Utile ꝓſiliũ dñs ne deſpice ſerui. Eldalmode. vide qđ ſcripſi. j. in vſa. ſeq̃nti ſuꝑ vbo adalmodis. Miſit vſaticos. ¶ Nota ꝙ merito vocantur vſatici barcb. eo q; barcb. ciuitas totiꝰ ꝓuincie cathalõe obtinet ꝓncipatũ. Et de hac ciuitate ſolũ vſatici mẽtionẽ fecerũt vt. j. in vſa. lx. omnes q̃ppe naues z in vſa. lxxiij. cechiã. Et eã ſemꝑ comites barcb. ꝑ metropolitana habuerũt z reputarũt z habent z reputãt Et cũ adiutorio altiſſimi z adiutorio ſingularis ciuitatis bar. fuit totus cathalonie ꝓncipatus ilerdã dertuſam z fragã capiẽbo z etiã tota corona regis aragone augmẽtatus. poſſuntq; vocari leges vt habeť exꝑſſe. j. in vſa. cxlij. cũ tꝑibus. z. ij. di. c. lex. ſm ja. đ vallelica. Eld de qđ ſcripſi. ſ. In eodẽ vſa. ſuꝑ verbo bar. Querimonie. ſub. tam ciuiles q̃ crimina les. ꝑ hoc facit qđ legiť. j. in vſa. clvj. omnes cauſe in ꝑn. vide qđ ibi ſcꝑſi z. j. i vſa. xxviij. de oĩbus namq; cõibus cauſis. ſuꝑ vbo quattuoꝝ eſſe placita. z in vſa. cxxj. ſi quis dixerit in glo. penul. ¶ Et nota ꝙ q̃rimonie ſiue cauſe ſm vſa. decerni nõ poſſunt ꝙ đterminenť ſm leges. facit. j. vſa. lxxxj. iudicia curie. bertrãdus de ſeua. viđ qđ ibi ſcripſi. ¶ Nota. ij. ꝙ querimõia dicitur a q̃ror. ris. queſtus. l. lamentari. qui eñ cõquerit aliquid q̃rit vt fiat. ſ. vindicta vel aliud. Et inde a q̃ror. querela. z q̃rimonia. z hinc q̃reloſus. ſa. ſum. z q̃rimonioſus. z q̃relor. aris. q̃rimonior. aris. i. lamẽtari. jtem a queror. q̃rulus. la. lum. garrulus. vel frequẽter querelas faciẽs. vnde q̃reloſus. ſa. ſum. q̃rela plenus. ſm hugz. in derí. in. c. q̃ro. ris. Malefacta. vide qđ ſcripſi. ſ. in vſa. i. antequaz vſatici ſuꝑ eodem vbo z. j. in vſa°. xcviij. oñia malefacta in glo. ij. i eis inſerta. Et ſic in alijs leges gotice remanebant. qđ eſt verum hodie in. vj. caſib⁹ notatz. j. i vſa. lxxxj. iudicia curie ¶ Et nota vſaticos ſolum comphendere caſus hic. i. in eis enumeratos z exꝑſſos. Et ſic factũ de talarno ꝙ vſaticos iudicari nõ debebat. quia de viro fuit lex locuta vt. l. ſi vero. §. de viro. ff. ſo. ma. z vide nota. in feu. de feudum cogni. c. vno. §. i. ſm jacobuz de vallelica. Et ſic bene dicitur

hic inter. ī eis īserta. q̄ ꝟba sūt bñ notāda: q̄si dicat q̄ vsatici nō trahant ad ꝓseq̄nti az. nisi solū ad cas⁹ ī eis īsertos. Placitate obtuādo ordinē iudiciariū ꝓut ī ipis vsaticis repit dispositꝰ ja. cal⁹ iudicate. iterlocutorie vl̄ diffitīe idē ja. Emēdate. i. ciuiliter satisfcē ꝓti. vt. j. ī vsa. xiij. rustic⁹ iterfec⁹. ꝛ ibi gl. ꝛ ja. de mō. iu. ꝛ ego. Vindicate. i. crimialit̄ pūite. q̄ tūc ꝓprie dr maleficiū vindicari cū crimialit̄ pūit seu penā ifligit vt. l. ꝓtor dixit. §. q̄d ergo. ff. d iurīu. cū sq. ja. calis. ꝓ h̄ vide qđ scḧsi. j. ī vsa. cj. d cōpositiōe ī glo. ij. sup ꝟbo accusare. h̄ em ꝟ. adiscēdi. i. statuēdi ꝛ ordinādi ja. calis. Licētiā. i. facultatē. Inserat. i. determiet regularet seu ordinet ja. calis. Sola vero ptās regia. ¶ Nota q̄ hec sūt ꝟba dñi. R. comitis bar. dispositiue h̄ adiecta. nō ex dictis legib⁹ goticis recitando assūpta vt vidit ja. calis. vt ipemet refert h̄ ī ipis legib⁹ goticis. ꝯz eū ꝛ sic dñs comes barch̄. ātipoforizat h̄. i. Rñdet tacite obiectiōi sile ex. de testa. c. reḧsisti. §. i. ꝛ d trāla. epi. c. ij. §. ꝯz neq; ꝛ d puer. cōtu. c. ex puplico. ꝟ sane. ꝛ ita g hosti. exponit ibi. ¶ Et nota p ꝓpus q̄ antipofora est obiectio tacite qō ni. sic ac tu fortasse dixeris michi. ꝓria relatio. rñsio culpati ꝑm pas̄. vel antipofora est rñsio tacite obiectiōi fcā. vt nil michi rescribas: attn̄ ipe veni Et dicit abanti qđ est ꝓ ꝛ foros qđ est fero. i. dico. vel vincitur ab anti. ꝛ foros qđ est ferre. quasi cōtra ferre obiectionē rñsiōi. ita dicit in catholicon in q̄rta. pte vbi agit de coloribꝰ rethoricis. vel dic q̄ antipofora dicit ab anti qđ est cōtra ꝛ fora. qđ est dicere vl̄ ferre quasi q̄ñi nōdū fcē sed fiēde rñdere. vl̄ rñsionē dicere. ¶ Sed dubitat de antipoforizo vnde dicat. Et videt indubie q̄ deriuat de antipofora. Tamē nō g certā formā a magistris antiquis posita ꝯz moderni qui subtiliores sunt quā antiq̄ ponūt tale regulā de formatiōe ꝟbor̄ a nolbus. q̄ oē nomē prime declinatiōis. vel scde. vl̄ tertie pōt formare ꝟbū terminatū i. so ꝛ signific exercitiū illi⁹ nois. In ꝑma dclinatiōe a gtō mutādo. e. i. i. ꝛ addēdo. so vt ntō antipofora. gtō ātipofore. e. ī. i. fit antipofori ꝛ addita so fit antipoforizo. i. exercere vl̄ vti antipofora. in scda declinatiōe format a gtō addēdo so vt ntō occul⁹ gtō occli. addita so fit occulizo. as. i. vti vl̄ exercere occlo. i tertia dclinatōe formaf a dtō addēdo so vt ntō lapis. gtō lapidis. dtō lapidi. addita so fit lapidiso. as. i. exercere. vl̄ vti lapide. l. a pedregar. ꝛ sic de silibus. ¶ Nota vlteri⁹ q̄ magna ē ptās regia vt. ō ī eode vsa. ibi ꝛ ptāt⁹ regie discretiōe. ꝛ h̄. ꝓ h̄. C. de legi. l. i. ꝛ. l. iij. ꝛ. l. hūanū. ¶ Nota ēt q̄ istō ꝟbū ptās h̄ positū sumit ꝑ voluntate ꝓncipis. q̄ ē libera. vt puta penā indicere deliq̄nti ꝛ silia facer. vt. j. ī vsa. xciij. q̄ iusticiā cū vsa. seq̄nti. ꝯz aliqñ pōit ptās ꝑ iure qđ dñs hz ī appḧēdēdo castrū q̄ emparā realē. vl̄ simplicē castri appḧēsionē. int̄ q̄ tñ ē magna dria vt nota. p ja. d mō. iu. ꝛ me. j. ī vsa. xxxiij. q̄ fallerit. de q̄ ptāte fit mētio. j. ī vsa. xxxij. si q̄s suū feudū. ꝛ ī vsa. xlij. ptāt. vide qđ ibi nota. p ja. de valesica ꝛ me. ¶ Nota nec nō q̄ ꝟbū ptās diuersis alijs mōis sūit vt. j. ī vsa. xciij. ex magnatib⁹ ꝛ ī vsa. seq̄nti. Et nota. i. c. ꝓtingit de iurīur̄ li. vj. ꝛ. vj. q. iij. c. scitote ex. de cōsti. c. ois aia. ꝛ q̄ arch̄. i. c. magnū. xj. q. iij. ꝛ j. vsa. cj. de oīb⁹ hoīb⁹ ī fi. ja. de vallesica. Addde q̄ scḧsi ī all̄. vsa. xciij. ex magnatib⁹ ī glo. fi. cū suis remissi. ¶ Sed q̄d si potestas ī castro recipiat ꝓpt̄ fatigatōez directi. nūq̄d dñs tenet reddere suo vasallo. rñ° nō nisi ꝑus hēat dñs cōplemētū iusticie vt. j. ī vsa. xxiiij. magnatel. ꝛ ī vsa. xxx. si ꝯdixerit. vep si recipiat ꝓpt̄ dāpnū datū ꝛ tūc reddere tenet ꝑstita satisdatōe ꝑus manu dñi. si aūt recipiat ꝓpt̄ recognitionē siue iurisdictiōis. ꝛ tūc ꝑus dz dñs reddere castr̄ q̄ accepit a suo vas. firmamentum directi. ꝑm ja. de vallesica. pro hoc vide. j. in cōme. Pe. alberti. c. xliij. isti sunt

caſ⁹.qõq; ſcpſi i alĺ.vſa.xxix.magnates.ꝛ i dcõ vſa.xxx.ſi ꝯdixerit.ꝛ.j.i vſa.xlij.ptãtẽ ꝛ i vſa.xxxiij.ſi q̃s ſuũ feudũ.v. ſi ſẽtiꝛ ſup vbo empare i.q.q̃ro fm ja.de mõ.iu.b̃ ꝛc. Libera.¶ Nota b̃ foꝛe veruꝫ ſi alſ a lege nõ ẽ ĩuẽta pena i eo caſu.ff.ad turpill.l.i.§ i.ꝛ admũt.l.oꝛdie Et i dubijs ei ſoli licitũ ẽ iterp̃tari vt.l.i.C. de legi. ꝛ meritoq; ei ſoli ꝓceſſũ ẽ vſaticos facere ꝛ i dubijs iterp̃tari vt.l.fi.C. de legi. ꝓ h̃ vide qõ ſcpſi.j. i vſa.lxxx.iudiciũ i curia datũ i gl.iij.ꝛ.q. ij.i ff.põt ẽt ꝓnceps i totũ remittere ꝛ pdonare vt.j.i vſa.xciij.ex magnatib⁹ ꝛ duob⁹ vſa.ſeq̃ntib⁹ ja.de valleſica.idẽ ja.de mõ. iu.¶ Et ſic nota bñ.h̃ vbuꝫ libera. ꝛ ſub. ſup eo q; libera ẽ ꝓncipis ptãs tã i idulgẽdo q̃ i puniẽdo.ſ.pp dilectõeꝫ iuſtitie.ad quã faciẽdã tenet ipe ꝓnceps.tñ cũ miſericoꝛdia.ꝛ aliquotiẽs cũ auſteritate.dilectio.eñ triplex ẽ.j.pcñ.ꝛ iſta vitãda.q; ait ꝓpb̃a.q̃ diligit iniq̃tatẽ odit aiam ſuã.põ x.ſcda dilectio ẽ mũdi.iſta vana ꝛ trãſitoꝛia.q; vt ait eccl'iaſtes.c.j. vanitas vanitatũ ꝛ oĩa vanitas.ẽtia ẽ dei oĩpotẽtis vt in ꝓceptis.diliges dñm deũ tuũ.matbi.c.xxij ꝛ iſta effectualit ẽ ſũma.ſtẽ ꝛ q̃rta põt addi.q; ꝓnceps diligẽs iuſticiã ꝛ eã faciẽs cũ miſcẽa ꝛ oi tpe diligit deũ ꝛ ẽ bt̃us.iõ ait ꝓpb̃a.bti q̃ faciũt iuſticiã i oi tpe.põ.cv.ꝛ iſta ẽ bt̃a ꝛ p q̃ ne dñi ꝓnceps diliget ppl'z ſz ẽt a ppl'o diliget ipe.ꝛ de⁹ ꝓ eo aſſidue oꝛabit. R. de area iuriſpit⁹ ciuis mnoꝛiſe.¶ Nota.ij.q; ptãs regia libera ẽ ꝛ abſoluta vt b̃ ꝛ.C. de legi.l.digna vot ꝓ qõ videt q; põt cõcedere elõgamẽta q̃buſcũq; pactz ꝛ renũciatoꝛib⁹ p ptes fcis nõ obſtãtib⁹.Et ſilr dicit p h̃ũc ter. ꝛ p dcãm.l.q; ſi aliq̃s p vnũ annũ tenuerit officiũ iuriſdictõis q; põt ſibi ꝓcedi officiũ i ſeq̃nti triennio. cũ cõſtitutiões ꝯ dicẽtes loquant cũ officiũ tenuerit p triennũ.ſ.integrum alſ. ſi p annum q; tũc põt ſibi cõcedi.ꝛ p illũ cui concedit tenere Et plures quo ad officiũ in hui⁹ oppoſitiõe fuerunt.Et ita fuit obtentũ in fcõ johãnis bñgij de regello militis p cõſtitutionẽ q̃ eſt.j. i curia montiſſoni dñi regẽ. ꝑ.iij.c.ij. cũ iuriſdictiõis.v.illos autẽ bñ⁹ lunes.¶ Sed q̃ro an alijs iudicib⁹ ſit licitũ leges trãſgredi dic vt nontat ino.i.c.i.eẋ de cõſti.ſup vbo ſuo.ꝛ eẋ de offi.dele.c.cauſis ꝛ eẋ de rap.c i archiepatu.Et vide ẽt bar. i alĺ.l.i.§.i. ad turpill.i.q.vj.ꝛ vij.ꝛ p eũdẽ i.l.q̃d ergo.§. pena grauioꝛ.ff.ex q̃b⁹ cau. iſa. irro. ja. de valleſica.¶ Sed an pena coꝛpalis poſſit i penã pecuniariã mutari. videt q; non vt nũeri.c.xxxv.ibi ñ accipies ꝓciũ ꝛc. ꝛ.iij. ꝛ.c.xx.ſz de hac.q. dic vt nota. p hoſti. in ſum.ti.de offi.oꝛ.§.q̃d ptinet. ꝛ p eũdẽ ti. de penis.§. quot ſint.ꝛ ti. de accu.§.fi.v. iudices tñ nr̃i temporis.ꝛ.v.vnũ tñ non. ja.de valleſica.Adde qõ ſcpſi.j.in vſa.xcv. mulieribus ſup vbo cui placuerit dimittere. Juſſerit.i.impauerit vl mãdauerit. vi de qõ ſcpſi.j.i vſa.clvj.oẽs cauſe. ſup vbo. iuſſerit. In placitis.¶ Nota q; hoc vbuꝫ nedum ciuilia.immo criminalia includit vt hic ꝛ.j.i vſa.cxij.mariti vxoꝛes ꝛ.xv. q.iiij.c.placita ꝛ.e.de epi. ꝛ cle.l. cũ clericis.ja.de monellis. Adde qõ ſcpſi.j.i vſa. xxiiij.placitũ mãdet i glo.ij. Penã.¶ Nota q; ꝓpꝛie officiũ regis eſt facere iudicium ꝛ iuſticiã.ꝛ liberare de manu calũpniantiũ vi oꝑſon.ꝛ nõ ſolũ liberare.ſz nec pati debere vt maleficia ꝛ iniuꝛia efficiant. nec effundãt ſeu effundi patiãt ſanguinẽ iuſtoꝝ.Et ſi pdcã reges obſeruauerit obtinebit ꝓſtinã ꝛ oẽm ptãtẽ vt notat hoſtien i ſũ.ti.de elẽ.§.q̃s eligi.v.ſtẽ captio.ꝛ.c. regũ.xxiiij.q.v.et.c.adminiſtratoꝛes.ꝛ.c.pncipes.c.cauſa et.q.jaco. de valleſica. Adde qõ ſcpſi.j.in vſa.cxxiiij. Aliũ nãq; in glo. .i.in nota.i.et.ij.et ſup vbo.oppreſſum.

Hec ſunt vſualia.iiij. Caſ⁹. Demõſtratiue oñdit idẽ. R⁹. bñgij comes barcb. vſaticos. quos oꝛdinãdo cõ

ſtituit vna cū adalmode eiꝰ vxore. aſſertione. clamatōe ⁊ laudatōe eiꝰ terre magnatū ⁊ alioꝝ ī cōditiōe ſiue cōſtitutiōe iſpoꝝ vſaticoꝝ interueniētiū ſingulariť ⁊ noīatim exp̄mēdo. h. d. idem ja. calis vide ter. ¶ Nota. j. vt ī ſumma. ¶ Nota. ij. ſm ja. calis ex hᵒ vſa. q̄ vſatici dicunť ex eo q̄ de vſibꝰ curiarū fuerūt ordinati ⁊ cōſtituti. ¶ Nota. iij. ꝛz eū q̄ vſatici debēt teneri et obſeruari ī patria dcī. R. comitis barcħ. hoc eſt comitatu bar. ¶ Nota. iiij. ꝛz eū q̄liter dñs comes bar. aſſentiōe ⁊ laudatōe ſuoꝝ terre magnatū condidit vſaticos et iura. concor. ter. j. c. i. circa p̄n. de p̄hi. feu. ali. p fre. ī feudis. ⁊ in auť. habita. C. ne fi. p pa. Et ex iſto videť īferri. q̄ comes bar. abſq; laude ⁊ aſſenſu ſuoꝝ ſubditoꝝ ñ poterat ordiare iſtos vſa's nec alias leges. ⁊ hᵒ hodie exp̄ſſe determiatū ē in cathalōia q̄ dñs rex comes bar. nō p̄t facere ſtatutū ſeu p̄ſtōnē in cathalōia. niſi de approbatiōe ⁊ cōſenſu p̄latoꝝ baronū militū ciuium cathalōie ⁊ iſpis vocatis. ⁊ ſeu maioꝝ ⁊ ſenioꝝ p̄tis coꝝ vt. j. ī curia bar. dñi regis. p. ij. c. xv. jtē ſtatuim⁹ volum⁹ ⁊ etiaz ordinamus q̄ ſi nos ⁊c. Et ī. ij. curia bar. dñi regꝫ ja. ij. c. iiij. jtē q̄ nos ⁊ ſuccꝫ. nr̄i ſp ⁊c. Et ī curia eiuſdē dñi regꝫ ilerde celebrata. c. ij. ſtatuim⁹ ac ēt ordinam⁹ ⁊c. ⁊ ī curia ppiniani dñi regꝫ. p. iij. c. xxx. p̄terea p̄firmātes ⁊c. faciūt ad hᵒ oīa p̄hemia p̄dicta ⁊ alia ꝝ curia ꝝ cathalōie gñaliū q̄ mēti tene. ¶ Nota. v. q̄liter vicecomites ⁊ alij barones cathalōie dicunť magnateſ vt hic. p hᵒ vide. j. in. e. vſa. ī glo. añ penul. ⁊ in vſa. pri. v. de vaſua ſoꝛe ſup verbo creſcat. ¶ Et q̄ ſint magnates maioꝛes. Et q̄ mīoꝛes. vide q̄ le. ⁊ ſcp̄ſi. j. ī vſa. cxxviij. jtē ſtatueť q̄ ſi aliq̄s filiꝰ. ⁊ dic vt ibi. ¶ Nota. vj. ſm ja. calis qualiť ī ordinatiōe vſaticoꝝ ſolū interuenerūt magnates. nec ī teruenit eccl̄ia. nec ciuitates. nec ville. vt hᵒ p̄z p̄ noīa hᵒ ſcp̄ta. ꝛz hodie hñt īteruēire ī p̄ſtōnib⁹ p̄dēdis tria brachia. videlz brachiū p̄latoꝝ ⁊ eccl̄ie. ⁊ brachiū richoꝝ hominū ⁊ magnatū. ⁊ brachiū ciuitatuz locoꝝ ⁊ villaꝝ. vt colligiť ſatꝫ clare p̄ ea que ſcp̄ſi. ē. e. glo. ī nota. iiij. ibi viđ p hᵒ facť q̄ ſcp̄ſi. ē. ī vſa. i. ſup verbo iudicijs ī. q. i. Clſua lia. ¶ Nota verba vſualia. ⁊ viđ. j. vſa'''. cxlij. cū tp̄ibꝰ bertrād⁹ de ſcua. vide q̄ ibi ſcp̄ſi ⁊ dic vſualia. ſ. q̄ infra ī cōpilatiōe huiꝰ volumīs ſecunť p̄ ordinē. De curialibꝰ vſibꝰ i. de vſibꝰ ī curijs ordiarioꝝ vſitatis. ⁊ forte ī libris iſpaꝝ curiaꝝ ſcp̄tis ja. de mō. iu. vl̄ dic. i. de vſibꝰ ī curia comitꝫ barcħ. vſitatis ⁊ obſeruatꝫ ja. cal' vtraq; expoſitio ē bōa ꝛz vltiaz credo foꝛe vioꝛē. Adđ q̄ ſcp̄ſi ē. ī vſa. i. añ p̄ vſatici ī gl'.. ī nota. iij. Cōſtituerť tenere. ſ. ordinādo ⁊ diſponēdo ⁊ dic p̄ſtituerť. i. ſiľ ſtatuerť ipi. R. bñgij. comeſ bar. ⁊ adalmodis eiꝰ vxor. ¶ Et q̄d ſtatuere ſic. dicas vt ſcp̄ſi. j. ī vſa. cxx. ſtatuerť ēt ī gl'. ij. Quos. i. q̄. ſ. vſualia. ī coꝝ p̄ria. ſ. cōitat⁹ bar. ¶ Et ſic nota q̄ vſatici barcħ. ſť leges penes ppl'z. q̄ p̄ſentiꝫt vt ſcp̄beret vt hᵒ iuꝝ nota. p chi. ī ſili. C. q̄ ſit lon. p̄ſue. l. ij ī gl'. magna ſua. §. expediti ſum⁹. v. ꝛz videť ſūt ēt p̄ſtōnes. q̄ cōes bar. p̄ſtituit ipos. ⁊ iō artāt oēs q̄ ēt erāt ſubditi cōiti bar. ⁊ ī q̄b⁹ hēbat iuꝝ dictōez. ſ. vniuerſalē cū illis poſſz facere p̄ſtōnē vt notat īno. eꝝ de p̄ſti. l. c. cū acceſſiſſent gl'. ꝛz nūq̄d circa finē. et nō alijs q̄ nō ſť ſ'biecti vt. C. đ ſū. trini. l. i. ⁊. C. de no. co. cōfir. §. vl. de colo. poſeſſi. l. vna. li. xj. ⁊ de iudi. l. rē nō nouā. i. ℞. viij. di. c. q' iure ⁊. ff. ad trebell'. l. oīb⁹ ⁊ notat B. ī ſpe. ti. đ p̄ſti. v. ⁊ nota. ¶ Sz q̄ro q̄d ſi p̄ſtitu' ī viā p̄uilegij p̄cedať. an afficiat eꝝ neos. dic vt nota. p ja. đ bcl. viſu ī auť. q̄b⁹ mo. na. effi. ſui. §. illđ coll'. vij. ¶ Que'. ij. nūq̄d ī cōitib⁹ cōitū cathalōe. q̄ ñ iterfuerūt nec p̄ſeſerť ī vſatiꝫ p̄dēdis. vt poteī comitatu ipuriaꝝ ⁊ biſuldūi ſť ſuādi vſatici. credo q̄ non p iura p̄dcā. Nam in illis nullā comes barcħ. habebat iuriſdictōez immo tota iuriſdictio comitatuum exp̄ctabat ad ipos comites vt. j. ī vſa. xciij. exp̄

magnatib⁹.ptz etiã ibi.q; nõ ꝓhibent comites debellare cũ ingenijs ⁊ facere ea q̃ ĩ all'.vſa.cõtinent.nec eſt taxata eſmẽda ſi q̃d fo;fiat ꝑ eos vt.j.in vſa.ꝓmo.credo tñ q̃ ſũt aſtricti hoies cathalõie.q̃tuz ad ea q̃ delinquũt vel ꝓtrahũt in terra comitis barcℓ.ſeruare dcõs vſaticos iuꝝ notata ꝑ chi.in dcã.l.i.C.de ſum.trini.Et etiã quãtũ ad vſaticos q̃ ſunt ꝓfirmati ĩ generalib⁹ curijs cathalõie ⁊ pacib⁹ ⁊ treug;.q̃ ꝓtẽdunt a fraga vſq; ad ſalſas cũ ille ſint ordiate ab vniuerſitate toti⁹ catalõie vel maio;is eiuſdem vt in eiſdem cõſtitutiõibus ⁊ ordinatiõib⁹ apparet. ⁊ ſignant.j. in curia ilerde dñi reg;.ja.ij.c.ij.ſtatuim⁹ ⁊ etiã ordinam⁹ ⁊.c.xvj.⁊ vlt;. jtẽ ordinamus ⁊ ſtatuim⁹ ꝑſenti curia ⁊c.vñ l; pl⁹ ſit terra cathalõie q̃ comitatus barcℓ. vt habeť.j.in curia montiſſoni dñi regis alfonſi.ij.⁊ i curia montiſſoni dñi regis.ꝑ. iij.tñ q; tota cathalõia cõſentijt.al's ꝓſue uit facere vnã vniuerſitatẽ vt.j.i curia iler de dñi regis ja.ij.ſ.ĩ ꝓhemio ⁊ vnuz cor⁹ gñale vt.j.in ꝓhemio.ij.curie bar.iꝑi⁹ dñi reg; ja.ij.⁊ i tertia curia bar.dñi reg; ja.ꝑdcĩ in ꝑn.q̃s curias dñs rex ⁊ comes bar. mandare cõſueuit.ſeq̃tur q̃ ad cõſtitutiones dcãꝝ curiaꝝ ſeruãdas oẽs de cathalonia ſunt aſtricti Excepto comite empuꝝ. qui cõſueuit firmare ſalua iuꝝ ſui comitatus.bñ⁹ de gualbis legũ doc.barcℓ.Adde qð in ſill ſcripſi.ē.in vſa.i.anteq̃ vſatici.i glo.vlti.in.q.i.⁊ hic de hoc latius ꝑ ja.calis in.q.i. ꝓ hoc vide. qð ſcripſi.j.i.e. vſa. in glo.penul.¶ Quero.iij.an vſatici incipiant hic.videť q̃ ſic qð denotat finis vſatici.ē.ꝓmi.nõ.ē.in vſa.i. anteq̃ vſatici cui⁹ ꝓtrariũ dicit cõmunit.⁊ bñ. per hũc vo vſaticũ vſatici dicunt vſualia vt hic in ꝓin.¶ Quero.iiij.qui ſunt vſatici q̃ ſunt cõfirmati.dicas q̃ plures ſunt.ſ.vſa⁹.lxij camini.q̃ eſt confirmatus.j.in curia bar. dñi regis.ꝑ.ij.c.xxvj.ſtatuim⁹ etiã q̃ qui libet.jtem vſa.xxxiiij.qui fallerit in.e.curia.c.xxxij.jtẽ q̃ ſi barões jtẽ vſa.lxxij.ſtrate in dcã curia.c.xlv. jtẽ ſtatuim⁹ volum⁹ ⁊ etiã approbam⁹ q̃ ad empriuia.⁊c.jtez glo.vſa.xxix.magnates ꝑ eundez dñm regẽ.ꝑ.c.xlij. jtẽ ſi aliq̃s conquerať jtẽ vſa. lxiiij. qm̃ ꝑ iniquum ꝓncipẽ.ſ. q̃ camini ſint ſecuri.j.in curia mõtiſſoni dñi.regis alfonſi.ij.c.xiij. jtez q̃lls camis alꝝ.c.xxx. iij.jtẽ q̃ null veguer.jtẽ vſa.lxvj. moneta.j ĩ ꝓma curia barcℓ.dñi reg; ja.ij.c.viij.jtẽ conformã.⁊ in curia dertuſe dñe elienor; regine.c.vj.ſane l; nuper.jtẽ vſa.lxviij.ꝓncepꝭ.nãq; i eadẽ curia ꝓma barcℓ.c.xviij. jtẽ uos nels nres officials.jtẽ vſa.xxxvj. q̃ ſolid⁹ in dcã curia.c.xxij.jtẽ que null hom qui tingua mas ⁊c.jtẽ vſa.xlv. ⁊ ſiq̃s a'poteſtate.⁊ vſa.ſe.in.e.curia.c.xxiiij. jtẽ que ſi algu reptara.jtẽ vſa.xliij.ſi q̃s in curia i ꝑn.cõfirmatus eſt.j.in curia dñi regis.ꝑ ij.c.xxij.jtẽ ſtatuimus q̃ nullus reptatus jtẽ vſa.xcix.treuga data in dcã ꝓma curia bar.c.xxv.jtẽ q̃ ſi algu haura treueſ.jtẽ vſa. xxiiij.placitũ mandeť.⁊ ſeq̃ns.in all'. curia dñi.reg;. ꝑ.ij.c.xlj.jtẽ q̃ ſi de homine jtẽ vſa.lxxv.ſi q̃s iudeo modificat⁹ eſt.j.in iij.curia bar.c.i.§.ſtatuim⁹ inſup.jtẽ vſa. lxiiij.qm̃ ꝑ iniquuz in fi.in dcã.iij.curia bar.c.xvij. jtẽ ordiam⁹ q̃ ſi nos fecerim⁹ ⁊c.jtẽ vſa.xxvij.batapa. ⁊ vſa.xlv. ⁊ ſi quis a ptãte.j.in curia gerũde dñi reg; ja.ij.c. xxiiij.jtẽ ſtatuim⁹ ⁊ etiã ordinam⁹ q̃ ſi aliquis fuerit reptat⁹. jtẽ glo. que eſt in vſa. cxx.in bainlia qua caueť q̃ null⁹ placitet niſi in poſſe dñi. pro quo honor teneť. cõfirmata eſt in dcã prima curia bar.c.xxix. jtem que null hom ſie deſcret.jtez oẽs paces treuge ⁊ pacis ſunt cõfirmate in eadẽ ꝓma curia bar.in ꝑn.jtem videnť oẽs vſatici cõfirmati vt videť.j.i pace.in xꝑi noſe notũ ſit cũct; ĩ ꝓhe⁹ ĩ fi.ſz ibi ſolum ſunt ſaluati ⁊ retẽti.nõ aũt nouiť ordinati.Et aliud eſt ius priſcinũ.i.antiquum ſaluare.⁊ aliud eſt de nouo ſtatuere.bũrdus de gualbis predict⁹.Adde etiã cõfirmat⁹ eſt

in pte vſa.cxxiiij.aliuz namq; vt.j.i curia ceruarie dño rege.P.iij.c.i.z in curia bar. dñi regis alfonſi.iiij.c.iij.cõfirmãtes loãtes zc. Jtẽ ſtatutũ eſt q̃ vſatici capitula curie z cõſtõnes cathalõie gñales i romãcio ponerent vt.j.i curia bar.dñi regis ferdinãdi c.i.z ita fcm̃ fuit. Et ibi in fi.pfirmat vſa. lxxxj.iudicia curie.ibi vid̃ h̃ tetigi.j.i vſa. clvj.oẽs cãe i glo.i.i nota.vj. ¶ Quero.v. ecce q̃ oẽs paces treuge z pacis ſũt pfirmate vt.ſ.i pria.q.circa fi.dcm̃ eſt. z bñ. nũc ei vtit.ſ.i dubiũ an oẽs paces iſtl' ad lr̃as ſeruari habeãt. vel q̃ illaz hodie ad lr̃am magis ſeruat i cathalõie. Et dicas q̃ par q̃ incipit.i xp̃i noĩe ſit oĩb⁹ mãifeſtũ z eſt.j. magis ad lr̃am ſeruat q̃ alie. Sic q̃ fm illã p̃cedit qñ frãguntur paces z treuge Et q̃ uis alie cõſtõnes pacium z treugarũ i aliq̃b⁹ obſeruẽt obſeruat i hijs z ſr̃ hijs i q̃b⁹ p̃cordãt cũ illa pace z ita nota. z laci⁹ ibi p p̃m terreni. z p ja. calis i fine directorij ſui pacis z treuge. pfirmat aũt p̃dcã par i xp̃i noĩe. ſit oĩb⁹ manifeſtũ.j.i curia barcõ.dñi regis.P.ij.c.xxxviij.volum⁹ z p̃cedim⁹ ac ẽt approbam⁹ zc. ¶ Que⁹.vj.an ſine q̃relato re p vicariũ rõne pacis z treuge ꝯ aliquẽ poſſit p̃cedi.rñ⁹ nõ vt i eadẽ curia bar.dñi regis.P.ij.c.xxix.declaram⁹ tñ. ¶ Que⁹.vij. qualiẽ exec⁹ ſit faciẽda ꝯ caſtra honores vl' loca q̃ ſint de feudo z quõ ſit p̃cedẽdũ ꝯ feudatariũ a pace z treuga ejectũ. vide.j. i curia mõtiſalbi dñi regis ja.ij.c. Jtẽ ſup̃plicatus nob. ¶ Que⁹.viij.q̃d de ſtato p pace z treuga.q̃ bãnit⁹ ẽ.q̃n reſt guidãdus z p quot dica. vide.j.i curia gerũde ei ſuſdẽ dñi regis ja.ij.c.xxvij. Jtẽ ſtatuim⁹ z etiã ordinam⁹ q̃ſi aliqs fuerit bãnit⁹ zc. ¶ Quero.ix.an officiales regij rõne maleficij alij q̃d petere poſſit p pace z treuga.rñ⁹ nõ vt i curia barcõ.dñi regis.P.ij.c.xlij. tẽ q̃ vicarius q̃ cõfirmatũ ẽ.j.i curia mõtiſalbi dñi regis Alfõſi.iij.a.xxx. Jtẽ ſtatuim⁹ z ordinam⁹. ¶ Que⁹.x.q̃ moderatõe p officiales regios.ſ. vicariũ vl' ſubvicariũ faciẽda de q̃relis pacis z treuge. vide.j.i curia cernarie dñi regis.P.iij.c.viij. deide ſcim⁹ q̃d cõfirmatũ ẽ. z ei additũ vt p̃z.j.in curia bar cõ.dñi regis ferdinãdi.c.iiij. pfirmãtes cõſtõnẽ zc. z ſic hẽs p̃dcm̃ ca⁹ deide ſcim⁹ q̃ dubie q̃rele pacis z treuge coram ſubvicario offerri põt. Et ita iudicatum fuit. z practicat. z ita tenẽ ¶ Que⁹.xj.q̃d p̃cedere debeãt q̃ pacis z treuge q̃rele admittat. Et q̃ lit puniat dãs ficta q̃relã. vide i dcã curia bar. ſup̃i dñi regis ferdinãdi.c.i.q̃relã d pace z treuga zc. ¶ Que⁹.xij.an iudices debeãt eẽ ſolliciti circa q̃relã pacis z treuge Et an q̃relati ſua firma corrigere poſſint. Et an q̃relati ſca p̃dca firma capti. poſſit detineri. vid̃ totũ.j.i alĩ. curia bar.ſup̃i dñi regis ferdi.c.ij. z q; ſepe p̃tigit zc. ¶ Que⁹. xiij.an i p̃ceſſu pacis z trenge fori declinatoria admittat. rñ⁹ nõ vt i dcã curia.c.iij. q; plerĩq;. ¶ Que⁹.xiiij.q̃d d̃ p̃hibita pactione int̃ officiales z offerẽtes q̃relã pacis et treuge. vid̃ ibidẽ.c.v.q; qñq; p̃tigit ¶ Quero.xv.an excep⁹ captõis nõ p̃curate oppoſita p citatũ admitti dẽat rñ⁹ ſicut ibi.c.vj ſic aduerſus. ¶ Que⁹.xvj.an officiales regij p cauſis q̃rele pacis z treuge teneant tabulã tenere. rñ⁹ ſic vt ibi.c.vij.ad nr̃z. ¶ Quero.xvij.an p cã ciuili q̃rela pacis z treuge admitti poſſit rñ⁹. nõ vt ibidẽ.c.viij. cordi nob. ¶ Que⁹.xviij.an ad inſtantiã fiſci fautores ejector⁹ a pacib⁹ z treug; inq̃etari poſſint. rñ⁹ ñ niſi p lr̃as fuerit mõſtr̃ vt deſiſtãt a fautoriis vt ibi.c.ix. Jtẽ p̃bere fauor. ¶ Quero.xix.an aſſeſſores ordinarij p̃ceſſ⁹ pacis z treuge facere poſſint. z p illã teneãtur tabulã tenere. Et vbi nõ ſit aſſeſſor ordinarij. an alĩ eligi debeãt. vide de omnib⁹ hijs in p̃dca curia bar. ſup̃i dñi regis ferdi.c.x. vt autem hec ſtatuta. ¶ Quero. xx.q̃d infra annũ reverſus fuerit admãdatus Raſticus requiſit⁹. An cõtra eũ dñs que relam pacis z treuge offerri poſſit. vide.j. in curia bar. domini Regis alfonſi. iiij. c.ij. Item commemorantes. ¶ Quero.

xxj. Et in resistentes vel impedientes executiõez fieri p̃ cõsualib⁹ vt violarijs ipo fcõ a pace ⁊ treuga eiecti sint. rñ⁹ sic adeo q̃ p⁹. r. dies p̃ talib⁹ publicari p̃nt idilate vt ibi in eadẽ cur a. c. iiij. com̃ fobre la cõseruatio. v. ala req̃sta cũ. v. seq̃nti. ℔ eñ ca⁹. iiij. est ī⁹ ca⁹ cõstitutiõis p̃ cõsualib⁹ ⁊ violarijs nouit fcẽ ⁊ sub ipa cõstitutiõe sũt. xvij. capitula fit nãq; mẽcio ibi. ſ. ī capitlo. i. cõstitutionis p̃dcẽ de pace ⁊ treuga i. v. e. encas. ⁊ in. v. seq̃nti q̃ incipit. si empo ¶ Quero. xxij. q̃d de mĩãtibus dñis directis penes se res feudales vl̃ emphiteatice habẽtibus iuste. vel alijs ad stabilimẽtũ recipientib⁹. nunq̃d tales sñt eiecti ipo fcõ a pace ⁊ treuga. rñ⁹ sic talit̃ q̃ statim p̃ talib⁹ debent publicari vt. j. in curia barch̃. dñi regis ferdinãdi. c. xv. Cõ a molts. ¶ Quero. xxiij. q̃d de q̃rela paq; ⁊ treuge q̃ in audi⁹ regia offerẽt fisto istãte vl̃ psonis alijs q̃ sint p̃uilegiate An q̃relat⁹ eo casu si voluerit possit cõpere coz̃ vicario infra cuiꝰ iurisdictionẽ maleficiũ ꝓpetrari dicet. rñ⁹ sic ſz tñ postea fcã cõparitiõe p̃dcã vicariꝰ tenet mittere ad eãdẽ audiẽtiã p̃cessus ⁊ acta inde secuta vt. j. ī curia bar. dñe regine marie p̃sort; ⁊ ꝑuatricis gñalis dñi reg; alfõsi. iiij. c. vj. occurrẽs ala difficultat ⁊c. ¶ Quero. xxiiij. q̃d erit si q̃rela paq; ⁊ treuge nõ p̃secuta fuerit ãra annũ p q̃relantẽ an instãtia statim ꝑeat. Rñ⁹ sic idẽ si q̃relans nõ tacuerit ⁊ p̃secut⁹ fuerit. ſz nõ finita perit p lapsum duoꝝ annoꝝ. vide p casu expsso de hijs. j. in. e. curia. c. vij. aremoure calumpnioses accusatiõis ⁊c. ¶ Quero. xxv. q̃d si aliq̃s cepit aliquez hominẽ ꝫ tenoze pacis ⁊ treuge ⁊ sine munitiõe aliqua. Nũc vtit̃ in dubiũ qua pena talis capiẽs venit puniendus dicas q̃ ac pena. ſ. q̃ ipa capiẽs est eiect⁹ a pacẽ ⁊ treuga. vt est casus. j. in pace dñi petri card. aplice sede legati. q̃ incipit. ad honorẽ. §. ītẽ statuim⁹ vt si q̃s cõtra tenoze pacis ⁊c. Et in pace. notũ sit cũctis. §. ītẽ statuim⁹ q̃ si quis cõtra tenoze pacis ⁊c. Sic q̃ nõ restat nisi q̃ illico fiat execution si capiẽs requisitus captuz restituere noluerit. pro hijs facit qđ scripsi. j. in vsa. vj. si q̃s se miserit in glo. i. in nota. iij. ⁊. iiij. de huiusvero materia pacis ⁊ treuge adde qđ scripsi cũ suis remissionib⁹. j. in vsa. cxxiiij. si ille qui pluriũ sup̃ vbo ⁊ treuga. v. ⁊ q; cuz ij. vsib⁹ se. Omni tpe. ⁊ oñi casu seu euẽtu. ja. calis. Adalmodis. ¶ Nota q̃ ℔ nomẽ adalmodis nomẽ ꝓpriũ est ⁊ pulcruz vt michi videtur. licet p̃nũc nõ sit in vsa. ¶ Nota. ij. q̃ hodiernis tẽporibus quilibet eiꝰ filio pulcrũ debz imponere nomẽ Etiã si noia deberẽt emi. alꝫ facñ est malũ filio imponere nomẽ ar. ex̃ de p̃ben. c. cũ scõm post p̃n. ibi vt ipsa nomis rõ. i. interpretatio ⁊c. Vbi de hoc per hosti. ⁊ jo. an. ratio q; noia debent esse cõsona rebꝰ. Isti. de dona. §. est ⁊ aliud. v. ſz nos. ¶ Nota. iij. q̃ vituperiũ est malũ portare nomẽ vt. C. de nup. l. imperialis. §. p̃senti. v. nã omni. ibi neq; vocabulũ inhonestũ. ⁊. ff. ad trebel. l. fcã in. §. si vo. sic ecõtra bonuz portare nomẽ p̃miũ est. C. ō sum. tri. l. i. i §. hanc legẽ. Assensione. ¶ Nota q̃ reges ⁊ p̃ncipes cõsiliũ debẽt reqre magnatuz i factis suis. p̃sertim in cõdendo vsaticos ⁊ cõstitutiões ac pragmaticas sanctiões vt. j. in vsa. lxxx. iudicia in curia datũ. ⁊ in vsa. lxiiij. qñ q̃ iniquũ. Et idẽ de iure cõi vt. l. hũa⁹. C. de ligi. ⁊ in auc̃ vt facte no. cõsti. in p̃n. coll̃. v. ⁊. j. in prima curia bar. dñi regis. ja. ij. c. xiij. ītez q̃ null iutge ⁊ p hoc facit. j. vsa. cxlij. cũ tpibus ja. de valle sica. Aclamatione. ¶ Nota q̃ subiectoꝝ interpellatio legis cõdende occasionez p̃bet vt hic sic in auc̃. de here. ⁊ fal. circa p̃n. coll̃. i. ⁊. C. qui po. ī pig. ha. l. assiduis Magnatum magnates accipe. vicecomites. vasuasores barones ⁊ alios nobiles vsq; admilites exclusiue vt. j. in vsa. xxxj. si a vicecomitibus ⁊ in vsa. xciij. ermagnatibus ja. de vallesica. vide qđ scripsi. ō. in

eodē vſa. in glo. i. l no. v. vicecoitz. ¶ Nota q̄ i vſatic⁹ pſtituētis nō interfuit comes empuriarū vt ꝫ apparet. vñ ꝑbaf ex ꝫ q̄ nō eſt ſubiect⁹ comiti baſ. Sz. j. ī vſa. xxv placitare loq̄f ꝺ comitib⁹ ⁊ vicecomitib⁹ ꝓpf qꝺ vr̄ q̄ comites ſubeēnt comiti baſ. Sz ibi nō loq̄f niſi de comite in ſingl'ari Et ſic itelligit de ſeip̄o. ſ. comite barch. ſz nō obſtat q⁹. j. ī vſa. lxxx. judiciuz in curia datū mētio fit de comitib⁹ in pl'ali. bñg⁹. lunes. ꝓ ꝫ vide qꝺ ſcp̄ſi. ꝺ. ī e. vſa. ſup vbo ī eoꝝ p̄ria. ī. q. ij. ¶ No. ij. q̄ nō apparet p̄re latos fuiſſe ⁊ conſenſiſſe. Sz tñ pſtat. j. ī vſa. cxxxiij. deniq̄z. q̄ epi ⁊ alij p̄lati interfue-rūt in illo cōdēdo. ꝓ qꝺ apparet q̄ pp eoꝝ interceſſionē illi⁹ vſa. vr̄ alios vſa. iā cōdi tos ipos epos et p̄relatos tacite habuiſſe firmos. q̄ maxīe q⁹ in fauoꝛē eccl'ie iā duo vſatici fuerāt ꝯditi ꝑ dñz R. bñgij. comi-tē barch. ⁊ Adalmodē ei⁹ vxoꝛ. ſ. vſa. xcvj. Laudauerūt. ⁊ vſa. xcvij. Jtē ſtatuerūt. Ter tius aūt vſa. ſ. clviij. Statuimus q̄ aliq̄s cleric⁹. expoſt ī fauoꝛē eccl'ie ꝑ dñz regē ja-cobū. j^m. fuit cōdit⁹. vide eos. qꝺq̄z in quo libet ipoꝝ ſcp̄ſi qñ mlta bōa ibi ſcpta ſt̄z ⁊ practicabilia. Ob qꝺ dicēdū ē indubie q̄ vſatici ligāt p̄relatos ⁊ alios clericos. ⁊ ſic neceſſarie tenēf ſuare illos. ꝓ ꝫ faē qꝺ ſcp̄ſi. ꝺ. in vſa. xcj. aucte ⁊ rogatu. ij. ſupver bo vt oēs hoīes in. v. ſz q̄ro cū. ij. v. ſeq̄nti. Judic⁹. ¶ Nota q̄ iudices dñr magnates iurz. vt. j. ī vſa. lxxx. judiciū in curia datū. vel potes dicere q̄ imo exp̄ſſit ꝫ iudicē ad denotādū q̄ nō ſint de magnatib⁹. de q̄-bus p̄miſit. Et credo q̄ iſte B⁹. erat iudx curie comitz barch. vide qꝺ de iudice ſcri pſi. j. in vſa. cxiij. vbe iudex. in glo. ij. ¶ No-ta. ij. q̄ officiū iudicz eſt ita magnū iudi-care ſic̄ paruū. ſ. in reddēda iuſticia: cū nō ſit acceptio ꝑſonarū. ſ. fauoꝛ ꝑſone q̄ iuſti tie ꝑponderat. c. nouit. ex̄ de iudi. pilitas em̄ in iudicijs ſuāda eſt. L. ꝺ p̄ri. ſacro. ſt̄z l. in ſacris. de ꝺ hr̄ ꝑ arch^m. in. c. i. de re. iu di. li. vj. ¶ Que⁹ q̄ꝺ ſit iuſticia. dicas q̄ iu-ſticia ē p̄ſtās ꝑpetua volūtas: reddēs vn⁹ cuiq̄z qꝺ ſuū eſt. vel iuſticia eſt q̄ p̄fimū ꝓ deſt ei q̄ minimū p̄t. ¶ Et not. q̄ iuſticia duas hz ptes. juſticiā poſitiuā: ⁊ iuſticiā naturalē. juſticia poſitiua eſt q̄ ab hoīb⁹ facta eſt: vt ſuſpēſio latronū ⁊ ſil'ia. ꝺ hac hr̄. j. ī vſa. xciiij. ⁊ ī vſa. ſe. ⁊ h^c ꝓpie ꝺr ius a iubēdo. Naſal' iuſti^a eſt q̄ extēdit ad na turales effect⁹: vt eſt dilectio mr̄is: ⁊ ſil'ia Et h^c ꝓpe ꝺr fas a faciēdo: q⁹ a ſūmo arti-fice ſit facta. ¶ Sz q̄ro ī q̄b⁹ differt ius et iuſticia. dicas q̄ ius ē ars eq̄ ⁊ boni. Sed iuſticia ē p̄ſtās ⁊ ꝑpetual' volūtas. vel vt⁹ tribuēs vnic. cuiq̄z qꝺ ſuū ē. xij. q. ij. c. cū de-uotiſſimā. ⁊. ff. de iuſt. ⁊ iur̄. l. iuſticia. vbi ꝺ ꝫ fatz no. ⁊ ibi videas. jtē oē ius ē iuſtit^a ⁊ nō ecōuerſo. jtē ius ꝺr ī ſe: ſz iuſticia ī ac tu ⁊ exercitio vel opatiōe. vñ ꝺr ⁊ iuſticia: q̄ſi iurz ſtat⁹ vl' ſtatio. q⁹ ꝑ iuſticiā ius ſtat .i. exercef. ꝓm hugz. ī deri. c. iubeo. ⁊ arch. i c. i. ī fi. xxiij. q. ij. Aldꝺ qꝺ ſcp̄ſi. j. ī vſa. xciiij. q⁹ iuſticiam in glo. ij.

T q̄ interfecerit. v. Caſus. Vicecomes ꝓ mor-te. vulnere. ⁊ deſonoꝛe eſmē-da duoꝝ comitoꝝ eſmēdaf. ⁊ comitiſſe eſmēda duoꝝ vaſuaſoꝝ. Vaſua ſoꝛ aūt q̄nq̄z milites hñs ꝓ morte. lx. un-cie auri cocti eſmēdanf. ⁊ ꝓ plaga. xxx. Et ſi habuerit vaſuaſoꝛ pluſq̄z milites q̄nq̄z. tūc ſm nūerū militū ipoꝝ dicta augmē-taf eſmēda. xij. vnciarū auri eſmēdaf. ⁊ ꝓ vulnere vel plaga vno vel pl'ibus eſmēda ſex vnciaꝝ auri eſmēdaf. h. d. Et hz q̄tuoꝛ ptes. In ꝓma agif de eſmēdatiōe mortz vulnerz ⁊ def honoꝛz vicecomitz. In ſcꝺa ibi. v. ⁊ comitoꝛē. de eſmēda comitoꝛz. in tertia pte ibi. v. de vaſuaſoꝛe. de eſmenda vaſuaſoꝛis. in q̄rta pte ibi. v. militē vo. de eſmēda militz. idē ja. cal'. vide ter^m. ¶ No ta. j. vt in ſum^a. ¶ Nota. ij. q̄ vaſuaſoꝛ di-citur in cathalonia indiſtincte ille q̄ hz mi lites ⁊ vaſallos q̄nq̄z. qꝺ eſt ſūme notādū

¶ Nota.iij.q̄ libeꝝ coꝛpꝰ ꝛcipit extiatōez de iuꝝ vſaticoꝝ vt ħ.ꝛ ī vſaticis ſeq̄ntibꝰ. ꝛ.j.in vſatico.lxxxj.iudicia curie.ꝛ in vſa. ſequēti. ¶ Nota.iiij.q̄ coꝛpa libera perſonaꝝ ī dignitate poſitaꝝ potuiſq̄ aliaꝝ p ſonaꝝ ī dignitate nō poſitarū extiank. vt colligiť ħ ꝛ ī vſa.ſe. Jnťfecerit.puta palā vl occ'te ingulādo ſtrāgulādo p̄cipitādo.l ſaxo.vl fuſte vl lapide p̄cutiēdo.vl aliq° a° telo vl venēo occidēdo.negādo cū gñalr ꝛ īdiſtincte ħ textꝰ loq̄ť ꝛ p ꝓns gñalr ď oī interfectōe ſit ītelligēdū iuꝝ.l.i.§.occiſoꝝ.ff de ſena.p̄ſul.ſill'atōez.ꝛ.l.ī actiōe.§.occiſū ff.ad.l.acq̄li.ja.cal'. Vicecōitē. ¶ Nota q̄ vicecōes ďꝛ eo q̄ vicecōitatū obtinet.ita ꝛ comes ďꝛ eo qꝛ cōitatū obtīet. ꝛ marchio marchionatuz.p ħ vide.j.ſcp̄ſi.ē.ī vſa.iij. cū dōnꝰ ſupꝝ ꝟbo cōes.ꝛ ſupꝝ ꝟbo marchio ¶ Sz q̄ro iuꝝ textū q̄d de comitibꝰ catha lōie ſi īterficiank.cū ħ nō loq̄ť niſi de vice comitibꝰ dicas ꝓz frā.de roma.ꝛ bñ q̄ eſmēda iſpoꝝ nullo vſa° cauek. Et ſic ad arbitriū p̄ncipis.ħ ē comitis bar.eſmēda et pena ē īponēda vt.ē.ī vſa.iij.cū dōnꝰ.ꝟ. ħ enī.ꝛ.j.in vſa.xciij.ex magnatibꝰ.idē ja.ď valleſica ħ.de hꝰ ꝟo arbitrio vide qđ ſcp̄ſi j.ī vſa.cxix.ſol'os ſupꝝ ꝟbo ī arbitriū iudicꝫ Vlneraverit.ſ.cū aliquo gñe armoꝝ ferreo vt colligiť.j.ī vſa.ſeq̄nti ꝛ notatꝫ p ja. de mō.iu.ħ ja.calis. ¶ Jurta qđ q̄ro q̄d ſi ſūt vulnerati.vicecomites vl alij ꝛ tractu tp̄is decedūt.an ſit p̄ſumēdū q̄ deceſſerīt ex dcis vulneribꝰ nec ne. dicas de hac.q. vt nota.p ombertū de tremona ī ti.de penis hoi.§.fi.ja.de valleſica. ¶ Queꝰ.ij.ſm eū an vulnera eo mō quo fuerūt illata p̄ſumank mortalia.nec ne dicas vt ī.e.ti.§ pe.i.q.iij. ¶ Queꝰ.iij.q̄d ſi ſupueniāt febris ꝛ morianť vulnerati.an vulnerātes teneank pena homicidij dic vt in all'.§. pelťꝫ ī. q.i.ꝛ p bar.in.l.omnē ī phemio.ff. veterꝫ in.q.vij.ꝛ.viij.ꝛ.ix. Addē ꝛ vide ibi plureſ alias.q. ſupꝝ ħ p ja. calbeti. ¶ Quero.iiij. q̄bus cōperāt eſmēde interfectoꝝ. in hoc Rñdet hic ja.de valleſica aſſerēdo. dic vt. j.in vſa.cj.de cōpoſitione ꝛ in vſa.cij°.de oībus vide qđ ibi le.ꝛ ſcp̄ſi.ſ. in vtroqꝫ ipſoꝝ vſaticoꝝ ja.ꝟo calis hic in.xcvij.dicit ꝛ bñ.q̄ p ītерfectiōe dabiť iſta eſmēda filijs ſeu ꝓpinq̄s ip̄ius ītерfecti q̄bꝰ ad capiendā hereditatē legittima ſucceſſio cōpetit vt in all'.vſa.cj.de oībꝰ. vide qđ ibi le. ꝛ ſcp̄ſi.ſ.in vtroqꝫ ipſoꝝ vſaticoꝝ ja.ꝟo. calis hic in.q. vij. dicit ꝛ bñ. q̄ interfectiōe dabiť iſta eſmēda filijs ſeu ꝓpinq̄s ip̄ius interfecti q̄bꝰ ad capiēdā hereditatē legittima ſucceſſio cōpetit vt ī all'.vſa.cj.de cōpoſitiōe. Et p vulnere dabiť iſta eſmēda ip̄i vulnerato vt ħ ē textꝰ in fine huiꝰ vſa. ibi emēdet ei ꝛc. ¶ Quero.v.ſm ip̄z ja. calis q̄d ſi pluribꝰ vulneribꝰ aliq̄s fuerit ītерfectꝰ.extimabiť enī moꝛs glo.oꝛ.ꝛ ip̄e ja. calis cū ipſa Rñdēt ꝛ bñ.q̄ ſic.ſi vno impetu factū fuerit.al's ꝟo vtrūqꝫ extimareť vt.ff.de acc̄.ꝛ obli.l.nunq̄ ꝛ.ff.ad.l.acquili.illud.cōputato tā ꝛ deducto qđ de vulnere eſt exactū.ff.ad.l. acq̄li.l. ſz ꝛ ſi ꝓꝛe. Addē p ħ facit qđ notat bar.ī.l. gemina. ff.ar.fur.ceſa.nec nō ꝛ qđ notať p me.j.in e.vſa.ꝟ.militē ꝟo in glo.i.ꝛ.ij. ¶ Queꝰ.vj. an hec eſmēda homicidij ħ poſita hēat locū in oī homicidio.videlicet tā volūtario ſeu acoꝛdato quā caſuali. Rñ°q̄ ſic.q̄m ħ textus gñaliť loquiť de interfectione nec diſtinguiť volūtarie vel caſu ꝓpetreť ītерfectio ſeu homicidiū igiť ꝛ indiſtincte intelligať vt.l.de p̄cio.ff.de publiť.ꝛ.l.ſi veꝛo.§.de viꝛo.ff.ſo.ma. Et q̄d inꝛium ſit ita tenet hic ja.calis in. q.v. quez vide ibi latius. ¶ Quero.vij.qualr eſmēdenť percuſſiōes ꝛ alie iniurie reales vicecomituz comitoꝝ ꝛ vaſualoꝝ dic vt hic nota. per ja.calis in.q.iiij. ¶ Quero.viij.ſm ip̄z ja. calis qualr eſmēdenť vꝛoꝛes vicecomitū comitoꝝ ꝛ vaſualoꝝ ꝛ filioꝝ eoꝝ dicas q̄ eſmēdank eſmēda ſuoꝝ viroꝝ ꝛ ꝓz valoꝛē eoꝝ vt ē caſ°.j.in vſa.xxij.vnaq̄qz mlier. ¶ Quero.ix.q̄d ſi aliq̄s fuerit vulneratꝰ ꝛ

occisus a ꝑtib⁹ ⁊ necessariũ est ict⁹ vniu⁹ cuiusq; ꝓtẽplari vt.ff.ad.l.cor.de sic.l.ꝑt. Hũc vtiq; in dubiũ.q̃d ⁊ ꝙ quẽ dz cõtẽplari. Rñdeo ꝙ medicũ.ff.de re.mili.l.semel nã ad eũ q̃ dz ꝑtiã rerũ est recurrẽdũ.vt i ꝑn.ff°.ꝙ.l.oẽz rẽ in ꝑn.⁊ eẽ de hoĩ.c.signi⁹ ficasti.i.ij.§.nos i ꝑmisso.v.⁊ q̃dẽ ibi ꝑtoꝝ iudicio medicoꝝ ⁊c.sic ⁊ dz ꝺ agrimes⁹ sore.ff.si mesor fal.mo.di.l.i.⁊ij.⁊ fi.⁊ fa cit.C.de ꝓfesso.q̃ in vrbe ꝓstã.l.vna.li.xij. ⁊.ff.de ven.ispi.l.i.i.ſx.ff.de acq̃.re.do.l. latius ⁊ stagna.§.si ꝓcurator.Et ꝓp ꝑdcã iura soluit ꝙ si duo testes de cirurgia iu⁹ dici dicãt aliquẽ fore mortuũ ꝓp tl'ia vul nera ꝙ magis eis credi debeat:q̃.x.vl.xx qui asserãt cũ mortuũ dictũ vulneratũ ex febre supueniente.⁊ ita tene. ¶ Quero.x. q̃d si aliq⁹ fuerit vulneratus ⁊ iudex vult eligere medicũ.amici ꝺo vulnerati dicũt se velle eligere aliũ Rñq̃d dicũt bñ.dicas ꝙ si amici vulnerati ⁊ vulnerãtz sunt i cõ cordia.judex se ampli⁹ nõ intromittat. Sz si sunt in discordia.judex eũ eligat.ar.ei⁹ de tuto.instit.de satz.da.tu.vel cura.§.sin aũt.⁊ qꝺ ꝺz in ꝓtib⁹ heredibus.ff. dele.i.l. hui⁹.§.vlti. ¶ Quero.xj.q̃d si aliq⁹ extitit a pluribus vulnerat⁹ ⁊ decessit.Medic⁹ di cit eũ decessisse ex vulnere sibi illato a ti cio:iudex ꝓdẽpnauit hũc ticiũ tanq̃ hoi⁹ cidã.⁊ tici⁹ iste dic ⁊ allegat.ꝙ nõ ex suo vulnere sz ex vulneribus alioꝝ iste est mor tu⁹.vñ petit ꝙ alij medici adhibeant⁹ pe ritiores q̃ cognoscãt ex cui⁹ vulnere mor tuus sit. Runq̃d petit iuste hic ticius. Rñ° sic:⁊ ita factũ est.s.ꝙ duo eligũtur medi ci.⁊ isti sedi viso ⁊ diligẽter recognito hu ius facto referũt ⁊ dicũt eũ mortuum ex vulneribus alioꝝ:q̃ relatiõe sic ꝑacta stati ſnia velut nulla fuit reuocata.⁊ bñ.ar°.l. q̃ dic̃ latã ſniam ꝙ falsos testes vel instrã ñ tenere.⁊ retractãdaz fore.C.si ex fal.instru mẽtis.l.falsaz.⁊.l.fi.⁊.ff.de re.iudi.l.diu⁹ ¶ Quero.xij.an in talib⁹ referendis dẽat mus solus medic⁹ adhiberi. Rñ° nõ. sed debẽt salti duo adhiberi:q̃ lex loq̃tur in ꝓbali nũero sup relatiõe medicoꝝ.ff.ꝺ re. mili.l.semel.⁊ eẽ. de hoĩ.c. significasti.i ij.§.nos i ꝑmisso.v.⁊ q̃dẽ ibi cũ dic̃ ꝓtoꝝ iudicio medicoꝝ ⁊c.nã i ore duoꝝ vel tri um stat oẽ vbũ.vt eẽ ꝺ testi.c.i oĩ negocio ⁊ de iudi.c.nouit.⁊ de testa.cũ cẽs.⁊.c.re latũ.in.i.⁊.ij.q.i.c.si peccauerit. adde q̃ sẽpli.ſ.i vsa.c.⁊ i vsa.cĩ.de cõpositiõe. De sonorauerit. ¶ Ho.ꝙ vbũ desonorauerit. ⁊ dicas desonorauerit.s.realiter quocũq; mõ.cũ gñal'r loq̃tur ꝺ tex.⁊ ꝺ apit ista dic tio in aliq° ꝺ in tex.subsequẽs.ja.cal.Et cut duos comitores. Et q̃ sit hec esmẽda istoꝝ duoꝝ comitoꝝ siue nobiliuz. dicas ꝙ dicta esmẽda est.cc.xl.vncie auri cocti. valẽtes.Ꝋ.dc.lxxx.morabatinos.q̃ valẽt trecẽtas trigita sex libras barch. monete de terno currẽtes.Et ꝓ plaga cẽtuz viginti vncie auri cocti.valẽtes.dccxl. morabt.q̃ valẽt.clxviij.libras dcẽ monete ꝺ terno. et hec ola recte calculãdo.Colligunt⁹ ex glo. ordi° ꝺ posita.⁊.ſ.in curia ꝙniãi dñi re gis ꝑ.iij.c.xxxvj.cũ de valore.ja.cal.Et co mitore.v.⁊ est scda ps. ¶ Nota ꝙ comitor vocabat⁹ in cathalonia ille q̃ hebat digni tatẽ mediã int̃ vicecomitẽ ⁊ vasuasorẽ:vt sunt hodie in cathalonia iuestiti de nobi litate ꝓncipes cathalonie.⁊ sic nobiles sunt comitores:⁊ ecõtra. Jure em̃ feudo rũ isti ꝓprie stz capitanei seu vasuasores magni.vt i li.feu.ti.q̃s dicat⁹ dux.march⁹. capita.⁊vasua.c.i.circa ꝑn. Hodie vo ꝺ su re vsaticoꝝ ñ stz appellãdi vasuasores ma gni vt hic.⁊ in.v.seq̃n.⁊ ita sentit ꝺ ja.de mõ.iu.⁊ bñ. Vel dic ꝙ comitores vocant⁹ socij vicecomitũ.vt colligit.ſ.in vsa.xxiij. Oẽs hoies debẽt firmare.tñ prima placz ſm ja.calis.duos vasuasores. ¶ Nota ꝙ hoz esmẽda est ꝓ morte.cxx.vncie auri co cti.valentes.dccclx.morabatinos.q̃ valẽt clxviij.libras barch. hodie currentes. Et ꝓ plaga stz.lx.vncie auri cocti. valentes. cccxx.morab.q̃ valent.lxxxiiij.libras pre

dicte monete baf.vt hec recte calculãdo
colligũtur ex glo.ordi. h posita. ⁊.j. curia
ppiniani dñi reg. P.iij.c.xxxvj.cũ de valo
re.ja.calis.¶ No.ij.ꝙ vasuasores vocanf
q a baronibus vel capitaneis.qd idẽ e ha
bẽt feudũ ⁊ hñt aliquos milites sub se.vt
inuit expresse h vsa.Et no.jo.blãch.i sum
ma.feudoꝝ.ti.de vasall' ⁊ coꝝ differẽtijs.
v.⁊ qdã vocãt.⁊.v.i noie.ibi.alij vo.hñd⁹
de gualbis.jdẽ h ja.de vallef.De vasuaso
re.v.⁊ est tertia ps.Quicq milites.i.d suo
feudo ꝯductos:⁊ sibi pstãtes homagiũ.p
textu cui⁹ sibi sint alligati ⁊ scpti.qꝛ isto⁹
de vasuasoꝛ vel ali⁹ dñs hñe milites in ca-
thalonia.vt.j.i cõme.P.alb.c.xxx.duplex
est homagiũ.⁊.c.xxxviij.barones.⁊ in plu-
bus alijs caplis ibi expressatꝫ.jdẽ hic jac.
calis.Seragita vncie.¶ Nof.ꝙ he.lx.vn-
cie valẽt.ccccxx.morab.auri q valẽt.lxxx-
iiij.libras monete barch.currẽtis:vt col-
ligif h in glo.ordi.⁊ in all'.c.xxxvj.cũ d va
loꝛe.ja.cal.Auri cocti.¶ Nota h ꝙ quoti
enscũq inueními⁹ in vsa.vnciaꝫ auri cocti.
vel auri boni.vel etiaꝫ auri sine alia adi-
ciõe itelligaf:ꝙ vncie tal' auri valet.vij.
moꝛab.Qñ vo addif auri valeñ.adijcitur
auri valẽcie.vt.j.i vsa.xxiij.Oẽs hoies.⁊ i
vsa.xxvij.bataya.Et in vsa.lxxv.Siqs iu-
deo.Tunc valet vncia tal'auri.ij.moꝛab.
tñ.vt hec dñr h in gl.oꝛdi⁹.p h vide.j.in
vsa.cxlj.solid⁹.Et de valoꝛ haꝝ monetaꝝ
in vsatic ꝯtẽtarũ habes.j.in curia ppini-
ani dñi R.P.iij.c.xxxvj.cũ de valoꝛe.Ibi
vide.Sic igif ꝙ libꝛa auri cocti q hꝫ.xij.
vncias valeat.lxxxiiij.moꝛab.si bñ cõpu-
tes.Sꝫ ꝯ.C.de suscep.⁊ archa.l.quoties.
li.x.vbi dꝛ ꝙ.lxxij.aurei faciũt librũ auri.
Rñ⁹.illud de iur romano.h de iur vsati-
coꝝ.Differt etiã circa hãc materiã i alio
dcã iura.q ꝫꝫ i⁹ rõanũ solid.⁊ aure⁹ ⁊ sols
aure⁹ ⁊ nũmisma idẽ st:⁊ idẽ significãt vt
nota.ff.de in ius vo.l.fi.⁊.C.de veterꝫ nũ-
mis.potesta.li.xj.in rub⁹.Sed de iur.vsa
ticoꝝ aliud videf ee vt in dcõ vsa.cxlj.soli

dus.⁊.j.in vsa.cxix.solidos fm ja.de mõ.
iuda.⁊ in all'.c.xxxvj.cũ de valoꝛe.necnon
vide qd scpsi.j.in vsa.pri.si vo idẽ sup ver
bo.vncie qtuoꝛ.⁊ in all'.vsa.cxix.solidos i
glo.ij.vbi d h lati⁹ ꝯme.Et h p ja.cal.i.q.
vlti.¶ Sꝫ qro fm ipm ja.de mõ.iu.de q-
bus moꝛab.dꝫ fieri hec esmẽda.videf ꝙ d
alfonsinis:qꝛ sic itelligit cõis mos loqn-
di hui⁹ patrie.ar.ff.d fun.istruc.l.cũ dela-
monis.§.asinã.Sꝫ dico h debere intelli
gi de talib⁹ moꝛab.quoꝝ.lxxxiiij.faciunt
librã auri vt dicẽũ est.s.h aũt moꝛab.fm
vsa.qtuoꝛ solos barch.valet tñ vt.j.in cu-
ria ppiniãi dñi reg. P.iij.c.xxxvj.cũ d va-
loꝛe.¶ Quero extra tex.ꝙ de valoꝛe mone
te barch.⁊ Turoneñ.intrinseco ⁊ extrin-
seco.an sint idẽ in valoꝛe.vel ne.Et vt me
lius istud qsitũ ppẽdas.adduco p ei⁹ solu
tiõe qndã puisionẽ h tãgẽtẽ in ⁊ sup alijs
factã p dñm papã.joh.xxij.Cui⁹ tenoꝛ se-
quẽti serie intimaf.Dñs jo.papa.xxij.cõ
sultus vtrũ eccl'ia q p.xxxx.libꝛis baf.sol-
uebat.decimã deberef illi q i foꝛma pau-
perũ impetrauerat vsq ad.xl.libꝛas turo
nef.puoꝝ vel cuidã alij q in foꝛma spãli i
petrauerat ad maioꝛẽ qtitatẽ.cuꝫ vterq
ipoꝝ dictam acceptasset dictam eccl'iam
jn q ꝯsultatõe asserebaf p testes foꝛe pba
tũ ꝙ quis monetã turoñ.puoꝝ fm legeꝫ
⁊ valoꝛẽ suũ intrinsecũ pl⁹ valet q mone
ta baf.Tñ a trib⁹ ãnis tũc pteritꝫ mone-
ta barchñe valebat plus q moneta turo-
nef..jn cambio.xvj.denarij p libꝛa:non
tñ in cãbio.qd cõiter fieret de facto.cum
barch.turoñ.puí nõ pstabãtur.sꝫ eoꝝ exti
matio in pecunia auri.vel alia.qm si rea-
liter turoñ.pui in cãbio pstarenf turoñ.
pui barch.pualerẽt.cũ añ dictos tres an-
nos h fuisset:⁊ sic tpe quo dict⁹ paup cle
ricus ipetrauit turoñ.pui in trib⁹ solis p
libꝛa barch.in cãbio excedebãt.Rñden⁹
consultationi pdicte voluit ⁊ oꝛdinauit:
ꝙ dict⁹ paup cleric⁹ in assecutõe dicte ec
clesie pferef.An aũt gratie expectatiue se

extẽdant ad officia claustralia. quoꝝ fructus ⁊c. xl. librarũ turoñ. quoꝝ ⁊c. Dicas ꝙ nõ vti ꝑz ꝑ regulã cãcellarie hui⁹ seriei. Nõ intendit dñs nr̃. neqꝫ vult ꝙ gr̃e expectatiue se extẽdãt vllo⁹ ad officia claustralia quoꝝ fruct⁹ ⁊c. xl. librarũ turoñ. quoꝝ valoꝛẽ annuuz nõ extẽdãt. neqꝫ etiã ad hospitalia, zenodochia, helemozinarias leprosarias. ⁊c. ¶ Et no. ꝙ turoñ. quoꝝ valent tm̃ quãtũ barch̃. de terno. qõ mẽti tene. de moneta vo falsanda. ⁊ pena illã falsantꝫ. vide qõ le. ⁊ scripsi. j. in vsa. lxvj. moneta. Per plagã. i. vuln⁹ cũ ferro factũ: vt colligit̃ hic iũcto vsa. seqn. ja. calis. ¶ Et nota ꝙ plaga est nomẽ ẽquocũ. ꝺz em̃ vulnus vt hic. ⁊. ff. ad. l. acq̃. l. si ex plagꝫ. Itez ꝺz dolor: vt. C. ad. l. fal. de plagi. ꝑ totũ. itẽ ꝺz rete vel laqꝫz venatorꝫ. vt. ff. de ꝓhẽ. ẽp. l. excẽpto. in fi. itẽ ꝺz plaga regio. itẽ ꝺz plaga quedã ps ꝓdioꝝ. vt. ff. dele. iij. l. vxorez. §. agri. plagã. fm chi. q̃ ita notat sup rub⁹ C. ad. l. fa. de plagi. Habuerit milites.

¶ Quero q̃lit̃ intelligit̃ iste ter. dicas fm ja. de mõ. iu. sic exponendo ter. ⁊ si plures habuerit milites. i. ꝑ vno quoꝙz militez quẽ habeat dabũtur ei. vj. vncie. ⁊ ꝑ morte. xij. ⁊ ꝫ est qõ dic̃ ibi crescat siue augmẽtet cõpositio. fm nũerũ ⁊c. Sed q̃d si castlanus egerit cõtra rusticũ ꝑ iniuria sibi facta. Nunq̃d qõ habebit tenet̃ cõputare alijs castlanis q̃ ꝑtẽ recipiũt in curia. ar. ꝙ sic. ff. ꝑ so. l. si inter fratres. §. si oim. vbi ꝺz ꝙ solus oiz bonoꝝ ꝺz ꝓferre siue ob iuriã sibi factã siue nõ. Sed ꝓriũ vr̃ cũ castlanus id ꝑ sui iniuria velut exne⁹ consequitur ⁊ nõ videt̃ hoc sesulcare seu ꝓuenire rõne curie sed tm̃ rõne iniurie sibi illate. bertrãdus de seua. Presertiz cũ hic castlanus nõ sit cũ alijs castlanis soci⁹ oim bonoꝝ. vt dicto. §. si omniũ. ⁊ sic merito nõ ꝺz nec tenet̃ cõicare. vt. ff. ꝓ so. l. iij. §. i. ⁊ melius in. l. si cohta. e. ti. ⁊ ita tene. lz. l. inter fratres ꝓall'. faciat ꝑ ꝓma ꝑte. tm̃ huic secũde opinioi ⁊ vere minime obstat. de regari⁹ lunes iurisꝑit⁹ barch̃. ¶ Et no. ꝙ iniuria ꝺz ñ qõ iure factũ est. ⁊ inde iniurius. a. um. i. tortuosus. nõ suas ius: q̃si sine iure. vnde iniurioſus. sa. sum. i. iniurius. vel potius q̃ patit̃ iniuriã ab aliq⁹. et iniurioꝛ aris. i. iniuriã facere. ⁊ construit̃ cũ dtõ fm hugꝫ. in deri. c. iubeo. Et de iniuria vide qõ notat ja. calis in. l. illud q̃stũ. ⁊. ff. ad. l. acq̃. qõqꝫ scripsi. j. in vsa. xx. ⁊ si ꝯs ad aliquẽ criminalẽ foliaz dixerit ⁊c. i glo. i. ⁊ sup vbo criminalẽ foliã. Crescat. idest augmẽtet. ¶ Et no. ex ꝫ vsa. ꝙ vicecomites. vasuasoꝛes. ⁊ notabiles alij dñi magnates. ꝑ hoc facit qõ scripsi. ē. in vsa. xxi. in glo. i. in no. v. Dẽs vo comites in hac patria ptãtes dñr. vt optĩe colligit̃ et hr̃. j. in vsa. xciij. ex magnatib⁹ cũ ibi notatis ꝑ ja. de mõ. iu. ⁊ me. Militẽ vo. v. ⁊ ẽrta ps. ¶ Et no. ꝙ iste. v. videt̃ innuere. ꝙ fm nũerũ plagarũ fiat esmẽda. Sed. ꝛ. in vsa. xvij. si ꝯs aliquẽ quolibet ictu. ⁊ in vsa. xiij. Rustic⁹ interfect⁹ videt̃ innuere cõtrariũ. s. ꝙ attẽdat̃ numer⁹ ictuũ. cũ in all'. vsa. xvij. Siq̃s aliquẽ quolibz ictu. dicat ꝑ singulas ꝓussiões. lz dict⁹ vsa⁹. xiij. Rustic⁹ interfect⁹ potius inuat vt ꝫz numerũ plagarũ fiat esmẽda. ꝫ tm̃ nõ aperit ibi ter. ꝫz melius facit. j. in vsa. xiiij. Debilitatio. v. captio. Quicq̃d tm̃ sit. tu dic circa ꝓdicta vt nota. ꝑ Bᵐ. in spec. ti. de snia. §. spes asit. v. ꝫz pone in statuto ciuitatꝫ. ꝑ ꝫ notabiliꝫ fac̃ qõ no. ꝑ dp. in. l. ꝓtor edirit. § si plures. ff. de iniur̃. Adde qõ statũ sepsi i glo. seqnti. sic qõ vnũ cũ alio sane cõiũge adeo vt discordia siue ẽmicitias aliq̃ inē huius glo. ⁊ illã ee nõ possit. imo oĩs sit concordãtia. taliꝫ ꝙ tũc ꝑ vna optione potiori solũ habeãtur ambe glo. ⁊ sic ꝑt ⁊ debz fieri ⁊ intelligi. alꝫs nõ esset: nisi embarasamentũ cui obuiandũ est penit⁹ de iur̃. ¶ Nota secdo ꝙ miles dicit̃ a militia. i. diuicia. quã ꝑ ꝓncipe sustinet. vt. l. i. §. milites. ff. de testa. mili. ⁊ colligit̃. j. in vsa⁹. ix. filius militis. v. miles vo. vide qõ scripsi

de milite ⁊ milítia ſup verbo cauallariã. ⁊ in vſa.vij.miles vo.in glo.i.in nota.iij. cũ ſe.v.nõnullis. Tam ꝑ vna plaga q̃ ꝑ multis ¶ Nota q̃ h̃.ſ.dicere eſt aut intelligẽdum foꝛe. vt puta ſiue vna plaga ſiue plures fuerint facte eidẽ homĩ: ſemp ꝓo vna quaq; earuꝫ emendent.vj. vncie. ar. j.in vſa.xvij.ſi q̃s aliquẽ quolibꝫ ictu.⁊ in vſa.xiij.ruſtic⁹ interfectus.melius facit.j vſa.xiiij.debilitatio.v. captio. alꝫs miles eſſet deteꝛioꝛis cõditionis q̃ ruſticus. qđ eſſet abſurdũ.ar.C.de ſen.paſ.l.fi.⁊ h̃ idẽ tenet h̃ glo. oꝛdinaria. Ite ꝑ h̃ intellectu l.nũq̃ .ff.ō ꝑua.delic.vbi vnũ delictũ nõ minuit aliud.⁊.ff.de inter.⁊ rele.l.iij.vbi ad cumulatõꝫ delicti cumulaf̃ pena. Sꝫ ꝛ.ff. de fur.l. ei q̃. ⁊.l.inficiando.§.ifans. vbi pluries cõtractatur eadẽ res.⁊ tñ nõ pluries naſciſ actio furti ſꝫ ſemel tm̃.Ad h̃ rñdeſ ibi nil intererat leſi delictũ iterari vel nõ iterari. q̃ cã ex ꝓma cõtractione amiſiſſet poſſeſſionẽ: non poterat ex ſcõa vel tertia ꝓtractatiõib⁹ plus ꝓdere poſſe. niſi res ꝓmo rediſſet ad dñm. Sed h̃ ſec⁹. q̃ intereſt vulnerati iterũ vulnerari.⁊ pl⁹ ledif̃ ⁊ dolet ꝑ duas plagas q̃ ꝑ vnã.ar.ff de fur.l.inter oẽs.§.fi.⁊.C.de ſer.fugi.l.q̃ cũq;. Intelligunf̃ igif̃ ꝓdicta.q̃ ex diuerſis factis etiã eidẽ ꝑſone inflictis.⁊ q̃ fcã interfuit leſi nõ iterari: oꝛta fuerũt crimina.ſm ja.de mon.iu. Adde qđ ſcꝑſi.ſ.i.e. vſa.in glo.iij.in.q.v.nã illa q̃ſtio bñ facit ad h̃.qđq; notaf̃ h̃ per ja.calis.in.iij°. oppo.⁊ ꝑ me in vſa.ſe. in glo.ij.in.q.i.⁊.ij. ¶ Et q̃d ſit plaga.dic vt ſcꝑſi.ſ.in.e.vſa°. v.de vaſuaſſoꝛe.ſup vbo per plagã.⁊.j. in vſa.xiij.ruſticus interfectus. ſup vbo plaga. Uncias.vj. ¶ Nota.q̃ imo vidẽ ita diſtinguendũ foꝛe.ſ.q̃ ſi in coꝛpe ſit plaga. ⁊ non exit ſanguis: denf̃ tres vncie. Et ſi ſanguis exierit ⁊ fuerit in coꝛpe: denf̃ iiij. vncie.ſi in capit.v.ſi in facie.vj.vt.j.i vſa. ꝓ.v.ſi aũt quis aliter. q̃ eſt cõtra hũc tertũ. Pro huius ꝛij ſolutiõe dicendũ eſt. q̃ licet de iure romano appellatio armoꝛuꝫ accipiaf̃ large ⁊ contineat ⁊ lapides ⁊ fuſtes.vt.ff.de ver.ſig.l.armoꝛ.⁊ inſti.de interdic.§.qđ autẽ. Tñ de iuſ̃ vſaticoꝛ.⁊ ꝛ vulgarẽ ⁊ cõem intellectũ huius pñie appellatiõe armoꝛ intelligũtur gladij. enſes. lance. et ſimilla.in quoꝛ ſingulis eſt ferrũ ad nocendũ aptũ. Sed lapides ⁊ fuſtes vulgariſ̃ i hac pñia nõ intelligunf̃ appellatiõe armoꝛ i hac pñia. Modo veniẽdũ eſt ad ſolutiõꝫ ꝛij ⁊ dicendũ q̃ h̃ loq̃f̃ de plaga facta cum armis ſm vulgarẽ h⁹ patrie intellectũ. In ꝓrio de plagis factꝫ cũ fuſte vel cũ lapide.aut cum pugno.palma.vel pede.⁊ ita innuiſ̃ in dicto.v. ſi autẽ q̃s aliter.in ꝓn. Et ſic dicti ꝓcoꝛdantur vſatici. Nã ꝓmptũ eſt iura iurib⁹ ꝓcoꝛdare.C.de inoffi.do.l.vna.⁊ de elec.c. cuꝫ expediat.li.vj. Uel dic q̃ h̃ eſt rſa.ibi eſt ſpeciale in caſib⁹ ibi ꝓtentis.qđ ſatis in idẽ recidiſ̃. Uel dic q̃ etiã de iuſ̃ romano appellatio armoꝛ qñq; ſumiſ̃ large vt in dictis iuribus.qñq; ſtricte.vt in auſ̃. de armis.collſ̃.vj.C.vt ar.vſus.li.rj.⁊ ibi no.ja de mõ.iu.⁊ bñ. Et in h̃ reſidet h̃ ja.calis ĩ oppo.ij. Et de h⁹ materia armoꝛ vide qđ no.in cle.ne in agro.§.ꝑfate q̃. in vbo arma.de ſta.mo.in.cle.C.de fabꝫ.ſup rub. li.rj.in auſ̃.ſ.allſ̃.de armis.§vlt. cñ ibi notatis.collſ̃.vj.⁊ ꝑ bar.in.l.hij q̃.ff.ad.l.iulſ̃. de vi.pu.⁊ ꝑ hen.boich in.c.ita quoꝛũdã. eſ̃ de iude. Necnõ ⁊ ꝑ me.j.in vſa.lviij.ſi quis ali cui homĩ iactauerit lanceã tẽ.ĩ glo.iij.⁊ in glo.penſ̃.q̃ poſita eſt ſup vbo. armata.qđ vbum eſt ibi in.e.vſa. in.v. et ſi armata.⁊ in vſa.cxxiij.xpiani. ĩ glo.iij.

Si q̃s ſemibit ĩ aguait vj Caſus. Qui delibate in aguapt cedit militez ⁊ ꝑ capillos trahit: ſic ꝑ morte illũ eſmẽdare teneſ̃. Et ſi nõ deliberate cedit eũ: triũ vnciaꝝ auri eſmendare. ſi abſq; ſanguine ipi faceſ̃ teneſ̃. Si ſanguis

de corpe exierit. iiij. de capite. v. ꝺ facie. vj. vnciarū auri estmēdā militi leso ꝑstare ꝺz Miles etiā si debilitat⁹ fuerit: ꝙ morte estmendaf. Et si in ferris captus vel i estaça fuerit: ꝙ mediā morte. Per morte vo emendaf miles reqsitus. cesus vel vulneratus. seu in tauega missus. vel ꝙ redemptionez astrictus. Emendaf aūt miles ꝙ alistarā. ⁊ ꝙ homiaticū. vel ꝙ talionē si sine calumpnia fuerit capt⁹. Verū si maior est iniurias ꝙ iniuriat⁹ miles ad faciēdū sibi alistarā ⁊ homiaticū. vel ad recipiendū taliōz de suo valore illi dare tenef. h. d. Partes patēt de se. ꝓma in ꝓn⁹. scda ibi. v. si autē. ꝫ ibi. v. si vo. ꝗrta ibi. v. si aūt iciderit. ꝗnta ibi. v. si vo fuerit. sexta ibi. v. reqsit⁹. septia ibi. v. si vo. octaua ⁊ vltima ibi. v. ⁊ si maior. vide ter. ¶ Nota ꝓ⁹. vt in sū⁹. ¶ Nota. ū. ꝙ de materia h⁹ vsa. vt refert b̄ ja. calis locaf ꝓstōes seqntes. Pria ē. j. i curia uarē. dñi regis. P. ij. c. liij. ji tē ꝙ null⁹ miles. Et i pace dñi. P. cardial' aplice sedis legati. ꝗ incipit. ad honorē. §. jtē statuim⁹ vt siqs ꝑ tenorē pacis cepit aliquē hoiem nā. Et in pace. Notū sit cūctis. §. jtē statuimus ꝙ si qs ꝑ tenorē pacꝫ cepit aliquē homine. ⁊. in pace. notū sit cunctꝫ. §. jtem statuim⁹ ꝙ si ąuis ꝑ tenorē pacis cepit aliquē hoiez ⁊c. Et hos ter. nota singularissime. ¶ Nota ꝫ⁹ ꝙ ex his pacib⁹. s. ex ꝑdcis §. ⁊ vtroqꝫ ipoꝝ vt dic̄ b̄trād⁹ de seua. hēs colorē spāle ⁊ singularissimū ꝙ capies aliqūd ꝑ pacꝫ ⁊ treuge tenorē absqꝫ monitione aliqā statī eiectus est a pace ⁊ treuga vt ibi. ¶ Nota. iiij. fm ipz b̄trādū de seua. ꝙ etiā ꝑ has paces ⁊ text⁹ ipoꝝ. §. vnū ⁊ idē dicētiū ꝓcessit bñr⁹ de fenollario. tūc gerēs vices i cathalōia paratoꝝ ⁊ bñ ꝑ riabaldū de faro dom⁹ de scā agnete termi castri de rupe in vallē. siti. q̄ cepat ꝗndā mercatorē subditū regis roberti francie. q⁹ sine mercatoris ḡrela dictus gerens vices requisiuit dictū riābaldū. ꝙ captōe liberaret mercatorē ꝓdc̄z. Et q⁹ nolebat facer̄ accessit ad ipaz domū de scta agnete ꝓdc̄i riābaldi ꝙ diruēdo illā. ⁊ tūc fuit dictus mercator liberat⁹. b̄trā⁹ de seua ꝑdictus. Verū de pace ⁊ treuga. vide plures. q. ꝗs scpsi. ū. in vsa. iiij. hec sunt vsualia. sup verbo. in eoꝝ patria. in. q. v. cuz nōnull' alijs q. ibi se. vsqz ad fi. cū sua rmissiōe ibi scripta in fi. Aguayt. ¶ Nota vbū aguayt. nā ꝓpatoriū ē aggressus siue insult⁹ illis peragendi oīne malū ꝑ quos dēz aguayt fēz sit. ⁊ male. qm̄ er vno incōueniēti secunf ⁊ pla. vt ait pbs ¶ Sz q̄ro iur̄ b̄. q̄d si sint duo statuta. vnū qō punit facere insultū. aliud qō punit vulnerantē. ita ꝙ vulneratus moriaf. mō q̄dā fecit insultū ⁊ vulnerauit. ita ꝙ aliquē occidit. nūq̄d deliq̄ns eo casu ꝺz puniri pena vtriusqz statuti. vi def ꝙ sic. q⁹ delictū vnū ꝓpf aliud nō tollif sz augef. ff. de pua. delic. l. vlti. ⁊ C. ad l. iul'. de vi. pub. l. qm̄. Sz ꝑiū est vitas. s. ꝙ tm̄ de hoicidio teneaf. q⁹ insultū videf fecisse vt eū offendere. Et sic licz insultus ⁊ vulnera ⁊ hoicidiū iteruenerit: tm̄ vnū vid⁹ delictū ꝙ all'. l. qm̄. ⁊ io ꝙ eodē fcō nō ꝺz bis puniri. ff. nau. cau. fta. l. licz. i fine. Quid dicendū. dicas ꝙ si delinq̄ns insultū fecit eo aīo vt eum occideret: tm̄ de homicidio punif. Si aūt insultū facere ꝓposuit. ⁊ in ipo insultu rixa crescente vulnerauit ⁊ occidit: oibus statutis tenef. qm̄ volūtas ⁊ ꝓpositū distinguūt maleficia. ff. de fur. l. q̄ iniurie tā. in ꝓn. ex de sen. ex. c. cū volūtate. ¶ Quero q̄d aūt ꝓsumendū sit in dubio. dic ꝙ voluit occidere ꝙ dēz l. qm̄. ⁊ b̄ si insultus ⁊ vulnera simul facta fuerint. ꝙ h̄ facit qō scpsi. ū. in vsa. pri. super vbo vulnerauerit. ⁊ in. v. militē vero. in glo. i. ⁊. ij. ⁊. j. i vsa. lxxxiij. si q̄s ꝙ treugā sup vbo in crastinū. ¶ Et nota ꝙ insult⁹ tus. tui. deriuaf ab insilio. lis. insilire. in sultū facere. imuadere. ipeteř. aggredi. fm hug. in deri. c. salio ¶ Nota. ij. ꝙ insultus est cū in aliū locū fit saltus. qō nō fit nisi ꝙ monitōz de loco ad locū. vt ꝺz. ff. de iiur̄

l. Ite apud labeonē. §. i. ⁊ de hᵒ vbo habes expresse in. l. fi. C. de iudi. ⁊ hᵒ nescit alibi in iure ciuili. ¶ Nota. iij. q̄ insultᵒ factᵒ cū armis lz nō extractꝫ. ac si extracta fo/ret factᵒ cuz armis de vt in. l. iij. §. armis delectū. v. q̄ arma. ff. de vi ⁊ vi. ar. Ludo/uicus pōtani de roma in notabilibᵒ su/is notabili. dlxxviij. Reḡserit. i. delibate estomouerit. ja. calis. Ledrit. i. pausserit vt. l. lex cozne. §. i. ff. dō iuſtiuſ. ja. calis. Mi/lites. vide de alijs infimis. j. in vsa. xv. Si q̄s aliquē p̄cussserit. vide qō ibi scpsi. Per morte. i. p̄ estimēdā mortꝫ militis q̄ estimēda est. xij. vncias auri q̄ valet. lxxxiij. morab. valentes sexdecī libras. ⁊. xvj. solᵈ baſ. de terno ad rōnez q̄tuor solozꝫ dicte monete ꝑ quolibz morabᵒ. qm̄ morabatinᵘ hic nō plus valet. vt. j. in curia ꝓpiniāt dñi regis R. iij. c. xxxvj. cum de valore. Rō aūt est vt dicit hᵒ bertrā. de seua q̄ talis estimēda ꝓ milite fiat postꝙ ex ꝓpōsito ⁊ mēte deli/berata delictū subsecutū fuerit ⁊ ꝓpetra/tū. Nā ita miles ꝑ mortez emēdat. vt. s. in vsa. pri. v. militē vo. Si autē. v. ⁊ est scōa ps. Quis. s. miles vel plebeyᵘ cū hic nō di stinguat ⁊ gñaliter loq̄tur ar. l. de p̄cio. ff. de publi. Et ita sumit. ō. i e. vsa. in p̄n. ver bū q̄s ibi positū. Et idē intelligas in mu liere si ie miserit in aguapt vt refert hᵒ jac. calis in. q. i. ⁊ bñ. indignās. i. irascēs. Et nota q̄ hoc vbū indignās vindictā desi/gnat. nō defensionē. Et est ꝓcipiū huiᵘ vbi idignoz aris. i. irasci. Sic ⁊ dedignoz aris. idē est q̄ irasci ꝑm hugz. in deri. Sz q̄ro an sit dīria inē hec verba indignari et dedignari: lz vnū ⁊ idē sīgnificēt. dicas q̄ sic. nā dedignatio spectat ad malos. indi gnatio ad bonos. vt no. xlv. di. c. va. v. sed aliud. vel dic ꝑm archᵉ. ibi q̄ dedignari ꝓ prie est cū superbia irasci. corripe ⁊ increpa re. Indignari vo ꝓprie est ex miscōia ⁊ ca ritate irasci ⁊ cā correctiōis. Aliq̄n indig nari sumit in mala ꝓte. vt de pe. disti. i. c. quātuſlibet. sic sumit hic ⁊. j. in vsa. xvij. Siq̄s aliquē quōlibet ictu. verbi vide qō scpsi sup vbo indignās. ideo dic glo. ordi. ibi ⁊ hic indignās. i. ex mala volūtate. et ex odio ⁊ ex certa scia. vel. i. et deliberatio ne siue volūtatis: ⁊ ex studio malicie. Sed ja. de mōte iu. bᵒ ꝓpter vbū imediate se/quēs. i. in ꝯdictiōe qō exponit dicēs. q. d. in rīra nō deliberata mēte. ⁊ facᵗ ꝑ hoc li. vj. got. ti. iiij. quorundā. §. certe q̄ lesit ⁊c. ꝑm eū. ⁊ nō bñ salua sui grā: qm̄ bᵒ nō seq̄t ipm. ja. calis in. q. iiij. imo est ꝯ eū. ⁊ tenz cū glo. ⁊ bñ. ita ego cū ipo ⁊ glo. ¶ Quero Ecce q̄ siq̄s ex indignatiōe. ꝓpositoꝫ et mēte deliberata fecerit q̄ in hᵒ ter. ptinen/tur. vel forte in vel cū rīra fecerit illa. Rū/q̄d dz puniri eq̄li pe... Rñ. ſm ja. de mō. iu. q̄ nō. ⁊ bñ. rō euidētissima est. q: plus deliq̄t quā cū dicta rīra. ⁊ sic p̄stat mul to magis penā triū vnciarū. hic cōtētam ꝑ. Et vltra etiā punietur ꝓpētez in vsa. xciiij. q: iusticiā. ⁊ p ea q̄ notāt. j. i vsa. xiij. rusticus iterfectᵘ ꝑ glo. ordi. ⁊ ipz jac. ⁊ jac. calis. ⁊ p me. ibi sup vbo sex vncias auri in. q. iiij. ⁊. j. i. e. v. sup vbo tres vncie De huiᵘ vo qōne tu dic vt no. hic ꝑ ja. cal in. q. v. dicentē. q̄ tū facies ex ꝓpōsito et mēte deliberata tenet ad emendā mortꝫ vt in p̄n. huiᵘ vsa. ⁊. j. c. vsa. in. v. reḡsit et ceſus ⁊ bñ. ¶ Nota sedo ex ter. q̄ iniuria ꝓncipes ⁊ dños ꝓuocāt ad indignatiōez hoc hᵗ in pace cōstātie posit ꝑn. ibi ad idi/gnatiōem ꝓuocarēt. facᵗ. ff. de manumiſ. te. l. testō cēturio. ¶ Nota. iij. q̄ inē offen/dentē ⁊ offensuz p̄sumit animi indigna° ⁊ ē p̄sumptio nature vitiate ꝓpē offen/sam. ff. de ar. l. licet. ff. dō adi. lega. l. iij. ⁊. C. fa. her. l. in ipiᵘ. Ledrit. i. pcussrit. ¶ Et nota q̄ hᵒ vbū cederit gñale ē. ⁊ facᵗ. ff. ad l. acq̄li. l. si seruꝰ seruū. §. rupisse. Bernar/ lunes. Cum pugnatio. ¶ Nota q̄ pugnᵘ est manᵘ stricta. ⁊ dr a pūgo. gis. q: dū pū gere manu volumᵘ. pugnū facᵘ. ⁊ etiam cū eo pūgimᵘ. vñ hz diminutiuū pugillū ſm hug. vt notat ꝑ pau. de laza. in cle. ne

in agro. post ꝑn. in ꝟbo pugnū. ꝺ ſta. mo. in cle. ⁊ vide qꝺ ibi no. ꝙ jo. an. in codē ꝟbo. Sup ꝟo q̄ in ꝟ. ſi aūt q̄s alīt. ꝙtinēt. vide ꝟ cal. i. q. vij. Tres vncie. ſub. auri cocti. qꝺ eſt. ꝫ. in vſa. ꝑri. valētes. xxij. morabatinos. q̄ valēt. lxxxiiij. ſolos barcē. ꝺ terno Et iſti danī ꝙti leſe ꝑ eſmēda ſiue pena. ¶ Et ſic nota q̄ he eſmende ſiue pene pecūarie q̄ in hīs vſaticis apponūt rōne intereſſe ſiue iniurie ꝙti leſe applicant. qñ mors vel mutilatio mēbri i libo hoie nō hñt ertiatōz. vt. l. i. ff. ꝺ his q̄ deie. vel effu. Et nihiloīn⁹ ꝙ ptātez ꝑ intereſſe fiſci puniunt talia maleſcā. Et ꝟ ꝑmū ꝓbaī ꝙ ꝟ bū poſitū in vſa. ſ. ꝑri. in fi. ibi. emēdet ei vncias ſex. ⁊ ꝟ i ꝟ. ibi. denī ei tres vncie Scōz ꝟo dictū ꝓbaī ꝙ vſa''', xciiij. qr iuſticiaz. Et ſicer his apper q̄ pene fiſcales ꝙ leges romanas introducte. ſ. q̄ homicida capite ſiue gladio feriaī. Et mutilās q̄ arbitrio iudicis feriaī nō ſunt ſublate. qꝺ ē nota dignū. bñ⁹ lunes. Idē ja. cal' ꝺ. in. q ij. ⁊. iiij. ꝑ ꝟ vide qꝺ ſcꝑſi. ſ. e. v. ſup ꝟbo idignās. in. q. ij. ibi cū diē. ⁊ vltra etiā punic tur ꝙ ptātē cē. ⁊. j. in. v. ſi aūt inciderit. ibi cum diē. ja. ꝺ mō. iu. ſup ꝟbo debīt. ſ. q̄ tū ad ptātē ſecut⁹ ⁊ ego dixi ibi ꝑm eſt ſup ꝟbo. in mēbris ſuis. in nota. i. Si ꝟo iudei ꝟ. ⁊ eſt ʒ⁹ ꝑs. De corꝑe. ſub. ex dicta ceſiōe ſeu ꝑcuſſione. ⁊ itellige de ꝑtib⁹ corꝑis ſeriſus. ⁊ ſpāliʒ nō deſignatz. Vnc e. iiij. q̄ valēt. xxviij. morab. nā q̄libet vncia valet vij. morab. ⁊ q̄libz iſpaz morab. valet. iiij. ſolos barcē. de ẽno De capite. i. de ꝑcuſſione fcā i capite cū ſanguine: fiat eſmenda militi ꝑcuſſo q̄nqz vnciaz auri. vt ꝟ ¶ Et nota q̄ caput ē de corꝑe vt ꝟ. bīrā⁹ ꝺ ſeua Dēs eñ ſenſus ⁊ nerui ide initiū capiūt. ⁊ ex eo ois vigendi cā oriī. ibi eñ oēs ſēſ⁹ appēt. vñ ipi⁹ aīa q̄ corꝑi ꝑſulit: ꝑſonā qꝺ ām modo gerit. ꝫ hug. in deriuatz. c. capio. Et de pulſio capitz vi⁹ qꝺ ſcꝑſi. j. ivſa. lxij cami ⁊ ſtrate. ī gl. ij. i no. viij. i. q. i. ꝺ facie. i. ꝺ ꝑcuſſiōe fcā i facie cū ſāguie: ꝫ miles ꝑcuſſ⁹ ꝑ eſmēda. vj. vncias vt ꝟ q̄ valēt xlij morab. valētes. viij. libras. viij. ſol'. bāc. de ẽno. Et dic q̄ iſte ſex vncie ſtz auri cocti. Et ſic no. q̄ ſex agita vncie h⁹ auri coctiva lēt. cccc xx. morab. Et. lxxij. aurei faciunt vnā librā auri. vt C. de ſuſcep. l. quotiens li. xj. ⁊ ꝟ ꝑm ſm ius rōanū. Scōm ꝟo ius vſaticoꝝ valet. lxxxiiij. morab. vncia ꝑdci auri. vt ꝟ no. ī glo. oꝛ. ⁊ bñ. ¶ No. ij. q̄ nos hē⁹ ſm ius rōanū ſolidū ⁊ aureū. inī q̄ videī q̄ nulla fit dīa. ⁊ ſic ſunt idē. etiāq̄ nū miſme ſil'i eſt idē cū aureo ⁊ ſolido ſm ip ſuz ius rōanuz. vt no. C. de veri. nu. pe. in rub. li. xj. In iuī vtiqz rōano ſolid⁹ accipiī ꝑ aureo. ⁊ ecōtra. qꝺ ꝓbaī. vtpote ſi filius emācipat⁹ vocat pīez i ius ſine venia patiī penā. l. aureoꝝ. ff. de i ius vo. l. vlt. ⁊ ꝟ diē iſta. l. vlti. Alia. l. diē ſi fili⁹ emācipat⁹ vocat pīez in ius ſine venia patiī penā l'. ſoloꝝ. jnſti. de pe. te. liti. i fi. Et ſic q̄q̄ ꝺcē. ll'. i ſe videāt ꝛriare. eo q̄ alīa loqī ꝺ aureo. ⁊ alīa ꝺ ſolo. Ec tñ ꝓcludiī q̄ aure⁹ ꝑ ſol'o accipiī. ⁊ ecōtra vt dictū ē. ⁊ ita nī lo° ſtz ꝛrie. imo ꝓcordāt ⁊ dicūt vnū ⁊ idez vt accedat illꝺ vulgatū. q̄ ꝑmptū ē iura iurib⁹ ꝓcordare. vt ex ꝺ elē. c. eccl'ia vīa. ij §. deniqz. ⁊. e. ti. c. cū expediat. li. vj. ⁊ C. ꝺ ioffi. doti. l. vna. ⁊ de ap. l. ꝑcipim⁹. in fi. ¶ No. 3° q̄ ſic aurei. lxxij. valēt librā auri. vt in alī. ll'. quotiēs. C. ꝺ ſuſcep. li. xj. ita. x auri valēt librā argēti ꝑcio. l. vna. li. x. vbi de ꝟ ꝙ an. ꝺ barulo. Vn⁹ ꝟo aure⁹ valz xx. libras eris vt C. de coll'one erz. l. vna. e. li. vbi le. ⁊ notaī ꝙ glo. ⁊ eūdē an. q̄ ꝑ. xx. li⁹ bris eris ſoluī vn⁹ ſol'. ſiue vnus aureus quod menti tene Et adde quod ſcripſi. ē in vſatico proximo. v. de vaſuaſſore. ſup verbo auri cocti. ¶ Nota quarto ex iſto tertu. q̄ potiorem eſtmēdam facere tenet parti leſe q̄ ꝑcutit illā i facie q̄ ꝑcutit illā i capite vel in corꝑe. Et nimirum quia facies ad ſimilitudinē celeſtis pulchritudinis eſt figurata. ꝑ ꝟ vide qꝺ ſcripſi. j. in vſatico. lv. Si quis aliquem percuſſerit.

sup vbo ī facie in pn. ⁊ ī. q. ij. Si aūt inciderit. v. ⁊ ē. iiij. ps. In mēbris suis. i. si cedēs vl' pcutiēs fregerit mēbra militē vt debilis fiat. i. inutilis vt. l. fi. de hijs q̄ deie. vl' effu. ⁊ l. hac lege. ff. si q̄dru. pau. fe. di. ja. calis. quē vide b̄. ī. q. vj. vbi dr̄ p eū an debilitās crimīaliť possit pūiri vl' ne soluēdo. nam aut miles fuit debilitat⁹ cū gladio. ense. lancea. ⁊ silib⁹ ⁊ tūc pinde est ac si interfeciss3. aut cū fuste. petra. calce pcuciēdo. ⁊ tūc mici⁹ punit̄ ꝑ si ipm̄ interfecisset vt. l. oē delictū. §. si q̄s comilitonē. ff. de re. mili. ⁊ bñ. ¶ Et nota. q̄ debilitatio cōparat̄ morti ⁊ emedat̄ vt mors. qđ intelligo quātū ad ptē. Sz quātū ad ptātē forte secus ja. de mō. iu. tu dic ⁊ etiā sine forte. et bñ p ea q̄ scp̄si. j. ī nota. pria ⁊. ē. i. e. vsa. v. si aūt q̄s alit̄ sup vbo tres vncie. Nota. ij. q̄ p esmēdā hoꝝ vsaticoꝝ q̄ sunt leges h⁹ patrie pncipales vt. j. i vsa. lxxxj. iudicia curie tollit̄ lex romana. ⁊ sic hijs q̄libz ī hac patria dz eē cōtēt⁹. j. ī vsa. cxxiij. xpiani Et cōtinēt solū esmēdā psone īterfecte vl' iniuriati. Sz vltra istā esmēdā possunt peti dāpna ꝓuia rōne secuta. vt ī directorio pacis ⁊ treuge ja. calis. in dubio. vij. Et poterit puniri criminalit̄ ⁊ inq̄ri ad instātiā fisci. vt nota. j. ī vsa. xiij. rustic⁹ iterfect⁹ p ja. de mō. iu. ⁊ me. ⁊ ibi de h̄ p ja. calis. in q. xiiij. dic vt ibi p eū. ¶ Nota. iij. q̄ huius verbū debilis in lr̄a positum. a bello. las. are. i. expugnare. deriuat̄. q̄ facile debellat̄ vel dr̄. a. de ⁊ bilis qđ est humor affliciens corp⁹ q̄si p bilem. i. malū humorē factus fragilis ⁊ debilis um⁹ viribꝰ in catholicon. Et dic debilis. i. de corpore vel aliquo mēbro. ¶ Quero iiij. ultra hoc an manus sit membr̄ ff⁹ sit. vi. C. ō ferui. fu. manū. sz nouo iur. ¶ Quero. v. unde dicit mēbrū. dicas q̄ a metior. mēsus. q̄ est p̄tiri ⁊ diuidere. vnde mēbrū ē corpis pars sm̄ mensuram. Et sic large sumēdo mēbrū est quedaz ptícula corpis. Sicut lapis est ps domus. l. eum q̄ edes. ff. de vsuc. Sed ꝓprie loquēdo ille dicunt̄ ptes rei q̄ distinguunt̄ p ptes officioꝝ seu ministerioꝝ vt ī domo aula. ⁊ coq̄na vt. l. si finita. §. ex h̄ edicto. ff. de dāp. infec. sic ī ppōsito ꝓpe mēbra dicunt̄ q̄ hñt diuersa officia vt pedes. ad ambulādū occli ad videdū. manꝰ ad tāgēdū ⁊ silia. Alia vo q̄ coadiuuāt vt digiti ñ ꝓpria dñr mēbra. vt. l. nō sunt liberi. ff. de sta. ho. ⁊ pdcā vo nisi de mēte disponētis alit̄ apperet sm̄ bal. ī dcā auc. sz nouo iure. ¶ Quero. iij. an mors ⁊ debilitatio eq̄parent̄ rñ⁹ sic vt ex̄. de cle. pug. ī du. c. i. ī fine. ⁊ ꝺ penis. c. ī q̄busdā ⁊ ī cle. si furiosus de homi. ī cle. bñ⁹ lunes. p h̄ vide qđ scp̄si ē. ī eadē glo. ī nota. i. Et dic debilitatio. i. trūcatio. vel mutilatio mēbri. Ad hec adde qđ scp̄si. j. in vsa. xiiij. debilitatio ī glo. ñ. ⁊ ī vsa. lxvij. itē statuim⁹. v. sin aūt super vbo aut manū pdat. ⁊ in vsa. cxliij. qm̄ exconq̄stiōe. in. i. v. sz ⁊ eandē super vbo manum. ¶ Quero. iiij. q̄d sit debilitas. ⁊ deformatio ⁊ de materia ciusdē dic vt nota. p hosti. ī sūma ti. de mutilatis ⁊ debili. §. i. ij. ⁊. iij. q̄ ti. est p⁹ ti. de obli. ad rationē. ja. de vallesica. Per mortē. i. p esmēdā mortis q̄ ē. xij. vncias auri cocti. p h̄ vid̄ qđ scp̄si. ē. i. e. vsa. i. ſ. sup vbo p mortē. si vo fuerit. v. ⁊ ē. v. ps. Capt⁹. p h̄ vide qđ scp̄si. j. ī vsa. xiiij. debilitatio. v. captio. sup vbo capt⁹. Est haca. sup hijs vid̄ h̄ ja. cal. ī. q. viij. ⁊. ix. p mediā mortē. i. p medietatē esmēde mortis militis. ⁊ sic malefaciēs tenet̄ emēdare ei ser vncias auri cocti. p h̄ fac qđ scp̄si. ē. i. e. vsa. v. si vo ide sup vbo. de facie in ꝑn. Emēdat⁹ ¶ Nota q̄ ex h̄ ten. ⁊ vsa. lviij si q̄s alicui lanceā ꝛc. sūit̄ ꝓsuetudo cathalōie. q̄ p vulnere nūq̄ q̄s mori dz. Et p h̄ nota. i. spe. ti. de accusa. sub rub. de inq̄sic. §. nūc videndū restat. v. q̄d si actū fuerit alis est ti. h̄ accusatore. v. q̄d si ꝓmo actū fuerit ⁊. v. sequntib⁹ alic̄ velint dicere. an inferat̄ ex ppōsito necne. vt. l. i. §. diu⁹. ff. ad. l. cor. de iuc. ⁊ laut scā. §. euent⁹. ff. de penis. qđ nihil est quātū ad consuetudines q̄ erit ū

ſoluꝫ reſpicit. ſm ja. de valleſica. Quid dicendum. diſtingue aut vulnꝰ inferꝛ ex proposito ⁊ mẽte deliberato vt vulneratꝰ interficeret. ⁊ tunc hꝫ locum. §. diuus hall. aut nõ inferꝛ ex proposito vulnꝰ. ⁊ tũc hꝫ locũ oppinio ꝓcedẽs. bertrãdꝰ de seua. iste dominꝰ bñdixit. sed ꝓcedens oppinio est falsa. qꝛ ꝑ vulnere siue membri absciſiõe q̃s nõ punit ꝑ mortẽ. sed agit acc. iniuꝛ. que tũc ꝑ iudicez extimat. licet q̃nq̃ fieri solebat mẽbrũ pro mẽbro dare ſm legem diuinam vt inſti. de iniuꝛ. §. pena ꝓdcã vo locũ habẽt de iuꝛ cõmuni. hic aũt maleſactor punit quo ad ptẽ ꝑ mortẽ. vulnꝰ vl abſciſio. vt. ff. in. v. primo. ⁊ hic in h. v. ꝑ medĩã mortẽ. h enim ꝓcedit de iure vſa. ⁊ bñ. bernardus de gualbis. q̃ dicit q istomodo va eſt oppinio. ja. de valleſica ꝓdci. ⁊ bene. Req̃ſitus. v. eſtq̃ ſerta ps. Et dic req̃ſit. i. declarate eſto mot. Sic q req̃rẽs dicit agreſſor. ⁊ req̃ſit agreſſus. ¶ Et ſic nota q req̃rẽs ⁊ ceſſus vl vulnerãs ſeu i tauaga mittẽs aut ꝑ redẽptõez ſeu firmãtiã militẽ diſtinguẽs hꝫ ipm militẽ eſmẽdare ꝑ mortẽ militis vt hic. Et iſta oĩa paria iudicant ja. calis quẽ ſup hiis vide in. q. r. ¶ Nota. ij. q vulnera ⁊ ꝓcuſſiões militi fcẽ cũ req̃ſitõe. i. eſtomotõe deliberata eſmẽdant ꝑ eſmẽdã mortẽ militẽ ⁊ cõparãtur morti quo ad ipãz eſmẽdã ꝓti leſe fidẽdã vt hic ja. calis. diſtrictꝰ. i. cõpulſus. h ẽ dcñ. ſ. q ipſe capiẽs n. militẽ ipꝫ militẽ coegit ꝑ captionẽ ad finiẽdũ ſecũ ad certã redemptionẽ ſeu firmãtiã. ⁊ iſto modo ipſe miles fuit diſtrictꝰ. Et iſto vbo diſtringere vide ter. i. c. nullꝰ ex. d. fo. cõpe. ⁊ i. c. vnico d. cle. ꝓtu. li. vj. ꝛz ja. cal. ⁊. j. i vſa. cxxxiij ſi ille q̃ plũiũ. ⁊ vſa. xliij. ſi q̃s i curia ſine ⁊ vſa. xciij. et magnatibꝰ i. v. qd̃ q̃ fecerit vĩ qd̃ ibi ſcpſi ſup vbo diſtrictũ ꝑ mortẽ. i. ꝑ eſmẽdã mortẽ militẽ quã hẽs. ff. i. c. vſa. i. ſx. ibi ꝑ mortẽ Repete h q̃n ibi ſcpſi ſup eodẽ vbo. Si vo. v. ⁊ ẽ. vij. ps ſolũmõ i. diſtrãgat ⁊ hẽſ ſile vbũ. j. i vſa. xciij. qꝛ iuſticiã in ꝑn. ¶ Et nota q hec dictio adueꝛbiũ ẽ quãtitatẽ. ⁊ ſũt due ꝓtes ꝑ vna poſite ſm hug. i deriua. ¶ Nota. ij. q ſolũmõ reſtrictiue ſuccincti. ff. de penu. lega. penũ. v. q̃ro. i. q. i. c. multi. v. ſiue ergo. C. de ſen. iterlo. oĩ iudi. l. cũ iudex. xxiij. q. viij. c. petrus ꝑ ꝑn. ff. de ꝓca. l. ij. ĩ fi. ꝯ de here. inſti. l. i. ꝑ ꝑn. ¶ Nota. iij. q hec dictõ ſolũmõ ſic dictio. ſolũ qd̃ idẽ eſt. niſi qꝛ iſta eſt ſimpleꝛ. illa cõpoſita implicitã fac negatiuã vt nota. i ſpe. ti. de poſitiõib. §. ſeptio videndũ. v. nota q hec dictiões. ⁊ ꝑ anto. de butrio i. c. cũ eccl̃ia ſuterna. v. ꝓs canonicoꝛ ex de cã. po. ⁊ ꝑpe i vltia nota. C. captꝰ

No. ex iſta lra q miles ſine calũpnia ſeu ꝓtumelia ⁊ modico tpe captꝰ ꝑ aliſtarã vl hoſpiticiũ vl talionẽ hꝫ eſmẽdari ꝑ capiẽtẽ ⁊ detinẽtẽ. ¶ Sꝫ q̃ro nunq̃d eſt ne verũ h̃ idilticte. dicas q ſic. ſ. q̃n capiẽs et captꝰ ſunt ſiles ſeu de eodẽ valoꝛe. ſecꝰ ſi capiẽs eſt maioꝛ q̃ captꝰ nã tũc habꝫ tradere militẽ de valoꝛe ꝓtis leſe ꝑ dcã eſmẽda. ẽ. ꝓxima dcã fiẽda. h totũ ꝓbat ꝑ hũc tertũ illecto. v. ſeq̃nti. idẽ hic ja. calis. quẽ vide hic ſup hijs ĩ. q. xiij. ⁊ xv. Calũpniã. ſile vbũ hẽs. j. i vſa. cxxxij. ꝓſtitueꝛt igit circa me vide qd̃ ibi ſcpſi ſup. e. vbo cũ ſuis remiſſi. Et dic calũpniã. i. oppſſionẽ ferroꝝ eſtace ⁊ tauage. ⁊ ita vulgariter ꝛ ĩ cathalõia ego ſuꝫ calũpniatꝰ. i. oppſſiuꝰ. ſm ja. calis. hic ꝓtumeliã. i. ĩiuriã. ẽ. ꝓrie noiatoꝝ vt iſtiꝫ de iniuꝛ. §. i. Adde qd̃ ſcpſi. j. i vſa. xiiij. debilitaꝰ. v. captie ſup eodeꝫ vbo. Nec lõgo tpe. ¶ Queꝰ hꝫ ja. calis q̃liꝫ dicat nec lõgo tpe retẽtꝰ miles ĩ captõe. Et breuiter ſe expedit ⁊ dicẽ. ⁊ bñ. q ex quo h̃ tertꝰ ñ determinat iſtud tpꝰ. iſta determiatio reliquit arbitrio ptãtꝫ ⁊ iudicãtꝫ ⁊ ad eiꝰ iudiciũ vt. j. i vſa. lxxxj. iudicia curie. ⁊ in. l. i. §. ait ꝓtoꝛ. ff. de iuſt. beli. ⁊ ff. de effrac. ⁊ expila. l. i. §. expilatoꝛes cũ ibi notatꝫ ꝑ glo. ¶ Queꝰ cuius erit electio iſtaꝝ eſmẽdaꝝ aliſtare hoſpitici ⁊ taliõis. an ipſi militꝫ capti vl ipſi capiẽtꝫ. dicas q capiẽtꝫ tã q̃ debitoꝛꝫ alẽna-

tiue ⁊ in alternatis electio est debitoris. vt. l. plerūq; ff. de iur̄ do. ⁊. §. huic autem. insti. de acc̄. ⁊ ī rīa ī alternatiuis de regu. iur̄. li. vj. Et iudex alternatiue dr̄ ipm capiēt̄ ⁊ vnā ex iā dictis esmēdis ꝑdempnare ī. §. i. insti. ð offi. iudi. ⁊ iur̄ notata ꝑ glo. ⁊ doc. iurare. insti. de acc̄. idē h̄ ja. calis ī. q. xiij. Per alistarā. ¶ Nota ꝙ alistara est vt capiēs ⁊ custodiēs militē discalciat⁹ pedib⁹ tm̄ īfra terminos ipi⁹ castri quātū circuiuit ī ipa captōe habebat ire ſm glo. or diariā. j. ī vsa. viij. Alguayt posītā. vel dic. ſm ja. cal. ꝙ ipe capiēs ⁊ custodiēs militē discalciat⁹ pedib⁹ difor̄mit̄ decē comitiuas possessiōes illi⁹ loci vbi cepit ⁊ custo⁹ diuit militē circuire coga⁹ inuit⁹ got. li. vj. ti. ij. l. malefici. Et vide dcām glo. ordinariam. ¶ Et q̄s. dica⁹ maleficus. dic vt scp̄si. j. ī vsa. clxiiij. homicide ī glo. iij. Per hominaticū. silē vbū habeas. j. ī vsa. lxxvj. aūcte ⁊ rogatu ī. i. v. eo ꝓpt. ⁊ ī vsa. xcij. cōstituerūt etiā. ⁊ in vsa. cxx. in baiulia. vide q̄ ibi scp̄si sup eodē vbo. Et nota ꝙ istud hoiaticū est ſm ja. cal. ſ. vt ipe capiēs ⁊ custodiēs militē cū homagio se eo cōstituat hoiem ipi⁹ milit⁹ capti. ⁊ custoditi. ⁊ ipse miles capt⁹ ⁊ custodit⁹ recipiat ip̄z capiēt̄ ad hoiem suū manib⁹ cōmēdatū. ⁊ istō vult sonare ter. h̄ vt colligit⁹ ī all. vsa. lxxvj aūcte ⁊ rogatu ī. i. circa ꝑn. ibi vbi recipiat eū ꝛc. ⁊ in dcō. v. ea ꝓpter ipi⁹ vsa. Per talionē. Silē vbū hēs. j. ī vsa. xix. si q̄s ad aliquē spuerit. ⁊ in vsa. lviij. si q̄s alicui. v. ꝙ si illō. vide q̄ ī vtroq; vsa. scp̄si sup eodē vbo. ¶ Et nota ꝙ ista talio ē ſm ja. calis. ſ. vt miles capt⁹ ⁊ custodit⁹ capiat ⁊ custodiat ip̄z capiēt̄ p eadē tpa ⁊ mōēta quibus ipe fuit capt⁹ ⁊ custodit⁹. Et istud hic dr̄ ꝓprie talio. Et ꝑ h̄ facit dict⁹ vsa. lviij. si q̄s alicui. ⁊ in. §. pena insti. de iniur̄. cū sp. ¶ Nota. ij. p̄soniā seu captionem fore ⁊ esse desonorez. ⁊ sic haberi ꝑ punitiōe id q̄ hic cōtinet⁹ in ter. cū malefactor̄ talia cōmittēs cū crimē ⁊ iniuriā cōmittat. frā cisc⁹ de roma. Et bn̄ dic̄ iniuriā cū. ſ. propter illā malefactionē esmēdā pti iniuriante facere tenet⁹. et bn̄ dic̄ crimē cū. ſ. ꝓpter illud curia pōt ipm punire ex alia ꝑte. ꝑ hoc fac̄ q̄ scp̄si. ē. in eodē vsa. ī. v. si aūt q̄s sup vbo tres vncie. Et si maior. v. ⁊ ē. viij. ⁊ vltia ps huius vsatici. ¶ Quero q̄ dr̄ia est iter hūc. v. ⁊ v. supra primū. dicas ꝙ hec ſ. q̄ ibi loquit⁹ quō capiēs ⁊ capt⁹ sunt si miles seu de eodē valore siue statu hic vbo q̄n capiēs ē maior quā capt⁹. q̄n ēūc maior militē tradere dr̄ de ꝑis lese valore ꝑ esmēda fiēda. q̄ ꝓbat⁹ ꝑ hūc ter⁹. ⁊ ꝑ ea q̄ scp̄si. ē. v. ꝓpio ſ̄ vbo capt⁹ ī. q. ſz q̄ro. ⁊ sic isto mō hij. v. cōcordāt ⁊ bn̄. Et hoiatic̄. ¶ Quero ſm ja. calis an ī isto hominatico q̄ facis capiēs esmēdādo captū. capt⁹ debeat dare ī feudū ipi capienti. ac faciēti sibi dcāz esmēdā vel ecōtra. vel an sine cōstitutiōe feudi capiēs h̄re facere dcm̄ hoiaticū ipi capto. Et putat ipe ja. breuiter. ⁊ bn̄ ꝙ ipse capiens simplicit̄ faciet homagium ipi capto cōstituēdo se hominē illi⁹ capti. nec tenet⁹ bona sua rōne feudi subicere seu infeudare ipsi capto. nec ipse captus tenet⁹ dare feudū capiēti. nec ecōtra cū hic ter. simplicit̄ loquat⁹ de homagio. nec adiciat⁹ ð aliq̄ ī feudatōe. ⁊ sic nec nos adiciam⁹ seu distingam⁹ vt. l. de ꝑcio. ff. ð publi. Et ꝑ hui⁹ determiatiōe fac̄ singularit̄ ter. j. ī cōme. P. alberti. c. xxxv. habito de homagio circa ꝑn. ¶ Quero ꝙz ipm ja. calis. si cōtēta ī isto vsatico ⁊ ī. ē. ꝓpio ⁊ ī alijs primis seq̄ntib⁹ vsaticis fiebāt diebus dn̄icis vl alijs dieb⁹ q̄ st̄ ī pace ⁊ treuga dn̄i. nūq̄d oēs esmēde h̄ ⁊ in vsa. ē. primo. ⁊ in seq̄ntib⁹ vsa. cōtente duplabunt⁹ isto casu. dicas ꝙ sic vt. j. in vsa. xcviij. omnia malefacta. ⁊ ī pace. treugā ⁊ eām dn̄i. § si q̄s aūt. j. hāc treugā. et ita determiat et bn̄ ja. desmō. in. j. ī vsa. xiij. rusticⁱ interfe⁹ viij. ¶ Que. iij. ꝙz ipz ja. calis. q̄d si q̄s die dominico vel alio die pacis ⁊ treuge dn̄i

ſe poſuit en agupt ⁊ die ſeq̃nti nõ etiſtẽti i pace ⁊ treuga dñi fecerit malefcã i iſto ⁊ i ꝓcedẽti. ⁊ ſeq̃ntib⁹ vſaticis cõtenta. nũq̃d iſto caſu hec eſmẽde oẽs dñt duplari. di⁹ cas ꝙ ecirco duplabunt ac ſi i pace ⁊ treuga dñi malefactũ fuiſſ⁊ fcm. vt. j. i vſa. xiij. ruſtic⁹ iterfect⁹. meli⁹ẽ. j. i vſa. lxxxiij. ſi q̃s ꝑ treugã ⁊ ẽ ibi caſ⁹ de h̃. vide qõ ibi ſcꝑſi ſup vbo i craſtinũ. iiij. ¶ Que°. iiij. fz iꝑm ja. cal' quõ dicef i ꝓdcõ caſu fit cõpoſitio i duplo. Et dic ⁊ bñ. ꝙ addẽdo vnũ ſimplũ alij ſimplo dicef cõpoſitõ duplari. vt. l. fi. circa ꝓn. C. de ſpõ. ⁊ ibi bon⁹ text⁹. vt dic ja. de mõ. iu. j. i vſa. xiij. ruſtic⁹ iterfect⁹. et ego idẽ ibi ſup vbo ſex vncias i. q. ix. ⁊. j. i vſa. dix. ſi q̃s inſcio. i glo. fi. cũ ſuis remiſ ſi. ¶ Que°. v. fz eũ ꝙ ſi miles vel vaſuaſoꝛ. comitoꝛ vl' vicecomes acuꝛdauit ſeu diſi dauit aliũ militẽ vl' vaſuaſoꝛẽ. cõitoꝛẽ. vel vicecõitẽ iuꝛ fozmã traditã. j. i pace i ꝛꝑi. noie notũ ſit cũctꝫ. §. itẽ ſtatuim⁹ ꝙ null⁹ hõ capiat ⁊c. ⁊ i ꝓma curia dñi regꝫ ja. ij. c. xxvj. itẽ q̃ alcũ caualler. o hõ ꝺ ꝓatge ⁊c. ⁊ lapſis q̃nq̃ dieb⁹ diſidamẽti diſidãe in terfic vl' vulnerat vl' capit. vl' cedit diſida tã. nũq̃d diſidãs iterficies vulnerãs cedẽs vl' capies diſida tũ tenef ad eſmẽdã h̃ cõtẽ tã ⁊ i. ſ. ꝓꝛio vſa. ⁊ i ꝓſeq̃ntib⁹. Et an diſi dat⁹ vl' ei⁹ heres ⁊ ꝓpinq̃ poſſint hãc eſmẽ dã idiſidãtẽ petere ja. cal' ꝓdcũ s arguit ꝙ ⁊c. Ad finẽ determinãt ꝙ nõ. dicẽs ꝙ in cathalõia inf hoies de patico ⁊ milites tã er ꝙſuetudine gñali ꝙ ex iuꝛ h⁹ ꝓꝛie ſcꝑto guerra ꝺz licita ꝙ ipune pñt arma moue re ⁊ inf ſe garraiare. Et iſta placent ſibi ⁊ bñ. Ad h̃ fac qõ nota. ꝙ eũ i vſa. ſ. ꝓꝛi. in. q vj. qõq̃ notaf ꝙ innoc. ⁊ jo. an. in nouella in. c. olim ex. de reſti. ſpoli.

Miles vero. vij. La ſus. Miles interficies ⁊ ce dens. vel vulnerãs vl' capies militez de ſuo ꝓhonoꝛe duos habẽtẽ milites ad hoſes locatos. ⁊ ꝺ fami lia ſua tenẽtẽ vnũ militẽ totã ipam cõpo ſitionẽ ſeu eſmẽdã i ſupꝛa ꝓꝛio vſa. ꝑꝛpꝛ ſam. nec ñ duplãdã ipi militi facere tene tur ⁊ ꝓferre. h. d. vid tex. ¶ Nota. j. vt i ſum ma°. ¶ Nota. ij. ꝙ iſte vſa. reſpic vſam ꝑce dẽtẽ a. v. militẽ vo vſq̃ h̃ ja. ꝺ mõ. iu. ⁊ bñ. ob q̃ ꝺz h. ꝙ militi duos habenti milites ad hoſes locatos. ⁊ vnũ de familia ſua te nẽti militẽ. ſ. interfecto ceſo. vulnerato ca pto vl' ꝺbilitato tota ꝓdcã cõpoſitio a ma lefcõꝛe ẽ duplãda. dicẽdo ꝺ cõpoſitõe ſiue eſmẽda. q̃ i dcõ. v. militẽ vo ꝓtinef q̃. v. eſt i vſa. ſ. ꝓꝛio ⁊ ſic ꝓz ꝙ iſte ẽ h⁹ vſa. ver⁹ in tellect⁹. ¶ Nota. iij. quot miles ꝺz a mille co q⁹ i vno nũero erãt olim mille. vt puta p millenariũ diſtricti. vl' q⁹ vir vn⁹ de mil le erat elect⁹ vt militiã exerceret. ſm hug. in deri. vl' miles ꝓt dici a malo q̃ ꝺz pati ꝓ republica. vt nota. C. de cap. ⁊ poſt re ab hoſti. l. ab hoſtib⁹. ¶ Nota. iiij. ꝙ mili tia. nobilitat ⁊ ꝓuilegiat. ⁊ imunitates tri buit ar. C. ꝺ tironib⁹. l. i. li. xij. C. negoci. ne mili. l. vna. e. li. ⁊. C. de re. mili. l. mili tares. li. xij. ¶ Nota. v. ꝙ militia alia ẽ ar mata. ⁊ alia ẽ inhermis Et inhermis ſub diuidif. Nã alia ẽ circa liberalia. Alia cir ca celeſtialia. Alia circa mecãica. militia ꝺ armata. de qua loquif vſa. iſte. Aliqñ vocabaf militia ſcꝛa vt. l. di. c. clericũ qñq̃ ſingularis milicie cingulũ. vt. e. di. c. Si q̃s pt⁹ remiſſionẽ. ⁊. §. ꝑce. ⁊. xxxiij. q. ij. c. de hijs circa ꝓn. ¶ Quero. ij. in quib⁹ ius militare conſiſtit. Rñd° in mult⁹. Ꝓꝛio ius militare eſt belli iferẽdi ſolẽpnitates. i. oꝛ diatões. vl'. i. ſolẽnis diſpoſitio. ⁊ oꝛdiatõ ſ. qualif debẽt eſſe oꝛdiati in bello. videl⁹. Qui i ꝓmo. Qui i me°. Qui i vltio debẽt collocari. Scdo federis faciẽdi ner⁹. i. pa cis cõponẽde. Tertio ſigno dato. ſ. tube. vel coꝛnu egreſſio in hoſtẽ. vel pugne co miſſio. Quarta ſigno dato receptio in do mum vt leg. ⁊ notaf. per glo. ⁊ arch. in. c. militare. i. di. ¶ Quero. iij. An miles ad ſacros oꝛdies poſſit ꝓmoueri dic q⁹ aut

miles ſeua exercuit. vt qꝛ irregularitatē ꝯ
xit vt. xix. q. iij. c. mōaſterijs. vl' qꝛ ſepe int̄
fuit bellis illicitis ⁊ p eū nō ſteterit q̄n oc
ciderit. lz nō occidat ⁊ tūc ꝓmoueri nō ꝑt
ꝓpt̄ ambiguū duplicatz. xxiij. q. v. c. excōi
catoꝝ. ſz ſi bellū eēt licitū. Aut nō exercu
it ſeua. ⁊ tunc nō impedit̄ ꝓmoueri. vt. l.
iij. c. legē. ſz ſi ī bello licito int̄ficeret nō ꝓ
moueret̄. xv. q. i. c. vl. in ꝟ cōcoꝝ. qđ nota. p
glo. ⁊ arcꝫ. in. c. ſi q̄s poſt. li. di. ¶ Quero.
iij. an milites vltra ſtipēdia ſua debeant
aliq̄d vſurpare. dicas q̄ nō. xxiij. q. i. c. mi
litare q̄nimo ſi vltra recipent ſeu vſurpa
rent reſtitutiōe tenent̄ quā ſi nō facerent
nō remitteret̄ eis pctm̄ qm̄ non dimittit̄
pctm̄ niſi reſtituat̄ ablatū ex. ꝺ vſur. c. cū
tu. xiiij. q. vj. c. ſi res aliena ⁊ ī rl'a pctm̄ de
regu. iuꝝ. li. vj. ¶ Que⁹. v. an miles ſit reꝰ
hōicidij ſi hoſtem occidat. Rñ⁹ nō ſi legit
tima auctē ſupioris hoc fecerit. xxiij. q. v.
c. miles. ¶ Quero. vj. an īpubes poſſit eſſe
miles rñ⁹ ſic vt. ff. de excu. tu. l. milites. §.
iam aūt ⁊. C. de teſta. mili. l. vltz. ī hijs q̄ñ
q̄z. q. ſ. pri. ſcptis ꝓcoꝝ. ja. calbeti ⁊ idē di
cit in. l. qđ ait ꝓtoꝝ. ſz. miles. ff. de hijs qui
no. infa. Et de huiꝰ materia. vide qđ ſcpſi
ſupra in vſa. v. vt q̄ interfecerit. ꝟ. militez
vero in nota. ij. ⁊. j. in vſa. xxiij. alium nā
q̄z in glo. fi. ⁊ latius. j. in vſa. ix. filiꝰ mili
tis. ꝟ. miles ꝺo ſup verbo caualleriā. ⁊ in
vſa. xxiiij. placitū mandet̄ ſuper verbo mi
litibus. vbi plures ſunt. q. de ꝓuilegijs mi
litum ⁊ aliſs ipos tāgētibus. ⁊ latiſſime
p ja. ꝺ bellouī. in ſuppletōibus ſiue mate
rijs īpius. ſuppleē. clxij. ad hoīes locatos
i. feudatarios ſiue vaſſallos ja. calis. ¶ Sz
ecce aliq̄s miles habz plures filios. ⁊ vni
nomine ticio legauit vnū caſtruz poſtea
ſubiecit in teſtamēto. q̄ cetera bona ſua
int̄ q̄ erant diuerſa caſtra relinq̄bat inter
omnes filios equalibꝰ partibꝰ. an ticius
filius teſtatoꝝis habebit ꝓtem bonoꝝ pre
dictoꝝū. nō obſtante ſuo legato. dic q̄ ſic.
⁊ per ꝟ. l. ſi quis ita heres. ff. ꝺ here. inſti.
lz videat̄ cōtra. l. interdū. ff. de vul. ⁊ pu. ſz
ja. de valleſica. ⁊ bene. j. in vſa. ix. filiꝰ mi
litis in glo. i. De ſuo honoꝝe. i. de ſuo pa
trimonio. Et iō honoꝝ ꝙ patrimonio ſu
mit̄ vt hic. Et. j. in vſa. lxxvj. auctē ⁊ roga
tu in. i. in ꝓn. ⁊ in vſa. ccv. tutoꝝes in fi. et
eſt vulgare vocabulū cathalonie ja. calis.
Adde qđ ſcripſi. in all'. vſa. ccv. tutoꝝes. ꝟ.
vlti. ſuper ꝟbo honoꝝe. ⁊. j. in vſa. ccviij. ru
ſticus etiā ſuper verbo de honoꝝe. de fami
lia ſua. ¶ Et qualit̄ miles dicatur vnū ha
bere militē de familia ſua. vide chi. in. l.
negādo. C. qui accu. po. vel nō ⁊ notata ꝑ
doc. in. c. ſi. de. ꝟ. ſig. li. vj. ja. calis. adde qđ
ſcripſi. j. in vſa. xij. baiulus interfect⁹ ſup
verbo panē fru. in. q. ij. ⁊ in vſa. ccxiiij. Ali
um namq̄ ſuper ꝟbo magnā familiā. et
in vſa. clxvij. pater ꝙtra filiū. ꝟ. ſiliter ſup
verbo domeſticuz. Compoſitio. i. eſmēda
ſic ſumit̄. i. in vſa. cj. de cōpoſitiōe in ꝓn.
Sit ei. ſi militi leſo ſiue iniuriato. vel pro
eo. ſ. milite ſit dampnū paſſo. q̄ñ eſmēda
ſit heredibus ⁊ ꝓpinquis eius iurta vſam
cj. de cōpoſitōe. vide qđ ibi ſcripſi. ¶ Que
ro ecce q̄ int̄ duos milites coraz dño Re
ge vel alio magnate cathalōie fit batal
lia ſeu duellū iurta ordinatiōes cathalo
nie ſup batallia editas ſeu ordinatas. Et
pro cauſis ibi cōtentis vnus decertanti
bus ī duello ſeu batallia iterfic̄ vulnerat
vl' cedit aliū ſecū duellantez ſeu certātem
nūc ꝟtit̄ ī dubiū an miles int̄ficiēs vulne
rās vl' cedēs alterū ad hāc eſmēdā ꝺ ⁊ ī ꝑce
dētibꝰ duobꝰ vſatz. ꝓtentā ipi militi ſecū
certāti occiſo vl' vulnerato vl' ceſo. ⁊ breui
ter ja. cal' determiat. ſ. i vſa. pri. ī. q. vlt. q̄
nota. bñ quē vide ibi latiꝰ. de materia ꝺo
batallie viꝺ qđ le. ſcp. j. i vſa. xxvij. batalya.
⁊ de duello vide qđ ſcpſi. j. i vſa. cxxvj. mi
les ꝺo ſup ꝟbo crpiauerit. In duplo. p ꝟ
viꝺ qđ ſcp. ſ. irſa. pr. ī gl'. vl. ī. q. iiij. ⁊. j. vſa.
clix. ſi q̄s iſti. ī gl'. fi. cū ſuis remiſſi.

a Guayt e encalç. viij. La
ſus. Arbitrio iudicantis per homi-

naticum. ⁊ p aliſtaram aguayt ⁊ encalç de milite ⁊ aſſalt de caſtello eſmendank. h.d.idem ja.calis.vide ter. ¶ Nota.j.vt i ſumma⁹. ¶ Nota.ij.inſult⁹ ꝓpꝛie venit de aguayt.qñ ille q̄ i agayt exiſtit ex illo iſul tū facit ꝯ inimicū ſuū. ⁊ hoc inuiſ exiſto tertu. Adde qđ ſcꝑſi.ō.i vſa.vj.ſi q̄s ſe mi ſerit en aguayt i gl.ij. ⁊ i vſa.ij.homicidiſi i glo.vl.l.q.vj. ¶ Nota.iij.ꝙ aguayt e en calç e aſſalt extra treugā dñi fcī in ſimplo eſmēdank.vt hic.ſecꝰ ſi i treuga dñi fcī fue rint.qñ tūc l duplo eſmēdank vt.j.l pace. treugā ⁊ eñ dñi.§.ſi q̄s vo infra hāc treu gā ſe miſerit en aguayt ⁊ c.duri⁹ eñ puni tur ⁊ eſmēdak delictū i treuga dñi fcī ꝙ extra treugaz dñi vt ex iſtis colligiſ ⁊.j.in vſa.xcviij.oſa malefcā. ⁊ i ℔ reſidet hic ja. ca.in.i.oppo. Nota.iiij.ꝙ hec duo.ſ. hoſa tici ⁊ aliſtara cōiūctiz req̄runk i eſmēda e encalç de cauallario.e aſſalt de caſtello. ⁊ hoc opak copula ⁊ hic poſita i tertu. ita tenet hic ja.calis in.q.iij.qđ ſequiſ ℔ glo. ordi.in fi. ⁊ bñ. ¶ Nota.v.ꝙ ſi vaſall⁹ facit aguayt vel encalç dño ſuo vl aſſalierit ei⁹ caſtrū in dubie ꝯ ipm vaſall. hec eſmēda hoſatici ⁊ aliſtare locum hz. Ratio q̄ hic text⁹ gñaliter ⁊ indiſtincte loquitur nul lam faciēdo diſtinctionē. igiſ gñaliter et indiſtincte intelligak vt.l.de p̄recio.ff. de publi. idem hic ja.calis ⁊ latius in.q.iiij. ¶ Nota.vj.ꝙ appellatiōe caſtelli intelli giſ domus alta muris murata vel vallis vallata nō habēs territoriū ſeu terminos vulgariter vocata caſtellū vt.l.in puinci pio.C.de hedi.pua. ⁊.l.ſplendiſſime.C.de oper.publi. ⁊ in.l.in noie dñi circa pn.C. de offi.pfec.pto.afri. idem hic ja.calis in. q.i.q̄ vide ibi lati⁹. ¶ Nota.vij.ꝙ ſi q̄s aſſaltauit ciuitatē vel villā eſmēda hoſa tici ⁊ aliſtare locū nō hz.cum ciuitates et ville.ſint ſpēs diſtincte ⁊ ſepate a caſtro ⁊ ſic nō debem⁹ hic recedere a ꝓpꝛia ſigni ficatiōe verboꝝ vt.l. nō aliter.ff. dele.iij. ⁊.ff.de exercit.l.i.§.fi. ⁊.§.q̄ nauē ita nota. hic ⁊ bñ per ja. calis i.q.ij. ¶ Nota.viij.ꝙ malū militi vel caſtro vl hoīb⁹ ipi⁹ caſtri. vl alijs hoīb⁹ i ipo caſtro de gētib⁹ ſeu ex ſtētib⁹ fcī ab illo qui fec aguayt e encalç de milite ipo vl aſſalt de dcō caſtro dz re ſarciri ſiue fcī ſit i reb⁹ ſiue ꝓſonis dū tū dñs finē ꝓ illis hoībus fieri fecerit iuxta vſa.cij.de oīb⁹ hoīb⁹ q̄ eſt.j. ⁊ vltra ⁊ p̄ter hoc etiā fiet eſmēda hoſatici ⁊ aliſtare. ℔ ꝑpꝛeſſa. fac ꝓ hoc ter.j.i vſa.xl.q̄ ſe ſciēte ibi vl tollerit ei ſuuz caſtrū ⁊ nō rediderit ei ſine peiozamēto ⁊ i vſa.lxxj.bonū vſatī cū. ibi donec hēat illi emēdatū malū ⁊c. ⁊ ſic vtrūq; ꝓt peti. ita notak hic ꝙ ja. calis in.q.v. ⁊ bñ. Aguayt. ¶ Nota. ꝙ ℔ vbum aguayt vocabulū ē vulgare catha lanoꝝ ⁊ emboſcada ytalicoꝝ ja.calis. Cauallario i.milite q̄ eq̄tat i cauallo.i.equo. ⁊ inde cauallari⁹.i.miles. ⁊ hō de patico ſiue ge neroſus hō qđ idē eſt.e aſſalt. ℔ ē dicē ō il lis q̄ terminū intrāt caſtri ⁊ deſtruūt ꝓpe caſtrū illō.lz aliq̄ ſumak ſupꝛa i vſa.iij.cū dñs ſuꝑ vbo yſpāie ſubiugatoꝝ i nota.lxx viij.circa finē.ibi cū dic.ad finē vt ſui fcīs vindicarek ſanguis ⁊c. ꝙ ℔. ſz tñ i effectu totū eſt ⁊ ſignificat vnū. Et ſic dic aſſalt. i expugnamētū. Et ita vulgatiſ dꝛ ꝙ hoies armoꝝ q̄ expugnāt foꝛciā alaſalt alaſalt ja.caſ. ⁊ tūc eſt ſic.ſ.ꝙ oē qđ q̄s ipſoꝝ in al ſaltū interueniētiū cepit ſuū eſt ꝓpꝛiū. ℔ verū de fcō. nō aūt de iure. niſi bellū fue rit iuſtū. q̄ tunc ſecus. ⁊ ita tenēt theolo gi ⁊ decretiſte ⁊ bene. Ac tamē de huius aſſalt vide i all. nota.lxxviij. ⁊ in loco vbi ō. de inſultu vo. vide qđ ſcripſi.ō.in vſa. vj Si quis ſe miſerit in aguayt. in gl.ij. De caſtello.i.de caſtro.ſilis expoſitio fit ꝙ gl. in.l.q̄cūq;. C. de fun. limitro.li.xij. ⁊ ꝙ ℔ fac ter.j.in vſa.xxx. Si ꝯdixerit q̄s ſen ori ſuo: ⁊c. ⁊ in vſa.cxiiij.hoc quod iuſ eſt ſan ctoꝝ. Per hominaticū ¶ Nota ꝙ iſtud hominaticū eſt ſm ja.co.calis.ſ. vt faciēs ipm aguayt. e encalç de milite. vel aſſalt de caſtello ſe faciat hominez cum homa-

gñ prestatione ipsi⁹ militis. cui est factuz aguayt e encalç. vl' ipi⁹ dñi cui⁹ est castrũ assaltũ. iux̃ ea q̃ scp̃si. s̃. ĩ vsa. vj. si q̃s se misit en aguayt. v̇. si v̇o solũmõ sup eodẽ verbo ⁊ in. v̇. ⁊ si maior sup v̇bo ⁊ hoĩaticũ ĩ. q. i. Et p alistarã. ¶ Nota ꝙ hec alistara ẽ s̃m ja. calis. s. vt faciẽs aguayt e encalç de milite e assalt d̃ castello circuat difformiter discalciatz pedib⁹ decẽ comitiuas possessiões dicti loci vbi fec̃ dcm̃ aguayt vl' encalç de milite vl' assalt de castello vel aliaz alistarã ꝓut iudex arbitrat⁹ fuerit. vt colligit̃ h̃ in tex. ⁊ glo. ordi. ⁊ ex hijs q̃ scp̃si. s̃ in vsa. vj. si q̃s si miserit en aguayt. v̇. si v̇o solũmõ sup eodẽ v̇bo s̃m glo. ordĩariã h⁹ vsa. ⁊ ja. calis vt ibi potes videre. ¶ Sz q̃ro ad potiorẽ intellectũ esmẽde de h⁹ alistare. q̃d sit ip̃a alistara dic vt iã. s̃. ꝓx. dictũ est. ⁊ in all'. v̇. si v̇o solũmõ scriptũ sup v̇bo p alistarã. vl' dic ẽt ꝙ alistara est sic̃ talio. ꝓptereaq̃ inimic⁹ q̃ fecit aguayt e encalç de milite. vel assalt de castello tenet̃ ad esmẽdã. s. caliõis. i. ꝙ sil'e fiat sibi. ꝓut ip̃e fec̃. vel aliud sil'e vl' mai⁹ s̃m valorẽ lesi. siue ĩiuriati. dum tñ nõ sequat̃ maluz ĩ ꝑsõis nec bõis ⁊ h̃ totũ fiat arbitrio iudicãtz. vt hic ĩnuit text⁹. s̃m qd̃ casus occurrat. Et de arbitrio iudicis vide qd̃ scp̃si. j. ĩ vsa. cxix. solidos sup v̇bo in arbitrũ iudicis. ¶ Queto etiã qual'r ⁊ quõ alistara fieri debeat. ⁊ lz p predcã satis perpendi possint mod⁹ forma hui⁹ esmẽde alistare. Actñ dñs rex p⁹. iij. sup sil'i negotio siue casu qui vel qd̃ de facto euenit sua cum patẽti littera ꝓuidit cõsultus qualit̃ ip̃a alistara fieri debebat ip̃ius em̃ littere regie tenor sequẽti serie intimat̃. ¶ Nos petr⁹ dei gr̃a Rex aragonũ ⁊c. Nobili ⁊ dilecto cõsiliario nr̃o bñg° de apilia militi. gerenti vices gubernatoris in cathalonia. Salutem ⁊ dilectionẽ. cũ sup nego° extimationis seu esmẽde fiende de iniuria fcã burdo de graualosa per bernarduz çes torres militẽ. bñg^m. ⁊ Ray^m çalamancha. johannẽ bñgij de reyadello. G^m d̃ reyadello. R. dodena. ⁊ quosdã alios equites ⁊ pedites sup qua nos cũ vr̃a lr̃a cõsultastis. ꝙ ipsa extimatio ad nos vt principẽ ⁊ ad nulluz aliũ ꝑtinebat. nos visa ⁊ recognita sepe ⁊ sepius in nr̃o cõsilio declaratiõe. q̃ p nos Anno infra scripto fuit facta in ciuitate barch̃. videlicet ꝙ vsaticus incipiẽs auc̃te ⁊ rogatu locũ habet ĩ fugatiõe seu encalt per ip̃m bñr^m çes torres ⁊ alios prenoĩatos facta cõtra dcm̃ bñr^m. vt in ip̃a declaratione latius cõtinet̃. ⁊ attẽtis etiã alijs attendendis. cũ presenti declarauim⁹ iux̃ esmẽdas cõtẽtas in vsaticis barch̃. alistarã in dicto casu locũ habere Quã alistarã volum⁹ ⁊ d̃claram⁹ talẽ fieri debere videlz ꝙ ip̃i bñr⁹ çes torres ⁊ alij p̃noĩati fugãtes insup̃nũcialib⁹ ⁊ sine sotularib⁹ ⁊ en se. pedes hẽant ire publice ⁊ de die d̃ loco illo. q° ceꝑunt fugare dcm̃ burdũ. Et postmodũ ĩtrãdo vilã de moya. versus plateã ipsi⁹ ville eũdo vadãt vsq̃ ad illã domuz. R. de planella sartorz. in qua dictus burdus se recollexit. Et ꝙ duz fiat ista alistara dictus burdus sit in platea ip̃ius ville ad h̃ vt sciat̃. ꝙ ratiõe ipsi⁹ encalç fiat dicta elistara. id circo vobis dicim⁹ ⁊ mandamus quatz infra spaciũ. xv. dierũ p vos dcis bñr° çes torres ⁊ alijs prenoĩatis prefigendũ dcãm alistarã p ip̃m ⁊ alios prenominatos vt superi⁹ cõtinet̃ fieri faciatis. Si tñ dictã alistarã seu emendam dictus bernardus ⁊ alij prenoĩati facere noluerint. vel nõ curauerint infra spaciũ dictorũ. xv. dierũ. in eorũ cõtumatia faciatis satisfieri de bonis ipsoruz bñr. çes torres ⁊ aliorũ prenominatorũ eidem burdo. in eo quo dicta emenda alistare recepto iuramẽto a dicto burdo p vos fuerit extimata. ⁊ vltra h̃ ⁊ casu etiã quo dcã alistara fiat in quibuscũq̃ dãpnis ⁊ expẽsis. quas dcm̃ burdum ratõe dicti encalç vel persecutiõis eiusdez sustinuisse apparuerit. Et de cetero substinebit. Et per

ſacrm auerauerit ſibi ſatiſſieri faciatis. Quoꝝ oīz taxatiōezvoļ cū pñti oīz appo ſitiōe remota ducim⁹ cōmittēdā.tal'r fa/ ciēdo vt dict⁹ burd⁹ p pdict⁹ ad nos ita to recurrere nō cogat. Dat⁹ ppiniāi ſub nr̄o ſigillo ſecreto.xxvj.die madij.āno a nat⁹. dñi.M.ccclx. Scdo.vſa. Ro. Et ō h̄ iudi/ cio aliſtare h̄r̄ q° ad iiurias illatas.z quo ad mēbroꝝ detrūcatiōez. Lcui.c.xxiiij.z xxj.z vide.j.vſa.lviij. Si q̄s alicui hoī iac/ tauerit lāceā.zc. ¶ Et no.q̄ q̄ rlia cōmit/ tit crimīal'r etiā p̄m leges p̄t accuſari.vt. l.i.z.l.lege.ff.ad.l.iul'.de vi.pub.z notat vmbr.de cre.in ti.de pcuſſi.z inſul. Et ita tenuit p̄ſiliū dñi jo.duas gerund.q̄ eſt ꝯ mīctos z bñ. Cui⁹ dñi duc⁹ tūc erat vicec⁹. ja.de monell'.ī facto bernardi de villade/ mār.q̄ pe⁹ ō cipario legū doc.z ciuē bar. fugauerat ſeu fecerat encalç. De q° vide p glo.z ja.de mō.iu.j.i.vſa.xiij.ruſtic⁹ int̄fe ctus. Pe⁹.çatalm legū doc.bar. z p me.vi de ibi ſup vbo ſex vncias auri.ī.q.iiij.z.ō. in vſa.vj. Si q̄s ſe miſcit ī aguapt.v.ſi autē q̄s alic̄ ſup vbo tres vncie. Jdē hic jac. de valleſica per oīa:z bene.

Filius militis. ir.

Caſ⁹.vſq̄ ad.xxx.ānos eſmē dar̄.vt p̄ fili⁹ milit⁹. Expoſt niſi fact⁹ miles vt ruſtic⁹.ſz miles cauallerīā dimittēs q̄ eā tenere p̄t: vt miles nō iudicar̄ nec eſmēdar̄. Caual/ lerīā āt miles dimittere vr̄.q̄ cauallū z ar ma nō hz.nec feudū ō milite tenet.z i ho ſtes z caualcatas nō vadit.neq̄ ad placi/ ta z curias ſic miles:niſi ſenect⁹ eū excu/ ſet.h.d. Et hz tres ptes q̄ de ſe patēt.z.ibi v.miles vo.z ibi.v.cauallerīā ſat⁹.zc.vid̄ ter. ¶ Ro.j.vt in ſum°. ¶ Ro.ij.q̄ nos ha bemus filiū z plē.ſz tñ lz ī vbis ſit dr̄ia ñ āt in ſignificatōe.qm̄ fili⁹ idē eſt q̄ ples. z ples idē q̄ fili⁹:vt clare pbat̄ p id q̄ ſcp ſi.j.ī vſa.cxxxviij.de iteſtat⁹.ī gl.ij.ī.q.fi.v. vlti. Et de filio vide q̄ ſcp̄ſi.j.ī vſa.clxvij. p̄r̄ z filiū.v.de re.filij.ī glo.i. ¶ No.iij.q̄ fili⁹ ſūt h̄ idiſtincte p filio legitio z nat̄ali tm̄.z nō p filio ltio tm̄.nec p filio nat̄ali tm̄.ita tenet ja.cal'.ō.ī vſa.pri.ī.q.vj.z bñ q̄m h̄ūc vſa.z vſa.ō.pri.to⁹ hz p vno vſa. tm̄.q̄ nō laudo ſalua ſui gr̄a.nā poti⁹ vt videt mihi eſt vt duo ſint vſa.q̄ vn⁹ tm̄.et h̄ ſeq̄t ja.ō mō.iu. Nō q̄ ip̄oꝝ vſa.diuerſi ſt⁹ caſus:vt ex ip̄is pat⁹ clare colligit. No. q̄ eſmēdis fili⁹ milit⁹ puile⁹ retinet pat̄/ nū.ſic q̄ vſq̄ ad.xxx.ānos vt p̄r̄ emendar̄ expoſt vt ruſtic⁹.ja.cal'.z bñ. Nō.q̄ tūc fi/ lio milit⁹ omittit patr⁹ ſui puilegiū. Pri/ uilegiū ita q̄ mereť amittere q̄ p̄miſſuz ſi bi abutit̄ ptāte.xj.q.iij.c. puilegiū.cū ſy. de eſmēda vo ruſtici.vbi q̄ le.z ſcp̄ſi.j.in vſa.xiij. Ruſtic⁹ interfect⁹.dic vt ibi. No. v.ar⁹ a ꝯrio ſenſu q̄ añ.xxx.ānū in catha/ lonia miles fieri p̄t vt h̄.z eſt caſus exp̄ſ⁹ q̄ miles ī.xx.āno q̄s ee p̄t.j.in vſa.lv. Alij q̄ milites a.xx.ānis zc.ja.cal' Hecnō fili⁹ milit⁹ cōplet⁹.xv.ānis p̄t garrificari vt re/ miſſiue ſcp̄ſi.j.in vſa.xlvij.cūctū malū ſu per vbo vel ſenior ī.q.xvij. Sic z p̄t indu/ bie fieri miles. De hui⁹ vo ar°.a ꝯrio ſen/ ſu.vide q̄ ſcp̄ſi.j.ī vſa.lxxiij.rochas ſup v/ bo p̄ncipis.cū ſuis remiſ. Emēdet. ¶ No ta q̄ nō dic̄ iudicet.qm̄ fili⁹ milit⁹. Eſto q̄ h̄eat vltra.xxx.ānos.z teneat ſtatū militare.tenēdo equū z arma.vl' feudū ō mi lite.vel ī hoſtē z caualcatā eundo iudicar̄ vt miles.lz nō eſmēdet vt miles vt h̄ cum ſint diſtricta eſmendare z iudicare. Et q̄ ita debeat iudicari pbat̄.j.in tertia curia barch̄.dñi reg⁹ ja.ij.c.xv. Jtē ordinamus de p̄ſilio app̄batiōe z p̄ſenſu p̄dictoꝝ ſi q̄ ſi dñiuz caſtri zc.z p h̄ fac̄.j.ī eodē vſa. mi les vo. Sin āt filius milit⁹ etat⁹ p̄dicte ñ teneat ſeu ſeq̄t ſtatū cauallerie ſeu milita/ re.dz vt ruſticus iudicari.vt.ō. ī eodem vſa.ī glo.j.ī no.iiij.cū idē ſit in milite qui cauallerīā ſiue militīā dimiſit. Ex q° eaz tenere poterat.vt p̄z in all'.v.miles vo.p̄z ja.de valleſ. ¶ Sz q̄ro.j°.q̄d de baſtardis

seu spurijs hoim de patico. an gaudeant dotib⁹ seu puil'ijs militib⁹ ꝯcessis. vid̄r ꝙ nō. qr. §. vulgo. jnsti. de cog. suc. Sz ꝯrium hz ꝯsi° cathalonie. qr bastardi de patico d̄ scendunt ex sanguīe militari. ⁊ in armis portant signa pr̄na. iurāt etiā curias. sequunt̄ exercit⁹ siue hostes. Et ꝓ h̄ fac̄ glo. notabil' ꝑ bar. posita. in. l. tutelis. ff. d̄ capi. mi. in. q. penl'. ⁊ vlti. s̄m ja. de valles. et bn̄. ¶ Quero. ij. ex̄ tex. an bastard⁹ ltīmatus ꝑ p̄ncipē originē pr̄is sequat̄. R̄n° sic cū sit ltīmus. vt no. ꝑ bar. i. l. i. ff. ad mūi. i fi. ¶ Quero 3°. q̄d si pr̄ hz filiū bastardū quē multū. ⁊ diligit noīe ipi⁹ p̄diū emit. nunq̄d mortuo pr̄e fili⁹ bastardus dz hr̄e illud p̄diū. dic vt no. bar. in. l. vlti. ff. d̄ do. inter vi. ⁊ vx. ⁊ per chi. meli⁹ in. l. fi. C. fa. her. ¶ Que° iiij. q̄d si tici⁹ recepit ī emphiteosim ꝓ se ⁊ suis heredib⁹ ltīmis. ⁊ hēat bastardos. quos q̄dē fecit ltīmari ꝑ papā nunq̄d hij bastardi ltīmati succedūt ī re emphiteoti°. dicit bal. ꝙ nō. ⁊ bn̄. Nam ꝑ h̄ v̄bum ltīmis intell'r de ltīmis ciuilit̄ ⁊ nat̄al'r. n̄ ciuil'r tm̄. de quo per eū ī. l. fi. C. de his qui veni. eta. impe. ¶ Quero. v. nū q̄d pater donatōz facere p̄t filijs naturalibus tm̄. aut spurijs. vide bar. in. l. omnes §. luci⁹. ff. de his q̄ in frau. cre. Vide etiā qd̄ ꝑ eum notat̄. ff. eo. ti. in. l. si fraudator. §. si a socero. vbi innuit qr donatio facta per pr̄em filio spurio ꝑ cōsanguineos ipsius donatoris reuocat̄. Et sic qd̄ ipis dat̄ acq̄rit̄ cōsanguineis. nisi quat̄ de iure canonico licet ipi spurio dare ꝓ alimentis. ꝓ h̄ vide qd̄ notat̄ ꝑ eum in. l. meni⁹. ff. de leg. ij. in. q. iij. ibi cum dicit. Et istud est bonū ⁊ ē ¶ Quero. vj. q̄d si mater fecit donatōz filijs vulgo q̄sitis. nunq̄d valet. R̄° sic. qd̄ tm̄ intellige. vt no. ī. l. si qua illustr̄ C. ad orfi. ⁊ jnsti. e. ti. §. nouissime. de quo vide ꝑ bar. in. l. cū pater. §. mater. ff. de le. ij ¶ Quero. vij. an pr̄ d̄ bonis suis filio spurio vendere possit. vid̄r ꝙ nō. vt no. ꝑ bar. in. l. senatores. C. de na. li. ¶ Quero. viij°. q̄d si res patris repiat̄ apud filiū spuriuz. an p̄sumat̄ factū in fraudē. ⁊ ꝑ interpositā ꝑsonā. vid̄r ꝙ sic. vt no. per bar. in all'. l. senatores. ¶ Quero. ix. q̄ ꝑsone ad reuocatōz legati ꝑ pr̄ez filio spurio facti debcāt admitti. Et ipis cessanttb⁹ an veniat fiscus. Dic vt le. ⁊ notat̄ ꝑ bar. in all'. l. senatores. ¶ Quero. x. an in statut̄ appellatōne filij comp̄hendat̄ spuri⁹. Dicas ꝙ sic ī rōnabilib⁹. etiā ꝙ sint penalia. sec⁹ si sint irrōnabilia s̄m bal. in. l. ius ciuile. ff. d̄ iusti. ⁊ iu. ⁊ tangit h̄ chy. in. l. quisq̄s. C. ad l. iul'. ma. ¶ Quero. xj. an spuri⁹ faciat genus vel cōsanguinitatem. ⁊ dicant̄ cōsanguinei. R̄n° sic vt notat̄ ī. l. non facile. §. affines. ff. de gradi. Nā gen⁹ vel cōsanguinitas nomē est nature vel facti. sic ꝙ idez est dicere de genere. sic̄ si diceret d̄ sanguine. vel ꝓgenie. vel ꝑentela. glo. in. l. i. ff. d̄ ꝓba. bar. ⁊ bal. ⁊ doc. in. l. tutelas. ff. de capi. dimi. ⁊ in. l. ꝓnūciatio. ff. de v̄. sig. ꝑ sa licet̄. Nā gn̄atio ꝓlis ita bn̄ fit quo ad naturā. mr̄imo° nō extāte. quēadmodum si mr̄imo^m sit. allegat̄. c. cū multe. xv. q. fi. c. dn̄s nr̄. in fi. lvj. di. c. vndecūq̄z. e. di. Igit̄ spuri⁹ dicet̄ de genere. vl' de sanguine. fac̄ tex. in. l. i. iuncta. l. iij. ff. d̄ li. cā. P. de āca°. in. c. statutū. de here. li. vj. ¶ Quero. xij. an bastardi sint de domo nobiliū. vid̄ ꝑ bar. in. l. suggestioni. C. de ver. sig. dic vt ibi ꝑ eum ¶ Quero. xiij. an īcestuosus siue spurius bona pr̄na p̄scribere possit R̄n° non etiā si ignorat se fore incestuosuz. Glosa singular̄ est de h̄ ī. l. nemo. ff. ꝓ lega. quā notat bal. qd̄ limita s̄m bal. in. l. id quod pauꝑib⁹. in fi. C. de epi. ⁊ cle. ¶ Que° xiiij an si spurius tutorē hn̄s decessit nullo relicto her̄de tutor succedat. an fiscus. glo. q̄ alibi non est s̄m dy. dicit ꝙ tutor. in. l. q̄ tutela. ff. de reg. iur̄. bar. v̄o rep̄hēdit glo. ꝑ. l. nutritorib⁹. C. cōia. de succ̄. Tn̄ dic̄ bal. ꝙ salua reuerētia p̄ceptoris sui male dicentis. glo. dicit verū. qr. l. nuritoribus loq̄tur in nutritore. ⁊ aliud ē in nutritore

aliud est in tutore. ¶ Quero. xv. Ticius hꝫ filiũ spuriũ. vl' al's ex dampnato coitu genitũ. cui nihil legare vel relinq̃re pt. Vel hꝫ filiũ naturalẽ: cui relinq̃re non pt. nisi vsq; ad certã q̃ntitatẽ. C. de na. li. in auc. licet patri. confitet in testõ suo sic. Sciãt oẽs q̃ tali filio mõ debeo. C. q̃ ad me ꝺ bonis eius pueneruṫ Nũq̃d talis cõfessio valet. R° nõ. nec ad obligandũ. nec ad pbãdũ. si trãscendat summã seu q̃ntitatẽ. quã sm iura sibi relinq̃re pt. q; p̃sumit facta i fraudẽ. vt. ff. ꝺ pba. l. q̃ testm̃. ⁊ hꝫ bñ notat glo. in. l. lucius. §. q̃squis. ff. ꝺle. ij. ⁊ i spec. de confes. §. nũc videndũ. v. seq̃tur videre. ⁊ in ti. de suc. ab inte. circa fine. ⁊ hen. c. ex pte. ex de pfe. in sua distinctõe magna. v. seq̃tur videre. de cõfessione emissa i vltima volũtate. ibi cũ dic. si ad obligandũ. se alteri ⁊c. ¶ Quero. xvj. Pone. q̃dã ẽ spurius hꝫ vroẽ. ⁊ hꝫ ffres spurios. mortuꝰ est ab intestato. vroꝛ vult sibi succedere. ffres volũt eidẽ succedere. q̃d erit. hec q̃stio fuit de facto. dic deꝫ vt no. in. l. si spurius. ff. vũ cog. de ꝺ etiã no. per azo. in sũma. ti. ꝺ legi. here. §. fi. vsq; ad. xxx. annos. sub. cõpletos. ¶ Et sic nota q̃ hec dictio vsq; tenet ꝺ inclusiue. ⁊ restringit penã ꝺ apposita. vr. l. a caligato milite. C. de nup. cuꝫ ibi notatꝫ per chy. ⁊ in. l. patronus. §. i. ff. dele. iij. cũ ibi notatis p bar. Et in ꝺ resi det in. s. pri. vsa. ja. calis. in. q. vij. De hꝰ vo dictiõe vsq;. qñ. s. tenet inclusiue. ⁊ qñ exclusiue. vide qꝺ sc̃ti. j. in vsa. xlviij. oẽs hoies. ij. glo. ij. vbivsq; simiſ tenet iclusiue. ¶ Nota. ij. ⁊ collige ꝺ sm ja. cal' bonas defensiones aduersus militẽ. ⁊ militis filiũ vtẽtes seu vti volentes p̃uilio militari. si nõ faciũt vel tenent ꝺ in textu ex p̃sfatũ. q̃re istud mẽti teneas qñ iuuabit militẽ. Nã ipe ja. calis vt ipe refert ꝺ semel se iuuit aduersus filiũ militis volẽtẽ vti p̃uilio militari. Idẽ ja. opponebat q̃ nõ debebat gaudere p̃uilegio militari. q; excesserat etatẽ. xx. annoꝝ. ⁊ nõ fuit fẽus miles. ⁊ bñ Et ꝺ hꝫ locũ in filio militꝫ tm̃ in emendis ⁊ nõ in alijs. vt satis colligit ex isto vsa. Miles ꝺo. v. ⁊ est ꝓ. p. ꝺ. v. facit. l. semp. §. lic. t. ff. ꝺ iurisꝺ. C. auallerijs. i. militijs. ¶ Et nota q̃ nomẽ militie i iure ciuili ⁊ canonico equiuocũ est. q; aliq̃n sumit p̃ his qui ferũt arma. ⁊ tunc ꝺ armata militia. ⁊ sic sumit. C. de testa. mi. ⁊. ff. e. q; totũ. ⁊ ꝺ. ⁊ j. v. seq̃nti. aliq̃n sumitur p inermi militia. vt in aduocatis nõ minꝰ militãt ⁊c. C. aduo. dñi. in. l. aduocatũ. Ite cꝫici dñr militare inermi militia ⁊ celesti. Ite aliq̃n sumit p redditu q̃ emitur a p̃re. vt. C. de inoffi. te. l. oĩmodo §. imputari ¶ Nota. ij. q̃ militia ẽ duplex videlicꝫ scꝫlaris ⁊ spũalis. Nã milites scꝫli tuire debẽt scꝫo. vt ꝺ cũ suis silibꝰ. Et milites spũales. s. xp̃i debent defuire xp̃o. sic scptũ est. ij°. ad thimo. c. ij. Nemo militãs deo implicet se scꝫaribus negocijs. xxiij. q. viij. c. reprehensibile. ¶ Nota 3° q̃ militia ppẽ duo instituta est. videlꝫ ob iniuriã p pulsandã ⁊ vindictã inducendã. xxiij. q. i. §. i. ¶ Nota q̃rto q̃ ad ius militare. r. req̃runt. videlꝫ belli inferẽdi solennitates. i. ordinatões. federis cõponẽdi nexus. i. pacis faciende ⁊c. i. di. ius militare. ¶ Nota v. q̃ in militia scꝫari comphendit libido dñandi. crudelitas vlciscẽdi. ⁊ cupiditas nocendi. xxiij. q. i. c. q̃d culpatur. ¶ Nota vj. q̃ q̃dã sunt exercicia militie necãria. si cut cursitatiões. ⁊ versiones dextrarioꝝ. ⁊ ars pugnandi. ⁊ defendendi. ⁊ pijciendi tela q̃ nõ ꝓhibent. vt. ij. Regũ. dauid p̃cepit vt doceret filios isrl'archũ. i. artẽ sagitandi. p hꝫ vide qꝺ legit ex de sagita. c. vno vbi ars sagitãdi improbat. Sꝫ tm̃ hen. boich ibi latiꝰ tractãs ꝺ hmõi materia i aliq̃bus ipam artẽ sagitãdi improbat. ⁊ in alĩ q̃bꝰ nõ. ⁊ sic vide eũ ibi. ¶ Nota. vij. q̃ legales ac boni milites vltra stipẽdia sua nil debẽt vsurpare. xxiij. q. i. c. militare.

¶ Et an militare sit petm̃. ⁊ in q̃bꝰ offm̃ p̃sistit militũ. dic vt i all'. c. militaꝝ ⁊ in. c.

q̃d culpaſ. xxiij. q. i. ja. de valleſ. ¶ Sz q̃ro fm eũ. q̃s in ciuilib⁹ z criminalib⁹ poſſit de militib⁹ cognitõz hr̃e. vide. j. in curia barch. dñi regis. P. ij. c. xxiiij. ſtez ſi aliq̃s conũgraſ zc. z. c. liij. ſtẽ q̃ nullus miles. ad de. p̃ h̃ facit notabiliꝫ qđ ſcripſi. j. ī vſa. xciij. ex magnatibus. v. z ſi milites. vbi latiſſime de bis h̃. ¶ Et de militib⁹. an ipſi poſſint facere alios milites. Et an comites non milites poſſint facere militem. z an pp̃s alicuiꝰ ciuitatis poſſit facere militẽ Et an vnꝰ comes ex ſuũ comitatũ poſſit facere militẽ. Et an militia ſit nobilitas ſeu dignitas. De oibus his dic vt notaſ p ja. de valleſ. j. ī vſa. xij. baiulus iterfectus. ſup vbo nobil. z p me ibi ſil'r. ſup. e. vbo et latiſſime. Dñ cã tenere poſſit. ſ. ſi hr̃e eaz poſſit. alꝰ excuſaret cum pauptas. vt. ff. de excu. in ſexto. [illegible] z ff. mã. l. ſi pies. § ſi ergo. Sz arg̃ ꝯ. ff. de ri. nup. l. palam. §. nõ eſt. Dic q̃ in caſu iſtiꝰ vſa. pauptas p̃ deſt. erquo ñ hz q̃ caualleriã tenere poſit iuxt notata p chi. in. l. ſi q̃s ad declinãdaz. C. de epi. z cle. fm ja. de valleſi. z in h̃ reſi dert h̃ glo. ordi. z bñ. ¶ Et ſic nota q̃ pauptas eximit quẽq̃ a p̃ſtatõe p̃ſonali z reali vt h̃. jdẽ. j. in vſa. xlv. z ſi q̃s a ptãtẽ. z ī vſa. liij. ſenex miles. vide quod ibi ſcripſi ſuper verbo pauper. z in hoc reſidet hic jacobus calis in. q. ir. z bñ. ¶ Sz q̃d de infirmo vl' debilitato. nũq̃d tales eximunt a militia p̃ſtanda. R̃ñ nõ. niſi infirmꝰ vel debilitatus iudicio medicoꝝ inabiles exiſtant z h̃ fundaſ p iſtũ ter. ibi cũ dicit dñ cã tenere poſſit zc. ſta h̃ dicit ja. cal'. in. q. ſ. z bñ. ¶ Nota. ij. q̃ in pluribꝰ de pauptate nõ habeſ. Primo h̃ z ī all'. vſa. liij. ſenex miles. Secõ in exactõe p̃curationis. vt ex̃ de cenſi. c. cũ inſtantia. z. c. p̃curatõis. Tertio in exactiõe mulctę pecuniarie. ff. de offi. p̃ſi. l. illicitas. §. vlti. Quarto ī examinatiõe iudiciali faciẽda de eius cã. in auꝯ. de mã. p̃n. §. ſit tibi. coll'. iij. Quito in

appellatõe q̃ eum in ſcẽptis emittenda. ff. mã. l. p̃curatõz. §. ſi ignorãtes. z in multis alijs caſib⁹. quos ſollicitus indagator p ſe poterit inuenire. Et ꝺ multis p̃uilegijs pauptatis. z eius multis incomodis. vid̃ p arch̃. in. c. paup. ij. q. iij. Et de puſijs diuitiarũ vide q̃ eum. xxx. di. c. hec aũt. z per ja. de bellouiſu. in ſuis ſupplecionib⁹. C. i materia. xvj. ¶ Nota 3º q̃ paup̃ ꝛ q̃ſi pauꝑ potẽs. vel parũ parãs. vel parũ impãs. ſic ꝺ paruus q̃ſi parũ valens. Et inꝺ pauperies z pauptas. p̃ paupies eñ eſt dãpnũ. z pauptas ipius p̃dcõ. fm hug. in deri. pupus. pa. pũ. Egenꝰ aũt ꝺ agenꝰ. ſine egẽs q̃ſi ſine gente z genere. z inde egeſtas. q̃ ẽ peiꝺ q̃ pauptaſ. pauptas nãq̃ hõeſta p̃t eſſe. ſed egeſtas ſp eſt turpis fm ipm hug. vbi. ē. c. egeo. in p̃n. ¶ Nota. iiij. q̃ pauper dicit̃ q̃ nõ p̃t viuere niſi de ſuo cotidiano laboꝛe fm bal. p illũ ter. q̃ eſt in. l. pauperes. ff. de excu. tu. q. l. fin cum facit q̃ ſi teſtatoꝛ iubz maritari paupes puellas etiã ꝺ illis q̃ laboꝛe ſuo p̃nt viuere z maritari q̃ nõ h̃nt aliũde victũ. qđ eſt notabile fm eũ. ¶ Sz q̃liter p̃babit q̃s ſe paupem. R̃ñ credo q̃ p̃babit p vocem z famã. cũ alꝰ h̃ p̃bare ſit q̃ammodo ipoſſibile. vt ar. ff. de flumi. l. i. §. i. ij. R̃ñ. Adde qđ ſcripſi. j. in vſa. lxviij. p̃nceps nãq̃. v. oẽs. ſup vbo poſſe pugnãdi. in. q. viti. Nullo mõ. Sile vꝛ bũ hẽs. j. in vſa. lxviij. ſi q̃s filiũ. v. ſi vnũ ex his. vide qđ ibi remiſſiue ſcripſi ſup. e. vbo. Iudicet. Et nimirũ. qm̃ h̃ caſu p̃uilegiũ militis nõ hz vt h̃. quãꝯ ī dubio p̃ſonis occaſione militie indulgeaſ. vt. l. ſoꝛdidoꝝ. C. de bo. va. li. x. Emendet. ¶ No. q̃ miles caualleriã dimittẽs p̃dit p̃uilegiũ z dignitatem militie. z remanet ſine dignitate z honoꝛe vt h̃. z p h̃ etiaz facit. q̃a creaꝰ omnẽ honoꝛẽ excludit. vt. l. i. C. vbi ſena. vel cla. cum ſil'b⁹. Et ſic eſtmẽdaſ vt ruſticus. Vel dic q̃ iſte caſus eſt indeciſus z ſic ad arbitriũ ptãtis z ad eiꝰ iudiciũ ſi. et eſtmenda. vt. j. in vſa. lxxxj. iudicis curie

cũ ibi notatis fm ja. calis ꝟ in q. viij. q̃ incipit. Sed q᷑ textus hic cõ. ¶ Sed q̃ro. q̃d sit militiã dimittere. dic ꝙ equũ ⁊ arma nõ hr̃e. nec feudũ de milite tenere ⁊ in hostes ⁊ caualcatas non ire nec ad placita ⁊ curias sic̃ miles teneꝛ. nisi senect⁹ paup⁹tas infirmitas vl debilitas vl hoꝝ alterꝝ eũ excusent vt ꝟ i. v. sequẽti p ꝟ fac̃ qđ scꝑsi. ũ eodẽ. v. sup ẏbo dñi cã tenere possit i nota. i. ⁊. v. sc. ¶ Quero an hec oĩa q̃ dcã sunt simul cõiũcta req᷑ranꝛ ja. calis arguit ꝟ in q. ij. p ⁊ ꝙ ⁊ ad finẽ dicit ⁊ bñ. ꝙ miles retinẽdo vnicũ actũ milicie ex p̃dcis retinz militiã. cũ istud penale ꝟ ptentum potiꝰ restringẽdũ q̃ laradũ vt. l. interp̃tatiõe. ff. de penis. ⁊. l. cũ q̃dã. ff. deli. ⁊ postu. ⁊ i regula odia de regu. iuꝛ li. vj. ¶ Sz q̃d si miles tñ hz ptẽ vniꝰ istoꝝ. puta ptẽ armoꝝ. nũq̃d ꝟ casu retinet ꝓuilegiũ milicie. rñ nõ. ita notaꝛ hic p ja. calis ⁊ bñ i. q. xij. vide ibi. ¶ Quero q̃d si miles vsũ armoꝝ dimisit ⁊ ad ihonesta se trãstulit nũq̃d ꝑdit ꝓuilegiũ militie. ⁊ glo. ordi. ⁊ ja. calꝭ i. q. vltima determinant ꝙ sic ⁊ bñ. vt. l. fi. C. de desertore li. xij. ꝟ intellige ꝙ ipm milicie amittit ꝓuilegiũ p sniam. tñ nõ ipo iuꝛe. qđ nota. Caualleriaz. v. ⁊ est ctia ps ⁊ dic caualleriã. i. militiã. ¶ Et sic nota ex hoc ter. formã q̃ miles caualleriã dimittit. ibi cũ dic̃ caualleriã satis cõ. p hoc fac̃ qđ scꝑsi. ũ. i eodẽ vsa. v. pri. sup ẏbo caualleriam. ⁊ sup ẏbo emẽdet. ¶ Nota. ij. ꝙ q̃ nõ facit qđ dz cũ possit pũire. vt. ff. de re mili. l. oẽ delictũ. ꝫ. fi. ff. de. v. sig. l. alienatiõis. ij. rũlo fm ja. ð mõ. iu. p ꝟ. c. cũ sup abbatia. ex̃ de or. fi. dele. ¶ Nota. iij. ꝙ caualleria ẽ dupler. nã q̃dã est caualleria militaris. ⁊ ð ista loq̃r ꝟ. Quedã ẏo ẽ caualleria fre. ⁊ de illa loq̃r. j. i vsa. xxiij. oẽs boies. i. v. p vnã quãꝝ vbi vide p ꝟ qđ ibi scꝑsi in ẏbo caualleriã i. q. i. ⁊ dic vt ibi. Satis. i. vere. ¶ Et sic nota q̃ hec dictio satz vitatẽ notat nõ tempamẽtũ vt hic. ⁊ ex̃ de decimis. c. exparte tua. fm hostiẽ. Sat cñ sumit ꝑ satis. vt. C. de dona. l. scimus. §. si q̃s aũt in fi. ⁊ est aduerbiũ qualitatis vel quãtitatꝭ. Caualluũ. i. equũ. Et arma. ¶ q̃ro iuꝛe hoc: q̃ armoꝝ appellatiõe hic arma assumant dicas ꝙ ꝓpria ⁊ astricta appellatio ipoꝝ armoꝝ hic fieri dz iuxta. l. q̃ comeat⁹. §. arma. ff. de re mili ⁊ in hoc residet hic ja. calis. ꝑ hoc vide qđ scꝑsi. ũ. i vsa. v. vt qui iter fecerit in glo. fi. ff. feudũ. ¶ Quero qualr i cathalonia accipiaꝭ feudũ. vide qđ notaꝭ ꝑ ja. calis. j. in vsa. xxxiij. Si q̃s ſuũ feudũ in. q. i. ⁊ per me ibi super verbo feuduz in nota. i. vbi etiamꝙ sup ẏbo impignorauerit. ⁊ sup ẏbo alienauerit ð materia feudoꝝ latissime repies p me ℣n hostes. i. en host. Et caualcatas. Nota inr hꝫ duo differẽtiã q᷑ caualcata dicit vniꝰ diei ⁊ vniꝰ termini. hostis ampliorꝭ tpis ⁊ lõgioris fm ja. de mõ. iu. idem ja. de vallesica. j. in vsa. xxxiij. q̃ fallerit i nota. i. Sed tñ q̃cq̃d sit tu dic aliter ⁊ melius put scꝑsi fm ja. calis in all. vsa. xxxiij. q̃ fallerit in nota. ij. ¶ De hoste ẏo ⁊ caualcata. vltra p̃dcã vide ⁊ nota. p bar. in. l. ij. ff. de hijs q̃ nota. l fa. ⁊ ibi dariꝰ p odo. ⁊ p oldraꝰ. in. q. xciij Et de istis hostibꝰ. Et quis possit hostẽ indicere. vide qđ scripsi. j. in vsa. xxxiij. q̃ fallerit. i. R. sup verbo hostes vel caualcatas p totũ. ¶ Et de exercitu. q̃d sit vide p pau. in cle. ij. de re. iudi. in cle. p ꝟ vide qđ scripsi in alle. vsa. xxxiij. qui fallerit in glo. i. in nota. vij. ⁊. ix. ¶ Quid si vas. miles non habet vñ possit equum habere nec accedere ad hostẽ vel caualcatã cũ dño. nisi venderet bona sua sedentia. an teneatur. dic vt scripsi fm ja. de vallesica. in dcõ verbo hostes vel caualcatas in. q. iij. Ad placita ⁊ curias. ¶ Et sic nota ꝙ miles vocaꝭ ad curias ⁊ debet ire vt hic. ¶ Sed q̃d de summptibus factis in curijs p milites. ℣n etiam non venientes vel venientes debeãt contribuere. Quidã dicũt ꝙ oẽs debẽt cõtribuere iuꝛe ca. xxiij. jtẽ statutum⁹ ⁊ etiam ordinam⁹ ꝙ milites cuiusliz vicarie cõ. curie gerunde domini Regis ja. ij. alij

dicũt ꝙ vocati q̃ iuerũt ⁊ nõ fuerunt recepti in curijs: non debẽt cõtribuere. qz eũdo fecerũt expẽs. ⁊ nõ fuerunt in culpa. si admissi nõ fuerũt. Et sic afflicto nõ debz dari afflictio. vij. q. i. c. cũ pcutio. ⁊ ex d̃o cle. egro. c. i. secus si culpa posset eis imputari. q̃ admissi nõ fuerũt ꝺm ja. de valle. nã dampnũ qd̃ q̃s sua culpa sentit: sibi non alij dz imputare. vt in rl'a dãpnũ. de reg. iuꝛ. li. vj. sicut miles. ꝓ ꝺ facit. l. gñaliꝛ. C. de epi. ⁊ cle. ⁊. l. penl'. de re mili. ⁊. l. fi. C. ꝺ mili. veste. li. vij. Rꝙ. balistarij. Senectus ¶ Quero vsq̃z ad quot temꝑ miles dicat senex. ja. calis ꝺ in. q. xiij. arguit ꝓ ⁊ ℨ. ⁊ ꝺ terminat ꝙ miles dicat senex post. lx. annos. vt colligit dic̃ ipe. j. in vsa. liiij. senex miles. ⁊ in vsa. ibi se. iunctis ipis ꝓtinuatiue sicuti decet. Nec ob. l. vna. C. q̃ etate. li. x. vbi habet ꝙ post. lxx. ãnos miles ꝺ senex. qm̃ ille est termin⁹ excusatõis in ꝑsonalibus muneribꝰ. vt ibi cũ ibi notat. ¶ Qm̃ sec⁹ est de iure cõi. vt ibi. ⁊ secus ꝺ iure vsaticoꝝ. cũ p illos terminus seu finis militie sit. lx⁹. annus. vt ptz p dcõs vsa. ō. prime all'. ꝺm cum. ⁊ bñ. ꝓ ꝺ vide qd̃ scripsi in all'. vsa. liiij. senex miles. in glo. ij. cum suis remissionibꝰ.

Iues aũt ⁊ burgẽses ⁊ Casus. In placitis iudicijs ⁊ esmẽdis ciues ⁊ burgenses inter se vti milites. Sed quo ad ptãtem siue principẽ sicuti vasuassores esmendanꝭ. h. d. Et hz duas ptes. In ꝑma disponit quõ ciues ⁊ burgenses placitent. iudicent. ⁊ esmendent. In scꝺa quõ esmendant quo ad ptãtem. seu ꝓncipẽ. scꝺa ibi. v. ad ptãtẽ. vide textũ ¶ Sed q̃ro q̃liter hec dictio aũt in ꝑ° hꝰ vsaticꝰ positũ sumatur. dicas ꝙ ꝑ hac dictione sed. Et sic cõtinuat vsa°. ō. primo dicendo. Sz ciues ⁊ burgẽses ⁊c. ꝓ ꝺ vide qd̃ scripsi. j. in vsa. cxj. si aũt mulieres. in glo. ij. ¶ Quero an copula. et. q̃ inter vbũ ciues ⁊ vbũ burgenses posita est. debeat esse de necẽsitate. Ad qd̃ rñdet ja. ꝺ mõ. iu. dicẽs. ꝙ q̃dam hñt. ⁊ q̃dam nõ. Si nõ habes. ⁊ videꝭ intellectꝰ talis. ꝙ ciues burgenses. i. ciues maiores emendent vt hic ⁊ non alij ciues. l. medij ⁊ infimi. ⁊ idẽ in baiulo. vt. j. in vsa. xij. baiulꝰ interfectus. Si vere habes. ⁊ est sensus. ꝙ ciues. i. morates infra ciuitatẽ. i. menia ciuitatis. et burgenses. i. morãtes ex menia i burgis. ciuitatis emendent ⁊c. ꝓ succincte vidz in nuere glo. ij. in. l. edilies. ff. de edil' curial'. Vel dic ⁊ melius. Ciues. i. hij q̃ dñr ꝺ iure ciues iuꝛ ea q̃ le. in. l. ciuez. C. de incol'. li. x. ⁊ burgẽses. i. maiores ⁊ honorabiliores emendent ⁊c. ¶ Sed dices ꝙ vbz et burgenses erit superfluũ. ⁊ nihil addet. q̃a iã comꝓhẽdebat sub vbo ciues. Rñ° fuit positũ ad maiorẽ expssionẽ. q. ꝺ. ciues. et maxime burgẽses ⁊c. qz q̃ notabilia sunt nisi spãliter ⁊ expssim notent: videnꝭ tacite lecta. ff. ꝺ iniuꝛ. l. jtẽ apud labeonẽ. §. hoc edicto. Sic ⁊ in euangelio Marchi. c. vlẽ Dicite discipul' eius ⁊ petro. Jtẽ ad idez C. de fun. ⁊ aq̃. ⁊ ibi no. in rub. ꝓ hoc videbar. in. l. omnia. §. in fideicõisso. al's est sub l. cũ ita legat. ff. dele. ij. ¶ Vel dic Ciues. i. hñtes i ciuitat originẽ siue ibi nati sint siue nõ. sed per hoc excludent medij ⁊ iferiores ibi non nati. Unde plus placz qd̃ prius diri. ⁊ vt etiã incole comꝓhendãtur. ja. de mon. iu. ꝑdictus. ¶ Vel dic ciues ⁊ burgenses. vt sumãtur cõiunctim. i. illi q̃ sunt ciues. ⁊ etiã ipi idem sunt burgẽses Vel dic ꝙ hic dicant ciues hoies honorabiles. ad dñiaz ppl'ariũ. ⁊ ita vidz poni. C. de offi. ꝑfec. vr. l. omnia. vt posset hꝰ exemplificari in mercatoribꝰ potentibꝰ ⁊ honorabilibus. Et idẽ est in burgensibꝰ. Et iõ cõiungit burgenses. Et hẽs simile. j. in vsa. cxij. mariti. v. vxores ciuiũ ⁊ burgensiũ ⁊c. ¶ Sz q̃ro q̃ istarũ q̃tuoꝝ opinionũ ab ipo ja. de mon. iu. ō. positarũ. ⁊ addite ãnte opiniõis ꝑ me sit verioꝝ. Et dico ꝺm

ja. calis q nō vidit dictā q̄ntā a me addi-
tā opiōz. q omissis tertiā z q̄rtā opiōib⁹.
q̄ ꝑm ipm mīme ꝓcedūt z bñ. q ꝓ prima
opiniōe vidr esse casus. j. e. ivsa. cij. de oib⁹
hoib⁹. vbi text⁹ si b̄ referēdo tm̄ fac̄ men-
tionē ō burgensib⁹. z nō de ciuib⁹ Ad idē
fac̄ tex. j. in vsa. lxix. jtez statuerūt. in. ij. z
in vsa. lvj. sacrm burgēsiū. Ex q̄bus videt
ꝓcedere ꝓmus intellect⁹. q b̄ tm̄ loquatur
tex. vsatici de ciuib⁹ burgēsib⁹. i. maiori-
bus z honoratz. Et iste intellect⁹ est san⁹
z equus z rōnabilis. Scōa vo opio q̄dq̄d
sit est verior z cōior de vitate z iuris rigo
re. z tenet exp̄sse p glo. z ja. de mō. iu. hic.
Et ista mihi plus placz de rigore iurz. sed
de eq̄tate sua ꝓmā. ja. calis ꝓdict⁹. quē su
per his vide b̄ latius in. q. q̄ incipit. q̄ro b̄
iur̄ tex. q dicant̄ ꝛc̄. ¶ Sz q̄d dices ad q̄n
tā opiniōz a me. ō. positā. z vel dic ciues z
burgēses inci pi ēt ē. dicas q ipa opio q̄n
ta si bñ cōbinet ꝓcordat cū ꝓma opiniōe
ja. de mō. iu.. p q̄ q̄dē p⁹ opiniōe z intelle
ctu ipius fac̄ glo. i. ī. l. vnica. C. vt ar. vsus
inscio ꝓn. sit interdict⁹. li. xj. facit etiā tex. i
l. omnia q me in dcā opiniōe mea q̄nta all̄
C. de offi. ꝓfec. vr. ibi ciues atq; ppl'ares.
ꝛc̄. Et nihilominus fac̄ ad b̄ vulgarz mod⁹
loq̄ndi cathalonie. Nā maiores ciues ar-
tē nō hñtes dñr ciues. Ceteri vo hñtes ar-
tē mercādi dñr mercatores. Cetiq; hñtes
artē mechanicā dñr mīstralli. Et cū hijs
tā in ꝓmo q̄ in scōa opiniōib⁹ ja. de mō.
iu. semotis oībus alijs me adhereo ja. cal'
sepedicto. z in sua determiatione z intel-
lectu ꝑsisto meo z forma in all'. cui prima
q. ꝑ ex̄p̄sis ab eo z elegant̄ cōtinuatis. ibi
vide vt de his certior sis. ¶ Quero q̄r b̄ v
bū inter se in lr̄a positū b̄ ppe intelligat̄
Ad q̄d ja. ō mō. iu. sic inq̄t. Per hec verba
vidr q hec emēda hz locū dem̄ cū ciuis
ledit ciuē. sed cū ex̄neus. i. forens. vel non
ciuis ledit ciuē sec⁹. C. cōtrariū credo z sub
audio b̄ maxīe z itelligo q sive ciuis sive
q̄uis alī⁹ ledit ciuē q̄ h̄at locū emenda
b̄ posita. Nā ꝑsona sive dignitas ꝑsone le
se attendit nō ledentis. jnsti. de iniur̄. §.
atrox. ibi vel ex ꝑsona ꝛc̄. z. ff. de iniur̄. l. ꝓ
tor edixit. §. actorē. ja. de mō. iu. q. ō. p b̄. ō
in vsa. v. vt q̄ interfecerit. z. j. invsa. xiij. ru
stic⁹ iterfect⁹. jdē b̄ ja. calis in. q. q̄rit hic
glo. z ja. de mō. iu. ꝛc̄. ¶ Sz an hmōi vbā
inter se alit̄ sumat̄ q̄ b̄. R̄ sic. vt. iij. q. v.
c. i. v. sed si. Nā ibi pet⁹ mediolañ. exponit
inter se. i. ꝑ se. i. vnus ꝑ alīū. z ita sumitur
ibi. sic. j. i pace in ꝑmis. §. si vo barōes. i. z
§. si vo hoies. ij. z in pace. i xp̄i noīe. sit o-
bus manifestū. §. violatores. v. si vo hoies
z in pace. notū sit cūctis. §. jtē statuimus
q si hoies Et in curia barc̄. dñi regz. P. ij.
c. xl. jtē q vicarij nr̄i z. c. xliij. jtē cū in con-
stōe. v. si vo hoies. ꝓ b̄ in pace. Ad hono-
rē. in. i. §. jtē statuimus q si ō hoib⁹. ¶ Et
q̄r b̄ v. sive clausula. si vo hoies itelligat̄
vide declaratōz a dño rege ja. i. inde fcām
vt pz p ei⁹ cartā sive lr̄az q̄. p pragmatica
h̄r. Cui⁹ datz fuit jlerde. xij. kl's madij. an
no dñi. M. cc. lxij. dic vt ibi. ¶ Sz q̄d si ci-
ues vel hōville succedit i castro vl' alio iur̄
vbi st̄ milites vasalli. q̄rit q̄r se debēt h̄re
iter se z iudicari. vid. j. ī. iij. curia barc̄. dñi
regz ja. ij. c. xliij. jtē ordinam⁹ de cōsilio ap
probatōe ꝛc̄. dic vt ibi. btrā⁹ ō seua. Et sic
vidr p ptēta i dcō. c. xliij. q ciuis vel hō vil
le z miles parificant̄. sic b̄ in placitz iudi-
cijs. z esmēdis. qd̄ nota. ¶ Sz pone. bur-
gensis qui est ciuis nobilior ledit ciuem
minorem. Nunquid esmenda hic contē-
ta fiet per ciuem nobiliorem ciui mino-
ri. Et videtur q sic per hunc vsaticz. quo
niam sicut scriptum est ita tenendum. vt
l. prosperit. ff. qui et a quibus. Cum pri-
uilegia ciuitatis z iura omnibus sunt cō
munia in ciuitate natis et domiciliatis
vt. l. de iur̄. ff. ad muni. In contrarium
videtur. quoniam dignitas ꝑsone lese at-
tenditur. vt in iuribus b̄ all'. per ja. ō mō.
iu. Tum quia tertus dicit b̄ in vsatico. ci-
ues inter se sint emēdati sicut milites. et

burgẽſes ſint emẽdati ſic̃ milites. nõ dic̃ q̃ ciuis burgẽs ſi int̃ ſe ſint rixati ⁊ dampnificati ſint ſic̃ milites emẽdati. Quid dicẽdũ. dicas q̃ ſi lr̃a huiꝰ vſa. bñ iſpiciat redi debẽt ſingl'a ſinguł p̃ p̃cordãtia p̃dicto. ⁊ p̃t b̃ eẽ figura q̃ vocat̃ zeuma. vt ille currũt ⁊ nos. q. d. nos currimꝰ ⁊ illi currũt. cũ iura volũt q̃ p̃mptũ eſt iura iuribꝰ p̃cordare. vt. l. vnica. C. de inoffi. dotib'. ⁊ c. cũ expediat de elẽ. li. vj. Et ſic recte p̃clu dit̃ q̃ ł iura cõia hẽant q̃ maior eſt exti atio iniurie illate p̃ſone maiori q̃ minori Siue burgẽs nobilior leſerit ciuẽ minorẽ ſiue ecõtra: q̃ eſtmẽda erit eq̃lis q̃ hũc vſam poſt p̃n. ibi cũ dic̃. ſic̃ milites Nec i b̃ caſu ſequẽda eſt lex romana. q̃ hec vult: ſz poti ꝰ iſte vſaꝰ q̃ factꝰ eſt p̃ dñz Rm̃ bñgarij Comitẽ q̃ in ſuo comitatu nõ hẽbat ſuperiorẽ. ⁊ ſic q̃ p̃ncipi placuit leg̃ h̃z vigorẽ. vt. ſ. in vſa. lxix. Jtẽ ſtatuerũt. ij. ⁊ inſti. d̃ iur̃ naturali. §. ſz q̃d p̃ncipi. ⁊. ff. de p̃ſti. p̃nci. l. i. ſ̃p̃n. ⁊ p̃ p̃ñs aliud ẽ ſm. ll'. romanas. Aliud ſm iura vſaticor. Rꝰ de ares. Ciues. ¶ Quero. q̃ ꝓprie dicãtur ciues. Dicas q̃ originarij. nõ q̃ deforas veniũt: q̃ illi vocãtur incole. Alit̃ alij dicũt vt nota. i. l. ciues. C. de incol'. li. x. Sz tu dicas illã notã poſſe eẽ vaz vbi agit̃ de fauore vt b̃ ⁊ in. c. xiiij. Jtẽ ordiamꝰ de p̃silio approbatione cẽ. ⁊. ſ. i p̃ſuetudie bar̃. cognouerit, pceres c. lxij. Jtẽ q̃ libet forẽſis. vbi vo ꝺ odio agit̃ ipa nota vitate nõ fulcit̃ ar. in. l. cũ q̃dã. ff. de li. ⁊ poſt. fac̃. poptie qꝺ no. p bal. l l. ciues. C. ꝺ ap. in. q. q̃rit glo. ⁊ cẽ. vbi p̃cor. cũ p̃miſſis. Vel dic ſm ja. de valle. q̃ ciues ꝓprie dñr q̃ ſunt ſeu habitãt p̃tinue i ciuitate barch̃. Vel dic ſm eũ q̃ ciues dicunt̃ q̃ nati ſt̃ in ciuitate quaz negare ac excuſare nõ p̃ñt. vt. l. aſſumptio. §. fi. ff. ad muni. cuz ibi notat̃. ⁊. l. filios. ⁊. l. origine. C. de munici. li. x. Vl' dic q̃ ciues dñr illi q̃ ſunt ciues alicuiꝰ ciuitat̃. ⁊ cogunt̃ ſubire mũera ei⁹. etiã ſi nõ habeãt ibi domiciliũ. ita notat ãdre. de barulo in all'. l. ciues. C. ꝺ incol. li. xj. Et ꝺ modis q̃bꝰ q̃s efficit̃ ciuis: ⁊ q̃ ſit dñria int̃ ciues ⁊ incolas. vide ibi p̃ eũ ⁊ glo. ¶ Quero. ij. ſm ja. de valleſica: q̃ dicãtur aduene: ⁊ q̃ incole. Ad p̃mũ dicas q̃ aduene dñr q̃ caſu fortuito veniũt ad ciuitatẽ. p b̃. ſ. in vſa. cxliiij. q̃m ex q̃ſtõne in. ij. §. itẽ inuiolabili obſeruatione cẽ. Ad ſcm dicas q̃ incole ſt̃ vt ſpes. vt. l. ciues. s. all'. cũ glo. C. de incol. li. x. Jncola. n. i. inhabitator ꝺ ab icolo. is. i. inhabitare. vñ incolatꝰ. v. tui. i. cultꝰ vt mãſio. Cñ ppba ꝺ. p̃s. cxix. Ad dñm cũ tribularer cẽ. Deu mihi q̃ icolatꝰ meꝰ p longatꝰ eſt. Jtẽ ab icolo ꝺ inq̃linꝰ aduena. q. incolẽs aliena. nõ. n. i ppria: ſz de lõginquo veniẽs in terra aliena inhabitat. Sed differt iter inq̃linũ ⁊ aduenã. vel incolã. nã icola nõ deſignat indigenã. ſz ad [illegible]. hec ẽ ergo int̃ illa dñria. inq̃lini ſunt q̃ emigrãt. ⁊ nõ ꝓpetuo ꝓmanẽt: ſz aduene vel incole aduẽticij ſunt. ſz ꝓmanẽtes. Jdẽ ⁊ accole. ꝑegrini vo dñr: q̃ eoꝝ parẽtes ignorant̃. ſt̃ enĩ de longinq̃ regiõe. indigene vo ſt̃ indegeniti. ⁊ i eodẽ loco nati. Jn catholicõ. ¶ Quero. iij. q̃s dicat̃ colonus ſiue cõductor. dicas q̃ ille qui dat merc̃edẽ. locator vo qui recipit illã. vñ. v. Qui locat ille capit: cõducit q̃ ꝑcuz dat. Si ergo domũ meã te inhabitare patiar certa mercede mihi data vel dãda. tu conductor: ego locator dicor. ff. loca. l. ſi tibi. ⁊. l. ſi fundũ. ⁊. l. ſi q̃s fũdũ. C. ꝺ loca. ⁊ cõduc. l. iij. ⁊. l. nẽo. ⁊. l. cõduci. ita notat hoſtien. in ſum. ti. de lo. ⁊ ꝺduc. §. iij. ⁊. iiij. in p̃n. ⁊. v. ſi ergo domuz. Adde qꝺ ſcḥſi. ſ. in vſa. clxix. ſi q̃s in alieno. v. ſi cõductiõis. ⁊ v. ſi vo culpa. ¶ Quero. iiij. vñ dicat̃ colonus. dicas q̃ a colo. is. ui. qꝺ q̃nq̃ h̃z ſignificatiões. Colo ciuitatẽ. i. hito. colo trã. i. aro. Et iſt̃ duobꝰ modis p̃t ſumi b̃. Colo formã. i. orno. colo deũ. i. veneror. colo parẽtes. i. diligo. q̃s q̃nq̃ ſignificationes oñdũt illi. v. trutãnici Aro. rus. formã. ſuperos colũt. atq̃ parẽtes. Dos erat b̃ habi

tat.ornat.honorat.amat.vñ ⁊ ꝺ colonus ,i.terre cultor.⁊ ꝓprie aduena q̄ aliūde ve niēs agrū colit ſm hug.in deri.c.colo.is. Et ſic colon⁹ ē q̄ in ruſtic⁹ p̄diis laborat.i q̄lin⁹ ꝺo q̄ i vrbanis hitat.p ꝺ vide qꝺ ſcp ſi.j.i vſa.xxxiij. Siq̄s ſuū feudū.ſup ꝺbo a lienauerit i.q.xj. ¶ Que⁹.v.vñ ciuis dicat certe dic q̄ a ciuitate ꝺr ciuis. jtez a coco. is.ꝺr ciuis cōis ge.q̄ ciues cocāt vt ſiꝫ vi uāt.vñ h⁹ ciuitas.tis.Coco.n.cōponit de cō.⁊ eo.is.⁊ ꝺr coco.is.ſubtracta.n.coire. i.piūgi cōgregari.coadunari ꝓuenire.vñ q̄ vir ⁊ fem̄a piūgūt i ope venerio.ꝺñr coi re.vñ coit⁹.ta.tui.i.cōcubit⁹. Ite coire qñ q̄ ponit ꝓ cōiūgere ſiue colligere ⁊ cōgre gare.⁊ ſm ꝺ inuenit⁹ ei⁹ paſſiuū i terria ꝓ ſona.vñ Luc. Oltūq̄ coit ſanguis hūa ni.i.colligit ⁊ cōgregat ſꝫ hug.i deri.c.co is.iui. Sic ⁊ quos ſil' collecti ⁊ cōgregati faciūt ciuitatē adeo vt i eadē proſpe ſil' vi uāt qꝺ no. ¶ Que⁹.vi.ad ſit ciuitas.ꝺ⁹ q̄ ē hoiꝫ mlt'tu⁹ ſocietat⁹ vinct⁹ adūnata.ad eode iuſ viuēdū.ſm hug.i deri.vbi.ꝺ. nec nō ciuitas ē ⁊ ꝺr ciuiū vnitas i q̄ debēt red di iura oīb⁹ i retā ſtata iudicij. Archi⁹.i.c. ep̄s.xij.q.ij. jtē ciuitas ē loc⁹ vbi ē ep̄s vt.l. i.C.ꝺ metropoli.li.xj.⁊.C.ꝺ epi.⁊ cle.l.ſi q̄s ad declinādū.⁊ ita ei ſurrexit ꝓuer q̄ ciuitas i tra ꝓuinc⁹ q̄ te tē hꝫ ep̄alē.vt lo ci ſi habēs ep̄m ꝺr ciuitas p⁹ ꝺ habēs in.c. ep̄i.lxxx.di.ꝺ q⁹ vide p bar.i.l.ad ꝓpetuaꝫ coll'.xj.i gl'.ꝺ vñ caſus ⁊ i.l.ſi heres.§.vias ff.ꝺe.i. ¶ Que⁹.vij.an ciuitas poſſit ee ſi ne ep̄o vide bal.i.l.nec q̄ cōp'.ff.ꝺ offi.pcō. vbi q̄ ſic.finaliꝫ reſidꝫ q̄ nō.dic vt ibi.ego āt ꝺ⁹ q̄ ſic.qꝺ i catholonie ꝓncipatu legi time,pbat:qñ ibi abſq̄ ep̄o ꝺue ſtꝫ ciui tates.⁊ p tlib⁹ notorie habent videlꝫ Ci uitas nnn.oriſe infra dioc⁹.viccn.fūdata.⁊ ciuitas balagarij dioceſ.vrgellen. Et ſic qꝺ ad odꝫ pꝫ nō idiget pbatiōe.teſte pbo ¶ Que⁹.viij.q̄ fuit p' ciuitas i mūdo.⁊ q̄ quē fuit hedificata.dic ia.ꝺ valiēſ.q̄ per C.a⁹ in fuit hedificata p̄ma ciuitas ⁊ noie Enoch appellata. Et ſic ipoſuit ip̄i ciui tati nomē fri ſui noiati enoch vt hꝫ gen̄. c.iiij.⁊ nemoth fuit p̄m⁹ venator vt gen̄. c.x.adde qꝺ ſcp̄ſi.j.i.vſa.30.ſi p̄dixerit.ſup ꝺbo caſtrū.i.q.xiiij.⁊.j.e.gl'.i.q.xiij. Que⁹ ij.an ciuitas murꝫ debeat claudi.vñ⁹ ſic. vt.l.ij.ff.ꝺ vb.ſig. Ite q⁹ ſic ciuitas muris fūdat⁹ ita ⁊ legib⁹ ff.ꝺ ori.iuſ.l.ij.§.eractꝫ eſſi deinde. ¶ Que⁹.x.an muri ſint de eſſe ciuitatꝫ.vñ⁹ nō ꝓ hꝫ.ff.ꝺ pe.le.l.nā qꝺ liq̄de §.ſi ita.bal.i.l.i.ff.de cuiuſq̄ vniuer.hꝫ vꝫ q⁹ ad dñꝫ naſalē fideiſ pplꝫ regēte. Sec⁹ ē ꝺ inimicos adeo vt ciues ⁊ alij i cole ⁊ hitā tores ciuitatꝫ murate tuti⁹ ⁊ ſecuri⁹ ipſis murꝫ ⁊ vall' mediātib⁹ ab inimicꝫ ſe ⁊ bona ſua defēdere valeāt ⁊ tueri.⁊ ſic ſanci⁹ eſt. añ ip̄s occurrere ꝓ poſt vulneratā cām̄ re medii hī e.vt.C.i q̄b⁹ cau.i ite.reſti.nō ē ne.l.vlti.⁊ hoc ſit tutiſſimū placet mihi. De ciuitate ꝺo.vbe.caſtro.villa.burgo. vico.opido.municipio.ſuburbio.q̄dra.⁊ caſtello q̄d ſint.dicvt latiſſime ſcp̄ſi ꝺ his j.i.vſa.cliij.caſtrū.i gl'.anplt.plt.⁊ fi. H⁹ nō aliq̄rulū p archi⁹ i.c.ep̄s.xij.q.ij.⁊ p Ber tran.ꝺ deoceo.i.l.i noie dñi.C.ꝺ offi.p̄fec. p̄to.affri.⁊ p jo.an.i nouel⁹.i.c.ſi ciuitas. ꝺ ſen.ex.li.vj. Necnon q̄d ſit ciuitas.⁊ q̄d ciuis.⁊ ꝺ alijs huj⁹ materiā tāgētib⁹.vi ad plenū p ja.ꝺ bello vi.i auc.q.mo.effi. le.coll'.xj. ¶ Que⁹.xj.q̄d ſit vbs.dic jac.ꝺ valleſ.q̄ vrbs ē vbi eſt archiep̄s.vt i all'.l. i.C.de metropoli.⁊ i.l.pupill⁹.§.vbs.ff. de ꝺbo.ſig.⁊ i.l.ij.e.ti.⁊ in.l.i.§.cū vbe.ff de offi.p̄fec.vb.⁊ iſta ſignificat ciuitatē romanā:niſi aliud ſit adiūctū.vt iſti.ꝺ iu re naſa.§.ſed quoties.ꝺ etiā ipe ja.notat de villa.burgo.vico.⁊ ſuburbio q̄d ſit. Vꝫ tu vide ꝺ his put remiſſiue ſcp̄ſi.ꝺ.pri.q. ibi de ciuitate ꝺo.c. ¶ Quero.xij.q̄d ſit ꝓ uincia.dicit ide ja.de valleſica q̄ puta eſt q̄ diſtinguit⁹ p p̄ſidat⁹.vt.ff.de alleſſori. l.ſi eadē.⁊ i auc.vt iudi.ſine q⁹q⁹ ſuffra.§. illō.col'.ij.⁊.l.ſi.C.ꝺ p̄ſcp. lō.tē.⁊ ibi ſpe. l.q.i.pulcia nāq̄ eccliē mlt⁹ policite ſtu

choñ.distigit p.vij.ꝑsidat⁹ siue eph̃at⁹.q⁹ꝓ
ꝑm⁹ é valẽtie.scõs dertuse.ẽti⁹bar.q̃rt⁹ ge
rũde.q̃nt⁹ viceñ.sext⁹.vrgelleñ. ⁊ septim⁹
ilerde.Et sic archiep̃s terrachõe Epos sub
se hz septẽ qð mẽti tene adde qð scpsi.j.in
vsa.xviij.si q̃s impulerit i glo.vl.i nota.i.
⁊ p bar.in.l.ij.coll.xj.sup ꝟbo lombardie.
¶ Quero.xiij.q̃ ꝑe noe ciuitates p⁹ hedif
ficare seu cõstituere incepunt.dicas q̃ fi
lij sem vt hr̃ geñ.c.x.isti sem filius fuit no
he.sic ⁊ cham ⁊ jaffet. quos nohe cũ esset
q̃ngẽtoꝝ annoꝝ genuit.geñ.c.vj. vbi legi
tur.nohe cũ esset q̃ngẽtoꝝ annoꝝ genuit
sem.cham.⁊ jafet. cũq̃ cepissent homies
multiplicare sup t̃rã. ⁊ filios pcreassent.
⁊ videtes filij dei filias hoim q̃ eẽt pul
cre ⁊ acceperũt sibi vx.er oib⁹ q̃s elegerũt
dixitq̃ de⁹. Nõ ꝑmanebit spũs me⁹ hoie
q̃ caro est ꝛc. ⁊ tũc nohe ꝑceptis dñi fecit
archã. ⁊ expost veit diluuiũ vt dcõ.c.vj. de
inde nohe ⁊ vxor ei⁹.ac sem cham.⁊ jafet.
⁊ ipoꝝ vxores igressi sũt i archã.geñ.c.vij.
⁊ diluuio cessato exierũt oẽs ð archa.geñ.
c.viij.et postea eis dcm̃ fuit a deo.crescite
⁊ mlt̃iplicamĩ ⁊ replete t̃rã geñ.c.ix.Et
ꝓinde hõ dcõ ab ipis oẽ gen⁹ hoim ꝓcessit
adoztũ.geñ.c.x.Et hedificatio ciuitatũ si
mult̃ vt ibi. ⁊ dcm̃ é.ō.i ꝑn.h⁹.q.j⁹.vo edi
ficator fuit assur q̃ hedificauit niniuen. ⁊
plateas ciuitat⁹. ⁊ chale. rosen quoq; int̃
niniuẽ ⁊ chale.hec fuit ciuitas magna.vt
geñ.c.x.supra alle. ¶ Quero.xiiij.q̃d de ci
uitate babilõie ⁊ turri ipi⁹.q̃ em̃ ipaꝝ fue
re hedificatores.dicas sup hõ.l.q̃ tra tunc
erat labij vni⁹ ⁊ ymoni eozũdẽ.cũq̃ hoies
ꝓficiscent de oriẽte inenerũt cãpũ i tra sẽ
naar.⁊ habitauerũt i eis dicẽtes.venite facia
m⁹ nob ciuitatẽ ⁊ turrẽ aui⁹ cultmẽ ꝓtin
gat ad celũ ⁊ celebrem⁹ nom̃ nr̃m antes
quã dispergamur in vniuersas terras.dixit
aut dñs.ecce vn⁹ ẽ ꝓplus.⁊ vnũ labiũ oib⁹
cõfundam⁹ igit ibi linguã eoꝝ vt non au
diat vnus q̃sq; vocẽ ꝓximi sui.Et sic diui
sit dõs dñs ex illo loco i vniuersas tras et

cessauerũt hedificare ciuitatẽ. Et vocatũ
est nomẽ ei⁹ babel.q̃ ibi cõfusus est labiũ
vniuerse tre. Et inde dispsit eos dñs sup
faciẽ cũctaꝝ gẽtiũ gen.c.xj.ob qð babel i
terptat cõfusio.vñ babilõ.vl babilonia ci
uitas.vbi olim homies turrim hedifican
tes dispsi sũt missa diuinit⁹ cõfusiõe lin
guaꝝ int̃ eos.vñ babilõia. regio sm hug.
i deu. c.babel. ¶ Que°.xv.q̃d si dñs rex cõ
cessit ꝓuilegiũ ciuitati barch̃. vl ciuib⁹ ip
sius.q̃ appellatiõe ciuiũ cõtineant. et an
nouit̃ ciues recepti p⁹ꝓuilegiũ illo gau
deãt ꝓuilegio. vide p ja. de belloui. i auc.
q̃b⁹ mo.na.effi.le.coll.vj.i.q.ubi disputa
ta p eũ. ⁊ i.l. ciues. C. de ap.p bal. ⁊ i.l. ci
ues. C. de incol.li.x. p doc. de dcã vo ciui
tate bar. ⁊ ei⁹ ꝓheminẽtijs. vide qð scpsi.j
in vsa.lxxiiij.cechiã sup ꝟbo ad barchino
nã. ¶ Quero.xvj.q̃d si ciuitas ꝓmittat ali
quẽ citar̃ vt ciuẽ an ciuis efficiat.rñ° sic fa
cit qð nota.p bar.in.l.q̃dã cũ filiũ.ff.ð.ꝟ.
ob.i vlt.q. Quero.xvij.an dicat ciuis q̃ est
i vico.rñ° ñ. vt. C. ð. na. li. l. iij. vid ibi bar.
¶ Quero.xviij.an ciuis fcis ex pstõne ve
rus sit ciuis.adeo q̃ statuta loq̃ntia de ci
uib⁹ i illis verificent̃ rñ° sic talit̃ q̃ hij ta
les ciues origiarij vt. ff. de i ius vo. l. fz ⁊ si
hac. §. fz ⁊ si ius annuloꝝ. ⁊ hr̃ tenet chi. in
l. fi. C. de hijs q̃ ve. eta. impe. dic tñ bal. in
l. in vrbe. ff. de sta. ho. q̃ si ꝓsuetudo hz vt
ciues origiarij demũ ꝓuilegia habeãt. q̃
tales adoptiui nõ habebũt. qð tene mẽti
¶ Quero.xix.q̃d est hõ dictu. aliud é quẽ eẽ
ciuẽ. Aliꝰ loco ciuis haberi. nec nõ aliꝰ é
quẽ fore absentez. Aliud est vice absentis
haberi. hoc ⁊ aliud est meretrix. Aliud est
haberi loco meretricis. vt. l. meretrix. ff. ð
ꝟ. sig. ⁊ aliud é renũciatio. ⁊ aliꝰ é vice re
nũciatõis hr̃i. vt. l. i. §. ꝓtoz. ff. de no. oper.
nun. videbar in. l. si maritus sit in magi
stratu. §. i. ff. de adul. dic vt ibi ⁊ in. l. moz
is appellatione. ff. de. vb. sig. vbi per mo
dũ remissiuũ ð hõ aliquãtulũ p eũ. ¶ Que
ro.xx.nunq̃d assumptiõe ciuilitat⁹ ex pui

legio tollunt iura forēsia. Rñ° nō qꝛ talis assumptio se hꝫ accumulatiue non extinctiue vel ꝑmutatiue. ff. de sta. ho. l. ꝑuorū. ¶ Quero. xxj. q̄d si aliq̄s ē ciuis vel incola duaꝝ ciuitatū. qd̄ eē pōt. ff. ad muni. l. labeo. ⁊ ab vtraq̄ ciuitate eodē tꝑe vocatur ad munera. an cui⁹ ciuitatis munera subire cogat. rñ° q̄ ꝑor vocat ꝑfert vt. ff. de iudi. l. q̄ prior. ⁊ notat glo. in. l. ciues. C. de incol. li. x. ad quā glo. remittit ibi andreas de barulo. ¶ Quero. xxij. an filij rebellium qui nascunt extra ciuitatē sint ciues ipi⁹ ciuitatis. Rñ° nō vt. ff. de sta. ho. l. imꝑator. vide ibi bal. ¶ Quero. xxiij. ꝙ de filijs ciuiū bānitoꝝ. idē legit. tenēdo ꝙ patres banniti equiparent deportatis. Et qualr ⁊ qñ banniti deportatis equiꝑent. dic vt nota. ꝑ glo. ⁊ jo. fa. insti. q̄b⁹ mo. ius pa. po. sol. §. cū aūt. v. relegati. ¶ Quero. xxiiij. q̄d de filijs ciuiū q̄ ex ciuitatē a qua originē hñt patnā sunt ppl'ati. Nū q̄d habebunt ꝑ ciuib⁹ illi⁹ ciuitatis. videt ꝙ sic ꝑ. l. assumptio. §. vlti. ff. ad mūni. ꝯriū credo cū ibi nō soluāt ī talijs nec in q̄stijs. de hoc dic vt legl' ⁊ nota. ꝑ bar. ī all'. l. assūp° §. fili⁹ ja. de monellis. ¶ Quero. xxv. Ecce ꝙ rustic⁹ venit ad habitādū in quadaꝫ ciuitate. villa. vel castro. que iam erat debitis obligata. An in illis debitis contribuere teneatur. dic vt scꝑsi. j. ī vsa. lxxvj auc̄te ⁊ rogatu in. i. sup v̄bo filio. v. q̄ro h̄ de vna. q. ⁊c. ¶ Quero. xxvj. q̄d si illi q̄ sūt in ciuitate ciues ab origine si aliquo ꝑuilegio nō subeāt munera. An dicant municipes. dicas ꝙ hodie vtimur isto vocabulo large ⁊ impropꝛe vt q̄libet ciuis ciuitatis. Et impropꝛie dicat municeps. etiā si mūera nō subeat aliquo ꝑuilegio bar. in. l. i. ff. ad mūi. ¶ Quero. xxvij. vñ dicantur municipes. dicas ꝙ ꝑm ethīam vocali municipes dicunt quasi muneris ꝑticipes. ⁊ sic vides ꝙ ꝓpria significatio assumit ex ethīa vocabl'i bar. vbi supra d̄ quo vide ꝑ eū plene in repetitis. l. oēs ppl'i in tractatu statutoꝝ. ff. de iusti. ⁊ iur. ⁊. l. i. ff. de testa. ⁊. l. tigni. ff. de ver. sig. ¶ Quero. xxviij. ꝑm ja. de vallesica. an ciues possint impetrare ꝑuilegiū gñositatis. rñdeo sic. sed hñt se facere milites. j. annū. vt. j. ī curia montissoni dñi regis. P. iij. c. xxxij. qꝛ vt exꝑientia. ¶ Quero. xxix. ꝑm eum q̄d si aliqua mulier ciuis barch. peꝑit ī aliquo loco subdito ciuitati. an nat⁹ efficit ciuis bar. rñ° sic vt. l. q̄ ex vico. ff. ad mūi. ¶ Quero. xxx. ꝑz eū q̄d si aliq̄ mulier rustica q̄ est forte de remēça pariat ī ciuitate barch. et baptizat barch. an puer nat⁹ ⁊ baptizat⁹ efficiat ciuis barch. rñ° nō qꝛ certi sūt modi ꝑ quos q̄s efficit ciuis vt. l. ciues. C. de incol. li. x. ¶ Quero. xxxj. ꝑz eū q̄d si aliq̄s forēsis efficiat monach⁹ scti pauli barch. vel frat scti francisci isti⁹ ciuitatis. an sit ciuis barch. effect⁹ rñ°. sic vt ex de tēp. or. c. null⁹ li. vj. ⁊. l. ⁊ si is. ff. ad mūi. ⁊. l. de iure. §. fi. e. ti. qꝛ sic ꝑ adoptionē efficit ciuis sic ꝑ ingressuꝫ monasterij in ciuitate barch. situati. qd̄ monasteriū ingrediētē ī filiū adoptauit. ⁊ durāte adoptione durat ciuitatis. vt all'. l. ⁊ si is. ¶ Quero. xxxij. ꝑz eū. q̄d ecōuerso fili⁹ alicuius ciuis intrat monasteriū scti cucuphatis valleñ. an desinat eē ciuis. rñ° nō. qꝛ ꝑ monachationē q̄s nō ꝑdit iura ciuilia vt. l. deo nob. C. de epi. ⁊ cle. ⁊. l. filij. §. senatores. ff. ad muni. ¶ Quero. xxxiij. ꝑm eū an aliq̄s nat⁹ ex comitissa ⁊ ciue barch. ei⁹ viro efficiat ciuis barch. Et dic ꝙ lꝫ quātū ad seruitutē ⁊ libertatē filius sequat cōditionē matris. vt. l. partū. C. d̄ re. vē. tñ quo ad honores ⁊ munera. ⁊ ciuitatē sequit patris conditionē vt. l. i. ff. ad muni. Et iste est vnus casus de fallēcijs notatis in. l. ne diuti⁹ ⁊ in l. se. C. de agricol. ⁊ cen. li. xj. Et vide. l. diffinim⁹ eodē ti. ¶ Quero. xxxiiij. ꝑm eū. an appellatōe ciuitatis barch. ꝯtineat id qd̄ factū est ꝑt⁹ muros antiquos. ⁊ etiā id qd̄ factū est post muros dela boq̄ria. seu portalis d̄la boq̄ria. hec qō est mota per bar.

in.l.vrbis.q.vj.ff.de ver.sig. et sic vide ibi cām. ¶ Quero.xxxv.ſm eū q̄d si ciuis miles efficiat. An ꝑtineat ꝑuilegiū ciuibus barch. indulta .s. ꝙ possit se defendere ꝑ pedonez.rn̄° sic vt.l.eos qui.C.de excusa. mu.in fi.li.x.iuncta.l.falsa.ff.de condi.et de.creuit em̄ ei⁹ dignitas.⁊ honor. C. de silenc̄.l.iij.li.xij. ¶ Quero.xxxvj.ſm eū pone ꝙ fili⁹ ciuis vult effici miles a barone seu comite aliquo.⁊ nō a dño rege. nūq̄d pōt. Rn̄° sic ex quo pr̄ ei⁹ fuit ciuis ⁊ ip̄e ē ciuis.q̄ ciues militibus equiparant̄ vt h̄ ⁊ in mltis cōstōnib⁹ habet̄ paritas inter ciues ⁊ milites.lz videat̄ tex.incōtrariū.j in pace.in xp̄i noīe notū sic cunctis edita apud trachām.§. jtē statuim⁹ ꝙ null⁹ faciat aliquē militē.sed ibi loquit̄ i casu singulari ⁊ sepato. ¶ Quero.xxxvij.ſz eū. an senex poss t effici miles.videt̄ ꝙ nō.cū nō habeat spaciū.xxx.annoꝝ sumēdi miliciam vt.s̄.vsa.ꝓxi.jtē qꝛ nō possit ire in hostem ⁊ caualcatā vt req̄rit vsa⁹.s̄.ꝓxi. scriptus cū sit senex ⁊ d̄ ista etate videt̄ loqui l.i.C.de alletis li.x.Sed dic ꝙ miles effici pōt ⁊ habebit ꝑuilegia militie. ⁊ tenere pōt feudū. de quo faciet seruiciū. Esto ꝙ ꝑsonaliter nō possit laborare. ¶ Quero xxxviij.ſm eum q̄d si q̄s vult renūciare ciuitati ⁊ ꝑuilegijs ei⁹. nolēdo esse ciuis. q̄liter emēdabit̄.si vulneret̄. vel occidat̄. Et licet hoc facere nō possit ciuis vt.l.i.C.si curialis.relic.ciuitate.li.x.tn̄ in ꝑiudiciū ei⁹ emēdabit̄ vt rustic⁹.qꝛ renūciauit i q̄ntū in eo fuit vt.l.penul.C.de pac.⁊.c.si diligenti ex̄.de fo.cōpe. Et vide Gm in speti.de censi.§.i.v̄.jtez pone. Et de materia huius glo.⁊ cōtentis in eadē vide jo. de lin⁹. in.c. radulphus ex̄. de rescp̄tis ja. de vallesica.predict⁹.qui.a.s̄.q.xxviij.hucusq̄ inclusiue hic ponit ꝑdicta.q̄ mēti sunt tenēda.⁊ ita memorie tue recomēda illa. ¶ Quero.xxxix.an ꝑsbiter vel cleric⁹ possit vel debeat reputari de vniuersitate ciuium.rn̄° sic vt.ff.de cōdi.⁊ de.l.falsa.§.i. ex̄.de fo.cōpe.c.dilecti.sic̄ eccl̄ie sūt de corpore vniuersitatis sic ⁊ ip̄i bal.in li.feu.d̄ vas.mili.qui arma belli deposuit. ¶ Quero.xl.an forensis ꝑbendatus barch. vel qꝛ effect⁹ est prior sancti pauli eiusdē ciuitatis vel prior sancte anne ciuitatis ꝑdicte dicat̄ ciuis.vide de hijs ⁊ pluribꝰ alijs q̄stionib⁹ materiā ciuitatēsem tangētib⁹. ꝑ bar.in.l.i.ff.ad muni.ꝓ h̄ facit in simili qd̄ scripsi.s̄.e.glo.in.q.xxxj. Ad hoc adde etiā qd̄ scrips.j.i vsa.xxij. vna queq̄ mulier sup̄ v̄bo ſm valorē in.q.penul.⁊ fi. Et burgenses.sub.eo dicti qꝛ morant̄ in burgis.ad hoc facit tex.in.l.in noīe dñi circa ꝑn. scd̄e colūp.ibi ⁊ burgēsis ostendit̄ ⁊c̄. C.de offi.ꝑfec.ꝑto. affri.⁊.j. in vsa°. lxxv. Si q̄s iudeo.ibi menia nr̄a vl̄ burgos ⁊c̄ ja.calis. ¶ Et nota ꝙ burgēsis a burg⁹ qd̄ idē est ꝙ castra.crebra siue.densa.aut cōtigua qꝛ ꝑ limites habitacula ꝯstituta burgos vulgo vocant ꝓ h̄ vide qd̄ scp̄si.j.i vsa. clij. castrū sup̄ v̄bo opiduz ibi burgus est loc⁹ ⁊c̄. ¶ Sz q̄ro. q̄ sint ista castra crebra siue dēsa.ac ꝯtinua.dico ꝙ dom⁹ siue habitatōes. q̄ i burgo ex edificijs parietum crebroꝝ st̄ ꝯstitute ⁊ seu hedificate. nā sic̄ creber paries circuit domū.i.mlti parietes.ita pl̄es dom⁹ siue hitatiōes circuūt. pulcrificāt.⁊ faciūt villā pulcrā ⁊ amenā ꝓut ē villa ꝑpiniāi.ꝑ quā tot⁹ cathalōe ꝑncipat⁹ quā pl̄ime decorat̄.⁊ nō ē miꝝ. qm̄ ip̄a d̄ se mltū notabil̄ ē ⁊ famosissima. nā ibi int̄ cetera burgēses sunt maiores ⁊ honorati.⁊ hij gaudēt ꝑuil̄io h⁹ vsa.nec n̄ deaurati icedūt ⁊ alijs vtūt̄ ꝑeminēcijs.sicuti ciues honorati bac̄.ilerde.dertuse.⁊ gerūde.st̄ ēt ibi alij burgēses.vt puta mercatores ⁊ isti st̄ medij.alij v̄o st̄ īfimi.vt carnicerij.fornerij.ortolāi.formtarij ⁊ mistrales ⁊ isti oēs tā mercatores q̄ alij n̄ gaudēt ꝑuil̄io vsatici h⁹.talit̄ ꝙ placitent̄.iudicētur.⁊ emēdent̄ sic̄ milites.ꝓut burgēses. honorati ⁊ maiores hoc hn̄t ꝑiuilegium

indubie.ſ.ꝙ placitarī.iudicarī ⁊ emēdā
tur vt milites.qđ nota.¶ Sz q̄ri ſi burgē
ſis honorat⁹ vel maior ledat burgēſez mi
norē.nūq̄d eſmēda hꝫ ptēta fiet p burgēſez
honoratū vel maiorē burgēſi minori.p hꝫ
vide qđ in ſil'i ſcp̄ſi ſupra ī eodē vſa.ī glo.i
in.q.vltima dic vt ibi.¶ Unū tm̄ circa hu
ius villam perpiani non omitto videlz ꝙ
mꝫltifarie aduertēdū eſt.ꝙ inꝫ ceteras no
tabiles p̄heminētias.q̄bus dcā inſignis
villa ypiniani p̄decorarī.ibi.ſ.ī capite ip̄i
us fūdatū ē qđdā ſolēne caſtrū crebrū.ma
gnificūq̄ ⁊ ſingulariſſimū.⁊ vbiq̄ terra
rū ptali gñal'r habitū pariꝫ ⁊ vulgaritū.
cūq̄ ip̄m caſtrū nō ſolū terre roſſiliōis.ſz
etiam eiuſdē p̄ncipat⁹ cathalōie ac toti⁹
rei publice ip̄i⁹ianua ſit ⁊ clauis ꝓptereā
q̄ oporteꝫ ꝙ ſub fidelib⁹ clauigeris ⁊ ſeu
cuſtodib⁹.q̄ admin⁹ orīūdi ſint ⁊ natura
les ac ppl'ati ꝺ fcō ī ip̄o cathalōie p̄ncipa
tu teneri ꝺz ⁊ cuſtodiri ꝓut p ꝺi gr̄az tene
tur aſſidue ⁊ cuſtodirī.nā ibi mai⁹ē pic'm
ibi cauti⁹ ē agēdū.vt.ff.ad carbo.l.i.§.ſz ⁊
ſiq̄s.xlij.di.c.q̄ſcam⁹.⁊ de el'c.c.vbi li.vj.
al's ſi ſec⁹ fierit eēt ꝺ illꝺ qđ ſcp̄ſi.j. in vſa.
lxxvj.aūcte ⁊ rogatu ī.i.v.nā leges ſup ver
bo.ſuo honore.v.i.⁊.ij. cui⁹ inꝺ̄riū aliq̄d
nullaten⁹ fieri pōt.cū eſſz ꝺ cōſtōnē catha
lonie gñalē.vt ibi habeꝫ.vide dic ⁊ fac vt
ibi.de caſtro aūt q̄d ſit.dic vt ſcp̄ſi.j. ī vſa.
lxxiij.rochas ſup vbū neq̄ caſtꝝ ī.q.vl.Et
ꝺ hijs q̄ ad caſtrū cuſtodiēdū nēcia ſunt vi
de qđ ſcp̄ſi.j.ī vſa.clij. caſtrū in glo.i.⁊ de
caſtro in glo.ij.¶ Juxta hūc vo vſa. q̄ro
ſm̄ ja.calis.an ciues ⁊ burgēſes in cauſis
criminalib⁹ p fiſcū poteſtatis ſeu dñi regz
eis motz placitarī ⁊ iudicarī vt milites.
Et videꝫ ꝙ ſic.qm̄ ſub iſto vbo placitari
hic poſito iudiciū criminaliū motū ptine
tur.vt.ſ.in vſa.iij.cū dōn⁹.⁊.j. in vſa.crij.
mariti ⁊ vxores.⁊.xv.q.iiij.c.placita.con
trariū tm̄ puto.⁊ hoc clare oſtēdit hic tex.ī
fi.in eo qđ ibi adicit.ꝙ ad poteſtatē eſmē
dent vt valuaſores.nō ei repetēdo adicit
ꝙ ad poteſtatē placitent ⁊ iudicent vt vaſ
uaſores vl' milites.nec ob.rō ī p̄riū allega
ta.qm̄ vbū int̄ ſe ꝺ adiectū tollit ip̄z ⁊ ei⁹
effectū.⁊ bñ.¶ Queꝰ hz eū an ciues vl' bur
gēſes ī cauſis ciuilib⁹ cū ptāte ſeu dño re
ge placitent ⁊ iudicent vt milites.Et bre
uit̄ etiā puto ꝙ nō.ex eo qz tex. hꝫ ī fine vſa
tici tm̄ de vno.ſ.de eſmēdatōe adicit.⁊ ſic
de alijs.ſ.de placitis ⁊ iudicijs denegare
videaꝫ.vt.l.cū p̄tor.ff.de iudi.cū ibi nota
tꝫ.ja calis p̄dict⁹.Placiti.ſub.quo ad litiꝫ
ſeu cauſe ordinationē iuꝝ vſa.xxiiij.placi
tum mādeꝫ.j.e.cū ſp.ja. calis. vide qđ ibi
ſcp̄ſi ī glo.ij.Judicati.ſ.quo ad litis deci
ſionē iuꝝ vſa⁽ᵐ⁾.lxix.jtē ſtatuerūt.j.e. cū ſp.
ja.calis de hui⁹ etei vbo iudiciū quot mo
dis ſumaꝫ.dic vt ſcp̄ſi.j.ī vſa.lxxx. iudiciū
ī curia datū ī glo.ij.ī nota.ij.atq̄ emēda
ti.ſub.ſ.eſmēdis ī trib⁹ al's q̄nq̄.ſ.primiſ
vſatiꝫ taxatiꝫ ⁊ ordiatiꝫ.⁊ p offenſis ſiue iu
rijs ibidē ſpecificatiꝫ ja.cal'.¶ Et nota.ꝙ ī
oīb⁹ eſmēdis debilitatōuꝫ vtimur ī curia
regiꝫ tā ī ciuib⁹ ⁊ burgēſib⁹.q̄ ī baiulis.q̄
ēt ī ruſticiꝫ.ꝙ fit extimatio ad arbitriū iu
dicis.īſpectiꝫ oīb⁹ q̄ ī glo.antiq̄ h⁹ vſa.ꝓtiꝫ
poſita ſup vbo emēdati p⁹ ⁊reni.Milites
¶ Nota ꝙ ciuis ⁊ burgēſ ⁊ miles eq̄l'r emē
dāt.Miles vo emēdaꝫ p mortē.xij. vncijs
auri vt.ſ.ī vſa.v.vt q̄ interfecerit.§. militē
vo.ſol⁹ tm̄ ſucceſſor pōt hꝫ petere vt.j. ī vſa.
cj.de cōpoſitiōe.ad poteſtatē.v. ⁊ eſt ſcōa
ps.Et dic poteſtatē.i.comitē bar. ac regē
aragōe.ex quo vbū ptātem hic in ſingula
ri nūero ꝓferꝫ.p hoc facit qđ ſcp̄ſi.j.ī vſa.
xcj.aūcte ⁊ rogatu.ij.ſuper verbo ad pote
ſtatem.¶ Et nota.ꝙ hic.v.videꝫ loq̄ extra
maꝫiā p̄cedētium ⁊ ſequentiū vſaticoruꝫ
quia p̄cedentes ⁊ ſequētes vſatici vſq̄ ad
vſa.oīes homīes loquunꝫ de eſmendis
pti leſe fiendis.hic de eſmēda poteſtati fa
ciēda vl' dic ꝙ hic loquiꝫ ꝺ illa tertia q̄ ha
bent ſeniores de eſmendis ſuoꝝ hominū
leſoꝝ.vt.j.in vſa.cij. de oīb⁹ hominib⁹.
vel dic hūc.v. loq̄ qn̄ in cōtumeliam ⁊ in

iniuriã ptãtis fcã eſt leſio. ⁊ ſic fit eſmẽda poteſtati. nõ tanꝝ ptãti. vel ſenioꝛi. ſz tãꝝ leſo ⁊ iniuꝛiato. ⁊ hec placet ja. de mõ. iu. ¶ Nota etiã q̃ hic. ỽ. vult hoc dicere. q̃ q̃ interficit. vel dãpnũ dat ciui poteſtas ꝓ inde puniet malefactoꝛez. vel dãpnũ inferentẽ. ac ſi vaſuaſoꝛẽ interfeciſſet. vl̃ dãpnũ ſibi intuliſſet. Et tũc bñ ſequit vſatz iudei. q̃ ad volũtatem ꝓncipis ſeu ptãtis emẽdanꝯ. ſi foꝛi facturã paciant ꝓ aliquẽ vel hic. ỽ. denotat dr̃iam inter ciuẽ ⁊ militẽ. Nã in milite vulneꝛato nullã emẽda fit ptãti. ſz ꝺ ciue ſic vt ħ. differt ẽt. j. ĩ vſa. cij. ꝺ oĩbꝫ hoĩbꝫ. ꝯ. all̃. ĩ vſa. xxvij. batapa. ⁊ in vſa. lv. Alij quoq; milites. ⁊ ĩ vſa. lvj. ſa cramẽto burgẽſiũ. differũt etiã q̃ in vſati cis nõ repit ciuẽ poſſe habere feudũ. miles ỽo ſic. ĩmo eſt feudũ de milite dictũ vt. j. ĩ vſa. cxxxvj. miles ỽo. ⁊ in vſa. lxxx. oẽs homines ja. de valleſica. ¶ Quero de qua eſ mẽda loquat̃ in hoc. ỽ. ad ptãtẽ. Et dicas breuit̃ q̃ glo. finalis antiq̃ hic intelligit vt ex mẽte eiꝰ colligit̃ q̃ textꝰ loquat̃ de eſmẽda illiꝰ tertie ptis. quã poteſtas ipius compoſitiõis haberet iuꝝ vſamꝰ. cij. de omnibꝰ hoĩbꝰ. j. e. cuiꝰ glo. opinionem ĩ caſu huiꝰ vſa. tene. ja. calis. quẽ vide hic laitus ſup ħ in. q. penul. q̃ incipit. q̃ro hic iuꝝ finem ⁊c. ¶ Quero. a quo ꝺz hr̃e ptãs iſtaz tertiã ptẽ eſmẽde. an a peuſſo vel a peuſſoꝛe glo. antiqua diſtinguẽdo rñdet hic. ſed tu dic ſiue diſtz. q̃ ꝺcãz tertiã ptẽ habebit dñs ab eo q̃ dampnũ itulerit. ⁊ nõ ab eo qui dampnũ vel iniuriã paſſus eſt. qñ ipſe q̃ paſſus eſt totã habebit emẽdaz ar. C. de litigz. l. vltima. ⁊ ar. j. in all̃. vſaꝰ. cij. de oĩbꝰ hominibꝰ. bernardus lunes. Clero. ꝓ ſed. ſic ſummit̃. j. in vſa. xij. baiulꝰ interfectꝰ. ỽ. ignobilis. vide qõ ĩ eodẽ. ỽ. ſcripſi in glo. ij. Sicut vaſuaſoꝛes. cõtra. ꝯ. e. vſa. i. ℞°. ſo. ibi loquit̃ de emẽda. q̃ pti leſe fieri ꝺz. hic ỽo de emẽda fiẽda dño regi vt comiti barch̃. vel dic ꝓut q̃dã itelligũt q̃ hic loquit̃ quãdo ab extraneo dãpnuz datum eſt. ibi qñ interſe. quare ſecus. bertandus de ſeua. tu ỽo dic q̃ ſiue a ciue. ſiue ab extraneo dampnũ cui datuz fuerit habet locũ eſmẽda hic ĩ. i. ℞°. poſita. ꝓ hoc notabiliter ſcpſi. ꝯ. e. ĩ glo. i. in. q. quero qualiter hoc ỽbũ inter ſe ⁊c. in hoc concoꝛ. Rꝰ baliſtarij.

Udei ceſi. ij. Caſus. ad volũtatẽ ptãtis. i. regis vt comitis barch̃. ceſio. vulneratio. captio. debilitatio. ⁊ interfectio iudeoꝝ eſmendat̃. h. d. vide textũ Judei. ¶ Nota q̃ ar. ſuperioꝛis ꝓti. ỽ. ad poteſtatẽ dicunt quidã q̃ poteſtas ex ſuo mero officio poteſt inqrere. et punire leſionẽ iudeis illatam ꝓut in hoc vſa. continet̃. Sed ru dicas q̃ aut leſio iudei fit in contumeliã poteſtatis. ⁊ tũc poteſtas. non vt poteſtas. ſz vt leſus hz eſmẽdam hic contentã vt all̃. ꝯ. ꝓti. ỽ. aut leſio non fit ĩ iniuriã poteſtatis. tũc tpis leſus vel eius ꝓpinq̃ habẽt eſmẽdã. ⁊ ſic loquitur de eſmẽda leſi. ſicuti ⁊ ꝓcedẽtes. ⁊ ſubſequentes vſa. vſq; ad vſa. xxiij. oẽs hoĩes. j. e. ja. de mõ. iu. ¶ Et ſic nota de iiuria iudei exꝑmiſſ. q̃ ſi fit in ꝓtumeliã dñi. dñs hz eſmendã. alꝫ hz iudeus vel ꝓpinq̃. idẽ chi. in. l. ſi nõ cõuicij. q. iiij. C. de iniuꝝ. et l. i. §. i. ff. e. ti. ¶ Sed q̃ro q̃ iſtaꝝ opinionũ ja. de mõ. iu. in ſua diſtinctz. ꝯ. poſitaꝝ ſeruari debeat. dicas q̃ ſcda. qñ iſte vſa. loq̃tur de eſmẽda. q̃ applicat̃ iudeo iiuriato. vl̃ eiꝰ heredibꝰ ꝓpinq̃s qñ eſt interfectꝰ iudeus iuꝝ vſa. cj. de cõpoſitõe. j. e. ꝓima ỽo opio ſiue itellectꝰ ja. de mõ. iu. nõ placet talis iuꝝ ea q̃ ſcpſit ĩ vſa. ꝓti. quẽ vide hic latiꝰ de hoc ĩ. §. vlteriꝰ q̃ro cui applicet ⁊c. ¶ Quero. ij. an iſta eſmẽda habeat fieri a quocũq; cedente. vulnerante. debilitãte. ⁊ interficiẽte iudeos. Et breuiter glo. antiqua ꝺtermiat̃ ħ vnico ỽbo q̃ ſic. ¶ Quero. iij. an huiꝰ determinatio ſimplr̃ ſit vera. puto q̃ nõ. ſz cũ limitatõe. quã remitꝰ

tendo ponit hic ja. calis. quę ſequere: cuꝫ
ꝛ in hijs adhere. ꝛ ſta cū eo. ¶ Quero. iiij.
quoꝫ dñio iudei vel ſarraceni ſubliſtāt in
cathalōia. dic vt. j. i curia barch. dñi regis
P. ij. c. l. jtē q de iudeis ꝛc. ¶ Quero. v. vñ
dicaſ iude⁹ dic vt ſcꝑſi. j. in vſa. cxxxiij. deiq
ſuꝑ vbo xp̄ianoꝝ. ꝛ i vſa. cxviij. hoicide. v.
anathematizati ſuꝑ vbo iudei in. i. nota.
¶ Quero. vj. pone licētiā marchandi. ꝛ pi
gnorandi inuēta manifeſta iuſticie fati⁹
ca ꝫ aliquā villā vel locū cōceſſa eſt. an ꝓ
pter hoc iudei illius ville ſeu loci poſſint
pignorari ſiue marchari. dicas vt ſcꝑſi. j.
in vſa. ciiij. ſi q̄s hoies in glo. iij. in. q. rij.
¶ Quero. vij. an iudei ſint in pace ꝛ treu
ga. rñ⁹ ſic. etiā cum reb⁹ ꝛ poſſeſſionib⁹ ſu
is. vt. j. i pace. hec eſt pax quā dñs P. dei
gr̄a. §. ciues vero. ꝛ in pace ad honoꝛez in.
ij. §. jtem ſub hac pace ſint oēs iudei. ꝛ in
pace. in xp̄i noīe. ſit oībus manifeſtū. §. ci
ues vero. ꝛ in pace notū ſit cūctis. §. jtem
ſub hac pace ſint iudei. ¶ Quero. viij. An
xp̄iani debeāt iudeos bonis ꝓpꝛijs ꝓua
re. rñ⁹ nō ſed ſarracenos poſſum⁹. ꝛ hꝫ ideo
q̄ poſſident loca nr̄a. nā totus mūdus fu
it ſub xp̄o ꝛ locū habuit illud. in oēm ter
ram exiuit ꝛc. Arch. c. ij. ꝛ li. vj. ꝺ el'c. c. fun
dameta iuꝝ ꝑn. ꝛ p̄s. xviij. Celi enarrāt.
Ad idē. xj. q. iij. c. ertimāt in fi. Sed ſame
vbi ſarraceni vellēt nobis reſtituere loca
nr̄a nō debem⁹ eos interficere. ſic nec iu
deos. Arch. in. c. ſi de rebus. xxiij. q. vj. in
glo. adde ſi tñ eccleſia ꝛc. ¶ Quero. ix. An
iudei pagani vel heretici poſſint xp̄ianos
accuſare. aut vocē infamatiōis eis īferre.
rñ⁹ nō vt. ij. q. vij. c. pagani. rō q̄m int̄ fide
les ꝛ infideles ꝺꝫ eſſe ꝛ eſt diſtrictio i mul
tis. ꝑ⁹ in accuſatiōe ꝛ teſtimonio. vt in. q.
iiij. c. i. ꝛ in dicto. c. pagani. ꝛ in. c. ibi ſe.
ſcꝺo. i cōiugio. xxviij. q. i. c. jam nūc ꝛ. c. ſic
eñ. ḱtio in cibis. xxviij. q. i. c. null⁹ ꝛ. c. oēs
q̄rto i cohabitatiōe. xxviij. q. i. c. iudei ꝛ. c.
ſepe. v. in ieiunio de. ꝺe. di. iij. c. ieiuniū.
vj. in p̄ſcriptiōe. q̄ iudei vel pagani non
poſſunt p̄ſcribere ꝫ xp̄ianos. q̄ melio⁹ in
uenies diſtictū. xvj. q. iij. porro. arch. i alr̄.
c. pagani i ꝑn. adde q̄ ſcꝑſi. j. in vſa. cxviij
xp̄iāi ſuꝑ vbo ſarracenis. v. ſꝫ q̄ro. ꝛ. v. ſe.
¶ Quero. x. an iude⁹ ad diē ſabbati cōue
niri poſſit. rñ⁹ nō vt. C. de iudeis. l. die ſab
bato. ¶ Quero. xj. nunq̄d iudeus eadē die
ſuos debitores poterit cōuenire. rñ⁹ nō vt
i dcā. l. die ſabbato. ¶ Quero. xij. an iude
us p̄ procuratoꝛē poterit dcos ꝺbitores die
ſabbati in iudicio ꝓuenire rñ⁹ nō faꝯ ad ꝫ
l. die ſabbato palle. ibi ex iterpellatiōe iu
deoꝝ. nā cū q̄ꝺ phibeaſ. ꝛ id ꝙ quod ꝓueni
tur ad illud. nā nichil refert q̄ꝺ ex eq̄ppol
lentib⁹ fiat. C. de inſti. ꝛ ſubſti. l. ſi mater
¶ Quero. xiij. q̄ꝺ ſi xp̄iani cōpromittāt i
iudeū. nunq̄d valebit tale cōpromiſſum.
rñ⁹ ſic. ſed erit ei⁹ dictū ꝙ ordinariū iudi
cem execūtiōi mandandū vt. C. de iude
is. l. iudei romano. dicas q̄ nō ſolū de ei
us dcō ſiue ſnia arbitrali. ſed etiā de oīb⁹
alijs cōpromiſſet. ꝛ ſentēcijs arbitralib⁹
ordinarij iudices in cathalōia ſus redde
re tenenť. vt. j. in curia montiſſoni dñi re
gis alfonſi. ij. c. xix. jtē q̄ teneant ꝛc. quod
ca⁹ confirmať ꝛ ꝺclarať i ḱtia curia bar. dñi
regis ja. ij. c. xj. jtez ordinam⁹ q̄ ca⁹ fem̄ ꝙ
dcm dñm regē alfonſum ꝛc. nec nō. c. xj. ō.
prī. allegatū cōfirmať. ꝛ ei addiť in curia
gerūdeñ. ipi⁹ dñi regis ja. ij. c. xvj. jtem ſta
tuimus q̄ ca⁹ fem̄ ꝙ nos ꝛc. cōfirmať eti
am ꝫ ca⁹ i curia Mōtiſſoi dñi regis P. ter
cij. c. xxvj. cōfirmātes ꝓſtitutionē ꝛc. adde
q̄ ſcripſi. j. in vſa. xxviij. de oībus nāq̄ cō
munib⁹ cauſ. ꝺ. aliud in glo. i. in. q. xiiij.
xv. ꝛ xvij. ¶ Quero. xiiij. an iude⁹ pupilli
xp̄iani tutoꝛ eſſe poſſit. Rñdeo ſic vt. ff. de
ercu. tu. l. ſpadonē. §. ſi añt. ꝺ. iudei. ratio
q̄ tutela magis onerat quā honoꝛet. non
añt ꝓt facere ea ꝓpt̄ q̄ inq̄narēť. i. pollue
retur cult⁹ diuinus. vt miſſam ꝛ aliud di
uinum officium xp̄ianoꝝ exercere. Et de
huius materia tutele vide. quod le. ꝛ ſcri
pſi. infra. in vſa. cxv. tutoꝛes. ¶ Quero. xv.

pone q̄ iudeꝰ cõmittit homicidiũ fugiſt ad eccl̃iã. nunq̄d dz defendi ſi vult bapti/
zari. rñ° nõ q̄ p̄ſumit̃ q̄ nõ facit ex deuo/
tiõe. ſz vt poſſit vitare penã crimis cõmiſ/
ſi. C. de hijs q̄ ad eccle. confu. l. i. ¶ Quero
xvj. an iudei ſint ſerui captiui. ita q̄ p̄ p̄n/
cipẽ vt comitẽ barch̃. poſſint vẽdi ſeu alie
nari de iure ja. de vallelica mouet hic. q.
hãc. ⁊ tenet q̄ non. ¶ Quero. xvij. q̄d ſi iu
deus relicta fide ſua efficiat̃ ſarracenꝰ an
ſit de iure p̄ comitẽ barch̃. puniẽdꝰ dñs ol
dra. in. q. i. tenet q̄ nõ. quare vide cum ibi
more ſuo multũ glorioſe allegãdo ⁊ decl
dẽdo. de hac ⁊ pl'ibꝰ alijs queſtionibus p
huiꝰ materia faciẽtibꝰ vide hic p eũdẽ ja.
de vallelica. ⁊ p me. j. ĩ vſa. lxxv. Si q̄s iu/
deo ĩ glo. iij. ⁊ ĩ glo. v. nec nõ de iudeis eti/
am vid̃ qd̃ ſcp̄ſi. j. ĩ vſa. lj. iudei iurẽt ĩ glo.
i. in. q. iij. ⁊ ĩ vſa. cxxix. ſtatuarũ ſ. quãdõ ſit
per v̄bo duo teſtes ĩ. q. q̄ro ex. ter'' cũ non
nllis alijs. q. ibi ſeq̄ntibꝰ ⁊ ĩ vſa. cxxj. ſilr
nẽpe ĩ glo. iij. v. ſz q̄ro. C eſi. ſ. cũ armis fer
rũ nõ habẽtibꝰ ad nocendũ vt. ſ. ĩ vſa. vj. ſi
q̄s ſe miſerit. ¶ Et nota q̄ hic aliq̄ hñt ceſ
ſi cũ duplici. ff. ⁊ male. nã ceſſi deſcẽdit a
cedo. is. ceſſi. ceſſũ. i. dare locũ. ⁊ conſtruit̃
cũ actõ ſolum vt do locum. q̄ñq̄ cũ dtõ et
actõ vt do tibi locũ. omiſſis alijs ſignifi/
catõibꝰ tã breuitatis. q̄s ĩ deri. videre po/
teris. ⁊ ibi te remitto. ceſſi v̄o deriuat̃ a ce
dõ. is. cecidi. ⁊ nũq̄ cicidi. cedere ceſuz cũ
vnico. s. i. v̄berare ferre. vt incidere. inde
hec cedes. dis. i. mors. ⁊ hec ceruix poſte/
rior ps colli. ſic̃ anterior gula. q̄ ibi inci/
dunt̃ capilli. q̄ñ aũt ceruix dicit̃. q. cerebri
via. q̄ p illã partẽ cerebrũ ad medullã ſpi
ne dirigit̃. ſm hug. ĩ deri. ceruix etiã acci/
pit̃ p ſuꝑbia. ⁊ maxie in pl'ali. ⁊ q̄ñq̄ etiã
in ſingulari iob. c. xv. cucurrit aduerſus
eũ erecto collo. ⁊ pingui ceruice armatus
in catholicon. ⁊ dic ceſi. i. v̄berati. vl' ceuſ
ſi intellige a quocunq̄ gñaliter. ſm glo.
vulnerati. ſ. cũ armis in ſe ferrum habẽti
bus adnocendũ vt. ſ. in vſa. v. vt qui inter

fecerit circa ſi. ⁊ ibi vide ja. calis. C apti.
Non ſic gñaliter de omni genere captio/
nis intelligat̃ ar°. l. de p̄cio. ff. de publicia
na. vide q̄ñ le. ⁊ ſcp̄ſi. j. ĩ vſa. xiiij. debilita/
tio. v. captio. Debilitati. ſ. ĩ mẽbris vt. ſ. ĩ
vſa. vj. ſi q̄s ſe miſerit. v. ſi autẽ inciderit.
vide q̄ñ le. ⁊ ſcp̄ſi. j. in alle. vſa. xiiij. debili
tatio. i. ℞. Interfecti puta palã vel occul
te iugulãdo ſtragulãdo. p̄cipitãdo. vel ſa/
xo. vel fuſte vel lapide p̄cuciendo. vel ali/
quo alio telo. vel veneno necando. cũ hic
textus gñaliter ⁊ indiſtincte loquat̃. et p
conſeq̄ns gñaliter de oñi interfectiõe ſit
intelligẽdũ iux. l. i. §. occiſorũ. ff. de ſena.
cõſul. ſpllei. ¶ Et nota. q̄ vltra extimatio
nem vſat̃ q̄ per pacẽ non poteſt peti. poſ/
ſunt alia dampna peti. q̄ iuxta etatez in
terfecti ⁊ cõpotum. l. hereditatuz. ff. ad. l.
fal. debet cõputari ⁊ extimari vita ip̄ius
interfecti. quo facto tũc ſub certo poterit
videri p q̄ntum ip̄s viuere poſſet. p hoc vi
de q̄ñ le. ⁊ notat̃ per bar. ⁊ alios ĩ dicta. l.
hereditatũ. jtẽ poſſet allegari etiaz p p̄te
filij vel aliquor̄ p̄pinquorũ interfecti. q̄
erat bonus artifex ⁊ fuiſſet lucratus tñ. ⁊
ſic hereditas fuiſſet augmẽtata. jtẽ q̄ pro/
pter eiꝰ mortẽ amiſſum fuit vnũ violariũ
vel q̄ magis cito amiſerit. q̄ erat emptũ
ad vitam eius ⁊ alterius. de hoc in ſpe. ti.
de iniuſt. §. ij. circa p̄n. idẽ ja. calis in dire/
ctorio pacis. x. dubio. q. xxj. ⁊ dubio. xj. in
formis. ⁊ dubio. vj. in. q. ij. v. ſubiciamus
hec eñ extima vt dictũ eſt peti nõ poteſt
per conſti. pa. ⁊ treu. vt in alle. directorio
pacis du°. vij. q̄ eſt emẽda p̄ſone debita p
l. patrie. ⁊ nõ dampnũ in patrimonio. ſz
alia dampna ſic. in quo intereſſe veniunt
omnia dãpna p̄uia rõne cõtingẽtia vt no
tat̃ in ſil'i p hẽ. bo. i. c. iter cetera ex. ō p̄bẽ.
ja. de mõ. iu. tenet p̄. j. ĩ vſa. xiij. ruſtic̃ in/
terfect̃. ja. v̄o calis in. q. ſi. idem tenet q̄ñ
hic eſt dictũ. ſ. ĩ p̄n°. huiꝰ note ⁊ bñ. idem
tenet in ſuo directorio pacis. vj. dubio in
q. iij. quod menti tene. Ad volũtatẽ pote/

ſtatis. Et dic voluntatē.i.arbitrium vt.ſ. i vſa.lxxxj.iudicia curie circa fi.vbi qđ ibi ſcpſi i glo.fi.ītē dic ptāt⁹.i.comit⁹ barch̄. ꝑ nūc reg⁹ aragōe. Et quo ī ſinglari nūc ro fit ħ mētio de ptāte.ītelligat⁹ ꝑ excellē tiā ð comite barch̄.ꝑ ħ vide qđ remiſſiue ſcpſi.ſ.vſa.pri.v. ad ptātē ſup eodē vbo i pn. ¶ Sz q̄ro nūqđ hec volūtas poterit cē i ifinitū vl ī nimiū. dic ja. de mō.iu.ꝙ nō ſz arbitrabit⁹ vt bon⁹ vir. Attēta q̄litate le ſiōis.ꝛ leſi.ꝛ diuitijs etiā ledētis attētis. ꝑ ħ vide qđ ſcpſi.j.ī vſa.lxviij.ꝓnceps nā ꝙ.v.ꝛ q̄.ī glo.ij.ī.q.ſz q̄ro fm ja.ð mō.iu. ꝛc.jdē hic ja.calis.in.q.q̄rit hic ja.de mō. iu. Nūqđ ꝛ volūtas ꝛc. ¶ Quid ſi arbitre tur ꝛ male. dic ipe ja.ꝙ recurrēt ad arbitri um boni viri.ff.ꝑ ſo.l.ſi coīta ꝛ.l.ſi ſocie tatē ꝛ de op.liber.l.ſi libert⁹.ꝛ.C. de ꝓhē. emp.l.fi.ꝛ.ff.dele.ij.l.i.ꝛ de regu.iuſ.ī pſo nā.§.gñaliť.qđ intellige fore vex ſi aliqs iuder ptātis male arbitreť.ſz p⁹.treni dic qz hic videť īuere ꝙ ħ nulli alij ptineat. niſi ad ptātē. iō ſequiť. Sz ſi ipe ptās id faciat.cū non habeat ſupiorē. non credit idē ja.ab eo recurrēdū ad arbitriū bōi viri ſic nec ab eo appellareť. qz talis recurſus ſpēs eſt appellādi.ff.de arbi.l.nō diſtīgue mus.§.cū quidā ja.de mō.iu.q.§.pro hoc vide.p⁽ⁿ⁾.ja.in ſuo libello ti.lxviij.de recur ſu ad arbitriū boni viri ꝛ ꝑ ino.hoſti.ꝛ ali os in.c.q̄nta vallis eſt de iuſiuſ.ja.vo ca lis circa hec dic diſtīguēdo hic ꝛ bñ.ī que ſtiōe q̄rit vlteri⁹ ꝛc. Et eſt vlti.qō ab eo hic poſita.qz aut ꝓnceps cathalōie ꝑ ſe ꝛ ſuā ſnīam.declarauit volūtatē ſuā.ꝛ tunc dic ꝙ ab eius ſnīa ſeu declaratiōe volūtatis nō poterit appellari vt.l.i.ff.qui ꝛ a qui bus ap.nō l⁹ ſz ab ea poterit ſuplicari vt. l.ſi q̄s aduerſus.C.de ꝑci.impa.offe.ꝛ.l.i. C.de ſen.ꝓfector ꝑtorio cū ibi notatis. ꝛ inſ nota.ꝑ ☞⁽ⁿ⁾.ī ſpe.ī.ij.ꝓte.ti.de ſuppli. §.i.ij.ꝛ.iij.ꝛ ꝑ ino.ꝛ hē.boich.ī.c. ex litte ris eſt.de ī intereſt⁹. Aut ꝓnceps ꝑ ſe non iudicauit.nec volūtatē ſuā declarauit. ſz cām iudicatiōis ꝛ volūtatis ſue declarā de alicui cōmiſit.ꝛ tūc a tali ſnīa ꝛ decla ratiōe volūtat⁹ lata ꝑ iudicē delegatū ap pellabiť ad dām regē vt.l.i.ꝛ. fi. q̄ ꝛ a quo appellet ꝛ i.c.ſup qōnū.§.porro eſt de offi. dele.cū ſq. Et ita ſeruat⁹ ī ꝓtica. q̄dq̄d di xerit ja.ð mō.iu.ja calis ꝓdict⁹. ¶ Juxta qđ q̄ro infra qđ tps a ſnīa regia h⁹ ſuppli cari.dicas ꝙ infra.x.dies poſt ſnīe ꝓlatiōnē imediate ſequētes. alſ ſnīa trāſiti vim iudicati.vex ſi ſupplicatū fuerit.tūc ſupplicās.j.vnū annū cām ſupplicatiōis h⁹ ꝓſequi ita ꝙ.j.dcm annū ipa cauſa ter mineť.alſ dcā ſnīa vim iudicati obtine bit.vt cōtineť in q̄dā ꝓagmatica dāi re gis.P.iij.cui⁹ dat.fuit valēn.xx.die ſeptē bris.anno dāi.M°.ccc°.lxxxij°. Sed que ro an dicta ſupplicatio indiſtincte admit ti ðbeat.dico ꝙ nō. niſi ꝑ⁹ ps ſupplicās i cu⁹ ꝓncip⁹ ydoneā ꝑſtitit cautōez. ꝙ caſu q° i cā ipi⁹ ſupplicatōis ſuccūbat expēſas fiēdas ꝛ dāpna ſuſtinēda ꝑ alterā ptē occa ſiōe ipi⁹ cāe ītegriť ꝛ cōplete reſtituet. ꝛ ꝑ ſoluet. vt h⁹ in alia ꝓagmatica dicti dāi regis. P. cuius data fuit barch̄.xxvij. die augu.anno dāi.M.ccc.lxx.que ꝙ ꝓfirma ta fuit per dām regē jo.cū eius lra. cuius data fuit bar.xxviij. die ſeptēbris. anno dāi.M.ccc. Nonageſimo.de formis autē harū ſupplicationū. vide duas quas po ſui cauſa exempli.j. in vſa.lxxx. iudicium in curia datū ſuper vbo in curia.v.ſz q̄ro cū.ij.v.ſequentib⁹. nec non de forma di cte cautiōis ibi vide.v.ſequiť cautio par tis ſupplicātis. ꝛ.v. ſequitur cautio par tis ſupplicate. Et de libello ſupplicato rio partis ſnīam obtinētis. ſimiliter vide ibi.v. obtinens ſententiaz ꝛc. Emendati. ſub.cōquerentib⁹ eoꝝ amicis. vel ipis iu deis ſi viui fuerit. nō aūt ex officio. hoc re rum intellige ſi iniuria nō fit in dedecus ꝛ in iuriam poteſtatis. Nam tūc iniuria tus vel eius ꝓpinqui habent emendaz. Secus ſi in iniuriam poteſtatis. Et tunc

poteſtas vt Ieſus habz eſmendā ad ei⁹ vo
luntatē.Btrandus de ſeua.Circa intelle
ctum vero hoꝝ vide qđ ſcripſi.ö. e.vſa. in
glo.ij.v.ſed q̄ro.que iſtarū ⁊c̄. dic vt ibi. ⁊
de voluntate poteſtatis dicvt ſcꝑſi.ö.glo.
pri.in prin.v.ſed q̄ro nunq̄d ⁊c̄. ¶ Et no
ta q̄ iſte vſa.certiſſime intelligi debet q̄n
iſti iudei ſeu eoꝝ amici ꝓquerūtur de ali
quo qui aliquid ꝛ̄ dict⁹ iudeo intulerit
Et ad ꝛ̄ ꝓſtant ar⁹ omnes vſa. p̄cedentes
⁊ ſubſeq̄ntes vſq; ad vſa⁽ᵐ⁾.xxiij. Omnes
homies.vt iam dictū eſt.ö.e.vſa.in glo.ij.
in prima nota.in fi. In q̄bus oībus vſa.
fere dr q̄ illi cui fuerit illata iniuria fit eſ
menda.Et ideo exquo iſte vſa.eſt poſitus
inter eos debz intelligi ꝑm ar.ff. de flu.l.i
§.flumen .⁊ de fun.inſtruc.l. cuz delamo
nis.§.aſinam. ⁊ ex̄ de cenſi.c. ſup eo. Nec
ob.vſa.ö.pri. q̄ ꝑt intelligi de tertia ꝑte
quā recipiūt pro eſmenda ſeniores. Vel
aliter ibi ē exꝑſſum. ⁊ ideo tenendū. q̄ q̄
durū.ff.qui ⁊ a quibus.l.ꝓſperit.Vel ꝑt
intelligi q̄n aliqua inferunt iudeo in cō
tumeliam ptātis. R⁹ baliſtarij.Tu vo te
ne qđ primo dictū eſt in hui⁹ nota.⁊ hui⁹
intentionis eſt ja. calis in ꝑall. v. ſed q̄ro
que iſtarum ⁊c̄. ¶ Nota vlterius q̄ nomē
ptātis hic poſitū large ꝓ omni dño q̄ iuꝛ
dictioni ꝑeſt: pro dño rege accipiendū eſt.
Nam nomie regis oēs qui regunt ꝓuin
cias ꝓtinētur.ff. ð offi.ꝓſi.l.i. q̄ ſi tm̄ hoc
noīe intelligeret ꝓnceps: iuſticia depiret
ff. de dam.infec.l.i. Item vidr q̄ hec eſtmē
da ſit principis. q̄ iudei ſerui ſunt. extra
ð iude.c.⁊ ſi iudeos.⁊ per iꝑos ſeruos fit
iniuria dñis.vt inſti.de iniuꝛ.§. fuus.⁊ h̄
vbi inter iudeos eſt facta.ff. de iniuꝛ.l.eū
qui.§.i. R⁹ baliſtarij ꝑdictus

BAiulus interfectus.

rij ¶ Caſus. Interfectio. debilitatio. ceſſio. captio ba
iuli nobilis panē frumenti
comedent⁹ ⁊ equitātis: eſmendant eſmē
da militis. Ignobilis vo baiuli ꝓ medie
tatem eſmende militis. h. d. Et habet du
as ꝑtes In ꝑma ꝑte loq̄tur de eſmēda ba
iuli occiſi. vl aliter iniuriati. In ſcda ꝑte
habetur ð iam dicta eſmēda baiuli igno
bil occiſi. vl alic iniuriati. ꝑma ī ꝑn. ſcda
ibi. v. ignobilis vo. vide textū. Baiulus.
¶ Nota q̄ baiulus deriuat de baiulo.as.
i. portare. ſuſtentare. inde baiulus. i. qđ ꝓ
portatore. ⁊ ꝓ nutritore. ⁊ ꝓ baiulo ad ba
iulādū apto dicit. ⁊ pro porta. q⁹ ibi mer
ces baiulētur ꝑm hug. in deriuatis. c. ba
iulo. Adde qđ ſcripſi. j. ī vſa. cxx. ī baiulia.
in glo. ij. ¶ Nota. ij. q vſa. iſte ꝑm ja. ð mō.
iu. intell⁹ gñal⁹ ī baiulis tam ꝑpetuis q̄
tp̄ralibus. ⁊ tp̄ris etiā modici. q⁹ cum lex
nō diſtinguat: nec nos diſtiguer debem⁹
vt. ff. de publi. l. de p̄cio. cum ſilib⁹. In h̄
etiā reſidet ja. calis hic in. q. que incipit.
q̄ro an iſta eſmenda habeat locū ⁊c̄. di
cendo q̄ iſta eſmenda in his baiulis oīb⁹
habet locū. qđ menti tene. ¶ Nota 3⁰ ꝑm
ja. de vallesica. q̄ quidā eſt baiulus tp̄ral⁹
quidā ꝑpetuus. tp̄ralis eſt qui ad volūta
tem dñi inſtituitur ⁊ deſtituit. ſed ꝑpetu
us baiulus eſt qui habet dictā baiuliam
ſibi ⁊ ſuis etiā. ſi ſolū ſit ad leuandū fru
ctus alicuius caſtri ſeu ville. ⁊ tales baiu
lie ꝑpetue ꝓprie ſunt feudum. vt. j. in vſa.
cvj. de baiulijs. ⁊ in vſa. cxlviij. ſi q̄s baiu
liam. ¶ Nota. iiij. q̄ talis baiulus ꝑpetu⁹
ꝓprie dr baiulus naturalis. ſupple et ho
mo ſolidus ⁊ ꝓpri⁹ vbi ipi baiuli ſint cō
morantes in terra de redēptione. al⁹ non
Bñrdus de gualbis. ¶ Nota. v. ꝑm eūdez
ja. de vallesica. q̄ dicti baiuli ꝑpetui bo
uaticū ſolucre non debēt. ſed debēt diſtri
gere ⁊ pignorare ⁊ fortiare homies ſue ba
iulie. ⁊ facere cōgregari ⁊ manifeſtari et
iurari. ⁊ debēt dare ad comedēdū vna die
ipis bouateris. vt cōtinet in declaratione
iij. id⁹ nouēb. Anno dñi M.cc.xcvj. facta
barchiñ. ꝓ dñm regem ja. ij. ſup facto bo
uatici. que declaratio incipit Jacob⁹ dei

gña reg aragonie ⁊c. in. §. seqnti. jtē declaramus q̄ de baiulijs naturalibus vel bonis eoꝝ nō recipiat bouaticū ip̄is baiul' nō distringentib⁹ ⁊ iuuātib⁹ bouateriosnr̄os in suis baiulijs quotiēs p̄ eos fuerit requisiti. ⁊ dantib⁹ ip̄is bouaterijs ad comedēdū vna die q̄libz ip̄oꝝ. ¶ Nota. v. q̄ baiulus natural' intell'r qui hz baiuliā p̄ se ⁊ suos ⁊ sibi ⁊ suis. ⁊ hz districtū ⁊ iuris dictōz gñalē in vno castro vl' villa aut parrochia seu loco. vt habet ī alia declaratōe p̄ eundē dñm regē Ja. facta. c. jacobus. §. jtē declaram⁹ q̄ baiulus natural'. v. ⁊ itelligimus. in b̄ p̄cor. qō dr. s. in. iij. nota ibi cum dic. sed ꝑpetuus ⁊c Et istud. s. qō hic dr. ⁊. s. nota p̄ri. fuit ⁊ est reptū. vt refert b̄ ja. ō vallesica. q. s. in antiq̄s instr̄is diuersoꝝ castroꝝ tā de berga q̄ de antinonet. Et ita est in baiulo castri de mūtclus vice comitatus capr̄arie. q̄ est ꝑpetuus ⁊ naturalis. ⁊ habz oīa in v. ⁊ intelligim⁹. s. p̄r. all'. p̄tenta. ⁊ idē in sil'ibus q̄ de sil'ibus si mile est iudiciū. p b̄ facit qō sep̄si. j. ī vsa° lxxvj. auc̄te ⁊ rogatu. in. i. v. q̄ si. in glo. fi. in. q. vlti. ¶ Nota. vij. potissime p̄ intellectu potioꝝ p̄tentoꝝ. s. in. v. nota. q̄ b̄ baiulus ꝑpetuus ⁊ natural' hz ptātē p̄gregā di. leuādi. erigendiq̄. ⁊ petēdi cēsus. agraria ⁊ alia. redditus. exitus. ⁊ p̄uētus. Hec nō. alia q̄cūq̄ baiulie spectāt. ⁊ nec min⁹ agendi ⁊ defendēdi in iudicio ⁊ ex negocia ⁊ iura baiuliā p̄cernētia. quoquo mō absq̄ alio mādato. p b̄ de p̄cur. c. q̄gñal'r li. vj. de iudi. c. cū ꝺeputati. ⁊. C. ō sa. san. ec. l. sancim⁹. i. ibi. Hecnō etiā sacroꝝ vasoꝝ ⁊c. qō q̄ no. per jo. fa. insti. de his per quos ageꝝ possum⁹. §. vnū tñ. v. ideo vid⁹ ⁊c. ¶ No. viij. q̄ baiulus dr baiulus eo q̄a baiuliā obtinet. vt ltīme p̄bat̄ p̄ vsa ticos ō. s. iij. no. all'. ī fi. No. ix. q̄ si baiul⁹ vulneret: locū nō hz b̄ vsa. sz arbitrio ⁊ iudicio ptāt̄ ꝛ relinq̄ndū iuꝝ vsa^m. lxxxj. iudicia curie. j. e. ita dic̄ ja. cal' hic in. q. i. ¶ Nota x. q̄ si q̄s faciat aguapt vel habeat encalç de baiulo isto: certe fiat emenda huic ad arbitriū ptātis et ad eius iudiciū vt ī dcō vsa. lxxxj. iudicia curie. ja. calis b̄ in. q. ij. Rō huj⁹ ⁊. ō. p̄ri. dicti casus est. q̄m b̄ tet. tm̄ adijcit de interfectiōe. debilitatiōe. cesiōe ⁊ captiōe. ⁊ sic de vulneratōe. aguapt e encalç denegare vid⁹. vt. l. cū p̄tor. ff. ō iudi. Interfectus. s. quacūq̄ interfectiōe iurioſa ⁊ illicita. p b̄ vide qō sep̄si. ō. ī p̄ri. vsa. sup̄ vbo interfecti. Et dic interfectus i. occisus. Hā interficio. is. idē est q̄ occidere. vnde herodes occidit iacobū gladio Elect'. c. xij. ⁊ b̄ btūs jacob⁹ fuit ep̄s hierz lxiij. di. c. potro. Debilitat⁹. s. ī mēbris. vt. ō. ī vsa. vj. si q̄s se mīsit. Cesus. s. cū armis. non hñtib⁹ ferrū ad nocendū. iuxta dictū vsa. v. si quis se misit. Captus. s. gñal'r. de omni genere captionis. intelligas iuxta vsa. v. si q̄s se miserit. ⁊ iuꝝ vsa. s. p̄ri. seqnte. ex quo tex hic nō distīguit. nec nos. ar° l. de p̄recio. ff. ō publi. ¶ Nobilis. gti cal' nō nti. jo. calis. ¶ Et no. q̄ baiulus dr nobilis. ⁊ militz compar. vt hic. sic ⁊ milites ⁊ burgēses eq̄pantur. vt. s. in vsa. lxix. Jtē statuerūt. jdē magnates ⁊ milites eq̄pantur. vt habes. s. ī vsa. xxiiij. placitū mandet ¶ Nota. ij. q̄ hoc vbū nobil' intell'r ⁊ ponitur. i. de patico. non q̄ sit miles. cuz dicat hic q̄ emendet sicut miles. Jtem q̄a militi certa est iā esmēda statuta. vt. ō. in vsa. v. vt q̄ interfecerit. v. fi. ⁊ in vsa. vij. milites vero. ⁊ ideo frustra eq̄pare militi. ⁊ b̄ vid⁹ innuere seqns vsa. ⁊. j. vsa. xxxj. si a vicecomitibus. cū ibi notatis p̄ glo. ⁊ alios doc. ⁊ ī all'. vsa. lxix. jtē statuerūt. Frācisc⁹ de roma. vide qō sep̄si. ō. ī dicto vsa. xxxj. si a vicecomitib⁹. ¶ Nota 3° q̄ ꝑpter delictū amittit nobilitas. vt. C. ō dig. l. ij. ⁊. l. quotiēs. li. xij. Si ergo aliq̄s ex filijs se viriuose gerit: erit nobil' Si als vicios⁹ erit plebeius ⁊ ꝑdit nobilitatē. ⁊ ita fuit de facto in chaym q̄ occidit fratrē suuz. ꝑpter qō ꝑdidit nobilitatē p̄fis. s. ade hī Ben. c. iij. ¶ Nota q̄rto q̄ ex eodē p̄re nat⁹ ē vn⁹

filius ltīmus. ⁊ alī bastardus. nobilitas ad bastardū nō trāsit ſz ad ltīmū. ſic. l. cuz ltīmo. ff. de ſta. ho. ¶ Nota. v. q nobilitas eſt que pagiū appellat. ⁊ iſtam ex ſe q̄rere nō p̄t. ſz ex pentib⁹ ſibi deferť. ⁊ ab antiq̄ nobiliū p̄ſapia ſiue ſtirpe. vt in li. feu. de pa. te. §. ſi miles. ij. ibi. cum pentib⁹ ſuis. ⁊c. al's eſt ſub ti. ō cleri. vio. pa. ⁊ h̄ recte facit p̄ hoibus de patico p̄ncipatus cathal' ¶ Nota. vj. q alia eſt nobilitas q̄ acq̄rit p nobilitatōez ⁊ militiā ⁊ tal' ſic nobilitat⁹ nō eſt nobil' genere. q ſit ppter h̄ ō pagio vt eſt caius in dicto. §. ſi miles Et eſt rō q̄ p nobilitatē titonē p̄dicio p̄ſone nō mutat. ſz honor auget. ff. de p̄di. ⁊ de. l. facta. §. ij. Vnde ius naturale eſt īmutabile. vt iſti. de iuſ na. §. fi. ¶ Nota. vij. ſm bar. q nobilitas eſt q̄litas illata p principatū tenētē. qua quis vult inter honeſtos plebepos ac ceptus oſtendi. bar. in. l. ſi p̄ponitis. C. ō dig. li. xij. vbi ip̄e refert. q hec eſt vna vera diffinitio nobilitatez. ¶ Nota. viij. ſm ja. de vallesica. q nobilitas q̄ honorifice viuit ⁊ nō negociat. vt. C. ō negocia. ne militet. l. militeſ. li. xij Quero ſz eū q̄d ſiu⁹ ruſtic⁹ icepit eſſe valens vir. ⁊ tenet statū militarē. an ſit ō iure nobil' ſm. l. milites ō. alī. vid̄ q ſic. q̄ non negociat. ſic viuit dictus ruſtic⁹ ex redditibus q̄ſitis multū honorifice. ⁊ modo militari. ⁊ equos ⁊ arma tenēdo ⁊ ſeq̄ndo. Itē nō curandū an ex patrib⁹ nobilibus vel ignobilib⁹ deſūctis quis deſcēdat vt job. c. xiiij. Itē mlier nubendo plebeio q̄ erat nobil' p̄dit ſuam nobilitatē. vt. l. femie. ff. de ſena. ⁊ ſic non curat de origine. Igit idem in. q. p̄nti. h̄ intellige vt ſepſi. j. in vſa. xxij. vnaquecz mulier. ſup vbo ſm valorē. i. q. viij. Sz dic q ſi q̄s ex natiuitate h̄z nobilitatē verā ⁊ n̄ ex ſtatu quē gerit. q tē gaudet vt all'. l. ſi vt p̄poſtz. C. de dig. li. xij. ⁊. l. ſi ſenator. e. ti. ⁊. l. ſenatorz filiū. ff de ſena. ⁊ vid̄ exp̄ſſuz puerō. c. xvii. ibi. q̄lia filiorz patres coz. ⁊ Eccā. c. x. vbi ō. Beata vo terra cuius rex

ē nobil'. Sz tū indubitāter comes barchō. vt princeps cathalonie p̄t alicui p̄cedere nobilitatē: faciēdo de aliquo milite nobilem. ⁊ de nobili comitē. q̄ comes barchō. ſeu rex aragoñ nullū recognoſcit ſuperiorez Et ideo ſic imperator in ſuo regno p̄t p̄cedere alicui dignitatē nobilitatz ⁊ maiorz. vt p̄batur p totū ti. C. de dig. li. xij. Et ſic ſi i digne p̄ſone nobilitas p comitē barchiū p̄cedatur p̄fecto peccat. vt dic̄ bt⁹ Tho. de aq̄no in ſcō ſcē. in. q. lxiij. Et militia de iuſ cōi nō eſt dignitas. ⁊ minus nobilitas. vt. C. ō equeſtri. dig. l. fi. ⁊ ibi notat ja. de vallesica q̄ ſupra. p hoc vide q̄d no. h̄ per ja. calis. in. q. q̄ro iuſ iſtū vſa. de q̄ nobilitate loquat ⁊c. ¶ Quero. ij. ſm ip̄z ja. ō vallesica an miles aliū militē facer̄ poſſit. Rō ſic aucte p̄ſuetudinis q̄ vim legis habz. vt. ff. ō legibus. l. de q̄bus. ¶ Quero iij. ſm euz. an reges. comites. barones. ⁊ milites ex̄ territoriū militē ſeu milites facere poſſint. Rō ſic. cū talia ſint actus voluntarij. ⁊ ſic vbicūcz poſſunt exerceri ex̄ territoriū. vt. l. i. ff. de offi. p̄conſu. ⁊ lega. ¶ Quero. iiij. ſm eū. an ciuitaſ poſſit q̄ē facere nobilē ſeu militē. ſeu pp̄tus eiuſdē. Rō ſic ſi non recognoſcāt ſuperiorē. vt ſunt plures ciuitateſ italie que faciūt leges ſuas ⁊ ſtatuta. ⁊ ſic totus populus eius p̄t p̄cedere nobilitatē. dignitatē ⁊ militiam ¶ Quero q̄nto ſm eundē. vſcz ad q̄ē gradū tranſeat nobilitas. Glo. i all. l. ſi vt p̄ponitz. C. de dig. li. xij. vid̄ ſentire q vſcz ad p̄nepotes. Sz dic q nobilitas p̄ueniens ex regno. ducatu. comitatu. ⁊ ſilla mā ſit in infinitū ex quo h̄t illud. ſ. regnum ducatū ⁊ comitatū. ex q̄bus dicta nobilitas deſcendit. Si aūt non poſſident illud erq̄ veit nobilitas vt ē dictū durant nobilitates in p̄ſonis illarū q̄diu tenēt ſtatum nobilē ad paupt̄atē extremā nō puenierēz vt ait p̄bus. v. politicoz. vt ō nobiles eſſe videnť q̄bus aſſiſtunt p̄genitoz virtutes ⁊ diuitie. ja. de vallesica p̄dictus. De ma-

teria v̄o nobilitatꝫ vide late ꝑ jaco. xamor los doc. tholosanū in q̄dā. q. ab eo disputatā q̄ incipit. Lambertus q̄dā nobil' ⁊c̄. ⁊ ꝑ chy. in. l. ꝓuidendū. C. de postul'. ⁊ latissime per bar. ī repetic̄ dicte. l. si vt ꝓponitis. C. de dig. li. xij. ¶ Quero an sic̄ dr̄ia ē quo ad esmendā inter baiulū nobilē ⁊ ignobilē. vt hic. sic ⁊ al's dr̄ia esse dꝫ ⁊ est inter nobilē ⁊ ignobilē quo ad puniendu3 eos rōne delicti. R̄o sic. vt patꝫ ꝑ seq̄ntia. ¶ Unde pone ꝙ nobilis ⁊ ignobil'. diues ⁊ pauꝑ cōmittūt homicidiū. vel aliud delictū insimul vel diuisim. Nūc q̄rit̄ q̄s eorū magꝫ puniat̄. Dicas qꝛ aut loq̄mur de pena pecuniaria. aut de corꝑali. Si de pecuniaria tūc magꝫ punit̄ diues q̄ pauꝑ. ⁊ nobil' q̄ ignobil'. C. de iudi. l. ꝓperādū. §. sin aūt vtraq; ꝑte. Sed ꝯ h̄ vid̄r tex. C. d̄ app. l. qm̄ iudices. ⁊ de decur̄. l. oēs. i. li. x. Sꝫ ibi id̄o s̄m aliquos pari pena puniūtur. qꝛ pares h̄nt facultates. sꝫ h̄ est diuīare. Et ideo p̄t dici ꝙ nō est mirū si iudex ⁊ assessor in dicta. l. qm̄ iudices pari pēa puniūtur. licet iudex sit ī maiori dignitate qꝛ illud ideo qꝛ licꝫ maior dignitas req̄ratur ī iudice: maior tn̄ pena req̄rit̄ ī assessore. Et ideo facta eq̄ꝑatione ꝑitie assessorꝫ ad dignitatē iudicꝫ tāq̄ pares iudicātur: ⁊ pari pena puniūtur. ar. ff. ꝙ quisq; iur̄. l. ij. Sed ꝯ hoc vid̄r p̄all'. l. oēs. C. de decu. vbi maiori pena pecūiaria punit̄ assessor q̄ iudex. Sed illd̄ forte ideo. qꝛ iudex grauatur pena infamie que ibi sibi imponitur: q̄ nō īponitur assessori. ⁊ ideo nō ē mirum si releuetur in pena pecuniaria. ar. ff de iur̄iur̄. l. eum qui. Item contra h̄ vult tex. C. de sa. san. ec. l. iubem⁹. ij. §. hisq; iudicibus Sed dici p̄t ꝙ non ob. ꝙ plus punit̄ maior iudex q̄ plus habebat q̄ mior qui minus habebat. Aut loquimur d̄ pena corporali. ⁊ tūc magis punitur pauꝑ q̄ diues. ⁊ ignobil' q̄ nobil'. vt. C. de sum. tri. l. nemo. ⁊. ff. d̄ incen. rui. nau. l. pedib⁹ §. seruos. de quo vide ꝑ G^m de cug. ⁊ chy. in dicta. l. nemo. ⁊ per bar. in. l. quedaꝫ. ff. de penis. ⁊ per glo. hosti. jo. an. ⁊ hen. bo. in. c. i. ex̄ de cle. ve. ⁊ per hosti. in sum. ti. d̄ cle. ve. §. vlti. ⁊ per bal. in li. feu. ti. d̄ pa. te. post prin. ⁊ per glo. ⁊ arch̄. in. c. qui cōtra pacem. xxiiij. q. i. ¶ Et sic nota ꝙ in penis inferendis defertur vt patꝫ per p̄dicta. sic l. di. c. cōtumaces. ex̄ de offi. del'. c. pastoral'. ꝓ hoc vide qd̄ no. ex̄ de transac. c. vlti. in glo. penl'. vt per hosti. ⁊ jo. an. ⁊ alios. Panē frumenti. ¶ Quero q̄d cōtinetur h̄ sub ista appellatione panis frumenti. vide hic per ja. calis q̄ dic̄ ꝙ panis frumēti solū intelligit̄. Nam hic tex. de pane frumenti s̄m vulgarē opinionē astricte sumpti. qm̄ in cathalonia in qua vt pl'imum maiores nostri antiqui mēsurate vixerūt Comedere panē frumenti ⁊ eq̄tare reputatur honor ⁊ status. vt h̄ exp̄sse colligitur ja. cal'. ¶ Quero q̄d de familia baiuli nūq̄d debetur comedēr̄ panē frumēti sic̄ ip̄e baiulus. R̄o sic. ad hoc fac̄ insti. ꝙ cuꝫ eo qui ali. po. ges. esse d̄r. §. p̄terea. v̄. in rē aūt Contrariū tamē dicit̄ ꝙ īmo debꝫ comedere ordiaceum panem. ar. huius vsatici a cōtrario sensu. cum solū loquatur d̄ baiulo. ideo ad eius familiā nō est extendēdus. quia qd̄ de vno d̄r: de alijs denegare videt̄. vt. l. cum pretor. ff. de iudi. Et ꝙ panez ordiaceū ip̄a familia comedere debeat patꝫ. ff. de fun. instruc. l. quesituꝫ. §. saltuariū. v̄. trebacius. Non em̄ vtitur familia delicatis cibarijs. sed caseo fabis et cepis. vt no. in. l. seruis vrba. i. R̄. ff. dele. iij. ī glo. s. alijs sic ⁊ pane ordeaceo. Quid dicēduꝫ. dicas quia aut loq̄mur in familia vrbana. ⁊ ita intelligitur dictus v̄. in rez autem pro parte affirmatiua. s̄. allegata. Aut loquimur in familia rustica. ⁊ sic intelligēdum cōtraria ꝓ parte negatiua. s̄. allegata. b̄trandus de seua. Et de familia vide qd̄ scripsi cum suis remissiōibus. s̄. ī vsa. vij. Miles vero. sup verbo. de familia sua. Cotidie. ¶ Quero an cotidie habeat

comedere baiulus panē frumēti ⁊ eq̄tare vel an ſufficiat ꝓ maiori ꝑte tp̄is eq̄tet ⁊ comedat panē frumenti. Et de qua equitatura intelligatur iſte tex. ſiue equo. ronſino. mula. mulo. vel aſino. vel aſina. dicas de his vt ḃ notat ꝓ ja. calis. in. q. q̄ro. an cotidie hēat. ⁊ i. q. q̄ro ꝺ q̄ eq̄tatura. ⁊c

¶ Et nota q̄ cotidie ꝑ̄pe exponitur. i. aſſi due. ⁊ ita ſumit i phemio decretaliū poſt p̄n. ⁊ valet ad teſtes qui dicūt aliq̄d ſemp vel quotidie factū. i. tp̄e quo fiebat vt ḃ. Nā ⁊ aq̄ ſtillicidij ꝺ ꝑpetua q̄ nō ſp cadit. ff. de fui. vt. p̄. l. foramē. ex de cle. nō reſi. c. ex p̄te. fin vin. pe. de ſāp. abb. ⁊ egi[in]. quictiā all'. ex de p̄ben. c. ſignificatū. qō m'tū fac ꝓ hoc vſa. Jo. an. in all'. phemio i v̄bo cotidie. p ḃ. ff. ſo. ma. l. i. cū ibi notat ⁊ per bar. in ſuo appatu. §. ⁊ ꝑpter ḃ lex iſta. qd q̄ no. per hen. bo. in. c. ex p̄te. ex de cle. nō reſi. Ignobil'. v. ⁊ eſt ſcda ps ¶ Et nota q̄ ignobiles dīr forte q̄ vile exercēt offm̄. C. ꝺ iceſ. nup. l. humilē vbi ꝺ fin bal. q̄ paupertas nō fac vilē p̄ſonā. ſed ozigo vel mali mozeſ. ſz hic nō eſt ita. ſz q̄ iſte baiulus ꝺ ignobilis ideo q̄ nō comedit panē frumēti neq̄ eq̄tat ſicut baiulus nobilis. de quo hic. i. ℟. Vero ꝓ ſed. ſic ſumit i auc. de nō alie. §. dudū. v. q̄ vo. coll'. ij. ⁊ i auc. vt ſine. phi. ma. deb. vl' cre. §. q̄ vo. col'. vij. ⁊. ff. de cōdi. ⁊ de. l. eas cauſas. ⁊ ibi nota. Medietatē. ¶ Quero ad ḃ vt baiul⁹ ignobilis hēat medietatē iſti⁹ cōpoſitiōis militꝫ req̄ratur neccario q̄ baiulus iſte panē frumenti comedat ⁊ eq̄tet. ℟ᵒ nō. ⁊ in ḃ reſidet hic jo. b. calis in vlti. q. quā vide vt certior ſis.

Rusticus interfectus.

xiij. Caſus. Interfectio ruſtici vel alterius hoīs nullā dignitatē hñtꝫ excepta chriſtianitate: per ſex vncias auri eſtimēdatur. Et plaga eius ſdē per duas. ℔. ꝺ. Cōis diuiſio. ſcda ibi. v. Plaga quoq̄. vide tex. Ruſticus. ¶ Nota q̄ ruſtic⁹ ꝺ tribus modis. Primo mō ruſticus ꝺ q̄ ruſticitatē ſeu ruralitatē facit. ff. de. l. iij. l. ſeruis vbanis in p̄in. Scdo mō ruſticus ꝺ aſcpticij⁹ colonus vel cenſitor vt no. C. de agr̄. ⁊ cenſi. l. quēadmodū. i p̄in. li. xj. Tertio mō ꝺ ruſticus q̄ colit rura. vt. ff. de v. ſig. l. in. l. cē ſoria: circa fi. ⁊ etiā q̄ morat ex muros ciuitatū ⁊ locoꝝ. vt. l. i. C. vt ruſticāi ad nullū obſe. de no. li. xj. Adde qō ſcripſi. j. i vſa. xxv. placitare. ſup v̄bo. vbicūq̄. v. ſed q̄ro. in. i. v. ⁊ nota ḃ ⁊ invſa. cxv. Tutores. v. vl. in glo. i. Interfectus. Repete ḃ q̄ ſcpſi. ē. in vſa. pri. in glo. iij. Alius hō. vt puta miſtralis vel alius hō nō hñs artē q̄ moratur ex menia ciuitatꝫ nec ab ipis ciuitatēſib⁹ traxit originē. nec etiā colit rura. ⁊ ſic nō ꝺ ciuis nec ruſtic⁹ vt hic. ⁊. ē. in vſa. p̄rio. ja. calis. Dignitatē. l. vicecomitꝫ. comitoris. vaſua ſoris. militꝫ. filijs militꝫ. ciuis. burgenſ. vel baiuli iux̄ p̄cedētes vſaticos ja. cal'. Preter q̄. dictio eſt exceptiua. ⁊ ponit hic iurta nota. per pe. ⁊ chy. in. l. actōe C. de tranſac. Xp̄ianus ꝺ a xp̄o. q̄ ſeruat legem xp̄i. vt. l. i. de ſum. tri. cū ibi no. Ad de qō ſcpſi. j. in vſa. cxxiij. xp̄iani. in glo. ij. ¶ Et nota q̄ nō ſolū clerici dīr hr̄e dignitatē. iiij. di. c. deniq̄. i. ℟. ſz etiā q̄libz xp̄ianus vt hic. q̄nimo nā etiā inter ſuos p̄tigit hr̄e dignitatē. ff. de vſufruc. l. ſz ⁊ ſi q̄s inedificauerit. §. i. v. ſufficiēter. Qꝫ autē ḃ loquat de libero patꝫ. q̄. j. in vſa. xxj. male facta. loq̄tur de captiuis. ja. de mō. iu. ſup ḃ vide hic ja. cal' in. q. ij. dic vt ibi. Sex vncias auri. nō dic valencie. neq̄ boni neq̄ cocti. ſed auri tm̄. ¶ Jux̄ qō q̄ro an vncia dicti auri ſit valentie. an boni vl' cocti. dico q̄ eſt boni vel cocti cuiꝰ vncia valꝫ. vij. morab. vt ḃ no. per glo. ⁊ ja. de mō. iu. ſic q̄ dicte ſex vncie valent. xlij. morab. ꝓ qualibz ipaꝝ ſex vnciarū ſeptez morab. cōputādo. Et iſti. xlij. morab. valent. viij. libras viij. ſol'os monete barcḃ. de terno. Morabatin⁹ vo q̄libz valet. iiij. ſol'os dicte mo-

nete.vt patz.ſ. in curia ꝓpiniani dñi regz ꝑ.iij.c.xvj.cū de valore. Idē bṫrādus ō ſeua. cuiꝰ libra auri valet.lxxiiij.morab.ꝛ lb̄ iure vſatico.ſz de iure romano.lxxij.aurei faciūt libr̄ā auri.vt.C.ō ſuſceptz.ꝛ archa. l.quotiēs.li.x.ja.mathei.ſup quo vide qō ſcp̄ſi.ō.in vſa.v.vt q̄ interfecerit.ſup verbo auri cocti.ꝛ in vſa.vj. ſi q̄s ſe miſerit en aguapt. ¶ Quero.ij.cui debz hec eſmenda tribui ſiue dari.dicas q̄ ꝓpinq̄s defūcti. ſi homicida hz vnō id ſoluat. vt b̄ p ip̄z ja. de mō.iu.nota. ¶ Quero 3º.q̄d ſi hoīcida nō eſt ſoluēdo.vel eſt ſoluēdo.ꝛ dictā recuſat ſoluere eſmēdā. q̄r ſup b̄ ſit ꝓuidēdū. dicas q̄ eo tūc hoīcida ꝓximioꝝ ip̄fecti ad faciēdū eoꝝ volūtatē dz tradi. excepto q̄ ꝑ eos nō occidat.ꝛ ſic itelligit.ſ. vſa.c. ſi q̄s de hoīcidio.ſic notat b̄ ip̄e ja.ō mon. iu.idē ja.cal.b.xij.q. Quero.iiij.an hoīcida p̄ſtita dcā eſmēda ſer vnciaꝝ crimialit poſſit accuſari.l.cor.de ſicca.ꝛ puniri. dic ip̄e ja.q̄ ſic.ꝑ.l.vnicā.C.qñ ciuilis ac.crimi.p̄iu. Et nō ſolū b̄ intellige in caſu huius vſa.i.fx.ſz etiā in oībus vſa.p̄cedētibꝰ ꝛ ſeq̄ntibꝰ.ſ.q̄ licz crimioſus p̄ſtiterit eſmēdā pecuniariā leſe pti: nihilominꝰ poterit accuſari crimialiter.q̄via crimialis nō tollit ciuilē.nec ecōtra.vt in.l.vnica p̄dicta.niſi in caſu q̄ vtraq̄ cōpetit advin dictā.put eſt in crimie iniuriarū.vt in p̄all'.l.notab'.ꝛ.C.ad.l.acqui.l.ex morte.ja. de mō.iu.p̄dictus.idē b̄ ja.calis.q.xiiij.ꝛ ō.in vſa.vj.ſi q̄s ſe miſerit.q.ij. Idē bar.in l.i.ff.de iniuꝝ.vbi p eum ſingl'ariſſime habet de hoc.ꝛ ibi te remitto.qñ talia cordi multū ſunt tenēda. Idē j nno.in.c. cū dilectꝰ.eꝝ de pur.ca.ꝛ chy.in.l.vnica.ō. all'. ꝛ b̄ qñ eſt ꝑdēpnatꝰ ciuilit.q̄ ſi eſſz abſolutus in ciuili: tūc crimialiter non poſſz puniri nec accuſari.q̄ obſtaret exceptio rei iudicate.qō nota Adde qō ſcp̄ſi.j.vſa. xxiij.xp̄iani.v. cādē quoq̄.in glo.i.v.ſz q̄ro fin eū ꝛc.ꝛ.ō.in vſa.viij.aguait ꝛ encalç.ſup vbo ꝛ palaſtarā.v.vlti.ꝛ in vſa.vj ſi q̄s ſe miſerit ī aguait.v.ſi aūt q̄s aliter. ſup vbo tres vncie.in.q.ij. ¶ Quero.v.q̄d ſi nō accuſet ſz denūciet.vel etiā ordiariꝰ ex ſuo mero officio etiā abſq̄ denūciatōe vult inq̄rere ꝛ crimialiter punire. fxº idē ſcz q̄ pōt p dicta iura.q̄ ciuil'nō tollit crimialē.vel ecōtra vt dictū eſt.ꝛ b̄ tā ī publicis q̄ in p̄uatz delictz.ja.de mō.iu.dicēs vt in dictis.ll'.notab'.intellige p ip̄z.ō.pr. q.all'atz.idē b̄ ja.cal'.q.xv. ¶ Quero.vj.q̄d ſi cedes vulnera vel alia hmōi ſint facta ī treuga.nunq̄d emendabunt ab his q̄ dederūt treugas eſmēdis in b̄ vſa.p̄tētis fxº ſic.p̄ſtita tū tali emēda nō poterit crimialiter accuſari vel denūciari. vel officio puniri ſi guerra eſt licita. Et ōz licita ī cathalonia inter milites quocūq̄ mō.ja.ō mō iu.idē b̄ ja.cal'.q.xvj. in eo qō dic ja.ō mō. iu.q̄ ſiēt eſmēde iuxt̄ iſtos vſa.ꝛ eſt p hoc caſus.j.ī vſa.xcviij.treuga data. In alijs aūt eſt cōtrius ja.cal' dicēs q̄ ip̄e jac.de mō. iu.nō bñ dic in illis.cām q̄re.vnō cūdē ja. cal' in all'.q.xvj. tūc hēbis vſitatē de his.et ita tene. Et ſic ex p̄miſſis vidz emēdā huiꝰ vſa.ꝛ alioꝝ de emēda loq̄ntiū peti poſſe ī p̄ceſſu pacis ꝛ treuge. Sz vbi eſt guerra licita dāp̄nificās nō punit crimial'r. imovt b̄ ja.calis dicta.q.xvj.q̄ exquo erāt ī treuga ip̄a durāte nō fuit licita guerra.nec licet garrificare treugis durātibꝰ.ja. cal'.ſ. ī vſa.xix.magnates.q.xxxiij. Alꝰ ſi guerra licita foret: vti eſt īter milites p̄uio de ſerimēto:nec ciuil'r nec crimial'r puniret. Nec ſtz milites garrificātes ī pace. vt.j.in pace. Notū ſit cūctis.§.item ſub hac pace ſint oīa molēdina.v.exceptis militibꝰ ꝛc. Idē ja. cal' ī directorio pacz dubio.v.v.rij ꝛ ē p̄uilegiū eoꝝ rij^m. de illis.xxviij.p̄uilegijs.q̄ milites hñt iuꝝ p̄rie q̄q̄ ja. cal' notauit.j.in vſa.xxiiij.placitū mandet.vbū aūt cedes poſitū in p̄n.huiꝰ.q.exponit.i. mozs.ꝛ ē ſingl'arz nūeri ꝛ ntī caſus.ꝛ ōz a cedo.is.cecidi.ceſū.i.vberare.incidere.in de hec cedes.is.i.mozs fm hug.in deri.c.

cadō.is.cecidi ¶ Quero.vij.q̄d si p̄dcā p̄tē
ta fuāpti.q.p̄ ja.ō mō.in.fcā:fiāt die dñi
cā vel aliis diebus q̄ sunt in treuga dñi.
Rñ.dcis dicte esmēde duplanē.vt.j.in vsa.
xcviij.oia malefacta.ja.de mō.in.jdē ja.c.
cal'.§.in vsa.vj.si q̄s se miserit in aguait.i
q.xviij.rego idē ibi in vlti.glo.in.q.ij.
¶ Quero.viij.q̄d si die dñico posuit se q̄s
in aguayt.z die lunis seq̄nti dedit dāpnū
Rñ.p̄ide tenet̄ ad si die dnico id egisset. vt
j.in vsa.lxxviij.si q̄s p̄ treugā:ja.ō mō.in.
jdē ja.cal' in all'.vsa.vj.si q̄s se miserit en
aguayt.in.q.xix.z rego idē ibi in glo.fi.in
q.iij. ¶ Quero.ix. quō z q̄l' intell' aliq̄d
duplari.vel in duplū dari. dic p̄ut tradit
exp̄sse in tex.C.de spon.l.fi. circa p̄n.i.in
iij^a linea.q̄ est nota dignū.ja.de mō.in.
jdē ja.cal' in p̄dicto vsa.vj.si q̄s se miserit.
in.q.xx. Adde q̄ sēpli de huiꝰ dupla.j.in
vsa.xcviij.oia malefacta. sup vbo i duplo
z in vsa.clix.si q̄s insūlio.in glo.fi.z.ō.i all'
vsa.vj.si q̄s se miserit in aguayt.i glo. vlt.
in.q.iiij. ¶ Quero.x.pone q̄dā occidit ti-
ciū. statim adiuit p̄cipē z remissuz est si-
bi homicidiū. post amici defūcti volūt eū
accusare. nunq̄d h̄ homicida p hmōi remis-
sionē poterit se tueri. Rñ.nō.q2 nō vid2 si-
bi remissuz: nisi solū id q̄ ab ipo p̄ncipe
consequi poterat. q2 recepto p̄cedit sine p̄iu-
dicio tertij. vt.C.de eman.li.l. nec anus.
z de h̄ est casus.C.de p̄ci.impa.offi.l. quo
tiens. z.ff.ne q̄d in lo.pu.l.j.§. merito.et
§.si q̄s a p̄ncipe. ¶ Quero.xj.pone q̄ p̄n-
ceps remisit sibi crimē saluo iure ptis.q̄d
ergo erit ius ptis. An pena sit ei remissa.
z q̄ agat̄ ad expensas. Dicas q̄ tūc nō re-
mittit̄ pena. imo patet̄ cāz. z h̄ ius z glo
ria pentū. vt.ff.de pe.l.capitaliū.§.famo-
sos. Adeo q̄ si occisus rustic⁹ fuerit. z tūc
si homicida nō est soluēdo. vel esmendaz i
huiꝰ vsa. exp̄ssam soluere recuser:fiat vt.ō
in.e.glo.in.q.iij.ibi vide. ¶ Quero.xij.an
obtinēs remissiōz alicuiꝰ crimis a p̄ncipe
habeat̄ p̄ p̄fesso. Rñ.sic. z nō solū remissio

ne obtenta a p̄ncipe. sz etiaz a p̄curatore
gñali eiusq̄z vices gerēte. aut alijs officia-
libus suis q̄buscūq̄z. vt habet̄ in p̄agma
tica dñi regis.P.iij. Cuiꝰ datz fuit barch
xiiij.kal's augusti.M.ccc.xlvij. Rō est. q̄a
q̄ō non est:remitti non p̄t.l.i.ff.de remis-
sionibꝰ. Et sic ex quo remissiōz q̄s allegat
seu accepit crimē:p̄fiteri videt̄.z p cōfessō
habet̄ Idem j mno.in.c. diuersis fallacijs
ex ō cle.p̄iu. est casus in.l.impatores seuc-
rus z anthoniꝰ.ff.de iuī fiī. Itē qui paci-
scit̄ data pecunia:vid2 confiteri.z est infa
mis in actōibꝰ famosis. Necnō p̄dēpnatꝰ
q̄ nō litigauit p p̄curatorē. vm si iussu iu
dicis vel arbitratoris q̄s dedit nō erit ifa
mis. nec tenet̄ furti.vt.l. furti.ff. de his q̄
no.infa. Adde q̄ō de infamia sēpli.j.i vsa.
lxxx. iudiciū in curia datū. sup vbo a iudi
ce.in.q.xvij. cū seq̄ntibꝰ multis q̄stiōibus
¶ Quero.xiij. pone q̄ homicida vel alius
q̄is delatus de crimie remissiōz de illo
nō curat obtinere. adeo q̄ euitet se nō h̄ri
p̄fesso. z etiā se infamiā nō incurri saltē le
uē vt no.j nno.in.c.cū oporteat. ex ō accu.
sz p̄curat q̄ inq̄sitio sibi pure cancelletur
nūquid p tali cancellatiōe vid2 effect⁹ cri
mis tolli. bar.in.l.nō solū.§.est z aliud.ff.
de p̄cura. tenet q̄ sic. z bñ. ¶ Quero.xiiij.
an officiales regij qui assueti sunt ō cauꝰ
crimialibus auarias recipe. an possint il
las petere statī facta inq̄sitiōe. Rñ.nō. ni-
si cū delatus ō crimie pecuniariter fuerit
p̄dēpnatus. vel remissiōz p pecunia rece-
perit de eodē. vt habet̄.j. in curia Cerua-
rie dñi reg2.P.iij.c.vij. Itē etiā statuimꝰ
z sancimus q̄ officiales nr̄i.z̄c. ¶ Quero
xv. an de crimie remissio fieri possit. z ōla
tū a manuleuta si i illa steterit solui. Rñ.
nō. nisi p̄mitus facta sit esmēda vl' idonē
assecuratū ad noticiā curie p̄ti lese male-
ficiū in inq̄sitione reptū. necnō z dāpna
inde sibi illata. vt.j. in p̄ma curia barch.
dñi regis Ja.ij.c.vij. j tē q̄ nos ne officiales
nr̄es z̄c. p h̄ in curia Mōtissoni dñi reg2

Alfonsi.ij.c.xix. Jtē q̄ maleficis atrobats
ꝛc. Lauek etiā in dicto.c.vij. Jtē q̄ nos ne
official nostre ꝛc. ꝙ tertiū exigi nō ꝑt quo
usq; debitū sit solutū. Et sic ꝑ illō ca. siue
ꝑstōz bīgaꝝ vines talē rl'az dedit ceruarie
q̄dā creditoꝛes apparerēt ꝓcurrētes siue i
stantes. q̄bus debeaꝝ sup bonis alicuius
nūq̄ tertiū ꝑ dōm regē exigaꝝ ꝑ debitꝫ iā
solutꝫ. donec creditoꝛib⁹ fuerit satisfactū
[illegible].de canpell's.ll'.doctoꝛ ceruarie. Pla-
[illegible]. ꝛ est secūa ꝑs. Et dic plaga. ſ. rustici.
Nō militis. qm̄ ꝑ plaga militis ser vncie
auri emēdanꝝ. vt. ē. in vsa. v. vt q̄ interfece
rit. §. militē ¶ Et nota ꝙ plaga. i. vulnus
q̄si flagra. qꝛ cū quodā strepitu ꝛ flatu. et
flagris. i. flagell' plage coꝛpi infinguntur
Vnde plaga ꝺꝛ q̄nq; tractus vl' ps celi ea-
dem ꝛ clima. Et ꝑ patria vl' vico aliq̄n si-
militer accipiꝝ. Et plaga. i. rethevel poti⁹
funis rethis. ꝓpe q̄dem plage sunt funes
illi q̄bus rethia tendūtur circa vnā ꝛ sum
mā ꝑtem. ſz ponūtur q̄nq; ꝑ ipſs rethib⁹
¶ Nota. ij. ꝙ plaga ꝑ vulnere ꝓducit pri-
mā. in alijs vo significatōib⁹ eā coꝛripit.
vñ v. Vulnera sunt plage: regio plaga: vl'
plaga rethe. ¶ Nota ȝ⁰ ꝙ a plaga veīt pla
go. as. vel plagio. as. i. verberare. vulnerare
plagis afficere ¶ Nota. iiij. ꝙ plage q̄ pha
raoni inflicte fuerūt sunt. x. vt pz in his v.
Sanguis. rana. puler. muſce. pecus. vlce
ra. grādo. Bruc⁹. caligo. moꝛs obtinuere
necādo. in catholicō. ¶ Nota. v. ꝙ plaga
ꝺ ꝓprie sumiꝝ ꝑ vulner. sic sumiꝝ. ē. i vsa.
v. vt qui interfecerit. v. de vasuassoꝛe. sup
vbo per plagā. vi ꝺ qs ibi scpsi. Sumitur
etiā plaga ꝓ vulnere. Luc. c. x. ibi. Homo
quidā descēdebat ab hierl'm in hiericho.
ꝛ incidit in latrones. q̄ cū dispoliauerūt
eum. ꝛ plagis impositis abierūt semiui-
uo relicto ꝛc. ¶ Nota. vj. fm ja. devallesic.
q' in codē quidē casu quis puniꝝ ꝑ plaga
i. ꝑ vulnere. vt in cuāge⁰ fm luc. in ꝓall'.
c. r. qꝺ cantaꝝ dūica. xiiij. post pentꝫ. Et i-
telligе si vulnus fuerit mortiferū. Si vo
nō mortifere ꝛ vulneratus negligētia pe
riit: ꝺ vulnerato tenebiꝝ tm̄. vt. l. q̄ occidit
§. fi. ff. ad. l. acq̄ Si em̄ q̄s ꝓmo aliquē vul
nerauerit. ꝛ postea alio tp̄re i ꝺē eundē oc-
ciderit: tenebiꝝ ꝺ vulnerato ꝛ occiso. si di
uersa sunt facta. Aliter atq; si plurib⁹ vul
neribus aliquē q̄s occiderit tūc em̄ nō ha
betur rō vulnerū. ſz vna erit actio de occi-
sione. vt. l. illud. §. i. ff. ad. l. acquili. ꝛ. l. nū
quam. ff. de priuatis delic. Et si sanatus
sit vulneratus nonideo minus agere po
test. vt. l. scientiam. §. i. ff. ad. l. acquil'. Et
si vulneratus pluribus vulnerib⁹ ꝑuſq;
moriaꝝ ꝑ aliquo vulnere actū fuit ꝛ era-
ctum si moriaꝝ post. ꝛ ex dicto vulnere vl'
vulneribus ꝺeb. illud ꝓactū ante cōpē
sare in extimatiōe de occiso. qꝛ nō amplⁱ⁹
debz hr̄e. ar⁰. l. cum fundus. ff. ꝺ euic. Sz
hic vsa. videl' cōtradicere vsa. xv. Si q̄s ali
quē percusserit. ſ. e. intlligе hūc q̄n ex ꝑcus-
sione fit plaga vel vulnus. Naz plaga vel
vulnus ꝺꝛ facta cū ense. lancea. balista. et
similib⁹. Sz in ꝑrie q̄n ꝑcutitur in facie
ꝛ nō al's quo plaga vel vulnus est modicū
ꝛ paruus exiuit sanguis de naso vel den-
tibus. ꝛ sunt simplices ꝑcussiones. ꝛ ita
fuit pluries iudicatū. ja. de vallesic. q̄ su-
pra. ¶ Quero fm eū q̄d si q̄rela pacꝫ ꝛ treu
ge est ꝺ rusticū oblata ꝓtinēs vulnera alte
rius rustici. ꝛ maioꝛē extimatiōz q̄ in vsa
ticis cōtineat. An q̄rela sit per iudicē seu
vicariū reiciēda. vel veniat ꝓ vsaticos mo
deranda. Et dic ꝙ q̄rela debz ꝓtinere dā-
pnū datū in coꝛpe vel in rebus. vt ꝓbaꝝ ꝑ
oēs constōes pacis ꝛ treuge. ꝛ illa q̄ stant
in iure vsaticoꝝ vel cōi. queq; sunt certa ꝛ
ꝓbatio necaria aliq̄ non est. Et sic ex quo
clara sūt iudici. vt iudici nō ꝺz talē q̄relā
reiicere. ſz ꝺz dictā q̄ntitatē i ea ꝓtētā fm
vsaticos reducere ꝛ moderare. vt. j. i curia
ceruarie dōi regꝫ. P. iij. c. viij. ꝺe inde sanci
mus. Et vide no. in. c. venies. ex ꝺe accu.
ꝛ ibi ꝑ jnno. ꝛ hosti. c. ti. i lectura. c. ad pe-
titionē. q̄n ex q̄litate ꝑsonarū actio foꝛ-

maſ. ⁊ ꝓdẽpnatio moderaſ. vt. l. pomp. ff. ꝺ ne. geſ. Et q̃litates etiã rerũ veniũt etiã moderãde. vt. l. pedius. ff. de incẽ. ru. nau. ja. de valleſi. ꝑdictus. vide tñ pri⁹ anteq̃ moderet q̃rela ꝓmo ꝓfirmatiõe all. c. viij. deinde ſancim⁹. ſiue ꝓſtõnis. ⁊ ipi⁹ additionẽ. j. in curia barch. dñi regis Ferdinandi. c. iiij. ꝓfirmãtes. Scõo q⁹ iudex anteq̃ ipaz moderet q̃relã recipiat inꝺ ſũmariã informatiõz ſecreto de in q̃rela ipa perꝑſſis. qua recepta tũc videret illã. ⁊ ꝺ vult innuere. c. i. q̃relã. qꝺ eſt in. §. prima dcã curia barch. De materia ꝺo pacis ⁊ treuge. vide qꝺ ſcꝑſi cũ ſuis remiſ. j. i vſa. cxxiiij. ſi ille q̃ pliuiũ. ſup v̈bo. ⁊ treuga. v̈. ⁊ quia cũ. ij. v̈. ſeq̃ntib⁹ Et ꝺ mal' ⁊ iniurijs illat⁹ rusticis alicui⁹ in corpe vel i auere. Et q⁹ pi rustici poſſint facere de ipis malis ⁊ iniurijs ꝺño ignorante diffinitiõz [illegible] ne ꝺño. vel ꝺñis ſiue ꝑſis. [illegible] cxviij. rusticus etiã. p glo. ordinariã ⁊ me. Quoq;. vide qꝺ remiſſiue ſcꝑſi. j. in vſa. lv. alij quoq;. in glo. iij. Uncias duas. ſ. auri fini vl' cocti. q̃ ſunt. xiiij. morab. valẽtes lvj. ſolos barchiñ. Et hoc itellige ſi plaga fuerit facta in ruſtico. Si v̈o in [illegible] ſer vncie. vt. ꝺ. i vſa. v. vt q̃ iterfecerit. §. minime. ¶ Et no. q⁹ extima illa ẽ pſone vel iniurie p. l. patrie. ſ. per hũc vſam ⁊ etiã alios ꝫ naſã ꝺlicti ſiue iniurie. ſz alꝫ pñt peti dãpna erpẽſe medicoꝝ ⁊ medicinaꝝ ⁊ opaꝝ amiſſaꝝ. vt no. j. in vſa. pr. i gl. i. ãti q̃. añ fi. ⁊ q⁹ me ibidẽ i gl. ij. i. q. viij. ⁊ ix. q̃ ec fac ꝑ hꝺ

Debilitatio. xliij.

Caſus. Per legẽ debilitatio ⁊ cedis. ſ. ruſtici vel alteri⁹ dignitatẽ nõ hñtis. dẽpta xpianitate eſmẽdãt p. xl. ſolos denarioꝝ. Captio v̈o eſmendat. q⁹ primo debet capiens malũ ſeu dampnũ qꝺ fecerit capto in ipa captione eſmẽdare. ⁊ poſtea ꝺ bonis ſuis q̃tũ per hoiem de valore ipius capti fuerit iuratũ ꝑ cõtumelia ⁊ deſonore eidẽ capto illatis ⁊ nõ ampli⁹. ſi ipa die vel ſeq̃nti captus dimiſſus erit captionis. verũ ſi captio plus duraverit. vel in eſcatã vel ferris vel in tauaga miſſus fuerit captus. vel in quocũq; vinculo vel cuſtodia fuerit detentus p ſingulos dies ⁊ noctes ipius captiõis p eſmẽda habeat captus ſex ſol'os ⁊ p ligatis manib⁹ vel pedibus hẽat pro eſmẽda. x. ſol'os. h. d. Cõis diuiſio. In prima diſponit de eſmenda plage debilitationis ⁊ cedis ruſtici vel alterius dignitatẽ non hñtis. In ſcõa agit de eſmenda captionis ipius ruſtici ſeu alteri⁹ dignitatẽ nõ hñtis. Scõa ibi. v. captio v̈o. Et iſta ſubdiuidit put i ſũmario ꝓtinet. ſcõa ibi v. ſinautẽ ⁊ plus. videte. ¶ Et nota q⁹ q̃ꝺam dicũt hic. §. al's v. ⁊ q̃ꝺam vſaticuz ſiue principiũ vſatici. Et ſiue ſit vſa. ſiue. § ſeu v. dic q⁹ loq̃tur in debilitatiõe vl' ceſſione membri ruſtici vel alterius dignitatẽ nõ hñtis. dẽpta xpianitate. Et ꝓtinaciter ad. ſ. pri. q⁹ de debilitatõe militis ⁊ ceſſione dẽm fuit. ſ. Hũc ꝺr de debilitatõe ruſtici vel alteri⁹ dignitatẽ nõ hñtz. ¶ Sz q̃re q̃ eſmẽda fiẽda ẽ p debilitatiõe vl' ceſſione ruſtici aut alteri⁹ dignitatẽ nõ hñtz. q⁹ l nõ viꝺr exprimi. ſx⁹. remittit iſte vſa⁹. ad. l gotica. hꝺ ſolũ ſaluo. ⁊ p hꝺ viꝺr fact⁹ hꝺ vſa ſ. q⁹ ſol'i i. l. got. ꝓtẽti tẽpent ⁊ reducant in his caſib⁹ ad ſol'os denarioꝝ. ⁊ nõ ad ſol dñi aureũ. ita quot ſol'os dic. l. got. deberẽ exſolui his caſib⁹ exſoluant i ſol'os denarioꝝ minutoꝝ ⁊ nõ in ſol'is aureis. ⁊ in l ſeueritas. l. gotice ẽ tẽpata. ar^m opti^m. j. vſa. lxxxj. iudicia curie. ja. ꝺ mõ. iu. Tu ergo hꝺ dicas vt no. p ja. cal'. ꝺ. vſa. pr. i. q. pẽ ⁊ ibi te remitto. nã ipe ꝺ hꝺ vſa. ⁊ ꝺ illo vno tñ fac vſa^m. ⁊ ego duos facio. ſicuti. ja. ꝺ mõ. iu. ⁊ ja. de valleſica faciũt ⁊ bñ. Debilitatio. i. detrũcatio. vl' amputatio mẽbri ꝑ hꝺ. ſ. in vſa. vj. Si q⁹ ſe miſerit. v. ſi ãt. ic derit. ¶ Jux⁹ qꝺ q̃ro q⁹ ſit debilitare. ſx⁹ mẽbrũ tunc dicitur debilitatuz quando officiũ mẽb aliqualr impedit. vt. ff. ꝺ edi

edic.l.idē offili⁹. bar.in.l. publicoꝝ.ff.de pub.iudi. ¶ Quero scdo q̄d si aliq̄s iniurioſe alicubi abſtraxerit dentez nunq̄d dz mutilatio vel debilitatio mēbri. Rn̄deo nō. vt.ff.de edili.edic.l. cui dēs. p̄dicta vera niſi de mēte diſponētis alr appareat vt pote dic̄ ſtatutū. q̄ ſi qui abſtulerit alicui mēbrum ſibi mēbr̄ ſibi abſcidat. Modo ſi abſcidit digitū. digit⁹ dz ſibi abſcidi ex relatiōis q̄litate ar.ff.ad trebell.l. nōnunq̄ bar.vbi.ſ. ¶ Quero tertio an digit⁹ dicat mēbr̄ videt in dicta.l.idez offili⁹ q̄ ſit ps mēbri. Sed dic q̄ digit⁹ nō eſt mēbrū ſed officiū mēbri. ter.eſt in.l.non ſunt libere ff.de ſta.ho.fm bar.in all.l.idem offilius ¶ Quero q̄rto q̄d ſi cōdēpnatus ſit aliq̄s vt ocul⁹ dexter ſibi extrahat. ⁊ ſiniſter ſit extract⁹ an debeat ſibi poſtea extrahi dexter. vide bar.in.l.elegāter.§. q̄ reprobos. ff.de pig.act̄. dic vt ibi. ¶ Quero.v. an debilitatio.i.mutilatio ſiue detrūcatio alicuius de p̄ncipalioribus mēbris p̄ut ſumit̄ in cle.ſi furioſus de hoi.cle.fm Bm. de mon.lau. ⁊ bn̄ meonardi. quo ad irregularitatē cōtrahendā equipetur homicidio. Rn̄deo ſic. ter.eſt in dicta cle.ſi furioſus. iuꝛ glo. ibi poſitam ſup vbo mutilet. p hoc vide ex̄ de accu.c.accuſaſti. vbi nota. in glo.ſi. q̄ debilitat⁹ idē eſt q̄ mutilatus i mēbris q̄ nota. ¶ Quero ſexto vn̄ deriuat̄ hoc nomē mutilatio: dicas q̄ a mutilo.as.are.i.minuere. vellere. trūcare. p̄p̄rie aūt mutilare eſt aliq̄d integruz detrūcare. vt hois caput ap̄putare. vel p̄tez arboris auferre vel boū cornua detrūcare ⁊ eſt actiuū in catholicon. ¶ Quero.vij. q̄d ſi membr̄ ſit debilitatū. ſz nō trūcatū Nunq̄d ex hoc cōtrahit̄ irregularitas. Et multi cōcludūt q̄ nō. ⁊ facit p hac opi.i. q.i.c.ſic vrgeri. ⁊ q̄ notat Jnno.in.c. ad audientiā. ex̄ de hoi. vbi notāter dic̄ q̄ in dubio debem⁹ vitare irregularitatē Hy. de cicilia i p̄call. cle.ſi furioſus. ¶ Quero octauo fm ja.calis. ⁊ iuꝛ glo. nunq̄d vltra iſtā eſtimēdaz debilitatiōis ⁊ inciſiōis mēbroꝝ ipe debilitās vel incidens mēbra teneat̄ eſtimēdare ſeu reſtituere ipi debilitato. vel mēbroꝝ p̄uato expenſas factas circa medicos ſeu coꝝ ſalaria. ⁊ alia ip̄edia facta i curatiōe debilitatiōis ⁊ inciſiōis mēbroꝝ. ⁊ glo. hic determiat q̄ ſic. ⁊ bn̄e. Et etiā ego puto q̄ ne dn̄ p̄dicta ſalaria ⁊ ip̄edia peti poterī ab ipo debilitato ⁊ mēbri p̄uato. ſz etiā ope q̄b⁹ ipe caruit. ⁊ cariturus eſt. vt.l.ex hac lege.ff.ſi q̄dru. pau. fe.di. ⁊ in.l.ſi.ff.de his q̄ deie. vel effu. q̄n iſta eſtimēda tm̄ p debilitatōe mēbroꝝ fit nō p̄ dictis ſalarijs vel ipendijs ac opib⁹ vt b̄ nota i gl'. ⁊ bn̄.ja.calis p̄dict⁹. ¶ Quero.ix. pone alicui eſt debilitatū mēbr̄. iudex debilitātē cōdēpnat ad dādū annuatim illi p opis q̄s amiſit q̄ medici iudicauerūt illud mēbr̄ ꝑpetuo debilitatuz. q̄ facere dz. ff.de his q̄ deie. vel effu. l.ſi. iſti. de obli. q̄ q̄ſi ex delic. nal. §. ab homine Tractu t̄p̄ris iſte ſanat̄. Alter petit vt ipe liberet̄ ab iſta cōdēpnatiōe. Nunq̄d dicit bn̄. Credo q̄ nō. q̄ illi fato dat⁹ v̄r. Jō id nō attēdendū. vt.l.iij. §. fm.ff.ad ſilley. illud em̄ q̄ medici dicunt p vitate accipimus. p quo. l. ſeptīo menſe. ff. ō ſta. ho. g⁹ nihil ſit imutādū ex cā ſupuenīēti. vt. l. in genuū. ff. ō ſta. ho. ¶ Quero. x. nūq̄d damnat⁹ pena debilitatiōis mēbri ſit pēa capitalꝭ. Et dicas q̄ ille q̄ debilitat̄ nō moritur. vt i. l. q̄ actiōe. §. ſi q̄s ſuū. ff. ad. l. acq. Jgr̄ nō eſt pēa capit̄. Tūc em̄ dz q̄s debilitat⁹ in mēbro q̄ offīm̄ mēbri aliq̄s impedit̄. vt in. l. ſi ō offīm̄. ff. ō edil'. edic. q̄q̄ gl'. i auē. vt nil' inuidi. §. q̄ vo. coll. ix. illato eo q̄ nota. dy. in. l. i ſuū. ff. de pe. q̄ dicit q̄ vbi eſt debilitatio ⁊ diſſolutio mēbroꝝ eſt maior pēa q̄ debilitatio vnius q̄ manus. bar. i. l. ij. ff. de publi. iudi. ¶ Quero xj. p modū ſūme: an q̄libet ps corp⁹ dicatur mēbr̄. Et q̄d ſit mēbr̄. Et oſtīm̄ mēbri vid̄ bar. i. l. publicoꝝ. ff. ō pub. iud. ⁊ p bal. i auē. ſz nouo iure. C. de fui. fugi. Et q̄d ſit

debilitare. vi3 bar. in all'. l. publico ꝙ. i. q. fi. Adde q3 scpsi. s. in vsa. vj. si q̃s se mi3it. v. si aũt inciderit. sup v̄bo in mēbris suis. z. j. ī vsa. lxvij. itē statuim⁹. v. sina ũt. sup v̄bo aut manũ ꝑdat. z ī vsa. cxliij. qm̃ ex cõ q̃stione. in. i. v. sed z eandē. sup v̄bo manũ Cedis. i. bat imēt. vel ꝓpius. i. incisio mē brox fm ja. de mõ. iu. ꝓ h̄ dict⁹ v. si aũt in ciderit. idem teneo. Per legē. l. gotică. fm ja. de mõ. iu. Scdz sol'os denarioꝝ. i. in so lidũ denarioꝝ. nõ in sol'is aureis q̃ debe bãt p. l. gotică exsolui. qz in h̄ corriguntur seu mitigank dicte. ll'. gotice. Dico etiã to tũ hũc vsa^m. j. z seq̃ntẽ loq̃ de sol'is dena rioꝝ nõ aureis. z h̄ ad mitigãdũ dictas. ll'. got. Si aũt vis scire q̃ cõpositio sit facien da in casib⁹ isti⁹ vsa. ꝓ. l. gotică. vide li. vj. got. ti. iiij. de reddenda taliõe. q̃ lex incipit quoꝝdã Dic aũt q ist̄e vsa. ī his q̃ sequũt z etiã vsa. seq̃ntes loquunt ī g̃ponis igno bilib⁹ z in sol'is denarioꝝ. ja. de mon. iu. Nax ciues honorati z milites z supiores aliter emēdank. vt. s. in vsa. v. vt q̃ interfe cerit z seq̃ntib⁹. Adē ja. de monell' dicens q ist̄e vsa. l. got. tempat ergo iurꝫ gotici ri gorẽ. q3 intellige quo ad solidũ Nã ꝑ hũc vsa. reducunk sol'i ad sol'os denarioꝝ. barc̃ z erãt fm. l. gotică aureoꝝ. ja. de monell'. Ja. aũt cal' dic̃ ita sup dicto v̄bo fm sol'os denarioꝝ. nõ tñ aureoꝝ. nã ec̃ aliquotiẽs ī ist̄ seu sil'ibus emēdis. l. got. taxat et es mēdat in denarijs. vt got. li. vj. de cedib⁹. l. i. z l. ij. z no. j. ī vsa. cxix. sol'os ꝑ glo. z ist̄ forsan isti solidi ex denarijs argentꝫis seu plate. valẽtes vnus deñ. duos deñ. barc̃. vt. j. curia ꝓpiniam dñi regꝫ P. iij. c. xxxvj. cũ de valore. quã q̃ ja. de mõ. iu. dicat ī dicto vsa. cxix. sol'os. q eoꝝ valor nõ reperik taxatus. ja. cal' ꝑdictus. Captio. v. z est sc̃da ps ꝓncipal'. q̃ subdiuidit. vt dixi. s. post sũ mariũ hui⁹ vsa. Et dic captio. l. rustici. vl' alteri⁹ dignitatẽ nõ hñtis. excepta xp̃iani tate. vt. s. vsa. pr. Et de captione vide. j. in pace. in xp̃i noie. Notu sit cũctis. §. itē sta tuimus q nullus hõ. Et in curia barchñ dñi regꝫ. P. ij. c. liij. itē q nullus miles. fz ibi loq̃tur de milite capiẽte militẽ z nõ ꝺ rustico. Adē ī dicto. §. itē statuim⁹. Quis scz capiẽs. Ei. l. capto. Oblũ. l. dãpnũ. ne seq̃ntia ibi cũ dic̃. ꝓ ꝓtumelią z desonorẽ cõ. supfluãt. q3 fieret si ita nõ exponeret z in telligeret malũ Vel dic malũ in corpe fa ctũ vltra captõz. vt. j. in vsa. lxxj. bonũ vsa ticũ. z tũc nihil supfluit. sac̃. cal' z bñ. Fac ꝓ his q3 notat h̄ Petr⁹ terreni dicẽs. in h̄ vsa. vide in nui. q noie mali nõ cõprehẽda tur iniuria seu ꝓtumelia. sed solũ dãpnũ. Ad idē. j. ī vsa. lxij. ca mini. Pe⁹ terreni. v. z si q̃s. vide q3 ibi scpsi sup v̄bo maluz. Ei scz capto. Emēdata. l. captio. z malũ q3 ẽ ꝛ. ita. j. vt seq̃tur h̄ ī tex. ¶ Et no. q captio denotat occupatõz factã cũ quadã violen tia capti vt h̄. z. ff. de testa. l. q̃ a latronib⁹ ff. de cap. z postli. re. l. postliminiũ. §. a pi ratis. z de re mili. l. nõ oẽs. §. a barbaris. Suo auere. i. de bonis suis. Donec. l. ca piens Ei. l. capto Jurare. i. iuramentũ ꝓ stare. Suo valore. i. de sua ꝑdcõe z statu. ja. cal'. Vel. i. honore vel genere. vt. j. ī vsa. xxxiij. si q̃s suũ feudũ. ja. ꝺ vallesica. quod idē est q3 dic̃ ja. cal'. Per ꝓtumeliã. i. iniu riã. vt in sti. ꝺ iniur. ī pn. z in. l. j. circa pn. e. ti. ¶ Et nota q ꝓtumelia. i. iniuria. vi tuperiũ. graue cõuictũ. ꝺr a cõtumeo. es. z hinc cõtumia. e. idem. Et a ꝓtumelia cõ tumelios⁹. sa. sum. q̃ andaꝝ est. z tumet in v̄bis iniurie z supbie. vl' ꝓtumelios⁹ q̃ ꝓtumelias z pucia vicit ¶ Nota necnõ q ꝓtumia vel ꝓtumelia ꝑpus est ī verbis Componit vtiq ꝓtumeo de cõ. z tumeo es. tumui. tumere. i. surgere. erescer̃. inflа re. supbire. in catholicõ. Adde q3 scpsi. j. ī vsa. xxxviij. q̃ ira ducť. ī glo. ij. ī. q. iiij. Et desonorẽ. i. aminuamẽtũ honoꝝ z ita vul garik ꝺr ī cathaloñ. tal' me desonorauit vl' me aminuauit. i. diminuit honorẽ meũ ja. calis. Ei. l. capto. Fecerit. l. capiẽs Am plius. i. plus. Et sic nota q hec dictio am

plius tenet ꝺ̄ iclusiue.sic sumit.ff.ꝺ̄ do.p̄ le.l.q̄ ita.ff.de excu.tu.l.sed et reprobari. §.amplius.del'.iij.ff.l.si sic locutus. ⁊ so. ma.l.diuortio.§. itē si locatio. vbi no. in glo.i.q̄ amplius q̄nq̄ est aduerbiuꝫ tem poris.q̄nq̄ aduerbiū q̄titatis. dic vt ibi. Non debꝫ.s.p̄ cōtumelia vel desonore.vt supra.Captus dict⁹ a capio.is.i. obtinēr̄ inuadere. circūuenire ſm hug. in deri.c. capio Dimissus.i.a captiōe liberat⁹ Sin aūt.v.⁊ est scḋa ps subdiuisionis scḋe pt̄ꝫ p̄ncipalis.Erit retētus.sub. diei captōis ⁊ seq̄ntis diei.vt.ꝺ̄.p̄time dictū est in ter. In estaça.¶ Et q̄d sit estaça.dic̄ hic ja.cal' q̄ est genus captionis fusteū. quo vtunt̄ cathalani.vt scp̄sit.ꝺ̄.in vsa.vj.si q̄s se mi serit.Vel in ferris.i.cōpedibus.In tauega.i.carcere.⁊ sic est vulgare vocabulū ca thalanoꝝ.ja.calis.Missus.i.posit⁹.Quo cūq̄ vinculo.¶ Quid dicat̄ vinculū.vide in.l.verū est.⁊ in.l.vinculoꝝ cū ibi notatꝫ. ff.de verbo.sig.Per singulos dies. hoc est dicere q̄ per singulos dies artificiales dā dant̄ tres sol'i.⁊ per singulas noctes alij tres sol'i. Sꝫ p̄ singulos dies naturales i quo sunt.xxiiij. hore dabunt̄ sex solidi. vt gos.li.vj.ti.iiij.l.quorūdā.Et ita intell'r ꝺ̄ text.p̄ ja.de vallesica.s.cum dicit.p̄ singlos dies ⁊ noctes singulas sex sol'i. Rō q̄ tūc dies vnus ⁊ nox vna sumūtur p̄ vno die naturali.¶ Et an sero vel mane dicat̄ dies vel nox.vide bar.in.l. aut facta.§. tēp⁹. ff.de pe.dic vt ibi.¶ Quero ꝺ̄ p̄ modū sūme q̄l'r capiēs ꝺ̄ hr̄e hoiem de valore capti. ad ꝺ̄ vt admittat̄ ad iurādū iux̄ formā ꝺ̄ positā.Et q̄d si iste hō adhibitus de valore capti iuret iux̄ istū tex. valde modice vel nimis excessiue.⁊ sic iniq̄. nūq̄d capiens vel captus hēbunt aliq̄ remediū ad istud retractandū.Et de alijs q̄stiōib⁹ huius materiā tāgentib⁹ vid' ꝺ̄ lati⁹ p̄ ja.cal' vbi cā breuitat̄ re remitto. Decē solidi.¶ Quero q̄tū valet iste solid⁹. dicas q̄ est solid⁹ barcꝺ̄.⁊ nō aur⁹.vt scp̄sī.ꝺ̄.c.vsa.i. fi.sup vbo. ſm solos denarioꝝ. p̄ ꝺ̄ vide q̄ ꝺ̄ le.⁊ scp̄si.j.in vsa.cr'lj. solid⁹.¶ Quero an p̄ ista esmenda q̄ datur pti lese delinq̄ns sit a curia liberatus.fi.ꝰ nō.vt patet ꝺ̄ in tex.cum dicit in fi.dētur ei. ergo non curie.fac̄ q̄ ꝺ̄ scp̄sī.ꝺ̄.vsa.p̄.i.fi.sup verbo p̄tianus.in.q.iiij.¶ Quero quot sunt casus in scḋa pte p̄ncipali in q̄bus seu eorum aliquo a capiēte pecuniaria fit esmenda capto.dicas q̄ sex. Primus q̄n captus tenetur in estaça.scḋs in ferris.ꝫ in tauega q̄rtus in quocūq̄ vinc'lo.q̄ntus i quauis custodia.Et in his casib⁹ sunt quicq̄ ⁊ in quolibꝫ ip̄oꝝ p̄ quolibꝫ die naturali dantur p̄ esmenda capto sex sol'i.ja.ꝺ̄ monell' p̄ hoc facit q̄ ꝺ̄ scripsī.ꝺ̄.sup vbo.p̄ singlos dies.Sextus vo casus est hic p̄ ligatꝫ manibus.⁊ hic dat̄ maior esmenda ꝺ̄ capto: q̄ in p̄dictis q̄nq̄ casib⁹. Nam hic dātur p̄ esmenda p̄ quolibꝫ die naturali.xxiiij. horas cōtinēte.x.sol'i capto soluꝫ manib⁹ ligatꝫ captus.aut pedibus tm̄.⁊ sic isti sextus casus duos in se p̄tinēt casus.prim⁹ si sit capt⁹ ligatꝫ manib⁹.scḋs si sit capt⁹ ligatꝫ pedib⁹.sicq̄ capt⁹ p̄ vtroq̄ horū duoꝝ casuū p̄ esmēda ip̄os decē solos dꝫ hr̄e q̄ ꝺ̄ no.¶ Sꝫ q̄d si isim̄t capt⁹ ⁊ manib⁹ ⁊ pedib⁹ ligat⁹ detētus fuit.q̄ esmēda eo casu sibi fieri debeat. Dico q̄ postq̄ captus in captōe duplicē patit̄ iniuriā. ⁊ duplex esmenda p̄ capiēte sibi fieri debꝫ.q̄rescēte malicia capiētis: crescere dꝫ ⁊ esmēda capto sic iniuriato.fac̄.l.relegati.ff.de pe.⁊ ꝺ̄ etiā innuit iste tex.satꝫ clare.¶ Quero an hec dictiones vel.siue. ⁊ aut. p̄prie sumant̄ ꝺ̄.s.in.v.Sinaūt.vsq̄ ad finē vsatici videlicꝫ disiūctiue.an improprie.s.cōiūctiue. Dicas q̄ disiūctiue.vt p̄bat text⁹ Sed cōtra. nā disiunctiua q̄n ponitur in lege vel profertur a lege semper debet accipi pro coniunctiua.ad hoc.ff.de auro ⁊ ar.le.l.q̄ntus.i. Et est ratio. quia al's lex que debet esse certa: esset incerta et dubia. Ergo iurta hoc cum iste vsatic⁹ ⁊ alij

ſint leges huiꝰ pñie. ſequ̇tur q̄ dicte diſiũctiue debẽt accipi p̄ pñctiue. adeo q̄ hec v̄ba que ſunt in iſpo v̄. Sin aũt. ſ. in eſtaça. vel in ferris. ſiue in tauega. vel ī quocũq; vinculo aut cuſtodia. ⁊ ligatis manibus vel pedibꝰ: hñt ſimul ineſſe. ad hoc vt pẽa ſiue eſmenda vſatici ſequat. Nã natura ẽ piunctiuoꝝ q̄ oportz qȯlibz mẽbrũ cẽ verũ. vt. l. ſi quis ita. cũ ſilibus. ff. de ver. ob. Quid dicemus. dico q̄ circa hec duo ſunt p̄ſideranda. ſ. ius. ⁊ factũ ſeu accidentia. Quantũ v̄o ad iuris p̄ſideratoz diſiũctiua a lege plata ponitur p̄ pñctiua. q̄ cõiungit oĩa mẽbra. diſiũctiua in idemptitatẽ iuris ſiue in idem ius. vtputa dr hic. q̄ ſi captus. ſ. ruſticus eſt detentus in eſtaça. vel in ferris ⁊c. poterit hr̄e eſmendã b̄ contentã. ſ. vj. ſolidoꝝ vel. x. ſolidoꝝ. q. d. q̄ de q̄nq; modis ſeu caſibꝰ aut factis in all'. v. ſina aũt contẽtis. i. in eſtaça vel in ferris ⁊c Aut de iſpis duobus caſibꝰ ſeu factis b̄ in fine exp̄ſſis ibi ligatis manibus vel pedibus ſi fieri p̄tingat: ſemp competit ruſtico capto p̄dicta eſmenda Et ita p̄dicti q̄ duo caſus. ſiue facta. vl' iam dicti duo caſus ſeu facta. vel accidentia factoꝝ recidũt in vnum ius. ⁊ coniunguntur in vnuz ius. Et habetur proinde ac ſi diceretur. Sin autẽ ruſticus plus erit retentus in eſtaça habeat de eſmenda ſex ſolos. iuxta modũ ſcriptũ. ō. e. glo. in. q. q̄ro quot ſunt caſus ⁊c. ⁊ ſup v̄bo. p̄ ſingulos dies. Et ſi i ferrz ad idem. ⁊ ſic de alijs. Et ita videt q̄ lex ſiue vſatic⁹ hic ⁊ ſimiles certi ſunt ⁊ nõ dubij. Et iſte intellectus ſanus eſt bonus et verus. Concor. ja. damon. iu. j. ī vſa. xxxiij ſi quis ſuũ feudũ. in glo. q̄ro quõ ⁊c. adde qȯ ibi ſcp̄ſi in. i. ſ. ſup v̄bo ſine. ⁊ in vſa. cxx. in baiulia. ſup v̄bo vel. ⁊ incipit gloſa ſciendũ eſt ⁊c. ¶ Quero quã penã patiet̄ q̄ talia cõmittere p̄ſumat. dicta eſmẽda p ti leſe p eum p̄ſtita. dicas q̄ ſi eſt p̄uatus vltimo ſupplicio debet puniri. vt. C. de p̄ua. car. l. vna. in fi. nã alienũ ⁊ publicum vſurpat officiũ. Si v̄o eſt magiſtratus. et vſurpat alterius magiſtratꝰ offiñ: tũc alia eſt pena. vt. C. de offi. q̄ſtoris. l. officia. ī fi. p̄ hoc vide quod ſcripſi p̄m glo. ⁊ ja. ō mõ. iu. j. in vſa. xciiij. quia iuſticiã. in glo. i. v. q̄runt hic gl. ⁊c. dic vt ibi. ¶ Sz q̄d ſi dñs vel pater ponãt ſuum vel filiuz in domo ſua in carcerẽ. nunq̄d p̄ñt b̄ facer̄ ſine metu pene. ſ̄o ſic. q̄ pater ⁊ dñs faciunt ad correctionem morum p̄m ch̄p. in dicta. l. vna. C. de p̄iua. car.

Si q̄s aliquẽ p̄cuſſerit xv. Caſus. p̄ p̄cuſſione facta in facie cum alapa: eſmẽ dãtur p̄cuſſo. v. ſolidi. ⁊ p̄ p̄cuſſione eiuſdem faciei cuz pugno vl' calçe ſiue petra vel ruſte: eſmendanr̄ ipi percuſſo. x. ſolidi Et ſi de p̄dictis p̄cuſſionibus ſanguis inde exierit eſmendanr̄ eidem p̄cuſſo. xx. ſolidi. Pro tractione vero facta ō aliquo per capillos cũ vna mãu: eſmẽdar̄ ipi tracto. v. ſolidi. Et p̄ tractione cũ duabus manibus facta: eſmendanr̄. x. ſolidi. Et ſi tractus tendit in terrã: eſmendãtur xv. ſolidi. Et ſi per barbã tractus fuerit: eſmendãtur. xx. ſolidi. Per deſcaualcatiõez v̄o. xl. ſolidi eſmẽdanr̄. h. d. Et quot ſunt aut fiunt per hunc vſam eſmende: tot in iſpo ſunt p̄tes. quas ⁊ eius textũ vide p̄ te. q̄ñ clara ſunt omnia. Aliquẽ. ſ. ruſticuz. vel aliũ ignobilẽ dignitatẽ noh hñtez: excepta xp̄ianitate. vt. ō. vſa. xiij. Ruſticus interfectus. ¶ Et nota q̄ hic vſatic⁹ ⁊. j. vſa⁹ xvij. Si q̄s aliquẽ quolibz ictu: loquunr̄ in p̄cuſſionibꝰ ſimplicibꝰ ō q̄bus nõ exit ſanguis. Vel ſi exit ſanguis eſt modicus iuxt̄ notata. ō. in dicto vſa. xiij. Ruſticus interfectus. Et iſti ſolidi debent de moneta vſuali intelligi. que concor. ō iure cõi. Et ſic. lxxij. aurei faciũt libram auri. vt inſti. de pe. te. liti. §. ſt. ja. de valleſiẽ. Pro his vero ſolidis q̄ ō moneta vſuali eſſe debẽt. vide quod ſcripſi. ō. vſanco p̄rio. i. ſ. ſuper

verbo ſm ſolidos denariorum. ¶ Et ſic
pſpice quē mūdi labor exagitat. ⁊ caue ti
bi qz hic vſa. ⁊ dicꝰ vſa. xvij. Si qs aliquē
quolibet ictu nō loquūtur de pcuſſiōe vl
vulnere ex qbꝰ inducit plaga. nā plaga dr
vulnꝰ factū cū enſe cū lancea vel baliſta.
ꝙ ſit graue vulnꝰ vt all. vſa. xiij. Ruſticus
interfectꝰ. Ille vo pcuſſiōes q̄ fiūt cuz pe
tra. vel fuſte. vel alijs. ꝺ qbꝰ exeat ſanguis
vel nō exeat. ſimplices pcuſſiōes dīr. ⁊ ha
bēt locū dicti vſatici preſens ⁊ ſequēs. ber
trādus de ſeua. ſ. dictꝰ vſa. xvij. Si qs ali
quē quolibet ictu. Percuſſerit. Secus ſi
ſpuerit. vt. ſ. in vſa. xix. ſi qs ad aliquē ſpu
erit. ¶ Dz ḡro: nunqd dz haberi dīa pſo
narū ⁊ loci. videt ꝙ ſic. vt. l. p̄tor. §. fi. ff. de
iniuſ. ⁊. l. vulnꝰ. ⁊. l. ite apō labeonē. §. pe
e. ri. ⁊ iſti. de iniuſ. §. atror. ⁊. ſ. vſa. lxij. ca
mini. ⁊ vſa. xxi. malefactꝝ. Dz cōtra vide
tur. vt. ē. vſa. xiij. Ruſticꝰ interfectꝰ. ſz ibi
loq̄tur qñ qs interficit. ⁊ hic qñ ſimplr pcu
tit. Et ſic aliud eſt vulnerare. aliud pcu
tere. Vnde bonꝰ iudex talia conſiderare
dz vt ar. in vſa. ej. de cōpoſitiōe. ſ. e. ⁊ got.
li. vj. l. quozūdaz. Cui ſnīe aſſentio. Licet
quidā cōtrariū dicāt minꝰ bñ. ⁊ iſtō vlti
mū habēt q̄dā lib. ꝑ glo. Ja. de vallelica.
*ſmo a gloſa tor vſaticor hic mō bñ forma
ta.* Eſt huiꝰ qō ꝓpterea Jac. calis hic for
*mat huiꝰ qōnez iſto mō q̄d querit autem
hec glo. an iſte vſa. intelligaſ gñalr de p-
ſona qualibet ſine omni pcuſſa cuiuſuis
ſit ſtatꝰ ſeu cōditiōis.* Et glo. arguit ꝑ ⁊
cōtra. Tñ ipe ja. credit ꝙ iſte vſaticus q̄
q̄d dicat glo. ſpecialr tm̄ de rustico ⁊ de pſo
na dignitatē nō habēte pcuſſis iuſ vſati.
xiij. Ruſticꝰ interfectꝰ. ē. ⁊ ad iſt̄ in vſam
iſte vſa. Et vſa. xvij. Si qs aliquē quolibz
ictu. ⁊ duo ſequentes. ſ. e. debēt referri ad
primā vſa immediate. vt. l. ſi idē cū eodē. ff.
de iuſ. om. iudi. Et iſtō ipi Jac. calis pla
cet. Et in b videt ſe declinare predictꝰ Ja
cobꝰ de vallelica in ſui cōne. ē. ab eo for
mata. Et ita in his tanq̄ veris me decli
no. In facie. q̄ ad ſiſtimdinē pulchritudi
nis celeſtis eſt figurata. ⁊ ꝙ quā cognoſcit
vt. l. ſi qs in metallo. ff. de pēnis. ⁊ in. l. ex
diuerſis. ff. de reli. ⁊ ſūp. ſu. Ja. calis. Idē
glo. q̄ eriā plus dic. ſ. ꝙ ob h nō dz macu
lari: qz ꝑus hr pūctalr quā cetera mēbra.
vt dicta. l. ſi qs in metallo ⁊c. ¶ Quero a
liqs pcutit alio iniuriandi in oculo ex quo
nō videt ticiū. Runqd reputabit iniuria
atrox. Rndeo ſic ex quo bz formaz oculi.
Contrariuz eſt vitas. ſi oculus ſit ex toto
erutꝰ. nā ſi pcutiat in eo loco. nō habet rō
iniurie facte oculo ſed ſimplr iniurie facte
in facie. ar. ff. ar⁰. fur. ce. l. iij. §. ꝙ ſi qs. ibi
ideoqz ea quoqz arbor cē nō videt. cuiꝰ ra
dices deſinūt viuere q̄uis adhuc certa cō
tineat ⁊c. ꝑ h. ff. de fal. l. ſi qs legatū. ⁊. l. ij
§. i. ff. quēad te. api. q̄ eſt illi contraria. Et
ſic iſte vſa. habet locū. qñ iniuria ferā eſt
in facie ⁊ nō in dicto oculo defect ſi predi
ctū patiēte. Et ita ſi caſus occurreret iudi
candū eſt. qđ no. ¶ Quero ſm Ja. calis: q̄
mouet huiꝰ. q. iuſ. glo. an eſmēda pcuſſi
onis faciei hic torta habeat locū in per
cuſſiōe capiſ. ⁊ dic ꝙ maior ſit fieda eſmē
da ꝑ ipa pcuſſiōe capitis q̄ ꝑ pcuſſiōe fa
ciei. Et hoc placet ſibi ꝙ rōnes ibi factas
ꝙ eū ibi vide latius. Idem dic ſm. R. bali
ſtarij q̄ plus debet eſmēdari pcuſſio feriā
in facie q̄ in capite. vt. ē. vel in corpe. Pro
h vide qđ ſcripſi. ē. in vſa. vj. Si quis ſe mi
ſerit in aguam vt. v. ſi quis inde i glo. vltia.
in nota. iiij. Facerīā qđ ſcripſi. ē. in e. glo.
in pn. ¶ Quero an in iſto vſa. ſit diſtiguē
dū: an pcuſſio fiat deliberata mēte ⁊ cum
reqſitiōe. vel an fiat in cōtradictione. ſeu
rixa. Et videt ꝙ ſic vt alīs diſtiguit in pſo
na militi. vt. ē. in vſa. vj. Si qs ſe miſerit.
Contrariū tñ puto vm. qz ex quo iſte vſa.
gñalr loq̄tur ⁊ nō diſtinguit nec ego diſti
guz. vt. l. ꝑſpexit. ff. qui ⁊ a quibꝰ. Hec ob
ratio in cōtrariū facta. qñ ſpāle eſt ibi in
milite. ſic ⁊ mlta alia ſpālia habet Jaco.
calis. Cui aſſentio. ¶ Quero q̄d ſi pcuſſi

te. ꝛ ſic realr iniuriauit te. tu ꝓfiteꝛ ſacerdoti pctã tua. ſacerdos nõ vult te abſolvere: niſi remittas mihi iniuriã. ꝛ finalr tu remittis mihi iniuriã ꝙ me tibi illatã. An ꝙ tali remiſſiõe ꝗrat mihi libera⁹. Rñd⁹ ſic vt in. c. q̃ q̃ de vſuꝝ. li. vj. qꝛ ſacerdos ẽ miſter aiarũ. xcvj. di. c. q̃s dubitet. Et p̃dicta itellige ꝙ quo ad rancoꝛẽ cenſeꝝ facta remiſſio. nõ quo ad actiõez iniuriaꝝ. qñ paſſus iniuriã durãte rancoꝛe põt agere acc̃. iniuriarũ ad faciendũ ſibi fieri ſatiſfactiõez. vt. xlv. di. c. q̃ emendat. ꝛ. xviij. q. iij. c. ſi illic. ꝛ. xc. di. c. ſi q̃s cõtriſtat⁹. Ja. de vallelica. ꝙ hoc vide qõ ſcripſi. j. in vſa. xcij. Cõſtituerũt etiã in glo. i. v. ſz pone. ꝛ i glo. pl̃t. v. ꝛ ſic no. ꝛ in vſa. cxx. ſtatuer̃t etiã in glo. pl̃t. v. ſz q̃ro. ꝛ in vſa. lxxv. ſi q̃s iudeo ſup vbo cuguç. in. q. iiij. cũ. ij. q. ſeq̃ntib⁹. Et ad materiã iſti⁹ vſa. faciũt no. ꝙ bar. in. l. nonnũ q̃. ff. de ꝑua. delic. in diſtinctz. ¶ Sz pone ꝙ volebã ꝓcutere ſepũ ꝓcuſſi ticiũ. vtr̃ in dubiũ qua pẽa ſuz puniẽdus. Rñdeo nll̃a. vt. l. reſpiciẽdũ. §. delinquũt. ff. de pe. Et ibi videt̃ tex. qꝛ ſi volebã ꝓcutere aial: ꝛ ꝓcuſſi hoiez nõ teneꝛ In ꝯriũ vo eſt vitas. vt. l. eũ qui. §. pe. ꝛ fi. ff. de iurijs. ꝛ. l. ſciaz: §. fi. ff. ad. l. aq̃li. ꝛ ſic nõ ob. dcã. l. reſpiciẽdũ. qꝛ ibi dabã opaz rei licite. Sz in. q. nr̃a dabã opam rei illicite. ſm bar. in dicta. l. reſpiciẽdũ. Et ſic ꝙ p̃dicta ꝓcludo ꝙ talis ꝓcutiẽs ad eſmẽdã pti leſe tenet̃. iuꝝ hũc vſa. ¶ Sed q̃d ſi aliq̃s deliq̃t ꝙ ignoraãtiã iurꝫ. Dic ꝙ aut errauit in iure ciuili. aut naturali vel gẽtiuz. ꝛ vt melius his ſatiſfacere valeas. Dic vt no. ꝙ dy. in regula iurꝫ ignoraãtia. de regu. iuꝝ. li. vj. Pro alapa. i. palma ertẽſa. vt. ſ. i vſa. vj. Si q̃s ſe miſerit. v. ſi aũt q̃s aliẽ ibi cũ pugno vel palma ꝛc. ¶ Sz q̃d ſi iſte ꝓcuſſus recepit alapã vel aliã ꝓcuſſionẽ voluntarie: an poterit ab eo peti hec eſmenda ſibi fieri ab iniuriãte vide bar. in. l. i. ff. de iurijs in. q. ij. vbi tenet ꝙ nõ in ꝑ caſu ¶ Licet in alio caſu diſſimili vt hic teneat ꝙ ſic: ꝛ bene. ſ bi vide. Quiq̃ ſol̃. Sub. denarioꝝ. vt dixi. ſ. e. vſa. i glo. ij. v. ꝛ no. ꝛ. ſ. vſa. pri. i. ℞. ſup vbo ſm ſol̃s denarioꝝ Solꝫ. xx. Et hoc ſiue dederit vnũ ictuz ſiue plures. vt. ſ. in vſa⁹. v. vt q̃ interfecerit v. militẽ vo. ibi i milite. hic in ruſtico vel alio ignobili: ꝛ ſic nõ obſtat. ¶ Juꝝ q̃ q̃ro. pono ꝙ aliq̃s ſimul ꝛ ſemel ꝛ vno ictu cepit ꝑmo ruſticũ vel aliũ ignobilez ꝑ barbã. ꝛ accepit ip̃m ꝑ capillos cum vna manu. poſtea cũ duab⁹. ꝛ iecit i terra. ꝛ ip̃m deſcaualcauit. Runq̃d habebit oẽs eſmẽdas ſupradictas ꝓ quolibet actu. Rñdeo nõ. ff. ad. l. aq̃. l. illud. §. fi. Q̃ eſt v̄m anteq̃ diuertiſſet ad alios act⁹. Sec⁹ ſi diuerſis impetib⁹ ſeu iteruallis. Et ita ſoluit pile⁹ in ſuis q̃nib⁹. Per capillos. ¶ Nota ꝙ expilãs aliquez capill̃. vel barba. vel ꝙ crines nõ tñ ſanguis eriuit. tenetur pena. x. libraꝝ pti leſe. ꝛ. xx. fiſco tert⁹ eſt ſol⁹ in. c. j. §. ſi q̃s aliũ de pa. te. in vſa. feu. q̃ menti eſt tenẽdũ. Ludouic⁹ põtani de roma i notabilibus ſuis notabili. dlxxix. Sed tñ hic p̃dicta eſmenda pti leſe nõ fit qñ alia eſmẽda eſt ꝛ mitioꝝ: que fit parti leſe ꝙ hũc vſa. ꝛ alios de eſmẽda pti leſe fiẽda loquẽtes. Et ſic i his eſmẽdis ſecus eſt de iure cõi. ꝛ ſec⁹ de iure vſaticoꝝ Si ceciderit. ſec⁹ qñ ipungit ſiue ipellit. vt. j. i vſa. xvij. Si q̃s ipulerit. Deſcaualcatiõem. i. de eq̃tatiõez. Et deſcaualco. are. i. de eq̃tare. vel remouere. vbum eſt cathalonicũ. Et ſic deſcaualcare gñaliter a quocũq̃ aiali vt equo equa. mulo mula. aſino aſina. ꝛ etiã boue ſiue maſculo ſiue femini gñis. ſi fas eſſet ꝙ eo tũc Ruſticus vel ali⁹ ignobilis caualcaret i illo. vel in aliquo p̃dictoꝝ aialiũ. ſiue cũ ſella vel baſt. aut albarda. vel ſine ip̃is. ſ. ꝙ animal illud i quo caualcaret eſſet en eſdos q̃ no. Jdeoq̃ dixi. ꝛ dic deſcaualcare generaliter. ꝓpter verbum deſcaualcatiõez hic in tex. poſitum indefinite. q̃ eq̃pollz vniuerſali. ꝓ hoc vide quod ſcripſi infra.

inciderent in dictã penam. ꝓ hoc vid. ff. in vſa. clvij. nemini. ī glo. ij. v. Jux̄ qȝ q̄ro vſq; ad finē. dic vt ibi. ¶ Verū ſi q̄s in huius vſa. nō habuerit vbū deſcaualcatiōez ſed vbum deſcaluationem: quod deſcendit a deſcaluo. as. caluum facere. Decapitare ⁊ caluariã auferre. Caluaria nãq; eſt locꝰ patẽs ſup duo ſupcilia. vñ legitur in euãgeꝰ Luc. c. xxiij. q̄ locꝰ vbi decapitabant latrones. Locꝰ caluarie appellabatur. ꝓpter. ſ. caluarias abſciſoꝝ capituz. q̄ ibi iacebãt. vel ꝓpter oſſa calua ibi exiſtẽtia ſm hug. ī deri. c. caluo. ſz ibi decaluo. as. ſine. s. ſcribit. ſz ego cū. s. ſcribo b̄. vt ꝓ prius ꝓſonet voci cathalanoꝝ q̄ fere oẽs i vulgo dicũt deſcaluar. vtputa iſte eſt deſcaluatꝰ. i. caluꝰ factꝰ. Supciliũ. cilij. vero idē eſt q̄ ordo piloꝝ q̄ eſt ſup oc̄los. ponit etiã q̄ñq; ꝓ ſuꝑbia: q̄ in eo marie apparz. vñ ſupcilioſus. ſa. ſum. i. ſuꝑbꝰ. ⁊ arrogãs Ite ſupcilioſus. triſtꝫ. ſeuerꝰ. nubiloſus. q̄ ſemꝑ īcedit deꝑſſo ſupcilio. in catholic̄.

¶ Sed quero q̄r ⁊ quō hoc verbum deſcaluo. as. ſumit b̄. dicas q̄ idē eſt q̄ caluũ facere. ⁊ ꝓprie qñ ille q̄ deſcaluat ruſticũ vel aliũ ignobilē. illũ fac̄ caluũ. aut illi de capite cuellit: ſiue arrēcat capillos adeo q̄ illũ ꝓſus caluũ fac̄. ac ſi a natura caluitatē iã haberet. Caluꝰ em̄ a nafa falſus eſt. de hoc daf̄ verſus. Si nō vis calui. i. decipi. fuge ꝓſortia calui. ſ. del ſcalui nat. Pro b̄ vide qō ſcpſi. j. in vſa. cxliij. qñ ex ꝓpōne. ij. i. R̄. ſup vbo calūpniatores. ¶ Et ſi dicas q̄ in huiꝰ vſa. ſup his iã puſum eſt ibi cū dic̄. Si ꝓ capillos ⁊c. Et ſic b̄ totū videf̄ ſuꝑfluũ. ⁊ ſic eſt vitãduz. Dicas q̄ ibi loq̄tur qñ ruſticꝰ vel alius ignobilis ſolū ꝓ capillos capit̄ cuz vna manu ⁊ tūc capiẽs ipi tenef̄ ad eſtmẽdã q̄nqz ſolidoꝝ. Si cū dua b̄ ad eſtmẽdaz. x. ſolidoꝝ. Dic aũt loq̄tur de deſcaluatiõe. i. euulſiõe ſiue arrencatiõe capilloꝝ Ruſtici vel alteriꝰ ignobilis illũ faciẽdo caluũ. quod durius eſt. ⁊ ſic nimirũ ſi durior efficiꝫtur eſtmẽda. ſ. xl. ſolidoꝝ. Sic em̄ volũtas ⁊ ꝓpoſitũ diſtiguũt maleficia. vt. ff. de fur. l. qui iniurie. ī ꝑn. ⁊ ex̄ de ſen. ex. c. cū voluntate. multo magis actus ⁊ iniuriãdi animus diſtinguunt illa. tã in eſtmendã ꝙti le ſe faciendo. quã in acuria puniendo. Hã q̄ plus grauat ⁊ delinq̄t: plus pũiri debz. facit. l. relegati. ff. de pe. ⁊ ita eſt in ꝓpoſito. Ergo tene certũ ⁊ dimitte incertũ. de pe. di. vij. c. ij. ⁊ ſic non ob. cõtrariũ. q̄ nota ¶ Sz tñ quidq̄d in his tribus v. ſ. prio rime ſcriptis dictũ ſit ⁊ bñ. nō recedo ab his que. ſ. e. glo. in ꝑn. vſq; ad v. vm exclu ſiue dicta ſunt. qñ illud vbũ deſcaualcatione in fine huius vſa. poſitũ potiꝰ amicum eſt. ⁊ cõgruit lr̄e ipiꝰ vſatici. q̄ dict ũ vbũ deſcaluationem. de quo loq̄tur ī all̄. tribus v. licet rite ſuſtineri poſſit ꝓ ea que in eiſdez tribus v. ſcꝑta ſunt. Primũ vero iuxta lr̄am a quo recedendũ nō eſt cõgruenti eſt ⁊ ſecurius. ⁊ iſtud teneo.

Captus. xvj. Ca
ſus. Et curia captus ⁊ ī captiõe ꝓ iuſtitiã miſſus: a captione ſine licentia exire nō debet. alias niſi mori timeat in triginta ſolidis ipi curie dandis punitur. Reuerſus in captione culpam quam habuit eſmendabit ad iudiciũ curie. hoc dicit. Cõmunis diuiſio. ſcda ibi. v. ⁊ reuerſus. vid̄ tex. Captus. ¶ Quero. nunq̄d iſte vſaꝰ. hz locũ in capto a curia. ⁊ miſſo per iuſticiã in captiõe alicuius domus vl̄ turris ſi fugiat. ja. calis hic dic̄ q̄ nō. in. q. i. vbi de b̄ per eum late ¶ Quero ſm eũ iux̄ iſtũ tex. ꝓ declaratiõe ipiꝰ q̄r captꝰ a curia. ⁊ miſſus ī caſtro ꝓ iuſticiaz dicef̄ timeri mori. dic vt b̄ ꝓ eundē. ja. calis. ī. q. ij. ¶ Quero q̄d ſi ignis inciderit in caſtro ſiue carcere ⁊ capti exiuerint carcerē. an incidat in penã effractiõis carceris. ſ. in penã dictoruz xxx. ſolidoꝝ. R̄o nō per hũc vſa. ibi cū dic̄ niſi forte mori contigerit. hoc vm ſi talis erat ignis vl̄ timor q̄ mortē timuerīt ac-

incidérent in dictã penã. ꝓ hoc vide.ff.ꝙ me.cã.l.metũ. ⁊.l.ſe. Et de iſta materia vi de.ff.ad.l.acquil'.l.quẽadmodũ.§.itez la beo.⁊ per hen.boich ī.c.a nobis. eꝛ̃ d apo ſta.⁊ de pena car.fracti. vide in.l.i.ff.de ef frac.ꝓ hoc etiã vide.ff.de eo per quẽ factũ eſt.l.i.⁊.ff.ne quis ꝙ in ius vo.eſt.l.i. ℞.i. ⁊.l.ſi ꝓ alitũ.§.in eum.⁊.C.d cuſto.re.l.ad cõmẽtariẽſ. ¶ Quero q̃rto q̃d ſi vnus d co mẽtariẽſibus ſiue cuſtodib⁹ fugerit cum capto. an alius cõmẽtariẽſ ſiue cuſtos re manẽs loco ipius abſentis debeat puiri. ℞ō. nō. imo debz pari venia ipi cuſtodi re manẽti. bar. in.l.nõ facile.ff.de cuſto.⁊ exhi.re. ¶ Quero.v. an de iuꝛ̃ cõi ꝓ talem ca ptũ a carcere fugiẽtẽ alr̃ ſit puniſum. ℞ō ſic. etiã ſeueri⁹ ⁊ acri⁹ puniꝛ̃. vt dic̃ ḃ glo. que all'at.l. milites.§.eius.ff. de re mili. vbi puniꝛ̃ capite.⁊.ff. de cuſto. ⁊ exhi.re.l. in eos. ſz ibi certa nõ ponit̃ pena ꝑm glo. ¶ Quero.vj. iuꝛ̃ hoc ⁊ ad eius euidẽtiam ꝑm franc̃. de roma q̃ ſit pena effractoris carceris. Dicas q⁹ aut q̃ris de iure vſatico rũ. aut de iure cõi. Primo caſu dic vt ḃ ha bet̃ in pñti vſa⁰. Scõo caſu dic. q⁹ aut ca ptus aufugit carcere fracto. vel oſtio car ceris.⁊ tunc puniꝛ̃ capitaliter duplici rõ ne. q⁹ fugit⁊ q⁹ fregit carcerẽ. vt in all'.l. in eos.⁊ ibi caſus.⁊ ad.l.iul'. de vi. pu. l. hi qui edes Aut nõ fracto carcere.⁊ tũc ſi cõ ſpiratione ꝓcta cũ alijs.⁊ ſic puniꝛ̃ capita liter. q⁹ ad actũ illicitũ cõſpirauit. Et fo⁹ te alij exiuerũt carcerẽ ex illa ꝯſpiratione q̃ etiã puniẽda eſt. vt. ff. de fal. l. penul. §. i. ibi cum dic̃. ſocietate. cũ ꝯcor. ibi all'atus. Aut erit nõ fracto carcere. nec facta ꝯſpi ratione.⁊ tũc dũtaxat puniꝛ̃. q⁹ crimen ꝺ quo erat accuſatus habet̃ ꝓ cõfeſſo rõne fuge. vt in auc̃. de exhi.⁊ intro. re. §. ſi vero q̃dam. coll'. v.⁊ in.l. ꝯſiliarios. C. d aſſeſſo. ꝓ hoc. ī. e. glo. in. q. rir. ibi. aut loq̃mur in aliquo ꝑuato nc̃.⁊ in.q.vj. Aut ſolũ ha buerũt conſpiratiõz. nõ tñ fugerũt de car cere.⁊ tũc ſi conſtet de crimie de quo erãt

accuſati puniuntur capitaliter. vt in.l. in eos. ē. all'ata. Si aũt non cõſtet de crimie de quo accuſabanꝫ: tũc heretici ꝓ ꝓfeſſato. vt in vltimo dicto. l. in eos ꝓall'. ff. d cu ſto.⁊ exhi.re. Franꝯ de roma ꝑdictus. Su per quo vide qđ no. archiđ. in. c. vt cõmiſſi ſup vbo in carcere.⁊ jo. fa. inſti. de ſuſpec. tu. §. ſi quis.⁊ bar. in. l. diuus in. ij. de cu ſto.⁊ exhi.re. Et de incarcerato ſeu capto in poſſe cuius iudicis eſſe debet vide. ī. in vſa. ſtrij. camini. glo. ij. ī. q. ij. ¶ Quero. vij. ꝑm ja. de valleſica. an fugiendo captus a carcere habeaꝫ ꝓ confeſſo. De iuꝛ̃ exꝑe ditur ꝙ ſic. vt. l. in eos. ff. de cuſto. ⁊ exhi. re. in fi. glo.⁊ in auc̃. de collato. §. iubem⁹ coll'. ix.⁊ in auc̃. de exhi.⁊ intro. re. §. ſi vo etiã. coll'. v.⁊. ff. d ſuſpec. tu. l. impuberib⁹ ſup vbo. ſuã ſñiam. ꝓ ḃ. ē. ī. q. pri. ibi. aut erit non fracto carcere. ⁊c̃. Sed per hunc vſam de iure vſaticoꝝ vidz cõtrariũ. cum certa pecuniaria pena feriaꝫ qui capt⁹ a curia fugit ſine licentia eiuſdez curie.

¶ Quero. viij. ꝑm eum. q̃d ſi fugiat ſeu ex eat captus carceribus ruptz. ⁊ vinculi ſeu compedibus diſſolutis. Credẽ iſto caſu eſſe eꝛ̃ terminos iſtius vſa. vt haberi ꝓ cõ feſſo.⁊ etiã puniendũ iurta. l. in eos. ē. al legata. cum ibi notatis ꝓ doc.⁊. l. i. §. i. ff. d effrac. ꝓ hoc. ē. q. pri. poſt ꝑn. ibi. ſcõo ca ſu ⁊c̃. cum ſtatuta ſint ſtricti iurz. ⁊ ſic nõ exercenda. imo in ſuis terminis tenenda

¶ Quero. ix. ꝑm ja. calis. q̃d ſi captus a cu ria miſſus in caſtro extrahat caput. pedez vel manuz eꝛ̃ caſtrũ vel captionẽ. vel locũ arreſti ſibi impoſiti ſeu aſſignati. nunq̃d incidat in penã huius vſatici. vidz ꝙ ſic vt. l. vulgaris in pñn. ff. de fur. ⁊. ff. d reli. ⁊ ſump. fu. l. cum in diuerſis. ⁊. l. etiã ſi ꝓ tis. ff. dele. i. ⁊. l. i. §. medicos. ff. devar.⁊ exꝛ oz. cog. ℑn cõtrariũ eſt veritas.⁊ ꝓ hoc fa cit textus in. §. fi. in. c. i. de cle. vio. pa. ī feu dis. Nã aliud eſt manũ vel pedes vlteriꝰ extendere.⁊ aliud totũ corpus exponere. vt. l. quẽadmodũ. §. ſi ꝓtectum. ff. ad. l. ac

quil'.nec ob.l.cũ diuersia.quia ibi est fa/uor religionis.vt.l.sunt psone.ff.ꝺ reli.et sũp.fu.hic aũt odiũ:q̃re sec⁹. Ja.calis ꝓ/dictus. ¶ Quero.x.fm jaſ.ꝺ vallelica.an fuga faciat ꝓbatiõem.vide bar.in.l.lege ff.de iena.cõsul.sillep.§.fi.⁊ illa glo.est b̃ inserẽda.idẽ Jaſ. ¶ Quero.xj.q̃d si aliq̃s exulẽs ꝓpter delictũ suũ in carcere fregit carcerẽ ⁊ confugijt ad eccl'iam.nunq̃d ec/clesia defendet eũ. Rñdeo nõ si delictum ꝓpter qꝺ fugit ad eccl'iam in carceribus erat tl'e in quo eccl'ia nõ deberet eũ defen dere.vtpote si erat public⁹ latro ⁊ noctur nus depopulator agroꝝ.vt ex̃ de imu.ec/cle.c.inter alia.§.ij.⁊ nota.xiiij.q.vltia.c. pl'e.⁊ no.xvij.q.iiij.c.sic̃ antiq̃us in vlti. glo.vel nisi fieret in eccl'ia.vt ex̃ de imu. eccle.c.fi.al's sic.nisi esset iurta eccl'esiam carcer.⁊ ꝓtertu eccl'ie fregisset carcerẽ per predicta. Pro hoc singulariter vide ꝑ bar. Butr.in.q.dñicali.q̃ incipit carcerat⁹ q̃dã ⁊c.⁊ est.xxxvij.qõ. ¶ Quero.xij. Quid si iudex mãdat alicui vt vadat ad curiaꝫ ad tenẽduꝫ arestuꝫ sub pena. Jste nõ accessit vnꝯ in dubiũ q̃d iurꝫ. Dico q̃ pinde hꝫ ac si carcerẽ fregisset.ꝑ hoc.ff.de pe.l.in fuo/rũ.§.i.vbi videt casus.⁊.ff.de re mili.l.iij. §.si ad dẽ facit in ar^m.l.relegati.v.⁊ hoc ita.ff.de pe.ber mãd⁹ de seua. Et sic videt q̃ iste q̃ arestũ nõ tenuit ꝑ pena iurꝫ hũc vsa.tenet in.xxx.sol'is. ¶ Quero.xiij.an si aliq̃s dãpnetur ad ꝑpetuũ carcerẽ.videat crimẽ capitale.Et dicas q̃ de iure ciuili q̃s nõ põt dãpnari ad ꝑpetuũ carcerẽ.ꝑ.l. aut dãpna.§.solet.ff.de pe.ñ si aliq̃s ẽ dã pnat⁹ ad ꝑpetuũ carcerẽ ꝺz pati penã ca/pitalẽ.glo.est ⁊ cũ ea ino.in.c.qualr ⁊ q̃n. ex̃ de accu.⁊ ita tene. ¶ Quero.xiiij.cleri/cus cõiugat⁹ cũ vnica ⁊ vgine sine tonsu ra a iudice seculari capt⁹ est.⁊ dũ in capti one erasit reassumit tonsuraꝫ.an eo casu gaudeat ꝑuilegio clericali. Rñdeo nõ.vt no.pe.de anca⁹.in.c.vno de cleri.cõiu.li. vj. ¶ Quero.xv.q̃d si clericꝰ delat⁹ vel con dempnat⁹ de crimie in carcerib⁹ epi dete tus appellet ad archiepꝫ.an ꝑsona crimi/nosa ad archiepm sit remittenda. Rñdeo nõ.ar.de cã po.⁊ ꝓpie.c.causa in cle.pro hoc etiã de app.l.cos.§.sup his.⁊.l.mime e.ti. ¶ Quero.xvj.q̃d si clericꝰ vel alius sit captus violẽter ⁊ iniuste.an si fugiat ici/dat in penã de effractoꝝ vel huiꝰ vsatꝫ. Rñdeo nõ. Rõ:nã ob b̃ non ꝺz hr̃e aliq̃ dãpnũ:⁊ ꝓ ꝑs penã ꝑsequ nõ ꝺz.chi.bal.⁊ Jo.de gau.in.l.vis ei⁹.C.de ꝓba. tenent ita ar⁹.eiusdẽ.l. ¶ Quero.xvij.fꝫ B^m.de mon.lau.cũ capt⁹ p iudicẽ secularẽ se de/ricũ asserẽs ad iudicẽ eccl'iasticuꝫ se petat remitti. Si ⁊ q̃n remitti ꝺeat. Sic distin. q: aut est notoriuꝫ q: est clericꝰ.aut nõ est notoriũ. Si est notoriũ tũc statiꝫ absq; a/liqua cognitiõe:tũc vel in posterũ facien da de clericatu ipi⁹ est remissio ad eccl'ia/sticũ iudicẽ facienda Et ita loq̃tur decre. Si iuder layc⁹ in ꝑn.in.v.⁊ si notoriũ.de sen.ex.li.vj. Si aũt nõ ẽ notoriũ q̃ sit cl'ic⁹ tũc subdit.q: aut nũc est fama q̃ ẽ cl'ic⁹ vt tal' añ reputat'.tũc ãte ꝙgnitiõeꝫ de cl'ica tu est ad eccl'esiasticã curiaꝫ remittẽdus. post restitutiõeꝫ de titulo clericat⁹ cogno scet eiusdẽ.vocato aduersario ad b̃ vel iu/dice seculari. Jta intelligit dicta decre. si iuder in ꝑn.v. vel fama. Si aũt nõ est fa/ma tp̃re captiõis q̃ sit clericꝰ.nec talis cõ muniter reputat'.⁊ dubitat' vtrũ sit cleri/cus. Et ꝓpterea sit remittẽdus ad eccl'ia/sticũ iudicẽ subdit.q: aut ante captiõem gerebat se public̃ ꝑ laycꝫ.aut nõ. Si an te captiõem gerebat se ꝑ laicꝫ.⁊ talis cõi ter reputabat'.nõ est remittẽdus eccl'ie do nec fidem fecerit de titulo clericatus coraꝫ iudice eccl'esiastico vt in ꝑnci.dicte decre. etiã si deꝑhensus fuerit cuꝫ tonsura ⁊ ha/bitu clericali. Jnterim aũt donec cogni/tio fuerit de hoc quiuis ꝓcessus iudicis cõ/tra eũ penit⁹ cõquiescat. Excepto ꝓcessu de clericatu. Et ita intelligit' p̃eall'. decre. in.§.fi. Si aũt ante captiõem ꝑ laycꝫ se

publice nõ gerebat. subdistingue. qꝛ aut tp̃re deꝑhensionis inuenit̃ in habitu clericali: tonsurã videlicꝫ ⁊ vestes deferens clericales. Aut nõ inuenit̃ in habitu clericali. Si inuenit̃ in tali habitu: tũc restituẽdus est eccl'iastice curie. ⁊ cl'icus debꝫ iudicari donec de ꝯtrario cõstet. nec ĩ hoc casu habꝫ titulũ ꝓbare. sed aduersariꝰ tenetur aliq̃d ꝓbare ꝯtra eũ si vult ꝙ hmõi ꝓbatio transferat̃ in eum. ⁊ sic intell'r ꝑdicta decre. in. §. idez esse cẽsemus. Si vo tp̃re deꝑhensionis inuenit̃ in habitu cl'icali. tñ nec pro laico nec pro cl'ico se gerebat. sꝫ erat indifferẽs. Lꝫ iste casus nõ sit ĩ dcã decre. exp̃ssus. dic ꝙ nõ est restituendus eccl'ie: donec constet de titulo cl'icatꝰ Quia si recte attendas ad hãc distinctiõꝫ ⁊ eius effectus. iste taliter nihil habꝫ ꝓ se nisi ꝙ se non gessit ꝓ laico. cũ tñ nõ sit notoriũ. nec fama ꝙ sit clericus nec pro tali habet̃. nec sit in habitu clericali. ⁊ ceteris paribus magꝫ dꝫ presumi laicus q̃ cl'icꝰ cum clericus nemo noscat̃ Et ideo iste casus sit ĩ dubio positus: nõ debuit ĩ dicta decre. poni. q̃uis em̃ non gesserit se ꝓ laico: nõ ꝓpter hoc intelligitur se ꝓ clerico gessisse. qꝛ ex factis suis ⁊ habitu potuit reputari indifferens. ⁊ dubitari si erat cl'icus vel laicꝰ. Scdo casu. s. qñ ante captõꝫ gerebat se ꝓ clerico. ⁊ talis cõiter reputabatur: tp̃re vero deꝑhensionis reꝑtus est ĩ habitu laicali. nec tonsurã nec vestes deferens clericales. Et tũc licꝫ iste casus nõ sit in dicta decre. exp̃ssus tñ dic ꝙ r̃missio ad ecclesiam faciẽda est. vt ibi. §. idem. v. sicut de illo. ⁊ v. iustum. ⁊ v. is qui. ⁊ hoc nisi de titulo fiat fides Cũ igit̃ ista decre. tres casus ponat in q̃bus restitutio est facienda ante cognitiõꝫ de titulo. ⁊ iste nõ sit de illis. ergo ⁊c. ff. d his qui sunt sui vel alie. iur̃. l. i. q̃uis tamẽ iã duduꝫ portauerit habitũ clericalem: ⁊ clericus fuerit reputatus. qꝛ tamen nũc portat habitum ip̃m: nec clericꝰ cõiter reputatur: restituẽdus non est. donec de titulo fides fiat. q̃a ꝑsumptio p̃ntis tempis cõtra eum exorta: ꝑsumptionez ꝑteriti tempis pro eo facientem elidit. ⁊ multo fortius qꝛ etiaꝫ ꝑsentis tp̃ris non ꝓdesset eidẽ ubi ꝑcedẽtꝫ tempis cõtra eum obuiaret. vt in. §. fi. dicte decre. Et tñ in tali casu magꝫ deberet prodesse habitus ⁊ gestus p̃ntis tempis q̃ ꝑteriti. ar. p̃all'. §. idem. v. sicut de illo. ⁊ seq̃nti. Et est rõ. qꝛ incõstantia ⁊ variatio in clericis tã sup ꝯtractibus q̃ alijs actibus ⁊ in excessibus potissime reprobatur extra de iur̃. pa. c. cum aũt. ⁊ d ꝑuil'. ex ꝑte de sen. ex. c. contingit. ⁊ in cle. vnica. de renun. in cle. Gꝰ de mõ. lau. ꝑdictꝰ. ¶ Quero. xviij. pone q̃q̃stio in audientia regiali de facto pridie fuit exorta inter dñm ep̃m barch̃. seu eius officialẽ vna. ⁊ ꝯsules maris dicte ciuitatis ꝑtibus ex altera pretextu captionis genesij sala mercatoris clerici cõiugati facte de mandato dictoruꝫ consulũ in captione cõmuni ciuitatis ꝑmisse ꝓ causa mere ciuili ⁊ ꝓfana ⁊ mercantili. vtputa cambij. Quẽ genesiũ clericum ꝯiugatum idem officialis sibi restitui petebat. q̃ritur q̃d iuris. Dicas ꝙ remissio ip̃ius clerici ꝯiugati eidẽ officiali facta fuit. ⁊ ꝙ per ip̃m teneretur sine liberatione per se de ip̃o clerico fiẽda. Cognitio vero dictꝫ ꝑtineret consulibꝰ. ex eo qꝛ dicta causa mere ciuilis erat. ⁊ descendebat ab actu mere ciuili. Et ita per dñam reginam subscꝑtam fuit declaratũ. Cuiꝰ siquidẽ declarationis tenor seq̃nti serie ĩtimat̃. ¶ Pateat vniuers. ꝙ nos Maria ⁊c. ac locũtꝫ gñalis dñi Alfonsi regis aragoñ. ⁊c. viri ⁊ dñi nostri charissimi. Sup altricatione vertẽti inter venerabilẽ ep̃m ⁊ seu eius officialẽ ecclesiasticũ barch̃. ex vna parte. ⁊ consules maris dicte ciuitatis ex parte altera. ꝑtextu seu occasiõe captionis genesij sala mercatoris clerici cõiugati capti de mãdato dictoꝝ consulaꝫ in captione cõmuni dicte ciuitatis ꝓ cã

mere ciuili ⁊ ꝓfana ⁊ mercantili. vtputa cambij vt ꝑ ipos ꝯsules in nostri audientia facta fides fuit. Quē genesiū ꝯiugatū clericū dictus officialis eccl'iasticus sibi restitui petebat. dictis ꝑtib⁹ ⁊ eoꝝ aduocatis in regia seu nr̄i audiētia auditꝫ. ꝑuia dicte audiētie deliberatiōe ꝓuidendum duximus die ⁊ anno infrascꝑtꝫ in modū qui seq̄tur. ¶ Dn̄a regina visa altricatione q̄ erat inter officialeꝫ venerabil' in xp̄o pr̄is Jacobi ep̄i barch. ⁊ ei⁹ curiā eccl'iasticā ex vna ꝑte. q̄ curia req̄rebat. ⁊ sibi restitui petebat genesiū sala mercatorē cl'icum ꝯiugatū captū in captiōe cōi mādato consulū maris. ⁊ dictos cōsules ex altera. ꝑtendēdo ꝙ dict⁹ genesius sala detinebatur capt⁹ de ipoꝝ consulū mādato ⁊ ordinatione ꝓ cā mere ciuili ⁊ ꝓfana. vtputa cambij ꝑtinēti ad iurisdictōꝫ dictoꝝ cōsulū ꝑtextu ꝑuilegioꝝ dicti ꝯsulatus. Auditis dictis officiali eccl'iastico ⁊ ꝯsulib⁹ ⁊ eoꝝ aduocatis ī dicta audiētia. Ad quā ꝑtextu dicte altricatiōis fuit vocat⁹ dict⁹ officialis eccl'iastic⁹. Et visa quadaꝫ sn̄ia sup̄ casu simili lata ꝑ Franciscū torres legū. ⁊ Gm̄ iordani in vtroq̄ iure doctores ꝓ cōibus electos in dicto sacro cōsilio audientie ꝓnūciat. deliberat. ꝓuidet ⁊ mādat. ꝙ dictus genesius sala mercator ⁊ cl'icus ꝯiugatus est remittēdus curie eccl'iastice. in qua custodiēdus ⁊ distrigend⁹ teneat̄. cum hac limitatiōe ꝙ d̄ dicta q̄one cambij. ⁊ de oībus q̄stionib⁹ mercātibus maritimis ⁊ seu marinis. tangētib⁹ actiue ⁊ passiue dictū genesiū sala ciuiliter. ⁊ ex actibus ciuilibus intēptatis habeant cognoscere dicti cōsules maris: ⁊ non iudex eccl'iasticus. Et ꝙ dictus venerabilis ep̄s aut aliq̄s ei⁹ official' nō possit nec valeat lib̄ar̄ a captōe dictū genesiū sala. nec trader̄ manuleute. nisi ꝓui ordinabūt et disponēt dicti ꝯsules maris. Cū intētio dicte regine ⁊ sui sacri consilij sit ꝙ solūmō nuda ⁊ simplex ꝑsone custodia. detentio. vel districtio ꝑdicta genesij sala mercatoris ⁊ clerici ꝯiugati in ⁊ ꝓ dictis actibus ⁊ q̄stionib⁹ ciuilibus ad curiā eccl'iasticā ꝑtineat. ⁊ cognitio ad dictos ꝯsules Et h̄ modo mandat dictū genesiū sala dicte curie eccl'iastice tradi. ⁊ ꝑ eandē curiaꝫ acceptari. sicuti de facto per dictū officialē fuit acceptatū. De q̄bus oībus ad supplicatiōꝫ ꝑhumilē fidelis nr̄i iohānis oliuerij notarij ꝓcuratoris ⁊ actoris dictoꝝ ꝯsulum ad h̄ndum mēoriā in futurū hāc fieri iussim⁹ regio sigillo impendēti munitā. Dat̄ barchin̄. viij. die nouēb. Anno a nt̄itate dn̄i. M.cccc.xlvj. Regniq̄ dicti dn̄i regis cicilie circa farū anno. xij. alioꝝ v̄o r̄gnoꝝ. xxxj. de ortigꝫ. R. ¶ Quero. xix s̄m b̄trandū de deoceo q̄ notat h̄ in. l. cōsiliarios. C. de assesso. q̄d si vicarius vel iudex accusatus officio deposito pendēte accusatione. assessorē suū vel carcellariū vel domesticū infra. l. dies subtraxerit. h̄ ē fugere fecerit. an habeat̄ vicarius vel iudex accusatus ꝓ cōfesso de crimie de quo erat accusatus. R.o sic. ⁊ pōt esse rō. q̄ postquā viam ꝓbandi detrahit. dolose ⁊ ꝯtra legē dies ꝑsumitur cōtra eum. ⁊ habet̄ ꝓ confesso. ar. C. de le. l. penul. Nec ob. ꝙ nō facerēt fidē. q̄ erāt domestici. vt. l. etiā. C. d̄ testi. q̄ imo hoc casu adhibetur fides. q̄a agitur hic de his q̄ in domo secrete fiunt. cum vicarius vel iudex aliqua dona vel alia secrete in domo recepit a subditis. q̄ talia fienda ab officialib⁹ regijs ꝓhibent̄ ip̄is. vt. j. in curia Mōtissoni dn̄i reg̃ Alfonsi. ij. c. ij. Itē q̄ null official ⁊c. cōcor. c. statutū. §. isup̄. de resc̄p. li. vj. Et in his bn̄ admittūtur domestici. vt in. l. ex cōsensu. §. plag̃. C. de repu. ⁊ in auc. d̄ monachis. §. rogitandū. coll'. i. ⁊ sic nihil fac̄ dicta. l. cōsiliarios. ꝙ crimiosus qui fugit nō habeat̄ ꝓ confesso. q̄ in q̄stione ꝓposita nō loq̄tur de crimioso qui aufugit. vt. ē. patꝫ De hoc tn̄ habet̄ in auc. de exhi. re. §. si v̄o etiā. coll'. v. Circa q̄d dic. q̄ aut loq̄mur i

officiali qui debz cē. p. l. dies depoſito of-
ficio vbi exercuit officiū. vt eſt ſtatutū. ĵ. i
curia Leuarie dñi regĵ. p. iij. c. vj. Ordia-
mus ⁊ ſtatuim⁹ q̄ officiales nī i ⁊c. ⁊ tūc
ſi fugiat. ex quo extitit accuſatus habet p̄
confeſſo. ar⁹ dicte. l. conſiliarios. Si aūt
anteq̄ eſſet accuſatus infra. l. dies. ⁊ tunc
fuga facit ſemiplenā p̄batōz p̄tra eū. et ō
tali loq̄tur glo. L. de iureiuř. l. in bone fi-
dei. ⁊ ibi L hi. an faciat ſemiplena3. ar. ff.
ad ſilley. l. iij. §. ſi is autē. Aut loq̄mur in
alio p̄uato. ⁊ tūc aut erat accuſat⁹ incar-
ceratus. aut non. qō plene p̄ſeq̄re vt no. p̄
dy. ⁊ ja. in. l. in eos. ff. de cu. re. ⁊ ō effracto
l. i. ⁊ de ſuſpec. tu. l. publius. circa fi. ⁊ eĸ ō
p̄ſump. c. nullus. ⁊ p̄ ja. de bellouiſu in p̄
all'. §. ſi vo ⁊c. Ille aūt qui ſubtraxit vi ar
mata tenet̄ .l. iul'. de vi. publi. ff. ad. l. iul'.
de vi. pub. l. q̄ dolo. hoc etiā ſi fecerit cum
armis vel ſine armis ſp tenet̄ in tantū in
q̄tū poterat teneri ille q̄ ſubſtractus ē. vt
l. quotiēs. L. de exact. li. x. ⁊ de ō habet̄. ff.
ad. l. iul'. ma. l. iiij. §. ĵtē qui p̄feſſum. btrā⁹
de deoceo p̄dictus. exceptis paucis. De ō
vide p̄ bar. in. l. lex comelia. ff. ad ſilley. et
modicū. in. l. impuberis. ff. de ſuſpec. tu.
§. p̄terea. vide. l. vnā. L. de rap. vir. ⁊. l. i. ff.
de decurio. ⁊ ibi plene p̄ bar. ⁊ vide chy. in
l. iij. ĩ. v. q. L. ō iureiuř. ⁊ ibi per jo. ō gau.
⁊ in. l. admonēdi. per bar. ff. de iureiuř. ⁊ i
l. penl'. ff. de bo. eo. q̄ mor. ſibi p̄ſti. ¶ Que
ro. xx. q̄d ſi aliq̄s eſt dāpnat⁹ ad mortez. ⁊
ipe fugit. an peccet. vide bar. in. l. relegati
ff. de pe. ¶ Quero. xxj. q̄d de illo q̄ captus
eſt in bello iuſto. an fugiendo peccet. vīd
in. c. ius aūt. i. di. per glo. dic vt ibi. ⁊ tāgit
hoc bar. in dicta. l. relegati. ¶ Quero. xxij
quid de illo qui carceratus erat. ⁊ cum iu
ramento de redeundo ad carcerez eſt reli-
ctus ⁊ timet mortē. an teneatur reuerti.
vide glo. ſingularē in cle. paſtoralis. de re
iudi. ſup verbo violentam. que tenet q̄ ſi
mors erat iniurioſa redire nō teneat̄. al's
ſic. Et idē tenet pau. de latzar̄. ſed tu lati⁹
ibi vide per pe. de anca⁹ ⁊ jo. de imola. ni.
vero de cicilia ibi in ſuis addic̄. remittit
ad plene notata per bal. in. l. adoptio. L.
de adop.. vide eum. ¶ Quero. xxiij. q̄d ō il
lo qui erat captus ſeu arreſtat⁹ ⁊ fugit ad
p̄ncipē. an dicat̄ fractor carceris vl' arreſti
vide b̄tran. de deoceo in. l. vnica. L. vt oēs
tā ciuiles q̄ milita. ⁊ fac̄. tex. in. l. q̄d ſi fu
gitiuus. §. ĵtē p̄bat. ff. de edili. edi. ¶ Que
ro. xxiiij. pone aliq̄s ēſt in carcere ibi p̄tra
hit mr̄imoniū. nunq̄d valet. dicas q⁹ aut
ita eſt q̄ ipe exiſtit in carcere ad ō vt illud
mr̄imoniū p̄traheret ⁊ tūc nō valet. quia
mr̄imonia libera debēt eſſe. eĸ ō ſpō. c. gē-
ma. Aut captus eſt alia de cā q̄ p̄pt̄ mr̄i-
moniū. ⁊ tunc tenet. ff. de iuř fiſ. l. diu⁹. ff
de teſta. l. obſides. Sic notat hoſtiē. eĸ de
ſpon. c. cum locū. ⁊ pe. bo. in. c. accedēs eĸ
de p̄cura. ¶ Quero. xxv. pone aliq̄s q̄ a ca
ptione fugijt. vel al's crimen cōmiſit: ē bā
nitus per dñm regē vel p̄ aliquē aliū dñz.
⁊ p̄clamat̄ p̄ ciuitatē vel villā. q̄ q̄ poſſit
capere eum q̄ capiat: certa pecunia p̄miſſa
Et aliq̄s vult capere ip̄m. ⁊ dum volebat
capere. ille bannitus vtit ſeip̄z ſeuere ⁊ illū
bannitū interfecit. vel vulnerauit. cuz ali
ter bannitū capere non poſſet. q̄ritur q̄d iu
ris. Certe dico q̄ nō tenet̄ ille q̄ interfecit
vel vulnerauit. per. l. ſi ſuus cuiuſq̄. L. ō
his qui ad eccle. p̄fu. vbi dr q̄ ſuus confu
giens ad eccl'iam p̄pter graue delictū: de
bet inde expelli. ⁊ ſi armis ſe defendit: p̄ti
pune occidi. ſil'e ſcḣſi. ĵ. in vſa. l. v. ſil'i mo-
do. in glo. vlti. in. q. finali. ¶ Quero. xxvj.
quid ſi iudex mandauit alicui q̄ aliquez
qui a captione fugijt. aut al's enormiter
deliquit: viuū vel mortuū coram eo adduc
cat. Et ille cui p̄cipit̄ interfecit iſtū reſiſtē
tez. ⁊ adducit interfectū coram eo. an iudex
teneatur p̄textu huius p̄cepti. an interfe-
ctor. vidr q̄ ambo. facit optime. l. q̄ latro-
nes. L. de his qui latro. vl' ali. cri. rcos. ibi
ſine dampno atq̄ leſione ⁊c. q̄ ille nō de
bet ſibi inferre aliquā iniuriaz. imo ſine

lesione pſone debz cum capę ⁊ nō iterfice re.hō vm intelligo ſi interfectus nō reſiſte ret.ꝑtextu cuius reſiſtētie iſte ꝑ tuitione ſui coꝛpis occidit illū. ⁊ certe tunc hō facit impune. qꝛ vim vi repellere licet. vt in.c. dilecto.ō ſen.ex.li.vj.cū ſuis ꝓcoꝛ. quo ad iudicē vō eſt ita. q̄ ſi vt illū crimioſuz qui interfectus eſt puniret de ſuo delicto faci noꝛoſo ꝑ iuſticiā: tunc dico q̄ipſe nō eſt in culpa. nā publice vtilitatis eſt ne crimia remaneāt ipunita. vt ex̄ de ſen.ex.c.vt fa me. alꝫs ſic. eo qꝛ dedit opaz rei illicite. ar. ex̄.ō hoſt. c.ꝓtinebaſ. vide qō ibi no. ꝑ ber. hoſti. ſo. an. anto. de butrio. ⁊ ny. de cicī. ¶ Quero. xxvij. an captus graui crimine de aucte iudicis ad cuſtodiendū dari poſ ſit. dicas q̄ ſic alīqñ. ⁊ hō maxime ſi male cuſtodiat cuſtos. vt eſt text⁹ ibi cū notatz per archiō in.c.in primis.ij.q.i. ¶ Quero xxviij. q̄d ſi q̄s incarceraſ ꝑ debito deſcēdē tea crimie. nunq̄d dz relaxari ſi ꝑſtat cau tionē de ſatiſfaciēdo. glo. tenet q̄ ſic. in. c. dilectis filijs. ex̄ de ap. ſup vbo. diuerſos modos. vide ibi hoſt. ¶ Quero. xxviiij. an q̄s incarcerato alīmēta debeat ꝓſtare Di cas q̄ ſi habeat bona de illis ali debz. ar. ff. de re iudi. l. ſi victū. ⁊ C. de his q̄ ad ec. ꝓfu. l. pñti. in ꝓn. cū ibi notatis. Si autez nō hz bona: tunc ali debet de bonis pau perū. vt. C. de epi. au. l. iudices. Si vō illa nō ſufficiāt: tūc fiſcus vel res publica dz ꝓſtaꝛ alimēta. ff. ad ſil. l. lege coꝛ. l ꝓn. ſi tū i iuſte fuerit captus: ille q̄ facit hō fieri tene tur ſibi reſtituere expēſas. ar. C. ō excu. tu. l. ſeueriter. ⁊ de decurio. l. ij. li. x. Debebit tū deduci qō in domo ſua expēſurus eſſet ar. ff. de peti. here. l. ſed ſi lege. §. qō aūt q̄s ⁊. ff. de fa. her. l. er ꝓte. in ꝓn. ⁊ i auc. ō mā. ꝓin. §. illud. coll. iij. niſi eſſet talis qui cō ſueuerit viuere ex artificio ſuo. ar. ff. ad ex bi. l. ꝛ ſi hereditas. §. i. ōtrā⁹ ō ſeua. ¶ Que ro. xxx. eiſdē termis retentis. q̄d ſi q̄s fece rit ſuū debitoꝛē incarcerari. ⁊ nō ſit ſolue do. ita q̄ nō ſe abſentaret. an creditoꝛ ip̄z i carceriḃ⁹ alere teneaſ. ℟o ſic. ⁊ ita tenet Rap⁹. de foꝛmiliuio in all. l. iudices. C. de epi. au. plus etiā debitoꝛ ſi creditoꝛ inſtet bona ſua ſcribere debz. vt habeſ in cōſue. barchiñ. Recognouerūt ꝓceres. c. xxij. ītē q̄ debitoꝛ ⁊c. Et ſi creditoꝛ inſtās pri⁹ ha beat fidem facere de debito an ꝑ ſolā iſtā tiā ſiue q̄relā ipius iudex habeat ſcribi fa cere bona debitoris: hō relinq̄tur arbitrio iudicis. ⁊ practice ⁊ ſtilo curie vicarie ſeu baiulie barchiñ. qui ſtilus oīno ſuāḋ⁹ eſt ⁊ ſeq̄ndꝰ. vt habes in. l. i. §. ſed ⁊ ſi q̄ leges. ibi. nā iudicioꝝ oꝛdo. ⁊c. C. de ve. iu. enu. ad qō fac. l. fi. in ꝓn. C. de ꝓuil. ſcola. li. xij ⁊. e. li. de diuer. offi. l. viros. ⁊ cle. ſepe ꝓti git. §. vz q̄ iuꝛ ibi. vſus lōgeuus ⁊c. de v. ſig. in cle. cū ſuis ſil. ib⁹. ¶ Quero. xxx. q̄d ſi creditoꝛ videat ſuū debitoꝛē fugientez. an poſſit eum capę ꝓpꝛia auc̄te. ℟o ſic. ff. ō his q̄ in frau. cre. l. ait ꝓtoꝛ. §. ſi debitoꝛē. ſz tū creditoꝛ debitoꝛez ſic captum penes ſe retinere nō pōt. ſed debeat illū curie tra dere que teneat ip̄z donec creditoꝛi ſolue rit debitū. vel aſſecurauerit illud. Verbū em̄ aſſecurauerit: fideiuſſoꝛes requirit. vt l. i. ff. qui ſatiſ. co. Et ita faciet curia vl' ei⁹ iudex. in ſimili caſu. ⁊ ſi faciat dico q̄ pui debit ſane. qō nota. ¶ Quero. xxxj. quid ſi Bapus creditoꝛ ꝓtra riciū ſibi obligatū in centū in curia vicarij barchiñ. cū ſcptu ra tertij de ip̄is centum vel parte eoꝝ fa cit retroclamū ſiue ſedam q̄relam. an ip̄e ticius ex ꝓtinēti inde capi debeat. ⁊ ſic ca ptus detineri. ℟o ſic. vt cauet̄ priuilegio q̄ dñz regē. P. iiij. ciuitati barchiñ. indulto cuius dat⁹ fuit gandeſie. xij. kl's iul'. anno dñi. M. ccc. xxxvij. vbi habeſ q̄ quilibz cu iuſcunq̄ condicionis vel ſexus exiſtat. ō ſe obligauit. vel de cetero ſe obligabit ali quid ſoluturū ſub pena tercij in libꝛo cu riarū vicarij vel baiuli dicte ciuitat⁹ facto inde retroclamo ſiue ſeda q̄rela capiatur ⁊ captus detineatur quouſq̄ in eo i quo ſe obligauit ſub dicta pena tertij ſuo ſat⁹

fecerit creditori. Nõ obstante q ipe debi-
tor cedat vel velit cedere suis bonis. Et sic
ipm ꝓuilegiũ fruatur ad vnguẽ in dict curi-
js vicarij ⁊ baiuli. ⁊ bene. Excepto tñ in
mulieribꝰ q licet cũ ſcptura tertij obliga-
te ſint: hodie detineri nõ pñt capte. iuxta
ꝓstõem cathalonie gñalẽ que edita est. j. i
curia barchiñ dñe Marie regine ac locũt
gñalis dñi regis Alfonſi. iiij. dñi ⁊ viri ſui
chariſſimi. c. xvj. Alla condicio femenil ⁊c
¶ Quero. xxxiij. qs huic ꝓtextu ſcpture ter
tij capto ꝓstabit alimẽta. Dicas q de bo-
nis ſuis debz alimẽtari. p l̃ facit qđ ſcpſi
ff. e. glo. in. q. xxviiij. in ꝓn. Si aũt exiſtẽs
captus ad inopiã venerit ⁊ petat a credi-
tore ſe alimentari. ⁊ tũc diſtingue. q⁹ aut
agitur p viã ſupplicationis vicario porre
cte in. qua explicata eius inopia: ⁊ rece-
pta informatione ſup ipa debita: peritur
a creditoꝝ ſe alimẽtari. hoc facto creditor
vocatur aſſerẽs in viã ꝯdictionis q ad hec
ipe nullo mõ teneꝝ. cũ fraus euidẽtiſſime
fieret legi. ſ. dicto ꝓuilegio. qđ vult cedere
bonis captũ. Alls ſi per modũ ſupplicãt
fieret: ipi derogetur ꝓuilegio. qđ tolerari
non ꝓt. Et ſic ḃ modo iuſtiſſimo ⁊ multũ
ſano euadit a ꝓſtatione ipor alimẽtorum
Aut ipe captꝰ cedit bonis. q ceſſio expoſt
tñe admittitur. ⁊ tũc creditor ſi vult q
captus detineaꝝ: tenetur ipm alimẽtare.
iuxta ipius ſtatũ ⁊ ꝯdicionẽ. Et ḃ arbitra
bitur vicarius ⁊ ſeu eius iudex ſm ſtilũ ⁊
practicã ipius curie Alls ſi creditor hoc fa
cere denegauerit: tũc captus indilate a ca
ptione liberari debet. Et ita longiſſimis
temporibꝰ vt didici a peritioribꝰ in eisdẽ
curijs vicarij ⁊ baiuli practicata. ſtillata. i
terꝓtatag fuerũt ⁊ arbitrata. Ob qđ mi-
nime ſunt mutanda que interꝓtatiõ cer
tam ſemp habuerũt. vt. ff. de legi. l. mini-
me. ⁊ hoc iure vtimur. quod menti tene.
¶ Quero. xxxiiij. an ꝓuilegiũ ꝓdictum de
⁊ ſup ſcptura tertij habeat locũ in alijs lo
cis. villis. aut parrochijs exr̃ ciuitatẽ bar-
chiñ. ⁊ eius territoriũ ꝓſtitutis. Dicas q
ſic. vtpote in villa granllariorꝝ ⁊ prochijs
de villa maiori. de caro titulo. de alfodio.
⁊ ſcẽ ſuſanne. q̃ ſunt ſub vna baiulia re-
gia. ⁊ franchedisvallen. ⁊ de maritimo. q̃
ſub alia baiulia regia exiſtũt. necnõ pro-
chijs de molleto. de parietibꝰ. ⁊ ỏ galeche
vicarie vallen. ſub alia baiulia regia exi-
ſtentiũ. Quarũ quidẽ ville ⁊ parrohiarũ
vniuerſitates in q̃ tũ ſunt baiulie per ſe ⁊
q̃libet iparũ certũ hñt ⁊ ſpeciale ꝓuilegiũ
q libere gaudeꝝ pñt tam in gñali q̃ i ſpe
ciali de oñibus ꝓuilegijs. imunitatibus
franq̃tatibus. ꝓſuetudinibus. ⁊ vſibus ci
uitati barchiñ tũc ꝓceſſis. ⁊ in poſterũ cõ-
cedendis. Dia cñ hec ꝓuilegia ego vidi ⁊
legi. ⁊ ita de ipis teſtimoniũ ꝓhibeo vita
tis. iuxta illud. Quia vidit ⁊ teſtimoniũ p
hibuit: qñ verũ est eius teſtimoniũ vita-
tis. Job. c. xix. ¶ Quero. xxxv. an in alijs
ptibus cathalonie ſit tale ꝓuilegium de
ſcriptura tertij quale est in ciuitate Bar-
chiñ. vltra ⁊ ꝓterq̃ in ꝓdicta villa granll'a
riorꝝ ⁊ baiulijs ꝓmiſſis exꝯceſſione gñali
vt ꝓfertur obtinentibus. dicas q ſic ſpecia
liter i comitatibꝰ Roſſilionis ⁊ Ceritañ
ex ꝓuilegio inde a dño Petro. iij. ipis con
ceſſo. Cuius datꝝ fuit barchiñ. xviij. die fe
bruarij. Anno a ntitate dñi. M. ccc. lxx.
Regnigꝝ ſui. ri. vbi inter cetera habetur.
q captiui in ipis comitatibus ratione ſcri-
pture tertij. etiam q cedant bonis a cap-
tione non liberẽtur. immo capti exiſtant
donec in eo ſeu pro quo ad captionẽ ſe ob
ligarunt ſuis ſatiſfecerint creditoribꝰ cuz
effectu. Sic tamẽ q dicti creditores ꝓfatꝝ
debitoribus captis exiſtentibus alimen-
ta ſeu prouiſionem ſicut per ipm dñm re
gem alls extitit ordinatũ. vel prout de mo
re curiarum in quibus capti fuerint: fuit
⁊ est aſſuetum ꝓſtare tenẽtur. Et idem vt
ſ. in eisdẽ comitatibus. in ⁊ ſup comãde
pure inſtrumentis. puiſum est vt ibi. qđ
menti tene ¶ Quero. xxxvj. quid de illo q

p instrumento comãde pure obligaf de
z super qua z ipius instrumẽto. Constõ a
dño rege Jacobo.ij.edita est. Cuius datz
fuit Cebauguste.iij.nonas junij.ãno dñi
M.ccc.iiij.z est declaratoria ꝓsuetudinis
scpte barchiñ. que est in cõsuetudinibus
barchiñ Recognouerũt ꝓceres.c.lxxij.jtẽ
q̃ qlibet tenẽs comandã zc. z est captus
dicte comande ꝓtertu. An si cedat bonis
a captione debeat liberari. Rx° sic. z ita ẽ
in curijs vicarij z baiuli barchiñ. diutine
practicatũ est z practicaf. z fere per totaz
cathaloniã. exceptis in dictz comitatib⁹
Rossilionis z Ceritanie. vt scpsi. ꝑ. ī pri. q.
z nisi aliter ꝓuisum foret alibi z seu ordi
natuz. Et de huius vero comanda hẽa. j. ī
prima curia barchiñ. ipius dñi regis Ja.
ij.c.xxxiij. Jtez q̃ null hom no sia ꝓces zc.
Simile habes in curia Mõtissoni dñi re
gis Alfonsi.ij.c.xxviij. Jtẽ q̃ algũs homẽs
zc. qđ confirmaf z ei additur in curia ge
rundeñ. dñi regis Ja.ij. ꝑdicti .c.v. jtẽ sta
tuimus q̃ capitulũ factuz in dicta curia
Mõtissoni zc. ¶ Quero.xxxvij. an alguzi
rius dñi regis capiẽs ciuẽ barchiñ. possit in
posse dñi regis illũ captũ detinere. Rx° nõ
imo ipz vicario barchiñ custodiendũ. ac i
troducẽdũ ab eo ī castro sue curie tradere
tenef. nisi alit dñs rex cũ deliberatiõe sui
ꝓsilij captũ teneri mãdauerit. vt liq̃de ca
uef ꝓuilegio a dño rge. P. iij. ciuitati bar
chiñ. ꝓcesso cuius datz fuit barchiñ. xiiij.
kl̃as nouẽb. Anno dñi. M.ccc.xxxviij.
¶ Quero.xxxviij. est ne verũ indistincte id
qđ scptũ est in. ẽ. pri. q. Dicas q̃nõ. q: im
mo hodie totuz est ꝯniũ. l. q̃ ciuẽ quãis
occasione cuiuslibet excessus vl delicti dñs
rex z seu ei⁹ ꝓcurator gñalis. aut alguaz
zirius captũ tenere nõ pñt in ꝓpa captõe
seu domo. sed ipm bñt tenere captũ in ca
ptiõe cõi vicarij barchiñ. iuꝝ modũ z ꝓ il
lo salario siue custodia. iuꝝ q̃ z ꝓ quo vica
rij siue carcerarij barchiñ tenere dz. ac eẽ
ꝓuenit captos q̃ in ipa curia ꝓvicario cu
stodiunf. vt patẽt hec oia in quodã alio ꝓ
uilegio ab ipo dño rege. P. iij. ciuitati ꝑ
dicte indulto. cuiꝰ datz fuit barb. kl̃s ma
dij. Anno dñi. M.ccc.xliij. Et sic de facto
fuaf ad vnguẽ z practicaf z bñ. De iuꝝ tñ
cõi scias vnũ qđ singl'arit nota. q: vbi q̃s ẽ
captus ad instantiã alterius: ille ad cuius in
stantiã est captus tenef soluere salariũ cu
stodi carcerz. vt est glo. notabil'. quã ibi se
q̃tur bar. in. l. fi. C. de ero. mi. ãno. li. xij. z
idẽ bar. in. l. illicitas. §. ne potẽtiores. ff. ꝺ
offi. ꝓsi. z in. l. sanctũ. ff. ꝺ re. di. z idẽ tenz
Bꝰ de cugꝰ. in. l. iudices. C. de epi. au.
¶ Quero. xxxviij. ad qđ z quãtũ. z seu in
qua sũma siue q̃ntitate captus teneatur
carcerario rõne salarij de carceragio. vide
j. in curia gerũde dñi regz Ja. ij. c. xxiij. jtẽ
statuim⁹ z etiã ordinam⁹ q: carcerarij zc
qđ capt'm ꝓfirmaf. z ei addit in curia ppi
niani dñi regz. P. iij. c. xx. Ceterũ ꝓfirmã-
tes zc ¶ Quero. xl. an si iudex laicꝰ capiẽs
clicũ malefactorẽ. possit eũ relaxare a ca
ptiõe. vidz q: sic. ff. de po. l. fi. z. l. bona fides
§. icurrit. ꝑ quoviõ qđ no. ff. ꝺ accu. l. si cui
§. fi. Sz dic ꝑ. ar. C. ꝺ exhi. re. l. vna. vñ dz
eũ mittere ad suũ iudicẽ. ar. ff. ꝺ offi. ꝓcu.
cesa. l. fi. ꝺ re iudi. l. iij. C. ꝺ offi. comi. re. ꝓ
ua. l. i. ꝑ bñ viõ qđ no. ꝑ glo. z arcb. i. c. ꝓsbr
lxxxj. di. et q̃ndã pragmaticã dñi regz. P.
iij. in z cũ q̃ officz regijs mãdaf. q: clicos
delinq̃ntes ab ipis captos ad epi curiã si
ne violẽtia ipi adducer tenenf. Necnõ ab
ipis officz regijs clicz arma auferri nõ de
bẽt. nisi delinq̃ndo. z tũc epo illa restitue
re tenẽtur. put in dcã pragã ꝓtinef. cuius
datz fuit cebauguste vltia die madij. ãno
dñi. M.ccc.lxij. ergo postꝙ ipi officz regñ
clicos sic captos adducere tenẽtur. mlto
fortiꝰ remittere. qđ arº a maiori alios of-
ficz quozũuis inferiorꝝ dñorꝝ laicorꝝ affli
git ad ita faciẽdũ. qđ nota. ¶ Quero. xlj.
q̃d si malefactor captꝰ clicꝰ aut laicꝰ ꝛmit
taf. cuiꝰ erpẽs remittef. z viõ: q: remitta
tur erpẽs remissiõz petẽtiũ. ar. ff. ad exhi. l

ſz ſi hereditas. Sz vid̃ q̃ ſũptib⁹ ꝛ piculo remittẽtiũ. vt in auc̃. vt nulli iudicũ. §. ſi vo qs cõpꝛehẽſoꝛ. v. ſi vo ꝓgnoſcaꝭ. col'. ix q̃d dicẽdũ. dicas q̃ exp̃ẽs accuſati ſi fuerit pdẽdnat⁹. ar. ff. ad ſill'. l. lex cornel'. i auc̃. ꝺ mã. p̃n. §. q̃ ſi delinq̃ntes. col'. iij. ff. ꝺ bo. dãp. l. diu⁹. C. de decu. l. cyrographũ. li. x. Et ſub illi⁹ exp̃ẽs iudex remittẽs ꝺz remittere cuſtodes vna cũ delinq̃nte. ar. C. de colla. fũ. l. fi. li. xj. ꝛ C. vt oẽs iudi. tã ciui. q̃ mili. l. i. §. ꝓpe aũt. cũ glo. ſup vbo. cura ſic intellige. ff. ꝺ cuſto. re. l. nõ eſt dubiũ. h⁹ vm ſi capt⁹ ẽ ſoluẽdo. al's exp̃ẽs curie r̃mittẽꝫ capti r̃miſſio ꝺz fieri. ar. l. lex coꝛ. ſ. al'.

¶ Quero. xlij. an i cauſ carceratoꝝ poſſit ꝓcedi dieb⁹ feriatꝭ i honoꝛẽ dei. vid̃ q̃ nõ qꝛ ꝺz i cã poſſit ꝓcedi ſũmarie ꝛc̃. vt h⁹ dicit cle. ſepe ꝙtigit. de v. ſig. tñ i talib⁹ cauſ nõ ꝓcedit vt ibi. C̃ōtra[m] puto q̃ ter. i. c. vl. cũ glo. ſua. ex̃ de feriis. vbi cã miſabiliũ pſonarũ p̃t tali tp̃re tractari. Sz iſti ſtꝭ miſabiles pſone. vt pz ꝓpter eoꝝ inopiã. g⁹ ꝛc̃ ad qꝺ fac̃ ter. in. l. iudices. C. de epi. audi.

¶ Quero. xliij. q̃d ſi ſtatuto cauet q̃ carcerat⁹ dieveneꝭ ſcã: vel in aliq̃ alia ſolẽnitate debeat extrahi ꝛ deliberari a carcerib⁹. ex illa cã ſemel fuit abſtract⁹. poſtea itera to fuit incarcerat⁹. an poſſit incarcerari eadẽ cauſa. ter. eſt q̃ nõ. in. l. nemo. i fi. C. de epi. au. ꝛ h⁹ tenet ibi bar. qꝺ mẽti tene. Adde qꝺ ſcꝑſi. ſ. in vſa. xiij. Ruſtic⁹ iterfectus. ſup vbo xp̃ianus. in. q. xv. ꝛ. j. in vſa. xviij. placitũ mandet'. in glo. vltia. Al curia. gñale nomẽ eſt comꝓhendẽs oẽs magiſtratus poteſtatẽ habentes capiendi. et in carcere ponendi. ꝛ in illo mittendi. Simile ijbũ hẽs in. c. ſi iudex laic⁹. in p̃in. ꝺ ſen. excõ. li. vj. ꝛ in. c. decernim⁹. e. ti. ꝛ li. ꝛ in. c. vno. §. poꝛro. de ſta. regu. ꝛ ibi joh. an. in nouella. plura iura inducit pro cõcoꝛ. ſcõm ja. calis. ¶ Et nota q̃ q̃ntuplex eſt carcer. Primus eſt terminus pene. ſcz carcer perpetuus. Secundus quando qs detinetur pro inueſtigatione delicti. Ter

tius eſt quando iam condempnatus detinetur in carcere. Quartus eſt carcer hoſtiũ. Quintus eſt carcer latronũ ſeu piratarũ. aut alteri⁹ ꝓuate pſone. Et de his vid notabiliter ꝓ bal. in auc̃. ſi captiui. C. de epi. ꝛ cleꝛ. ¶ Nota ſcꝺo q̃ cape ꝛ carcerare differũt inter ſe. ſepe em̃ capit q̃ nõ incarcerat. de ſen. ex. c. ſi clericos. li. vj. vid̃ in. c. multoꝝ. de hẽre. i cle. ter. iũcta glo. i vbo capere. Statutũ ergo puniẽs incarcerãtẽ nõ extendit ad capientẽ. qꝺ nota ¶ Et an arreſtare pſonam aliquaꝫ. vel eã cape differãt. vide in. c. multoꝝ. ter. iũcta glo. in vbo capere. q̃ vid̃ q̃ non. Contrariũ ſentit ſtepha. ibi ꝛ credo q̃ melius. dic̃ em̃ q̃ arreſtatio fit ſine manuũ iniectiõe. puta ꝙ p̃ceptũ. ne domũ vel aliũ locuꝫ ereat. ꝛ in h⁹ differtur a captione. ꝛ nota bene ꝓ arreſtãda pſona. ꝓacticaꝭ em̃ h⁹ cotidie vbiq̃ tã in curia eccl'iaſtica q̃ ſeculari. Ap. de ciciliã in allegato. c. multoꝝ. ¶ Et quid ſit carcer. ꝛ de plurib⁹. q. ad materiam carceris ꝑtinentibus. vide plene per matheũ ꝺ mata. in tractatu de carcere ab eo edito. Preſumpſerit. ¶ Et quid ſit ꝑſumere. dic vt ſcripſi. i. in vſa. clviij. ſi quis inſcio. ir glo. penl'. Adde qꝺ ſcripſi. j. in vſa. lxxiiij cechiã. v. ꝛ qui eam. in glo. i. Niſi. ſimile vbum habes. j. in vſa. xxviij. Magnates v. Si autem aliter. ſuper eodem verbo. ꝛ in vſatico. cxiij. Clere iudex. vide quod ibi ſcripſi ſuper verbo niſi. ¶ Et nota q̃ hec dictio niſi exceptiue ponitur hic. de qua dic vt ſcripſi. j. in vſatico. cxxij. Cõſtituerunt igitur. in gloſa vltima. Timuerit. ¶ Nota q̃ iſte timoꝛ ſiue metus de ſe excuſationem vt patet tribuit iuſtam capto ſic a captione fugienti. Nam talis timoꝛ ſiue metus dat cauſam fugere. et hoc innuit iſte tertus. premarime quia metus mortis preſupponit mortem immi nere. Et ſic mirum ſi captus ſeipſum liberet a tanto ꝛ tali piculo. ob quod nul lã mereꝭ penã vt hic inuiꝭ ab apto. q̃ tu

tius est ꝓuenire q̄ ꝓueniri. vt no. ioh. an. i nouella i. c. i. cū ō rede. miss. de materia vo timoris siue metꝰ. vide qđ scꝑsi. j. in vsa°. lxv. sili mō. in glo. fi. a ꝑn°. ipius viq3 ad v°. z q̄bus modis ĩcludit. Et in vsa. clxv. oportet i glo. pe. t. dāpnū. ¶ Et qđ sit istud dāpnū īmutatiōis ipi⁹ capriōis: z seu eius estimatio. Dicas q̄ iuxt hūc vsa. est triginta solox ab ipo capto q̄ ita aufugit cum soluēdox. ¶ Sz q̄ro cui⁹ monete sit hi solidi. dicas q̄ barcō. de terno vel plate. sm Ja. cal hic. Denarius vo plate valet tantū quātū vn⁹ solidus argēti. q̄ valet duos denarios barcō. vs. j. i curia ꝓpriani dñi regis ꝑ. iij. c. xxxvj. cū de valore post ꝓnci. Argēteus vo ꝛc. Et de materia vo dāpni vide qđ scꝑsi. j. in vsa. cxviij. Rustic⁹ etiaz sup vbo vel dāpnū. Et reuer sus. v°. z est secūda ꝑs. Culpaz. ¶ Nota q̄ culpa. i. nota crimē mala fama reꝓhensio videt deriuari a tello. is. qđ nō est in vsu. qz ꝓcellat. i. ꝓcutiat hoiez. inde culpula. le. dimi. z culpo. as. i. crimiari. reꝓhēdere. z culpito. as frequēta. Itē culpo disculpo. as. exculpo as. in eodē sensu defendere culpā imposita z alicui ab eo remouere. inculpo. as. i. culpā imponere sm hug. in derius. c. culpa. Pap. vo dic̄ q̄ culpa est offensio dicta q̄si calliꝑnia facta. z sic sumit in. c. in primis. v°. si alit tale. ij. q. i. vt ibi no. ꝑ archi. bonarū q̄ppe mētū est ibi culpā habere vbi culpa nō est. v. di. c. ad cui⁹ vo concubitum. z ex de obseruatiōe ieiu. c. consiliū.

Si q̄s aliquē quolibet ictu. xvij. Latus. Pro singulis ꝓcussiōibus in corpore absq3 sanguinis effusione illatis: z nō appentibus singuli solidi ꝑ apparentib⁹ vo ꝑ ipaz qualibet duo solidi. Et si ex dictis ꝓcussiōib⁹ sanguis exeat. ꝑ qualibet earū quinq3 solidi. Pro cē in corpe fracto q̄nq̄ginta soli. Et ꝑ sanguis effusiōe de ore vel naribus facta rustici vel alteri⁹ ignobilis ꝓcussit: aut tracti vigiti solidi emēdant. h. d. Et q̄z dicta q̄nq3 hz vsa. iste. jō tot st̄z partes in ipo. scōa ibi de illis. tertia ibi z si sanguis. q̄rta ibi ꝑ esse q̄nta z vltia ibi. q3 ferīdo. vide tertū. Nota vt in sūma°. ¶ Nota scōo q̄ ꝓcutiēs indignāter rusticū. vl alīū dignitatē nō habentez. dēpta ꝓpianitate in corpe ꝑ ictus singlos nō appentib⁹ vnū solidū dare tenet ꝓcussio. Et ꝑ apparētes duos solidos. Et si sanguis inde exeat q̄nq3 solos. Pro osse vo fracto. l. solos. Et si de ore vel naribus sanguis exeat. xx. solos. ¶ Nota. 3°. q̄ vsa. iste z duo. j. ꝓri. seq̄n. necnō vsatici sez positi ab illo vsa. xiij. Rustic⁹ interfectus ictusiuc. viq3 ad hūc hñt locū im in rustic⁹ z alijs ꝓsonis ignobilib⁹. z nō in militib⁹ z ceteꝛ ꝓsonis generos. cū de illis aliter sit ꝓuisuz. vt. ē. in vsa. v. vt q̄ interfecerit. Et in vsa. vj. Si q̄s se miserit cuz. ij. vsa. seq̄n. Et pari mō est ꝓuisuz in ciuib⁹ z burgēsib⁹. judeis q3 z baiulis. vt. ē. i vsa. x. Liues. cū. ij. vsa. seq̄n. Et sic hec mēorie recomēda. qz talia scire in sūma vtile est z sanū. ¶ Nota. iij. ex glo. i. huj⁹ vsa. ꝑ quā differēcia fit z bene iter delictuz ex ꝓposito factū siue cōmissuz. an a casu. Nō q̄z voluntas z ꝓpositū distinguūt maleficia: vt ex de sen. ex. c. cū voluntate cū suis sp. Alīquē. i. rusticū vel alīū dignitatē nō hñtez iuxt vsa. xiij. Rustic⁹ interfect⁹. ā. e. ja. calis. quolibet ictu. i. ala pe. pugni. calcei. siue petre. vel fusti. iuxt vsa. ē. ꝑ. ꝓcedēte cū b ter. gīnal r z vniuersalt loq̄tur. z sic gīnal r intelligi dz ar°. l. ī articlo q̄sq̄s. ff. de here. instit. ja. calis. Indignāter. i. irascēs ex ꝓposito seuo. vel sm glo. i. ex odio z ex mala voluntate: z ex certa scīa. vt. ē. in vsa. vj. si q̄s se miserit. i. ꝛ. Et ex deliberatione siue voluntatez z ex studio malicie. Et in his ꝓcedat hic ja. cal. in. q. q̄ro an i isto vsa. sit distinguēdum ꝛc. z bñ. Adde qđ scꝑsi. ē. i all. vsa. vj. Si q̄s se miserit. v°. Si aūt q̄s alīs. sup vbo indignāter. Et ō ꝑdicto vbo ex cer

ta scia. vide qđ scripsi. j. in vsa. xxxix. q̃ senio-
rez. ij. in vbo pensabit'. ¶ Ex quo nota q̃ si a p̃ncipe littere impetrẽtur necẽ est vt i
eisdẽ litteris v̊buz ex certa scia exp̃rimat̃.
quo tacito lr̃e p̃sumũtur z censent̃ surrep
ticie. vt nota in. c. ad p̃sentiã. eẍ. de fi. p̃
bp̃. in glo. vlti. ad b̃ eẍ de deci. c. ex multi
plici i glo. fi. facit. C. ỏ postu. here. insti. l.
i. in p̃n. a p̃rio sensu. z qđ notat hosti. in. c.
qm̃ abbas. eẍ de offi. dele. i gl'. magna. iuẍ
fi. ad qđ etiã fac̃. l. fuo iuito. §. cuz p̃tor co-
gnita cã p errorẽ vel etiã ambiciose iubet
rẽ. ff. ad trebell'. z dic cã cognita. i. ex certa
scia. vel. i. fuato ordie iudiciario. ¶ Nota
scdo q̃ scia seu volũtas p̃ncipis fac̃ ius. vt
C. si cõtra ius vel vti. pu. l. vlti. z vide qđ
ibi no. z signãter hr̃ ibi in glo. de hui⁹ ver
bo ex certa scia. Sigłas p̃cussiões. ¶ Que
ro fm ja. de vallesica. q̃d si ex vno ictu fue
rũt plura vulnera. Sic quotidie videm⁹
de facto. q̃ ex vno ictu q̃s aliq̃n vulnerat:
tã in facie q̃ in brachijs seu in corpe. An
eẽt plures pene seu vna tm̃. Videt̃ q̃ plu
res penas debeat vulnerãs pati. q̃ actus
respectu recipiẽtiz st̃z p̃sideradi. vt. l. i. in fi.
ff. de iurijs. z. l. si adulteriũ cũ incestu. ff.
ỏ adul. z. l. qm̃ multa facinora. C. ad. l. iul.
de vi. publi. Sz cõtrariũ credo p hũc vsa.
q̃ solũ denotauit z respic̃ p̃cussiones. z sic
diuersos ict⁹. Pro vna q̃q̃ inserit suã pe
nã. Itẽ q̃ hic vsa. respicit p̃sonã p̃cutiẽtiz:
ponẽdo sibi penã: z nõ vulnerati seu per
cussi. ar. l. tria gña. ff. de excu. tu. Itẽ verũ
est dicere q̃ vna est solũmõ p̃cussio: z non
plures: z sic vna pena z nõ plures inferri
debet. z facit ad b̃. l. ticia. §. fi. ff. de v̊b. ob.
z. l. de pluribus in p̃n. e. ti. ¶ Quero fm
eũ q̃d si aliq̃s fugat te. z tu fugiendo reci
disti: z temet vulnerasti. an teneat̃ de per
cusso vel vulnerato: dicas q̃ nõ. vt. l. qua
actiõe. §. pinde z. l. Itẽ si obstetrix. §. si ser
uũ. z. l. si ex plagz. §. fi. ff. ad. l. acq̃. ¶ Que-
ro fm eũ q̃d si aliq̃s p̃cussit solum aliquez
cũ ense in cerucleria vel bacineto z ex illo
ictu bacinetũ seu ceruelaria vulnerauit
p̃cussum. an teneat̃ de vulnerato. Dicas
q̃ sic. vt. l. Itẽ mela in p̃n. ff. ad. l. acq̃l. ja.
de vallesica p̃dict⁹. ¶ Quero fm ja. calis:
an iste vsa. intelligat̃ gñalr de q̃libet siue
oñi p̃sona p̃cussa cuiusuis stat⁹ aut cõdi-
tionis existat. Rñdeo nõ. nisi tm̃ de rusti-
co. z p̃sona dignitatẽ nõ habente p̃cusso i
corpe iuẍ vsa. xiij. Rustic⁹ interfect⁹. z bñ
¶ Quero fm euz q̃d si os frangit̃ in facie
vel capite. nunq̃d habebit locũ hec esmẽ-
da q̃nq̃ginta solidoz. Et dicit q̃ isto casu
habet locũ dicta esmẽda. C. solo⁹ iurta
istũ textũ qm̃ hic adicit̃ gñalr in corpe rẽ.
sic q̃ de qualibet pte corpis intelligitur.
qm̃ in toto q̃libet sua p̃s cõtinet̃. vt. l. i to-
to z p̃s. ff. de reg. iuẽ. z. l. si q̃s cũ toto. ff. de
excep. re. iu. Et p̃ b̃ facit q̃ vsatici fuerũt
facti ad mitigatiõem legis. vt. j. in vsati.
lxxvi. Iudicia curie. cũ ibi notat⁹. Ja. cal'
p̃dict⁹. Cetera vide hic late p euz. De hus
vo solidis quãtũ valet vn⁹ sol's. dic vt scri-
psi. ã. vsa. primo sup̃ verbo dãpnũ. v. sz q̃-
ro. det ei in cõpositione. ¶ Nota q̃ p̃ b̃ p̃z
q̃ hec pena siue esmẽda partis est z nõ cu
ric. bertrandus de scua.

Si q̃s ipulerit. cviij.

Casus. Rustico vel alij ig-
nobili cũ vna manu ipulso
vn⁹ solid⁹. cũ duab⁹ duo soli
di. si cadat in terra tres solidi ab impelle
te ip̃m esmẽdant̃. h. d. Et hz tria dicta: vt
p̃z p̃ ter. z sũmariũ p̃dictũ. p̃mũ dictũ est
in p̃n. z⁹ ibi. cũ duab⁹. z⁹ ibi. si ceciderit
vide ter. Impulerit. i. empẽyara. Secus
si accepit p capillos. ã. in vsa. xv. si q̃s ali⁹
quẽ p̃cusserit. ¶ Et no. q̃ ipello. is. ipuli.
ẽre vel valde pellere. vñ ipulsus z ipul
siu⁹. ua. uũ. Et cõponit̃ ipello de in z pel-
lo. is. fm hug. i deri. z. n. mutat̃ in. m. p cõ
positiõez fm ortographiã. z sic dici⁹ ipel-
lo. is. aliquẽ. sub. rusticũ vl' aliũ ignobilẽ
siue dignitatẽ nõ hñtẽ dẽpta r̃piaitate vt

ē.in vſa.xiij.ruſticus interfectus. Et ſic cō
gruit ſūmatio.ē.a me poſito.ꝛ in his cō
cordat ja.calis b̄ in.q.q̄ro de quib⁹ per ſo
nis ꝛc. Duo ſolidi. ¶ Et q̄tū valet vn⁹ ſo
lidus vide qō remiſſiue ſcp̄ſi.ē.in vſa.pri.
in glo.penl̄.in.q.finali.in fi. Si ecciderit
¶ Quero fm ja.cal̄.q̄d ſi ꝓpter impulſiōz
offra gat impulſo.vel ſanguis ei creat de
ore aut naribus.nunq̄d h̄ebit locū eſmē
da huius vſa. Ptez quō emēdabit impulſio
vicecomitis.comitoris.valuaſſoris.mili
tis.ciuis.ꝛ burgenſis.ꝛ baiuli nobil. Dic
de his duabus.q. vt b̄ no. p eum.ſ.in.q.i.
ꝛ.iij. ¶ Quero fm eum quō eſmēdabunt
homicidia ꝛ vulnera.ꝓcuſſiones:tractio
nes.ꝛ impulſiones d'icoꝝ. cum b̄ nec ī p̄
cedēti bus vſatic⁹ exp̄ſſe nō diſponat. Ad
b̄ breuiter vid⁹ q̄ eſmendabūtur iudicio
ep̄oꝝ fiendo in capitul' coꝝ. vl' in ſinodis
ſeu etiā in ꝑcilijs vel cōmunitatib⁹. vt.j.ī
vſa.xcvj. laudauerūt. ꝛ ad b̄ fac̄.l. ſi q̄s in
b̄ genus.C.de epi.ꝛ cle.ꝛ in.c.cū ſit gn̄ale
ex̄ de ſo.cōpe.cū ibi notat⁹. Vel dic veri⁹.
q̄ eſmēdabūtur eſmēdis ī vſa.lxxxij. Qui
cūq; ſubdiaconū occiderit.j.e. Et iſtā vlti
mā opiniōz tāq̄ veriorē tencas.ja.cal' pre
dictus quē ſup alijs vide eū hic lati⁹. In
terram ¶ Nota ex̄ tertū q̄ terra ſic dicta ē
q̄a aſſidue terat̄. vel a torreo. q: ſiccitate
torreat. Terra elementū ſignificat terre
ſingulas partes.vt cathalonia.aragonia
eademq; loca.nā terre vt loca dicant̄ ter
rarū ſpacia.quoꝝ ptes ſunt,puincie.ſicut
in cathalonia ꝓuincia Terrachoñ.ꝛ ī ara
gonia,puincia Ceſarauguſtana.vl' al's ſ̄z
ꝓuincie.ſicut in aſia.frigia. Partes puin
ciarū ſunt regiones.ptes regionū ſunt ci
uitates. Territoria ſunt modica loca. Q̄z
aūt dr terra quaſi raſtris trita. ethimolo
gia eſt.vnde hec terrula.dimi.fm hug.in
derriua. Et d̄ b̄ vbo terrula habes in.c. ter
rulas vel vineolas.xij.q.ij.ibi vide Et d̄ ꝓ
uincia vide per bar.in.l.ij.coll'.xj.ſup̄ vbo
lobardie.ꝛ p me q̄d ſit.ē.in vſa.xix.ciues.
in glo.ij.in.q.xij. ¶ Nota.ij.q̄ oīa q̄ de ter
ra orta ſunt:in terrā ꝓuertētur. Quid ter
ra.i.homo factus de limo terre.terrā ven
dis. Memēto q: terra es ꝛ in terrā ꝛuerte
ris.iux illud. Cum fer cū limus cum res
viliſſima ſumus. Unde ſupbimus ad ter
rā terra redimus Quid cū ſupbis terra ꝛ
cinis. Eccl̄i.c.r. ¶ Nota 3º q̄ homo dr ab
humo.i.terra. ¶ Iux q̄ q̄ro quot modis
hō ī ſacra ſcp̄ſa appellat̄.dicat̄ q̄ trib⁹mo
dis. ꝑmo p naturā. vt ibi. Faciam⁹ hoiez
ad imaginē ꝛ ſiſ̄itudinē noſtraz. Gen̄.c.i
Secdo per culpā.vt ibi. Vos aūt ſic hoies
moriemi.i.ſicut declināntes. Tertio p in
firmitatē.vt ibi. maledictus qui ſpez ſuā
ponit in homie.i.in infirmitate. Dupler
aūt eſt homo.ſ.interior ꝛ exterior. Interi
or homo anima. exterior corpus vocatur
Homo ex diuerſis ſubſiſtit ſubſtantijs.i.
mortali ꝛ immortali. Corpus cū diuidit
in q̄ttuor elemētis. Ratio cū terre in car
ne eſt.humoris in ſanguine.aeris in ſpi
ritu.ignis in calore ¶ Quero q̄d ſit hō.di
cas q̄ hō ipz diffiniēdo ſic. eſt aīal rōnale
mortale.diſcipline q; ſenſus capax q̄ inge
nio valet.artibus pollet ꝛ cognitiōe rerū
aut q̄ agere debz eligi t.aut aniaduerſio
ne q̄ inutile ſit ꝓtempnit. p b̄ vide q̄ le.
ꝛ notat̄ per archid'.in.c.in eccl'iaſtico.xiij
q.ij. ¶ Nota.iiij.q̄ tribus de cauſ dr hō ſi
ue vir gloria dei.ꝛ nō femia. Primo.quia
potentior ꝛ glorioſior apparuit de⁹ ī crea
tiōe viri q̄ femie. Hā ꝑcipue p hoiez ma
nifeſta ē gl'ia dei.cū eū de⁹ fecerit p ſe.ꝛ de
limo terre ꝛ naturā.ſz feia fcā ē de homie
Secdo q: hō fact⁹ ē a deo nullo medio me
diāte.q̄ nō ē de feia.3º q: deū gl'ificat ꝓn
cipal'r.i.nllo me⁹.ſz feia mediāte viro.q̄a
vir ipa3 feia3 doc3 ꝛ īſtruit ad gl'iā dei.ar
chid'.i.c. hec imago.xxxiij.q.v. ¶ Ho.v.q̄
oīs creatura in hoie ſignat hō. Sūt nāq;
lapides:ſz nec viuūt nec ſentiūt. Sūt her
be ꝛ arbuſta:viuūt ſz nō ſentiūt. Viuūt
q̄dem nō per aiam ſz p viriditatem. quia

ꝛ paulus dicit. Insipiens tu: qd̄ seminas non viuificat̄: nisi prius moriat̄. viuit ergo qd̄ morit̄ vt viuificet̄. lapides itaq; sūt sz nō viuūt. Arbusta q̄dem sunt viuūt: sz nō sentiūt. Bruta v̄o aīalia sūt: viuūt sentiūt sed nō discernūt. Angeli em̄ sunt. viuunt. sentiūt. ꝛ discernūt. Oīs aūt cōmune aliq̄d habz homo. Habz nāq; cōmune esse cū lapidibus. viuere cū aīalibus. itelligere cū angelis. sic igit̄ cōe aliq̄d habet homo. Archid̄. s̄m Grego. vbi. s̄. ¶ Nota vj. ꝙ oēs hoīes s̄m rōnē hūanitatis eq̄les existunt. vt. xxiij. di. c. de cōstātinopolitana. ¶ Sz q̄l'r hoc intelligat̄. dicas ꝙ hoc vult dicere ꝙ oēs homīes essent equales: si oēs vellent esse boni. Sz qꝛ aliq̄ volunt peccare: necesse est ꝙ aliq̄ sint maiores q̄ puniant peccata eoꝝ. aliter nō posset cōsistere genus humanū: nisi q̄dam essent maiores ꝛ alij minores. sicut est de angel' vt. lxxxviiij. di. c. ad hoc. ita notat̄ in all'. c. de ꝯstātinopolitana. in glo. fi. de hoc vid̄ in. c. ad hoc. xvj. q. i.

SI quis ad aliquē spuerit in faciē. xix. Casus. Spuens in faciē alicui⁹. xx. sol'os ei esmendare tenet̄. vl' ad talionē stare. h. d. Cōmunis diuisio. secunda ibi. aut stet. vide textuz. Si q̄s. i. si aliquis. vide qd̄ scp̄si. j. in vsa. clj. Si q̄s acceperit. in glo. ij. ꝛ in vsa. c. lx. si q̄s alienū in glo. ij. Aliquē. vide qd̄ scripsi. s̄. in vsa. ꝓxi. in glo. iij. dic vt ibi. Spuerit. i. scupira. ¶ Et nota ꝙ spuere est. i. sputū emittere. vel sputo resp̄gere. s̄m hug. in deri. In faciē. ¶ Nota ꝙ de iure istoꝝ vsa. grauior iniuria r̄putat̄ sputio faciei q̄ ꝑcussio corporis. vt ex esmēda istius ꝛ triū p̄cedētiuz vsaticoꝝ colligit̄. Rō qꝛ facies q̄ ad similitudinē celestis pulchritudinis facta est non debz maculari. ꝓ hoc vide qd̄ scp̄si. s̄. in vsa. xv. si q̄s aliquē ꝑcusserit. sup̄ v̄bo in faciē. in prin. ¶ Sed q̄ro q̄re dicat̄ facies. dicas ꝙ ideo qꝛ faciat noticiā homīs. vel qꝛ facta sit a natura. Est em̄ facies naturalis ꝛ immutabil' oris habitus. vult⁹ v̄o artificialis ꝛ vari⁹ est ꝛ s̄m affectiōz hoīs vel animi. modo leta. modo tristis. Und̄ solet dici ꝙ facies facta est. vultus nō sic. s̄m hug. in deriuat̄. ¶ Et nota ꝯcor. ad h̄ ex̄ de homi. c. ij. cū ibi notat̄. ꝛ. C. de pe. l. si quis in metallū. ꝛ. s̄. vsa. xv. si q̄s aliquē ꝑcusserit. s̄. all'. Sed ꝯ ex̄ de cri. fal. c. ad audientiā vbi ꝑmittitur ꝙ caracter imp̄matur in facie cum ferro calido. q̄d dicendū. dicas ꝙ rōne enormitatis crimīs ꝛ in penā ip̄ius ille caracter in facie imprimit̄. Nā clericus falsans sigillū p̄ncipis deponitur. ꝛ ei caracter imponit̄. ꝛ in exilium mittitur. Caracter aūt iste nō ita ꝓfunde debz infligi vt sanguis eliciat. sz cutis superficies defedetur in signuz maleficij. ꝛ hoc ꝓpter odiū crimīs. Sz ista pena al's infligi non debz a iudice eccl'iastico. qꝛ periculū īminet in ip̄a infligēda. ꝛ hmōi adustio clericꝫ est ꝓhibita. vt ex̄ ne cle. vl' mo. c. sn̄iam. Et sic non obstat. qꝛ ibi in penā fit et ꝑ iudicē. hic v̄o ꝛ in suis ꝯcor. p̄dictꝫ loq̄tur qn̄ in iniuriā fit sputio in faciem ꝛ a p̄uato. ꝛ ita tene. De sigillo v̄o p̄ncipis vide. j. in vsa. lxv. simili modo. v̄. ꝛ empamētū. qd̄q; ibi scp̄si sup̄ v̄bo sigillū. Viginti sol'os. secus si ꝑcusserit. vt. s̄. in vsa. xvij. si quis aliquē quolibz ictu. ꝛ in all'. vsa. xv. si quis aliquē ꝑcusserit. s̄. e. ¶ Et nota s̄m glo. ꝛ bene. ꝙ iste vsa. intelligit̄ de rusticꝫ ꝛ ignobilibus ꝑsonis. sic̄ sup̄iores vsa. superius ꝓxime p̄teriti. videlicz ab illo vsa. xiij. Rustic⁹ īterfectus. inclusiue vsq; ad hūc. Circa v̄o alias ꝑsonas q̄ potiorꝫ stat⁹ stꝫ: maior fit ꝯdepnatio siue esmēda. vt. s̄. i vsa. vj. si q̄s se misit. ꝛ in vsa. x. ciues. vide quod in vtrisq; scripsi. ¶ Quero hic circa hunc textum. Cuius erit electio istius esmende scilicz viginti solidorum. an spuētis. an illius in cuius facie spuitur. Et breuiter puto ꝙ spuentꝫ. qm̄ isti⁹ esmēde

ipe spuens est debitor vt b̄. ⁊ p ꝓñs sua est electio. vt.l. plerumq; .ff. de iur̄. do. et in regula in alternatiuis. ō reg. iur̄. li. vj. ia. cal'. idē b̄ glo. ⁊ bñ. ¶ Quero an iste vsa⁹ intelligat̄ gñal'r de oibus psonis cuiuscūq; sint ꝓditionis. puta de viceco mitib⁹. comitoꝝib⁹. vasuassoꝝibus. militib⁹. ⁊ sic de alijs. in quoꝝ facie spuit̄. Ja. cal'. arguit b̄ p ⁊ ꝯ in. q. ij. Ad finē ps negatiua placz si bi. s. q b̄ vsa⁹ non intellr in ꝓdict̄ psonis in dignitate positis. sed dic̄ q ī casu huiꝰ vsa. quo ad ipas psonas fuer. §. pena. insti. de iniur̄. ⁊ l. si nō cōuicij. C. e. cū ibi notatis per chy. ⁊ bñ. ¶ Sz pone q cli⁹ opponit. vel ei opponit̄ p iniuria ecclia stica exceptio huiꝰ vsa. vel alioꝝ ꝓcedētiū. vl' aliorū quoꝝūuis ī ⁊ p q̄bus fieri debeat esmēda alicui p iniuria sibi illata. nūq̄d vsa⁹ iste ⁊ alij ō esmenda pti lese fiēda loq̄ntes hñt locū inter cl'icos. Dicas q non. vt no. hosti. in sum. ti. de ꝓsue. iu. §. ⁊ de vtute. v. sed pone q iter laicos ⁊c. ¶ Et nota q ab iniuri⁹. a. um. i. tortuosus nō suās ius. q̄ si sine iure ⁊ iniuria. rie. vnō iniuriosus sa. sum. i. iniuri⁹. vel poti⁹ q̄ patit̄ iniuriā ab aliquo. ⁊ iniuriositas. tis. ⁊ iniurioꝝ. aris. i. iniuriā facere. ⁊ ꝓstruit̄ cū dtō fm hug. in deri. c. iubeo. ¶ Nota. ij. q iniuria eū infamat q̄ irrogat ⁊ nō iniuriatū. xxij. q. iiij. c. inter cetera. ¶ Nota 3º q ifelicioꝝ est q̄ iniuriā fac̄ q̄ q patit̄ fm boe. iiij. de ꝓso. ¶ Nota q iiuria pēsanda ē nō ex opc. sz ex volūtate. xv. q. i. c. si q̄s non iratus.

¶ Nota. v. q iniuria ꝓpe ⁊ ꝓtumelia alī cui facta vel dicta. notat hosti. in sū. ti. de iniur̄. §. i. Et de huiꝰ ꝓtumelia vid̄ q̄ scripsi. ē. in vsa. xiiij. debilitatio. v. captio. super vbo p ꝓtumeliā. sile vbū hēs. ē. in vsa. vj. si q̄s se miscrit. v. si vo solūmō captus ⁊c. De huiꝰ vo materia iniurie vid̄ late p got. a3o. monaldū ⁊ hosti. in eoꝝ sūmis. ti. de iniur̄. p totū. q̄d̄q; scripsi. j. in vsa. lxxv. si q̄s iudeo. v. vl' si q̄s. super vbo cuguc p totū. ⁊ super vbo ad principē. i. q. vlti. Ad talionem.

¶ Nota q de iure vsaticoꝝ fuit talio vt b̄ Excepto casu ꝓdicto. j. i vsa. cxij. mariti vores. ⁊ ibi scripsi ī glo. fi. ¶ Et q̄ sit talio ista Dicas q talio huiꝰ est vt filius spuitio fiat spuenti in facie: quā ipe fec̄ alteri. p b̄ est tex. cum glo. in. §. pena. insti. de iniur̄. Et hēs de b̄ vbo talionē. ē. i vsa. vj. si q̄s se miscrit. v. si vo solūmō captus. ⁊ j. i vsa. lviij. si q̄s alicui. v. q si illū. vide q̄ ibi scripsi su per verbo ad talionem.

Et si q̄s ad aliquē crimialē foliā dixerit. xx. Casus. Proferēs crimialem foliā alicui. si eā nō ꝓbat iurare tenet̄ p sacrm illi cui eā dixit: q ipaz foliā per iram dixit: ⁊ nō p vitatē quā de scivet. Aut hz esmendare illi tantū q̄tū p illa si va foret: ⁊ de illa puictus existeret p deret. nisi ille cui dicta fuerit se voluerit ab ea p stic̄z purgare. h. d. Clarus ē tex⁹. vide eū. ¶ Nota ꝑmo vt i sūmario. ¶ No. ij. q de iure vsaticoꝝ iniuria vbal' cuz criminatione. i. diffamatiōe crimiali dicta alicui: de folia. Crimen crīa est vt furtum. falsitas. ⁊ silla. q̄ nō occidunt sz infāmāt Unde crimior. aris. i. accusare. diffamar̄ vel crimen alicui dicere seu imponere. et crimiosus. sa. sum. ⁊ hic ⁊ hec crimialis ⁊ hoc. le. fm hug. in deri. c. cereo. ¶ Et q̄ sit dr̄ia inter crimē ⁊ delictū. dic vt scripsi. j. in vsa. cxiij. vere iudex. in glo. ij. v. sed q̄ro.

¶ Nota 3º q iniuria fit alicui tribus modis. re. vbo. vel scriptis. vt. ff. de iniur̄. li. §. i. ¶ Sz q̄ro de qua iniuria loq̄tur vsaticus iste. dicas q de verbali. ⁊ p hac cessat actio iniuriarū p hunc vsam. dū tñ proferens vba iniuriosa ꝓstet iuramētū. vt dic continet̄. ¶ Sed an p tali iniuria verbali habeat locuz processus pacis ⁊ treuge. Rº nō. vt cauet̄ in fra rūsionis per dūm regē ja. ꝑmū. facte sup. ir. q̄stiōib⁹ vicario rossilionis. §. Ytē vob rūdem⁹. ⁊ est. vj. q̄d Cuius littere dat̄ fuit t barcb. vj. kals. au

gusti.ãno dñi.M.cclxvj. ¶ Quero fm Jacobũ de faro an al's q̃ p̃ iniuriã vbalẽ hẽat locũ vſa⁹.iſte.dicas q̃ ſic:vt puta ſi iniuria abſenti vel p̃ſenti dicta eſt ⁊ in ſcḟtis.dum tñ dicta ſit ⁊ ſcḟta:cũ ꝓteſtatiõe aſſerẽdo ſic.Citra tñ iniuriã loquẽdo.Z itꝰ ita in ſcḟtis dic̃:q̃ ſemp:oniꝰ eſt latro vel homicida.vel filia.qñ tũc ab aꝑto videt q̃ iticius nõ hꝫ animũ neq̃ voluntatẽ neq̃ ꝓpoſitũ iniuriãdi:⁊ q̃maxĩe ſi ſtatim penitet.Stati dico vſq̃ ad publicatiõez teſtium. Jã vſq̃ tũc iniurias põt ſe purgare cũ iuramẽto.vt nota.j.p bñ^in lunes ⁊ me i nota.iiij.ibi.Sꝫ q̃q̃d ⁊c.⁊ bñ fm bñ^m. de põte. Jã tũc poti⁹ hec facta fuerit ex leuitate q̃ aio iniuriãdi.Cui⁹ leuitaꝫ p̃tẽ⁹ rtu cõtẽpnẽduꝫ eſt lubricũ lingue ac etiã ſcripture cũ dicta ꝓteſtacꝫ.facte.qđ nõ ẽ facile ad penã trahendũ.ff.ad.l.iul'.ma.l. i. Ratio q: q̃ in cõtinẽti fiũt.l.imõ.⁊ mitra tps premiſſum ineſſe videtur.vt.ff.ſi cer. pe.l.lecta.⁊ ex̃ de cleẽ.c.officij. Jtẽ voluntas ⁊ ꝓpoſitũ diſtinguunt maleficia.ff.de fur.l.q̃ iniurie in ꝑn.⁊ ex̃ de ſen.ex.c.cum volũtate. Jtẽ temeritas vel facilitas excuſat quẽa pctõ mortali ⁊ veniã meret.ij.q. iij.c.ſi q̃s irat⁹. Hec p incautã iuratiõem q̃s incurrit pctũ mortale.xxv.di.§.alias. Jtẽ inconſult⁹ calor vicio caret.ij.q.iij.§. notãdũ.v.ſi aũt interloquẽdo.ad idez.C. q̃ bo.ce.po.l.ij.ff.de regu.iur'.l.q̃q̃d.ff.de diuor.l.iij. Preterea inter vba laudãtiuꝫ ſiue vituperãtiũ ad mẽtez ſp recurrenduꝫ eſt.xj.q.iij.c.inter vba. Sic in ꝓpoſito p̃miſſa oia ſtꝫ intelligẽda.⁊ potiſſime q: p̃miſſa vba.q̃ pure dicta nõ fuere:neq̃ ſcripta.ſtꝫ citra iniuriã loquẽdo debẽt in hijs multũ opari.vt pꝫ p̃dicta. Et ita bis fuit cõcordatũ p plures ſapientes.me jacobo de faro preſente ⁊ conſentiente:vt cancellario dñi infantꝫ iohãnis ducis Berũ de videlꝫ ſemel barcḣ.⁊ alia vice gerũde. Sicq̃ delato iuraº iniuriãti.⁊ ipo iurta huiꝰ vſatici ſerie ab eode p iudicẽ recepto. er cõtinẽti iniurias ab iſtãtia iudicij fuit relatꝰ.ſine ſalario grãdi iuꝝ estimatiõne iniurie.imo paruo ⁊ paruiſſimo. Hꝫ certo ſic fieri dꝫ huiꝰ vſa.⁊ iuramẽto diligẽter receſſitis ⁊ attẽtis.qđ iuramẽtũ ſuccedit loco ſolutiõis.⁊ cũ illud iuramẽtuꝫ inuẽtũ fuerit:vt purget iniuriatũ ab illa infamia:quã ipoſuit ⁊ ſcḟſit ꝺ ipꝫ. Et iõ codẽ iure fungi dꝫ.quo illud in cuiꝰ loco ſuccedit.ff.ſi q̃s cau.l.ſi fuus.§.ſi pluriuꝫ Et ſic nõ eſt opꝰ q̃ in talibꝰ ferat' ſnia. Et ita fuit ſuatũ in p̃dictꝫ caſibꝰ.qñ al's per indirectũ poſſet iniurias verari ꝓpter inimoderate ac q̃tatẽ ⁊ maliciã iniuriati q̃ malicioſe in grãdi ſũma ſuã estimaret iniuriã.q̃bꝰ indulgẽdũ nõ eſt.ff.ꝺ re.ven.l.i fundo.ex̃ de reſcḣ.c.plerũq̃.cũ ſuis ꝓcor. qđ tene mẽti.Ja.de faro p̃dictus. ¶ Sed q̃d ſi dicta vba citra iniuriã loquẽdo.vel equipollentia fuerit omiſſa q̃rit q̃d iuris. dico q̃ tũc nõ eſt locꝰ pne.ſi tñ felonia dicta ſit ⁊ in ſcḟtis poſita.ſiue foliatꝰ vel iuriatꝰ abſens ſit ſiue p̃ns.adeo q̃ vſa.iſte in huiꝰ caſu nullo^o tꝫ locũ.cũ hic vſa. ſolũ introductꝰ ſit ꝺ ius ciuile ⁊ ſic nõ eſt ad hũc caſum extendẽdus:niſi in ſuo caſu in quo ⁊ in caſu.ſ.in p̃ria.q.cõtẽto ſuadus eſt ⁊ tenẽdus.vt.l.qđ cõtra rõnem.ff.de legi. Idẽ notat petr⁹ terreni.j.in vſa.xxxviij qui ira ducꝰ.vbi vide qđ fm eũ ſcḟſi ſup vbo ſenioreꝫ ſuũ:in.q.iiij.⁊.v. ¶ Sed q̃ro q̃d ergo in huiꝰ caſu fiẽdũ ſit:⁊ ſeu ꝓuidẽ dñi ſi dicta iniuria ſiue fellonia dcã ſit i ſcḟtis ⁊ ſine aliq̃ ſalutate vt dcm ẽ.ſ.i.q.pr ima.dicas q̃ tũc idubie ad ius cõe recurrẽdũ eſt.eo q: ifallibiliter dici põt tl'is ſcḟtura.famoſus libelꝰ.p quo agi põt criminaliter fm.ll'.ad penaꝫ capit'.⁊ã ꝑ q̃ fec̃ q̃ ꝺ illũ q̃ inuenit:niſi ipꝫ corrũpit vel cõbuſſerit.vel inuẽtũ nulli reuelauerit.C.ꝺ famo. li.l.vnica.v.q.i.c.ſi q̃s famoſuꝫ libellum. Et p̃t ẽc̃ in hꝰ caſu q̃libet de pplo accuſare ⁊ accuſari.Conſtituit' precium p mõ ſubſtantie accuſate perſone poteſt ⁊ ciuiliter

agi.ſ.actione iniurie.q̃ nō publici iudicij ſed ꝑuati cōtinet q̃relam.C.de iniuſ.l.in iuriarū.⁊.ff.e.ti.l.conſtōibus.§.i.vnde et de oñi iniuria etiã ſi deſcēdat ex.l.cor.ciuiliter agi ꝑt.vt ibi. de oñi alia quacūq; atroci ⁊c.ff.de iniuſ.l. ꝓtor edixit.§. poſſe hodie. Sz ſm canones q̃ famoſuz libellū conficit flagellaſ ercōicatur.v.q.i.c.qui i alteri⁹.⁊.c.hi q̃.ja.de faro q̃ ſupra.hodie vo tales q̃ ꝑſtitutos i clero libellos famoſos cōponūt:⁊ q̃ cōponi faciūt.⁊ q̃ cōpoſitos inuētos nō rūpūt.ſine mora ſūt ercōicati ꝑ ꝓſz.ꝓuinciale Terracb.q̃ ſcipit cōſpiratoꝝ.v.iſti ſnia. Pro his.ij.qōnib⁹ ſupra ꝓne ſcꝑſz.fac qō ſcꝑſi.j.in code vſa.ſuper vbo criminale foliã in.q.iiij. Et de materia iniurie vide qō ſcꝑſi.j.in vſa.xxxix.q̃ ſenioze in.ij.ī gl'.añpenl'. ¶ Nota.iiij. ꝙ q̃ dã itelligūt hūc vſa[m].locũ hȳe deinū cuz is q̃ felonia dixit venit ꝑ ſe ante req̃ſitiōez vel añ litiſ ꝓz.⁊ offert dictū iuramētū. Si vo poſt litiſ.ꝓz.offerat dicūt nō hȳe locuz Vel dic vt notat ꝓja.de mon.iu.j. in vſa. xxxviij.q̃ ira ducius. Sz tñ q̃cq̃d ſit bñg⁹ lunes vt ipe refert vidit practicari hūc vſaticū ꝙ ſi ille q̃ crimialem foliã dixerit.veniat etiã poſt litiſ.ꝓz. Necnō poſt publicatiōem teſtiū.volēdo ſe purgare cū iuramēto vt euitet penã hui⁹ vſa. ſatisfaciēdo tñ ꝑti iniuriate in expenſis litis.q̃ ſatiſ.⁊ cōgrue ſatisfactū eſt ſibi.auerādo ꝑ iuramētū:ꝙ illa q̃ dixit ꝑ ira dixit:⁊ nō ꝑ vitaterz quã inde ſciret.⁊ ſic eſt liberat⁹. bñg⁹.lunes.jdē B⁹.de vallefica.⁊ bñ.ſz.ja. de vallefica hic dicat cōtrariū in.q.ſi. Pro hȳ tñ vide qō ſcꝑſi.j.e.ſup vbo dixerit.dic vt ibi illis cū his:⁊ his cū ill'ꝑ pus ſicuti decet cōbinatis ⁊ iūctis.⁊ ſpāl'i ibi.tertij dicūt ⁊c. ¶ Jnſtra qō q̃ro ecce ꝙ preſtatio iuramēti vt ꝓferꝛ eſt admiſſa.nūq̃d iniurias cōdēpnabiſ in expenſa ꝑte.cui dicta fuit folia ſiue iniuria factis vſq; ad ꝑſtatiōez ipius iuramēti.Et videſ ꝙ nō. Nā eo ꝓfuto ſeq̃tur abſolutio.⁊ cōdēpnati nō abſoluti cōdempnātur a d expenſas.vt.C.de iudi.l.ꝑpādū.⁊ ex̄ de do.⁊ cōtu.c.finez litiū⁹. vbi de hȳ. Sz certe videſ cōtrariū cū iuramētū illud ſuccedat loco ſolutiōis.vt dictū fuit.ū.c.glo.in.§.nota.v.q̃ro ſm ja. de faro ⁊c.añ ſi.ibi cū dic. Nā ecerto ſicfieri dz ⁊c. Nā ſi vba ſnie q̃ ferri debet attendātur. Jn hoc caſu q̃re cōdēpnatio eſt faciēda ad ſacramētū preſtādū.nō obſtat ꝙ victi ꝓdēpnanf in expenſis non victores. Nā eſt inuenire ſimile in auc.de defen.ciuita.§.iudicare.colſ.iij.in gl'.nota.⁊ ex̄.d excep.c.vlt⁹.vbi victor ꝓdēpnaf in expenſ Bertrād⁹ de ſcua. Jdē hic ja.de vallefica in.q.ſed an iniurias tenebiſ ⁊c.⁊ bene. ¶ Sz q̃d de tertio curie a quo habebitur Et certe videſ ꝙ ab illo.q̃ vba iniuriosa dixerit ⁊ nō reſpectu quātitatis petite pecunie.ſz reſpectu illius pecunie quātitat⁹. quã iudex taratur⁹ cēt in iniuria.ſi ſacramentū preſtitū nō fuiſſet.⁊ facit ad hȳ illō q̃ nota.j.in vſa.lxxv. Si q̃s iudeo.bertrā⁹ de ſcua. Jdē hic Jaco.de vallefica in all'.q.ſz an iniurias tenebiſ ⁊c.in fi.⁊ bñe ¶ Quero q̃d ſi iſte ꝓferēs criminalez foliam noluerit illud iuramentū ꝑſtare.nec etiã ꝓpter pauptatē pōt illi cui eaz dixit eſmendare tantū q̃tū ꝑ illaz iniuriatus ꝓderet ſi vera foret. Nunq̃d compellef ꝑi ſe p remedia ꝓtoris ad iurādū.et quo nō pōt alterū alternatiuū in vſa. hui⁹ ꝓtetuz adimplere. Vel nūq̃d deficiēte ſuba luet in corpe:⁊ ꝙ liberef a preſtatione dicti iuramēti.dic hic Ja.calis ad fine ꝙ ſimplr iſte ad alterū iſtoꝝ alternatiuoꝝ ſit ꝑcipe cōdempnādus et cogēdus.vt iſti.de offi. iudi.i ꝑn.⁊ in.§.curare.⁊ in.§.huic aūt iſti.de act̃.⁊ in.l.miles.§.dece.ff.ō re.iudi. cū ſq̃. Ja.calis.Et ſic videſ er his.ꝙ iſtud relinquit iudicis arbitrio.⁊ bene.de quo habes ꝑ me.j.in vſa.cxii.ſolidos.ſup vbo i arbitriū iudicꝫ. ¶ Quero an iſtoꝝ duoꝝ alternatiuoꝝ.cui⁹ erit electio.dicas ꝙ ipſius q̃ dicat criminale folia ē debitor iſtoꝝ

alternatiuoꝝ.ꝛ ſic ſua eſt electio.vt.l.plerũꝙ.ff.ꝺ iuꝛ.do.ꝛ in alĺ.§. huiꝰ autē.ꝛ in rĺa in alternatiuis.de reg.iu.li.vj.ja. calꝛ. quē latiſſime vide ꝟ. nā beliſſime ꝛ nota biliter hũc dotauit vſa[m]. Et ſi ꝙs ¶ Nota ꝙ vſa.iſte ſtat ꝓ ſe. adeo ꝙ oēs vſaticos p̄cedētes tā ꝺ vicecomitib⁹ ꝛ alijs gñoſis ꝓſonis ꝙ̄ de ciuibus ꝛ burgēſibus ac ruſticis ꝛ ignobilib⁹ ꝓſonis loq̄ntes comp̄hēdit. Et ſic dic ſi ꝙs cuiuſuis ꝓdiciōis ꝛ ſtatus.tñ ſane mentis. ꝛ animū iniuriandi hñtis.iuꝛ nota.ꝓ ꝓticā.ꝛ chy.in.l.ſi nō cōuicij.C.de iniuꝛ. Ad aliquē.ſub. tā nobili ꝙ̄ ignobili.ac cuiuſcūꝙ ꝓdicionis exiſtant.qñ iſte vſa.ꝛ in v̄bo p̄dicto.ſi quis. ꝛ in ꝟ v̄bo ad aliquē.gñaliꝛ ꝛ indiſtincte loq̄tur ꝛ indiſtincte intellꝛ.vt.l. de p̄cio.ff.de publiꝯ.ꝛ in.l.ꝓſpexit.ff.q̄ꝛ a q̄bus.ꝛ hoc reſidet ꝟ ja.calꝛ.i.q.i.ꝛ bñ. Crimīalē foliā bñ dicē crimīalē. qꝛ ſecꝰ ē ſi nō ſit crimīalꝛ. Nā tūc nō hꝫ locū vſa.iſte. vtputa qꝛ ꝓferēs vocauit aliq̄ꝫ baccalar ribaldū vl̄ ebrium vl̄ mācū vl̄ claudū vl̄ ſtultū ꝛ ſic ꝺ alijs ꝛ ita dicꝯ ja.calꝛ ꝟ i.q.iij.ꝛ bñ. ¶ Et ſic no. ꝙ lingue lubꝛicū ſemꝑ nō eſt facile ad penā trahendū.ff.ad.l.iulꝛ.ma.l.famoſi. Et temeritas vel fatuitas excuſat quē a pctō mortali ꝛ venīā meretur.ij.q.iij.c.ſi quis iratus.nec ꝓ incautā iratiōez q̄s incurrit pctm̄ mortale.xxv.di.§.alias. Sed ꝓtra.ff de ſuplec.le.l.labeo.§.centū. alꝰ ceterum ibi per irā. Jncōſultus calꝛ calumpnie vicio caret.ij.q.iij.§.notandū.v.ſi autē interloq̄ndo.ad idē.C.q̄ bo.ce.po.l.ij.ff.ꝺ regu.iuꝛ.l.q̄cquid.ff.de diuoꝛ.l.iij. Et ideo mens alienata furoꝛe cū ſui capax nō ſit. eoꝝ que admittit:reatū non cōtrahit. q̄a facultatez deliberādi nō hꝫ habuit.xv.q.i.c. merito.in fi. Et alibi ꝺꝛ ꝙ nō videt q̄s diciſſe ꝙ non agitauerit mente. vt.l.labeo allꝛ.ꝛ vide ex̄ de re iudi.cum te.ꝛ.j. in vſa° xxxviij.qui ira ductus.ja.de valleſica. Similē quaſi ꝟm ja.ꝺ faro ſcripſi.ꝟ.c.vſa. in glo.i.in.iij.nota.in.v.ij.ubi cum dicit. nā tunc potius ꝛc. qꝺ ꝛ p̄dicta tene menti. qm̄ vtilia ſunt hic ꝛ ſuo alio caſu.ꝛ bene. ¶ Nota ſcꝺo ꝙ folia ſumitur hic q̄ñcꝫ ꝓ lba ſſemia vel maledictione. licet iter blaſſemare ꝛ maledicere differētia ſit. vt no. per bar.in.l.iniuriarū.§. ſed qꝺ dicit.ff.ꝺ iniuꝛ.dic vt ibi. Et ꝺ folia ſiue blaſſemia aut maledictiōe crimīali vel nō criminali.dic vt ſcꝑſi.ꝟ.in.e.gl.in ꝓn.ꝛ.j.in.q.immediate ſeq̄nti. ¶ Sꝫ q̄ro iuꝛ hunc textū que ſit crimīalis folia in ꝛ ꝓ quo locus ſit vſatico iſti.dicas ꝙ hec.ſ. qñ quis vocauit aliquē forꝛe homicidā.latronē.p̄ditorem.vel ſimilia.ꝛ ad finē vt refert hic i.q. ij.ja.calis.criminalē foliam ꝓtinere oñe cōuicium verbale criminatōꝝ in ſe cōtinēs ſiue illud crimē ſeu criminatio ſit de iure cōi introducta vl̄ introductū.ſiue ꝑ vſaticos.cum iſtud v̄bum crimīatio ſeu crimē ſit gñale v̄bum p̄dicta ex animo ꝓueniētia comp̄hendēs.vt.l.i. C. ſi aduer. delic. cum ibi notatis per glo.ꝛ doc. Pro ꝟ facꝫ qꝺ ſcꝑſi in glo.ſe.in.q.vlt. ¶ Quero.ij.q̄d ſi v̄balis iniuria ſeu crimīalis folia illata ſit ꝓcuratoꝛi mo.an videaꝫ mihi dicta.vl̄ an poſſim agere. Dic vt no.per chy.in.l.ſi non cōuicij.C.de iniuꝛ.q.iiij. ja. de valleſica. ¶ Quero 3° qꝺ ſi ille cui dicta eſt criminalis folia nō cōcitauit illū q̄ dixit.nū quid iuramento p̄ſtito abſolueꝫ. R° ſic. ꝓpter gñalez rōnē que reddit ꝟ. ꝙ aut iuret illi ꝛc.ita habes in.l.cum qui.nocētē. ff.de iniuꝛ.qꝛ cum quis dicit alicui iniuriā.q̄ vera eſt nulla pena grauari debet ꝓpter gñalem rōnem que ibi ſeq̄tur. pecca ta autē nocentū ꝛc.gñalitati aūt ſtanduꝫ eſt.vt.ff.de publiꝯ.l.in rem.ꝛ.l.de p̄cio.et ibi ſoluiꝯ illō gñale.ꝙ vbi lex aliquid ſtatuit:nos vltra nō ꝓcedamus.vt.ff.de poſtula.l.quos phibet p̄toꝛ.ꝛ.ff. de offi.p̄ſi. l.iij.vbi nō diſtinguit vnde ſint.cum ſuis ꝓcoꝛ. Jtē v̄bum indiſtincte poſitū gñalꝛ accipiendū eſt.vt ex̄ de ver.ſig.c.tua.vnde poſtꝙ alius vſaꝰ.ꝓtrariꝰ nō eſt ſtabo huic

qz ita ſoluitur illud bzocardus. vbi lex nõ diſtinguit nec nos. Conſiderare etiã debemus volũtatẽ comitis vſaticũ condentis ⁊ in qua opinione ſunt q̃ moranf in loco ar. ff. de fun. inſtruc. l. cũ delamonis. §. aſſi nã. ⁊ ex de ver. ſig. c. intelligẽtia. ⁊ in huiꝰ vſa. q̃ oino fuari dz. licz p̃ciũ iudicatũ fuerit per gm vital' famoſũ patronũ barcb. ⁊ hec eſt pura vitas. cũ iſtõ vidi fuari. ⁊ nõ iudicaturã dicti gm vital. bzãdus õ ſeua ſdẽ bñg. vines ¶ Quero. iiij. iuꝛ hũc vſam q̃d ſi abſenti ⁊ nõ pũti fuerit dicta crimi-nal' felonia p aliquẽ. an hẽat locũ vſa. iſte Dicas q̃ nõ. cũ hic vſa. ſit introductus p̃ ius ciuile. ⁊ ſic nõ extẽdẽdus. imo ſuo ca-ſu tenẽdus. vt. l. qõ p̃ rõnẽ. ff. de legi. Sed in iſto caſu eſt ad ius cõe recurrendũ diſti guẽdo an dixerit ex leuitate. an ex iſanio furoze. ſeu rabie. an ex deliberatione. Pz̃-mo caſu eſt ptẽpnẽdũ lubricũ lingue. vt. õ e. glo. pbatum eſt. in nota. i. ſcõo caſu mi ſeratiõe dignioſſimũ. 3o caſu ad pncipem trãſmittẽdũ. vbi de pncipe obloquut⁹ fu-it. Sed de puato ſecus. iuꝛ notata l. l. vna C. ſi q̃s inp. male. ⁊ ibi chy. ⁊ i. c. ſtatuim⁹ ex de maledi. in glo. q̃ blaſſemiã. ja. õ valt ſica. Dic bzãdus de ſeua õ q̃ in caſu hoc nõ eſt locus huic vſa. ⁊ p̃ter ſacm nõ eſt admittendũ p vſam iſtũ. Nã non dixit illi q̃ p̃tendit ſe iniuriatũ. ſz p̃ illũ. qõ vidz re-q̃rere vſa. iſte. Pro hoc fac qõ ſcp̃ſi. ẽ. in co dẽ vſa. in glo. i. in nota. iij. i. q. ſed q̃d ſi dic-ta vba. ⁊ in. q. ibi ſeq̃nti. ¶ Quero. v. q̃d ſi ad inſtigatiõz ſeu ſuggeſtiõz galf curia regia inq̃ſiuit p̃ ticiũ miſtrãdo etiã teſtes ticius fuit ſmaliter abſolut⁹. nũq̃d cenſet ticius iniuriat⁹. ⁊ hẽbit vſa. locuz. Dicas q̃ ticius eſt iniuriatus per galfũ curia me diante ad oẽm galf. vt. l. i. §. itẽ. ff. de in-iuꝛ. ⁊ l. itẽ apõ labeonẽ. §. feciſſe. e. ti. ſz tñ in õ caſu nõ hz locũ pñs vſa. ja. de valleſi-ca. idem pe. terreni. ¶ Quero. vj. q̃d ſi fa-ciendo q̃s obiectiões p̃ teſtes dic̃ vba dif-famatoria p̃ teſtes. an hẽat locũ hic vſa⁹.

Ex p̃dictis. õ. in. q. iiij. cõtentis eſt ſatiſfa-ctũ q̃ nõ. qz abſenti ⁊ nõ pũti fuit dictuz. De iure añt cõi q̃ ſic. dic vt in. l. ſi q̃s de li-bertate. cũ ibi notat⁹. ff. de iniuꝛ. ⁊. c. ex p̃-te a. ex de teſti. ⁊. c. ſup̃ his ex de accu. ja. õ valleſica. ¶ Quero. vij. pm cũ q̃d ſi vocauit te latronẽ. vel homicidã. vel lepzoſuz. ⁊ eſt pm. an habeat locũ h vſa⁹. Et dic aut fuit dictũ p intereſſe rei publice vt ſciaf q̃ eſt lepzoſus. vl' excõicatus maioꝛi excõicatõe ad hoc vt cuitef. vel a iudicio repellatur ⁊ puniatur. Et tũc q̃s nõ tenef nec hz locũ hic vſa. vt. l. eum qui nocentẽ. ff. de iniuꝛ. ⁊. c. ex p̃te. a. alf'. Si añt dicaf ad infaman dũ hz locũ hic vſa. qz nõ habuit cãz iuſtã dicendi. ⁊ ſic õ iure nõ eſt puniẽdus. vt. l. ſi nõ conuicij. C. de iniuꝛ. ⁊. c. merito. alf'. xv. q. i. ¶ Quero. viij. pm cum. nunq̃d tal' iniuria vbalis p̃t ꝓpulſari Dic q̃ aut ver ba tendũt ad ꝓpulſationẽ ꝓmoꝛ vboꝛ. vt ſi voco te ſpuriũ. tu dicis. tu mentiris. tũc talis ꝓpulſatio eſt p̃miſſa. vt. l. q̃ omnia. ff. de ꝓcura. ⁊. l. q̃ſquis. C. de poſtul'. Aut nõ tendũt directe ad ꝓpulſatiõz ꝓmoꝛ vboꝛ. vt ſi voco te ſpurium. tu vocas me la-tronẽ. tu nec nõ hz locũ ꝓpulſatio. imo te-neoꝛ. vt alf'. l. ſi nõ cõuicij. ⁊. l. neganda. C. q̃ accu. po. Nec ob. ſi dicaf quia paria de-licta rẽ. qz locum hñt circa candez rẽ. ſed circa diuerſa. ⁊ ita loq̃tur. c. penl'. ⁊ ſi. ex õ adulf. Et vide jmo. in. c. ſollicitudinẽ. ex õ ap. §. ſi vo. ⁊ oldrad⁹ i. q. liij. ⁊ omb. de cremo. ti. de bo. malefi. §. nũc videndũ. q. ij. ja. de valleſi. p h̃ tñ vid h jac. cal' in. q. r. vbi tenet q̃ retoꝛq̃ns ſiue ꝓpulſans tenef ad eſtmẽdã iſti⁹ vſa. ⁊ bñ. qõ no. ¶ Quero ir. pm cũdẽ ja. õ valleſica. an i crimib⁹ ſiue delict⁹ pm vſaticos p̃mideref aimus delin q̃nt⁹. vel ſolũ erit⁹. ⁊ p̃ pñs an rigoꝛ. l. ſi q̃s cũ telo. C. ad. l. coꝛ. de ſicca. q̃ iura vſatico rũ tollaf. Et dic q̃ pm vſaticos ſolũ erit⁹ ⁊ nõ anim⁹ i delict⁹ attẽdit. Et ita de cõ-ſuetudie cathalõie habef. ⁊ etiã p̃t fũdari legib⁹ q̃ pm vſaticos erit⁹ inſpiciaf. pba

tur q̄ hūc vſa. ibi. crimialē foliā dixerit. et ſic factū ſeu exitus. z vſa^{m}. v. vt q̄ interfecerit. z vſa. vj. ſi q̄s ſe miſerit. z vſa^{m} xij. bannitus interfect^{9}. z vſa. xv. ſi q̄s p̄cuſſerit. q̄ ſunt. ē. z fere oēs alios vſa. p̄cedēt. Et ſic in cathalonia nullo mō attēdit anim^{9} occidendi. Et idē fuit in italia q̄ in delictis foliū exit^{9} z nō anim^{9} p̄ſiderat. Pōt etiaz legib^{9} fūdari. qm̄ lex dic. q̄ ſi q̄s occiderit tenet. l. acq̄lia. vt. l. ij. §. ij. ff. ad. l. acq̄l. ſz ſi mortis cām p̄buit nō tenet. l. acq̄. directa q; v̄ba l̄ nō h̄nt. vt. l. ſi obſtetrix. in p̄n. ff. ad. l. acq̄. z ſic rigor. l. ſi cū telo. de p̄ſuetu^{9} dine cathalonie. z ſm iura vſa ticoz ē abolitus. ja. dz vallelica. z bñ. ¶ Quero. x. q̄d ſi clicus opponit vel ei opponit̄ in curia eccl'iaſtica exceptio hui^{9} vſa. nūq̄d hz locū inter clicos. dic vt ſcp̄ſi. ē. vſa. p̄. i glo. p't v. ſz pone q̄ clicus ꝛc. vbi vide de materia iniurie cū ſuis r̄miſſiōibus. put ibi ſcp̄ſi p totā illā glo. ¶ Quero. xj. q̄d ſi iniurias fuerit clicus. z iniuriat^{9} laic^{9}. nūq̄d clic^{9} bñficio h^{9} vſa. poterit gaudeř. Dico q̄ ſic p ar^{m} a ſili. Nā ſic laic^{9} ſi clico crimialē foliā dixerit poſſet ſe tueri. z abſolueretur modo z forma hic p̄tētis. ita z ecōuerſo. z hec eſt ſūma eq̄tas. qm̄ in l̄ caſu z iter mere laicos inq̄tū ab hui^{9} vſa. diſcrepat ius cōe. p̄nūciandū eſt iuř hūc vſa^{m}. z nō ſm ius cōe. Ad l̄ facit optime. c. cū veniſſent eř de eo q̄ mit. in poſ. cā rei ſer. p̄pterea q; certū eſt q̄ clic^{9} legib^{9} ſeu ſtatuz ip̄ialib^{9} q̄ vtiles eccl'ijs z clicis ſunt z fauorabiles. ſicuti eſt vſa. iſte: q̄ laicos p̄t ſe extueri. niſi q̄ papā fuerint ſpāliter reprobata. x. di. c. i. ij. z. iij. z q̄ totū. z. C. de epi. z cle. l. ij. Et pari mō clic^{9} etiā laicoz p̄ſuetudinibus eccl'ijs z clicis fauētib^{9} indubie valet gaudere. niſi ad idē q̄ papā reprobenť. eř de cōſue. c. ij. z de ſimo. c. ad apl'icā. g^{o} ꝛc. ſequis tñ dicas ſi ambo fuerit clici. videlicz iniurias z iniuriat^{9} vt remiſſiue dixi. ē. i. q. pri. Bñg^{9} lunes iuř p̄situs barcl'. idē B^{9} de val leſica. ll. doctoz p̄ditiſſim^{9} q̄ dic hui^{9}. q. in facto ſemel habuiſſe. z ita obtinuiſſe ſm P. terreni. Et q̄ l̄ vſa. inhesitāter locū habeat i mero laico crimialē foliā ꝯ clicū p̄ferentē. ita no. l̄ ſa. cal'. i. q. xij. z ſic i huius p̄cto p̄cordat cū ꝯmiſſis z bñ. Et de iniuria vid' q̄d ſcp̄ſi. ē. i vſa. v. vt q̄ interfecerit. v. de vaſua ſſore. ſup̄vbo habuerit milites in. q. ij. z in. v. ſe. Dixerit. ¶ Nota q̄ licet alīq̄ ſcp̄ſerim. ē. e. vſa. i glo. i. i. xiij. no. ſm bñg. lunes. attamē ꝯ illa materia l̄ plixi^{9} z euidēti^{9} ad clariorē h^{9} vſa. itellectuz ſcribo put ecce. Vnde ſciēd ē q̄ q̄dā itelligūt hūc vſa. locū h̄re demū. cū is q̄ foliā dixit venerit p ſe z añ req̄ſitiōz. vel ſalti añ litez p̄z. z dicrū offert iurm. Si vo poſt litz p̄z illō offert: dicūt nō h̄re locū. vt dic vt. j. in vſa. xxviij. q̄ ira duct^{9}. ja. ō mō. iu. ¶ Sed q̄d ſi p̄ſeuerauerit. certe dicā euz tenere. ſi poſt irā q̄eſcentē p̄ſeuerauerit. vt. j. in vſa. xxviij. q̄ ira duct^{9}. vbi de l̄. btrā^{9} de ſeua. Et quod dixi vt q̄dā dicūt. q̄ hec p̄ſeuerātia itelligi dz ſi iniurias i p̄tinēti ſic hic p̄tinet voluerit purgare ſe. alīs ꝯ. vt. ff. ō re pu. l. diuorciū. in fi. z de ri. nup. l. pleriq;. ſm bo ius romanū aliť ſtatutū ē. vt infrā. ō iniuř. §. plena aūt Et q̄dā alij itelligūt q̄ l̄ p̄ facer. ſ. iniurias iuř hūc vſa. p̄ facz p̄ſtare vſq; ad ſniaz. vt. C. loca. l. p̄ductoīa vel ſalū vſq; ad teſtiū. p̄ductiōz. ff. ō iniuř. l. ſi duo. §. idē iulian^{9}. imo vſq; ad litz p̄z. p̄t purgari pena. ff. rē ra. ha. l. ūpli^{9}. z de i ius vo. l. Huis. z no. eř de p̄bē. c. de multa vt itelligē l̄ q̄ ſe purgare hēat. nō expecta to ordie iudiciario. vt eř de mu. peti. c. i. z C. vñ vi. l. nō ab re. Tu dicas q̄ ſi añ citatiōz iniurias ip̄z facz offerat iniuriā paſſo. z cōpleat q̄d l̄ dz: q̄ ſit admittē^{9}. nec patiat aliā penā p̄ter facz. vt miti^{9} agat cū tali ſpōte p̄feſſo. vt eř de fur. c. ex ſris. et de elec. c. inotuit. alīs poſtq̄ citat^{9} fuerit. marie ſi lis fuerit p̄z. nō credo ip̄m vitare poſſe p̄ſtādo hmōi facz. nec tali pnia deſinit eſſe nocēs. vt. ff. de fur. l. q̄ ea mēte. et C. de furtu. l. vlti. i fi. i. fx. z eř de fal. c. ad

falsarioꝝ. ar. ꝯ. ff. de vſuc. l. ſeq̃tur. §. idē labeo. ꝛ. ff. de loca. l. ſi in lege. §. iulian⁹. Sz ꝑmū veri⁹. ꝑ. terreni. Tercij dicūt ꝙ pōt penitere vſq; ad publicatōz teſtiū. ꝛ ante ꝓclusiōz cauſe ſm hūc vſa. ꝛ b̄ apte inuit vſa. b̄. ibi. ꝛ eā illi ꝓbare noluerit aut nō potuerit ꝛc. q; publicat⁊ arte ſtatiōib⁹ in iuriato: ꝑt ſcire ſi ꝓbauit foliā crimiale⁊ a ſe dictā vel nō. De iur̄ vo cōi pſeuerar̄ dz añ ꝓductiōz teſtiū. ter. ē. l. cū ſua glo. in. l. ſiq̃dē. C. de iniur̄. ſup vbo pſeueret. frāci⁹. de roma. ꝑ b̄ vide qđ remiſſiue ſcꝑſi. ē. i e. glo. in. i. nota. Quarti dicūt ꝙ in caſu h⁹ vſa. ſi ꝓuētus lit⁊ ꝓt⁊ negauit ſe nō diriſſe foliā crimialē de q̄ cōuēt⁹ fuerit: poterit vti exceptiōe h⁹ vſa. ar. eius qđ le. notat̄ p hoſti. in. c. fi. eī de ſoluc̄. R⁹ de area. Quinti dicūt vt ja. de faro canc⁊. dñi Johānis duc⁊ gerunde ꝓmogeniti dñi reg⁊. ꝑ. iij. ꝙ q̄cq̄d dicāt glo. ꝓferēs crimialē foliā in dubitāter vſq; ad ſnīaz. etiāq; ipi⁹ executiōz poterit iurare. cū ſit electio ipius per vſaz in alternatiuis. de reg. iur̄. li. vj. quā electiōz ipe ꝓferēs crimialē foliā facer̄ ꝓt vſq; ad ſnīaz vt ꝑmittit̄. etiāq; ipius executiōz. Et ſic ſemel audiui ab eodē ja. ō faro ita fieri debere ego ℞⁹ ꝓpoſiti. qđ ita fateor eſſe vm. ꝛ nō imerito ſi ꝓferēs crimialē foliā in ipa executione ſnīe vti poſſit exceptione h⁹ vſa. ſ. iuramētū offerēdo ꝓſtare. qm̄ eo tūc ipm iuramētū ſuccedit loco ſolutionis. ſicuti ꝛ ſi ante ꝓſtitū fuiſſz habereꝯ loco ſolutiōis. cū illud iuramētū inmētū fuerit vt purget iniuriatū ab illa crimiali foliā quā impoſuit ꝺ ipm. Et iō ipz iuramētū eodē iure fungi dz quo illud in cuius loco ſuccedit. ff. ſi q̄s cau. l. ſi fuus. §. ſi pluriū. ℞⁹ ꝓpoſiti q̄ ſupra. Predicta vo intelligo ipa locū h̄re ſi ꝓferens crimialē foliā ſatiſfecerit iniuriato in expēs ab eo ītime fact⁊ in cā. alꝭ nō. qm̄ ſi aliter fieret videreꝯ eius malicie idulgeri. quod tolerari nō dz. Nā malicia hoiz nō eſt indulgendū. vt eī de reſcꝛ. c. plerūq; ꝛ. ff. de rei vē. l. in fūdo. cū ſuis ſil'ib⁹. ¶ Sz q̄roq̄ hab̄ opinionū verio: ſit. dicas ecertiſſime ꝙ nulla ipārū opinionuz alia eſt verioꝛ. imo q̄libet ipārū in ſuo eſſe ꝛ pſe ſuo caſu aduenīēti. iuxt̄ ei⁹ ꝓtinētiā eſt vſa ꝓpter generalē rōnē h⁹ vſa. ſ. ꝙ aut iuret illi ꝛc. ff. de iniur̄. l. cū q̄ nocēt̄. q; ſiue ꝓcitat⁹. ſiue nō: ſtandū eſt huic vſa. q; vbi lex nō diſtinguit ꝛc. ff. de publi. l. de ꝑcio. Et ita ſuaſ barchiñ. l⁊ ꝑriuz iudicatum fuerit p ℞m vitaſ famoſū aduocatū barcb̄. ita ꝙ ſiue ante iudiciū inceptū ſiue añ lit⁊ ꝓt⁊. ꝛ ſeu etiā poſt. ꝛ ſiue poſt publicatiōz teſtiū. ſiue añ ſnīaz. ꝛ vel etiā poſt. ac ſiue in executiōe ſnīe ꝓferēs crimialē foliā: exceptiōe hui⁹ vſa. vti poterit loco ꝛ caſu aduenīēti ꝓut in ſupꝛadict⁊ opiniōib⁹. ꝛ q̄libz eaꝝ ꝓtineꝯ. qđ tene mēti. R. baliſtarij. ꝑ b̄ faē qđ ſcꝑſi. ē. e. vſa. ſup vbo. crimialē foliā. in q. iij. ¶ Quero q̄ ſit crimialis folia. dic vt ſcꝑſi. ē. e. vſa. ſup dicto vbo crimialē foliā in q. i. Vel dicas ꝙ crimialis folia eſt taſ nature. ꝙ ipa ꝓbata moꝛs aut exiliū iniuriato iniūgereꝯ. C. de iniur̄. l. ſi nō conuicij. ꝛ. ff. de publi. iudi. l. i. ꝛ. ij. Vel intelligo ſi aliter crimē ſibi obiecerit. erq̄ pena talis ſit imponēda q̄ correctiōz coꝛporalē iuducit: q̄uis nō capitalez. vt. l. iij. all'. §. fi. De folia vo nō crimiali. vide ēt̄ re iudi. c. cū te. ꝛ. ij. q. iij. c. ſi q̄s iratus. ꝛ c ſe. Necnō qđ ſcꝑſi. ē. ſup dicto vbo crimialē foliā. in pn. Sacr̄m. ¶ Nota ꝙ iſtud ſacramētū eſt ꝓt⁊ eſmēda. ¶ Nota. ij. ſm ja. de mō. iu. ꝙ iſte vſa. ꝛ vſa. xxxviij. q̄ ira ductus. i. e. loquūtur in ſatiſfactiōe ptis leſe ſiue iniuriate. vbi hz locū pnīa ſm diſtinctiōz a ſe ibi poſita. Sec⁹ in banno pncipis. q; ibi indiſtincte pnīa nō ꝓſtaſ impūitatē. vt. j. i vſa. lxxv. ſi q̄s iudeo. ꝛ ibi notaſ ſm ja. ō mō. iu. ꝓdictū. ſ. in glo. antiq̄ plene. Et vid ad pnīaz. Ebr. in. l. ſi nō ꝙuicij. C. de iniur̄. Et hen. boich in. c. ſi culpa. e. ti. di. ij. ¶ Nota. iij. ꝙ de bāno pncipis. ē. i pri. nota. mēcionato vid⁊ b̄ ſtelligēdū de

banno alioꝛ vſa. ⁊ nō de iſto vſa. nā cum eſmēda ptis tendat ad ſolā vindictā: non vidꝛ ꝙ crimiaľ ⁊ ciuiľ poſſint hꝫ̄e locū. nā vna tollitur ꝙ aliā. vt no. ſ. in vſa. xiij. ruſticus interfectus. ¶ Contrariū eſt vitas. vt ibi ſcꝑſi ſuꝑ vbo xp̄ian⁹. in. q. iiij. Per irā i. caloꝛe iracūdie. ꝓ hoc vide glo. i. c. diuoꝛ ciū. de pe. di. i. ſuꝑ vbo caloꝛe. ¶ Et nota ꝙ ira reſcindit ꝓtractum. ff. de publi. ⁊ vecti. l. licitatio. in ꝓn. ⁊ minuit delictū vt b̄ ⁊ j. in dicto vſa. xxxviij. q̄ ira ductus. ⁊. C. de adul. l. grac⁹. ¶ Nota. ij. ꝙ vnuſq̄ſq̄ caꝛe debꝫ ne ira dñetur ſibi. qm̄ vt ait ſapientꝫ auctas. Ira eſt q̄ impedit animū ne poſſit diſcernere verū. Ulñ greg⁹. Man ſuetudo imaginē dei ſuat in nob. ſed ira diſſipat. que ⁊ multꝫ vtutibus ꝓuat. que dum quietē menti tollit: ſpūſſcūs ibi nō quieſcit. ¶ Nota 3⁹ ꝙ diſcoꝛdātes ⁊ diſcoli vt ait Greg⁹ q̄ tūcūq̄ potiant vtutib⁹: nūq̄ ſpūales fieri p̄nt. Ira ſcimi igr̄ ⁊ no lite peccare. ꝑs. xiij. C̄ū inuocarez exaudiuit me. ¶ Nota q̄rto ꝙ ira non impedit animū cū volūtate regulatū. l. in ipius mariti. C. fa. her. ¶ Nota. v. ꝙ factū caloꝛe iracūdie non dꝛ ex aio factū niſi detur ꝓſeuerantia. ff. de diuoꝛ. l. diuoꝛciū. ⁊. ff. de reg. iuř. l. qđ caloꝛe. ⁊ dicto. c. diuoꝛciū. de pe. di. i. ⁊ b̄. Adde qđ ſcꝑſi. j. in all̄. vſa. xxxviij q̄ ira ductus. ſuꝑ verbo. ira ductus. Ueritatem. vide quod ſcripſi. j. in vſa. cxliij. qm̄ ex ꝙqueſtione. i. poſt ꝓn. ſuꝑ vbo vitas. cū ſuis r̄miſſiōib⁹. Idē ſciret. ꝓ hoc ſcz ꝙ nō teneať ſi hoc faciat. C. de iniuř. l. ſi nō cōuicij. T̄ñ ſi reſipiſcēs vel poſt deliberatōz iterauit illā foliā non vidꝛ eius facr̄m audiendū. ij. q. iij. c. ſi q̄s iratus. Fraciſc⁹ de roma. Tu dic ꝙ īmo audiri dz. ſalua gr̄a tanti dñi etiā in execution̄e ſn̄ie. qđ eſt fortius vt ſcꝑſi. ſ. e. vſa. ſuꝑ vbo dixerit. v. ſed q̄d ſi ꝓſeuerauerit. ibi cū dicit. q̄nti dicūt vt ja. de faro ⁊c. verū cum per dictuz iuramentū ſic p̄ſtitum vt b̄ dꝛ ſit ꝑti iniuria te ſatiſfactū. ⁊ ꝓ̄ter iniuria ſibi remiſſa eſt Ob qđ ecerto tunc ceſſat id qđ poſſet dici contra ꝓferentē crimiale foliā ꝙ facilius r̄mittiť per. l. id qđ applicať fiſco: q̄ id qđ applicandū eſt ꝑti. C. de ſer. fugi. l. i. i p̄n. cū ibi notatꝫ. ad qđ facit. l. fi. cū ibi notatis. in glo. fi. C. de in ius vo. qm̄ aliud eſt de iure vſaticoꝛ. ⁊ aliud de iuř cōi. qđ i caſu hoc locū non hꝫ. ſed oīmode ius vſa. hꝫ ⁊ ſic ñ ob. qđ dictū eſt ꝙ ipſz dñz franciſcū in caſu huius vſa. ⁊ ita tene.

Malefacta. xxj.

Caſus. Perpetrās i captiuo ſarraceno malefactuz aliqđ vt ꝓſimiľ fui. Eiuſq̄ moꝛs ſm ipius valoꝛē eius dño eſmēdare teneť h. d. Et hꝫ duo dicta. ⁊ reddit rōnē p̄mi dicti. Primū eſt in p̄n⁹. ſcōm ibi. eoꝝ moꝛs vo. vide ter. Malefacta. puta vulneratōes ꝓuſſiōes. debilitatiōes mēbꝛoꝝ. fractiones oſſiū. ⁊ ſic de aliꝫ ſiľib⁹. iniurioſe ſñ facte. vt. l. iij. iiij. ⁊. v. ff. ad. l. acq̄. ja. caľ. Captiuis. de iſta materia captiuitatꝫ hētur ad plenū. ff. de cap. ⁊ poſtli. reuer. ꝓ totuz ꝓ hoc vide qđ le. ⁊ ſcꝑſi. j. in vſa. xvj. ſarracenis. Emendētur. i. dñis ſuis qđ eſt ifra ipos i captiuitate detinētib⁹. quēadmoꝺ malefacta ſuoꝝ emendātur dñis ſuis. ⁊ hoc ꝓbat hec dictio. vt. in lra poſita que modū denotat hic. puta iure cōi aliquoties denotat. vt. l. ticio. in p̄n. ff. de condi. ⁊ de. ⁊. l. ſi ita legatū. ff. dele. iij. cū ſiľibus ¶ Sz nunq̄d malefacta hec ꝓbabunť ꝙ alios ſarracenos captiuos. cū ꝙ alios neq̄ at ꝓbari ſꝫ⁹ nō. ꝓmo qꝛ infideles. ſcōo qꝛ captiui. eꝛ de ver. ſig. c. forus. §. teſtes. ⁊ de teſti. c. licet. in. i. ⁊. C. e. l. qm̄. b̄trādus ō ſe ua ⁊ bene ¶ Quero q̄d hoc noīe forifactū cōtineať. dicas ꝙ cōiter maleficia ꝓtinentur. vt le. ⁊ notať in. c. eꝛ ꝑte. in. iij. eꝛ de ꝓuiľ. Q̄ñq̄ ꝓtinetur pena pecuniaria deliquentiū. vt notať in. c. ad audiētiā. eꝛ de ꝓſcꝑ. Q̄ñq̄ cōtinētur debita. quoꝝ termi nus aduenit. Secꝰ de aliꝫ. xiiij. q. vj. c. ſi

res aliena.p archiđ. ⁊ in ſpe.ti. de inſtru. edi.§. nūcvo. v.đ hoc aūt q̄ritur. Adde qđ ſcpſi.j.in vſa.cxxvij.q̄ ſi filij.ſup v̄bo.foziſ facturā ¶ Quero an oia crimia dicantur maleficia. R^o ſic.vt.l.ex maleficijs .ff. de ac.⁊ obli.⁊ inſti.de obli.q̄ ex delic.naſ.in pn. Adde qđ ſcpſi.j.in vſa.xcviij. oia male facta.i glo.ij. ¶ Quero iuſ̄ pdicta q̄ dr̄ia ſit inter crimē ⁊ delictū. dicas q̄ tunc dr̄ crimen qñ q̄s cōmittit maleficiū ex aio ⁊ ita ſciēter.ſz delictū eſt ſiue fiat ex aio ſiue ſine animo.⁊ ita etiā ignorāter.⁊ ita no. in.l.i.C.ſi aduer.delic.in glo.i.vide quod ibi no.p chy.bar.bal.⁊ ſali.vnde delictuz ꝓt dici gen⁹ gn̄aliſſimū.⁊ crimē ſubalter- nū. De his plene notaſ in.c.ſi pctū.đ pe. di.i.in glo.i.adde qđ ſcpſi.l.i vſa.cxiij. v̄e iuder.in glo.ij.v.ſz q̄ro. Eoz moꝛs. ¶ No ta q̄ eſmēda ſuoꝝ ſi ſunt occiſi vel vulne- rati:debet fieri dn̄is ſuis p occidentes vel vulnerātes.⁊ fiet ꝓut traditur.ff.ad.l.ac- quiſ.l.ij.⁊.l.ſi ſuus ſeruū.§. tertio aut̄ ca pite.⁊ inſti.e.ti.§.i.⁊.§.capite tertio. Vel dic q̄ p̄cium ſui occiſi taxetur ⁊ fiat in eſ menda ꝓut tradiſ̄.C. cōia dele.l.ſi.§.i. et de ſuo cōmuni manu.l.i.§.ne aūt. Illos aūt ſolidos intelligo aureos. ita em̄ intel ligiſ̄ in iure romano.⁊ tales quoꝝ.lxxij. faciūt libꝛā auri.vt diri.ō.in vſa.v. vt q̄ in terfecerit.ja.de mon.iu.dic̄ aūt b̄ ja.cal̄.i q.ij. q̄ opinio jacobi đ mō. iu. nō placuit ſibi.ſ. q̄ in caſu interfectiōis ſeruoꝝ ſit fi enda eſtimatio ipſoꝝ ſeruoꝝ.⁊ eſmenda iuſ̄ dictas.l.ſi.⁊.l.i.§.ne aut̄.qm̄ ipa eſti matio ibi loq̄tur in certo ⁊ limitato caſu prozſus diuerſo ab iſto. Et ꝓ hoc facit. q̄a de iuſ̄ ſuoꝝ diuerſe reperiunt eſtimatio nes.vt ibi notaſ. Et ꝓpa q̄cquid ſit ipoꝝ ſuoꝝ interfectoꝝ: eſtimatio ⁊ eſmenda ē iuſ̄.l.ij.ff.ad.l.acquiſ̄.ja.cal̄ pdictus. ⁊ ſic tenc. ¶ Sz q̄ro quō malefacta ſuoꝝ de q̄- bus hēa.ō.c.vſa. i glo.ij. per me ſeu i ſuis facta:ſint eſmēdanda dn̄is ſuis. Rn̄det b̄ ja.calis in.q.i.q̄ malefacta ſuoꝝ ſm lr. eſmēdanſ̄ iuxta valoꝛē quē valuerint ipſi ſerui p.xxx.dies retro a tp̄re in eis ꝓpetra- ti maleficij.vt dicta.l. ſi ſeruus ſuū.§. ter- tio aut̄ capite.ff.ad.l.acquiſ̄.⁊ all̄.§.capi te.iij.inſti.e. Et iſto etiā mō ſarraceni ca- ptiui ſunt eoꝝ dn̄is eſmēdandi. vt ex iſto textu ⁊ pdictz colligi p̄t ja.cal̄ q̄ ſupra.⁊ bn̄ Scōm valoꝛē.i.p̄cium vel eſtimationem ¶ Quero quare dic̄ valoꝛē illoꝝ. dicas q̄ ideo dic̄. qm̄ ſunt multi captiui q̄ ſunt ex magna redemptiōe. Quidā v̄o artificioſi ⁊ ſic diuerſoꝝ gener̄ mechanicoꝝ ꝓti. R balliſtarij. Et ſic eſt v̄m qđ vulgo đr̄ q đr̄ia eſt inter artifices. qđ ꝓbaſ̄ per.l.inter arti fices.ff.de ſolu.⁊ in h̄ꝯ.b̄ cal̄ i nota.iij. ¶ Quero a quo tp̄re attendeſ̄ valoꝛ ſarra- cenoꝝ captiuoꝝ. nunq̄d attendeſ̄ tp̄s ꝓpe trate interfectiōis. vel ab anno retro ꝓut đr̄ i ſuis. ja.cal̄ b̄ i.q.vl. dic̄ q̄ ſolū p̄ſideret tempus ⁊ eoꝝ valoꝛ a tempoꝛe perpe trate interfectiōis. qm̄ b̄ ſimpl̄r adijciaſ̄ q̄ fiat eſmenda ſm eoꝝ valoꝛē nō repeten do nec diſtinguēdo de valoꝛe ab anno re- tro.⁊ ſic nec diſtinguere debeam⁹. vt.l.đ p- cio.ff.de public̄. Et maxime cū in delictz tp̄us ꝓpetrati delicti ſit ſpectandū. vt.l.i. ff.de pe.cū ibi notatz. niſi al̄s repiatur ex- piſſe cautū. ſic̄ in.l.ij.ff.ad.l.acq̄l̄.cū igiſ̄ b̄ non repiatur cautū:merito ſtabo regulis iuris cōis.ja. calis pdictus. p b̄ facit qđ ſcpſi.ō.in vſa.pri.ſup v̄bo crimialē foliaz in.q.ir. Illoꝝ.ſ.ſarracenoꝝ captiuoꝝ.

Vaqueqz mulier. xxij. Caſus. Quelibet mu lier ſm valoꝛem mariti ſui Et ſi maritū non habuerit nec habet ſcōm valoꝛem patris vel fratꝛ ſui eſmendatur.h.d. Et habet duo dicta. primū dictū loq̄tur de eſmenda mulier maritate.ſcōm loq̄tur de eſmenda mulie ris nō maritate.ſcōm dictū eſt ibi.⁊ ſi vi- rum. vide tertuz. Unaqueqz mulier. ſub. iniuriata vel offenſa. Et habes ſimile ver

buz in alio casu.xiij.q.ij.c. vnaqueqz mulier. Emendata.s.p ipa iniuria vel offensa.puta p interfectione.vulneratione.percussione.ossiū fractione.z sic de alijs cōtumelijs.ja.cal'. Scdm valorē.i. dignitatez seu statū.ac cōdiciōz viri sui. vtputa vxor vicecomitz esmendet esmēda vicecomitz. z vxor militis esmenda militis. z vxor rustici esmenda rustici.z sic de alijs.jac.cal'. ¶ Et nota q mulier seqtur cōdicōz. statū z dignitatē viri sui.ꝯcor.l. mulieres.C. d incol'.li.x.z.l.mulieres.C.de dig.li.xij.et in.l.vidue.C.de nup.z in.§.hoc itaqz. in auc.de cōsul'.coll'.iiij. ¶ Nota.ij.q mulier honore exigit z nobilitatur genere.vt dicta.l.mulieres.C.de incol'.z.l.all'.mulieres.C.d dig. z radijs mariti sui corruscat vt in.§.h itaqz.s.all'. ¶ Nota 3o q mulier non hñs virū.neqz vnq̄ habuit seqtur cōdicionē.statū.z dignitatē patris vl' fratrz sui.ꝯcor.l.i.z.l.filiā.z.l.femīe.z.l.liberos ff.de senat. ¶ Nota.iiij.q valor sumit hic p ꝯdicione.statu.seu dignitate.h pbatur s.in vsa.vj. si qs se miserit.v. vlti. al's scdz me est vsa.z incipit.miles vo. vide qd no. p ja.cal'.in dicto vsa.vj.si qs se miserit.i.q. xvij. Aliter vo sumitur valor.s. vsa. pri.s. p precio seu estimatiōe.qd menti tene. ¶ Sed q̄ro an ex psona mariti debeat reuerētia mulieri. R̄o sic.vt i.l.sicut bonis. C.de i ius vo. Rō quia mulier radijs mariti corruscat.vt in dicto.§. hoc itaqz.v. si vo nō copulatus.vid qd ibi no. ¶ Quero ij.an reuerētia q̄ debet marito: debeat et vxori. R̄o sic.z per ꝯñs penalis cōstitutio que loqtur de marito: extendit ad vxorez sm bal.z job.de gau.in all'.l.sicut bonis. ¶ Quero.iij. an q̄liter honorādo vxorem vel iniuriando ipi: honoret vl' iniurietur maritus R̄o sic.z nō econtra.p hoc insti. de iniur.§.patitur autē.z ibi est casus.vide qd ibi no.per glo.z jo.fa.z in dicta.l.sicut bonis.per jo.d gau. ¶ Quero.iiij. an ex psona viri honor debeatur vxori R̄o sic z ideo vocat regina vel comitissa qñ maritus est rex vel comes.p hoc vide qd no.per ber.hosti.z jo.an.i c.ex pte.b.ex d fo.cōpe. ¶ Quero.v.an postq̄ vxores radijs maritoꝝ corruscant.sic ita q viri radijs vxoruz corruscēt.dicas q nō.z ita est de iure vt h. z in auc.de cōsuli. circa mediuz. coll'.iiij. notat in all'.c.ex parte.b.vide ibi an. d butrio.z ny.de cicilia z alios. ¶ Quero.vj.ē ne h vm indistincie. R̄o non.nā qñqz reperitur de facto z ꝯsuetudine q maritus radijs vxoris corruscat.vt qñ simplex miles duxit aliquā comitissam dñam comitatus.notat hosti.in.c. Raynūcius. ex d testa.sup vbo.de clera.p h vide coll'c.in c.fi.ex de do.inter vi.z vx.z jo. de gau. in all'.l.sicut bonis.C.d in ius.vo. ¶ Quero vij.qd si ego libtus vxorē patroni mei voco in ius Nunqd est locꝰ pene q̄nq̄gita aureoꝝ. R̄o nō.qz nō est de psonis noiatz in edicto. sed alia pena arbitraria punietur vt.ff.de in ius vo.l.sed z si hac lege.cuz ibi notatz p gl ja.bar.bal.z salicetū. ¶ Quero.viij.pone mlier vidua q̄ dña est z heres alicuius castri.domus.vel quadre.q̄ sita ē inter limites alterius castri.qd castꝝ aut domus vel quadre ab antiquo de militari genere fuit: cōtrahit mr̄imoniū cuz homine inferioris cōdicionis status vel dignitatz postea vniuersitas dicti castri vel alterius castri vbi dicta domus vel q̄dra sita est asserit filium ipoꝝ coniugū z heredem dicti castri aut dicte domus vl' q̄dre teneri ad questias z tallias. necnon alia onera exordinaria.vti alios homines dicti castri.ex eo qz ipa dña ꝯtraxit mr̄imoniū cū tali.z sic amisit illā dignitatē siue statū aut nobilitatē.allegās ipa vniuersitas p se huiꝰ vsam.i.R̄.z.l.femīe.ff.de sena Predicto tñ filio ꝯriū asserēte p.i.iura sanguinis imutari nō pñt.ff.de reg.iur. Querit qd iurz.et dico p solutiōe huiꝰ.q. distinguendū.qz aut illa dña habuit illā dignitatē a viro.aut a patre. Si a viro p

eo q: cum inferiori cõtraxit: tũc fuit nobilitat⁹ ꝓuilegiũ amittit. Sic intelligẽ hunc vſa. ⁊. l. fcic. all'. cũ ibi notat⁹ p bar. ⁊ bal. dicẽtes ꝙ vxor cõrnſcat radijs mariti. i. ꝓuilegio ⁊ dignitate gaudet. ⁊ poſt mortẽ donec nubat. homi inferioris gradus. vel dignitat⁹. quo caſu dignitatẽ amittit ſm cos. Si aũt mulier illã nobilitatẽ habuit a pr̃e. ſubdiſti. q: aut pr̃ habuit ipa⁹ a genere. aut ab officio. Si a genere vtpote q: originẽ traxit a gener̃ militari ⁊ ipe miles. ⁊ tũc filia nõ amittet nobilitate⁹ q̃ tũc cũq; ꝓtraxerit cũ inferiori. ſic intell'r dcã. l. iura ſanguis. ⁊ iſte vſa. ibi. ⁊ ſi viru⁹ Si vo pr̃ h⁹ illã dignitatẽ ab officio vtpote q: ſenator. ⁊ tũc aut q̃ het cu⁹ nobili cadẽ dignitate fulgẽti. ⁊ tunc filia non ꝓdet ipa⁹ dignitatẽ. Aut filia cõtrahit cũ inferiori: ⁊ tũc ꝓdit ipa⁹ dignitatem. vt. C. de nup. l. cũ te. cũ ibi notat⁹. R. baliſtarij. ll'. doc. ciuis barcẽ. Add hoc ꝓcor Bꝰ de cugꝰ in. l. ſi vt ꝓponitis. C. de dig. li. xij. i nota ij. vbi dicit ita. q ſi vxor mortuo ꝓmo ciusmarito h̃ñte dignitate⁹ ab offõ vtputa q: ſenator. nubat poſtea inferiori: dignitatẽ ꝓdit. ſi ille ſit inferioris dignitat⁹ cui ſcdo nupſerit. ff. de ſena. l. fi. niſi impetret a ꝓncipe. Secꝰ i illã quã h⁹ a patre: ſenatoriã dignitatẽ vel aliã cõſimilẽ h̃ñte. q: non amittit ſi nubat hoi inferioris dignitatis dum tñ ſit in dignitate. Q̃uis pater ſuus eſſet in ſupiori dignitate. vt in all'. l. ſi vt ꝓponitis. Et eſt rõ diuerſitat⁹. q: forſitã pr̃ iure. ſ. paterno gaudet. cũ nullã pr̃ videat iniuriã facere. ideo in dicta. l. ſi vt ꝓponitis. retinet. in all'. vo. l. fi. nõ. ſed illã quã h⁹ ſcdus vir. Et ideo iur̃ glo. in p̃dicta. l. ſi vt ꝓponitis. poſitã. expone virũ. i. hoiem ⁊ nõ virũ. i. maritũ. q: tũc nõ reddet ꝓmũ nubentẽ cũ ſcdo. Bꝰ de cugꝰ p̃dictus. vbi ſeq⁹ in dicta. l. ſi vt ꝓponitis. vide qđ no. p bar. i r̃petic. ſua ¶ Quero. ir. q̃d ſi ipa mulier fuerit domicella q̃ nũq̃ habuit virũ ⁊ duxerit vir̃ ſiue maritũ gener̃ ⁊ iferior⁹. vt puta q: forte erit oriũdus ciuitat⁹ vt ville aut fuerit ruſtic⁹ ſiue pagẽſ. nũq̃d filiꝰ ſuus ⁊ viri ſui p̃dicti. ⁊ heres poſt mortẽ iporũ ꝓximꝰ p̃dicti caſtri vel domꝰ aut q̃dre: gaudebit ꝓuilegio militari. ita ꝙ p̃tertu ipius ꝓuilegij a p̃dictis tallijs ⁊ alijs oneribus extraordinarijs valeat ſe tueri. Rñ⁹ ſic. etiã q̃ nõ tñ ipe ſ⁹ etiã ſucceſſores ſui diſcẽdentes ⁊ ipi⁹ caſtri domꝰ vl' q̃dre h̃ẽdes ſucceſſiue. ⁊ h̃ credo ꝙ ſi ipa mulier a gener̃ militari originẽ traxit. ꝓ h̃ fac̃ qđ ſcꝑſi. ſ. i q. pri. circa mediũ ibi cũ dic̃. ſi a genere. vt puta q: originẽ ⁊ c. al's nõ. ad h̃ etiã fac̃ p̃dicta. l. ſi vt ꝓponit⁹. C. de dig. li. xij. cu⁹ ibi notat⁹ p ja. ramar. los. qđ tene menti. Spãs i deo cardona iur̃ pit⁹ ciuis barcẽ. Addet fuit de facto ſubſecutũ i domo de plãdelit. i. termios caſtri de mõtebouino calidarũ ſita. q̃ ꝺ gñe militari fuit Et licꝫ ruſtic⁹ ꝓpt̃ nuptias ibi ītraſſet ⁊ doicellã heredẽ ipi⁹ domꝰ ivxorẽ duriſſet. etiã filiꝰ ⁊ deſcẽdẽtes ex ipis ꝓximiꝰ h̃ẽdes ſucceſſiue domꝰ iã dicte p̃tertu militaris gñis ipius mulier⁹ gauiſi fuere ⁊ gaudẽt ꝓuilegio militari. ſicuti ſi ex pte hoꝝ deſcenderẽt. ⁊ p̃ter ad finẽ fuerũt ⁊ ſunt exuti ⁊ immunes ab oiꝰ tallijs. q̃ſtijs. ⁊ alijs oneribꝰ extraordinarijs p̃dict⁹. Addeo ꝙ in ill' mĩme ꝓtribuerũt neq; ꝓtribuũt. qđ nota. qm̃ in ſilibus de hijs poteris te iuuare. nã. de ſilibus ſil'e eſt iudiciũ. Pro h̃ fac̃ qđ ſcꝑſi. j. in vſa. lxxvj. aucte ⁊ rogatu. in. i. ꝛ. ꝙ ſi. ſup ꝛ bo Impedierit rõ. in. q. vlt. ¶ Quero. ꝛ. an ꝓuilegiũ ꝓceſſu⁹ alicui trãſcat ad liberos vel vxores viduas. Dicas vt no. p chy. in. l. iij. C. de epi. ⁊ cle. ¶ Quero. xj. an heres vel ſucceſſor maior⁹ cui cõpetebat ꝓuilegiũ ſiue auriliũ reſtõis i itegr̃ poſſit illo ꝓuilegio ſiue aurlio ſe iuuare. Et dicẽdũ ẽ ꝙ ſic etia ſi tal' vl' ſucceſſor ſit maior. vt ẽ caſ⁹ i. l mior aũt magiſtrat⁹. ff. fi. iũcta. l. interdũ ſtati ibi ſeq̃nti. ff. de mino. ⁊ in. l. iij. §. põponius. c. ti. Et hoc verũ eſt etiã in herede maioris. cui dictũ ꝓuilegiũ ſiue auriliuꝫ

cõpetebat ex aliq̃ iusta cã. imo ꝛ ec̃ ī fidei cõmissario. cui hereditas est restituta. idē dicēdũ exīstit: vt hec oīa ꝓbāt in. l. nõ solũ. ff. de resti. in iteg. vide ibi bar. bal. ꝛ angelũ. Et adde qđ de ꝓuilegio scꝑsi. j. ī vsa. xxiiij. placitũ mãdet sup vbo militib⁹. in q. xiij. ꝛ ī vsa. cxl. ꝓuilegia. Et de resti. ī inte. vide qđ scꝑsi. j. ī vsa. xxiiij. de oīb⁹ nãq. v. aliud. sup vbo electꝫ in. q. xiiij. ꝛ. xvj. ꝛ ī vsa. lxxviij. Si q̃s filiũ suũ sup vbo noiati in. q. fi. ꝛ ī vsa. lxxxvij. scꝫ qñ. v. duo. sup vbo ad oīa ꝓbāda ī fi. ꝛ in vsa. cxiij. ve judꝛ in gl'. ij. v. q̃ro an mīori ꝛc̃ ¶ Quero. xij. ec ce qꝫ mlier ꝓ se honorē seu dignitatez hr̃e nõ ꝑt. vt. ff. de reg. iur̃. l. femie. ꝺ iudi. l. cũ ꝓtor. ꝛ in. l. mlieres. C. de dignita. li. xij. ꝺr se dignitatē hr̃e. De q̃ igr̃ dignitate loquit̃ dicta. l. mlieres. q̃ in ipa mlliere cadere possit. Dicas qꝫ mulier illo honore seu dignitate q̃b⁹ prefulget ei⁹ marit⁹ prefulget: ꝛ dicta mulier eius vxor. Ob qđ all'. l. mulieres. loq̃tur de honore vel dignitate viri siue mariti: quē participat mlieri ei⁹ vxo. qꝛ socij sꝫ diuine ꝛ hũane dom⁹. ff. ꝺ vsu. ꝛ habi. l. ij. ꝛ. iij. ff. de cri. expila. here. l. aduersus. in his cõcor. C⁹. de cug⁹. ī dicta. l. mlieres. ¶ Ad̃ sciendũ est qꝫ tãte ꝑ heminētie participatio hui⁹ honorꝫ siue dignitatꝫ exīstit. qꝫ sic marit⁹ re⁹ cõnari ñ pōt. jta ꝛ ei⁹ vxor rea. vt. C. de in ius vo. l. i. vide ibi bal. q̃ dic̃ qꝫ illa reuerētia q̃ debetur marito debet̃ ꝛ ei⁹ vxori. ꝛ sic penalis cõstitutio q̃ loq̃tur de marito extēdit̃ ad vxorē. sic̃ scꝑsi. s̃. e. glo. in. q. ij. jta ꝛ ꝓuilegiũ mariti extēdit̃ ad vxorē. ꝛ sic ē ī ꝓposito qđ nota. qm̃ bonũ est ꝛ quotidianum. ¶ Quero. xiij. nũq̃d vxor clerici gaudet ꝓuilegijs clerici: vt nõ cõueniat̃: nisi coram officiali ecclesiastico. R̃ndeo sic ꝙ. l. mlieres. s̃. all'. qꝛ seq̃tur for̃ viri. C. de fabcē. l. cos q̃. li. xj. C. de comitib⁹ Consistoria. l. ij. ꝛ de silētia. l. pe. li. xij. Jtez est ter. C. de epi. ꝛ cle. l. ij. ad finē. Dicas tñ qꝫ oīa ꝓuilegia q̃ habēt clerici circa collectas: habent vxores: sꝫ nõ ꝓuilegia fori qꝛ illud de foro est de iure speciali: qꝛ ante erat sub foro ꝓ fidis ꝓuincie. C. de epi. ꝛ cle. l. oēs q̃ vbiq̃. Et qꝫ nõ gaudeat quo ad h̃ ꝓbo. qꝛ illud qđ est occasio gdendi for̃. nõ dꝫ eē occasio inducēdi. sꝫ maior est occasio gdēdi. igr̃ ꝛc̃. ff. de cõdi. ꝛ de. l. cũ tale in fi. de alie. le. l. legata inutilr̃. Ad. l. all'. de fabricē. Et ad als in cõtrariũ all'. R̃ndeo qꝫ ibi vxors nõ ꝓriant̃ illi dignitati sic̃ isti. Nã cl'ici cõiugati nisi certo mõ incedāt. s. tonsura et habitu clericali ꝛ alijs de q̃bus habes de cleri. cõiu. c. vno. li. vj. vbi solũ duo retinēt ꝓuilegia de q̃bus vxor nulluꝫ consequit̃. Circa collectas aũt clericꝰ cõiugatus ab ipis hodie nõ est īmunis. vt ibi ꝛ ex̃ ꝺ cle. cõiu. c. ex parte. ꝛ ꝙ consequēs ei⁹ vxor im munis nõ est. ¶ Quero. xiij. fm ja. calis. iur̃ istũ vsa. q̃d si mulier virũ non habuit nec habet. nec etiã fratrem nec pr̃em demõstrare pōt. puta qꝛ est vulgo q̃sita. Respondet iste casus est hic īdecisus. Ob qđ dic̃ qꝫ eo casu fiat determiatio. Hui⁹ vsa. fm. l. romanã. vt hoc casu talis mulier se quat̃ ꝓditiõem maternã. vt. l. cũ ltime. et l. vulgo q̃sit⁹. ff. de sta. ho. cũ ibi notatis. ¶ Quero. xv. fm eũ. quõ mulier vidua esmendabit̃. dic̃ qꝫ fiet h̃ casu esmẽda ꝓ tali muliere vidua fm valorē viri ꝑmortui. qꝛ eius domiciliũ ꝛ dignitatē retinz mulier vidua: donec alteri est nupta. vt. l. filij mulier. §. vidua. ff. ad muni. ꝛ. l. cuz te. C. de nup. cũ sꝑ. ja. calis q̃ supra. Jdez hic ja. de mõ. iu. q̃ etiã dic̃ qꝫ h̃ hic īuit̃. vbi dicit. virũ nõ habuit: nec hz ꝛc̃. ꝛ bñ. quoniã istud vbũ: nec hz ꝑsupponit ab apto ipam mulierē iã virũ habuisse. sꝫ tꝑe iniurie sibi illate erat vidua: qđ tꝑs inspicit̃ in delictꝫ. vt. l. i. ff. de pe. cũ ibi notatꝫ. nisi al's repiat̃ exꝑesse cautũ sic̃ in. l. ij. ff. ad. l. aquil'. cũ igr̃ hic non repiat̃ merito standũ est regle iurꝫ cõis. s. vsatico⁹. ꝙ hoc facit qđ scripsi. s̃. in vsa. xx. ꝛ si quis ad aliquez super verbo criminalem foliam. in. q. ix.

¶ Quero.xvj.ſm ja.cal. ꝺd ſi mulier maritata habuit plures viros:ſcꝺz cuiꝰ valorem eſtimendabiť. Et dic ꝙ ſm valorez poſteriorꝭ ſeu vltimi viri.vt.C.ꝺ incol.l.ſi.li.x.z C.de dig.l.mulieres.li.vj. z in.c.is q̄.§.mulier aũt.de ſepul.li.vj.ja. cal. Ydē franciꝰ. de roma p all'.§. mulier aũt. etiã ſi ad domũ ꝑntũ ſit fuerſa. Et ſic nõ obꝺ. qꝺ obijci poſſet ꝓ eam.ſ. qꝛ redeũdo ad domũ pꝛiꝰ z retinẽndo hꝫtationẽ mariti tacite renũciat iuribꝰ z honoribꝰ ex ꝑſona mariti.vel ex mꝛimonio ſibi cõpetẽtibꝰ. z ita pinde eſt ac ſi renũciaſſet exꝓſſe.ff. ſi cer.pe.l.cũ qꝺ.z ꝺe ꝺ. ex. de his q̄ fi. a ma. par.ca.c.ex ore. Circa vo hec eſt ita dicẽdũ ꝙ ꝓ huiꝰ vſatici z iuribꝰ ꝓ ꝑma ꝑte all'atꝫ fac.qꝛ remanẽs innupta retinet nomẽ vltimi viri.z cenſet in ipſius ꝓduraꝛ ꝓiugio in auc.de nup.§.ſoluto.coll.iiij. Ite bñficiũ talis mꝛieris ꝙ teneat honores mariti:nõ loco habitatiõis ſꝫ ꝑſone datuꝫ eſt. ergo nõ iudicaꝛ diſcrimẽ ex differentia loco:. C.de in ius vocã. reſti.l.ſupuacuã.z facit C.de ꝑſcꝛ.ion.tem.l.vlti.vltra mediũ. cõ coꝛ.qꝺ notat jo.an.i nouella. in all'.c.is q̄ in glo.penꝛ.de ſepul.li.vj. Necnõ ꝓcoꝛ. qꝺ no.hoſt.i.c.ex ꝑte.b.ex de fo.cõpe. ¶ Quero.xvij.ſm ja.cal'quo tꝛze attẽdeť valoꝛ viri vel patris vꝫ fratꝛ.cũ ꝺ exꝓſſe ꝺ nõ dicatur. Et dicit ꝙ ipſe ꝺz attẽdi quo ꝓtumelia vroꝛi ſine mulieri inferꝛ.vt.l. iniuriarũ eſtimatio.ff.de iniuꝛ. cũ ibi notatꝫ.et jux notata ꝑ ꝓticã z chp.in.l.ſi nõ cõueniaꝫ C.de iniuꝛ.cũ ſũbus. ¶ Quero.xviij.ſm eum.qꝺ ſi mulier nõ hñs virum habz patrẽ ruſticũ.vl fratrẽ militẽ.quõ eſtimẽdabiť Dic ꝙ cũ teſtus ꝺ in fi.alternatiue loqꝫtur erit electio illius q̄ hz ſoluere eſtimandã vt in rꝛa in alternatiuis.de reg.iuꝛ.li.vj.cuz ibi notatꝫ per jo.an. ¶ Quero.xix.ſm eum qꝺ ſi mulier habz virũ cõtra canonica ſtatuta.puta quia eſt de pentela vel affinitate.nunq̄d eſtimendabiť ſm valorẽ illiꝰ quẽ hz de facto in virũ. vel ſm valorẽ patꝫ vel fratris ſui. Et dic ꝙ ſm valorẽ patris vl fratris ſui.z nõ illius quẽ de facto habz invirũ.cum vm ſit dicẽ inter ipſos mꝛimoꝝ non fuiſſe. z etiã per ꝓba nec ipſos viruz z vxorem fuiſſe.iuꝛ notata per glo.in l.rep ff.re.amo.z in.l.conſenſu.C.de repu.iuncta notatꝫ in.c.plerũq̄.ex de do.inter vi. z vx.z fac ad hoc.l.hec cõdicio.ff.de cõdi. z ꝺe.cũ ibi notatꝫ. Verũ ergo eſt dicere ꝙ dicta iura talẽ mulierẽ virũ nõ habuiſſe. nec habere.z ſic veniet eſtimẽdanda ſm valorem patris vel fratꝫ vt ꝺ.ja.cal'. Hoc verũ intelligo niſi a papa diſpenſatũ fuerit cum eis ſi gradus pentele vel affinitatis fuerit ꝓhibitus a iure Aut ꝙ ipſe gradus pentele vel affinitatis ꝓhibitus non ſit. Nam eo tũc in vtroq̄ caſu ltimũ fuerit iter eos mꝛimonium. z ꝑ inter in alterum dictoꝝ caſuũ ſm valorẽ viri.z nõ patꝫ vel fratris tũc eſtimẽdari ꝺz mulier. z ſic caſſet qꝺ hic ꝺr de valore patris vel fratꝫ.qꝺ no. ¶ Quero.xx.ſm ja.cal'.qꝺ ſi mulier hẽbat virũ frigidũ vl maleficiatũ z fuit ſepata ꝺ eſt per ſniaz z iudiciũ eccle.quõ eſtimẽdabiť añ ꝙ alteri nubat. Et vidꝛ ꝙ nõ poſſit eſtimẽdari ſm valorẽ patꝫ vel fratris ſui ꝓ rio ſenſu huiꝰ tex.qm̃ ſm fuit dicẽ ipſaz virũ habuiſſe.vt in.c.ſi.z i.c.fraternitatꝫ. z ꝑ totũ ti.ex. de fri.z male. Et etiã eſt ſm dicere ipſam exquo iudicio eccle ſepate virũ nõ hꝛe per dicta iura. Sꝫ ñ putat poſſe dici ipſam eſtimendã debere fieri ſcꝫ valorẽ patris vel fratꝫ.qm̃ iſta cõpantur. virũ non habuiſſe z illegitime habuiſſe. vt in.c.ij.§.ſꝫ neqꝫ.ex de ꝛ. trãſla.epi. cũ ibi notatꝫ per hoſt.z jo.an.z ja.cal' qui ſupra ¶ Quero.xxj.an mulier retineat domicilii mariti ſui.ſꝫ ſic.ff.ad muni.l.filij.§ vidua.ꝑ ꝺ.ꝺ.in.c.glo.i.q.xv.z.xvj. Nõ.qꝛ vidꝛ ſtare in ꝓmo mꝛimonio donec eſt vidua vt.l.finali.C.de bo.ma.z notat in.l. vna.§.exactio.C.de re vx.act. ſm bartolũ in allegato.§. vidua. ¶ Quero viceſimo ſecundo. an mulier dicať eſſe ciuis illius

ciuitatis vnde est ciuis Et q̄d de despōsata. ⁊ q̄d de ꝯcubina. ⁊ an desinat eē ciuis illius ciuitatꝫ. vnde originē traxit mulier Dicas vt no. per bar. in. l. vlti. §. ītē rescp̄serūt mulierē. ff. ad muni. Viri sui. i. mariti sui. vt. j. in vsa°. cxij. mariti vxores. Et si virū. i. maritu3. ¶ Nota ꝙ marita. i. vxor d̄r a marit⁹. In eligēdo em̄ marito q̄tuor expectari solēt. s. virtus. genus. pulchritudo. ⁊ sapiētia. ex his sapiētia potētior ad amoris effectū. Silr in eligēda vxore q̄tuor res impellūt hoīem ad amorē. pulchritudo. genus. diuitie. mores. Meli⁹ tm̄ si ī marita. i. vxore mores q̄ pulchritudo q̄rātur. Nūc illa q̄runt̄ q̄ diuitie. aut forma. nō q̄ ꝓbitas moꝝ cōmēdat. ⁊ male. ¶ Nota ꝙ tribus de caus̄ ducit̄ vxor. causa prolis. causa adiutorij. causa incōtinētie. De p̄ma cū d̄r in Genesi. c. i. Crescite ⁊ multiplicamī. De scd̄a in genesi. c. ij. Nō ē bonū hoīem esse solū: faciamus adiutoriu3 simile sibi. De tertia dic̄ Apl'us. j^a corīth̄ c. vij. Quis em̄ nō cōtinet: nubat. ideo femīe sub viri ptāte existūt. qꝛ leuitate animi plerūq3 decipiūtur. vnde ⁊ equū erat eas viri auc̄te rep̄mi. Proinde veteres voluerūt femīas in nuptijs. q̄uis ꝑfecte etatis essent ꝓpter ip̄a3 animi leuitatē ī tutela cōsistere. ¶ Nota ꝙ a maritus veīt maritellus. li. diminutiuū. ⁊ maritella. le. diminu. ⁊ hic ⁊ hec marital'. le. ⁊ marito. as. s̄m hug. in deri. ¶ Nota ꝙ tria sunt bona mr̄imonij. s. fides. ꝓles. ⁊ sacr̄3. xxvij. q. ij. c. om̄e itaq3. ⁊. xxxij. q. i. c. nō em̄ in sola. fides. qꝛ nullū adulteriū. ⁊ d̄r fides thori cōiugalis. vt in. c. all'. nō em̄ ī sola. Proles. i. ip̄e deus sacr̄m. qꝛ nullū d3 esse diuortiū. vt in dicto Om̄e. itaq3 vbi alterū istorum nō seruat̄ frangitur lex mr̄imonij. no. ī. c. ꝑ venerabilē. §. p̄terea. ex̄. qui fi. sint le. super v̄bo. de tribus bonis. Nō habuerit. s. vnq̄ ꝓ tp̄re p̄terito. Nec haberet. s. ꝓ nūc de p̄nti. Patris sui. s. natural' ⁊ ltimi ip̄i⁹ mulieris. Cui filius vel filia poti⁹ subuenire tenet̄ q̄ ex̄neo. nisi ex̄neus esset in ꝑiculo mortis ⁊ pr̄ nō. vt. xxviij. di. c. om̄ino lxxxvj. di. c. non satis. ⁊. xij. q. i. c. p̄cipim⁹. cum glo. sob̄is ⁊ archid̄. Itē si fili⁹ despiciēs p̄rem vel matrē tp̄re nec̄itatis: mortē meretur tp̄ralem ⁊ eternā. lxxxvij. di. c. nō satis. v̄. idē sup lucā. al's est capl'm per se. ⁊ incipit in singulis vel fratrꝫ. s. ip̄i⁹ ml'ierꝫ ¶ Nota ꝙ fratres ex p̄re dn̄r. germani ex matre. xxxv. q. iij. c. de incestis per archid̄. Sꝫ hic intelligit̄ hoc v̄bū fratris siue frater fuerit ex vtroq3 parente. siue ex altero ip̄oꝝ tm̄. qm̄ gn̄aliter ⁊ indefinite loq̄tur ⁊ sic indefinite intelligendū est. ꝓ hoc facit qd̄ scp̄si. j. in vsa. clvij. nemī. in glo. ij. v̄. iuxta quod quero. ¶ Sꝫ q̄ro. an noīe fr̄is soror intelligatur. R^o sic. vt. xxxv. q. iij. c. q̄dam lex. ꝑ archid̄. ꝓ h̄. i. q. i. c. interrogo.

Alnes homines. j. xxiij. Ca⁹. Vbicūq3 in suo mādauerit eius vasallo dn̄s ip̄e vas. s̄m feudoꝝ naturaꝫ dn̄oꝝq3 statū ī illa q̄ntitate ꝓut h̄ taxata est: ius dn̄o firmare tenetur. h. d. Et poīt duo dicta. in p̄mo regl'a gn̄alis inserit̄. in scd̄o illa ꝑ sex casus specifice declarat̄. Primū hētur in p̄n°. scd̄m ibi. v̄. ad ptātē. q̄ ꝑ dictos sex casus diuidit̄. p̄mus est ī dicto v̄. ad ptātez. scd̄s ibi. v̄. Miles v̄o. 3⁹ ibi v̄. ꝑ vnāquāq3. q̄rt⁹ ibi. v̄. ꝑ feudos. q̄nt⁹ ibi v̄. ꝑ homīaticū. sext⁹ ⁊ vltī⁹ ibi. v̄. Rustic⁹ vide tex. ¶ Nota p̄mo vt in sūma°. ¶ No. ij. ex isto tex. ꝙ iux̄ feudoꝝ diuersitatez dominorūq3 statum. condicionez. ac p̄eminentiam per vassallos iur̄ firma in quātitate. s. hic contenta: cuilibet ip̄oruꝫ dn̄orum fieri debet. ¶ Nota tertio scd̄m ja. de mon. iu. ꝙ hucusq3 conditor vsaticoruꝫ locutus est de esmendis que fiūt parti lēse pro delictꝫ seu malefactꝫ in h̄ vsa. ⁊ alijs seq̄ntibus loq̄tur de iuris firmis in placitis ciuilib⁹ faciēdis ⁊ d̄ ip̄is placitꝫ ¶ Nota. iiij. s̄m ja. cal' ꝙ castr̄ cum suo honore

ꝛ cauallaria terre ꝛ caſtꝝ cū ei⁹ adeptam̄ to vocant in cathalonia feuda maiora. ꝛ alia feuda dīr feuda miora. vt ꝺ colligit ſatꝭ clare. ¶ Nota. v. ſm ipm ja. cal' q' vaſ. ꝺz firmare directū in poſſe dñi ꝓ qõne ad fidē ſiue fidelitatē ptinēti. qđ nota ꝛ mēti teneas. Oēs hoies. ſubd. ad placitāduz ꝛ firmādū de iure abiles. ¶ Et vñ dicat hõ ꝛ quot modis hõ in ſacra ſcꝑtura appellatur. ꝛ de alijs ad materiā hoīs faciētib⁹ vide qđ ſcꝑſi. ſ. in vſa. xvij. ſi q̄s impulerit ſupꝝbo in terrā. in nota. iij. vſq; ad fi. glo. dic vt ibi. Debent. nēcitatē cauſatiuā nō ꝓciſaz ipoꝛtat. vt colligit. j. in vſa. cvij. ruſticus ſi deſempauerit. Adde qđ ſcꝑſi. j. i vſa. xxv. placitare. in glo. iij. ꝛ in vſa. xxv. q̄ viderit. ſupꝝbo. debuerit facere. ꝛ i vſa. xciij. ex magnatib⁹. in glo. penl' Et hēs de hoc ꝝbo debz in duob⁹ locꝭ. j. in vſa. cxx. i baiulia. poſt pn. ꝛ i vſa. xcvij. jtē ſtatuim⁹. in fi. ꝛ in vſa. ciiij. ſi q̄s hoies. in fi. ꝛ i vſa. cvj. de baiulijs. ꝛ in vſa. cxv. poſt pn. cū ſuis ſiḷibus. firmare directuz. i. aſſecurare q̄ faciēt ius. ja. de mõ. iu. Vel dic firmā directū. i. obligatiõz ſeu ſecuritatē i poſſe dñi cū q̄ntitate auri ſeq̄nti exponere ſiue facere de parēdo iuri. ſiue de iudicio ſiſtēdo ꝛ iudicato ſoluēdo cū ſuis clauſul' vniuerſis ipſis dñis agere volētibus ꝓ eos. ꝛ i tellige ꝓ cā vaſallagij ad eoꝝ cognitionez ptinēti. ja. cal'. ꝛ bñ dic ꝓ cā vaſſalagij ꝛc. ¶ Et q̄r hoc intelligaꝫ ſtatī dicā. j. in. q. i ibi videas. ¶ Nota etiā q̄ ꝺ cer. notabiliter dic firmare. ꝛ nō placitare. Sz tñ vidz q̄ idez ſit in placitare. vt. j. in vſa. xxv. placitare. ſz ibi nō loq̄tur in ruſtic⁹. Jtē in fi. ibi dic. q̄ ꝺonet ei ꝓductū. qđ hic nō dic. ꝛ fac ad ꝺ id qđ no. ꝓ archiđ. in. c. ſtatutū. ꝺ reſcp. li. vj. in glo. nota q̄ cauſe ꝛc. Et ꝓ ꝺ fac ius cōe. qz in loco vbi res eſt: ꝺz placitari. ex de fo. cōpe. c. ſi. Et ita tenebat dñs bñ⁹ ep̄s gerūden. ꝛ ego B⁹ domēge ll'. doctor cū illo. ¶ Quero an de oib⁹ cauſ er q̄ cūq; cā mouēdis inter dñz ꝛ vaſal. ſeu hominē ſuū ipe vaſallus ſeu hõ ſuus debeat placitare cū ſuo ſenioꝛe ſiue dño ꝛ i poſſeſſ⁹. ja. de mõ. iu. hic arguit ꝓ ꝛ̄. ꝛ poſtea diſtinguēdo huj⁹ q̄ſtionē ſoluit ꝺ modo. dicens. ꝛ ego cum eo ipam facio diſtinctionē cū aliq̄bus additionib⁹. Et ꝓmo diſtinguēdū eſt inter vaſallos ꝛ feudatarios ex vna ꝑte. ꝛ ruſticos ſiue aſcripticios ex altera. Primo caſu. i. q̄n eſt q̄ſtio inter dñm ꝛ feudatariū ſiue vaſallū ſubdiſtinguit. q̄a aut dicta q̄ſtio eſt crimialis. aut ciuil'. Si crimialis: indiſtincte intelligit ja. ꝺ mõ. iu. ꝙ dñs ꝺz ius dandi iudicē in hac cā vt j. in vſa. xlj. de alijs nāq;. ꝛ in vſa. ꝑcedēti. Ego aūt dico q̄ hoc credo vm inq̄ꝫtuz crimen illud tendit ad amiſſionē feudi. nō aūt inquātū tendit ad punitiõez ꝑſone. nā dñs nō ꝺz iuriſdictiõz i vaſallo niſi in quantuz. l. feudal' cōcedit. ꝛ ex ea agit. vt no. per jnno. in. c. ceterū. ex ꝺ iudi. in glo. penl'. vm ſi crimen erit bauſia maioꝛ vel minoꝛ: tunc q̄ſq; cognoſcit ordinari⁹. q̄ſq; dñs. Pro hiis tñ vide ja. calis. j. i vſa. xxv placitare. in. q. i. v. ꝛ ideo ſi q̄ꝛ nūq̄d dñs ꝛc. ꝛ. v. Aut q̄ris de cauſis crimialib⁹ tendentibus tñ ad amiſſionē bonoꝝ feudaliū ꝛc. ꝛ. v. Aut q̄ris de cauſis crimialib⁹ tendentib⁹ tñ ad eſmendas ꝛc. dic vt ibi Si vo q̄ſtio eſt ciuilis: tūc diſtinguit ja. ꝺ mon. iu. ꝛ dic. qz aut ipa q̄ſtio ciuilis ē de ipo feudo. vel rōne vel occaſione feudi. vt pote ꝺ certo fuitio fructuū. etiā ſi agatur poſſeſſorio. ꝛ tunc dñs ꝺz dare iudicez in dicta cauſa. habet tñ vnum dare de paribus curie. vt no. ꝑ jnno. in. c. ceterū. extra de iudi. in glo. penl'. ꝛ etiā in glo. ibi ꝑcedenti. Sed certe dicte glo. penl'. ꝛ aūpenl' non probant id quod dictum eſt ratione vel occaſione feudi. Sed ipſe jacobus probat per argumēta optima. ſcz ar. l. fundi. ff. de exceptiõ. ꝛ. l. imperatores. ff. de publi. ꝛ recti. Si autem queſtio ciuilis que ſperatur moueri inter dominum et vaſallum non eſt de feudo nec ei⁹ rōne. ſed

est de aliq̄ pecunia q̄ petit̄ ex cā mutui de positi. vel alia actiōe ꝑsonali. ⁊ h̄ dic̄ ipse ja. de mō. iu. ꝙ tūc nō dn̄s sꝫ iudex ordinarius rei dabit iudicē vt. l. iur̄ ordinē. C. de iur̄. om. iud. ⁊. c. cū sit gn̄ale. ex̄ d̄ fo. cōpe. Et idē intelligit si actio real' nō ꝓ feudo. vel eius occasiōe. sꝫ forte ꝓ aliquo alodio vel honore nō feudali lis oriat̄ puta quia dn̄s vult vēdicare rei vē. vel publiciana vl' ypothecaria aliquā rem quā tenet vas. ex̄ feudū. h̄ tn̄ intelligas iuxta ea q̄ legūtur ī cōme. P. alb̄ti. c. xiij. si castlanus siue vas. dixerit se hr̄e alodiū ⁊c̄. Ego aūt sūmādo p̄dicta dico sic circa eadē. ꝙ dn̄s indubie assignat iudicē in cā feudali. si causa fuerit inter feudatarios. aut inter dn̄z ⁊ vas. rōne rei feudalis. ⁊ ita intell'r p̄dictus. v̄. si v̄o q̄stio est ciuilis tūc distīguit ⁊c̄. Et ī h̄ residet ja. cal'. j. in all'. vsa. xxv. placitare. ī q. i. v̄. Aut q̄ris in caus̄ ciuilibus ⁊c̄. ⁊. v̄. si aūt q̄ris de vasallis ⁊c̄. dic vt ibi. Plus dico ꝙ si q̄stio ciuil' nō est de feudo qꝛ ē ex cā mutui. vel alia actōe ꝑsonali: certe eo tūc nō dn̄s sꝫ ordinarius iudex dat iudicez. ⁊ sic intell'r. v̄. p̄dict⁹. Si v̄o q̄stio ciuil' q̄ speratur moueri ⁊c̄. Fallit tn̄ in casu ꝯtēto in p̄all'. c. xiij. si castlanus siue vas. dixerit se hr̄e alodiū ⁊c̄. vbi dn̄s cognoscit h̄ casu. ⁊ in h̄ residet idē ja. cal' in dicta. q. i. circa fi. v̄. Aut q̄rꝫ d̄ alijs caus̄ tā realib⁹ ⁊c̄. Scd̄o casu qn̄ est q̄stio inter dn̄z ⁊ rusticuz siue ascp̄ticiū. tūc dic̄ ja. de mō. iu. ꝙ dn̄s p̄t eū apd̄ iudicē ꝑ eūdē dn̄z datū trahere: q̄cūq̄ sit actio real' vel ꝑsonalis īmo etiā sine iudice ⁊ iudicio potetit eū ad libitum male tractare ⁊ bona eiusdē. vt. j. in curia ceruarie Anno dn̄i. §. ibidē. Et hoc iure fori: nō iure poli. hoc aūt de iur̄ cathalonie. secus de iure romano. vt. C. in qua cā colo. cen. dn̄os ac po. l. i. li. xj. Secus etiā de iure cathalonie in milite vas. vt. j. in vsa. xliiij. similiter ⁊ si senior. Ego aūt circa hoc dico primo ꝙ videas quod scp̄si ī all'. vsa. xliiij. sil'r ⁊ si senior. Scd̄o ꝙ p̄missis scꝫ a dicto v̄. scd̄o casu ⁊c̄. citra ꝯtrariū est de iure cōi vt habet̄ in sūma martini d̄ fauo in. q. vj. ⁊ no. in spe. ti. de feu. §. i. v̄. xviij. q̄ritur circa finē. ⁊ hoc maxime vbi dn̄s vltra debitum exigit ab homīe suo. qꝛ tūc recurrendum est ad ordinariū. vt ibi d̄r. ⁊ est casus in. l. sancim⁹. §. caueāt. C. de agr̄. ⁊ cen. li. xj. ⁊ ꝑ roffre. ti. de offi. iudi. q̄ subuenit̄ colo. aduersus dn̄m folio. lxvj. ꝓ hoc vidē. j. ī cōme. P. alb̄ti. c. xliij. si q̄s hēat hoīem siue vasallū ⁊c̄. ⁊ est casus in auc̄. de q̄store. §. si vero forsan. coll'. vj. Unde ꝯcludenter dico. ꝙ qn̄ est q̄stio inter dn̄m ⁊ rusticum siue ascp̄ticiū. siue sit realis siue ꝑsonalis dn̄s dat iudicē ⁊ cognoscit vbicūq̄. glosa antiqua. j. in vsa. xxv. placitare. s̄. all'. Qd̄ aūt qd̄ hic seq̄tur in lr̄a ibi. in suo. intelligitur in alijs q̄ in homīe solido Sꝫ idez ī homīe solido. qꝛ quod d̄r ꝙ in camino p̄t capi. vt. j. in pace. ad honorē. ij. §. jtem sub hac pace sint camini. ī fi. Necnō in camino vel ex̄. vt in pace Notū sit cunctis. §. jtē sub hac pace sint oīa molendina. in fi. solū hꝫ locum ad captionē rustici siue hoīs solidi fugitiui. ⁊ nō al's quo ad q̄stiōz p̄dictā. qd̄ nota. ꝓ hoc vide ja. cal' ī p̄missa. q. i. in fi. v̄. aut q̄ris de vasallis rusticis siue agricolis ⁊c̄. dic vt ibi ¶ Sꝫ q̄d de emphiteota. R̄ndet ja. de mon. iu. ꝙ ille de realibus ⁊ etiā de censib⁹ habꝫ corā dn̄o vl' ei⁹ iudice r̄ndere de ꝑsonalibus coraꝫ suo ordinario. ꝓ hoc vide ja. cal' ī supradicta. q. i. in fi. v̄. aut queris de emphiteota ⁊c̄. dic vt ibi Omnia vero predicta prout dic̄ ibi dictus ja. calis intelligas quādo dn̄s nō habet merum imperiū vel iurisdictionez titulo infeudationis. vel alio iusto titulo acquisitum. qꝛ tunc etiā dn̄s iure ordinario in causis p̄dictis cognosceret. vbi al's tanquā dn̄s soluz cognoscere non posset. iuxta notata ꝑ jnno. ⁊ jo. an. ī nouella ī. c ceterū. ex̄ de iudi. in glo. magna. ī fi. quaꝫ glo. super iam dicta materia nota. et ad eaꝫ recurras quotiēs q̄o feudal' tibi occur

rat.qz pleniſſima eſt. Et dico ego q ita ẽ ỽm. Et adde qđ no.p hen.bo.in.c.iij.eẍ de feu.vbi latiſſime habes de hui⁹ materia de q̃ hr̃ p dictos jnno.z jo.an.vbi.ſ.quod mẽti tene. De qõne vo ꝓncipali ſupra ꝓ posita.vide ꝟ aliquãtulũ p ja.cal'.in.q.j. ¶ Quero qđ ſi dñs mãdat vaſſallo vt ꝟbi firmet de iure:z aſſignet ſibi locũ ſuum. nõ tñ tutũ vel ſecurũ.qđ aget vaſ.ꝟ caſu. Et qđ ſi dñs req̃ſitus ꝑ parte vaſſalli regu lat aſſignare locũ tutũ ipi vaſallo. Nec ſu per iſto articlo porroſtentie vel loci ſuſpe cti etiã nõ vult aſſignare iudicem.z ſic ti met cognitiõez eiuſdẽ ſe ſubijcere. Dicas de hiis duab⁹.q.vt hic no.ja.cal' in.q.ij.et iij. Senioribus ſuis.i. dñis ſuis.ſ. ratiõe vaſſallagij:vt ſint dñi feudatarioꝝ. Agri cole cenſiti.emphiteote:z ſic de alijs. Ja. cal'. Et eſt ſil'e ỽbũ ſic expoſitũ p glo.eẍ.de cenſi.c.i.ad finẽ.vbicũqz. Dicẽ glo.j.in vſa tico.xxv.placitare vbicũqz.i. in quolibet loco.j doneo tñ z honeſto.z ad quẽ litigã tes ire poſſint ſine periculo ꝑſonarũ z re rũ.qđ puto bñ dictũ.vt.l.vt gradatim.iij. Rx⁹.ff.de mu.z ho.z ff.de arbi.l.ſi cuz di es.§.ſi arbiter.ỽ.qđ tñ.z.ỽ.ſz ſi in aliquẽ. z de iudi.l.ſi loc⁹.z eẍ.vt litz.nõ ꝓteſt.c.ac cedens.ij.z i decretz.iij.q.ix.c. hortamur. Ja.de mõ.iu. Alis eſſet loc⁹ app.c.ex ꝑte. eẍ de app.ꝓ hoc vide ja.cal' in dicto vſa⁹. xxv.placitare.in.q.iiij.xiij.z.xv.qõez re miſſiue ſcꝑſi.ſ.e.vſa.in glo.iij.in.q.ſi.Jn ſuo. Ergo nõ alibi:qz qđ ỽ vno ỽz de alijs negare videt.ar.ff.de cõdi.z de.l.cũ ita le gatũ.§.ſi vo indign⁹.z.C.de ꝑcura.l. ma ritus. Cõtra qđ de vno negaẽ de alijs ꝑce di videt.eẍ de ꝓſump.c.nõne.ff.de judi. l.cũ ꝓtor.z ibi ſoluit hoc brocardũ. ¶ Sz ex eo qđ hic dicit in ſuo.z.j.in vſa.xxv.pla citare. Quero nunqđ dñs poterit manda re placitũ vaſ.ſuo in domo q ipm dñz cõ ducta.vel ei ꝑcario cõceſſa.videt q nõ.qa nõ ỽz ſuũ:niſi qđ pleno iure ad eũ ꝓtinet. ff.dele.iij.l.ſeruos aũt ſuos in ꝓn.z ỽ ver. ſig.l.pupillus.§.fi.z de reli.z ſũp.l.ij.§.ſi locũ. Contrariuz credo.ff.de dãp.infec.l. dies cautioni.§.abeſſe.ỽ.ſz domũ.z ỽ in iuꝛ.l.lex cornelia.§.domũ.z de adul.l.nõ in ea.z de his q eie.vel effu.l.i.§.habitare z de alea.l.i.§.domũ. Ja.ỽ mõ.iu. ¶ Nota igr̃ ex his q dñs cognoſcere ꝑt de qõne feudi vel ſui hois.vel emphiteote i domo cõducta.vel ei⁹ precario cõceſſa. Idem iu dex p eũ aſſignat⁹ cũ loco ei⁹ ſuccedat. Et fac̃ qđ no.hen.bo.in.c.quanto.eẍ.de offi. oꝛ.ỽ.z eſt notãdũ.alis in alio loco nõ poſ ſet ſine conſenſu judicꝫ territorij ſiue ter mini.vt hic hr̃.z in.c.de cauſis.eẍ de offi. dele.z in.c.nouit de offi.le.p ipm hẽ.bo. ¶ Ja.vo calis tenet hic.q.iiij.z.v.q dñs põt placitũ mãdare ſuo vaſſallo in ſuo iu riſdictionali.ſiue ſit alodiũ:ſiue nõ.eẍ ſu am iuriſdictiõem nõ põt.nec in domo cõ ducta vt hr̃ in dicta.q.v. Et hoc itellige i vaſallo feudatario qz hõ ꝓprius vbiqz ꝑt placitũ mãdari a ſuo dño vt iudice ſuo oꝛ dinario.ſz de conſenſu partiũ tenet ipſe Ja.cal' q ſic.j.in vſa.xxv. Placitare in.q. plt. Sed nñ qui ſuũ hoiem vult male tra ctare hz facere in ſuo.nec põt euz trahere extra vicariã. Et bene.vt hic notat jdẽ ja. calis.in.q.xiiij.z.j.in dicto vſa.xxv.placi tare.in.q.vlti.vide p doc.j.in pace.anno dñi.ſ.ibidez.ſup ỽbo male tractauerint. Sed cape etiã põt dñs hoiem ſuum in ca mino vel extra de hoc remiſſiones dedi.ſ e.vſa.in glo.iij.in.q.i.ad finez ibi videas.

Propterea q̃z ad premiſſa adduci poteſt id quod notat hic Jaco.ỽ valleſica.in ꝓn ci.ſuper dicto verbo in ſuo.per hec verba intellige directe vel vtiliter.vt no.j.in vſa ti.xxv.placitare in verbo vbicũqz. ¶ Et ex his vt dicit ipſe Jaco.de valleſica fuit de terminata quedam qõ p dñm infantem ꝓm.q erat inter Thomã de ſancto clemẽ te.z bñgm de vlugia.qui bñgar⁹ aſſigna uit diem in villa Ceruarie domini regis in qua habebat quandam domuz dicto

Thome.ipo asserẽte q nõ tenebaꝫ cõpere q dict⁹ bñg⁹ senio⁹ dz mãdare in suo. et sic villa erat dñi regis ⁊ nõ sua. Dz bñgarius senio⁹ asserebat.q sufficiebat erq⁹ domũ in alodio in dicta villa hẽbat.vel pro cõducto domũ tenebat. Et ita obtinuit. Et ĩ h̃ declarauit dict⁹ Ja.de vallesica. Iz q̃dã cõtrariũ tencãt.q⁹ vbũ istõ in suo dz intelligi.ĵ.l.senio⁹ districtũ.sub quo miles.seu ciuis tenet aliq̃d in feudu.z.⁊ p h̃ ex̃ de offi.or.c.i. Ja.de vallesica.p̃dictus. quẽ sup h̃ vide h̃ lati⁹. ¶ Dz q̃ro eisdẽ terminis retẽtis.q̃d de hoĩb⁹ villarũ.⁊ ꝺ militib⁹ ⁊ tẽplarijs.⁊ hospitalarijs.q assignãt hoĩbus castro⁹ diẽ in villis regijs vel in domib⁹ suis.q̃s habẽt ibidẽ in alodio vel ad ꝓductũ. Ad h̃ rñdet hic bertrãd⁹ de seua.q hui⁹ qõnẽ determiauit dñs infans Petr⁹ recitãdo ipam determiatiõez mõ ⁊ forma.ꝺ.pri.v.perpressis p istud vbum in suo.⁊ itelligit suo.s. iurisdictionali siue directe.siue vtiliter fuerit dñs.C.de thesauriz.l.i.li.x.cũ glo.⁊ isti.ꝺ re.di.§. thesauros. bertrãd⁹ de seua qui.ꝺ. Adde de h̃ vide p Jo.an.in nouella in.c.cũ ꝓtingat ex̃ de fo.cõpe. Idẽ quo ad homies siue rusticos castro⁹. Ja.cal'.ĵ.in vsa.xxv. placitare q.xv.⁊.xvj. Ac tñ quo ad vasallos feudatarios ipugnaꝫ opio Ja. cal' dicẽtis h̃ in q.iiij.q glo.posita h̃ sup vbo in suo est verio⁹ q̃ opio.ja.de mõ.iu.q̃ est.ꝺ.in ꝑn.huius glo.in.v.Iz ex eo.⁊ in.q.v.q in domo cõducta placitũ mãdari nõ põt. Ita vero dicas q imo verio⁹ est opio Ja.ꝺ mõ. iu. q̃ glo.⁊ opionis Ja.cal'.salua sui gr̃a. Et q verio⁹ sit opio Ja.de mõ.iuꝺ.marie de domo cõducta ꝓbaꝫ p ea q̃ fm Ja.de vallesica dicta sunt.ꝺ.e.glo.v.ꝓptereaq cuz v.se.⁊ fm bertrãdũ de seua.ꝺ.in h̃.v.i ꝑn. ibi:cũ dic:Iz q̃ro eisdẽ terminis ⁊c. Et sic hodie. Necnõ ⁊ antiq̃ssime in cathalonia incõcusse obꝺuatũ fuit ⁊ obseruaꝫ ꝓut p dictos Ja.ꝺ mõ.iu. Ja.de vallesica.⁊ bertrãdũ de seua dictũ est.ꝺ. Ob.q̃ minime mutãda sit.q̃ interp̃tatiõem certã semp habuerũt.vt.ff.de legi.l.mime. Et hoc in re vtimur.qđ menti tene. ¶ Quero fm jaco.de vallesica.q̃d si plures sint dñi alicuius emphiteote.q̃s eoz dabit seu assignabit iudicẽ. Dicas q vltim⁹ ar⁹.vt in consuetudine barcĥ. Recognouerũt ꝑceres. c.xx. Itẽ si emphiteota nõ tenet emparaz ⁊c.⁊.c.xxxv. Itẽ si emphiteota vẽdit rem ⁊c.⁊ vide ibi qđ nota p doc. Et vide.ĵ.in p ma curia barcĥ.dñi regis Ja.ij.c.xx. Itez q̃ null hom sie destret.⁊c. Et in penalib⁹ etiã aliq̃ cognitio alicui⁹ rustici ꝑtinet ad dñm.vt habeꝫ in forma sacramẽtalis ꝑma.q̃ incipit in noĩe dñi amẽ.cũ ꝓpter multitudinẽ.c.i.§.q̃cunq; aũt.v.⁊ si dubiũ fuerit.⁊.§. Itẽ declaramus q dñi per se.v.si vero sonũ emittẽs fuerit emphiteota. ¶ Quero fm bertrãduz de seua.q̃d si plures fuerint Castlani. vel castellani.q̃ sint locati in castro ipo. Vnq̃d habebit respectus ad eos vt fm qđ ipi possiderent ⁊ haberent in ipo castro.firmabit directũ ꝑmus vas.dño ⁊ nõ p ipo castro. Rñdet ꝺ omnibus rõ habẽda est ⁊ fm hoc firmabit directũ.ar.ꝺ.in vsa.v.vt q̃ interfecerit.idẽ hic in glo. pe.ordina.in.q.fi.⁊ Ja.cal'.in q.xvij. Et est p ista determinatione casus expressus in comen⁹. Pe.alb.c.r. Si duo vel tres vel plures fuerint vassalli ⁊c. Et ibi daꝫ modus ꝓcedẽdi hoc casu. Ita dic dict⁹ Ja.calis i ipa.q.xvij.⁊ bene. ¶ Quero fm Ja.calis.pone dñs nr̃ rex est vassallus ecclie vicẽn. Et teneꝫ prestare homagiũ epo vicẽn.p certis feudis. nũquid p dictus dñs nr̃ Rex ad iussuz seu mãdatũ vicẽn.epi teneꝫ firmare directuz in posse vicẽn.epi.p regulã gñalez in ꝑn.hui⁹ vsa. posita. In cõtrariũ faĉ tex.hic ex quo videꝫ concludi q oẽs teneanꝫ firmare directũ ptãti.⁊ nõ ecõtra. Quid dicendũ breuiter nõ discedit ipe ja.a regula gñali.q putat primã partẽ fore veram.⁊ p ea faciunt iura in sili inducta per Bꝑm.in spe.

in.iiij.pte sui speculi.ti.ō feu.v.xviiij.q̄rit Ecce rex aragonie. ¶ Sz q̄d si dñs rex vocat vel citat ex̄ vicariā vas. suū rōne feudi vl' iurisdcōis sue. nunq̄d pt. Rō nō.vt.j.in curia barcḥ.dñi regis.P.ij.c.xiij. Item q̄ cause vicarie cē.vbi dr q̄ cause vicarie istius vicariā sunt tractāde. Idē est de iur̄ cōi de mā.p̄n.§.sit quoq̄.coll.ij.ī auc̄.vt dif. iudi.§.si q̄s vo.ī.§.se.ī se.col'.ix. Tu dicas q̄ dñs rex p̄dictū ca^m in reb^9 feudalib^9 vl' i cā feu fcō sue iur̄ dcōis nō itelligit hꝫ̄ locū.cū ille cause nō sint cause vicarie: bñ ē vz q̄ tales cāe cōsueuerūt in cathalōia expediri p cōmissarios spāles. Licz q̄dā p̄dicāt vt.s. p se dicētes q̄ ca^m p̄dictū siue cō stitutio loq̄r gñal'r. ī nō est dñi regis soli^9 cā interp̄tari. Tū q: vicari^9 pt esse inder. cū sit p̄ses. ī sic posset cognoscere de cā p curatoris cesaris. Primū tñ nuaī. ī sic fuit determinatū Ilerde in fcō populo de bayles. ī bñ. ¶ Quero fm ja.ō vallesica. q̄d si curator adulto daī ad lites. q̄ inuētariuz facere nō teneī iur̄ notata p B^m i spe.ti. de sindi.§.p̄actorē.v.ī curator. sup q̄bus bonis firmabit ius. Dic q̄ sup bōis adulti.cū talia censeanī sibi p̄missa.vt.l.fi.§.i. circa finē.C.ō admi.tu. Ad ptātē.v.ī ē secundū dictū p̄ncipale hui^9 vsa.ī p̄m^9 casus i quo vas.p cētū vncias auri valeñ.ad ptātē siue comitē barcḥ. firmat de iure. ī sic differt se in q̄titate ab alijs casibus.j. in huius vsa.seq̄ntib^9 ¶ Sz q̄ro q̄s ppria noīe ptāt̄ intelligaī.dicas q̄ soluz dñs rex vt p̄nceps ī comes barchīñ vt p̄ferī.rō q: vbicūq̄ i vsatic̄ sic̄ hic.ī.ō.vsa.x. Liues.ī vsa.xj.iudei.cum suis filiibus. Clerbū potestas.vbi in numero singlari repiī.solus p̄nceps siue comes barcḥ.intelr. p ꝫ rō q̄ notaī p ja.de mō.iu. ī me.ī.in vsa.xcj. auc̄te ī rogatu.ij.sup v̄bo ad ptātez. Et tā q̄ p me ibi sup v̄bo p̄stituet̄ nt.ī nota.iij. cū.ij.v.seq̄ntib^9. Hecnō in vsa.clm.si q̄s i curia.in glo.in. Per cētū vncias. ¶ Nota q̄ comes barcḥ hui^9 vsa. p̄dito: tangat ō vq̄ ad finē q̄titatē iur̄ firme fm diuersitatē p̄sonaꝝ ī rerū.ja.de valleſic. p ꝫ facq̄ scp̄si.ō.ī eodē vsa.in glo.i.ī nota.ij. ¶ No. ij.p declaratiōe hui^9 tex. fm ja.de mō.iu. dicētē ita.s.q̄ ista forma firmarū non vti mur.ſz nō distincto de q̄litate p̄sonarū oēs firmāt sup bōis suis p.x.solis ī augmēto vel p.v.solis ī augmēto. vel p.x.aureis et augmēto. Et forte id q̄d dr d augmēto fuit sūptū ex vsa.xxviij.ō oib^9 nāq̄ cōib^9 caus̄ j.c.v.terciū q̄ in fi.ī valz tūm p.x.solis vel p.v.q̄ tū p.x.aureis.vel.v.q: illud cuz augmēto adijcit totū q̄cq̄d deest.ī q̄cq̄d pōt in p̄dēpnatiōz venīr. Tal' cūm firma itell'r succedere ī esse loco cautiōis iudicatū solui.ja.de mō.iu.q.ō. Et dic loco cautiōis s.cū suis clausul' vniuerī q̄ ſtz tres.vt.ff.iudi.sol.l.iudicatū solui. Et no.bñ l'.necnō q̄ in sili no. p ipz ja.j.in vsa.xxix.magnates. sup v̄bo factū directū. ī p me ibidez. bñ tñ fateī ipe ja.de mon.iu.q̄ si dñs mouet q̄stiōz feudalē suo vas.vl'rustico vl' emphiteote. p eo q̄ tenet ab eo. q̄ sufficēci si obliget p firma feudū. vl'rēquā p eo tenet. ī ita est p̄suetū. Et vide istud p̄cedere ex eo.q: nō videī q̄ dñs p tali cōne possit plus p ſnīaz obtinere quā ipam rē q̄ p eo teneī. Et sic sufficē illud obligari Sz certe imo posſz plus obtinere.s.fructus saltū p̄ceptos ī p̄cipiēdos a rustico vl' vas. post litē p̄testz. Cūm credit ide ja.rōnabiliter posse dici q̄ vas.rustic^9 ī emphi^d a dño cōuēti ad rē ipaz quā fore sibi cōmissaz dñs dicit nō solū in firma hēat ipam rē obligaī ſz etiā alia bona sua.si ī q̄tenꝰ p̄dēpnareī p fructib^9.vel aliter in plus q̄ esset ad restituendū vel tradendū ipam rem.ja.de mon.iu.p̄dictus. ¶ Et sic nota ex hoc mēbro q̄ nō sufficit rem feudi vel emphiteoticariā obligare.imo ī alia bona debent obligari.ī bñ. ī p hoc videī facere fatz bene q̄ no. in auc̄.et q̄ turat.C. de bo. auc̄. iu.post.sup v̄bo mēbra. ¶ p̄mo v̄o mebro huius notule.ja.de mō.iu. p̄missi

notandū est ꝙ firma iuris ꝓ.x. sol'is vl'.v. sol'is ⁊ augmēto facta incōcusse tenz ⁊ valet. Aliq̄ tñ vt aduocati gerūd̄ dicūt ꝙ duplex est pena. vna q̄ fit rōne feudi. ⁊ ista ē fienda ꝓ.x. aureis. alia autē est fienda in alijs causis ꝓ.x. sol'is ⁊c̄. Quicq̄d sit tu dicas vt.s̄.ꝑmo dictū est.qm̄ qñ d̄r ꝓ.x. vl'.v. sol'is. ita sufficit ac si diceret̄ ꝓ.C. vncijs auri.vl'.x.aureis.qd̄ mēti tene. R. balistarij. Et in h̄ r̄sidet hic ja.cal'.in.q.xj.⁊ latiꝰ sup forma firme iurz̄. quā ordinauit in fine huiꝰ vsa.ibi videas ¶ Jux̄ h̄ q̄ro an vasallus vl' emphiteota ꝓ tali firma habeāt dare fideiussoress. R̄ᵒ nō ⁊ minꝰ pignora.hoc ꝓbat̄ per hūc vsaᵐ.⁊.j. in vsa. xxv. placitare.cū sil'ibꝰ.⁊ spāliter.j.in vsa.xxix magnates.sed vid̄r ꝯueniēter firmatuz si dicit vas.vel emphiteota ꝙ firmat ius in posse dñi sup bōis suis ꝓ.x.sol'is ⁊ augmēto.⁊ si nc̄ce est. ꝙ dicat ꝙ obligat feuduz vel rē emphiteoticariaz ⁊ alia bona sua ꝓ hac firma.vt scp̄si.s̄.e.glo. v̄.⁊ sic nota. et ꝓbat̄.j.in vsa.xxviij.de oībus nāq̄ cōibꝰ causis.ibi cōueniēter si opus fuerit ⁊c̄. Et ista est forma solita ⁊ antiqua. Dimissa illa forma tradita in h̄ vsa.vt ⁊ mos cathalonie approbauit.⁊ ꝓbatur ista forma ꝑ dictū vsaᵐ.xxviij. De oībus nāq̄ cōmūibus causis.vbi patet ꝙ ad noticiam iudicuz remittitur q̄d faciēdū sit. Et ita nō ē in potestate dñi dicere vasallo q̄liter sibi firmabit.⁊ ꝙ notariꝰ hmōi firmā recipe pōt. Talis vasallus vl' emphiteota.c. dñi pro tali feudo vel re firmauit ius ip̄i dño suo sup bonis suis pro.x. sol'is ⁊ augmēto sup q̄stionibus quas dictus dñs suus hz. vel mouere intendit cōtra eundem. Et ꝓ dicta firma obligauit spāliter dictuz feuduz.vel rem emphiteoticā.⁊ gñaliter oīa bona sua.bñꝰ lunes. ¶ Sz q̄ro iuxta.s̄. ꝓxime scp̄ta que sit forma ltīma ⁊ cōgrua huius firme iuris. Dico ꝙ s̄m ꝙ casus occurrit firma iuris ordinari debet. Ob qd̄ vt melius sup hoc quisq̄ informatus sit. gr̄a exempli duas h̄ pono formas ¶ Quarū ꝑma est talis. ¶ Ticiꝰ firmat ius ꝓ.v. sol'is ⁊ augmēto iur̄ facere cōplimentuz Gayo in ⁊ sup oībus q̄stionibꝰ.petitionibus.⁊ demādis.siue feudalibꝰ.siue ēphiteoticarijs quas hēat vel hr̄e intendat cōtra ip̄m vel eius bona rōne cuiusdā pene sibi imposite ꝑ sempronīū sagionē curie vicarie talis.⁊ etiā curie baiulie talis Et ꝓmisit compere diebꝰ ⁊ horz̄ sibi assignādis.iudicio sisti ⁊ iudicatū solui. cū suis clausulis vniuers̄. Promisitq̄ pñtē iuris firmā meliorare ad iudicis cognitiōz. Et ꝓinde obligauit spāliter ip̄az rē feudalez aut emphiteoticariā. ⁊ gñaliter oīa bōa sua ⁊c̄ ¶ Si aūt sup certa re feudali vl' emphiteotica mouet̄ q̄o vt p̄mittitur: tūc p̄dicta firma iurz̄.quā notariꝰ dño absente recipe pōt: obligat̄ illa res spālit̄.⁊ postea gñaliter oīa alia bona. Et est tenor ipsius firme sub forma seq̄nti. ¶ Ticius vasallꝰ Gay dñi ꝓ tali feudo firmat ius. ⁊ de iur̄ ip̄i dño suo sup bonis suis ꝓ.x.sol'is ⁊ augmēto sup q̄stionibꝰ q̄s dictus dñs suus hz vel mouere intendit cōtra eundē vasallū quoquo mō. Et ꝓ dicta firma obligat spāliter dictū feuduz.⁊ gñaliter oīa bona sua ⁊c̄. Promitto compere ⁊c̄. ⁊ dictā iurz̄ firmā si nc̄ce fuerit meliorare ⁊c̄. s̄m bñᵐ lunes p̄dictū. ¶ Aliā firme iurz̄ formā super reali empara scp̄si.j. ī vsa.xxix. magnates.i. R̄.sup v̄bo.factū directū.v̄.vlti.qui incipit. Sed q̄ro iuxta p̄missa ⁊c̄. ibi vide qm̄ notabilis est.⁊ fuit ordīata a ja.d̄ vallesica. Necnon de hac materia vide duas formas. Etiāq̄ formā citationis lr̄atorie vasallo misse vt veniat directū firmar̄ notabiliter ꝑ ja.cal' ī fi.huius vsa. ¶ Quero quō in tali casu firmabūt vasuassores.cū de ip̄is in huius vsatico nulla mētio fcā ē ꝓ quāto firmare debeant. Dico ꝙ sic̄ milites inferiores. Et in h̄ parificant̄.vt no. h̄ glo.⁊ bñ.sup v̄bo auri valencie. idem h̄ ja.cal' in.q.ix. ¶ Sz quō firmabūt de di-

recto ciues ⁊ burgēses vassalli eoꝝ seniori
bus. determinat ja. calis. in. q. x. ꝙ debēt
firmare. vt. s̄. ē ī vsa. x. ciues ⁊ burgēses ibi
placitati ⁊ facit ad h̄ infra in curia barch̄
dn̄i regis Ja. ij. c. xiiij. Itē ordinam⁹ d̄ cō
silio approbatiōe ⁊ cōsensu p̄dictoꝝ. ꝙ si
dn̄iuz castri ⁊c̄. ¶ Quero an mandatū qd̄
dn̄s facit vasallo suo de firmādo de dire-
cto debeat per dn̄m fieri in scp̄tis vel sine
scp̄tis. Et quot spaciū dierū tale mādatū
debeat in se ꝯtinere. Et quō s̄m vsaticos
comites directū ptāti seu comiti barchin̄
firmare debeāt. Dicas d̄ his trib⁹. q. vt no
tat̄ h̄ per ja. cal'. in. q. vj. vij. et. viij. q̄s nota
Miles v̄o. v̄. ⁊ est scd̄s casus scd̄i dicti p̄n-
cipalis h⁹ vsa. Et dic v̄o ꝓ sed. ¶ Nota ex
hoc v̄. ꝙ miles vasallus ꝑ castrū vel feudū
suū cum honore suo ad ptātem seu comi-
tē bachin̄. ꝑ. x. vncias auri valencie. dire-
ctum firmare debet. Per decem. scilicet
vncias auri valancie. Et vncia ista valet
duos morabatinos. ⁊ morabatin⁹ qua-
tuor sol'. barch̄. vt habet̄. j. ī curia ꝑpiniāi
dn̄i regis. P. iij. c. xxxvj. cuz de valore. Per
vnāquāqz. v̄. ⁊ est tertius casus. scd̄i p̄nci-
pal' dicti hui⁹ vsa. ¶ Ex quo v̄. nota ꝙ ex
vnaquaqz caualleria terre. ⁊ ꝑ castrū cuz
adāpramēto ꝑ. x. vnc̄ auri valenc̄ milites
vasalli suis dn̄is directū firmar̄ debēt Ca
ualleriā. ¶ Quero q̄d appellet̄ caualleria
terre. ⁊ certe q̄cq̄d dicat glo. ordīaria vltīa
s̄. in vsa. v. vt q̄ interfecerit. v̄. jtē sciendū ē.
Et hic ja. de mō. iu. Tu dic s̄m ia. calis di
centē hic in. q. xiij. ⁊ bn̄. ꝙ caualleria ter-
re h̄ ⁊ in cathalonia appellat̄ domus mi-
litaris cū sua laboratione ⁊ certa assigna
tione redditu ū forte. x. sextarioꝝ bladi ꝓ-
ut d̄r ī dcō v̄. jtē sciēdū ēst. q̄ caualleria seu
domus militares fuerūt in cathalonia ꝑ
comitē barchin̄. ꝓ defensione rei publice
p̄ncipatus cathalonie certo numero sta-
tute. vt legit̄ in q̄busdaz scp̄tis antiquis ⁊
audiui ab antiq̄oribus. Nam ip̄e comes
barchin̄. ordinauit in cathalonia q̄ngen
tas cauallerias seu domos militares siue
domos de ꝑatico. ⁊ cuilibz cauallerie assi
gnauit certā mansionē seu domū cuz sua
laboratione ⁊ redditus sufficientes ad te
nendū roncinū ⁊ arma ꝓ defensiōe p̄nci-
patus cathalonie. quotiēs comes barch̄.
ad defensionē p̄ncipatus ip̄os vocaret. ⁊
sic s̄z h̄ nō bn̄ diceret dcā glo. vlti. qꝛ īmo
ꝓqualibet caualleria deberet̄ ꝓ s̄uitio ei⁹
vnus cauallari⁹ accomodari. ⁊ ꝓ hac nr̄a
opinione facit textus hic in eo qd̄ adijcit
Caualleriā census vl' bladi. qꝛ ꝓpri⁹ dixis
set si. x. sextaria bladi esset caualleria. Et
ita vulgariter in instrumētz antiq̄ssimis
domus cathalonie in q̄bus morabantur
homies de ꝑatico ⁊ generosi: vocātur mi-
litie. qd̄ idem est qd̄ cauallerie. ja. cal' p̄di-
ctus In hoc em̄ qd̄ d̄r. s̄. ꝙ q̄ngēte fuerūt
domus militares siue de ꝑatico. īmo fue
rūt nonīgēte. ꝓut ego ī cronicz hyspanie
⁊ cathalonie reperij scp̄tum. qd̄ ita scripsi
s̄. in vsa. iij. cum dn̄s. R. b̄ngarij sup̄ v̄bo.
hyspanie subiugator. in nota. xlvij. ibi vi-
deas. ⁊ cām quare ¶ Sed q̄ro quale serui
ciū sit fiēdū ꝓ feudo. Et sup̄ hoc glo. ordi-
naria. ⁊ ja. de mō. iu. distinguūt hic. Jac̄.
v̄o calis istā materiā ⁊ de p̄statione serui-
cioꝝ dixit hic ꝙ examinaret. j. ī vsa. xxxvj.
qui solidus. vbi ꝓpria est materia. Et licz
ibi totū qd̄ hic ja. d̄ mon. iu. scp̄serit ī glo.
q̄ incipit. dicit glo. ar° huius lr̄e ⁊c̄. et in
dicto. xxxvj. vsa. qui solidus. ip̄e ja. cal' reci
tauerit. Attamen ad ip̄ius q̄stionis deci
sionem minime processit. Ob quod ipsa
questio per eum indecisa remansit. Per
quod videtur mihi ab aꝑto ꝙ notata hic
in dicta glosa per ja. de mon. iu. in suo eē
ꝑmanēt ⁊ valore. Et ita cum ip̄o in omni
bus ⁊ per omnia persisto. ⁊ ita tene. ¶ Et
sic nota s̄uitiū fieri debere s̄m ei⁹ valorē
lz nō sit certū ꝯstitutū. ⁊ ad h̄ dn̄s ager̄ p̄t
quod innuit hec glosa post principiū. jdē
j. in vsatico. cl. si senior. ⁊ ꝓ hoc. j. in curia
barchin̄ dn̄i regis. P. ij. c. xxxij. Item ꝙ si

barones.de iure tñ vasallus non tenetur
nisi ex pacto vel ꝓsuetudine.vt notat jnñ.
in.c.sicut.eẍ de iureiuř.circa ꝑn. Jdē hic
in eadē glo.ja.de mō.iu. quo ad pactū vl̄
cōuentiā ibi.v. Nā aut ꝓuentiaz
ꝛc̄. Quo aūt ad ipam cōsuetudinē dico ꝙ
si ltime a dño fuerit ꝑscꝑtū: ꝙ eo tūc vas.
illud tenet ꝑstare fuitium. ꝛ ꝑ hoc fac̄ di
cta glo.v.si vniformē ꝛ factū est ꝛc̄. Et ad
de hic qō notabiliter scꝑsit so.an.ī addic̄.
spe.ti.de ꝑscꝑ. ¶ Nota.ij. ꝙ seruitiū certū
ab inicio cōstitutū in feudo si.xxx. vel.xl.
annis a dño nō fuerit dictū vel petitū:nō
ꝓpterea vasallus ꝑscribit.vt notat b̄ glo.
antiq̄ añpenl̄.q.i.ꝛ.ij.ꝛ idē.j.ī vsa.xlij. po
testatē.qō intellige nisi fuerit cōtradicta
ꝛ interuersa possessio.vt ibi.ꝛ in hoc ꝓcor.
spe.ti.de iuř emphi.v.xliij.in fi.ꝛ hic jac̄.
ꝺ mō.iu.in p̄dicta sua glo.v. ꝑmo casu di
co ꝙ si a tp̄re ꝛc̄.jdem in potestate ꝛ quoli
bet iuř facultatz.vt in dicto vsa.xlij.ptātē
¶ Sz an sit idem ī iuribus. vt.j.vsa.cxiiij
b̄ qō iuř est sanctoꝝ.q̄dam tenēt.vt b̄trā⁹
de seua ꝙ sic ꝛ bene. ¶ Et an emphi⁸ ꝓ-
scribat. ꝛ q̄d sit interuertere possessiōez. ꝛ
q̄d de vasallo.dic vt in all̄.v.ꝑmo casu di-
co ꝙ si a tp̄re ꝛc̄. ¶ Nota 3º ex v. p̄dicto.s.
ꝑmo casu dico ꝙ si a tp̄re ꝛc̄. ibi ego idez ī
telligo.a quo ꝑ inde p̄t colligi. ꝙ melius
est non p̄stari.nec peti fuitiū: q̄ peti ꝛ po
stea ꝓtradici.qz in ꝑmo casu a vasallo cō-
tra dñm non p̄t p̄scribi. Jn scḋo vo casu
bñ p̄scribi pōt. ¶ Nota.iiij.ꝙ vasal. in sol
uēdo minus ꝙ dñm p̄scribit.ꝛ dñs exigen
do magz pari modo ꝙ vasallū p̄scribit.vt
hic in glo.p̄dicta.ja.de mon.iu.v. nō ob.
in.e.ti.l.male agitur.ibi cū dic̄. plus etiā
dico ꝛc̄. Sed tñ hoc forte iuř poti cognita
vitate nō ꝓcedit. Hosti.in sūma ti. de ꝓ-
scꝑ.rerū īmobi.§.q̄ exigantur.qō ꝑ salute
aīe menti tene ¶ Nota.v.ex fine ipi⁹ glo.
ja.de mon.iu.ꝙ qñ fuitiū feudi non pōt
determinari q̄tum ꝛ q̄le.ꝙ tunc inspīcie
tur ꝓsuetudo locoꝝ vicinoꝝ.ꝛ bñ.ar.opti
mū in.c.cū olim.eẍ de ꝓsue.ꝛ fac̄.c.ij.ꝺ de
ci.ī cle.vl̄ vasalloꝝ.vel hoīz ꝛ fiet ad sīmi-
litudinē coꝝ.vel si cōsuetudines fuerīt di
uerse accipiat leuiorꝝ.ꝛ in hoc residet ipsa
glo.ꝛ bene.inspicitur ergo cōsuetudo vi-
cinoꝝ in seruicijs feudalibus vt ibi.jdem
hosti.in summa.ti. de feu.§.vlti. in fine.
¶ Nota.vj.fm bn[m] lunes ꝙ ex quo q̄s se-
mel gratis obtulerit censum. ꝛ ad ip̄z sol
uēdū se canonice ꝛ ꝑpetuo obligauit qō
prius fortevoluntariū fuit.nūc factū ē ne
cessariū.vt.C.de act.ꝛ obli.l.sicut.eẍ ꝺ vo-
to.c.magne.§.i. ꝛ.c.licz.i.ℛ. ꝛ ꝺ como.c.
unico ad fi.ff. como.l. incomodato.§. sic.
ꝛ.xlv.di.c.de iudeis.ꝛ no.ꝑ hosti.in sūma
ti.de censi.§.q̄ census.v.illud etiaz scias.
vbi de hac materia inuenies plures ꝓa-
cticabiles q̄stiones ꝛ vtiles ꝛ cotidianas.
bñ⁹ lunes.jdē.R.balistarij ¶ Juř qō q̄ro
q̄d erit si dñs est ꝛ fuit pluribus annis in
possessione vl̄ q̄si ꝓcipiēdi aliq̄s ꝑsonales
p̄stationes a vasallo. vel hoīe suo. vel etiaz
ab alio nō sup homīe vl̄ vasallo.si ille eas
soluere recusat.Aut ꝓdicitur. dicēs p̄dcā
indebite se soluisse. ꝛ ad indebita soluēda
nō cogendū in futurū.ꝛ ideo dic̄ dñm nō
esse tuendū in p̄dicta tali possessione dño
petenti se tueri in ea.vl̄ petēdo restituriōz
possessiōis seu q̄si. Querit quo iure subue
nitur dño. Jo.blanchi.qui q̄stiōz movet
hāc in sūma de feu.ti.de cōten.feu.li.iiij.
in 3ª carta.§.3z q̄d erit si dñs ꝛc̄. plixe ar-
guit ꝓ ꝑ. Eld finē dicit ꝙ dñs possessoriū
intēptare pōt ꝑ qualibz re vt ibi dictū est
restituenda ꝛ tuenda. Jn qua sñia fuere
multi. Dicit etiā ibi ꝙ b̄ pōt locum hr̄e ꝑ
cipue excipiendo ꝑ actoꝛem vasallū. vt re-
pellat ab agēdo:donec restituat dñs in p̄-
stinū statum. vt extra de ordi.cog.c.vlti. ꝛ
iij.q.i.c.i.ij.iij. ꝛ iiij. ꝑ hoc vide in sīl̄ ī di
cta sūma jo.blanchi p̄dicti.li.ij.ti. quib⁹
mo.ꝛ in q̄bus cau.feu.amit.in.iiij.carta
§.sed quid erit si dñs est in pos.ꝛc̄. ¶ Sed
q̄d si p̄scꝑtio vasallo petēti obijciat.ꝛ ob b̄

ſuccũbat. nũq̃d dño nocet vt amittat ius dñij ꝓpter ꝓſcꝑtionẽ vaſallo oppoſitã. dicas q̃ nõ. vt eꝛ̃ de ꝓſcrip. c. ad audiẽtiã. de arbi. c. cũ tꝫe. eꝛ̃ de in inte. reſti. c. ij. in fi. ar. ff. de nota. l. ſi notale. ſm jo. blanchi. ſ e. ſũma. li. ij. ti. de cauſis ꝓpter quas dñs ami. ius do. circa fi. ¶ Quero. nũq̃d eꝛ q̃ ſona dñi vaſallus poterit ſe adiuuare con tra ꝓſcribentẽ. q̃ conuẽtus ꝓſcꝑtionẽ op ponit vaſallo agenti. cũ cõtra dñꝫ ꝓſcꝑtũ nõ eẽt. Et viꝺ q̃ ſic. vt eꝛ̃ ꝺ in inte. reſti. c. cum veniſſent. ꝛ all'. c. ad audientiã. joh. blanchi. vbi. ē. Ademꝓrametꝺ. i. cũ fructi bus ꝛ emolumẽtis ipſius caſtri. vt. ſ. i vſa. crij. in baiulia. ja. de vallefica. Vl' ſtellige ſiue illud ademꝓramẽtũ in vſu ꝛ habita tione foꝛtalicie ac domoꝝ ipſi⁹ caſtri. ſiue in redditibus ꝛ fructibus eiuſdẽ caſtri cõ ſiſtat. cum hic gñal'r ꝛ indiſtincte loquatꝰ ꝓ hõ fac̃ dictus vſa. crr. in baiulia. vbi ē ſi mile vbum. ja. calis. Vel ademꝓramẽtũ ꝺ ville eſſe militis cuius eſt caſtrũ. Licꝫ videatꝰ cõtra. ſ. in vſa. lxrij. ſtrate. Per feu dos. v. ꝛ eſt q̃ntus caſus ſcõi dicti ꝓncipal' huius vſa. ¶ Nota eꝛ hõ. q̃ vaſalli per feu da minora ſm eoꝝ valoꝛẽ direcꝛũ dñis fir mare debẽt. ¶ Nota. ij. q̃ bñficiũ ſiue feu dum ꝺ ob hoc q̃ hẽat accipiẽtẽ. vel q̃ ꝓ ſit ei. vt. ff. de ver. ſig. l. bonoꝝ. ¶ Nota 3°. q̃ feudũ a fidelitate ꝺ. quã feudatarij vel vaſalli dñis ſuis iuuare ꝛ ꝓſtare tenẽtur. vt eꝛ̃ ꝺ iureiur̃. c. vita tis. ꝛ. c. ea te. Mino res. puta ꝓ aliquo reddĩtu feudali nõ cõ ſiſtenti in erꝑſſatis. deſup. ſed in alijs re bus. Scõm eoꝝ. ſ. feudoꝝ. Valoꝛẽ. i. ꝑciũ ſiue eſtimatiõꝫ. ꝛ repetas debent firmaꝝ directũ. Aliter ſumit̃ in vſa. crij. vnaque q̃ mulier. vt ibi ſcripſi ſup vbo ſcõm valo rem. in ꝓn. Et ꝺ valoꝛ. oris. a valeo. es. q̃ vbum ꝓciũm denotat. vt cum ꝺ iſtõ feu dum valet q̃nquagĩta vncias auri valeñ. ꝛ ſic de alijs. Per homaticũ. v. ꝛ eſt q̃ntus caſus ꝓncipalis ſcõi dicti huiꝰ vſa. ¶ Et ſic nota eꝛ v. iſto q̃ vaſallus ꝓ homatico ꝛ re ꝓtinenti ad fideꝫ ꝓ mediã caualleriã terre. ſ. ꝓ. v. vncias auri valenẽ dño ſuo ius firmaꝝ tenet̃. ¶ Nota. ij. ꝓ intellectu huiꝰ vbi homaticũ exponẽdo ſic. ſ. q̃ hõ eſt dice re ſi miles nõ teneat caſtrũ vel caualleriã ꝓ dño. ſꝫ ſolũ fecerit ei homaticũ ꝓ q̃ cõ ſtituit ſe hoſem ſuũ: tenetur firmare per mediã caualleriã. ¶ Nota 3° q̃ eꝛ ſola ho magij ꝑſtatiõe iuꝛ̃dictio acq̃ritur dño. vt exꝑſſe eſt ꝺ. ꝛ. ſ. in vſa. crr. in baiulia. ſcõꝫ ja. ꝺ vallefica. De homatico vo hominio ꝛ homagio. q̃ idem ſunt. vide q̃ ſcꝑſi in all'. vſa. crr. in baiulia. ſup vbo homaticũ Caualleriã. Et iſti oẽs q̃ recipiũt firman tias a ſubditis ſuis audiãt ſniaꝫ ꝓtrouer ſiarũ ſeu q̃rimoniarũ ab alijs. nõ ab ipſis met. Abſurdũ eñ viꝺ eos in ꝓꝑia cauſa eſſe iudices. etiã ſi cõſentiãt aduerſarij. vt ff. de iudi. l. iul'. ait idem eſt in arbitro ſeu cõꝓmiſſario. vt. ff. de arbi. l. penl'. Sꝫ in alio genere arbiter ꝑt aliq̃s arbitrari ſre ſua. parte aduerſa volente. arg°. ff. de op. liber. l. ſi libertus. ꝛ. ff. loca. l. i lege. ¶ Sꝫ q̃re aliud. ꝓ° q̃ ſi ibi iniquũ fuerit: inte grabitur per iudicẽ. vt. ff. ꝓ ſo. l. vnõ ſi ner ue. Sed in alio arbitrio ſecus eſt. q̃ ſtabi tur ei. ſiue equũ ſiue iniquũ vt. l. ſocietatẽ ff. ꝓ ſo. ꝛ. l. diem ꝓferre. §. ſtari. ff. de arbi. ja. de vallefica. Ad fidẽ. i. fidelitatẽ. ¶ Et nota q̃ feudũ a fide ꝺ. vt no. a30 in ſũma de fi. inſtru. §. ꝛ appellata. vel a fidelitate q̃ ꝓmittenti fidelitatẽ feudũ eſt ꝓceden dum. ꝛ al's nullo mõ: niſi eo pacto daret: vt fidelitatẽ inde facere nõ teneret. Vl' ni ſi dñs eſſet talis cui niſi fidelitas nõ eſſet ꝑſtanda. q̃ menti tene. Adde q̃ ꝺ feudo ſcꝑſi. ſ. in vſa. cl. ſi ſenioꝝ. ſup vbo baiulo. ¶ Et q̃d ſit fidelitas. ꝛ q̃d fidelitatis nole cõti neatur. dic vt ſcripſi. ſ. in vſa. crr. in ba iulia ſup vbo. homaticũ. in. q. i. ꝛ. ij. ¶ Et dic ad finẽ ſm. ꝓ. terreni rationẽ. ſ. ꝺlicti cõmiſſi in ꝑſona dñi. vt i reb⁹. vt. ſ. in vſa. xlvij. cumctũ malũ. ꝛ in vſa. lxrj. bonũ vſa ticũ. ¶ Et ſic nota q̃ rõne cõmiſſi delicti

vel iniuriarū teneꝫ feudatarius rñdere in
posse dñi. Sz dic ꝛ meliꝰ qꝫ p pares curie
cognoscitur h̄. vt notat jnno. in. c. ceteruz
eꝛ de iudi. ℔. terreni. p h̄ vide qđ scpsi. s. i
e. vsa. i. ℟. sup vbo firmare directū. v. q̄ro
an de oñibus causis. post p̄n. dic vt ibi.
¶ Uel dic ad fidem ꝑm ja. de vallesica. nā
de alijs nō teneꝫ feudatariꝰ ex sola homa
gij pstatione rñdere dño cui pstitit homa
giuz. vt hic innuiꝫ a ꝯrio sensu. ¶ Quero
ꝑm ipm ja. de vallesica qꝫ si vas. q̄ratur đ
dño suo. ꝛ dñs ecōuerso. tūc q̄ poꝛ appel-
lat poꝛ agat. at. in emēdis pstandis pꝛioꝛ
dñs debz hr̄e. vt. j. in vsa. xxvj. placitū iudi
catū. ꝛ in omni casu audiūtur vtriusqꝫ p-
tis rōnes seu q̄stiones. ¶ Sz pone qꝫ vas.
agit ꝯ dñm. si dñs velit agere sil'r directe.
ꝑmo teneꝫ dñs rñdere ex. l. illa. qui pꝛioꝛ
est. ff. de iudi. Et hec intelligas in examīa
tione cause seu ꝓcessus iuꝝ notata in. c. i.
ꝛ. ij. eꝛ de oꝛ. cog. Si vo dñs excipiendo p
ponat ad intentionē vasalli repellendaz
dicens. qꝫ nō teneꝫ ei rñdere: nisi ꝑus sibi
satisfaciat de dāpno dato. tūc de hac exce
ptione ꝑus agi cōuenit. vt. l. si q̄dem. C. đ
excep. ꝛ pꝛius est dñs audiendus. ꝛ nō te-
netur rñdere. nisi ꝑus esīmēda fiat p vasal
lū dño. vt in decre. pall'. Sin aūt dñs non
excipiendo ꝓponit vt velit intentionē va
salli repellere. sed vt sibi dāpnuz restituaꝫ
a vasallo nō est audiēdus. donec ꝑus resti
tuat. ꝛ ita intell'r. j. vsa. ciij. si q̄s aliquod
malū. ꝛ vsa. ciiij. si q̄s homies. ꝛ vsaꝰ. cv. si
q̄s cōtra ffallit illa rl'a. qui pꝛioꝛ appellat
in libertate. in filiatione. q̄ sunt p̄iudicia
les. ꝛ ꝑmo tractande. ff. de libe. cā. l. libe-
ralis. ꝛ. l. qm̄. C. ad. l. iul'. de adul. ꝛ insti. đ
act. §. penl'. ꝛ. l. i. C. de oꝛ. cog. Jtē fallit cū
vtraqꝫ q̄stio est crimīalis. sed scđa maioꝛ.
Jtē cū vtraqꝫ est par sed accusatus vult p
sequi suam iniuriam vel suoꝝ. l. i. C. qui
accu. nō po. ꝛ. e. ti. l. neganda. Sed regl'a
locum habet. cum vtraqꝫ q̄stio est ciuilis
ꝛ neutra p̄iudicialis. Uel qm̄ vtraqꝫ ē cri-
minalis. ſ ꝛ neutra maioꝛ. sed si scđa esset
maioꝛ ꝑma. ꝛ accusatus intēptās scđam
esset iam primitus receptus inter reos: ꝑ
ma expedietur. vt. ff. ad. l. iul'. de adul. l. si
marītus. §. p̄scptiones. ¶ Et qm̄ dicaꝫ no-
men receptū inter reos. dic vt no. p bar.
in. l. si quis reus. ff. đ publi. iudi. ¶ Et de
materia huius vsa. ꝛ duoꝝ seq̄ntiū. vid̄ jo.
blanchi in sūma de feu. li. iiij. ti. de ꝓten.
feu. Et ibi habeꝫ de istis paribus. ꝛ de re-
cusatione ipoꝝ. Etiā ibi habeꝫ an sit lici-
tum vasallo sup re feu. cōpꝛomitteꝫ igno
rante dño. Et quis sniam per pares latā
mandabit executioni. Dic qꝫ per dñz feu-
di. vt ibi no. per dictū jo. q. fi. ja. de valleſi.
p̄dictus. Concoꝛ. ja. calis. j. in vsa. xxv. pla
citū iudicatū. in. q. x. Et de compꝛomisso
an possīt fieri per vas. etiā vide ibi. per me
sup vbo vasallū. in. q. ij. Rusticus. v. ꝛ est
sextus ꝛ vltimus casus scđi ꝑncipaℓ dicti
huius vsa. ¶ Ex quo v. nota qꝫ rusticꝰ dño
suo p q̄ncq̄ solis tñ directū firmare teneꝫ
¶ Et quis dicatur rusticus. dic vt scpsi. s.
in vsa. xij. rusticus interfectꝰ. cū sua remis
sione. Necnō qđ de rustico scpsi. vide. j. in
vsa. xliiij. similiter ꝛ si senioꝛ. sup vbo po-
testas. in. q. i. ꝛ. ij. Nāq̄. de huius dictiōe
vide qđ scripsi. j. in vsa. liij. de alijs nāq̄. i
glo. iij. Quinq̄ solos. ſ. cum augmēto. vt
est cōsuetudine antiq̄ssima approbatū. ꝛ
s. in. e. vsa. v. ad potestatē. sup vbo. p cētuz
vncias. a me scptum. Et sic mīme stz mu-
tanda q̄ interptationē certā semꝑ habue-
rūt. vt. ff. de legi. l. minime.. ¶ Sz q̄ro de
quibus solidis loquaꝫ hic ter. Et breuit
attento qꝫ hic in textu solidi adjciūtur si
ne quauis qualifactiōe seu adiectiōe. pu-
ta auri plate vel denarioꝝ. Dicit hic ja. ca
lis in vlti. q. qꝫ in dubio debēt accipi so-
lidi denarioꝝ vel plate. ac minoris valoꝛz
vt. l. nūmis. ff. dele. iij. ꝛ. l. semꝑ. in obscu-
ris. ff. de reg. iuꝝ. ꝛ in rl'a. in obscuris. đ re-
gu. iuꝝ. li. vj. ꝛ valet tal' solid⁹ duos solos.
barcđ. hodie đ terno monete currēz. vt. j.

in curia ꝑpiniani dñi regis. P.iij.c.xxxvj. cũ de valore.ja.calis q̃ supra. Vel forte hi solidi pñt esse vsual' monete barch̃. ⁊ non plate.ar.ex̃ de maledi.c.vlti. ⁊ dicta.l. nũmis. Et ita practicatur.

Placitum mandetur. xxiiij. Casus. Ad decez dies ⁊ expost de octo in octo dies magnatibus ⁊ militib⁹ ⁊ a q̃rta die vel q̃nta rusticis placitũ mãdatur.h.d. Cõis diuisio. In ꝑma disponitur de placito magnatuz ⁊ militũ. In scda ꝑte ibi.v. Ad rusticos disponit̃ d̃ placito rusticoꝝ. vide tex. ¶ Nota ꝑmo vt i sũmario. ¶ Nota.ij. ꝙ iste vsa. est cõfirmat⁹ vt bñ põt colligi.j.in curia barchiñ.dñi regis. P.ij.in.c.xxxij.jtem ꝙ si barones.et i c.xlj.jtem ꝙ si de homie. et in ꝑma curia barchiñ.dñi regis Ja.ij.in.c.xv.jtem q̃ si ꝑ ventura. ¶ Nota 3° ꝙ ab isto vsa. dictuz c.xv.jtem q̃ si ꝑ ventura.vt de se patet habuit ortũ.videas ip̃z. ¶ Nota.iiij.ex hui⁹ vsa.s̃m vnũ intellectũ ꝙ firmamentũ directi qd̃ mandat̃ magnatib⁹ ⁊ militibus habz eis mãdari ad.x.dies. ¶ Nota.v.s̃m aliũ intellectũ.ꝙ ꝑme citatiões ⁊ assignationes q̃ fiũt magnatibus ⁊ militib⁹ ad decẽ dies eis fieri debẽt.cetere alie d̃ octo in octo diebus. ¶ Nota.vj. ꝙ citationes ⁊ assignationes rusticis fieri debẽt a q̃rta vel a q̃nta die. ¶ Nota.vij.ꝙ si dñiũ castri qd̃ militis esse consueuit ad ciuẽ ꝑueniat vel hoĩem ville.hoc qd̃ hic dicit̃ ⁊ alia prout ante seruantur adhuc.vt.j.in.iij. curia barchiñ.dñi regis Ja.ij.c.xiiij.jtẽ ordinamus de cõsilio approbatione ⁊ assensu ꝑ dictoꝝ ꝙ si dñiuz castri ⁊c. Placitũ.i.pactum.ita sumit̃.xxiij.di.c.quãq̃. s̃m glo. ⁊ petrũ mediolañ. Vel dic sub h̃ v̄bo placitũ cõtineri ⁊ intelligi iudiciũz ciuile et crimĩale.⁊ ita sumitur h̃. ¶ Et sic nota ꝙ h̃ v̄bũ placitũ importat iur̃dictiõz causarũ.⁊ forissacta.penasq̃ pecuniarias deliquentiũ.vt le.⁊ notat̃ in.c.ad audientiã. ex̃ de ꝑscp̃.vide ibi hosti.⁊ qd̃ no. h̃ per ja. de mon.iu.in.q.v.⁊ per me. h̃ sup v̄bo militibus.in.q.v.⁊ etiã hic per ja.cal' i.q.vij ⁊.viij.⁊.s̃.in vsa.iij.cum dñs.ꝑ eundẽ ja.d̃ mon.iu.⁊ ꝑ me in fine ¶ Nota.ij.ꝙ placitũ d̃r a placeo.es.ꝑ antifrasim.q̃a displiceat. Unde placito.as. vel placitor.aris. ⁊ hinc placitator.vnd̃ placitorius.a.um. ⁊ h̃ placitoriũ locus vbi fit placitum.s̃m hug.in deri.c.placo.as. vide qd̃ scp̃si.s̃.in vsa.x.ciues ⁊ burgenses.sup v̄bo placitati.⁊.j.in vsa.xxvj.placitũ iudicatũ.in glo. ij.Mandet̃.i.iniũgatur.nam nc̃citatẽ importat ex parte illius cui mandat̃.cuz iudicia in inuitũ reddãtur.vt.l.inter stipulantem.§.i.ff.de ver.obli.non ex ꝑte mandantis.vt.l.vnica.C.vt nemo inuit⁹ agel' vel accu.cogatur.ja.cal'. vide qd̃ scripsi.j.i vsa.clvj.omnes cause.in fi.sup v̄bo iusserit.Et hẽs sil'e v̄bu iu.j.in.e.vsa.ibi.i octo dies mandet̃.⁊.v. ad rusticos. Magnatibus.vtputa vicecomitibus.comitorib⁹ ⁊ vasuassorib⁹. qꝛ isti ꝓprie dñr magnates vt hic colligit̃.⁊.j.in vsa.xciij. ex magnatibus.in ꝑn.Et d̃ magnatibus q̃ sunt maiores.⁊ qui minores.dic vt scp̃si.j.in vsa° cxxviij.jtem statuerũt.in ꝑn.sup v̄bo magnatum.Militibus. ¶ Quero an id ꝑuilegiũ qd̃ hic datur militibus in dilatiõibus iudicialib⁹ extendat̃ ad aduersarios eoꝝ.ita ꝙ quicũq̃ placitãs cuz milite defendendo vel agendo possit vti eodẽ ꝑuilegio. Ja.de mon.iu.arguit h̃ pro ⁊ ꝯ̃.⁊ distinguendo soluit dicẽs. qꝛ aut miles placitans cũ pagano siue agendo siue defendendo vult vti dicto priuilegio.⁊ tunc paganus vtetur eodẽ ꝓpter eq̃litatẽ in iudicijs seruandaz.⁊ qꝛ nõ est ex̃nea persona. ꝓrsus a milite.imo rõne ꝯtrouersie ꝯtingit eum.vt hec plene habent̃ ⁊ notãtur ꝑ dy.in rl'a.in iudicijs.de reg.iur̃.li.vj.Aut miles nõ vult dicto ꝑuilegio i illa cã vti. ⁊ tunc nec aduersari⁹ vtet̃.ar.C. de legi.l.

qđ fauore. ⁊ hoc ꝺm si in ꝓncipio cause dixit se nolle vti. sed si in ꝓncipio voluit vti ⁊ postea penitet ⁊ dic̃ se nolle vti isto ꝓuilegio. Dic̃ ꝙ nõ põt. ar. ff. de bo. po. p̃ ta. l. si post mortẽ. §. fi. Et in hoc̃ residet hoc̃ ja. ꝺvalesica. in. q. fi. ⁊ ja. calis. in. q. i. Adde de ꝓuilegio ciuitat̃ vel ville in. l. ꝓponebat. ff. de iudi. cum ibi notat̃ ꝑ doc. ¶ Quero ij. pone miles in vna cã noluit dicto ꝓuilegio vti. imo renũciauit etiã expresse ei. nũqđ ꝓiudicat sibi in alia cã Rñdz ja. ꝺ mõte iu. ꝙ nõ. vt. C. de excu. tu. l. volũtarie. ⁊ de epi. ⁊ cle. auc̃. ꝓhibros. q̃ signat̃ sup. l. generalit̃. idẽ hoc̃ ja. cal' in. q. ij. Adde ⁊ C. de his q̃ spon. mu. fusti. l. ij. li. x. Ergo viꝺr ꝙ miles huic ꝓuilegio in vna cã renũciãꝺo: in alia ꝑt se illo iuuare. Secꝰ in clico q̃ suo nõ ꝑt renũciar̃ ꝓuilio. vt exꝺ fo. cõ. c. si diligenti. vide qđ ibi no. ꝑ ber. jnnoc. hosti. jo. an. ⁊ alios. ¶ Quero 3º. pone miles agens vel cõuentus ꝓstituit ꝓcuratore paganũ ad placitũ. nũqđ dictꝰ ꝓcuratoꝛ poterit vti dicto ꝓuilio. Ja. de mõ. iu. omissis alijs ab eo in huiꝰ. q. sẽptis dic̃ ꝙ indistincte viꝺr esse dicendũ. ꝙ ꝓcuratoꝛ militis siue ciuis. rusticus vl' aliꝰ paganꝰ sit siue miles. ⁊ tã añ lit̃ ꝓt̃ q̃ post debeat vti si voluerit dicto ꝓuilio. sic̃ dñs suus possz. qz eius vicem gerit. ⁊ comodũ ⁊ incomodũ cause ad ipm dñm spectat. ar. ff. de dãp. infec. l. q̃ bona. §. penl'. sm ipm ja. quẽ vide hic latius ⁊ melius. fac̃ in. l. ꝺm §. i. ff. ꝓ so. ⁊ in. l. alia cã. ff. so. ma. ⁊ in. l. sz ⁊ hec. §. defendere. ⁊ in. l. minoꝛ. §. qm̃ tm̃. ff. ꝺ ꝓcura. ⁊ ibi est bona glo. sup ꝟbo subire. idem hoc̃ ja. calis in. q. iij. ¶ Quero. iiij. an ꝓuilegiũ istius vsa. vel alioꝝ ⁊ etiam alia ꝓuilegia militibus in iur̃ romano concessa: debeãt militibus nostri temꝑis cõcedi. Et licz ja. de mon. iu. i huiꝰ. q. multa bona dixerit. Dicta mẽ asserit hoc̃ ja. calis in. q. vj. ꝙ illa simplr̃ non bene dixit. sed opus est declaratione. Et sic ipe ja. cal' latissime ac singularissime per modũ distinctionis huiꝰ declarat. q. quẽ viꝺ ꝑ te. ⁊ dic vt ibi ⁊ bene. Et ita de pñti q̃stiõe breuit me expedio. Pro hoc ⁊ alijs istã materiaz tangẽtibus. vide plene per chy. in. l. i. C. ꝺ iur̃ ⁊ fac. igno. ⁊ per Ben. in ex̃u agã. dñi jo. xxij. q̃ incipit. qz in futuroꝝ. in. §. penl' ⁊ per ja. de rauẽ. insti. de milite. sup rub. ⁊ in spe. ti. de ꝓcura. §. i. ꝟ. item ꝙ miles. ¶ Quero. v. an hoc ꝓuilegiũ huius vsa. habeat locũ in crimialibus. Et dicit ja. ꝺ mon. iu. videri ꝙ nõ. qz omnẽ honorẽ reatus excludit. C. vbi se. vel cla. l. i. Econtra viꝺr qz ꝺr placitũ mandet̃ ⁊c. qđ ꝟbum placitum continet etiã crimialia. vt dic̃ ipse ja. ꝺ. in vsa. iij. cũ dñs. So. distinguit ideꝫ ja. de mõ. iu. qz aut miles cõmisit tale crimen ꝙ ꝟbalis non realis citatio est fiẽda ⁊ tunc credit hunc vsa. hr̃e locuz. s. ꝙ citatoꝛi ũ cõtineat spaciũ dierũ ꝓut in hoc̃ vsa cõtinetur. Aut cõmisit crimẽ magnuz. et tale ꝙ locus est reali citationi. i. captioni persone. ⁊ tunc iste vsa nor. vendicat sibi locum. idem hic ja. calis. in. q. vij. ꝓ hoc̃ fac̃ l. plericz. ff. de in ius vo. cum ibi notat̃ ꝑ bar. in. iiij. oppo. ⁊ per glo. in. l. nemo de domo. ff. de reg. iur̃. ¶ Quero. vj. qđ si realis erat facienda citatio. sed non inuenit. ⁊ hẽbit citari ꝓ annotãdis bonis. nunqđ dabunt̃ dilationes sm hunc vsa. Rñdet ja. de mõ. iu. ꝙ quãuis visitatiõ fit aliter illi bi videtur de iure ꝙ sic. ⁊ mouet̃ ex his q̃ legũtur ⁊ notãtur. ff. de req. re. l. i. cuz sua glo. vbi habet̃ ꝙ annotandus reus debet ꝓius citari. vt inciuili. ergo ⁊c. Pro hoc̃ viꝺ hic ja. calis in. q. viij. qui refert ꝙ dalmacius de pontonibus olim vicecanc̃ dñi regis. ⁊ famosus iurisꝑitus gerundẽ sẽpsit apostillãdo in. c. xiij. item ꝙ cause vicarie ꝟ. si vo barones. qđ est in curia barcẽ. dñi regis. P. ij. ꝙ si ꝓceda:tur cõtra milites ꝑ crimine vel excessu citationes sunt arbitrarie. Et dic̃ ꝙ ita ꝟsãtur citationes ipe in curia dñi regis ⁊ vicarios etiã cathalonie. qđ verius puto. de annotatione vero

vide qd notat in.c.veritatis.in glo.hic pa
tet.ex de do.⁊ cōtu.deberi ergo.vt.s. patz
in bonoꝝ annotatione reum citari.⁊ be-
ne.verum qꝛ hodie ꝓuisum est adeo vt ne
bona valeant occultari per dñm regē.P.
iij.cum eius pragmatica Cuius datz fu
it barcb.v.idus decēb.Anno dñi.M.ccc.
xxxviiij.ꝙ ante citationē de bonis delati
per officialē inuētariū fieri dz. Et demuz
debitis citationibus factis ad bānimen-
tū ꝓcedi.⁊ āno elapso sub bāno fisci ipsa
bona poni.fm bn^m lunes. ¶ Et de mate
ria citationis vid qd scpsi.j.lxv.sil'i modo
sup vbo treuga.in.q.xviij.cuz se.⁊ in vsa.
lxxxiiij.stabilierūt.in glo.iij.⁊ in vsa.clxv.
oportet.post pn. sup vbo admonitus.
¶ De modo tñ ⁊ forma seruādis in pra-
ctica sup annotatione bonoꝝ cōtra dela-
tos de crimibus facienda in cōtumaciaz
eoꝝ.vide duas formas q̄ singulares sunt
quarū altera fuit de dño bn^o de fonolla-
rio aucte regia gerēte vices ꝓcuratorz ꝓ-
inclito dño infante Ja.in cathalonia fa
cta ⁊ seruata ꝯtra btrandū sagionis ville
berge inculpatū de homicidio in ꝑsonaz
petri de brotōs baiuli de berga cōmisso.
Et ita mādauit ipe vicesgerens fieri cum
eius lr̄a.Cuius datz fuit riuipulli.xij.kl'
aprilis Anno dñi.M.cccvij.q̄ directa fu-
it ja.de casanoua baiulo de berga. Et ita
factū fuit ⁊ cōpletū Altera em̄ forma ipi⁹
annotationis bonoꝝ facta fuit ⁊ ꝑuata ꝑ
dñm ja.de faro cancz dñi infantis jo. du
cis gerunde.sed ibi nō est nomē ꝓpriū ꝯ
quē ipa fuit facta annotatio bonoꝝ.⁊ sic
si scire velis recurre ad registrū. Nam vidꝛ
mihi ꝙ h̄ tibi opus nō est. sed sufficit tibi
ꝙ ipas duas formas penes te hēas. adeo
vt in sil'ibus casibus illis te iuuar possis
Habet em̄ de huius materia in spe.ti. de
accusa.§.vlti.v.sed q̄liter.Et ibi vide qñ i
cipit annus ipius annotationis. ¶ Que
ro.vij.fm ja.d vallesica.qd si miles nomi
ne alieno.vt tutorio.curatorio.vel al's cō
ueniatur.an hēbit has dilationes.Dic ꝙ
nō.vt.l.neqz tutores.C.d ꝓcura.qm̄ plus
cōceditur militi agenti vel cōuento noīe
suo ꝓprio q̄ alicui alij.vt in.l.in re man-
data.C.man.⁊.l.cum plures.ff.de admi.
tu.p̄sertim cum comodū seu incomoduz
ad militē non ꝑtineat.⁊ sic ꝑuilegio seu
bñficio huius vsa.gaudere non dz.ar^o.l.
polla.C.de his q̄ vt indig.Et qꝛ in cā alie
na suo ꝑuilegio miles vti nō debet.vt.l.i.
C.de iur̄ ⁊ fac.igno.cum ibi notatz.⁊ ibi
per chy.in.q.vij. ¶ Quero.viij.fm euz.qd
si comes barchiñ.fecit rusticū aliquez vel
hoīem de villa militē.an hēbit bñficium
huius vsa.Dic ꝙ sic.ar^o.l.qdam consule-
bant.in fi.ff.de re iudi.⁊.l.jdez vulp.§.fi.
ff.de excu.tu.⁊ ꝑ notata.s.in vsa.xiij.rusti
cus interfectus.sup vbo nobilis. ¶ Que-
ro.ix.fm eum.qd si princeps non seruat
tempus dilationū lite comp̄hensarū.vel
etiā sui officiales in citationibus militi-
bus faciendis.an locus sit appellationi
seu supplicationi Dic ꝙ licz de iure cano
nico sit expeditum ꝙ possit appellari seu
supplicari.vt.c.i.⁊.ij.ex de dila.⁊ ibi jnñ.
⁊.c.ex parte.ex de ap.Actamē de iur̄ ciui
li nō est locus supplicationi seu appella-
tioni.vt.l.ante sniam.ff.de appel.recipi.
⁊ ibi bar.in.q.iij.p̄sertim qꝛ tales citatio
nes.xxvj.dies aliqñ consueuerūt dari mi
litibus.comitibus.ac baronibus.ꝓut b̄
vsaticus hz.aliqñ non.īmo dñs rex cotti
die artat ad.xx.aliqñ ad.xxx.dies dilatat
ꝓut sibi placet.Et sic artare ⁊ dilatare p̄t
hunc terminū.Et ita hēbat glo.antiq̄ Et
ꝓ hoc fac qd notat archid.xciij.di.c.si ini-
micus.⁊.c.ꝙ ad consultationē.ex de re iu
di.⁊.l.nōnunq̄.ff.de iudi.⁊.l.iij.C.de di
la. Licz quidā teneāt contrariū.cum sit
legis beneficium. Sed contrariū seruat.
⁊ ita vtit curia regia.ja.de vallesica pre-
dictus. ¶ Quero.x.fm ja.calis.que priui
legia habent milites de iure cōmuni pro
pter militarem dignitatem. Respondet

multa. ⁊ signanter sunt decem Primo ꝙ si ipi ꝓpter ignorantiam ⁊ simplicitatez omiserunt ī causa ꝑncipali allegare defēsionē seu exceptionē ꝑemptoriam. ꝙ possint eā allegare in executione snīe ⁊ post snīam. vt. l. i. C. de iur̄. ⁊ fac. igno. cum ibi notatis per glo. ⁊ chy. Scdo ꝙ testm̄ eorū non q̄relatur. vt. l. de inofficioso. C. de inoffi. te. Et quō hoc intelligatur vid ibi qd notat̄ per doc. ⁊ ꝑ glo. in. l. pap̄. §. ꝯ. ff. d inoffi. te. Tertio qꝛ in castrensi peculio milites filijfa. testantur. vt. l. fi. C. de inoffi. te. Quarto quoniā res empta ex pecunia militis est militis. excepto pupillo. vt. l. si vt proponis. ⁊. l. si ex pecunia. C. de re. vē. Et que sit ratio ibi redditur per doctores Quinto quoniā miles omissa professiōe vectigalis: non tenetur pena omissi. vt. l. omnibus militib⁹. C. de vecti. ⁊ cōmissis Sexto quoniā miles non potest donare concubine sue. vt. l. ij. C. de dona. inter vi. ⁊ vxo. Septimo quia milites arma magis q̄ iura scire debent. vt. l. scimus. circa ꝑncipium. C. de iur̄ deli. Octauo qꝛ milites non sunt torquendi. nec plebeiorum penis subdendi. vt. l. milites. C. de q̄stio. ⁊. ff. de pe. l. moris. §. iste fere. Nono qꝛ miles filius militis concessa sibi admīstratione peculij per patrem: potest donar̄ nisi exp̄sse sit ꝓhibit⁹. vt. l. filiussa. ff. d dona Decīo qꝛ milites fugiētes apud hostes et redeuntes non sunt torquēdi. nec bestijs subijciendi. nec ad furcam dapnandi. vt l. iij. §. is qui ad hostes. ff. d re milita. Et de istis ꝑuiiegijs vide notata per doc. in rub. ff. de te. mili. ⁊ per bar. in. l. nec enim §. ⁊ deportati. e. ti. Vñ p̄dcā ⁊ alia ꝑuil'ia hn̄t milites de iur̄ cōi ex eo solo ꝙ hn̄t dignitatē. ⁊ ītelligas ꝙ hn̄t dignitaē ex̄ordinariā. nō ordinariā. C. d equestr̄. digni. l. li. i. xij. ⁊ in auc̄. vt ab illustribus ⁊ q̄ sup eis sunt. circa medium. coll'. v. ¶ Quero xj. scdm eum. que priuilegia habent milites de iure cathalonie propter militiam.

Respondet multa. ⁊ signanter st̄. xxviiij. Primo habent priuilegium in esmendis corporalibus pro iniurijs ⁊ deshonorib⁹ plura q̄ plebei. vt. s̄. in vsatico. v. vt qui īterfecerit. ⁊ in vsatico. vj. Si quis se miserit in aguayt. ⁊ ī vsa. viij. aguayt e encalç. iuncto vsa. xiij. Rusticus interfectus. s̄. e. Secundo habent priuilegium in firmamentis. quia ꝑ maiori firmant quātitate. vt. s̄. ī vsa. xxiij. Omnes homīes. i. Tertio in placitis mandandis vt hic. Quarto qm̄ in firmamentis belli ꝑ maiori q̄ntitate firmant q̄ pedones. vt. j. ī vsa. xxvij. bataya. Quīto qm̄ militibus ab intestato decessis: eoꝝ seniores non habent aliquid de eorum bonis. qd secus est in alijs vt. j. in vsa. xxxj. si a vicecomitibus. ⁊ ī vsa. cxxxviij. de intestatis. Sexto quoniā si senior vult militē suum iniuste affliger̄: dominus rex potest eū defendere. quod nō est in alijs personis. vt. j. in vsa. xliiij. Silr ⁊ si senior. ⁊ in pace Notum sit cunctis. §. Item sub hac pace statuimus ꝙ si aliq̄s nobilis. ⁊ in pace Anno domini. ij. Et in curia generali gerunde dn̄i regis Jacobi secundi. c. xxij. Item statuimus ⁊ etiā ordinamus ꝙ aliquis rusticus ⁊c̄. Septīo quia in maiori q̄ntitate militibus deferendum est iuramentū q̄ in alijs. vt. j. in vsa. liiij. senex miles. ⁊ in vsa. lij. sacramēta rustici. Octauo quia exorchia militū aliter deducitur q̄ in alijs deducat̄. vt. j. ī vsa. lxviiij. item statuerūt siq̄dez. ⁊ in vsa. cix. de rebus ⁊ facultatibus. Nono qm̄ d esmenda militis interfecti senior ei⁹ nō habet ꝑtem. qd secus est in alijs vt. j. ī vsa. cij. de oībus homībus. Decimo qꝛ mili⁹ agitur cum milite emparā frangenti: q̄ cū plebeio. vt. j. in vsa. cvij. Rustic⁹ si desempauerit. Undecīo qꝛ maiori pēa pūit̄ ille q̄ milites vocatos a dn̄o ar̄ ep̄o ep̄o comitib⁹ vasuassorib⁹. vl' q̄busdā alijs de cā aliq̄ ex cōmissione regia. cognoscentibus in aliquo offendit: q̄ si offenderet alias

ꝓsonas.vt.j.in vſa.cxlij.cum tꝑſibus.xij. qñ milites inter ſe guerrã hñtes ⁊ eorũ bona nõ ſunt conſtituti ſeu ꝓſtituta ſub tuitione pacũ ⁊ treugarum.qõ ſecꝰ eſt in alijs.vt.j.in pace. Notũ ſit cũctis.§. item ſub hac pace ſunt oia molendina ⁊c. xiij qñ milites cum dño rege in curia dñi regis litigantes ſup aliq̃ re:gaudent puilegio huius vſa.vt.j.in curia barcꝫ. dñi regis. P.ij.c.xiij.item ꝙ cauſe vicarie.v.ſi vo baronea. xiij.qñ ſi contigat militẽ coꝝã dño rege vel ſuis iudicibus de curia i cauſis ꝓncipalibus placitare. ⁊ in eiſdẽ cauſ ſuccũbere:tertiã ꝑtem vel aliq̃d cauſa litꝫ ſiue q̃ntitatis pene ſoluere non cõtingat vti ſupra ꝓxime ſcꝑta curia barcꝫ.c.xviij item ꝙ ſi contingat ⁊c.xv.qñ in exercitibus ⁊ hoſtibus dñus rex hꝫ militũ⁹ eſmẽdas ſatiſfacere ⁊ in expenſis eis ꝓuidere. vt i alt.curia barchiñ.c.xxxij.item ꝙ ſi baronea.xj.qñ iꝑi milites de rebus eorũ non dant pedagiũ.leudaz.menſuraticũ. neq̃ penſum. vt in curia barcꝫ.ã. prime allata.c.xxxvj.ſtatuimus etiã.xvij qz pro debitis ⁊ cõtractibus milites ſunt ſoluz de foro vicarij. vt in dicta curia barc. vidz c.xlij.item ſi aliquis ꝓquiratur ⁊c.xviij. qñ criminaliter milites tñ puniũtur per dñz regem ⁊ non ꝑ alium et conſuetudine generali cathalonie. vt ſic ſcꝑſit dalmacius de pontonibꝰ vicꝫ. olim dñi regis Ja.ij. ſup dicto.c.xlij.item ſi aliq̃s conq̃rat ꝓ hꝰ vide qõ ſcripſi.j.in vſa.xciij.et magnatibus.v.qõ qui fecerit.ſup vbo diſtrictum. 2.v.⁊ ſi milites.ſup eodẽ vbo. vbi.ſ.i vtra q̃ glo.⁊ ſignãter in vltima ltrime probat. ꝙ de militibus neq̃ in ciuili neq̃ in criminali nullus cognoſcere poteſt. niſi dñus rex.ſeu eius vicarius.qõ nota.xij.qz alia ſua militũ ⁊ arnes ſui corꝑis. necnõ ap paramẽta domus nõ pignorẽtur ꝓ debitis coꝝ.vt in ꝓdicta curia barcꝫ habet.c. xlvj.item ꝙ alia militũ ⁊c.xv.qz capies militẽ debet iꝑm captũ publice tenere ⁊ non abſconſe. ⁊ cum dñus rex requirat capiẽtem:capiens habz iꝑm militẽ captũ dño regi reſtituere ſm ſuã regaliã. vt in iaz dicta curia barc.c.liij.item ꝙ nullus miles ⁊c.xj.ꝙ dñus rex debz facere iudicari cãs feudales quas hz cũ militibus per pares curie.vt in allata curia barc.c.lvij.item ꝙ in oibus cauſis ⁊c.xvj.qz vicarius vel officialis alius dñi regis non ꝑt imponer penã militi ſine atorgamẽto militis. vt.j.i curia montiſſoni dñi regis Alfonſi.ij.c. xxxiij.item q̃ negan vaguer.xvij.qz i monitione q̃ fit ꝑ marchãdo militi dz apponi ſpaciũ.xxvj.dier.licz in alijs tñ.xx.ap ponãtur.vt.j.in ꝓma curia barc. dñi regꝫ Ja.ij.c.xv.item q̃ ſi ꝑ ventura.⁊.c.xiij.ſtẽ a req̃ſta. xviiij.qz militi reptato non põt dari par.aut cõtra ſemblia.niſi miles vt ſi ſtius militis. vt in dicta ꝓma curia barc. dñi regis Ja.ij.c.xviij.item q̃ ſi alqu reptara.xv. qz pñt inter ſe ꝓuiſe affidamẽtis. nõ tñ ꝑt malũ inferri militi ꝑ aliũ militẽ ſine acupdamẽtꝫ.v.dierũ.vt in.ã.ꝓxie ſcꝑta ꝓma curia barchiñ.dñi regis Ja.ij.c. xxvj.item q̃ alcu caualler.xxvj.qz dñus rex in caſtris militũ nõ debz ponẽ penones vel mittere porterios. vel alios hoies loco guidatici vel ꝓtectionis. vt.j.in curia montiſalbi iꝑius dñi regis Ja.ij.c.iij.ſtẽ ad ſupplicationẽ. xxvj. qz miles reptatꝰ de bauſia veniẽs ad cuſtodiendũ fidẽ ſuã cenſeꝰ guidarꝰ de oibꝰ exceſſibꝰ.vt.j.in curia gerunde dñi regꝫ Ja.ij.c.xxv.ſtẽ ſtatuimus ⁊ etiã ordinamꝰ ꝙ ſi aliq̃s fuerit reptatus.xxviij.qz milites cathalonie pñt dare treugas et ꝓſecutudie gñali. nõ tñ homines alij ꝺ pede.vt.j.i cõme.P.albõti.c.liij ſtẽ ẽ ꝓſecutudo notoria cathalõie. vñ ꝓdcã pullia ⁊ alia hñt milites cathalõie ꝺ iure ſcꝑto ⁊ ꝓſecutudinario cathalonie.⁊ hñt alia ꝙ er tã dictꝫ eo reſpectu.qz ſũt milites. ſeu qz hñt dignitatẽ militie. Et aliq̃ eo reſpectu.quia tenent militiam ſeu cauallerã per modũ cõtentũ.ã.in vſa.ix.filiꝰ militis.

Et aliqua eo respectu qꝛ sunt de ꝑatico vt ex ꝑdictis bene ⁊ subtiliter speculãdo colligitur. Et hec tm̃ ꝑuilegia q̃ sunt .xxviij. scꝑsit in huius vsa. ja. calis. Sꝫ ego addo vnũ qđ hic deficit. ⁊ est de substãtialibus militũ ꝑullegijs. qđqꝫ incipit ita. Xxviiij qꝛ dñs rex. P. iij. ꝯcessit ꝑuilegiũ brachio militari ꝙ non possit inq̃ri de maleficijs ex officio siue ꝑsecutione ꝑtis ꝑuate ꝯ aliquẽ de brachio militari. Et donec q̃stio ĩ positionũ inter ip̃os de brachio militari ⁊ ciuitates ⁊ villas de brachio regali esset ꝑ iusticiã terminata. vt in dicto ꝑuilegio liq̃do est videre. Cui⁹ datꝫ fuit in ꝑmo kalẽdario. xix. die madij. anno dñi. M. ccc. lxxx. Regniqꝫ ip̃ius dñi regis. xlv. ¶ Quero. xij. an ꝑullegiũ huius vsa. licet magnatibus ⁊ militib⁹ solũ videat̃ cõcessum: extendatur ad domicellos ⁊ generosos siue hoĩes de ꝑatico. Et videt̃ ꝙ sic. ꝑmaxime qꝛ ita eodẽ ꝑuilegio ip̃i diutĩe vti ꝯsueuerũt. Et ad idẽ. j. vsa. xcj. aucte ⁊ rogatu. ij. Necnõ vti pñt ꝑdictis ꝑuilegijs ⁊ alijs q̃busuis quoquo modo concessis magnatibus ⁊ militibus. hoc tenet glo. antiq̃ ordinaria. j. in vsa. xxxj. si a vicecomitib⁹. Et qđ dictũ est ibi de intestatione nobiliuꝫ. qꝛ licet loq̃tur in filijs nobiliũ: idem est ĩ filijs rusticoꝝ feudatarioꝝ. vt ibi innuit dicta glo. ¶ Quero. xiij. q̃d si ꝑuilegiatus succedit non ꝑuilegiato. nũquid gaudebit suo ꝑuilegio in iudicio. Dicas ꝙ pro tp̃re anteriori vtit̃ iure ei⁹ cui successit. ꝓ posteriori iure vtitur suo. De hoc plene ꝑ chy. in auc. quas actiones. C. đ sacrosan. ec. in. q. v. ⁊ per bar. in. l. fisc⁹. ff. de iur̃. fis. ⁊ etiã in. l. cum filius. §. in hac. ff. de v̄. obli. Circa v̄o huius. q. tu dicas sic. an ratio ꝑuilegij succedẽtis non ꝑuilegiato debeat hr̃i. Distingue. qꝛ aut querꝫ de eis q̃ inchoata sunt in ꝑsona istius ꝑuilegiati p⁹ mortẽ eius cui successit: ⁊ non est dubiuꝫ ꝙ vtitur ꝑuilegio. Aut q̃rꝫ de eis q̃ habuerũt iniciũ ⁊ inchoata fuere tp̃re illi⁹ qui non erat ꝑuilegiatus. Et tunc aut ille ꝑuilegiatus hꝫ priuilegium non attẽto fauore ꝓprio. sꝫ fauore rei publice. vt q̃a ꝓ ea laborat ⁊ tunc habet̃ ratio sui ꝑuilegij vt in all̃. l. fisc⁹. §. ceterũ. ⁊. ff. de vsur̃. l. cuꝫ quidã. §. si debitores. Aut hꝫ ꝑuilegiũ attento fauore ꝓprio. vt qꝛ minor. ⁊ tc̃ aut obligatio ꝯtracta a defuncto cui succedit in qua vult vti ꝑuilegio fuit contracta ad factũ. ⁊ tunc vtitur ꝑuilegio suo. vt. l. cuꝫ filius. s̃. all̃. §. in hac. ⁊ ibi notat̃. Aut obligatio ꝯtracta fuit ꝯtracta ad non factũ. ⁊ non habet̃ rõ sui ꝑuilegij. ff. de mino. l. emilius. ff. ex q̃bus cau. ĩ pos. eatur. l. apđ iul̃. cum suis sy. ¶ Quero. xiiij. an ꝑuilegiatus priuilegio suo vti possit ꝯ aliũ ꝑuilegiatum. dicas vt no. per bar. in auc. q̃s actiões. C. de sacrosan. ec. ⁊ ꝑ hen. boich. in. c. illud. ex̃ de ꝑscꝑ. ¶ Quero. xv. q̃d erit si princeps fecerit militẽ aliquẽ rusticum nunq̃d talis miles fact⁹ hẽbit priuilegiũ huius vsa. ceteraqꝫ ꝑuilegia militaria. s̃. e. glo. in. q. x. ⁊. xj. ꝑexp̃ssa. Credo ꝙ sic. ar. l. q̃dam cõsulebãt. ff. đ re iudi. ⁊. ff. đ excu. tu. l. idem vulpian⁹. §. fi. Ar. tm̃ ꝯ ꝑ. l. libertũ. c. ti. de excu. tu. ⁊. ff. đ condi. ⁊ de. l. falsa. §. sed ⁊ si cui. Sed primũ veri⁹. Fran⁹ đ podio decretoꝝ doc. Idem h̃ ja. de vallesica vt hic liquet. s̃. e. glo. in. q. viij. ⁊ ja. calbeti in. l. i. ff. ad. l. acq̃li. ¶ Quero. xvj. q̃d si lite pendẽte aliq̃s factus est miles. nunq̃d hẽbit hec ꝑuilegia. ita ꝙ causa cepta sicut hic duci habeat priuilegio huius vsa. R̃o nõ. ĩmo prius iudex cãm iure cõi ducet. ⁊ eam termĩabit Rõ qꝛ iudiciũ ceptũ debet sub priori iudicio terminari. ff. de iudi. l. si quis precia. ¶ Quero. xvij°. nunquid vxor militis poterit gaudere priuilegio hui⁹ vsa. R̃o ñ qꝛ ex quo de militib⁹ tantũ cauetur: non videtur ad alios. seu ad alias ꝑsonas debere extendi. Nam si princeps voluisset: de ipsis dicere potuisset. extra de transla. episco. c. inter corporalia. §. sꝫ neqꝫ. In ꝯriuꝫ vid̃r qꝛ mulieres

corruscant radijs maritoꝝ. ff. de ſena. l. fe
mine. ff. ad muni. l. filij. §. mulier vidua.
et de fo. cõpe. c. er pte. p hoc facꝫ qđ notaꝫ
in glo. antiqua. ⁊ per me ſup ter. ẽ. in vſa.
rrij. vna quecꝫ mulier. ¶ Quero. rvij. an
libertus poſſit militaꝝ ſeu eſſe miles. ℟o
ſic. vt. C. de liber. ⁊ cor. li. l. fi. Nec ibi diſti
guiꝫ de qua militia loqꝫtur. ergo nõ debꝫ
diſtinguj. vt. ff. de publi. l. ỏ pcio. ¶ Quero
rir. an ſeruus poſſit eſſe miles vel dignita
tẽ hre. Dicas qꝙ ſi ſeruus ſciente dño fiat
miles vel dignitatẽ hẽat fit ingenuus. et
militiã vl dignitatẽ retinet. vt. C. q̃ mili.
non po. l. ſup ſeruis. circa pn. ⁊ l. fi. in pn.
li. rij. Secus ſi neſciente dño. nã tunc ſu⁹
miles fieri non ꝓt. vel conſeq̃ dignitatẽꝫ.
vt in ꝓall'aris. ll. ỏ. ⁊. ff. ỏ re mili. l. ab oĩi
militia ſerui ꝓhibentur. ⁊ dic vt ibi nota
tur. ¶ Quero. rr. an paup poſſit eẽ miles.
℟o ſic. Nam pauꝑtas nõ repellit quem a
militia. vt ar. C. de diuer. offi. l. qui vel eri
gat. al's icipit duci. li. rij. ¶ Quero. rrj. an
epiſtẽs in etate iuuenili miles eſſe poſſit.
℟o ſic. nã iuuẽtus non repellit quẽ a mi⁹
litia. ⁊ ſic põt intelligi. C. de mili. te. l. fi. ⁊
C. de eẽ. in in. te. l. i. ij. iij. ⁊. iiij. ¶ Quero
rrij. an filiuſſa. poſſit eẽ miles. ℟o ſic. nã
patria poteſtas nõ repellit filiũſa. a mili⁹
tia. vt. C. ad mace. l. fi. in fi. ⁊ C. ỏ inoffi ẽ.
te. l. fi. Sed tñ licet filiuſſa. miles fact⁹ ſit
non ideo li berat a patria ꝓtãte. vt. C. ỏ ca
ſtrẽ. pecul'. mili. l. errat q̃ tibi ꝑſuaſſet. li.
rij. ¶ Quero. rriij. an qui cũ vno ſolo teſti
culo natus eſt. vel q̃ cũ duob⁹. ſꝫ vnũ ami
ſit poſſit eſſe miles. ℟o ſic. vt. ff. de re mi⁹
li. l. q̃ cum vno. in prin. ⁊ tñ videbaꝫ qꝙ nõ
poſſet. qꝛ ꝓſumebatur minus audar. vel
minus fortis. ¶ Quero. rriij. an herma⁹
frodit⁹ poſſit eſſe miles ſeculariꝫ. Dicas
qꝙ ſic. ſi magꝫ maſculino ſexui incaleſcat.
vt. ar. ff. de ſta. ho. l. q̃ritur. ⁊. iiij. q. ij. ỏ. jte
ber maphrodit⁹. Et idem eſt ſm quoſdaꝫ
ſi vult fieri clericus. vel miles celeſtis. vt
no. in ꝓall'. vbo. jte hermaphrodit⁹. Sed
illa glo. non eſt vꝛa ſm hug. ſalti quo ad il
lum qui vult clericari. qꝛ talis nõ eſt ido⁹
neꝰ ad militiã celeſtẽ. vt notat hugo. rrvj
q. i. c. diaconiſſam. Et idẽ aliq̃bus vi⁹ de
militia armata ſalti de honeſtate. ⁊ bene
Eldde qđ ſcripſi. j. in vſa. clxiij. Nullus hõ
ante finẽ. ¶ Quero. rrr. an ſpurius poſſit
eſſe miles. ℟o ſic. ad qđ facit. ff. de decuꝛ.
l. gñaliꝛ. §. ſpurios. ⁊ l. ſpurij in prin. quia
ꝓpter delictũ patris nõ debꝫ puniri filius.
qui circa hec non delinq̃t. vt. ff. de decuri.
l. ij. §. penl'. ibi cum dicit. nullũ patris de⁹
lictum innocenti filio pene eſt ⁊c. ⁊ in ꝓ
all'. l. ſpurij. ibi. non enĩ impedienda ẽ di⁹
gnitas. cuius quit nihil admiſit ⁊c. qꝛ na⁹
ſci de adulterio nõ eſt ei⁹ culpa qui naſcit
ſed illius qui generat. vt. lvj. di. c. naſci de
adulterio. Sed hꝰ fallit in caſibus notatꝫ
i ꝓall'. §. penl'. Nec ob. c. i. ⁊. ij. et ỏ fi. ꝓſỏ.
qꝛ ibi eſt nõ multiplex. vt plene no. hoſtiẽ.
in ꝓall'. c. ij. Et ſic etiã nõ ob. in lombar.
ti. de fi. ꝓtꝰ. q̃ lombarda all'. in glo. ꝓall'.
l. ſpurij. in. ij. glo. ¶ Quero. rrrj. an mõa
chus vl canonicus ꝓfeſſus poſſit fieri mi
les ſecularis. vnõ qꝙ ſic. quia militia inno
cens eſt. nec eſt de ſe petñ. rr. q. iij. c. ꝓpo⁹
ſitum. in prin. ỏ erꝓſſe. ⁊ dic vt ibi. ꝓ hoc
rrij. q. i. c. militare. Quero. rrvj. nũq̃d ci
cus ſcl'aꝛ ꝓmot⁹ i ſacꝝ ꝓt fieri miles ſcla
ris. dicas qꝙ nõ. vt. rr. q. iij. c. cos q̃. ¶ Que
ro. rrvij. nũq̃d miles ſcl'aris nõ hñs libe⁹
ros ꝓfeſſus i mõaſterio regl'ariũ ꝓdit feu
dũ. ℟o ſic. vt eſt erꝓſſuꝫ i li. feu. ỏ vaſ. mi.
q̃ ar. bel. depo. c. vnico. circa fi. nã tẽ agna
tus vel dñs dꝫ hre feudũ. nõ ipe q̃ factus
ẽ miles rpi. nec ꝓt gerere officiũ militꝫ ſe
culi. vt ibi ỏ. ⁊ idẽ ſi miles talꝫ ꝓmoueaꝫ
ad ſacros ordines per eandem rationem
⁊ ita ibi notatur. ⁊ eſt erꝓſſum in libro
feudorum. an mutus vel aliter imperfe⁹
ctus teneat feudũ. c. vnico. nec illi tali ꝓ⁹
deſt ſi poſt ꝓfeſſionẽ habituꝫ deponat. vt
no. in ꝓall'. c. vnico. ſ. de vaſallo mili. qui
ar. bel. depo. circa finem in gloſa. i. Et eſt

expſſum in li.feu.de feudo femie.c. vnico circa fi. ⁊ ibi plene de ꝺ notat ī penl. glo. ¶ Quero.xxviiij.nunqd militare ſeu bellare eſt pctm̃. ℞o nō.ſi bellū a ꝓncipe īdicatur.vel ſi fiat ꝓ defenſione ſua.vl rei publice.vt.xxiij.q.i.c.militare.⁊.c.iuſtū. Et dic de hoc vt ī dicta.q.i. notat in ſumma Duella vo ſunt ꝓhibita. qꝺ dic vt no.ff. ad.l.acquil.l.qua actiōe.§.ſi qs collectatione.⁊ vt ꝺr.ij.q.v.c.mennā.⁊.c.cōſului ſti.⁊.c.monarchiā.⁊ vt ꝺr in ſūma hoſt.ex de cle.pug.in du.c.i.⁊.ij.qꝺ eſt finale. Ad de qꝺ ſcpſi.ſ.in vſa.c.xxxvj. miles vo.ſupvbo expiauerit. ¶ Quero.xxx. an miles q̃ ꝓgit de vna militia ad aliā ſtatim anteq̃ ſit in militia ſcḋa cenſeat iuꝝ militie ſcḋe ℞o ſic.vt.ff.de bo.po.ex teſta.mili.l.i. Et no.xxxij.q.v.c.ꝓpoſito.ī glo. nota q ſola itineris ⁊c ¶ Quero.xxxj. an qui ſe īgerit ꝓ milite q̃ non eſt.vl illicitis vtif inſignibus.q̃ pena debeat puniri. Dicas q grauiſſime puniẽdus eſt. vt.ff.ad.l. cor. ꝺ fal. l.eos.§.fi.⁊ no.de cō.di.i.c.nullus in vlt. glo. ¶ Quero.xxxij. q̃d de militibus q̃ ſaluatici vulgariter appellãtur.quiq̃ ꝺ nomen ad deriſionē vel deteſtatoꝝ ſeu vilitatis oſtenſioꝝ ſumpſerūt.⁊ iſti tales in quibuſdā locis in italia buffones vocãtur. ꝺ q̃ꝺ hẽs in.c.vnico de vi.⁊ ho.cle.li.vj. In cathalonia vo ⁊ in alijs ꝓtibus hyſpanie dicũr milites ſaluatici.iuꝝ cōem modū loq̃ndi.nunqd tales debēt puniri. dicas q ſic. Nam ſi ſunt mere laici:ipo iuꝝ efficiũtur infames. Si aũt ſunt clici ⁊ illā artez q̃ annuz exercuerint ipo iure. Vel ſi tpre breuioꝝ tertio moniti nō reſipuerit:carere debēt omni priuilegio clicali. vt in pall. c.vnico.ibi vide. Adde qꝺ de militib⁹ ſcr ſi.ſ.ī vſa.vij. miles vo.in glo.ij. Ad decez dies. ¶ Nota ex iſto hẽs ter. quot dies in cauſis militū aſſignatones ꝓtinere debent ¶ Sz q̃d ſi lis eſt ꝓꝛ inter militē ⁊ ruſticū.an priuilegiū militis ad ruſticū extẽdatur. vide q ſic ꝓ notata ꝑ jo.an.in.c.cupientes.§.deniq;.de elec.li.vj.in glo.q̃ incipit. Fuerunt ergo. Econtra nō.quia hoc priuilegiū non ad poſtulationē partꝭ ſed ex certa ſcientia ꝓncipis eſt ꝓceſſuꝝ.q̃ multū opatur.vt ſcpſi.ſ.in vſa.xxxviij. qui ſenio rem ſuū.ij.ſup vbo penſabiliter. Et q̃ nō intelligat vbi eſt q̃ſtio inter militē ⁊ ruſticū patet.ſ. in curia barchiñ dñi regꝭ Ja. ꝓmi.§.ītē ſtatuimus q dies aſſignetur ⁊c in qua curia vna ſolennis conſtō cum diuerſis.§.ꝓrogata fuit edicta ⁊ facta in dicta ciuitate barchiñ.iij.idus aꝑlis Anno dñi.M.ccl. R. de area.qꝺ tñ ꝓius dictū eſt.tu tene cum ſit verius vt approbat.ō.i glo.ꝓri.in.q.i.ibi vide cū ſuis remiſſiōibus. Deinde.i.poſt ꝓſtitā iuris firmā. vel i.poſt primā citationē ⁊ aſſignationez factā conuēto ſiue reo:actore inſtante. In octo dies. ¶ Nota q iſte dilationes nō dãtur vbi ꝓceditur ſm conſtōes pacium et treugarum.imo poſtq̃ citatus comparet ꝓceditur de tertia in tertiā diem.vt dicto §.item ſtatuimus q dies aſſignetur ⁊c.et ſic de facto ſeruatur. ¶ Nota hunc vſa. intelligi.q̃n actor ⁊ reus ſunt milites vl magnates.ſecus ſi alter eſt ruſticus vl ciuis. q tunc de tertia in tertiā diem ꝓceditur. ⁊ ſic de facto obſeruatur.⁊ etiā fere in oīb⁹ tribus de ſcua. Sed tñ quo ad ciues ſalua ſui pace non eſt verū. Nam ſi ciuibus placitū mãdatur: certe mandatus ẽ ipſe quē admodū hic mãdatur militibus. ita dicit hic ja.calis in.q.ir. ⁊ bene. De comitibus vo qualiter placitū ſit eis mandandū. vide hic per ja.calis in.q.r. dic vt ibi. ¶ Quero quot vicib⁹ miles debeat citari anteq̃ cōtumax reputetur. Dicas q ter vt hic. vel vno ſaltī edicto ꝓ omnibus.qꝺ edictū citatiōis terminū hñe ꝺz.xxvj.die Ru. vt.i.in ꝑa curia barchiñ.dñi regis Ja. ij.c.xv.item q̃ ſi ꝑ ventura. qꝺ ca[m] ab huius vſatico originez traxit. vt dixi.ō.e.vſa. in glo.i.in.iij.nota.ꝑ hoc facit.c. de illicita cū ibi notatis.xxiiij.q.iij.vi ibi archꝺ.

¶ Sz an ad ꝺ̄ ita fiẽꝺū ꝓnceps ſit aſtrict⁹ ℞ſic. vt. ſ. i curia barc̃. ꝺn̄i regꝭ ꝑ. ij. c. xiij ite ꝙ cauſe vicarie. §. ſi vo barões. tũcto. c. xv. ite q̃ ſi ꝙ ventura. ꝺ. all̃. Sed ſi ꝓcedat contra milite ꝑ crimine. tunc citationes ſunt arbitrarie. ⁊ ita fuit in curia ꝺn̄i regis. Et ꝓuicarios cathalonie. ⁊ ita ſcpſi. ꝺ. c. vſa. ſup ṽbo militib⁹. in. q. vj. circa me^m Mandet. i. iniũgat. vide qꝺ ſcpſi. ꝺ. c. vſa. i glo. iij. ¶ Nota tñ ſm vſum ⁊ ꝓſuetudinẽ ãtiquatã. ꝙ ſi q̃ſtio ẽ iter ruſticũ vel hoiez ville ſiue aliũ nõ ciuẽ agentẽ: ⁊ militẽ defendentẽ aſſignãtur dies ac ſi eſſet q̃o iter ruſticos vel alios nõ ciues. ſ. de tertia i tertiã diem. qꝺ ita ꝓbatur per dictũ. §. item ſtatuimus ꝙ dies aſſignet. qꝺ replies per me. ꝺ. allatũ in glo. poſita ſup ṽbo ad. c. dies. ṽ. Sz q̃d ſi lis ⁊c̃. Si aũt ſit q̃o int̃ magnates vel milites inter ſe hz locũ qꝺ hic ꝺz. Necnõ inter militẽ agentẽ ⁊ ruſticũ defendentẽ hz locũ vſa. iſte. ꝓ hoc facit qꝺ ſcripſi. ꝺ. c. vſa. ſup ṽbo militib⁹. in. q. i. ¶ Sz q̃ro q̃n mandat placitũ iuꝝ iſtũ vſa. prima ⁊ vltima dies iſtarũ dilationũ in iſtꝭ dilationib⁹ includãtur. Et breuit putat ꝺ̄ ja. cal. in. q. xj. ꝙ ſic. vt in. l. i. ff. ſi q̃s cau. cum ibi notatꝭ per ja. de bellouiſu. ⁊ bar. ⁊ ita ſeruat in practica. ⁊ tetigit de hoc i ſuo directorio pacis ⁊ treuge. in. xiij. dubio principali. ī. q. iiij. ibidẽ per ipz tacta. ¶ Quero an ille cui placitũ eſt mandatũ iuꝝ formã huius vſa. poſſit qualibet die dilationis compere. Et breuiter putat ipe ja. cal. ꝙ nõ. ſed totũ vltima die iſtius termini ſeu citationis. Ad hoc faciũt notata per B^m in ſpe. ti. de dilac. §. i. ṽ. ſed pone. ⁊ ꝙ cpi. in. l. dies feſtos. C. de fer. ⁊. l. minime ff. ꝺ. legi. Et ita tene in hiis duabus. q. ſm eundẽ ja. cal. cum in ipis cõtenta vtilitate fulciant oĩmoda Ad ruſticos. ṽ. ⁊ eſt ſcõs ꝓs. ¶ Quero q̃ dicunt ruſtici. dicit ſcripſi. j. in vſa. cxv. tutores. ṽ. vlt. Pro hoc vi̊ ja. cal. ⁊ me. ꝺ. in vſa. xiij. ruſticus interfect⁹. Mandet. i. iniungat. Placitũ. i. litigium.

¶ Quero ſi in diebus ꝺn̄icꝭ ⁊ alijs diebꝰ feriatis placitari poſſit ſiue litigari ꝺ iuꝝ ℞⁹ nõ. nec etiã alijs ad mortẽ vel ad penã iudicari. vt ex ꝺe fer. c. i. fac. c. placita. xv. q. iij. ⁊. l. oĉs. C. ꝺ fer. Nec ob. qꝺ dicit ꝙ qui punit malos meretur. xxiij. q. v. c. q̃ malos. Et ſummũ bonũ eſt colere iuſticiã xj. q. j. c. cuꝫ deuotiſſimã. nam licꝫ ſit meritoriũ: eſt tñ horribile. Ideoꝙ ob dei reuerẽtiam obmittendũ eſt. nec iam mirꝰ ob. illud qꝺ ſcribitur ꝑs. cv. Confitemini ꝺño poſt prin. Beti qui faciũt iudiciũ ⁊ iuſticiã. in omni tempe. ꝙ verũ eſt ſi tpre cõ gruo fiat. alꝭ nõ. ar. ꝺe con. di. v. c. nunq̃. ⁊ ex ꝺ auc. ⁊ vſu pal. c. penl. ꝺ tñ fallit quo ad ciuile cauſam dumtarat in caſu ꝑpſo. i. in curia barchiñ. ꝺn̄i regꝭ Alfonſi. iij nũc feliciter regnãtis ꝓtõem ſcdam vocata. ꝺeles pageſes q̃ ici pit. ite cõmemorãtis §. e mes ajuntant. vbi cõceditur ⁊ ſtatuit. ꝙ die ꝺnica ꝓcuiatio fieri põt. ⁊ valet. ⁊ ſic vt melius hunc ꝓpendas caſum. vide ipam conſtõem. Nam in ciuile eſt ⁊c̃. ff. ꝺ legi. ꝓ hoc vide qꝺ ſcpſi. ꝺ. in vſa. xvj. capt⁹ in glo. j. in. q. penl. ⁊ vlti. ⁊. i. in vſa. xxviij de omnibus nãq̃. ṽ. aliud. ſup ṽbo electꝭ in. q. xvj.

Placitare. cxv.

Caſus. Comes in quocũq̃ ſui comitat⁹ loco viceccomitibus. comitoribꝰ. vaſuaſoribus. ⁊ militibus. vaſallis ſuis placituꝫ mandare poteſt. Et q̃n locus ita diſtat a deo ꝙ ipa die placiti vaſallus ad ſua ꝛpẽdare non põt: comes vaſallo conductum dare debet. Et vnuſquiſq̃ viceccomitũ. comitorum. ⁊ vaſuaſoꝝ cum ſuo ꝺño: cuiꝰ eſt ſolidus. vel de quo maꝛ habuerit feuꝺũ. i. curie ſue tanuã ꝺño volẽte placitare debet. Alio nolente in quocunq̃ voluerit placitũ mandare poteſt. Et placito ita lõge mandato. ꝙ ipa die placiti vaſallus ad ſua redire non poteſt: domin⁹ vaſallo

conductū dare debet. hoc dicit. Et habet duas partes. In prima statuit de placitis per vicecomites. comitores. vasuassores ⁊ milites cū comitis ducēdis. In scda d placitis iter vicecomites. comitores. vasuassores ⁊ milites. ⁊ inter se ducēdis. Scda ibi v. similiter. Prima vo ps subdiuidit. scda ibi v. sed si. vid textū. ¶ Et notāter collige qd de hac materia loquūtur ꝯstōes sequētes. Prima quarū est. j. in curia barch domini regis. P. ij. c. vlt. Itē ꝙ in oibus causis feudalib⁹. Scda est in pma curie barchiñ. dñi regis Ja. ij. c. xxix. Itē q̄ null hōsia destret de pledeyar. Tertia vo est i tertia curia barchiñ. ipi⁹ dñi regis ja. ij. c. xiiij Itē ordinam⁹ de ꝯsilio approbatiōe ⁊ cōsensu p̄dictoꝝ ꝙ si dñiū castri ⁊c. ¶ Nota scdo vt in summario ¶ Nota. 3° ꝙ in quocūq; loco vicecomitib⁹. vasuassoribus. et miltib⁹ vasallis. Comes infra suū districtum siue comitatū mandauerit: ipsi debēt placitare cum ipo comite eoꝝ domīo ¶ Nota q̄rto ꝙ dñs vasallis si die placiti ad sua redire nō pñt. cibaria siue sos obs debet dare ¶ Nota. v. ꝙ placitare debz cū suo dño cuius est solidus. vel de quo maius feudū habuerit vnusq̄sq; vicecomitū comitoꝝ. vasuassoꝝ. ⁊ militū intus curie dñi ianuā. si dñs voluerit. Al's si dñs noluerit poterit ipe dñs vbiq; voluerit. i suo tñ ipis placitū mandare ¶ Nota. vj. ꝙ dominus cibaria siue sos ops ei⁹ vasallo dare debz. si ad sua ipa die placiti redire nō possit. jdem per omia h ja. calis. ¶ Nota vij. ꝓ intellectu q̄stionis pme hic ꝑ ja. cal' posite qd scpsi. s. in vsa. xxiij. oēs homines i. sup verbo firmare directū. i. q. i. ⁊. ibi te remitto. ob quod ibi videas si placet. qm̄ que ibi sunt exarata. ꝓfecto obliuiōi nō sunt tradēda. Placitare. i. litigare. vid qd scpsi. s. in vsa. pri. in glo. ij. Debēt. necitatē importat ex pte vasalli cōuenti. cū iudicia ecertissime ex pte rei seu conuēti in inuitū reddant. vt in. l. inter stipulantē. §. i. ff. de v. obli. Secus ex pte actoꝝ. vt. l. vnica. C. vt nemo inuitus agere. vel accu. cogatur. ja. calis. Adde qd scpsi. s. i vsa. xxiij. oēs homīes. i. in glo. iij. cū suis remissiōibus. Cū comite. s. dño. ¶ Et nota ꝙ eo q̄s dicit comes. qr comitatū obtinet. vt in. l. feu. ti. q̄s dicatur dux. marchio. comes. c. i. ¶ Nota scdo ꝙ hic istud vbū comite nō solū sumit ꝓ comite barchiñ. sed etiā pro quolibz alio comite dñiuz comitatus in pncipatu cathalonie hñte. vtpote vti est comes vrgelli. empuriaꝝ. cardone. ⁊ sic d alijs. Nam vbū gñal'r positū. sicuti hic de comite: omnes de cathalonia comites cōphendit. racit. c. si romanoꝝ. xix. di. cū suis sy. Et ita practicat. Adde qd de comite scpsi. s. in vsa. iij. cum dñs. sup vbo comes Vicecomites ¶ Et quare quis dicat vicecomes. dicas ꝙ eo qr vicecomitatū obtinet. ꝓ hoc in li. feu. ti. q̄s dicat dux. marchio. comes. c. i. Comitores. ¶ Qui dicūtor comitores. ⁊ qui vasuassores. vide qd remissiue scpsi. j. in vsa. xciij. ex magnatibus. sup verbo comitoribus. cum glo. ibi sequēti. Qui. s. vasalli. ⁊ milites. sub. sui. qd est. s. Et vide qd de militibus scpsi. s. in vsa. vij. miles vero. in glo. ij. Vbicūq;. i. quocunq; loco. idoneo tñ ⁊ honesto. ⁊ ad quē possint litigatores sine ꝑiculo ꝑsonarū ⁊ rerum suarū ꝑuenire sm glo. ⁊ bene Duz tñ dñs non trahat eos ex territoriuz suū. Adde qd scripsi. s. in vsa. xxiij. Omēs homīes. i. sup eodē vbo. Pro hoc tñ facit quod notat h ꝑ ja. calis. in. q. x. xiij. ⁊. xv. ¶ Sed cōtra hunc vsa. opponit de vsatico lxxj. bonū vsaticū. j. vbi in ptāte pncipis est litigandū. Quid dicendū. Dicas ꝓut hic dicit ja. de vallesica. ꝙ hic in pñti vsa. ꝑsone enumerate habent merum imperium. ⁊ sic infra eoꝝ curiaz est litigandū. In cōtrario secus. Et sic cum ibi nullam habeant iurisdictionē. Ob quod in posse principis est litigandum. Sed salua gratia ipius dñi jac. non videt ꝙ ad h ꝓ quo

Jn ꝯrīū dictus vſa.lxxj.bonū vſaticū idu
ctus eſt ab eo:ſit in aliquo ꝑ hunc vſaticū
Nam ille vſa.in alijs termīs ⁊ caſu loqui
tur.adeo ꝙ nullū ꝯrīū de illo recte ꝑt fieri
ad iſtū.⁊ vt meli⁹ ꝺ ꝑpendas.vīd qđ ibi.ſ.
in dicto vſa.lxxj. bonū vſaticū le. ⁊ notaſ
per me ꝙ totū ipm vſa[m] ¶ Sz ḡro ſm ipz
ja.de valleſica.q̄d ꝺ ruſtico. nūq̄d poterit
ſibi mādare dñs placita vbicūq; ipe volu
erit.dicas ꝙ nō. qz non ꝺz extrahi a loco
vbi manet.cū a gleba nō debeat ſepari.vt
l.ij.⁊.l.colonos.C. de agr̄.⁊ cen. li.xj. ⁊.l.
poſſeſſiōnū.C.cōia vtriuſq; iudi.⁊.l.ſi do
min⁹.§.qui.ff.dele.i. Sz̄d q̄cq̄d dicat ipe
ja.vīd⁹ mihi ꝙ glo.q̄ incipit. Si vo nō fu
erit ſolidus ⁊c.dicat melius ibi cū dic̄. ſe-
cus in ruſtic⁹.ſeq̄tur.ille em̄.ſ. ruſticus ex
quo aliq̄d tenuerit ꝑ dño ſumpta diſtin-
ctione tenet placitare vbicūq; dñs volue-
rit in ſuo.Adde. ⁊ hoc tenco tanq̄ veriꝰ
iuꝝ fori.Cū etiā dñs poſſit ipm ſine cau-
ſa male tractare.vt.j.in pace. ceruarie an
no dñi.§.ibidē etiā. ¶ Et quid ſit in ſuo.
dic vt hic.notaſ per ja.calis.in.q.x.ibi vīd
¶ Et nota hic ſm me.ꝙ oīa q̄ hz ruſticus
meus p̄ſumūtur ꝑ me teneri.ꝑ quo vide
per roffre. in libello ciuili.ti.de offi.iudi.
per qđ ſubuenitur colono. circa fi.§. ſz in
dubio quid p̄ſumā ⁊c.ꝑ hoc faĉ qđ ſcp̄ſi.j
in vſa.cvj.de baiulijs.v.baiulias.in glo.
i.in.q.ij.iij.iiij.⁊.v.ibi vīd. ¶ Et q̄ ptineāt
hic ſub iſto vbo ad ſua.adiecto i v. Sed ſi
ad ſua ⁊c.hui⁹ vſa.vide ꝺ ja. calis i.q.iiij.
dic vt ibi. ¶ Et q̄d ſub hoc vbo conductuz
in codē v.ſed ſi ad ſua ⁊c.adiecto ꝑtineaſ.
vide ꝺ ipm ja.calis in.q.v.⁊.vj. dic vt ibi.
¶ Quero ſm ja. de valleſica q̄ eſt dr̄ia in-
ter ꝑn.huius vſa.⁊ v.ſil'r in eodē vſa.ꝑcon
tentū.q̄ eſt ſcda ꝓs ꝓncipal' vſatici p̄ſentz.
Dicas ꝙ ꝑn. loq̄tur ſolū de comite ſenio-
re ſiue dño.q̄.j.ſuū comitatū ꝑt ſuū vaſal-
lū vocare. Et in iſto non fit dr̄ia de ſolido
vel nō ſolido. vel ſi hz maius bñficiū. nec
ne.⁊ ꝺ innuit lr̄a ibi. infra ſuū comitatū
⁊c.als forte ſi comes ex̄ ſuū comitatū ha-
beret caſtrū vel locū ibi vocaret militē ſeu
feudatariū.ſecus credere nīſi dicaſ ꝙ ī cā
ſit honor comitis.qz comes ⁊ ptās.⁊ ſic ē
altior dignitas q̄ in vſaticis repiaſ. ⁊ ideo
nulla eſmenda repitur de ipis. ⁊ minus
repitur ꝙ feudū teneat ab aliquo. Jn dic-
to vo v.ſil'r loq̄tur cū vicecomites ⁊ comi
tor⁹ ⁊c.q.d.ꝙ iſti p̄nt tenere feudū vn⁹ ꝑ
alio. Comes vo a nullo.⁊ ideo ptās vocaſ
⁊ comites iudicāt ⁊ a nemie iudicātur vt
j.in vſa.xciij.ex magnatibus.⁊ in iſtz cla-
rū eſt ꝙ ſi vocāt ſuos feudatarios ifra ſue
curie ianuā. ꝙ opor⁹z ꝙ talis feudatari⁹
ſit ſolidus. vel ab ipo hēat maius bñficiū
Sed in hoc inter caſus p̄cedētes nulla vi
detur dr̄ia.q̄n ſi ipa die placiti ad ſua re-
uerti non p̄t.hēat dare conductū ſine fos
obs ꝑ puiſione. ¶ Quero q̄d ꝺ epo barcĥ
q̄ vocauit dñz ꝺ Ripis feudatariū ſuū ī ci
uitate barcĥ.int⁹ palaciū ſuū epale. Jn
poſſit. Quidā dicunt ꝙ non.cum habeat
epus ſuperiorem.ſ.papā ⁊ archiep̄m. Et ſic
non eſt eadē rō que eſt in comite. Sz ja.ꝺ
valleſica dicit ꝯ.⁊ bñ.cum nulla maior di
gnitas in eccl'ia dei repiatur q̄ epalis di-
gnitas.⁊ ſic vocare p̄t ſuū feudatariū epus
per no.ē.in vſa.xxiij.oēs homines.i. Adde
facit ꝑ hoc multū bñ qđ ſcp̄ſi in alle. vſa.
xxiij.oēs homines.i.ſupv̄bo in ſuo.vīd ibi.
⁊ ad h̄ nota biliter adduci p̄t id qđ notat
hic ja.calis.in.q.iiij.⁊ vl. Eis.ſ. vicecomi
tibus.vaſuaſoribus ⁊ militibus vaſallis
Mādauerint.i.iniūxerint. Jnfra ſuuz co
mitatū.ſ.ipius comitis. ¶ Et nota ꝙ iſte
vſa.loq̄tur qñ cum rege vt comite barcĥ.
q̄ſtio eſt.vt.j.in curia barcĥ dñi reg⁹.P.ij
c.xiij.item ꝙ cauſe vicarie.§. ſi vo barōes
qđ eſt vm.cum eſt q̄ſtio ſup feudis. Et idē
intellige hunc vſa.locū hr̄e in alijs comi-
tibus ꝓncipatus cathalonie.⁊ ita ſcp̄ſi.ē.
e.vſa.ſup v̄bo.cum comite.in.ij.nota Sz
ſi.v.⁊ eſt ſcda ꝓs ꝑme ptis huius vſa. Re-
uerti.i.redire. Nō potuerint.ſub.facta cō

putatione cõgruentis itinerationis arbi trio boni iudicis. ꝓ hoc vide b̃ ja. cal' ī. q. iij. dic vt ibi. ¶ Conductũ. vide qđ scꝑsi. j. co dẽ vsa. in glo. fi. Sil'r. v. ⁊ est scđa ps ꝓnci pal' que in duas ꝑtes subdiuidit. scđa ibi v. si aũt noluerit. Et dic sil'r. i. sili modo. ita sumit. j. in vsa. xxxiij. q̃ fallerit. v. sil'r. licꝫ aliter ibi exposuerim in glo. i. v. sed q̃ ro circa mediũ. Seniore. i. dño. Cuius so lidus sit. Ergo a ꝓrio sensu si nõ est solid⁹. vel nõ hꝫ maius bñficium nõ astringitur ad huius vsa. statutũ. qđ ar[m]a ꝓrio sensu fortissimũ est. ff. de offi. eius cui mã. ẽ iuſ. l. i. §. huius rei. ⁊ de testa. l. q̃ testõ. §. muli er. ⁊ hoc in militibus. secus in rusticꝫ vt b̃ in glo. ja. de mon. iu. ¶ Iste vo intellectus nõ approbat hic per ja. calis ī. q. viij. ⁊ sic dic vt ibi per eũ. ¶ Et quõ vasallus dicet hic hr̃e mai⁹ bñficiũ seu feudũ a dño. dic vt hic notat per eundẽ ja. calis in. q. viij. ¶ Et de ipo ar⁹ a ꝓrio sensu vide qđ scꝑsi cum suis remissi. j. in vsa. lxxiij. rochas. i. R. sup vbo ꝓncipis. ¶ Et q̃ ja. cal' de mõ. iu. quo ad rusticos dicat bñ ī fine dicti sui ꝑdicti ibi. secus in rusticis vt hic in glosa pfecto ī hoc sua opinio va est. ⁊ pñter ipa glo. Et q̃ ita vitate fulciatur. vide qđ scꝑsi ẽ. in. e. vsa. sup vbo vbicũq;. post pn. v. sed q̃ro. dic vt ibi. De rustico vo vide qđ scꝑsi ẽ. in vsa. xiij. rusticus interfectus. ī glo. ij. ¶ Quero iuxta p̃missa. q̃liter vasallus dr̃ solidus. dic hic ja. calis in. q. vij. ⁊ bene q̃ tunc demũ vasallus dr̃ solidus q̃n ipe va sallus cõtra oẽs excepto ꝓncipe hꝫ gerere fidelitatẽ dño suo. ⁊ ita ꝑstat homagium ipe vas. dño suo. vt. j. in vsa. xxxvj. q̃ solid⁹. ⁊ in cõmẽ⁹. P. albti. c. xxx. duplex ẽ homa giũ. ¶ Sed q̃ro ẽm ja. de mon. iu. ad eua dendũ for̃ dñi sufficiat militi alteruꝫ de his duobus. s. se non esse solidum. vl' non hr̃e maius bñficium. vidr̃ q̃ sic. q̃ tal' est natura alternatiuarũ. s. q̃ suffic̃ alterã p tem esse veram. vt. ff. de ver. obl'. l. si ita q̃s ⁊ l. q̃s ita. Adde ⁊ in rl'a in alternatiuis. de regu. iuſ. li. vj. vide qđ ibi notat per dn̄. ¶ Quero nunq̃d miles siue pagan⁹ aut rusticus qui nõ est solidus. aut non habꝫ maius bñficiuꝫ siue feudũ a comite siue vicecomite vel alio: possit cõueniri coraꝫ eis ciuiliter ⁊ crimĩaliter. dicvt scꝑsi i vsa. xxiij. omnes homes. i. sup vbo firmare dr̃e ctum. in. q. q̃ro an de oĩbus causis. ⁊c. post pn̄. ibi. si criminal' seq̃tur. Ego aũt dico ⁊c. Et in hoc residet hic. R. de area. iurisꝑitus minorise. hoc credo vm modo ⁊ limitatione in seq̃nti. q. ꝑcontentis. ¶ Sed quis ergo erit iudex ordinari⁹ tal' militis siue pagani aut rustici. Et vidr̃ q̃ baro siue comes in cuius est territorio dictus miles hꝫ domicilĩũ suũ. q̃n quilibꝫ infra territoriũ suuꝫ. videlicꝫ. i. in q̃cũq; ꝑte suam hꝫ iurisdictõꝫ. vt in cle. romani ꝓncipes. de iureiuſ. ⁊ in. c. cũ eps. de offi. or. li. vj. Jn ꝓrium vidr̃ q̃n certe sunt pso ne q̃ ad for̃ ⁊ iurisdictõꝫ dñi regis ptinet siue solũ habent dñm regem ordinariuꝫ vt pupilli. vidue. vt. l. vnica. C. q̃n impa. i ter pu. ⁊ vidu. Jtem milites sunt oĩno iu risdictionis dñi regis. siue feudatarij sint siue nõ. ⁊ non baronis siue comitis. Cuꝫ dux belli inter guarificãtes ⁊ in exercitu existentes est iudex eor̃ ordinarius vt. l. i. C. vbi decurialibus ⁊ coartali. R. de area ꝑdictus. Adde qđ aũt dictuꝫ est: dicas ve rum esse quo ad milites hr̃e locum p ea q̃ ī remissiõe a me facta. ẽ. ī. q. pri. ad dictũ vsa. xxiij. omnes homies. i. ꝓtinẽtur. ibivi deas. Sec⁹ quo ad paganos aut rusticos q̃n illi si delinquant clarum est q̃ ratiõe delicti siue crimis efficiũtur de foro baro nis siue comitis in cuius territorio delin quũt. vt. C. vbi de cri. agi opor. auc̃. qua ī puicia. eꝛ de fo. cõpe. c. vlti. ⁊. ff. de accu. l. fi. ⁊ ita tene. Bñficiũ. s. feudum. ¶ Et sic nota q̃ iste vsa. loq̃tur q̃n est q̃stio sup feu dis. vt hic. ⁊. ẽ. cum dicit senior̃e. Jnfra. i. iratus. Si aũt. v. ⁊ est scđa ps scđe ꝑtis ꝓn cipalis. quã nota. Mãdet. i. iniũgat. Pla

cirum.i.litigiũ. Ubicũq; ꝛpete hic quod ſcꝑſi.ſ.e.vſa.i. R. ſup eodẽ vbo. Ad hunc vſa. ꝓcor.c.cũ epũs.d offi.or.li.vj. vbi habẽ ꝙ epũs in quolibꝫ loco dioc̃ nõ exẽpto per ſe ꝛ aliũ ꝑt ꝓ tribunali ſedere ꝛ libere ex equi q̃ ad ipius ſpectãt officiũ. Doner. ſ. ſenior ſeu dñs. Ei. ſ. vaſallo. Conductũ. i. cibaria ſibi ꝛ familie ꝛ aſalibus neccaria illa die, ꝛ hoc cõſiderata ꝓditione vaſalli. aliter ponit cõductũ in ti. loca. ꝛpduc. L. ꝛ. ff. jtẽ ꝛ aliter ſiue in alia ſignificatione ſumitur ex vt litꝫ nõ ꝓtꝫ. c. accedẽs. ī. ij. v. ꝛ licꝫ lras nõ habuerit de ꝓducto ꝛc. ja. ō mõ. iu. Et ꝓ iſta ꝓma expoſitiõe fac. ſ. vſa⁹ ccxiiij. Aliũ nãq; vbi ponit ſile vbũ ꝛ ī ca dẽ ſignificatiõe. vide qs ibi ſcꝑſi ſup vbo cõductũ. Uel die cõductũ. i. ſos ops. vt. j. i tertia curia barch. dñi regꝫ Fac. ij. c. xiiij. jtem ordinam⁹ de cõſilio approbatiõe et cõſenſu ꝑdictor̃ q; ſi dñiuꝫ caſtri ꝛc. Pro hui⁹ vo cõducto vide b̄ ja. cal' in. q. v. ꝛ. vj. ¶ Ultimo q̃ro iux glo. q̃d ſi duo ſunt q̃ inter ſe contẽdũt. ꝛ vnũ ꝛ eundẽ hñt dñꝫ. an cogẽtur pignora ponere in manu dñi et ſub eo litigare ex neccitate ſi dñs voluerit. ja. calis b̄ in. q. ij. ꝑm ipaꝫ glo. determiat q; ſic. cum eius ſingulariſſima limitatione. quem vide ibi latius.

Placitum iudicatum ccvj. Caſus. Inia inter dñꝫ ꝛ vaſallũ lata. ꝛ execuciõi fieri iuſſa. per prius eidẽ vaſallo in oibus quauis cauſa ab ipo dño debitis. idem dñs ſatiſſacere debet. ꝛ expost iſpa execuõe debite facta ab ipo vaſ. adiudicata recipe. h. d. ¶ Uel aliter ꝑm ja. cal' in execucione rei iudicate inter dñꝫ ꝛ vaſ. fienda. dñs ꝑmo debet omnia q̃ debuerit ſuo vaſallo quocunq; modo ei redirigere ſeu ſatiſſacere. ꝛ poſtea oia ſibi adiudicata a vaſallo ſeu homie ſuo recipe. h. d. viq; ter. ¶ Nota ꝓmo vt ī ſũmario. ¶ Nota. ij. q; in execucione rei iudicate inter dñm et vaſallũ fienda dñs ꝑmo oſa ab eo debita ſuo vaſallo quouis modo debꝫ ſatiſſacer̃ expost vo adiudicata ſibi ab hoie ſuoa recipere. ¶ Nota 3º q; poſt lataꝫ ſniam inter dñm ꝛ vaſ. dñs ꝛ vaſ. debent ipm iudiciũ in manu dñi bñ aſſecurar̃. ꝛ nõ in manu iudicis. qõ nota ꝛ menti teneas. ja. calis ¶ Nota q̃ro ꝛ collige b̄ ꝑm eum vnum caſum ſingulare in quo poſt ſniam ꝛ in execucione poteſt opponi exceptio. Nam vaſal. poterit in execucione obijcere domio Non poteſt execucio cõtra me fieri ꝓ re iudicata per talem iudicẽ inter me talez veſtrũ vaſallũ ꝛ vos dñm meuꝫ. niſi vos q̃ eſtis dñs meus primo redigatis decez vt tot que mihi debetꝫ ex mutuo vel ex empto. vel confeſſato. ꝛ ſic ō alijs. Iſte caſus introductus eſt de iure vſaticor̃ ꝛ nõ ō iure cõmuni. quã ꝙ etiã ſint alij caſus de iure cõmuni. in q̃bus etiã in execucione ꝑt allegari exceptio. vt. l. i. C. de iur. ꝛ fac. ig. cum ibi notatis per ptica ꝛ chi. ꝛ per glo. ꝛ bar. in. l. nenſemus. §. fi. ff. de re iudi. ꝛ i l. fideiuſſores. §. fi. ff. ō fideiuſ. Quare iſtũ caſuꝫ ꝓpetuo nota. ꝛ eum ſic mẽti teneas q; notabilis ꝛ ſingularis eſt. ja. calis qui ſupra. ¶ Nota. v. ꝙ per hunc vſam dicit ꝛ ex ipo ꝛ ſra ipi⁹ colligitur ꝙ ſi dñs vaſallo ſuo abſq; diffidamẽto. ꝛ nulla iurꝫ fatica in eo repta dampnũ dederit: illud dñs tenet ſibi reſtituere antecꝙ vaſallus rñdeat teneat ſue petitioni quã dñs facit ꝑ eum Et hec eſt obſuantia cathalonie. ꝛ hoc iure vtimur. R. de area. jdeꝫ b̄trãdus ō ſcua ꝛ ja. de valleſica. ¶ Nota. vj. q; homo mo⁹ in manu mea debꝫ firmare ꝛ nõ ꝑdicere Alſs ſi cõtradiceret bauſator eſſet. vt. j. in vſa. rlij. poteſtatem. vide qs ibi ſcꝑſi. ꝛ. ō. i vſa. rriij. omnes hoiesꝫ. i. ſup vbo firmare directũ. ¶ Nota. vij. ꝙ dñs de iure cõi, eſt iudex hoim ſuor̃. vt in auc. de queſtor. § ſi vo forſan. coll. vj. vide ibi ja. de bellouiſu. ꝓ hoc fac. l. imperatez. §. ꝑterea. i li. feu. de ꝓhi. feu. alie. per fre. coll. c. idem hic in

his duabus notis. ja. d vallesica. ¶ Nota viij. ex isto vsa. q lata sñia inter dñz ⁊ vas. de q̃stionib⁹ q̃ inter eos erãt. per quã sententiã hz alter alteri aliq̃d facere vel p̃star̃ adiuicẽ. q dñs dz p̃mo implere ea q̃ iussa sunt fieri vel p̃stari per eum. ⁊ postea vas. hz facere vel p̃stare q̃ debẽt ab eo p̃stari vel fieri iux̃ sñiam ip̃am. qd crederem v̄m in dubio. Sed vbi sñia aliũ daret ordinẽ ex p̃ssuz: intelligo illũ fore ꝑuandũ ⁊c. dic vt in glo. ja. de mõ. iu. Predicta v̄o nõ placẽt jaco. calis. Et sic dicas vt hic notatur per eum in. q. ij. ¶ Sed q̃ro iux̃ glo. q̃d de q̃rimonijs ꝓponendis. nũq̃d vasallus primo ꝓponet. ⁊ vid̃r q sic. ar. hic sumit̃. putauit tñ inspiciendũ q̃s ꝯq̃stus est p̃mo d alio. i. q̃s p̃mo aliũ appellauit. ⁊ sic hẽbit locũ. l. illa. q̃ prior appellat: p̃or agat. ff. d iudi. l. q̃ prior. habita tñ distinctiõe siue dr̃ia que fieri solet q actiões alie sunt ciuiles. alie crimĩales. alie p̃ncipales. alie ĩcidentes. alie maiores. alie minores. hec dic̃ glo. ⁊ bñ. ⁊ in hoc residet hic ja. calis ĩ q. v. Pro hoc vide qd no. per bar. in all'. l. q̃ prior appellat. ⁊ ĩ auc̃. ⁊ ꝯñter. C. d sen. ⁊ ĩterlo. om. iu. vide qd ibi notat̃ per chy. et jo. de gau. Necnõ de huius. l. q̃ p̃or appellat. vide per anto. de bu. ⁊ ny. de cicilia in c. cum dilectus. ex̃ de or. cog. §. nos igitur ⁊ hen boich ibi. ij. di. ¶ Sed pone q aliq̃ causa siue q̃stio. siue sit ciuilis siue criminalis. siue feudalis. vel emphiteoticaria. ducit̃ inter dñm ⁊ vasallũ. vel emphiteotam. Nunc in eadem causa siue q̃stione ĩ vim exceptionis vel al's emergit q̃stio siue cã incidens. ⁊ ita opponitur. Querit̃ an p̃mo sit ꝓnunciandũ: nõ solũ cognoscendũ sup incidẽti cã: omissa prorsus cã p̃ncipali. Sic distingue. q: aut q̃stio siue causa incidens est p̃iudicialis s̃m suã naturã. aut non. Si p̃mo: subdistin. q: aut opponitur ad ius acq̃rendũ. aut ad defẽdendũ. Si p̃mo de ip̃a ⁊ sup ip̃a exceptiõe causa seu q̃stione incidenti ꝓnunciandũz est non tñ cognoscendũ. C. d or. cog. l. cũ status. ⁊. l. ñ. ⁊. l. res tuas. ⁊ ex̃. e. ti. c. tuaz Si scdo subdis. quia aut ꝓnũciato super p̃ncipali: dicit̃ q d nec̃itate intellr super incidenti ꝓnũciatũ. aut nõ. Primo casu sufficit q ꝓnũcietur sup p̃ncipali. nec ꝓnũciabitur sup incidenti exp̃sse. Nam intellr ⁊ in hoc casu sup ea ꝓnũciatum. C. d or. cog. l. sup statu. ij. R. ⁊ ex̃. e. ti. c. intelleximus. ⁊. C. de ordi. iudicior. l. i. Scdo casu nõ sup principali sed sup incidenti ꝓnunciandũz est. C. de or. cog. l. si crimen. Si aũt incidẽs nõ sit p̃iudicialis s̃m suã naturã: subdis. q: aut talis exceptio ꝓponitur ad cãm. de qua agitur p̃ncipaliter impediendã seu differendã. que exceptio magistraliter emergens nũcupatur. aut ad ius opponẽtis defendendũ. Primo casu supsedendũ est cognitioni p̃ncipal' cause. ⁊ cognoscendũ est d ip̃a incidenti. ⁊ super ea ꝓnunciandũ. C. de dila. l. a ꝓcedẽte. ff. ad. l. iul'. d adul. l. si maritus. §. p̃scriptiones. ex̃ d iudi. c. exhibita. ⁊ de offi. dele. c. prudentiã. vbi de hoc. Scdo casu subdis. q: aut illa exceptio q̃ ꝓponitur est priuilegiata. i. de illis tribus que impediũt litz ꝯtz. Et de tali p̃mo cognoscendũ est et ꝓnunciandũ. vt in. c. exceptionis. de litz ꝯtz. li. vj. Aut nõ est p̃uilegiata ⁊ tunc si fiat incõtinenti ꝓmpta fides ante litz ꝯtz. supsedendũ est cognitioni p̃ncipal' cause ꝓbationesq; recipiende sunt sup incidẽti. ⁊ sup illa ꝓnunciandũ. ff. ad tercul'. l. illi a quo. §. i. ff. ad exhi. l. iij. §. ibidem. ff. vt in poss. lega. l. si is a quo. ex̃ de resti. spo. c. litteras. §. p̃terea. Si aũt non fiat statim ꝓmpta fides de ea. ⁊ tunc est de p̃ncipali cognoscendũ. ⁊ etiã de incidenti suo loco ⁊ tp̃re. s. lite p̃mo ꝯtz. sup p̃ncipali. ⁊ sup p̃ncipali est ꝓnũciandũ. ⁊ sic intellr distinctio p̃mo posita. C. de ordi. iudi. li. i. Naz in hoc calu ꝓnũciato super p̃ncipali ⁊ super incidenti intellr ꝓnũciatum. ⁊ h̃ qñ vna q̃stio est p̃ncipal'. ⁊ alia incidet ei. Nã

si essent due q̃stiones p̃ncipales ciuiles. ⁊ neutra p̃iudicialis. tũc erunt due mutue petitiões. ⁊ q̃ p̃mo ꝓposita fuit p̃ncipaliter per modũ cõuentionis. p̃mo tractabitur. ⁊ stat̃ alia: mirtim tñ. vt eẽ d̃ or. cog. c. cum dilectus. ⁊ d̃ mu. pe. c. i. ff. de iudi. l. q̃. per all'. s̃. pri. q. ⁊ hec supradicta q̃n ciuilis incidet in ciuili. Si aũt crimĩalis incidat in crimĩali. dic vt no. C. de ordi. iudicioꝝ. l. i. in glo. quã intellige cũ distinctione. q: aut se cõpatiũtur. aut nõ. Si p̃mo supꝛtracꝫ vt in illa glo. ibiꝺ. si aũt crimialis. Si scõo vna repulsa: est sup alia cognoscendũ ⁊ p̃nũciandũ. C. qui accu. non po. l. i. Et hic posset tangi distinctio quã habes de hoc puncto ibi. ⁊ ff. d̃ publi. iudici. l. his q̃ in rebus. Si aũt crimĩalis incidat ciuili vel ecõtra. dic vt no. in. c. tuã. eẽ. de ordi. cog. ⁊ in. l. i. C. de or. iudi. in fine glo. ¶ Tu tñ vt pleniſſimã doctrinã de hac materia habeas q̃re de duab⁹ q̃stionibus. ¶ Primo an ciuilis q̃stio p̃iudicet crimĩali quo ad ordinẽ. i. q̃ actio p̃imo ꝓponẽda est. ¶ Scõo q̃ro an ꝓpetuo p̃iudicet. ¶ Ad p̃mã. q. distin. q: aut a diuersis ptibus intẽptantur. s. crimialis ab vna. ciuilis ab alia. aut ab eadẽ. Si a diuersis. dic vt de ordi. iudi. l. iij. ĩ fi. ⁊ ĩ pall'. glo. l. i. ⁊ eẽ de or. cog. c. tuã. Si ab eadẽ parte. subdistingue. quia aut vna est preparatoria ad aliã. aut est p̃iudicialis alij. Aut nõ est ꝓpatoria. nec p̃iudicial'. Si p̃mo sic ẽ possessoria ad petitoriũ. tũc p̃imo est ꝓpatoria ꝓponẽda. C. de ap. l. i. Si scũdo semp est p̃iudicial' p̃imo intẽptanda ⁊ cognoscẽda ac terminãda. C. ad. l. fla. d̃ plagi. l. p̃ses. ⁊ C. ad. l. iul'. de adul. l. q̃ñ. Si aũt tertio. i. si nec est ꝓpatoria vel p̃iudicialis. vt in exemplis positis ĩ tertu. C. q̃ñ ciuilis q̃o crimi. p̃iudi. l. i. subdisti. q̃a aut ꝓponũtur iste due actiões eodez tp̃re aut diuersis. Si diuersis tp̃ribus. q̃ p̃imo ꝓposita fuerit: p̃imo ẽ expedienda. ff. d̃ publi. iudi. l. interdũ. ff. de vi bo. rap. l. ij. s̃. ij.

Non dico tñ q̃ teneaꝯ necãrio alterã intẽptare p̃imo. q: ĩmo p̃t ab inicio eligere. ff. de accu. l. in cum. ⁊ in pall'. l. q̃ñ ciuil'. Si eodem tp̃re criminalis est p̃imo expedienda. C. de iudi. publi. l. si q̃s fundũ. ¶ Ad scõaz q̃onẽ rñdeẽ distinguẽdo. q: aut ambe tendũt ad vindictã. vt iniuriarũ q̃ daꝯ patrono cõtra libertũ. ⁊ tunc dico q̃ vna ĩ temptata ⁊ expedita: postea agi non põt alia. ff. de iniuꝝ. l. p̃tor edixit. ⁊ l. q̃d senatus. Aut vna tendet ad penã. ⁊ alia adrẽ familiarẽ. ⁊ tunc vna expedita: alia intẽptari potest. vt in tributo. ff. de p̃ua. delic. l. vlti. ⁊ de p̃dict. fur. si pro fure ⁊ in pall'. l. vna. C. q̃ñ ciuilis cẽ. ⁊ hoc siue in p̃ma obtineat intẽptans. siue succũbat. Et h̃ nisi sniã lata supꝛna dicatur reus absolutus. per p̃ñs in alia. vtpote si iudex dicat ita. pnũcio te violentiã non cõmisiſſe vel furtũ. quicquid alij doc. dicunt ⁊ male. ff. de p̃dict. fur. l. si pro fure Secus si dicat. pnũcio te nõ teneri hoc interdicto. ff. de iniuꝝ. l. si duo patroni. s̃. iulianus. de h̃ notaꝯ. iij. q. vj. s̃. aliq̃n. Placitũ. ¶ Quero. q̃d sub istoꝛbo placitũ p̃tineaꝯ. dicas q̃ iudiciũ p̃tineꝯ. siue sit ciuile siue criminale Ad de q̃ scp̃si. s̃. vsa. xviij. placitũ mandeꝯ. in glo. ij. Judicatũ. i. p̃ sniam diffinitũ. ⁊ in vim iudicati transactũ. vl' dic iudicatũ. s. p̃ iudicẽ a dño assignatũ. Aut etiã p̃ alium iudicẽ competentẽ. cum hic textus nõ distinguat ⁊ sic nec nos distinguere debem⁹ vt. l. de p̃cio. ff. de publi. ¶ Quero an sniã iter dñm ⁊ vasallum per pares vel aliũ in dicẽ per dñm vasallo assignatũ lata. tam er parte dñi q̃ er parte vasalli possit puocatio ⁊ appellatio interponi. dic affirmatiue vt hic no. p̃ja. calis in. q. iij. ¶ Quero hoc casu quãdo vasallus vel dñs appellat a iudice in causa p̃ dñm assignato. vel a paribus curie dñi ad quem appellabunt Dic vt hic per ja. calis in. q. iij. vide cam. q̃ñ posita ibi notabilia sunt. ⁊ inter cetera de baronia d̃ lucano ⁊ de la portella ibi

in fine mentio fit. de qua vide qđ scpsi. j. i vsa. xxxiij. ſi qs ſuũ feudũ. ſup vbo alienare. z. in. q. iij. ante fi. ibi cũ dicit de baronia vo de lucano ꝛc. vaſallũ. ſ. feudatariũ vel aſcripticiũ. ¶ Sz qro ex tertũ. qd ſi vaſ. renũciat foro dñi. nũqd ꝓiudicat ſibi. certe nõ. ar. ex de arbi. c. cũ ipze. de offi. dele. c. ſignificãtib⁹. de iudi. c. ceteruz. de fo. cõpe. c. ex tranſmiſſa. z. c. ſe. z. c. ſignificaſti. ſm hoſti. in ſũma. ti. ỏ renũ. §. ij. v. qd igit ¶ Quero. ij. an vaſ. poſſit ſup re feudali cõpromittere. ꝓt dici ꝙ ſic quo ad ꝓiudiciũ ipius vaſalli nõ dñi. ar. ex de arbi. c. cuz tẽpore. ex qđ meus cã. c. cũ dilectus. de ꝓbr. vti vel inuti. c. cum dilecta. §. qz vo. z ỏ donа. c. inter dilectos. ad fi. ſm ipm hoſti. i ſumma. ti. de arbi. §. de qua re. v. ſz nũqd de quo vide per io. blanch. in ſũma ỏ feu. li. iiij. ti. ỏ cõten. feu. ¶ Quero. iij. nunqd vaſ. ꝓt ſe ſubmittere iuriſdictioni alteri⁹ ſine conſenſu illius a quo feudũ tenet. Rõ nõ ar. opti. ex q ſi. ſint le. c. ꝙ venerabilẽ. §. videbaf. v. inſup. ſic nec dicus. ex de fo. cõpe. c. ſi diligenti. z ꝓbaf i auc. de ſciſſimis epi. §. ꝓconomos. z. §. ſe. coll. ix. ſm hoſti. in ſũma. ti. de fo. compe. §. ij. v. ſed nec videtur. ¶ Quero. iiij. iuxta expoſitionẽ ꝓdicti vbi. vaſallũ. qui dicãtur aſcripticij. Dicas ꝙ illi dñr aſcripticij. qui ſolo ſiue terre vel glebe ſunt aſtricti. Et de iſtis hẽs C. de agr̃. z cen. l. ne diutius. li. xj. ¶ Quero. v. q dicãt originarij. dicas ꝙ ꝓpe dñr originarij qui nati ſunt ex aſcripticijs i ipo ſolo. z tales non pñt vendi ſine gleba vel terra. Et habes de iſtis. C. codẽ ti. l. qui⁹ admodũ. ¶ Quero. vj. qui dicantur cenſiti. Dicas ꝙ illi dicũtur cenſiti qui cẽſib⁹ ſunt aſtricti. C. in ꝗbus cau. colo. l. ij. li. xj. Et inter cenſitũ z aſcripticiũ eſt dñia. Nã cenſitus ꝓprie dicit qui annuatiz ad certam rem pſtandam eſt obligatus. Pro ſ facit qđ ſcpſi. j. in vſa. cvj. de baiulijs. v. baiulias ſup codẽ vbo. in. q. r. Sed aſcripticiꝰ eſt obligatus ad incertã rem. puta tertiã ꝑtem vel mediã fructuu3 ꝓut dñs elegerit. ꝓ hoc facit qđ ſcpſi i glo. ỏ. pri. all'ata. in. q. xj. ¶ Quero. vij. qui dicãtur coloni. Dic vt ſcpſi. ỏ. in vſa. x. ciues. in glo. ij. i. q. iij. z iiij. ꝓ hoc facit qđ ſcpſi in ꝓdicto. v. baiulias. ſup codẽ vbo. in. q. vij. ¶ Quero. viij. pone dico ſic. vendo tibi talez fundum. detracti aſcripticijs meis. nunqd tal' detractio valet. Rõ non. ff. de act. z obli. l. obligationũ fere. §. placet. in fall'. l. que admodũ. ¶ Quero. ix. qua actiõe emptor poterit petere aſcripticios ſic detractos. Dicas ꝙ condictione poſita in. l. ij. C. de agr̃. z cen. li. xj. z in. l. ꝓdicta. que admodũ ¶ Quero. x. ꝗbus modis fiant aſcripticij Dicas ꝙ duobus modis. Primo per ꝓſcriptionẽ. xxx. annoꝝ vt qñ in ſolo fuerũt. ſic intelligitur. c. multoꝝ. v. hi vo. ex ỏ iudi. ibi. tamẽ qz colendis terris coꝝ diuti⁹ adheſerunt ꝛc. C. ỏ agr̃. z cen. l. cum ſatis. li. xj. ꝓ hoc. ſ. i cõmẽ. ꝑ. alberti. c. xxxiij. hoꝝ magnũ. Secõ fiunt aſcripticij duplici cõfeſſione ſiue ſcriptura. vnde fit vna ſcriptura in qua ꝓmittunt nunqꝗ recedere a ſolo. Fit ſcda ſcriptura in qua confitẽtur ſe eſſe aſcripticios. ſi. C. ad vell. l. ſi mulier. C. de plus peti. l. vna. Et hi tales in ca thalonia vocãtur hoices de redẽptiõe. vbi ſez redimi cõſueuerũt. ꝓ hoc facit ꝑoptie infra in cõmẽ. ꝑ. alber. c. xxxx. habito de homagio. Et in curia barchiñ. dñi regis ꝑ. ij. c. xxiij. item ꝙ in terris. qđ caⁿ ẽ ſub rub̃ de aſcripticijs agricolis z cenſit⁹ z bonis coꝝ. quodꝗ caⁿ ſiue conſtõ eſt cõmemorata. z ei addit ũ. j. in curia barch̃. dñi reg⁹ Alfonſi. iiij. nũc feliciter regnanẽ⁹. c. ij. item cõmemorãts. Et ad materiã haruz conſtõnũ facit eriã. j. vſa. cviij. de rebus z facultatib⁹. z vſa⁹. cxxxviij. de inteſtat⁹. z in curia monriſſoni dñi regis Alfõſi. ij. c. xxxiij. item q null hõ o pages. z ſima curia barc̃. dñi reg⁹ Ja. ij. c. xxj. item q null hom q tingue mas. Recnõ z in. ij. curia barc̃. ipius dñi regis Ja. ij. c. xx. item ꝙ ꝗlibz ri

ctus homo. in fi. ⁊ ad hoc vid nec minus qđ no. j. ī vſa. lxxj. bonū vſa[m]. ⁊ qđ ibi ſcripſi. ¶ Quero. xj. an aſcripticius poſſit iuito dño ꝓhere mr̄imoniū. R^o ſic. ī auc. đ ſciſ. epi. §. aſcripticios. coll'. ix. C. de agr̄. ⁊ cē. l. vlti. li. xj. ¶ Quero. xij. an aſcripticius poſſit ferre teſtimoniū. vid: ꝙ nō. qz vid: cē ſuꝰ q̄ nō ꝓt ferre teſtioniū. C. in q̄b^o cau. colo. l. ij. li. xj. Dic ꝙ pñt. qz liberi ſunt in vita te. C. de epi. ⁊ cle. l. iubem^o. ⁊ in. §. aſcripticios. ē. allato. ¶ Quero. xiij. q̄ ſit dr̄ia iter ſeruos ⁊ aſcripticios. vid: ꝙ nulla ꝝ dicit ſer inter ſeruos ⁊ aſcripticios pene nulla ē dr̄ia. vt. C. de agr̄. ⁊ cen. l. ne diutiꝰ. li. xj. Dic ꝙ multiplex dr̄ia eſt. ⁊ ideo dicit ſer pene. Prima qz ſuꝰ ꝓt vendi ſine peculio ⁊ cum peculio. ſed aſcripticiꝰ nūq̄ ꝓt vēdi ſine ſolo. vt in dicta. l. ne diutius. ⁊. C. c. ti. l. ij. Secūa qz aſcripticiꝰ etiā ꝑ voluntatez dñi ordinari ꝓt. ſeruus aūt nō. vt in auc. de ſciſſi. epi. §. aſcripticios. coll'. ix. ꝓ ꝫ facit qđ notaf in. c. ij. eī de ſer. nō ordi. Tu dicas ꝙ aſcripticij ſiue hoīes de redēptione tōſurari aut ordinari nō pñt. niſi cautio ne idonea p̄cedente de cōueniēdo ſe cum dñis iſpoꝝ. vt habeā inꝑſtōe. cliij. p̄uiciali Terrachoñ. q̄ incipit. C. ī iuri ſit cōſonuz cē. Tercia dr̄ia eſt. qz aſcripticius ſciente ⁊ tacente dño ꝓhit mr̄imoniū. nec a ꝑdcōe ſua liberaf ꝓpter hoc. ſeruus aūtē ſi ꝓhat ſciente dño: liber efficitur. C. de agr̄. ⁊ cē. l. vlti. ⁊ in auc. de nup. §. ſi vo. coll'. iiij. ⁊ ꝫ fin ll'. ſed ſcōm canones vterq; ꝓhit. eī de cōiu. ſer. c. i. ¶ Quero. xiiij. pone ꝙ aſcripticius ſiue homo de redēptione fugit. ⁊ ſic i fuga ſtat per. xx. annos vl'. xl. nunq̄d ꝓt ꝑ ſcribere ꝙ nō teneatur reuerti ad ſolū ſiue māſum. R^o nō. qz aſcripticius fugiēdo facit furtū ſuiꝑpius: res furata ꝑſcribi nō ꝓt. C. de agr̄. ⁊ cē. l. cū ſatꝫ. li. xj. C. đ ſer. fu. l. i. Et hoc vīn itellige ſcōz ius cōe. ſecus eſt ſcōm ius municipale vel cōſuetudinariū cathalonie. ꝑ ꝫ. i. in cōmē. P. alb̄ti. c xxxvj. habito de homagio. ⁊ in curia barc̄ dñi regis Alfonſi. iiij. nūc feliciter regnā tis. c. ij. ītē cōmemorants cē. ibi vid quid agendū ſit. ſiue ſint de redēptiōe ſiue nō. ⁊ tenc mēti bñ qđ in codē. c. ij. ītē cōmēo rāts cōtinef. ¶ Quero. xv. pone filiꝰ aufugit a patre ⁊ ſtat p. xx. annos. nūq̄d ꝓt ꝑ ſcribere patriā ptātē. R^o nō qz nec etiā ꝑ pactū ꝓt remitti patria ptās. C. de pac. l. filius. ꝓt tñ remitti per emācipatōz duobus modis. Primo ſcōm ius cōe. vt. C. de emācipa. p totū. Ad hoc faē inſti. q̄b^o mo: pa. ptās ſol. §. nūa aūt conſtō. tā ī tertu ꝙ in glo. Notaf etiā ibi in glo fi. ꝙ in q̄tuor caſibus pr̄ filiū emācipare cogitur. quos vide per te. Secōo mō fit emācipatio ipſo facto fm ius cathalonicū. quo cauef ꝙ ſi filius filiaue đ cōſenſu pr̄is mr̄imoniū cōtrahētis ꝑ emācipatis habenf. vt. j. in curia ꝓpiniāi dñi regis. P. iij. c. xvj. ſtatuim^o etiā ⁊ ſancim^o. De materia vo aſcripticiorū originariorū. cenſitorū. ⁊ colonorū vide latius in libello ciuili. Rotfre. ti. de offi. iudi. qđ ſubueniē colono ⁊ vaſallo cē. ⁊ ti. đ cenſitis. ⁊ ti. de cōdicionali b^o colonis. et ti. de originariis. ⁊ ti. de colonis ⁊ inquilinis ſimplicib^o. ⁊ ibi te r̄mitto. Adde qđ ſcripſi. j. in codē vſa. ſup vbo. ad hoīez ſuū poſt pn. ibi cum dic̄. de huiꝰ vo vaſallatico ⁊ cē. Seniorē. i. dñm cui cōpetit vaſallo iudicē aſſignar̄. ¶ Sed q̄d ſi dñs aſſignat iudicē vaſallo ſuſpectū. nunq̄d vaſallꝰ poterit ipz recuſare. R^o ſic. ita dicit b^o ja. cal' in. q. vij. ¶ Pone ꝙ dñs recuſat b^o caſu eligere arbitriū ꝑ ꝑte ſua. vel facit iudicē p̄cedere in cā. non obſtāte recuſatiōe. nunq̄d videbiē vaſallus iniuſte affligi. ⁊ locꝰ eſſe recurſui vſatici. xliiij. ſil'r ⁊ ſi ſenioz. j. e R^o ſic. ita dicit ipe ja. calis in eadem. q. ¶ Quero q̄s eliget notariū in cā iter dñz ⁊ vaſallū ducēda. dicas ꝙ iudex ꝑ dñz aſſignatus eliget notariū in cā ſibi cōmiſſa. ⁊ in hoc reſidet b^o ja. calis in. q. vij. Iudiciū. i. iudicatū. Et ſic refert ſe ad vbū iudicatū in pn. huiꝰ vſa. poſitū. qđ nota. Iu-

dñi regis Ja.ij.c.xix.jtez q̃ si alcun sera re
ptat ꝛc. Secus si ab alio diuitie fuerit au
gmẽtate.nam tunc donatari⁹ par expost
renũciare potest.cum tunc non ꝓhibeat̃
ꝓ hoc facit in dicto libello de bataya ca-
thalonie.§.E lauors la cort deu assignar.
ꝛc. ¶ Nota.xvj.ꝙ pro pari vel cõsimili. ni
si miles vel filius militis ꝓ genere suo a
milite reptante dari non potest militi re
ptato.vt in eadem p̃ma curia barch̃.c.xx.
Item q̃ si algun reptara ꝛc.ꝓ hoc vide in
libello p̃dicto d̃ bataya cathalõie.§. mas
en cõtrasemble ꝛc. Et in p̃all̃.§. E lauors
la cort deu assignar.circa fi. Et etiã hic ꝑ
ja.calis in.q.viij.ix.ꝛ.x.ꝛ per ja.de vallesi
ca in.q.x.homo tñ pedes pro se vel ꝓ pari
cum milite:nisi ex sua ꝓcesserit volũtate
duellum facere non potest. hoc innuit̃ ex
all̃.c.xx.jtem q̃ si algun reptara ꝛc. ¶ No-
ta.xvij.ꝙ duellum interdum est experi-
mentum innocentie.ꝛ tunc vtitur demũ
in defectu aliarum ꝓbationuz. vt scripsi
s̃.in nota sexta. Sed quicquid sit tale du
ellum est legibus valde odiosuz.vt.l. vna
C.de gladia.li.xj. Dicit aũt longobarda
Sub iusto clipeo multos vidimus peri-
re.sed ꝓpter consuetudinez gentis nr̃e ꝓ
hibere non possumus. In isto itaq̃ duel-
lo non licet alium prouocate.sed bene li-
cet a ꝓuocante se defendere Si autẽ non
est necessitas:duellnm offerre nec suscipe
licet.facit qd̃ notat̃ insti.de here. ab inte.
§.per contrarium. Interdũ duelluz est ex
perimentum militie seu armigere v̄tut̃
vt.ff.ad.l.acquil̃.l.qua actione.§. si quis
in colluctatione. Et istud est tollerabile.
dum tamen non fiat ex odio. Interdum
fit duellum causa publice salutis.ꝛ istud
est valde laudabile ꝛ gloriosum. vt.ff. de
postula.l.i.§.bestias.ꝛ instit̃. de excu.tu.
§.sed si in bello. ibi dum dicit. Hij enim
qui pro re publica ceciderunt imperpe-
tuum.per famam viuere intelliguntur.
Ac idem Cicero in principio de questio-
nibus tusculanis dicens. Eos inter de-
os sursum ad signatum latus. quo fruan
tur perpetua felicitate producendos fore
secundum baldum in.l.vna.C. de edicti
cia liber. tol. Idem fore dicendum est si
fuerit ibi vulneratus.ꝛ alibi postea mor-
tuus fuerit ratione vulneris.ar⁹.ff. de in
cen.ru.nau.l.ij.§.ij.vbi d̃ hoc per dy. Pro
predictis facit quod notatur per balduz
in.l.feud̃.titulo de pace teuen.ꝛ eius viola.c.i.in suo apparatu.§. deind̃ tu.habes
hic de duello.ꝛ.§.dicit etiam glosa.ꝛ.§.ꝛ
nota ꝙ duellum de iure romano. Quod-
q̃ notatur hic per jacobũ de vallesica in
q.i.ꝛ me in glosa vltima. ¶ Nota.xviij.ca
sus in quibus de iure communi duelluz
fit sine pugna. Et sunt vigintitres casus
prout notat baldus in allegato titulo de
pace tenenda ꝛ eius viola.c.i.§. Nota ple
ne casus. ibi vide. ¶ Nota decimonono
ꝙ arma duelli sunt scuta ꝛ fustes. vt in lõ
bar.de testi.l. si quis cum altero. ꝛ titulo
qualiter quis se defendere debet.l. men-
tio.ꝛ.l.quibuscunq̃.nisi pro infidelitate
duellum fiat siue pugna.vt ibi.ꝛ tunc fi-
et armis militaribus.vt notatur in feud̃.
de alie.feu.pat̃ni.al's de vasallo qui ꝯtra
ꝯstitutiõem lotharij feudum alie.c. non
est cõsuetudo. Sic ꝛ hodie regulariter ge
nerosi ꝛ milites vtũtur in duello armis
militaribus secundũ pe^m ja. q̃ ita notat
ĩ suo libello ti.de duello seu pugna.h̃ v̄m
intellige de iure cõmuni. Secus est ꝛ ali
ter ordinatum de iure cathalonico ꝛ ex-
pressum cum quibus armis iuxta hunc
vsaticum batallia siue duellum est fien-
dum vt habetur in predicto libello de ba
taya cathalonie.§.lo dia quell camp en-
traran.et pro hoc facit glosa. ꝛ quod no-
tatur in allegato.c.non est consuetudo.ꝛ
in.l. qui comeatus.§.penl̃.ff. de re mili.
cum ibi notatis per glo.ꝛ doctores. Idez
hic ja.cal̃ in.q.xvij. ¶ Nota.xx.ꝙ die mar
tis penthecostes que fuit pridie id⁹ junij.

Anno domini.M.cccj.iuxta hunc vſati
cum in ciuitate barchinone batallia ſiue
prelium factuꝫ fuit inter ſeptem milites
ſcilicet inter quatuor de caſtro ciri voca⁊
tos p nobili dña Gª dō mōtecathēo exna
te ⁊ Rm de cardona. ⁊ Geraldū de pul
chro viſu cōſanguineū germanū ſuum. ⁊
bñm ſeneſterra p manu tenētia exaltera.
Et dicti q̄tuor fratres prma die quo cāpū
intrauerūt dictū geraldū de pulchroviſu
de equo ſuo pprio in terra diruerūt Et ſe
q̄nti die dicti tres ſeu procuratores eoꝝ in
curia barchiñ coꝝā pbis hoibus diſcepta
uerunt dictos q̄tuor fratres. Et inde pfa
ti q̄tuor ffres obtinuerūt victoriā. ⁊ facta
fuit cōpoſitio inter ptes. Judicata. ſpete
b qđ ſcp̄ſi.ē.glo.pri.in nota.v.⁊.vj. Añq̄
idez priuſq̄. ¶ Et nota q̄ hec dictio añq̄
ordinē denotat vt hic. ſic. C. de decurio. l.
vlti. ibi. ſꝫ pgeniti filij ⁊c. li.x.ff. de acq̄. he
re. l. ſi q̄s heres. xxvj. q. v. c. nec mirū. ex de
offi. dele. c. cōſultationib⁹. ⁊. ff. de do. iter
vi. ⁊ vx. l. ſi añq̄. cuꝫ ſuis ſy. Adde qđ ſcp̄ſi
ē. in vſa. i. añq̄ vſatici. in glo. i. in nota. vj
Sic iurata .ſ. p pugnare volētes iuramēo
aſſerta ab eis foꝛe va. ¶ Et q̄ ſit forma h⁹
iuramenti tā. ſ. ex pte reptant⁊ q̄ ex pte re
ptati. vide in libello de bataya cathalōie.
§. El dia quell cāp entraren los batell'rs
deuen iurar ⁊c. dic vt ibi. Si per milites.
¶ Quero p⁹ q̄s dicaf miles. dic vt ſcripſi
ē. in vſa. vij. miles vo. in glo. ij. Et qđ ō mi
litibus ⁊ pallegijs eoꝝ ſcripſi vid. ē. i vſa.
xxiij. placitū mandef. ſupꝫ vbo militibus
¶ Quero. ij. pone duo milites inuaſerūt
rōne rixe. ac etiā ex cauſ alijs exq̄ſit⁊ ſe mu
tuo pditores appellauerūt. vnde anelan
tes ad batalliā ſiue bellū ad curiā barch̄.
pcorditer acceſſerūt. ſupplicātes eidē vt di
gnaretur ſua lege ſiue hoc vſa. eis duellā⁊
di cōcedere ptātē cū oībus pactis de q̄b⁹
exiſterent in cōcoꝛdia. Et tandē dictā licē
tiā iuxta petita largiter habuerūt. ⁊ i die
lebli dicti milites campū intrātes pacti
ſunt. vt q̄ victus eſſet: victoꝛis eſſet captī⁊
nus. ⁊ pditoꝛ rmaneret. victoꝛ etiā lucra⁊
retur equū ⁊ arma Demū cū i bello pcede
ret alter eoꝝ alterꝝ foꝛti impetu ſup pect⁹
eius recubuit. q̄ pſtratus vociferās ſe de⁊
victū in ipa vociferatiōe abſq̄ tpis iter⁊
uallo recūbentē ſuppectus eius occidit.
Sup huius vo ſchemate. vt cōe ſit ipꝫ dic̄
An⁹ de puſio in ſua. q. diſputata incipiē⁊
ti. Duo nobiles gallici ⁊c. q̄ ex ipſo the⁊
mate tria delectabilia dubia oriūtur Pri
mo an occiſoꝛ in foꝛo conſciētie teneatur
Scđo an in foꝛo armate militie ⁊ quiſq̄s
eoꝝ ſit victoꝛ. Tertio an in foꝛo ptentioſo
occiſoꝛ poſſit puniri p aliquē iudicē cōpe⁊
tentē. Circa etem hec ipe An⁹ de puſio ar
guit in quolibꝫ dubio p ⁊ ꝯ. ⁊ expoſt ſol⁊
uit. Ad finez tñ vt tantoꝝ ſcriptoꝝ lectio
non fatiget. volens idē angelus ſolū inte
dere q̄d ex ipſis pcludatur dubijs: cōcluſio
nes poſuit q̄tuoꝛ infraſcp̄tas. Prima ē q̄
in foꝛo pſcientie q̄ occidit: peccauit. etiaꝫ
ſi ad ſuā defenſionē feciſſet. ⁊ hoc p caſum
c. henricus. ex ō cle. pug. in duel. ⁊ p iura
alia ab ipo an⁹ p hac pte ibi all'ata. Scđa
pcl'o ē. q̄ in foꝛo canonico cōtētioſo talis
homicida eſt puniēdus per dictū. c. henri
cus. ⁊. c. i. e. ti. ſ. de cle. pug. in du. ⁊ ex ō toꝛ
nea. c. i. Tertia pcl'o eſt. q̄ ſolo rigoꝛe iuriꝫ
ciuilis iſpecto. tale homicidiū in foꝛo cō⁊
tentioſo ciuili nō eſt puniendū. vt h⁹ pbat
ipe An⁹ p exempla ibi poſita ſuo loco. p⁊
batur etiā h⁹ p hunc vſam. Quarta pcl'o eſt
q̄ in foꝛo armate militie. q̄ occidit victoꝛ
remanſit. ⁊ ille dꝫ lucrari equuꝫ ⁊ arma.
niſi conſuetudo loci vbi pugna fuerit cō⁊
tracta aliter ſe haberet. Pro quo ſunt ibi
iura ⁊ rōnes all'atꝫ arguendo ⁊ eſſe deci⁊
dendo. q̄ oia pdicta vid ibi latius. qm̄ bñ
faciunt ad hūc vſaticū. Necnō talia ſcire
vtile eſt p materia huius vſa. hoc verū in
tellige quo ad coꝛpus ⁊ mundum. ſed non
q⁹ ad aiaꝫ ⁊ deū. ⁊ ſic male p oia ¶ Quero
iij. ſi die aſſignata duelli: vn⁹ aliū ſupare

non potuit. an tãdiu sit bellanduz donec vnus victor. alter victus appareat. Dicas ꝙ is qui se ꝓbaturũ iactauit. nisi die assignata ꝓbet nõ est vlterius audiẽdus. ar. insti. de ver. ob. §. omnis. ⁊. ff. ꝙ vi aut clã. l. si vitem. §. fi. ſm bal. in feu. ti. ꝺ pa. te. et eius vio. c. i. hoc est v̄m de iure cõi. secus ẽ de iure patrie siue cathalonico quo cauetur ꝙ tp̄us duelli durare dz solũ ꝑ tres dies. vt in libello de bataya cathalonie circa fi. §. lo reptat deu tenir ꝑ tres dies cãp. ⁊c. jdẽ h̄ ja. cal'. in. q. xiiij. ¶ Quero. iiij. an postq̄ batalliãtes. siue duellãtes. aut bellantes sunt in cãpo positi de cõi cõsensu possint penitere. R̄o nõ. nisi al's ꝯcedat̄ a supiore. Unde exquo cõuenerãt in loco: eos pugnare nc̄ce est. qꝛ publice vtilitatꝫ est pctã nocẽtiũ apparere. vt. ff. de iniur̄. l. eum qui nocentẽ. in p̄n. ſz bal. vbi. ꝺ. quẽ sup huiꝰ materia vide ibi latius. ¶ Quero. v. q̄d si reptatus añ sacr̄m ĩ hoc vsa. cõtentũ confiteat̄ dãpnũ. ⁊ velit illud emẽdare. an pignora cõmittãtur. Dicas ꝙ siue añ sacr̄m. siue post cõfiteat̄ dãpnũ: audiri debz. ⁊ fore locũ penitẽtie ad instar liberti q̄ potest penitere. vt. ff. de in ius vo. l. i. ⁊. C. ꝺ his q̄ vt indig. l. alia. ⁊. ff. de ĩter ro. act. l. de etate. §. vlti. Preſtim attenta materia odiosa belli. cui fauendũ nõ existit. l. cũ q̄dam. ff. de li. ⁊ postu. ⁊ ĩ h̄ residz hic ja. de vallesica. ¶ Quero. vj. an pignora posita in posse curie occasiõe reptamẽti tã per reptatorez q̄ per reptatũ possint per curiã tradi manuleute idonee. R̄o sic vt in libello de bataya cathalonie pꝰ pri. §. On cõ algun vol reptar. altra ⁊c. ¶ Quero. vij. q̄ sit forma traditionis ip̄iꝰ manuleute. dicas ꝙ hec. ꝓut ecce. ¶ Artaldus ⁊ Gaspar ⁊ vterq̄z eoꝝ ꝓmiserũt in soliduz talia pignora sigillatim designata tornare in posse vestri dñi vicarij barchiñ. qñcũq̄z ⁊ quotiẽscũq̄z ab eo fuerint requisiti vl' alter eoꝝ cũ complemẽto pignoꝝ valẽtiũ cccc. morab̄. auri valenc̄. Et obligauerũt oĩa bona ⁊c. ⁊ r̄nũciauer̄t ⁊c. ⁊ spãl'r foro ⁊ p̄uil'io eoꝝ. ⁊ subiecer̄t se foro ⁊ iur̄dcõni vicarie barch̄. ⁊ vt tutiꝰ sit dederũt in fide iussores petrũ ⁊ jacobũ ⁊ vtrũq̄z eoꝝ ⁊c. ¶ Quero. viij. q̄d iuris si die assignata reptato compeat reptatus ⁊ nõ reptator. et reptatus dicat se nõ teneri firmar̄ donec reptator resartierit oẽs expensas quas fecit in veniẽdo ⁊ comparẽdo. nunq̄d reptatus debz audiri in hoc. exquo postea compareat reptator ⁊ ꝑsistat in reptamento. R̄o nõ. vt satis colligit̄ in libro de batallia cathalonie post p̄n. §. E si aq̄ll q̄ repta no aten ⁊c. Rõ qꝛ ea ꝓ quibus fuit reptatus citatus explicari poterant ĩ absentia reptantis. vt ibi. Et ita fuit iudicatũ ꝑ curiã jlerde inter ponciũ de hulugia reptãtem. ⁊ galcerandũ ꝺ hulugia reptatũ. qꝺ nota. ¶ Quero. ix. q̄d si reptamẽtũ ĩ aliqꝰ de tribus casibꝰ. ꝺ. e. vsa. in glo. ij. in nota v. contẽtis offerat̄. ⁊ curia assignat reptatori ⁊ reptato ad cõparendũ ⁊ ꝓcedẽdum certã diẽ. in illa die p̄fixa nõ comparet reptator. nũq̄d reptatꝰ cõꝑens tenet̄ sup reptamẽto iã oblato firmamẽtũ facere ⁊ pignora ponere. vidꝛ ꝙ reptatus teneat̄ firmare ⁊ pignora tornare. vt ĩ all'. §. e si aq̄ll q̄ repta no aten ⁊c. Sz dic ꝙ nõ cõpellit̄ firmare ⁊ pignora poner̄. sed si vult bene potest. Et ita intelligit̄ p̄dictus. §. qm̄ allegabit forte reptatus ꝑemptoriũ fore circumductũ. ⁊ ex hoc instantiã perijsse iux̄ l. ⁊ post edictũ. ff. de iudi. Uel q̄a dicit et ostendit libellum reptamẽti esse ineptuz ⁊ ideo eidem non esse respondendum. et per cõsequens non fuisse admittendũ. ar. l. i. in prin. ff. si mes. fal. mo. di. Uel quia dicit reptatorem fore contumacem. ⁊ sic non audiendum. donec reptator satisfecerit in expensis. ⁊ sufficiẽter cauerit ꝙ ꝺ cetero in assignandis ei terminis fideliter comparebit. vt. c. i. de dolo ⁊ contu. li. vj. Uel ꝙ alias proponat legittimas rationes ꝙ duellum fiendum non sit. vel eidẽ

locus nō ex̄istat. q̄ nō ē vilīe sub v̄bis. §. ꝓall'. reptato exceptiones siue defensiōes ltimas nō ee denegātes eas denegari. ar. l. qñ. in ꝑn. C. de inoffi. te. Exquo eñ hec per dictū. §. nō tollit̄ur ergo stare eisdem non ꝓhibef. ar. l. sancim⁹. C. de testa. Pre terea isti casus ibi comꝓhēsi nō sunt. q̄re iuris dispositioni reliquif. ꝓtim q̄ sunt fauorabiles. Dictus aūt. §. odiosus. & sic restrigend⁹. ar⁹. l. comodissime. ff. de li. et postu. & ff. so. ma. l. si cū dote. in ꝑn. Ď etiā ꝑportare vid̄ v̄bū ꝓrena. ibi politū. q. d. ꝙ vicari⁹ dz firmā hmōi si oblata fuerit reci pere. al's nō. ar⁹. l. cuz ꝓtor. ff. de iudi. & l. marit⁹. C. de ꝓcura. ꝓ quo fac. l. q̄cq̄d. ff. ꝺ ver. ob. Plus etiā. §. ꝓall'. nō vid̄ tollef de fensiōes hmōi ltimas q̄ ſt̄ de iuſ natura li. nā etiā ꝓnceps illas tollef nō ꝑt. vt i de. pastoral. §. penl. de re iudi. i clc. Ꝓterea v̄bū ꝓrena ꝓdictū licz sit aptū de sui nasa comꝓhēdere firmamētū iuſ oblatū & co actū. tñ ciuiliter itelligēdo oblatū. & non coactū. vbi firmamētū reptatus facef nō tenef iuſt̄ suis rōnib⁹ ꝓtinere intellr ar⁹ l. vt gradatim. §. & si lege. ff. de mu. & ho. vt sic nulla iurꝫ absurditas seq̄tur. ar. l. ij. C. de cōdi. inſ. Ad qđ fac ꝙ a v̄bis statuti re cedi dz. vbi incōueniētia seq̄ref vt dicto. § & si a lege. l. vt gradatim. ff. de mu. & ho. & e. ti. l. recepto. in ꝑn. & ff. de ius vo. l. quā uis. vbi vid̄ ter. in rōne de ď. Et ꝙ ꝙ gñalia v̄ba. §. ꝓall'. e si aqll q̄ repta no aten &c. q̄ est in dicto libello. de bataya cathalōie nō videātur exceptiōes seu defensiōes h⁹ ltīme denegari. fac optīe vt vid̄. l. testādi. cū si. C. de testa. Pro ista ꝑte fac. q̄ statu ta ſm ius cōe debēt interꝑtari. vt no. in. c. cāz q̄. ex̄. de resc. ꝓ jnno. in glo. i. Hinnia q̄ odia restringi &c. Et debēt opari vt mi nus possint. vt in. c. nō ꝑt. in fi. ď ꝓbē. li. vj. Ꝓterea dico ꝙ reptato⁹ post firmamen tū & fatisdatiōz ab eo ꝓstitā. vbi die repta to ꝓfica abiuerit iterū monēd⁹ est ad hūc [illegible] vel vt ꝓcēdat reptamentū. vel ad il lud renocandū. vt habef i dicto. §. & si aqll q̄ repta no aten &c. circa fi. & compellat Et nihilomin⁹ extraordinarie reptato⁹ nisi fe cerit puniet. cū ad expēsas tenebit reptā to ꝓ ꝑma ꝓtiacia anteq̄ audiat. vt. l. sanci m⁹. C. de iudi. Et ita intelligit ja. ď are. l. q̄ crimen. & glo. ex⁹. C. q̄ accu. po. & l. cuz quē temere. ff. ď iudi. & dd. in dicta. l. sancimus. in. q. v. licz ja. de are. ibi dicat ꝓfit Tenebit aūt reptato⁹ de oībus expensis ꝓ reptamētū factis a tp̄re citationis emīsse citra. vt. c. cū dilecti. in fi. ex̄ ď do. & ꝓtu. nō aūt ꝓ alios ꝓ reptato. vt. l. fi. C. ď fruc. & li. expēn. sm casū glo. R. balistarij. & be rēgall vines. Et in ď residet ď ja. de valle sic̄. i. q. vj. ¶ Quero. r. ad q̄d oblato repta mēto tenef reptat⁹. Dicas ꝙ breuiter & ď plano reptatus eidē rndere tenef Et ꝓcor datis reptatore & reptato de v̄bis cōfitēdo vel negādo. si reptato⁹ suū ꝑt intētū fuaſ ꝓ instrā vl' testes ꝙ admittat. adeo ꝙ si ꝓ bauerit tunc batallia siue duellū cessare dz. al's ꝙ admittat. q̄ñ eo tūc ad iudiciū dei recurrendū est. vt in libello de bataya cathalonie post ꝑn. §. lo reptat deu respō dre &c. ꝓ hoc facit qđ scꝑsi. ď. e. via. i glo. if. in nota. vj. Quod aūt dictum est de ꝓba tione instrumentoꝝ vel testium. dicūt q̄ dā esse correctū ꝓ constōz editā. j. in curia gerunde dñi reg̃ Jha. ij. c. xxv. jtē statutū⁹ & etiā ordinam⁹. ꝙ si aliqs fuerit reptat⁹ &c. Hecnō dicūt per illā pstōz esse correctū vsaticū. xl. qui se sciente. l. e. ibi ante finez si ꝓbatus vel cōuictus fuerit. nisi intelli gas ꝓbatus vel cōuictus. l. per batallia z. Qui intelle ctus est cōtra. §. ꝓall'. & contra ea que in eodem libello de bataya cathalonie iuxta finē dicuntur. §. si aquell q̄ es reptat de babia &c. Nam si per batallia z probatum esset locum haberet quod di citur in allegato. §. si aquell qui es reptat de babia &c. Si alio modo locuz haberet dict⁹ vsa. xl. q̄ se sciēte. vide que ibi scripta sunt tā ꝓ me ꝙ ꝓ alios. Ergo instrā cōtra

reptatū ⁊ p reptameto fundando ꝓduci
pñt a reptatore. ⁊ testes mīstrari. ⁊ a iudi-
ce recipi indubie. qđ est tutius. ¶ Quero
xj. q̄d p illa v̄ba q̄ in dicto. §. lo reptat deu
respondre ⁊c. ꝓtinetur. s. ibi. ator gant lo
fet: o negant clarament intelligaf. an cla
re videaf fore rñsum ipi reptamento p so-
lum desimentimētū. Dicūt R. balistarij ⁊
bñg⁹ vines ꝙ sic. cū satis ꝓstet ꝙ reptamē
tū negatū sit p ipm desimētimentū. iuxta
illud qđ scptū est ⁊ sniatū p dñm regē Ja.
ij. in anno dñi. M. ccc. xvij. vij. jdus junij i
pñtia dñi regis Ja. dei gr̄a regis aragoū
ꝑsonaliter p̄sidentꝫ i ciuitate Ilerd bñg⁹
de riusech miles reptauit nobilē bñg^m ar
na^m dangleſola de morte. R. de riusech
fratris sui. ⁊ obtinuit atq; dedit dño regi
reptamenta i scpto ꝓut. j. lati⁹ vna cuz p
cessu inde attacto scpta ſtꝫ. j. q. xx. ¶ Que
ro. xij. pone ꝙ firmaui batallīā vel belluz
siue duellū. ⁊ dies assignata est. accidit ꝙ
ad diē illā nō ostendo batayll'r siue parez
vl' reptatus nō ostenderit an pignora co
mittanf. R^o nō. sed resartienf. in terciave
ro assignatiōe si nō ostendaf ipe batayll'r
siue par: comittenf pignora. sic dr in alio
iudicio qđ ventilaf sub iudice ordinario.
⁊ p hoc facit libellus de batayа cathalo-
nie p⁹ ꝑn. §. e lauors la cort deu assignar.
⁊c. j dē b ja. de vallesica. in. q. xviij. ¶ Que-
ro. xiij. an miles q̄ recipit duellū possit il
lud expedire per eius filiū. R^o sic. vt. ff. de
legac̄. l. sciendū. §. legati. p b vid⁹ p^m ja. i
suo libello ti. de duello ⁊ pugna. ¶ Que-
ro. xiiij. an cōpellaf q̄s expiare sup repta-
mento sibi facto. Et p quē moduz fiet cō-
ꝓbatio. dicas de his duab⁹. q. vt no. p ja. đ
mō. iu. ⁊ me. j. in vsa. xliij. si q̄s in curia.
¶ Quero. xv. ccce qđ. ē. c. vsa. scpsi i glo. ij.
i nota. v. ꝙ solū i trib⁹ casibus locū hz ba
tallia. s. p bausia. p treugis fract⁹. vl' ꝓdi
tiōe. siue traditiōe. nūq̄d erat idē añ⁹ vsa
tici fuissent missi. s. ꝙ solū p dcis trib⁹ ca-
sib⁹ admitteref batallia siue duellū R^o ñ
imo admittebanf rl'ariter in oibus male
ficijs q̄ redirigi vel emendari nō poter̄t.
vt. ē. in vsa. i. vid⁹ qđ ibi scpsi. Sec⁹ est nūc
de iure vsaticoꝝ. ⁊ p cōstōnes cathalonie
gn̄ales. Et b iure vtimur ⁊ male. Nā q̄ fac̄
ꝫ cōsciam edificat ad gehennā. vt in. c. lit
teras. eē de resti. spo. ¶ Quero. xvj. an ī oi
batallia siue bello aut duello req̄raf pari
tas generis. honoris. ⁊ corpis. dic vt distī-
guitur. j. in vsa. xlv. si q̄s a ptāte. ⁊ ibi p ja.
de mō. iu. ⁊ me. p b vide qđ scpsi. ē. in. c.
vsa. in glo. ij. in nota. xv. ⁊ xvj. ⁊. j. i. c. vsa.
sup v̄bo si p milites. in. q. xxiiij. ¶ Quero
xvij. an sit in electione reptātis si velit p-
bare p testes. vel instr̄a. aut per pugnā. vi-
deſ ꝙ sic vt in libello de batayа cathalōie
post p̄n. §. lo reptat deu respondre. ibi cuz
dic̄ Et si ꝓuar no pot sia iutjada la batayl
la ⁊c. ⁊ hoc innit ab illo tex. p ar^m a ꝓrio
sensu. qđ fortissimū est in iure. de quo ar^o
vide qđ scpsi. j. in vsa. lxxiij. rochas. i. R. su
per v̄bo p̄ncipis. cū suis remissi. Sic etiā
est de iur̄ feu. ti. de pa. ⁊ eius vio. c. ij. ī glo.
i. Sz tñ hodie in cathalonia nō datur tal'
electō reptāti. imo reptatus si vult p̄t fidē
suā excondire per batallīā siue duellū. vt i
fra in curia gerunđ dñi regis Ja. ij. c. xxv.
item statuimus ⁊ etiā ordinam⁹ ꝙ si ali-
q̄s fuerit reptat⁹. qđ tñ intellr in hoīb⁹ de
patico. siue de genere militari. de hoīe ho
norato ciuitat⁹. vel ville. vt ibi in fine pz.
¶ Quero. xviij. q̄d si ꝫ miorē đ gñe de pati
co deſ reptamētū đ aliq⁹ casu i quo cadit
bellū. an miorē teneaf ius sup dcō repta⁹.
an firmar̄. vl' valeat đclīare locū bello nō
ee. ja. de vallesi. arguit b in. q. xvij. p ⁊ ꝫ. ⁊
tenz ꝙ nō. sz garrificari p̄t ⁊ bñ. p hoc fac̄
qđ scpsi. j. i vsa. xlvij. cūctū malū. sup v̄bo.
vl' senior. i. q. xviij. ⁊ i. q. vl. cū suis r̄missi.
¶ Quero. xix. an libellus reptamēti sit p
curiā r̄cipiēd⁹. ja. đ vallesi. b ī. q. xviij. argu
it p ⁊ ꝫ. ad finē dic̄ ꝙ sic ⁊ bñ. quī q̄cq̄d sit
ē certuz sm vsaticos ⁊ ꝓsuetudinē hyspāie
⁊ ꝑsertim cathalonie duellū ꝓmittiſ vt b

Ja. de vallesica h̄ in. q. xiiij. arguit ꝓ ⁊ ꝯ.
ad finē dicit ꝙ sic ⁊ bñ. qm̄ q̄cq̄d sit est cer
tū ſm vsaticos ⁊ ꝯsuetudinez hyspanie. ⁊
p̄ſtim cathalonie duelluz ꝑmittit̄. vt hoc
vsa. ⁊ in libello de bataya cathalonie per
totū ꝓcessum eiusdez. Et de ꝯsuetudie ꝓ
batur. j. in consuetudine barch̄. recogno
uerunt ꝓceres. c. xliij. jtē ꝙ nemo p̄t aliq̄z
reptare ⁊c̄. Et cōsuetudo talis fuit tp̄rib⁹
p̄teritis inueterata. ⁊ sic in cathalonia ꝓ
lege reputari debz. vt. l. de q̄bus. ff. d̄ legi.
Et sic libellus ꝑ curiā recipiendus venit.
ſm eum. ⁊ nō ſm me. cum nolim pctō cō
sentire. Nā sanctius est oīa mala pati q̄
pctō consentire. vt. xxxij. q. v. c. ita ne. ⁊ ex̄.
de his q̄ vi me. cā fi. c. sacris. cū sua mate
ria. ꝓ hoc vide qd̄ scripsi. j. in vsa. xl. qui se
sciente. in glo. i. in nota. vj. cum. iiij. v̄. se
q̄ntibus. ¶ Quero. xx. q̄ sit forma repta
menti. dic ꝙ multiplex est. ¶ Prima est ꝓ
ꝓditione de qua ⁊ kalendario ip̄ius. s̄. in
e. glo. in. q. xj. fit mentio. ⁊ est hui⁹ serici.
¶ Dauant vos molt senyor en Jatme ꝑ
la gracia de deu rey darago ⁊c̄. Dic jo en
bñg. de riusech q̄ en bñg arnau dangleso
la hauia promes o dada sa fe en Guill'm
de riusech frare seu q̄ no li daria dan en ꝑ
sona ne en bens. e no cōtrestāt aço lo dit
bñg⁹. arnau danglesola fou e es estat ala
mort del dit guill'm de riusech. ꝑ la qual
cosa lo dit bñg. arnau. es traydor. e quen
val meyns sa fe. tant quen deu hauer ver
gonya en cort e dauant ꝓhomēs. e jo me
nar lo li he per mi mateix o per par o con
trasemble dauant vos senyor e en vr̄a po
der. fermant ab tantes penyores tinents
com vn caualler se deu combatre. ¶ E re
buts los dits reptamēts e escrits. hac son
acort lo senyor rey ab son consell si era ba
stant lo dit reptament. e trobat q̄ bastan
era. e deuia esser rebut. mana e ordona q̄
lo dit bñg. de riusech firmas per. cccc. mo
rab̄. dor segons lo vsatge p̄sent. La q̄l fer
ma fou feita encōtinēt. e donades penyo
res d̄. cccc. morab̄. e puys manleuades. ꝓ
hoc vide. s̄. e. glo. in. q. vj. ⁊. vij. ¶ En apres
ordona lo senyor rey e mana q̄l dit bñga.
arnau danglesola sobre aço fos citat. e q̄
en la citatio fos posat lo dit reptament. e
q̄ li fossen assignats. x. dies a r̄spōdre. La
qual citatio fou feta ꝑlo noble en G R.
de montcada. seneschal de cathalonia ꝑ
manament del senyor rey sots la forma q̄
segueix ¶ Al noble e hōrat en bñg. arnau
danglesola de nos en G^m R. de montca
da. senyor de fraga. e seneschal de cathalo
nia per lo senyor rey Saluts e amors. Fē
vos saber q̄l honrat en bñg. de riusech ca
ualler es comparegut dauant lo senyor
rey. e ha donat e ꝓposat contra vos en po
der del senyor rey vn reptament. Lo q̄l re
ptamēt lo senyor rey ꝑ nostre offici a nos
remet. e ans manat q̄ degem enles dites
coses fer ço q̄ all offici se ꝑtany. Del q̄l re
ptament vos trametē trāssat en aq̄stes p̄
sents letres. la forma d̄ qual es aytal. Da
uant vos ⁊c̄. inserat̄ Lo q̄l reptament do
nat ⁊ lest en p̄sencia d̄l dit senyor rey. Lo
dit en bñg. de riusech ferma en poder nr̄e
per. cccc. morab̄. dor ab penyores tinents
Et req̄r a nos per lo dit reptamēt vos de
guessez citar. Perq̄ nos d̄ ꝑt del dit senyor
rey ⁊ ꝑ auc̄tat del offici dela dita senesca
lia vos dehim eus manā. q̄ al. x. dia p̄mer
corrēt apres q̄ aq̄stes letres haurets rebu
des. si feriat no es. e si feriat es lo seguent
cōparegats ꝑsonalmēt dauant nos o no
stre lochtz. en la cort d̄l senyor rey. o la on
ell sia appellat descondir lo dit reptamēt
En altra māera fem vos saber q̄ nos hau
riē aenantar segons lo vsatge de barch̄. e
vsança de cathalonia. Datz j lerd̄ j d⁹ junij
q̄ sunt. xiij. dies del dit mes de juny. āno
dñi. M. ccc. xvij. ¶ La qual citatio feta al
dit noble en bñg. arnau. dāglesola. ell re
spos dins los dits. x. jorns a ell assignats
al reptament a ell feit ꝑ lo dit bñg. de riu
sech axi cō se cōtenia en vna scp̄tura q̄ en

dona al senyor rey sots la forma ques segue ix. ¶ Dic Jo bñg3 arnau. dãglesola a vos en bñg3. d riusech. q̃ cõ deyts: q̃ dela mort den. G. de riusech. q̃u sou traydor. en val menys ma fe. dich q̃ salua reuerencia e honor del senyor rey e dela Cort. q̃n mentits ꝑla gola/e daço son appellat de star atornes e de deffendre lo meu cos al vostre/ E de fermar ab aytantes penyores com caualler se deu combatre. ¶ La qual resposta rebuda ꝑlo senyor rey. ach acort lo senyor rey ab lo seu consell: si era bastãt: ni rebedora la dita resposta. jatsia aço q̃ en los ordonamẽts dela batalla se cõtengues. q̃ la resposta del reptat deuia esser clara sens cõdicio e exceptio atorgãt lo fet o negãt. Declara lo senyor Rey q̃ la dita resposta era bastant e rebedora pusq̃ ell escusaua la traycio. de q̃ ere reptat. e sa fe. Jatsia q̃ ell clarament no atorgas. ne negas q̃ ell fos estat ala mort del dit. G. d riusech. ¶ E axi rebuda la resposta mana lo sẽyor rey. q̃ lo dit en bñg3. arnau. dãglesola fermats ꝑ. cccc. morab. dor. la q̃l ferma de mantinẽt fou feta: e don ades penyores: e manleuades. E demãtinent feta la ferma lo senyor rey jutya la batalla. E assigna. xxx. dies al reptat e al reptador afer la bataylla En axi aq̃lls batayllers damũtdits sian arreats dentrar al cãp al. xxx. dia. Et ita habet in libello de bataya cathaloñ. §. com al reptat haura hom dat par ꝛc. ¶ Forma aũt reptamẽti milit3 ꝓ treugis fract3. Et fiat ita. ¶ Dauant vos molt alt senyor nalfonso. iiij. ꝑ la gr̃a de deu rey darago ꝛc. inserat totus titulus suus. dich jo domingo aytal q̃ en j aume aytal ꝑ inimicicies capitals que eren entre ell e mi ꝑ la mort den Gili aytal frare meu me hauia dades treues a. xx. iorns dintre los quals. xx. iorns. e durãt la dita treua ẽtre ell e mi lo dit jatme aytal ma. armada e garraiant es intrat dins mon castell aytal. e aqui en mon castell ma cõbatut: e naffrat e mort. iiij. homẽs. e afogats. x. masos. ꝑ la qual cosa lo dit jatme aytal ma trẽcades les treues de. xx. iorns tant quen deu hauer vergonya en cort: E homẽs. e jo menar liu he ꝑ mi mateix o ꝑ par o contresemble dauãt vos senyor e en vostre poder fermant ab tantes penyores tinents com caualler se deu combatre.

¶ Hec forma reptamenti ꝓbat in ꝑnc̃. libelli de bataya cathaloñ. ꝛ in. §. lo reptament q̃ lo reptador fara ꝛc. ꝛ. j. in comẽ9. P. albt̃i. c. xlvj. si habeo treugas ꝛc. cũ sy.

¶ De forma v̄o reptamẽti milit3 vassalli in bausia ꝛ rñsione ip̃ius. vide qd scripsi j. in vsati. xliij. Si q̃s in curia. in glo. vlti. dic vt ibi. ¶ Et nota q̃ ꝑ illã formã rñsionis. ꝛ ꝑ illã que. s̃. e. glo. v̄. dich jo bñg. arnau. danglesola. In talibus vel silib9 casibus de ꝓditione ꝓ treugis fractis vel d bausia ad reptamẽta hoꝝ casuuz a reptato fieri poterit rñsio. Vel ab ei9 aduocato fabricari. mutatis mutãdis. ꝛ additis addendis in narratiõe facti iux̃ naturaz reptamẽti. ꝓut casus occurrerit. qd menti tene. ¶ Quero. xxj. qualiter cõcipiet reptamentũ hoĩs pedis. Et dicas q̃ multipliciter. ꝛ hoc s̃m qd casus acciderit. Ob qd vt melius aduocatus in his exptus sit causa exẽpli formas hic pono duas. Prima etem̃ forma est reptamẽti hoĩs pedis sup̃ bausia. ¶ Dauãt vos molt alt senyor Nalfonso ꝑ la gracia de deu Rey darago ꝛc. Dich jo bertran aytal del mas aytal situat dins los termens del castell demũtclus del veçcomdat de cabrera que en Feliu aytal del mas aytal del terme del dit Castell de muntclus. home meu soliu. e de remença me ha publicament accusat de esser homeger e traydor: e ha adulterada na Sibilia muller mia. perla qual cosa lo dit Feliu aytal es bara de baya gran e maior. tant quen deu hauer vergonya en Cort/ E dauant homens. ¶ E aço li combatre personalment jo a ell:

lo meu cos al seu. E aço axi ferm molt alt
senyor. e ab tãtes penyores tinents cõ hõ
de peu se deu cõbatre. ¶ Hec forma ꝓbat̃
in libello d̃ bataya cathalonie. §. lo repta-
mẽt. ⁊ circa p̃n. ⁊. j. in vsa. xl. q̃ se sciente. vi
de qd̃ ibi scp̃si. ¶ Scd̃a forma reptamẽti ẽ
homis pedis sup̃ securitate per treugas ⁊
iuramenta ⁊ homagia p̃stita inter hoies
bandositatũ vl' inimicos inita. qd̃ repta-
mentũ est tale. ¶ Dauãt vos molt alt sen
yor Nalfonso ꝑ la gracia de deu Rey dar-
rago ⁊c̃. dic jo lorenç aytal dela ꝑrochia d̃
sent Pere de vila maior. q̃ com entre mi d̃
vna part. e en Ferrer aytal dela dita par-
rochia daltra. se fos per certes rahons se-
guit bãdo e inimicicia entre me e ell. era
estada donada seguredat ꝑ treua. e sagra-
ment e homenatge d̃ no dãpnificar nos
en ꝑsona ni en bens. daçi ala festa de oim
santor prop esdeuenedor. E no cõtrestãt
la dita seguretat diluns q̃ comptauẽ. xv.
del p̃sent mes de setembre enla plaça del
carbo dela vila de granollers ell me haia
cruelment naffrat. e apres vna vinya ple-
na de rahims quaix madures q̃ es de per
tinẽcies del mas meu aytal situat enla
dita ꝑrochia de vila maior me ha tallada
e totalment destrohida. Per la qual cosa
lo dit ferrir me ha trencada la dita segu-
retat. tant quen deu hauer vergonya en
cort e dauant homẽs. e que aço li comba
tre ꝑsonalment jo a ell. lo meu cos all seu
E aça axi ferm dauãt vos molt alt senyor
ab tantes penyores tinẽts com hõ d̃ peu
se deu combatre. ¶ Hec forma reptamẽti
ꝓbatur ex iã dictis. ⁊ q̃ꝑcipue. j. in cõmẽ.
P. alb̃ti. c. liij. jtem est ꝯsuetudo notoria
cathalonie ꝙ hoies comitatũ ⁊c̃. ⁊ ibi est
tex. de hoc. ¶ Super v̄o ꝓditione ⁊ fid̃ ru
pta ordinaui in milite. s̃. q. ꝓxi. in prin. v̄
dauant vos ⁊c̃. Et sic ordina tu aduocate
mutatis mutandis. attenta ꝑsonaꝝ q̃li-
tate suo casu. ⁊ varia ip̃am formã ⁊ alias
iuxta casus tibi cõtingẽtes. ¶ Quiq̃ aũt
formas sup̃ huius materia reptamẽtorũ
vltra ⁊ p̃ter p̃dictas. ⁊ illã a me scriptam
j. in vsa. xliij. si q̃s in curia. in glo. fi. in. q.
i. vide h̃ per ja. d̃ vallesica in. q. xxj. qm̃ no
tabiles sunt ⁊ in practica iam deducte.
¶ Quero. xxij. quõ reptat⁹ siue miles sit
siue non debz rñdere ip̃i reptamẽto. Cer-
te breuiter ⁊ plane ⁊ sine omni cõdiciõe
⁊ exceptione confitẽdo vel negando clare
vt cõtinetur in dicto libello de bataya ca
thalonie. §. lo reptat deu respondre ⁊c̃. ꝓ
hoc. s̃. e. glo. in. q. xvij. ¶ Forma aũt rñsio
nis quo ad reptamentũ ꝓditionis. vid̃. s̃
e. gl. i. q. xx. v̄. dic. jo. b̃ng. argẽtarij dangle
sola ⁊c̃. ⁊ quo ad bausiã vide. j. i all'. c. xliij
si quis in curia in glo. fi. v̄. in. q. ij. ¶ Si-
miles et cm̃ rñsiões ordina ad alia repta-
menta. mutatis mutãdis ⁊ additis addẽ
dis in narratione facti iuxta naturaz re-
ptamenti. ¶ Quero. xxiij. in ⁊ ꝓ quib⁹ ꝓ-
ditionibus per parem vel consimilẽ quis
valeat se saluare. Dicas ꝙ tres ad minus
sunt ꝓditiones. s. de quibus per parez nõ
potest quis se saluare. sed per cõsimilẽ. vi-
delicet qui occiderit dñm suum. vel cõcu
buerit cuz vxore dñi sui. vel dederit alicui
inducias siue treugas ⁊ infra illas inter-
fecerit illũ. per oẽs alias ꝓditiones pote-
rit quis se saluare per parem. Tñ si quez
harum ꝓditionũ supradictarũ ꝓbare po
terit per testes sufficientes q̃ non sint pa-
rentes alterius ꝑtis. ꝙ hoc fiat ĩ heremo
loco populato. aut in publico nõ debz se
saluare per parem vel cõsimilẽ. Sed fiat
de eo sicut de ꝓditore. ⁊ hereditas sua et
oia bona sua sint dñi regz. in nullis alijs
ꝓditionibus debet q̃s se saluare per cõsi-
milem vel per parem. Bñ⁹ de ponte anti
quus. vide quod scripsi. j. in vsa. xciiij. q̃a
iusticiam. super verbo bausatoribus.
¶ Quero. xxiiij. qualis debeat esse par. di
cas ꝙ talis debet esse par. ꝙ valeat tantũ
in genere quantum qui reptatus fuerit.
et ꝙ tantum valeant bona sua. et ꝙ sint

consimilis corpis. aliter vo nō est par. Et si is qui reptauerit hoc hr̄e nō poterit dicat ter illa die q̄ duellū debz fi ericū reptatus fuerit in campo. ꝙ quē reptauerat nō meret malū de facto illo vnde ip̄m reptauerat. ⁊ desdicat se ter ⁊ alius sic sit saluus. fac̄ optīe ī libello de bataya cathal'. §. Si al primer dia q̄ assignat sera amesurar ⁊c̄. bn̄⁹ de pōte p̄dictus. vide qd̄ scp̄si. s̄. e. glo. in. q. xvj. qd̄q̄ notat b̄ per ja. calis ī. q. ix. ¶ Quero. xxv. qn̄ dicat̄ bausia cōmitti. Dicas ꝙ iux̄ vsaticos bausia dicit̄ cōmitti solū a vasallo in dn̄m. ⁊ de tali fit mētio ī vsaticis. s. j. in vsa. xl. qui se sciente. in fi. ⁊ in vsa. xlij. potestatē. ⁊ in vsa. xliij. si q̄s in curia. ⁊ ī vsa. xlv. ⁊ si q̄s a ptāte. ⁊ ī vsa. cxxxv. si q̄s seniorē suū. circa fi. Fit etiā mentio de bausia. j. in vsa. lxxvij. exher̄ dare. De ꝓditione vo ⁊ bausia loq̄tur vsa⁹. xlviiij. sacr̄m sit om̄i tp̄re Alibi tales oēs appellant̄ ꝓditores. vt. j. ī pace. in xp̄i noīe Sit oībus manifestuz. §. ꝓditores. Et ꝙ sit dr̄ia inter bausiā ⁊ proditionē ꝓbatur sat̄ clare. j. in curia gerunde dn̄i regis Ja. ij. in. c. i. qd̄ incipit ⁊ ad supplicatiōz. s̄m ja. de faro. jdē bertrand⁹ de seua. Pro h̄ vid̄ in all'. libello de bataya cathal'. circa fi. §. Si aq̄l q̄ es reptat d̄ bahia ⁊c̄. vbi sunt casus exp̄ssi q̄bus bausia esmendari nō p̄t. vide etiā de hoc hic ꝑ ja. d̄ vallesica ī. q. ix. ¶ Quero. xxvj. an in facto bausie locū habeat mida de cos. vid̄r ꝙ sic. vt in dicto libello bataya cathal'. §. quant lo reptat sera açi mesurat ⁊c̄. ibi. tots los altres q̄ serā anomenats per pars cōtrasembles en aq̄sta ferma dessus dita Cōtrariū innuit ī eodē libello de bataya. cathal'. §. E lauors la cort deu assignar tēps ⁊c̄. ⁊ j. in all'. vsa. xlv. ⁊ si q̄s a ptāte. qd̄ credo verius. ¶ Quero. xxvij. dato pari ⁊ ꝯsil'i reptato. quō ꝓcedetur ad bellū fiendū Rn̄dz b̄ ja. cal' ī. q. x. ꝓut ꝯtinet̄ ī libello de bataya cathal'. §. cō al reptat haura hō dat ⁊c̄. ¶ Quero. xxviij. quo loco reptans ⁊ reptatus debēt intrar̄. ja. cal' rn̄dz b̄ in. q. xj. ꝙ in cāpo. ꝓut tradit̄ ad lr̄am in dcō libello de bataya cathal'. § cō al reptat. s̄. ꝓx. all'. v̄. lo q̄l cāp deu esser cayrat ⁊c̄. Et vocat̄ d̄ iure ciuili pantrasiū. vt no. ꝑ glo. in. l. qua actiōe. §. si q̄s in colluctatiōe. ff. ad. l. acq̄l'. ¶ Quero. xxix. qn̄ ⁊ quō batallia est iuranda. Rn̄dz idē ja. cal' b̄ in. q. xij. si ⁊ ꝓut ꝯtinet̄ ī all'. libel. d̄ bataya cathal'. §. lo dia q̄ll cāp entrarā los batallers ⁊c̄ ¶ Quero. xxx. in quo loco iuramentū ꝑ bellantes debeat p̄stari. Dicas ꝙ sup altar̄ sci justi barchi. ꝓut exp̄ssuz ē ī all'. §. lo dia q̄ll cāp entrarā los batallers ⁊c̄. Et ibi semꝑ h̄ iur̄m p̄stat̄ in batallia firmata ⁊ iurata barchin̄. Etiā p̄stat̄ ibi iur̄z testiū testam̄ti sacramētal'. de quo hētur j. in ꝯsue. barc̄. recognouerūt ꝓceres. c. xlviij. jtē ē ꝯsue⁹ ꝙ si aliq̄s fecerit testm̄ ⁊c̄. p̄stat̄ necnō ibi iur̄z iudeoꝝ sup plagis. de quo hētur ī dcīs ꝯsue. barc̄. c. xlj. jtē ꝙ qn̄ ē ꝯtētio inter xp̄ianū ⁊c̄ Et est ī dicto altari sci justi pictura de his ī ꝑte dextra ⁊ sinistra. R. balistarij. ¶ Quero xxxj. scd̄m ipsum quid si coram domino rege batallia fuerit firmata in ciuitate barchin̄. nūq̄d debet sup dcō altari sci justi ip̄z iur̄z p̄stari ab ip̄is batalliā facere volētib⁹ dic̄ ꝙ sic. Et ꝙ dc̄m libellū de bataya hz seq̄. fac̄. l. vt fund⁹. Contrariū tn̄ vidit ip̄e R. balista. vt ip̄emet refert ī batallia nobiliū. Exem̄c. ꝑiç de arenos. ⁊ b̄ngarij d̄ vilaragut. q̄ batallia fuit fcā ī barc̄. tp̄re dn̄i reg̃. P. iij. R balistarij p̄dcūs. ¶ Quero. xxxij. q̄ ꝑsōe debēt ī terueīre ī duello vltra duellātes Rn̄dz b̄ ja. cal' ī. q. xiij. ꝓut ꝯtinet̄ ī li⁹ d̄ bataya cāthal'. §. e feits los sagramēts. vsq̄ad. §. lo reptat deu tenir ꝑ tres dies ⁊c̄ exclusiue ¶ Quero. xxxiij. q̄d si vas. vl' rustic⁹ vicerit dn̄z ī bello. an dn̄s sit eis

ꝑdēpnād⁹ ī exp̄ē. Et breuit̄ ꝺ̄ ja. cal̄ ī. q. xvij. determiat ꝙ sic ꝟm glo. ⁊ bn̄. ⁊ cāz q̄re vide ꝑ eū ibi. ¶ Quero. xxxiiij. q̄d si ꝑs bellígeri vincēt facit tot missiões ꝙ excedūt. cccc. morab. nūq̄d debebit eas a ꝑte victa hr̄e. R⁹ iudicatū fuit ꝑ curiā barcꝺ. ꝙ nō. Et ꝙ ꝑs victa dēat solū pdeř. cccc. morab. ⁊ id ꝑ quo fiebat bellū. ⁊ nihil plus. Et ꝺ̄ iudicauit ī facto batallie den Rayner. e den talo. jaĉ. de mō. iu. qꝺ iuste fuit iudicatū. licet dici posset ꝛ̄riuz. ar. C. de dilaĉ. auĉ. qꝺ fieri non dz. ⁊. C. de epi. ⁊ cle. auĉ. gn̄al̄r. cuz ibi notat⁹. Dicas tn̄ ꝙ istud tenz ⁊ valz ꝑ notata ꝺ̄ ꝑ ja. ꝺ vallesica. in. q. xxij. ja. vo cal̄ tenz ꝺ̄ ī. q. xix. cū ja. de mō. iu. dicēs ꝙ ꝑ hac determiatiōe faĉ. q; solum iste vsa. iubet firmari p. CC. vel. C. vncias auri valenĉ. Et sic aliud non posse venire in obligatiōe vel ꝓdēpnatiōe. ni si ipe ducente vl̄ cētū vncie cū firma iuris debeat cozr̄ndere obligatiōi ⁊ cōdēpnationi. iux̄ ea q̄ notant⁹ ꝑ jaĉ. de mō. iu. ⁊ ipz ja. cal̄. ꝺ̄. ī vsa. xxiij. oēs hoies. i. Et istud sibi placz ⁊ mihi sil̄r. Alió qꝺ ꝑ me scptū est ī all̄. vsa. xxiij. oēs hoies. i.
¶ Quero. xxxv. q̄d si dāpna ⁊ expēse vincētis simul iūctas excedūt sūmaz. CC. vel. C. vncias auri valeñ. nūq̄d hēbit illud qꝺ ꝓius sibi datū ē ī dāpnū ⁊ expēdit. fcā iusta extimatiōe dāpnoꝝ ⁊ maloꝝ sibi illatoꝝ iux̄ esmēdas ⁊ taxatōes vsaticoꝝ. ja. cal̄ ꝺ̄ ī. q. penl̄. arguit ꝙ ꝛ̄. l. pclone tz ꝙ nō. ⁊ bn̄. ¶ Quero. xxxvj. q̄d si vicēs nō fuit dāpnificat⁹ iter malū. dāpnū. ⁊ expēs ī dict⁹. CC. vel. C. vncijs auri valeñ. Nūq̄d vinces hēbit totā sūmā. CC. vel. C. vncias auri valenĉ. vl̄ tm̄ illā sūmā in q̄ fuit dāpnificat⁹. Et vid⁹ ꝙ tm̄ illā sūmā in q̄ fuit cōdēpnat⁹ ꝑ istū ter. Cōtrariū tn̄ sentit ꝺ̄ glo. in fi. ⁊ bn̄. qꝺ limita iux̄. §. q̄ ē ī libel⁹ ꝺ barapa cathal̄. ī fi. ibi. la cort haja la terça ꝓt deles penyores ⁊ĉ. ja. cal̄. ꝺ̄ dicꝺ̄ ī. q vlti. ¶ Quero. xxxvij. q̄d si aliq̄s reptauit aliq̄z militē seragenari ū ꝺ̄ bausia. Miles reptat⁹ rñdēdo reptam̄to desmētit⁹ fuit reptatoꝛ. postea ī ꝓgressu ꝓcessus opposuit reptat⁹ exceptōz q̄rat lr. an. ⁊ sic ꝛ̄ vsa. liiij. senex miles. q̄ est. j. ñ tenebaf facere bellū. Replicabaf ꝙ agēt ē. ꝙ exceptio allata nō hēbat locū. dicꝺ̄ ja. ꝺ vallesica ī. q. xv. ꝙ dicta exceptio fuit admissa Et ita fuit iudicatū ꝙ dñz infantē p̄m. in cā reptamēti. q̄ fuit iter comitē ffuxi reptatoꝛ ē ⁊ arnaldū ꝺ mōte tornesio militē reptatū. de ꝺ̄ vid⁹ latiꝰ put a me scptū ē ī all̄. vsa. liiij. senex miles. ī glo. iij. v. ⁊ nota. ⁊ dic vt ꝺ̄ ⁊ ibi.
¶ Quero. xxxviij. q̄d si reptat⁹ de bausia deuict⁹ fuerit. ⁊ bausia illa ē de maiori b⁹. q̄l̄r ꝓ ipz erit ꝓcedēdū Dicas ꝙ r̄ma nere dz bausatoꝛ manifest⁹. ⁊ ꝙ nullus audeat illū sustinere. ⁊ ꝙ exeat de toto comitatu barcꝺ̄. vt habef ī libello ꝺ barapa cathalonie circa fi. §. si aq̄ll q̄ es reptat de bahia ⁊ĉ. ꝺ̄ totū itellige nisi postea de vitate q̄ erat ī ꝛ̄riū cōpareat. vt ī c. significātib⁹. ex̄ ꝺ pur. vul. cū sua materia. Et nota decretalē illā ad istā materiā. R. balistarij. ¶ Quero. xxxix. ꝟm eū. nūq̄d ꝑ iusticiā tal̄ deuict⁹ dz mori. puta si est de ꝑatico ꝙ amputef sibi caput. vl̄ si ē ꝺ pede ꝙ suspēdaf. Dicas ꝙ nō. q; nō est diffinitiua sn̄ia. nec habef ꝙ diffinitiua. iux̄ notata ꝑ hosti. ī sū⁹ ꝺ pur. vul. §. fi. ī ꝓn. Alb aliq̄b⁹ audiui ꝙ fuaf ꝛ̄riū ⁊ male. R. balistarij ꝓdictus ¶ Quero. xl. ⁊ vltio. q̄s bellatoꝝ obtinebit ī bello siue duello. Dicas ꝙ ꝺ̄ diuīe dispositiōi remittēdū ē. qñ ipe. ſ. deus scrutatoꝛ ē cordiuz. vt ex̄ ne se. va. c. novit. ī ꝓn. Sz ꝛ̄ nos ē dicēdū. ꝙ ꝑ hos v. dinoscere poter⁹ q̄s bellū siue duelluz obtiebit. v. Si par⁹ vel dispar⁹ constat clenit⁹ Imparitas vo paritati si comitat. Hoc tibi sit signū ꝙ defensor superaf. Quicq̄d tn̄ sit de his: Ego añ in

dño cõfido.ꝑe.r.in ꝑn. ¶ De huiꝰ vo materia belli siue duelli. vide qđ no.ɓ ꝑ ja.đ valꝫ lica. ⁊ ja. calꝫ ꝑter illa q̃ fm eos posui hic. qđq; scꝑsi cũ suis remissi. j. i vsa. lxx. cõmunia. i. ℟. sup vbo i caualcatas. ⁊i vsa. cxxxv. miles vo. sup vbo expiauerit. ac per petrũ ja. i suo libello. ti. đ duello ⁊ pugna ꝑ totũ. ⁊ jo. de linꝰ in suo tractatu đ bello circa fi. vbi đ materia duelli notabiꝫ ⁊ ad plenũ tractaꝫ. ibi vid. Necnõ ꝑ petrũ đ ancaꝫ in vsa. pcañ. đ reg. iuꝝ. li. vj. ⁊ ꝑ odofꝝ. tractatu suo de pugna. Et cẽ cetera ɓ deficiẽtia de materia hꝰ vsa. vi9 in ꝑall. libelle de batapa cathal. ꝑ totũ. Et ipz libelluz ꝑ cõmẽto hẽas hꝰ vsa. q̃ oia nota bñ ⁊ mẽ ti tene. Per. cc. vncias auri valeñ. sub. valẽtes. cccc. morab. q̃ valent mille sexcẽtos solidos barchiñ de terno. ⁊ ɓ quo ad militẽ quo ꝫ ad hoiem pedis est firmandũ ab eo ꝑ cẽtũ vncias dicti auri vt. j. valẽtes. cc. morab. q̃ valẽt octingẽtos sol'os monete barchiñ. ꝑdicte. quoꝝ morab. q̃libz valet iiij. sol'os barchiñ. vt cõstat de his olbus. j in curia ꝓpiniani dñi regis. P. iij. c. xxxvij. cũ de valore. Propter ɓ. v. ⁊ ẽ secda pariõẽ redditꝰ ꝓmi dicti ꝓncipaꝫ hꝰ vsa. Et dic ꝑ ꝑter ɓ. q̃ ipa batapa dz ꝑ pignora tenẽtia firmari vt colꝫ in libello de batapa catɓ. §. lo reptat deu tenir lo cãp ꝑ tres dies ⁊ẽ Et ad illũ ¶ Nota q̃ hec dictio. vt. modũ inducit. vt. l. ticio. ff. đ cõdi. ⁊ de. l. si tres legatũ. ff. de. j. ⁊. l. cũ ab vno. ff. de ꝓbẽ. ẽp. cũ ibẽ notatꝫ ꝑ glo. ⁊ doc. ⁊ ita sumiꝫ hic. Et dic ad illũ. l. er pugnãtibꝰ bellãtibꝰ. siue duellãtibꝰ. Qui vicerit. ¶ Et q̃ꝫ đ batapa siue duellũ vincere. vide ter. i libello ꝑdicto de batapa catɓ. §. lo reptat deu tenir ꝑ tres dies lo cãp ⁊ẽ. Et ɓ ẽ quo ad reptatũ devictũ. ⁊ triũphũ reptãtꝫ. vm si reptatꝰ ꝑ dictos tres dies poterit se saluare sic q̃ victus nõ fuerit ⁊ tũc duelliõis triũphũ obtinet. cũ oĩm expẽsarũ medicoruz mali ⁊ dampni satisfactiõe. vt ibi. §. le. q̃ incipit. Si l reptat se pot saluar al camp ⁊ẽ. Sit eſtimẽdatũ malũ. subaudias ⁊ dãpnũ vt in all'. §. lo reptat deu tenir ꝑ tres dies lo camp ⁊ẽ. Quod. l. malũ ⁊ dãpnũ. ¶ Et q̃ dꝛia sit ĩter malũ ⁊ dãpnũ. vide qđ le. et scꝑsi. j. in vsa. cxviij. rusticus etiã. sup vbo vel dãpnũ. in nota. i. T ã in corpe. ¶ Sz q̃ ro q̃r intellr ɓ. dicas q̃ de vulneribꝰ ĩ corpore illatꝫ q̃ estimẽdari debẽt iuꝝ ꝓsões et estimẽdas vsaticoꝝ. necnõ de expensis medicinarũ ⁊ medicoꝝ a victo soluẽdis. vt i dicto. §. lo reptat deu tenir ꝑ tres dies lo camp ⁊ẽ. ⁊. §. ibi se. ℞ victus fuerit. l. i bello qđ est. ã. ¶ Quero ... q̃bus batallijs. duellis. siue bellis loq̃tur vsa. iste. Dico fm ja. đ mõ. in. ɓ q̃ i bellis siue duell'. aut batallijs ꝓuatarũ ꝓsonarũ. ⁊ nõ i bell'cãpestribus. sz tñ ɓ nihil valet vt dicit ipe. qñ in ra theologica. de qua. j. Ciuilia. vt no. C. de gladi. l. vna. li. xj. ⁊ plene i. l. qua actiõe §. si q̃s i colluctatõe. ff. ad. l. acq̃l. Et canonice. vt ex de cle. pug. in duel. c. iij. ⁊ đ pur. vul. c. i. ꝓcordare videnꝫ in ɓ in tantũ etiã q̃ notatores ⁊ inter alios mgr. R. đ pena forti ꝑdicatoꝝ sctũs ⁊ prudẽs q̃ dicũt etiaz peccare mortaliter quoscũq; sic agẽtes et ꝓsetiẽtes. Nã ibi q̃s habeat ius adhuc nõ est isto mõ petendũ vel defendẽdũ. qz id ẽ tẽptare deũ. ⁊ sic nõ est faciendũ. vti. c. fi. ex de pur. vul. ⁊ notaꝫ in all'. §. si q̃s i colluctatione. Necnõ ponere iudiciũ in viribꝰ duoꝝ militũ. vel rusticoꝝ. Et sic salte modus oĩno illicitus est ⁊ petĩ iducẽio. De ɓ plene ꝑ Beñ. in exua. ij. q̃ incipit. qz i futuroꝝ dñi jo. xvij. Credit ñ ipe ja. de mõ. iu. q̃ nisi huiꝰ duellũ timerẽt vasalli milites sibi euenire posse q̃ forte excederẽt plusq; faciãt. ⁊ q̃ treugas minꝰ obſuarẽt Unde forte posset dici hmõi factũ iustũ nẽdũ esse ad euitãdũ peiꝰ Sz ɓ viteriꝰ ꝑsequ non curat dñs ja. vt ipemet refert. qz durũ ẽ ꝫ stimulũ calcitrare. Et hic finis fui dicti. exceptꝫ pauꝫ. ꝑ hoc vide qđ scꝑsi. ã. e. vsa. i. ℞. sup vbo. si q̃ milites. in. q. xix. ¶ Et sic nota q̃ bellũ siue duellũ q̃uis malũ sit.

ſuſtinet & p̄mittit: vt peius cuitetur. vt. ſ. Idē b̄ ja. cal' in oppo. i. vbi etiā dic̄ q̄ iſta rōne iſtud & alia ſuſtinet & p̄mittit eccl'ia Sz tñ dico q̄ talis p̄miſſio etiā eſſz cōp̄a/tiua q̄ dz tolerātia. vt notat' i. c. oīs aūt lex iij. di. certe tolerātia hec nō excuſat a pec cato. vt notat' i. c. ſi qđ veri⁹. xxxiij. q. ij. fac̄ c. ij. ex̄ de ſpon. ¶ Plus etiā dico q̄ rōne p̄ dicta. ſ. q̄ duellū p̄mittit & ſuſtinet: vt peius cuitetur. & vt milites ſint exp̄ti p̄mittitur guerra inter coſdē milites cathalonie. vt notat' j. in vſa. lxij. camini. in glo. vide qđ ibi ſcp̄ſi & p̄ ja. cal'. ē. in vſa. xiij. ruſtic⁹ iter/fect⁹. in. q. xvj. Eſt tñ ꝯ ius diuinū & rōnez & ſic ne dz ſuari. viij. di. c. mala ꝓſuetudo. cū. v. c. ſeq̄ntibus Et peccat p̄nceps talia ſuſtinēdo & p̄firmado. Multa tñ mala ſu ſtinētur & tolerātur in mūdo. nec oīa b̄ pu niūtur. Hoſti. in ſūª ti. de deci. §. fi. Suſti nētur cū burdella p̄ vniuerſuz orbē & vſu rarij publici in italia. & mlta alia tolerat eccl'ia q̄ ſunt petā: vt maiora ſcandala ceſ ſent. q̄ inſurgerēt ſi talia p̄hiberētur vl' pu nirētur. cū multitudini ſit p̄cendū. q̄a cā ſcandali vitādi punitio ſeu iuſticia ē dif/ferenda. Et ſic non peccat eccl'ia q̄ id ſuſti net. queq̄ a ſpū ſcō eſt. & a ſpū ſcō illuſtra tur & gub̄nat'. Hpoc. c. iij. & ibi Ni. lira Ad id etiā facit q̄ de duobus malis min⁹ eſt eligenduz ſeu tolerādū. xiij. di. c. nerui. cū c. ſe. & per totū. ¶ Ulterius dico q̄ licz de iure vſaticoꝝ & cathalonie batallia ſiue duellū ſit p̄miſſuz vt b̄. & p̄dicto libello ꝺ batapa cathalonie p̄ totū. Ac tamē q̄cq̄d ſit batallia hec ſiue duellū nullaten⁹ fieri dz. Tū q̄ lege diuina nō eſt p̄ceſſa. Tum etiā q̄ canonib⁹ p̄hibita eſt. ij. q. v. c. mo/nomachiā. vnde dic̄. R. de area. q̄ vid' eē correctū qđ hic dz Nā ſacratiſſime leges q̄ p̄ora p̄ncipū diuinitus fuerūt p̄mulga/te: nō dedignantur ſacros canones imi/tari. vt in auc̄. de monach̄. in fi. coll'. i. et i auc̄. vt cleri. apd̄ p̄pi. epi. col'. vj. & ff. ꝺ op. lib̄. l. ope. ex̄ de iudi. c. clerici. & de no. op. nunc̄. c. i. Et ſic ſtandum eſt p̄hibitio/ni potius q̄ huic vſaᵒ & cōſuetudini p̄all'. In h̄ p̄cor. Ben. in ex̄ua. dñi jo. xxij. q̄ici/pit. q̄ in futuroꝝ &c. & illud qđ ab eo ibi notat' ſup̄ vbo torneameta. h̄ vm fm deū ſed non fm mundū. q̄d voluntas regit & nō ratio. & ſic male p̄ oīa. vñ Guart ſe qui aguardaría. nā mori habz & aiam ſuā co rā altiſſimo p̄ſentare. & de illis q̄ geſſerit ſiue bonū fuerit ſiue malū. rōnē reddere. vt. ij. cor. in tb̄. c. v. & ad Ro. c. xiiij. & i. c. cū ex eo. ex̄ de pe. & re. & inde mercedē ſuaz re cipe. iuxta illud qđ habet' i ſimbolo atha/naſij. Qui cūq̄z vult ſaluus ē. in fi. ibi. et q̄ bona egerūt ibūt in vitā eternaz. q̄ vero mala in ignē eternū. Ergo q̄ habet aures audiendi audiat. Luc̄. c. viij. p̄ hoc vide qđ ſcp̄ſi. ꝺ. in. c. vſa. i. R. i glo. ij. i nota xvij & in vſa. ij. in glo. i. in nota. xij. ¶ Ad finez dico de & ſup̄ huiꝰ materia illud qđ p̄ peᵐ ja. notat' in ſuo libello. ti. de duello ſeu pu gna. vbi iter cetera ab eo ſcribūtur ſingu lariſſime ſeq̄ntia. in q̄bus ſto. videlicet q̄ ſup̄ duello admittēdo vel faciendo nō eſt niſi q̄dā crudelitas & inhumanitas hoīz: deū p̄ oculis non h̄ntiū. Duellū em̄ non hz p̄bationē verā p̄pter terroꝛē armoꝝ. vt C. de ac. & ob. l. negantes. Ite z qđ terroꝛe vel metu cōceſſum eſt: p̄toꝛ ratū h̄re non debz. ff. q̄ me. cā. l. i. Ite p̄feſſiones reoꝝ p̄ exploꝛatis crimībus h̄ri tunc oportz vt ff. de q̄ſtio. l. i. §. diuus ſeuerus. Quō gᵒ cōfeſſus in pugna ſiue duello facta ſub manu armata aduerſarij poterit valere. nō video. p̄bationes em̄ in crimib⁹ debēt eſſe luce clariozes. vt. C. de p̄ba. l. fi. Ite z duellū eſt ꝯ ius ciuile romanoꝝ vt de hoc habet' & notat' in. l. qua actione. §. ſi q̄s in colluctatione. ff. ad. l. acquil'. & ff. dele. ij. l cū filius. §. fi. & ad. l. iul'. mai. §. fi. & C. de gladia. l. vna. li. xj. Licz ꝯriū notet' & male inſti. de here. ab inte. §. p̄ ꝯriū. glo. tñ non firmat ſe ibi. Ite duellū eſt ꝯ ius canōicū vt ex̄ ꝺ cle. pug. in duel. c. i. & c. ij. & ꝺ pur.

vul.c.i. Jtẽ duellũ est ꝯ legẽ diuinã seu ꝯ ius euãgelioꝝ. Dicit cñ iesus diabolo. Scptũ est cñ. Non tẽptabis dñm deũ tuum Matb.c.iiij. Jtẽ licꝫ karolus magnꝰ q̃ fuit rex francie ⁊ lõbardie. ⁊ etiã impatoꝝ. vt notaꝟ i feu. de pa. iura. fi. §. iniuria qñq̃ pmiserit ⁊ iudicauerit duellũ. ⁊ etiã Fridericus impatoꝝ illud idẽ fecerit. Attamẽ in hꝰ seq̃ndi nõ sunt. qꝛ cũ duellũ sit ꝯ ius diuinũ est cõtra ius canonicũ ⁊ ciuile vt dictũ ẽ. ideo nõ ꝑt hñre titulũ. nisi malũ ⁊ reprehensibilẽ. postq̃ illa tria iura qbꝰ oĩs fidelis xp̃ianus debꝫ viuere: ipm reprobant ⁊ detestãtur. Jtẽ cũ duellũ sit cõtra ius diuinũ seu euãgelioꝝ vt ꝑfertur. ⁊ inducat ⁊ hꝫ in se pctũ mortale. ⁊ pugnãs i duello occidẽs aduersariũ: iudicaꝟ i ecclesia dei homicida vt ex̃ de cle. pug. i duello c.i. ipm nõ ꝑt longa cõsuetudine vl' lõgo tp̃e induci vel cõfirmari. vt valeat vl' fiat licitũ. Mala em̃ cõsuetudo nõ est ꝙsuetudo. vt i coꝝ. vt nulli iudi. §. nulli nõ liceat. coll'. ix. ⁊. viij. di. c. mala cõsuetudo. ⁊ ꝙ cõsq̃ns er ea q̃s agere non ꝑt seu erpiri i iudicio. ¶ Jtẽ nec aliq̃ lex ꝓncipis possꝫ facere valere duellũ. qꝛ est cõtra legẽ dei vt dictũ est. Jnferioꝝ aũt non ꝑt tollere legẽ superioris. ar. ff. de arbi. l. Nam magistratꝰ. ⁊ notaꝟ. C. si cõtra ius vel vtili. in. l. fi. Ad hꝫ. xxj. di. c. inferioꝝ. ⁊ ex̃ de ma. ⁊ obe. c. cũ inferioꝝ. Jtẽ est valde mirandũ quid cogitant reges ⁊ eoꝝ cõfessoꝝes. dum ipi reges deliberato cõsilio taliter qualiter admittunt ⁊ iudicari faciant duella. ⁊ dum fuerint realiter ipi volunt videre ⁊ intersunt in re tam dãpnata ⁊ prohibita vt ꝑdicit fm eundem petrũ ja. vbi. s. cuius aĩa req̃escat in pace amẽ. Quoniã fides idubia in ⁊ sup his ecertissime sibi tanq̃ si cuangelista esset phibẽda est a quoꝯ fidẽ christianã in se hñti. Et ego vt eius discipulus fidem eisdẽ adhibeo ⁊ firmissime suꝫ cũ illo. Et nimirũ. qñ ꝑmissa oĩa ad salutẽ aie fabricata sunt. ⁊ ideo mẽti tenẽda.

DE oĩbus nãq̃ cõibꝰ causis. xxviij. Casus. Quattuoꝝ placita de cõibꝰ causis tñ esse debẽt. quoꝝ ꝓ mũ. auditis ꝑ prius partiũ q̃rimonijs est sup firmamẽto directi. Secundũ est vt de causa cognoscaꝟ ⁊ ꝑ iudices congruos seu electos in ea iudicetur Tertiũ ẽ vt iudicata ꝑ iudices ꝑmitiuos sint a iudicibus retractata. vel melioꝛata ⁊ per ꝑtes ipa iudicata sint laudata ⁊ auctoꝛizata. ⁊ bñ cum pignoꝛibꝰ esse cauta. Quartũ placitũ est vt finita lite ⁊ solutis iudicatis pignoꝛa restituãtur. h. d. Et hꝫ duas ꝑtes ꝓncipales. Prima ponit regulã gñalem. Scda ꝑs ipam rlaꝫ gñalem ꝑ q̃tuoꝝ exempla declarat. scda ibi. v. vnũ i quo. Jdem ja. calis q̃ dicit ꝙ iste vsaꝰ notabilis est. ⁊ cõiter male intellectus. ⁊ dic verũ. ¶ Ja. vo de vallesica ꝓ huiꝰ vsatici intellectu dicit ita ⁊ bene. ¶ Nota quot sũt placita. ⁊ fundãtur ex q̃tuoꝝ. s. actoꝛe. reo iudice. ⁊ teste. vt. c. foꝛus. ex̃. ō ver. sig. al's iudicia delusoꝛia retrocederentur siue haberẽtur. qõ esse non debꝫ. vt. l. si ꝓtoꝛ. ff. ō iudi. ⁊. j. i vsa. lxxxviij. nullus vnq̃. Et iste vsa. ꝓncipl'r habꝫ duas ꝑtes. Prima ponit dictum in genere. Scda declarat in spẽ. Prima in ꝓnº. scda ibi. v. vnũ in quo. Et ista in. iiij. subdiuidiꝟ ꝑtes Jn ꝓma denotatur firma iuris. Jn scda demõstraꝟ causę ꝓncipalis ꝓsecutio. Jn tertia oñdiꝟ factum snie appellationis. Jn q̃rta detegitur factũ executiõis. Prima ibi. v. vnũ in quo. scda ibi. v. aliud. 3ª ibi. v. terciũ quoq̃. q̃rta ibi. v. q̃rtũ nãq̃. ¶ Vel dic aliter fm bñm lunes ⁊ clarius hunc vsam ꝑtes diuidi in duas. Jn ꝓma cõditoꝝ huiꝰ vsa. statuit in genere oĩs cãs comꝑhendendo Nam q̃ oĩe dicit: nihil excludit. vt. xxiij. q. i. c. q̃cunq̃. ex̃ de ma. ⁊ obe. c. solue. in fi. ff. de offi. ꝓcõ. l. iij. ⁊. xix. di. c. si romanoꝝ Jn scda ꝓsequitur in spẽ ipam declarãdo. ꝓma in ꝓncipio. scda ibi. v. vnũ i quo. Jsta

etem̃ ſcḋa ſubdiuidit̃ i ptes. iiij. Jn ꝓma habet̃ qñ ptes firmãt de iur̃ cũ pignor̃ib⁹ vel fideiuſſor̃ib⁹. ⁊ hec ſũt los ꝓmers clãs. vt fit i barba. Et in b̃ ꝓcor. ꝙſtõ local̃ ciuſõ ciuitat⁹ de liti. abbre. c. i. ⁊. ij. q̃ cõſtõ etiã⁹ locũ h⁹ in valeñ. vt ibi patꝫ in fi. §. ꝑdicta aũt ſtatuta. Jn ſcḋa demõſtrat̃ qñ actor ſuã offeret petitiõꝫ. ⁊ lite durerit vna cuꝫ reo vſq; quo ſnia ſit lata. Jn 3ª oñdit factũ cauſe appl̃ois. i qua nõ oppoſita opponunt̃. ⁊ nõ ꝓbata ꝓbant̃. ⁊ ſnia retractat̃ vel ꝓfirmat̃. fac̃ optie qđ lc. in. l. ꝓ hãc C. de tempo. ap. vide ibi C hi. bar. ⁊ baldꝰ. Jn q̃rta cõſtat clare q̃ finita lite ⁊ ſolut⁹ iudicatis reſtituũtur pignora. Et iſtõ ſit ꝓ declaratione tertius. ꝓma ibi. v. vñ. ſecũda ibi. v. aliud. 3ª ibi. v. tertiũ. q̃rta ibi. v. q̃rtũ. bñ⁹ lunes q. ē. cui adhereo. necnõ ꝑdictis ja. cal̃. ⁊ ja. de valleſica. qñ oẽs bñ dicũt ⁊ ꝓcorditer. vide ter. ¶ Nota ꝓmo vt i ſũº. ¶ No. ij. vt ſcptũ ē fm ja. de valleſi. ē. glo. v. ja. vo. cum. v. ſe. ¶ Nota 3º put erauui fm bñm lunes. ē. glo. v. vel dic alter fm ⁊c. ¶ Nota. iiij. ad hũc vſa. glo. antiq̃s hic poſitas licꝫ ja. de mõ. iu. intelligat illas ſcõm ius romanum. ⁊ ad illud credit fore reducendas ⁊ bene. Ac tamen ſi oculo puigili videãtur ad idẽ ⁊ notabiliter faciũt ꝓ b̃. vſa. ideo ſollicite vide ipas ¶ Nota. v. q̃ dñs qui dat iudicem nõ appellat ab eius ſnia fm ſcptã cõſuetudinẽ barchiñ. q̃ tñ localis eſt. ja. de mon. iu. ⁊ ē ꝓma in cõſuetudine barchiñ. recognouerũt ꝓceres. c. xvj. jtem q̃ vicarius vel baiulus ⁊c. Ergo in alijs locis ſeu villis ẽt dicta ciuitatẽ dñs a ſnia iudicis ſui appellar̃ ꝑt. ja. calis. ē. in vſa. xxvj. placitũ iudicatũ in. q. iij. b̃ vm intellige. niſi in illis locis ſeu villis. q̃ ꝓuilegijs oĩbus ⁊ conſuetudinibus barcḋ et ſpãli ꝓuilegio gaudentib⁹. vt eſt villa granullarior. aqualate. modeliani. ac ꝓchie de villa maiori. ⁊ dõ caro titulo. necnõ baiulie franchedarũ valleñ ⁊ de maritimo. etiãq; baiulie de ꝓcib⁹. ⁊ de molleto. qñ in hijs oĩbus locis h⁹ locuꝫ dicta conſuetudo local̃. ¶ Nota. vj. q̃ dñs ſiue eius iudex in ſuo iuriſdictionali h⁹ cognoſcere. ja. calis. ē. in vſa. xxiij. oñs hoĩes. i. ⁊ in vſa. xxv. placitarc. in. q. xiij. et xiiij. ¶ Nota. vij. q̃ vbi cã eſt inter dñm et vaſallũ. ſi iudex ip⁹ male iudicauerit: nõ poterit melioramentũ petere. b̃ eſt q̃ appellare nõ poterit. vt dictũ eſt. ē. i nota. v. quod facit cõtra fiſcũ regium. qui ratiõe hac. ſ. in ciuitate barchiñ appellare nõ ꝑt ſed de iure cõi ſic. Ob qđ facit ꝓ ſnia decani minoriſe ꝓ euꝫ lata in facto guilleſini de comãjõcoſa clerici cõiugati. q̃ fiſcalis appellare non potuit ꝓ glo. antiquã b̃ poſitam ſup v̇bo meliorata. v. q̃ ſi dñs ⁊c. ⁊ ita fuit obtentũ vici in cã appellatõis ab ipo fiſcali ibi emiſſe. put refert galcerandus andree iur̃itus ciuis minoriſe. qđ menti tenẽ. ꝓ b̃ vide qđ notat̃ per ja. cal. ē in vſa. xxvj. placitũ iudicatũ. in. q. iij. Sꝫ tñ tu dic vt ſcpſi. j. in. e. vſa. v. aliud. ſup v̇bo electis. in. q. ij. q̃ incipit. q̃ro. ij. q̃d i cã criminali ⁊c ¶ Nota. viij. q̃ meliorametũ petere q̃dam eſt ſpes appellandi. b̃ vm intellige q̃ a ſnia iudicis a dño dati. vl̃ alio iudice ordinario appellari ꝑt. ⁊ nõ ab arbitro. ⁊ b̃ innuit hic glo. ij. antiq̃. v. ⁊ nota. ꝓ hoc vide hic ja. calis in. vij. oppo. ⁊. ē. in vſa. xxvj. placitũ iudicatũ. in. q. iij. ⁊. iiij. licꝫ dicta glo. b̃ etiã videat̃ tenere. ſcilicet q̃ ab arbitro poſſit appellari. cũ qua ꝓcor dat b̃ ja. de valleſica in glo. vlti. Sꝫ tñ b̃ firmo pede non dicit. vt ibi ꝑ videri. ⁊ ſic qđ ꝓmo dictuꝫ eſt tene. ¶ Nota. ix. q̃ dñi ē iudicẽ dare. ⁊ vaſalli cõſentire. vt b̃ notat̃ in dicta glo. ij. in ꝓn. qđ tñ q̃dam intelligunt in cõpromiſſario. Sꝫ q̃q̃d ſit v̇itas eſt iſta. q̃ intelligat̃ b̃ non ſolũ in iudice a dño dato ſed etiã in ordinario vt hic notat̃ in glo. antiqua q̃ incipit. ab eodeꝫ iudice. ꝓ hoc vide in directorio pacis ja. cal̃ rj. dubio ꝓncipali in. q. vlti. ¶ Nota. x. q̃ iudex a dño dat⁹ recuſari ꝑt. vt hic in all̃.

glo.ij.antiq̃ i ꝓn.jdē ja.cal'.ō.ī vſa.xxv.pla citare.in.q.xiij.⁊ in vſa.xxvj. placitū iudi catū.in.q.vij.ꝑ hoc vidē ipz ja.cal'.ō.ī vſa° xxiij.oēs hoies.i.in.q.ij.⁊.iij. De oīnibus ¶ Nota q̄ ꝺ̄ vbū oibus collectiue ponit. vt ꝺ̄.qm̄ oēs in plurali eſt nomē collectm̄ ⁊ ſic notat in.l.ſi pluriꝫ.ff.dcle.ij.in glo. i.⁊ ibi tex.ſz in ſingl'ari numero vt idē ſit dictio oīs qꝺ̄ q̄libet eſt diſtributiuū.⁊ ita ſumitur in.l.mochis.ff.de iuſ fiſ.vide ibi bar.⁊ bal.⁊ plenius ipz bar.in.l.ꝺ̄ articu lo.ff.de here.inſti. ¶ Nota q̄ oīe q̄ñq̄ re ſtrigit.nec ſupponit vniuerſale.lxxv. di. c.i.ꝑ arcꝺ̄.in glo. Adde.vel ꝺz ⁊c.ṽ. ſed no tandū eſt.ꝑ hoc vidē qꝺ̄ ſcꝑſi.ō.c.vſa.i glo. i.ṽ.vel dic aliter.in ꝓn.⁊.j.in vſa.clvj. oēs cauſe.in glo.i.in nota.viij.⁊.ix. Nāq̄. De huiꝰ dictiōe nāq̄ vide qꝺ̄ ſcꝑſi.j.ī vſa.liij. de alijs nāq̄ ruſticis.in glo.iij. Cōibꝰ cau ſis.ſ.feudalibꝰ.imo dic q̄ cōes cauſe dīr. in q̄bus actoꝛ vel reus nō hñt ſenioꝛatiōz vel dñatiōz.vt.j.in vſa.cxxxvij. ꝓſtituerūt etiā.ja.cal'latius hic in.q.i. vide eū. Plus id ē plura. ¶ Et nota q̄ hec dictio ſiue ad iectio plus ad modicū q̄ꝺ referꝝ.ff.ſi quis cau.l.⁊ ſi poſt tres.⁊ notaꝝ per chy.in.l.ſi q̄s i ſuo teſtō.C.de inoffi.teſta.⁊ per ber.ī c.potuit. ex̄ de lo.⁊ ꝓduc.in glo.⁊ ita patz vide.ff.dcle.ij.l.cum filius.§.pr̄ cum filia cum ibi notatis ꝙ bar.in auc. vt eccl'ia ro ma.cētū an.habeat pſcꝛiōz.ante mediū coll'.ij. Item plus ad duo tm̄ referꝝ. vt ex̄ de eta.⁊ q̄li.c. eam te.ibi. ſed etiā plures. i.duas. Item plus q̄tuoꝛ modis ſumiꝝ. vt patz ex̄ de plus peti.c.vno.⁊ inſti.de a ctione.§. plus autē Dicꝛ hic refert ſe ad q̄ tuoꝛ tm̄.vt ſeq̄tur. nō plus oportz q̄ placi ta eſſe q̄tuoꝛ. Oportet.i.debēt. ſic etiā ſu mitur in auc.ꝺ̄ iudi.§.oportz.coll'.vj. Item oportet q̄ñq̄ eſt vbū officij.xxv.di.c. vnuz Q̄ñq̄ neccitatē importat.vt hic.⁊.iij.q.i.c non oportet.C. de legi.l. digna vox.⁊.ix. di.c.iuſtū.vidē qꝺ̄ notaꝝ per arcꝺ̄.in.c.epi ſcopū.ꝺ̄ pſcꝑ.li.vj.in vbo oportz.⁊ ꝙ doc. in cle.quia regulares. de ſup.negl'.ꝓla. in vbo oportuerit.in cle. Adde qꝺ̄ ſcꝑſi.j. in vſa.clxv.oportz.ī glo.ij. Quatuoꝛ eſſe pla cita.vide qꝺ̄ ſcripſi.ō.in vſa.xxiiij.placitū mādetur.in glo.ij. ¶ Et nota ꝓmo ex iſto vſa.q̄ q̄ttuoꝛ placita de cauſis cōibus tm̄ eſſe debent. ¶ Nota.ij.q̄ ꝓpoſitis ⁊ audi tis q̄rimonijs ꝺ̄ iure in cauſis cōibus fir mandum eſt de iure. Et quid ſit directuz firmare. Et an firmamentū directi ſit tā ex ꝑte actoꝛis q̄ rei fiendū.vide hic per ja. cal'ī.q.ij.⁊.iij.dic vt ibi. Nota 3° q̄ ꝙuenīē ter ſeu ltīme in cauſis cōibꝰ firmandū eſt de iure ⁊ cū fideiuſſoꝛibus. ꝓ hoc vide qꝺ̄ notat hic ja.calis ī.q.iiij.v.vj.⁊.vij. dic vt ibi. ¶ Nota.iiij.q̄ q̄rimonie ī iudicijs ſūt dande. Et cōcoꝛ.auc. offeratur. C. de litis ꝓt̄.cum ibi notatis per chy.de quo dicvt hic notaꝝ per ja.calis.ī.q. viij. ¶ Nota.v. q̄ q̄rimonie ſeu petitiones in iudicijs ſt̄ rationāde. Et quō dīr in iudicio q̄rimo nie rationate.dicvt hic notaꝝ per ja.calis in.q.ix. Ad hoc cōcoꝛ.l.i.C.de lit̄ ꝓt̄.⁊.l. rem nō nouā.§.patroni.C.de iudi.⁊.l.fi. C.ſi per me vel alio modo.cū ſp. Adde qꝺ̄ ſcꝑſi.ō.in vſa.iij.cū domnꝰ. R. bngarij ſu per vbo q̄rimōie. ¶ Nota.vj. q̄ iudicia di cūtur a iudicibus data q̄ñ ſnīa de libtate eſt formata ⁊ in ſcriptis redacta ⁊ ptibus lecta.vt notat hic ja.calis in.q.x. ¶ Nota vij.quō ꝺ̄ iudices a ptibus eligi. vide ja. calis hic ī.vij.oppoſpāliter circa fi. ¶ No ta.viij.q̄ ſaltim duo iudices eligi debent ⁊ nō vnus tm̄.per.l.vbi numerus.ff.de te ſti. Contrariū putat hic ja. calis in.q.xij. verum. Et eſt caſus exp̄ſſus.j. in vſa.cxiij. vere iudex.⁊ bñ. ¶ Nota.ix. q̄ de iure vſa ticoꝝ ſnīa lata poſtea retractari poteſt. et etiā ſi opus eſt meliozari. Et quō iſtud fie ri poteſt vidē hic ja. calis in.q.xiiij. dic vt ibi. ¶ Nota.x. quō q̄rimonie retractari pñt.vide hic ja.calis in.q.xij. dic vt ibi. ¶ Nota.pj.ex iſto tex.ſm euz ibi. q̄ iudex cauſe appellatiōis libellū improbare ꝑt

tñ iſtud non ꝓcedit in cathalonia ꝓ ſtõz
i. in curia ꝓpiniani dñi regꝫ P. iij. editã. c.
xiij. qz ſepe contingit. z bene. ¶ Nota. xij.
ꝙ poſt retractationẽ z melioratõz rerum
adiudicatarũ: iſta retractatio et meliora-
tio habet ꝓptes laudari z auctorizari. Et
ex iſto tex. ſiue vſa. vidꝫ ꝙ de iure vſaticoꝝ
ſemel tm̃ poſſit appellari. ꝓ hõ vide hic ja.
cal' in .q. xv. xvj. z. xvij. z dic vt ibi qñ oia
notabilia ſunt. ¶ Nota. xiij. ꝙ arbitraria
ꝙ arbitros ꝓmulgata pñt retractari. Et
q̃liter intelligit vide hic ja. calis i. q. xviij
ꝓ hoc vide qđ ſcꝑſi. j. in. e. vſa. v. aliud. in
glo. i. in. q. xv. ¶ Nota. xiiij. ꝙ iudicia pñt
dici meliorata quãdo meliori ſententia
emendantur. vt hic per ja. calis. in. q. xix
dic vt ibi. ¶ Nota. xv. ꝙ iudicia dicuntur
laudari z approbari. qñ ꝓ latis iudicijs.
lata q̃ ſnĩa. ꝑs dic̃. laudo z approbo ſniaz
vt hic per ja. calis in. q. xx. dic vt ibi. ¶ No
ta. xvj. ex. ō. prime dictꝫ ꝙ lata ſnĩa debet
per partes approbari. z ita ẽ hic in tertu.
¶ Nota. xvij. ꝙ approbata ſnĩa ꝓ partes ẽ
vt res iudicata tenenda per partes. ¶ No
ta. xviij. ꝙ vincẽs placitũ pignora a iudi-
cibus debet recuperare. z penes ſe tenere
pignora ipa. ꝓ quo vide hõ ja. calis i. q. xxj
dic vt ibi. z in. q. ſeq̃nti. ¶ Nota. xix. ꝙ ipo
lite vincẽre pignora tenẽte directa debẽt
inter ptes fieri z compleri iudicia. ſicuti
iudicata ſunt. z per vtrãq; ptem laudata.
ꝓ hoc vide hic ja. calis in. q. xviij. ¶ Nota
xx. ꝙ vincens placitũ dicitur dñs placiti.
vt hic in fine huius vſatici. ſ. v. quartum
nãq; in quo domin⁹ placiti recuperet pi
gnora ꝛc̃. Unum in quo. v. z eſt ſecunda
pars principalis huius vſatici. z ꝓma ſue
ſubdiuiſiõis. quã ſcripſi. ō. in glo. i. v. jac̃.
vo. cum v. ſeq̃nti ibi cũ dicit. Et iſta in q̃
tuor ꝛc̃. z. v. vel dic aliter. ibi cum dic̃. iſta
et cñ ſcda ꝛc̃. Et dic vnũ. ſ. primũ. Firma
tum. i. firma iuris data. ꝓ quo vide quod
ſcripſi. ō. in. e. vſa. i. R. ſup verbo. quatuor
eſſe placita. in nota ſcda. ¶ Et nota ꝙ di-
cta iuris firma ab vtraq; parte fieri debet
vt ibi. z. i. in localibus barchiñ. de liti. ab
bre. c. i. circa fi. ibi. ſic tamen. Plinios. i. fi
deiuſſores. ꝓ hoc vide qđ le. z ſcꝑſi. j. ĩ vſa.
xxxiiij. ſi ille qui plinit ũ. Conueniẽter. vi
de quod ſcripſi. ō. e. vſa. i. R. ſup vbo q̃tuo-
r eſſe placita. ĩ nota. iij. ¶ Et nota ꝙ per
huius dictionẽz conueniẽter intelligitur
ꝙ per fideiuſſores vl' pignora debz firma
ri de iure. z ita declarat hic textus. z all'at
nota. iij. Sic z vbum optima poſitum. j.
ĩ cõmẽo. P. alberti. c. xvj. ſi aliqui alodia-
rij ante fi. ſignanter in caſu ibi ꝑpreſſo
ſufficientẽ ſiue idoneã cautionẽ denotat.
ſ. pignoraticiã vel fideiuſſoriam. z nõ nu
dam. vt. ff. mandat. l. ſi mãdato. §. vltimo.
¶ Nota ex̃ tertũ ꝙ debitor vel fideiuſſor
non tenet ſoluere. niſi inq̃tum poteſt fa
cere. vt. ff. de ceſſi. bo. l. is qui. habita tñ ra
tione ne egeat. qz non eſt fraudãdus ali-
mentis cotidianis. ff. de ceſſi. bo. l. qui bo
nis. z inſti. de act. §. vlt. facit qđ notat̃ per
ber. z hoſt. in. c. odardus. ex̃ de ſoluẽ. ĩ glo.
vlti. Sed vidꝫ contra ex̃ de fideiuſſo. c. per
uenit. ibi. de reddit ibus eccleſie ſatisface-
re creditoribꝫ ꝛc̃. Dignũ ẽ emñ vt male me
riti egeſtate laborẽt. ff. de po. l. bona fides
l. xxvj. di. c. non ſatis. De hoc no. per ber.
z hoſti. in. c. penl'. ex̃ de conſue. Alr⁹ de mo
raria vicecz dñi regis. qui arnal. originã-
rius ſiue oriũdus fuit de villa pratoꝝ re-
gis. z ſuũ fouebat domiciliuz minoriſe.
alij dicunt valcñ. ¶ In hoc emñ nota qđ di
ri. ō. ꝙ nõ eſt fraudandus alimentis coti-
dianis. Dico hoc verũ eſſe vbi erat facta
bonoꝝ ceſſio. al's nõ hz locũ deducrio ne
egeat. ſed eſt executio facienda. Et ita ſol-
uit ꝓrinm deſup factũ. hoc tñ fallit in re-
ſtitutiõe vſurarũ. vt ex̃. de vſur̃. c. cum tu.
vbi de hõ p ber. z hoſti. z in. c. quãq;. ō vſur̃
li. vj. parch̃. Vel dic hõ vm eſſe in his que
poſtq̃ ceſſit acq̃ſiuit. Sicꝫ de his q̃ hẽbat
q̃ ceſſit. qz tñc tenet̃ cedere vſq; ad vltim̃
denariũ. Sic intell'r. ff. ō ceſſi. bo. l. qui ce

dit. ⁊ notaſ. C. q̃ bo. ce. po. l. vlti. bñg⁹ vi/ues. Idē petr⁹ ja. in ſuo libello ti. de ceſſi. bo. vide eum ſi placet. Idem hic bertr⁹ de ſeua. ⁊ bene. Aliud in quo. v. ⁊ eſt ſcđa pars ſcđe partis p̃ncipalis huius vſa. Et dicas aliud. i. ſcđm. ¶ Nota ex hoc v. q̃ a/ctor ſuũ debet offerre libellũ. ſiue petitõz ⁊ vſq̃ ad ſñiaz. i. diffinitiuã inclusiue vna cum reo ducere tenet. ¶ Jux quod quero p̃mo. ecce q̃ libell⁹ oblat⁹ eſt ſiue petitio cuius expenſis libelli ipſius debeat dari copia. ℞o expenſis rei ſiue q̃uenti vti vel/le. vidē textus in. l. i. circa p̃n. ff. de eden. ¶ Quero. ij. an coꝝ arbitro offerend⁹ ſit libellus ſiue petitio. ℞o ſic. vt. l. pẽ. §. fi. C. de arbi. ⁊ l. rem nõ nouã. circa p̃in. C. de iudi. ⁊ hoc innuit vſa. iſte. ¶ Quero 3o an offerens libellũ ſiue petitiõz debeat i libello dicẽ dati libelli ſubſcribere. ℞o nõ qm̃ de cõſuetudine nõ fuit. ſz hoc ſcribit not⁹. ⁊ datur terminus reo ſiue cõuento ad rñdendũ litẽ conteſtãdo. vt ex ẽ. litz cõ teſt. c. vno. ⁊ ita vtimur. ¶ Quero. iiij. q̃d ſi pars rea ſiue cõuenta reſpondz libello. p̃miſſa tali p̃teſtatione q̃ nõ intendit li/tẽ q̃teſtari. an talis valeat p̃teſtatio. ℞o q̃ ſiquidẽ eſt iuſſus a iudice q̃ litẽ cõteſte tur: tũc nõ valeat p̃teſtatio contra impiũ miniſtri legis. Sed ſi iudex nõ iubet tũc conteſtari. vel nõ conteſtat⁹ eſt voluntarie iuriſdictionis. ⁊ tunc p̃teſtatio tenet. ⁊ ita debet intelligi. q̃ notaſ in. l. i. C. de litz. q̃. bal. in. l. i. C. de lati. liber. tol. q̃ men/ti tene. p hoc vide p bar. ⁊ jo. de gau. in di cta. l. i. C. de litz. q̃teſtz. Adde q̃ dixi. j. in e. vſa. v. tertiũ. ſup vbo illoꝝ. ¶ Quero. v. an ꝓpter ineptitudinẽ libelli p̃ceſſus ſit nullus. ℞o nõ. ex quo clare pateat per p/ceſſum de intentione agẽtis. vt ẽ caſus ex p̃ſſus. j. i curia ꝓpiniani dñi regz. P. iij. c. xiij. q̃ ſepe contigit. ⁊ bñ dic per p̃ceſſum vt q̃ extitit declaratũ per poſitões vl' artl culos. vt. l. i. §. ſi q̃s argẽtũ. ff. depo. ð quo dic vt i. l. i. §. i. ff. ð eden. Licz jnno. notet

q̃riũ in. c. q̃rente. circa fi. ex. ð offi. or. Sz dic per eundẽ de ordi. cog. c. ij. Necnõ dic q̃ illa q̃ apparent per p̃ceſſuz ſunt noto/ria. de quo per arch. in. c. ij. ð ap. li. vj. etiã poſt ineptũ iudiciũ. ⁊ ſic iux ea q̃ all'. c. xiij q̃ ſepe p̃tigit iudicandũ eſt. licz ſit q̃. c. ab bate ſane. de re iudi. li. vj. Et ita tene iſto iure cathalonico. per q̃ iuri cõi derogaſ q̃ nota. ¶ Quero. vj. q̃d ſi poſitiones vel articuli ſunt negatiui vel imptinẽtes. nũ q̃d admittẽtur. Dicũt q̃dã q̃ ſic. cũ dicat i c. xiij. q̃ ſepe p̃tingit ex imptinẽtia. et ibi aut p̃ceſſuz ⁊c. Quid dicendũ. dicas q̃ illa vba videnr referri ad libellũ. ob q̃ eſt dicendũ indubie q̃ nõ debẽt admitti cuz hoc eſſet q̃ius. Ad q̃ facit ex. ð offi. dele. c. cũ cõtingat. ⁊ de excep. c. dilecti. ⁊ p̃dcõ c. xiij. q̃ ſepe cõtigit. tenet q̃ tales articu li nõ ſunt admittendi. ſi bñ ipius mens iſpiciaſ. ⁊ ita tene. ¶ Quero. vij. quid ſi li bellus ineptę formatus. nũq̃d poſſuz ipz corrigere. ℞o ſic. hoc eſt vſq̃ ad litz p̃tz. vt iij. q. iij. offeraſ. ij. q. viij. libelloꝝ. ⁊ C. de eden. l. edita actio. vbi de hoc q̃ chy. bar. baldum. ⁊ jo. de gau. Sed tu dicas quod etiam ſeruatur. q̃ ſi aliqua ſunt omiſſa i libello ſiue petitione. q̃ non ſolum vſq̃ ad litis conteſtationẽ. necnon vſq̃ ad po ſitiones vel articulos. et in ipis articulis ipſa omiſſa peti poſſunt. vel addi. immo etiam vſq̃ ad ſententiam poſſunt per ce/dulam emendari ⁊ peti. vt infra in alle/gata curia ꝓpiniani dñi regis Petri tertij ⁊ in dicto. c. xiij. quia ſepe contingit. Et ſic ſecus eſt de iure communi. ⁊ ſecus de iure cathalonico. quod menti tene. quo/niam cotidianum eſt. ¶ Quero octauo. an debeam ſiue tenear exprimere actio/nem petendi in libello ſiue petitione Re ſpondeo non. vt in ꝓallegato. c. xiij. quia ſepe contingit. ſed cauſam tantum. vt ex tra de libel. obla. c. i. ⁊ ij. et. de iudic. c. di/lecti filij. ¶ Quero nono. quid ſi ineptuz libellum ſiue petitionem ꝓpono. nunq̃d

cado ab instantia iudicij ℞o nõ vt in dcõ c.xiij.quia sepe cõtingit. Secus est de iure cõi.vt ex de iudi.c.examinata. ⁊ dr iure cõi.c.abbate sane.li.vj.cum sua materia. ¶ Quero.x.q̃d si ineptus ꝓponо interdictũ.qua pena eo tunc sum plectẽdus. ℞o vt tertus pdicti.c.xiij.q̃ sepe cõtingit. ab apto innuit. Secus de iure cõi. nã tũc cado a tota cã.vt ex de resti.spo.c. cum ad sedem.cũ suis sy.etiãꝯ venio ⁊ sum cõdemnãdus in expensis per.l. eum quẽ temere ff.de iudi. ¶ Quero.xj. cui debꝫ dari libellus siue petitio. Dicas ꝙ ltime pone. de qua ꝓmo constare debꝫ.ꝓ hoc.ff.d iuſ.co di.l.q̃dam referunt.qm̃ si mior est siue tutore vel curatore nõ debes illi dare libellũ siue petitionẽ.insti.de cura.§.inuiti.ff si tutor nõ intercueniat.l.ij.insti.de auc.tu. §.i.in fi. Idem iuris est de canonicꝭ regularibus.vel monachis.vl̃ alijs religiosis. xxj.q.i.c.monachi.ex de iudi.c. causaꝫ.cũ suis sy. ¶ Quero.xij.in q̃bus casib⁹ libellus siue petitio offerri nõ debeat. Dicas ꝙ plures sunt ipi casus excepti. in quib⁹ cessauit libellũ esse necessariũ. Primus si clicus ꝓgnoscit inter suos subditos. vt in auc.vt clerici apd ꝓp.epi.§.i. coll.vj. Scds est qñ ex cõuentione ptiũ remittitur. C.d ꝓuil.scola.l.fi.ad finẽ.li.xij. C.d epi.⁊ cle. auc.gñal̃.i fi.v. nisi lis ex cõsensu ⁊c Pro hoc vide qd̃ scpsi.j.in.e.glo.ĩ.q.xiij. vbi dr ꝓriũ ⁊ dñi. Certi⁹ ppt̃ buitatẽ rei ⁊ modicitatẽ.in auc.de man.pn.§.sic tibi.coll.iij. Sic.ij.q.vij.c.de possessione. ex de accu. cuꝫ dilecti. v.leuis culpa.xj.q.iij.c.epus si sacerdotali. Dicũt q̃dã si non excedit sũmã duoꝝ aureoꝝ.qd̃ credo vm.ff.de dolo malo.l.si oleũ.ad fi.qd̃ relinquo arbitrio iudicis. C.de custo.re.l. si q̃s ĩ eo. Necnõ si nõ excedit sũmã q̃nq̃ginta sol'oꝝ barc. non dar libellus. vt canet per constõz cathalonie gñalẽ edictã.i.ĩ curia mõtissorli dñi regis. P.iij.c.xiij.cause vsq̃. q̃ ppter paucitatẽ remittũtur expense iudicioꝝ.i auc.de mã.pn.§.iij.coll'.iij. Et de qua causa q̃d sit vltra pdicta. vid̃ qd̃ scpsi.j. in vsa. lij.sacra rusticoꝝ.sup vbo parebouz. ⁊ in vsa.vj.qm̃ per iniquũ.v. ⁊ oẽs. sup vbo in paruis. Quartus casus est.cũ aliq̃s expellitur a possessione.⁊ implorat offm̃ iudicꝭ ff.ne vis.fi.ei q̃ in pos.mi.l.iij. Quitus casus est.qñ q̃ris fugitiuũ.q̃ interuertit possessionẽ sui. C.d agr̃.⁊ cen.l.si coloni.li.xj C.de ser.fugi.l.q̃cũq̃.⁊.l.cum suũ. Itez in dampno infecto ꝓpter celeritatẽ.⁊ q̃a officiũ iudicis expostulat.ff.de damp.infec.l.iiij.§.hoc añt interdicto. Et breuiter teneas ꝙ vbi iudicis officiũ implorat̃ siue postulat̃:nõ dat̃ libellus. sz tñ sp assignat causa petendi.al's iudiciũ nõ hz locũ.ex de censi.c.iiij. Itẽ in notorijs nõ dar libell⁹.ij.q.i.c.mãifesta.⁊.c. mãifestꝭ. c.lotharij⁹ ⁊.c.scel⁹. dũ tñ sit notoriũ iurꝭ vel facti vl̃ cõfessionis ĩ iure. hoc hẽs.xxxij di.c.ꝑter hoc.⁊.§.veruz. ⁊.c.qm̃.al's semp dari debꝫ.ff.q̃ snie sine ap.re.non po.l.i.§ ex eo.si tñ reus negat: ꝓbatio est nc̃aria xj.q.vlti.c.fi.ex d cohabi.clc.⁊ mu.c. vra. ⁊.c.q̃situ. Itẽ hoc teneas ꝙ in modo inq̃sitionis licet libellus non dec̃: tñ capitla sup q̃bus fit inq̃sitio dari debẽt.⁊ ꝑt dela to refuari in oibus ltima defensio. ex de accu.c.inq̃sitiõis.⁊.c. qualiter. ⁊ d simo. licet heli. Pro hoc vide qd̃ notat̃ p egidiũ de fustarijs in sũma.ti. q̃liter aduocatus rei ordinet excep. in 3ª pte iꝑius summe. ¶ Quero.xiij.an ꝓductiõe libelli siue petitionis renũciari possit. ℞o nõ. hec eniꝫ solennitas nõ fit solũ ad ptis vtilitatez.sz ad vtilitatẽ iudicis. vt sciat sup quo hz ferre snĩam. ideo nõ ꝑt ptiuz consensu renũciari. Preterea ea q̃ certã solẽnitatẽ ĩ actibus ĩducũt: ꝓsensu ptiũ tolli nõ pñt. vt. ff. de pac.l.ius publicum. Idez dico in litꝭ cõtestatiõe. Idem tenent canonistę in.c. i.extra de li.ob.et per joh.an. in.c. finali. de re iudicata.li.vj. ¶ Quero decimo q̃rto ecce cotidie fiũt compromissa ꝙ possint

arbiter cognoscere sine libelli oblatiõe. et sine lit ꝛ ꝓt. ꝓnũciare ꝙ in scꝛiptis ꝛ sine scꝛiptis ꝛc. an ꝓcessus inde sine his actitatus valeat. cũ vt ꝑmittitur in. q. ō. prima his solennitatibus non possit renũciari. ℟o sic. nã sicut papa vel impator qñ dat iudicẽ ꝑt remouere has solẽnitates. vt. Li post ꝓn. ff. ꝙs ꝛ a quo ap. ꝛ. E. de sen. exꝓi. recꝛi. ita arbiter ꝙ illã notionẽ hz a ꝓtibus tiñ. nõ al's. ꝑt assumi cũ remotione istarũ solẽnitatũ. Sec' in iudice ꝙ iurꝺcõz hz a se non a ꝓtibus ſm bar. in auc. offeraſ. C. de lit ꝓt. Adde qꝺ scꝛipsi. ō. in vsa. rj. iudei cesi. in glo. ij. in. q. xlij. ¶ Quero. xv. q̃d si i ſnia arbiter aliqꝺ ambiguũ fuerit siue emerserit. vel obscurũ. nunq̃d arbiter poterit illud corꝛigere. interꝑtari vel emẽdare. Dicas ꝙ ant ꝓtãs ꝺ faciẽdi ipi arbitro a ꝓtibus in cõꝓmisso attributa est. aut nõ. ꝓmo casu indubio ꝑt ex vi pacti inter ꝓtes ꝛ ab ipis in cõꝓmisso initi facti et cõcꝺati. qꝺ vicez legz obtinet inter ꝓtes qñ ita cõgruuz nõ est humane nature ꝙ ꝑ pacta ſuare. hoc faſ. l. i. ff. de pa. c. ꝛ. c. i. eẋ. e. ti. Eõtract' ꝛ em ex cõuẽtiõe ꝓtiũ legez accipe dinoscunt. vt in rl'a ꝓtractus. de regu. iuꝛ. li. vj. Sc̃ꝺo casu non ꝑt. cũ functꝰ sit officio suo. ꝛ sic nõ potetit mutare. corꝛigere. vel emẽdare. vt. ff. ꝺ re iudi. l. iuder ꝛ. l. ꝙ iussit. ꝛ eẋ de offi. dele. c. i lꝛis. nisi si bi iussum fuerit. ꝓtibꝰ ꝓcꝺiter instãtibꝰ ꝛ tũc talis mutatio. corꝛectio. vel emẽdatio nõ valeret vi cõꝓmissi. ſz vi pacti. cũ laudata essz a ꝓtibus ꝛ approbata. faſ. C. cõia vtriusꝙ iudi. l. ij. cũ sq. ¶ Quero. xvj. q̃ dñis est inter ãbiguũ ꝛ obscurũ. Obscurũ in dictiõe. ff. de iuꝛ fis. l. ita fidei. eẋ ꝺ testa. c. Raphaldus. in vbo legauit. Ambiguitas hz locũ i oꝛone. vt i illo. Alio te aciem romanos vincere posse. ꝺ h. ff. ꝺ pac. l. veteribus placz. Oñez tñ ambiguitas i uenit' i dictiõe ff. de peti. here. l. verũ. In ambiguo etenñ ꝓceditur sic. qñ ꝓmo cõsiderãꝺũ exist'it. ꝙ ambiguũ multiplex est. nã qꝺꝺã ē iurꝛ. et tũc ꝺz ꝓcedi de silib' ad sil'ia. xx. di. c. de libell'. ff. de legib'. l. ꝺ qb'. ꝛ eẋ ꝺ trãsla. epi. c. iter corꝓalia. Est aliud ãbiguũ ꝓpõe. ſz factũ est certũ ꝛ tũc ꝑt ꝓcedi ad certã ſniaz. eẋ ꝺ offi. ordꝺ. c. ij. ꝛ. x. q. i. c. q̃ꝺã. Est aliud ãbiguũ facti. ꝛ ꝺ subdisti guiſ qꝛ ē tale factũ ꝑ qꝺ nulli paraſ ꝓiudicij. ꝛ tũc ꝑt ꝓcedi ad certã ſniaz. vt qꝛ dubitaſ de aliquo an sit baptizat'. ordinatus vel ꝓfecrat'. ꝺ ꝓfe. di. i. c. solẽnitates. ꝛ di. iiij. c. puulos. ꝛ vij. di. c. ꝓbri. Aut ē tale factũ ꝑ qꝺ ꝓiudicaſ alij. ꝛ tũc subdiſ. quia aut ibi vtiſ ꝓiculũ aie. ꝛ tũc ꝓcedi ꝑt ad certã ſniaz. xj. q. iij. c. graue. xxxiij. di. c. habuisse ſm. ꝓ. bonet' i. c. iurꝛ ãbiguũ. de iudi. li. vj. ꝓb' vid' qꝺ scꝛipsi. j. i vsa. vlti. v. nos autẽ. sup vbo ãbiguitatẽ. ¶ Quero. xvij. an ꝙs possit esse arbitrator i re sua ℟o sic vt no. in. c. q̃ntauis'. eẋ de iuꝛi u. ꝛ i. l. pẽ. ff. ꝺ arbi. qꝺ tñ itellige vt no. ꝑ chi. i. l. vnica. C. ne ꝙs i cã sua iudi. ibi vid. Adde qꝺ scꝛipsi. ō in vsa. rj. iudei cesi. i glo. ij. in. q. xlij. Electꝛ ¶ Quero q̃lr hoc vbũ electꝛ ꝓpe itelligaſ. dicas ꝓut iacet ꝛ ponit' ꝺ i textu. i. ꝙ iudices a ꝓtib' electi audiãt cãz iter ipas ꝓtes exortã. ꝛ inde i illa eoꝝ ſniaz ꝓferãt ¶ Sz ꝙro quo iure fulciaſ ꝙ partes iurꝺictiõez cognoscendi tales causas dare possent iudicibus sic electis. Dicas ꝙ hoc ipis permissum erat sic facere de iure gotico. vide licet ꝑ solam approbationez adeo ꝙ suspicati nõ eligerentur. Sed hoc ꝓdie nõ seruatur. Et sic dic electis a domino per assignationem. ꝛ a vasallo per approbationem. Et ita ab vtraꝙ parte electis. et hoc verius. Pro quo facit bene glosa antiqua ꝛ verius glosa antiqua hic posita ſuper verbo electꝛ. Et sic habes et hoc ꝙ dominus assignat iudicem vasallo. facit qꝺ scꝛipsi. ō. e. vsatico. i. ℟. in glo. i. i nota pe nultima. ꝛ vltima. De ordinario autem iudice dic vt ibi. ſz i nota penl'. ō. pri. all'.

¶ Jux qđ ḡro ſm ja. devallesica. qđ ſi dñs rex in aliq̃ cā ciuili cōi cuz ſubdito dat iu dicē. z eius ꝓcurato: ſuccubuit in cā. an poſſit appellare. vid: ter. ꝙ nō. vt. j. in con ſuetudie barcḥ. recognouerūt ꝓceres. c. xvj. jtē ꝙ vicari⁹ vel baiulus vel aliq̃s dñs zc. Pro ꝫ vide qđ ſcpſi. ē. e. vſa. in glo. i. in nota. v. z. vij Jtē q̃ ī eligēdo indiſcretū iu dicē fuit in culpa. vt inſti. ꝓ ſo. §. ſi. z. l. i. § i. ff. ſi meſſor fal. mo. dixerit. z. l. nā z fu⁹. in fi. ff. de nego. gel. Jtē q̃ ſi dñs ſeu ei⁹ ꝓ curato: appellarēt: ad ſeipm appellarēt. qđ nō eſt dicēdū. vt. l. i. ff. qui z a qui. Sz ꝓriū eſt vitas. qm̃ dñs rex etiā in ciuitate barchīn ī cā ciuili cōi cū ciue a iudice ab ipo dato appellare ꝑt. q̃ de p̃timonio re gis agit. z ꝓ ꝫ. l. i. C. de ſen. aduer. fiſ. latz. Nec ob p̃dictū ca[m]. xvj. jtē ꝙ vicari⁹ vl̃ ba iulus vel aliq̃s dñs zc. cū ſit ꝓſuetudo q̃ ē ſtricti iuris. vt. l. conſtōib⁹. ff. ad mūi. z. l. in diē. ff. de v. obli. z ſic reſtringēda vt ī rl̃a odia. de regu. iuř. li. vj. qm̃ in tali gñalita te maiores z in dignitate ꝓſtituti: nō itel ligūtur ꝺ iure comphēſi. vt. c. ſedes aplica ex̄ de reſcp. z cle. nō pōt. de ꝓcura. in cle. z l. relegatoꝝ. §. penl̃. ff. de inter. z rele. z ita fuit iudicatū. ¶ Quero. ij. ſm eū. qđ in cā crimiali. an ꝓcurato: regi⁹ valeat appel lare ſi ſuccūbat in ſuper locutoria tormēto rū. Dicas ꝙ nō ſm cōſuetudine barcḥ. vt all̃. c. xvj. jtē ꝙ vicari⁹ vel baiulus vl̃ aliq̃s dñs zc. z ꝫ ſi in ciuitate barcḥ. ſit. ex̄ ci uitatē tm̃ bñ appellat tā ī ciuilib⁹ q̃ in cri mīalib⁹. vt all̃. i. C. de ſen. aduer. fiſ. latz Et ſic fuit iudicatū in qđam cā crimiali agitata coꝝ baiulo de tagamanēt. q̃ pe nā exilij delato cuidā ſiue curia impoſue rat per ſuā ſniaz. poſtea vo fuit ab eadem ſnia appellatū. z ꝓ ſcōam ſniaz fuit ſuſpē ſus. q̃ fuit lata ꝓ ja. matḥ. zz crimioſum. fuit aduocatus ꝫtrā⁹ de ſeua. ¶ Quero 3o ſm eū. an a iudice cōiter electo appellet. z ſi appellet: ad quē debeat appellari. Et vid: ꝙ nō poſſit appellari. vt. ij. q. vj. c. a iu dicib⁹. Sz ꝓriū ē vitas. vt. l. ex ꝓnſu. ff. ꝺ ap. z appellabiť ad ſupioꝝ. licz al's ꝺ iure gradatim ſit appellandū. vt. l. ꝓcipimus C. de ap. z. l. impatoꝝes. ff. ꝺ ap. z vid: bar. in. l. i. ff. q̃ z a quib⁹. Et ꝫ ꝺm intellige. ni ſi dñs hēat ordinariā iuřdictōz in ꝓsonā vaſalli. z tūc ad dñz vaſ. dz appellari. vt. c. licet ex ſuſcepto. ex̄ ꝺ fo. cōpe. Nec em̃ feu dū ſolū ſubdit ꝓsonā vaſalli iuřdcōi dñi. ſi al's dñs ī vaſallū nō hř̄et ordinariā iuř dcōz. vt no. hoſti. ſū. ti. ꝺ feu. §. apō. v. ſin aūt. in additione ſua ibi poſita. ja. de valť ſica p̃dictus. ꝓ his facit qđ ſcpſi. ē. e. vſa. i. Rx. in glo. i. in nota. v. z. vij. ¶ Quero. iiij. eiſdē termis retentz. an dñs a ſnīa a iudi ce ꝙ eum aſſignato lata poſſit appellare. Rxo nō. vt ſtatim dictū eſt. ē. in. q. pr. Nec nō ꝓbať ꝙ ea q̃ ſcpſi. ē. e. vſa. i. Rx. in glo. i. in nota. v. z ꝙ ea q̃ notanť ꝓ jac. de mō. iu. z me. j. ī vſa. xliij. ſiľr z ſi ſenioꝝ. Sz ſi ſub dit⁹ ſuus appellat. tūc dñs vt dicꝫ ipe ja. de mō. iu. ꝙ ꝑt bñficio illi⁹ ap. petere me lioratiōnē. vl̃ correctiōz ſnīe. ſ. in eodē ca⁹ vel cōtra allegat. l. ampliorē. C. de appl. Adde facit qđ notať in. l. fi. C. de tēpo. in inte. reſti. pe. ¶ Quero. v. Ecce ꝙ in curia vicarij regij barcḥ. vl̃ ī alia ſiue ſit regia. ſi ue nō: appellať a ſnīa iudicz. ꝑs vo appel lans nō curat iudicē impetrare. nec appl̃ latōz ꝓſeq̃. nūq̃d ꝑs appellata ſi vult po terit iudicē impetrare. z appl̃ōz ꝓſeq̃. Rxo ſic. vt. j. in curia mōtiſſoni dñi regz. P. iij. c. viij. ꝑs appellata. ¶ Quero. vj. an appel lās z ſeu appellat⁹ q̃ appl̃ōz in termīo cō ſtituto nō ꝓſeq̃ťr ī expenſ⁹ ꝺ ēpneť. Rxo ſic vt ex̄ de ap. c. ſepe cōtigit. vid: ibi jnno. ho ſti. jo. an. anto. dē bu. z ni. de cicil̃. ¶ Que ro. vij. qđ ſi neuter ꝓſeq̃ť appl̃ōz. ſz appel lat⁹ feč aliq̃s expēſas ꝓpter appl̃ōz deſer tā. an ad iſtas expēſas teneať appellās. ꝺ termiat jnno. z hoſti. ī all̃. c. ſepe ꝓtīgit. p⁹ mīta vba ꝙ ſic z bñ. ¶ Quero. viij. que ex penſe peti pñt in cā appellatiōis. dicunt predicti doctoꝝes ibi ꝙ nondum expenſe

que facte ſunt ī appellatõe. ſz etiã ꝛ ille q̃ facte fuerũt in cã ꝓncipali. Nã ꝛ de his iu der appellatiõis hz cognoſcere. cuz iudex appellatiõis ſuccedat loco iudic' ꝓncipal' cauſe. ꝛ ei liceat addere vel diminuere de ſnĩa lata p iudicẽ ꝓncipalez. eẍ de teſta. c. Raynũci⁹. in fi. Dicũt etiã ꝛ determinãt q̃ licz iudici appellatiõis reuocare cõdẽ⁹ pnatõz expenſarũ factã a iudice ꝓncipal' cauſe. Et p̃dicta locũ hñt tã in iudicio q̃ eẍ. vide ſup his in all'. c. ſepe cõtingit. per jo. an. pe⁹ boneti. anto. ð butrio. ꝛ alios ¶ Quero. ix. nũq̃d iudex appellatiõis poſ ſit p parte ſniaz confirmare. p pte ifirma re. ℞ᵒ ſic. vt eẍ de teſta. c. Raynũcius. ꝛ c Raynaldus. Jtẽ p̃t p pte aliquã pnũcia re. p alia pte nullã. vt. ff. fa. her. l. q̃daz mu lier. ꝛ ff. de iuſ. pa. l. cornelia pia. ſm bal. in. l. vna. C. ne lice. in vna eadẽq; ſen. ter⁹ cio ꝓuo. ¶ Quero. x. q̃dã cõdempnatus ẽ ī duab⁹ penis corpalib⁹. appellat ab vna nunq̃d alia differ̃ Dic breuiter. aut p eo dẽ delicto. ꝛ differ̃ vtraq; ar. C. de ap. l. ampliorẽ. in pn. Aut p diuerſ delictis. ꝛ tunc refert. Aut vna pena abſorbet alias aut nõ. Primo caſu. aut appellat a maio ri. ꝛ ſupſedeb̃ in minori. q; mior reſpectu executionis ꝓfundit̃ in maiori. vel q; per maiorẽ cãm ſuſpendit̃ minor. Aut appel latur a miori. ꝛ tunc nõ differ̃ maior Si aũt maior pena nõ abſorbet minorez. vt q; ex vno crimie dz ꝓdere bona. ex alio pe dez. tũc nõ differtur exetutio in illa a q⁹ non eſt appellatũ ſm bal. ī. l. ab executio⁹ ne. circa fi. C. quoꝑ ap. nõ reci. ¶ Quero xj. q̃d ſi appellãs ꝓpter infirmitatẽ vel pau ptatẽ cãm appellatiõis ꝓſequi nõ ꝑt. nũ q̃d excuſatur. in tantũ q̃ nõ currat ſibi tẽ pus. Dicas q̃ ſic. qð eſt nota dignũ ſm jn no. fac̃ eẍ de ſen. ex. c. de his. ꝛ de ꝓcura. c. nõ iniuſte. glo. fi. ſm hoſt. in. c. ex rõne. eẍ de ap. ¶ Quero. xij. q̃d ſi ſnĩa lata ſit con⁹ tra ius cõſtõis. aut ꝯ legẽ ab apto. nunq̃d dz appellari ab illa. ℞ᵒ nõ. cũ ipo iuſ ſit nulla. ꝛ ſic faciliter p̃t retractari. vt. ff. de ap. l. ſi exp̃ſſim. eẍ de re iudi. c. i. ꝛ C. q̃ꝫ ꝓ uo. nõ eſt ne. l. ij. Sz ꝓriũ eſt vitas de iure cathalonico. ſm qð opoꝛtz q̃ appellet̃. in qua appellatione cauſe nullitatis inſeri debent. alꝫ ſi ita nõ fieret ſnĩa in vim iu⁹ dicati trãſiret. vt puiſum eſt p ipz ius ca⁹ thalonicũ ſiue ꝓtõcz cathalonie gñalem editã. j. in curia jlerde dñi regꝫ Ja. ij. c. xiij jtẽ ordinamus ꝛ ſtatuim⁹ ꝓ vitãdis ma⁹ licijs ꝛc. vbi inter cetera ꝛ ꝓncipl'r habet̃ q̃ vltra. x. dies q̃ dati ſunt ad appellãduz: nõ licet allegare cãs nullitat' ipius ſnie ĩ tũ ita intelligendũ eſt. ſ. q̃ licet a ꝓtib⁹ ipius cauſe poſt. x. dies p̃dictos dicte nul litates allegari non poſſint Attñ ſi iudex appellationis ex proceſſu ꝓmitiuo inuene rit ſniaz fore nullã poterit etiã p ſe vltra illos. x. dies. ſniaz dicer̃ nullã. ꝛ illas cãs nullitatis exp̃mere in ſua ſnĩa. ar. ff. ad. l. cor. de fal. l. filius. in pn. v. ſi tñ. ¶ Quero xiij. in q̃b⁹ exceptiõib⁹ nullitatis hẽat lo⁹ cũ pall'. cõſtõ in. ē. ꝓti. q. Dicas q̃ ī oĩbus ſiue p proceſſum appareãt ſiue non. ꝛ q̃ vn⁹ iudex inſimul hẽat cognoſcere de vtroq;. alꝫ pars que infra. x. dies illas vna cũ ap⁹ pellatione ꝓpoſuerit in ipis audiat̃. vm ſi poſtmodũ aliquã ꝓpoſuerit quã omi⁹ ſerit in illa: minime audiat̃. vt eſt caſus. j. in curia montiſſoni dñi regis. P. iij. c. xij. Conſtõ edita ꝛc. b̃ tñ intellige q̃ nõ tãgit iudicẽ cauſe ipius appellationis quomi nus poſſit inde proceder iuſ dictũ proceſſuz vt in. ē. pria. q. dictũ eſt. ꝛ ita tene ¶ Que ro. xiiij. an mior aduerſus rem iudicataz reſtõz peti poſſit. ℞ᵒ ſic. Aduerſus tñ iu⁹ ramentũ illam petere non põt. dum tñ ſit maior. xiiij. annis. notat̃ in. c. penꝰ. eẍ de emp. ꝛ ven. Jtẽ res iudicata retractat̃ per appellationem vt hic cum ſua mate⁹ ria. ꝛ extra de iureiuſ. c. venientes. ſed iura mentum parti a parte delatum nõ. vt in l. admonendi. ff. e. Ratio quia iuramẽtũ finis eſt omnis litis. vt in. c. ꝛ ſi chriſtus.

ex̄.e.ti. Sapiēs em̄ ⁊ discret⁹ iudex circa hec ⁊ alia caute se dz hr̄e. cūcta vsq̄z ad ꝓlatiōz sn̄ie rimādo siue examinādo. vt ex̄. de fl. instru. c. cū johānes. ⁊. xxx. q. v. c. iudicantē. Cū dic sm̄ btm̄ Greg^m ꝙ sapia h⁹ scli est cor machinationib⁹ tegere. sensuz v̄bis violare. q̄ falsa sunt v̄a oñdere. q̄ v̄a sunt falsa demōstrare. Sz optarē ꝙ deus sic ordinasset naturā: ꝙ os nō possz exprimere: qd̄ non gerit in mēte. hec ille. De h⁹ v̄o restōe vide qd̄ scp̄si cū suis remissi. s̄. in vsa. xxij. vnaqueq̄z mulier. sup̄ v̄bo sm̄ valorē. in. q. xj. ⁊. j. in vsa. lxxviij. si q̄s filiū. super v̄bo noiatim. in. q. xxiij. ¶ Quero. xv. an sn̄ia lata p̄ falsos testes vel falsa instr̄a teneat̄. vel nō. Et vsq̄z ad quot tp̄s poterit retractari. vide per hen. boich. i. c. licz. ex̄ d̄ ꝓba. di. ij. dic vt ibi ¶ Quero. xvj. q̄d si sentētia lata fuerit ex falsa cā. nūq̄d poterit retractari. R̄^o aut est falsa cā ꝓbatoria. ⁊ retractat̄ p̄ restōz in inte. aut petitoria. vl̄ assertoria. ⁊ tūc stādū est sn̄ie. nisi sit appellatuz. vt. ff. fa. her. l. cū putarē. ⁊ nisi sit error exp̄ssus. vt. ff. de excu. tu. l. q̄ testō. et dic vt notat̄ in. l. si is ad quē. ff. de acq̄ren. here. sm̄ bal. in. l. si tabulas. C. si ex fal. instrumētis. ¶ Quero. xvij. si sn̄ia lata fuit die dn̄ica. vl̄ alia die solēni. ꝑtes tacuerūt p̄. x. dies. ⁊ ita tacite ip̄am ꝯfirmauerunt sn̄iaz. ⁊ sic in rē iudicatā trāsiuit. eo q̄z postea appellari nō p̄t. vt. C. de ap. l. eos. et ī auc̄. q̄ ibi est posita. nūq̄d valebit mō illa sn̄ia. ita ꝙ actor heat actiōz in factū ex illa sn̄ia. vt. C. de re. credi. ⁊ iur̄ iur̄. l. actori. vid̄r ꝙ sic. vt. ff. q̄bus ad liber. ꝓcla. nō licet. l. i. Et q̄z licet de iure non valeat sn̄ia. valebit tanq̄ tacitū pactū. Ad hoc fac̄ optime. l. ij. C. cōia vtriusq̄z iudi. Sz ꝯrium est veritas. s. ꝙ non valet. nec potuit tacite cōfirmari. vt. l. si exp̄ssum. ff. de app. Et q̄z ꝑtes eam exp̄sse confirmar̄ nō possent: tacite nō potuerūt. ff. de tu. ⁊ cura. da. ab his. l. scire oportet. Fran⁹ de roma. ꝓ hoc vide qd̄ scp̄si. s̄. in vsa. xxiiij. placitū mandetur. in glo. fi. ¶ Quero. xviij. quot sz̄ genera sn̄iarū. Dico ꝙ tria. Nam q̄dā ē que nūq̄ transit ī rē iudicatā. vt qn̄ est lata cōtra mat^m. vel ꝯ ius publicū ꝯstōnis errore exp̄sso. in sn̄ia. c. lator. c. ꝯsanguinei. et c. i. ex̄ de re iudi. ⁊. l. si exp̄ssim. ff. de ap. ꝓ hoc. s̄. e. glo. in. q. xij. Est alia q̄ statim cuz lata est trāsit in rē iudi. nec p̄t suspēdi per appellatōz. vt est sn̄ia excōis. c. pastoral̄. § penl̄. ex̄ de ap. Est ⁊ alia q̄ nō trāsit statiz. sz post tp̄s. x. dierū. si ab ea nō fuerit appl̄latū. qd̄ est regulare in qualibz sn̄ia diffinitiua ⁊ interlocutoria. c. ꝙ ad ꝯsultatōz. ⁊. c. cum inter vos. ex̄ de re iudi. ¶ Quero xix. an sn̄ia a iudice ꝓ tribunali nō sedente lata valeat. Quidā doc. iurz ciuil̄ tenēt ⁊ dicūt ꝙ talis sn̄ia licet sic lata sit: tenet ⁊ valet. Sz ꝯriū est veritas ꝙ nō valet. de hoc est casus in. c. vltīo. de re iudi. li. vj. Et ita reprobata est opinio p̄dictoꝝ doc. Predicti v̄o. c. vlt. sine statuti ratio fuit. quia cū moueret̄ corp⁹: mouet̄ animus. ⁊ nō ī soliditate rōnis. Sz cum sedet: non laborat circa intellectū. Et ideo dic̄ Aristotel̄. ꝙ sedendo ⁊ quiescendo animus fit prudens. quia non trahitur intellectus ad aliam opationem. Et iuxta illud. Pluribus intent⁹: minor est ad singula sensus Notat glo. in. c. diuersis fallacijs. extra de cle. cōiu. Ita em̄ solennitas sedendi est introducta ꝓpter honorem iudicū. ⁊ nō est leuis solennitas. cū sit de substantia ⁊ ob reuerentiā iudicum introducta. vt. l. q̄squis. in fine. C. de postul̄. sm̄ bal. in. l. i. C. de sen. experi. reci. ¶ Quero. xx. an iudex qui fert interlocutoriā debeat sedere. Et dicas ꝙ si est talis interlocutoria que est magni p̄iudicij. vt. C. de dila. l. a procedente: tunc debet sedere. Secus si sit interlocutoria de citando. ff. de interroga. actione. l. voluit. §. i. In omnibus tamē decretis que tribuunt ius: requiritur ꝙ iudex sedeat pro tribunali Secus si non tribuunt ius. vel nō req̄rūt dispositōz fo

ri.l.nō eſt.ff.de mañ.vin.ſm bal.vbi.ō.
¶ Quero.xxj.an interlocutoria poſſit ferri pte abſente.dicas q̄ in cauſe cognitiōe req̄rit ptiū pñtia.ſz in platione nō ē neē dūmodo interueniat citatio ltime.etiaz lite nō p̄ſ.vt no.in.l.cōſentaneū.C.quō ⁊ qñ iudex.in glo.ij.in fi.glo.ſi interlocutoria tēdit ad iudiciū grauādū Sed ſi ad iudiciū coadiuuādu etiā ſine citatiōe fieri p̄t.vt.ff.de arbi.l.diē pferre.in pn.ſcōz bal.vbi.ō.¶ Quero.xxij.an in ſnīa iudicis declaratoria tranſferat dñium. ℟ō non ē dubiū.ſz in adiudicatoria ſnīa.dic q̄ ī rebus incorpalibus tranſfert.in rebus aūt corpalibus nūq̄ tranſfert.de quo p bal.⁊ jo.de gau.in.l.traditionib⁹.C.de pac.et per jnno.in.c.cum nr̄is.eē de cōceſ.p̄bē.
¶ Quero.xxiij.q̄dam p̄miſit iudici eū ſeruare indempnē ſi ſnīaz ferat de iure.nunq̄d dicaf corruptus.tex.qui alibi ſm bal. non repitur.dic q̄ nō.in.l.ſi quis vxori.§ ſi fugitiuuz.ff.de fur.¶ Quero.xxiiij.an vnus iudex poſſit interp̄tari ſnīaz p̄decef ſoris ſui.bar.in.l.ab executore.ff.ō ap.arguit p ⁊ Ĵ.ad finē cōcludit q̄ ſic ⁊ bñ.que ſup hoc ⁊ alijs huiꝰ materiā tangētibus ibi.⁊ in.l.a ſnīa.e.ti.latius vid. Adde q̄ de huiꝰ materia ſcp̄ſi.j.in vſa.lxxxvij.ſ.qñ ſup v̄bo appellatio.p totū. Tertiū.v.et ē tertia ps ſcōe ptis p̄ncipalis huiꝰ vſa. Et dic tertiū.ſ.placituz. Judicibus.ſ.appellationis. Melioꝛata.i. coꝛrecta.ſ.ab eode iudice. Nam ipemet iudex ſnīaz iniuſtaz in melius reformare p̄t. Et q̄ꝛ hoc intelligatur:vide hic per glo.antiquā poſitā.ō.ī v̄bo aliud.ſuper v̄bo electis.v.vbi autem Vel dic ⁊ melius melioꝛata.i. coꝛrecta.ſ. per iudicē appellatiōis. qui viſa cā ipius appellatōis ⁊ eius p̄ceſſu.⁊ p̄mitiuo diligēter ruminatis in melius reformat:eaz p̄nūciādo male p̄nūciatū fuiſſe.⁊ bñ appellatū. Adeo condēpno vel abſoluo ⁊c. Nā ois ſnīa ſiue in cā p̄ncipali.ſiue in cā appellatiōis dz cōtinere cōdēpnatiōz.vl abſolutione.vel eius eq̄pollens. Pro quo vid ehi.in.l.p̄ſes.C.de ſen.⁊ interlo.om. iudi.⁊ petrū boneti in.c.Raymūci⁹.eī de teſta. Et ſic eſt clarus nr̄ tertus. Cauda Concludit q̄ niſi ſemel nō licz ſm vſa ticos appellare.p hoc vid q̄ ſcp̄ſi.ō.e.vſatico.i.℟.ſup v̄bo q̄tuoꝛ eſſe placita.in nota.xij. Et auctoꝛizata.i. appꝛobata. vide q̄ ſcp̄ſi cū ſuis remiſſi.ō.in vſa.xxvj.placitum iudicarū.ſup v̄bo auctoꝛizatuz. Ut ſint facta.ſ.iudicia.q̄ eſt.ō. Et ibi.i.iſto tertio placito. Creſcere.i.augmentari. Pignoꝛa.ſub. niſi iā ſufficiāt pignoꝛa data in p̄mo placito.vt.ō.e.vſa.v.aliud. ꝗa vt miſſiones ſiue expenſe creſcūt:creſcere debēt pignoꝛa. ¶ Sz nunq̄d in iſtis cauſ cōmunib⁹ de q̄bus.ō.in p̄n.huiꝰ vſa.fit mētioꝛ iudices debent facere cōdempnatiōz expenſaꝝ. Dicit b̄ ja.calis.in.q.vlti.q̄ ſic ⁊ bñ.ſdem hic glo.antiq̄ ſup v̄bo electis. poſita circa fi.ibi.q̄d ergo erit de expenſ. ⁊c.b̄ tñ intellige ſm ipm ja.cal.⁊ b̄tādū de ſcua. niſi ſuccūbens habeat p̄babilez cām litigādi.qñ tunc nō punit in expēſ. ff.dele.ij.l.qui ſolidū.§.etiā. ⁊ eī de pe.c. calūpniā.de do.⁊ cōtu.c.finē.in glo.moderatas.⁊ in ſiti per Bm in ſpe.ti.de expēſis.§.nūc dicendū.v.quid ō appellato.p cā vo appellatōis ſpete b̄ q̄ ſcp̄ſi.ō.e.vſa. v.aliud.ſup v̄bo electis.in.q.vj.vij.⁊ viij.
¶ Quero quō he cauſe cōes ſiue lites dirimi debeāt. Dico q̄ p̄mo ſm ius mūicipale ſiue cathalonicū.⁊ vbi deficit tūc ſm ius cōe.fac p b̄.j.vſa.lxxxj.iudicia curie.cum ſua materia.vid q̄ ibi ſcp̄ſi. Ergo nō intelligas q̄ ſm volūtatē iudicātiū vl dñoꝝ habeāt dirimi.ad b̄ fac optie.C.ō ve.iure e nu.l.ij.§.ſz ⁊ ſi q̄d.v.mirabile. p q⁹ī auē. de iudi.§.ois aūt.coll.vj.⁊.C.ō iudi.auē. hodie.⁊ ibi nota.⁊.C.cōia. de mā umiſſi. l.fi. Adde q̄ ſcp̄ſi.j.i vſa.dxj.oēs cauſe.in glo.ij.¶ Quero.nūq̄d dñs facta p ipz aſſignatiōe de iudice in cā iter ipz ⁊ ſuū vaſ. mota poterit ipz iudicē mutāre ſi voluerit

quicq̃d ſup hoc paſſu dicat hic glo.antiq̃. tu dic ꝓut no.per ja.cal'.ſ.in vſa.xxvj. placitũ iudicatũ.in.q.vj.ibi vide. ¶ Sz q̃d ſi dñs aſſignat iudicẽ vaſallo ſuſpectuz.dic vt ibi no.ꝑ ipz ja.cal' in.q.vij.ibi vide. Ad laudamentũ.i. approbatiõz. ita ꝙ ipſuz laudamẽtũ ſit iuſtũ ⁊ honeſtũ. q̃ſi ad arbitriũ boni viri ⁊ diſcreti. vt dic̃ hic gloſa vlti. antiq̃.⁊ bñ. ⁊ allegat ꝓ hoc.ff. de op. liber.l.ſi libertus.ff.dele.iij.l.fideicõiſſa. §.ſic.ar.ff.de conſti.ꝓn.l. in rebus nouis. ⁊.C.de iure ẽphi.l.vl. ¶ Juꝛ q̃ qõ q̃ro q̃d ſi ẽ petita reductio laudi ſiue arbitrij boni viri.⁊ ſuccubuit petens.an poterit iterũ appellare.Bar.in.l.i.ff.del'.ij.dicit. ꝙ nulla lege cauet'.ꝙ iſta reductio poſſit peti.niſi ſemel ſm bal.qui ſ̃ notat in.l.ſi q̃s.C. ne li.in vna eademq̃ cauſa tertio ap. dic vt ibi. ¶ Sed nunq̃d valet legatũ ſi in arbitriũ heredis tã ꝙ boni viri cõmittit'. vtpote ita dicendo.lego tali centũ ſi extimauerit heres.vel cõprobauerit.vel ſi iuſtũ putaueri t.℞o ſic.vt.ff.dele.i.l. ſi ſic legatuz in prin. ¶ Pone fui cõdempnatus ꝑ arbitrum in q̃ñq̃ginta ⁊ petitũ fuit arbitramẽtũ reduci ad iudiciũ boni viri q̃ me poſtea ꝓdempnat in centũ. ego non ſoluo illa centuz:nunquid incido in pena in cõpromiſſo appoſita. cum quantũ ad pene cõmiſſionẽ nõ reddatur a ꝑſona. dicas ꝙ nõ.ad qõ facit.ff. de cõdi.⁊ de.l. mulcta.i. ℞.facit.ff.iudi.ſolu.l.cum apud ſm bar. in dicta.l.mulcta. ¶ Et an futuro recurſu boni viri poſſit renunciari anteq̃ competat. ℞o non. quia iuri qõ non competit ſũmptr renunciari non poteſt.ff. de ſuc. edic.l.i.§.decretalis.⁊ del'.ij.l. ſi ita ſcẽptũ §.i.ſm petrũ ja.in ſuo libello ti. lxxiij. de recurſu ad arbitriũ boni viri. ¶ Sed an ꝑ pactũ. videt' ꝙ non.quia ꝓpter iniq̃tatez recurritur.vt.ff.pro ſo.l.vnde ⁊ ſi nerue. ⁊ l.ſe.in prin. Sed poteſt dici ꝙ pactum valet ſi fiat exꝑſſe.ne recurrat' ob dolum arbitratoris ad bonũ virũ Sed ſi fiat gñaliter pactũ.ne recurratur valet pactũ gñaliter vt.ff.de pac.l.iuſ gentiũ.§. ſed ⁊ ſi q̃s paciſcatur.⁊ l.ſi dinus.§.illud. Nec ob.l.cum antea.C.de archi. cuz loq̃tur in alio caſu diuerſo ab iſto ſm pe[ll] ja. vbi.ſ. Quid dicendũ.dicas ꝙ hodie renũciatio ⁊ remiſſio facte quocũq̃ modo per partes in cõpromiſſo ꝙ nõ recurrẽt. nec poſſint recurrere ad arbitriũ boni viri: valent ⁊ tenẽt. non obſtantib⁹ aliq̃bus opinionibus cõtrarijs.vt eſt caſus in ꝓſtõne gñali cathalonie edita.i.in tertia curia barch̃.dñi regis Ja.ij.c.xj.itẽ ordinamus ꝙ capt'm factũ per dictũ dñz regẽ Alfon.⁊c. Adde qõ ſcẽpſi.j.i vſa.cxix.ſolidos. ſup v̄bo. in arbitriũ iudicis.cum ſuis remiſſi.q̃ñq̃ notat' per jmo.hoſti. ⁊ petrũ boneti in.c. q̃ntauallis.ex̄ de iureiuꝝ.⁊ per petrũ ja.in ꝑ allegato ti.lxxiij.de recurſu ad arbitriũ boui viri.per totũ. Judicis.i.iudicati. Illoruz.ſ.iudicũ coꝝ quibus in prima inſtãtia libellus fuit oblatus ⁊ lis ꝓꝛ. ⁊ al's iuris ordine ſuato: ad ſniam fuit ꝓceſſum diffinitiuã.⁊ ab ipa appellatũ. Et ſi ita ẽ tẽ dic illoꝝ.ſ.iudicũ cauſe appellat õis q̃ magꝭ grauit littere ſeu tertui huius v̄. tertiũ. ¶ Sed pone iuxta ꝓdicta ꝙ in cã cõi ⁊ ꝓncipali lis eſt conteſtata. nunq̃d poſt ipam litꝭ ꝓꝛ. q̃s teneatur dimittere ꝓcuratorem ſi incipiat abeſſe. ℞o ſic. niſi ſit ꝺ proximo regreſſurus. vt notat chy. ſm petrũ.i.l. cũ antiq̃tas. C.de teſta. tene mẽti Bal.notat hoc ⁊ bene in.l.cum nõ voluntatis.C.quõ ⁊ quando iu. Quartum. v. ⁊ eſt quarta pars ſcde partis ꝓncipalis huius vſa. Et dic quartũ.ſ.placituz. Directa facta. Hodie nõ firmatur directũ cum pignoꝛib⁹ tenẽtib⁹. niſi ꝑ pace ⁊ treuga ⁊ ꝑ batallia. vt.j.in ſcda curia barch̃. dñi regꝭ Ja.ij.c.xx.item ꝙ omnis firma ⁊c. Judicia completa.id eſt executioni mandata. Vel id eſt per ſententie executionem rite factam. intellige tamen ꝙ ſententia ſit in vim iudicati tranſacta. ſiue lata ſit in

cauſa ꝓncipali ſiue ī cā appellatiōis. alīs execution̄i nō poſſet mādari. ¶ Et ad hoc rū intelligentiā q̄rit.q̄ ſnīa ſit executioni mandāda.ꝛ a q̄bus.ꝛ in q̄bus rebus.ꝛ q̄liter.ꝛ poſt quot tp̄s.q̄liter ꝛ quo iure executio petaſ.ꝛ q̄lr impediaſ. viō ad plenū per B̄m in ſpe.ſcōa ꝓte ti. ō ſnīe executione per totū. ¶ Attēde tm̄ q ſi in audiētia regia per ꝓncipē fuit lata ſnīa: eſt certū q ab ip̄a appellari nō ꝓt. ſed ſupplicari ſic. ꝓ hō vide qō ſcꝑſi.ō.in vſa.xj.judei ceſi.ſup v̄bo ad voluntatē ptātis.v. q̄d ſi arbitreſ ꝛ.v.ſe.ꝛ ſe.ꝛ.j.in vſa.lxxx.iudiciū in curia datū.ſup v̄bo in curia.v.ſz q̄ro.cū. ij.v.ſequntibus. Et de alijs etiā huius materiaz tangentibus.vide ibi.

Agnates. xxviij.

Caſus. Seniores ſiue dñi ptātem de caſtro ap̄hēdentes. vel feudū empantes: vaſallis magnatib⁹ aut militibus directuz ip̄is dñis firmare denegātibus.niſi ō iure p̄ius firmato.miſſionibuſq; a dñis inō factis eis plene reſtitutis: caſtrū vl feudū mīme reddere tenētur. Sed vaſalli ip̄i poteſtatē aliter dantes:nullaten⁹ dñis directū firmare tenētur.niſi a dñis caſtrū p̄ius fuerit eis reſtitutū.tp̄re v̄o guerre ſolū excepto.h.d. ¶ Vel ſic.ꝓpter contētiōz ſuper l tīmo firmamento de directo a vaſall̄ dñis factā:ip̄i dñi p̄nt ap̄hendere ptātē de caſtro.q̄ ꝑ eis ꝙ eoꝝ vaſallos ī feuduz tenet. Nec ip̄i dñi tenētur ip̄is vaſall̄ reddere ip̄m caſtrū vel feudū.donec ip̄i vaſalli eoꝝ dñis fecerint directū. ꝛ reſtituerint oēs expenſas per ip̄os dños in ap̄hēſiōe ꝛ cuſtodia ip̄ius caſtri. ꝛ empamēto ip̄i⁹ feudi factas. Si v̄o ptās caſtri ſiue ap̄hēſio per ip̄m dñm de eodē facta ꝙ ip̄os vaſ. ip̄is dñis fuerit tradita:nō h̄nt vaſalli faceꝛ directū ip̄is dñis eoꝝ ꝓpuſq; caſtꝝ recuperauerit.niſi dñi habeāt guerrā ad quā caſtrū neceſſariū habeāt.h.d.ja.calis.fm quē duas hz ꝓtes.ꝛ bñ. Jn ꝓma ꝓte diſponit de ap̄henſione ptātis.vel empara ctis ꝙ dños vaſallis. eo q; vaſalli cōtēdi firmare directū ſuis ſenioribus. Jn ſcō ꝓte diſponit de datiōe ptātis facta ꝓvaſalos dño abſq; comp̄helione de eadē ptāte ꝙ dños facta infra ī ꝓn. Scōa ibi.v.ſi aūt aliter.vide ter. ¶ Nota ꝓmo vt ī vtroq; ſūmario dictū eſt. ¶ Nota.ij.fm jaſ. de mō. iu.q iſte vſa.notabilis eſt ꝛ bon⁹.ꝛ videatur a iure cōi ſiue romano in duobus deuiare. Primo q; ꝓpter ꝛtumaciā ſiue inobedientiā vaſalloꝝ ſup̄ iuris firmamēto datur licentia ꝛ ptās dñis ap̄hendendi ptātem.ꝛ emparādi feudū.qō eſt ꝯ ius romanū.q; fm illud ſufficeret,ꝓcedi admiſſionē in poſ.ex ꝓmo decreto. Et tm̄ tunc nō ejiciſ a poſſeſſione cōtumax. nec agēs hz poſ. ſed quandā tedij factionē. licz ī realibus ſit opinio.vt no.in.l. ſi q̄s emptionis.§.vlti.ff.de p̄ſcp.xxx.vel.xl.an. Sed ō hoc dic vt notaſ per chy. in.l.ij.ff. vbi ī rē act.in.q.penl.ꝛ fi.ex de do.ꝛ cōtu.c.cōtigit.cū ſua materia. Et p̄miſſa h̄nt locum etiā in cōtumacia nō veniēdi.q̄ eſt maioꝝ q̄ ea q̄ fit in nō comparēdo vel nō faciēdo vt.l.vlti.§.q̄ iuſſus.ff.de ap. Qualis.ſ. nō faciendi.i.non firmādi ius. viōz q ptūacia in p̄ñti vſa.ſit punita.q; auferē poſſeſſori poſſeſſio.ꝛ datur agenti. Scōm etiā i ducit ꝯ ius romanū. q; recepta ptāte. vel empato feudo:non reddit ptās. vel feudi poſſeſſio cōtumacivenienti ꝛ volenti ſuā cōtumaciā purgare. Et hoc eſt ꝯ ea q̄ ſtatuūtur in auc. ei q̄ iurat. ff. de bo.auc.iudi.po.fm ja.de mō.iu.p̄dictū. ¶ Nota ꝫo q in huius vſa. vna cū p̄miſſis ſunt duo. ꝛ tertiū.j.ī vſa.xxxiij.ſi q̄s ſuū feudū. q̄ ſtz cōtra ius cōe. Ratio eſt.q; cum cōtra fiat ꝯ homagiū fit in his caſib⁹. ꝛ cōmittitur minor bauſia.q̄ redirigi p̄t.vt.j.ī vſa.xlj. de alijs nāq; bauſijs. Et ſic dñs poſſidz et ſuos fac̄ fructꝰ:empa durāte.ꝛ hz dñiuz vt in all̄.vſa.xxxiij.ſi q̄s ſuuz feudum.v.et ſi

cõtradictũ .ibi ⁊ tenere ī dominio. Et idē ja. calis ꝟ in. q. xxij. ¶ Nota q̃rto ꝙ si dñs post factã ab eo iuꝛ formã huius vsa. appꝛ hensionē ptãtis castri. vel emparamẽtuꝫ feudi p. xxx. annos vel amplius possideat sic ipm castrũ vel feudum. Licꝫ vasallus postea dño firmã iuris offerat. oẽsq; exꝑ sas sibi redigat titulo pscptiõali ipe dñs ꝫ vasallũ gaudere potest. ita ꝙ ipe vas. ī re cupando castrũ vl feudũ: ab inde nullate nus audiri debꝫ. Nã vigilãtibꝰ ⁊ non dor miẽtibus iura ꝓdita sunt. vt. ff. de his q̃ ī frau. cre. l. pupillus. ī fi. Et ita determiat hic ja. calis in. q. xxj. qđ menti tene. ¶ No ta. v. vsaticos de feudis loq̃ntes. ⁊ in quo casu ipi ⁊ quilibꝫ eoꝝ loquũtur. Et ꝓmo j. vsatꝫ. xxxij. castlani. loq̃tur. an feudata rius possit infeudare castrũ alij sine ꝓsen su dñi. Usaticꝰ seq̃ns. xxxiij. si q̃s suũ feu dũ loq̃tur. an feudatarius absq; dñi ꝓsen su feudũ alienare possit vel obligare. Usa ticus nr magnates. loq̃tur de vasall' ma gnatibus vel militibꝰ q̃ suis seniorib⁹ si ue dñis directũ firmare debẽt Usaꝰ seq̃ns xxx. si ꝯdixerit loq̃tur in alijs vasallis non magnatibꝰ. vbi habeꝫ quõ vas. dꝫ dare de castro ptãtẽ. ⁊ nõ debꝫ ꝯdicere illaꝫ. Usaꝰ vo. xlij. potestatẽ. qui est. j. loq̃tur de vasal lis qui firmamentũ de directo ꝯdicer nõ debent. nec ptãtẽ dare ꝺ castro. Et sic oĩa hec menti tene. qm̃ talia obliuioni tradẽ da non sunt. cuꝫ q̃si cotidie ī practica euc niant. ideo q̃ hꝫ aures audiendi audiat. Luc. c. viij. ¶ Nota. vj. ꝙ ꝑ istuꝫ vsa. dicũt sapientes ꝙ dñs poterit retinere castrum seu ptãtem castri. quousq; vas. restituerit dño sumptus quos dñs in custodia castri fecerit tenẽdo ptãtez. ⁊ ꝟ sive ipa ptãs da ta fuerit simplr. sive ob cãm. Et eliciunt hec a ꝓmo Rꝯ. hui⁹ vsa. vsq; ad v. si aũt ali ter. per q̃ dicũt doc. ꝙ erquo hic. s. in ꝓmo Rꝯ. ꝓall'. fit mentio de missionib⁹ sive sũ ptib⁹ in dicto v. si aũt aliter. nõ loq̃ꝫ de sũ ptibus. qđ vidꝛ cõditor vsatici repetijsse ⁊ intellexisse de sumptib⁹ restituendis ī dicto. v. si autẽ aliter ante redditionẽ ptãtis ꝓ ꝟ vide cũ ist⁹ ter^m. ⁊ glo. ff. ꝺ fun. ī struc. l. q̃sitũ. §. jdẽ rñdit domo īstructa. ꝟtrãd⁹ de seua ⁊ bñ⁹ lunes. jdẽ hic ja. de vallesiẽ. post ꝓn. sue glo. v. ⁊ nota ꝙ dñs ⁊c. ¶ No ta. vij. ex fine hꝰ vsa. casuꝫ exꝑssuꝫ. ī quo vl tra. x. dies ptãs retinet. s. tꝑe guerre. jdeꝫ hẽs. j. in cõmẽ⁰. ꝑ. albti. c. xliiij. isti sunt casus. v. scõs est. ī quo. c. repies casus in q̃ bus dñs non tenet reddere appꝛhensaꝫ po testatẽ. vel emparatũ feudũ ab ipo. quos vide ibi. ⁊ hic latius ꝙ ja. calis. in. q. xxvij. ꝓo materia vo hui⁹. s. ꝙ dñs tꝑe guerre possit castrũ sive domũ retinere: dum ipa guerra duranerit. vide in allata cõmẽ. ꝑ. albti. c. xvj. si aliq̃ alodiarij. jdẽ scꝑsi. j. ī. e. vsa. v. si aũt aliter. sup̃ vbo guerrã. in ꝓn. ⁊ in glo. vlt. in. q. viij. ¶ Nota. viij. ꝙ ptãs recipit de castro sive fortalicio. sed empa fit de alio feudo. ⁊ hoc inuit vsaꝰ iste. ⁊. j. vsaꝰ. xxxiij. si q̃s suũ feudũ. vidꝫ qđ ibi scꝑsi Magnates. ¶ Nota ꝙ magnates dici cõ sueuerũt magna tꝑali potentia suffulti ar. ex de sup. negli. ꝓla. c. grandi. li. vj. ita notat Ben. in exua. dñi jo. xxij. q̃ incipit. qr in futuroꝝ. ¶ Sed q̃ro ꝺ q̃bus magna tibus loq̃tur iste vsa. dicas ꝙ ꝺ minoribꝰ s. comitoribꝰ. i. nobilibus ⁊ vasuassoribꝰ. ¶ Et q̃ dicant magnates maiores. ⁊ qui minores. dic vt scꝑsi. j. in vsa. xxxviij. jtem statuerũt ꝙ si aliq̃s filiꝰ ⁊c. ī glo. iij. Seu. ¶ Nota ꝙ hec dictio seu ꝟ ꝓiũctiue vt am pliandi gra ponit. sic in. l. si ita legauerit ff. de au. ⁊ ar. le. ⁊ l. q̃ntus. §. vlt. e. ti. ff. de his q̃ vt indig. l. i. ⁊ le. ⁊ notat in. c. ego. i. Rꝯ. in fi. lxiij. di. vide ibi archꝺ. ⁊ in. c. statu tũ. §. cũ vo ꝙ eũ. in glo. i. v. vnde notabilit de rescp. li. vj. ⁊ per bar. in. l. all'. si ita lega uerit. Qñq; vo seu ꝼm sui naturã ⁊ regu lariter sumit disiũctiue ꝓ vel. vt. ff. de re iudi. l. iuder. in fi. C. ꝺ admi. tu. l. si bonã cãm. ibi seu post. ⁊ l. tutores. debi ta. ibi. seu depositã. cũ suis sꝛ. Militer ¶ Qui di

cãtur milites. dic vt ſcpſi. ſ. in vſa. vij. Qui les vero. in glo. ij. Et de alijs etiã ipos milites rãgentib⁹ ibi vid. nec nõ de priuilegijs militũ. De alijſq; p ipis facietib⁹; vid qđ ſcpſi. ſ. in vſa. xliiij. placitũ mandef. ſup vbo militib⁹. Si ptẽderit. ¶ Quero qđ im portat hꝫ vbũ ꝓtenderint. dicas q huiꝰ verbũ iportare vid. q vaſalli. ſ. nobiles. vaſſa ſores. z milites allegãt rões ꝓpter q rũ allegatiõz recuſant firmare directũ. z hꝫ faciũt ar⁹. l. ij. C. q po. in pig. ha. z. j. i cõmẽo. p. albti. c. i. Et dic in iſto caſu cõtenderit. i. litigãdo neglexerit. Vel dic alit. i. ẽdixerit. vt. j. in vſa. xlij. ptãtẽ. z in vſa. ſe. xliij. ſi qs in curia. z ita exꝑſſe dicebãt ipi vaſalli q nolebãt firmare directũ. Et ſic ab agto vid. q vtraq; expoſitio amica eſt lr̃e huiꝰ vſa. p hꝫ vide hꝫ ja. cal' in. q. i. ij. iij. iiij. v. vj. vij. viij. ix. z. x. vbi hẽs ꝓ certũz mta ſingłariſſima ſup his. ¶ Sz qro. nũqđ dñs feudi põt citare ſiue monere vaſallũ ſuũ q audiat inueſtitura feudi p cartam publicã vł breue teſtatũ. Rñdo q dñs feudi in hoc caſu nõ eſt iudex in cã ſua. ſed pt citare vł monere p pares curie q̃ hñt cognoſcere inter dñz z vaſallũ ſiue feudatariuz vt in feu. ti. de milite vaſ. Sz bar. dic in. l. i. C. de ꝓductor⁹ z pcura. li. xij. q nõ cogitur dicere titulũ ſue poſ. qđ vm eſt ſi pretendit hr̃e ꝓpetatẽ. Porro illi qui ptẽdũt titulũ in re aliena quã fatẽtur alienaz. vt ecclẽſis i bñficio eccl'ie cogitur dicere titulũ ſue poſ. vt in. c. ordinarij. de offi. ord. li. vj. z no. in rł'a. i. de regu. iuꝰ. codẽ li. z p archid. in. c. cõtra more. C. di. z vid qđ notat r. q. iij. c. q cognouim⁹. Interrogabit gᵒ ipe vaſ. an ſit vaſall⁹. Et ſi dicat q ſic. mãdabũt ei pares. q audiat titulũ. Si autẽ dicat. nõ ſum. z ꝓuicatur de mẽdacio: perdat feudũ. ſm ꝓſuetudines feudoꝝ. Non em̃ debz parci mentiẽti. q mẽtiens ſibi eſt furi. vt. ff. ad. l. fal. l. hereditatũ. §. fi. in glo. ibi. z dic hec ſo. ponderat vbũ edicti. ibi p nũciũ ſm bal. in. l. ceſſante. C. quõ z

qñ iu. ¶ Sz dicas q ſecus eſt de iure catholonico p qđ vaſ. tenef oſtendere qđ eſt alodiũ ſuũ. vt. j. in cõmẽ. P. albti. c. xiij. ſi caſtlanus ſiue vaſ. Quid dicendum. dicas q in dicto. c. xiij. loq̃tur q̃n vaſ. allegat ptẽ feudi fore i alodio ſuo. z ſic cõpelli vt oſtẽdat eſſe alodiũ ſuũ. z ſi nõ oſtẽdat: habef totũ p feudo. In nr̃a vo. q. eſt q̃n vaſ. negat non eſſe vaſallũ. z tũc ꝓuicto de mendacio ipe vaſ. pdit feudũ. z ſic ẽ va opinio bal. qđ nota bñ. ¶ Et an tutor noie pupilli feudatariũ rõne feudi citar̃ poſſit. vt firmet de iure iur̃ hũc vſa. in poſſe ſuo in certo caſu in tr̃a citatiõis cõtento. dic vt ſcripſi. j. in vſa. lxxxiij. ſtabilierũt. in glo. iij. i q. q̃ro an tutor. cum. v. ſe. q̃ incipit. Et nota q ſi dictus ponci⁹ ꝛc. ¶ Quero qđ ſit cõtractus vaſallaticus. ſeu feudal'. qđ emphiteoticarius. qđ colonarius libellari⁹. qđ ſit alodiũ. qđ tributariũ. qđ ꝓtractus cenſualis. qđ annonarius. qđ publica pẽ ſitatio. qđ capitatiõis ꝓtractus. z qđ vecti galis. Dicas hꝫ oĩbus vt remiſſiue ſcripſi. j. in vſa. xxxij. caſtlani. v. ſed ſi fecerint ſup vbo z nõ cõtradixerint. in. q. vltima. ¶ Quero q̃ ſunt illi vſatici q locũ habeãt ꝫ vaſallũ ꝓtradicentẽ vel denegantẽ dño ius firmare. vel ptãtẽ tradere. vel aliquod ius ad qđ tenef ipe vaſ. pſtar̃. dicas q plures ſunt. vt patz p ertẽſum vt ſeq̃tur Nam interdũ ẽdicitur vł denegaf firma Et tũc hꝫ locũ hic vſa. In terdũ ptãs. z hꝫ locũ. j. vſa. pr. ſi cõtradixerit. Interdũ hoſtis vel caualcata. z hꝫ locũ. j. vſa. xxxiiij. q̃ fallerit Interdũ cõtradicit iuua mẽ. z hꝫ locuz. j. vſa⁹. xxxv. qui viderit. z i vſa. xxxvij. qui ſenioꝛẽ. i. z ꝓdicta in nõ faciendo. in faciendo nõ. Interdũ offendit dñs. z hꝫ locũ. j. vſa⁹. xxxviij. qui ira ductus. z vſa⁹. xxxix. q̃ ſenioꝛẽ. ij. z vſa⁹. xl. q̃ ſe ſciente. bñs. lunes idem hꝫ ja. de vallefica. in glo. i. in pn. ffirmare directũ. Pro hꝫ expone z intellige vba hec put. ſ. in vſa. xxiij. omnes hoies. i. eadẽ vba expoſui z intelleri. z ſic vide qđ

ibi scp̄si sup̄ eisdē v̄bis vsq̄ ad v̄. q̄ro an de oībus causis ⁊c̄. Sicut. i. quēadmodum. ¶ Et nota ꝙ hec dictō quēadmodū ponitur hic exemplatiue. sic ponit̄. ff. ꝓ emp. l. ij. §. sep̄ata. ff. de acq̄. here. l. si q̄s ex̄neus. § fi. ⁊ notat̄ in. l. cum oportet. in p̄n. C. de boq̄ libe. Debuerint. ¶ Nota ꝙ h̄ v̄bū debeo hic nec̄citatē importat. ⁊ h̄ innuit clar̄ iste tex. sic sumit̄ ip̄m v̄bū debeo. s̄. in vsa. xxiij. oēs homīes. i. vide qd̄ ibi scp̄si sup̄ v̄bo debēt. Potestatē. ¶ Quero hic q̄lit̄ feudatarius req̄ri debeat ad tradendū ptātē de castro vl' alio quouis loco seu villa feudali. Dicas ꝙ dn̄s suis cū lr̄is feudatario scribere debet sibi mandādo ꝙ tradat eidē vel ticio ꝓcuratori suo ptātē de feudo. Quarū lr̄arū causa exēpli duas hic pono formas ¶ Nos andreas dei gr̄a comes ⁊c̄ Ueñabili ⁊ dilecto ja. feudatario nr̄o salutē ⁊ dilect̄. Cuz nos ptātes castroꝝ taliū ⁊ alioꝝ locoꝝ q̄ ꝓ nobis tenet̄ in nr̄o comitatu: a vobis velim⁹ recip̄e ⁊ haber̄. Cū castra ip̄a nec̄aria habeamus in guerra. quā habere credimus rōne tal' barōie. ⁊ ad ip̄as ptātes recipiendas ⁊ retinēdas ticiū ꝓuidimus deputandū. ac etiā ordinandū. Ideo vobis dicim⁹ ⁊ mādamus. q̄tinus in cōtinēti cū a dicto ticio fuerit̄ req̄situs detis nobis ⁊ tradatis eidē potestates castroꝝ ⁊ locoꝝ p̄dictoꝝ. q̄ ꝓ nobis tenetis in nr̄o comitatu p̄dicto. Al's mādamus eidē ticio. ꝙ ad hec vos ⁊ bona vestra cōpellat fortiter ⁊ districte. ꝓut scd̄m vsaticos barchiñ. ⁊ obs̄uantiā cathalōie fuerit faciendū. Preterea nos q̄cq̄d per p̄dictū ticiū sup̄ req̄sitione ꝑceptione ⁊ retētione dictarū ptātū actū fuerit ⁊ ꝓbatuz ratū hēbim⁹ atq̄ firmū. Dat̄ ⁊c̄. ¶ Alia forma est huius seriei. ¶ Nos nobilis Artaldus dn̄s talis baronie. dilecto philippo militi Salutē. Cū nos habeamus potestatē in tali re quā a nobis tenetis ī feudū. ⁊ h̄ iure sup̄ioritatis ⁊ dn̄ij. ⁊ alijs causis. Quare cum p̄nti vos req̄ramus ⁊ monemus in fide ⁊ ꝑ fidem. vt ptātem dicte rei nobis infra. x. dies a p̄ntiū p̄ntatione īmediate seq̄ntes tradat̄. Formā v̄o aliā circa p̄dicta vide. j. in vsa. xlij. ptātē. per ja. d̄ vallesica. in. q. fi. ⁊ ꝑ me ibi ¶ Sz q̄ro q̄d faciet vas. postq̄ dn̄s ꝑ. x. dies tenuerit potestatē. Dicas ꝙ eo tunc vas. sil'r dn̄m req̄rere debz in fide ⁊ ꝑ fidē vt eandē sibi r̄stituat. ꝓ hoc vide hic ja. calis in. q. xxv. xxvj ⁊. xxvij. dic vt ibi. qm̄ oīa bona sunt vtilia q̄z. ac cotidie in practicā deducta. ¶ Quero etiā hic de vna. q. notabili q̄ multū fac̄ ad hunc vsa. ⁊ est hec. An milites ⁊ hoīes q̄ sunt dn̄i locoꝝ siue castroꝝ suos hoīes siue subditos male tractar̄ possint. R̄o sic dum tn̄ non sint de feudo dn̄i reḡ. vel ecclesie. aut religiosoꝝ. vt. j. ī pace Ceruarie Anno dn̄i. M. ccij. §. ibidē etiā. Et ꝓ h̄ fuit petita ptās a vicecomite de vilamuro d̄ castro d̄ bestenes qd̄ tenet in feudū a dn̄o rege. ⁊ illa fuit app̄hensa ⁊ retēta per dn̄z regem. P. iij. donec ⁊ quousq̄ ip̄e vicecomes fecit id ad qd̄ tenebat̄ rōne male tractationis p̄dicte. ⁊ al's rōne expensaꝝ oīz inde factarū dicte app̄hense ptātis. ⁊ tūc ip̄m castrū fuit sibi restitutū. qd̄ nota. ja. de faro. Adde qd̄ scp̄si. j. in vsa. xliiij. sil'r et si senior. sup̄ v̄bo ptās. v̄. sz nūq̄d in rusticis. cū. ij. v̄. seq̄ntibus cū suis remissi. Adde etiā qd̄ de ptāte scribit̄ hic per ja. de vallesica in. q. penl'. ⁊ vlti. ⁊ per ja. calis in. q. xj. xij. xvij. xviij. ⁊. xix. ⁊ in mult̄ alijs q̄stionibus huius materiā tāgentibus ibi ad plenū videas. Emparauerint. ¶ Nota ꝙ in cathalonia ⁊ s̄m vsaticos duplex ē empara. qz qn̄q̄ est realis. qn̄q̄ v̄balis. Real' est illa per quā possessori oīno tollit̄ possessio ⁊ introitus. ⁊ dn̄o applicat̄ Idē h̄ glo. antiq̄. ⁊ de ista tali loq̄tur vsa. iste. ⁊. j. vsa⁹ xxxiij. si q̄s suū feudū. Uerbal' est qn̄ possessori possessio vel rei introitus ⁊ exitus ꝑsonalis non interdicit̄. sed inhibet̄ ei. ne ī de aliq̄d ex̄hat. Et d̄ hac loq̄tur. j. vsa. cvij. Rusticus si desempauerit. ja. de mon. iu.

Idem dic̄ jac̄. de vallesica h̄ in.q.ij.s.q̄ de empara reali tm̄ loquitur vsa.iste.cui me adhereo per id qd̄ scp̄si.j.in.e.vsa. in glosa vlti.in.q.ix.circa fi.ibi.jtem qꝛ ꝑ emparā ꝛc̄. ¶ Nota.ij.ex h̄ vsa. ꝛ p̄dicto vsa.xxxiij. si q̄s suū feudū.q̄ ip̄i tm̄ loquūtur in reali empara q̄ talis nature existit q̄ feudatariū p̄uat possessione ꝛ fructib⁹ vt hic no.ꝑ ja.de mon.iu.ꝛ me post eū.s.sup̄ v̄bo redirectas.sic q̄ dn̄s durante empara fruct⁹ facit suos.ꝓ hoc fac̄ qd̄ scp̄si.s̄.e.vsa.ī glo. i.ī nota.iij. ¶ No.iij.q̄ nec min⁹ iste vsa.ꝛ all'.vsa.xxxiij.si q̄s suū feudū loq̄t̄ solū ī re feudali. ꝛ nō in re ēphiteoticaria.in ꝛd̄ q̄ loq̄tur .j.vsa. cvij.rusticus si desempauerit.nec ista ad emparaꝫ rei emphiteoticarie debēt extendi.qꝛ cōtinēt duo spālia cōtra ius cōe.vt hic scp̄si.s̄. in glo.i. in nota ij.ꝛ.iij.vbi addit̄ tertiū ꝑ dictū vsa.xxxiij.si q̄s suū feudū.ꝓpter bausiā.s. q̄ cōmittit̄. cū de natura feudi sit vt interueniat homagiū. Sed in ꝯctu emphi. non interuenit homagiū Jtem qꝛ cōtractus feudi fit a magnatib⁹.jtem gratiose. ꝛ sic in fauorē feudatarij ꝯtractus ꝛ ista sunt introducta. Contract⁹ v̄o emphi.fit etiā ab ipsis. necnō ꝛ ab alijs:ꝛ rōne intrate.nec homagiū in eis p̄statur. Et hi cōtract⁹ emphi. sunt diuersi a feudalib⁹. Et si in reb⁹ emphiteoticarijs vel censualib⁹ ip̄i vsa.s̄.all'. locū non hn̄t.ita satis colligitur ex p̄dcō vsa.xxxiij.si q̄s suū feudū. ꝛ ex notatis ibi per ja.de mon.iu.in glo.i.nota v̄bū.ꝛ per me ibi in v̄.si senior.ī v̄bo empare. ¶ Sꝫ pone q̄ habebā quādā viueā que in banno vel empara extitit posita. ꝛ erāt in eo fructus pendētes. intraui eā ꝓ colēdo:ne fructus deuastarētur. nunq̄d incido ī bānum.siue infringo emparā. Et vid̄r p̄mo q̄ sic.qꝛ qn̄cunqꝫ aliq̄s facit aliquē actuꝫ ꝓhibitū.licet bonū inde accidat: nihilominus puniri debet.ff. de re mili.l.iij.§.ī bello. Jn contrariū videt̄ p̄mo ar⁰.l. eq̄ssimū.in.§.fructuarius.ff.de vsufruc. vbi ꝑ doc.q̄stio mouetur hec. Ratio qꝛ meliorē ꝯditionē facere potest:nō deteriorē. ꝛ ꝓ h̄ qꝛ licet quis ꝓhibeatur opari in rem sacram.sed tm̄ meliorē cōditionē rem ꝑmittitur fieri.ff.ne q̄d in lo.pub.l.i.ꝛ fac̄.l. sepulc̄ deteriorē.ff.de sepul.vio.ꝛ de trāsac. l.cum hij.§.q̄d ergo. Et istā partem determināt doc. Nec ob.l.all'.eq̄ssimū.iūcta.l. non exigimus.ff.si quis cau. Nam ibi est ratio ꝓpter ineuitabile ꝛ iextimabile ꝑiculuꝫ quod sequi posset. vt ibi no. bn̄⁹ de gualbis. Adde ꝛ vide de hoc.in.l.sepulcri deteriorē.p̄all'.per bar.bal.ꝛ alios.jteꝫ qꝛ hic loq̄tur in banno siue empara verbali seu inhibitione.per quaꝫ non interdicit̄ possessio.nec introitus nec exitus.sꝫ soluꝫ ne inde aliq̄d abstrahat̄.ꝓ hoc.s̄.e.glo. in nota.i.circa fi.quod nota ¶ Quero iux̄ p̄missa an ī re emphiteoticaria dn̄s alodialis emparā realem facere possit Et vid̄r q̄ sic.qꝛ res feudal' ꝛ emphiteoticaria ī multis parificant̄.ꝛ sunt similia. Et de similibus ad sil'ia est ꝓcedendū. vt.C. de legi. l.leges.in.i.ff.e.ti.l.non possunt. extra de rescp̄.c.inter ceteras.ꝛ de transla.epi.c.inter corporalia. Et in h̄ residet Sperās in deo cardona iur̄pit⁹.vicecꝫ.dn̄i regꝫ Martini in quadā q̄stione ꝑ eū disputata q̄ incipit. Emphiteota vendidit rem sine consensu dn̄i.ꝛ tradidit ip̄aꝫ emptori.q̄rit̄ an possit per dn̄m sibi fieri empara realis sic̄ in re feudali. Et quā q̄stionē ex causa tetigi cum determinatione sua.j.vsa.cvij. rusticus si desempauerit.sup̄ v̄bo emparatū ꝛ ibi ad hunc locum remisi. quod totū vide per te. Econtra videt̄ q̄ empara realis in re emphiteoticaria fieri non potest. ꝓ quo quia hoc non potest de iure probari. De iure etiā canonico non est licitū alteri ius sibi dicere.nec etiā rem sibi debitā occupare.vt.ff.q̄ me.causa.l.extat.C.vnde vi.l.si quis intantā. Jtem de iure vsaticoꝝ facta firma iuris.per rusticū empara debet absolui. ꝛ nisi absoluatur licite

potest rusticus per se desempare. nec ea. s. empara realis vidꝛ posse fieri. nisi in certꝫ casibus quos hēs. j. in. q. se. vsaꝰ vero iste ⁊ j. xxxiij. si q̄s suū feudū. in feudo loquūtur ⁊ nō in re emphiteoticaria. vt dictū est. s. in. e. glo. in nota. iij. Et hꝫ duo iura. s. feudale ⁊ emphiteoticū. licꝫ in aliq̄bus se cōueniāt: in pluribꝰ dissimulant. Et sic nō ob. dictū arᵐ a sil'i. qꝛ sufficit rn̄denti dare instantiā in arᵒ a sil'i. i. q. i. sic̄ verisi. pro quo facit. l. penl'. ff. ad. l. iul'. de vi. p̄ua. q̄a etiā creditoꝛ dꝫ puniri si sine auctoritate iudicis res debitoris occupauerit. vt. l. fi. e. ti. Nec iuuāt iste vsa. ⁊ vsa. xxxiij. si quis suū feudum. ip̄m dn̄m rei emphiteoticarie alodialē in faciendo ip̄am realē emparā. qꝛ vt p̄fertur loquūtur in feudis tm̄. et qꝛ contra ius cōmune ⁊ iuris dispositiōꝫ sunt introducti: nō sunt trahendi ad cōsequentiā in re emphiteoticaria. īmo sūt ip̄i vsatici in suis terminis tenendi iuxta l. qd̄ non rōne. ff. de legi. maxime qꝛ vsatici q̄ non sunt de iure cōmuni. sed potius hn̄t vim statutoꝝ non tecipiant interp̄tationem extensiuā. iuxta. l. constōnibꝰ. ff. ad muni. Et si opponatur ꝙ recipiūt aliquotiens interp̄tationē. hoc est veram declaratoriā. non tn̄ extensiuā vt dictum est ⁊ ita reptum fuit allegatum. ⁊ vide ja. de mon. iu. s. in vsa. xxiij. omnes homines. ī i. Rꝰ de moraria vicecancꝫ. dn̄i regis. P. iij. Adde de hoc v̄bo arᵒ a sil'i. s. quādo de similibus ad silia sit arguendū. vide chi. in l. illud. C. de sacrosan. epi. in p̄ma oppo. Pro hoc vide hen. boich. in. c. translato. ex̄ de consti. ⁊ p̄ me. j. in vsa. lxxvj. auc̄te ⁊ rogatu. in. i. v̄. ꝙ si hec. sup̄ v̄bo impedierit. Ratio in. q. sed quid si ip̄a donatio ⁊c̄. Et de p̄batione per similitudinē. s. an per similitudinem aliquid possit probari. vide in allegata. l. fi. §. penl'timo. ff. ad muni. Necnon vide glo. sup̄ v̄bo quēadmodum posita in. l. i. ff. ꝙ iussu. vbi notatur ꝙ nihil est illud cui ad ip̄m simile est. Quid ergo dicendū est super. q. presenti. Dico s̄m bn̄ᵐ de gualbis vicecancꝫ. dn̄i regis Ferdinandi. qui huius q̄stionē soluit dicens ꝙ salua pace ip̄ius Spantis in deo Cardona. quicq̄d ip̄e dixerit in sua allegata q̄stione veritas est ista ꝙ opinio R. d̄ moraria verioꝛ est p̄ iura ab eo allegata. ⁊ sic stat ip̄e bn̄ꝰ de gualdis. ⁊ ꝯcordat cū eodē Rᵒ p̄ut ip̄e bn̄ꝰ refert. ⁊ ego cū ip̄is. Idē per omnia hic ja. calis i. q. xvj. ⁊ bene. qm̄ aliter super his p̄uisum est hodie p̄ cōstōꝫ cathalonie editā. j. in curia barch. dn̄i regis Ferdinādi. c. vlti. qd̄ incipit. als scandels ⁊c̄. ibi vid̄. ⁊ vtere illa constōe in suis terminis. ac casu suo. ⁊ certe si sic feceris p̄ conseruādo iure tuo non errabis Nam nemini facit iniuriā qui vtitur iure suo. vt. ff. de iniur̄. l. iniuriarū. §. ij. ⁊ ex̄ de el'c. c. cum ecclesia vult'ana. cuꝫ suis similibꝰ. Et ita tene. opinione ip̄ius Spantis in deo cardona improbata ¶ Quero in quibus ⁊ in quot casibus dn̄s potest vasallo feudum realiter emparare. Ad qd̄ rn̄det Rꝰ de moraria p̄dictus ꝙ in pluribus casibus dn̄s potest facere emparā realem p̄dictam. cum in illis de iure vsaticoꝝ indubie ip̄e dn̄s potestatem habeat illā faciendi. Primus casus est p̄pter fallimētū seu faticam firme de directo. vt hic in pn̄ti vsatico in prin. Scd̄s casus est. si feudatarius suū feuduꝫ alienauerit sine cōsensu dn̄i. vt. j. in vsa. xxxiij. si q̄s suū feudum circa p̄n. Tertius casus est p̄pter contradictionem faciendi debitū seruitiuꝫ pro feudo eidē dn̄o vt ibi circa finē. Quartus casus est p̄pter diffidationem. quā feudatarius ira ductus facit in dn̄m suuꝫ. aut feudū ei reliquit. vt. j. in vsa. xxxviij. q̄ ira ductus. Quintus casus est p̄pter recusationem quā facit feudatarius a dn̄o rege vel eius vicario conuentus sup̄ pignoribus ponendis ⁊ dampnis esmēdandis. qm̄tunc ip̄m feudū datariū ad esmendationē dampnoꝝ ⁊ malefactoꝝ dn̄s distr

gere debz per emparamẽtũ obz illoz que
ab ipo tenet. vt. j. in pstõe pacis. siue vsa.
si qs de magnatibus. Certus casus est p
pter cessatõz soluendi foriscapiũ siue ter
eium ad qõ feudatari? nouus dño p eius
acqsitione tenet. qm tũc dñs pro tali iure
sibi soluere cessato pt realiter feuduz em
parare. vt. j. in curia Ceruarie dñi regis. P.
iij. c. iij. jtẽ ne sup laudimio. v. intendim?
em ꝛc. Adde idem b ⁊ plꝛ̃sus. ja. cal'. in. q
xiiij. ¶ Quero quo iure pcessit empara.
vidz q a. l. de pollicitationib?. in fi. ff. de
pollic. vbi iudex phibuit fundũ gabinoz
distrahi. sic ⁊ empara videt phibere ven
ditionẽ Et ideo merito qritur an post em
parã distrahens rem incidat in viciũ liti
giosi. ⁊ vidz q qdam cominatio sit vel de
nũciatio q impediat venditiõz. ff. de inoffi.
testa. l. postumus. §. vlti. bñ? de gualb. Ad
de ad hui? materiaz empare qõ scpsi. j. in
vsa. lxv. sili modo. v. ⁊ empamentũ. sup v
bo de directo. qõqz le. ⁊ scpsi. j. in vsa. cvij.
rusticus si desempauerit. p totũ. Reddere
¶ Nota q p hoc vbum reddere clare ostẽ
ditur q b loqtur de empara reali. qz sicut
ptãs deiicit a possessiõe vasallum. ⁊ ea dño
applicatur. sic ⁊ empara dz eadẽ facere. ⁊
hoc quia ex eadẽ causa fit. i. p cõtumaciã
non firmandi. Et de ptãte ad emparã in
casu h? vsa. nõ est dñia aliq̃ quo ad ius. sz
est in facto. s. q ptãs recipit de castro siue
de feudo fortaliciato. id est quod est vl fu
it fortaliciatum. empara fit de feudo for
talicia to. Item. quia hic loquitur de em
para reali. patet etiaz ex vbis seqntibus
hui? vsa. ja. de mon. iu. ¶ Et sic nota ex p̃
missis dñiam nõ fore. imo idẽptitatẽ quo
ad ius inter ptãtẽ de castro. ⁊ emparã rea
lem factã in feudo nõ fortaliciato. Sz bñ
vitate fulcit q dñia est quo ad factũ inter
emparã realem. ⁊ ptãtem receptam de ca
stro. ¶ Quid eñ dicendũ sit circa hec Tu
dic q potestas ⁊ empara differũt. tam in
inicio q in fine. vel finali effectu. In ini
cio differũt. ⁊ in hoc cõstitit ja. de mon. iu.
j. in vsa. xxxiij. si qs suũ feudũ. in fine. ⁊ est
additio. qz ptãs potest peti ⁊ reqri ex sola
dñi voluntate. qz vult p sola dñi recogni
tione. vel iure dominij eam hre. Et vasal
lus iratus vel pactatus illã dare tenet. ja.
cal'. b. i. q. xxv. Et ita ptinetur in plurib?cõ
uenientijs. ⁊ etiã sine eis fit ⁊ hz fieri sic de
obseruãtia patrie. Empara aũt habet fie
ri ex causa. s. vl per ptradictã firmã iurz vt
hic in pñti viatico Vel ppter factã aliena
tionẽ vel obligationẽ feudi sine consensu
dñi. vt. j. in vsa. xxxiij. si quis suũ feudũ. p.
all'. Vel ppter dictum sequi seruitiũ. vt
in hoc vsa. v. si autẽ aliter. Item etiã i ini
cio differũt in alio. qz ptãs peti nõ po test
nisi a vasallo vel eius herede. Empara sic
ex dictis causis etiã contra quelibet pos
sessorem. p hoc ja. calis b in. q. xxiij. Itez
differunt in fine vl in finali effectu. quia
potestas non datur statim cũ petitur. sed
post. x. dies. Empara aũt statim hz suum
effectum. Item redditur regulariter ptãs
postq dñs tenuerit eã per. x. dies. Empa
ra autẽ semp retinet. donec dño suo satis
factuz sit de his que in dictis viaticis sta
tuũtur. Item empara nullo modo põt fi
eri in castro. nisi in casibus. sz in alio feu
do vbi non est castrum seu fortalicia. Ra
tionẽ habes. j. i cõmẽ. P. alberti. c. lxxiiij
item est cõsuetudo cathalonie q feudum
vnde datur ptãs ꝛc. De huius vo differen
tijs ⁊ cõuenientijs vide latissime hic p ja.
calis in. q. vlti. ⁊ ibi te remitto. Necnõ et
ad ea que in sili scpsi. j. i vsa. xxxiij. si quis
suũ feudũ. v. si senioz. in. q. vlt. eiusdẽ v. si
senioz. Debeant eis. s. complete ⁊ realiter
Factũ directũ. i. firmatũ ꝺ iure cum omi
effectu. ¶ Et nota q bñ dictũ est cũ omni
effectu. ita q completum sit. vnde aliud ẽ
factum ius. i. completum per satisfactiõz
eius quod debebatur. ⁊ aliud firmatum
id est assecuratum per firmã iuris que in
hac patria est satisfactio iudi. sol. ⁊ ita cõ

muniter intelligitur. Et sic habet ex hijs
q in casu huius vsatici non sufficit vasal
lo ad recupandū castrū vel feudū satisdar
iudi. sol. sed oportz eū satisfacere de debi-
to ⁊ de missionibus apphensionis castri
⁊ custodie. vel in missionib⁹ empamenti
feudi anteq̄ recupet ptātez castri. vel pos-
sessionē feudi. ja. de mon. iu. ¶ Et sic no.
ex p̄missis primo q empara realis nō sol-
uitur. nisi firmetur ius. ⁊ complete ⁊ rea
liter p̄cedat satisfactio. vt. j. e. vsa. in glo. se
q̄nti. Et sunt nouē casus q̄bus nō fit r̄sti-
tutio. ⁊ dn̄s interim facit fructus suos vt
j. in cōmē⁰ P. alb̄ti. c. xliiij. isti sunt casus
p hoc facit qd̄ scp̄si. s̄. e. vsa. i glo. i. i nota
vij. Idē hic ⁊ latissime ja. calis in. q. xxvij
¶ Nota d̄ satisdatione iudi. sol. que i hac
patria est. vt. s̄. de qua firma iuris ⁊ cau-
tione iudi. sol. vide. s̄. in vsa. xxiij. omnes
homies. i. p ja. de mō. jo. ⁊ me sup v̄bo per
centū vncias. ¶ Nota 3⁰ penā quā vas. pa
ti debz p bausia ab eo cōmissa. ex quo r̄cu
sauit firmar̄ directū vt hic. Scias tn̄ q sa
tisfactione in debito per vas. facta dn̄o ⁊ i
om̄ibus missionib⁹ inde subsecutis. ⁊ fa-
cto directo: purgatur viciuz bausie. sic q
vas. al's non punie̅t p illa. pro hoc fac̄. s̄. e.
glo. i nota. i. q̄ incipit. ⁊ nota q bn̄ dictū ē
⁊c̄. circa finē. Necnō facit qd̄ scp̄si. s̄. e. vsa.
in glo. i. in nota. ij. iij. ⁊. vj. Et in h̄ residet
hic ja. calis in. q. xix. ⁊ bene. vid̄ ibi. ¶ No
ta. iiij. vasallū debere satisfacere dn̄o in oi
bus expensis ab eodē dn̄o quouis modo
factis. rōne recusatiōis a vasallo facte de
nō firmando ius. aut p̄textu app̄hēsiōis
ptātis castri ⁊ custodie ip̄i⁹ anteq̄ vasal-
lo restituatur castrū vel possessio feudi. h̄
pbatur per dicta ⁊ allata i. s̄. prima nota
¶ Nota. v. q id qd̄ notat̄. s̄. e. glo. i nota. i.
q̄ incipit. ⁊ nota q bn̄ dictū est ⁊c̄. circa fi.
hz v̄m in p̄mo casu huius vsa. in scd̄o v̄o
casu ibi in v̄. si autē. alit̄ nō. qm̄ tūc p dn̄z
debet castrū reddi vasallo. etiā ante p̄sta-
tionē cautionis iudi. sol. nisi dn̄s guerrā
habuerit ad quā castrum op⁹ hēat. quod
menti tene. P. terreni. p h̄ facit qd̄ scp̄si. s̄
e. vsa. in glo. i. in nota. vij. ¶ Sed q̄ro iux̄
p̄missa quō ⁊ q̄liter in tali casu formabit̄
iuris firma per vasallū a dn̄o requisitum
rōne feudi ius firmare. R̄⁰ q licz sup tali
bus diuerse sint forme introducte ⁊ pra-
cticate. Ac tn̄ causa exempli vnā hic. q̄ vt
plurime amicabil' est vsatico huic pono
formā. ¶ Ticius pcurator ⁊ actor ysabel'
tutricis petri ⁊ ja. filioꝝ impuberū sibi ⁊
artaldo quondā militi viro suo cōiuz. fir
mat ius empare reali facte dictis pupill'
per vos yuāyū militē dn̄m directū ⁊ alo-
dialem castri talis ⁊ domus talis. vt feu-
datarie dictoꝝ castri ⁊ domus q̄ tenēt sub
dominio ⁊ alodio vr̄i dicti milit̄z p. x. vn
cijs auri valenc̄ iux̄ vsa^m barchin̄. q̄ est. s̄.
vsa. xxiij. oēs hoies. i. quā firmā iuris fac̄ i
posse vr̄i dicti dn̄i. Et pmittit q ip̄e noie
dictoꝝ pupilloꝝ faciet ius ⁊ parebit iuri
vobis dicto militi dn̄o alodiali p̄dicto. si
in aliquo dicti pupilli feudatarij s̄uitio
vob̄ dn̄o dn̄o feudo defecerint rōne dicti
feudi. Et q comparebit diebus ⁊ horis ⁊
sibi nomie predicto assignādis. Et q pa-
rebit iuri cum cognitū fuerit per iudicez
ad h̄ per vos assignādū q ip̄e noie p̄dicto
faciet ⁊ cōplebit oīa ad que dicti pupilli
vt feudatarij vobis dicto militi dn̄o alo-
diali de iure ⁊ iux̄ vsaticos barchin̄. ⁊ cō-
mē⁰. P. alberti teneat̄ noie p̄dicto. petēs
⁊ req̄rēdā p̄fixo nomie dictā emparā tolli
⁊ cassari. cū ita p iusticiā fiendū existat. et
iudicē idoneū assignari. al's dictus actor
quo. s̄. noie cū debita r̄uerētia ptestat̄ de
hn̄do recursū ad iur̄z ⁊ dcōꝝ vsa. barc̄ r̄me
dia optūa. req̄rēs ide fieri pb̄licū istr̄z ⁊c̄.
G⁹ d̄ vall'si. ll'. doc. ciuis barc̄. q̄ hāc iur̄z fir
maz ordinauit. ¶ Dicas vero alias iuris
firmarum formas in alia materia. ⁊ etiā
vere simili scripsi. s̄. in dicto vsatico. xxiij.
omnes hoies. i. super verbo p cētū vncias
v̄. sed q̄ro iuxta supra proxime scripta ⁊c̄.

vide ibi illas. q̃ñ notabiles sunt ⁊ valde vtiles. atq; in ſe multifarie practicabiles Redirectas ¶ Quero Ecce q̃ a dño iurta formã huius vſati. facta eſt appꝓbatio ptãtis caſtri vel fortalicij. vel emparamẽtum feudi ⁊ vaſſall⁹ er poſt firmat directũ dño ⁊ reſtituit ſibi expenſas. nunq̃d dñs tenetur fruct⁹ ab ipſo dño inde pceptos reddere vaſſallo. Et glo. antiqua hic poſita ſup eodẽ vbo redirectas ponit plures opiniones. nõ eligẽdo. aliquã eaꝝ ja. añ de mõ. ju. eligit vltimã. ſ. q̃ nõ teneatur fruct⁹ reſtituere. q⁹ ſolũ iubetur dñs per vſa[m] reddere caſtrũ vel feudũ. ergo nõ fruct⁹. quia ſi hoc voluiſſet conditor huius vſa. bñ expreſſiſſet ꝓterea hoc ꝓbat ipe ja. alia rõne q⁹ dicit. j. in vſa. xlij. ptãtem. q̃ vaſ. nõ debet dño ſuo cõtradicere firmamẽtũ directi ſuple. complete. ⁊ ſi faciat. ⁊ p hoc malum prendat: q̃ nõ emendet ſibi. Ergo ſi malũ in fructib⁹ prẽdidit. ſiue ſuſtinuerit imputet ſibi. q⁹ nullo modo ſibi imputari vel reſarciri debẽt. vt i dicto vſa. xlij. ptã tẽ. ⁊ hic. Et eſt ratio q⁹ culpa ſua. vel etiã forte dolo. ſ. q⁹ bauſiã comiſit. de qua. j. i vſa. xlj. de alijs namq; bauſijs. id ſuſtinet ergo id dãpnũ ſentire nõ videtur. vt i vſa. dãpnũ q̃ quis. de regu. iuꝝ li. vj. ⁊ in hoc reſidet ipſe ja. de mõ. ju. ⁊ bñ. ¶ Et ſic nota q̃ in empara reali dñs emparans. ipſa durãte ſuos facit fruct⁹ vt ſupra. idem hic preall. glo. antiqua. ⁊. j. in vſa. xxxiij. ſi q̃s ſuũ feudũ. glo. antiqua poſita ſuper vbo ⁊ ſi contradictũ. idẽ dixi. ſ. e. vſa. in glo. i. i nota. iij. Necnõ ⁊ idem hic ja. calis in. q. xxij. ibi vide. ¶ Sed q̃d ſi accepta ſit ptãs ꝓpter fatigã directa vt in hoc vſa. vel poteſtatis. vt. j. in vſa. ſequẽti. vel ſeruicij. vt. j. in all. vſa. xxxiij. Si q̃s ſuũ feudum nunquid dñs tenet reddere ptãtem vaſ. Rñ⁹. nõ donec effectualiter ſit ſatiſfactũ ſibi p vaſſallũ de omnib⁹ debitis ⁊ etiã penis p hos vſa. iflictis. hoc colligit glo. antiqua hic poſita ſup verbo feudi. ⁊ in hijs ꝓſiſtit hic ja. de mõ. ju. ⁊ bene q̃ omnia. Ad hec ad duco q̃ ſcripſi. ſ. in. c. vſa. in glo. i. i nota. vj. Vz tamẽ caueas. q̃ dicta glo. nõ te decipiat. Nã q̃ dicit donec habeat factũ directũ plenarie ⁊c. hoc met innuit q̃ ſcripſi. ſ. poſt pn. huius. q. Vz ja. de mõ. iu. ibi dũ dicit. donec effectualr ⁊c. Quid dicendũ. dicas q̃ hoc intelligendum eſt ſm ja. de bianꝑa. ⁊ alios q̃ in ꝑdictis caſib⁹ ꝑcedentib⁹ nõ ſit reſtituenda ptãs. quouſq; ſeruiciũ cõtradictũ fuerit ſolutuz. ⁊ alia cõtradicta in glo. poſita. ſ. in eadem fuerint facta. ibi vide. nec ſufficit q̃ vaſſall⁹ offerat ſe velle firmare dño. hoc tamẽ ſaluo q̃ ſi dñs recepit firmaz iuris a vaſſallo ſup predictis. q̃ faciat ſibi ꝓiudiciũ. niſi proteſtet in receptiõe. q̃ ſaluo iure ſuo recipit dictã firmã ⁊ ſic intelligit glo. ab illo loco. et iſto vſa. vſq; ad locuz ſiue. v. tribus ergo modis. Q⁹ ꝓpoſiti. idez Ar⁹. de moraria. Adde necnõ intelligit etiã id q̃ nota. hic p ja. de mon. iu. in glo. poſita ſuper vbo redirectas. v. Colligit autẽ ⁊c. q̃ nota. ¶ Quero q̃b⁹ ⁊ ſeu quot modis dat ptãs. Et dicas q̃ trib⁹ modis. ſ. ꝓpter fatigã directi. Et ꝓpt dampnũ datũ. Et ꝓpter recognitionẽ dñij. In ꝓmo. etenim caſu ſatiſfactio debet ꝑcedere redditionem ptãtis. ſed in alijs duob⁹ caſib⁹ reddicio ptãtis debet ꝑcedere ſatiſfactionẽ. ⁊ q̃ ſufficit ſatiſdatio. i. firma iuꝝ. ſm glo. antiquã. ⁊ ja. de mõ. in vbo redirectas. v. Ite colligit glo. ⁊c. ¶ Sed q̃ro an ꝑdicta ſimpliciter ⁊ indiſtincte cõſiſtãt in veritate. Rñ⁹ nõ. q̃ñ rei veritas ſic ſe habet. q̃ nõ ſolũ in primo caſu ſatiſfactio debz ꝑcedere reddicionẽ poteſtatis. ſed etiaz in alijs duobus caſibus de quib⁹. ſ. dictis tribus caſibus quib⁹ datur ptãs. prout in ſupra prima. q. expreſſum eſt. in hijs cõcordat hic ja. calis i queſtione. xix. quã q̃ vt dicit ipſe glo. hec ⁊ ja. de mon. iu. contrarium determinent hic patet in. q. ſ. pri. ſcripta que determinatio eoruz non procedit de

iure.cum fundamētū ꝑ eos ad ꝓbanduz hoc assumptum nō procedat. vt ibi scriptū est ꝑ ip̄z jo.calis. Ac tamē opinio glo. ⁊ ja.de mō.iu.vt refert ipse ja.calis.ap ꝓbat̄.j.in cōme.P.alberti.c.lj.consuetudo ē cathalōie ꝙ si aliq̄s est dn̄s ⁊c̄. qd̄ nota. ¶ Iuxta em̄ textū hui⁹ vsa.iuxta quē nō tria.sz duo mēbra fienda vident̄ scilicz ꝙ aut ptās petitur ꝓpter faticā. Aut ꝓpter aliud. Si ꝓpter faticā.s. directi vel ptātz. i.iure dn̄ij vel seruicij. tūc redditio nō fit. nisi p̄cedēte satisfactione.s.reali. Si propter aliud.tunc sic. ¶ Et ꝓpter h̄ facit ad qōnē qua q̄rit̄ an ꝓpter dapnū datū ī feudo.siue rōne rei feudalis deteriorate.pōt retineri ptās.vltra.x.dies ja.de mō.iu.arguit hic ꝓ ⁊ cōtra. Ad finē dic vt hic laci⁹ ꝑ euz. Adde tamē in fine ipsi⁹.q.pro quo facit auc̄. qui rem .C. de sac̄.sanc.eccle. ⁊ in cor.vn̄ sumitur facit etiā qd̄ nota.hic ꝑ ja.calis.in.q.xxvj.xxxix.⁊.xl. Si aūt alit̄. v̄.⁊ est scd̄a ꝑs. Et dic aūt pro sed.vt patet. xxviij. q.iij.c. ecce in prin.s̄m Arch̄.ff. de vsuc̄.l.ij.⁊ ibi nota.xxiij.q.v.c.si nō licz.v̄. judas.ff.de re.ven.l.vtiqz. ⁊ ibi.⁊.xiij.di. c.ꝙ ait.v̄.si aūt.s̄m pe.mediolanē.cū suis sy.⁊ sic sumit̄ hic.ordina igit̄ ita hn̄t.v̄. Sed si aliter.i. in alijs casibus q̄ firmamenti directi contradicti. vel ꝓprius dic aliter.i.si sine apprehēsione ptātis ꝑ dn̄z facta. ¶ Et nota ꝙ ista dictio aliter denotat diuersitatē.vt.ff.de excu.tu.l. sed milites.§.quesitū. Etiamqz aliter dictio est significatīa qualitatz nō quātitatis.vt nota.ꝑ bar.in.l.ait pretor.§.ꝙ aūt.ff.ne q̄d ī flu.publi. Ob quod aliter facit q̄ moduz sibi datū non seruat.ff.ad muni.l.ij.in fi. Et ita est hic.ꝓptereaqz p̄dicta de huius dictiōe aliter.dicta. bene congruunt vtriqz expositioni desuꝑ facte de illa post p̄n. huius glo.ibi.ordina igitur ⁊c̄. Dederint scz vassalli iur̄ dn̄ij .donec.i. quousqz. fac̄ l.legatum.ff. de an.le. Nisi. exceptionez ponit ad p̄missam redditionē ptātis tm̄. Et de huius dictione nisi vide.qd̄ remissiue scripsi.s̄.in vsa.xvj. captus suꝑ eodez verbo.⁊.j.in vsa.neqz vere iudex.super verbo nisi. necnon dic de ea vt nota.ꝑ particam. chi.⁊.jo. de gau.in.l.actione. C. de transac.⁊ in rl'a pctm̄. de regu.iur̄. li.vj.ꝑ dy.⁊ per glo.⁊ bar.in.l. si cum iudicio.ff. si quis cau.habuerit.i.habeat. Et sic tempus ꝓ tēpore pōitur.vt.l.nulli. C.de epi. ⁊ cle. Guerram. ¶ Nota.hic casum exceptum.s.a redditione ptātis tm̄.⁊ hoc notat dictio nisi hic in littera p̄cedens.s. ibi cū dicit.nisi senior habuerit guerram.in quo casu.s. tꝑe guerre ptās retinetur vltra.x.dies in tm̄ ꝙ vassallus ipso tꝑe guerte durāte etiā firmando de iure nō recuperat castrū.vt hic.⁊.j.in com⁹. P.alberti.c.xliiij.isti sūt casus.v̄. secūdus est. ⁊.c. lxxvj.jtem nota ꝙ ptās petita ⁊c̄. pro hoc vide quod scripsi.s̄.e.vsa. ī glo.i. in nota. vij.quodqz hijs sil'e est. ¶ Sed quero qualiter dn̄s dicet̄ habere guerraz.dic vt hic ꝑ ja.calis in.q.xxviij.⁊ determinat. ꝙ tunc dicet̄ dn̄s guerram habere si dn̄s aliq̄z hominē de paratico vel de gn̄e militari .seu nobiliū acuydauerit siue difidauerit. vel ip̄e dn̄s ab ip̄is est acuydatus siue diffidatus ibi vide. ¶ Quero an dn̄s tam ꝓ guerra iusta q̄ iniusta ptātem castri vel fortalicij retinere possit lapsis. x. diebus date potestatis. vide hic ja. calis ī.q.xxxv. qui primo determinat ꝙ sic.postea super hoc distinguit. Et sic dic vt ibi scriptum est ꝑ eum. ¶ Sed nūquid dominus irrequisito vassallo vl' castlano poterit facere guerram de castro ⁊ hominibus eiusdem. Rn̄ deo non.vt est casus.j.comme. P.alberti c.lxxv. consuetudo est Cathalonie generalis ꝙ si dominus castri ⁊c̄. Aut. ¶ Nota ꝙ hec dictio aut ponitur hic alternatiue.⁊ sic sufficiat alterā esse veram.vt in.l. cū q̄dā ī fi.C.de.v̄.sig. Et sic nota ꝙ hui⁹ dictio siue alternatiua. aut proprie sumēdo disiungit. vt hic ⁊.ff.de.v̄.sig.l. hec

verba.ff.de contrahen. emp.l.si ita.ff.de jure.do.l.plerũq; circa fi. v. nã ⁊ cum. et ff.qñ di.le.ce.l.cuz ita post pn. cũ multis suis silib⁹.impropric tñ copulat ⁊ tũc ponitur pro ⁊. vt.ff. de v.sig.l.sepe. C.e.ti.l. cum q̃dã ex̃ de sy.c.de hoc.fm jo.an.i nouella.⁊.ff.si cer.pe.l.eos qui i ꝓuincia cũ suis ꝯcor. Staticã.i.mansionẽ siue habitationẽ certã.quã dñs in castro hz domorum ⁊ turriũ ipsius. vel quaz vassall⁹ ibi habuerit vt vidim⁹ i plurib⁹ castr; Cathalonie.in q̃bus quilibet castellan⁹ siue feudatari⁹ habet certã staticã ipsarũ domoꝝ ⁊ turriũ. ¶ Sed quero qualiter dñs dicetur hr̃e staticã in ipso castro. de hui⁹.q.et duabus sequẽtib⁹ de statica loquẽtibus. dic vt hic nota. ꝑ ja. calis i.q.xxxviij.xxxix ⁊.xxxx. In ip̃o castro. ¶ Quero nunq̃d si dñs sine faticatione directi emparauerit feudũ suo vassallo. Nunq̃d tenet̃ vassall⁹ directuz firmare dño. Rñ⁰.non quousq; dñs restituerit vassallo feudũ cũ fructib⁹ qd̃ ex hoc.v.si aũt aliter. ibi nõ firmẽt ⁊c. aperte colligit̃. Et ita de rõne vident̃. q̃uis ar.cõtraria repiant̃.j.in vsa.xxxxij.potestatẽ. Et i hoc residet hic vltima glo.antiqua.⁊ bñ.qm̃ si ꝯrium fieret.s.ꝙ vas.facta sit empa teneret̃ dño ius firmare ante restitutionẽ feudi.certe pũiret̃ sine culpa.qd̃ esse nõ dz. Ergo vbi nõ ẽ culpa. nec pena.nota i rl'a.nõ est sine culpa.de regu. jur̃.li.vj.i fine. Ad qd̃ induci põt illd̃ deutro.ij.c.xxij.in pn. ibi. ꝓ mẽsura pcti erit etiã plagarũ mod⁹. Igit̃ vbi cessat pctm̃. sic ⁊ cessare dz plaga.s.pena.ar⁰ acõtrario sensu qd̃ fortissimũ ẽ i jure.de quo habes. j.in vsa.lxxiij. Rochas. sup verbo principis. ¶ Quero.ij.fm ja.de vallesica. quid si vassallus emparaz realem sibi per dñm factã nõ vult seruare seu tenere. qualiter poterit dñs prouidere. dic ꝙ poterit licite etiã sine acuydamento dñs pro conseruatione ⁊ tuitione sue iurisdictionis et sui iuris manu militari enantare. seu ꝓcedere contra suuz vas. ⁊ pro hoc glo.notabilis dñi jnno.in.c.olim.v. Item quilibet prelatus.ex̃.de resti.spo.⁊.l. q̃ restituere.ff.de re.vẽ.⁊.c. venerabili.ex̃. de cẽsi.⁊ ibi jnno.qm̃ in non firmando.vel in non tenendo emparã vel in non faciẽdo seruiciũ interuenit cõtemptus dñi vt.c. solet de sen.ex.li.vj.cũ ibi notatis ꝑ jnno. ergo merito garrificãdus.seu al's põt ꝓcedi cõtra vassallũ talez inobedientẽ. Et ita fuit seruatũ ⁊ iudicatuz in facto. Regis Maioric;. Adde ꝓ hoc vide quod scripsi. j.in vsa.lxxxxj.auctoritate ⁊ rogatu.ij. in glo.vlti. vbi late de hoc Rege Maioric;. expressa fit mentio.ibi vide causam quare.qm̃ notabile est. ¶ Quero.iij.fm eundem ja.de vallesica.ꝙ si vassallus tenet regnuz in feudũ.in quo sunt Ciuitates castra vel ville. vt faciebat Rex Maiorice. vel comitatũ i quo sũt etiã ville castra. vt comes vrgelli ⁊ pallariens An in termis hui⁹ vsa.possit ꝓcedi ꝑ viã empe real'. vl' ꝑ viã ptãtis petẽdo ⁊ recipiẽdo eã.dic ꝙ feudorũ aliqua habẽt in se fortaliciũ vt sunt Ciuitates castroꝝ ville Aliqua nõ habẽt i se fortaliciũ.vt decime siue delmes cani peri vinee vel reddit⁹. i p̃mo casu nõ ꝓcedit̃ ꝑ viã empe. sz ꝑ viã petẽdi ac req̃rendi ptãtez. ꝓ h̃.j.i cõmẽ⁰. P.alberti.c.lxxiiij. jtẽ est ꝯsuetudo Catalõie. ꝙ feudũ vñ dat̃ ptãs ⁊c Scd̃o v̄o casu nõ ꝓcedit̃ ꝑ req̃sitõz ptãtis.sz ꝑ viã emparã realẽ faciẽdi. ⁊ ꝓ h̃ videt̃ text⁹ in all'.cõme. P.alberti.c.xviij. Castlanus siue feudatarius ⁊c. Et predicta precedere videntur. nisi in casibus.j. vsa.xxxiij. Si quis suum feudum. Et ita nota.in all'.c.xviij. Castlanus siue feudatarius per antiquos.quod nota. Adde.⁊ attẽde hic ꝙ ista realis empara rite facta multum operatur in fauorem dñi.ꝓ quo facit quod scripsi.s̃.e. vsa.in glo.i. in nota.iij. ibi vide. ¶ Quero.iiij. fm eum. quare in primo casu. de quo habetur in s̃.proxi.questio. non proceditur per viaz

faciendi realē emparam. Dic ꝙ ratio est vt euitetur absurditas vel inconueniēs. qm̄ ꝑ empā realē possessio feudi īcōtinēti tollit̄ vassallo. ⁊ dño applicat̄. vt hoc vsa. cum hic notatis ꝑ ja. de mon. ju. et me. sup̄ v̄bo redirectas ī. q. j. cū. ij. v̄. seq̄ntib⁹. ⁊. j. all̄. vsa. xxxiij. si q̄s suū feudū. Et sic īcōtinenti vassall⁹ hz a dicto feudo exire. cū possessiōe ei⁹ p̄uet̄ qd̄ ī Ciuitatib⁹. villis. Castris eēt īpossibile. ꝙ si fieret empara realis. incōtinēti vassall⁹ audita voce dñi nō possz exire. Et sic nccē ē ꝙ ꝑ req̄sitionē ptātis. datis. x. dieb⁹ ꝓcedat̄ ī termīs huius vsatici ꝯ vassallū cōtumacē seu inobediētē Et p̄dicta vident̄ hr̄e locū. vbi vassallus fuit īuestit⁹. ⁊ p̄stitit homagiū. al's. si nō eēt īuestit⁹ ⁊ homagiū nō p̄stitisset. nō haberet locū hic vsa. sz vsa. xxxiij. si q̄s suū feudū. j. e. Contrariū tn̄ nota. j. ī vsa. xlij. ptātē. q. vij. dic vt ibi. Adde. quā. q. posuit ibi ip̄e ja. de vallesi. ⁊ ip̄m ibi sequor. ī illa. ⁊ ī alijs ibi ꝑ eū scriptis. qm̄ notabilia sunt. ⁊ vt plurīe vtilia. ⁊ mēti tenēda.

¶ Quero. v. sz ip̄z ja. ꝙ si aliq̄s teneret ꝓ aliquo Comite Barone. milite vl' Ciue. vel ēt ꝓ dño Rege aliqd̄ trociū terre ī feudū. post tp̄a aliqua fac̄ vassall⁹ aliqd̄ fortaliciū. Nūq̄d ī termīs hui⁹ vsa. ꝓcederet̄ cōtra vassallū ꝑ viā faciēdi emparā realē. vl' ꝑ viā petendi ptātē. cū fortaliciū ⁊ trociū terre sint feudū. ⁊ cū fortaliciū sit caput feudi. iō hz locū peticio ptātis ⁊ nō empara realis. Et ita se hz ꝯsue⁰. Catalonie vt. j. in commemo. P. alberti. c. xviiij. castlanus siue feudatari⁹ ⁊c. Sz ꝯtra decisionē ꝓxīaꝝ q̄stionū fac̄ tex. hui⁹ vsa. q̄ electōez dño tribuit ꝓcedēdi ꝯtra suū vassallū ꝑ viam recipiēdi ptātē. vel emparā faciēdi. vl' qd̄ ē forti⁹. qd̄ simul. cū disiūctiua ponat̄ ꝓ cōiūcta. vt. l. cū q̄dā. C. de. ver. sig. cū ibi notat̄ ꝑ Chi. Sz dic ꝙ ex quo q̄s ē vassallus. qꝛ fuit ī vestit⁹ ⁊ p̄stitit sacr̄m ⁊ homagiū. dñs qñcunqꝫ sibi placuerit p̄t sibi ꝓuidere irat⁹ ⁊ paccat⁹ petēdo ⁊ recipiēdo ptātē. vt ī h̄ vsa. v̄. si āt alit̄. ⁊ assequit̄ dñs effect⁹ ibi positos circa. finez. v̄. predicti. Si v̄o requisit⁹ eēt de firma iuris. vel de seruitio. qd̄ faciebat. vel tale q̄d fecit. ꝑ qd̄ amittere debet feudū. tunc nō solū per viam ptātis pōt sibi dñs p̄uidere. sed etiā ꝑ viam empare realis. vt. j. ī vsa. xxxiij. Si q̄s suū feudū. v̄. fi. q̄ īcipit. ⁊ si cōtra dctm̄ Nam denegāti ptātem. vel firmā jure. ꝑ dñm malū inferri pōt. vt. s̄. ꝓbatuz est. ⁊. j. in vsa. xlij. potestatē. ⁊ plus ita comode inferri nō pōt. nisi ꝙ auferat̄ feudū incōtinēti. non expeccatis. x. diebus. nec vna hora. ⁊ hoc est fruct⁹ empare realis vt. s̄. ꝓbatuz est. Si v̄o vas. nō esset inuestit⁹ ⁊ sine consensu ⁊ firma dñi reperit̄ in feudo. incōtinēti per emparā realem pōt dñs sibi prouidere vt. j. in vsa. xxxiij. Si q̄s suū feudū Al's. in p̄ncipio nulla facta mētōe de ptāte. quia petēdo potestatem iā dñs approbaret eum vassallū ante inuestituram. qd̄ non est dicēdum. Sed hic vsa. de vtraqꝫ via fuit loquut⁹. nā si vas. non seruet emparā. ꝓuidebit domin⁹ si vult petendo ptātem Al's. ⁊ nisi tradat potestatē erit bausator. vt ibi dicit̄. ex quo est vassallus. qꝛ inuestit⁹ p̄stitit sacramentū ⁊ homagiuz. ¶ Quero. vj. s̄m eundē ja. de vallesica. q̄d si dñs maior recipit ptē certam de redditib⁹. fructibus. seu emolumētis. Castri dati in feudum. An dñs possit de tali castro ⁊ hoībus eiusdē pacē ⁊ guerraz facere. req̄sito vassallo. Quidaz voluerūt dicere ꝙ sic. ⁊ sic esse de Cōsuetudine Cathalonie. Sz veritas est ꝙ dñs maior Castri. siue recipiat partē fructuū siue nō. nū q̄ irrequisito vassallo pōt facere de castro ⁊ hoīb⁹ eiusdē pacē ⁊ guerrā. Sz dz ⁊ pōt dñs maior sic ꝓcedere. ꝙ req̄rat ⁊ habeat potestatē de castro. ⁊ ꝙ retineat potestatem castri dum guerra durauerit. Et per hanc viā faciat dominus de dicto castro ⁊ hominibus eiusdem pacem ⁊ guerraz. Nam aliter faceret iniuriaz domin⁹ suo

vasallo cui sunt tm̄ hoīes obligati. ⁊ vas. dño. ⁊ sic intell'r hic vsa⁹. ¶ Quero. vij. ſm eū. q̄d si recepta ptāte dñs ꝓpter guerraz retinet sibi castrū. an faciet sibi fruct⁹ seu redditus suos. ⁊ vtet̄ in hoībus dicti castri iurisdictione dñs. Dic ꝙ nō. nec debz recipe fructus seu redditus dicti castri. sz solū tenebit caput fortalicij. ⁊ poterit intrare exire garrificare de dicto castro ⁊ homibus eiusdē. Sed vasallus ꝑcipiet ⁊ habebit redditus ⁊ alia iura castri. ⁊ vtet̄ iurisdictōe castri plene. nec faciet tp̄re guerre vasallus expēsas in custodia dicti castri Et ita fuit iudicatū inter dñm regē. P. ij. ⁊ Rotgeriū de loria sup castro de cossentayna regni valenc̄. Et etiā fuit iudicatū inter eundē dñm. P. ⁊ dñm de montecatheno tp̄re quo gallici intrauerūt cathaloniā. ¶ Quero. viij. ſm euz. q̄d si ptās castri fuerit data simpl'r ꝓ recognitione dñi tm̄. nunq̄d dñs poterit castrū retinere ꝓpter guerrā. R⁰ sic si castrū est in frōteria vl' ī tali loco ꝙ dñs ip̄z hēat necessariū ad guerrā illā. Et in nullo alio casu licz dño ptātē simpl'r receptā retinere post. x. dies. ſm ꝯsuetudinē cathalonie. qd est vnū singulare in hoc vsa. ac menti tenēdū. vt dic̄ hic ja. de vallesica. ⁊ bñ. Adde. ꝓ h̄ fac̄ qd̄ scp̄si cum suis remissi. s̄. e. vsa. in glo. i. in nota. vij. ¶ Quero. ix. ſm euz. q̄d si dñs fecit emparā realem sup feudo qd̄ ꝯsistebat in redditibus frumenti seu ordei vasallo q̄ nōdum fuerat inuestitus. ⁊ minus prestiterit dño sacr̄m ⁊ homagiū. nūq̄d vsqz ad diez sacramenti ⁊ homagij faciet dñs fructus p̄dictos suos. Credo ꝙ sic. cū in h̄ vsa. empara realis ⁊ ptās equipent̄. Sz si ꝯdicat̄ ptās seu iuris firma: dñs facit fructus feudi suos. vt in hoc vsa. ⁊. j. ī vsa. xlij. ptātez. ⁊ in vsa. xxxiij. si q̄s suū. v̄. fi. Ergo idē in empara reali. Equipant̄ etiā qꝛ tollendo ptātem ⁊ eā restituendo soluz restituit castrū seu feudū vt hic ⁊ nō fruct⁹. g⁰ idē in tollēdo emparā realē solū restituat̄ feudi possessio vasallo ⁊ nō fructus. vt notat hic ja. de mon. iu. ⁊ ego cū illo sup v̄bo redirectas. Itē qꝛ per emparā realē vas. ī cōtinenti possessione feudi p̄uatur. ⁊ dño applicat̄. vt no. hic ip̄e ja. de mō. iu. ⁊ ego cum illo sup v̄bo empauerint. Si igit̄ vasall⁹ p̄uat̄ possessiōe ⁊ dño dicta possessio applicatur: dñs fructus feudi facit suos. ⁊ nō vas. qui vas. dicere nō p̄t. nominādo ꝓprie. qꝛ non fuit inuestitus. nec fecit homagiū. ⁊ sine inuestitura possessio feudi nō q̄ritur. iux̄ notata ꝑ dy. in rl'a. bñficiū. de reg. iur̄. li. vj. ⁊. l. traditōib⁹. C. de pac. ja. de vallesica p̄dictus. Adde. ꝓ h̄ vide qd̄ sup cōueniētia ⁊ differentia inter ptātem ⁊ emparā realem scp̄si cum suis remissi. s̄. e. vsa. i. R. sup v̄bo reddere. v̄. quid eniz dicendum ⁊c̄.

SI contradixerit. xxx. Casus. Vasallo reptamentū ꝓpter denegationez ptātis sustinente. dñs castr̄ inde app̄hensum: licite cum suis feudis tenere p̄t. donec missiones ⁊ ꝑduas a dño in app̄hensione castri ⁊ ī eius guarda factas vasallus sibi emendauerit Necnō iurauerit a cetero ptātē castri ab ip̄o nullatenus dño denegari. h. d. vid̄ tex. ¶ Nota p̄mo vt in sūmario. ¶ Nota scd̄o ꝙ vasallus de castro potestatē dño dare tenetur. ⁊ nullo modo debet ei illam contradicer̄ Al's in penam ip̄ius prouidetur hic. ibi donec contemptar ⁊c̄. contra eum duplici remedio in fauorem domini sic grauati. prout ibi continetur. ¶ Nota tertio hunc vsaticum loqui necnō habere locum in vasallis non magnatibus nec militibus. ⁊ in alijs inferioribus. Et sic differt se a. s̄. ꝓxi. vsatico. q̄ loq̄tur ⁊ locuz habet tm̄ in vasallis magnatib⁹ ⁊ militib⁹ Sed tu dicas ꝙ imo hz locū h̄ vsa⁹. gñal'r ī quouis feudatario castri. bñ v̄m existit. ꝙ est dr̄ia inter illū ⁊ istū. nam ibi loquit̄

qñ firma iuris cõtradicit vel denegat. ꝺ
vo qñ ꝺdicit ptãs. qꝺ mẽti tene. ꝓ hoc vi
qꝺ ſcꝑſi. ē. in vſa. ꝓri. i. fx. ſupvbo ſi cõten
derint. in. q. fi. De hui⁹ vo magnatib⁹ vi
qꝺ ſcꝑſi. ē. i dicto vſa. ꝓri. ſup vbo magna
tes. Si. ¶ Nota q hec dictio ſi ꝓpꝛie ſu
mitur ꝺ. i. cõdictionaliter. ⁊ ꝺ oꝑaf adiun
ctio ſiue appoſitio. q̃ fit ꝺ cũ vbo futuri tẽ
poꝛis. qꝺ eſt vbũ cõtradixerit. qꝺ i media
te ſeq̃tur ꝺ in tertu. Sic ſumit. ff. de teſta.
tu. l. tutoꝛ ita recte. ff. ꝺ ꝓdi. inſti. l. vba. in
ꝓn. ⁊ de condi. ⁊ de. l. in cõdicionib⁹. v. de
niq̃. ⁊. §. i. vide ibi bar. Si aũt adiũgatur
vbo pñtis tempꝭ. vel ꝓteriti. licꝫ nõ faci
at cõdicionẽ vꝫ. hoc eſt q ſuſpendat actũ
cui apponit in cauſaꝫ: cauſa diſponit. q
ſi condicio exiſtat: res vel ſtipulatio tenꝫ.
al's nõ. vt legit ⁊ no. in. l. cum ad pñs. ⁊. l.
ſe. ff. ſi cer. pe. ꝓ ꝺ vi qꝺ notaf ꝑ bar. in. l. i
ff. de condi. ⁊ ꝺe. Cõtradixerit. ſuꝺ. quõcũ
q⁹ ⁊ q̃liter cũq⁹. i. tã per viã denegatiõis q̃
negligẽtie ſiue malicie. quã etiã al's quo
uiſmodo. Vel dic cõtradixerit. i. vbo vl facto. q non refert cui cõtradictio vbo exꝑ
matur vel facto oſtendaf. vt. l. certuꝫ. ff. ſi
cer. pe. ¶ Et ſic nota ſm ja. de valleſica be
ne ꝺ vbũ cõtradixerit. qm̃ ſi ſine aliq̃ con
tradictione ptãs fuiſſet recepta rõne defe
ctus ſeruicij. vel per faticã directi: non te
neꝭ poſtea dñs recipe firmã ſuaꝫ. nec deſ
emparare feudũ. nec reddere fructꝰ quos
inde dñs ꝓcepit. quouſq⁹ vaſ. dño ſuo ſti
tuerit pampnũ in duplo. ⁊ ſatiſfecerit ſũ
ptus factos a dño rõne defectus ſuicij. vt
j. i cõmẽ. ꝑ. albti. c. xlvij. Adde q ĩmo ſm
me eſt ca^m. lj. ⁊ incipit. Cõſuetudo eſt ca
thalonie q ſi aliq̃s dñs accepit ptãtez ⁊c.
Quis. i. aliq̃s. ſ. vaſallus. ⁊ ſic ponit hic ⁊
in ſil'ibus ſimpler ꝓ compoſito. vide qꝺ ꝺ
huius vbo q̃s ſcripſi. j. in vſa. cxxv. ſi q̃s ſe
nioꝛẽ ſuũ. in glo. ij. ⁊ i vſa. clj. ſi q̃s accepit
in glo. ij. ⁊ in vſa. clx. ſi quis alienũ. i glo.
ij. Senioꝛi. i. dño. ptãtem. ¶ Quid ſit ꝺ
caſu ptãs. vide. j. in cõmẽ. ꝑ. albti in. c. ij.
iij. ⁊. iiij. dic vt ibi. De ſuo caſtro. qꝺ i feu
dũ vaſallus tenꝫ ꝓ dño. Dare debẽt. l. iuꝛ
cõuenientiã infeudatiõis. vel iuꝛ formã
vſaticoꝝ ⁊ cõſuetudinũ cathalonie. vt la
tius ſcꝑtum eſt. j. in vſa. xlij. ptãtem. ꝙ ja.
de valleſica. ja. calis ⁊ me. ibi vide. Et ide
ſuſtinuerit. ſ. vaſallus. Reptamẽtũ. ¶ Et
eſt ratio. qꝛ ex ꝓdicta cõtradictione vaſal.
bauſatoꝛ eſt. vt. j. in all'. vſa. xlij. Ptãtẽ. etꝫ
cõmẽ. ꝑ. albti. c. i. ⁊. ij. in fine coꝝ. Et ſic ꝙ
dñm ex hac ꝓdictione ⁊ ꝓtert: ipius ipſe
vaſ. reptari põt. vt. j. in vſa. xliij. ſi q̃s in cu
ria. vbi vide ꝙ me formã huius reptamẽ
ti ⁊ eius mñlionis in glo. vlti. ¶ Sed qꝺ ſi
vaſ. nõ ſuſtinuerit reptamẽtũ. nunq̃d erit
idem. Dicit ꝺ ja. de mõ. iu. q ſic. Nam ꝺ
fm euꝫ ſubaudiendũ eſt maxime. q̃ dictõ
maxime oꝑatur hoc i hui⁹ vſatico. qꝺ idẽ
eſt ⁊ ſi nõ ſuſtinuerit reptamentũ. Et ita
approbat ipe ja. licet glo. anti q̃ poſita ꝺ
nõ eligat. Et hoc ꝓ eo approbat qꝛ in vſa.
ſupioꝛi ⁊ in ꝑall'. vſa. xlij. ptãtem. nil ꝺꝛ de
reptamento. ⁊ eſt in eis eadẽ rõ. igit idem
ius. vt. l. illud. ff. ad. l. arq̃l. ꝓ eũ. Adde. ⁊
ex de conſti. c. trãſlato. cũ ibi notatis. Po
tuerit. ¶ Nota q duplex eſt potẽtia. vna
facti. alia iuris. vt. l. cum ꝓponas. E. ꝺ he
re. inſti. Sed hic de potentia facti loq̃tur
textus. nõ iuris vt patet ad ſenſum ipius
Sic ⁊ econtrario eſt in potentia duplex.
nam quedam eſt facti. quedam iuris. De
his vo omnibus vide qꝺ legitur ⁊ notaf
per ber. hoſti. jo. an. anto. de butrio. ⁊ ny.
de cicilia in. c. ſciſcitatus. ex de reſcꝛ. Ꝑꝛ
caſtrum. ¶ Quero an caſtrum ſiue caſtel
lum opidũ municipiuꝫ ⁊ ciuitas ſint di
uerſa. Reſpondeo ſic. vt patet. xxiij. q. vlti
ma. l. in qualibet ciuitate. eſt ſub. §. quã
uis. vide quod per archidiaconum nota
tur ibi. ⁊ in. c. ſtatutum. §. in nullo. de re
ſcriptis. libꝛo ſexto. ſuper verbo ciuitatez
Et per me infra in vſatico. clij. Caſtrum
ſcilicet Quid ſit caſtrum. Quid opidum.
quid vba. quid ciuitas. quid villa. quid

qurbus.quid vicus.q̃d municipiuz. ⁊ q̃d Suburbiũ.sup̃ v̈bo castrũ. ⁊ sup̃ v̈bo opi dum. ¶ Quero.ij. q̃ ⁊ quot sunt nec̃aria i castro opando. ⁊ i alijs ibi nec̃arijs ad sta bilimentũ ip̃ius. vi3 p̃ exte3sum. vt scripsi j in all'. vsa. clij. castrũ. in glo. i. in. q. ij. p̃ to tũ. dic vt ibi. ¶ Quero. iij. q̃ ⁊ quot sñt iura castri. vel in q̃bus iura castri p̃sistant. dic vt late scripsi. j. in vsa. cxiiij. hoc q3 iur̃ ē scõz. in glo. i. in. iij. nota p̃ncipali. in. q. ij q3 repete. ⁊ adiunge ff. cum sit de dote ca stri. ¶ Quero. iiij. ſm ja. d̃ vallesica. q̃d si i aliquo castro duo dñi hñt cognitiõz cãrũ crimialiũ. sed vnus ip̃oz hz solũ execut̃oz an ille q̃ habz executiõz possit inuito con dño suo in dicto castro erigere furcas. dic vt sic. vt habet̃ per oldra. i. q. vj. ¶ Quero v. ſm eum. q̃d si duo milites sunt dñi alic⁹ castri. cuius territorio adheret iur̃dictio. vnus ip̃oz militũ infra castrũ delinq̃t. al ter vult ip̃m punire. nunq̃d põt. videt̃ q̃ sic q3 quilibz dñoz hz iur̃dictõz insolidũ g⁹ rẽ. vt. l. i. ff. d̃ offi. p̃con. ⁊ l. q̃d ergo. ⁊ l. magistratus. ff. ad muni. Itẽ p̃ses punit se equalẽ. vt. C. ne li. pen. in. l. i. in fi. Sed credo ꝯrium. q3 par in parem nõ. vt. l. ille a quo. §. tempestiuũ. ff. ad trebel. ⁊ c. inno tuit. ex̃ de elec. Nec ob. ꝯrium. q3 vnus al tero est maior in admistratiõe. licz eq̃les in dignitate. vt in au c. vt iudi. sine quoq̃ suffra. §. q̃ aũt. coll'. ij. ¶ Quero. vj. ſm eũ. q̃d si detur alicui castrũ cum iurib⁹ ⁊ per tinentijs suis. excepto mero ⁊ mixto im perio. q̃rit̃ q̃d videat̃ exemptũ per hec v̈ba dic p̃ oldra. i. q. x. ¶ Quero. vij. ſm eũ. q̃d si vn⁹ istoz dñoz militũ venit ad inopiã. ⁊ vendidit p̃tem suã dicti castri. ⁊ omne ius q̃d in eo habz alicui rustico ip̃ius ca stri. nunq̃d alter miles hẽbit sup̃ dicto ru stico emptore aliquã iur̃dictiõz rõne deli cti seu al's. vi3 q̃ sic. vt. l. sed si hac. §. si lib tus. v. si aũt liberi. ff. de in ius vo. Contra riũ credo q̃ al's in p̃ri. q. q3 quo ad iur̃dic tionẽ ⁊ dñatiõz castri equales seu pares sunt. ⁊ sic vnus sup̃ aliũ nõ hz iur̃dictiõz. vt all'. §. tempestiuũ. ⁊. c. innotuit ¶ Que ro. viij. an quilibz in suo alodio sine licen tia p̃ncipis possit vbiq̃ castrũ edificare. Et vi3 q̃ non. vt. l. q̃cũq̃ castellor. C. de fun. limit. li. xj. ⁊. j. i vsa. lxxiij. rochas. Sz ꝯriũ teneo vt. l. p̃ puincias. C. de hedi. pri ua. ⁊ ibi nota. p̃ doc. ⁊. l. si opis. C. de pcis a ꝯrio sensu. ⁊. l. ex hõ iure. ff. de iusti. ⁊ iur̃. ibi cum d̃. regna cõdita. edificia collata. Nec ob. l. quicũq̃ all'. qm̃ in limitib⁹ im perij seu regni nullus sine licentia regis debz etiã in suo castrũ de nouo edificare. Secus in alijs p̃tibus regni. Minus ob. dictus vsa. lxxiij. rochas. qm̃ dictus vsa. p̃ dissuetudinẽ abijt. sic̃ vsa⁹. lxxij. strate. j. æ. qm̃ adempma ligãdi pascuoz aquarũq̃ castroz: ad suũ antiquatũ seu p̃suetudinẽ sunt hodie redacta. vt. j. in curia barẽ d̃ni regis. P. ij. c. xlv. jtẽ statuimus volumus ⁊ etiaz approbam⁹ q̃ adempma rẽ. Et ita faciũt hodie comites. vicecomites. baro nes. ⁊ etiã ciues. vt fecit vicecomes castri boni edificando castrũ d̃ castelney. iudex de arborea edificando castrũ de matrone ⁊ bñ⁹ de relato castrũ de ciurio Et licz edi ficatio fortitudinũ cuiq̃ p̃mittat̃. ac tñ si fiat sine p̃ncipis auc̃te: nomẽ ⁊ dotem ca stri non meret̃ hr̃e. vt notat bar. in. l. fi. ff. de colle. illici. Et intellige est p̃missuz edi ficare castrũ. nisi esset ad emulatiõez alte rius castri. loci. ville. vel ciuitatis. vt ibi p̃ bar. habet̃. ⁊ in. l. i. ff. q̃ cuiusq̃ vniuer. et in. l. opus. ff. d̃ opi. publi. ¶ Quero. ix. ſm eum. an possit quis reficere castrum in li mitibus imperij positũ sine regis seu im peratoris licentia. Hoc dubiũ cadit i illa altricatione. an reficere sit de nouo edifi care. Et de iure videtur esse expedituz. q̃ reedificatio sit noua constructio. sed ful tio est veteris operis sustẽtatio. seu reme dij appositio. vt. l. i. §. si quis edificium ve tus. ff. de opis noui nunc̃. ⁊ per legẽ inter stipulantẽ. §. sacra. v. ⁊ nauis si hac mẽte.

ff.de v̄.ob. Sed scd̄z vulgi opi.reficere nō est de nouo facere Cui opinioni est stādū vt.l.cū delamonis.§.asinā molēdinariā. ff.de fun.instruc. Et ꝓ h̄ facit glo.notabilis in.l.i.§.edificare.sup v̄bo reficere.ff.d̄ mor.infe. Et vide iux̄ h̄ bar. recitādo opinionē dy.⁊ oldra.in.l.de pupillo.§.si q̄s riuos.ff.de op.no.nū. Et ex p̄dictis est q̄o soluta. Sz an castꝝ tale posset mutari ex all'.apte d̄r ꝙ nō. Adde.ꝓ h̄ vide qd̄ notat̄ per jo. blanchi in sum. de feu.ti. de ꝯten. feu.⁊ q̄l'r iudiciū feu. sit examinādū.§. p̄t formari q̄o ⁊c̄. ¶ Quero.x. s̄m eum. quid si per aliquā dn̄am seu domicellā castruz vel iur̄dictōz detur alicui militi secū ī dotem. Cuius erūt emolumēta. ⁊ ꝯfiscationes ꝓp̄etatū situatarū infra terminū castri soluto mr̄imonio.dic ꝙ viri. vt.l.fi.ff so.ma. ⁊ sic non veniūt talia per virū heredi vxoris.vel per heredez viri vxori restituēda.⁊ faciūt ꝓ hac ꝑte notata per jnno. in.c.ex lr̄is.ex̄ de iur̄ pa.⁊ per oldra.in.q. xxviiij.⁊.clvij. ¶ Quero.xj.s̄m euz.an dominus vtendo simplici iur̄dictiōe castri in quo hz merū impiū ⁊ mixtū videat̄ merū ⁊ mixtū impiuz retinuisse. Dic ꝙ sic si hac mente vtebat̄ simplici iur̄dictione.⁊ casus non adueniat vtendo mero vel mixto impio ⁊ ꝑ hoc.l.is q̄.ff.q̄bus mo.vsuf. ami.l.possessione.⁊.l.possideri.ff. de acq̄. po.⁊ faciūt notata ꝑ oldra.in.q.clvij. Adde ⁊ de materia iur̄dictionis vide qd̄ scripsi.j.in vsa.lxij.camini.in glo.ij.⁊ in vsa° cxiiij.hoc qd̄ iur̄ est scōꝝ.in glo.i. in nota ij.p̄ncipali.⁊ ī vsa.cxx.in baiulia.i.R̄.super v̄bo stacamentū. ¶ Quero.xij.s̄m eū q̄d si castro de castelluey ꝑ dn̄m regē cōcedat̄ aliqd̄ priuilegiuz.an ville martorelli q̄ est.j.termīos castri p̄dicti situata videat̄ p̄uilegium fore cōcessum. vid̄r ꝙ sic. vt.l. si quādo.C.de bo.va.li.x. In ꝯriū vid̄r qr p̄uilegiū est ꝯ ius cōe. ⁊ sic nō extendēduz vt.l.si qn̄.C.de inoffi.testa. Dic ꝙ v̄ba p̄uilegij sunt multū attēdenda ⁊ pōderanda.de quibus vide ꝑ bar. in.l.ij.ff. de ver. sig.⁊ in.l.si finita.§.ex hoc edicto.ff. d̄ dā. infec.vbi mouet̄ hec q̄o. Adde.vide qd̄ de materia p̄uilegioꝝ le.⁊ scp̄si.j. in vsa. cxl. p̄uilegia. ¶ Quero.xiij.s̄m eum.q̄d si dn̄s rex cōcedat tibi castrū in feuduz. ita ꝙ tu habeas ⁊ heredes ex tuo corpe descēdētes vasallus morit̄ cum filio heredeqz suo.filius v̄o moritur sine filijs instituto herede ex̄neo.q̄ritur an castrū debeat ad dn̄m regem reuerti.dic de hoc vt notat̄ per chi. in auc̄.sed si q̄s.C.d̄ se.nup.q.fi.⁊.j.in cōmē°.P.alb̄ti.c.xliij.si q̄s habeat hoīem vel vasallū solidū ⁊c̄.v̄.fi. cum ibi notatz ¶ Quero.xiiij.s̄m eum. q̄s incepit castra ⁊ ciuitates p̄us edificare. dic ꝙ ante diluuiū caym. vt Gen̄.c.iiij.post v̄o diluuiuz filij sem. vt Gen̄.c.x. Adde ⁊ vide qd̄ de h̄ ⁊ ciuitate ⁊ turri babilonie scp̄si.ē.in vsa. x.ciues.ī glo.ij.in.q.viij.xiij.⁊.xiiij. dic vt ibi. ¶ Quero.xv. s̄m eum. q̄d si dn̄s rex vēdit alicui castrū.vel locū.vel iur̄dictiōem alicui⁹ castri.loci seu ville.instr̄o gratie īterueniente Tractu tp̄oris homīes dicti castri loci vel ville ꝓ redimēdo iur̄dictiōz castrū vel villam venditā volūt se congregare cū licentia dn̄i emptoris.⁊ facere ꝓcuratorē actorem seu sindicū ad ꝓcurandam pecuniā.vt se valeant redimer̄. ⁊ ad dn̄m regem se reducere. Emptor v̄o non vult eis tribuere licentiā ad cōgregandū seu ꝯstituendū sindicū cā p̄dicta. Querit̄ an dicti homīes impune sine licētia dn̄i emptoris possint illa de causa se cōgregare ⁊ facere sindicū.etiā dn̄o emptore inuito. Dic ꝙ hoīes auc̄te supioris.s. dn̄i regz vl' comitz.si comes est venditor poterūt se cōgregare ⁊ facere suos sindicos. qm̄ isto casu cū ēptore dicti hoīes litigare vident̄ vt.v.q.iij.in.c.fi.⁊ ibi glo.⁊ jnno.ī.c.edoceri.ex̄ de rescp̄. ⁊ licz quo ad alia debeāt homīes emptori dn̄o obedire. non tamē quo ad istud factum.in quo de redēptione tractatur.vt extra de accu.c.olim.circa

medīū. vel dicti hoīes poterūt ſuperiorez ſeu ei⁹ vicariū adire. vt iuſ remedijs emptorē cōpellat. vt tribuat licētiā hoīb⁹ cōgregādi ⁊ faciēdi ſindicatū cā p̄dicta ⁊ et ſuā interponat auctoritatē. ⁊ p̄ h̄ faciunt nota. p̄ jnno. in. c. i. glo. penul. circa fi. eẋ de ma. ⁊ obe. ⁊. c. cū iaz dudū eẋ. de p̄ben. glo. hic videt. v. ſz ſolutio. ⁊ p̄ nota. i. c. paſtoralis eẋ. d̄ offi. or. glo. iij. ī fi. ⁊ ī. c. romana. glo. ſuſcipe de fo. cōpe. li. vj. Al's. i contumatiā ſeu moꝝ dicti emptoris dictus dñs Rex. vel ei⁹ vicari⁹ tribuet licētiā oībus p̄dictā. arº eoꝝ q̄ notant in. c. p̄udētiā. glo. penul. ī fi. eẋ de offi. dele. ⁊ p̄ nota ta p̄ arch. i all'. c. romana ſup vbo cōpellāt Et p̄ hac. q. vide bar. i. l. jtē eoꝝ. ff. q̄ cuiuſ q̄z vniuer. ja. de valleſica p̄dict⁹. Adde pro h̄ facit m'ltū bñ q̄d nota. p̄ hoſti. ī ſum. ti. de ſeq̄ſtra. poſ. §. ⁊ an ſit. v. vj. ꝑpter p̄ditionē. vbi innuit ab apto. ⁊ facit p̄ hoīb⁹ caſtroꝝ locoꝝ ſeu villaꝝ. q̄ volūt a dñis ipſorū emptorib⁹ ſe redimere. ⁊ ad coronā regiā reuerti. poſtq̄ cōſtet q̄ p̄uia de cauſa dñi ſint g. auatores ipſis eo tūc caſtrū. locus. vel villa. in q̄b⁹ volētes ſe redimere ī habitatis p̄ p̄ncipē legitime poterūt ſeq̄ſtrari. q̄d mēti tenc. ¶ Quero. xvj. nunq̄d ruſtici vel hoīes alicui⁹ caſtri de iure poſſunt ſibi d̄ nouo creare p̄ſules. ī uito dño. dicas vt ſcripſi. j. in vſa. lxxvj. Rochas ſup vbo neq̄z caſtrū ī. q. v. ¶ Quero. xvij. Ecce q̄ tpe dñi Regis. jo. fuit ſiue accidit de facto caſus ſiue p̄ctus iſte ſup redemptiōe iuriſdictōis termini ⁊ caſtri de tornamira ⁊ de oloſt. videlicet ſi dñs Rex reſtituēdo p̄ciū pōt recuperare iuriſdictionē p̄dicti termini ⁊ caſtri de tornamira et de oloſt. quaz tenet nobilis R⁹ de pegaria miles ex venditione p̄ dñm Regem. pe. iij. bone memorie inde facta Rayº. de pegaria quōdā militi. patri nobilis ſupradicti p̄cio mille florēoꝝ de Aragonia. ex eo q̄ in cōtractu ipſi⁹ venditiōis nō ſunt poſita illa verba ſine ſpe aliqua redimēdi. Sup ⁊ eſſi caſu ſiue puncto ita dubitabili johānes de valleſica dixit ita in eodem. q̄ dño Rege reſtituēte p̄ciū nobili ſupradicto. videlicz hoc q̄d ſoluit in pecunijs peccīaz numeratā. ⁊ hoc q̄d fuit ſolutū in cautelis reſtituat modo ſil'i in cautelis. Et q̄ vocet dictus nobilis ad recipiendū p̄cium. ⁊ cautelas dare ſeu datas p̄ emptiōe dicti caſtri. Al's. q̄ ī ei⁹ cōtumacia depoſito dicto p̄cio in aliqua tabula cambij. p̄ut repictur in inſtrumētis emptiōis iuriſdictionis caſtri. ⁊ alioꝝ p̄dictoꝝ. dictuz caſtrū ⁊ alia oīa ſuperi⁹ vēdita recuperet. dñs Rex. ⁊ hec de iure. de expeditione remittit dño regi. ⁊ ſuo conſilio. jdez johānes nauarro. bñdict⁹ de pōte. bñdict⁹ de Gualbis. Emerit⁹ ſellent. Aymon⁹ dalmacij. Ray⁹ de ſolerio. Pe⁹ tacalni. Pe⁹ Cathalani Pe⁹ paſtaſij. Ra⁹ tallat. bñgarius vincs. franci⁹ d̄ ortigijs. ⁊ multi alij in audientia exiſtentes. ⁊ bñ p̄ oia. ¶ Ex poſt vo p̄dict⁹ dñs Rex jo. ſup luitione patrimonij Regij certo modo fiēda quādā edidit p̄agmaticā. ⁊ credo q̄ predicta ſit expedita circa luitionē iuriſdictiōis dictoꝝ termi ⁊ caſtri d̄ tornamira ⁊ de oloſt dederūt cām ad cōdendū hui⁹ p̄agmaticā. ⁊ bñ q̄ eſt cōtinētie ſubſeq̄ntis. ¶ Nos jo. dei grā Rex. Aragz. vallen. Maiorice. Sardinie. ⁊ corſice. Comeſqz barchñ. roſſiliōis ⁊ Cerita. circa patrimonij nr̄i reparatiōem ſedule intendētes. ⁊ cōſiderātes ip̄z patrimoniū ex alienatiōib⁹ dudū factis tam p̄ ſereniſſimū dñm petrū recolende memorie. Regē Aragonie genitorē nr̄z. q̄ p̄ nos. eiuſqz comiſſarios. ⁊ procuratores. ac nr̄os de iuriſdictiōib⁹ ⁊ alijs iuribus in p̄ncipatu Cathalonie vēditis fuiſſe nō modicū dim inutū. ad cuius reintegratōez totis viribus anelemus. ⁊ corone regie reducere intēdamus. mediāte ſuffragio nr̄oꝝ fideliū ſubditoꝝ. Cupiēteſqz ī redēptiōe huius fiēda ⁊ ſolutiōe p̄cioꝝ. p̄ q̄b⁹ dcē iuriſdictiōes. ⁊ iura regia

obligata existunt debite ꝓuidere. ordinationē ⁊ pragmaticā sanctiōz sup̄ his facimus subseq̄ntē. Ordinamus cm̄ ꝙ p̄ciuz qd̄ reuera tp̄re venditionū solutuz fuerit numerādo exsoluat̄ realiter ante occupationē dictarū iurisdictionū licitis detentoribus earundē. nisi aliud iustū oppositū fuerit ope obsistat Sed si in dictis venditionib⁹ cautele siue gratie loco p̄cij numerati incorporate fuerit: tales cautelas seu gratias solui. siue ꝓ eis numeratū p̄cium restitui ꝓhibemus. q̄nimo iur̄dcōnes ip̄as app̄hendi per nostros officiales volumus. facta p̄mitus dita siue tabula earū detentoribus de restituēdo. qd̄ ꝑ audientiā nr̄az adiudicatū fuerit. Q̄z si partibus vocatis dicte gratie ꝑ nostraz audiētiā adiudicate fuerint: eedez cautele siue gratie similiū q̄ntitatū eis tradātur et restituātur. Si v̄o in dictis venditionib⁹ p̄ciū per dictū dn̄m regē seu nos. non vocato thesaurario seu mgr̄o rōnali. aut commissario siue ꝓcuratore regio fuerit ꝓ habito confessatū. cū ex stilo curie regis thesaurarius intratā ⁊ exitā facere teneat̄ de p̄cijs ⁊ q̄ntitatibus nostre curie ꝓuenturis. Et de eis mgr̄o rōnali reddere ratiōznē Nec dictus dn̄s genitor nr̄. seu nos tales q̄ntiates recipe seu numerar̄ manib⁹ ꝓpriis realiter cōsueuerimus tale p̄ciuz exsolui penit⁹ ꝓhibem⁹. Quinimo ipsas iurisdictiones ⁊ iura regia p̄rimonio regio fore restituenda decernim⁹ ip̄o facto Ceterū si p̄cium ip̄arū iurisdictionū solutū fuerit respectu q̄ntitatis descendentz ex dicta tabula ⁊ mogubello. ⁊ in vēditionibus hmōi thesaurarius regius seu ꝑsona per ip̄m deputata nō inuenerit tale p̄cium cū ꝑte vocata ꝑ restitutōz cautelarū ⁊ cessionē debiti. ⁊ al's iux̄ stiluz curie nō fuerit liquidatū: exsolui realiter ꝓhibē⁹. Sed ante app̄hensionē iurisdictionū dictā planā dictis detentoribus fieri volū⁹ de restituēdo ad id qd̄ curia nostra teneat̄

Qua pendēte ꝑ nostrā audientiā iusticia valeat mīstrari. Dicta dita v̄o facta ip̄as iurisdictiones ꝑ dictos officiales regios dicto p̄rimonio restitui volumus ⁊ mandamus. Hoc tn̄ ꝓuiso ⁊ addito ꝙ in p̄mo casu qn̄ ī vēditiōe realit̄ p̄ciuz fuit nūerādo solutū. ⁊ realit̄ ꝑ curiā restituendū est. detentores dictarū iurisdictiooū in actu numerationis p̄cij vel ante teneātur cuz idoneis fideiussorib⁹ cauere. Vel ditā in aliqua tabula secura facere de restituēdo quicq̄d quantū indebite exactū ab hoīb⁹ p̄dicte iur̄dictionis fuerit ⁊ liberauerit eosdem hoīes ab oībus obligatōibus cēsualiū mortuoꝝ ⁊ violarioꝝ. vel alioꝝ debitoꝝ. atqz nr̄is eoꝝ ꝓp̄o vel fideiussorio noīe tenerētur. In scd̄o ⁊ tertio casib⁹. qn̄ cautele seu gr̄e vel dita campsoꝝ loco precij interuenit: ꝓhibemus de dita ꝑ nos ⁊ noīe nr̄o facta aliq̄d ex eis exsolui. quousqz p̄dicti hoīes fuerint liberati ab obligationibus seu securitatib⁹ ꝑ eos p̄stitis ⁊ eis restitutū fuerit: qd̄ ab eisdē extortuz fuerit. De residuo v̄o cōpletis oībus ī modū p̄fatū eisdē detētorib⁹ respōdeat̄. Q̄z si ip̄az ditā facere renuerit. aut distulerint ip̄as iurisdictiones occupari ꝑ nr̄os officiales volumus. facta p̄mitus ex ꝑte nr̄i thesaurarij dita simili. ꝙ sup̄ solutione p̄cij ordinationi nr̄e audientie dictis detētoribus satisfieret. Mandātes per p̄ntē eidem thesaurario vniuersisqz ⁊ singulis ꝑsonis deputatis seu deputādis ad redemptōez hmōi faciendā. ⁊ alijs ad quos spectet ꝙ p̄ntē ordinatōz teneant firmiter ⁊ obseruent ⁊ nō ꝯtraueniāt aliq̄ rōne. In cuius rei testimoniū hanc fieri sigillo nostro pēdēti iussim⁹ cōmuniri. Datz barc. xxxj. die augusti Anno a natz dn̄i. M.ccc. lxxxvij. Regniqz nostri āno primo. Rex joh. Ego didacus garcia illustrissimi dn̄i regz scp̄tor. ⁊ tenens claues sui archiui regij barchinoñ. presens translatum a quodā registro serenissimi dn̄i johānis bone

memorie regis Aragonie. diuersoruz in titulato in dicto archiuo recondito sum psi seu scribi feci. ⁊ cũ mea manu scripsi ĩ testimoniuz p̃missoꝝ. ¶ Quero. xviij. an pragmatica p̃dita locũ hẽat per rotuz cathalonie p̃ncipatuz. Et breuiter dicas ꝙ sic. cum reuera hoc tãgat vtilitatẽ comodũ ⁊ recupationẽ p̃rimonij regij ⁊ interesse corone domini regꝫ. q̃ res publica est ac vtilitaris publice defensor ltĩm⁹. que vtilitas p̃fert ⁊ p̃ferri debz p̃uate. s. illoꝝ p̃latoꝝ. baronũ. militũ. ciuium. ⁊ alioruz quorũcũqꝫ qui iurisdictiões. loca. villas. ⁊ castra de p̃rimonio regio titulo emptõnis. stabilimenti. vel cuiusuis alterius alienationis teneant ⁊ possideãt. ⁊ signãter postq̃ ip̃i p̃lati. nobiles. milites. ciues ⁊ alij quicũqꝫ sint recupent modo et forma in eadẽ pragmatica p̃expressia qd̃ suũ est. de quo debent contẽtari. cum eo casu nulla eis fiat iniuria. ĩmo in gloriã ⁊ honorẽ ip̃oꝝ redundet euidẽtissime. qm̃ p̃rimoniũ regium ita diminutũ tali forma ⁊ debita augmẽtet̃. Et sic dñs rex iur̃ suo gñali. ⁊ ita publico vtendo nemini facit iniuriã. ff. de iniur̃. l. iniuriarũ. §. i. ⁊ ex̃ d̃ elec. c. cum eccl'ia vult̃ana. cuz suis sil'ib⁹. si dictas iurisdictiones. loca. villas. ⁊ castra recupat. ⁊ eoꝝ p̃cia ip̃i p̃lati ⁊ alij predicti. al's esset ꝯ deũ ⁊ fidelitatez dño regi ab eis p̃stitã. iux̃ vsa^m. xlviij. oẽs hoĩes. ij. q̃ est. j. cum ibi notatis p̃ me ⁊ ca^m de forma. xxij. q. v. p̃ hoc facit qd̃ scripsi. j. in vsa. cl. si senior. sup̃ v̄bo baiulo. v̄. ⁊ q̃ sint illa Refrenẽtur igit̃ ip̃i prelati nobiles ⁊ alij supius noĩati sup̃ his ⁊ alijs dño regi debitis iur̃ gñalis iurisdictionis quã habz ĩ regno suo. vt. j. ĩ cõmẽ^o. P. alb̃ti. c. xxxviij barones. ⁊ al's. adeo vt ne transgrediãtur termĩos suos. qd̃ si fieret. ecerto ꝯ eos essz illud. Ne trãsgrediaris. s. tu p̃latus. nobil' vel alter alius de p̃dictis terminos antiquos. i. iur̃ dcõz ⁊ sublimitatẽ regi ã quas posuerunt patres tui. i. q̃s dñi reges ⁊ comites barch̃. hñt ex plenitudĩe ptãtis in regno ⁊ comitatu suis. Hec autez auc̃tas scribit̃ deutro. c. xix. p̃uer b̃. c. xxij. vij. q. i. c si q̃s ep̃s. ex̃ d̃ sepul. c. i. ⁊. ix. q. ij. c. i. Ergo ip̃i p̃latus nobilis. ⁊ alij p̃dicti corone regie fideles existant in nõ occupando per viã emptionis. aut al's aliq̃d de p̃rimõio regio. ⁊ tunc fidelitas seq̃tur eos. iux̃ illd̃. Opa em̃ illoꝝ sequunt̃ illos. Apoc̃. c. xiiij q̃ nãqꝫ hz aures audiendi audiat. Luc̃. c. viij. qd̃ est nota dignũ. ¶ Pro hijs v̄o. s. p̃luitione p̃rimonij regij sub quouis titl'o alienati. vltra ⁊ p̃ter pragmaticã. s̃. insertam. vid̃ duas alias pragmaticas. quarũ altera fuit edita a dño rege Ferdinãdo. ⁊ altera a dño rege Alfõso. iiij. inuictissime nũc regnanti. qm̃ notabiles sunt. ⁊ spãlr vltima. d̃ qua vtere suo loco. Et illã iaz teneo. ¶ Quero. xix. s̃m ja. calis ⁊ iux̃ textũ huius vsa. q̃d si nouus acq̃sitor castri vel fortalicij anteq̃ fecerit fidelitatez seu homagiũ dño castri vel fortalcij a dño req̃situs de danda sibi ptãtẽ ip̃ius castri vl' fortalicij contradicit dño suo dare ip̃am ptãtem castri vel fortalicij. nũq̃d ip̃e dñs poterit p̃cedere ad app̃hendendũ ptatẽ ip̃i⁹ castri. ⁊ ad dãpnificandũ ip̃z vasallũ. ⁊ videt̃ ꝙ sic per istũ tex. ⁊. j. per vsa^m. xlij. potestatẽ. ⁊ per ca^m. xliiij. isti sunt casus. in p̃n. in cõmẽ^o. P. alb̃ti. In cõtrariuz tñ est rei v̄itas. Nam ex quo nouus acq̃sitor feudi nondũ fecit homagiũ solidũ vel nõ solidũ dño castri: non vid̃r vasallus iux̃ ea q̃ habent̃ in vsa. xxxvj. q̃ solidus. ⁊ in cõmẽ^o P. alb̃ti. c. xxx. duplex est homagiũ. Et sic nõ est locus p̃cedimẽto huius vsatici. xlij ptatẽ. qui ẽ. j. ꝙ hoc. s. possit solũ fieri ĩter dñm ⁊ vas. vt aperiũt v̄ba ip̃oꝝ vsa. sz erit hoc casu p̃ dñm p̃cedendũ ad impanduz ip̃m castrum vl' fortaliciũ. iuxta vsa. xxxiij si quis suũ feudũ. qui est. j. ⁊ rationẽ hui⁹ habes per ip̃m ja. calis. s̃. in vsa. p̃xi. in. q. xxiiij. ⁊ ibi videas. ¶ Quero. xx. s̃m euz an dñs possit app̃hẽdere ⁊ retinere tã castra

⁊ feuda intus territoriū ip̄i⁹ castri app̄hē
si existentia. q̄ etiā ex̄ territoriū ip̄i⁹ castri
ex quo ip̄e vas. p castrū ip̄a tenebat feuda
Et vid̄r q̄ dn̄s tm̄ vno castro possit app̄hē
dere feuda in territorio ip̄ius castri existē
tia. qm̄ app̄hensio ptātis castri solū videt̄
posse extendi ad corpus castri ⁊ ei⁹ territo
riū. ⁊ nō ex̄. ar⁰. c. ij. ī cōmē⁰. P. alb̄ti. ⁊ sic
in ip̄is feudis ex̄ territoriū castri existenti
bus habeat p dn̄z ꝓcedi ꝑviā empare rea
lis. vt dictū est in ꝯrio. s̄. ꝓxime. q. ⁊ nō vi
gore dicte app̄hensionis ptātis. In ꝯriū
vid̄r. Nam iste vsa. gn̄al'r ⁊ indistincte loq̄
tur de retentione feudoꝝ q̄ per castrū vas.
tenet. ⁊ sic gn̄al'r tā d̄ feudis in territorio
castri existētib⁹. q̄ ex̄ territoriū ip̄i⁹ castri
iste vsa. intelligat̄. vt. l. de p̄cio. ff. de publ'.
⁊. l. ꝓspexit. ff. qui ⁊ a q̄b⁹. Et hec ꝑs ꝯ ꝑ
sens eidē ja. cal' vid̄r verior ⁊ bene Nec ob.
rō in cōtrariū facta. qm̄ app̄hensio ptātis
sortitur suū officiū quo ad corpus ip̄i⁹ ca
stri ⁊ eius territorium. Et etiam quo ad
feuda que per vasallum tenentur p ip̄m
castrū siue sint cōstituta in territorio ip̄i⁹
castri siue ex̄ tanq̄ dependētia ab ip̄o ca
stro vt hic. Secus si ip̄a feuda non essent
dependentia ab ip̄o castro. nec vas. ea te
neret per ip̄m castrū. ꝫ al's p se ꝑncipl'r te
neret. qm̄ tunc fatet̄ ip̄e ja. ⁊ bene. q̄ esset
ꝓcedendum p viam empare realis. ⁊ ita ī
telligit ⁊ bn̄ vsaticū. s̄. ꝓx. p̄cedentē. q̄ vsa.
nisi isto mō inteiligeret̄: ꝯtradiceret huic
vsa⁰. ¶ Quero. xxj. ꝟm eum. nūq̄d h̄ casu
dn̄s tenendo ip̄m castrū ⁊ ip̄a feuda perci
piet ⁊ faciet fructus suos ip̄i⁹ castri ⁊ feu
doꝝ. Et breuiter putat idez ja. calis q̄ sic
⁊ bene per rōnes quas scp̄sit. s̄. in vsa. ꝓx.
in. q. xxij. ⁊ ibi videas rōnes quas forma
uit ad hoc ja. de mō. iu. ⁊ ip̄e calis post eū
⁊ ego teneo cum ip̄is. ꝓut in dicto vsa. s̄.
ꝓxi. scripsi in glo. i. ī nota. iij. ⁊ ibi allega
ui p̄dictam. q. xxij. etiā ad hoc ꝯcordat qd̄
ibi scripsi sup̄ v̄bo empauerūt. in nota. ij.
⁊ sup̄ v̄bo redirectas. in. q. i. ⁊ nota seq̄nti
ibi vide cū suis remissi. ¶ Quero. xxij. scd̄z
eundē ja c. cal'. q̄l'r vasallus videat̄ ꝯdicere
ptātem de castro dn̄o suo. si dn̄s suus req̄
rat ptātem castri ab ip̄o vas. Dicas q̄ tūc
videtur fieri ꝯdictio. qn̄ ip̄e vas. dicit ore
tenus dn̄o suo. nolo vobis dare potestatē
castri per vos mihi requisitā. vel etiā si cū
dominus ad ipsum castrum pro ipsa po
testate sic requisita recipienda. vasallus
claudit sibi ianuam castri. nec permittit
dominum castrum ipsuz ingredi. vel al's
si vasallus talia agit verbo vel facto q̄ do
minus non possit potestatem recipere.
quia non refert an hec ptātis ꝯtradictio
v̄baliter exp̄matur. vel facto ostendat̄. vt
l. certū. ff. si cer. pe. ⁊. l. non codicillū. C. de
testa. cum sil'ib⁹. ꝓ h̄ adduci p̄t hic q̄ sup̄
fatica marche q̄l'r ꝓbat̄ scp̄si. j. ī vsa. ciiij.
si quis hoīes sup̄ v̄bo firmare. v̄. iux̄ qd̄ q̄
ro ⁊c̄ ¶ Quero. xxiij. ꝟm eū. q̄d si vas. spon
te ante app̄hensionē ptātis castri vult da
re libere ipsaz ptātem dn̄o suo. et ita se of
fert ⁊ facit q̄tinus in eo est. An sit admit
tendus intantū q̄ dn̄s teneat̄ recipe ptā
tem p vasallū sibi sibere offertā. ⁊ intan
tū etiā q̄ non debeat ip̄am apprehēdere
dn̄s. nec etiā possit a vasallo suo petere es
mendam huius vsatici. ac si ipsaz app̄hē
disset. Et putat ipse ja. calis. q̄ vasall⁹ hec
offerens sit admittēdus. ⁊ possit purgare
moram suā. resartiendo tamē expēsas dā
pna que iam dn̄s fecerat et sustinuerat ꝓ
apprehendenda ipsa potestate. ⁊ pro re
ptamento facto vel fiendo. vl' in similib⁹
iuxta ea q̄ idem ja. scripsit. s̄. in vsa. ꝓxio.
in. q. xxiij. ⁊ ibi oīno videas. ja. calis predi
ctus. Donec. i. quosq̄z. vt. l. legatū. ff. d̄ an.
lega. ff. de sena. l. femine. ex̄. de calump.
c. ij. C. de episcopis et clericis. l. seruis. Et
xxxv. q. vj. c. si duo. v̄. Si negauerint. cum
suis simillibus. Et sic donec notat deter
minationē vt hic. sic in. c. quāq̄. de vsur̄.
li. vī. cum sil'ib⁹ Cōtēptor. i. inobediēs va
sallus. Et sic venit contra. c. d̄ forma. xxij.

q.v. Et ad qd vaſ. ſiue feudatari⁹ teneatur dño. vide ibi in all'. c. de forma. cũ ſua materia. Necnõ qõ ſcp̃ſi. j. in vſa. cl. ſi ſenior. ſup̃ vbo baiulo. v. ⁊ q̃ ſint ⁊c. ¶ Et nota q̃ cõtẽptor eſt nomẽ vbale. ⁊ deſcendit a cõtẽpno. is. qõ a tẽpno. is. cõponit̃ De h̃ eñ vbo cõtempno vide qõ no. per arch̃. ⁊ joh̃ an. in nouella. in. c. cordi. in fi. ſup̃ vbo cõ tempſerit. de ap. li. vj. dic vt ibi. Miſſiões. i. expenſas. de q̃bus ſtandũ eſt iuramẽto dñi. vt no. in glo. antiqua. j. e. in vſa. l. oẽs homines. in. iij. Perdedas. al's perdas. Et ẽ vocabulũ cathalaũor̃. ⁊ ſumit̃ p dãpnis vt. j. in vſa. xlij. poteſtatẽ. ⁊ de hoc vide qõ le. ⁊ ſcptũ eſt per ja. cal'. ⁊ me. j. ĩ vſa. xxxiij. q̃ fallerit. Sacramẽtale ſcptz. ¶ Et vbi ſi q̃ras habeſ hoc ſacramẽtale ſcptũ. dicas q̃. j. in vſa. xlviij. ſacr̃m ſit oñi tp̃re iuratum ⁊c. Nullo modo. ¶ Nota q̃ h⁹ dictio vniuerſal'r negatiẽ ſtat Et ſic oẽs modos ꝯdicendi ptãtem excludit. vt in rl'a. i. de regu. iuſ. li. vj. notaſ p glo. ⁊ doc. Adde qõ ꝺ huius dictione ſcp̃ſi. j. in vſa. ciij. ſi q̃s alicui qõ malũ. v. ⁊ ſi. in glo. i. Contradicta. p h̃ facit de do. ⁊ ptu. c. actor. li. vj. vide qõ ibi le. ⁊ notaſ per glo. arch̃. petrũ de anca⁹. et alios. ⁊ ſic nota hic vnũ bonũ ſtil'e. q̃ ſic cautio p̃ſtatur de pſeuerantia litis vſq; in finẽ. vt. E. de epi. ⁊ cle. auc̃. gñal'r. ita ⁊ hic p vaſallũ cautio p̃ſtari ꝺz dño q̃ a cetero ſine ꝯdictione ſibi obedienter ptãs caſtri a vaſallo tradatur. ⁊ hoc vult noſter vſa⁹. Et ſi vaſallus ita fecerit incerte tũc debz ab inde h̃re meritũ. ⁊ ſi inobedieẽter ptãs caſtri appẽhenſa fuerit: tunc vaſall⁹ demeritũ conſeq̃ debz ⁊ habere. vt hic.

Sja vicecomitibus.

rxxj. Caſus Vaſallo ſiue ſit de maiorib⁹. ſiue de minorib⁹ ab inteſtato deceſſo: dominus vaſalli ⁊ feudor̃ vni ex filijs ip̃i⁹ quẽ elegerit ip̃a feuda ſtabilire ſeu concedere pt. i. ꝺ. vide tertiũ. ¶ Nota p̃mo vt in ſummario. ¶ Nota. ij. q̃ ex hoc vſa. videt poſſe colligi q̃ in feudis militaribus nõ habeat locũ ſucceſſio ex teſtamẽto. Add idẽ facit in li. feu. ꝺ ſuc. feu. c. i. fm ja. de mõ. iu. ¶ Nota 3⁰ ⁊ ex ſupra p̃time dictis q̃ ꝺ feudo militari quis non p̃t teſtari ⁊ ĩ eodem ex teſtamẽto ſucceſſionẽ locũ nõ h̃re Contrariũ eſt vitas. q; ĩmo q̃s teſtari põt de feudo. Necnõ ex teſtõ ſicut ab inteſtato ſucceſſionẽ in ip̃o locum h̃re. vt hodie ẽ caſus. j. in curia ceruarie dñi regis. p. iij. c. iij. jtez ne ſup̃ laudimio. v. adijcientes. Sz ja. ꝺ mõ. iu. q̃ tenet contrariũ. ſ. q̃ ex teſtõ ſucceſſionẽ in feudo locũ non h̃re cam̃ certũ. jtem ne ſup̃ laudimio. ꝺ. all'atũ nõ vidit. Nam al's indubie dixiſſet. ſi vidiſſet. ideo excuſatur. p hoc facit qõ ſcp̃ſi. j. c. vſa. ſup̃ vbo inteſtatus. qõq; notaſ hic per ja. calis in. ij. oppo. v. quare ſolue aliter ⁊c. ¶ Nota q̃rto q̃ ciuis. hõ ville. ⁊ ruſtic⁹ ſtz capaces ad obtinendũ feudũ. adeo q̃ ad ip̃os tranſit illud. vt in all'. v. adijcientes. p h̃ op tĩe facẽ qõ notaſ h̃ p ja. cal'i. qiij. ⁊ ꝺ in vſa. xxviiij. magnates. in. q. iiij. ⁊. v. Si a vicecomitibus. ¶ Nota q̃ vicecomites ſunt de maiorib⁹ vaſallis ad dñam minor̃ vaſallor̃. ⁊ h̃ p̃batur. eo q; ſunt maiores magnates. p hoc vide q̃ ſunt maiores magnates. ⁊ q̃ minores qõ remiſſiue ſcp̃ſi. ꝺ. iñ vſa. xxix. magnates. in glo. ij. ¶ Nota q̃ etiã de iure cathalonie in militibus eſt gradus magnus. ⁊ gradus infimus. ſicut ꝺ iure cõi. vt. l. a caligato milite. E. de nup. cũ ibi notatis p glo. ⁊ doc. vbi iter ceteros doc. dic̃ chi. ⁊ jo. ꝺ gau. p⁹ eñ. q̃ illa. l. loq̃ p̃t in vtroq; genere militũ ſcz in maiori ⁊ mĩori. Et de multiplici militia potes videre vt le. ⁊ notaſ per doc. in l. aduocatos. C. ꝺ aduo. diuer. iudi. Vſq; ad ¶ Nota q̃ hee dictiones vſq; ad. notãt q̃litatẽ ⁊ ꝯdicionẽ p̃ſone vt h̃. ⁊ ſtant ĩ caſu hui⁹ vſa. incluſiue ⁊ deſcenſiue. vt patz ad ſenſum hutus l̃re. Sic̃ eſt fm vnaz lecturã in p̃all'. l. a caligato milite. Et ꝺ his

dictiōib⁹ vide in.c. q̄uis post p̄n.de p̄bē.
li.vj. vbi notāt quātitatē. ⁊ in.c. nulli li-
ceat.v. ꝓpter qd̄. xij.q.ij. vbi notāt esmē-
dā ⁊ satisfactionē. ⁊ in.l.vltima.ff. de ſui.
ru.p̄di.vbi notāt locū. Sic in.l.quidā in
testamento p̄n.ff.de le.ij.⁊.j.in vſa.lxj.jtē
statuerūt vbi de hoc.ſup verbo ad castrū.
¶ Nota etiam ꝙ vſq; ad cū infinitis alijs
dictiōib⁹ iūgunt̄ in iur̄.ob qd̄ diuerſimo
de designāt ſm ipſaꝝ iūctionē. Et ſic red-
dendo ſingula ſingulis.nota illas.iuxta
illud cū quo adiungunt̄ ꝓut.s̄.in ꝓxima
nota aliqua exēpla a me ſcripta ſūt. Et de
hijs dictiōibus vltra remiſſiōes quas de-
di in dicta.s̄.ꝓxima nota.vide ī ſpe.ti. de
citatiōe.§.i.v̄.jtē ꝙ citatio fit ad diē.⁊ per
hoſti.in ſumma.ī ti.de ferijs.§.fi.in p̄n.⁊
ꝑ archd̄.in.c.gratioſe.de reſcriptis li.vj. ⁊
ꝑ jo.an.in.c.i.ex̄.de epi.qui ep̄atui renū.
⁊ ꝑ chi. ī dicta.l.a caligato milite.⁊ ꝑ pe.
ja.ī libello ſuo.ti.lxj. ſuper cōdict̄.ex mo-
rib⁹ libellus poſt p̄n.§.q̄d ſi moriat̄ in au
guſto ⁊c̄.ꝑ bar.in.l.patronus.§.i.ff. de le.
iij.inferiores milites. ¶ Nota ꝙ quidaꝫ
ſunt milites inferiores. ⁊ q̄dam ſupiores
Milites vero inferiores ſunt.vt puta.vni
us ſcuti.⁊ iſti ꝓprie in Cathalōia ita ap-
pellant̄.ſ.milites inferiores. Et alij ſunt
milites ſupiores ⁊ iſti vocant̄ comitores
i.nobiles vaſuaſſores.vel barones.vt hoc
exp̄ſſe colligit̄ hic ⁊.s̄.in vſa.vt q̄ interfece
rit.⁊ ī vſa.ſeq̄nti.⁊.j.in curia barc.dñi Re
gis.P.ij.c.vlti.jtez ꝙ in oībus cauſis feu-
dalib⁹ ⁊c̄.vbi habet̄ ꝙ cauſe feudales īter
dñm Regē ⁊ barones.⁊ milites vni⁹ ſcu-
ti vertētes ꝑ partes curie. aſſumptis ſibi
aſſeſſorib⁹ nō ſuſpectis iudicari.barones
ſcz ꝑ barones.⁊ dictos milites vni⁹ ſcuti.
ꝑ milites vnius ſcuti.qd̄ mēti recomēda.
Obierit.i.deceſſerit q̄s.i.aliq̄s.ſ.ex iaꝫ di
ctis viceconitibus. ⁊ alijs inferiorib⁹ va-
ſallis Inteſtat⁹.i.abſq; teſtimōio ¶ Que
ro.i. quo modo quis moritur inteſtatus
vide.l.inteſtatus.ff. de ver.ſig. ⁊ inſti.de
hereticis. que ab inte.defe.circa prin.
¶ Quero.ij.q̄dde inteſtato.⁊ teſtato.vide
qd̄ ſcripſi.j.in vſa.cxxxviij.de inteſtatis.
¶ Quero.iij.q̄d ſit teſtamētū vide qd̄ vna
cū alijs materiā teſtamēti tangētib⁹ ſcri
pſi.j.in vſa.cxlviij.ſi q̄s teſtamētū ī glo. ij.
¶ Quero.iiij. ecce ꝙ hic loquit̄ tm̄ de va-
ſallo decedēte ab inte.i. ſine teſtamento
Nunq̄d eſt idē ſi vaſall⁹ teſtat⁹ ſit relinq̄n
do plures heredes in vno feudo. dicit ja.
d̄ valleſi.ꝙ ſic.qm̄ feudū etiā ꝑ teſtatorez
diuidi nō poteſt.vt.j.in cōme.P.alberti.
c.liij.ſm ip̄m ⁊ ſm me.c.lxj.⁊ īcipit.ius ⁊
ꝯſu⁰ eſt cathalōie ꝙ null⁹ vaſ.⁊c̄. Licet vi
deatur cōtrariū ꝑ.c.lxviij.al's.lxx.jtē cum
aliq̄s defunctus dimittit aliquā rem ⁊c̄.
j.in cōſue.barc̄. Recognouerunt ꝓceres.
Sz dic ꝙ ca^m.lxviij.al's.lxx.jtē cū aliq̄s d̄
funct⁹ dimittit ⁊c̄. nō loquit̄ in re feuda
li.ſicut facit hic vſa. Plura vere feuda ha-
bens vaſ.inter filios diuidere pōt.vt p̄al-
le.c.liij.al's.lxj.ꝓ hoc vide ꝑ ja.de valleſi.j
in vſa.xxxiij. Si quis ſuū feudū in.q.q̄ in
cipit.ſz an vaſallus.⁊ ꝑ me ibidē.ſup ver-
bo alienauerit.in.q.xxvij. Sz de iure feu
doꝝ oēs filij ſuccedūt in feudū vnū. vt in
feu.de nat̄a ſuc.feu.§.fi.⁊ per G^m ī ſpe.d̄
feu.§.ij.v̄.xxxj.⁊.xxxij. Sed ſec⁹ de iure vſa
ticoꝝ ⁊ patrie. cū ſit loc⁹ gratificatiōi. vt
hz hic vſa. ⁊.c.xxj.vaſall⁹ ſi deceſſerit inte
ſtat⁹ ⁊c̄.j.ī cōme.P.alberti. Et de hac gra
tificatiōe hr̄ ꝑ jo.an.in nouella in.c. duo
bus de reſcp̄. li.vj. ⁊ ī.l.fi.§.fi.ff.de reli. et
ſūp.fu.in glo.fi. ¶ Quero.v.an hodie per
ca^m.iij. jtez ne ſup laudimio qd̄ eſt.j.ī cu
ria ceruarie dñi Regis. P.iij.ſit iuri gra-
tificatiōis derogatū. dicit ip̄ſe ja.de valle
ſica ꝙ nō.⁊ bñ.imo.ꝑ dictū.c. quo ad hec
eſt iſte vſa.ꝯfirmatus.vt ptz in.e.c.v̄.ſi ta-
men ꝙ ſi plures. ¶ Quero.vj. quid ſi ali-
quis eſt vaſallus rōne vnius feudi comi-
tis vrgelli.qui vaſallus de nouo acquiſi-
uit aliud feudū.quod pro eodem comite
tenetur. An comes teneatur dicto vaſal.

feudũ de nouo q̃ſtitũ firmare. dicit ja. de vallelica q̃ nõ. niſi ex vbanitate. ꝛ bñ. cũ interſit dicti comitis plures hr̃e vaſallos rõne ſuoꝝ feudoꝝ. vt. ſ. in vſa. v. vt q̃ iter/ fecerit. v. de vaſuaſſore. Itẽ q̃ mai⁹ inua/men p̃ſtatur p plures feudatarios dcõ co/miti: q̃ per vnũ. Tum q̃ vaſ. non magis dicto comiti obligatur in cauſa ſecundi feudi q̃ p̃mi. p quo iam eſt obligatus Et p̃dicta va ex quo nouũ feudum deuenit ad vaſallũ fcõ ſuo pp̃o. ſec⁹ ſi facto p̃ris vel alte⁹. q̃ tũc dict⁹ comes deberet laudare licꝫ minuat ſe de vaſallo. vt. j. in cõmẽ. P. albti. c. clviij. fin eum. ꝛ fin me. c. liiij. et ĩ cipit. Item eſt cõſuetudo cathalonie q̃ ſi ĩ aliq⁹ caſtro ꝛc̃. v. ꝛ ſi forte. circa fi. ¶ Que ro. vij. q̃d ſi aliq̃s filioꝝ vaſalli ſit elect⁹ a dño in feudi ſucceſſione. an teneat ceteꝛꝫ fratribus ſuis ltĩmã p̃ſtare ꝺ dicto feudo Glo. hic ordinaria ꝛ ja. de vallelica determinãt. ꝛ bñ q̃ non. q̃ non hꝫ iudicio de/functi. ſed facto dñi feudi. q̃ ipm inter ce/teros filios vaſalli elegit. Et in b̃ reſidꝫ b̃ ja. de mon. iu. idem hic ja. calis in. q. vlti. dicens. ꝛ nota ꝛ ſigna ipam glo. q̃m nota bilis eſt. ¶ Quero. viij. q̃d ſi duo vl̃ plures ſunt fratres in regno. q̃s in ſucceſſiõe ipi⁹ p̃ferre debeat. Dicas q̃ de cõſuetudie diu tius approbata ſemp̃ p̃fert p̃mogenit⁹ in ipſa ſucceſſione regni. vt no. per pe[tr] ja. ĩ ſuo libello. ti. ltij. de cauſis ex q̃bus vaſal lus quantũ eſt ꝺ iure ꝛc̃. ante fi. in. q. Sz q̃re non venit karolus ꝛc̃. ꝛ ad b̃ fac̃ nota biliter q̃ ſcptũ eſt. ĩ. in. q. pr. Rõ q̃ cum idem p̃mogenit⁹ hẽat regnũ bñficio ſiue iudicio ipius conſuetudinis ꝛ non patrꝫ Ideo ffes nõ ſolũ a ſucceſſione repellãt. ſz etiã q̃ ĩ regno ltĩmã nõ hñt. vt ibi in. q ſe. que incipit. Sz q̃d ſi dñ deceſſit ille ka rolus ibi cum dic̃. que diuiſio i regno ꝛc̃. ꝛ. j. in. q. ſeq̃nti. Itez alia rõne que habet̃ in. c. licet. ex̃ de vo. Tum dicta rõne. q̃ ta lis p̃mogenitus debita ꝛ onera pa/terna ſoluere nõ tenet̃. ꝛ male. Ob q̃ dicit ibi idem pe⁹ ja. ꝺ. vlti. ante arborẽ cõtra ĩgres ꝛ eoꝝ ſucceſſores. Cogitent reges q̃ ipſis mortuis: non audit̃ q̃ aliq̃ eſmẽda ſeu re ſtitutio ablatoꝝ fiat p̃ro eis per coruꝫ ſuc ceſſores. Et illi qui hodie regũt cogitẽt q̃ ipi parũ aut nihil emendant p̃ro ipoꝝ p̃/deceſſoribus. Et ſic q̃ ꝺ faciunt p̃deceſſo/ribus: ſpectant a ſucceſſoribus. vt in corpe vt cum de ap. cog. §. hic aũt diſpoſuimus coll̃. viij. p hoc facit ꝛ etiã cõtra eos verifi cat̃ v̄bum dei. quo cauetur. Ea menſura qua meſſi fueritis: remetiet̃ vobis. Luce c. vj. Math̃. c. iiij. ex̃ de accu. c. qualiter et q̃n. in. i. C. de iudi. l. rem non nouaꝫ. ꝛ ff. q. iij. c. alioꝝ. Necnõ facit p p̃dictis q̃ rex de regno libere diſponere non p̃t. fac̃ q̃ ꝺ notat archi. in. c. grandi. ꝺ ſup. negli. p̃la. li. vj. in gloſa. Dicit jnno. q̃ ſp̃ale eſt in re gnis ꝛc̃. Et adde ad materiã huius. q. q̃ ſcpſi. j. in vſa. clvj. oẽs cauſe. circa fi. ſup v̄/bo Rex. in. q. vij. viij. ꝛ ix. ꝛ ꝺ pluriꝫ alijs Regnũ ꝛ regem ac feminã ſi ĩ regno ſuc/cedere poſſit tangentibus. ibi vide la/tiſſime. ¶ Quero. ix. quid ſi filiꝫ ſuccedẽs in feudo habꝫ ipm iudicio defuncti ꝛ nõ facto domini feudi. vt q̃ vaſallus vnum de filijs heredẽ ſuum vniuerſalẽ inſtituit Nunquid deduceret̃ ltĩma p̃ro alijs filijs teſtatoris de dicto feudo. ſeu eius extima tione. dicit ja. de vallelica. q̃ ſi eſt regnuꝫ feudale. vt erat regnũ Maioric̃. non de/trahit̃ ltĩma. quia eſſet regni diminutio quod fieri non debet. vt notat jnno. in. c licet. extra de voto. ꝛ ber. in. c. ſi heredes. extra de teſta. ꝛ. ſ. in. q. pri. In alijs antẽ vt ducatib⁹ de iure videtur ſecus vt ibidẽ notat jnno. in allegato. c. licet. ꝛ in feu. ꝺ p̃ohibi. feu. alie. per frede. l. imperialem §. p̃terea ducatus. Et ſic de extimatione debebitur legitima. non q̃ feudum ſepa retur. Et hoc videtur tacite hec glo. ſentire a cõtrario ſenſu cuꝫ dicit̃ quaſi in fine ibi. q̃ filius electus in feudum non ha/bet feudũ p̃dictum facto paterno. i. patrꝫ

ted ſolum dñi facto. ſcilicz electiõ. Et iuꝛ̃ ꝓdicta vide qđ ſcõm cundẽ ja. de valleſiꝯ. ſcꝑſi. ℣. in vſa. pꝛi. ⁊. j. ĩ vſa. xxxiij. ſi qs ſuã feudũ. ſupꝑ vbo alienauerit. in. q. xxvij. xxx xxxj. ⁊. xxxij. quodꝫ ſcꝑtum eſt per ipz ja. ⁊ alios. j. in curia ceruarie dñi regis. ℙ. iij c. iij. jtẽ ne ſup laudimio. ¶ Quero. r. iuꝛ̃ textũ. quis ſit inteſtatus. quis inteſtabiꝫ ⁊ quis teſtatus. dicas ꝙ teſtatus đr duobus modis. ſ. vere. ⁊ verius. vt notaꝯ in. l. papi. §. ſed nec impuberis. ff. de inoffiꝯ. te. Inteſtabilis đr quis in feudo. vt hic. ⁊ in c. vno. in li. feu. ti. de ſuc. feu. Dicim⁹ etiã inteſtabiles homies: qui non pñt facere teſtm̃. qui plures ſunt. vt no. inſti. qui te. fa. non po. §. fi. Inteſtati vo ſunt illi. q̃ cũ de iure teſtari poſſent: non voluerũt. vl ca ſu ꝓpediti ſunt ſm bal. in all. c. vno. vide eum ibi. ⁊ per me qđ ſcꝑſi. j. in vſa. clvij. ſi quis teſtm̃. in glo. ij. in. q. ij. cum ſuis remiſſionib⁹. ⁊. ĩ. in. e. glo. in pn. in. q. i. ij. et iij. ¶ Quero. xj. an hic vſa. locũ habeat in ruſticis feudatarijs. quẽadmodũ in nobilibus. ℟ᵒ ſic. licz hic ja. de mon. iu. teneat ꝯriuz. cum eius opinio ſit improbata. vt patz in. q. ſeq̃nti ¶ Quero. xij. an ꝑ hũc vſa. ſit idem in ignobilibus ſiue ruſticis. Dicit ja. de mon. iu. ꝙ nõ. qz cum hoc ſit cõtra ius: non eſt ad alios caſus. vl ad alias ꝑſonas q̃ in his in quibus exꝑſſim loquiꝯ extendendũ vt. ff. de legi. l. quod ꝓtra Contrariũ eſt veritas. ſ. quia ĩmo habz locum vſaticus ꝑſens in ruſticis ſicuti ĩ nobilibus. Et ita tenet glo. ordinaria q̃ mouet hic huiꝰ. q. ⁊ bene. ꝑ hoc vide qđ ſcꝑſi ĩ. e. vſa. in glo. i. in nota. iiij. dic vt ibi cuz ſuis remiſſionibus. Fortificatur etiã opinio dicte gloſe. Tum quia pater inter filios quomodolibet teſtari poteſt. ita notat Azo in ſumma. titulo đ agri. ⁊ cen. li. xj. Tum quia ruſticus ſic non teſtans: tacite filijs videtur reliquiſſe vt. ff. de iuꝛ̃. codicillo⁹. l. conficiunt⁹. quod nota. Pro hoc facit quod ſcripſi. ĩ. e. glo. in. q. iiij. et v. ¶ Quero. xiij. qualiter in caſu huiꝰ vſatici vaſallus deceđ̃ videatur inteſtatus cum multipliciter quis dicatur inteſtatus. Dicas ꝙ ille ꝓprie quo ad hũc vſaticum dicitur inteſtatus qui teſtamentũ facere poteſt. probatur ex notatis per gloſam in. l. cuz antiquioribus. C. de iuꝛ̃. de li. in glo. veluti cum pater ⁊c. ⁊ inſti. đ here. que ab inte. defe. in prin. Et in hoc reſidet hic ja. calis. ĩ. q. iiij. ⁊ bene. Pro hoc vide qđ ſcꝑſi. ĩ. e. glo. in. q. x. circa finẽ ibi. inteſtati vero ſunt. ⁊c. ¶ Quero. xiiij. an dominus faciendo gratificationem vni ex filijs vaſalli defuncti. de qua gratificatione habes per me. ĩ. e. glo. in. q. v. ⁊. iiij. ante finem ibi. ſed ſecus de iure ⁊c. habeat tertium ſeu foriſcapiuz ex ipſis feudo ſiue feudis. ℟ᵒ non. ⁊ ita notatur hic per ja. calis. in. q. xij. ⁊ bene. ¶ Quero. xv. qđ ſi vaſallus deceſſerit ab inteſtato ⁊ ſine legali condicione non relictis filijs ſed relictis tantum fratribus. vel agnatis vel cognatis. nunquid in his poteſt extẽdi vſaticus iſte. ſic ꝙ habeat locum in ipſis. Reſpondeo non. Ratio. quia hic vſaticꝰ nõ recipit interpretationem extenſiuaz actiue. iuxta notata per bartolũ in. l. omnes. populi. ff. de iuſtiꝯ. ⁊ iuꝛ̃. Sed tu dic contra. quoniam hodie ius vſatici huius eſt extenſum ad omnes ſuccedentes ab inteſtato. ⁊ ꝙ agnati ⁊ cognati ſuccedunt in feudis ꝓut ſunt ꝓximiores. vt patet infra in curia ceruarie domini regis. ℙ. iij. c. iij. jtem ne ſup laudimio. ℣. adijcientes. Et in hoc reſidet hic ⁊ bene ja. cal ĩ. q xiij. Sine legali cõditione. i. ſm gloſ. ſine iuſta ⁊ licita ꝓdcõe ſuoꝝ feudoꝝ inita inẽ dñz ⁊ vaſ. ſup mõ ſuccedẽdi ĩ feudo pꝰ mortem vaſalli. Vel dic ſm ja. calis. i. ſine legali ſuoꝝ feudoꝝ condcione. i. ſiue a legibus introducta ordinatiõe ⁊ diſpoſitione: puta quia vaſallus non diſpoſuerat inter viuos. Vel in alia vltima voluntate de ſucceſſiõe feudi. Adde gº ſi diſpo-

nat siue inter viuos. siue in testamēto tenet ⁊ valet. ar°. acōtrario sensu p̄dictoꝝ. plurib⁹. s. filijs pater feudū donando. vel eos heredes ī feudo instituēdo. facit optime ꝓ hoc quod scripsi supra eodē vsa. sup verbo intestatus in. q. iiij. Et sic idē est vt ibi. ꝙ casu isto loc⁹ est gratificationi. ac si pater vasall⁹ decederet intestat⁹ vt hic in nostro vsa. ꝓ hoc facit qd̄ notat hic ja. calis in nota. i. ¶ Quero iuxta p̄missa qualiter vasallus videatur decedere sine legali cōditione suoꝝ feudoꝝ. Ad h̄ dicat ꝓut hic ja. calis scripsit in solutiōe scd̄e oppositionis. ⁊ istud ab eo ponitur hic in. q. v. ¶ Quero quare ista gratifica°. mētionata per me remissiue. s̄. e. vsa. sup verbo intestatus in. q. xiiij. dn̄o ꝑ istum vsa. cōceditur. dicas ꝙ in odiū vassalli. de feudo nō disponētis. ⁊ ob cōtentionē filioꝝ q̄ multotiēs circa successionē generat̄. vt. l. cum oportet. in. §. si aūt res. C. de bo. q̄. lib. et. j. in vsa. lxxvj. aūcte ⁊ rogatu in. i. ita dicit hic ja. calis in p̄all'. q. v. ⁊ bene. ¶ Sed q̄d si vas. relictis pluribus filijs decessit ab īte. ⁊ absq̄ legali conditiōe suoꝝ feudorū. ⁊ dn̄s anteq̄ stabiliret ipsa feuda. nec faceret huiusmodi gratificationez decessit. Nunq̄d ei⁹ heres ⁊ successor h̄z istam gratificatioē ja. calis arguit pro ⁊ cōtra. hic ī q. vj. ad finē determinat ꝙ sic. ⁊ bene. ibi videas. ¶ Quid si iuxta. casum hui⁹ vsa. filius vasalli. cui dn̄s voluit stabilire feudum. ⁊ facere hāc gratificationē. refutat ip̄m stabilimētū. gratificationē. ⁊ feudū. nec vult ip̄m acceptare. Nunq̄d dn̄s tenetur hanc gratificationez alij filio vasalli defuncti facere. vel an feudū sibi retinere possit. dico ꝙ dn̄s sibi ip̄m feudū retinere nō pōt. immo habet alij filio ip̄am facere gratificationē de dicto feudo. Et ī h̄ residet hic ja. calis ī. q. vij. stabilire. ¶ Nota ꝙ stabilire idē est ꝙ concedere. ⁊ ita sumitur hic. ꝓ hoc facit. j. in cōme. P. alberti. c. xxj. vasallus si decesserit. ⁊ ī curia cer

uarie dn̄i Regis. P. iij. c. iij. jtem ne super laudimio. v̄. sic tamez ꝙ si plures. ibi feudum concedere ⁊c̄. ¶ Et sic nota ꝙ in cathalonia verbū stabilire in cōcessiōibus feudalibus vel. jemphiteoticalib⁹ appositum accipitur ꝑ verbo concedere. tam ex isto vsa. q̄ ex p̄all'. c. xxj. vasallus si decesserit. ⁊. c. iij. jtem ne sup laudimio colligit̄ euidenter. Ex istis verbis dn̄i feuda concedentes. vel rem in emphiteosim. cōmuniter vtuntur in cathalonia. ita refert hic ja. calis in. iij. nota. ⁊ bene. Illorum. s. vasallorum habito respectu ad vtile dn̄ium vel dominoꝝ habito respectu ad directuz dn̄ium. ⁊ ad ius gratificatiōis. Et sic nota ꝙ in successione feudoruz ab inte. sunt aliqua. que nō sunt successione alioꝝ bonorum ab inte. primo qꝛ non succedunt omnes filij equaliter de iure cathalonie in ipso feudo vt hic. ⁊ in dicto. c. xxj. vasallus si decesserit ⁊ in dicto. c. iij. jtem ne super laudimio. v̄. sit tamē ꝙ si plures Sed dn̄s habz in casu isto gratificationē. sicut etiā de iure feudali ab inte. nō vocant̄ in successione feudi filie vasalli cū alijs fatrib⁹ vt. in. c. i. in p̄n. in feu. ti. de suc. feu. sed alias in ipsis feudis mulierib⁹ bn̄. est successio ab inte. tam de iure cathalōie. quā de iure cōmuni feudali. quāq̄ ja. de. mō. ju. hic circa p̄n. innuat ꝯriū. qm̄ lz dn̄s h̄ casu habeat gratificationē istā. tn̄ vigore successionis ab inte. iste fili⁹ cui est facta per dn̄m gratificatio cōsequitur feudū. qm̄ dn̄s ip̄m non posset alij cōcedere. ⁊ sic locū habet successio hoc casu ab inte. Sic etiā in casu. c. i. in feu. de suc. feu. habz locum successio ab inte. quamq̄ existentibus masculis filijs nō habeat locū successio in sil'ib⁹ ⁊ feminis. Et sic vera est ꝯclusio predicta ꝙ in feudis successio ab inte. habet aliqua p̄cipua. q̄ nō sunt in successione alioꝝ bonoꝝ. sz est ī ipsis feudis vera successio ab inte. vt est p̄missum. quamq̄ ja. de mon. ju. dicat cōtrarium. ⁊ male

BIBLIOTECA NACIONAL

quod non placet ja.calis ex predictis. vt ipe refert hic i.iiij.nota.⁊ bñ. ¶ Sz quid si vas.decedēs ab intes.⁊ sine legali conditione suoꝝ feudoꝝ relinquid plures filios. Nunq̄d dñs poterit facere istā gratificationē vni ex filiabus. Rñdeo non. quā q̄ de iure ciuili appellatiōe infantū femine ⁊ masculi cōtineant̄ vt.l.si infanti. C. de iur̄.deli. Ac tñ de iur̄ vsaticoꝝ appellatione infantū masculi tm̄ cōtinent̄. ⁊ nō femīe.vt colligit̄.j.in vsa.cxv.tutores circa finē. Et in hoc residet hic ja. calis.i. q. viij.⁊ bñ. De īfantib⁹.i.filijs.vt in cōme. petri alberti.c.xxj. vasallus si decesserit.

¶ Quero iuxta hoc q̄ etas designat̄ appellatione isti⁹ verbi de infantibus.dicas ꝙ ista est pura veritas. ꝙ quo ad hūc vsam appellatiōe infantū.tā ꝑsone minores septennio:quā maiores cōtinent̄ vt.j.ī vsa. cxv.tutores circa finē.⁊ ibi īnuitur ab expresso ⁊ in alleg.c.xxj. vasallus si decesserit.nec ob.l.si infanti. C. de iur̄.deli. qm̄ secus de iur̄ cōi.⁊ secus de iure vsaticorū. vt ī dicto vsa.cxv.tutores. Et ita dicit hic ja. calis.i.q.cxj.⁊ bene. ¶ Sed q̄d si vas. fuit interfect⁹ absq̄ cōfectiōe testamēti ⁊ sine legali cōditiōe suoꝝ feudoꝝ.relictis pluribꝰ infantibꝰ.nunq̄d erit loc⁹ gratificationi huic ꝑ dñm fienda de feudis vni ex infantib⁹ defuncti ja.calis hic ī.q.xiiij arguit pro ⁊ cōtra ⁊ postea circa hūc punctuz distingit hoc modo.s.qꝛ aut vas.vulnerat⁹ q̄ ex vulnerib⁹ obijt ꝓbaliter post vulnerationē habuit tp̄s sufficiens ad testandū.⁊ de feudis ordinandū ante mortem. Et tūc habeat locū ista gratificatio. qꝛ culpa ⁊ negligentia pōt sibi imputari. cur nō fecit testamētū.vel cur nō ordinauit de feudis. Si aūt illico fuit vulnerat⁹ ⁊ interfect⁹.nec habuit tempus ad testādum vel ordinandū de feudis. ⁊ tunc nō hz locū ista gratificatio. ꝓ hoc.l.ī ꝯfirmādo tutore.⁊.l.si mater. C. de in offi. te. cū suis sy.tamē ipsi ja.calis plus placet. ꝙ ī oī casu locū hz ipa gratificatio ꝑ cam jtez ne sup laudimio.v̄.sic tñ ꝙ si plures.qd̄ ē iij.cam.j.in curia ceruarie dñi Regis. P. iij. Nā ibi extēdit̄ ius hui⁹ vsa.ad oēs succedētes ab intestato.⁊ bñ.⁊ ita tene. ¶ Et an īfanti.s.mīori septēnio iux̄.l.si īfanti. C. de iur̄.deli.feudū stabiliri. siue cōcedi possit. Rñdeo sic.qꝛ feudū magis accedit bñfi⁹ quā ꝯtractui vt ī.c.i.§.ꝑsonā in feuti.ꝑ quos fiat inuesti.⁊ ꝑ quos recipi col. x.nec ob.ꝙ nō possit iurare fidelitatez.qꝛ iuramētū fidelitatis nō ē de sub̄a inuestiture.sz de cōsecutiuis. Et habes sil'e ī cautiōe de vtēdo fruēdo arbitrio boni viri.vt nota.ī.l.i.ff.de vsufru.ī glo.vl.sz bal.ī.l.i C. de dife.eta.māumissi.⁊ māumissoris.

Castlāi xxxij. Casus feudale castrū alij castlano sine ꝯsensu dñi īfeudare nō pōt.verū si dñs hoc scierit.⁊ nō cōtradicit castlan⁹ scd̄s ibi stare debz. Al's dño sciēte.⁊ cōtradicēte castlanus ꝑmus īde scd̄m nouū expellere tenet̄. h.d. Et in tres ꝑtes occulariter p̄sens vsatic⁹ diuidit̄.ꝓut st̄ tria dicta ī eodē.scd̄a ibi.v̄ sz si fecerit.tertia ibi.v̄.si scierit. ¶ Al' aliter dic s̄m ja.calis. Castlani non possunt subt⁹mittere in castris feudalibus alios castlanos.nisi consensu dominoꝝ castrorum feudaliū. Et si de facto miserint. et dñi ipsoꝝ castrorum sciuerint.⁊ non contradixerint valebit ipsa subtusmissio castlanoꝝ. Si autem dñs sciuerit.⁊ contradixerit ipsi castlani debent eijcere castlanos subtusmissos.hoc dicit.vide tex.

¶ Nota.i.vt in summarijs vtrisq̄. ¶ Nota.ij.s̄m ja.de vallesica. ꝙ nos habemus castlanū ⁊ castellanuz.quoniā castellan⁹ est custos castri. et qui nullum ius habet in castro.sed castlan⁹ hz ius in castro.vt h̄ vsa. ¶ Nota.iij.s̄m ja.calis ꝙ castlani castroꝝ feudoꝝ nō possūt subtusmittere alios castlanos.nisi consensu dñorū castroꝝ

feudaliū Et h̄ verū quo ad feuda in castr; ⁊ castlanis ꝯsistentia vt hic. in tm̄ ꝙ vas. non pōt aliū vasalluz inuestire de feudo consistēti in castro. nisi de cōsensu tacito vel expresso sui dn̄i. iuxta formā in huius vsa. traditā. qm̄ iuris cōis feudalis dispositio ꝑ hunc vsam tanq̄ ius patrie nouissimū corrigit̄ quo ad hūc casū. vt patet ꝑ predicta. Sed in alijs feudis remanet dispositio iur̄ cōis. vt. j. in cōme. P. alberti. c. xxviij. castlan⁹ siue feudari⁹. Et ī hoc residet hic ja. calis in solutione p̄me oppo. ⁊ bn̄ ¶ Nota. iiij. ꝙ scīa cū taciturnitate. seu nō contradictiōe ī dn̄is castroꝝ feudaliū habet̄ ꝑ consensu. vt hic in. v̄. sed si fecerint. ⁊. j. vsa. ꝓximo. v̄. Si scierit. idē hic ja. de vallesica ī nota. ij. hoc tamē intellige in casu huius vsa. esse verū. ꝙ dn̄i tacētes statim cū felūt subcastlanos positos seu missos ꝑ castlanos in eoꝝ. castris sūt ꝑ hunc vsati. obligati ad contradicendū. al's habent̄ ꝑ consentiētibus. Et ita dicit hic ja. calis in solutiōe oppo. ij. ⁊ bene. Et nihilomin⁹ hz locum hic vsa. tam in scīa ⁊ pacīa simplici q̄ dolosa. vt nota. hic per ja. calis. in. q. vbi vide laci⁹ de hoc euz. q̄ maxime qꝛ sic ibi notat̄. ita existit in veritate. q̄cq̄d ja. de mō. ju. dicat hic. Nā ibi im ꝓbat̄ eius opinio. ⁊ bn̄. ¶ Et qualiter tacens habeat̄ ꝑ cōsentiēte. vide notata ꝑ glo. ⁊ dy. in rl'a. is q̄ tacet. de regu. iur̄. li. vj. ⁊ ꝑ chi. in. l. inuit⁹. C. d̄ ꝓcura. ⁊ ꝑ glo. ⁊ bar. in. l. fili⁹ fa. §. inuit⁹. ff. de ꝓcura. et hen. boich. in. c. nōne. ex̄ de presump. ibi hen. boich plenius q̄ homo de mūdo examinauit hūc passum. ita refert hic ja. calis in alle. ij. oppo. ¶ Sed q̄ro quo mō in casu hui⁹ vsa. formabit̄ a dn̄o eius cōtradictio. q̄ fieri pōt ab eo. quādo scit subtusmitti castlanū in ei⁹ castro Rn̄o ꝙ lz multipliciter formari possit. Ac tamen causa exempli vnam hic pono formā. ¶ Cū vos ven̄l'. Albertus talis miles habeatis et teneatis in feudū pro nobis vgone folch comite Cardone castrū tale in vicaria ceruarie situ cos a cos. cū prestatōe homagij ⁊ certi seruicij ac cū certis ⁊ spālibus ꝯueniētijs. ꝓut hec ⁊ alia in dictis ꝯueniētijs laci⁹ explicari vident̄. Et nouiter ꝑueniret ad sciētiā nr̄i dicti comitis. ꝙ vos idez ven̄. Albertus talis ī eodē castro tali miseritis de facto subcastlanū Riambalduz talē consobrinū vestrū ⁊ vos idem Riambaldus dictā subcastlaniā recepist;. quā subtusmissionē castlani nos statim cū sciuimus ratū nō habuimus sz potius eidē ꝯdiximus ⁊ ꝑ tūc etiā eidē cōtradicimus Req̄rētes vos dictū ven̄. Albertū talem. quat;. dictū Riambaldū talē a dicto castro ⁊ subcastlania eiciatis de facto. sicuti de facto. ⁊ absq̄ licētia nr̄i ip̄m posuistis. Et vos dictū riambalduz q̄tinus ab ipso castro ⁊ castlania discedatis. ꝓut facer̄ tenemī. ⁊ debet;. al's ꝓtestamur ꝯ vos ⁊ vr̄m vtrūq̄. ⁊ bōa vr̄a de pleno iur̄ nr̄o. de q̄b⁹ ⁊c̄. tot quot ⁊c̄. ꝑ vos not;. ⁊c̄. ¶ Et nota ꝙ hr̄ forma ꝯdictiōis ꝓbat̄ ex h̄ vsa. ⁊ ex hijs q̄ supra ⁊ īfra a me scp̄ta st̄. ¶ Nota etiā ꝙ hec ꝯdictio cuz instr̄o fieri poterit cedulā de sup ordinatā p̄sentādo. vl' cū littera patēti more solito sigillata ip̄is castlano ⁊ subcastlāo illā dirigēdo. ⁊ ex ꝑte dn̄i mittēdo. ⁊ ī illa se subscp̄bēdo. quā litterā dn̄s ip̄i⁹ castri dz facere p̄sentari ip̄is castlano ⁊ subcastlāo cū instr̄o publi. vel cū certo nūcio iurato. fcō sup h̄ legitimo ꝓcessu. s. sup registratione lr̄e. ⁊ traditiōe ip̄i⁹ fcā eidē nūcio. ⁊ fcā inde ꝑ ip̄z nūciū relatiōe de ip̄i⁹ lr̄e p̄sentatiōe. ꝙ ad idē totū ꝯtinuet̄ ī ꝓcessu Et al's hec ⁊ oīa alia fiant iux̄. c. qm̄ ꝯ falsaz ⁊ ei⁹ materiā. ex̄ de ꝓba. necnō iux̄ ꝯsiliū ibi traditū ꝑ jo. an. ī nouella. quē oīno ibi videas. ¶ Sed q̄d si castlan⁹. ⁊ subcastlan⁹ req̄sitiōib⁹ iuxta hūc vsa. eis iustissime factis a dn̄o in moduz ad min⁹ p̄fixū nō obtēperauerīt. imo vt inobedientes ꝯtēta in ipsis req̄sitionibus adimplere neglexerint vertitur tunc

in dubiũ ꝙ quem modũ ꝓtra eosdẽ castla
nũ ⁊ subcastlanum dñs ꝓcedere poterit.
An. s. ꝙ viã apprehẽsionis ptãtis. an ꝙ viã
empare realis. Adeo vt ius dñi in eodẽ
castro fundit⁹ remaneat illibatũ. Et bre
uiter puto ꝙ sit hoc casu in electiõe dñi.
ꝙ quã viam ꝓcedere voluerit. naꝫ vtraq;
via iuꝝ vsaticoꝝ fundat. Sꝫ q̃q̃d sit ego
cõsulo saluo iuꝝ meli⁹ sentientis. ꝙ dñs
licet sit castrũ in casu predicto ꝓcedat ꝑ
per viã empare realis. q̃ a dño ipso ex cõti
nẽti fiat in dicto castro. sic de facto subca
stlanato. ⁊ illud in dñio retineat. quouis
q; ipsi castlanus ⁊ subcastlan⁹ renocaue
rint de facto. q̃ iuxta requisita ꝙ vtrũq; eo
ruꝫ de facto fuere facta. ad hoc facit eo q;
predicta subcastlania sapit alienationeꝫ
j. vsatic⁹ sequẽs. v. ⁊ si cõtradictũ. q̃ ꝓcci
pue q; talis alienatio ꝙ castlanũ fieri nõ
põt abq; dñi consensu. vt hic in nr̃o vsa. ⁊
j. vsa. sequẽti. ē. all'. ¶ Sed q̃ro q̃d si dicta
realis empa ꝙ dictos Castlanum ⁊ subca
stlanũ seruata nõ fuit. quid ergo dicem⁹
in hoc passu siue casu. ita nõ solũ inobe
dientiã sapiẽti. sꝫ etiaꝫ rebellionẽ. in pñti
nãq; casu ꝓbabiliter consulo. ꝙ dñs eo
tunc contra ipsos castlanum ⁊ subcastla
num ꝓcedat. ⁊ ꝓcedẽ possit ꝙ viã appre
hendendi ptãtẽ in ipso castro. ꝙ hoc opti
me facit. ē. vsa. xxix. magnates. ⁊ vsaticus
ibi sequẽs. ⁊. j. vsa. xxiiij. ptãtem. ⁊ als dñs
ꝓtra eos ꝓcedat. quẽadmodũ de iure pa
trie. ⁊ cõmuni feudali sibi permissum est.
Nam crescente cõtumacia inobedientia
⁊ malicia crescere debet ⁊ pena. ad hoc fa
cit ex. vt li. nõ cõtest. c. qm̃ frequẽter circa
finẽ. ⁊. ff. de penis. ff. relegati. vers. si dñs
ꝑ viã appẽhẽdẽdi ptãtẽ in castro poꝫ eli
gere voluerit. Istud arbitrio suo remitto
⁊ ei⁹ ꝑsulenti. cui me subicio. De hijs vo q;
rebelles sunt. ⁊ qualr̃ tales ꝓcedẽdũ sit.
vide qõ legit. ⁊ nota. ꝙ bar. in. l. ij. colla. xj
dic vt ibi. Adde hijs duab⁹ qõnib⁹ supra
ꝓxime scriptis. qõ scripsi. j. in. e. vsa. v. sed
si fecerint. sup verbo ⁊ nõ cõtradixerint. i
q. iij. ⁊. iiij. q̃ oia ibi posita cõbina sagaci
ter cũ hijs. Adeo vt nulla contrarietas sit
inter hec ⁊ illa. queq; oñia nota bene. et
menti tene. Castlani. ¶ Quid sit castla
nus. dicas ꝙ castlan⁹ est vel dicit. i. feuda
tari⁹ vt. j. in cõme. P. alberti. c. xviij. castla
nus siue feudatari⁹. vel dicit. i. vassallus.
vt in eisdem cõme. P. al. c. xiij. Si castla
nus siue vassall⁹. ⁊. c. xxix. si castlanus siue
vassall⁹. ꝙ hoc vide tex. cũ glo. in. l. quicũ
q;. C. d fun. limit⁹ li. xj. Sic ⁊ econuerso
vassall⁹ dr. i. castlanus. vt in cõme. ꝑalle.
c. xiiij. vasallus siue castlan⁹. ⁊. c. xxiiij. si
vasallus vel castlan⁹. ⁊. c. xxvij. si vasalli si
ue castlani. cũ suis sy. Et de differentia in
ter castlanũ ⁊ castellanũ vide. ē. in. c. vsa. i
glo. i. in nota. ij. In castris ¶ Quid sit ca
strũ. dic vt le. ⁊ scripsi. j. in vsa. clij. castruꝫ
in glo. ij. Nisi. d hui⁹ dictiõe nisi vide per
dy. ⁊ pe. de ancar⁹ in sua repeti. in regula
pctm̃ de regu. iuꝝ li. vj. ⁊ ꝙ bar. in. l. si eum
sisti. §. q̃ iniuriaꝝ. ff. si q̃s cau. ⁊ per Archi.
in. c. i. de cõsti. li. vj. ⁊ eodem li. de ꝓben. c.
fi. ⁊ in. §. paulus. v. nõ est ꝓmissum. xv. q.
iij. per chi. ⁊ bar. in. l. actione. C. de tran
sac. ⁊ ꝙ hen. boich. ī. c. de quarta ex. de pre
scrip. ¶ Et nota. ꝙ nisi exceptiue ⁊ ꝓprie
ponitur hic. sic. j. in vsa. cxxxij. constitue
runt igit. ⁊ in vsa. cxxxvj. miles. ⁊ in cle. i.
de rescrip. xv. q. iij. c. de crimine. ⁊. ij. q. i. c.
notum. cũ suis sy. impropie vero ⁊ nõ ex
ceptiue quandoq; ponitur vt in dictio. c.
notum. fm quosdam. ex de ꝓcura. c. q̃ re
gula. ff. de sena. l. femine. ff. quibus mo.
vsusfru. ami. l. repeti. i. fi. ex de accu. c. ac
cusasti. ff. de nouat. l. iij. ⁊ extra de cri. fal.
c. fi. ⁊ ibi nota ꝙ jo. an. in nouella. cũ suis
sy. Consensu. s. expresso vel tacito. vt sequi
tur. s. in tex. ff. ja. de mõ. is. ¶ Et quid sit
consensus. Et qualiter sit habẽdus. vide
quod nota. ꝙ glo. ⁊ doc. in. c. cum olim. ex
de arbi. ⁊ in. c. cũ in veteri. extra de elec. et
in. c. vno. ne se. va. li. vj. fm ia. calis. Sed

si fecerint. v. ⁊ est scda pars. Et dic si fece-
rint. i. si ipsi castlani in ipsis castris alios
castlanos subtusmiserint. sciuerint puta
certificati. vel qꝛ al's ad eoꝝ noticiã per-
uenit arᵒ. l. emptoꝛ. C. de euict. ⁊ l. in fi-
ne. ff. de ac. emp. ja. calis. Et nõ cõtradixe
rint. s. subtusmissioni castlanoꝝ. ⁊ formã
cõtradicẽdi vide. s̃. e. vsa. in glo. i. in. q. sed
quero quomodo ⁊c. ¶ Sed quero ſm ja.
de vallesica. ⁊ iuxta hũc vsaᵐ qual'r eijci-
ant̃ isti subcastlani ⁊ castlani. An aucte
ꝓpria. vl' auctoritate iudicis. dic ꝙ ꝓpria
aucte. ⁊ non iudiciali. qꝛ dñs recipiet ptã
tem. vel faciet emparã realẽ. qꝛ cessatione
census expellit̃ emphiteota ꝓpria aucte
per dñꝫ alodialẽ. vt. l. ij. C. de iur̃. emphi.
jtem ꝑ alienatione fraude facta. vel alijs
comissis indebite ꝑ emphiteotã expellit̃
emphiteota. vt. C. de iur̃. emphi. l. fi. Er-
go idem multo magis in re feudali. ĩ qua
cadit fidꝫ sacr̃o ⁊ homagio vallata. Et ad
p̃dicta faciũt notata ꝑ jnno. in. c. olim. v.
quilibet ex̃ de resti. spo. ⁊ notata. j. in vsa.
xlij. ptãtem ꝑ ipsuꝫ ja. in. q. xv. Et p̃dicta
intellige si ex tali causa descendat. in qua
commissum cadat. puta qꝛ feudũ ꝓ alo-
dio sine dñi voluntate alienat̃. vel negat̃
feudũ per castlanũ. ⁊ in hoc casu põt dñs
ꝓpria auctoritate ius dicere recipiendo
feudum. vt suũ ꝓpriũ. vt hoc vsa. ⁊ vsa. se-
quenti. ¶ Sed quero ſꝫ eum q̃ erit pena
istoꝝ. an cũ effectu eijciant̃ ita ꝙ amiitãt
ius eoꝝ. vel q̃d erit. dic ꝙ cuꝫ effectu eici-
entur. qm̃ v̄ba cũ effectu sunt accipiẽda.
vt in iuribus vulgatis. p̃ᵒ considerata et
ponderata causa. ex qua eijciuntur subca
stlani ⁊ castlani. vt est dictũ ĩ. q. s̃. ꝓxima.
ꝓ hoc vide qd̃ scp̃si. j. e. vsa. v. Si scierit su-
per v̄bo ⁊ cõtradixerit ĩ. q. vj. ⁊ qd̃ nota. ꝑ
ja. de acdizone ĩ sumᵃ. de feu. ti. q̃bꝰ mo.
feu. ami. circa fi. v. si feudum sciẽs ⁊c. ⁊ ti.
An dñs possit liberare vas. v. jtẽ si bñficiũ
⁊. v. se. ¶ Quero etiã ſm eũ. q̃d si castrũ est
dirutũ. dñs ꝯuenit castlanũ. vt reedificet
castrũ castlanꝰ dicit ꝙ hoĩes castri tenent̃
q̃s ergo tenet̃ castrũ rehedifficare. ⁊ cuiꝰ
expẽsis sit fienduꝫ. dic ꝙ si culpa castlai ẽ
factũ. nõ est dubiũ ꝙ ad ip̃m rehedifica-
tio ꝑtinet. qm̃ feudi cõcessio dat̃ ad melio
rãdũ. ⁊ nõ ad diruẽdũ. Si aũt nõ est diru
tũ culpa castlani. tũc ip̃e ⁊ hoĩes castri te-
nent̃ castrũ repare seu reedificar̃. Si autẽ
ante feudi cõcessionẽ erat dirutũ. tũc dñs
ac castlanꝰ ⁊ hoĩes castri tenerẽt̃ ĩ reedifi
cando cõtribuere. nisi aliud sit cõuentuꝫ
ja. de vallesica p̃dictus Circa h̃ dicas ꝙ li
cet castlanꝰ siue vasallus seruitutẽ acq̃re-
re possit. ⁊ feudi meliorẽ conditionẽ face-
re. ac tñ deteriorẽ minime. vt ptꝫ ĩ. i. mem
bro huiꝰ q̃stionis. intelligit̃ v̄o deteriorẽ
facere cõditionẽ siue rẽ. q̃ in aliã formã re
ducit. lꝫ in meliorẽ. vt nota. jo. blanchi in
sumᵃ. de feu. ti q̃bꝰ mo. ⁊ ĩ q̃bꝰ casibꝰ feu:
ami. folio. ix. §. jtẽ põt seruitutẽꝫ. cũ. §. se.
Et sic cõcludent̃ dico ꝙ si castlanꝰ siue va
sallꝰ. quãq̃ rẽ feudalẽ ĩ aliã reducat formã
etiã meliorẽ. ꝙ in h̃ casu videt̃ deteriꝰ feu
dũ facere multo magis in tali casu huiꝰ
qõnis. s. p̃mi mẽbri ipsiꝰ. vbi exp̃sse d̃r ꝙ si
culpa castlani siue vasalli castrũ fuerit di
rutũ. ꝙ ad ip̃m. rehedificatio ꝑtinet. qm̃
feudi concessio datur ad meliorãdũ. ⁊ nõ
ad diruendũ. ⁊ bene qd̃ nota. ¶ Quero ꝓ
inde ex p̃missis q̃d sit cõtractꝰ vasallaticꝰ
Quid emphiteoticariꝰ. Quid colonariꝰ
libellariꝰ. Quid sit alodium tributariuꝫ.
Quid cõtractus cẽsualis. Quid annona-
riꝰ. Quid publica pẽsitatio. Quid cõtra-
ctus capitatiõis. Et q̃d vectigalis. dic de
hijs oĩbꝰ ꝓut scp̃si. j. ĩ vsa. cvj. de baiulijs.
v. baiulias. ĩ glo. i. ĩ. q. vj. cũ nõnull' alijs
q. ibi seq̃ntibꝰ vide ibi laciꝰ de hijs oĩbꝰ. q̃
si ꝑ modũ sũme Si scierit. v. ẽ. iij. ꝑs ⁊ ꝯdi
xerit. s. dñi ⁊ bñ. cũ aliquo mõ talẽ fraudẽ
ita ip̃is dãpnosaꝫ tollerari ñ dñt. imo cir-
ca illã ꝓrsꝰ expellẽdã vigilare dñt. ⁊ ñ dor
mire. qm̃ vigilãtibꝰ ⁊ ñ dormiẽtibꝰ iura ꝓ
dita st̃ vt. ff. d̃ hijs q̃ ĩ frau. cre. l. pupillꝰ ĩ fi.

¶ Sed q̄ro iurta p̄missa cui incũbat on⁹ p̄bãdi fraudẽ p̄dictã. dico q̄ illi q̄ allegat iꝑaz vt. ff. de p̄ba. l. quoc. §. q̄ dolo. vl̄ dic fm ja. de mõ. ju. vt no. i. l. ij. C. si res alie. pig. da. sic p glo. ⁊ chi. ⁊ bal. ¶ Quero. ij. q̄lr poterit p̄bari fraus cũ p̄sistat i aio. viõ qõ sep̄si. j. i vsa. cxliiij. qm̃ ex cõque estiõe p⁹ pn. sup vbo fraudi. dic vt ibi ¶ Quero. iij vsq; ad quãtũ tp̃s poterit dñs ꝓtradicere. dic vt i sil'i notat p ja. de mõ. iu. ⁊ me. j. in vsa. seq̃nti sup vbo poterit quõcũq; ja. vo calis hic i. q. iij. dic̃ sic q̄ ipse dñs cũ sciue rit subtusmissionẽ castlani esse factã. q̄ p muz comode fieri põt dz cõtradicere qm̃ vbi alicui iniũgit. q̄ faciat aliq̄d nec sta tuit certũ ⁊ limitatũ tẽpus ad h̄ faciẽdũ. vt est i casu vsa. q̄ p̄m comode fieri põt dz dñs illud facere. vt. l. hec cõditio i. ij. ff. de cõdi. et de. et p notata p bar. i. l. tutor q̄ re portorij. ff. de admi. tu. ¶ Quero. iiij. q̄d si dñs tractu tp̃is. post subt⁹missionẽ iaz dictã castlani veniret ⁊ cõtradicit subtus missiõi castlani. dicendo ⁊ pretendẽdo se ignorasse vsq; nũc dictã subtusmissionez castlani. Et econtra p̄m⁹ vassallus. Et ca stlan⁹ subtusmissus dicũt ip̃os nõ fore ad mittendos ad cõtradicẽdũ p nũc. cũ mul tũ temp⁹ efflurerit a tpe dicte subtusmis siõis castlani. ⁊ dñs sciverit dictã subtus sionẽ castlani p tũc. ⁊ nõ ꝓtradixerit. ⁊ sic p nunc non põt contradicere. Rñdet hic ja. calis. i. q. iiij. ⁊ bñ. q̄ h̄ casu dñs admit tet. ⁊ suã ignorãtiã ostẽdet. eo q̄ p vassallũ p̄mũ castlanũ subtusmissum nõ articula tur. nec p̄bat. vt. l. sup seruis. C. qui mili. nõ po. li. xij. cũ ibi notat⁹ p glo. ⁊ doc. ⁊ fa cit regula. p̄sumit ignorãtia de regu. iur. li. vj. ¶ Quero. v. iurta tertũ dñs sciẽs ca stlanũ subtusmissus in castro suo. cui dz facere p̄tradictionẽ. Ad qõ respondet hic ja. calis i. q. v. ⁊ bñ. q̄ hãc contradictionez ⁊ p̄trariã voluntatẽ. debet facere ⁊ ostende re coram ipso p̄mo castlano. vel alij subtus castlão. vel apud iudicẽ cõpetẽtez. vel alio quolibet modo publice. put est de iur cõ muni al's fiẽduz. vt. l. i. C. de filij ffa. ⁊ q̄z ad. p̄. p hijs tene. li. x. ⁊ l. honores. §. fi. ff de decurio. ⁊ i. l. denũciasse. cũ ibi notatis ff. de adul. i. l. i. ff. de libe. ag. ⁊ in. l. simili ter. ff. dele. commisso. ⁊ in. l. aut semper. ff. q̄ vi. aut clam. cũ multis sp. ¶ Quero. vj. an ipe castlan⁹ subtusmittẽs aliũ subt⁹ castlanũ p̄pria ei⁹ auẽte possit ab ipo ca stro eicere ip̃m castlanũ subtusmissuz. Et ẽ casus hic ab exp̃sso vt refert hic ja. calis i. q. vj. ⁊ bñ q̄ sic. ppt vbũ eijciãt. qõ videt referre expulsionez facti vt. l. ij. C. de iur emphi. ⁊ i. c. potuit ex de loca. ⁊ facit ad h̄ j. i cõme. p̄. alberti. c. x. si duo vel tres vel plures fuerint vassalli ⁊c. p hoc fac qõ scp̄ si. ē. i. e. vsa. v. sed si fecerint sup vbo. ⁊ non ꝓtradixerint i. q. i. ⁊. ij. ¶ Quero. vij. pone dñs Rex dedit castrũ i feudũ Bilaberto de scinti llis. de inde ipe dedit sine fraude illud i feudũ pontio de medalia. Hũc vti tur in dubiũ cuiusmõi ius habeat in di cto castro. An Bilabertus p̄mus vas. an dict⁹ ponti⁹ scds vas. videt dicẽdũ de iure feudoꝝ q̄ Bilabert⁹ prim⁹ vas. habeat in dicto castro vtile dñium habito respectu ad dñm Regẽ. Sz habito respectu ad põ tiã scdz vassallũ hẽat directũ dñiũ. vt fiat argumẽtatio de tã q̄. de quo h̄. ff. so. ma. l. si vo. §. itẽ q̄d. ⁊ ibi nota. vel de q̄si. ff. de adop. l. si p̄. §. i. Sz hoc nõ patit rõ q̄ idẽ habeat directũ ⁊ vtile dñiũ eiusdẽ rei diversis etiã respectib⁹. Sz est dicẽduz q̄ ille Bilabert⁹ nec aliquaz pos. nec aliq̄ dñiũ hẽat i dicto castro. vt sil'e nota. i em phiteota. q̄ rẽ emphiteoticã vẽdidit alteri i emphiteosim. C. de iur. emphi. l. fi. Sic etiã dz ꝺ eo cui cessata ẽ actio. q̄si eã cedat alteri. ipsi nihil actionis remanet. iurta id qõ nota. i. l. et asse. ff. ad trebel ll. ⁊ facit qõ nota. i. l. vna i fi. C. vti. possi. dic tamẽ q̄ licet ille Bilabertus p̄mus vas. non habeat aliquod dominium. nec vtile. nec directum illius castri. habet tamen

quadā vulgari. at cōmūi approbatōe qd dam ius. qd in aliquib⁹ hz vim ⁊ instar. ⁊ quasi effectū directi dñij. ⁊ in q̄busdā vtilis diuersis respectib⁹. ſz pe. ja. ita notat in suo libello ti. lxj. sup condict. ex moribus libell⁹. Quid dicēdū. dico ꝙ illud supra de iure feudoꝝ scriptū ē post p̄n. huiq. est veri⁹. sic ⁊ illud idem est de iur̄ vsati⁹ coꝝ ⁊ consuetudinū Cathalōie. ꝙ duo vl' tres vel plures Castlani esse possunt ī castro. vnus. s. post aliuz successiue. sic ꝙ primus castlan⁹ castrū in feudū cos a cos tenet ꝓ dño ipsi⁹. ⁊ castlanus scd̄s sil'e tenet castrū in feudū cos a cos ꝓ p̄o castlano. ⁊ sic de singulis. hoc ꝓbat̄ hic in nr̄o vsa. et j. in cōme. P. alberti. c. x. Si duo vel tres vel plures fuerint vassalli ⁊c̄. ⁊. c. xx. si venditū. ⁊. c. xxv. si ī aliquo castro ⁊ ī curia ceruarie dñi Regis. P. iij. c. iij. jtē ne sup laudimio. v̄. sic tñ ꝙ si plures. ⁊. v̄. si aūt. ⁊. v̄. se. ita tñ ꝙ p̄mus castlan⁹ siue vas. respectu dñi supioris dicti castri siue fendi vtile habet dñium. ⁊ respectu scd̄i vassallū siue subcastlani hz directū. Jtē scd̄s vas. siue subcastlan⁹ respectu tercij directuz hz dñium. ⁊ respectu primi hz vtile. ⁊ sic de alijs. Et hoc iur̄ indistincte vtimur in cathalōia. ꝓ hoc facit qd notat hic ja. calis in. q. i. v̄. vel pōt aliter ⁊ meli⁹ intelligi ⁊c̄. Adde qd scripsi. j. in vsa. lvj. sacramenta burgēsiū. in glo. magna. añ fi. v̄. Jtē etiaz dictū est ⁊c̄. ¶ Quero. viij. qualiter ī casu alienatōis facte de castro feudali. siue de aliquo alio feudo laudimiū siue foriscapiū īter plures dños successiue debeat diuidi. dicas vt scripsi. j. in vsa. sequēti super v̄bo alienauerit. ī. q. iij. ⁊. iiij. Eiciāt. i. expellāt. s. ab ip̄a subtusmissiōe castlāie ꝓ b̄ vide qd le. ⁊ scp̄si sup v̄bo expulerit. j. ī vsa. cliiij. q̄cūqz. Nā lz ille vsa. p̄ma facie huic vsa. obstare videt̄. tu dicas ꝙ ñ ob. nā ibi v̄bū expulerit loq̄tur ī casu nō ꝑmisso. hic aūt ī casu ꝑmisso ⁊ sic ibi ī mala ꝑte sumitur. hic v̄o ī bona Cū reuera v̄bū eiciāt. i. expellāt hic adiectū in textu ī fauorē dñi posituz est. vt sole clari⁹ ptz ex litera hui⁹ vsa. in all'. v̄o vsa. cliiij. q̄cūqz. v̄bū expulerit adiectū est ī odiū deliquētiū. qd nota. Jp̄os. s. castlāos subtusmissos. illi. s. castlani. q̄ subtusmiserūt alios castlanos subcastlanos. ibi. i. in castris. ¶ Nota. ꝙ hec dictio ibi aduerbiū est loci. ⁊ sic sumit̄ localiter. vt hic. sic ī. c. Romana. §. cōtrahētes. de fo. compe. li. vj. insti. de re. di. §. riparū. ⁊. ff. d̄ vi. ⁊ vi. ar. l. i. ī p̄n. ibi. tūc ibi habuerit. ⁊. §. qd autē. ⁊. §. se. q̄d significet nota. ibi. in p̄n. sup eodē v̄bo. ¶ Nota. ij. ꝙ hui⁹ dictio ibi cōponit̄ cū in. ⁊ d̄r inibi i. eo loco. Et cū idē. ⁊ d̄r ibidē. i. ī eodē loco Et cū ali⁹. ⁊ d̄r alibi. i. in alio loco. Et cnz inter. ⁊ dicit̄ interibi. i. interim vel interea. vel in alio loco. ſm hug. in deri.

Si quis suum feudum xxxiij. Casus. Vassallo absqz dñi cōsensu feudū alienāte. dñs sciēs ⁊ cōtradicēs ip̄z real'r empare pōt. ſz sciēs ⁊ nō cōtradicēs nō. ſz tam ab alienāte. quaz ab acq̄sitore dñs inde seruiciū petere pōt. qd si cōtradictū fuerit dño empare feudū licitū ē. ⁊ tenere quousqz cessatū seruiciū ī dubio sit emēdatū. ⁊ ꝙ de cetero nō cōtradicat̄. sit dño idonee cautū. h. d. nr̄ vsa. q̄ famosissimus existit. singularissimusqz in sua materia. ⁊ vulgatissim⁹ quiqz ꝓ vberiori ip̄i⁹ intellectu ī quattuor diuidit̄ ꝑtes. ī p̄ma cōditor hui⁹ vsa. p̄mittit causaz sui statuti. in. ij. ꝯfert ptātē dño feudi empandi illud. Jn. iij. ip̄am restringit ptātez. ⁊ aliā ipsi dño alteri⁹ nat̄e cōcedit. in. iiij. ponit penā ī qua vas. ⁊ acq̄sitor feudi seruiciu ip̄i⁹ dño facere d̄negādo. ij. ibi. v̄. si senio iij. ibi. v̄. si scierit. iiij. ibi. v̄. ⁊ si ꝯdictū id hic ja. calis ī effectu. Si q̄s Repete hic q scp̄si. s̄. ī vsa. iij. si ꝯtradixerit In glo. iiij. v de etiā qd remissiue scp̄si. s̄. in vsa. xix. S q̄s ad aliquē spuerit ī faciē ī glo. ij. Et di

Si quis.ſ.vaſſall⁹ ſiue feudatari⁹. Suũ. ¶ Nota. q̃ iõ dicit ſuũ.quo.ſ.ad habẽdũ reſpectũ ad vtile dñium tm̃.qđ vaſſall⁹ h3 i feudo. iuxta notata p glo.⁊ doc. i li.feu. ti.de capi.corrar.c.i.§.ꝓterea.⁊ ti.de inueſti.de re.aliẽa.facta i.§.i. Et ita hec dictõ ſuũ denotat vtile dñiu3.ſil'e nota.i.l.i. C. de theſauř.li.x. Et ibẽ reſidet hic ja. calis. Feudũ. ¶ Nota hic q̃ feudũ ꝓpe dicit cõ ceſſio rei p homagio facta. vel eſt cõceſſio rei facta cũ traditiõe vtilis dñij ad vtẽdu3 ⁊ fruendũ cũ exhibitione alicui⁹ honeſti ſeruicij.iuxta notata p jo.de bellouiſu in ꝓn.feudoꝝ. Et ibi in p ſequẽdo ipas diffi nitiões ⁊ deſcriptiões ipm̃ p extẽſu3 vide as ſm̃ ja.calis quẽ ꝓſequere vt hic nota.p eũ in.q.i. Adde qđ ſcꝑſi.j.i vſa.cl. ſi ſenio3 in glo.iiij. ¶ Sed q̃ro iuxta p̃miſſa q̃d ſit de natura feudi. Rñdet ja. ð valleſica hic in.i.nota q̃ de natura feudi eſt fidelitat3 homagiũ facere ⁊ ſeruiciũ ⁊ ptãtẽ dare. ſi eſt vel fuit foztaliciũ.niſi p ſn̄iam vel pa ctum.ſeu al's de cõtrario appareret. Et h̃ notat ipſe ja.ex hoc vſa.⁊ bñ. homagium aũt ꝓpie eſt inter dñ3 ⁊ vaſſallũ.⁊ ſic vſi tatur in Cathalõia. Adeo q̃ q̃s teneť fa cere de neẽcitate homagiũ dño ſuo vt.j. in vſa.xxxviij.q̃ ira duct⁹. ¶ Quero.ij.vñ ho magiũ habuit oztũ. ⁊ ꝓeſtari fuit itrodu ctũ.cũ a iuř roma⁹.nõ inueniať homagi um vt.j.in vſa.lxxxi.iudicia curie.⁊ in cõ me⁹.ꝑ.alberti.c.xxxiij. licet de iure roma no.⁊ in ſpe.ti. de feu. §.i.v̋.xx.q̃rit. dicas q̃ lic3 homagiũ vt premittit a iure roma no oztũ non habeat.neq̃ ab ipo introdu ctũ ſit. Ac tamẽ de iure canonico. iureq̃ vſaticoꝝ ⁊ cõſuetudinario Cathalõie ipſ3 homagiũ habuit oztũ.⁊ ab illis iurib⁹ in troductũ fuit. De iure etcñ canonico ha bes de homagio ex̃.de accu.c. veniẽs. de fi.c.ex diligẽti.⁊ de ex.p̃la.c.graue.de ſta. mo.c.periculoſo.li.vj.⁊ in rl'a. indignũ ẽ de regu.iuř. in antiq̃s. vide qđ nota.ĩ cle. paſtoralis.v̋. Rurſus de re.iudi.ĩ cle. ſup v̋bo ligius. Et de iuř.vſa. habes ĩ allega tis vſa.xxxviij.q̃ ira duct⁹.⁊ vſa.lxxxi.iudi cia curie.⁊ j.in vſa.cij.in baiulia. vide qđ ibi ſcꝑſi.ſup v̋bo hoiaticũ. de iure nec mi n⁹ cõſuetudiario Cathalõie habes de ho magio.j.ĩ ꝓmẽ.ꝑ.alberti ĩ.c.vij.⁊ finitis x.dieb⁹.⁊ c.xviij.caſtlan⁹ ĩ c.xix. Si dñs alicuius caſtri.⁊ ĩ.c.xx. Si caſtrũ vẽditũ fuerit.⁊ ĩ.c.xxj.vaſſall⁹.⁊ ĩ.c.xxij. Si defũ cto caſtlano.⁊ ĩ.c.xxiij.poſtq̃ vaſſall⁹.⁊ ĩ c.xxiiij. Si vaſſall⁹.⁊ ĩ.c.xxv.dño vaſſalli ⁊ ĩ.c.xxvj.dño defũcto.⁊ ĩ.c.xxx. dupler ẽ homagiũ.⁊ ĩ.c.xxxj.hõ ſolid⁹.⁊ ĩ.c.xxxij. ł3 de iure romano.⁊ ĩ.c.xxxiiij.homagiũ. ⁊ ĩ.c.xxxvi.null⁹ põt ⁊ ĩ.c.lv. determinatũ eſt.⁊ ĩ.c.lxij.jtẽ ẽ ꝓſu⁹.⁊ ĩ.c.lxvj.⁊ in.c.ibi ꝓxime.ſeq̃nti.⁊ ſe.⁊ ĩ.c.lxv.jtẽ eſt ꝓſue⁹ ca talonie.vbi habẽť q̃ ꝑ feudo quo homa giũ nõ ꝓſtat. Et ſic vide ipa capitla. tã iu ris canõici. q̃ cõſuetudinarij Cathalõie de homagio mẽtionẽ faciẽtia iunctis tri busvſaticis ꝑalť.p te⁊ tũc ĩ quolibz ipoꝝ capituloꝝ ⁊ vſaticoꝝ videbis cãm. ꝓpter quã de homagio fit ibidẽ mẽtio. Et ꝓpſe quẽs ſi ita feceris ſancti⁹ iuuamen ſuo lo co ſenties ab illť.ob qđ ſignãter hic p mo dũ ſũme ipa põere nõ expaui. qđ tenemẽ ti. Haz ab homagio iuxta vſaticos ſumiť bauſia.vt.j.ĩ vſa.xl.qui ſe ſcięte.cũ ſeq̃nti. vide qđ in vtriſq̃ ſcꝑſi. Nec non qđ de ho magio ſcꝑſi ĩ alle. vſa⁹.xl.q̃ ſe ſcięte ĩ glo. vlti.ĩ.q.iiij.v.⁊ vj. Et nec min⁹ de homa gio ⁊ fidelitate vide qđ ſcꝑſi.j.ĩ vſa.xlviij. oẽs hoies ĩ.ij.ſup v̋bo fidelitatẽ ¶ Quero iij.an homagiũ poſſit fieri ⁊ ꝓſtari dño p ꝓcuratorẽ vaſſalli. Et dicas q̃ ſic. vt lxiij. di. Ego ludouic⁹.al's icipit tibi dño ĩ glo. Nota.q̃ yconom⁹ vel ſindic⁹.⁊ j. ĩ cõme. ꝑ.alberti.c.xxij. Si defuncto vaſſallo cir ca fi.⁊ ita notat jo.an.ĩ nouella ĩ all'.c.pi culoſo.§.verũ de ſta.ĩ glo.li.vj. facẽ etiã ad h̃ qđ ibi nota.p glo.ſup v̋bo homagiũ ⁊ ĩ li.fen.ti.p quos fi.inueſti.c.i. Et in h̃ reſi det h̃ ja.de valleſica. ¶ Quero. iiij. q̃r iu-

rabit iſte ꝓcurator. ℟o ꝙ hec ẏba. Ego iu-
ro in aiam dñi cui⁹ ſum ꝓcurator. ꝙ ipſe
hoc ꝓcurabit. Vl'ſic dñs me⁹ iurat ꝙ me
ꝙ ꝑ ſuabit. ſic dñs adiuuet ipz. ⁊ hec ſcā
q̄tuor euāgelia. jnñ. tñ dic̄ ꝙ dz iurar̄ ſic
Ego ꝙ talē iuro ꝙ vitatē dicā. vel ſic Ego
iuro in aīas taliū dicere vitatē. Vel me-
lius. Ego in aīas ipoz iuro ꝙ ipi ꝙ me vi
tatē quā ſciunt dicēt. ita notat hoſti. in. c.
pñtiū. de teſti. li. vj. in glo. totius vl' maio
ris ⁊c̄. Tu vo dic plene q̄l'r ꝓcurator iura
re dz. vt no. hoſti. in ſum. ti. de iura. calū.
§. q̄s. v. fit añ ꝑ iuramētū. ¶ Quero. v. an
feudatarius ſit vſufructuari⁹. dico q̄ feu
datarius largo mō loq̄ndo eſt nō ꝓpe lo-
quendo vſufructuari⁹. ſed bene eſt quaſi
vſufructuarius. vt hr̄ in li. feu. quibus
mo. feu. amitt. in fi. ¶ Quero ſexto. qua-
liter dñs feudi alienati ꝑt ſeruitiū petere
feudi alienati tā a vaſallo alienāte q̄ a no
uo acq̄ſitore ipius feudi. Dicas vt ꝑ i tex.
ibi. v. ſi ſcierit. Et hoc dar̄ ipi dño ex hui⁹
vſatici ꝓuilegio. ex quo ipi alienatōi nō
ꝓdixit. poſtq̄ ipam ſciuit alienatōz ⁊ ſic q̄
tacet ꝓſentire vidz. vt in. c. nōne bñdicim⁹
te. eo. de ꝓſump. ⁊ ibi de hoc pleniſſime ꝙ
ben. bo. q̄ nota ſumme ⁊ mēti teneas.
¶ Quero. vij. an ꝙ ēparā realez dñiū vti le
q̄ vaſallus in feudo hebat in dñz ipi⁹ feu
di empā realē facientē transferat. ℟o ſic.
vt hic. ⁊. ē. in vſa. xxix. magnates. ⁊ ad ꝑ al
legātur vſatici iſti. Pro ꝑ fac̄ q̄ ſcpſi. j. i. e.
vſa. v. ⁊ ſi ꝓdictū. ſup vbo empare. ⁊ ſup v
bo in dñio. in ꝓn. ⁊ i. q. iiij. in fi. ¶ Quero
viij. an ꝑ vſa. ⁊ ꝑall'. vſa⁹. xxix. magnates. i
diſtincte loquātur de empa reali. ⁊ re feu-
dali. ℟o ſic. ſed ibi in caſtro. hic in non ca
ſtro. vt ibi plene. Et ſic ꝓcludenter dico ꝙ
hec empa realis in re emphi. locū non hz
vt hic. et. ē. i dicto vſa. xxix. magnates. vbi
ſingulariter vid̄ q̄ ſcpſi ſup vbo empaue
rit. in. iij. nota in ꝓn. ⁊ i. q. ij. ¶ Quero. ix.
in q̄bus caſibus empara real' vendicat ſi-
bi locū hr̄e. dic vt ſcpſi. j. e. vſa. ſup vbo alie

nauerit. i. q. xxiiij ¶ Que⁹. x. an ꝑbū feu
dū hic in lr̄a poſitū ſit vt plurime pōderā
dū. ℟o ſic. rō ſatis euidētiſſima eſt. Naz ſi
nō cōſtet feudū: ꝓceſſus huius vſa. locuz
non hz. Vl's vbi dicūt quidā et ſatz ex hoc
vſa. colligi vidz ꝙ niſi cōſtet feuduz nō ſit
locus empare reali q̄ in rebus emphiteo-
ticarijs vt dictuz eſt. ē. in. q. viij. etiā q̄ in
alijs reb⁹ ipa empara locū nō hz. ¶ Que-
ro. xj. iuꝛ ꝓme ſcpta quō cōſtare hēat ꝙ
ſit feudū. dicas ꝙ per aſſertiōz vtriuſq̄ ꝑ
tis. ⁊ ita refert ꝑ ja. de mō. iu. ⁊ bñ. ¶ Que
ro. xij. q̄d ſi vna ꝑs aſſerit feudum. alia ne
get. Rñdet ja. de mō. in. ⁊ bene ꝙ res ē du
bia. ⁊ ſic non hz locū ꝓceſſus huius vſati
ci. C. q̄ ad liber. ꝓcla. nō licet. l. iij. Et i hꝰ
q. ⁊. ē. ꝓme ſcptis reſidet hic ja. calis i. q
r. ¶ Quero. xiij. q̄d ſi apparz carta ātiq̄ cō
tinēa. ꝙ ea res eſt vel erat feudalis. Rñdz
ipe ja. de mon. iu. adhuc nō eſſe locū ꝓ-
ceſſui huius vſa. reo negante feudū. ꝓut
notat̄ in ſpe. ti. de iuꝛ emphi. v. lij. ⁊ v. lij
⁊ v. lvij. Vel dic ⁊ melius ꝙ ſi extat talis
carta vt ꝓmittit̄ ⁊ illā rez poſſidet ipe vaſ.
vel eius heredes. ꝙ dñs hz ꝓmiſſionez ab
iſto vſatico empandi realiter rem illā. dū
tñ dñs ſit infra tps ꝓſcptōnis nōdum cō
plete. Si vo alius nō vaſ. vel heres vaſalli
poſſidet. ⁊ negat rem fuiſſe vel eſſe feu-
dalē. vidz ꝙ dñs feudi nō poſſit facere di-
ctā emparā. hec ja. de mon. iu. Vlij vo iu-
riſpiti cathalonie adijciēdo ꝓdictz dicūt.
ꝙ certe adhuc videt̄ ꝙ dñs cui adhuc ꝓ-
ſiptū non eſt: poſſit dictā emparā realem
facere. etiā ꝓ q̄zlibz poſſeſſorē Nā ꝓmiſſio
hꝰ vſa. dño data vidz hr̄e naturā ⁊ ſil'i tudi
nē pactionis illius q̄ fuit de ingredienda
poſſeſſione. ⁊ eius q̄ fuit de manus inie-
ctione. de q̄bus loq̄tur. l. iij. C. de pig. ⁊. l.
ſi ticius. ff. de ſ. ex poſ. in q̄bus pactiōib⁹
tenēt doc. ꝙ ipa pacta officiūt rem. intm
ꝙ licitū ſit paciſcētib⁹ igredi poſſeſſiōz ⁊
man⁹ iniiceret̄ neo etiā poſſidenti. q̄ nō
fecit illa pacta. nec eſt paciſcētz heres. Et

si id p̄t pactio. mlto forti⁹ lex p̄rie vel statutū. ar. eoꝝ q̄ notant̄. C. de dec̄. ⁊ decuri. sup rub̄. li. x. ⁊. ff. d̄ reg. iur̄. l. nec ex p̄torio. Hec sunt v̄ba dictoꝝ alioꝝ iur̄ꝑitoꝝ. Circa v̄o huius disceptatōz refert b̄ ja. calis i. q. xj. dicēs. ꝙ neutra p̄dictarū opinionū ꝓcedit ꝓut hic posite sunt. imo putat et bñ ꝙ si vas. vel nouus feudi acq̄sitor siue possessor anteq̄ dñs faciat emparā realez in feudo corā dño feudi se rep̄sentent ⁊ allegēt emparā realē vl̄ alia enantamenta ꝑ dñz nō debere fieri in illo qd̄ dñs asserit feudū. eo qꝛ dicūt ꝙ nō ē feudū suū. ⁊ tūc putat ip̄e ja. cal̄ ⁊ bñ. ꝙ q̄tūcūq̄z dñs habeat instr̄a de ip̄o feudo ꝙ dñs nō p̄t emparare ip̄z feudū. cū ei⁹ iur̄dictio ⁊ cognitio ꝑ solā denegatōz dñij sit suspensa: donec ꝑ iudicē ordinariū sit cognitū. ꝓnunciatūq̄z illud esse feudū dñi. iux̄ notata ꝑ jnno. hosti. ⁊ jo. an. in. c. ceterū. ex̄ d̄ iudi. Si aūt dñs ip̄m vas. vel nouū feudi acq̄sitorē in emꝑando ⁊ ad manus suas recipiendo ip̄m feudū. p̄usq̄ ip̄i ꝑ se vel ꝑ aliuz se rep̄ñtarēt corā dño. ⁊ feudū negarent p̄uenit ꝓpter negatiōz subsecutā ꝑ ip̄z vas. vel feudi acq̄sitorē sup dñio feudi nō relaxabit̄ empara. nec ꝓcessa ꝑ dñz stati cessabūtur. sed pendebūt ex futuro euētu. Nā si per iudicē ordinariū declarat̄ illud esse feudum dñi: valebūt gesta ꝑ ip̄z dñm. Si aūt declarat̄ illud nō esse feudū dñi: cassabūtur oīa ꝓcessa per dñm. exēplo illi⁹ qd̄ d̄r in. §. sz si ab hostibus. insti. q̄b⁹ modis ius pa. po. sol. ⁊ in. l. sed ⁊ si q̄s. §. i. ff. d̄ vsufru. ⁊ in alijs iurib⁹ hic ꝑ ja. cal̄ all̄at̄z quē vide hic latius in p̄all̄. q. xj. ⁊ ita tene. qm̄ ista est v̄itas. q̄cq̄d ꝑ eūdē ja. de mō. iu. dictū sit. s̄. Dederit. ¶ Nota v̄bū dederit qd̄ expone. i. donauerit. qd̄ ꝓprius est donauerit q̄ dederit. Nā dare vt. ff. de v̄. obli. l. vbi aūt. §. vlti. esset accipiētis facere id qd̄ hic nō fit. vt subijcit. sz voluit dicere. alicui dederit. i. ꝑ ꝯctū donatōis tradiderit. Preterea. j. dic̄ tā a donatore ⁊c̄ Vl̄ dic dederit q̄tū in tradēte fuit: nō tñ potuit i p̄iudiciū dñi s̄m ja. de mō. iu. Vel dic ⁊ melius s̄m ja. calis. donauerit. s. de facto et iter viuos. qꝛ de iure nō valuit in p̄iudiciū dñi. si dñs tñ ꝯdixerit vt. j. seq̄tur. nō aūt intelligas ꝙ cā mortis vel in alia vltīa volūtate dedisset. qꝛ tūc bñ valeret. vt. s̄. in vsa. xxxj. si a vicecomitib⁹. s̄m intellectuz ip̄i⁹ ja. cal̄ ibi in. ij. appo. ⁊ intellectū meuz. vt ibi scp̄si in glo. i. in. iij. nota. Et ꝓ h̄ etiaz vide hic ja. cal̄ in. i. ij. ⁊. iij. oppo. ⁊ in. q. ij. ¶ Nota. ij. iux̄ p̄missa ꝙ d̄ria est inter dar̄ ⁊ donare. ꝓ quo vide. xxiij. q. vj. §. ex his. i glo. sed q̄l̄r. qd̄q̄z notat ibi arcb̄. in glo. ad de ad hoc. ex̄ d̄ insti. ⁊c̄. Donare em̄ est qd̄ liberalitate fit. s. qꝛ nullo iure cogente cōcedit̄. vt. ff. d̄ reg. iu. l. donari. Sz dar̄ ē qd̄ fit ex nec̄itate. Et sic ep̄s d̄r dare p̄bendas nō donare. ob qd̄ dare est sine cā. donare cum causa. ꝓ hoc vide qd̄ notat̄ ꝑ odo. i. l. sepe. ff. de ver. sig. ⁊ d̄ pe. di. ij. c. talib⁹. Impignorauerit. ¶ Nota ꝙ al's est in tex. obligauerit. ⁊ ita hēbat ja. de mon. iu. vt ex sui lectura constat. Sed ja. de vallesica in sui lectura hz vtrūq̄z. s. impignorauerit et obligauerit. Ja. v̄o cal̄ s̄m sui lecturā habebat impignorauerit. ⁊ ego pari modo cum illo. Et dic impignorauerit. s. possessionez vel quasi ip̄ius feudi creditori realiter tradendo. qꝛ isto mō etiā in reb⁹ immobilibus vel in corꝑalibus improp̄e et largo modo fit impignoratio. vt. l. plebs. §. pignus. ff. de ver. sig. ⁊ insti. de act. §. jtē seruiana. ja. calis. ꝓ hoc vide licet habeat locū in re emphi. qd̄ scp̄si. j. in vsa. cxlviiij si quis baiuliā. in glo. ij. verū si habes verbū obligauerit. Dic realiter ypothecādo ⁊ obligādo: nō tñ possessiōz tradēdo vt i all̄. §. jtē s̄uiana. Et ꝓ ista ⁊. s̄. ꝓrima alia expositiōe fac̄ singl̄ariter tex. j. i curia ceruarie dñi reḡz. p. iij. c. iij. jtē ne sup laudimio. v̄. si tamē aliquo ex dict̄z titulis. s̄m ip̄m jacobum calis. Et in hoc residet hic etiā ip̄e jacobus calis. in q̄stione. xij. Et ꝓ his

nec nō ⁊ ꝑ alī. v. ſi tñ. im ꝑbat q̄ cōd ꝑ ja. de mō. ju. h̄ notat tñ ſit ſup vbo obligauerit. ¶ Quero an ī vbo impignoratiōis cō tineat alienatio dic ꝙ ſic. vt. C. de re. alie. l. ſi. tñ pignoris obligaō im ꝑprie dr alienatio cū remaneat pign⁹ ī bonis debitoris. vt. l. ſi pign⁹. ff. de pig. act. ⁊. l. debitor. c. ti. fm ja. de valleſi. q̄ ēt dicit hic ſup vbo obligauerit ꝙ hodie vbū h̄ gñaliē intelligēdū eſt. ſ. tradēdo vel nō tradēdo rē feudalē vel ypothecaria obligatōe. ſeu reali impignoratiōe. aut vēditiōe. ſiue alias quouis titulo oneroſo. qđ fieri nō pōt ſine cōſenſu dñi. vt hic. vbi aūt fiat cū dñi cōſenſu. tūc laudimiū. qđ ē tertia ps precij dño q̄rit vt hodie ꝑbat in alī. c. iij. ⁊ tē ne ſuper laudimio. fm ipm ja. de valleſica. Et nō obſtat id qđ. ſ. dictū eſt ꝑ ja. calis. ſ. ꝙ vaſ. ypothecare ⁊ obligare pōt rez feudalē. nō tñ de illa poſſeſſionē tradere. hic aūt gñaliter loquit. ſ. tradēdo vel nō tradēdo rem feudalē. cū ypothecaria obligatōe Dicas ꝙ ibi loquit qñ talis obligatio fit ī fraudē. ⁊ dolū dñi. hic aūt ſine fraude. ⁊ dolo. ⁊ ſic nō ſunt cōtraria. ſz diuerſa. ⁊ ꝓſequēter bñ ꝑ omnia. Nā fraus ⁊ dol⁹ alicui patrocinari non debēt. vt extra. de reſcrip. c. ſedes ⁊. c. ex tenore. ⁊ extra. ō do. ⁊ cō tu. c. ex litter⁊. ¶ Quero iurta ꝓmiſſa q̄d ſi vaſ. obligauit feudū alicui ſine conſenſu dñi ſuperioris. Subſequēter tractu tp̄is obligauit alteri ipm feudū cū dñi conſenſu. Hūc vertit in dubiū. quis in dicto feudo potior ſit. Rñdet hic ja. de valleſica. ⁊ tenet. ⁊ bñ. ꝙ ille ī cui⁹ obligatiōe dñi conſenſus interuenit cū prima obligatio cēſeat de iur̄ patrie ꝓhibita. vt. ſ. ī pace hec eſt pax quā dñs. P⁹. §. null⁹ ꝓſianus. ⁊ in cōſtituti de ſiue pragmatica. qñ digne recognat. q̄ renouata eſt per dñm Regē. P⁹. iij. cum ei⁹ pragmatica. cuius datuz fuit barñ. v. pdus. Auguſti Anno dñi M. ccc. xxx. nono. Et ſic ex quo fit cōtra legē. potior ſcūs creditor cenſeri dz in obligatiōe in qua dñi conſenſus interuenit. ꝙ primus creditor abſq; dñi cōſenſu. Et ita fuit iudicatū vt refert hic ja. de valleſi. ꝑ antiquos barñ. Fallit tñ ī dote pro qua res feudalis ſiue ypothecaria. ſine dñi cōſenſu ꝓt obligari. vt in alī. c. ītē ne ſuper laudimio. ⁊. ſ. in vſa. barñ. Recognouerūt proceres. c. xij. Item in ſponſalitijs. Adde idē hic bertrandus de ſeua. ⁊ ego cū illis. nā in curia vicarij barñ. patrocinij ratiōe vidi pluries ita iudicari ⁊ ſeruari. ¶ Sed q̄ro quomodo ⁊ qualiter obligatio hec fieri debeat. adeo vt creditor illā obligationem. ſ. ſpecialē cū dñi conſenſu poſſit ꝓferri ꝓmo ⁊ anteriori creditori. illud p̄uilegiū non habenti. dicas ꝙ aut dicta obligatio ſpecialis. ⁊ cum dñi conſenſu eſt facta tali modo. ſ. ꝙ p illā feudi vel rei emphi. corporalis ⁊ realis poſ. vel quaſi tradita ſit creditori aut nō. Si non. tūc non preiudicat creditori priori. immo tūc habet locū rl'a. qui prior. de regu. iur̄. li. vj. ſi vo pretextu dicte ſpecialis obligiōis corporalis ⁊ realis poſſeſſio vel quaſi rei feudalis. vel emphi. ſpecialiter obligate tradita fuerit creditori ſcō. tunc habet locū qđ dictuz eſt. ō. q. prima q ja. de valleſi. ⁊ ber. de ſeua. ſ. q̄ ſcūs creditor erit potior. ⁊ ita tene. ¶ Quid em̄ vltra in tali caſu cauere debz iſte creditor ſcūs. dicas ꝙ h̄ modo ītercetera caut⁹ eſſe debet hic creditor ſcūs. videlicet ꝙ poſtq̄ feudū vel res emphiteoticaria obligat. ⁊ illa penes debitorem remanet ſicut prius. ꝙ debitor taz in principali inſtrumēto. q̄ ī alio inſtrumento de ipſa poſſeſſione tradēda. ex alia parte fiende. confiteat ipm feudū vel rez emphi. p creditoris noīe precario poſſidere. vel quaſi. Et ita faciēdo tunc creditor ſcūs videt ſemp. ⁊ continue poſſidere. Nam vbi rem aliquā nomine alieno me conſtituo poſſidere rei poſſeſſio abdicata eſt a me. ⁊ tranſit in illū. quia is poſſidet cui⁹ nomine poſſidet. vt extra de reſ.

ſpo.c.cū veniſſet.de ꝓſcꝛ.c. ſi diligenti. et ff.de acq̄.poſ.l.qđ meo.⁊ ita eſt in caſu ꝑdicto ⁊ bñ. Et ſic cōcludēter ex ꝑmiſſis cōſulo notario q̄ talē recepit ꝯctū. q̄ duo inde cōficiat inſtr̄a. ꝓmū de debito ſiue dē ſuali mortuo.⁊ ſpāli obligatione ꝙ extenſum rei q̄ obligat.⁊ poſtea ſcām inſtr̄m.ſ. de poſſeſſione ꝙ debitorē creditori traden da de re ſpāl'r obligata.⁊ tūc indubie creditor ſcūs erit ſecur⁹.intm̄ q̄ quicqđ ſit⁊ alij dixerint aut inuenerit. iſta vt mihi videt eſt bona via optima ⁊ firma ꝓ ipō creditorē ſcō.⁊ obligatiōe ei⁹ ſpāli.⁊ cuz firma ⁊ conſenſu dñi corroborata.⁊ vt ꝑmittitur modo ꝺ ꝓuiliata. Et ita vidi fieri ⁊ ſeruari in cathaloñ ꝓncipat⁹ i nōnull' iſtr̄is debitorijs ⁊ cēſualiū mortuoꝝ ⁊ violariorum tā in ciuitate barcē. q̄ ex i alijs ꝓtib⁹ cathalonie ꝓfectis. Qđ etiā diuti⁹ vſuz fuit ⁊ nūc gñal'r vtitur ⁊ bñ.⁊ ſic mime ſunt mutāda:q̄ interꝑta tōz certā ſemꝑ habuerūt. vt. ff. de legi. l. mīme. ¶ Sz q̄d i gñali obligatōe oīm bonoꝝ.q̄ cotidie fit. nūq̄d in tali obligatiōe cadit res feudalis vl' emphi. ℟o nō q⁹ eſt ꝓhibita res obligari. ſcz ſpāl'r,ꝓ hoc facit in ar⁹⁹.qđ notat bar. i. l. codicillis.§.inſtituto. ff. dele. ij. Cōtrariū eſt in ꝓſue. barcē. non ſcꝑtis. c. jtem eſt de ꝓſuetudine approbata ⁊ vſu barchiñ. vt ſi quis alienauerit vel obligauerit ⁊c. vbi habet q̄ a ſeptē annis inferi⁹ vl' citra ſine dñi firma res emphiteotica vendi ꝑt ſeu obligari. vltra. vel ſupra non.⁊ ſic tūc ſoluitur laudimiū ⁊ nō aliter. Quid ergo dicendum. dicas q̄ ꝯrium eſt locale barcē. adeo q̄ non ht̄ locū niſi ibi.⁊ in locis ſeu villis. aut parrochijs gaudentib⁹ ex ꝓuilegio regio eis ſpāliter indulto ꝓuilegijs oībus vtib⁹ ⁊ ꝓſuetudinib⁹ ciuitatis ꝑdicte. Et ſic in alijs ꝓtibus cathalonie ht̄ locū ius cōmūe.⁊ ſic vera eſt opinio bar. Hecnō ius patrie cōtinet vitatē ar⁹ a cōtrario ſenſu. qđ ius ꝓhie hf̄. j. in pace. hec eſt pax quā dñs p⁹. §. nullus ꝓpianus. ⁊ i ꝓſtōe ſiue pragmatica. qm̄ digne regnat. ꝙ q̄ iura patrie indiſtincte hēs q̄ q̄s feudū aut rē emphi. ſine dñi ꝓſenſu obligare ꝑt. Tu vo circa hoc dic q̄ vm eſt ſpāliter. nā tūc exꝑſſe req̄ritur dñi conſenſus. alꝫ tal obligatio mime valeret. niſi dicto interueniēte conſenſu. ſecus eſt in gñali obligatiōe ar⁹ a ꝯrio ſenſu vt ꝓfertur. ſ. dictorū iuriuz patrie. qđ fortiſſimū eſt i iure. vt ff. de offi. eius cui mā. eſt iuſ. l. i. §. huius rei. De hoc ar⁹ vide qđ ſcꝑſi. j. invſa. lxxiiij rochas. ſup vbo ꝓncipis. cum ſuis remiſ. Et ſic dicta iura patrie in hoc paſſu ꝓcordant cum opinīōe bar. ꝑdicta. Hec ob. l. q̄ gñal'r. ff. q̄ po. in pig. habe. vbi tenz ſpālis obligatio. hoc vm in rebus alodialibus. nō aūt in feudalibus. ſiue rebus emphi. q̄ ſine dñi ꝓſenſu ſpāl'r obligari ñ ꝓñt. g⁹ ſi alodialis res ſpāl'r obligari ꝑt. ml'to fortiꝭ nō ſolū ipa res alodialis. ſz etiā feudalis ⁊ emphi. quo ad vtile dñiuz ⁊ valorē.⁊ ſeu extimatiōz ipius dñi vtilis. Ceteraq̄ alia bona veniūt in dicta obligatōe gñali.⁊ ſic ꝼm pe⁹⁹ terreni tā in gñali obligatione q̄ in ſpāli intell'r dicta. l. q̄ gñali'. et ꝓñter cōcor.cum ꝑdictꝫ iurib⁹ ꝓhie ⁊ opi. bar. ꝑall'. Plus etiā dic ipe pe⁹ treni. q̄ hō ꝓꝓ⁹ ⁊ ſolidus ꝑt ſe ⁊ bona obligare gñal'r ⁊ ypotecare abſq̄ traditōne rei. ſic q̄ pro tali obligatōe gñali oia eius bona ꝓñt executari. Et inde ex precijs ipſoꝝ eius creditoribus ſatisfieri. Et hoc iuſ vtimur in cathalōia. Etiā quod fortius eſt vt refert ipſe pe⁹ terreni q̄ res feudalis vel emphiteoticaria reſtitueret dño: illa res hēret vēdi ⁊ executari ⁊ de ꝑcio ipi⁹ duz ſuffeceriꝭ creditoribꝰ ſatisfieri. Nā illud precium q̄ꝫ vtile dñiuz illud vaſallus vel emphiteota potuit obligare in generali obligatione. Et ita dicit idem pe⁹ terreni pluries obtinuiſſe in audiētia regia ⁊ in curia vicarij barcē. Et ego dū erē decan⁹ vallēn ſeml obtinui i villa granullarioꝝ. vt aduocat⁹ cuiuſdā creditoris ꝯ vell̄. ja. ꝺ tagamānet

militē inibi domiciliatū. Cui militi redi
ta fuerat q̄dā petia terre emphiteotical' ꝑ
quēdā ei⁹ emphiteotā debitorē. Adeo ꝙ
ad finē ip̄a petia terr̄ fuit executata. ⁊ pl⁹
offerenti vendita. ⁊ de p̄cio dicto credito⁹
ri ī suo credito ꝓut suffecit fuit satisfactū
eo q̄ dictus debitor nulla bona posside⁹
bat. cuz iā instātibus creditorib⁹ fuissent
executata. Verū si vas. vel emphiteota ob
ligauerit rē feudalē vl' emphi. cū traditiōe
ip̄ius rei. tūc essz secus. qm̄ tūc talis obli⁹
gatio fieri nō possit absq̄ firma dn̄i. Hec
oīa ꝓbātur per p̄dicta. ⁊ ꝑ ea q̄ notant̄ ꝑ
iurisꝑitos antiquos cathalonie in all'. §.
nullus xp̄ianus. ¶ Sz pone. Manifred⁹
ciuis barchin̄ fecit vxori instr̄m sponsali⁹
cij vti in eadē ciuitate assuetū est. Postea
ip̄e manifred⁹ creditori suo cū dn̄i firma
⁊ consensu eius hospitiū emphiteoticum
spāl'r obligauit. impignorauit. ⁊ ypothe⁹
cauit cum traditione corꝑalis real' ⁊ actu
alis possessiouis vel q̄si. ꝯfitendo ip̄m ho⁹
spitiū acetero ꝓ ip̄ius creditoris noīe pre
cario possidere vl' q̄si. nunq̄d talis obliga
tio ita spāliter fulcita p̄iudicabit̄ vxori: ⁊
dotis sue obligationi ⁊ ypothece. sic ꝙ in
casu executōis ip̄ius hospicij ⁊ graduatio
nis p̄cij ip̄ius. vl' al's creditor sit potior in
ip̄o p̄cio q̄ vxor dicti obligati. rōne seu p̄
textu spālis obligatiōis p̄dicte. licet ipse
creditor tp̄re sit posterior. R̄o non. īmo vx
or in hui⁹ casu tp̄re erit prior. ac rōne ip̄i⁹
sue ypothece iure potior. vt est casus. j. in
ꝯsuetudin̄. barchin̄. Recognouerunt pro
ceres. c. xij. jtem in sponsalicijs Rō q̄ pro
ꝓuisione hoīs. s. dn̄i alodial': nō recedit̄ a
ꝓuisiōe legis. s. all'. c. xij. jtē in spōsalicijs.
facit bn̄ qd notat̄ per bar. in. l. ij. C. de iur̄
emphi. in. q. q̄ro q̄d si emphi^a ꝓmisit ⁊c.
Et ita practicat̄ barch̄. indistincte s̄m. P.
terreni. ⁊ R^m balistarij. h̄ tn̄ intellige ni⁹
si ip̄a vxor firmauerit medio iurameto in
cōtractu ꝑ eius virū facto Nā tūc sue ypo
thece penit⁹ p̄iudicaret. ⁊ sic licz tp̄re ꝑor:
esset in iure posterior. ⁊ male ꝓ ip̄a. fac̄. c.
cum cōtingat. ex̄ de iureiur̄. ⁊. e. ti. c. licet
li. vj. pl⁹ etiā dico ꝙ p̄all'. ca^m. xij. jtē ī spō⁹
salicijs nō solū in ciuitate barc̄. locū hz sz
etiā in alijs locz q̄ ex ꝑuil'io spāli gaudent
oībus ꝑuil'ijs vsib⁹ ⁊ ꝯsuetudinib⁹ ciuita
tis p̄dicte. qd menti tene. ꝓ h̄ vid qd scꝑsi
j. in c. vsa. v. ⁊ si ꝯdictū. suꝑ v̄bo in dn̄io. in
q. v. circa fi. ibi cū dic̄ hoc v̄m est in ciuita
te barc̄ ⁊c. ¶ Pone ꝙ rusticus possidz mā
sum cū firmis spōsalicioꝝ. ⁊ alijs vsibus
malis. siue ad h̄ teneat̄ ex pacto instr̄ali.
siue ex ꝯsuetudīe antiq̄ssima. q̄ s̄m iur̄ꝑi⁹
tos antiquos barchin̄. originē traxit ex q̄
dā cōsuetudine barch̄. nō scꝑta. q̄ incipit.
jtē de pignoris obligatione ⁊c. ducit vxo⁹
rē cui ꝓ dote sua spōsaliciū instr̄m cū fir⁹
ma dn̄i directi. habito ind suo laudimio
scz duob⁹ sol'is ꝓ libra. demū tractu tp̄ris
accidit ꝙ de dicto māso cū terris suis: in⁹
stātia creditoꝝ executio facta ē. ⁊ ip̄e mā⁹
sus certo p̄cio vēditus. Super quo precio
opponunt se plures creditores cū ypothe
cis exp̄ssis ⁊ tp̄re ꝑores: q̄ dcā vxor. ob qd
affirmabāt iux̄ rl'az. qui ꝑor ē tp̄re. d reg.
iur̄. li. vj. ip̄os fore ꝑores tp̄re ⁊ potiores
iure q̄ ip̄a vxor. ⁊ sic ꝑmo in eoꝝ creditis
graduari debebāt. dcā rl'a iurz attēta. Pre
dcā tn̄ vxor ꝯriū asserēte ⁊ ꝓ se allegāte ꝙ
ip̄a v̄tute ac rōne firme dn̄i ī ei⁹ spōsalicio
fcē ꝑuilegiabat̄ ꝙ lz posterior essz: erat tn̄
iur̄ potior ip̄is creditorib⁹. q̄uis tp̄re pri
oribus. saltē ī p̄cio dcī māsi ⁊ terraꝝ sub
alodio ip̄i⁹ dn̄i existētiū. siue in gn̄ali sibi
ypothecataꝝ. siue ī spāli. sz meli⁹ ē ī spāli.
etiā ꝙ de ill' possessio corꝑal' ⁊ real' sibi tra
dita nō fuissz. cū sit spāle ī ml'iere ꝓpt̄ fa⁹
uorē dotz. Nūc q̄rit̄ q̄s eoꝝ p̄ferre debeat.
an ip̄i creditores. an dcā mulier. Dicas ꝙ
ip̄a ml'r p̄textu ip̄i⁹ firme dn̄i. ⁊ ī fauorem
sue dotz p̄dcē ē p̄ferēda etiā ꝙ dcā possessio
ip̄i⁹ māsi tradita n̄ fuissz sibi. ꝓut alij cre
ditori spālē obligatiōz cū dn̄i firma h̄nti
assuetū est fieri. Et ita ītellige qd no. h̄ ja.

de mõ. iu. ſm pe[m] rouira. ſdem ja. de valle ſica in quodã cõſilio in caſu ſili p eũ dato p ꝟ optĩe fac qđ ſcpſi. ſ. in. q. pr. ¶ Sz q̃ro iuꝛ ꝓmiſſa. an ipa mulier ꝓtextu ipi⁹ firme dñi dẽat ꝓferri alijs creditoꝛib⁹ tꝑe ꝓ oꝛib⁹ in oĩbus bonis ſedẽtib⁹. ℞o nõ. niſi ſolũ in mãſis ⁊ certis terris ſub alodio ipſi⁹ dñi firmãtis tenẽtib⁹. in ceterꝫ nõ. ſi ue ſedentia ſint q̃ ꝓ alijs dñis tenent. ſiue bona mobilia ℞ã tũc infallibiliꝫ hz locũ dcã rla. q̃ ꝓꝛ ẽ tẽpe. cũ ibi notatꝫ p dy. ſm eũdẽ petrũ rouira. ſdẽ ja. ꝺ valleſi. vt. ſ. Et ita de fcõ p ſo. de bellafilla licꝫ. in decretꝫ ciuẽ barchiñ. fuit iudicatũ. vt iudicez per hoñ. martinũ bñdẽz de turrill' dñm caſtri de rupe. ⁊ caſtri de mõte bouino calidarſi deputatũ in cã executiõis cui uſdã mãſi i termio p̃dicti caſtri ꝺ mõte bouino ſiti ꝓ dicta muliere in mãſo ꝺ ſirõcas dicti termini de mõtebouino. me pũte aduocato ſuo. ⁊ tũc decano valleñ. tenz ꝓceſſus jac. matb̃ auĉte regia notꝫ. hĩtatoꝛ ville grant' larioꝝ. ¶ Pone. philippus miles tenz in feudũ caſtrũ tale ꝓ dño comite vgelli. ꝓ quo certũ ſeruiciũ ſibi faci tꝛ facere tenet q̃ philipp⁹ q̃buſdaz creditoꝛib⁹ oĩa bona ſua gñal'r ⁊ exꝑſſe obligauit ⁊ ꝓpotheca⁹ uit. Ex poſt tractu tꝑis duꝛit vꝛoꝛẽ. cui ꝓ ſui dote ⁊ ſpõſalicio dictũ feudũ ſpal'r obligauit. inducẽdo ipaz de dicto caſtro in plenã realẽ ⁊ actualẽ poſſ. vel q̃ſi. ſicuti decet. Queꝛit q̃s iſtoꝝ tã de iure q̃ ꝺ ꝓſuetu dine erit i dicto feudo potioꝛ. an creditoꝛ res ꝓtextu iſti⁹ gñal' obligatõis oĩz bonoꝝ exiſtẽtes tꝑe ꝓoꝛes. an ipſa ml'r q̃ poſtea eſt in dicta ſpãli obligatiõe. ꝓ qua realiter ⁊ de facto inter man⁹ ſuas ipz tenet feudũ. Et vi ꝓmo q̃ creditoꝛes dcãz gñalẽ obligatoz hñtes. cũ tꝑe ꝓoꝛes ſint: ⁊ cõ ſeq̃nter potioꝛes i iuꝛ. Cõtrariũ ẽ vitas. ſ. q̃ ipa ml'r ſiue vxoꝛ q̃uis poſterioꝛ ſit tꝑe eſt tñ potioꝛ iure. vt ꝟ ꝓbat. ſ. i curia cerua rie dñi regꝫ. p. iij. c. iij. ſtẽ ne ſup laudimio v. excepta tñ obligatiõe ⁊c. vbi hꝫ q̃ ſi vir obligat vxoꝛi feudũ ꝓ dote. q̃ dñs ide laudimiũ nõ hz. Rõ qꝛ i tali obligatõe ſpãli vxoꝛ nõ idiget firma dñi. cũ illã iã hẽat a dcõ. c. iij. ſtẽ ne ſup laudi⁹. qđ eſt lex pꝛie. In alijs aũt creditoꝛib⁹ licꝫ ꝓoꝛib⁹ nõ hz locũ obligatõ ſine dñi ꝓſenſu. neq̃ gñal'r neq̃ ſpãl'r vt. ſ. i pace hec ẽ pax quã dñs p⁹ §. null⁹ xp̃ian⁹. nã certũ eſt ⁊ ſignanter in gñali obligatõe q̃ val. nõ trãſeũt niſi ſpãliter obligati. vt in li. feu. ti. ſi de feu. q̃s i terpella. fu. c. i gñali. ⁊ ſic obligatõ illa generaꝝ nulli⁹ ẽ efficacie quo ad feudũ. Tu dic q̃ imo ipz feudũ obligat quo ad vtile dñiũ tm̃. ſ. quo ad p̃ciũ ſeu extimatõz ipi⁹ ꝓ ꝟ fac qđ ſcpſi. ſ. e. gl. i. q. ſz q̃d i gñali obligatõe ⁊c. circa fi. fac etiã qđ no. ꝟ ꝓ ja. de valleſi. i. q. q̃ incipit. ſz q̃d ſi obligauit gay⁹ ticio feudũ ⁊c. ⁊ ꝓ me. ſ. e. gl. i. q. ij. iij. ⁊ iiij necnõ. ſ. i. q. pr. Pl⁹ etiã dicẽdũ ẽ q̃ ſi obligatio gñal' oĩz bonoꝝ valeret ꝓ ſe tm̃ q̃ tũ ſi ſpãl' eẽt. ⁊ cũ dñi firma ex q̃ ſuuz ꝓſeq̃reꝛ effectũ. certe eo caſu grauareꝛ dñs ⁊ ei⁹ directũ dñiũ. ac ius pꝛie ſibi idultũ. vt pz. ſ. i pace. hec ẽ pax quã dñs p⁹. §. nullus xp̃ian⁹. qđ ſi ita fieret: ius ipi⁹ dñi notorie diminueꝛeꝛ. qđ radicit⁹ euitãdũ ẽ ⁊ ſic ꝑncipijs obſta. vt ait pl̃s. ⁊ nimirũ qꝛ vaſallo ſiue feudatario ſuũ obligare feudũ: ꝓmiſſuz nõ eſt. imo ꝓhibitũ ꝓ hũc vſa. Tũ etiã qꝛ ſi dicta gñal' obligatio tꝑe ꝓoꝛ valeret nõ eſt nouũ imo vulgatũ. q̃ eo tũc fraus fieret legi. ſ. dcõ. c. iij. ſtẽ ne ſup laudimio. ꝓ qđ vaſallo ſiue feudatario ꝓmiſſuz ẽ ſpãliter obligare feudũ vxoꝛi ꝓ ſua dote abſq̃ dñi ꝓſenſu ⁊ firma. Ad ꝟ fac i ar[m] a cõtrario ſenſu ꝟ vſa. multũ bñ. Et ſic ꝓ pte vxoꝛis ꝓtextu dicte ſue ſpãlis obligatõis ꝓnũciatũ ẽ. In ꝛriũ dictꝫ ⁊ allatis ꝓ pte ipoꝝ creditoꝝ minime obſiſtẽtib⁹? Et ita cõſulo fieri ſuoꝛ in ſiũ caſu. ſaluo ſanioꝛi cõſilio. Nã de ſiliib⁹ ſil'e ẽ iudicũ. ꝓ ꝟ fac qđ ſcpſi. ſ. i vſa. ſxvj. auĉte ⁊ rogatu. i. v. q̃ ſi hec oĩa. ſup ꝟbo impedierit ratio. i. q. ſed quid ſi ipſa donatio ⁊c. ¶ Sed pone vaſ.

siue feudatarij ꝑdictus aut eius heres vendit feudū cū firma ⁊ cōsensu dñi. sic ꝙ ꝺ ꝑcio soluit dotē vxori. querit an creditores gñalē obligatōꝝ oīz bonoꝝ hñtes possint agere cōtra emptorē feudi tanꝙ tertium possessorē ipius: cū alia bona ipius principalis debitoris sint iā discussa. Et breuiter puto ꝙ sic: nā vendito ipo feudo ⁊ ꝺe ꝑcio ipius soluta dote ꝑdicte: reuersum est ipm feudū ad sui primariā naturā qua erat tpe quo facta fuit dicta gñalis obligatio Nā in ꝑiudiciū emptoris ⁊ nō ipoꝝ creditoꝝ ipi venditori solutio facta fuit in dicto ꝑcio. eo qꝛ cessat causa. s. dos ꝑ qua ipi creditores erant impediti. ⁊ sic cessante causa cessat effectus. vt ex ꝺ iureiu. f. c. ⁊ si ꝓpe circa fi. ⁊ ꝺe ap. c. cuꝫ cessante. ⁊ ꝓnter res trāsiit in emptorē ipius feudi cū onere suo. vt ex ꝺe pig. c. ex litteris. ⁊ ita tene. Verū circa hec vt plurimū attende. ꝙ si talis vel sil'is casus euenerit consulo ipi emptori ꝙ dictum ꝑcium vel ꝙs illiꝰ q̄ ad dictā dotē ꝓsoluendā opꝰ fuerit: cōuertat realiter ꝑ solutiōe ipius dotꝭ. Et inde ab ipa vxore locū ⁊ cessiōꝝ obtineat. ponēdo emptorē ꝑdictū in eodē feudo in locū ⁊ ius suum ⁊ si modo quo supra fiet. tūc credo ꝙ efficaciā potiorē hēbit ius dicti emptoris: ꝙ si ꝙ manus suas venditor feudi dictū recipet ꝑciū. ⁊ ex post venditor ꝑdictus ipi vxori dotē solueret ꝑdictā Ac nō si emptor feudi ꝑdicta eligere renuerit faciat ad minus ꝑ tuitione sua ꝙ ꝑconizatio dek i ꝑcio ipius feudi. put hactenus obseruatuꝫ ē ad instantiā venditoris. facto per ius ꝺepositio ꝙ emptorē ꝺe eodē precio in tabla bñ secura. ⁊ tūc opponent se creditores. ⁊ ipa vxor siue mulier. ⁊ auditis vtribus ꝑ iudicē competentē. eo tunc ipa vt in iur̄ potior graduabit. primo rōne seu ꝓtextu dicte sue obligationis ꝑālis. ꝙ alij creditores licet tpe priores: ⁊ gñal'r ypothecas oīm bonoꝝ hñtes. ⁊ hoc vult dictuꝫ. c. iij. Item ne sup laudimio. editum. f. in curia

Lenuarie dñi regis. P. iij. Et ista vide mihi esse tutior via ꝙ prima ipi emptori. ꝙ uis prima bona sit. Et sic faciat si velit omnimode suā ꝓuenire indēpnitatē. qm̄ melius est ꝓuenire ꝙ ꝓueniri. vt notat io. an. i nouella. in. c. i. ex ꝺ cele. miss. qꝺ memorie recōmēda. qm̄ bonū est. Siue. ¶ Nota ꝙ hec dictio siue ⁊ dictio vl'. hic ꝑcedēs sunt alternatiue siue diſſūctiue. ⁊ ita sumunt hic. De huius vo dictione vel. vide in. l. si heredi plures. ff. de cōdi. instit. ⁊ no. ꝙ chy. in. l. cum quidā. C. de ꝺ. sig. Et de dictiōe siue. vide in. l. cū pr̄. §. penul'. ff. dele. ij. ⁊. l. q̄ cetu. §. si de vi. ff. ad. l. iul'. de vi. pu. ⁊ i rl'a i alternatiuis. ꝺ regu. iur̄. li. vj. cū ibi notatis per dy. ¶ Nota. ij. ꝙ de his dictionibꝰ siue ⁊ vel. ja. de mon. iu. ponit ꝺ multas opiniones. quas ꝙ te vide. Nam ꝺ ja. cal' illas nō curat recitare sed remittit ad notata per doc. in all'. l. si heredi plures. ⁊ pleniꝰ ꝙ ben. bo. in. c. vno. ꝺ plus peti. ij. dī. ⁊ ibi oino videas notata ꝙ ipm ꝑ pleniori examinatiōe huius passus hñda. ita refert hic ja. calis in. q. xliij. quē vide ibi. ⁊ in. q. xliij. qōꝝ ꝺ ꝑdictis dictionibꝰ sepsi. s. vsa. xliij. debilitatio. ꝺ. captio. in glo. fi. ⁊ i. q. antepenul'. Et de dictione vel etiaꝫ vide qꝺ sepsi. j. in vsa. exp. in baiulia. sup ꝺbo vel. ⁊ incipit glo. sciēdū ē. Alienauerit. ¶ Quero ꝓmo qꝺ sit alienatio. Dicas ꝙ est omnis actus ꝙ quē dñium trāsfert. vt. C. de fun. dota. l. i. ⁊. C. de re. ali. non ali. l. vlti. ſdez ꝺ ja. de mō. iu. ⁊ ja. calis q̄ dicit etiā ꝙ ab his excipit datio in feudū in aliis feudis ꝙ castroꝝ. iur̄ notata ꝙ gl. ⁊ ja. ꝺ bellouī. in. c. i. §. ꝓterea. ti. de capi. cor. in feudis. ⁊ bñ. Et an dōia sit inter vendere ⁊ alienar̄ Dic vt. ff. de ꝺ. sig. l. alienatū. cū ibi notatis ꝙ glo. ⁊ doct. ¶ Quero. ij. an ꝑ donatiōe rei feudalis vel emphi. facta ꝑsone ꝑ hibite ḡratur laudimiū dño alodialis. Decidūt doc. ꝙ sic. ꝙ tex. l. i. C. de fun. do. qui notabil' ē. ꝑ quo. in. l. fi. C. de iur̄. emphi. vbi text' ꝺicit ꝙ alienatiōe ḟat laudimiū

ꝛ alienatiõis v̄bo cõtinet̄ donatio. vt i di
cta. l. i. de quo in. l. alienationis v̄bum. ff
de ver. sig. ꝛ per ch y. in all'. l. fi. ſꝫ jo. d gau
in p̄dicta. l. i. C. de fun. do. Et de hoc lau-
dimio adeo vt scias mẽtio fit. j. in e. glosa
in. q. xlij. liij. liiij. ꝛ. lv. ꝛ. lvj. ibi. s. in quali
bet. q. vide causaꝫ quare laudimiũ mẽtio
natũ est. vide etiã de laudimio qd̄ scp̄si. j.
e. vsa. v̄. ꝛ si cõtradictũ. sup v̄bo. in duplo
in. q. iij. ꝛ ĩ vsa. xxxv. qui viderit. v̄. sed si se-
nior. in glo. fi. in. q. i. ꝛ seq̄ntibus. vbi re-
peries. s. in. q. penl'. q̄s ꝯueniet̄ ꝑ solutiõe
laudimij. an emptor vel vẽditor. ibi vide.
¶ Quero 3º q̄s debeat hr̄e tertiũ siue lau
dimiũ. an maior dñs. vel ille q̄ vendit ter
raꝫ quã ꝑ alio. s. scd̄o dño tenet̄. Et breui-
ter puto ꝙ ſm ꝯsuetudinẽ barchñ maior
dñs hẽbit q̄rtũ tertij. ꝛ inter alios aliud.
Sꝫ q̄dam dicũt ꝙ maior dñs si vult ꝯsen
tire alienationi totũ hẽbit tertiũ siue lau
dimiũ. ꝛ ius ad h̄ videt̄ consentire. vt. C.
de iure emphi. l. iij. Predicta v̄o nõ credas
ita debere fieri. spãl'r quo ad laudimiũ si-
ue tertiũ alienatõis feudi Nã al's sup diui
sione ip̄ius hodie ꝓuisum est. vt. j. ĩ curia
ceruarie dñi regis. P. iij. c. iij. jteꝫ ne super
laudimio. ꝛ sic dic vt ibi. ꝛ hic p jac. cal'in
q. ix. Quo ad diuisionẽ v̄o tertij seu laudi
mij rei emphi. ita est dicendũ ſm consue
tudinẽ ꝛ vsum antiq̄ssimũ ciuitatis barc̄
videlicꝫ ꝙ si sũt duo dñi supra emphiteo-
tã. ꝛ emphiteota vendit vel alienat. si lau
dimiũ ascendit ad decẽ sol'os: dñs medi⁹
donat dño alodiali q̄rtã ꝑtem. s. duos so-
lidos ꝛ sex denarios. retẽtis sibi trib⁹ ꝑti-
bus residuis. s. septẽ sol'is. ꝛ sex denar̄. Et
si maior vl' minor fuerit q̄titas laudimij
diuidit̄ inter eos iux̄ formã p̄dictã. Itẽ si
sunt tres dñi sup emphiteotã. ꝛ emphite-
ota vendit vel alienat. si laudimiũ ascen-
dit ad decẽ sol'os: dñs ꝑ quo emphiteota
ĩmediate tenet honorẽ recipit laudimiũ
de quo donat dño alodiario q̄rtã ꝑtem. s.
duos sol'os ꝛ sex denar̄. ꝛ de residuis trib⁹
ꝑtibus. siue de residuis septẽ sol'is ꝛ sex de
nar̄. facit tres ꝑtes. ꝛ donat vnã tertiã ꝑtẽ
ip̄oꝝ septẽ sol'oꝝ ꝛ sex denar̄. duos sol'os ꝛ
sex denar̄. dño medio q̄ est subtus dñium
alodiariũ. ꝛ retinet sibi residuas duas ꝑ-
tes. s. q̄nq̄ sol'os dñs ꝑ quo emphiteota ĩ
mediate tenet honorẽ. Et si maior vel mi
nor fuerit q̄titas laudimij: diuidit̄ inter
ip̄os tres dños. iux̄ formã p̄dictã. ꝑ h̄ vid̄
qd̄ scp̄si. j. e. glo. in. q. viij. De baronia v̄o d̄
lucano ꝛ dela portella quã nobilis R⁹. d̄
pegaria tenet in feudũ ꝑ dño rege Dicas
ꝙ dñs rex est maior. eo qꝛ ibi sunt alij vas.
p̄terq̄ dictus R⁹ de pegaria. q̄ ĩmediate
est vasallus dñi regis. Et idẽ R⁹ hꝫ ibi va
sallũ jacobũ clos ciuẽ vici. ꝛ R^m andreaꝫ
casala. ꝛ alios. Et sic hij alijs infeudarũt.
Et sic est dñs medius ip̄e R⁹ andreas. et
ja. ꝛ alij sunt dñi infimi. Si hij q̄ tenẽt ꝑ
hijs infimis vendunt. fatica ꝛ tertiũ erit
den clos. ꝛ alioꝝ. ꝛ ip̄i assignabũt iudicẽ.
ꝛ a tali iudice appellabit̄ ad dñm ĩmedia
tum delegantẽ. s. an clos. vel ad R^m an.
casalla. Sed si hij dñi infimi vẽderẽt ius
eoꝝ. vel nõ facerẽt ſuitiũ qd̄ facere debẽt
dicto nobili. tunc idem nobilis iudicem
assignabit. ꝛ hẽbit tertiũ et faticam. ꝛ ad
ip̄m nobilẽ appellabit̄. et nõ ad regẽ. Su
per hoc autẽ facto dationis iudicis et ap
pellationis. vide ja. calis. s̄. ĩ vsa. xxvj. pla
citũ iudicatũ. in. q. iiij. in fi. Et sup facto
tertij ꝛ fatice: remitto ad cõueniẽtias ip̄o
rum dñoꝝ medioꝝ et infimoꝝ. Naꝫ vt vi
detur inter illos ip̄mq̄ nobilem et dñm
regem quo ad diuisionem tertij siue lau-
dimij non seruat̄ p̄all'atũ ca^m. iij. jteꝫ ne
super laudimio. ꝛ sic ipsum capl'm cessat
in ip̄a baronia de lucano. ꝛ dela portella
Hoc credo verum quo ad illos dominos
medios et infimos. non auteꝫ quo ad di
ctum nobilem ꝛ dñm regem. quod nota
¶ Quero quarto. qualiter tertium siue
laudimiũ extra ciuitateꝫ barchiñ et eius
territoriũ solui debeat. Ad cui⁹ pleniorẽ

euidentiã. dico q̃ tria sũt iura noua in ca thalõia. q̃ est alu p̃cato citra q̃ ptinet dñis ⁊m ius est terciũ qõ ptinet eis. est q̃ res q̃ p dño tenetur vẽdit. Et dz terciũ. q̃ si ante q̃ fiat venditio emphiteotica. cõueniant cũ dño si res valet. ccc. dñs debet hꝝ terciũ. ſ. centum. si autẽ sit facta venditio dñs habz medietatẽ de eo toto qõ emphiteota habuerit de re. itẽ est ⁊m ius. ſ. mediũ tertiũ ⁊ mediũ laudimiũ. ⁊ ptinet dño q̃ res donatur. legat. p mutat. vl' alꝭ alienat. pecunia nõ interueniẽte. q̃ si interueniret tũc cõpetet terciũ. Et est medium terciuz. medietas directi tercij. ⁊ medietas laudimij directi est mediuz laudimiuz. item habem⁹ laudimiũ. ⁊ pertinet dño q̃ res ẽ q̃ p dño tenetur obligat alicui. Et ẽ laudimiũ de solido. ij. dñs: rep ẽ q̃ consuetũ est q̃ de. £m. solidis. p q̃bus res sit obligata nõ habet dñs. nisi decem solidos ⁊m ℬm. domẽge legũ doc. Berũ de. ⁊ Rm de arca iurisperituz. Min oríse ciues. Adde qõ scripsi. j. in vſa. lvj. sacra burgensiũ ⁊c in glo. magna. circa finẽ. v. itẽ etiã dcm̃ est ⁊c. qõq̃ nota. p ja. cal'. j. in vſa. xxxv. q̃ viderit i. q. fi. ¶ Quero. v. qd si pater faciat donationẽ filijs. vel alijs descendẽtib⁹. vl' ecõtra. ſ. descẽdẽtes ascẽdẽtibus. Vñq̃d habebit de tali donatiõe dñs mediũ laudimiũ ⁊ me^m tertiũ. Rñ^o nõ nec etiã aliquod aliud ius ide sibi ptinet vt. £. ó inpo. lucra. descrip. l. vna post ꝓn. ibi publici accessiõe grauaminis ⁊c. li. x. ℬ⁹ domenge. ⁊ R⁹ de area p̃dicti. Adde itẽ q̃ dicta donatio psonis ꝓhibit⁹ facta nõ est. imo talib⁹ psonis in linea descẽdẽti. vel ascẽdẽti donatio fieri a iure p̃missa ẽ sine onere aliquo tercij vl' laudimij. Secus si dcã donatio fieret extraneis vl' alꝭ psonis ꝓhibitis. q̃n tũc dño laudimiuz siue terciũ debet. vt. l. fi. £. de iur ẽphi. cũ sua materia. facit qõ scripsi. ó. e. glo. in. q. ij. ¶ Quero. vj. an talis donatio locuz habeat in trãsuersalib⁹. sic q̃ dñs nullũ ius cõsequat ex ipa. ſ. mediũ terciũ. ⁊ mediuz laudimiũ dicas q̃ ñ. nã tales vt extranei habẽt. ⁊ sic dñs habebit ius sibi cõpetẽs ⁊m ea q̃. ó. dcã sũt ⁊m p̃dictos ℬm domẽge. ⁊ Rm de arca. Adde ⁊ nota bñ. q̃ in h vt refert ipe R⁹ cuiuslꝫ loci ꝓsue⁹ seruãda ẽ vt notat insilli p ℬm i spe. ti. de iur ẽphi. v. cvij. pro h vide. ibi. v. cxxix. ⁊ ti. de feu. v. xix. q̃rit. Ego cñ p̃missis addo dicẽs q̃ i ciuitate. barch̃. alit seruat. ſ. q̃ qlibz res q̃s i emphiteosim tenet sine firma ⁊ ꝓsensu dñi ptẽ legare ⁊ dare i testamẽto. vl' donatõe inẽ viuos. vl' alio quouis mõ voluerit dñmõ nõ iteruẽiat fraus. vt. j. i ꝓsue. barch̃. c. i. qõ icipit recognouerũt ꝓceres ⁊c. Et de tali vel sili fraude. vide qõ scripsi. ó. i vſa. ꝓri. v. si scierint. sup vbo ⁊ p̃dixerit in q. i. ⁊. ij. ¶ Quero. vij. quid si aliqs donat donatõe irreuocabili inẽ viuos. p⁹ morte tñ ipsi⁹ donatoris rẽ emphi. cũ instro. qõ firmat ⁊ iurat de p̃nti. An donatari⁹ laudimiũ soluere teneat p dcã redonata die p̃nti. q̃ fit instrm. vel expectabit tps mortis donatoꝛ. dicas aut dcã donatio ẽ fcã i ciuitate bar. ⁊ tũc donatari⁹ ad nullum laudimiũ tenet dño directo vt pbat. ó. in q. ꝓria circa fi. ibi ego cñ. Si aũt dcã donatio ex ciuitatẽ p̃dcãm fcã fuerit. tũc videt q̃ die p̃nti donatari⁹ ad soluẽdũ ipm laudimiũ tenet. ob. qõ i instro ipi⁹ donatõis h casu p notariũ exp̃ssa dz fieri mẽtõ hui⁹ clausule. Saluo iur dcī dñi. Et si p̃dicta faciẽdo. tũc notari⁹ nõ ausus ẽ et cõsuetudie diuti⁹ obseruata istra claudere nisi pus a dño firmata fuerit. cuiqdẽ dño ppt calamũ solui dz laudimiũ. vt. l. fi. £. de iur ẽphi. p h facẽ qõ nota. h i glo. ordinaria. ſ. pria circa fi. ibi nisi direct ⁊c. ⁊ p jo. blanch i sũma feu. ti. q̃b⁹ mo. ⁊ i q̃b⁹ cau. feu. ami. v. ſz nũqd ẽptor. ibi ⁊ qõ dcm̃ ẽ ⁊c Et die q̃ tal' dõatio firmata fuit ⁊ iurata suã habuit efficatiã ad ꝓseqndũ. ſ. ad habẽdũ a dõatario dcm̃ laudimiũ. Iz p⁹ mortẽ facta sit p notata i. l. i. £. de acẽ. p̃ herc.

ꝛ in heredē. ꝛ ibi Bal. in fin. Rm de area. Adde ꝛ facit multū ꝓ ꝑdictꝫ nec nō ꝓ ꝓscriptiōe iurꝫ dñi directi ꝓstitu to gñalis edita. ſ. in curia ꝓpriū dñi Regꝫ. ꝑ. iij. c. xij. difficultati notariorꝫ vbi hꝫ q notarij dñis directis ſcripturas ſuorꝫ ẽphi teoticarꝫ exhibere tenẽt. ſic q exinde ſuis expẽſis copiaꝫ pñt hre. Sic q p hoc innuit clare. vt ipi dñi ne fraudent in inſtris factꝫ de rebꝰ emphiteoticalibꝰ videāt. ac vide re poſſint libere an ſi ipa inſtra abſq; firma dñi fuerit clauſa vel ne. alꝫ ipa fraus ita facilit ꝓbari nō poſſꝫ ſi p dictā ꝓstitu tiōē mō ꝑdicto ꝓ ſummō fuiſſet. qđ no ta ꝛ mēti tene. ¶ Quero. viij. qđ ſi emphi teota ſoluat laudimium. ꝛ hēat a dño di recto de ipo laudimio apocā ſpālē. vl for te gñalē de oibꝰ debitis vſq; ad diē apoce. Ac tñ inſtra ante iā facta ſunt. Sed dñs morte ꝓuentꝰ nō firmauit illa. Nūc venit nouꝰ ſucceſſor dñi ꝑdicti q repit inſtra nō firmata. ꝓpter qđ ipꝫ petit laudimiū vtit in dubiū an nouꝰ ſucceſſor bñ dicat ꝛ videt q ſic p. l. vl. i fi. C. de iurꝫ emphi. ꝓ bñ m de Bualbꝫ legū doc. barc. adde rō qꝛ ꝓtextu calami firme ꝛ ſubſcꝓtiōis a dño facte in ipo inſtro ꝛ nō alꝫ dcm laudimiū hꝫ ipſe dñs. ſ. qnq̄geſimā. vt hꝫ i alle. l. vltia. §. et ne auaricia. vbi nota. q ꝓpt calamū dat laudimiū. ac tñ iſta qnquageſima hodie vario mō recipit fm diuerſas locorꝫ ꝓſue tudines. q̄ olim ſeruāde ſūt q maxime qꝛ antiq̄tus ita vſum fuit. ꝛ ita etiā vtimur hodie. ꝛ cōtinue. Nā cōſuꝰ ipſa l bꝫ caſu optima legū eſt interpa. vt ex. de ꝓſu. c. cū dilectꝰ. Sed vbi ꝓſuꝰ nō ſit. ibi. ſ. in dicta l. vltia. ẽ diſpoſitio iurꝫ cōis in dño layco. q̄ vere qnq̄geſima. ſiue laudimiū eſt in ca thalōis tertia ꝑs ꝑcij vel eſtimatiōis fm cōſuetudinē gñalē. dēpta ciuitate barch. vbi eccīe ſoluit laudimiuꝫ. ſ. ſeptia ꝑs ꝑ cij. vel qnta ꝑs ꝑcij. ꝛ iſtis duobꝰ mōis fit ipſi laudimij ſolutio ꝓ loca vbi res ẽphi teotice ſite ſūt ꝓut ꝓſtat i ſnia arbitrali i de lata i dicta ciuitate i palacio Regio ꝑ die kl's. Nouēbris Anno dñi. M. ccc. deci mo. p dñꝫ Regē ja. ij. ꝛ Eꝑ. valētinū int clerū ꝛ ciues barc. ibi vide. Et poſt p cōci liū ipſi⁹ ciuitatis ordinatū fuit die vene ris kl's. octobris Anno dñi. M. ccc. vnde cimo. ꝓtextu ipſi⁹ arbitralis ſnie due fie rēt clauſule. ꝛ ita factū fuit. ꝓuidēdo q p notarios barch. ipſe apponerēt clauſule. ſ. vtraq; ipſarꝫ i ſud ꝯctu. ꝓ naturā ipſi⁹. Sic q ſi ꝯctꝰ fuerit inſtrm vēditōis. q tūc i illo ꝓma apponat clauſula. Si aūt fue rit ꝯctꝰ ſiue inſtrm ſtabilimēti. tūc i eodē ſcđa apponat cla. ꝛ ita fit. ꝛ bñ. Et ide vo agit ibi d diuiſiōe ipſi⁹ laudimij p ertēſuꝫ ſiue p vēditōis viā dñis ꝓtineat ſiue p viā ſtabilimēti. Et ſiue oēs fuerit dñi rōne ec cleſie ſiue mixtim. ſ. q dñi ſint inſil dñi eccliaſtici. ꝛ layci. ꝛ diuiſiꝫ in dñio. ſ. vn⁹ poſt aliū. ibi eñ oīno. vide de hijs oīb⁹ la tiſſime. Adeo vt i ꝛ ſup hijs exp⁹ ſis i ꝓſi lijs dādis. demū attēde q i eadē ciuitate int dños mere layeos. q i dicta arbitrali ſnia mime cōprehēdi ſt. circa hꝰ laudimiū exigēdū aliꝫ ẽ ſtatutū et ꝓuilegio Regio a dño Rege. ꝑ. ij. iā añ lōge ipſaꝫ arbitralē ſniaꝫ ciuitati predcē idulto. cuiꝰ datꝫ fuit barch. q̄nto kl's Julij. Anno dñi. M. cc. octuageſimo vbi int cetera hꝫ q barch. ꝛ l ei⁹ tritorio. ꝓ honorib⁹. q. ꝓ dño Rege ꝛ layeis tenent decia ꝑs precij ꝓ laudimio ſoluit. idē ſi eccl'a vl bñfi m eccl'ia m ſucce dat layco poſt dictā arbitralē ſniaꝫ ſeruat q bñficiat⁹ vel q̄is aliꝰ adminiſtratorꝫ ꝓ eccl'ia petere nō pōt. niſi ipſam decimā p tem precij. Nā tunc cōparat layco. Et ita diutine pratica tū fuit ꝛ pratica t. Sicut ꝛ quemadmodū i multis inſtris antiq̄s ꝛ modernijs vēditionū. ꝛ ſtabilimentorꝫ in eadē ciuitate de rebus emphi. confect vidi ad octīm. ꝛ ea perlegi. ꝛ inde ſup ip ſis in certis caſib⁹ meū phibui conſiliū. pro hac vero. q. facit quod ſcripſi. ff. in. ea. glo. in. queſtio. iij. ibi cum dicit. quo ad

diuisionē vo ⁊c. Et sup fcō laudimij. vide qō scpsi. j. i vsa. xxxv. q̄ viderit. v. Sz si seni or ī glo. vlti. in. q. iij. post ꝓn. ibi. jtē q̄ laudimiū ⁊c. ⁊ ibi. ñ obstat. l. fi. ⁊c. ¶ Quero. ix. an ex ꝓmuta tōe rei emphi. debeat laudimiū. Rñ° sic. ꝑ quo in. l. vlti. C. de iur̄ emphi. circa fi. vbi tex. dic̄ q ꝑ alienatiōe dat laudimiū siue tertiū. ⁊ aliēatōis vbo ꝓtinet ꝓmutatio. vt in alle. l. vl. de quo vi ce ī. l. aliēatōis vbū. ff. de. v. sig. jtē q̄ ꝓmuta° sillis ē vēditōi seu ēptōi. tex. ē ī. l. fi. ff. q̄ b⁹ ex cau. ī pos. ea. ⁊. l. i. ⁊ ij. C. de re. ꝓmu. ⁊. l. sciēdū. §. penul. ff. ō edil'. edic. ⁊ tex. cū glo. i. l. vl. C. de iur̄ emphi. sup vbo trāsfe, ret. vl' extimatōis. R⁹ de area. ¶ Quero. x q̄d sub ꝺ vbo aliēauerit ꝓtinet. dicas q quo ad hūc vsa. sꝺ ꝺ vbo aliēauerit ꝓtinet vendicē. pignoratio. ꝑ aīa ad iudicatio. ⁊ quocūq; mō fcā distractō vl'. ff. q̄. mo. pig. vl' ypo. sol. l. sic̄. §. vēditōis. ⁊ ī. l. i impialē. § i. ⁊ ī ꝓsti. lotarij circa fi. Hā sub vbo aliēa, tōis apte ꝓti et vēditio donatio. ꝓmutatō ⁊ ꝑct⁹ ꝓpetu⁹ emphi. vt in auc̄. de nōalie. aut ꝓmu. §. alienatōis. coll'. ij. Aliēatio ei ꝑpe ꝺr. si dñiū ē trāslatū. ff. de. v. sig. l. alie natū ꝑ hijs fac̄ qō habet. j. ī curia dertuse dñe Regīe elienorꝫ. ꝓsortꝫ dñi Regis. P. iij. c. v. postremo cū nō liceat ⁊c. ⁊ ex de re. ecc. nō alie. c. nl'li. vbi vide qō ō hac mate ria nota. ꝓ hosti. jo. an. an ō b utrio. ⁊ ny. de cicilia. nec nō ꝑ ꝺ vide qō scpsi. j. ī vsa. xcvj. laudauerūt sup vbo clicos. ⁊ in vsa. clviij. statuim⁹ sup vbo epi sui. ¶ Quero. xj. q̄d si colon⁹ vl' inq̄lin⁹ vēdere voluerit vel alienare id qō possidet noīe alieno. ⁊ is cui⁹ noīe possidet emere voluerit. an si di ōferēdū sit. Rñ° sic. si tūn dare voluerit siue sit ēphiteoticuz. siue ī alodio. q̄ntū ⁊ ali⁹ ar. l. vlti. C. de iur̄ emphi. qō ap ꝓbat nō solū de iur̄. sz etiā ex ꝓsuetudie barcꝺ. spāliē ī re emphi. ꝑ quā videt q ꝑ si dñs in dcā re. emphi. q̄ vēdit tūn dare voluerit q̄, tū ⁊ ali⁹. q ꝓhēat rez ipaz. ⁊ ipe ꝓferat alijs ꝑ ꝺ facit. j. ī ꝓsue. barcꝺ. Recognouerunt ꝓceres. c. xxxv. jtē si emphi⁹ vēdit ⁊c. ⁊ sic ē ī nr̄a. q. de re aūt feudali jdē ē ī eadē. vt. j. ī cōme. P. alberti. c. lvij. jtē ē cōsue. cathalo nie. q ille ꝑ quo tenet feudū ⁊c. qō nota. ō colono eñ ⁊ inq̄lino. vide quod scpsi su pra ī vsa. x. ciues ⁊ burgēses. ī glo. ij. ī. q. ij. iij. ⁊. iiij. Et de emphit cosi. emphi⁹ ⁊ inq̄, lino. vide qō scpsi. j. ī vsa. cvj. de baiulijs. v baiulias ī. q. vj. ī fi. v. antepenul. penul. ⁊ vltio. ¶ Quero. xij. ex̄ tex. tū. an ille q̄ emit a fure ꝓsumat scies. ⁊ ꝓticeps fraudis. Et q̄d si aliq̄s rem furtiuaz emit ignorāter ⁊ bona fide ī foro publico ⁊ publice. dic vt scpsi. j. in vsa. cxvj. sarracenis sup vbo red, dat ī. q. xij. ⁊. xiij. ¶ Quero. xiij. q̄d si aliq̄s vēdit rē alienaz sciēti. nūq̄d vēditor tenet sibi de euictiōe. Rñ° nō. nisi exp̄sse se ob, ligauerit vt. C. ō euict. l. si fundū. ¶ Que ro. xiiij. q̄d si ⁊ vbi aliq̄s emerit rē aliquā ⁊ euincit ab ea. Nūq̄d emptor amittit p, ciū. dicas q aut illā rē ꝑ legis ꝓhibitōez emit. Aut nō. Si ꝑ legis ꝓhibitōez emit dictā rē. tūc aut est ꝓhibita aliena°. fauo, re ꝓsone. ⁊ tūc ñ pdit p̄ciū. C. de p̄dic mi. l. vtere ⁊. l. ⁊ si is. aut ē ꝓhibita fauore rei publi. tūc si emit ignorās ñ pdit p̄ciū. C. nō littere habitato. l. vna li. xj. Aut scies ⁊ tūc pdit p̄ciū. C. de ag. ⁊ cen. l. quemad moduz. ⁊ de fun. limitro. l. i. e. li. aut non emit ꝑ legis ꝓhibitionē. ⁊ tunc ⁊ sciebat rem esse in causa euictionis. aut non. Si non sciebat esse in causa euictiōis. nō p, dit p̄ciū. Si aūt sciebat. tūc pdit p̄ciuz. vt in all'. l. si fundū. Si autē nō est sed esse pōt in causa euictiōis. nō pdit p̄ciū. C. cōia dele. li. fi. §. penulti. ⁊ vlti. fm fran. ō Roma. de ꝓhibita vo alienatōe ꝑ testato rē fcā vide latissime p hen̄. bo. i. c. Raymal d⁹ ex̄. de testa. i. ij. di. p ꝺ vide. j. c. glo. i. q. xliiij. ¶ Quero. xv. q̄d si Theobald⁹ porta uerit ad ciuitatē barcꝺ. ō ciuitate gerūde vinū. vt barcꝺ. vēdet illō verū cū vinū ibi est. exinde lis mota ē ab hugueto de isto vino. qō vinū ponūt ī sequestrū sub con,

dictiõe. vt vincẽti traderet. Modo hugue tus nõ curat ampli⁹ Tehobaldo mouere lite. Tehobald⁹ petit vinũ a seq̃stro libe rari. tanq̃ vincẽs ⁊ sibi tradi. Nunq̃d iste Tehobald⁹ hoc casu ꝓcedit ei⁹ petitio ꝑ dicta. Et breuiter puto q̃ sic tex. est in. l. si oleũ in ꝓn. ff. de dolo malo. q̃ tex. ſm bal. alibi nõ reperit. dicit q̃ prefixo termio ei dẽ hugueto ad agẽdũ. si nõ agat debet te hobaldo deponẽti vinũ restitui. vt i alĺ. l. si oleũ. qõ mẽti tene. qm̃ bonũ est ⁊ i mul tis ꝓaticabile. ⁊ sic nimirũ si hui⁹. q. hic inserere curaui ¶ Quero. xvj. q̃d si rustic⁹ me⁹ habuerit alodiuz qõ semꝑ fuit de te nedone mãsi mei dñi directi. An tale alo diũ ipse rustic⁹ vendere possit. me irreq̃si to. Et an rustic⁹ alodiũ suũ antiquatũ vl̃ alia re emphi. alterius dñi ꝑ. xxx. annos mãso acq̃sitã vel adiunctã vẽdere seu alie nare possit absq̃ consensu ⁊ volũtate dñi mansi. dic de hijs duab⁹. q. vt late scꝑsi. ſ. in vsa. lij. sacra Rustici sup v̈bo mãsum i q. x. ⁊. xj. ibi videas ꝑ extensum. ¶ Quero xvij. iuxta hũc vsa. q̃d si vasall⁹ alienet feu dũ totũ. vel maiorẽ ptem irrequisito dño qua pena debet puniri. dicas q̃ aut loq̃ mur de iur̃ cõmũi feudoꝝ. ⁊ tũc ꝑdit feu duz. ⁊ dñs a quolibet possessore põt illu d reuocare. Si v̈o maiorẽ ptẽ dat in libello vel obligat pignori. dũmodo remaneat i fuitio dñi. ꝓpter ll̃ nõ ꝑdit feudũ. vt p̃dic ta habenti li. feu. q̃b⁹ mo. feu. ami. §. ij. ⁊. iij. ⁊ extra de feu. c. ex pte. Aut loq̃mur de iur̃ vsaticoꝝ. ⁊ tũc dñs si feudũ est i ca stro vel i fortalicio. põt appꝓhẽdere ptãtez i castro. vel in fortalicio. vt. ĩ. i vsa. xxix. ma gnates. ⁊ illã retinere. vt. ſ. in cõme. ℙ. al berti. c. xlv. Si ptãs castri ⁊c. Si vero feu dũ nõ est in castro. neq̃ in fortalicio. tũc dñs põt emparare realiter vt hic. ⁊ penes se feudum retinere. adeo q̃ eo tũc. vt dñs possidet. Et fruct⁹ facit suos. empa durãte. ⁊ inde habet dñium. vt hic in nr̃o vsa. v̈. ⁊ si ꝓtradictũ. ibi ⁊ tenere i dñio. Et idẽ ja. calis. ĩ. i alle. vsa. xxix. magnates in. q. xxij. Et sic sec⁹ est de iure feudoꝝ. ⁊ sec⁹ de iure vsaticoꝝ. Et istud vltimũ iuxta ipos vsaticos tene. ⁊ etiaz suo casu tene ꝓmũ. qõ est de iur̃ feudoꝝ. vt dictũ est. ſz bona natũ. ℙ. licz. i decretz. ciuẽ barñ. patronũ antiq̃ssimũ. ¶ Quero. xvij. an alienãdo ptẽ feudi ꝓ alodio vel negando partem feudi esse feuduz. immo affirmando alo diũ priuet vas. toto feudo. vel solũ ꝑte feu di. dic q̃ solum priuatur illa parte feudi quam asserit vas. alodialẽ. vel qnã ꝑ alo dio alienauit. qm̃ in ea ꝑte solũ vas. delin q̃t. ⁊ sic in ea puniri cõuenit vt. l. sancim⁹ C. de pẽis. ⁊. l. paul⁹. Rñdit. ff. ad trebell. ⁊. l. heres. ff. de hijs q̃b⁹ vt in dig. ⁊ i feu. ti. de vas. q̃ ꝑ iuz ꝓsti. lotha. reg. feu. alie. c. i. ſm ja. de valleſi. hic sup v̈bo obligauerit. adde ꝑ hoc vide q̃ bal. in. l. imperialẽ. §. cali dis. de phi. feu. ali. ꝑ fre. i. q. q̃rit glo. nun q̃d ⁊c. Et ꝑ jo. blãch. i sua sũma. de feu. ti. q̃b⁹ mo. ⁊ in q̃b⁹ casibus feu. ami. colũp. xxvj. v̈. ⁊ qõ dcm̃ ĕ. cũ. v̈. sequẽtib⁹ nõ nul lis. ⁊ ꝓ hosti. i sũma. ti. de penis. §. q̃ ⁊ q̃b⁹ . v̈. sed nũq̃d possũt. cũ sequẽtib⁹ ⁊ ꝑ odo. in sũma. de feu. q̃b⁹ mo. feu. ami. §. ſz q̃ro q̃d si vas. ⁊ ꝑ dulũ gaiubarinũ i sũma. de feu. §. vtrũ vas. alienãdo ⁊c. ¶ Quero. xix. an vasall⁹ possit alij feudũ infeudare etiã sine dñi licẽtia. dicit hic ij. ſe ja. de valleſi ca. q̃ de iure videtur q̃ sic. vt notat exp̃sse hosti. in summa. ti. de feu. §. quid hodie. v̈. sed an feudatarius. Sed de iure patrie est secus. vt. ĩ. in vsa. ꝓri. et hoc vsa. ⁊ ar. ſ. in curia ceruarie dñi Regis. ℙ. iij. c. iij. item ne super laudimio. Et quod dicit de feudo. qõ non põt alienari seu obligari. idem intelligas de ꝑte feudi. q⁊ idem iu dicium est de ꝑte. sicut ⁊ de toto. vt. l. que de tota. ff. de re. ven. ſz de hoc est hodie ca sus. ſ. in cõme. ℙ. alberti. c. xviij. castlan⁹ siue feudatari⁹ nõ põt absq̃ dñi voluntate ⁊c. ¶ Quero. xx. q̃d ꝏ feudo obligato si ne dñi consensu per dñm emparato rea

liter. nunq̃d dñs facit fructꝰ suos. Rñ. sic ad instar feudi emparati. ꝓpter seruiciuz fallitum. Sed puto veriꝰ ꝙ non. Sed ꝑt deducere sumptꝰ. siue expẽsas quas fecit in empa ⁊ in custodia feudi. ⁊ in fructibꝰ colligẽdis. ſm bn̄m. lunes. Quid ergo dicemꝰ. dicas primã partẽ. q̃ est affirmatiua veriorẽ esse. ⁊ tutiorẽ ꝓ hunc vsa. ibi in ꝑn. vl̃ obligauerit. qd̃ verbũ hic adiectuz est ſm ja. de mõ. ju. ⁊ ja. de vallesica ꝓut sꝑsi. ñ. sup vbo impignorauerit in ꝑn. cũ autez per hunc vsa. ꝓ seruitio fallito fiat empara realis. jta ⁊ q̃ñ sine dñi consensu feudũ alicui obligaſ. vt hic. Sed tñ quicquid sit aliter hodie statutũ est. per qd̃ ꝓsens vsa. corrigitur. vt. j. in curia ceruarie dñi Regis. ꝑ. iij. c. iij. item ne sup laudimio. v. si tamẽ aliquo ex dictꝫ titulis ⁊c. dic vt ibi le. ⁊ nota. ꝓ docto. ¶ Quero. xxj. q̃d si vaſ. alienat feudũ. quomõ ⁊ qualit dñs in ꝫ interesse suũ sibi ꝓuidere possit. dicas ꝙꝓ receptionẽ ptãtis vl̃ ꝓ emparã realẽ. verũ si nõ detur potestas petita. tũc põt dñs castrum admanꝰ suas recipe. absq̃ aliqua cause cognitione. si sit dñs qui habeat iurisdictionẽ. Et ita fuit determinatũ in facto vicecomitatꝰ de bas. Et sic emptor absq̃ cause cognitiõe expellit de poſ. feudi empti. qd̃ est mirabile ⁊ ꝯ ius cõmune. Sed a tali violẽcia excusaſ dñs. quã facit vasallo ꝓpter ius qd̃ habet i feudo. ar. xxxvj. q. ij. c. Si quis virginẽ. ⁊. l. factuz. §. nõ videſ. ff. de regu. iuꝛ. Et ꝓ hijs facit qd̃ notat jnno. i. c. veñ. eꝛ. de cẽſi. Et in ꝫ residet hic bertrã. de seua. ⁊ ja. de vallesica post ꝑn. in. v. iij. ꝓ ꝫ. vide qd̃ sꝑsi. ñ. in vsa. ꝓi i glo. ante penul. ⁊ est sup vbo eijciant. ¶ Quero. xxij. An quilibet directus dñs empã realẽ i feudo facere possit Et dicas ꝙ sic. ſm vsum cathalõie. ⁊ etiã ſm vsaᵐ istum ⁊ alios vsa. ꝓ quos empara realis fieri cõcediť. Pro quo faĉ qd̃ scripsi. j. in. q. xxiiij. q̃ empara ab ipso dño directo facta talis nature est. ꝙ nunq̃ releuaſ ꝓ firmã iuris immo. semꝑ dñs tenet rez emparatã donec cognitio facta sit de causa. vel casu ꝓ qua. vl̃ ꝓ quo ipa empa facta sic. Et in ꝫ residet i effectu hic ja. de vallesi. i. ij. nota. ꝫ tñ indistincte nõ credo esse verum cũ per firmã iuris ꝓ vasallum factã empara realis soluatur. ⁊ ꝓ cãcellata habeať. ꝓ ꝫ vide qd̃ scripsi. ñ. i vsa. xxiij. oẽs hoies. i. sup vbo firmare directũ. ⁊ in vsa. xxix. magnates. sup vbo empauerit. ⁊ sup vbo. factũ directũ. Quero. xxiij. an eisdez regulis iudicenť res feudales ⁊ res emphiteoticarie. Rñdeo sic. nisi exꝑsse cõtrariũ reperiať. vt nota. in auctꝫ. ingressi. C. de sa. sanc. cc. ⁊ per chi. ⁊ Bᵐ in spe. ti. de iuꝛ emphi. v. cvj. vsq̃ ad. v. cxxvj. ⁊. j. in cõmeᵗ. ꝑ. alberti. c. x. ſm ja. de valle. hic. v. iiij. ꝫ em̃ caᵐ. x. icipit. Si duo vl̃ tres vel plures fuerint vasalli. Et ꝙ ipe res feudales ⁊ res ẽphi. pari mõ iudicenť ad ꝓdcm̃ caᵐ. x. iũge caᵐ qd̃ ibi imediate sequit qd̃ icipit. eodẽ mõ. differt tñ res ẽphiteotica ria a feudali. vt hẽtur i spe. de iuꝛ emphi. v. iiij. q̃rit circa fi. ibi porro a natura feudi differt ⁊c. ⁊ ꝓ ja. veronẽ. i sũma. feu. ti. q̃ꝛ oliz feu. alie. poterat. vbi exꝑsse nota. i q̃b⁹ ꝓcordãt. ⁊ i q̃b⁹ discordãt emphi. et feudata. ibi vide. Et aliq̃ntulũ. j. i. e. glo. i q. xxv. Et nihilominꝰ vide q̃ dña ẽ iter emphiteosiz. ⁊ locatõez i spe. ti. de iuꝛ ẽphi. i alle. v. iiij. q̃rit. ⁊ ꝓ pe. bõeti i. c. potuit exꝛ. ꝫ lo. ⁊ ꝓduc. ¶ Quero. xxiiij. quot sẽ casꝰ i q̃b⁹ empa realꝫ fieri possit. dicas ꝙ ꝛz ja. ꝫ val. sẽ q̃ttuoꝛ euidẽť quoꝝ duo sẽ i hꝰ vsa. tertiꝰ casꝰ ꝛ. ñ. i vsa. xxix. magnates. q̃rꝰ casus ꝛ. j. i vsa. xxxviij. q̃ ira ductꝰ ⁊ i vsa. xxxix q̃ seniorẽ suũ ꝛspexerit. adde ⁊ q̃ntꝰ casus ꝛ. j. i curia ceruarie dñi Re. ꝑ. iij. c. iij. jtez ne sup laudimio. v. intẽdimꝰ tñ. alios vo plures casus i q̃b⁹ empa realꝫ fieri ꝑt ꝓter ⁊ vltra ꝓdictos hẽs. ñ. in dcõ vsa. xxix. manates. put ibi sꝑsi sup vbo ẽpauerit. i. q. q̃ro i q̃b⁹ ⁊ i quot casib⁹ ⁊c. Dicvt ibi ꝺ materia vo empare. ⁊ ipignoratiõis. vide qd̃ sꝑsi. j. i vsa. cxlv. Si q̃s baiuliã in glo. penul. ⁊ vltima. ¶ Quero. xxv. an ꝫ vsati⁹

generaliter intelligi debeat. s. q̃ in trãſpor-
tatiõe feudi ſemp cõſenſus dñi requiraf
Rñdeo ſic. ſiue p feudo deb̃ tertia ps fru-
ctuũ. vel ſoluaf certus ſenſus vel canon
ſiue nõ. Et etiã idẽ de aliis. q̃ tenẽt certã
terrã p aliquo certo canone vt. l. fi. C. de
iur̃ emphi. ꝛ. ſ. in pace. hec ẽ pax quã dñs
petr⁹. §. null⁹ rp̃ian⁹. ita dic̃ hic ja. de val-
leſica. poſt pn. v. vj. Tu dic q̃ i caſu p̃-
ti res feudalis ꝛ res emphiteotica ria. nõ
eq̃pparanf. ꝛ ſic ceſſat i b̃ caſu qõ ſcp̃ſi. ſ. e
glo. in. q. xxiij. qñ ꝛ res feudalis empare
poſſit p empar̃ realẽ indubitate vt ſcp̃ſi.
ſ. i. q. pria. Res vo emphiteoticaria. mi-
nime. quẽ admodũ ſcp̃ſi. ſ. i vſa. xxix. ma
gnates. ſup vbo empauerint i. q. ꝛo iur̃
p̃miſſa ꝛc. ibi vide. ¶ Quero. xxvj. q̃d ſi p
vaſallũ de feudo aliq̃d deterioratũ fuerit
ſiue diminutũ. nunq̃d dñs i b̃ caſu. pote-
rit retinere ptãtẽ poſt. x. dies Rñ⁰ ſic. ꝛ b̃
vſq; feudum fuerit reintegratũ. fm ja. de
valleſi. hic poſt pn. i. v. vj. p b̃ facit qõ le.
j. i cõme. P. alber. c. xviij. caſtlan⁹ ſiue feu
datari⁹ ꝛc. qõq; ſcp̃ſi. ſ. e. glo. i. q. xxj Et ſic
habes b̃ vnũ caſũ. i quo poſt. x. dies ptãs
retineri p̃t. ꝛ nimiꝝ. qñ res feudal' ad me
liorãdũ p̃cedif. ꝛ nõ ad deteriorãdũ. ad in
ſtar rei ẽphiteoticarie. ꝛ ſic i caſu iſto res
feudalis ꝛ emphiteoticaria pificanf. alio-
s eĩ caſus hẽs. ſ. e. glo. i. q. xxiij. Et alios
caſus i q̃b⁹ ptãs retineri p̃t vide. j. i cõme.
P. al. c. xliiij. iſti ſunt caſus ꝛc. ¶ Quero.
xxvj. An vaſ. poſſit iter ſuos filios diuide
re feudũ ſine dñi volũtate. dicas q̃ ſic. ni
ſi eẽt feudũ regale vel impiale. vt i feu. ti.
ſi nõ feu. fu. p̃trouer. §. oẽs. ſz er pte heredũ
diuidi nõ p̃t vt. l. impialẽ. §. p̃terea. i feu.
de p̃hi. feu. ali. p fre. ꝛ ti. de alie. feu. §. fi. ꝛ
ti. de feu. marchi. vl' duca. i pn. qz expedit
dño plures hr̃e vaſallos. ar. ff. de libe. le. l.
iij. §. fi. Et ita b̃ volu it ſẽtire glo. ordi. Sz
de iur̃ p̃rie dic̃ ja. de valleſi. hic ꝛ meli⁹. q̃
feudũ diuidi nõ p̃t p vaſallũ. vt. j. i cõme.
P. alberti. c. liij. fm ipm ja. ſz fz me ẽ ca m
lxj. ꝛ incipit. ius ꝛ p̃ſu⁰ ẽ cathalõie ꝛc. pl⁹
etiã dic̃ idẽ ja. q̃ p dcñ. c. liij. fm eũ ſz fm
me. c. lxj. ca m feudũ p p̃rem inf filios in-
ſcio dño diuidi non põt. ꝛ ad b̃ p̃cor. glo.
acur. i. l. cõi diuidũdo. ff. cõi diui. ſup vbo
p̃fũdif. v. fi. Et p̃dicta va ſi vaſ. ſolũ habe-
at ab aliquo dño vnũ feudũ Si vo plura
tũc diuiſio p patrẽ iter filios fieri poſſ. et
dño nõ p̃ſentiẽte. qz tũc nõ erũt dñs dete
rioris p̃dictõis. ſz melioris. cũ iterſit dñi
ſubſe plures hr̃e vaſallos vt notatur. ſ. in
vſa. xxxj. ſi a vicecõitib⁹. ꝛ ibi vide p eũdez
jo. ꝛ me. Et ſic ex predict̃ apparet q̃ ſi di
verſa Regna. comitat⁹ ſiue vicecõitatus
diverſi. ſeparatis titulis p dño Rege tene-
renf i feudũ ꝛ nõ oſa ſil' vno titulo. q̃ ſine
cõſenſu dñi Regis fm iura cathalonie. ꝛ
mẽtẽ eoꝝ inf filios dict⁹ vaſ. diuidere põt
dicta feuda fz eũ. Et i b̃ reſidet b̃ ja. calis
l. q. z. ¶ Quero. xxviij. q̃d ſi dñs feudi diui
ſi ſemel recipit ptẽ fuicij feudi a quolibz
nouo acq̃ſitore ꝛ poſſeſſore feudi. An p̃iu
dicaverit ſibi in tñ q̃ poſtea nõ poſſit re-
uocare vl' ipugnare feudi diviſionẽ vl' ip̃z
feudũ empare. Et glo. ordi. ꝛ ja. calis i. q.
vj. determinat b̃. ꝛ bñ q̃ dñs b̃ caſu ſibi p̃
iudicaſſe videf. q̃ putat veruz ipſe ja. p. l.
mi. §. elegant. ff. de lege cõiſſo. ẽt q̃ dño i
receptõe dicti fuit ij p̃teſtef. qñ talis p̃te
ſta⁰ ſibi nõ p̃deſſet. cũ recipiẽdo fuiciũ fa
ciat actũ p̃riũ ſue p̃teſtatõi. nec nõ qz p̃te
ſtaf p̃ naturã act⁹ quẽ faf. ꝛ ad b̃ idẽ ja. ca-
lis ibi i all'. q. vj. plura i ducit i ura. ꝛ bñ. ꝛ
iter cetera iducit ꝛ allegat ex̃. de ap. c. ſoli
citudinẽ i fine. de cẽſi. c. cũ olim. ꝛ de p̃ſti.
c. cuz. M. ffarrarie. cũ ibi notat̃ p jo. an i
nouella. ꝛ p bar. i. l. nõ ſolũ. §. morte ei⁹.
ff. de op. no. nũ. ꝛ i. l. alimẽta. C. de ne. ge.
ꝛ ibi vide oino notata p eũ. qñ vt dic̃ ja.
cal' p̃dcũs mltũ faciũt p determiatiõe h⁹
materie. q̃ not. p b̃ vide. j. e. glo. i. q. xlvij.
¶ Quero. xxix. q̃d ſi vaſ. dimiſit feudũ inf
duos acq̃ſitores ꝛ dñs ſ̃bſcpſerit diviſiõi.
nũq̃d poſtea poterit petere fuiciuz a vaſ.

alienatore feudi. Et Rñdet hic ja. calis i. q. vij. ꝙ sic. ⁊ bñ per istuz tex. Et hoc vt dicit ipse ja. est introductū in odiū vasallorū feuda absq; dñi consensu alienātiū. et acquisitoꝝ feudi. ꝙ dñs possit petere seruiciū ipsius feudi tam. ab alienatore. q̄ a nouo acquisitore. ⁊ hoc placet sibi ⁊ bñ put ipse refert in fine solutionis. viij. oppo. ad quā idē ja. remittit in all'. q. vij. Et sic ad predicta. hūc vsa[m] nota bñ. ⁊ cordi recomēda. Hecnon ipm ja. calis vide sup hijs latius in dicta. viij. oppo. Ac tñ quic ḋ sit cōsulo ipsi vasallo ne talia facere attemptet sine dñi cōsensu. Nā licet faceret i aliquo minime sibi ꝓficeret quo ad prestationē seruicij ipi⁹ feudi. cū ꝓpter illud ipse vas. ꝓsonalr obligat⁹ sit ad faciendū ipm seruiciū dño. Tum ex cōtractu ifeudatiōis. Tum ex ꝓstatiōe fidelitatis. Tū ex homagio inde ꝓstito. ad qō ⁊ ipaz fidelitatē vas. dño tenet prorsus. in tantuz ꝙ ista obligatio remanet penes vasallum alienatorē. ⁊ ꝓsequēt nō trāsfert cū feudo penes nouū acquisitorē cū obligatio ꝓsonalis nō sequat feudi possessorē. vt. l. i. §. si heres. ff. ad trebell'. ⁊ l. fi. ff. de ꝓtrahē. emp. ⁊ iuxta nota. ꝙ Bm in spe. ti. de iur. emphi. v. nono q̄ritur. ꝺ ꝑdicto tñ homagio. vide qō scripsi. ē. e. vsa. sup vbo feudū i. i. nota. ⁊. q. i. ij. iij. ⁊. iiij. ¶ Quero. iij. q̄d si vn⁹ filioꝝ habet de dicto feudo cōcessionez a dño. An sit ceteris filijs defūcti fratribusq; suis i dicto feudo potior dicit ja. ꝺ valleſi. hic. ⁊ bñ ꝙ sic. vt. ē. i vsa. xxxj. si a vicecomitibus. ⁊. l. si ea res. §. fi. ff. de acc. emp. ⁊ vē. ⁊ ex. de iur. pa. c. vlti. ¶ Quero xxxj. nunq̄d tenet iste qui habuit ꝺ dicto feudo a dño concessionē ꝓstare. dicit idez ja. hic. ⁊ bñ. ꝙ non. qr nō habet iur vel facto defuncti vt fuit. ē. notatū ꝙ eundē ja. ⁊ me i eodē vsa. xxxj. si a vicecomitibus. ⁊ est expsu m. ff. de adop. l. si arrogator. ⁊ ar⁹. l. fi. ff. de reli. ⁊ sūp. fu. ¶ Quero. xxxij. quid si dño ignorāte vasall⁹ feudum obligauit. postmodū vo cū dñs. sciuit obligationez sui feudi esse factā nō cōtradicit ſtāti. nec feudū empat. sed ꝓmittit creditorē feudū possidere. Hūc vtiq; i dubiū. An fiat dño preiudiciū. nec ne. Rñdeo sin ja. de vallesica ꝺ ꝙ sic. ꝙ. l. si filius. ff. ad mace. ⁊. l. Ratū. ff. de solu. Sed cont[m]. est veritas. qñ feudum hodie sine dñi cōsensu alienari nō ꝑt vt hoc vsa. Et alienatio ⁊ quecūq; feudi obligatio seu impignoratio hodie est ꝓhibita. in modū tñ qui habeat. ſ. i curia ceruarie dñi Regis. ꝑ. iij. c. iij. ſtez ne sup laudimio. ſ. ꝙ si ius dño ꝓtinēs ipi solutū nō fuerit. tūc ꝓhibita est talis obligatio. seu impignoratio. Si aūt dcm̄ ius dño ꝓtinēs solutū sibi fuerit. tūc nō ꝓhibetur immo. ꝓmissa est. Et ꝺ totū innuit ex dicto. c. iij. ſtē ne sup laudimio. v. si tamē aliquo ex dictis titulis ⁊c. Et sic quo ad casum ꝓmuz. quo dicta obligatio seu impignoratio ꝓhibita est Nō obstāte aliqua tpis ꝓscriptiōe dñs feudū suū empare pōt. vt hoc innuit hec littera vsa tici ibi cū dr. qñcunq; voluerit. ⁊ p hoc. l. impiatē §. ij. in feu. de phi. feu. alie. per fre. ⁊. ſ. in vsa. ex iiij. hoc qō iur est sctōꝝ. Et de hac ꝓscriptiōe. ⁊ ꝺ vbo qñcūq;. vide qō ꝺ nota. ꝙ ja. de mō. ju. ⁊ me. ſ. v. ꝓrio sup vbo qñcūq; in. q. i. ⁊. ij. dic vt ibi. Et ꝑdicta va vt dicit ipse ja. de vallesica. ⁊ bñ. nisi dñs accepit seruiciū illi⁹ feudi ab ipso creditore vel emptore. qr tūc dñs parat sibi preiudiciū. ar⁹. ff. dele. cōmisso. l. si ꝙ emptorē ⁊. l. post diē ⁊. l. fi. e. ti. ꝙ ꝺ vide ꝺ ꝙ ja. calis. in q. iiij. ⁊. v. ⁊ ꝙ me. ē. e. glo. i. q. xxviij ¶ Quero. xxxiij. Pone lābert⁹ ē dñs castri. Bay⁹ tenet decimū cuiusdā prochie īfra limites dicti castri fūdate. qō decimū ē feudale siue i feudo ꝙ dño eiusdē castri dcm̄ aūt decimū siue feudū tenet Semproni⁹ pro Bayo. Semproni⁹ vo predcm̄ decimū sine feudū vēdit lāberto dño supiori. nūc vtiq; i dubiū. an talis vēditio. siue alīatio

valeat: dicit Sperans in deo cardona. q̄ ipse dñs supior de iure. vsu. ⁊ abseruātia seu cōsuetudine Cathalonie ip̄z decimū siue feudū emere nō pōt. qđ si faceret. seq̄retur inde quidā circul⁹ siue circuit⁹ a iure ⁊ obseruātia cathalonie reprobat⁹. fac. cle. auditor. de rescrip. in cle. C. de arbi. l. ne in arbitris. qm̄ dict⁹ Bay⁹ p̄m⁹ feudatari⁹ tenet lamberto dño superiori homagium fidelitatis p̄stare ꝓpter ip̄m decimum siue feuduz. Cui ipse lambert⁹ dñs superior teneret ꝓpter decimum siue feuduz antefatum sibe homagiū fidelitatis p̄stare. Et sic sequeret q̄ ipse. Lambert⁹ esset dñs superior ⁊ vasallus insimul dñs supior quo ad p̄sonā dicti Bayi feudatarij sui siue vasalli immediati in eodē decimo. siue feudo. Et dict⁹ Bay⁹ quo ad p̄sonā dicti lamberti dñi supioris emptoris ipsius decimi esset dñs ipli⁹ lamberti. et ipse lambert⁹ ip̄ius Bay. feudatari⁹ siue vasall⁹. Et ita idē lambert⁹ esset potior se ipso. qđ esset multū icōueniēs. qz si Bay⁹ p̄m⁹ vas. faceret homagiū Lambert⁹ superiori dño. ipe dñs supior esset potior si ue maior suo vas. Sz si ipse dñs supior faceret suo vas. homagiū rone dicte emptionis dcī decimi siue feudi dicti Sempronij. vasalli inferioris. ipse p̄m⁹ vas. essz potior dño supiori. qđ rō nō patit neq; ius. Et ideo concludēdo dñs supior nō potest nec debet emere tale decimū siue feuduz inferioris vas. vt ola hec ꝓbant. j. ī cōme. P. alberti. c. xl. Si in aliquo castro fuerit p̄ter dñz superiorē ⁊c. facit qđ nota. ī spe. ti. de feu. §. i. v. xxiiij. q̄ritur. Sperans in deo cardona predict⁹. a cui⁹ li. p̄dicta abstracta fuere. ¶ Quero. xxiiij. eisdem terminis retētis. quid si Sampson tenet castrū p̄ dño Rege in feudū. ⁊ florētī⁹ tenet quādā Castlaniā p̄ sampsone. Balteri⁹ vero est subcastlan⁹ tenēdo ī feudū castlaniā p̄ florētio. Sampson vult emere feudū seu ius florētij. q̄rit an possit. dicit ja. de vallesica hic q̄ sic. nisi seruiciū dñi Regis fiat ōteri⁹ vt. s. ī vsa. xxj. Si a vicecōitib⁹. cū ibi notatis p̄ ja. de vallesica. in. q. i. Et est rō q̄ cessit seruit⁹. ⁊ est inconueniens ī isto. qđ cap^m dampnat vt. j. ī cōme. P. alberti. c. xl. Si ī aliquo castro. ⁊ sic cessante legis ꝓhibitione dz c essare ipsa lex vt. l. adigere. §. quāuis. ff. ō i ur̄pa. ¶ Quero. xxv. an in h̄ casu tali emptori p̄ vasallū fidelitatis sacr̄m sit p̄standuz. ⁊ teneri dare ptātē de castro. dicit ja. de vallesica. ⁊ bñ. q̄ sic vt. j. ī cōme. P. al. c. v. fm eū. sed fm me est ī. c. lviij. ⁊ īcipit. est ꝓsue⁹ cathalonie q̄ si dñs maior ⁊c. ibi vide. qm̄ ad h̄ notabile ⁊ singulare cap^m est. ¶ Quero. xxvj. q̄d si p̄ vltimū castlanū seu vasallū vēdat feudū. Hunq̄d suffi cit p̄sensus dñi supioris. dicit ja. ō vallesica q̄ nō. immo oīm castlanor̄ post dñm q̄ oēs h̄nt ptē foriscapij seu laudimij vt. j. ī curia ceruarie dñi Reg̃. P. iij. c. ij. jtē ne sup laudimio. ⁊ p̄ h̄ facit. l. i. ⁊. iij. §. i. ff. deli. ecth. ⁊. l. fi. C. de auc. p̄stan. ⁊. l. imp̄ialē. i. ſ̄. ī feu. de ꝓhi. feu. alie. p̄ fre. q̄ q̄ nota. p̄ jo. blāchi. ī sum. feu. ti. q̄b⁹ cau. feu. ami. v. jtē si vas. scies folio. vj. ⁊ p̄ eūdē. ti. ad quē feu. cōis. pti. v. sed pone: verū attēde q̄ postea dicit ipse ja. ⁊ bñ. q̄ de ꝓsuetudine cathalōie vidēt Sec⁹. q̄ solū req̄rat cōsensus ⁊ firma illi⁹. p̄ quo īmediate tenet feudū. Esto q̄ ī eodē fuerīt plures dñi vt. j. ī cōme. P. alberti. c. xlix. §. fi. fm euz. sz fm me est ca^m. lvij. ⁊ īcipit. jtē ē ꝓsue⁹. cathalōie q̄ ille p̄ quo tenet feudū ⁊c. Iz laudimiū diuidat ī ter dñm superiorē ⁊ ceteros feudatarios vt ī all. c. z. jtē ne sup laudimio. ¶ Quero. xxvij. An dñs alodialis castri inuito vasallo suū ius directuz possit alij inferiori suo vendere seu alienare. dicas q̄ de iure expeditū est q̄ nō. vt ī feu. dele. cozī. c. ij. et ti. de ꝓhi. feu. alie. p̄ fre. l. imperialē. §. preterea ducat⁹. ⁊ p̄ hosti. in sum^a. ti. de feu. §. fi. ⁊ p̄ B^m in spe. ti. de feu. §. i. v. xxix. q̄ritur. Sed de iur̄ cathalonie vt dicit ja.

de vallesica. ⁊ bñ est sec⁹. vt. j. in cõme. ℘. alberti. c. xix. Si dñs alicui⁹ castri volue⁊ rit ⁊c. ꝙ qđ ca^m appet ꝙ tenz aliena^o dire cti dñij. Iz ñ teneat emptori vasall⁹ homa giũ facere. sz fuiciũ bñ. ⁊ firmare directũ ⁊ facere ius ꝓ feudo. ¶ Quero. xxxviij. q̃d si vasall⁹ recognoscit castrũ tenere ꝓ dño in feudũ. An videret recognoscere territo riũ ⁊ iurisdictionẽ castri etiã tenere ĩ feu dũ ꝓ dño. Scias ꝙ ja. de vallesica arguit hic ꝓ ⁊ ℘. Ad finez determinat. ⁊ bene ꝙ non. ⁊ ꝓ h̃ fac. l. si qñ. C. de bo. va. li. x. vbi adiacẽtia rei donate nõ veniũt ĩ donatõe nisi dictũ sit cũ omi iur suo. vt ibi nota. ꝙ glo. vide qđ ibi not. ꝙ doc. ¶ Quero. xxxix. q̃d si feudatari⁹ leget ticio seu Gayo decẽ libras sup feudo qđ tenz ꝓ dño Rege. an feudũ videat eẽ obligatũ seu ĩpignoratũ vt habeat locũ h̃ vsa. vel saltim locuz hẽat ca^m. iij. jtẽ ne sup laudimio. ñ. all'atũ. dic ꝫ ja. ð vallesica. vt nota. ĩ. l. cũ hij. §. si vni relict⁹. ff. de trãsac. ⁊ ĩ. l. iiij. ff. ð ali. ⁊ ciba. le. ⁊ ibi bar. ⁊ bal. ¶ Quero. xl. q̃d si Rex Maioricz vl' comes vrgelli q̃ tenẽt regnũ seu comitatũ ĩ feuduz. aliq̃ castra Regni vel comitatus alicui cõcessit ĩ feudũ cum dñi alodialis ꝓsensu. Si postea dict⁹ Rex vl' comes cõicat talẽ delictũ ℘ dñz. ex quo veniat Regnũ. seu comitat⁹ cõfiscandũ. seu cõfiscãd⁹ dño Regi Aragõie. an veni ant alia castra data ꝓ regẽ maioricz. vl' comitẽ vrgelli militib⁹ ĩ feudũ Regi aragonie. ꝓfiscãda seu applicãda. dic ja. ð vallesica. ⁊ bñ. ꝙ nõ. ⁊ ꝓ h̃. l. fũdi. C. de fun. patri. li. xj. ar^o. C. de collac. fun. patri. l. i. e. li. Si aũt dñs alodialis nõ ꝓsentiret ĩ cõcessiõe fcã militi seu militib⁹ haberet locũ h̃ vsa. ⁊. ñ. vsa. prim⁹. ¶ Quero. xlj. q̃d si vasall⁹ alienat feudũ dño irreq̃sito. postea ipemet vasall⁹ recupat feudũ. An hic vsa. locũ habeat ja. de vallesica dic ꝙ sic. ⁊ bñ. ar. l. i. §. si rẽ. ff. de po. ⁊ ĩ feu. de vas. qui feu. ven. eũ recup. al's q̃d iuris vas. p⁹ alie. feu. eum recup. c. vno. ⁊. l. qui dã ⁊. l. rogo. ff. ð fidei cõmis. liber. qm̃ ĩ p^a aliẽatõe int uenit dol⁹. q̃ ꝓ redẽptionẽ nõ fuit purga tus. vt. l. q̃ ea mẽte. ff. de fur. h̃ verũ intelli ge si ꝙ vẽditorẽ emptori tradita fuerit pos sessio feudi al's. si ĩ cõtinẽti re integra pur gat⁹ fuerit dol⁹. tũc cessat hr̃e locũ vsatic⁹ iste. Nã q̃ ĩ ꝙtinẽti fiũt inesse videnť vt. ff. si cer. pe. l. lecta. ⁊ ex ð el'c. c. officij. ¶ Que ro. xlij. q̃d si vas. feudũ alienat dñi ꝓsensu intueniẽte postea vas. vt euitet laudimiũ recupat rẽ feudalẽ. An hẽat locuz duplex laudi^m dic vt nota. ꝙ ja. ð vallesica. j. ĩ vsa. xxxv. q̃ viderit ĩ. q. i. ⁊ ꝙ me. ibi ĩ. v. sz si se nior ĩ vlti. glo. in. q. ij. ¶ Quero. xliij. q̃d si aliq̃s vas. ĩ testamẽto suo ꝓ aĩa sua acce pit decẽ mille solos. reddit⁹ feudi sui ob ligãdo. eosq̃ cõcedendo colligere ꝙ suos manumissores. jta ꝙ fruct⁹ feudi nõ va leãt ĩ sortẽ ꝓdictoꝝ decẽ millis solidoꝝ cõ putare sz colligãt ipos. quousq̃ heres su⁹ dcãm soluerit quãtitatẽ manumissoribꝫ ꝓdcis. Hũc q̃rit an vas. talia facere potue rit. sine dñi cõsensu. dic ja. de vallesica. ⁊ bñ ꝙ ñ ꝙ hũc vsa^m. ⁊ ꝙ ca^m. iij. jtẽ ne sup laudimio curie ceruarie dñi Regis. ℘. iij v. adijciẽtes. ibi vl' al's ĩ ñ capacẽ feudi ⁊c. Et sic dicti manumissores sẽ ihabiles ad tale feudũ possidẽdũ. Cũ q̃ h̃ sapit natu rã aliẽatiõis. vt. l. suffic. ff. de cõdic. ĩde. ⁊ sic fieri ñ ꝑt vt h̃ vsa. Et vide notata ĩ spe. ti. de iur̃ emphi. v. cx. ⁊. v. cxvij. Et de iha bilitatẽ. vide. j. e. glo. ĩ. q. lv. ⁊. lvij. Sed tu dic ꝙ ipz legatũ valet quãtuz ad h̃. ꝙ ipsi manumissores extimationẽ rei feudalis recipiẽt. vt. ff. dele. i. l. fili⁹ fami. §. si qđ ali cui. ⁊ ita tenet pe. de samp. in. c. potuit ex de lo. ⁊ cõduc. nec ñ ad h̃ cõsuetudo iuuat ipos manumissores. q̃ optia legũ ẽ ĩterps vt. ff. de legi. l. si de iterptatiõe. ⁊ ex de con sue. c. cũ dilect⁹. ita ꝙ sic ecc'lia rẽ legataz feudalẽ vl' emphi. tenet vẽdere. j. annuz. ad qđ est ar^m. xij. q. ij. c. lõginq̃tate. ⁊ ĩ li. feu. ð phi. feu. alie. ꝓ fre. c. impialẽ. §. si q̃s ifeudat⁹. vt hec ꝓbant ĩ spe. ti. de iur̃. em

phi. in all'. v. cxvij. ⁊ de h̄ vi. ibi in v. cliiij. sic ⁊ ipi manumissores in b̄ casu vt' sili fa ciāt feudū ita vendēdo. ⁊ tūc indubie sat⁊ fiet indēpnitati ipor ac volūtati defun cti. Facta igr vēditōe pdcā de ipo feudo vt re emphiteoticaria: tūc idē manumisso res r̄cipiēt extiatiōz vt pciū ipi⁹ rei feudal' vel emphi. adeo vt illud p̄uertāt vel cōuer tere possint iur̄ piū ꝓpositū deficeri i loco bn̄ tuto in alijs reddit ib⁹. taliter vt ei⁹ vo lūtas oīmode adipleat'. cu fit lex sua vt in auc. d nup. §. disponat. coll. iiij. ex d testa. c. tua nob. ⁊ xlij. q. ij. c. vltia volūtas. cuz suis fi. ¶ Quero. xliiij. põe ꝙ vas. mortu⁹ est. heres su⁹ ex testō vel ab inte. feuduz va cās accepit. ⁊ possessiōz eius adept⁹ ē sine dn̄i licētia. nūqd hz locū b̄ vla. ja. de valle sica circa h̄ arguit ꝓ ⁊ p̄. Et ad fi. h⁹. q. det miat ⁊ bn̄. ita distīguēdo. qr aut lex vtit v̄ bo alienatōis ꝓhibite cū causę exp̄ssione. aut simplr. ꝓmo casu comꝓhēdit heredis intestatio. vt. l. hac edictali. C. de se. nup. Scdo casu nō comꝓhēdit. vt. l. i. ff. de fun. do. Et est rō qr nō ꝓt oīn̄i tp̄re viuere. ⁊ sic oportz ipz hr̄e heredē Szb̄ vlti. mēbr̄ sub diuidit. qn̄ aut sit ꝓhibitio circa certas ꝓsonas. aut incertū genus ꝓsonarū. ꝓmo casu comꝓhēdit heredis institutō seu suc cessio ab inte. de illis certis ꝓsonis. vt. l. si ita q̄s ꝓmiserit. §. ea lege. ff. de v. obli. ⁊. l. codicill'. §. mr̄e. ff. del'. ij. Scdo casu subdi stinguit vt. l. cū pater. §. jul'. agripa. ff. del'. iij. ⁊ notat' in. l. peto. §. fr̄e. ff. dele. ij. Aut est ꝓhibitus heres ex̄neus: ⁊ tūc v̄bo alie natōis ꝓhibite comꝓhēdit instō heredis ex̄nei. vt in all'. §. fratre. ⁊ all'. l. cum p̄. §. cū inter. ff. dele. iij. Et pdicta opio ꝑm dp. pcedit de iure cōi. Sz de iure p̄rie expedi tū ē ꝙ vasallo ad libitū sue volūtatis licī tū est in vltia volūtate disponere quouis mō. vt. ſ. in curia cernarie dn̄i regz. P. iij. c. iij. jtē ne sup laudimio. Ab inte. v̄o ꝓxi mior succedēs vasallo i suis bonis succe dit etiā in feudo iur̄ dn̄i ſuato illeso. Sz si plures ab inte. fuerit in eodē gradu suc cessiōis: erit loc⁹ gratificatōi. vt pdcā hn̄i in dicto. c. iij. jtē ne sup laud. v. adijciētes. vsq; ad v. vbi vo. exclusiue ⁊ vi. bar. ⁊ bal. i all'. §. ea lege. Et iq̄tū tāgit d ꝓhibita alie natōe. vide. s. e. glo. i. q. xiiij. ¶ Quero. xlv an vas. adita hereditate feudali possit ea⁊ inuito dn̄o repudiare. dic ja. de vallesic. ⁊ bn̄ ꝙ si hereditas cōsistit in feudo. vt vice comitat⁹ de bas. ⁊ honor d ceruilliōe. ⁊ ho nor de mōtecatheno. tūc adita hereditate nō ꝓt vas. feudū repudiar̄ dn̄o inuito. ſz si tota her̄ditas nō est⁊ feudal'. ſz in ea erāt aliq̄ castra feudalia est secus. vt fuit iudi catū in vicecomite de rochabtio. q̄ tene bat aliq̄ castra i feudū p comite impur̄. ⁊ ad pdcā fac. c. xxxv. habito de homagio. § fi. ſ. in cōmē. P. albti. ⁊ in spe. ti. de feu. §. i v. xvij. q̄r̄it. ¶ Quero. xlvj. põe ꝙ i vno feu do sunt plures vas. vltim⁹ vas. cōmisit cri mē lese maiestat⁊ p̄ dn̄z regē. p quo ꝓmus vas. tenebat feudū. an applicet feudū ꝓn cipi. s. dn̄o regi vel vas. imediato. p quo vl tim⁹ vas. feudū tenebat. Ja. de vallesic. b̄ arguit ꝓ ⁊ p̄. ⁊ soluendo determiat ⁊ bene ꝙ in tali casu feudū vendi debz. ⁊ dn̄s rex de extimatiōe iuris comittent⁊ crimen p̄ dictū habebit suū ius cōfiscatiōis. vt. l. q̄ solidū. §. i. ff. dele. ij. ⁊. l. jtē si v̄berat ū. §. i. ⁊ ff. de re. vē. ⁊. ff. loca. l. si fund. ⁊ d euic. l. lu cius. qn̄ dn̄s rex seu ei⁹ fisc⁹ rē cōez cū alio d iur̄ vēdeř ꝓt vt. C. d vēdi. re. fisca. cū ꝓua. comu. l. i. li. x. ⁊ p b̄ fac. c. ex eadē lege i feu. de capi. cotra. Hec obstāt iura b̄ ꝓ p̄rio al legata. qn̄ in casib⁹ illis offēsa seu crimē cōmittebat⁊ p vas. cōtra dn̄m suū imedia tū. ⁊ nō cōtra regē dn̄z feudi supiorē. vt hz q̄o ꝓposita. ¶ Quero. xlvij. q̄d si feudo ali enato sine dn̄i ꝓsensu dn̄s ab emptore vl creditore cui fuit obligatū vel impigno ratuz feudū recepit semel fuitium. an sit dn̄o p̄iudicium generatū. vt beneficio hu ius vlatici quo ad illum actum non pos sit se iuuare. videtur ꝙ sic. ar⁹. C. de vsur.

l. aduersus. ⁊ de fide iuſ. l. i. ⁊. ff. de vſur. l. cum in rē. §. q̄ ſemiſſes. Sz vtilitas eſt ꝓ tē vt refert hic ja. de valleſi. ⁊ bñ. q̄ñ dñs beneficio ſuo. ſ. ꝯdictōis ⁊ empatōis ⁊ iuri ſuo cōpetēti recipiēdi ſeruitiū renūciare vid̄. vt. ff. de po. l. ſi hoiem. §. ij. ⁊. C. d̄ inoff. doc. l. ij. Nili cū ꝓteſtatiōe dictū ſuū recepe rit. vt. ff. q̄bus mo. pig. vl̄ ypo. ſol. l. ſi debi tor. ⁊. ff. de ac q̄. here. l. ꝓ herede. in ꝓn. De huiꝰ vō ꝓteſtatione vide q̄ ſcp̄ſi. s̄. e. glo. in. q. xxviij. dic vt ibi q̄q̄d dicaſ b̄. ¶ Quero. xlviij. an vaſallo faciēte ꝯ caſus huius vſa. vl̄ aliquē ip̄oꝝ hēat locū cōmiſſuz. dicit ja. de valleſi. ⁊ bñ ꝙ nō. q̄ ſolū in duobus caſibus hz locū hodie cōmiſſuz. ſ. q̄ñ negaſ feudū. ꝓ hoc faĉ anĉ. j tē ſi poſſeſſor. C. qui po. in pig. ha. ⁊ notaſ ꝙ ẽm l ſpecu. de iure ẽmphi. v. lxv. q̄riſ Scdo q̄ñ vēditur feudū ꝓ alodio. vel q̄ñ tacet eē feuduz Et idē notaſ b̄ per ja. de mō. iu. ⁊ pe[m]ca rouira legū doc. vt notaſ ꝙ eum in li. ſuo in folio. clxxx. vt refert hic ja. de valleſi. ꝓ dictus ⁊ ꝙ me. j. in vſa. clviij. Si q̄s baiulia. in glo. fi. i. q. q̄ ibi eſt. ¶ Quero. xlviij. quot ſunt cauſe q̄bus inū vſaticos amittitur feudū tēpaliter vel ad īmppetuū. Et ꝓ huiꝰ potiori determinatiōe ē vt plurime aduertendū. vt refert b̄ ja. de valleſi. ca. Nam in vſaticis vt dicit ip̄e ſunt m[l]te cauſe ꝓdendi feudū. Et aliq̄n vtunt b̄ verbo ꝓdere. aliq̄n amittēr. Et ponit ꝓpetualiter. ſ. vt fiat amiſſio feudi ꝓpetuo. vt habēt. j. in vſa. xxxvij. q̄ ſenioꝛē ſuū viuū. ⁊ in vſa. xxxix. q̄ ſenioꝛē ſuū deſpexerit. ⁊ i vſa. lxviij. ꝓncepſ nāq̄. Aliq̄n b̄ vbū amittēr ſeu ꝓdēr ponit tp̄z alr. ſ. ꝙ fiat amiſſio feudi ad tp̄s. vt. s̄. in vſa. xxix. magnates. ⁊ in vſa. xxx. ſi ꝯdixerit. in q̄bus ponit vbuz donec. ⁊ in p̄nti vſa. etiā circa finē ponit b̄ vbū donec q̄ ꝓpetuitatē amiſſionis feudi nō notat. ſic ⁊. j. in vſa. xxxviij. q̄ ira ducꝰ vbi fit empa realis. licz videret amiſſio. et in vſa. xl. ibi ſeq̄nti. in q̄bꝰ debz venire vaſallꝰ in manu ſenioris. ⁊. j. i vſa. xlij. ptātē ibi q̄diu. q̄ eſt tantū q̄tū donec. gº ñ ſp ⁊ in vſa. lxxj. bonū vſaticū. in quo non eſt amiſſio. ſz ē certa ꝓuiſio. q̄ nota. ¶ Quero. lº. q̄d ſi aliq̄ baiulia in feudum ticio ⁊ ſue poſteritati ꝓcedatur. an in ex̄neos ticius valeat feudū tranſferre. Dic ja. de valleſi. ⁊ bñ ꝙ non. q̄ñ ꝓcedens feudū affectiōz vid̄ habuiſſe ad poſteritatē ticij. nō ad ex̄neos. vt. l. gaius. in. fi. ff. ſo. ma. et. l. q̄ntus. in fi. ff. de ſuis ⁊ legi. here. ⁊ nominādo poſteritatē ſeu ꝓgenie. d̄ illa tm̄ ſenſiſſe vid̄. vt. l. cum de lamonio. §. ticij. ff. d̄ fun. inſtruc. Et hoc vm̄ niſi dñs feudi cōſentiret. vt hoc vſa. q̄ñ tunc ad ex̄neos ꝓt feudū tranſferri Nam alr̄ fieri nō valeret vt ꝓmo dictū eſt. ¶ Quero. lij. q̄d nole poſteritatis ꝓtineatur. dic vt notaſ in. l. neq̄ dotheū. C. de decurio. li. x. ⁊ melius l. iuriſcōſultus. s̄. parentes. ff. d̄ gradi. Et clarius ⁊ latius vide ſim me q̄ ſup̄ hīs ⁊ aliis huiꝰ materiā tāgentib⁹ ſcp̄ſi. j. i vſa. lxviij. ſi q̄s filiū. v. ſi vnū. ſup̄ vbo nepotē i nota. i. cū. ij. v. ſeq̄ntib⁹. dic vt ibi ¶ Quero. liij. q̄d ſi inter vaſ. eſt q̄o de feudo. cuius erit cognitio. ja. d̄ valleſi. circa hūc p̄ctū arguit ꝓ ⁊ ꝯ. ⁊ ſoluēdo determiat ⁊ bñ ꝙ ſi quilibz vaſallo⁹ aſſerit feudū ad ſe ptinere: tūc dñi eſt cognitio. vt i feu. ap̄d quē iudi. q̄o feu. termi. c. i. ⁊. s̄. in vſa. xxv. placitare. ⁊ ibi glo. ordinaria. Si aūt eſt q̄o inter duos vaſ. alter dicēdo alodiū ſuuz eſſe. ⁊ ꝓ tali vult vendicare. ⁊ alter aſſerit fore feudū: tūc nō eſt dñi cognitio. ſz potiꝰ iudicꝫ ordinarij. b̄ eſt vicarij vel alteriꝰ officij dñi regis. vt. c. ceterū. ex̄ d̄ iudi. ⁊. j. in cōmē. ꝑ. alb̄ti. c. xvij. ſi alodiarius. ⁊. c. xliij. ſi q̄s hēat hoiez. Et vid̄ hoſti. in lectura i. c. i. ex̄ de poſtula. glo. magie. v. in realibus aūt. ⁊ in feudalib⁹. ⁊ joānno. in. c. verū. ex̄ de fo. cōpe. ⁊. c. cū eccl̄ia ſuēna. ex̄ de cā poſ. ⁊ ꝓpꝛie. De b̄ eñ vid̄ latiſſime p hen. boich i c. ij. ex̄ d̄ feu. ꝓ b̄ etiā vid̄ q̄ ſcp̄ſi. s̄. in vſa. xxiij. oēs hoies. in. i. ſup̄ vbo facer̄ directū in. q. i. ¶ Quero. liij. pone vaſ. hz duos fi-

lios ticiũ ⁊ gayñ.ticiũ ſuũ here dẽ inſtitu
it vniuerſalẽ. Et appoſuit dcõ heredi vin
culũ ꝙ ſi moreret ſine liber⁹:ſubſtituebat
gayñ aliũ filiũ ſuũ. Tici⁹ adita hereditа
te pr̃na in qua erat feudũ deceſſit ſine li⁹
beris.⁊ ſic locus fuit ſubſtitutõi.nũc dñs
feudi de iuribus cõpetẽtib⁹ dicto ticio in
feudo.ſ.lr̃ima ⁊ trebelliana vult hr̃e lau⁹
dimiũ.qz eſt hereditas fratris ad aliũ fra⁹
trẽ tranſlata.q̃rit q̃d iuris.Dic̃ ja.de valle
ſica ⁊ bñ.ꝙ nihil dz dñs hr̃e.vt.j.in curia
ceruarie dñi regẽ.P.iij.c.iij.jtez ne ſuper
laudimio.v.ſi aũt ipz feudũ.ibi.ſubſtitu⁹
tionis ⁊c.qz ſubſtitut⁹ hz bona fr̃na iu⁹
dicio paterno.qui appoſuit vinc'm.⁊ nõ
ipius fratris.vt.ē.i vſa.xxxj.ſi a vicecomi⁹
tibus.Idẽ ius eſt quo ad l̃. nec fit dr̃ia ō
de ſubſtõe.an ſit vulgaris.pupillaris.ſeu
fideicõmiſ.qm̃ in vtrãꝙ extendit.⁊ hoc i
nuit dictũ v̄bũ ſubſtõis.qõ indefinite lo
q̃tur.q̃ indefinita i nr̃o caſu eq̃pollet vni
uerſali.fac̃ qõ notat̃ per dy.de regu.iur̃.ſu
per rub.li.vj.p hoc vide qõ ſcp̃ſi.j.in vſa⁹.
clvij.nemi.in glo.ij.v.iur̃ qõ q̃ro. ¶ Que
ro.liiij.circa hui⁹ vſaticũ ⁊ eius materiaz
ꝙ ſi caſtlanus feudatari⁹ tenẽs imediate
caſtr̃ a dño ſupiori in ſuo teſtõ legauerit
feudũ ipm pſone aſcendẽti. vel collatera⁹
li.vel alij er̃neo.an ipe legatari⁹ hẽat ſol⁹
ner̃ tertiũ ſeu laudimiũ dño ſupiori. vid⁹
ꝙ ſic.vt.j.in curia ceruarie dñi regẽ.P.iij
c.iij.jtẽ ne ſup laudimio. Dz vt dic̃ jac̃.de
vallſica de pſuetudie antiq̃ cathalonie p
legatariũ.antiq̃tus ſoluebat̃ mediũ lau⁹
dimiũ.eo qz eſt titulus lucratiu⁹.qõ lau⁹
dimiũ erat p libra.iiij.ſoli⁹ ⁊.iiij.denarij.
Dz hodie eſt decima pr̃s. vt in all'.c.iij.jtẽ
ne ſup laudimio.p l̃ facit qõ ſcp̃ſi.ē.in.c.
glo.in.q.iiij. ¶ Quero.lv.q̃d ſi feudatari⁹
dictũ feudũ alienauit in pſonã inabilez.
legãdo.donãdo.vel vendẽdo.nunq̃d i ta⁹
li caſu feudũ eſt pditũ Et q̃d ſi pſona ſabi
lis feudũ alienat in pſonã abilẽ.an habe
ant ſolui duo laudimia.vel q̃d erit fiẽdũ.
Dic̃ ja.de valleſi.ꝙ dñs dz i dcõ feudo em
pr̃ realẽ facere: ad man⁹ ſuas feudũ reci⁹
piẽdo ſi vẽditũ eſſz.vt l̃ vſa⁹.⁊ tenebit ipz
feudũ quouſq̃ tã i laudi⁹ ꝙ i oi alio iure
dño cõpetenti fuerit integriter ex aliena⁹
tiõe pr̃na eidẽ dño ſatiſfactũ.ita ꝙ.j. ānũ
inabilis pſona hẽat in pſonã abilẽ feudũ
trãſferre.laudimio dño pſoluto. vt in all'.
c.iij.jtẽ ne ſup laudimio.p l̃ vide qõ ſcp̃ſi
ē.e.glo.in.q.xliij.vltra mediũ.ibi.ita ꝙ ſi
cut eccl'ia ⁊c ¶ Quero.lvj.q̃ diuidat̃ lau⁹
di⁹ cũ plures ſunt dñi in feudo Dicas vt
habet̃ in dicto.c.iij.jtẽ ne ſup laud⁹.circa
fi.⁊ vt no.p me.ē.e.glo.in.q.iij.⁊.j.in vſa⁹
xxxv.q̃ viderit.v.ſed ſi ſenior.in glo. vlti.i
q.i.⁊ latiſſime ibi p ja.cal'in.q.fi. Et ō h⁹
materia laudimij ſoluẽdi. vel nõ. vide qõ
ſcp̃ſi.ē.i e.glo.i.q.ij.vſq̃ ad.q.x.excluſiue.
¶ Quero.lvij.q̃ dicant̃ pſone inabiles ad⁹
tenẽdũ vl' hñdũ feudũ.dic̃ ja.de valleſi.ꝙ
in multz inabilitas pſiſtit.adeo ꝙ ō ea cer
ta rl'a tradi nõ pt.qm̃ qñq̃ euenit ppt de
fectũ dignitat⁹ ſeu pdiciõis illi⁹ i quẽ trãſ
ferr̃ feudũ.qz nõ ẽ ſil'is pdcõis ſz iferioris.
illi⁹ q̃ feudũ alienat. Qñq̃ eſt inabilitas
ex defectu pſone in quaz alienat̃.qz circa
tp̃z alia intẽdere nõ pt.vt dic⁹ ⁊ mõachus
eccl'a.mõaſteriũ. Qñq̃ eſt inabilitas ex
defectu pſone in quã feudũ alienat̃.qz ad⁹
miſtratõi rerũ ſuarũ vacare nõ pt. vt cec⁹
claudus. Et de his oib⁹ hr̃ i feu.dele.co⁹
ra.§.ex cadẽ. Et de phi.feu.alie p fre.c.im
pialẽ.§.pterea ducat⁹.⁊ hoſti.i ſũ.ti.ō feu.
§.iiij.⁊.j.i cõmẽ.P.albti.c.lviij. Eſt pſue⁹
cathal'.ꝙ ſi dñs maior vẽdit caſtr̃ ſuũ ⁊c.
⁊ i feu.ti.ep̃z vl' abbatẽ.§.mut⁹.⁊ ibi bõa
glo.⁊ i feu. an mut⁹ vl' ſurd⁹ in feu. ſucce⁹
poſ.c.i.⁊.j. i curia ceruarie dñi regẽ.P.iij.
c.iij.jtẽ ne ſup lau⁹.⁊ hoſti.i ſũ.ti.ō im̃ũ⁹
ec.§.in q̃tũ v.fz p̃.vſq̃ ad v. finalẽ. Et ſic i
i his miſter iuſticie pōderet feudi pdcõz ⁊
q̃litatẽ ſeu naſaz.ac pdcõz pſone in quaz
trãſferr̃ ſeu dz trãſferri feudũ. p l̃ vide qõ
ſcp̃ſi.ē.e.glo.i.q.xliij ¶ Quero.lviij.i quo

loco vltra ꝑdicta tractaꝫ de huiꝰ materia alienatiõis ⁊ feudi.⁊ de eius ꝓuatiõe ⁊ recupatione feudi facta alienatiõe p vaſallũ. Et q̃d noĩe alienatiõis ꝓtineaꝫ. Et an rõne pauptatis feudũ alienari poſſit. Et an locatio.cõtractus emphiteocariꝰ.et p mutatio cõtinet̃ur ſub vbo alienatiõis. Dicas de hijs oĩbus vt notaꝫ p jo.blãchi i ſũma ti.de feu.q̃bꝰ mo.⁊ i q̃bꝰ caſi.feu.ami. v. ꝓterea. i.xiiij.colũp.⁊ v.ꝓtinent̃.i.xviij colũp.⁊ v.nõ ſolũ.i.xx.colũp.vſq; ad v.vl. ciuſdẽ ti.p l̃ vid hoſt.i ſũma.ti.d feu.§.q̃d ſi hodie.v.i. Necnõ q̃d noĩe alienatõis cõtinet̃ur.vide.ſ.e.glo.i.q.r. Et q̃d ſit alienatio in.q.i.⁊ de pmutatione in.q.ix. Et de locatiõe ſiue alienatiõe ad modicũ tp̃us. ⁊ emphiteota. Dicit ſcꝑſi.j.in e.vſa.v.⁊ ſi ꝑdictũ.ſup vbo in dñio.in.q.v.cũ.ij.ſeq̃ntibus.⁊ in.q.xiiij.cũ.iiij.ſeq̃ntibꝰ.⁊ ſup vbo in duplo in.q.i. et.iij.q.ibi ſeq̃ntibus incluſiue. De ꝓtractu añt emphiteoticaꝫ vide infra in vſatico.cvj.de baiulijs.v.baiulias.in.q.vj. Et de ꝓtractu vaſallatico. ſiue feudali ibidẽ i.q.vij. ¶ Quero.lx. an notarius recipiẽdo ꝯctũ alienatõis feudi ꝓ hunc vſam ſeu firmã ciuſdẽ incidat i aliq̃ã penã. Dic ja.de valleſica de iure q̃ ſic ⁊ vñ.q̃ notarius talẽ recipiẽs ꝯctũ:maxĩe ꝓdere debz.vt in li.feu.de ꝓhibi. feu. alie.p fre.l.impialẽ. De huiꝰ vo materia.ſ. i q̃bꝰ caſibꝰ tã d iur̃ cõi q̃ de iur̃ vſatico:q̃s manũ ꝓ crimine ꝓdere debet. dic vt ſcripſi infra in vſa.xciiij.q: iuſticiaz. ſup vbo manus. Et q̃ manũ amiſit poſſit teſtari. dic vt ibi ſcꝑſi ſup vbo bauſatoribꝰ.in.q. vlti. ¶ Quero.lx. de qua obligatione loq̃t vſa?iſte.vbi hic ſit vbũ obligauerit.ſic ja. de mõ.iu.vna cum glo.ordinaria hẽbat. vt ſcꝑſi.ſ.e.vſa.ſup vbo impignorauerit. Et dicẽ ja.calis ſim ipz ja.de mõ.iu.in.q.xij ⁊ bñ.q̃ loq̃tur ⁊ intellr vſa.iſte de obligatione q̃ ꝓſiſtit in pignoratione ⁊ traditione rei feudalis.⁊ nõ de obligatõe q̃ ꝓſiſtit in ypotheca abſq; traditione p ter.hꝰ vſa. q̃ dicẽ fuiſſe poſſe peti taz a donatore q̃ a receptore.hẽ etiã ꝓbat ter. ſim ipm ja. cal. ſpãlr loq̃ns de impignoratione cũ traditione rei.vt.j.in pace.hec eſt pax quã dñs pꝰ.§.nullus xp̃ianus. Pro hẽ necnõ fac q̃ ſcꝑſi.ſ.e.glo.in.q.xlj. circa fi.ibi hoc verũ intellige ⁊ c̃.q̃ etiã ſim cundẽ ja.calis puto vim ⁊ bñ dictũ.q̃m iſte vſa.recipit interꝓtationẽ examinatiuã ⁊ reſtrictiuaz a iure cõi iuꝝ notata p bar.in.l.oẽs ppli.ff.d iuſti.⁊ iur̃.⁊.C. de legibus.l. nõ dubiũ. ſed hodie nõ eſt facienda vis in hoc. q̃m licet ꝯ hunc vſam de feudo obligato ſeu impignorato creditori tradita ſit poſſeſſio.nõ ꝓpter hoc viciaꝫ ꝓctus.imo tenet. ⁊ in hoc corrigit vſa.iſte.vt patz.j.in curia cernaꝫ. dñi regis.ꝑ.iij.c.iij. ſtẽ ne ſup laudimio. v.ſi tñ aliquo ex dictis titul⁹ c̃.vbi habeꝫ q̃ ꝓ tali ſpãli obligatiõe ſeu impignoratione ſoluẽdo viceſimã ptẽ q̃ntitatiz pecunie ꝓ q̃ feudũ obligatũ fuerit:vaſ. ⁊ creditor ẽ̃ti ſunt ⁊ immunes ab errore tenebrarũ huius vſatici.q̃ mẽti teneas . q̃m practicabile eſt ⁊ cotidianũ.ꝓ hẽ fac quod ſcꝑſi.j.in.e.vſa.v.⁊ ſi ꝑdictum.ſup vbo.in dñio.in.q.iiij. Sine cõſenſu ¶ Quero q̃d ſit cõſenſus.⁊ q̃l⁹ ſit hñdus. dic vt remiſſiue ſcꝑſi.ſ.vſa.pri.ſup eodẽ vbo. Si ſenior v.⁊ c̃ ſeqa ꝑs. Et dic ſi ſenior.i.ſi dñs ¶ Et nota q̃ iſta dictio ſi ꝓprie ſumiꝫ hic.ſ.cõdicionaliter.⁊ non improprie.ſ. cauſatiue Adde q̃ ſcripſi.ſ.in vſa.xxx. ſi ꝑdixerit.i glo.ij. Scierit.i.certus fuerit. Et ꝑdixerit i.non cõſenſerit.ſ. ipi donatiõi impignorationi ipius feudi. Empararc.ſ. realiter ¶ Et ſic nota q̃ vſa.iſte d empara reali loq̃tur ⁊ nõ ẽ̃bali.vt ꝓbant ẽ̃ba.j.adiecta i v.⁊ ſi ꝑdictum.ibi.⁊ tenere in dñio c̃.faꝫ ad hoc.j.in curia cernarie dñi regis.ꝑ.iij c.iij.j rem ne ſup laudimio.v. intendim⁹ tamẽ circa fi.per que ẽ̃ba itelligo ſim ja. de mon.iu.hec ꝑcedentia declarari. Nam ex vicinitate ſcripture ſumiꝫ declaratio. ff.dele.l.ſi fuus plurũ.§ fi. Et ex ſequenti

bus declarant p̃ cedẽtia, ꝛ cõuerſo. vt ibi dem. ꝛ in. l. heredes palã. §. ſed ſi nota. ff. de teſta. ꝛ optime. ff. de here. inſti. l. q̃ non militabat. Adde de b̃ eſt caſus i. l. fi. §. cui dulcia. ff. de vi. ri. ꝛ ole. le. vide qõ ibi no. p bar. ꝛ bal. De empa vo vbali vide qõ le. ꝛ ſcpſi. j. in via. cui. ruſticus ſi deſempauerit. ¶ Nota. ij. q̃ b̃ vbũ empare b̃ in ſtra ad iectũ fim ber. de feua. idẽ eſt qõ auferre. ſcz qz val. iuꝛ hunc vſa. etiãq; de iure cõi feudali dz feudũ amittere. vt in li. feu. de feu. ſine culpa non ami. qõ feudũ applicabit dño. vt ibi etiã ſine ſnia. Curtalius tñ faciet dña. vt dicit ipe b̃tra? ſi cum ſnia fecerit. C. de fur. l. in ciuile. ꝛ de hoc vide in li. feu. de capi. contra. hec ſunt capitla. §. dño vo. ꝛ qõ notat in. l. impiale. in feu. d̃ phi. feu. alie. p fre. Adde p b̃ facit qõ ſcripſi. ff. in vſa. pri. in fi. ſup vbo eijciant ¶ Quero iuꝛ p̃miſſa q̃ ſit forma faciendi emparaz realez. dic q̃ multiplex eſt. ob qõ cã crẽplitres b̃ pono formas ¶ Prima forma hec ẽ ¶ Nos dalmaci? d̃ q̃ralto miles dñs ville ſcẽ columbe ac baronie de q̃ralto. Dilectis heredibus ꝛ ſucceſſoribꝰ i feudo tali ꝛ eiꝰ ptinẽtijs ꝛ ſignãter tali aſſeretti ad ſe dcm feudũ ptinere. qõ feuduz iure dñij directi ad nos ptinet. vel ptinere dinoſcit. Salutẽ ¶ Cum ad auditũ nr̃m puenerit q̃ dictũ feudũ ſit in vob tranſportatũ ſine firma ꝛ conſenſu nr̃o. Cui trãſportationi i cõtinẽti cum ſciuim? ẽ dirimus. ꝛ adhuc ẽ dicimus cuz p̃nti. Et cũ in tali caſu ꝛ aucte vſatici barchiñ. incipietis. Si q̃s ſuũ feudũ. nos poſſim? ipz feu. realit̃ ẽpare. ꝛ ad manũ noſtrã de facto recipe ꝛ hre. Pro tãto volẽtes in dcpnitati nr̃e puidere. aucte dicti vſatici dictũ feudũ cũ ſuis iuribꝰ ptinẽtijs. ac bonis mobilibꝰ ꝛ imobilibus vniuerſis vob cũ p̃nti empam?. ipmq; feudũ cũ iuribꝰ ptinẽtijs. ac bonis mobilibꝰ ꝛ imobilibꝰ i manu ꝛ dñio nr̃o mittim? ſeu ponim?. Mandãtes vob cum p̃nti. q̃ ex nunc de dicto feudo ꝛ iuribꝰ ac fructibꝰ eiuſdẽ. ꝛ de bonis mobilibꝰ et imobilibꝰ nullaz vos intromittatis. nec aliq̃d accipiatis. aut in ipo intretis ſub penis i iuꝛ ꝛ i vſaticis appoſitis ꝛ adiectis. cum nos ſpãli cõſerim? receptõz ꝛ collectõz fructuũ dicti feudi nr̃i tali. Datz ꝛc ¶ Secũdo ſtra talis eſt. ¶ Venerabili tali teneti ꝛ poſſidẽti tale feudũ i tali caſtro ſeu parrochia ſitu atũ R? de boxades miles dñs honoz̃ de boxados. dñiſq; directus ꝛ alodialis dicti feudi. Salutẽ ꝛ honorẽ. Cum p mortẽ talis dñi vtilis dicti feudi. qõ p me tenet ꝛ ſub dñio ꝛ alodio meis. dictũ feudũ trã ſportatũ ſit in manu talis ꝛ poſtea ſucceſſiue in manu vr̃a ſine firma ꝛ pſenſu mei. q̃ dñs directus ꝛ alodial' dicti feudi exiſto ꝛ meoz ſucceſſoz. Nec vos tñre aliquo cõ mẽ cõparueritis p̃ pſtando homagiũ ac inueſtiturã de ipo feudo recipiendo. et minus ſeruitiũ ſeu cenſuz qõ annuatim p eo facitis: pſtiteritis. imo recuſatis ſeu retardatis ſoluere. ꝛ minus de laudimijs debitis mĩderitz. ſeu ea ſoluerit̃. cũ aucte vſatici barchiñ. poſſim iuſte empare ꝛ tenere in manu ꝛ dñijs meis dictũ feuduz pro tãto aucte dicti vſatici. ꝛ vſus eiuſdẽ ac vſancie cathalonie dictũ feudũ emparo realmẽt. ꝛ volo tenere et teneo ipm ſic directus et alodiarius dñs in mei dñio ꝛ manu. Mandãdo vob dicti feudi poſſeſſori. ac rectrẽdo ſub penis appoſitis in dict̃ vſatic̃ barchiñ. q̃ dictũ feudũ non tãgat̃ nec tãgi faciat̃. nec ab ipo aliq̃d accipiatis ſeu capi faciatis. imo p̃ntẽ empã realẽ teneat̃ ꝛ obſeruet̃. Mãdãdo oĩb? hoĩb? dci feudi. q̃ obligari exiſtãt ad p̃ſtãdũ aliq̃d rõne cẽſus ſeu fuicij occaſiõe dicti feudi. q̃ erbie de iuribꝰ eiuſdẽ rñdeãt mihi vt tali procuratori meo. ꝛ ad h̃ ptãtẽ h̃nti ꝛ nõ alij. Datz ꝛc ¶ Et tertia forma ẽ hꝰ ſerici. ¶ Cũ tale feudũ ſit i vos veñ. artaldũ militẽ alienatũ ſine pſenſu mei baltaſar̃ militz ſenioris ſine dñi directi ꝛ alodial' dicti feudi titulo emptõis. vl' alĩs. iuſto titulo.

Idcirco p̄dict⁹ baltasar dn̄s q̄ supra. nūc
q̄ p̄mo sciui ꝯdixi. ⁊ ꝯdico alienatōi p̄dcē
⁊ realiter empo vob̄ dc̄z feudū ⁊ ei⁹ iura q̄
cūq; sint. eaq; ad manus meas recipio. ī
iungēs vob̄ dicto arnaldo. ac vos requi⁹
ro cuz p̄nti vigore dicte empare realis q̄
vos vel aliq̄s vr̄o noīe in dicto feudo non
tāgatis. neq; tāgat. nec vos quoquo mō
intromittatis durāte dicta empara reali
ꝓtestans de penis tā a iure cōi feudali q̄
ab vsaticis barchin̄. ⁊ al's impositis. ⁊ de
omni alio quouis iurꝫ remedio sibi inde
cōpetēti ⁊ cō[illegible]turo quouis mō. Requi
rēs de his ꝑ vos notariū mihi publicū cō
fici instr̄m in testioniū p̄missoꝝ. Pro his
v̄o tribus formis empe real' vid̄ qd̄ scp̄si. ā
in vsa. ꝓxi. in glo. i. in nota q̄ incipit. nota
etiā q̄ hec ꝯdictio ⁊c. ⁊ fac vt ibi cū casus
occurrat qn̄ empa fieri debeat realis. siue
ip̄a lr̄atorie facta sit. siue medio notario.
¶ Quero ex p̄missis. an req̄sitio homagij
vl' al's empa real' ꝯstituat rē litigiosaz. ita
q̄ ī casu ꝑmisso feudū neq̄at alienari. dic
vt notat' ꝑ ja. de mō. iu. ⁊ me. j. in vsa. xlj. d̄
alijs nāq; baiulijs. ¶ Et q̄ sit pena frāgētꝫ
empā baiulie. Et q̄d importet ipsa empa
vide. j. ī vsa. cxlviiij. si q̄s baiuliā. Et ē sub
rub. de baiulia nō desempāda sine licētia
dn̄i. dic vt ibi. dic vt etiā ibi scp̄si sup v̄bo.
empare. v̄. si v̄o. sup v̄bo illū. ⁊. c. vsa. i. R̄.
sup v̄bo alienauerit. in. q. l. Necnō vid̄ qd̄
le. ⁊ scp̄si. j. in vsa. cvj. de baiulijs. ⁊ qd̄ scp̄si
ā. in vsa. xxix. magnates. sup v̄bo empaue
rit. in. q. fi. ¶ Quero s̄m ja. de mō. iu. b̄. et
s̄m ja. cal'. q̄ latissime vt. j. q. hanc ponit. ā
in vsa. xxix. magnates. in q̄ōe vltima. An
empara realis ⁊ ptās differāt. ⁊ in q̄bus
Et dic̄ p̄mo b̄ ja. de mō. iu. q̄ differūt tā ī
initio q̄ in fine. vel finali effectu. In ini⁹
cio differūt. q̄ ptās peti seu req̄ri p̄t ex so⁹
la volūtate dn̄i. q̄ vult ꝓ sola recognitōe
dn̄ij eā h̄re. ⁊ vas. iratus vel pacatus tene
tur dar'. ⁊ ita ꝯtinet' in plurib⁹ ꝯueniētijs
⁊ sine eis fit. ⁊ hz fieri sic de obs̄uātia pa⁹
trie. Empa aūt hz fieri ex cā. videlicz ꝑ cō
tradictā firmā iuris. vt. ā. in all'. vsa. xxix.
magnates. vel ꝓpter factā alienatiōz. vel
obligationē feudi. vt in hoc vsa. si q̄s suū
feudū. vel ꝓpter ꝯdictū seruitiū. vt hic. v̄.
si ꝯdictū. Itē etiā in initio differūt ī alio.
q̄ ptās peti non p̄t: nisi a vasallo vel eius
herede. Empa sic ex dictis caus' etiā cōtra
quēlibz possessorē. vt. ā. in p̄ma glo. ja. de
mō. iu. notauit in addi. Itē differūt in fi
ne vel finali effectu. q̄ ptās stati non dat'
vt petitur. sz post. x. dies. Empa aūt statiz
habet suum effectū. Itē ptās reddit' real'
postq̄ dn̄s tenuerit eā ꝑ. x. dies. Empa āt
sp retinet' donec dn̄o satisfactū sit d̄ his q̄
ī dictꝫ vsaticꝫ statuūtur. hec ja. de mō. iu.
¶ Circa v̄o examiationē p̄dictoꝝ cuz sic
ītelligi nō possint. p̄dict⁹ ja. cal' ī dcō vsa⁹
xxix. magnates. in. q. vl. elegāter distīguit
ita ⁊ bene. q̄ aut q̄ris q̄l'r empa real' ⁊ po⁹
testas ꝯcordēt. Dicas q̄ aut q̄ris de ptāte
q̄ ꝑ dn̄m ꝓp̄a aūcte app̄hendit vt fit in ea
su p̄all'. vsa. xxix. magnates ⁊ seq̄ntꝫ. ⁊ iux̄
ca^m. lxj. Cōsuetudo est cathalōie. q̄ si ali
q̄s dn̄s accepit ⁊c. j. ī cōmē. P. alb̄ti. ⁊ tūc
dic q̄ cōcordāt in seq̄ntib⁹. Primo q̄m si⁹
cuti empa real' in sex casibus ꝑ jac. cal'. ā.
in all'. vsa. xxix. magnates positis ī. q. xiiij
⁊ ꝑ me ibi sup v̄bo empauerint. in. q. q̄ro
in q̄bus ⁊ ī quot casib⁹ p̄t dn̄s vasallo feu
dū realiter empare ⁊c. p̄t ꝓcedi ad empa⁹
randū feudū ex certis culpis. inobedien⁹
tijs. ⁊ causis ꝑ vasallū cōmissis. ⁊ nō al's.
nec aliter. ita etiā ad app̄hendēdū ptātē ꝑ
dn̄m hz ꝓcedi ex certis culpis. inobedien
tijs ⁊ causis ꝑ vasallū cōmissis. vt est text⁹
in all'. c. xxix. magnates. et in vsa. ibi ꝓxie
seq̄nti. ⁊ in dicto. c. lxj. in cōmē. P. alberti
Scdo etiā hoc casu ptās et empa ꝯcordāt
q̄ sic empa real' cōmissis culpis. inobedi
entijs. et caus' ꝑ vas. stati ꝑ dn̄m facta: suū
sortit' effectū. vt patz ex p̄dictis notatis ꝑ
ja. de mō. iu. et hic in. q. fi. et colligit' ī vsa
ticis et constōib⁹ all'atis in dicta. q. xiiij.

et in.q.q̃ro in q̃bus et quot casib⁹ dñs p̄t
c̄.in dicto vsa.rrir.magnates posit⁊.vbi
ō.ita etiã in casu app̄hēsiōis ptãt⁊.cōmis-
sis culpis.inobediẽtijs.⁊ causis pval.pro
cedit ꝙ dñs ad app̄hẽdẽdũ ptãtẽ castri vel
fortalicij.⁊ ipa app̄hẽsio etiã stat̃ suũ for-
tit effectũ. q̃sadmodũ ⁊ ipa ẽpa real'.vt vi
det clar̃ ꝯcludi et ter.ip⁹ vsa.rrir.magna
tes.⁊ vsa.ibi seq̃ntis. Nã tũc q̃n val. liber̃
dat ptãtẽ dño hs vasallus spaciũ.x.dierũ i
ea tradẽda.iux̄.c.r.si duo vel tres.j. in cō-
mẽ.P.albti.nō q̃n dñs ꝓpa aucte eã app̄
hẽdit.vt in p̄dicto vsa.rrir.magnates col
ligit euidẽter.cũ h̄ casu parificẽtur empa
realis ⁊ ptãtis app̄hẽsio.⁊ er eadẽ cã fiãt.
⁊ ita satis vid⁊ innuere h̄ ja.de mō.iu.per
ea fm eũ supra notata ꝙ nō reddit ptãs.
Tercio etiã ꝓcedãt hoc casu empa real'⁊
app̄hẽsio ptãtis.q⁊ facta satisfactõe pval.
dño relaxant h⁊ glo. ordinariã ⁊ ja. d̄ mō.
iu.in dicto vsa.rrir.magnates. S⁊ scdm
opi.ja.calis.vt ipe refert ibi h̄ casu app̄hẽ
sio ptãtis ⁊ ipa empa cũ firma iuris facta
p vasallũ:i posse dñi debẽt relaxari. vt al's
ibi desup ꝙ ertẽsu⁊ scripsit.l.in dicto vsa
rrir.magnates. Aut si q̃ris hoc casu app̄-
hensio ptãtis ⁊ empa in quo differũt. Et
dic ꝙ differũt. Primo q⁊ empa realis põt
fieri.nedũ vasallo. vt i dicto vsa.rrir. ma-
gnates.imo etiã tertio possessori feudi vt
ibi.⁊ hic in vsa.p̃nti.⁊.j. in curia ceruarie
dñi regis.P.iij.c.iij.itẽ ne sup laudimio.
S⁊ ptãs tm̃ p̄t a vasallo app̄hendi ⁊ eius
herede.⁊ nō a tertio feudi possessore. vt in
all'.vsa.rrir.magnates.⁊ in vsa. ibi seq̃nti
exp̄sse colligit̃. Nam ꝺ tertiũ possessorẽ ca-
stri vel fortalicij culpã. inobediẽtiã. ⁊ cãs
ꝺ dñs ipius castri nō cõmittẽtẽ:nō est pce
dendũ p viã app̄hẽsionis ptãtis castri vel
fortalicij.h⁊ tm̃ p viã empe real'vt h̄.⁊ vt di
cit ja.cal' in ipo vsa.rrir.magnates.in.q.
rrriij. Scdo etiã differũt empa real'⁊ app̄
hẽsio ptãtis castri. q⁊ tm̃ de feudo ꝓsistẽti
in castro vel fortalicio ptãs app̄hendit̃.et
in alijs feudis nō consistentib⁹ i castro vt
fortalicio rl'ariter empa realis fit⁊ hs lo-
cũ.⁊ nō app̄hensio ptãtis. vt er p̄dcō vsa
rrir.magnates.⁊ i vsa.ibi p̄ri.seq̃nti.q̄q̄
hic scds casus fallẽtiã hẽat. vt dic̃ ja.calis
in.q.rriij.ō.all'. ¶ Aut si q̃ris i quo ptãs
pval.dño libere dec̃.fcã req̃sitõe p dñs sibi
iux̄ finẽ dci vsa.rrir.magnates.⁊ iux̄ vsa.
rlij.ptãtẽ.j.e. Et tũc dic ꝙ empa real'⁊ po
testas h̄ casu differũt. Primo q⁊ ptãs p̄t p
dñm peti seu req̃ri ex sola volũtate dñi.⁊
val.iratus vel pacatus tenet̃ ipaz ptãtẽ
dño dare.⁊ ita ꝓtinet̃ i pl'ib⁹ ꝙueniẽtijs et
⁊ etiã si nō ꝓtineret̃ hs fieri ꝺ obſuãtia pa
tric fm ja.de mō.iu.qꝺ putat vm ja.calis
ne dñ de obſuãtia p̄ric. imo etiã ꝺ iuꝝ vsa
ticoꝝ.⁊ ꝓsuetudiario.vt.j.in vsa.rlij.ptãtẽ
⁊ in cõmẽ.P.albti.c.rlv.si ptãs. fallit tñ
fm ja.cal'in duob⁹ casib⁹.i q̃b⁹ etiã ptãs
vltra recognitõz dñij ex cã postulat̃. Pri-
m⁹ est.j.in pace. Si q̃s de magnatibus.
Scds est.j.in forma sacri iudicoꝝ.§.si q̃s.
aũt in ciuitatib⁹. Empa aũt real' sp hs fie-
ri ex cã ⁊ nō ex sola volũtate dñi. vtputa p
pter ꝯdictã firmã iuris. vel ꝓpter fatica
iuris.vt in p̄dicto vsa.rrir.magnates.⁊.j.
i cõmẽ.P.albti.c.lxj. Cõsuetudo ẽ cathal'
ꝙ si aliq̃s dñs accepit c̄. Vel ꝓpter alie-
natõz feudi.vel pter fruitiũ feudi fallitũ.
vt h̄ in isto vsa. Vel etiã ꝓpter diffidamẽ-
tũ per vasallũ dño factuz. Vel ꝓpter feu
dũ ei relictũ.vt.j.in vsa.rrrviij.q̃ira duct⁹
Vel ꝓpter ꝯdictõz a val.dño factã in to-
nãdo pignora in manu vicarij regij sup
violatiõe pacꝭ ⁊ treuge.vt.j.in dicta pace
Si q̃s de magnatib⁹. Vel ꝓpter ꝯdictiõz
soluẽdi laudimiuz.vt.j.in curia ceruarie
dñi regis.P.iij.c.iij.itez ne sup laudimio
v̄.intendimus. Secundo etiã differunt
hoc casu potestas ⁊ empara. q̃a potestas
non potest peti nisi a vasallo vel eius he-
rede.vt colligi videtur infra in vsatico.rlij.
potestatem.⁊ in cõmen.petri albti.c.rlv.
Si ptãs. Empa aũt realis neduz p̄t fieri

vaſallo.vt.ſ.ī vſa.xxix.magnates.⁊.j.vſa.xxxviij.q̄ ira duct⁹.⁊ in p̄dcā pace. Si q̄s d̄ magnatib⁹.circa finē.īmo etiā tertio poſ ſeſſori nōdū vaſallo vt h̄.⁊ ī p̄dcō.c.iij.jtez ne ſup laudimio. Tertio etiā differūt. q² ptās nō daſ ſtatiz cū petiſ.ſz poſt.x.dies vt.j.ī cōme.P.alberti.c.x. Si duo vel tres ⁊ iuꝛ ea q̄ ja.calis ſcripſit.ſ.ī vſa.xxix.magnates ī.q.xxvj. Empa aūt realis ſtati cū p dñm fit ſuū ſoꝛtiꝛ effectū.⁊ hz locuz vt ī all̄.c.xxix.magnates.⁊ h̄ cū ſp. fallit tū p⁹ dicta rl̄a ſeu dr̄a ī p̄alle.caſu pacis. Si q̄s de magnatib⁹.nā ibi ſtatim cū p dñz Re gē ſeu vicariū ip̄i⁹ poteſtas a vaſallo po⁹ ſtulaꝛ.ſtati debeꝛ cū effectu reddi ip̄i dño Regi vl̄ alij dño.p quo feudū teneaꝛ. nec vaſ.h̄ caſu hz ſpaciū.x.dieꝝ in ea tradēda. in odiū ei⁹ q̄ violauerit pacē ⁊ treugā. ſm q̄ hoc al's.latiſſime dixit idē ja.calis in p̄ dicta.q.xxvj.in qua ſupra ꝓxīe ſe remiſit Quarto differt.q² ptās rl̄ariter reddiꝛ ip̄i dño abſq̄ ſatiſfactiōe. ⁊ firma iuꝛ. poſtq̄ dñs eā libere habueritꝛ tenuerit p.x.dies vt ī predcō vſa.xxix.magnates ī fi.⁊.j.ī cō me.P.alberti.c.vij.⁊ finitis.x.diebus ⁊c. Fallit tū h̄ in nouē caſib⁹ de ſup enume ratis. Empa aūt realis nō reddiꝛ vaſallo. vl̄ poſſeſſori.niſi ſine firma iuris. facta p mo ſatiſfactiōe.vt ī ipſo vſa.xxix.magna tes colligiꝛ euidēter.⁊ in vſaticis ⁊ ꝓſtitu tiōib⁹ p ip̄m ja.calis ī.q.xiiij.ſ. alle. poſt p̄n.v.circa vo examinatōez ⁊c. Quīto dif ferūt.q² poteſtas ſolū petiꝛ ō caſtro vl̄ foꝛ talicio.vt ī p̄dcō vſa.xxix.magnates.⁊ in all̄.pace. Si q̄s de magnatib⁹.⁊.j.ī cōme. P.alberti.c.lxxiiij.jtē eſt cōſueᵒ cathalōie q̄ feudū ⁊c.⁊ ī.c.ibi p̄cedēti. Sz empa re alis ſaltim fit rl̄ariter ī alio feudo nō cōſi ſtenti in caſtro vel foꝛtalicio. vt ī dcō vſa. xxix.magnates apiꝛ teꝛt⁹. Fallit tū in tri bus caſib⁹ cōtētis ī xxiij.q.ſ.all̄.ī.v. Aut ſi q̄ris h̄ caſu appḧenſio ptātis ⁊ empa in quo differūt ⁊c.⁊ ibi ſcilz ī dcā.q.xxiij. vi deas p extēſuz.q̄ ſi ꝓcoꝛdēt vel differāt in aliquo.q̄ ī p̄dcis ptās ⁊ empa realis nō i uenit ja.calis.vt ip̄emet refert.niſi velles dicere q̄ etiā empa ⁊ ptās h̄ caſu differāt ſpecifice ī ſua eſſentia.qm̄ vnū nō eſt aliꝺ īmo ſpecifice differūt. ſicut hō ⁊ aſin⁹. vt ptz ex predictis.qꝺ nota. Ꝑpz feudū.ſ.do natū.impignoꝛatū.ſeu obligatuz.⁊ alie natū.Poterit. ¶ Nota q̄ hoc v̄bū poterit potētiā iuꝛ ⁊ facti oſtēdit.vt ptz ad ſenſuz p h̄ vide qꝺ remiſſiue ſcꝑſi.j.ī vſa.pri.in vlti.glo.Qñcūq̄. ¶ Nota q̄ hec dictio qñ cūq̄ exponiꝛ.ſ. nulla p̄ſcriptiōe tpis ſibi obſtante.vt in feu.de capi.coꝛra.in.c.i.§. preterea.⁊ de ꝓhi.feu.ali.p fre.l.impialē. §.i.cū ibi notatis p glo.⁊ ja.de bellouiſu. Et ita ſumiꝛ cū limitatiōe infraſcrip. in q.ſtatim proxime ſeq̄nti.pro hoc facit qꝺ ſcripſi.ſ.eodē vſa.i.R̄.ſup v̄bo alienaue rit in.q.xxij.poſt me^m ibi.cuz dicit.⁊ ſic quo ad caſum p̄mū ⁊c. ¶ Quero iuꝛ pre miſſa nūq̄d hoc verbū qñcūq̄ rl̄ariter ſu miꝛ hic p perpetuo.i.ſine tpis p̄finitōe Rñdet ja.de mō.iu.⁊ bñ q̄ nō.ſz vſq̄ ad. xxx.vel ſaltē.xl. annos. q² huic iuri.ſ. em parādi ſicut ⁊ alijs hoc tp̄er rl̄ariter p̄ſcri bitur.C.de p̄ſcrip.xxx.vel.xl.an.l.ſicut ī rē.⁊.l.oēs.ſi'le videꝛ.C.ō bo. matri.l.i. ibi cū dicit.qñcūq̄ vēdicātib⁹.⁊ auc.ibi adi cit.niſi ſit p̄ſcptū.de hoc ⁊ materia p̄ſ cptōis vide laci⁹.j.q.ſtati ſeq̄nti ⁊.j.ī vſa. cxiiij.h̄ qꝺ iuꝛ ē ſctōꝝ p ja.de mō.iu.⁊ me. ibi vide. ¶ Sz q̄ro qñ īcipiat iſtō tp̄s.xxx. vl̄.xl.ānoꝝ currere.dīc idē ja.de mō.iu.q² videꝛ q̄ a tpe ſcie dñi.⁊ nō añ. vt h̄ ī ter.in nui ſ.Et p̄ſumiꝛ ſp ignoꝛaſſe donec p̄beꝛ ſciuiſſe.ff.ō pba.l.veri⁹.⁊ ī rl̄a.p̄ſūi ſ ignoꝛātia.de regu.iuꝛ.li.vj. Sz certe videꝛ poſ ſe dici ꝛz ipz ja.iſtō tp̄s icipe ſtati a tpe ō ⁊ currere.⁊ h̄ duplici rōne p⁹q: tal'.ſ. lō giſſimi tpis p̄ſcptio introducta eſt in odi um tū deſidū ⁊ negligētiū.⁊ iō illō odiū nō eſt ampliandū.ſz potiꝰ reſtringēdū.ff. de li.⁊ poſt.l.cū q̄b⁹.⁊ ī rl̄a odia.ō re.iuꝛ li. vj.ſcdo q² quātū ad p̄ſcptōez lōgiſſimi tē

poris nō curaſ de ſciẽtia vel ignorãtia cõ/
tra quẽ ꝓſcribiſ vt i auẽ. male fidei poſſi ta
C. de lon. temp. ꝓſcrip. Et ꝓ ꝫ faẽ optime
ter. i li. feu. q̃l'r poterat olim feu. ali. c. i. v̈
ꝓſcptõez aũt. xxx. vel. xl. ãnoꝝ. ꝛc. vel dic ꝙ
ſic ſpãle i feu. ꝙ nulli⁹ tpis ꝓſcptio noceat
dño. vt videſ ter. in. l. impialẽ. §. ij. de ꝓhi.
feu. alie. p. fre. ꝛ i ꝫ vſa. vbi oꝛ q̃ncũq; . ſtez
ꝓ ꝫ facit i brocar. azo. de ꝓſcp. q̃ nullo tpe
terminaſ. vel dic tertio ꝙ dñs retinet poſ
ſeſſionẽ ciuilẽ p vaſ. quo egreſſo de feudo
vel moꝛtuo. nõ ſtatim ꝓdit dñs ſuã poſſeſ
ſionẽ ciuilẽ. ſz demũ poſt. x. annos. vt ptz
ex hijs q̃ ſcp ſit dy. in rꝛa. iij. de regu. iuꝛ li.
vj. quaſi ad finẽ ¶ Quid dicem⁹ dic idẽ ja.
de mõ. iu. ꝛ bñ. ꝙ videſ diſtinguẽdũ eſſe i
ter fiſcuz. ꝛ ſil'es ꝓuilegiatos ex vna pte. ꝛ
alios quoſcũq; ex altera. in fiſco ꝛ ſil'ib⁹ i/
telligit ꝙ res eoꝝ feudales. ſiue acq̃rẽtes
quocũq; titulo ſciãt res ipas eẽ feudales.
ſiue non ꝛ ſiue errent i iure. ſiue i fcõ ꝙ ip
ſe res indiſtincte ſint inſcriptibiles. etiã
tpe lõgiſſimo ꝛ vetuſto. ꝛ alio quocũq; ni
ſi poſt ſciam ꝓbatã. vt ſupꝛa tactũ eſt. idẽ
eſt in rebus eccl'ie. vel ciuitatis iuꝛ. nota.
ꝙ eũdẽ ja. ꝛ me. i all'. vſa. cxiiij. ꝫ quod iuꝛ
eſt ſctõꝝ. i alijs vo dñis ꝙ in fiſco ꝛ ſil'ib⁹
ſubdiſtiguit ipſe ja. de mõ. iu. ꝛ bñ. q; aut
res feu. vendiſ a vaſallo. dicẽdo ſe vaſallũ
vel al's exprimẽdo aliquid. ꝙ qõ ius velit
illud fieri nõ debere. licet ius illud emẽs
ignoret ꝛ tũc idem ꝙ in fiſco. Z utres vẽ/
ditur. vt ꝓprie ſiue alodial'. ꝛ nullo vicio
expreſſo. nec ab emẽte ſcito. ꝛ tũc videſ ꝙ
talis acq̃ſitoꝛ rei cõditionẽ ignorãs. ꝛ bo/
na fide emẽs. poſſit ꝓſcribere. ꝛ ꝓſcribat
ſpaciũ. xxx. vel. xl. an. ar⁹ opti⁹ ad ꝓdictã
ſubdiſtinctionẽ. C. ſi quis igno. rẽ mi. ſine
decre. cõpa. l. i. ꝓ hoc vide qõ ſcripſi. ſ. eo/
dem vſa. i. ℟. ſuper vbo alienauerit in. q.
xij. xiij. xiiij. ꝛ xliiij. ¶ Sed que eſt rõ ꝙ ſit
aliõ. i fiſco. ꝛ ſil'ibus. ꝙ in alijs. Rñdet ꝓ/
dictus ja. de mon. iu. ꝛ dicit ꝛ bñ iſtã eſſe
rõnem. q; iura faciunt dñiam inter vicia
realia. ꝛ quaſi. ꝛ vicia ꝑſonalia. ꝛ q̃ſi ꝑſo/
nalia. vt de hijs le. ꝛ nota. in. l. vicia. C. de
acq̃. po. vbi de hoc ꝙ chi. ꝛ bal. viciũ aũt qua
ſi reale oꝛ eſſe in reb⁹ fiſci alienatis vt. e. l.
nota. ꝛ ꝓbaſ inſti. de vſuca. §. res fiſci. Et
idẽ in reb⁹ ciuitatis ꝛ eccl'ie. etiã q̃buſdaz
alijs. vt ibi nota. ꝛ dixi. ã. e. glo. v. ꝓtio p⁹
ꝑn. ibi. idẽ eſt in reb⁹ ꝛc. vbi igiſ eſt viciuz
reale vel quaſi. nil ꝓficit bona fides poſſi
dentꝭ. vt. ff. de vſaẽ. l. vbi. Et itelligit dcũs
ja. nil ꝓficit. ſ. quantũ ad vſucapionẽ vel
ꝓſcriptionẽ. de qua q̃rim⁹. licz quo ad fru
ctus ſit aliõ. vt i dcã. l. vbi notaꝝ. qm̃ bone
fidei poſſeſſoꝛ regulariſ fructꝰ facit ſuos.
vt ptz ꝑ ꝑdcã. i alijs aũt ꝙ fiſco ꝛ ſil'ib⁹ nõ
eſt viciũ reale. vl' q̃ſi. ſz ꝑſonale. ſi qõ viciũ
eſt. Et tũc diſtiguiſ iter heredes vniuerſa/
les. ꝛ ſingl'ares. vt i iurib⁹ pall'. cũ ſuis no
tis. Sz certe nullũ cõ⁹ vrget. l. impialẽ
§. i. i feu. de ẽphi. feu. ali. p fre. vbi loq̃ſ idi/
ſticte in oi re feudali. ꝑ quẽcũq; teneaſ. et
dicit illi⁹ tpis ꝓſcp. obſtare ꝛ ſic locutio ẽ
gñalis. et quo ad oẽ feudũ. et quo ad oẽs
dños. et quo ad oẽ tps. vl' põt dici forte ſz
ipm ja. et nõ male. q; vbi res feu. nõ ex ꝑſ/
ſo vicio alienaŋ. q; tũc nõ currit ꝓſcptio
ſtra q̃ttuoꝛ ãnos a tpe cõtractus ꝓtra per
ſonas priuilegiatas ꝑdictas ſed poſt qua
drienniũ. ꝙ currat ar. dcẽ. l. i. et. vlti. C. ſi
quis igno. rem mino. ꝛc. et argu. c. i. de re
ſti. in inte. li. vj. et in cle. vnica. e. ti. Nam
ſicut cõtra olim minoꝛẽ. nunc factũ ma/
ioꝛez currit ꝓſcriptio. vt in dictis all'. i. et
vlti. ſic et econtra ꝑſonas priuilegiatas
poſtq̃ tps reſtitutiõis lapſum eſt. ¶ Sz
quid dices cũ iſtud tps nõ currat. niſi de/
mum cõpleta ꝓſcriptione vt. ã. in nui tur.
etiamq; in. c. i. de reſti. in inte. li. vj. ꝛ i di/
cta cle. vnica. e. ti. ſm doc. modernos. Rñ
det bñ⁹ lunes. ꝛ dicit ꝙ ſm iſtoꝝ opinio/
nẽ lapſis mioꝛ ãnis. a die cõplete ꝓſcptio
nis erit ꝓſcptũ qõ nota. Si ſcierit. v. et eſt
tertia pars huius vſatici. Et dic ſi ſcierit.
ſ. dominus feudi. Et ſic. eum qui certus

eſt certiorari nõ dz. vt i rſa. eũ q̃. de regu. iuř. li. vj. Et nõ cõtradixerit. ſ. ipſi datiõi. impignoratõi. ſeu obligatõi. ⁊ alienatio ni ipſi⁹ feudi. ¶ Et q̃ ſit forma hui⁹ ꝓtradictiõis. vide in ſili. ō. i vſa. ꝓrio in glo. ꝑ ma. in qõne q̃ incipit. Sed q̃ro quõ ⁊ cõtra formã cõtradictionis. vt meli⁹ in hijs expert⁹ ſis ordina hic mutatis mutãdis. cũ caſus occurrat. formã ipſi⁹ cõtradictionis iuř hũc vſa^m. ſm illã formã. q̃ vt ꝓfertur in. ō. primo vſa. habeť. ¶ Sed q̃ro iuxta hũc vſa^m q̃d ſi vaſ. vendit feudũ dño ſciente ⁊ nõ cõtradicẽte. An valeat vẽditio. Rñdeo ſic vt hic ⁊ ar. in li. feu. ti. de inueſti. inter do. ⁊ vaſ. c. ij. §. fi. ⁊. ff. de euic. l. q̃daz. niſi ſciẽs ius ſuũ vbiq; durare nõ cõtradixerit. vt. ff. q̃b⁹ mo. pig. vel ꝓpo. ſol. l. ſicut. §. nõ videť. hoc tñ intellige. q̃ lz ipſa venditio feudi valeat. etiã dñs ex ſaluitate ⁊ ꝓuilegio hui⁹ vſa. ſeruiciũ feudi tam a vẽditore. q̃ ab emptore petere ꝑt. Et ſic eſt in optiõe ſua a quo dñs ipz habere voluerit ſeruiciũ. vt patz hic i hui⁹. v. ſi ſcierit ibi ad ſeruitiũ ⁊c. ¶ Quero ex tertũ q̃d ſi vẽdidi tibi rez ⁊ tu ꝓmiſiſti michi reuẽdere illã. ⁊ ego ꝑciuz reſtituere ifra certuz diẽ. vel ecõtra ꝓmiſi tibi ꝑciũ reſtituere. ⁊ tu rem michi reuẽdere. nũq̃d ego vẽditori debeo ꝓpus ꝑciũ offerre. ⁊ ꝓſignare. ⁊ deponere. Et videť q̃ ſic vt in auč. de exactz. inſtã. dotis ꝓme coll. vij. cũ cõcor. in glo. ⁊. C. ō pac. inter. emp. ⁊ vẽ. l. ij. ⁊. l. ſi a te. ⁊. ff. dele. cõmiſſo. l. fi. Ecõtra videť q̃ non inſpecta natꝛa vẽditiõis. Nam in vẽditiõe vt ad eã pueniať. ſufficit cõſenſus res. ⁊ ꝑciũ certũ conuẽtũ. nec eſt opus de ſuba ipſius ꝑcij q̃ offeratur vel ſoluatur vt. ff. de cõtrahẽ. emp. l. i. ⁊. ij. cũ ſq. Sz ſi petať rei reſtitutio tũc ꝑciũ offerri oportz. vt. ff. de ac. emp. l. iuł. §. offerri. itẽ hoc caſu actio ꝑſonalis cõpetit vt reuẽditio fiat ex pacto ergo ⁊c. Et hoc putat verũ ja. de pulcroui ſu. vt dicit ipe i dcã auč. de exactz. inſtã. dotz ꝓme vbi recitat q̃ habeat. q. vidit de

fcõ. nõ obſtãte cõtrario. q̃ in dcõ caſu natura. cõtract⁹ vendicioõis h̃ opať. Plus etiam dicit ibi idẽ ja. q̃ dicta. l. ij. ⁊. l. ſi a te. C. de pac. inter emp. ⁊ ven. ⁊. l. fi. ff. dele. comiſſo agebať ad rei reſtitutionẽ. q̃ erat actũ ſimpl̃r. q̃ res reſtitueret. vł q̃ res eẽt inepta. ⁊ ꝓſtat q̃ intelligi deberet ſm naturã cõtract⁹ ⁊ rei agẽde etiã extra ꝓpriã ſignificationẽ vt. ff. dele. ij. l. ſi vno in ꝓn. Empare. ſ. realiter. Eldde qõ ſcripſi l. v. ꝓrimo ſup eodez vbo. ⁊ dic vt ibi. feudũ. ſ. datũ impignoratũ. ſeu obligatũ. ⁊ alienatũ. Nõ poterit. ſ. dñs. ¶ Et nota q̃ hoc vbũ poſſum. tes. cũ negatiã ꝓcedẽte neceſſitatẽ ipoꝛtat. vt notať. i rł. i. de regu. iuř. li. vj. in glo. fi. vide ibi. Et ita ſumiť h̃ Sed ſeruiciũ. ſ. ſm poſſe vel ſm cõuẽtionẽ. vt. ſ. i vſa. xxxvj. q̃ ſolid⁹. ꝑ hoc facit in cõme. P. alberti. c. lxiiij. cõſue⁹. ⁊ obſeruãtie cathalõie eſt q̃ ſeruiciũ integrũ ⁊c. Et etiã ꝓ h̃ vide. ſ. in curia barcḣ. dñi Reg̃. P. ij. c. xlviij. itẽ q̃ aliq̃s baro ⁊c. ⁊. c. ſeq̃nti. Ipi⁹ feudi. ſ. dati impignorati. ſeu obligati. ⁊ alienati. Põt petere. ſ. dñs ipi⁹ feudi. Tam a donatore. ¶ Nota. q̃ hoc verbũ refert ſe tñ ad vbũ dederit. q̃ ſ ꝓn. huius vſa. poſitũ ẽ. vide q̃ ibi ſcripſi ſup eodẽ vbo dederit. Quã a receptore. ſ. ipi⁹ feudi ¶ Et nota. q̃ h̃ vbũ receptare vbũ ẽ gñale ad oĩa hec vba dederit. ipignorauerit. obligauerit. ⁊ alienauerit ſupra ī ꝓn. hui⁹ vſa. poſita Et ſi q̃dictũ. v. ⁊ ẽ. iiij. ꝑs Et dic cõtradictũ. ſ. q̃ vaſallũ alienãtẽ. vel nouũ feudi a cq̃ſitorẽ. Seruiciũ. ſ. ꝛz poſſe vel cõuẽtionẽ vt dixi. ō. v. prio. ſup vbo. ſz ſeruiciũ. licitũ. i. pmiſſũ. Empare. realr vt ꝑdixi ⁊ tũc dñs facit fructus ſuos. vt dic glo. ordinaria hic. ⁊ bene. idem ja. de mõ. ju. dixit. ō. in vſa. xxix. magnates. ⁊ ego idẽ dixi ibi in glo. i. in nota. iij. ⁊ ja. calis ibi idẽ tenet i. q. xxij. ¶ Et ſic nota hic q̃ a dño feudũ licite empari põt realiter. ꝓ quo ipſi dño q̃dictũ eſt debitũ ſeruiciũ. Et tenere ¶ Nota q̃ hoc vbuz tenere idez eſt q̃ poſ

sidere vt.l.i.ff.ꝺ acq̃.poſ.Et ita ſumiť hic. in dñio.ſ.directo.cũ ia directũ i feudatione ſibi retinuiſſet.ꝛ tanꝯ dñs haberet et ex reali empa ipm vtile dñiũ acq̃ſiuit.ja. calis. ¶ Sz q̃ro iurta.ſi an dñiũ.ꝛ iuriſdictio eq̃parent. Rñ⁰ ſic vt.l.q̃ furere. ff. de ſta.ho.ꝛ alibi ꝟz bal.nõ repiť. qꝺ tene mẽti ¶ Quero.ij. an iuriſdictio ſine cohertõne ſit aliqua. Rñdeo nõ. cuz reuera talis iuriſdictio nulla ſit vt.ff.ꝺ offi.ei⁹ cui mã. eſt iuř.l.vlti.ꝛ ex̃.de offi. dele.c. ex litteris patriarche. ¶ Quero.iij. an iuriſdictio ſumať cũ cohertõe. dicas ꝙ ita. ꝛ ſi ꝓbat iſte text⁹. qñ iuř ipz dñs i ſi caſu empare põt facere realẽ feudo ꝛ illo tenere i dñio donec ꝛc. ¶ Quero.iiij. qualr dictio iſta donec hic i tex. poſita ſumať i ſi vſa. dicas ſm jaco.de mõ.iu. ꝙ ꝓ nõ ſemꝑ ſumiť. ſz donec ſeruitiũ ꝓditũ ꝛc. qꝺ eſt notãdũ. qz hoc eſt de iure vſa.ꝛ cõſue.barcł. Sec⁹ de iure romano vt.l.imperialẽ.§.calidis in li. feu.de ꝓhi.feu.alie.ꝓ frc.colť.r. vel dic ꝟz ipz ja. ꝙ id.ſ.q̃ñ committať feu. ꝓpť obli. vl alienationẽ vaſalli hz locũ i obli. vl alienatiõe tpali. idẽ abi.c.i.ex̃.de feu. Secus in ꝑpetua. vt ꝓalle. l. imperialẽ. ꝛ. Ē. de iuř. emphi.l.i. Adde de iuř ergo vſatico⁹ vt ꝓ ferť ſi alienet feudũ ſine dñi ꝓſenſu nõ cadit i comiſſuz. vt ſi. idẽ hic glo. ordinaria. poſita ſup vbo in dñio. ꝛ eſt glo. vlti. ꝛ ja. calis. hic in ꝑti vſa. in. i. ꝛ. iij. oppo. ꝛ. ſ. i vſa. xxix. magnates in. q.xv. alij diſtigũt vt ꝓdictũ eſt. ibi vel dic ſm ipz ja. ꝛc. Ubi dicit qz ſecus eſt in tpali alienatiõe. ꝛ ſecus in ꝑpetua. dicas qz in ſi corrigiť opinio ja.ꝺ mõ.iu. Nam hodie in hoc.ſ. ſiue alienatio ſit ꝑpetua. ſiue tpalis vis faciẽda non eſt. qñ licet contra hunc vſam de feudo alienato cõtractus ad imperpetuum fuerit confectus. et poſſeſſio tradita ſit de illo. nõ ꝓpter hoc viciať ipſe contract⁹. immo tenet. ꝛ in hoc etiã corrigiť vſaticus iſte. vt eſt caſus. ſ. in curia ceſarie dñi Regis. P. iij. c. iij. ſtem ne ſup laudimio. i. ꝟx. vbi habeť. ꝙ ꝓ tali perpetua alienatiõe feudi emptor tertiã ptem ꝓci dño ſoluere teneť. ꝛ ſic ſoluẽdo ipam tertiã ptẽ eximunť a pena cõmiſſi tam emptor. ꝙ venditor. bñ eſt verũ ꝙ hijs non obſtantib⁹ dñs ſciẽs hoc põt empare feu. realiter vt hic. ꝛ tũc faĉ fruct⁹ ſuos. ꝛ põt tenere ipm in dñio donec ꝛc. vt hic. Et ita tene. bñ⁹ de gualbis. ꝓ hoc facit qꝺ ſcꝓli. ſ. in eodez vſa. i. ꝟx. ſup verbo feudũ in. q. vij. ꝛ ſuper verbo alienauerit in. q. xx. ꝛ lx ¶ Quero. v. iurta ꝓmiſſa q̃ alieatio dicet tpalis. Et q̃ ꝑpetua. dicas ꝓmo ꝙ tpalis alienatio dicit quãdo fit ad tempus minus. x. annis. qz tunc nõ videť alienatio. nec dñs habet laudimiuz. Sed qñ fit ad tps non modicuz. i. ad. x. annos. vel vltra ſpes eſt alienatiõis. vt nota. ff. de ſupfi. l. i. §. qꝺ ait. ꝛ ar. ff. ſi ager vecti. l. fi. et de publi. lo. fruẽ. l. i. licet ſit arm. cõtra. ff. dele. ij. l. codicill. §. q̃ritur. ꝛ qꝺ ibi notať Sz illud debet intelligi de tpe modico. ꝛ ita notat ibi dy. ſm ja. de mõ. iu. adde ꝛ tũc. ſ. qñ ad. x. annos vl vltra fit alienatio debetur laudimiũ. facit ꝓ ſi qꝺ notať i cle. monaſterioꝝ. de re. ec. nõ ali. in cle. i glo. fi. ꝛ ex̃ ne pla. vi. ſuas. c. q̃relã. ꝛ de lo. ꝛ cõduc. c. vſa cũ ibi notatis. i hoc concor. ſo. an. in nouella i. c. fi. ex̃. de ec. hedi. ꝛ bal. in. li. feu. ti. q̃b⁹ mo. feu. acqui. iiij. colũp. hoc lapũ de caſtil. all. lxxxvj. ꝛ inſti. de litteraꝝ obli. §. multũ i glo. poſt multũ vbi dr. ꝙ multũ ꝓ q̃nquẽnio ponit. ſed diu ꝓ decẽnio. ꝛ ita eſt hic. Scꝺo vo caſu. ſ. quãꝺo aliẽatio dr ꝑpetua. ꝛ hic ipſe ja. ꝺ mõ. iu. diſtinguit circa iſtꝺ mẽbrũ. qz aut ꝑpetua aliẽa⁰ fit ꝓ vaſallũ ꝓ alodio. aut fit ꝓ feu. ꝛ ſaluo dñio dñi. licet citra ei⁹ ꝓſenſuz ꝓ⁰ caſu oĩno itelligit ipe ja. feu cõitti vt ꝓ all iurib⁹ i. ē. ꝑx. q. poſt ꝑn. ibi vel dic ſm ipm ꝛc. Scꝺo caſu nõ committit de ꝓſuetudie barcł. pũiť tñ i duplicatõez laudimij Et ita ſuať ꝟz eũ. adde ꝺ verũ ē i ciuitate barcł. ꝛ ei⁹ territorio. ꝛ i Caſtrz prochijs.

locis vel vill. ꝓuil'm. habentibus ſpāle. ꝙ poſſint gaudere vniuerſis ꝓuilegijs. vſi⁹ bus. cōſuetudinib⁹. ac immūitatib⁹ ciui tatis predicte. vt ſunt ville Granillario⁹ aqualat⁹. ⁊ modeliani. vniuerſitas franc̄ darū de valleſio ⁊ de marintio. vniuerſi⁹ tasq; baiu lie ꝺ villa maiori. ꝺ carotitulo de alfodio. ⁊ de ſancta Suſanna. nec nō vniuerſitas baiulie de parietib⁹. de mol⁹ leto. ⁊ de gallechs. ⁊ hijs ſikes. in alijs ꝟo ptib⁹ cathalōie. vbi dcm̄ ceſſat ꝓuilegiuz dicta ꝓſue⁹ locū nō hz. Quid ergo dicēdū eſt. dicas ꝙ hodie in hijs ꝓuiſum eſt p cō⁹ ſtitutionē cathalōie generalē. q̄ edita ē. ſ. in curia barch̄. dñi Regis ferdinādi. c. vl ti. Als ſcandels ⁊c. ꝙ ſiue alienatio facta ſit ꝺ re feudali. ſiue emphi. vltra penas a iure ſtatutas. ſi emptor ide adept⁹ fuerit poſſeſſionē dupler dño ſoluit laudimiū. qꝺ nota. ¶ Quero. vj. q̄d ſi res emphi. vel feudalis alienet in aliquē ad vitā illi⁹ ho minis. Nūq̄d ceſſebit talis aliēatio facta ad tēpus modicū vel nō modicū. dic ja. ꝺ mō. iu. ⁊ bñ. ꝙ cōſiderabit etatē illi⁹ hoīs quātū ꝓſumit viuitur⁹ ſm. l. hereditatuz. ff. ad. l. fal. Et ſic q̄ſq; iuder dcāz aliēatōez iudicabit factā ad tp̄s modicū vl' nō mo⁹ dicū. ¶ Quero. vij. An emphiteota rē quā tenet i emphiteoſim ſine ꝓſenſu dñi alie nare poſſit. Rñdeo nō vt ē caſus. ſ. i pace. hec eſt pax quā dñs. poſt. §. null⁹ xp̄ian⁹. ⁊ in cōſtitutōe ſiue pragmatica. qm̄ digne regnat ⁊ hic in glo. ordinaria. q̄ incipit. qz etiā hoc verū eſt ⁊c. cū nō habeat ēphiteo ta. niſi vtile dñuz. dñs añt directū. ob qꝺ phibet ei. ꝙ ſine cōſenſu dñi ipam rē alie nari nō pōt. Als cadit a iur ſuo. vt inuit a dictis iurib⁹ cathaloniq̄. ē. alle. Adde qꝺ ſcpſi. ſ. in vſa. cpl v. Si q̄s baiulia⁹. ſup vbo impignorauerit. ⁊. ſ. i. e. glo. i. q. xxj. cū. ij. q. ſeq̄ntib⁹ ¶ Quero. viij. an p iſtrm pbet directū dñiū. Rñdeo ꝙ nō tm̄ dñiū pbaf p inſtrm. ſz etiam p alias pbatiōes dñiū pbaf. vt nota. i. l. ꝓprietat⁹. C. de p⁹ ba. vbi de h̄ p chi. ⁊ bal. ¶ Quero. ix. an p teſtes pbet dñiuz. dicas ꝙ nō. ſz bñ p eos pbant cauſe iducētes dñiuz. vt vēditio. ⁊ tradicio. vt. l. cū res. C. de pba. ⁊ ita itelli ge ſz. jo. de gau. i alle. l. ꝓprietat⁹. ¶ Que ro. x. an inſtrz laudimij pbet directū dñi um. Rñdeo. ſic. de quo vide qꝺ dicit pe. ja. in ſuo libello ti. ij. de re. ven. q̄ cōpetit rōne vtilis dñij. v. notū ſit vniuerſis. ⁊ vi de p h̄ notata p bar. i. l. legata inutilr. ff. de adi. le. ¶ Quero. xj. q̄d ſit directū dñiū dicas ꝙ eſt qꝺā nobile rectū ⁊ ꝓmū ius dñaciōis. qꝺ aliq̄s hz in ⁊ ſup re corporali vt apparet i feu. vel re emphi. cui⁹ dñs hz directū dñiū. vt in nr̄o vſa. ⁊ in alijs pluri bus vſa. ⁊ in alt. §. null⁹ xp̄ian⁹. ⁊ in dicta pragmatica. qm̄ digne regnat. Et ꝺ dire ctū. qz ex mēte ⁊ ex vbis legis itelligit cla re ⁊ fac. ff. de acq̄. po. l. i. circa ꝓn. ⁊ de acq̄. re. do. quaſi p totū. ⁊ C. de pba. l. ꝓprieta tis dñiū. Quidā tm̄ ⁊ quaſi oēs dicunt. ꝙ dñiū nihil aliꝺ eſt q̄ ꝓprietas rei. ⁊ ſunt idē i ſuba. ar. ff. de iur. do. l. ſi vſufruct⁹. ⁊ dele. i. l. domus. §. fi. ⁊ ff. de ſupfi. l. fi. ⁊ de acq̄. po. l. naturalr. §. nichil. cū ibi nota⁹ tis. ⁊. l. pmiſteri. ⁊ de excep. re. iudi. l. ⁊. an eadē. §. fi. ⁊ inſti. de re. di. §. ripaz ſm pe. ja. i dcō ti. ij. de re. vē. ⁊c. v. ē notāꝺū ꝓmo. ⁊c. ¶ Quero. xij. q̄d ſit vtile dñiū. dicas ꝙ eſt qꝺā ius donatiōis i ꝓprietate rei cor⁹ poral' imobilis diſtictū a directo dñio. et ab eo aucte legis p ꝓſcptionē. vel ex cōſen ſu dñi eriēs. vt ab eo quodāmō ſepatū. vt i ꝓdcis vſa. h̄ ⁊ alijs ac dcā pragmatica hī nec video nec credo vtile dñium poſſe aſſi gnare vere i re mobili. itē iſtꝺ vtile dñiū ꝺ dñiū. qz a directo dñio hz i eo formabilr ñ ſit exit p ꝓſcptōez. vl' p ꝓſenſū dñi directi. cū q̄dā dñatōe magna i re corpali. vt ſtati dcm̄ ē. itē ꝺ vtile qz ē ex q̄dā extēſiōe ⁊ p re lationē ad directū dñiū. ⁊ maiorē vtilita⁹ tem ſolet afferre. q̄ directū qz ex eo magz inſiſtit ꝓprietati ipi⁹ rei. ſeu ipi rei corpo rali. ſm eundem pe. ja. vbi ſupra in. v. ij.

est notandū ꝙ vtile ꝛc. ¶ Quero. xiij. que dra sūt inter dñiū directū ꝛ vtile. dicas ꝙ quidā dicūt ꝙ directū dñium. ꝛ vtile sūt idem in suba. sicut directa ꝛ vtilis actio sunt eodē in suba. habentes tm diuersas q̄litates. vt nota. C. de peti. here. l. si scripti. ꝛ de acc̄. ꝛ ob. l. ij. ꝛ ff. fa. her. l. sed ꝛ ci⁹ §. i. Alij dicūt ꝙ directū ꝛ vtile dñiū sunt duo diuersa in suba. sicut naturalis pos. ꝛ ciuilis sunt duo diuersa i suba. vt nota. ff. de acq̄. po. l. iij. i pn. Sic ꝛ naturalis ꝛ ciuilis obligatio sūt duo diuersa in suba nota. ff. de pac. l. si vn⁹. §. pact⁹ ne peteret Sz dicas ꝙ de dñio nō est magna vis in effectu. siue directū ꝛ vtile dicant vnū in suba habēte diuersas q̄litates. siue dicāt duo diuersa i suba. Sz istud vltim⁹ ē magis grossum. ꝛ vtilioris. ꝛ clarioris itellectus. ac tm cū sūt in eodē hoīe ꝓ eadez re. tūc nō sūt nisi vnū. s. directū. sīc ꝓprietas ꝛ vsufruct⁹. cū sūt i eodē hoīe. sm pe. ja. in suo libello. ti. iij. de re. vē. libell⁹ ꝓsuetudie ap probat⁹ añ sinē. v. ꝛ iō circa h̄ est aduertē dū ꝛc. vbi videt cōtrariū tenere. sed tu dic ꝙ nō est cōtrariū. qz secus ibi. ꝛ secus hic. s. i all. ti. lvj. Et sic distigue ꝛpa. ꝛ cōcorda bis scripꝓas. vt. ij. q. i. c. si peccauerit. v. ergo. facit extra. de testi. c. licet ex quadam. ¶ Quero. xvij. Nunq̄d sufficeret titulum emphiteosis allegare. ꝛ solū ꝓbare fuisse simplr pensionē solutā p. x. annos p. l. cuz de in rem. vso. ā alle. Et credo ꝙ nō. ar. ff. de publi. l. quibuscūq; §. fi. licet faciat cō trariū ad nota. C. co. diui. l. si maior. ff. de cōdi. inſti. l. quidā sm pe. ja. in all. ti. lvj. de cōtradictz. ex. l. C. de iur emphi. in. q. ij. ¶ Quero. xviij. q̄d si q̄s allegat titulū emphiteosis. ꝛ ꝓbet ꝙ possessor soluit pē sionē p. x. annos. tanq̄ emphiteota forte haberet locū dicta. l. cū de in rem verso. Et in summa. iurta predicta Si quis soluit xl. annis pensionē. nō ꝓpter hoc ꝓsumit emphiteota. sed si soluit tanq̄ emphiteo ta presumet contractū emphiteosis cele bratum fuisse. item in summa si q̄s vt em phiteota. soluit pensionē p. x. annos. non ꝓpter hoc presumatur emphiteota. sed si allegato titulo emphiteosis ꝓbat q̄s pen sionē soluisse simplr. nō habet locuz pre all. l. cū de in rem verso. Sed si ꝓbetur vt ēphiteota pēsiōem soluisse. forte habebit locū dicta. l. caueat tm allegās titulū. ne mēciatur. ꝛ ne dampnet aiam suam sm

l. ij. ꝛez querif. §. qui impleto. dico ergo in. q. ꝓdicta ei q̄ dicit incūbit ꝓbatio. vt. ff. de ꝓba. l. ij. Sola em̄ pensiōis solutio nō ꝓbat ēphiteosim. nec etiā ꝓbat recipiēte directū dñiū. nec soluēte vtile dñiū vt. ff. ō vsuc̄. l. acten⁹ ꝛ. ff. de ꝛhē. ēp. l. fi. C. de rei. vē. l. solēnib⁹. ꝛ fac̄ qō nota i. c. bone ex. de ap. ꝛ i. c. cōstitut⁹ extra de reli. do. ꝛ in. c. q uenit de cēsi. ꝛ qō nota. in. l. cū de in rem verso. ff. ō vsuf. sm pe. ja. in suo libello. ti. lvj. de cōdic̄. ex. l. C. de iur emphi. l. ij. ꝛ l. fi. i. q. i. ꝓ hoc vide qō notat i eodē libello pe. ja. ti. iij. de re. ven. libell⁹ ꝓsuetudie ap probat⁹ añ sinē. v. ꝛ iō circa h̄ est aduertē dū ꝛc. vbi videt cōtrariū tenere. sed tu dic ꝙ nō est cōtrariū. qz secus ibi. ꝛ secus hic. s. i all. ti. lvj. Et sic distigue ꝛpa. ꝛ cōcorda bis scripꝓas. vt. ij. q. i. c. si peccauerit. v. ergo. facit extra. de testi. c. licet ex quadam. ¶ Quero. xvij. Nunq̄d sufficeret titulum emphiteosis allegare. ꝛ solū ꝓbare fuisse simplr pensionē solutā p. x. annos p. l. cuz de in rem. vso. ā alle. Et credo ꝙ nō. ar. ff. de publi. l. quibuscūq; §. fi. licet faciat cō trariū ad nota. C. co. diui. l. si maior. ff. de cōdi. inſti. l. quidā sm pe. ja. in all. ti. lvj. de cōtradictz. ex. l. C. de iur emphi. in. q. ij. ¶ Quero. xviij. q̄d si q̄s allegat titulū emphiteosis. ꝛ ꝓbet ꝙ possessor soluit pē sionē p. x. annos. tanq̄ emphiteota forte haberet locū dicta. l. cū de in rem verso. Et in summa. iurta predicta Si quis soluit xl. annis pensionē. nō ꝓpter hoc ꝓsumit emphiteota. sed si soluit tanq̄ emphiteo ta presumet contractū emphiteosis cele bratum fuisse. item in summa si q̄s vt em phiteota. soluit pensionē p. x. annos. non ꝓpter hoc presumatur emphiteota. sed si allegato titulo emphiteosis ꝓbat q̄s pen sionē soluisse simplr. nō habet locuz pre all. l. cū de in rem verso. Sed si ꝓbetur vt ēphiteota pēsiōem soluisse. forte habebit locū dicta. l. caueat tm allegās titulū. ne mēciatur. ꝛ ne dampnet aiam suam sm

cundez pe.ja.vbi.ñ.in.q. iij. pro hoc vide p ipm pe.ja.i eodē libello suo q̄si i fine ti. cliij.sup pēsiōe pōt ita formari libell⁹. Do nec. ¶ Nota q̄ hec dictio donec ꝓditionē importat.vt.l.legatū ita c.ff.de an. lega. ja.calis.z ita sumit hic.Seruiciū. ¶ Nota qđ p vasallū seruiciuz fieri dz ꝑm posse ipi⁹ vasalli vel cōuentionē ide factā vide qđ scpsi.ñ.v.prio sup vbo sz seruitiū. In duplo. ¶ Sz nūq̄d est idē dicēdū i rustico q̄ retinet cēsuz dñi vt in duplū reddat.dic̄ bertrād⁹ de seua q̄ sic.ad instar ei⁹ qđ hic dz.Sz forte nō est verū. vt Got.li.r.ti.i.l. si q̄s.qz pene moliēde sūt.potiusq̄ exaspe rāde.ff.ꝺ penis.l.iterp̄tatiōe.z.ff.de ac.et obli.l.arrian⁹.z h̄ ē veri⁹ ꝑm me.excepto i ciuitate barc̄.p cōsuetudinē ipi⁹ scriptā p quā apīt q̄ ēphiteota cēsum soluere ces sans in duplo ꝓdēpnat vt.j.ipsue.barc̄.re cognouerūt ꝓceres.c.xxvij.itē q̄ ille q̄ ces sat cēsus z̄c.idē hz locū i locis.ñ.i vsa.pri. v.z si ꝯdictū. p me scptis sup vbo i dñio. i q.v.ibi adde h̄ verū est z̄c. ¶ Sz q̄d si Ru stic⁹ rez dñi sine ei⁹ volūtate obligauerit nūq̄d tenebit dic̄ idē bertrād⁹ z bñ q̄ ñ.qz ꝺspectuih̄ūi t dñz suū.qz eo iscio rē pigno obligariuit.vt.j.i vsa. cxlix. si q̄s baiuliā adde z.j. i pace.hec ē pax quā dñs p⁹.§.nl' l⁹p̄ian⁹.z i cōsti.siue pragma qm̄ digne regnat ¶ Sz q̄d erit de laudimio post lui tionez pignoris nō soluto.nūq̄d exiget a vēditor vl' creditore. vl' neutro.dic ipe ber trād⁹.qz certe i h̄ videt q̄ res nō psona ꝑ di⁹ ꝓueniat.vt ar.ff.de publi.z vecti.l.im pubes.z de no.op.nū.l.vlt.z.C. sine cēsu vel reli.l.oēs z iō q̄ possidet rē laudimiuz debet exsoluere. de laudimio vo vide qđ scpsi.ñ.c.vsa.i.ꝓ. sup vbo alienauerit i.q ij.vsq̄ ad.ix.q.incluſiue. ¶ Sed nūq̄d va let obligatio pignoris sine cōsensu dñi. dicit p̄dict⁹ bertrādus.z bñ q̄ nō.qz in re feudali fit cōtra hūc vsa.z.§.null⁹ ꝛp̄ian⁹ ꝑall'.z in re emphi.cōtra ipm.§.z dictam pragma.z ideo pro ifecto h̄ri debet vt.C. ꝺ legi.l.nō dubiū.z de sa.sanc.ccc.l. iube mus.§.sane.z extra.de testi.c.in noie dñi in fi. ¶ Quero.q̄liter h̄ casu vel alio h̄ ser uiciū vl' aliud sit duplādū.vide ter.singu larem ꝑ h̄ in.l.fi.C. de spō. quodq̄ scpsi. j.in vsa.clix.si q̄s inscio in glo.vlt. cū suis remissi. ¶ Et sic nota ex isto ter. q̄ seruici um feudi ꝓditū in duplo dz emēdari dño p vasallū.z bñ assecurari. q̄ ampli⁹ a va sallo nō sit ꝓtradictū dño. Et ita vidit fie ri z fuari ja.cardo iurisperit⁹ ciuis vicē. vt ipsemet refert i ausonia inē B^m. de ca stello dñz z R^m carouira vasallū.cū alie nasset suū feudū cōtra hunc vsa.bertrād⁹ solerij in legib⁹ licz. ciuis vicē. ¶ Quero hic de vna peregrina vtili z bona.q.an iu risdictio vel alie res incorporales in feuduz dari possint.Et videt q̄ nō. qz sine tradi tione pos.res incorporales in feudū date nō p̄nt acq̄ri. z tales res nō possident. vt ff.de acqui.re.do.l.seru⁹.§.i.vel dic q̄ ces sio interueniat q̄ habet loco possessionis vel sufficit q̄ dñs paciat vasallū vti.vel ni si p pos.rei corporalis incorpalia intelli gant tradi.ar.ff.de iur̄.do.l.si spōsalibus in fi.z ar.C. de here.l.i.in fi.C. ꝺ nouac. l.iij.ff.de pecul.l.z si sticho.ff.de serui.ru. predi.l.i.in fi.z.ff.de seruī. vr.h.l. seruitu tes.z.l.si edes in fi.vel cautione res expe diatur p dantem nō fieri.quo minus va sallus eo iur̄ vti possit.vt.ff.de ac. emp. et ven.l. ratio.§.i.z. ff. de seruit.l.quod via. ꝑm jo. blanchi in summ^a de feu.ti.q̄ res in feu.dari po.v.item q̄ritur.Et bene as securatū. ¶ Quero iurta hūc vsa.qualiter z quomodo dicet p vasallū bene dño asse curari.q̄ ampli⁹ ei nō contradicat seruiciuz.Et videt vt dicit hic ja.calis in.q. fi. z bene.q̄ tūc demuz si assecurat p fideius sores vel p pignora. vt.ñ. in vsa. xxvij. de omnib⁹.v. ter ciū in fi.licet incōtrarium posset dici.q̄ sufficeret nuda ꝓmissio per l.sancimus.C. de ver.sig. q̄m tūc dicitur bene assecuratū fieri p hunc vsa^m. z cum

ista adiectiõe bñ.ſ.q pignora vel videiuſ-
ſores.vt dictũ ẽ.vt.l.i.§. iubet.ff. de colla.
bo.ꝛ.l.ſi mãdato tibij.§. fi.ff. manda.ꝛ.l.
ijti.§.adici.ff. de fideiꝰ liber.ꝛ iuꝝ nota. q
chi.ĩ all'.l.ſancimꝰ cũ multꝫ aliꝭ ſq. Am
pliꝰ.i.amodo. ¶ Et ſic nota q huiꝰ dictio
ampliꝰ ꝫ hãc expoſitõez futurũ tps deſi-
gnat.ſicuti ꝫ hec dictio amodo. q̃ idẽ ẽ q
ꝺcetero.'vl' ꝺiceps.vt.lxxxij.di.c. ſi q̃s amo
do.xxxv.q.vj.c.eps poſt pn.xxj.q.ij.c. qm̃.
i. ꝛ.ꝟ.ꝙ vero ex'.de eo q̃ mi.in po.cauſa
re.ſ.c.i.ꝟ.ideoq;.xvj.q.ij.c.viſis.ꝟ.cõcilio
ita.ꝛ.ix.q.i.c.ordinatiões.ꝟ.ammodo cũ
ꝓcor. Ei.ſ.ꝺño feudi.cõtradictũ.ſ.q̃ pmuꝫ
vaſ.vel nouũ acquiſitorẽ.ja.calis.

QUi fallerit xxxiij.
Caſus. Vaſall' ac ſubditus
hoſtẽ vel cavalcataꝫ ꝺño nõ
faciẽs ipſas ĩ duplo.aut ꝺã-
pnũ ꝛ ſumptꝰ a ꝺño inde factos eidẽ emẽ
dare tenet.pari modo ſi vaſallꝰ ac ſubdi-
tus in hoſtẽ vel cavalcatã iens.aut alꝭ in
ꝺñi ſeruitio exiſtens.cavallũ vel aliquid
aliud amiſerit eidẽ ꝺñs totũ emẽdare te-
netur.h.ꝺ. Et habet duas ꝓtes. in prima
ſtatuit conditor ipſius.in quo vaſ.ac ſub
ditus qui hoſtẽ vel cavalcatã nõ facit.te-
netur ꝺño.in ſcõa ꝓuidet.in quo ꝺñs te-
netur vaſallo ac ſubdito in eius ſeruitio
equum vel quoduis aliud ꝓdenti. prima
in pn.ſcõa ibi.ꝟ.ſi militer.vide tex. ¶ No-
ta ex iſto vſa q̃ notabilis eſt ꝛ famoſus. vt
in ſumma ꝑdicto.vna cũ ſummario hic
q ja.calis poſito.qui idez eſt in effectu cũ
iſto. ¶ Nota.ij.q nos habemus hoſtẽ ꝛ ca
valcatã.inẽ q̃ magna eſt ꝺña.qm̃ cavalca
ta eſt vniꝰ diei.vel vniꝰ termini certi. ho-
ſtis vero ꝺicit ampliorꝭ tpis ꝛ longioris
vie.vt ꝑdicta cõmemorat ja.de mõ.iu.ĕ.
in.vſa.ix. filiꝰ militis. ĩ glo.vl.ꝛ hic ja.de
valleſica ĩ nota.i. breviter ja.calis recedẽ-
do hic ĩ.q.i.a ꝟbis ꝑdictis. tanq̃ de mẽte
iuris cõis ſiue iurꝫ cathalõie minime ꝓ
cedẽtibꝰ.dicit aliter ꝛ bñ.mẽtẽ iuris cõis
ꝛ huiꝰ patrie amplectẽdo.q hoſtis ꝺr ad-
iutoriũ qꝺ faciũt. vel facere ꝺñt vaſalli ꝛ
ſubditi cathalõie eoꝝ ꝺñis cũ Rege ĩ ho-
ſte ꝓſequẽtibꝰ.ſeu eũtibꝰ. ipſo ꝺño Rege
hoſtẽ gñal'r indicẽte.vt ĩ li.feu.ti. de capi.
corra.c.i.§. ſil'r ĩ hoſtenditijs. ꝛ de ꝓhibi.
feu.alie.ꝓfre.c.ĩpialẽ.§. firmit'. ꝛ j.in vſa.
cxxiiij.aliũ nãq; circa fi.ꝛ ĩ cõme.Ꝑ.alber
ti.c.lij. jtẽ ẽ ꝓſueꝰ cathalõie notoria q aliq̃
ꝙs nobilis ꝛc. Et ĩ curia barcꝺ.ꝺñi regis.
Ꝑ.ij.c.xxxij. jtẽ q ſi barones. ꝛ ibi ſi bñ in
ſpicis.ꝺ colligit' exꝑſſe. Et recte de hac ho
ſte loq̃tur dictꝰ vſa.ix.filiꝰ militis ꝛ iſte.vt
ꝓbãt allegata ꝺ ſup.cavalcata ꝺr qñ ꝺñs
Rex non indicta gñal'r hoſte ꝑ ipz.vel qñ
alij ꝺñi inferiores a ꝺño Rege ac ꝓncipe
cathalõie.vt puta barones.magnates vl'
milites. vel etiã officiales ꝺñi Regis nõ
indicta gñal'r hoſte ꝑ ipm ꝺñm Regẽ nec
ſub noĩe hoſtiꝫ.ſz alꝭ ꝑ viã iuuaminis eis
fiẽdi ĩ aliqua eoꝝ guerra.vel ĩ aliqua exe-
cutõe iuſtitie petũt iuua mẽ ab eoꝝ vaſal
lis ꝛ ſubditis. indicẽdo ipſis q volũt ire
ꝓtra talẽ hoĩem.vel cõtra tale caſtrũ ꝑ viã
guerre.vel executiõis iuſtitie.ꝛ facere ca-
valcatã ĩ eo ſeu ĩ eũ ſecrete vl' publice. Nã
tũc ꝓprie ꝺr cavalcata.ꝛ nõ hoſtis ex quo
ꝺñs Rex eã gñal'r ñ indicit. ſz tñ ipe ꝺñs
Rex ꝑticularit'.vel aliꝰ inferior indicit ꝑ
ꝑdictis fac'.j.vſa.lxx.comũie ꝛ ꝓuenietie.
ꝛ vſatic⁹.cxxiij.xpiani.circa fi.ꝛ ĩ pace. in
noĩe ꝺñi ihũ xpi liq̃at vniuerꝰ ꝛc.§. jtez q
nullꝰ vicariꝰ cavalcatã ꝛc. Et ĩ pace. ĩ xpi
noĩe notũ ſic cũctis.§.i.ꝛ all'.c. lij. jtez eſt
cõſueꝰ Cathalonie notria aq aliq̃s nobi
lis ꝛc.ꝛ i li.feu.ti.hic fi.lex incipiũt ꝓſue-
tudines ꝛc.c.ꝺño guerrã. Et de iſta caval
cata ꝺ tex.ꝛ ꝺcõ vſa.ix.filiꝰ militꝫ. Et ita
tene ꝫ ipz ja.calis.q̃ꝺq̃ ꝑdicti ja. ꝺ mõ.
iu.ꝛ ja.ꝺ valleſica ꝺixerit. ¶ Nota.iij.iuꝝ
ꝓmiſſa ꝛ ꝫ bertrãdũ de ſeua.q ꝓſuetudo
eſt notoria cathalõie.q aliq̃s nobilis.vel
miles.vl' aliq̃s aliꝰ nõ põt petere hoſtez a

vaſallo ſuo q̄ tūcūq; vaſall⁹ ſibi fuerit ob
ligatus incōueniētia ab hoſte facienda.
niſi dñs rex ⁊ ꝓnceps gñal'r mandauerit
hoſtē. Sz tñ pñt nobiles ⁊ milites a vaſal
lis ſuis petere. cū caſus occurrerit ſuitiū
⁊ iuuamē in guerris ſuis. nō ſub noīe ho
ſtis. ſed ſub noīe ſeruicij ⁊ iuuamis. ⁊ tūc
tñ vaſallus dz ſuire ⁊ iuuare dñz ſuū. al's
puareſ feudo. vt in ꝓſtōe feu. de pace tenē
da. dño guerrā faciēte. vel ſalti ad itereſſe
dño teneret. vt in ꝫ vſa. Et cū ꝓnceps ſiue
rex indicit gñal'r hoſtē: nobiles ⁊ milites
⁊ alij pñt mādare hoſtē vaſallis ſuis mili
tibus. ſiue tales milites vaſalli teneāt feu
da q̄ ſint de feudo dñi regis. vel eccl'ie. vel
alodiū talis nobilis vl' militz dñi ſui. Sz
tñ iſti milites vaſalli debēt accedere ⁊ ſeq̄
dñz ſuū ad hoſtē regalē. ⁊ ſine dño ſuo nō
debent ire vel eſſe in hoſte regali. niſi ꝫ li
centia dñi ſui facerēt. Et de p̄dictis fuit ⁊
eſt ꝓſuetudo cathalonie vt dictuz eſt. ⁊ ſic
vidit ſeruare vt refert ipe bṫrādus de ſeua
⁊ audiuit dici a jaĉ. de biſanya. ꝓ quo in
ꝓſtōe feu. l. impialē. §. firmiter ſtatuimus
Et vt melius de hꝰ ꝓſuetudine certus ſis
vide illā. j. in cōme. ꝑ. alb̄ti. c. lij. jtē ē ꝓſue
tudo cathalonie notoria q̄ aliq̄s nobilis
⁊c. ¶ Nota. iiij. ſm R^m de area iuriſpitū
ciuē minoriſe. q̄ vaſ. ac ſubditꝰ hoſtē vl' ca
valcatā dño nō faciens: ipaz i duplo. aut
dampnū ⁊ ſumptus a dño inde factos ſi
bi dz emendare. vt hic in. i ſ̄x. ¶ Nota. v.
ſm ipm R^m q̄ ſi vaſ. ac ſubditꝰ in hoſtez
vel cauałcatā iens. aut al's in dñi ſeruitio
exiſtēs: equū ſiue cauallū. vel aliq̄d aliud
amiſerit. dñs eidez totū emendare teneť
vt hic in ꝫ. fil'r. ¶ Nota. vj. ſm ja. de vall'ſi.
q̄ hic vſa. ſm antiquos loq̄tur gñal'r. ſiue
ſint feuda tarij hñtes feuda ſiue nō. ex q^o
dñs hz in ipis ſubditis hoſtē ⁊ cauałcatā.
Adde ⁊ ſic hodie intelligi ꝑt indubie iur
ta ea que ſeq̄ſi. ē. glo. in nota. ij. ¶ Nota
vij. ſm ipm ja. q̄ nos habem⁹ exercitū. co
hortē. ⁊ legionē. Exercitus eſt collectio to
tius pp'li ciuitatis vel totiꝰ ꝓncipatus ca
thalōie. q̄ vniuerſaliter p dñz regē vt co
mitē barch̄. petūtur ſeu indicunť hoſtes
dicti ꝓncipatus. vt. j. in vſa. lxviij. ꝓnceps
nāq;. ꝓ hoc facit qđ ſeq̄ſi. ē. glo. in no. iij
ibi cum dicit. ⁊ cum ꝓnceps ſiue rex. Co
hors vo habz in ſe decē alas. ⁊ q̄libz ala i
ſe debz hr̄e. xxx. milites. q̄ poni debēt iter
plebeios vt decētius plebei gubnētur ſeu
reganť. ⁊ ad bellum ꝑpareńť. Legio vero
dz q̄ habet in ſe decē cohortes. ⁊ ſic in ſum
ma mille militū exiſtit. ¶ Nota. viij. ⁊ ꝓ
expedito teneas ſm eundē ja. q̄ ſi oēs ho
mines mūdi eſſent in vno campo. ⁊ cauſa
pugnadi q̄ comode in eodē cāpo. ⁊ die vl
tra duas legiones pugnare non poſſent.
q̄ñ homines nō diſp'tius ſed collecti ⁊ vni
ti parare ſe debent ad pugnā. q̄ vtus vni
ta fortioꝛ ē q̄ diſpſa. ꝓ ꝫ fac. c. i. ex ꝺ treu.
⁊ pa. ¶ Nota. ix. ſm ja. de valleſica p̄dictū
q̄l'r exercitus debeat aggregari. ⁊ q̄l'r ho
ſpitari ſeu adiornari ⁊ q̄ñ dz fieri acies. ⁊
q̄ñ debet pugnari. ⁊ q̄ñ non. dic de oībus
hijs. vt in li. dñi vegecij q̄ circa rē militarē
curauit ⁊ mentē ſuā poſuit ¶ Nota. x. q̄ ſi
aliquis hoſtē vel calualcatā facere debet:
⁊ non fuerit indicta vel petita. q̄ ius facł
tatis non fuit. ꝓpter ꝫ non p̄ſcribitur cō
tra dñm. facit qđ notať in glo. ordinaria.
ē. in vſa. xxiij. oēs homines. poſita ſup vbo
valoꝛē. in. q. iij. ¶ Nota. xj. q̄ q̄s ſua auēte
per agrū alicuius ire non p̄t per viā pub
cā. ſic vt. C. de ſeruiť. ⁊ aqua. l. per agrum.
per qđ dicit R^o baliſtarij innui q̄ hō ſoli
dus ſiue rōne feudi ſiue rōne mānſi ad ſan
ctū jacobū. vel ad ſanctū ſepulcruz. vel ſi
milia ire non poteſt ſine licentia dñi ſui.
cum talis homo ſolidus a gleba feudi vł
manſi dicta licētia petita ⁊ etiā obtēta ſe
pari nō poſſit. ꝓ ꝫ facit. j. in vſa. xxxvj. qui
ſolidus. ⁊ in cōme. ꝑ. alberti. c. xxxvj. nul
lus pōt. ¶ Nota. xij. q̄ oēs de caſtro exire
ad ſonū de viafos tenētur ꝓ defenſiōe ca
ſtri. vt in dictis cōme. ꝑ. alb̄ti. c. xv. Si vo

nullū inſtrm ꝛc.ꝛ licꝫ oēs ereāt. excepto vno q̄ nō exit inobediēs eſt.ꝛ ſic crimē cō-mittit. qz inobediētia crimē eſt qđ nō eſt puniendū iudicis arbitrio.ꝛ fac̄ qđ notāt doc.i.c.clici.ō cle.ꝓiu.li.vj De hꝰ arbitrio vid̄ qđ ſcꝑſi.ſ. i vſa.cxix. ſolidos. ſup v̄bo l bitriū iudicꝫ.Qui.ſ.vaſallus ac ſubditus ¶ Et no.q licet hoc v̄bum q̄ ponat̄ p̄ ꝑpe ſ.ꝓ relatiuo.qñq̄ tñ ponit loco aduerbij ſ.pro ꝓpter.q̄d. vel q̄ſr. ſm hug. in deri.c. q̄s vel qui.ꝛ qñq̄ ꝓ quia.vt de ꝓſe.di.iiij. c.poſtq̄ in.ij.in p̄n.ibi.qui ordo.ſm arcō ꝛ.xij.q.ij.c.libti.in.i.ibi q̄ ꝓ iobedie. ꝛc ſꝫ eū.cū ſuis ſp. fallerit.alꝫ fallierit. ſm ja. calis.ſꝫ melꝰ eſt fallerit ſm ja.de mō. iu. bterā.de ſeua.ja.de vallesi.ꝛ me.vt ꝓz ꝓſta ti ſcꝑta Et dic fallerit.i.nō fecerit. vel.i.fa cere recuſauerit.ꝛ eſt ſil'e v̄bū.ſ.i vſa.ſe.et l vſa.lxviij.ꝓnceps nāq̄ ¶ Et nota q̄ p̄ ver bū fallerit ſm ānriquos venit a fallo.is qđ eſt v̄bū actiuū.qđq̄ ſcōm modernos fac̄ i ꝑterito fefelli.ꝛ ſic in lr̄a hic deberet dici fefellerit ſꝫ ꝓpter ſonoritatē potiorē ſinco pādo dicimꝰ fallerit cū a.ꝛ ñ fellerit cū e. ꝛ bñ. ¶ Nota.ij.q v̄bum fallo ꝑdictū. ver bū eſt actiuū.ob qđ repiſ i paſſiuo.ſignā-ter in.l.i.poſt ꝓn.ff. de inſti.ꝛ iuſ.ibi.niſi fallor. Eſt etiā in actiuo ꝛ paſſiuo in.c. a nobis.in.ij.§.nos igiſ.in ꝓn.ex̄.ō ſen.ex. vbi eſt bis. ¶ Nota 3o q ab p̄ v̄bo fallo.is deſcēdit falſus.a.um.qđ ſi eſt ꝓticipiū ex-poniſ.i. deceptus. ſi eſt nomē exponiſ.i.q̄ negat qđ verū eſt. vñ falſus.a.um.qđ verū nō eſt. Et falſitas differt a mēdacio.qz fal ſitas eſt negare qđ verū eſt. mēdaciū eſt fi-gere qđ v̄m nō eſt. Vñ q̄dā. Si v̄a ſupias falſus agnoſceris. Si falſa cōfingis: men dax eſſe videris. ſm hug. in deri.c. fallo. is Hoſtes vel caualcatas. ¶ Quero ꝓmo q̄d ſit hoſtis vel caualcata. Dicas vt ſcꝑſi.ō.l e.vſa.l glo.i.in nota.ij.ꝛ ibi lati⁹. ¶ Que-ro.ij.an hic vſa.ſolū locū hēat in vaſ. feu-datario.an gñal'r in oib⁹ vaſ. ſiue ſubdit⁹ ꝓncipat⁹ cathal'. Ad p̄ buiter ē ita dicēdū q̄ nr̄ vſa. dū tarat locū hz i vaſ. feudatario Et ꝓmo ꝓp̄ eiꝰ ſituatiōz. cū iter vſaticos de materia feudoꝝ loq̄ntes collocatꝰ ſit. Nam.ō.pri.vſa.loq̄tur ō pena vaſalli feu-dū ſine cōſenſu dñi obligātis.ſeu alienā-tis.imediate hic loq̄tur ſiue habeā de pe-na vaſalli hoſtē vel caualcatā dño facere recuſant⁹ Et.ſ.iſto vſa.v.ſil'r hꝫ de eſmēda in caſib⁹ ibi cōtētis vaſallo q dñz fienda: ꝛ ad idē vſa.j.ꝓxie ſeq̄ntes ꝛ nōnulli alij ide ꝛ imediate ſeq̄ntes vſa. loquūtur. ꝛ in ſua materia ius faciūt inter dños ꝛ vaſ. feuda tarios. Scōo patet euidēter q hūc tex. ibi cū dicit. cū eas facere debuerit ꝛc. q q̄ v̄ba innuiſ hic loq̄ manifeſte de vaſallo ad ho ſtē ꝛ caualcatā obnoxio. ſiue rōne feudi. ſi ue vi pacti. vel cōuentionis. ꝛ ita notat hic ja.ō mō.iu.ꝛ ita intellige. Sicq̄ dic qui ſ. vaſallus q̄tionalis aut feudal. falle-rit ꝛc. Ergo nō alij vaſalli ſiue ſubditi te-nentur. qz q̄ de vno dr: de alijs negare vi-detur. ar. ff. de cōdi. ꝛ de. l. cum ita legatū. §. ſi v̄o indignus. ꝛ C. de ꝓcurra. l. mariꝰ Tertio necnō ꝓbat ꝛ cōſtat q dictū. v. ſil'r q̄ loq̄tur in vaſallo. ſiue cōuentionali. ſi-ue feudali. ita ꝛ hic in.i. fꝛ. ob qđ hꝰ v̄buz ſil'r inducit hic arm a ſil'i. quāuis diſſil'es ſint caſus. validū eſt ergo inſtrm a ſil'i. vt inſti.q̄b⁹ mo.ius pa.po.ſol.§. ipe quoq;. cū ſuis ſillibus. Et iſto mō v̄buz ſil'r expo-nitur. i. p eundē modū. vel p eandē formā ſic ſumitur inſti. de exhere. li. §. noſtra v̄o. Sed licꝫ ꝑdicta expoſitio ſit bona. hic tñ v̄bum ſil'r ꝓprius exponiſ. i. ecōtrario q̄ſi vſa vice. ita ſumiſ. ix. q. iij. c. cum ſimus. ſm hug. ꝛc. Nec ob. ſi dicaſ. q dñs rex i ex-ercitu ſuo baronibus ꝛ militibus catha-lonie ſtipēdia dare teneā. nō exprmēdo an p eo feudū teneant vel nō. vt habeā. j. i cu-ria barchiñ dñi regis. P. ij. c. xxxij. itē q ſi barones. Quid ergo dicemus. dicas q li cet ibi nō exprmatur vt ꝑfertur. an feudus teneāt p dño rege vel nō. Ac tñ p illud. c. hic vſa⁹ vid̄z oīmode ꝓfirmatus ſ eo quod

dicit ibi. Et esmẽdas faciemus cisdẽ iuẍ vsaticũ suple q̃ fallerit. ita q̃ vltra p̃dcãs esmendas ipis nobilibus ⁊ militib⁹ siue feudatarijs. siue nõ fiẽdas ex habũdanti dñs rex de expensis mentõz facere voluit in all'. c. xxxij. item q̃ si barones. q̃si velit dicere. q̃ dñs rex hunc vsa. tacite declarauit ⁊ interp̃tatus est. ip̃icz addidit p illud ca^m ita q̃ nõ solũ in feudatario seu quentionali siue pactionali vasallo p̃ns vsa. locũ habeat. vt innuit in dicto. c. xxxij. item q̃ si barones. ibi saluis tñ ⁊c. Sed etiã in alijs subditis nõ feudatarijs. aut non pactionatis ⁊ quentionatis. Et sic attẽtis p̃missis nr̃ vsa⁹. in suo esse ⁊ casu spãli stat vna cũ additõe p̃all'. c. xxxij. itẽ q̃ si barões Remoto ab inde ca^o. xxxvij. si aliq̃s dñs vult ire ⁊c. qđ est. j. in cõmẽ. P. albti. cũ sit ius a p̃uata p̃sona statutuz licet p̃uat. Nr̃ vo vsa⁹ ⁊ all'. c. xxxij. itẽ q̃ si barones p̃ncipẽ superiorẽ non agnoscent ẽ. qđ est publicũ ⁊ fortius ius. Et sic ius publicũ patrie ⁊ tã mature digestũ liq̃de ip̃i p̃uato iuri õ rogatur. vidz in hoc casu signãter. qđ ẽ notabiles R⁹ de area iurisp̃itus ciuis minoricẽ. ¶ Quero 3°. q̃d si vasallus est p̃ dñm ad hostẽ vl' caualcatã req̃situs. ⁊ nõ hz pecuniã cum qua possit ire. an teneat vẽdere seu alienare bona mobilia seu sedẽtia. videtur q̃ nõ. vt. l. si p̃uus dẽpositus. §. i. ff. õ nor̃a. acci. vbi quidã reputãt casũ p q̃stionẽ nr̃a. Cõtrariũ credit ja. de vallesi. ⁊ bñ q̃ ex quo vas. est obligatus ad faciendum certũ seruitiũ hostis ⁊ caualcate. q̃ illud seruitiũ suis sumptib⁹ facere tenet. ar. ff. de opi. lib. l. suo victu. cum. l. se. ⁊ seq̃nti. Et si non hz pecuniã vnde sumpt⁹ faciat compellit vendere res suas. ff. de vẽ. i pos. mi. l. i. §. diminutio. cũ ibi notat⁹. ⁊. ff. de re iudi. l. a diuo pio. §. i. ⁊ C. de bonz. li. l. fi. §. sinaũt es alienũ. Nec ob. l. si seru⁹ de posit⁹. q̃m solui tẽ vl' nõ soluere ẽ i arbitrio creditoris. q̃re cogi nõ dz vendẽ res suas Secus est in vasallo q̃ dñm iuuare tenet. necessario. vt in feu. de noua forma fidelitatis. i. ⁊ in feu. hic finit lex. c. i. §. i. Et de h̃ vid oldra. l. q. ccxix. q̃ czp scripsi. j. i vsa. xxxvij. qui seniorẽ in. i. R. i. sup vbo reliq̃rit. i. q. xij. ¶ Quero. iiij. nũq̃d aliq̃s baro. nobil'. vel miles p̃t suis subditis seu vasallis q̃ ei obligati existunt de hoste facienda. hostẽ sub hoc noie indicere. dic̃ ja. de vallesic. et bñ q̃ non fm cõsuetudinẽ cathalonie. nisi dñs rex vt comes barchiñ gñalẽ mandauerit hostẽ. bñ tñ baro. nobilis. vel miles a subditis suis petet fuitiũ vel iuuamen cũ casus occurrerit nõ sub noie hostis. sz sub noie seruitij. ⁊ p̃ his facit. §. dño. al's ca^m. in feu. de pa. tenẽ. Idẽ scpsi. ō. e. vsa^o. in glo. i. in nota. iij. post p̃n. ibi. sed tñ p̃t nobiles ⁊c. Idem h̃ ja. cal' in. q. ij. v. aut q̃ris an dñs h̃ casu hẽat hostez ⁊c. vbi tenet q̃ dñs in vasallo suo hostem non hz. nisi dño rege hostẽ gñal' indicẽte. tenet etiaz ibi i v. p̃mo casu dic q̃ dñs sub noie iuuamis ⁊c. q̃ dñs habeat caualcatã sub noie iuuamis ⁊ seruitij in vasallo suo feudatario in guerris p ip̃m fiendis. vid ibi lati⁹ Dicit etiã ja. calis. i. in all'. q. ij. circa finez v. scdo casu qđ q̃ris ⁊c. q̃ dñs habz caualcatã in hoibus p̃p̃ijs seu ascripticijs. ibi vide. ⁊ in v. ibi seq̃nti q̃ incipit. 3° casu q̃n q̃ris ⁊c. cum. ij. v. seq̃ntib⁹. vide q̃n dñs hz caualcatã in hoibus non p̃p̃ijs. nec solidis suis. ⁊ q̃n nõ. nã de hijs notabiliẽ ibi habẽ per ja. cal' iã dictũ. ⁊ ita tene quẽad modũ ip̃e dicit ¶ Quero. v. q̃d si dñs indicit hostẽ gñalẽ. nũquid subditi baronum nobiliũ ⁊ militũ debent sine eoz dñis ire ad hostẽ regalẽ. dicit ja. de vallesic. ⁊ bñ q̃ nõ. Et ita seruatur ⁊ fuit seruatũ de facto vt in scptis ja. de bisanpa ⁊ bertrãdi de seua legitur. ⁊ ad h̃ facit in feu. de p̃hi. feu. ali. per fre. l. impialẽ. §. firmiter etiaz statuimus. cũ ibi notat⁹. Jn hoc p̃cordat qđ scpsi. ō. e. vsa. in glo. i. in nota. iij. ¶ Quero. vj. q̃s tenetur facere hostes ⁊ caualcatã ⁊ cui teneatur eas facere. dic de h⁹ ma⁹

teria. ⁊ hic singularissime ac multū elegā
ter ī. q. ij. tractaſ p ja. calis vſq; ad. v. ſcdo
caſu ꝓncipali ⁊c. inclusiue p modū diſtin
ctōis. qm̄ de alijs poſtea p eū ibi ſcptis vſ
q; ad finē dicte. q. jā p modū sūme ſcpſi. ō
e. glo. ī. q. iiij. ibi cū dic. jdē hic ja. calis ⁊c. vſ
q; ad finē ipsius. iiij. q. ibi vide. ⁊ latius ī
pall'. q. ij. per ipm ja. calis tam ī hoc capi
te. q̄ in ꝓmo ī quo p modū summe habeſ
ō gñali regia hoste fiēda ptextu vſa. lxviij.
princeps nanq;. qui eſt. j. ⁊ l̄ de p⁹. Scdo
habeſ q̄ oēs hoīes vocati ad executionez
fiēdā rōne ꝓcessius pacis ⁊ treuge tenenſ
facere hostē ⁊ caualcatā dño Regi. Tertō
hostis ⁊ caualcata p dñm regē indicta hz
locū in baronib⁹. magnatib⁹. ⁊ militib⁹
qñcūq; dñs Rex voluerit. dum tamē dñs
Rex det eis solidatas. faciat eis cōductū
seu expensas. ac etiā faciat eis esmēdas.
vt ibi in dcā. q. ij. v. aut q̄ris ī alijs casib⁹
q̄ vsatici. ꝓnceps nāq; ⁊c. Quarto hostis
⁊ caualcata non hz locū. exceptis duob⁹
casib⁹. s. vsatici ꝓnceps nāq;. ⁊ executiōis
pacis ⁊ treuge in hoībus Richoꝝ homi
nū. ordinū. eccl'iaꝝ. militū ciuiū. ⁊ homi
nū villaꝝ. vt ibi in. v. Aut q̄ris ō hoībus
Richoꝝ hoīz ⁊c. Quīto hostiz ⁊ caualcata
hz locū ī hoīb⁹ ciuitatū. villarū. ⁊ locoꝝ re
galiū. seu dñi Regis. vt ibi ī. v. Aut q̄ris
de hoībus plat̄is ī ciuitatib⁹ ⁊c. Et sexto
habet locū hostis ⁊ caualcata p dñm mā
data suis vasallis feudatarijs quādo dñs
Rex gñaliter indicit illis al's nō. ibi in. v
Scdo casu ꝓncipali qm̄ q̄ris de hoste ⁊c.
Et sic de hijs oībus vide ibi latī⁹ in all'. q
ij. p eūdē ja. calis. cū suis notabilibus al
legatiōib⁹. ⁊ dic vt ibi. ¶ Quero vij. hz ja.
de vallesica. nunq̄d dñs Rex indicēdo ba
ronib⁹. seu militibus exercitū seu hostez
teneſ ꝓuidere eis ī expensis. ⁊ esmēdas fa
cere videſ q̄ sic. q⁹ de hoc lex fcā est. j. ī cu
ria barcḥ. dñi Regis. p. ij. c. xxxij. item q̄
si barones. Sz dic q̄ aut dicit exercit⁹ si
ue hostiz rōne vsatici. lxviij. ꝓnceps nāq;.
qui ē. j. Aut alia rōne. Si rōne vsa. lxviij.
ꝓnceps nāq;. qui psonal'r pñtiaz ꝓncipis
requirit. Et ita semp gētes cathalōie. ⁊ si
gnanter barones. ⁊ milites intellexerūt.
Nec ali⁹ pōt esse in executiōe vsa. ꝓnceps
namq;. nisi ipse comes barcḥ. Et nō pos
sunt barōes. ⁊ milites isto casu a dño Re
ge. vt comite barcḥ. expēsas vel esmēdas
habere. seu petere. Scdo vo casu possunt
de antiq̄ cōsuetudine cathalonie petere
barones. ⁊ milites expensas. ⁊ cōductuz
suū siue sos obs. ex qua cōsuetudine fuit
factū ca^m. xxxij. pall'. jtē q̄ si barones. nisi
essent feudatarij. qui dñm eoꝝ sumptib⁹
ꝓsiderata qualitate feudi sequi cū armis
tenenſ. vt. j. in cōme. ꝑ. alberti. c. xxxvij. si
aliqs dñs vult ire ⁊c. Et facit p hac mate
ria. c. cauēdū. x. q. iij. ⁊ ibi. Arch̄. in glo. fi.
et. l. suo victu. ff. de op. libertoꝝ. et hosti. ī
lectura in. c. sic in. iij. ex de iur̄. iur̄ ⁊ spe.
ti. ō feu. v. xxij. Et ō isto exercitu vide ī cle.
pastoralis. de re. iudi. ī cle. ⁊ ibi pau. de la
zar̄. et bar. ī. l. ij. ff. de hijs q̄ no. infa. p se
cūdo mēbro distinctōis h⁹. q. fac q̄ scpsi.
ō. ī. q. pria aī me^m. ibi. iij. hostis ⁊ caual
cata p dñm Regē ⁊c. ¶ Quero. viij. q̄ excu
senſ a fuicio seruitutis hostis seu guerre
vide ca^m. xx. deuteronomij. ⁊ hic per ja. ō
mō. ju. ⁊. j. ī vsa. lxviij. ꝓnceps nāq; ja. de
vallesica predict⁹. p hoc facit optime q̄
scripsi ī all'. vsa. lxviij. ꝓnceps nāq;. v. oēs.
sup verbo posse pugnādi. ⁊ dic vt ibi. qm̄
illa q̄ ibi scripsi. et. j. q. pria. multū faciūt
p hoc vsa. ⁊ sic ea menti tene. ¶ Quero. ix
qm̄ pōt eē. q̄ quis nō teneaſ dño vel senio
ri id facere. circa hoc tu ita dic. et ꝓmo q̄
de hoc solo. i. dño hic loquiſ. et ita dicit h̄
ja. de mō. iu. Scdo dic q̄ iste vsaticꝰ ī ꝓn.
ibi cū dicit. cui facere debuerit. intelligiſ
implicatiue. et ita dicit hic ipse ja. et bñ.
Sic q̄ implicet. q̄ dño vasall⁹ hostem et
caual. facere tenetur. et sic ponitur. ff. de
iusti. et iur̄. l. omnes populi. et. C. de legi.
l. sacratissime. q̄ cōstringūt. et insti. de acē.

§.i.ibi.q̄bus apud iudices q̄ritur.q̄ de oī bus q̄ritur. Et p hac declaratiōe vt melius ꝓpēdatur Rñdz idē ja.de mon.iu.q̄ vas. ꝑt hr̄e ab ipo dño ꝓuilio īmunitatis. vel etiā a lege.q̄ vas.excessit.lxx.ānos. vel est pupillus vel infirmus. Vel forte ipe dñs incidit in heresim.vel est excōicat⁹.vnō ei parendū vel secū cōicandū nō est.q̄ quidē pñt liquide ꝓbari.ff.de iur̄.īmu.p totuz ⁊.C.li.x.qui etate.cū sil̄ibus.⁊.ff. ō excu. mu.p totū.⁊ per dcere. eī ō here.c.fi.⁊ ī li. feu.ti.hic finit lex ⁊c.c.i. vbi etiā dic idē ō bānito ſm eū. Jn hō em̄ qđ dictuz ē de ꝓui legio īmunitatz.itellige de tali ꝓuilio qđ graue nō essz.adeo q̄ nō lederet alios ca⁹ stri vel ville grauiter.al's tūc reuocādū cēt Clerū si modice lederet:tūc teneret.per.l. quoties.C.de p̄ci.imp.offe.⁊.l.euacuatz. C.de decu.li.x.⁊ per hō qđ notat̄ p hosti.in sum.ti.de īmu.ec.§. a q̄b⁹ muneribꝰ.ī fi. v. q̄ si def.p hō facit qđ scpsi.j.in vsa.cxiiij. hoc qđ iur̄ est scō p.sup vbo castroꝝ. in.q. q̄ro an alodiari⁹.⁊ in.q.se.De hītib⁹ vero lxx.ānos q̄ excusent̄ ꝑz vt.ō. jdē azo ī sūa. ti.q̄ eta.se excusant.li.x.Et idē in directo⁹ rio pacz ja.cal'.dubio.xxiij.ī.q.v.⁊.C. qui eta.ibi glo.ad fi.li.x.Sil'r excusat̄ ifirm⁹. vt.ō.p quo facit.j.vsa.xxxvj.q̄ solidus. ibi ſm posse suū ⁊c.q̄ si infirmus vel debilis sit:iam nō ꝑt seruire.facit.c.q̄relā.eī de p cura.Excusat̄ etiā vas.si dñs est hereticus vt.ō.⁊ in all'.c.fi.eī de here. Aut si ē excōi⁹ catus dñs.vt.ō.nā tūc sil'r vas. sibi obedir̄ nō tenet̄.jdē.j.in vsa.xlij.ptātē.⁊ hosti.in sum.ti.de sen.ex.§.fi. sed tñ hoc cessaret ī hoste.siue casu vsa.princeps nanq̄ nec si dñs fuerit bannit⁹ vt.ō. ad idē per vas. nō est obediendū sibi. qđ tñ intellige de ban nito cui⁹ bona annotant̄ ⁊ fisco applicāt̄ rōne alicuius delicti q̄ ipz cōmissi.iur̄ no tata p jo.fabri.insti.q̄bus mo.ius pa.po. sol.§.cum aūt.qđ secus est de illo qui p so la cōtumacia bannit̄ iur̄ auc.jtē quicūq̄z C.de epi.⁊ clc. pari modo si dñs a pace et treuga fuerit eiectus. vt in directorio pa⁹ cis ja.calis dubio.xxiij.in.q.q̄ro eiect⁹ est baro ⁊c.plixius tñ de oibus hijs vide hic per ja.calis in.q.iij. Et hec q̄ hic bene nō sint dicta.supple p illa que ibi scpta sunt p euz.⁊ bene facit etiā p his qđ remissiue scpsi.ō.in.q.pri.⁊.ī.in vsa.xxxvij.q̄ senio⁹ rem.i.R̄.i.sup vbo reliq̄rit.in.q.vij.pro ꝺ vide bal.in li.feu.ti.hic finit lex ⁊c. Face⁹ re debuerit.s.per ius cōe ⁊ hui⁹ patrie.vel ſm q̄uentionē. ad quā attende p̄cipaliť si hr̄i poterit.qñ illa cōuentio lex est iter dñm ⁊ vas.al's co casu recurrenduz est ad ius cōe feudale ⁊ huius patrie. ¶ Et no. ſm ja.de mon.iu.p̄dicta vba facere debu erit.⁊ in hoc vsa.posita.q̄ si nō debuit fa cere:nō fecit fallimentū.⁊ p̄nter in aliq⁹ puniendus vel dāpnādus nō est.ar.C.de adul.l.gratus,jdez bñ⁹ lunes. Aut. ¶ No ta q̄ hec dictio aut est alternatiua.iurta notata p chi.in.l.cū quidā.C.de v.sig.⁊ p hen.bo.in.c.vno eī de plus peti.ij.di.p hō vide qđ scpsi.ō.in vsa.xiiij.debilitatio. v. sinaūt.sup vbo.p singulos dles.in.q.aū⁹ penl'.Adde necnō qđ scripsi.j.ī vsa.xxxvij. qui senioꝝ.i.v.aut inalo. in glo.i. Jn du plo.¶ Quero quō hostes ⁊ caualcate dño fallite dicētur p vas.⁊ subditū dño suo in duplo esmendari. Rñdet hic ja. calis ī.q. iiij.⁊ bñ q̄ est fienda arbitratio boni viri quantuz potuisset ⁊ debuisset expendere vasallus ⁊ subditus in ipa hoste ⁊ caual⁹ cata fallitis eidez dño fiendis.⁊ etiā q̄tū p̄cium valeret vel valuisset ipa hostis ⁊ ca ualcata dño fallita. ⁊ cōputato p̄cio ipi⁹ hostis ⁊ caualcate.seu illud quod cōmūi extimatione valebāt in simplo iur̄.l.nul li.C.de eroga.mili.an.li.xij. ipi simplo ad def̄ aliud simplū.⁊ tradet̄ totū ipi dño.et isto mō dicent̄ hostes ⁊ caualcate ī duplo esmēdari.iur̄ dictaz.l.nulli.⁊ iur̄.l.fi.cir⁹ ca prin.C.de spon.⁊ in.l.vnica.C. de sen. que p eo quod interest p̄fe.⁊ in.l.hec ope §.fi.ff.de op.lib.cum sil'ibus. Pro hoc vi⁹

quod ſcripſi.j.in vſa.dviiij. ſi quis in ſi-
do in glo.vlti. Totū.i.omne.vt.l.hoc articu
lo.ff.de here.inſti. Et pdedas.alſ perdas.
¶ Quero iuꝛ iſtū vſa. an hec tria videlicꝫ
dāpnū.miſſiones.ꝛ pde ſint idē vel diuer
ſa. Et q̄d eoꝝ appellatione cōtinetur hoc
caſu Dicas q̄ in h̄ caſu appellatōe dāpni
cōtinet diminutio p̄imonij. ꝛ bonoꝝ
ipſius dñi.puta q̄ ꝓpter fallimentū hoſtiꝫ
ꝛ cavalcate vaſalli caſtrū dñi.vel eius do
mus fuit capta.ꝛ bona mobilia occupa
ta ꝛ deportata. Appellatiōe v̄o miſſionū
in iſto caſu cōtinetur expenſe. tā extudi
cialiter q̄ iudicialiter ꝓ dñm facte occa
ſione illus fallimenti. et q̄ nomine miſ
ſionū ꝓtineant exp̄ſe extudicialr fcē. ꝛ ca
ſus.ſ.in vſa.xxvij. batapa. ꝛ i vſa.xxix. ma
gnates Et q̄ etiā ꝓtinēatur iudiciales eſt
caſus.j.in vſa.cxij. mariti. Et appellatiōe
ꝓdarum ꝓpꝛie ꝓtinetur res q̄ natura eſſe
differūt. vt puta in caſu noſtro. q̄ dñs ꝓ
pter fallimentū vaſalli perdit equū ſuuꝫ.
q̄ fuit moꝛtuus. vel q̄ domus eiꝰ fuit de
ſtructa. vel vinee eius fuerūt inciſe. ꝛ ſic ꝺ
ſimilibus. vt.l.ꝓditum.ff.de peti. here. et
colligitur.ſ.in vſa.xxx. ſi cōtradixerit. Et
ſic p̄dicta in.q.ꝓpoſita mētionata.ſ. dā
pnū.miſſiones.ꝛ pde ſunt diuerſa.ꝛ non
idem. vt pꝫ ex p̄miſſis fm ja.calis. q̄ vi-
hic latius in.q.v. ¶ Quero iuꝛ iſtū tertuꝫ
quō dñs ꝓbabit dampnū ꝛ miſſiones et
pdas quas fecit ꝛ ſuſtinuit per fallimētū
vaſalli hoſtis ꝛ cavalcate. Et dicas q̄ q̄d-
q̄d dicaſ hic per glo.antiquā. ꝛ ja.de mō.
iu.hoc caſu dampnū miſſiones ꝛ perdas
per iuramentū poſſe ꝓbare. q̄ in caſu hu
ius vſa. ex quo dampnū perde ꝛ intereſſe
deſcendit ex cōtractu feudali qui fit inter
viuos iuxta vſam. lvij. feudos. ſiue argua
tur dolus vaſalli deliq̄ntis in non facien
do quod facere debuit. vt puta hoſtes ꝛ ca
valcatas. ſiue culpa arguatur: neceſſarie
ſunt l tūme ꝓbationes. ſ. teſtium vel inſtru
mentoꝝ. fm hen. boich in.c. ſup eo. extra
de his que vi me. ue cā fl. ꝛ ita intelligit
ip̄e. l. argētarius. §. cum aūt. ꝛ. l. vbi. §. fi.
ff. de eden. ꝛ ibi. ſ. in dicto. c. ſup eo. exami
natur iſta materia pleniſſime p eum. Et
in hoc reſidet hic ja. calis. ꝛ bene. in. q. vj.
q̄ vide ibi latius de his. Similiter. v. ꝛ
eſt ſcda pars. Milites. ¶ Quid ſit miles.
vide q̄ d̄ de ipo ꝛ aliis ip̄m tangentib⁹ re-
miſſiue ſcripſi. ē. in vſa. xxix. magnates. i.
℞. ſup v̄bo milites. Siue. ¶ Nota q̄ hec
dictio ſiue eſt alternatiua. vt ſcꝑſi. ē. i vſa.
primo. i. ℞. ſup e. v̄bo. cū ſuis remiſſ. In
ſeruitio. q̄d milites faciebāt fm poſſe vel
cōuentionem. vt. j. in vſa. xxxv. qui ſolid⁹.
Perdiderint. puta cavallum. ꝛ arma. vel
alia bona ¶ Quero iuꝛ h̄ q̄d ſi milites va
ſalli in ſeruitio dñoꝝ ſuoꝝ aliq̄d ꝓdiderit
q̄d habent ipi illud emēdare ad eoꝝ aue-
ramentū. an iſte tertus tm̄ intelligaſ ō il
lis bonis ꝛ rebus depditis. que miles va
ſallus neccario. vel vtiliter deferebat in ho
ſte ꝛ cavalcata. vel an etiā de his que ſup
fluo vel voluntarie deferebat. Et videſ q̄
gñaliꝛ de omnibus bonis. q̄ tertꝰ h̄ gñaliꝛ
ꝛ indiſtincte loq̄tur. igiſ ꝛ indiſtincte in-
telligaſ. vt. l. de p̄cio. ff. de publicꝫ. cuꝫ ibi
notatis. In cōtrariū videſ ꝛ hoc veriꝰ q̄
tm̄ intelligatur de bonis ꝛ rebus q̄ neca-
rio vel vtiliter ad hoſtē vel cavalcatā vaſ.
habet. puta ō cavallo ꝛ armis ꝛ pecunijs
neceſſarijs ad victū. vel de victualib⁹. ꝛ ea
neccario deferentib⁹ ad ipam hoſtez et ca
valcatā. Et non de rebus ꝛ bonis q̄ ſup-
fluo vel voluntarie poꝛtabaṅ. puta ſi ſe-
cum duxit margaritas. vel verellā argēti.
vel alias res ſimiles. arᵒ. l. in rebus. ff. co-
mo. ꝛ. l. item q̄rit. §. ſi quis. ff. loca. ꝛ hoc
videſ ſatis colligi ex dictis jnno. ꝛ hoſti. ꝛ
jo. an. in. c. ſicut. ex̄ de iureiur. h̄ tm̄ intelli
ge fore verū. niſi culpa militis cavallus ꝛ
alia ꝓirent. Et in hoc reſidet hic ja. calis.
in. q. vj. ꝛ bene. q̄ de et ſup his. ibi latiꝰ
vide. Vuerare. ¶ Quero q̄liter fiet iſtud
aueramentū. an tm̄ cum ꝓbationib⁹. pu

ta teſtium vel inſtrumẽtoꝝ. vel an etiam cum ſolo iuramẽto. Et vidꝛ ꝙ fiat cũ iuramẽto ꝛ bartol. vt. j. in vſa. lvij. feudos. et i vſa. lxxix. poſſunt. ꝛ non p teſtes. nec iſtꝛa vt ibi. Quid dicendũ breuiter glo. ordinaria hic dic. ꝙ ſi deperditũ p militẽ vaſallũ excedit ſummã. x. aureoꝝ. ꝺ eſt mozabatinorũ. ꝙ p teſtes eſt fiendũ iſtud aueramẽtũ. alꝫ ſi dicta ſũma non excedit. ꝙ ſufficiat ad iſtud auerametũ fiendũ facꝛm p vſam liiij. ſenex miles. cum vſa. ſe. j. e. Ja. ꝺ mõ. iu. hic in. q. vlti. ſatꝭ vidꝛ pcludere ꝙ illud aueramentũ ꝑeat fieri p teſtes. vl p ligna documẽta fundãdo ſe. qꝛ exquo miles vaſallus ꝺ̃ non petit ex dolo dñi: nõ eſt iuramentũ ipi dño deferendũ. vt in. c. vlti. eꝛ de his q̃ vi me. ue cã fi. cum ibi notatꝭ per jnno. jo. an. hen. hoich. cuius opio eſt va. ꝛ illã tenet: reprobata opinione ipi⁹ glo. q̃ nõ pcedit ꝺ̃ caſu. ꝛ ita tenet hic ja. cal. i. q. viij. ꝛ bñ. quẽ de hoc vide ibi lati⁹. ¶ Quero. ij. qd ſi vaſ. in exercitu dñi exiſtens ſtir mek. ꝛ p hoc fac expenſas in medicꝭ ꝛ medicinalibus. nunqd tales expenſas teneꝛ dñs vaſallo reſtituere. Dicas ſm glo. ordinariã ꝛ ja. ꝺ mõ. iu. ꝛ bñ. ꝙ nõ. qꝛ id caſui fortuito imputandũ eſt. nõ dño. ff. mã. l. iter cãs. §. nõ omnia. Sꝫ ego dico ꝙ iſte. §. nõ vidꝛ bñ facere. qꝛ loq̃tur in mãdato ne gocij in quo talia euenire veriſilr nõ fuit cogitatuꝫ. Sꝫ in. q. nꝛa veriſilr eundo ad bellũ potuit cogitari. Et ſic in deõ. §. põt imputari caſu fortuito. in. q. vo nꝛa non. ꝛ ſic dic vt chi. in. l. qtñ. C. ad. l. iuli. de vi. publ. Et hoc in militib⁹ q̃ nõ tenẽt feudũ p dño. ſ illis q̃ tenẽt feudũ ꝓcedit opinio glo. ꝛ ja. ꝺ mon. iu. hic poſita. ꝛ talis vidꝛ eius fuiſſe intentio. vt denotat. ſ. i ꝓn. hꝰ vſa. ibi. q̃ fallerit. ſ. vaſallus ꝛ ſubdit⁹. jdeꝫ hic ja. cal. in. q. ix. ¶ Quero. iij. quid ſi fuit vulneratus. ꝛ ſilr dicũt hic glo. ordi. ꝛ ja. ꝺ mon. iu. ꝛ bñ. ꝙ nõ. licꝫ eñ id ei acciderit ꝓmo facto dñi. qꝛ mandauit exercituꝫ. ñ caſui imputandũ eſt vt. ꝺ. Et hoc p eo ꝙ

vaſ. teneꝛ ſeq̃ dñm cã ſui comodi. quia hꝫ inde comoditatẽ feudi. Et ſic potuit et debuit cogitare qꝺ euenire poſſet. ar. ff. ꝺ aq̃ plu. ar. l. in diem. in fi. ꝛ eꝛ de homi. c. vlt. ĩ fi. li. vj. ꝛ ff. ad l. acquil. l. q̃ occidit. §. hac quoq;. jdem hic ja. cal. in all. q. ix. ¶ Quero. iiij. an heres militꝭ vaſalli poſſit pdas factas per ipm militẽ vaſallũ in hoſte cavalcata. vel ſeruitio dñi iuramẽto auerañ ꝛ finaliter glo. ordi. ꝛ ja. de mõ. iu. hic determinãt ꝙ ñ. ꝛ bñ. qꝛ etiã nec iuꝛo militꝭ vaſalli quondã ſi viviſſet dꝫ ſup his ſtari. imo hec haberet ꝓbare per teſtes. vel alia ligna documẽta. iuꝛ ea que hic per ja. calis ſcripta ſunt in. q. viij. ꝛ in hoc reſidꝫ ipe ja. cal. hic in. q. x. ſup quo ego ſeq̃ndo ipm ſile ſcripſi. ñ. e. glo. in. q. i. ¶ Quero. v. qd ſi vaſ. nõ miles. vꝫputa ꝺ̃ patico generoſus burgenſis aut ciuis. vel homo ville in hoſtibus ꝛ cavalcatis ſeu ſeruitio dñi ꝓdiderint aliqd. mũqd dñi tenẽtur eĩmẽdare ipſas ꝓdas ipſis vaſ. non militib⁹. ſicut ipſi eas an erare poterint. Et vidꝛ ꝙ ſic. Nam dñs rex dꝫ facere iſtã eĩmendã ꝓdarũ oĩb⁹ entibus cũ eo in hoſtibus ꝛ cavalcatis ſeu in ſeruitio ſuo manẽtib⁹. vt. j. in vſa⁹. cxliij. aliũ mãq;. qui vſa. loq̃tur gñaliter. gꝰ gñalr intelligaſ. vt. l. de pcio. ff. de publi. nec ſit facienda diſtinctio. an ille cui ẽ fiẽda eĩmenda gde ſit miles. nec ne. Et ita te ne ſm ja. calis hic in. q. xj. Vaꝫ ita ibi placet ſibi ꝛ bene. cum ſit verius ꝙ ꝛium ab eo ibi factũ. iño teſtante in fine dicte. q. xj ¶ Quero. vj. cuius expenſis ꝛ victu vaſ. teneaꝛ facere hoſtẽ ꝛ cavalcatã ſeu ſeruitiũ dño ſuo. Circa qꝺ dicas. qꝛ aut loq̃ris de hoſte ꝛ cavalcata ſeu ſuitio dño regi fiendis. aut eius officialib⁹. ſeu alijs diuis iſerioribus. dic de his oĩbus vt hic latiſſime notaꝛ per ja. calis in. q. xij. ꝛ bene. ꝛ ſic ibi te remitto. ¶ Quero. vij. ad hoc vt vaſalli⁹ ꝛ ſubditus videaꝛ fallere hoſtẽ ꝛ cavalcatã dño ſuo req̃ratur vocatio dñi. intuñ ꝙ dñs per ſe vel lras ſuas ſen p nũciũ habe-

at mãdare hoſtes ⁊ caualcatas vaſ. ſuo et ſubdito. Et puto q̃ ſic p vſa. cxriiij. alium nãq̃. ſ. e. circa fi. ⁊ per. c. i. §. firmiter. ĩ feu. ti. de pa. iuſ. ⁹. fir. ⁊ p. l. impialẽ. §. firmit. de phi. feu. alie. p fre. cũ ibi notat̃ per gl. ⁊ ja. ð bellouiſu. a quo iuſ cõi feudali iſte vſa. recipit interp̃tatõ̃ limitatiuã ⁊ reſtri ctiuã iuſ notata p chi. in ſill. in. l. ij. C. de noua. ⁊ p bar. in. l. oẽs ppli. ff. ð iuſti. ⁊ iuſ ⁊ in. l. nõ dubiũ. C. de legi. fm ja. cal. bi. q vlti. q̃ etiã dic̃ ibi q̃ vſa. ſ. prie ſeq̃ns vid. ĩ nuere q̃ vaſ. abſq̃ vocatõe dñi ad ſeruitiũ ⁊ iuuamẽ dñi ſe valeat offerre. videat̃ ibi p eũ. ⁊ me ſeq̃ndo ip̃z. quõ b intelligatur. Poterint. ſ. vaſalli ac ſubditi. ja. cal. ¶ Et nota q̃ hoc vbũ poterit potẽtiã iur̃ ⁊ fci oñdit. vt p̃z ad ſenſũ. p hoc vide qð ſcripſi i vſa. xxx. ſi p̃dixerit. i. h̃. ſup vbo potuerit

QUi viderit.

xxxv. Caſus. Vaſall⁹ ac ſubditus dñm ſuũ in neĉitate poſitũ rõne p̃ſtatiõis ſeruitij vl iuuamis redimere faciẽs. qð ei p feudo facere tenet: redemptõz illã cõſe qui nõ p̃t. Et dñs volens fuitiũ ſibi p vaſallũ augmẽtari: vaſallo feudũ augmẽta tare dz. alꝫ vaſ. feudũ ſolidũ debz hñe. ⁊ ſi cut per ꝓus dño ſeruire. h. d. Et hz duas p tes. In ꝓma ꝓuidet ð vaſallo ac ſubdito dñz ſuũ in neĉitate poſitũ redimere faciẽ ti p̃tertu ſeruitij ⁊ iuuamis p dñz ab ipſo vaſ. hñdi. In ſcda pte ſtatuit de augmen tatiõe feudi. ⁊ fm eã ex pte vaſalli ad volũ tatẽ dñi fienda. Scda ibi. v. ſed ſi ſenior. idem p oĩa hic. ja. cal. vide tertuz. ¶ Nota ꝓmo vt in ſũmario. ¶ Nota. ij. fm ja. cal. q̃ vaſ. ac ſubdit⁹ faciẽs redimere dñz ſuũ in neĉitate poſitũ occaſiõe p̃ſtãdi fuitiũ ⁊ iuuamẽ eidẽ dño qð ei tenet facere: redẽ ptionẽ illã petere non poterit. vel irreuo cabiliter hñe. vt hic. ¶ Nota 3⁹ fm ip̃z ja. q̃ ille q̃ a ꝓncipio vl ex poſt facto: tenetur officiũ ſuũ gratis exercere. ſi occaſione of ficij ſui exercendi aliq̃d hñ revoluerit: illud cõſeq̃ vel hñe nõ dz vt b. fac̃ ad b. l. ſi remu nerãdi. §. mari⁹ qdã. ff. mã. ⁊ l. ſũpt⁹. ff. de pac. ⁊ l. litẽ. C. ð p̃cuſ. cũ ibi notat̃. ¶ No ta. iiij. p̃z cũdẽ ja. q̃ ſi dñs vult vaſallo ſuo feudũ augmẽtare. q̃ etiaz vaſallus tenet dño ſuo augñtaſ fuitiũ. qð nota ꝑpetuo ⁊ menti teneas. q̃ ſingulare ẽ. ¶ Nota. v. fm ja. calis p̃dictũ q̃ vaſ. fm ꝙuẽtõz debz dño ſuo ſeruire. ⁊ ꝑcor. ad b vſa⁹. ſ. prim⁹ ¶ Nota. vj. q̃ augñtũ feudi ⁊ fuitij hz fie ri ad dñi volũtatẽ ſolã vt b. Sec⁹ ẽ ĩ augñ tatõe p̃ctuũ de iuſ cõi q̃ fieri hz ð cõi ptiũ ꝓſẽſu. vt. C. ð do. ꝓpt nu. l. ſi ꝓſtãte. v. ĩdul gẽð. ⁊ ita ſec⁹ ẽ ð iuſ cõi ⁊ sec⁹ ð iuſ vſa. teñ qð voluer̃. q̃ vtrũq̃ ẽ bonũ. ⁊ i b reſidz b ja. cal. i oppo. ij. ¶ Nota. vij. q̃ vaſ. nõ ſolũ puniſ ĩ nõ hñda redẽptiõe vt b ðz. ſz etiaz feudo ꝓuat iuſ iura cõia feudalia. ſi ſerui tiũ dño ſuo ĩ neĉitate poſito nõ offerat. vt in feudo ti. b finit lex. ⁊ĉ. c. dño guerraz. §. ad hec tñ. v. ſcias. ⁊ ti. ſi ð feu. ꝓtrouer. fu. c. lz vaſall⁹. v. ſi tñ. Rõ q̃ vſa. iſte illã penã ꝓuatõis feudi exp̃ſſe vel tacite nõ tollit. ⁊ ita aſſerit b ja. cal. in. i. oppo. ¶ No. viij. q̃ vbi iter dñz ⁊ vaſ. ẽ ſpãl̃ quẽtio ſup certo ⁊ limitato ſeruitio p̃ſtãdo q̃illa quẽtio ẽ ſer uãda vt b. ⁊. j. ĩ cõmẽ. p. albti. c. vj. ſi aũt ĩ tradẽdo. ⁊ ĩ curia bar. dñi regz. p. ij. c. xxxij ẽ q̃ ſi barões. Sec⁹ ſi nõ ſit certa quẽtio iter dñz ⁊ vaſ. nã tũc ſeruitiũ fiẽduz ẽ dño p ſuũ vaſ. optie fm poſſe ipi⁹ vaſ. vt. j. i vſa. pri. Qui. ſ. vaſallus. p hoc vid qð ſcpſi. ē. in vſa. pri. ĩ glo. ij. Viderit. idẽ ⁊ ſi ſcierit. vt in feu. ti. ſi de feu. ꝓtrouer. fu. c. licz va ſallus. v. ſi tñ. ⁊ ti. hic finit lex inciꝑ ꝓue⁹ c. dño guerrã. §. ad hec. v. tñ ſcias. ¶ Que ro de quo vaſallo loq̃tur vſa. iſte circa ꝑn. Ad qð rñdet hic ja. cal. ⁊ bñ. q̃ tã de vaſal lo feudatario q̃ de homĩe ppio ⁊ ſolido ſiue aſcriptitio. cũ iſte vſa. gñaliꝫ ⁊ indiſti cte de domino ⁊ vaſallo loquatur. nec iſte vſaticus diſtinguit. nec nos diſtiguam⁹. vel de p̃cio. ff. de publiĉ. Et maxie cũ etiã

ī hoīb⁹ ꝓpꝛijs ⁊ ſolidis habeat locū ꝓſta-
tio ſeruicij iuuamīs ꝙ eos ſuis dñis fiēda
vt .j. ī vſa. ꝓꝛio ⁊ ī cōme. ℙ. alberti. c. xliij.
Si q̄s habeat hoīez ſiue vaſallū ⁊c. ꝟ ja.
calis ꝑdcm. q̄ ⁊ ego ipm ſeq̄ndo ſupꝛa in
vſa. ꝓꝛi. in ⁊ ſup hijs ſcpſim⁹ ꝙ extēſuz. ibi
vide. ¶ Quero quō itelligēdū ſit b̄ verbuz
viderit. ī ꝑn. huj⁹ vſa. poſitū. Rñdet b̄ ja.
calis. ⁊ bñ q̄ de viſiōe coꝛpali. ⁊ etiā de vi-
ſione mētali. puta q̄ ſcit dñs ſuū neceſſe
hꝫe. iuꝛ. c. dño guerrā. v. ad hec. v. cū ſcias
ī feu. ti. hic fi. ler. ⁊c. c. licet vaſall⁹. v. ſi tñ.
ti. ſi de feu. cōtrouer. fu. a quo iuꝛ iſte vſa-
recipit interp̄tationē extraiatiuā. iuꝛ nota
ta ꝙ bar. in ſiſi in. l. oēs ppli. ff. de iuſti. et
iuꝛ. �means. Neceſſe hꝫe. ¶ Quero quō ꝟba
hec neceſſe habere intelligūtur. Et rñdet
hic ja. calis ⁊ bñ. q̄ vaſ. videbat dñm ſuū
in magno ꝑiculo. ſ. q̄ videbat ipꝫ obſide-
ri. vl̄ mortē ei iminere. vt i all. c. licet vaſal-
lus. ⁊ dcō. c. dño guerrā. in dcis. v. nec nō.
Si dñs haberet neᷓce peccunias ꝓ ſoluē-
do creditoꝛib⁹. ⁊ ꝓ ſeruādo ſuuz ꝓpꝛiū iu
ramētū. vaſall⁹ tenet in b̄ ipm dñm ſuuz
iuuare. vt dcō. c. licet vaſall⁹. ij. ſi tñ ꝟ eū.
ffallere. ¶ Quero hoc caſu quō ⁊ qualit̄
vaſallus ꝺꝛ fallere ſeruiciū ⁊ iuuamē dño
ſuo. Rñdet hic ja. calis. ⁊ bñ. ꝙ eo ipſo ꝙ
videt. vel ſcit dñm ſuū neceſſe habere. Si
ad iuuandū dño ſuo nō ſe offert. etiā ſine
ipi⁹ dñi nuncio ⁊ vocatiōe iuꝛ. c. licet va-
ſallus. v. ſi tamē in feu. ti. ſi de feu. cōtro.
fu. ⁊ in. c. dño guerraz. §. ad hoc. v. tamen
ſcias. ti. hic fi. ler. �means que iura cōmunia
feudalia. vſatic⁹ hic recipit interꝓꝛetatio-
nem examinatiuā iuꝛ notata ꝙ bar. in. l.
omnes popli. ff. de iuſti. ⁊ iure. Et eſt ſpā-
le hoc caſu q̄n dñs habet neᷓce. vl̄ quando
ſeruitiū debetur ad diē certū. quod ſerui-
ciū debet dño ſuo offerri ꝙ vaſallus abſ
q̄ vocatiōe ⁊ petitione. vt hic. ⁊ in capl̄is
ſupꝛa ꝓꝛime allegatis al's regulariter ſer
uitiū ⁊ iuuamen feudi per vaſallum dño
ſuo nō eſt offerēdū. niſi priꝰ ꝙ dñz facta
vocatiōe de ipſo vaſallo. ac poſtulatōe de
ſeruitio. vt all. v. ſi tamē. ⁊ dicto. v. tamen
ſcias. cū ibi notatis ꝙ ja. ō bellouiſu. quē
omnino ibi videas �means eundem ja. calis.
¶ Quero An ſeruiciū ⁊ iuuamē differāt
in aliquo. Et breuiter putat hic ja. calis.
⁊ bñ. ꝙ ſic tanq̄ ſpēs ⁊ genus. Nam iuua
men cōſiſtit in ſeruitio. qō vaſ. facit dño
ſuo tm̄ in guerris. ſeruiciū vero eſt genus
⁊ conſiſtit in iuuamine guerrarū. ⁊ etiaz
in exhibitiōe alteri⁹ cuiuſuis honeſti ſer-
uitij ꝑſonalis. vel peccuniarij dño debiti
ex cōuentione. cōſuetudine. vl̄ a lege cōi
aut hui⁹ patrie. vt hic colligit. ⁊ exꝑſſius
j. in vſa. ꝓꝛio. ⁊. ō. in vſa. primo. ⁊. j. in cō-
me. ℙ. alberti. c. xxxij. Si aliq̄s eſt hō nō
ſolidus duoꝝ ⁊c. ⁊. c. xliij Si quis habeat
hoīem. v. jtem debet dñm iuuare ⁊c. ⁊. c.
lij. jtem eſt cōſuetudo cathalonie notorie
ꝙ aliq̄s nobilis ⁊c. cū multis ſꝝ. ⁊ in feu.
ti. hic. fi. ler. c. dño guerrā. ⁊ ti. ſi de feu. cō
trouer. fu. c. licet Vaſallus. ꝟ eū. ¶ Que
ro ī guerris quale iuuamē ⁊ ſeruiciū vaſ.
debeat dño ſuo facere. et circa h⁹. q. remit
tit ja. calis b̄ ad ea q̄ ſcpſit ipe. ō. ī vſa. ꝓꝛi.
in. q. i. ⁊. ij. Et ego remitto ſilr te ad id qō
ſcpſi. ō. ī vſa. xxiij. oēs hoīes. v. miles vo ſup
vbo caualleriā ī. q. ij. cū. ij. notis ſeq̄ntib⁹
Debuerit facere. ¶ Nota ꝙ b̄ vbū debue-
rit gñale ē cōphēdēs oē ſuiciū ⁊ iuuamen
dño debitū. ſiue p quētiōez. ſiue p ꝓſue. ſi
ue etiā p iuꝛ diſpoſitionē. arᵒ. l. peccāie.
§. fi. ff. de. v. ſig. adde qō ſcpſi. ō. ī vſa. xxiij.
oēs hoīes in glo. iij. Redimere. ¶ Quero
quō vaſ. b̄ caſu videt facere redimere dñz
ſuū. Et breuit̄ b̄ ja. calis dic̄. ⁊ bñ. ꝙ videt
eū facere redīere. ſi occaſiōe ſuicij ac iuua
mis habēdi ꝙ ipꝫ dñz ī neᷓcate poſitū. ipe
vaſall⁹ aliq̄d a dño ſuo extoꝛſit ſiue ꝓſiſtat
in exactiōe certe ꝓmiſſiōis. vl̄ obligatio-
nis. ſiue in receptiōe certe rei ꝙ vaſallū a
dño fienda. ſiue etiā in relaxatiōe alicui⁹
iuris per ipm dñm ſuo vaſ. fienda. et hoc
ꝺm glo. ⁊ jacobuz. de mon. iude. ⁊ ipſum
ja. calis. iuxta q̄ ſcpſit b̄ exponēdo textuz

sup̄ b̄ vbo redimere. ⁊ sup̄ vbo redēptionē ⁊ ibi p extensum videas ſm eū. Sed ſi ſe/nior. v̄. ⁊ eſt ſcōa ps. Et dic senior. i. dñs. ¶ Voluerit. ⁊ ſicſ ei⁹ ſola cōſiſtāt voluntate. vt ſu⁹ hō. i. ſu⁹ vaſ. q̄ dicit ſu⁹ homo. rōne feudi ac vaſallagij. vt in cōme. p. alberti. c. xxxviij. baroneſ. ⁊. c. xlij. Si q̄s habeat hoīez ſiue vaſallū ſolidū ⁊c. ⁊. ſ. in vſa. xxv placitare. ⁊ vſa. xxvj. placitū mandef. ⁊ vſa. ā. prīo. Et vide tertū ſingulare de homine ſuo loquēte i. l. paſ p filia circa pn. ff. de ac. ⁊ obli. ſm ja. calis. Et de cōtractu vaſallagij. ſiue vaſallatici. vel feudalis. vide q̄ ſcripſi. ſ. i vſa. c. j. de baiulia. & baiulias in glo. i. l. q. vij. Dida. ⁊ augmēret. ¶ Quero Ad augmētationē ſeruicij quo modo erit feudū augmētādū. Rñdz b̄ ja. calis ⁊ bn̄. q⁹ ſm qualitatē grauitudinēq̄ ſeruicij augmētati. ſiue augmētandi erit etiā augmētāda q̄litas ⁊ gratitudo feudi. in tñ q⁹ vaſ. cū ipſa feudi augmētatōe poſſit etiā facere ſeruitiū augmētationis ar. vſa. xxiij. oēs hoīes. ā. e. ⁊ ar. l. ſi cōſtāte C. d̄ dona. ꝓpter nup. Et p hoc etiā facit q⁹ ad quē ſp̄ectat augmētū ſeruitij debet. vt. l. ſm naturā. ff. de reg. iur. cuz ibi notatis. Et hec oſa fi[illegible] inter dñz ⁊ vaſal. caſu [illegible] arbitrio boni viri. q̄ hec [illegible] ar⁹. l. cōtinuꝰ. ℈. cū ita. ff. de ver. obli. ⁊. ſ. ſi cōme. p. alberti. c. ix. ⁊ſi vaſ. nō [illegible] plene dño expēſas ⁊c. ⁊. c. xxv[illegible] aliqs dñs vult ire ⁊c. Et d arbi[illegible] ꝓcis ſiue boni viri. vide q̄ ſcripſi. ſ. [illegible] ſolidos ſup verbo in arbitriuz [illegible]. ¶ Quero An ſit ceſſā i volūtate dñi diminuere feudum. ia in vaſallo cōceſſum. ſi cōtenderit q⁹ vaſ. diminuat ſeruiciuz. Et videt q⁹ ſic ſm ja. calis. q⁹ contrariop eadem eſt diſciplina. vt inſti. de hijs q̄ ſunt ſui vel alieni iur. ℈. i. ⁊ i. l. i. ff. e. ti. contrariū tamen putat verū iſole ja. ⁊ bn̄. quia tñ hic text⁹ loquitur de augmentatione ſeruicij. ⁊ feudi. non de diminutōe ſeruicij. ⁊ feudi. ⁊ ad diminutionem ſeruitij ⁊ feudi nō ſit iſte vſa. extendēd⁹ cū vſatici nō recipiāt interpretationē extēſiuā actiue iuxta notata p bar. i. l. oēs pplī. ff. de iuſti. ⁊ iur. Nec ob. ratio in cōtrariū inducta. q̄m veruz eſt q⁹ ptrariop eadē eſt diſciplina i cognoſcēdo nō i iure diſponēdo. vt ibi notatur p ooc. Sin ānt. i. ſi dñs ñ voluerit q⁹ vaſ. ſibi augmētet ſeruitiū. nec ipe eidē voluerit augmētare feudū. ja. calis. ¶ Quero b̄ iuxta glo. ordinariā ⁊ ja. de mō. iu. q⁹ vbi duo vl tres vel plures dñi ſūt i re feudali vel emphiteoticaria gradati ⁊ ſucceſſiue vn⁹ ſub alio. q̄s de eis habeat laudimiū. cū alienet re[illegible]. Et glo. ⁊ ja. de mō. iu. expediunt hā[illegible]cētes q⁹ de iure videt expeditū et de [illegible]iatū. q⁹ maior dñs habeat totū vt l. [illegible]. de iur emphi. ⁊ i plurib⁹ alijs iuribus. b̄ i glo. allegatz. Sed ſm glo. ⁊ ja. de mō. iu. de cōſuetudine barcē. prīn⁹ dñs ſeu penultimus emphiteota recipit totū laudimiū ⁊ de eodz maiori dño dare q̄retū. ⁊ alijs dñis q̄cūq̄ ſint inf maiorē dñz ⁊ penultimū ēphiteotā. ſiue plures ſint. ſiue vn⁹ tñ aliā q̄rtaz inter eos equaliter diuidēdā ⁊ remanet medietas ipi emphiteote penultimo ſiue prīo ad ipz i ſimū emphiteoſim ſuā [illegible] ſuis aūt [illegible] ja. de [illegible] opinōe glo. q̄ ſit vt maior dñs [illegible] habeat laudimiū ⁊ dic. q⁹ aut feudū eſt tale de quo etiā vaſ. vocatur dñs. ⁊ b̄ eſt q̄n dñs maior dedit vaſ[illegible]lo in feudū quicq̄d iur̄ habebat in caſtro vel caſtris. ⁊ nō retinuit ſibi. niſi ptātem ⁊ aliquod [illegible] guerre ſeu expeditiōis generalis. ſicut eſt in dño montiſcatheni ⁊ i nobili bernardo de capparta. ⁊ q̄buſdā alijs. Aut feuduz eſt tale de quo vaſ. non vocatur dñs. quod eſt communiter feudum. ſeu vt in plurimū. ⁊ in hoc dñs habet aliquam partē ſiue quotam in redditibus. in primo caſu dominꝰ maior. Puta rex nō habet firmare in inſtrīs alienationum. nec aliquid habet de laudimio

niſi ipe ꝓtimus vaſ. dñs dictuꝫ feudum
ꝫ ius ſuū alienaret. jn ſcdo caſu dicit idez
ꝙ in re emphiteoticaria. ſupra dixit vide
licet ꝙ de iure dñs maior totū habeat. ſed
de ꝓſuetudie barcḇ fiāt dcē ꝓtes mō ꝫ for
ma deſup exp̄ſſatis. Et hec ba fm eū. niſi
ꝙ cōuētōes ſingulares aliō ſit cōuētū. Ec
ce vt refert hic ja. cali s. i. q. vltia determi
natione glo. ꝫ ja. de mō. iu. q̄ quātū ad rē
emphiteoticariā. ꝫ ei⁹ dños ē in ſe vera. in
tm̄ ꝙ de iure dñs maior rei emphiteotica
rie habebit totū landimiū. ſeu foriſcapiū
iur̄ notata ꝑ glo. ꝓticam. ꝫ chi^m. ꝫ alios
doc. in dcā. l. fi. C. de iur̄. emphi. ꝫ etiā de
cōſuetudie barcḇ. i ciuitate barcḇ. fienda
eſt dcā diuiſio laudimij. ſeu foriſcapij de
ſup exp̄ſſata ꝑ ja. de mon. iu. nō tm̄ ꝫ glo.
q̄ nimis ꝑciſe loq̄tur. ſz ſeq̄re ipam cōſue
tudinē ꝓut hic narrat eā ꝑdcūs ja. ō mō.
iu. Sz quātū ad feuda nō ꝓcedit ſimplr.
imo. op⁹ eſt declaratiōe. Et iō ꝑ plenioꝛi
examinatione hui⁹ paſſus. dic vt hic latiſ
ſime notat ipe ja. cali s i all'. q. vlti. ꝑ hui⁹
vo materia vide qō multū ꝓlixe ſcp̄li. ō. i
vſa. xxxiij. Si q̄s ſuuz feudū. i. ꝛ̄. ſup vbo
alic̄auerit i. q. ij. vſq; ad. q. ix. iclusiue. nec
nō ibi remiſſiue i. q. lvj. Hec nō vide ḇ ja.
de valleſica. q̄ dicit ſup hijs iſto mō. hic in
glo. mouet q̄ſtio q̄n ſt̄ plures dñi i re feu
dali. qualr landimiū diuidat. Sed hodie
dic̄ ipe ꝓuiſuz eſt ꝙ ca^m. iij. curie ceruarie
dñi Regz pe. iij. q̄ ē. ſ. ¶ Quero. ij. pone ꝙ
vaſ. vēdidit rē feudalē cū dñi conſenſu. po
ſtea vaſ. ſup ſolutiōe landimij nō pōt cuz
dño cōuenire. feudatarij hoc videns recu
perat rē feudalē. vt nō habeat ſoluere lau
dimiū integ^m. Modo dñs petit duo lau
dimia. nūc vertit in dubiū. an debeat ſol
ui duplex vel ſaltim vnū landimiū. Et vi
det ꝙ ſic. q̄n cenſent due vēditiōes. vt. ff.
de reſcin. vendi. l. ſi quā rem iūcta. l. fi. C.
de iur̄. amphi. ꝫ ꝑ iſta ꝓte facit. l. pacta. ſ.
i. ff. de ꝓhen. emp. ꝫ. l. ſi duob⁹. ſ. fi. ff. ō di
uer. et temp. p̄ſcrip. in cōtrariū videt ꝙ li
citū ē ab emptione diſcedere. vt. l. ab em
ptiōe. ff. de pac. ꝫ. l. iuriſgen. c. ti. ſ. adeo ꝫ
l. i. C. q̄n li. ab emp. diſte. Si ergo licet le
gis aucte diſcedere iō nullū landimiū qō
eſt fortiꝰ ſolui dz. q̄n q̄s aucte legis deci
pi nōdz vt. l. i. C. de hijs q̄ eta. ve. ipe. cre
do dicēdū. q̄n aut fuit diſceſſio incōtinē
ti re itegra. ꝫ anteq̄ ad alia ꝓtrahētes di
uertiſſent. ꝫ tūc dico ꝙ ſolū deberet vnuz
landimiū. Si āt poſt aliqō tp̄s fuit diſceſ
ſum. re iā tradita ꝫ in illo cōtractu. ꝙ tēp⁹
cōtrahētes ſteterit. tūc vident eſſe due vē
ditiones, ꝫ ſic duplex landimiū debet ar.
l. pleriq; ff. de ritu. nup. ꝫ. ff. ſolu. ma. l. in
ſulā. ſ. fi. ꝫ. ff. loca. l. jtē q̄rit. ſ. q̄ impleto. ꝫ
C. loca. l. ſi cū hermes. Hec ob. qō dicit ꝙ
aucte legis ꝛc. q̄n verū eſt ꝙ cōtrahētes i
p̄iudiciū eoꝝ poſſūt diſcedere a cōtractu.
ſz i p̄iudiciū dñi. ꝫ ei⁹ landimij. minime.
fm ja. ō vall. ſica hic ꝑ ḇ fac. l. ab emptio
ne. ff. de pac. ꝫ qō notat ḇ⁹. de cug. i. l. iur̄
gē. ff. de pac. ſ. adeo. ꝫ in dcā. l. ab emptōe
ꝫ jo. fab. ꝫ jo. de gaura^o in. l. i. C. q̄n li. ab
emp. diſte. ꝫ bar. i dcīs. ſ. adeo. ꝫ. l. ab emp
tione. ¶ Et an de iur̄ cōi vaſ. ſit vendēs
rē feudalē ꝓdat illā. R̄n^o ſic. vt notat bar.
in. l. ſeq̄tur. ſ. jtē labeo. ff. de vſur. ¶ Que
ro. iij. q̄d ſi res feudalis vel emphiteotica
ria fuit vēdita. ꝫ antequā dñs direct⁹ lau
det ſeu ſubſcribat ſe in inſtr̄o contrahen
tes diſcedūt a contractu emptiōis ꝫ vēdi
tionis. An dñs habebit aliqō landimiū.
eſto ꝙ incōtinēti diſcedat ab emptione.
videt ꝙ nullum landimiū debeat dñs ha
bere. q; legis aucte fuit a cōtractu diſceſ
ſum. vt. ō. in. q. prima ꝓbatū eſt. jtem q;
landimiū debet ratiōe calami ꝫ ſubſptio
nis. ſeu laudatōis vt. l. fi. C. ō iur̄. emphi.
ꝫ ibi glo. ꝑ ḇ fac qō ſcp̄li. ō. i vſa. xxxiij. Si
q̄s ſuū feudum. i. ꝛ̄. ſup verbo alienaue
rit in. q. viij. jtē q; ceſſante rōne legis ceſ
ſat lex. vt. l. adigere. ſ. q̄uis. ff. de iuriſpa.
ſed emptoꝛ nullam habet rei poſſeſſionez
ꝫ min⁹ dñi firmā ergo ꝛc. credo cōtrariū.

nam cõtract⁹ emptiõis solo cõsensu contrahit. vt.l.i.§.fi.ff.de cõtrahẽ.emp.⁊.l.in vẽditiõib⁹.c.ti.⁊ etiã ꝺ⁹ pfect⁹ talis cõtractus vt.l.iij.C.qñ li.ab emp.diste. Si ergo pfect⁹. laudimiũ debeť. et fuit dño ius q̃situ.⁊ sic sine fcõ suo.nõ potuit pdere illꝺ vt.l.id qꝺ nr̃m.ff.de regu.iuť.⁊.l.fi.ff. de pac.⁊.l.i.§.si rẽ deposita.ff.de po.⁊.l.q̃daz et.l.rogo.ff.de fideiꝯ liber. Nec ob.q̃ ptrahentes pñt recedere.qz verũ est in p̃iudiciũ ipsoꝝ ⁊ nõ dñi.nec tercij. Nec ob.l.fi. C.de iuť emphi.de laudatiõe seu subscptiõe.qz nõ extitit p dñm q̃n firmaret. seu subscriberet. ſz p ꝯhentes.q̃a cõtractu resilierũt.ꝑm ja.de vallesica.⁊ bñ. ¶ Quero iiij.q̃s cõueniet̃ p solutiõe laudimij. An vẽditor.vel emptor. expeditus videť vt refert hic ipse ja.de vallesica.⁊ bñ. q̃ possessor rei feudalis seu emphiteoticarie cõueniri debet.qz ipsa res.⁊ nõ psona est cõsideranda.vt.l.imperatores.ff.de publica.⁊ l.oẽs.C. sine censu.vel rẽ.⁊ sic q̃ possidet ꝺ⁹ laudimiũ soluere vt.j.ī curia ceruarie dñi Regẑ. P.iij.c.iij.itẽ ne sup laudimio ¶ Quero vltio q̃d si ficte fuerit res tradita.siue feudalis. siue ẽphiteoticaria.vt si pstituat se noīe p̃cnria ꝓme possidere.nũ q̃d talis fict⁹ act⁹ sit sufficiẽs ad resolutionẽ cõtractꝰ.videť q̃ sic p.l.qꝺ mõ.ff.de acq̃.pos. Tamẽ chi.⁊ pe.dicũt cõtra.⁊ bñ q̃ tal fict⁹ act⁹ nõ est sufficiẽs ad resolutõez contractꝰ.sed etiaz realiter ħz retradi.ꝑm jo.de gau. in.l.i. C. qñ li.ab.ẽp diste. Et tũc credo q̃ ꝑm hui⁹ opinionẽ q̃ ꝺa ẽ dñs direct⁹ duo habebit laudimia ex eo quia duo sũt cõtract⁹ ꝓpter dictã realẽ retraditionẽ.q̃ inde fieri ħz.vt supra patet.qꝺ nota. Et de materia fictiõis. vide de pe. iij.§ illud aũt.v.qꝺ aũt.añ finẽ.⁊ ex. ꝺ p̃sup.c. litteris añ finẽ.de pc. di.iiij.c. si ex bono. post ꝑn.ibi ⁊ ne fictio.et ꝺ pe.di.ij.c.ficta caritas.⁊ p glo. in.c. qꝺ interrogasti.xxvij. di.p jo.an.ī rla.p possessoꝛ.ꝺ regu.iuť.li. vj.⁊ p archꝺ.c.li.in. c. accusatꝰ de here. ⁊ p glo.et Archꝺ.ī.c.ferrũ.l.di. ⁊ p doc.ī cle. qz circa ꝺ eťc.ī cle.⁊ latissime p bar.ī.l. si is q̃ pro emptoꝛe.ff.de vsuc.

QUi solidꝰ xxxvj. Las⁹. Vasall⁹ solidus dño suo ꝑm posse aut scꝺm quẽtionẽ ꝺuire teneť. hꝺ pꝰ. Et dñs suũ hoiez solidũ ꝯ oẽs ꝺz hr̃e. nr̃ luscꝫ ꝯ ipm dñz hr̃e ꝺz. hꝺ de scꝺo Necnõ q̃ dño tm̃ vni solido. nisi hꝺ p̃mittat̃ de p̃sensu ipsi⁹ solidãtia fiat.⁊ hꝺ ꝺ tertio.p̃tes dese patẽt. q̃ sĩ tres.scꝺa ibi. v.⁊ si sci⁹.tertiũ ibi v.ꝓpterea. ja. vo calis dic̃ q̃ iste vsa. ẽ breuis ⁊ notabilis.⁊ nõ idiget sũmario. bñ est verũ put asserit.⁊ bñ. q̃ hꝺ vsa. tres hz p tes.ī pria pte dispõit ꝺ ꝺuicio p hoiez ī solidũ suo dño fiẽdo.ī scꝺa pte dispõit q̃ ꝯ oẽs ꝺz hr̃e dñs suũ hoiez solidũ.⁊ null⁹ ꝺz facere p̃tra ipz dñm.ī tertia pte disponit. q̃ vni tm̃ dño fiat solidãtia. nisi hꝺ fiat de cõsensu ipi⁹ dñi solidi.p̃ma ī p̃n. scꝺa ibi. v. ⁊ si sci⁹.tertia ibi. v.ꝓpterea. Et sic totũ hꝺ cõbia cũ sũmario mõ supradcõ. nã illꝺ ⁊ hꝺ vnũ ⁊ idẽ ẽ. vide tex. ¶ Nota.j. vt ī summa⁹ī tres ptes vt ibi diuiso. ¶ Nota.ij.q̃ hõ solid⁹ optĩe ꝺz ꝺuire dño suo.vel ħz posse.vl ħz quẽtionẽ.vt hꝺ. ¶ Nota.iij. q̃r dñs ꝺz hr̃e suũ hoiem ꝯ oẽs hoies.et null⁹ ꝺz ipm hoiem solidũ hr̃e ꝯ dñm.vt hꝺ. ¶ Nota.iiij.q̃ null⁹ ꝺz facere solidãtiã. nisi vni dño tm̃. nisi dñs cui⁹ p̃mo fuit solid⁹. hꝺ si bi ꝓcesserit. vt hꝺ. ¶ Nota.v. q̃ vas. dño suo ꝺz ꝺuire ꝑm qꝺ quenit.ī. ꝑm qꝺ queniẽs ẽ. videlicet iuẍ formã hui⁹ vsa. ī. optĩe. vl ꝑm posse. vl ħz quẽtionẽ. Sec⁹ ẽ.s.ī vsa. p̃rio. eo qz ibi ẽ certa ⁊ limitata quẽtio. ad hꝺ facit. j.ī curia barchꝺ. dñi Regis. P.ij.c.xxxj. itẽ q̃ si barones p hꝺ vide hꝺ ja. calis i.i.op. ¶ Nota.vj.q̃ hõ solid⁹ siue legi⁹ sine ꝓsensu dñi exp̃sso hoiez alt̃i⁹ se facere nõ pt. cõcoꝛ.qꝺ scp̃tũ ẽ.s.ī nota.iiij.idẽ hꝺ ja.ꝺ mõ. iu.sup vbo solidãtiã in p̃n. ¶ Nota.vij.q̃ hõ solid⁹ siue legi⁹ cẽsualẽ alteri⁹ se pstitue

re nō pōt. vt nota. p hen. boich in. c. dilectis ex. de ap. di. i. ¶ Nota. viij. nullā fore differētiā inter hoīem solidū. z homines legiū. cū vnū z idem sint. z hoc innuit̄ satis aptē ex hoc vsa. p hoc vide qđ scripsi. j. e. vsa. in glo. iij. Qui. s. vasall⁹ z subditus. Repete hic qđ scripsi. ō. in vsa. xxxiij. qui fallerit ī glo. ij. ¶ Et nota q̄ huic vsa. concor. in ſnīa z effectu. ō. vsa. xxxij. castlani. z faciūt p̄hijs ī ſpe. ti. ō feu. §. i. v. x. z. v. xj z. v. xij. Et intellige q̄ is q̄ ibi dr legius. dicit̄ in hac patria p hūc vsa. z alios. z p obſeruātias homo solid⁹. fm ja. de mon. iu. z bene Solid⁹. ¶ Nota q̄ homo solid⁹ dr eo q̄ mediante homagio z iuramēto in cōceſſione feudi. vel manſi. vel alīs p̄miſit dño ſuo. cui p̄ſtitit iuramētū z homagiū aduerſus oēs homines gerere fidelitatē. vt. j. in cōme. P. alberti. c. xxx. duplex ē homagiū. z in. c. xxxv. habito de homagio. z in. c. xxxvj. null⁹ pōt eſſe homo solid⁹ duorū dñoꝝ z̄c. Et iſte talis homo dicit̄ p̄prie legi⁹ de conſuetudine in plurib⁹ ptibus. iuxta notata p jo. de blauoſcho in. §. p̄iudiciales. inſti. de acc̄. z ī ſpe. ti. de feu. §. i. v. x. xj. z. xij. z etiā de iure cōmuni noviſſimo vt ī cle. paſtoralis. §. nos quoq; de re. iudi. in cle. z in ſpe. e. ti. de feu. §. i. v. z nota. fm ja. calis. quē etiā vide hic ī. q. i. Optime. ¶ Nota. q̄ hec dictio optīe refert se ad meliorē ſpeciē ſeruicij. q̄ poteſt fieri. q̄ eſt vt ſeruiat ſuo dño ſuo victu z expenſis. Et intellige qñ feudū eſt pingue. z val. dimidies. vt ī. l. ſuo victu. ff. ō opi. liber. z iuxta notata p Bm in ſpe. in dcō ti. de feu. §. i. v. xxij. z fac̄ ad h̄. l. legato gñal⁹. ff. dele. ij. ibi ne optim⁹ z̄c. z in hoc reſidet hic ja. calis ī. q. ij. z bene. quē vide ibi latius. Vel. ¶ Nota q̄ iſta dictio vl alternatiue ponit̄ hic. ſic ī. l. ſi heredi plures. ff. de q̄dict̄ inſti. z iux̄. notata ī. l. cū q̄dā. C. de. v. ſig. p chi. z p hē. boich. ī. c. vno ex̄. de pl⁹ peti. ij. di. p h̄ vide qđ ſcripſi. ō. ī vſa. xiiij. ōbilitatio. v. ſi naute. ſup vbo p ſingl⁹ dies ī. q

qro an hec dictōes z̄c. Scōz poſſe ¶ Quero iux̄ hunc vſam q̄l⁹ hō ſolid⁹ dr fm poſſe dño ſuo ſeruire. Rñdeo ſi fuit ipſi dño corpore ſuo. z ſuo equo. z armeſio. victu z expēſis tm dñi ſui. z h̄ qñ ipſe hō solid⁹ ē inops vel feudū ē modicū. vt dcā. l. ſuo victu. ff. de opi. liber. z iux̄ notata ī ſpe. ti. de feu. §. i. v. xxij. z p h̄ fac̄. ō. vſa. xxiij. oēs hoīes ibi fm valorē z̄c. fm ja. calis hic ī. q. iij. z bn̄. Vel alternatīa ē. vt. ō. dixi. ¶ Quero. cui⁹ iſtaꝝ alternatiuaꝝ ſup ſeruitio p hoīez ſolidū dño ſuo fiēdo erit electio. an dñi vel hoīs ſolidi. Et determinat hic ja. calis ī q. v. z bn̄. q̄ neutri⁹. qz quā q̄ iſte dictōes vl h̄ adiectīe. ponāt alt̄natīe tn̄ iſte alt̄natīe denotāt ordinē ſcp̄ture ſeq̄ndā. ī tn̄ q̄ ſeruet̄ iſte ordo. q̄ ſi iter dñm z ſolidū vaſallū nō ē certa cōuētio ſup certo ſeruitio dño p̄ſtā do. q̄ vaſ. ſolidus fuiat dño ſuo optīe. qđ itellige. vt p̄miſit. ſ. qñ feudū eſt pingue. z hō ſolid⁹ eſt diues. vel qñ hō ſolid⁹ ē inops. z feudū ē modicū fm poſſe vt p̄dixit. Si aūt ē certa quētio. q̄ illa ſeruet̄ nā ꝑct⁹ ex quentiōe ptiū legē accipiūt. vt ī rl̄a ꝑct⁹ dr regu. iuř. li. vj. Simile ē de iuř cōi ī alternatīa q̄ req̄rit ordinē. vt non det̄ electio alicui. vt. l. paſ. §. penul. ff. dele. ij. z iux̄ notata p glo. z doc. ī rl̄a. ī alt̄natiuis de regu. iuř. li. vj. ¶ Quero ex̄ textū an hō me⁹ teſtimōiū p̄tra me facere poſſit. vide ī ſpe. ti. de teſte. §. i. v. ſz nūq̄d val. dic vt ibi ¶ Sz q̄d ſi hō solid⁹. ſiue ſit ō patico. ſiue Ruſtic⁹ litigat cū dño ſuo. vl forte hz malā voluntātē ſecū. vaſall⁹ ſiue Ruſtic⁹ vult ſe facere hoīez dñi Regz. iuito dño ſuo. q̄rit̄ an poſſit dicas vt ſcp̄ſi. j. in vſa. xliij. ſil̄r z ſi ſētor. ſup vbo ptās. ī. q. ſed q̄ro h̄ de vna bona. q. z̄c. illoꝝ. ſ. vaſalli z dñi. cōuētōe. ¶ Quero iux̄ ter. q̄l⁹ hō solid⁹ dr dño ſuo fuire fm cōuētionē. Rñdet z dic̄ h̄ ja. calis ī. q. iiij. z bn̄. q̄ tūc hoīes solidi dicunt̄ dño ſuo fuire ex cōuētōe. ſi fuiāt ei iuxta pacta apposīta in infeudatōe. vl cōceſſiōe rei infeudate vel cōceſſe ſup certo z limi⁹

cato seruitio dño suo fiendo vt hic. ⁊ j. in curia barcł. dñi Regis petri. ij. c. xxxij. itē q̄ si barões. ⁊ c. xlviij. itē q̄ si aliq̄s baro. ⁊ c. xlix. itē volum⁹ q̄ determinet ⁊c. ⁊ in li. feu. ti. q̄d sit inuestitura i. c. i. §. ꝓterea. ⁊ ti. hic finit ler dcinde incipiūt ⁊c. in. c. i. §. ad hec. ⁊ ti. de feu. ñ habēti. ꝓpriā feu. naturā in. c. i. Et itelligas q̄ isto casu q̄ñ concedit feudū cū certo ⁊ limitato seruitio. nō dicit ꝓpe rectū feudū. q̄ ꝓprie natura feudi est vt cōcedat absq̄ expressiōe certi ⁊ limitati seruicij. vt j. §. ꝓrie allegatis nota ex ꝑsse p ja. de bellouisu. quē omnino ibi videas. ⁊ ꝑcipue in dcō. §. ad hec ⁊ in ꝓn. feudoꝝ etiā tāgit b̄ p ipz. ⁊ alios doc. ¶ Quero q̄d si aliq̄s cōfiteat se vasallū meū. an ꝓiudicet sibi. vt sit vas. me⁹ p confessionē suā. videt q̄ non. q̄ si fecisset pactū q̄ esset me⁹ vas. nō ꝓiudicat sibi. sicut nec p pactū p̄t quis fieri seruꝰ. vt. C. de libe. causa. l. nō si volēs ⁊ l. interroga tam. Si ergo pactus hoc nō operat. ergo nec cōfessio. q̄ qui confitet p inde constituitur ac si ꝓcessisset. ff. de interro. act. l. de etate. §. vltimo. Et io ista confessio debet intercedere. cū vna non sufficiat. sicut est i ascriptic⁹. C. de agr. ⁊ cen. l. cū scim⁹ li. xj. Tu tamē distin. Aut iste qui confitet se vasallū meū. est vas. alteri⁹. Aut nullius. Si nullius. ⁊ est liber. Aut confitet in iudicio. Aut in iudicio. Si ex iudicio. aut sine causa aut cū causa. Si sine causa. nō ꝓiudicat sibi. ad hoc inducitur pulcra ler. ff. qui ⁊ a quibus. l. si priuatus. vbi ille qui dixit filiū suū liberū esse nō ꝓiudicat sibi. C. de iur. ⁊ fac. ig. l. non idcirco nisi fiat ignorās ille q̄ appellauit seruos suos liberos esse. idē ⁊ si sciēs fuit vt ibidē dicit glo. q̄ illa ẏba nō sunt dandi libertatē opa p. vt act⁹ manumittētis sit i danda libertate seruis. Si cū causa vt q̄ confitet se vasallū ex iudicio. adiecta causa. sic q̄ confitet se ee vasallū. vt alia rōne dicat. ꝓiudicet sibi. ff. de ꝓba. l. cū de idebito. §. fi. matie si ꝑ se ꝓfiteat. ff. de interro. act. l. ꝺ etate. §. i. cū p pactū vas. fieri possit vt i ꝑa q. martini fanē. de b̄ i spe. ti. de feu. §. i. v. ꝓmo aūt. ⁊ p an. ō barulo i dcā. l. cū scim⁹ ad b̄ optie fac. j. i cōme. P. alberti. c. xxxiij ⁊z ō iur̄ romāo ⁊c. Si i iudicio. sp si ibi ꝑiudicat vt. C. ō pfe. l. vna. ⁊. ff. e. ti. l. certū. ⁊. i iiij. ⁊. C. de libe. ca. l. inbem⁹. Si aūt ē vasall⁹ siue i iuditio sine ex iudicio cū causa vl sine causa ꝓfiteat. ñ ꝓiudicat dño. cui⁹ vas. ē. q̄ñ null⁹ ꝑt ee ho solid⁹ duoꝝ dñoꝝ vt. j. i cōme. P. alberti. c. xxvj. null⁹ ꝑt ⁊c. ⁊ b̄ i mo vla. Nō q̄ ista nō possit alienari res feudal. vt. d. i vla. xxviij. Si q̄s in⁊ feudū. ⁊ ibi iste se ꝑsi. ita nec cōfiteri. q̄ sit alteri⁹. q̄ eñ ꝓfiteat. alienare videt. ff. si q̄d in fraud. patro. l. i. §. q̄ si i lite. b̄ ñ interest q̄ ex iudicio vasall⁹ alteri⁹ si ꝓfiteat se ee vasallū meū. ꝑ exceptōez potero submoueri et nō habeā vasallū. Si i iudicio ꝓpt auctē iudicij. ne sint delusoria. q̄ ee nō dz. ff. ō iudi. l. si ꝑtor. sua ꝓfessiōi vt sit vasall⁹ me⁹ ⁊z tu dño ea p actōez resoluabis. sic itelligit. l. i. ꝓpt⁹ all. §. q̄ si i lite. ff. si q̄d i fraud. patro. Si aūt b̄ casu circa fuicia vasallagij ꝓcessus fuisset se debere ⁊c. possz dici q̄ sit va[illegible] me⁹ ad hec fuicia. ¶ Quid eñ ꝓcedit duob⁹ ꝓtam fuicia certe michi. q̄ñ videlicet duob⁹ titul. sec⁹ si eodē tpe eadē ee intoti possideat pari titulo. q̄d fieri ñ ꝓt vt ex o. pba. c. b. §. ex ꝓmissis. ibi cū duo ⁊c. ⁊ i b̄ ꝑtor. vsa. iste q̄ solid⁹. ⁊. j. in cōme. P. alberti dicto. c. xxvj. nullus potest ⁊c. vide quod legitur ibi. l. i. c. xliij. Si quis habeat. ¶ Sed quid Si aliquis cōfiteatur rem quā tenet esse feudale. cuz sit burgensitica. Rndeo ac confiteat ex iudicio. ⁊ tunc non ꝓiudicat sibi per dicta. l. ñ priuatus. ff. qui ⁊ a quibus. in iudicio. sic cum confiteatur contra se. vt dicta. l. de etate. §. i. ff. de interro. act. de quo vide. j. in comme. P. alberti. c. xxviij. licet de iur̄ romano. vbi est forma homagij. quod a vas. ꝓstatur domio. R⁹. de area

iurisperitus Minoriſe dicit ꝓdicta. vide qꝫ de homagio ſcꝑſi.i.c.vſa.v.ꝓpterea.ſuper v̄bo ſolidātiā.¶Quero An filiꝰ naturalis i feudo ſuccedere poſſit. Rñdeo nō. etiā ꝙ poſtea legittimꝰ fiat.nec etiā legittimꝰ tm̄.ſ.adoptiuꝰ.vt i li.feu.ti.ſi ꝫ feu.ꝓtrouer.fu.c.adeptiuꝰ.ꝛ.c.naturales.Sz illō nō exꝑſſe loq̄tur de legittimato p matrimōiū ſeq̄ns parētū.q̄re i illo ñ hz locū. ꝛ ꝫ placet ja.ꝫ bellouiſu.p decre.tāta.ex. q̄ fi.ſūt le.i auc.ꝫ incel.nup.§.fi.coll'.ij.illud ergo ca^m. forte loq̄tur de legimato p ꝓncipis bñficiū.vt ibi nota.qñ i legittimatiōe ñ exꝑſſit de feudo.ad ꝫ fac̄ qꝛ tales diſpēſatōes ſt odioſe ꝛ ſtricte ſūmēde de ſi.ꝫ bi.c.i.li.vj.Matrimoniū v̄o res eſt fauorabilis vt ex.q̄ ma.ac.po.c.videt infi.vl'intelligit illō.c.de legittimatꝫ aliis modis vt ex.q̄ fi.ſūt le.c.p tuas i glo.ij.de quo vide latius p jo.an.in nouella. e.ti.c.latoꝛ. Et ſenioꝛ.v. ꝛ ē.ſcda ps.ꝛ dic ſēioꝛ.i. dñs. Eū.ſ.hoīez ſuū ſolidū. Habere.ſ.ad defenſionē ꝑſone ſue ꝛ bonoꝝ eiꝰ.ꝛ i caualcatꝫ eiꝰ.ꝛ i alijs caſibꝰ de iur̄ cōi. aut huiꝰ patrie ꝛ ꝑſuetudiario aut p ſpālē ēt ꝓuētōez indictis.vt i.c.ſic̄.ex. de iure iu.cū ibi notatꝫ p ino.ꝛ hoſti.ꝛ jo.an.i.c.i.ex. de feu. iur̄ ea q̄ ſcꝑſi.ō. i vſa.xxiiij.q̄ fallerit.ꝛ in vſa.ō.ꝓrio.ꝛ iur̄ ꝓn.huiꝰ vſa.¶Iurta qđ q̄ro.an dñs debeat hr̄e vaſallū ſuū ſolidū ꝫ Regē Arago.ac comitē barch̄. Et dic̄ ꝫ ja.calis i.q.vj.ꝛ bñ ꝙ nō.niſi p modū diſtinctū.ſ.i cōme.ꝑ.alberti.c.xxxviij.barones.ꝛ put ſcriptū eſt p ipſz i ſolone oppoſcdo i hꝰ vſa.ꝛ ibi videas.¶Quero an dñs debeat hr̄e vaſallū ſuū ſolidū cōtra eccl'iam.ꝛ patriā.ꝛ cōtra patrē.filiū.nepotē.ꝛ auum.fratrē.vel aliuz antiq̄oꝛē dñm. Et dicit ac determinat hic ja. calis in.q.vij. ꝛ bñ ꝙ nō.vt ſcꝑſit hic in ſolutiōe.iij.iiij. ꝛ v.oppo.Et ibi vide oīno.ꝓ ꝫ vide i ſilī ꝛ v.oppo.Et ibi vide oīno.ꝓ ꝫ vide i ſilī qđ ſcripſi.ſ.in vſa.clvij. cūctum malū. ſuper v̄bo.vel ſenioꝛ.in.q.v. quodꝫ legiſ.i. in cōme.ꝑ.alberti.c.xliij.Si quis habeat hoiem.v.ſtē debet dñm iuuare ꝛc̄. Nec nō ꝛ qđ ſcripſi.ſ.in vſa.primo.i. fl̄.ſuper v̄bo reliquerit i.q.vj.¶Quero an dñs debeat hr̄e ſuū hominē ſolidum cōtra alīū ipſius hoīs ſolidi dñm. non tamē ſolidū ꝛ antiquioꝛē. Et videt̄ fm ja.calis hic in q.viij.ꝙ nō.vt in feu.ti.hic finiſ lex.ꝛc̄.in §. finali. Cōtrariū tamē credit ipſe.ꝛ bñ. vt hic ꝓbat ter.qꝛ ex quo cūctos ꝫ ter.adijcit.nichil excludit vt.l.hoc articulo.quiſquis.ff.de here.inſti.ꝛ ꝓ hoc colligiſ ratō expreſſa in textu.ſ.in cōme.ꝑ.alberti.c.xxx.duplex eſt homagiū.nec ob.§.in ꝓtrario allegatus.qm̄ ibi non loquiſ de dñis nō legijs.ſeu nō ſolidis. quare ſecus hic. ꝛ ſecus ibi. vt dixit idē ja. hic in.v. oppo. p extēſum.ꝛ bñ.Et null⁹.Sub.debet habere hoiem ſolidū ꝓtra eū.ſ.dñz ꝓpterea. v.ꝛ eſt tertia ps. Et dic ꝓpterea.i. ꝓpter hoc.ſic ſumiſ hic.ꝛ C.de ercu.tu.l.i.ff.de vſuf̄.l.ij.ꝛ de reſti.ſpo.c. frequēs poſt ꝑn. li.vj. Nullus.ſ.vaſallus vel ſubdit⁹.Solidantiā.¶Nota ex hoc tertu de homine ſolido.ſiue legio.qui meꝰ eſt.ꝛ ſic abſqꝫ cōſenſu exꝑſſo mei ſolidum ſeu legiū alterius ſe facere nō pōt.idē in effectu ſcripſi.ō. e.vſa.i.fl̄.in glo.i.in nota.iij.ꝛ.v.¶Sed quero an talis.ſ.homo meꝰ ſolidus poſſit ſe facere hominem alteriꝰ non ſoliduz.ſ. ꝓ aliquo feudo.ꝛ me ignorante. vel irrequiſito.ar^m eſt hic ꝙ ſic.in eo quod hic ꝓhibet ſolidātiā alteri fieri citra ꝓſenſuz ꝓrioris.ergo videtur non ſolidantiaz permittere indiſtincte.econtra videt̄.ꝙ ego habeo ſeruitutem homagij in ꝑſona ſua ergo ipſam ſeruitutem homagij alij concedere non poteſt in ipſa eadem perſona ſua.me inuito vel irrequiſito. ar.ff. de aqua plu.ar.l.in concedēdo.ꝛ.l.ſe.ꝛ ſe.puto diſtinguendū eſſe.quia ſi ſolidus homo meus vult ab alio feuduz accipere.ꝛ ſibi homagiuz non ſolidum ꝓ illo tantum feudo facere.aut vult illō feudū recipere ab inimico meo.vel alio.aquo ꝙuz

recipi mea ītereſt. ⁊ tūc dico eū me iuito. vel irreq̄ſito nō poſſe recipere. nec debere. Aut vult illō feudū recipe ab amico meo vl' eo a quo recipe nō ītereſt mea. ⁊ tūc credo eū poſſe recipe. etiā me cōtradicēte. q̄ tūc viderer cōtradicere aīo vt officiā. ⁊ noceā. Et iō me nō eſſe audiēdū ar. l. ifundo ff. de re. ven. cū ſq. ⁊ p̄bat ſatȝ dicta diſtinctio p. l. fi. C. de pac. iter ēp. ⁊ p ea q̄ ibi notant p̄m ja. de mō. ju. immo. hec v̄ba ſūt ī ſpe. ī. iiij. p̄te ti. de feu. §. i. v. xj. iſta v̄o diſtinctio mō quo poſita eſt nō videt̄ approbari. j. in cōme. P. alberti. c. iij. i. hō ſolid⁹ ⁊ ſic dic vt ibi adeo q̄ b̄ cōbinet bñ cū. c. illo. ¶ Et an aſcēpticius. ſiue Ruſticus ad homagium ſine dñi cōſenſu poſſit ſe obligare. Rñ⁰ nō. p hoc facit optime qō ſcripſi. §. ī. q. p̄ria poſt p̄n. ibi econtra videt̄ ⁊c. Seq̄tur ergo ipaz ſeruitutez homagij ⁊c. qō facit p homagijs cēſualiū. de quo vide p doc. j. ī pace ceruarie. Anno dñi. §. ibidē. jtē nec ſe ī alio iudicio p̄t ſe obligare bar. in. l. i. §. poſt opis. ff. de op. no. nū. ¶ Quero an q̄s poſſit facere homagium nō ſolidū pluribꝫ dñis. Et determinat b̄ ja. calis. in. q. ix. ⁊ bñ. q̄ ſic vt colligit ī li. feu. ti. hic finit̄ lect ⁊c. c. i. §. finali. ⁊ in. c. grandi de ſup. negli. p̄la. li. vj. ⁊. j. in comme. P. alberti. c. iij. duplex eſt homagiū. ⁊ in. c. xxxj. homo ſolid⁹. ⁊ ī. c. xxxij. ſi aliq̄s eſt homo nō ſolid⁹ ⁊c. Et iuxt̄ notata iſpe. in. iiij. p̄te ti. de feu. §. i. v. xij. cū pluribus ſq. ¶ Quero an homo ſolidus poſſit facere homagiū nō ſolidū alij dño abſq̄ p̄mi dñi ſolidi cōſenſu. Et breuiter diſtingue vt refert hic ja. calis in. q. x. ⁊ bene. prout diſtinguit̄ in ſpe. ī dicto ti. de feu. §. i. v. xj ⁊ vt etiā diſtinguit̄ ī alle. c. xxxj. homo ſolid⁹. ¶ Quero an dñs hominis ſolidi cōcedendo homini ſuo ſolido. q̄ faciat ſolidantiā alij dño p̄dat ſolidantiā ſuā. quaz p̄ius in ipſo ſuo homine ſolido habebat Et putat breuiter ⁊ hic ja. calis. in. q. xj. et bene. q̄ ſic calus eſt hic in fine huj⁹ vſa. vt probat verbū p̄mū. ⁊ verbū fuerat ibi adiectū. ⁊ faciūt ad hec notata ī ſpe. ī alī. ti. de feu. §. i. v. x. q̄rit̄. ⁊. j. ī cōme. P. alberti c. xxxvj. null⁹ pōt eſſe homo ſolidus duoq̄ dñoq̄ ⁊c. ¶ Quero qualr dñs videat̄ cōcedere ſuo homini ſolido q̄ faciat alij dño ſolidātiā. Rñdet hic ja. calis ī. q. xij. ⁊ bene q̄ eo ipſo q̄ dñs coraz ſe vel p̄curatore ſuo ad b̄ p̄tātē habēte vocat hominē ſuuz ſolidū. ⁊ abſoluit eū ab omni fidelitate. ſacramēto. ⁊ homagio. ſeu ſoliditate cōcedendo q̄ poſſit aliū dñm ſolidā ſibi cōſtituere ar. j. in cōme. P. alberti. c. xx. Si vē dictum caſtrū fuerit ſiue feudū ⁊c. Et ita colligit̄ hic ex iſto textu. ibi primū ſolid⁹ fuerat. Nam primo ſoliditas relaxabat̄ anteq̄ fieret ſcōa. vt ex p̄dictis colligitur. ¶ Et quid ſit ſolidātia ſiue ſoliditas, dicas q̄ ſoliditas eſt. ſiue dicit̄ qñ quis ſe recognoſcit p aliqua re hoiem ſolidū alicui⁹. cū p̄ſtatione iuramēti. ⁊ homagij. ꝛz ja. calis hic ſup v̄bo ſolidātiā. ¶ Sed quero q̄ dr̄a ſit inter hoiez ſolidū. ⁊ nō ſolidū vide. j. ī cōme. P. alberti. c. xliij. Si q̄s habeat hoiez ſiue vaſallū ſolidū ⁊c. Solid⁹ aūt hō ſiue vaſ. p feudo ſeruire tenet̄ dño ſuo optime. vel p̄m poſſe. vel p̄m cōuētōez vt le. ⁊ ſcp̄ſi ſup eiſdē v̄bis. §. in p̄n. huius vſatici. vel dic p̄m vbertū de orto. put hic refert bertrādus de ſeua. q̄ ſeruitiū p feudo fiendū eſt p̄m valorē ipſius feudi. niſi ſeruiciū illud noiatim quale eſſe debeat nō ſit exp̄ſſum. vt ī li. feu. ti. q̄bus cauſis feu. amit. c. i. §. hui⁹ aūt gñis in fi. coll. x. p hoc vide qō ſcripſi. §. in vſa. xxiij. omnes homines. v. miles v̄o ſup verbo caualları am in. q. ſed quero quale ſeruiciū. cū nonnullis. v. ſequentib⁹. ⁊ dic vt ibi. Niſi.
¶ Nota q̄ niſi dictio exceptiua. ⁊ ponit hic iurta notata per pertitam ⁊ chi. in. l. actione. C. de tranſac. ⁊ per di. in. rl'a peccatuz. de regu. iuꝛ li. vj. ⁊ p bar. in. l. ſi eſſ. ff. Si quis cau. de huius vero dictione niſi vide qō remiſſiue ⁊ al's ſcripſi. §. in vſa.

xxxij. castlāi. sup eodē vbo. Seniorē. i. dñs Nisi. exceptiue ponit. ⁊ ponit hic vt p̄mi si. Primus. i. p̄mo. ffuerat. s. ante cēp fecisse sedam solidātiā. q; facta sedā solidātia. iā desijt p̄mi dñi solid⁹. vt colligit hic ex isto vbo. Et in cōcor. qō scḍm. ē. isto. v. ppter ea. sup vbo solidātiā. i. q. q̄ro an dñs hois solidi cōcedendo. ⁊c.

QUi scīorē. i. xxxij. Casus. Vasallus dñs suū viuū i bello dimittēs. vl ei de pugna deficiēs: oīa ab ipo dño acq̄sita amittēt dz. h. d. cōis diuisio. sedā ibi. v. aut malo. vide ter. ¶ Nota p mo vt in sūma. ¶ Nota. ij. fm ja. de mō. iu. qui ita dicit. ⁊ bñ q̄ in supiorib⁹ q̄busdā vsaticis fuit tractatū de q̄busdā culpis p vas. cōmis. p q̄b⁹ nō afficiunt amissione feudi. sed aliter puniūtur Hunc vo in cō ⁊ q̄busdā inferiorib⁹ vsaticis tractatur de q̄busdam culpis ppter quas vasalli feudū amittūt. ¶ Sed quero quot sunt culpe siue casus in hoc vsa. quib⁹ vas. amittit feudum. dicit ja. de mon. iu. ⁊ bñ. q̄ due culpe sunt hic. siue duo casus. s. si vas. dñs in bello viuū dimittit. Et si ei dolose de pugna deficit. ꝓcor. ī li. feu. ti. q̄bus mo. feu. ami. ⁊ ti. q̄b⁹ cau. feu. ami. ⁊ hosti. ī summa. ti. de feu. §. q̄b⁹ modis. Et intelligas q̄ siue dñs dimissus in bello post recessū vas. euadat. siue nō euadat: habz locū pena huius vsa. ar. ff. ad sill̄y. l. ⁊ si certus. §. vlti. ¶ Quid si vas. ad mortez vulneratus dñs peremptū in bello dimisit. An habeat locū hic vsa. dicit ja. de vallesica hic ⁊ bñ. q̄ nō. vt. l. si quis in graui. ff. ad se. cōsul. silley. ⁊ isto vsa. ibi cum dicit. dum cū iuuare poterit. q; ex quo peremptus est dñs nullo iuuamīe indiget. Viuū. sec⁹ si mortuus fuerit. qō constet euidēter per testes fide dignos. ⁊ omni exceptione maiores. aut p̄ instrm publicū testimoniale. ad excusationē vberiorē ipius vasalli ⁊ tūc cua dit penā hui⁹ vsa. dubie. An bello. s. cāpestri. vl alio. ⁊ siue i bello iusto siue iniusto Nā cōditor hui⁹ vsa. nō habuit pside ratōz ad bellū. si fuerit iustum vl iniustū. q; nō ad iuuamē dñi in quouis bello exeūtis ⁊ bellantis. qō iuuamē vas. recusare nō debet quin faciat illud. alīs amittit feudū. vt hic. ¶ Sz q̄ro qō bellum dicit iustum. ⁊ qō iniustum. vide. j. in cōmē. p. alb̄ti. c. xliij. ista sunt casus. v. quōrum ē. qō scripsi. j. in vsa. lex. cōmunia. i. R. sup vbo i canalcatas. Reliq̄rit. ¶ Quero p̄mo iuncta hunc ter. q̄d si vas. dñm suum nō i bello siue p̄lio. sed in carceria reliq̄rit. vel in alio loco vbi ipe dñs piculū imineret. numq̄d vasallus amittit feudū R⁹ sic. nā ideo est ac si dimisit cū in bello. vt in li. feu. ti. si d feu. defun. mili. §. licet. ⁊ ti. de noua fidelitatis forma. circa me[III]. Sz iō de p̄lio siue bello campestri loq̄tur hic. q; cū frequēti⁹ accidit. ar. l. nam ad ca. ff. de legi. ¶ Quero. ij. numq̄d vas. dñs in p̄lio mortuū vel vulneratum ad mortē poterit dimittere sine timore pdendi feudum. Rñdeo sic. ar. l. fi. ff. ad l. ro. de jac. ff. qō vi aut clā. l. si alius. §. est aūt alia. sic cōcordant iura. ff. ad l. ac quil. l. ita vulnerat⁹. in p̄n. iuncta. l. huic sept̄ure. §. si seru⁹. ⁊ l. jtē mela. §. celsus. e. ti. Et stabit sup cō iudicio medicor. C. de re mili. l. cum allegas. li. xij. ⁊ i auc. de nō ali. §. cū aucte. coll. ij. cū ibi notat. Sz tu dic q̄ imo pdit feudū. si vas. dñs i p̄lio viuū dimittat. quā cēp vulnerat⁹ sit ad mortē. p hūc vsa. q̄ indistincte dic. viuū in bello ⁊c. Et sic cōsulo in tali casu q̄ vas. vllo mō dñs viuū in p̄lio nō dimittat. nisi quouscq; mortuus sit. vl p medicos ptos d ei⁹ vita mīme speret. ⁊ sic tunc vas. feudū non amittit. ¶ Quero. iij. fm ja. de vallesic. q̄d si dñs i cāpo oīmodo erat piturus quātūcūq; vasall⁹ opē tulisset. numq̄d si vasall⁹ dñm reliq̄rit in cāpo vēdicet sibi locū hic vsa. videt q̄ nō. ar⁹. l. si ali⁹. §. ē āt. ff. q̄ vi. aut clā. faciūt notata. ī. l. i. i fi. C. d iurē em

phi. Contrariū credo ꝛ bñ ꝑ hūc vſa. ꝙ dñ vaſ. dñm iuuare poſſet: nō debz eū dereli-
q̄re in cāpeſtro. ¶ Quero. iiij. q̄d ſi. vaſ. di-
miſit dñz in p̄lio ꝑ momētū. ſz ſtatī redijt
nunq̄d ſibi ignoſcit. Et eſt ar. ꝙ ſic. ff. ō di
uoꝛ. l. ſi penituit. ꝛ. ff. de fal. l. falſam. ſcōz
bal. in lib. feu. ti. quibus mo. feu. ami. c.
qꝛ ſupꝛadictū. Et ſic credo vaſallū caſu h̄
euadere penā huiꝰ vſa. ¶ Quero. v. q̄s di-
cat eſſe ad mortē vulneratus. ℞ᵒ ille qui
ſm rām artis medicine nō ꝑt euadere. vl
cum magna difficultate. ſz ille qui de le-
ui ꝑt curare: non ꝺꝛ mortifere vulnerat⁹.
iuꝝ notata in. l. ab hoſtib⁹. §. fi. ff. ſo. ma. ꝛ
l. marit⁹. ff. loca. ſz bal. vbi. s. ꝛ bñ. ¶ Que
ro. vj. q̄d ſi vaſ. dimiſit dñm in bello reue-
ra mortifere vulneratū. ꝛ ſic vaſ. excuſaba
tur tūc vaſ. excuſatiōe legz ignar⁹ credēs
dñz non ſic vulneratū: dimiſit eū. nunq̄d
ꝑdit feudū. ℞ᵒ nō. qꝛ erꝛoꝛ aliq̄n excuſat.
tñ nō auget delictū. vt. l. res. ff. ō crimi. ex-
pila. here. ff. de furtis. l. inter oēs. §. rōne.
ſm bal. vbi. s. Contrariū eſt vītas ꝙ vaſ.
hoc caſu ꝑdit feudū ꝑ hunc vſa. q̄ gñal'r. ꝛ
indiſticte loq̄tur de vaſallo dictū quouis
modo viuū in bello dimittente. Et ſic cū
iſte vſa. non diſtīguat: nec nos diſtīguere
debemus. vt. l. de p̄cio. ff. ō publiᷓ. ¶ Que
ro. vij. q̄d ſi dñs eſt excōicatus. vl'a dño re-
ge bannit⁹. an vaſ. teneaᷓ ipm iuuare. vel
fuitiū ei p̄ſtare. ℞ᵒ nō. imo a iuramento
fidelitatis eſt abſolut⁹. quouſcz ab eccl'ia
vel a dño rege fuerit reſtitutus. vt i li. feu.
ti. h̄ fi. ler. deinde incipit ꝓſue. regni. c. dño
guerrā. vbi de hoc ꝑ bal. ad idē. xv. q. vj. c.
alius. ꝛ. c. nos ſcōz. eꝝ de here. c. excōicā⁹.
§. credētes. ꝛ. c. vlti. ꝛ eꝝ de penis. c. grauē.
cū ibi notatz. in fi. ꝛ de excel. pla. c. illō. vi
de qō ibi notaᷓ ꝑ hoſt. jo. an. ꝛ alios. qōcz
ſcp̄ſi. s. in vſa. xxtiij. q̄ fallerit. in glo. iij. i
q. viij. Sz circa h̄ tu ita dicas. qꝛ aut ipſe
dñs anteq̄ vaſ. ab eo req̄ſit⁹ ſit ꝑ cūdo ad
bellū ſecū ē excōicat⁹ vel bānit⁹. ꝛ tūc vaſ.
dño p̄tertu dicte req̄ſitionis. ꝛ ſeu al's. nō
teneᷓ obedire. Si vo poſt dictā req̄ſitiōez
ꝛ eſſendo in viagio eundi ad dictū bellū
ipe dñs fuerit excōicatus vel bannit⁹ tūc
vaſ. teneᷓ obedire dño. cū eo caſu ſit vn⁹ ō
familiaribus ſuis. ar. c. qñ multos'. xj. q.
iij. cum ſua materia. ꝛ accedere cū dño ad
bellū. ꝛ ibi eſſe ꝛ ſtare cū ipo. adeo ꝙ caue
at ꝙ idē vaſ. ipm dñz nō dimittat viuū in
bello. qō ſi fecerit: tūc credo ꝙ indubie ꝑ-
dit feudū. vt h̄. qō no. ꝛ ita tene. ¶ Quero
viij. q̄d ſi vaſ. ſciat aſſaltū eſſe faciendū ꝑ
dñm. ꝛ inde dño mortē iminere. vl captō
vel grandē iacturā p̄timonij: ꝛ nō denun
ciauit dño cū potuit. nunq̄d amittit feu-
dū. ℞ᵒ ſic. ar. ff. q̄bus vt indig. l. vt īdignū
ꝛ. l. ei q̄. in auē. de nup. §. mater. in fi. colᷓ.
iiij. ff. loca. l. q̄ro. in feu. ti. q̄bus mo. feu.
ami. c. vno. §. ſilr ſi dñm. ꝛ ti. q̄ ſit ꝓma cā
beñ. ami. §. jtē ſi vaſallus. ꝛ ti. h̄ finit ler.
ꝛc. §. tñ ſcias. Simile notaᷓ ꝑ jo. blanchi
in ſūma de feu. ti. q̄bus mo. ꝛ q̄bꝰ caſib⁹
feu. ami. poſt ꝓn. v. jtem feudū amittit q̄
ſcit aſſaltū ꝛc. ¶ Quero. ix. An epi vel alij
clici tp̄alia in feudum a dño rege. vl alio
dño poſſidēt. ſi ab ipo dño ſint citati: nō ſo
lū ad conſiliū dandū. ſed etiā quo ad au-
xiliū impendēdū tp̄re guerre p̄ſonaliᷓ ve-
nire ac compere teneātur. ℞ᵒ ſic. ad h̄ faᷓ
qō le. ꝛ notaᷓ ꝑ ber. hoſti. ꝛ alios in. c. cuz
parati. eꝝ de ap. ꝛ qō notaᷓ ꝑ ja. ō mō. iu.
j. in vſa. lxv. ſili modo. in. q. vlt. ꝛ ꝑ me ibi
i. ℞. ſup vbo ꝓnceps. in. q. i. cum nota ſe.
¶ Quero. x. nunq̄d epi ꝛ alij cleri ci tp̄a-
lia vt p̄fertur in feudum ſiue in alio tenē
tes p̄nt dñm regem ꝛ ſeu aliū dñm feudi
iuuare. ꝛ in guerra cum eo ire. ℞ᵒ ſic. vt
xxiij. q. vj. §. ecce. ꝛ. §. poꝛro. cum ibi nota-
tis. ſ. in vtroq; §. per glo. ꝛ arch̄. ꝑ h̄ vīō qō
notat jnno. in. c. ſniam ſanguinis. eꝝ. ne
cle. vel mo. Verumtñ non credo ꝙ penā
irregularitatis euitēt. ſi aliquē in bello vl
guerra occident. vel mutilent. Ad hoc vi
de hen. boich in. c. clerici arma. eꝝ de vi. ꝛ
hone. cle. in ſua magna diſtinctōe. v. aut

hoc faciũt citra auctatẽ ⁊c. Quid em̃ pbabiliter. ⁊ absq; cõscia circa hmõi duas q̃stiões supra prime scptas dicem⁹. dicas q; licet ipi cpi. seu alij clerici dñm Regez. vel aliuz dñm feudi tpe guerre req̃siti seq̃ teneant. ⁊ in bello potissime iusto iuuare teneant. vt ff. ⁊ in li. feu. ti. hic incipit lex ⁊c. c. i. nõ tñ cũ armis. q; armoz vsus clericis interdict⁹ est. vt ex̃ de cle. pug. in duel. c. i. ⁊. xxiij. q. viij. c. i. ij. iij. ⁊. iiij. dic tñ q; exortabunt bellatores ad defensionẽ dñi Regis. vel alteri⁹ dñi ipsoz. vt. e. causa. ⁊. q. c. cõuenioz. ¶ Quero. xj. q̃d si pena ẽ ista tuta i ciuitate bar. q̃ arma portãtes ⁊ clericus portat arma. nunq̃d incidit i penã dic vt nota. p jo. veronẽ. in li. feu. ti. de pacis tenenda Et de armis. vide qd̃ scpsi. j. i vsa. lxviij. ꝓnceps namq; sup vbo succurrãt. ¶ Quero. xij. q̃d si dñs Rex vl alius baro habeat guerrã. ⁊ iuxt hũc vsam mãdat vasallo ⁊ subdito suo. vt iuuet euz. ⁊ ille dicit q; nõ habet peccuniam. Nunq̃d dñs Rex. vel baro poterit illũ cogere. vt vẽdat res ꝓ habẽdis peccunijs ⁊ fuit de fcõ. q. hec. Rñdeo nõ ar. l. si seru⁹ deposit⁹. §. licz em̃. ibi nã nõ debent cogi. ⁊c. ff. de nora. accẽ. Sed ego credo q; si vas. obligauit se ad certũ seruitiũ. q; tũc illud seruitiũ sum ptib⁹ suis facere tenetur. ar. ad hoc. ff. de op. liber. l. suo victu. cũ l. se. Et si nõ habeat pecuniã. cũ qua sumpt⁹ faceret. q; als res vendere teneat tũc. ff. de ven. i po. iiij. li. §. diminutio. cũ ibi notatis. ⁊. ff. de re iudi. l. a diuo pio. ⁊ C. de bon̄ li. l. fi. §. sin autẽ ex alieno. Nec ob. dict⁹. §. licet em̃. q; soluere. vel nõ soluere est in arbitrio debitoris. q; cogi nõ debet vẽdere res alienas qđ secus est in vas. qui nccio tenet dñz iuuare. vt hic ⁊ i li. feu. ti. de noua forma fidel. c. i. ⁊ ni. hic ff. lex ⁊c. c. i. §. i. ꝓ hoc vide quod in simili scpsi. ē. vsa. xxxiiij. qui fallerit sup verbo hostes. vel cauałcatas i. q. iij. ⁊. j. in vsa. lxxvij. erheredare in glo. i. in q. vj. Poterit. ergo si vasall⁹. vel subditus dñm iuuare nõ poterit. ⁊ pbabilr. nullaz vas. patitur penã. ar. a cõtrario sensu huius. l. siue vsatici. qđ fortissimũ est in iure vt. ff. de offi. ei⁹ cui mã. est iuxt. l. i. §. huius rei. Et habes sic̃ ar^m a contrario sensu de huius vbo poterit. j. in vsa. cxxv. ite consti tuerũt. vide quod ibi scpsi sup vbo si poterit qm̃ inter cetera ibi est huius ar^m a cõtrario sensu. qđ nota. Adde qđ de huius ar^o. scripsi remissiue. j. in vsa. clij. Si q̃s hostes in glo. i. in nota. ij. cũ. v. sequenti. ⁊ in vsa. cxxxviij. de intestatis in glo. ij. in. q. xxx. ⁊. xxxj. ¶ Sed q̃ro iuxta predcã. ⁊ hũc tex. ecce q; famul⁹ siue scutifer certa mercede siue soldata est cõductus. ex post dñs ipsi⁹ ab inimicis inuadit⁹ ⁊ demũ ad mortẽ vulnerat⁹. dcũs vo scutifer timore mortis pterrit⁹ nõ ausus fuit. sicut tenebatur ipm dñm iuuare imo euasit ⁊ dimisit illuz. qua igit⁹ pena iste scutifer debeat puniri. dicas q; graui. ⁊ nõ leui. s. q; sicut vasallus dimittẽs dñz suũ in bello. amittit feudũ. vt in vsa. pñti. ita ⁊ scutifer q̃ debebat vitã ipsi⁹ ticij dñi sui ꝓ ferre vite sue. ar. j. in cõme. P. alberti. c. xliij. Si q̃s habeat hoez silue vasallũ. v. j tẽ vas. dz ⁊c. soldatas amittere dz. nec nõ ⁊ oia alia. q̃ ab ipso ticio habuerit. ar^o hui⁹ vsa. ⁊ notatorũ q; me. j. in vsa. cxxxj. ꝓstituerunt igit⁹ super verbo seniores. in. q. xj. ⁊. xij. ¶ Quero q̃d sit soldata. dico q; soldata est ꝓstatio q̃dam annua. ⁊ gratuita. que a neutra pte trãsit in heredẽ. morte em̃ dantis. vel accipientis finit. Soldata em̃ dr q; plez; in solidoz donatiõe consistit. qñq; em̃ in vine. ⁊ annona. vt in li. feu. ti. quis dicatur dux. marchio comes. siue capitaneus. c. vno. §. fi. vide ibi bal. Et de annona. ⁊ cõ tractu annonario. vide qđ scpsi. j. in vsa. cxj. de baiulijs. v. baiulias. i glo. i. i qõne. xij. ¶ Sz q̃d si vasall⁹ insultat dñm. quez nescit eẽ dñm suũ. an ꝑdat feudũ. Rñdeo nõ. qđ tene mẽti. nisi esset ignorãtia crassa ⁊ supina. que appellatur sciri debere.

vt.ff.si cer.pe.l.q̄ te s̄m bal.i li.feu.ti.q̄b⁹ cau.feu.ami.c.vno.col.x. Aut malo.v̄ ⁊ ē scd̄a ꝑs. ¶ Et nota q̄ hec dictio aut ex sui natura alternatiue siue disiūctiue ponit vt h̄ ⁊.ff.de iur̄ do.l.plerūq̄.in fi.⁊.l.pr̄.⁊ ff.de ꝯhen.emp.l. si ita distrahat̄.C. de v̄. sig.l. cū q̄dā.ff.qn̄ di.le.ce.l.cū illud.⁊.C. d̄ epi.⁊ cle.l.si quis. p̄sbr.in fi. Et ita ꝓpe sumit̄ hic.⁊ in dict̄ iurib⁹ cū suis silibus Et adde qd̄ scp̄si.s̄.in vsa.xxix.magnates v̄.si aūt aliter.sup eodē v̄bo.⁊ ī vsa.xxxiiij. q̄ fallerit.i.R̄.sup v̄bo aut. cū suis remis. Perdere debz. ¶ Quero iux̄ hūc tex.an vasallus in casib⁹ h⁹ vsa.vel altero eoꝝ amittat feudū ꝑ sniaz.an ip̄o iure. Dicas q̄ ꝑ sniaz ⁊ nō ip̄o iure.ar^m.C.vnde vi.l.si q̄s in tātā. Et sic determināt h̄ ja.de mō.iu. ē ja.d̄ vallsi.⁊ bn̄.⁊ q̄ ita fieri debeat patz etiā iuxta notata ꝑ glo.jo.an.⁊ hē.boich. in.c.fi.ex̄ de iur̄.calū.licz hosti. ibi ꝯ ⁊ nō bn̄. ¶ Sz q̄ro quō bona ꝑdi debēt ip̄o iur̄ vel per sniam.dic vt notat bal. in.l.femie C.de se.nup.⁊ de here.c. cū s̄m leges.li.vj ⁊ in.l.quisq̄s.C.ad.l.iul'.maie.cū ibi notatis.Oīa.sub.habita a seniore siue dn̄o ex donatione beniuola.absq̄ alio p̄cio s̄z ja.de vallesica.ꝓ hoc.ff. de re.mili.l.iij.§. fi.⁊ qd̄ scp̄si.j.in vsa.seq̄nti.in glo.vltima ¶ Sz q̄ro s̄z eū.q̄d si aliq̄s vas.emerit feudū ꝓ quo facit seniori certū q̄d.postea dimisit suū seniorē in cāpo.⁊ sic incidit ī casu h⁹ vsa.vel in casu vsatici.xxxix.q̄ seniorē.ij.j.e.an debeat ꝑdere feudū.⁊ oīa ꝑ ip̄z empta.q̄ ꝓ seniore in feudū tenebat.Dic̄ ip̄e ja.de vallesi.q̄ nō.⁊ bn̄. qm̄ nō hz vas. feudū ex beniuola datione a suo seniore. sz ex titulo oneroso. ꝓ quo in feudū d̄ feudo dato in vicē le.cōmisso.c.i.in fi.⁊ ī feu. ī q̄b⁹ casib⁹ feu.amit.§.illud. ¶ Sz an filiuffa.ꝓpt̄ delictū sui p̄ris p̄uet̄ feudo.dicas de hac q̄stiōe vt no.ꝑ bar. in.l.i.q.i.ff. de inter.⁊ rele.⁊ ꝑ oldra.in.l. emācipatū. §.si q̄s.ff.d̄ sena.⁊ vid̄ ibi glo. circa fi. Et d̄ patre an possit esse testis in cā filij.⁊ econtra.vid̄ de hoc ⁊ alijs istā materiā tangentibus.j.ī vsa.clxvij.pater ꝯ.dic vt ibi.

Qui ira duct⁹ xxviij Casus. Vas.q̄ dn̄z irose difidat.vl' feudū sibi relinq̄t: dn̄s feudū ēmpare p̄t. ⁊ illud tenere donec vas.ei homagiū atq̄ iuris firmā fecerit.dn̄oq̄ deshonorē sibi factū emendauerit.q̄bus ꝑactis:tūc feudū sic relictū recupat vasallus.h.d. Nō diuidit̄ nisi in vna ꝑte tm̄.⁊ sic hunc suspensiue legas vsa^m. vide textū iux̄ eius ꝯtextū ⁊ nota bn̄ eum. ¶ Nota p̄mo vt in sūma^o ¶ Nota.ij.q̄ h̄ vsa. videt̄ velle. q̄ id qd̄ fit calore iracundie sit punituz. ⁊ ita videt̄ ꝯ ius romanū.ff.de reg.iur̄.l. q̄dq̄d calore. ⁊ etiā cōtra ius vsaticoꝝ.vt.s̄.in vsa. xx.et si q̄s ad aliquē crimīalē foliā ⁊c.vbi impunitus q̄s relinq̄tur si solū iuret. Quid dicendū.dicas q̄ aut q̄s ꝑseuerauerit in eo qd̄ fecit vel dixit cū calore ire.aut nō. Primo casu hz locū vsa.iste. Scd̄o hn̄t locuz ꝯria.⁊ ita innuit glo.ordīaria que hic est Vel solue aliter distinguēdo. q̄r q̄dā sunt facta q̄ sine detrimēto iniuriā passi reuocari p̄nt.vt missuz repudiū marito. ⁊ ista per pniaz reuocari p̄nt ipunc.⁊ sic loq̄tur l.diuortiū.ff.de repu. transscripta. de pe. di.i.diuorciū.loq̄tur etiā sic dicta.l. q̄cq̄d calore. Sūt aūt q̄dam facta vel dicta que neq̄unt sine detrimēto saltē fame passi iniuriā reuocari.⁊ in istis pnia nō est īmunis a pena.vt.ff.de penis.l.aut facta.§.cā Primā credo veriorē.saltē de iure vsaticorū.⁊ h̄ ꝓ eo.q̄r difidamentū reuocare vid̄r posse fieri sine detrimēto dn̄i. Et tn̄ h̄ dic̄ h̄ puniri s̄m ja.de mon.iu. ¶ Tu vero dicas q̄ hec ratio nō est bona de difidamēto.licz alia.s̄.scp̄ta sint bn̄ dicta.q̄r difidamētū nō p̄t fieri sine magno detrimento eo q̄r difidatus detrimentū patit̄. Tū q̄r incōtinēti nō p̄t facere sua negocia. nec laborare hinc inde sine hoīm armoꝝ co-

initius. ⁊ in magno dampnoꝝ ⁊ expensarū detrimento. Ite q̄ si est mercator rationē p̄dicta amittit lucrū. ⁊ sic de alijs. Tum q̄ hic est decor dñi q̄ suus vas. cū diffidat. Et ideo p̄t reddi decisiōis glo. ordi. rō. q̄ sic hūc vsa. ⁊ .s. vsa^m. xx. ⁊ si q̄s ad aliquē crimialē foliā. pall. ⁊ alios hꝰ libri vsaticos dñs Rꝰ hūgarij comes cōstituit ⁊ misit vt. s. in vsa. iij. cū dōnus. ob q̄d ī p̄dicto vsa. xx. ⁊ si q̄s ad aliquē crimialē foliā. nō distinguit an iniuriator possit sua culpa crimialr accusari. vel nō. q̄ indistincte iniuriator p̄t penitere. vt ibi scpsi ī glo i. in. iiij. nota. ⁊ plixius sup vbo dixerit v. ij. ⁊ in. q. i. ⁊. ij. Et hꝰ inuūt illa vba ibi posita vbi dic. Alut iuret illi p̄ sacm̄ ⁊c. ⁊ ibi. aut emendet illi tantū q̄tū p illā foliā p̄deret si vera essꝫ ⁊c. q̄ pnia est p̄stando ide iuramētū. aut emēdādo pti lese iniuriā, vt patꝫ ī ipo. xx. vsa. ⁊ si q̄s ad aliquez crimialē foliā. istoꝝ eteñ duoꝝ alternatioꝝ electio est illiꝰ q̄ dicit crimialē foliā. ⁊ ita ibi scpsi in glo. i. in nota. iiij. i. q. iij. ⁊. iiij. Et sic nō obstāt notata p̄ pe^m de bellap. ⁊ chi. in. l. si nō cōuicij. C. de iniurijs. in. q. viij. q̄ illa vba sunt de iure cōi. q̄ locuꝫ nō hūt in nostro casu. cū sit secus de iuꝝ vsaticoꝝ. Et sic secꝰ de iure cōi. ⁊ secꝰ de iure vsaticoꝝ. ⁊ ita tene. p hꝰ tñ vide q̄d notat p hen. bo. in. c. si culpa. ex̄ de iniurijs. ⁊ p jo. in. c. si q̄s iratus. ij. q. iij. in glo fi. vbi dicit q̄ qui reiterat cōuiciū: nō vidꝫ ex ira ꝫ ex deliberatiōe dixisse. ar. C. ad vellꝫ. l. si mulier. ⁊. xxv. q. ij. c. ita nos. Ira ductꝰ. ¶ Nota q̄ ira impedit iudiciū ferri seu p̄mulgari rectū. iuꝝ dictū sapientꝫ. Iratus dꝫ recerta. ⁊ seq̄t. Ira impedit animū: ne possit discernere verū. ¶ Nota. ij. q̄ ppter irā q̄s delinq̄ndo mitꝫ punit. vt. j. in curia. Dō tissimi dñi regꝫ. p. iij. c. r. q̄ vba nephandissima. ⁊. C. si q̄s imp. male. l. vna. cū ibi notanda p chi. ⁊. ij. q. iij. c. si q̄s irat^r ¶ Nota ꝫ^o q̄ ira dissoluit p̄ctum. vt. l. licitatio. ff. de publi. ⁊ minuit delictū vt. l. gratus. C. ad le. iul. de adul. ¶ Nota. iiij. q̄ ira vult oīa sine socio. s. p̄rio possidere. ⁊ ita inperturbabiliter. Ex ea cū p̄ueniūt rixe. tumoꝝ mētis. cōtumelie. clamoꝝ. indignatio. blasphemie. impatiētia. pterunitas. hoīcidiū. odiū. Vnde odiū solet dici inueterata ira. Ira cū sic diffinit a johe damasceno. ira est irrōnabilis pturbatio mētꝫ. Aug^s. ira est vlciscēdi libido. Vñ Aristoteles ad alexandꝝ. Legibꝰ insuda ciuiliter. argue sontes. i. culpabiles. vindictā differ: donec p̄trāseat ira. nec memīsse vel odij post vbera. Si sic viueris ineternū ertēdes p̄ secla nomen. ¶ Jux̄ q̄d q̄ro. q̄d si p̄nceps forte motus ira mādet aliquē puniri vltra modū a iure statutū. numq̄d iudex dꝫ statim illi dictā penā inferre. Rꝰ non. ſꝫ dꝫ expectare an p̄nceps placatus penaꝫ relaxare velit. q̄ q̄s aliquē vltra modū delicti punit. vt multis crassantibꝰ opus sit exēplo. C. de penis. l. si vindicari. fm dd. ad hꝰ facq̄d notat in. c. cū apud. xj. q. iij. Adde q̄d ira scpsi. s. iv sa. xx. ⁊ si q̄s ad aliquē crimialē foliā. sup vbo p̄ iram. ¶ Quero. ij. quot modis dicat̄ ira. dicas q̄ dupl'r. q̄ q̄daꝫ ē p̄zelū. alia est p̄ vteiū. De q̄bꝰ late vidē. c. ira cū. ⁊ in. c. ira sepe. xj. q. iij. q̄d p̄tinua oī modo. q̄ fac̄ ad materiā. vide q̄d notat p archō. in all'. c. ita cū. Cōuicij et cū ira ē caput ⁊ fundamētū. Sic q̄d tali cōuicio mitius agit. naꝫ tūc locus est pnie. Secꝰ si reiterat: ⁊ tūc punit cū nō videat ex ira. ſꝫ ex deliberatiōe. dictū fuisse. fac̄ q̄d scpsi ō. glo. p̄ria ī fi. ¶ Quero ꝫ^o. q̄d sit p̄uiciū dicas q̄ exponēdo ipm est. Vel dꝫ vituperiū. cōtumelia. Et inde cōuiciosū. ⁊ cōuiciosus. a. um. ⁊ compar. ⁊ p̄uicior. aris. cōuicia inseuire. vituparе. ⁊ p̄struit cuꝫ dtē fin hug. ī derivat^r ¶ Quero. iiij. q̄d sit cōtumelia. dicas q̄ est vel dꝫ iniuria vel grē cōuiciū. Cōtumeliosus est q̄ est audax ⁊ cōtumet vbis supbie. Cōtumeliosus qui cōtumelias et cōuicia vincit fm papi. Adde q̄d dixi. ⁊. in vsa. xiiij. debilitatio. v

captio. sup̄ v̄bo p̄ cōtumeliā. ¶ Quero. v. vñ d̄r conuiciū. dicas ꝙ a cōcitatōe. q̄si cō citatiuū. Vel d̄r a cōuentu. i. a cōuentiōe vocū siue collectōe. siue cū in vnū plures voces conferūtur. q̄si cōuociū. Cōuociuz em̄ nō fit nisi cū vociferatiōe. Nec solū facit conuiciū ille q̄ vociferat̄. sz etiā q̄ cōcitat alios ad vociferatiōz. vel submittit vt vociferent̄ Ergo nō om̄e maledictū est cōuiciū. sed illud solū qd̄ cū vociferatiōe d̄r ff. de penis. l. jtē apud labeonez. §. ꝯuiciū In his cōcor. arch̄. in. c. si q̄s sacerdotū. xj q. i. ibi vide. Seniorē suū. ¶ Quero. quid si vas. p̄seuerat in eo qd̄ fecit vel dixit dño suo in furore ire. nunq̄d eo casu ꝯ eū hz locū vsa. iste. R̄o sic. p̄ h̄ fac̄ qd̄ scp̄si. s̄. e. vsa. in glo. i. in nota. ij. post p̄n. ibi. q̄d dicēdū. ꝛc̄. jdē h̄. P. terreni. dicēs certe ip̄m vas. teneri. si post irā quiescētē p̄seuerauerit. allegat hūc vsa. cū notat̄ p̄ ja. de mō. iu. qd̄ tene menti. P. terreni p̄dict⁹ ¶ Quero. ij. qñ d̄r p̄seuerare. dic vt le. ꝛ notat̄ i. l. siq̄dē. sup̄ v̄. p̄seueret. C. de iiur̄. ¶ Quero 3o an illa q̄ ira dñr p̄nia impuuita remaneant vide h̄ ꝛ. j. in vsa. lxxv. si q̄s iudeo. p̄ glo. et ja. de mon. iu. ꝛ me. ꝛ ibi etiā vide q̄d iur̄ de illo q̄ vocat aliū cuguc. Quero. iiij. s̄m P. terreni. q̄d de expēsis factis p̄ p̄tem cui dicta sit iniuria siue folia. quas ip̄a p̄s iniuriata petit ab iniuriāte sibi satisfieri. et p̄s iniuriās gaudere se volens vsa°. xx. et si q̄s ad aliquē crimīalē foliā ꝛc̄. q̄ est. s̄. dicit ꝙ in ip̄is expens̄ nō venit ꝯdēpnādus Nunq̄d ꝯdempnabit̄ admin⁹ in illis. s. expensis vsq̄z ad diē p̄statiōis iuramēti īclusiue culpa iniuriātis infra illud tp̄us factis. vid̄r ꝙ nō. Nā iux̄ vsaticū. xx. p̄dictuz ꝛ si q̄s ad aliquē crimīalē foliā ꝛc̄. dicto p̄stitō iuramēto seq̄tur absolutio. ꝛ cōdēnatus nō absolutus ꝯdempnat̄ ad expēsas. vt. C. de iudi. l. p̄perandū. ex̄ de do. ꝛ ꝯtu. c. finē. vbi d̄ hoc. qm̄ iuramentū illud succedit loco solutiōis. ꝛ cū id ad h̄ inuētū fuerit. vt purget illū ab īfamia quā īposuit. ꝯ illū. vt ī all̄. vsa. xx. ꝛ si q̄s ad aliquē. ꝛ sic codē iure fungi dz quo illud cui⁹ loco succedit. vt. ff. si q̄s cau. l. si s̄nus. §. si pluriū. In h̄ v̄o casu. s. qñ cōdempnatio est fiēda ad sacr̄m p̄standū nō ob. ꝙ victi cōdēpnātur in expens̄. nō victores. nā est inuenire sil'e videlicz ꝙ victor ꝯdēpnat̄ in expensis vt in auc̄. de defen. ciui. §. ꝛ iudicare. coll̄. iij. ꝛ dicta. l. p̄perandū. §. ꝛ siq̄dē. ꝛ ex̄ d̄ penis. c. calūpniā. in fi. ¶ Quero. v. q̄d si in absentia mea aliq̄s dixerit in scp̄tis cū p̄testatione qua decet. videlicz dicēdo Salua reuerētia curie. vel salua pace cuius interest. vl̄ citra īiuriā loq̄ndo. vel sil'ia v̄ba p̄ q̄ appeat ꝙ aīm īiuriādi ñ hz. ꝙ sū latro vel homicida. vel imposuerit aliqd̄ stiml'z vel infamosuz. crmīalē foliā. sapiēs ꝯ me. nunq̄d sacr̄m est admittēdū. iux̄ all̄. vsa. xx. ꝛ si q̄s ad aliquē crimīalē foliā. vid̄r s̄m ip̄m. P. terreni ꝛ bñ ꝙ sic p̄ dcz vsa. xx. ꝛ si q̄s ad aliquē crimīalē foliā. ibi cū dic̄ crimīalē foliā. intellige siue v̄bo. siue in scriptis. cū ibi patēter non sit anim⁹ iniuriādi. attentis p̄dictis saluitatib⁹. aut saltē vna ip̄arū. Et sic licz iniuria siue folia sit in scp̄tis modo p̄dicto facta siue dicta. nō p̄pter h̄ obstat quo minus īiuriās dicto vsa. xx. ꝛ si aliquē crimīalē foliā. valeat se tueri. Et ita audiuit dici dict⁹ pe⁹ terreni vt ip̄e refert h̄. ꝛ s̄uari ꝛ p̄nunciatū fuisse bis de pluriū sapientū cōsilio a dño jac̄. d̄ faro. s̄m quem vide qd̄ scripsi. s̄. in all'ato vsa. xx. ꝛ si q̄s ad aliquē crimīalē foliā. in glo. i. in. q. q̄ro s̄m ja. de faro. In iniuria em̄ duo req̄rūtur. s. factū. ꝛ anim⁹ īiuriādi. Cū aūt ī huius. q. anim⁹ īiuriandi penitus cesset. vt p̄bat̄ p̄ dictas saluitates ꝛ aliquā ex eis. ꝛ ꝯñter tal' īiuria siue folia licet ī scp̄t̄ dcā vel facta habet̄ ac si verbo tm̄ fuisset dicta. p̄ptereaq̄z est locus p̄all̄. vsa. xx. ꝛ si q̄s ad aliquē crimīalē foliā. Et sic sto cum ip̄is. P. terreni. ꝛ ja. d̄ faro. qd̄ nota. Et de iniuria vide qd̄ scp̄si. j. in vsa. p̄xi. sup̄ v̄bo despexerit. in. q. i. ī fi. cū alijs

ſtionib⁹ ſe. Diffidauerit. ¶ Quero q̃d ſi feudatari⁹ cũ magno cõtẽptu ⁊ deſpectu dñm diffidauerit. an ꝑpetuo ꝑdat feudo. Dic q̃ ſic ſi dño placz. vt. ſ. in cõmẽ. P. albẽ c. xliiij. iſti ſunt caſus. v. octau⁹ caſus. fm ja. de valleſica. ¶ Quero an vaſ. ſine metu amiſſionis feudi dñz acupdare ſiue diffidare poſſit. R⁹ ſic. vt. ſ. in vſa. xlvij. cunctis malis. modo videlicz ⁊ forma q̃b⁹ ibi ſcꝑſi ſup v̄bo vel ſenio⁹. in. q. ix. ibi vide. ⁊ etiaz de materia diffidamentoꝝ ꝑ totã illã glo. ꝑiter vide ibi latiſſime. ¶ Sz ecce q̃ rõne diffidamenti ꝑ. R. durfort militẽ facti cõtra. R. bñg^m de mediona domicellũ. dña mr̃ ipi⁹. R. durfort reqſiuit ſubuicarium apiarie. q̃ cõpelleret dcz. R. bñg. de mediona ad ꝑſtandũ ſecuritatẽ dicte dñe. q̃rit q̃d iuris Et q̃o fuit ꝓpoſita in audientia dñi infantis alfonſi ꝓmogeniti. ac ꝑ curatoꝛis gñal⁹ dñi reg⁹ ja. ij. ¶ Et fuit permodũ q̃ ſeq̃tur puiſuz. ¶ Cum abſq; cauſe cognitiõe nõ ſit ſecuritas ꝑſtãda. cũ ſolũ iuſte timẽti ꝑſtãda ſit. vt l. l. metũ pñtẽ ff. q̃ me. cã. Et i caſu ꝓpoſito nõ cõſtet an iuſte timeat vaniq; timoris nulla ſit exti matio de iur̃. q̃ ſufficit ler ⁊ imperij fauoꝛ vt. C. de iude. l. nullus. ibi. idcirco eñ iudicioꝝ vigoꝛ iuriſq; publici tutela ⁊c. ꝑ ſim q̃ iur̃ ꝓtões catholonie gñales ſecuritates ⁊ ꝓtectiones hmõi videnf ſingl⁹ ribus denegãde. ad q̃. ff. de pe. l. capitaliũ. §. ad ſtatuas. ⁊ vide ꝑ b̃ ibi. Seq̃tur q̃ nõ ꝑt hic b̃ decidi. ſz q̃ hz de hoc alicui fieri cõmiſſio. quã patus eſt facer dñs ifans alicui de iur̃ ꝑtis b̃ in audiẽtia eñtibus neutri ꝑtiũ ſuſpecto. Et ita fuit incõtinẽti. ⁊ erpoſt in cã ꝓceſſum. ad fi. in plena audiẽtia ipi⁹ dñi infantis fuit ꝓnũciatũ in ꝑſonã ſui ipaz cautõz ſiue ſecuritatẽ ꝑ dictũ. R. bñg. de mediona ꝑſtari nõ debere. ⁊ ita fuit tutus ipe. R. bñ g. de mediona ab ipi⁹ cautiõis ſiue ſecuritat⁹ ꝑſtatione. ja. cal. legũ doc. jſerõ. q̃ vt ipemet r̃fert pñs fuit in hiis. vna cũ copioſa gitoꝝ mꝛ titudꝛe. ibi in eadez audiẽtia pñtiuz. ⁊ vota ſua vnanimiter ꝑſtantiũ. quod nota ¶ Quero an diffidat⁹ receptis diffidamẽtis infra. v. dies vl̃ expoſt. re tñ integra poſſit diffidanti ius firmare. viõ q̃ ſcꝑſi. ſ. i vſa. xlvij. cunctũ malũ. ſup v̄bo vel ſenioꝛ. l. q. xij. ⁊. xiij. dic vt ibi Reliq̃rit ¶ Nota bñ q̃ h̄ v̄bũ reliq̃rit facit in ar^m ꝑ pluetudiẽ q̃ eſt in eꝑatu gerũ. ⁊ incipit. ite eſt cõſue^o q̃ ruſticus ⁊c. ⁊ eſt in numero. lxviij. ca^m q̃ quã ⁊ q̃ glo. ordinariã. ſ. i vſa. lxxj. bonũ vſaticũ. poſitã cũ ibi notatis q̃ ja. de mõ. iu. ꝓbat q̃ q̃libz emphiteota ꝑt relinq̃re ſiue dimittere rẽ quã tenet in emphiteoſim ꝑ alio. dũ tñ ſoluat cenſuz quẽ tenet ꝑſtare ꝑ tꝛie ꝓterito. ⁊ q̃ reſtituat inſtra. ⁊ q̃ faciat ſibi inſtrm meliorationis. ⁊ ſaluo iur̃ dño deteriorationis ipi⁹ rei. Sz ꝓ h̄ vide. ſ. in cõmẽ. P. albẽ. c. lviij. ite eſt conſue^o cathalonie q̃ vaſ. ⁊c. ⁊. C. de act. ⁊ ob. l. ſic. ⁊. ff. ſi ſui. ven. l. ⁊ ſi forte. §. etiã. ⁊ ff. l. ſi abſente. ⁊. C. de fun. pat. l. q̃ñq; li. q̃ Sz ꝓnſi ſuaſ modo quo dictũ eſt. nõ obſtãtibus iuribus in ꝓriũ allatis. q̃ in caſu diſſimili ⁊ non ſili loquũtur. ⁊ ſic ſunt caſus diuerſi. ⁊ nõ aduerſi Quidã vero dicũt ⁊ non male q̃ ſi emphiteota nõ obligauit ꝑ cenſu. niſi tm̃ rem emphiteoticariã q̃ tũc ꝑt renũciare inuſto dño Si aũt obligauit nedũ ipam rez ꝑ cenſu. ſz etiã oia bona ſua: tunc nõ ꝑt. Dec et eñ diſtinctio ſz bona ſit ⁊ equa. tñ qđ. ã. ꝑ q̃ affirmatiua dictũ eſt: verius exiſtit. ⁊ ita tenet ꝑ h̄ eſt caſus ſingl⁹aris. ſ. in ꝑſue. barõ. recognouerũt ꝓceres. c. lxvj. ite q̃ q̃libz emphiteota ſm B^m domẽge legũ doc. gerſi de. ⁊ bartolomeũ ſolerij i legib⁹ lic̃. ⁊c. ciues. ꝑ h̄ vide qđ notat⁹ ꝑ ja. veronẽ. i fi. ſiue ſũme ſup feu. ti. de vaſ. q̃ ꝓ cõſti. lotha. regis feu. alie. Qđ etiã qđ in ſili fm ja. de mõ. iu. ſcꝑſi. ſ. in vſa. xlj. de aliis nãz bau ſiis. i glo. iij. ¶ Sz q̃d i feudo nũq̃d vaſ. ꝑt reliq̃re feudũ iuſto dño. R. ñdz ipe q̃ dom̃ ge q̃ ſic. dicẽs q̃ ita ſuaſ gerũ. ſz i alĩ. cõ

ſuetudine aſſerak ꝓriũ. qm̃ ꝑ abuſuz abḣt quo ad hũc caſuz. ⁊ caſuz. ſ. ꝓtie ſcꝑtũ. vñ intelligeb̃ ad finẽ ita vitate fulciri. dum tñ reddak inſtr̃m feudi. ⁊ b̃ tenẽt odoſr̃. et ja. ȝ bellouiſu. in vſib⁹ feudoꝝ. Silr ẽ idẽ in filio vl̃ filiã. dũ tñ nõ adiuerit hereditatẽ vniuerſalẽ. vel nõ accepit feuduz ſi relictũ fuerit ad ꝓtẽ. ſec⁹ ſi ex alio ti⁹ ꝓuenit ꝑ nit. puta ꝙ vaſ. obligauit ſe ad certũ ſui⁹ ſe. ⁊ heredes ⁊ ſuos ſucceſſores. mozik vaſ. ⁊ q̃dã emit bona oĩa. vt fuit i comitatu i puriaꝝ. Certe nõ debet emptoꝛ facere homagiũ dño feudi. Et ſic fuit iudicatuz in dño infante comite ipuriaꝝ a rege maioricz. rõne feudi. qõ maugaulm⁹ recognouerat tenere ꝑ dco dño rege. ⁊ fac̃ ꝑ ſucceſſoꝛe ſingl̃ari aut vniuerſali. qõ le. ⁊ notak̃ p dd. in rl̃a. q̃ i alterius. de reg. iuꝛ. li. vj. et ꝑ b̃ vide. ſ. in vſa. lxxj. bonũ vſa^m. i glo. oꝛ. ⁊ ja. ȝ mõ. iu. C⁹ domẽge p̃dcs. Ja. vo de valleſi. b̃ dic̃ ⁊ bñ. ꝙ vaſ. ꝑſtito dño homagio ⁊ fidelitate. ⁊ ꝓceſſo ei ꝑ dñz feudo: nõ ꝑt feudũ relinq̃re q̃n ſemꝑ remanꝛeat vaſ. vt. ſ. in cõmẽ. ꝑ. alb. c. xxiij. poſtq̃. aliquis vaſ. ⁊c. Et vide notata per glo. ordinariaz in all̃. vſa. lxxj. bonũ vſaticũ. ⁊ ꝑ me quod ibi ſcꝑſi in. i. ℟. ſupvbo illis relictũ ¶ Sz pone ꝙ ffelocius eſt heres vniuerſalis inſtitut⁹. nunq̃d ꝑt alodiũ adire ⁊ feudum dimittere. ℟^o nõ. qz ſic ꝓtẽ accipet heꝛditatẽ. ⁊ ꝓtẽ dimitteret. qõ fieri nõ ꝑt. vt notat hoſti. in ſum. ti. de feu. §. apud quẽ. v. huiꝰ aũt in ſũma. Et vide caſus in feu. ti. de capita. q̃ curiã ven. c. ſi voluerit in fi. ⁊ ti. an. agna. vl̃ filiꝰ defũc. c. i. §. vbi. ⁊. ſ. i cõ mẽ. ꝑ. alb. c. xlj. ſi aliqs vaſ. non hñs. ⁊c. ¶ Sz q̃d ſi heres nõ adijt hereditatẽ feudalẽ. cũ ſit tota feudal̃. nunq̃d cõpelletur feudũ retinere. ℟^o nõ. vt. ſ. in cõmẽ. ꝑ. alberti. c. xxiij. poſtq̃ aliqs vaſ. i fi. De iure aũt feudoꝝ aliter ꝺz. vt no. i feu. ti. ȝ vaſ. q̃ ꝓpoſti. lotha. regz. c. ſi vaſallus. Et ꝑ b̃ fac̃ qõ notak̃ in. c. q̃ in eccl̃iarũ. ex̃ depoſiti. ⁊ vi notata in ſpe. ti. de feu. §. i. v. xxxvij. q̃rit.

Emparet. ¶ Nota vbũ emparet. ⁊ dic̃ emparet. ſ. realiter. De huiꝰ vo empara reali vide qõ ſcꝑſi. ȝ. in vſa. xxix. magnates. ſupvbo empauerit. Et i q̃bꝰ caſib⁹ empara lis hz locũ. vide ibi in. q. q̃ro i q̃bꝰ ⁊ i quot caſib⁹ ⁊c. Necnõ de huius materia empe real̃ ⁊ formis ipius. vide qõ ſcꝑſi. ȝ. in vſa. xxxiij. ſi q̃s ſuũ feudũ. v. ſi ſenioꝛẽ. ſupvbo empare. Et ꝙ hic loq̃tur de empa reali. et nõ vbali. b̃ indicat ⁊ ꝓbat vbũ teneat qõ eſt. ſ. in textu. Habuerit. ſ. in bñficij donatione beninola abſq̃ oñi p̃cio. ¶ Et nota hic p̃ illos q̃ dicũt. ꝙ ſi aliqs tenet ꝓ me aliq̃d. de quo faciat mihi certuz quid qõ emerit ab alijs ⁊ difidauerit me. vl̃ al̃s fortifecerit. ꝙ ꝓpter b̃ ꝑdere debz qõ ꝑ me tenet. qõ non eſt verũ. cum a me nõ hẽat ex dono. vt in li. feudoꝝ ti. q̃bus cau. feu. ami. §. illud. ⁊ ti. de feu. da. in vicẽ. le. commiſſo. c. cogis me. in ꝑn. Tu dic ꝙ iudicꝫ arbitrio relinq̃tur. ſm b̃tã. ȝ ſeua. ꝑ hoc facit qõ ſcꝑſi. ȝ. in vſa. primo. v. aut malo ſupvbo omnia. in ꝓin. ⁊ in. q. i. Circa tñ materiã h⁹ vſa. vide. ſ. in vſa. primo.

Qui ſenioꝛem. ij. xxix.

Caſus. Vaſall⁹ dñz ſuũ deſpiciens ⁊ ſupbe ſcienter difidans: oĩa ab ipo domio habita perpetuo amittit. Necnõ ſeruitium fallitum domino reſtituere tenetur. Hoc dicit. vide textum. ¶ Nota vt i ſummario. Deſpererit. id eſt meꝑnſpe hara. Et habes ſimile verbum infra i vſa tico. cxxxv. Si quis ſenioꝛem ſuum. ¶ Et nota ꝙ deſpicio. cis. componitur a de et ſpecio ſpecis. quod non eſt in vſu. et ꝓprie deſpicio. idem eſt quod ſeoꝛſum aſpicere. contempnere. vilipendere. Que enim contempnimus. quaſi deoꝛſum aſpicere volumus. vnde deſpecto. as. frequentatiuum. ⁊ hic deſpectus. ⁊ deſpectus. ta. tũ. Et comparatur. vnde deſpectiuus. ſcõm hugz. in deriuatis. Superbiam. Quero

quid ſit ſupbia. dic ſm Aug^m q ſupbia ē elatio pniciosa. q̄ inferiorē deſpiciēs. atq; parē ſuperioribꝰ ſatagit dñari. Scdm Anſelmū. Supbia eſt querſe celſitudinis appetitꝰ. jtē augꝰ dicit. qđ in ſupbia. niſi de alto loco cōſciētie videri vel le. qđ non eſt. pſidꝰ vero ſic inq̄t. oīs peccās ſupbꝰ eſt. eo q̄ faciēdo vetita. pretemptui hꝫ diuina ꝓcepta. Recte ergo inicium oīs petī eſt ſupbia ecc. xj. ob qđ nō debet q̄s ſe cōtra ꝓlatū ſuum p ſupbiam erigere. vt ex. de ma. z obe. c. cū in eccl'ijs. z ad hꝫ facit vſa. iſte. ¶ Quero quot modis ſupbia accipiť dic q̄ tribꝰ modis ꝓmo modo. pro ſumiť habitualiť ſ. quedā itelligibilitas ex nature flexibilitate. vl' fomitis corruptiōe ad ſupbiēdū. z ſic ſupbia ē initiū oīs mali ſiue pcti. vt ꝓfertur Scdo modo dr ſupbia hꝫ q̄ aliquis actualiť ſe offert ex̄ cepti limites. vt pcipiēti nō ſubiciať. z ſic nō eſt ſpāle pctm̄. hꝫ q̄dam gñalis conditio oē pctm̄ cō equēs ex pte auerſiōis. Tertio modo dr ſupbia i ordinatꝰ appetitꝰ ꝓprie excellētie. z preciue in dignitate vel honore. z ſic ē ſpeciale pctm̄ vnū de ſeptē capitalibꝰ vicijs. ſm pe. de ſalinis in. §. qđ autē. de pe. di. ij. Et iſto vltio modo ſumiť hic vt ex textu z verbo pēſabiliť r immediate ſeq̄ns intertu clare innuiť qđ nota. z mēti teneas. Pēſabiliť r. i. ex deliberatiōe z ex certa ſciētia. hꝫ glo. ordinariā. vel. i. ex certa ſciētia. z aīo deliberato. ſm ja. de mō. iu. qđ vnū z idem eſt cū dcā glo. ¶ Et nota. q̄ huiꝰ aduerbiuz pēſabiliť deſcēdit a penſo. as. i. cogitare deliberare. vl' pōderare. eq̄re. ſm hug. i de ri. c. pendo. dis. ¶ Nota. ij. q̄ pdcm̄ vbū ex certa ſcīa de ſui natura excludit ſurreptio nē. z inducit cōſenſū. glo. z pau. in cle. i. ō nē. z inducit cōſenſū. glo. z pau. in cle. i. ō iudi. in cle. ſup vbo. ſciētia jnno. i. c. paſtoralis. de offi. dele. etiā. in. c. cū oli. de pui/le. ¶ Nota. iij. q̄ hoc vbū ex certa ſcīa etiā inducit ſilētiuz bar. i pace conſtantie. §. ſi q̄s autē ſuper verbo nō admittem⁹ faciūt notata p bal. in. l. ſed z ſi. §. i. ff. ſi q̄s cau. ꝓ hoc vide gemi. in. c. ſtatutū. ō reſcp. li. vj. in nota. iij. z. iiij. Et qđ nota. p jo. de lin^o. in. c. queſitum ex̄ de re. pmu. in. q. ſz nunq̄d bñficia. v. jtē cognitio ſola. ¶ Sz quero qđ imporet hoc vbum ex certa ſcientia in cōtractibus. videť q̄ p illud dolꝰ vis. z metus excludūtur. vnde cū aliq̄s dicit ex certa ſcientia facio. vel ꝓmitto tale quid intelligiť ſemp. q̄ nō dolo. vi. vel metu inductꝰ. nec ſeductꝰ feci. immo penſabiliter z animo deliberato. facq̄ hic nota. p glo. ordinariā. z ja. de mon. iu. vt patet. ō. in ꝓn. huius glo. nec nō facit qđ nota. p glo. z bal. in li. feu. ti. ſi de feu. defūc. cōtrouer. fu. c. vaſalꝰ in. i. colť. r. ¶ Nota. iiij. q̄ canō hec tria equiparat. ſ. vim. metum. z fraudē. iij. q. i. c. reintegrāda. ibi vide. ¶ Nota. v. q̄ aliud eſt ex certa ſcīa z aliud ſi nō ex certa ſcīa vt. ff. de iudi. l. ij. ff. de iuť. o. iud. l. ſi per errorē z nota. p jo. blāch in ſūma. de feu. ti. qđ mo. z i qđ caſibus feu. ami. folio. ix. v. pp. verbo. intellexit. ¶ Nota. vj. q̄ ſi a ꝓncipe littere impetrentur neceſſe eſt vt in eiſdē vbū. ex certa ſcīa exꝓmatur. quo tacito lre pſumunť z cenſenť ſurrepticie. ¶ Nota. vij. q̄ ſcīa ſeu voluntas ꝓncipis facit ius. ſiłe hijs duabꝰ notis ſupra ,ꝓrie ſcꝑtis cū iuribꝰ eiſdē neceſſarijs. bñ fulcitū ſcꝑſi. ō. i vſa. xvij. ſi q̄s aliquē quolibet ictu. ſup vbo indignās i nota. i. z. ij. ¶ Nota. viij. q̄ p hꝫ vbū ex certa ſcīa. itelligiť cū appellaᵒ iudici alij comittať ipam fore receptā. iuriſdictionēq; iudicis ꝓris reuocatā. qđ itellige ſic i vitate exiſtere. ſi i lris mētio fiat de ꝓceſſu cauſe. z de appellatione interpoſita. alꝰ non ꝑdicta vo locū habent. z vera ſunt. q̄n appellatur a grauamine. z ante ſniaz. vt le. z nota. in. c. paſtoralis. §. preterea. v. nos autē. ex̄ de offi. dele. ¶ Nota. ix. q̄ p hoc vbuz ex certa ſcīa videtur fieri citatio. vt puta ſi iudex ſimplex ex ſpeciali mandato per papam ex certa ſciētia ſibi facto. citat aliquē vltra marinū ad curiam ex aliqua

cauſa. Et quãꝯ in citatiõe mẽtio nõ fiat de pñtia tõe. nõ nulli eſt. de reſcꝛ. nihil omin⁹ iſte caſus cõpelief i curia romana coꝛã papa. vl ſuo iudice Rñdere cũ dcã cõ ſtituto ꝺ caſu locũ nõ dẽat. imo ceſſat. cũ ſola auctas papal excipiat. iij. q. vj. c. ñ licet. ite qꝛ ſcia et voluntas pncipis i⁹ fac. ad ꝺ C. li cõ iura vl viti. pub. l. vl. ꝛ. ã. c. glo i nota. vij. ꝛ ita ſuaſ ꝙ ꝺ vlꝰ qꝺ nota. ꝙ hoſti. i all. pſtitutiõe. nõ nulli. ſup ẏbo eꝝ ſnaꝝ dioc. ¶ Et an idẽ operẽ certa ſcia pncipis. qꝺ cla ñ obſtãte vide Arcꝺ. xxv. q. ij. i ſũme. i glo. vl. vbi videf velle. q ſic. ꝛ bñ. Et ad ꝺ bal. allegat ipꝝ arcꝺ. i pbemio feudoꝝ i folio. iiij. ꝺ. vñ diſtingue. ibi cũ dic. ꝛ adde qꝺ nota. ꝙ ꝺ vide notat. ber. l. c. mãdatũ eſt. ꝺ reſcꝛ. vbi dic ꝙ cla ñ obſtãte q̃ appõit ꝺ ſtilo aliqꝺ ꝺꝝ opari. qꝺ nota. ¶ Sꝝ q̃ro. an iſta certa ſcia pncipis ꝙ teſtes ꝓbari poſſit. vi de elegant ꝙ jo. de pmola l. l. qꝺã plulebãt ff. de re. iudi. Diffidauerit. ¶ Nota q i ꝺ vſa. ꝛ i vſa. ꝺ. ꝓrio. ꝛ. l. i vſa. xlvij. eũctũ mslũ ꝺ diffidamẽto vaſalli ꝛ ſuploria mẽtio fit. Hec nõ fit mẽtio de ipo diffidamẽto. ſ. i vſa. lxxj. bonũ vſaticũ ꝛ i vſa. cxxv. ite aſſi tuerũt. pe. rouira ¶ Quero ꝺ de vna q̃ ꝛ quam mouet ꝺ glo. ordi. ꝛ poſtea eã ja. de mõ. iu. qꝺ ſi vaſ. deſmẽtit⁹ fuerit dñm. Et ꝺ glo. ipa nõ ꝺ fingat pdẽ i ſoluẽdo. cr dic ñ ipe ja. de mõ. iu. ꝛ ꝺ. q ſi deſmẽtꝰ ꝓdcm ſit ꝛeſ coꝛã dño rege. vl cꝰ delegat q̃ habeat locũ vſa. crij. cũ tpiꝫ. qꝺ ẽ. ſ. ꝛ et coꝛã pſonis. ibi enumeratꝫ. i aliis aũt caſi ꝺ nõ credit ide ja. ꝛ ꝺ eos pũiẽdos pena illi⁹ vſa. nec iſtu⁹. qꝛ talia cũ ſint penalia ꝛ odioſa. reſtringẽda ſũt nõ ampliãda. vl la tãda ad alios caſꝰ. q̃ i qꝺ⁹ loquañ ꝺꝝ ja. de mõ. iu. ꝓdcm. ¶ Que. ij. an ſit eq̃l iniuria q vaſ dño irroga taſiue dñmẽtimẽtũ ꝓdcm ſiue pena ꝺ ꝺ̃ reg̃ ſcñ fuerit ſiue alibi mo ñ q̃ ꝺ̃ materi certiſſime illa iniuria ẽ q̃ dño ꝓpter eam ꝺ̃ Regis ſcñ ẽ. q̃ alibi. ꝛ ita re ſert ꝺ ordinaria ꝓdcã. ꝛ ꝺ̃ Ettetto ſig nant q̃ gñcia Regia ꝛ loc⁹ grauãt dilecti plurꝫ i alio loco a pſpectu eiũ ꝺ̃. ꝙ⁹ va ſalli. p ꝺ̃ fac optime qꝺ ſcñ. ꝺ. l. q. prima p⁹ pn. ibi credit ipe ja. ꝛc. Et ibi i alijs aũt caſib⁹ ꝛc. ¶ Quero. iij. qꝺ ſit iniuria. dicas q iniuria regulariꝫ eſt qꝺ nõ iure fit. vt inſti. de iniuꝝ. i pn. ꝛ eꝝ. de eſc. c. bone. l. i. iõq facies fm iura nõ fac iniuriã vt eꝝ. de eſc. c. eũ eccliã vulterana ¶ Quero. iiij. q pñt facere iniuriaꝫ. dicas q rñdẽt illi q pñt pati. fallit nã i pluribꝰ vti infãte. ꝛ furioſo. q̃ ꝫ poſſint pati. nõ ñ pñt facere. ff. de iniuꝝ. l. illꝺ ꝛ. xv. q. i. c. illꝺ. ꝛ i cle. vna de hoi. i cle. qꝺ eñ furioſus facit ꝺ ẽ ac ſi caſu accidiſſꝫ vt. ff. ꝺ adimi. tu. l. vl. in fi. ¶ Quero. v. cui ſeu q̃ꝰ iniuꝝ. acc. daf. dicas q p⁹. daf iniuriã paſſo ꝛ patif qa i ſcipo. ſcõo filie p matre tertio patri p filio. qꝛ hꝫ i ptãte. iñi. ꝺ iniuꝝ. §. patif. q̃ro p marito vroze ꝛ ñ ecõtra vt. ff. de iniuꝝ. l. i. §. fi. ꝛ l. ij. v. ſpõſo q ſpõſa. vt. ff. e. l. ite apuꝺ labeonẽ. §. ſponſum. ferro dño p ſuo ꝛ aget dñs ꝛ nõ ſuꝰ inſti. de iniuꝝ. §. ſuꝰ aũt. ſepulo heredi in ſuꝝ. acc. daf ob iniuriaꝫ cadaueri defuncti irrogatã. ff. de iniuꝝ. l. i. §. ite aut p ſemetiſſꝫ octauo daf acc. iniuꝝ. nõ ſolũ cõtra eũ q̃ peruſſerit. ſed etiã cõtra eũ q dolo fecit. vel peurauit. vt iniuria fieret. inſti. de iniuꝝ. §. nõ ſolũ. ff. e. l. nõ ſolum. §. ſi mandato. ꝛ. §. peruſſus. ꝛ extra de ſen. ex. c. mulieres. §. fi. ꝛ. c. fi. c. cum quis. li. vj. Alios cauſas perquire per ix. ¶ Quero. vj. quid ſi quis vult peurere vmbertum. ꝛ parit gallos. an peutiens teneat illi quꝫ peurit actꝫ iniuꝝ. Reſpondeo ſic. vt. ff. de iniuꝝ. l. eum qui. §. ſi iniuria. Et hoc ideo hic omnibus modis intendit nocere. ꝛ ſi non illi cui nocet. ꝓpterea ꝙ nõ excuſatur. vt patet per alle. §. ſi iniuria. ꝛ per id quod le. ꝛ notatur. in. c. ſi vero in. ij. extra. de ſen. ex quod nota. ¶ Quero. vij. an ille qui permittit non offendere Bayũ ſub pena offendẽdo eiꝰ fratrem incidat in penã. Cõmuniſ doctores dicunt ꝙ nonqꝫ illa dicꝫ tur ꝓpꝛie offenſa. ex qua cõpetit acc. iniuꝝ

ꝓprio nolle. ergo nō ꝺz offendi. iſtā doctri
nā notabiliꝫ ponit bar. i. i. ita ſtipulat⁹. §.
Brilogon⁹ i fi. ff. de ver. ob⁹ qō tenet mēti
ſim bal. i feu. ti. quibus mo. feu. amit. §. ſi
dñm. ¶ Quero. viij. an leſus ſeu vulnera-
t⁹. q̄ remiſit iuriā poſſit agere ad ipēna.
dic nota. ꝙ ꝺñs i ipe. ti. de accusatoꝝ. §. i.
v. q̄d ſi vulneratꝰ ⁊c. ¶ Quero. ix. q̄d ſi pa
ter remittat iniuriā ſibi irrogatā. an filiꝰ
dcā nō obſtāte remiſſiōe. ꝓ illa iuria age
re poſſit. Rñ⁹ nō. niſi pat vilis ꝑſona fue
rit. ⁊ filiꝰ honeſta. ff. de iniuꝝ. l. iz ſi vnꝰ. §.
filiꝰ fami. nota. i. c. cū illoꝝ ex. de ſen. ex. i
fi. i glo. q̄ ille ꝺz ⁊c. ¶ Quero. x. q̄d ſi filiꝰ
remittat iuriā ſibi fcām. an pr̄ ꝓ illa age
re poſſit. ꝺicas q̄ aut ē emācipatꝰ. ⁊ tūc ñ
pōt. cū ꝙ emācipatione exemptꝰ ē a ptāte
pr̄is. vt iſti. q̄bꝰ mo. iu. pa. po. ſol. §. ꝓterea
An nō ē emācipatꝰ ⁊ tūc indubitāter age
re pōt. vt. ff. de pac. l. i ꝑſonā. cū ibi notatꝝ
ꝙ glo. ⁊ bal. ¶ Quero. xj. q̄d ſi iuria filio
voleti irrogata fuerit. An pr̄ ꝓ illa agere
poſſit. Rñ⁹ ſic ꝺ verū ſi ſit filiꝰ fa. ff. de in
iuꝝ. l. i. §. ij. ⁊ inſti. eoꝺē. §. pariꝫ aūt. Secꝰ
ſi ſit emācipatꝰ. nā tūc oīno ſui iurꝝ eſt. et
tūc ceſſat iniuriarū actio pr̄is. vt in ꝓall.
§. ꝓterea inſti. q̄bus mo. ius pa. po. ſol.
¶ Quero. xij. an pr̄ agēſ ꝓ iuria filij caue
re teneaꝫ ꝺic vt nota. ꝙ jo. an i nouella i. c.
ex lr̄is ex. ꝺ puerſi. i fide. i glo. ⁊ iō. ¶ Que
ro. xiij. q̄d ſi clerico illata fuerit iuria. nū
q̄d per ſe poterit agere acc. iniuꝝ. Rñ⁹ ſic.
etiā q̄ ſatiſfactionē ipſi⁹ iniurie petere ſibi
ab iniuriāte dari debere. vt nota. i. c. pro-
chianos. ex ꝺ ſen. ex. i glo. ſz cui ꝺabiꝫ. ibi
ſeculari aūt clerico ⁊c ¶ Quero. xiiij. coꝝā
quo iudice extimabiꝫ iſta iuria. Rñ⁹ q̄
ꝺā ꝺicūt q̄ coꝝā iudice iuriātis. inſti. de
iniuꝝ. §. ſi poſtea. ⁊ ſic iterdū i foro ſecula-
ri. Sz tu ꝺicas q̄ rōne excōis. q̄ iniuriās
ſnodat⁹ ē ipſo fcō. coꝝā iudice eccl'iaſtico ex
timabiꝫ. ſic ꝺicit ꝺe ꝺote. ar. ex ꝺe piu. ſer-
uo. c. ꝓpoſuiti i fi. ⁊ ꝺe ꝺona. inter vi. ⁊ vxo.
c. i. ij. ⁊. iij. Sz ꝺ itellige cū q̄rela excōis. ꝺe
ferꝫ ad eccl'iaſticū iudicē. ⁊ tūc extimabiꝫ
iniuria coꝝā ipſo. q̄ aliꝫ nō abſoluet ex. vt
i. c. prochianos. ex ꝺ ſen. ex. Si vo clericꝰ
ſimpl'r velit conq̄ri ꝺe iniuria ſibi irroga
ta. tūc credo q̄ ſecq̄ hēat foruz rei ſi vult ex.
ꝺe fo. cōpe. c. cū ſit gñale ¶ Quero. xv. q̄d ꝺ
illo q̄ bñficiatꝰ ē i ꝺiuerſis eccl'ijs. ⁊ huic
clerico īferꝫ iniuria. q̄ eccl'ia poterit agere
ad ſatiſfaciēdū ꝺe iuria. ꝺicas aut certuz
ē i cui⁹ iniuriā. iuria irrogata ē clerico. ⁊
tūc illa poterit agere. ff. de iniuꝝ. l. ſtē apꝰ
labeonē. §. ꝓtor. aut ꝺubitaꝫ. ⁊ tūc vtraq̄
eccl'ia. inſti. de iuꝝ. §. ſi cōi ſuo. ſz pe. bo. i
c. prochianos ex. ꝺe ſen. ex. Et i ꝺ ꝓcorꝺāt
ibi poſti. ⁊ jo. an. i nouella. ¶ Quero. xvj.
vſq̄ ad qō tps clericꝰ poſſit petere ſatiſfa-
ctionē iiurie. ꝺicas aut petit iuꝝ acc. ⁊ tūc
vſq̄ ad ānū. q̄ actio iniuriaꝝ annalis eſt
C. ꝺe iniuꝝ. l. iiij. aut petit iuꝝ exceptōis ⁊
ſic quandocumq̄ iniurians excōicatus
peret abſolui. clericꝰ pr̄ excipe. q̄ donec ſa
tiſfaciat ei nō ē abſoluēdꝰ Nā q̄ tpalia ſūt
ad agēdū ⁊c. ff. de doli. excep. l. pure. §. vl.
fin ipm pe. bo. in. c. ea noſcit ex ꝺe ſen. ex.
¶ Quero. xvij. q̄r clericꝰ ꝺz ſatiſfacere lay
co ꝺe iiuria ſibi irrogata. ꝺicas q̄ i pecu-
nia. vl' petēdo miſcōiā. nō tñ ꝺz flectere ge
nua coꝝā ipſo. q̄ fieret ꝓiudiciū ordini cle
ricali. niſi layc⁹ eēt ꝓſtitutꝰ i aliq̄ ꝺignita
te. ar. ex ꝺe ma. ⁊ obe. c. ſolite. ⁊. lxxxvj. ꝺi.
c. q̄n. ſz eūdē pe. bo. i. c. ꝓtigit ex. ꝺe ſen. ex.
ꝺe hꝰ vo materia iiurie. vide qō ſcpſi. §. in
vſa. xix. Si q̄s ad aliquē ſpuerit i faciē in
glo. penk. cū ſuis remiſſi. ⁊ i vſa. xx. ⁊ ſi q̄s
ad aliquē crimialē foliā ꝺixerit i glo. i. et
ſup vbo crimialē foliā. ⁊. j. i vſa. lxxv. ſi q̄s
iudeo. v. vel ſi q̄s. ſup vbo cogue. ⁊ latiſſi-
me p azo. gotfre. monaldum. ⁊ boſti. i co-
rū ſūmis. ti. ꝺe iiuꝝ. C iuſta ad bñ fac. C. de
i offi. te. l. liberi. ⁊ i li. feu. ti. q̄bꝰ mo. feu.
amit. c. i. ⁊ vide glo. ibi poſitā. ſup vbo ꝓcu
bueꝝit. ꝺabueꝝit. Et veniat captꝰ i manu
ꝺñi. vt. j. i vſa. lxxj. bonū vſaticū. v. ſi vero
ſm bertrandum ꝺe ſeus.

QUi se sciente. rl.
Casus. Vasall⁹ maxima⁹ cõtra dñm cõmittẽs bausi
am. casib⁹ hic exp̃ssis. vl' aliquo eor̃ in mãu dñi cũ oĩb⁹ bonis ab ip̃o habitis venire dz. h. d. vide textũ. ¶ Nota. j. fm ja. de mõ. iu. q̃ tres ti. in li. feu. p̃cordãt cũ h̃ vsa. quorũ duo habẽt rubricã q̃b⁹ mo. feu. ami. et terti⁹. q̃bus ex cau. feu. ami. ¶ Nota. iij. q̃ hic vsa. loq̃tur de maiori baudia. Et ꝺ pena hui⁹ baudie. ⁊ p̃ditõis taz in treugis. vl' pace fract⁹. q̃ inj̃ctib⁹ in q̃busoĩno homagiũ violat⁹. vide ibi in tex. ⁊ ja. calis. ꝺ. in vsa. xxv. placitare i. q. i. q̃ꝺq̃ ibi remissiue scripsi in glo. i. in nota. vij. ⁊ p bar. in l. j. coll'. xj. sup v̈bo rebelles. ⁊ sup v̈bo tenore. et sup v̈bo rebellãdo. ¶ Nota. iiij. q̃ p hñc vsatiã formaf libell⁹ siue reptamẽtũ a dño cõtra falsos vel proditores vasallos. ⁊ subditos. p q̃ꝺ reptamentũ indicif bellũ. ¶ Nota. v. q̃ in hui⁹ vsa. sunt q̃nq̃ casus. in q̃b⁹ ꝺr q̃s p̃ditor seu bausator ita q̃ in quolibz ip sor̃ ẽ bausia maxia in qua cadit bellũ p̃m⁹ casus ẽ ibi a manu. scꝺs casus ibi vl' filiũ terti⁹ casus ibi. aut adulterauit. q̃rt⁹ cas⁹ ibi vl' tollerit. q̃nt⁹ casus ibi aut fecerit ei. ¶ Nota. vj. fm bertrãdũ ꝺ sena. q̃ multũ q̃s cauere dz in firmameto reptamẽti p̃dci al's in firmãdo reptamẽtũ. q̃ in reptamẽto dz poni p ticiũ dñz. q̃ Semproni⁹ existẽs hõ su⁹ sciẽter fecẽ aliquẽ de dcis casib⁹ ꝑ ip̃z dñz. illũ tũ casũ ꝺclarãdo. put euenerit cas⁹ ⁊ applicãdo v̈ba reptamẽti ad v̈ba hui⁹ vsa. Sup q̃b⁹ vidit idẽ bertrãd⁹ de sena. vt ip̃e refert ꝺ. qõnẽ in curia barcꝺ. iter hugonẽ ꝺ mataplana comitẽ pallariẽsez pte ex vna ⁊ Maymonũ de castapls de villaberge ex altera. Et comes p̃dcus obtulit suũ reptamẽtũ ꝑ dcũ Maymonũ. dicẽdo q̃ dcus Maymon⁹ hõ su⁹ tractabat sibi amissionẽ terre sue ⁊ corpis. honoris. ⁊ quor̃ ꝓpter q̃ꝺ ⁊c. Et postea dcus comes
bñ p⁹. xv. dies in p̃cessu cause declarauit reptamẽtũ. q̃ dcus Maymon⁹ accusauerat eũ ꝺ falsa mõeta cor̃ dño Rege. ⁊ q̃ dñs Rex ad eiusdẽ Maymõi istigatiõ ⁊ accusationẽ fecerat inq̃sitionẽ de p̃dcis ꝑ p̃dcũ comitẽ. Et sic videbaf comes suuz facere reptamẽtũ sup p̃mo casu vsatici isti⁹ q̃ primus casus ẽ a p̃no vsatici. vsq̃ ibi vl' filiũ. q̃ dcus comes videbaf dicere cẽ mortuũ tractatu ⁊ ope dcĩ Maymõi. ppt̃ q̃ꝺ istabat q̃ firmaret dict⁹ Maymon⁹. ⁊ fieret bellũ ¶ Dicto Maymono dicẽte q̃ nõ tenebaf firmare bellũ sup dicto reptamẽto. q̃ super eo nõ cadebat bellũ. ⁊ q̃ erãt desonries. ⁊ q̃ curia nõ debebat ip̃m comitez audire. p̃terea dicebat dcus Maymon⁹ q̃ ip se erat baiul⁹ ville berge. p dño Rege ⁊ sic q̃ ñ poterat reptari durãte offi⁰ ⁊ erat verũ q̃ erat baiulus. Allegabat ẽt q̃ erat hõ ville. ⁊ q̃ ꝺ p̃suetudie cathalõie hõ ciuitatis vl' ville ñ tenebaf facere bellũ. Allegabat cũ q̃ dcus vsa⁹ nõ habebat locũ in dcõ reptamẽto attẽt⁹ eius v̈bis. ¶ Dictus comes dicebat ⁊ ꝓbabat p̃ instr̃a q̃ dictus Maymonus erat hõ suus p feudũ. ꝺ quo fecerat sibi homagiũ. ⁊ sic q̃ in oi casu erat loc⁹ bello ⁊ q̃ dcus vsa. habebat locũ in dcõ casu. ¶ Et cũ sup p̃dcis iter ptes p̃dcãs coram dcã curia. ip̃a curia p̃uia magna ꝺliberatõe p̃nũciauit. q̃ inspect⁹ v̈bis reptamẽti ⁊ vsatici. nõ erat faciẽdũ bellũ ex p̃dcis. nec firmare sup eis p dcũ Maymonũ. ad q̃ dicẽda fuit mota dicta curia. q̃ dcũ reptamẽtũ erat iepte fcũ. ⁊ nõ erat fcũ iux̃ formã huius vsa. ⁊ q̃ nõ erat fcũ dcũ reptamẽtũ sup q̃nto casu. ⁊ vltro dcĩ vsa. in quo videbaf cadere plusq̃ ialijs casibus h⁹ vsa. Et ẽt adhuc dubitabaf si cadebat sup q̃nto vbi applicaref sup q̃nto. nec mouit curiã. q̃ dcus Maymon⁹ cẽt baiulus dñi Regis. q̃ nihilomin⁹ teneref excõdire nõ obstãte offi⁰ si vsatic⁹ iustinuisset reptamẽtũ. nec mouit eã curiã. q̃ esset homo ville ⁊c. quia ex quo erat homo dicti.

comitis p homagiū habebat se etēdere si vlatic⁹ sustinuisset reptamētū. dubitauit inde curia an p̄dcā essent desonories ꝫ fuit mota ad absoluēdū ppt̄ ineptitudinē reptamēti. Et hec scit p̄dict⁹ bertrand⁹ de scua vt ipe sepsit hic. q; sentētiā ipe ordinauit. qđ nota. Et de materia reptamēti. ⁊ forma ipi⁹. vide qđ sepsi. ē. in vsa. xxvij bataya. i. ſ. sup vbo. si p milites. i. q. vir. ⁊ xx. p hoc facit qđ ibi sepsi in glo. i. Clel a lingua. ¶ Quero qđ sit lingua occidere dic vt i decretꝫ. ō pe. di. c. piculose. vbi habet q; lingua occiderūt ihꝫ iudei qñ direrūt crucifige crucifige eū. ⁊ p hec vnus de euāgelistis. s. march⁹. c. xij. ⁊ xv. dixit q; fuit occisus hora tertia. q; dcā hora dcā vba fuere plata. Alij vo euāgeliste vt jo. c. xix. dicunt q; fuit occisus hora nona. s. corpe. Lingua igit occidit. q; cōdēpnat vel accusat fm ja. de mō. iu. ⁊ sic habes verā cōcordātiā euāgelistaꝝ. p hō facit. qđ sepsi i glo. sequenti. in glo. i. ¶ Unde nota iuꝛ p̄missa q; vnusq; sq; cauere dꝫ. ne aut linguaꝫ aut aures habeat puriētes. i. ne aut ipe alijs detrahat. qđ ē sūma iniq̄tas. vj. q. i. c. summa. aut alios detrahētes audiat. c. cā. ⁊ q c. er merito. Et de tali lingua loquit siue legit numeri. c. xix. vas qđ nō hꝫ operculuꝫ. vel ligatura. inūdū erit desup. vas est os hūanū. operculū ē discretio. quā dīt hī secularesi loq̄ndo. q; vt dic Salomon. Est tps loq̄ndi. ⁊ tps tacēdi. ecc. c. iij. ⁊ habet i §. ecce. xxxvj. di. ligatura habēt de sup religiosi. q; loq̄ nō debēt. nisi ō licētia sui p̄lati. ⁊ bonū est custodire linguā suaꝫ. q; vir liguosus nō diriget i terrā. vt in pſ. cxxxix Eripe me dñe. maxīe clerici hoc debēt facere. q; cor. linguā. ⁊ cor⁹ ab oibus illicitis seruare debēt. xxxij. di. c. si q; vo. ¶ Nota. ij. q; liguosus ō aliqs q̄nqꝫ de causis. j. er multiloq⁹. vñ. puerbioꝝ. c. x. in multiloquio nō deerit peccū. scda er stulta loq⁹. Ecc. c. xxij. hō astuct⁹ i vbis improperijs i oib⁹ dieb⁹ vite sue nō erudiet. ⁊ job. c. ij. q̄si vna de stultis mulierib⁹ loquuta es. ⁊ ysa. c. iij. fatu⁹ fatua loq̄tur. xciij. di. c. legimus i p̄n. tertia est alsiloq⁹. vñ i pſ. v. vba mea auribꝰ. ibi pdes oēs q; loquunt̄ mendatiū. job. c. xvj. Tu scitat falsiloq⁹ns faciem meā cōtradicēs michi. q̄ta est vaniloq⁹. vñ ad thimo. c. i. q̄d. ā obtrātes quersi sūt i vaniloq̄um. ⁊ i pſ. vj. Saluū me fac. ibi. vana loquuti sūt vnusq;q; ad p̄rimū suū. q̄nta est appetitu loquēdi etiā va sine necītate. vñ glo. sup illo. v. vir liguos⁹ ⁊c. dic. Hā si q; va dicit. ꝫ p̄ter necītatē. vir liguos⁹ ē. vt ja. dic Dic ois hō velox ad audiēdū. tard⁹ ad loq̄ndū Ergo frat̄ p̄e oib⁹ cōpescere linguā. vt ait sapiētis auctas. ⁊ vincs ieternū. Haz in ꝟ vulgare. ligua noha os. e trenq;ll bē gros. Occidere. ¶ Quero quot modis ō q; occidere. dicas q; trib⁹ mōis. s. p̄cepto. ꝛilio. ⁊ defensiōe. vt. l. di. c. si q; viduā. xciij. q. vl. c. fi. ⁊ de pe. di. i. c. pic'ose. Et dic ꝛilio vl' p̄cepto iniusto vl' defēsiōe iniusta. alioq̄n nō tenet̄. vt notat got. i sum. ti. de homi. §. de vo'ūtario. ⁊ i. l. ij. §. fi. ff. mā. ⁊ c. sic dignū. ex de hoi. ⁊ i rīa. null⁹ er cōsilio. de regu. iuꝛ. li. vj. ⁊ ibi nota. p dp. ⁊ p doc. i all'. §. fi. lingua. s. exhortādo vel instādo. vt moriat̄. vt. c. piculose p all'. ⁊ nota. i all'. c. si quis dignū p glo. ⁊ hic p ja. ō mō. iu. ⁊ p me sm cū. ē. in glo. p̄ria i. q. i. lingua cū dr. q; lingit adulādo mordet. detrahēdo occidit. mētiēdo ligat ⁊ ligari nō p̄t. labit' ē ⁊ nō p̄t retineri. ꝫ labit' ⁊ fallit. Labit' vt anguilla. penetrat vt sagita tollit amicos. multiplicat inimicos. mouet rixas. semīat discordias. et vno ictu multos peruit. ⁊ interficit. blāda ē ⁊ subdola. lata ⁊ apta ad hauriēda. vl' cui tāda bona. qui mors ⁊ vita i ea ē. vt hī pro. ij. de aīa. Et alibi. Quid gl'iaris. vnā liguā hēs. quouis eā vt⁹. q̄re poti⁹ ad iniq̄tatē quā ad eq̄tatē ciboſ amaritudīs ñ das vētri tuo ⁊ ciboſ iniq̄tat̄ꝫ das ligue tue ma ligne. sic eligis. q; vescar ꝫ. sic elige quō loq⁹r ꝫ hec aug⁹. ꝫ ja. de vallesica. Adde qđ ō li

gua ſcpſi. ō. in glo. pri. i alt. q. i. cū duob⁹ v. ſeqntib⁹. ¶ Sz ārō q̄d ſi vaſall⁹ caſu fortuito dñm ſuuz occiderit. Vnq̄d dz dici ſeu iudicari bauſator. Rñ⁰ nō. z h̄ deno⁊ tat v̄bū ſciente hic in p̄n⁰ hui⁹ vſa. poſitū ſm franciſcū de Roma. z bñ idē hic ja. de valleſica. ¶ Sz quid Si vaſall⁹ occiderit fratrē ſuū p̄p̄riū. vel nepotē filiuz fratris. vt totā habeat hereditatē. Vnq̄d dz amittere feudū. Rñ⁰ ſic. Sec⁹ ſi frēm dñi occiderit. vt habet in. li. feu. ti. an ille q̄ interfecerit frēm dñi ſui feu. ami. c. vno. coll. r. idē nota. p jo. blanch i ſumma. feu. ti. quibus mo. z quib⁹ ca u. feu. ami. i p̄n. v. item ſi frēm ſuū. z p Arnulphū. dela pradella i ei⁹ ſumma. de feu. e. ti. §.. ingratitudie. v. item ſi fratrez ſuū. z p ja. de ardizone i ſūma. de feu. e. ti. ſub rub. amittit feudum ſi dñm ſuū interfecerit. v. item ſi fratrē ſuuz. z idē hic nota. p ja. de valleſica. ſz nō ita clare. quēadmodū p̄dci doc. dicūt in locis. ō. allegatis. Ad h̄ tñ iunge q̄ p bal. nota. i li. feu. ti. q̄b⁹ mo. feu. ami. folio. tertio i. q. q̄ incipit. ārō iſta dictio ſuū z. nota bñ illud. ¶ Quero q̄d ſi vaſ. accuſat dñz de crimine capitali. ſz fcā accuſatiōe nō p̄cedit imo deſiſtit. ſiue ceſſat. nūq̄d talis veniet in manu dñi. iuſ id q̄ i hui⁹ vſa. ſtatuit. i. q̄ amittat feudū. videt q̄ nō. q̄ ſi p̄fecit ſed deſiſtit ſiue ceſſat. ar. ff. de op. liber. l. q̄ cū maior. §. accuſaſſe. ſm ja. de mō. iu. et bñ. facit optime. ff. ō. l. cor. de fal. l. qui falſam. z. ff. ad turpill. l. q̄ſitū. i. p hoc etiā facit q̄ nota. p hen. bo. in. c. i. ex̄ de eo q̄ mi. in poſ. cā re. ſer. quē ibi videas. ſ. i ſcdo mē b⁰ p̄ncipali ſue diſtinctōis. tertia colūp. i v. ſi p̄pter volūtatē. q̄ penituit z. Sz q̄d ſi accuſationē vaſ. eſt p̄ſecut⁹ vſq; ad finaz incluſiue. z dñs fuerit abſolut⁹. nūq̄d habebit locū pena hui⁹ vſa. Rñ⁰ ſic. q̄ fecit q̄ potuit. vt. l. ſi q̄s ſeruo. ff. de fur. z. l. vnica. C. ſi q̄cūq; p̄di. po. z. l. i. i fine. ff. de pari. z. C. de epi. z cle. l. ſic h̄ gen⁹. p h̄ fac q̄ nota. p hē. bo. vbi ſupra i. v. aut i p̄dict impedimēto fci z. ¶ Quid ſi vaſ. ꝯ dñz p̄nū ciauit. z i cā appellatōis dñs obtinet. nūq̄d amittit feudū. Rñ⁰ ſic ar. ff. de iuſ pa. l. filij. §. filij. Et h̄ etiaz videt vbicūq; vaſ. iuſticiam dño facere neglexerit vt nota. p ja. de ardizōe i ſūma. de feu. ti. quib⁹ mo. feu. ami. ſ. rub. ſi ꝯ dñz accuſatū dixerit teſtim⁹ i. v. item q̄d ſi vaſ. dic vt ibi. Adulteravit. ¶ Nota q̄ ſi vaſ. adulteraverit cū vxore dñi ſui amittit feudū vt h̄. idē dic ſi adulterare ſe exercuerit vel ſi turpit cū vxore dñi ſui luſit vl̄ ſi turpit eā tetigerit. vt puta. q̄ manū intra pect⁹ miſit. vl̄ turpit dixerit ſz bal. i li. feu. ti. q̄b⁹ mo. feu. ami. ſup v̄bo adulteraverit i p̄n. vbi et dic q̄ hec nō ſūt exp̄one digna. q̄ turpia. ſz credit q̄ cā euidētior intellect⁹ dem ē. nā ſufficeret tm̄ vnū v̄bū puta. ſi turpit luſerit. q̄ oia p̄babilit ad hūc vſam adduci p̄nt p dictū v̄bū adulteravit h̄ i lra poſitum. z ſic indubie ad ea oia locū hz vſa. iſte. z ita tene. ¶ Sz q̄d ſi vaſ. cū filia dñi. vl̄ cū nupta filio ſuo aut cū nepte ex filio vel ſorore dñi adulteraverit. ſeu turpit luſit. Vnq̄d erit. idem q̄ amittat feudū. ac ſi cū vxore dñi adulteraret Rñ⁰. ſic vt nota. p odo. i ſūma. ō feu. ti. q̄b⁹ mo. feu. ami. p⁹ p̄n. ibi vide. ¶ Quero q̄d ō vaſallo q̄ ignorāter adulteraverit vxorē dñi. an feu. amittat. z videt q̄ ſic. q̄ cū pena ſit peccūiaria. i. amiſſo feudi. nec iſte vſaticꝰ q̄ p v̄bū adulteravit h̄ in lra poſitū gñaliter z idefinite loq̄tur dic. q̄ req̄rat dol⁹. ergo ſimplici fcō debem⁹ eē p̄tenti vt. ff. ō his q̄ no. iſa. l. liberor. §. nō ſolū. i p̄trariū videt. ff. ad. l. iul. de adul. l. penl. ff loca. ſi q̄s ignorans. dicas q̄ ſi fuit craſſa ſeu ſupina ignorācia nō excuſat. Et iſta eſt optima rō i materia ſtatutor. i q̄bus nō fit mētio doli. z q̄rit vtz req̄rat dol⁹. nōne ſz bal. i li. feu. ti. q̄b⁹ mo. feu. ami. de hui⁹ vo ignorancia. vide q̄ ſcpſi. ſ. i vſa. clix. ſi q̄s inſcio. ſuper verbo ſciderit. cum ſuis remiſſionibus. ¶ Sed quid ſi ipſa vxore volente vaſ. adulteraverit cum ea nunquid

amittit feudū. Rñ°, nō qz nō fit adulteri
um ſine dolo. ff. ō adul. l. penul. vñ voleti
nō fit dolus, nec iniuria. C. de tranſac. l.
cū ꝓponas. Sed. dico ꝓriū q dz amittere
feudū, qz facit iniuriā, ne dū vxori ſz ma-
rito. C. de adul. l. i. vñ dico q mlier remit
teret ſi poſſet. ſed tñ nō pōt. cū viro ꝓiudi-
cat. ſic in patre z filio. naz ſi filiꝰ remittit
iniuriā ſibi factā, patri non ꝓiudicat, ꝓ bō
vide qō ſcꝑſi. z bñ. ō. vſa, primo in glo. pe-
nul. ī. q. x. z. xj. itē adulteriū eſt crimē pu-
blicū quātūcūqz remittat a ꝑte iniuriata
nō tñ ceſſabit pena. ff. ad. l. coz. ō ſic. l. iiij.
ꝓterea ꝓ bō facit. ff. ad. l. iul'. de adul. l. i. §. i
ad cōtrariū voleti nō fit iniuria. bñ cōce-
do, ſed hec mulier erat volēs. cōcedo. ergo
ex iſto fcō cū ipſiꝰ cōſenſu ꝑpetrato nō ſeq
tur iniuria. dico q verū eſt quātū ad mu-
lierē. ſed bō nedū tāgit ipam, ſz etiā ipm vi
rū. cū plus vir in ipa iniuriet. q̄ ī ſe ipo. ff.
q me. cā. l. iſti quidē. §. i. dic ipe maritꝰ vo
lens nō fuerit. dicemꝰ vaſallū feudo ꝓua-
ri. ſm ja. veronen. q̄ ita notat. ī feu. ti. de
datis mīmis valuaſſo. z bñ ad bō fac vſa.
iſte. cū gñaliꝫ z indiſtincte de adulterio lo
quat. nec iſte vſa. diſtīguat. z ſic nē ego di
ſtinguā. vt. l. de ꝓcio. ff. de publi. ¶ Sz nū
q̄d ſit idē dicere tñ vaſ. jacuit cū vxore dñi
ac ſi diceret adulterauit eā. Rñ° ſic. vt no
ta. ꝑ glo. i. l. gayi ſepi. alꝫ caſſiꝰ. ff. de fideiꝰ
li. ¶ Quero q̄d ſi vaſ. alloquutꝰ eſt turpit
dñam. tñ nō tetigit eius ꝑſonaz. Numq̄d
amittit feudū. Rñdeo nō. qz non taz tur-
pe eſt colloquiū. q̄ tactꝰ. qz ſumus in ma-
teria penali. vt pz in huiꝰ vſa. z iſte caſus
eſt obmiſſus. tenet tñ dño acē. iniuꝝ. bal.
de hijs duabꝰ. q. idē dicit ī li. feu. ti. quibꝰ
mo. feu. ami. ¶ Sed q̄d ſi vaſ. nō cucurbi
tauit. ſz opez tulit. Numq̄d amittit feudū
iuꝝ hūc vſa. Rñdeo ſic. vt. ff. de ver. ſig. l. ſe
pe z. ff. de adul. l. et ſi domū. idem bal. vbi
ſupra. ¶ Quid ſi vaſ. preſtitit ipi dñe con-
ſiliū. dicas q qñ aliqs ꝑſuadet aliqō deli-
ctū, qō cōmittit ex ꝑſonā ꝑſuaſi. tūc ꝑſua
ſor non punietur. ſi illa erat alꝫ factura.
Sed qñ delinq̄tur in perſonā ipam ꝑſua
ſi. tunc indiſtincte punit. vt. l. i. §. ꝑſuade-
re. ff. de ſeruo coz. ſm an. de ꝑſer. z bal. vbi
ſupra. ¶ Sed q̄d ſi vaſ. cognouit concubi
nam dñi ſui cū eſſet vtercz ſolutꝰ. ſic eſſet
cōcubinatus legittimꝰ. Nam dicit ter. q
inter cōcubinā. z vxorē. niſi in honore ni
chil intereſt. vt. ff. dele. iij. l. itē in legato. §
parui. Rñdeo idem q in vxore bal. vbi ſu
pra. ſcilicet in li. feu. q̄bus mo. feu. ami.
Sed tu dicas q nō eſt idem iuꝝ. hūc vſa.
cum hic nō loquat. niſi cū vxore adulteri
um cōmiſſum fuerit. z ſic ad cōcubinaz
etiā ſolutā extendi nō pōt. cū iſte vſaticus
recipiat interꝑtationē examinatiuā z re-
ſtrictiuā a iuꝝ cōmuni iuꝝ. notata ī ſili ꝑ
chi. in. l. ij. C. de noxa. z ꝑ bar. l. oēs popu
li. ff. de iuſti. z iuꝝ. z in. l. nō dubiuz. C. de
legi. Et ſicut ſecꝰ eſt de iuꝝ cōi. z ſecus de
iure vſaticoꝝ. quod nota. ¶ Quero ſz ja.
de valleſica. q̄d ſi ticius fecit pacē cū ſem-
pronio. poſtea ticius adulterauit vxorem
ſempronij. an pax cēſeat violata vl fracta
dic vt notat jo. an. in nouella ī rl'a. fruſtra
de regu. iuꝝ li. vj. z ꝑ bar. ī. l. verū. ff. ō fur. ī
q. i. z. ij. ꝓ bō vide ī ſili qō ſcꝑſi. j. ī vſa. cxxxj.
ſimiliter nempe ſup vbo dampuo. Et de
materia adulterij. vide qō ſcꝑſi cū ſuis re-
miſſi j. in vſa. clxiiij. homicide. i. fx. ſuper
vbo adulteri. z ꝑ ja. de ardizone ī ſumma
de feu. ti. q̄bꝰ mo. feu. ami. ſub rub. ſi dñz
adulterauit. cū tribꝰ rubricis ſeq̄n. z latiſ
ſime ꝑ azo. got. monaldū. z hoſti. ī eoꝝ ſū-
mis. ti. ō adulter. ꝑ totū. C. ōuictꝰ. ¶ Nota
q de hoc vbo habet ī. l. obſeruare. C. quo
ap. ñ recipi. z ī. l. ꝓſtitutōes. ff. de appella.
z ibi ꝑ barm. ¶ Et quot mōis dicat cōu
ctꝰ dic vt notat. ꝑ chi. ī all'. l. obſeruare ī eiꝰ
addic. ¶ Sz coz̄ quo dz vaſ. de hijs cōue-
niri. videt q coz̄ ſenioze. vt. ō. in vſa. xxv.
placitare. Econtra videt q coz̄ ptāte. vt
j. in vſa. lxxj. bonū vſaticū. pōt dici q coz̄
ſenioze. vbi ſenioꝰ habet merū imperiū.

ꝛ ſic itelligiť vſa.xxv.placitare.ſ.alť.quia ibi loquiť de comitꝫ ꝛ de alijs q̃ habẽt mꝛ rũ impiũ.alꝫ coꝛã ptãte.facit qđ notat jn no.in.c.verũ glo.q̃libet eꝫ.de fo. cõpe.ꝛ.c cũ cõtingat.c.ti.ẽꝫ ja.de vallesica.ꝟ Bausia est.¶ Quero ſm ja.de vallesica an vaſ. q̃ bausiã contra dñm ſuuꝫ cõmittit pdat bona. Rñdeo ſic.ſ.illa q̃ p eo in feuduꝫ tenet.ꝛ ita innuit littera huiꝰ vſa.Et idem q̃dã volũt censere. vt refert ꝟ ipe ja. de eo q̃ ſecuritatẽ ꝛ pacẽ i posse pncipis factam fregerit vt.j.ĩ vſa.lxv.ſimili mõ.ſꝫ reuera i casu deserto ꝛ sepato loquať.q̃uis rõnis pdemptitas ad ꝟ possit se extẽdi . p ꝟ vide qđ in ſimili ſcꝑſi.ẽ.ĩ vſa.ij.homicidiũ ſuper ẽbo moꝛes. i.q.viij.¶ Quero.ij.q̃d ſi cõtra puatũ pditionẽ ſeu bausiã aliquis cõmittat.an debeãt bona delinquẽtꝫ cõfiſcari.dicit ja.de vallesica hic.q̃ nõ.ꝛ bñ. niſi cõmiſit tale crimẽ.ex quo de iure cõmuni pderet bona.nec de eo credit eẽ aliquã vſantiã in cathalõia.imo vſatiꝰ.j.p ꝛim⁹ de alijs nãꝫ bausijs innuit ꝛriũ. q̃ ĩ multis casib⁹ dicať q̃s pditoꝛ.vt nota.xj q.iij.c.nolite.ꝛ xlvj.di.c.clericiꝰ.jtẽ est pditoꝛ qui nõ ꝓbãda defert.ij.q.vij.§. de hijs in pn.jtẽ q̃ ſecreta cõmiſſa reuelat de.pe. di.vj.c.ſacerdos.Et auget vicĩũ pditiõis ex psona pdentis.vt ſi ſit ſacerdos pdẽs. vt alť.c.ſacerdos.ꝛ ex psona pditi.vt. xxij. q.v.c.de forma.Et ex mõ pditiõis. vt ſi ſecretũ pdatur.ij.q.i.c.ſi peccauerit.ꝛ vide notata p ipm ja.ꝛ me.j.ĩ vſa.xlvij.cunctũ malũ.p hoc facit optime qđ ſcꝑſi.i.ĩ vſa. xciij.qꝛ inſticiã.ſup ẽbo bauſatoꝛib⁹. in q.ſꝫ q̃ro q̃s dicať pditoꝛ ꝛc.¶ Et nota q̃ bauſatoꝛ ſiue proditoꝛ dicit vaſ.q̃ occidit dñm ſuũ vt hic.vel alꝫ facin⁹ aliq̃d cõmittit cõtra psonam dñi.ſed dñs ſiłe faciens cõtra psonã vaſalli. licet dicať malefidei vt in li.feu.ti.de forma fideli.c. i. in fi.ſiẽ vaſall⁹.nõ tamẽ dicitur pditoꝛ vel periurus.ſm bal.in li.feu.ti.q̃b⁹ mo.feu.ami.¶ Nota.ij.q̃ pditoꝛ est ille.quẽ vulg⁹ appellat pditoꝛẽ.q̃ ſine vlla causa ꝛ ſine vlla diffidatiõe eũ q̃ de eo cõfidebat vulnerat vel grauiter offendat.jtẽ dicit bar.in.l.de ſpiciendũ.§.delinquũt.ff.de penis.ꝛ maxime cõmittendo pdcã ꝑ maioꝛẽ ſuũ.vt.l. fi.C. de dela.li.x. dicit jo.an. q̃ mouẽtes bella ſine vlla difidatiõe dicũtur agere p ditoꝛie.c.p humani.de hoi.li.vi. dicit ja. butri.q̃ oĩs q̃ dat alicui potioꝛẽ venenatã est pditoꝛ in.l.i.C.de male.ꝛ ma. Alliq̃ dicit pditoꝛ reuelatoꝛ ſecretoꝝ. ff. de hijs q̃ no.infa.l.athletas.§.calũpniatoꝛ. casus est ad litterã in.l.oẽ delictũ.§.exploratoꝛes.ff.de re mili. dicit cuſalm⁹. nihil vnq̃ fidũ pditoꝛi ẽ.Et dꝛ pditoꝛ q̃ dimittit trãſire gentẽ inimicã.C. de re.mili.l. ſi q̃s barbaris.li.xij.ꝛ ibi p Alcur.ſm bal. vbi.ẽ.p ꝟ vide qđ nota.p ja.calbeti in.l.a pncipe.ff.de poſtli.¶ Nota.iij.ſm hoſti. q̃ xp̃ianus xp̃ianũ offendere nõ põt. niſi prius ipm diffidauerit. niſi aucte iuris. vel iudicis.vt in alť.c.p humani. nota. p eũ ſup ẽbo diffidatꝰ.imo durũ ꝛ crudele reputať in cathalõia.vt refert ꝟ ja. de vallesica.q̃ pditoꝛ puareť ſuis bonis.nõ seruať.ſed venit alꝫ de iure puniẽdꝰ.vt ĩ alť. vſa.xlvij.cłictũ malũ.cũ ibi notatis p eũ dem ꝛ me. ſm ipm.¶ Quero.iij.quõ ꝛ p quez bausia ꝓpꝛie dicatur cõmitti.Et in quib⁹ vſaticis ꝛ cõſtitutionib⁹ de bausia mentio fit.nec nõ in q̃bus vſaticis ꝛ constitutionibus de traditiõe vel p ditione ſiłiter mẽrio fit.Et an bausatoꝛ vel proditoꝛ criminaliter puniať dic de hijs omnibus.vt ſcꝑſi.j.in vſa.xlix. ſacramentũ ſit. v.excepto in ẽbo in bausia ꝛ traditione. in.q.i.cũ tribus.q.ſequẽtibus.p hoc etiam vide quod ſcripſi.j. in vſa.xciiij. quia iuſticiã.ẽ.allegatis.ſup ẽbo bauſatoꝛib⁹.¶ Quero.iiij. quid ſi facio homagiũ alicui q̃ nõ inferã ſibi malum. ex poſt facto cõtra homagium. An ſim intantuꝫ pditoꝛ ſic q̃ ex contemptu homagij coꝛporaliter debeam puniri. Rñdeo nõ. quia nõ

potui mea mẽbra obligare: cũ nõ habeã illa in dñio. vt. ff. ad. l. acq̃l. l. lib hõ. vbi dr q mẽbroꝝ suoꝝ nemo ẽ dñs. tñ bñ dicar bausator. ꝛ aliter castigabor. vt. j. in vsa. pri. nã vt credo tal' bausia est minor q̃ redirigi ꝑt vt ibi. Secus si fecero homagiũ dño. qui hz in me merũ impiũ. qz tunc si fregero homagiũ hz locum hic vsa. ꝛ potero corpaliter puniri. qm̃ ille est dñs mẽbroꝝ meoꝝ. Vnde facere homagiũ est facere se hoiez illi⁹ cui homagiũ fit ꝑ ꝓmissionẽ. vt. j. in cõmẽ. P. alb. c. xxxiij. homagiũ ꝑt ꝑscribi. in ti. Et facere homagiũ vicino possum. qz si iã ꝓticipẽ ꝑciuz fio fu⁹ ff. de sta. ho. l. ꝛ fuoꝝ. Et sic q magistrat⁹ municipal'. imo q̃cũq; alt⁹ possit homagiũ recipe. Quero. v. an liber hõ mediãte homagio possit se constituere hoiem siue asceptici alicui⁹ nobilis vel alteri⁹ dñi. q̃ quã merũ impiũ nõ habeat. Et vidr q sic ꝑ pactiõz. vt. j. in cõmẽ. P. alb. c. xxxiij. licz de iure romano. ad l̃ facit qđ no. i spe. ti. de feu. §. i. v. tertio q̃rit. ¶ Quero. vj. quid si liber hõ cõstituit se hoiez alicui⁹ militis merũ impiũ non ht̃is. an vt ꝓdit or siue bausator sit puniẽd⁹ ℟o sic. nõ tñ iur̃ hũc vsa. sz iur̃ vsa. j. pr. sceptũ. ꝺ alijs nãq; bausijs vid qđ ibi scꝑsi. Et ꝺ homagio vide qđ scꝑsi. ã. in vsa. xxxiij. si quis suũ feudũ. sup vbo feudũ. i. q. i. cũ. iij. q. seqntib⁹. ¶ Quero. vij. an filius debeat ꝓuari successione feudi ꝓpter delictũ paternuz. Dicas q si feudũ erat paternũ: ꝓuat'. Si erat auituz vel a genere vlteriori ꝓuenies: nõ ꝓuatur ꝑl̃ vide latissime p bar. in. l. criliũ. ff. de ĩter. ꝛ rele. ¶ Quero. viij. an feudũ restitui debeat exneo heredi. si est rogat⁹ de restituendo. vide in. l. si patroni. ff. ad trebell'. p bar. dic vt ibi. ¶ Quero. ix. an filij eqlit succedãt in feudo. licz nõ eqlib⁹ portionibus sint instituti. vide in. l. iurisiurãdi. ff. ꝺ op. lib. ꝛ latissime p jo. blanch. in sum. de feu. ti. de forma fidelit. in. iiij. colũp. v. jtez dubitari ꝓsucuit ꝛc. ¶ Quero. x. qđ si fili⁹ cõmisit felonia. an ꝓpter hoc nepos feudũ amittere debeat. ℟o nõ. sz illud ꝑt ex psona pris retinere. de l̃ notat' in. l. adoptiuũ. §. i. ff. de in ius vo. Et in filii glo. habet' in. l. diuus. ff. de iurepa. ꝑl̃ vid bar. ĩ l. emãcipatũ. ff. de senato. ꝛ j. in cõmẽ. P. alb. c. xlij. felõia dño feudi cõmissa ꝛc. qđ c. multũ facit ꝑ hac. q. ¶ Quero. xj. an idẽ ipe possit esse dñs ꝛ vasallus. ℟o sic. ar. ff. de in ius vo. l. sed si hac lege. §. si libra. vbi gl̃a. Ego teneo vnũ castrũ ꝑ te. tu ꝑ sempronio q̃ fecit me heredẽ. ego suz dñs ꝛ vas. tuus ꝺiuers⁹ calib⁹ fm ja. calbeti in all'. §. si liberta. Sz ꝓtũ est vt ꝓz. j. i cõmẽ. P. alberti. c. xl. si in aliquo castro fuerit ꝛc. qđ dicendũ. Dicas q ibi loq̃tur in cã emptõnis. i. q dñs supior emi nõ ꝑt feudum siue castlaniã inferiorẽ q̃ ꝑ suo vasallo teneri eodẽ castro. In nr̃a vo. q. loq̃tur qñ iure hereditario ꝓuenit ad dñz supiorẽ. q̃re est secus. Sz tu dicas q nõ est sec⁹. qz imo est idez q̃ si titulo emptõis ꝓueniss̃et ad cuz qñ in hoc casu titulus onerosus ꝛ lucrativ⁹ parificãtur ꝓpter idẽptitatẽ rõnis. i. qz iuri cõsonũ ñ ẽ. neq; rõni. q q̃s esset in feudo insimul dñs ꝛ vas. vt in all'. c. xl. si i aliquo castro fuerit ꝛc. Ideo ꝓsulo ad eui tãdi istũ circulũ a iure ꝛ obſuãtia cathalõie reprobatũ. vt ꝺr i eodẽ. c. xl. qz si casus eueniat q dñs supior iure hereditario dicti ꝓueniat feudũ q in illo casu ipe dñs det vasallũ suo imediato vasallo. ꝛ tñc ille faciat erga ipz vasallũ imediatũ dñi supioris. ꝛ dñz dicti vasalli substituti totuz id ad qđ tenear iur̃ natz ꝛ q̃litatẽ ipius feudi. ac ꝓut vsatici. ꝛ P. alb. cõmẽ. ac cõstiones cathalonie gñales postulãt volũt ꝛ requirũt. quod nota.

Ꝺ alijs nãq; bausijs xlij. Casus. Vasallus ꝓ bausia seu maleficio quod emẽdari ꝑt cõuent⁹ ab eius dño firmãdo sibi directũ excusat⁹ est. h. d.

vide ter. ¶ No. ꝓ° vt i ſũ°. ¶ No. ij. qđ vſa. ſuprioꝛi ꝓrio pẽdet. ⁊ in ſe differũt ipi. Nã ibi loq̃tur đ bauſia maria'q̃ redirigi ſiue emẽdari nõ ꝑt. hic aũt de miõꝛi bauſia. et iſta redirigi ꝑt ſiue emẽdari. vt ꝑz ex ipoꝝ vſaticoꝝ lectura ¶ No. ʒ° q̃ firmamẽto di recti ꝑ vaſallũ fcõ bauſia miõꝛ de qua đ loq̃tur vt ꝓferr. ſtatiʒ ſubducit. ſicuti liq̃t ex lr̃a huius vſa. ⁊ emenda fit. vt. ſ. in vſa° xxix. magnates. vide ibi ja. calis i nota. ij. i oppo. vj. ⁊ i. q. xix. xxj. ⁊. xxij. ⁊ qđ ibi etiã ſcpſi in glo. i. i nota. iij. ⁊. iiij. ⁊ ſup vbo facti directũ. v. ⁊ ſic nota. in nota. iij. ⁊. iiij. Bauſijs. ¶ Quero hic de vna bona. q. q̃d ſi ꝓmiſiſti mihi ſoluere. d. certa die ſub pena bauſie. hoc adiecto q̃ eo ipo eſſes bauſatoꝛ. niſi ſolueris die illa. nunq̃d es bauſatoꝛ ſi nõ ſoluiſti. nõ credo. nõ em̃ potuiſti te obligare ad id eſſe qđ non es. Tũ q̃a ꝺ caſus nõ eſt đ caſib⁹ illis q̃b⁹ aliq̃s ẽ bauſatoꝛ. ⁊ de q̃bus hẽs in pragmatica dñi alfonſi. iij. Cui⁹ dat̃ fuit barcꝺ. viij. kl̃s decẽbris. Anno dñi. M. cc c. xxxv. Adde qđ ſcpſi. j. in vſa. xciiij. quia iuſticiã. ſup vbo. bauſatoꝛibus. in. v. ⁊ qꝛ. in. q. q̃ro quis dicat̃ ꝓditoꝛ. cũ ſuis remiſſionib⁹. Malefactꝫ. puta ſi ẽphi⁹ ſimpler. vt dic̃ ja. đ mõ⁹ iu. dimittit dño terraʒ quã ꝑ eo tenebat. Nõ tñ p ea aliter erat homo ſuus. q. i caſu ꝓdicto dictus emphi⁹ nõ oĩno libat⁹ ẽ q̃nimo adhuc tenet̃ de cenſu tp̃ris ꝓteriti añ dimiſſaʒ terrã. et de dãpnis ſiue deterioꝛationib⁹ in illã terrã datis. ⁊ talis eſt ꝓſuetudo barcꝺ. etiã ſcpta. ⁊ notat̃. j. i vſa. lxxj. bonũ vſaticuʒ. in fine gloſe ordiarie. Nõ tñ ꝓſumo dolũ. vt hic glo. ordi. dic̃. p ꝺ vide in ſpe. ti. de iur̃ emphi. ʒ. nũc aliq̃. v. cxxviij. qđq̃ in ſil'i ſcripſi. ſ. i vſa. xxxviij q̃ira ducꝺ. ſup vbo reliq̃rit. i nota. i. Et đ materia malefactoꝛ vide qđ ſcpſi. ſ. i vſa. xxj. malefacta. ſup vbo emendẽtur. ⁊ ſup vbo eoꝝ moꝛs. ⁊ in vſa. homicidiũ. i. q. ix. ⁊. c. ⁊. j. i vſa. ij. xcviij. oĩa malefacta. in glo. ij. Dõ. i. vaſ. ¶ Et q̃d ſit hõ ⁊ alijs ipʒ tãge

tiõ⁹ vid̃ qđ ſcpſi. ſ. i vſa. xviij. ſi q̃s ipulerit ſup vbo i terrã. i nota. iij. cũ. v. ſeq̃ntibus Directũ. i. ius. Et de forma firmãdi đ iur̃ vid̃ qđ ſcpſi. ſ. i vſa. xxiij. oẽs hoſes. i. i. ſup vbo. L. vncias. i. q. ſʒ q̃ro iur̃. ſ. prie ſcpta ⁊ Senioꝛi. i. dño. Mos. i. ꝓſue⁹. adde hic qđ ſcpſi đ moꝛe. ſ. in alĩ. vſa. ij. homicidiũ ſup vbo moꝛes. et. j. i vſa. cxxxix. vnaq̃q̃ gẽs ẽ. mos. i. ⁊. ij. Judicaꝛ ¶ Queroſʒ glo. oꝛ. an vaſ. a dño req̃ſit⁹ q̃ ꝑſtʒ hõagiũ poſſit poſt dictã req̃ſitiõẽʒ. ⁊ añ hõagij ꝑſtatiõʒ filio feudũ dare, ꝺicente dño vl' ignoꝛãte Suppoit igit̃ iſta glo. q̃ vaſ. ꝑt feu. donare filio añ dictã req̃ſitõʒ. Eſt ne b̃ vm dic̃ ja. de mõ. iu. puto ſic ⁊ bñ. vt i ſum. feudo. jo. blãch. ti. q̃bus mo. feu. a mi. §. donare. ⁊ ar. ff. ſi quis in frau. patro. l. i. §. ij. ⁊. l. di u⁹. ⁊ potiſſime. ar. iſti⁹ vſa. vt. j. i vſa. lxxvj. aucte ⁊ rogatu. i. ⁊ ibi plene ꝑ ipʒ ja. ⁊ me Redeam⁹ vt dicit ipe ja. de mõ. iu. ad q̃oʒ glo. ſ. an donatio feudi poſſit filio fieri p⁹ req̃ſitõʒ homi ⁊ ante ei⁹ ꝑſtatõʒ. Et breuiter glo. vid̃ꝛ dicere ⁊ tenere q̃ nõ. q̃ſi de re litigioſa. Et redit idẽ ja. đ mõ. iu. ⁊ bñ ⁊ verius q̃ glo. male dicat. qꝛ vicĩ litigioſi ñ ꝓtrahitur ſic. caſus in. l. i. ff. de litigi. talis em̃ req̃ſitio vl' ꝓteſtatio ñ fit i iudicio nec i forma vl' figura iudicij. ⁊ ſic cũ ñ ſit act⁹ iudicial' ñ facẽ rẽ litigioſã. ſʒ glo. dicat ꝑm ⁊ male vt. ſ. ꝓ ea dcã req̃ſitio ſiue ꝓteſtatio vbi etiã poſſʒ dici iudicial' nõ directo ad rẽ. ſʒ ad q̃ꝺã ꝑſtatõʒ ꝓſonalẽʒ ppr̃ rẽ. ⁊ iõ res nõ efficit̃ litigioſa añ litẽ ꝓtꝫ. ar. C. cõi di. l. i. vbi đ b̃ ẽ optĩm ar. ¶ Et vt ſcias put refert b̃ ipe ja. đ mõ. iu. q̃n res ẽ litigioſa: ⁊ ci⁹ vt litigioſe alienatio inhibeat̃. Diſtingue. qꝛ q̃ꝺã ſũt actões ꝓſonales. q̃ꝺã reales. in ꝓſonalib⁹ demũ lit̃ pr̃. ꝺicit̃ vicĩ litigioſi. vt. C. de litigi. l. vlti. vbi de hoc per chi. ⁊ alios. Exceptis q̃buſdã caſib⁹ in ꝑdicta. l. vlti. notatis. In realib⁹ vo actõibus refert. qꝛ aut agitur de rniuerſitate q̃ petitur. ⁊ tunc per ſolã motã ꝓtroverſiaʒ res ẽ litigioſa. vt. l. diuus. ff. de peti. here-

ꝛ inhybet alienatio. niſi in duobus caſi⁹ bus. Primo ſi res eſt talis q̃ cõſuari nõ pt c.c.l. diuina. Secõ ſi alienatio eſt neccaria vt.l. alienationes. ff. ſi. per. Aut agit de re ſin gulari q̃ petit realiter in iudicio. ꝛ tũc aut petitio directo dirigit ad diſſz rei. i. ad rẽ ipaz petẽdã. aut nõ. Primo caſu fit res litigioſa ante litẽ. pt̃. vt in auc. de litigi. §. i. coll. viij. Secõ caſu. i. cũ ad ipaz rem ỗ directo non agit. ſed ad diuiſionẽ rei vel aliud ſimile tũc res fit litigioſa. dcmũ lite cõtẽ. vt. C. comũi diui. l. i. in fi. ꝛ de litigi. l. ij. Et per p̃dicta pz q̃ res feudalis p requiſitõz homagij nõ efficit litigioſa. ꝛ pñter nñlo glo. nihil valet in q. p̃dicta. ſm eundẽ ja. de mon. in. ꝛ bene. Item p̃dictis cõcoꝛ. ja. ỗ bellouiſu. ꝛ latiꝰ in ſuppletiõe ſiue materia. C. liij. ſub ti. C. de litigi. i pn. ¶ Quero ſecundo. an res litigioſa poſſit pignori obligari. ſꝫ nõ p ea q̃ notãtur. ff. de excep. re. in. l. ſi iure. §. fi. in vlt. glo. ff. q̃ res pig. obl. poſ. l. i. in fi. Et ſm ỗ determina ꝛ coarige qđ notat in. l. i. in vlt. glo. C. co. diui. ſm ipz ja. de bellouiſu vbi. ſ. ¶ Quero ꝫ an res ſcã litigioſa poſſit cũ vniuerſitate vẽdi. vtputa ſi pecto ꝛ re aliqđ cenſi nemus. ꝛ facto nemore litigioſo. C. a vendis caſtrũ. cuius eſt ps dictũ nem⁹. ſꝫ hic q̃ q̃dã ſunt de ſe vendi. phibita. q̃ cũ cum vniuerſitate tranſeũt. vt fundus dotalis ad heredẽ. ff. de acq. re. do. l. q̃dã. ꝛ ita vidi glo. ordi. in auc. de litig. §. i. in glo. q̃dam cũ cum vniuerſitate ꝛc. coll. viij. Ti mihi dicũ p̃dicta. q̃ certi ſunt ibi caſus in q̃b⁹ res litigioſa ꝓt alienari. vt pz per inc. j. in vla. cliij. cum in pcntiõe in glo. ij. ꝛ nota q̃ vicinũ ꝛc. Et iſte caſus nõ inuenit in illis. ergo remanet rõa q̃ phibet rẽ litigioſam alienari. C. de litig. l. vlti. p hoc fac. l. ſi p̃tor. ff. de iudi. Item ꝛ ſpiales caſus ſit mãtrãm. cũ. de fñm. inſtruc. l. q̃ſtũ. §. idẽ. R. Hec ob. pall. l. q̃dam. q. nõ loq̃tur de re litigioſa. ſꝫ ſolũ loq̃tur de vniuerſitate. i. q̃n heres ſuccedit alij vniuerſaliter. q⁹ re manent alia iura incorrecta. ꝛ alij caſus. Item non ob. pall. §. i. q. loq̃tur in caſu diuiſionis. q̃ eſt ſpialis quo ad hoc fm eũdẽ ja. vbi. ſ. Et q̃ hic caſus diuiſionis ſit ſpialis. patz p ipm ja. ibi poſt pn. v. item ſcias. q̃ ſit in caſib⁹ ꝛc. ¶ Quero. iiij. q̃d ſi mona chi volunt eligere abbatẽ. clerici eiuſdez ecclie p̃dicunt aſſerentes ſe in illa hre intereſſe. ꝛ ſup hoc coꝝ cõpetenti iudice litẽ mouentes. lite vo pendẽte monachi eligunt vel eligere volunt. nunqđ pñt. ꝛ vidz q̃ nõ. vt. xj. q. i. c. ſi. ibi in eodẽ ſtatu ꝛc. Et ita ibi dicit hug. ſup illo vbo. ꝛ hoc idem notat. liij. di. c. q̃s aut leges. ſup vbo p̃pel lãtur. ꝛ ibidẽ dicit hug. ꝛ all. ar. ij. q. vj. c. q. ſotiles. ꝛ lxxj. di. c. tãtis. ꝛ. x. q. i. c. fi. ja. de bellouiſu p̃dict⁹ vbi. ſ. ¶ Quero. v. q̃d ſi aliquis ſit electus in pſulem. ꝛ ei mouetur q̃ſtio de electiõe. nunqđ interi poterit illud gerere officiũ. vidz q̃ ſic. C. de libe. cã. Licet ordinata. Dicẽ ſi nõ eſt in poſſeſſiõe gerendi. ff. de re mili. l. q̃ ſtatus. ꝛ ita ỗ in. iiij. de ipe. ſi. ỗ cenſi. §. ij. v. penũ. vbi ỗ ỗ fm ipz ja. in ſuppletione ſiue materia C. liij. pall. ¶ Quero. vj. q̃d ſi ſuus aſcriptitius. cenſitus vel vaſ. me⁹ ꝓponat cõtra me legatoriã vel officiũ iudicis. an ſi ſum in poſſeſſione vel q̃ſi fuitioꝝ vel redituũ. vel homagij debeã phiberi vti iuſto iudicio illo durante. Et mihi dicũt q̃ ſic per pall. Licet ordinata. ꝛ ff. de libe. cã. Ordinata. Dicẽ q̃ quis no dz ſine cã iuſ ſuo p̃uari. ff. ỗ reg. iuſ. l. q̃ nemẽ. Hec ob. pall. Licet ordinata. ꝛ l. ordinata. q̃ intelligunt. q̃ ille q̃ mouet lite libet alẽbabet p libero. lite ordinata vt poſſit eſſe in iudicio. cũ alẽs nõ poſſz. vt. ff. de iudi. l. vlti. certz nõ añt quo ad oia. imo intelligit q̃ius ſũpra. vt. ff. p libe. cã. l. ſic. ꝛ. l. fi. Et p hoc de cauõe vide q̃ple facere. ff. ỗ aq̃ co. ꝛ eſti. l. pẽl. ꝛ dic vt ibi. ꝛ p his facilit q̃ notant. iij. q. vj. c. ỗ q̃ppe. i glo. fin. ipz ja. vbi. ã. p ỗ fac. qđ notat hoſti. in ſum. ti. ỗ cẽſi. §. q̃s cauſas ſoluẽdus ſit. ỗ. qđ ſi petito

rio iudicio ꝛc. ¶ Quero.vij. q̃d si aliquis q̃ vult ꝓmoueri ad sacros ordines accusat vxorẽ de adulterio. nunq̃d cã pendẽte tenebit᷑ ei debitũ reddere. qõ vidꝛ. qꝛ nihil est imutandũ lite pẽdẽte. ex̃ vt lit᷑. pen. in antiq̃s. ꝛ. vj°. ꝛ ibi tene. licꝫ ipe debeat potius excõicatoꝫ pati. ex̃ de sen. ex. c. inq̃sitioni. ꝛ hoc si hꝫ de illo adulterio firmaꝫ credulitatẽ. Et dic de hoc vt plene notat᷑ ī c. si cuius. xxxiiij. di. in glo. vnica fm p̃dcꝫ ja. vbi. ō. ¶ Quero. viij. q̃d si alicui q̃ est in possessiõe iurẽ pꝛonat⁹ moueat᷑ qõ ꝓpetatis. ꝛ interī vacat eccl̃ia. nunq̃d poterit p̃sentare ante finẽ cause. dic vt plene notat᷑ ex̃ de iurẽ pa. c. ex lr̃is. in glo. vl. ꝛ dic vt ibi dicit hosti. ꝛ vt dic̃ in sum. c. ti. ō iurẽ pa. §. penl᷑. circa fi. fm eũdꝫ ja. vbi. ō. ¶ Quero ix. q̃d si agat᷑ actõe psonali ad rẽ vt ereptoꝛ vl̃ silꝫ. an si alienet᷑ res illa pendẽte lite valeat alienatio. ꝝ° sic. secus si agat᷑ actiõe reali. qõ dic vt vtiliter notãt jnno. ꝛ host. in. c. dilecte. §. fi. ex̃ de excep. sup vbo reuocato. ita dicit ja. p̃dictus vbi. ō. ꝛ bñ p oia ¶ Quero. x. an sit nec̃aria litꝫ ptꝫ. antec̃ dicat᷑ res litigiosa. ꝝ° nõ in actione realꝫ. vt in auc̃. de litigi. §. ideoq3. coll̃. viij. ꝓ ja. de bellouisu p̃dcm. p ꝛ fac̃ qõ scꝑsi. ō. c. glo. in. q. i. v. ꝛ vt scias ibi in realib⁹ vo ꝛc ¶ Quero. xj. an libellus sit nec̃arius. ꝝ° sic. ꝛ est rõ. qꝛ req̃ritur citatio siue interpellatio. ꝓ3 ante libelli oblatiõꝫ q̃uentio fieri non dꝫ. vt in auc̃. c. ti. §. ad excludẽdas. g° libellus est nec̃arius fm eundẽ ja. ibidẽꝫ ¶ Quero. xij. q̃d ī incoꝛpalib⁹ reb⁹. siue in actio. psonalib⁹. q̃dam dicũt idẽ p dictaꝫ auc̃. Tu dic aliud in psonalib⁹. vt. C. ō litigi. l. ij. in q̃bus idẽ fuabat᷑ sic̃ ꝛ ī act̃. realib⁹. ꝓ hodie p all̃. auc̃. aliud fuat᷑ ī realibus actiõñ. qꝛ ibi in eis hoc cõcedit᷑. g° in alijs negatũ ee videt᷑. vt. C. de pcura. l. mariꝰ. jtẽ iuriũ correctio idubie vitãda ẽ vt ī auc̃. q̃b⁹ mo. na. effi. sui. §. i. coll̃. vij. fm eũ dẽ ja. vbi. ō. ꝓ ꝛ facit qõ scꝑsi. ō. c. glo. ī. q. i. v. ꝛ vt scias. p⁹ ꝑn. ibi ī psonalib⁹. ꝛ ibi. in realib⁹ vo ꝛc. ¶ Quero. xiij. q̃d si heres agere nõ vult. an cõpellẽdus sit. ꝝ° sic. vt no. ī p̃dcã auc̃. de litig. ꝓ ꝛ. ff. dele. i. l. si sic §. fi. ꝛ. l. cũ fu⁹. fm ja. vbi. ō. ¶ Quero. xiiij an legatari⁹ vel q̃libꝫ alius si cause adesse vult de interesse suo debeat ꝓbare. ꝝ° sic vt. ff. de inoffi. te. l. si suspecta. ī ꝑn. ꝛ adde qõ ibi no. ꝛ. ff. de ap. l. si pluso3io. ꝛ ex̃ ō testi. c. veniẽs ad aplicã. vbi de ꝛ. ꝛ de offi. ō le. c. sup eo. et de re iudi. c. cũ sup. ꝛ ibi etiã notat᷑ p jnno. ꝛ in p̃dcã auc̃. ō litig. fm eũ dẽ ja. ibi. ¶ Quero. xv. nũq̃d debitoꝛ q̃ rez pignoꝛatã alienauit cã mutandi iudicij. actiõe ī factũ teneat᷑. ꝝ° sic. ita dicit glo. in dicta auc̃. ꝛ dic vt ibi in glo. fm eũdꝫ ja. ibidẽ. Et adde qõ de materia vicij litigiosi notat᷑ p chi. bar. ꝛ bal. ꝛ salic̃. in auc̃. litigiosa. C. de litigi. ꝛ p azonẽ in sum. c. ei. p totũ. ꝛ p arcb̃. i. c. fi. xj. q. i. ꝛ p hen. bo. in. c. cãm. in. ij. ex̃ de testi. ꝛ per ber. jnno. hosti. jo. an. anto. de butrio. ꝛ ny. de cicil̃. ī. c. eccl̃ia. i. ꝛ. ij. ex̃ ne li. pen. ꝛ p me. j. ī vsa. cliij. cum in contentione. in glo. i.

De testatẽ xliij. Lex.

Vasallus ptãtẽ ꝛ iurꝫ firmamentũ dño ꝺicẽs p bausatore hẽtur. Hecnõ si malũ īdẽ vasallo factũ fuerit: ei nõ emendat᷑. sed dño sic. etiãq3 expense. h. d. vide ter. ¶ Nota ꝓmo vt ī sũma°. ¶ No. ij. q̃ ꝛ vbũ ptãtẽ multꝫ modis dꝫ. vt no. p ja. de vallesi. ꝛ me. ō. in vsa. iij. cũ dõnus. v. ꝛ em̃ fecit comes. super verbo potestas.. ꝛ est vsiculus sub dicto versu. hoc enim fecit comes.

¶ Nota. iij. q̃ feudũ in cathalonia. denotat fuitiũ ꝛ ius petẽdi ꝛ recipiẽdi ptãtẽ in feudo. nisi ī q̃uentia feudi aliud hẽat. qꝛ sufficit q̃ ille q̃ petit ptãtẽ sit dñs. ꝛ ille a quo petit᷑ sit vas. vt. j. ī cõmẽ. P. alb̃. c. xiiij vasallus siue castlan⁹. v. jtẽ si certe sunt. ꝛ ō. ī vsa. xxxiij. si q̃s suũ feudũ. cũ ibi notatꝫ p ipꝫ ja. ō vallesi. ꝛ me. qõ ītellige si feudũ p̃sistat ī castro domo vl̃ aliquo fortalicio.

Si aũt essz feudũ i decimis. siue delmes. cãpis. vineis. vl' aliq̃b⁹ reddit⁹. tũc ꝺ tali feudo nõ daf̃ ptãs. vt in cõmẽ. P. alb. c. xviij. castlan⁹. siue feudatari⁹. v. si vo tale castrũ. fm eũdẽ ja. ꝺ valleſi. Ptãtẽ. ¶ Quero. i. iuẍ hũc vſa. q̃b⁹ modis seu casib⁹ debeat dari ptãs. dic vt notaf̃. ꝺ. in vſa. xrix. magnates. in glo. ordi. añpenl'. z ibi p ja. ꝺ mõ. iu. z me sup vbo redirectas. ¶ Quero. ij. q̃d si ptãs feudi petaf̃ p procuratorem dñi. an sit dãda p vaſ. dic ja. de valleſi. ℔ z bñ. q⁹ aut procurator hz spãle mãdatũ petẽ di z restituẽdi ptãtẽ. aut nõ. Pmo casu pt peti ptãs. z hz dari p vaſ. Secꝺo casu nõ. z est rõ. quũ pm⁹ casus petẽdi z restituendi ptãtẽ p̃cedit ex fide. vt i cõmẽ. P. alb. c. i. si dñs petierit. Et h̃ articulus ẽ valde spãlis. q̃re nõ comphẽdit i gñali mãdato. nisi spãl' exp̃maf̃. Et ita fuit in sili casu consultũ p bt̃f. ꝺ se. ja. ꝺ mõ. iu. z arñl. camorera. z iuẍ h̃ vide sc̃pta p ip̃z ja. ꝺ valleſi. j. i vſa. rlviij. oẽs hoies. in. ij. i. q. ij. z p me ibi sup vbo coz. i. q. sz nũq̃d si vaſ. cẽ. ¶ Quero 3º. infra quot dies est danda ptãs req̃sita. dic fm ja. de valleſica. q̃ infra. x. dies. nisi q̃uenictia feudi aliud hẽat. q̃ recepta postẽ dñs ptãtẽ p. x. dies possiederit. si iterpellaf̃. x. die vel post p vaſ. sup restõe ptãtz dñs tenef̃ reddẽ ptatẽ. vt. j. i cõmẽ. p. alb. c. vij. z finitz Sz si iterpellatio r̃ddit̃ois fiet p vaſ. tenẽti seu possidẽti ptatẽ z nõ dño Dic q⁹ nõ valz. nisi psonalit̃ dñs req̃ratur vt all'. c. vij. z finitis. nisi tenẽs p dño ptãtẽ spãle mãdatũ a dño h̃ret restituẽdi ptãtẽ co req̃sito. Et ita fuit i cõcilio regio iudicatũ p Rodericũ didaci cõcilio habito multoz iurp̃itoz. ¶ Quero. iiij. q̃s tenef̃ soluere expẽsas custodũ ip̃i⁹ ptãtz. an dñs vel vaſ. dic fm ip̃m ja. q⁹ infra. x. dies. q̃b⁹ dñs tenet p se vel per aliũ ptãtẽ feudi. vaſallus tenef̃ soluere salaria custodũ. Post lapſuz vo dictoz. x. dierũ est distinguẽdũ q⁹ aut fuit i mora vaſ. petẽdi sibi restitui ptãtẽ. aut ñ. pmo casu debz z tenef̃ solue re salaria custodũ dict⁹ vaſ. q⁹ in culpa fuit vaſ. in nõ repetẽdo ptãtem. alꝫ dñs nõ tenef̃ deſerere ptãtẽ. vt. j. in cõmẽ. P. albti c. ix. Item si vaſ. plene nõ restituit cẽ. p̃ti cũ ptãs sit ap̃phensa culpa seu factor vaſalli. q⁹ vendidit. ipignorauit. seu obligauit feudũ dño irreq̃sito. vt. ꝺ. in vſa. xrx. iij. si q̃s suũ feudũ. q̃m tunc expẽſe custodũ sũt p vaſallũ soluende. iuẍ iurz rl'am. dãpnuz qꝺ q̃s sua culpa sentit cẽ. Secꝺo casu non tenef̃ dicta salaria soluef̃. q⁹ nõ fuit i mora petendi sibi reddi ptãtẽ z sic culpa sibi impigi nõ p̃t. imo tunc dñs hẽbit soluere sua salaria. Et p̃dicta itellige si ptãs fuit recepta rõne recognitõis dñij. vel alio iure p̃missoExcepto i casu quo recipiẽ ptãs rõne valẽcie. q̃m tũc fm verã opiniõz dñs tenef̃ ad salaria custodũ. Et debent dari xiiij. denarij p qualibz die cuilibet custodũ. Et ita fuit iudicatũ p dñm regẽ in castro de blanis. ¶ Quero. v. q̃d si tradita fuit ptãs castri seu feudi dño p vaſ. relictis rebus vtẽsilibus. z alijs mobilib⁹ i castro an videaf̃ data plena ptãs. Et videf̃ ja. de valleſica p̃dicto q⁹ nõ. vt. j. in cõmẽ. p. albti. c. ij. si petita fuerit. ibi oĩbus reb⁹ suis alꝫ nõ videf̃ tradita plena ptãs. vt all'. c. ij si petita fuerit. v. alioq̃n. Cõtrariũ credit ipe ja. ꝺ valleſica. q⁹ licz bona mobilia remanẽãt in castro. cẽſetur ptãs plene tradita. vt. j. in cõmẽ. p. albti. c. v. z si dñs. nec obstãt p̃dicta. Et p̃mo nõ ob. ſall'. c. ij. si petita fuerit. q̃m loq̃tur de p̃cilio ad h̃ vt bona mobilia nõ destruãtur seu deuastẽtur Nec ob. v. aljoq̃n. c. ij. si petita fuerit ſall' q̃m in pſona ip̃i⁹ vaſ. loq̃tur remanẽte infra terminos feudi. z tunc nõ censef̃ ptãs tradita. Secꝺo si mobilia bona remaneãt q̃m ꝺ illis habz dñs seu custodes anpuiũ seu fultũ. vt all'. c. v. z si dñs. ¶ Quero. vj. quot custodes poterit dñs ponere. i custodiendo ptãtem. Et vide vt fert h̃ ja. ꝺ valleſica q⁹ tot quot sibi placuerit. vt. j. in cõmẽ. p. albti. c. iij. z recipiẽdo. Sz q̃ñ cre-

dit ꝛ dñi ſi vaſallus ꝓrat̃. qñ arbitrio boni viri ꝛ feudi q̃litate ꝛ dñi ſi habz inimicos ſunt ponẽdi ꝛ ſoluendi ſunt cuſtodes. vt. ſ. in cõme. p. alberti. c. ix. itẽ ſi vaſallus. v. ꝛ ſi vaſall⁹. ¶ Quero. vij. an vaſ. añ ꝓſtitũ dño homagiũ ꝓ feudo teneaf reqſitus tradere ptãtẽ. videf fm ja. de vallefica q̃ nõ. vt hoc vſa. cũ notatis i glo. ordi. ꝛ ſ. i vſa. cxv. tutores. v. ita tñ. ſup vbo manib⁹. ꝛ incipit gloſula illa. ar. hic ſumiſ ꝛc. Ez veritas ſic hz in ꝯriuz vt dicit ipe ja. ꝛ dñi. vt. ſ. i cõme. p. alberti. c. xiiij. vaſall⁹ ſi tue caſtlan⁹. qñ foriſfactura ꝓ talẽ vaſallum põt ꝓtra dñz comitti. ꝛ bauſia cadit in ipo. vt. ſ. in cõme. p. alberti. c. xxvij. Si vaſall⁹ ſiue caſtlan⁹. qñ ꝓpf recognitiõz dñij petiſ ptãs. vt notaf ſupra in vſa. xxix magnates. ꝓ ja. de mõ. iu. ſup vbo redirectas. v. itẽ colligit glo. ꝛ p me ibidẽ ſup eo dẽ vbo in. q. q̃ro q̃b⁹ ꝛ ſeu quot modis ꝛc. Ergo teneſ. Iz adhuc nõ ꝓſtiterit vaſ. dño acramẽtũ ꝛ homagiũ. ꝛ p̃ facilit nota. p hoſt. in lecta. i. c. ītellecto ex̃ de iureiuſ. cũ naſa feudi obliget poſſidentẽ. vt. c. vitatis. ex̃ de iureiuſ. cũ ibi notat̃. ꝛ. c. ꝓſbiterũ. xxviij. di. cũ glo. ꝛ vide notata p ipm ja. de vallefica ſupra i alle. vſa. xxix. magnates. i. q. vlt. ꝛ p me ſup vbo i ipo caſtro. i. q. v pdca ꝛ ſi ſa ſunt vbi oppoſita nõ fuerit exceptõ ozdinis. Nec⁹ ñ oppoſita fuerit. nã tñc p⁹ oz homagiũ ptari q̃ deſ ptãs. ꝛ ſic eſt ꝛa dca glo. ꝛ ꝓcedit ordo ipius p⁹ vide qui ipm. ſ. ſic glo. i. q. vlt. ſup ſolutiõe ſcot oubij. vz vero hui⁹ ſolutionẽ ꝛc. dic vt ibi. ¶ Quero. viij. q̃ ñ tradat ptãs feudi retentis aliq⁹ terminis eiuſdẽ p vaſallũ. an eſecatur tradita dicta. de vallefica hic q̃ nõ. vt. ſ. in cõme. p. alberti. c. ñ. ſi petita fuerit. itẽ q̃ plena eſt data ptãs ꝛ integra de oĩb⁹ terminis. q̃ ſũ vel fuiſſe territorij. ar. l. ſtipulat⁹. §. i. ff. de ſolu. ꝛ. ff. de po. l. iij. Et q̃ tradat ſine deteriozatiõe alia ſibi vel tradita. ar. l. iz mihi. ff. cõmo. ꝛ ibi glo. notabilis ſup vbo reddita. i v. ſec⁹ i actiõe bone fidei. Nã tota res petetur. Et eſt certũ q̃ dare alicui feudũ nõ ẽ in cathalõia. niſi comãda. ꝛ ita ſe hñt inſtrumẽta feudoꝝ cathalõie ꝓncipat⁹. itez q̃ feudũ dando q̃ vaſalluz ptãs nõ tradit in eadẽ forma qua feudũ traditũ fuit. immo deterioratũ. ꝛ ſic nõ eſt liberatus vaſ. quo ad dãdã plenã ptãtem ar. l. iuſ. §. ſed ꝛ ſi quis. ff. ad exhi. Adde plena igit̃ ꝛ integra. vt dicit hic ja. calberi poteſtas dari debet. i. q̃ vaſ. exeat. ſ. de oĩbus terminis caſtri. cũ ſint eiuſdẽ territorij ar. ff. de vi. ꝛ vi. ar. l. i. §. illud. ꝛ alle. l. ſi ſtipulat⁹. §. i. ff. de ſolu. ꝛ dcã. l. iiij. C. de po. ꝛ ita vaſ. debet ptãtẽ q̃ nil remaneat. alis nõ videf dediſſe ar. dcãꝝ. ll. idem ſi deteriorem redderet q̃ nõ videf reddita vel data. vt dcã. l. ſed michi. ff. como. immo tota res tũc põt peti. vt dcis. ll. ſi ſtipulat⁹. §. ꝛ. l. iiij. ꝛ. ff. de eo q̃ ter. lo. l. añpenul. Nec dñs teneſ reddere ptãtẽ niſi vaſ. illã dederit vt debuit imo dñs ꝓt de b̃ excipe. vt. ſ. i vſa. xxix. magnates. ff. loca. l. penul. de excep. l. excep⁹ ꝛ hoc ſiue in tradẽdo faciat vaſ. q̃ facere nõ dz. vt q̃ diminuit caſtrũ vl ſpoliauit. ſiue nõ faciat. vt q̃ retinet ptẽ. vl mãſum vel fortitudinẽ ifra terminos. imo punit ff. loca. l. penul. ꝛ ifra i forma iuramẽti vicarioꝝ. §. ſi q̃s aũt i ciuitatib⁹. itẽ ptãs debet dari cũ portis. clauaturis. ſcalis. ꝛ areq̃rijs. ꝛ alijs neceſſarijs. q̃ erãt i caſtro tpe quo fuit petita ptãs. alis ſi feneſtras. clauaturas vl ſcalas. q̃ q̃s ad domos. vel turres aſcendit eleuaret vaſ. nõ intelligit plene data ptãs. Et ita extitit q̃ dñm Regez ja. ij. determiatũ iter dños comitẽ impuriarũ. ꝛ vicecomitẽ d̃ Rochabertino. ſup ptãte de cabaneis. q̃ mẽti tene. Nec non tenementi q̃ conſuetudo eſt cathalonie q̃ ptãs caſtri datur dño cũ hoibus ꝛ ptinentijs caſtri. itẽ q̃ dñs tenendo ptãtẽ caſtri. vel alteri⁹ feudi. poteſt vti ipſo caſtro ꝛ termino eius ad votuz. fm predictũ ja. calberi. ¶ Quero. ix. q̃d ſi detur poteſtas

dño vbi dari nō debuit. lapſ.x. dieb⁹ vaſ. petit reddi ſibi ptātē. dñs excipit q̄ nō debuit ptātē vbi debuit daſ. an poſſit ita dñs excipe. videſ fm ja. de valleſica ⁊ bñ q̄ ſic. vt.ō. in vſa. xxix. magnates. cū ibi notaſ. ⁊ ff. de excep. l. exceptiōz. ⁊ ff. loca. l. penl. q̄ in tradēdo ptātē vaſ. non facit qō faceſ debz. ⁊ ſic de culpa p̄t inpingi. ⁊ p̄ñter ſibi imputeſ. Nam culpa eſt doctori cū culpa redarguit ip̄m. vt ait ſapiētis auctas. ¶ Quero. x. q̄d ſi lapſ dictis. x. dieb⁹ caſtlanus petit a dño ſibi reddi ptātē. dñs excipit q̄ nō teneſ reddere. q̄ fuitiuz fuit ſibi fallitū. Caſtlanus replicat q̄ oſtendat dñs in quo fuit ſibi fuitiū fallitū. dñs dicit q̄ ſibi nō incūbit oñdere. ſz vaſ. q̄ p̄ſtiterit ⁊ fecerit fuitiū ex natura feudi. vtiſ dubiū q̄d iurz. Dic fm ja. de valleſi. ⁊ bñ q̄ i caſu p̄dcō lapſ. x. dieb⁹ ⁊ fcā iterpellatiōe ſup redditiōe ptātz. dñs dz iudicē idoneū aſſignare. ⁊ oſtēdere coꝝ eo infra breue terminū fuitiū facere ſibi q̄ vaſ. fallitū et in quo fuit ſibi fallitum. et oſtenderet eo ipſo foze ſeruitium fallitum. probando reqſitiones q̄ dñm factas vaſallo vt p̄ſtaret ſibi fuitiū. qm̄ h̄ oñſo q̄ dñm: hēbit vaſ. pbare fuitiū factū foze ſeu p̄ſtitū per ip̄z ſuo dño. Verūtn̄ ſi vaſ. ſciuerit dñz ſuum hr̄e guerrā p̄iculoſā ⁊ nō iuuerit dñz vidz fuitiū eſſe fallitū. vt.ō. i vſa. xxxv. q̄ viderit. ⁊ i vſa. xxxiiij. q̄ fallerit. ⁊ i vſa. xxxvj q̄ ſolidus. Si vo dñs nō oñderit reqſitiones q̄ ip̄m fuiſſe fcās ſuo vaſ. i cōtinenti eidē reddere ptātē Et p̄dcā vt b̄ refert b̄ ja. de valleſi. fuerūt iudicata q̄ ja. de biſanya ⁊ bñ. ¶ Quero. xj. in quo loco dz ptās peti. dic fm ip̄z ja. ō valleſi. q̄ in coꝛpe caſtri alſ ſi dñs hr̄et hīc ide p̄ꝛeſ ſuū vaſ. ⁊ ip̄z iterpellare ſeu reqrere vellet ſibi ptātez nunq̄ vel raro daret ptās. vt b̄ ſentit. c. r. Si duo vel tres vel plures fuerint vaſalli. j. in cōmē. p. albti. ¶ Quero. xij. q̄d ſi aliq̄s teneat p̄ me feudū vnū trocū. ſ. terre. ⁊ cōſtituit poſtea ibi aliq̄ō fortaliciū. an teneaſ mihi tradere ptātem de dicto fortalicio reqſitā. Dic ja. devalleſi. ⁊ bene q̄ ſic vt notaſ. ō. in vſa. xxix. magnates. q̄ ipſuz ja. in. q. v. ⁊ q̄ me ibidē. v. ſinaūt aliter. ſuper vbo. in ip̄o caſtro. in. q. v. ⁊ j. in cōmē. p. albē. c. xviij. caſtlanus ſiue feudatarius ¶ Quero. xiij. q̄d ſi petita fuit a vaſ. ptās ⁊ data. lapſ. x. diebus vaſ. petit ſibi q̄ dñz reddi ptās. dñs excipit q̄ nō teneſ reddeꝛ cū alienauerit vaſ. diuerſos manſos ⁊ honores dicti feudi ſine dñi conſenſu. ⁊ ſic nō cenſeſ ptās plena ⁊ integra data. vtitur i dubiū an dñs dicat bñ. Dicit ja. de valleſica q̄ nō. qm̄ aut fuerunt māſi ⁊ honores feudi alienati cū dñi conſenſu ⁊ firma. et tuc dñs non hz de quo conqraſ. Aut ſine firma ⁊ conſenſu dñi. ⁊ tunc cadūt dicti honores ⁊ manſi de iure in cōmiſſuz. vt i li° feu. ti. de p̄hi. feu ali. q̄ fre. l. impialē. §. calidis. Et ſic ſi de iure hz facultatē rem alienatā dñs habēdi: nō dz ip̄e dñs p̄ꝛ hō retardare ptātem. Predicta vo credit dict⁹ ja. ō valleſica ⁊ bñ ſi fuerūt p̄dicta alienata p̄ alodio. q̄ tūc de iure viaticoꝝ vendi cat ſibi locū cōmiſſuz Sed ſi p̄ feudo: cuz feudū cenſeaſ eſſe alienat ū deterioꝛādo q̄ tem eiuſdē: tunc ptās non eſſz reſtituēda ſiue reſcindēda. qm̄ deterioꝛ fuit p̄ter alienationē tradita ptās. Idē ſi fuit aliquo onere fuitutis. vel pignoris ſubiecta. vel aliq̄d iuris in feudo deeſt. vt. l. ſed mihi. § i. ff. como. ⁊ l. iulianus. §. q̄ fundū. ff. ō v. ob. ⁊ l. etiā. ff. ō ſoluc. ⁊ l. ſi rem meā. e. ti. ⁊. §. ſi res legata. inſti. delega. Et ita fuit iudicatū inter dñm regez ⁊ caſtlanos ciuitatis minoriſe q̄ ja. ō biſanya. a qua ſnia p̄ pte regia fuit appellatū. ⁊ cadē appello in regio concilio recenſita. ⁊ in fina lib⁹ p̄ mitiua ſnia cōfirmata. Anno dñi. M. cc. xcvj. Adde p̄ h̄ vide. j. in cōmē. p. albti. c. xlv. ſi ptās caſtri vel alicui⁹ rei ⁊c. v. p pre dicz autē ⁊c. ¶ Quero. xiiij. an aliquo caſu excuſeſ vaſallus ſup datione ptātis. li cz fuerit reqſitus. Dic fm ja. de valleſica.

ꝛ bñ ꝙ ſic. Primo ſi ꝓ dñm fuerit remiſſa Scdo ſi fuerit ꝓ dñm poteſtas dicti feudi vaſallo impignorata ſeu obligata. Vlliq̃ ponũt tertiũ caſuz ſi nõ fuiſſz ꝓ vaſallũ ꝑſtitũ homagiũ dño tp̃re quo fuit ptãs petita. Sz iſtd vltimũ nõ credit ipe ja. verũ ꝙ ea que dicit. ꝛ ego cũ eo. ū. e. glo. i. q. vij. Sed tñ tu dic vt ibi. ſ. in eadẽ. q. vij. ſcripſi in fi. cũ ſua remiſſione. q̃ va ẽ etiãq; veriſſima. ꝛ ſic dic vt ibi habeť. tã videlicz i alĺ. q. vij. quã in dicta remiſſiõe. ¶ Quero. xv ꝙd ſi ptãs petiť. ꝛ vaſ. cõtumaciter remit eã tradeť. ꝛ minꝰ corã dño compere. faciẽdo iurz firmã i poſſe eius. nunq̃d dñs poterit dãpnificare garrificando. ſeu alĺs vaſallũ ſuũ. Dic ja. de valleſica bꝫ ꝛ bñ. ꝙ ſic. nec req̃riť acupdamentũ in bꝫ caſu. qz per miſſuz eſt dño ſuũ ius ptãtis manu militari defendere ꝛ mouri. ꝛ ꝓ bꝫ facẽ qd notat ĵnno. in. c. olim. eť de reſti. ſpo. v. jtẽ q̃libz ſi hz iuť dictiõz ꝛc. ꝛ ita ſe habz ꝓſuetudo cathalonie. Et idẽ viceuerſa ſi tradita poteſtas fuerit integra. ꝛ lapſis. x. diebꝰ dñs renuit eã reddere. ꝛ minꝰ firmã iurz i poſſe ſuo oblatã ꝓ vaſallũ recipe: ꝑt vaſ. dñm ſine acupdamẽto garrificare. iuť notata ĵ. in vſa. xl vij. cunctũ malũ. ꝓ ipz ja. de valleſica. ꝛ me. ꝛ in vſa. cxxij. oẽs hoies. i. iiij. vid qd ibi ſcꝑſi. ¶ Quero. xvj. ꝙd ſi dñs rex mandat vicario barcꝺ. ꝙ de caſtro de cervilione qd ꝓ eo teneť in feudũ mor vl in continẽti recipiat ptãtẽ. Nunq̃d teneť vicariꝰ dare ſeu aſſignare vaſallo. x. dies ad tradẽdũ ſibi ptãtẽ Dic ja. devalleſi. bꝫ ꝛ bñ ꝙ ſic. qñ mor ꝛ incõtinẽti cõtinet i ſe tẽpus. aliqñ. x. dierũ. aliqñ vniꝰ menſ. aliqñ pluris aut minꝰ. vt. l. i. circa fi. cũ ibi notatz per glo. ꝛ bar. ff. ſi cer. pe. ꝛ. l. fructꝰ. ff. ſo. ma. ꝛ ibi bar. ꝛ xx. q. ij. c. i. ꝛ. l. ad pemptoriũ. cũ. l. ſe. ff. de iudi. jtez q; iſti. x. dies danť vaſ. vt expellat totã ſuã familiã ꝛ bona mobilia. ſi vult de feudo qd impoſſibile libi foret: facta interpellatiõe ꝓ vicariũ ad qd nullꝰ obligať. qz ipoſſibiliũ nulla ẽ obligatio. vt i rꝛa iuť. ff. e. ¶ Quero. xvij. ꝙd ſi vaſ. hz guerrã cũ dño: petiť durante guerra ptãs ab ipo vaſ. an vaſ. teneať eaz tradere. Dic ja. de valleſica bꝫ ꝛ bñ ꝙ ſic. qz ꝺ fide agiť ꝛ ꝯ fidelitatẽ. ex qua poſſz bauſia ſeq; nulla admittiť defenſio. vt. ĵ. in cõmẽ. ꝑ. albti. c. i. qd incipit. ſi dñs petierit circa fi. ¶ Quero. xviij. ꝙd ſi ptãs petatur a poſſidẽte feudũ. ꝛ tñ poſſidẽs nõ ẽ vaſallus dñi petẽtis ptãtẽ. an debeat dari ꝺ iure ptãs. ¶ Quero. xix. ſub. q. ū. ꝓxie fctã ꝛ ꝓtinuatiue ꝙd ſi feudũ poſſideať ꝓ vxorez mortuo ſuo viro ꝓ dotez ſponſalicio ſuis An ab ea poſſit de iure peti ptãs. ꝛ ſi petatur debeat dari. Dic ipe ja. de valleſi. bꝫ ꝙ ꝙdã voluerũt dicere ꝙ ſolũ a vaſallo dz peti ptãs. vt. ĵ. in cõmẽ. ꝑ. albꝫ. c. i. ſi dñs petierit. ꝛ. c. ij. ſi petita fuerit ꝛc. ꝛ q̃ſi ꝓ totuz tractatuz ipius. ꝑ. q̃ loq̃tur in vaſ. Sed i his duabꝰ. q. credit idẽ ja. de valleſi. ꝛ bñ ꝙ tã a poſſidẽte: ꝙ ab vxore poſſit ptãs peti. ꝛ petita debeat dari. vt. ĵ. i cõmẽ. ꝑ. al. c. xxiiij. ſi vaſallꝰ vl caſtlanꝰ ꝛc. i. ꝛx. ibi viſ delicz a pre. ſeq; vſufructuario. ꝛ ibi poſſidente. qm̃ a quolibz dz ꝑſtari dño homagiuz. vt ibi habeť. ꝛ ſic ab vtroq; ptãs req̃ſita dz dari. qd nota. ¶ Quero. xx. ꝓ quaz formã petať ptãs. ꝛ dicas ꝙ ꝓ alterã ꝺ duabꝰ formis ſeq̃ntibꝰ. vl alĺs ꝑm ꝙ caſus occurrerit. ob qd ipas duas formas bꝫ cã exẽpli pono. ¶ Prĩa forꝫ hꝰ ſeriei exiſtit. Nos artaldꝰ miles ꝛc. hugueto domicello ꝛc. Saluť. Cũ nos rõne recognitõis dñij. et alijs ꝺ cauꝰ velimꝰ ptãtẽ caſtri nr̃i ꝺ odẽa qd ꝓ nob teneť ꝓ vos i feudũ. ſõ vob dicĩꝰ ꝛ mãdãꝰ q̃tz. x. die a receptõe pñtiũ i ãtea ꝓputãda ꝛ ꝓtinue numerãda detz ptãtez dci caſtri. quã ꝓ nob tradatz tali. vl cui voluerit loco ſui. Nos eñ cũ ipaz ptãtẽ ciuilit ſibi tradiderit; ꝺ vob ide pacati erimꝰ ꝛ ꝓtenti. datz ꝛc. ¶ Scda vo forꝫ ẽ ꝓtinẽtie ſubſeq̃ntz. Nos hugo folch comes cardõe dilcõ giſbto ꝺ barbarão militi ſalutẽ. Cũ nos habeamus ptãtẽ i caſtro ꝺ mediona

qđ a nobis tenetis i feudū. ⁊ b̄ iuſ ſupio-
ritatis ⁊ dñij ⁊ alijs cauſis. Quare cū p̄n-
ti vos req̄rim⁹ ⁊ monem⁹. ac etiā dicim⁹
⁊ mādam⁹ i fide ⁊ p̄fidē vt ptātē dcī caſtri
nob̄ īfra. x. dies tradat⁊ vel ticio loco nr̄i.
¶ Et nota q̄ ſil'r vaſall⁹ poſtq̄ dñs tenue-
rit p. x. dies ptātē. dz ip̄m dñm req̄rere i fi-
de ⁊ p̄ fidē. vt eandē ei reſtituat Et ſi nō fe
cerit vaſall⁹ tūc ſine acuydamēto pōt ip̄z
dñm garrificare. vt ptz. ō. e. glo. i. q. xv. ibi
cū dicit. Et idē viceuerſa ⁊c̄. p hoc vide qđ
nota. p ja. calis i vſa. xxix. magnates in. q.
xxv. ⁊. xxvij. Et iuſ̄ materiā hui⁹ vſatici. vi
de qđ ja. ō vallesica p̄dcūs ibi ſcp̄ſit. ⁊ ego
piter cū illo. ⁊ alijs dñis q̄ ibi multū nota
bil'r ſcp̄ſerūt. ¶ Nota. ij. q̄ durante ptāte
dñs ſi vult hoīes ip̄ius caſtri tenenť ei fa-
cere ſacr̄m ⁊ homagiū. q̄ erūt ſibi fideles
durāte tpe ptātis. Et ita ſe hz p̄ſue⁹ ca tha
lōie antiq̄. Et ita refert hic ja. de valleſica
⁊ bñ. qđ mēti tene. ¶ Quero vltio de vna
notabili. q. q̄ de fcō fuit īn ciuitate Mino
riſe. tpe videlicet quo ego ja. Marquilles
opis huius miſter. qm̄ ip̄ius factor deus
eſt iuuenis erā. q̄ſi i etate. xviij. annorū. et
morabar i ſcribania eiuſdē ciuitatis pu-
blica p̄ ſcp̄tore iurato. Nūc vo p dei gr̄az
ſum ſcz in anno p̄nti ⁊ curribili. M. cccc.
xlviij. in etate octuagenaria vno tūcto an
no cōſtitut⁹. Que ſiq̄dē qō erat ⁊ fuit de ⁊
ſup a pp̄hēſiōe ptātis caſtri de Guardio-
la in vicaria bagiax ſiti fcā p Thomā de
faro dñz directū ⁊ alodiarū dcī caſtri. cui⁹
feudatari⁹ ſiue vaſall⁹ erat Balcerād⁹ de
caſtelleto domicell⁹. Nōne aūt ſiue p̄ter-
tu ipſi⁹ ptātis de dcō caſtro ſic app̄henſe
tria p̄incipal'r erorta fuere dubia. ¶ Pri-
mū dubiū eſt circa p̄ceſſuz app̄hēſiōis di-
cte ptātis nā req̄ſitiōe fcā p p̄te ipſi⁹ Tho
me ō ptāte ipa vltia hora tpis dcē req̄ſitio
nis fuit dcm̄. ſeu i ſcp̄tis poſitū. p Rūſio-
ne ad req̄ſitionē dcē ptātis. q̄ Balcerād⁹
de caſtelleto domicell⁹ feudatari⁹ ignora
bat dcm̄ thomā eſſe dñm alodialē ⁊ dire-
ctū dcī caſtri Eſt nūc dubiū An dcā igno
rātia excuſet feudatariū. ¶ Scōm dubiū
eſt. q⁊. ſ. p p̄te feudatarij aſſerebať q̄ non
potuit peti ptās p dñm directuz p̄dcm̄ eo
ordine. quo fuit petita. Nā p̄mo debuit
peti homagiū. ⁊ cōſecutiē ptās ip̄a. Alle-
gabat ad b̄ quādā gloſulā q̄ eſt. j. i vſa. cxv
tutores. v. ita tñ ſup v̄bo manib⁹ ⁊ incipit
ip̄a gloſula. Arm hic ſumiť ⁊c̄. Ex hijs cō-
cludebat p̄s ip̄i⁹ feudatarij. q̄ cū ip̄e feu-
datari⁹ p̄us nō p̄ſtiterit homagiū ip̄i tho
me. q̄ nō tenebať ptātē dare p̄dcaz. Et iō
videť male petita ⁊ app̄hēſa. Et cōſequē-
ter q̄riť q̄d iuris. ¶ Tertiū dubiū ē ſeq̄ns
videlicet p̄ſuppoſito q̄ p̄ceſſus fuerit rite
fact⁹. ſi dcūs thomas tenēs ptātem. quaz
ſibi occupatū i cōtu maciā feudatarij. no-
lentis ip̄az dare. poſſet tenēdo ptātē ip̄az
petere ab ip̄o feudatario. q̄ ſibi vel i poſſe
ſuo firmet de directo ⁊ q̄ alia faceret. ad
q̄ feudatari⁹ tenet dño. vel q̄d iuris. ¶ Ad
p̄mū dubiū videť p̄m b̄m de ponte legū
doctorē p̄onūq̄ antiquuz barcb̄. q̄ alle-
gare. qđ i eodē p̄mo cōtinet dubio ſit ma-
gis veritati aduerſum q̄ iuſtitie cōſonū.
Naz certū ē ⁊ b̄ nō ignorabat ip̄e feudata
ri⁹ q̄ dcūs thomas a. x. annis citra ⁊ vltra
poſſedit. vt dñs direct⁹ caſtrū ip̄z ⁊ i eo ha
buit ⁊ tenuit baiulū. q̄ cōiter nūcupat⁹ fu-
it baiul⁹ ipſi⁹ thome dñi directi ⁊ p tali ha
bit⁹ fuit palā. ⁊ publice. ⁊ p tali habebať
p dcm̄ feudatariū pl⁹ēt qz añ req̄ſitōez dcē
ptātis. ⁊ ei⁹ app̄hēſionē i ter dcm̄ feudata
riū. ⁊ alios notabiles viros ex p̄te ipſi⁹ feu
datarij ⁊ dcm̄ dñz directū fuerūt pl'res tra
ctat⁹ habiti. vt i ter dñm ⁊ feudatariū ſup
p̄ſtatiōe homagij ⁊ alijs. ad q̄ ip̄e feudata
ri⁹ teneret. dño directo faceret. iuſ̄ quētio
nes antiq̄s. vñ ſequiť q̄ ip̄e feudatari⁹ nō
ignorauit. nec ignorabat dcm̄ thomā eē
dñz. Quid plura p ip̄z feudatariū fuit p̄-
ſtitū hōagiuz p̄ri dcī thome p eo. ⁊ ſuccz
ſuis i dcō caſtro. ⁊ nūq̄ p aliquē de tribus
filijs jacobi de faro fuit aliquid dictum

seu factū in dcō castro. qō ptineat ad dīnm directū. nisi p dcm Thomā. vñ cū solum vni filioꝝ p̄dcī iacobi teneret dcūs feudatarioꝝ. vt. j. in cōme. P. alberti. c. lxvj. itē est cōsuet⁹ Cathalōie. q̄ si aliq̄s dñs aloerius alicuiꝰ castri hñs duos filios cē. et iuꝝ ipꝰ castꝝ. et tenebat p̄stare seruicia. ipe Thomas fribꝰ suis p̄ntibꝰ. tractātibꝰ. et interuenientibꝰ petijt et petebat potestatē dcī castri ab ipso feudatario. Sequit ex hijs q̄ ipse feudatariꝰ nō indigebat alia certificatiōe. cuꝫ satis esset certꝰ ex p̄dcis et alijs Nam rō est iuris. vt de regu. iuꝝ. c. eū qui certꝰ est. li. vj. et. l. i. ff. de acc. emp. Ceterū habēti possessionē dñij. petenti ptātē nulla exceptio pōt opponi. vt. j. in cōme. P. alberti. c. i. qō incipit. si dñs petierit a suo vasallo cē. vñ cū ipe Thomas fuisset et foret in dcā pos. nō imminerito ab ipso feudatario poterat. neq̄ potuit dcā exceptio opponi. ¶ Sed licet soleniter et bñ p̄dcō dubio p dñm bñ[m] de pōte fuerit missum. ac tñ salua sui pace. non ita. vt ptꝫ p seq̄ntia veritate fulcif. vñ dicit B⁹. de vallesica legum doctor. et patronꝰ eximiꝰ barch. super hijs cōsultꝰ. adeo vt cōcertando vitas elucescat circa dubiū hoc p̄mū. et q̄ sup eo dicta fuere vt supra. sanctiꝰ ē vt aliq̄ ipugnent. h̄ et em̄ p̄batio sciētie vasallī sumitur ex aliq̄bꝰ. primo ex possessione thome. Sꝫ doc. q̄rūt vt ipe refert et bñ. nūq̄d p̄betur q̄s dñs. iō q̄rem possidet et vtif ea vt dñs. Et dicūt q̄ ex p̄terita possessiōe nō p̄sumit. sꝫ ex p̄nti distinguit. aut q̄rif in illis actibꝰ. in q̄bꝰ incidenter q̄rif de dñio. vt pote agit acc̄. l. acq̄. hic petit dampni emēda. sꝫ incidenꝫ q̄rif de dñio q̄ dño tñ cōpetit et tūc p̄sumit q̄s dñs. aut q̄rif in illis actibꝰ. in quibꝰ p̄ncipaliter agitur de d̄ dñio. et tūc nō p̄sumitur. Hūc videatur vt dicit ipe B⁹. de vall. esi. si i petendo ptā tam agitur p̄ncipaliꝫ de dñio. Et certe sic. q̄ p d̄ dñs direct⁹ nil aliud vult. nisi vt i plano dñio rē hēat. ar. ff. vsa. xxxiij. Si q̄s suū feudū circa sinē ibi. et tenere i suo dñio cē Si ergo d̄ casu ex possessione cessu nō p̄sumit dñiū i vtēte. ergo nec scia dñij i vasallo. q̄ illō ē scire. qō ex cōcludēti bꝰ i alterius mēte imprimit. ff. de aq̄ plu. ar. l. ij. §. itē labeo cū ibi nota. supvbo sciāt. p̄dcā theoricā posuit bar. i. l. pe. ff. de cōdi. insti. itē salua pace ipiꝰ bern̄. de pōte ca[m]. i. si dñs petierit a vasallo suo cē. allegātis qō ē. j. i cōme. P. alberti. certe nō inuat ipm thomā ca[m] p̄dcm. imo est p̄ ipm thomā. qm̄ nō cōtinet. q̄ p̄ possessorē alodialis dñij non possit opponi excepᵒ. sꝫ dicit p̄ dñm. et ita incipit dcm ca[m]. si dñs petierit a vasallo suo cē. Et sic p̄supponit q̄ nō dubitabat de dñio. sꝫ opponebant exceptiōes forisce. nā illa excepᵒ tu nō es verꝰ dñs et p̄ verū dñꝫ. nouū m̄ bñ posset opponi. et oporteret dñm docere de dñio noui dñi iuꝝ. l. colonꝰ cū ibi notatis i glo. fi. ff. de vi. et vi. ar. et. ff. d acq. po. l. si q̄s rē. Nec dꝫ credi nouo dño. nisi instra qualr succedit exibeat ff. de po. l. si q̄s inficiat⁹ cuꝫ ibi notatis p bar. Nec min⁹ illō q̄ dicit de tractatu habito int̄ dñm et vasallū vrget iudicio ipsius. Bill. devallesica hoc dictātis et dicēt vt ipemet refert. qz intelligēdū erat q̄ vasall⁹ illa faceret. fcā sibi fide de titulo. que dñs p̄tēdebat. Nec em̄ ē p̄sumēduꝫ q̄ vas. faceret ita idiscusse homagiū vl alia illi. q̄ nō doceret d iuꝝ suo. qz sic nō eēt liberatꝰ a vo dño si aliꝰ forte eēt. ff. d noua. l. stich. §. si. Et q̄ ita illō sit intelligēdū et p̄sumēdū iducit ex illa p̄sūptiōe iuris. ex q̄ nullꝰ sua iactare p̄sumit. ff. de p̄sūp. l. cū de i debito p̄terea nō vrget ēt id q̄d dz. q̄ p̄ ipiꝰ possessorꝫ recepit iāq̄ hōagiū p se et suis succꝫ. i dcō castro. qō nō ē verū. nisi p se et suis. qz esto q̄ ita foret oporteret docere p exhibitionē titli q̄s ē ille successor. vt dcā. l. si q̄s inficiatꝰ. itez nec ñ ad ppositum ñ fac. q̄ qñ dño directo succedit pl'es filij. vni ē fiedū homagiū. et dādas ptās. qz tunc partim telis nomine ppio. et ptim procuratorio

illa debet petere. ff. fa. her. l. plane. quod non fecit thomas. Sz suo nole petijt. vt ſra reḡ ſi tocia ptātis dicit. Quare ſi illō fa ciebat dcō ꝓtextu. nulla erat reḡſitio. z ſic p cōſequēs nō erat. nec eſt p vaſallū obedi endū. nec iā min⁹ p cū ptās dcī caſtri dcō thome tradēdo. Et hec vera. nō obſtātib⁹ ex aduerſo allegat. qb⁹ plene fuit ſatiſfa ctū vt ſupra ptz ℞. de valleſita. qb⁹ adhe reo ego bn⁹ lunes iuriſpitus barcḡ. ¶ Ad ſcōm dubiū videt dicēdū ꝙm eūdē bn⁹ de pōte ꝙ nō obſtāte dcā exceptiōe in eodē ſcōo dubio ꝓtenta. z ꝓ pte dcī feudatarij oppoſita. potuerit peti z obtineri dari po teſtas i ꝑa. Nā feudatari⁹ q ad plura tenet nō excuſat. ſi vnū petat z alteꝝ omittat. iuꝛ ca⁹ⁿ. i. ſi dñs peticrit a vaſallo ſuo ꝛc. ſupi⁹ all. qō eſt. j. i cōme. ℙ. alberti. Et ſic nō obſtat gloſula ꝓ pte dcī Galterādi de caſtelleto all. itē ꝑſtatio homagij facta pa tri dcī thome extēdit ad ipz thomā iuꝛ. c. xxviij. dño defūcto qō ꝛ. j. i cōme. ℙ. al. z p rōnē ibi poſitā i fine. Quid plura. b videt exꝑſſuz. j. i dcis cōme. ℙ. alberti. c. vij. z fi nitis. x. diebus ꝛc. Ex q⁹ ꝓcludit ꝙ ptās legitime fuit p etita. z ꝓperā ꝓdicta. Nec ob. dcā gloſula. vt ꝓdicit. nā ibi ōz. Arᵐ b sumit ꝛc. quī arᵐ claudicat. nec b debet extēdi vltra materiaz ſubiectā in dcō vſa. cxv. tutoꝛes. q loquit quatz tāgit materiā in eo. q nō erat dñs direct⁹. ſz medi⁹ vt de notā t ꝝba poſita in dcō vſa. ꝓterea rō oꝛ dinis poſita i eadē gloſula eſt. qz dño ſuo debet dari ptās. ſed ego habeo. vt refert ip ſe bn⁹ de ponte. ꝙ dñs direct⁹ eſt dñs va ſalli ſiue caſtlani. anteq̄ vaſ. ſeu caſtlan⁹ ꝓſtiterit ſibi homagiū. z pōt ipe vaſ. bau ſiā committere ipi dño. vt. j. i cōme. ℙ. alber ti. c. xxvij. ſi vaſall⁹ ſiue caſtlan⁹. ſeu ei⁹ ſuc ceſſoꝛ ꝛc. Ergo oꝛdo dcē gloſule poti⁹ ē vo lūtatis. q̄ neceſſitatz. cū dñs caſtri direct⁹ ſit dñs vaſalli. ſiue ſit ſibi preſtitū homa gium. ſiue nō. nec oꝛdo ſcpture aliquid fa cit. Nā cōtrariū oꝛdinē habem⁹. j. in com

me. ℙ. alberti. c. xviij. caſtlan⁹ ſiue feuda tari⁹. ꝟ. z licet. ibi dum dicit. nihilomin⁹ talis vaſall⁹ ꝛc. bn⁹ de pōte q ſupra. ¶ Cō tra ꝟo huj⁹ ſolutionē z oppinionez bn⁹ d pōte ꝑdci. quā q̄ elegant. z bn⁹ totū dictū ſit. inſiſtit. z veri⁹ ſalua ſui grā p bn⁹ lu nes iuriſpitū barcḡ. q rñdendo ad ꝓmiſſa dicit ita. Et ꝓmo ad id qō dicit in duob⁹ locis q̄ predicta gloſula ꝑdicti vſa. cxv. tu toꝛes nō obſtat ſuas eidē dando euaſiōes Dicit ipſe bn⁹ lunes qz immo obſtat tā q̄ illa. q̄ ꝛa eſt z clari⁹ intra dicit. Et ſic rō in ꝓa. ſolutiōis ſcōi huius ſecundi dubij ex aduerſo poſita. ibi. naz feudatari⁹ q ad plura ꝛc. nō cōcludit i hijs q ſe hūt p ordi nē. vt i ꝓpoſito. z cōſeq̄nter dcā rō non vr get. itē nec obſtat qō oꝛ q̄ ꝑſtatio hōagij fcā pri extēdit ad ipm thomaz p. c. xxviij. dño defūcto ꝑall. z p rōnem ibi poſitā in fi. qī illud caⁿ ſi quigili oculo pſe utet potius dicit cōtrariū. z ſic eſt verū. z p cō ſequēs illa rō ibi poſita nō eſt ad ꝓpoſitū quia loquitur in herede de quo non agi mus. quia illo. c. nō eſt dict⁹ thomas in ſolm dñs. nec p pte. cū vivo patre iter vi uos fact⁹ fuerit dñs. imo nec in herede eſt bona illa ratio. iuꝛ. c. ego eī z. c. veritatz ex. de iureiuꝛ. z in feu. ti. de phi. feu. ali. p fre. §. preterea. cum notatis in eiſdē. vlte rius non ob. qō dicit. quid plura b videt exꝑſſum in dcō. c. vij. z finitis. x. diebꝰ ꝛc. vbi reuera expreſſum eſt q̄ fuerat appre henſa ptās anteq̄ vaſallus feciſſet homa giū. hoc tamen intellige ſi poteſtas data fuit nulla oppoſita exceptione ordinis. nam tunc poteſt dñs anteq̄ eam reddat exhigere homagiuz. ita loquitur ibi tex. Sed non dicit ꝙ ſi oppoſita fuiſſet excep tio ordinis. q̄ hīc impediret datio pote ſtatis. ſz b ſuppleuit dcā gloſula. z bene. Multa eī impediūt fieda que non diri munt facta. inſup min⁹ vrget id qō dici tur i. v. nec ob. dcā gloſula. ſ. q dcīs vſa. cxv. tutoꝛes loquitur. quatz tangit ma-

teriã i eo.q̃ nõ erat dñs direct⁹.sed medi⁹. vt denotãt v̈ba posita ī dcõ vsa.h̃ certe nõ est ita claruz. sed posito q̄ esset. par est rõ. ideo ꝛc̃.l.illud.ff.ad.l.acq̃lia.postea in.v. p̄terea rõ ordinis ꝛc̃.ps aduersa allegat ꝙ se dcm̃.c.xxvij.si vasall⁹ siue castlan⁹.vl' ei⁹ successor ꝛc̃. q̄ vas. cõmittere pōt suo dño baulã.ꝛ iste vn⁹ est fortis punct⁹ ꝑ vasallũ. Sed tu dic suo dño solutiõe v̈a de cui⁹ dñio cõstat. vt ibi i fine. qđ i casu nr̄o non est. Ex post ad rationez q̃ fit ex aduerso in all'.v. p̄terea ratio ordinis ꝛc̃. circa fi. ibi Cũ dñs castri directus sit dñs vasalli siue sit sibi p̄stitũ homagium. siue nõ ꝛc̃.dicit q̄ ista rõ est efficax. Sz glosula ꝓall'.intellexit de dño agnito per fidē a vasallo ꝛ bñ Sic ꝛ p̄nceps solũ est dñs cũ est elect⁹. tñ fm aliquos fortiꝰ cũ est coronat⁹. iuꝝ notata p chi.in.l.bñ azenone.C. de quadri. p̄scp. Sic ꝛ spōsa p cōsensum soluz efficit. Sz aliq̃d confert subsecuto osculo. C.de dona.añ nup.l.si a spōso Sic ꝛ obligatio ꝓpothece nõ crescit appl̄hēsione sz fortiorē qualitatē assumit.ff.i q̃b⁹ ca.pig. ta. ꝑhi. l.est differẽtia. Et frustra fieret in cathalonia hõagiũ dñis feudoꝝ.nisi aliquē fructũ ꝓduceret plus etiã dr ad.c.xviij.castlanus siue feudatari⁹.v.ꝛ lz.ibi scz. i dcõ.v. p̄terea rõ ordinis ꝛc̃.i fi.allegatũ q̄ ibi ex p̄sitq̃ facere tenet vasall⁹.sz nõ quo ordie sz ordie vt p̄mittit dcã glosula suppleuit. quã amplector ꝓ va.ꝛ etiaz verissima bñ⁹ lunes p̄dcũs.idem per omnia B⁹.de valesica. q̃ supra.ꝛ ego cũ ipis sto.pro h̃ vide qđ scp̄si.ē.i.e.glo.i.q.vij.ꝛ signāter i fine. ¶ Ad tertiũ ꝛ vlti in dubiũ videt q̄ sic.videlicet q̄ ibi ꝓcessus sit rite fact⁹. q̄ dcũs thomas tenẽs ptãtẽ quã sibi occupauit i cõtuãtiã feudatarij nolẽtis ipaz dare.potest petere ab ipo feudatario. ipam tenẽdo ptãtem.q̄ sibi vel i posse suo firmet de directo.ꝛ q̄ alia faciat.ad q̃ feudatari⁹ tenet dño.ꝛ ꝓ hoc facit.j.i cõme.P.alberti. c.i. Si dñs petierit a vasallo suo ꝛc̃. Meli

us iudicio meo dicit bñ⁹ lũes facit supra vsa⁹.terti⁹. si cõtradixerit q̄s ꝛ.j.in cõme. P.alberti.c.vij.ꝛ finitis.v. Sed anteq̄. ꝛ v̈.jtẽ añq̄ dñs ꝛc̃.ꝛ ita tene.jtẽ videt ꝛ credit bñ⁹ de pōte p̄dict⁹ q̄ dcũs thomas. vt p̄ferr p̄t a dcõ suo vasallo petere hõagiũ ꝛ debitũ fuitiũ.ꝛ alia.ad q̃ sibi tenet q̃ si sibi ñ p̄stet. p̄t dcũs thomas vti alijs remedijs introductis ꝓ iura ꝛ vsantias patrie ꝓtra dictũ vasallũ. Nã petere ptãtẽ.ꝛ petere homagiũ vel seruiciũ.ꝛ facere emparã realẽ.ista cõpetũt dño de iur cõi patric.et iõ vna electa ꝙ ipm dñm.ad aliam redire pōt vt.l.rei cõis.ff.ꝓ fo.ꝛ nota.ꝙ inno.ī.c in tñ clamor.ex̄,de collu.de te.bñ⁹ de pōte qui supra.idem B⁹.de vallesica.ꝛ bñ⁹ lunes p̄dicti. Retẽto tamẽ ꝛ saluo. q̄ per hui⁹ idēptitatẽ p̄missis coꝝ assertis dcis ꝛ allegatis minime derogef. ¶ Et an empara realis de qua supra ,prie mẽtio fcã ẽ ꝓpatiaf cũ ptãte. dicẽ ipe bñ⁹ lũes dubito ꝛ forte nõ. Ego aũt dico q̄ empa realis et ptãs in plurib⁹ indubie cõpatiũf.siue cõueniũt.ꝛ i pt̄ib⁹ differũt Ad quoꝝ vez intellectũ habẽdũ.vid qđ scp̄si.ē.i vsa.iij. cũ dñs.sup v̈bo sola v̈o ptãs regia ī.q.fi.ꝛ in vsa.xxxiij. Si q̄s suũ fe[illegible]ũ.v.si scio⁹. sup verbo empare in.q.quero fm ja. de mon. iu.hic ꝛc̃.dic latius vt ibi. Firmamentũ. Sub.complete vt.ē.i vsa.xxix.magnates vide quod de hoc ibi scripsi. Nullomodo. ¶ Nota hic fm ja.de mon.iu. hoc verbuz nullo modo.qui dicit.ꝛ bñ. Ergo nec prescriptiõe alicuius tꝑris.etiã eius a quo nõ extat memoria.quod est verũ.nisi contradicta esset ptãs ꝛ a tpe cõtradictionis sequuta p̄scp̄tio.xxx.annoꝝ.ꝛ ita sentit h̃ glo.ordinaria.ꝛ bñ.id etiã exp̄sse habetur j.in cõme.P. alberti.c.xiiij. vasallus siue castlanus ꝛc̃. Et est ratio q̄ dare ptãtem. ꝛ facere seruitiũ de feudo denotant i hac patria dñium.ꝛ inherent dñio. Vnde ꝓscribere ꝓtra hec essz ꝓscribere contra dñium.qđ fieri nõ pōt.nisi post cõtradictõez

vt plene dicit ipe ja.ſ.in vſa.xxiij.oēs ho/
mines i.i.in vltīa glo.vt ipſemet refert ℔
z ſil'r ego ibidē ſcripſi ſequēdo eū ſup vbo
cauallerīam in nota.ij.vide ibi. ¶ Et ſic
nota ex p̄miſſis q̄ ptās p̄ſcribi nō pōt.ni/
ſi a tpe cōtradictiōis.xxx.anni fuerint ef/
fluxi.z bñ idē in quolibet iuſ facultatis
idem bar.i.l.viā.ff.de via publi.refi.vt eſt
hoſtis z caualcata. ſed ,put eſt ſus caſtri.
etiā tūc nō videf poſſe p̄ſcribi.q2 eſſet cō
tra bonū publicū z cōmūe ipi9 caſtri. Et
ſic ſi ptās p̄ſcribaf.eſt p̄iudiciū ſingulare
dñi.ſed i iurib9 caſtri tangit p̄iudiciū bo
ni cōis ipi9 caſtri.z ita eſt verū. p ℔ vide i
alle.c.xiiij.vaſall9 ſiue caſtlan9 ꝛc. Et in/
fra i vſa.cxiiij.hoc q̄ iuſ eſt ſanctoꝝ.qōꝫ
ibi ſcripſi. Homo.i.vaſall9 ſiue feudatari
us. Et de hoīe.vide qō remiſſiue ſcp̄ſi.ſ.
in vſa.p̄rio.ſup vbo homo. Debet. ¶ No/
ta ex iſto tex.q̄ dñs decē dieſ ſu o feudata/
rio ad tradēdū ſibi ptātē dare dz poſt iter
pellationē eidem feudatario fcām. Ideo
ꝫ dicit hic in in lra.ſicut dz vel ſub.ſicut
in cōuenietijs eoꝝ cōtineſ. Et de hoc vbo
dz vide qō ſcp̄ſi.ſ.in alle.vſa.xxiij.oēs ho/
mines i.i.i glo.iij. Quādiu cōtradixerit.
¶ Nota q̄ p ſolā ꝓtradictionē de nō dādo
ptātē dño.vaſallus efficiſ bauſator.ſz ta/
lis bauſia ℔ caſu nō eſt ꝑpetua. ſed tpalis
z ℔ notat dcm̄ verbū q̄diu. p̄o hoc ja.ca/
lis ſup̄a.i vſa.xxix.magnateſ.i.q.xix. Sic
etiā p̄iuriū eſt tpale.vt.j.in vſa.lxxiij. Ro/
chas in fi. Sic z ſil'iter vaſall9 ꝑpter excōi
catiōnē vel bannimētū dñi ad tempus.z
nō ꝑpetuo ſolut9 eſt ſacramēto fidelitatꝫ
i.q̄diu in excōicatiōe vel banno dñs per/
manſerit.vt in li.feu.ti.hic finit lex dein/
de cōſue.ꝛc.c.i.iuxta p̄n.z ex̄ de pe.c. vlti/
mo. ¶ Iuxta quod q̄ro p9 que ſit pena p̄/
dicte bauſie. dicas q̄ bauſia eſt duplex.
nam q̄dā eſt maior.de qua z pena ipſius
habes.ſ.in vſa.xl.qui ſe ſciēte.q̄dam vero
eſt minor.de qua z ipſi9 pena habes.ſ.in
vſa.xlj.de alijs nāq̄ bauſijs.vide quod ,p
hōs in vtrilꝫ ſcp̄ſi.qm̄ multa bona ſunt.
¶ Quero.ij.an vaſall9 ſiue feudatari9 dño
excōicato obedire teneaf Rñ9 nō vt p̄mit
tif.z habef etiā p̄me.ſ.i vſa.xxxiiij.q̄ falle
rit.ſup vbo hoſtes vel caualcas i.q.ix. idē
hoſti.i ſūma.ti. de feu.§. fi.v.z hec va ſūt
idē ſi dñs electꝰ ſit a pace z treuga.vt i di/
rectorio pacis ja.calꝰ dubio.xxiij.v.q̄ro ele
ctꝰ ē baro vl miles ꝛc.p ℔ vide qō le.z no/
ta.i.c.fi.ex̄.de here.z i.c.nos ſctoꝝ.z.c. iu
ratos.vx.q. vj.z i.c.i.de ſup.negli.p̄.li.vj.
z i.c.i fidei fauorē de here.e.li. Nullo mō.
Sil'e vbū habes.j.i vſa.clvj. oīs cauſe. Et
de ℔ vbo vide qō ſcp̄ſi.j.i vſa.cxxxv. Si q̄s
ſenioꝛē ſuū.i.Rꝰ ſup eodē vbo ¶ Et ſic no
ta ex iſto textu q̄ ſi vaſ.ſiue feudataꝰ vti de
cet req̄ſitꝰ ꝑdixerit ptātē dño ſuo tradere.
z malū ide habuerit. q̄ nullatēꝰ emēdari
ſibi dz a dño. Nō q2 malū ſiue dāpnū. qō
q̄s ſua culpa ſentit ſibi z nō alij dz īputa
re.vt i rla.dāpnū de regꝫ.iuſ li.vj. Homie
ſuo.i.vaſallo.ſiue feudatario ſuo. Repete
℔ qō ſcp̄ſi.§.i vſa.xxxvj.q̄ viderit.v.ſz ſi ſe/
nioꝛ.ſup vbo.vt ſuus homo.

SI q̄s in curia rliij.
Caſus. Vaſall9 coꝛā p̄ncipe
ab ei9 dño reptatus de bau/
ſia p iudiciū aut laudamen
tum curie ipius ſe purgare teneſ.quod ſi
pagere noluerit debz a p̄ncipe ad hoc eū
aſtringi.h.d. Et habet duas partes.in p̄a
ponif reptamēti nccia purgaꝰ.i ſcda ibi
v. quod ſi.purgatōis recuſatio z p̄ncipis
cōpulſio.vide textū. ¶ Nota.j.vt i ſūmaꝰ
¶ Nota.ij.q̄ vſaticus iſte regalia eſt p̄nci
pis.z eſt ſcda.de qua z alijs regalijs.vide
qō ſcripſi.j.in vſa.cxiiij.hoc qō iuſ eſt ſan/
ctoꝝ.in glo.fi.Senioꝛe.i.dño. Principe.
i.dño Rege. vt comite barch. ¶ Et ſic no
ta q̄ in huius vſa.z ſequenti p̄idem p̄in
ceps et poteſtas videtur ſumi. vel forte
non.cum diuerſa ſint nomina.ar. C.de
codicil.l.ſi idē codicilli.vbi habef q̄ ex di

uersitate nominuz seqtur diuersitas effe
ctuū. Sz tu dicas. ꝙ imo pnceps ꝛ pote-
stas sūt idē. Nā vbicūqȝ ī vsaticis verbū
ptās in singulari numero ponit. vt ī vsa.
sequēti cū suis sꝑ. sumit ꝑ pncipe qui est
comes barcħ. ꝛ pnceps cathalōie ad h̄ fa-
cit qđ nota. ꝑ ja. de mō. iu. ꝛ me. j. vsa. xcj.
aucte ꝛ rogatu. ij. sup vbo ad ptātē. Adde
qđ scpsi. s. vsa. xxiij. oēs hoies. i. ad ptātez
sup eodē vbo. in. q. sȝ q̄ro ꝛ in vsa. iij. cum
domin⁹. sup vbo habuit honorē. ꝛ. j. ī vsa.
lxxix. pūt sup vbo pncipes. Reptat⁹. ꝛ tūc
vasallus pōt domū desmētire impune. vt
j. ī vsa. cxiij. cū tpib⁹. v. adicim⁹ q̄ vsa. ē dñi
jlde Regis. fm ja. de mō. iu. Sed ibi loq̄
tur qñ reptamētū fit de ꝑditiōe. non de
bausia. de qua loq̄tur hic. Tu dicas ꝙ si-
ue reptamētū fit đ bausia. siue de ꝑditio-
ne. ꝙ vas. pōt desmētire dñm. postq̄ corā
pncipe fit reptamētū. qđ nota. ¶ Sed q̄d
si reptamētū nō est vez. vt. j. vsa. cxxxv. Si
q̄s seniorē suū. v. sin autē. q̄lr in h̄ casu cō
sulet vasallo. sit corā pncipe ab ei⁹ dño re
ptato dicas ꝙ licet sit vez etiā vas. pōt de
smētire dñz. vt. s. patet. multo mag̃ si nō
sit verū. adeo ꝙ vas. eo tūc etiāqȝ ī oī casu
in altū ꝛ forti aīo dȝ vocez eleuare suā ita
dicen⁹ Salua reuerentia dñi Regis vos
mētimini ꝑ gulā vestrā. bñ dicit salua re-
uerētia. ar. ff. q̄ mo. pig. vel ypo. sol. l. si de-
bitor. §. i. oīs em̄ reuerētia ꝛ honor pncipi
dȝ saluari. etiāqȝ alijs iudicib⁹ reseruari.
C. qñ ꝑuo. nō est ne. l. fi. jtē bñ dicit mēti-
mini. ar. ff. de ꝑcura. l. q̄ oia. §. i. vbi de h̄ ꝑ
bar. bal. ꝛ angelū. ꝛ ꝑ pe. ja. in suo libello
ti. xcj. de duello seu pugna. ꝛ bar. i. l. si q̄s
ex̄ne⁹ in pn. ff. de acq̄. here. ¶ Sed q̄ro An
vasallus ꝑ hec vba de iniuria dño teneat.
Rñ⁰. sic vt nota. ꝑ Antho. de butrio in. c.
cū te. ex̄ de iureiur. qđ nō placet. eo signā
ter. q2 nullo iure ꝯfirmat. Tu dicas ꝙ nō
tenet. Ratio q2 dicēdo mētimini ꝑsuppo
nit. ꝙ dñs nō vez dicebat. qñ al's vasall⁹
nullā h̄ret rōnē. saltē iustā dicere eius
dño vos mētimini. mentiri em̄ idē est. qđ
falsum dicere. ꝑ h̄ vide qđ scpsi. j. dcō vsa.
cxxxv. si q̄s seniorē suū. v. sin autē. sup vbo
mētit⁹ fuerit. ꝛ sic licitū est ob ꝑbria ī aliū
ꝑrumpe ob ius suū tuēdū. vt. ff. de iniur.
l. si q̄s de libertate. ꝛ ad h̄ allegat. iūcta. l.
at. q̄n nata. ff. đ neg̃. g̃. multo magis ꝑ
fame obseruatiōe vt h̄. q̄ ceteris reb⁹ ante
poni dȝ ar⁰. l. reꝑhēdēda. C. de insti. ꝛ sub
sti. ꝛ. l. iulian⁹ scribit. ff. l. q̄s oīs. cā. testi.
jtē ꝑ h̄ nota. i. §. sȝ ꝛ q̄ delator. ī li. feu. ti. q̄
sit pª cā. bñ ami. ī glo. sup vbo ñ euitabit
vbi dr ꝙ vasall⁹ nō ꝑuat feudo si dñm suū
accusauerit ꝑ seq̄ndo suā vel suoꝝ ījuriā
ꝑ h̄. l. q̄ cū maior. §. si patris mortē. ff. đ lo.
liber. ꝑcipue q2 vitatē asseruit dicēdo dño
mētiri. i. falsū dicere vt supra ꝯcludit ergo
ꝑ pte negatiua vasallū dño de iniuria nō
teneri. ¶ Sz q̄ro si miles de treug̃ fractis
vl' de baudia. aut ꝑditiōe. ꝛ seu alia cā fa-
ct̃ euidēti reptauerit militē ī pñtia Reg̃
vl' forte alibi ꝛ miles reptās desmētit⁹ fue
rit. saluo honore regis. vel curie. ꝛ etiā ꝙ
nō dicat saluo honore. nūq̄d miles repta
t⁹ tenet acc. iniuriaꝝ. Rñ⁰ nō. ꝑ rōnē ī. s.
ꝑxia. q. pmo positā. ꝛ ꝑ iura ibi allegata.
pl⁹ dico. q2 nō est adijcere illa vba. saluo
honore. q2 dolo caret. q̄ suo iure vtit. vt. ff.
de regu. iur. l. null⁹ videt dolo facere. ꝛ fac
ff. đ iniur. l. iniuriaꝝ. §. i. ꝛ. l. penul. ¶ Que
ro q̄d si ab alio reptet. puta ab ex̄neo. an
habeat locū vsatic⁹ iste. s. an pnceps ꝯpel
let eū expiare. Et pt dici ꝙ sic. hui⁹ em̄ cri
mē publicū ē. cū eq̄paret crimini lese ma-
iestat̃. ꝛ sic cuilibȝ delatio cōpetit. ar. ff. đ
pub. iudi. l. i. ꝛ isti. ꝑdcō ti. ī pn. vez ꝯsuet⁹
que vicē legis obtinet ex̄. de consu. c. cuȝ
dilect⁹ se habet in cōtrarium fm quosdā.
Quidam vero cōtra. ꝛ dicūt pnū obtine
re ꝑpter crimē bausie. dico ꝙ h̄ est in op-
tione reptati. an velit se expiare ꝛ r̄ndere
cuilibȝ fm quosdā. qđ nō credo ī bausia.
vel distingue in bausia. an sit talis q̄ redi
rigi non possit. vt eo casu precise teneatur

cuilibet rñdere. an possit redirigi. ⁊ tunc nõ teneat rñdere. nisi ei cui interest. ꝛ. vsa. xlij. q̃ se sciente. ⁊ vsa. xlj. de alijs nãq; ja. ꝺ mõ. iu. ¶ Sz qualiter siue reptat⁹ sit vassall⁹. siue alij⁹ fiet is district⁹ siue cõpulsio hec. Rñdeo ꝓtoris remedijs. s. pignorãdo mulctã indicẽdo. ⁊ demũ ꝓsonã capiẽdo. vt. ff. de ven. inspi. l. i. §. q̃d ergo. ⁊ ad. l. iul. pecu. l. sacrilegi. §. fi. vel dic faciẽdo ꝑconizari q̃ talẽ reptar⁹ ⁊ nõ expiat se. ⁊ possessionẽ bonoꝝ ex ꝓmo ꝺcreto mittẽdo. ꝓut ꝺi ornamẽtz duelli. siue libello ꝺ batalla circa ꝓn. ja. de mõ. iu. q̃ supra ¶ Quero in q̃b⁹ vsaticis ⁊ cõstitutionib⁹ mẽtio fit de reptamẽto. vide q̃ remissiue scꝑsi. j. vsa. cxij mariti sup ꝟbo reptare. ꝟ. sz q̃ro. De bausia. ¶ Quero q̃n dicat bausia comitti. dicas vt scꝑsi. s. in vsa. xxvij. batalla. sup ꝟbo pignora firmata. vbi ẽt. s. i glo. ij. i nota. v. scꝑsi. q̃ i trib⁹ casib⁹ soluz in curia bar. duellũ siue batallia recipit. ibi vide. necnõ q̃ scꝑsi. j. i vsa. xlix. sac[m] sit. i glo. vltia ⁊ i vsa. cxxv. Miles ꝟbo. sup ꝟbo expiauerit ¶ Quero qualr seu q̃ pena puniat bausator. ꝺic q̃ aut est bausator ex tali bausia. q̃ redirigi nõ põt. ⁊ tũc punit pena exilij ꝑpetui. vt i tractatu de batalla. s. Si aq̃ll q̃ es reptat ꝺ batalla. Et de ꝓditore vide. j. vsa. xlvij. cũctũ malũ Aut ẽ bausator ex tali bausia. q̃ redirigi põt ⁊ incidit i crimẽ stellionat⁹. ⁊ sic põt puniri pena tpalis exilij. vt. l. fi. ff. ꝺ cir. stelli. ⁊ i absentẽ talis pena põt irrogari. vt. l. absentẽ. ff. de penis ja. ꝺ valleſica Adde q̃ scꝑsi. j. i vsa. xciiij. q̃ iustitiã. sup ꝟbo. bausatoribꝰ i ꝓn. Debz. vide q̃ scꝑsi. j. i vsa. ꝓrio. sup ꝟbo ꝺz. ⁊ i vsa. cxxvij. ꝓstituerũt ẽt. ꝟ. sinaũt. sup ꝟbo debent. De illa. s. bausia. expiare. i. purgare Ipsi⁹ curie. ¶ Quero hic ꝺ q̃ curia loquatur vsaticus iste. ⁊ dicas q̃ de curia regia siue comitis barcꝺ. hoc denotat lra ꝓcedens. ibi cũ dicit. coram ꝓncipe. ja. de valleſica. ¶ Et nota q̃ due sunt curie ordinarie. quas null⁹ reptat⁹ põt recusare. vt curia dñi Regis comitz barcꝺ. ⁊ curia bar. aliqui addũt tertiã. s. curiã ciuitatis ilerde. ⁊ bñ. q̃uis ꝓtrariũ ponat hic ja. de valleſica. q̃ nõ obstat. nã licet ciuitas. ilerde tpe quo vsatici fuere cõditi nõdũ esset sub dñio comitis barcꝺ illoꝝ cõditoris. est verũ q̃ postea dñio ipsi⁹ ciuitatis ilerde assecuto hoc habuit ⁊ hz curia illius ex ꝓuilegio regio. aut ꝓsuetudine siue vsu. ex; tolerãtia ⁊ scia ꝓncipis diutine inductis. q̃ cõsuetudo optima legũ est interpres. vt. ff. de legi. l. si de interptatiõe. ⁊ ex; de ꝓsue. c. cũ dilect⁹. nec nõ q; de iur fundat. q̃ vsus lõgeu⁹ vt est i ꝺcã curia ilerde seruari ꝺz. vt i cle. sepe ꝓtingit. §. verũ q; iur. ibi vius longeuus ⁊c. de ver. sig. in cle. Add q̃ facit ler ff. in ꝓn⁰. C. de ꝓuile. sco. li. xij. ⁊. e. li. ꝺ diuer. offi. l. viros. Et ita teneas. Qꝺ si facere. ꝟ. ⁊ est scꝺa ps. Cõtemperit. i. penit⁹ recusauerit. s. se escõdere. Et ẽ sic. q̃ i penã ipsius. tũc poterit q ꝺnus Regẽ. aut q curiã bnrcꝺ. vel ilerde. vt bausator seu ꝓditor ꝓclamari vt statutũ ẽ. j. i curia gerũde domini Regis ja. ij. c. xxv. item statuim⁹ ⁊ etiam ordinamus q̃ si aliquis fuerit reptatus ⁊c. cuz ibi notatis per antiquos Et in quadã pragmatica ꝺñi Regis alfõsi. iij. ꝺat⁹ bar. xiij. kls decembris. anno ꝺñi. M. ccc. xxx. quinto. ¶ Sed quid si reptatus fuerit bannitus. nñq̃d tenetur cõparere ad excondiendũ se Rñdeo sic. naz eo tũc ipse bannimẽto non obstante predicto vel timore ꝺe ꝺño Rege. vel officialib⁹ suis põt cõpere ⁊ secure ire. stare. ⁊ redire. si suã fidẽ velit q batallia exꝺire vt hñ. i. c. xxv. s. allegato. si ñ fecerit. ꝓcedet ꝯ ipz vt. s. q̃ nota. Princeps. s. ꝺñs rex. vt comes barcꝺ. Eũ. s. reptatũ. Distrigere. repete ꝺ q̃ scꝑsi. s. c. vsa. sup ꝟbo reptat⁹. ꝟ. sed q̃r ¶ Sed q̃ro qualiter iur hũc vsum ꝓcipiet reptamẽtũ militis val. in bausia dicas q̃ taliſꝺ forma ¶ Dauãt vos mol alt senyor Alfonso per la gratia de deu Rey dara-go ⁊c. inseratur totus suus titulus. ꝺic jo.

dalmau aytal.q̃ en Guillez aytal vasall e
home meu soliu fou ala mort den pere ay
tal.fill meu ledesme e natural. e quez ha
adulterada na Filippa muller mia. em-
ha tolt mon castell aytal.ꝑ la qual cosa lo
dit Guillẽ aytal es bare de baya maior.o
grã.tãt quen deo hauer vergonya en cort
e dauant homens.e jo menar liuhe ꝑ mi
maleix. o ꝑ par. econtra sembla dauant
vos senyor.e en vostre poder.fermant ab-
tinents penyores timetes coz caualler se
deu combatre. ¶ Et hec forma reptamẽti
ꝓbat̃.s̃.in vsa.xl.q̃ se sciẽte.⁊ in ordinatio
nib⁹ belli cathalonie.§. lo reptamẽt quel
reptador ⁊c̃. ¶ Quero quõ reptatus debz
rñdere ip̃i reptamẽto dicas ꝙ breuiter et
plane ⁊ sine oĩ conditiõe.⁊ exceptiõe cõfi
tendo.vel negãdo factũ clare. vt in dictis
ordinatiõib⁹ belli cathalonie.§.lo reptat
deu respondre ⁊c̃. ¶ Forma aũt huius rñ
sionis serie sub hac fore debet. ¶ Dic jo.
Guillem aytal a vos en dalmau aytal se
nyor meu.q̃ com reptats e deyts q̃ fuy ala
mort den pere aytal. fill vostre ledesme e
natural. e queus he adulterada na filipa
muller vostra.e tolt vostrõ castell aytal. ꝑ
la qual cosa deyts q̃ son bara.e q̃n val me-
yns ma fe.q̃ salua reuerẽtia e honor del se
nyor Rey.e dela cort quen mẽtits ꝑ la go
la.e daço son apparellat de star atornes.
defendre lo meu cos al vostre.e de fermar
e ab tãtes penyores com caualler se deu
combatre. ¶ Hec rñsiõis forma ꝓbat̃. in
dictis ordinat⁹.belli cathalonie.§.lo rep-
tat deu respõdre ⁊c̃. et infra in vsa. cxxxv.
Si q̃s senioiẽ suũ.⁊ in vsa.cxlij.cũ tempo
ribus. ¶ Et nota ꝙ in tali casu vel simili
ordina tu qui aduocat⁹ es reptatoris dñi
simile reptamẽtũ pro ip̃o. Et tu q̃ aduoca
tus es ꝓ vasallo similẽ ordina respõsionẽ
ꝓ eo mutat⁹ mutãdis. ⁊ additis addẽdis
in narratiõe facti iux̃ naturã reptamẽti.
ꝓut casus euenerit siue occurrerit.qd̃ mẽ
ti tene. Adde ad hec qd̃ le.⁊ scp̃si.s̃.in vsa.
xxvij.bataya. signãter super verbo si ꝑ mi
lites in.q.xx.

Similiter ⁊ si senior.
xliiij.Casus. Potestas.s.
dñs Rex.vt comes barch̃ mi
litez vasallũ ab ei⁹ dño iniu
ste oppressum.ab ei⁹ opp̃ssione defendere
tenet̃.h.d.vide tex. ¶ Nota.j.vt ĩ summa⁰
¶ Nota.ij.ꝙ iste vsatic⁹ cõtinuat̃ vsa.s̃.ꝓ
ximo. Et sic expone sil'r.i.ꝑ eundẽ moduz
vel ꝑ eandẽ formã ⁊ ita sumit̃ hic.cũ sit di
ctio applicãtia.sic etiã sumit̃ de cõ.di.ij.
c.nos aũt insti.de exhere.libe.§.nr̃a v̇o.⁊
ff.de edili.edic.l.sciẽdũ.ij.in fi. Senior.i.
dñs Militẽ.s.vasallũ suuz. ¶ Et sic nota
de.⁊ ꝓ afflicto milite vasallo vt hic ẽ tex.
sic in li.feu.de milite vas. qui cõtumax ẽ.
c.i.circa fi.iniuste.i.citra oẽz cause cogni
tionẽ ja.de mõ.iu.vel dic.i.irrationabil'r
⁊ sine causa qd̃ ĩdubie cõcor. expositioni
dcĩ dñi ja.qm̃ dñs iniuste vas. affligendo
certe cõtra ip̃m irratiõabil'r et sine causa
se hz.qd̃ nota. ¶ Et sic nota ꝙ ille q̃ inq̃e-
tat̃ iniuste officiũ iudicis ꝓponere p̃t ne
inq̃etet̃. ⁊ est ar^m ad subditos. vt.l.cũ sat⁹
§.caueãt. C.de ag.⁊ cen.li.xj.bal.ĩ.l.i. C.
cõia de manmis.ĩ fine. qd̃ põt adduci ad
hũc vsa^m qd̃ mẽti tene. Affligere. ¶ Que
ro q̃d sit affligere.dicas ꝙ affligere est pe-
nã corꝑalẽ irrogare.ff.de pẽis.l. diui.frẽs
ĩ p̃n.jtẽ qõnare vel v̇berare.C.ad.l.iuliaz
de vi.l.si crimẽ.ff. de iniur̃.l.jtẽ apd̃ labe.
§.si q̃s.⁊ h̃ v̇gis vl'loris.C.de emẽdac̃. ser-
uo.l.i.vel tormẽtis.ff.ad.l.iul'. de. vi.l.ad
eũ.jtẽ affligere.i. dãp^m dare.ff.d̃ neg.ge.
l.ex fcõ cũ glo.jtẽ affligere.i.ĩ lõge ꝑegrĩa-
ri.ĩ auc̃. de referẽda.§.si v̇o coll'.ij. vt defe-
rẽ.iudi.§.si v̇o coll'.ix.jtẽ affligere.i.in de-
bite vexare vel molestare.⁊ ita sumit̃ hic.
ꝓ h̃ vide qd̃ scripsi.j.in vsa.cxxiiij. Alium
namq̃ super verbo oppressuz.qd̃q̃ notat
ja.calis.s̃.ĩ vsa.xxiiij.placitũ mãdet̃ in.q.
quero que p̃uil'ia.v̇. sexto qm̃ si senior ⁊c̃.

honorē. ¶ Et quid sit honor. dicas vt scri
psi. j. vsa. cxviij. rusticꝰ etiā cū accepit. sup
vbo de honore. Sz dic ꝓprie hic honorez
i. feudū vel alia bona vasalli. siue sint mo
bilia siue īmobilia.. aut sedētia. ⁊ an sint
de feudo aut nō. qđ no. Tollere. i. auferre
¶ Nota ꝙ tollo. is. idē ē ꝙ eleuare. ⁊ tolle
re. i. auferr̄. ⁊ sic sumit̄ hic. Sz tollimꝰ a no
lēte. eripimus vi. auferimꝰ qđ dederimꝰ.
⁊ tollere. i. nutrire. portare. vl̄ sufferre. ſm
hug. in deri. c. tollo Potestas. dñs rex ⁊ co
mes barch̄. ita sumit̄ hic. Et q̄re dicas vt
scpsi. ō. in vsa pr. i glo. iij ¶ Nota etenī ex
h̄ vsa. ꝙ ꝑncipis. s. comitis barch̄. interest
ne milites vasalli affligant̄. nec honores
s. feuda vel alie possessiōes seu castra sine
cause cognitiōe ipis auferātur. Et de hac
afflictione habet̄ ysaie. c. ix. ⁊ ī auc. vt dic.
iudi. §. si tñ contigit. coll. ix. ⁊ j. dicto vsa.
cxviij. aliū nāq̄. ⁊ in pace. notū sit cūctz.
§. jtē ꝙ si aliqs nobil̄. cē. Cū iniq̄ oppssio
seu inq̄tas vel iniusticia iudiciū sanguis
sit. vt de pe. di. i. c. oīs. ī. i. Et si milites seu
aliq̄ ō gīe militari vasalli affligant̄ debi
te etiā ꝑ eoꝝ dños: comes barch̄ eos defē
dere ⁊ manutenere dz. vt hic ⁊ in. c. liij. jtē
ꝙ nullus miles curie barch̄ dñi regz. ꝑ. ij
⁊ ibi habet̄ ⁊ est scptū An hoies de patico
in crimīali ⁊ in ciuili sint de iurisdcōe dñi
regis. ja. ō valleſi. Et vide ꝙ sic vt late scri
psi. j. vsa. xciij. ex magnatib⁹. v. ꝙ qui fece
rit. in glo. i. v. ⁊ licet ꝑdcā cē. ob qđ dic ibi
s. in dicto. c. liij. jtē ꝙ nullus miles. ꝑ. ter
teni. ꝙ ꝑ ipm. c. vt audiuit ab aliqb⁹ sapi
entib⁹ fuit liberat⁹ a captōe. Bilot⁹ ō ca
stro cirio. ¶ Sz nunq̄d in rusticis afflictz
hz locū vsa. iste. ꝓ nō. nisi in militib⁹ vl̄
alijs de patico vasallis. bñ est vm ꝙ locuz
hre ꝑt ⁊ habz. j. vsa. cxviij. aliū nāq̄. ꝑall.
in rustico vel alio pagano qui sit hō ipsi⁹
senioris affligentz. Sz tu dic ꝙ nec h̄ nec
illud. qm̄ aliter est. puisum sup his hodie
s. ꝙ pñt rustici ꝑ dños male tractari. nisi
sint de feudo dñi regz. vel eccl̄ie. vt. j. i pa
ce Anno dñi apud ceruariā facta. §. ibidē
Idē h̄ ja. de mō. iu. ⁊ ja. de vallesi. ꝑ h̄ fac
optie qđ scpsi. ō. i vsa. xxix. magnates. i. ꝓ
sup vbo ptātē. i. q. vlti. ¶ Jux̄ h̄ q̄ro qm̄ ru
sticus ꝑt male tractari Et an possit vendi
vide ī dicto. §. ibidē ꝑ doc. Intellige tñ q̄
ad instātiā rustici iudicz offīm̄ iplorātis:
iudex se ītromittet vt. l. illici taf. §. nec pote
riores. ff. de offi. ꝑsi. ⁊. l. cū satis. §. caueāt
C. ō agr̄. ⁊ cēsi. li. xj. ⁊ Rotfre. in libello ci
uili ti. de offi. iudi. ꝑ qđ subuenit̄ colono.
⁊ vide hic glo. antiquā Caueat tñ dñs nō
male tractet hoies quos teneat in feudo
dñi regz. Nā eo tūc dñs rex ꝓcedet ꝯ eoz ꝑ
adeptōz ptātis. vel alia iurz remedia. Nā
ꝑ eo q⁹ vicecomes de vilamuro male tra
ctabat hoies castri de bestrues. qđ tenz in
feudū a dño rege: fuit sibi recepta ptās di
cti castri. Sed q̄ro hic de vna bona. q. Po
ne. aliqs rustic⁹ litigat cū dño suo. vl̄ for
te hz malivolentiā secū. Rustic⁹ vult se fa
cere hoiem regiū: iuito dño suo. q̄ritur an
possit. ꝓ. nō. ar. C. de agr̄. ⁊ cen. l. fi. li. xj
circa mediū. j tem fiscus hec admitter̄ nō
debet. ff. ō penis. l. capitaliū. §. qui ad sta
tuas. Jtē facit. C. ō offi. ꝑfec. vigi. l. ꝑfecti
Contrariū videt̄. ff. de capti. l. in bello. §.
manumittēdo. ⁊. ff. de cōdi. ⁊ de. l. ticio. §.
i. Quid dicendū. distingue. q⁹ aut dñs al
legat ī psona taliū ius reale. ꝓterq̄ ius iu
risdcōis. q⁹ dicit ꝙ non ꝑt testari. nisi de
consilio suo. vel maritare filiā. vel quia ē
homo solidus suus ⁊ de remença. ⁊ tunc
ꝙ non possit. et ita dictus. §. qui ad statu
as. ⁊. l. fi. C. de agr̄. ⁊ cen. ⁊. ff. ad muni. l. ō
iur̄. nā ꝑ tali dat̄ dño rei ven. vt dicta. l. ō
iur̄. ⁊. ff. de re. ven. l. i. Aut hz tñ ius iurisd
cōis. ⁊ tunc vult se facere hominem regz
in terra domini sui. ⁊ tūc non potest. ar.
l. prefecti. ō. allegata. et. C. de executori.
l. finali. li. xij. et de cano. sacra. largi. l. pre
cepit. libro decimo. Si autem extra terri
torium: tunc potest. vt all̄. in bello. §. ma
numittendo. ⁊. l. ticio. ff. de condi. et de.

ja.math.idē. R.de area. Et de rustico em̄ vide qd̄ scp̄si.j.in vsa.lxij.camini.i.R.sup̄ v̄bo milites.i.q.iij.⁊ seq̄nti.⁊ i.q.q̄ icipit. sed q̄d si rustic⁹.⁊ i.q.q̄ro ecce.cū.iij.q. seq̄ntib⁹.⁊ i vsa.cxv.tutores. v̄. vltīo.al's est vsa. ¶ Quero qn̄ habeat locū h̄ vsa⁹ dicas ꝙ qn̄ dn̄s est negligēs.i dādo seu assignādo vasallo suo iudicē ꝯpetentē. ⁊ nō suspectū.qm̄ eo tūc i casu negligētie trāsferr̄ cognitio ⁊ iurisdictō i comitē barch̄.vt p̄ncipē cathalōie.vt h̄ vsa.⁊.c. lz.⁊.c. ex tenore cū ibi notat⁊.ex̄ de fo.cōpe.⁊ de iudi.c. ceterū glo.ꝑati fuerit.v̄.al's.si negligēs. Et miles vas.corā h̄ iudice rōne sui feudi iudiciū sb̄ire tenet̄.vt all'.c.ceter̄ i glo.i.esto ꝙ dn̄s al's i militē vasallū nō h̄ret iurisdictionē.vt ex̄ de iudi.c.notat.cū ibi notat⁊ imo si dn̄s denegaret iudicez suo vasallo assignare.d̄ iur̄ p̄uaret̄ feudo.vt notat.p⁹ jacobi i suo libello.ti.lx.q̄lr dn̄s p̄uet̄ ꝓpetate i p̄n.ja.de vallesica.verū tn̄ si dn̄s dat sibi iudicē vt dcm̄ ē.⁊ ad ei⁹ cognitionē facit.nō videt̄ iiustū facer̄ etiā si cognitor ꝯ ius litigatoris decernat. Nā iudex ius facere dicit̄ etiā cū iniq̄ decernit. ff. d̄ iusti. ⁊ iur̄.l.penul.⁊ facit ꝓ officialibus regijs qui liberantur si iudicez assignant.q̄uis male faciat iudex. ¶ Et nota ꝙ ex quo dominꝰ dat iudicē ⁊ ei⁹ iudicio ⁊ cognitiōi se subicit.nō p̄sumit̄ iiuriā vel iniustū q̄d facere.vt.ff.de iniur̄.l.iniuriaar̄.§.i.⁊ de penis.l.aut fcā.§.causa.ergo n̄ videt̄ affligi vasall⁹.si deleget̄.idē i pace Notū sit cū ct⁊.§.jtē sub hac pace statuim⁹ ꝙ si aliq̄s nobilis. ¶ Sed ponam⁹ ꝙ dn̄o ꝑ vasallū ꝓtestatū est vt sibi iudicē assignet. ⁊ dn̄s i rn̄sione ꝓtestatiōis.vel al's dicit. ꝙ est parat⁹ dare.nunq̄d excusat̄ dn̄s. Rn̄⁰. non. ar.ff.de re.ven.l.fund⁹.⁊ quod ibi nota.ꝑ bar.⁊ vide.c.i.ex̄ de eo qui mi.in po.cā re. ser.vide nec nō qd̄ nota.i.l.eodē.C.loca.i glo.iiij.⁊ ꝑ glo.jo.an.sup̄ v̄bo p̄stito i.c.vt circa de el'c.li.vj.Etiāq̄ vide.l.ait p̄tor.§. illud.ff.de hijs q̄ i frau.cre.⁊.ff. como.l.si vt de certo.§.jtē labeo.⁊ qd̄ notat jnno.in c.cū cessante.glo.reuocādo.ex̄ de ap.q̄ ꝓprie facit ad h̄ G⁹ p̄positi.idē bn̄⁹ de ponte. Et sic cōcludent̄ dico ꝙ oportet dn̄z de facto assignare iudicē vasallo al's nihil ꝓficeret sibi dicere ꝙ est parat⁹ ip̄m dare vt supra postq̄ effectualit̄ nō ē sequutū. Nā n̄ factū ⁊ illegittime fcm̄ ꝓ infecto habet̄ ar⁰ notator̄ ꝑ Genē.i.c.i.i p̄n.ex̄ de iudi. in antiq̄s. ¶ Sz ecce ꝙ dn̄s dat iudicez sicuti decz q̄rit̄ ad quē ab isto iudice appellabit̄.⁊ dicas ꝙ ad dn̄m q̄ delegat. ꝓptereaq̄ dicit ja.de mō.iu. hic ꝙ ip̄e intelligit ꝑ h̄.ꝙ glo.hic posita male dicit i eo qd̄ dicit ꝙ p̄ᵃ appellatio fit ad ip̄z dn̄m. Sz scd̄a ad ptātem.s.dn̄m Regē. vt comitem barch̄.vel ad aliū sup̄iorē dn̄o. qd̄ non credit verū.nec id ꝓbat glo.aliquo iure.igit̄ nō recedit ip̄e ja.a iur̄ cōi.quo habet̄ ꝙ a delegato dz appellari ad delegātē.⁊ h̄ tā i p̄ma q̄ i scd̄a appellatiōe vt.ff. q̄s ⁊ a quo ap.l.i. qd̄ bn̄ dicit.⁊ ita tene. q̄dq̄d dicat glo. salua sui gr̄a. Erubescim⁹ itaq̄ sine lege loq̄.vt i auc̄.d̄ trien.⁊ se.§.ꝯsideram⁹ al's ꝯsiderem⁹.coll'.iij. ¶ Et sic nota ꝙ tā i cā p̄me ap.q̄ scd̄e dn̄s dat iudicē.⁊ si succūbat nō appellat.vt.ē.vsa.xxviij.de oīb⁹ nāq̄.cum ibi notatis. Sz si vas.appellat dn̄s bn̄ficio appellatōis vtit̄ vide ja.calis ē.i vsa.xxvj.placitū iudicatū i.q.iiij ¶ Nota.ij.ꝙ in cā appellatōis fit lit⁊ cont⁰ Si a diffinitiua interposita est.Sec⁹ si ab interlocutoria ꝑ h̄ vide qd̄ nota.i.c.Reynaldus ex̄.detesta.sup̄ v̄bo legittīe ꝯtestata. ⁊ ꝑ arch̄.i.c. appellatiōis tā de iur̄ calūp. li.vj.dic vt ibi. ¶ Nota.iij.ꝙ sufficit iudicem appellatiōis i snīa dicere bn̄ iudicatum.vel male.de quo vide ꝑ bar.i.l.offidius.ff.dele.iij.in fi.⁊ plene in.l.eos.C.de ap.⁊ per eundē bar.in.l.cum apud sempronīū.ff.iudi.sol. ¶ Nota.iiij.ꝙ iste vsaticus demū vult recursum haberi quando iniuste affligit̄ miles ad ptātē.s.dn̄m Regem.vt comitem barch̄.hoc intellige

fm qđ sui pñt denũciaꝛ ꝛc. ff. đ offi. pfec. vr. l. i. §. i. Et circa hũ vide notata p hoſt. in ſum. ti. de ſcẽſtra. po. ꝛ fruc. §. ꝛ an ſit. v. ſeꝛ ꝓpꝛ ꝑdcõz. ꝛ ti. de imu. ec. §. ij. v. qđ gõ milit. q̃ oĩa bñ faciũt ad materiã hꝰ vſa. ꝛ vide. xviij. q. v. c. Regũ officiũ eſt. qđ ad idẽ bñ facit ꝓ hũ vſa. Sz tñ qđqđ ſit miles vaſ. iniuſte afflictꝰ dici nõ ꝓt. cui iuđr daꝛ p dñz tã i cã ꝓncipali q̃ in ꝓma ꝛ ſcđa appellatõib. vt eſt dictũ. qđ menti tene. ¶ Nota. v. q̃ ſi talꝭ iuđex đ ſuſpectꝰ eſt locꝰ recuſatõi. vt. l. aptiſſimi. C. de iudi. Idez glo. antiq̃. ẽ. in dicto vſa. xxviij. de oĩb. nã q̃. Et vide. xij. caſus in qb. iuđex ꝓt recuſari. quos ponit vinc. in. c. accedẽs. i. eꝛ vt lit. nõ ꝓt. Necnõ. xiiij. q̃ſtiões materiã recuſatõis tãgentes. vide p coll. c. in. c. ſuſpicionis. eꝛ de offi. dele. p hũ vide qđ ſcꝑſi. j. i vſa. lxxx. iudiciũ in curia datũ. ſup vbo a iudice. Et de recuſatõe loci vide notata i c. eꝛ pte. eꝛ de ap. ꝛ in cle. paſtoꝛal. v. piſana. de re iudi. in cle. Debet. i. teneꝛ eꝛ debito iuſticie ꝛ eq̃tate penſata. ¶ Et ſic nota q̃ vbũ debet ncẽſſitatẽ importat. vt hic. p hoc vide per jo. ꝛ arcb. xxv. q. i. c. i. ꝛ p ac cur. in. l. ſepe audiui. ff. de offi. ꝓcõſi. ꝛ p. R. de pena forti. in ſum. ti. de deci. §. qđ ſi ali q̃s longo tp̃re ꝛc. vbi p glo. vbũ debz expoñi. i. teneꝛ. Adde qđ ſcꝑſi. j. vſa. cxxxvij. cõſtituerũt etiã. ſup vbo debent. Eum. ſ. vaſallũ. iniuſte afflictũ ſiue cruciatũ Defendere. ſ. clipeo iuſticie. Et manutenere. ſ. virga ferrea. dũ tñ miles afflictus ſit paꝛ dño facere ius ſup his ſup q̃bus affligiꝛ ꝛ dñs illud recipe noluerit. fm gm đ podio Nã tũc ſic manus toti corꝑis eſt munus ipa eñ cibũ oꝛi miniſtrat. facit. ꝛ diſpẽſat oĩa ꝛ accipit ꝛ dat. ita dñs reꝛ ꝛ comes barcb. virgã ſiue manũ ſuã erga benuolos ꝛ fideles placatiſſime ſe gereꝛe dz. ꝛ eꝛga ꝛ ꝑ dños eoꝝ vaſ. indebite affligentes duriter ꝛ eoꝝ manu forti puigilare. adeone ſenioꝛes q̃ poteꝛioꝛes ſunt: milites vaſallos q̃ humilioꝛes exiſtunt iniurijs ſiue iniuſticijs afficiãt. vt. l. illicitas. §. ne poteꝛiores. ff. de offi. ꝓcõſi. Et eñ implorãdi ꝓſidis ſiue comitꝫ barcb facultatẽ ꝛ auxiliũ ipm iuſte petẽtib. vt eſt in ꝓncti vſa. denegari non dz. vt. C. de ꝓpoſi. ſac. cubi. l. iubemus. §. vlti. li. xij. ꝛ de agr. ꝛ cen. l. cum ſatis. §. caueãt. li. xj. ¶ Jurẽ qđ eſt notãdũ q̃ iuđex defectũ ꝓtis đ iure ꝛ de facto ſuppleꝛe ꝑt. vt notat bar. in. l. offidi. circa fi. ff. dele. iij. quẽ ſup hũ vide pleniſſime in l. iiij. §. hã aũt iudiciũ. ff. de dam. infec.

T ſi quis a poteſtate. etc. Caſus Reptat. ꝓtãte. i. dño rege ꝛ comite barcb in eius manu ꝛ poſſe debz ſe ponere. ꝛ in poſſe ipꝰ duellũ ingredi. h. d. ¶ Nota ꝓmo vt in ſũma. ¶ Nota. ij. q̃ hũ vſa. loq̃ſ ſuſpẽſiue. ipm ita ꝓtectuãdo vſq; in finẽ. ꝛ ſic eſt vna ꝑs tñ. p quã diuidit ſe ſolũ. ꝛ nõ p eõem diuiſionẽ ad minus vel alꝫ. vt de ſe patz. ¶ Nota. iij. q̃ reptatꝰ dampnũ ab ipo ꝓncipi datũ: ei emẽdaꝛ teneꝛ. item malũ. idẽ ꝛ de honoꝛe. vt hic. ¶ Nota. iiij. q̃ reptatus a ꝓncipe de bauđia cũ facto ꝛ duello ad parẽ de ſuo valoꝛe cũ dampno ꝛ ꝑdo ſe purgare dz. ¶ Nota v. dampnũ ꝛ ꝑdum eſſe. videlicz q̃ tñ reptatus ſi vicerit accipe debz: q̃ tũ amitteꝛe ſi vinceꝛet. ¶ Nota. vj. q̃ dãpnũ. malũ ꝛ deshonoꝛ diuerſa ſunt in noie. ſz i emenda paria ſunt vt hĩ. ¶ Nota. vij. dñiaz q̃ ẽ inter malũ ꝛ dãpnũ. ꝛ illã vide. ꝛ dic vt le. et ſcꝑſi. j. vſa. cxviij. ruſtic. etiã. ¶ Nota. viij. q̃ deshonoꝛ ide q̃ vitupatio. ꝛ deriuat a đ honoꝛo. as. i. vitupare. eꝛ honoꝛẽ facere ꝛ ponere fm hug. in deriuatis. Et ꝓtãte. i. a ꝓncipe. ſ. comite barcb. ꝑ hũ vide qđ ſcripſi ẽ. in vſa. xliij. ſi q̃s in curia. in glo. iij. Reptatus. ſub. de bauſia. ſ. maioꝛi. de q̃ hẽs ẽ. vſa. ꝛl. qui ſe ſciente. vide qđ ibi ſcripſi. ¶ Et in q̃bus vſaticis ꝛ ꝓſtõib. de repta mẽto fit mentio. dic vt ſcꝑſi. j. vſa. cxij. maꝛiti vxoꝛes. ſup vbo reptare. Debẽt. vid qđ

ſcripſi.ſ.vſa.pri.ſup vbo debz. In manu ſua. ¶ Nota hic q̄ is ſiue ſit feudatari⁹ ſiue nō.q̄ reptaſ de bauſia. aut reptaſ a p̄n cipe.ꝛ tūc dz ſe in ei⁹ manu ponere.ꝛ duellū ingredi in poſſe ip̄ius p̄tātis.vt hic. Aut reptatur ab alio ſenioꝛe ſiue dño ifeꝛioꝛe.ꝛ tūc reptatus non hz in poſſe illi⁹ ſenioꝛis ſiue dñi ponere.ſz ī poſſe cōis curie.vel fidelis cōiter electi.ꝛ ibi duellum ſubire.vt.ſ.in dicto vſa.xliij. ſi q̄s i curia. ꝛ.j.vſa.pri.ja.de mon.iu.de duello em̄ vide qđ ſcripſi.j.vſa.cxxxvj.miles vo.ſupver bo exp̄iauerit. Exp̄iare.i.purgare Ad ſuū p̄rē.ſ.de genere ꝛ honoꝛe.vt hic ſubijciť. ꝛē ꝛ de coꝛpe vt hic notaſ ꝛ bñ. ꝛ latius legiť in oꝛnamētis belli. Et iſta tertia paritas.ſ.ō coꝛpe poti⁹ nūcupatur ſilitudo q̄ paritas. ¶ Et nota q̄ in hac patria de tribus ſolū cōſueuit recipi duellū.ſ.de bauſia.de p̄ditiōe.ꝛ de treugis fractis. Et i p̄mo caſu.ſ.bauſie iſpiciť paritas tertia.ſ. de genere de honoꝛe ꝛ de coꝛpe.vt eſt dcm̄ In alijs vo.i.in p̄ditiōe ꝛ treugis fractis ſufficit paritas coꝛpis ſiue conſilitudo.ꝛ q̄ ſint de gñe militari.ja.ō mō.iu. ¶ Quero m glo.q̄d ſi reptat⁹ ſenex fueritvl pauper.q̄ non poſſit bellū facere.vidz q̄ nō cogatur pugnā inire.nec a.lx.annis i antea bellum facere.vt.j.vſa.liij.ſenex miles.ꝛ vſa.lv.alij quoq̄. Sz vidz q̄ ibi de alio ſacramēto loq̄tur ꝛ h̄ dicit glo. Sz tu dicas q̄ illi vſatici ꝛ.j.vſa.lvj. ſacra burgēſiū.loquūtur ſignāter in reptato.q̄ reꝰ eſt defendes qđ ſibi obijciť.ſ.cū agiť de dāpno dato.vel de violentia ſiue iniuria a coꝛpe in coꝛpꝰ illata.vl de reptamēto ſibi appoſito ꝛ ſic faċ ad p̄poſitū. qđ euidēter apparet ex eo qđ i all̄.vſa.lvj.ſacra burgēſiuz dz de fedāt.ꝛ in dcō vſa.lv.alij quoq̄. Cū defenſio ſpectet ad reū.ſ.reptatū.ſeu alīs p̄nētū. vt.C.de excep.l.defenſiones.ꝛ.ff.e.ti.l.is q̄ ꝛ.ff.ō reg.iuř.l.nemo ex his.qđ nota. p h̄ vide qđ notaſ in vſa. p̄all̄.ſacra burgēſiū. in glo.antiq̄ q̄ incipit.iſte vſa⁹. Nam ex illa glo.abſtractū ē h̄ ꝛ bñ. ¶ Et ſic nota ex p̄ncipio hui⁹.q.q̄ miles ſenectute ꝛ pauptate a bello excuſať. Idem.ō.in vſa.ix.filius militis. De pauptate em̄ an p̄ſit. vel ne.vide jo.faб inſti. ex q̄bus cau. manu. po. poſt p̄n. qđq̄ ſcp̄ſi in all̄.vſa.liiij.ſenex miles.ſup vbo vel paup. Cum dāpno.ſ.ſi reptatus vinceret. Et p̄odo.i. comodo ſi vinceret.ꝛ deriuať p̄oduz a p̄ſum p̄des. Et q̄ ita ſit q̄ inde ſeq̄tur reptatū hr̄e dā pnū ſi vinceret.ꝛ comodū ſi vinceret.hoc clare liq̄t p hunc tex.ibi dāpnū ꝛ p̄oduz. ideo dicit ꝛē. Ēōcoꝛ.qđ ſcp̄ſi.ō.e.vſa.i glo. i.in nota.v. Et hēs ſil'e vbū.ſ. p̄dum ꝛ dā pnū.j.in vſa.lxx.cōmunia.i fi. ¶ Et ō materia duelli vid̄ qđ le.ꝛ notaſ p ja.de mō. iu.ꝛ ja.de vallelica ꝛ me.ꝛ ja.cal.ō.in vſa. xxvij.batapa.ꝛ per peᵐ de ancaᵒ in rꝛa p̄tet.de reg.iuř.li.vj.ꝛ per jo.ō linpaᵒ i tractatu de bello latiſſime ꝛ ad plenuz.etiāq̄ habundantiſſime.

Similiter ſit. xlvj.

Caſ⁹. Miles a magnate eius dño reptat⁹ de bauſia i manu ſua ponere ſe dz. ſaluo q̄ non in poſſe ip̄ius ſed fidelis vtriq̄ electi bellū ingredi teneť.h.d. Cōis diuiſio. p̄ima ponit p ſil'itudinē a.ō.prime vſaᵒ extrā.ſcda excipit ibi.v.excepto. vide textū ¶ Nota pᵒ vt in ſūmaᵒ. ¶ Nota.ij.q̄ vſa. iſte ꝛtinuať p̄cedēti. ideo expone ſil'r.i.eq̄liter. ita ſumiť in.l.veterē.in fi.C.de auc. p̄ſtā.q.d.q̄ ea oīa q̄ in vſa.ō.primo tuari h̄nt. ita ꝛ h̄. ſz tñ q̄dq̄d ſit in p̄ti vſa.p oīa h̄ nō eſt vm̄.ꝛ ſic nō eſt ſil'e imo diſſil'e. ob qđ ceſſat in h̄ paſſu rꝛa dicēs.q̄ de ſil'ibus ſil'e eſt iudiciū. vt ex̄ de reſcp̄t.c.inter ceteras.ꝛ de conſti.c.tranſlatio. maxime p̄p̄ fallētiā exceptiuā q̄ habeť h̄ i nr̄o vſa. ibi. vſu excepto ꝛē. vbi vn⁹ ſolū excipiť caſus. ꝛ ſic eq̄l'r iſte vſa. non ſe hz cū p̄cedēti quo ad hūc caᵐ exceptū. i ceterꝫ ita ꝛ bñ. iō hᵒ dictōis ſimiliter exceptio ē bona. excepto

casu ꝓdcō. vt supra. qꝫ mẽti tene. Magnates. vide qꝫ scꝑlī. l. vsa. cxxviij. ītē statuerūt i glo. iij. v. & q dicant. In illoꝝ. i. magnatū Manu. i. posse. Nā solꝰ ꝓncepſ cāpū cō cedere pōt. cū in hijs iudex sit. vt in. c. xxij. ītē statuimꝰ ꝙ nullꝰ reptatꝰ &c. Curie barō. dñi Regis. P. ij. cui statuēdo additur est. vt i. c. i. curie Berūdēſis dñi Regis ja. ij. Sed tñ. Nota ꝙ hec dictio tñ implicitā facit negatiuā nota. ī spe. ti. de positiōibꝰ. §. septio videdū. v. nota ꝙ hec dictiōes Etiāꝫ splicat ob qꝫ sonat i se negatiuā. nec ꝓbari pōt. nec poni. Nā dictio tñ affirmatiua ē ꝓregnās. vt puta petrꝰ tñ currit. q. d. ꝙ ipse tñ & nō aliꝰ. p̄ b̄ vide qꝫ nota ꝑ barō. & jo. an. i. c. cū eccl̄ia surtrina ex de cā. po. & ꝓpri. §. ꝙibꝰ igit. b̄ idē intelligē de dictōibꝰ tñ modo. dumtaxat. ſolū. & ſolūmodo. ¶ Nota. ij. ꝙ hui⁹ dictio tñ tenet̄ inclusiue. & exclusiue. qñ vo tñ & solum ponunt affirmatiue. tūc excludunt. Qñ negatiue. tūc includunt. qz negat taxatio. ꝓ hoc vide ꝙ bar. i. l. i. in ꝓn. ff. si ḡs ius di. nō ob. & ꝙ Antho. de butrio. i dcō. c. cum eccl̄ia surtrina. §. nos igitur in nota. ij. In manu. i. posse.

Unctū malū. xlvij. Casus. Absq; iuſtatica & di fidamēto malū a vasallo factum eiꝰ dño. & econtra. vtrinq; emendari debet. h. d. vide textuz. qui ꝙ partes nō diuidit. sed solū cum punctis ſuſpēſiuis legit. qꝫ nota. Malum. i. dampnum siue in corpe. siue in bonis. & siue cuz armis. siue alꝫ quomodocūq; & qualitercūq; illatū fuerit. vide in ſimili quod le. & scꝑlī. ſ. vſa. cxxxv. Si quis seniorē ſuū v. sinautē ſup verbo malū. Homo. ſ. vaſallus. Ad seniorē ſuū. i. dñm. ¶ Quero ecce ḡdā baro acuydat dñm Regez. nūqd dñs Rex ſine acuydamēto alio ex ꝓpe ſua fiendo poterit inferre dapnū illi barōi. videt ꝙ ſic. ꝙ. l. hoſtes. ff. de cap. & poſtli. reuert. vbi ſufficit ḋictio belli ab vna ꝑte. ſz dic cōtra ꝙ vſat. & ita obtinui ja. de mon. iu. Sz nō dicit per quē vſat. ſed ego intelligo ꝙ de iſto loquitur. & facit ꝓ hac parte cōſti. pacis. I xꝑi nole. Notū ſit cunctis. §. ītē statuimꝰ ꝙ nullꝰ homo capiat. & melius. ſ. i ꝑa curia bar. dñi Regis ja. ij. c. xxvj. ītē q̄ aliū cauallerū &c. ꝓ hoc qz nichil tam ꝓpriū &c. C. de teſta. l. ex imperfecto. inſti. q. bꝰ mo. te. rūpa. in fi. & vide. lx. di. §. nichil. Et ꝓ cōfirmatiōe ordinationū curiaꝝ habet̄. ſ. in ſeda curia barō. dñi Regis ja. ij. i ꝓn. §. idcirco. alias ē caᵐ ꝓ hoc vide qꝫ scꝑlī. ſ. in glo. ſeqnti i. q. ij. ix. & xiiij. cū ſuis remiſſi. & in. q. xxiij. & xxxij. Uel senior. i. dñs. ¶ Et nota arᵐ ex hoc textu. ꝙ vbi est cadē rō ibi debet esse idē ius. concor. ex. de conſti. c. trāslato cum glo. posita ſup vbo ꝙ de vno. ꝙ qꝫ innuit hic ab apto. eandez fidelitatē debet dñs eius vaſallo. quā vaſ. dño ſuo. vt ē tex. i cōme. P. alberti. c. xxiij licet de iuſ romano. & xxij. q. vlti. c. de forma. vide ibi Archō. & in li. feu. ti. ō feu. fideli. c. vno. vi ō glo. ibi. & bal. & i ſpe. ti. ō feu. poſt ꝓn. v. & nota. Alias ſi dñs dcāz vaſallo fidē nō ſeruauerit. malefic⁹ iudicabit̄. vt i alle. c. vno i fi. vide qꝫ ibi nota. i glo. finali. ¶ Sz nūqd patiet̄ aliā penā. Rñ. vtiq; talē. l. q̄ē vaſallꝰ. hoc ē. ꝙ ſi vaſ. a feudo ꝓuaret̄. & dñs a ꝓprietate. vt le. i li. feu. ti. q̄ tit. dñs a ꝓpe. ꝓue. c. ex facto. vide ibi bal. ¶ Quero. ij. an malū abſq; iuſtatica & di fidamēto factū a vaſallo seniori ſuo. vt ecc̄tra. debeat hic inde emēdari. Rñ. ſic vt ꝺ Et ſic eq̄litas quo ad hoc ſeruat̄ inter dñz & vaſallū. qꝫ fieri dz vt̄ li. feu. de for. fidelit. c. vno. §. dñs quoq; ¶ Que. iij. an hec duo ſ. fatiga. directi. & acuydamētū debeāt ꝑcedere. adeō vnꝰ alteri forisfaciat. Rñ. ſic qꝫ notat copula. & posita ꝺ i textu. ibi. & ſine &c. ꝓ hoc. C. de ag. & ce. l. cū ſatis. li. xj. & ō. i. vſa. viij. aguayt. & ſ. i pace. I xꝑi nomie. Notū ſit. §. ītē statuimꝰ ꝙ nullꝰ hō capiat Quotiēs ei plura deſiderant ad ꝓſtitutio

nẽ alicui⁹ rei. alter⁹ ĩteruenire nõ ſuſſic. ff. ex q̃b⁹ cau. in po. c. l. fulcimus. ĩ fi. ꝓme co lũpne. ꝑcipue cũ dicta copula. et. interpo natur vt ḣ. ⁊. ē. vſa. vj. ſi q̃s ſe miſit. bt̃ã⁹ de ſeua. De hui⁹ vo copula. et. vide qõ no taſ ꝑ di. in rla in alternatiuis. de reg. iuſ. li. vj. Predicta vo ſunt modificãda. vt dic̃ hic ja. ō valleſi. qm̃ aut loq̃mur inter dñz ⁊ vaſ. aut inter alios. Primo caſu hz fati gatio p̃cedere. ⁊ poſtea ſubſeq̃ acuꝑdamẽ cũ. vt hic. Scdo caſu ſubdiſtiguo. aut ſũt ꝓncipes ſcl'ares. ſeu eccl'iaſtici. aut alij ifi mi ipis. ꝓ⁰ caſu ſi ſunt ꝓncipes vt comes barchiñ. vel ep̃s barchiñ. tũc dz p̃cedere fa tigatio ⁊ acuꝑdamẽtũ ſubſeq̃. vt in ꝓ⁰ ca ſu. vt. j. in vſa. cxxj. ſi q̃s dixerit. ⁊ ar. j. i vſa. cxxvj. ſtatuerũt etiã. Scdo caſu ḣ ſubdiſti gue. q⁹ aut loq̃mur de bene eſſe ſeu de bo na rõne. aut nõ. Pmo caſu dz p̃cedeꝛ mõi tio. ⁊ fatigatio. ⁊ acuꝑdamẽtũ: anteq̃ ife ratur dãpnũ Scdo caſu qm̃ loq̃mur ō neci tate ſeu de rigore tũc ſufficit acuꝑdam̃tũ. ⁊ ꝑ hoc faĉ. l. debitores. C. de pigno. ja. de valleſi. q̃. ē. ¶ Quero. iiij. an dñs ꝓditiõez ꝫ vaſ. cõmittere poſſit. ℟⁰ ſic eiſdẽ videli cet modis q̃bus vaſ. ꝓditõz ꝓmittit ꝓtra dñz. vt no. in li. feu. ti. ḣ finit̃ ler. §. ꝫ oẽs. ⁊ le. ⁊ notaſ in dicto. c. de forma. xxij. q. vlti. ¶ Quero. v. an dñs teneaſ vaſallũ iuuare ꝫ eius fratrẽ. ⁊ filios. ac etiam ꝫ oẽs alios ℟⁰ ſic. ex eo ⁊ al's q⁹ i his dz dñs vaſallo ſ uicẽ reddere q̃ vaſ. teneſ ꝑſtare dño. qm̃ i ter alia ita aſtrictus eſt dñs vaſ. quẽadmo dũ ecõtra. ſ. vaſ. dño. q̃ vaſ. teneſ dñz iuua re ꝫ oẽs. etiã ꝫ pr̃ez. fratrẽ ⁊ filiũ. niſi ꝓtra aliũ antiq̃orẽ dñz. hic cm̃ ceteris eſt p̃ferẽ dus. vt le. ⁊ notaſ in p̃dicto. §. ꝫ oẽs. ⁊. ē. vſa. xxxvj. q̃ ſolid⁹. ⁊ vſa. xxxvij. q̃ ſenioꝛẽ. i. ⁊ vi ō q̃ ſcꝑſi i all'. vſa. xxxvj. q̃ ſolid⁹. v. ⁊ ſe nioꝛ. ſup vbo hr̃e. ĩ. q. ij. Necnõ ⁊ ĩ dcõ vſa. xxxvij. q̃ ſenioꝛez. i. ſup vbo reliq̃rit. ĩ. q. rj. ¶ Quero. vj. q̃d ſi vaſ. fuerit iudex vl' officia lis iuſdcõis. c⁹ dñs ẽ diſtrictual'. nũq̃d po terit dñz ſi deliq̃t ĩpune corꝛpal'r p̃nire ℟⁰ ſic. etiãq̃ ſeip̃z defendẽdo. ff. ō fli. ⁊ ſũp. fu. l. mime. ita ĩ ſil'i notaſ ꝑ arcb. i ꝑall'. c. de forma. xxij. q. vltia. ¶ Sed nũq̃d dñs ſuaz poſſit exercer̃ iuſdcõz ĩ ſuũ vaſ. lz ſit fact⁹ official' regi⁹. ℟⁰ ſic vt puiſũ ẽ ꝑ dñz regẽ P. iij. i q̃dã ꝓag. c⁹ datz fuit barĉ. ãno dñi M. ccc. lxxvij. ⁊ ſignata manu vicecz vide licz frãciſci de roma. ¶ Et an dñs ⁊ ei⁹ of ficial' lz vaſalli ſui ſub ꝓtectõe vl' guidati co regio exiſtãt: poſſint vti ſua iuſdcõe in eos vt ãtea. ℟⁰ ſic. vt. j. ĩ curia mõti ſalbi dñi regz ja. ij. c. iij. jtẽ ad ſupplicatiõz ⁊ĉ. ¶ Quero. vij. an vaſ. cũ inimicz dñi coha bitãs poſſit ꝑ dñz feudo ꝓuari. ℟⁰ ſic. vt C. de ioffi. te. l. libi. ĩ fi. ⁊ ibi notaſ ꝑ g^m de cug⁰. ⁊. ff. de offi. ꝑfec. vr. l. i. §. cũ pr̃on⁹. cũ ibi nota tz ꝑ accur. ĩ glo. nota ar^m. ad ḣ fa cit ex̃ de accu. c. repellãſ. R. baliſtarij Tu dicas. q⁹ aut tal' cohĩtatio ẽ nociua dño ⁊ tũc ẽ vm qõ dcz ẽ. ſec⁹ ſi ꝑ bono pacz cohĩ tat. Nã tũc nõ repiſ ĩ culpa. ⁊ pñs ſine cul pa. niſi ſubſit cã: nõ ẽ alicui⁹ puniẽd⁹. vt in rla ſine culpa. de reg. iu. li. vj. Nez ſi dñs quõcũq̃ ſit ꝓpr̃ talẽ cohĩtatiõz habuerit ſuſpectõz: ꝑ matie violẽtã ꝫ vaſ. ō q̃ hr̃ ĩ. c. lr̃is. ⁊. c. tercio loco. ex̃ de p̃ſũp. cũ ibi no. ꝑ anto. de buſ. ⁊ ni. de ciciſ. tũe req̃rat va ſallũ vt deſiſtat penit⁹ a tali cohĩtatõe Et ſi noluerit pagerẽ tũc ꝓuet illũ a feudo. qđ ꝑt vt ꝓ ꝓmo dcã ĩ h⁹. q. Nã nõ ẽ ſine cl'pa q̃ rei q̃ ad eũ nõ ꝓtiet ſe ĩmiſcet. vt ĩ rla nõ ĉ. ō reg. iuſ. li. vj. ¶ Quero. viij. q̃d ſi dñs faĉ petitõz ſuã vaſallo q̃ firmauit ſibi ius. et vaſ. excipit de dãpno ſibi ꝑ dñz illato ſine fatica directi. nunq̃d excipit bñ vaſ. ℟ñ⁰ ſic. ꝑ hunc vſa. ⁊ ita eſt cõſuetudo cathal'. bñ⁹. lunes. ¶ Quero. ix. an vaſ. poſſit dñz ſuũ acuꝑdare. circa ḣ dic q̃ cũctũ malũ ĩ ter ſenioꝛẽ ⁊ hoꝛez ſuũ factũ dz eſſe ex vtra q̃ ꝑte redirectũ. ḣ vm ſi ſine iuſ fatica. et acuꝑdam̃to factũ fuerit. vt ḣ ĩ nr̃o vſa. Et ſenioꝛ ẽt teneſ ꝓ⁹ reſtituere malũ hoĩ ſuo ⁊ p⁹ea ſuũ recuꝑaſ. vt. ē. vſa. xxvj. placi tũ iudicatũ. vi ō ibi. Si aũt dñs ĩ homie ſuo

inueniat fatica de directo pōt ei malū facere. vt. j. vsa. cv. si q̄s ꝯ alium. ⁊ etiā i treuga piguorare. vt. j. vsa. cxxiiij. si ille q̄ pluuiū. q̄ loq̄tur gñaliter i quocūq; rion tñ pōt raubare. vl' cape hoiem generosuz. nisi di fidauerit illū añ p q̄nq; dies. vt i pace. in xpi noie. Notū sit cūctis. §. jtē statuim⁹ q̄ null⁹ hō capiat. p h̄. j. i curia bar. dñi Regis. P. ij. c. liij. jtē q̄ null⁹ miles. Rustici añt ⁊ aialia aratoria nō pñt capi. vt i pace i xpi noie. Sit oīb⁹ manifestū. §. jtē nullus hō. ⁊. §. Rustici val. etiā pōt acupdare dñm vt h̄. nō tñ ira dn̄i⁹. vt. ō. vsa. xxxviij. q̄ ira duct⁹. nec p despectū vt. ō. vsa. xxxix. q̄ seniorē i. ij. Sz si senior verū nō dicat. pōt val. eū despicere siue delmentire. vt. j. vsa. cxxxv. Si q̄s seniorē suū. Sz vbi etiā dñm acupdauerit. ñ dz ei⁹ psonā guaytare. vulnerare. vl' cape vt. j. vsa. lxxj. bonū. sz i reb⁹ suis pōt malū facere. vt. j. vsa. cv. si q̄s contra aliū. nec malū dz eē emēdatū. vt. j. vsa. cxxj. si q̄s diserit. ⁊ vsa. si q̄s ꝯ aliū. ō. alt. ⁊ si sine fatica acupdauerit. ⁊ malū fecerit. dñs pōt eū reptare vt. ō. i vsa. xl. q̄ se scīēte. ⁊ vsa. xlj. de alijs nāq;. vl' pōt val. dñz a pace eiectū acupdare. vt. j. i pace. si q̄s de magnatib⁹ alt̄s. ē vsa⁹. ⁊ dcō vsa. cxxj. si q̄s diserit. vl' si dñs añ acupdauit vasallū. p h̄. j i cōme. P. alberti. c. xliij. isti sūt casus. v. terti⁹ ē. ⁊. v. seq̄nti ¶ Et sic nota ex p̄missis vasallū posse dñm suū acupdare. fcā p̄us fatica iuris i eo dño vt hic. Sed in psona ipsi⁹ malū inferre nō pōt. vt p̄ferk. P. terreni. Sic ⁊ ml'to forti⁹ miles acupdās p̄n cipē ipm in psona dampnificare nō pōt. nec ei⁹ p̄mogenitū. i bonis sic. nec nō dā pnificare ei⁹ valitores in psonis ⁊ bonis bñ pōt. p hoc vide q̄ scpsi. j. in. e. glo. i. q. xliij. ⁊. xxiij. ¶ Quero. r. q̄d si val. req̄situs a seniore recuset sibi tradere ptātem. vl' directū firmare. an dñs possit ipm dampnificare. an habeat p̄us illū acupdare. dicas q̄ dñs nō tenek in hoc casu vasallum acupdare. imo sine eo pōt dampnificare hoiem suū siue vasallū. iux vsa. xlij. ptātē ō. e. Et ita fuit deliberatuz atq; determinatū in plena audiētia dñi reg⁹. P. iij. in p̄cessu. quē ipse fecit ꝯ inclitū jacobū. tūc Regē Maiorice⁹ ei⁹ vasallū. q̄ negauit firmare directū i posse ipi⁹ dñi Reg⁹. P. ob q̄ dām̄issa ex causa. ⁊ alijs rebellionibus durissimis ipsi⁹ Regis Maiorice⁹ idē Rex post garrificauit eū absq; acupdamento. Ideo q̄ totā eius terrā iuste ad man⁹ suas recepit. ⁊ tādē ipm Regē Maiorice⁹. ex heredauit suo regno ⁊ p̄uauit ja. mathei Nam q̄ resistit ptāti dei ptāti resistit. rj. q iij. c. q̄ resistit. ¶ Quero. rj. q̄ pena de iux cōi tales q̄ resistunt ptāti sunt puniendi. dic vt le. ⁊ no. ff. de vi. pub. l. qui dolo. ⁊. C. de iuk. hi. l. phibitū. ⁊. l. defensiōis. lib. x. ⁊ de meta. l. deuotū. li. xij. ¶ Quero. xij. ām dñm Spūātē in deo cardona iurispituz vicecancel⁹ dñi Regis Martini. de vna notabili. q. quā ipse format hic in ⁊tu q̄ua vt ipemet refert fuit cōsultus. ¶ Pone q̄ baro vl' nobilis. aut miles. vl' hō gñosus acupdauit. seu diffidauit milite q̄ gratiose acceptauit diffidamēdū. quicq; nō solū infra q̄nq; dies. q̄ dank postea ex iure cōstitutiōario cathalōie. vt. j. i p⁹ curia barch̄. dñi Regis ja. ij. c. xxvj. jtē q̄ alcūs cauallers ⁊c. ⁊ infra quos treuga sibi debet seruari. sed ex post. ipis q̄nq; dieb⁹ deuolutis. idē difidatus est i guerra. ām tamē re adhuc integra. s. q̄ malū in psona. seu in bonis difidātis a difidato nullatin⁹ factū est firmat ius ⁊ de iure in posse dñi Regis vel vicarij ordinarij sui Querit an firma iuk valeat. Respondet ipse Sperans in deo cardona. ⁊ bñ q̄ sic. siue facta sit infra q̄nq; dies p̄dcōs. siue post. dicta vero re integra p̄abeunte. Etiā q̄ difidamēta essent de penpores. q̄ fundank ex vsa. cxxxiij. si ille qui pluuiū. siue cum causa p̄cedit existant. vt hic in p̄nti vsa. siue p alt pacta essent que fundantur. j. vsa. xcix. treuga. Et ita per antiquos. ⁊ maiores nr̄os reperto

dicit ipe Spans in deo cardona. ꝙ tm̄.s.
tria sūt gn̄a difidamētoꝝ vt patet ex p̄mis
sis.ꝑ hui⁹ aūt firmā videt̄ ab aꝑto ꝙ ex cō
tinēti ipa fcā iur̄ firma ⁊ accuydāti vti de
cet intimata.acuydat⁹ siue difidat⁹ est in
treuga adeo ꝙ neq̄t garrificari.imo si gar
rificet̄.⁊ sibi siue in ꝑsone. siue in bonis.
siue vasallis suis malū inferat̄.stati ꝓce
det̄ ꝯ acuydantē.tāq̄ eiectū a pace ⁊ treu
ga ꝑ dn̄m Regē.vl̄ vicariū corā quo expo
neret̄ q̄rela.Tum qꝛ dcā re integra firma
iur̄ antedcā extitit ꝑacta.q̄ fauorabilita
tē pacis ⁊ requiez guerre inducit.⁊ sic ni
chil innouādū est cōtra acuydatū. Tum
qꝛ p̄uilegiū h̄ sibi ꝯcedit̄ ex obseruātia ca
thalōie.sic ab antiquo vsitata.q̄ cauet̄.ꝙ
cū miles. aut hō generosus acuydat seu
difidat aliquē militē. Acuydat⁹ siue difi
datus ꝓ faciēdo iusticiā de seip̄o faculta
tē in posse dn̄i Regis aut vicarij ordīarij
sui hz firmādi de iur̄. Tum qꝛ acuydat⁹
p̄dcā obseruātia gaudere volēs pōt ea vti
ipa re integra.cū sit iur̄ bn̄ficiū in fauorē
publicū.⁊ sic ip̄i⁹ ītroductū.qd̄ sibi aufe
rēdū nō est.vt ī rl̄a.indultū d̄ regu.iur̄. li.
vj. Tū qꝛ si dicat̄ ꝙ alta obseruātia. vl̄ cō
suetudo cathalōie est antiqua q̄ p̄dcē d̄ di
recto cōtraria existit. ꝑ quē milites īter se
licite pn̄t garrificare certe nō obstat cū sit
odiosa.vt.j. dicet̄. p̄ma v̄o est fauorabilis
⁊ īducēs pacē. Et sic acuydat⁹ nullā facit
īiuriā acuydāti cū firmet d̄ iure.q̄ vt p̄fer
tur req̄es ē guerre.⁊ fauor pacis.ob qd̄ ne
mini facit iniuriā q̄ vtit̄ iur̄ suo.ff.d̄ īiur̄
l.iniuriaꝝ.§.i.⁊ ex̄.de el'c.c.cū eccl'ia vul
terana. Tuz qꝛ nō tm̄ milites retroactis
⁊ nr̄is tēporib⁹ tali firma vsi fuerūt.⁊ vtū
tur. Sz etiā dn̄s Rex.ja.ij.vsus fuit in di
fidamētis cōtra eū datis.⁊ sibi missis per
rotgeriū bn̄m comitē. fuxi. ⁊ Gaustonez
eius filiū ac. R. Foltonis vicecomitē car
done ⁊ bn̄m vila demany. offerens se iur̄
vsaticos barch̄.facer̄ d̄ seipso iusticie com
plemētū. ꝓ h̄ vide qd̄ scp̄si.j. vsa.cxxij.oēs
hoīes.iiij.sup v̄bo triginta dieb⁹.v̄.iuxta
qd̄ q̄ro.ibi cū dicit. Nec nō semel ⁊c. Sic
q̄z nimiꝝ Si acuydatus quouis gn̄e difi
damētoꝝ.ad exemplū tāti p̄ncipis eadez
firma ꝓ nūc vti possit. Tum etiā qꝛ a[illegible]
dat⁹ iuris firmaz faciēdo suū ī meli⁹ mu
tat cōsiliū .qd̄ in hui⁹ casu infallibil'r per
agere pōt.acceptatiōe difidamētoꝝ. que
odiosa sunt nullaten⁹ obsistēte.p̄dcā ete
niz q̄ plurime corroboro ꝑ ea q̄ notat jo.
an.in nouella in.c.ꝓ hn̄dam de homi.li.
vj.dicēs lege caueri.ꝙ cū natura iūt̄ nos
ius cognati ōis cōstituerit hoīez homini
īsidiari nefas est vt.ff.de iūsti⁹ ⁊ iur̄.l. vt
vim. dicit etiā ibi s̄m.hosti.ꝙ q̄dam p̄nci
pes hoc ip̄o ꝙ aliquos difidarūt credunt
eos postmodū sine calūpnia posse impu
gnare.Sed certū est ꝙ difidatio sua non
tollit p̄dcm̄ ius cognatiōis.qd̄ firmatuz
est v̄bo dn̄i. dicētis.mat̄hi.xxij.ad fi.dili
ges ꝓximuz tuū sicut teip̄m.⁊ sic per pa
ctū renūciari nō pōt.ff.de pac.l.ius agria
tionis.C.de pa.po.l.abdica⁰ Nec ciuilis
rō naturalia iura ꝑimere potest. v.di.in
p̄n. Nec valet etiā cōsu⁰.ꝯtraria.vel iur̄m
ex̄. de cōsue. c.fi. de iureiur̄.c.i.li.vj. Ta
les em̄ latrūculi sūt ⁊ tenēt̄ ad restitionez
ablatoꝝ.ff.de cap.⁊ postii.re.l.hostes.ni
si p̄us cognitio iudicis precedat. hec jo.
an.vbi.s̄.ideo caueāt barones ⁊ milites
Ac homines generosi allegantes ꝙ ex an
tiqua consuetudine ⁊ obseruātia catha
lonie.ac principis tolerantia. post difida
mentū.etiāq̄z dictis q̄nq̄z diebus elapsis
pn̄t vt premittit̄ impune garrifacare īter
se.quod non credo. Ratio quia talis con
suetudo.⁊ obseruātia nō valēt.vt dictum
est.jtem quia licet guerra inter milites li
cita dicatur in cathalonia.tamen odiosa
est ⁊ vitanda . vt notat̄ per ja. de mon.iu.
j.in vsa.lxv.Sil'i modo in glo.i.in fi. Naz
odia restringi :fauores autem conuenit
ampliari.vt in regula .odia. de regu. iur̄
lib.vj. preterea quia est contra preceptuz

dei. vt ꝑmissum est. ob quod milites ipsi faciũt ꝯ cõsciam. Et q̃ facit cõtra cõsciam hedificat ad gehennã. vt ī. c. lr̃as ex̃. de restit. spo. ⁊. c. p tuas de sp. i. ij. ⁊. xxviij. q. i. §. ex hijs bñ igit̃ facit ⁊ sctẽ ac nimis collaudand⁹ est acupdat⁹ siue ī guerra existens. siue ī treuga ifra ipos q̃nq̃ dies. cuz post dcm̃ acupdamẽtũ. q̃uis acceptatũ firmat ꝺ iure acupdãti. q̃ ꝓsus admittẽda venit ⁊ est. ꝑmissis diligẽter attẽtis. ac plenarie recẽsitis. Et ita cõcordatũ fuit vnanimit̃ p dños bn̄m de põte. bn̄m de gualbis. Aymonũ dalmacij. frãciscũ ametula. leguz doc. ⁊ me dcm̃ Sperãtẽ ī deo cardõa. hita ꝓus cũ ipis ⁊ alijs Recnõ doc. ⁊ in iur̃ pitis sup hijs ingẽti ⁊ matura deliberatiõe ⁊ nõ inmerito cũ eisdẽ nedũ magm̃ imo maiꝰ vterer̃ ⁊ vtar̃ piculũ. Et ẽ ita ī iure. q̃ vbi maiꝰ vtit̃ piculũ. ibi cautiꝰ ẽ agẽdũ vt. ff. de car. edicto. l. i. §. fz si q̃s. ⁊ ex̃. li. vj. de el'c. c. vbi ī pn̄o. Spãs ī deo cardona ꝑdictꝰ. ¶ Et an datz difidamẽtz mat̃ vl' alicꝫ ꝓpinquꝰ possit petere securitatẽ a difidato ꝑstandã. dic vt sc̃pli. ñ. ī vsa. xxviij. q̃ ira ductus sup verbo difidauerit in. q. iij. ¶ Quero. xiij. retẽtis termis ꝑdcis fm ja. ꝺ vallesica. q̃d si aliq̃s baro vl' miles acupdauit aliquẽ militẽ. miles vo facit firmã iur̃ ī posse vicarij barcꝺ. vel alterius vicarij ī cuius vicaria est baro. seu nobilis domiciliat⁹. q̃r̃ an nõ obstãte firma possit garificari. ⁊ si garificet̃. an q̃lr̃ sit ꝓcedẽdũ ꝯ dcm̃ baronẽ seu nobilẽ. Et q̃ꝺ emolumẽtũ ex iurz firma ꝓsequat̃ miles acupdat⁹. hec q̃ fuit antiq̃t⁹ mota. cui rñsio ex quadã lr̃a ꝺño Regi. ja. regi Maioricz missa p Rm. de cornellano iudicẽ curie dñi Regis Arago. ꝓcilio cũ ãtiq̃s ī ꝓtica ⁊ iur̃ exptis colligit̃ evidenẽ q̃ ẽ tenorz seq̃ntis ¶ Sereuissime. Regie maiestati notũfiat pñti sc̃pto. q̃ fm obseruãtiã cathalõie ac dioczs gerũde Milites cathalõie possũt garificare inẽ ipos. ⁊ guerraz habere. ita q̃ dñs Rex ꝓnceps q̃ comes barcꝺ. vulgarit̃ nũcupat̃ ñ ꝑt ꝓhibere garificare. nec punire. p malefic̃js fcis. seu comissis ī illa guerra. dum tñ ꝑdicti milites garrifi⁹cãtes obfuẽt ꝑfato ꝓncipi vsaticos barcꝺ. cõstitutões patiũ ⁊ treugaz ⁊ regalia sua ī ipa guerra. Dã ipsi milites garrificãtes habẽt obseruare dño Regi treugã quã ip se dat iter garrificãtes. q̃ñ ī qualibz guerra q̃ fit ī cathalõia inter milites. cuz alijs nõ sit licitũ hr̃e guerrã. ꝑt dñs Rex semel dare treugã inẽ milites guarrificãtes ex quo de ei⁹ ꝓcessit volũtate causa adiecta. cũ hꝺ sit ꝓuilegiũ dñi Regis q̃ semel etiaz sine causa ī qualibz guerra põt dare treugã. hꝺ tñ saluo q̃ dcã treuga nõ sit ad lõgũ tẽps. sed ad septẽ vel octo mẽses ad plus. et non vltra. ¶ Et sic nota ex hijs q̃ pluries dñs Rex inẽ milites garrificãtes sine causa treugã dare nõ põt. Et adde hic q̃ sc̃pserit ipe ja. de vallesica. j. ī vsa. lxvj. moneta. qꝺ q̃ sc̃ptũ est ꝑ ja. de mõ. iu. ⁊ me. j. ī vsa. lxv. sili modo. cũ causa vo bñ põt illã pluries dare. iõ seq̃tur. Cũ causa ãt. i. si dñs rex hz guerrã vl' alia negocia. ad q̃ sint necc̃arij ipsi milites garrificantes. tũc quotiẽscũq̃ habeat ipsos necesse põt dare treugaz ad illud tẽps. duz habuerit eos necesse. Et ipsi milites habẽt ipaz treugã obseruare. et si nõ seruãt puniunt̃. nã restituũt dãpnũ ⁊ malũ illa tñ in duplũ officio iudicis. vt j. in dcõ vsa. lxv. sili modo ⁊ se. ꝑ hꝺ vide. j. in. e. glo. in. q. iij. v. nota. etiã ¶ Jtẽ habẽt obseruare milites garrificãtes ꝓstitutões pacii ⁊ treugaz vl' emẽdabũt dampna et malefic̃ia cõmissa. hz dcãs ꝓstitutões. Et ꝓmũ ⁊ potissimũ ẽ. q̃ si aliq̃s miles ẽ volẽdo facere guerrã alt̃i militi acuidat eũ. vt si acupdat⁹ vẽit ad ꝓncipẽ. vl' ei⁹ iudici. q̃ ẽ pat⁹ illi militi q̃ ipz acupdauit facer̃ iusticie cõplemẽtũ. p q̃rel'. q̃s ꝯ eũ hẽat. ⁊ hr̃et treugã cũ co. ꝓnceps seu vicariꝰ dz recipe firmã iuris. ⁊ ea recepta ꝑ suas lr̃as dz significare militi acupdanti. quõ ille acupdatus firmauit facere ius in posse ei⁹ ꝓ

facièdo ei iusticie cõplementũ. ⁊ hẽ treugaz cũ eo. ppt̃ qđ mouet ipm. ꝙ recipiat ius ab eo. ⁊ ꝙ ei nec suis reb⁹. nec hoibus malũ aliqđ iferat. seu iferri faciat. Significãdo ꝙ ex quo dcũs miles acupdat⁹ offert se iuri stare. ⁊ mittit ac ponit seipz ac bona sua sub cõstone pacis ⁊ treuge. ꝙ eiciet militez acupdãtẽ a pace ⁊ treuga iux̃ formã ⁊ mẽtẽ pstitutionũ paciũ ⁊ treugaꝝ. ⁊ stilũ siue curie inde statutũ ⁊ diuci⁹ obseruatũ. Et ppt̃ talẽ firmã ⁊ lr̃am monitõnis indefiẽdã. sequet̃ ꝙ acupdat⁹ nõ poterit garrificari. imo si garrificet̃. ⁊ malũ sibi ac suis bonis ⁊ hoib⁹ iferat̃. ⁊ acupdat⁹ exponat q̃rimoniaz corã pncipe. seu ei⁹ vicario de acupdãte rõne pacis ⁊ treuge fracte. vicari⁹ pcedit ꝯ illũ acupdãtẽ ꝫ cõstitutionẽ pacis ⁊ treuge fcãz p dñz Regẽ ja. im. q̃ incipit in xpi noie. sit oib⁹ manifestũ ¶ Est tñ verũ ꝙ barões ⁊ nobiles allegãt ⁊ dicũt signãter i vicarijs cathalonie. noue ⁊ puo tpe citra. ꝙ q̃cũq; miles siteiect⁹ a pace ⁊ treuga p eo ꝙ acupdauit militez. ⁊ noluit iuris firmã recipe ab eo acupdato. ꝙ ppter hꝰ dñs Rex nõ põt cõpellere acupdantẽ ad resartiẽdũ dãpnũ. ⁊ min⁹ dz puniri vt supra dictũ est. ꝫ soluz acupdat⁹ ex dcã firma iux̃ dz fructũ cõsecꝫ. ꝙ si faciat malũ acupdãti in foro ale non tenet̃. Sed certe salua pace hꝰ asserẽtium. istud nõ est verũ. imo tenetur ⁊ ita p antiquos ⁊ maiores nostros fuit obseruatuz. Et supꝰ fuerũt late diuerse sñie. in cathalonia ꝙ q̃ñ aliqs miles firmat q̃ sit acupdat⁹. si ille q̃ acupdat faciat postea malũ. q̃rimonia fcã dcõ vicario vt supra dcm̃ est cõpellet dict⁹ vicari⁹ acupdantẽ ad resartiẽdũ dã pna data. iux̃ dcas cõstitutiões. ¶ Et qđ dz incõtrariũ nõ est verũ. qz esset imponere legẽ vbis ⁊ nõ reb⁹. qđ esset absurdũ. Et ista opio est vera. Sed cõtrariũ allegat̃ p potẽtes. q̃ nõ timẽt deũ. ⁊ min⁹ Regẽ. qđ non ob. vt dcm̃ est. ꝯ. de timore aũt dñi. vide qđ scptũ. f. vsa. cxxxiij. deniq; sup vbo deũ timẽtiũ. imo pl⁹ est ꝙ si milites garrificãt inter se ⁊ faciũt maluz reb⁹. q̃ sunt sub pace ⁊ treuga q̃rimonia p pace ⁊ treuga ppposita. pñt cõpelli ad restitutionẽ dãpnoꝝ illatoꝝ sin mẽtẽ ⁊ seriẽ cõstitutionũ paciũ ⁊ treugaꝝ. si ipe observare nẽt sicẽ scptũ est. Esto ꝙ milites garrificãtes nõ firmassent. dci garrificãtes nõ pñt facere aliqđ malũ. ẽt tales. nisi iter se in ppriis corpib⁹. ⁊ eoꝝ valitorib⁹ ⁊ bonis ppriis eorũdẽ. ⁊ i corpe castroꝝ foriffecerit. ⁊ i imissiõe ignis. nec hoib⁹ eorũdẽ pñt facere malũ. nisi ipi Rusticí seu hoies cũ armis ierit cũ eoꝝ dñis in guerra. vt ex dcis pstitutõib⁹ pacꝫ ⁊ treuge colligit̃ euidenter. Et ita si dcẽ pstitutões seruarẽt̃ multa mala cessarẽt. qz vix milites garrificãtes possent facere malũ. q̃nimo darent̃ dcis pstitutõib⁹. Sz si miles difidat⁹ firmauerit ius. tunc de oi malo acupdãs sibi tenet̃. ⁊ acupdat⁹ tcõtinẽti cũ sit cert⁹. ꝙ acupdãs p vicariũ ẽ eiect⁹ a pace ⁊ treuga poterit sibi malũ facere. ⁊ i aliquo ñ tenedit̃. cũ sit acupdãs i ptumacia. ⁊ i fatigatõe iusticie seu directi. vt. f. vsa. ciiij. si q̃s hoies habuerit. ¶ Sz q̃lr formabit̃ lr̃a p pncipẽ seu vicariũ ꝯ acupdãtẽ militẽ dic ꝙ ex pdcis satz colligi ⁊ dictari pt. ja. de vallesica pdcũs ¶ Quero. xliij. ecce ꝙ p istũ vsam videt̃ dicendũ ꝙ miles pt acupdare pncipẽ. ⁊ ipm garrificare vt scpti. ꝯ. e. vsa. sup vbo ad scionẽ suũ. ⁊ sit ꝯ. im vsa. lxxj. bonũ. Sz ibi loq̃tur q̃n vas. iuste ⁊ sine cã acupdat seniorẽ. ⁊ malũ sibi iferet. hꝰ vo loq̃tur q̃n miles acupdat pncipẽ iuste ⁊ cũ cã. vtpote. qz iuris fatica i pncipe repit̃. p hꝰ vid⁹ qđ n otat p ja. de vallesica. ⁊ me. f. vsa. cxxij. oẽe hoies post q̃. nliqđ ergo ẽ pmissũ militi acupdãti dãpnificare pson̄ pncipis ⁊ ei⁹ pmogeniti. Rñ⁹ nõ. Sz i bonis pncipis ⁊ suoꝝ valitoꝝ. ac i psonis ipoꝝ tãtũmõ pt malũ iferre. ꝫ i pson̄ pncipis ⁊ ei⁹ pmogẽiti ñ vt dcm̃ est. qđ si fecerit miles acupdãs pdct̃ or efficit̃ ⁊ bausator vt repij scptũ i ãtiqs

ſcptz. ⁊ ſignāter p̄ bertrādū de ſeura. ⁊ h̄ fit ꝓpt̄ ei⁹ regalē excellētiā. ⁊ iuriſdictionez quā hz̄ ī ſuo regno ⁊ ꝓncipatu cathalōie. vt. j. ī cōme. P. alberti. c. xxxviij. barōes. v. ⁊ iſti hoīes. ꝓ h̄ vid⁹ qđ ſcpſi. ſ. e. glo. ī. q. ix. ⁊. j. e. glo. ī. q. xxij. ⁊ ī vſa. cxxv. jtē ꝓſtituer̄t i glo. ij. v. q̄ro ēt. ⁊. v. ſeq̄nti. ⁊ ſup ꝟbo difidare ī ꝓn. ⁊ vſu. ob qđ nota. ¶ Quero. xv. q̄ ſpālitaſ ſit ī nūero dieꝝ ī ptāte ſiue dño difidato. ⁊ difidāte. ⁊ ī alijs hoīb⁹ ꝺ gñe militari iter ſe difidātib⁹. dic vt le. ⁊ nota. ꝓ ja. de mō. iu. ⁊ ja. de valleſica. ⁊ me. in all̄. vſa. cxxij. oēs hoīes poſtq̄. ētz p̄ me. j. vſa. p̄alle. cxxv. jtē ꝓſtituerūt ī glo. ij. v. vlteri⁹q̄ ro. ¶ Quero. xvj. fz ja. ꝺ valleſica. q̄d ſi aliq̄s alicui maluz. vl̄ foriſfacturā ſine acuydamēto fecerit. nūq̄d ē reptād⁹ ac iudicād⁹ vt ꝑdit⁹. Rñ⁹ ſic. vt coll'r ex allegatz̄. ē e. glo. ī. q. iij. ibi. p̄dcā ꝟo ⁊c. Et ꝓ h̄ faciūt notata p̄ jo. an. ī. c. ꝓ hūani ꝺ hoī. li. vj. ſuper ꝟbo difidat⁹. Et h̄ ē vn⁹ caſus. ī quo cadit bellū iuꝝ notata p̄ ipz̄ ⁊ mc. ſ. vſa. xxvij bataya. lz̄ ſint alij caſus ꝑditiōis ī q̄b⁹ nō cadit bellū. fz̄ infligit̄ pena ꝑditiōis. vt ī. c. xlj. vt occaſiōi curie ꝓpiniāi. dñi Regz̄. ꝓ. iij. ja. de valleſica p̄dict⁹. ꝓ h̄ vide qđ ſcpſi ſ. ī dcō vſa. xxvij. bataya. ſup ꝟbo pignora firmata. v. ⁊ nota. ⁊. j. vſa. xciiij. q̄ iuſticiā ſup ꝟbo bauſatoꝝib⁹. v. ⁊ q̄ ⁊. v. ſeq̄nti. ꝓ h̄ faciūt qđ ſcpſi. j. ī vſa. lxviij. ꝓnceps nāc̄z. v. oēs ſup ꝟbo ſuccurrāt ī. q. iij. ¶ Que. xvij. fz eūdē ja. de valleſica. An clici poſſint difidari. ⁊ garrificari p̄ aliquē. Rñ⁹ nō imo eo caſu per officiales regios exp̄ēſis curie dñi Regz̄ veniūt defēdēdi. vt p̄z q̄dā p̄ag matica dñi Regis. P. iij. cui⁹ dat̄ fuit barch. v. id⁹ Augu. Anno dñi. M. ccc. xxxix. ī mo tales difidātes ſeu acuydātes ⁊ garrificātes ep̄m abbatē. ſeu quēcūq̄ cliciū bñficiatū ſnīaz exc̄oīs ī curruṫ. ⁊ ñ ſolū acuydātes. fz̄ auxiliū. conſiliū. ⁊ fauorē p̄bētes ac receptores. ⁊ coꝝ ville ſeu caſtra ī q̄b⁹ difidātes receptant̄ eccl'iaſtico iterdicto ſupponūt̄. vt ī ꝓſtitutōib⁹ ſacri ꝓcilij terrach. c. xvj. p̄dcceſſoꝝ nr̄oꝝ ⁊. c. lxxxvij. ad ī ꝓmē dā audaciā puerſoꝝ. Et ꝺ hijs acuydamē t̄z̄ h̄ ī. c. ꝓ hūani ꝺ hoī. li. vj. ⁊ p̄ arch. ī. c. felicis ſup ꝟbo hoſtilit̄. de pēis. e. li. ja. ꝺ valleſica p̄dc⁹. ꝓ h̄ fac̄ qđ ſcpſi ī alle. vſa. lxviij ꝓnceps nāc̄z. v. oēs ſup dcō ꝟbo ſuccurrāt v. añpenl̄. ¶ Que. xviij. An filij militū cōpletz̄. xv. ānis poſſint acuydari ⁊ garrificari. Rñ⁹ ſic p̄ ea q̄ ſcpſi. j. vſa. cxv. tutores ſup ꝟbo. xx. ānoꝝ. v. fz q̄ro. ibi vid⁹. ⁊ h̄ p̄ ja. ꝺ valleſi. ¶ Que. xix. an ciuis vl̄ hō ville poſſit acuydari. ſeu garrificari p̄ aliquē baronē ſeu militē. dic q̄ cū dcī ciues ⁊ coꝝ bōa ſint ſb̄ ꝓſidio paciū ⁊ treugaꝝ. vt p̄ oēs cōſtz̄. pa. ⁊ treu. ꝓſtat. nō p̄nt garrificari. vt ī pace ī xp̄i noīe. notū ſit cūctis. §. jtē ſtatuim⁹ q̄ null⁹ hō capiat. ⁊. c. xxvj. jtē q̄ alcū ca ualler. p̄ic curie bar. dñi Regz̄ ja. ij. ⁊ idē ſ cliciſ p̄ iura p̄dcā. ſ. all̄. ja. de valleſi. Tu dic q̄ imo p̄nt acuydari ⁊ garrificari. vt. j. i. e. glo. ī. q. xxx. v. nota ergo ⁊ ī. q. xxxix. Et ita vtiſ ī cathaloia ⁊ male ꝓ coꝝ aīab⁹. q̄ p̄cioſiores ſūt coꝝpib⁹. vt. c. cū ifirmitas. cx̄. de pe. ⁊ re. ⁊ ſic diligēde ſūt aīe poti⁹ q̄ coꝝpa. ſi ꝓſcia ē ī mūdo. ꝓ ineditemur igit̄. q⁹ moriſi ſum⁹ ⁊ reddituri rōnē de hijs q̄ geſſerim⁹. iuꝝ illō apl'icū. oēs ſtabim⁹ aī tribūal xp̄i recepti. put in coꝝpe geſſim⁹. ſiue bonū fuerit. ſiue malū ad Ro. c. xiiij. ⁊. ij. chorī. c. v. ⁊ h̄ ī. c. cū ex eo ex̄. ꝺ pe. ⁊ re. ¶ Que. xx. fz anīl. ꝺ mozaria. q̄d ſi dñs rex vl̄ aliq̄s comeſ recepit alicui⁹ ſui caſtri feu dal'ptāte. ⁊ trāſactz̄. x. dieb⁹ req̄ſit⁹ dñs nolit reddere dcāz ptāte militi vaſallo. nll'ā cāz allegādo. ⁊ miles vaſ. offerat dño firmā iuꝝ ⁊ facere iuſtitiā ī ei⁹ poſſe. vl̄ ſui iudicis nūq̄d ſi dñs renuat firmā iuꝝ ⁊ iuſticiā recipe p̄t vaſ. miles vl̄ ali⁹ gñoſus dñz acuydare. ⁊ eo acuydato garrifica r̄. Rñ⁹ ſic ⁊ ita fuit vſitatū ⁊ ſuatū ī cathaloīa ob qđ mīme ſūt mutāda q̄ iterp̄tatōez certā ſp habuerunt. ff. de legi. l. mīme Tum q⁹ er hoc vſa. dñt ⁊ fūdāt milites. ⁊ p̄ſone generoſe ſic fore ī cathaloīa. qđ nota ⁊ menti tene. ¶ Sed q̄d ecōtra⁹. ſ. ſi vaſ. recuſet dño tradere ptātē ſui caſtri petitā. vel fir

mare directū. Nunqđ dñs ex tunc ēt sine acupdamēto poterit vasallū suū dānificare ꝛ garrificare. Rñ⁹ sic. ꝛ p hoc facit glo. jnno. i. c. olim ex de restī. spo. i. v. itē q̄libz plat⁹ si hz iurisdictionē. Et ita fuit fuatū ꝛ psultū i fcō dñi ja. Regis Maioric̄. Ar⁹ de mozaria. Szb vsa⁹. videt ꝑdicere in eo qđ dr. q̄ req̄rit acupdamētū. esto q̄ iteruenīat fatigatio de directo ja. de vallesica p hoc vide qđ scḥsi. ū. e. glo. i. q. r. ꝛ dic vt ibi ¶ Quero. xxj. fm ja. de vallesica. qualit̄ ꝛ quē modū difidat⁹ seu acupdat⁹ rōe acupdamēti faciat firmā iuris i posse dñi Regis. vt ei⁹ vicarij. dic q̄ diuerse forme traduntr. ꝛ quelibet ē bona. ¶ Una est talis. ¶ Die mercurij. ititulata. iij. pd⁹ Septēbris. Anno. M. ccc. iiij. Tales manumissores vltimi testamēti dñi Ermēgaudi comitis vrgelli firmarūt ius i posse dci dñi Regis Gaustono comiti furi de oi petitiōe. quā idē comes furi haberet ꝑ dictos manumissores. vl dcm̄ comitatū ꝛ posuerūt dcāz manumissoriā ꝛ comitatū vrgelli. ꝛ vicecomitatū agerem̄. ꝛ totā terrā. et oia bōa q̄ fuerīt quōdā comitis vrgelli. sub ptectiōe. ꝛ manu tenentia. ꝛ custodia dñi regis. ¶ Alia est tal⁹. Nobilis filipp⁹ de salutis firmat ius nobilib⁹. Bo ꝛ otoni de Mōtecatheno rōne guerre. quā ipi itē debāt facere p oib⁹ q̄rimōijs q̄s habebāt ꝑ ipz. Supplicās dño regi. vt ꝑdcāz iuria firmā i ei⁹ posse factā faciat dcis nobilib⁹ intimari. ¶ Alia ē. vij. jd⁹ iulij Anno. M. ccc. x. bñ⁹ de torrētē miles ꝓcurator Guastonis de armanyaco vicecomitis fusensigneli ꝛ burdelesij Cōparēs coꝛā dño Rege ja. firmauit ius i posse eiusdē. q̄ faciet ius Guastōi comiti furi ꝛ Ro. fulchōis sup oib⁹ qōnib⁹ q̄s hebāt rōne aliq̄ ꝑ dcm̄ Guastonē vicecomitē. vl ei⁹ bona. q̄ hēat i cathalōia Recḥrēs dcāz iurz firmā itimari dcis comiti furi ꝛ Ro fulcōis. ꝛ ihiberi ne malū iferrēt seu iferri facerēt dcō vicecomiti ꝛ hosb⁹ suis vl bōis ipoꝝ. qōz faceret emēdari dāpna illata dcō vicecomiti. ꝛ ei⁹ hoib⁹. ac bōis eoꝝ i cathalōia existētib⁹ p dcm̄ comitē furi. ꝛ Rm. fulchonis ꝛ coꝝ valitores post firmā fcā p dcm̄ vicecomitē i posse bñij ō fonellario gerētz vices ꝓcuratoris i cathalōia. q̄ oia fuerūt p dñm Regē notificata dcō comiti ꝛ Ro fulcōis. ¶ Alia ē. v. pd⁹ iulij āno. M. ccc. xij. Hugo de mataplana comes pallariē⁹ p se ꝛ hoibus suis ꝛ bonis eoꝝ firmauit ius i posse dñi Regis ja. ij. ō stādo iuri super oib⁹ q̄rimonijs. q̄s bertrād⁹ de castellato hz de eodē ꝛ hoib⁹ suis rōne acupdamēti p dcm̄ bertrādū dcō comiti fcī p mille aureis ꝛ augm̄to. ¶ Alia ē ꝑdie pd⁹ Augusti. Anno. M. ccc. xij. Galcerād⁹ ō ripis miles ꝓcurator. G. dētēta nobilis firmauit ius i posse dñi Regz ja. p. r. aureis cū augmēto Ermēgaudo comiti vrgelli ꝛ oib⁹ nobilib⁹ ꝛ militib⁹ ꝛ q̄buscūq̄ alijs q̄ dcm̄. Bm. dētença diffidarūt sup oib⁹ petitiōib⁹ q̄s vellēt ponere ꝑ eū. petēs dcām firmā itimari dcō comiti ꝛ dcis valitoribus. ꝛ dcm̄. Bm. dētença ꝛ hoies ꝛ bona eoꝝ pstituere sub pace ꝛ treuga. ꝛ dcm̄ comitē ꝛ ei⁹ valitores. si ius a dcō nobili Bo recipe voluerīt. ꝛ ꝑ dcāz iurz firmā dapnū eidē itulerīt eici a pace ꝛ treuga ¶ Quero xxij. fz eisdē ja. de vallesica. an acupdare. ꝛ difidare sint idē vel diuersa Et vidr q̄ sint diuersa. vt. j. vsa. xxj. bonū vsam ibi neq̄ p difidamētū neq̄ p acupdamētū. Szcredo q̄ difidare ꝛ acupdare sint idē q̄ vtroq̄ p nūciū ꝓt fieri vt. j. vsa. cxxv. itē pstitu erīt lz q̄dā dicāt q̄ acupdare ē ppie difidare mittere. fz difidare ipz malū facere. Et sic vnū denotat ius. aliō fcīt. qđ nichil est qm̄ totū ē idē. Et i all'. vsa. lxxj. bom vsam posita fuerīt illa vba ad maiorē ostensiōez multiplicādo vba cū aliq̄ ēt vsa⁹ vtrāq̄ solo vnico vbo. s. acupdare vt. j. vsa. cxxij. oñes hoies post q̄ ¶ Quero. xxiij. fz pdcm̄ ja. de vallesica an subdit⁹ ppīat⁹ ifra generalez iurisdictionē dñi Regis citra vl vltra ma

re ſine cauſa poſſit dñz Regẽ difidare ſeu acupdare. ⁊ dr ꝙ ſic. vt i dcõ vſa. cxxij. oẽs hoĩes poſtꝫ vide qđ ibi dcm ẽ ꝑ ipm ⁊ me q̃ vſa⁹ loquit gñaliter. ergo ẽ intelligẽd⁹ gña liter. vt. l. adigere. §. q̃uis. ff. de iuř pa. ⁊. l. de p̃cio. ff. đ publi. itẽ certũ eſt ꝙ lex q̃uis dura tenẽda ⁊ ſeruãda eſt vt. l. pſperit. ff q̃ ⁊ a q̃b⁹ ſz vſa. cxxij. oẽs hoĩes. ē. all. loq̃t ꝙ ptãtes p̃nt ſimplr acupdari. nõ dicẽdo an cauſa ſit inſerenda. vel nõ ergo ⁊c. in cõtrariũ videt qm̃ ſine cauſa aliq̃s ꝑ ptorẽ audiri nõ dz. vt. l. cuz hij. §. i cauſa. ff. de trãſac. Et de h̃ videt ter. i rõne l. c. i. i feu. đ mili. val. q̃ cõtu. eſt Et hãc ptẽ credo verio rẽ ꝑ hſic vſa. q̃ innuit. ꝙ i acupdamẽtis fiẽ dis ꝓncipi dz eẽ cauſa talis. q̃ videat i culpa ponere ipz ꝓncipẽ ja. de vallefica. ꝑ h̃ vide qđ ſcꝑſi. ē. e. glo. i. q. ir. ⁊. xiiij. ¶ Quero. xxiiij. ſm eũdẽ ja. đ vallefica. quot ſunt gña difidamẽtorũ ſeu acupdamẽtoꝝ i cathalonia. hec qõ fuit mota tpe dñi infantis. ꝑ. locũt⁹ dñi Regis. ꝑ. iij. cuz ad Regnũ Sardinie träſſretauit. ⁊ i p̃tia ſui ⁊ petri carouira. ꝑ. terreni. bñgij. vines Redouerij de adacij. ⁊ mei ja. đ vallefica doctoꝝ ⁊ iuriſpitoꝝ. ⁊ bñgij. đ furano. ⁊. R. de cãponib⁹ militũ. ⁊ in ꝓtica militari i cathalõia doctoꝝ. Et i finalibus ꝑ dcm dñz infantẽ. vt amatorẽ vitatis ⁊ iuſticie ⁊ ꝑ ꝓfatos. fuit dcm ꝙ tria ſũt gña difidamẽtoꝝ. ¶ Primũ deſafiamẽts đ penporeſ. Et ſit cũ aliq̃s fecit fideiuſſionẽ ꝓ aliquo. ⁊ creditor nõ valẽs recupare. licitũ ẽ creditori difidare ſeu acupdare fideiuſſorẽ eũ deſtringẽdo. ⁊ pignorãdo etiã i pace ⁊ treuga ẽ. ⁊ iſtud fũdat. ſ. ex vſa. cxxiiij. ſi ille q̃ pluuiũ. ⁊ i. c. vj. i ꝑabol Salomõis ¶ Sed⁹ mod⁹ difidãdi i cathalõia ẽ. nulla iuſta cauſa p̃cedẽte. ſz ex ſola volũtate ⁊ lege cathalõie militari volẽdo milites arte ſua vti ⁊ eẽ i exercitio armoꝝ. et iſte modus vocat deſafiamẽts ꝑalt. iſtđ fũdat. ſ. i vſa. xcix. treuga ibi inẽ amicos. ⁊ i conſuetudine antiq̃ militari cathalõie. ¶ Tert⁹ mod⁹ difidamẽtoꝝ ẽ cũ cauſa p̃cedit. vt h̃ i p̃nti vſa⁹ ⁊ fit tale difidamentũ ſeu acupdamẽtũ aduerſus ꝑſonas ⁊ bõa difidatorũ ⁊ valitoꝝ. ipaꝝ ꝙ difidantem ⁊ eiuſdez valitoꝝ. ⁊ iſte ẽ cõis mod⁹. ¶ Quero xxv. ſz eũdẽ ja. q̃ ſit forma ſeu ꝓtica difidamẽtoꝝ. dic ꝙ in ꝓmo mõ acupdamẽti ſeruat. ⁊ fuit antiq̃tus ſuata hec forma. ¶ Allonrat en. ꝑ. demi aptal. be ſabets cõ vos fahes ꝑ aptal firmãça a mi. e ꝓmetes de pagar o fer aptal acte. ponat fci vitas. la q̃l coſa no hauets curada de cõplir e axi coue ami de hauer ma iuſticia enfatiga vra penporãt. e deſtrinyẽt vos. ſegõs q̃ami ꝑ los vſatges e dret es đ gut. pço me deſiſth de vos axi q̃ haiats. v. iorns. e paſſats aq̃ſts đ mal q̃s faça a vos ne a vres bẽs penporeãt no⁹ hẽ ſie tẽgut. Et ꝑ aq̃ſta raho ret vos totes treues. la p̃ſẽt letra vos tramet ꝑ maptal ꝓtida ꝑ. a. b. c. ¶ forma vo ſcõi modi acupdamẽti ẽ tal. ¶ Allhonrat naptal đmi naptal. ſaluts cõ nos haiã molt ſens algũa guerra o feit darmeſ ſtat e vullã jo. e ma cõpanya. o naptals ab voſ q̃ ſots bõ caualler e eſpts en guerra exercitar armes. pço nos deſarim de vos. axi q̃ de mal. q̃ façã a vos ne deſonor. ne a vres companyes. ne valedors paſſats. v. iorns no⁹ en ſiẽ tẽguts. retẽt vos totes treues q̃ haiã ab vos. ꝑ q̃lſeuol raho. trametẽt vos aq̃ſta letra de deſarimẽts ꝑ aptal ⁊c. vt. ē. ¶ Alia ⁊ vltia forma tercij modi acupdamẽtoꝝ ẽ tal. ¶ Allhõrat naptal. de mi naptal. ſaluts cõ vos haiats feta o feta fer aptal coſa ⁊c. ponat fci vitas. e vos daço jat ſie ſens raho ho haiats ferit. no haiats feta a mi eſmena. ne volgut fer raho Emperamor daço jo per mi. e per tots los me⁹ valedors me deſiſth de vos. e de tots vres valedors e đ tots voſtres bens. e lurs. Axi que demal queus faça jo e mos valedors a vos e a voſtres valedors. ne a voſtres bens e lurs. apres. v. jorns nous en ſiaz tẽguts. Et ꝑço tramet vos aq̃ſta letra de de-

saximents ꝑ naytal ⁊c̄. vt supra. ꝓ h̄ vide
qđ scp̄si. j. i. e. glo. i. q. xxxv ¶ Et nota ꝙ isti
v. dies cōtineri debēt i dc̄is difidamētis.
vt. j. i p̄ᵃ curia bar. dn̄i Regis ja. ij. c. xxvj.
jtē q̄ alcū caualler ⁊c̄ ¶ Quero. xxvj. s̄z ip̄z
ja. de vallesica. inter p̄dcā acuydamēta vl'
difidamēta missa vel data sit aliq̄ dr̄a. di-
co ꝙ sic. qm̄ i p̄mo diffidamēto nō p̄t īfer-
ri malū aliqđ. nisi cū fiunt pignora. ⁊ ea
defendunt̄. Et si iuste fiebāt. tenet̄ defen-
dēs seu acuydat⁹ Si iniuste tenet̄ mittēs
difidamēta q̄ ex falsa cā fuerunt data. in
scđo difidamēto seu mō difidādi. dic ꝙ di
fidās nō pōt eo casu facere malū. nisi ꝑso-
ne difidate vigore talis acuydamēti. non
aūt bona p̄nt occupari seu deuastari. q̄
solū fit h̄ difidamētū ad exercitū armoꝝ.
⁊ ne amittat vsuz armoꝝ. ⁊ p̄uilegia mi-
litū. vt. s̄. vsa. ix. fi⁹ milit̄. v̄. miles v̄o q̄ ca-
ualleriā dimittit. vltio v̄o mō difidamēti
ꝑsone ⁊ bona p̄nt garrificari. ⁊ dāpnifica
ri. ¶ Quero. xxvij. s̄m eū an acuydamēta
vel difidamēta possint dari seu mitti īpu
ne aliq̄b⁹. cōsiliarijs dn̄i Regis. dic ꝙ sic.
qm̄ si principi p̄nt dari seu mitti vt supra
fuit oñsum i. q. xiiij. mlto magis ei⁹ cōsi-
liarijs. q̄ aliqñ nō anelāt ad Regiā digni
tatē vt decet. ⁊ ꝓ h̄ facit auc̄. mlto magis.
C. de epi. ⁊ cle. cū ꝯcor. ibi posit̄ ja. de val
lesica. Et ꝯ istos tales cōsiliarios vide qđ
scp̄si. j. vsa. lxiiij. qm̄ ꝑ iniquū sup̄ v̄bo per
iniquū. ¶ Et nota ꝙ qñ aliq̄s difidat̄ ⁊ i
dicit̄ ꝯ eū belluz. videt̄ silr̄ difidari oēs ei⁹
cōplices. ⁊ auxiliatores. Sec⁹ i snīa lata i
iudicio q̄ nō afficit. nisi illos ꝯ quos ꝓces
sus noīatim format⁹ ē. vt i. c. olim cām ex̄
de resti. spo. ꝑ inno. s̄m bal. i. l. si a q̄. C. de
seruitu. ⁊ aqua. vbi de hoc ⁊ alijs ꝑ eum.
¶ Quero. xxviij. s̄m eūdē ja. q̄d si aliq̄s di
fidauit ticiū ꝓ se ⁊ suis valit orib⁹. nunq̄d
valitores anteq̄ dāpnificēt ticiū. ⁊ bona
eiusdē habebūt et iā dcm̄ ticium difidare
seu acuydare. dic ꝙ sic vt certificent̄ ac de
notent̄ valitores q̄ erāt. ne sub tali gñali
tate ticius acuydatus possit dampnifica
ri. Et hoc veruz nisi essent de familia mit
tentis difidamenta seu acuydamēta. Et
ita se hz ꝯsuetudo ac lex militar̄ cathalo
nie p̄ncipat⁹. Et de materia hui⁹ vsa. vi-
de host. i sūma. ti. đ pace ⁊ treuga. §. quot
spēs. ja. de vallesica p̄dcūs. ¶ Quero. xxix
ecce ꝙ guerra durāte dant̄ treuge a garri
ficātib⁹ ⁊ int̄ eos. petit̄ qualr̄ cōcipiet̄ for
ma haꝝ treugaꝝ. distingue q̄ aut treuge
dāt̄ die adiata. aut cū. x. dieb⁹ de tinētijs
p̄mo casu forma ip̄aꝝ treugaꝝ talis est.
¶ Jo naytal do treua a bona fe e sens tot
engā a bō vs e custū đ cathalōia a vos nay
tal e a tots vr̄es valedors. e a tots bens vo
stres e de vr̄es valedors. daçi ala festa do
nadal dia adiat. dat̄ tali loco. ⁊ tali die ⁊
Anno. Scđo casu tūc forma treugaꝝ est
hui⁹ seriei ¶ Nos en. G. ꝑ nos e nr̄es fills
e nr̄es vasalls. e valedors. e ꝑ lo hōrat en
b. e sos valedors donā treuga a bona fe. e
sens engā. e a bon vs e custū de cathalōia
a vos Naytal deçi ala festa de pasca e. x. di
es apees rennent dela dita treua. dat̄ vt
vt supra. ¶ Et sic nota. differentiaz inter
has treugas. qm̄ in primis statim termi-
no siue die transact̄ sunt in guerra. in se
cundis non. Nam illi. x. dies semper du-
rant. donec ipse treuge reddite sunt. ꝓut
vide quod scripsi. j. in. e. glo. in. q. xliij.
¶ Nota etiam ꝙ ille cui dicte dātur treu-
ge. pari modo ab illo dari debent. Sic ꝙ
totum constet per litteras fidem gerētes
vtrinq̄ factas. vel per cartam autenticaz
vel per instrumētum publicum. quod tu
tius est. ⁊ iam fortius ꝙ interueniat ho-
magium a singulis ipsarum partium et
qualibet earum. ⁊ seu procuratoribus ab
sentium prestitū. Et ita cōsulo fieri. Com
aço es la clau del tot. quod menti tene.
¶ Quero. xxx. in quibus capitulis cōsti-
tutionum cathalonie generaliū mentio
fit de treugis. dico ꝙ in pluribus ipsa ha
betur mentio. Nec nō ⁊ quid in quolibet

eorum dicitur. Et primo in curia siue in pace. in xpi noie. notum sit cunctis. §. i. loqui innuit quod infra treugas adiatas. quas illas reddere non potest. nec malum facere ratione etiam pignorationis. per hoc. j. in comme. P. alberti. c. xlviij. treuge que idem etiam in alia pace. §. ij. de tinentijs item in curia Montissoni domini Regis Alfonsi. ij. c. xxvij. item que nul homo qui haia treues. dicitur quod qui habet treugas cum aliquo non audet sequi inimicos illius. nec talar. nec stare enaguayt. ne en present. taliter quod dampnum possit inde sequi alteri parti. alias sit fractor treugarum. et quod de omni maleficio quod alij faceret conueniri possit. sic de treugis fractis. item in prima curia barum domini Regis ja. ij. c. xxv. item que si algu haura treues. dicitur quod si aliquis habuerit treugas cum altero. et alter obierit alias interfectus fuerit infra ipsas treugas per illos. qui ipsas treugas dederint. vel suos valitores. quod dominus mortui. vel consanguinei possunt petere ipsum illi qui treugas dederit. sic posset facere mortuus. et ille qui ipsas dederit teneatur respondere domino. vel vni de consanguineis Habetur etiam in eadem curia. c. xxvj. quod aliquis miles. vel homo de paratico non possit facere malum alicui. sine acuydamento. et etiam quod habeat spacium quinque dierum. et quod in hoc obseruetur carta pacis et treuge. que facta fuit barcho. et confirmata Terrachone. et ita est predicta pax. in xpi noie. Notum sit cunctis. que datis. fuit Terrachone. xvj. kl's Aprilis. anno domini. M. cc. xxx. quarto. preterea in curia ceruarie domini Regis. P. iij. c. xxiij. ceterum ordinamus et interdicimus etc. ponit princeps treugas inter prelatos. et personas ecclesiasticas. barones. milites. homines de paratico. ciues. et homines honoratos villarum. inter quos guerra. bandositas. aut contentio esset. Et in. c. sequenti ibidem ordinat princeps. quod aliquis baro. miles. vel homo de paratico. ciues. vel homo ville honoratus non audeat aliquem garreyare infra certum tempus etc. diu expiratum est. ¶ Nota. viij. ex hijs que in hoc. c. et dicto. c. xxiij. quod est precedens huic. vt ibi patet continentur. quod ciuis et homo ville honoratus possint habere guerram. idem habetur in curia dertuse domine Regie Elionoris. c. viij. ordinamus preterea. ¶ Nota etiam ex hijs proxime dictis capitulis. quod princeps inter garrificantes cum causa ad votum suum treugas dare potest. hoc verum in curijs generalibus vt ibi. Secus est si extra curias. Tu dicas quod immo potest et extra curias. per hoc facit quod dixi supra. e. glo. in. q. xiij. v. et sic nota. ibi cum causa vero etc. ¶ Que. xxxj. An homines de pede treugas habere possint. vide. j. in comme. P. alberti. c. liij. item est consuetudo dic vt ibi. ¶ Et an si vna pars de bandositate hominum peditum parti aduerse dampnum inferat. an teneatur parti lese. dic vt scripsi. j. in vsa. lxviij. princeps namque. vsu. omnes super verbo succurrant. ¶ Quero. xxxij. an ad hoc vt difidatus possit dare dampna difidanti. a quo requiritur siue difidatur. Sic quod eque ipse difidet. ac tamen si datis difidamentis facerent treugam lapso tempore treuge habetur perinde. ac si hic inde essent data difidamenta. idem etiam si treuga daretur per Regem Rus de vlugia. idem jo. de monte bouino. per primo capite hus. q. vide quod scripsi. s. e. vsa. in glo. iiij. et s. e. gl. in. q. xxviij. ¶ Quero. xxxiij an si post lapsum ipsius treuge a partibus fecit vel a domino Rege date sequantur offense. possit difidatus. qui non redifidauit dampna facere. dico quod sic. quia extunc perinde est ac si difidamenta essent hinc inde data. Rus. et idem johannes. ¶ Quero. xxxiiij. an si in difidamentis non fiat mentio de valitoribus possint valitores offendi. dico quod non. Rus. idem jo. ¶ Quero. xxxv. an sit necesse. quod de bonis etiam fiat mentio. et de bonis valitorum. vt possint bona offendi. dico quod non requiritur. quia eo ipso quod persona difidatur. difidantur bona Rus. idem jo. sed tutius est quod mentionentur ipsa bona. signanter in tertia specie siue modo diffidamentorum. de qua seu quo habes. s. e. glo. in. q. xxv. ante fi. ibi alia et vltima etc. dic vt ibi ¶ Quero. xxxvj. que sunt ille offense. que inducunt guerram sine difidamentis. dico quod mors et omnes ferita turpis. et assilire

terminos castri encalçar. aguaytar. R⁹. idē jo. ¶ Quero. xxxvij. an hoīes valitorū scde spēi siue modi ⁊ pme difidamētorū. de qb⁹ habet in alt. q. xxv. etiā possint offēdi. ⁊ eoꝝ bona. postq̄ sint reuersi ad domū. Et an illi valitores dicte pme speciei possint discedere a guerra re integra. Ad pmū est dicēdū ꝙ postq̄ hoīes siue rustici valitorū pdictoꝝ. Necnō pncipalis guerre siue bandositatis sūt reuersi ad domū offendi nō pñt. R⁹. idē jo. nam statim sūt in pace ⁊ treuga. vt ī dcā pace. in xpi noīe notū sit cūctis. §. i. ad scdm ꝙ etiā re integra. ⁊ etiā nō integra. ex quo ipi valitores nō interfuerūt in maleficio possunt discedere. R⁹. idē jo. Rō qꝛ nō est sine culpa. nisi subsit cā aliq̄s puniēd⁹. vt ī rl'a. sine culpa. de regu. iur li. vj. ⁊ sic est in ꝓposito. igit ⁊c. ¶ Quero. xxxviij. an si moriat alt de garrificātib⁹ pncipalit trāseat guerra ad heredē. vel cōtra heredē. dico ꝙ nō. siue re itegra. siue ñ. R⁹. idē jo. ¶ Quero. xxxix an si miles difidat ciuē honorabilē. ⁊ ille recipit difidamētū. sit ibi guerra. dico in vtroq̄ casu ꝙ sic R⁹. idē jo. ꝓ hoc. s̄. e. glo. in. q. xxx. v̄. nota ergo. ⁊ ī. q. xix. vide etiā ꝓ h̄ qd scpsi. j. in vsa. lxviij. pnceps nāq̄. v̄. oēs sup verbo succurrāt. v̄. penul. naꝫ ibi hr̄ an ciuis honoratus difidari possit. qd nota. ¶ Quero. xl. an si aliq̄s miles vulneretur. vel occidatur vt valitor sit ex hoc guerra homicidij inter offensorem ⁊ amicos offensi. dico ꝙ non. idem in valitore de panistra. Sec⁹ī valitore ope ex vsu tm̄modo bono ⁊ equo R⁹. idez jo. ¶ Que. xlj qd cū guerra extīguit p mortē alteri⁹ garrificātiū. an rēaneat int valitores int se. ⁊ iter valitores. ⁊ supstitē. dico ꝙ sic Et ꝙ remaneret int valitores si ambo pncipales obissent. R⁹. ⁊ jo. hoc verꝝ si interfuerint in offensis. al's nō ꝓ hoc. s̄. q. xxxvij. ibi et an illi. ⁊ ibi ad fz ⁊c. ¶ Quero. xlij. an omnis res sit in guerra. an v̄o eximātur cultiue res ⁊ cultiuātes. dico ꝙ nō. ⁊ hoc verū est ex vsu pessimo. Sec⁹ ex alio vsu. qui huic pessimo cōtrarius est ⁊ equior. et sic est seruādus. ⁊ nō vsus pessimus. ob qd talis vsus nō vocat vsus. sz abusus ideo est extirpādus. R⁹. idem jo. Tu v̄o dicas. qꝛ licet dicat vsus pessim⁹ nō ꝓpter hoc pōt notari abusus. īmo sz vsus quo milites ī cathalonie pncipatu incōcusse vti cōsueuerūt. ⁊ nūc casu eueniēti vtunt tpe guerre. Et certe vsus hic fūdat. j. ex vsa. cv. Si quis cōtra aliū. vide qd ibi scpsi. Et sic nescio quid dicā. nisi qꝛ caueant se ipi milites. ne tali vsu vtātur. cū sit cōtra cōsciaz. Et qui facit cōtra consciam hedificat ad gehennā. vt in. c. litteras ex̄. de resti. spo. ad cōclusionē vero dico anime eoꝝ ī manicis eoꝝ. ¶ Quero. xliij. q̄ dr̄a est inter tenentias ⁊ treugas. dico ꝙ milites int ista nullā faciūt dr̄am. nisi qꝛ treuge nō possunt reddi. sed tenētie possunt. Inter īducias nāq̄ ⁊ treugas est differētia. Nam inducie sunt q̄ fiunt ī pñti. treuge in lōginquo. ff. de cap. ⁊ postli. re. l. postliminiū. ita habet. j. in cōme. P. alberti. c. l. jtē habeo treugas ⁊c. ꝓ hoc vide qd scripsi. s̄. e. glo. in. q. xxix. ⁊. j. in vsa. lxv. sil'imodo sup verbo treuga. ¶ Quero. xliiij. an in omni etate possint diffidari generosi. ⁊ si nō in omni. in qua. ⁊ filij militū diffidatoꝝ. in qua etate incipiunt esse de guerra. Et an possint diffidari. dic vt remissiue scpsi. s̄. e. glo. in. q. xviij. Acuydamēto. s. iusto ne sit contra. j. vsa. lxxj. bonuz. Et ꝙ acuydamentū debeat fore iustum. patet ex eo qꝛ fatigatio directi inuenit. al's nō. ar. ei⁹ qd legitur. xxiij. q. ij. c. dñs de⁹. C. ne vxor pro marito auc. omni modo. bertrād⁹ de seua idē ja. de vallesica. q̄ dicūt. ꝙ in hijs inter dñm ⁊ vasallū equalitas seruat. ꝓ hoc vide qd scpsi. s̄. e. glo. in pn in. q. ij. ¶ Et nota. ꝙ qui ꝓ debito vni⁹ sua auc̄te grauat alium punitur in quadruplum. ⁊ cadit a iure suo. vt in dicta auc. omnimodo. fz bal. ¶ Nota. ij. que represalie sunt interdi

cte a iure ibi.de his vide qđ le.ꝛ notaꝯ p archĩ.jo.an.in nouella.p.đ ancaraº ꝛ Bemi.in.c.vno de iniuꝝ.li.vj.p bar. ī ſuo tractatu de repſalijs.ꝛ p jo.de linpº ī ſuo tractatu de bello.p ꝟ vide etiã qđ ſcepſi.j.vſa. ciiij.ſi q̃s hoſes.in glo.ij.ꝛ vſa.cv.ſi q̃s cõtra aliũ.in glo.iij. Redirectũ.ſ.cũctũ malũ.qđ eſt.ē.in ꝑn.

OMnes homines.ij. xlviij. Calus. Principi vicecomites. ceteriq; inferiores ſuũ honorẽ tenẽtes put ipſe voluerit fidelitatẽ iurare tenẽtur.h.d vide tertũ.Vſq;. ¶ Nota q̃ huiº dictio vſq; incluſiue tenet hic. Sic.ē. ī vſa.ix. filiº militis.i.xx.ibi.vſq; ad.xxx.annos. ¶ Et q̃n hec dictio vſq; teneaꝯ iclusiue.ꝛ q̃n excluſiue.diſtigue.q; aut iſta dictio vſq; ponit circa diſtinctõz tẽpoꝝ.ꝛ tũc ponit regl'iter inclusiue.vt.ē.vſa.ix.filius militis.ꝛ.j.vſa.clxvj.clerici.ꝛ.ff.de v.ob.l.cuz q̃ ita.§.q̃ ita ſtipulaꝯ.Et ꝟ niſi eſſz ꝑ naturã actus.vt.ff.đ tutel'.l.q̃ſitũ.§.fi. Aut ponit circa diſtinctõz reꝝ.ꝛ tũc aut res q̃ deſignabatur p dictõz vſq; cõtinebaꝯ ſub prima ordinatiõe.Vel ponit inter ea q̃ ſunt eiuſdẽ gñis.vel ſe hñt tanq̃ ſpẽs ꝛ genus. ꝛ tũc tenetur excluſiue. Alꝫ ꝛ idẽ ſicĩ omi dictione exceptiua.vt.ff.de pi.ꝛ co.re.vẽ. l. ſi vina. eꝛ de puil'.c. q; nonnullis. Sed vbi ponit inter ea:quoꝝ vnũ ſub alio nõ continet.ſed ſunt diuerſa ꝛ ſepata:tũc tenetur incluſiue vt hic.ꝛ.ff.dele.i.l.q̃dam teſtõ.§.ſi tibi.ꝛ dele.iij.l.patronus.§.i.et ff.de pig.ac.l.i.in fi. vbi fit ſil'is diſtinctõ de dictiõe ꝓter. Aut eſt dubiũ.ꝛ tñc ſi ẽ fauoꝛ. Si includit ponit iclusiue.alꝫ excluſiue ponit in caſu dubio.chi.ī.l.a caligato. C.de nup.ꝛ hen.boich.in.c.cõſtitutº. eꝛ de reſti.in inte.v.di.vbi ꝺ ꝟ latius. De hac etiã dictione vſq; tractaꝯ p ja. de are. in.l.i.in pin.ff.ad.l.fal.per accur.in.l.ſi oleum.§.merito.ff.de dolo.per archiꝺ.in c.ꝓſbr.lxxxviij.di.ꝛ p eũ in.c.eccliaſ.xiij. q.i. Hecnõ p ipm ꝛ jo.in nouella.in.c.cũ aliq̃bus.de reſcp.li.vj.ꝛ etiã p eũdẽ archi. in.c.ego.i.xx.lxiij.di.p buc.in auc. q; ius C.de ꝓcura.p glo.in.c.celebritatẽ.v.a q̃rta.de con.di.iij.ꝛ p bal.in li.feu.ti.i.in v. hoc aũt notandũ.in nota q̃ incipit.extra nota.p jo.mo.in.c.pia.§.ſi q̃s exigiꝯ.ꝺ excep.li.vj.p petrũ ja.in libello ſuo.ti.lxj.ꝺ conditẽ.ex moribꝫ libellus ſm ꝓdicta ī.q. q̃d ſi moriaꝯ ꝛc.ꝛ per ber.ꝛ hoſti.in.c.i.eꝛ de ordi.ab epi.q̃ renũ.epi.p hoſti.in.c. cũ dilecti.eꝛ de do.ꝛ cõtu.ꝛ in ſpe.de citatõe §.i.v.ſtẽ excipiꝯ q; citatio ſit.atq; p bar.latiſſime in.l.patronus.§.ſemꝓnio.ff.dele. iij. ¶ Ad finẽ nota ꝓclusione ꝛ rl'a gñali q; dictõ vſq; ſemꝑ tenet iclusiue.niſi ſit ꝑiudiciũ tertij.vl' niſi lex offendaꝯ.ꝛ ita dico oẽs leges poſſe cõcordari in q̃bus ponitur dictio vſq;.qđ mẽti tene. Adde qđ ſcripſi.j.ī vſa.lx.oẽs q̃ppe naues.ſuꝑ vbo vſq;. ꝛ in vſa.lxj.item ſtatuerũt.ſuꝑ eodẽ verbo Eoꝝ.melioꝫ diriſſet eius.ſ.ꝓncipis.vl' ptãtis. ¶ Ob qđ diſtinguẽdo diẽ hic ja.deval leſica q; aliq̃ hñt in lr̃a vbũ eius in ſingulari.qđ tunc exponit.i.ptãtis. vl' ꝓncipis vt dictũ eſt.Et ſic dic q; milites honorem hñtes. ſeu intra terminũ alicº caſtri honorẽ poſſidentes.nõ ab alio.ſed a ſeipſis. Et ſic ſi erat honoꝛ alodialis tenẽtur ꝑſtare ſacr̃m fidelitatis dño caſtri in cuiº termino habitãt. Alij hñt eoꝝ in lr̃a. et tunc exponitur.i. militum.hoc eſt dictu. q; ipi milites honorẽ habẽtes nõ ab alio ſed a ſeipſis illũ poſſidentes in termio alicuius caſtri rõne illoꝝ honoꝝ tenẽtur illi ꝑſtare ſacr̃m fidelitatis. cui ptãs:ꝟ eſt dñs caſtri voluerit.non q; honoꝛ p ipo teneatur. ¶ Et p hunc vſa.tenetur q; homines ꝓlatoꝛum.baronũ.militũ.vel ciuiũ. licet ſtent in locis alodialibus tenentur ꝑſtare dño regi.vl' comiti barchiñ. ſacr̃m fidelitat; ¶ Et nota q; ab iſto vſa.habuit originẽ cõſuetudo cathaloñie poſita ī cõ

mẽ. ℙ. alb̃ti. c. xxviij. dño defuncto vasall⁹ ꝛc. l. q̃ a tp̃re interpellatõis currit ãn⁹ infra quẽ vas. p feudo homagiũ p̃star̃ tenet̃ nulla facta dña cuius pdcõnis sit vel fuerit vas. ar⁹ capl̃i. xv. item ordinam⁹ de cõsilio. approbatiõe ꝛ cõsensu p̃dictoꝝ q̃ si dñium castri ꝛc. curie. iij. barchi. dñi regꝫ Ja. ij. ¶ Sed q̃d si pupillus vas. interpelletur. ꝛ nõ eius tutor. an currat sibi ann⁹ dicit q̃ nõ. vt. l. si stipulatus. ꝛ. l. si pupillus. ff. de ỽ. ob. ꝛ. l. nulla intelligit. ff. d̃ regu. iuꝛ. ꝛ vide hosti. in sum. ti. d̃ feu. §. q̃b⁹ ỽ. ppter. ¶ Sꝫ nunq̃d si vas. req̃rit̃ ad p̃re standũ sac̃m ꝛ homagiũ hẽat venire seu compere p̃sonalit̃ infra annũ ꝛ die. vl̃ sufficiat p̃curatorẽ spãlẽ ad d̃ mittere Dic q̃ sufficiat vasallo suũ spãlẽ p̃curatorẽ ad p̃restandũ sac̃mꝫ ꝛ homagiũ mittere. vt i feu. p quos fi. inuesti. §. sed verũ. ꝛ p d̃ est rex. l c. ego ludouic⁹. lxuj. di. ꝛ notat̃ p jo. an. in c. i. de sta. regl̃a. li. vj. in glo. p̃stet. p. d̃ vide q̃d notat̃ p ja. de vallesic̃. s. in vsa. xxxiij. si q̃s suũ feudũ. in. q. q̃ incipit. sꝫ circa p̃mũ notabile ꝛc. ꝛ p me ibi in glo. posita sup ỽbo alienauerit. in. q. xxx. jtẽ citat⁹ dꝫ venire coꝛã iudice. vt. l. ij. ff. si q̃s i ius vo. nõ ie. ꝛ. l. si q̃s ex aliena. ff. de iudi. ꝛ tñ nõ cõpellitur p̃sonalit̃ venire. sed suũ mittet̃ p curatorẽ. in. l. fi. C. de p̃cura. ꝛ. l. p̃senti. C. de his qui ad ec. cõfu. ja. de vallesica p̃dict⁹. Honorẽ. ¶ Et q̃d sit honor. dic vt scripsi remissiue ꝛ als. s. vsa. xliij. sil̃r ꝛ si sentior. sup ỽbo honorẽ. sꝫ d̃ honor bñ p̃t sumi tã p re feudali q̃ alodiali. ꝛ melius p alodiali. ꝛ hoc innuit ỽbũ iurare fidelitatẽꝫ q̃d est. j. q̃d nota. Debent. necitatẽ iportat p hoc vide q̃d scripsi. s. in all̃. vsa. xliij. sil̃r ꝛ si senior. sup ỽbo debet. ꝛ. j. i vsa. xciij. ex magnatibus. i glo. penl̃. Ad potestatẽ. i. ad dñm regẽꝫ vt comitẽ barchiñ. ita sumitur hic. cum sit in singl̃ari positũ. ꝛ vbicũq̃ ỽbum ptãs in vsaticis positũ est in singulari: intelligit̃ solũ de comite barchiñ. p hoc vide q̃d scripsi. j. in vsa. xcj. aucte ꝛ rogatu. ij. sup ỽbo ad potestatẽ. Et ad materiã huius ỽbi ptãtem facit q̃d scripsi. s. c. vsa. sup ỽbo eoꝝ. post prin. ỽ. ꝛ p hũc vsa. ꝛc. ¶ Sed his viꝺ ab apto obstare q̃d no. s. dicta glo. prima. in pn. ỽ. ob q̃d. Dicas q̃ non obstat. qm̃ illi i ṕmo capite ꝛ scõo in dicto. ỽ. ob q̃d. a ṕncipio a seip̃is honorem p alodio nõ habuerũt. sed a ptãte. s. comite barcẽ. ṕptereaq̃ voluit ꝛ vult hic vsa. q̃ dño castri q̃ diꝫ ptãs in hoc casu dẽꝫ p̃stetur sac̃m fidelitatiꝫ. ꝛ d̃ innuit finis hui⁹ vsa. ibi. illi videlicꝫ de q̃bus ptãs voluerit. ꝛ licet p̃dicta sint va. Tu dic et melius q̃ hic ptãs p̃prie stat. ob q̃d intellige dictũ finẽ huius vsa. s. q̃ sac̃m fidelitatiꝫ ṕmo ptãti. i. comiti barc̃. vel suo p̃curatori p̃stetur ṕpter vniuersalẽ iurisdictionemꝫ quã habꝫ in toto ṕncipatu cathalõie. fac̃ j. in cõmẽ. ℙ. alb̃ti. c. xxxviij. barones. ỽ. ꝛ isti tales. Scõo dño castri in cui⁹ limitibus honor situs est: dictũ p̃stetur sac̃mꝫ. et sic plana est littera. q̃d no. fidelitatem.
¶ Quero fin ja. de vallesica. an i casu isto cũ quis p̃stat sac̃m fidelitatiꝫ sine homagio rõne ip̃ius fidelitatis tenetur firmar̃ directũ. Dico q̃ tenet̃ firmare rõne fidei quã ṕmiſit ꝛ iurauit. cũ de eo q̃d ad fidelitatẽ req̃ritur seu ptinet tenet̃ q̃s firmare directũ. vt. s. in vsa. xxiij. oẽs hoies hñt. Jtẽ tenet̃ etiã firmare rõne rei p qua p̃restat fidelitatẽ. cũ etiã sine aliqua fidelitate p censu. vel aliquo fuitio debito tenet̃ firmare directũ ex vsu approbato. iuꝛ notata per ja. de mõ. iu. ꝛ me in all̃. vsa. xxiij oẽs homies. ¶ Quero. ij. fin ja. de vallesica p̃dictũ. an plus vel minus sit p̃stare sacramentũ fidelitas q̃ homagiũ. Dico q̃ plus est facere ꝛ iurare fidelitatẽ q̃ facer̃ solũ homagiũ Jn homagio em̃ solo ỽbo ꝛ manuali repromissione ṕmittit̃ fidelitas. Jn sacramento autẽ fidelitatis non solo verbo se obligat ad fidelitatẽ sed etiã sacramento. Et plus est sacra tangerẽ q̃ solas manus ponere. Et plus est p̃starẽ iu-

ratoriā ꝓmissionē q̄ facere manualem re
promissionē. vt. c. sup eo. ex d̄ sen. ex. Et d̄
p̄statione homagij adde qd̄ scp̄si. s̄. in vsa.
xxxiij. si q̄s suū feudū sup v̄bo feudū. ī no-
ta. i. ⁊ ī. q. i. ij. iij. ⁊. iiij. ¶ Quero. 3°. s̄m eū
an talis possit reptari de bausia si forefe-
cerit ꝯ fidelitatē in his q̄ habent. s̄. in vsa.
xl. q̄ se sciente. ⁊ in vsa. xij. de alijs. ⁊ in vsa.
xlij. potestatē. Dico ꝙ si fecerit ꝯ sacr̄m fi-
delitatis poterit reptari de bausia. cū tal'
faciendo ꝯ fidelitatē ꝑiurus ⁊ ꝑfidus cen
seatur. vt in. c. de forma. in fi. xxij. q. fi. Et
ita sentit dn̄s rex. P. iij. Alij ꝯ. ꝙ nō p̄t re-
ptari de bausia sz de infidelitate vel ꝓdi-
tione. Et in hoc dn̄s rex nullā facit dr̄iaz.
Dico ꝙ idez est bausia q̄ ꝓditio. vt. j. vsa.
ꝓxi. ¶ Quero. iiij. s̄m eundē ja. nunq̄d hō
alicui⁹ tenet̄ facere sacr̄m fidelitatis dn̄o
castri vel loci hn̄ti in eo iurisdcōz rōne do
micilij. qd̄ fouet in eo castro. dico ꝙ sic vt
apparet ex dictis. j. ꝓxi. q. ⁊ ꝓ h̄ facit. l. nō
videt̄. §. q̄ iussu. ff. de reg. iur̄. ⁊ in feu. q̄lit̄
vas. iura. de. c. i. in fi. ¶ Quero. v. s̄m eum
nunq̄d hoīes in q̄bus aliq̄s hz simplicez
iurisdictōz tenētur dicto dn̄o hn̄ti iur̄dcō
nē simplicē sacr̄m fidelitatis p̄stare Dico
ꝙ sic. ⁊ ꝓ h̄ facit qd̄ notat hosti. in sum. ti.
de feu. §. q̄d sit fidelitas. v̄. sinaūt domesti
cus. ibi. si qꝛ sub iurisdcōe. Et ita fuit de-
termiatū in hoībus de banyoles. in q̄b⁹
hz simplicē iurisdictōz. Et in cā b̄nardi d̄
fuxano militis cōtra homines ville de ar
mentera. ja. de vallesica p̄dictus. ¶ Que-
ro. vj. an ip̄i homīes ville de banyoles q̄ ē
in dioc̄z gerunden̄. teneātur vltra p̄dictū
fidelitatis sacr̄m p̄stare homagiū abbati
ville p̄dicte. dico ꝙ sic vt constat ꝑ quādā
sn̄iam inde latam per dn̄m regē Alfōsuz
iij. dū celebrabat curias in villa mōtisal-
bi. in qua fuit ꝓnūciatū ⁊ declaratū p̄dc̄z
abbatē fore dn̄m vniuersitatis ⁊ hoīm p̄-
dictoꝝ. ⁊ ip̄os esse suos ꝓprios homines.
dictamq̄ vniuersitatem de banyoles. et
omnes singulares eiusdē teneri. Atq̄ de-
bere p̄stare ⁊ facere homagiū ore ⁊ mani
bus cōmendatū. iuxta vsaticos barch̄. et
cōsuetudines cathalonie pure simpl'r. et
absq̄ cōtradictione ⁊ retentiōe aliq̄ iam
dicto abbati. ⁊ eius successorib⁹ abbatib⁹
dicti monasterij recipiētibus ꝓ se ⁊ ꝯuen
tu ac monasterio sepe dictz. tanq̄ dn̄is eo
rūdē. nō obstantib⁹ q̄buscūq̄ rōnib⁹ siue
causis ex aduerso positis. Mandātes ita-
q̄ vniuersitati ⁊ homībus dicte ville d̄ bā
yoles p̄ntibus ⁊ futuris ꝙ dicto abbati ⁊
eius successoribus vice ⁊ noīe ipsoꝝ ⁊ con
uentus. ac dicti monasterij p̄stent homa
giū supradictū. Cuius sn̄ie datz fuit ī mō
tealbo. xv. kl'. junij. āno dn̄i. M. ccc. xxxiij
¶ Quero. vij. q̄ sit forma huius homagij
qd̄ p̄stari hz p̄textu sn̄ie p̄dc̄e. dicas ꝙ hec
vt seq̄tur. s. ꝙ tales sindici ⁊ ꝓcuratores
ad hec ⁊c̄. Attendētes ⁊ recognoscētes ve-
nerabili dn̄o tali abbati monasterij sc̄ti
stephani de banyoles. ꝙ ip̄i ⁊ homīes de
banyoles cū sint domiciliati in loco suo
de banyoles ⁊ inhabitēt. in ⁊ sub alodio
⁊ iurisdictione ip̄ius dn̄i abbatis et mo-
nasterij sancti stephani de banyoles sunt
⁊ esse debent hoīes ip̄i⁹ dn̄i abb̄. ⁊ dc̄i mo
nasterij. Ideo noīe ꝓp̄o ⁊ dicte vniuersi-
tatis. ⁊ ꝓ singul' de dicta vniuersitate p̄n
tib⁹ ⁊ futuris. ⁊ ꝓ successorib⁹ eoꝝ ⁊ ip̄oꝝ
sindicoꝝ ex certa sc̄ia ⁊ cōsulte recognoue
rūt ip̄i dn̄o abbati dn̄o eoꝝ ⁊ successorib⁹
suis abbatib⁹. ꝙ ip̄i ⁊ dicta vniuersitas ⁊
singuli necnō de eadē p̄ntes ⁊ futuri sunt
et esse debent homīes ipsius ⁊ dicti mōa-
sterij. Et ꝓmiserunt ip̄i suo. ⁊ quo supra
nomine ip̄i abbati ⁊ successoribus suis.
ꝙ ip̄i ⁊ dicta vniuersitas. ⁊ singuli de ea-
dem p̄ntes ⁊ futuri erunt sibi ⁊ monaste-
sterio ⁊ suis successoribus abbatibus. bo
ni. fideles. ⁊ legales de persona et bonis
ipsi⁹ abbatz ⁊ dicti monasterij. bona fide
⁊ sine engāno. sicut homo debet esse suo
sup̄iori. Et pro p̄dictis fecerunt sibi hōa-
giū ore ⁊ manibus cōmēdatū. Et hec in

animas ſuas ⁊ ſingulo⁹ de dicta vniuer-
ſitate p̃ſtitiũ⁊ futuro⁹ iurarũt ad ſcta dei
q̃tuor euangelia co⁹palit̃ ab ip̃is tacta.
Per hec tñ nõ intẽderũt ip̃i ſindici vl̃ dcã
vniuerſitas. vel ſingl̃i eiuſdẽ p̃ntes vel fu
turi renũciare. lib̃tatibus. frãquitatibus
cõuentiõib⁹. pactis. pmiſſiõib⁹. declara-
tõib⁹. ⁊ alijs p̃tẽt̃ ĩ quodã publico inſtr̃o
cõuencionali cõfecto inter dñ3 abbatez ⁊
conuẽtũ dicti monaſterij ex vna p̃te. ⁊ vni
uerſitatẽ dicte ville ex altera. ſub kalẽda-
rio. xviij. kl̃s octob⁹is. Anno dñi. M. ccc.
xxxv. ĩ poſſe notarij de banyoles. ſ3 ea oĩa
ibi p̃tẽta ſint vtriq3 ſalua ⁊ intacta. Acta
fuerũt hec ⁊c̃ ¶ Que⁹. viij. q̃d ſi dicaĩ q⁹ h⁹
homagiũ pure ⁊ ſimpl̃r p̃ſtitũ nõ fuit. p-
ut in ſnĩa dñi regis Alfonſi. iij. declaratũ
eſt. de qua habeĩ. ẽ. in. q. vj. Dicas q⁹ ideo
dictũ ita p̃ſtitum fuit homagiũ. qm̃ poſt
ip̃am ſnĩam q̃ lata fuit. xv. kl̃s junij. ãno
dñi. M. ccc. xxxiij. Dictũ cõuentionale in
ſtr̃m. ẽ. in p̃ria. q. mẽtionatũ. Fuit actu3
xviij. kl̃s octob. ãno domini. M. ccc. xxxvi
Et ſic nimirũ ſi ſub dicta ſaluitate dictũ
fuit p̃ſtitum homagiũ. ⁊ p̃nter nõ ob. dcã
ſnĩa. Ob q̃ diſtingue t̃p̃a ⁊ p̃cordab̃ ſcri
pturas. vt. ij. q. i. c. ſi peccauerit. v. ergo. fa
cit. c. licet ex quadã. eẍ de teſti. Cõtractus
em̃ ex conuẽtione p̃tiũ legẽ accipiũt. vt in
rl̃a cõtractus. ẽ reg. iur̃. li. vj. ¶ Quero. ix.
an vaſ. nõ ſuans dño fidelitatẽ p̃ueĩ feu-
do. ℟o ſic vt eẍ de penis. c. in q̃buſdã. Ad
de q̃ ſcp̃ſi. j. in vſa. cv. ſi ſenio⁹. in v̄bo ba-
iulo. ¶ Quero. x. q̃d ſi aliq̃s ab eccl̃ia rece
pit feudũ. nunq̃d teneĩ fidelitatez p̃ſtare.
an ip̃i eccl̃ie. an ſuo p̃lato. an ambob⁹ Di
cas q⁹ ne dũ eccl̃ie. ſed etiaz eius p̃lato. vt
lxiij. di. c. tibi dño. ⁊ ibi textus. p b̃ facit. ẽ
e. glo. in. q. vij. ¶ Quero. xj. quid ſit fideli-
tas Ad hoc r̃ndeĩ vt melius q̃ſitum intel
ligatur. q⁹ fidelitas eſt triplex. Nam q̃daz
eſt que debetur p̃imo. ſ. nõ offendere eũ
vel inſidiari ei. vt. l. vt vim. ff. de iuſti. ⁊ iu.
non aũt tenetur eũ defendere. vt no. ff. de
reg. iur̃. l. culpa caret. Tu dicas q⁹ ĩmo te
neĩ. vt eſt caſus in. c. dilecto. §. ⁊ quidẽ. de
ſen. ex. li. vj. facit q̃ le. ⁊ ſcp̃ſi. j. ĩ vſa. cxxxij
Cõſtituerũt igiĩ. ſup v̄bo ſenio⁹es. p totũ.
⁊ ſpãliter ad hoc id quod ibi habeĩ ĩ. q. ij.
Alia eſt fidelitas q̃ debeĩ patri. quẽ q̃s te-
netur defendere v̄bo. q⁹ d3 indicare patri
q̃ cognoſcit cõtra eũ vt. ff. ad. l. põpe. ẽ par
ri. l. i. in fi. ⁊ l. ſe. Debet etiã ei reuerẽtiaz.
vt in ti. de obſequijs. l. i. ff. ⁊ C. de pa. po.
l. filia. Nõ aũt repio q⁹ q̃s teneaĩ patrẽ de-
fendere facto. ſ. opponẽdo ſe ante eu3. ita
q⁹ filius moriaĩ. ⁊ pater a morte liberetur
Bñ eſt v̄m q⁹ ſi filius vidit patrẽ ab inimi
cis inuadere. q⁹ eo caſu mortetenus eum
defendere teneĩ cũ armis. q⁹ p̃r ⁊ fili⁹ vna
⁊ eadẽ p̃ſona cẽſentur. C. ẽ impub. ⁊ alijs
ſub ⁊. j. in cõmẽ. P. alb. c. xxviij. dño defũ-
cto. in fi. ⁊ in auc̃. de iureiur. amori p̃ſ. §.
ij. coll̃. v. Ob q̃ vim vi repellere licz. vt eẍ
de homi. c. ſignificaſti. ij. ⁊ in dcõ. c. dile-
cto. Facit dcã glo. poſita ſup dcõ v̄bo ſeni
o⁹es. v̄. ⁊ p̃mo an. Tertia fidelitas maio⁹
eſt. qua q̃s teneĩ dño ſuo. cui. ſ. tenetur nõ
tñ nõ offendere. ſ3 indicare v̄bo ⁊ etiã de
fendere facto. vt. x. coll̃. de forma fideli. c.
vno. et de noua fideli forma. capit̃o vno.
Iſta debeĩ p̃ncipaliter p̃ncipi. vt hic. ſc3
non offendere. ⁊ ſi ſciuerit teneĩ indicare
q̃ cognouerit cõtra eum. q̃ patet. q⁹ etiã
conſcij tenẽtur. vt. C. ad. l. iul̃. ma. l. q̃ſq̃s.
in fi. teneĩ eum defendere. vt. ff. ẽ re mili.
l. omne delictũ. §. i. bar. in. l. i. coll̃. xj. ſup
v̄bo totius fidelitat3. Bene ergo dicit̃ hic
fidelitatez indefinite loq̃ndo. quaſi velit
dicere q⁹ tota fidelitas debetur p̃ncipi
⁊ comiti barchiñ. Eſt em̃ deus ĩ terris. vt
C. de ſs̃roſan. ec. l. iubemus nullã nauez
⁊c̃. ⁊ ibi nota. Et de deo creatore nr̃o ſcri-
ptum eſt. p̃ſtando ſibi fidelitatẽ. Diliges
dñm deũ tuum ex toto corde tuo ⁊ ex to-
ta mente tua. ⁊ ex totis viribus tuis. Deu-
tronomij. c. vj. Mathi. c. xxij. ⁊ xxiij. q. iij
c. ea vindicta. ⁊ c. debet hõ. ¶ Quero. xij.

an ꝑ tale iuramẽtũ fidelitatꝫ vas. sit astrictus bellare cõtra eius filiũ. vel suos aut alios quoscũq; ꝑ dño. dico ꝙ sic. etiã dñz iuuare cõtra oẽm ꝓsonã. nisi cõtra se. vel dñm ꝓrem si habuerit Et pari rõne dñs vasallũ adiuuare astrictus est. ꝓ h̃ vid qđ scꝑsi. ē. in vsa. primo sup ẏbo. vel senior. i q. v. qđq; notaf ꝑ jo. blanchi i sum. đ feu. ti. de sacro fidelitatꝫ. v. ē aũt pena. vsq; ad v. cõsueuit q̃ri. ¶ Quero. xiij. an vasalli tã ꝙ vasalli. ⁊ ceteri oẽs tãꝙ subditi iurare debeãt fidelitatẽ ꝓncipi. ℟o sic. nisi sint tales ꝓsone q̃bus iuramẽtũ remittaf. Recipiãt ergo hi. s. vasalli inuestituꝛã tãꝙ vasalli. ⁊ iurabũt tanꝙ vasalli. ⁊ tale dz esse eoꝝ iuramẽtũ. vt cauef in li. feu. đ forma fideli. c. vno ⁊ đ noua forꝛ. fideli. c. vno. ¶ Ceteri aũt iurabũt tãꝙ ciues vt hẽs i dicto. c vno de forma fideli. ⁊ in pace cõstantie. §. oẽs. ẽm bal. in ipa pace. §. vasalli nostri.

¶ Quero. xiiij. an qui iurãt tanꝙ vasalli iuraf debeãt tanꝙ ciues. vidꝛ ꝙ nõ. qꝛ in all. §. vasalli nostri dicit cõclusiue. ceteri tanꝙ ciues iurent. ꝑ quẽ. §. vidꝛ innui ꝙ solũ q̃ nõ sunt vasalli ꝓncipis iurẽt tãꝙ ciues. Sed certe hoc nõ innuif. ĩmo diuersum. s. ꝙ qui vasalli nõ sunt iurẽt tãquaz ciues ⁊ nõ tanquã vasalli. Vnde ꝑ dici ꝙ vasalli teneãtur iurare vt et vasalli. ⁊ vt ciuis. cũ sepata sint facta. ff. de calũp. l. fi. ⁊ C. de do. inter vi. ⁊ vt. l. si maritus Sed tñ vno sacro quis iurabit vt vasallus ⁊ vt ciues. ar. ff. de auc. tu. l. accipientꝫ. ẽz bal. vbi. ē. ¶ Quero. xv. an ꝓpter mutatõz etatũ fiat renouatio fidelitatũ. ℟o sic. quia etas naturaliter variaf. vt notaf. C. de in ite. ẽsti. mio. l. si miorẽ. vid ibi chi. bar. bal ⁊ jo. de gau. ⁊ eẍ de ꝓba. c. in pñtia. vñ ex ꝑterita minoꝛi etate non ꝓsumif in pñti qꝛ non est q̃d stabile. vt. ff. ad. l. fal. l. here ditatũ. nisi tꝑus pñs esset conũctũ ꝑteri to. ar^m in pace cõstancie. §. in oñi decio. vbi bal. notat h̃. ¶ Quero. xvj. an comes qui hz castrũ in feudũ a quodã alio teneatur facere suos homines iurare. Haz aliqñ feuduz sic datur vt iuret ipe ⁊ faciat suos nobiles ⁊ vasallos iurare. Aliqñ de suis nobilibus nõ fit mentio. Et est ar. in pace constãtie. §. hec sunt noĩa. ꝙ nõ teneaf ad hoc. nisi exꝑsse caueaf in pactis. qꝛ hõ vasalli mei nõ est ꝓpterea hõ meꝰ nisi alꝫ habeã iurisdcõz gñalẽ. ⁊ hoc notaf in spe. ti. de feu. §. qñ. v. xiiij. q̃ritur. ⁊. v. se. scõm bal. in dicto. §. hec sunt noĩa. ꝓ h̃. j. l cõñ. P. albẽti. c. xxxviij. barões. v. ⁊ isti tales ⁊c

¶ Quero. xvij. qđ de ciuitatib⁹. an singli fidelitatẽ iurare teneãtur. ℟o debẽt iurare vniuersaliter singuli ꝑ sindicos suos. ⁊ singl'ariter singuli adulti. vel maiores ꝑ seipos. licet in pace cõstantie dicaf. iuraf facia oẽs masculos mecũ hitantes a. xvj. annis. s. vsq; ad. lxx. ⁊c Alibi đ a. xviij. annis ⁊c. vt in li. feu. ti. de pace teñ. c. i. ſz ibi ideo qꝛ ita placuit pacisc̃tib⁹. Sume tñ ar^m ꝙ mulieres nõ debẽt iurare fidelitatẽ ẽm bal. in li. feu. ti. quo tꝑe miles iuesti. pe. de. c. i. alibi. s. j. in pace ad honorez i fcõo. §. jtẽ statuimus ⁊ iubem⁹ vt oẽs milites ⁊c. Dicif ꝙ a. xiiij. annis ⁊ supra oẽs milites ⁊ ciues ⁊ homies villarũ paces et treugas iurare tenẽtur. ergo ⁊ iuramẽtuz fidelitatis ꝓstare. Alibi etiã. s. j. ī pace. Hoc tũ sit cũctis. §. jtẽ sub hac pace sint oñia molendina. v. excepꝫ. ⁊c. đ ꝙ a. xv. anꝑis ⁊ supra filij militũ garrificare pñt. ⁊ garrificari. ergo pari modo ad ꝓstandũ ipz fidelitatis iuramentũ ipos cõpelli. Alibi necnõ dicif. s. j. in vsa. lxviij. ꝓnceps nãq; ꝙ omnes etatẽ pugnãdi hñtes debẽt ī casu illius vsa. principẽ iuuare. que etas est xx. ãnoꝝ. vt ibi notaf ꝑ bñg^m vines ⁊ me Alibi nihilomln⁹ đ. s. j. ī vsa. cxv. tutores ꝙ vsq; ad. xx. annos filij militũ ⁊ hoim de patico sunt pupilli. ⁊ ꝓpletꝫ ipis. xx. ãnis statim hñt etatẽ ꝓfectã. vide qđ ibi scꝑsi. ⁊ sic ẽm ꝙ negocia req̃runt: etates distincte sunt vt. ē. qđ nota. ¶ Quero. xvi. q̃ sit forma huiꝰ iuramñti fidelitatꝫ qđ ꝑ sindicos

ciuſtatū ⁊ vſſlaruꝫ pꝛeſtaꝛ dño Regi ⁊ co
miti barch̄. in cathalōie ſignanꝫ ſ initio
ſui dñij noui. dicas ꝙ hec eſt ipſa foꝛ, vel ei
ſe dꝫ vt ſeq̄tur. ¶ Nos tales ſindici ⁊c. iu
ramꝰ ad deū ⁊ eiꝰ ſcta quattuoꝛ euāgelia
ꝙ nos manualit̄ tacta. ac fidelitatē ꝫ pſta
mꝰ vob dño nꝛo Alfōſo. iiij. regi Aragom
⁊c. in alam nꝛam. ⁊ illoꝝ quoꝝ ſindici et
procuratoꝛes extitim⁹. ꝙ erim⁹ vob fideles
vaſalli ⁊ legales. ⁊ pbim⁹ vob tanq̄ dño
nꝛo ho ⁊ naturali. ⁊ officialib⁹ vꝛis. Et in
de iohāni de coꝛbera militi baiulo gñali
cathalōie noſe ⁊ vice vꝛis homagiū oꝛe et
manib⁹ comēdatū pſtam⁹. Sub fide cuiꝰ
homagij ⁊ religione dei iuramēti ꝓmitti
mus ꝓdcā fidit⁹ ſeruare. ſub bonoꝝ oim
nꝛoꝝ ⁊ dcōꝝ ꝓncipaliū nꝛoꝝ. obligatiōe
⁊ ꝓpoteca. ⁊ oi iuris renūciatōe. Qō ē actꝫ
⁊c. Adde qō ſcpſi. j. vſa. cxx. ī baiulia. ſup
vbo homiaticū. Illi videlicet. ſ. ſupꝛadcī
ſurare dīt. qō itellige vt ſcpſi. ē. e. vſa. ſup
vbo ad poteſtatez. v. fz hīje videt. ibi vide.
Coluerit. i. deceſſuerit. iſtud em̄ vbū vo
lo oñdit hīc vſa^m. legez eſſe. qꝛ qō ꝓncipi
placuit legis dꝫ vigoꝛē. vt. j. vſa. leix. item
ſtatuerūt. vide qō ibi ſcpſi ſup verbo vigo
rē. ¶ Et nota ꝙ volo ē mīn⁹ ꝑ opto. ⁊ op
to minꝰ ꝑ cupio. vñ volūtas ⁊ voluptas.
volūtas p. l. eſt deliderīū nōdū adepte rei
ſed voluptas p. p. ē rei adepte delectatio
boni. Et ē volūtas tm̄ ī bonis fz voluptas
ī malis fragitioſis femis. cupiditas ꝓpe
dꝫ nō volūtas. fm hug. ī deri. c. volo.

SAcramētū ſit omni
tpe. xlix. Caſus. Juramē-
tum ſup ſacroſctis euāgelijs
preſtandū eſt. ⁊ pſtans dem
pto in bauſia ⁊ in traditiōe in omni iu
ramento ſuo ſciēte mittere debet. h. d. Et
habet tres partes. in ꝓma cōditoꝛ huius
vſa. ſtatuit. in ſcda. ibi. v. ⁊ ille declarat. in
ctia ibi. v. excepto. duos caſ⁹ excipit. vide
text̄. ¶ Nota. j. vt in ſūmario. ¶ Nota. ij.
ꝙ ſacra euāgelia. coꝛā iurāte debēt appo
ni vt. C. de iudi. l. rem nō nouā. Nā pſen
tia euāgelioꝝ timoꝛē inducit ⁊ ſuffragiū
neceſſitati impēdit ob qō iuramētū finis
eſt oīs litis. vt ex̄ de iure iur̄. c. ⁊ ſi xp̄s. naz
deficiēte ꝓbatiōe recurrit̄ ad illud p dela
tionē ipi⁹ vt. e. ti. c. vl. vide ibi jnno. hoſti.
jo. an. antho. de bu. hen. bo. ⁊ ni. d cicilia
¶ Nota. iij. ꝙ iuramēti timoꝛe ꝓtencioſa
litigātiū iſtātia cōpeſcit̄. vt. C. d iur̄. iur̄ ꝓ
pt̄ calūp. l. i. vide ibi cḥi. bar. ⁊ bal. ¶ No.
iiij. ꝙ iurās dꝫ tāgere euāgelia. vt b̄ inuit̄
⁊ habet̄ in auc̄. ius iur̄. qō pſta. ī pn. coll.
ij. vide ibi ja. d bello viſu. ¶ Nota. v. ꝙ in
iurando. cōtinetur poſſibile. vt ex̄ de iur̄
iuramēto. c. breui. ⁊. c. quēadmoduꝫ. vide
qō ſcpſi. j. vſa. liij. ſacramēta ruſtici ī glo. ñ
Super ſcrīſ. ¶ Nota de hac dictiōe ſup. q̄
nō reḥrit aliq̄d fieri ī ipo actu. ſed ſufficit
ante vel poſt ex̄ interualło. nō tm̄ lōgo ſed
immediato. ⁊ tūc dicit̄ ſup Nā q̄ incōtinē
ti fiunt ineſſe videnť vt. ff. ſi cer. pe. l. lecta
⁊ ex̄. de elc. c. officij. Et ille. v. ⁊ eſt. ij. pars.
Qui iurauerit ſub. ad ſcrā quattuoꝛ euā-
gelia. ¶ Sed nunq̄d reḥrit tactus coꝛpo-
ralis. vel ſufficit ꝙ iuramētū vbotenus ꝓſte
tur. dicūt q̄dā ꝙ ſufficit fide iurare ⁊ vbo
⁊ hoc de iur̄ canonico. vt in alle. c. ⁊ ſi xp̄s
de iur̄ iur̄. Dꝫ de iur̄ ciuili dic̄ jo. de gau.
fz bal. in auc̄ ſacra puberuꝫ. C. ſi aduer.
vendi. ꝙ iuramētū coꝛpoꝛali manu nō ca
pite debꝫ ꝓſtari. nec pede. vel alīs. ⁊ ita vti
tur. ⁊ bene. ¶ Dꝫ quid ſi ſuper alio libro
nō de diuinis loquenti iuratū fuerit ⁊ iu
rans credit ꝙ ibi ſint ſacre ſcripture vel
euāgelia nunq̄d valet tale iuramētū. qui
daz ꝙ ſic. inſpecta intentione iurantis ⁊
aſtringitur p illud ex quo credit illud fo-
re euangelia all̄. l. peto. §. mater. ff. dele. ij.
Sed tu dic ⁊ verī⁹ ꝙ quis obligetur quo
ad deū. fz in tētionē ſuā. ex quo credit. nō
tamē quin preſtans mutet foꝛ. Sic ꝙ de
foꝛo eccl̄ie efficiāt. ⁊ p conſequēs oꝛtet
ꝙ iuramētū ſup euāgelijs ꝓſtetur. alīs ta-

li iuramẽto ſup dicto li⁹ ꝓſtito:cõtractus nõ cõualidaꝛ.nec ita3 minus licet ſuaret de foꝛo eccl'ie eſſet.niſi ſup euãgelijs ꝓſtitum fuiſſet.facit.c.cũ.c.laic⁹. de fo. cõpe. li.vj. ¶ Sz numq̃d qñ dicim⁹ q euãgelia coꝛpaliꝛ dñt tãgi.nũq̃d ſufficẽ ſol⁹ viſ⁹.vidꝛ q ſic vt in poſſeſſiõe in qua ſufficit viſus. dicendũ q nõ.nã illud de poſſeſſiõe verũ eſt ſi interueniat annus recipiẽtis volentis adipiſci ꝛ volentis tradere. ſed in iuramento nõ eſt ita.imo euãgelia hñt tangi coꝛpaliter ꝑ iurantẽ. Et ſic gñaliꝛ ſuatur. niſi ſit epus. facit ad hos.ẽ.c.glo. in.q.i. Epo aũt deferꝛ in h̃.l.qꝛ ꝓſonaliter nõ iurat in teſtimonio.xj.q.i.c.impatoꝛ.E. de epi.ꝛ cle.l.nulli vo.ꝛ.ij.q.v.c.q̃ de cauſa. Nec in iuramẽto calũpnie. vt eꝛ de iura. calũ.c.vlti. Sed poſitis euãgelijs coꝛã eo ꝛ non tactis ipe iurat vt ibi. Qñq̃ tñ eps hñ tangit euãgelia.ſ.in caſu hereſ.vt.j.q. vij.quotiẽs.ꝛ ſic tũc iurat ꝓſonaliter. qõ nota. Debet. vide qõ remiſſiue ſcpſi de h̃ vbo debet.j.in vſa.lxij.camini.v.ꝛ inſup. ſup vbo non debet. Suo ſciente. ¶ Nũq̃d eſt hoc vm indiſtincte ꝛ in quolibz iuꝛo. vidꝛ q ſic.vt refert hic ja.de mõ.iu.p lram q̃ eſt hic.ibi cum dicit.in omni ſacro ꝛc.ꝛ qui totuz dicit nihil excludit.ff. dele.iij.l. textoꝛibus.ꝛ de penu.le.l. finali.ꝛ mã.l. a ꝓcuratoꝛe.idem p ipz ꝛ me.j.vſa.lxxxvij ſcz qñ.ſup vbo ad oſa comprobãda.cũ ſuis remiſſi.ad hoc cõcoꝛ.c.ſolite.in fi.eꝛ de mai.ꝛ obe.ꝛ.c.qõcũq̃.xxiij.q.iij.ꝛ matth̃ c.xvj.ꝛ job.c.xx.item ꝛ qꝛ infra excipit duos caſus. ergo in ceteris regula magis firmatur.iuꝛ ea q̃ notat dy.ſup rub. de reg. iuꝛ.li.vj. Et ſic vidꝛ q exceptio firmat regulã.q̃ exceptio de regula eſſe debz.vt.l.i. ff.de reg.iuꝛ.vide ibi bar.ꝛ bal. Ecõtra videtur diſtinguẽdũ eſſe ſm ipm ja.ſ.an ꝙs habeat iurare de facto ꝓpio. an ꝺ alieno Ut ꝓmo caſu debeat iurare ꝓcise. Scõo cũ hac rõa ſuo ſciente.q̃ diſtinctio vidꝛ rõne ſubnixa.vt ꝓbatur clare.j.i.clxxiij.vſa. incipienti.cũ inter noſtros milites. Sed certe ibi loq̃tur in reptato de treugis tñ. ꝛ nõ in alio caſu Demũ credit ipe ja.huic vſa.q̃ ꝛiu in ꝓſuetudinẽ eſſe derogatũ.q̃s ꝛ in iuramẽto qõ deferꝛtur a ꝑte vel a iudice ꝑti ꝓ litis deciſione.ꝛ in iuramẽto teſtiꝛ ꝛ aliter vidit ꝛium eſſe vſitatũ. vel dicas hunc vſa.eſſe reſtringendũ ad iuramentũ calũpnie tñ.qõ eſt ꝺ credulitate ſiue ſuo ſciente.ja.de mõ.iu. ꝓdictus. De h̃ iuramẽto vide eꝛ.de iura.calũ.ꝛ.c.ti.li.vj.per totũ.ꝛ.E.e.ti.ꝛ per hoſti.in ſum.e.ti.ꝑ totũ. Et de calũpnia vo quid ſit.vidꝛ ꝛ dic vt ſcpſi.j.vſa.clxiiij.qñ eꝛ conq̃ſtiõe.i.ſꝛ. ſuper vbo calũpniaſe.ꝛ ſup vbo in oñibus cauſ.vbi etiã habeꝛ ꝺ iuramẽto calũpnie ꝛ ſup vbo calũpniatoꝛes.ꝛ.j.vſa.pr. i glo. i.in nota.i.ꝛ in glo.ij.ꝛ vſa.clv.q̃ aliena.i glo.vlt.Excepto.v.ꝛ eſt tertia ps. In bauſia ꝛ traditione. Nõ qꝛ ibi iuraꝛ de vitate ꝓciſe.vt patz in ordinametis ſup duellis factis ꝛ ſcptis ſm ja.de mon.iu.§. El dia quel camp entrarã los batayllers. cũ.iij. §.ſeq̃ntib⁹ ¶ Sz q̃ro quõ ꝛ ꝑ quẽ modũ ꝓ ꝑe bauſia dicaꝛ ꝓmitti.vidꝛ q iuꝛiſdictionem dicaꝛ bauſia cõmitti ſolũ a vaſallo ꝺ dñz vtputa qꝛ vaſallus occidit dñum vel aliqꝺ aliud malũ fecerit ꝺ ipm.ꝑ qõ feuduz ꝑdit.vt ſacis ꝑt videri in iuriꝺ patrie allegatis.j.in.q.pri. ¶ Quero.ij.in q̃bus vſuticis ꝛ conſtitutionibus de bauſia mentio fit. Dicas q in pluribus.ſ.ã.in vſa.xl.q̃ ſe ſciente. in fine.ꝛ in vſa.xlj. de alijs nãq̃ bauſijs. ꝛ in vſa.xlij.ptãtem.ꝛ in vſa.xliij.ſi quis i curia.ꝛ in vſa.xlv.ꝛ ſi q̃s a ptãte.ꝛ hic i noſtro vſa.ꝛ.j.in vſa.lxxvij. exheredare.ꝛ in vſa.xciiij.qꝛ iuſticiã.ꝛ in vſa.cxxxv.ſi quis ſenioꝛẽ ſuũ.ꝛ in vſa.cxxxvj. miles vo.ꝛ in pace. in xpi noie ſit oibus manifeſtuz.§. ſub hac pace.v.miſi.ꝛ in pace.in xpi noie. Notũ ſit cuncꝛ.§.ab hac pace excludim⁹ ꝛ in tractatu de batayla.poſt prin.§.E la uoꝛala coꝛt.in pn.ꝛ in curia barcꝺ dñi regis.p.iij.c.xxij.item ſtatuimus q nullus

reptatus ⁊c̄. ⁊ in curia gerundeñ. dñi regis Ja.ij.c.i. ⁊.c.xxv. jtē statuim⁹ ⁊ etiā ordiamus ꝙ si aliqs fuerit reptatus ⁊c̄ Etiā fit mentio de bausia in cōmē. P. alb̄ti. c.i. in fi. ⁊ in.c.ij. ⁊.c.x. si duo vel tres. ⁊.c.xxij. si defuncto castlano. ⁊.c.xxvij. si castlanus. ¶ Quero.iij. in q̄bus vsaticis ⁊ pstōib⁹ de traditione siue proditione mentio fit. dicas ꝙ in multis. s. hic in vsa. pñti. ⁊. j. i pace diuinarū. §. pditores. ⁊ in pace. i pmis §. pditores. ⁊ in pace. in xpi noīe. sit oīb⁹ manifestū. §. pditores. ⁊ i curia gerūdeñ. dñi regis Ja.ij.c.i. ⁊.c.xxvj. jtē statuim⁹ ⁊ ordinam⁹ ꝙ si aliqs fuerit reptatus ⁊c̄. et in.l. pditores. ff. de re mili. cū ibi all'atis. ⁊ in.l. fi. C. de delato. li.x. ⁊ in tractatu de bataya. post prin. §.c. Et lauos la cort. i fi. ⁊ vide etiā ca^m hij sunt pditores. ꝙ q̄daz hñt in cōmē. P. alb̄. q̄si in fi. Aliq hñt inē pstōes paciū ⁊ treugarū dñi regis Ja.i. ⁊ nota illud in mēte tua. qm̄ nota dignū ē. ¶ Quero.iiij. an bausator vel pditor puniatur criminaliter. R^o sic p.l. fi. C. de dela. li.x. ⁊ p.l. vlti. in fi. ff. de re mili. vbi pēa capitis imponit. Et circa h⁹ materiā vid̄ q̄d notat bal. in.l. i fuor. al's in.l. respicie dum. ff. de pe. q̄dq̄ le. ⁊ scpsi. j. in vsa. xciiij qr iusticiā. sup v̄bo bausatoribus. Proditor em̄ idē est ꝙ supplātator. traditor. sm pap. Prodo. is. ere. i. tradere. vl' manifesta re. vel pcul dare. expellere. vnde proditionis. v. Importat fraudē pdit. sine fraude reuelat. Necnō trado. is. ere. i. pdē tradere. vel transferre. vñ v. Qui tribuit tradidit. tradit iniquus homo. vnd̄ traditor i. pditor. vt iudas. ⁊ traditor. i. dator. i catholicō. Et tam bausatores q̄ traditores oēs appellātur pditores. vt pbatur clare in supra all'at⁹ pacib⁹ in. q. pri. ibi vide.

Omnes homines. iij.

l. Casus. Dñs cum vasallo siue miles sit siue rustic⁹: causaz hñs iurare non tenet sed vasallus sic. h. d. vide textū. ¶ Nota p^o vt in summario. Pro cōcordātia v^o q̄si in sil'i vide. j. vsa. cxxvj. statuerūt etiā. ⁊ vsa^o. cxxxvj. cōstituerūt etiā. ¶ Nota. ij. ꝙ dñs litigans cū vas. de calūpnia iurare nō tenet. sed vasallus sic. vt hic. ⁊ est glo. ordi. j. in vsa. cxliiij. qm̄ ex conq̄stione. i. R^x. vide ibi. ⁊ etiā q̄d ibi scpsi sup v̄bo in oīb⁹ causis. in. q. vlti. necnō de huius iur^o ibi latius habet. ¶ Nota. iij. ꝙ fiscus de calumpnia iurare nō tenet in causa quā habet cū delato vl' quouis alio. hoc pbatur per ea que scripsi in glo. sc. post pn. ibi. q̄d in iuramēto ⁊c̄. seq̄tur ibi. qr nec dñs rex ⁊c̄. ¶ Nota. iiij. ꝙ iur̄m de calūpnia est d̄ credulitate. nō de veritate sm chi. in.l. cū iudices. §. ꝙ obstuari. C. de iureiur̄. ppter calumpniā. p h̄ vide q̄d scpsi. s. in vsa. pr. sup v̄bo iurauerit. in. q. iij. ⁊ sup v̄bo. suo sciente. ¶ Nota. v. ꝙ ptextu dñatōis ⁊ pre eminētie dño in nō iurādo debit⁹ honor suus. ⁊ in h̄ funditus puilegia. vt h̄. p h̄ ex̄ de ap. c. vt debit⁹ honor. vide q̄d ibi notat p jnno. hosti. jo. an. hen. boich. antho. de butrio. ⁊ ni. de cicilia. Noīes tā. ¶ Nota sm ja. d̄ mō. iu. p hūc vsa. ꝙ seniores siue dñi hñtes cāz cū hoīb⁹ suis nō tenent iurar̄. imo eis remittit iusiurādū sic ⁊ parētib⁹ ⁊ patronis. vt. ff. de iure iurando l. si patronus. l. iusiurandum. ⁊ ad pec. §. h̄ iusiurādū. ⁊ de obseq̄. l. licz. sic ī feu. d̄ pstue. rec. feu. c.ij. §. in q̄b⁹. col'. x. vid̄ q̄d ibi notat p ja. de belloui. ⁊ bal. q̄dq̄ le. ⁊ scpsi j. i vsa. cxxvj. statuerūt etiā. d̄. all'. Dñi em̄ ⁊ etiā ipoz̄ dnoz̄ iudices ordinarij siue magrat⁹ q̄si pentes sunt suoz̄ subditoz̄ vt in auc. de mā. pn. §. tale vo pbeb. i fi. col ij. Qd̄ in iur^o calūpnie putat v̄m ipe ja. de mon. iu. ⁊ sic firmatur ⁊ tenet. et bene. qr nec dñs rex nec ei⁹ vicari⁹ aut baiulus nec pcurator fiscal' nec alij dñi iurāt d̄ calūpn^a i cauſ q̄s hñt cum subditis eoz̄. sed interrogantur in legalitate. ⁊ per legalitatem eorum de hijs de quibus interro-

garentur. Alij cũ iuramẽto ja. ꝺ mon. iu. predcũs. idẽ hic ja. de vallesica. Sed videret ꝙ ꝓcurator. vel baiul⁹ teneret iurare. qꝛ non tanta reuerẽtia eis debet. dic tñ ꝙ idem est iudiciũ. qꝛ dñi ꝑsonaꝫ repsentãt ff. de dãp. infecto. l. q̃ bona. §. penul. pro h̃ est cõsu° bar. scꝑta. j. in ꝯsue. bar. recognouerũt ꝓceres. c. xlix. jtẽ est ꝯsu° barch. vbi habet ꝙ dñs de calũp^a nõ iurat in causa. q̃ ducit inter ip̃m ⁊ vas. vel rusticũ. sed ipsi iurãt. Et sic seruat. ꝙ subditus iurat. dñs nõ. sed interrogat i sua legalitate vt. j. in. q. ꝓxima. sup quo vide qꝺ nota. in glo. ordiaria posita sup v̄bo actore. j. i vsa. cxliiij qm̃ ex ꝯquestiõe. i. R. qꝺqꝫ scripsi. s̃. i glo. ꝓxi. in nota. ij. ¶ Sꝫ q̃ro s̃m ja. ꝺ mõ. iu. nunq̃d aduersari⁹ in lite habebit ip̃m priuilegiũ. qꝺ nõ teneat iurare ꝺ calũp. videtur ꝙ sic. ꝑ. l. fi. C. de fruc. ⁊ li. expen. ⁊ per ea q̃ notat chi. in. l. ij. §. sed qꝛ veremur. C. de iura. ca. in. q. q̃nto q̃rit. in cõtrariũ tamen vtimur. s. ꝙ subdit⁹ iurat. ⁊ dñs. nõ. sed iterrogat in sua legacitate ja. de mõ. iu. ꝓ hoc facit qꝺ scriptũ est ꝑ me in nota s̃. ꝓxima signãter ante fi. ibi. cũ dicit. ꝓ h̃ est cõsue. ⁊c̃. ibi vide etiãqꝫ qꝺ scꝑsi. j. i vsa. cxxxvij. cõstituerũt etiã. i. R. sup verbo semetip̃os. ¶ Sed pone dñs Rex. vel aliq̃s ei⁹ mgr̃at⁹ ⁊ seu ꝓ eo habẽt causam cum aliquo Ep̃o. vel p̃lato. aut alio clerico. nũ q̃d h̃ casu iurabit de calũpnia. ꝑ dñm Regem. vel ei⁹ magistratuꝫ. si petatur. videt ꝙ sic. qꝛ clerici nõ subsunt iurisdictiõi regis. vt auc. statuim⁹. C. de epi. ⁊ cle. cũ sy. sed cõtrariũ credo qꝛ certe quo ad aliqua subsunt ei. exquo infra limites cathalonie sunt bñficiati. Nam habẽt venire ad curiam eius. ⁊ aliqua ordinamẽta generalia seruare ⁊ spãlia. vt nota. ꝑ ip̃m ja. de mõ. iu. ⁊ me. j. vsa. lxv. sili mõ Et sic cũ sint sb̃diti. quo ad q̃dã. ⁊ ꝯñr dñt reuerẽtiã. ob quã reuerẽtiã dimittit iusiurãdũ. sꝫ cum dcm̃ ẽ. s̃. p̃missa fore v̄a in iur̃o calũp. ja. ꝺ mõ. iu. Sꝫ p̃m credo veri⁹. ego q̃ suꝫ p̃sbit

ꝑ istã eãdẽ rõnẽ. qꝛ quo ad q̃dã parimodo subest dñs rex ep̃o. i cui⁹ diocꝫ suã fac̃ morã. vt i. c. oẽs p̃ncipes. ex̃ de ma. ⁊ obe. ex p̃cepta bti. P. apl'i. vt ibi cauet. ⁊. i. P. c. ij. ⁊ sic dñs rex ⁊ ep̃s in h̃ casu ⁊ causa pari passu ambulãt. ꝑ qꝺ videt qꝛ sic ep̃s iur^m de calũp. p̃stat ita ⁊ dñs rex tenet. Quid dicẽdũ. dicas ꝙ cõtrariũ est verũ q̃dq̃d ꝓ p̃ma ꝑte i p̃mo ⁊ scꝺo dcis sit allegatũ. s. ꝙ dñs rex nõ iurat de calũp. sꝫ ip̃i ep̃i p̃lati ⁊ alij cl'ici sic. cũ subeant regi. vt dcõ. vsa. lxv. sil'i modo. cũ ibi notatis ꝑ ip̃m ja. ⁊ me. ideꝫ jnno. i. c. cũ ꝑati ex̃. de ap. ideꝫ i directorio pacis ja. cal' dubio. xij. i. q. sꝫ pone p̃sbiter. ¶ Quero nũq̃d dñi teneãt subire iuramẽtũ decisoriũ sibi a ꝑte vasalli. vl'a iudice delatũ. Credo eos i h̃ p̃uilegiũ nõ h̃re. Nam dcm̃ p̃uilegiũ videt cõpetere in iuramẽto vbi calũpnie doli. vl' fraudis fit mentio. ⁊ nõ in alio. ar. ff. de obseq̃. l. parẽs p̃ron⁹. §. si. ja. de mõ. iu. ¶ Quero quot modis p̃dictũ decisoriũ iuramẽtũ. qꝺ videt v̄itatꝫ sumat siue itelligat. dicas ꝙ duob⁹ modis. vno mõ ꝺr difinitiuũ vt qñ iudex i iuditio ꝓpt ꝓbatõuꝫ inopiã iuramẽtũ defert ar. ad h̃. ff. de in litẽ iur̃. l. vl. Alio mõ ꝺr iudiciale. vt qñ ꝑs ꝑti i iuditõ defert. qꝺ ⁊ recusari ⁊ referri p̃t. vt. C. de delato. l. gñal'r. i. R. ⁊. §. sin aũt. ⁊. §. siq̃dẽ is cui. li. x. ꝺ hui⁹ delatõe iuramẽti p̃dci. q̃l'r. ⁊ qñ fieri debeat. vide qꝺ le. ⁊ nota. ꝑ ino. host. jo. an. hẽbo. Anto. de bu. ⁊ ni. de cicilia. i. c. vl. ex̃ ꝺ iur̃iur̃ qꝺqꝫ scꝑsi. s̃. c. ꝓxio in glo. i. i. ij. nota. ⁊ sup v̄bo suo sciẽte. Et ꝺ materia iuramẽtoꝝ. vide ꝑ bar. i. l. q̃ bona. §. si aliẽo. ff. de damp. infec. ⁊ in. l. inter oẽs. §. recte. ff. de fur. ¶ Quero an tale iuramẽtũ decisoriũ siue v̄itatis actori possit deferri. dicas ꝙ sic s̃m ja. de vallesica. qui eleganter dicit h̃ ⁊ bñ. ꝙ ex isto vsa° nota. ꝑ antiquos ꝙ i ꝺfectu ꝓbatõis iuramẽtũ defert actori. puta cũ habeat vnã ꝓbationẽ bonaꝫ. s. vnũ testem bonũ ⁊ honestũ. tũc habito respectu ad quantitatem cause. ⁊ qualita-

tem persone. vt nō sit ꝓsumptio. q̄ p̄so. ſ. tanto deāt deierare. ad h̄ facit ar[m]. l. legitimos tutores. ff. de legi. iu. ⁊ ex̄. ō testi. c. sup eo ſ. ij. ex̄. de renū. c. sup h̄. ⁊ ex̄ de ꝓcura. c. ex insinuatōe. ⁊ ex̄ ō ꝓba. c. sic cōsue. ⁊ ex̄ de iurī iur. c. vlti. ⁊. l. i bone fidei. C. e. ti. ⁊. l. gñaliť. c. ti. Et est officiū iudicis iuramētū deferre. vt. ff. de iurī iur. l. videam⁹ §. deferre ja. de vallelica. Nūq̄. al's neq̄q̄. facit ad h̄. ū. glo. pri. a me scpta i. i. nota. vide ibi p totū. ¶ Et nota q̄ hui⁹ dictio nū q̄ rīarit̄ ꝓcisa est negatio. ⁊ ita sumit̄ hic. Et idē dicēdū est ō dictiōe nequaq̄. de dictiōe nunq̄ q̄ sit ꝓcisa negatio ⁊ q̄ extensam ꝓhibitionē designet ptz hic. ⁊. ff. de acq̄. re. do. l. nunq̄ ex̄. de elc. c. innotuit. v. idē quoq;. ff. de mio. l. añpēul. l fi. ⁊. iij. q. vij. §. si vo i vno. v. si q̄s vo cū suis sp. si at dictio nūq̄ alit̄ i iurē reperiat̄. certe tūc casua le ē. ⁊ sic excipit a ꝓdcā rla. vt puta ō cō. di. v. c. nunq̄. vbi exponit̄. i. horis ꝓstitutis. ⁊ ibi notat̄. ⁊ xxiij. q. iiij. c. illō. v. quā rē. vbi p archō. exp̄ōit̄. i. raro. ⁊ ita sumit̄. i. vsa. se. vno modo. vt ibi scpsi. sz melio⁹ pcedit alia expositio q̄ ibi est. ⁊ illā tene. Ideo vt malicijs xp̄ianoꝝ. q̄ inde oriri posset obuiet. ꝓ hoc ex̄. de relīq. c. plerūq;. de dictiōe vo nequaq̄. i. nō. patet ex̄. de testi. spo. c. ex p te. W. v. q̄ igit̄. xxv. q. i. c. sunt q̄dā. v. scien dū. ⁊ i au. vt nulli⁹ fab. oratorū. post ꝓn. coll. v. cū suis sp. ¶ Et sic nota q̄ nequaq̄ sp pura negatiua notat. vt i cle. pastoral. §. nos quoq;. de re. iudi. in cle. ⁊ ibi nota. sic sumit̄ i iurīb⁹ ꝓdcis. ⁊ i. c. statutū. post ꝓn. de ꝓben. li. vj. cū concor.

IUdei iurēt. lj. Clausus. Iude⁹ xp̄iano iurare tenet̄. ⁊ nō ecōtra. h. d. vide textū. ¶ Quero. j. iuī hunc vsa. an iste vsa⁹ in pratic̄ deduci possit. an penit⁹ sit abrogat⁹. dicas q̄ ꝛz ja. de mō. iu. hic vsa⁹ omnimode abrogatus est. q̄ ptra nū vidit vsitari. vt ipse refert tam in iuī. decisorio. ſ. veritatis. q̄ in iur⁹ calūp. de quib⁹ iuramētis vide qō scpsi. ē. vsa. prīo in glo. ij. ¶ Quero. ij. q̄d est hoc dictū. ſ. q̄ cōtrariū vidit vsitari ⁊c. credo q̄ in vsuz ⁊ ꝓsuetudinē fuit ꝓductū ⁊ ita pratic̄at̄. q̄ xp̄ian⁹ iuret iudeo. quēadmoduz iudeus xp̄iano. al's equalitas in iudicijs nō esset int̄ eos. imo dispitas. qō esse non debet. ⁊ potissime q̄ forma iudicioꝝ ciuiliū ⁊ criminaliū a lege mosayca sumpsit exordiū notat. archō. i. §. sz ecōtra. v. deniq;. xxxvij. di. vide eū ibi. qōq; scpsi fm scōam expositionē. ſ. e. i glo. vlti. concludit ergo q̄ vsa⁹ noster abrogat⁹ nō est. q̄q̄d ab ipso ja. de mon. iu. dicat̄ salua sui pace. Secōm ꝓmā vo expositionē ibi scriptā videt̄ q̄ nō semper int̄ xp̄ianū ⁊ iudeū pter est sz raro. et sic ad idē nō est abrogatus. Quid dicēdū dicas q̄ h̄ iudicis arbitrio relinquēdū est ff. de iurī delī. l. ij. §. ait ꝓtor. ꝓ hoc vide qō de hoc arbitrio scpsi. ſ. i vsa. cxix. solidos i glo. iij. ¶ Quero. iij. qualit̄ iude⁹ debeat iuramētū ꝓstare. dicit h̄ ja. de mō. iu. distinguēdo. q̄ aut ē decisorijū. aut de calūpnia p⁹ casu. tūc ad plagas tenet̄ iurare. vt magis veritas veniat in lucē ⁊ iudeus pertimescat iuramētū. de huius iuī. ⁊ forma ꝑplius habetur. ſ. c. hec est forma qualiter fiant ⁊c. ⁊ est confirmat̄. ſ. i curia barchō. dñi Regis. p. ij. c. xiiij. cōfirmamus concedimus ⁊c. Et habet̄ etiā de hoc iuī. ſ. i cōsue. barchō. recognouerunt ꝓceres. c. xlj item q̄ quādo est contentio ⁊c. Secundo casu. ſ. iuramento calumpnie. ⁊ tunc prestatur sup. r. ꝓcept⁹ prout habetur de hoc iuī. ⁊ decisorio in alle. c. xlj. item q̄ quādo contentio est ⁊c. ¶ Et quot modis huius iuramentum decisorium. quod dicitur iuramentum veritatis summat̄ vt intelligatur. dicas vt scripsi. ē. i vsa. primo. in glo. ij. in. q. penul. Vero. pro sed. sic sumitur. ē. in vsa. r. ciues. v. ad potestatem. ⁊ in vsa. xij. baiulus interfectus. v. ignobilis. vide quod ibi scripsi i glosa secūda

nūcp. ¶ Nota q̄ huiꝰ dictio nūcp duobꝰ modis exponi pōt hic. vnomō exponit. i. raro. Et sic hec dictiō nūcp nō ē semp fōrma negatiō. z ita pōt sumi hic. sz tm̄ ita ppue sumit. xxiij. q. iiij. c. illō. v. quā rēm arcb. ex. ō offi. dele. c. cozā. v. sz fuit. z. i. q. i. c. nūcp z ibi nota. Aliomō z melius atq; veriꝰ exponit hic nunc̄p. i. sillicz mō. absq; negatiōe aliq̄ z tūc plana est lra. ¶ Et sic nota q̄ huiꝰ dictio nūcp inter xp̄ianū z iudeū sole clariꝰ eq̄litatē notat. q̄ sic̄dē eq̄litas p̄fus seruāda est. vt. j. in vsa. cxxix. statuerūt eq̄dē. ita q̄ sic iudeꝰ iurat xp̄iano. sic z xp̄ianꝰ iudeo. Eodeo vt vitas minime occultari valeat inē eos. fac. c. qm̄ frequēter in p̄n. ex̄ vt. li. nō cōte. z i li. feu. ti. quo tpe miles. c. fi. coll. r. p b̄ fac̄ p̄optime qō sc̄pti. s. c. vsa. in glo. i. i. q. ij. Et fac̄ p b̄ vsa. qō sc̄pti i alle. c. cxxix. statuert eq̄dē. z. s. i vsa. pj. iudei cesi. cū suis re. z. j. i vsa. lxxv. si q̄s iudeo i glo. iij. z i vsa. cxxxiij. dēicz sup vbo xp̄ianoꝝ z in vsa. clxiiij. homicide. super verbo iudei.

Sacramenta rustici.

lij. Casus Ad septem solt dos plate iuramento rustici mānsum possidētis. z cū pari boum agricultātis stādū est. h. d. vide ex tū. Sacramēta. ¶ Nota q̄ sacr̄z est sacrū signū. vl sacre rei signū. vt dicit beat⁹ Augu. x. de ciuitate dei. vel sz magistrū sen. Sacr̄m ē inuisibilis gr̄e visibilis forma. cuiꝰ imaginē gerat z causa existat. Sed hic nō recipit sic. sed sacr̄m. i. iuramētuz. qō dr pignus spōliōis. q̄ ad maiorē securitatē cōtractꝰ. vel alteriꝰ rei p̄ qua p̄stat. vt hic. dat̄ hoc pignus fideliter deo. vt i debitore dat̄ pignus. qō mēti tene. Rustici. vide qō sc̄pti. j. vsa. cxv. tutores. v. vl. alis est vsa. Mansum. ¶ Quero. j. q̄d sit mānsus. dicit bal. i li⁹ feu. ti. de controuer. inuesti. c. vno. §. si q̄s de mānso. q̄ mānsus est p̄diuz. in quo manēt hoies. vl mānsus ē quātitas terre. q̄ sufficit duobꝰ bobꝰ i āno ad laborādū. Et est sic q̄ i fundatōe eccl̄ie parrochialis i dotē sibi vnꝰ debet dari mānsus. z erit sine onere p̄ter eccl̄iasticū vm si aliq̄d aliud amplius p̄ter dcm̄ mānsū habuerit debita fruitis dn̄is inde solui dn̄t nota. p̄ber. z host. i. c. i. ex̄. de cēsi. vide. xxiij. q. vi. c. sc̄om cānonicā. cū ibi notatz z p̄ bar. i. l. si ita est z i ff. ō aur. z ar. le. vl mānsus largo mō q̄ q̄ ōr ager. vt i all. §. si q̄s de mānso. Sz alludēdo vocabulo. mānsus ōr a manēdo. q̄ est habitaculū saltē rurale. vbi p̄sueuerūt rustici habitare gr̄a comodioris culture. sz bal. i. l. si plures. C. de p̄di. i. cert. q̄ō nota. ¶ Quero. ij. an mānsus i feudū sit i emphiteosiz dari possit. Rn̄o. sic. vt i. c. vno. §. si q̄s ō mānso. s. all. ¶ Que. iij. q̄d si mānsus posteacrestat. ad quē incremētū p̄tineat. an vdelz dn̄o. an vasallo. vl ēphiteote. dicas q̄ ēphiteote eo q̄ melioratōes ad eū ide p̄tinēt iure vtil dn̄ij. vt. l. ij. C. ō iuꝰ ēphi. sz b̄ ē vm de hijs q̄ extra rē sūt. Secꝰ de hijs q̄ iuꝰ rem sūt. vt i dcō. c. vno. §. si q̄s de mānso. in feu. ti. de cōtrouer. feu. vñ bn̄ p̄cedit. q̄ si i isto mānso. vas. vl emphiteota. hedificaret castrū. q̄ illō castrum iuꝰ vtil dn̄i p̄tineret ad vasallū. durāte feudo. q̄ est augmentū intrinsecū. sz secꝰ est i alluuione. nā natura feudi ē sic̄ natura agri limitati. z sic̄ nata lacꝰ z stagni q̄ nō accipiūt extēsiuū augmentū. eo q̄ hñt termios restrictiuos. ff. de cōtrahē. emp. l. ruptilia polla. z limitatō ōz limitare suas extremitates exclusiuas. sz intēsiuū sic. vt. ff. de acq̄. re. do. l. i agris limitatis. z. l. lat⁹ z stagnū. Et ē rō q̄ versa vice p̄stat̄ seruitiū cōmēsuratū. vnde q̄ augetur in seruitio. nō augeꝫ in beneficio ex natura ꝓportionaliū seu correlatiuoꝝ. sed ex natura cause z effectus. vt in feu. ti. de eo. qui ar. bel. ō po. c. i. in fi. quis causa semper commensuret suum causatum comensurabile sibi Secus si non sit proportio. vt nota. C. de oper. lib. l. titius. conclude q̄ feudum. vl ius emphiteoticū

mẽsura taxatũ nõ hz ius acrescẽtie. secꝰ si sit meris termis demonstratũ. qz natura termiox nõ ẽ ipedire futuras accessiões. secꝰ i natura taxatõis. ff. de ꝓhẽ. emp. l. i lege. vl circa h̃ ꝑt dici. ita distiguẽdo. qz aut acreuit añ traditõez. z acrescit dño. vt. ff. de acq̃. ep. l. iul'. §. si ticiꝰ Zut post traditionẽ. z acrescit successori dicas qꝺ illũ hz vex i ꝓtibꝰ ex qbꝰ trãsferꝛ totũ ius tradẽtis. Sz nõ ẽ ita i feudo. vl re ẽphiteoti caria. qz penes cõcedẽtẽ remanet directũ dñiũ. qõ hz aliqd opari. qz obtinet supremũ gradum dñij. vt i feu. ti. de iuesti. de re. alie. fcã. §. si vo bal. i dcõ. c. vno. §. si qs de mãso. vbi h̃ p ja. de bellouisu. ¶ Quero. iiij. qd si faber ꝓmiserit cuidã rustico pare istꝛa fossoria z aratoria ꝓnichilo. postmodũ rusticꝰ factꝰ ẽ dives hõ z hz magnã familiã. ita qꝺ faber satis hz facere cũ isto. sic qꝺ nõ ꝑt lucrari cũ alijs. nũqd faber tenetur rustico. fin statũ i quo mõ ẽ vl erat tpe ꝓmissiõis. dic qꝺ hz statũ quo erat tpe ꝓmissiõis. C. h̃ seruitu. l. ꝑses. ff. cõi pdi. l. vẽditor i fi. ex h̃ cẽsi. c. cũ canonicis. z. c. quãto vbi h̃ notat pꝰ bo. ¶ Quero. v. qd si aliqs ab eccl'ia impetrauit qꝺ liceret sibi influmie eccl'ie molẽdinũ cõstruere. certa pẽsiõe soluta quolibet ãno. destructo molẽdio illo nolebat soluere pẽsionẽ siue cẽsum. nec molẽdinũ reficere. nũqd est cõpellẽdus ad hec dicas vt scꝑsi. j. vsa. lxxiij. ecclia. sup vbo molendinũ. in. q. i. ¶ Quero. vj. qd sit pẽsio siue cẽsus. dicas de h̃. z multis alijs ad h̃ faciẽtibꝰ vt scꝑsi. j. vsa. cxx. i baiulia sup vbo cẽsum. z vsa. clj. Si qs accepit i glo. iij. z vsa. clviij. statuimꝰ sup vbo vel stabili mẽtuz. ¶ Quero. vij. qd sit cõtractꝰ emphiteotica riꝰ. dicas h̃. z alijs qꝫ plurimis. q. ꝓ h̃ facientibꝰ. vt scꝑsi. j. vsa. cvj. h̃ baiulijs. v. baiuliaꝫ. i glo. i. i. q. vj. cũ. q. seqntibꝰ vsqz ad finẽ ipsiꝰ glo. ¶ Quero. viij. qd si rusticus vel bozderiꝰ dimittat mãsum vel bozdã. z recedat a dñico sui dñi. querit qd iuris. dicas qꝺ [illegible] mãsum. vel bozdã cuz suis terrꝫ oĩbꝰ. etiãqz hz se redimere. si est vsus redimẽdi i loco vbi mãsꝰ. vel bozda existit vt. j. i curia mõtissoni dñi Regis alfõsi. ij. c. xxxiij. item q si null hom o pages z̃. ꝓ h̃ vide qõ scꝑsi. j. in vsa. pri. sup vbo bacallarij. v. hz qd si rusticus z̃. Eld hniꝰ vo materiã facit. j. in curia bar. dñi Regis. P. ij c. xxiij. item qꝺ si i terris z̃. Et in pa curia bar. dñi regꝫ ja. ij. c. xxix. jtẽ q null hõ z̃. Et in seda curia bar. eiusdẽ dñi regꝫ ja. c. xiiij. item qꝺ quilibet richus homo z̃. i fi. Et meliꝰ in curia bar. dñi regis Elfonsi. iiij. c. ij. item cõmemorans z̃. vbi dicit qꝺ hoies z vasalli. ꝑlatox. baronsi. z aliozuz dñox. sua domicilia alibi trãsferẽtes. bona sedẽtia infra annũ psonis non phibitis alienare tenent. vel illa dñis suis dere linquere. sua instꝛa eisdẽ dñis restituẽdo. Elis dñi illa bona ad manus suas accipe pñt. de qbꝰ iuꝛ creditox saluo libere valẽt ordinare. vide ipm cam. qñ notabile est. z. j. vsa. lxxj. bom vsam. nã bene facit ad h̃ cũ ibi notatis p glo. ja. de mõ. in. ja. & vallesica. z me. ¶ Quero. ix. qd si dñs rex dat mihi quendã mãsuz cũ territorio suo. nũ qd viõz mihi dare iurisdictõez. determiat ja. calbeti i. l. ex tritoriũ. ff. de iuꝛ. o. iu. qꝫ sic p. l. pupilli. §. tritoriũ. ff. & ver. sig. ad h̃ C. de fund. limitro. l. qcũqz. li. xj. pro h̃ vide in silũ qõ scꝑsi. j. vsa. cxiiij. h̃ qõ iuꝛ ẽlectox. sup vbo tmiatox i. q. ij. ¶ Que. x. hz ja. de vallesica qd si rusticꝰ meꝰ habuerit alodiũ qõ sp de tenedõe mãsi mei dñi directi fuit an tale alodiũ ipe rusticꝰ possit vẽdere me irrequisito. qdã dicũt qꝺ ñ. z ꝓ hijs facẽ nota dñi B. i spe. ti. & feu. §. i. v. hz nũqd hõ meꝰ z. l. fi. cũ ibi notatꝫ. C. cõi. diui. Sz dic qꝺ si ꝓstet qꝺ ꝓ alodio emisset z sit ve alodiũ vẽdere ꝑt sine mei licẽtia. z ñ soluet aliqõ foriscapiũ. seu laudimiũ. qz non vendere est quedã spẽs seruitutis. q̃ non acq̃ritur. nisi tanto tpe. cuiꝰ hoim memoria incontrarium non existit vt. l. i. in fi. ff. de aqua plu. ar. z de h̃ videt tex. j. i cõme. P. alberti

c.lxxxv.ĵtē si rusticꝰ meꝰ cē. v. īmo dico fm
cū.idem ja.mathei. ⁊ bertrādus de seua.
¶ Quero. xj. q̄d sit Allodiuz. dic vt scp̄si. j.
vsa. cvj. de baiulijs. v. baiulias in glo. i. ī
q. viij. ibi vide. lz autē ꝓtrariū forte de iurꝫ
posset obtineri. q̄ dcm̄ alodiū rusticꝰ sine
dñi volūtate vēdere posset. ſz de iure vl' cō
suetudīe huiꝰ patrie. q̄ cōformis ē dcō. c.
lxxxv. ĵtē si rusticꝰ meus cē. crederē q̄ tale
alodiū ī mānso antiquatū. seu q̄is alia p
prietas. saltiz p. xxx. ānos antiq̄ta ī mānso
neq̄at vēdi. neq̄z separi a mānso sine dñi cō
sensu. maxime si mānus desh̄abitaret̄ p
pter alienationē dcī alodij siue alteriꝰ p
petatis vl' terre Nec ob. si dicat̄ q̄ dñs nul
lū h̄z ius vel seruitutē in alodio dcī rusti
ci. qz vnꝰ nō h̄z ius ī alodio alterius. ⁊ tm̄
fuat̄ cōiter. ac etiā rl'ariter. q̄ si rusticꝰ ac
q̄sierit ⁊ adiūxerit mānso suo possessionez
aliq̄ q̄ d ꝓtinētijs mānsi nūq̄ fuit. nec dñs
h̄z in ea aliq̄d ius. īmo rusticꝰ illam tenet
sub dñio ⁊ alodio alteriꝰ. ⁊ ita dcō manso
adiuncta fuerit saltim p. xxx. annos certe
sine cōsensu dñi mānsi postea separi nō pt
cū talis sepatio eiusdē mānsi foret diminu
tio ⁊ p̄iudiciū euidēs dñi ipsiꝰ. Et tal' ꝓsue
tudo q̄ optīa legū ē iterp̄s. vt. ff. de legi. l. si
iterp̄tatiōe. ⁊ cx̄. de cōsu. c. cū dilectꝰ. forte
⁊ sine forte ꝓbabil'r fuit introducta. Adeo
vt mānsi nō desh̄abitent̄. vt dcm̄ ē. Et h̄ iurꝫ
cōsuetudinario idifferēter vtimur ī dioc̄
gerundensi. ⁊ ī ausonia. Bꝰ domenge. ll'.
doc. gerūdens. ⁊ barthoꝰ solerij. in ll'. lic̄
vici. idē pluries p eādē ꝓsuetudinē. vidi ser
uari ⁊ seruat̄ ī dioc̄ bar. bñꝰ lunes. idez p
oia Bꝰ de vallesica. ⁊ bñꝰ de gualbes. de
cuiꝰ liꝰ pui valoris. hec obstracta fuere. qđ
nota. ¶ Quero. xij. ſz ja. de vallesica. si ali
quis fuerit cōquestꝰ coꝝ dñi Regis vica
rio de eo qđ ad pacē ⁊ treugā ptineat. nūq̄
d credet̄ ei⁹ facto. dic q̄ nō. īmo sūt testes
vel alie lēme ꝓbatōes necārie ad obtinē
dā victoriā. ſz ꝓbato dāpno si ī ꝓstat d ex
tiatiōe dāpni. cūc stat̄ facto dāpnū passi.
vt. l. si qñ. C. vñ vi. ⁊ c. ff. ex̄. q̄ metꝰ cā. Et
ita nota. ī pragmatica dñi ifāt̄ Alfōsi edi
ta p̄ violatores pacīū ⁊ treugaꝝ. cuiꝰ datꝫ
fuit tarrage. v. kl's Madij Anno dñi. M.
ccc. decīonono. sup̄ vbo certificatōez hr̄e
p nr̄os maiores ꝫ cū. ꝓ h̄ fac qđ scp̄si. j. in
vsa. ciiij. Si q̄s hoīes sup̄ vbo. malū qđ fe
cerit. qđq̄ nota. j. ī vsa. lvj. facta burgēsiū
ī glo. vl. ordi. v. q̄d si aliq̄s fuerit cōquest⁹
cē. De materia vo pacis ⁊ treuge vide qđ
scp̄si. j. ī vsa. ciij. Si q̄s aliq̄d ī glo. ij. ⁊ in
vsa. cxxxiiij. si ille q̄ plura. sup̄ vbo ⁊ treu
ga. ⁊ ī vsa. cxlij. cū tpib⁹. v. penā illā. sup̄ v
bo q̄ treugā. ¶ Quero. xiij. q̄d si iurauerit
actoꝝ dāpnū ec̄. cētū cū ñ sit nisi. l. dic vt
nota. j. ī alle. vsa. lvj. facta burgēsiuz ⁊ i. c.
glo. vl. ordi. i. q. i. Pare boñ. ¶ Que. ex̄ ter
tū nūq̄d Si rusticꝰ h̄ret q̄nē bonis cēt p
ua cā. Rñ nō. qz forte ille bos ē maioꝝ ps
fortunaꝝ suaꝝ. ¶ Quid si d vno porcello
dicas q̄ porcellꝰ ē rustico oclus suꝰ. nota.
ff. de offi. p̄si. l. illicitas. §. ne tenuis. tm̄ q̄d
q̄d sit ī affectiōe rei ipa ē lis brevis bal. in
auc. nisi breuiores. C. d sen. ex. pi. reci. vbi
dz fm cū. q̄ ī brevib⁹ cauſ nō req̄rit scptu
ra. ¶ Sz q̄ro q̄ dicant̄ cause breues. dicas
q̄ ille q̄ ꝓsueuerit vētilari solū it̄ hoīes pue
p̄ditōis fm bal. vbi supra. Sz tu dic q̄ ī ca
thalōia pua seu modica cā ē infra q̄nq̄gīta
solidos. dbet̄. j. ī curia Mōtissoni dñi Re
gis P. iij. c. xiij. cāe ad d qđ scp̄si. j. ī vsa. lxiiij
qñ p iniquū. v. ⁊ oēs sup̄ vbo ī quis. ⁊ in
vsa. clvj. oēs cause. sup̄ vbo cause. Septez.
solidos plate. q̄ valēt. xiiij. solidos bar. de
terno vt ī glo. ¶ Et sic nota q̄ plate vnus
solidos valet duos solidos bar. sic solidꝰ
argēteꝰ. ⁊ sic i h̄ parificāt. qñ solidꝰ aureꝰ
silr valz duos soli. vt. j. ī curia ppinīāi dñi
Regis P. iij. c. xxxvj. cū de valore p h̄ fac qđ
scp̄si. j. vsa. cxlj. solidꝰ ī glo. ij ¶ Et aduerte
q̄ ja. de mō. iu. hūc vsa. reputat abrogatū
p cōsuetudinē. ¶ Et sic nota. q̄ statutū si
ue lex p ꝓsuetudinē abrogat̄. ⁊ h̄ verū est si
cōsuetudo post statutū siue legē inducta

ſic. Illiocn a lege ſupueniēte vīceſ. ꝓbat in ꝓhēo inſti. §. igit. ī auc. de hered. et fal. §. i. coll. i. et eſt. de fideiuſ. c. cōſtituit. Sz certe q̄cq̄d ſit nō videt ꝙ vſa ꝑ b̄ ſit abrogata. Tuz q̄ ipe ja. dic̄ i fi. ita Et iuꝛ hūc vſam vide. j. vſa. lvj. ſacra burgēſiū. cū ibi notatis ī glo. Si abrogat igit vſa hic fuiſſet. vel ī deſuetudinē abijſſet talia v̄ba ipe ja. nō dixiſſet. neq; ſcꝛipſiſſet. ſz q̄ nō veritate fulcit. ꝙ abrogat ſic vel in deſuetudinez abierit. ıō hic vſa ī ſua ꝓmanet firmitate vtute et valoꝛe. Et ita ſentio de huius v̄bo in deſuetudīe. vide q̄ ſcripſi. j. vſa. cūj. vere iudex in glo. ij. in. iij. nota.

Dealijs namq; ruſticis. liij. Caſus. Juramēto Ruſtici bacallarij vſq; ad manculos q̄ttuoꝛ credēdū ē Et ſi vltra iurat ꝙ iudiciuz aq̄ calide purgare tenet. hoc dicit. cōis diuiſio ſcda. ibi. v. deinde. vide text. uz. De alijs. ¶ Nota ꝙ ali nō implicat ſz diuerſitatē notat vt b. ꝙ ꝛz. C. ō curioſis. l. ij. et. l. vl. cū ibi notat li. nj. et eccl. li. de cohab. l. i. et ibi notat. Et tūc ali i dcīs. lī. ponit imꝑꝛie. ¶ Nota et ꝙ ali pōt dici de pluribꝫ vt b. q̄ de duob. cū alit nō dicat. niſi de duob. et differt ſiſt a ceteris. nā alij dicunt ex alio numeꝛo. ſz ceteri ex eodem. ſm hug. in deciua. Nāq;. ¶ Nota ꝙ hec dictio nāq; exponit. l. certe. vt. ff. de penu. l. ti. l. i. §. ſtipulationū. v. ſtipulatio ita q;. et ibi nota. et ita ſumit hic. ponit etiaz exemplificatiue vt. ff. ad. l. fal. l. q̄ quadragīta. poſt ꝓn. et ibi nota. Ruſticis. vide q̄ ſcripſi. j. vſa. cxv. tutoꝛes. v. vl. alis ē vſa. Dicunt. i. appellāt. Bacallarij. i. minoꝛes. ad dr̄iam Ruſticoꝛuz manſum habētiū. et cū pari boū agricultātiū. de q̄b hētur. ē. vſa. pri. ſic ꝙ illi ſūt Ruſtici maioꝛes. Et iſti minoꝛes. de q̄b hētur b. et ī vulgo vocant i hac ꝓꝛia boꝛderij. vꝛpote q; tenēt boꝛdā. et nō māſū. pbatur. j. ī curia mōtiſſoni dñi Regz alfōſi. ij c. xxxiij. ite null hō o pages. o boꝛder ꝛc. ¶ Et nota ꝙ boꝛda ex nata ſue noiatōis importat ſignū vturis hoim et mulieꝝ. Et ita fuit ſepe iudicatū Gerūde Alit di cūt ꝙ boꝛda. ꝙdit naturā ſi redacta eſt ad certū cēſum. q̄d nō eſt verū. q; immo lz ad certū cenſum redacta ſit. et vocat boꝛda. q̄ ꝛ māſiuncul. vl māſus pu cōtinēs i ſe quaſi tm̄ quātū medi cōtineret māſus. ıō ꝓpter ſui diminutionē. et ad dr̄iaz mā ſi integri. ī vulgo nūcupat boꝛda. et inde boꝛderi. q̄ aliter ꝛ maſoneri. de q̄b boꝛda. et boꝛderio habes ī all. c. xxxviij. item q̄ null hom. o pages o boꝛder ꝛc. ¶ Sed q̄d ſi Ruſtic vel boꝛderi dimittat māſuz vl boꝛdā. et recedat a dñio ſui dñi q̄rit q̄d iuꝛ dic vt ſcꝑſi. ē. vſa. pri. ſuꝑ v̄bo māſuz. i. q. viij. duo ergo hz facere iuꝛ iꝑz. cm. xxxviij. ite q̄ null hom. ho pages. o boꝛder ꝛc. Ruſtic vl boꝛderi dimittēs manſuz vel boꝛdā. l. q; eo caſu hz dimittere toꝛras et ſedētia. et ſe redimere. vbi ſit vſus redimēdi in loco i quo māſus vl boꝛda fūdat eſt. Qd hz locū cā i ruſtico. ꝙ i iuuene d dñio dñi creūte. fac ꝓ b aliquātulū. j. in curia Gerūde dñi Regz ja. ij. c. xxij. ite ſtatuimus et etiā oꝛdinam ꝙ aliq; Ruſtic. v. ſz ſi ꝑdidit. z. v. ſc. ¶ Et nota ex fine hall. c. xxxviij. item q̄ null hom. o pages. o boꝛder ꝛc. q̄liter Ruſtic. vel boꝛderi et alie ꝓpone ibi mētionate ad redimēdū obligate ſe redimere cōpellūtur. ¶ Sz q̄ro ad q̄d tenent illi q̄ dicunt alodiarij. dic vt. j. in commēta. ꝓ. alberti. c. xvj. Si aliq; alodiarij. v. alodiarij etiā. ¶ Sed q̄d de alodiarijs cāpanarijs. nunq̄d tūt obligati ad illa q̄ ibi alodiarij obligati ſt. Rñ nō. vt ibi. ¶ Et nota ꝙ cāpanari ꝛ a cāpo q̄ ꝓꝑie planicies terraz ē dict qz ſic hūilis et breuis pedib nō erect vt mōs. ſz iacēs. et inde campulus. et campell dimi. ſm hug. i deri. c. cā grece. Alibi ꝛ terrā tenens. vt. j. i curia bar. dñi Regz. ꝓ. ij. c. xlvij. ite ꝙ terrā tenētes. vbi habet. ꝙ ſtra ſeminū caſtri ꝓtra

possessionuz in tallijs cõtribuere tenenť. nisi priuilegio se tueri possint. hoc tñ verũ est. si dicẽ possessiões vel honores tenenť p dño castri. iure directi dñij alis nõ vt. j. in curia montissoni dñi Regis Alfonsi. ij. c. xvij. jtẽ quels terratinẽts ẽ. Sz q̃d si Rustici vel alij terrãtenẽtes priuilegiũ vel alia allegãtes ad ipas tallias non tenere. volũt ius firmare. Querit̃ posse cuiꝰ firma būt. An ī posse dñi castri. cuiꝰ sũt emphiteote. an ī posse ordiarij eoꝝ territorij. cuius sũt domiciliati. Credo p vsaᵐ. cxx. in baiulia. q̃ est. j. cũ ibi notatꝫ p ī posse dñi castri. qz de iur nr̃o dñi sunt iudices. z b̃ pbať clare p dcm̃ vsaᵐ. z p vsaᵐ. xxiij. oẽs hoies. q̃ est. ē. cũ ibi notatis p ja. de mon. iu. z me. p quo. l. nõ a iudice. §. i. ff. de iudi. z p b̃ facit. ē. vsa. xxviij. ō oibꝰ nãq. nã p̃mũ placitũ ẽ firmare ius. z pz q̃ ĩmo cõpellit. vt. j. ī pª curia bar. dñi Regis ja. ij. c. xxix. jtẽ q̃ null hom ẽ. ¶ Et nota ex b̃. c. xxix. jtẽ q̃ null hom. q̃ dñs alodialis iurisdictionẽ hz. loq̃tur ẽt ipm caᵐ magis late. q̃ caᵐ. cxv. jtẽ p̃cedimꝰ q̃ q̃libet layc⁹ ẽ. qđ est. j. i cõsue. barcℓ recognouerũt p ceres. cũ ī. c. c. xxix. jtẽ q̃ null hom. loquať indistincte. in alle. c. cxv. spāl'r ī layco. vl' dic alia rõne qz ī dcõ. c. xxix. loq̃tur gñal'r. z sic hz locũ p totã cathaloniã. caᵐ vo. cxv. ē. alle. loq̃tur ī casu locali. q̃ solũ locũ hz ī ciuitate bar. z ī locis de priuilegijs ipiꝰ ciuitatis gaudẽtibꝰ. qđ mẽti teneas. ¶ Quero eisdẽ termis retẽtis. q̃d si terrãtenẽtes p̃dicti ī iurisdictiõe dñi ipiꝰ castri. domicilia tñ ibi nõ habẽtes. offendãt dñz. vl' aliquẽ eiꝰ subditũ. An ipe p se possit facere vindictã. ẽt ī possessiõibꝰ. q̃s p ipo dño tenet. vl' an habeat adire iudicẽ domicilij. seu loci vbi hñt domiciliũ terrãtenẽtes dico q̃ jn no. tenet ī. c. postulasti. ex̃. ō fo. cõpe. q̃ hz adire iudicẽ loci. vbi res sũt site. Et p hoc videť glo. ī. l. forma. §. si vo q̃s agrũ. ff. ō cẽ si. quã ja. calbeti allegabat in fcõ. qđ crat int̃ vniuersitatẽ ciuitatꝫ ilerde. z vniuersitatẽ loci de castellot. z terrãtenẽtes de miciliatos ales borgees. cõquerẽtes ō quadã tallia. ī q̃ dicebãt se taxatos vltra modus Et demũ fuit p̃cessũ seu p̃uisum fm illã glo. q̃ nobilis. Rꝰ comes ll. dñs de castellot daret iudicẽ. q̃ h̃ recognosceret inter p tes. Sz opponebať q̃ ex cõtributõe tallie cõpetit condictio ex. l. ideſt ex dcõ. c. xlvij. jtẽ q̃ terrãtenẽtes curie bar. dñi Regꝫ. p. ij. Sz oẽs cõdictões sũt psonales ergo ẽ. Ad istã rõnẽ rñdebat ja. cal. p̃dcũs. q̃ ista talis cõdictio hz oculos ad rẽ. sic cõdictio diui adriani. q̃ nõ intẽptať. vbi cõuẽtꝰ hz domiciliuz. sz vbi res sũt site. vt. ff. vbi debere. agi. opz. l. i. z ibi nota. ja. calbeti p h̃ j. ī cõme. p. alberti. c. xvij. Si alodiariꝰ ī fine. z dcm̃ caᵐ. xlvij. jtẽ q̃ terrãtenẽtes solũ in muneribus mere realibꝰ locũ hť. qz tallie sibi inducunť. vbi res sũt site nõ tñ ī mixtꝫ. z vide bar. ī. Llibertꝰ. §. sola. z glo. silr ibi ordi. ff. ad mũi. z sũt iudices dñi loci Secꝰ ī psonalibꝰ siue mirtis. ad q̃ terrã tenẽtes nõ tenenť. Et ita fuit iudicatũ in audia Regia sup̃ fcõ dela spluga de frãcolí. z ī fcõ deça Resal. ī quo pslueŕt dñi pꝰ. paschalij. decertoꝝ doctoꝝ. pꝰ terreni. Mathias castilioms. ll. doc. frãcꝰ. de podio. z bñꝰ lunes iurispiti barcℓ. ja. de vallesica notat hãc z. ē. primã. q. ī pall'. c. xlvij. jtẽ q̃ terratenẽtes ẽ. qđ nota. ō materia vo tallia. vide qđ scpsi. j. vsa. cxiiij. h̃ qđ iuť est sctoꝝ. sup̃ vbo castroꝝ. v. q̃ro an alodiarius ẽ. et vsa. cl. si senioꝝ. sup̃ vbo nõ neget Sacramẽta. vide qđ scpsi. ē. vsa. primo. ī glo. vsq; inclusiue tenet̃ p h̃ vide qđ scpsi. ē. vsa. xlvij. omnes hoies. in glo. ij. Mancusus. ¶ Nota q̃ mancusus valet nouez vel. xij. dr̃ios fm glo. Sed verius dicas q̃ Mancusus auri valentie valet. xvj. dr̃ios barcℓ. vt. j. ī curia perpiniani dñi Regis p. iij. c. xxxvj. cuz de valore. z sic quattuor Mancusi. hic in textu positi. valẽt quinq; solidos. q̃ttuor dr̃ios barcℓ. Examẽ. i. iudiciuz. ita sumit̃ hic. z inde examino. as.

i.inq̃rere.iuestigare.vl' examẽ.i.collectio apiũ.vt insti. de re.di.§. apiũ.⁊.§. examẽ. ꝓ h̃ vide ⁊ extẽsi⁹ qd̃ scp̃si.j.ĩ vsa.cxliij.qm̃ ex cõqõne ĩ.i.v̄.p̃terea.sup̄ v̄bo examine. Caldarie.i.aq̃.q̃ ĩ caldaria calefcã est. Et sic dic caldarie.i.aq̃ calide. de h̃ em̃ iudicio habes.j.vsa.cvj.d̄ baiulijs.i.R̄.ĩ tex.⁊ ꝑ me ĩ glo.ij.⁊ vsa.cxij.mariti.v̄.vxores rusticoꝝ intex.⁊ ꝑ me ⁊ vsa.cxiij. vere iudex ĩ textu.⁊ ꝑ me ĩ glo.fi. ¶ Et nota ꝙ hodie hui⁹ iudiciũ siue purga⁰ aq̃ calide vl' frigide locũ nõ hz.cuz penit⁹ abrogat⁊ sit.ꝓ h̃ vide qd̃ scp̃si.s̃.ĩ vsa.i.sup̄ v̄bo aquã frigidã siue calidam cũ sua remissi.

SEnex miles liiij. Casus. Juramẽto milit⁊ ꝓpter senectutẽ.vel pauꝑtatẽ ingredi bellũ nõ valẽtis.vsq̃ ad q̃nq̃ vncias auri valẽtie standũ est. h.d.vide tex.Senex.in senib⁹ q̃dem ⁊ seu antiq̃s vsa⁹.iste locũ habet. ¶ Et sic nota ꝙ antiq̃tas siue vetustas est venerãda.vt ĩ auc̃.de ap.§.illud etiã. coll'.ij. ¶ Et an senex effici possit miles.dic vt scp̃si.s̃.ĩ vsa.x.ciues ĩ glo.ij.in.q.xxxviij. ¶ Et quis dicatur senex.dic vt scp̃si.s̃.in vsa.ix.fili⁹ militis in glo.fi.⁊.j.in vsa.lxiiij.p̃nceps nãq̃.v̄.omnes sup̄ v̄bo posse pugnãdi. in.q. añpenul. Et de militib⁹ ⁊ priuilegijs eorum.vide qd̃ scp̃si.s̃.in vsa.xxiiij.placituz mandetur.sup̄ v̄bo militibus. Miles vide qd̃ scp̃si.j.in vsa.cxxiiij.Aliũ namq̃.in glo.vlti. ¶ Et nota ꝙ ꝑ hũc vsa^m determinata fuit qõ cuiusdã militis nomĩe Ar⁹. de Munconis miles. qui fuit reptat⁹ de bausia ꝑ comitẽ fuxi corã dño infante pet⁰ filio illustris Regis Arag⁊. qui postq̃ desmentit⁹ fuit dcm̃ comitẽ post reptamẽtum opposuit exceptione. ꝙ cõpleuerat etatem.lx.annoꝝ. ⁊ per consequens non tenebat̃ se excondire ꝑ batayam. Ex parte vero comitis allegabat̃.ꝙ nõ excusabatur. eo qꝛ hic vsatic⁹ nõ loquitur in milite reptato de bausia.sed de milite qui iurauit de hijs.d̄ quib⁹ dicit̃ ꝑiurus.qm̃ miles de bausia reptat⁹ debet se excõdire ad cognitionẽ curie ad suũ parẽ.ꝓbatur.nã vsatic⁹ hic loquit̃ gñaliter non distinguẽdo aliquid de etate.⁊ sic generaliter est ĩtelligẽdus.vt.ff.de public̃.l.de p̃cio. facit etiã ꝓ parte comitis cõtra partẽ militis ea q̃ le.⁊ notant̃.i.l. cũ decurionatus honorẽ.C.d̄ decurio.⁊ filijs eoꝝ.li.x.jtẽ alia rõne.qꝛ non videbatur ꝙ dcã exceptio locum haberet.eo qꝛ postq̃ desmẽtitus fuerat dcm̃ comitẽ videt̃ renunciare iuri suo sup̄ dicta exceptiõe. ad instar illi⁹ qui ad munus publicũ vocat̃.si hz excusationez aliquã quã sciebat. ⁊ fuit litẽ cõtestatus. nõ opposita dcã exceptione. ꝙ postea nõ potest eã opponere.vt.ff.de vaca.mu.l.p̃tor.§.vlti. cũ desmẽtiendo comitez videt̃ rñdere reptamẽto.quasi lit⁊ cõtẽsta⁰ jtem cum q̃s habet exceptionẽ peremptoriã. ⁊ sciens eã aliquid ꝓmiserit dare.vel soluerit aliq̃d non põt illud contradicere cum videat̃ renũciasse iuri suo.ff.de condi. inde.l.si is qui ꝑpetua.ꝑs vero militis rñdebat.ꝙ dcãm poterat opponere exceptionem.eo qꝛ erat peremptoria.qꝛ ꝑ eam ꝑimebatur intẽtio dicti comitis. cũ dictus comes ꝑ suã petitionẽ intendebat dictuz militẽ cõdẽnare ꝑ suum reptamentuz ad batayam faciendã.que perimebatur propter dictam exceptionẽ. ⁊ de iure est licitum opponere exceptionẽ peremptoriaz vsq̃ ad sñiam.vt.C.de excep.l. siquidem nec ob.ff.de vaca.mu.l.pretor.§.vlti. cuz illud locũ habeat in fauorem rei publice Nec ob.l.si is qui ꝑpetua.ff.de cõdi.inde. qm̃ illa lex habet locũ in odiosa exceptione.sed in fauorabili secus. vt est ista de senectute que est fauorabilis.immo etiam reuerenda.vt.ff.de iur̃.immu.l.semꝑ.datur etiam post solutionẽ repetitio. vt.ff.d̄ cõdi.inde.l. qui excepit perpetuã. vnde si potest ꝯdici post solutionẽ multofortius

ꝑt opponi exceptio ante ſnīaz. ſ. pempto-
ria. Hã cui damus actõz: multo magꝫ ex-
ceptõz. vt. ff. de ſupfici. l. i. ⁊ eſt rl'a iuris. et
ita ad finẽ ꝓ ꝑte militis fuit iudicatũ per
eundẽ dñz infantẽ. ꝓ. q̃ nõ tenebaſ ſe ex-
condire ꝑ batapã. Fuit necnõ q̃o inter co
mitẽ empuř. ⁊ dalmaciũ de palaciolo de
bauſia reptatũ ꝑ dcm̃ comitẽ. q̃ exquo di
ctus dalmaci⁹ reptatus rñdẽdo delmẽti-
⁹ fuit comitẽ. q̃ nõ obſtãte aliq̃ exceptio
ne habebat bellũ facere dictus dalmaci⁹
comite inſtante. Predictus ỽo dalmaci⁹
nõ opponebat exceptõz ſenectutꝫ. nec po
terat. cũ nõ eſſz q̃nq̃g enari⁹. ſz oĩa alia. ẽ.
dcã opponebat. dicẽs ſe patũ firmare ius
in poſſe dicti comitꝫ. cũ reptaref ꝓ repul-
ſa firmeiuris ꝓ feudis q̃ tenebat ꝓ dcõ co
mite. ⁊ per vſam^m. xlj. de alijs nãq̃ bauſijs
qui eſt. ẽ. excuſabaf a bello firmando ius
Et ita fuit iudicatũ ꝑ curiam barcẽ. fm
btran. de ſeua. Paup. ¶ Nota ex l̃ vſa. q̃
pauptas ꝓdeſt. a tali ꝓdeſſe liberet nos
dñs amẽ. Concor. qõ notat bar. in. l. ſi q̃s
ad declinãdã. C. de epi. ⁊ cle. ¶ Nota. ij. ex
ter. q̃ paup dñ nõ hz q̃d offerat: non ſoli ũ
audiri contempnif. ſed etiã p̃ vitatẽ q̃ de⁹
altiſſimus eſt oĩmode oppmitur. xj. q. iij.
c. paup. vbi ꝺ hoc per glo. ⁊ arcẽ. Et ſic lo
cum habet illꝺ vulgare. Que tremũta na
no ha abrich: ne hoz pobze no ha amich.
¶ Nota 3º fm btm̃ bnardũ q̃ multi pau
peres eſſe volunt. ita tm̃ q̃ nihil eis deſit. ⁊
ſic diligũt pauptatẽ: vt nullã patiant egẽ
ſtatem. Aduerte tm̃ q̃ forte ⁊ etiã ſine for
te iſtud attri bui nõ ꝑt huic militi paupi.
iuř vſam^m iſtũ. ex eo q: forte talis miles in
pauptatẽ ſua culpa deuenit. vel caſu for-
tuito. qui p̃ueniri non potuit. et ſic vi vel
caſu vt p̃fertur hic miles nũcupaf paup.
ꝓptereaq̃ in eo ceſſat dictũ bti bnardi p̃-
all'. ſi ita eſt. al'nõ ¶ Nota. iiij. q̃ ꝓp̃ pau
ptatẽ monaſterij abbas ꝑt cogere mona-
chũ q̃ tranſeat ad aliud monaſteriũ. bal.
in. l. i. C. de lati. libꝺ. tol. ¶ Nota. v. q̃ mo-
chus abbati p̃cipe ꝑt. vt iꝑm induat mo-
re ꝓſueto ipius mõaſterij. niſi ꝓpter pau-
pertatẽ excuſaref. bal. vbi. ẽ. vide q̃d ꝺ mo
nacho fugitiuo. j. vſa. cxvj. ſarracenis. in
glo. ij. in. q. vij. Et aliq̃ de abbate ⁊ mona
cho in vſa. cxxxiij. denicq̃. ſup ỽbo abbatũ
¶ Nota. vj. q̃ paupes in hoſpitalib⁹ ſunt
recipiendi. bal. in p̃dicta. l. i. C. de lati. li-
ber. tol. ⁊ regunt ꝑ admiſtratores eoꝝ. vt
l. nulli. ⁊. l. ſi q̃s ad declinandã. C. de epi.
⁊ cle. ¶ Nota. vij. q̃ is q̃ nihil habz: ei⁹ pi
culo nihil eſt. ff. de fur. l. ita q̃ fullo. ⁊ ex. ꝺ
vſuf. c. cũ tu. Anõ ſeneca. c. xiiij. ad lucil
lũ. Etiã in obſeſſa via paupi par ẽ. Ouiꝺ.
in li. de nuce. Cur timeã tutũ carpit ina-
nis iter. Et hoꝛaci⁹ in li. epiſtolaꝝ. Cãta-
bit vacuus coꝛã latrone viatoꝛ. Et hen. cõ
tra foꝛtunã. Quid faciet vacuus coꝛaz la-
trõe viatoꝛ Cantabit dulce fũdz ad aſtra
melos ¶ Nota. viij. q̃ pauptas nõ fac vilẽ
ꝑſonã dici. ſed oꝛigo. vl' mali moꝛes. vt. C.
de inceſ. nup. l. humilẽ. ¶ Nota. ix. q̃ licet
pauptas nõ ipediat obligatõis vel actio-
nis exercitium. vt. l. cõtinuus. §. illud. ff.
de ver. ob. tm̃ impedit moꝛaz comiti. glo. ẽ
notabilis. ⁊ ter. in. l. q̃ te. ff. ſi cer. pe. in ỽ
bo tua. ¶ Nota. x. q̃ paupertas impedit
comiti penã in ſpualibus. notat jnnoc.
in. c. p. ⁊. g. ex de offi. dele. ¶ Nota. xj. q̃ ex
cuſatur q̃s ꝓpter pauptatẽ. q̃ omittit ꝑſe
qui appellatõz. vt non dicatur defta. nec
ipo iure ſibi currit tp̃us. jnno. in. c. ex rõ-
ne. ex de ap. ⁊. ⁊ Guil⁹. ꝺ cug⁹ in. l. p̃cipi
mus. §. ſup his. C. de ap. qõ menti tene.
¶ Quero q̃s dicaf paup. dic vt no. i auc.
de exhi. re. §. optimũ. coll'. v. Sed tu dicas
vt notaf in auc. ꝓterea. C. vnde vir ⁊ vxoꝛ.
¶ Quero. ij. an iudex ĩ mala cã paupis de
beat ip̃z fauere. Rx^o nõ. vt. xxiij. q. iiij. c. ne
amiſſo. ¶ Quero 3º. an obtẽtu pauptatꝫ
vitã turpẽ q̃s agere dẽat Rx^o. ñ. ex de ſy. c.
q̃ñ ſymoniaca. ⁊. ff. de ri. nup. l. palã. §. i.
ỽ. nõ ſolũ. ¶ Quero. iiij. an ⁊ q̃ñ pauptas
vel diuitie noceãt aut ꝓfint. vide per chi.

in.l. si qs ad declinãdam. C. de epi. ⁊ cle. ¶ Quero, v. an q semel fuit diues: ꝓsumatur diues durare. Rn̄o sic. nisi ꝓbet ꝓriũ fz ja. de bellouisu. in auč. de eq̄li. dotis. §. qz vo iam. colk. vij. in nota. iij. Et de materia pauptatis vltra ꝓdicta vide qđ scꝑsi. ō. in vsa. ix. filiꝰ militꝫ. v. miles vo. sup vbo dũ eam tenere possit. ⁊. j. i vsa. lxviij. ꝓnceps nãq. sup vbo posse pugnãdi. in. q. vl. Sacramentũ. vide qđ scripsi. ō. vsa. lij. sacra. i glo. ij. Usq. inclusiue tenet. vide qđ scꝑsi ō. vsa. xlviij. oēs homies. i glo. ij. Quīq vncias. ¶ Nota ꝙ q̄libz vncia auri valencie valet duos morabatinos. ⁊ sic. v. vncie fiũt. x. morabatini. vt in glo. ꝓtinet. Morabatinus vo valet. iiij. solos barč. ⁊ vncia auri valeñ. viij. solos eiusdē monete vt. j. i curia ppiniani dñi regis. P. iij. c. xxxvj. cum de valore.

ALij quoqz milites. lv. Casus. Miles in etate xx. annoꝝ vsqz ad. lx. annos ꝓstitutus ꝙ iuriũ incurrens se ad suũ parē defendere tenet. h. d. vid̄ tex. Alij. vide qđ scꝑsi. ō. vsa. liij. de alijs nãq. in glo. ij. Quoqz. vide qđ scꝑsi. j. vsa. cxlj. solidus. v. liberaquoqz. in glo. i. Milites. ¶ Nota ꝙ milites hij nō senes nō paupes esse debent. ne sit ꝯ. ō. vsa. primus. ob qđ dr̄ b Alij quoqz milites. q̄si dicat ꝙ in alt. vsa⁰. ō. primo loq̄tur totũ de militib⁹ senibus ⁊ paupibus. hic vo in nō senib⁹. ⁊ nō paupibus. qđ patet a. xx. annis. ⁊c. ⁊ ibi in ꝑn. Alij quoqz ⁊c. ergo non miles senex vel paup hic non comꝓhendit. sz. ō. vsa. primo bñ comꝓhendit. Nã ꝑ ipso et i fauorem sui vsa. ipe cōditus est. ⁊ sic non obstat huic. cum vterqz vsa. in suis loq̄tur terminis. Et ꝑter intellectũ hui⁹ vsa. habes satis clare. Unde notandũ est ꝙ oīs vsanc⁹ siue lex ad clemētiã apta est. jac. de bellouisu in auč. de exhi. re. §. optimum. col. v. Usqz inclusiue tenet. vid̄ qđ r̄missi ue scꝑsi. ō. vsa. ꝓri. in glo. penū. Scragita: sub. cōpletos. ¶ Et sic nota ꝙ ab eo tꝑre l antea nō tenet̄ se defendeꝛ ꝙ bellũ. ꝙ b facit qđ notat. j. vsa. ꝓri. in glo. antiq̄ q̄ in pit. iste vsa. Et ita fuit iudicatũ ꝙ dñm infante. P. ꝙ arnaldo de mũrconis. quez comes furcen⁹ reptauerat Unde. i. ꝓpter qđ iuramentũ ꝓstitũ est. Periuri. vide quod scꝑsi. j. vsa. lxxxv. ꝓcipimus. in glo. iij. cuz suis remissionib⁹. Appellati. i. delati. vel inculpati. aut diffamati. Manib⁹ ppꝛijs i. eius corꝑe ⁊ in ꝑsonã suã. ⁊ nō substitutã. Sid illoꝝ parē. i. consimilez. ¶ Et nota ꝙ in nullo casu dat pax alicui. nisi i bausia tm̄. ⁊ sic tenet ꝓsuetudo. bñ⁹ lunes. Et in casu etiã huius vsa. s. qñ miles reptat⁹ est ō periurio: ꝑt se purgare ꝙ batapã ad suũ parē. qđ menti tene. Uide igit̄ ō parita te bellatoꝝ. ⁊ seu illoꝝ q̄ duellũ aut bellũ facere debent. ō. vsa⁰. xlv. ⁊ si q̄s a ptãte. per glo. ja. ō mō. iu. ⁊ me. ⁊ i tractatu ō batalla. §. E lauos la cort. ¶ Quero ꝙ quē modũ mensure bellatoꝝ fieri debeãt. dic vt i alt. tractatu. §. la mida e les mesures. vbi cum nōnullis. §. ibi seq̄ntib⁹ plene de h⁹ materia videre poteris. etiãq ꝙ ja. de valt si. ja. cal ⁊ me. ō. vsa. xxvij. batapa. ¶ Quero an miles reptari possit ō ⁊ ꝙ fide mētita ꝙ simplicē loq̄lã ꝓmissaz. sic ꝙ notet ꝙ iurus. quēadmodũ si iuramẽtũ fregisset vt b. Rn̄o sic. qz iter simplicē loq̄lã ⁊ iurz de⁹ nullã facit dr̄iaz. vt i. c. iuramēti. xxij. q. v. sz tu dic ꝯ ⁊ veri⁹ ꝙ hūc vsa. Nō qz nō vidꝝ extēdi ad b. ⁊ ꝑter nec a nobis extēdi ꝑt. ne qz debz. cū vsatici sint stricti iuris. ob qđ ipi. vel statuta interꝑtatōz nō recipiũt extensiuã. vt. l. cōstitutōib⁹. ff. ad muni. sed bñ recipiũt interꝑtatōz declaratiuã. ⁊ iuri cōi stat: vbi nō iuenit ꝙ ius pr̄i e alit eē ordiatũ. fac. c. ꝓstō. ō elec. li. vj. vid̄ vnbtũ ō bulio i dcã. l. ꝓstōib⁹. Et qz casus nr̄e. q. l h⁹ vsa. nō repit. iō ad ius cōe recurrēdũ e Nã si ꝓditoꝝ vsa. pñtz itellexissz ō b casu ex ꝓssissz. ar. eī de deci. c. ad audiētiã. Et qz ñ

ecpſſit. ideo intelligẽdus nõ eſt. qđ nota.

Sacramẽta burgẽſiũ. lvj. Caſus. Burgenſi cuz iuramẽto vſqz ad q̃ndã vnci as credit. Et ſi vlta iuret: per bellũ ꝛ pedonẽ ſe defẽdẽ tenet. h. d. Cõis diuiſio. ſcda ibi. v. de inde. vide ter. ꝛ glo. quã notabiles ſunt. Sacramenta. vide qđ ſcpſi. ſ. vſa. lij. ſacramẽta ruſtici. in glo. ij. burgenſiũ. ſiue ſint pauꝑes. ſiue fenes. et hoc ꝓuilegio burgẽſiũ. fm glo. ordi. ¶ Et nota ex hõ vſa. ꝛ vſa. j. martii. q̃ de iure vſa ticoꝝ ltime cõſtat ciues ꝛ burgẽſes batal liã ꝑ pedonez facere debere. Sz tu dic cõ tra ꝛ verius. nã hodie condicio militũ ho minũ de patico. ꝛ hoim honoratoꝝ de ci uitatibus ꝛ villis ereꝙuata eſt. vt ſatz clare videtur. j. in curia gerunde dñi regis Ja. ij. c. xxv. jtem ſtatuimus ꝛ etiã ordinam⁹. q̃ ſi aliq̃s fuerit reptat⁹ ꝛc. v. ꝑdicta autẽ. ¶ Ex quo v. nota q̃ ad paria iudicãtur in reptamẽt milites ꝛ ciues ꝛ hoiẽs villarũ honorati. qđ mẽti tene. ¶ Sz quid ſi do minũ caſtri vel alterius loci qđ fuit mili tis ꝙuenerit ad ciuẽ vel hoiez ville titulo emptois vl alia de cauſa. rũqđ caſtlani illius caſtri in placitis iudicabũtur. quẽ admodũ iudicabãtur tpre quo erãt ipſi⁹ militiꝫ Rõ ſic vt eſt caſus. j. ſ. ij. curia barꝛ ipſi⁹ dñi regis Ja. ij. c. xv. jtẽ ordinam⁹ de ꝓſilio approbatiõe ꝛ ꝓſenſu ꝑdictoꝝ q̃ ſi dñiuz ꝛc. Et ſic in caſu hoc ſilt milites. ciues ꝛ homo ville ad paria iudicant vt ibi qđ nota. ¶ Quero de vna notabili. q. licz huic vſa. pegrina ſit. Pone. ego dedi ticio caſtrum in feudũ. deinde ticius dedit illi in feudum martino. poſtea ex aliqua cau ſa ticius male contẽtus de martino vaſal lo ſuo. Vel forte q̃ caſtrũ erat ex pacto re dibile per martinũ iratũ ꝛ pacatũ. jdez ti cius cepit tenere ad manũ ſuam dictũ ca ſtrum. ſaluo iure poſſeſſionis ꝛ ꝓpetatis vt faciũt aliq̃ nobiles. Modo tici⁹ tenẽs ſic ad manũ ſuã dictũ caſtrũ turbatur ab aliquo extraneo in illo iur. qritur cuiſmodi remediũ hẽbit ille ticius aduerſus illum extraneum. dico q̃ ticius non hz aliq̃d poſ ſeſſoriũ. q̃ nullã poſſeſſiõem hz. vt. C. vti. poſſi. l. vna. ꝛ. ff. de acq. po. l. iij. §. ecõtra⁰. ꝛ facit qđ no. ff. ad trebell. l. ex aſſe. ꝛ C. ꝺ iur emphi. l. fi. circa fi. magne glo. Sz re rũ eſt iurta ſtatum allata q̃ cũ tici⁹ ꝓmus vaſ. dedit martino dictũ caſtrũ in feudũ: ipe tranſtulit in illũ tertiũ naturalẽ poſ ſeſſionẽ. ꝛ vtile dñium que ibi hẽbat. Ni hil em̃ ſã cõuenies eſt naturali eqtati ꝛc. vt inſti. de re. di. §. per traditionẽ. Jte vim eſt q̃ ille ticius vaſ. meus q̃ ꝛ ꝓmus vaſ. ẽ. licite potuit dare illi martino tertio illũ caſtrum ꝛ feudũ. vt in q̃ſtõe impialem. §. illud. ꝛ nihilominꝰ dictus ticius teneat ſit vaſ. meꝰ. ꝛ ſub fidelitate mihi aſtricꝰ ꝓ illo caſtro. ꝛ ego ſibi. Et licz ſit vaſ. meꝰ ipe tñ ꝺr dñs martini ſcõi vaſalli. ꝛ ſibi i uicez fidelitate vt dñs ꝛ vaſ. ſunt aſtricti. non tñ ꝓpter hoc ille vaſ. ſcõs eſt vaſ. meus Et ſi ex culpa vel dolo dicti ſcõi vaſ. caſtꝝ cadat in cõmiſſum regꝝariter reuertet ad dicti⁹ vaſ. meũ. dñumq̃ ſuũ. ꝛ ita ibi intel ligitur ꝛ colligit. Et ſi ille tertius. ſ. ſcõus vaſ. vendat caſtrũ: non recipietur voluntas mea. ſed ticij vaſ. mei. a quo ille tertiꝰ va ſallus ſeu ſcõs caſtrũ habuit in feudũ. ꝛ ille laudabit. nõ ego. Et ſic ſuaꝺ de ꝓxime q̃ eſt ſumma legũ interꝑs. ꝛ facit in. ꝙſtõe in. ꝓtiale. §. ꝓterea ſi q̃s infeudat⁹ ibi dum dicit. a ꝓprio dño nõ petierit ꝛc. Nullꝰ q̃ ꝑt negare q̃n ille ticius medi⁹ hẽat. I deo caſtro q̃dam ius. qđ hz inſtar directi do minij ꝛ ciuil poſſeſſio. relatio eſt habita ad martinũ vaſallũ ſuũ. ꝛ etiaz ad inſtar vtilis dñij ꝛ naturalis poſſeſſionis. habi to reſpectu ad me q̃ ꝓmo dedi ſibi dictuz caſtrũ in feudũ. intm̃ q̃ ſi ille tici⁹ cõmitat aliq̃d ꝺ me: tũc ꝺm caſtrũ reuertet ad me vt ibi colligit. etiã ſine cꝑa dci vaſalli ſcõi. ſ. martini. q: reſoluto iur ꝺõatoris

id est ꝑmi vasalli resoluitur ius acceptoꝛ
i. scõi vasalli. vt in feu. de ꝓuocer. inuesti.
§. fi. ⁊ qui, mo. feu. ami. §. rursus. ⁊ ar. ff. õ
pig. l. lex vectigali fundo. nõ tñ dico ꝙ ille
ticius medius ꝑmus vas. hẽat aliq̃d ve
ri dñij directi. vel vtilis. nec aliq̃d ve posꝫ
sessionis naturalis. vel ciuilis in dicto ca
stro. qꝛ nec hõ naturalis patitur. qꝛ cuꝫ
ego habeã directũ dñiuꝫ ⁊ ciuilẽ possessio
nẽ. ⁊ martinus scõs vas. hẽat vtile dñium
⁊ naturalẽ possessiõꝫ. ideo ticiꝰ medi⁹. ꝑi
musq̃ vas. nihil de ꝑdictis sibi retinuit.
nec aliq̃d de ꝑdictis hꝫ. q̃ duo insolidũ ta
lia hr̃e non pñt. vt. ff. de acq̃. po. l. iij. §. eco
trario ⁊ como. l. si vt certo. §. si duobꝰ vehi
culũ. Sed cõpetẽter viꝺ hr̃e ⁊ hꝫ quoddã
ius ī dcõ castro. qõ ius ī aliq̃ꝰ hꝫ istar ⁊ fi
gurã ꝑdcõꝝ dñij ⁊ possessiõis. ⁊ h̃ exvulga
ri ⁊ ex q̃dã opinõe gẽtiũ. ⁊ etiã apparꝫ ex
supꝛadictis. ⁊ ꝙ consti. impialẽ. Hñc dico
ex supꝛadictis ꝙ cõpetenter ꝑt dici ꝙ si ille
ticius turbetur in illo iure suo dicti ca
stri. ꝙ ipe habeat ⁊ sibi competat interdi
ctũ vti pos. vtile. Dat enĩ ꝑdcm̃ iterdictuꝫ
ꝑ incoꝛpalibus. vt. ff. de fuit. l. quotiens.
Et si fuerit adiectus ꝙ vim de illo iure. li
cet mero iure nõ videat q̃s õ incoꝛpalibꝰ
deici. vt. ff. de vsuc. l. seq̃tur. §. si viã. hẽbit
tunc interdictũ vnde vi vtile. inr̃ illud qõ
notat. C. vnde vi. l. si q̃s in tantã. ibi dũ di
cit. sup rebus ⁊c. P. ja. in libello suo q̃si in
fi. ti. de act. in factũ ex interdicto vnde vi.
¶ Et qꝛ dictũ est. s. l. in. q. ꝑi. ꝙ si ex cꝛpa
vel dolo dicti scõi vasalli castrũ cadat ī cõ
missum regl'iter: reuertet ad ticiũ vasal
lum meũ Jur̃ qõ q̃ro an cõmissuꝫ ī catha
lonia locũ habeat. Dic vt scpsi. j. in vsatiº
ccxlviiij. si q̃s baiuliã. in glo. vlti. ¶ Jtẽ est
dictũ in. e. q. ö. ꝑi. ꝙ si ille tertius. s. scõs
vas. vẽdat castrũ. nõ req̃rit volũtas mea sꝫ
ticij vas. mei. a quo ille tertius vasallusq̃
scõs castrũ habuit ī feudũ. ⁊ ille laudabit
⁊ nõ ego. Vtrũ igit̃ ī dubiũ. an ne sit ve
rũ h̃ indistincte. Dicas ꝙ nõ. qꝛ imo dñis
maioꝛ hꝫ laudare. ⁊ in instr̃o vẽditõis iu
re dñij supioris firmar̃. sicuti ipe ticius q̃
dñs medius est. adeo ꝙ martinꝰ vẽditoꝛ
tenet dictũ castrũ infeudatuꝫ ꝑ dcõ ticio
cos a cos. Et dictꝰ ticiꝰ ꝑ dicto dño supio
re pari modo cos a cos. Et est sic ꝙ tertiũ
siue laudimiũ. aut forisc̃apiũ talis vendi
tõnis iter ambos medio ꝙ mediũ diuidi
tur. ꝑ hoc viꝺ quod scpsi. ö. vsa. xxxiij. si q̃s
suũ feudũ. sup vbo alienauerit. in. q. iij. ⁊
iiij. Adde qõ scpsi. ö. in vsa. xxxij. castlani.
v. si. scierint. sup vbo ⁊ ꝑdixerit. in. q. penl'
⁊ vlt. Militũ. senũ vl' paupũ. vt. ö. vsa. liiij.
senex miles. Vsq̃. inclusiue tenet. viꝺ qõ
scpsi. ö. vsa. xlviij. oĉs hoĉs. in glo. ij. Quĩ
q̃ vncias. sub. auri valẽcie. vt. ö. dicto vsa.
liiij. senex miles. vide qõ ibi scpsi in glosa
vlti. ¶ Et nota ex h̃ vsa. ꝙ burgẽs ⁊ miles
quo ad credulitatẽ medio iur̃o eq̃pantur
Sic quo ad emendaꝫ. vt. ö. vsa. x. ciues et
burgenses. Deinde. v. ⁊ est scda ps. Et dic
deinde. i. postea. ⁊ ita sumit̃ hic ⁊ ꝑpe. sic
ff. de acq̃. here. l. si fuũ q̃s. circa fi. ibi. dei
de se abstinet. ff. õ cõdi. ⁊ de. l. q̃bus dieb⁹
§. q̃dã ticio. in pn. de cõ. di. iiij. c. deinde. ff
de vsufruc. l. q̃ vsufructũ. in pn. ibi deinde
⁊ insula. ff. de here insti. l. si pr̃fa. post pn.
ff. de iur̃. codicil. l. q̃dã. v. deinde sic q̃ri. et
ff. de edil'. edic. l. ediles. §. vlti. ibi. deinde
ꝓcius ꝓseqũt. ¶ Sꝫ q̃ro q̃d si burgẽs ī pluri
uret q̃ sint. v. vncie. ⁊ inde vt plurus ꝓui
ctus fuerit. q̃rit̃ q̃'r sup h̃ puidenduꝫ erit.
dico ꝙ a. xx. ãnis vsq̃ ad. lx. eo tũc ꝙ bellũ
defendere se tenetur. ⁊ hoc innuit iste tex
tus cum glosa que incipit sꝫ a. xx. iuncto
vsatico. ö. proximo. Quidquid. s. crimis.
vel dampni occasione. vel reptameti sibi
ab aduersario imposĩti iurent ⁊c. i. iur̃m
prestent. ¶ Quero quid si aliquis fuerit
conquestus vicario regis de aliquib⁹ ad
pacem ⁊ treugam pertinẽtib⁹. nũq̃d cre
detur eius sacrameto. dicas vt notat̃ h̃ in
glo. vlti. ordi. ⁊ ꝙ me. ö. vsa. lij. sacra rustici
sup vbo mansuꝫ. in. q. xij.

Feudos quos. lvij. Ca⁹. Dño negãte feudũ vasallo nõ debetũ. vas. p sacrm ⁊ batallĩã illõ auerare. vl' p testes a dño ipz acqsijsse ꝓbare tenet. finaũt dño feudũ dimittere dz. h. d vide ter. ¶ Nota q vsa. h fm btrã. de seua fuit sũpt⁹ de li. feu. ti. si de iuesti. iter do. ⁊ vas. lis ozi. c. vl. Sz tu dic fm bñm de põte q h nõ ē vm. eo ⁊ alis qz vsa. iste ꝓmo qdit⁹ fuit q dcz. c. ꝑt ergo dici q comes barc h⁹ vsa. cõdit oz ꝓ pbauit dictũ. c. vlti. iõ cõgruenti⁹ vidz q ipz. c. ex h vsa. sũptũ sit q ecõtra. Ego em dico q istõ multũ nõ vidz fructuosũ. s. siue ꝓdcz. c. fuerit ꝓmo edituz q h vsa. siue nõ. ob qđ tene qđqđ vel. qm in his nõ pl⁹ insisto. dicit tñ ja. de vallesi. ita h. Circa hũc vsa. vidz i feu. quo tpre miles iuesti. petere dz. c. fi. ⁊ i. feu. si de iuesti. cõtrouer. fu. iter do. ⁊ vas. c. i. ¶ Nota. ij. ex h vsa. ⁊ glo. i. q feudatari⁹ feudũ possidens iuste ⁊ sine violẽtia illõ tenere dz. nã si cũ violẽtia: certe violẽt⁹ tũc possessiõz ipi⁹ restituere tenet. Et ꝓnter ltime cõstat ex ipa glo. q violẽt⁹ añ oia possessiõz restituer tenet. Et q̃r vide in dicta glo. Adde qđ scripsi. j. vsa. lx. oẽs quippe naues. sup vbo naues. i nota. ij. ⁊ vsa. cviij. si qs vginẽ. i glo. iiij. ⁊ vsa. cliiij. quicũqz. in glo. iij. ¶ Nota 3o q violent⁹ possessoz rerũ fruct⁹ etiã q ꝓcipi potuissent restituere. dãpna refarcire. ⁊ de iniurijs satisfacere cõpellit. vt i. c. grauis. ex de resti. spo. Et quos fruct⁹ possessoz facit suos. ⁊ quos restituere tenetur dic vt ibi notat. ¶ Nota. iiij. q violẽtus q nõ est soluẽdo ad restiõz fructuũ: nõ vngef. Rõ qz inanis est actio quã excludit iopia debitoz. vt in. c. olim. ij. e. ti. ¶ Nota. v. q hec duo paria sunt rẽ restituere. vl' fm ea satisfacere. B⁹ durãdi in. c. qcũqz. de sen. ex. li. vj. in glo añpenl'. ¶ Nota. vj. q i vbo restiõis oĩs vtilitas actoz. ptinet. iij. q. i. p totũ. Milites. ¶ Quero an idẽ sit i alijs q titulũ feudi allegauerit R⁹ sic ⁊ forte etiã si fuerint rustici. sz tñ eo casu in h magna dria est iter milites ⁊ rusticos. nã milites p sacrm ⁊ batayã auerãt feudũ esse suũ. et h inuit ter. h⁹ vsa. Rustici vo p iudiciũ aq calide vel frigide vt dicit h glo. ij. ozdi. De rustic aũt vide qđ scripsi. j. in vsa. cxv. tuto/rea. v. vlti. als est vsa. Et in vsa. cxviij. rusticus etiã. in glo. ij. Et de h iudicio aq calide vel frigide. vide qđ scripsi. s. in vsa. liij. de alijs nãqz rusticis. in glo. vlti. Negauerit. sub. qz nõ apparẽt quenietie siue cõdcões p instrã seu testes. ⁊ sic innuit q h vbũ negauerint. qz nõ sp aueramẽtũ hz locũ. sic nec expiamentũ. vt in vsa. isto habet. ibi. aut pbent ⁊c. btrã⁹ de seua. ¶ Et sic nota q aliqđ fit rõne cõuentõis. qđ als nõ fieret. vt. ff. de ꝓben. emp. l. in modicz. ff. mã. l. si fundũ. ⁊. l. si mãdauero. §. iul'. de seruo coz. l. i. ⁊ de aq plu. ar. l. apd ebaciũ. §. aq. ff de vsuc. l. si aliena. §. i. ⁊ de vi. ⁊ vi. ar. l. i. i pn. ⁊. §. illud. ff. de v. ob. l. stipulatio ista. § alie cui. ⁊ de eo q cer. lo. l. iij. §. pinde mirta. dp. in. l. qdã. ff. de acq. re. do. Et sic bonũ erit ⁊ est feudatarijs quentões hre ⁊ illas ltime oñdere. als male p his. cũ h ter. sit ꝓpos. spal'r qz tũc feudũ p sacrm ⁊ batayã auerare tenet̃ur vt hic. qđ est nimis durũ. bñdict⁹ sit de⁹. qđ mẽti tene. Eos. s. feudos. Illis. s. militib⁹. Sacz. vidz qđ le. ⁊ notat q bal. i li. feu. ti. de sue. recti. feu. c. sacrm. qđqz scripsi. s. vsa. clviij. sacra. in glo. i. ⁊. v. ⁊ ille. sup v. q iurauerit. ⁊ vsa. lij sacra i gl. ij ¶ Et no. q iudr ꝺ facili ñ dz ad iuramñ tũ venire. vt h notat in glo. vlti. nisi inspectis psonaꝝ ⁊ cause circũstãtijs illud actoz videat deferẽdũ. vt ex de iudiu. c. finali. vidz qđ ibi elegãter q Benẽ. notat de delatõe iuramẽti. ⁊ q me. s. vsa. l. oñes hoies. in glo. ij. in. q. penl'. ⁊ vlt. ¶ Nota. ij q vbi actoz suã ltime pbet intẽtiõz ad pstandũ iuramẽtũ cõpelli nõ dz. vt in. c. ij. ex de pba. ⁊ h innuit ex hui⁹ glo. vlti. vide qđ in all'. c. ij. notat per ber. jnno. hosti. jo. an. antho. de butrio. ⁊ ny. ꝺ cicilia. ¶ Ho

na 3ª ex dicta glo. q̄ si actor p̄scptōz .xxx. vl xl. ānox ꝓbare voluerit q̄ ei sufficiat. rō q̄ oīs actio ⁊ petitio colligit̄.xxx. vl.xl.an nox p̄scriptiōe.L.de p̄scp.xxx. vel.xl.an.l. sicut in rē.⁊.l.oēs.cōcox.glo. antiq̄ posita sup v̄bo castrox.j.vsa.crliij.hoc q̄ iur̄ cū scrōrum. idem ibi p ja.de mō.iu.⁊ me.et sic vidz clare q̄ titulus p̄scptionis in oīni actiōe locū habz.vt ibi ⁊ hic. ¶ Nota.iiij. q̄ tātū opatur gīalitas quo ad oīa.sic̄ fac̄ singularitas quo ad singla. vt.l.oēs.ff.all' ¶ Nota.v.q̄ p̄scptio.x. ānox inter p̄ntes. ⁊.xx.annox inter absentes i cathal'. locū nō hz.vt pz per hui⁹ glo.vlti.⁊ glo.dci vsa. crliij.hoc q̄ iur̄ ē scōx.⁊ etiā ꝓbat̄ ltime. j.vsa.clvj.oēs cause. vide q̄ in vtriq̄ scptū Et per batayā. ¶ Nota batallioz fieri sup ac de et p feudo.p hoc vide q̄ legit̄ ⁊ no⁹ taf̄ per ja.de mō.iu.ja.de vallelica.ja.cal'. ⁊ me.ff. vsa.xxvij.batayā. Testes.l. fide di gnos.⁊ omni exceptiōe maiores. Scpturas.sub.fidem ltime ferentes. p hoc vide q̄ scripsi.j.in vsa.crlviij.si q̄s testm̄. sup v̄ bo cartā firmā. Eos.l.feudos. Senioub⁹ i. dñis eox.l.feudox. Acḡlisse.l. ipos milites. Aut dimittāt.l.ipi milites. ¶ Quero q̄d si patus erat vasallus ostēdere ⁊ in pace dimittere: q̄d in ipo feudo recipe debe bat vel cōsueuerat quo ad ea de q̄bus cō stabat.⁊ quo ad alia satisfacere. nunq̄d ve nit audiēdus. certe nō. ⁊ merito. q̄ licz sa tisfaciat factoꝛnō ē modo. Nā oportet q̄ val'.in casu hic ptēto penit⁹ feudū dimit tat. Et hoc est q̄ dicit iste tex. facit ad h̄ q̄ no. p host.⁊ jo.an.i.c. pisanis v̄. pisānis ill'. ex ō resti.spo.sup v̄. iux mādatū ¶ Hz ḡro sm ja.ō vallelica. q̄d si aliq̄s miles vl alius homo affirmat feudū ab eo de tali castro vel reddītu fuisse datū gayo militi ciui.vel alij. Bay⁹ hoc dificet. imo affir⁹ mat dictū castrū tenere p franchū alodiū ⁊ sic de dicto feudo denegat gayus firmā direct: homagiū facere. vl prātē dare. mi les vult offerre ꝑ gayum p̄dictū reptare tū de batayla.⁊ bellare vel dare bataller cum dicto gayo. Clerit̄ in dubiū an sup hoc bellū locū habeat. dicas q̄ sic p hunc vsa.a cōtrario sensu. vt paritas sit iter dās te feudū; ⁊ recipiētē ips feudū. Et ita fuit iudicatū iter gīlm dentēça q̄ dedit filiū suū p pari bnglm dentença.⁊ narces militez. ja.de vallelica p̄dictus. Eos.l.feudos. ¶ Quero q̄d sit feudū.⁊ de cōmissor alijs materiā hanc tāgentib⁹. vide q̄ scripsi. j. in vsa.cl. si senioz sup v̄bo bainio.⁊ in vsa. ibi p̄cedenti.q̄ incipit. Si q̄s baiulū. sup v̄bo empare.⁊ sup v̄bo illum.

Si quis alicui homi lviij. Casus. Dampnū siue malū passo p iaceum lan cee vel sagitte. aut alicui⁹ ar nox generis iactans emendare tenetur Si cū malū ad effectū nō venerit. aut ia ctans ei ad taliōz sub timore stili stare dz aut esmendā medie plage facere. Cleruz si aliquē manu armata q̄s nō vulnerās. sed solū scutū vel vestimēta ipius rūpens vel in terrā illū cadere faciēs: per mediaz plagam emendare tenet̄.h.d. Et hz tres ptes.scās ē ibi.v. q̄ si illū.tertia ibi. v. ⁊ si armata. ¶ Nota ꝓmo vt in summario. ¶ Nota scdo q̄ q̄ traxerit gladiū incidit i penā.j.in vsa.lxxv. si q̄s in deo. p hoc vide ⁊ dic vt ibi scptū sup v̄bo traxerit gladiuz. ¶ Nota 3ª ex glosa ꝓma hic posita: penas imminētes p passionibus cum armis ⁊ cum sanguine. aut sine sanguie. Facta uerit. intelligе generaliter. siue iactet lan cea. militi. ciui. vel burgensi. ac rustico. cō sideratis condicione ⁊ statu. ⁊ valoze cu iuslibet quo ad p̄stationē emende pti lese vt.ff.in vsa.v. vt qui interfecerit. ⁊ in vsa xiij. rusticus interfectus. ja.de vallelica. ¶ Sed q̄ro an ꝓpter istam esmendā solu tam malefactoz a crimine liberatus sit. Dicunt quidam q̄ possit dubitari. cuz h̄ clare non ostendat. Sed tu dic ⁊ veri⁹ q̄

nō est liberanus. imo ⁊ inuitus ⁊ aliter accusari
potest vt scpsi. ē. in dicto vsa. viii. rustic⁹ in
terfectus. ⁊c. vsa. ⁊c. in glo. iii. in q. i. Ar-
mor⁹ genus. ¶ Quero qd appellatiōe ar-
mor⁹ ptineāt? Dicas qd aut loq̄mur de iur
cōi. ⁊ tūc dico qd lapides ⁊ fustes large cō-
tinētur. vt ff. de ⁊ sig. l. armor⁹. insti. de in
terdict. §. qui aūt aliquē. ⁊. ff. ꝺ vi ⁊ vi ar.
l. idem est. aut loq̄mur de iure viatico⁹.
⁊ sm vulgarē ⁊ rōnabilē intellectū huius ꝓic
⁊ tūc solū appellatiōe armor⁹ intelligant
gladij. enses. lanc⁹. ⁊ silia. i quor⁹ vnūq̄
est ferrū ad nocendū apt̄. vt hic. sed lapi
des ⁊ fustes vulgariter in hac ꝓia nō in-
telligunt⁹ appellatione armor⁹. et sic
stricta est appellatio armor⁹ in hac pa-
tria. ia. de mon. in. in dicto vsa. ē. vt q̄ inter
fecerit. sup vbo vncias. vj. ibidem ibi ia. cal
in oppo. q. p hoc facit q̄ notat jo. an. in
clc. ne in agro. §. pīate quoq̄. de sta. mo. i
clc. sup vbo arma. in ñ. ⁊ hen. de. in. §. ita
quorūdā. est de inde. Quidā vo dicunt q̄
post delictū cōmissum: fustes ⁊ lapides in-
telligūtur nomīe armor⁹. ante nō. Sed ꝺ
allegant rub. C. de fabricen. li. xj. Sz eo
dico q̄ an delictū ⁊ post. quo ad hūc vsam
signāter fustes ⁊ lapides nomīe armor⁹ intel
ligūtur. ⁊ hoc innuit vsa. iste cum dic. seu
aliqd armor⁹ genus. facit qd expresse notat
ꝺnus jo. an. vbi. §. necnō etiā vidē expsum i
auc. de armis. §. fi. cum ibi notatis. colle.
vj. Verba eīm cum effectu sunt intelligē-
da. de pe. di. i. §. hec aūt verba. ⁊ est de clc.
nō resi. c. relatū. Cuius ratio cuidens est.
q̄ sic per iactū lapidis vel fustis pōt quis i
iuriari. quēadmodū p lanceā vel sagittā.
qđ nota. Adde qđ scpsi. ē. in all. vsa. ē. vt q̄
interfecerit. in glo. vlti. ⁊. l. c. vsa. ꝺ. ⁊ si ar
mata. in glo. i. ⁊ in vsa. expīm. xpiani. i glo.
iij. ¶ Quero. ij. qd si tici⁹ lanceā vel sagitā
iactauit gapo. eī dicit q̄ ludens fec̄. nō
qd excusabit⁹. Rō nō. q̄ notius ludus i
culpa est. ff. ad. l. aq̄. l. nā ludus. ⁊ est de p
sump. c. i. ⁊ ꝺ innuit hic in ē. q̄ si illū Rō
q̄ dat opā illicite rei. l. di. c. clericus. ⁊. c. si
ꝺns voluīt⁹. nā oīe malū factū: praue p-
sumitur actū. C. de innu. l. si nō cōtigit.
Cūi ē. Si video: ludo vel saco sumpta re
cludo. Dicebant qdā q̄ hec ꝓsumptio q̄n
q̄ in aliq̄bus casibus circūstantijs tollit
vt patz. xxij. q. ij. c. q̄ aute. ⁊. c. ne ꝺns. de cō.
di. iiij. c. solet. ff. de ac. ⁊ ob. l. iij. §. ꝟbis. ff.
de furtiuis. l. illud. est de sen. ex. c. i. Ergo ꝺ
arbitrabitur bonus iudex. vt ꝓsumatur ꝺ
malefactor. nisi inueniat circūstantias q̄
euidenter excusabile. q̄ malū ⁊ dāpnū il-
latū semp ꝓsumitur malo animo factum
vt hic. ⁊ in all. c. i. de ꝓsump. nisi ꝓbetur
ꝓbetur. vel valeat ꝓia ꝓsump. ff. ad. l. aq̄l.
l. ita si obstetrix. §. fi. ⁊. l. c. ⁊. l. ītē mela. i.
Rō. est de reg. iur. c. ij. in antiq̄s. ar. est de
transac. c. fi. in auc. de iudi. §. oportet. col.
vj. Seneca li. v. de moribus. nihil interest
quo animo faciat: q̄d vitiosum est fecisse
¶ Quero. iij. qd si existens in vno territo-
rio aliquē sagittauit i alio territorio. nūc
ponitur in dubiū q̄ quē iudex sit puni-
dus. Dico q̄ q̄ iudex i cui⁹ territorio aliū
sagitauit. facit. l. iij. ff. de ꝺnari. nā ibi est
ꝺns vbi animū habz. ff. de cap. l. nihil. ⁊ est
de sen. ex. c. si voluntate. ⁊ ad istā ptez facit
de re iudi. c. pastoralis. §. q̄ si punitio. in
clc. Sed in ꝓium est. l. dampni. §. fabin⁹
ff. de damp. infec. ⁊ adducit ad istaz. q. de
elec. c. ne romani. §. sane. v. nisi forsan. in
clc. Sz Bal⁹ de cugno tenet in. l. i. C. vbi de
cri. agi opor. q̄ in vtroq̄ territorio censet
cōmissum delictū. in primo inciatiū. ⁊ i se-
cundo consūmatiū. ⁊ sic p vtrūq̄ iudicem
debz puniri. Rō. q̄ delictū vbiq̄ est com-
missus vt dictū est. ⁊ rōne delicti efficitur
ꝺns de foro alterius. est de fo. cōpe. c. vlt. sic
ij. q. i. c. si ꝺns peccauerit. C. vbi de cri. agi
opor. auc. qua in puincia. vj. q. iij. c. pla-
cuit. est de raptor. c. i. ⁊ C. vbi sena. vel cla.
l. i. est de fo. cōpe. c. postulasti. ⁊ ita delictū
dat iurisdictionē ei qui alīs eā nō habz. qđ
nota. vide qđ in illi scpsi. §. in vsa. ij. homi

cidiũ.glo.ff.q.v.ꝛ.j.ĩ vſa.lxſſ.camini.ꝛ ꝑ licius ĩ glo.ij.in.q.iij.ꝛ in vſa.lxxxiij.ſi qs ꝑ treugã.ſup vbo in craſtinũ. ¶ Quero q̃r to.q̃d ſi dñs inq̃ri faciat ex offo ꝓ aliquos hoſes q̃ iux hũc vſa.lanceã vel ſagittã ꝓie cerũt.ſiue miſerunt cuidã ticio.nunq̃d re cepta inq̃ſitione.ꝛ delicti compta vitate dñs poterit eos ꝓdempnare ꝑ media pla ga.nõ credo.ſz in hoc caſu ſatis iudicaret vſq; ad tertiã ptem medie plage. cũ et ps dampnũ paſſa nõ agat.ar.j.in vſa.cij.d oi bus hoſibus. cum tertia ps emẽde ad dñz ſpectet vt ibi ſm btrã.de ſeua.ꝛ bñ vid qd ibi ſcripſi. ¶ Quero.v.quid ſit plaga.Di cas vt ſcripſi.ſ.in vſa.v. vt qui interfecerit v.de vaſu aſſoꝛe.ſup vbo ꝑ plagã. ¶ Que ro.vj.q̃r plaga emẽdaf. dicas vt le.ſ.ĩ alr vſa.v.vt q̃ interfecerit.ꝛ in vſa.xiij. ruſtic⁹ interfect⁹.vide qd in vtroq; ſcꝑſi.Maluz. vide qd le.ꝛ ſcꝑſi.j.ĩ vſa.cxviij. ruſtic⁹ etiã ſup vbo dãpnũ.Qz ſi illũ.v. ꝛ eſt ſcda ps. ¶ Et nota q̃ iſtud q̃ ſic ſcꝑtũ ſumiſ b̃ ꝑ ſz ſic.ff.de cap.l.q̃ ſi filius.ĩ ꝓn.ꝛ ibi notaf ex d̃ ꝑſcp.c.auditis.v.q̃ ſi.ff.rẽra. ha.l. cũ minoꝛ.§.falſus.C.q̃ ꝛ aduer.quos ĩ inte. reſti.nõ pe.l.cũ apud.v.vt.ff.de v.ob.l.in executione.v.q̃ ſi.ꝛ.l.ſi ita ſtipulat⁹.in.i. circa fi. vide ibi bar.ex d̃ offi.dele.c. ſup q̃ ſtionũ.v.q̃ ſi delegat⁹.ff. de ſolu.l. ſi duo rei.v.q̃ ſi.ex de do.ꝛ cõtu.c.put.§. ideoq; v.q̃ ſi.i.q.vij.c.req̃ritis.v.q̃ nos.ſm pe[m] mediolañ.ꝛ arcb̃.ꝛ.ff.d v.ſig.l.ſi cui.v. q̃ ſi.cũ ſuis ſp. ¶ Nota.ij.q̃ h⁹ dictio illã ſu mendo ꝑ ſed aduerſatiue ponif.vt ĩ iuri bus.ſ.alr atis.ꝛ ſuis ſp. ¶ Nota 3o q̃ dicta dictio ſi. ponif b̃ cõdicionaliter ꝛ nõ cau ſatiue.ſ. ſi ꝑ quia.ꝛ q̃ ſi ponaf i rim ꝓdcõ nis patz.ff.de ꝓben.emp.l.cuz ab eo.vide qd ibi notaf in glo.i. q̃q; ponif negatiẽ i.nequaq̃. nullo mõ .vt in pſal. lxxxviij. Miſcoias dñi.v.xxxv.ibi.ſi dauid mẽtiar ꝛc ¶ Sz q̃ro q̃r cognoſcef q̃ dictio ſi con dcõz faciat.dicas q̃ rr̃ariter fac condicõz ſi adiũgaf ſiue apponaf cũ vbo fuſi tp̃ia ff.de ꝓdi.ꝛ de.l.in cõdcõib⁹.v.denſq;.ꝛ.§. i.vide ibi bar.ff.de teſta.tu.l. tutoꝛ ita re cte.ꝛ de cõdi.inſti.l.vba.ĩ ꝓn.ꝛ b̃.Si añt adiungaf vbo pñtis tp̃ris. lz nõ faciat cõ dcõz ve.b̃ eſt q̃ ſuſpẽdat actũ cui apponif iu cãm.cã diſponit q̃ ſi condcõ exiſtat res vel ſtipulatio tenz.al's nõ.vt le.ꝛ notaf.ff ſi cer.pe.l.ad pñs.ꝛ.l.ſe.De quo vid late ꝑ bar.in.l.i.ff.d ꝓdi.ꝛ de. Hõ potuerit.nccĩ tatẽ ĩpoꝛtat vbũ poſſuz potes negatiua ꝑ cedẽte.ita notaf in rr̃a.i.de regu.iuř. li.vj ibi vide.Preſũptione.in viciũ ſonat.vide qd ſcꝑſi.j.vſa.lxxiij.cechiã.ſup vbo ꝑſũp tiue.Ad talionẽ.de hac taliõe hř ĩ.l. libel loq;.ꝛ in.l.ſi cui.ff.de accu.ꝛ.c.ſup his.ex e.ti.ꝛ.c. tue.ex de ꝓcura.qm̃ talio eſt pati eãdẽ penã quã deberet pati accuſat⁹ ſi cõ uict⁹ ꝑ accuſatoꝛẽ fuiſſz.ja.d valleſi. ¶ Sz q̃ro q̃d ſi iiuriat⁹ ſit cl'ic⁹. nũq̃d taliõz hãc peteř poſſit.ſic q̃ iniuriãs ſub eodẽ pauo reſtet illi q̃z admodũ b̃ dr̃ꝛ̃o nõ.nã ppt̃ b̃ poſſz hoicidiũ ſeq̃r debilitaõ mẽbri.ꝛ ſic efficereř irr'arz.ꝛ ħ imerito cũ daret opã rei illicite.ar.ex d hoi.c.ꝓtiebaf.ꝛ.c. ſuſce pim⁹.vid qd ĩ vtroq; notaf ꝑ ber.hoſti. jo. an. an. de buf.ꝛ ni.de cicilia.Et ſic ceſſat talio iſta in b̃ caſu. ¶ Sed q̃r ergo ꝓuide bit̃ huic cl'ico.dicas q̃ eo caſu iniuriãs ſi cut vni⁹ plage medietatẽ ſibi emendaf te netur.vt hic. intellige tñ q̃ fiat b̃ ad arbi triũ iudicis.nã al's cum hic loq̃tur alẽna tiue videf q̃ ſit in optione iniuriantis.ꝛ nõ iniuriati qualẽ emendã ꝑagere volue rit.ſ.q̃ aut velit ſtare ad talionẽ.aut dictã emendã ſoluere. Sz qr iniuriat⁹ eſt cl'ic⁹: ꝓſulo q̃ iudex ſp in tali caſu arbitref ꝑ cli co.cũ ſit via cq̃oꝛ ꝛ tutioꝛ.ideo ipaz ſeq̃ dz ar[m] ex de homi.c.ad audiẽtiã.ꝛc. ¶ Que ro an factãs lãceã vl' ſagittã ĩ cl'icũ ĩcidat in canone. Si qs ſua dẽte.xvij.q.iiij.ita q̃ ſit excõicat⁹.dicas q̃ ſic.ſi cl'ic⁹ ex tli factu fuerit ꝓcuſſus ĩ ꝓſona vl' veſtib⁹ q̃b⁹ idue baf.cũ ſit factũ violenter.vt b̃ innuit ter⁹ al's non. Necnon eſt violẽtia ſi q̃s teneret

p̄ vestes. vel p̄ frenū equi. cui insidet cl̄ic⁹ cū abire nō posset. quo vellet. Auferēs ecclesia illa violēter a clerico ex̄cōicatus est. idē q̄ spuit in faciē clerici. p̄ l̄ vide qō scripsi. j. in vsa. lxxxij. quicūq; in glo. ij. v. q̄ro cui hec pena cū minor. v. sequētibus de violētia vo vide qō scripsi. ō. vsa. p̄ri. i glo. i. v. nota. ij. cū minor. v. sequētibus. z. j. in vsa. primo. super v̄bo occiderit in. q. ij. Pauore. ¶ Quero q̄d vult dicere ꝫ tex. dic q̄ iniuriat⁹ debet iactare lanceā vel telum iniurianti. z iniurians debet esse sub illo pauore. quo fuit iniuriat⁹ q̄n̄ lancea fuit sibi missa ja. de vallesica. ¶ Sed q̄ro fm cū. q̄d si iniuriat⁹ iactādo lanceaz iniurianti cū p̄cutiat cum lancea seu telo. nunq̄d tenebit̄. videtur q̄ nō. q̄n̄ iur̄ exe cutio nullā habz iniuriā. Et qō legitime factū est nullaz penā meret̄. Et qui legis auctoritate peccat peccare nō videt̄. vt l̄. vulgatz. sed iniuriat⁹ mittit lanceā iniuriāti auctoritate huius vsa. ergo nō debet teneri. casu quo iniurias dicta lancea feriatur. jtem q̄ iniurians fuit i culpa supponendo se pauori. cū medietatem plage soluendo liberaret̄. vt hic. z sic fuit lancea p̄cussus. sibi. z nō iniuriato est imputādū vt. l. jtem mela. §. i. v. sane. ff. ad. l. acquil̄. cōtrariū credo quoniā pena nō debet esse maior delicto. z minus delictū debet penam legis seu vsatici transgredi. Sed iniuriatus ex iactu lancee nō fuit p̄cussus. gō percuti nō dz iniurians. z si fiat est punibile. maxime cū hec littera solū det penam lanceā iactanti. vt soluat plage medietatem. vel paciatur similē pauorē. quē passus fuit iniuriatus. cū sibi lancea fuit missa. Et hec est vera pena talionis. que debet esse equalis. z nō maior vt iniuriāb⁹. ō. all̄. super v̄bo talionē. z p̄ hijs facit l. vt vim. cū sua materia. ff. de iusti. z iur̄. ¶ quod nota. ō. in vsa. xx. z si q̄s ad aliquē p̄ ipsum ja. q. vj. z. vij. ja. de vallesica predictus. ¶ Sed quid si est consuetudo q̄ ille qui facit elicui iniuriā q̄ ponat se in manibus iniuriati. vt de eo sumat vindictaz etiā in p̄sonā nunq̄d talis cōsuet⁹ valet. dicit barto. q̄ nō in. l. fz si vn⁹. §. ait p̄tor. ff. de iniur̄. per. l. i. §. vsq; adeo. ff. eo. titulo. z ibi dixit. tamen posito q̄ valeat. si ex̄cedat modū poterit p̄uiri. q̄ arbitrio boni viri dz facere ar. dci. §. ait p̄tor. fm cū. p̄ l̄ facit qō notat. R. de salguis i. c. cōtingit i. i. eī de sen. ex. dicēs q̄ clericus nō p̄t etiā p̄ satisfactiōe iniurie. quā intulit p̄cussionib⁹ subicere corp⁹ suū. z ex̄cōicaret̄ si faceret. fz aliter satisfaciat leso sine iniuria cl̄icali. fm cū. de hoc casus i dcō. c. cōtigit vide qō ibi nota. p̄ ber. host. jo. an. antho. de bu. z Hy. de cicilia. Et si armata. v. z c tertia p̄s. Armata p̄ticipiū passiuuz est. z descēdit ad hoc v̄bo armo. as. ¶ Et nota q̄ arma. orū. q̄ tegunt̄ vel q̄ armis i brachijs exercent̄ dicūtur. q. oīm genez tela. Sed n̄ p̄prie arma q̄b⁹ defendunt̄. tela. quib⁹ expugnam⁹. z q̄ mittim⁹. vñ arma mētariū dr. vbi instra cuiuslibet artis reponunt̄. q̄ cuiuslibet artis sūt sua arma vt cl̄icoꝝ arma sūt libri nautaꝝ vela. remi. funes. femiaꝝ fusi. fz hug. i deri. c. arm⁹. ¶ Et q̄ sint arma offensiōis z q̄ dfensiōis de h̄ z alijs. dic vt scp̄si. j. vsa. cxxiij. xp̄iani i glo. iij. Adde qō scp̄si. ō. e. vsa. i. fz. in glo. iij. tātūdē. ¶ Nota q̄ hec dictio tātūdē nō p̄ oīa sil̄itudinē denotat. vt. nota. ff. ō ne. ge. q̄ tātūdē. q̄n̄q; sil̄itudinē notat. vt. ff. mā. l. si mādauero i. ij. z. ff. de here. insti. l. quotiēs. §. tātūdē. z vide. ff. de dote. p̄le. l. cū scp̄tū. q̄n̄q; pōit exceptiue. z excluſiue. vt h̄. z exp̄ōit tātūdē. i. dūtaxat. ¶ Nota. ij q̄ ista dictō tātisp̄ exp̄ōit q̄n̄q; i. breuit̄ vt isti. p̄ q̄s p̄so. nob acq̄ri. §. hacten⁹. vl̄. i. tm̄ mō vl̄ solūmō qō idē ē. vt i all̄. §. hacten⁹. ff ō iti. atq; p̄ua. l. iij. §. h̄ aūt. v. cetez vl̄. i. sp̄ ff. ō tutel̄. l. q̄ hz. §. q̄ aūt. vl̄. i. ad t̄p̄s. vt. ff. de fū. istruc. l. seyc. §. istructz. vl̄. i. i tm̄. vl̄ interea. vt in iur̄ b⁹ p̄dictis. z. ff. de hijs qui deie. vl̄ effu. l. i. §. habitare. cum suis sq̄. de hijs vero dictiōibus tantūdē z tantisper.

vide in catholicō in ſuis locis. Et ſic hoc dore ſit contentus vſaticus iſte.

Si qs occiderit equū. lit. Caſus. Occidēs aut vulnerās equū. vl aliō aial hoīe deſup eq̄tāte. vel manu ipm tenēte. aial i duplo ꝛ eq̄tātis deſ honorez emēdare tenet. h. d. vide ter. Si qs. i. ſi aliq̄s. Occiderit. ¶ Quero nūq̄d occiſor. vel vulneratoꝛ fcā eſtmēda hic cōtēta ē a pena legali immunis. ita ꝙ poſtea cā ex hac criminaliꝛ accuſari nō poſſit. Rñ° non niſi ptās faciat finē ar. C. qñ ciuil. acc. l. vna ꝓ hoc vide qō ſcpſi i ſilli. ā. vſa. pri. i glo. ij. v. ſz ꝛo. itē qꝛ ſeruꝰ ꝛ aial equipanē. vt. ff. ad l. aq̄l. l. ij. v. vt igit apparet. Sed ꝓ ſeruo occiſo hz locū accuſatio legis cornelie de ſicca. vt. ff. ad. l. aq̄l. l. inde neraci°. §. ſi dolo. ergo etiā pro aiali occiſo. et de hō ē glo. notabilis in. l. vltima. ff. de pua. delic. in glo. fi. qō verū eſt ſi doloſe occiderit. alīs ſec° vt. ff. ad. l. aq̄l. l. ſz ꝛ ſi. i. fi. ¶ Sz q̄ro q̄d ſi iniuriaꝝ fuerit ctic°. cui equꝰ occiſus ē. Nūq̄d occiſor erit excōicatꝰ. Rñ° ſic. ſi ſacrū fuerit i iniuriā ctici. i ꝑſona videt eſſi fieri iniuria. q̄ fit i equo qñ manibꝰ tenebat. vl qñ eq̄tabat. Sec° aūt ſi nō teneret equū. ſz eſſet iuxt cuz. qꝛ tūc nō fit violētia ꝑſone. imo. hoſti. in. an. Ant ho. de bu. et Ric. de ciuita. i. c. nup. eſt. ō ſen. ex. vide qō ſcpſi. i. vſa. pri. v. ꝙ ñ illō. ſup vbo ad talionē i. q. vl. ꝛ. i. vſa. lxv. ſilli mō. ſup verbo treuga in. q. rj. ꝛ i vſa. lxxij. ſtrate. ſup vbo ꝛ paſcua. i. q. xxj. ꝛ i vſa. cxvj. Sarracenis. ſup vbo in fuga i. q. xv. ꝛ i vſa. cxvij. Ruſtico. vbo. ſup vbo. aut equū. Aliō aial ſub. ap tū ad eq̄tādū ¶ Et nota ꝙ hō nomē aial de riuat ab aīa. vñ apl'us. i. cori. c. ij. Aial' hō nō ꝓcipit ea q̄ ſūt ſpūſcti vel dei. i. bruti hō. ꝛ inde animꝰ q̄dā vis aie. ꝛ i ſuba idez eſt aīa. ꝛ animꝰ. ꝛ aīa ꝛ ſenſus ꝛ mens. et rō. ꝛ ſpūs. ſz in effectu nō. nā aīa dicit. qꝛ viuificat. ꝛ mēbra vegetat. animꝰ dum ſapit ꝛ vult. vñ dicit ꝓſidoꝝ. aīa eſt vite. animus eſt cōſilij. ꝛ vigoris. ſenſus eſt diſ ſentit. mēs eſt dum ſtelligit vel recolit. Rō ē dū diſcernit. Spūs ē dū ſpirat vl ꝛcēplat Et ab. animꝰ. aiolus. ſa. ſum. qñq̄ audax ſupbꝰ. qñq̄ fortis. fm hug. i deri. ¶ Sz q̄ro ex tertiō q̄d ſi habebā aial mānſuetū. qđ apud te depoſui ſine dolo. ꝛ aufugit culpa tua. ꝛ i naturalez libertatē ſeſe recepit. Tu poſtea venādo eū cepiſti. Nūq̄d illud mihi reſtituere teneris. Rñ° ſic. pbat p. l. ff. de poſi. l. ſi ſine dolo. ꝛ ar. ff. d ſerui. ru. predi. l. actilitiꝰ. ꝛ in auc. de ſctis epi. §. ſi ſeruꝰ ſciēte coll'it. ꝛ. ff. q̄ mo. pig. vel ꝓpo. ſol. l. volūtate. Homine. ¶ Nota ꝙ homo dicit ab humo. Adde qō de homie ſcripſi ā. xviij. Si quis impulerit in glo. fi. v. iurta qō quero. vſq̄ ad fi. ꝑſius glo. In duplo. Simile verbū habes. i. vſa. primo et in vſa. ſe. ꝛ in vſa. xcviij. omnia malefacta ꝛ in vſa. cix. Si quis inſcio vide quod ibi ſcripſi. in glo. vl. Et deſonorē. vt. h. in vſa. primo. ꝛ de pace ꝛ treuga. quaſi ꝙ totum ꝛ. ā. in vſa. xiij. ruſticus iterfectus. vide qō ibi ſcripſi. Cum ſacramēto. Sub. in ſimplo. in vſa. autē. i. primo in duplo. ꝛ quo ad iniuriatū ꝛ quo ad deſonorē principi illatū. ꝛ ſic non obſtat. nam vterq̄ vſa. in ſuo caſu ꝛ duriꝰ. ꝛ mitius habz locū. hoc em̄ operat. qñ crimē in vſaꝰ pri. cōmiſſū grauiꝰ eſt. ꝙ in huiꝰ vſa. qui in nō tam duro crimine loquitur. quod nota.

Alnes q̄ppe naues. lit. Caſus. A capite crucz vſq̄ ad ſalodij portū. naues bareb. venientes. vel inde recedentes in pace ſunt ꝛ treuga. pena contra facientibus imminente. acquirenda q̄ modo hic expreſſo ac diuidenda. h. d. cōis diuiſio ſeſa ibi. v. ꝛ ſi alliq̄s. vide tertum. Naues ¶ Nota ꝙ nauis dicitur a no. as. greci tamen dicūt naus. ſed nos dicimus nauis interpoſita. u. ꝑſonāte. ꝛ inde hō nau

ta.te.q̃cũq̃ dicit nauẽ.vl laborat nauigã
do.vel q̃ maior ĩ naue fm hug.i deriuat.
suis sicuti est p̃fon⁹.vl capitane⁹. ¶ Sed
q̃ro quo tpe riauigãdũ sit. dicas q̃ stiuo.
nõ p̃mali.vt.C.de offi.rec.pui.l.ciuitas
fodiou.tũ hodie cõtrariũ seruat. ⁊ male
p nauigãtib⁹.cũ hui⁹ ex causa ⁊ volũtate
p̃mali tpe magꝭ q̃ estiuo exponãt se pricu
lo mortis.ob q̃d nauigãtes caueãt se.qm̃
si codẽ p̃mali tpe morient dubitat de ip
sor̃ salute aiar̃.adeoq̃ videt q̃ tpe estiuo
q̃d securi⁹ est.nauigare debẽt naute.poti⁹
q̃ p̃mali.q̃d ẽ piculosi⁹.vt ĩ dcã.l.ciuitas
fodiou. Ad hoc alia iura induci possent.
q̃ brevitatis causa omitto. ¶ Pone q̃ na
uigãtes veniũt ad portũ maris.vel ad ci⁹
uitatẽ barcẽ.felici nauigatõe.q̃rit q̃d per
hec v̄ba felici nauigatiõe.intelligat.dico
q̃ p ipsor̃ intellectu dñt ita exponi.s.vt
q̃ nauigãtes bonũ ventũ habuerũt.q̃dã
cũ vent⁹ flat.q̃dã diruit.⁊ quidaz vrit.vt
nota.in.l.nauis in.ij.ff.ad.l.ro.de jac.vl
dic felici nauigatione.i.q̃ nauigãtes bñ
opulẽti veniũt ⁊ locupletes. ¶ Nota.ij. q̃
nauces sub pacis ⁊ treuge p̃sidio sunt. nec
nõ ⁊ sub dñi comitis barcẽ.⁊ p̃ncipis ca
thalõie spãli securitate ⁊ p̃tectiõe. vt hic.
Ideo q̃ malefactor.reuera dicit violator
pacꝭ ⁊ treuge. Et ꝺr violator.corruptor.vl
pcussor.cõtaminator seu polluto:.vñ ille
q̃ temere cõtra hũc vsa[m] pcutit.seu conta
minat.vel polluit nauces.illosq̃ cũ mer
cibus.⁊ reb⁹ suis. inibi nauigantes ⁊ exi
stentes.certe temerari⁹ violator nũcupa
tur. Nã temere facit.q̃ fatue.vel stulte.vel
sine causa facit ar.insti.de.pe.te.liti.⁊ ff.
ꝺ iudi.l.cũ quẽ temere. Sile scripsi.j. vsa.
crlij.cũ tpibus sup verbo ausu temerario
Et de violẽtia. vide q̃d scripsi.cum suis re
missis.ē.vsa.lvij.feudos in glo.i.v. nota.
ij.cũ minor.v.sequẽtibus. ¶ Quero ꝑz ja.
ꝺ vallesica q̃d de alijs vercellis maritimis
dicas idem ex rõnis idemptitate.vt.ff.de
adultꝭ.l.si postulauerit.§.rõ.⁊.ff.de fonte

l.i.§.hoc aũt interdcm.cũ appellatiõe na
uis etiã lembi p̃tineant vt.l.nauis.ff.ad
l.ro.de iac. ¶ Quero fm euz q̃d si in mari
q̃s fuerit deprædat⁹ de cap. de creus vsq̃
ad portũ de salau. An deprædator icidat i
cõstitutiões paciũ ⁊ treugar̃. dicas q̃ sic
p hũc tex. ⁊ pena dupli applicat dãpnuz
passo.⁊ nichilomin⁹ ꝺz emẽdare dedecus
seu desonorez p̃ncipi vt hic.in fine littere
habet ja.ꝺ vallesica. Et de materia pacis
⁊ treuge.vide q̃d scripsi cũ suis remissi.ē.in
vsa.lij.sacra rustici.sup v̄bo mãsuz in.q.
xij. Sub defensiõe.s.p̃ncipꝭ.q̃d est.j.ꝺ vm
nisi nauigãtes milites exĩtes sint ĩ guer
ra. q̃licita est in cathalõia inter milites.
alꝭ si nauigãtes nõ sunt ĩ guerra sunt se
curi.⁊ sub p̃sidio p̃ncipis.vt ꝺ. Quod au
tẽ dictũ est de guerra in hoc nõ firmat de
us ⁊ sic aia tua in manica tua. Vlsq̃. de
hac dictione.vsq̃ qualr sumat hic. dic vt
nota.p arcẽ.in.c.si grose.de relcptis li.vj.
⁊ p hosti.in sum.ti.de feꝝ.§.sed an ferie. et
ĩ spe.ti.de cita.§.i. ⁊ p chi.in.l.a caligato.
C.de nup.fm ja. de vallesica. ⁊ p me vide
q̃d scptum est.ē.in vsa. xlviij. oẽs homies
in glo.ij. Et si aliqs.v.⁊ est secta ps Princi
pis.aliqui codices habẽt barcẽ.p̃ncipis.
¶ Et sic nota q̃ comes barcẽ dicit sil̃r p̃n
ceps bar.q̃d alibi sic clare in vsaticis non
repitur. Adde q̃d scripsi.j.vsa.lxxix.possũt
in verbo p̃ncipes. In duplo vide quod re
missiue scpsi.ē.vsa.primo i glo.añpenul.
Cũ sacramẽto.vide q̃d scpsi.ē.vsa.primo
in glo.penul. ¶ Et de forma hui⁹ iuramẽ
ti.vide p ja.de mõ.iu.⁊ me.j.vsa.lxviij.p̃n
ceps nãq̃.sup v̄bo pp̃rijs manib⁹ iurãdo

Tẽstatuẽst lrj. Ca
sus Infra limites ꝺ exp̃ssos
oẽs hoses ẽt inimici in pace
sint ⁊ treuga. Et q̃ faciẽs dãp
nũ passo emẽdã dupli facere.⁊ p̃ncipi pe
nã cẽtũ vnciarũ auri dare tenea.h.d.com
mũis diuisio.ij.ibi.v.⁊ si aliqs. vide tex

tum. ¶ Nota. j. vt in ſummario. ¶ Nota. ij. ꝙ ciuitas barcꝫ. ꝙ hũc vſa[m]. ſuas hz cõ frontatiões limitatas. vt hic. Et qđ de hꝰ ciuitate ſcꝑſi. vide. j. in vſa. lxxiiij. cechiã. ſup verbo ad barcꝫ. ⁊ ibi late ꝙ me. ¶ Nota. iij. ꝙ hic vſaꝰ a dño rege. P. iij. ꝓfirmatus eſt ⁊ ſic ad lr̃am tenẽdꝰ exiſtit ⁊ ſeruãdus. ipſi⁹ em̃ cõfirmatiõis tenoꝛ ſub hijs ẏbis habeť. ¶ Nos petr⁹ dei gr̃a Rex aragonie. valẽtie. ſardinie. ⁊ coꝛſice. comesq̃ barcꝫ. cupiẽtes ꝑ ꝙ quenit regie maieſtatis ea q̃ ad bonũ. ⁊ trãquillũ ſtatũ ſubditoꝝ nr̃oꝝ ſtatuta. ⁊ ordinata exiſtũt teneri ir refragabiliť. ac etiã obſeruari. ⁊ in quodã vſatico bar. inter alia in effectu cõtineať. ꝙ oẽs homines nobiles. ⁊ ignobiles. q̃uis graues ſint inimici oĩ tpe ſint ſecuri ꝙ oẽs dies. ⁊ noctes. ⁊ habeãt ſp treugã ⁊ veraz pacẽ infra terminos ciuitatis barcꝫ. ĩ ipſo vſatico deſignatos. Ea ꝓpter moti ex cauſis p̃miſſis. Nec min⁹ ad ſupplicatiõ nẽ ꝙ parte ꝓſiliarioꝝ. ⁊ ꝓboꝝ hoim dicte ciuitatis bona rei publice anhelãtiũ. nobis exhibitã. ac cõceſſionẽ ſubſcꝓtã eis. et ſucceſſoꝛib⁹ eoꝝ faciẽdo. ⁊ alijs quoꝝ intereſt. vel intereſſe poterit ĩ futuꝝ. tenoꝛe p̃ntiꝫ carte noſtre ꝓpetuo valituře iaz dcm̃ vſaticũ. ⁊ cõtẽta ĩ eo laudam⁹ ap̃pbam⁹. ac etiã cõfirmam⁹. put in eo meli⁹ ⁊ pleni⁹ cõtineť. ac volum⁹. ꝓſtitium⁹. ⁊ mãdamus ipꝫ tenaciter obſeruari. Adij ciẽtes ſeu declarãtes. ac cõſtituẽtes ad hꝰ vt dict⁹ vſatic⁹ efficati⁹. ⁊ diligẽti⁹ ſeruеť. ac etiaz teneať. ꝙ pena cẽtũ vnciaꝝ auri ĩ vſatico ipſo adiecta ſub forma hui⁹ diuidať. videliczꝫ ꝙ nob⁹ ſeu curie nr̃e tertia ꝑs vniuerſitati dcẽ ciuitatis alia tertia ꝑs ⁊ reſidua tertia ꝑs iniuriato cõpetat. ⁊ q̃libet ſuã ꝙ tẽ poſſit petere exigere ⁊ hr̃e. mãdãtes vniuerſis ⁊ ſingl⁹is officiꝫ. ⁊ ſubditiꝫ nr̃is p̃tibus ⁊ fut̃is. ꝙ p̃miſſa teneãt ⁊ obſeruẽt. ⁊ nos etiã ꝙ nos. ⁊ nr̃os ſucceſſoꝛes. p̃mittim⁹. ⁊ iuram⁹ ꝙ deum. ⁊ ei⁹ ſcta quattuoꝛ euãgelia ea tenere. ⁊ obſeruare. ⁊ nõ cõtra uenire aliq̃ rõne. In cui⁹ rei teſtimoniuz p̃ntẽ cartã nr̃az ide fieri iuſſim⁹ ſigilli bulle nr̃e plũbee inſignitã. datꝫ bar. kls Madij. Anno dñi. M. ccc. xliij. ſignũ mei. P. dei gr̃a regis Aragonẽ. valẽ. Sardi. ⁊ coꝛſi cꝫ cõmitiſq̃ barcꝫ. teſtes ſunt tẽ. ſignum bernar. de podio p̃dci dñi regis ſcꝑtoris q̃ de mãdato ipſi⁹ hec ſcribi feč. ⁊ clauſit die ⁊ ãno quo ſupra ꝑ hꝰ tñ vſa. facq̃ qđ ſcꝑſi. j. ĩ vſa. xcj. aucte ⁊ rogatu ĩ. ij. ĩ glo. vl. añ fi. v. e ſegonamẽt. Statuerũt. vide qđ ſcꝑſi. j. ĩ vſa. lxxvj. aucte ⁊ rogatu. i. v. ea ꝓpť. ſup ẏbo ꝓſtituerũt. Ignobiles. ¶ Que. q̃s magis puniať an nobilis. an ignobiľ. pares ĩ delinq̃ndo. dic vt ſcꝑſi. ē. ĩ vſa. xij. baiul⁹ interfect⁹. ſup ẏbo nobilis. Et de nobilitate. vide ibi ꝙ me. latiſſime. Graues. ſ. capitales. ⁊ deriuať a grãdis. qz q̃ grãdia ſunt grauia dñt eẽ. Et eſt graue de natura. Sz grauidũ a cadẽte de fecunditate. vt arboꝛ grauida pomis. ⁊ mlier grauida fetu. jtẽ graues dicim⁹ auctẽticos venerabiles vñ ⁊ ꝓcẽptibiles leues dicim⁹. Et dicim⁹ graues ꝑ ꝓſilio. ⁊ ꝓſtãtia qz nõ leuť motu. diſilit. ſz fira ꝓſtãtie grauitate ꝓſiſtit. ſm hugo. ĩ deriua. vid qđ nota. ꝙ jo. an. ĩ notata ĩ. c. vno de iiuř. li. vj. ſup ẏbo graues. Inimici. ¶ Nota ꝙ inimici ſũt ĩ pace ⁊ treuga. j. loca ꝫ deſignata. ¶ Nota. ij. ꝙ q̃s ꝺr duob⁹ mõis inimic⁹. ſ. capitalis. vno mõ ꝑpẽ crimialẽ actionẽ. vt ĩ auč. de teſti. §. ſi quis vero dicat. coll. vij. alio modo qz ad mortẽ ſe odiunt. vt inſti. de excu. tu. §. jtez inimicitie. odioſus ẏo de leui inimicitia vide qđ ibi notať ꝙ acur. ⁊ ĩ dcõ. §. ſi q̃s ẏo dicat ꝙ acur. ⁊ ja. de bellouiſu. ⁊ ꝙ ber. ĩ. c. cũ oporteat ex̃ ꝺ accu. quodq̃ ſcꝑſi. j. vſa. lxxxix. accuſatoꝛes ſup ẏbo inimici. ſincerã. i. firmã ⁊ validam. Et verã Su ꝫ. ⁊ nõ fictam. Nam fictio ſiue ficte dicit. i. ſimulate. nõ recte. ideo extirpanda eſt. ficte vero ſic ſumitur de pe. di. iij. §. illud autem. ẏ. quod aucte. ante fi. ⁊ extra de ꝓſump. c. litteras ante fi. ⁊ de materia fictionis

vide ꝙ glo.ī.c.qđ ĩterrogastī.xxvij.di.ꝓjo. an.ī rl'a.ꝑ possessore.de regu.iuř.li.vj.ꝛ ꝙ archō.e.li.ō here.c.accusat⁹ ꝛ ꝙ glo.ꝛ archō. ī.c.ferrū i.l.di.ꝛ ꝙ doc.ī cle.qꝛ circa.de el'c. ī cle.ꝛ plēissime ꝙ bar.ī.l.si is q̄ ꝑ empto⁹ re.ff.de vsuc̄.Pacē. ¶ Quero ex̄ tertū.q̄d si duo erāt ī guerra.ꝛ fecerūt pacē inter se.ꝛ ꝙuenerūt vt vn⁹ ī districtiõe alteri⁹ nichil emeret vl' acq̄reret.Alter eoꝝ in districtõe alteri⁹ rē aliquā pignori accepit. Nunq̄d erit cõmissa pena.vl' videař esse factū ꝯ pactū.videř ꝙ sic vt.C.de re.alie.nõ ali.l.vl. qꝛ noīe alienatõis pignoris obligatio cõtineř.vt ibi. Ecõtra videř ꝙ nõ.qꝛ ī quoꝝ finib⁹ ꝓhibeor emere.nõ tñ ꝓhibeor rem pignori accipe vt.ff.ō pig.l.ī quoꝝ. Quid dicēdū.dicas ita distinguēdo.qꝛ aut res ē obligata vsq; ad valorē rei.ꝛ tunc faciꝯ pactū. Aut nõ.ꝛ tūc nõ teneř.vt ꝓbař satisapte.ff.dele.iij.l.q̄ habebat ī in ffrāciscū de Roma.Adde qđ scꝑsi.j.ī vsa.xcix.treuga data.sup vbo inter amicos.ꝛ sup vbo inimicos ¶ Quero.ij.an pena pluries committař.distīgue aut aliq̄d est dādū sup pena aut faciēdū.ꝓmo casu semel tñ cõmittiř.ff.de aď.emp.ꝛ vē.l.vēditor.Scōo casu subdis.qꝛ ē faciēdū aliq̄d ꝙ modū affirmatiuū.vt puta.qꝛ ꝓmittꝫ facere domū. aut ꝙ modū negatiuū.ꝓmo casu semel cõmittiř.ff.loca.l.si priusq̄.Si ꝙ modū negatiuū subdis.nã aut pena est posita per modū certū.Aut incertū.Si incertuz. vt qꝛ dictū est.vel quāti itereſt.ꝛ tūc pluries cõmittiř.ff.vsuf.quēadmodū.ca.l.i.§.penul.Secus si certū vt decē.vel viginti sol'. tūc semel committiř tñ.vt.ff.de arbi.l.si duo.§.fi.ꝛ ex̄.e.ti.c.dilec.K. balistarij.vide qđ nota.in.c. quāq̄.xxij.di. in glo.vl. ꝛ in.c.eps qui mācipiū.xij.q.ij.glo.fi.ꝛ ī c.quocūq;.xxv.q.ij.in glo.hic habes ꝛ per bar.in.l.si tic stipulat⁹ in.ij.ff. de ver.ob. ¶ Quero.iij.an in penis vni⁹ solutio liberet aliuz distīgue.qꝛ aut est mera pena.ꝛ originaliter ꝛ ex accidēti ꝛ non liberat.ff. ad.l.acq̄l.l.item mela.§.ſz si plures.cſſ ſuis ſp.Aut vn⁹ teneř ad interesse.alius ad penā cõuēctionalē.ꝛ tūc vni⁹ solutio nõ liberat aliū.qđ itellige. vt nota.ꝙ bar.in.l. vl.§.fi.ff.de co ꝙ quē fac.erit dic vt ibi.Add de qđ scꝑsi.j.vsa.cxxiij.xꝑiani.v. eādē quo q;.in glo.i.v.sed q̄ro.ꝛ vsa.cxxvj. ꝙ si filij sup verbo omnino ī.i.nota.ꝛ scōa.Al mõ teca theno. Al's de montecatī.ꝛ melius. ¶ Et nota ꝙ loca hic designata ī pace sīt ꝛ treuga. ¶ Sed nunq̄d in ꝛ sup hac securitate cõprehēdunt dcā loca castra.seu fortitudines. vel sufficit extēdi ad vltimam partē termini vtriusq; castri.dic ꝙ fortitudines castroꝝ cõprehēdi debēt in dicta securitate.vt.l.patron⁹.§.i.ff. dele.iij.ꝛ.l. si euz.§. qui iniuriaꝝ.ff.si q̄s cau.ꝛ.l.i.§.qđ dicim⁹.ff.de suc.edic.ꝛ.l.qui aūt.ff. de.v. ob.ꝛ.l.pater.§.lr.dies.ff.ō adul.ꝛ in auč. quod ius.C.de ꝓcura.ꝛ.ff.de dolo.l.id est vsq;.Et itellige hic in tertu castrū scti ffelicis dela orda.ꝛ nõ de castro de fells. qđ est vltra Lupricatū.qm̃ de tali nõ loquitur textus.nec fuit mens cõditoris ja. de vallesica. ¶ Quero an termini in hoc vsatico positi sint termini ciuitatis barcō.et videř ꝙ nõ.quia hoc nõ dicit hic.Sed certe ob honorē dicte ciuitatis videř hoc esse statutū.ergo termini eius videnť esse.Et ita sentiūt ꝛ posuerūt ēt ꝑ termis furcas in hijs locis ja.de mon.iu.ꝙ hoc.ō.confirmatio inserta post ꝓn. ibi īfra terminos ciuitatis bar.ꝛ cetera. ¶ Quero q̄d sit territoriuz.siue termin⁹ vicarie barcō.ꝛ valleñ.dicas ꝙ la vegueria de barcō.e de valles comença a garraf dins en la mar.e pupa per la muntanya.E compr̄ē dins aq̄st terme arepunya ab son terme.e transuerse per les muntanyes de cerueyllo e ix ala riera de noya.entre castelluiy.e gillida E compren cerueyllo vey e nou ab lurs termens.e corbera.e castelliuy.e Martorell ab sa parrochia. E puge per lo bregat amunt. trossus al terme de vacariçes.

val coll de bray. E compren dits aquest
terme oultra de mon ferat. e la rocha dela
ysola. exit de ça per la muntanya al coll de
dauiue. e gla ferra trosus al terme de gra-
nera. e compren lo castell ō capa. e de gali
ne. e manfuelles p les muntanyes. e ral cō
mall de ecs codines entro a aygua freda. e
pega gla serra de tagamanet. e ferra a sō
ra va trosus al riu de gualba. E compren
dela muntanya de mūsech. ans cō aygua
vessa entro al dit riu de gualba. E cōpren
mun telus. e seni cō mil. e tot ço q es deçs
tes mūtanyes. e passa e trauersa gla mū-
tanya de mūt negra. E cōpren lo castell de
mūt negra e va trosus enla mar prop can
les declarach. q parteix ab lo terme de mū
tampola. e puys tot valles. e tot lo mariti-
mo ans cō se enclau trosus a garraf. qō no
da. ¶ Sz qro qd sit terminatio siue ambi
tus. e figura plage maris barch. qō vbū i
puilegio plulat⁹ ciuitde ciuitatis posituz
est. dicas q cō sobra aqsta paraula plaga.
posada en lo puilegi del cōfolat dela mar
dela dita ciutat. sie moltes vegades qstio
e debat en los iubis fahedors. e sentēcies.
e declaratiōs donadores p los dits con-
sols. cō alguns entenē q les taiques dela
mar sien dita playa E altres q lo loch on
se cōstituexen. e fan les naus. Galeas. fu-
stes es playa. e altres la Riba. o fas dela
aygua. p ço supplicants los dits cōsellers
a volre lo dit dupte. lo seyor rey declara. e a
cautela atorga ppetua lūt a la dita ciutat
q playa sia dita no solamēt dins la mar mes
encara dins la dita ciutat ço es dins le dita
ciutat dila fas dela aygua. tro al mur la hō
hom ha E la hō mur no ha. ço es ō cāto dl
alberch de Morey. tro al pou de stany sia
dita playa tro ala taula de acordar. e enla
dressera daquella. declarat po. q nop sien
tenteses le lotge. ne altres qualscuol hedi
ficis fets. e faedors. E fora la ciutat sia di-
ta playa. comptāt dela fas dela aygua. xv
destres. Ara empo q no pura compendre
poblacio. ne terres laurades ne plātades
E en aqlls locbs ara designats hagē loch
los capitols de lotge. qui parlen de playa
E no solament als plets. e fets esdeueni-
dors. mes encara als presents. e pendēts
quod tenet mēti. Vsqz ad castrum ¶ No
ta. q in. i. R. huius vsa. trib⁹ vicibus repe
tit hec dictio vsqz. q in quolibet loco iclu-
siue tenet. p hoc. ō. in glo. pri. in. q. i. ¶ Et
quādo hec dictio vsqz. ponat inclusiue. vl
exclusiue. vide per arch. in. c. cuz aliquib⁹
de relep. li. vj. per chi. in. l. a caligato. C. de
nupc. p petruz jaco. in suo li. ti. lxj. sup cō-
dict. et moribus li⁹. p hen. bo. in. c. cōstitu
tus ex. de restit. in integrū. z per bar. in. l.
patron⁹. ō. sempronio. ff. dele. iij. et p me.
ō. in vsa. xxxj. Si a vicecomitib⁹ in glo. iij.
Et si aliqs. v. z est scōa ps. Precepēn. vide
qō scripsi. j. vsa. lxxxv. precipim⁹ in glo. ij.
In duplo. vide qō remissiue scripsi. ō. vsa.
lix. si qs occiderit i glo. aūpenul. cētū. vn
esus auri. Silez penā habes. j. vsa. lxxiij.
cechiā. z vsa. cxxiij. xpiani. Sz tū est dīa
in exigēda ipsa pena. qm in vtroqz ipsorū
vsa. potestati. s. dño Regi vt comiti barcō
tota acquirit. hic aūt in nro vsa. hodie de
huius pena siue bāno. tres fiūt ptes. put
cōtinet in cōfirmatiōe vsatici hui⁹ supra
inserta. ibi. adicientes seu declarātes z.
¶ Et nota q aurū hoc non valētie est. sed
auri boni vl cocti cui⁹ vncia valet. vij. mo
rabat. vt nota. p glo. z ja. de mō. in. ō. vsa.
v. vt q interfecerit. z p me in vsa. vj. si qs se
miserit. v. si vo inde. sup vbo de facie.

Amini. lxij. Castio

Inferens alicui dampnuz
sine malū in camino. illud
in duplo ei tenet emendare
z in vndecuplo ablata restituere z princi
pi tantum dare de suo auere. quantum
qui malum intulit iurabit. h. d. Et habz
tres partes principales. i prima de omni
um itinerantiū securitate tractat. in scōa

ibi. ꝟ. ⁊ ſi quis. de emenda malum paſſo fienda ꝓuidet. in tertia ibi. ꝟ. ⁊ inſup de deſonore ꝓncipis ⁊ ei⁹ extimatiõe ſubiũ / git. vide textũ. ¶ Et nota q⁹ vſa⁹ iſte regalia eſt ꝓncipis ⁊ eſt tertia. de q̃ ⁊ alijs. vide qđ ſcꝓſſi. j. vſa. xiiij. hoc qđ iuꝝ eſt ſctõꝝ. i glo. fi. Nec nõ ꝓ ſ̃ vſa. vide qđ ſcꝓſſi. j. vſa. xci. aucte ⁊ rogatu. ij. in glo. vlt. añ fine. ꝟ. tercera mẽt. Camini. ꝓcordãtias cũ ſ̃ vſa. habes. j. i curia barcꝫ. dñi Regis. ꝑ. ij. c. xxvj. ſtatuim⁹ etiã q⁹ q̃libet poſſit ⁊c. Et i curia Montiſſoni dñi regis Alfonſi. ij. c. xiij. j tẽ quels camis ⁊c. facit etiã optime ꝓ hoc vſa. l. ſꝫ ⁊ ſi lege. §. qđ aũt ait. ff. ꝺ petitorio. here. ꝓ ſ̃. ff. de abige. l. i. §. fi. ⁊. ff. neq̃s eũ q̃ in ius voca. l. añpenul. §. fi. ff. ꝺ libe. cã. l. igit̃ ſciẽdũ eſt. C. de plagi. l. vl. ⁊. ff. de publi. ⁊ vec. l. ſi publican⁹. ff. ne vis fi. ei q̃ inpoſ. l. i. §. ſi q̃s ideo. erꝑſſi⁹ in ꝑalle. l. ſed ⁊ ſi lege. ⁊. ff. de acq̃. here. l. ſi ſeruũ. §. amo uiſſe. ⁊ inſtit. vi. bo. rap. §. q⁊ tñ. ⁊ facit. l. iij §. ſi q̃s volẽtẽ. ff. ꝺ li. ho. exhi. Et ꝓ ll. ꝑdcãs nitunt̃ q̃dã deſtruere ꝓſtitutionẽ ſacri ꝓcl lij Terrachoñ. ꝯ officiales regios ꝓtextu iuriſdictiõis bona eccleſiaſtica inuadẽtes. qđ nichil eſt. imo cõtra eos locũ hñt. quẽ admodũ ꝯ alios. vt ex cõtextu iſtaꝝ ꝓſtitutionũ liq̃de ptꝫ. q̃ gñaliter locunt̃. ⁊ ſic ſ̃ gñali vbo oẽs malefactores. ⁊ inuaſores bonoꝝ. ⁊ ſeu rerũ ac ꝓſonaꝝ eccleſiaſticarũ ꝺꝫ cõprehẽdi faꝯ. c. ſi romãoꝝ. xix. di. ⁊ ita tene. bñ⁹ de ponte. ¶ Nota. j. vt ſumma⁹ ¶ Nota. ij. caminũ eſſe ꝓ mare vt hic. ſic i ꝺcõ. c. xxvj. ſtatuim⁹ etiã q⁹ quilibet poſſit ⁊c. ⁊ in all. c. xiij. j tẽ quels camins ⁊c. ⁊ in ps. viij. dñe dñs nr. ꝟ. volucres celi ⁊ piſces maris q̃ ꝓ ambulãt ſemitas maris. Et ꝑ all. c. xxvj. Statuim⁹ etiaꝫ q⁹ q̃libet poſſit ⁊c. eſt cõfirmatuꝫ in ſcꝺa curia barcꝫ dñi Regis ja. ij. c. xiij. j tẽ q⁹ capꝫ curie dñi regis. ꝑ. ⁊c. ¶ Nota. iij. q⁹ ꝑdcã oĩa faciũt ꝓ c. de ſono emittẽdo. qđ eſt. j. i pa curia barcꝫ. eiuſdẽ dñi regis ja. ij. c. ius. j tẽ quells officials nr̃es ⁊c. Et ita fuit determinatum ſiue cõcordatũ in facto exercit⁹ indicti ꝯ caſtrũ de blanis. ꝓpter hꝺ. q⁊ pignora uerãt piſcatores barcꝫ. Et in hoc cõcilio fuerũt cõciliarij ⁊ multi ꝓceres. ⁊ multi iuriſperiti. bertrãd⁹ ꝺ ſeua. ¶ Et an camini ſemite ⁊ ſtrate ſint ꝓncipis. vide. j. vſa. lxxij. ſtrate ⁊ vie publice. Q⁹ ꝓpoſiti ⁊ hic vide etiã qđ ſcꝓſſi ibi. ſ. in dcõ vſa. lxxij. ſtrate. ¶ Et q̃d ſit camin⁹. Et q̃d iter. Et q̃d ſemita. Et q̃d ſtrata. dicas q⁹ camin⁹ ẽ modo ignis vl̃ fornax. q⁊ flãmas ſi ſe reflectat. vñ cauma. tis. incẽdiũ. ſm hugo. in deri. ſꝫ ita nõ ſumit̃ hic. Aliomodo caminus idẽ eſt q⁹ iter. vel via. ⁊ eſt nomẽ gñale. ſic q⁹ oẽs cõprehẽdit caminos. ſiue gñales. ſiue ſpãles. ⁊ ſiue publicos. ſiue ꝓuatos. ⁊ ita ꝓprie ſumit̃ hic. pro hoc vide qđ ſcꝓſſi. j. in. c. vſa. ſup vbo. ⁊ q terraꝫ. ꝟ. vlti. Iter vo. itus itus. itui. ⁊ itiner itinerꝭ ab eo. is. iui. dicũtur. itus eñ eſt via q̃ iri ab hoie quaquauerſum eſt. Sꝫ iter ⁊ itiner diuerſam hñt ſignificationẽ. iter namq̃ loc⁹ eſt trãſitu facilis. vñ ⁊ eũ appellam⁹ aditũ. itiner ẽ itus lõge vie ⁊ ipe labor ambulãdi. vt quo velis ꝙenias. ⁊ accipiunt̃ q̃nq̃ i eadẽ ſignificatõe. ſm hug. inderi. ⁊ i catholicõ. ſemita ãt a ſemis dimidio ꝺr q̃ idẽ ẽ q⁹ dimidiũ iter. ⁊ ẽ ſemita duoꝝ pedũ. ſ. via adeo ſtricta. vt alĩ trãſitu trãſire nõ poſſit. Et eſt ꝓprie ſemita hominum. callis ferarũ. ⁊ pecudum a calcando. vel a callo. Eſt eñ callis ꝓprie ſemita ſtricta. ⁊ tenuis callo peccoꝝ pedũ ꝑdurata. tramites vero trãſuerſa ſũt in agris itinera. ſꝫ hug. in deri. ⁊ in catholicõ Strata ita q̃ a ſterno is. dicit̃ ⁊ eſt via minuta. q. pedibus vulgi trita. ⁊ eſt de lapidibus ſtracta ⁊ parata. vnde dicitur dilapidata. ſm hugo. in deri. ⁊ in catholicõ. vel ſm papiaꝫ. ſtrata dicta q̃ vulgi pedib⁹ ſtricta i ꝑa ẽ dilapidata. i. lapidib⁹ ſtricta. Et de hꝺ ſtrata vide ꝓ bar. i. l. i. ff. ꝺ via publica. ⁊ ꝓ me de eadẽ. j. i alle. vſa. lxxij. ſtrate in glo. ij. de camino ⁊ ſtrata. ibi ſup verbo vie publice

in nota.xvj. ¶ Nota.iiij. q̄ mali vicini interdū faciunt malā viā publicā. q̄ via publica ē.xl.pedū dicit vicin⁹ bñ posſuꝫ erarare.xxx. ⁊ tūc tenet ad viā publicā reficiēdā vt le. ⁊ nota. p odo. ī.l.vl.§.q̄ viaꝫ.ff.de via.publi. ¶ Quid ſi ille q̄ deſtruxit viam publicā. nō eſt ſoluēdo. dic q̄ tenent vicini. vt ibi.ſ.i dcō.§.q̄ viā. nota. p bar. de huius vo via publica. ⁊ alijs. vide qđ ſcp̄ſi. ī dcō vſa. lxxij. ſtrate ſup vbo vie publice. et ibi te remitto. vbi mlta notabilia repies. Nota. v. ⁊ diligent expoſitionē vboꝝ ī huius vſa. poſitoꝝ. quā habes p ja. calis ī directorio pacis in. p. dubio. v. tertio q̄ro an iuria. ⁊. v. ſeq̄nti. ibi vide. ¶ Nota. vj. q̄ ex lr̄ vſa. ſumit ar^m. q̄ crimia ꝑpetrata in itinere. ſiue publico. ſiue ꝑuato. aut cōi ēt in iuriſdictiōe baronis ſpectāt ad ſolū p̄ncipē ⁊ ei⁹ cognitionē. p quo. ff. de ſeruit. l. ſuitutes p̄dioꝝ. §. publico Et q̄ iura publica ad eū ſpectant. ⁊ p eū dñt obſeruari p quo. ff. đ hijs q̄ de ie. vl̄ effu. l.i. §. ſumma ꝑterea ꝑt dici in dubie ꝑm quoſdā. q̄ nō ſolū ī ⁊ ſup hijs hic vſa⁹ſumit ī ar^m ſꝫ etiā q̄ de ipis caſus eſt hic. ſ. q̄ punitio terminis ſeu terminū comiſſoꝝ ī via. ſiue itinere aut camino quocūq̄ noīe cenſeant ad dñm Regē vt comitē barch̄. ptinet ⁊ non ad baronē. in cui⁹ iuriſdictiōe ſiue diſtrictu crimē comiſſum ē. qđ ꝓbat ꝑ vbū ptā tē hic in nr̄o vſa. poſit tū quo ſol⁹ Rex vt comes barch̄. intelligit ab apto. cū ī ſingulari numero loquat. nā eo tūc vbicūq̄ ī vſaticis repiat vbū poteſtas ī ſingulari. ſp de comite barch̄. intelligit. p hoc fac qđ ſcp̄ſi. ē. vſa. xxiij. oēs hoīes ī.i. in glo. i. ī. q. iiij. ſec⁹ ſi in pl̄ali numero repiat. vt. j. in vſa. xciij. ex magnatib⁹. vbi de h̄ p ja. de mon. iu. ⁊ me. Sꝫ cōtra hoc fortiter inſtat. ſ. q̄ ſol⁹ vſ⁹ cenſet public⁹. nā ꝓpictas eoꝝ ē. quoꝝ ſunt territoria. ⁊ nō eſt publica. vt. ff. ne q̄d in lo. pu. l.ij. §. viā publicā. Et vide q̄ notant. C. de ſtudijs liberalib⁹ vt. romane in rub. ī fi. li. xj. ⁊. ff. de aq̄. re. do. l. marti⁹. Quia ex quo ab vtraq̄ ꝑte vie habēt cognitionē. ergo in via. ff. de ſeruis ex por. l. cui pacto. ī auc. de leno. §. ſcim⁹ igit coll. iij. Etiā ex quo hꝫ baro merū ī periū ī fra baroniā dꝫ hr̄e ius aīaduertēdi in delinq̄ntib⁹ ī ea. ff. de iuſ. o. iudi. l. impiū. iūcta. l. cōgruit. ff. de offi. p̄ſi. jtē lꝫ vie publice nō cōputent in territorio. vt dcā. l. ij. §. viā. ⁊. l. marti⁹ ꝑalle. tñ cedunt territorio vt trāſeāt in baronē cū vniuerſitate. vt. ff. de vſuc. l. ſi aliena. §. h̄ iure. Nec ob. ī feu. q̄ ſunt regalia. ar. q̄ verū eſt. q̄ ſūt regalie. quo ad cōſtitutionē vel añ tranſlationē regaliū ī baronē. vel arite diuiſum imp̄iū. ſꝫ hodie barones hñt vt ptꝫ in feu. de cla. vio. pa. §. ſi iudex. jtꝫ lꝫ ſint regalie nō ob h̄ penit⁹ iterdicte. vt dcō. §. viā. iūcta. l. ij. §. vl. de re. eo. ⁊. ff. de vſuf. le. l. gñaliter. §. vtori. ⁊ defun. inſtruc. l. q̄ſitū. §. ſi ī agro. ja. calbeti. vlteri⁹ ad fortificādū p̄dcā liq̄t q̄ vicari⁹ regi⁹ nō pōt petere aliquid. rōne rapte ſeu maleficij comiſſi infra terminū alicui⁹ loci. cū hoc ſpectet ad dñm illi⁹ loci. etiaꝫ ſi crimioſus p pace ⁊ treuga monit⁹ fuerit. vt. ſ. in curia barch̄ dñi regis. p. ij. c. xl. jtem q̄ vicarij ⁊c. ⁊ ſic eſt in ꝓpoſito. igit ⁊c. veruꝫ ſi dicat q̄ dcm ca^m intelligitur vbi cōmiſſum eſt delictū infra terminos dicti loci ſeu ville ex viā publicā. ſecus ſi crimē cōmiſſum ſit in via ſeu in camino publico. vt hic nā qđ in dcō. c. xl. jtꝫ q̄ vicarij. ⁊ in. c. xliij. jtem cū in cōſtitutiōe pacis. v. ſi vo hoīes. ipſi⁹ curie bar. dñi regis p. ij. p̄dicti. cōtinet. eſt caſus ſpālis. ideo ſpālia ad cōſequentiā trahēda non ſunt. Ad h̄ breuiter rñdet. q̄ licet crimen in via publica commiſſuꝫ ſit. certe ad dñm Regem ei⁹ punitio. ſalua ſui reuerentia non pertinet. immo ad dñm loci. ſeu ville. aut caſtri. in cui⁹ territorio ſtrata fuerit ſiue via publica. per ea que dicta ſūt ſupra. p hac parte idem hic ja. de valleſica in. q. que incipit. ſed quid ſi in camino publico ⁊c. ⁊ poſt ja. in ſuo libello. ti. xij. ſuper

iurisdictiõe libell⁹ in.q.nũc q̃rit̃ ad quez ꝑtineat iurisdictio ĩ via publica ⁊c̃.idẽ dicẽdũ est de flumine publico. quẽadmodũ dcm̃ est de iurisdictiõe meri impij. vl' alteri⁹ iurisdictiõis punitionez termis p̃dci capiẽtis ꝑ ea q̃ dcã sunt supra. Nec nõ per rõnes ab ipso. P. ja. positas in alle.q.nũc q̃rit̃ ¶ Nota.vij. ꝙ si ex ꝑte vna iurisdictio sit vni⁹ dñi. ⁊ ex alia ꝑte sit alteri⁹ iurisdictionis nõ erit ĩter eos pro indiuiso. sz q̃libet habebit ꝓ diuiso iurisdictõez ĩmediate vi⁹ ꝓut erit via. iux̃ fũdũ in quo iurisdictionez hz. vt. ar. ff. de acq̃. re. do. l. adeo. §. ĩsula pe⁹ ja. vbi supra. ¶ Nota. viij. q̃d si q̃rat̃ q̃s eoꝝ habebit iurisdictionẽ in medio vie. s. indiuisibili. certe erit nõ rñdendũ. nec curandũ. cũ sit qõ de pũcto seu q̃si de momẽto. vt sil'e nota. ff. de in inte. re. l. nõ solũ in p̃n. ⁊. C. de boꝝ li. l. fi. §. vlt. pe⁹ ja. vbi supra. ¶ Sed q̃ro. q̃d si aliq̃s iacet ĩterfect⁹ ĩ medio vie indiuisibili. q̃s tunc habebit iurisdictionẽ. Et cerce p̃t dici. ꝙ aut iste ĩterfect⁹ tenet caput ab vna ꝑte. ⁊ tũc ille iudex ĩ cui⁹ ꝑte tenet caput. debet de hoc cognoscere ar. l. cũ ĩ diuersis. ff. de reli. ⁊ sump. fu. cũ dicit̃ michi aũt videtur ⁊c̃. Aut tenet caput ĩ medio indiuisibili. ita ꝙ nõ põt secretũ vtrũ maiorẽ ꝑtẽ teneat in vna iurisdictiõe. q̃ in alia. Et tũc dicunt q̃dã ꝙ ista est qõ de puncto siue momẽto. ad quã nõ est rñdẽdũ. l. nõ solum. ⁊ ibi nota. ff. de ĩ inte resti. ⁊ in hac fuit. P. ja. opiniõe. vt ptz. s̃. ꝓxĩa nota. Alij dicũt ꝙ aut illi iudices. inter quos est cõtrouersia sunt equales. Aut vn⁹ est maior altero Si vnus est maior altero. ⁊ tũc interiz antequã sit determinatũ ad quẽ ꝑtineat iurisdictio maior debz exequi rem. l. paulo calimacho. §. fi. ff. de le. iij. Aut sũt equales illi iudices. inter quos est cõtrouersia ⁊ tũc vtriq̃z rõne dubij debet cognoscere. ne maleficia remaneant impunita. l. ita vulnerat⁹. ff. ad. l. acq̃l. l. longi⁹. ff. de iudi. ¶ Quero. ij. q̃s illoꝝ tenebit incarceratũ siue captum. Et certe aut vnus illoꝝ iudicum est maior. ⁊ tũc q̃ maior est tenebit ĩcarceratũ ar. dcẽ. l. paulo calimach. Al's si sunt equales tenebit q̃ prius occupauit. C. de cõi seruo. manumiss. l. i. §. penul. ¶ Quero. iij. pone balistarius existens in lumine termini castri dela Rocha vicarie valleñ. occidit cũ balista hoĩem existẽtem in termino castri de Montetornesio ip̃i⁹ vicarie. Cũ ibi q̃s puniri debeat vbi delinq̃t. q̃rit̃ an dñs castri dela rocha. An castri de montetornesio debeat eũ punire Et videt̃ p̃mo ꝙ dñs de mõtetornesio certum est ꝙ in criminib⁹ nõ acta p̃cedẽtia. sed effectũ seq̃mur. Nã si quis vulnerauit atrociter seruũ meũ. ⁊ in cõtinẽti occidit tenet̃ tm̃ de occiso. ⁊ nõ de vulnerato. l. illud. §. fi. ff. ad. l. acq̃l. Sic dicã in ꝓposito ꝙ nõ cõsiderem⁹ ꝑ p̃ꝑatoria sed effectũ q̃ fuit sequut⁹. s. mors. ⁊ sic ꝙ cognoscat domin⁹ de monte tornesio. ⁊ nõ de castro dela rocha. Scdo sic. aqua veniẽs ꝑ funduz tuũ oꝑe manu fcõ nocebat fũdo meo. nũ q̃d possuz agere ꝯ te ex ti. de aqua. plu. ar. certe sic. nec ꝯsiderãda est origo. an ex via publica. loco sacro. vel aliunde illa aqua originẽ trahat. Sic dicã in ꝓposito ꝙ nõ cõsiderem⁹ originẽ. vbi crimẽ fuit inchoatum. sed effectũ. s. mortẽ. q̃ fuit sequuta in termino castri de mõtetornesio. Et sic ꝙ dñs ip̃i⁹ castri de mõtetornesio. ⁊ nõ castri d̃la rocha debeat cognoscere. ꝓbat̃ i. l i. §. item sciendũ. ff. de aqua. plu. ar. l. non originẽ. ff. si cer. pe. Tertio sic. certũ est ꝙ a fine res est determinãda. l. iur̃ nr̃o. ff. de testa. tu. l. rem nõ nouã. §. qui patroni. C de iudi. cõcludo ergo. ex premissis. ꝙ dñs de mõtetornesio. ⁊ nõ de castro dela rocha debeat cognoscere. Quidã dixerũt. ꝙ põt puniri. vel in castro dela rocha. vel ĩ castro de mõtetornesio. ⁊ ꝓ hoc. l. i. C. vbi de cri. agi: opz. Et in hac opinione fuit. P. d̃ bella. ꝑ. ĩ. l. p̃ses. ij. C. de int̃dic. ĩ. l. vna. C. vbi de pos. agi. opz. ⁊ in h̃ ꝯcor. ibi bal. ⁊ jo. de

gau. Quidã alij dixerunt. q̃ rõne dubij q̃ ambo hij dñi debẽt cognoscere p. l. i. §. qõ aũt. ff. quor̃ le. Quid ergo dicendũ Certe teneo totũ p̃riũ. s. q̃ dñs castri dela rocha debeat cognoscere. ⁊ nõ de castro ꝺ mõte tornesio. Nã certũ est q̃ in crimibus volũtatẽ ⁊ nõ exitũ spectamus. l. diuus. ff. ꝺ sicar̃ Sed ita est q̃ iste in termino castri dela rocha habuit volũtatẽ interficiẽdi. gõ nõ respiciamus exitũ. s. mortẽ q̃ fuit secuta in termino castri ꝺ mõtetornesio. ⁊ sic q̃ dñs castri dela rocha eũ debeat punire Scõo sic. certũ est q̃ bona est argumẽtaõ de tp̃re ad locũ. vt p̃bat in. l. vinũ. ff. si cer. pe. Sed ita est q̃ si hodie q̃ est dies iouis alicꝫ vulnerat suum. ⁊ postea moriat die martis. q̃ reputat mortuus illo tp̃re quo fuit vulnus illatũ. ar. l. ait p̃tor. ff. ad. l. aq̃. ⁊. ff. de damp. infec. l. dãpni. §. sabinus Sic dicã in ꝓposito. Tertio sic. alicꝫ habebat animũ interficiendi aliquẽ: nõ tñ interfecit. nunq̃d tenet. l. cor. de sicc. certe sic. l. i. ff. de sicc. l. si q̃s cũ telo. C. e. Sic i ꝓposito. cũ in termino castri dela rocha habuerit animũ delinq̃ndi: q̃ ꝺ debeat pũiri. Et puto forẽ casum in. l. i. C. vbi de crimagi opor̃. Simile vide sed nõ ita ꝓprie vt scp̃si. s. in vsa. lviij. si quis alicui. sup v̈bo. armor̃ genus. in. q. iij. ¶ Quero. iiij. qñ q̃s impeditus est sua iurisdcõne vti in aliquo loco seu villa. q̃r inde libell⁹ siue petitio formari debeat. dico q̃ vt ad hoc aduocatus in his ⁊ circa hec melius exptus sit vnã inde hic pono formã ¶ Princeps iustissime. vr̃e maiestati excellentissime reuerẽter exponit. dicit. agit. ⁊ q̃relose in vestra sacra audientia iudicialr ꝓponit nobil artald⁹ ꝺ ⁊ aduersus nobilẽ petrũ militẽ. seu ꝺ quãcũq̃ ꝑsonã ꝓ ipso in hoc iudicio ltime iterueniẽtẽ. dicẽs ⁊ asserẽs q̃ dictus nobil artald⁹ hz oĩmodã iurisdcõz in tali villa ⁊ territorio siue termio ipius sic ⁊ sic cõfrõtata. ⁊ in ea ⁊ termio ip̃i⁹ oĩmoda iurisdcõ ẽ sua. vel q̃si sua. Dicit etiã q̃ dict⁹ nobil⁹ pe⁹ nescit quo iure ip̃z nobilẽ artaldũ impedit p̃dcã iurisdcõe vti i villa predcã ⁊ eius termio. Dicit insup q̃ licz idez nobil⁹ petr⁹ pluries interpellat⁹ sine req̃situs recusauit ⁊ adhuc recusat sine re nobilẽ artaldũ p̃dcm̃. vt dictã iurisdcõz pacifice ⁊ q̃ete exerceat in eadẽ villa ⁊ ip̃i⁹ termino. vti decet. in grãde dãpnũ ⁊ euidẽs nocumentũ. iacturã. p̃iudiciumq̃. ⁊ iterũ. Idcirco dcs nobil artal⁹ petit supplicat ⁊ req̃rit pr̃i regiã maiestatẽ ⁊ eius solitã iusticiã pnũciari. decerni. ⁊ declarari p̃dcãz iurisdcõz ip̃ius ville. ⁊ eius termi ad eũ ptinere et esse suã vel q̃si suã. Necnõ dictũ nobilẽ petrũ vt ip̃z nobilẽ artaldũ ꝓdicta iurisdcõe vti patiat. ⁊ vt caueat ne ipsam in futuꝝ vti ipediat sniali⁹ ꝓdẽpnari ⁊ ꝓdẽpnatũ ꝑture regie viribꝫ. ⁊ alijs iurꝫ remedijs ad p̃missa cõpelli ⁊ alis inde sibi iusticiã mistrari. vna cũ interesse. qõ ipse nobilis artaldus extimat. x. libras barch. qz ip̃z sine iusta cã impediuit dict⁹ nobil petr⁹ iurisdcõe vti p̃dcã. etiãq̃ cũ expẽsis iã p̃missoꝝ occasiõe factꝫ. q̃s extiat. rr. sol. ei⁹ dẽ monete. Supvo interesse futuro sp protestando. Necnõ sup expensis in posterũ fiendis vr̃e maiestatꝫ regie benignũ offm̃ hũiliter implorãdo. ⁊ hec dicit ad pñs saluo iure addẽdi. dimi. mu. cor. ⁊ interp̃. ⁊ cetera ¶ Circa qõ est notandũ q̃ duitutũ q̃dã st̃ reales. q̃dã sunt psonales. vt. ff. de fuit. l. i iurisdictõ aũt nõ inuenit inter eos notata nec notari debuit Ipa em̃ real fuitus nõ est. qz real debet a p̃dio. vt insti. de fuit. §. rusticoꝝ. ⁊. ff. cõia p̃di. l. i. Et licet iurisdcõ cõcernat territoriũ. vt. ff. de iurisdi. om. iu. iu. l. fi. ⁊ de v. sig. l. pupillus. §. territoriũ. Ac tñ ipa nõ debet p̃dio st̃ psone. iux̃ ea q̃ notant̃ in. l. iij. ff. ꝺ offi. p̃si. Itẽ nec psonalis fuitus. qz illa ad heredẽ nõ trãsit. vt. ff de liber. le. l. nõ soluz. §. tale. ⁊ de vsuf. l. si quis binas edes. Jurisdcõ aũt trãsit ad heredẽ. nõ tñ ad heredẽ p̃sidis. qz ille a se eam abdicare nõ pt. vt. ff. de offi. p̃si. l. per.

sed ad heredē baronis q̄ eam acq̄siuit tp̄re vel alio modo bñ transit. videmus ēm̄ hodie ꝙ iurisdictio est in p̄rimonio baronū quēadmodū sic̄ asinus est in p̄rimōio rustici Itē licz iurisdcō nō sit ꝟuit⁹: tñ si q̄s impediat̄ in eadē: poterit agere ad instar cōfessorie actionis in rē. cū sit eadez rō: ergo sit idez ius. Itē iurisdcō est incorpalis. et in vsu suo hz cām interpolatā. vt ꝟuit⁹ itineris. actus. vel vie. vel de sil'ibus ꝓcedit̄ ad similia. vt. ff. de legi. l. nō p̄nt. ⁊ sic fortius est p̄dictus libellus siue petitio. ⁊ sic ꝟuatur de consuetudine: q̄ optima leguz est interpres. vt. ff. de legi. l. si de interp̄tatione. ¶ Itē est notandū ꝙ recte dicit nobilis artaldus actor. ꝙ iurisdcō est sua. vt ff. de offi. eius cui mā. est iur̄. l. i. circa p̄n. ibi cū dicit. iurisdcōz suā mādauit ⁊c. ⁊. ff si q̄s ius di. nō ob. l. vna. ⁊. C. q̄ ꝓ sua iur̄. da. po. in rub. Itē recte subiūgitur. vl' q̄si sua. vt sic in libello siue petitiōe comp̄hēdat̄ ille q̄ eam ex p̄scp̄tiōe acq̄siuit. q̄ tūc eam non p̄t vere dicere suā. vel q̄si suā. ar. ff. de aq̄ plu. ar. l. i. in fi. ⁊ vt etiā comp̄hēdatur publicianista. q̄ etiā nō p̄t eā v̄e dicere suā. sed q̄si suā. vt insti. de act. §. sz iste Et sic in libello siue petitiōe p̄dicta nobilis artaldus actor vid̄r inseruisse oēz cām ꝑ quā iurisdcō posset esse acq̄sita. qd̄ mēti tene. ¶ Quero. v. an ꝓbato mero impio: videat̄ ꝓbatū mixtū imperiū. ⁊ bassa iur̄dictio. Et vid̄r ꝙ sic. q̄ ꝓbata via: videt̄ ꝓbatus actus ⁊ iter. vt. ff. de ꝟuit. ru. p̄di. l. i. ergo ⁊c. Sed dico ꝙ iter actus ⁊ via sunt tres ꝟuitutes diuerse. ⁊ vna ꝓbata: nō eo ip̄o est alia ꝓbata. vt. ff. si ꝟui vendi. l. loci corpus. §. i. Sic ⁊ merū imperiū. ⁊ mixtū impiuz. ⁊ bassa iurisdcō tres sunt species iur̄dcōis diuerse. ⁊ hñtes suas ꝓp̄as ⁊ districtas differentias essenciales. vt equ⁹. mulus ⁊ asinus. vt. ff. de iur̄. om. iu. l. imperiū. Et sic vna ꝓbata: nō seq̄tur ꝙ alia sit probata. ⁊ fac̄. ff. d̄ tu. ⁊ cura. da. ab his l. i. Est tñ aduertendū ꝙ licet via nō cōtineat actū. nec actus iter. ꝓut sunt ꝟuitutes. Ac tñ via habz i se comoditatē ⁊ vim itineris. vt. ff. de ꝟui. ru. p̄di. l. i. Merū v̄o impium est per se causatū ⁊ limitatū i iure. Et eodē mō mixtum impiū ⁊ bassa iurisdcō. ⁊ vna spēs non est alia p̄dicatiue. nec qui hz vnā: eo ipso habeat aliā. nec alterius comoditatē. nec vna est in alia consecutiue. excepto mixto impio. illud eniz constituit̄ ex aliquo meri imperij ⁊ iur̄dictionis. vt in. l. imperiū. p̄all'. Sic ⁊ ꝑticipium ꝑtem capit a noīe. ⁊ ꝑtem a verbo. Et mulus ab equa ⁊ asino. non tñ ille ꝑtes sunt partes integrales. sed solū supficies. bene sunt ꝑtes integrales domus vt ff. de vsuc. l. eū qui edes. Dico ergo ꝙ tres sunt species seu tria genera iurisdictiōis distincta ⁊ sepata. s. merū ⁊ mixtū impiū ⁊ bassa iurisdictio. de q̄bus ⁊ q̄stione p̄nti. ac libello siue petione p̄missa. vide per petrū ja. in libello suo. ti. xij. sup iurisdcōe libellus a quo tāto doctore oīa traxere p̄dicta. De dictis aūt mero ⁊ mixto impio ac bassa iurisdcōne. vide etiā ꝑ ja. calbeti bar. bal. ⁊ alios in dicta. l. imperiū. ⁊ spāliter ꝑ paulū fab in repet. sua. necnō per bal. in. q. disputata ꝑusij in mense aplis. Anno dñi. M. ccc. lxxix. qua q̄rit̄. an merū [illegible]ium possit p̄scribi. vbi multa bona ⁊ vtilia inde scp̄ta sunt. Et per G^m in speti. de iur̄. om. iu. ⁊ ꝑ pe^m bo. in. c. cā. ex̄ de in inte. resti. ⁊ ꝑ me. j. vsa. cxiiij. h̄ qd̄ iur̄ ē scōꝝ. in. ij. nota p̄ncipali. ⁊ sup v̄bo vl' ptāte. ⁊ sup v̄bo termiatoꝝ. ⁊ i vsa. cxx. i baiulia. sup v̄bo stacamētū ⁊c. ¶ Quero. vj. nū q̄d p̄t ꝯsuetudie introduci. ꝙ mīor iur̄dictōz haberet i maiorē. ar^m ꝙ sic q̄ ꝯsuetudo dat iuridcōz. ix. q. iij. c. conq̄stus. no. d̄ fo. cōpe. c. cū ꝯtingat. de offi. or. c. irrefragabili. d̄ ap. c. dilectis Sed. c. inferior. xxj di. ⁊. c. cū inferior. de ma. ⁊ obe. ꝓbāt p̄riū Ad idē. xcvj. di. c. q̄s dubitet Ex oībus em̄ istis iuribus coll'r ꝙ talis consuetudo cū sit irrōnabilis est reprobāda de consue. c.

cũ inter. ⁊ c. vlt. ad ꝺ facit qꝺ notãt jnno. ⁊ hosti. in ꝓdicto. c. irrefragabili. hoc autẽ ꝓt opari ꝓsuetudo. q in penã supioris inferioꝛ aliq̃d facit. vt patz in dcõ. c. dilectis vbi etiã appꝛobat host. dicens q appell'o eꝑi fuit facta ad cautelã q̃tũ ad eꝑm. Ap pellauit ergo eꝑs a decano. nõ tã q̃ a iudice. sed tã q̃ ab eo q̃ ꝓt aliq̃d iuste vl' iniuste facere. vel agit i iuriã eꝑi. ⁊ fuit potiꝰ ꝓuocatio ad cãz q̃ appll'o. de ap. c. cũ sup. § si vo. fm jnno. ⁊ host. Archꝺ. in dcõ. c. inferioꝛ. Per mare. vide qꝺ scꝑsi. j. in vsa. lxiiij. qm̃ ꝓ iniquũ. in glo. vlti. Et ꝓ terrã. ¶ Nota q publice interest sine metu ⁊ piculo ꝓ itinera ⁊ caminos ꝓ mare ⁊ per terraz comeare. vt hic. ⁊ ff. de his q̃ deie. vel effu. l. i § summa. ¶ Nota. ij. fm ja. de vallesi. q ꝓ iniuria illata alicui in camio ꝓt agi ꝓ pace ⁊ treuga fractis. vt hic. jꝺẽ etiã si sit illata ꝓsonis religioꝝ ⁊ miꝛabiliꝫ ꝓsonis. ⁊ hoc fauoꝛe itineranciũ religioſoꝝ ⁊ miꝛabiliũ ꝓsonarũ. vt. c. diuinarũ. §. fz ⁊ cl'icos ⁊. c. in primis. §. fz ⁊ cl'icos. ⁊. c. in xꝑi noie sit oĩbus manifestũ. §. cl'icos pacis ⁊ treuge. Et ablata iniuria to in camino in vndecuplo sunt restituẽda ⁊ emẽdanda. Et dãpna illata in ꝓsona itinerãtis i duplo. vt hoc vsa. Et de tali iniuria etiã sine q̃relatoꝛe vicarius ⁊ eꝑi pñt ex eoꝝ officio inq̃rere ⁊ punire. vt. j. i curia barchꝺ dñi regꝫ P. ij. c. xliiij. jtẽ sta. q vicarij ¶ Nota zoꝺz eũdẽ ja. de vallesi. q vie camini ⁊ strate stꝫ sub spãli securitate ⁊ ꝓtectione dñi comitis barc. ⁊ ꝓncipis cathal'e. Et sic si aliq̃s itinerãtẽ iniuriãdo violat ꝓtectoz ⁊ securitatẽ regiã. faciendo eidẽ pꝛincipi deſhonoꝛe debz dare iꝑi ptãti. s. comiti. in cuiꝰ ꝓtectione sunt camini tũ de suo honoꝛe ⁊ auere quãtũ illũ qui dãpnũ intulit iurare fecerit. ꝓuia taxatioe. vt nõ possit minus iurare. vt hec habenꝺ. j. i vsa. lxviij. ꝓncipes nãq̃. cũ ibi notatꝫ ꝓ jac. de mon. iu. Et ꝑdicta fuerunt in odium delinq̃ntiuz ⁊ in fauoꝛẽ itineranciũ. q̃ piculis viarũ et fluminũ ac foꝛtune se ⁊ sua freq̃nter exponunt: longioꝛem moꝛam ꝰ ꝓpꝛie volũtatis arbitrium aliq̃ faciendo. vt. j. in vsa. cxliiij. qm̃ ex conq̃stioe. ij. §. jtẽ inuiolabili ⁊c. ¶ Sed q̃ro fm ipm ja. q̃ pñt dici camini. dic q itinera publica ⁊ ꝓuata ex q̃ vulgo iter fiat. vt. l. i. §. sũma. ff. ꝺ his q̃ de ie. vel effu. ⁊ in feu. q̃ sunt regalie. c. i. Et via publica est regia: q̃ alicui nõ est denegãda iure antiq̃ssimo hũane nature cõcesso. imo si denegaꝛ iuste ꝓt moueri bellũ. vt. c. ij. ⁊. xxj. deutroñ. Et ꝓcessus hꝰ vsa tici est solũ ꝓ dñm regẽ fiendus. cũ hic tractetur de suo deſonoꝛe ⁊ de eius extimatioe quã iurare hz delinq̃ns vt ꝺ vsa. ⁊. j. i vsa. xcj. aucte ⁊ rogatu. ij. ⁊ all'. vsa. lxviij. princeps nãq̃. cũ ibi notatis ꝓ ja. ꝺ mon. iu. ⁊ me. nec ob. caᵐ. xliiij. jtẽ sta. q vicarij s. all'. qm̃ licz vicarius possit inq̃rere ⁊ punire ex suo officio ꝰ iniuriantẽ iter suũ tenentẽ. Nõ tñ incũbit sibi facere hunc pꝛocessum occasione huius vsa. ja. de vallesi. ꝑdictus. Ptãte. i. de ꝓncipe comite barc. et sub dñatione sua gñali quã habz in toto comitatu quo ad punitoz fm vsa ticos et etiã de iure cõi circa ea q̃ sunt regalie. i feu. q̃ sunt regalie. c. vno. Adde qꝺ scripsi j. in vsa. lxxviij. possunt. sup vbo ꝓncipes In pace ⁊ treuga. Et est casus iste quo vicarius et eꝑs pñt ꝓcedere per pacẽ et treugã ex officio sine q̃relatoꝛe vt i ꝓall'. c. xliiij jtẽ statuim̃ q vicarij. fm. P. terreni. Et de materia pacis ⁊ treuge vide qꝺ remissiue scripsi. ꝺ. i vsa. lx. oĉs q̃ppe naues i glo. ij. v. vlti. ⁊. j. in. c. vsa. sup vbo milites. i. q̃ incipit. ⁊ an bona. cũ. ij. q. seq̃ntibꝰ Ita vt. ¶ Nota q hee dictiões sic insimul sũpte nõ faciũt cõdicionẽ. sz neĉitatẽ iniungunt. vt hic. sic. ff. ꝺ manu testa. l. libertas §. hec scꝓtura. ⁊ patz. ff. de le. iij. l. patroni §. codicillis. Ob qꝺ designãt. et imponũt modũ q̃d sit. vt hic. ideo seq̃tur. ita vt oĉs hoſes ⁊c. cõcoꝛ. ff. dele. iij. l. lucio ticio testõ §. quisq̃s. i. et de manu. testa. l. impatoꝛ. ⁊

alt.§.hec ſcꝯtura.ꝛ.ff.de ꝯhen.emp.l.cum ab eo.ad hoc.ff.de manu.te.l.media. Tã ¶ Nota ꝙ tam eſt aduerbiũ q̃ntitatis. vl' compãdi.vel q̃litatis.ſm hug.in derua-tis. ¶ Nota.ij.ꝙ tam vim hꝫ copule hic.ꝛ hoc notat dictio q̃ ſubſeq̃ns .ꝑ h̃ vide qđ ſcripſi.ſ.i vſa.lxvj.moneta.in glo.iiij. Mi-lites. ¶ Quero.an oẽs milites ſiue garri-ficãtes.ſiue nõ.ſub hoc vbo milites qđ i-definite loq̃tur intelligant. breuiter dico ꝙ nõ.niſi illi q̃ nõ ſunt in guerra.garrifi-cãtes aũt mĩme.ob qđ dicit hic ja.de mõ. iu.ſup hoc vbo milites Sub. non garrifi cãtes.qꝛ cũ de conſuetudine dicaꝯ licituꝫ eſſe in hac patria militibus inter ſe guer-rã habere.ſeq̃tur ꝙ eo tunc nõ ſunt ſecu-ri ab eoꝝ inimicis in camino.vl'alibi.ſ.dẽ ja.ð valleſi. dicẽs ꝙ ab iſto vſa. excipiunꝯ milites.ꝛ filij militũ.q̃ inter ſe guerrã ha bẽt.ꝛ ſic licet eis inuicẽ in caminis dam-pnificare.ja.de mõ.iu.ꝛ ja.de valleſica. ¶ Sed q̃d de eoꝝ valitoꝛib⁹.dicas ꝙ idez eſt.al's ꝓuilegiũ hoc eſſet inutile. vt hꝫ in directoꝛio pacꝫ.ja.calis.dubio.xxiij. v. cir ca iſtam ptẽ.intellige tñ deſiꝛimẽto q̃ndã dierũ per ꝓius facto ꝛ receptato. verum ſi firmetur de iure ceſſat guerra licita. vt in eodẽ directoꝛio pacꝫ habeꝯ. dubio.xvj. ꝑ hoc vide quod ſcꝑſi.ſ. vſa.xlvij.cũctum malũ.ſup verbo.vel ſenioꝛ.in.q.xij.ꝛ.xiij. dic vt ibi. ¶ Sed nunq̃d hij valitoꝛes vel ruſtici militis guerrã licitã hñtꝫ ſunt ĩ pa ce.℞o ſic.niſi ĩ q̃tuoꝛ caſib⁹.quoꝝ ꝓm⁹ ẽ. ſi ipi iuẽti fuerĩt cum armis ĩ maleficijs. Scõs ſi ĩ cauałcatꝫ ſiꝛr reperti fuerĩt Ter tius ſi exeundo ad ſonũ. Quart⁹ ſi ĩ defẽ ſione caſtri dampnũ ſuſtinuerĩt. Jn hijs aũt q̃tuoꝛ caſib⁹ nõ ſtꝫ ĩ pace ꝛ treuga.al's ſic. vt habeꝯ ĩ ꝓagmatica ſiue lr̃a mñſiõis ꝙ dñꝫ regẽ ja.ꝓmũ facte vicario roſſiliõis ad nouẽ q̃ſtiões ab eo ipi dño regi miſſas Cui⁹ datꝫ fuit barcĥ.xj.kl's auguſti.An dñi.M.cc.lxvj.ꝛ eſt ĩ primo dubio ſiue q̃-ſtione.ibi vide.Sꝫ de valitoꝛibus ipꝝ ibi nulla eſt facta mẽtio.niſi tñ de ruſticis.ꝛ ſic durante guerra nõ ſunt in pace ꝛ treu-ga.etiã ꝙ ſint in domibus ꝓꝛijs. quẽad modũ eoꝝ ꝓncipales nõ exiſtãt. Et ſic te-ne certũ ꝛ dimitte incertũ.ð pe.di. vij.c.ſi quis in egritudine in fi. Sed tñ q̃dq̃d ſit garreiare de iure canonico licitũ nõ ẽ.ne-q̃ ꝓmiſſuꝫ. Licꝫ h̃ ex tollerãtia ꝓncipis ꝛ conſuetudine cathalonie h̃ fiat ꝛ male. et ſic aſa tua in manica tua. ꝑ hoc vide qđ ſcꝑſi.ſ. vſa.cxxxvj.miles vo.ſup vbo expia-uerit. Et de huiꝰ materia vide ad plenuꝫ qđ ſcꝑſi.ã.vſa.xlvij.cunctũ malũ.ꝑ hoc vo facit.ſ.e.glo.in.q.ſed nunq̃d talꝫ guerra ꝛc ¶ Quero an ruſtici ĩ maleficijs cũ armis repti.ſi ibi ledãtur vel occidanꝯ poſſint q̃-relare de pacib⁹ in p̃dictꝫ iiij. caſib⁹ ĩ q̃b⁹ nõ ſunt pace.℞o nõ.qm̃ fruſtra legis au-ꝛiliũ iuocat q̃ cõmittit in legẽ.videliczꝫ ꝫ eandẽ ꝛ circa idem.vt hic.ꝛ.ff.ꝙ me. cã.l. iſti q̃dem.eꝛ de vſuꝝ.c.qꝛ fruſtra. ð ſen.ex. c.in audiẽtia.ꝛ.C.de iuꝝ.deli.l.ſcim⁹.§.ſi vo poſtꝙ.verũ nõ ꝓpterea pñt ĩpune oc-cidi.niſi ab illis inter quos eſt guerra lici ta.qꝛ remanẽt ſub ꝓtectione iuriſ cõis.ꝓ terreni.ꝑ hoc.ſ.in pace.in xꝑi noĩe. ſit o-bus manifeſtũ.§.villanos.i.v.niſi ĩ male ficijs.ꝛ.§.villanos.ij.ꝛ in pace.in xꝑi no-mĩe.notũ ſit cunctis.§.in primis.v.exce-ptis ꝛc̃. Jdẽ quo ad dictos.iiij.caſus. jaĉ. cal'ĩ directoꝛio pacꝫ.v.dubio ꝓncipali.v. ir.ꝛ.xiiij. ¶ Et an hoĩes de pede iter ſe g ar rificãtes.vel bãdo hñtes ſint in pace.℞o ſic.cum guerra inter iſpos ſit ꝓhibita.vt i dicto.v.dubio habeꝯ. v.xx. ꝑ hoc vide qđ ſcꝑſi.ſ.vſa.lxviij.princeps nãq̃.ĩ glo.ma-gna ante fi.ibi cũ dicit.ea ꝓpter barchiñ. ꝛc̃. ¶ Sed nunq̃d ſi ruſtici exeundo ad ſo nũ caſtri.ſi capiãtur in ꝓponis.an ſine re-demptione dimitti debeãt.℞o ſic. jdem ſi extra terminũ exierint res ꝓſequendo. al's eſſent in culpa exeundo. niſi rõne rei ſue nãciſcende.vt ꝓbatur.ſ.in pace ad ho-norem.ij.§.jtez villanos.v.verũtñ. ꝑ hoc

dicta par. in xpi noie. notū sit cunctis. §. i
primis. v. exceptis ꝛc. Necnō pall. par. in
xpi noie. sit oibus manifestū. §. villanos.
i. v. nisi in maleficijs. ꝛ. §. villanos. ij.
¶ Quero. nūqd ex quo milites licite guer
rā facere pñt. ꝛ licite dampna dare ꝛ lede
re: debeāt ꝓinde puniri. Rō nō. qꝛ qd̄ lici
te fit penā aliquā non meret. ex de cōsti. c
cognoscētes. ꝛ. C. de adul. l. gracus. cū cō-
cor. ibi positis. Preterea hoc est expssuz. j.
in pace. ad honorē. ij. §. jtē sub hac pace stꝫ
camini ꝛc. Et in pace. notū sit cunctis. §.
jtē sub hac pace. v. exceptis. Et in hoc resi-
det hic ja. de mō. iu. ꝛ. s. in vsa. xiij. rustic⁹
interfectus. vide etiā qd̄ ibi scpsi. Et quia
guerra inter milites ꝛ barones licita est ꝛ
ꝑmissa. vt hic ꝛ ibi. Et sic nō puniūtur. vt
dictū est. jdē. j. in pace in pmis. §. si vo ba
rones. jdē ja. cal. s. in vsa. xxix. magnates.
in. q. xxxvj. ꝛ in vsa. vj. si qs se miserit en a
guayt. in. q. xxj. ꝓ hoc. j. in. ij. curia barch.
dñi regis Ja. ij. c. xv. jtē ꝙ qlibet rich⁹ hō.
nō tñ malū facere pñt sine acuydamento
ꝛ trāsactis postea. v. diebus vt. j. in prima
curia barch eiusdē dñi regꝫ. c. xxvj. jtē q̄ al-
cun caualler ꝛc. ¶ Sꝫ nunqd talis guer-
ra in foro aīe est licita Rō nō. neqꝫ etiā iu
sta. nisi in casu vbi defectus iusticie ī aliū
repiatur. aut statutū seu puilegiū. vel pa-
cientia principis sup hoc aliqd opet. iiij.
di. c. erit aūt lex. imo cōstōes paciū ꝛ treu
garū nō ꝯdicūt recte intelligētib⁹. ex qb⁹
ꝓbat ꝙ licꝫ miles difidat aliū militē: nō
iō miles ille difidat⁹ pt malū inferri mi
liti difidandi talādi. vel als. nec bona ho
minū suoꝝ occupare. nec hoies capere. nec
redemptōes ab eis hre. nisi forte in male
facta sua eos inueniret. ita ꝙ potius dice
retur defensio q̄ offensa. ꝛ qui contrafece
rit: tenetur ad reditutiōꝫ. De hoc notat p
hosti. in sūma. ti. de pa. ꝛ treu. et per arch
in sūma. xxiij. q. iij. per Rm de pena forti.
in sūma. ti. de rapto. ꝛ per jnno. in. c. oliꝫ.
ex de resti. spo. ꝛ in. c. sicut. de iureiur. ꝓ h

vide. s. e. glo. in. q. iij. ante fi. cum remissi.
ibi positis. ꝛ dic vt ibi in. e. q. iij. scptū est.
Verū si miles difidatus voluerit difidan
tē militē garrificar. pter casus pdictos di
fidat ipm militē difidantē. ꝛ tūc illū po-
terit impune ꝛ licite garrificare. sicuti di
fidans pt ipm garrificare. ꝛ hoc iure ꝯsue
tudinario cathalonie. ac vsa. xlvij. cunctū
malū qui est. s. introductū ē. ꝛ sic vide ipꝫ
vsa. qdqꝫ ibi scripsi. ¶ Et an bona milit⁹
de guerra sint in pace ꝛ treuga Rō nō. ni
si ibi sit salua guardia. vel regij penones.
vt. j. in pace. notū sit cunctis. §. jtē sub ea-
dem pace sint guidatica. jtem idem si ibi
essꝫ treuga principis. vt. j. in vsa. lv. simili
modo. ¶ Sed q̄ro an ꝑs bonoꝝ existētiū
sub psidio pacis ꝛ treuge: guidet aliā ptē
ī guerra existentē. Rō sic. vt. j. in pace. in p
mis. §. volumus etiā. ꝛ melius ī pace. ad
honorem. i. ij. §. sub pdicte pacis constōe.
ꝛ in glo. ibi posita q̄ incipit. q̄ro si ecclia
ꝛc. Rō pt esse euidentissima. qꝛ maius di
gnū attrahit ad se minus dignū. ar. ex de
pben. c. si is qui. li. vj. ꝛ. e. li. de cōse. ec. vel
al. c. vno. ꝛ. e. ti. c. qd̄ in dubijs. in antiqs.
ꝓ hoc vid̄ ꝛ nota bene vba dicti. §. jtē sub
pdicte pacis constōe. necnon ipius. q. ibi
posite. vt pfertur. qm̄ cotidiana sunt. Et
cum his vide etiā qd̄ notat p Gm in spe.
ti. de cle. ꝯiu. v. qd̄ si clericus habēs bona
cōmunia ꝛc. vbi plene ꝓ ꝛ ꝯ disputat pñs
materia. Sed quod ibi dicit ꝛ disputat
procedit de iure cōmuni. In all. aūt. §. jtē
sub pdicte pacis constōe loqtur de iur pa
trie. qd̄ in cathalonie pncipatu quo ad h
saltim vincit ius cōmune. ꝛ sic secus d̄ iu
re patrie. ꝛ sec⁹ de iure cōmuni. ꝛ ita tene.
¶ Sed pone. aliqs q̄relatus est ꝓ pace et
treuga. vult compere ī ꝓpria persona. vt
tenet iux constōes paciū ꝛ treugarū sꝫ nō
habet pignora tenētia vti decet. q̄ritur q̄-
liter ꝓuidebit sibi. dicas ꝙ tūc q̄relatus
ꝓ satisfaciēdo pti q̄relanti tornare debꝫ ꝑ
sonā suā. ꝛ aliq̄ bona ꝑua si habuerit. ꝛ se

ꝛ illa bona mittere in posse ꝛ manu vica-
rij. ꝛ tal' tūc ītime compebit. ꝛ satisfaciet
ipīs constōibus pacīū ꝛ treugarū. ēt glo.
dñi ja. de faro. sic ꝙ tal' ēt practica ꝛ obꝫ-
uātia. quā ita vidi practicari ꝛ practicaui
ego ja. de faro in psonā iohānis cardeual
de regno frācie. Et ista obꝫuātia est iuri
cōi cōsona. Et tal' compens mō ꝑdicto ca-
ptō semp debet dꝫ. Et si nō hꝫ vnde pti
ǧrelanti satisfaceꝝ possit dꝫ satisfactio in
penā corpalē cōmutari. iuꝛ illud. q̄ nō hꝫ
in ere luat in corpe. casus est. j. vsa. clx. Si
q̄s alienū. vide q̄ ibi scripsi in glo. vlti. nec
cessio bonoꝝ aliq̄d opare tur. cū descēdat
ex crimine. iuꝛ notata ꝑ jnno. ꝛ alios i. c.
odardus. eꝛ de soluc̄. ꝛ ita dic̄. ꝑdictꝰ ja. de
faro. Unde si aliq̄s compens ꝛ ꝑ satisfa-
ciendo pti ꝛ constōnib⁹ pacīū ꝛ treugarū
tornat psonā suā i modū quē supra. ꝛ añ-
ꝫ ꝑ vicariū declaratū sit ipm itīne com-
paruisse. ꝛ ius pti ǧrelanti firmasse. de li-
centia gubnatoris. vel alterius cuiuscūq;
dempta licentia vicarij: dicetur compens
recedit a carcere. Certe talis nō dꝫ satisfe-
cisse constōib⁹ pacīū ꝛ treugarū iam dcīs
ꝛ per ꝑs electus est a pace ꝛ treuga. ꝛ tā-
quā electus a pace ꝛ treuga est publicād⁹
Sic fuaui i psonā iohānis de arago mar
merij de regno aragōie. de cōsilio ātiquo
rū aduocatoꝝ barc̄. ꝛ istud est iuri psonū.
ꝛ dictis constōib⁹ mentiq̄ ꝛ practice eaꝝ
vt alꝫ fundaui. Ego Bꝰ peijnerij iuꝛ pitꝰ
barc̄. Adde q̄ scripsi. j. in vsa. lxv. silī mō.
sup v̄bo treuga. in. q. rij. ꝛ in vsa. cxxxiiij.
si ille qui ptiuiū. sup v̄bo. ꝛ treuga. ꝛ. ꝛ q̄
hic ꝛc. cū. j. ꝛ. leq̄ntib⁹. ꝛ vsa. cxlij. cū ꝛpri-
b⁹. ꝛ. pena [illegible]. sup v̄bo. q̄ treuga. vid⁹ etiā
q̄ sup his remissiue scripsi. ā. e. vsa. sup v̄bo
pace ꝛ treugā ꝛc. ¶ Quero. ecce ꝙ iurta
hunc vsa. est ꝓhibitū ꝙ nullus in camio
debeat capi. Est ne vm hoc indistincte ꝛ-
nō. imo ad huiꝰ vsa. certi casus excepti sꝫ
q̄bus in camino vel eꝛ aliquē capere licꝫ sa-
ne metu pene. ¶ Quero q̄ ꝛ quot sunt hu-
casus. dicas ꝙ tres. ō q̄bus hic in glo. ꝛ ꝑ
ja. de mon. iu. habent duo. tertiꝰ vo a iuꝛ
cōi introductꝰ est. ꝑter ꝛ vltra alios casus
qui possent hic adduci. de q̄bus nō curo.
sꝫ diligens indagator ꝑq̄rat illos si volue
rit. ¶ Quero igit q̄s est ꝓmus casus q̄ ab
vsa. isto excipiat. dicūt ipa glo. ꝛ ja. ō mō.
iu. ꝙ primꝰ casus est. l. ꝙ rustici excipiunt
qui ꝑ dños etiā in camino capi ꝑnt. q̄ ja.
credit glo. bñ dicere. i. ꝙ dñi possint etiā i
camino rusticos capere suos. sꝫ nō credit id
esse exceptionē vsatici. q̄ hūc vsa. itelligit
in extudiciali lectione ꝛ facto. sed dñi rusti
cor sunt iudices. vt i auc̄. de q̄store. §. si vo
forsan. jnsti. col. vj. Et sic tā ꝙ iudices ꝑnt
eos capere. sic ꝛ magistrꝰ ꝑnt malefactores
et fiscales debitores. ac cōmēdatarios ca
pere in camino. et id nō fit ꝑ lectiōez. sed ꝑ
iusticiā ꝛ iudicialē ꝓcessuz. et q̄ iudicia-
liter ꝛ licite fit: penā nō meret. vt eꝛ de cō-
sti. c. cognoscetes. ꝛ. C. de adul. i. gracꝰ. cū
cōcor. ibi posuī. ja. de mō. iu. et jacobꝰ de
vallesica. pro hoc ja. de mō. iu. ꝛ cal. ō. vsa.
xxiij. oēs hoies. in. f. et ibe ja. calis et glo.
antiq̄ in vsa. xxv. placitare. De capere etiaz
rusticū in camino vel eꝛ habes. j. in pace.
ad honorē. in. ij. §. itē sub hac pace sint ca-
mini in fine. et in pace. notū sit cūctis. §.
item sub hac pace sint oia molendina. in
fi. q̄ nota. ꝛ de capere a fiscalibus suos de-
bitores. vide chi. in. l. i. C. ō cessi. bo. ¶ Sꝫ
nunq̄d dñi suos rusticos ꝑnt male tracta
re. dico ꝙ sic. vt est casus. j. in pace. Anno
dñi edita cauarie. §. ibidē. hoc intellige.
nisi sint de feudo regis. vel locoꝝ religio-
soꝝ. ꝛ ibi idē si sint ō feudo ecclīarū. cū
ipaꝝ feuda sub hō noie religiosoꝝ itel iga-
tur. hō ꝓbat ar. j. i pac. i ꝓmis. §. si vo hoies
mōasterioꝝ vl ecclīaꝝ. vl aliorꝝ religiosoꝝ
ꝛc. Et ita dixit itelligi bñ de mō. iu. a me
gno [illegible] bñ luñs. ꝑ tesse dic̄ h. q̄ō
cred[illegible]. Sup quo hēs cor. j. i pace. Ad
honorē. i. i. §. itē statuim⁹ ꝙ si de hoīb⁹. et
i pace. ad honorē. in. ij. §. si vo hoies. ꝛ i pa-

ce notū ſit cūctꝫ.§.itē ſtatuim⁹ ꝙ ſi hoies
Et in curia barch̄ dñi regꝫ.P.ij.c.xliij. itē
cū i pſtōe.v. ſi vo hoies. p̄h̄ fac̄ qđ ſcpſi .ē.
vſa.xliiij.ſilr ⁊ ſi ſenio⁹. ſup vbo ptās.i.q.
i.ij.⁊.iij. De declaratōe aūt p̄miſſe clauſu
le.ſi vo hoies.hēs pragmaticaꝫ dñi regis
ja.i.cui⁹ datꝫ fuit ilerde.xij.kl̄.madij an.
dñi.M.cc.lxij. Recnō poſtea fuit puiſum
p dñm regē.P.iij.ꝙ dcā cl̄a penit⁹ obſuet.
cū alia pragmatica.cui⁹ datꝫ fuit barc̄.v.
pd⁹ auguſti.āno dñi.M.ccc.xxix. de Ru/
ſticꝫ vo de qb⁹.ē.mētio fit i h⁹.q.⁊ i.q.pr.
vid qđ ſcpſi.j.in vſa.cxv.tutores.v. vlt. Et
nec mi⁹ de puil'ijs ruſticoꝝ. vide qđ ſcri/
ſi.j. vſa.cxviij.ruſtic⁹ etiā.in glo.ij. ¶ Que
ro q̄s ſit ſcđs caſus de illis trib⁹.ē.in.q.q̄/
ro q̄ ⁊ quot ⁊c. q̄bus in camīo vel ex q̄s p̄t
capi. Ad hoc dicūt h̄ glo.⁊ ja. de mō. iu. ꝙ
iſte ſcđs caſus c̄.ſ.ſi creditor ſuū capiat de
bitorē. qđ tū ipe ja. intelligit ſi capiat ⁊ ſe
cū nō retineat. ſz ſtatī iudici tradat. vt li.
vj. got. ſi in itinere all̄. i glo. ⁊ ff. q̄ i frau.
cre. l. ait p̄tor. §. ſi debitorē. ia. de mon. iu
bñ eſt vm. ꝙ in ⁊ p̄ dictis carcere puato
accuſare nō p̄t. ſm chi. in. l. vna. C. ō pua.
car. ¶ Et q̄d de fure. Dico ꝙ impune vbi in
uent⁹ fuerit p quēuis. etiā ꝙ ſit puata pſo
na capi p̄t. ⁊ ad iudicē duci. Et ecce ꝫ caſ⁹
q̄ de iuī cōi eſt. ⁊ mētionat⁹.ē. glo. i dcā
q.q̄ro q̄ ⁊ quot ⁊c. Et ꝙ ipe fur capi poſſit
vt p̄mittit eſt caſus in. l. interdū. §. q̄ furē
ff. de fur. ⁊ ibi bar. de matia furti. vide qđ
ſcpſi.j. in vſa. cxvj. ſarracenis. ſup vbo red
dat. Securi. vt. ff. de his q̄ deie. vel effu. l. i
§. ſumma. p hoc fac̄ qđ ſcripſi.ē.e. vſa. ſup
vbo. ⁊ per terraz. Illo pauore. ¶ Nota ꝙ
vicarius p his p̄t ſe intromittē ex officio
ſuo. vt. j. in curia barchiñ dñi regꝫ. P. ij. c.
xliiij. Item ſtatuimus ꝙ vicarij quo ad pe
nā fiſcalē hic in fine poſitā. non quo ad p
tem. niſi q̄rimonia erpoſita. put volunt
conſtōes paciū ⁊ treugarū. ⁊ practica ⁊ ſti
lus ip̄arū. p hoc vide qđ ſcripſi.ē.e. vſa. ſu
per vbo. in pace ⁊ treuga. Et ſi q̄s. v. et eſt
ſcđa pe. ⁊ dic quis. i. aliq̄s Deſonorauerit
¶ Nota ꝙ iſtud itelligo de deſonries rea/
libus ⁊ non vbalibus. ita obtinui. vt rñ/
dit dñs rex. Jacobus p̄mus cōſultorie vi
cario ceritañ. in. vj. q. ⁊ ter. h̄ innuit h̄ ibi.
malū ⁊ deſonorē. B⁹ p̄poſiti. Jn vbalib⁹
aūt deſonries habet locū. ē. vſatic⁹. xx. ⁊ ſi
quis ad aliquē crimialē foliā. vide qđ ibi
le. et ſcripſi. Malū. ſ. in corpe illatum. cuz
vulnera vel vberationes indicātur. ſcōm
vſa[m] p quolibz. vt ſi eſt ciuis. aut miles.
aut ruſticus. vt. ē. in ſuis vſa. h̄. Et ꝙ ſeq̄
deſonorē. in hoc habet reſpectus quo ad i
iuriā. Nā illato dampno i pſonā extimat
iniuria vt h̄. ⁊. j. i pace diuia p̄. §. vias. ⁊ i
pace. in primis. §. vias cuz ſuis ſp. q̄ iniu/
ria extiat. ſm qđ notat. ē. i vſa xv. Si quis
aliquē. in. i. Quibus conſideratis et p̄ iu/
dicem examinatis cōdempnabit partem
ad duplū pro vulneribus ⁊ iniuria p hūc
vſa. ⁊. §. vias all̄. Si aut tē bona abſtulerit
in vndecuplo vt ſeq̄tur. Quantuz vero ad
ſumptus poſtea in lite factos ⁊ dampna
paſſa reſtituūtur. vt. l. ſancim⁹. C. ō iudi.
¶ Sed aliqui contra. cum ſit certū ꝙ cō/
demnatio iam ſtatuta eſt per vſaticos.
⁊ ſic ceſſat quod dictum eſt. tamen quid⁹
quid ſit: primuz ſeruatur. ⁊ ita tene. Vñ
de p̄ tales vicari⁹ p̄t ſe intromittere p pace
⁊ treuga fractꝫ ex officio. vt. j. in curia barc̄.
domini regꝫ Petri ſecūdi. c. xliiij. Item ſta
tuimus ꝙ vicarij. ⁊ etiam punire. quc pu
nitio eſt vt hic ſequitur in verſu. et inſu/
per. Cum tales perſone iter agentes ſint
ſub pace et treuga. vt. §. vias. ſupra allega
to. poſito. ꝙ commiſſum fuerit extra iu/
riſdictionem domini regis. ¶ Nec eſt cō/
j. i dcā curia barc̄ dñi regꝫ. P. ij. c. xl. Item
ꝙ vicarij. quia ibi loquitur ꝙ domin⁹ rex
non poteſt ſe intromittere de commiſſis
infra terminum caſtri. quod intelligitur
de punitione corporali. Et ita intelligit
l. fi. ff. de iuī. om. iu. ⁊ C. vbi ō cri. agi op.
l. i. Hic vero loquitur in punitione ciuili

ꝛ pecuniaria. vt. j. sequit. v. ꝛ in sup. vñ ciuilis nō tollit ꝑ criminalē. nec ecōtra. vt plene nota. s. vsa. xiij. rustic⁹ iterfect⁹ ī pn. tñ si sit domiciliat⁹ ifra iurisdictionē dñi regis. lꝫ comissum fuerit ī alio territorio. nihilomin⁹ ꝑt se intromittere vicarius quo ad penā corpalē nisi sit ꝓuēt⁹ ꝑ iudicē loci vbi crimē est ꝑpetratū. qđ dic vt dcā. l. i. et ibi chi. facē qđ nota. ꝑ pau. de latzaꝛ in cle. pastoralis de re iudi. ī cle. ¶ Vlñ videt ꝙ si delictū sit cōmissū ifra iurisdictionez dñi regis. vel barōis ꝛ nō sit ꝓuētio sequuta. ꝙ eo casu ꝙ vicari⁹ possit delinquentē punire. qđꝫ suffi ciat ista pena hic posita. ꝛ ꝙ nō possit pūire corpalit. cū vna pena cōtēti esse debeam⁹. vt. l. ticia. ff. de ver. ob. et vsatici sūt iura gñalia hui⁹ ꝓrie. ꝛ q tollūt ius cōe ī eoꝝ termīs lꝫ absurdū videat. ꝙ ꝑ homicidio qs liberet cū ista pena ciuili. ꝛ ꝙ nō pūiat crimialr siue corpalr. Ac tñ obseruari cōtrariū vidi. ꝛ bñ. ꝑsertiz cū sint ciuiles vsatici. vt. s. in vsa. xv. si qs aliquē in. i. nota ꝛ sic ꝙ licet ciuilis applicet fisco. ꝙ nihilomin⁹ ꝛ crimialis. ꝙ det ad satisfactionē rei publice. vt. ff. de publica. l. licitatio. §. ꝙ illicite. Nā pl'a delicta vno ꝓtextu comiti pñt. vt. l. qm̃. C. ð vi. publi. ꝑ hꝰ ꝓz. qꝛ barones puniūt deliquētes tales crimialit. ꝛ dñs rex peccuniarit ꝑ hūc vsam ꝛ sic ambe pene sūt fiscales. vna peccuniaria vt hic. q descēdit ex delicto. ꝛ q cē set crimialis. ff. de termiō amoto. l. fi. §. ꝙ pena. quā dñs rex cōsequit ꝑ vsam istū et dem̃ cam. cl. j tez ꝙ vicarij. s. alle. vbicūꝫ crimē comitat. Alia pena ē crimialis. q ꝑtinet ad dñm loci vbi delictū ꝑpetrat. Et hec sūt vera. ꝛ ita seruātur. ꝛ ita tene. ꝛ seruа. qm̃ notabile est. Quod illis fecerit.

¶ Nota vbi fecerit. qđ factū reꝛit alꝫ nō incideret. q̃s penā hic cōtētā ar. a cōtrario hui⁹ ter. Emendet. ¶ Nota ꝙ ꝑ fractione vie publice emēda debet solui duplicata. idē. s. in vsa. lx. oēs q̃ppe naues. Jn duplo idem ꝑ cōsti. pacī ū ꝛ treugaꝝ. vt. j. ī pace. in rp̄i nose. sit oib⁹ manifestū. §. vias publicas. duplicant et iā emende vsaticoꝝ. qñ malefcā fiūt in dic dñico. vel alijs diebus ī treuga ob honorē dei positis. vt. j. in vsa. xcviij. oīa malefcā. ꝛ nota. ꝑ ja. de mō. iu. ꝛ me. s. ī vsa. xiij. Rustic⁹ iterfcūs. ¶ Et nota. hic ꝑm ja. de mō. iu. tria iura. ꝓmū. ꝙ fieret in hijs emēda ī duplo. vt hic scdz ꝙ crimē lese maiestatis ꝑ hoc comitat. et ci⁹ pena inferat. vt. j. ī pace. diuinaꝝ. §. vias publicas. lꝫ ī hꝰ correctū est. vt ī. c. xliij. Item cū ī ꝓstitutiōe. j. statim all'. terciū qđ est cōstitutiōis dñi regis. ꝑ. ij. q̃ est ī curia bar. c. xliij. Item cū ī cōstitutiōe. ꝑ quā reddit ad hūc casum. ꝛ sic. o. q̃ est vltima lra greꝝ. revolui ad. a. q̃ est ꝓma lra latinoꝝ. i. vltimū ad ꝓmū. sic ꝛ ex. de ap. c. legitia. li. vj. ꝛ xxxv. di. c. ab exordio. ja. de mō. iu. Jn vndecupluz. ¶ Nota penā vndecupli vt hic Silis pena est. j. ī vsa. xcj. aucte ꝛ rogatu ī. ij. Et ē hꝰ ptra ius romanū vbi nūq̃ vltra q̃druplū eidē. ꝛ eadē rōne soluēdum imponit pena quotalis. i. ꝑ modū quote. vt insti. de acc. §. oēs aūt actiōes. vl' in simplū cē. ja. de mō. iu. ꝑ hoc vide chi. ī. l. vna C. de sen. q̃ pro eo qđ interest. quodq̃ scripsi. j. vsa. cxlvj. statuerūt ī glo. vlti. ¶ Nota tñ ꝙ restitutio fienda leso moderat in duplū. vt patet sole clarius ꝑ cōstitutiōes patium ꝛ treugarū. Et ita ꝓtic⁹ ꝛ bñ. Et insuper. v. ꝛ est. tertia pars. Donet. ¶ Nota ꝙ q̃uis malefactoꝛ satiffecerit maluz: quod impenderit dampnū passo nō sufficit. immo adhuc habet se cōuenire cū ptā te. i. comite barcē. ꝑ. terreni. Vlt iureiurādo. vide formā hui⁹ iuramēti. Sil'e videt poni. j. ī vsa. lxviij. ꝓnceps nāq̃. iur̃ fi. ꝛ in vsa. xciij. et magnatib⁹ circa mediū. ¶ Sed nunq̃d taratio iudicis dz ꝑcedere hꝰ iuramētū. Rñ⁰ vt dicam in ꝑall'. vsa. lxviij. ꝓnceps nāq̃ ja. de mō. iu. michi vꝰ videt ꝙ taratio dz ꝑcedere iuramētuz iur̃ ea q̃ notantur in. c. finē ex̃ de do. ꝛ contu. in fine magne glo. ꝛ in. c. constitutis. de

ꝓcura. ⁊ i. c. vi. de hijs q̄ vi. me. ne tã fi. cuz
ſil'ib⁹. lati⁹ tñ dicenꝯ hec ꝙ me. ſeq̄ndo ja.
ð mõ. iu. i dcõ vſa. lxviij. ꝓnceps nãq̄. ibi
viõ. nõ dz. vide qð ſepſi. j. i vſa. xciij. ex ma-
gnatib⁹ i glo. penul. Emẽdare. ¶ Quero
q̄r formeꝯ petitio ſiue ſupplicꝰ dño regi
ꝓtextu hui⁹ vſa. offe. credereꝫ ſic cẽ formãdã
¶ Sereniſſime ꝓnceps hũiliꝫ ſupplicãdo
exponit hũilis ⁊ devot⁹ petr⁹ val. ⁊ natu-
ralis vr̃e. q⁹ eodẽ ſupplicãte v. emẽdo de ci-
uitate minoꝛiſe. vel gerũde ad ciuitatem
barcℓ. ꝙ caminũ publicuz. q̄ eſt ſpāl'r ſub
ptãte. ꝑſidio. ⁊ defenſiõe regie mageſtatiz
⁊ tuitiõe. ⁊ ꝓtectiõe vſatici camini ⁊ ſtra
te bertrand⁹ i camino publico ꝓpe caſtrũ
de mõtecathe⁹ mẽte deliberata. ſocietate
coadunata. ⁊ manu armata. in neglectũ
⁊ deſonoꝛẽ vr̃e mageſtatis. ac leſionẽ ꝓte-
ctiõis. ⁊ tuitiõis predcẽ dcñ ſupplicantẽ
deſonoꝛãdo inuaſit ⁊ iuadẽdo eũ ꝓcuſſit ⁊
vulnerauit trib⁹ vlneribꝫ ilatiz i tñ ꝑte ſui
coꝛpis. auferẽdo eidẽ ſuplicãti. ⁊ ſecũ ferẽ
do quãdã mulã. vel tale q̄d. qð in cõi exti-
matione valebat. E. flor. ⁊ ampli⁹. ꝓpter
qð deũs ſupplicãs fuit dãpnificat⁹ in tot
⁊ plus. ponẽdo ertimationez vſatici. ſi eſt
miles. vl' ciuis. vel ruſtic⁹. put ſupꝛa i vſa-
ticis fit ertimatio. ſeu eſtmẽda. i penas di-
cti vſatici camini ⁊ ſtra te icidẽdo. ¶ Qua
ꝓpter dcũs exponẽs ſupplicat eidẽ clemẽ
tie vr̃e quatiz. de p̃dictis informationẽ re-
cipi faciatis talit⁹ q⁹ iurta mẽtẽ dci vſatici
⁊ ei⁹ cõtertũ. ſeriẽ. ⁊ tenoꝛẽ ſup p̃dcis ꝓui-
deri ꝑ vr̃am munificẽtiã valeat vt decet.
Et dcũs ſupplicãs dicta dãp⁹q̄ paſſus eſt
in coꝛpe. ⁊ i bonis i duplo ⁊ vndecuplo ꝟz
tenoꝛẽ ⁊ ꝓtaticã dci vſatici aſſequaſ ¶ Po
ſtea ſupplicans deſignãdo dcãm ſuppli-
cationẽ formet ſua capitla ponẽdo kalẽ
darij mẽſis diei. ⁊ anni exceſſus ſeu iua-
ſiõis. ſeu dãpni illati. ⁊ ẽt ponat caminũ
ſeu iter publicũ i quo deſonoꝛat⁹. iuaſus
dãnificat⁹. ſeu vulnerat⁹. ac depdat⁹ fuit.
ponẽdo vulneꝝ ertiationẽ. ⁊ reꝝ depdata
rũ ſm vſaticos. Et q̄r mãu armata. ſocie
tate coadunata. mẽte deliberata i deſono
rẽ ⁊ neglectũ regie maieſtatiz. ⁊ i leſionẽ ꝑ-
ſidij dci vſatici hec fcã fuerꝭ. Et q⁹ dcã q̄n-
titas rõne dãni illati ẽ duplãda. ⁊ bona a
dcõ ſupplicãti ablata vndecuplãda ⁊ ꝑ ar
ticulos oia ſigillati ſpecificãdo vt ꝓpe fa
cere poterit. ¶ Et recepta iformatiõe ⁊ de
ea fcã dño regi relatiõe ꝓcedet ⁊ ꝓcedere
dz dñs rex facieẽdo fieri lr̃am cicatõis. ſeu
monitõis vt p̃dcã ifra. xv. dies petro emẽ-
det. ⁊ eidẽ ꝓncipi ꝑ dſonoꝛe octõe p̃dcã il-
lato. quẽ ad mille flor. ertiauit. vl' compe-
at ꝑſonal'r coꝛã ipo. alꝫ ꝓcederet ꝯ ipm vt
patiũ ⁊ treugaꝝ ⁊ regaliaꝝ dñi regis. vſa
ticiq̄ camini ⁊ ſtrate fractoꝛẽ ⁊ violatoꝛez
ja. de valle. ¶ Jurta qð q̄ro quõ ⁊ q̄r a ce-
tero i hui⁹ vel ſali aut ſili negocio ꝓcedẽ
dũ ſit. dicas q⁹ aut delat⁹ vt. ſ. legitie cita
t⁹ nõ cõpet. ⁊ tũc ꝑ ꝑte dãpnũ paſſa aut ꝑ
ꝑte fiſci. qð meli⁹ẽ accuſaſ ſibi ꝓtumacia.
q̄ admiſſa ſi ⁊ i q̄ſtũ de iure foꝛet admittẽ
da. dñs rex ⁊ ſeu dña regia ei⁹ locũtiz gñal.
hita ꝑ pus i ⁊ ſup hijs geſta deliberatiõe.
mãdabit circa hec lr̃as fieri opoꝛtũas. vt
ẽ moꝛis. ac ſtil⁹. vſus. ⁊ ꝓatica curie regie
⁊ hui⁹ vſa. camini ⁊ ſtrate. poſtulãt ⁊ req̄-
rũt. ¶ Si vo delat⁹ cõparet. tũc aũt ẽ vn⁹
tñ vt ꝟ. aut ꝑles. ⁊ iſtãte ꝑte dãpnũ paſſa
vt ſupꝛa pz. i preiſerta petitiõe ſiue q̄rela.
aut iſtãte fiſci ꝑte. ⁊ tũc tã i ꝓmo capite. q⁹
i ſcõdo forma compitõis certo ſub mõ fieri
dz. iõq̄ cã exẽpli ſpāl'r ꝟ compitõe citatoꝝ
ꝑ ꝑte fiſci. Eldeo vt aduocat⁹ i ſil'ib⁹ ꝑ cita
tis tã ꝑ ꝑte dãpⁿ paſſi. q⁹ ẽt fiſci iuuare ſe
valeat mutatis mutãdis. vnã ꝟ pono foꝛ
mã. put ſequiꝭ ¶ Regia iuſtitie. March⁹
dñs pla. gabriel arzemir ⁊ johãnes verda
guer fuerꝭ citati ⁊ mõiti ad iſtãtiã ꝓcura
toꝛiz fiſcal' curie vr̃e ⁊ ãthõij. eliel ſbui carij
⁊ baiuli ville modeliãi i viz vſa. barcℓ. ſci
pientis. camini ⁊ ſtrate. ex eo q⁹ aſſeriꝭ. q⁹
tractatu. mãdato. ꝓſilio. ⁊ fauoꝛe ipſoꝝz
⁊ nõnullo⁹ aliozũ dcũs Anthoni⁹ elies

fuit grauiter vulnerat⁹. vt difusius in lr̃a citatiõis exarat̃. que est hui⁹ tenoris. Maria dei gr̃a ⁊c̃. ¶ Et licet. idem Matheus. Gabriel. ⁊ joh̃es credãt se ĩmunes. Reginali maiestate semp̃ salua a crimine seu criminib⁹. de q̃b⁹ esse delati dicũtur. ⁊ ad ꝓcuratoris fiscalis patrimonij Regij instantiã corã vicario vici ⁊ ausonie de ⁊ ꝓ assertis ⁊ cõtentis in dcã citatiõis lr̃a fuerint p̃us q̃relati ꝓ pacibus ⁊ treugis violatis. ⁊ ꝓ compitiõe ab eis fcã dicti Marchus ⁊ Gabriel. tanq̃ insontes ab eodez vicario penit⁹ relaxati fuere. dictus v̄o iohãnes manuleute fuit tradit⁹. ad requisitionẽ. x. dierũ iuramẽto ⁊ homagio ac pena mille florinoruz vallate. ipsi tñ vt filij obediẽtie. ⁊ ꝓ obseruatiõe dcĩ vsatici comparẽt corã vr̃a serenitate ꝑsonalit̃. ⁊ in ꝓprijs ꝑsonis. quãtũ vnicuiq̃ ip̃oꝝ possibile est. ⁊ q̃libz ip̃oꝝ ponit ꝑsonã suã cũ omni honore. ⁊ auere suo in manu ⁊ posse vestre sacre regie maiestatis. ad faciẽdũ voluntatem vestram. s̃m consiliũ. ⁊ laudamentũ curie dñi regis. ⁊ vr̃e iux̃ formam. mentẽ. ⁊ praticã dcĩ vsatici ꝓ oĩbus ⁊ singulis. ad q̃ s̃m formã. mentẽ ⁊ praticã ip̃ius vsatici teneat̃. s. q̃libet ip̃oruz. ponitq̃ ip̃oꝝ q̃libet oĩa bona sua. ⁊ cuius libz ip̃orũ seq̃ntia. descp̃ta. ⁊ cõtinuata in quadã papiri cedula. vt infra. ꝓtestãdo expresse. ꝙ si de p̃nti. vel ĩ futuꝝ apparerẽt aliqua bona vniuscuiusq̃ ip̃oꝝ. illa nũc ꝓ tũc et ecõuerso vult. ⁊ volũt habere ꝓ tornatis. missis. ⁊ positis ĩ manu ⁊ posse celsitudinis vr̃e. ac illa ponũt. ⁊ mittũt. ⁊ nichilomin⁹ confitent̃ predcã oĩa bona noĩe vr̃e celsitudinis ⁊ magestatis tenere. ac possidere. donec ⁊ quousq̃ realit̃ ⁊ de fcõ ꝑ vestrã dñationẽ app̃hẽsa fuerint. Et placet eisdẽ p̃noĩatis citatis. ⁊ vtriq̃ ipsoꝝ. ꝙ illa bona capiat ⁊ app̃hendat vr̃a regia celsitudo iurãs vn⁹quisq̃ ipsoꝝ per dñz deum. ⁊ ei⁹ sctã quattuor euãgelia corꝑalit̃ tacta. se aliqua alia bona nõ habere. ĩmo si imposterũ apparerẽt. vt p̃fert̃ alia bona nũc ꝓ tũc ⁊ ecõuerso cõfitent̃ vr̃o reginali noĩe possidere volẽtes ⁊ annuẽtes ꝙ virtute horũ v̄boꝝ naturalis ⁊ ciuilis possessio. seu quasi ductoꝝ bonoꝝ in regiã ⁊ vestrã trãsferat̃ dñationem. qm̃ ipsi march⁹ Gabriel. ⁊ johãnes. ⁊ eoꝝ q̃libet quãtũ ĩ eo est facit oĩa ⁊ singula ad q̃ faciẽda teneantur. iux̃ dcm̃ vsaticũ. ⁊ illi⁹ mentẽ. ⁊ praticã. atq̃ vr̃e curie stilũ. ¶ Supplicantes ꝑ humilit̃ vr̃e reginali clemẽtie q̃tꝫ. ex plenitudine ptãtis suppleat oẽm defectũ si aliq̃s sit vel appareat in p̃nti compitiõe. Supplicãtes inq̃ vr̃e magestati illustrissime vt eisdez. ⁊ vnicuiq̃ ip̃oꝝ. ac eoꝝ aduocato ⁊ ꝓcuratori detur copia seu ĩstructio iam dcĩ ꝓcessus. talit̃ vt suas valeant dare defensiões. ⁊ eoꝝ innocẽtiã docere. ostẽdere. ⁊ ꝓbabilit̃ monstrare ꝓut ẽ fieri solitũ ⁊ stilatũ. supplicãtes ẽt vr̃e celsitudini p̃cellẽtissime ꝙ p̃dcã compitio bonorũ positio seu missio ĩ posse ⁊ manib⁹ vr̃e dñatõis factꝫ. ⁊ oĩa. ⁊ singula p̃dcã aliaq̃ nc̃cia. ⁊ vtilia ad ꝑfectõez hmõi act⁹ ordinent̃ latissime ⁊ ꝑfecte ꝑ fisci aduocatũ. ⁊ seu ꝑ aliũ. ad quẽ spectet. adeo ⁊ taliter vt oĩa cõp̃hẽdant̃. ad q̃ ꝑ dcm̃ vsaticũ. et illi⁹ praticã. obseruãtiã. ⁊ vr̃e curie stilũ idẽ citati ⁊ eoꝝ q̃libet teneãt̃. ⁊ astrigant̃. sic ꝙ null⁹ defect⁹ ĩ p̃nti cõpitiõe. causari. ⁊ notari possit. qm̃ dcĩ March⁹. Gabriel. ⁊ johãnes ⁊ vnusq̃sq̃ eoꝝ p̃dcã faciũt. ꝑagũt ⁊ firmãt. ꝓut ẽ fiẽdũ. ⁊ ad id teneãt̃ iux̃ dictũ vsam praticãq̃. ⁊ stiluz sacre regie audiẽtie. atq̃ vr̃e. q̃ lz ⁊c̃. Altissim⁹ ⁊c̃. ¶ Facta igit̃ cõpitiõe p̃dcã. tũc ⁊ ilico ip̃i cõpentes capi dñt. ⁊ ĩ carcerẽ d̄trudi. aut dcã cõpitiõe attẽta. vl̃ alijs motu⁹ iustissimis si visũ fuerit. ⁊ ita deliberatũ. tũc mãu leuatorib⁹ tradi. quo fcõ ⁊ sic subsecuto fuit deliberatũ ꝑ dñaz reginã. ꝙ ex p⁹ cõparẽtes p̃fati. siue capti fuerĩt. siue mãuleuati ad expurgãdũ eoꝝ inocẽtiã ĩ suis defẽsiõib⁹ legitimis audirent̃ attẽto ꝙ d̄fẽsio a iure

naturali ꝓmissa est ⁊ cõcessa. potissime qꝛ bñficiũ iuris est. qđ nemini dz auferri. vt in rꝛa. indultũ. de regu. iuꝛ. li. vj. cũ ibi notatis ꝑ glo. ⁊ dy. Et si iam dci delati suaz ĩnocẽtiã ltime ꝓbauerĩt statĩ absolui debent libere. ⁊ ptẽ aduersã etiã ꝙ sit fiscꝰ in dãpnis. ⁊ expẽsis ꝓdẽpnari. Nã fiscꝰ actoꝛ sicuti ⁊ ꝓuatꝰ instructꝰ dz venire ad iudiciũ. pro ħ. l. si qñ. C. de dila. vide ibi bar. ⁊ bal. ⁊ nõ causa temere verãdi. ⁊ si ita sit ẽ cõtra ipm. l. euz quẽ temere. ff. de iudi. cũ ibi notatis ꝑ bar. ⁊ bal. Si vo ipi delati ĩ ꝓbãdo eoꝛ innocentiã defecerint. Sic ꝙ inde cõuicti fuerint. eo tũe scdz. ⁊ iuꝛ hũc vsam camini ⁊ strate ac vsum. obseruãtiã stilũqꝫ ⁊ ꝓaticã ipi. atqꝫ cõsiliũ ⁊ laudamentũ. curie regie. nec nõ sicuti ⁊ quẽadmodũ in talibꝰ vel silibꝰ vsitatũ est. obseruatũ. stilatũqꝫ ⁊ ꝓaticatũ debẽt ꝓdẽpnari. Nã publice vtilitatis est ne trimina remaneãt impunita. vt. ff. ad. l. acquil. l. ita vulneratꝰ. i. ꝛ. ĩ fi. ⁊ exꝛ. ff. sen. ex. c. vt fame ħ eñ fit ne ad maleficia qsq; ꝓiliat. vt. C. de penis. l. si qꝭs. xxiij. q. iiij. c. est iniusta ⁊. ff. đ penis. l. capitaliũ. §. famosos. Et ħ finis dotis vsatici huiꝰ qua cõtꝰ esse dz. Et sic vna cũ sua dote ꝓdcã tenẽ mẽti eñ. nec nõ ⁊ cordi impssum. ⁊ nõ errabis. vñ. versus. cordi nõ carte qcqđ noueris arte. Naz si carta cadat tecũ sapiã vadat. ¶ Ultimo qro an ꝓcessus huiꝰ vsa. possit fieri ꝓ ꝓmogenitũ. ⁊ coꝛã eo. Et an talis ꝓcessus sit comissibilis. dic de hijs vt scꝑsi late ĵ. in vsa. xcj. aucte ⁊ rogatu in. ij. sup ꝟbo constituerũt in. q. vij. vbi exꝑsse habet. ꝙ ꝓmogenitꝰ talẽ ꝓcessum facere nõ põt. eo qꝛ ipe ꝓcessus reqrit soluz pñtiã ꝓncipis vt hic. nec nõ habet ibi. s. in eadẽ. q. vij. ꝙ dcũs ꝓcessus ẽ icomissibilis. ⁊ nõ comissibilis. ibi vide ꝑ extensum. spãlr ĩ lra dñi Regz. P. tercij. ¶ Sz an illustrissima dña Regĩa Maria cõsoꝛs ⁊ ꝓcuratrix gñalis victoꝛiosissimi ꝓncipis. ⁊ Regis Arago. ⁊ comitis bar. dñi Alfonsi. iiij. nũc felicit regnãtz possit facere ꝓcessuz hꝰ vsa. ⁊ coꝛã ea oꝛdiri. dicas de ħ vt scꝑsi. ĵ. ĩ vsa. lxxx. iudiciũ ĩ curia datũ ĩ nota. iiij. ꝟ. sed contra ꝓmissa opponit ⁊c. ⁊. ꝟ. qđ ergo dicendus ⁊c. Et hec repies ibi in glo. ij.

Onstituerũt etiam. lxiij. Casꝰ. Ex mãdato ꝓncipis qsq; infra ꝓncipatũ catholonie domiciliatꝰ oĩ tpe sarracẽis pacẽ ⁊ treugã seruare tenet. ħ. vide ter. ⁊. ĵ. vsa. ꝓxio seqnti. ꝟ. fi. qđqꝫ ibi scꝑsi. ¶ Nota. j. vt ĩ sũmaꝰ ¶ Nota. ij. ꝙ ex ħ vsa. vt refert ħ ja. de vallesica tenuerunt nr̃i maioꝛes ꝙ oꝛdiatio armoꝝ. ⁊ dispositio guerre ⁊ pacis solũ ad dñz regẽ ꝑtinet ita ꝙ tpe guerre vniuersal' sue dñatõis ꝑt disponere de gẽtibꝰ sui regni. vt. j. ĩ cõme. P. alberti. c. xxxix. si qs baro. ⁊. l. nã salutẽ. ff. de offi. ꝓfec. vigi. ⁊. l. i. cũ ibi notatz. C. vt vsꝰ armo. li. xj. ⁊ ĩ anc. đ armis ĩ ꝓn. colt. vj. nisi mqntũ dñs rex se ꝑ ꝓstitutiões seu ꝓuisia. astrinxit vt. j. ĩ curia ꝓma dñi regz ja. ij. c. xix. itẽ q nos nels nr̃es officials ⁊c. Et ĩ auc. vt iudi. sine quoquo suf. §. illđ. ꝟ. sciẽtibꝰ ⁊. §. itaqꝫ col'. ij. C. vt rusticãi ad nullũ ꝓuisiũ cuocenc' li. xj. ꝑ totuz. qđ tenet mẽti ja. de vallesica ꝓdcũs. vide ⁊ spãlr qđ đ vsu armoꝝ scꝑsi. ĵ. vsa. lxviij. ꝓnceps nãqꝫ. sup ꝟbo succurrãt. qđ nota. nã de hꝰ materia ibi mlta bona sũt Cõstituerũt. i. sil' statuerunt. ¶ Et qđ sit statuere. dicas vt scꝑsi. ĵ. vsa. cxxx. statuerũt ẽt ĩ glo. ij. Etiã. ¶ Nota ꝙ hec dictio ẽt icludit. ⁊ addit. seu ampliat. vt ħ. ⁊ ptz exꝛ. de vi. ⁊ ho. cli. c. qñ. ꝟ. si q vero. ff. de tutel. l. etiã exꝛ. de fideiusso. c. ij. ꝟ. alioqn. ff. de capi. di. l. tutelas. ĩ ꝓn. de ꝓbeb. c. euz singula. i. ꝛ. ⁊. c. cum in illis. §. i. li. vj. vbi de hoc ꝑ arcħ. ⁊ jo. an. in nouella. ⁊. ff. de postula. l. i. §. hoc edicto. ⁊ ibi nota. ¶ Nota. ij. ꝙ huius dictio. etiam. cõiunctio causalie. vel copulatiua. vt fm diuersa adiũcta alteri ꝑtẽi esse põt. in catholicon. ⁊ scribit cum. t. ⁊ non cum. c.

licet retineat ſonuz de.c.in ꝓnũciatione. Preceperũt.vide qđ ſcꝑſi.j.vſa.lxxxv.ꝓcipimus ĩ glo.ij.ꝛ vſa.clvj.oẽs cauſe ĩ fine ſup vbo iuſſerit. Ut oẽs de huiꝰ dictiõe.vt vide qđ ſcꝑſi.j.vſa. cxxxvij. ꝓſtituerũt etiã in glo.ij. De gentes.i.moꝛã trahẽtes.vel ſuũ domiciliũ fouẽtes. Omni tpe. ¶ Quero. An iſtud tps ſit vtile vel cõtinuũ.dicas ꝙ eſt cõtinuũ ꝛ vtile ĩſimul.ꝓpter vbũ omni hic ꝓcedẽs.qđ eſt vbuz vniuerſale. ꝛ ſic cõprehẽdit totũ tps.ſ.cõtinuũ ꝛ vtile. Hã q̃ omne dicit nichil excludit.vt ex̃ de ma. ꝛ obe.c.ſolite ĩ fine.ꝛ xxiiij.q.iij.c.qđcunq;.ꝓ hoc vide qđ ſcꝑſi.j. ĩ dcõ vſa.clvj. oẽs cauſe in glo.i.in.viij.nota ꝛ ꝯ. ꝛ vſa.clvij. nemini in glo.ij. Pacez ꝛ treugã. vide qđ ſcꝑſi.j.vſa.xcix.treuga data in glo.ij. ꝛ in vſa.cxxi. Si quis dixerit.ſup vbo treugaz dñi. Per mare. vide qđ ſcꝑſi.j.ĩ vſa. ꝓi.v. vl.in glo.fi. Sarracenis. ¶ Nota ꝙ ſarracenis pax ſeruãda eſt ſemꝑ vt hic. itellige tñ hꝰ verũ eſſe ſi ipſi eã ſeruauerint.alꝫ nõ qđ innuit vſa.iſte ſit fiendũ foze. Rõ ad hꝰ ſatis euidẽtiſſima.q̃ hz in dubie.ꝙ frãgẽti fidẽ.frangi dz fides eidẽ vt ex̃.de iurꝝiurꝝ c.puenit.ij.cũ ibi notatis ꝑ glo.hoſti.jo. an.Antho.đ bu.ꝛ Ay.de cicilia. ¶ Juxta qđ q̃ro ex̃ textũ an cũ ſerracenis liceat morari. Rñ° nõ ſic nec cũ iudeis. niſi aliq̃s ſpũalis vellet ire vt eis ꝓdicaret.qđ lz ei. vt ex̃.de iude.c.q̃ ſit.ꝛ ſic ĩtellige.c. ad mẽſam.xj.q.iij. Rõ qz ꝓdicare vbuz dei ſalubre eſt ꝛ iõ acceptabile.eo qz bñ fit Sic ꝙ deꝰ nõ remunerat qđ fit.lz qđ bñ fit.ꝝ nõ remunerauit iudeos q̃ xꝑm crucifixerũt. lz moꝛs xꝑi bona fuerit.qz ꝓpter hꝰ de penis inferni nos redemit.ꝛ iõ nõ remunerauit eos.nec bñ fecerũt.deꝰ emñ coꝛ ĩterrogat.ꝛ nõ manũ.xiiij.q.v.c. Si q̃d inueniſti.nec cõſiderat q̃ fiũt.ſed quo aĩo fiũt.xv q.vj.c.i.in fine.vñ viliozes ſũt iudei.ꝙ ſarrace.ratio qz iudei viderẽt ſcꝑturas.audierunt ꝓdicatiões.ꝛ xꝑm crucifixerũt. vt dictũ ẽ.lz pagani nõ. ¶ Et fac.ad.q.an magis peccet habẽs rẽ cũ iudea.ꝙ cũ ſarracena.ꝛ dico ꝙ ſic ar.i.q.i.c.nõne ꝛ eoꝛ q̃ ibi notãt.de ſarracẽis vide qđ ſcꝑſi.j.vſa.cxvj ſarracenis ĩ glo.ij.ꝛ vſa. cxxiij. xꝑiãi ĩ glo. iiij.ꝛ vſa.clxiiij.homicidc.v.i.ĩ glo.iiij Et de iudeis vide qđ ſcꝑſi.ꝟ. vſa.xj.iudei ceſi. ꝛ vſa.lj.iudei turẽt.ꝛ.j.vſa. ꝓdicto.clxiij. homicide.in.v.i.in glo.v.

Quoniã ꝑ iniquum. lxiiij. Caſus. Guidaticũ a principe q̃buſuis ꝓſonis datũ.eiſdẽ taz in ꝓſonis ꝙ in bonis oĩmode ab iꝑo principe ſeruari dz. Ad qđ etiã ſeruãdũ oẽs ĩ ꝓncipatu cathalonie degẽtes ĩ oĩbus cauſis totali dolo.ac malo ingenio ſemotis. iꝑm iuuare tenenꝯ.necnõ tam ꝑ mare.q̃ ꝑ terrã ſerracenis pacẽ cuſtodire.h.d. Et hz tres ꝓtes ꝓncipales. in ꝓma de gñali fidatiõe ſiue guidatio ſtatuiꝯ.ĩ ſcõa ibi.v. ꝛ oẽs hoĩes. de iuuamĩe ad iꝑm ſeruãdũ ab oĩbꝰ ꝓncipi fiendo ꝓuidetur. in tertia.ibi.v. ꝛ itercetera đ pace ſarracenis ſeruãda ſubiũgitur. vide textum. ¶ Nota.j.vt in ſumario. ¶ Nota.ij.bonũ vſaticũ ꝛ magne vtilitatis ja.de mon.iu. ¶ Nota.iij.ꝙ vſa.iſte loquitur đ guidatico ꝙ principez Regẽ dñz noſtrũ dato vt ſeruetur. ꝛ cuſtodiatur omnibus hic preexpreſſis.ſic ꝙ ipſi nõ ſoluz guidati ſunt. ſed etiã eoꝝ bona. Ad hoc necnon facit.j.vſatic⁹.cxxij.cõſtituerunt igitur in fi.Et fide.j.in ſcõa curia bar.dñi Regis ja.ij.c.xvij.ĩtem cũ quilibet.vbi loquitur vt oẽs homines ſint ſub guardia. qđ ca^m declaratur.j.in.iij.curia bar.eiuſdẽ dñi Regis ja.c.xiij.ĩtẽ ordinamus ſuper capitulo ꝛc.hic loquitur qñ dñs Rex dat guidaticũ. Sed tu dic ꝙ dictum ca^m xvij.ĩtez cũ quilibet.ꝓprie loquitur de reuocatiõe oĩm guidaticoꝝ a dño rege ja. predicto cõceſſa quibuſuis perſonis. que erãt in guarda ſua. Et ꝙ ampliꝰ non concederet.qđ ſi faceret.ꝙ eſſet nullũ.hꝰ intel

lige si tales ꝓtectiones. vel guidamenta singularib⁹ ꝑsonis fcā fuerint vt ibi. Secus si vniuersitati regie. siue nō. ⁊ siue talis vniuersitas que de patrimonio fuerit regio redimere se voluerit. ⁊ ad coronā regiā redire siue nō. hoc tñ ī hoc casu iustissima causa ꝑcedēte. P. terreni ꝓ h̄ fac̄ qđ nota. ꝑ ja. de vallesica ⁊ me. s̄. vsa. xxx. Si q̄s ꝯtradixerit in. q. q̄d si dñs rex ⁊c̄. ¶ Dicit etiā hic ip̄e. P. terreni ꝙ vidit seruare guidaticū a dño rege. P. iij. vel ei⁹ vicario bar. fcm̄ filio bernardi đ talanyano cl'ico. q̄ nō fuit remissus ep̄o q̄ eum petebat. Et idē ī Gᵒgratia. ⁊ en Sauri. rō q̄ nō solū layci subditi. sz etiā ecclīa talia guidatica seruare habēt. vt h̄ ⁊. j. in vsa. ꝓximo. ffuit etiā seruatū. An tornamira guidaticū de quo hēs. j. e. vsa. ꝑ me sup̄ v̄bo fidare. Nec nō etiā cl'ici ꝑ se ⁊ suos subditos ⁊ sua loca treugas seruare tenent̄. q̄ a dño rege dētur alicui ꝑncipi mūdi etiā infideli. vt. j. in vsa. ꝓxīo. s̄. all'. nota. ꝑ ja. de mō. iu. ī fi. ⁊ ꝑ me. vide qđ in sil'i scp̄si. j. e. vsa. v̄. vltīo sub v̄bo ab eis pax Iniquū ꝑncipē. ¶ Nota ꝙ iniquus dicit̄. ꝙ nō sit equus. sz prauis opib⁹ maculat⁹ q̄uis xp̄ian⁹. vt nota. ꝑ arch̄. ī. c. detestāda de ꝯce. pre. li. vj. iniq̄tas em̄ ad mētis acerbitatē refert̄. ꝓ h̄. vide de pe. di. iij. c. ille Rex iuxta fi. v̄. similr ¶ Nota. ij. ꝙ ꝑncipis sapiētis est reuocare qđ praue fec̄. xxij. q. iiij. c. magne. ⁊. ff. de re iudi. l. qđ iussit. idē in iudicib⁹ inferioribus. ¶ Nota. iij. s̄m ja. de vallesica. ꝙ ꝑnceps iniust⁹ destruit regnū. iust⁹ v̄o erigit īmo iusti reges ineternū regnabūt. iniusti ac impij nō habitabūt sup̄ terrā. vt ī parabo. salomonis. c. x. ⁊. c. xxviij. ¶ Sz q̄ro s̄m eū qđ sit officiū ꝑncipis seu regis. dic vt habet̄ in. c. regū ⁊. c. rex debet. xxiij. q. v. ⁊. c. ab imparatorib⁹. xxiij. q. iij. ¶ Nota. iiij s̄m ip̄m ꝙ hic rex vel ꝑnceps diuersis dotib⁹ vel v̄tutib⁹ ꝑ alijs sui ppl'i ꝑesse debz vnde necesse est vt is q̄ ꝑest q̄ exempla subditis ꝑbeat solerter attēdat. ⁊ tantis se sciat viuere. quātis ꝑesse inuigilāter inspiciat ne in eo ꝙ ꝑlat⁹ est intumescat. ne iura debita potestatis īmoderāti⁹ erigat. ne discipline ius mutet in rigorē. ac sup̄biam. Et vñ a ꝑuersitate subditos restrīgere poterat. inde magis intuētiū corda ꝑuertāt ne vt dcm̄ ē pietatis dux. officiū impietatis existat. Non aūt dz hoīm ducatū suscipere. q̄ nescit hoīes bñ viuēdo ꝓire. ne q̄ ad hoc ꝑ deū eligit̄. vt alioꝝ culpas corrigat. qđ reuera cessare debuit. ip̄e cōmitat. Hinc inde ergo cōspiciat. vt sibi ⁊ subditz viuat. vt bonū qđ faciūt. ⁊ intra sinū mentis abscōdat. ⁊ tñ ex ꝑmo ad ꝑuētū sequētiū exempla iuste opatōis imꝑciat. vt subditoꝝ culpas aīaduertentes corrigat. nec tñ ꝑ vim eiusdē aīaduersiōis intumescat. vt q̄dā leuit̄ arrepta tolleret. Nec tñ discipline vincula eadē leuitate dissoleat. ⁊ q̄dā tolerādo dissimulet. nec tñ ea crescere dissimulādo ꝑmittat. laboriosa sunt ista. nisi diuina gr̄a. fulciat ad custodiēdū difficilia. Recte v̄o de aduētu recti ꝑncipis ꝑ sapiētie librū dicit̄. horrende et cito apparebit. qm̄ iudiciū durissimū hijs q̄ presunt fiet. q̄ plerūq̄ per ꝑtātē regimīs ad culpā ꝓrumpit̄ elatiōis. atq̄ apud districtum iudicē ipsa sua elatio impietatz existimat̄. bñ de dño ꝑ heliā dicit̄ Qui vocat duces impios de ip̄o quoq̄ ducatu. dumq̄ sup̄biūt. exemplo suo subditos ad impietatē trahūt. vnde magno op̄e curāduz est. q̄ regēdis hoībus prefertur apud se intra secretariū mentis in cathedra preside at humilitas. cūq̄ iudicās qđ a ceteris foris assistit̄. vigilāti oculo incessant̄ aspiciat. cui quoq̄ iudici ip̄e de hijs iudicād⁹ assistat. vt quāto ante eum quē nō videt solicitiꝰ trepidet. Tanto euz cū viderit securior cernat. Penset ergo ad satisfaciendū districto iudici de sua tantuz modo anīa fortasse. vix sufficit ⁊ quot regendis subditis presto est reddere apud eum rationis tempore. vt ita dicam. tot solus animas

habet. q̃ nimirũ cogitatio si assidue mẽtẽ exq̃rit. oẽs supbie tumorẽ p̃mit. ja. de vallesica p̃dcũs. ¶ Nota. v. q̃ qñ p̃nceps ẽ iniquus. ⁊ sine vitate. ⁊ sine iusticia. vtiq; in totali destructiõe pp̃s existit. vt hic. vnde pp̃s tũc de ipo p̃ncipe cãm hz iustissimã cõquerẽdi ad dñm deũ. q̃ iudex vniuersalis est. iustificusq; ⁊ misericors ita proclamãdo. Eripe me dñe ab hoĩe malo. s. Rege nr̃o terreno. a viro iniquo. s. p̃ncipe eripe me. ⁊ ab hoĩb9 iniq̃s. s. ei9 curialib9 ad idez eripe. pṡ. cxxxix. ¶ Nota. vj. q̃ iniqu9 p̃nceps dr̃ q̃ nõ sit equus. sz prauis opib9 maculat9. sile scḋm. ṡ. e. glo. in nota. i. Talis ergo habẽdus est odio iuṽ dictũ pphe ticũ. iniquos odio habui. ⁊ legẽ tuã dilexi pṡ. cxviij. i octonario. xv. Qui em̃ legẽ diligit legis aduersarios odit. tãq̃ diaboli filios. eiusq; opa sequẽtes. iõ scribit de pe. di. i. c. oĩs. cui9 opa q̃sq; facit. ei9 fili9 esse p̃ bat. vt ibi. ¶ Nota. vij. q̃ diaboli opa seq̃ẽ suggestiões ip̃i9 pestiferas adimplere. ⁊ i pctis forẽ ⁊ ptinaciter pseuerare. qõ est vt plurimũ cõtra ipos curiales dñi Regis. q̃ vt comes barchõ. p̃nceps est cathalõie serenissim9. q̃ si q̃dẽ curiales sepe. ac etiaz sepissime ⁊ absq; itermissiõe ꝓperã. ⁊ iniq; ip̃m p̃ncipẽ cõtra pp̃m inflãmãt semp ⁊ assidue in malo pseuerãtes. qõ reuera diabolicũ est. vñ btũs bñ9. ita inq̃t. pseuerare in malo dyabolicũ est ⁊ digni sunt eo q̃ cũq; em̃ in filitudine diaboli. sic in malo pseuerãtes pmanent in pctõ. An vo vlla frenesis grauior iudicat. q̃ in penitentia cordis peccãdi obstinata voracitas. hec ille. humanũ igit est peccare sz diabolicũ ꝑ seuerare vt notat ꝑ chi. in. l. alia est cã. C. de hijs q̃b9 vt in dig. ⁊ ꝑ bar. in. l. papa. §. meminisse. ff. de in offi. te. in hijs vo ꝓcor dat btũs Ancel9. sic inquiẽs. cur nõ odis ei9 imitationẽ. cui9 nomẽ aborres. cur nõ times eẽ fili9 cui9 p̃sentiã carne inhorrescis. ⁊ ossib9 intremiscis. cur nõ odis cũ eo impiũ habitare. quẽ seq̃ris serpẽtem antiquũ. draconẽ venenosuz. Si videris quẽ seq̃ris ꝓcul fugeres. ⁊ eũ ampli9 nõ seq̃reris. sz tũc videre incipies. qñ fugere nõ valebis. hec ille. ¶ Nota. viij. q̃ p̃nceps i cordis sui hijs armario p̃meditaris itelligẽtiã habere debet. ac eruditionẽ circa ei9 regimẽ. ⁊ regni. subditorũq; suor̃ curã. Nã hoc p̃ncipalr officiũ est suũ. adeo q̃ si hec habuerit ⁊ bñ ac iuste rexerit. ꝺ ipo eo tũc dici poterit. eũ nõ ficte. imo vissime comẽdãdo. illꝺ qꝺ scribit ꝑ btm̃ Aug^m ad bonifaciũ comitẽ ꝑ hec vba. Et nũc Reges intelligite erudimini q̃ iudicat̃ terrã. Seruite dño i timore ⁊ exultate ei cũ tremore Quõ ergo reges seruiũt i timore dño nisi ea q̃ ꝯ dñi iussa fuerit. religiosa seueritate phibẽdo. atq; plectẽdo. Alit em̃ seruit q̃ hõ est. Alit ẽt q̃ rex est. Q̃ hõ est seruit viuẽdo fidelit. Quia rex ẽ fuit leges iusta p̃cipiẽtes cõueniẽti vigore sanctiẽdo. hec ille. ⁊ habet̃ i. c. si eccl̃ia. in fine. xxiij. q. iiij. ¶ Nota. ix. q̃ i ⁊ sup hijs. ⁊ circa ea studio se aiaduertere debẽt curiales ip̃i9 p̃nci p̃ eaq; ꝓsiderare actẽte. si salutẽ aie p̃nci p̃ ⁊ sui desideret obtinere. Ideo vt p̃nceps i fide pace. vitate. ⁊ iustitia pp̃z sibi ab alto cõmissũ regat. i aliquo eũ iuste aliq̃t nõ oppmẽdo. Quia fides ⁊ iusticia. ⁊ pax ⁊ vitas. p̃ncipis. q̃b9 oẽ regnũ gubernat̃. regnũ ⁊ plusq̃ regnũ valẽt. vt infra. i vsa. lxvj. moneta. Sinaũt idez curiales vtiq; sciãt. q̃ cõtra illos anotorio põt dici illꝺ. qꝺ osee. c. vij. exarat̃. in malitia sua letificabunt regẽ. ⁊ in mẽdacijs suis p̃ncipes. p̃nceps namq; q̃ libenter audit vba mẽdacij. oẽs ministros habet impios. puer. c. xxix. Ad hoc. pṡa. c. xxxij. Nõ vocabitur vltra eis qui insipiẽs p̃nceps est. neq; fraudulentus appellabitur maior. ¶ Nota. x. q̃ princeps hijs diligenter attẽtis in omni bono circa subditos vigilare debet sua eis iustitia mediante impendendo. Quoniam deus ideo Principem humanis rebus proposuit: vt possit omnia que.

de nouo emergunt emẽdare. cõponere. et moderare ſimul cuꝫ iuſticia. vt. C. de ve. iuꝝ. enu. l. ij. §. ſꝫ qꝛ diuine q̃dem res. ꝑpte reaꝯ veritatẽ a mozꝛuis. ſ. iniq̃s curalibꝰ ꝓnceps q̃rere nõ dꝫ. deutronomij. c. xviij. Sed illã. ꝑſiliũꝯ. ⁊ iuſtitiã a curialibus iuſtificis. deũꝯ timẽtibꝰ oĩno inueſtigare dꝫ. ⁊ exq̃rere ad effectũꝯ bonũ ꝓducere talr q vſaticos legũ vim ĩ cathalõie ꝓncipatu habẽtes. teneri faciat ꝓzſusꝯ obſeruari. Adeo q ꝓpõ ꝓncipatꝰ iam dcĩ innouationẽ vllã inde mõ aliquo minime faciat. neꝯ facere ꝑmittat a quoq̃. neꝯ ĩ ferẽti cõſentiat. ⁊ nichilomiꝰ ius illoꝝũ ipis de cathalõia nõ auferat. neꝯ eis ĩ illis aliquatꝫ ꝑiudicet. cũ nõ poſſet. etiaꝫ q facere vellet. de ptãte tñ ozdinaria. de abſoluta vo nichil eſt dicẽdũ. Nã tũc hꝫ locũ illud vulgare. Sic volo. ſic iubeo. ſit ꝓ ratõe volũtas. ac tñ q̃dq̃d ſit certe ꝓpriũ nõ eſt regalis maieſtatis auferre cõceſſa. vt ĩ auč. de referẽdare. §. ꝑterea igiť. coll. ij. fač optime hꝰ vſa. i. Rx. ibi cũ dič. ſincerã et ꝑfectã fidẽ. ⁊ verã locutionẽ. q̃nimo ꝓnceps cui deꝰ pluria dedit. facile dat. ĩ auč de non ali. §. ſi minꝰ coll. ij. ⁊. ff. ad trebel. l. ſi legatꝰ. §. vlti. ⁊ fozti q bñficia. ſ. dcõs vſaticos. ⁊ alia iura municipalia ꝓnceps in ſuis terminis illeſa oĩmode cõſeruare teneť ĩ auč. ꝑſtitutio que de digni. §. illud quoꝯ coll. vj. ¶ Nota. xj. ex premiſſ. q ꝓnceps canere ſibi debet. ne ſubditos ledat ſub colozibꝰ queſitis. ⁊ ꝑ curiales ſuos. vl alſ repti. qꝛ licet ꝓnceps ſolutꝰ ſit legibꝰ vt. ff. de legi. l. ꝓnceps tñ dignũ eſt ſibi ꝑfiteri ſm leges viuere. vt. C. e. l. digna vox Et idẽ dicit de papa. xij. q. ij. c. non liceat pape. ideo ꝓnceps clemens debꝫ eſſe ⁊ pius. ⁊ nõ impius ⁊ auarus. ſi cupit q dies ſui longi fiãt. Alſ ſi impius fuerit ⁊ auarus. Ecce quid cõtra eũ ſcribit. puerbioꝝ. xxviij. btũs homo qui ſemꝑ eſt pauidus q̃ vero mẽtis ⁊ dure cozruat ĩ malũ. Leo rugines. ⁊ vrſus eſuriẽs ꝓnceps impiꝰ ſup ꝑꝓm pauperẽ. dux indigẽs prudẽtia mltos oꝑmet ꝑ calũpniã. Qui ãt odit auariciã lõgi fiẽt dies ei. ¶ Ho. xij. q ꝓnceps ꝑ ſe vel ex indignatiõe iniquoꝝ curialiuꝫ ad dãpnificãdũ ſubditos nõ dꝫ colozes q̃rere. qꝛ queuis res colozari põt. ⁊ palliari colozе queſito. ⁊ male fit. ff. de abige. l. i. § fi. ⁊ ad velley. i. vir vroꝛi. §. fi. ⁊ ĩ li. feu. de ꝓhi. feu. ali. ꝑ fre. l. impialeꝫ. §. calidis. de talibꝰ eñ q̃ colozes ⁊ occaſionem q̃rũt ad dãpnificãdũ ſubditos deuotos ꝑt dici. q ipi veniũt ĩ veſtimẽtꝫ ouiũ. ⁊ intꝰ ſũt lupi rapaces vt. ff. de offi. ꝑſi. l. illicitas. §. illicita. ⁊ matbi. c. vij. ⁊c. ꝓ hꝰ vid qđ nota. ꝑ ja. calbeti. in. l. ꝓnceps. ff. de legi. in nota. vj. ⁊. vij. ¶ Nota. xij. q ob hꝰ ꝓnceps ſi deũ ꝑ oculiſ hẽat iuſticiã cũ miſcẽdia poſt põere nõ debet. ĩmo illã miniſtrare Nã cũ iuſtitia. q̃ vnicuiq̃ ius ſuũ tribuit. vt inſti. de iuſti. ⁊ iuꝝ ĩ ꝓn. ⁊ ĩ ꝓhemio decretaliũ. ſit ꝑfectiſſima oĩm vtutuꝫ ĩ auč. vt oẽs obe. iudi. puĩ. ĩ ꝓn. coll. v. ⁊ ſic eſt maioꝛ ĩter ceteras vtutes. vt nota. ĩ all. §. ꝑterea igiť. ĩ auč. de referẽ. ¶ Nota. xiij. q hijs ꝑmeditatis. ⁊ alſ Rex ſiue ꝓnceps illã. ſ. iuſtitiã multũ appetere dꝫ. amplectiq̃. ⁊ ſeruare ⁊ iuꝝ ipaꝫ cũ miſcẽdia regnũ ſuũ regere. et gubernare. vt de eo dici valeat. qđ ſcribit pſa. c. xxxij. Ecce ĩ iuſtitia apparebit Rex ⁊ ꝓncipes ĩ iudicio preerũt. Sequitur ꝓnceps vo ea q̃ digna ſũt ꝓncipe cogitabit. ⁊ ipe ſup duces ſtabit Nã rex q̃ iudicat cũ veritate pauꝑes. i. ſubditos. tronus eiꝰ in eternũ firmabiť. puerbioꝝ. c. xxix. Et tũc ecerto cõtra talẽ ꝓncipẽ a populo dici neq̃ uerit illud. qđ ſcribit ecč. lj. c. o deꝰ ꝓꝫ multitudinẽ miſcẽdie nominis tui libera populũ tuũ a lingua coinquinata. ⁊ a vbo mendatij. a rege iniquo. ⁊ a lingua iniuſta. quinimo aſſidue ⁊ ſine intermiſſione cantabit illud dauiticũ. dñe ſaluum fac regem. ⁊ exaudi nos in die qua inuocauerimus te. qñ ipſi. ſ. curiales regij alligati ſunt. hoc eſt cõpede ire regis. ⁊ cecide

runt.i.a curia expulsi sunt.nos aũt surre
ximus.s.ab ira sua liberati sum⁹. ⁊ erecti
in ei⁹ gr̃a. vt fideles vasalli.pš.xix. Hosq̃
ppl's pascue ei⁹.i.añ cõspectũ Regiuꝫ in
omni bono collocati sum⁹. ⁊ oues man⁹
ei⁹.s.dextere.pš.xciiij. Quia coꝛ sapiẽti s.
s.ppli obediẽtis ĩ dextera sub p̃ncipis exi
stit. ⁊ coꝛ stulti.s. curialiũ iniquoꝝ in sini
stra. ecclĩastices.c.x. ¶ Et an tales curia
les possint diffidari. ꝓ hĩ vide qđ scpsi.s.ĩ
vsa.xlvij.cũctũ malũ. sup vbo. vel senioꝛ.
ĩ.q.xxvij. ¶ Nota.xv.q⁹ t̃ra igit̃ btã ẽ. cui⁹
Rex nobilis ẽ ⁊ cui⁹ p̃ncipes vestũt in tpe
suo ad reficiẽdũ. ⁊ nõ ad luxuriã.eccl'iasti
ces.e.c. Et ve tibi terra.cui⁹ rex est puer. ⁊
cui⁹ p̃ncipes mane comedũt. Eccl'iastes.
e.c.cõtẽplet ergo p̃nceps sapiẽs. ⁊ puigili
ocl'o p̃meditet̃.ac ĩ coꝛde suo cõscribat.qđ
habeat̃.ecc̃.c.x.iudex sapiẽs.s. p̃nceps iudi
cabit ppl'z suũ. ⁊ p̃ncipat⁹ sensati stabilis
erit. Scõm iudicez ppli.sic ⁊ ministri ei⁹.
Et q̃lis est rectoꝛ ciuitatis.tales ⁊ inhabi
tãtes ĩ ea. Rex insipiẽs pdet pplm suũ. et
ciuitates. ⁊ inhabitabunt̃ p sensuz prudẽ
tiũ.ĩ manu dei ptãs terre ⁊ exclamabilis
oĩs iniq̃tas gẽtiũ. ⁊ vtilẽ rectoꝛẽ in tp̃s su
scitabit sup illã. ĩ manu dei ptãs hoĩs.et
sup faciẽ scribe imponet honoꝛẽ suũ Seq̃
tur regnũ agẽte ĩ gẽtẽ trãsfert̃ ꝓpter iniu
sticias. ⁊ iniurias. ⁊ cõtumelias. ⁊ diuer
sos dolos.hec etenim veniũt. ⁊ de facili se
quunt̃ ꝓpter iniq̃tatez p̃ncipis. Qui eñ
hz aures audiẽdi audiat. Luc.viij. ¶ No
ta.xvj.q⁹ p̃nceps in hĩjs ⁊ circa ea p̃pluri
mũ aduertere dz.qñ iniq̃tatis petñ etiã
nimis opat̃.vt puta.q⁹ si bñficiũ siue p̃ui
legiũ ipi⁹ ex causa noua supueniẽti ĩcipit
fieri iniquũ.eo casu.quo reperet̃ insquuz
seruãdũ nõ est. qꝛ illo casu nõ intelligit̃ a
p̃ncipe foꝛe cõcessum.vt.ff.de vul.⁊ pu.sb
sti.l.ex facto post p̃in.ibi ⁊ eñ iniquũ ⁊c.
Et ex de deci.c.suggestum.qđ menti tenẽ
dum est ꝓpter p̃uilegia q̃ sepius a p̃ncipi
bus ꝓcedunt̃ verbis generalib⁹.ne p̃saue
intelligãter. vt ĩ all'.l.ex fcõ. ¶ Juxta q⁹ q̃
ro q̃d si dñs rex comesq̃ barch̃. ⁊ p̃nceps
cathalõie mãdetur vasallum ip̃ius comi
tatus.vt ilico.vel intra certũ terminũ fa
ciat tale q̃d.nũquid tale mãdatũ erit ser
uandũ. ⁊ ei obtemperãdũ immediate.di
cas qꝛ aut p̃nceps qui supꝛa p̃cipit iust⁹
tũc tale p̃ceptũ.oĩ dilatiõe semota est ser
uãdũ. ⁊ ei obtẽperandũ. ¶ Si vo iniuste
seu inique p̃cipiat ⁊ tũc seruãdũ nõ est ta
le p̃ceptũ.qm̃ eo casu potius deo celi. q̃
dño terreno parẽdũ est.xj.q.iij.c.nõ eñ. ⁊.
c.si dñs.cũ ibi notatis per p̃m de sali. Ra
tio qꝛ si vasallus nõ obedit p̃ncipi ĩ bono
seu licito.dei oꝛdinationi resistit.facit ad
hoc optime.ij.ſx.c.iij. ⁊ ex̃ de ma. ⁊ obe.c
si q̃s venerit.in quib⁹ locis habet̃.q⁹ q̃ p̃n
cipi nõ obedit moꝛte debet moꝛi. ⁊ nota.
per bar.in.l.is cui bonis.ff.de ver.ob. idẽ
si illicitũ mandet̃ p iura statim.s.all'.eti
amq̃ p id quod le. ⁊ nota. p eundẽ p̃m.e.
causa. ⁊.q.in.c. qui resistit. idem dicit̃ de
seruis.vꝛoribus. ⁊ filijs q⁹ tñ in licitꝫ obe
dire debẽt dñis.maritis. ⁊ parẽtibus ſm
eum in.c.si dñs p̃all'. p hoc vide qđ nota.
p ber.innoc. ⁊ hen.bo.ĩ.c. ad aures ex̃ de
tẽpo.oꝛ.p glo.chi. ⁊ bartꝫ.in.l.fi.C.si ꝓtra
ius vel vti.publi. ⁊ p hosti.in summa.ti.
de ma. ⁊ obe.§.sub qua forma. v. ad hui⁹
aũt materie ⁊c. Sine veritate. ¶ Nota q⁹
veritas ⁊ miscoꝛdia saluãt regẽ. vt in pabo.
salomonis.c.xx. Et vitas in finalib⁹ om
nia vincit.vt.c.rex dari⁹ Esdre.in.li.iij.c.
iij. Et alibi veritas de terra oꝛta est. ⁊ iusti
cia de celo p̃spexit ja.ð valles.pš.lxxxiiij.
benedixisti dñe. Adde qđ scpsi.j.vsa.cxliij
qm̃ ex cõq̃stiõe in.i.in glo.v. Justicia.qm̃
cum Rex iustus sederit sup sedẽ. non ad
uersabit̃ sibi q̃cq̃ malignũ vt.l. inter cla
ras.C.de sum.tri.⁊ fi.ca. ¶ Et nota q⁹ ex
administratiõe iustitie cõsequunt̃ diuer
si fruct⁹ p⁹ par ppl'oꝝ seu terre.ij. tutamẽ
regni.iij.imunitas pleb.iiij. languidoꝝ
gaudiũ.v.tẽpies aeris.vj.serenitas marꝫ

ſeptimo terre fecūditas. viij° ſolaciū pau
perū. nono hereditas firma filioꝝ. vltio ⁊
decio ſpes fuke btitudīs. hec cipa n⁹. ja. de
valleſi. ¶ Nota. ij. ꝙ iuſticia magne ⁊tutꝭ
eſt. ob qđ illā mltū admonet ſcptura. ps.
iiij. Sacrificate ſacrificiū iuſticie. Sapie
c. i. Diligite iuſticiā q̄ iudicatꝭ terrā. Ecci
c. iiij. Uſqꝫ ad mortē certa ꝓ iuſticia. Eo
dē. c. iiij. Ante obitū opare iuſticiā. jdē. c.
xviij. Ante iudiciū para iuſticiā. Ezechiel
c. xlv. Jniq̄tatē ⁊ rapinas intermittite. et
iudiciū ⁊ iuſticiā facite. q̄ ꝓ iuſticia aliq̄d
patiūtur beati ſunt Mathei. c. v. Bti qui
pſecutionē patiūtur ꝓpter iuſticiam. ꝑa
petri. c. iij. Sed ⁊ ſi q̄d patimī ꝓpter iuſti
ciā beati. initiū vie bone facere iuſticiaꝫ.
accepta aūt eſt ꝓpter deū magꝭ. ꝙ īmola
re hoſtias. puerb̄. c. xvj. ¶ Nota ȝ° ꝙ iuſti
cia ex ope nō cōſūmat: niſi ⁊ volūtas fue
rit. xxviij. q. i. c. ſic cū. ⁊ ſi volūtas nō fue
rit: tūc implet qđ hr̄ Ecci. c. vj. Uidi ſin lo
co iudicij impietatē. ⁊ in loco iuſticie ini
q̄tatē. Et illō ꝙſa. lviij. Cōuerſū eſt retro
ſum iudiciū. ⁊ iuſticia longe ſtetit. q⁊ cor
ruit in platea vitas. ⁊ eq̄tas nō potuit in
gredi. qm̄ facta eſt veritas in obliuionē.
⁊ qui receſſit a malo p̄de patuit. Ec etiaꝫ
qđ dic̄ .b. aug⁹ ī ſoliloq̄o. Heu iā fides pe
riit. fides ablata eſt. fides nunq̄ tuta. Si
veritas iudicij q̄ritur: nulla eſt. Si eq̄tas
abijcitur. ſi ius nō credit. ſi iuſticia cūctꝭ
negat. peunt leges auaricia iudicantꝭ. cu
piditatis amore iura nihil valent. p̄mia
⁊ dona legib⁹ vires tulerūt. vbiq̄ pecūia
vincit. vbiq̄ venale iudiciū eſt. iniuſticia
manet male viuendi linea. Nemo ptāti
bus p̄dicit. Omne crīm̄ impunitū r̄manet. iniq̄ ſalui fiūt. innocētes peunt. boni
indigent. reprobi abundāt. ſcelerati pote
ſtates ſunt. iuſti oppmūt. iniq̄ honorant.
iuſti deiciunt. Adiuua nos de⁹. Et ꝓ tāto
dic̄ ipſe p̄ Oſee Ue aie mee q⁊ periit timo
rat⁹ de terra. ⁊ q̄ corrigat ī oib⁹ hoib⁹ nō ē
vt. xvj. q. vij. c. ⁊ h̄ dicim⁹. ⁊ Michee. c. vij.
¶ Nota. iiij. q⁊ his pēſat⁹ iniuſticiā hō fu
gere dꝫ. nā cū ipe naturaliꝫ ordiet ad dcā.
q⁊ ad ei⁹ imaginē fact⁹ eſt facere: iniuſti
ciā eſt facere p̄ naturā ſuā. qđ cuilibꝫ eſſet
verecūdū. vii Tul. dic̄ li. i. de offi. Toti⁹ in
iuſticie nulla capitalior ꝙ eoꝝ q̄ maxime
fallāt. id agunt vt boni viri videant. ⁊ Ci
cero. Mille ſunt occultiores inſidie ꝙ he
q̄ latēt in ſilitudine officij. Adde qđ ſcpſi
j. vſa. lxvj. moneta. v. q⁊ fides. ſup vbo. iu
ſticia. ⁊ vſa. xciij. ex magnatib⁹. in vbo iu
ſticia. ⁊ vſa. xciiij. q⁊ iuſticiaꝫ. in glo. ij. et
vſa. cx. ſilr de rebus. in glo. fi. ⁊ vſa. clj. ſiq̄s
accepit. i glo. penl. Decernim⁹. i. decernē
do ſtatuim⁹. ¶ Et nota ꝙ hoc vbū decer
nimus nēcitatē importat. vt. iiij. di. §. hec
⁊ ſi legibus. in fi. ¶ Nota. ij. ꝙ ſi ꝓ nēcita
tē aliq̄d fit. vid⁊ ꝙ illud licite fit. q⁊ qđ nō
eſt licitū: nēcitas facit licitū. ex⁹ d reg. iur̄.
c. qđ n̄ ē licitū i ātiq̄s. ¶ No. ȝ° ꝙ decretū
p̄ncipis fcꝫ in p̄riū redditū nullū vt b̄. ido
dic̄ decernim⁹. i. volum⁹ sic eſſe ⁊ p̄manē
Nā qua rōne factū p̄ legꝫ ſcripte p̄hibitoꝫ
nullū eſt. C. de legi. l. nō dubiū. xxv. q. ij. c.
imp̄iali. eadē rōne factū p̄ inh̄ibitiōeꝫ p̄n
cipis. q̄ lex eſt animata in terrꝫ. i cor. auē.
de conſul. §. vlti. coll. vij. Cū et dici cōſue
uit. ꝙ mitius agit cum lege: ꝙ cū miſtro
legis. ff. de arbi. l. celſus. ⁊ notari ꝓſueuit
in. c. ſi celebrat. ex⁹. de cle. ex. mi. Mādam⁹
¶ Nota intelligēdū fore h̄ vbū imp⁊ope
poni. ſ. mandamus. i. hortamur. Si eniꝫ
p̄prie intelligeret: male poneret. q⁊ p̄nci
pes huic comiti ſucceſſuri pares debebāt
eē ei i ipio ſiue dño ⁊ ptāte. ⁊ nō debuit
eis aliquid imp̄ari. q⁊ par in parē non hꝫ
imperiū. ff. de arbi. l. nā ⁊ magiſtratus. ⁊
ad trebell. l. ille a quo. §. tempeſtiuū. ⁊ ex⁹
de elec. c. innotuit. Et hac rōne papa bo
nifacius melius ⁊ p̄prius locutus eſt ī. c.
vlti. de reſcp. ii. vj. in fi. vbi nō dicit māda
mus. ſed dicit ſic. qđq̄ nobis licere nō pa
timur: noſtris ſucceſſoribꝰ indicam⁹. ja.
de mon. iu. Et bn̄ dicit indicam⁹. q. d. q̄a

ꝑcipe nō possumus. Indicare itaq; potu it: sed nō legē imponere. q; par in parem ꝛc. vt dictum est, idem dicit impator in. l. digna vox. C. de legi. aqua. l. papa. sūpsit illa ꝟba. Et sic ad originale est recurrēdū. cui in dubio maior fides adhibet. facē qō nota. ꝑ bar. in. l. sempronio. ff. dele. ij. Idde qō scꝑsi. j. vsa. cxxiij. aliū nāq; sup ꝟbo māda uerūt. ꝛ vsa. clvj. oēs cause sup ꝟbo inserit. ¶ Et q̄d ipoꝛtāt ꝟbū hortamur ꝛ ꝟbū monem⁹ vide qō i. c. notū. ij. q. i. cū cō cor. ibi politis sup ꝟbo monem⁹. ꝛ ibi Archi. monet ꝛ eū q̄ ꝑcipit. admonet q̄ qō ex ciderat memorie reducit. j tē monem⁹ futura. admonem⁹ ꝑsentia. nec non mone m⁹ miores. a monem⁹ pares. rogam⁹ maiores. sm hug. i deri. c. moneo. hoꝛtoꝛ ꝟbo arg. hortari idē ē q; suadere ꝓhortare. īstiga re vl īstigari. i cath. dicō. Et hēs ꝟbū hoꝛ tamur. iij. q. ix. c. hortamur. ꝛ ij. cori. c. vj. ibi hortamur vos. ne in vacuū gr̄az dei re cipiatis ꝛc. Et ad hebreos. c. iij. ibi hoꝛta mini vos metipos p singulos dies ꝛc. ꝛ i. c. q; indicāte. ex de ꝑcep. ꝛ i. c. i. ex de testa. Principes. ¶ Nota q; ꝟbū ꝑncipis dz esse firmissimū etiā absq; iuramēto ar. xxij. q. iiij. c. inocēs. ꝑ ho vidē qō nota. p ino. i. c. ad aplice. de re. iudi. li. vj. sup ꝟbo. deieraui t qō facit multū ad illud qō in vulgo dr. be volgeu hauer paula ꝺ rey. facē etiā qō. j. ha bet. ibi ꝛ verā locutōez. Rō q; nil melio⁹ se det i ꝑncipe. q; fidē ꝛ ꝓmissa. ac ꝟbū suuz ab ipo in cōcusse tenere ꝛ seruare. ¶ Et sic nota q; nihil ē splēdidi⁹ i ꝑncipe. q; recta fides. C. de sum. tri. l. inᵗ claras. et nichil splēdidi⁹ i epali ceruice. q; hūilitas. C. di. c. cōtra morē. ¶ Et que cōueniūt ꝑncipi. Et q̄ dz habere. vide. xxiij. q. v. c. regū. ꝑ hō vide qō scꝑsi. s̄. e. vsa. sup ꝟbo iniquū post ꝓn. v. sed q̄ro sm eū ꝛc. ¶ Quero. sm ja. de vallesica. An dns rex. ꝓuilegia alicui ciui tati. vl etiā alteri ꝑsone singulari cōcessa. sine causa reuocare possit. hec qō fuit mo ta ꝑ oldra. i. q. xliij. vbi determiat q; ꝑt re uocare. Et idē tenuit host. in summa. ti. de ꝓuil. §. qualit amittat. v. vij. ꝛ v. sz q̄d. Sed ꝑ istū vsaᵐ q̄dq̄d sit de iure credo q; nō possit. cū oibꝰ. tā xp̄ianis. iudeis. q; he reticis sit locutio seruāda. vt. i. ibi. ꝛ veraz locutionē Et ad cā tenēdā oēs debēt iuua re ꝑncipē. vt. j. e. v. oēs hoies. Maxime cuz oia ꝓuilegia. statuta. vlg. ꝛ cōsuetudines sint i curijs gnalibꝰ cōfirmata. vt. i. i curia barch. dñi regis. ꝑ. ij. c. i. Et i curia mōtis soni dñi regis Alfonsi. ij. c. fi. ꝛ i curia jler den. dñi regis. ja. c. xj. itē ordiamꝰ ꝛ statui mus q; oia ꝓuilegia ꝛc. ꝛ i curia mōtisalbi dñi regis Alfōsi. iij. c. vi. Et i ceteris cu rijs. in qbꝰ etiā capitulis iteruenit stipu latio notarij. ꝛ iuramētū dñi regis. qō est oīmode fuādū. vt. c. si vo ꝛ. c. cū ꝓtigat. ex ꝺ iurīur. ꝛ. c. q̄uis de pac. li. vj. ja. de valle si. idē hic bn⁹ de pōte. qui dicit ita. ¶ Ro ta. q; hic vsa. facē. q; ꝓncepa ꝓuilegia vel cō cessiōes reuocare nō pōt. nisi casu vigētis nēcitatis ꝛ vtilitat⁹. ꝑ quo vide qō notāt. Bꝰ. de cuq⁹ ꝛ dyi. C. de. sacꝰ sanc. ec. l. pui legia. ꝛ holti. i summa. ti. de immu. ec. §. in quātū. v. nō poterat alie ꝓncepa. ꝑ bn. C. ꝺ hijs q; ve. eta. impe. l. ij. signāter vbi p̄ia z ꝓtractꝰ fcm est. vt ar. C. de ac. ꝛ ob. l. sicuti. facē qō nota. ꝑ bar. i. l. q̄ro. ff. ꝺ ali. l. verūtn itellige illā notā ꝓut ipe bar. notat i. l. cū nauarritoꝛ. C. de nauicularijs. lib. xj. sm bn⁹ᵐ ꝺ pōte. Et sic hēs exp̄emissis. q; suc cessoꝛ ꝑncipis ꝓuilegia sui ꝑdecessoris. si ne cā reuocare nō pōt. cū cā. s. vrgēti ꝛ ne cessaria sit. qō nota. Et ꝺ ꝓuilegijs. vidē qō le. ꝛ scꝑsi. j. vsa. crl. ꝓuilegia. ¶ Et an dns rex donatione ab eo fcām de aliqua iuris dictiōe. vel de alia re. sine vlla causa possit libere reuocare. Rñ⁰ sic. q; hn est ꝓuilegiū ꝑncipis. vt. C. de oī agᵒ deser. l. qui fūdos li. xj. q̄ lex est multū notabilis ad hn. ita di rit bal. in quadā. q. ab eo disputata. q̄ ici pit. in xp̄i noie amē. Apulus castrū ꝛc. Et adde ad hn glo. notabilē i. c. ꝑncipalē. ix. q. ij. Et vide plene ꝑ Franᵐ ꝺ zaba. i repe

ti.c.ppendim⁹.eꝛ de ſen.ex.poſt pn. ¶ Tz nunq̃d ſucceſſoꝛ dñi regꝫ puilla cõcedẽtꝫ poterit reuocare. Spe.tenuit q̃ nõ vt no. p eum.ti.de fide inſtru.§.nũc aũt.v.fi.et eꝛ ne pla.vi.ſuas.c.fi.z.c.ij.eꝛ de ꝓca.pſti cũ ſucceſſoꝛ in inicio ſui regiminiſ anteq̃ ei pſtetur fidelitas p ciuitatẽ barchiñ.iurat q̃nq̃. Primo monetã barcℓ. de termo argenti. Scõo bouagiũ. Tertio vnionez regnoꝝ.aragonie.valenc̃.z comitat⁹ barchiñ. Quarto vnionẽ regni maioꝛic̃.z comitatuum roſſilionis z ceritañ. Quinto q̃ ſuabit vſaticos barchiñ. paces z treugas.z oẽs curias gñales z oĩa priuilegia ſpãlia z gñalia.vſus z cõſuetudines catalonie.z cuiuſlibet ciuitatꝫ ſeu ville Et ꝺ̃ fit z eſt fieri aſſuetũ inſtr̃m publicũ. Et p his facit.c.quanto.z.c.veritatis eꝛ de iur̃ iur̃. Et qꝺ ibi notat⁹ per jo.de linyᵒ.ja. de valleſi.. ¶ Quero an ſucceſſoꝛ dñi regꝫ pacta ſui predeceſſoꝛis ſeruare cogatur cum ea reuerẽtia qua decet. videt q̃ nõ.p ꝺ̃ fac qꝺ ſcripſi.ſ.e.vſa.ſup vbo mandam⁹. ibi cum dicit.z non debuit eis aliq̃d imparl q̃ par in parẽ z̃. qꝺ eſt cõtra id qꝺ notat p Bᵐ de cugᵒ.z chi. in.l.i.C.de ſum.trĩ. Tu tene cum ipis ſi pctã ſint licita. alꝫ ñ cum eo tũc eſſent cõtra leges.z ea q̃ cõtra leges fiunt: p infectꝫ habent.l.nõ dubiũ C.de legi. ¶ Sed pone.ſtatuta in barcℓ. ciuitate ſunt facta z iurata.q̃rit an ſtatuẽtes contra ipa ſtatuta ſic iurata. aut ꝓtra alia ab ipꝭ ſine iuramẽto facta venire poſſint. Credo q̃ ſic.z tam in ꝓmo capite q̃ in ſcõo.ſi tñ cauſa fuerit vrgens z neccaria ipi ciuitati.q̃ tanq̃ res publica ſemp ille-ſa ſuari ꝺz.p hoc vide qꝺ notat⁹.rj. di.c.i his rebus.in glo.ij.z eꝛ de his q̃ fi.a mai. par.ca.c.i.z de iureiu.c.ſicut noſtris.z ꝺ̃ ꝺben.c.dilecto.per jo.an.z arcℓ.in.c. cuz nõ deceat.de clec.li.vj.z p arcℓ.in all'.c.i his rebus.z pleni⁹ per pau.in cle.i.de regula.in cle.z p arcℓ. de cle.nõ reſi.c. vno. li.vj.z.xxij.q.i.c.omne.z p jo.an. in addi. ſpe.ti.de iureiu. Necnõ dñi de rota de hoc notãt in ꝓſtõe.clxxxiiij.z pleni⁹ in recollectis ſup decreto dñi dñici de ſcõ demião q̃ recollegit curiã. vide etiã jo. an. in rka.i malis ꝓmiſſis fidem nõ expedit obſuari de regu.iur̃.li.vj.bñ⁹ de põte. ¶ Quid gᵒ ſi qꝭ receptus in canonicũ in ecclia barc̃. iurat in genere ſuaturũ oẽs ꝓſtões z ꝓſuetudines ipius ecclie.anteq̃ recipiat.z poſtea repiat aliquã irrõnabilẽ.nũq̃d tenet illã ſeruare. Dico eq̃dẽ q̃ ad ipaz ſuandã non aſtringit ex vi pſtiti iuramenti.eꝛ de iureiur̃.c.q̃nto.q̃ſi in medio.z.c. ad nr̃az z.c.clericus.ff.de tranſac.l.q̃ cũ tutoꝛib⁹. §.fi.ff.de cõdic.inde.l.ſi ꝓcuratoꝛ.ff.de cõ dict.inſti.l.condcões.z.l.ſe. Quid dicẽdũ certe conſulo ſic iurãti gñalr̃.q̃ ſic ad minus dicat. Juro me ſuaturũ oẽs cõſtões z ꝓſuetudines huius eccℓie iuſtas poſſibiles z honeſtas.z rõnabiles.q̃ de facto ſeruande fuerint z de iure. Et tunc ad ipoſſibiles z inhoneſtas nõ tenet ſeruare. Naz impoſſibiliſi nulla eſt obligatio.ff.ꝺ reg. iur̃.l.impoſſibiliũ.. Et impotẽtia triplex eſt.qꝺ dic vt notat⁹ eꝛ ꝺ reſcꝑ.c. ſciſcitatus vide ibi hoſti.jo.an.z anto ꝺ butrio.z ni. de cicilia. ¶ Et q̃d ſit conſuetudo. z q̃d ſit lex.z q̃d conſtõ. Et de alijs huiꝰ materia z tangẽtibus.vi ꝺ̃ qꝺ le.z ſcpſi.j.ivſa.cxxix. vnaquecz gens z̃. ¶ Sed q̃ro. an valeat lex.conſuetudo vel ſtatutũ per qꝺ furtuz cõmittẽs.vel homicidiũ.vel ſile crimen i pecunia puniatur. Dico q̃ non. Nõ q̃a talia ſtatuta ſunt irrõnabilia.ideo nõ ſtꝫ ſeruanda.vt dicũt hoſti.z jo.in.c.referẽte eꝛ de delic.pu.qm̃ id nihil aliud eſt q̃ homines venali exponeꝛ pcio.z incitare ad facienda pctã. talis em̃ non timet penaz pecunie: qui ſuſpendiũ.vel penã mortis timeret. Illa em̃ non ſunt ſuãda. ad ꝺ̃.ff de pac.l.ſi vnus.§.pacta.in auc̃. de man. prin.§.oportet.coll'.iij.inſti.vi bo. rap.§. ſed ne dum talia.ff.de penis.l. in ſuoꝝ.i fi.z.l.aut facta.§.vlti.z eꝛ ꝺ conſue.c.ex p

te de diuor.c.q̃nto.§.penꝛ.ꝛ de hoc eꝛ̈ ꝺ offi.or.c.irrefragabili.§.fi.ꝛ.c.dilcũſ.ꝛ cos frã⁹ de ortigijs ī decre.licꝫ. Sil'e no.ꝓ ja. ꝺ valleſi.j. vſa.lxxxj.iudicia curie.ꝛ ꝓ me remiſſiue in all'a⁹.vſa.lxxxj.iudicia curie Perfectã fidẽ. ¶ Nota ꝙ ꝓnceps verã fidẽ hr̃e ꝺz vt hic. Et ſic guidatica ei⁹ etiã inimicis ſuanda ſunt.jdez chi.in .l.fi.C. de his qui ad ec.ꝓfu.ꝛ fac̃.l.fi.C. de oĩ agro deſto.li.rj. eſt caſus in epl'a inter claras. C. de ſum.tri.qꝛ nihil clari⁹ q̃ recta fides ī ꝓncipe vt ibi. ¶ Nota.ij.ꝙ fides magnũ animi bonũ eſt.ꝛ ideo ei ſalutẽ quoq; coꝛ palẽ.qua etiã vita iſta ꝓtinetur:certũ ẽ debere poſtponi.xxxij.q.v.c.ille aũt.in fine. Qm̃ nihil eſt qꝺ lumĩe clarioꝛi ꝓfulgeat: q̃ recta fides in ꝓncipe.vt.l. inter claras. C.de ſum.tri.Et alibi in p̃s.cxliiij.Exaltabo.fidelis dñs in oĩb⁹ vbis ſuis.ꝛ ſanctus in oĩbus opibus ſuis. Et de hac fiꝺ dicit Ariſtoꝛ.in ti.de ſecretis ſecretoꝝ.li. i.c.xxvj.hec vba. Caueas ne infrigas fidẽ alicui donatã.qꝛ per fidẽ ciuitates ſuant ꝛ ſic hoĩz multiplicatio ciuitatũ.caſtroꝝ. ac viroꝝ cõmunio.regis dñatio.Et ꝙ fidẽ caſtra tenẽtur.reges dñantur.Et ſi q̃s frãgit fidẽ ſequũtur imꝓpetates ſeq̃ntes. Ciuitates ꝛ caſtra depopulantur.guerre mouẽtu.rppli affligũtur.hoĩes exheredãtur.ꝛ regna in finalibus de vno ad aliuz trãſferunt. Unde Aug⁹ in ſoliloq̃o. Heu iam fides perit.fides ablata eſt.fides nũq̃ tuta.qꝛ nulla eſt ſi vitas iudicij tacet.ſi eq̃tas abijcit.ſi ius nõ creditur.ſi iuſticia a cunctis negat.pereũt leges auaricia in dicante.cupiditatis amoꝛe iura nihil valent.p̃mia ꝛ dona legibus vires tulerunt vbiq; pecunia vicit. vbiq; venale iudiciũ eſt. iniuſticia manet.male viuẽdi licẽtiã nemo peccãtib⁹ p̃dic̃.Quid plura. crimẽ impunitũ manet.iniq; ſalui ſunt. innocentes pereũt.boni indigẽt. imꝓbi abunꝺãt.ſcelerati ptãtes ſunt. iuſti oppmunt iniq; honoꝛãtur.iuſti deiciũtur. Ꝺiuus nos deus.imo hoſti.ſuanda eſt fides.vt.c noli exiſtimare.xxiij.q.i.Seꝯ in mal'ꝛ in factis dãpnatis.vt.xxij.q.iiij.c. in malis. ꝛ.l.i.ff. de dolo.ꝛ.c.ꝓuenit. eꝛ̈ de iureiur̃. ꝛ.l.cum ꝓponas.C. de pac.ꝛ.ff. de inoffi. te.l.ſi inſtituta. ¶ Et quot modis ſumatur fides.dic vt in rub.eꝛ̈ de ſum.tri.ꝛ fi. ca.ja. de valleſi.no.ꝓ ber.ꝛ hoſti. ꝛ.xxij.q. i.c.mouz.ſuꝑ vbo neq; hic. Adde qꝺ ſcꝑſi j.vſa.lxvj.moneta.v.qꝛ fides.ī glo.i.ꝛ vſa. cxxx.ſtatuerũt etiã.de bona fide. ꝛ de bono.in glo.iij. Verã locutiõz.i.verũ vbuz. ¶ Nota ex hoc illud vulgare. paula de rep vera deu eſſer. ¶ Nota.ij.ꝙ tã ꝓncipis:q̃ cuiuſuis alius locutio ab eo ſeruanda eſt iuxt̃ illud Ecci.c.xxviij.Confirma vbũ et viriliter age cũ ꝓximo tuo. ꝛ ſeq̃tur. Vir bonus fidẽ tenet.ꝛ q̃ eam pdit: cõfuſionẽ acq̃rit.vt ꝓuerb.c.xij.ja.de valleſi.ꝛ non i merito.qm̃ mẽtita ẽ iniq̃tas ſibi.p̃s. xxvj Dñs illumĩatio mea.in fi. Tenere et em̃ vnũ in papo.ꝛ aliud in ſaco: peſſimũ eſt. ideo ꝯ tales ꝺz p̃s.xxvij. Ad te dñe clamabo.Qui locũtur pacẽ cũ ꝓximo ſuo: mala aũt in coꝛdibus eoꝝ.Ā talib⁹ nãq; ſcoꝛpionib⁹ ꝛ mẽdacibus libera nos domie. ¶ Juxt̃ qꝺ q̃ro.q̃d ſit mendaciũ. dic ꝙ mẽdaciũ vt dicit Aug⁹ eſt falſe vocis ſignificatio cum intẽtione fallendi.Aug⁹.vterq; reus eſt.ꝛ q̃ vitatẽ occultat.ꝛ qui mẽdaciũ dicit.qꝛ ꝛ ille ꝑdeſſe nõ vult.ꝛ iſte nocere deſiderat.ꝓiꝺ. Nõnũq̃ eſt peius mẽdaciũ meditari q̃ loq̃. Nã interdũ q̃ſq; in caut⁹ ſolet ex p̃cipitatõe loq̃ mẽdaciũ.meditari aũt nõ p̃t niſi p ſtudiũ. Grauiꝰ igr̃ cũ ſtudio mẽtiri ꝑbat. q̃ q̃ ex p̃cipitatiõe mẽtit̃. ¶ Jlꝺ tñ nota.ꝙ iter mẽdacẽ et vanũ eſt dr̃ia Nã mẽdax ꝺz q̃ gr̃a vl' ſpe lucri vel volũtate decipiẽdi mẽtit̃ Uan⁹ q̃ ſine cã vl' volũtate mẽtit̃ ſm hug. i deri. ¶ Jtẽ nota ꝙ q̃ verã locutõz.i. vim vbũ i oꝛe ſuo gerit:de⁹ hĩtat i illo.al's nõ.qm̃ vir liguoſus nõ diriget i terra.vipiniuſtũ mala capiet i interitu.p̃s.cxxxix. Eripe me dñe.et

ꝺ locutio a loquor.ris.⁊ inde loq̃r.cis .i. assiduus ⁊ abūdās in locutōe.⁊ alloquor .i.loq̃ ad te.⁊ eloquor.i. valde vel ornate vt apte loq̃ ⁊ manifeste. Et est alloq̃ orantis ⁊ iubentis.eloq̃ oratoris est.ablo q̃ obtrectantis.sm hug.i deri. Reges. ¶ Quero q̃d sit melius iusto rege regi. vt iusta lege Dicas q̃ melio⁹ est regi iusto rege. q̃ in singularibus cauꝭ iudicat put eq̃tati sue videt.de hꝭ vide casus sm bar.in.l.p̃nti.C. ꝺ his q̃ ad ec.pfu. vide ibi eū. ¶ Et nota q̃ alius ē rex.alius ē p̃nceps. alius magnas. vt ꝺ. vicecomites vo sunt de numero magnatuz.vt.ē.vsa.iiij. hec sunt vsualia. ⁊.j. vsa.xciij.ex magnatib⁹. Et q̃ dicātur magnates maiores. ⁊ q̃ minores. dic vt le.et scpsi.j.vsa.cxxviij. ite statuerūt. in glo.iij. Rustici. vide qꝺ scpsi.j.vsa.cxv. tutores. v. vlti.in glo.i.cū suis remissi. Et pagēses.similē vbū hēs.l.in scda curia barē. dñi regis Ja.ij.c.xv. ite q̃ q̃libet richus hō. ff. ⁊.j.vsa.cix. de rebus. vide qꝺ ibi scpsi sup vbo pagensib⁹. Inimici. sub. sine capitales.sine nō.p hꝭ vide qꝺ scripsi .ē.vsa⁹.lxj. ste statuerūt.sup vbo graues.⁊ in glo. ibi seq̃nti.⁊.j.vsa.lxxxix. accusatores.sup vbo inimici.⁊ ibi.v.inoffensus.i glo. sup vbo nō suspectus.⁊ vsa.clxiiij. homicide. i gl. fi.cū suis remissi. Sarraceni. vide qꝺ scpsi .j.vsa.cxvj. sarracenis.in glo.ij.⁊ in all.vsa. clxiij. homicide.v. anathematizati.i glo. iiij. Judei. vide qꝺ scripsi .ē.vsa.xj. judei cessi.⁊ vsa.lj. judei in rent.⁊.j.vsa.cxxix. statuerūt equidē.⁊.v. anathematizati. hall. in glo.sup vbo judei. Et heretici. nō intelligas i eo q̃ sūt heretici. q̃ sup crimie hereꝭ nō p̃t eos guidare. nec sēz guidatic̄ū. ſz sup p̃cto vl alio crimīe sic. ¶ Et nota q̃ heretici dīr a vitare errantes. vñ Piero⁹. nō absurde impij vocant hereticū q̃ p errore praui dogmatis a vitate sūt alieni. Ero go⁹. Heretici depranātes vim tacitā. q̃ p nūmatas fideliū metes vbor ⁊ opū vio lentia grassant. vulgū paupū spoliāt. q̃s ꝺ doctis nō p̃ualet. indoctos a veramie fidei denudāt. ¶ Quero an valeat alienatio ab heretico facta. ſz catholic⁹ haberet ℞o ñ.rō q̃ a die p̃tracti crimis p̃dit dñiū ipo iure.vt in.c.sm leges.de here.li.vj.g⁹ nō p̃t i alterū trāsferre dñiū q̃ ñ hz vt.ff.ꝺ acq̃.re.do.l.traditio.p.de anca⁹ in.c.ij. ꝺ hereti.li.vj. ¶ Sz nūq̃d p̃ciū dz restitui ēptoribus.dicas q̃ aut illud p̃ciū fuit cōuersū in vtilitate heretici vēditoris.⁊ dz restitui q̃ succedit loco rei.vt.l.impatet.ff. de le. ij.alꝭ nō.⁊ ita notat bar.in.l.ij debitor.ff. de his q̃ in frau.cre.p. de ancara⁹ vbi.ē. ¶ Sz q̃n bona delinq̃ntis veniūt ad publicandū p sniaz.an alienatōes ante sniaz facte valeāt.dic plene p bar.in.l.post contractū.ff.de donac. ¶ Et an ꝯ hūtes cām ab heretico valeat fieri execūtio ablq̃ novus p̃cessu. De hꝭ ⁊ alijs p̃ceptōz i bonis hereticor tangētib⁹. vide p pe⁹ de anca⁹ in ꝺcō.c.ij. de p̃scp.li.vj. dic vt ibi. ¶ Quero an sntis lata in crimie hereꝭ trāseat in rez iudicatā. maxie si dicta est absoluto purgatio.⁊ vide q̃ sic.vt.ij.q.v.c.habz.⁊.c. mēnā.⁊ ex de pur.ca.c.ex tuarū. vbi ꝺ hꝭ. Ecō tra vide q̃ nō. q̃ in cā matrimoniali nō trāsit si pnūciet ꝯ matrimo⁹ vt ex li.nō p̃t.c.i. ⁊ de re iudi.c.lator. Et est rō. q̃ ibi sepant a cōi natōe quā deꝰ fecit.⁊ p p̃ns a deo. ſz etiā in crimie hereꝭ p dcaz sniaz separent a deo.i.sepati remanēt a cōione ecclie. vt i auc.de p̃uil.dotis hereticis.mli. nō p̃tā. coll.viij.⁊ in auc.de scissi.epi.§.oib⁹. coll. ix.⁊ p p̃ns a deo.⁊ hec vnica sepatio esse videt. idē ergo ius esse dz.ar.ff.de v.obl. l. a ticio cū sil'ib⁹. Preterea iurz ⁊ sntia ex magna cā retractant. etiā si appellatū nō sit vt.ff.de iureiur. l.admonēdi.⁊ ꝺ lite iur. l. videam⁹.§. pēl.⁊ est ibi spāle i odiū piurantiz. q̃ offēdit religiōz ⁊ iudicē. ſz cū hereticꝰ sp offēdat religiōz ⁊ deū ⁊ iudicē. q̃ vere nō inficiatus ē debebat retractari. sic i cā fisci retractat q̃libz sntia. vt.C. ꝺ sen. adu er fisc. la.l.i.li.x. idē est i cā spūali p̃dcā. vt no. xxv.q.ix. in sū⁹.⁊ dcō.c.la tor.⁊ ar.ff.ꝺ ri. nup.l.palā.§.fi.v.ego.⁊ ꝺ plac.C. ſedo tñ

ꝙ aptiores ꝺ casu regrank ꝓbões. ꝙ ꝑus añ ſniam ꝙ ꝺcã iura. ⁊ ar. ff. ꝙ me. cã. l. nõ eſt ꝺiſile. vbi ꝺ ꝺ ja. de bellou. i auc. ꝺcõ ti. de ꝑuile. dotꝫ hereticis mlie. nõ ꝑſtan. ¶ Sꝫ q̃d ſi cõfeſſus eſt ⁊ indicik ei pnia. ⁊ abſolut⁹ eſt. dic ꝙ ſnia tũc trãſit in vigorẽ rei iudicate. niſi poſtea ſit relapſus. vt in ep̃la. inter claras. C. de ſum. tri. ⁊ de apoſta. l. hij q̃ ja. de bellou. vbi ſupra. ¶ Ulti mo q̃ro q̃l⁹ ꝺ hereticos ſit ꝓcedẽdũ. dic vt le. ⁊ nota. ꝙ jo. an. gẽ. Bm ꝺ mõ. lau. pau. de laza. ⁊ pm de ancar⁹ i cle. ml'tor. de here. i cle. nec nõ ꝑut al's ꝑuiſuꝫ ẽ i ꝑſtꝫ. dñi regis. P. i. q̃ ici pit petr⁹ dei gr̃a ⁊c. apꝺ gerundã ꝺ hereticos edita Anno dñi. M. cc. rcvij. Et i cõſtõne dñi regis ja. i. ſcipiẽti. i noĩe ſcte ⁊ idiuidue trinitatꝫ q̃ mũdũ pugillo ⁊c. apꝺ terrachõe. in pte ꝺ hereticos edita. vij. id⁹ febꝛuarij. anno ab ĩ carnatione dñi. M. cc. xxx. q̃rto. adde qꝺ ſcꝑſi. j. vſa. lxxv. ꝓcipim⁹. v. ⁊ de ſup ẽbo ipo pago i. q. i. ⁊ vſa. clxiiij. homicide. v. anathematizati. ſup ẽbo heretici. Jn iſt fidare. ¶ Nota ꝙ fidãtiã põt ꝓcedere q̃libet iudex. ⁊ tenet ſeruare ſuã fidẽ ⁊ guidaticũ. qꝺ ẽbo ⁊ iſceptis fieri põt. vt ꝺ. qꝺ eſt cõtra i auc. de mã. ꝑn. §. nõ ꝑmittas. ⁊. §. neq; aũt homicíꝺ. coll. iij. Sꝫ tñ ꝑmũ tene. qm̃ ſecuri⁹ eſt ⁊ veri⁹. Et ita ſeruat incõcuſſe. vñ ſequit ꝙ vicarij affidamẽto. ⁊ aſſecuratiõi ſtãdũ eſt. vt ꝺ. cñ ꝑſonaꝫ ꝑncipis repſentet. niſi al's ex ꝑſſe ſibi inhibitũ eſſꝫ ar. eoꝝ q̃ ſcꝑſi. j. i vſa. xcv. ml'ieri ꝺ ĩ glo. fi. v. ſꝫ an vicari⁹ vl baiul⁹ ⁊c. Et. ſ. ĩ vſa. xvj. capt⁹ i gl. ij. i. q rir. vide ca. nec nõ q̃ ꝺ gubernatoꝛ ecathalõie. ⁊ alijs officꝫ regijs dicti ĩ all'. glo. fi. ꝙ ꝺ fac pragmatica dñi regis alfõſi. iij. cui⁹ datꝫ fuit ĩ mõtealbo. xiiij. kls iulij. Anno dñi. M. ccc. xxxiij. facit et alia pragmatica ipi⁹ dñi regis Alfõſi. cui⁹ datꝫ fuit valeñ. viij. idus Aꝑlis. Anno dñi. M. ccc. xxxv. circa ꝺ nec nõ vide in directorio pacis ja. ea. dubio. xv. circa me m. §. ij. fm dñm ja m ⁊c. Et dubio. xxij. poſt ꝑn. §. q̃rta etiã. ⁊. §. ſeq̃nti. qꝺq; notat ꝙ chi. i. l. pñti. ⁊. l. denũciam⁹. C. de hijs q̃ ad ec. confu. ⁊ ꝙ bar. ⁊ imolã i. l. qui reus. ff. de publi. iudi. ⁊. l. illicitas. §. ne potẽtiores. ff. de offi. ꝑſi. i. q. fi. ⁊ plt. Et ꝙ affidamẽto. ⁊ aſſecuratõi. ſine guidatico vicarij ſeu ali⁹ officꝫ. ſtãduꝫ ſit ꝓbat. nã caſus cuenit de fcõ tpe. G. de belera ſenioris vicarij barcꝺ. i ꝑſona den comamira. quẽ dñs rex cũ lr̃a ſua mãdauit capi. ⁊ regi maioric. remitti. Sꝫ fuit reptũ ꝙ erat guidat⁹ ꝙ dcm̃ vicariũ. ob qꝺ lr̃a regia nõ obtãte ipm guidaticũ fuit ſibi ſeruatũ. fꝫ Rm baliſtarij. ⁊ bñ. ꝙ ꝺ fac qꝺ ſcꝑſi. ſ. i. e. vſa. i glo. i. i nota. iij. v. dic et ⁊c. ¶ Añ eſt notãdũ. ꝙ ſic guidatica ꝑncipis ſũt i pace ⁊ treuga. ſic ⁊ guidatica ei⁹ vicariorꝫ. ꝙ ꝺ vide qꝺ ſcꝑſi. j. i vſa. lxvj. moneta ſup ẽbo. empamẽtũ. ¶ Pone in ciuitate barcꝺ. ꝑuilegiũ vniuerſitati ciuſdeꝫ ciuitatꝫ ẽ ꝓceſſuꝫ ꝙ florẽtini ibidẽ morari nõ audeãt. ⁊ ꝺ ꝓꝑ fraudes ⁊ vſurarũ prauitatẽ. quã inibi exercebãt. ꝑuilegiũ añt ꝺ a dño rege alfõſo. iij. ꝓceſſũ fuit. accidit ex p⁹ ꝙ dñs rex Martin⁹ quoſdã florẽtios guidauit ⁊ aſſecurauit ſub fide ſua. ꝺ ꝑuilegio nlla fcã mẽtiõe. Querit an guidaticũ ipſꝫ ſit ꝑuãdũ. dico ꝙ ſic ꝙ hũc vſa. ad ꝺ fac. j. vſa⁹. primꝫ vt ꝑferk in guidatico ꝺ dicto de ꝑuilegio nõ fuerit fcã mẽtio. Tũ qz de certa ſcia dcm̃ fuit fcm̃ guidaticũ. q̃ ẽba multũ opank vt ſcꝑſi. ſ. in vſa. xxxix. q̃ ſenioꝛẽ i. ij. ſup ẽbo pẽſebilit. ibi vide. Tũ qz oia iura cẽſenk eẽ i ſcrinio pectoꝛꝫ ſui. vt. C. de teſta. l. oĩm ⁊ ꝺ ꝓſti. c. ꝫ. li. vj. qz ſi vicari⁹. vel ali⁹ officꝫ regi⁹ aliquẽ guidauerit. ſuabit ſibi. ꝙ hoc ſupra p⁹ ꝑn. h⁹ glo. ml'to magis guidaticũ ꝑncipis ꝺuari ꝺz. vt ꝺ. Et ita fuit declaratũ i plẽa audiẽ ipſi⁹ dñi regis martini. ſine tñ derogatõe ipſi⁹ ꝑuilegij. ſꝫ fuit. ꝑuiſuꝫ ꝙ florẽtini eẽnt deſguidati. ⁊ ita fcm̃ fuit. Ideo vt ipſi i fide regia nõ eẽnt decepti. qꝺ nota. Erat aũt ẽ vicecãtꝫ ſperãs i deo cardõa. ¶ Et q̃d ſi⁹ q̃s fregerit guidaticũ ꝑncipis. q̃ pena de-

beat puniri viō.j.i vſa.lxvj.moueta.i glo. liij.ꝛ ꝑ me ibi.ſup v̄bo empamentū.dicit ibi. ¶ Sz q̄r o b̄ ex̄ ter.ō vna cotidiana.q. vicarius regi⁹ vult portare baculū ſui offi cij p loca eccl'ie.ꝛ baronū.aliquā nō exer cendo iuriſdcōz.ſed dic̄ q rōne gn̄alis iuriſ dcōis quā dn̄s rex iux̄.c.xxxviij. barones. qō eſt.j.in cōmē.P.alb̄ti hz in oibus locꝫ regni ſui ꝑt inſignia ſui officij portare.ſi cut ꝓcōſul.ar.l.ꝓcōſul'.ff. de offi. ꝓcōſul'. ꝛ le.q̄ eſt.l.i.Quid dicendō.viō jo. an. in.c. ex tuarū.ex̄ de vſupal.ꝛ in.c.i. vt li.pe. Et de iſtis inſignib⁹.vide ꝓticā in dcā.l.ꝓcō ſul'.ꝛ vide de iuriſ.calū.c.i.ꝛ i cle. q̄uis. de ſa.cōpe.i cle.ꝛ ibi Gen. ꝛ B⁹ ō mō.lauō. ꝛ.E.vt dig.ordo ſue.l.ij.li.xij.ꝛ ō ꝑſu.c.i. ad qō ꝑt dici q epūs ex̄ ſuā dioc̄ iuriſdcōz ro lūtariā exercere ꝑt.ſic̄ cōferre bn̄fi⁹ ꝛ ſil'ia ¶ Sed nunq̄d epūs ꝓprijs inſignijs vt mi tra ꝛ baculo ꝛ ſil'ibus poterit vti in dioc̄. aut territorio alienis. Diſti. aut loq̄mur de inſignijs q̄ tm̄ deſignāt honorē.vt mi tra in abbate.de ꝓuil'.abbates.li.vj. Pal liū in epo.ꝛ b̄ ex ꝓuilio ſpāli. vt ex̄ de ꝑſū. c.cū iuuētute ꝛ tūc poterūt i aliena dioce ſi his vti.de ꝓuil'.c.vt apl'ice.li.vj.ꝛ.l.ꝓcō ſul.pall'. Aut loq̄mur de illis q̄ deſignāt officiū ſeu admiſtratōz.ſicut palliū in ar chiepo.quo caſu nūq̄ liceret vti ſine ſpā li licētia pape. ex̄ de vſupal.c.ex tuay. De alijs v̄o epalibus ſi eis vtēdo vult exercer iuriſdcōz.vl' aliq̄d de offō ſuo. vtputa excōi care.vel ſil'ia.ꝛ nō ꝑt ſine licētia illi⁹ i cu ius dioc̄ eſt.ix.q.ij.p totū. Aut ſine exer cicio iuriſdcōis vult b̄ facere. vtputa cāta re miſſam.vel ſil'ia.ꝛ ꝑt. notab̄.vj.q. iij.c. ſeptū.b̄ dic̄ b̄tā⁹ de deoceo in.l. qō ꝓmul gat⁹.E. de offi.ꝑfec.vrb. ꝓ b̄ vide qō no.ꝑ jo.an.in.c.ex tuarū.pall'. ¶ Quero an vi carius regius.aut locūtenēs poſſit alios cōuicarios req̄rere in ſubſidiū. vt cū ſuis ſubditis adiuuēt ip̄z ꝓ defenſiōe ſue vica rie.dic vt ſcp̄ſi.j.vſa.cxxxij.cōſtituerūt igr̄ ſup v̄bo ſeniores.in.q.vlti. Et oēs hoſes. v̄.ꝛ eſt ſcda ꝑs. ¶ Nota q̄ hucuſq; dictū e q̄ſtr ꝓnceps hz ꝛ tenet ſuaſ fidē pacē ꝛ gui daticū.ꝛ alia q̄ ad fidē ꝓncipis circa ſub ditos ꝛ alios in ꝓncipatu cathalonie de gentes reſpiciūt Hūc v̄o ecōtra videlicz q̄ liter ſubditi ꝛ habitātes.ꝛ morā trahen tes in ip̄o ꝓncipatu fidē ꝛ legalitatē circa ꝓncipatū habent.ꝛ tenētur ſuare.Et do cet b̄ q̄ſtr inter ꝑtaſ in vtroq;.q; ſine malo ingenio ꝛc̄.vt.j.ſeq̄tur. Ad qō accedit.l.i. ij.ꝛ.iij.ff.ad ſpll'. Nā ſi p aliquez dicaſ fra cta fides.vel homagiū: eſt recurrendū ad leges ip̄as.etiā cum p̄ſtatur.Verba q̄ ibi ponūtur ne malū inferat. vel inferri faci at. imo ſi ſciret notificaret ꝛ adiuuaret q̄tū poſſet ꝛc̄.j nter ꝑtaſ.ꝛ recurrēduz e ad p̄iecturas ip̄arū.ll'.qō eſt nota dignū.bn̄⁹ de mō.iu.ꝛ.P.terreni.Magnates.viō qō ſcp̄ſi.ō.c.vſa.i.f̄.ſup v̄bo reges.v.ꝛ nora ꝛ.v.ſe.Alīūde.i.ō alia ꝑte. ꝛ ſic accipitur localiter .vt b̄.ꝛ ex̄ de ver.ſig.c. abbate.v. hic autē ſenſus.in fi.ff.de fur.l. ſi ſeru⁹ cō munis.ante fi.lxxxj.di.c.cū oibus in fi.ꝛ de pe.di.i.c.hoſcidiū.cū ſuis ſil'ib⁹. Eorū fidē.i.guida ticū.ꝛ vt fideles p̄dcī ſupius notati.etiā locutionē ꝓncipis oīmode ſer uēt ꝛ teneāt.ſicut ſi eſſet iudiciū ſiue ſnīa ꝓncipis.ꝓ b̄.j.vſa.lxxx.iudiciū i curia da ti.viō qō ibi ſcp̄ſi. ¶ Et nota q̄ fides ē tal nature q̄ etiā hoſti ſuāda ē.erquo ſibi fu it pmiſſa.xxiij.q.i.c.noli.ꝛ b̄ eraudi ſi ho ſtis ſuet.alr ſi Nā frāgēti fidē:ſibi fidē q̄s ſuare nō tenet.ex̄ ō iuriſ.c.queſt.ar.ff.ō loffi.te.l.ſi iſtituta.E.de pac.l.cū ꝓpōas. bn̄⁹ ō mō.iu.ꝛ.P.ſreni. Sine engan. ſil'e v̄bū hēs.j.vſa.xcviiij.treuga data.ꝛ i ꝑcor ibi poſit⁹. In paruis. ¶ Nota q̄ i puis ſic i magnis debem⁹ vitatē hr̄e.iux̄ illō.qui ſpnit minīa:paulati tēdit ad ima. ar. ad b̄ ex̄ ō ap.c.ō appellatōibus.vbi habet q̄ ſic appellat ꝓ cauſa ꝑua. quēadmodū ꝓ magna.ſic habet in.l.ꝛ in maioribus.E.ō ap. Nō q; i appellatiōe q̄ntitas cauſe nō inſpicit.ſz ne ledat iuſticie eq̄tas.ꝛ vt cō

fundatur iniq̃tas iudicantis. ¶ Et q̃d sit parua. vel minima causa. vide ī dcō. c. de appellatiōib⁹. p ber. hosti. jo. an. antho. ō burrio. ⁊ ny. de cicilia. Adde quod scp̄si. ō vsa. xxviij. de oibus nāq̄. v. aliud in. q. xij. ibi. tertius ꝓpter breuitatem ⁊c. ⁊ vsa. lij. sacramēta rustici sup v̄bo pare boum. ⁊. j vsa. oēs cause. sup v̄bo cause. Et iter cetera. v. ⁊ est tertia ps. Cetera vide q̄ō scp̄si. j. vsa. cxxxiij. deniq̄ sup v̄bo ceteroꝝq̄. Ab eis par. ergo nō solū laici sz etiā plati ⁊ clici. j. cathalōie p̄ncipatū degētes securitatē a p̄ncipe datā seruare tenent. vt b. ⁊. ō. vsa. p̄ri. q̃ cū isto. v. ꝓcor. vide q̄ō ibi scp̄si. Et ita nota. p ja. de mō. iu. j. vsa. p̄ri. i fine ja. de monellis. ⁊ p me. Per mare. ¶ Quero an delinquēs ī aliq̃ ī sula. vl mari debeat vl possit puniri a dño illi⁹ loci. q̃ est primior. Rñ⁹ sic. vt. C. de classitis. al's de classib⁹. l. vna li. xj. in glo. q̃ fm bal. nō ē alibi. ¶ Que. q̃ dra ē iter littora marȝ. ⁊ flūinis. vide jo. fa. ī isti. de re. diui. §. ē aūt litus.

Similimō. lxv. Casus.

Inimici treugaz. q̃ int ipos a p̄ncipe data est quā cꝑ illā nō approbēt seruare tenent. nec nō cōtra guidaticū siue p̄tectionē p̄ncipis. null⁹ venire dz. nisi p̄us in p̄ncipe fatica fuerit iuēta. pena cōtrafaciēti bus iminēte. h. d. cōis diuisio. ij. ibi. v. et empamētū. vide textū. ¶ Nota. j. vt ī summa⁹. ¶ Nota. ij. q̄ iste vsa. cū sequēti. tres hȝ regalias. quaꝝ p̄ma est hic in p̄n. scōa. ibi. v. ⁊ empamētū tertia vo. j. vsa. sequēti de q̃bus. ⁊ alijs regalijs. vide q̄ō scp̄si. j. in vsa. cxliij. hoc quod iur̄ est sctōꝝ. in glo. fi. nec nō p hoc vsa. vide quod scp̄si. j. in vsa. xcj. aucte ⁊ rogatu. ī glo. vl. ante fi. v. e vos e los demūt nominats ⁊c. ⁊. v. q̃ntamēt ⁊c. ¶ Nota. iij. q̄ pena de qua. ō. ī fi. casus sūmarij mētio fit. cū b ī vsa. p̃nti ipa non apponat pena est. ⁊ cōtinuat. j. ī vsa. primo. v. q̃ vo. vide q̄ō ibi le. ⁊ scripsi. Firmis sime. i. in oibus ⁊ p oia. Adeo q̄ totalis excep⁹ ⁊ accusa⁹ inde se mota sit. Et habes simile v̄bū. i. q. i. c. firmissime. ij. q. v. c. mēnā in fi. eȳ. de hereti. c. iij. in p̄n. xxj. q i. c. iij. in p̄n. ⁊ de. ix. di. iiij. c. firmissime. ⁊ c. in synodo ī p̄n. cū suis sȳ. Obseruetur. ¶ Nota q̄ hoc v̄bū obseruo cōponit ō ob. ⁊ seruo. as. i. custodire. retinere vel ī custodia ponere. vel p̄spicere. v̄bū aūt obseruo ī duab⁹ significatiōib⁹ iuenit. s. ī bona. ⁊ ī mala. ī bona vt iste obseruat p̄cepta dñi sui. ⁊ ita sūit b. ī mala vt obfuabit pctōr iustū. i. īsidiabit iusto. pō. xxxvj. noli emulari ī bona significatōe ōr obfuare q̃si vndiq̄ fuare. ⁊ implere. ī mala q̃si cōtra fuare. vñ hec obfua⁹ onis. ⁊ hec obfuātia. e. obseruatio ē cure. doctrīe. ⁊ artis. sz obseruātia cult⁹. ⁊ religiōis est. fm hug. ī deri. c. seruo. as. Treuga. cui⁹ trāsgressor ō iur̄ canonico excōicād⁹ est. ⁊ fm. ll. capite puniēd⁹. vt eȳ. de pa. ⁊ treu. c. ij. ⁊. ff. de. re. mili. l. fi. p b vid q̄ō scp̄si. j. vsa. cxliij. cū tpib⁹ v. penā illā. sup v̄bo q̃ treugā. in vl. nota. ¶ Quero q̃d si vn⁹ frangat pacē vsq̄ certā diē appōitā vtr̄ q̃ll⁹ illā frāgere possit. rñ⁹ nō. imo eā fuare tenet. nā treuga nedū respicē pacē. imo deū ⁊ cōez vtilitatē sec⁹ vbi respiceret tm̄ p̄uatū int eē. ⁊ sic nō ob. c. p. venit. ij. eȳ de iur̄iur̄. ⁊. c. q̄ circa de vsur̄. Etiāq̄ nō ob. c. illi q̃. xxiiij. q. iij. vbi de b p Arch̄. ¶ Quero. ij. fz ja. de valle⁹ quot sūt spēs treugaꝝ. dico q̄ tres p̄ria ōr treuga ⁊ p̄pe. scōa ōr tenētia siue tenētel. ⁊ ctia ōr securitas. treuga ei ōr q̃ dat ad ctā diē. ⁊ añ diē p vnā pt̄ reddi nō potest. Sed tenētie reddi possunt. j tez tenētie in p̃nti. treuge vo ī lōginquū. vt. ff. de cap. ⁊ postli. reuer. l. postliminiū. §. iducie. ⁊. l. nō dubito. ⁊. l. hostes. c. ti. ⁊. l. cōuentionum. ff. de pac. Et ibi habetur. An copitane⁹ guerre pos sit facere pacē. treugā. seu tenētias. ⁊ vide ibi notata per bar. Securitas vero ē. que dat iudice mediāte iter rixātes. ne amplius ad arma possint venire. vt. l. denuncia

mus. C. de hijs q̃ ad ecc̃. ꝑtu. ꝛ. l. eꝯsſimũ. ff. de vſuf. ꝛ. l. q̃ bõa. §. ſi q̃s. ff. ỗ dãp. ifec. et ſ tali ſecuritate ẽ ꝙ iudicẽ inſ rigãtes pena ĩponẽda vt. l. ꝓcuratoꝛ. ff. rẽ ra. ha. ꝛ. ff. ad exhi. l. ſz ꝛ ſi q̃s. ꝛ de ꝓco. ſti. l. fi. Sz dz ꝑſtari tal̃ ſecuritas ad certũ tp̃s. ne ꝑſtãs ſit ꝑpetuo obligat⁹. vt. l. ſi finita. ĩ fi. cũ le. ſe. ff de dãp. ifec. ſpẽs vo ipſi⁹ ſecuritat⁹ arbitrio iudicis ſtaueſ. vt. l. ꝙtinu⁹. §. cũ ita. ff. ỗ. v. ob. ꝛ. l. i. §. ait. ff. ỗ iuſ deli. Et ſi finito tpe durz rãcoꝛ faciet iudex eã ſecuritatẽ reuocare. vt. l. q̃ bõa. §. fi. cũ. l. ſe. ff. de dãp. ifec. ja. ỗ valleſi. Et ỗ ſecuritas a ſecuro. as. i. facere ſecuꝝ. Adde ſcꝑſi. ỗ. vſa. xlvij. cũctũ malũ. ſup ẏbo vl̃ ſcioꝛ l. q. pl̃t. ꝛ. j. vſa. xcix. treuga data. in glo. ij. ꝛ ſup ẏbo. fracta. ꝛ vſa. cxxi. ſi q̃s dixerit. ſup ẏbo treugã dñi ỗ hui⁹modi ſecuritate ꝓncipis ꝛ de alijs a iuſ gẽtiũ vt̃ ciuili iductz. vide bar. i. l. i. ff. ad. l. iul̃. ma. ¶ Quero. iij. ꝓz ja. ỗ mõ. iu. nũq̃d ꝑt ꝓnceps ꝑcipe ꝛ dare h⁹ ſecuritatẽ pluries. videſ ꝙ ſic. q⁹ b̃ nõ diſtingit ſz gñal̃r b̃ dic̃. ergo gñal̃r ẽ itelligẽdũ vt. l. de ꝓcio. ff. de publi. ꝛ. l. i. §. gñal̃r. ff. ỗ le. ꝑſ. bo. po. petita. ecõtra videſ q⁹ infitas ẽ vitãda. vt. C de ſa. ſac. ec. l. fi. fac̃. c. cũ ĩ ml̃tis de reſcptz li. vj. ꝛ q⁹ ampli⁹ q̃ ſemel nõ videſ debere fieri vt. l. fidei cõmiſſa. §. ſi q̃s. ꝛ. ff. dele. iij. milites dicũt ꝙ dñs rex nõ ꝑt infra guerrã ampli⁹ q̃ ſemel daſ treugã ꝛ illã etiã. vj. meſiũ tm̃. niſi forte ꝓpꝛ guerrã. quã dñs rex cũ aliquo ꝓncipe hr̃t. quid dicẽdũ dñs dy. ad ſoluẽdũ brocardũ de ĩfinitate vitãda. vl̃ ñ. diſtiguit. q⁹ aut q̃rif̃ de obligatõe vl̃ actiõe q̃rẽda. ꝛ tũc ifinitas ꝛeꝓbaſ. vt l. q̃ bõa. §. fi. ff. de damp. ifec. Aut de obligatõe iã q̃ſita exẽdẽda. ꝛ tũc idẽ. ſ. ꝙ ifinitas ꝛeꝓbaſ. vt. l. fi. C. de ſacoſanc. ec. aut q̃rif̃ de obligatõe tollẽda. ſeu de exceptiõe aduerſus obligãtẽ q̃rẽda ꝛ tũc ifinitas ſuſtineſ. Et ꝓpt̃ h̃ dicunſ exceptões ꝑpetue ſine tpis ꝑfinitõe ĩ ifinitũ. vt. l. pure. §. fi. ff. de excep. doli. p h̃ vide. c. cũ ĩ ml̃tz de reſcptz. li. vj. vñ iuſ dcãz diſtictionẽ videſ ꝙ dñs rex poſſit in guerra. q̃ ſit iter aliquos ſbditos ſuos dare treugã. ſine ſecuritatez nõ ſolũ ſemel. ſz quotiẽs velit. ꝛ ad q̃ntuz tp̃s velit. q⁹ tal̃ treuga ẽ excepo ꝛ tpal̃ defẽſio aduerſus guerrã. et h̃ maxie q⁹ ſz guerra inſ milites dical̃ licita ſ cathaliõia. tñ odioſa ẽ ꝛ vitãda ja. de mõ. iu. ꝓ h̃ facit. l. quotz. C. de ꝓpoſi. impa. offe. qõz ſcꝑſi. ỗ. vſa. lxij. camini. i. ꝛx. ſup ẏbo milites. v. ſz nũq̃d tal̃ guerra ꝛc. ¶ Quero. iiij. an guerra iter milites ĩ cathaliõia rl̃arit̃ licita ſit. Rñ⁰ ſic vt ſtatũ dictũ fuit ỗ. i. q. pꝛia ĩ fi. ꝛ bñ. ſz ſit odioſa ꝛ vitãda vt ibi. ꝓ h̃ facit q̃ ſcꝑſi. ỗ. i vſa. lx. oẽs q̃ppe. ſup ẏbo. ſup defẽſiõe. ꝛ in vſa. lxij. camini p̃all̃. ſup dcõ ẏbo milites in. q. i. idẽ jancal̃. ỗ. i vſa. vj. ſi q̃s ſe miſit en aguapt. ĩ. q. xxi. ꝛ vl. ¶ Quero. v. an firmatz ſeu iterpoſitz treugz. durãtib⁹ ipſis guerra licita ſit. Rñ⁰ nõ. vt h̃. ꝛ ar. eoruz a ꝓrio ſenſu. q̃ dixi. ỗ. pꝛie ſcꝑta. q. q̃ fortiſſimũ ẽ ĩ iure vt. l. i. §. hui⁹ rei. ff. de offi. ei⁹ cui mꝛa ẽ iuſ Et ꝓ h̃ facit q̃ notat ja. cal̃. ỗ. vſa. xiij. ruſtic⁹ interfect⁹ i. q. xvj. ꝛ vſa. xxix. magnates. i. q. xxxv. ꝛ tũc ciuiliꝫ ꝛ criminaliꝫ pũiunſ. vt ĩ all̃. q. xvj. Tñ etiã q⁹ guerra licita nõ ẽ ſi ꝙ alterũ ſit in poſſe ordinarij ius firmatũ ja. cal̃ ĩ directoꝛio pacis dubio. xvj. poſt ꝓn. ꝓ h̃ notabiliꝫ facit q̃ ſcꝑſi. ỗ. i vſa. xlvij. cũctũ malũ. ſup ẏbo. vel ſenioꝛ i. q. xij. ꝛ i. q. xiij. in fi. ibi. ſed ſi miles difidat⁹ ꝛc. Tum nec nõ q⁹ guerra ſimiliter licita nõ eſt. vbi eſt pena regi⁹. nã penones ĩ pace ꝛ treuga exiſtũt vt. j. ĩ pace notũ ſit cũctis. §. jtẽ ſub hac pace ſint guidatica nr̃a ꝛc. Et ſic habes tres caſus in q̃bus nõ licet militib⁹ garriſicare. q̃ nota. ¶ Que. vj. an ꝓnceps inſ ſbditos ſuos treugas dare poſſit. niſi ſemel tm̃. dicas breuiꝫ ꝙ ide. ꝛ ſup h̃ varie ſtz opioes. pꝛia oppinio fuit ja. de mõ. iu. q̃ dic̃ ꝙ ñ tm̃ ſemel h̃ ꝓnceps facere ꝑt. imo quotiẽs velit ꝛ ad q̃ntũ tp̃s velit h̃ ꝓbaſ ꝙ ea q̃ ꝓz eſt ſcꝑſi. ỗ. e. glo. i. q. iij. añ finẽ. ibi cũ dic̃. vñ iuſ dcãz diſtictõez ꝛc. Seda oppoſitõ fuit C.

ꝓpoſiti q̄ ita ait q̄ ꝓnceps dare ꝑt treugas
iter inimicos. Et q̄dā dicūt h̄ d ꝓſuetudie
fieri p ſex mēſes. quo ad placitū ptāt. Et i
h̄ ꝓcor. btrād de ſeua. Tertia opio fuit pe
tri trēi aſſerēt. h̄ mō. nota ex h̄ vſa. ſilī mō
q̄ ꝓnceps ꝑt facere treugas ⁊ ſecuritates
iter ſuos ſōditos ipis iuit. ad. vj. mēſes mīs
ētq̄ ad pl̄ tps ſi voluerit. ꝓ h̄. l. eq̄ſſimū.
ff. de vſuf. cū ibi notat. Quarta opio fuit
R. d area. q̄ ſic dic. nota p hūc vſam q̄ dīs
rex dat ſecuritatē ⁊ treugā iter milites. ſz
h̄ nō determinat termin. vj. mēſiū nec p
vſam iueniūt determinati. ſz p ꝓſuetudinē
⁊ cū iſte vſa. det ptātē dño regi q̄ poſſit qn̄
cūq̄. ⁊ quociēſcūq̄ voluerit. lz milites re
ſtrīgāt ad. vj. mēſes tm̄. de ꝓſuetudie. ⁊ q̄
nō poſſit. niſi p. vj. mēſes. Et nihilomin
dicūt. q̄ n̄ ꝑt ēt p. vj. mēſes vbi ē guerra ho
micidij. ⁊ ita fuit d ꝓſuetudie. ſtez q̄dā di
cūt de. vj. i ſex mēſes pōt treugā dare. Ego
itaq̄ ja. marc̄lles vidi dū erā iuuēis ⁊ mo
rabar i ſcribāia publica ciuitat miorīſe
bn̄ ſūt. lx. āni eſſ luxi ita fieri ⁊ ꝓticari i
bādoſitate ſiue guerra. q̄ erat int ja. de fa
ro. johānē de faro milit. ⁊ thomā de faro
frēs ⁊ ſuos valitores. vna. ⁊ Galcerādū d
caſtellet. ſuoſq̄ valitores ꝓte ex altera qn̄
dīs rex. P. iij. d dit treugā iter eos d. vj. i. vj
mēſes. dōec ipa finita fuit bādoſitas ſiue
guerra q̄ treuga cū ꝓteſtatōe tn̄ ſp ab ipīs
ptib fuerīt ſuate. Quīta ⁊ vltia opio fuit
ja. de valle. q̄ ſic dic. q̄ dīs rex nō ꝑt. niſi ſe
mel. ⁊ ad modicū tps treugā dar. ſ. ad. vij
vl̄. viij. mēſes ad pl̄. ⁊ nō vltra. niſi i certz
caſib. vt nota. p eū ⁊ p me fm ipm. ē. vſa.
xlvij. cūctū malū. ſup vbo. vl̄ ſcīor i. q. xiij.
ibi vid. nūc igr̄ ad ꝓcordātiā hāc opionū
ē vidēdū. q̄ ipa ⁊ tuti ⁊ ſalubri tenēda ſit
⁊ ſuāda. dicas q̄ lz idubie opio ja. d valle
ſi. ſit tenēda. Et tn̄ opio ja. de mō. iu. tā q̄
tutior ⁊ ſalubrior. ac magz amica lr̄e hui
vſa. tenēda ē ⁊ ſuāda. Et ita tene vna cuz
alijs opionib ꝑdcis. iquātū vo ꝓcordare
videanť opioni ja. de mō. iu. ⁊ nō als. q̄
belliſſime mēti tene ⁊ cordi. ¶ Que. vij. ſz
ja. de valle. q̄d ſi hēo cū debitore meo treu
gas. an poſſim eū pignorare ſine fractiōe
treugar dic q̄ nō. niſi eſſz ꝓuētū. ſz bn̄ poſ
ſuz cora iudice eū ꝓuēire. qm̄ ſi eſſem fact
officiāť regi ēt cū illo cū quo hēo treugas
poſſē reddere ꝓquerēti iuſticie cōplemētū
ereq̄ndo ſnīaz p ipz. ⁊ ei bona. vt. l. nō du
bito i fi. ff. de cap. ⁊ poſtli. re. ⁊ l. ꝓtinet. ff.
q̄ me. cā. Ac tn̄ dictātib treugis valētiā
alicui p te debitorē meū facere n̄ poſſū. re
ptat vo de treugis fractz dz ſe excōdire p
batapaz. vt ſcpſi. ē. in vſa. xxvij. batapa ⁊c.
¶ Que. viij. ſz eūdē ja. q̄d ſi hēo tecū treu
gas. ⁊ eis durātib. cōmitto adulteriū cū
vxore tua. an treuge videanť fracte. bar. ⁊
Bt. d ſudaria volūt tenere q̄ nō. q̄ nō fit
alio iniuriādi. ſz cā iudicādi. ſeu cā libi dīs.
ſta nota. i. l. vex. ff. d fur. cū talī treuga ſeu
ſecuritas iterpoſita r̄ſpiciat dāpnū dādū
i ꝓſona. ⁊ reb vt. l. dāpni. ff. de dāp. īfec. ⁊
l. depdītū. ff. de peti. here. ſec ſi vba treu
ge ſeu ſecuritatz cōꝑhēderēt. q̄ ēt iniuriā
durāte tpe treuge ſeu ſecuritatz ad iuicē p
ſe vl̄ p aliū nō iferrēt. q̄ tūc treuga ſeu ſe
curitas cōmittēdo adulteriū cēſeret rupta
⁊ p h̄. l. i. §. fi. cū. l. ſe. ff. de iniur. ja. d valle.
Et i h̄ adde tertū notabilē i feu. ti. de capi
taneo q̄ curiā vē. §. ſi voluerit. ⁊ fac ter. iū
cta. glo. i feu. ti. d phi. feu. ali. p lotha. §. ſi
ds vo. ⁊ vtrobiq̄ bal. Et adde nec non qd
ſcpſit i materia Bt. d cug. i. l. dnūciam. ⁊
l. pñti. C. d hijs q̄ ad ec. confugi. i fine. ⁊ qd
elegāť ſcpſit nichola gualth i ſuis qōni
bus. lxxj. ⁊. cā. qdq̄ i ſili dixi. j. vſa. cxxxj. ſi
militer nempe. ſup vbo dāpno. ¶ Quero
ix. ſz ipz ja. d valle. q̄d ſi iuueī illū cū quo
hēo treugas cū vxor mea adulteriū cōmit
tētē. ⁊ occido cū. an videať fracta treuga.
ex p̄miſſis ꝓphēdi ꝑt rnſio qōis. qm̄ ſi vba
treuge nō cōprehēdāt iniuriā. tūc nō. cū cō
mittēdo adulteriū faciat mihi iniuriā. vt
all. l. i. §. fi. ff. de iniur. Et ſic ex noua cauſa
occaſio hōicidij fuit vt. l. grat. C. d adul.
tūc occidēdo illū. cuz quo hēo treugas. ex
quo repij eū cū vxore mea i adulterio. nō

videor treugã fregisse Et ꝓ hꝫ fac̃ notã. dñi bar. i. l. aut fcã. §. cã. ff. de penis. mlt̃ magis si v̈ba treuge cõprehẽderẽt iuriã. qñ adulterãdo cũ vxore mea. vr̃ iuriã ituliss se. Et sic treuga rupta ꝑ us ꝑ adulterãtẽ. ꝛ ꝑ ꝑñs nõ teneor de cetero fidẽ seu treugaz seruare. itãtũ ꝙ occidẽdo adulterãtẽ cũ vxore mea. ñ videbiꝭ ex ꝑte mea treugã fregisse. qz frangẽti fidẽ. fides nõ erat seruãda eidẽ vt. l. cũ ꝓpõas. C. de trãsac. ꝛ xxiiij. q. iij. c. illi q̃ pegrinos. ꝛ ibi arcꝫ. in rosario. ꝛ ꝑ hosti. i sũma. ti. de pa. ꝛ treu. §. quot sẽ spes i additõe ja. de valle. ¶ Quero. x. q̃d si aliq̃s iniuit cũ alio pacẽ ꝛ pacisceunt. vt vn⁹ alteri nocere ñ possit. an q̃d si aliq̃s ꝓmisit sub certa pena ñ offẽdere aliquẽ. ꝛ postea vn⁹ ipoꝝ assumit officiũ aduocatõis ꝑ alium. nũq̃d poterit hꝫ facere sine iniurie pene. vl̃ ruptura pacꝭ. vide Anth. de butrio i. c. fi. ex̃ de postula. q̃ tenet ꝙ nõ. sz ny. de cicilia. ibi tenet ꝑriũ. de quo late vide ibi ꝑ eos. ¶ Quero. xj. q̃d si dedi tibi treugã. ꝛ tu michi. demũ treugis exp̃tib⁹ comodaui equũ sepo ꝛ idẽ sep⁹ q̃ tecũ treugã habebat cũ equo mõ cucurrit ad castꝝ tuũ. ꝛ insultũ faciẽs dãpnũ tibi intulit. nũq̃d tenebor tibi de treugis fractꝭ. Rñ⁹ sic. sive ignorãs sive sciẽs illi comodaueriz equũ illũ. q̃ malũ sibi debebat iferre. Bꝰ. ꝑpositi. de equo vide qđ scꝑti. j. vsa. cxvj. sarracenis sup v̈bo i fuga i. q. xv. ꝛ vsa. cxvij. rusticus vo sup v̈bo aut equũ. ꝛ ẽ. vsa. lix. si q̃s occiderit. sup v̈bo occiderit. ¶ Quc. xij. si eiect⁹ a pace ꝛ treuga cũ bõis suis ꝛ cũ suis sustẽtatorib⁹ vẽdat castꝝ suũ alicui. an viciũ sive ꝓtumacia ꝛ inobedictia afficiãt dcm̃ castꝝ vẽditũ ab eiecto a pace ꝛ treuga. Rñ⁹ ñ. qz tle ẽ ꝓsonale. nec ꝓtumacia afficit rẽ. nec trãsit ad singularẽ successorẽ vt nota. ꝑ acur. ꝛ odo. ex̃ or. C. de acq̃. po. l vicia. ꝛ C. ex delic. defũc. l. i. Et qz tali criminoso bãnito nõ ẽ ꝓhibita admistratio. vt nota. ex̃ or. C. de iur. do. l. vl. i ꝑn. Et qz res nõ delinq̃t. sz ꝓsona. vt. ff. cõi diui. l. si es cũ quo ꝛ glo. ex̃ cor. ꝑriũ vide tenere ray. i. l. si cũ dotẽ. §. si pr̃. ff. so. ma. ꝛ istud ẽ vi⁹. nã eiect⁹ a pace ꝛ treuga stati ꝓhibit⁹ ẽ ꝛ here. Et ois hõ de cathalõia secũ ꝛ here ꝓhibẽt. ꝛ fortiꝭ iuꝝ ꝓsõnes paciũ ꝛ treuga rũ secũ cõicare. cũ talꝭ sit inimic⁹ ꝓncipis neq̃ sibi ꝓsiliũ. auxiliũ. vl̃ fauorẽ dare debem⁹ alꝭ essem⁹ fautores ar. cor q̃ le. ꝛ nota. ꝑ hosti. sup v̈bo fautorẽ i. c. ꝓposuit ex̃. de cle. ex. mi. K. de area. Adde qđ de pace ꝛ treuga scꝑti. ẽ. vsa. lxij. camini. sup v̈bo i pace ꝛ treu. ꝛ sup v̈bo milites. v. ꝛ an bõa cũ. ij. v. sc. ꝛ. j. i vsa. cxxxiiij. si ille q̃ plniiũ. sup v̈bo ꝛ treuga. v. ꝛ qz hꝫ cc. cũ. ij. v. scq̃. ꝛ i vsa. cxlij. cũ tpib⁹. v. penã illaz. sup v̈bo q̃ treugã ¶ Quero. xiij. an frãgẽtes securitatẽ alicui datã sive ꝓcessã. q̃ pẽa teneri dñt dicũt Bꝰ ꝓpositi. ꝛ Bꝰ de podio ꝙ tenẽt lege iulia. magestatꝭ. referẽtes ꝛ bñ. ꝙ dꝫ ẽ bonũ arm ex vsa. isto. ꝛ ex. l. primũ. ff. ad l. iul̃. ma. ꝑ hꝫ fac̃ optie C. de eroga. mili. anno. l. fi. li. xij. Nã a solo ꝓncipe dat securitas. vt ibi ꝓz. Quidaz tñ dicũt ꝙ isti tenẽt ꝛ ius cõe ad penã. de q̃ fit mẽtio ifeu. ti. de pa. tenẽ. ꝛ eiꝰ vio. c. si q̃s hoiez. vl̃ ꝑt dici ꝙ pena põt sibi duplicari. ar. ff. de pẽis. l. relegati. ꝛ. l. aut dãpnũ. §. si q̃s. vel ꝑt dici ꝙ ꝑponat pena iudicis arbitrio. ex quo certa pena ꝑ iudicẽ nõ statuit. ff. de efrac. l. i. §. expilatores. ꝑ hꝫ vid qđ scꝑti. j. i vsa. cxlij. cũ tpib⁹. ẽ. all̃. v. penã illã. sup v̈bo. q̃ treugã. i. v. vl. de arbitrio cm̃ iudicis. vid ꝙ scri si. j. vsa. cxix. solidos. in glo. iij. ¶ Quero. xiiij. a quo ꝓditio vel treuga ꝓ fractio debeat aut possit puniri dic ꝙ a solo ꝓncipe vt hꝫ clare ꝓbat. hꝫ tñ rex est i treugis a ꝓncipe datis. vt hic. idẽ videt esse verum in treugis cõuentionalib⁹ fractis. Nã tales treugas infringẽtes. nõ sũt i pace. cũ sint ꝓditores. ꝛ sic vident inimici ꝓncipis. vt. j. i vsa. xci. aucte ꝛ rogatu i. ij. ꝛ in vsa. sive cõstitutiõe si q̃s de magnatib⁹. ꝛ i alijs cõstit. paciũ ꝛ treugaꝝ. ꝑ hꝫ. j. in ꝑ curia bar. dñi regis ja. ñ. c. xxv. itẽ q̃ si alqu̇ habuit tre

ues ⁊c. ¶Quero.xv.an ⁊ quō alius q̄ ꝓn-
ceps ꝛmittere vl' pūire possit fractorē treu
ge aut securitat⁹ rupte. de penaq; cogno-
scere. vel de ꝓditore. vl' bausatore. vl' pena
etiā ī cōtractib⁹ apposita. vide p ja. calis
lati⁹. ō. ī vsa. xxv. placitare i. q. i. dic vt ibi.
¶Quero. lx. Ad q̄d de iur' vsaticor⁹ frāgē-
tes treugā vl' securitatē ꝓncipis tenent ip-
si ꝓncipi. videt michi q̄ ī hui⁹ securitate
ꝓncipis sit casus ī b̄ vsa. seu vi⁹ ī vsa. seq̄n
ti. v. q̄ vo hec oīa. Nā ille. v. facē ꝓ illo vsa. ⁊
ꝓ isto. q̄ frangētes hui⁹ securitatē cū bo-
nis suis ꝓsonal'r se ponere hēat ī posse ꝓn-
cip⁹. ¶Et nota q̄ ꝓcessus vsa. hui⁹ fieri cō
sueuit p regiā celsitudinē. sic vidi. q̄ audi-
t⁹ dāp^m passis. q̄ fuit sub securitate ⁊ gui-
datico. dñs rex facit fieri p aliquē iurispe-
ritū recipi ī formationē. Et fcā relatiōe. ⁊
cōstito. q̄ durāte securitate datū ē dāpnū
citat' p regē ille. q̄ dāpnū dedit. vt ī fra cer-
tū terminū se ponat. cū bonis suis ī posse
⁊ māib⁹ regis. Et si nō faciat. fiūt l're exe-
cutorie. q̄ mittunt' vicario. ī cui⁹ vicaria de
git. q̄ ꝓsonā illi⁹. q̄ malū intulit sub secu
ritate capiat. ⁊ remittat. ac bona sua. non
obstāte oppositiōe vxoris. nec alteri⁹ cre-
ditoris ad man⁹ suas recipiat. ⁊ describat
ac mādet oib⁹. q̄ tenēt. nec sciāt de bonis.
aut debitis dcī malefcōris. q̄ denūciēt il-
la. ⁊ q̄ illa oīa accipiāt. Et ita fuit serua-
tū cōtra. R. de mōtçonis ī dāpnis p eūdē
illatis cōtra capitulū vrgelleñ. sub securi
tate guidatico hui⁹ vsa. cōstitutū. Et iste
ꝓcessus fuit ordiat⁹ sic ⁊ fcūs p narcissum
de scō dionisio. de ꝓsilio iurisp^torū. Bē p
positi. idē Bē de orto. ¶Quero. xvij. q̄d si
iudex q̄is ꝓcedēs ī casu notorio tunc ac
scādalū. vl' piculū. nūq̄d pōt ꝓcedere sine
citatiōe. R^nō sic. vt ex. de el'c. c. venerabi-
lē. ⁊. c. bōe ⁊ maxie si ē iudex ecclīastic⁹ ad
snias excōis. q̄ fert' ī abūtē. ex. de simo. c. ac
cusatū. ⁊ de ap. c. cū sit romana. nota. ī. c.
de mānifesta. ij. q. i. ⁊ fac bñ. c. pstōnē. ō sen.
ex. li. vj. ī fi. tñ ī illa op⁹ eēt mōitōe. vt ibi ⁊
notat hosti. ī alī. c. cū sit romana. qō ītelli
ge si possz fieri sine ꝑiculo. vt dixi. ꝓmo ei
dz ꝓnūciari cē notoriū. vt notat jo. an. in
cle. pastoral'. de re. iudi. ī cle. qō nota. ō ma
teria aūt notorij etatz. vide qō le. ⁊ nota. p
ber. īno. hosti. jo. an. Ant^ho. ō butrio. nꝑ.
de cicilia. ⁊ pe^tr de anca^o ī. c. vña. ex. de co
ha. cle. ⁊ mlī. ⁊ p jo. fab. latissime p modū
sūme ī ꝓhe^o isti. v. quoꝝ vtrāq; viā sup ver
bo ꝓtestant'. dic et plene p jo. calō. in dist.
quā posuit ī all'. c. vña. ⁊ ibi ⁊ ī all'. v. quoꝝ
vtrāq; viā. vide pl'a circa hꝰ materiā. ¶Et
nota q̄ si notoriū negef. tūc oz ipz ꝓbari
hosti. ī. c. ex tuaꝝ ⁊c. de eo q̄ dux. ī ma. quā
pol. p adul. all'at. c. solet. ō sen. ex. li. vj. ⁊. c
pia. ō excep. e. li. ¶Quero. xviij. ꝑz ja. ō val-
le. q̄ hāc pōit. q. vna cū. ergo qōnib⁹ seq̄n-
tib⁹ ī vsa. seq̄nti. an citat⁹ occiōe hui⁹ vsa.
⁊ seq̄ntz possit p ꝓcuratorē corā rege com
pere ponēdo honorē ⁊ auere suū ī māu re
gis. dic q̄ nō si pōderes crimīa ī b̄ vsa. ⁊ se
q̄nti specificata. q̄ sūt de grauioribus crimī
b⁹ iur' ciuil'. vt crimē lese magestatis. ⁊ fl'e
monete. ī q̄b⁹ null⁹ pt ꝓcurator ītercēire
vt. l. penl'. §. ad crimē. ff. de pu. iudi. ⁊. c. ve
niēs ex de accu. cū ibi notatz ī glo. i. pserti
q; b̄ vsa. ⁊ seq̄ns req̄rt psonalitatē crimio
si p̄sonā suā ponētz ꝓpriā ī māu regia. cū
ei⁹ honore ⁊ auere qō p ꝓcuratorē seu quē
uis aliū fieri nō pōt. ¶Quero. xix. ſm eū.
q̄d si crimiosus citat⁹ ꝓtextu hꝰ. aut seq̄ntz
vsa. ē ifirm⁹. an excusef a veniēdo ⁊ cōparē
do. dic q̄ sic. durāte ifirmitate. ea tñ ꝓba
ta. ⁊ p b̄ fac. l. q̄sitū. ff. de re. iudi. ⁊. l. ij. §. si
q̄s iuder. ff. si q̄s cau. ⁊. l. si iuder. ff. ō iudi.
ac tñ nō obstāte allegatōe ifirmitatz. ⁊ pē
dēte et dilatiōe ꝓbatōis eiusdē. dñs rex vt
comes barcē. poterit ꝓcedere ꝑ dcm̄ cita-
tū ad capiēdū cū māu forti. ⁊ ponēdo eū ī
viculis. vl' sub māuleuta. ad b̄ vt recupa-
ta sanitate satisfaciat citatiōi. sen mōitōi
regie dictus delatus. Et possit dominus
rex eū punire. prout sibi placuerit. et sui
rei publice satisfacere cui⁹ iteresf. ne ma-

leticia ſ̄ma neāt ipunita. ff. ad. l. acq̄. l. ita vulneratus. i. ℟. in fi. ⁊. ff. de ſolu. l. ſtichꝰ §. i. ⁊. ff. ꝺ iud. l. ſi longi⁹. §. i. cū ſuis ſil'ib⁹. ¶ Quero. xx. ſm ipz ja. an durāte infirmitate poterit interī dñs rex declarare citatū cōtumacē exquo nō compuit. qz nō potuit infra terminū ſibi pfixū. dic q ſic. niſi excuſator pponēs infirmitatē ꝓbauerit eā infra terminū p dñm regē ſtatuēdū ſeu dcō excuſatori iiūgēdū. ⁊ p b̄ ē glo. notabil'. d. bar. ī al. l. q̄ſitū. ꝺ re iud. ¶ Quero xxj. ſm ja. quē. s. nūq̄d tale ipedimētū poterit allegari ī vim excuſatiōis p quēcūq; dic q ſic. vt. l. fuū. §. publice. ff. ꝺ dāp. infec. ⁊. c. veniēs. ī. i. ex̄ de accu. ⁊ ibi jnno. ⁊. c. q̄ relā. ex̄ de ꝓcura. ⁊. c. cū dilecti. ex̄ de do. et ꝓtu. Nec facio dr̄iaz an tal' excuſatio hēat mādatū. nec ne. qm̄ minores ⁊ mlieres ad talē excuſatiōz admittunt. ⁊ m̄ tl'es ñ p̄nt oñdere mādatū qz ꝓcuratores ꝓſtitui nō p̄nt. vt. l. minor. ⁊. l. negz. ff. de ꝓcura. nec tenētur cauere de rato. vt. l. in eo. §. nemo al's eſt. l. nemo. ff. de regu. iuř. ínq̄tū cautio iudicatū ſolui ꝓtinz duas p̄mas clāuſulas. ſz iq̄tū tertiā. ſ. de dolo malo teneť cautōz p̄ſtare. ſic hř in filioſa. patrē defendere volente. vt. l. exigēdi. cū ibi no. C. ꝺ ꝓcura. ¶ Quero. xxij. ſm eundē ja. an piuramētū poſſint ꝓbari cauſe abſentie ī fcō ꝓſiſtētes. dic q nō. vt no. p op. ⁊ oldra. ī al. l. fuū. §. publice. vt ibi ſcꝑſi ⁊ poſui in. iij. carta. ff. de orī. iuř. ⁊ vide ibi facientia ad hāc materiā. q̄ b̄ iſige. ¶ Quero. xxiij. ſm ipz ja. an excuſator poſſit allegatiōes ſeu excuſatōes ī iuř ꝓſiſtētes dicere ſeu ꝓpōnere. dic q nō. vt no. p jnñ. ī all'. c. veniēs. ⁊ p bar. ī all'. l. pē'. §. ad crimē. ff. de publi. iud. ¶ Quero. xxiiij. ſm p̄dcz ja. an crimioſus citat⁹ p⁹ ſuā qualeſcētiā teneat ſine noua citatōe cōpere ⁊ venire ī ꝓpa ꝓſona cū honore ⁊ auere ī manu dñi regis. Et vid̄r q ñ. cū citatio attēta infirmitate habeat ꝓ circūducta. ⁊ ſic op⁹ erit alia. ⁊ p b̄. l. ⁊ poſt. ff ꝺ iudi. Et faciūt nota. ī. c. fi. ex̄ ꝺ fer. Lon tra^m credo q non ſit op⁹ alia citatio. imo vtute p̄me teneat cōpere. cuz citatio duo ꝓtleat. q veiat ī ꝓpa ꝓſōa cū honoř ⁊ auere ī manu regia. ⁊ tali die. qꝺ ē ſcꝺz. Et ſic ſublato ipedimēto dz ī ꝓpa ꝓſona veīre ⁊ cōpere cū honore ⁊ auere. ⁊ p b̄ vidr ter. i. c. cū dilcī. §. ꝓterea. ex̄ ꝺ do. ⁊ cōtu. ⁊ fac. l. celſus. ff. de arbi. Et hec fuit opio dñi jnñ in al. c. ⁊ dñi jo. de linp⁹ ibidē. Et de materia citatōis. dic p bar. id. l. i. §. nunciatio. ff. ꝺ op. no. nū. ⁊ ī. l. dies. ff. de dā. infec. ja. ꝺ valleſi. Adde qꝺ ꝺ citatōe ⁊ ꝓtūacia ſcripſi. j. vſa. lxxxiiij. ſtabilier̄t. ī glo. iij. vbi repies ꝺ hac materia p extēſū ¶ Quero. xxv. ſm ipz ja. de valleſi. an ſufficiat q citatus ponat vbal'r honorē ſuuz ⁊ auere ī manu ꝓncipis. dic q nō imo de fcō totū honorē ⁊ auere hz ponere ī manu comit'. barē. ad ſuā faciēdā volūtatē. ſz laudamūtū ⁊ ꝓſiliū ſue curie. p b̄. c. cū aliq̄b⁹. ex̄ ꝺ re iudi. ⁊. c. i. ex̄ de eo q̄ mit. ī po. cā rei fuā. ⁊. c. relatū ex̄ de cle. nō reſi. ⁊. l. ꝓmiſſor. §. fi. ff. ꝺ ꝓſti. pe. qz hec vba cū honore cē pfcōz denotāt vt. l. i. §. fi. ff. q q̄ſq; iuř. ⁊ ī. l. i. §. nūciatio. ff. de op. no. nū. ⁊ ī. l. dies. ff. de dā. infec. ¶ Quero. xxvj. ſm p̄fatū ja. de valleſi. q̄ eſt practica iſti⁹ vſa. ⁊ ſeq̄ntz. Dic q ſm qꝺ lueīm⁹ p ſcꝑta ātiquoꝝ ⁊ nroꝝ maioꝝ cē duplex. q̄dā ciuil'. q̄dā crimial'. ſ. p modū iōſi tāis p̄cedēdo Jn p^a formať ⁊ offerť libellꝰ p dñz regē coz̄ā iudicib⁹ ſuꝑ b̄ a dño fge delegatz vt lis diſcurrať ſuo marte. ⁊ ſnia p dcōs iudices ferť. vt fuit practicatū tpe dñi regis ja. i. p modū ſeq̄ntē. Qꝺ fuit actuz. ij. id⁹ madij. āno. M. cc. lij. ¶ Prīa formatio ſiue p̄ceſſus. Jn dei noie añ Pater at vniuerſ p̄ntib⁹ atq; futis. q cā vtebať iter dñz ja. regē arag. maioř. ⁊ valeñ. cōitē barē. et vgel. et dñz mōtiſpli. ervna pte. et nobilē R^m vicecōitē cardoñ ex alfa coraz nobilib⁹. Z. de mōtecathēo R^o bīgij. de ager. et Guilermo de angularia iudicib⁹ datis a dño rege ⁊ coraz aſſeſſore eor̄. Bo de ſalario canonico ilerdeñ. coz̄ā q̄b⁹ dñs

rex libellũ suũ obtulit ĩ hũc modũ. ¶ Libell⁹ regi⁹. ¶ Conq̃rimur nos ja. d̃ gr̃a rex ꝛc̃. de R⁰ vicecomite cardõe ꝙ cũ nos dederim⁹ treugas ĩter ip̃m ꝛ inimicos suos scz G^m de ceruiliõe al's ar^m bñg^m de angularia. p^m de berga. Galcerandũ de pinos. ꝛ valitores eoꝝ. ꝛ eas nõ seruauit. cũ eas seruare teneret̃. imo fregit eas. spreto mãdato nr̃o. inuadẽdo loca terras. eoruz hoĩes ꝛ bestias capiẽdo. ꝛ ml'ta mala comitẽdo. petim⁹ igit̃ ip̃z cõdẽdnari. ꝛ fieri iustitie cõplemẽtũ. s̃m qd̃ ĩ vsa. barch̃. ꝯtinet̃. jtẽ petim⁹ eũ cõdẽpnari. ꝙ treugas a nobis datas ĩter ip̃m. ꝛ inimicos suos. et quas de cetero dabim⁹ ĩter ip̃m. ꝛ inimicos suos teneat ꝛ obs̃uet. ¶ R̃ñsio ꝑtz aduerse. ¶ Cui libello R⁹. de cardona r̃ñdit in hũc modũ. ¶ R̃ñdet R⁹ vicecomes cardone ad petitionẽ dñi regis. ꝙ verũ est ꝙ dñs rex mãdauit de fcõ cũ d̃ iur̃ ꝯsuetudinario nõ deberet treugas int̃ eũdẽ R^m ex vna ꝑte. ꝛ inimicos suos cõtentos ĩ libello ex altera. ꝛ nõ seruauit dcãs treugas. q̃s seruare nõ tenebat̃. ꝓpt̃ consuetudinẽ cathalõie q̃ tal' est. Q̃z magnates siue ꝓbi hoĩes int̃ se guerrã hr̃e. ita ꝙ dñs rex ñ dz ꝓhibere. nec dare treugas. aut mãdare inter eos. nisi ĩ casib⁹ infra scp̃tis. videlicet qñ dñs rex facit guerrã cuz inimicis suis. jtẽ cũ facit exercitũ gñalẽ ꝯ inimicos suos. jtẽ qñ cõuocat curiã gñalẽ. q̃b⁹ casibus tenet̃ seruare eius treugas. vñ cũ ipse nõ mãdauerit treugas p̃dcãs in aliquo p̃dcõꝝ casuũ. dic̃ dcũs R⁹ ꝙ nõ fregit treugas. Et iõ se dicit nõ teneri ad tenẽdũ seu obseruãdũ dcãs treugas. nisi in casib⁹ supradictis ꝛ alia petita fieri nõ dñt Et hec r̃ñdet saluis exceptiõib⁹ suis. ¶ Et sic nota cõsuetudinẽ predcãz. ꝑ quã milites inter se garrificare possũt. ꝛ ꝙ dñs rex nisi ĩ certis casib⁹ supra specificatis integras ĩter eos mandare nõ p̃t. vt hic. Sed tu dic contra ꝛ verius ꝙ immo potest: vt probatur. j. e. glo. v̄. ꝛ dcĩ iudices. ꝛ ꝑ ea q̃ scp̃si. s̃ e. glo. i. q. vj. ¶ Replicatio dñi regz ¶ Quib⁹ dñs rex r̃ñdet ꝛ cõfitet̃. verꝝ eẽ. ꝙ p̃t mãdare treugas ĩter dcõs hoĩes guerrã ad inuicẽ nõ solũ ĩ p̃dcĩs casib⁹ positz ꝑ R^m de cardona. sz etiaz ĩ oĩb⁹ casib⁹ gñalit̃ qñcũqz dño regi placuerit a pl'itudĩe. sue ptãtz sibi dat̃ ꝑ cõsuetudinẽ. ¶ Qualiter ꝑ iudices ĩ dcã causa fuit ꝓcessuz. ¶ Iudices iudicaret vtriqz ꝑti sup̃ assertis ꝛ allegatz ꝓbatiões. Et receptz testib⁹ quos vtraqz ꝑs voluit ꝓducere eos publicarũt copiã cõcedẽdo. Et factis allegatiõib⁹ iuris ab vtraqz ꝑte. ꝛ renũciate ꝛ ꝯcluso in causa ꝑ modũ subscp̃tũ ꝓnũciarũt. ¶ Sẽtẽtia. ¶ Et dicti iudices habita deliberatiõe cũ nobilib⁹ cathalõie ĩ curia dñi regis existẽtib⁹. habitaqz q̃ plurĩoꝝ sapiẽtũ ꝯsilio. ꝑ assessorẽ eorũdẽ. iõqz auditis rõnib⁹ vtriusqz ꝑtis Et ꝑlectis attestatiõib⁹ ab vtraqz ꝑte ꝓductis. ꝛ diligent̃ examiatis. p̃ñti hora ad audiẽdũ sniaz assignatã ꝓnũciarũt ꝑ infrascp̃tũ modũ cũ cõstet ꝑ ꝯfessionẽ. R. de cardõa ꝙ dñs rex dedit treugas int̃ ip̃z ꝛ suos valitores ex vna ꝑte. ꝛ G^m de ceruello. bñg^m de angularia. p^m de q̃ralt inimicos dcĩ. R. d̃ cardõa ꝛ suoꝝ valitoꝝ ex altera. q̃s treugas dcũs R⁹ nõ seruauit. ꝓtãto dcm̃ R^m ꝯdẽpnarũt ꝙ veniat ꝓpter h̃ ĩ mãu dñi regis. cũ oĩb⁹ reb⁹ suis ad faciẽdũ ei⁹ volũtatẽ s̃z laudamẽtũ ei⁹ curie. sic ĩ vsa^o bar. ꝯtinet̃ Et teneat̃ eidẽ regi seruare treugã quã idẽ dñs rex dedit ĩter ip̃z R^m ꝛ ei⁹ valitores ex vna ꝑte. ꝛ suos inimicos ex altera ad certũ tp̃s. sz nõdũ sit finitũ. ĩ eo v̄o ꝙ dñs rex petijt dcm̃ R^m ꝯdẽpnari ad obseruatõez treugaꝝ. q̃sq̃dẽ dñs rex ĩ futuꝝ dabit ĩter ip̃m R^m ꝛ suos inimicos ꝓnũciarũt ꝛ diffinierũt ꝙ ĩ guerrz q̃s de nouo mouebit dcũs R⁹ vl' ꝯ ip̃z mouebunt̃. seruet dcũs R⁹ treugã. quã dñs rex dabit ĩter ip̃z. ꝛ inimicos suos ad certũ ꝛ moderatuz tp̃s. ita ꝙ treuga data sit tal'. ꝙ ĩspecta q̃litate ꝑsonaꝝ. ꝛ negotij ꝓ quo fit guerra ñ videat̃ pax eẽ. vl' ĩponere

finē guerre. Saluātes eidez dño regi tres casus. in q̄b⁹ dcūs. R⁹. cōfessus ē se debere tenere ⁊ seruare treugas dñi Regis. s. cuz idē dñs Rex hz guerrā cuz inimicis suis. vel facit exercitū gñalē. vl' cōuocat curiaz gñalē. in q̄b⁹ oīb⁹ obseruādis eo mō quo supra dcm̄ ē dcm̄ R^m de cardona. ⁊ ei⁹ ꝓcuratorē pontiū de ſuera pñtē snīalit̄ condempnam⁹. lata fuit barch̄. xj. kl's nouēbris. Anno. M. cclij. ¶ Sz hec pratica ꝓprie nō descēdit ex v̄bis ⁊ mēte hui⁹ vsa. ⁊ seq̄ntis. nec fuit ꝓnūciatuz p̄ncipal'r sup ip̄is. Sz poti⁹ sup incidēti moto p R^m de cardona. s. ꝙ dñs rex in guerris magnatū ⁊ militū nō poterat ponere seu dare treugas. nisi ī trib⁹ casib⁹ supra noīatis. ⁊ sup h̄ fuit ꝓnūciatū. ⁊ nō sup facto hui⁹ vsa. ⁊ sequētz. v. q̄ vero. ¶ Alia forma ⁊ est p modū inquisitōis. ¶ Repitur alia forma in archiuo dñi regis ī li. viridi. Et fuit ꝓcessum de mandato dñi regis sub ordine sequēti. ¶ Cū denūciatū fuisset dño regi ꝙ symō ricardi ciuis bar. patron⁹ nauis veniēs cū sua naue ꝑtib⁹. xipri. ⁊ obuians ī mari gulfi. de tripol cuidā ligno sarracenoꝝ. q̄ recesserat de tripol cepat eū cū barchis armatis dcē nauis sue cū sarracenis ⁊ alijs reb⁹ ī dcō ligno existētib⁹. ⁊ ꝙ ex h̄ fregerat treugaz q̄ erat ⁊ est int̄ ip̄m dñm regē ⁊ regē Tunicij. cū dcūs lenib⁹ eēt sarracenoꝝ habitātiū in loco de tripol. q̄ locus est de iur̄dictiōe dcī regis tunicij. predict⁹ dñs rex ad sciēdā veritatē de p̄dcīs fecit inq̄ri. ⁊ inq̄sitionez fieri de p̄missis. in qua inq̄sitiōe plures tres fuerūt recepti. fuerūt etiā īterrogati sarracēi capti ī dcō ligno. q̄ viui remāserāt. ⁊ q̄ adducti capiti fuerūt bar. ¶ Postea receptis dcīs testibus. dñs rex pluries fec̄ recognosci. ⁊ videri inq̄sitionez p̄dcām p iudices sue curie. Et ip̄e dñs rex iudicib⁹ ad suā p̄sentiā aduocatis fecit corā eo examinari inq̄sitōez eādē. Et habita deliberatiōe cū dcīs iudicib⁹. ⁊ alijs de suo ꝯsilio. cū p tenorē ip̄ius inq̄sitiōis cōstaret ip̄m simonē cepisse. et captos duxisse. cū sua naue plures sarracenos. q̄ erāt de pace ⁊ securitate ip̄i⁹ dñi regis. iō fecit vocari dñs rex ad suā pñtiaz dcm̄ simonē ricardi. vt in p̄dcīs ꝓcederet̄ iux̄. vsaticos bar. Qui simō corā dño rege cōparuit die sabbati. qua cōputabat̄. xij. kl's. decēbris. Anno infra ꝓxīe scp̄to. ⁊ ipso ī dcī dñi regis pñtia constituto ꝓcessit idē dñs rex vt sequit̄. ¶ Cuz nobis ja. dei gr̄a regi arago. valeñ. sardinie. corsice. ac comiti bar. ꝯstet clare ꝙ vos simō ricardi cepistis plures sarracenos. q̄ ī pace ⁊ securitate sūt. ⁊ tūc erāt nobiscū ꝯstituti sicq̄ pacē ⁊ securitatē nostrā nobis fregistis in predictis. Ideo intendentes de predictz vos punire iux̄ vsaticos barchinone dicimus ⁊ mādam⁹. ꝙ vos dc̄s simō cū oī honore ⁊ auere vr̄o veniatis ī manu nr̄a ad faciēdū nr̄am volūtatē. ſm consiliū ⁊ laudamentū curie nr̄e ¶ Latū fuit mādatū hoc. ⁊ factū barch̄. in palatio dñi regis. et lectū ex mandato dñi regis p bñg^m de aduersiōe ciuem barch̄. ac scriptorē ip̄i⁹ dñi regis. die sabbati. qua cōputabat̄. xij. kl's decēbrz. āno. M. cccv. p̄sente dctō simone ad hoc spāl'r vocato vt p̄fert̄ ⁊ presentibus petro de monellis. R^o de tollado bñ^o de abbatio iudicib⁹ curie dñi regis bertrando de seua iurisperito stephano de podio iurisperito. R^o. de marimūdo. bartholomeo de villafrança. thoma grugi. p^o marchi. bonanato de petra. bñ^o de finestres. Matheo botela. ciuib⁹ barch̄. honoratis. ¶ Post ꝓlationē aūt p̄missam dcūs simō ricardi suplicauit dño regi in eodez loco. vbi mādatū p̄dictū latū fuerat. ꝙ dignaretur sue clementie tradere ip̄m manuleuatorib⁹. ¶ Et dictus dñs rex dixit ꝙ nō faceret. neq̄ tenebat̄ facere iux̄. vsaticos bar. Sed cū dcūs simō esset de ꝓbis ⁊ honoratis ciuitatis barch̄. graciose cōcessit tradendo ip̄m custodiēdum dicto. R^o. de marimūdo. ne eundē simonē ītrare opor-

teret carcerē alioꝝ. qđ placuit ⁊ accepta-
uit dict⁹ ſymō. ¶ Et incōtinēti dict⁹ dñs
rex tradidit ⁊ cōmendauit dictū ſymōz p
ipſo dño rege cuſtodiēdū dcō R⁹ de mari
mūdo. q̄ R⁹ pmiſit recipiēdo dictū ſymo
nē ſub mō ⁊ forma ſeq̄nti ¶ Promittit di
ct⁹ R⁹ dēz ſymonē ricart cuſtodire ⁊ torna
re eundē in manu ⁊ poſſe dñi regis. cū per
ipz dñm regē vel aliū noīe ipius fuerit re
q̄ſitus. De quo q̄dez dñs rex ad eternā rei
memoriā ac teſtimoniū pmiſſoꝝ manda
uit ſibi fieri publicū inſtrm p not⁹. j. ſcri-
ptū. qđ factū eſt die ⁊ anno quo. ſ. ¶ Ter
tia forma eſt denūciāte pcuratore fiſci re
gi. vt fuit hacten⁹ factū ꝯ comitē empuri-
arū p modū ſubſcptū. ¶ Excellentiſſimo
pncipi reuerēter ⁊ clamoſa inſinuatōe de
mōſtrat talis pcurator fiſcal' vr̄i dñi pnci
pis. ꝙ egregi⁹ vir johēs comes empuriaꝝ
ſemoto vr̄e correctiōis timore ⁊ virga di-
ſcipline vr̄e neglecta. poſt treugā p veſtrā
excellentiā indictā ſeu datā inter ipm co
mitē ⁊ bñ[m] alemāni de orriols. al's de fu
rano. ⁊ ipa treuga durāte inuaſit dictuz
bñ[m] alamāni. ⁊ valitores ⁊ hoīes eiuſdē
caſtrū de furano ⁊ terminū eiuſdē ſeu ob-
ſidionē ſitū apponēdo. ⁊ al's garrificādo
⁊ dāpnificādo dcm̄ bñ[m] ⁊ bona eiuſdem
Recnō penones mādato vr̄e celſitudinis
poſitos in loco dels borns. p ſuos officia
les. ⁊ gentes amoueri cū vilipendio fecit
Et vlterius ſecuritatē vr̄az violando. oc-
cupando dcm̄ locū dels borns. ⁊ al's dcm̄
bñ[m] alamāni de orriols cui⁹ eſt dict⁹ lo-
cus. ac ſuos valitores ⁊ hoīes inuadēdo.
ipſis ⁊ dcō loco pl'ima mala inferendo pe
nas in vſatiq̄ barē. Et ſignāter in vſa. ſili
modo cōtentas incurrere nō verēdo. Et
cū talia cēſeant mali exempli q̄ ſine cor-
rectōe regia ptrāſiri nō debeāt. Pro tāto ſu
plicat eidē regie clemētie dict⁹ pcur. fiſca
lis q̄t⁹ de p̄dict⁹ informatōz mādari reci-
piat⁹ vel recipi faciat⁹. talit ꝙ pēa dei vſa.
iſtigēda dcō comiti: cēſis trāſeat i exēplū

¶ Ad clarificatōz pmiſſoꝝ ⁊ oñſiōz vitat⁹
coꝝ facit capitla ſubſcpta bñ⁹ pcur̄ fiſcal'
¶ Ponit dict⁹ pcur̄. ꝙ nō ē diu dictus co
mes fecit parari ⁊ dirigi q̄ndā machinaz
ſiue gin circa caſtrū de furāo p expugnā-
do ac dāpnificādo dēm caſtr̄ de furano ⁊
hoies in eodē etītes. Et nihiloin⁹ expu-
gnauit cū bōbardis diuti⁹ ⁊ pluries dcm̄
caſtr̄. nō obſtante phibitiōe p iura catha
lonie edita. ¶ Jtē ꝙ nō eſt diu ꝙ gētes di
cti comit⁹ inuaſerūt pcuratorē vr̄z regiū
hoīes vr̄os de turricella de monteguario
mādato veſtro ſeu officialiū vr̄oꝝ tūc exer
citū faciētes. ¶ Jtē ꝙ ñ ē diu dict⁹ comes
acceſſit ꝑſonal'r cū pl'ib⁹ gētib⁹ armigerz
ad locū vr̄m de biſulduno. vbi obſeſſuz te
nuit caſtrū ipm. Et cū iurati dicti loci ad
eū veniſſent. ꝙ placeret ſibi ab inde rece-
dere. ⁊ a q̄cūq̄ violētia ⁊ dāpno ſe abſtie-
re: dictos iuratos cepit ⁊ captos tenuit.
¶ Jtē ꝙ dict⁹ comes tā rōne ſoni emiſſi.
ꝙ al's p officiales vr̄os ꝯ eū ſeu loca. ⁊ ho-
mies ipi⁹ pceſſus fierēt. ipediuit officia-
les vr̄os eis reſiſtētiā faciēdo. ſeu fieri faci
endo tā cū armis ꝙ cū minis. ac tronib⁹
dcōs pceſſus ⁊ enātamēta peit⁹ ipediēdo
Et ſubditos ſuos citādo. citatos p officia
les vr̄os. ⁊ al's ad iudiciū vr̄m ſeu officia-
liū vr̄oꝝ veire volētes p appoſitōes pēarū
⁊ al's cōpere ⁊ venire total'r ipediuit. Jtē
ꝙ dict⁹ comes pluries ihibitōz fec̄ ne bla
dū ſeu grani materia ſua exhereꝫ. lz hō ſibi
d̄ iure p̄ric ⁊ al's nō cēt pmiſſuz ¶ Jtē ꝙ di
ct⁹ comes ñ ē diu mādauit ⁊ phibuit ci-
cis infra ſuū comitatū degētib⁹. ne accede
rēt ad ſinodū p ep̄z gerūd tpe debito cele-
brādā. ſacrilegiū i quo turbatores ſacro-
rū icidūt incurrere nō verēdo ¶ Jtē ꝙ p̄dcā
ſt̄ya ¶ Jtē ꝙ ē voz ⁊ fama publica de p̄di
ct⁹. ¶ Cūq̄ talia ſint pnicioſa exēplo q̄ di
gna correctōe p̄teriri ñ debēt. Supplicat
igit̄ dict⁹ pcur̄ fiſcal' eidē clemētie q̄t⁹ de p̄
dict⁹ ſe informet. inq̄ſitōz cū magna ma
turitate. ac diligētia fieri mādando. put

⁊

per vſaticos barc̃. ⁊ cõſtões cathalonie generales ⁊ hactenꝰ fieri aſſuetũ. ¶ Jtez excellẽtiſſime ꝓnceps. excellẽtie vr̃e denũciat dictꝰ ꝓcuꝝ fiſcal'. qꝺ dcũs comes tpe qº infans Maiorice. regna ⁊ terras vr̃as iuaſit. ⁊ añ diuerſos tractatus cũ dcõ ifante ⁊ cũ duce andegauẽti habuit. qꝺ regna et tre vr̃e dãnificarenꝯ ⁊ occuparenꝯ. ⁊ circa hoc opã dedit ⁊ cõſiliũ ꝓpter q̃ eſt acriter puniendus. Supplicat itaqꝫ q̃tꝫ ꝺ ꝓdcis dcã vr̃a excellẽtia mãdet ⁊ faciat diligenter inq̃ri. ⁊ vitate cõpta ꝓcedi formꝝ cõi tẽ ſepefatũ. ¶ Jtẽ de ꝓdictꝫ ẽ publica vox ⁊ fama. ¶ Jtẽ cũ vos excellẽtiſſime ꝓncepsrõne cuiuſdã ꝓceſſus ꝛ dictũ comitẽ vigore vſatici aucte ⁊ rogatu facti iniuriã vob illatã ꝓtertu dãpnoꝝ ꝑ ipm comitez dcõ bñº alamãni de orriols ⁊ bonis ſuis illatoꝝ ipo bñº ad vr̃az curiã veniẽte tarauorit ad cẽtũ mille libras barc̃. Et ꝓ ꝓdictꝫ iã a vr̃a curia emanauerit lr̃e executorie ipa tñ executio nondũ fcã fuerit. Supplicat dcũs ꝓcuꝝ fiſcal' ꝑ excellẽtiã veſtrã mãdari ꝑ lr̃as vr̃as dcõ comiti qꝺ lr̃a certos dies dcãs cẽtũ mille libras ſoluat. alꝫ certificet ꝑ vr̃az excellentiã. qꝺ ꝛ ipz ꝓ dictꝫ cẽtũ mille libris ad executõz debitã ꝓcedet ¶ Et dictus dñs rex. ꝑ. ſij. acceptꝫ denunciatõibꝰ. ⁊ alijs ꝓinſertis. illarũqꝫ effectu cõcepto. volẽs in hiis vt ſuo cõgruit culmi iuſte ꝓcedere. cõmiſit atqꝫ mãdauit ven̄. jacobo de monilles viceclꝫ ſui ꝓnogeniti ⁊ peº ça calm ll'. doc. negocioꝝ ſue curie ꝑ motoꝝ cõſiliarijs ſuis. ⁊ vtriqꝫ eoꝝ. vt ꝛ ꝑ ipi ꝰ ſona dñi regꝫ inq̃rãt diligẽter. ⁊ iformatõz recipiãt vidicã ꝺ ⁊ ſup ꝓtẽtꝫ denũciatõibꝰ ſupradcis. ⁊ q̃libz carũdẽ. taliꝫ vt vitate cõpta. ⁊ illa ſibi relata ꝑ ipos ⁊ alꝫ poſſit ipe dñs rex ⁊ comes barc̃ iuſticiam miſtrare q̃l'r decreuerit facer̃ ſup eis ¶ Recepta igit̃ iformatiõe ꝓmiſſa. ⁊ ide pacta relatiõe. cõptaqꝫ vitate ꝺ ꝓmiſſis dñs rex mãdauit ipz comitẽ citari. i hũc q̃ ſequtur modũ. ¶ Petrº dei gr̃a rex ⁊c. Egregio viro ſoꝺi empuriaꝝ comiti militi genero nr̃o kr̃mo. Sal'. ⁊ dilcõz. Si delictoꝝ ipſius ꝛ ciuſdẽ gñis hũani nõ redũdaret ꝓniciẽ. nec̃e neq̃q̃ fuiſſent reges ⁊ ꝓſides orꝺ terre hũanis actibꝰ ꝓeciſſe. Sz qꝛ hũana fragilitas vicio naturali colapſa ꝓclinuz iterdictũ ad illicita relaꝝ. Et crimia incorrecta auſuz parant declinãndi neccitate q̃dã oportuit naturalẽ ſubeſſe iuſticie. ⁊ fuire iudicio libtatẽ. nã alꝫ corruiſſet libẽter hũana ꝓdicio iugo dñi. nec a ſe libtatẽ quã eis natura dona uerat hoices abdicaſſent Et ſõ ꝓſpiciẽs e celo iuſticia erigit in ꝑſonis regnãtiũ ſolia. ⁊ diuerſoꝝ ꝓncipũ ptates. vt iuſtoꝝ ⁊ delinq̃ntiũ merita digni tractãtes cẽſura iudith iſontes relararent ad gloriã. ⁊ malignos q̃ iuris rꝫaz abdicã tpena debita cohercerẽt. Sane ſic̃ intimatõe clamoſa nr̃i ꝓcuratoris fiſcal'. ⁊ alꝫ fama publica referẽte ꝓcepiꝰ vos nr̃e regie vltionis neglecto aculeo. et vr̃e lobediẽtie incõcultu effectu. nup pace ⁊ treugã ꝑ nos datã inter vos ⁊ bñm alamãni de orriols militẽ ꝑſiliariũ ⁊ alguſiriũ nr̃m dilectũ. Et ipa treuga durante ipz bñm alamãni de orriols valitores. homicieq̃ ipi ꝰ. necnõ caſtꝝ ſuũ de furano. et eius terminũ. qõ ſub nr̃a ꝓtectõe ⁊ ſalua guardia. ⁊ guidatico ſpãli erat poſitũ: inuaſiſtia. ſitũ apponẽdo ſup caſtro eodem ⁊ illõ diuti ꝰ expugnãdo. ⁊ alꝫ garnificando ⁊ dãpnificãdo ipz bñm alamãni ⁊ bõa eiuſdẽ. Q̃ qꝫ penones regios iu loco dels borns poſitos nr̃i mãdato etiã ꝑ nr̃os officiales feciſtꝫ ꝑ vr̃os officiales. ⁊ gẽtes cũ vilipẽdio amoueri. Et vlteri ꝰ ſecuritatez nr̃az lobediẽti ꝰ violãdo. ac dcz locũ dels borns. ⁊ ſuos valitores ⁊ hoices inuadẽdo tã ipis q̃ ei ꝰ loca dãpna q̃ ꝓlima itulifꝫ pẽas i vſatic̃ barc̃. ⁊ ſignãter i vſa. ſiti mõ ꝓtẽtas. ⁊ alꝫ etiã incurrere. Preꝛea nõ verẽdo. Jnſinuauit ac denũciauit nob ꝓcea idẽ ꝓcuꝝ. fiſcal' vos alia plura grauia crimia cõmiſiſſe q̃ velut cuidẽtia facti q̃ſi vt

ferk notoria fama cõis vndiq; publicat ꝛ vulgaris etiã manifestat assertio pl'imoꝝ vm cũ p̃missa ꝯ regalias. ac supiorit atem nr̃i dn̄ij. cui subestis. ꝛ al's ꝓ rẽpnabiliter sint cõmissa sub cõuinẽtia ꝑterire nõ posit. nec debeat regia celsitudo. Clos ꝓpte rea serie cũ p̃nti citam⁹. vob nihiloin⁹ in tũgẽtes. q̃ꝛ. xv. die post p̃ntatoꝝ hmõi vo bis fiendã in antea cõputanda. si feriata fuerit. al's ꝓxime seq̃nti nõ feriata. quem terminũ vob ꝓ trib⁹ assignatoĩb⁹ seu edictis. ꝛ al's pemptoriũ assignam⁹ cõpeatꝝ. ꝓsonaliṫ coꝛã nob in villa frãcha peniteñ subscꝑta. pat⁹ sup oĩb⁹ supꝛadcis nr̃z sub ire iudiciũ. ꝛ al's sup eis ꝓcedere put ꝺ iu re ꝛ rõne. ac fm vsaticos barc̃. ꝛ al's debi te fuerit faciẽdũ. Cũ nos sup oĩb⁹ supꝛadi ctꝝ ꝛ quolibꝝ eoꝝũ ꝺ facer̃ ĩtẽdam⁹ qꝺ iusti cia suadebit. Ells lapso dicto termio. quẽ vt p̃mittiṫ pẽptorie ꝛ p̃cise vob p̃nti serie assignam⁹. ꝓcederem⁹ in ꝛ sup p̃dcis vr̃a absentia nõ obstãte. ꝛ ꝑtũacia exigẽte ꝓ ut iuste ꝛ debite inuenerim⁹ faciẽdũ. De p̃sentatõe aũt hmõi lr̃e relatõi stabimus portitorꝝ ipi⁹. q̃ ipaꝝ iurauit fideliṫ facere post regressuꝝ Datꝝ ꝛc. ¶ Et qꝛ in termio statuto supꝛadcõ ipe comes cõparere non curauit. neq; etiã post. iõ sibi accusata fu it cõtũacia p̃ R^m de fõtcubta militẽ ꝓcu ratorẽ fiscaliẽ quẽ supra. Et ꝓfesti dñs rex vi sis ꝛ discussis meritis p̃ntis ꝓcessus. ꝛ in ter alia rõnib⁹ p eũdẽ R^m de fõtcubta co rã nob oblatꝝ. admittẽdo cõtũaciã p̃dcãz accusatã ꝯ comitẽ empuriar̃ p ꝺcꝝ ꝓcura torẽ fiscalẽ fi ꝛ in q̃tũ ꝺ iure fuerit admit tẽda ordinat ꝛ ꝺcreuit ad vlteriora fore ꝓ cedẽdũ. ¶ Et cũ dñs rex deliberasset accꝛ dere aduersus comitatũ empuṙ. ꝓ capiẽ do ꝑsonã comitis p̃dci ꝑcepit lr̃as fieri. q̃ dirigant vicarijs ꝛ officialib⁹ regijs cata lonie. ꝓ cõuocãdis exercitib⁹. ꝛ eis ducen dis ad locũ de figuerijs. cuꝝ q̃b⁹ posset ad dãz captoꝝ ꝛ alia nec̃aria ꝓcedere Et ita factuꝝ fuit. sic q; dict⁹ comes capt⁹ ꝛ sub custoꝺ̃a posit⁹. Postea dñs rex petr⁹ idul sit sibi. ¶ Quarta ꝛ vltia forma q̃ siḷr fit i stãte ꝛ supplicãte ꝑcuratore fiscali dñi re gis. ¶ Cũq; pateat q; die lune. xvij. augu sti. ãno dñi. M. ccc. xciij. illustrissimo ac magnifico ꝓncipe ꝛ dño dño jobe dei gr̃a rege aragoñ. ꝛc. more regali suo celebꝝ se dente in solio ĩra aulã meiorẽ regij pala cij mioris ciuitatꝝ barc̃. appositio. ac tũc i aulã eãdẽ p̃ntib⁹ ꝛ ꝓcedẽtib⁹ a facie regia diuer⁹ ꝓlatꝝ baronib⁹. nobilib⁹. militib⁹ honoratꝝ ciuib⁹. ꝛ pleriscꝝ ecclie sticꝝ. gilo sis. atq; de patico. ꝛ plib⁹ ꝓsonis catbalo nie ꝓncipat⁹. ꝛ aliũde i multitudie copio sa bñ⁹ serra ciuis barc̃. ꝑcuṙ fiscal' gñal. ac baiulus gñal' ꝓncipat⁹ cathal'. q̃ndã cedu lã i manu sua tenẽs. dixit vba seq̃ntia i ef fectu. ¶ Molt excellẽt ꝓncep e poderos se por. jo bñ⁹ serra axi cõ ꝑcurador vr̃e gene ral fiscal e axi cõ abatle general ꝺ cathal. do e offir dauãt la vr̃a excellẽtia aq̃sta co dula cõtra lo cõte dempuries. Suplicãt e req̃rẽt esser fetes les coses en aq̃lla cõtẽ gudes. ¶ Precellẽti regie celsitudini reue rẽter cũ clamosa ꝛ dolorosa insinuatõe ꝺ mõstrat bñ⁹ fra ciuis barc̃. ꝑcuṙ vr̃ gñal' fiscal' cathal' ꝓncipat⁹. ac ciusdẽ baiul⁹ ge neral'. Q; egregi⁹ vir jobs comes empuṙ. vasall⁹ vr̃ q; se vel aliũ seu alios de ei⁹ spã li ꝛ exp̃sso mãdato. sepositio tiore dicto. ꝛ correctõis vr̃e serenitatꝝ aculeo. ꝛ disciplꝛ ne vr̃e hꝺa osmode neglecta. Empamẽtũ vr̃m regiũ siue saluã guardiã. qꝺ q; vestrã celsitudinẽ regiã. seu de ei⁹ spali mãdato q; appositoꝝ penonũ regaliũ i cast⁹ ꝺ sent mori. vicarie gerũꝺ palã ꝛ publice ꝛ noto rie erat appositũ fregit ipꝝ castꝝ cũ exerci tib⁹ suis mẽte deliberata hostiliṫ ĩuadẽ⁹. ꝛ capiẽdo q; vituposã ei ectoꝝ penonũ p̃dc torꝝ de ſmita te castri p̃dicti. vbi positi erãt ad terrã ꝓsternẽdo Q; comes iã dc ei⁹ seu aliqs ꝓ eodẽ coꝛã excellẽtia vr̃e se renitatꝝ minie sup ist̃ fatigauit se penit⁹ de directo. Et dãpnabiliṫ de fcõ ãno p̃nti

dictū empaimētū fregit: castr̄ p̄dcm̄ igni
supponēdo ⁊ capiendo. ⁊ duos vnū de pa
tico. ⁊ alterū plebeiū laq̄o in termio dicti
castri suspendēdo p̄ collū. ⁊ certos captos
ad villā castilionis empur̄. secū ducendo
¶ Preterea mala malis accumulādo idē
comes i castro dela garriga i cōitatu ēpu
rie p̄stituto: monetā auri ⁊ argēti cudēdo
falsauit seu cudi ac falsari fec̄. ¶ Ulteri⁹
dic̄ dict⁹ vr̄ pcur̄ gñal' fiscal' q̄ dictus co
mes empur̄. pacē ⁊ pcordiaz ⁊ tranq̄llita
tē. q̄ inter cellitudinē vestrā regiā ⁊ subdi
tos er vna pte. ⁊ ducē ⁊ cōmūia januēsiū.
florētinor̄. ⁊ pisanor̄. ⁊ eor̄ districtuales
er alēa scorsū erāt ⁊ eristūt. iporq̄ nequa
q̄ ignar⁹ sciēter er pposito q̄ntū i eo fuit
fregit ⁊ violauit. iuadēdo ⁊ capiēdo inter
cetera q̄sdā barcas. lēbos. ⁊ alia vasa ma
ritima diuerſ⁹ mercib⁹ atq̄ reb⁹ januēsiū
florētior̄ ⁊ pisanor̄ p̄dcōr̄ onusta. illasq̄
⁊ illa more p̄donico occupando. eaq̄ sibi
totalr̄ appropriando. ¶ Rursus q̄ dc̄us co
mes i cōitatu suo p̄dicto de fcō gñalr̄ ⁊ er
p̄sse ibibuit ne blada ex̄ suū cōitatū ex̄he
rent. iura ⁊ r̄galias vr̄as occupādo ¶ In
terea q̄ comes p̄fat⁹ i cōitatu suo iā dicto
sua ppa auc̄te ipositiōes⁹ reuas ⁊ noua re
ctigalia i bladis ⁊ q̄busdā alijs reb⁹ d̄ fcō
iposuit ⁊ leuauit. ac colligi ⁊ leuari fecit
tā a subditz̄ vr̄is q̄ ab alijs q̄buscūq̄ illas
⁊ illa i suos ppos vsus penit⁹ conuertendo.
¶ Jtē q̄ dc̄s comes diuersos hoies a pac̄
⁊ treuga occasiōe iuasionū. disraubatio⁹
nū. icēdior̄. destructionū. q̄ bis āntis prie
lap⁹ p̄ aliamas iudeor̄ vr̄i dñij pnicioſe
fc̄ fuerūt. ⁊ al's coopatos. ac notorie pub
licatos certificatiōe d̄ p̄missis eidē cōiti ⁊
suis officz̄ lr̄atorie fcā i cōitatu suo p̄dcō
ibi eisdē p̄siliū. opē. defēsiōz. ⁊ fauorē p̄bē
do. ¶ Etiā q̄ comes p̄fat⁹ ml'toties p viri
b⁹ suis d̄ fcō idurit hoies gñosos. seu d̄ pa
tico ītra suū cōitatū degētes seu etiā ppl'a
tos q̄ firmarēt ⁊ facerēt sibi publicū istr̄z
cū q⁹ ipz̄ p superiori ⁊ maiori eor̄. ⁊ ñ aliū
quēuis br̄ent. Et q̄ aliū p̄terq̄ ad cuz re
cursuz nō hr̄ent p̄ q̄bus suis p ipz̄ eisdē ifc
rēdis seu ficēdis. Et q̄ hr̄ent c̄ ppetuo cū
ipo p̄ q̄scūq̄ psonas cū armis. nulla p̄sōa
exceptata. ¶ Ceterū q̄ cōes p̄d'. vicario et
subuic⁹ gerūd. aliisq̄ diuerſ⁹ offic̄z̄ vestrz̄
resistētias q̄plīmas dāpnabilr̄ facere nō
erpauit. ¶ Denuo q̄ dc̄s cōes q̄plīma a
lia crimia ⁊ delicta nō modica pena plec
tēda. seu correctiōe cōdigna p̄ vr̄az̄ seren
tatē regiā. ⁊ ei⁹ rēpubl'. cōmisit ⁊ cōmitte
re nō desistit ¶ Cūq̄z talia fuerit ⁊ eristāt
crēplo pnicioſo ⁊ p̄ vsa. barc̄. ⁊ iura h⁹ p̄rie
q̄b⁹ dc̄s co. vas. vr̄ astrict⁹ eristit ⁊ c⁹ cōita
t⁹. j. limites cathal'. ē p̄stitut⁹. q̄ vr̄e gñal'
iurisdcōis subest ipio. Et p̄dcā nō debent
sub cōniuctib⁹ oc̄lis ptrāsire. Supplicat
⁊ req̄rit h̄ūiliter dict⁹ pcur̄ fiscal' ⁊ baiul⁹
catalōie gñal'. q̄tz̄ p̄cellētia vr̄a p̄ p̄dcis
p̄ comitē añ dcm̄ pcedat. seu mādet pcedi
⁊ al's put q̄litas criminuz postulat ⁊ req̄
rit. ¶ Qua cedula oblata palā coraz̄ celsi
tudine regia viceēāc̄z̄ regi⁹ pedib⁹ stando
noīe dñi reg̃z̄. ⁊ i p̄sonā eius dē voluit ⁊ mā
dauit cedulā p̄ inſertā publice alta voce p
me notariū talē tē. Et lecta dcā cedula vi
cec̄z̄. añ dict⁹ noīe ⁊ i p̄sonaz̄ dcī dñi regis
hec v̄ba vl'silia dixit i effectu. ¶ Lo señor
rey oyda e atteſa la cedula damūt dita. e
la spressio de aq̄lla. reebēt e abraçāt la per
deute d̄ iusticia. p la q̄l los reys regnē ma
ne e comane amit jatme d̄ valleſca. e an.
p̄. de bergua conſellers. e promouedors
dels negocis dela sua cort. ⁊ cuilibz̄ i soli
duz̄. q̄ en e sobra la dita cedula e les coſes
en aq̄lla cōtegudes pceſquē. E jo dit vice
cāc̄z̄ arimeteir aytāt cō meſs hi ſia los ho
comā. ¶ Subseq̄nt tali die sedēte dño re
ge i solio suo coraz̄ cūcto seu magno ppl'o.
idē baiul⁹ gñal' ⁊ pcur̄ fiscal' obtulit eidē
dño regi cedulā seq̄ntē. ¶ Prīceps serenis
sime. Cū cract̄z̄ atq̄z̄ pcessus p̄ cōitē ēpur̄.
de q̄b⁹ celsitudini vr̄e iā extiterit fcā rela
tio p dcōs tl'es fatz̄ appeat dcz̄ comitē cō
misisse crimia et delicta i q̄dā cedula ma
iestati regie dudū p vr̄z̄ pcur̄ fiscalē obla

ta p̃ ẽrtẽſſũ exſpecificata. p̃ tãto dẽs procu
ſiſcal' excellẽtiã regiã hũiliter ſupplicãdo
req̃rit p̃ dcm̃ co. ad vlteriora ꝑm vſa[m], ſili
mõ. ⁊ aũcte eiuſd̃ ⁊ al's iuſticia mediãte p
cedi. ¶ Qua cedula oblata dñs rex añ dic
t⁹ ſeu ei⁹ vicec̃. noie ⁊ in ꝑſona dci dñi re
gis cãdẽ tũc publice p̃ me nota[m] legi mã
dauit. Et lecta dicta cedula vicec̃ añ dẽs
noie ⁊ ĩ ꝑſona dñi reg̃ dixit ẽba ſeq̃ntia.
¶ Lo ſenyor rey hoida la dita ſupplicati
ua req̃ſta ara per ſon general procurador fi
ſcal dada ordona e mana citar p deuta de
iuſticia. la q̃l los reys deuẽ abraçar. lo cõ
te dẽpuries en e p la forma q̃ lo dit vſatge
de barc̃. q̃ comẽça. ſilli mõ req̃r. E ſegõs la
iuſta intẽcio de aq̃ll e en altra manera eſ
ſer ꝓcehit p̃ lo dit cõte. ſegõs iuſticia req̃r
lo q̃l citatori e los q̃ls tẽps e loch lo dit ſẽ
por reſerue a ſon arbitre. E jo dit vicecãc̃
axi meter man lo dit citatori ſi e quãt ſia
meſter. Cui⁹ formã vide ſeq̃nti mõ. ¶ Jo
hãnes dei gr̃a rex ⁊c. Egregio ⁊ dilcõ jobi
comiti ẽpuriaꝝ ꝓſanguineo nr̃o kr̃o. ſa
lutẽ ⁊ dilectõz. Q̃m ad illicita poti⁹ ſenſu
alitas ꝓmpte inclinaſ hũana. ⁊ ꝓinde di
uerſa diſpẽdia atq; ſcãdala in gẽtib⁹ ſepe
obrepũt. Ob qđ expediẽs extitit. q̃ reges
⁊ alie ptãtes terrene orbi p̃eſſent q̃ cultoꝝ
ris faculo puidi nociua euellerẽt. flores i
ſerendo vtutũ ⁊ exceſſus corrigerent. mo
res cõmendabiles reformando Et q̃ nr̃e
regie claritatis ⁊ cõceſſa ſibi ab alto citra
regimis incumbit officio. Hoc q̃ p̃cipue
eius cogitatõibus ineſſe laudabiliter cõ
uenit. ne crimia ſeu delicta, maxime illa
q̃ noſtre regalis affectãt iniuriã maieſta
tis relinq̃t in ſuã. ſuec̃ totius reipublice
leſionẽ nõ modicã. ⁊ grauamẽ. atq; nota
bilẽ offenſaz inulta. ſed poti⁹ illa tradat
legib⁹ impedita. vt facti q̃litate diſcuſſa
inferaſ ſup eiſdẽ iure valitura punitio. et
vt regalis ſplẽdor noſtre iuſticie macias
delictoꝝ purget oino. ⁊ ꝓinde vniuerſis
eluceat. ac ei⁹ claritatẽ homies intuẽtes
delectenſ in illa. ⁊ ad ſui deuotiõez forti⁹
attendaſ. Quia igit̃ vt ꝓcuratoris noſtri
fiſcal'. gñalisq; baiuli cathaloni e ꝓcipa
tus b̃ñ ſerra q̃rule erp̃ſſione. ⁊ al's fama
publica referente ꝓcepim⁹. vos diuino
timore poſtpoſito. correctiõi ſq; ſerenita
tis nr̃e aculeo. ⁊ diſciplie nr̃e virga oino
neglect̃. empamentũ regale. ſiue ſaluaz
guardiã in caſtro de ſent mori vicarie ge
runde p̃ appoſitõz penonũ regaliũ palaz
publice appoſitã. ip̃m caſtr̃ cũ exercitib⁹
vr̃is mẽte deliberata hoſtiliter inuadẽdo.
⁊ rapiẽdo p̃ vitupoſaz eiectõz dictoruz pe
nonũ de ſũmitate caſtri p̃dicti. vbi erant
affixi. pſternẽdo ad terrã. licet vos ſeu q̃s
ꝓbis cor̃ã munificentia nr̃a regali mi
nime ſup iſtis fatigauerit̃ de directo. pe
nitus anno p̃ñti de facto dãpnabilit̃ vio
laſtis. Caſtrũq; igni ſupponẽdo p̃dcm̃ et
demoliẽdo totaliter. ac vniuerſos hoies
tũc in eodẽ reptos violẽter etiã capiendo
⁊ duos illoꝝ. vnũ de patico. alterum ple
beiũ laq̃o ſuſpendẽdo in termio dci caſtri
Et demũ certos er p̃dict̃ ad villã caſtilio
nis empuriaꝝ vobiſcũ captos ducendo.
Preterea mala accumulare mal' p̃mtens
monetã auri atq; argẽti i caſtro dcla gar
riga cudẽdo eã falſaſtis ſeu cudi ac falſari
feciſt̃. Alteri⁹ q̃ vos pacẽ. cõcordiã. cõfe
deratõz. ac trãq̃llitatẽ q̃ inter noſtrã excel
lentiã regiã. noſtroſq; ſubditos ex vna p̃
te. ⁊ ducẽ ac cõmunia januenſiũ. florẽtio
rũ ac piſanoꝝ. ⁊ diſtrictuales eoꝝ et alĩa
erãt et exiſtũt ſeor̃ſuz. iparumq; nequaq̃
ignarus ſciẽter ⁊ ex ꝓpoſito. q̃ntũ fuit in
vob̃ fregeſtis ac violaſtis quaſdã barchas
lẽbos. ⁊ alia vaſa maritima diuer⁹ merci
b⁹. atq; reb⁹ januẽſiũ. florentinoꝝ ⁊ piſa
noꝝ p̃dcoꝝ onuſta. iter cetera iuadẽdo et
capiẽdo. illaſq; ⁊ illa more occupãdo p̃do
nis. ⁊ vob̃ appꝛopando oino. Denuoꝛos
q̃ptima alia grauia ⁊ enormia crimia ꝑ
nos. nr̃amq; repub. cõmiſiſtis ⁊ etiã ppe
traſt̃ q̃ velut euidẽtia feti. q̃ſi vt ferẽ noto

ria fama cotꝫ vndiq; publicat. ⁊ vulgar⁹ etiã manifestat assertio plurimor. Et q⁹ p̃missa cõtra nr̃as regalias. ⁊ nr̃i supioritatis dñij cui⁹ vos ⁊ comitatus vr̃ subestis. ⁊ alia ꝓpnabiliter sunt cõmissa. sub cõminuetia ꝓterire nõ ꝓt. nec dz regia celsitudo vos serie cũ p̃nti citat m⁹. vobis nichilomin⁹ iniũgẽtes. q̃tꝫ. j. xxx. dies p⁹ p̃fatoz hmõi lre faciẽdã i antea cõputãdos. quẽ sp̃ninũ vob ꝑ trib⁹ mõitiõib⁹. assignatiõib⁹ seu edictꝫ. ⁊ alias assignam⁹ ꝓpioie in ꝑsona vr̃a veniatꝫ i posse nr̃o cũ oi auere et honore ad faciẽdũ nr̃ã volũtatẽ. sin cõ filiũ ⁊ curie nr̃e laudamẽtũ. ⁊ alias cõpeatꝫ ꝑsonal⁹ coꝝ nob⁹ in ciuitate barc. patus subire iudiciũ sup oĩb⁹ ⁊ singul⁹ añdictis ꝑut de iure ⁊ rõne ⁊ vsatiꝫ barc. ⁊ ꝑtõib⁹ cathalonie fuerit faciẽdũ. Cũ nos sup oĩb⁹ ⁊ singul⁹ añdictꝫ ⁊ quolibz eoz facere i tendam⁹ qõ iusticia suadebit. Alias lapso termio supradcõ. quẽ vob vt. ã. hr̃ ꝓpitorio ⁊ ꝓcise cõtentu p̃ntiũ assignam⁹. procedem⁹ i ⁊ sup iã dictꝫ. put iura. vsatici. constões cathalõie añdcẽ postulãt ⁊ req̃rnut vr̃i abũtia nõ obstãte. ⁊ ptũacia erigẽte ꝑ ut iuste ⁊ debite iuenerim⁹ faciẽdũ. De p̃ sentatõe añt hmõi lre relatõi sta bim⁹ portitoris eiusdẽ. q̃ ipaz iurauit facere post re gressuz ⁊c. Datꝫ ⁊c. ja. de vallesi. ꝓdcalla.

¶ Et nota q⁹ lz citatoriũ ꝓdcm eidẽ cõiti ep̃uf. fuissz p̃fatũ. ac tñ ipe comes cõpere ñ curauit. ꝑcaq; ꝑ illũ accusata fuit ptũacia. Et ipa a dño rege admissa fi ⁊ l⁹ q̃ptũ ⁊c. Sic q⁹ post cõuocatꝫ exercitib⁹ ex mãdato dñi regꝫ. habita deliberatõe ac cessit dñs rex cũ ipis ad villã castiliõis em puf. ⁊ cepit dcm comitẽ. ⁊ illũ secũ duxit captũ. Et exinde dño rex cũ iusticia mandauit ipz poni comitẽ vt captũ i castro ve teri de rosanis. vbi ꝑ suos dies debitũ humane carnis exoluit. Et tũc iuf demerita sua habuit mercedẽ quã merebaf. Deꝰ añt pcat aie sue ⁊ nr̃is. amẽ. Talẽ etem finẽ i eodẽ castro fecit ꝓpter ei⁹ rebelliõz. filiua dcl comitꝫ. q̃ i cõitatu ipo successit. q̃ qz nobilẽ. Elisã comitꝫ cardõe. ꝓbi virũ ⁊ no habil ⁊ cũ tibia breui sue curta duxerat i vroꝛẽ. q̃ postea fuit vroꝛ nobilis acardi de muro. q̃ in regno sardinie vicesregis fuit. ⁊ ibi cũ honoꝛe dies suos finiuit etem eos. cui⁹ aia req̃escat in pace. amẽ. ¶ Cliso supa q̃st i ꝓcessu isto fisc⁹ et offõ: sua offert capitla. vel baiulus gñal. q̃ est ꝓcur fiscal regi⁹. q̃bus oblatꝫ inq̃rif sup capitulis. ⁊ facta inq̃sitõe citaf ꝑs q⁹. j. certũ terminũ cõpeat. ⁊ si cõpet fuaf forma q̃. ã. fuata ẽ i ꝓma ⁊ scda forma. Pria est ꝑ R^m vicecõitẽ cardõe. Scda ꝑ ipmõz ricardi ciuẽ barc ꝑ b̃ tñ vide ⁊ mẽti tene qõ sepl̃. j. c. glo. in q. xxvij. ¶ Hũc aũt videnõ ẽ. q̃d si nõ cõpet dicas q⁹ in b̃ passu q̃dã dicunt vt refert b̃ G⁹ ꝓpositi q⁹ cõtra talẽ sic cõtumacẽ ꝓcedit in via bãni mẽti. Et sic fuit fuatũ i fcõ G. raymũdi ꝺ mõtecatheo. q̃ depdauerat quosdã factores subditos del Solda. cuz q̃b⁹ dñs rex hẽbat pacẽ. Et istũ ꝓcessuz p̃ seq̃bat ciuitas barc. ꝑ literẽ multoꝝ ciuiũ bõa quoꝝ stabãt seq̃strata i posse del solda Dñs vo narcissus de scõ dionisio. saluare uerẽtia quoꝝũcũq; notabiliter hãc sententiauit materiã. q̃ in ptũcia in scõ epi vgell. nõ ꝑ via bãni mẽti ꝓcessit. cũ sit ꝓiudicialis huic vsa. ⁊ seq̃nti. q⁹ i bãni mẽto bona ãnotant. Et si relat. j. ãnũ debẽt sibi restitui. ⁊ dz de crimie cognosci. post ãnũ sec⁹. Dz cognitio crimis adhuc restat. ⁊. j. ãnũ solũ stat sub bãno fisci. Et in isto vsa. ⁊ sc. ꝑsona ⁊ bona veniũt in posse curie ad laudamẽtũ curie. iuf formã vsa. hr̃ ⁊ seq̃ntis q̃ mitꝫ ⁊ i multꝫ discrepãt a ꝓmissis. Et dñs rex tũc suas fac lras excemtoriaf oĩb⁹ vicarijs. ⁊ et nobilib⁹. cũ sit casus ꝓpinꝰ ꝓncipi solũ. ⁊ de suis regalijs. q⁹ talẽ incidentẽ in hũc vsa^m vel seq̃ntẽ capiãt cũ suis bonis ⁊ ad curiã remittãt ad faciẽdũ laudamẽtũ curie. Et sic sentit dcõ dñs narcissus vir magne scie et circũspectõis. G⁹ ꝓpositi et bñ. Dec nẽpe ꝓbãf. ã. j. iij. forma et. iiij. q̃ traq; ẽ ꝺ cõitẽ ep̃uf. ibi vñ. ¶ p⁹ nec min⁹ dicẽ idẽ G. ꝓpositi q⁹ iste p cessus

nō solū fiāt infringētes treugas siue pacē ꝓncipis inhibita inter subditos. imo ēt si rex hȝ pacē cū ꝓncipib⁹ mūdi. vt appet ex diuers⁹ declaratōib⁹ regū ja. ¶ Itē dicit ꝙ vsa. iste ⁊ sc. locū hūt ꝑ ꝓncipales psōas fautores. ꝓturbatores. ⁊ cōsiliatores. ⁊ coadiutores. vt vidit fuari i fcō dicti B. rap. de mōtecathēo. q̄ fuit receptat⁹ i ciuitate terrachon. ⁊ bona depdata vēdiderat ibi cū guidatico vicarij terrachon. ⁊ fuit ipsi B⁹ ꝓpositi ista cōmissio ꝙ ꝑ ꝓturbatores ⁊ fautores hui⁹ vsa. inqreret er offō. ⁊ fuit sibi datū i mādatȝ ꝙ non req̄sito archiepo nec aliquo officiali inqreret. testes citari faceret. delinqntes capent Et inq̄sitio fieret in loco publico. cū in isto pcessu solus debeat interuenire ꝓnceps. ⁊ nullus alius Et in locis militū rer exercere ꝑt iurisdcōes etiā nolēte milite. ⁊ hȝ in factis regaliarū. Et ita fuauit vicarius ilerde i cōitatu palariensi. faciēs pcessus ꝑ nōnullos fautores eiectos a pace ⁊ treuga de cōsilio ipi⁹ B. ꝓpositi. Anno dñi. M.ccc.xcvj. ita refert ipe hȝ. ¶ Etiā dicit ꝙ ipe audiuit a domino p. terreni. ꝙ infās p⁹. dño rege alfō so. iij. exīte in sardinia ferrari⁹ de apilia fabricauerat monetā in mōte sicco cōitatus vgell'. ⁊ dict⁹ infās suos destinauit cōmissarios. vt ꝑ dictū delatū inqreret ⁊ eū capēt. ⁊ de mādato suo fecerūt suas inq̄sitiōes i platea balaguerij irreq̄sito comite. ⁊ quocūq; alio officiali. ⁊ poterāt ipm capere ⁊ punire i ciuitate balaguerij ⁊ in locis aliis nobilibus. Et sic fuat ꝑ eiectos a pace ⁊ treuga. Et ita vidit fuari. ¶ Sed an q̄s possit compere ꝓcuratorē allegādo cās abūtic. Dic q⁹ fuit p antiquos decisus i pcessu pacis ⁊ treuge. hūm post cōpilatōes ad intermedia cause pt ꝓcuratorē cām ducere. sic fit in crimib⁹. ⁊ in pcessu pacis ⁊ treuge. B⁹ ꝓpositi. p hūdi. ā. c. gl. q. xviij. xx. xxj. xxij. ⁊ xxv. ¶ Et aduerte hm istȝ gm̄ ppo. ꝙ semel allegabat in quodā fcō i quo nō fuit. negȝ ē loc⁹ vsa. huic. cū pcessus ipi⁹ in hēat locū. nisi cū q̄s fregerit pacē ⁊ treugā. ac securitatē vel emẓamentū q̄s vl' q̄ ꝓnceps fecerit. ⁊ cū in dcō fcō illi q̄ interuenerāt i eo fecissent iure suo vtēdo iure eoꝝ. ob q̄ nemi fecerūt iniuriā sic ꝙ pene vsa. hēbāt locū. nā si ñ fecissent: iura eoꝝ pdidissent. l. nēo. C. de acq̄. po. ⁊. l. si de via. ff. d aq̄ p⁹. ar. ⁊ q̄ ibi no. nec q̄s tenet facere id ꝓpter q̄ ius suū amittat. vt no. p jnno. ⁊ doc. in. c. q̄relā. ex d elc. q̄n imo ilid dz ꝓsuare. c. i. vt li. pē. nec dz innouare sz ius suū ꝓtinuare. p illū ter. ⁊ hūi ibi exīsse no. jnn. ⁊ alij doc. ⁊ ē glo. in. c. nō solū. de ap. li. vj. ⁊ magna glo. ⁊ i cle. fi. vt li. pē. ⁊ tangit p an. de bu. i. c. cū teneamur. ex de ap. ⁊ no. i. i. i. q̄n ap. sit. Et pdcā hūt ym etiā q̄ lis pedeat. Nā tal' possessor pōt sua pos. ꝓtinuare p iura allata. Et fac ter. ⁊ glo. i. c. cū venissent ex de resti. in int. ⁊ no. in. c. ꝓsultatōib⁹. ex de iurpa. cuiā. ¶ Et sic tal' per pdcā nō ꝑt dici fractor salue guardie. vēdo iur suo. vel ius suū ꝓtinuādo. Preterea pcessus hui⁹ vsa. ē penal'. vt pz p tenorē vsatici sc. q̄ huic ꝓtinuat. v. q̄ vo. ⁊ a pēa ac dolo cā excusat. vt. l. plagij. C. ad l. iul'. de plagi. vbi glo. ꝙ q̄libz ignorātia etiā iurꝫ excusat a pēa ⁊ dolo. fac. l. igit. ff. d libe. cā. imo vt dic̄ Ange⁹ in. l. i. ff. de eo p quē fac. ē. sup glo. fi. ꝙ ois credulitas ⁊ fatua excusat a pena. Et faciūt nota. in. c. ꝓposuit. ex de ꝓcu. fuo. vbi dic̄ jnn. ꝙ titubās hī ꝓ ignorāte. ⁊ sic absq; dolo ⁊ ꝙ cā excusat a pena legis seu canōis. patz in. c. i de elec. li. vj. et no. bal. in. l. ij. C. d epi. aud. merito nō fuit locus pcessui. ḡmatic. dā sit una guardia nō est publicata aīt casum ꝓpter quē dcūs pcessus fuit i choatus: in penis liq̄dissima dz cē pbatio. alias nō cōmittit. allat' per. in. l. in testō. ff. de cōdi. et de. ⁊ ita formalit dic̄ bal. i fer. ⁊. q̄r dña seu. ꝓpe. huc. in ꝓn. fac ter. in. i. ita cum. C. de ꝓba. B⁹ ꝓpositi ¶ Aduerte etiā istȝ eius gm̄ ppositi ꝙ ipe vidit ⁊ itert vt ꝙ i alio fcō allegabat. i. fcō pcessus vsa. hui⁹

simili mõ facti cõtra hoies loci de plano
cãpi terrachoñ instãte pcuratore siue yco
nomo mõasterij sctãꝝ crucũ. ꝙ non fuit
nec erat lo cꝰ dicto pcessui ipiꝰ vsa. sili mõ
Et ad oñdẽdũ clare ꝙ ita erat: ipi hoies p
eoꝝ defensiõe pposuerũt rões seqntes q̃
tũc occurrebãt. videlicz qz vt ex tenore dcĩ
vsa. pz pcessus ille nõ hz locũ. nisi qñ quis
fregit pacẽ treugã ac securitatẽ. vel empa
mentũ q̃s vl qõ pnceps pcepit vel fec̃. seu
monetã fregerat. aut violauerit siue falsa
uerit. vt. j. vsa. seqnti. Et in nr̃o casu dicit
seu pt̃ẽdit ꝙ hoies pdci fregerũt securita
tẽ. vel saluã guardiã. i q̃ dz eẽ monasteriũ
scãrũ crucũ. Sz dci hoies nõ fregerũt salu
ã guardiã. igit ꝛc. Maior aũt pbata est
Minor pbaf ptim ex pcessu Tũ etiã qz p
fati hoies sũt in possessiõe seu q̃si ipedien
di Rx̃m abbatẽ scãrũ crucũ frẽs ꝛ familia
res suos ꝛ monasterij. vt nõ pascãt seu li
gnẽt. siue lignari faciãt. j. termios loci de
plano pdicti. Ac etiã sunt i possessiõe p su
os guardianos. ꝛ alꝫ p seipos pignorari
facere. ꝛ pignorare aialia q̃ ifra dcõs tmi
nos repiunt. ꝛ etiã lignãtes. Et sũt etiã i
possessiõe executãdi. ꝛ accipiẽdi bãna a p
dictꝫ abbate ꝛ mõachis ꝛ familiaribꝰ dcĩ
mõasterij. Et pdicta credũt pbasse i quo
dã pcessu q̃ ductꝰ fuit ꝛ ducit cozã hono
rabili jobẽ siurana. cozã quo cã pẽdet nõ
dũ decisa Et q̃libz ps dcĩ monasterij ꝙ di
ctoꝝ hoiz volũtarie litigarũt ꝛ ptẽ fecerũt
Jdcirco dcĩ hoies vtẽdo iure ipoꝝ: iure fe
cisse vident q̃ fecerũt. qz nemĩ iniuriã fece
rũt ꝛc. ex. de el'c. c. cũ eccl'ia vulcana. ꝛ ff. ꝺ
iniur. l. iniuriarũ. §. i. Illioq̃n ius ipoꝝ p
didissent. vt. l. nẽo. C. de acq̃. pos. ꝛ fac̃. l. si
de via. ff. ꝺ a q̃. co. ꝛ sti. ꝛ qõ ibi no. Nec q̃s
tenet facere id ppt̃ qõ ius suũ amittatur
vt no. p jnñ. ꝛ doc. i. c. q̃relã. ex ꝺ el'c. Ad fi
nẽ tñ hꝰ negocij fuit declarat ũ put. ꝺ. pti
net. Sic ꝙ ipi hoies loci de plano pdicti
obtinuerũt. ꝛ dictũ mõasteriũ scãꝝ crucũ
succubuit cũ expẽsaꝝ pdẽpnatõe. Qꝰ ppo
sit pdcũs. qõ no. ꝛ mẽti tene. qm̃ i mr̃ꝫ de
pdcis suo loco poterꝫ te iuuare. ¶ Quero
xxvij. ꝛ vltio. q̃d si delatꝰ i modũ quẽ. ꝺ. vl
alꝫ citatꝰ tãq̃ obediẽs cõpuerit psonalit̃.
quõ ꝛ sub q̃ forma sua fiet cõpitio. Dicas
ꝙ aut delatꝰ ẽ comes. aut miles. vel hõ de
patico. aut ciuis honoratꝰ. vl hõ ville. aut
rusticꝰ. Pmo casu. s. si delatꝰ fuerit comes
dico ꝙ tũc eiꝰ aduocatꝰ i ordinãdo q̃ sibi
i hꝰ gesto necaria sꝫ dz sollicitꝰ eẽ ꝛ attẽtꝰ.
ꝛ bñ cautꝰ. Adeo ꝙ nõ recedaf ab ipovlla
tenꝰ a forma vsu ꝛ practica vsa. hꝰ. Et vt
potiꝰ tã p comite q̃ p alijs pdcis auisatꝰ
sit. exẽplicã h̃ tres seriati pono formas. i
hũc q̃ seqf mos. ¶ Pꝛiceps iuictissime jo
hãnes comes ẽpuf. citatꝰ fuit ꝛ mõitꝰ ad
istãtiã pcuratoꝛis fiscal' curie vr̃e i vim vsa.
ba c̃. incipiẽtꝫ sili mõ. Ex eo qz asserit ꝙ tra
ctatu. mãdato. psilio ꝛ fauore ipiꝰ fcã fue
re. ꝛ ppetrata tl'ia crimĩa. treugaq̃ rupta
duci. ac cõibꝰ januen. florẽtinoꝝ ꝛ pisano
rũ ꝛc. inferaf factũ totũ put euenit subalit̃
tñ ꝛ postea fctõ ipo ptinuato. dicaf sic. vt
diffusiꝰ i lr̃a citatõis exaraf. q̃ ẽ hꝰ tenoꝛis
Johes dei gr̃a rex. ꝛc. ¶ Et lz ipe comes
etedat se imunẽ r̃gia maiestate sp salua a
crimie seu crimibꝰ. ꝺ q̃bꝰ ꝺz eẽ ꝺlatꝰ. cauꝭ
ꝛ rõnibꝰ iter alias q̃ secũf. Tũ ꝛc. ptinuẽf
hic rationes ipe prout casus qui occur
rit exposcit ꝛc. ipe tamẽ comes vt filiꝰ obe
diẽtie ꝛ p obfuatiõe dcĩ vsa. cozã vr̃a p̃er
cellẽtia regia psonal'r ꝛ ĩ ppa psona cõpet
ꝛ psonã suã cũ omi honoꝛe ꝛ auere suo in
manu et posse vr̃e regie maiestatꝫ ad faci
endũ vr̃az volũtatẽ. fm psiliũ et laudamẽ
tũ curie vr̃e iuꝛ formã mẽtẽ et pꝛaticã dcĩ
vsa. p oĩbꝰ et singul' ad q̃ fm formã mẽtez
ꝛ pꝛaticã ipiꝰ vsa. teneaf. s. cũ toto cõitatu
suo ẽpuf. tã i q̃ne ꝙ i spẽ. et cũ oĩbꝰ suis di
strictibꝰ fritoꝛijs fmisq̃ et iuꝛ dcõibꝰ hõa
gioꝝ vasalloꝝ suoꝝ absolutõibꝰ ac iuribꝰ
et ptinẽtijs suis vniuerf. quocũq̃ noĩe cẽ
seanf dicanf et nũcupẽf. quẽadmoꝺ hec ꝛ
alia oĩa bõa sua seqntia. descripta et con-

tinuata stꝫ in quodã papiri foleo. vt ĩfra. ꝓtestãdo exp̃sse ꝙ si de p̃senti. vl' in futuꝝ apparerẽt aliqua bona ip̃i⁹ comitis. illa nũc ꝓ tũc ⁊ ecõuerso vult hr̃e ꝓ tornatis. missis. ⁊ positis. in manu ⁊ posse celsitudinis vr̃e. ac illa põit. ⁊ mittit. Et nichilomin⁹ cõfitet̃ p̃dcm̃ comitatũ ac oĩa alia bona in eodẽ papiri foleo cõscripta. noĩe vr̃e celsitudinis tenere ⁊ possidere. donec ⁊ quousq̃ real'r ⁊ de fcõ ꝑ vr̃am dñationẽ ⁊ seu de mãdato ip̃ius app̃hẽsa fuerit. Et placꝫ eidẽ comiti ꝙ dcm̃ comitatũ. ⁊ alia bona capiat. ⁊ app̃hẽdat vr̃a regia celsitudo iurãs ꝑ dñm deũ ⁊ eius sancta q̃ttuor euãgelia corpal'r tacta se ad p̃sens aliqua alia bõa nõ habere. ĩmo si ĩ posteꝝ apparerẽt vt p̃ferr̃ alia bõa nũc ꝓ tc̃ ⁊ ccõuerso cõfitetur vr̃o regio noĩe possidere. volẽs ⁊ annuẽs ꝙ v̄tute hoꝝ v̄boꝝ naturalis ⁊ ciuilis possessio seu quasi dcõꝝ comitat⁹. et bonoꝝ in vr̃am transferat̃ dñationẽ. qm̃ ipse comes quãtũ in eo est facit oĩa ⁊ singula. ad q̃ faciẽda teneat̃ iux̄ dcm̃ vsa^m et illi⁹ mentẽ. ⁊ praticã. atq̃ vr̃e curie stiluꝫ Supplicãdo ꝑ humil'r vr̃e regie clemẽtie quatꝫ. ex plenitudĩe ptãtꝫ suplere dignet̃ oẽm defectũ. si aliq̃s sic vel appareat ĩ p̃nti cõparitiõe. Supplicãs inq̃ vr̃e magestati p̃excellẽtissime. vt eidẽ comiti ⁊ ei⁹ aduocato seu aduocatis. ⁊ ꝓcuratori det̃ copia seu instructio ꝓcessus inde acticati. tal'r vt suas valeat dare defensiões. ⁊ eius innocẽtiã docere ostẽdere. ⁊ ꝓbabil'r mõstrare. ꝓut ẽ fieri solitũ ⁊ stilatũ. Supplicãs etiã vr̃e celsitudini victoriosissime. ꝙ p̃dcã cõparitio dcõrũq̃ comitat⁹ ⁊ bonorũ positio seu missio in posse. ⁊ manib⁹ vestre dñatiõis facte. ⁊ oĩa ⁊ singula predcã aliaq̃ nec̃ia. ⁊ vtilia ad ꝑfectionez huius actus ordinent̃ latissime. ⁊ perfecte ꝑ fisci aduocatũ. ⁊ seu ꝑ aliuꝫ ad quem spectet. Adeo ⁊ taliter. vt oĩa cõprehẽdant̃. ad q̃ ꝑ dcm̃ vsa^m ⁊ illi⁹ praticã. obseruãtiã. ⁊ vr̃e curie stilũ idẽ comes teneat̃. ⁊ astrigat̃. sic ꝙ null⁹ defect⁹ in p̃nti cõparitiõe causari ⁊ notari possit. qm̃ p̃fat⁹ comes p̃dcã facit ꝑagit ⁊ firmat. sicuti ẽ fiẽdũ ⁊ ad id teneatur iux̄ vsa^m p̃fixũ. praticãq̃ ⁊ stiluꝫ ip̃i⁹. atq̃ sacre regie audiẽtie. Que lꝫ ⁊c̃. Altissim⁹ ⁊c̃. ¶ Scd̃a v̄o forma cõparitiõis est tal'. Victoriossime rex Artald⁹ de ciraria miles citat⁹ fuit ⁊ moĩt⁹ lr̃atorie ĩstãte p^o basset ll'. do. baiulo gñali cathal'. ac gñali ꝓcuratore fiscali curie vr̃e ĩ vĩ vsatici barch̃. ĩcipiẽtis. Sil'i mõ ex eo qꝛ asserit̃ ꝙ ip̃e miles treugas a vr̃i dñatõe datas int̃ ip̃ꝫ ⁊ inimicos suos. s. b. d. ⁊. e. ⁊ valitores eoꝝ nõ seruauit. cũ eas ſuare teneret̃. ĩmo fregit eas spreto mãdato vr̃o ĩuadẽdo castrũ tale duos hoĩes ip̃i⁹ castri atrocissime. ac letal'r vulnerãdo. ⁊ aĩalia grossa ⁊ minuta capiẽdo ac mlta mala comitẽdo. supplicatũ igit̃ ⁊ req̃tũ fuit ꝓ ꝑte dcĩ fisci ad h̃ ip̃ꝫ militẽ ꝑ celsitudinẽ vr̃am cõdẽpnari. ⁊ inde fieri iusticie cõplemẽtũ ſm qd̃ ĩ eodem vsa. cõtinet̃. vt difusi⁹ ĩ eadẽ citatiõis lr̃a exarat̃. cui⁹ tenor sub hijs v̄bis hr̃. Ferdinand⁹ dei gr̃a rex ⁊c̃. ¶ Et quãq̃ idẽ miles citat⁹ credat se. immunẽ regia serenitate semꝑ salua a fractiõe ip̃aꝝ treugarũ ⁊ alijs crimĩb⁹ ĩ ip̃a lr̃a p̃exp̃ssis. de q̃b⁹ delat⁹ eẽ d̃r causis ⁊ rõnib⁹ int̃ alias q̃ secuntur. Tuꝫ ⁊c̃. cõtinuent̃ hic rõnes ip̃e ꝓut casus occurrẽs exposcit. p̃dcũs tñ miles tanq̃ obediẽtie fili⁹. ⁊ ꝓ obseruatiõe dcĩ vsa. cõparet cõtra vr̃e serenitate regia ꝑsonalit̃. ⁊ in ꝓpria ꝑsona. nec nõ ponit ꝑsonã suã cũ oĩ honore ⁊ auere suo ĩ manu ⁊ posse vr̃e magestatꝫ regie. ad faciẽdũ vr̃aꝫ volũtatẽ. ſꝫ ꝯsiliũ ⁊ laudamẽtũ curie vr̃e. iux̄ formã mẽtẽ. ⁊ praticã ip̃i⁹ vsa. teneat̃. s. cũ toto castro suo vocato de castro albo. qd̃ hꝫ tenꝫ ⁊ possidet ĩ tali vicaria. ⁊ castlania. ⁊ feudo. quã ⁊ qd̃ habet ⁊ habere debet. ⁊ ꝯsueuit in dcõ castro ⁊ terminis suis. ⁊ ip̃ꝫ castꝝ ⁊ castlania ⁊ feudũ tenet̃ in feudũ ꝓ tl'i dño supiori. u alodiario dcĩ castri. ⁊ cũ fortitudĩe ip̃i⁹ castri. et cũ castla-

nis.seu datarijs.militibus.ꝛ dñabus hominib⁹.ꝛ mulierib⁹.ꝛ emphiteot̃ ipi⁹ castri.ꝛ cũ feudis.mãsis.masonerijs.bordis hominib⁹.terris ꝛ possessiõib⁹.ꝛ cũ molendinis.aq̃s.aq̃ ductib⁹.riuis.ꝛ districtu.ꝛ iurisdictiõe castri predci.sicuti hec.ꝛ alia oia bona sua seq̃ntia descpta.ꝛ ꝓtinuata sũt existũt i quodã papiri foleo vt infra ꝓtestãdo exp̃sse ac cetera mutat̃ mutãd̃ fiãtvt scptũ est i s̃ pria forma. ¶ Sequit̃ ẽtia forma cõparitiõis.q̃ est hui⁹ tẽi. ¶ Jnuictissime ꝓnceps ꝛ rex minister iusticie. R⁹.p. ꝛ arnald⁹.atq̃ guilop⁹ rustici ꝛ ẽmini castri tal'.infra limites tal'.vicarie siti fuerũt citati ꝛ moniti ad ꝓcuratoris fiscal' curie vr̃e instãt iã.in vim vsa.bar.icipiẽt̃. Silimõ ex eo q̃ asserit. ꝙ ipi empamẽtũ vr̃m regiũ.siue saluã gurdiã.q̃ ꝓ vr̃az celsitudinẽ regiã.seu de eius spãli mãdato ꝓ appositionẽ penonũ regaliũ i mãso alodiali regio i termio dci castri fũdato appositã fregerũt ipm mãsuz hostilit̃ inuadẽdo.ꝛ ianuas portalis frãgẽdo.ꝛ i ssimitate ipius mãũ alcẽdẽdo.ꝛ ꝓ vitu perosaz eiectionẽ penonũ ꝓdcõꝝ de sũmitate eiusdẽ mãsi.vbi positi erãt ad terrã ꝓsternẽdo Q̃q̃ iã dci R⁹.p.arnaldus.seu aliq̃s ꝓ ipis cotã excellẽtiaz vr̃e serenitatis minime supplis fatigarũt se penit⁹ de directo. Et dãpnabil'r anno p̃nti de fcõ ipz empamẽtũ fregerũt.nec nõ dcm̃ mãsum deraubarũt ꝛ se cũ bona ipius furtũ ꝛ invasionẽ inimãssimã comitẽdo.asportarũt.vt difusi⁹ in lr̃a citatõis erarat̃.cui⁹ tenor sequẽti serie ꝛntinat̃. ¶ Alfonsus q̃rt⁹ dei gr̃a rex ꝛc. ¶ Et q̃uia idẽ R⁹.p. Al⁹. ꝛ guilo.credãt se immunes regia dñatiõe illustrissima semp salua a crimie seu criminibus in eadem lr̃a ꝓtentis. de quibus esse delati dicunt̃.sicuti ꝛ quẽadmodũ in eoꝝ legittimis defensionibus deo duce ꝓducet̃ ad expurgandũ ipoꝝ innocẽtiã. ꝛ sole clarius ꝓbabitur.ipi in̄ vti obediẽtie filij.ꝛ ꝓ obseruatiõe dicti viatici humiliter cõparẽt coram vr̃a serenitate ꝓcelsissima psonaliter.ꝛ in ꝓpr̃ijs psonis. quãtuz vnicuiq̃ ipoꝝ possibile est.ꝛ q̃libet ipsoꝝ ponit psonã suã. cũ omni honore.ꝛ aucre suo in manu ꝛ posse vr̃e sacre regie maiestat̃ ad faciẽdũ volũtatẽ vr̃az. fm cõsiliũ ꝛ laudamẽtũ curie vr̃e.iuꝝ formã mentẽ.ꝛ praticam vsa.ꝓdicti ꝓ oib⁹ ꝛ singulis atq̃ fm formã.mentẽ ꝛ praticã ipius vsa. teneat̃. ſ.q̃libet ipoꝝ ponit̃q̃ eoꝝ quilibet oia bona sua.ꝛ cuiusl'libet ipoꝝ sequẽtia descripta ꝛ cõtinuata in quodã papiri foleo. vt infra ꝓtestãdo exp̃sse ac.cõtinua hic totũ residuũ put scpsi.s̃.i vsa.lrij.camini ꝛ strate in glo.vlt.in.q.incipiẽti.ierꝝ q̃ quero.v. si vero delatus cũ.ij.v.sequẽtibus vbi posui formã comparitiõis illoꝝ.q̃ in vim ipius vsati.lrij.camini ꝛ strate sunt citati. ibi vide.ꝛ cõtinua hic q̃ deficit vt precipitum est. ¶ Et nota ꝙ fcã comparitõe premissa tunc cõparẽs siue comparẽtes capi debẽt.ꝛ captos detineri.donec ꝛ quousq̃ a dño rege deliberatũ fuerit. ꝙ tradãtur manu leuatoꝝ.sinaut̃ sint ꝛ stent i eadem captione.ꝛ artiori si necesse fuerit.ꝛ bñ visum dño regi. ¶ Jtem nota ꝙ dicti delatus siue delati ad expurgãdũ eoꝝ innocentiã copiã debẽt habere ꝓcessus.seu instructionez ipius Ideo ꝛ taliter vt sue defensiões offerri possint ꝛ dari.q̃ nullat̃ denegari debẽt. Attẽto pre maxime ꝙ defensio a iure naturali ꝓmissa est ꝛ cõcessa Sicq̃ beneficiũ iuris. q̃ nemini debet auferri.iure tenãte.q̃ ꝓsequit̃re vt scripsi in all'.vsa.lrij.camin'.ꝛ tenate in dcã glo.vlt. v.fi.q̃ mẽti tenc.verũ si delat⁹ seu delati inf cetera allegauerint. ꝙ iure suo feceꝝt ea de q̃b⁹ inculpati sunt.ꝛ sic nemini fac iniuriã.qui vtit iur̃ suo. vt.l. iniuriaꝝ.§. i.ff.de iniur̃.ꝛ.c.cũ ecclesia vulterana extra.de elec.debẽt audiri sicuti in alijs defensionib⁹ fm ipm ꝰm ꝓpositi.ꝓ h̃ vide q̃ scpsi.s̃.e.gl. v. ꝛ aduerte.cũ.v.sequẽti. q̃ nota.ꝛ mẽti tene.tu aduocate.quoniã

ad huiꝰ materiã bonũ est ⁊ cõmendabile. ¶ Sed q̃ro an hic ꝓcessus fieri possit p ꝓmogenitũ. vide. j. ĩ vsa. ꝓrio. sup vbo falsa uerit ĩ. q. vl. dic vt ibi cũ suis remissi. ⁊ de regina an possit hũc facere ꝓcessum. vide ibi remissiue. Precepit. viõ qõ scpsi. j. vsa. lxxxv. ꝓcipimꝰ. ĩ glo. ij. Princeps. ¶ Quero an clici p se ⁊ subditos suos. ⁊ sua loca teneanꝯ ꝟuare treugas p dñm regẽ datas alicui ꝓncipi mũdi ẽt ifideli. Rñ. sic. vt. ẽ vsa. ꝓri. ĩ fi. ⁊ vsa. lxiij. ꝓstituerũt ẽt. q̃ oẽs ppłati ĩ hac pria alꝫ terra. cuiuscũq; sint cõditiõis vel statꝰ subsunt ĩ ꝟ ipi dño regi t. comiti barch. q̃ eo q̃ nõ habebat. nec hz supioẽ hz regiã dignitatẽ in. l. cõdenda ⁊ alijs vt. ẽ. ĩ vsa. iij. cũ dñs ĩ ꝓn. ⁊. q. ij. ĩ fi. p ja. calis. ¶ Et sic nota de iure isto oẽs ꝓlatos ꝓncipi subeẽ quo ad eiꝰ regalias ꝟuã das. fac. ẽ. vsa. xlviij. oẽs hoies. ij. idẽ. j. vsa. cxiij. ꝟ qõ iuꝝ est sctõꝝ. Et idẽ ja. cal. ĩ all. q. ij. ĩ fine. p quo de offi. dele. c. fi. §. nec ali q̃s li. vj. ⁊ qõ ibi nota. p jo. an. in nouella. ¶ Nota ẽt q̃ regalia ꝓncipis ẽ ĩnt ceteras q̃ fidẽ ꝟuet ⁊ ꝓmissuz guidaticũq; suũ. vt ẽ. vsa. ꝓrio sic q̃ oẽs subditi eidẽ ꝓncipi cõ sulere dñt vt fidẽ suã ꝟuet. ⁊ ita ꝟuãdo me rito clicũ guidatũ eps cape nõ poterit qõ sic itelligũt doc. ĩ dcõ vsa. ẽ. ꝓrio ⁊ hẽs alꝫ p eosdẽ doc. sup dcõ vsa. ⁊ signanꝯ p me in glo. i. i. iij. nota. cũ. ỽ. sequẽti. ¶ Nota nec nõ q̃ ꝓdcã euidenꝯ faciũt p dño rege ⁊ co mite barch. ⁊ ꝯ comites ⁊ vicecomites. ac alios barones. ⁊ nobiles cathalõie spãliꝯ illoꝝ. q̃ nũc ista ꝟuare nõ curãt. neq; alia. ad q̃ tenentur. ꝓut decet ⁊ sic male p eis. adeo nõ ĩmerito mirãdũ nõ ẽ si mõ ⁊ for ma. ẽ. e. vsa. ĩ glo. magna. q. xxvj. ꝑcõtẽtis ꝯ tales ꝓcedaꝯ. taliꝯ q̃ eoꝝ correctõ. verta tur alijs in exẽplũ. ibi vide. ¶ Unuz tñ q̃ ro iuꝝ ꝓmissa. an ecclia ⁊ clerici vsaticos barch. cõsuetudines q; ac cõstitutiões ca thalonie oĩmode ĩeruare teneanꝯ. Et vi detur q̃ nõ. qm̃ dñs rex. vt dicit bertrãdꝰ ꝟ seua nõ subditos suos ligare nõ potuit suis vsaticis, seu ꝓstitoribꝰ. C. de sum. tri. l. i. ĩ pn. ff. de iuꝛ. o. iudi. l. vl. ⁊ exꝛ. de cõsti. c. ec clesia sancte marie cũ ibi notatꝝ. cõtrariũ tñ videt. put refert ipe bertrãdꝰ. Nã ecclia tenet ꝟuare ꝓsuetudinẽ illiꝰ terre. ĩ qua si ta est exꝛ de eo q̃ mi. ĩ po. cã re. ꝟuã. c. cũ ve nissent exꝛ. de fi. ĩstru. c. cũ dilectꝰ. Sic ĩ po sito vt ꝓbat p ea q̃ hz ja. de mõ. iu. scpsi ẽ. e. glo. i. q. i. Scõa est enim ab ecclia ꝓsuetu do. q̃ nõ est ꝛia fidei catholice. vel contra canonica statuta. xij. di. c. iij. ⁊. c. illud. ⁊. c. nos cõsuetudinẽ ⁊ C. de sa. sa. ⁊ auc. cassa bertrãdꝰ de seua. sed tu dic cõtra p notata p chi. i. l. ij. C. q̃ sit longa ꝓsue. in. q. añpe nul. Quid dicẽdũ. dicas q̃ licet vsatici. si cuti ibi ꝓsueꝰ nõ ligẽt clicos. p ⁊ cõseq̃ns eos ꝟuare ñ teneanꝯ. Ac tñ si clici voluerit eos ꝟuare nõ ꝓhibeꝯ ipis. imo ꝓcediꝯ. vt in all. q. añpenul. nota. ĩ fi. ibi cũ dic. nisi cli ci voluerit ⁊c. Ergo ab apto videꝯ q̃ clici nõ tñ vsaticos ꝟuare teneanꝯ. ⁊ pñt. hz etiã vti bñficio eoꝝũdẽ. puta ĩ casu huiꝰ vsa. si li mõ. cũ notatꝝ. ẽ. i. q. i. ꝑall. q̃ vsaticꝰ fauo rabilis est p clicis bone vite ⁊ honeste. et odiosus p clicis male vite. ⁊ inhoneste. q̃ cõtra hũc vsam venire nõ dubitaret. ideo dignũ ẽ. vt tales ipo gaudere non valeãt. qm̃ frustra legis siue vsatici auxiliũ inuo cãt. q̃ cõmittit in legẽ seu vsaticuz. vt. ff. q̃ me. cã. l. isti q̃dem exꝛ. de ap. c. An sit. ⁊ de vsuꝛ. c. q; frustra. vsaticos aũt odiosos. vt pote. ẽ. vsa. xxvij. batapa. ⁊ vsa. xlvij. cũctuz malũ. ⁊ sic les clici ꝟuare non teneanꝯ. neq; debeẽt. nec iã minꝰ ipis vti nullo mõ. cum eẽt cõtra deũ ⁊ alias ipoꝝ. ⁊ sic caucius est agẽdum. signãter vbi agit de piculo cau se. sint hic. facit. ff. ad carbo. l. i. §. hz ⁊ si q̃s xlij. di. c. quiescam. ⁊ de elc. c. vbi. li. vj. Et qõ dictum est de vsaticis. idem dicẽdum est de cõsuetudinibꝰ ⁊ cõstitutiõibus prę dictꝝ ĩ casu fauorabili. ⁊ odioso. P. terreni ad ꝟ fac optime qõ nota. p Rm balistarij. j. vsa. xcj. aucte ⁊ rogatu. ij. ĩ vbo. oẽs ho mines. ⁊ per bñmunes. ẽ. vsa. xx. ⁊ si quis

ad aliquē criminalē foliā dixerit ī.q.q̄ in-
cipit. Sed q̄d si inuriās fuerit cl'icus ⁊c̄.
⁊ mathiā castiliōis.j.ī ꝓhemio curie bar.
dñi regis. P.ij.in v̄bo sic̄ ꝑ cōstōnes.circa
qd̄ vide ja.de mō.iu.s̄.vsa.l.oēs hoīes ī.iij
ī.q.sed pone bñ⁹ de gualbis. qd̄q̄ nota.ꝑ
bal.ī feu.ti.si de feu.cōtrouer.fu.sub rub̄.
de feudo alie.da.c.si q̄s ī.q.sed q̄ro.ibi cū
refert.dic̄ statutū ⁊c̄.adde qd̄ scp̄si.j.ī vsa.
ꝓxio.sup v̄bo.pacē ⁊ treugā. v̄. ex q̄b⁹ no-
ta. Inimicos.intellige ꝓ bono pacis.vt ī
pace ꝯstātie.§.h̄.v̄.comoditates. Al's alit̄
treuga data ītelligi nō p̄t.nisi ꝓ bono pa
cis.vide ibi bal.h̄ verꝝ rl'arit̄.qm̄ etiā treu-
ga dat̄ nō solū int̄ inimicos sz ēt int̄ ami-
cos.vt.j.vsa.xcix. treuga data. vide qd̄ ibi
scp̄si. ¶ Et sic nota ꝙ h̄ vsa.s̄m Gm p̄posi
ti locū hz.si p̄cedāt acuydamēta ⁊ inimi-
cicie.qꝛ iusta cā nō p̄cedēte.p̄nceps h̄ face
re nō pōt. Nō auctorizauerīt.i.nō firma-
uerint.vl' nō ꝯsenserīt ī ea.s̄m ja.d̄ mō.iu.
vl' gratū nō habuerīt.aut nō approbaue-
rint.s.ip̄i inimici. ¶ Et sic nota casuz vbi
q̄s treugā s̄uare tenet̄.lz eā nō firmauerit
ob qd̄ agit̄ h̄ d̄ treugis ab oīb⁹ necessario
s̄uādis.quāq̄ ab ip̄is firmate nō sint. de
hui⁹ v̄o v̄bo auctorizo.as.vide qd̄ scp̄si.s̄.
vsa.xxvj.placitū iudicatū.sup v̄bo auc̄iza
tū. Sil'e v̄bū hēs.j.vsa.lxxj.bonū vsaticū ī
p̄n. Et empamētū.v̄.⁊ ē.ij.ꝑs. ¶ Et q̄d sit
empamētuz.dicas ꝙ idē est ꝙ guidaticū.
vel ꝓtectio.vt ptz ī lr̄a rñsiua dñi regis ja.
i.missa vicario rossiliōis.§.ad tertiam v̄o
q̄onē.cui⁹ datz.fuit bar.xj.kl's augusti.
Anno dñi.M.cc.lxvj. Et.j.ī curia ꝑpinia
ni dñi regis.P.iij.c.xxxv.qꝛ ꝑ aliquos. Et
de hac ꝓtectione seu guidatico.⁊ de pena
violatiōis eiusdē habet̄.in.l.i.i. R̄.ff.ad.l
iul'.ma. ¶ Et nota ꝙ empamētū s̄z. Gm
p̄positi sumit̄ hic ꝓ seq̄stratiōe.vt res con
seruet̄ ⁊ habet locū in certis casib⁹.vt pu-
ta qñ litigat̄ sup aliquo castro fruct⁹ inte-
rim seq̄strant̄.adeo vt fruct⁹ ⁊ castrū sic cō
seruati.victori dent̄ finito litigio.⁊ hec fit
ex officio regio.talit̄ ne ꝑtes veniāt ad ar-
ma.vt.l.eq̄ssimū.ff.d̄ vsufruc. Alio mō d̄r
empamētū. qñ res penes se assumit̄. ⁊ iō
d̄r empamentū.i.penes me recipi. ⁊ h̄ est
empa realis.vt.s̄.ī vsa.xxxiij.si q̄s suū feu-
dū. Alio mō sumit̄ empamētū.vt qñ dñs
rex tenet̄ aliquē empare.i.defendere.vt.j.
in vsa.al's cōstōne. Si q̄s de magnatib⁹.
Sed cōstō pacis. diuinaꝝ. dicit ꝙ ꝓpter
faticā iur̄.q̄s pōt infringere securitatē p̄n
cipis.⁊ eū acuydare vt.j.ī vsa.cxxj. Si q̄s
dixerit.⁊ ī vsa.cxxv.jtē ꝯstituerūt G⁹ p̄po
siti p̄dict⁹ vide qd̄ ī vtrisq̄ scp̄si. Sigilluz.
¶ Nota ꝙ q̄ cōtrafecerit tenet̄ pena ī seq̄n
ti vsa.posita ibi cū dicit̄.qui v̄o. Et vide-
tur etiā crimīe falsi teneri.vt ex̄ d̄.offi.de-
le.c.cū olim lo.ij.⁊ ibi nota. ⁊ fac̄ qd̄ habe
tur.ff.de iur̄.o.iu.l.si id qd̄.⁊.ff.de fal.l.ho
die ja.d̄ vallesica. ¶ Et an lr̄is sigillo regz
vl' alteri⁹ dñi sigillatz fides adhibeat̄. dic
vt nota.ꝑ pe.bo.ī.c.cū dilect⁹ ex̄.d̄ fi.īstru.
⁊ ꝑ hē.boich.ibi.s.ī all'.c.cū dilect⁹.latissi-
me.dic vt ibi. Desemparare.i.cōtra ip̄am
emparā facere vl' venire. Et q̄ ꝯtra fecerit
debet vltīo supplicio pūiri.vt ī.l.i.ī fi.iiij.
colūp.C.de offi.p̄fec.p̄to.afri. ¶ Et nota.
s̄m ja.de mō.iu.ꝙ glo.dicit hic ⁊ bñ id es
se verū qñ veniētes cōtra emparā illā scie
bant. Sec⁹ si ignorabāt. Et idez dicit de
guidatico ꝙ sciētes venientes cōtra puni
ant̄.ignorātes nō.qd̄ videt̄ rōnabiliter di
ctum.qꝛ delictū nō cōmittitur sine dolo.
⁊ dolus nō pōt cadere in ignorātem.⁊ cō
sequēter penā non meret̄. Et h̄ idē notat̄
in sil'i.j.ī vsa.xcj.auc̄te ⁊ rogatu.ī.ij. ¶ Et
hec faciūt ad q̄stionē. Ecce ꝙ dñs rex con-
cessit alicui cenobio.eccl'ie.vel loco.cartā
guidatici spālis. Adiciens ꝙ si quis con-
tra illud fecerit penā mille aureorū īcur-
rat. Aliq̄s facit contra cartā nunq̄d pre-
dicta pena exiget̄ ab eo Et est dicēdū.ꝙ si
dcā carta seu guidaticū ī ea ꝯtētū fuit no
tificata ꝑ p̄conē publice.vl' alit̄ trāsgresso
ri.ꝙ tūc incidat in dcāz penā.al's ꝙ non

puniat ignorãs. Et sic videt ꝙ ciuitates. loca vel cenobia qñ impetrauerint hmõi cartas guidatici. vel de corũ ꝓuilegijs nõ infringẽdis cũ adiectiõe pene. ꝙ bñ faceret. si ea notificare faceret publice ꝑ preconẽ. vt sic ad penã agere possent ꝯ trãsgressores. cetera dic vt ī glo. ja. de mõ. iu. ꝑdẽ. Alls ignorãtia excusaret eos. ¶ Et sic nota ꝙ ignorãs emparã. guidaticũ. vl saluã guardã ꝓncipis nõ ĩcidit ī penã. idẽ glo. antiqua h. qõ ītellige quo ad penã. qz ad restituẽdũ dãpna etiaz ignorãs tenet. vt glo. tenet h. ꝛ. j. dcõ vsa. xcj. aucte ꝛ roga tu ī. ij. ī glo. i. ꝛ ꝑ ja. de mõ. iu. ibi. v. ꝛ si qs aliqd. sup vbo fecerit. qõ mẽti tene. ꝓ h vide chi. i. l. cũctos. C. de sum. trini. nec nõ bar. ꝛ bal. ibi. Adde qõ scpsi. j. ī vsa. ꝓrio. v. q vero sup vbo fregerit. in. q. vl. ꝛ in vsa. clvj. oẽs causę ī glo. i. ī nota. xj. ꝛ. xij. ꝛ ī vsa ti. clix. Si qs inicio sup vbo sciderit. cũ suis remissi. Fatigauerit. ¶ Nota ꝑ hũc vsaticũ qualit iuuẽta fatica directi ī dño. põt qs ꝑ se desempare. Alls si absq; fatigatiõe directi cõtrafecerit dz de iur cõi vltio supplicio puniri. vt. C. de offi. ꝓfec. ꝓ afri. l. i. in fine. iiij. colum. De directo. qz nõ videt vim facere q firmat ius. ꝛ est pat facere directũ. ¶ Et nota ꝙ empe post lapsuz duorũ annoꝝ ad istãtiã ꝓris fcẽ. nõ valent. vt habet in quadã pragmatica dñi regis. P. iij. cui dat. fuit bar. idus septẽbris. Anno dñi. M. ccc. xxxix. ¶ Nota. ij. ꝙ nisi ꝑsti ta iuris firma. empa minime cãcellet. vt pinde habet ī alia pragmatica ipi dñi regis. P. iij. casus dat. fuit bar. xiij. die martij. Anno a nat. dñi. M. ccclxix. Regniq; sui. xxiij. ¶ Nota. iij. ex dcã pragmatica. s. ꝓrie allegata. ꝙ ad firmã iuris soluit oĩs empara. idẽ hosti. in sum. ti. de no. op. nũ. §. plt. v. sic ꝛ tacite. ꝛ ti. de pẽis. §. qb. v. h tñ tenetas. nisi in casu qui habet. s. in vsa. xxxiij. Si qs suũ feudũ. l. cũ additiõib. ꝑ h facit. j. in cõsuc. bar. recognouerunt ꝓceres. c. xxix. jtẽ si emphi. cũ. c. scq̃nti ¶ Nota iiij. ꝙ hostis. qui raubani dz stare a bello ex quo ius firmaui. ꝛ pere iuri me obtuli. idẽ bar. ī tractatu de bãno ī. q. xj. et officialis nõ soluẽs videt spoliare fm ino. ī. c. q; relã. ex de elec. ꝛ fac. j. ī pace. diuisa. §. terras. cũ suis sy. ꝑ h vide glo. qõq; scpsi sup vbo desempauerit. ꝛ sup vbo empatũ. j. ī vsa. cvij. rustic si desempauerit. ¶ Nota. v. ꝙ firma iuris cauet vsaticis bar. cõsuetudie. ꝛ cõi iure. vsaticis vt. s. ī vsa. ꝓri. v. ꝛ empamẽtũ ꝛ ī vsa. xxiij. oẽs hoies. vbi vide qõ de h scpsi. ꝓsuetudie. ꝑz ad occlm. qz fit cotidie ꝛ sic nõ idiget ꝛc. l. i. C. de resti. ī ite. ꝛ. l. i. §. fi. ff. de dote ꝓlega. nõ ob. si dicat qõ ẽ. nõ dz redigi ꝛc. qz cũ reqrat alcio rẽ indagimẽ nõ ipedit. iuꝝ cõi. vt. l. diu. v. ī ꝑn. ff. de peti. here. fac. l. senat ꝓsulto. in fi. ff. de offi. ꝓsi. ꝛ fac. l. litib. §. i. C. de ag. ꝛ cẽ. li. xj. chi. i. l. vna. q. fi. C. de ꝓhibi. seq; stra. ꝛ ꝓbat i. l. ō pollicitatõib. ff. ō pollit. ī fi. v. iudex ꝓhibuit fũdũ gabinoꝝ vẽdi. ꝑ h vide bar. ī. l. iiij. §. ꝑdẽpnati. ff. ō re. iudi. ter. vna cũ glo. C. de edic. di. adri. tol. l. ij. idẽ bar. coll. xj. ī. l. i. glo. sũmarie. fac. j. ī pace. ī rpi noie. sit oib mãifestũ. §. terras ī cõtẽtiõe. Et i ꝑn. curia bar. dñi regis ja. ij. c. vij. jtẽ q nos ne official nre ꝛc. ꝛ. s. ī vsa. xxix. magnates. vide qõ h ibi scpsi. ¶ Et aduerte ꝙ empa ẽ talis nature ꝙ videt ipsa durãte ꝓhibere vẽditõez. ¶ Et iõ merito qrit. an post emparã rẽ distrahẽs ĩcidat ī viciũ litigiosi. ꝛ videt ꝙ sit qdam comminatio vl denũciatio. q ipediat vẽditionez. ff. de ioffi. te. l. postum. §. vlt. de materia vo cõtract litigiosi. vide qõ scpsi. s. ī vsa. xlj. ō alijs nãq; bausijs. ꝛ. i. ī vsa. cliij. cũ incontentiõe. Ꝑsius curie. ¶ Pone aliqs dat alicui officiali regio. vl alicui alij dño. alicui castri vel ville pecuniã ex cã guidatici vel cõductus. qz timet qñ faciet transitũ ꝑ illud. An ista pecunia repeti possit ab illo cui datur. Respõdeo nõ. nisi ille cui data est submisisset illum metũ. ff. ꝙ metus causa. l. metũ. §. hõ debet. P. boneti.

in.c.abbas extra.de hijs q̄ vi.me.ne.cā fi.
¶ Sed pone aliq̄s tenet castrū illud ali⁹ miles teneba t obsessū.ille obsessus vidēs ꝙ alit̄ nō poterat euadere.vt possz exire libere cū familia sua.tradidit illi castrum. Querit̄ an possit repetere. Rn̄o sic ꝑ acc̄. ꝙ me cā.lz dicāt aliq̄ ꝑ acc̄.vñ vi.ff.ꝙ me. cā.l.metū.i.R̄.p⁹ bōeti vbi supra.¶ Quero q̄d si q̄s ꝓpt̄ metū amissionis rer̄ suarū suo iuri renūciat. vel ip̄m ius trāsfert ī aliū.an illd̄ repetere possit. Rn̄o sic ꝙ ītellige.qñ ius ē tale.quo subtracto vita corporal̄.vl̄ spūalis adimit̄.xxij.q.iiij.§.fi. v̄. q̄sq̄s ergo.¶ Sz an sn̄ia lata ꝑ metū teneat.videt̄ ꝙ nō.xj.q.iij.c.iniustū.Sz tu dicas ꝙ īmo tenet.vbi dic̄ glo.lz postea d̄beat rescindi.ꝛ iura ad h̄ incōtrariū faciētia ītelligunt̄ de iudice absolute coacto Et h̄ tenz arch̄.ī all̄.c.īiustū.lz ꝯriū teneat glo. ī.c.q̄ttuor.xj.q.iij.de materia v̄o met⁹.vide qd̄ nota.ꝑ ber.īno.ho.jo.an.hē.boich. Antho.de bu.ꝛ ny.d̄ cicilia ī all̄.c.Abbas de hijs q̄ vi.me.ne.cā fi.¶ Et q̄b⁹ mōis īferat̄ metus.aut patiat̄.vel alit̄.dic de h̄ ꝑ bal.ī.l.īterpositas.C.de trāsac.ꝛ ibi notabilr̄ per eū.ꝛ chi.ꝛ jo.de gaurano ꝛ alios.
¶ Quero.q̄d si dn̄s rex.vel ali⁹ dn̄s īiuste bāniuerit.vl̄ diffidauerit aliquē q̄ multa bona mobilia ꝛ īmobilia in suo districtu habebat.q̄ sunt nō solū ꝑ dn̄z regē.sz etiā ꝑ alios occupata.ꝛ non nulla alia dāpna passus ē. nōne tenet̄ dn̄s de oīb⁹ hijs.ita videt̄ s̄m īno.ꝛ hosti.nā met⁹ ei⁹ fuit occasio omissor̄.vnd̄ ꝛ acc̄.ꝙ met⁹ cā tenere de oīb⁹ amissis.ff.ꝙ met⁹ cā.l.si cū exceptione.§.pedi⁹.qꝛ met⁹ ei⁹ vt p̄fert̄ fuit occasio ammissiōis.vt ī.l.all̄. si cū exceptiōe.§.in hac acc̄.ꝛ.§.hec aūt acc̄.ꝛ.§.q̄druplabit̄.ꝛ §.iulian⁹.Sz cōtra.ff.ꝙ me.cā.l. metū in p̄n.vbi dicit ꝙ me.causa non hz locū.vbi audiui armatos vēire.Si ego fugij.ꝛ occupat⁹ sit fund⁹ me⁹.Quid dicēdū.dicas ꝙ illud loq̄tur qñ van⁹ fuit timor. nec p̄ens sicut exp̄sse ibi ex textu.appet.qꝛ vere van⁹ timor est fugere.q̄ cito audit armatos venire.forte nō vadunt cōtra eum.ff. de vi.ꝛ vi.ar.l.iij.§.si q̄s aūt. Sed si armati p̄mitterēt ei ꝙ cōtra euz irent. vel alio ꝓbabili modo.h̄ suspicari posset.tunc bn̄ haberet locū acc̄.ꝙ met⁹ causa.ꝛ tenerentur armati de oī dāpno qd̄ eor̄ occasione iuraret sibi cōtigisse.ar. p̄dcār̄.ll̄.ꝛ ex̄.de hijs q̄ vi me.ne.cā fi.c.sup.ꝛ.ij.q.i.c.ī primis.Sed tñ ꝓpter hoc nō tenent̄ īterdcō vñ vi.vbi occuparēt.ff.de vi.ꝛ vi.ac.l.iij.§. si quis aūt.ibi em̄ vis necessaria est.ff. de in cen.ru.nau.l.iij.§.nō solū. s̄m p̄dictos inno.ꝛ hos.in.c.sup eo p̄all̄.ja.calbeti in. l.curatores.ff.de offi.ꝓcura.cesar̄.¶ Pone Aliq̄s est bannit⁹ ꝑ dn̄m regem. vl̄ alium dn̄m.ꝛ ꝓclamatur ꝑ villā.ꝙ q̄ possit capere eum.ꝙ capiat certa peccunia ꝓmissa.Et aliq̄s vult capere ip̄m.ꝛ dum volebat capere.ille bannit⁹ vertit̄ seuire in ipsum.ꝛ illū bannitū interfecit. vl̄ vulnerauit.cū aliter capere bannitū nō possz. Queritur q̄d iur̄.certe dico ꝙ nō tenet̄ ille qui interfecit vel vulnerauit ꝑ.l.si seru⁹ cuius q̄.C.de hijs qui ad eccle.cōfu.vbi dicit̄ ꝙ seruus fugiēs ad ecclesiā ꝓpter graue delictū dz inde expelli.ꝛ si armis se defēdit. pōt impune occidi ja.calbeti vbi.s̄.Sil̄e scp̄si.s̄.vsa.xvj.capt⁹ in glo.ij.in.q.xv.

Moneta lxvj. Casus Monetā auri ꝛ argēti adeo vt nullatz falset̄ cū diligētia ī suo esse quisqz seruare tenetur.pena cōtrafacientibus iminēte. h.d. Et diuidit̄ in tres ꝑtes.prima d̄ ꝛ sup moneta nō falsanda prouidet.scd̄a ibi.v̄.qui v̄o.penā imponit.iij.ibi.v̄.qꝛ rationē reddit.q̄ nedū refert se casui hui⁹ vsa. sed etiam duob⁹ casibus in vsa.s̄.ꝓxime scripto cōtentis.vide textū.ꝛ glosas.qm̄ notabiles sunt.¶ Et nota ꝙ vsa⁹ iste est tertia regalia p̄ncipis de illis tribus regalijs. de quibus habetur.s̄.in vsa.ꝓximo.in glo.

.ſ.in nota.ij. ibi vide cuz ſua remiſſi. Et facit pro hoc vſa.i. in pace. Ad honorem. in.i.§.item ſtatuim⁹ q ſi q̃s monetã barch. ꝛc. Et ī pace.notũ ſit cũctis.§.item ſtatuimus q ſi q̃s mõetã bar.vl' jacceñ.ꝛc. Moneta. ¶ Nota.j. vt i ſũma⁹. ¶ Nota.ij. q vſa⁹ ꝺ cõtinuaſ cũ p̃cedenti ꝛ ꝺ p̃bat vſa⁹ iſte ibi.v.qui vo hec oia ꝛc. ¶ Nota.iij. q moneta ꝺz eſſe auri vel argẽti.vt ꝺ. ¶ Nota.iiij.vbi ſiue in quo loco aurũ naſcit. Et aur terre optimũ.eſt Geñ.c.ij.ꝛ ibi vide. ¶ Nota.v.q poſt inuẽtõez auri ꝛ metallorũ ſiue dels metalls fact⁹ ẽ malleator.ꝛ faber in cũcta opa eris ꝛ ferri. Tubal.caym geñ.c.iiij. ¶ Nota.vj. q poſt malleatorez fcã ẽ peccũia ſeu publica mõeta.vocata. ſiclos argẽti p̃bati p reb⁹ emẽdis. geñ.c. xxiij. ¶ Nota.vij.q exinde ẽt reges monetã intulerũt in Erariũ eor. geñ.c.xlvij. et exinde fuit fcã mõeta vocata ſiclos auri ꝛ fuit ponderata.j.pal'.c.xxj. ¶ Nota.viij.q exide ẽt fuit fcã mõeta auri ꝛ argẽti vocata talẽta.ꝛ ẽt eris ꝛ ferri.fuit fcã mõeta ſz nõ põderata.ſz munerata.j.pal'.c.xxij. Et ibi electi fuerũt oparij prudẽtiſſimi in auro ꝛ argẽto ere ꝛ ferro. Exindeq vſus monete p̃tinuat⁹ eſt vt.l.i.ff. de ꝓhen.emp. ꝛ ven. ¶ Nota.ix.q exinde leges fcẽ ſunt ne vll⁹ nũmos aureos p̃tim raderẽt.p̃tiz tingerẽt ꝛ fingerẽt ſub pena vltimi ſuplicij. vt.l.q̃cũq.ff.de fal. Et ẽt q̃ argenteos nũmos adulterinos cõflaret.pena fl'i tenek. Et ibi p̃hibitũ fuit etiã ne q̃s nũmos ſtagneos.vl' plũbeos emeret.vl' vẽderet. vt.l. cornelia.ff.de fal. Et iuſtinian⁹ impator maiorẽ penã addidit. qz vltimi ſuplicij ꝛ p̃fiſcatiõis bonor. vt.l.i.ꝛ.ij.C.ꝺ fal.mo. ¶ Nota.x.q exinde fcĩ ſũt monetarij q̃ cudebãt mõetã. vt.l.i.C.de fal.mo.ꝛ ī rub⁹ ꝛ ī nig⁹ ꝺ murilegul'.ꝛ geneciarijs.ꝛ p̃curatorib⁹ genecij.ꝛ ꝺ mõetarijs ꝛ baſtagiarijs.li.xj. ¶ No.xj.q ex p⁹ comites barch. cudi fecerũt baſ. monetã auri.ꝛ argẽti. vt in hoc vſa.al's. glo. de vſa.ꝺ. primo. ideo dicitur glo.rõne pene. q̃ hic ponit.v. qui vo qua pena nõ ſolũ hz locũ in vſa.iſto verũ etiã in dcõ vſa.ꝺ. primo. ¶ Nota.xij.q ẽt illuſtres reges arago.ꝛ comites barch. cudi fecerũt monetã auri.ſ.florenũ ꝛ argẽti.ſ.croats.quã facit barch. ex p̃uilegio regis ꝛ eris. Et p̃mo monetã de quaterno. ſcẽaz de dupleto.tertiã ꝺ terno.hodie hec de terno vſitata ẽ.ꝛ p̃firmata.j. ī p⁹ curia bar.dñi reg̃ ja.ij.c.viij. ſtẽ p̃fermã.ꝛ q ipa moneta tã ꝺ denarijs minut⁹. q ꝺ argẽto ſtabilis ꝓpe⁰ ẽ ꝛ īmutabil' hr̃.j.ī curia dertuſe dñe regĩe elienoris.c. vj. ſane lz nup. ī p̃nti curia ꝛc. p ꝺ fac qꝺ ſcp̃ſi.j.e.vſa. ſup vbo. q̃ argẽti.ī nota.ꝺ.ī fi. ¶ Nota.xiij.q ī illa moneta ꝺ q̃terno ponebanſ q̃ttuor marcha argẽti.ꝛ octo eris. Et ī illa de dupleto duo marcha argẽti.ꝛ nouẽ eris. Et florenꝰ fuit ꝺ certs q̃rats.ꝛ ad certũ numerũ florenor. p fl'or marcha. p cam curiar. ī cathalõia deſtiat⁹.ꝛ inſtitut⁹ de hijs monetis.excepto florẽo. vi ꝺ qꝺ ſcp̃ſi.j.ī vſa. erij.ſolid⁹ aure⁹.ī glo.fi.dic vt ibi. ¶ Nota xiiij.q iſta mõeta ꝺz eẽ diligenẽ obſuata. vt nll'o mõ.creſcat ī ere.nec miuaſ ī auro vl' argẽto.nec ẽt ī pẽſo.vt ꝺ ī vſa.iſto.moneta.ꝛ alijs vſa.nec ñ ī ml'z p̃uilegijs cathalõie hr̃.p ꝺ vide glo.tertũ.ꝛ bar.C.ꝺ veteris nũmiſmatz.ptãte.ī.l.i.ij.ꝛ.iij.li.xj.ꝛ ī feu.q̃ ſt̃ regalie. Et ponũt ẽt tertũ.p ꝺ jo. an.hẽ.bo.di.i.ꝛ.ij. Antho.de bu.ꝛ np. de cicilia.ꝛ alijs doc.ī.c.q̃nto.eẍ de iuriur.ꝛ bar.ī.l. paul⁹.ff. de ſolu.ꝛ in.l.i.ff.de ꝓhẽ. emp.ꝛ pau.ꝛ Anchar⁰.ī cle.fi.ꝺ decimis ī cle.cũ ſp.de hui⁹ vo materia ꝛ.xvij.q̃nib⁹ p̃ monetarijs ꝛ oparijs bar.ꝛ cor. p̃uilegijs ſingulariſſime faciẽtib⁹ vide latiſſime p̃ja.calis ī ſuo tractatu ꝺ moneta breuiſſimo.ꝛ aliquãtulũ de mõeta bar.ꝛ turoneñ.ꝛ valor.ipi⁹. vide qꝺ ſcp̃ſi.ꝺ.i vſa.v. v.de vaſſuaſore. ſup vbo auri cocti. ¶ Alterius pone q p generalẽ cõmiſſionẽ reg̃ ſeu dñe Regine fuit mãdatum gubernatori. vel alicui alij officiali. vt certa bãna

exeq̃t. vlla obtẽta mercede ſiue gr̃a. Euenit q̃ monetarij incidit in penaz illi⁹ bãni. dñs gubernator vigore dcẽ gñal' cõmiſſionis vult ꝓcedere ꝓtra dcm̃ monetariũ ad pene dci bãni executoẽz. Querit vtrũ poſſit. obſtãtib⁹ ꝓuilegijs ip̃or̃ monetariorũ Et dicit q̃ nõ. naz eſt certe certi⁹. q̃ qs nõ põt plus iuris in aliũ trãſferre. q̃ ipe hẽat. iuſ. noto. Et cũ dño rege aſſiſtẽte in ꝑpria ꝑſõa in loco dcõr̃ bãnor̃. pene ip̃or̃ bãnorũ exactõez ſeu cognitõez ciuſdẽ hr̃t r̃mittere alcaldis. iuſ ꝓuilegiũ dñi regis. P. iij merito ceſſat rõq̃ vtute dcẽ gñal' cõmiſſionis dict⁹ cõmiſſari⁹ poſſit ꝛ dcm̃ monetariũ ꝓcedere ar. l. traditio. ff. de acq̃. re. do. z in rl'a. nemo. de regu. iuſ. li. vj. z. l. nemo. ff. e. cũ ſq̃. potiſſime. q̃ in dcã gñali cõmiſſiõe nulla fit mẽtio de monetarijs. Nã eo ipo intelligunt excluſi. q̃ntũ ad forum vt. c. cũ ordinẽ ex̃. de reſcꝑtis. z. c. inq̃ mõaſteriũ. de re. iudi. Et ibi ẽt ſpãlr fieret mentio de dcis monetarijs. z ꝓuilegio. ẽt ceſſaret ꝓceſſus cõmiſſarij vigore dci ꝓuilegij. ¶ Et nota q̃ null⁹ in mõetariũ aſſumi dz. niſi ꝑ ꝓbus viſuz fuerit. q̃ in arte mõetarie abilis ſit. z exp⁹. vt hodie ꝓſtitutõez gñalẽ ꝓut ſum ẽ. ſicuti pz. j. in curia barcḥ. dñe regine Marie. locumtz gñal' dñi regz Alfõſi. ijii. ei⁹ viri z dñi kariſſimi. c. xix. Volt ĩerpte en art mõedaria zc. Aute. ꝓ ſz. ſic ſumit̃ ḥ z. xviij. q. iij. c. ecce in ꝑn. ꝛz Arcḥ. nota. ff. d vſuc. l. ij. cũ ſuis ſq̃. Z cõ. copulatie ſumit̃ ḥ. ſ. tã ꝓ z. z ḥ notat dictio q̃ imediate ſequens. ſic q̃ tm̃ ẽ dicer̃ tã auri. q̃ argẽti. q̃ ſi diceret z auri z argẽti. qd̃ nota. Adde qd̃ ſcꝑſi. ē. vſa. lxij. camini z ſtrate. ſup vbo tã Auri. vt erãt morabatini. q̃ valebãt ſex ſolidos iacceñ. z nouẽ barcḥ. vl' alfonſini. z nũc ſũt florẽi. z iſtã monetaz ꝑt ꝓnceps mutare ad libitũ ſuũ. vt icepit facere dñs rex iohãnes. ſz oppoſuit ſe ciuitas barcḥ. z ceſſauit mutatio monete. ꝑ hũc vſa. ⁊⁹ ꝓpoſiti. z bñ. nã mutatio monete. nõ ẽ niſi grãdis rei publice deſtructio. obḥ facit vſa⁹ iſte. z. c. q̃nto. ex̃. de iuriuſ. ſup quo et etiã mõ. del billonar. z comodo ſiue vtilitate del billoner. Nec nõ dãpno ꝓncipat⁹ cathalõie ſatis cuidẽtiſſimo. z mltis alijs ꝓ moneta tã de florenis. q̃ d cruce ſignatis. z tam iacceñ. q̃ barcḥ. q̃ iacceñ. z bar. oẽs ſũt moneta de terno. ſole clari⁹ faciẽti bus. vide latiſſime z ꝑ extẽſum in tractatu ſiue cõpẽdio ꝓ vtilitate. z ꝓſeruatiõe monetar̃ ip̃i⁹ ꝓncipat⁹ cathalõie. Et etiã poti⁹ regni facto z ordiato ꝑ arnaldũ de capdeuila ciuẽ barcḥ. ac ꝑ ip̃z ꝓfecto in ciuitate bar. vicesima die mẽſis Martij. Anno a natꝛ dñi. M. cccc. xxxvij. ipſi⁹ eñ tractat⁹ ſiue cõpẽdij copiam habuit a petro fort mercatore ciue ciuſdẽ ciuitatꝛ. ¶ Et nota q̃ hui⁹ tractat⁹ ſiue cõpẽdiũ ad ḥ fuit factũ. ſ. ꝓ diſcopiẽdo z puidẽdo ales emboſques z iſidijs. q̃ aſſidue ſine itermiſſiõe vigilãt. pẽſãt. z cogitãt in z ſup defraudatiõe z dimiutõe mõetar̃. quẽadmodũ clare videri põt z cõphẽdi in diuerſis capitul' cõpẽdio in ipo poſitis. z ordinatis. q̃uis tm̃ q̃ ſi forſan in ipſis capitulis aliq̃ rãnes. vel pũcta fuerint poſitꝛ q̃ videant̃ maſſe graſſes fore. aut ſupflua. ob ḥ ꝓ imptinẽtib⁹ oino haberi nõ debẽt. neq̃ ꝓ ifructuoſis. cũ p illa vtilitates. aut iutilitates tm̃. q̃ntũ in fcõ ip̃ar̃ monetarũ tãgũt videri poſſunt. z cõphẽdi. Et ſic vide. z plege ac mẽti tene ip̃m cõpẽdiũ. Adeo vt in hijs cũ iterrogatus fueris congruũ. at ſincerũ ſcias dare cõſiliũ. q̃ melꝰ eſt p̃uenire q̃ p̃ueniri. vt nota. ꝑ jo. an in nouella in. c. i. ex̃ de cele. miſſar̃. ¶ Nota. ij. q̃ hijs annis nõ diu effluxis ꝑ inaduertẽtiã z iopinate ꝓ grãdi ꝑte cathalõie ꝓncipatus currere introducti fuere oboli. ſine malles. modici valoris. q̃ in ſequis. ſiue les ſeques ꝓpiniani z valẽtie cudere ꝓncipiati fuere. z oĩa ibi. z in alijs ſeq̃s ex̃ ḥ regnũ. nec nõ vt p̃ſumit̃ ꝑ alia diuerſa loca abſcõſa adeo q̃ tot currebãt ꝑ ip̃m ꝓncipatũ. q̃ erat maſſa grauabus. vñ diſcuſſiõe inpe pacta tã in penſe

q̃ in numero. q̃ etiã in lege. q̃ ex causa p̃ceptũ fuit. ⁊ ĩtellectũ. cũ de vna eris marcha fiebãt siue sortien sexcẽti quadragĩta oboli. sic ꝙ ad duos ꝓ vno denario ascẽdebãt ĩ summa recta vigĩti sex sol'i. octo dr̃ij Et dcã marcha pus de. viij. dr̃s non valebat. ad rõnẽ sex libraꝝ q̃ntare eris. Et lex ip̃oꝝ oboloꝝ erat talis. s. ꝙ aliq̃ de argẽto viuo erãt salpistati. ⁊ alij desup̃ stagnati Ad cõclusionẽ ꝙ billoneri⁹ florenũ se deferebat ꝓ trib⁹ denarijs. ⁊ pugesia paruz plus. ¶ Nota. iij. ꝙ notabile cõciliũ ciuitatis bar. p̃dcẽ. tã magnũ vidẽs abusuz ĩutilitatẽq; rei publice de fcõ fuit ꝓuisũ ab ip̃o. ꝙ dcĩ oboli radicitus ĩ ciuitate p̃dcã currere stirpati fuerũt. ⁊ ĩhibiti sub certo bãno. ⁊ ꝑ ꝯñs de cetero non cucurrerũt. ⁊ bñ. ¶ Nota. iiij. ꝙ ex p̃missis hodie hec insurgit gñalis ꝯclusio. s. ꝙ oĩs moneta minuta. q̃ sit extra legẽ del tern currere inhiberi dz ꝑ totũ Aragonie regnũ. si fieri poterit. Sinaũt in dcõ p̃ncipatu cathalõie. d̃ alijs aũt monetis grossis legib⁹ terre remissuz sit. taliter vt minime fraudent̃. vt hic. ¶ Nota. v. ꝙ obol⁹ ꝓprie idẽ est ꝙ medietas nummi vl' denarij. ⁊ ita sumit̃. s̃. e glo. ĩ nota. ij. ⁊. iij. Quã argẽti. vt erãt cruce signati siue croats. Et ista moneta de volũtate terre mutari ꝯsueuit. G⁹ p̃positi vt videt̃. qꝛ hodie nõ sunt croats duodeciz denarios minutos valẽtes. sed. xv. ⁊ vocãtur ĩ vulgo regalia. ꝓ hoc vide. j. e. glo. ĩ q̃rta nota. ¶ Et nota ꝙ ĩ moneta de terno. q̃ stabilis ꝑpetuo est ⁊ immutabilis. vt dixi. s̃. e. vsa. ĩ glo. ij. ĩ nota. xij. est q̃rtũ argẽti ⁊ tria q̃rta restãtia sunt eris. vñ seq̃tur. ꝙ iõ dicit̃ moneta d̃ terno. nã ĩ. xij. dr̃ijs sũt tres dr̃ij argẽti. vl' ĩ. xij. ꝑtib⁹ tres ꝑtes argẽti. ¶ Nota. ij. ꝙ dr̃ij de terno ita ꝓportionati eẽ debẽt. s. ꝙ tres dr̃ij minuti. q̃ sint boni de terno tãtũ pensuz. quãtũ vn⁹ cruce signatus. siue croat argẽti dñt hr̃e siue pluri. ⁊ sens meyns. Et ꝑ ꝯñs postq̃ ĩ. xij. dr̃ijs pẽsum est triũ dr̃ioꝝ argẽti. qd̃ tãtũ est argẽtũ. quãtũ habet̃ ĩ vno cruce signato. Sequit̃ ergo multũ bñ ꝙ vn⁹ crucesignat⁹ nõ ẽ valoris nisi. xij. dr̃ioꝝ. minutoꝝ d̃ terno. ¶ Nota. iij. ꝙ rõ euidẽtissima est eo qꝛ cruce signat⁹ dz põderare siue pesar ip̃os tres dr̃ios. scilicz ꝙ. lxxij. cruce signati recte pẽsum habẽt vni⁹ marche argẽti. ⁊ ad idẽ. xviij. sol'i. minuti de terno. sicuti de seca exeũt aliã marchã ponderant. siue pesen. in q̃b⁹. xviij. sol'is repies drets. lxxij terna dr̃ioꝝ minutorũ. fac igit̃ compotũ nã ita inueneris sine dubio. ¶ Nota. iiij. ꝙ bñ dictũ est ĩ supra ꝓxĩa nota ibi sicuti de seca exeũt. Nã nũc hij dr̃ij minuti currẽtes de terno ꝓpter vsuz ip̃oꝝ. nec nõ qꝛ licet ꝙ sit moneta de terno videt̃ tñ ꝙ bñ nõ sufficiat ꝓ eo qꝛ argẽtũ qd̃ in dcõ terno mittit̃ nõ sufficit bñ legi vndecim dr̃ioꝝ ⁊ oboli. ĩmo d̃ꝛ ꝙ stasse suffic̃ ad. xj. dr̃ios. ideoq; tm̃ d̃ numero p̃t dici moneta d̃ terno. sed nõ de lege. vñ intellige põt sup̃ hoc ꝙ ĩ vno cruce signato plus argẽtũ est. q̃ ĩ xij. denarijs de terna. nec min⁹ allegari p̃t ꝙ in minutꝫ magis expẽse fiũt. q̃ ĩ cruce signatis. Et cõsequent̃ verũ eẽ põt. ꝙ anti q̃ tali hĩto respectu. ordinarũt ꝙ cruce signat⁹. xij. dr̃ioꝝ minutoꝝ de terno eẽt valoris. ⁊ ita secutũ fuit. donec ꝑ florenũ ĩ debite. siue follamẽt oĩno fuit d̃structũ. nũc aũt cruce signati al's ĩ vulgo regalia nũcupati sunt valoris. xv. dr̃ioꝝ de terno. ⁊ ita diu est cucurrerũt. ⁊ nũc ⁊ ꝯtinue currũt. ⁊ bñ. Sic ꝙ floren⁹ valet. xj. sol's de terno. vl' octo regalia cũ dimidio ⁊ q̃ttuor dr̃ijs ⁊ obolo de terno. ¶ Nota. v. ꝙ si florẽ⁹ arago. tot⁹ esset auri ad legẽ Florẽtie tũc valeret aliqd̃ ꝑuũ vltra. xj. sol's bone monete d̃ terno. q̃ sui recti pẽsi foret. q̃uis tñ ꝙ hec currẽs hodie sit ita pẽsi flaq̃. ꝙ florẽ⁹ aragonie valet bñ dcõs. xj. sol's. Sz poq̃ nũc de moneta hui⁹ cudi nõ p̃t. ad min⁹ pẽsuz ideo nocere neq̃d. nec ad idẽ de forti s̃m legẽ de terno. qd̃ si fieret nõ eẽt nisi p̃ncipat⁹ cathalõie destructio. nã vna die pl⁹ cõ,

ſumeret ſiue ſe deffaric. q̄ i vno anno nō
cuderet, niſi ad ſuū debitū fortū floren⁹ de
ſcēderet. ⁊ cruce ſignat⁹. vñ q; mōeta groſ
ſa auri ⁊ argēti fuit tā magni fori ſiue pre
cij. iō nimirū ſi tota fortz. q̄ p ātiquos fue
rat fcā deſtructa fuit. ⁊ amiſſa. ⁊ male pro
vtilitate rei publice q̄ pon⁹ ſuāda ē q̄ pua
ta. ſicuti eq̄tas iuris rigori dz p̄ferri. ita ⁊
b̄ publica vtilitas ꝑuate. p b̄ vide qō ſcp⁹
ſi. j. i vſa. cxxix. vnaq̄ gēs. v. iſtitutio. in
glo. i. Et de vtilitate q̄ p̄ferat. vide optimā
glo. ⁊ doc. i. c. bone i. i. ex̄ de poſtula. p̄la. ⁊
pleni⁹ oib⁹ p hē. bo. i. c. lz de rl'a. di. ij. ⁊ ali
q̄ntulū p me. j. i vſa. cxlij. cū tpib⁹ ſup vbo
vtilitati cōi ¶ Nota. vj. q lz floren⁹ arago
ne vt dcm̄ ē valeat. xj. ſol's ō terno. ac tm̄ in
ipo certiſſime ē q̄rtū de liga. q̄ multū nō
valet. iſta em̄ rōne de ipis. xj. ſolis deducē
dū ē q̄rtū. qō eſt. ij. ſoli. ix. dn̄ij. ⁊ ꝓſequent
ad rectū valorē floren⁹ aragōie. valere nō
pōt. niſi octo ſol's tres dn̄os minutos de
terno. ⁊ nō pl⁹. ⁊ ſic ē la ꝓmor ſui valoris.
tm̄ p auentetpando aurū. aliqō parū dici
poſſet circū circa de. viij. ſol'. vj. dn̄s ⁊ non
pl⁹. ¶ Nota. vij. q dcī antiq̄ tres ceperūt
marchas eris. ⁊ vnā argēti. ⁊ toto iſimul
fuſo fuit vnū rielle. qō pēli fuit quattuor
marcharū. ⁊ poſt dcāz q̄ttuor marcharū
ipi antiq̄. lxxij. ptes fecerūt. Et ide etiā de
qualibz dcāz. lxxij. ptiū fecerūt. xij. ptes.
in tm̄ q̄ q̄libet dcāz ptiū fuit vn⁹ dn̄i⁹. Et
cōſequēter q̄libet ipāz. lxxij. ptiū fuit vn⁹
ſolus. in q̄ pte qualibet q̄rtuz fuit argēti.
ideoq̄ cū. xij. dn̄ijs ſint q̄rtū. trez dn̄ij ex eo
dcā eſt moneta de terno. de q̄ hēs. ſ. c. vſa.
i glo. ij. i nota. xij. ¶ Nota. viij. q floren⁹
q̄uis ti tulū habeat regis arago. hoc tm̄ ve
ritate fulcit q̄ i aragōia nū q̄ floren⁹ ſi ha
batut. neq̄ cruce ſignat⁹. niſi tm̄ moneta
iacceñ. de terno. q̄ deſtrui. vel mutari. ſeu
minui. vel augeri nō pōt. ac immutabili
ter ꝓſeuerari dz imꝑpetuū. cū ſit iurata p
dn̄m regē ja. i. vt pz p quādā cartā ipi⁹ dn̄i
regis cui⁹ data ⁊ acta fuit in gñali curia
ꝓdōtion. idē octobris āno. M. cc. xxxvij.
⁊ poſtea ꝓrmata p dn̄z papā vi banū q̄n
tū q̄ cū eiꝰ reſcepto vrubrij datz. iij. idꝰ aprił.
pōtificat⁹ ſui āno ꝓmo. Et q; iſta mōeta
de terno. ſiue barcē. ſiue iacceñ. ex quo in
rota ē reuocari nō pōt. h̄ ſingulariſ ⁊ clare
liq̄t p ea q̄ notant p hoſti. i ſum. ti. de cēſi.
§. ex q̄bꝰ cauſis. v. porro ſi aliq̄ moneta. ⁊.
v. ſe. ⁊ h̄ itelligas. niſi forte hec innouatio
fiat ppl'o cui⁹ intereſt ap ꝓbāte vt ibi p b̄ fa
cit qō ſcpſi. ō. e. vſa. i glo. ij. i nota. xij. ¶ No
ta. ix. q floren⁹ aragōie ē de. xviij. q̄rats. ſ.
de. xviij. q̄ratz auri fini. ⁊. vj. q̄rats ſiue. vj.
ꝓtib⁹ q̄ ſūt ligua. ſ. mediū argētū. ⁊ mediū
es ſiue coure. ſic q dcō liga ē q̄rtū i ipo flo
reno. ¶ Nota. x. q de vna marcha dcta ſe
qua ereūt ſiue ſorterē. ſeragīta octo floré.
deducz exp̄ſſ. q̄ marcha auri dcta ſequa
valet trigīta ſeptē libras. octo ſol's barcē.
de terno. ⁊ hec ꝓportio a monetarijs bar.
habui. qō tene mēti. Diligēter. i. diſcrete.
vt i. c. q; ppē. v. ſtatuim⁹. ex̄ de el'c. vel. i. fi⁹
delit. vt. C. ſi p viz vl' alio mō. l. iudices p⁹
ꝑn. cū ſuis ſy. Et vtroq̄ mō pōt ſumi hic.
¶ Et nota q hec duo diligent ⁊ fidelit eq̄
ſūt ſynonima. vt pz. ff. de cuſtore. l. diuus
adrian⁹ ꝑpe fi. ibi ⁊ ſi diligent. ac fidelit.
Tu dic q ſi. li. ac. ſumat expoſitiue p. i.
tūc nō ſūt ſinonima. ſec⁹ ſi ſumat ꝑpe. nā
tūc vtraq̄ dictio ſtat p ſe. ⁊ bñ. ¶ Nota. ij.
q diligent q̄q̄z ē nota rōnis. vt. ff. como.
l. ſi vt certo. §. nā ⁊ ſi. ⁊ ibi not. ¶ Nota. iij
q q̄ diligēs exiſtit. nō ē veriſimile errare.
vt. C. qui eſt aduer. quos. i. C. de reſtin. vē.
l. quiſquis. ⁊ C. arbi. tu. l. ſi. Nullomodo
Simile vbū hēs. j. in vſa. cxxv. ſi q̄s ſenio
rē ſuū. vide qō ibi ſcpſi. ſup vbo accepit. v.
⁊ ſic no. creſcat. ¶ Nota ex b̄ ter. q mōeta
ſi ere creſci. nec auro vl' argēto. neq̄ ēt pēſo
miui dz. ⁊ ſic caue tu alq̄miaſtre. q ab la
tua alq̄mia ne cadas i faciēdo ⁊ cudendo
mōetā falſaz. qō ſi feceris. e certo penā b⁹
vſatici nō euaſerz. p b̄ vide qō ſcpſi. j. i vſa.
cxlij. ſolus aure⁹. v. ⁊. vij. mācuſi. i glo. ſi. q

totū. Qui vo. v. ꝛ ē ſcda ꝑs. ꝓ ꝫ vide qđ le. ſc plī. j. in vſa. cxlij. cū tꝑozib⁹. v. penā illā. Dec oſa. ſ. ī hui⁹ vſati. ꝛ. ſ. vſa. ꝓrī. ꝓtēta. et ꝑut ſequūtur ī hac lr̄a ibi pacē ꝛc. Pacē et treugā. ¶ Nota ꝙ diuerſa ſūt ꝫ par ꝛ treu ga. ꝛ fac̄ ex̄. de iude. c. ſignifcauit. ꝫtrā⁹ de ſeua. Sz pone ꝙ fiſc⁹ in caſu ꝓmiſſo ꝑ pa cib⁹ ꝛ treugis fractis cōtra nōnullos q̄re lā vult offerre. q̄rif q̄ſ ipa formabif q̄rela. Dicas ꝙ de his certa nō ꝑt dari forma cū plura ſint negocia q̄ vocabula. vt. ff. de ꝓ ſcp. v. l. natura. Sz ī cā exēpli vnā hic po no formā. ¶ Conq̄rēdo ꝓponit. b. ꝓcur̄ fi ſcal' vice ꝛ noīe dñi reg; ꝯ oēs ꝛ ſingulos hoies tal' loci. dicēs ꝙ ipi die martis. xiiij. mēſ madij ꝓxie ꝓteriti. ꝛ anni ꝑſ̄ntis. M. ꝛc. ſua ꝓpa temeritate deū nō timēdo. ac diſciplinā regiā poſtponēdo. fugauerūt anthoniū in itinere publico. ꝛ iactauer̄t ei lapides ꝛ tela. ꝛ vulnerauerūt eū. ꝛ alia dāpna ei itulerūt. ꝓpter q̄ quilibz ꝓdcōꝝ fregit pacē ꝛ treu. ſub q̄rū plidio ipſe āto ni⁹ cōſtitut⁹ erat. q̄re dcēs ꝓcur̄ fiſcal' noīe quo. ſ. ꝓ itereſſe dñi reg; perit vnūquēqz ꝓdcōꝝ hoīm ſibi cōdēpnari in penā ꝓten tā in ꝓſtōe dñi reg; edita ꝯ fractores pac; ꝛ treuge ī itinere publico. ꝛ ꝓ iniuria dño regi facta in mille florēn. ad quos extiat illā ſalua iudiciali taxatiōe. ꝛ inde ſibi fi eri iuſticie cōplemētū vna cū expenſis cir ca litē fcās. ꝛ in poſterū fiēdas. officio vr̄i dñi vicarij ſup his q̄t; opus ſit hūiliter i plorato. Et nihiloīn⁹ firmat ius ꝛc. ¶ Et oblata ꝑdicta q̄rela coꝝ vicario vl' ſubui cario. qđ fieri ꝑt. vt habeā. j. ī curia cerua rie dñi regis. ꝑ. iij. c. deīde ſancim⁹. ꝙ eo tūc ipe vicarius vel ſubuicari⁹ vna cū ſuo aſſeſſore ſiue aſſidente recipiat ꝙ ꝑus īde veridicā informationē iux̄ formā cōſtōis incipient;. q̄relā de pace ꝛ treuga ꝛc. q̄ edi ta eſt. j. in curia barch̄. dñi reg; ffrdinan di. Et his pactis moderēt dictā q̄relā iux̄ ca^m. deinde ſancim⁹. ſ. al'atū. ¶ Ex q̄b⁹ nota ꝓmo ꝙ q̄relās ipa moderatiōe facta ꝛ iuro ꝙ eū ꝑſtito. dz dicere vbo vl' in ſcri ptis. ꝙ credit foze va ab eo poſita ꝛ ꝓtēta. in eadē q̄rela. ꝛ ꝙ in ꝓbando deficere nō intendit. vt cauea. j. ī curia mōtiſſoni dñi regis. ꝑ. iij. c. xxxiiij. vt tollat oīs occaſio ꝛc. ¶ Nota. ij. ꝙ q̄relans ſeu ei⁹ ꝓcurator ius ꝛ de iure firmare dz q̄relato ſeu q̄rela tis ſup bonis ſuis ꝓ. x. ſol'is cū augmēto. iux̄ vſaticos barchiñ. ꝛ cōſtōes cathalōie gnales. ꝓ ꝫ vide qđ notat ꝓ ja. calis ī dire ctorio pac; ꝛ treuge. in. xij. dubio ꝓncipli in ꝓn. ¶ Nota. iij. ꝙ his geſtis tūc q̄relati debēt lr̄atorie citari. Cui⁹ lr̄e citatorie cā exempli vnā hic pono formā. ¶ Petr⁹ vi carius barchiñ ꝛc. Dilcō arnaldo ſalutē ī dño. Conq̄ſtus eſt nob̄ ffrrari⁹ de vob̄ ꝓ pacib⁹ ꝛ treug; fractis de talibus ꝛ alijs pl'ibus maleficijs ſiue delictis. in q̄b⁹ fre giſtis pacē ꝛ treugas. in q̄bus ipe ferrari⁹ cōſtitutus erat. ꝛ veniſt; ꝯ vſaticos barch̄ ꝛ conſtōes paciū ꝛ treugarū. ꝛ ꝓagmati cas ſanctiōes ſup his editas. Qua ꝓpter ex ꝑte dñi regis. ꝛ auctē officij quo fungi mur. inſtante dcō ferrario vos harū ſerie monemus atq; citamus q̄t; dictā q̄ntita tē pecunie iux̄ dictā moderatōz infra. xv. dies a p̄ntatōe p̄ntiū imediate ſeq̄ntes di cto q̄relanti ſoluat; ꝛ emēdetis. vel cū eo amicabiliter cōponat;. Aut vt iuri pare atis. xv. die dcōꝝ. xv. dierū coꝝ nob̄ ꝛ dcō nr̄o aſſidēte cōpeat; ꝓſonal'r int⁹ curiā vi carie barch̄. in q̄ nos deo duce cū dcō nr̄o aſſidēte dicta die compitōis erim⁹. ꝓſōa liter ꝑatus cauere in poſſe nr̄o cū bonis pignoribus tenētib⁹ ꝛ bñ valētibus dcāz q̄ntitatē q̄rela tā. vel etiā ipāz q̄ntitatē. ꝛ etiā alia faciatis ad q̄ tenemi. iux̄ ꝓſtōes paciū ꝛ treugarū. mentē. ſeriē. ꝛ tenorem earūdē. Alīs lapſis ipis. xv. diebus vos ſci re volumus ecerto. ꝙ nos de conſilio di cti nr̄i aſſident; ꝓcederem⁹. ꝛ etiā ꝓcede mus. ꝛ ꝓcedi faciemus ꝑ ꝑdict; cōtra vos ꝛ bona veſtra. necnō cōtra fautores. coad iutores. conſiliatores. ſuſtentatores ꝛ cō-

plices vestros mãifestos. ꝛ bona cozũdẽ. ꝛ etiã oñe dãpnũ i vos ꝛ ipos ꝛ bonis vris ꝛ ipoꝝ cuiuslibꝫ dari ꝛ inferri faciem⁹ cõ sentiem⁹ ꝛ pmittem⁹ iuꝝ dcãs cõstões pa ciũ ꝛ treugarũ. mentẽ seriẽ ꝛ tenozẽ eaꝝdẽ ꝛ alꝫ. put ꝺ iure ꝛ rõne iuenerim⁹ fozẽ fa ciendũ. absentia seu ꝓtũiacia vra in aliq̃ nõ obstãte. Qui aũt infra dictos. xv. dies añ. xv^m diẽ vos cõpere voluerit ꝫ cozã nob significetis nob añ ꝓ vnũ diẽ. in q̃ ifradi ctos. xv. dies voluerit ꝫ cõpere. qm̃ ipa die i fallibiliter erim⁹ deo duce i loco ꝑdcõ vo bis supius assignato. Et hãc lra ꝫ ꝓma ꝛc. Datꝫ ꝛc. ¶ Nota. iiij. q milites associã tes militꝫ vzozẽ est in pace ꝛ treuga. vt. j. i pace. in xpi noie. sit oibus maifestũ. §. sub hac pace cõstituim⁹ milites ꝛc. Jdẽ si do minã gñosam associauerit. vt. j. in pace. i xpi noie. notũ sit cũctis. §. jtẽ statuim⁹ q oĩs homo ꝛc ¶ Sz q̃d si ipi milites fuerit in guerra. nũq̃d eo casu fuerũt in pace et treuga ꝟ sic. ꝓ. §. sub hac pace ꝓstituim⁹ milites ꝛc. ñ. all'ato. cũ gñalr loq̃tur. et sic gñalr est intelligẽdũ. vt. xix. di. c. si roma nor. ꝺ tñ intellige. nisi ipi milites fuerit bausatozes. vel ꝓditozes manifesti. vt in dicto. §. ñ. pri. all'ato cauet. ¶ Nota. v. q si q̃s cõtra tenozẽ pacis cepit aliquẽ hoiez i pace constitutũ q ipo facto eiectus est a pace ꝛ treuga. vt. j. i pace. ad honozẽ. i. ij. § jtẽ statuimus q si q̃s ꝛc. Et sic ẽ ibi casus spãlis i quo ipo fcõ i quo q̃s absq̃ aliq̃ ci tatione ẽst eiectus a pace ꝛ treuga. Unde reducẽdo ad memoziã dico q ꝓ illũ ter. ꝓ cessit bñ⁹ de fonellario tũc gerẽs vices ꝓ curatozis in cathal cõtra riãbaldũ ꝺ farõ q̃ cepat q̃ndã mercatozẽ subditũ regꝫ rob ti. qz absq̃ q̃rela dicti mercatozis dict⁹ ge rẽs vices req̃siuit dictũ riãbalduꝫ. q libe raret mercatozẽ a captiõe. ꝛ qz nolebat fa cere accessit ad domũ de sctã agnete dicti riambaldi sitã in termio castri ꝺla rocha. ꝓ diruendo eãdẽ. Et tũc fuit dictus mer catoz liberatus a captõe. ita recitat ꝺtrã⁹ de scua sapiens antiquus ꝛ famosus. Et hẽs sil'em textũ. j. in pace. Notũ sit cunctꝫ §. jtẽ statuimus q si q̃s ꝓtra tenozẽ pacis cepit ꝛc. ¶ Nota. vj. q rõne pacꝫ et treuge a dño rege date dlici q̃ ad ꝺ ipi vel eius of ficiales subsunt. ꝛ sic tẽnẽtur ꝛ ꝺñt eã ser uare. Ad ꝺ facit ꝑoptime qꝺ scꝑsli. ñ. i vsa. ꝓri. sup ꝟbo ꝓncipes. in. q. i. cũ. ij. ꝟ. seq̃n tibus. ¶ Nota. vij. iuꝝ ꝺ q vbi cõsuetudo vel statutũ laicoꝝ est fauozabile ꝛ sup re cõcessibili. q̃le est. ñ. vsa. primus. ꝛ sil'es q̃ fauozabiles sunt: eccl'ia ꝛ dlici tenẽt ipos suare q̃potissime. qz indubie illis iuuaꝛ se ꝑñt. Si ꝟo cõsuetudo vel statutuꝫ. aut vsa⁹ sit iuri cõtrarius. vel ecclie ꝛ clericis sit onerosus. tũc nõ est extẽdendus. de cõ su. c. i. ꝛ de deci. tuas. et. c. cũ cõtingat. sic q eo tũc nõ tenent ipm suare. lꝫ subeant ꝓncipi. neq̃ illo gaudere ꝑñt. qꝺ tene mẽ ti. ꝺng⁹ de retracho. Addẽ qꝺ scꝑsli. ñ. vsa⁹. ꝓri. sup dicto ꝟbo ꝓnceps. ꝟ. vnũ tñ q̃ro ꝛc De h⁹ ꝟbo materia pacꝫ ꝛ treuge viꝺ qꝺ scri pli. j. in vsa. cxxiiij. si ille q̃ pliuiũ. sup ꝟ bo et treuga. ꝟ. et qz ꝺ. cũ. ij. ꝟ. seq̃ntib⁹. ꝛ i vsa. cxlij. cum tꝓribus. ꝟ. penã illã. sup ꝟ bo. q̃ treugã. ꝛ. ñ. in vsa. iiij. hec sunt vsua lia. in. q. v. cũ nõnullis alijs. q. ibi seq̃nti bus. ꝛ in vsa. lxij. camini. i. ꝟ. sup ꝟbo mi lites. in. q. et an bona. cum. ſ. q. sequenti bus. ꝛ. ñ. vsa. ꝓri. sup ꝟbo treuga. in. q. xij. Necnõ vide ibi ꝺ guidatico siue empa. ꝟ. et empamentũ. in glo. i. ꝛ sup ꝟbo. de dire cto. Empamẽtũ. i. guidaticuꝫ ꝓncipis. ſ. cõit barẽ. ¶ Et no. q guidaª ꝓncipis sub ꝑsidio pacis ꝛ treuge ꝓstituta sunt. vt. j. i pace. hec est paꝛ quã petr⁹ dei gratia rex. § guidatica. et in pace. ad honozeꝫ. in. ij. §. jtẽ guidatica. Et in pace. notũ sit cũctis. §. jtẽ sub eadẽ sint guidatica ꝛc ¶ Nota. ij q guidatica ꝓncipis et eius vicarioꝝ pa ria sunt. Hã quẽadmodũ guidatica ꝓnci pis in pace sunt et treuga. ita et guidati ca eius vicarioꝝ. vt. j. i pace. jldefousus. §. jtem oẽs. ¶ Nota 3º q ipa guidatica ꝓn-

cipis et eius vicarioꝝ etiã paria sunt i pena. qm̃ sicut facienti ꝯ guidatica ꝓncipis. imi net pena lese maiestatis. sic ⁊ facienti ꝯ guidatica vicarioꝝ ipsi⁹ vt in dcã pate. ℣l defonsus. §. h̃ adiecto. adde qd̃ scꝑsi supra i vsa. ꝓri. v. ⁊ empamẽtũ i glo. i. Moneta de hac moneta habeꝝ. C. d̃ fal. mo. p totũ. ¶ Et ẽ sciẽdũ ꝙ q̃ monetã ꝓncipis falsat dz exuri. q̃ vo monetã ciuitatꝫ decapitaꝝ. q̃ vo nũmos radit vl̃ tingit. Si est liber a bestijs deuoraꝝ Si seruus vltio supplicio puniꝝ. ita notat glo. in. c. quãto. eꝛ de iuꝝ iuꝝ. fm ja. de vallesica. idez. K. balistarij. Adde qd̃ scꝑsi. j. i vsa. xciiij. q̃ iustitiã sup vbo man⁹. v. j tem si q̃s sine iussiõe ⁊c. Et qd̃ nota. i exua. dñi jo. xxij. q̃ ꝛncipit ꝑdiens. sup vbo auc̃te iuris. ⁊ sup vbo. cõsuetudinẽ ⁊ sup vbo. monetã falsaz p Gen̄. qd̃q scꝑsi. j. i glo. se. i. q. ij. ⁊. iij. ¶ Et quot mõis dicaꝝ moneta falsari. Et an ꝓnceps possit facere cudi monetã põderis minoris. q̃ erat moneta antiqua. dic de oibus hijs i pãlle. c. quãto. p jo. de linp⁹. p. bone ti. jo. an. An. de butrio. ⁊ ny. d̃ cicilia. Et vide chi. i. l. ij. q. fi. ⁊ in. l. vlt. C. de fal. mo. ¶ Et que dicaꝝ ꝑprie falsa moneta. Et an exꝑse cudẽdi monetã debeãt fieri de pub'ico. vide p bar. i. l. q̃ falsam. ff. ad. l. cor. d̃ fal. Falsauerit. ¶ Quero ds dicaꝝ falsare monetã. dicas ꝙ ille q̃ alij quã monetã facit. seu fieri facit sine ꝓncipis auc̃te. vt. l. ij C. de fal. mo. ⁊ ibi chi. in. q. i. Simil'r dicit mõeta falsari⁹. q̃ ponat monetaz bar. vel iacceñ. eꝛ regnũ ad rundẽdũ. vel exhibit aliqd̃ billo. vel buasariã de cathalõia vt. j. i pace. Notũ sit cũctis. §. ite statuim⁹ ꝙ si q̃s monetã bar. vel iacceñ ⁊c. Quo ad hoc m̃ sez q̃tũ ad billo vel buasariã. sine baso uayam derogatũ est quo ad ciues barc̃h. Moneta bar. ꝓsus excepta. vt ptz p puilegium a dño rege. P. iij. ciuitati bar. cõcessum. cui⁹ datꝫ fuit bar. kl's Madij. Anno dñi. M. ccc. xliij. ¶ Quero. ij. qua pena venit puniẽd⁹ q̃ falsam fabricat monetã. di cas ꝙ vltio supplitio. appõe remota. Et dom⁹ i q̃b⁹ talia comitanꝝ cõfiscanꝝ. hita cõsideratiõe ad districta locoꝝ. h̃ verũ i tel lige. nisi dom⁹ eẽnt pupilloꝝ. qm̃ ille non publicanꝝ. Sz tutores eorũ puniunꝝ. vt hec oĩa colligunꝝ clare. i. l. qm̃ nonnulli. C. d̃ fal. mo. ¶ Quero. iij. qua pena dz puniri q̃ nũmos falsa effusiõe formatꝫ dicas ꝙ pena flãmaꝝ. ⁊ ꝑmiũ accãtori daꝝ. vt. C. e. l. si q̃s nũmos. ¶ Quero. iiij. an rescripti ũ a dño rege impetratũ de moneta cudẽda. ꝓsumaꝝ surrepticiũ R̃ñ⁰ sic. vt. C. e. l. vl. ¶ Quero. v. an talis si vigoꝝ dcĩ rescripti cudit mõetã debeat pũiri. R̃ñ⁰ sic qm̃ illã mereꝝ penã. quã mereꝝ is q̃ sine auc̃te ꝓncipis facit monetã cudi. vt i ꝑdcã. l. vl. Et est rõ qꝛ ꝓncipis auc̃tẽ nõ hz q̃ surrepticiã hz. ff. de ap. l. i. ⁊ de pecul. l. cũ dñs. ¶ Quero. vj. fm ja. de vallesica. An h̃ vbũ fregerit. violauerit. siue falsauerit debeat itelligi cognitional'r. s. ptib⁹ auditis. ita ꝙ ante cognitionẽ nõ possit ꝓcedi p dñm regẽ. vt comitẽ barc̃h. vtute hui⁹ vsa. ⁊ vr̃ ꝙ sic. ⁊ ꝑh̃ vr̃ ter. in. c. i. eꝛ. de offi. dele. in cle. ⁊ ibi nota. sup vbo repit p jo. an. jtẽ qꝛ h̃ vbũ videꝝ denotare ꝓfectionẽ sicut vbũ puenerit. vt. l. aliud. §. pueniſſe. ff. de ver. sig. ⁊ l. i. §. pueniſſe. ff. de here. vel acẽ. ven. igiꝝ si ꝓfectionẽ d̃notat. cause cognitio reqr̃iꝝ. qꝛ negotioꝝ merito ptiũ assertõe pãdunꝝ ⁊ nichil ꝯ ptẽ inauditã ẽ diffiniẽdũ vt. l. fi. C. si p vim vel alio mõ. ⁊. l. ij. C. si pter pẽsita. ⁊. c. cũ eꝛ lr̃is eꝛ. de inte. restit. ⁊ c. inꝝ q̃ttuoꝛ. eꝛ de ma. ⁊ obe. ꝓriũ est vbũ qm̃ sufficit ꝙ ex inq̃sitiõe recepta de mandato regis. ⁊ d̃ eadẽ relatiõe fcã appareat ipi ꝓncipi talẽ sempꝛoniũ delatũ. vnũ ex hijs ptẽtis in lr̃a feciſſe seu cõmisisse. ad h̃ vt ꝓnceps habeat causam monẽdi ⁊ enantandi ad citandũ dcm̃ sempꝛoniũ delatũ Et sibi iniungẽdũ. vt in manu regia sine appositiõe alicui⁹ loci i citatorio i ꝓpria persona psonaliter cũ honoꝛe ⁊ auere suo veniat. Et istud vbuz fregerit. violauerit.

vel falsauerit exponi pōt. i. fregisse. violasse. vel falsasse dicat̄. quo ad scientiā regis Et ita vtit̄ lex accipiēdo vnū v̄bū ꝑ alio vt. l. i. cuꝫ ibi notat̄ in glo. ff. in ius vo. vt eāt. ⁊ in. l. cū tal̄ scp̄tura. ff. d̄le. i. ⁊ ibi bar. in vna oppo. ⁊ ꝑ eundē in. l. solemꝰ. ff. d̄ cōdi. ⁊ de. ⁊ in. l. si ita. ff. de au. ⁊ ar. le. ⁊. c. oportet. vij. q. i. ⁊ de. ꝯse. di. iiij. c. om̄i tp̄e. ja de vallesi. p̄dictꝰ. Cetera v̄o q̄ ip̄e ja. scp̄sit in huiꝰ vsa. scp̄si ego ja. marq̄lles s̄m eū. s̄ vsa. ꝓximo sup v̄bo treuga. q. xviij. cū nōnullis. q. ⁊. v̄. ibi seq̄ntibꝰ. ibi vide ⁊ mēti tene. ¶ Guillermꝰ etem̄ p̄positi dic̄ b̄ d̄ ⁊ sup his ꝙ ex h̄ tex. dicūt sapiētes. ꝙ ꝯstare hꝫ de crimīe añq̄ veniat q̄s cū corp̄e ⁊ auere. Et fuit maxīa q̄o in facto comit̄ ēpur̄ de quo scripsi. s̄. vsa. ꝓxi. sup v̄bo treuga. suis locꝫ. Si añq̄ ꝯstaret de crimīe veīret in manu p̄ncipis ad faciendū suā volūtatē. Et fuit decisum ꝙ nō. nisi ꝯstito de crimīe per testes vl̄ alia documēta. vt. s̄. vsa. xl. qui se sciēte. ⁊. j. vsa. lxxx. iudiciū in curia datū. bñꝰ lunes. Et qꝛ ja. de faro fecit hunc ꝓcessuꝫ sup notorio. ⁊ fuit reputatꝰ inualidꝰ ꝓpter magnā restrictōꝫ vsa. hꝰ. Sꝫ dic ꝙ iste ꝓcessus fit ex officio. ⁊ p̄mo inq̄rit̄ sup vsaᵒ ⁊ ꝯstito de crimīe ꝑ inq̄sitiōꝫ ꝑs citat̄. Et sic fuit s̄uatū ꝯ Gᵐ ray. d̄ mōtecathēo. Et hec tūc videbat̄ v̄a practica. qd̄ nō est v̄m. ⁊ sic cautiꝰ fit ꝙ pars offerat sua capitl̄a fisco. ⁊ fiscꝰ iudici nomīe dñi regis iux̄ formā vsa. huiꝰ. ⁊ vsa. s̄. ꝓxi. s̄m ꝙ casus occurrerit. q̄ capitl̄a si ꝑs offerat vel īmisceat se ꝓcessui esset citāda. iuxta dicta ꝑ jnno. in. c. cū clamor. ex̄ d̄ testi. Et s̄m formā iurꝫ facta informatione ⁊ ꝯstito de crimīe hꝫ delatus venire ī manu dñi regꝫ iux̄ formā vsa. ⁊ si ꝯtumax fuerit ꝓcedit̄ vt dictū est. s̄. Et sic intell̄r v̄bū fregerit. Et sic bñ fit ꝙ p̄nceps ex offō hūc faciat ꝓcessum. ⁊ tunc ex ꝓcessu hmōi inq̄sitionis ꝑs ius ꝯsequit̄ suū. Gꝰ p̄positi. q̄. s̄. ¶ Iux̄ qd̄ q̄ro q̄ sit forma hꝰ ꝓcessus q̄ iux̄ formā hꝰ vsa. ordiri dꝫ Dicas ꝙ hec

scꝫ ꝙ ꝓcur̄ fiscalis regius audito crimine corā dño rege compēs offert ꝯ delatū suaꝫ ꝯq̄rendo supplicatōꝫ. ⁊ req̄sitōꝫ ꝑ hec v̄ba ¶ Serenissime p̄nceps. vr̄e iustissime serenitati humiliter voce clamosa. ac insinuatione dolosa. demōstrat johēs de corbera miles ꝓcur̄. vr̄ gñalis fiscal̄. cathal̄. p̄ncipatꝰ. ac eiusdē baiulus gñal̄. ꝙ sempronius miles vasallus vr̄. seposito timore diuino. ⁊ correctiōis vr̄e dñatōis aculeo. ⁊ discipline vr̄e v̄ga oīmodo neglecta. in castro suo tali. infra limites vicarie ceruarie ꝯstituto: monetā auri ⁊ argenti cudēdo falsauit. seu cudi ac falsari fecit. Cūq̄ talia fuerīt ⁊ existāt exēplo ꝑnicioso. et ꝯ vsa. barchiñ. signāter ꝯ vsa. incipientem moneta. q̄bus ⁊ quo ip̄e sempronius astrictus existit. ⁊ cuiꝰ castrū vt p̄fertur infra limites dicte vicarie ceruarie est ꝯstitutuꝫ qd̄ vr̄e gñal̄ iur̄dictiōis subest impio. Et qꝛ p̄dicta nō debēt sub cōniuētibus ocul̄ ꝑtrāsire. Supplicat ⁊ req̄rit reuerēter dc̄s ꝓcur̄ fiscal̄. ⁊ baiulus gñalis. q̄tꝫ vr̄a clemētia p̄ excellētissima ꝑ p̄dcīs ꝯ sempronīū militē antedictū ꝓcedat. seu mandet ꝓcedi. ⁊ al̄s ꝓut spāliter dictus vsaꝰ. moneīa. ⁊ mens seriesq̄ ⁊ pratica ip̄iꝰ postulāt et req̄rūt. ¶ Qua cedula oblata palā coram celsitudine regia Frācisc̄ castello regens cancꝫ. pedibꝰ stādo. noīe dñi regꝫ. ⁊ in personā eiusdē voluit. ⁊ mādauit cedulā prē īsertā publice alta voce legi. ꝑ me notaᵐ talē. ¶ Et lecta dicta cedula regēs cancꝫ. antedictꝰ noīe ⁊ ī ꝑsonā dñi regꝫ hec v̄ba vel similia dixit in effectu. Lo senyor rey oyda. e entesa la cedula damunt dita. e la espressio de aq̄lla rebēt e abraçāt la ꝑ deuta de iusticia. per la qual los reys regnen mane e comana a mit̄ jāt pau. e mit̄ francesch marquilles ꝓmouedors dels negocis dela sua cort. ⁊ vt̄q̄ in solidū. q̄ en e sobre la dita cedula. e les coses en aq̄lla contēgudes ꝓcesquen E jo dit regent axima teix aptāt com mester hi sia lps ho comā.

¶ Subseq̃nter tali die sedente dño rege i solio suo corã cũcto seu magno ppl'o. idez baiulus gñalis. ⁊ ꝓcurator fiscalis obtulit eidẽ dño regi cedulã seq̃ntẽ. ¶ Priceps victoriosissime Cũ exactitatis ⁊ processis ꝯ sempronium militẽ ꝑdictũ. de q̃bus serenitati vr̃e iam extitit facta relatio ꝑ dcõs tales. satꝫ appareat dictũ militẽ cõmisisse crimẽ ⁊ delictũ in q̃daz cedula maiestati regie dudũ ꝑ dcm̃ ꝓcuratorẽ fiscalẽ oblata clare exspecificatũ Pro tãto dictꝰ ꝓcur̃ fiscalis excellẽtiã regiã hũiliter supplicãdo req̃rit ꝯ eundẽ militẽ ad vlteriora scdꝫ vsa^m incipientẽ. moneta. ⁊ aũcte eiusdez ⁊ al's iusticia mediãte ꝓcedi ¶ Qua cedula oblata dñs rex añdictus. seu ip̃e regẽs cancꝫ noĩe ⁊ ĩ ꝑsona dicti dñi regis eandẽ tũc publice ꝑ me notariũ legi mandauit ¶ Et lecta dicta cedula regẽs antedictus noĩe ⁊ in ꝑsona dñi r̃gis dixit v̄ba seq̃ntia ¶ Lo senyor rey oyda la dita supplicatia req̃sta. ara ꝑ son general ꝓcurador fiscal dada. ordone e mana citar ꝑ deuta de iusticia. la qual los reys deuẽ abraçar lo dit caualler. en e ꝑ la forma que lo dit vsatge de barchiña q̃ comença. moneta. requer. e segons la iusta intencio de aq̃ll. e en altra manera esser ꝓcehit contra lo dit caualler. segons iusticia requer Lo qual citatori. e los quals temps e lochs lo dit sẽyor reſua a son coratge. E jo dit regent la cancꝫ. aximateix man lo dit citatori si e en quant sia mester. Cuius formã vid cõtinẽtia sub hac. ¶ Alfõsus. iiij. dei gratia rex ⁊c̃. Fideli nr̃o sempronio militi Sal'. ⁊ gr̃az. Quia igit̃ vt ꝓcuratoris nr̃i fiscalis. gñalisq̃ baiuli ꝑncipatus cathalõie. Johis de corbaria militis q̃rule exp̃ssione ⁊ al's fama publica referente ꝑcepimus. vos diuĩo tĩore postposito. correctiõisq̃ serenitatꝫ nr̃e aculeo ⁊ disciplie nr̃e v̄ga oĩo neglectꝫ. ĩ castro vr̃o tali ĩfra limites vicarie ceruarie sito. mõetã auri ⁊ argẽti cudẽdo falsastis. seu cudi ac falsari fecistis. Et qꝛ ꝑmissa contra vsaticos barch'. signãter cõtra vsa^m incipientẽ. moneta. nostrasq̃ regalias. ⁊ nostri supioritatez dñij. cuius vos ⁊ castrũ vr̃m subestis. ⁊ al's dãpnabiliter sunt cõmissa. sub cõniuentia ꝑterire nõ potest. nec debet celsitudo regia vos serie cum pñti citamus. vobis nihilominꝰ iniũgentes q̃tꝫ infra. xxvj. dies post pñtationẽ huius lr̃e faciendaz in antea cõputãdos. quẽ terminũ vob ꝓ tribus monitõibus. assignatiõibus. seu edictis. et al's assignamꝰ ꝑemptorie in ꝓpria ꝑsona vestra veniatis in posse nr̃o cum om̃i auere et honore ad faciendũ voluntatẽ nr̃az. s̃m consiliũ ⁊ curie nostre laudamentũ. ⁊ al's compeatis ꝑsonaliter coram nobis ĩ ciuitate minorise. vbi deo duce ꝑsentes fuerimus. paratus subire iudiciũ sup ꝑdictis. ꝓut de iure ⁊ rõne fuerit faciendum Cum nos sup eisdẽ facere intendamꝰ qd̃ iusticia suadebit. Al's lapso termĩo supradicto. quẽ vob vt. s̃. ꝑemptorie ⁊ ꝑcise contextũ pñtiũ assignamus. ꝓcedemus in ⁊ sup ꝑdictis ꝓut iura. vsatici. ⁊ constõnes cathalonie postulãt ⁊ req̃runt. vr̃i absentia non obstante. ⁊ ꝯtumacia exigente ꝓut iuste ⁊ debite inuenerimꝰ faciẽdũ. De pñtatõe aũt hmõi lr̃e: relatõi stabimꝰ portitoris eiusdẽ. q̃ ip̃am iurauit facere post regressum. bach' ⁊c̃ ¶ Sed pone ꝙ ip̃e miles delatus sit citatus: compere nõ curat ⁊ instãte fisco reputatus est ꝓ cõtumace. q̃ cõtumacia admitti debꝫ. si ⁊ inq̃tũ de iure admittẽda foret. q̃ritur q̃lr ꝓcedetur cõtra ip̃z. Dicas ꝙ eo tũc dñs rex habita ꝑmitus in ⁊ sup his digesta deliberatiõe mandabit circa hec lr̃as optunas fieri vt est moris. ac stilus. vsus ⁊ pratica curie regie. ⁊ huius vsa. moneta. postulãt ⁊ req̃rũt. ¶ Verũ si delatus comparuerit. tũc in scptis compitio fieri debꝫ sub certa forma. ꝓut ecce. ¶ Princeps excellẽtissime. Sempronius miles ad instantiã ꝓcuratoris fiscalis. baiuliq̃ gñalis ꝑncipatus

catḥalonie jobis de cozbaria militꝫ citatus fuit ꝛ monitꝰ in vim vſatici barcḥ. incipientꝫ. moneta. ex eo qꝛ aſſerit ꝙ ipe miles in caſtro ſuo tali infra limites vicarie ceruarie ſito. mōetā auri ꝛ argēti cudēdo fabꝛicauit. ſeu cudi ac fabꝛicari fecē. ſepoſito timoꝛe diuino. ac coꝛrectiōe dñatiōis vr̄e ſpꝛeta. Supplicatū igit̄ ꝛ requiſitū fuit p parte dicti fiſcal̄ ꝛ baiuli gñal̄. ad hoc ipm militē p celſitudinē vr̄am pdēpnari. ꝛ inde fieri iuſticie cōplemētū. ſm qꝰ eo dē vſa. moneta ptinet̄. vt latiꝰ in eadez citatōis lr̄a exarat̄. cuiꝰ ſeries ſic ſe hꝫ ¶ Alfonſus q̄rtꝰ dei gratia rex ⁊c. ¶ Et quā q̄ idē miles credat ſe īmunē. regia clemētia ſemp ſalua a pdictis in ipa lr̄a pꝛeꝛeſſis de q̄bus delatus eſſe dꝛ. ſicuti ꝛ quēadmodū in eius ītimis defenſionibꝰ deo duce pducēdis ad erpurgandā eiꝰ innocentiā ꝛ ſole clariꝰ pbabit̄. pdictꝰ tñ miles tā q̄ obediētie filiꝰ. ꝛ p obꝛuatione dicti vſat̄. coꝛā munificētia vr̄i regia pſonaliter ꝛ in ꝓꝛia pſona comparet. Necnō ponit pſonā ſuā cum oñi honoꝛe ꝛ auere ſuo īmanu ꝛ poſſe vr̄e maieſtatis regie. ad faciendū vestrā voluntatē. ſm pſiliū ꝛ laudamētū curie vestre. iux̄ mentē formā ꝛ pꝛaticā vſatici ſupꝛadicti. p oñibus ꝛ ſingul̄ ad que ſm mentē formā ꝛ pꝛaticā ipſiꝰ vſa. teneat̄. ſ. cum toto caſtro ſuo vocato ſic. qđ habet tenet ꝛ poſſidet infra limites dicte vicarie ceruarie. ꝛ cū foꝛtitudine ipſiꝰ caſtri. ꝛ cum caſtlanis. feudatarijs. militibus. ꝛ dñabus. homībus ꝛ mulieribus. ꝛ emphiteotis. ꝛ alocrijs ipſiꝰ caſtri. Et cū feudis māſis. maſonerijs. boꝛdis. honoꝛibus. terris ꝛ poſſeſſiōibꝰ. ꝛ cū molēdinis. aquis. aqueductibus. riuis. ꝛ diſtrictu. ꝛ iuꝛiſdictione caſtri pdicti. ſicut hec et alia oīa bona ſua ſeq̄ntia deſcripta ꝛ ptinuata ſunt ꝛ exiſtunt in quodā papiri folio vt infra pꝛeſtādo exꝓeſſe ⁊c. cetera mutatꝫ mutādis fiant vt ſcripſi. ō. vſa. pꝛi. ſup verbo treuga. in. q. xxvij. v. pnceps inuictiſſime. ibi cum dic̄ pteſtando exp̄ſſe ⁊c. vſq; ad. v. ſcda vo forma ⁊c. excluſiue. ¶ Et nota ꝙ facta comparitiōe p̄miſſa a dicto delato. ſtatiꝫ ipſe capi debꝫ. ꝛ captū detineꝛi. donec ꝛ quouſq; a dño rege deliberatū fuerit ꝙ detur manulcuatoꝛibꝰ. Sinaūt in eadē captiōe ſit ꝛ ſtet. etiā artioꝛi ſi neceſſe fuerit. ꝛ bñ viſum dño regi ¶ Jtē nota ꝙ ipe delatus ad erpurgandā eiꝰ innocentiā debꝫ copiā hꝛe pceſſus. ſeu inſtructionē ipſiꝰ adeo ꝛ taliter. vt ſue defenſiones offerri poſſint ꝛ dari. q̄ ſibi nullatenꝰ denegari debēt. Attēto p̄maxime. qꝛ a iure naturali p̄miſſa eſt ꝛ pceſſa. Necnon qꝛ bñficium iuꝛ eſt: qđ nemini debꝫ auferri. iure teſtante. hꝫ eñ pſeq̄re vt ſcripſi. ō. in vſa. lxvij. camini ꝛ ſtrate. in glo. vlti. v. finali. ¶ Sꝫ q̄d ſi q̄s ignoꝛāter pacē ꝛ treu. fregerit. vel guidaticū p̄ncipis violauerit aut monetā falſauerit. an talis ignoꝛantia excuſet eū. vidꝛ ꝙ ſic. hꝫ enim intellige q̄tū ad penā. nō aut̄ q̄ntū ad dāpnuꝫ reſartiendū. vt dic̄ hꝫ glo. oꝛdi. p hꝫ facē qđ ſcripſi cū ſuis remiſſi. ō. in vſa. pꝛ. v. ꝛ emparamentū. ſup verbo deſempare. qđ mēti tene. ¶ Sꝫ q̄ro vltio. an hꝫ pceſſus p p̄inogenitū fieri poſſit. dico ꝙ nō. rō q̄a pceſſus huiꝰ vſa. eſt ſolū p dñm regē fiendus. ꝛ ſic req̄rit pſonā ſuā. eo qꝛ hꝫ tractat̄ ſolū ō ſuo deſonoꝛe. ꝛ de eiꝰ extimatione q̄ā iurare hꝫ delinq̄ns. vt hꝫ vſa. ꝛ. ō. īvſa. lxij. camini p hꝫ facē qđ ibi ſcripſi fꝫ ja. ō valleſi. ſup verbo ꝛ p terrā. in. q. ſꝫ q̄ro ſm ipꝫ ja. ⁊c. vidē etiā p hꝫ quod in eodem vſa. camini. remiſſiue ſcripſi in vltima gloſa. in queſtione finali Et de domina regina an talis pꝛoceſſus ab ipſa fieri poſſit. vide ibi remiſſiue. Nemo. vide quod ſcripſi. j. in vſa. clvij. nemini. in gloſa. ij. Emendare. vidē quod ſcripſi. ō. in vſatico ſecōdo. homicidiuꝫ. ī. q. vltima. Perſone. Nam ꝛ ſi plures fecerit ſiue alis contra edicta p̄ncipis venerint omnes tenebuntur inſolidum. adeo quidem vt non ſufficiat vnam penam infli-

gere. ⁊ vnum tantum vna pena luere. vt dicit glo. ordi. ℞ vide cã. Cũ oñi honore ⁊ auere ⁊c. ¶ Quero fm ja. de vallesica. An hec v̄ba ponant̄ p modũ p̃ncipalis. vel p modũ accessorij. Et videt̄ q̃ p modũ accessorij vt excusat⁹ p̃ncipali excuset. ⁊ ip̄z accessoriũ. ⁊ p ℞. l. i. ⁊. ij. ff. de pecul. le. ⁊. l. si cui. ff. de fun. instruc. q̃n alienato fundo instr̃i legatũ extingit̄ ꝛz dicat̄ fũdũ cũ instrumẽto lego. Et idẽ videt̄ si diferat̄ p̃ncipale vt notat glo. in all'. l. ij. in glo. fi. ⁊. l. lecta. §. dicebã. ff. si cer. pe. ĩcõtrariũ videt̄ q̃ ponant̄ p modũ p̃ncipalitatis. vt excusata ps̃ona a veniẽdo nõ excuset̄. vt ponat citat⁹ honorẽ ⁊ auere suũ i manu p̃ncipis ⁊ p ℞. l. ij. ff. de pecul. le. ⁊. l. iiij. c. ti. ⁊. l. intelligere. C. de linẽ. pig. p̃mũ verius est. ⁊ p babilius est. q̃n excusat⁹ criminosus citat⁹ a veniẽdo excusat̄ ĩn apponẽdo et honorẽ ⁊ auere suũ i manu regis. cũ ponere honorẽ ⁊ auere hẽat facere solũ ip̃e criminosus citat⁹. ⁊ sic ei⁹ req̃rit ps̃onalitatẽ. qõ facere nõ posset crim̃te ipedimẽto. ⁊ p ℞ faciũt nota ta p cbi. i. l. ĩ telligere all'. ⁊ p bar. i ꝑall'. l si cui. ja. de vallesica p̃dcũs. p ℞ fac̃ p̃prie merla accessoriũ. de regu. iur̃. li. vj. q̃ i ℞ ca su infallibil'ẽ. vt p3 p p̃dcã. vide qõ ibi nota. p glo. Ben. dy. ⁊ jo. an. i mercuriali ac p pet̃m de ancar⁹ i repet̃. sua cuiidẽ regule Ald suã volũtatẽ. ¶ Nota q̃ hec voluntas rõnabil'ꝛz cẽ. ⁊ ad ius reducẽda vt notat. Ray. ff. de penis. l. hodie. p ℞. ff. ꝺ fideiuſ. lib. l. talis. §. q̃ro ⁊ rogo. R⁹ ꝺ arca. Quia v̄. ⁊ ẽ. tertia ps. ¶ Nota q̃ hec dictio q̃ designat rõnẽ. vt. xxxvij. di. cũ deo. §. vt itaq̃. xxxiij. q. v. c. ẽ ordo. xxj. q. i. c. relatio. v̄. illõ. ibi q̃ ita. ex̃ de rescript̃. c. olim. §. nos igit̄. v̄. q̃ licet ⁊. xxxv. q. iij. c. ij. v̄. leges. in. ij. et q. v. c. si cui⁹ i fi. sic sumit̄ hic. Fides. ¶ Nota. j. p intellectu hoꝝ v̄boꝝ fides. iusticia ⁊ vitas. nã fides refert se ad vsaticũ supra primũ. i. R⁹ iustitia ad. v̄. ⁊ emparatmẽtum. q̃ est supra. pri. vsa. ⁊ veritas ad hunc vsam moneta. q̃ debet esse vera. vt patet p eum. ⁊ p predicta. ¶ Nota. ij. q̃ p fidẽ ⁊ iustitiã. pacẽq̃. ⁊ veritatẽ p̃ncipis. tota eius dicio gubernat̄. cuius regnũ ⁊ plusq̃ regnũ velcãt vi hic. ¶ Nota. iij. q̃ fides. ⁊ pbitas requirunt̄ in p̃ncipe siue rege. vt est ter. in clemẽtina. Romani de iudiciis. i cle. ¶ Nota. iiij. q̃ nõ debet q̃s pfidiã alteri⁹ iducere ad suã fidẽ falsidicaꝛz. vt. xxij. q. iiij. c. innocens. ¶ Nota. v. q̃ fides est p̃cep⁹ alicuius veritatis q̃ ad nõiũ alioꝝ fac̃. ex̃ de testi. C. ⁊. ff. c. p testũ. ¶ Nota. vj. q̃ fides nõ tm̃ ẽ liberi arbitrij. ſ. dei dorũ de pscẽ. di. iiij. c. gratiã. ¶ Nota. vij. q̃ vbi fides ⁊ caritas deest. iusticia esse nõ pot̃. vt. xxiij. q. i. c. vbi. ¶ Nota. viij. quot modis dicat̄ fides. vide p ber. ⁊ hosti. ex̃ de. R. tenũi. sup rub. ⁊. xxij q. i. c. monet ĩ glo. ij. Addo qõ scpsi. j. vsa. xxx. Statuerunt ⁊ in glo. iij. Et iusticia. ¶ Nota q̃ iusticia est. vt dic̃ Tulli⁹ v̄t⁹ cõ [illegible] hãc docet̄ Hieronim⁹. iusti[illegible] [illegible] vndiq̃. q̃ nullã pt̃ [illegible] relinq̃t. Aug. sinu[illegible] [illegible] ꝛz dupler iniq̃tas. adde qõ scpsi. ij. in fine remissi. j. vsa. xxiij. et in magnificẽ. sup v̄bo iustitiã. ⁊ vsa⁹. xxiij. q̃ iusticã. j. glo. ij. Et par. ¶ Nota q̃ par est tranquilla libertas. ad hoc. xxij. q. i. c. nolũ. Et q̃a venit pacẽ docere. vt. e. causa. ⁊. q. c. nisi bella. vnde per treuga dei dicitur. xxiij. q. vlc. c. illi qui. Et ꝛz hoc par est dilectio. de finis. ¶ Nota. ij. q̃ pacis turbator capit̃ plectẽdus est. vt. ff. de re. mili. l. viij. Nota p Archi. xc. di. c. i. i fine. ¶ Nota. iij. q̃ salua pace loqui debemus p̃ncipi vt magnatib⁹. xcvj. di. c. si imperator. in p̃n. vel salua reuerentia. ix. di. c. neq̃. quasi dicat q̃ semper principi grãdis reuerentia debet exhiberi. quando loquimur sibi. quod tenendum. ¶ Nota. iiij. q̃ pax non queritur. vt bella exerceantur. Sed bellũ geritur. vt pax acquiratur. xxij. q. i. c. nolli. ¶ Nota. v. q̃ bonorum bella non creditate et cupiditate. sed pacis studio gerũtur. e. causa. ⁊. questione. c. apud. ¶ Nota.

vj. ꝙ mala qñꝫ toleranť ꝑ pace ſeruãda. vt. xxiij. q. iiij. c. i. ⁊ c. ccc inq̃unt. ¶ Nota. vij. ꝙ ſer ſunt cauſe. ḡre pacẽ nõ habem⁹. quas vide ꝑ jo. an. i. c. ad aplice. de re iudi. li. vj. ⁊ ꝑ arcb. in all'. c. noli. ¶ Nota. viij. ꝙ ſol⁹ pnceps ꝑt hꝫ facere. qđ in hꝫ vſa. ⁊ vſa. ñ. pri. cõtinet. ac ſol⁹ ptãs regie crimi. vt. ſ. in vſa. iij. cuz dñs. circa fi. Et veritas ¶ Nota ꝙ veritas eſt ꝛ ꝑe de⁹. qui de ſe ꝑo dicit. Ego ſuz via. veritas. ⁊ vita jo. c. xiiij. ⁊ lc. xj. q. iij. c. extimãt. ⁊ c. imp̃atores ⁊ c. abiit. de pe. di. ij. c. ſi eñ inq̃t. ꝙ dicat. et viij. di. c. cõſuetudinẽ. concor. qđ ſcpſi. i. in vſa. clxij. Si qs falſum. i fine. Sz veritas inquãtũ eſt in creatura hũana põt dari in dubitata rei certitudo. maxime ꝑ viam. inſti. de greci. cogna. §. hacten⁹. ſra nota. in cor. aut. de fi. inſtru. et ibi [illegible]. vj. inde veritati obis oppoſitio hꝫ ſuccumbere. viij. di. c. veritate. ff. qñ ac. de pecu. actio annalis. §. vl. alias ⁊ l. ibi q̃ñã. ⁊ ad. l. acq̃ſita. l. inde nerati⁹. §. vl. ¶ Nota. ij. ꝙ vitas vincit. valet ⁊ inualeſcit ſeternũ. ⁊ viuit. ⁊ obtinet i ſcla ſcl'oz. viij. di. c. penul. ¶ Nota. iij. ꝙ vitas ẽ vbũ organe dñice vocis emiſſum. vt ex. de do. ⁊ cõtu. c. vitas i pr. ¶ Nota. iiij. ex hoc ter. bene hoc vbum veritas. qm̃ magne auctatis ⁊ excellẽtie eſt. cũ per eam. fidem ꝙ. iuſticiã ⁊ pacẽ omne regnũ gubernať. ¶ Nota. v. ꝙ rex ſine ꝓcepa. cũ ſit lex viata etiãꝫ in malum. tenetur ſup veritate. pro hoc facit. ff. de cal. ſen. pe. l. ꝙ ſi forte ¶ Nota. vj. ꝙ bone ⁊ naturales ꝓſuetudines ligãt ꝓncipez. qz poteſtas eſt ius naturale ꝙ ꝓncipatus bal. in. ij. feu. ti. i. §. notãdũ. ¶ Nota. vij. ꝙ nõ decet ꝓncipez ſuũ beneficiũ reuocare. vt nota. in. c. ꝙ dilectio. ex. de cõſan. ⁊ affi. in nouella. ¶ Nota. viij. ꝙ in ore ꝓncipũ debet eſſe veritas. vt hic. ⁊ lc. i li. Eſdre. c. ¶ Nota. ix. ꝙ ꝓprium legib⁹ eſt vti ſermonib⁹. in qb⁹ ſit plena vitas. vt hꝫ fac. l. i. C. de iuſt. iudex. tol. ⁊ ibi bal. ¶ Nota. x. ꝙ magis vitale. ꝙ ꝓſuetudine hꝫ debem⁹ qz cõſuetudine nõ ⁊ ve ritas ſemp excludit. vt. viij. di. c. qz cõtempta. ¶ Nota. xj. ꝙ veritas in oib⁹ ꝓmanz hz ⁊ ꝓgatiuã reſpectu auctis cõſuetudinis ⁊ opinionis. notat Archi. in. c. corpus de. cõſ. di. ij. ¶ Nota. xij. ꝙ ille nõ ſolũ ẽ ꝓditor veritatis. q̃ mẽdacium dicit. ſz etiã ille qui libere veritatẽ nõ ꝓfitetur. vt. xj. q. iij. c. nolite timere. ¶ Nota. xiij. ꝙ arrogãtia ſic nõ eſt vitãda. vt vitas relinq̃t. vt. xxij. q. ij. c. cũ nõ ita. adde qđ ſcpſi. i. vſa. cclij. qñ et cõquerit ibi. in. i. ꝓn. ſup vbo veritas. ⁊. v. ꝓterea ſup vbo falſuz teneẽ i. ij. nota. Regnũ. ¶ Nota ꝙ regnũ ẽ terra ditricti⁹ regi vni regno. as. regnũ obtinere. fm hug. i de rina. adde qđ ſcpſi. i. vſa. clvj. oẽs cauſe. aſſi. ſup vbo rer ac. Null⁹. Ille vbũ habes. ſ. vſa. lxxv. ꝓcipim⁹. v. ⁊ olno. ⁊ i vſa. clxiij null⁹ ⁊ i vſa. lxxviij. null⁹ vn̄q. vide qđ ibi ſcpſi. in glo. ij. Extimare. i. aꝑciari. putare vñ extimatio. putatio. vel ille ſe dignitat⁹ fine⁹. fama. ⁊ morib⁹ acq̃ſit⁹ fm hug. i de ri. põt. neceſſitatẽ importat. ⁊ hoc notat verbũ null⁹ ꝓcedẽs. ſic ſumiť. i. ibi nõ poterit. vide ꝑ hꝫ qđ nota. i rta bñficiũ. de regu. inſ̃ li. vj. i glo. ñ. Sic ⁊ vbuz dz. qđ hic ſtatim i lra ſequiť. ꝓ hꝫ vide qđ remiſſiue ſcripſi. i. i vſa. lxviij. ꝓncepa nãꝫ. v. ⁊ ſi qs in. glo. iij.

Item ſtatuim⁹. lxvij. Caſus. Vaſallus nõ impleꝫ qđ dño iurauerit. dam pnũ qđ dño inde eueneri. i duplo ei emẽdare teneť. verũ ſi vaſall⁹ de piurio cõuictus fuerit. amiſſiõis manus penã. vel centũ ſolidoz. Aut quarte pñs facultatiũ incurrit. ꝙ. d. Et ſunt due ꝓpoſ. ꝓma facti narrat. ⁊ ei certo modo ꝓuidet Secda vaſallo piuro penã imponit. ij. ibi. v. ſinaurem. vide textum ⁊ glo. Statuimus. i. ſtatutũ declaram⁹. Sic ſumiť in. c. cũ ſuper ex de ſepul. fm innoc. ⁊ jo. de lin⁹ Adde quod ſcripſi. i. in vſa. lxxvj. auctoritate ⁊ rogatu. i. v. ea ꝓpter. ſuper verbo

cõstituer sit. ¶ Et nota fm ja. de mon. iu. q̃ mos vsatici sñt. q̃ loquunt de penis piu rij. Iste vsa. c. j. vsa. lxxxv. precipim⁹ 7 vsa. cxiij. qñ excõquertõe i. q̃ fuit dñi jlderõ si. regis. Et cõ in penis p̃rietas. siue diuersi tas. vt ptz p cos. Sz i tellige cos sic. 7 non erũt p̃rij. q̃ iste vsa. q̃ iponit penaz man⁹. aut cẽtũ solidoz. aut q̃rte ptz facultatũ. lo quif i piurio vasalli nõ iplẽtis qđ dño suo iurauit vsa. añt sine pstitutio pdcã. qñ ex conq̃stiõe loquif i piurio testis sb eramie regis vl delegatoz a rege pducti. vbi ipõi tur pena oim bonoz vsa. vo p̃cipim⁹ loq̃ tur i teste pducto coram alijs iudicib⁹. q̃ co rã dño rege. vl suis delegat⁹. et tũc iponit pena man⁹ aut cẽtũ solidoz. ¶ Sz q̃d de alijs piurijs nũq̃d punient. videf q̃ nõ ni si i casib⁹ pdcis. q̃ si pditores vsaticoz de alijs voluissent piuros puniri. illõ statuis sent ar. eẽ de decl. c. ad audictiã. p̃terea qđ de q̃b⁹ dz. de alijs negari videf. ff. de iudi. l cũ p̃coz. cũ ibi nota. p cõcoz. c. nõne eẽ. de pstũp. 7 c. q̃lis. xxv. di. Econtra videf q̃ qđ nõ est p vsa. decisuz reuertif ad leges 7 p̃n cipis arbitriũ decidẽde. vt. j. i vsa. lxxj. iu dicia curie i fi. 7 id arbitriũ decidẽdũ cõsi stit i rõne naturali. q̃ rõ meli⁹ hr̃ p ius ro manũ. q̃ p aliqđ. Quid ergo erit. q̃ in ius romanũ vr aliquoties dicere. q̃ piuria so lũ deũ habet vltorẽ. C. de re. tre. 7 iur̃iur. l ij. Eliquoties dicũt piuria puniẽda. vt. ff. d cri. stel. l. fi. Rñ⁰ 7 ad plenã doctrinã ha bẽdã distigo q̃ aut q̃s iurat p sacrã. phibi ta. vt p capd 7 p capillos. p sanguinẽ. vl p viscera. 7 sic p hũanitatez dei. Et tũc vltio supplicio est mulctandus. vt in auc. vt nõ luxu. ptra naturã. nec iurẽt 7c. §. 7 qñ q̃dẽ coll. vj. qđ ẽ verũ si de cõsuetudie faciãt h̃ iurãtes. secus si semel vel bis iuret q̃s. vel blasfemet. q̃ tũc nõ vltimo supplicio. sed ad arbitriũ iudicis. vel fm bãnũ. qđ i tali bus p pceres p̃sueuit poni. punif hoc sup hijs. puisum est p cõstitutões gñales. vt. j. in curia montissoni dñi regis. p. iij. c. t. q̃ nefandissima. Et i curia barch. dñi regis ferdinãdi. c. i. enues la honor 7c. Aut iura tur p sacra licita. vt p deũ vel deita tẽ salua toris. 7 hui⁹. Et tũc aut iurat verũ. 7 nõ punif. vt dcõ ti. d iur̃iur. C. 7 ff. 7 i apoca lipsis. c. t. ibi p viuẽtẽ i scla scl'oz. 7 l. ij. C. de iur̃iur. 7 ibi nota. de h̃ plene p chi. de v bo ad vbũ i fi. i sua magna disp̃. d quo fur tũ fuit fem. qđ nota. aut nõ iurat verum. 7 sic periurat. 7 tunc aut queritur de per sona accessoria. vt de teste 7 punif. 7 de fal so accusari pt. vt. l. luci⁹. ff. de hijs q̃ no. in fa. vbi d h̃. 7 p vsaticos. vt ẽ dcm̃. Aut q̃rif de p̃ncipali psona. 7 tunc subdistinge. q̃ aut iurauit calore quodã. 7 ñ hz vltorẽ. ni si deũ vt i pall. l. ij. C. de iur̃iur. 7. ff. de re gu. iur̃. l. qđ calore. aut iurauit cũ delibe ratiõe. 7 tũc refert. q̃ aut iurat de pterito. aut de futuro. si de p̃terito. aut iurat pte. vl iudice nõ deferẽte. vt q̃ iurat rẽ nõ obli gatã. ad decipiẽdũ aduersariũ. 7 tũc pt in q̃ri. 7 crimie stellionat⁹ puniri. vt dcã. l. vlt. d cri. stel. aut iudice vl pte dferẽte. 7 tũc nõ punif iur̃ foꝛi. sz solũ deũ hz vltorẽ. vt dcã l. ij. Et sic nõ q̃rif de piurio iurãt sz et dela tiõe ptz vl iudicis. idẽ chi. ibi. Si aũt iura uit p̃ncipẽ. tũc p̃ncipẽ hz vltorẽ. 7 punif fm. l. si duo patroni. §. vltio. ff. de iur̃iur. Aut iurat de futuro. 7 tũc at piurat ex cau sa legib⁹ iserta. 7 nõ punif iure foꝛi. vt. ff. q̃ saf. co. l. fi. Aut nõ ex tali causa. 7 tũc aut iurat tale quid. qđ nõ interest fieri vt non comedere carnes. 7 adhuc solũ deũ hz vl torẽ. Aut iurat tale quid qđ interest alteri us fieri. vt q̃ iurat se facturũ vel daturũ. 7 tunc aut erat debitũ efficaciter. 7 punief sz formã. l. C. de trãsac. l. si q̃s maior. aut nõ erat efficaciꝫ debitũ. 7 nõ punief. vt. l. iur̃ gẽ. §. gñaliter. ff. de pac. vel dic breuiter q̃ punitur piur⁹ p. l. got. li. ij. Si q̃s ani mam. ja. de mõ. in. p̃dict⁹. excepts paucis. de 7 sup̃ premissis vo vide plenius 7 ordi natius per chi. in allega. l. ij. C. de iur̃iur. 7 p hen. bo. in. c. q̃rela eẽ. e. ti. ¶ Quero. ij.

qualiť blaſſemãtes deum debeãt puniri vide.ſ.q.prima poſt pn.ibi cũ dicit. Nñ° ẽ. ſcz in pmo mẽbro diſtĩ. ẽ cõſtitutiõcs cathalõie gñales ibi allatas. nec nõ jo.fabri.iſti.de acẽ.§. jtẽ ſi quis. in glo. etiã ſi. ¶ Quero.iij.q̃d ſi quis iurauit nõ tenere ſeruitorẽ. An valeat tale iuramẽtũ. Nñ° nõ q; peccauit in primũ. ẽ iõ vertit in deteriorẽ exitũ. qõ ſex modis cõtingit. pmo qñ in ſe cõtinet pcm̃ mortale. vt q; iurat hoiem interficere. Scõo veniale. vt q; obligat ſe ad equales potus de vi. ẽ ho. de. c crapula. qõ põt eſſe ex frequẽtia mortale. vt notat hoſti. i. c. i. õ reli. ẽ vc. ſan. Tertio qñ iuramẽtũ excludit op9 ex karitate faciendũ vt ſi iuro nõ ſubuenire nepoti ſtudẽti. ẽ idigẽti. Quarto qñ excludit opus qõ eſt de gñe bonor. vt ſi iuro nõ eſſe cliciũ. vt epm. vel monachuz. Quinto qñ excludit opus indifferẽs p deo. vel primo pia intẽtione faciẽdũ. vt iuro nõ loq̃ vicino vel eius domũ intrare. q; poſſum p ſalute ſua. vel ad tollendũ ſcandalũ vt hec oĩa notat Arcẽ. xxij. q. iiij. c. ſi aliq̃d in glo. credo ſine preiudicio. ¶ Quero. iiij. q̃d ſi aliq̃s iurauerit nunquaz fide iubere p aliquo. dicas q9 ſi iurauit eo aĩo vt vellet excludere officiũ pietatis nõ eſt ſeruãdũ. facit ex de iuř iuř. c. cũ quidã. Sec9 ſi iurauit eo aĩo vt p̃ideat indẽpnitati rerũ ſuar̃. notat Arcẽ. in. c. nõ eſt. xxij. q. i. ¶ Quero. v. q̃d ſi ſcolaris iurauerit ſurgere ſtatim cũ excitaret ſe qualibet nocte. an tale iura[m] ſit ſeruãdũ. dic q9 nõ. p ea q̃ notant̃ in. c. ſi vo de iuř iuř. in glo. iij. ¶ Quero. vj. an ille q̃ venit cõtra ſimplicẽ pmiſſionẽ ſit puniẽdus. ac ſi veniſſet cõtra iuramẽtũ rñ° nõ. q; trãſgreſſio pmiſſiõis nõ ĩducit bñficij puationẽ. vt notat Arcẽ. in. c. iuramenti. xxij. q. v. trãſgreſſio aũt iuramẽti ſic. vt ex õ iuř iuř. c. q̃relã vbi dicit q9 clicus piur9 eſt ab eccl̃ia remouendus. qui non neceſſitate ſed volũtate venit q̃tra licitũ iuramentũ. nec non efficit infamis. vj. q. i. in famis. ẽ. c. q̃cũq̃. xxij. q. v. c. ſi q̃s p̃sict9. ℓ de trãſac. l. ſi q̃s maior. Et nichilominus dic9 piur9 incidit ipſo fco ĩ penã. xx. mora bar. no. vt eſt puiſum ĩ p̃ſtõe puinciali terrachõe. q̃ eſt. xxvij. ẽ incipit. q̃uis pia. ¶ Quero. vij. q̃d ſi aliq̃s venit p̃tra fidẽ ſuam. nũq̃d dicem9 cũ fore piurũ vt amõ in teſtẽ nõ admittat. videť q9 ſic. q; de9 inter ſimplicẽ loq̃lã ẽ. vt i all'. c. iuramẽti. ẽ ex. de fideiuſſo. c. ij. dic q9 ñ repellit a teſtimonio. q; ſz deus nõ faciat dr̃az ĩter ſimplicitatẽ. fidẽ ẽ iuramẽtũ. Eccl̃ia tñ facit. quo ad q̃ttuor. p[m] quo ad penã infamie. q; veniens cõtra iuramẽtũ infamis eſt. vt. ſ. q. pri. ſed veniẽs cõtra ſimplicatẽ fidẽ nõ. ſecunda dr̃ia eſt quo ad repulſionẽ teſtimonij nã veniẽs cõtra iuramẽtũ repellit a teſtimõio veniẽs p̃tra ſimplicitatẽ fidẽ. nõ tertia quo ad repulſionẽ pmotiõis. q; veniẽs cõtra iuramẽtũ nõ põt pmoueri. ſed bñ veniẽs cõtra fidem. quarta quo ad impoſitionem minoris pñie. q; minor penitẽtia ẽ iponẽda veniẽti cõ fidẽ. ſic notat hoſti. i ſum. ti. de iuř iuř. §. q̃ ſit pena piurij. l. v. ſz in quo eſt vis. xxij. q. v. c. qui piurat. ¶ Quero. viij. fm bertrandũ de ſeua. q̃d ſi aliq̃s iurauerit ſeniori ſuo aliq̃d. qõ tenere nõ curat. ſz alĩs iurauit qõ verũ nõ erat. ẽ ſic iſte piurus notat9 eſt. nũq̃d incidit ĩ penã huiꝰ vſa. nõ credo. nõ em̃ recedo a vbis huiꝰ vſa. bertrãd9 de ſeua q̃ ſupra. ¶ Quero. ix. an piur9 ſit infamis. vide glo. in. l. q̃ ſub cõditiõe. ff. de cõdi. inſti. ſupra vbo interuẽit. plẽi9 i. l. luci9. ff. de hijs q̃ no. ifa. et p hẽ. bo. i. c. cũ dilect9 ex. õ or. cog. qõq̃ ſcripſi. ſ. ĩ. q. vj. ¶ Quero. x. an piur9 teſtiñ facere poſſit. text9 vť dicere q9 nõ i. l. ex militari. ff. de mili. te. ¶ Que. xj. q̃d ſi q̃s ptẽdz ẽ iurat ſe ñ dr̃e cũ totũ petať. an ſit piur9. vi bar. i. l. ſi q̃s cũ totũ. ff. õ exce. re. iudi. latiꝰ i. l. ſi ſtipulãtẽ. ff. õ. v. ob. §. ſi ſtipulãti ¶ Que. xij. an piuriũ poſſit p̃bari p̃ iſtrm diſtigue q; aut iſtr̃z p̃ducit p modũ excep-tiõis. Aut p modũ actiõis. Si p moduz

exceptiõis.videlicet. vt aliqs a testimõio repellat tãq̃ periur⁹.tũc nõ ꝓbat periurius ꝙ instrm.qz potuit esse.q̃ debito soluto instrm remãsit penes creditorẽ.si aũt ꝙ modũ actiõis.vt si creditor agat directe ad recupandũ debitũ cũ instro. i quo debitor id obligauit cũ iuramẽto.tunc bñ ꝓbat ꝙ hui⁹ instrm.z sic seruat i iudicijs. ꝓ bñ vide barto.in.l.illa. ff.de verbor. oblig. vide etiã.l.nõ itelligit.§.tatica.ff.d iur.fis. z ino.i.c.sup hijs.eẽ d accu. nec nõ vide ꝙ glo.z doc.i.c.cũ i eccl'ijs de ma.z obe.z i.c cũ ipositiõib⁹ de iurĩurã. li.vj.z.e. li.i.c. ij.de.v.sig.z ple.ꝙ jo.an.i rka.semel de regu.iur li.vj.i mercur.adõ qõ scpsi.j. i vsa. lxxiij.rochas.i gl'.i.i nota.iij.z i vsa.lxxxv. ꝓcipim⁹ i glo.vl.Sinautẽ.v.z est scda ps. cõcordat de manu.j.vsa.lxxxv.ꝓcipim⁹.ꝓ all'.i fi.Aut manũ pdat. ¶ Nota.penã mirabilẽ i suo eẽ.ac mẽti tenẽdã. ¶ Nota.ij. q̃ man⁹ est mẽbrũ.vt b.sic ẽ.C.d serui.fugi.auc.sz nouo iure. ¶ Sz qro qd si cõuict⁹ de periurio hẽat vnã manũ aridã.aliaz vo vtilẽ.z bonã.q̃ man⁹ sibi amputabit. Rñ⁰ illa q̃ min⁹ põt.vt.ff.de penis.l. iter ptatõe.z idẽ notat acur.i dcã auc.sz nouo iur.z i hac opositiõe residet bar.brix.i.q. dñicali.lxxxv.q̃ icipit Quidã habẽs duas man⁹ ẽ.Add b de regu.iur.c.i penis li.vj. z ꝓ b casus.i.q.i.c.sic vrgeri.cõtra qz videt de eẽ qõ inutile est.ob qõ man⁹ arida. vel q̃ min⁹ põt pro nichilo habet.iõ bona man⁹ est sibi amputãda.ad b facit eẽ.de fri.z malefi.c.fraternitatz.i glo.nota. qõ dicit de esse.cũ iurib⁹ ibi all'.pmũ verի est sup quo vide hen.bo.in.c.si quẽ eẽ de sen. ex.vl.di.§.itẽ facit. ¶ Sed qd si nõ hz. nisi vnã manũ. Rñ⁰ illa abscidet.ff. de ẽhen. emp.l.si in emptiõe.§.fi. ¶ Sed qd si nullam habet. Rñ⁰ i alio membro debet puniri.vt.C. vt intra.cer. tps crimi.cã ter.l. nouerint.ibi z si psona vilior ẽ. vbi notant doc.sup verbo crimij. q̃ ibi est ar^m. q̃ si auricule sũt alicui amputãde. z auricu las nõ habeat q̃ iudex possit in aliã penã cõmutare.z tenuit chi.i sil'i in auc.sz nouo iure pall'.adde qõ scpsi.ẽ.in vsa.vj. Si quis se miserit.v.si aũt inciderit sup vbo debilis.z in vsa.xiiij.debilitatio. i glo.ij. Nõ testificet. ¶ Nota ex h̃ textu. q̃ testis ꝙ iur⁹ a testiõ repellit.cõcor.c. iuramẽtũ eẽ d testi. Adde qõ scpsi.j.vsa.lxxxv. ꝓcipim⁹ in glo.fi.cũ suis remissi. Sil'r testz cũ manifesta macula existẽs repellit. cũ debeat esse sine illa.vt eẽ d excep.c. denicz in pn. ¶ Sed q̃ est rõ q̃ si testis nõ hz nasum aures ẽ.repellit a testimonio. dic q̃ ideo qz accusatio z testificatio ꝓficiant. de testi.c vltimo.sz isti qui sunt in corpe vitiati.nõ possunt alique accusare. cũ nõ possint promoueri ad ordinẽ illũ.in quo accusat⁹ est cõstitut⁹ ergo nec testificari cõtra eum.lv. di.c.ꝓcepta. ¶ Quero in qua causa intelligit dcm̃.c.denicz.q̃ corpe viciat⁹ nõ põt testificari.dic q̃ i cã crimiali. nã in ciuili bñ põt testificari.ij.q.vij.c.ipi apli. ¶ Sz qd si aliqs sit corpe viciatus occulte.vt qz caret vno digito pedis.nunqd talis repellet a testimõio i causa crimiali. Rñ⁰ nõ.z ideo dz in all'.c.denicz.signaret mãifesta. macula.q.d.secus si occulta. Nam vbum manifeste deberet aliqd opari.ff. dele.i.l.si quãdo in pn. ¶ Quero an testis si cõfitetur se aliqd crimẽ cõmisisse.sit de illo cõdempnãdus. Rñ⁰ sic.vt eẽ.de. conse.c.ij. de elec.c.ꝙ inqsitionem. ¶ Sed qd si pbatur crimẽ cõtra testem ꝙ alios testes.nunquid tũc de illo crimie testis est dampnãdus. Rñdeo nõ.pena ordinaria. sed eẽ ordinaria bñ.vt eẽ de or.cog.c. cũ dilect⁹ in fine. ¶ Quid si testis cõfiteatur aliqd tangens cãm pncipalẽ.an sit puniend⁹. Rñdeo sic. ꝓ hoc facit.c.denicz preall'. ¶ Sed quid si cõfiteatur aliud crimẽ. q̃ illud qõ tangit causam principalẽ. nunqd erit puniendus. Rñdeo non.ar.eẽ d offi.or.c.dilect⁹ fm. p^m boneti.q̃ has questiões notat i pal.c.denicz.d excep.vbi vide ꝙ eñ.z

hosti. Jo. an. An. de butrio. ⁊ alios.

PRinceps nãqz. lrviij Casus. Etatẽ pugnãdi habẽs ⁊ pncipi obsesso non iuuãs oia q̃ ab illo hz pdere debet. verũ si aliqd a pncipe nõ tenet. ⁊ ipm qõ facere põt nõ iuuerit. cũ null⁹ ad tãta hz necessitatẽ suũ auxiliũ pncipi recusare debeat. fallimẽtũ. ⁊ deshonorez ab eo aliqd nõ tenẽte sibi factũ cũ auere ⁊ sacramẽto emẽdare tenet. h. d. Et sunt tres ptes. pria cãm inductiua ad cõdẽdũ hui⁹ vi^am ponit scda ibi. v. oẽs. vniuersalis succursus pui sionẽ annectit. Tertia ibi. v. ⁊ si qs. cõtra facientib⁹ penã bimẽbrẽ imponit. p^m mẽbrũ est in hui⁹. v. ⁊ si qs. scõm est ibi. v. ⁊ q honorẽ. vide ter. cũ glo. ordiaria. hz modica sit. ¶ Nota. j. vt in summario. ¶ Nota. ij q̃ pñs vsa. est valde notabil. ⁊ pcipue dño regi. cui⁹ honoris. comodi. ⁊ tuitiõis magnũ exhibet fulcimẽtuz. fm ja. de mõ. iu. ¶ Nota. iij. q̃ vsa. b̃ est insignis regalia pncipis cathalõie ⁊ comitz barcb̃. de qua et alijs regalijs. vide qõ scripsi. j. in vsa. criiij. ho qõ iuris est sctõz in glo. fi. v. ⁊ qz supra cũ iij. v. sequẽtib⁹. ¶ Nota. iiij. q̃ pnceps iuꝛ isto intelligit comes bar. q̃ superiorẽ in tpalib⁹ nõ cognoscit supra se. alis dicit dignitas post pncipẽ. de quo vide pau. in cle. vna de bap. ⁊ ibi. glo. notabilis. ⁊ in. c. fundamẽta. ⁊ ibi ter. de elec. li. vj. ¶ No. v. quot modis sumit pnceps. dic vt nota. q̃ glo. ⁊ pau. in dcã cle. vna. de bap. ⁊ componit pnceps. er pmũ. ⁊ capio. ⁊ dicit. qñ pmũ capiẽs locũ. vel dignitatẽ. vt nota. ibi q̃ dcãz glo. ¶ Nota. vj. q̃ plati ecclie possunt dici pncipes. vt est ter. in. c. romani. §. pfatz. v. nos eodẽ. de iurꝛ iurꝛ. in cle. ¶ Nota. vij. q̃ principat⁹ est dignitas secularz. maior alijs post regẽ. vt patet hic et ordine lrẽ cõ coz. de elec. c. fundamẽta. §. vt ergo li. vj. ⁊ all. cle. vna. de bap. de quo ibi per pau. ¶ Nota. viij. q̃ iste vsa. ñ hz locũ nisi a pncipe. sic q̃ si p aliquẽ baronẽ p̃ suos vt alios p̃tertu h⁹ vsa. pcessũ fuerit. totũ ẽ nullũ. vt. j. i curia cervarie dñi regz. P. iij. c. ij. ptera ordinam⁹ rẽ. ¶ Nota. ix. q̃ si aliqs baro cathalõie hzguerrã cũ pncipe exneo ⁊ pnceps venerit p̃ ipz baronẽ. nõ est locꝰ huic vsa. et si nõ fuerit i guerra veniat. sz tũc dñs rex i b̃ casu alit̃ puidebit. vti decz vt puta q̃ vocet hostes mõ infra. c. glo. in qõne nona p̃ipso. ibi vide b̃ tñ reliquo arbitrio ipi⁹ pncipis. ⁊ sue curie. cuz moz b⁹ nou⁹ sit. ⁊ iopinat⁹. Et sic nouis morbis noua antidota sũt adhibẽda. vt. c. cetrũ ex̃ de iuꝛ calũp. ¶ Nota. x. vbũ quelibz i lra positũ. qõ respicit tã vbũ regẽ q̃ pncipẽ. p l̃ vsa. vid qõ nota. p chi. i. l. ij. C. d sũ. trini. ⁊ i. l. neminẽ. C. d sa. sa. ec. ⁊ i spe. ti. d feu. §. qm̃ sup homagijs i. xxij. ⁊. xxiij. q. ⁊. j. i cõme. p. alber. c. xxxvij. si aliqs dñs. ⁊ c. xxxix. si qs baro. vid et i. ll. gotticis. d hijs q̃ p̃ pncipẽ. l. ij. ⁊. ff. de re. mili. l. deftorẽ. §. fi. ⁊. l. oẽ delictũ qõq nota. l. i. C. vñ vi. ⁊ i. c. cũ bone ex̃. d eta. ⁊ q̃li. i glo. i. ⁊ i. c. pz. ix. q. iij. i glo. ⁊ i. c. i. d calũp. i glo. ij. ¶ Nota. xij. q̃ b̃ vsa. dclarat̃ p. c. xviij jtẽ q̃ nos nelnrꝛes officiales rẽ. editũ. j. i p^a curia barcb̃. dñi regz ja. ij. vide ipz cũ ibi notatz p doc. sic q̃ p aliquẽ aliũ tal̃ pcess⁹ fieri nõ p̃t. vt scptũ ẽ p me. s. i. e. gl. i no. viij ¶ No. xiij. fz ja. d mõ. iu. put habui aliꝰ. R. d papiolo ll. doc. pisilianj dñi regis. q̃ si ipse pnceps ab inimicis suis obsess⁹ fuerit oẽs pncipat⁹ cathalõie hoies reqsiti ipz adiuuare tenent. vt b̃ vñ circa b̃ vt refert ipe ja. d mõ. iu. nõ vr̃ ee ml̃tũ insistẽdũ. qm̃ simplr hz verũ. q̃ oẽs hoies. vt dcm̃ ẽ tã milites. q̃ pedites h⁹ pr̃ie tenent̃ dñz pncipẽ barcb̃. caput suũ ab inimicis obsessũ adiuuare. vt ide libereꝛ. ⁊ nedũ oẽs vsac⁹. imo et ius cõmune gẽtiũ. ⁊ qsi naturale eos ad id obligat. ⁊ astrigit. qz oia mẽbra d fẽdũt natal̃r ⁊ dñt defẽdere capd suũ. ⁊ ipz a pdo moztis liberare. ⁊ facit ad hoc. ff. de iusti. ⁊ iuꝛ l. veluti. ⁊. l. vt vim. de reli. ⁊ sumpti. fu.

l. minime. ⁊ p̄ h̄ in auc. vt cū de ap. cog. § si vnū coll. viij. credo et econuerso. q̄ dict⁹ ꝓnceps bar. tenet oēs habitātes i hac patria a mortis ꝑiculo liberare. si pōt. Et q̄ si q̄s baro. vel magnas hui⁹ p̄rie fuerit ob sessus p̄ inimicos suos. q̄ velint ꝑsonā ipsius destruere. vl̄ offendere. q̄ dcūs ꝓnceps tā q̄ caput tenet. ⁊ est obligat⁹ de iure gētiū. ⁊ naturali defendere ip̄m baronē tan q̄ mēbrū suū. sicut dūs tenet defendere feudatariū suū al̄s pdit dūiū feudi vt i li. feu. ti. si de feu. cōtrouer. fu. c. dño cōmitēte. ⁊ ti. q̄l̄r dūs app̄. c. ex fcō. ja. de mō. iu. p̄dict⁹. ¶ Nota. xiiij. fm ip̄z ja. q̄ si idē ꝓnceps ⁊ comes bar. suos inimicos obsessos tenuerit oēs hoīes reḡsiti ꝓncipat⁹ cathalonie p̄dci ip̄m ꝓncipē parimō. adiuuare tenētur vt h̄. in p̄nti vsa. ꝓptereaq̄ circa h̄ p̄ vberiori itellectu videtur dicēdū. q̄ iste vsa. quo ad hoc nō intelligit idistincte de quocūq̄ inimico ip̄i⁹ ꝓncipis. sz tm̄ intelligit de inimicis valde potentib⁹. maioribus ip̄o ꝓncipe barch̄. vel equalib⁹ i potētia. vt quos ip̄e p̄ se cū sua ꝓpria gēte non posset superare. al̄s sec⁹. nō em̄ videt dicēdū q̄ ꝓpter obsessionē vni⁹ militis. vel baronis. si eū i aliquo castro dcūs ꝓnceps teneret obsessū haberēt eū adiuuare comites. ⁊ alij barones hui⁹ patrie cū suis subditis. ⁊ intelligēdū videt q̄ ip̄a obsessio ꝓncipis habeat esse ifra hāc patriā. vt q̄ cā inuaserāt dci inimici obsessi p̄ dcm̄ ꝓncipē barch̄. Al̄s sec⁹ si ex hāc patriā seḡret ⁊ ibi teneret ip̄os obsessos. q̄ nō videt q̄ teneant ex hāc patriā seq̄ eū q̄m tūc nō videt esse defensio hui⁹ patrie. sz vindicta. cū m̄ tot⁹ vsatic⁹ ꝓnceps nāq̄ intelligi debeat in cōi defensiōe hui⁹ patrie. ⁊ dci ꝓncipis. ad ministratoris ei⁹. iux̄ notata i spe. ti. de feu. §. q̄m. v. xvi. q̄rit. sed pone aliq̄s ⁊c. ⁊ in libello jo. de blanosto. ti. de acc. p̄iudic. v. sed ponam⁹. ⁊ sic intelligit hunc vsam petr⁹ Alberti. j. i suis cōme. c. xxvij. si q̄s baro. ¶ Nota. xv. fm eūdē ja. de mō. in. q̄ si aliq̄s ꝓnceps. vel rex cōtra ꝓncipē cathalōie veniat ad bellādū. vt in cōtinēti q̄cūq̄ hoc scierit. vel audiuerit ip̄m ꝓncipē adiuuare tenet. al̄s si cōtra fecerit pena seu penis ſz statū suū in h̄ vsa. cōtētis mulctat. vt hic. hoc aūt magna non indiget declaratiōe. q̄m verū videt q̄ comites ⁊ barones. ⁊ eccl̄ia. ⁊ hoīes ⁊ subditi eorū habitātes in hac patria tenent dcm̄ ꝓncipē bar. adiuuare. si in ⁊ pro defensiōe cōi totius huius patrie. ⁊ q̄ concernat publicā vtilitatē. ⁊ cōmunē defensionē totius hui⁹ patrie. iux̄ vo notata p̄ dcōs spe. jo. ō bla. ⁊ petrū alberti. vbi supra ja. de mon. iu. q̄ supra. Nota. xvj. q̄ dubitatū fuit super h̄ vsa. q̄ capitane⁹ armigeroꝝ. etiā q̄ nō sit rex. vel ꝓnceps. aut gens armigera in multitudine magna cōtra ꝓncipē ⁊ comitē barch̄. veniebat. vt fuerūt les cōpanyes blāches. si locū haberet iste vsatic⁹. Et dūs rex. P. iij. mota qōne p̄ra bernardū de capraria declarauit large hoc factū cui⁹ subalia ẏba sūt hec. adhibitis q̄ttuor platis. ⁊ q̄ttuor richis hoīb⁹. ⁊ q̄ttuor militib⁹. ⁊ q̄ttuor ciuib⁹. ⁊ cū iurisp̄it⁹. Et tis ẏbis ⁊ mēte vsatic. ꝓnceps nāq̄ ōclaram⁹. ⁊ declarādo p̄nūciamus. ⁊ iterp̄tamur hūc vsam et h̄re locum casu quo ꝓnceps audierit gētes extraneas. in q̄b⁹ caput familie. vel capitaneū haberēt. ⁊ rex nō fuerit i tale posse vl̄ multitudie ad bellādū. q̄ succurs⁹ toti⁹ ꝓncipat⁹ cathalōie necessarius eidē ꝓncipi videat rouira. ōclara⁹ ẏo. siue iterp̄tatio fuit fcā ⁊ acta bar. xiiij. die decēbr̄. āno a nat̄ dūi. M. ccclxj. cui siq̄dē declaratōe siue iterp̄tatōi dedit. causam dēs bernard⁹ ō capraria q̄ terrā i feudo tenet suā p̄ dūio rege bñ⁹ lūes ⁊ R. balistarij. ¶ Nota. xvij. q̄ āno dūi. M. ccc. lvj i mēse Aug. residēte dño nr̄o petro Rege iij. ⁊ curiā gñalē i villa ꝓpiniāi celebrāte. Archiepo terrachon̄. cācellario ibi exīte. cū esset dubiū an hoīes eccl̄ie gerūde citati p̄ vicariū regiū gerūde. vt occurrerēt vsus

maritimũ ꝯ.x.galeas januẽses inimicoꝝ nr̃oꝝ.illuc ñ eũtes.an icidiſſent i pcñ̃ hꝰ vſa. Fuit ꝑ maiorẽ ptẽ iur̃ pitoꝝ cõcilij regij determiatũ me pñte.ꝙ iſte vſa.hr̃et locũ quotiẽſcũq; exnee gẽtes.de qb⁹ ꝯz viſile poſſe dãpnũ iferre i aliq̃ pte catalõie. ſiue ꝑ terrã ſiue ꝑ mare.veniãt more hoſtili.vtpote.x.galee januẽſ. vel aliarũ gẽtiũ magnũ poſſe hñtiũ. vel plures. vl̃ i miori nũero etiã.dũ tñ poſſent dãpnificar̃ terrã niſi eis reſiſter̃et. Fuit tñ viſum iuſtum ⁊ equũ eidẽ ꝯcilio regio.ꝙ vicarij vel alij officiales regij ſi videant.qꝝ loca circũuicinia ſufficiãt vtil̃r ad defenſiõz.tũc nõ vider̃ fore neceſſariũ alios cõuocare.nec iã min⁹ hũc vſa.locũ hr̃e.ja.ð valleſi. ¶ Ho. xviij.ꝙ ſcda die ſeptẽb.ãno ⁊c̃ Sciẽte dño rege P.iij.ꝙ gẽtes de frãcia q̃ venerãt i pſidiũ regis caſtelle ꝯ ducẽ dalancaſtre. ⁊ qꝝ itrabãt regnũ aragoñ. jdẽ dñs rex mãdauit frãciſco çacoſta ei⁹ vicec̃; q̃tz hr̃et cõſiliũ cũ militib⁹ ⁊ iuriſpitz; an poſſz ꝓuocar̃ gẽtes ꝓncipat⁹ cathal̃.qb⁹ ꝓuocatz ſi dñs rex q̃ audiebat vl̃ audiuerat dcãs gẽtes ꝯ ſe veĩre.eo qꝝ ipe dñs rex erat graui ifirmitate detẽtus.⁊ nõ poterat eſſe in reſidẽdo cũ ſuis gẽtib⁹ dictz; capitaneis francoꝝ ⁊ eoꝝ familie.q̃rebat an ꝑtextu hꝰ vſa. poſſet gẽtes cathalõie cõuocare. ⁊ poſſz ſuuz ꝓmogenitũ loco ipi⁹ ꝑ ꝓncipe vl̃ loco ꝓncipis deſtiare. R⁹ baliſtarij. Dñic⁹ bzeſto bñ⁹ lunes.bñ⁹ de ponte. ſpans in deo cardona.frãciſcus caſtiliõis.petr⁹ de berga. ⁊ alij iuriſpiti fuerũt i opi.ꝙ licz dñs rex ꝑſonaliter nõ accederet cũ eſſet iuſta cã detẽtus.ꝙ erat loc⁹ huic vſa.⁊ poſtq̃ erat caſus omiſſus dcĩ vſa.erat recurrẽdũ ad ius cõe ⁊ ei⁹ interꝑtatõz.P⁹.ð cigario. en mẽge vaques.bng⁹ viues. jobs de valleſica. P⁹.de reyadello. B⁹ de valleſica. ⁊ ego g⁹ ꝓpoſiti fuim⁹ in opi. ꝙ nõ erat loc⁹ vſa⁹. qꝝ fm opiniõz oiz ꝓdictoꝝ rex ꝑſonaliter dz intereſſe cũ ſuis gentib⁹ in defenſione ſua.ſiue in inuaſione alteri⁹.cũ in vſa. dicaſ ſi ꝓnceps fuerit obſeſſus. vel ipe princeps teneat obſeſſum aliũ. vel ipe ꝓnceps audiuerit gentes cõtra ſe veĩre. Et ſic oia ẏba vſatici ad ꝑſonã ꝓncipis referunt. et ſic ipe dz in executione hꝰ ꝓceſſus ꝑſonaliter intereſſe. Et ſic fuat cõſuetudo gñal̃ Et vidi qñ gentes armoꝝ intrarũt in ſubſidiũ comitz; empur̃. qñ rex acceſſit ad villã paraliate ⁊ villã biſulduni. ⁊ ꝙuocauit ꝓnceps nãq;. Jdẽ qñ gentes exnee intrarũt regnũ. ⁊ ceperũt villã ð camerala. qñ rex venit ad villã agrimõtis ⁊ ceruarie. et ſic dñs rex dz ꝑſonaliter aſſiſtere in executionc ꝓceſſus hui⁹ vſal̃. ⁊ oẽs ꝑdicti fuer̃t in hac opi. caſu quo dñs rex eſſet in bona cõualeſcentia. ſz qñ ꝓnceps eſt infirmitate detẽtus. eſt caſus omiſſus ⁊ eget interꝑtatione. q̃ interꝑtatio fienda nõ eſt per leges nec canones. ſed ꝑ regẽ ⁊ iiij. homies cuiuſlibz brachij. ſ. eccleſie. militũ. ⁊ ciuitatũ. ⁊ duoꝝ ſapientũ. vt ſtatutũ eſt. j. i. ij. curia barcẽ. dñi regis Ja. ij. c. xxx. jtẽ ꝙ ſi aliquo capitulo c̃. qð cõfirmar̃. ⁊ ei addatur. j. in curia gerũ de ipi⁹ dñi regz. c. x. jtẽ ſtatuim⁹ ꝙ capitulũ c̃. Merito cõcludit qð dictũ eſt cũ dictus vſa. ſit lex pactionata. Et ſic fecit dñs rex. P. iij. qñ fecit interꝑtationẽ hꝰ vſa. B⁹ ꝓpoſiti. De qua interꝑtatione hẽs. ñ. in. xvj. nota. ¶ Quero primo iux̃ pmiſſa ⁊ hũc vſa. q̃s teneat̃ defendere ipaz patriã ⁊ pugnare ꝑ ipa. ⁊ adiuuare dictũ ꝓncipẽ barchiñ noĩe ipi⁹ pr̃ic. ⁊ adminiſtratorẽ ꝓncipũ ipius patrie. Dic̃ ja. de mõ. iu. put i dcõ li. ipi⁹. R. ð papiolo ꝓtinet̃. ꝙ qlibz hĩtãs in hac ipa patria ad ꝑdcã tenet̃ de iure gẽtiũ. ⁊ ciuili. ⁊ naturali. Et i hñ magz tenet̃ qlibz defẽdere ſe ipz. ⁊ terrã. ⁊ patriã ſuã: ꝙ dcm ꝓncipẽ. vt ipz ⁊ rem ꝑpaz ſuã adiuuare. Et iſtð ius cõe ⁊ gentiũ. ⁊ quaſi naturale ita aſtrĩgit ⁊ obligat dictum ꝓncipem barchinoñ. omnibus habitatoribus huius patrie. ⁊ ad defenſionem eorum. ſicut obligat ipſos habitatores ipſi principi ad defenſio

nẽ eius. vnde si aliqs ꝓnceps exne⁹ puta rex grauate vellet sibi hãc ꝑriaz subiugare. z incipet in comitatu empuř. dict⁹ ꝓnceps barchiñ tenet incõtinẽti coadiuuař dictũ comitẽ empuř. z ad hoc astrigit euz ius cõe gentiũ. z q̃si nata le. ja. de mõ. iu. ꝓdict⁹. ¶ Quero. ij. ſm eũdẽ ja. q̃d si dict⁹ ꝓnceps barchiñ hẽat alias guerras vel negocia. siue infra terrã suã. siue ex. nõ tãgẽtes cõez defensionẽ z vtilitatẽ toti⁹ h⁹ patrie. vt qz hz guerrã cũ vicecomite de cardona. quẽ tenet obsessuz in castro ď cardona. vel in aliquo alio loco. vel hz guerram cũ comite fuxensi. et teuet ipsum comitẽ obsessum in aliquo loco. vel loco comitatu fuxensi. vel facit aliquam executionez ꝓ aliquẽ sibi subditũ. puta ꝓ vicecomitez cardone. sicuti z fecit dñs rex ꝑ. iij. ꝓ iclituz dñm jacobũ maiorez. nũq̃d in his casib⁹ hz locũ iste vsa. Dicas q nõ. sic q dci comites z barones. nisi sint eius feudatarij: nõ tenent adiuuař dictũ barẽ ꝓncipẽ ꝑtim si hoies z subditi ꝓꝑij ciuitatũ et locoꝝ ꝓꝑioꝝ dicti ꝓncipis. ad hec per se sufficiãt. ¶ Et sic nota. z ita vid̃z dicendũ indubie q in dicta defẽsione cõez vtilitatẽ toti⁹ hui⁹ ꝑrie ꝓcernẽtẽ. z de qua sola h̃ vsa⁹ intell'r. z de qua. ś. ꝓnissum est. q si ipa defensio emergat z sit necaria in locꝫ ꝓꝑijs. z in terra ꝓꝑia dicti ꝓncipis barchiñ. nõ tenent dicti comites z barones adiuuař dictũ ꝓncipẽ. qñ sua ꝓꝑia ptãs ipsius ꝓncipis z suarũ ciuitatũ z locoꝝ ꝓꝑioꝝ ad h̃ sufficit. ¶ Unde si rex exneus volens hanc ꝑriam sibi acq̃rere. cum ita modico exercitu inuaderet aliquã terraz dicti ꝓncipis. puta ciuitatẽ barẽ. q certũ esset q ipe ꝓnceps vna cũ hitatoribꝰ ciuitatũ z locoꝝ suoꝝ ꝓꝑioꝝ ꝑt se defendeř aduersus dictũ regẽ extraneũ. z illũ deuincere. nõ vid̃z q in h̃ casu dicti comites et barões. qui nõ sunt sui vasalli. nec hoies sui teneanť ipm barch̃ ꝓncipẽ adiuuař ꝓ hunc vsa. Secus si esset certũ vl' dubiũ de cõtrario. Et ideo dico cõuersione de defẽsione quã dict⁹ ꝓnceps barch̃ tenet ſm q ꝓdictũ est ꝑtare dict⁹ comitib⁹ ac baronibus h⁹ terre. Et hoꝝ rõ vid̃z esse. q frustra fit ꝑ plura: q̃ ꝑt fieri ꝑ pauciora Et qz defensio dẽ ciuitatis barch̃ z aliorꝝ locorũ ꝓꝑioꝝ ipsius principis ꝓmo loco z immediatius ꝑtinet dicto principi z habitatoribus suoꝝ locorũ z ciuitatũ. Et sc̃darius ac posteri⁹ oĩbus aliis hĩtatoribꝰ h⁹ ꝑrie sicut nec ꝑt dictus ꝓnceps vel ali⁹ supioz petere a subditis subsidiũ pecuniarũ donec oĩa sua pecuniaz puide z moderate erpenderit. nec etiaz postea si improuide z illicite ea erpenderit. iuř notata ꝑ host. in sũma. ti. de imu. ec. §. ij. v. in talib⁹. z ī v. hec vera. z se. z in. v. si sine violẽtia. z se. z ꝑ h̃ ꝑt allegari infinita iura. z rõnes naturales z ciuiles. vtputa iura q̃ locunť ď ꝓstatione alimẽtoꝝ debita ꝑ filios ꝓgenitoribus z ecõuersio. z ꝑ libertos ꝓnios. z eorũ liberos. Et ꝑ feudatarios et subditos dñis suis. vt. ff. de li. ag. l. si q̃s a liberis. §. sed si fili⁹. cũ sua materia. ex. de cẽsi. c. cũz apl's. §. ꝓbibem⁹. et de h̃ vid̃z esse casus. l. C. de ꝓb. q̃ latro. occulta. l. ij. §. licz aũt ꝓpter multitudinẽ nẽ. ja. de mõ. iu. ꝓdict⁹. Pro huius q̃onis et aliis supradcis facẽ bñ qd̃ scꝑsi. ś. in. e. gl. o. in nota. xvij. circa finẽ ¶ Quero 3ᵒ ſm eũdẽ ja. q̃d si vna ps regni inuadař z ad illã inuasiõez impellendã sufficiãt illi. qui sunt ibi de ꝓpe. nũq̃d i hoc casu illi q̃ sunt i alio capite regni. z idem mlt̃ distãt: tenenť incõtinẽti veire ad dcãz defensiõz. Et credo q nõ. qz talis defẽsio in tali casu ꝑsonis z hĩtatoribꝰ dicte ptis tm ꝑtinet. sic si fund⁹ cõis destruař: onus est vicinoꝝ fundoꝝ nõ remotoꝝ. vt. l. si loc⁹. §. fi. ff. q̃ad. fui. ami. z. ff. ď lo. pbli. fruc. l. ediles. ꝑ h̃. C. de op. publi. q̃si p totum. Munera eñ z onera hñt ipi soli incole. z tenenť si sufficiũt sustinere vt ď in iuribꝰ loq̃ntibꝰ de muneribꝰ in. C. et. ff. jac. de mõ. iu. ꝑlibat⁹. ꝑ h̃ facẽ qd̃ scꝑsi. ś. in. e. gl.

i nota.xvij.circa fi. ¶ Quero.iiij. ſm iſpm
ja.infra ãntũ tps oẽs hitatores hꝰ pñie ex
quo q modũ in hꝫ vſa.exꝑſſum vocati fue-
rint:teneãtur iter arripe ad eundũ ad ad-
iuuãdũ dictũ ꝓncipẽ. Dico q debent hñe
tantũ tꝑus.q ſufficiat eis ad parandũ ar
ma.z victualia.z alias ſarcinulas ſuas.
ſm diſtãtiã locoꝝ ad q̃ hñt ire.ar.ad hꝫ.C.
de req̃.re.l.ij.z ff.de op.liber.l.aut certe.
¶ Quero.v.ſm eũ.nunq̃d ſuffiẽ q ꝺ quo-
libꝫ hoſpicio vadat vna ꝑſona ad dictũ ex
ercitũ z iuuamẽ ꝓncipis. an exigiꝭ q oẽs
ꝑſone dom⁹ ſeu hoſpicij cuiuslibꝫ vadãt.
Et vide dicẽdũ q ſufficiat vnã tñ ꝑſonaꝫ
de qnolibꝫ hoſpitio ire.qz ſic ſemp fuit et
eſt conſuetũ iri ad tales exercit⁹. Et qz cul
tura agroꝝ.z cuſtodia.z negocia dom⁹ z
hoſpitij cuiuslibꝫ nõ debẽt deſeri. Si eñ
ꝑ vadit nõ ꝺꝫ ire filiꝰ nõ emãcipat⁹ cum
ꝑe habitãs.qz munera nõ ſunt iter ꝑeꝫ
z filiũ ꝓtinuanda.vt.C.ꝺ bono.z mu. in
ter pa.z ff.nõ ꝓtinu.l.i.ii.ꝑ. Hec obſtãt ſi-
lla ꝺba.oes hoies.poſita in hꝰ vſa.qz ciui-
liter debẽt itelligi.vt in.c.nñq̃.de cõ.di.v
Et ꝓ hꝫ faciũt iura dicta.q tot pignora
in executiõe ſnie debẽt capi q̃ ſufficiãt. et
nõ ampliora.fa.C.j.vſa.exꝑtiij.ſi ille q̃ pli
tiũ. Et hec ꝺa intelligo. niſi ch imineret
neceſſitas z piculũ q oẽs eſſent neceſſarij
qz tũc credo q oẽs etiã pueri z femine ha
berent ire. ¶ Quero.vj.ſm eũ ꝺẽ ja.ꝺ mõ.
iu.an epi z ꝓlati eccliarũ ſi in caſu nõ cõ
cernẽte cõem defenſiõꝫ hꝰ pñie mãdẽt z fa
ciãt ſuos ſubditos accipe arma.z ſeq̃ exer
citũ dicti ꝓncipis barc. z cũ eo ꝓlient: in
curreret irregularitatẽ. ſi ipſi hoies ſui ibi
homicidia cũ ipo ꝓncipe ꝙpetrauerit. Et
vide ꝓma facie q ꝺo iſta tãgaꝭ p jnñ. z ho
ſti.i.c.ad audiẽtiã.eꝝ.de hoi.vbi ipſi doct.
dicũt.q ſi ꝓlati ꝑ defenſiõe ꝙpe pñie q̃ i-
uadiꝭ talia mãdẽt q nõ efficerentꝭ irregu
lares.alꝫ ſecꝰ.vnde nõ eſt dubiuꝫ q ſi oẽs
ꝓnceps inuaderet inimicos ſuos. ꝑtim
ſi hꝫ faceret iniuſte.q ſic dcꝰ ꝓlati effice
rentꝭ irregulares.vt i dicto.c. ſatꝫ notatꝭ. qꝰ
caſu credo q dicti ꝓlati tenentꝭ etiã inſo-
lidũ ad oĩa dãpna que dictꝰ ꝓnceps.vna
cũ iuuamie dictoꝝ hoiꝫ eccliẽ ſuis iniuſte
dedit inimiciꝫ ꝛc. ¶ Quero.vij. ſm iꝑꝫ ja.
q̃ ꝑſone adiecte vſaꝰ excuſentꝭ. ℞ꝰ z dico
q excuſantꝭ infirmi z debiles corꝑe. vt.ff.
de vaca.mu.l.ſeptũdecimũ.§. corꝑis debi
litas.z C.q morbo ſe excuſant ꝑ totũ.li.q
jtẽ excuſantꝭ maiores. lv.ãnis.vt.e.ti. z li.
l.ij.vel ad minꝰ maiores.lxx.ãnis. vt.C.ꝺ
decuꝝ.l.ſi vltra.li.x.jtẽ mꝫores.xx.ãnis.qz
i ea etate z nõ añ reputatꝭ ꝺs abilꝭ ad pug-
nãdũ.ſic cauetꝭ in.l.veri moſaica. z ꝛcitatꝭ
ꝑ hug.in.c. pnũciãdũ.de cõ.di.iij. in ꝓn.
jtẽ pauꝑes q̃ nõ hñt expẽſas cũ q̃bꝰ vadãt.
z q̃ ſingꝭis dieb⁹ hñt lucrari victũ ꝑ ſe et
ſui familia.ſine dubio excuſantꝭ.qz pauꝑ
tas a muneribꝰ excuſat. vt.C. de decuꝝ.l.
ad ſubeũda.li.x.de mu.z ho.l.reſcpto.§.i.
z.ij. z de offi.ꝓli.l.illicitas.§.ꝓſes puicie.
ff.de excu.tu.l.pauꝑtas.eꝝ ꝺ ſolu.c.odar-
dus.nec tenetꝭ talꝫ pauꝑ ſuã familiã defe-
re.z ꝓmittere fame mori. Et hec ꝺa itelli-
go.niſi ꝓnceps barcꝺ ei z ſue familie da-
ret expẽſas.vt.ff.ꝺ op.libꝫ.l. ſuo victu. i fi.
z.l.ope. Jtẽ excuſantꝭ fornerij.bãderij. ba
iuli.iudices.notarij.cuſtodes caſtroꝝ. fa-
bri.z ſiles ꝑſone neĉarie publicꝫ vtilitati
hꝰ ſingꝭoꝝ locoꝝ. z ſine q̃bꝰ ipa loca z re-
gimẽ eoꝝ.z ꝑſone ibi remanẽtes nõ poſ-
ſent comode viuere. Nõ eñ ꝑꝑ dcm̃ exer
citũ dicti ꝓncipis ſũt loca hꝰ pñie deſtruẽ
da.nec deſtructõi exponẽda. Et hec ꝺa.ni
ſi vt ꝑdicꝭ tãta imineret neĉitas defẽſio-
nis hꝰ pñie q oẽs eſſent neĉarij. puta q̃
tãta ſupueniret ſarracẽoꝝ mltitudo q ma-
gnũ huic pñie piculũ imineret. quo caſu
neminẽ crederẽ excuſãtũ.etiã mꝫieres.qz
neĉitas nõ hꝫ legẽ. ¶ Quero.viij.ſm eũꝺẽ
ja.q̃d ſi i caſu nõ comphẽſo i hꝰ vſaꝰ.vꝫ in
caſibꝰ etiã dicti vſa.ſine neĉitate.q̃d iurꝫ
erit.dicas q ſi dictꝰ ꝓnceps barcꝺ. abſq̃
neĉitate.vel ꝛ ꝑdcã vocet z faciat veĩre ad

ſuũ antiliũ dictos comites ⁊ barones.et ſubditos eoꝝ ac eccliã.vl' p̃dictas ꝑſonas inde vt p̃dicit excuſatas. ſic fit ſepiſſime ꝙ ipe princeps ⁊ ſui in hm̃oi ſiliarij tenẽtur ad plenariã reſtoꝝ. ⁊ ꝙ nõ poſſint ſaluari niſi ea ſatiſfaciãt.ja.de mõ.iu. vt.ũ. qm̃ ñ dimittit petiñ ⁊ẽ vt in vla.petiñ.de regu. iuſ.li.vj. ¶ Quero.ix.q̃r ſubueniet p̃nci pi in caſu de quo habet.ũ.in.c.glo.i nota xviij.circa fi. Quidã dicũt ꝙ in caſu iã dicto p̃nceps ꝓuocet hoſtes.vel ꝓuocet milites.vel hoies militũ.tanꝙ hñs guerrã cũ alio p̃cipe.vel inimicis. iuſ conſuetudine ſcptã. P.alb.q̃ incipit.ſi q̃s baro. ⁊ eſt in numero.xxxix⁹. P.terreni fuit in opiñ. ꝙ ex hoc locus huic vſa. ⁊ ꝙ nõ indigebat int̃ ꝓtatione.ex eo qꝛ vſa⁹ hꝫ ꝙ valitudinarij. ⁊ infirmi excuſantur a conuocatione huius vſatici. Sed dic q̃ loquitur in ſubditis ⁊ vaſall' ipſa ꝓtec⁹. ⁊ nõ in p̃cipe aſtricte.vt ex lectura vſa.apparet. ⁊ ſic egit int̃ ꝓtatione legis Et ita oĩb⁹ de p̃dilio fuit viſum.ꝙ dicta int̃ptatio fieret a p̃ncipe. vt ipo crãte infirmo:poſſet tũc p ſubſtitutũ dcm̃ vſa.exercere.jdẽ ℞ p̃poſiti.p hm̃ facit qõ ſcpſi i all'.nota.xviij.dic vt ibi. ¶ Quero.x.q̃d dicẽdũ ſup his qm̃ fm̃ ãtiquos ſapientes iuſ cõi vtimur i caſib⁹ i q̃b⁹ ꝓſtões deficiũt. Dico fm̃. P.freni ꝙ hm̃ ẽ in caſu rbi nõ dubitat locũ ꝓſtões nõ hre.ſed ẽ caſus ꝑter ꝓſtões. ⁊ fm̃ eas fieri nõ dz iudiciũ. ⁊ tũc locũ hñt iura romana.ſi ꝛ ea ꝑt fieri iudiciũ.jdez ℞. Tu vo dic ſup hm̃ paſſu ꝑut ſcpſi.ũ.i.c.gl.i nota.xv. ¶ Quero.xj. nũq̃d ſufficiat mittere p̃mogenitũ. cũ dicat p̃nceps.dico ꝙ nõ.qꝛ i cathal'.nõ hẽm⁹ p̃ncipẽ niſi regẽ.nec aũcte ⁊ rogatu Silꝫ modo.nec alij vſatici loq̃ntes de rga lijs p̃cipis in ꝓſona p̃mogeniti locuz ſibi vẽdicãt ex ꝓſuetudine gñali.Et de iſto vſa⁹ fili mõ.ẽ pragmati⁹ regꝫ P.iij.fcã i curia gñali barch̃. Et iſte vſa.locũ hꝫ nõ ſoluz ſi gẽtes ventiãt ꝫ p̃cipẽ. ſꝫ etiã ſi ꝫ terrã vel bona ſua. ⁊ hm̃ nõ ex vbis vſa. ſed ex ꝓſenſu gñali diuti⁹ obſ nota.g⁹.ꝑpo.q.ũ. ¶ Quero.xij.an puſſiati q̃ nõ tenent facer hoſtẽ vl' cauałcat ã.nec redẽptõz capꝫ rẽptõz illaꝝ q̃ fiũt vture h⁹ vſa.ꝛtribuer te neãt Et dcm̃iatũ fuit i fcõ vniuerſitatꝫ ville ceruarie ꝙ fcõ caſtellc.ꝙ hꝫ ecñt puſſiati i ñ faciẽdo hoſtẽ nec redẽptõz ꝙ nõ obſtãte eoꝝ puſſio tenebãt ꝓtribuer.ex eo qꝛ dñus rex cũ ꝓcedit puſſiuz iſtꝫ nõ ꝓcedit ꝫ ſe. imo cũ indiget exercitu,ꝙ ſe tenent puſſiati.ar⁹.c. petitio. ⁊ qõ ibi no.ex̃ de iuriuſ. Jtẽ qꝛ in gñali hmõe ꝓſona loq̃ntintell'r excepta.vt.l.inq̃ſitio.C. de ſolu. ℞ ꝑpo. p̃dcũs. ¶ Quero.xiij.⁊ vltio. an hret locũ vſa.iſte.cũ gubnatoꝛ cathal'.vel roſſiliõis req̃rebat gentes.qꝛ dicebat ꝙ inclit⁹ dñus Ja.olim rex maioc̃. inadebat comitatũ roſſiliõis talãdo. ⁊ alit. Et dicebat ꝓcs ꝙ nõ hebat locũ in tali caſu.qꝛ iſte vſa. cõcernit ꝓſonã p̃cipis.⁊ hm̃ inuũt mlt'a vbba h⁹ vſa.Et ſic ipe hꝫ monere: nõ officialis ſuꝰ. Tũ qꝛ loquit in altero de trib⁹ caſib⁹ quoꝝ neut hꝫ hm̃ locũ.cũ ꝑmi duo caſus loq̃nt i obſeſſiõe.tertiꝰ q̃n p̃nceps vel rex dꝛ ire ad debellandũ dñz regẽ. Jtẽ etiaz dꝛ ꝙ hꝫ locũ dcm̃ũ in cathal'.nõ aũt ſi in regno valeñ.vel alibi ex̃ cathal'.ꝑtigeret alt de trib⁹ caſib⁹ hm̃ poſitꝫ hꝫ hm̃ ⁹ vlezinell' Princeps.ſ.dñus rex vt comes barc̃.ꝑ hm̃.ũ. glo.ꝑr.vid ibi i nota.iij.iiij.⁊.vj. Nãq̃.vi de qõ ſcpſi.ũ.vſa.liij.de alijs nãq̃.i gl.iij. Obſeſſus fuerit.i.vallat⁹ fuerit circũ circa.adeo ꝙ ab inde euadere nõ ꝑt.Dñr eñ ꝑpe obſides q̃ obſeſſis dant.vl' qꝛ dari ſolet cũ onere cuſtodiẽdi.Obleſſos.i. vallatos ⁊ circũdatos.Vl' audierit.i.ꝓbabiliꝫ ꝓcepit ⁊ notorie.Et dꝛ audio q̃ſi aurẽ do. Quelibꝫ regẽ.ſiue xp̃ianũ ſiue paganuz. aut cuiuſuis alteri⁹ natõis ſit .Contra ſe veire.vid ꝺ ſen.ex.c.dilecto.li.vj.ibi inuit ꝙ ꝫ ſeveſit.ſi ꝫ ſua veſit.ſꝫ hm̃ totũ exꝑſiuz eſt tã i ꝓſona q̃ i terra dñi regꝫ ⁊ comitꝫ barc̃. qõ nota.Oẽs.v.⁊ eſt ſcda ps Poſſe pugnã di.intelligo tã de potẽtia ſiue facti poſſe.

q̄ iur̄. de q̄ habet. xxij. q. ij. c. faciat homo. in glo. i. ⁊ ex̄ de resc̄p. c. sciscita⁹. vbi ō h̄ p ber. hosti. ⁊ alios Et sic infantes senes ⁊ ī firmi nō tenēt. jdē. ō. vsa. xxxiij. q̄ fallerit. nisi p̄ text̄u p̄uilegij. vel alīs q̄s possit se excusare. q̄ oīno cessant in h̄ casu. doc. in. l. i C. a qui. mu. nemi li. excu. li. x. ī casu hui⁹ vsa. Ite nec clerici nec religiosi tenentur hen. boich. in. c. clerici. in. i. ex̄ de vi. ⁊ ho. cle. jdē ja. cal. ī directorio pac̄. dubio. xxiij p̄ncipali. v. q̄ro an vicari⁹ possit ⁊ debeat p̄gregare p̄latos ⁊c. Preterea ōz ⁊ intelligendū est idē de femis. q̄ nō p̄gruit earuz serui. ar. C. li. x. de muli. ⁊ in quo lo. mu. se nu congrue ag. l. i. ⁊ de elec. c. indēpnitatibus. li. vj. ¶ Sz q̄ro in q̄ etate hz q̄s posse pugnādi. vidē p̄ ille q̄ ī etate. xx. ānoz. exist̄it. p h̄. ō. vsa. lv. alij quoq̄. Nā añ nō cōpellitur q̄s ad pugnā exire sm legē mopsi vt Humeri. c. i. ⁊ notat hen. boich in. c. ex pte. ex̄ de obs̄. iciu. v. q̄nti p̄ etas. xx. Sz ꝑ j. in pace ad honorē. ī. ij. §. añ penl̄. ⁊ ī pace in x̄pi noīe. sit oībus manifestū. §. añ penl̄ vbi. s. in vtraq̄ pace habet. p̄ oēs milites ciues ⁊ hoīes villaz̄ a. xiiij. annis. ⁊ supra dictas paces iurare astrīgunt. easq̄ tenere ⁊ defendere fidelit̄. Ergo vidē p hmōi v bū defendere. p̄ tales hñtes. xiiij. annos completos hñt etatē ⁊ posse pugnādi. vt req̄rit vsa. iste. ideo in casu ip̄i⁹ p̄ncipi succurrere tenent̄. q̄d tū p̄i⁹ dixi credo veri⁹. Nā maioz̄ fortitudo ⁊ aptitudo inest homī ad pugnādū in etate. xx. annoz̄: p̄ in etate. xiiij. q̄d indubie patz cuilibz intuēti. Nā q̄d ad oculū patet: nō indiget pbatione. teste pbo. Et sic p̄conizatio q̄ ide fit p̄tinet oēs hoīes abiles ad pugnandū. Et sic añ. xx. annos. vel senes. lxx. annoz̄ nō sunt abiles nec potētes ad pugnā de fctō. Ite religiosi ⁊ clerici de iure nō sunt abiles vt dixi. ō. c. glo. post p̄n. ibi. j tē nec cl'ici ⁊c. Itez aduocati sunt milites militie legalis. q̄ etiā reputant̄ inabiles ad pugnā armoz̄. cū nō habeāt exercitiū. q̄ fuiūt et defendūt rēp̄ b̄tp̄ze pacis suis legalib⁹ armis. ⁊ etiā seruiūt p̄ncipi ⁊ eius officialibus. et cōpellunt̄ p̄sulere in fact̄ tangētib⁹ fiscū ⁊ iura regia. ⁊ aduocare ⁊ iudicare Ad alia v̄o munera p̄sonalia nō p̄nt cogi. est casus in. l. sancim⁹. C. de aduo. diuer. iudi. Et h̄ p̄suluit p suas lr̄as b̄ng⁹ vi ues aduocat⁹ solēnis barch̄. vicecz̄. dñi regis. ab aduocatis barch̄. ⁊ ceruarie p̄sul⁹ Et sic gñalitas oēs hoīes tā milites q̄ pedites q̄ hñt etatē ⁊ posse pugnandi ⁊c. restrīgit ad idoneos ⁊ abiles vt est ī. l. vt gradatim. §. sz si lege. ff. de mu. ⁊ ho. p his v̄o supius noiatis. q̄ ab h⁹ vsa. excusati sunt. vide q̄d scp̄si. ō. in. e. vsa. in glo. i. in. q. vj. ⁊ vij. ¶ Quero q̄s dicat̄ senex. dicas q̄ ille q̄ hz. lxx. annos vt p̄fert̄ De hac cm̄ etate habet̄. vij. q. i. c. petisti. ex̄ de renū. c. i. ⁊. c. nisi cū p̄dē. §. alia est. ⁊ vt li. nō p̄t. c. qm̄ frequēter. i. R̄. ff. d iur̄ imuni. l. iij. ⁊. iiij. q. iij. inuiti. Archi. i. c. vno. de cle. egro. li. vj. Sz tu dicas q̄ de h⁹ certa rīa dari nō p̄t. quia aliq̄ senes in. xl⁰ anno. aliq̄ in. l⁰. tō dicit̄ arbitrariū. sm jo. an. in. c. qm̄ freq̄nt̄. pall sup v̄bo senes. Et de senib⁹ vide q̄d notat̄ p archi. in. c. tanta. lxxxvj. di. ¶ Sz q̄d d valitudinarijs. nunq̄d excusant̄ a succursu p hūc vsa. p̄stando. R⁰ sic. q̄ idē est q̄ de senibus. valitudinari⁹ em̄ est q̄ statim est sanus. ⁊ stati ifirm⁹. vt dic̄ ip̄e jo. an. sup dicto v̄bo senes. vel valitudinari⁹ est q̄ sepe infirmat̄. ita dicit hug. ad hoc. ff. si quis. cau. l. ij. §. si quis. Et dicit̄ de valeo. es. p cōtrarīū. q̄ non valet ¶ Quid aut̄ de cecis ⁊ pauperibus. nunq̄d tenent̄ ad hūc succursum. R⁰ nō. p cecis facit ex̄ de censi. c. licet. h̄ verum si cōpellatur pugnare vt b. Secus ad dandū p̄siliū si sapientes sunt vel similia ad que sint abiles. vide q̄d ibi notat̄ per ber. ⁊ hosti. ⁊ alios. Pro pauperibus v̄o facit q̄d le. ⁊ notat̄ per archi. in. c. paup. xj. q. iij. ibi vid. Adde q̄d scp̄si. ō. vsa. liiij. senex miles. sup v̄bo paup. cū suis remissi. Quāciti⁹. celeritatē notat. ⁊ hēs sile

verbū ex. de cōfir. vti vel inuti. c. penul. p⁹ ꝓn. ⁊ C. de po. l. si q̄s in fi. cuz suis sp. et est vna ps ⁊ media de ticius est breuis. vt ibi nota. Ei. s. dño regis ⁊ ꝓncipi ac cōiti barch. Succurrāt. s. cū omni armoꝝ genere. Nec nō vniuersis alijs inuamie ⁊ succursu. q̄b⁹ possint. q⁹ expedit ꝓncipi q̄ rem publicā rep̄sentat. ⁊ signant' ī casu huiꝰ vsa. plures hr̄e defensores. ⁊ inimicis suis resistētes. ff. ō no. op. nū. l. nā rei publice ¶ Et sic nota q⁹ ex ꝺ vsa. p totū cathalonie ꝓncipatū etiāꝫ p oēm dñi regis dictionē introducta est gñalis cōsuꝰ q⁹ tā milites q̄ pedites cuiuscūꝫ fiat⁹. ꝓheminētie. seu ꝓditiōis existāt arma quecūꝫ impune habere. tenereꝫ in domib⁹ possunt. ac portare extra ⁊ infra. cū ꝺ fiat de cōsensu. ⁊ scia. ac patiētia ꝓncipis. q̄ sm qꝺ videt scit subditos armis vti modis ꝓmissis. ⁊ non ꝓhibet. ob qꝺ eis ꝓmittere videt. vt hic innuitur ar. etiā p hoc. ff. ad macc. l. si tñ. ⁊ p ꝺ facit optime. qꝺ nota. in. l. ij. C. q̄ sit lon. ꝓsue. in fi. magne glo. ⁊ s. in pace. jldefonsus. §. ad ꝓsequēdū. v. ercipim⁹. ⁊ in pace. ad honorē in. ij. §. jtē villanos. v. si vo. Et ita p hūc vsam ⁊ iura p̄missa. ac vigore seu p̄tertu iā dicte cōsuetudinis. q̄ optima legū est interp̄s. vt. ff. de legi. l. si de interp̄tatiōe. ⁊ ex. de ꝓsue. c. cū dilect⁹. vidit frācisc⁹ de roma dum erat cancellari⁹ dñi regis. p. iij. vt ipse refert ī audiētia regia plures de fcō. atꝫ de iure sniari. ¶ Et potissime q⁹ cū oib⁹ bonis mobilib⁹ ⁊ īmobilib⁹ q̄s q̄ꝫ sub pacis ⁊ treuge p̄sidio est constitut⁹ vt. s. ī xp̄i pace. in noie. sit oib⁹ manifestū. §. villanos. ⁊ in oibus alijs pacib⁹. C. cū autem arma sub bonoꝝ mobiliū noīe intelligant'. ⁊ consequent' absq̄ violatione pacis ⁊ treuge ab ip̄is ea habētib⁹ ⁊ detinēti b⁹ī domib⁹. ip̄is inuit⁹. auferri ⁊ iā min⁹ī de aquo ꝓ abstrahi minime possunt. Quī imo ingrediēs domuz inuito dño. etiam q⁹ sit officiꝫ. ipsi dño iniuriaz facit vt in. l. pleriq̄ꝫ. ff. de ī ius vo. F. de mozaria. ¶ Et

predicta gñalis cōsuꝰ etiaꝫ fortificatur. q⁹ licet inscio ꝓncipe priuat⁹ arma deferre nequeat. ꝓncipe añt ꝓmittēte exp̄sse vel tacite. vt hic bene pōt sine pena aliquali illa portare. ⁊ iam poti⁹ in domib⁹ tenere ⁊ habere sūpto arꝰ a cōtrario sensu. l. vnice. C. vt vs⁹. ar. inscio ꝓn. li. xj. p ꝺ. vide qꝺ scp̄si. j. vsa. cxxxviij. de intestatis in glo. ij. q. xxx. in fi. Et q⁹ hoc sit verū. s. q⁹ dcm arm locū habeat. Nam in dcā. l. vnica nō inhibet' q̄n in domib⁹ a ꝓuato arma teneri valeant ⁊ haberi bene verū est. q⁹ inhibetur cū moderatiōe tñ in. l. i. ff. ad. l. iul'. de vi. publi. vbi habet' q⁹. l. iul'. de vi. publi. tenetur q̄ arma tela domis nc. agro uc. in villa p̄ter vsum venatiōis. vel itineris. vl' nauigatiōis coegerit. i. habuerit. Quod intelligc. q⁹ si priuatus ex. ciuitatem. vel domum ꝓpriaz arma vellet portare eundo pariter itinerādo qꝺ pōt vt dicta. l. i. cauetur. ibi itineris ⁊c. Ergo multo fortius q⁹ dictā. l. cōcedit tenere ī domo q̄is arma ⁊ habere. Nec ob. §. penul'. ī auc. de armis. coll'. vj. ⁊. §. si q̄s rusticus in feu. de pa. tenen. ⁊ eius viola. coll'. x. Nam q⁹ dictā consuetudinē q̄ gñaliter loquit' oīb⁹ iurib⁹ p̄allegatis arma vetare portare vetātib⁹ oīno derogat'. jta q⁹ nō solū suffragio huiꝰ vsa⁹. et dcē ꝓsuetudinis. sz etiā tacito cōsensu ꝓncipis. q̄ ꝓ exp̄sso ī hoc casu habet' q⁹ dissuetudinē ipsa iura abrogant'. vt. ff. de legi. l. de q̄b⁹. ⁊ hec est vitas. bertrādus de seua. ¶ Idem q⁹ oia bn⁹ de ponte. ll'. doc. antiquissimus causaꝝ patron⁹ ciuitatis barch. ⁊ petr⁹ terreni. ll'. doc. ciusdez ciuitatis a cui⁹ libro predicta fuere abstracta. ¶ Et premissis oībus adherēs ego Sperās in deo cardona iurisperit⁹ dico q⁹ p̄dcā ꝓsuetudo gñalis que ꝓpter ei⁹ antiq̄ssimū tp̄s quo lapsuz est. legis vicē obtinet. C. de testa. l. vlti. v. in illis vo ⁊c. Nichilominus firmiter roborat'. ⁊ ꝓncipis tolerantia. et scientia. atꝫ pacientia exp̄ssa. ꝓpter bādositates. q̄ in cathalōia. nec nō ī toto Ara-

gonte regno sepe ⁊ sepissime. ⁊ q̃si ꝓtinue nõ tñ inter milites ⁊ hoies de patico insunt ꝫ etiã inter pedites puta ciuitatẽes villanos ⁊ rusticos. qõ reuera sic a ꝓncipe tolerat. eo vt ipi hoies magis strẽnui i armis existãt ⁊ bellicosi Que bãdositates ꝫ sint ꝓ ius diuinũ pit ⁊ hũanũ absq; armorũ exercitio. ⁊ vsu esse ⁊ eẽ nullat; pñt. ob qõ pedites hoies sic ⁊ de patico arma cui uisuis gñis sint: ipune tenere pñt i domibus. ⁊ habeꝛ. ac etiã ⁊ ꝓmaxime in tali casu portare. ad qõ bellissime facꝫ ff. vsa. lviij. si q̃s alicui homi. vbi habeꝛ q̃ si q̃s lanceã vel sagittã. vel aliqđ armorũ genus alicui homi iactauerit. si eũ i aliquo leserit: emendet ei maluꝫ qđ fecerit. Ergo datꝫ ff ⁊ ibi liq̃do intelligi. q̃ tacite ⁊ gñaliter oĩb; q̃nis arma in domib; hãre et tenere. ac etiã portare ꝓmissum est Et signãter dico portare. s. eã ciuitates vel villas. aut mansos. seu alias habitatiões eundo per iter suũ. etiãq; in eor; possessiõib; stãdo ⁊ agricultãdo ¶ Qñ si ꝓdicta ꝓmissio nõ esset. certũ est q̃ armorũ iactatio fieri neq̃ret. adeo q̃ in penã vsa. lviij. si q̃s alicui homi. ꝑall. nullus incidere possꝫ quia sublato ꝓncipali. s. armorũ vsu tollit accessoriũ. s. eor; iactatio ⁊ ita cessante cã cessat ⁊ effectus. ex de iurꝫ. c. ⁊ si xps. circa fi. ⁊ de ap. c. cũ cessante. ob qđ videreꝫ ab apto q̃ incassum idem vsaticꝰ ꝓditus fuisset qđ dicendũ nõ est vllo mõ. ¶ Ea ꝓpt barchyñe per plures sapientes ⁊ me in audientia regia fuit ita ꝓclusum tpre quo erã recc;. dñi regꝫ martini gl'iose memorie de ⁊ sup. ac ꝓ nõnullis armis quorũdã rusticor; de lupcato. q̃ inter se bãdositates habebãt. Quib; rusticis in lupcato exĩtib;. nobilis ꝙ de billãria. vicarius barcheꝫ ill luc ꝓgens eadẽ ipis abstulit arma que deferebant. ⁊ secũ tenebãt. nullo tñ fragante maleficio. ⁊ sic nõ ꝓ iusticiã. sed illo vulgari vtendo Sic volo sic iubeo: sit ꝓ rõne volũtas. Et peiora peioribus accumulãdo etiã arma q̃ in domib; tenebant inde abstrahi. ⁊ barchinã ꝓ suos sagiões asportari fecit. Quare dñs rex his sibi relatis. ⁊ ipsis diligẽter examinatis ⁊ attentis Attento etiã ipm fore solutũ legib;. xx. ff. de legi. l ꝓncepe. quãq; voluntate sua eisdẽ seipꝫ subiiciat. C. c. l. digna vox. Attẽto insup quia qđ ꝓncipi placuit ⁊ placet: legꝫ hꝫ vigorem. insti. de iurꝫ na. §. qđ ꝓncipi. ⁊. j. vsa. ꝓri. Attentis inq; hꝫ vsa. ac vsa. lviij. si q̃s alicui hoi. s. allatis. seriegꝫ ac mente ipius Recnõ ⁊ attẽta gñali ꝓsuetudie ꝓdcã eidẽ vicario mãdauit q̃tꝫ dicta arma oĩs rusticis ꝓdictis ꝑ ꝓclo ffuturis. asserẽdo i plena audientia Ecce si in nrã ditione bãdositates. ⁊ armorũ vsus cessarent: subditos nequaq; belligeros haberem;. Sicq; ab ipo vicario mãdatũ regiũ idilate fuit adimpletũ. ¶ Jurꝫ qđ q̃to q̃dã vna ps de bãdositate hoiꝫ peditũ ꝓ aduerse dãpnũ inferat sine in ꝓsonis. sive i bonis. an teneãt ꝓ illo. ℟ sic. de hoc est casus ꝓ extẽsuꝫ. j. i ꝓstõib; pacis ⁊ tregarum. ꝓ totũ. quo ad iniuriã ⁊ dãpna. necnõ quo ad interesse ⁊ satisfactiõꝫ dãpni in ꝓsonã illati. s. vsa. r. vt q̃ interfecerit. vltra ꝓdcã. cũ vsa. seq̃ntib;. vsq; ad vsam. oẽs hoies. i. exclusiue. ⁊ all'. vsa. si q̃s alicui hoi. cũ suis sp. ¶ Ex nũq̃d dãpnũ inferẽs ꝑtita eimẽda iurꝫ vsa. xiij. rusticus interfectus. q̃ est. s. ⁊ alios ibi ꝓcedentes ⁊ seq̃ntes de materia eimẽde loq̃ntes. possit postea accusari crimialiter ℟ sic ꝓ. l. vnicã. C. q̃ ciui. ac crimi. ꝓiu. Alis nisi fieret: certe in dispẽdiũ totius vtilitatꝫ reipublice redũdaret. ad quã reuera ꝓtinet vt crimia fũdit; puniant. ff. de iudi. l. si lõgi;. §. i. ff. ad. l. acq̃l. L. ita vulnerat;. i. ℟. i fi. ⁊ C. de penis. l. si opis. ff. de fideiuss. l. si a reo. §. id qđ vulgo. ⁊ ff. de solu. l. stichũ. § i. ne ad maleficia temere q̃sq; ꝓsiliat. ff. ꝺ pe. l. capitaliũ. §. famosos. xxiij. q. iij. c. eẽ iusta. ⁊ l. si opis. ꝑall'. in ℏ ꝓcor. ja. de mõ. iu. vna cũ glo. a nrã posita in dcõ vsa. xiij rustic; interfect;. quẽ vide. j. vsa. xxiij. xpia-

ni. vbi talē monet ḡonē. vtrū pena p̄dicti vſa. xp̄iani ſoluta. pena iuris cōis tollat̄ ⁊ arguit p ⁊ ℈. ⁊ ad finē determiat q ſic ⁊ bñ. ſz ibi tlia pena loco pene iuꝛ cōis ſuccedit. Et ſic nimirū ſi ita determiat ipſe ja. Sed qñ eſt mēda nō ſuccedit loco pene criminalis. ⁊ tūc ſecꝰ. ⁊ ſic ł tell'r qđ ꝓ⁹ dicti eſt qđ tene cuz ſit ſecurius. ¶ Sz quid ſi bandoſitas vel guerra fuerit ineer milites ⁊ alias ꝑſonas generoſas. nunq̄d dāpnū inferēs tenebit̄ ꝑti leſe. Et an criminaliter accuſare poſſit ℞ꝰ nō. cū ill' ꝑmittat̄ de antiq̄ ꝓſuetudie cathalōie. ac iure etiā p̄rie inter ſe garrificare. ⁊ abſq; pena ⁊ meru ꝓncipis oīe dāpnū hinc inde ſibi iferre. ꝑ pri⁹vo difidamēt̄ ab ipſis dat̄ ⁊ q̄nq; dieb⁹ expoſt tranſactis. vt. ſ. i pace in xp̄i noie. notū ſit cūct̄. ℈. ſtez ſtatuim⁹. q nullus hō. ⁊ i ꝓma curia barc̄. dñi regꝭ Ja. ij. c. xxvj. ſtē q alcun caualler ⁊c. vm ſi añ dictos. v. dies quis generoſus difidās dāpnū alicui generoſo intulerit traditor erit. vt in. ℈. ſtē ſtatuim⁹ ꝓall'. Spās in do cardona p̄dict⁹ ¶ Jn p̄miſſis oībus ⁊ ſingulis p rones factas ⁊ iura all'. p dños meos. ſ. noiatos ſtādo cū ipſis e⁹ bñg⁹ d gualbis. ll. doc. vicecꝭ dñi regꝭ Ferdinādi. q̄ro d de vna nota bil. q. eo ſpāl'r. qt de difidamētis. ſ. fit mētio. An clici poſſint difidari ⁊ garrificari. ℞ꝰ nō. imo eo caſu p officiales regios expēs curie ſue debēt defēdi vt i pragmatica dñi regꝭ. p. iij. habet. cui⁹ datꝭ fuit barc̄. v. id⁹ auguſti. anno dñi. M. ccc. xxxix. Necnō tales difidātes ſeu acuydātes. ac garrificātes eꝑz abbatē. ſeu quēuis clicū: ſniaz ercōis incurrūt. ⁊ nō ſoluz acuydātes. ſz auxiliū ꝓſiliū ⁊ fauoꝛe p̄bentes. ac receptatoꝛes. ⁊ eoꝝ ville ſeu caſtra in q̄b⁹ difidātes recipiant: ecclieſtico ſupponunt interdicto. vt eſt in ꝓſtōib⁹ terrachoñ. puicialib⁹. c. lx. p̄deceſſoꝝ. ⁊. c. lxxvij. ad repmendā. ¶ Sz an ciuis vl hō ville aut ruſtic⁹ poſſit acuydari difidari ſeu garrificari p aliquē baronē ſeu militē ℞ꝰ nō. bñ eſt vm q ipſi ⁊ eoꝝ bona ſunt ſubꝫ fidio pacꝭ ⁊ treugaꝝ. vt p oēs ꝓſtōes pactiū ⁊ treugarū ꝓſtat. q̄b⁹ ℈ dāpnificātes gauderē pñt. ⁊ gaudēt idubie. Et idē i clicꝭ p iura. ſ. all'. de ciue añt ⁊ burgēſi honozato ñ eſt dubiū quomin⁹ poſſit difidari. ⁊ ipūe garrificari ⁊ dāpnificari. vt in all'. ℈. ſtē ſtatuim⁹ q nullus hō. ⁊ dicto. c. xxvj. ſtē q alcū caualler ⁊c. ꝑ hꝰ viō qđ ſcpſi. ſ. i vſa. xlvij cunctū malū. ſup vbo. vel ſenioꝛ. in. q. xix. ¶ Ulterius q̄ro. an arma ſint de reb⁹ que vſu ꝓſumunt'. ℞ꝰ nō. ⁊ ſic nō pñt per tutores alienari. vt. l. lex q̄ tutoꝛes. C. d admi. tu. ⁊ notat bar. in. l. ſz ſi q̄d. ℈. ⁊ ſi veſtimēt oꝝ. ff. d vſuff. qđ tene mēti. bñg⁹ de gualbis q. ſ. De armis vo viō qđ ſcpſi. ſ. i vſa. xxxvij. q̄ ſenioꝛe. in. i. ℞. i. ſup vbo reliq̄rit in. q. r. ⁊. rj. Et ſi q̄s. i. aliq̄s. v. ⁊ ē. iij. ps in q̄ pēa bimēbris iponit'. ꝑ d. ſcda. ſ. v. ſeq̄nti. ⁊ q ⁊c. Perdere. i. amittere ſine ſpe vele Debz. viō qđ ſcpſi. ſ. vſa. xciij. ex magnatib⁹. l glo. pēl'. C. ſi cta. ſiue feudalia. ſiue nō. nā q oīe dic: nihil excludit. vt eꝛ de ma. ⁊ obe. c. ſolite. l fi. ⁊. xxiiij. q. iij. c. q̄cūq;. p d viō qđ ſcpſi. ſ. vſa. clvij. nemi. i gl. ij. v. iuꝛ qđ q̄ro. cū nōnull' v. ſe. Et q. v. l q⁹ hꝝ ſcdz mbz pene d ipoſite. viō ter. ¶ Ex q⁹ no. q ille q ñ tenz honoꝛē ꝑ ꝓncipe dz ei eñdaꝛ ſi ꝓncipē nō iuuerit fallimētū ⁊ deſonoꝛe quē ei fecerit cū auere ⁊ ſacro ⁊c. ¶ Jurta qđ q̄ro. q̄d ſi nō hz i ere tm̄ q̄tū ꝓnceps iurauerit. nūq̄d pūiet' in coꝛpe. credo q ñ cū hec pena tm̄ ſit penal' ⁊ ſic nō puniet' alia pēa. l. ꝑ quo fac̄ qđ no. chy. l. l. q̄ ſepulcra. C. de ſepul. vio. ¶ Et ſi q̄s q̄ hz locum rſa. q nō hz i ere luat in coꝛpe. viō qđ ſcpſi. ſ. vſa. clx. ſi q̄s alienū. in glo. fi. cū ſuis remiſſi. Manib⁹ ppꝛijs iurādo. d modo ſeu forma. ſ. q p forefactū et deſonoꝛē quez ei fecit tenet̄ ei ad tantū. ⁊ nō ad plus. vt. ſ. in vſa. lxij. camini. i fi. ⁊. ſ. vſa. xciij. ex magnatib⁹. circa mediū. ja. de mō. iu. idez. ſ. vſa. xcj. aucte ⁊ rogatu. in. ij. in fi. ⁊ ibi ipe ja. ⁊ ego ¶ Et nota iuꝛ hūc vſa. ⁊ p aucte

priuilegij ipi⁹. q̄ licz dño ercōicato vasall⁹ obedire nō teneat. nec ptātē tradere vt habes. ē. vsa. xlij. p tātem p doc. T̄n in h̄ vsa. ppter publicā vtilitatē regi ercōicato sub uenire tenemur hosti. in sum. ti. de sen. ex. §. fi. v. tu teneas in fi. ibi z h̄ est verū. ni si in casu. q̄d eñ si pagani vel hereticī vel alij hostes z̄c. Electo eñ dño a pace nō est tradēda potestas ja. calis in directorio pacis. xxiij. dubio. q. q̄ro electꝰ est baro vl̄ milites z̄c. ¶ Sed quero fm ja. de mon. iu. nū quid in hoc iuramēto anteq̄ fiat adhibebit taxatio p iudicē. ne iurās possit vagare ad libitū. z iniuste in nimiū. vel valde parū. z quasi derisoriū. credo q̄ sic ar. C. vñ vi. l. si quādo. vbi fit taxatio. sz in quarto casu ad p̄sentē. q̄ ibi taxat. ne amplius iuret. hic taxabit ne min⁹. vel infra iuret z p hoc. ex̄ de do. z cōtu. c. ex litteris i glo. z ibi hosti. istez est ar^m p hoc. q̄ vbi cōmittitur aliq̄d in voluntatē. vel arbitriū ptis si velit iniuste arbitrari. reducit ad arbitriuz boni viri. vt. C. de cōtrahē. emp. l. in ementis z. l. fi. z. ff. dele. ij. l. i. cū sp. z ex̄ de iuriur. c. q̄ntauall. Et ō recursu ad bonū viruz vide. ē. vsa. rj. iudei ceti. q̄ꝫ scḋo. j. vsa. cxix. solidos. sup vbo in arbitriū iudicis. Et ōr bon⁹ vir. i. iuder. vt. ff. ō. v. ob. l. ptinu⁹. §. cū ita. credo igit q̄ debebit taxari. z q̄ infra quātitatē taxatā nō possit iurari. supra sic. als min⁹ pena imponeret in hijs casib⁹ magnis in hoc vsa. cōtētis. q̄ fallenti hostē in hijs casib⁹ minoribus. cū ibi fiat emenda in duplo hostis. vel in dampno. z interesse. vt. ē. i vsa. xxxiij. qui fallerit. Et hic nisi taxatio fieret in quasi nihilū. z forte derisoriū si iurās vellet. q̄ esset multū absurdū. z cōsequēter non seruandū. vt. C. de sen. pas. l. fi. cuz sp. Et ita credo taxatione debere p̄cedere. z sub forma p̄dicta. z nō solū in casu hui⁹ vsa⁹. sed in casib⁹ alioꝫ vsa. sīle inducētiū. Et hoc videt rationē habere ja. de mō. iu. p̄dictus exceptis paucis. Quoniā rō. Nemo. vide q̄ scḋi. j. vsa. clxij. nemini i glo. ij. i nota. i. z. ij. Debet sīle vbū hēs. ē. in. e. vsa. v. z si q̄s. vide q̄ ibi remissiue scḋi. sup. e. vbo. T̄n supple. z taz grāde. Necessitatē. ¶ Et sic nota q̄ q̄ ex necessitate fit. nō fit ex ordine legittio. sz vsurpato. aut ex aucte hui⁹ vsa. vñ cessante hui⁹ necessitate. cessare debet succursus hic cōtent⁹ ad hoc. i. q. vij. c. q̄ p remedio. xxviij. di. c. de siracusane. Ixj di. §. hijs oibus. i. q. i. c. q̄ p necessitate. xlviij di. c. q̄n multi. ir. q. i. c. ordinatōes. z. lxiij di. §. verū. sic z cessante causa cessat pullegiū. vt ex̄. de ver. sig. c. Abbate. in fi. xvj. q. i. c. gīa lr. z. xxv. q. ij. c. vlt. insti. de accu. §. vl. z. C. de testa. l. fi. ex̄. de dec. c. suggestū. de renū. c. post trās lationē. vbi ō hoc. z de iuriur. c. z si xp̄s. vbi habet q̄ cessante cā cessat effect⁹. cōcor. c. cū cessante ex̄ de ap. Ad hoc fac de p̄ben. c. si paup clicus li. vj. z de hoc p jo. an. archō. z Bar. i. c. cupientes in pn. de elc. e. li. z p jo. an. in. c. i. de tēpo. or. li. vj. z p Archō. in. c. neophit⁹. lxj. di. de huius vo materia. vide latissime p hē. bo. in. c. z si xp̄s. ē. alle.

Item statuerunt. ij. lxix. Casus Bona immobilia nec nō alodia nobilium. militū z burgēsiū erorchoꝝ z sine filijs decedētiū. iure dñij omnimode sunt p̄ncipis. Mobilia vo nō. imo idē erorchi de eisdez libere in oibus suas p̄nt facere volū tates. h. d. cōis diuisio scḋa ibi v. de mobilib⁹. vide text ū. ¶ Nota. j. vt in summario. ¶ Nota. ij. fm ja. de mō. iu. q̄ hic vsa. nō seruat. h̄ verū intellige vsq̄ ad. v. de mobilibus. q. tam milites q̄ burgēses. nedum de immobilib⁹ sz erorchi. sed etiā de coꝝ alodijs disponūt. vt volūt. ja. de vallesica. Ideo q̄ nichil dño regi rōne erorchie p̄tinet de ip̄is bonis immobilib⁹ z alodijs. sicuti de mobilib⁹ vt sequitur in. v. de mobilib⁹ ibi vide. Et sic casu adueniēte ip̄sius erorchie p̄dcā oia bona

mobilia. ⁊ immobilia ⁊ alodia ꝓficanť. ſ tm̃ ꝙ nō obſtāte vſatico iſto nobiles. milites. ⁊ burgēſes licꝫ eroꝛchi ꝺ dcīs bonis diſponere ꝑñt ad eoꝝ libitū volūtatis. Et ita longiſſimis tꝑib⁹ fuit obſeruatuꝫ. ob qꝺ nimirū ſi ab codē ja. de mō. iu. dcm̃ fuit ꝙ ꝑñs vſa. non ſeruať. ⁊ bñ. Et ſic minime ſunt mutāda. q̃ interꝑtationē certam ſemp habuerūt. vt. ff. de legi. l. minime. et hoc iuř vtimur. qꝺ nota. Nobiles. ¶ Nota ꝙ nobiles dñr magnates. nec nō parimodo milites. ⁊ burgēſes dñr magnates. Et viccecomites ⁊ comitoꝛes ⁊ vaſuaſoꝛes ducūtur magnates vt. j. vſa. rciij. ex magnatib⁹. Et cōparanť burgenſes. ⁊ ciues militib⁹ interſe. ⁊ ad ptātē. ſicut vaſuaſoꝛes. nō tm̃ equiparanť quantū ad batalliā. qꝛ ſpam ꝺefenꝺere habēt ꝑ pedonē. vt. ē. vſa. lvj. ſacr̃a burgēſiū jaco. mathei. Magnatū. ꝺico taꝫ burgenſiū ꝙ militū. ⁊ ita fortę loquitur vſa. iſte in magnatib⁹. ꝺe pagēſibus aūt vide. j. in vſa. cix. ꝺe rebus ja. ꝺ valleſica. ¶ Et nota ꝙ magnates ꝓpter q̃ꝺā ſūt maioꝛes. quiꝺā minoꝛes. pro hoc vide qꝺ le. ⁊ ſcpſi. j. in vſa. cxxviij. ſtem ſtatuerūt in glo. iij. ꝺic vt ibi. Vigorē. ¶ Nota in arm er iſto tertu illud vulgare. Sic volo ſic iuꝺo. ſic ꝓ rōne voluntas. aꝺhunc tertū cōcoꝛ. iuſti. ꝺe iuř. na. §. ſed ⁊ qꝺ pncipi. ⁊. ff. ꝺe cōſti. l. i. in pn. C. ꝺe nouo co. compo. circa fi. ⁊. xix. ꝺi. ſi romanoꝝ. vide bal. in pace cōſtantie ſup verbo volum⁹ vt regalia. ⁊ C. ꝺe legi. l. fi. iuncta. l. bñ azen noñ. C. ꝺe quaꝺri. ꝑſcrip. ⁊ eř. ꝺ auc. ⁊ vſu pal. c. ad honoꝛē. vi ētiā qꝺ ſcripſi. ē. vſa. clviij. oēs hoīes in glo. fi. ꝺe mobilibus. ⁊ ⁊ eſt ſcꝺa ps. tribuāt. ꝑ hoc vide quod le. ⁊ ſcripſi. j. in vſa. cxlv. ꝓcipimus verbi mlta bona ⁊ notabilia reperies.

Omnia. lxx. Caſus.

c Pacta ⁊ cōuentiōes a militib⁹ ⁊ pedītib⁹ ad guerrā. vel venāꝺū eūtib⁹ fcē ab ipīs. auꝺitibuſq; ⁊ auctoriz̄ā tib⁹ eas. necnō ab auꝺitib⁹. ⁊ tacētib⁹ ⁊ nō ꝺicētib⁹ firmiť ſuari ꝺñt. taliť ꝙ ipſi ꝓficuū habeāt ⁊ ꝺāpnū. ſic ſi iuť illos quētū eſſet. h. ꝺ. cōis ꝺio. ſcꝺa ibi. v. q̃ eas. vide tertū. ¶ Nota. j. vt ī ſuma⁰. Nota. ij. pacta inť eūtes ad guerrā vel venāꝺū ſuari. vt hic. ¶ Nota. iij. ex vſa⁰ iſto milites ⁊ pedites parificari. qꝺ mēti tene. ¶ Nota. iiij. ꝙ pactū eſt ꝺuplex. q̃ꝺā gratuitū. aliꝺ nō gratuitū. ꝺe non gratuito tractat. l. i. C. ꝺe pac. ꝺ alio gratuito pacto tractāt ibi alie leges ꝑ ꝺiſcurſum. ti. ⁊ hic. ¶ Nota. v. ꝙ oē pactū largomō ꝺr cōtract⁹. ſup quo vide notata in. l. conſenſus ꝺe ac. ⁊ obli. ¶ Nota. vj. ꝙ pactū eſt cōſenſus ꝺuoꝝ in vnū cōcoꝛꝺātiū. ſic ꝙ vbicūq; eſt cōſenſus ꝺuoꝝ ibi eſt pactū. vt ī. l. i. ff. ꝺe pac. ¶ Nota. vij. ꝙ pacta licita ⁊ honeſta ꝺñt totalr obſeruari. vt eř ꝺe pac. c. antigon⁹. ⁊ ꝟ. ꝺe materia ꝟo pactoꝝ. vide ꝑ hoſti. gotfre. Azo. ⁊ Monalꝺū in eoꝝ ſūmis. ti. ꝺ pac. ꝑ totū. Conueniēte. ſ. honeſte ⁊ licite. vt nota. hic ꝑ glo. ⁊ ja. ꝺe mon. iu. q̃ allegāt. l. nec ꝑtermittēꝺū. ff. ꝑ ſo. Sec⁹ ſi flagitioſe fuerint. vel circa maleficia. vt ibiꝺē. ⁊. l. ꝙ aut ī. e. ti. ⁊. l. ſi a reo. §. fi. ff. ꝺefiꝺeniſ. vi ꝺe qꝺ ibi nota. ꝑ bar. ja. ꝺe valleſica. ¶ Et nota ꝙ ꝓueniēt̄ia ꝺeriuať a conuenio. ie. congruere. vel ꝺecere. vnꝺe hoc pallīū cōgruit michi. i. ꝺecet me. ⁊ cōuenire. i. alloqui. vt cōuenio vos ꝺ iuꝺei. i. alloquoꝛ. Et conuenire. i. aꝺiuuare. vnꝺe iſti conuenerunt tibi ⁊ iſto modo poteſt ſumi hic. ⁊ cōuenire. i. ſimul venire. ⁊ ita ſimiliter pōt ſumi hic. vel cōuenire. i. paciſci. vnꝺe mathei. c. xx. leg. Nonne ex denario cōueniſti mecū. i. pactū feciſti. Et cōuenire. i. erigere aliq̃ꝺ ab alio. Et cōuenire. i. aꝺiuuare. cōpellere. i. aꝺ cām vocare. ⁊ aꝺ placitū. ⁊ ꝓuēire. i. ineſſe. vt albeꝺo ꝓuēit mihi. i. ieſt Et cōuenire. i. aſſimilari. vt iſte ꝓuenit cū illo ſ albeꝺine. i. eſt ſilis illi. q̃s ſignificatōes iſti vſus ī pte iꝺicāt. cōuenit. accipiť ꝑ pāgit. ⁊ aſſimilať. ꝓpulſat. ieſt ꝓcut

atq; decet. fm hug. in dec. c. venio. idē in catholicō. vbū aūt cōuentiōtia. ꝛ seu cōuentio ad oia pacta. cōtract⁹ ꝛ distract⁹ gñale est vt le. ꝛ nota. i. l. i. §. cōuentiōia. ff. de pac. Eadde qđ sepsi. ē. vsa. lvij. feudos. sup vbo negauerint. ¶ Sz pone iter aliquos milites fcā ē cōuentiōtia ąnquēniū durataſ. q̄rit an si post ąnquēniū pstāt sibi mutuos fauores. intelligaſ cōuentiōtia tacite renouata. videſ q; sic. sic dicim⁹ i cōtractib⁹ reū. vt. ff. locā. l. ite q̄rit. §. q̄ impleto. ꝛ iuz dico. nisi renouet expresse. vt i pace pstātie. §. ite societatē. vide ibi bal. ꝛ est ar. C. loca. l. si cū hermes. pser tim si fuerit ꝯct⁹ p⁹. q; stipulationē inhibit⁹. q; stipulatōes vba de sideratāt. silr i ꝯctib⁹. in q̄b⁹ req̄rit scpt̄a nō fit tacita renouatio vt i dcō. §. q̄ impleto. ¶ Et nota q; aliq̄n fit renouatio volūtaria ꝛ de tali loquit. §. ite societatē pall. aliq̄n tn fit renouatio necia. vt i ꝯctib⁹ emphiteoticis. ꝛ feudalib⁹ vt nota. C. de sa. ss. ec. auc. si q̄s ruinas. renouare nāq; ōz. cui aliq̄d noui adicit vt detrahit. ff. ō pac. l. si vn⁹. §. pact⁹. ite renouare sumit p integrare. vt ad antiq̄ formā resuscitare. vt ibi ꝛnuice. i. iſimt. vnanimit. ff. de ꝓdi. instt. l. si q̄s sub cōditiōe. xj. q. i. c. te q̄dē añ fi. ff. de vul. ꝛ pu. sub. l. iā ꝺ iure post ꝓn. C. ō sa. ſan. ꝛ auc. hec vſ⁹. pstatio. ff. tutel. l. qđ ōz. ꝺ. ꝛ si. ꝛ. C. de impu. ꝛ alijs substi. l. ij. ꝛ l. testō. vt. i. vicissim. vt. C. ad trebell. l. iubem⁹. ꝛ ibi nota. i glo. i. ꝛ vtroq; capite pt sumi hic. quod nota. Et pedites. ¶ Quero qui per pedites intelligantur. dicas q; ceues non honorati. homines ville. ꝛ rustici. Nā vbum pedites i definite sumit ꝛ sic cōpollet vniuersali. p ꝺ vid qđ sepsi. l. vsa. clvij. nemini. i glo. ij. i. q. iuꝝ qđ q̄ro. ꝺ. q̄rto casu ꝛ. ꝺ. iz dy. Incaualcatas. nō intelligas tumltuosas. ꝛ seu bellicosas. nisi bellū fuerit iustū. nā tūc tales caualcate sunt iuste. cū p eas res publica defendaſ. dicit aūt bellū an sit iustū. vel iniustū er cā bellādi ꝑcipue iudicaſ. causa aūt vna sola legittima. s. ꝓtumatia iniuste resistētie. sic est demū iuste bellaſ. cū alis ab eo q; obnoxi⁹ est iustic⁹ hñi nō pt. vt. xxiij. q. i. c. q̄d cul paſ ꝛ c. noli. ꝛ. e. cā. q. viij. c. si nulla. ff. de vsuf. l. si vsumfruct⁹. ¶ Et nota q; si q̄s mouet bellū p morte pris sui vindicāda iniustum ē. nisi fiat aucte iudicis ar^m. C. de iudi. l. null⁹. sz ar. ꝯ. C. q̄b⁹ vt idig. l. i. sz illud crandi accusando. p ꝺ i silī fac qđ sepsi. j. l vsa. ci. de cōpositōe. i glo. ij. i. q. iij. de hui⁹ vo malia belli. vid qđ nota. p arch. xxiij. q ij. c. i. ꝛ p ho. i sū. ti. de treu. ꝛ pa. §. q̄d sit iustū bellū. p jo. blāchi i sū. ō feu. ti. q̄b⁹ mo. ꝛ i q̄b⁹ casib⁹ feu. ami. ꝛ p bal. i. l. si aquā. C. de fuit. ꝛ aq̄ qđ sepsi. j. i vsa. ciij. si q̄s aliqđ malū i glo. ij. i. q. vl. ꝛ i vsa. ciiij. si q̄s hoies. sup vbo firmare i. q. ir. ꝛ vsa. cxxxvj milles vo sup vbo exp̄sauerit. In vēatōes ¶ Nota er ꝺ vsa. q; licitū ē laycis venari ꝺ stelligē dū tñ nō venent hora qua dñt ora re. de. cō. di. iij. c. q̄ religiosuz. ꝛ di. v. c. icui nia. ¶ Nota. ij. q; vēatio saltuosa ꝛ clamosa siue occupatiua licita ē laycis. de q̄ ōz l. e. amputatie. lxxxvj. di. nota. i. c. i. eī ō cle. ve. ¶ Et quot modis dicaſ venatio. Et an venatio sit licita ꝛ permissa. Et q̄ sit pena cīci venatoris. vide latissime p ꝯ. boich i all. c. i. ō cle. ve. Qui eas. v. ꝛ ē scda pa. Auctorizauerit. silr vbū hēt. ē. vsa. lv. silr i mō post ꝓn. vide qđ ibi dixi. Sz ꝺ dic auctorizauerit. i. approbauerit. ¶ Et sic nota q; scienti ꝛ volēti dol⁹ nō iferſ vt. C. de trās ac. l. cū donatiōis. Et ad ꝺ allegaſ iste ter. Et statuerit. ¶ Nota q; audiēs ꝛ tacēs habeſ p cōsentiēte. vt hic. ar. ꝯ. ff. de fur. l. q̄ vas. §. vetare. sed ꝺ est ideo. q; postea eūdo i caualcatā pcedit in actū. p quē videſ cōsentire cōuentionis auditis ja. de mon. iu. ¶ Nota. ij. tacētē ꝓsentiēti equipari. iurta iuris rl'am. q̄ tacet consentire videſ. de regu. iuꝝ. li. vj. ꝛ eī. de ꝓsump. c. Nonne. vide ibi henricū boich. quodq; notatur per glo. dy. Ben. ꝛ jo. an. i mercuriali i dicta rl'a. q̄ tacet. pdū ꝛ dānū. Silr vbū hēt. ē. i

vſa.xlv.⁊ ſi q̃s a ꝓ̃ate in fine.

BOnũ vſaticum. lxij. Caſus. Vaſall⁹ p̃ diffidamẽ tũ ſeu acupdamẽtum. aut p̃ feudi renũciationẽ dño fcã3 vlla rõne pſonã dñi guaptare vl̃ encalcare vel reg̃rere. ſeu vulnerare. aut capere. vl̃ captũ detinere nõ d3. Al̃s vaſall⁹ cõtra faciens i mãu dñi venire d3. ⁊ tam dui capt⁹ ſtare donec ad p̃ncipis arbitriũ. ⁊ ei⁹ curie malũ in pſonã dñi ſic ꝓpetratu3 ab eo fuerit emẽdatũ. hoc dicit. et h3 duas p̃tes in p̃a ne malũ dño p̃ vaſallũ fiat ꝓuidet. i ſcda ibi. v. ſi vo. ꝓtra facientẽ pena imponi tur. vide tertũ. bonũ. al̃s vſa. iſte incipit. p̃ bonũ. ¶ Et nota q̃ bon⁹. na. nũ. d̃r quaſi ven⁹. a. um. a venuſtate corp̃is. poſtea ad animũ eſt d̃ nomẽ trãſlatũ. Eum eſſe bonum dicim⁹. cui nõ p̃ualet malũ. Eumq3 optimũ. q̃ peccat minimũ. ⁊ a bon⁹. bonitas. tis. ſm hugo. in deri. c. bon⁹. ¶ Nota. ij. q̃ qđ ex ſe eſt bonũ p̃ abuſum fit malũ. ſo. moñ. de ꝓce. p̃ben. c. ij. li. vj. ¶ Nota. iij. q̃ nõ ſufficit bonũ facere. niſi ⁊ bñ fiat jo. an. d̃ regu. iuſ. e. li. i rſa. ea q̃ fiũt. Adde qđ ſcp̃ſi. j. i vſa. crxx. ſtatuerũt etiaz in glo. iij. Vſaticum. qui eſt ler in cathalonia. Vaz vſatici vocanť leges. ⁊ etiã cõſtitutiões vt j. in vſa. crlij. cũ tpibus. vide qđ ibi ſcp̃ſi in glo. ij. ⁊. iij. Auctorizatum. i. approbatũ. vide qđ ſcp̃ſi. ã. in vſa. crvj. placitũ iudicatũ ſup eodẽ v̄bo. ¶ Et nota q̃ auctorizo. as. idem eſt q̃ affirmare. auctẽticũ facere. vel auc̃te cõfirmare. ſm hug. in deri. c. augeo ꝓcor. ad h̃ic vſa^m in li. feu. de vaſ. q̃ ꝓtra. cõſti. lota. regis alie. c. vnico in fi. ¶ Sed q̃ro an iſte vſa. locũ habeat q̃n ſeniores p̃dunt ꝓpter eor̃ delictum dñm ſiue ſeniorat icũ feudi. R̃n^o non. ſiue tunc illi q̃ fuerunt ip̃or̃ hoies p̃nt dñz maiorẽ feudi iuuare cõtra olim dñm feudatariũ. ⁊ ita fuit declaratũ p̃ dñm regẽ p^m. iij. in pſonis nobiliũ pe. de fonolleto. ⁊ vicecomitis de caneto. ⁊ adomarij d̃ moſſeto. ⁊ pl̃ris militũ. ⁊ alior̃ roſſilionis. q̃ poterãt eſſe cum dño rege pe. obſidẽdo villã ꝑpiniãi. ⁊ alia loco q̃ fuerũt incliti ja. de Maioric̃. olim feudatarij dñi regis pe. q̃ ꝓdiderat q̃cũq3 dñiũ ⁊ ius qđ habuerat in terris vltra ⁊ citra marinis infra limites cathalõie ſiſtẽtib⁹. p̃ lapſum anni annotatiõis. ⁊ eſt rõ. q̃ vſa. loquit̃ in illis q̃ h̃nt ſeniores. q̃ rõ ceſſabat in dcõ inclito ja. q̃ ſeniorat icũ p̃ diderat. jtẽ ⁊ q̃ ꝓdiderat ex delicto ad qđ. ff. de qõ. l. i. §. jtẽ minimo. ſm B^m. de podio. idẽ hic ja. de valle. ¶ Sed q̃d ſi dñs fuit dñio feudi p̃uat⁹ ꝓp̃ crimẽ. an ſu⁹ quõdã vaſal. aſtrigat̃ h̃ vſa. ita q̃ nõ poſſit i pſonã ip̃m inuadere dñz. videť q̃ nõ p̃ h̃ic vſa^m q̃nimo eũdẽ euadere põt nõ ſolũz in in bonis. ſz etiã in pſona. p̃ quo. l. ſi. ff. de decuř. ⁊ qđ ibi nota. ⁊ dcõ. §. jtẽ minimo. Et facit qđ notãt hoſti. ⁊ jo. an. in. c. venerabilẽ in fine tert⁹ ex̃. de el̃c. Et ſic nõ ob. ca^m vnicũ i fi. i li. feu. de vaſ. q̃ cõſtitutionẽ lotha. regis alie. Et ſic fuit ꝓcordatũ p̃ veñ. Ar^m de morara vic̃. p^m de ſpes bertrãd⁹ de ſeua. ja. de mõ. iu. bñ^m de mõ. iu. ja. mathei. ſepha^m de roda p^m routra. ll. doc. p^m de palatio in legib⁹ litig̃. ⁊ me dcñ B^m d̃ podio q̃ ad mẽoriã rei ex̃nã hec poſui i vſat̃ p̃ñti. qđ nota. Acupdamẽtũ. ſ. i iuſtũ ⁊ ſine cã ſec⁹ ſi iuſtũ fuerit. ⁊ cũ cã. vt ã. i vſa. crlvj. cũctũ malũ. vid̃ qđ ſcp̃ſi ibi. ⁊ i vſa. crliij. ſi q̃s i curia i glo. ſi. ¶ Jurta h̃ q̃ro an iſta v̄ba diffidamẽtũ ⁊ acupdamẽtũ i lr̃a h̃ poſita ſint idẽ vl̃ diuerſa dicet ſcp̃ſi alle. vſa. crlvj. cũctũ malũ ſup v̄bo vl̃ ſcio. i. q. xxij. Al̃ relictũ. ¶ Quero an vaſ. iuito dño poſſit feudo renũciare. R̃n^o. ſic ſi añ homagiũ p̃ſtitũ fcã fit renũciatio Poſtea vo nõ. qđ putat verũ ja. de mõ. iu. vt ipſe refert h̃. ⁊ fac̃ al̃s ad h̃ id qđ dixit ipſe ja. ſ. in vſa. liij. de alijs nãq3 bauſijs. vide qđ ibi ſcp̃ſi. idẽ glo. ordinaria. h̃ ⁊ bñ. p h̃ vide. l. in cõme. P. alberti. c. xxiij. Poſtq̃ ⁊ c. xlj. ſi aliquis vaſal. ⁊ c. xxxv. habito in fine.

¶ Sed q̃d i homagio simplici. i. sine feudo gratis fcō. nūq̃d est loc⁹ renūciatiōi alt̃o inuito. R̃n⁰ nō imo durat sp in vita eop̃. ⁊ ita tenēt oēs cōiter ꝟz ja. de mō. iu. ⁊ bñ. ¶ Quid de rustico. nūq̃d pōt relinq̃re mās̃uz dño inuito. dicas q̃ aut est ꝓpetari⁹ i mās̃o. aut nō. vt puta q̃ ē emphiteota ꝑ se. ꝓ⁰ casu dico q̃ ñ. nisi ꝑmo redimat se. ꝺ b̃ ē casus hodie. j. i curia barch̃. dñi regis alfonsi q̃rti. c. ij. jtē cōmemorāts ⁊c. vide ibi. necnō qꝺ scꝑsi. s. i vsa. xxxviij. q̃ ira ducet⁹ sup vbo reliq̃rit. si vo ē emphiteota tm̃. tūc ꝑt rē emphiteoticariā ꝺ̄serere siue dimittere dño. dāpno ꝑus emēdato. ⁊ cē su soluto. de b̃ ē ꝑsue⁰ barch̃ scꝑta. q̃ ē. j. in ꝑsu. bar. recognouerūt ꝓcerel. c. lxvj. jtē q̃ q̃libz emphiteota. ꝟz ja. mathei. idē ja. de mō. iu. b̃ ad b̃ fac̃ optīc. ff. de vsuf. l. cū fructuari⁹. vbi de b̃ ꝑ bar. ꝺ quo vide i spe. ti. de iur̃. emphi. §. nūc aliq̃. v. cxxviij. q̃rit. ⁊ pp̃m de samp. i. c. potuit ex̃ ꝺ conduc. ⁊ lo. Si vo. v. ⁊ ē scda ps. qꝺ Ꝺbsit ¶ Nota ex b̃ ter. q̃ ꝓncipi displicet qñ subditi ꝺliquũt idē vbū habes i lege. si post hac. C. de bo. dāp. ffecerit. ¶ Nota. vbuz qꝺ fcm̃ req̃rit. ex quo demōstraf q̃ cautio nō sufficit i tali casu. vt b̃. ⁊ ex̃ li. vj. de offi. or. c. fi. v. alio ḡn. ibi restōnē fecerit ⁊c. alꝫ exꝑsū fuisset vt. c. li. de sen. ex. c. venerabilib⁹. §. idē ē. v. tūc. ⁊ de vsur̃. c. quāq̃. e. li. v. aut seruo ⁊c. cū sp. ar. ad b̃ ex̃. de trās. la. epi. c. iur̃. corpalia de decī. c. ad audiētiā. Et i relligo q̃ ꝺz cē plēa emēda. alꝫ nō valeret. fac̃ qꝺ notat in sil'i arch̃. i. c. q̃ sepe. glo. ergo fcā ⁊c. de et'c. li. vj. i psona i bonis auēte ꝑt ipz ꝺsiꝺatū dāpnificare. sed ipm ꝑus ꝺz ꝺsiꝺare. anteq̃ bonis eiusdē dñi dāpnū det. fac̃ s. vsa. xlviij. cunctū malū. ⁊. j. vsa. cxxv. jtez cōstituerūt. bern̄ādus de seua. vide qꝺ in verisq̃ scꝑsi. ⁊ spāliter in alle. vsa⁹. cxxv. in glo. i. i nota. ij. vbi dicit q̃ in cathalonia q̃libet vas. dñm suū pse. vel ei⁹ nūciū acuꝑ dare pōt. ⁊ secur⁹ ad domuz suam redire. Et si interim dāpnū senioꝛi suo sciuerit. illud vetare debet quod nota.

Strate. Casus. lxxxvij

Ꝺbsq̃ obstaculo cuiuslibet. ⁊ sine vllo seruitio strate ceteraq̃ b̃ exꝑssa sunt de prātibus. non tanq̃ in eis dñium habēti bus. sed tm̃ quo ad seruitiū suoꝝ vasallop̃. hoc dicit. vide tertuz. Strate. ¶ Que ꝺr̃ia sit int̃ viā ⁊ stratā. vide ꝺ tricta strata de lapide in. l. i. in. fi. ff. de. via publi. qꝺ nota. ꝓpter statuta q̃ puniunt in strata delinquentes. ꝓ hoc. vide qꝺ scꝑsi. j. in vsa. lxxiiij. cechiā. in glo. ij. v. fi. ¶ Et q̃ ꝺr̃a sit int̃ viā et iter. vide in. l. i. ff. de loc⁹ publicis. ⁊ in. l. i. §. parui. ff. de hijs q̃ ꝺcie. vl' effu. ⁊ ibi bar. ꝓ hoc vide qꝺ scꝑsi. s. in vsa. lxij. camini in glo. ij. in. iij. nota. v. i. ⁊. v. se. ibi iter vero. ⁊ ibi strata itaq̃ ⁊c. Ad quam glo. sedam in ⁊ sup pluribus viam publicam. caminū. iter. ⁊ stratā. ⁊ alia singularissima tāgētib⁹ te remitto. quā glo. nota ⁊ mēti tene. Ulie publice. ¶ Nota de via q̃d sit. vi ꝺ. l. quātū i fi. ff. de ver. sig. ¶ Nota q̃ nō se quit̃ ire publice ad talē viā. ergo est publica. ff. de hijs q̃ ꝺcie. vel effu. l. i. ¶ Nota. iij. q̃ si via publica ꝑsūpta ē vi fluminis. vicin⁹ ide viā dar̃ tenet̃. ff. quē ad. flui. ami. l. si loc⁹. §. fi. ⁊ ad ex ꝑtes cuiuslibz ꝺ pplo vt ibi nota. ꝓ b̃ fac̃. ff. de celi. ⁊ sūp. fu. l. si q̃s sepulcrū i ꝑn. ff. de euic. l. luci⁹. ff. de re. vē. l. jtē si vberatū i fi. C. de cipsſis. l. ij. li. xj. cōcor. hosti. i sūma ti. de pscp. §. q̃ res. v. cōstituit̃ aūt post ꝓin. ibi si tm̃ via ⁊c. ¶ Nota. iiij. q̃ via publica nullꝰ vti ꝓhibet̃. xxxiij. q. ij. c. notādū. cū glo. ¶ No. v. q̃ via publica vt alia finit̃ i flumīe i platea ⁊ i ciuitate. vl' i ꝑpo vl' i alio dñi ꝑdio. b̃ itelligē q̃ pl⁹trāsire nō ꝑt. nā ibi. s. i quolibz ꝺcōp̃ locop̃ ē finis ipi⁹ vie. vt i all'. l. si loc⁹. §. q̃ via ¶ Nota. vj. q̃ q̃ hz haustū. i. ius hauriendi aquā. vl' locū ꝺz inde habere viā. et ecōtra licet non gratis. xvj. q. iiij. c. questi. per so. ⁊ arch̃. ⁊ de pscp. c. cū ex officij. ꝑ ber. ⁊ hoꝛ

ſti. ¶ Nota. vij. q̄ viā publicā ppr̄s illa nō
vtēdo ñ amittit. vt. l. viā publicā. ff. de via
publica. ¶ Nota. viij. q̄ vicini ante domū
tenent ad purgationē vie. i. l. ediles. ff. de
edilib⁹ curilib⁹. ¶ Nota. ix. q̄ ſi in via ca-
dit arbor nō pōt agi cōtra tenētes illaz in
via. ff. ne q̄d in lo. publi. l. i. §. ſi ex fundo.
¶ Nota. x. q̄ ſi aliquid fiat ī fundo. ex quo
mal⁹ odor detur trāſeuntib⁹ in via. id tol-
lere cōpellit dñs fundi. ff. ne q̄d in loco pu
bli. l. i. §. ait. ¶ Nota. xj. q̄ ſi aīalia tenean
tur. q̄ deſtruāt viā publicā fodiēdo. p̄t agi
p̄tra tenētes ea. ff. ne q̄d in lo. publi. l. ij. §.
hoc interdcm̄. ¶ Et ſic nota p̄tra. tenētes
porcos. q̄ vadūt ad ſacrata. vel cimiteriū.
& deſtruūt illa. vel illud. ¶ Nota. xij. q̄ cō-
ductor tenet ad refectionem vie. & habita
tor. licet cōputet in pēſiōe in dcā. l. ediles.
§. q̄cūq⁹. ff. de edilib⁹ curri. ¶ Nota. xiij. q̄
ſi p viā publicā trāſiri nō p̄t. & aliq̄s imit-
tit ones ſuas vel alia aīalia p agrū vicini.
q̄ nō tenet ſoluere bannū ſtatuti. & h̄ intel
lige dū modo cuilit̄ imittat. ita q̄ a dāp-
no quātū pōt cuſtodiat. ff. de fuit. l. ſi cui
bal. in. l. p agrū. C. de ſeruit. & q̄. ¶ Nota
xiiij. q̄ a veho. is. dr via. q̄ p eā aliq̄d por-
tat. vel via. q. vehicula. Et eſt ꝓpria via q̄
pōt ire vehiculū. vñ ſic dicit ab incurſu ve
hicular. & eſt nouē pedū. & capit duos act⁹
vt p cōtrariū veniētiū iniūcta trāſire poſ-
ſint. vnde hic & hec vialis & hoc viale. & h̄
viator. oris. itez a via vio. as. aui. are. iter
facere ambulare. in catholicō. de qua vid
ē. in vſa. lxij. camini in glo. ij. q. v. ¶ Nota
xv. q̄ viarū. q̄dā ſunt publice. q̄dā eñ ꝓua-
te via eñ que mere ē publica iſta eſt rega-
lis. Et hec eſt duplex q̄ q̄dā extra ciuitatē
& iſta eſt mere regalis. q̄ in via finit ciui-
tatis. Sed illa ſeu ille vie. q̄ ſunt intra nō
ſic dicunt regales. ff. de ſeruit. ru. prę. l. fi.
& ff. ne q̄d in lo. pu. l. ij. §. hoc interdcm̄. itē
ꝓuata ſil̄r eſt duplex. q̄ q̄dam pōt dici me
re ꝓuata. vt ſi habeo in tuo fundo viā cun
di ad fundū meū p fūdū tuū. itē eſt alia ꝓ-
uata nō mere. & iſta vocat vicinalis & ꝓua
ta. & pt effici publica p tātū tp̄s ex quo nō
extat memoria. ff. de itinere. & locis pu. l.
vl. ja. & valleſi. fac q̄ ſcꝑſi. ē. vſa. lxij. cami-
ni. ſup v̄bo. & p terraz. v. ſz q̄ro fm ipm &c.
¶ Nota. xvj. q̄ ī cathalōia via q̄dmplex ē.
ꝓma eſt q̄ vocat viaranp. & iſta cōmunit̄ &
ī vulgo dr dreçera. p quā trāſeūt & accedūt
gētes pedites. caminū volētes euāçare ſi-
ue euātare. & de iſta ꝓprie nō loquit̄ hic.
Seda vocat via vicinalis. & qua ſil̄r nō lo
quit̄ hic. niſi p tātū tp̄s cui⁹ non exrat me
moria effecta ſit publica. vt dixi. ē. ī ꝓria
nota. Et de hac vicinali via habet. q̄ ſi ex
collatiōe vicinor⁹ aliq̄ cōſtituant vic. non
ſūt publice. ſz vicinales. h̄ rex. niſi p tātū
tp̄s vt ſupra. Tertia dr via cōis q̄ vulgarit̄
ſtrata publica vocat. eo q̄ itinerātib⁹ pe-
deſter & eq̄ſter. & cū aīalib⁹ ſarcinatis. ſine
nō. publica ē. & cōis. & d iſta loquit̄ h̄ ī pn.
& j. ī pace. c. diuia x. §. vias publicas. & ī pa
ce. hec ē pax quā dñs rex. P. §. camios & ē.
ī dcō vſa. lxij. camini & ſtrate. quarta dr via
gñalis. & hec via vocat iter ſine camin⁹ re
galis. & d hac loquit̄ h̄. & ī. §. vias publicas
& §. camios pall'. & ī pace. ildefonſus. §. ca
minos. cū ſuis ſp. R. de area. ¶ Nota. xvij
q̄ de iure cōi triplex dr via. q̄dā publica. q̄
dā ꝓuata. Et q̄dā vicinalis. Et q̄d ſit earū
q̄libet notabilit̄ declarat tex. ī. l. ij. §. via x.
ff. ne q̄d i lo. publico. & ī. §. viā. ff. de via pu
blic. Nota. xviij. q̄ ad ꝓbādū viā ee publi
cā nō ſufficit ꝓbari p teſtes. q̄ publice itū
fuit p oēs p lōgū tp̄s. l. i. §. i. ff. de hijs q̄ de
ie. vl' effu. mathe⁹ de macaſſa. ī ſuo notabi
li rcj. ¶ Sz q̄ro q̄d ſi iux̄ platheā deſtruit
ali q̄d hedificiū aūcte publica vt platea
ãplieť. an via q̄ erat iux̄ illd hedificiū de-
ſtructū dſtinat eē. & icipiat eē platea. an re
maneat via ſicuti erat p̄ vide bar. ī. l. i. ff.
d locis & itinere pub. vbi dic̄ ſe bis idicaſ-
ſe q̄ dſtinebat eē via & icipiebat eē platea
vid ibi p eū ¶ Sz q̄d ſi duo plauſtra vl' due
ſalme ſibi iuicē obuiēt i v.a publica. q̄ ſil'

vtrīq; ſeruire nō poteſt. ſed oportet vnū re
trocedere. vel deponere ſalinā. q̄rit q̄d iu
ris. dico q; potior eſt cōditio occupantis.
Alīs gratificatiōi eſt loc⁹. vt ſorte dirimat
niſi ex pte vni⁹ interfuerit culpa. vt nota.
ff. ne quid in loco. pu. l. ij. §. i. dic vt ibi fin
chi. z bal. in. l. p agrū. ff. de ſeruit. z aqua.
cōcor. pe. ja. in ſuo libello ti. lvij. de cauſis
ex q̄b⁹ vaſ. q̄tū eſt de iur ſcpto z c̄. circa fi.
in. q. q̄ incipit. ſed q̄d ſi dum deceſſit in fi.
q. ibi vide. ¶ Pone habeo domū meaz ex
vna pte vie publice aliā domū ex alia. vo
lo facere pontē iné vtrāq; domū. vt capiā
aquā pluuialē p ciſterna. z inde facere ca
ſtellū. i. receptaculū quo recipiā aquā plu
uialez. nunq̄d poſſim facere. certe nō ſine
licētia pncipis. vel dñi illi⁹ ciuitatis. vel
ville. in qua dcās habeo domos. nā pon⁹
tem ſupra viā publicā facere nulli cōcedi
tur. vt. ff. ne q̄d i lo. pu. fiat. l. ij. §. tractatū
z ad hoc facit. ff. de aq̄. coti. Et ſtiua. l. i. §.
pmittit. rotfre. i libello ſuo ciuili ti. ſi du
cis aquā p caſtellū. i. receptaculū z c̄. in fi
ne. ¶ Pone q; carreria vel via eſt reficiēda
ante domū meā nunq̄d debeo cōferre fin
valorē dom⁹. vel an fin latitudinē. Et vi
detur q; fz valorē dom⁹. C. de oper. pu. in
l. oēs. ij. Sed dic q; fin latitudinez dom⁹.
vt eſt caſus. ff. de edili. curuli. in. l. vnica. i
§. cōſtruerant aūt. z inſti. de re. di. §. at ſiui
la. ¶ Et ſic nota q; ſi via publica indiget
reparatiōe intra ciuitatē. q; quilibet vici⁹
nus teneat ad refectionē ipſi⁹ vie publice
pp̄rijs ſumptib⁹. fin quod habet ante do
mum ſuā. z p hoc facit dict⁹. §. ac inſula. z
de hoc videt caſus in. l. ſi loc⁹. §. fi. ff. quē
admodū ſui. ami. ¶ Sed pone q; aliq; p
hibet aliquē trāſire p viam publicā nūc
q̄rit q̄ acc. tenet. dicas q; in iur. vt notat
glo. in. c. notandū. xxiij. q. ij. p hoc. i. di. c.
oēs in glo. ſup vbo diſcrepāt ¶ Quero an
pbata via videat pbatus act⁹ z iter. dic vt
ſcripſi. ff. vſa. lvij. camini in glo. ij. in. q. v.
Aque currentes. ¶ Nota q; ſolus pnceps
hūc vſum aquarū currētiū pōt p̄cedere. vt
in. l. ij. ff. cōi. p̄di. R. de area. ob q̄d de hijs
aq̄s currētib⁹. z alijs bailiu⁹ gñalis catha
lonie tanq; iudex ordiari⁹ noie dñi regis.
inſtāte pte. vel ex pp̄rio officio ſdubie pōt
ſe intromittere. z inde iuſtitiā miniſtrare
q̄d ſic ab ātiq̄ſſimo tpe. z citra. z vltra cui⁹
icōtrarij memoria nō exstat fuit obſerua
tū. iōq; minime ſūt mutāda q̄ iterp̄tatio
nē certā ſp habuerūt. vt. ff. de legi. l. mīme
pbat etiā q; vſa. h vn⁹ ē pncipal⁹ de rega
lijs pncipis. z ſic ad ip̄m pt̄inet illas defē
dere z tueri. z cōſequēter ad dcm ei⁹ bailiu
lum gñalē noie z vice ip̄i⁹ dñi regis. p h.
vide q̄d ſcp̄ſi. j. i. c. vſa. ſup vbo z paſcua i.
q. vij. ¶ Et q̄ ſint regalie iſte. z i q̄b⁹ conſi
ſtāt. vide q̄d nota. p jo. an. z Arch. z Ben.
i. c. gñali de c̄. li. vj. ſup vbo regaliā. z in
li. feu. ti. q̄ ſūt regalie. c. vno. vide ibi bal.
z i. l. martij. ff. de acqui. re. do. p oldra. de
hui⁹ vo materia vid̄ q̄d ſcp̄ſi. j. i vſa. cxiij.
h q̄d iuris eſt ſcōz. in glo. vl. p totū. ¶ Sz
an hmōi regalie poſſint p̄ſcribi vid̄ p tho.
nuperes in decretis licz gerūde. i. in tertia
curia barch. dñi regis ja. ij. c. xviij. j tez or
dinamus q; cām p nos fcm z c̄. dic vt ibi.
¶ Nota. ij. q; ab equ⁹ eq̄ equū. vl equo. as.
dz aqua ppter eq̄litatē ſuperficiei. vñ papa.
dic Aqua dcā q; ei⁹ ſuperficies ſit eq̄lis. Et
ab aqua aquula dimi. Et inde dz aq̄giuz
. i. aq̄ duct⁹. q; z h aqua ductile. lis. dz via p
quā eguat z ducit de pp̄rio loco. z h aqua
litiū. p eodē. vel ſutatoriū. q; p illud aqua
elicit. i. foras amittit. in catholicō. ¶ Sz
q̄ro q̄ ſint aq̄ currētes. de q̄b⁹ dz in tertu. di
cas q; q̄nq; aq̄ currēs eſt riu⁹. q̄ dz a ruo. is
q; cito ruat. i. cadat. vel a rigo. gas. q; du
cit ad rigādū. vel ad irrigādū terrā. riu⁹ ſu
bito fit. z celerit decurrit z deficit. Fōs vo
eſt caput z decurſus aque. q̄ naturaliter ma
net. Quandoq; aqua currens dicitur tor
rens. q̄ repentin⁹ imbrib⁹ fact⁹ magnum
habens impetū. ſed aduenīte eſtate. ca
lore ſolis torreſcit. Et ſic in riarijs que in

vulgo ita vocañ. Quãdoqz aqua currens dicitur fluui⁹. qui est ipse aque decursus gñaliter. Flumen aũt est ipa aq̃ decurrẽs. Et a riu⁹ riuul⁹ dimi. z riuosus. sa. sum. z riualis. le. ad riuũ ptinẽs. vl' cũ alio potãs eũdẽ riuũ. vnde z p̃ silitudinẽ. riuales dicuñ illi q̃ eãdẽ cõmunẽ habẽt amicam. qz. q. de vno riuo z vno amore bibũt. ī catholicon. idẽ hug. in deri. vide qõ de aqua sch̃li. ō. in vsa. lxij. camini in glo. ij. ī. q. iij. ibi sit aqua zc. ¶ Añ sciẽdũ est qõ fluuius z flumẽ assidue granãt. z inundant mare riuus vo. torrẽs. z riaria minime. nisi p̃ seruatia. vt ptz p̃ pdcã. Flumẽ eñ dicit publicũ vt insti. de re. diui. §. flumina. vbi dr q̃ flumina oĩa. Sub. ꝑpetua z phennia. z portꝰ publica sunt. sic z ius piscãdi oĩb⁹ cõmune est in portu. fluminibusq̃. vt ibi zc. ¶ Quero. ij. z iuꝛ hũ c. §. flumina. z extra tectũ huꝰ vsa. q̃dã hr molẽdinũ ī quo dã flumine. nunq̃d posset ꝓhibere. q̃ nullus sit ausus piscari ī bapsoria vl' ī cechia hꝰ molẽdini. Et videt q̃ sic qz cuz ꝓncipe cõcessit. q̃ ꝗs posset habere molẽdinuz videt cõcessisse. vt nemo possit ibi piscari vt ff. de iuꝛ. om. iudi. ī. l. ij. ad hꝫ. ff. ō incẽ. runau. l. ij. §. deinde. Quid dicẽduz. credo q̃ nõ possit ꝓhibere. z de hꝫ reputat casus. ff. de iniuꝛ. l. iuiuriaꝝ. §. vl. ¶ Quero. iij. sm tho. nupres ī decertꝫ licẽtiatuz gerũde q̃d de baronib⁹. qui infra eoꝝ iurisdictionẽ. z dominiũ ꝓhibẽt piscari ī flumie publico. dicũt doc. q̃ nõ possunt de iure. ꝙz eodẽ ducti errore quo dicũt se dños reges. z imparat' ī terra sua. vt nota. ff. de sta. li. l. iij. z ij. ℞. vr̃ q̃ hoc possint facere. qz impator hꝫ põt. ff. de fuit. l. seruitutes. jo. fa. ī all'. §. flumina. insti. de re. di. dicit q̃ barones. q̃ superiores hñt. hoc facere nõ possunt. sicut nec ꝑses. vt. l. iij. §. pleno. ff. q̃ vi aut clam. nisi forsan ꝓscriptudo eis pinguus ius tribuat. sic̃ seruat' in curia francie. tho. nupres predict⁹. j. ī curia bar. dñi regis. ℙ. ij. c. rl. ꝙtẽ q̃ vicarij. q. vl. ꝑ hꝫ vide ja. calis in sene curiali. vij. dubio. v. clix. z in margaritha fisci. viij. dubio. v. clix. ¶ Quero. iiij. quidam longo tpe. piscatꝰ fuit in flumine publico vel in littore maris. Alicꝫs subuenit. z vult ibi piscari. nunq̃d poterit illuz repellere. Rñ⁰ sic. vt. ff. de vsuc. l. fi. tu tñ circa hꝫ ita dicas. q̃ si alij volebãt piscari. z ipe eos ꝓhibuit. Et ꝓ ꝓhibitionẽ lõgissimo tpe piscatꝰ est ipe solꝰ. Et hoc acquisiuit ius piscãdi. z alios ꝓhibendi. Si occulte fuit piscatꝰ. nec aliquẽ piscantẽ invenit. imo solꝰ piscabat'. qz ita de fcõ ꝓtigit. tũc etiã longissimo tpe sic facientẽ do. nõ acq̃ritur ius piscãdi. Sic̃ dicit in ꝑcptiõe altius nõ tollẽdi. C. de seruit. z aqua. l. i. cũ ibi notatꝫ. vide ibi chi. bar. bal. z salicetũ. ¶ Quero. v. q̃d si piscatoꝛ arboꝛes q̃ ibi in ripa fluminis. vl' maris sunt nate vult ligare. dñs aũt incindere. q̃rit' quis dꝫ ꝓferre. Rñdeo dñs vt insti. de hijs qui sui vel alii. in fine. ibi nec cuiq̃ zc. C. de iude. l. nemo. z. ff. so. ma. l. etiã. §. licet. Sed cõtrarium credo. vt. ff. ō vsu. z hi. l. fi. z. ff. de vsuf. l. si cui. §. idẽ nerua. Quid dicẽdũ. q̃ posset indubitanter sup hꝫ sic dici. ī. vt quis eoꝝ habeat maiorẽ necessitatẽ ac ille ꝓferatur. ꝑ hoc. ff. ne q̃ in flu. publi. in. l. i. z pro hoc melius. C. de epi. z de. in. l. si quis ad declinandaz. §. sinautem ad ampliores. ¶ Quero. vj. quot sunt flumina in cathalonie ꝓncipatu. q̃ grauẽt z inundẽt mare. Et q̃bus noĩb⁹ vocent'. Audiui a nõnullis q̃ nouẽ. sed tñ quãq̃ diligẽtissime circa hoc vaccauerim. repire non valui. nisi ser tñ modo cũ veren. aymerich dela via ciue barcẽ. rõnali gñalis ꝓncipat⁹ cathalonie ꝑdcẽ. q̃ grauẽt. z inundẽt mare. Lo primer donchs es lo riu de ebro. lo segõ lo rui delobrigat. lo terç riu de teer. lo quart lo rui de flouia. E aq̃sts rius terç e q̃rt son en ẽpurda. lo ciquẽ es lo riu ōl cech. lo sese lo riu ō latet. e aq̃stl dos darers sõ en rossel lo. ẽpo en rossello ha vn altre riu segõl diu lo dit hõrat aymerich dela via. q̃ ha nom

lagli. ques diu q̃ graua a mar. Encara hi
ha vn altre riu en rossello q̃ ha nom la mu
ga. ques diu q̃ graua amar. Horeſmenys
en lo biſbat de gerõa es altra riu q̃ ha nõ
tordera q̃s diu q̃ graua a mar assats prop
dela villa de blanes. Ob qđ ſicuti ꝛ put li
gua mat̃na ab ipo vereñ. Eymeritho ha-
bui. ita hic cõtinuare curaui. qđ mẽti te-
ne. ¶ Vltra vo pdcã nec nõ circa hec hinc
inde assidue iſudãdo i posse diſcreti iohã-
nis oliuerij. notarij barcħ. ꝛ ſcribe officij
rõnalis ciuitatis barcħ. inſignis quoddã
repij memoriale ad h̃ multũ notabile. qđ
ſui nimia beignitate p̃ viã comodati ab
ipo habui. ꝛ de vbo ad vbũ illud hic cõti-
nuaui. put ecce. ¶ Ad eternã rei memori
az p̃ſens ſcribit̃ memoriale ſumptũ a rei
vitate ac fcĩ experiẽtia ꝛ ab antiquoꝝ re-
latiõe. ¶ Eſt ſiquidẽ ſciẽdũ q̃ ꝓuincia ca
thalõie tenet ſeu cõtinet ſm antiq̃s clau
ſulas. ſeu afrontatiões de loco q̃ dicit̃. ſal
ſes vſq̃ ad riuũ vldecona. vl̃a cinqua vſq̃
a ſalſes. vt. ꝺ. ĩ pace. notũ ſit cũctꝫ poſt p̃n.
ꝛ ĩ pace. in xp̃i noĩe. ſit oĩb⁹ mãifeſtũ poſt
p̃n. ꝛ h̃ eſt verũ. licet in alijs pacib⁹ aliter
exp̃ſſum ſit ꝛ ita practicat̃. vel dic ꝛ veri⁹q̃
imo pacis ꝛ treuge ꝓſtitutiõez ſeq̃ndo ipa
cathalõie ꝓuicia ꝓtinet a mõtiſſono vſq̃
ad collũ de panicas. vt. ꝺ. ĩ p̃ma curia bar-
cħ. dñi regis ja. ij. c. xxxvij. ꝺtẽ q̃ ſil ditreguer
cuãtara ꝛc. ĩ fi. Et ĩ trãſuerſo ipa cathalo-
nie ꝓuicia ꝓtinet amari vſq̃ ad caſtꝝ mõ
tiſſoni. Et ꝺ hac ẽra. ſũt ab antiquo. xij. ci-
uitates. xij. aq̃ nuales. xij. comites. ꝛ xij.
vicecomites. Pria ſiq̃dẽ ciuitas de pdcis.
xij. a pte dcĩ loci de ſalſes ẽ ciuitas Elneñ
ei⁹ comes de roſſello. vicecomes de caſtel
nou. aq̃ nualis eiuſdẽ eſt lotech. Scda ci
uitas dcẽ terre eſt ciuitas vocata beſaldu.
ei⁹ comes cõſueuit noiari ab antiquo co-
mes ꝺ beſaldu. vicecomes eiuſdẽ comita-
t⁹ ẽ vicecomes de bas. Aq̃ nualis eiuſdẽ
noiat̃ flouia. Tertia ciuitas vocat̃ gerun
da. ꝛ comes vocat̃ dẽpuries vicecomes vo
cat̃ de rochaberti. Aq̃ nuat̃ noiat̃ lathet
e onyar. Quarta ciuitas noiat̃ vich. ꝛ co-
mes noiat̃ deſona. vicecomes noiabat̃ de
cẽtelles. aq̃ nualis noiat̃ teer Quinta ciui
tas ẽ barcħ. ꝛ comes ei⁹ noiat̃ barcħ. vice
comes ẽ ſeu noiat̃ cardõa aq̃ nuat̃ noiat̃
lo bregat. Sexta ciuitas terrachõe noiat̃
ꝛ comes ẽ comes de prades. ꝛ vicecomita
t⁹ noiabat̃ deutẽça. Aq̃ nual̃ noiat̃ frã-
choli. Septia ciuitas eſt dertuſa ꝛ comes
noiabat̃ de tortoſa. ꝛ vicecomitat⁹ noia-
bat̃ antiq̃t⁹ de ſentmenat. aq̃ nual̃ jber.
Octaua ciuitas ẽ balaguer. comes noiat̃
vrgelli. vicecomes agerẽſis. aq̃ nual̃ ſic⁹
cor. Nona ciuitas eſt ſedes vrgelli comes
noiat̃ pallariẽſis. vicecomes de villamu-
ro aq̃ nualis noguera. Decia ciuitas ab
antiquo ẽ roda. ei⁹ comes ẽ ripacurcie. vi-
cecomes noiat̃ de peralta. aq̃ nualis no
guera ribacurcana Undecia ciuitas ẽ vil
lafrãcha. de cõflent. comes ei⁹ ꝺ cerdanya.
vicecomes de mataplana. aq̃ nual̃. Fre
ſer. Duodecia ciuitas ẽ vilacarles. eius co
mes barauẽſis. vicecomes caſtriboni. aq̃
nualis valira. Et h̃ finis de mẽoriali ipi
us jobis oliuerij. ¶ Sz ꝯ pdcã oppõit̃ de
hijs q̃ ſcpſi. ꝺ. ĩ vſa. iij. cũ dñs. ſup vbo atq̃
pſpãie ſubiugatoꝝ. ĩ nota. xlj. ꝛ. xlij. vbi h̃r
q̃ ſolũ p̃ karolũ regẽ frãcie ſtatuta fuerũt
ĩ honore. ordinũ nouẽ ãgeloꝝ ĩ cathalõie
p̃ncipatu nouẽ comites. ꝛ nouẽ vicecomi
tes. nouẽ nobiles. ꝛ nouẽ valueſſores. qđ
ad mãdatũ regis karoli. ludouic⁹ ei⁹ filiꝰ
ꝛ Ker frãcie ex poſt effectual̃ mãcipauit.
vt ibi cõtinet ĩ nota. xliij. ꝛ. xliiij. h̃ aũt ſt.
xij. cõites. ꝛ. xij. vicecõites gº male. Quid
dicẽdũ. dicas circa h̃ q̃ facil̃ ẽ ſolutio. Hã
tũc q̃ĩ hij. xij. cõites. ꝛ. xij. vicecõites fuere
facti. reſpect⁹ ſoluz fuit hit⁹ ad p̃dcãs. xij.
ciuitates. ꝛ xij. aq̃s nuales. Sic q̃ ĩ q̃libet ipaꝝ ciuitatũ. xij. ſu⁹ foret comes. ad
oſtẽdẽdũ ꝓbabil̃r q̃ ſic. xij. erãt ciuitates.
ꝛ aq̃. xij. nuales. ita. xij cẽt comites ꝛ vi
cecõites. xij. ꝛ bñ. Sz q̃ĩ eteñ nouẽ comi

tes.ꝛ.ix.vicecõites.vna cuꝫ additione .ix. nobiliũ.ꝛ.ix.vasuassoꝝ fuerũt eñ facti.vt in dictis notis.xlj.ꝛ.xlij.ꝑ ꝯrio allatis exꝑssat.Excepto i cõitatu ceritañ.vbi certꝰ ñ ē assignatꝰ nobil'.neqꝫ vasuassor Ergo amotꝫ ab his tribꝰ cõitib⁹.s.dertuse.ripacurcie.ꝛ brianēsꝭ cũ suis vicecomitib⁹. Restant dicti .ix.cõites.ix.vicecõites.viij.nobiles.ꝛ. viij.vasuassores. Vel forte qꝛ isti tres comitatꝰ ꝛ vicecõitatꝰ postea i eisdeꝫ fuerũt facti cõites ꝛ viceco.quēadmodũ i ciuitate mꝛoꝛise fuit creatꝰ comes ꝟbꝰ bngarij filiꝰ bngij cõitꝫ barc.ꝛ sic se noiabat comitē mꝛoꝛise.put scꝑsi.ē.i dcõ.iij.vsaº. cũ dõnus.supꝛ eodē vbo.atqꝫ hyspanie subiugatoꝛ.i nota.xxv.Et sic distigue tpꝛa et ꝓcoꝛdab scꝑturas.vt.ij.q.i.c.si peccauerit ꝟ.ergo.ꝑ hꝫ exꝛ de testi.c.licꝫ exꝛ q̄dā. fōtes viui ꝛc. ¶ Nota qꝫ bñ dic̄ fontes viui. et hꝫ ad dr̄iaꝫ nōnulloꝝ fontiũ quoꝝ aq̄ tñ tēpib⁹ pluuialib⁹ manat.ꝛ aduenīēte siccitate vl' estate sol' caloꝝ cessat.ꝛ ꝺ his fōtib⁹ ita raris nō loq̄ꝫ vsaꝰ hꝫ.sꝫ tñ de viuis q̄ perpetui sunt ꝛ phēnes. Vñ fons est caput ꝛ decursus aq̄ q̄ naturaliter manat.vt scꝑsi.ē. glo.pꝛi.post ꝑn.in.q.Sꝫ q̄ro q̄ stꝫ aq̄ ꝛc.ꝛ ita sumiꝫ hꝫ. ¶ No.ij.qꝫ etiā fons ꝺꝛ a fūdo is.q̄si fundēs aquā.qꝛ exꝛ se aquā effūdat. Est eñ oꝛigo nascētis aq̄.vñ fontana ideꝫ ē qꝫ fons.ꝛ fontanꝰ.a.ũ.i.iuxꝝ fontē hītās. vel ad fontē ptinēs.ꝛ ꝺꝛ a fōs vel a fōtana i catholicō. ¶ No.iij.qꝫ de aq̄ fontiũ pñt recipe emphiteote ad irrigādũ ēꝫtũ cultu re eoꝝ sufficiat.Supfluum aũt debēt hꝫre alij possessoꝛes.C.de māci.ꝛ colo.patꝛ.l.i. li.x.Cōtraᵐ vide.C.de aq̄duc.l.fi.e.li.Sꝫ ibi loq̄ꝫ de fōte publico.ꝝm tñ iste vsa.loquiꝫ ꝝm qꝺ est i quolibꝫ locovsitatū.vt hꝫ i pstōe q̄ est.j.in curia barc.dñi regꝫ.p.ij.c. xliiij.ſtez sta tuiᵐ volū ꝛ etiā appꝛobāꝰ qꝫ ademꝑnia ꝛc. R.de area. ¶ No.iiij.qꝫ i iurꝝ aq̄ductꝰ sine exꝛ fōte sine ālīūde antiq̄ pscueº fuāda est.etiā i pdio fisci.vl' i molēdino.vñ si ad fōtē exñtē i pdio fisci pscue

rũt ire vicini ꝑ fūdis eoꝝ irrigandis. ista antiq̄ pscueº fuari ꝺꝛ. Ꝺē si pscuerũt ad nemꝰ publicũ ire ꝑ lignis.qꝛ ista pscueº ē ꝑpetuo fuāda ꝝm bal.i.l.si maīfeste.C.ꝺ ꝑ uitu.ꝛ aq̄.ꝑ hꝫ.C.de offi.rec.pñ.l.oēs ꝑ ꝑ uicias.vbi no.ꝑ doc.qꝫ pscueº inueterata et mos ātiquꝰ ē fuāda.facC.ꝺ aq̄duc.l.vsqꝫ quaqꝫ.ꝛ.l.penl'.li .xj. Adde qꝺ scꝑsi.ē.i vsa lxxiiij.cechiā.in glo.vl. ¶ Quero.i.exꝛ ter. an exꝛ fonte fūdi alicui aq̄ ducere possim. Rxº nō. nisi dño volente vt.C.ꝺ fuit.ꝛ aq̄. l.aquā. ¶ Quero.ij.an aq̄ q̄ i fonte mei fūdi oꝛiꝛ sit mea. Rxº sic. vt ibi ꝓcoꝛ.ff. de aq̄ plu.ar.l.in ꝓcedēdo.ꝝm bal.ibi. ¶ Quero 3º q̄d si nō oꝛiꝛ in meo.nūq̄d postea est ingressa i agrū meū.hꝫ ꝛ eā alij ꝓcedere vl' ne gare Rxº sic.ff.ꝺ aq̄ coti. ꝛ esti.l.i.§.illꝺ. Et iō si exꝛ flumīe publico duco aquā ꝑ ꝑdiuꝫ meū ad meū molēdinū:possiuꝫ illā aquaꝫ quo volo diuertere. nec teneoꝝ de ea grāꝫ facere vicino hñti molēdinū.nisi ei debeꝛē fuitutē.vt dicto.§.illud.bal.in.l.aquaꝫ ē.all' ¶ Quero.iiij.an eadē aq̄ plib⁹ ꝓcedi possit Rxº si oīb⁹ sufficīt:ꝑt ꝓcedi oīb⁹.ꝛ si ñ oīb⁹ sufficīt:melioꝝ ē ꝓdicio ei⁹ cui ꝑmo est ꝓstituta fuit⁹ seu ꝓcessuꝫ ius aq̄.nisi iste ꝑ oꝛ ꝓsenserit i ꝓcessiõe posteriori. vt.ff.ꝺ aq̄ plu.ar.l.in ꝓcedēdo.ꝛ.ff.ꝺ aq̄.coti.l.lucio. bal.vbi.ē. ¶ Quero.v.qꝺ si ꝓcessisti michi fuitutē aq̄ ad irrigādũ ꝑdia mea. emi q̄dā alia ꝑdia ꝓtigua.ꝛ amoui ēmios distīctiuos.ita qꝫ tñ stꝫ ad vnū ꝓiūcta.vt.ff.ꝺele. ij.l.cũ fūdꝰ.nūq̄d debebiꝫ fuit⁹ toti latitudini ꝑdioꝝ.an dūtaxat latitudini ꝑme Rxº qꝫ ãpliatio vl' mꝫltiplicatio ꝑdij dñantis nō attēdiꝫ sꝫ a ꝑma forma ꝓstitute fuitutꝫ aq̄ nō ē recedēdū vt.l.nō moꝰ.C.ꝺ seruit.ꝛ aq̄.ꝛ ibi bal. ¶ Et sic no. exꝛ dcā.l.ꝫ eũ.qꝫ ea q̄ sunt limitata nō debēt extendi nec ē recedēdū a ꝑma forma. nec extēdēdū vltra ꝑpos termios seu limitatōes.qꝛ nō est a forma ꝓcꝰ recedēdū.ꝓcoꝛ.ff.de ẓhen. emp.l.i lege.ꝛ.l.ruptilia polla.Et hꝫ locū dcā.l.nō modꝰ i fuitute ꝓcessa. ꝛ i fuitute

ꝓſcꝑta qꝫ ꝓſcꝑtio ſiĉ poſſeſſio ꝓꝑos ẽmios nõ excedit. vt. ff. ð iti. actuꝫ ꝓua. l. i. §. iuſ. ¶ Itẽ no. qꝫ ꝟ vſa. ꝑ deſſuetudinẽ abijt. ſiĉ ſcꝑſi ẽm ja. de vall. ſ. in vſa. xxx. ſi ꝑdixerit. ſup ꝟbo caſtꝫ. in. q. viij. Ibi min⁹ ob. qm̃ adempuia lignãdi. paſcuoꝫ. ⁊ aq̃ꝫ caſtro rũ ad vſuꝫ ãtiq̃tũ ſeu ꝓſuetudinẽ ſtꝫ hodie redacta. vt i all'. ꝓſtõe curie barĉ. dñi regis ꝑ. ij. c. xliiij. itẽ ſtatuim⁹ volũ⁹ ac etiã ap ꝓbam⁹ qꝫ adẽꝓuia ⁊ĉ. Prata. ¶ No. qꝫ a patus. ta. tũ. ðr prat ũ. q̃ſi patũ. qꝫ puñ exigit laborẽ culture. vñ ð pratellũ ⁊ pratulũ dimi. ⁊ pratẽ⁹. ⁊ ð pratũ qõdã caſtꝫ qꝫ ꝟba pratẽſi abũdet. vl' qꝫ i prato fuit ꝓſtructũ. i catholiĉ. Et paſcua ¶ No. qꝫ a paſco. is. deriuat hec paſcua. cue. vñ Ihs. xxij. Dñs regit me ⁊ĉ. in loco paſcue ibi me colloĉ. ſꝫ in pl'i ẽ neuꝫ gñis. l. hec paſcua. oꝝ. vnð Ezechiel. xxxiiij. c. Nõne ſatꝫ erit nobis paſcua ꝛrena depaſci. ⁊ de hiſ paſcuis loq̃ſ vſa. ð. Inuenit etiã ⁊ i feio gñe hẽ paſcuarũ. vñ idẽ ꝓꝑba in. e. c. Inſup ⁊ reliq̃as paſcuarũ nr̃aꝝ ꝓculcaſtꝫ pedib⁹ vr̃is. itẽ i e. c. in mõtib⁹ excelſ⁹ erũt paſcue eaꝝ. in catholicõ. ¶ Nota. ij. qꝫ pactũ inter dñꝫ ⁊ eũ q̃ pecora ſuſcepit depaſcẽda ſuãdũ ẽ. vt. ff. de pac. l. ſi paſcẽda. vide qõ ibi no. ꝑ Hyt. bar. bal. ⁊ jo. de gau. ¶ No. iij. qꝫ in fuitutib⁹ paſcuoꝝ ⁊ aq̃ꝫ ⁊ in adempuijs lignorũ. caſtroꝝ. vel locoꝝ. vel termioꝝ eorũdẽ multũ vſus attẽdẽd⁹ ẽ ⁊ ꝓſuet⁹ antiq̃ta. vt i ball. ꝓſtõe dñi regis. ꝑ. ij. c. xliiij. itẽꝫ ſtatuim⁹ volũ⁹ ac etiã ordinã⁹ qꝫ adẽꝓuia ⁊ĉ vbi etiã ſtatuit qꝫ male vtẽtes veniunt caſtigãdi. Vñ ſi appere ꝑt de dicto vſu anti quo: ẽm illuꝫ erit iudicãdũ. vt iurib⁹ vulgatis. ⁊ eſt ad ꝓpoſitũ tex. notabil' in. l. vẽditor. §. ſi ꝓſtat. ff. cõia ꝓdi. ¶ Sꝫ q̃ro ð qᵒ ⁊ q̃li vſu intelligat vſus ꝓdcũs. Dicas qꝫ de tali vſu cui⁹ in ꝟriũ mẽoria nõ exiſtat. qꝫ fuit⁹ paſcuoꝝ ruſtica ẽ. vt. l. i. circa fi. ff. de fui. ru. ꝓdi. ⁊ inſtit. de fuitu. §. i ruſtico rũ. Et ꝓt eã hr̃e etiã vniuerſitas ciuitatis ville aut caſtri vt. l. teſtatrix. §. i. ff. ſi ſeruit. vẽ. Et cũ nõ hẽat dcã fuit⁹ cãm ꝓtinuã. vt qꝫ inmei⁹ vſu op⁹ eſt fcõ hois. oportꝫ em̃ qꝫ hõ ducat pecora ⁊ illa reducat. iõ. ꝛ. xx. vel xxx. annis ꝓſcribi ſeu acq̃ri ſalt ẽ ꝓꝑuatuꝫ nõ ꝑt. vt. l. fuitutes. ff. ð fuitu. ⁊ faciũt nota ꝑ jnñ. ⁊ alios doc. in. c. de q̃rta. eẍ ð ꝑ ſcꝑ. ſꝫ req̃rit tꝑs cui⁹ in ꝟriũ vt ꝓdicit mẽoria nõ extet. vt. l. ð iure. §. ductꝫ aq̃. ff. de aq̃ coti. ⁊ ſti. ⁊. ff. de aq̃ plu. ar. l. i. in fi. ⁊. l. ij. ĩ ꝓn. ¶ Quero. ij. quõ ⁊ q̃l'r tã ꝑ vniuerſitatẽ qꝫ ꝑ ꝓꝑuatũ poſſit dicta fuit⁹ paſcẽdi aĩalia acq̃ri. Et qꝫ actiõe ꝓ illa agat. vide plẽ ꝑ petꝫ ja. in ſuo libello. ti. xiiij. de fuitute pecoris paſcẽdi. ¶ Quero. iij. q̃l'r ille antiq̃ſſim⁹ vſus ꝓbet. eſt glo. notabil' in. c. i. ð ꝓſcrip. li. vj. ⁊ in. c. cũ nob. e. ti. ⁊ ꝑ jnnoĉ. hoſti. ⁊ jo. an. ⁊ alios doc. in. c. q̃d ꝑ noualle. eẍ ð v. ſig. ⁊ ꝑ legiſtas. in. l. ſi arbiter. ff. de ꝓba. ⁊ per tho. nuperes. j. in dcã curia barĉ. dñi regis. ꝑ. ij. in ꝓn. §. idcirco nos rex ꝓdict⁹. als eſt ca^m. iij. ẽm cũ ¶ Quero iiij. an hmõi paſcua. torrẽtes fontes. ⁊ aq̃ ſint dñi regis. vidz qꝫ ſic. vt ð in nr̃o vſa⁰ qõ eſt vm̃ ꝑ tuitiõe. nõ tm̃ ꝑ alodio. ſꝫ ſũt ad empramẽtũ cũctoꝝ vicinoꝝ vt ð ꝓtiet qõ etiã ꝓfirmat ⁊ approbat in ſupradcã ꝓſtõe ibi. iuꝝ qõ ãtiq̃t⁹ fuerit aſſuetũ. tho. nuperes in all'. ꝓſtõe. ¶ Quero. v. q̃s hꝫ ꝓbare vſuꝫ. R^o ſi q̃dẽ illi de termio illi⁹ caſtri dicãt ſe hr̃e adempuiũ. qꝫ eoꝝ intẽtio fundata eſt ꝑ hũc vſa. incũbet on⁹ ꝓbandi ꝟriũ aduerſario. Si ꝟo fuerit ali⁹ q̃ nõ ſit de illo termio. ſeu ꝛ. tũc ſi cõſuetudinẽ vel vſuꝫ ꝓtendat: hꝫ illud ꝓbar. tho. nuperes vbi. ſ. ¶ Quero. vj. q̃nto tꝑe dicet vl⁹ ãtiqu⁹. R^o ſi q̃dẽ ꝓtẽdat titulũ dantẽ cãꝫ ꝓſcꝑtiõi ſufficiet de iuꝝ cõi. x. vel. xx. anni Sꝫ de iuꝝ cathalõie credo qꝫ req̃rant. xxx. anni. ſiĉ in alijs ꝓſcꝑtõib⁹. Si ꝟo nullũ ꝓtẽdat titulũ. qꝫ hꝫ ius cõe h⁹ vſa. ꝛ ſe. hẽbit ꝓbare tãto tꝑe de quo nõ ſit mẽoria i cõtrariũ. vt dicto. c. eꝑꝫ. de ꝓſcꝑ. li. vj. ⁊ ð ẽm puto. niſi ꝓtendãt ꝓſuetudinẽ loci. vl' etiã vicinoꝝ. tho. nuperes vbi. ſ. q̃ ꝓſuet⁰ ꝓba-

bit vt remittẽdo dic ipe tho. i all'. §. al's. c. idcirco nos rex ꝓdcũs. ꝛ. c. ſe. ꝟz eũ ¶ Quero. vij. q̃s cognoſcet de hꝰ q̃onibꝰ adempt uioꝝ. vidꝛ qꝺ baiulꝰ gñal' cathal'. q̃ eſt iudex pr̃imonij regij. qꝛ iſta videnť eſſe de ptãte vi ħ. Et hꝰ de fcõ nitiť vſurpare hodie i vicaria gerũde. ꝛ ſic videť facere ꝫ vſuz antiquũ ipius vicarie. qꝛ curia regia gerũde ꝺ his ꝓſueuit cognoſcere. tho nuyeres vbi. ſ̃ q̃ vt dixit intẽdit hꝰ diceť late i curia barť. dñe regĩe marie. coll'. x. c. xxviij. ꝫ ꝓſtões ꝛc ibi viꝺ. Sed tñ q̃ꝺq̃ ſit tu tene vt ſcꝑſi. ſ̃. e. vſa. i glo. iij. in ꝓma nota. ꝛ ibi remitto. qñ ẽcertiſſime ꝓnceps vel eiꝰ baiulus gñal'. ſignãter i caſu hꝰ vſa. iure ſuo vtunť ꝛ ſic ꝓcludent nemini facit iniuriã q̃ vtiť iure ſuo. vt. ff. ꝺ iniur̃. l. iniuriaꝝ. §. i. ꝛ eꝛ de elec. c. cũ eccl'ia vulcana. ¶ Quero. viij. ꝛ fuit de facto. an abbas ſcãꝝ crucĩ. ffres. ꝛ familiares ſui ꝛ monaſterij vſuz habeãt ꝛ adempuiũ depaſcendi ſeu lignãdi. ſiue lignari faciẽdi infra termios loci de plano cãpi terrachoñ. ℞ꝺ nõ. qñ hoies ipiꝰ loci de plano fuerũt ꝛ ſunt ꝑ tantu tꝑus. cuiꝰ nõ extat mẽoria in ꝓriũ i poſſeſſiõe ſeu q̃ſi ipediẽdi ipm abbatẽ. ffres. ꝛ familiares ſuos ꝛ dcĩ mõaſterij vt ñ paſcãt. ſeu lignẽt ſiue lignari faciãt ĩfra coſdẽ termios loci de plano ꝓdicti. ꝛ alia pl'ima faciẽdi. ꝑ hꝰ vide qꝺ ſcꝑſi. ſ̃. in vſa. lxv. ſil'i modo. ſuꝑ ꝟbo treuga. in. q. xxvj. añ fi. ꝟ. a duerte etiaz fm eũdẽ gm̃ ꝓpoſiti ꝛc. ibi. tñ etiã qꝛ ꝓdci hoies ꝛc. ¶ Quero. ix. quid ſi aliq̃s miles aut homies vniꝰ caſtri vel ville ꝓſueuerũt ligna ſcindere. vel aĩalia ſua paſcere ĩfra limites alterius caſtri ſeu ville. ꝛ hꝰ ipe miles fecit. ꝛ ſeu ipi homies fecerũt tãto tpe cuiꝰ nõ extat mẽoria. nunq̃d ſunt tuẽdi in eoꝝ vſu ſiue ꝓſuetudie. dicas qꝺ ſic. ar. optimũ eꝛ de deci. c. cũ ſint. ꝛ. c. cũ ad aplĩce ff. ſi fui. ven. l. ſi q̃s diuturno. ff. de aq̃ plu. ar. l. ij. §. fi. ff. de iti. actuq̃ ꝑua. l. apparz. § ſi q̃s ſuitutẽ. eꝛ de ꝟ. ſig. c. ſuper q̃buſdaz. §. ꝓterea. ꝛ de ꝓſcꝑ. c. eꝑm. li. vj. cũ ſuis cõcor. hꝰ aũt intelligas de ꝓſuetudie nõ violenta. ſz pacifica ꝛ ꝓſcꝑta. alioq̃n ꝫ. eꝛ ꝺ ꝓſcꝑ. c. ſcõꝝ. ꝛ. c. auditis. de elec. c. cumana. cũ ſuis ſil'ib⁹. ꝑ hꝰ vide. ſ̃. i e. vſa. qꝺ ibi ſcri ꝑſi ſuꝑ ꝟbo. fontes viui. i nota. iij. ibi ſi cõ ſueuerũt ꝛc. ꝛ. ſ̃. in. e. gl. in. q. i. ꝛ ij. necnõ hoſti. ꝛ pe. bo. in. c. dilecti. eꝛ de arbi. qꝺq̃ no. ꝑ ja. calbeti i. l. ſiť municipiũ. §. ſi q̃ꝺ. ff. q̃ cuiuſq̃ vniuer. Et ꝑ pem ja. in ſui libello. c. xiiij. de ſuitute pecoris paſcendi. vide etiã ꝑ hꝰ pall'. ꝓſtõz q̃ eſt. j. in curia barch'. dñi regis. p. ij. c. xliij. j tẽ ſtatuim⁹ volum⁹. ac etiã approbam⁹ q̃ adempuia ꝛc. ¶ Et no. q̃ hec q̃o facť multũ bñ ꝑ hoib⁹ ville ꝓratoꝝ regis. q̃ ab antiquo hñt vſuz et ꝓſuetudinẽ ſcindendi ligna. ꝛ paſcẽdi pecora infra termios caſtri de caſtellario vicarie minoriſe ꝛ bagiarũ. necnõ facť ꝑ homib⁹ ville granullarioꝝ valleñ. q̃ ſil'r idez ius hñt infra limites caſtri ꝺ rupe vicarie valleñ. Et ita pacifice ꝛ incõcuſſe ſuať Et ídẽ ſuandũ eſt in aliis q̃ ſilr vſu ꝛ cõſuetudine in ſuis locis ꝛ villis antiq̃tus vſi fuerint. ꝛ vtunť in terminis alioꝝ locoꝝ caſtroꝝ ſeu villarũ ꝑ iura in. ſ̃. prĩ. q. all'ata Ñã de ſil'ibus ſil'e eſt iudiciũ. vt. ff. de legi. l. nõ pñt ꝛ. C. e. l. leges i. i. eꝛ de trãſla. epi. c. inter corpalia. ꝛ ꝺ reſcꝑ. c. inter ceteras. Rõ. qꝛ vbicũq̃ eſt idẽptitas rõnis: ibi ꝺz eſſe idẽptitas iuris. vt ħ. ſic in. l. fi. C. de ꝑſti. pe. in ter. ꝛ in iuribꝰ in glo. all'at ꝫ. ita refert ibi jo. de gau. Adde qꝺ ſcꝑſi. j. i vſa. lxxvj. aucte ꝛ rogatu. in. i. ꝟ. q̃ ſi. in glo. fi. in. q. viti. ¶ Quero. x. q̃ꝺ ſi lignaria vel paſcua vtriſq̃ nõ ſuffi ciãt. Dicẽdũ eſt q̃ illi quoꝝ ſñ lignaria ꝛ paſcua ꝓferanť. ar. eꝛ. de deci. c. ſuggeſtũ. ꝛ de ꝟ. ſig. c. q̃ꝺ ꝑ noua le. §. fi. ꝛ eſt exꝓſſiuz. C. de ſuiť. ꝛ aq̃. l. ꝓſes. q̃ lex all'ať ad hꝰ. q̃ caritas bñ ordinata incipit a ſeipo Etiã ſi ꝓſueꝰ eſſet q̃ data certa q̃ntitate pecunie hꝰ liceret. ff. cõi. ꝓdi. l. venditoꝝ fundi. §. ſi ꝓſtat. hoſti. ꝛ pe. bo. in all'. c. dilci. eꝛ de arbi. ꝑ hꝰ facť qꝺ ſcꝑſi. ſ̃. e. glo. in. q. iiij. ¶ Quero. xj. an ad ꝓbãdum

vſuz paſcuoꝝ ⁊ lignoꝝ poſſit vniuerſitas ꝓducere in teſtes illos de ipa vniuerſitate. vide in ſpe. ti. de teſte. §. i. v. ſed q̃d in cã vniuerſitatꝫ. ⁊ p chy. in. l. gentes. C. de teſti. ⁊ per bar. in. l. intantũ. ff. ꝺ re. di. ⁊ per anto. de butrio. in. c. cũ nũciꝰ. eẋ de teſti. ¶ Quero. xij. q̃d ſi ꝺ vſu ⁊ ꝓſuetudĩe antiq̃ta mẽtionatis. ꝰ. in. q. ix. appere ſeu oſtẽdi nõ poſſit p militẽ ibi noiatũ Ẓut milites ſile: vſũ ⁊ ꝓſuetudine allegãtes. nũq̃d ꝺ iure erit licitũ ipis militibꝰ paſcua alioꝝ. ſiue illa publica ſint. ſiue ꝓuata cũ eoruz aĩalibꝰ deuaſtare. vidꝺ q̃ nõ. imo eiſdẽ militibꝰ ſic ꝓfaciẽtibꝰ iminet pena. xij. libraꝝ auri. vt in. l. ij. C. de paſcuis publi. li. xj ⁊ fac. l. iij. e. ti. ¶ Quero. xiij. q̃d ſi milites aĩalia tenere voluerit. ⁊ ad illa ꝓpa ipoꝝ paſcua nõ ſufficiant. q̃ꝛ eis ꝓuidebit. Dicas q̃ eo caſu officiales ꝓuideꝛ tenenꝛ. vt ſub certo pacto ſeu pẽſiõe ab ipis militibus ſoluẽdo alioꝝ paſcua eis non oĩmode denegari debẽt. vt exp̃ſſe dicit tex. i dcã l. ij. in fi. C. de paſcuis publi. li. xj. Non tñ credo de iuꝛ militibꝰ foꝛe licitũ mercãtiã exercere in dictis aĩalibus. aut rebꝰ alijs. vt in. l. vnica. C. negociatoꝛes ne mili. li. xij. ¶ Quero. xiiij. q̃d ſi aĩalia alicuiꝰ militis vel hois de patico inuenerĩ maleficiũ faciẽtia. q̃ vulgo ꝺ malafepta o tala i paſcuis aut ſegetibꝰ meis. nũq̃d erit licitũ illa capere ⁊ detinere. donec mihi cautũ ſit ⁊ ſatiſfactũ dãpnũ ab ipo militeꝫ ipoꝝ aĩaliũ dño Rñ ſic. vt eſt caſus. j. in pace ceruarie Anno dñi. §. penl. Sz tñ poſſz q̃s forte dicere ꝟ locũ nõ ꝟre in aĩalibꝰ militũ. vt. ſ in curia barõ. dñi regis. p. ij. c. xlv. item q̃ aĩalia. vbi ꝺ q̃ aĩalia milituz ⁊ arma ſui coꝛpis. nec apparamẽta domꝰ pignoꝛari nõ debent p aliquo debito eoꝝũdẽ. Quid dicendũ. dicas q̃ dictũ caᵐ p ꝯrio allatũ nõ tollit ius includẽdi aĩalia ꝓuatis indiſtincte ꝓceſſuz p dictũ. §. penl. q̃ eſt vt ꝓꝛeferꝛ in pace anno dñi. Cũ de illa icluſiõe ſeu captiõe loq̃ nõ videaꝛ. Tũ q̃ ꝟbuz pignoꝛenꝛ in alt. c. poſſitũ: ad iudices dirigi viꝺ. Dictus aũt. §. penl. de ꝓuatꝫ viꝺ loq̃ Tũ q̃ in dicto. c. xlv. jtẽ q̃ aĩalia. ꝺ q̃ pignoꝛari nõ pñt p debito militũ. Et p̃dcꝰ §. penl. dicte pacꝫ. ãno dñi. loquiꝛ ꝺ maleficio q̃ vulgo ꝺ cala. igiꝛ nõ videꝛ obſtaꝛ ⁊ ita tene. ¶ Quero. xv. an ꝺ iuꝛ cõi ſit mihi licitũ retineꝛ aĩal alienũ. q̃ ĩ paſcuis meis dãpnũ dedit. ⁊ illud ĩcludere donec ⁊ quouſq̃ illiꝰ dñs emẽdauerit mihi dãpnũ. Et cõiter ſup ꝟ allaꝛ tex. ſingl'arꝫ i. l. q̃ntus muciꝰ. ff. ad. l. acq̃l'. p quẽ p̃baꝛ exp̃ſſe q̃ nõ. ⁊ ꝟ tenz glo. p illu tex. in. c. ſi leſerit. eẋ de iniuꝛ. ⁊ de dãpno dato. Et ꝟ dicit v̄m ſpe. in ti. de actoꝛe. §. i. v. ſz pone inueni pecudẽ. quõ ſcio cuius ſit illud aĩal. Secꝰ ſi ignoꝛo. q̃ tũc poſſuz illud retineꝛ ⁊ includere: donec ſciã dñm illiꝰ. ⁊ p hoc bñ facit tex. in dicta. l. q̃ntus muciꝰ. ⁊ ꝺ ꝟ p bar. in. l. ratis vi flumis. ff. de incen. rui. nau. ⁊ p eumdẽ. in. l. ꝟ amplius. §. de hijs. al's eſt. §. ſub. l. p̃toꝝ ait. ff. de dãp. infec. et pleniꝰ oĩbus p hen. bo. in dicto. c. ſi leſit in vlti. diſti. ¶ Quero. xvj. q̃d ſi aĩal tuum dat mihi dãpnũ in ſegete aut paſcuis meis. nunq̃d daꝛ mihi actio ꝯ te ad extiatiõz dãpni q̃ vocaꝛ de paſtu pecoꝝis. Rñ ſic. vt l. q̃ ſuãdarũ. §. ſi glans. ff. de p̃ſcꝛ. ver. ⁊ facit dictũ. c. ſi leſerit. ꝺ iniuꝛ. ⁊ dãp. da. iuncta glo. q̃ ibi eſt. hoc tñ fallit in itinerãte q̃ talis poterit ſumere ſi equũ ſuũ pabulare voluerit. p̃tũ ꝓpinquiꝰ fin viã ſtans in loco amplecti voluerit ad refectõz ⁊ reparationẽ equi ſui. ⁊ impune poꝛrigit. et licitũ etiã eſt ei vt herba ex viridi ſilua ſine vetatione aliqua vti p ſua comoditate ⁊ vſu neceſſario. de ꝟ eſt tex. multũ notabil' ĩ li. feu. ti. de pace tenen. ⁊ eius vio. §. fi. al's eſt ſub ti. de cle. vio. pa. ⁊ incipit ille. §. quicũq̃ p terrã tranſiens. quẽ textuz ad hoc allegant hoſti. jo. an. ⁊ hen. boych in. c. ſi leſerit. ꝰ. all'ato. ⁊ facꝫ q̃ le. ⁊ notaꝛ l. c. i. ĩ decretꝫ. i. di. vbi etiã glo. plene enumerat caſus ĩ q̃bus licitũ eſt p agrũ alie-

nū trāſire. ¶ Quero. xvij. an ⁊ qñ aial tuū quōlibz dat mihi dāpnū: deſ mihi actio legis acq̄lie. vel de paupie. vel de paſtu pecoꝛis. vide plene p hen. boich in dicto. c. ſi leſerit. eꝛ ꝺ iniuſ. ⁊ dāp. da. ⁊ per chi. in. l. de his. C. ad. l. acq̄l. ¶ Quero. xviij. quidā iniſit pecoꝛa ſua in p̄dijs meis. vbi erat frumentū adhuc in herba. ⁊ magnū dāpnū mihi illatū eſt. nunq̄d ꝺz mihi teneri tāq̄ꝫ p herba. ac ſi dampnū dediſſet mihi in quodā p̄rato. an debeat mihi teneri tanq̄ꝫ p frumēto. ℏ eſt intantū quantū valuiſſet frumentū qꝺ p̄cepiſſem ſi dāpnuz datū nō eſſet. Dicit ⁊ p̄cludit chi. in all'. l. de hijs. poſt argumēta ibi facta p ⁊ ꝯ ſm ja. de are. q̄ teneaſ mihi in tantū q̄tū vēdi poſſet dubius euētus p̄ceptōis illi⁹ frumenti qꝺ deſtructū eſt. Et de hac. q. etiaz habeſ per ſpe. ⁊ jo. in additōibus in ti. de iniuſ. §. ſequiſ. ℣. ſz quō dampnū datū ē. ⁊ iſta eſt. q. ſpe. quaz bal. ſuccincte tetigit dicēs q̄ q̄ſtio erat ſpe. nō tñ all'at vbi eam ponit ſpe. in li. feu. in all'. §. quicūq̄z p̄ꝛaz tranſiens. ¶ Quero. xix. q̄d de illo qui alteri p̄cedit vt in ſuo paſcat aīalia. an dñs herbe. vel dñs aialiū teneaſ eccl'ie ſoluere decimā eſtimatōis. vi ꝺ i. c. cōmiſſuz eꝛ ꝺ deci. p jnñ. hoſt. jo. an. ⁊ an. ꝺbu. dicit ibi ¶ Quero. xx. an ſi q̄s cōburat vl' deuaſtet ſegetes. maꝛie maturas. vl' arboꝛes cedat teneaſ eccl'ie cui decime debenſ ad eſtiaſtionē decimarū. dic vt all'. c. cōmiſſum notaſ p eundē jnno. ⁊ alios doc. p̄dictos Add de qꝺ ſcp̄ſi. j. in vſa. ti. crix. ſolidos. in glo. fi. in. iij. nota. ℣. iuxta. ¶ Quero. xxj. q̄d de equo dimiſſo in paſcuis. quē lupus occidit. an teneaſ qui eum dimiſit dño equi. vl' quid iuris. de ℏ te remitto ad notata p chi. ⁊ bal. in. l. nemo. C. de epi. au. dic vt ibi Adde qꝺ ſcp̄ſi. ſ. vſa. lix. ſi q̄s occiderit in glo. ij. ⁊ j. in vſa. cxvij. ruſticus ℣o. ī glo. añpl'. ¶ Quero. xxij. q̄d ſi a dño alicui⁹ loci bannū impoſitu fuerit ſup paſcuis termini ſui loci. vel ſup nō eꝛhendo gladiuz vel aliquā iniuriā nō faciendo. Et ſi fecerit incidat in dictū bannū ſeu penā. An ſi miles ꝯrium faciēs incurrat ipm bānū ſiue penā. ℟o nō. cum ei etiā a vicario regio qui ſuus iudex eſt tale bannū ſiue pena imponi non poſſit. vt. j. in curia monteſſoni dñi regis Alfonſi. ij. c. xxxiij. jtez̄ null veguer ne officiał ⁊c. bannū autē penā ſignificat vt ℏ. p ℏ vide qꝺ ſcp̄ſi. j. in vſa. lxxv. ſi quis iudeo. i. ℟. ſup ℣bo. ꝑpter bānū. ¶ Et nota q̄ in cathalonia cōiter bānū ſumiſ p pena pecuniaria. q̄ vt p̄fertur militib⁹ imponi non pōt in cathalonia eoꝝ p̄uilegio militari id eis indulgente. Et iſtud eſt vnum ꝺ p̄uilegijs militarib⁹ a iure cathalonie indultis. vt notaſ p ja. calis. ſ. ī vſa. xxiiij. placitū mādeſ. ⁊ p me j. in vſa. cxiiij. hoc qꝺ iuſ eſt ſcōm. ī glo. fi. ℣. jtē eſt ſciendū. ibi. xviiij. regalia Super aūt his duobus caſib⁹ vide lati⁹ ⁊ dic vt ſcp̄ſi. j. in vſa. xciij. ex magnatib⁹. in gloſa penl'. ℣. ⁊ licz p̄dicta ⁊c. Cōcludēdo igiſ videtur dicendū indubie q̄ cū milites ⁊ generoſi ſeu de patico in ciuilib⁹ ⁊ crimīalibus ſint de foꝛo regis ⁊ nō baronū. vt p̄tineſ in ℣. jtē eſt ſciendū. ⁊ in. ℣. ⁊ licet p̄dcā ⁊c. ſ. all'aq̄z q̄ ipi nec eoꝝ bona ſeu aīalia incurrāt bāna ſeu penas p barones ciuitates villas aut loca ipoſitas. Nec credo ex ꝯfactione oꝛdinationū. ſeu bannoꝛuz ſubijci ipis baronib⁹ ſeu eoꝝ baiulis. niſi ſi foꝛte aliter ⁊ p̄ſulte a p̄ncipe p̄uiſuz eēt Bñ tñ fateoꝛ q̄ ipi milites ⁊ gñoſi ꝑpter deuaſtationes. ⁊ maleficia. ſiue tales ſuoꝝ aīaliū ſeu beſtiarū puniri poſſent p vicariū regiū ī. xij. libꝛis auri fiſco regio applicandis. iuꝛ. l. ij. C. de paſcuis publi. ſ. in. q. xij. all'atā. Et poterūt etiā p̄uati q̄b⁹ ab aīalibus militū dāpnū inferſ ipa aīalia p̄ꝑa aucte indiſticte de iure cathalōie includere. vt ſcp̄ſi. ſ. ī. q. xviij. dic vt ibi. poterūt nihilomin⁹ tñ ipi p̄uati cā ex p̄uia agere ꝯ milites ⁊ hoīes de patico coꝝā vicario regio actōe de paſtu pecoꝛis. vel de

paupie. vel legis acq̃lie ſuis caſib⁹. p̃ vide qđ ſcp̃ſi. ē. i. q. xvj. ⁊. xvij. in aijs añt hoi bus dño regi ſubiectis. ſi trāſitū facietes p̃ loca aliqua de dñio militis. religioſi. vt ciuis'. aut hois ville exiſtētia fecerint ibi cū ſuis aialibus in paſcuis malafepta. 'o tala. vel aliud maleficiū vel iniuriā. certe ibi bannū ſoluere tenent ꝓpter h̄ q̃ dñm illi⁹ loci impoſituꝫ. vt h̄ habet. j. in curia mōtiſſoni dñi regꝫ Alfonſi. ij. c. xxxj. item q̃ ſi algū hom ōl ſenyor rep ⁊c. pari modo hoies p̃dictoꝝ bannū regiū ſoluere tenē tur. ſi in locis regijs deliquāt vt. j. in p̃ma curia bārch̄ dñi regis Ja. ij. c. xxxiiij. itē q̃ ſi homēs noſtres ⁊c. p̃ hoc vide etiā ibi. c. xxxj. ⁊. xxxij. qm̃ in ſuo eſſe notabilia capi tula ſunt. ¶ Quero. xxiij. ⁊ vltio an ſacer dotes de vniuerſitate dicant. ℞ſ̄ ſic. ⁊ iō ius paſcendi cū alijs de vniuerſitate h̄nt. ff. ſi fun. ven. l. toſtatrix. §. i. Oldra. ꝓ ſilio xxxj. Silue. ¶ Nota q̃ ſilua a ſilon qđ eſt lignū ꝺꝛ q̃ſi ſilua. qꝛ ibi ligna cedunt. vel ꝺꝛ a ſilen. qđ eſt vaſtitas. vel ſilentiū. inde ſilua. vbi ſunt loca vaſta ⁊ deſerta. ⁊ ſilētio plena. vel ſilua eſt ſpiſſum nemus ⁊ breue Silua interdū ꝺꝛ ⁊ fructuoſe arboꝛes. ⁊ ſi fructuoſe. vnde ſiluoſus. ſa. ſū. ſiluis ple nus. in catholicō. idē hugo in deri. in. c. ſi lon. Et garrice. ¶ Nota q̃ garrice ſunt va ſta ⁊ ſilueſtria loca. vbi arboꝛes ꝓ maioꝛi pte nō multū exiliant in altū. Hecnō gar rica locus denſus eſt ſilueſtris ⁊ ſpinoſus ⁊ quaſi locus guerre tempeſtatis ⁊ tribu lationis. cū ſit locus ſolitari⁹ ⁊ q̃ſi hoꝛꝛo ris. ⁊ vaſte ſolitudinis. ⁊ nō imerito. Haꝫ in garricis ⁊ in ſiluis ac nemoꝛib⁹ fures ⁊ latrones inhabitāt. ſic q̃ inde trāſeun tes ſuū faciendo meatū: ab illis deꝑdant ⁊ multotiens ac ſepiſſime interficiūtur. vnde. Jnuenit eū in terra deſerta in loco hoꝛꝛoris ⁊ vaſte ſolitudinis. Deutroñ. c. xxxj. ⁊ eſt in cantico. Audite celi q̃ loquoꝛ ⁊c. De pena vo furiū latronū ⁊ homicida rū. vide qđ le. ⁊ ſcripſi. j. in vſa. xciij. qꝛ iu ſticiā. ⁊ materia furti ⁊ pena ip̄i⁹ vio qđ ſcp̃ſi. j. i vſa. cxxj. ſarracenis. ſup vbo red dat. De his añt garricis habes infra ter minū ville de calaff. comitat⁹ cardone in loco qui ꝺꝛ ales garrigues de calaff. Etiā q̃ infra limites caſtri de furano comita t⁹ empuriarū i loco vocato les garrigues de fora. alias ꝓquire p̃ te. Et roque. finge vocem. roqua roq̃. ſed in latino ꝺꝛ hec ru pes. pis. i. rupta ps montis. qꝛ ibi ſit rup tura. vel p̃ p̃riū ꝺꝛ a rūpo. qꝛ nō facile erū pitur. ⁊ inde rupecula dimi. i. pua rupes. ⁊ b̄ ruminentū. i. abruptio ruptis. q̃ſi ru pimentū. vl q̃libꝫ abruptio. a rumpo fm hug. in deri. c. rumpo. Jn hac patria. i. in cathalonie p̃ncipatu ⁊ terminis ip̄ius. ¶ Et qui ſunt hij termi ⁊ quantū p̃tēdūt ex longitudie ⁊ ex trāſuerſo. dic vt ſcp̃ſi. ē. in. c. vſa. ſup vbo aq̃ currentes. in. q. vj. v. eſt ſiq̃dem ſciendū. ibi vide. De ptātibus. ¶ Nota q̃ p̃ hec vba colligit. q̃ hic vſa. lo q̃tur de pratis. paſcuis. ſiluis. ⁊ garric⁹ q̃ nō ſunt in dñio alicui⁹. vt cuilibꝫ patet. Et ſic non habet locū in nemoꝛib⁹. nec i alijs. q̃ ſunt alicui⁹ ꝓuati Hecnō intelligi tur q̃diu ſunt prata. paſcua. ſilue. ⁊ garri ce. ⁊ roque. vt lr̄a dicit. Secus ſi fuerit ad cultū redacte. Jtem vſa. iſte eſt abꝛogat⁹ p̃ deſſuetudinē. ſiue per p̃riam cōſuetudi nem vbiq̃ terrarū ſuatā tanto tp̃re. q̃ nō exiſtat memoꝛia hominū Bñ⁹ g⁹ de pinel lo. Hodie vide p̃ſtōnem que eſt. j. in curia barchiñ dñi regis. P. ij. c. xliiij. itez ſtatui mus. volumus. ac etiā appꝛobam⁹ q̃ adē ꝓuia ⁊c. ſub rub. de adempuijs qꝛ hic vſa. intelligit fm qđ in quolibet loco eſt vſita tū. vt in dicta conſtōe habet. Al. de moꝛa ria. p̃ hoc vide qđ ſcp̃ſi. ē. ſup vbo ⁊ paſcua in. q. iiij. ¶ Nota. ij. q̃ ptātes vocant q̃ ha bent merū imperiū. vt inſti. de exc. tu. §. ſed inferioꝛes. ⁊. ff. de v. ſig. l. poteſtat⁹ ver bo. Et ideo ſolum comites h̄ intelligunt ptātes. cū inferioꝛes non habeāt merum i perium fm iſtos vſa. j. e. vſa. xciij. ex magna

tibus. ꝛ vſa. xciiij. qꝛ iuſticiã. Sꝫ cũ hodie ĩferiores. ſ. vicecõites. ꝛ alij nobiles ꝛ alij ꝓles habeãt merũ ipiũ. vidꝫ qꝫ ipi poſſent ſe de ꝑdictis ĩtromittere. cũ ꝛ ipi ſint hodie ptãtes. exquo merũ imperium habent ꝛ ſic ꝑñt punire crimia ibi. ſ. in via facta. niſi i fireẽt iter agenti. quo caſu ꝓnceps ꝑt ſe intromittere ꝙ ꝓſtꝫ pacis ꝛ treuganꝫ vt. j. in pace diuinarũ. §. vias publicas. cũ ſuis ſilibus. qꝫ videſ intelligendũ de exceptiõe iter agenti. vt. j. in curia barc. dñi regis. ꝑ. ij. c. xliij. itẽ ſtatuimus qꝫ vicarij ꝛ epi. Et ſic ꝑñt intelligi ꝫ vſa. R. de area. vidꝫ qꝫ ſcripſi in dicto vſa. xciij. ex magnatibus. in glo. i. in. iij. nota. ꝛ in glo. vlti. ij q. ¶ Quero. an ꝑdicta poſſint ꝓſcribi ꝫ ptãtes. vide. j. in vſa. cxviiij. ꝫ qꝫ iuꝛ ẽ ſcꝫ rũ. cũ ibi notatis ꝙ ja de mõ. iu. ꝛ per jac. de valleſi. ꝛ ꝙ me. In alodiũ ¶ Quero qd ſit alodiũ. vide. j. in cõmẽ. ꝑ. alb. c. xiij. ſi caſtlanus. ꝛ. c. xvj. ſi aliq alodiarij. ꝛ. c. xvij. ſi alodiarius. cũ ibi notatis ꝙ doc. et melius ac vberiꝰ ꝙ me. j. in vſa. cvj. de baſulijs. v. baiulias. in. q. viij. Adempramẽtũ. i. adempuiũ. ¶ Et nota qꝫ adempuiũ. hñt illi q ꝑñt lignare ꝛ rigare. ꝛ alia facer q ꝑñt habitatores alicuius termi. vt hic i vſa. ꝑñti. ¶ Nota. ij. qꝫ q hñt cenſum vl hominaticũ in baiulia vel guarda hꝫ ſtacamẽtũ. ꝛ adempuiũ de herbis de paleis de arꝫis ꝛ fructibus arborꝫ. vt. j. in vſa. cxx. in baſulia. Sꝰ ꝓpoſiti i ſuo tractatu. ſup iure ꝓpꝛie. editi i ſꝛa. a. c. iij. vide qꝫ ſcripſi i alt vſa. cxx. in baſulia. Illoꝝ ppl'o. ſ. vicinorꝫ ſm me. vl. i. illius termi ſm ja. de mõ. iu. ꝛ iſtud approbãt oẽs doc. ſm euꝫ. Ergo ñ põt poſtea ꝓnceps vni ppl'o. vel pl'ibꝰ certis ꝛ determinatis ſpãlr dare. qꝛ omne donũ dꝫ ee firmũ. valet ergo hec donatio ꝑma. quã dñs comes bacrh. fecit in oibꝰ i vniuerſo. ꝙ quo ar. j. i vſa. lxxvj. aucte. i. i. ꝛ. ff. de pſti. ꝑn. in. l. fi. bran. de ſeua. j dez Sꝰ de valleſica. Reſtringit etiã ad illos tiñ q ſunt eiuſdem termini. vt ꝑmittit. et videt qꝫ ad alios extendi nõ poteſt. nec dꝫ Ratio qꝛ ſolũ ſunt adempuiũ ppli illius ptãtis. ſiue dñi caſtri. vbi ꝑdicta ſita ſint. Cõcor. j. in curia barcẽ. dñi regis. ꝑ. ij. c. xliij. item ſtatuimus volumꝰ ac etiã approbamus qꝫ adempuia ꝛc.. dñꝰ de gual. Serutio. ſ. poteſtatibus.

Rochas. lxxiij.

Caſus. In rocha ꝓpa ꝛ ſeu iurta eam ſine ꝓncipis ꝓſenſu. caſtrũ. fortitudinẽ. eccleſiã. vel monaſteriũ nullus ꝓſtruere ꝑt. alꝫ ꝓſtruens q honorẽ principi iuratũ habet illico piurus eſt. in quo piurio tã diu ſtabit. quouſqꝫ ꝓſtructiõꝫ dimiſerit. h. d. Et habꝫ duas ptes. prima ꝓhibendo narrat factũ. ſcda ꝓfacienti penã imponit. ſcda ibi. v. qꝫ ſi fecerit. vide ter. ¶ Nota. i. vt in ſumma. ¶ Nota. ij. qꝫ hic vſa. ꝓtinuatꝫ cuꝫ ꝓcedenti ꝓme ſcꝑto. ¶ Nota. iij. caſtruꝫ fortitudinẽ. monaſteriũ. vel eccleſiã. conſtrui nõ poſſe abſqꝫ principis ꝓſenſu. vt hꝫ pcor. j. vſa. xciij. ex magnatibꝰ. ꝙ hꝫ vidꝫ qꝫ ſcꝑſi. j. i vſa. xcj. aucte ꝛ rogatu. i. ij. i glo. ki. v. nec ob. qꝛ ꝓconſul. ꝛ. v. nec etiã. ob. ad ꝑ dicta. ꝛc. ¶ Nota. iiij. ex fine huiꝰ vſa. qꝫ piuriſi nõ eſt ꝓpetuũ ſꝫ tempale. ibi. donec dimittat. Ergo a ꝛrio ſenſu cũ dimiſit cõſtructionẽ caſtri vel fortitudinis ſtatim a piurio eſt liberatus. qꝫ menti tene Adde qꝫ de piurio ſcripſi. ſ. in vſa. lxvij. item ſtatuimꝰ. in glo. ij. ꝙ totũ. Rochas. vide qꝫ ſcripſi. ſ. in vſa. ꝓi. ſup vbo ꝛ roche. Poteſtates. i. hñtes merũ impiũ. vt in all. vſa. xciij. ex magnatibꝰ. cum ibi ꝙ me ſcriptꝫ. In ſuo alodio. vide qꝫ remiſſiue ſcripſi. ſ. in vſa. ꝓi. ſup vbo in alodiũ. Sup eas. ſ. rochas. Nec iuꝛ eas. ſ. rochas. Fortitudinẽ Et ſic nemi licet fortitudinẽ aut caſtꝝ edificare ſine principis aucte etiã in ſuo. de quo ꝙ jnno. i. c. piſanis. exꝛ de reſti. ſpo.

ꝛ ꝓ me ꝺm ja. de vallesica. ſ. in vſa. xxx. ſi ꝯ direrit. ſup vbo caſtrū. in. q. ir. Nec̄ caſtꝝ ¶ Nota ꝙ de ꝓſuetudine eſt ita ꝙ ſi tu in alodio tuo qꝺ hēs ifra t̄minuz caſtri mei incipias facere forciā. poſſum te ꝓhibere ne vllo mō facias fortitudinē me inuito. niſi velles eā mihi aſſecurare. Si aūt me ignorāte vel ꝯdicēte fcā fuerit eſt ī mea optione. vti des mihi ptātē. aut eā aſſecures aut penitus deſtruas. ff. de op. no. nū. l. i. ꝓ quo vide. ſ. in vſa. cxlviij. ſi q̄s baiuliā. vm ſi me ſciente. ꝛ nō ꝯdicente factū fuerit opus. ꝛ diu ita tenueris: teneberis tm̄ mihi aſſecurare cū iurāmēto. ¶ Sz q̄ro ꝓmo cui aſſecurabis. an maiori dño. vl ei a quo caſtrū habuerz. Rñ ꝙ maiori. ꝛ maior dñs dz accipe aſſecuramētū ſibi. ꝛ ꝓ caſtlāis caſtri. vt de illa fortitudīe ñ exeat malū ipi caſtro in termio cuius facta eſt fortitudo. ꝓ ḧ. ī. in cōmē. ꝑ. alb̄ti. c. xvj. ſi aliq̄ alodiarij. ¶ Quero. ij. nūq̄d ꝺ fortitudine poterit edificator dño. vel caſtellāis malū facere. Quidā forte ſic. Credo tm̄ ꝙ maiori dño in nullo loco ꝑt ꝺ ipa fortitudine malū facere. ſz de caſtro ipo eidē fortitudini non dz malū exire. Vl's ſi fieret tūc liceret impune edificatori ſe defendere. qz vim vi repellere licz. vt in. c. dilecto. de ſen. ex. li. vj. ꝛ in. c. ſignificaſti. in. ij. eō de hoī. vbi de ḧ ī glo. magna. ¶ Quero 3º nunq̄d dñs teneꝯ ipaz fortitudinē defēdere. nō credo. niſi ꝓuētū ſit inter eos. Sz ſi fortitudo teneꝯ caſtruz defendere eodem mō dz caſtrū fortitudiez defēdeꝛ nō video Ad ꝓdicta ꝓcor. notata ꝓ jnno. in. c. piſanis. eō de reſti. ſpo. Et lz loq̄tur de caſtro. ꝛ idez intelligo de forcia. de caſtro eñ ſeu fortitudine noviter facienda. dic ꝙ le. ꝛ notaꝯ. ꝙ ja. de mon. iu. ī. in vſa. cciij. ex magnatib⁹. Btrād⁹ de ſeus. ¶ Quero. iiij. pone plures ruſtici relicti a ciuitatib⁹ cōueniūt in vno agro. ꝛ ibi domos edificant. ꝛ faciunt villā vel opidū. ſiue caſtrū. ſine licētia dñi. ꝛ ſe ꝓgregant. ꝛ ſuas ꝓgregatō nes faciūt. an poſſint. ꝛ videꝯ ꝙ ſic. vt notat glo. ff. ꝙ cuiuſq̄ vniuer. l. i. in glo. q̄ incipit. q̄ multe ſūt. C. de offi. rec. puī. l. oēs per ꝓuincias. C. de fun. limitro. l. ij. li. xj. ff. ad muni. l. ſcire. C. de opi. pub. l. opus. Dic per p̄miſſa ꝓtra. qz nihil ht̄ agere. inter ſe nō p̄ūt ꝓuenire. vt. C. ſi curiał. relic. ciui. l. i. li. x. imo ſi ſe ꝓgregent puniūtur. ff. ad. l. iul. ꝺ vi. ꝓua. l. ſenat⁹. ꝛ ꝺ fal. l. i. §. i ¶ Quero. v. eiſdē t̄mis retētis nunq̄ tales ruſtici ſiue hoīes p̄ūt ſibi de nouo creare ꝓſules inuito dño Et vidꝛ ꝙ ſic qz exq⁹ lex eis ꝓmittit aliq̄d in cōi hr̄e. vt. ff. ad trebł l. oībus. de condi. ꝛ de. l. municipibus. g⁹ hoīes ꝑ quos admiſtreꝯ. vt. l. i. §. q̄b⁹. ff. ꝙ cuiuſq̄ vni. ꝛ ar. ff. de origi. iur̄. l. ij. §. ij. ītē qz q̄libz ſingularis p̄ſt facere diſpenſatorē negocioꝝ ſuoꝝ. ff. de ꝓcura. l. i. ergo ꝛ oēs poſſint eoꝝ cauſarū. ar. ff. de rei ven. l. q̄ ꝺ tota. ītē q̄a ſocietates magiſtros eligunt. ff. de pac. l. ītē magiſtris. Et ꝓfeſſorꝛes iudicē. C. ꝺ iur̄. om. iu. l. fi. Et poſſeſſorꝛes defenſorē. vt in aut. ꝺ defen. ciui. §. interī. ỷ. de cetero q̄dē. cum glo. coll. iij. Tu dic cōtra. qz ꝓſules h̄ūt īmunitatē eōrdi. mūerſi. C. ꝺ curialibus. l. curiales oīz. ꝛ. l. oēs. quā ſolus ꝓnceps tribuit. C. de īmūi. ne. ꝓce. l. i. cum ibi notatꝫ. li. x. g⁹ ꝛc̄ Ītē quia dñs hz ius in re illa. ergo eius ꝓſenſus dz interuenire. ff. de aq̄ plu. ar. l. in ꝓcedēdo. Ītē qz illi nō p̄ūt niſi q̄bus ſpāl'r ē ꝓceſſuz ff. ꝙ cuiuſq̄ vni. l. i. in ꝓn. Credo tm̄ ꝙ ꝓſēſum p̄ſidis vel ſupioris poſſint creare. ff. qm̄ ap. ſit. l. i. §. ſolent. ibi magz eñ ꝛc̄. Et qz inter regalia nō numeraꝯ in feu. q̄ ſūt regalie. c. vno. C ōſulerē tm̄ ꝙ fieret cū ꝓſilio ꝓncipis. vel ſaluo iur̄ ꝓncipis. vt ī feu. de ſta. ꝯ. lib. ꝛ fac. §. ſi vo dñs. in. i. ꝛ. C. de mu. ꝛ actua. l. actuarios. in ꝓn. ꝺm B^m de de ferrariſe. ¶ Quero. vj. q̄d ſi maior ꝑſ̄n eſſet p̄ns. dic ꝙ tenetur miorꝫ ad maiorē abſentē. vt no. eō de elec. c. bone mēorie in. i. in glo. ſi citati. ꝛ. e. ti. c. q̄a. ¶ Quero vij. an ſint vocandi abſentes. dic ꝙ ſic in

electiõib⁹.si comode fieri ꝑt.alꝫ nõ.vt eẋ de eleč.c.cũ inť vniuer.ꝛ ibi nota.ꝛ in.c. cũ i geneſi in fi.ꝛ eẋ de ꝓſti.c.cũ oẽs.Et ẽ rõ q⁹ pl⁹ poſſet ꝑdictio vni⁹ q̃ ꝑdictio pl̃i moꝝ.eẋ de eleč.c.bõe mẽorie.Sꝫ ꝫ eſt vꝫ cũ tractať de electiõe paſtoꝛ.nõ ãt cum tractať de alijs negocijs ciuitatꝫ:q⁹ tunc nõ exigiť vocari abſentes.vt dcõ.c.cũ inť vniuer.ſm ffran⁹ ꝺ oꝛtigijs licꝫ.in decre. ¶Quero.viij°.nũq̃d pñt ꝓſcribere iꝑi ruſtici:q̃ ꝫ facere poſſint ſine ꝓmiſſu ꝓnciꝑis.vel ſupioꝛ.vr̃ q̃ nõ.cũ ſit illicitũ col legiũ.vt in auč.vt nll⁹ iudi.col'.ix.§.i.C.ꝺ decuť.l.oẽs iudices in ꝓnci.li.ꝛ.dico q̃ ſi collegiũ nõ ſit illicitũ rõne ſubiecti.vt in heredit.ꝛ ſil'ib⁹ pñt ꝓſcribere.etiã q̃ ſint iuriſdictiõis.C.de diuer.offi.l.viros.C.ꝺ emã.libe.l.i.al'ꝫ nõ.q⁹ q̃ ſtꝫ ꝓceſſibilia ſtꝫ ꝓſcꝑtibilia.ff.ꝺ aq̃ plu. ar.l.i.§.fi.ꝛ.l.fi.ff. de aq̃ quoti.l.ꝫ iure.§.duct⁹.ſꝫ iuriſdictio ꝑ ꝓncipeꝫ ꝓcedit.vt.C.vbi ſena.vel cla.l. quotiẽs igr̃ ꝛc. ¶Quero.ix.habco domũ meã ex vna ꝑte vie publice.aliã domũ ex alia.volo facere pontẽ inť vtrãq̃ domuꝫ vt capiã aquã pluuialẽ ꝑ ciſternã:ꝛ inde facere caſtellũ.i.receptacl'm quo recipiã aquã pluuialẽ.nũq̃d poſſim facere.dic vt ſcꝑſi.ꝺ.vſa.prí.in glo.iij.v.põe habeo do mũ ꝛc. ¶Quero.x.q̃d ſit caſtruꝫ. dicas q̃ caſtrũ eſt vel ꝺ⁹ caſa alta.i.ſtricta.q⁹ habitatio caſtri nõ ꝺꝫ eẽ diffuſa:vt tãta cuſtoꝺia nõ egeat.vt notat jo.mo.de ſen.ex.c. ſi ciuitas.li.vj.de quo etiã le.ꝛ nota.C.ꝺ fun.limitro.l.q̃cũq̃.li.xj. in gl'.i. caſtrũ. ſꝫ q̃ ſupi⁹ ꝺ⁹ q̃ caſtrũ ꝺ⁹ caſa alta.vel caſa ſtricta ĩtellige ſtricto mõ ſumpto vocabulo.q⁹ largom⁹ ſumptũ caſtrũ ꝺ⁹ fortia habẽs certũ territoriũ:ſiue ĩmios:ꝛ tali mõ ſumptũ ꝫ certa iura.ꝛ de tali caſtro loq̃tur jmno.ꝛ hoſti.poſteuꝫ in.c.ex lr̃is. eẋ de iure pa.ꝛ arch̃.in.c. iubem⁹.i.q.i. ĩ glo.hic eſt.ꝛ q̃ le.ꝛ nota.j.in vſa.cxiij.ꝫ q̃ iuť eſt ſcõꝝ.vide q̃ ibi ſcꝑſi.ꝑ ꝫ.j. in curia barch̃.dñi regꝫ P.ij.c.xxxix.Ztez q⁹ vicarij nr̃i nõ poſſint ꝛc.Et ĩ ꝓma curia barch̃.dñi regꝫ iaco.ꝫ.c.xviij.Ztez q̃ nos nels nr̃os officials ꝛc.ꝛ.c.xxxij. Zte̊ que null vaguer ne official nr̃e ꝛc.ꝛ.c.xxxiij. Zte̊ que ſi homẽs nr̃es.o daltre ꝛc.Et in curia gerũ de iꝑius dñi regꝫ Jac.ij.c.vij. Zte̊ ſtatuim⁹ q⁹ capl'm factũ in dca ꝓma curia ꝛc.De hac etiã materia hꝫ eẋ.de ꝓba.c.lꝫ ad prin.ꝛ ꝑ jmno.de reſti. ſpo.c.cũ ad ſedẽ.ad prin.ꝛ de cle.cõiu.c.vno.li.vj. ꝛ in cle.paſtoꝛal'.§.q⁹ ſi punitio.ꝛ ſeq̃n.ꝺ re.iudi.ꝑ Bm⁹.de mõ.lau.in cle.ꝛ ꝑ arch̃. in.c.in q̃libet.xxiij.q. viij. Adde q̃ le.et ſcripſi.j.in vſa.clij.caſtrũ.in glo.i.ꝛ.ij.et ꝑto⁹. Nec eccl'iaꝝ. ¶Nota eccl'ias vl' monaſteria in rupib⁹ vel iuẋ eas fieri nõ debere.tñ ſi fiãt cũ licẽtia ꝓncipis.tũc tolerať.Et tles vocanť eccl'ie incaſtellate.ob q̃ capelle ſiue eccl'ie ꝑdicte:q̃ ſunt infra ambitũ muroꝝ caſtelloꝝ.nõ ponũtur in xxx.paſſuũ obſeruatiõe. vt.xvij.q. iiij.c.q⁹ quis.Jdẽ ſi infra ciuitatem fuerit eccl'ia ſm hug.ibi. ¶Nota ſcꝺo.q⁹ eccl'ie i caſtellate ſub ꝑſidio paciꝫ ꝛ treuge exiſtũt.vt.j. in pace.Diuinaꝝ.§.eccleſias quoq̃.ꝛ in pace.in ꝓmis in ꝑn.§.eccleſias quoq̃.cũ ſuis ſy.ꝫ tñ itelligę:niſi raptoꝛes ibi malefica ꝓgregauerint.tũc nõ ſunt in pace nec in treuga:vt ibi. ¶Nota.iij.q⁹ i caſtellare eſt ad modũ caſtelli ꝓpugnaculis et machinis cingere:vt notat ꝑe.ꝺ ſalinis x.q.i.c.ſcõꝝ.Et ſic ꝓcludẽť tene:q⁹ eccl'ia i caſtellari ꝑt:vt pꝫ ꝑ ꝑdicta.ꝛ ar.eẋ.ꝺ immu.ꝛ.c.cũ eccl'ia.i fi.ꝛ.c.ſe.Sꝫ ꝑ.xlij.diſ. c.plt.ꝛ vl.ꝛ.c.ſcõꝝ.ꝺ.all'.ꝑ ſol'oe dicas: q⁹ ad offẽdẽdũ aliquẽ nõ ẽ i caſtellãda:vt i ꝑ rijs.Ad defenſiõeꝫ vꝺ bonoꝝ.ꝛ eoꝝ q̃ i cãu licito ad eã ꝓfugiũt ꝑt i caſtellari.vt i iuri bꝰ ꝑ hac ꝑte all'atꝫ.ꝛ ar.ꝺcõꝝ.c.cũ eccl'ia. ꝛ.c.ſe.ino.ꝛ hoſt.no.ꝫ.i all'.c.cũ eccl'.ꝓcor arch̃.i dcõ.c.ſcõꝝ:ꝛ ꝫ vꝫ ꝓtiet.q̃q̃ ꝑ hu. ꝛ pe.medio.ibi notať. ¶Sꝫ põe q⁹ i aliq̃ ciuitate ẽ eccl'ia:i q̃ ẽ fortiſſimũ cãpanile vel fortiſſima turris. dñs illi⁹ ciuitatis. vl' vniuerſitas vult ponere ibi cuſtodes ꝛ

hoies armigeros ad defensionē rei publi
ce. nunq̄d pōt. vide chi. i. l. null⁹. C. de sñ.
tri. ⁊ tenet ꝙ sic. qđ nota. Principis. nō ei
pōt q̄s opus nouū facere ad emulationez
alteri⁹ ciuitatis ne ꝓbeat materiā seditio
nis. vt. ff. de op. pu. l. op⁹. de quo vide ino.
hosti. jo. an. hen. bo. Anthonitū. bu. ⁊ Ap.
ō cicilia i. c. pisanis. ex. de resti. spo. ⁊ bar.
in. l. er ꝫ iure. ff. de iusti. ⁊ iur. ⁊ i all'. l. op⁹
Ergo videt a ꝓrio sensu. vt dic̄ ja. ō mon.
iu. ꝙ cū licētia ꝓncipis pōt. qđ credit verū
nisi ad emulationē fiat. vel materiā sedi
tiōis ꝓbeat. tūc em̄ nō lz etiā cuz ꝓncipis
licētia. vt dcā. l. opus ſm eū. de seditiōe vo
q̄d sit. vide. j. i vsa. cxlij. cū tpoꝛib⁹. sup vbo
seditiōis. Et ō bar. a cōtrario sensu. vide qđ
scḣsi. j. i vsa. ciiij. si q̄s hoies. i glo. i. i. ij. no
ta. ⁊ i vsa. cxxviij. de inteſtatꝫ. i glo. ij. i. q.
xxx. ⁊ remissiue ibi i. v. ⁊ qñ. Qđ si. v. ⁊ est
scda ꝓs. ꝓiur⁹. ꝓ ꝫ vide qđ scḣsi. s. e. vsa. in
glo. i. i. iij. nota. Aliq̄ intermissiōe. i. exce
ptiōe. vl' appellatiōe. aut dilatiōe aliqua.
vt. liiij. di. c. ex antiq̄s. v. ⁊ ideo. ſm hugo.
pe. mediolañ. ⁊ archi. Et ita sumit' hic qđ
nota. C. ōdirectionē. sic ⁊ castrū dimittat.
vel destruat ⁊. j. in vsa. xciij. ex magnatib⁹
vide quod ibi scripsi.

Ecḣiam. lxxiij. Ca
sus. Qui clam vel ex ꝓsump
tiōe cequiā aq̄ molēdinoꝝ
barchi. rūpit. ꝓ qualibz vice
penis hic expressis dampnatur. hoc dicit
⁊ sunt tres ꝓtes. ꝓ⁹ ipam nō rūpi cequiā ꝓ
uidet scda ꝓfaciēt̄ expsumptōe rigide pu
nit. tertia ꝓfaciēt̄ clam i pena mitiori cō
dēpnat. ij. ibi. v. ⁊ q̄ eam. iij. ibi. v. ⁊ qui in
absōso. vide textū. qñ in fauoꝛez egregie
ciuitatis barchi. notabilis est. Cechiam.
¶ Sz q̄ro q̄d de alijs cequijs alioꝝ molen
dinoꝝ in cathalōie ꝓncipatu fundatoꝝ.
dicas idē ar. l. vnice. C. de nili aggeribus
nō rūpendis. ⁊ ibi videt glo. bertrand⁹ de
cuua. ꝫ verū intellige. ꝙ sit idē. nō ꝓptu
huj⁹ vsa. cū sit localis sz ꝓtextu. l. vnice. s.
all'ate. ⁊ i ar^iii. cū sua glo. inducte. qđ cre
do veri⁹. licz sani⁹ sit p notata ibi p chi. ꝫ
iudicis arbitrio relinquēdū foꝛe. de quo
arbitrio. vide qđ scḣsi. j. i vsa. cxix. solidos.
sup vbo i arbitrio iudicis. ¶ Quero q̄ pe
na cōsci⁹ huius sceleris. ⁊ ꝓticeps cum eo
puniri debeāt. dicas ꝙ solū deportādi sūt
vt ptz in dcā. l. vnica. C. de nili aggeribus
nō rumpēdis. Quo ad nili aggeres rūpe
nefas est ⁊ dāpnosissimū. publica ē huj⁹
crimis delatio. ⁊ q̄si crimē magestatꝫ est ꝫ
crimē. pena vo est vt code loco vbi q̄s arru
pit nili aggeres flamis assumat'. vt i all'. l.
vnica. sup hijs vide qđ ibi nota. p chi. bal.
⁊ sali. ⁊ dic vt ibi p eos. ¶ Et nota ꝙ nil⁹.
li. fluui⁹ ē egipti sic dict⁹. ⁊ ē mas. gñis. Et
ꝫ agger. eris. est cumul⁹ ꝛe sursū eleuate.
⁊ etiā cuius libz rei coaceruatio ꝓt dici tu
mul⁹. vñ agger ꝺr media strate eminētia
coaceruatꝫ lapidibus strata ab aggere. i.
coaceruatōe lapidū dcā. quā hystorici viā
militarē. vl' ferratā dicūt. ſm hug. in deri.
Molēdioꝝ. ¶ Nota ꝙ molēdinū ꝺr a mo
lo. lis. vñ molēdinari⁹. ⁊ hec molēdinaria
⁊ molarbi fruñtū terit'. vl' ꝺr mola. q. ma
la. ⁊ a malō. ⁊ a rotūditate sui mola asina
ria ꝺr q̄ cū ea molit' asino. vl' grauꝫ ⁊ pōde
roſa. vt asin⁹. vel q⁹ onerat asinū. ꝛz hug. i
deri. c. molo. ꝓ ꝫ. ff. de fun. istruc. l. cū dela
nionis. ⁊. asinā molēdinariā. ¶ Nota. ij. ꝙ
molo. lis. molui molere. ⁊ caret sup. ⁊ fac̄
moltū. vl' molitū. pe. coꝛ. ⁊ ē molere. acue
re. ⁊ proprium ferrum. ⁊ molere. i. terrere.
sicut triticum. vel aliam annonam. ⁊ mo
lere. i. subagitare. vel coire. vnde i libro iu
dicū Sampsone clausuz i carcere molere
fecerūt. vbi dic̄ mgr̄ i hystoꝛijs. molere fe
cerūt. q. opc̄ huili eū affligētes. hebrei eñ
tradūt. ꝙ philistei fecerunt eum dormire
cum mulieribus robustis. vt ex eo proles
robustam susciperēt. ⁊ est tractu hec signi
ficatio a predicta. qui enim coit. q. molere
⁊ terrere videtur. Et hinc mollosicus. ca.

cũ.i.mozdax.vl'rapax.ĩ catholicõ. ¶ Que
ſtio de fcõ ⁊ eẍ.tertũ.põe tres fuerũt ſocij
qõdã molẽdinũ emẽtes farineriũ precio
cccc℔ ſolidoꝝ.⁊ qlibet ſuã ptẽ ſoluit.Ex
cepto quodã eoꝝ ſocioꝝ.vocato.B℃.q̃ ſo
lũ ſoluit vẽditori molẽdini nonagita fl'oꝝ
℔ reſtãti q̃ntitate q̃dã Martin⁹ aſſerẽs ſe
hr̃e locuz ⁊ ceſſionẽ a dcõ vẽditore ptẽ dcĩ
molẽdini fecit executari.q̃ erat tertia ps.
B.cui fuerat p quẽdã creditorẽ dcĩ vẽdito
ris ne ſolueret dcm̃ pciũ intimatũ.Et exe
cuta ipa tertia pte ĩ encãtu publico illãvẽ
didit longe maiori pcio.q̃ ipi vẽditori de
bere.Ecce q̃ bõa dci.B.diſcutiunt.q̃b⁹
diſcuſſis.ipſo abſente mozit.eo mortuo.
ei⁹ vxor agit ꝓtra poſſeſſorẽ dcĩ molẽdini.
℔ dote.⁊ alijs ſuis iurib⁹.oppõit dcẽ vxo
ri q̃ dcã ps molẽdini nõ dz ſibi dari tradi
aut reſtitui cuz fuerit vẽdita rõne pcij de
biti p dcõ molẽdino. Replicat vxor.q̃ di
ctũ molẽdinũ ſeu ps ipi⁹ fuit ĩ bonis ſui
viri cõſtãte mr̃imonio. ergo ẽ ſibi ℔ dote
obligatũ.Et ſic euocat ſibi poſſeſſionẽ il
li⁹ p ypothecariã. Nũc q̃rit̃ q̃s iſtoꝝ meli⁹
dicat.Et q̃d iur̃.dicas q̃ ad iſtud de facili
pt̃ Nñderi.qm̃ exquo ẽ res vẽdita.et fides
habita de pcio eſt dñium titulo emptiõis
in emptorẽ trãſlatũ.ſic q̃ actio ex vẽdito
ad pciũ recuperãdũ cõpetit vẽditori. vt.l.
exempto.ff.de acc̃.⁊ obli.⁊.§.vẽditore. in
ſti.de emp.⁊ ven.ſi ergo dñium fuit ĩ ma
ritũ trãſlatũ iure credititio. vẽditor agẽs
ad pciũ eſt citerior vxore.⁊ vxor iure ypo
thece vẽdicet iuẍ.cõſtitutiõem ypiniani.
q̃ eſt.j.i curia ypiniani dñi regis. P.iij.c.
xxxiij.hac nr̃a cõſtõne.cui adheret.l.aſſi⁹
duis.C.qui po.in pig.ha.⁊ rl'ã.q̃ prior eſt
tpe.de regu.iur̃.li.vj. iſta eſt determiatio
chi.i.l.vbi.C.de iur̃.do.ibi.xv.q̃rit̃.⁊ bar.
in.l.ſi cõſtante.ff.ſo.ma.ibi.iij.ꝑncipaliť
q̃rit̃ ⁊c̃. ¶ Quero.ij.⁊ eſt qõ de fcõ a priori.
ſcpta.q.ſubſequẽs.ecce q̃ q̃dã.ff. creditor
dcĩ.B.venit ex trãſuerſo.dicẽs q̃ ipe mu
tuauit ipi B℃ certã quãtitatez ℔ ſoluẽdo
dco molẽdino ⁊ qõ ipe.B⁹ ⁊ ei⁹ vxor fuerũt
℔feſſi noie ſuo poſſidere illõ molẽdinũ ipi
ff.obligãdo ⁊ ypothecãdo ⁊ al's ex q̃buſdã
alijs debitis dic̃ ſe creditorez ipi⁹.B. ⁊ ſe
collocatũ in tertio gradu in ſnia diſtri bu
tiõis bonoꝝ dci.B. Nũc q̃rit̃ an dcũs.ff.i
dcõ molẽdino p̃cedat dcm̃ poſſidẽtẽ ⁊ etiã
vxorẽ.ita q̃ dictus.ff. poſſit euocare ad ſe
dcm̃ molẽdinũ. Nñ℃ ſic.de b̃ eſt caſus ĩ.l.
qõ mõ.iu.iũcta.l.iterdũ.ff.de aq̃.poſ.q̃ ſi
ſũt poſſeſſores noie alteri⁹.vt b̃ illũ dñz eẽ
fatenť.de vxore aũt nulli dubiũ.exquo ĩ p̃
dcis ſe obligauit.ad qõ fac̃.l.claudi⁹.ff. q̃
po.i pi.ha.⁊.l.de acceſſiõib⁹.ff.de diuer.⁊
tpo.p̃ſcp.⁊.c.aucte martini de.ꝓce.p̃bẽ.li.
vj.cũ ibi notat̃. ¶ Quero.iij.⁊ ẽ de fcõ vt
ſupra.an dcũs.ff.poſſit ſine iudice poſſeſ/
ſionẽ dcĩ molẽdini a tertio poſſeſſore euo
care.attẽto q̃ molẽdinũ p̃dcm̃ ipi ꝓiuges
fuerit ꝓfeſſi ℔ dcõ.ff. ⁊ noie ſuo poſſidere.
dicaſ q̃ ſz ex pacto ꝓmiſſũ eẽt ⁊euitare ť pe
na ꝓhibit̃.ſi q̃s i tãtã.C.vñ vi.Ac tñ ꝓſultꝰ
fiet ſi aucte iudic̃ fieret.vt.l.creditores.
C.de pig.℔ eẍ.de loca.⁊ ꝓduc.c. potuit
emphiteota.cũ ibi notat̃.ſup vbo potuiſ
ſet expelli p⁹ ꝓn.ibi ſz meli⁹ fac̃.idẽ ibi in
no.⁊ hoſti. ¶ Quero.iiij.⁊ ẽ d̃ fcõ vt ſupra
an dcã vxor q̃ ĩ diuerſis vẽditiõibus fcis ℔
dcm̃ B℃ de bonis ſuis firmauit.poſſit ℔
ſua dote ad ſingl'ares poſſeſſores dcoꝝ bo
noꝝ regreſſũ hr̃e.dico q̃ nũc mr̃imõio ſo
luto.⁊ diſcuſſis bõis mariti.ĩ q̃ bñ dubitã
dũ eſt.q̃ ipm poſſit hr̃e regreſſuz qm̃ fcm̃
vxoris.q̃ obligatõib⁹ aut vẽditõib⁹ ꝓfẽtit
ſibi ꝓiudicat.q̃ maxie cũ iurauerit ĩ ill' vt
eẍ de iur̃iur̃.c.cũ ꝓtingat.⁊.e.ti.c.lz.li.vj.
tñ ad remouẽdũ oẽ dubiũ eſt hic multuz
attẽdẽda forma firme ipi⁹ dñe.an.ſ.exꝑſſe
vl' tacite firmauerit qm̃ ſi exꝑſſe ẽ notoriũ
℔ciuditium ꝓiura predicta. Si tacite eſt
videnduz an potuerit contradicere viuen
te marito iurta .§. voluntatis. delc.ij. ff.
ſo.ma.cum ſq. ¶ Quero.v.fm jacobum
de valeſica. pone aliquis habet molen/

dinū ī riuo. vicin⁹ su⁹ vult hedificare molēdinū. ⁊ ducere aquā p aliū locū. nunq̄d ꝑt. dicūt quidā ꝙ sic. p ca[m] cū eccīa vulterana. ibi qñ dicit. nemini fac iniuriaz ⁊c. ex de. elec. ⁊ p. l. fluminū. §. fi. ff. de damp. infec. vbi de h̄ nota. Sz tu distingue. q⁹ aut hedificaf ī loco publico. aut ꝓuato. si in ꝓuato pōt. si ī publico nō pōt. ff. de flumi. l. flumia. fac q̄ nota. ī. c. siq̄s vo nō obediat. xj. q. iij. ja. ō vallesica ꝑdcūs. ¶ Quero. vj. fin eū an illud vulgare. q̄ p rusticos sepissime allegaf. vt q̄ ante vadit ad molendinū añ dz molere. iure possit fundari. dico ꝙ sic. vt. C. de testa. manumiss. l. cū ꝓsti tutio. §. bellissimū. ibi cū dicit q̄ ꝓus veniat hēat ꝓrogatiuaz. Ex q̄b⁹ vbis notabilr pōt vulgare trahi ꝑmissuz. q̄ nota. ja. de vallesica q̄ supra. Ad h̄ facit ī ar[m]. ff. de iudi. l. q̄ por. ex de iurisꝑatro. c. cū autem. de ma. ⁊ obe. c. i. cū suis sp. fac etiaz q̄ notat hosti. de censi. li. vj. c. romana post ꝑn. v. q̄d si esset ⁊c. ¶ Quero. vij. q̄d si q̄s ꝓpriuz habēs territoriū in cui⁹ ꝓncipio est molēdinū. cōcedit michi in feudū illud molendinū an me inito possit ī ꝑte iferiori aliō facere molēdinuz. vide bal. in li. feu. ti. de cōtro. inuesti. §. si q̄s de māso. q̄ sentire videf ꝙ sic. ñ dicit dñm michi teneri ad interec. ¶ Quero. viij. q̄d ō illo q̄ hz duo molēdina pfecta ⁊ duo alia noua. in q̄b⁹ nōdum fuere posite mole. q̄ dixit sic dono tibi molēdina. q̄ hēo an ī donatōe veniāt illa duo ī q̄b⁹ mole nondū fuerūt posite. vide bal. ibi ī all. §. si q̄s de māso. ¶ Quero. ix. q̄d si tres simul habēt molēdinū cōmune. duo locāt illud ꝑ. xxx. tertius non vult stare locatiōi ꝑ ꝑte sua. an possit vide bal. vbi supra. ¶ Quero. x. q̄d si ꝓnceps ꝓcedit p̄uilegiū alicui faciēdi molēdinū. an intelligaf cōcedi sine iniuria alterius. dico ꝙ sic bal. vbi supra. q̄ ad h̄ allegat. l. si q̄s. C. de aque ductu. li. xj. ⁊ facit. l. ij. §. si q̄s a ꝓncipe. ff. ne q̄d ī lo. pu. ⁊ l. sed cū ab here de. ff. ad trebell. ⁊ l. impuberi. ff. de admitu. ⁊ c. ex tuaz ex. de vsu. pal. nota. p̄ ber. ⁊ hosti. in. c. ij. ex de ec. hedi. ꝑ h̄ etiā fac q̄ ō ꝑ eosdē doc. nota. ī. c. ij. ex ō rel. do ¶ Quero. xj. pone ꝙ ꝓnceps ꝓcessit michi castrū cū ꝓtinētijs ⁊ iurib⁹ suis. an veniāt molēdina q̄ ibi sūt. vide bal. ī li. feu. ti. de capi. q̄ curiā ven. ī ꝑn. q̄ dicit ꝙ glo. notabilis ⁊ mēti tenēda ibi sentit ꝙ sic. nisi molēdina sint ꝓuataz ꝑsonaz. Et ibi sup hoc refert pulcrā disputationē ja. butri. quā oī no vide ⁊c. ¶ Quero. xij. ⁊ ista q̄stio fuit ō fcō. ī qua plures valētes doc. cōsuluerūt ō molēdinis cōmunis spoleti ⁊ molēdinis Archiepi spoletani. an valuerit statutum fañ p dcm cōe. ꝙ q̄cūq⁹ portauerit bladū ad alia molēdina q̄ nō essent cōis teneref soluere certū q̄d ad portā ciuitatis. nā ex dcō statuto minuebāt reddit⁹ molendini dcī archiepi. ⁊ ad illū venire volētib⁹ tacite liber accessus impedicbaf. vl q̄d iuris de hui⁹. q. vide plene p pe. ō ancar⁹. ī tepe tz. c. i. ex de ꝑsti. ⁊ p eū ī ꝑsilio. q̄ incipit in xpi noie ⁊c. ⁊ p gaspare de cal. ī ꝑsilio q̄ incipit. Et ꝙ ꝑdictū statutū ⁊ cecā. Qui siq̄ dē petr⁹ de ancar⁹. ⁊ gaspar de calde. ꝑsuluerūt ⁊ tenuerūt ꝓtra bal. q̄ ī quodā suo cōsilio. q̄ incipit. Archiep⁹ spoletan⁹ hz vnā domuz molēdinoz ⁊c. tenuerat dcm statutū valuisse. hij añt p plures rōnes cōcludūt cōtrariū. ꝙ ꝑiudiciū archiepi ⁊ molēdinoz sue eccīe valere nō potuerit. q̄ lati⁹ ibi vide. ¶ Quero. xiij. q̄d si tenēs molēdina a plib⁹ in emphiteosi ꝑ idiuiso vēdat illa. ⁊ maioz ps ꝑsētit. an mioz ps nō ꝑsentiēs teneaf seq̄ maioris pt̄z volūtatē. vide notabilr p oldra in suis ꝑsilijs ꝑsilio. xxxiij ¶ Que. xiiij. pone dñs hz molēdinū in suo castro. ⁊ vasall⁹ ī termīo dcī castri. ⁊ sec⁹ molēdinū ꝑdcm hz aliō. ⁊ vterq⁹ ipso rū equali ⁊ pari iure suū possidet molēdinū. q̄rit q̄s istoz ꝓmo in aquā trahēdo. ꝓrogatiuā debeat hr̄e. dices ꝙ in tali paritate dñs q̄ superior est aquā ad suū molendinuz trahere debet. facit. C. de bo. va. l. i.

ꝛ ꝑ totū ti.li.x.potētionib⁹.n.pares cē cer
te nō possum⁹.ff.de alie. iudi. me.cā.fac.
l.et ex̄ ne lit̄.pē.c.fi. ¶ Et fac ad.q.de im
petrā te q̄ acceptauit būficiū.ꝛ eadez die
papa reuauit.ſ.q̄ papa dz p̄ferri.ad h̄.d
p̄bē.c.ſi a sede.ij.Ex.li.vj. ¶ Quero.xv.q̄d
iuris de cōductiōe ꝛ locatiōe molēdini fa
ctis sub certo pacto.q̄d seruatū nō est. vi⁹
de ꝑ chi.ꝛ bal.in.l.commissorie.C. d pac.
inter emp.ꝛ ven. ¶ Quero.xvj.pone habeꝫ
molēdinuꝫ in flumine.ꝛ habui lōgo tpe.
modo q̄dā vult supra meū molēdinū he⁹
dificare nouū molēdinū.meū deterioraī
forte.q⁹ aqua minuit̄.vel nō ita labit̄.nū
q̄d pōt hoc fieri in p̄iudiciū mei.vide bal.
in.l.ſi manifeste.C.de seruit̄.ꝛ aqua. p⁹
hoc vide q̄d scripſi.ſ.in vſa.lxxij.ſtrate sup
verbo fontes viui in.q.ij.ibi ꝛ ideo cē.
¶ Quero.xvij.q̄d ſi tu hedificaſti p⁹ supi⁹
molēdinuꝫ. nunq̄d inferi⁹ in loco p̄miſſo
possum ego hedificare molēdinum. vide
bal. vbi supra. ¶ Quero.xviij.q̄daꝫ hz̄ mo
lēdinū in quodā flumine.nūq̄d posſet p⁹
hibere q̄ null⁹ sit ausus piscari i bapſſoria
vel in cequia hui⁹ molēdini. dicas vt scripſi
ſ.in dcō vſa.lxxij.ſtrate sup vbo aque cur
rētes in.q.ij. ¶ Quero.xix.pene nobil⁹ pa
miſit cuidā cōitati reficere pōtē. pōs erat
pu⁹ deinde creuit aq̄ ita q̄ oportz crescere
pontē. mō q̄rit̄ an iſte nobilis teneaī. vi⁹
bal.in.l. nō modus.C. de seruit̄. ꝛ aqua.
¶ Quero.xx.pone q̄dā ab eccl'ia impetra
uit q̄ liceret sibi in flumine eccl'ie molēdi
nū cōſtruere certa p̄siōe soluta quolibet
anno. destructo molēdino ille nolebat sol
uere p̄siōnē.nec molēdinuꝫ reficere. q̄rit̄
an ad hec sit cōpellēd⁹.Et credo eū ad sol
uēdū p̄siōnē cōpellēdū.cū cōtract⁹ sit fa⁹
ctus gr̄a vtriusq̄.immo q̄d plus est tenet̄
reficere molēdinū ibi.ꝛ semp ad p̄siōnē
teneret̄.nisi alit̄ appareret.ꝑ quo bñ facē.
ff.ſi fui.vē.l.ꝛ ſi forte.§.ꝛ gall⁹.vbi habēs
seruitutē oneris ferēdi in domo.vel pari
te alteri⁹ pōt eū cōpellere ad reficiēdū hē.
boich in.c.ex ꝑte in.ij.ex̄.de.v.ſig.ꝛ est q̄
dñicalis.lxxj.bar.brix.q̄ incipit. q̄dā ip⁹
transit ab eccl'ia.vbi ita soluit̄ q̄ ꝑdcā.ꝛ i
h̄ resident hē.vbi supra.de materia vo mo
lēdinoꝝ.vltra p̄missa.viō latissime p bar.
i sua repetitz.i.l.quo min⁹.ff.de flu.Que
fluit. Nota q̄ fluo.is.idē ē q̄ decurrere.ꝛ
facī supio fluxū.xu.vl' fluctū.tu.fluxū.xu.
cōprobat̄ ꝑ h̄ptic. flux⁹.a.ū.q̄ sit ab eo flu
ctū tu.cōprobat̄ ꝑ h̄ nomē vbale ḡrte dcī.
fluct⁹.t⁹.tui.q̄ sit ab eo.ꝛ hic flux⁹.a.flu
xū.decurrēs.labil'.ītabil'.ꝛ hinc flux⁹.x⁹.
xui.alicui⁹ rei decursio.ꝛ fluid⁹.da.dū. i.
madid⁹ vl' decurrēs.vñ fluiditas.tis.i.ma
ditas.vl' decursio.fm hug.i decr.c.fluo.
is.Ad barchinonā. ¶ Nota q̄ de⁹ oīpotēs
simpler oīno.q̄ trin⁹ est ī psonis.ꝛ vn⁹ in
essentia.vt ex̄ de sū.tri.ꝛ fi.catho.c.firmit̄
credim⁹ sua ineffabili potētia quot ꝛ quā
ta oñdit mirabilia ī hui⁹ lacrimaꝝ vall'.q̄
ab eo fabricata de nichilo fuere.ꝛ ꝑdita ꝑ
vniuersū orbē q̄ ꝑcipue ī hui⁹ ciuitate in
signi bar.ꝑ q̄b⁹ multiplicit̄. ac reuerent̄.ꝛ
deuote a nob⁹ missis.ꝛ indignis grates nō
imerito sibi referēde st̄. ¶ Nota.ij. q⁹ h̄ijs
inspectis.ꝛ alijs būficijs ab ipso oipotēti
deo largiflue nob⁹ collatz. nō corde elato
sed humili agnoscere debem⁹.q⁹ ip̄e creа
tor.ꝛ nos creatura. ip̄e fabricator.ꝛ nos
factura. ip̄e immortal'.nos mortales. ip̄e
vita.nos mors. ip̄e via nos ex̄ viā ip̄e veri
tas.nos falsitas. h̄ij vo defect⁹ ꝛ infiniti
alij plasmatz reatu p̄mi.hūane fragilita⁹
ti euenere.cū reuera duz supne man⁹ opa
tiōe p⁹imū plasma fabricatū ꝓspicimus
penetrātē añ lapsum sereni lumis acie.ar
chana celestiū.ꝛ oiz sciētiaꝝ noticiā h̄nt̄.
q̄z post petñ ita ebuit. vt obstāte nubilo
mūdana caligie absq̄ medio ñ poterat ce
lestia ītueri.ī c⁹ casu letiffero hūane cōpa
gonat̄ corruptōis vulnera ptulit fuereq̄
sibi durz ꝓclusa signacul'.q̄ p̄mit⁹ nullo p⁹
pediēte sciaꝝ obite ſ̄ h̄ intelligētie claritate
patebāt.Et licet ex ide hūana nat̄a q̄daz

fluxibilitate effecta fuerit debilior. nichil omin⁹ oſz cõditoris. immẽſa potẽtia no-lẽs. ꝙ taz ingenua creatura ſue ſiſtitudini cõformata ruritate vileſceret repauit i ea gracioſe ꝑ accidẽs qđ annexũ nature mortiferi guſt⁹ extiterat ꝓceptiõe depditũ eſt dẽ hoſem. quẽ ad ꝓfectionẽ diſcretiõis vix efferri naturalis ratio poterat ſcientiaꝫ artiũ ꝺcreuit dogmatib⁹ erudiri. ꝙ quã plurĩũ ꝓdiomata nationũ ſub diuerſarũ linguaꝫ varietate diffuſa i vnũ ꝓueniũt loqn di comerciũ latinitatis ordine lr̃al. ¶ Nota. iij. ꝙ ꝑmiſſa inſignis ciuitatis aĩ ꝺcã barch̃. a ꝑmeuis ſue ſublimitatis fama ⁊ potẽtia in ſequẽdo gñales ſcolas. cũ magiſtris in gramatica ⁊ artib⁹ alijs liberalib⁹. ac medicina ordinauit. in q̃bus ꝓuulos lactãs. ⁊ cibãs adultos vberi⁹. ac ꝓuectos maioris vbertatis delectatõe formidãs viros magnificos ꝺctores ⁊ famoſos ſcientia ⁊ vtilib⁹ inſignitos enutriuit. ⁊ ſine intermiſſiõe enutrit. paſcit. ⁊ ſaturat Et ita ꝙ dei gr̃am oñdit̃ de facto. ⁊ ꝑñr qđ ad occ̃m ꝑz nõ idiget ꝓbatiõe. teſte philoſopho. fac̃ i ar^m. c. cuidẽtia ex̃. de actu. ¶ Nota. iiij. ꝙ ꝑdcis plẽarie receſitꝫ ꝓfecto letari dñt̃ i dño ciues ⁊ incole de tãta ciuitate q̃ nõ ſolũ de ꝑmiſſis. imo de alijs q̃pluribus excellẽtijs ꝑdotata eſt. nã antiq̃tate ẽ veneratiſſima. regimĩe feliciſſima dño regi ⁊ comiti ſuo fideliſſima. i dignitate ꝑfulgẽtiſſima. in ꝓſperitate de bono i melius auguſtiſſima. in tribulatiõe patiẽtiſſima. in bñfaciẽdo elargiſſima. i crimĩa puniẽdo iſtigatiſſima. i neceſſitate pijſſima i auſteritate rebuſtiſſima. hedificijs vrbanis famoſiſſima. ingenio ſubtiliſſima. diuicijs habũdãtiſſima. prudẽtia regulatiſſima. ſapiẽtia laudabiliſſima. ſcientia ꝑditiſſima. viroꝝ ornatib⁹ ⁊ mlierũ ꝓcioſiſſima. eccl̃ia cathedrali ⁊ alijs venerabilib⁹ eccl̃ijs ſplẽdidiſſima Magnifico hoſpitali ⁊ fertili preornatiſſima. Mõaſterijs vtriuſq; ſex⁹ fructuoſiſſima belligeriſq; ciuib⁹ aloſiſſima. doctorib⁹ facultat̃ vtriuſq; nobiliſſima. Notarijs ſcriptoribus⁹q; directiſſima. Murꝫ valloq; notabiliter circũdatiſſima. ⁊ alijs bõis nature ⁊ fortune ⁊ opib⁹ vtuoſis ꝓclariſſima. nec nõ vitijs ide ꝓſus extirpatiſſima ¶ Nota. v. ꝙ receſitꝫ diligent oib⁹ hijs multifarie. multiſq; mõis nõ ſupbe ſz hũilime. ñ elate ſz deuote. ac directiſſimo corde de tãto bono. ⁊ gr̃e dono aſſidue ipa ciuitas magnifica adeo. vt de ingratu redargui mĩme valeat ſeu reꝓhẽdi oculo ꝙigili. ⁊ mẽte eleuata cũ altiſſimo xp̃o ibu i cẽtuplũ oẽ bonũ remunerãte ꝺz ꝓgratulari. ſibi ide gẽuflexo ĩmẽſas gr̃as referẽdo. ⁊ i hijs ꝺ bono i meli⁹ ꝓtinue ꝓſeuerãdo. ſitꝫ igit̃ vos ciues ⁊ ſcole h⁹baroniſſime ciuitatꝫ barch̃. ꝓfecti ⁊ itegri i nullo deficiẽtes. vt ſcribit̃ ja. c. i. q̃ aũt ꝓſeuerauerit. ſuple i oi bono. ꝺ ſalu⁹ erit ⁊c. Matb̃. c. x. Et ſic recordemĩ qz morituri eſtis. ⁊ alas cuiuſq; vr̃z i ꝓſpectu altiſſimi ꝓfẽtare habeꝫ. iuꝛ illꝺ aplicũ. oẽs ſtabim⁹ añ tribũal xp̃i. recepturi ꝓut i corpore geſſim⁹. ſiue bonũ fuerit. ſiue maluz ad ro. c. xiiij. ⁊. ij. chori. c. v. ⁊ hr̃ i. c. cũ ex eo ex̃ de. pe. ⁊ re. q̃ g⁹ habeat aures audiendi audiat. luce. c. viij. ¶ Nota. vj. ꝙ illuſtrꝫ ciuitas barch̃. ꝓpt̃ ſui excellẽtiã cõis ẽ pr̃ia ⁊ iliud ꝓuilegio decorata. ſic ꝙ q̃libz ex̃ne us i eadẽ ciuitate ꝓſonal̃r rept⁹ ad iudiciũ ibi vocari ꝑt. ⁊ vocat⁹ rñdere tenet̃. de h̃ ẽ ꝓuilegiũ a dño rege ja. ij. ciuitati ꝺcẽ cõceſſum. cui⁹ datꝫ fuit valẽtꝫ. vj. kl̃s ianuarij Anno dñi. M. ccc. vj. ¶ Sz q̃ro an h̃ indiſtincte ſit verũ. R̃n⁹ nõ. immo fallit in illis q̃ victualia panis. vini. carniũ. ⁊ piſcium recẽtium portãt. q̃m ipa victualia. marchari vl̃ pignorari ꝓ debito alieno minime pñt. nec ꝑſonã ide hitũ nec mercimonia de victualib⁹ empta. nec nõ pignorari vl̃ retineri neq̃unt ligna vl̃ iumẽta. q̃ eadã portãt victualia. ⁊ h̃ etiã talib⁹ ꝓficit tam ꝓ alienis debitꝫ. q̃ ꝓprijs. niſi in cõtractibus barçhinone celebratis. vt. j. in

recognouerũt ꝓceres. c.xiij. ĵtẽ q victua/
lia. ¶ Sed q̃d de ciuitate Romana. an sit
cõmũis patria. Rñ᷒ sic vt. ff. ad mũi. l. ro/
ma. vñ q̃libet põt ibi cõuenirĩ. nisi ſpãle
ꝓtẽdat ꝓuilegiũ. vt ibi nota. ꝑ glo. ⁊ bar.
¶ Nota. vij. q roma capud est orbis terra
rũ. vt. C. de ve. iuꝝ. enu. l. i. §. fz ⁊ hoc. v. cuz
hoc tm̃. pari mõ est ciuitas barcℓ. capud
ꝓncipat᷒ cathalõie ꝓpter ei᷒ phemínẽtiã
ideo dñs rex ad denotãdũ q barcℓ. capud
est ipi᷒ ꝓncipat᷒. tã in lr̃is q̃ in cartis et
sigillis suis scribere tenet comes bar. vt
ptz. ĵ. in curia barcℓ. dñi regis. P. ij. c. xxv
ĵtẽ volum᷒ ⁊ ꝓcedim᷒ q deiceps ⁊c. ¶ Sz
q̃ro quo tpe ciuitas insignia bar. fuit he/
dificata. Et ꝑ quez. Et quot anni sunt de/
uoluti. q̃b᷒ hedificata fuit. vide sup hijs
qõ scꝑsi. s̃. in vsa. iij. cuz dñs sup vbo. atq;
pspanie subiugato᷒. in nota. r. ¶ Quero.
An ciuitas dicaꝭ res publica Rñ᷒ sic lar/
go modo. vel q᷒ ẽ portio rei publice roma
ne vt nota. in. l. i. §. publicum. ff. de iusti. ⁊
iuꝝ. bal. i. l. quãq̃ in fi. C. õ sen. q̃ sine cer.
quãti. pfe. Adde qõ scꝑsi. s̃. i vsa. r. ciues. i
glo. ij. i. q. viij. ix. x. ⁊. xj. Mãdam᷒. vide qõ
scꝑsi. ĵ. i vsa. clvj. oẽs cãe. añ fi. sup vbo iuꝝ
serit. Esse. i. fore. Jntactã. i. illibatã. neq; i
aliq̃ sui pte corruptã. neq; fractã. oĩ tpe. i.
ꝑpetuo ⁊ phenniter Et q̃ eã. v. ⁊ ẽ scõa ps.
ꝓsumptiue. ¶ Nota ꝓsumptiue. ꝑ qõ vide
tur q ℔ casu ex ꝓesumptiõe q̃s dãpnetur
bertrãdus de seua. ¶ Nota. ij. q reus vio/
late legis habet. qui contra. l. vel vsaticuz
ausus fuerit sperare. qõ licitũ nõ est. C. de
peti. bo. sub. l. i. in ꝑn. li. r. contra vo. l. vel
vsaticũ est absq; licẽtia ꝓncipis facere cõ/
tra ipam vel ipz. vt hic. ¶ Nota. iij. q hoc
verbũ ꝓsumptiue in vitiũ sonat. q. d. q id
faciat palã. ⁊ ex arrogãtia siue indedec᷒ ⁊
mẽyspreu. siue cõtemptuz ꝓncipis ja. de
mon. iu. de hoc em̃ verbo ꝓsumptiue vide
qõ scripsi. ĵ. i vsa. clix. Si q̃s inscio in glo.
penul. Eluri valentie. ¶ Nota q vncia au
ri valẽtie valet octo sol's barcℓ. vt. ĵ. in au/
ris ꝓpiniani dñi regis. P. iij. c. xxxvj. cũ õ
valore. Et q in abscõso. v. ⁊ est tertia pars.
¶ Et nota ex ℔. v. ⁊. v. s̃. ꝓtio q pl᷒ punit
palã faciẽs q̃ i abscõso siue clã agẽs ꝓcor.
C. de sum. trini. l. iij. vbi magis pũit palã
disputãs de fide. q̃ is q̃ claz id agit. fz istõ
i dcã. l. iij. nõ dr̃ i textu. fz ꝑ glo. vidẽ ibi chi.
⁊ alios. fz cõtra. ff. de ritu. nup. l. fi. ⁊ de ad
mi. tu. l. nõ existimo ista via ẽ brocardica
quã dy. sic soluit. Aut id qõ fit est oĩno ve
titũ ꝑ iura vt facere furtũ ⁊ sillia. ⁊ tũc ma
gis punit palã faciẽs q̃ clã. aut id qõ fit nõ
est oĩno siue sp̃ phibituz. vt mr̃imoniũ. ⁊
tũc magis punit clã faciẽs q̃ palã. vt dcã
l. fi. ⁊ dcã. l. nõ existimo. hec solutio nõ vi/
det sufficiẽs. Et iõ dic᷒m ja. de ra. aut q̃ri
tur õ ꝓsũptiõe doli vl fraudis ℎñda. aut õ
alio. ꝓ᷒ casu facili᷒ ꝓsumit dol᷒ ⁊ fra᷒ i fa
ciẽte clãdestine. q̃ i eo q palã vt dcã. l. fi. ⁊
l. nõ existio. ⁊. C. de ℌẽ. emp. l. cũ ipe. vbi
de ℔. ꝑ jo. de gaurão. scõo casu. s. cũ q̃rit de
alio q̃ õ ꝓsũptõe fraud᷒. subdistige q᷒ aut
est tal' act᷒ i quo deliquit clã faciẽdo. nõ
palã. ⁊ isto casu pũit clã faciẽs. ⁊ nõ palã.
vt. ff. de iuꝝ. fis. l. nõ i telligit. §. si q̃s palaz.
aut ẽ tal' act᷒ i quo deliquit. ⁊ clã agẽdo et
palã. ⁊ istis sil' ꝓilict᷒ subdistiguẽdũ est. q᷒
aut põt ex tali actu. ꝓtigere decep᷒ mlt᷒o᷒
vt i casu dcẽ. l. iij. C. de sum. trini. vbi ple/
ne de ℔. ad fi. ꝑ chi. ⁊ ex dcõ illi᷒ fit ℔ furtũ
⁊ tũc magis punit palã factũ. q̃ clã. vt in
sti. õ ob. q̃ ex male. nal. §. pena. ⁊. ff. vi bo.
rap. l. ij. in fi. ⁊ in hoc vsat᷒ aut nõ cõtigit
ex actu decep᷒ vel cõtempt᷒ alicui᷒. ⁊ tũc
eq̃l᷒r pũit vtrũq;. vt. C. de pẽis. l. sancim᷒.
ja. de mõ. iu. Singulas vices. sil'e. ff. õ k̃mio
amo. l. fi. ⁊ C. õ muri legul'. l. q̃ textrini li.
xj. fz ja. õ mõ. iu. Ternas. i. tres ar. ff. õ pe
nis. l. interꝑtatiõe. ⁊ ẽ sillis expositio i all'. l.
q̃ textrini. ꝑpe aũt ℔ vbũ significat ser. vt
ff. õle. i. l. si q̃s testõ. ⁊ õle. ij. l. si plib᷒ i fi. fz
q᷒ pene sunt restrigẽde. iõ restrigo ℔ sic in
dcã. l. q̃ textrini restringit. et glosaꝭ ja. de
mõ. iu. ac tamen forte talis restrictio fit

male. vt ptz p. l. non aliter. ff. de le. iij. q̃ est contra. Quid dicẽdũ dicas ꝙ in. l. contraria loquit in vltima volũtate. q̃ fauorabilis est. hic vo in penis. q̃ restringẽde sũt. vt ꝓferť. cũ sint odiose. nã odia restringi. fauores aũt cõuenit ampliari vt i rl'a. odia. de regu. iuř. li. vj. Auri' predci. s. valenc̃.

¶ Et nota ꝙ grauiꝰ punit in filiũ ꝺ iuř cõi q; fundꝰ qui irrigať confiscať vt. l. ij. C. de aq̃ductu. li. xj. qꝺ intellige. siue clam. siue palã. cũ ibi indistincte ꝛ gñal'r loquať. et sic gñal'r est itelligẽdũ. vt. xix. di. c. si roma noꝛ. Sz cõtra. C. e. ti. l. eos. Quid dicẽdũ. dicas q; aut irrigať cũ aucte ꝓncipis. aut nõ. ꝓmo casu. hz locũ. l. in ꝯriũ all'. Scꝺo casu cũ fit sine aucte. tũc hz locũ ꝓfiscatio fũdi ꝛ sic loq̃tur dcã. l. ij. ¶ Alteriꝰ est ar. cõtra. C. e. ti. l. vsum. Tu dicas ꝙ ibi loquiť de illo. q̃ ex lõgissimo tpe cuiꝰ nõ extat memoria ꝓsueuit aquã ducere ex publico. a q̃ ductu. iõ nõ ꝺz ꝓhiberi. dummõ ducat fz modũ cõsuetũ. vt ibi. ꝛ in dcã. l. cos. ꝛ sic nõ ob. Sed tñ. l. vsum ꝓallegate videť obstare. l. diligenť. C. e. ti. ꝺic ꝙ ibi de longa ꝓscriptiõe loquiť. in dcõ vo. l. vsum de lõgissima. cuiꝰ nõ extat memoria. vt ꝓtactũ est. ¶ Et sic nota ꝙ lz seruitꝰ aq̃ ducẽde cũ habeat ꝓpetuã causam ꝓscribať lõgo tpe ꝯ ꝓuatũ. vt. C. de seruit. ꝛ aqua. l. ij. nõ sic est ꝓtra rem publicã. nec mirũ. q; ꝛ alijs rebꝰ fisci. vel rei publice erigiť maioꝛ ꝓscꝓtio. ꝯ in rebꝰ ꝓuatis. vt. C. ꝺ sa. san. ꝛ. l. vt inter diuinum.

SI quis iudeo. Irrr. Casus. Vocans iudeũ vel ferracenũ baptizatum renegat. vel trahẽs gladiũ infra menia vel burgos cõtra aliũ. Aut vocans eũ cuguç. penã. xx. vncias auri valenc̃ incurrit. nec nõ malũ si qꝺ ibi audierit iniurias. vel recepit sibi emẽdari nõ ꝺz. sed ipe iniuriã passo ad ius ꝛ iustitiã ex post stare tenebit. h. ꝺ. ptes de se patẽt. q̃ sunt tres scꝺa ibi. v. vel si q̃s. tertia ibi. v. ꝛ si ibi vide ptũ. Siq̃s. i. si aliq̃s vide qꝺ scꝑsi. j. i vsa. clj Si q̃s accepit i glo. ij. ꝛ i vsa. clxj. si q̃s alienũ i glo. ij. Judeo. ¶ Quero an iudei. ꝛ filij coꝛ inuitꝯ ꝑẽtibꝰ possint ꝓncipes illos eis auferre. ꝛ baptizare. vide ꝙ Archi. i. c. q̃ sincera. xlv. diſ. vbi tenet ꝙ sic i puulis. sz i adultis secꝰ. sz adde qꝛ glo. in. c. iudeoꝛ. xxviij. q. i. etiã i puulis videť tenere cõtrariũ. quã glo. hen. bo. i. c. sic iudei. eꝛ de iude. verũ itelligit i nõ ꝓncipibꝰ. secꝰ i ꝓncipibꝰ. ꝛ ita itelligit dcñ ar. ꝛ de hac materia vide ẽt ꝙ ludo. de roma i. l. ml'tũ. ff. de. v. obli. sz latiꝰ ꝙ ipm hẽ. in dcõ. c. sic iudei. vbi ẽt ꝺic ꝙ filij apostataꝝ. i. a fide recedẽtiũ ẽt puuli pñt inuitis ꝑentibꝰ baptizari allegat glo. de. cõse. di. iiij. c. si baptizata. ¶ Quero an inq̃sitoꝛ hereticę prauitatis possit ꝓcedere ꝯ iudeũ. q̃ alterũ xp̃ianũ effectũ. ꝛ demũ ad iudaismũ ꝛuersũ ꝛcepta uit i eiꝰ domũ. ꝛ ei vxoꝛẽ dedit iudeã. ꝛ sic eũ fouit i iudaysmo. oldra. dicit ꝙ sic. suo ꝓsilio. xxxv. ¶ Quero an possit ꝙ ipꝯ inq̃sitoꝛẽ ꝓcedi ꝯ iudeũ. q̃ emit puerũ xp̃ianũ. ꝛ eũ cõpulit. ꝛ iduxit iudaysare. ꝺic oldra: ꝙ sic. vbi ꝺ. ¶ Quero q̃d de iudeis emẽtibꝰ xp̃ianos. ꝛ vẽdẽtibꝰ ac portãtibꝰ eos in Alexãdriã iudeis. ꝛ sarracenis. de q̃bꝰ cõstat ꝙ faciẽt negare fidẽ xp̃i. nũq̃d idẽ inq̃sitoꝛ poterit inq̃rere ꝯ ipos oldra ꝺic ꝙ sic vbi ꝺ. ¶ Quero q̃d ꝺ iudeis q̃ i die pasceue crucifigũt agnũ siue ouẽ siue crucẽ ꝓspuũt ꝛ pedibꝰ ꝓculcãt i vitupiũ ihu xp̃i an ꝙ dcñ inq̃sitoꝛẽ posset inq̃ri ꝯ ipos. tenet oldra. vbi supra ꝙ nõ. dicẽs ꝙ lz id fiat i iniuriã fidei xp̃iãc. ꝛ ꝙ ꝑ vt desistãt dñi ꝙ ordinarios seculares. ꝛ eccl'iasticos saltẽ idirecte cohercere. vt. C. de iude. l. iudeos. q; tñ error ꝙ ꝑ nõ inducit. nõ videť ꝙ spectet ad officiũ inq̃sitoꝛis. cuiꝰ officiũ est limitatum vt de here. li. vj. c. accusatꝰ. §. sane. ¶ Quero an ꝙ eccl'iã sit puniẽdꝰ iudeꝰ ad sectã ferracenoꝝ trãsiẽs vbi jo. an. i addiť. spe. ti. de iude. ꝛ ferrace. circa fi. q̃ sentit ꝙ

non. de hui⁹. q. ꝺo vide oldra. ſuo ꝓſilio. l. alſ eſt. xlvij. ⁊ ꝑ pe. de ancar⁹ ī. c. ꝯ xp̃iãos de here. li. vj. ¶ Quero q̃d de xp̃iano q̃ fuerat ꝓpus iude⁹. vl' nõ fuerat. ⁊ nũc labit̃ vel relabit̃ in iudaiſmũ. de hꝫ remittit ipe jo. an ī dcõ. c. ꝯ xp̃ianos. in nouella. ibi vide. nec nõ de fcis iudeoꝝ. vide qđ ſcp̃ſi. ē. vſa. xj. iudei ceſi ī glo. ij. cũ ſuis remiſſi. ⁊ ī vſa. lj. iudei iurẽt. ⁊. j. ī vſa. clxiiij. homicide. ſuper ꝟbo iudei. Sarraceno. vide qđ ſcp̃ſi. j. ī vſa. ccvj. ſarracẽis ī gl'. ij. ⁊ ī all'. vſa. clxiiij homicide ſup ꝟbo ſarraceni. Baptizatis ¶ Quero an iude⁹. vl' ſerracenus. q̃ libere baptiſmũ rrcipiũt. amittãt eoꝝ bõa. Rñ deo nõ imo illa ſecure ⁊ libere ſic̃ ꝓpus tenere. ⁊ poſſidere dñt. atq; pñt. vt hodie ꝓuiſum eſt. j. ī. iij. curia barch̃. dñi regis ja. ij. c. i. v. ſtatuim⁹. ꝓcor. ex̃ de iude. c. iudei. §. q̃ ꝓterea ⁊c̃. Treſſalits. ſ. q̃ paſſẽ litg. Renegats. ¶ Nota q̃ pena huius vſa. quo ad iudeos ⁊ ſarracenos nouit̃ baptizatos. ⁊ etiã baptizãdos reducta eſt hodie ad arbitriũ iudicis. vt ī all'. c. i. v. ſtatuim⁹ inſup. de arbitrio ꝟo iudicis. vi̇ō qđ ſcp̃ſi. j. ī vſa. cxix. ſolidos. in glo. iij. Vel ſi q̃s. v. ⁊ eſt. ij. ps. Infra menia. ¶ Nota h̃ magnã penã cõtra illũ q̃ gladiũ traxerit aduerſus aliũ infra menia vel burgos. ſz hodie ꝑm vſũ ⁊ ꝓſuetudinẽ diuti⁹ obſeruatã ẽ pena. lx. ſolidoꝝ barch̃. ja. de valleſica. jdẽ bertrãd⁹ de ſeua. q̃ dicit q̃ fac̃ ad hoc. ff. ad. l. acq̃l. l. ſi ex plagis. §. tabernari⁹. ¶ Sz q̃ro ō q̃b⁹ menib⁹ ſiue murꝫ ⁊ burgis loq̃tur vſatic⁹ iſte. dicas q̃ de muris ⁊ burgis ciuitatis barch̃. ⁊ ī hꝫ reſidet glo. antiqua h̃. q; pene poti⁹ ſũt reſtrigẽde. q̃ lapãde. vt. ff. de penis. l. iterp̃tatiõe. ꝑ hꝫ vide qđ rota. i. c. i. ex̃. de male. ¶ Sz an iniuriatus poſſit ad vtrũq; recurrere ꝓtra iniuriãtẽ. de hꝫ vide ꝓ jo. de blanoſco. ti. de acc̃. i fcm̃ que deſcẽdit ex edicto ⁊ calũp. in fi. ti. ⁊ ti. ō acc̃ furti manifeſti in fi. qõnis. põti⁹ mũtaneri. Prim⁹ traxerit. Aliter eſt in lr̃a educerit. ⁊ facit ad hꝫ dcã. l. ſi ex plagis. §. tabernari⁹ us. ff. ad. l. acq̃l. vt dicit pile⁹. ſed tu dicas q̃ hic in vſa. iſto eſt traxerit. ⁊ ẽ melior lit̃tera. ⁊ fere hẽs ſic ī oĩb⁹ vſaticis. verũ ſi in aliquo volũie vſaticoꝝ repies ꝟbũ eduxerit. tũc ꝓ cõcordãtia expone illud. i. ex̃ vaginã duxerit. ⁊ ſic talis expoſitio q̃ ꝟa eſt. erit oĩmode cõſonans huic vſat̃. ⁊ ꝑ cõſequẽs talia faciẽs incidit ī has penas. hoc verũ itellige. niſi ad tutelã ſui fecerit. tũc em̃ nõ tenet̃. ff. ō iuſti. ⁊ iuſ̃. l. vt vim. ⁊. C. ad. l. cor. de ſicca. l. is q̃ aggreſſorẽ. ad hꝫ ex̃. de reſti. ſpo. c. olim in. i. ⁊ de ſent̃. ex. c. dilecto. li. vj. ¶ Sz q̃ro fm ja. de mon. iu. q̃d ſi de duob⁹ rixantib⁹ non repit̃ quis ꝓmo traxerit gladiũ. reperit̃ tm̃ q̃ vterq; traxit. aut vn⁹ eoꝝ. vl' ambo. ¶ Rñ⁰ q̃ vterq;. q; ꝓm⁹ eſt quez nemo antecedit. vt. l. prim⁹ ff. de ver. ſig. ⁊ phe⁰. ffor. §. in reliquã vero ptẽ anni. alſ eſt. v. Et ſic cũ null⁹ dcõꝝ rixantiũ ꝓbet aliũ ꝓmo extraxiſſe vterq; cõdempnand⁹ eſt. Et eſt ratio q; vterq; reperitur in actu delinquẽdi. ⁊ ita in dubio vterq; tenet̃. vt nota. ꝙ dꝫ. ō regu. iuſ̃. li. vj. in rl'a. in obſcuris. Et ita iudicauit de facto vna cuz diſcreto. R⁰. vinateri. ll' doc. ja. de mon. iu. p̃dcũs. jtẽ alia rõ põt iduci. q; delictũ ſiue euaginatio p̃ſumit̃ doloſa niſi ꝓtrariũ ꝓbet̃. de quo ꝓtrariũ nõ ꝓſtat in caſu pñti. igit̃ ⁊c̃. ꝑ hꝫ vide in. l. i. C. de ſiccar̃. ⁊ ꝙ glo. ⁊ bar. i. l. i. §. cũ arietes. ff. ſi q̃dru. pau. fe. di. ¶ Sed q̃d ſi duo inſimul ſe occiſi ſunt. dic q̃ idẽ qđ ſupra ꝙ iura ꝓdicta. ſ. q̃ ambo debẽt puniri. taz inſuſpẽdẽdo corꝑa iſtor⁹ q̃ alſ put iudex cõiectura deo factũ arbitrabit̃. Nã in incertis. et nõ certis loc⁹ eſt coniecturis. vt. ff. de ver. obli. l. continu⁹. ¶ Quero q̃d ſi ille q̃ debebat ſuſpẽdi fecerit ſe torticari. Nunq̃d eſt ī iudicis arbitrio. an velit corꝑ ſuũ mortuum mittere ad furcas. Rñdeo ſic. q; illud eſt corꝑis pena. bal. i. l. ij. C. qui tc. fa. po. ⁊c̃. ¶ Quero q̃d ſi vn⁹ duoꝝ adinuicem cũ gladijs ſe pugnantiũ. cũ alſ ex poſt fcõ ſe tueri nõ poſſet alterum interfecit. cõſtare

ast nō pōt qs ꝓmo aliū fuerit aggressus. an in dubio viuus ꝛ ō homicidio accusatus inuadēs ꝓsumat. vt sit ꝯdēpnandus. an inuasus vt sic sit absoluēdus. ¶ Circa hꝰ qōnē ja. ramoros doctor tholosanus i q̄dā. q. ab eo disputata q̄ incipit. ¶ Lambꝰ q̄dā nobil' ꝛc. dic fm ja. de ra. q debemꝰ remittere ad ꝓiecturas. nā in incertis nō certis locus est coniecturis. vt in. l. continuus. ſ. allata. Et ꝓmo est ꝓsiderādum q iudicē qs illoꝝ duoꝝ tūc portabat maiora ꝛ minora arma ꝛ meliora. ꝛ q̄ portare ꝓsueuerat. vt ꝑ illū ꝓsumat q ꝓmo inuaserit. cū arma quē redeāt audaciorē. vt i. l iij. ¶. ō his q̄ ad ec. ꝓsu. iūcta. l. nō oēs. §. a barbaris. ff. ō re mili. ꝓ q°. ¶. q̄ res por. ex nō debēt. l. ij. Item ꝓsiderādū est qs in illoꝝ alteri primo minas intulerit. qr ille ꝓsumitur ꝓmitus inuasisse. qr ex dictꝫ facta pensanda. vt. ¶. si qs imp. male. l. vna. Item ꝓsiderādū qs illoꝝ est iunior seu antiqor. qr ꝑ iuniorē ꝓsumitur vt inuaserit aliū. ff de re du. l. q̄ duos. §. in bello. Et aliq̄ istaꝝ interueniēte ꝓiecturarū credit ipe jaſ. ramoros ipm torq̄ndū p. l. i. §. si qs i nulla ff. ad silleꝝ. Sed istis oibus cessantibꝰ credit ipm fore absoluēdū. per glo. posita in l. i. §. si cū arietes. ff. si q̄dru. pau. fe. di. ꝛ p l. absentē. ff. ō penis. ꝓcor. in his jo. fabri Inſti. de iuſ na. gen. l. ciuili. i. §. ius autē. q̄ tenet viuū absoluendū. ꝛ i dubio ꝓsumēdū fuisse aggressorē occisum. ¶ Sz quid si duo fecerūt pacē: postea simul se offenderūt. nec apparet qs ꝓus. ꝛ qs postea. q̄ritur an alter posset alterū accusare de pace rupta. videt tex. in. l. cum pr̄. §. libertis. ff. dele. ij. q nō. qr simul ruperūt pacē. Sz si vnus prius. aliꝰ sido: tūc scōs pōt accusare primū de pace rupta. nō primꝰ. bar. i dicto. §. libertis. cuius dictū refert ꝛ seq̄t ny. de cicilia. in. c. quēadmodū. in ꝓn. ex ō iuſiuſ. ¶ Quero q̄d si aliqs alienigena ex ne⁹ extraxerit gladiū. nūq̄d incidit i penā hꝰ vsa. vide chi. in. l. cunctos ppl'os. ¶. de sum. tri. ꝛ tenet q sic. ¶ Sz pone. statutū est i q̄dā ciuitate q nullus portet gladiuz excedens mensurā vnius palmi. ꝛ si fecerit: soluat cētū sol'os nole pene. aliqs venit de longinqs ptibus qui forte nunq̄ ad ciuitatē istā venerat: portabat gladiuz excedens ꝓdictā mensurā. credens sibi licere portare. fm qō in alijs ptibus. modo curia vult hꝰe dictos cētū sol'os. ipe all'at. ignorantiā. q̄rit q̄d iurꝫ. videt q debeat audiri. ar. ¶. de testa. l. iubemus. ante fi. ibi. q̄d em̄ antiqtas peccauit q̄ pnīs legꝫ inscia: ꝓsti nā secuta est obſuatiōz ꝛc. q̄d em̄ peccauit iste inscius huiꝰ ꝓstōnis siue statuti. q vix scire potuit antequaz veniret ad ciuitatem. q. d. nihil. vt notat. in dcā l. iubemus. sup vbo peccauit. ꝓcor. in auth. vt facte noue ꝓsti. §. sancimꝰ. coll'. v. ꝛ ¶. ō decuſ. le. penl'. li. x. cū suis sil'ibꝰ. Sz q̄. qs fmo incidit in dictā penā q notata q chi. in dicta. l. cūctos ppl'os. vt. ō. pri. q. dictū est. fm pe. ça rouira. Primū th̄ veriꝰ est. ad qō fa. ff. de deč. ab or. fa. l. vl. vbi hēs q municipali statuto nō ligat ignorās. ſz scies th̄. hꝰ notat q glo. ordi. in. c. vt aiarū picul' de ꝓsti. li. vj. ꝛ sic est va opi. p ꝓcor. chi. i scl ente. ꝛ nō in ignorāte. q̄re nō obstat. ¶ Ruguç. ¶ Quero ex tex. q̄d si vocaui te latrōz vel cuguciuz. ꝛ eras. nunq̄d teneor iniuſ. actione. vid⁹ q nō. ff. ō iniuſ. l. eū qui. Sz q̄. ¶. e. ti. l. iij. Quid dicendū. dicas qr aut ego vocaui te latronē. vel cugucium in casu ꝓmisso. vt qr tu inducebarꝫ in testē q̄ me. ꝛ ego repellēdo vocaui te latronē. vel cuguciū. ꝛ tūc nō teneor. vt ex de testi. c. ex pte ade. Aut vocaui te latronē vel cuguciū in carreria. ꝛ tunc teneor. vt in. l. cōtraria. ꝓ hꝰ. vj. q. i. c. ex merito. ꝛ. c. deteriores. de cugucia em̄ viō q̄ le. ꝛ sc̄ſi. ō. in vſa. ij. hoſi diū. in glo. i. in nota. xj. ꝛ xij. ¶ Quero. ij. pone. tu nō hēbas nisi vnū pedez. vel nisi vnū oculū. vocaui te cecū vel claudū. nun teneor iniuſ actiōe. dic q sic. qr nō ē mihi ꝓmissuz a iure. ꝛ vocādo te sic pateris. ar.

ff.de adul.l.si vxor.imo plus dico q̄ non ar tēdunt ẏba iniuriosa. ſz mod⁹ pferēdi ẏba.q̄ si etiā vocarē te pbuz hoiem i modū iniuriādi.etiā teneor iniur.acc.ita est casus si recte itelligat in.c. cuz te ex.de re iudi.nā ibi ẏba ꝺ sui nata nō sūt iniuriosa.ſz ipe fuit cōdēpnatus acc.iniuriaꝝ p pter modū dicendi. ¶ Quero.iij.iur̄ h̄ q̄d si vocaui te spuriū.cum tū spuri⁹ esses.nū quid teneor acc.iniur̄. dic vt supra i pma q.q̄ si in iudicio vt repellerē te ab hereditate vocaui te spuriū.nō teneor. sic itelligit̄ ex̄.qui fi.sint le.causam in.i.z.ij.z de offi.delc.cāz.ij.si aūt ex̄ iudiciū.tūc teneor.¶.de iniur̄.l.iij.sic intelligit̄.l.di.c.nasci.de adulterio. ¶ Quero.iiij.pone irrogasti michi iniuriā.postea q̄dā die salutaui te.nūq̄d ex h̄ videt remissa iniuria. Rn deo sic q̄ iniur̄ acc. dissimulatiōe tollit̄. insti.de iniur̄.§.fi.ff.e.ti.l.nō solū. p h̄ videt text⁹.q̄ dicit q̄ p salutationē pstat cōsensus vt.lxiij.di.c.cū adrian⁹.sed cōtra.e di.c.salonitanc.quid dicēdū.dicas q̄ aut in cōtinēti iniuriā michi factā ad animū reuocaui.ſz dissimulaui te salutādo.z tūc nō potero agere cōtra te acc.iniur̄.z sic itelligunt iura p̄dcā.z sic est verū ſz leges. q̄ sola dissimulatiōe tollit̄ iniuria. vt in g̃l.l.nō solū.cū cōcor. ¶ Quero.v.q̄d si irrogaui tibi iniuriā. nichilomin⁹ dedisti michi pacē in missa.nunq̄d ex h̄ remissa ē iniuria.dicas q̄ nō.ſz rancor solū modo remittit̄.ad quē q̄s teneť ex̄.de maledi.c. i.ſz q̄s nō teneť ad r̄missionē iniurie nisi velit.xxiij.q.iij.c.cū lege.xj.q.iij.c.it̄ ẏba de hoc dicit hostī.in.c.cū te.ex̄ de re.iudi. p h̄is vero duab⁹.q.ꝫ.pri.sc̄ptis. vide q̄ sc̄ps i.j.in vsa.cxx.statuerūt etiaz i glo.penul.v.sed q̄ro.necnō de salutatōe ibi vide in.e.glo.in pn.z in glo.per me ibi scripta sup ẏbo salutatū.quodq̄ difuse scripsi.j. in vsa.xcij.cōstituerūt etiā.necnō de materia cugutie.vide q̄ ſc.z scripsi.ꝫ.in vsa. ij.homicidiū.z.j.in vsa.ex.similiter de reb⁹.

¶ Quero.vj.q̄d si vulneraui aliquem.feci cū ipso pacē sup vulnere.fcā pacem.mortuꝰ est vulnerat⁹.nūq̄d amici ei⁹ potērūt agere p̄tra me de interfecto.videť q̄ sic.ff.de vi. bo.rap.l.i.incontrariū videť. q̄ vbi reformata ē pax sup vulnere.itelligit̄ reformata sup oib⁹ q̄ ipm secunt̄ ar.ff.de fideiuſſ. l.si quis ex̄ de elec.c.qualr.z.di.c.vides.¶ ꝺ legi.l.nō dubiū.tu vo sup hoc ita distinge.q̄ aut factū est pactū solū de vulnere. z tūc nō obstante pacto. pōt agi de homicidio.sic intelligit̄.ff.de pac.l.si vnus.aut est fcā sup vulnere z oibus que pūt seq̄.z tūc agere nō possunt.¶.de reuo.do.l.fi.p hoc vide q̄ le.z sc̄ps i.j.vsa.xcij. p̄sti tuerūt etiā. ¶ Quero.vij.q̄d si vocaui te meretricē.tu etiam vocasti me meretricē. ego volo agere cōtra te acc.iniur̄.nunq̄d possuz. videť q̄ non.q̄ vim vi repellere licet.ex̄ de homici.c.[illegible]nificasti.ij.z de sen.ex.c.si vero.§.si vero.[illegible]ex̄ de adul.c.penul.z vl. credo cōtrariū.z videť ter.iij.q.xj.c.negāda.hoc verū. nisi eam vocez meretricē in mei excusationē. Et idē in alijs crimini bus ar⁹.c.cū dilect⁹.ex̄ de or.cog. vt q̄ dixi tu es meretrix.z nō ego. Nā tu commisisti crimē.q̄ tu adicis michi.z nō ego. et isto casu ipsa teneť michi acc.iniur̄.z ego nō sibi. Nec ob.q̄ dicit̄ vim vi.z c.quia illud intelligit̄ in vi corporali.nam tūc bñ vis vim repellit.sed iniuria p̄sequentē iniuriā nō tollit̄.ff.de iur.l.ij. ¶ Quero.viij. q̄d si q̄s dicat capto eccliē barch.in verita te vn⁹ de capitulo est latro.nunq̄d oēs poterunt cōtra cuz agere acc.iniur̄. Rn deo sic de pe.di.i.c.vulgaris. Ar.cōtra.xj.q.iij qui manumittit̄.ff. de testa.tu. duo sunt tici.j.quid dicēdū.dicas q̄ si canonic⁹ administrat bona capituli.z ex hoc fiat sibi iniuria.intelligit̄ cas⁹ esse facta.als secus. ij.q.vij.c.accusatio.i. ¶ Quero.ix.an sicuti de iure cōmuni datur iniur̄.acc. p verbis cōuiciosis.vt p̄z per predicta. sit idem fm vsaticos.dicas q̄ nō. Et sic ius cōmu

ne ꝛ ipſi vſatici in ꝯ dnerſitatē. de ꝯ eſt caſus. ē. i vſa. xx. ꝛ ſi ꝙs ad aliq̄ꝫ ꝛminus lem foliam dixerit. vide qđ ibi [illegible] c. vſa. ſup vbo ad pncipē in. q. [illegible] i vſa. xxxix. qui ſenioꝛez. ij. in glo. ante pe. Pꝛopter bannū. ¶ Nota ꝙ bānū iterdū ſumitur ꝓ pena. vt ꝓbat hic. ꝛ in. c. ſtatu. i. nus xvj. q. i. cū ibi notatis ꝑ glo. ꝛ ff. de admi. tu. l. i. in pn. cū ibi notatis. de ven. inſpi. l. i. §. qđ ergo. ꝛ. C. đ ſuſpe. tu. l. iij. Aliomodo ſumit ꝓ larga ꝓſſione ſeu arreſto, ſic intelligit qđ nota. C. q̄ bo. ce. po. l. i. in fi. ar. ff. ad. l. iul. pe. l. ſacrilegij capite i pn. aliomodo ꝓ bannitione rerū. ſic ſumit. C. de edi. ꝓua. l. ſi ꝙs in hac in fi. glo. ff. de le. cōmiſ. l. fi. ſic põt intelligi qđ nota. C. de decretis dec. i. in rub. li. x. Aliomō ſumit bānum ꝓ illa indictiõe ſeu denũciatione. q̄ fit p eccliaz anteq̄ matrimoniū celebret. vt ex de clam. de ſpõ. c. cū inhibitio. Aliomō ſummit bānū ꝓ interdictõe ꝓincie ꝛ ſic ſumit in li° ſeu. de ſta. ꝯ. liber. et. fac. §. ite nulla. ꝛ §. item q̄cunq̄. ꝛ §. gazaros ꝛ trāſlũptiue. C. de epi. ꝛ cle. auc. j tē nulla comitas. ꝛ de hereti. auc. gazaros de huj bāno ſiue bānimēto habes. j. in curia gerũde dñi regis. ja. ij. c. xxv. item ſtatuim⁹ ꝛ etiã ordinam⁹ q̄ ſi aliq̄s fuerit reptat⁹ ꝛc. de huj vo materia bāni ꝛ aliis q̄nibus huj materiã tãgẽtibus. vide latiſſime p bar. in ſuo tractatu de banno. Adde qđ ſcripſi. ē. in vſa. lxxij. ſtrate. ſup vbo. ꝛ paſcua in. q. penul. cū. v. ſequenti. ¶ Sz quero an iſtō bannū ſiue pena ſublata ſit. videtur q̄ ſic. ꝑ notata ꝑ chi. in. l. ſi ꝙs. C. de ſta. ꝛ ima. ibi q̄rto inducit. ꝛ ad hoc. C. de epi. ꝛ cle. l. conuenticulã. ꝛ. ff. de offi. ꝓfec. vẽ. l. i. §. in initio. alẽ cauz vbe. Q⁹, de podio. in huj vo. q. lz ſalua q̄ra ipi⁹ dñi. Q. ſit ifructuoſa nõ videt. q̄ intẽtio ipi⁹ fundata ſit. quã vt expiẽtia fci ſatis clare emuclet. ẽ certũ q̄ chi. i. l. ſi ꝙs. ē. all. nichil dic nec̄ etiã i aliq̄ alia. l. ipi⁹ ti. de ſta. ꝛ ima. imo ipe ti. ex toto ꝓcẽdit ob qđ miror vbi ab ipo Q⁹ dñi chi. reptũ fuit. ꝓ ipi⁹ excuſatiõe credere q̄ forte ẽ viciũ ſeptoris ac tñ ad finẽ q̄dq̄d ſit cũ oñi reuerẽtia ſui dico ꝛ affer. q̄ ꝯ bannũ ſiue pena non eſt ſublata. nã ſi ita eſſet ja. de mõ. iu. vſatico rũ gloſatoꝛ almific⁹ de huj ſublatiõe aliq̄d diciſſet. put nõ dixit. imo i ipo bãno ſiue pena ꝑſiſtere videt. vt patz in glo. ſeq̄nti. in. i. nota. Ad ꝓncipem. ¶ Nota q̄ iſte vſa. fm ja. de mõ. iu. loquit de duab⁹ emẽdis ſcilicet de eſmẽda facienda principi. ꝛ de eſmenda facienti parti. Et in ea que eſt facienda ꝓncipi ponit certũ quid. qz. xx. vnc̄ auri valenc̄. q̄ valen. xl. morab. ſed in ea q̄ pti fienda eſt non ponit certũ quid. ¶ Quanta ergo erit. Rñdeo. q̄ cõpetit in acc. iniuꝝ. ꝛ illa eſtimabit vt iura tradũt. ſ. q̄ ſi agat de iuꝝ ꝓtorio fiet fm. l. iniuria rũ. cũ ibi notatis. ff. de iniuꝝ. ſi vo iuꝝ ciuili fiet fm. l. cõſtitutiõibus. §. fi. in. c. ti. ¶ Sed nũq̄d talis iniuriator petit ſe ab hijs exhimere iurando fm vſam. xx. ꝛ ſi ꝙs ad aliq̄ criminalẽ folliã ꝛc. q̄ eſt. ē. Rñ° nõ. quãtũ ad bannū ꝓncipis. Et ita dicebat ꝯ glo. ꝛ bñ. quãtũ vo ad ptẽ dic vt ipe ja. dixit in dcõ vſa. xx. ꝛ ſi ꝙs. ꝛ i vſa. xxxviij q̄ ira ducit ja. de mõ. iu. ꝑdictus. ¶ Et ſic nota q̄ ꝓpter illũ vſam lz medio iuramẽto tollat eſmẽdã pti. nõ tñ tollit eſmendã ſeu bannuz curie. vt patet ꝑ predcã. Et ſi ibi. v. ꝛ eſt. certia ps. Acceperit. ¶ Nota q̄ hoc vbũ accipio qđ componit de capio. ꝛ ad. in pluriꝫ inuenit ſignificatiõib⁹ accipere. i. audire. accipe. i. decipe. Accipe. i. paſcere. vñ retũ nemo accipit hoiem. i. paſcit hoiem vel pauat. accipe. i. rapc. vñ paul⁹. ij. cozi. c. xj. ſuſtinetis ſi ꝙs vos i ſeruitutẽ redigit. ſi ꝙs accipit. i. rapit. ¶ Nota. ij. differẽtiã ſic accipim⁹ ab alio. ſumim⁹ ipi. ite ſumi⁹ ꝑ nos. accipimus a volẽte. tollimus a nolẽte. eripimus vi. auferimus qđ dedim⁹ fm hug. in deri. c. capio. verbũ autem accepit hic in mala ſignificatiõe ſumit ꝯ ꝓbat text⁹. vide ipm. Hul-

lo modo. Simile vbū habes. j. i vsa. crrrv. Si quis seniorem suū. vide qđ ibi scripsi sup verbo acceperit. v. ⁊ sic nota.

Actoritate ⁊ rogatu

a j. lxxvj. Casus. Altero iter uenienti de ḡttuor modis. s. homagio. vel ptāt̄ traditione. vel castlani cōmēdatiōe. vel dñi. seu a dño acq̄sitiōe pater firme ⁊ irreuocabiliṫ filijs. ⁊ alijs descēdētib⁹ in ci⁹ ptāte existētib⁹ palā vel occulte donare pōt. dummodo donatio alīs sit iusta. ⁊ alia ratio q̄ patria ptās non impediat eā. ḥ. d. ¶ Vel aliṫ fm ja. de mō. iu. qđ idē est in effectu. Qualiter. i. q̄b⁹ modis. q. d. in ḥ vsa. sta tuiṫ q̄bus modis pōt q̄s firme ⁊ irreuocabiliṫ donare filijs vel alijs descēdētib⁹ in ptāte donatoris existētibus. ⁊ ita tm subnectit illos modos. ⁊ sunt ḡttuor. videlicet q̄ ieer uenier̄ hominatiōi. vel traditi⁹ ptāte. vl cōmēdatio castlani. vel acq̄sitio seniorꝭ sine a seniore. subiungit etiā illud circa vsa rū. s. q̄ donatio filio fcā sit firma. duz mō alīs sit iusta. ⁊ alia ratio. q̄ pria ptās non impediat eā. dicit etiā talē donatiōnē firmā esse sine fiat palā. sine clam. Et iste ḥz eū summari⁹ intellect⁹ est vel casus vsatici. ¶ Et nota q̄ ps̄ens vsaticꝰ diuidiṫ i sex ptes. in pma ponit qualr oē donuz remanet in cōmuniz. in scda adiciṫ res q̄ donari pōt sub certa forma. in tertia. puidet q̄ fcā donatiōe pdcā sub altero modoꝝ ḥ ex pssoꝝ in scda pte exposit donatoꝛ ipam reuocare nō pōt. in q̄rta subiungit. q̄ pater bñ facere filio tenet. in q̄nta concludit q̄ dcī modi. q̄ ḡttuor sunt firmi existāt sic q̄ imposterū mutari neq̄ant. in sexta ostendit. q̄ mō ⁊ ordine p̄missis. p̄ filio donare pōt. ij. ibi. v. adiciētes. tertia ibi. v. q̄ si hec. iiij. ibi. v. naz leges. v. ibi. v. ea ppter. vj. ibi. v. ḥ quoq̄. vide tertū. Anūcte. ¶ Nota q̄ auctras honorāda est. ex de rescriptis. c ta q̄ q̄ñ. ⁊. xix. di. c. in memoriā. adde qđ scp⁹ si. j. in vsa. xcj. auctē ⁊ rogatu. ij. in glo. ij. i ḥn. vsq̄z ad. v. itē dic exclusiue. Et rogatu. vide qđ scpsi q̄ se in all̄ glo. ij. ⁊ dcō. v. itez dic. q̄ torū. Cunctoꝝ illoꝝ. vide qđ scpsi. j. i dcō vsa. xcj. auctē ⁊ rogatu. ij. sup verbo oīm illoꝝ. ibi cū dicit. ⁊ dic oīm illoꝝ cē. Cōstituerūt. i. simul statuerūt. vid qđ scripsi. j. in. c. vsa. v. eo ppter. sup eodem vbo. Omne donū. nō dicit cui sit donatū. sed tñ hoc declarat. j. v. sequēti. ibi dare filio suo ⁊c. Sub. in ptāte p̄is constituto. hoc tamē intellige. alīs q̄ in dotē vel donatiōnē ppter nupt̄z. q. tīc est ius cōmune oībus etiam nō generosis. q̄ valet donatio dotis. ⁊ ppter nupt̄z fcā filijs ī ptāte cōstitutis. ⁊ etiā fauoze matrimōij cōtractōis ⁊ donationis pōt dari. ⁊ pacisti coꝝ filijs nondū natis. p hoc facit qđ scpsi. j. in vsa. cxxxviij. ō intestat̄z ī glo. ij. q. xxvj. ⁊ q. xxx. ⁊ sequēti. Perhēniter. i. impperuū. sic sumit hic. ⁊. xviij. q. viij. c. cl'ici. C. de veteranis. l. i. aū ff. li. vij. ⁊. xx. q. i. c. vl. Et firmū ¶ Nota q̄ p hāc vsa. tenet. q. vbi dōatio esset nulla. q̄ p defectū solēnitatis insinuatōis. ⁊ posset reuocari ppter defectū insinuatōis. tñ si homagiū intenuenit nō viciaṫ. ⁊ ḥ p hūc vsa". Et erit tuciꝰ si iuramētū intenueniat. ⁊ ḥ vidi in q̄busdā allegatiōib⁹ bernardi de mōte iudaico ⁊ bñgij. vitues. petr⁹ quart. Et p eis facit qđ nota. in auc. sacrā puberū. C. si aduer. vē. p gl'. ⁊ ibi p chi. i. xij. q. idē hic ja. de valesica. ¶ Nota. ij. q̄ q̄uis iste vsaticꝰ videatur velle donationē de p̄re in filio fcāz valere: si eū recipiat ad hoīez manib⁹ cōmēdatū. hoc tñ intelligiṫ ⁊ intelligi ḥz cum donatari⁹ ḥz intellectū recipiēdi donum oportz em ad hoc vt donatio teneat. q̄ cōsensus donātis ⁊ donatarij simul concurrāt. vt. ff. de ac. ⁊ ob. l. et cōsensu. ⁊ ibi de ḥ optima glo. q̄ incipit. i. simul. Et ita fuit cōclusū ⁊ decisum barch. cōsilio pitoꝝ in quodā negotio. reiect̄z altoꝝ eius opiniō b⁹ ḡnijs. bertrād⁹ de s. ma. ⁊ ja. de monell'.

Adiſcientes.v.ꝛ eſt.ñ.ps. Et dic adiſcientes i. declarãdo adiũgentes. ꝛ eſt pricipiuꝫ de adiſcio.cis.qđ cõponit de ad ꝛiacio.cis. Caſtrũ.vel honore. ¶ Quero.qđ de rebus mobilib⁹.Rñ⁹ idẽ.qꝛ eadẽ eſt rõ.g⁹ idẽ ius vt.l. illõ.ff.ad.l.ac qui.Sꝛ qꝛ min⁹ videbat de imobilib⁹.cũ difficilꝫ alienent ſõ de eis exp̃ſſit.ja.de mõ.iu.ffilio.Sub. in po teſtate donãtis p̃ſtimto. Nã ẽ emãcipatꝫ nulla erat dubitatio.qꝛ exnec reputãtur. patria igit̃ ptãs ſola fuit dubitatio hui⁹ vſa.vt pꝫ rõnabiliter p hñc vſa.ꝛ ſeq̃ntem ja.de mõ.iu. ¶ Et ſic nota q̃ donatio fcã a generoſo filio vel filie in ptãte p̃ſtituꝫ tenet ꝛ valet ſine inſinuatiõe etiã q̃ ſit vl tra ſummã.d.aureoꝝ.vt ẽ. i p̃nti vſa. alꝫ ſine inſinuatiõe nõ valeret.ſvt ſcpſi.ſ.e.v. q̃ ſi hec.ſup vbo.ipedierit rõ. ¶ Nota.ñ. q̃ futura ſucceſſio dari p̃t.vt.l.in vſa.lxxix poſſunt.vide qđ ibi ſcpſi. ¶ Sꝛ q̃ro q̃d de ruſtico q̃ hꝫ filiũ vl filios emãcipatos.nũ q̃d p̃t reuocari donatio facta tali⁹ filijs ruſticoꝝ.Rñ⁹ nõ.qꝛ ruſtici nõ dñr hñe filios in ptãte.vt no.xxxij.q.iij.patrẽ puelle. Sꝛ videt loq̃ illud.c.i fuo.vel cenſito. ſeu aſtricto glebe.vt ibi patet.ẽngari⁹ vincs ¶ Quero ẽ de vna.q.q̃ huic vſa.pegrina ẽ Ruſtic⁹ iuſt ad inhabitãdũ in q̃dã villa vel caſtro.q̃ iaꝫ erat debitis obligata. an in illis debitis teneaꝫ ꝓferre ſiue cõtribu ere.Rñ⁹ nõ.vt.C.de decurio.l. puidendũ. li.x.fm Bꝑ in ſpe.ti. de cenſi.§.iij.v.ſꝛ qđ. bar.ff.l.incola.ñ.ff.ad mũi. dicẽ puto q̃ ſi debitũ fuit ꝓtũ i cõitate añq̃ ille ꝛheret ibi incolatũ.nõ teneꝫ ſoluere collectã q̃ ſi poneret̃ p illo debito.ſiue debitis. ita te net dy.in all'.l. puidendũ. C. de decurio. Ego allego.C.vt nullus ex vicarijs p alie nis vicarioꝝ debitis teneaꝫ.l.vni ca. li.xj bar.ꝛ idẽ guido de ſuda.i.l. puidẽdũ. pall' q̃ all'at.l.ſi.circa pñ. C. de cenſi.ꝛ cenſito. li.xj ꝛ C. de fi.inſtru.ꝛ iuꝫ hoſte ſi.l.ſi.in pn⁹ li.x.ꝛ de ff̃.reipua.l.ñ.i pn.li.xj. Et idẽ al bꝰ galiotꝰ ꝛ bar.in all.l. puidendũ fm ex poſitõꝫ dy.q̃ notat q̃ q̃ de nouo venit i colegiũ nõ teneꝫ p debito añ ꝛcto. Qđ faꝫ q̃ ciuis de nouo factꝰ nõ teneaꝫ ad collectas p̃teritas.ꝛ ita notat dy.i.l.incola. tã all'.ff.ad mũi. ꝑ.freni.idẽ ar⁹ de mãſo liꝫ in.li⁹.ciuis mioriſe. Vl nepti.i ptãte ſua p̃ſtitute. Nã remãcipata nulla ẽ dubitaꝰ ſicuti ꝺ filio dꝫ ĉ.ꝺ.glo.pr.i pn. Tali vo rõne vt cũcta ¶ Quero qđ ſi ñ retinuit vſũ fructũ ſꝫ totũ in plẽa ꝓpetate donauit.ni hilo retẽto.ꝛ adhibuit vnũ ꝺ deis modis. nũq̃d valꝫ.vidꝛ q̃ nõ p hãc lr̃aꝫ.Sꝫ credo q̃ ſic.qꝛ eadẽ rõ ꝛĉ. Et p̃t dici ẽ fuiſſe poſi ti ñ de vſufructu et accidẽtia fci. qꝛ cõit̃ ſic fiũt donatiões p p̃res.nõ aũt fuit poſit ũ ad neĉitatẽ vel miſteriũ iurꝫ.itelligo tñ q̃ ꝝ tũcũq̃ p̃ plene caſtrũ.vel aliud.n ecre tẽto vſufructu donauerit filio i ptãte ſua exñti.q̃ nihilomin⁹ p̃ hẽbat i ea re vſuꝫ fructũ.nõ vigore retẽtiõis.cũ eã nõ fece rit.ſꝫ vigore iurꝫ cõis ꝓcedẽtꝫ p̃rib⁹ vſũfru ctũ i oĩb⁹ bonis filijs i ptãte exñtib⁹ q̃ſiꝫ peculio caſtrẽſi ꝛ q̃ſi caſtrẽſi exceptꝫ.vt.C. de bo.mñi.ꝛ de boq̃.li.fere p totũ. Vl p̃t dici p hec vba ẽ in ter.poſita.ſ. tali vo rõ ne ꝛĉ.q̃ exponant̃ rõne.ſ.exp̃ſſa i donãdo vt cũcta ꝛĉ.vel ſubintellecta a iuꝫ pall'. vt cũcta ꝛĉ.ja.ꝺ mõ.iu. Poſtmodũ.i. poſtea qđ ſignificat futuꝝ tp̃s.vt ẽ.ſic.ff.ꝺ neg. ge.l.cũ alicui.cũ ſſlib⁹. Vllatenus.i. vllo mõ.ſic ſumit̃ ẽ.ꝛ ex ꝺ cle.egro.c.ex pte.p̃ pn.ꝛĉ. Cõmẽdatũ.pm⁹ mod⁹. De caſtro. ſcõs mod⁹. Vlodiũ.g⁹ erat.alꝫ nõ daret ptãtẽ niſi dño.fm ja.de valleſi. idẽ Rñ⁹ de area. Per eũ.ȝ⁹ mod⁹. Hẽbit.q̃rt⁹ modus Q̃ſi.v.ꝛ ẽȝ⁹ ps. Hec oĩa. ¶ Nota fm ja.ꝺ valleſi.act⁹ ex q̃b⁹ poſſeſſio trãſſerꝛ. ¶ No ta.ñ.q̃ p̃re donãte filiofa.adhibẽdo vnũ ꝺ alterꝫ modis .ã.ptẽtis p̃inde valere ac ſi emãciparet eũ añ donatiõꝫ. ¶ Nota ȝ⁹ p hoc qđ hic ꝺ qđ facit ꝛ ꝓcludit̃ ꝓtra illos q̃ dicũt huc vſa⁹ hñe locũ in donatiõe fcã inter p̃rem ꝛ filiũ. aliter q̃ dicat vſa⁹ iſte qꝛ ſolũ voluit p̃nceps ẽ ſolo caſu i quo lo

quiꝫ hic vſa. pꝛẽm poſſe donare filijs i po teſtate tñ cõſtituꝫ. nã i emãcipatꝫ nulla eſt dubitatio vt iã .ſ. ꝺ dictũ. ja. ꝺ valleſi. ꝓ dc̃ s. jdẽ Rꝰ ꝺ area. ¶ No. iiij. qꝛ ꝓ hũc vſa. ⁊ ſignãter ꝓ ter. q̃ eſt. ſ. ꝟ. pri. ibi ad hõiez manibꝰ cõmendatũ. Antiq̃ ſapiẽtes vo luerũt innuere ꝙ iſte vſa. ſolũ hz locũ i fi lio emãcipato. ⁊ dicũt ſic ꝙ ſi pꝛ eiꝰ filio donare voluerit ꝙ recipiat ad hoiezvt ibi q̃re vt ipi referũt videt quẽ in ſui ptãte nõ hꝛe redigere poſſe. ¶ Nota. v. ꝙ his inſpo ctis. ⁊ ꝓ ipoꝝ ſolutiõe dic̃ Franꝰ ꝺ roma. eximiꝰ monarcha legũ. ꝙ ꝓcã nõ obſtãt nec videt in aliquo facere ꝓ ipis ſapiẽti bus iſte vſa. qm̃ ſi bñ legat ⁊ intelligatur ipe vſa. certe loq̃tur in donatiõe cã mortꝭ ꝓut apparet ex lr̃a ipius. ſ. ſ. ꝟ. pri. ibi cuz dic̃. tali vo rõne vt cũcta q̃ dederit cũctis diebus vite ſue teneat. ⁊ poſt obitũ eiꝰ ⁊c̃ ¶ Nota. vj. ꝙ his attẽtis magis vult ipſe pꝛ̃ donator hꝛe ⁊ retinere t'm ⁊c̃ vite ſue ꝙ filiꝰ cui donat. Et mortis cã eſt cũ q̃s magis vult ſe hꝛe ꝙ ille cui donat. ff. ꝺ dõa. cã mor. l. i. ¶ No. vij. ꝙ hꝰ donatio cã mor tis fit in caſu huius vſa. qñq̃ ab hoie ſa no: nullo pñtis piculi metu ꝓterritꝰ. ſz ſo la cogitatõe mortalitatꝭ. ff. ꝺ do. cã mortꝭ l. ij. ⁊ l. ſi ſenatꝰ. §. mortis cã. Et ꝙ mortꝭ cã donatio de iur̃ dicat ipa donatio q̃ fit in filiũ poſt obitũ pꝛ̃is: multũ bñ in iure ꝓbat. Nam ꝓpter mortẽ pꝛ̃is ſubſecutã: donatio rei puenit ad filiũ. ⁊ capiet a fi lio. Et q̃ꝺq̃ ꝓpter alicuiꝰ mortẽ obuelet mortis cã capt ꝺr. ff. ꝺ do. cã mor. l. q̃ ꝓcio q̃ donatio cã mortis nõ videt ꝓfecta. añ ꝙ mors fuerit ſubſecuta. ff. de do. cã mor. l. nõ videt. imo ex penitẽtia donatoris po terit reuocari. ff. de do. cã mor. l. q̃ mortis cã. vnde eſt ambulatoria volũtas vſq̃ ad extremũ vite exitũ. ff. de adimẽ. le. l. ꝙ ſi i terim. ¶ Nota. viij. ꝙ ideo vſa. iſte dat ꝓ ſi liũ ⁊ ſolẽnitatẽ. qꝛ ad hꝰ ꝙ valeat dicta do natio ſic ꝙ poſtea pꝛ̃ nõ poſſit ſuã mutaꝛ voluntatẽ. cũ volũtas ſit ambulatoria vt ꝓfertur. ꝙ dicta ſolẽnitas q̃ ptinet in hoc vſa. adhibeat. nam ſi adhibita fuerit ex poſt volũtas pꝛ̃is nõ poterit iniurari ad ſtar donatiõis inter viuos facte. ¶ Nota. ſr. ꝙ his ꝓſideratis ex pñti edocet ꝙ in ca ſibus hꝰ in vſa. hꝰ ꝓrpreſſis. ⁊ in aliis hꝰ in glo. ij. antiq̃ notatꝭ: valz donatio a pꝛ̃e i filiũ facta. alꝫ de iur̃ cõi nõ valeret dona tio a pꝛ̃e facta in filiũ in ptãte ꝓſtitutum C. de inoffi. do. l. cotas. Sz in caſu in quo loquit vſa. iſte vt ꝓmiſi bñ ꝓceſſuz eſt pꝛ̃i donatiõez facere filio. cum ſit donatio cã mortꝭ. q̃ donatio eſt vltimis volũtatib⁹ ſi milis. C. de dona. cã mor. l. vlt. ¶ Nota. x. ꝙ ex ꝓmiſſis ſatis clare innit ꝙ ſi bñ vſaꝰ hꝰ intelligat nõ facit ꝓ intellectu illoꝝ vt ꝓmittitur aſſerentiũ filiũ eſſe emãcipatũ vel a pꝛ̃ia ptãte libatũ in caſib⁹ ꝓnotatis q̃n. ſ. hꝰ vſa. loquit in donatiõe cã mortꝭ. q̃ reuocari ꝓt. vt ꝓmiſi. intelligas tñ in caſi bus hꝰ ꝓtentis. in q̃bus reuocari nõ pote rit. vt ꝓbat in huiꝰ vſa. ꝟ. ꝙ ſi hec oſa ⁊c̃. ¶ Nota. xj. ꝙ eſt etiã aliꝰ caſus in quo cã mor. donatio reuocari nõ ꝓt vltra ⁊ ꝓter illos hꝰ in ter. ſ. ꝟ. pr. i all'. glo. ij. antiq̃ ex ꝓſſos. l. ſi ita exꝓſſum ſit a donatore. ff. de do. cã mor. l. ſi alienã. in fi. ¶ Nota. xij. ꝙ ꝛz ſic vſa. iſte dicat ſolẽnitatẽ. ſ. hominiũ manualiꝫ iteruenire. ad hꝰ vt nulla poſſit oriri dubitatio ꝙ pꝛ̃ expoſt ſuã neꝯt mu tare voluntatẽ. ſiue donatiõz reuocaꝛ. nõ ꝓpter hꝰ aufert pꝛ̃i ptãtẽ patriã. quã de iu re cõi ⁊ ciuiliꝫ in eiꝰ filiũ. Nã q̃ in ꝯtiꝫ bus dubitatõis cã tollẽde in ꝯtib⁹ appo ſita ius cõe nõ ledũt. ff. mã. l. q̃ mutuã. et de reg. iur̃. l. q̃ dubitatiõis ¶ Nota. xiij. ꝙ lr̃a hꝰ vſa. vt ꝓz cuilibet intuẽti maiſeſte i nuit ꝙ filiꝰ ẽ in ptãte pꝛ̃is in eo q̃ dic̃. ſ. ꝟ. pri. in ꝓn. ibi. vt ſi q̃s caſtrũ vel honorẽ ſeu aliq̃ poſſeſſoꝝ voluerit dar̃ filio ſuo ⁊c̃ ⁊. j. e. vſa. ꝟ. hꝰ q̃ modo ⁊ ordine poſſit paꝛ vel auus meliozare filiũ ſuũ vel filiaz ⁊c̃. Eſt tñ vm ꝙ donatio filiofa. fcã tenz ⁊ va leꝛ. ac tñ ꝙ tũ ſi emãcipato filio fcã ſuiſſz

vt pz in b⁹ vſa. q̃uis inter iſpos filios dr̃ia
ſit fm ius cõe. qm̃ filiꝰ q̃ dr̃ ī ptãte dr̃ ſuus
heres ⁊ neceſſariꝰ. vt inſti. ō her̃. q̃li. ⁊ dif.
§. ſui. Ille vo filiꝰ q̃ nõ ẽ in ptãte: nõ ẽ ſuꝰ
heres. īmo tanq̃ heres ex̃ne⁹ reputaf̃. inſti.
e. ti. §. ceteri. ¶ Nota. xiiij. q̃ b vſa. nõ ime
rito denotat ⁊ dic̃ pdictã adhiberi ſolẽni
tatẽ in donatiõe a pr̃e filio fctã. vt poſtea
volũtas a pr̃e imutari ñ poſſit. cũ dcã do
natio de q̃ loq̃f̃ b hẽat vt p̃ferf̃ ſili tudiem
teſti. ⁊ ſic ꝓcludẽ dico vt. ſ. i. tij⁹ nota ſcri
ptũ eſt. ⁊ h⁹ va. Fran⁹ de roma pdcũs q̃ ex
cellẽtiſſime ⁊ pſaice b p̃miſſa poſuit Ego
aũt vt facili⁹ ⁊ ſani⁹ q̃ſq̃ lector eorũdẽ in
tellectũ appꝫhẽdere valeat illa diuiſi. q̃ no
tabilia. ⁊ poſui. ⁊ bñ videri meo. ¶ No. xv
q̃ hodie in p̃cipatu cathalõie vn⁹ eman
cipatõis ſingl'ariſſim⁹ ẽ caſus q̃ quẽ filiꝰ
emãcipat⁹ h̃r̃. vt. ſ. in curia ꝓpiniñ. dñi re
gis. P. iij. c. xvj. ſtatuim⁹ etiã ⁊ ſancim⁹ q°
cauef̃ q̃ filij filieue. nepoteſq̃ ac neptes.
aut q̃is alij deſcẽdẽtes in ptãte p̃ris. vel
aui. aut quoꝝcũq̃ alioꝝ deſcẽdẽtiũ pſtitu
ti. mr̃i mo° ſe collocãtes de ⁊ cũ volũtate
p̃ris. vel aui. aut alioꝝ in quoꝝ fuerit ptã
te: ſunt ipo fcõ emãcipati. qõ tene menti
Vel etiã vnũ. ¶ Nota q̃ ſuffic̃ q̃ vnus de
pdictis modis īteruẽiat. ja. de mõ. iu. Ju
ſte. ¶ Nota q̃ ſp intelligo iuſte factã. niſi
ius ꝑdicat. vel facultatẽ reuocãdi pbeat. i
totũ. vel in pte. vt pote ſi eſſet facta p vim.
vl̃ p metũ. vl̃ forꝛet īofficioſa vt. ff. q̃ me. cã
p totũ. ⁊. C. e. ⁊. C. ō inoffi. doñ. ⁊ ō inoffi.
te. auf̃. vnde parẽs. ¶ Quid ſi a p̃n° fuit iu
ſte ⁊ rite fcã. ſz poſtea ſꝛ ſecute offẽſe a do
natario i donatorẽ. q̃ poſſe reuocari iuꝛ
l. vl. C. de reuo. do. ja. ō mõ. iu. ⁊. c. vl. ex̃ de
dona. cũ ibi notatꝫ p ber. ⁊ hoſti. ⁊ alios.
Et ſic poſtq̃ q̃s gr̃as facere dꝛ ō bñfi° ſibi
collato: nõ dꝛ ſuo bñfactori īgrat⁹ exiſter̃
vt. C. de obſeq. l. ſi manumiſſori. alꝫ ſi do
natari⁹ fuerit īgrat⁹: reuocaf̃ donatio. vt
p̃z q̃ iura pdcã. Impedierit rõ. Reddit b
ad q̃ñ qõ nota. hũc tñ vſa. ītellige. q̃ po
ſito q̃ oĩa iſta ꝓcurrãt: adhuc req̃rit ꝓcu
ſus donãtꝫ ⁊ dõatarij debeꝛ ꝓcurrere. p q°
vid̃ qõ no. ff. ō ac. ⁊ ob. l. ex ꝓſenſu. ⁊ ſic fu
it deciſũ. btrã⁹ de ſeua. Ob qõ dic vltra p̃
dcã. ſ. īpedierit rõ. puta q⁊ eſt maior. d. au
reis. ⁊ nõ ẽ inſinuata. vt. C. ō dõa. l. data. et
l. ſcim⁹. ⁊. l. pẽl. ⁊ b vm̃ p̃z oẽs ſi ſit ſimplex
dona°. Si vo ſit ob cãz eſt opi. q⁊ fm odo.
jdẽ q̃ nõ tenz. vt no. p eũ in dcã. l. ſcim⁹ p̃z
acur. ſec⁹ vt no. i. l. acq̃li⁹ regul⁹. ff. ō dõa.
ja. ō mõ. iu. jdẽ no. i. l. fi. C. ō iuꝛ. do. ī gl. i.
¶ Et no. q̃ inſinua° dꝛ fieri i actꝫ. vt. C. de
ſa. ſan. ec. l. illō. ⁊ in pblicꝫ actꝫ. vt. C. ō do
na. l. ſi q̃s argẽtũ. §. ſꝛ ī oĩb⁹. ⁊ forte ī iudi
ar. C. e. li. ī dõatõib⁹. Et ō ma° inſinuatõis
vide p pe. ja. in libel° ſuo. ti. cxxxviij. ⁊ B°
de cug°. ⁊ bal. ī dcã. l. illō. ⁊ p bar. in. l. mo
deſtin⁹. ff. de dona. de b etiã no. i ſpe. ti. ō i
ſtru. edi. §. porro. v. q̃dã ¶ Sz q̃ro an ī ſim
plici r̃miſſiõe req̃rat inſinua°. dicas q̃ ſic
vt no. in. l. ſi q̃s obligatiõe. ff. de reg. iuꝛ.
¶ Que° etiã corã q° iudice fiet talꝫ inſinua°
dicas q̃ corã ordi° illi⁹ q̃ fac̃ donatiõꝫ. nã
illi⁹ int'eſt. ne ſubdit⁹ ſuꝝre ſua male vtaf̃
inſti. de his q̃ ſui vl̃ ali. iuꝛ. ſtꝫ. circa me⁹
fm g⁹ ō valleſi. ⁊ bñ. ¶ Quero q̃d ſi p dr̃o
nãdo ſuo filiofa. nõ adhibuit aliq̃z ō dcãf̃
modis. ſz iurauit nõ veire ꝯ dõatões q̃ te
neꝛ iuꝛz ſuaꝝ q⁊ nõ vgit ī iteritũ ſalutꝫ eꝛ
ne nec ẽ aliq̃ turpitudo. ex̃ de iuꝛ iuꝛ. ſi ve
ro. ⁊. c. cũ ptingat. ⁊ li. vj. de pa. c. c. Quis. ⁊
de iureiuꝛ. licz. ja. ō mõ. iu. Certe decept⁹
fuit b dñs ja. q⁊ impoſſibile iurauit. Ac ꝯ
hãc legẽ ſiue vſa⁹. ⁊ ipoſſibiliũ nulla ẽ ob
ligatio. vt. ff. de reg. iuꝛ. l. impoſſibiliũ. cõ
corꝛ. rꝛa nẽo. e. ti. li. vj. Tũ q⁊ q̃ ꝯ leges ſiue
vſaticos fiſit: p infectꝫ habenf̃. vt. l. nõ du
biũ. C. de legi. fm. P. terreni Quidq̃d eñ
ſit dictũ notatũq̃ p ber. ī dcã. l. nõ dubiũ.
tu dicas q̃ ñ fuit decept⁹ ipe ja. ō mõ. iu.
immo dicit vm̃ cũ iuꝛm vt dic̃ bal. ⁊ poſt
eum jo. de gau. in autẽt. ſacra puberuꝫ.
C. ſi aduer. vẽ. operatur duo. primo q̃ fac̃
valere contractum. qui alias nõ valeret.
⁊ ſic eſt ī ꝓpoſito. ſcdo q̃ illō ō foro eccl̃ie
pſtãtẽ fac̃. vt. c. cũ. C. laic⁹ de fo. cõpe. li. vj.

igit᷑ ꝛc̄. ¶ Quero an donatō ꝑ maritū vxo
ri fcā cōſtāte mr̄imōio valeat. R̄ñ᷒ nō ꝛ ꝯ
de iur̄ ciuili. ff. de do. inter vi. ꝛ vxo. l. iij. §
ſciēdū. iūcta ꝑdcā. l. nō dubiū. C. ō legi. et
idē de iur̄ canonico iur̄. notata ꝑ B᷑. de
nō lau. ī cle. romāi. de iur̄ iur̄ in cle. ¶ Sz
q̄d ſi ipa donatio iuramēto fuerit vallata
nūq̄d valebit. dicas ꝙ ſic. ꝑ ꝯ fac q̄ō ſcp̄ſi
ō. e. glo. v. q̄ro q̄d ſi pr̄. ibi vide. nā ō ſil'ib⁹
ſil'e iudiciū ē hn̄dū vt. C. de legi. l. leges ī.
i. eo. de reſcp̄tz. c. int̄ ceteras ꝛ ō ꝑſti. c. trāſ
lato. cū ſua materia. ꝯ vez itellige. q̄n oīa
ſūt ſil'ia vt ꝯ. ꝛ ī iurib⁹ ꝯ allegat᷒. ſec⁹ ſi in
vno ſil'ia ſint. ꝛ ī alio diſſil'ia. nā tūc iudex
de ſil'ib⁹ ad diſſil'ia ꝓcedere nō ꝑt vt. xxvij.
q. i. c. nuptiaꝝ. xxviij. q. i. c. ſic eī neq; v. ꝑ
uide. ¶ Et nota ꝙ q̄ dic̄ diſſil'e ꝯ ꝓbare te
net᷑. qz negat ius. vt. ff. de ꝓba. l. ab ea ꝓte
vt qz negāde ſil'e aſſerit diſſil'e. vt eo. de re
nū. c. ſup ꝯ. ō r̄ſcp. c. ſi q̄ñ. ꝛ de ꝯ vide ī ſpe.
ti. de diſputatōib⁹ ꝛ allegac̄. §. p⁹ hec. v. ex
epl'is quoq; ſm bn᷑ lr̄es iuriſpit̄ bar. ꝑ
ꝯ vid q̄ō nota. ꝑ hē. bo. ī all'. c. trāſlato q̄ō q;
p me ſcp̄tuz ē. ō. ī vſa. xxix. magnates. i. R̄.
ſup vbo empauerit ī. q. añpc. ī addic̄. mā.
ꝛ. ſ. ī vſa. ciiij. ſi q̄s hoies. v. qz ſic̄ in glo. i.
Nā leges. v. ꝛ ē. q̄rta ps. ¶ Et q̄d ſit lex. dic
vt ſcp̄ſi. ſ. in vſa. xxxix. vnaq; gens. i. R̄.
ſup vbo legē. ꝛ. v. lex aūt in glo. i. Et ō hac
materia. vide ibi in. v. vl. ſup vbo in legi
b⁹. B̄ñfacere. ¶ Quid ſi feudū fuerat ſibi
ꝑ dn̄m empt̄ū. vide glo. anti q̄. ō. in vſa.
xlj. de alijs nāq; bauſijs. bertrād⁹ de ſeua.
vid et q̄ō ibi ſcp̄ſi. Suo honore. ſiue caſtro
alodiali. ſiue ī feudo. vl' alio quouis hono
re. q̄ō immediate teneat᷑ ꝑ dn̄o rege. ꝛ ſeu
ꝑ alio. ſz tn̄ forte cuſtodia ipoꝝ caſtri. aut
caſtroꝝ. ꝛ fortiaꝝ ſpectat ad ipz dn̄z. regē
¶ Ea ꝓpt᷑ iur̄ ꝯ q̄ro q̄d de officijs caſtella
nie. vl' guardie ipaꝝ fortiaꝝ ꝛ caſtroꝝ ꝛ ca
pitaneaꝝ. An de ipis a dn̄o rege ad ſui li
bitū ꝓuideri poſſit. r̄ñ᷒ nō imo ꝓnis ori
undis ꝛ nat᷑ alib⁹ ꝛ ppl'at᷒ de fcō ꝛ ſine di
ſpēſatiōe h⁹ ꝓncipatu cathalōie de ipſis
officijs ꝓuidere tenet᷑ ꝛ nō alijs. alis ſi ſec⁹
fac̄ fuerit. ipo fcō irritū ē ꝛ ianc. vt ī. c. fi.
ꝑ puehir ala indēpnitat ꝛc̄. Curie barch.
dn̄e marie regie ꝓſort᷒ dn̄i reg᷒ alfōſi. xiij.
idē ī regno maioric᷒. ꝛ iſul' illi adiacētib⁹
cū aditiōe ꝙ ille ꝓſone ſint ꝓut ſupi⁹ dcm̄
ē. aut dcī regni maioric᷒ vt ibi. ¶ Sz q̄ro
q̄s dicat᷑ natural' ꝛ oriūd⁹ cathalōie. dicat᷑
ꝙ ille q̄ in cathalōia nat⁹ fuerit. ꝛ et ille q̄
nat⁹ nō ē. p⁹ q̄ ꝑ pr̄ vl' au⁹ pr̄n⁹ illi⁹ nat⁹ fue
rit ꝛ domiciliat⁹ ī cathalōia. vt ꝯ ī all'. c.
fi. ꝑ puehir ala īdēpnitat ꝛc̄. Jn abſcōſo.
ſil'e vbū hēs. ſ. ī vſa. lxxix. ꝑñt ꝛ vid ī li. feu.
ti. ſi de iueſti. int̄ do. ꝛ val. lis. fu. c. i. in fi.
¶ Et nota ꝙ ꝛz vſa᷑ hūc occulta donatio
nō ē ſuſpecta. ſec⁹ de iur̄. C. ō dona. l. dona
tio. ꝛ not. eo. vt ec. be. c. vno. §. porro ꝑ ber.
ꝛ ino. ꝛ ī bñficijs ē ꝓſtō ꝓuicial' terrachōe
ja. matꝯ. ꝛ bertrād⁹ ō ſeua. ꝛ icipit ipa cō
ſtitutio. cū occl'ta donatio ꝛc̄. ꝑ ꝯ vide qō
le. ꝛ nota. ꝑ glo. ꝛ an. de barulo. ī. l. i. C. de
dela torib⁹ li. x. ¶ Quid ſi tal' donatō fiat
de nocte. nūq̄d valet. r̄ñ᷒ ſic cū idiſtīcte lo
quat᷑ hec lr̄a. de iur̄ cōi etiā valēt ꝓct⁹ ꝛz fi
ant de nocte. C. ō trāſac. l. nō minoꝛ. tūc
em̄ icipit dies. quo ad ꝓct⁹. C. de feř. l. mo
re romano eo. ō offi. ōle. c. ꝓfluuit. ꝛ ō feř.
c. ij. Ob timoꝛē. i. metū. ſ. iuſtū. Et q̄s di
cat᷑ iuſt⁹ met⁹. dicas ꝙ ſi ꝓbet᷑ aliq̄s act⁹
vel ꝙ vba ſint ſequuta talia. q̄ ſpoꝛtet mi
nas. vl' aliq̄ impſſionē. tūc ecerto cēſet᷑ iu
ſtus met⁹. vt. C. de hijs q̄ vi. vl' me. cā fi. l.
ſi ꝑ impſſionē. ꝛz bar. ibi. ¶ Et q̄b⁹ modis
inferat᷑ timoꝛ ſine met⁹. nec patiat᷑ dic ō
ꝯ ꝑ bal. ī. l. interpoſitas. C. de trāſac. ꝛ ibi
notabilit᷑ ꝑ cū. Sine ſenioꝝ. Ar. ꝙ feudū
pōt dari ꝑ filia in dotē. ja. calbeti ꝑ ꝯ vid
j. in cōme. P. alberti. c. xxij. ſi ō fūcto caſtla
no. ꝛ. c. xxxvj. null⁹ pōt. ꝛ in curia ceruar.
dn̄i reg᷒. P. iij. c. ij. ſtē ne ſup laudimio. v.
ꝛ ſil'r. ¶ Jtez nota ꝙ filia reputat᷑ dn̄a. et
viuente pr̄e bonoꝝ pr̄is. inſti. de here.
quali. ꝛ dn̄a. §. ſed ſui aut ez. ꝛ quod nota.
per glo. ꝛ clari⁹ ꝑ dn̄. C. de iur̄. emphi. l. fi.
ſed q̄. ſ. ī pace. hec eſt par. §. null⁹ r̄pian⁹ et

i li. feu. qualr feu. oliz po. alie. c. i. §. dona
re. ⁊ de ꝓhi. feu. ali. ꝑ fre. l. impialē i ꝑn. ꝓ
solone dicūt q̄daz. ⁊ non male ꝙ. §. null⁹
xp̄ian⁹. nō loquit̄. nisi i ex̄neo. filia aūt iā
erat dn̄a. vt dcm̄ est. ⁊ sic nō obstat. dicūt
etiā ꝙ. §. donare. ⁊. l. impialē loquuntur
quō feudū erat datū alicui ex masculꝰ he-
redib⁹. vt ꝺ eo q̄ sibi vel heredib⁹ suis ma
sculis ⁊ femininis iuestitu. acce. c. i. ⁊ cir-
ca h̄. vide ex̄ de feu. c. ij. ⁊ de re. ec. nō alie.
c. fi. ꝑ host. ⁊ ex̄. de do. int̄ vi. ⁊ vxor. c. nup.
ja. calbeti. ⁊ bertrād⁹ de seua. idē bn̄⁹ ꝺ pō
te antiqu⁹ p̄ron⁹ causaꝝ. Ea ꝓpter. v̄. ⁊ ē
q̄nta ꝑs. Et dic ea ꝓpt̄. i. ꝓpterea. ꝓpt̄ qꝺ
idcirco ex̄. de el'c. c. cū i cūctꝫ. §. ea ꝓpt̄. C.
de delato. l. ij. v̄. ea ꝓpt̄ li. x. ⁊. xxij. q. v. c. ho
norat⁹. v̄. ea ꝓpt̄. ⁊. xvij. q. iiij. q̄sti. v̄. qꝛ. et
dic q̄sti. i. conq̄sti. ⁊ sic simplex ꝓ ꝯposito
sūit̄ ibi. Prelibati ꝑncipes. s. comes bar-
ch̄. ⁊ adalmodꝫ ei⁹ ꝯsors. Et oīs eoꝝ curia
s. i vnū ꝯcordātes. Sana itētiōe. ¶ Nota
pulcra v̄ba. qm̄ bona ⁊ scā sunt. ⁊ sic erat
de⁹ i me⁹ eoꝝ. nā talis intētio nō poterat
eos iudicare. nisi i bono. iuxta illꝺ. Quicq̄
q̄d agāt hoīes. itētio iudicat illos. ¶ No-
ta. ij. ꝙ itētio deriuat̄ ab itēdo. is. i. auge
re. vn̄ de⁹ itēdit albedinē circa istū. ⁊ circa
h̄ fac̄ itēsum. vn̄ itēsio. augmētatio. itēde-
re etiā est operā dare. dirigere intētū face
re itelligere. vt iste itēdat aīmū suuz. ⁊ tūc
fac̄ sup̄. intētum. tu. vn̄ intētio. intētiu⁹.
ua. uū. ⁊ itēto. as. freq̄. ſm hug. i deri. c. tē-
do. dis. Cōstituerūt. i. sil' statuerūt. nouuz
ius ꝯdēdo. nā ꝑ v̄bū statuerūt videt̄ ꝙ no-
uū sit ius. siue lex. aut vsa⁹. siue ꝯstitutio.
Al's si dixissent innouarūt. ꝓ h̄ de pace ⁊
treuga. c. ij. vbi papa renouat qꝺ statutuz
erat. xxiiij. q. iij. c. si q̄s romipetas. ⁊. c. pa
ternaꝝ. ¶ Et nota ꝙ h̄ v̄bū statuo rez ꝑfe
ctā significat. ⁊ cū effectu. nō v̄boten⁹ ac
cipit̄. vt ex̄ ꝺ. v̄. sig. c. i hijs q̄. ⁊ ita sumit̄ h̄.
statuo ⁊ em̄ idē ē ꝙ ordīare. cēsere. fabrica
re. hedificare. ꝯstituere. ponere. ⁊ cōponit̄
ꝯstituo. is. i. sil' statuere. cū tn̄ ponit̄ abso
lute tm̄ valet quantū ponere terminū. vn̄
salusti⁹ i diē tertiū vel crastinū ꝯstituūt. i.
terminuz ponūt ſm hug. i deri. c. sto. tas.
Tenedonē. i. statutū. ordinationē. siue ꝓ-
uisionē. ob. qꝺ hic in textu seq̄tur imedia
te videlicz hominati cū. Alibi v̄o tenedo
sumit̄ alit̄. vt. j. i ꝯsue. barch̄. recognouer̄t
ꝓceres. c. lxj. itē ꝙ si aliq̄s habuerit ⁊c. nec
nō repij ⁊ vidi i nōnull' instr̄is alienatio-
nū. i q̄b⁹ mētio fit de tenedone. signāter i
ꝯfrōtatōib⁹ rei alienate. dicēdo. ⁊ afrōtat̄
ab vna ꝑte cū tenedone pet̄. et ab alia ꝑte
cū tenedōe māsi cal' ⁊c. Et tūc tenedo su-
mit̄ ꝓ honore. siue petia t̄re illi⁹ cui⁹ ē te
nedo i p̄i⁹ afrōtatōis. siue t̄miatōis qꝺ no
ta. ꝓ h̄ vide qꝺ scp̄si. j. i vsa. cvj. de baiulijs
v̄. baiulias i glo. i. q. iij. iiij. ⁊. v. Sēiore. i.
dn̄o. Deiceps. i. amodo. xv. q. viij. c. cū mlte.
v̄. iōqz. ſz pe^m mediolan̄. ⁊ arch̄. vl'. i. de
cetero qꝺ idē ē vt. C. de epi. au. l. nemo dei
ceps. ex̄ ꝺ sū. tri. c. fidei. §. diffiniētes i cle.
⁊. ff. de excep. l. i. §. illꝺ. ¶ Et nota ꝙ hec di
ctio deiceps. de sui natura ē extēsiua. ⁊ sic
notat futuꝝ tp̄s. vt nota. i auc̄. de nup. cir-
ca ꝑn. vltra vnā colūp. §. deiceps coll'. iiij.
Subuerti. i. destrui. subuerto em̄. i. ꝺstrue
re. q̄ subt⁹ sūt supra v̄tere. decipe. seducere
ſz hug. i deri. c. v̄to. tis. Nō possit. necessi-
tatē iportet. vide qꝺ nota. i rl'a. i. de regu.
iur̄. li. vj. sup v̄bo nō p̄t. Hoc quoqz. v̄. ⁊ ē.
vj. ꝑs quoqz. vid qꝺ scp̄si. i. i vsa. cxlj. solid⁹
aure⁹. v̄. libra quoqz i. i. sup eodē v̄bo. Me-
liorare. supple ꝑ viā donatōis iux̄ hūc vsa
ticū. nā al's dōatio fcā filio i ptāte p̄r̄is cō
stituto ꝺ iure nō valeret. sec⁹ i emācipato
vt scp̄si. ā. e. vsa. v̄. adiciētes. i glo. iij ¶ Que
ro ex̄. textū q̄d si tici⁹ donauit. sempronio
ꝓ meritꝫ ⁊ bōis ſuitijs ab eo habitꝫ. ⁊ re-
ceptꝫ. nūq̄d ꝑ hec v̄ba enūciatiua ꝓbant̄
merita p̄cessisse. dicas qꝛ aut ista dōatō fit
ab eo q̄ possz donar̄ null' p̄cedētib⁹ meritꝫ
tūc ista v̄ba enūciatiua iducūt ꝓbatōez i
ter easdē ꝑsonas. aut ꝺ necēte aliq̄d req̄rit̄
⁊ al's dōare n̄ p̄t. vtputa. qꝛ cui fit dona⁹

est spuri⁹ vel ꝑdig⁹. aut alꝫ incapax. ttic illa vba nō ꝓbāt merita ꝓcessisse. vt. ff. de cassīe. pec. l. si forte. sm bar. ibi. ⁊ no. C. de dotoll. l. si donatiōe. p ꝫ vide latiꝰ ⁊ melius p bal. in. l. filio. C. fa. her. ⁊ ibi etiā vīs bar. p vltia vo ꝓte huiꝰ distꝫ. facit optīe. l. cū ꝙs decedēs. §. ticia. ff. dele. iij. vbi hꝫ q si testator ꝓfitet se debere nō capaci. tlis ꝓfessio nihil opaꝫ. Nā talis ꝓfessio ad vtiꝫ litatē nō capaciꝫ facta itelligit fcā in fraudē. vt ibi. qs nota. bīg⁹ de gualb. ¶ Quero. ij. q̄d si pr̄ ⁊ mr̄ sic quotidie fit donant vni ex filijs oīa bōa. que hīnt aliquo certo eis retēto. vt possint de eo testari. vel alias suā facere volūtatē ⁊ volūt: vt tali filio p sua legitima dek tm̄. ⁊ tali filio tm̄. ⁊ demū moriētes testanꝫ ⁊ sua faciūt legata. nūq̄d iste filiꝰ ad hec oīa teneaꝫ. Rn̄o sic. ⁊ ꝑt q̄si debitor cōueniri ab alijs fratribꝰ ⁊ legatarijs. ꝛz nolit eē heres pr̄ia. vt le. et nota. in all. l. cū ꝙs decedēs. §. pr̄. qs tenemēti. Jdē bīꝰ de gualb. ¶ Quero. iij°. an miles. clericꝰ. vel aduocatꝰ possint donare. Aut in testō relinq̄re ꝓbine. Rn̄o nō vt nota. p bar. in. l. affectiōis. ff. de dona. ⁊ in. l. miles. ff. de re. iudi. ⁊ in. l. miles. §. mulier. ff. de testa. mili. nota etiā p hosti. in sūma. ti. de dona. §. ⁊ cui. v. Jtē ercipe. bīꝰ de gualb ꝓdictꝰ. ¶ Quero. iiij°. Pone pr̄ ⁊ mr̄ donatiōem fecerūt filio retento vsufructu. Dicēdo ita q̄ post mortē nr̄am bōa nob retēta tibi reuertāt. ⁊ ꝓprietati ꝓsolidentur. ⁊ q tu post mortē nr̄am soluas nob ad obitū nr̄m mille. vnꝰ paretū premoriēs. q̄rit quā ptē hēbit supuiuēs. Et vr̄ q mortuo altero: ps mortui ꝓsolidata sit dicte ꝓprietati. ⁊ q filiꝰ medietatē dcōꝝ mille heredibꝰ defūcti soluere teneaꝫ. Et q supstes habeat dū viuat medietatē dcī vsufructꝰ. ⁊ residuā medietatē ipoꝝ mille ad obitū suū. ⁊ lꝫ ꝓbaꝫ p. l. cū q̄dā. C. de inpu. ⁊ alijs sub. cū ibi notatꝫ. p ꝫ faꝫ qs sc̄ḡ. j. in vsa. ccl v. ꝓcipim⁹ in gl. iij. l. q. ⁊c. ¶ Quero. v. eisdē terminis retēḉ. q̄d si pater vel mr̄ donent oīa bona sua vni vel duobus ex filijs post mortē suā. ita q ipsi in vita sua sint dñi ⁊ potētes. an si vnꝰ ex rentū moriaꝫ tenebit ne dicta bōa superstes. videk q sic. p. l. ff. de vsufru. accreꝺ. l. i. ⁊ all. l. cū q̄dā. C. de ipu. ⁊ alijs sub. Quero. vj. q̄d si donatio fiat inr̄ vnos de oīb⁹ bonis habitis ⁊ habēdis. nūq̄d donatarius poterit cōueniri a creditorib⁹. non obstāte retentiōe de duob⁹ mille sol'is facta p donatorē ad suas volūtates. Rn̄o sic. vt l. q̄ in ius dñi mīme. ff. de regu. iur. C. ad l. iul. de vi. publi. l. ij. ⁊. ff. so. ma. l. si marito. §. i. cū ibi notatꝫ. Sz tu dic q non simpliciter: ꝛz in subsidiuz sic. C. de here. vel acē. ven. l. ij. Nā speciale est in fisco. q habetur q̄si successor. vt nota. ff. de inr̄. fil. l. iij. §. cū ex cā. Ego dico q primū est verꝰ. si pacto ita cōuentū fuerit. qđ pactū ex cōuētiōe legē accipit: vt in regla. ꝯctus. de regu. iur̄. li. vj. alꝫ primo discutiēdi sunt illi duo mille soli: quos donator sibi retinuit ante creditores regressuz hr̄e possint ad tertiū possessorē. Quib⁹ discussis tunc donatariꝰ poterit cōueniri rōne ipi⁹ donatiōis. q res transit cū onere suo. vt. C. de distra. pig. l. si debitor. C. q̄bꝰ mo. pig. ta. ꝯ. l. ij. ⁊. iij. ff. de ꝯhen. emp. l. alienatio ex. de pig. c. ex lr̄is. ff. de pac. l. inr̄ debitorem. ⁊. xvj. q. j. c. si ꝙs laicꝰ. ¶ Quero. vij°. q̄d si donator inops factꝰ nō alaꝫ. nunq̄d donatariꝰ ꝑt ad hꝫ cogi: aut donatio revocari. ꝛz hꝫ casus enumereꝫ in. l. fi. C. de revo. do. ⁊ in. c. vlti. ex de dona. Dicas q ꝑt dici cū cogi. vel donatiōem revocari. ar. ff. de li. ag. l. alimēta in ꝓn. ⁊. §. i. ⁊ ī auc. vt libe. de cetero. §. illud. coll. vj. ⁊. ff. ō iur̄ pa. l. diuꝰ. ⁊. l. ingratꝰ. Contraria tm̄ glo. est. ff. de regu. iur. l. in cōdēpnatiōe. Quid dicendū. Dicas q q̄dā tenēt primā opinionē. quā ꝓbāt ita. q donator hꝫ ꝑ patre ⁊ donatarius ꝑ filio. quia sicut pater potest filio relinquere tutorem. sic ⁊ ille qui alicui dat bona. vel relinquit. argu. C. de

testa.tu.l.mf.in ꝓn.⁊.ff.de testa.l.pf. §.i. Sz filiꝰ tenef pꝛez alimẽtare si idiget: vt C.de alen.li.a.pa.l.ij.gͦ donatariꝰ donatoꝛẽ.cũ ꝓ filio habeaf. Sz ista rõ nõ placet:qꝛ pꝛ dimittit filio tutoꝛẽ.quẽ ipe isti tuit.cũ etiã exheredato dimittere possit. vt isti.de tute.§.fi. Quare dic.qm̃ aut donatoꝛ est tlis psona.quã als de iure cõi tenebaf alimẽtare donatariꝰ:vt pꝛ vel auꝰ. vel sllis:⁊ tũc si ipm nõ alimẽtet. revocatur donatio.⁊ sic ītelligif ꝓma oppi.cuz iuribꝰ ibi all.ad h̃.ff.de admi.re.ad ciui. pti.l.iiij.§.filiũ. Zlut erat tlis psona:q̃ nõ teneba als de iuꝛ cõi eũ alimẽtare. vt ꝗa eẽne.⁊ sic loq̃f ꝓdicta glo.in cõtraꝝ all. Et est rõ:qꝛ donatio pfecta ꝓditiões postea nõ capit.vt.C.ỏ do.q̃ sub mõ fi.l.pfectã ¶ Quero.viij.ꝗd si pꝛ dat bona q̃ hz filie. pñte filiotan talis donatio ꝓiudicet filio Dic ꝙ aut ẽ emãcipatꝰ:⁊ ꝓiudicat.vt.l.fi ceiusꝺoꝛ.§.pꝛ.ff.de pig. Nec ob.ff.de adop.l.in adoptiõibꝰ:qꝛ loq̃tur qñ ꝓiudicium est psonale.i.qꝛ tãgit psonã. Zlut ẽ in ptãte.⁊ tũc nõ ꝓiudicat:qꝛ erubescit aũt. l.⁊ in auc.ỏ nup.§.si vo spectẽ.v.fi. coll. iiij.⁊.C.de bo.qꝛ.li.l.cũ nõ solum.in ꝓn. ¶ Quero.ix.ꝗd si aliꝙs dat vel vẽdat rem alienã.pñte ⁊ tacente dño.videaf donare ces vẽdere.vlꝺ ꝓbar.in.l.q̃ dotꝫ.ff.so.ma. ⁊ ibi plene. ¶ Quero.x.ꝗd si donatio facta est ticio ⁊ liberꝫ suis:an filij debeãt habere medietatẽ invita tici eoꝝ pꝛis. Nñ.nõ hz post mortẽ iure successiõis. vt.l.si tibi.§ si pars.⁊ in ff.glo.fi.C.de pac.ẽm bart.q̃ h̃ notat in.l.gall.§.i.ff.de li.⁊ postu.⁊.l.ex facto.§.fi.ff.ad trebell.⁊ ibi jo.de Jmo. ¶ Quero.xj.pone vroꝛ dicẽ aliꝙs res foꝛe sibi donatas in vita mariti.herede eiusdẽ mariti h̃ negãte.vroꝛ offert se ꝓbaturã ꝙ iuste fuerint sibi date.⁊ ꝙ quẽ.⁊ ptẽplatione sui ipiꝰ. Nñ ꝗd debeat admitti. Nñ deo sic:⁊ si ꝓbet mõ ꝓdicto.tũc ipe res ſt̃ vro. alꝫ ꝓsumiſ cẽ mariti.ff.de do.inẽ vi.⁊ vr. l.ꝗntus mucius. ¶ Quero.xij.an donatoꝛ renũciare possit:ꝙ nõ revocabit ex cã ingratitudis.⁊ videf ꝙ sic ꝙ.l.C.de pac.l.in bone fidei.C.cõtraꝝ credo ꝙ si posset daretur malia delinqndi:qꝛ donatariꝰ cõmitteret ingratitudinẽ.cũ sciret eũ non posse revocare.qꝺ esse nõ dz.ar.C.de lati.liber. tol.l.i.§.nõ furãdi.⁊ ꝓ h̃ faĉ.ff.de pac.dota.l.ꝓuenire. Jtẽ qꝛ pactũ nõ valeat.quominꝰ honoꝛ ꝓstef:sz ita eẽt in ꝓpositꝺ.gͦ ꝙ nõ valeat.ar.ff.so.ma.l.alia.§.elegãter. ⁊ de h̃ vꝛ glo.in sllꝰ.ꝙ renũciatio nõ valz ff.de cõdi.ide.l.q̃ exceptiõez in fi.⁊ de re. iudi.l.si cõuenerit. De quo vide in spe.ti. de dona.v.ꝗd si actũ.qꝺ credoꝝm si dicta renũciatio sine iuramẽto fcã fuerit. Secꝰ si iuramẽtũ intervenerit.nã tunc revocare nõ ꝓt.⁊ sic tene.ꝓ h̃ ⁊.q.seqn.vide.j.i vsa. ex lv.ꝓcipimꝰ in glo.iij.in.q.ij. ¶ Quero xiij.an heredes donatoꝝ cã ingratitudis donatoꝛi facta possint revocare donationẽ.dicas ꝙ nõ.vt.C.ỏ revo.do.l.vl.§.h̃ tñ Tu distigue:qꝛ aut donatoꝛ habuit magnũ tps ultra qꝺ potuit donationẽ revocare.⁊ tũc si nõ revocauerit: videf remisisse ingratitudinẽ:vt sic heres nõ possit revocare.aut donatoꝛ habuit modicũ tps:ꝙ nõ potuit revocare.⁊ tũc dico ꝙ eo mortuo heres poterit revocare ⁊ cõqueri ỏ ingratitudine.⁊ h̃ p.l.ff.si ꝗs in te.liber.cẽ iussus fu.l.ꝓt.⁊ fi.⁊ faĉ ꝓ h̃.C.ỏ inoffi.te.l. si maf.⁊.ff.de adi.lega.l.iij.§.si ꝗs ticio. Ad ꝓdictũ vo.§.h̃ tñ dico ꝙ gñaliꝫ intelligendus est.⁊ ita intelligo ipm.⁊ sic concludit ex ipo ꝙ heres ipaz donatiõem revocare nõ põt cã ex ꝓuia. Est ne vm hoc: indistincte. Dicas ꝙ non:qꝛ imo fallit in vno casu.s.quando est adiecta aliq̃ causa. qꝛ tũc si adimpleta nõ fuerit. ꝓt revocari ab herede.nõ ob maleficiũ.sz condiĉ.ob cãm.q̃ heredi ⁊ in heredẽ daf.etiñ ex ḡsi ꝯctu.nõ ob maleficiũ.vt.C.de cõdiĉ.ob cãz.l.ea lege.⁊.l.ob cãz.ꝓdcã vo.q.neqz vno capite neqz alio hz locũ si dõatio iuramẽto fuerit vallata.nã tẽ i cãu ingratitudis

ceſſat reuocatio ꝓtextu ipſius. ꝑ ħ facit ē. q. ꝑri. i fi. ¶ Quero. xiiij. an donatio filio fa. facta de iure ſecuta emãcipatiõe cõfirmet ℞o nõ. qz cã ꝓfirmatõis eſt mos patris. vt no. C. de inoffi. dona. l. pẽ. in glo. iar'. C. de dona. inter vi. z vx. l. donatiões immo dico q plus ꝑ emancipatõz donatio infirmaꝛ. nã ꝓmoriẽte donatario: donatio infirmaꝛ. ar'. C. de doñ. inter. vi. z vx. l. a marito. Conſtat eñ emãcipatiõez ſiłez eſſe mortí. ff. de ſolu. l. ſi alienũ. §. i. ſz ibi nõ loquiꝛ de emãcipatiõe. ſed de manumiſſione. z ita loq̃tur in caſu ſpãli. iõ ad alios extendi nõ dz. Cõtra tñ determinatõz hmõi eſt caſus legz. ff. ð dona. l. donationes. §. pater. Quid dicendũ. dicas qz aut in emãcipat õe retinet pẽ ea q̃ dedit. aut nõ. ꝓmo caſu hñt locũ iura ꝓpus inducta. ſcõo caſu hz locũ. §. pẽ. ē. all'. cui cõcor. l. ſiue emãcipatz. C. ð dona. ¶ Quero xv. pone. aliq̃s facit donatiõz ita. dono tibi domũ meã. itẽ dono tale trociuz terre vinea plantatũ. z ſic ꝓfrontatũ. vlteriꝰ generaliter dono oĩa bona mea tã mobilia q̃ ĩmobilia. z alia q̃uis iura mihi nũc z in futurũ ptinẽtia z ſpectãtia zc. nullo tñ retento de quo teſtari valeat. vtiꝛ in dubiũ an talis donatio valeat z roboris firmitatẽ hẽat. viꝺz dicendũ q nõ. qz eſt ꝯ bonos mores cũ auferaꝛ libera teſti factõ. z ꝑ cõſeq̃ns eſt nulla. z nõ dz modo aliquo ſuari. l. gñal'r. ff. de ṽ. obl'. l. pactũ. i. i. z. l. fi. C. de pac. z ibi ꝑ bal. chi. z ſalicetũ. z in. l. ſti pulo. ħ modo ꝓcepta. ff. de ṽ. obl'. ꝑ bar. et iſta opio cõiter ſuaꝛ. vt refert bal. in all'. l. fi. Ergo fuit z eſt dicta donatio nulla. et nõ potuit neq̃z põt aliquos iuris effectus hẽre. Nã que ꝯ bonos mores z leges fiũt: ꝑ infectis habenꝛ. vt. ff. ð ꝓdi. inſti. l. filiꝰ. z. l. ꝓdiciones. z. C. ð legi. l. nõ dubiũ. Et ſi obijciaꝛ q donatio iuramẽto vallata ẽ ob qđ tenet z valet. Dico q tale iuramẽtũ nõ obligat. cũ ſit ꝯ bonos mores. faĉ rña nõ eſt obligatoriũ. ð reg. iuꝛ. li. vj. z ꝓnter ipſo iuramẽto donatio nõ firmaꝛ. Et hec ṽa ſũt omiſſis quoꝝuis alioꝝ opiniõibꝰ ꝯrijs. Spans in deo cardona iuꝛiſpitꝰ barĉ Et idẽ tenet qđ bal. jo. de gau. in. l. ſi. ꝑall'. C. de pac. z in hac opione reſidet Aymonus dalmacij. ll'. doc. barĉ. ꝑut reperij i quadã bapiri cedula ſup huiꝰ viſa. ſui manu ſcꝑta. Silr huic opiniõi adheret franciſcꝰ caſtiliõis. ll'. doc. ciuis barĉ. q̃ put in quadã bapiri cedula ꝑtinet die. xv. junij. Anno dñi. M. cccc. xxix. ꝑ bnar'' reguer ciuẽ viceñ. in eadẽ ciuitate mihi tradita. et manu eiuſdẽ franciſci ſcꝑta. ita ꝑdcãz. q. formaꝛ. ¶ An valeat donatio oĩm bonorũ pñtiũ z futuroꝝ cũ iuramẽto. videꝛ q nõ. ſi nulla eſt facta retentio de q̃bus poſſit teſtari. qz eſt ꝯ bonos mores. cũ ꝑpter hoc auferaꝛ libera teſtamẽti factio ꝑ. l. ſtipulo ħ modo ꝓcepta. ff. de ṽ. obl'. z ibi notaꝛ ꝑ dñz bar. z in. l. ſi quis ꝑ eo. ff. ð fideiuſ. in ꝑma cõbinatõe. vbi tractaꝛ qñ eſt ꝯ bonos mores. vel auferꝛ libera teſti factio. z ibi. in. l. fi. C. de pac. Et idẽ tenet ibi dñs bal. dicẽdo q iſta opi. cõiter tenet. Et ita vidit vt aſſerit ipe franꝰ caſtiliõis iudicari in audiẽtia regia. z ħ anno q eſt. ē. ꝓxie ſcꝑtus barĉ in audiẽtia dñi gubnatoris cathalonie cũ magno ꝓſilio Reiectz alioꝝ opinionibꝰ ꝯrijs. Et idẽ tenz jo. de aremone in repet. l. pactũ. C. ð colla. ſm frã'' caſtil' õis ꝓdcm. ¶ Quero. xvj. q̃d ſi pater emit filiofa. libros. z poſtea emãcipauit eũ. an videaꝛ ei libros dediſſe. al's donaſſe ℞o ſic. niſi exꝑſſe dicat ꝯrium. vt. ff. de dona. l. donationes. §. pater. ſup quo viꝺ qđ ibi notaꝛ per dy. ¶ Quero. xvij. an filiꝰ patri donatõz inter viuos facere poſſit. ℞o ſic. de ħ eſt caſus. ff. de in rẽ ṽſo. l. ſi ꝑ pre. §. i. z ħ intelligas ſi fuerit filius emancipatus. alias non. niſi cauſa mortis. Et q filiusfamilias tam patri q̃ alij dare poſſit cã mortis. ꝓſentiente tñ pre. patet. ff. ð dona. l. filiusſa. §. pari. cũ indiſtincte loquaꝛ ibi littera. z ſic indiſtincte habet in

telligi. ⁊ gñalit̃. xix. di. c. si romãoꝝ. ar. ad
h̃ i auct̃. vt sine ꝓhi. ma. fi. tu. ge. §. ꝓpt̃ea
coll̃. vij. ¶ Quero. xviij. qñ donatio dicat̃
int̃ viuos ⁊ qñ nõ. sic dicas. qꝛ aut i dona
tiõe nõ fit mẽtio de morte. ⁊ tũc reputat̃
inter viuos vt. ff. de dote p̃le. l. seia i fi. a cõ
tro. sensu. ⁊ meli⁹. ff. d̃ dona. cã mor. l. seya
§. vl. si v̄o fiat mẽtio de morte. sed nõ fiat
occione mortꝫ vt qꝛ aliq̃s tñ tẽplo donec
post mortẽ bona. ꝓpter panẽ ⁊ vinũ qd̃ si
bi dãt. ⁊ tũc reputat̃ inter viuos. vt dcã. l.
seya i fi. ff. d̃ do. cã mor. C. vt ac. ab. here. ⁊
ꝯ here. l. vna. ⁊ nota. ff. d̃ testa. l. i. sup v̄bo
snia. C. d̃ pac. l. vl. i fi. sꝫ si fiat occiõe mor
tis. vt qꝛ aliq̃s donec iturus vltra mare. ⁊
tũc p̃sumit̃ cã mortis. vt p̃dcã. l. seya. ⁊. ff.
de do. cã mor. l. ij. ⁊ in multis. ll̃. illi⁹ti. lex
aũt q̃ dotis. ff. so. ma. i donatiõe cã mortꝫ
loq̃ nõ põt. qꝛ illa eq̃pparat̃ legato. vt isti.
d̃ dõa. §. i. ⁊ tñ legata nõ p̃stabunt̃ isto iu
re vltra vires hereditarias. ergo nec tales
donatiões. vt. ff. ad tre. l. i. §. si is q̃. ⁊ nota.
ff. ad tre. l. fal. l. i rõne. §. qd̃ vulgo. v̄. q̃d er
go sup v̄bo nimiꝝ. ⁊ vide qd̃ nota. i all̃. l.
q̃ dotis i glo. i. de quo plene p chi. bal. ⁊ sa
lite cũ i. l. ij. C. de iur̃. do. adde ad hui⁹ ma
teriã donationũ qd̃ scp̃si. s̃. in vsa. ix. fili⁹
militis i glo. ij. i. q. v. ⁊. vj. ⁊ i vsa. lxiiij. qm̃
p iniquum sup v̄bo successuri. v̄. ⁊ an dñs
rex. ⁊. j. i vsa. cxxxviij. de intestatis. i glo. ij.
⁊ i vsa. cxlv. p̃cipim⁹ in glo. iij. ⁊ i vsa. clviij
statuim⁹. sup v̄bo donare. cũ suis r̃missi.

Exheredare. lxxvij.

Casus Ex causis hic nume
ratis. ⁊ seu vna ip̃aꝝ. Auus
⁊ auia p̃reꝫ ⁊ mat̃ filios filia
sue. nepotesq̃ vl̃ neptes si voluerint exhe
redare. p̃nt. h. d. vide textũ. ¶ Nota. j. vt i
summa°. ¶ Nota. ij. ꝙ parẽti cãis h̃ exp̃s
sis. vl̃ vna tm̃ licitũ est liberos exheredare
vt hic. Et bñ dicit parẽti qm̃ parẽtũ appel
latiõe ascendẽtes post patrẽ cõprehẽdunt̃
vt. ff. de hijs q̃ sui vl̃ alie. iur̃. sunt. l. patre
furioso. ff. de in ius vo. l. q̃q̃. §. parẽtes. ⁊. l.
sed ⁊ si hac. §. liberos. itez bene dicit libe
ros. Nam liberorum appellatione ne
potes. ceteriq̃ descendentes comprehen
dunt̃. vt. ff. d̃. v̄. sig. l. liberoꝝ. vide ibi bar.
vbi repies multa singl̃arissima ꝯ cũ. ¶ No
ta. iij. ꝙ exheredatio fieri dꝫ iserta exhere
datiõis cã. vt hic. ¶ Quero iux̃ h̃ quot sũt
cause magnitudis. q̃b⁹ iux̃ hũc vsa^m libe
ri exheredari possint. Rñ° sex. j. ibi vt p̃rez
⁊c̃. ij. ibi. vel desonestauerint. iij. ibi vel de
crimine. ⁊c̃. iiij. ibi aut si filij ⁊c̃. v. ibi vel
filie ⁊c̃. vj. ibi aut si filij ⁊c̃. vij. cã addẽdo il
lã est p quã licitũ est p̃ri filiũ exheredare.
vt. j. in vsa. cxxvij. ꝙ si filij vide qd̃ ibi scp̃si
sup v̄bo exheredet. Et sic st̃ septẽ cãe iure
vsaticoꝝ. iure v̄o romano st̃ꝫ. xiiij. tñ h̃ ali
q̃ vident̃ poni. q̃ sub ill̃ d̃ iur̃ romano nõ
st̃ꝫ int̃cluse. j°. siq̃dẽ cã d̃ iur̃ romano ẽ si fi
lius parẽtib⁹ suis man⁹ intulerit. scd̃a si
grauẽ iniuriã. ⁊ honestã eis fecerit. tertia
si eos criminalit̃ accusauerit. de cã q̃ non
sit aduersus p̃ncipẽ. vel rẽ publicã. de hijs
trib⁹ hr̃ h̃. ⁊ sic vsa. iste quo ad h̃ cuꝫ iure
romano cõcor. q̃rta si cũ maleficꝫ vt male
ficus v̄sat̃. q̃nta si vite parẽtũ suoꝝ. vel ve
nenũ. aut alio modo insidiari tẽptauerit.
sexta si nouerce sue. aut cõcubine p̃ris fili
us se immiscuerit. adde ⁊ forti⁹ si cũ cõcu
bina patris matrimoniũ fecerit bar. cõsi
lio. septimo in cõsilijs suis. septima si de
lator cõtra parentes extiterit. ⁊ p suã dela
tionẽ grauia dispẽdia sustinuerint. octa
ua. si fili⁹ ꝓ ꝑsona patris inquãtũ põt fi
de iubere noluerit hec aũt causa q̃ de fide
iussione dicit̃ ad filios masculos ꝑtinet.
ix. si ꝓhibuerit eos nõ facer̃ testm̃. decia si
ꝯ volũtatẽ parẽtũ int̃ arenarios ⁊ mini
mos ꝑseuerauerit. cũ p̃r illi⁹ ꝓfessiõis nõ
fuerit vndecia si filia vitã luxuriosã egerit
cũ parẽtes vellẽt eã dotare ꝓ posse. ⁊ ista ẽ
h̃. itellige nisi neglexerint eã nubere vsq̃
ad. xxv. ãnos. ꝓ h̃ etiã est p̃uilegiũ barch̃.
a domino Rege jacobo. ij. sibi concessuꝫ

cui⁹ dat⁹. fuit barch̄. vij. kl̄s Madij anno dñi. M. cc. lxix. xij. si parētib⁹ furiosis debitā curā nō impēderit. xiij. si de carcere vel captiuitate parentē deducere neglexerit. xiiij. si filiꝰ ñ fuerit ver⁹ catholic⁹ siue xp̄ianus. vt puta. qz efficit sarracen⁹ vt hic. vel al̄s hereticꝰ. vt h̄ totū tradit ī aucē. vt cū de ap. cog. §. alīud quoq; .z. §. causas coll̄. viij. z nota. ꝙ ber. z hosti. in. c. q̄ntauall̄. ex de iuriu̅. p h̄. vide arch̄. i. c. vl. xvij. q. iiij. z ī. c. si q̄s irascit. xiij. q. ij. z ī libello pe. ja. ti. liij. de cōdic̄. ex. l. oī mō ꝙ legi. portio. debita filio. §. itē ē notādū ꝙ cause cē. vbi p̄dcās. xiiij. causas ponit ꝙ hos. v. patit. iniurians. accusat. male versans. insidie. cohitus. defert. vias. nō cauet inde. si phibet. minimꝰ. mulier peccās. furor atq; captiuꝰ. filiꝰ ꝓpriā sobolē remouēt hec. Add de z. xv. cām. qua filia exheredari p̄t a p̄re de iur̄ rōne. s. q̄n turpit̄ viuit. nisi distulerit eā nubere vltra. xxv. annū. vt. l. si filiā. C. de inoffi. te. hec eñ causa siue casus. vt in dcā. l. si filiā refert jo. fab̄. nō ē de numeratis ī supra p̄rie scptis causis. ¶ Quero. ij. quot sūt cause. q̄bꝰ parētes a liberis exheredari p̄nt. vel ꝓterriri. dicas ꝙ octo. j. si pat̄ tradiderit filiū ad interitū. scda si veneno pat̄ sit insidiat⁹ vite filij. tertia. si vxori vel cōcubine filij pat̄ se immiscuerit. q̄rta. si pat̄ prohibuerit filiū cōdere testm̄ in his. in q̄bꝰ poterit condere. vt ī castrēsibꝰ vel q̄si. q̄nta si p̄ parauerit venenū filio suo. sexta si pater filiū furiosuz curare neglexerit. septima si pater filiū captiuū nō redemerit. octauo. si pater hereticꝰ efficiatur. pe. boneti in all̄. c. quintauallis. de iur̄ iur̄. has vo causas habes seriatī in coꝛ. vt cū de ap. cog. §. ad h̄ q̄dē. v. scimꝰ coll̄. viij. designant etiā hec cause ꝙ eūdē ordinē in istis. v. quos ponit pe. ja. ī suo libello. vbi. s. §. itē cause legittime cē. p̄dci aūt. v. sunt hij. tradidit. z insidias. cohitꝰ. vetat. insidieq; atq; furor. captiuus. trāsgressoꝛ fideiq; ex istis liberi p̄nt remoueri parētes

¶ Quero. iij. q̄ est rō q̄ filiꝰ nō p̄t tot cassis exheredare patrē. quot p̄ filiū. q̄ magis videret contrariū ꝙ id q̄ habes. ff. de bo. liber. l. penul. §. i. ex̄ de cēsi. c. cū apl's dicas q̄ exheredatōe ista nō ꝓsiderant bona. sz ꝓceptū dñi. q̄ est honoꝛa p̄rem tuū Et alibi. si q̄s maledixerit p̄ri. morte mariat̄. nō aūt dcm̄ est. honoꝛa filiū. Et ideo qz filiꝰ magꝭ dz honoꝛare patrē. q̄ pat̄ filium. hinc est q̄ plibꝰ causis p̄t filiꝰ patrē offendere z quāt⁹. pluribꝰ etem̄ z tantis d causis p̄t ip̄z exhereddare. exo. c. xx. pe. boneti vbi supra. s. in. c. quintauall̄. ō. all̄.

¶ Quero. iiij. quot sūt cause. ꝙ quas frat̄ fratrez exheredare p̄t dicas q̄ tres. p̄a si frat̄ voluerit morte p̄ris. scda si frat̄ ꝯ frez criminalē inscptionē inducere voluerit. tertia si frater ꝓparauerit iacturā substātie p̄ris sui. i. vt amittat bona ī aucē. d nup. §. in gratitudinē. coll̄. iiij. vide ibi ja. d bel lonisiu. pe. bo. vbi. ō. itelligē tm̄ q̄ p̄dcāz exheredationē p̄t facere frat̄ etiā q̄ turpē pſonā heredē instituat. vt nota. ī all̄. §. ingratitudinē ꝙ glo. z eūdē ja. ꝙ h̄ vide mathe. de macasa. ī notabili. c. xcvj. ¶ Quero. v. Ecce q̄ filia q̄ turpit̄ viuit exheredari p̄t nisi dilata fuerit nubē. vltra. xxv. annuz. vt scpsi. ō. c. glo. ī. q. i. ī fi. q̄d ergo si poeniteat ista mulier. ita q̄ tpe testi sit in pnia Rūdq̄d excludat̄ a q̄rela. videt q̄ nō d quo ī dcā. l. si filiā. C. d ī offi. te. p jo. fa. z ꝙ Bm ī spe. ti. q̄ fi. sint le. v. q̄d si mlier. Et ibi an talis filia sit de bonis p̄ris alēda z ꝙ bar. ī all̄. l. si filiā vbi etiā dic̄ jo. fa. q̄ si p̄ etiā sit eiusdē vite. nō est tūc iusta cā exheredationis. jo. de gau. notat h̄ i. l. si filiam p̄all̄.

¶ Quero. vj. an eisdē causis. q̄bꝰ p̄ filiuz exheredare p̄t. eisdez z tātis cāis vasall⁹ feudū ꝑdere possit. Rñ⁹ sic. ad h̄ inducit ꝙ doc. l. testm̄. C. de inoffi. te. de quo ibi ꝙ eos. z de h̄ i. c. int̄ cos ī li. feu. q̄ sit cā ami. feu. jo. de gau. ī dcā. l. testm̄. ¶ Quero. vij. nunquid ex causis quibus potest quis exheredari vel p̄teriri possint etiam et

alimēta denegari. R° sic. vt. ff. de li. agr. l. si qs a liberis. §. idē iudex. ⁊ C. de alen. li. a parē. l. fi. vid ibi bar. bal. ⁊ salicetū. ⁊ pe. ja. in dicto suo libello. ti. liij. d ꝯdict. ex. l. oīmodo. ꝓ. l. por. debi. filiꝰ. §. jtē est notādū. ¶ Quero. viij. an filiꝰ dolicapax exher̄dari possit. R° sic. qd ꝓbat ex glo. posita. sup vbo redigat. jnsti. qbus mo. tu. fi. §. si i ſuitutē. ⁊ ad h all'at glo. illa. dolicapacē vo alia glo. ꝓximū pubtati appellat. vt i-sti. de pu. sub. §. nō solū. sup vbo ad substitutū. circa fi. ⁊ ꝓ h facit. ff. de tutel'. l. si arrogati. cū ibi notat. ¶ Quero. ix. q dicant dolicapaces. dic vt scp̄si. j. in vsa. cxv. tutores. i. R. sup vbo pupill'. v. iux quod q̄ro. ¶ Quero. x. qd si qs ꝓmittit aliquē tractare vt filiū. adiecta certa pena. an teneatur ip̄m emācipare. salti de fcō. vel instituere vel exheredare. R° sic. al's cōmittit pena. vt est casus singl'aris ſm bar. in. l. qdā cuz filiū. ff. de v. obl'. imo etiā qd plus est. exheredatꝰ sine cā q̄relat. qd est notabile. Matheꝰ d matassal'. in notabili. cxxxvj. ita dic ⁊ bn̄. Quero. xj. an exneꝰ institutꝰ a testatore exheredari possit. Et an sine cā valeat exheredatio. Et q̄l'r intelligat ꝙ exher̄datio est res inepta in exneo. vide glo. et bar. in. l. si certarū. §. si eoꝝ. ff. de testa. mili. Et ꝙ exheredatio iepta sit in extraneo etiā patz in dicta. l. qdam cū filiū. vid ibi bar. ¶ Quero. xij. an exheredatus ex testō iuste excludat ab intestato. R° sic. vt. ff. d doli excep. l. liberis. ¶ Quero. xiij. an filiꝰ ltime exheredatus habeat in numero filioꝝ. R° nō q̄tū ad succedendū ei q ip̄m exheredauit rite ⁊ iuste. vt. ff. de ꝯiūgē. cuz emācipa. li. l. i. §. si pr̄. ⁊ fac in cor. de nup. §. soluto. in. v. si qs em̄ ingratus. coll'. iiij. Idē i emācipato filio a pr̄e p̄terito. cā legitima in testō inserta. dum tn̄ testm̄ nō rumpat per contratabu. causa non ꝓbata. talis em̄ filius sic p̄teritus haberi debet ꝓ mortuo. eadē rōne. sic exheredatus quantū ad succedendū. ⁊ fac in cor. de here. ⁊ fal. §. exheredatos. coll'. i. pe. ja. in suo libello. ti. lv. de ꝯdict. ex. l. oīmodo. actiōe ex testam̄to cumulata. §. etiā est notandū circa libellos p̄dictos ⁊c. quē vide ibi latius sup h. qd nota bn̄. ¶ Quero. x iij. an exheredatꝰ inter noīatos in testō admittat. R° nō. licet decies milies velit. quia a testatore repulsus est. ja. de bello visu in auct. de here. ⁊ fal. §. ⁊ h qdē. post p̄n. coll'. i. vide ꝑ eū ibi de h latiꝰ. qdqz le. ⁊ notat ꝑ acur. ⁊ jo. fab. jnsti. d exhereda. libe. per totū. Autē. ꝓ sed. ⁊ sic dicēdo Sz exher̄dare p̄nt ⁊c. ꝯtinuat vsa. s. ꝓxi. qm̄ ibi agit q̄l'r filiꝰ obediens a pr̄e remunerat. h vero agit q̄l'r filius inobediens ⁊ ingratꝰ exheredat. Cōcludit ergo ex p̄missis ꝙ vnicuiqz filio merces reddit iux opa sua. ꝓ h ps. lxj. Nōne deo subiecta erit aīa mea. in fi. vide qd scripsi. j. in vsa. cxj. si aūt mulieres. in glo. ij. Et de exheredatione vide qd scp̄si. j. in vsa. ꝓxi. sup vbo noīati. ⁊ sup vbo. ⁊ causa. Presūptuosi. vide qd scp̄si. s. i vsa. lxxiiij. cechiā. v. ⁊ q eam. in glo. i. Vt pr̄em. hec est p̄ma cā. Grauiter. i. enormiter. Et deriuat a grādis. qz q grādia sunt: grauia debent esse. vide qd scp̄si. s. in vsa. lxj. itē statuerūt. sup vbo graues. Vel deshonestauerit. ⁊ h est scda cā. Et vbū deshonestauerint intellige de desonries tā verbalibꝰ q̄ realibus. leuibus tamē ⁊ leuissimis. Vel dic vbalitēr. vel al's q̄litercunqz factis. etiā sine manuū iniectione. ⁊ ita dico vt differat a p̄cedenti causa. Vel de crimine. hec est tertia cā. Aut si filij. hec ē quarta causa. ⁊ ista non est de iure romano. Bausatores. vide quod scripsi. j. i vsa. xciiij. quia iusticiā. sup vbo bausatoribꝰ. Vel filie. hec est q̄nta causa. ¶ Nota filiā nubere non debere sine consensu patris. ꝓ hoc vide. j. in curia barchin̄. dn̄i Alfonsi quarti regis nunc feliciter regnantis. tunc p̄mogeniti domini regis Ferdinandi diue memorie. ⁊ ab eo inde potestatez hn̄tis. c. iij. Com fer e cōtraure esposalles

rē. vide ibi penā ꝓfacientiꝫ impoſitā. qđ ꝓ le. ⁊ notat ꝑ ber. hoſtī. ⁊ alios in. c. i. eꝛ de deſpō. impu. Ꝯſugere noluerit. qꝫ patri volenti dare maritū filie: ꝓſentire tenet. niſi indignū moribꝫ. vel turpē ei eligat. ff de ſponſ. l. ſed eaꝫ. fm ja. de mō. iu. ¶ Sz ꝗđ ecōtra ſi filia ꝓhat ſine cōſenſu patris Rñdet ipe ja. ⁊ bñ. q ſi id faciat. j. xxv. annos pōt per pꝛēz exheredari. Secꝫ ſi poſt vt in auc. vt cū đ ap. cog. §. de inceps. collꝫ. viij. ⁊ C. đ inoffi. te. l. ſi filiā. ⁊ auc. ibi poſito. Punit ergo filia in đ q ꝑt exhereda ri. ſi pꝛī voleti ſibi daꝛ maritū ñ ꝓſentiat. Vel ſi ꝑſe ante. xxv. annū ꝓhat. ja. đ mō iu. ꝓdictus. idem đ ja. de valleſi. in glo. ij. in. q. i. ⁊ ij. p đ facit eꝛ đ deſpō. impu. c. i. hall. ¶ Sz ꝗro fm eundē ja. de mō. iu. nūc ꝗđ hmōi pene ſunt hodie q ius canonicū ſubla te. videt q ſic. qꝛ mꝛimonia nō vide tur eſſe de foro ſcḷari. vt. ij. q. iij. §. hinc colligit. Et ꝓter nec ſcḷariū ꝓncipū ꝓhibꝫ ſubia cere. vt eꝛ đ ꝓſti. c. q in eccliarū. Ꝓte rea canones ſolū exꝑſſūt in mꝛimonio ꝓ ſenſuz cop. q ꝓtrahēꝫ debēt. vt. xxvij. q. ij. cir. ꝓn. ⁊ facit. c. cum locū. eꝛ de ſpon. cū ſilib. Dicigit mꝛimonialis ꝓctus ſic de ſolo conſenſu ꝓtrahentiū factus licitꝫ eſt reſtat q oēs ſeꝗla penalis ſit remiſſa. tāq̄ accēſoria. Et qꝛ quod licite fit: penā non meꝛet. vt. l. gratus. C. de adul. eꝛ de cōſti. c. cognoſcētes. Dicendū eſt q iſte pene nō tollant. qꝛ nō apponunt ad mꝛimo" nec ad ꝑſonas ꝓtrahentiū. ſed ad bona. de ꝗ bus bonis paternis iudicare non ptinet ad eccliam. ſed ad pncipē ſcḷarem. vt eꝛ qui ſi. ſunt le. c. p veneraḃilē. ja. de mō. iu. qui. ō. ¶ Quero fm ja. de valleſi. ꝗđ ſi filiꝫ filiaue infra. xxv. ānos ſine voluntate pa rentū monaſteriū ingrediant. nunꝗuid pñt exheredari. dico q ſic. đ ħ eſt ꝯtra ꝯſū barchiñ. a dño rege Ja. i. conceſſo. Cuius datꝫ fuit barchiñ. vij. kl. madij. anno dñi M. cc. lxix. in. §. damus etiā. Sed ꝑ. qꝛ qđ licite fit: penā non meꝛet. vt. C. de adul. l.

gratus. Quid ergo dicendū. certe nihil a liud vt mihi videt. niſi qꝛ Sic volo ſic iu beo: ſit ꝓ rōne voluntas. vt no. ꝓ hoſt. in ſū nia. ti. de īmu. ec. §. de ꝗbus. v. eꝛ ordiaria cū hoc videat nimis durū ⁊ odioſuz. ideo cuitandū ⁊ reſtringendū iuꝛ rl'am odia. đ reg. iu. li. vj. ſ. q ꝓ tāto celeſti bono filiꝫ vl filia puniat ꝑ ꝓncipē terreſtre. Ob qđ cre do q idem ꝓnceps ſalua eius regie maie ſtatis reuerētia ⁊ honoꝛe talia tanꝯ ꝓtra eccliaſticā libtatem ⁊ eccliaz venictia de facto potiꝫ ꝯ de iuꝛ ſtatui t. gꝰ q non va leant. Vel dic ⁊ melius q pena in all. §. damus etiā. apposita nō extendit ad in greſſuz religiōis. ꝗ mꝛimo" ſpūale exiſtit nec ad ꝑſonas filioꝝ vel filiarū ingredie tiū. ſed ad bona. de ꝗbus bonis paternis dīs rex ſtatuere valet ⁊ iudicare. ⁊ non ec cleſia. niſi ſubſint ſibi. vt in all. c. p vene rabilē. ꝗ ſi. ſunt le.. vide qđ ibi no. ꝓ hoſti. ⁊ jo. an. Monachatꝰ aūt filio vl filie. ſiue ſpuberꝫ. ſiue puberis. licz ſine ꝓſenſu pa rentū ingrediens cū limitatiōe tū. đ q habet eꝛ de regu. ⁊ tranſe. ad reli. c. ū. ⁊ c. ū. c. is q. li. vj. ja. de valleſi. đcūs. Sz turpiter. i. luxuriose. Ala q luxuriose viuit: turpē vitā ducit. ¶ E. nota q turpiꝫ dr a turpis. pe. informis. qꝛ ꝓpeat. vide turpitudo. ia. ⁊ turpo. as. i. inq̄nare. turpē facere. ⁊ tur peo. es. pui. i. eſſe vel fieri turpē. ⁊ inde tur po. as. i. valde turpē facere. fm hugo. i de riuatic. c. turpeo. es. Ala v. Ruinoꝛ de ve teri: faciet futura cauere. Eras poterūt fie ri turpia ñam heri. Felix eſt quē faciūt alie na ꝓcula cauere. ¶ Nota. ij. q interduz turpiter notat vitā inhoneſtā. ⁊ interduz alteriꝰ facti q penitētiā. vt pz de his duobꝰ ff. de ꝓdic. ab tut. cāz. l. iiij. §. fiz q meretrici. ⁊ pz de ꝓmo đ. de ſcđo. ff. đ doli excep. l. ſi pcurator. C. đ pfeſſo. ⁊ medi. l. archi at. li. x. ⁊. xxij. q. iiij. c. vnuſq̄ſq̄. ff. đ ri. nup. l. palā. §. i. ⁊ ē de iuꝛiuꝛ. c. quēadmoduz. ibi. turpiꝰ ejiciꝫ q̄ nō admittit hoſpes. p đ de ꝓſe. di. v. c. ne tales. v. vide ⁊ morbi.

Aut ſi filij. hec ē. v. cā. Sarracenos. q; largo mō hereticī dī ſūt. ⁊ hereticī ab hereditate excludunt. vt i auc. vt cū. de ap. cog. §. ſi qs de pētib⁹ coll. viij. ja. de mō. iu. ¶ Et ſic nota q; parētes catholici liberos hereticos exheredare pñt. ſz parētes hereticī liberos catholicos a ſna ſucceſſiōe excludere nō pñt. vt le. ⁊ nota. p. ja. de bellouiſu in all. §. ſi qs de parētib⁹ ¶ Nota. ij. q; ex liberis in diuerſa fide ꝓſtitutis. ſoli catholici ad hereditatē vocant nīſi hereticī ad fidē poſtea ꝓuertant. vt ibi. adde qō ſcripſi. j. in vſa. cl. xiij. homicide. v. anathematizati ſup vbo hereticī. ⁊ ſup vbo ſarraceni. Cōuicti. ſub. q; ſnia. z. aut ꝓfeſſionē i iuditio fcām. nā ꝓfeſſus i iuditio ꝓ cuicto habet vt. C. de cōfe. l. vna. cū ibi notatis q; chi. ⁊ bar. ⁊ ex. e. ti. c. ex pte. cū ibi notat⁹ q; ber. hoſti. hē. bo. ⁊ antho. de butrio. vl' dic alia ꝓbatiōe legittia. vel cōpetētib⁹ iudicijs. vt ex. de rſa. c. nō ſolū. v. aut euidēter. li. vj vide ibi jo. an. in nouella. Ab hereditate. ¶ Iuꝛ qō q̄ro an pr̄ vel mat̄ ex cauſis hic i huj⁹ vſa. ⁊ s. i glo. i. i. q. i. ꝑp̄ſſis i legittima filijſ iure nature ptinēti eos ꝓterire poſſit. vl' exheredare. Rñ⁹ nō. imo ipaz legittimā iure inſtitutiōis relinq̄re tenent. alꝫ teſtm̄ eēt nīl'uz. vt i auc. vt cū ō ap. cog. §. aliud quoq; coll. viij. ja. de bellouiſu. ſz tu dic q; hodie nō ē nullū. etiā q; i legato nō dicat iure inſtitutōis. imo tenet ⁊ valet vt. j. in curia Mōtiſſoni dñi regis. P. iij. c. i. impuberib⁹ i fi. credo tñ q; ſi filj⁹ bauſatoꝛ fuerit. vl' hereticꝰ q; eo tūc ꝓpt̄ crimis enormitatē ipſo iur̄ filij⁹ cadē legittia nudat⁹ ē vino ⁊ ꝓnat⁹. i qua ſi filij⁹ fuerit dicitur ecclia ſuccedit itra annū. alꝫ fiſcꝰ vt i auc. vt cū ō ap. cog. §. ſi qs a parētib⁹ coll. viij. vide ibi dañ ja. de bellouiſu. ¶ Sz q̄d ſi mulier ſciēt matrimoniū. ꝯhit cū heretico. nūq̄d dz pdere dotē. Rñ⁹ ſic. vt ex. de here. c. decreuit. li. vj. vide ibi jo. an. in nouella. Voluerint. ergo pz hic. q; pater ⁊ mater neceſſario filios exheredare non tenent. ꝓpter huj⁹ vbū voluerint. ⁊ ſic poniť i opoſitiōe ipoꝛ an filios exheredare voluerit. aut ne. h̄ intellige. niſi cā fuerit talis. q; quā dīna maieſtas ledaſ puta q; filius ſarracen⁹ efficiť. vl' hereticꝰ. q; tūc talis filij⁹ neceſſario a patre. exheredari dz. Et h̄ innuit nr̄ vſa. cum lōgē ſit grauiꝭ eterna q; tpalē ledere mageſtatē. vt ex ō here. c. v gētis. vide qō ibi nota. p. ber. hoſti. jo. an. ⁊ alios. Repellēdi. i. exheredādi. ita exp̄i dz ⁊ intelligi h̄ vbū repellēdi. adeo vt ꝓncipiū huj⁹ vſa. tanq̄ maius dignū trahat ad ſe finē ipi⁹ tanq̄ min⁹ dignū. cū rl'ariť maius dignū atrahit ſe min⁹ dignū vt ex. de ꝓſe. ec. vel. al. c. q; i dubijs. ⁊. e. ti. c. vno. li. vj. ⁊ ſic eſt in ꝓpoſito. repello eterñ. i. retropellere. vñ repulſo. ſas. ⁊ hec repulſa ſe. i. repulſio. ſm hug. i deri. c. pello. is. vñ vere filij⁹ retropellit̄. qui legittime exheredatur. vt hic. quod nota.

Si quis filiū. Ixxviij Caſus. Quattuoꝛ cōcurrentib⁹ hic enumeratis licituz eſt parēti liberos exheredare vno tñ ſolū deficiēte exheredatio irrita eſt atq; nulla. h. d. ¶ Nota. j. vt i ſūma⁹ i q⁹ bñ dic parēti. ⁊ bñ dic libos. ꝓ huj⁹ vo itellectu repete hic qō ſcripſi. s. in vſa. primo i gl'. i. i nota. ij. ¶ Nota. ij. q; hijs q̄ttoꝛ i lra numeratis. nō cōcurrētib⁹. ſ. nomē exheredati culpa ipi⁹ ⁊ alio loco illi⁹ inſtituto ⁊ cā exheredationis parēs liberos exheredare nō pōt. ⁊ ſi fecerit nō valet. ar'm a ꝓtrario ſenſu huj⁹ vſa. ¶ Nota. iij. q; hic vſa⁹. s. pri. ꝓcedenti cōtinuat̄. Nā ibi agitur expreſſe de cauſis q̄ ſunt ſer. quib⁹ vl' vna ex ipis pater in dubie filiū exheredare pōt. vltra ⁊ ꝓter illas. que de iure romano eriſtunt. quas ſcripſi ibi in glo. i. in. q. i. hic vero agit. q; in exheredatiōe quatuoꝛ inſimul habēt ſeruari. alꝫ nō valerēt vt h̄. vide ibi noſatim exheredet ⁊c. Et ſupra. e. glo. in nota. ij. ¶ Nota. iiij. ad l̄ vt melius

hñc vſa^m capias. ipz ī tres diuido ptes. p^a modū neceſſario ī exheredatiõe ſeruãduz oñdit ſcda ipo mõ ſemoto exheredatõ fieri neq^t. tertia ex p̃ſumptõe ipa exheredatõe ſcã illã p̃ſus nullã reddit. ij. ibi. v. ſi vnũ iij. ibi. v. z ſi. vide tertũ. Exheredare. Nota q^ exheredare idẽ ẽ q^ hereditate p̃uare. bar. ī. l. q̃dã cũ filiũ. C. d libe. p̃teri. ī oppo. q̃ incipit. oppo. q^ exheredatio ꝛc. vel dic exheredare. i. ex hereditatẽ ponere. hereditatẽ auferre. ſz hug. ī dri. c. her. grece. Noiãti. h̃ ẽ p̃mũ p̃cor. ī auc. nõ ſz. C. de libe. p̃teri. ¶ Et ſic nota q^ noiatim q̃s exheredari dz vt d. z. C. de libe. p̃teri. z exhere. l. maximũ. §. ſcim^9 z inſti. de exherc. li. §. noiatiz vide qđ ibi nota. p. jo. fa. ī glo. q̃dã hñt. z ī dcã auc. nõ ſz. z in cor. vñ ſumit ¶ Quero q̃d ſit noiatim exheredare. certe q^ exheredãs p̃ inſeri faciat ī exheredatiõe filij nomẽ. z p̃nomẽ. z cognomẽ. vl' vnũ ex hijs ex ſufficit. vt. ff. de libe. z poſtu. l. i. ¶ Quero ij. q̃ ſit dr̃a int̃ nomẽ. p̃nomẽ. z cognomẽ. vide in dcã. l. i. in glo. q̃ incipit. pp̃riũ z in ſti. de lega. §. ſi q̃s ī noie. z dic vt ibi p glo. ¶ Quero. iij. q̃d ſi nomẽ filij ateſtatoꝛe patre exp̃ſſũ nõ ẽ in teſtamẽto. ſz dicit ita. filiꝰ me^9 exheres eſto. nũq̃d valet taľ exheredatio. Rñ^o ſic. ſi vn^9 tm̃ filiꝰ ſit. vt. ff. deli. z poſtu. l. ij. ¶ Quero. iiij. q̃d ſi plures ſint filij. ſz in exheredatiõe nõ ſũt noiati. nunq̃d valebit. Rñ^o nõ. rõ qm̃ benigna interp̃tatiõe nulli^9 ẽ exheredat^9. vt in all'. l. ij. facq̃ nota. i. c. ſi ſacerdos ex d. offi. oꝛ. in glo. pe. z nr̃ vſa. a p̃rio ſenſu. ¶ Quero. v. q̃d ſi teſtatoꝛ ditat filiũ. neq; heredẽ inſtituo. neq; exheredo. qꝛ in me man^9 impias eiecit. nũq̃d cẽſet exheredat^9 Rñ^o ſic. vt nota. p. azo. ī ſũma ti. d libe. p̃teri. p^9 p̃n. ¶ Quero. vj. q̃d ſi dicat talẽ filiũ meuz p̃tereo. qꝛ man^9 iniecit in me. vl' ſile feꝯ. nũq̃d cẽſet p̃terit^9. vl' exheredat^9 Et dico q^ exheredatus vt. C. d libe. p̃teri. l. ſi q̃s filiũ. vide ibi dyi. bar. bal. z ſalicetũ. ¶ Quero. vij. q̃d ſit exheredare. dico q^ exheredare eſt p̃rem a ſua hereditate filiũ iuditio ſuo vltiõ repellere. vt dcã. l. ſi q̃s filiũ. z aliũ loco filij inſtituere. vt d. ibi z aliũ ī loco ſuo ꝛc. ¶ Quero. viij. an exheredat^9 ex teſtõ excludaľ ab inteſtato. Rñ^o ſic. ff. de doli. except. l. liberis. z itellige exheredat^9. ſ. iuſte. alꝰ exheredatio nõ teneret. vt. xvij. q. iiij. c. fi. vide ibi Arch. ſile ſcpſi. ſ. vſa. p̃ri. in glo. i. ī. q. xij. ¶ Que^o. ix. an filiꝰ exheredat^9 q̃ approbat teſtm̃ p̃ris poſſit ipm̃ vlteri^9 impugnare. Rñ^o nõ. C. de ī offi. te. l. parẽtib^9. Et ſi ali^9 impugnat teſtm̃. ipe tm̃ petere nõ põt vltra. q̃ ſibi relictũ fuit. ff. dele. p̃ſtã. ſ. ta. bo. poſ. petita. l. ix. q̃ nota. p. vin. z poſti. ī. c. er oꝛ extra d hijs que fi. a ma. par. ca. ꝛc ¶ Quero. x. nunq̃d exhereda^9 ẽ reſ̃ cepta ī exĩneo. Et q̃lit̃ intelligaľ. vid bar. ī. l. ſi certã. §. ſi coꝛ. ff. de teſta. mili. z in. l. q̃dã eſt filiũ. ff. de ver. ob. de h̃ vide qđ ſcpſi. ſ. vſa. p̃ri. in glo. i. i. q. xj. ¶ Quero. xj. qđ auxiliũ cõpetat p̃teritis. vel exheredatꝫ filio. vel filie. vel nepoti. vel nepti. a p̃re. vel auo. vel deinceps. dicas q^ iſto caſu eſt dr̃a int̃ p̃terire. z exheredare. Naz p̃. vel ali^9 ex linea p̃rna. tũc aut p̃terijt liberos ī ptãte exiſtẽtes. z tũc iſti liberi hñt auxilia duo. p^m eſt. nã ſi volũt dicere teſtm̃ illi^9 nullũ eſſe ipo iure p̃ñt. z^m eſt. nã ſi volũt hñt ꝯ ta. vt illud teſtm̃ petãt anullari. ſi vo iſti liberi erãt emãcipati. tũc tãtummõ habẽt ꝯ ta. z dicẽt teſtm̃ annullãdũ. h̃ ꝓbaľ. i. l. maximũ vicĩũ. C. deli. p̃teri. vl' exhere. circa p̃nci. et circa. fi. in. §. ſcim^9. Et dic vt ibi. h̃ fallit i milite p̃fa. i expeditiõe exñte ſi ſciens ſe hñre liberos. z illos p̃tereat. naz ſz i ptãte. tñ illi^9 p̃teritio p exheredatiõe hab. f. ita q^ illi liberi nõ poterũt dicere nullũ eſſe illud teſtm̃ ipo iuľ. ſz tm̃ p ꝯ ta. annullãdũ. ſec^9 ſi dicet^9 miles eſſet filiꝰ fa. p̃teriẽs vel etiã exheredans liberos. nã tũc ei^9 teſtm̃ p filiũ ei^9. vel filios. vel alios liberos non põt dici nullũ ipſo iuľ. vel annullãduz p ꝯ ta. nec p q̃relã in offi. te. C. de inoffi. te. l. fi. circa fi. ita tñ intelligẽdum ſi tales liberi

falsi ltimã poterũt petere ꝓdict. ex. l. vt in auc. de sciss. epi. §. pbꝛos. coll. ix. & ibi no. & C. de epi. & cle. l. sactoscẽ. & auc. pbꝛos. et ibi sing. no. Si aũt liberi exheredent & sine eã. tũc siue sint in ptãte. siue emancipati hñt q̃relã inoffi. te. & petẽt anullari. vt. ff. ꝺ ꝫ. ta. l. nõ putauit. §. nã q̃uis. ¶ Que⁹. xij. q̃d de filio arrogato ꝓterito. vel exhere. dicas idẽ qꝺ in quolibꝫ ltimo & naturali. si esset in ptãte. Nam si pr̃ eũ ꝓtereat: testm̃ erit nullũ. si exheredet hꝫ q̃relã inoffi. te. vt. s. dictuꝫ est de filio in ptãte posito. Si aũt emãcipat⁹. tũc si ex iusta cã: nihil ꝺꝫ hr̃e. si sine cã: tñc ac si nõ essꝫ emãcipatus vt jnsti. de adop. §. cũ aũt. & C. e. ti. l. fi. §. i & ij. &c. ¶ Quero. xiij. q̃d de filio adoptĩo. dicas ꝙ si ꝓtereat. vel exheredet i testõ: nõ hꝫ q̃relã. q⁊ pr̃ adoptiu⁹ nihil sibi teneꝺ i testõ relinq̃re. cũ sit extraneꝰ. sꝫ ab intestato succedit & cũ alijs. vt. C. de adopt. l. penul. ¶ Quero. xiiij. q̃d de filio naturali tm̃. Dicas ꝙ pr̃ ab inte. succedere nõ ꝓt. vt no. in sti. de inoffi. te. §. cũ aũt. licꝫ ex testõ i aliq⁹ succedat. qꝺ ꝺic vt no. ex q̃ fi. sunt le. c. tanta. p ber. hosti. & jo. an. mr̃. autez ex testõ & ab inte. succedit sili⁹ iste natural'. vt sili⁹ ltim⁹ & natural. vt. C. ad oꝛfi. l. si q̃ illustrꝫ ¶ Quero. xv. q̃d de filio spurio seu vulgo ꝓcepto. dicas ꝙ pr̃ nõ succedit ex testõ. vel ab inte. q⁊ nescit q̃ est pr̃. sꝫ matr̃ succedit. nisi illustris sit mr̃. qꝺ ꝺic ꝑm distinctꝫ. l. C. ad oꝛfi. l. pall'. si q̃ illustris. Sꝫ si posset scire cui⁹ ẽ iste sili⁹ vulgo ꝓcept⁹. tũc cuꝫ ve nascat. alis tm̃ ꝺꝛ nõ succedit ex testõ sꝫ ab inte. vt in naturali tm̃ ꝺixi. qꝺ ꝺic vt no. i sti. ad oꝛfi. §. penul. in glo. penul. ¶ Que⁹ xvj. q̃d ꝺ filio incestuoso. dicas ꝙ certũ est nõ succedere patri etiã si vellet pater. vt. C. ꝺ na. libe. l. humaniter. auc. licꝫ. q̃uis possꝫ fieri cautela. qñ pr̃ vult sibi relinquere. vt no. in auc. q̃bus mo. na. effi. sui. §. fi. coll. vij. nec isti succedit matri illustri nec etiã nõ illustri. vt no. in dicta. l. si qua illustrꝫ. vbi ꝺe hr̃ plene. ¶ Quero. xvij. nũq̃d filius naturalꝭ & ltimus si est exheredat⁹. siue sit in ptãte posit⁹. siue emãcipat⁹ poterit ne q̃relã inoffi. te. ꝓ se intẽptare ꝓx⁹ nõ. qm̃ hr̃ facere non ꝓt sine auxilio. s. vt eã ꝓmo petat a iudice cõpetenti. & ei petẽti ꝺar q̃ꝺã possessio extraordinaria. de qua agit. ff. de inoffi. te. l. postum⁹. §. si q̃s instituta. & l. quę admodũ. & l. papi. in ꝑn. & ꝺic vt no. insti. de bo. pos. §. fi. in vlti. glo. ¶ Quero. xviij. q̃d si liberi ꝓtereanꝭ a mr̃e. vel ab alio de linea materna. vt ab auo materno. vel de inceps. dicas ꝙ tũc ꝓdcã ꝓteritio mr̃is vl alioꝝ ex linea mr̃is veniẽtiũ: ꝓ exheredatiõe habeꝺ. & ideo nõ pñt illi ꝺicere nullũ sed hñt q̃relam inoffi. te. sicut ceteri a patre exheredati. vt insti. de exhere. li. §. fi. ff. de bo. pos. l. nõ. putauit. §. ij. isti. ꝺ inoffi. te. in ꝑn. idem sine ꝺubio si sint exheredati. ¶ Quero. xix. q̃d si ascendẽtes ꝓtereanꝭ vt exheredent a descendẽtib⁹. ꝺicas ꝙ tũc siue ꝓtereanꝭ siue exheredent a filio in ptãte posito. nõ hñte castrẽse vel q̃si: ei⁹ testm̃ nullũ est. vt. C. de bonꝝ. li. l. fi. §. filij autẽ. Sed si fili⁹ emãcipatus ꝓterijt ascẽdentes. hñt illi pentes ꝫ ta. si eos exheredauit hñt q̃relam inoffi. te. ff. de inoffi. te. l. nã & si parentib⁹. & si a pa. q̃s fu. ma. l. i. in ꝑn. & notaꝭ. C. de li. ꝓteri. vel exhere. in ꝺcã. l. maximũ. & auc. ex cã. in medio glo. Et qꝺ dictũ est de filiosa. ꝙ eius testm̃ sit nullũ. fallit in filiosa. hñte castrense peculiũ. vel q̃si. Nã ꝫ testm̃ talis filij ꝓdicti ascendentes nõ hñt q̃relam inoffi. te. nec testm̃ pñt rumpe per q̃relam. vt in filio ecõtra est. s. dictũ. vt. C. de inoffi. te. l. fi. circa fi. sed bene poterit pater petere salti ltimaꝫ ꝓdict. ex. l. in auc. de scissi. epi. §. pbꝛos. coll. ix. vt ibi videt glo. innuere. & in ꝑall'. l. sacroscẽ & auc. pbꝛos. C. de epi. & cle. que hinc ide sumitur. & ibi sing vꝺetur innuere glosa. ¶ Quero. xx. quid si collaterales ꝓtereantur. vel exheredent a collateralibus. vtputa talis ꝓteriit vel exheredauit fratrẽ. Dicas ꝙ tunc frater iste ꝓteritus. vel exhere-

datus hȝ q̄relam inoffi.te.ff.de inoffi.te. l.postum⁹.lȝ diuersimode itelligaf.l.illa ⁊.C.de inoffi.te.l.fratres.qđ est vm i fratre vel sozore vtino.⁊ psanguineo tm̄ eiuf dē pris.Aliud in vtino tm̄:vel eiusdē matris tm̄.vt in dicta.l.fratres.⁊ no.insti.de inoffi.te.§.i.¶ Quero.xxj.q̄liter ⁊ quō q̄rela inoffi.te.sibi locū vēdicet.vide qđ no taf in pall.auc̄.ex cā.in.i. glo.⁊ dixit ibi plene ja.de bellouisu in suppletiōe illius auc̄.ibi vide.¶ Quero.xxij.circa materiam q̄rele inoffi.test.q̄liter ⁊ quō iura.C. corrigant̄ p iura auctenticoꝝ i q̄tuoz.Dicas plene vt not.ff.de inoffi.te.l.nā i his i pn.glo.pterire est ⁊c.circa pnci.glo.ibi. Jtē nota ꝙ in trib⁹ hic tractat⁹ ⁊c.p quam ꝑt supplere glo.posita insti.de inoffi.te.§ fi.circa fi.vlti.glo.Sed ibi tm̄ pſequtur casum in q° cozrigit̄ p auc̄.dic̄ ꝙ acta q̄rela inoffi.te.libertates legate nō debent̄ p.l. papi.ff.de inoffi.te.cū allga.ad ȟ.l.C.que dicit ꝙ rupto testō p ꝯ ta.tales libertates legate nō debent̄.qđ dic plene.vt.C.đ fideiuſ.l.eā quā.⁊ de postu.here. insti.l.i.⁊ dic vt ibi.sed hodie ex cā p̄teritiōis ⁊c.vt i dicta auc̄.ex cā.Jtē adde q̄rtū casuz in q° C.corrigit̄ p auc̄.q̄tū ad hāc materiam Nā đ iure.C.veniētes ex filia succedebāt cū diminutiōe tertie ptis.vt innuit̄ in al lega.l.maximū circa fi.sup vbo sȝ ȟ nō solum.⁊ exp̄sse đz.C.de collat.l.illā.p auc̄. sine diminutiōe.q̄ auc̄.ibi posita est.Et ita his visis mafia p̄teritiōis ⁊ exheredatiōis clarissima remanebit.ja.de bellouisu p̄dicta ponit.a.q.ē.xj.hucusq̄ inclusiue p viā notabilis ⁊ singularissime distinctiōis in suppletiōe ab eo posita sup dca. l.maxi⁹.C.deli.pteri.⁊ exhere.Ego aūt illam posui distictiōez.ȟ p vberiozi intellectu p modū q̄nuz.vt.ē.patet.lȝ grossule fecerim bn̄dict⁹ sit de⁹.vide qđ no.in eadē.l.maximū p chi.bar.bal.⁊ Salicetuz. Et adde qđ sepsi.ē.in vsa.prio.in glo.j. ¶ Quero.xxiij.q̄d si pater filio in mīozi etate cōstituto succedit in peculio vel in alijs bonis.nunq̄d pater restōez in itegrū petere poterit:sic ip̄e fili⁹ petere posȝ.distigue.q̄ aut pater succedit filio:vt here. tūc pōt ipetrare restitutiōem ex psona filij.vt.l.iij.§.pōponi⁹.ff.de mīozi.aut occupauit iure peculij:⁊ tūc restitutionē petere nō p̄t.vt.l.iij.§.sed vtrū.e.ti. de mīo. bar.in.l.pater.q̄ castrense.ff.de castren.pecu.Et de hac mafia vide qđ sepsi.ē.in vsatico.xxij.vnaq̄q̄ sup vbo fm valozē.in.q. xj.⁊ in vsa.xxviij.de oibus nāq̄ cauſ.v.aliud sup vbo electȝ.in.q.xiiij.⁊.j. in vsa°. cxiij.vere iudex in glo.ij.v.q̄ro an mīozi. ⁊c.Et culpa.ȟ est scōm.¶ Et nota ꝙ cꝛpa idē est ꝙ nota.crimē.mala fama.rep̄hensio.Et videt derivari a cello.is.qđ nō est i vsu:q: pcellat.i.pcutiat hoīem.Jtē culpula.le.dimi.⁊ culpo.as.i.criminari.reprehendere.⁊ inde culpito.tas.freq̄nt.plautus.ne iusiurāte.nostrū nemo p̄culpit et Jtē culpo.dis culpo.as.exculpo.pas.i eodem sensu.i. defendere. culpā impositaz alicui ab eo remouere. inculpo.as.i. culpā imponere.fm ȟ.ago.in deri.c.culpa. ¶ Nota.ij.ꝙ culpa in viciū sonat vt ȟ.Et sic dāpnū qđ qs sua culpa sentit: sibi nō alij dz iputare vt i regl'a dāp^m.de reg.iuſ. li.vj.Dicat.ſ.noxā.vel crimē.sine delictū p qđ pſ eius filiū exheredat.nā alȝ exheredatio nō valeret:nisi iuste fieret.vt.xvij.q. iiij.c.fi.cū ibi notatȝ.p glo.⁊ archi^m.Et aliū.ȟ est tertiū.Ex q° nota ꝙ pat iuste exheredās filiū.aliū loco istituere sui tenet̄ alȝ exheredatio nō valeret:vt ȟ.Et causa. ȟ est q̄rtū.¶ Nota ex ȟ terru:ꝙ nedū causa exheredatiōis inseri debet:sz etiā ꝙ illa ab here de vā esse pbet̄.pcoz.C.deli.preteri.vel exhere.auc̄.nō lȝ.⁊ in auc̄.vt cū. de ap.cog.§.aliud quoq̄.coll'.viij.vīd ibi ja.de bellouisu.Cause vo iure vsa.stȝ septe.⁊ iure romano.xv.q̄s vide vt sepsi.ē.vsatico pri.in glo.i.in.q.i.¶ Nota.2°.ꝙ causе insertio de suba est:⁊ eiꝰ pbatio vt hic.

ide iac. de mō. iu. ¶ Sed q̄ro quō ꝛ qualr
exheredatio formari dz. dicas ꝙ ḃ modo
q̄ sequit. Insup ticiū filiū meū: qz man⁹
atroces ingessit in me. vel morte mihi per
veneni poculū pauit. oino exheredo. ꝛ ab
oi suba ꝛ hereditate mea ꝓstituo alienuz
Petrū vo mihi heredē istituo. Et hᶜ ē for⁹
ma quō q̄s is q̄ aliū tenet instituere ex cā
ingratitudis illū exheredare velit. Si aūt
nolit eū exheredare: nec istituere. sz ꝓteri⁹
re cām tñ inserēdo. Sic dicet. ꝓteres ticiū
filiū meū: vel nepotē siue net. neq istituo
neq exheredo. Et talis ꝓteritio a pte: vel
mre: vel aliq° descēdētiū. siue ex pte pris:
siue ex pte mris. tñ cā facta ꝑ exheredati
one hr. fm Bᵐ. in spe. ti. de istru. edi. §. vt
aūt. v. si aūt is. p ḃ vide q Azo. in sum. ti.
deli. ꝓteri. vel exhere. ja. de vallesica. ꝛ per
totū ti. vide etiā sup ista matia q hosti. iū
sum. ti. de testa. §. q̄r infirmet. sub. §. aum
ds. cū. v. seq̄n. ¶ Que° q̄d sit ꝓterire. dicas
ꝙ ꝓterire est nullā de filio facere mētiōez
vt isti. de here. q̄ ab inte. §. eadē. Sed⁹ est i
suo casu. vt. ff. de here. isti. l. his vbis. vide
ibi ter. qdq̄ no. q bar. bal. ꝛ sali. Si vnū
v. ꝛ est scda ps. Nepotez. ¶ Nota ꝙ nepos
est: q̄ ex filio nat⁹ est: ꝛ dr nepos q̄si pt⁹ na
tus. ꝛ est echia. p° cū fili⁹ nascat. deinde
nepos. Grad⁹ substitutiōis est hᶜ. ꝛ poste
riras q̄si postea etas. Nepos vtriusq̄ sex⁹
est. Nā nepos dict⁹ est iure est ꝓpe descen
sionē successiōis admissus. Nepos est qui
ex nepote ꝯceptus ē. vel nat⁹ ꝛ dict⁹. q: ne
pos. ꝙ nat⁹ porro post. Ex ḃ quoq̄ gradu
incipit vocari ꝓgenies: q̄si geniti pt⁹ por
ro. nā filij ꝛ nepotes nō sunt ꝓgenies: q̄a
nō ex eis lōga posteritas. Sic aūt inferi⁹
lōge editi ꝓgenies dr. ista supius pau. a
tauiq̄ progenitores appellant: q̄si porro
generātes. ꝓnepos est dict⁹ q: ꝓpe nepo⁹
tē est. Abnepos: q: se iungit a nepote. Est
em̄ inē illū ꝛ nepotē. ꝓnepos: aut abne⁹
pos. Abnepot⁹ filius: q: post nepotē q̄rt⁹
est in ordine. de ḃ tñ videas diffuse. ff. de
gradib⁹ affi. l. i. ꝛ l. iuſ. ꝓsult⁹. ꝛ xxxv. q. v.
c. series. ꝛ c. ꝓmo gradu. ¶ Sz q̄ro q̄d no⁹
mine posteritat⁹ ꝓtineat. dic vt not. in. l.
neq; dorotheū. C. de decurio. li. x. ꝛ meli⁹
in. l. alle. iuſ ꝓsult⁹. §. parētes. ff. de gradi.
vbi est tex. q liberi dr vsq; ad ēnepotē. ꝛ
deinde dr posteriores. Et sic parētes di⁹
cūtur vsq; ad tritauū. ꝛ ḃ ꝓpio vocabło.
Alij vo dr maiores. Liberi em̄ dr vsq;
ad ternepotē. ꝛ deide dr posteriores: vt ī
dicta. l. iuſ ꝓsultus. §. parētes: q̄ ītellige
fm antiq̄ iura. sz hodie liberi dr vsq; in
infinitū. ff. de vb. sig. l. liberoꝝ. ꝛ ibi bar.
ꝛ bal. ff. de in ius vo. l. iij. §. ij. ꝛ l. sz ꝛ si hac
l. Et adde q̄ scḥsi. j. in vsa. lxxx. judiciū ni
curia datū. v. q: q. in nota. ij. cū. ij. not⁹ se.
¶ Quero. 2°. an appellatiōe filioꝝ cōtine⁹
antur nepotes. Rn° sic. nisi in matia tu⁹
telarū. ꝛ est rō q: posito ꝙ nō ꝓtineantur
nō est magnū ꝓiudiciū: q: ꝑt ꝓuideri. vl
ꝙ iudicē: vel p. l. ar. l. muto. §. sub ꝓditione
ff. de tutel. Vel dic ꝙ gñale est ꝙ filij ap⁹
pellatiōe nō ꝓtineant nepotes. vt in. l. ꝙ
si nepotes. ff. de testa. tu. ꝛ isti. q̄ da. testō
tu. po. §. fi. ffallit in casu ꝓpē eoꝝ durā se⁹
paratiōem. vt. ff. de fun. instruc. l. q̄sitū. §.
vrores. Vl dic: ꝙ aut ꝓsideram⁹ appella⁹
tiōem cōmunē. ꝛ tūc nepotes nō cōtinen⁹
tur. vt in dicta. l. ꝙ si nepotes. Aut rōnez
ꝓsideram⁹ affectiōis q̄ est par ꝛ cōis vtq;.
ꝛ tūc cōtinent. vt in dicta. l. liberoꝝ. ff. de
vbo. sig. §. fi. fm dy. Et vide ꝑ ꝛ ꝯ. de ḃ in
l. si dotali. ff. so. ma. in glo. ordi°. ꝛ notabi⁹
liter q bart. ꝛ bal. in. l. liberoꝝ. Balt. dic vt
ibi q eos. ¶ Que°. iij. fm glo. ordi. hic po⁹
sitā an heres teneat dāp̄ᵐ a pte datū re⁹
sartire. dic vt hic in eadē glo. ꝛ lati⁹ q hē⁹
boich in. c. vlti. ex de sepul. vide q ibi no
tat q ber. ꝛ jnno. hosti. jo. an. ꝛ ny. ō cici°.
¶ Que°. iiij. an appellatiōe nepotꝫ ꝓtine⁹
atur ꝓnepos. Rn° nō. fac. ff. deli. ꝛ pos. l.
gallus. §. idē credendū. Contrariū dico
vm q. l. generi. ꝛ l. soceri. ꝛ l. nurus. ff. de
vbo. sig. Hec ob. ꝑ. §. idem. ꝛ §. instituens

dec̃.l.gall⁹.q; tota illa.l. ītelligīt ō certo nepote demōstrato. ſcō ſi ſimplr dicer̃et nepos.q; tūc etiā ꝓnepotē ꝙtineret vt in ll.p hac ꝓte all'at;. Sup quo vide qō no.p bar.in all'.§.inſtituens ¶ Quero.v.an appellatiōe filie cōtineat poſtuma. R⁹ ſic. ſi ꝙ aliqō indiciū appareat teſtatorem de ea ſenſiſſe.vt eſt caſus in.l.q̄ filiab⁹.ff. de le.i. Ob qō dico q̄ ſignificatio vocabuli extendit ad poſtumā.vt.l. nomē filiaꝝ.ff de v.ſig.h̄ intellige fore verū ſi mēs teſtatoris ad h̄ extendat.vt in dicta.l.q̄ filiab⁹ ¶ Quero.vj.q̄d ſi dubitat an teſtator de poſtuma ſenſerit. dic qñq; certū eſt teſtatorem ſenſiſſe de poſtumo. ⁊ tunc admittitur ſine dubio.vt.l.vtrū.ff.de re du. Qñ q; certū eſt de poſtumo non ſenſiſſe.vt qa putabat vxorem ſterilē.⁊ tūc nō admittit poſtumus.nec in tutela.nec in legato. vt l.ſi quis ita.§. penult.ff.ō teſta. tu. Qñq; eſt dubiū.⁊ tunc in tutelis interpt̃at mēs in dubio.ſ.q̄ teſtator voluerit,puidēt poſtumo.vt.l.ſi quis filiab⁹.ff.de teſta. tu.⁊ inſti.qui da.tu.po.§.fi. Sz in legatis nō ita de facili interpt̃atur h̄. Rō qr ſi cogitaſſet ſe plures filios habuiſſe: nō feciſſet tot legata. vt.l.penl'.in fi.ff. de codicill.q̄ ratio in tutela ceſſat.ideo in legatz oportet apparere aliquas cōiecturas. Prima ſi de poſtuma fecit aliquā mentionez in aliqua parte teſtamenti.vt in.l.all'.qui filiabus.ff.dele.i. Scōa ſm ja.de are. ſi extranei eſſent inſtituti.allego p h̄.C.de in offi.te.l.iij.⁊ cōmunia vtriuſq; .i.l.fi. Ite q̄ñ pater hēbat magnū p̄imoniū. ita q̄ diſſimile eſt ex p̄imonij q̄ntitate habito reſpectu ad numerū filiorū teſtatorē tātū poſtūe reliq̄ſſe.ar.l.ſi filie.ff.dele.iij. Ytez q̄ñ teſtator dixit in plurali filiab⁹.cū vnā tm̄ hr̄et. Nā dictio pl'is numeri nō verificaret niſi ō poſtuma ſenſiſſet.ar.l.fi.ff.ad tre.⁊.l. qui q̄rtā.in fi.ff.dele.i. Ite forte ſi quocunq; modo teſtator ſciuiſſet vxorem ꝓgnantē.vt.l.ſi cū vl' in vtero.C. de teſta. mili.ſm bar.quē ſi placet videas in all'.l. q̄ filiabus. ¶ Quero.vij. an appellatione aui ꝙtineatur auia. R⁹ ſic ꝓpter id̄eptitatē rōnis.bar.in.l.gallus.hall'.§.inſtitutēs. in fi.ff.de li.⁊ poſtu. Nullo mō. ſil'e vbz habes.ō.in vſa.ix. filius militis.v. miles vo.⁊ in vſa.lxxv. Si q̄s iudeo.v.⁊ ſi ibi.et ſ.in vſa.ciij.ſi q̄s aliqō malū.v.⁊ ſi.⁊ in vſa. cxxv.ſi quis ſenioꝛē ſuu. vidē qō in vtroq; hoꝝ vltimoꝝ vſa.de hac dictione ſcpſi.ſ.i ꝓmo ſup vbo nullo mō.⁊ in ſcōo ſup vbo accepit.v.⁊ ſic no. Et ſi.v.⁊ eſt ʒ⁹ ga. Preſumpſerit. ¶ Nota q̄ h̄ vbū p̄ſumpſerit i vicioſū ſonat h̄. p hoc vide qō ſcpſi.ō. i vſa. lxxiij.cechiā.v.⁊ qui eam.ſup vbo.p̄ſumptiue.⁊ ſ.in vſa.clxx.ſi q̄s inſcio.i glo.pēl. Irritum erit. Sil'e.C.de ſa.ſan.ec. i auc. caſſa ⁊ irrita. ¶ Et ſic nota q̄ caſſatiōe alicuiꝰ q̄ vel irritatione hoīs nō eſt op⁹: niſi q̄tenus de facto p̄ceſſerit: cū de ſe nullū vt h̄ irritari non poſſit.ff.de in iuſ.te.l.nā et ſi ff.de edil'.edic.l.bouē.§.vlti. ⁊ ar. cū de deſpon.impu.c.ad diſſouenduz. ¶ Nota.ij. q̄ irritus.ta.tū. idē eſt qō vanus. caſſus. nō firmus. vel iiritus ꝙ irritatus q̄ ſinco pam. Et dicit ab irrito.tas.ſ.puocare.q̄ ſi contra ritū alicuius facere. Unō in ꝑa. lxxiij. Ut quid deus repuliſti ⁊c. ibi cū dicit. Irritat aduerſarius nomen tuū dñe. Ite irrito pōt componi a ratus. ⁊ eſt irritare.ſ.euacuare. vanuz facere. debilitare. deſtruere. vñ vſus. Irritat hūc dñs: quos irritat ad irā. Irritat ⁊ euacuat: irritat, puocat ad irā. vñ irritamē. nis. ⁊ irritamētū. ti. ⁊ irritus.ta.tū. ſm hug. Priſcianus aūt vult q̄ irritus componat ex in ⁊ ratꝰ. vnde dicit reor facit ratus ꝓticipiū. et puto differentie cā. qr ritꝰ aliud ſignificat. ſz i cōpoſitiōe a in i mutat. vt ratꝰ irritꝰ. i catholicō. Nil. i. nihil vl' nihilū, vñ ꝑt dici q̄ de nihilo nihil ī nihilū nil poſſe reuerti Et anihilū nihilo as. ⁊ adnihilo. as. ad nullare. deſtruere. ad nihilū redigere. ſm hug. in deri. in. c. him .ne. vnde in vulga

ri ſolet dici. Ego nō habeo nichil. qō non plus valet ꝙ ſi diceret. ego nichil habeo. Valebit. i. valere poterit. ¶ Et ſic nota ꝙ vbū pōt habēs negatiuā precedentē ſicuti ḃ. neceſſitatē importat. vt notat. in rūa i. de regu. iuꝛ. li. vj. ¶ Nota. ij. ꝙ valeo idē eſt ꝙ iungere. ſanū eſſe vel poſſe. ⁊ preciuꝫ denotat. vt cū ḋicit. iſte equus valet. C. jtē valeo. i. pire. vel infirmari. ⁊ hinc validus da. dum. i. fortis. potēs. robuſtus. ⁊ inualidus. da. dum. i. debilis. fragilis. nō validus. ſm hug. in deriuato. c. valeo.

DOſſunt etiā. Irrit. Caſus. Feuduꝫ poſſeſſoris viuētis a ꝓncipe. magnate. ⁊ milite qō iuſte poſt deceſſum poſſidentis ipſis peruenerit. alij ꝓſone cōferri poteſt. h. d. vide textū. ¶ Nota. j vt in ſummario ¶ Nota. ij. ꝙ fcā feudi donatiōe. donatoꝛ volūtatē ſuaꝫ mutare nō poteſt. ſi donatarius iam vaſall⁹ ſuus nō erat. vel ꝓpter datū feudū fuerit in vaſallū aſſumptus. vt hic. ¶ Nota. iij. ꝙ qñ donatio fit in abſcōſo. ⁊ illā donatoꝛ negat. iuramēto donatarij ſtatur. ⁊ nō donātis. vt hic. ¶ Nota. iiij. ꝙ ꝓnceps. i. comes inferioꝛ. vt. j. dicēt. ꝟ. nota iuꝛ. ⁊ magnatus ⁊ miles ſucceſſionē quā ſpectāt dare poſſunt. vt hic. ¶ Nota. v. futurā dare ſucceſſionē. vt hic. idem de iuꝛ canonico nō obſtante lege. vt eꝛ. de pac. c. q̄uis. li. vj. vide qō ibi nota. ꝑ glo. arcḃ. ⁊ alios. ¶ Aduerte tamē ꝙ quidquid ſit. vt refert hic ja. de mō. iu. ꝙ noſter vſa⁹ eſt cōtra ius eꝛ. de cōce. ꝓben. c. nulla. ⁊. c. ſe. ⁊. c. ex tenoꝛe. ⁊ C. de pac. l. vl. ideoꝫ nō eſt laꝛandus. ſed reſtringēdus ad ꝓſonas tm̄ ḃ enumeratas. ſ. ad ꝓncipes. magnates. ⁊ milites. ita ꝙ alie ꝓſone nō poſſunt facere donationes. vel ꝓmiſſiōes de reb⁹ ad eas ꝑtinentibus poſt mortē alicui⁹. qꝛ ſic quis deſideraret moꝛtē ꝓrimi ſui hec ja. de mon. iu. ¶ Aduerte etiā ⁊ firmiſſime tene ꝙ vt refert hic ja. de valleſica ponēs ṽba ſequētia. ꝓſens vſa⁹ loquiꝛ tm̄. in feudo. qō patet. qꝛ dicit homagiū eſſe preſtandū. ⁊ qꝛ dicit in aptionē venire. qō verbū tm̄ in feudis reperitur dici. vt in feu. ſi vaſ. feu. ꝓua. cui apeꝛiaꝛ. in rub⁹ ⁊ nig⁹ cū pluriḃ⁹ ſiḿ. ⁊ nō reperiꝛ alibi ad hūc effectuꝫ dici. ¶ Et qꝛ poſt donationē donatari⁹ vocat donātez dn̄m. Et ſic nota bñficiū viuentis conferri poſſe. vt hic. ſec⁹ eſt de iure romano ſiue ciuili. ⁊ de iure canonico. vt ꝓbatur. C. de pac. l. ſi. eꝛ de cōce. ꝓben. c. ij. ⁊. iij. ⁊ nota. per jo. blanchi in ſum. ti. q̄ res in feu. da. po. §. penul. q̄ iꝯipit. Jtē q̄d ſi q̄s fecerit g⁹ in alijs caſib⁹ ꝙ in feudis nō poterit hic vſa. habere locū. qꝛ ea q̄ in feudis vl̄ alijs ſunt cōtra rōnē iuꝛ cōis introducta. non poſſunt trahi ad cōſequētiā. vt. ff. de legi. ⁊ ſe. cōſul. l. qō vo. ⁊. l. qō non rōne. ⁊ de regu. iuꝛ. l. qō cōtra rōnem. hec ja. de valleſica. Et ꝑm hūc intellectū. q̄ ſan⁹ eſt ⁊ amicus lr̄e caſum breuē poſui vt ꝑferꝛ. ⁊ bene ⁊ ita tene. Principes. ¶ Nota ḃ iuxta textum. ꝙ alij comites vocari poſſunt ꝓncipes in cathalonia. ꝙ dn̄s comes barcḃ. vt hic. ſed contra qꝛ immo hoc verbū ꝓncipes ſumiꝛ ḃ ꝓ comite ⁊ comitiſſa baꝛ. vt patet. j. c. vſa. in fi. ibi ꝓpterea ſepe dicti ꝓncipes. concordanē. habes. j. vſa. xcvj laudauerūt. ⁊ ſe. ⁊ vſa. cxxix. ſtatuerūt eꝯdem. ⁊ ſe. ⁊ vſa. cxxxiij. denicꝫ. cū ſuis infinitis ſimilib⁹. Quid dicēduꝫ. dicas ꝙ in hoc caſu. idem eſt ꝙ ſi dictum fuiſſet hic verbum ptātes. ſicuti dictum eſt verbum principes. Ratio qꝛ vbicunꝫ in vſaticis ponitur verbū poteſtates in plāli: put eſt j. vſa. xciij. ex magnatib⁹ cū ſuis ſy. intellꝫ gitur ꝓ quolibet comite inferioꝛe. cū autem ḃ in plurali ṽbū ꝓncipes ponaꝛ non ſtatuēdo exp̄ſſe. vt puta. dicēdo ſtatueꝛ ſepe dci ꝓncipes. vt ī vſaticꝫ. ſ. all'atꝫ. ⁊ alijs ſuis ſy. ⁊ quēadmodū ēī fine h⁹ vſa. ſꝫ tacite hic. ⁊ in fine exp̄ſſe ſtatuendo hijs. ſcilꝫ ꝓncipibus. i. comitibus inferioꝛibus do-

nandi poteſtatez conferendo. ⁊ ſic habet intelligi de his. ⁊ nō de comite ⁊ comitiſſa principibus cathalonie principat⁹. de quibus loquūtur cōtraria. ad hoc facit qđ ſcripſi. ſ. in vſa. xliij. ſi q̄s in curia. in glo. iij. qđq; notat p ja. de mō. iu. ⁊ me. j. i vſa. xcj. aucte ⁊ rogatu. ij. ſup v̄bo ad ptātem. vbi ⁊ in dicta glo. iij. videas. Et ſic expōe principes. i. comites inferiores. q̄ ſubſūt comiti barchiñ. vt principi cathalōie pri cipatus. ſuperiorē nō agnoſcēdo. Sup quo vide qđ ſcripſi. j. in vſa. clvj. omnes cauſe. in fi. ſup v̄bo rex. in. q. ij. ⁊. iij. ⁊. j. in. c. vſa. fi. in glo. vlti. ¶ Sz q̄d de vicecomitib⁹ de q̄bus hēs. j. in vſa. pri. in fi. ⁊ in vſa. xciij. ex magnatibus. in prin. dicas q̄ idē ſen tiendū eſt. cū ſit eadē rō. ⁊ ſic dz eſſe idem ius. vt ex de p̄ſti. c. tranſlato. cū ibi notat⁹ Magnates. ¶ Nota magnates ⁊ milites ſucceſſiōz dare poſſe q̄ ad eos ſpectat. jdez in comitib⁹ ⁊ vicecomitib⁹ vt ſupi⁹ dcm̄ eſt. Jam erat homo. Ad h̄ inſti. de re. di. § iterdū. vid qđ ibi no. p glo. ⁊ jo. fab. Alie⁹ramentū. ſ. p ſacr̄m ⁊ batapaz. vt. ē. i vſa. lvij. feudos. In abſcōſo. Sil'e hēs. ē. i vſa. lxxvj. aucte ⁊ rogatu. i. v. nā leges. Sepe dicti p̄cipes. ſ. comes barch̄. ⁊ comitiſſa Et ſic nō referas h̄ v̄bū principes ad p̄n̄ huius vſa. qm̄ ibi ſumit̄ p comitib⁹ infe rioribus. vt late ibi dixi. ſed referas verba hec. ſepedicti p̄cipes. ad dictū vſa. lxxvj. aucte ⁊ rogatu. i. in prin. ⁊ ad ſil'es ipius. qđ nota ⁊ menti tene. qm̄ veritas eſt hec. ¶ Et nota q̄ q̄ largitatē habz a rege vt co mite barch̄. vel titulū a fiſco: nō eſt inqe tandus. bal. in. l. i. C. d q̄dri. p̄ſcp. ¶ Nota q̄ ille qui habz largitatē a p̄ncipe comi te barch̄. etiāq; a fiſco non p̄t cōueniri. bal. vbi. ē. ¶ Nota ex p̄n⁹ glo. huius vſa. q̄ qđ de q̄buſdam dicit ſeu affirmat: de cete ris negare videt. ¶ Nota q̄ vſa. hic habet locū in comitib⁹. magnatib⁹. ⁊ militib⁹ tm̄ Secus in alijs. vt dixi. ē. ⁊ habet i dcā glo. poſt prin. ibi. cū dicit. vnd alij nō p̄nt

tē. ¶ Nota repetēdo q̄ vſa. p̄ns loq̄tur tā tūmodo in feudis. vt dixi. ē. in glo. i. v. Et quia. ¶ Quero ex̄ tex. an res publice a p̄n cipe ſiue comite barc̄. vel ab eo cui ipe cō ceſſerit poſſint cōcedi. R⁹ ſic. caſus eſt i. l. phibere. §. plane. v. ſed ⁊ ſi. ff. q̄ vi aut clā ¶ Sed quid de rege ⁊ comite barchiñ. an poſſit cōcedere ſiue alienare villas vel ca ſtra. aut alia iura p̄rimōij ſui. dic̄ bar. ibi q̄ ſi alienaret aliq̄. quoꝝ donatio ſeu alie natio eſſet in magnā diminutionē iuris di ctionis regie. ſiue comitatus barch̄. non poſſet hoc facere. etiā ſi iuramento donā tionem vel alienatiōz firmaret. Caſus ē i c. intellecto. ex̄. de iurīur. jdez ibi jnno. ſz ſi donaret aut alienaret aliq̄ q̄ non dimi nuerēt ita iuriſdcōz ſuā valeret. Rō q⁹ tūc tal' donatio vel alienatio fcā a rege nō p̄ iudicaret ſucceſſori i regno ⁊ comitatu p dict⁹. Caſus eſt i. c. abbate ſane. ō re iudi. li. vj. bar. vbi. ē. jdē in effectu hoſti. archiē. ⁊ anto. de bu. in all'. c. intellecto. vide ibi i ter cetera notabi⁹ dicti anto. qm̄ vt plīme notāda ſunt. ac mēti renēda. ¶ Quero an p̄ceps ea que ſunt alicui⁹ priuati poſſit ſibi accipe vel alteri dare. Ad hoc ita di cendum eſt q̄ princeps bene poteſt tolle re actionem perpetuam et temporalem. ſed ſi vult auferre meam ex reſcripto non poteſt. quia rerum dominia ſunt de iure naturali. §. per traditionem. inſtituē. de de rerū diuiſione. Et naturalia immuta bilia ſunt. inſtituē. de iure naturali. §. vlti mo ſm Azurſiū ⁊ oldradū. qui ita notāt C. de p̄cibus imperatoris. offe. l. quotiēs Sed dicto johannis gloſatoris antiqui decreti facit. ff. de re. veu. l. item ſi verbe ratum. ff. de euicē. l. lucius. Sed non ob ſtant. ll'. q̄ volunt q̄ impatori lz dare p̄e dia nr̄a militib⁹ ob publicā vtilitatē. nā illud v̄m eſt p̄recio nob dato. C. p q̄b⁹ ca. ſui. acq̄. liber. l. vlti. dic g⁹ q̄ oia ſt⁹ p̄nci pis: vt dicta. l. bñe. azēnon. C. de q̄dri. p̄e ſcrip. oia. ſ. fiſcalia. ⁊ ſic ibi intelligit Ol

ora.ad ꝟ fac qđ leg.ꝛ no.xviij.q.viij.§.Ꝑ uis.ſm arcꝺ.q ꝺ notat in.c.ꝑncipalem ij.q.vij. ¶ Quero an oia ſint ꝑncipis.dicũt qđã q ſic:q' ad iuriſdictiõez.cuitiõez ꝛ defenſionẽ:ꝛ ita intelligũt ipſi.Sꝫ mi verius eſt ſm hoſti.in ſum.ti.de ꝓſcꝑ.§.que exigant.ꝟ.ꝛ lꝫ:ſed etiã quo ad ꝓpꝛietatẽ: ꝛ maiꝰ dñium.ꝛ vt in aliũ poſſit maiꝰ dominiũ trãſferre nõ ſolũ quo ad vtilitatez. ſed fructuũ ꝓceptiõez.ꝛ iõ videt̃ poſſe re ſuã ꝙ alienã.qđ alij nõ admittũt. de ꝟ ſatꝫ nota.in alt.l.bñe azenone.ꝛ.xij.q.iij. c.q̃ancꝫ militũ.ibi videas. Dic g' ꝙ oia ſunt impatoꝛis ꝙ tũ ad iuriſdictiõem.ſic ꝛ oia q̃ ſunt in regno ſunt regis:ꝙ tũ ad iuriſ dictiõez gñalez.viij.diſ.c.quo iure.ꝛ.xviij q.vij.c.i.vñ oẽs hoſtes q̃ ſunt in regno aragoñ.ꝛ comitatu barcꝺ.ſunt ſub ꝓtectione ꝛ ꝓtãte regis aragoñ.ꝛ comitis barcꝺ.ꝛ ideis ꝟ impiuz gñalis iuriſdictiõis ꝛ ꝓtãtis. nã ꝟbũ ꝓtãtis pluribꝰ modis accipit̃.ff.de ꝟbo.ſig.l.ꝓtãtis ꝟbũ. De hoc ſatꝫ notat̃ in ſpe.ti.de feu.§.qm̃.ꝟ.xiiij.q̃rit̃.cũ.ij.ꝟ.ibi ſeq̃n.ſm arcꝺ.q ita notat in alt.§.quãuis xviij.q.vij.ad hoc facit notabiliter.j.i cõmen.Ꝑ.alberti.c.xxviij.qđ incipit baro nes. ¶ Iurta qđ quero an dñus rex rez me am mihi auferre poſſit. diſtingue ita ſcm Franc⁹ de roma.ll'.doct.canꝫ.dñi Regis Pe.iij.q: aut loquimur in re q̃renda: aut in re q̃ſita.Si in re q̃renda:ꝛ tũc põt̃ cauz ſit dñus totius regni.vt.ff.de bo.liber.l.iij §.i.ꝛ ad ꝟ facit bene iſte vſus⁹. Aut loquimur in re q̃ſita:ꝛ tũc ſubdiſtinguo: quia aut cũ cauſa.aut ſine cã.Si cũ cauſa: tũc põt vt in alt.l.ite ſi verberatũ.ff.de re.vẽ. ꝛ dicta.l.lucius.ff.de cuict. Aut ſine cã: ꝛ tunc dico aut hꝫ partẽ in re illa ꝑ modꝫ quote.aut nõ.Si aũt habet ꝑ modũ quote partẽ:ꝛ tunc põt ſine cã:obiato precio. ¶.de vendi.rei fiſca.cũ priua.cõiũ.l.vna ii.ꝛ.ad ꝟ cõcoꝛ.qđ.ã.dixi in.q.q̃ro an prin ceps.ibi.ſed nõ obſtãt ꝛc.aut nõ hꝫ partẽ ꝑ modũ quote:ꝛ tũc nõ põt̃.¶.de loca.ꝓ di.ciuili.l.predia.liꝺ.xj.ꝛ in vlbus feu.e. vnico.in ꝑncꝺ.Si aũt rex nõ hꝫ ius aliqđ in re.ꝛ tũc nõ põt mihi auferre.vt.ff.ꝺ na tali.retti.l.q̃rit.in ꝓn.ꝛ ¶. de naufra.l.i. ii.xj.ſm cũ.de quo vide qđ nota.ꝑ bar.et jaco.calberti in ꝓhemio.ff'.

IUdiciũ in curia dicũ. lxxx. Caſus. Iudiciũ ſiue ꝓnũciatio.vel ſnia ꝓncipis ab oĩbus debet ſuari. ꝛ in aliquo mĩnime recuſari. Et qui recuſat illud.cũ omnibus q̃ habet in iudicio ꝓncipis ad faciendũ eiꝰ voluntatẽ hꝫ venire.nã qui iudiciũ curie recuſat curiã feliſat.ꝛ alias mala hic contenta cõmittit.ꝛ ꝑ illis dãpnatꝰ ẽ ipe ꝛ ſus progenies.qm̃ qui ſapie curie reſiſtit demens eſt:ꝛ ſine ſenſu.ꝟ.ꝺ.Et habet q̃tuor partes.iuꝝ ſumariũ ꝓdictũ ſatꝫ notas. ſ.in ꝓn.ſeꝺa ibi.ꝟ.qđ ſi fecerit. tertia ibi. ꝟ.quia qui i.q̃rta ibi.ꝟ.quia demẽs. Vide tertũ. Iudiciũ.i.ſnia. Et qđ hic ꝺr put refert ja.de nõ.iu.intelligendũ eſt qñ princeps fert ſnĩam.vel eo pñte aliqs iudex curie eã legit. Et tñc eñ a ꝓncipe appellari nõ poteſt.cũ nõ habeat in tẽporalibꝰ ſuperiorẽ.ff.a qui.ap.nõ licet.l.i.in ꝓn. Supplicari aũt põt eide. Ytez ſi ꝓnceps comiſit cãm remote ap.ſue.nõ appellat̃.nec l.ſ.penul.ff.a q̃bus ap.nõ lꝫ.hec jaco.ꝺ mon.iu.predictꝰ.dic vt ibi ſm.ll'.naz ſecꝰ eſt de iure canonico.quo cauet̃.qꝟ lꝫ a papa quis delegatus ſit ap.re etiã põt ab eo appellari in certis caſibus. put nota.i.c. paſtoralis.de ap.ꝛ plenius in ſpec.e.ti.§. in quibus.ꝟ.ſed quã licet ꝛc.Et q̃lit ipſa ſupplicatio formãda ſit.vide.j.in e.vſusꝰ ſup verbo.in curia.Et de materia ſupplicatiõis vide qđ ſcꝑſi.j.in vſaꝰ.rcj.aucte et rogatu.ij.ſup ꝟbo rogatu.cũ ſuis remiſſionibus. ¶ Nota primo ſm ja.ꝺ valleſica qꝟ ꝟbũ iudiciũ diuerſimode in iure ſũpt̃ Nã aliqñ ſumit̃ ꝑ diſcretiõe.iij.q.vij.§.ſa

xxxij.q.iij.c.origo. Aliquãdo ꝑ tpe.lv.di. c.ꝓcepta.aliqñ ꝑ sñia.lxj. di.c.neophit⁹. ⁊ sic sumit̃ ḃ. Aliqñ ꝑ deliberatõe.siue ex alatõe.lviij.di.c.i. in ſi.⁊.xlvij.distī.c.de petro ī ſi.aliqñ ꝑ auct̃e.lxij.di.c.i.aliqñ ꝑ pena.l.di.c.expurgabit.aliqñ ꝑ cõdẽpnatõe de.cõ.di.iij.c.timore. Aliqñ significat ḧdq̃d sñiam diffinitiuã ꝓcedit vt.ij.q.i.c. sic̃ ⁊ ipam sñiam etiã.vt ḃ.sic sumit̃.xxiij. q.iiij.§.ꝓcepta.⁊ ex̃. ḃ rescꝛpt⁹.c. statutū.§. ſup. vbi ḃ nota.ꝑ arcḃ. ⁊ vide qđ nota.ꝑ hosti.ī sū.ti.ð iudi.§.i.⁊ ꝑ totū.⁊ ꝑ jo.mo. c.ti.sup rub.li.vj.⁊ ꝑ jo.an.ī glo.ordi.c.li. de regu.iuſ.c.ī iudicijs hec ja.de vallesica ꝓdẽ⁹. ¶ Nota.ij.ꝙ iudiciū ẽ act⁹ tū ꝓsonarū.ſ.iudicis actoris ⁊ rei.qđ reddit̃ ī inuitū. Et ob ḃ difert ab arbitrio. ⁊ ðr q̃li iur⁹ dcã. vt l.c.for⁹ ex̃ de.ṽ.sig.qđ dic vt le.⁊ nota.ꝑ ja.de mõ.iu.⁊ ja.de vallesica. ⁊ me.ſ. ī vſa.lxxviij.null⁹ vnquaz. ¶ Nota.iij.ꝙ spẽs iudicij multiplex est.nã aliđ ẽ criminale.vt.ſ.ī all.vſa.lxxxviij.nullus vnq̃ ⁊.ij.se.cū suis sy.⁊ ex̃ de iudi.c.ac ſi dici.⁊.c. cū nõ ab hoſe.aliđ cille.vt.ē.ī vſa.xviij.oēs hoſes ī.⁊ ī vſa.xxviij.ð oīb⁹ nãq̃ cū suis sy.⁊ ex̃ ð iudi.c.q⁹.v. ¶ An q̃ venit ſponẽda pena pecuniaria dicat iudiciū criminale. an cille vide late ꝑ ny.de cicilia ex̃.ð iudi.ī phẽio. aliđ ẽ iudiciū ordinariū. vt ī dcis vſa.xviij. oēs hoſes. ⁊ vſa.xxviij.de oīb⁹ nãq̃.⁊.ī.in vſa.cxxvj.statuerũt ẽt. ⁊ vſa.cxxix. statuẽt eđẽ.cū suis sy.⁊ ex̃.de iudi.c.dilecti. aliđ ex̃ ordinariū vt ḃ.⁊.ī.ī vſa.xcj.auct̃e.⁊ rogatu.ij.⁊.ē.ī vſa.lxij.camini ⁊ strate. ⁊ ī vſa. lxv.sīlī mõ cū suis sy.⁊ ex̃ de iudi.c.nouit. ac tñ ꝙ ð iuſ cõi sit ex̃ ordi⁹ iudiciū nõ vſ ꝙ sit de iuſ vſatico⁹.ꝙ ẽ qđã iudiciū sup notorio ffidatuꝛ sūmarie vt ḃ ⁊ ī dcis vſa. supra ꝓxie allegat⁹.⁊ ꝓratica ſpoꝛ ꝓtinet aliđ iudiciū ẽ spūale ⁊ seu ecclīastic̃ vt.ſ. ī vſa.xcvj.laudauerũt.⁊ se.⁊ ex̃.ð iudi.c.ex hibita.aliđ tẽpoꝛale.vt ex̃.e.c.venerabili. ¶ Nota.iiij.ꝙ iudiciū trahit̃ ī ꝓteritū ⁊ ſt ī futurū.vt nota.in.l.ſi ita legatū.ff. de cõ

di.et de.et ita sumit̃ ḃ in ꝓn.ibi iudiciuꝫ in curia datū.nõ dicit̃ dandū. cū iã sit datuꝫ ex ꝓuisiõe hui⁹ vſa.ꝙ adhuc de fcõ nõ sit datū.nisi casu quo occurrat.ꝙ ꝓncepa ꝓcedat ⁊ seu ꝓcedere intẽdat ex sua videlicet suppña iurisdictiõe ⁊ dominio ꝓ notorie delinquẽtẽ in vim hui⁹ vſa.qđ ꝓt cū sit vna de ꝓncipalib⁹ regalijs suis ī fauorẽ sui ac toti⁹ rei publice ⁊ ī odiū delinq̃ntiū introducta.qđ mẽti tene. ¶ Ea ꝓpter q⁹ de fcõ in Anno dñi.M°.cccc.xxxvj.vſa. iſte deduct⁹ fuit ī ꝓtica.sicuti ⁊ put iaꝫ alias ꝓduct⁹ fuerat. ¶ Ecce fañ ꝙ illustrissima dña maria consoꝛs ac locũtꝫ gñalis victoriosissimi ꝓncipis dñi regꝫ alfõsi.iiij nũc felicit̃ regnãtis.curiã in ciuitate barcḃ.celebꝛabat cathalãis i.ca°.videlicet sedis eiusdẽ ciuitatis in anno supra ꝓxime scꝛpto.sic ꝙ ī mẽse iulij eiusdẽ anni inde⁊ sup aliq̃b⁹ inter in eadem curia pñtes nõ nulla fuit discrepantia siue discoꝛdia.adeo ꝙ maioꝛ ps curie.ꝫ nõ iuste ptẽ inde fouebat dñe regine.⁊ altera q̃ minoꝛ erat ꝓpt illud facere recusabat ⁊ iuste.cū reuera rem publicã totius cathalõie ꝓncipat⁹ manu teneret.ꝓudenť cñ attẽdit q̃ sane vitate ſtelligit.vt ex̃ de tẽpo.oꝛ.c.ſras.i.ꝓ.⁊ sic fuit ḃ ī ꝓposito. ¶ Attñ sciẽdū ẽ ꝙ ð nūerio eiusdẽ mioꝛis ptꝫ inť ceteros fuere frater johãnes de vilagut.castellan⁹ dempo sta.⁊ frať ludouic⁹ ð gualb̃ poꝛ cathalõie. bñ⁹ balneolan⁹ ⁊ Anthoni⁹ atulan⁹ abbates.nobil̃ gilabert⁹ de scintillis.⁊ iacob⁹ de tagamanẽt milites.fran⁹ de plano de cretoꝛ.⁊ narcisc⁹ de fcõ bionisio legũ doctoꝛes.canonici sedis ꝓdẽt.ꝫ quos supius notatos.⁊ alios ī vim hui⁹ vſa.nescit quõ ipa dña regia sentẽtialit̃ ꝓcessit.⁊ post illos suis cū lr̃is citari mãdauit.q̃tꝫ infra cer tū t̃minū ipse ꝑpt⁹ ꝑtrũ coꝛã eo ⁊ pñtia sua ipī citati ꝑsonal̃r cū oīb⁹ bõis suis ve nirẽt.⁊ alia faceret iuſ seruẽ vſatici pñtꝫ.⁊ pratica ipi⁹ al⁹ sciturꝰ ꝙ ꝓcederet ꝓ ipsos ⁊ ḃ largo mõ.quẽadmodũ ⁊ put ī talib⁹

vt ſillib⁹ fieri ſolitū erat ⁊c. ¶ Quib⁹ q̄dez
lr̄is citatiōis ip̄i⁹ ab eiſdē ita recept⁊ i cō
tinēti aut vt citi⁹ fieri potuit collegert ſe
i capitl'o ip̄o p̄dcī oīs ſupi⁹ noīati. vna cū
q̄ttuor. vl' q̄nq; doctor⁊ib⁹ ſolēpnib⁹. ꝺ quo
rū numero fuit johānes de bellafilla. lic⁊
l decret⁊. ⁊ ego l⁊ oīm mīm⁹ forē ⁊ ſim. i tā
tū q̄ ſana mēte deliberaret ibi. q̄d agēdu⁊
eēt i negotō h̄ ita arduiſſimo. Ad finē h̄ic
de plurib⁹ altercat⁊ ꝺliberatū fuit p̄udē
tiſſimeq; p ſatiſſaciēdo huic vſa. ⁊ p⁊atice
ip̄i⁹. ſiue iuſte. ſiue iniuſte p dñam reginā
ꝯ ip̄os p̄ceſſū eēt. attēto q; īnia paſtor⁊ iu
ſta vl' iniuſta timēda ē. xj. q. iij. c. ſnia. tam
eccl'iaſtici q; ſcl'ares p̄dcī. ⁊ alij ſecū citati
cū ill'. debit⁊ p⁊eſtatōib⁹. ac ſaluitatib⁹ ſu
is cōiūcti ⁊ diuiſi⁊. q̄b⁹ decebat h̄ūilit cō
parerēt. Et ita obediēter ſubſequutū fuit
¶ Quo fcō exēplo fcā p̄inde debita req̄ſi
tōe i cōparitōe p̄dcā. ⁊ ide ſubſequuta fue
re traditi iādcī eccl'iaſtici reuerēdo ſymōi
Epo barcḥ. ſ. dcī canōici. tā q; eo; iudici
ordiario. vna cū adiūcto ſibi p capl'm ele
cto. ſiue eligēdo. vt mor⁊ ē p̄uilegiū dcī ca
pitl'i penit⁹ ſuādo. ⁊ dcī caſtellan⁹. ⁊ p⁊or.
⁊ abbates eidē epo tā q; illos i cuſtodia te
nēti. vīd ip̄o; iudicis ordiarij. donec eidē
eēnt remiſſi. ſcl'ares vo ſiue laici i captiōe
curie vicarie barcḥ. fuerūt itruſi. ip̄o; oī⁊
iuſtiſſimis rōnib⁹ i aliquo nō admiſſis. i
mo radicit⁹ ſemot⁊ ¶ Et q̄ fuit ⁊ ſit rō. b⁊e
uit illa. ſic volo. ſic iubeo. ſit p rōne volū⁹
tas. notat ja. cal'. ē. i vſa. v. vt q̄ iterfecerit i
oppo. i. v. hijs p̄miſſis ⁊c. ¶ Ulex q̄dq̄d ge
ſtū fuiſſet eo tūe. quā q; min⁹ debite ⁊ l iu
ſte. ſalua reuerētia regial' excellētie. expoſt
nichil aliō ꝯ eos fuit ennātatū. neq; p̄ceſ
ſū. imo fcm remāſit ⁊ remāet ide ciſū. ſic
q̄ amici ceſar⁊ cā exp̄uia notati mīme fue
rūt. ſ⁊ dei. Rō q⁊ ſācti⁹ ē oīa mala pati q;
pctō p⁊ſentire. vt ex. de hijs q̄ vi. me. ve. cā
fi. c. ſacr⁊. ⁊. xxxij. q. v. c. ita ne. ⁊ ſic vtili⁹ p
ſalute eo; aīa; fuit. attēto q; meli⁹ ē p re
publica mor⁊. q; cū īfamia viuere. ¶ Sed
ꝯ p̄miſſa opponit q; ñ poſſint ſtare cū ab
apto i ꝯriū ſit vſa⁹ iſte quo exp̄ſſe cauet. q;
tal' p̄ceſſus a p̄ncipe h̄ ē a dño rege vt cōite
barcḥ. fieri h⁊. nec nō delinq̄ns i p̄pa p⁊ſo
na cū oīb⁹ bōis ſuis venire h⁊ ī māu ip̄i⁹ h̄
vo ē totū oppo^m. qm̄ certū ē. q; ip̄a dña re
gīa. l⁊ eēt ⁊ ſit locūt⁊ gñal' ip̄i⁹ dñi reg⁊ al
fōſi. viri ⁊ dñi ſui kariſſimi. ñ potuit. neq;
p̄t hūc facere p̄ceſſū. nā h̄ p̄ceſſ⁹ vſatici q;.
lxij. camini. ⁊ vſa. lxv. ſili mō. q̄ ſt ſupra. et
j. vſa. xcj. aucte ⁊ rogatu. ij. ⁊ ita affix⁹ p⁊ſo
ne reg⁊ vt cōit⁊ bar. ſicuti caro oſſib⁹ adeo
q; p̄nceps. itellige p ſe ſolū alij p⁊ōe nullo
mō tāte regalie p̄tātē comittere potuit ne
q; p̄t ī faciēdo videlicꝫ tales p̄ceſſ⁹ h⁹ vſa.
ac vſa. ō. p⁊īe all'ato;. eo potiſſime ⁊ al's.
q; ip̄i tm̄ r̄cipiūt iure cōi iterp̄tatōe⁊ l mi
tatiuā. ſeu reſtrictiuā. vt notat ja. cal'. ō. in
dcō vſa. v. vt q̄ iterfecerit. ī. q. vj. ibi q̄d igit̄
dicēdū ⁊c. ⁊ ñ ampliatiuā. cū ſint ſcēpti iu
ris. ⁊ ſic odioſi. odia vo reſtrigi. ⁊ fauore⁊
p⁊enit ampliari. vt ī rl'a. odia ō regu. iuſ
li. vj. ¶ Quid g⁹ dicēdū nā vt videt angu
ſtie ſt vndiq;. Rō q⁊ pela g⁹ h̄ p̄fūdiſſimū
ē. ⁊ nimi;. qm̄ q̄ſq; audiēs. ⁊ legēs hec ad
miratie fari p̄t. q̄d ē h̄ tā nouū. nec nō ex
alia p⁊te tā ferrū. certe nō ē aliō. niſi q⁊ p̄
miſſo; euidētia. h⁹ patētē ide ⁊ b⁊euē ſolu
tionē vt meli⁹ clariuſq; valeo cuilib⁊ ītuē
ti forma dono ſub hac. videlicet q⁊ dña re
gīa ſepe dcā potuit. ⁊ p̄t hmōi ⁊ alio; vſa
tico; p̄dcō; p̄ceſſ⁹ facere ihēſit ant. ⁊ h̄ ex
ſpāli ⁊ exp̄ſſa ptāte ī curia quā idē dñs rex
alfōſus barcḥ. celeb⁊auit q̄ finita fuit. xiij
die madij Anno dñi. M. ccccxxxij. ſibi at
tributa ab ip̄o dño rege ad ſupplicationē
curie ip̄i⁹ ⁊ cū exp̄ſſis aſſēſu ⁊ volūtate eiuſ
dē. ita q; cū caſ⁹ occurreret tales p̄ceſſ⁹ fa
cere valeā. nā al's ſi ita p̄ceſſū ñ fuiſſ⁊ cū ſit
caſ⁹ īcōmiſſibil'. al's q; p mo^m p̄dcm vt ſcp.
j. ī vſa. xcj. aucte. ⁊ rogatu. ij. ſup vbo cōſti
tuert ī. q. vij. ſ. ī l⁊a ibi inſta. v. ala q̄l ēcia
part ⁊c. ibi cū dic. Et ꝓco molt car ꝓmoge
nit ⁊c. Et h̄ tene p firmo. ¶ Et ſic nota q⁊

qđ oēs tāgit ab oīb⁹ dz approbari. vt. C. ō
auc. pſtā. l. vetere eꝛ. de offi. archi. c. ad h̄. ⁊
in rl'a. qđ oēs de regu. iuꝛ. li. vj. In curia.
¶ Nota eꝛ tex. q dñs rex in ſui curia ſiue
audientia cognoſcere pōt pmo de cauſis
appellationū. ſcđo de iniuria fcā offic⁹ ſuo
Tertio de cauſis pupillop. viduap. ⁊ mi
ſerabiliū pſonap. Quarto ſi opponaꝛ ꝯ p
uilegiū p ipm vel ſuos pdeceſſores pceſſu
ſibi eī cōpetit impetratio ī. c. olim de. v.
ſig. ino. ⁊ c. eꝛ pte ī. iij. Quito ō iurib⁹ ſuis
vt dcō. c. eꝛ pte nota. p doc. ſexto de cauſis
exemptop ī ciuilib⁹ tñ. ⁊ nō ī criminalib⁹
⁊ h̄ p conſuetudinē antiq̄ſſimā. p q̄b⁹ allega
tur. c. nepotib⁹. xvj. q. vij. v. ſi aūt ibi cū di
cit. regis h̄ aurib⁹ ītimare nō diferāt. qđ
mēti. tene. ¶ Nota. ij. q h̄ videꝛ inuere vt
iudiciū ī curijs gñalib⁹ datū a curia p ap
pellationē ſuſpēdi nō poſſit. ſz tu dic q de
illis curijs nō pōt loq. cū h̄ tpe. ſ. vſatico
curie gñales nō eēnt ſm pe⁹ terreni. idē h̄
ja. de valleſica. ob qđ dicūt q̄dā antiq ſm
fran⁹ de roma. q h̄ vſa⁹ intelligiꝛ de iudi
tio ī curia gñali. ſignanꝫ p finē hui⁹ vſa⁹.
ſz videꝛ q loquaꝛ de iuditio p pncipē. vt ī
ei⁹ curia dato. ⁊ h̄ veri⁹ p. l. ſi. C. de legi. p
h̄ intellectu faċ. j. vſa. prim⁹ i fi. Et q ō quo
cū q̄z iuditio loq̄ꝛ iſte vſa. videꝛ naz a ſnia
pncipis vel ei⁹ iuditio nō ꝛz appellare. tñ
ab eo pōt p viā ſupplicatōis venire ꝯ. p ea
q̄ nota. eꝛ ō ī ite. reſti. c. eꝛ lris ſup vbo ſup
plicatiōe p ino. ⁊ illuſtriſſim⁹ dñs rex ja.
ij. ⁊ dñs rex alfōſus ei⁹ fili⁹ ita pluries ſer
uarūt ī coꝛ curijs. put refert h̄ ipe frā⁹ de
roma. p h̄ vide qđ ſcp̄ſi. ō. ī vſa. rj. iudei ce
ſi. ī glo. ij. ī nota. i. ¶ Nota. iij. q declara°.
ſiue ſnia pncipis ab oīb⁹ dz ſeruari vt hic
bñ. eſt verū q pōt ab eadē ſupplicari vt p
ferꝛ. p h̄ facit qđ ſcp̄ſi. ō. ī dcō vſa. rj. iudei
ceſi. ī glo. vl. ¶ Sed q̄ro qual'r talis ſup
plicatio debeat fieri. dico q ſub certa for
ma. ob qđ cā exēpli duas h̄ pono formas.
¶ Pria forma tal'ē. pnceps clemēs. Que
dā ſnia extitit p vos lata ī cā q̄ vtebaꝛ inſ
talē eꝛ pte vna. ⁊ pe. talē eꝛ alt'a. Que q̄dē
venit ī meli⁹ cōmutāda celſitudis honoꝝ
ſp ſaluo. qm̄ vra ſacra pſcia ō meritz cauſe
nō fuit vidice. nec ſufficienꝫ iformata. vre
igiꝫ mageſtati hūilit' ſupplicat dcūs tal'.
q̄ten⁹ negō. Ite. rece. ſito. ⁊ cū maiori de
liberatōe examinato. dignem̄ eādē ī me
li⁹ cōmutare. Et ī hijs ⁊c. Altiſſimus ⁊c.
¶ Alia forma. ſereniſſime rex. q̄dā ſnia ex
titit p vos lata ī cā q̄ vtebaꝛ inſ. b. vna ⁊. d
pti⁹ eꝛ alt'a. in q̄ ps ſupplicās loq̄ndo cū
hūili ⁊ ſubiecta reuerētia vre celſitudis re
gie fuit leſa. ī capitib⁹ deſſus explicatis. p
facilitat pt⁹ ſupplicāt⁹. o circūſcptio pt⁹
aduerſe. q⁹ ſi merita pceſſus ſui pceſſuū ī
de extātiū fuiſſēt pfcē explicata vre dñatōi
vos ſep⁹ alit' haguereꝛs declarat. vre igiꝫ
magestati ⁊c. fiat vt. ō. ¶ Et ē ſciēdū q ob
lata ſupplicatiōe pdcā pſueuit p vicecāc⁹
ſic puideri. pſtet ps ſupplicans cautionē
iuꝝ pragmaticā. ⁊ puidebit'. Sequit' cau
tio pt⁹ ſupplicāt⁹. Et poſtea tal' pmiſit et
ſe obligauit q caſu quo ipe ſuccūbat ī pñ
ti cā ſupplicatōis. ſoluet expēſas ī cā ipſa
p pte alterā faciēdas. ſi ad eas fuerit cōdē
pnat⁹ ⁊ alia faciet. q̄ facere teneaꝛ iuꝝ pra
gmaticā p dñz regē p⁹ fcā ſup hijs. Et de
dit fideiuſſores tale ⁊ tale ⁊c. ¶ Et ſciaꝫ q
de hui⁹ pragmatica ⁊ alia. q̄ cauet' q. j. r.
dies ſupplica° hz fieri ⁊. j. annū finiri ſcp̄
ſi. ō. ī vſa. rj. iudei ceſi. i. glo. pe. v. iuꝝ qđ q̄
ro ⁊. v. ſe. ibi videas. Et q de iuꝝ etiā ſit p
uiſum. quo ad ſupplicationē fiendam. vi
de qđ le. ⁊ nota. p chi. C. de pci. imp. offe.
auc. q̄ ſupplica° ⁊ p glo. ⁊ ja. de bellouiſu
in coꝛpe. vñ ſumit'. vt ſpōſa. largi. §. aliud
ad h̄ coll'. ix. ⁊ adđ qđ ſcp̄ſi. j. ī vſa. rq. aucte
⁊ rogatu. ij. ī glo. ij. v. jtē dic' ⁊c. et ibi late.
¶ Seq̄tur cautio pt⁹ ſupplicate ⁊ q̄ ſniaz
obtinuit a q̄ fuit ſupplicatū. Tal' pmiſit
⁊ ſe obligauit q cāu q° ſnia lata p dñz re
gē ⁊ p eū obtēta: fuerit ī meli⁹ reformāda
reſtituet q̄cq̄d r̄cepit rōne ip̄i⁹ ſnie. ⁊ alia
faciet q̄ ſm pragmaticā dñi reg⁹ Pe. face

re teneaſ. Et dedit fideiuſſores talē ⁊ talē ⁊c. Obtinēs ſnīaz dīc ſic. ⁊ ē libell⁹ ſuppli catoz⁹. petit hec ps ſnīaz regiā digeſte et mature latā ꝓfirmari. ꝓtēqz aduerſaz ī ex pēs ꝓdēpnari. Et ad fūdādū ſuā itētiōz ꝓ duc ſi ⁊ q̄ten⁹ ꝓ eo faē ſine plīri ꝓceſſuz ꝓ mittiuū. ¶ Que°. 2°. an ſnīa ꝑ ꝓncipē lata ſit ler gn̄al. vt nō. ſic dīſ. q: aut q̄rit ō ſnīa inēlocutoria. aut diffinitīa Si inēlocuto ria ſubdiſ. aut ē ī coꝛpe iurꝫ clauſa. aut nō ꝑ° cāu ꝓ lege gn̄ali ē obſuāda. ſi ei⁹ tene oꝛ h̄ patiaſ. als nō. vt nota. ℒ. ō no. co. cō po. ī fi. Si nō eſt ī coꝛpe iurꝫ clauſa. tē nō h̄ꝛ ꝓ lege gn̄ali. vt ī. l. leges. ℒ. ō legi. ⁊ cō ſti. i. §. iterlocutiōib⁹. ī his cōcoꝛ. q. i°. pri. ſequēs. Si de diffinitīa: ſubdiſ. aut ē ī coꝛ poze iurꝫ clauſa: aut nō. j°. cāu h̄ꝛ ꝓ gn̄ali vt de iterlo° eſt dēm. aut nō ē clauſa ī coꝛ poze iurꝫ. ⁊ tūc ſubdiſ. aut ē iſta ſnīa lata ꝑ legē ſcptā ꝑ iparē ī coꝛpe iurꝫ. aut nō. ꝑ° ca ſu nō h̄ꝛ ꝓ lege gn̄ali. cū nō ꝓſumaſ. ꝙ tu lerit talē ſnīaz ꝙ legez coꝛrigat. ſz ꝓſumit lata ꝑ ius litigatoꝛ tm̄. aut nō ē ꝑ legē. ſz ſupza vel ꝑter legē. ⁊ tūc ſubdiſ. aut nō eſt cū cāe cognitiōe. ⁊ tūc nō h̄ꝛ ꝓ lege gn̄ali vt. ℒ. ō legi. l. fi. ar^m. a ꝑrio ſenſu. Aut ē cū cāe ꝓgnitiōe. ⁊ tūc ſubdiſ. aut parte p̄ñte. aut ꝑte abn̄te. Si ꝑte abn̄te nō h̄ꝛ ꝓ lege gn̄ali. ff. de ioffi. te. l. q̄ repudiāt. Si ꝑte p̄ ſente. tūc apō oēs h̄ꝛ ꝓ lege gn̄ali. vt. ℒ. de legi. l. fi. ī ꝓn. chi. ī dcā. l. leges. ℒ. ō legi. ō q° vide qō le. ⁊ no. ꝑ gl. bar. ⁊ bal. l. i. l. ij. ℒ. de legi. ⁊ ī. l. fi. c. ti. ⁊ lati⁹. in. l. iij. c. ti. Et de maſia etiā le. ⁊ no. ꝑ glo. bal. ⁊ āge. i. l. nēo. ℒ. de ſen. ⁊ inēlo. o. iudi. ⁊ ꝓ jo. an. hē ri. boich. ⁊ an. de bu°. ī. c. in cauſ. eẋ de re. iudi. ⁊ dn̄ſcū ō ſcō Bemi°. in. c. de q̄b⁹. xx. dīſ. Quicq̄d dictū ſit tu dic ō h̄. vt. j. in. q. ſeq̄n. in fi. ¶ Que°. 3°. an inēloc° ꝓncipis habeaſ ꝓ gn̄ali. R̄n°. ñ. niſi h̄ erp̄ſſe dica tur. vt no. ꝑ bar. ī. l. i. ff. ō ꝓſti. ꝓn. ī p° oppo. Adde qō diri. ō. pri. q. a ꝓn. vſq; ad. v. ſi ō diffinitīua tē. excluſiue. ꝑdicta āt q̄ dicta ſ̄t. ō. pri. q. ⁊ h̄ va ſ̄t ō iur̄ cōi. Sec⁹ āt de [illegible] ba°. nā dn̄s rex ⁊ comes bar̄. legez vel ꝓſti. gn̄alē aliquā facere nō ꝑt. niſi i cu rijs gn̄alib⁹ etiāqz de aſſenſu ⁊ volūtate ⁊ reqſitiōe illoꝝ q̄ in curijs inēueniūt. vt h̄ potes videre in ꝓhe° cuiuſlibz curie gn̄a lis carhal̄. ⁊ ibi te remitto. Pl⁹ ēt ⁊ fortiꝰ q̄ dn̄s rex ⁊ comes bar̄. ſi dubiū emergat ſup aliq° capl'o curie vſa°. vel ſtatuto aut ꝓſtōne. illō hz inēpretari vocatꝫ ꝓtib⁹ cū q̄tuoꝝ richis hoīb⁹ carhal̄. ⁊ cū q̄tuoꝝ mi litib⁹. ⁊ cū q̄tuoꝝ ciuib⁹. ⁊ cū iurꝫpitis: vt caueaſ. j. in 2°. curia bar̄. dn̄i regꝫ ja. ij. c. 30. jtez q̄ ſi in aliq° ca° vel ſtatuto ⁊c. qō ca^m. 30^m ꝓfirmaſ ⁊ ei addiſ. j. in curia gerūde ipſi⁹ dn̄i regꝫ ja. c. x. jtē ſtatuim⁹ q̄ ca^m fa ctū ꝑ nos ⁊c. Dic vt ibi. ¶ Que°. iiij. an te neat ſnīa ſi inferioꝝ ꝓgnouit vbi nō pote rat ꝓgnoſcere. jo. an. dīc ſe credere q̄ non qz h̄ eſt defect⁹ ptātꝫ. Ego credo tenere. q̄ ten⁹ tāgit p̄iudiciū litigātiū. ar. bo^m. c. cū ꝑte. eẋ de arbi. ⁊ coꝛ. q̄ nota. in. c. inſ dile ctos. de fide. inſtru. vide bonā gl. in. c. vo lum⁹. xvj. q. iiij. ſm np. de cici°. in. c. cū ve niſſent eẋ de iudi. ¶ Que°. v. ⁊ vlt. an vba ſnīe inēpretari debeāt ſic vba vltīe volū tatꝫ. R̄n°. ſic. qz tlis interꝑta° eſt benigni oꝛ ſi qō videaſ velle: vt eſt caſus in. c. ſi de legat⁹ de offi. dele. li. vj. ad h̄ all'. ff. de pig. acē. l. nō eſt mirū. vbi ſnīa eq̄paſ vltīe vo luntati. ⁊. ff. ō teſta. l. ſi ita fuerit in fi. vbi vba ꝓtoꝝ ⁊ teſtatoꝝ ꝓiter interꝑtanſ ſm pe^m. de anca°. in. c. ſi gratioſe. de reſcꝑ. li. vj. Et iudice. ¶ Nota ꝙ iudex curie nō re cuſaſ vt h̄. Sub. h̄ vm poſt iudiciū datuꝫ Sec⁹ ſi añ. nā tūc iuſtiſſimis ex cāis ō iu re poſſz recuſari. Jur̄ qō q̄ro q̄d ſi ꝓnceps vel ali⁹ inferioꝝ cōmiſit alicui cāz. dicēdo ſic ꝙ non valeat recuſari. nunq̄d valet ta lis delegatio. vide in ſpe. titu. de recuſaē. §. i. v. quid ſi cauſa cōmittit. ¶ Quero. 2°. q̄d ſit recuſatio. ⁊ ō materia recuſationū vide ꝑ arcḧ. jo. an. pe. de anca°. ⁊ Bemi. ī c. legitīa. de ap. li. vj. ⁊ ꝑ me. ō. ī vſa. xliiij. Silr ⁊ ſi ſenioꝝ ſup vbo. ptās. v. vlti. ⁊ ple niſſime in ſpe. dicto titulo de recuſaē. §. i. ⁊ ꝑ totū. ¶ Quero. iij. an vbi iudex obmi

sit iudicare de q̃busdã reb⁹ valeat sñia in
ill' de q̃b⁹ iudicauit. Rñ° sic. vt. ff. co. diui.
l. p hoc iudiciũ. §. hoc iudiciũ, ad hoc fac qđ no⁹
tat. ff. fa. her. l. in hoc iudi°. in glo. vlti. v. itẽ
q̃ro. Sz si omisit iudicare inter alios perso
nas nõ valet. vt in. l. all'. in hoc iudi°. Et est
rõ q⁹ vbi petit diuisio rerũ. vna res nõ hz
ab alia dependentiã. z iõ si de aliq̃b⁹ omit
tat. z de aliq̃b⁹ pnũciat. valet: de q̃b⁹ pro
nũciatũ est. Sz vbi agit inter plures perso
nas. fa. her. judicio. Si iudex adiudicaz
vni. z nihil alteri hoc erit iniquũ. z iõ non
valet. Itẽ q⁹ iudex pt cognoscere litigan
tes. sz res pñt esse tot qꝫ iudex nõ recolit.
z iõ grauis est omittere psonas q̃ res. z h
vult dicere pdicto. v. itẽ q̃ro. qđ est nota di
gnũ. ¶ Quero. iiij. q̃d si iudex eadẽ die nõ
pdepnauit de expẽsis. sz reuocauit sibi fcã
ptestatiõe libertina cõdepnãdi. nũq̃d ex
inter uallo poterit tũc pdepnare ad expẽsas
Dic vt no. p chi. in. l. terminato. C. de fruc.
z li. expen. z in. c. fine. ex. de do. z cõtu. p
hen. boich. ¶ Quero. v. an honor sit iudi
ci si non appellet ab eo. Rñ° sic. vt notat
ab. in. c. vt debit⁹. ex de ap. super vbo ho
nor. Et vide qꝫ tãtus honor debet. z tãta
est ptãs ipi⁹ qꝫ pt facere cõtumacẽ. nõ ptu
macẽ de do. z cõtu. c. put. z de offi. dele. c.
psuluit ¶ Quero. vj. quot sñ necessaria ad
hoc vt q̃s possit eẽ iudex idoneus. z dicas q⁹
tria. pmũ auctas siue ptãs. Scõm est scia
z discretio. Tertiũ est rectitudo btitudis
Primũ duob⁹ modis amittit. i°. seru. Et
iõ mulier nõ pt eẽ iudex. ff. de reg. iur. l. ij.
ex de arbi. c. dilecti. z° amittit statu. z iõ
fur nõ pt eẽ iudex. ff. de offi. pto. l. barba
rius. ex de resc p. c. suscitat⁹. Scdz. l. discre
tio z scia amittit duob⁹ modis. i°. impe
dimẽto natali z pmanẽti. Et iõ surd⁹ vel
mut⁹ nõ pt eẽ iudex. ff. d iudi. l. cũ pto. iij
q. vij. §. tria. z°. ipedimẽto accidẽtali pma
nẽti. z iõ furiosus nõ pt eẽ iudex. vt dcõ. §.
tria. z in all. l. cũ pto. tertiũ. s. rectitudis
btitudo amittit q̃tuor modis. i°. pp crimẽ
erroꝛ. z iõ hereticꝰ ñ pt eẽ iudex. C. d epi.
au. l. neo. z° pp crime infamie. z iõ infamis
nõ pt eẽ iudex. vt dcõ. c. sciscitat⁹. vj. q. i. c.
infames. z°. pp pcm cõtionis. z iõ excõica
tus nõ pt eẽ iudex. ex d re. iudi. c. ad pban
dũ. q̃rto pp pcm suspitiõis. z iõ psangui
neꝰ nõ pt esse iudex. ex d ap. c. postremo.
¶ Que°. vij. q̃ sit dña inter iudicare z ius si
bi dicere. qđ dã qꝫ iudicare est sup ꝓpetate.
ius dicere sup posſiõe. Tu dicas qꝫ iudi
care est p via iurꝫ recuperare. Jus dicere ẽ re
cuperare auctẽ. ppa. vt. ff. q me. cã. l. certat.
chi. i. l. vnica. C. ne q̃s in cã sua iudi. Que
ro. viij. an z q̃n q̃s i cã ppa possit eẽ iudex
dicas vt le. z no. p chi. in dcã. l. vnica. per
bar. i. l. prie. ff. de his q̃ delen. ite. z de jj. p
inno. in. c. ex pte. i. ij. ex de vb. sig. terciat.
de matia gl. i. c. i. ex de maledi. z in. c. ro
mana de peis. li. vj. z i. e. cũ venissent. ex d
iudi. vbi plenissime p ãto. debur°. ibi vide
¶ Que°. ix°. an iudex pñire possit in se de
linqntẽ. vide ad plenũ p chi. i. l. vnica ꝑ
le. C. ne q̃s i cã sua iudi. dic vt ibi. vide qđ
scps. j. i vsa. lxxxviij. nll's vmq̃. v. iudices. i
glo. f. z i vsa. cvij. ve iudex. sup vbo iudex
¶ Que°. x. an ille cui cõmittit cãe cognic
simplr possit illã decidere. glo. q̃ p doc. re
putat singlarꝫ i. l. q̃ procuratorẽ. ff. de procur.
tenet qꝫ nõ. Speciosior in ri. d iudi. dele.
§. seqtur videre. v. qđ sit officiũ. z. v. z no.
pcludit ꝯm. Sz bar. i. l. a diuo pio. p⁹ pn. ff
de re. iudi. z in. l. q̃ procuratorẽ. s. all. Dicas
opi. sic pcordat i effectu qꝫ aut dic cõmit
tẽs seu delegãs. cõmittit⁹ tibi hãc cãz. z d
cognitiõe nlla ibidẽ fiat mẽtio. tunc pce
dit opi. spe. z ita etiaz potest intelligi. l. i.
C. q̃ p sua iurisdic. Si aũt ita dicat cõmit
tim⁹ tibi cognitiõez cãe vtrũq⁹ int tales
tũc nõ vr cõmissa decisio z ita procedat gl.
in dicta. l. q̃ procuratorẽ. Sz aduertẽdus qꝫ
jo. an. i addi. spe. i dcõ ri. z sup dcõ. v. z no
ta. aliter fuit locut⁹ dicens in effectu. qꝫ
aut loquimur in delegato. z ita procedit
opi. dcẽ glo. q̃ expresse loqtur in delegato.

aut in ordinario. ⁊ ita ꝓcedat opt. ſpe. de quo ibi latiꝰ ꝑ eũ. vñ de huiꝰ vo materia vide ꝑ an. de butrio i. c. ſup qõnũ. de offi. dele. ⁊ ꝑ ipm latiſſime i cle. auditor. de re ſcp. ⁊ ibi ẽt ꝑpe. ancaꝰ jo. ỏ ymola. ⁊ fraⁿ de zaba. ¶ Quero. xj. vltra ꝑdcã an cõmiſ ſa deciſiõe cauſe. videaꝫ cõmiſſa cognitio tertꝰ ẽ ꝙ ſic i. c. venerabil. de iudi. ⁊ ibi ỗ notat an. de butrio. ⁊ ad ꝑdcã bñ facit. c. ⁊ⁿ eꝛ. de ſeqſl. po. ⁊ fruc. ¶ Quero. xij. an illi cui cõmiſſa ẽ cãe deciſio videaꝫ ẽt cõmiſ ſa exequutio. de ỗ ꝑ glo. ⁊ bar. i dcã. l. a diuo pio i ꝓn. ff. de re. iudi. ¶ Quero. xiij. ꝙ ſi dicas. cõmitim⁹ ibi cãm audiẽdã. vel cognoſcẽdã. ⁊ decidẽdã. an videaꝫ tunc cõ miſſa exequutio. de ỗ vide plene ꝑ bar. i. l. a diuo pio. pall. Quero. xiiij. q̃d ſi iuder nõ põt aliquẽ cõdẽpnare. vl̃ abſoluere. an po terit abſoluere dũ. vl̃ cõdẽpnãdũ ꝓnũciare. de ỗ ꝑ glo. i. l. fi. C. q̃ ⁊ aduer. quos. ⁊ l. i. C. ſi aduer. liber. ⁊ ibi ꝑ chi⁽ⁿ⁾. ⁊ alios doc. ⁊ ꝑ bar. i. l. ſolẽt. ff. ỏ offi. pcõ. ⁊ le. ⁊ ꝑ glo. ⁊ archi. i. §. biduũ ad ñ. ij. q. v. ¶ Quero. xv q̃d ſi iuder vnꝰ ſine alio nõ põt aliquẽ ca ſu aliquo cõdẽpnare. an vnꝰ ſine reliquo poterit abſoluere glo. ẽ nota. ꝙ ſic i. c. de hereti. de quo ibi ꝑ doctores. ¶ Quero xvj. q̃d ſi alicui cõmittaꝫ ptãs excõicãdi an poterit ꝑ ipm excõicatum abſoluere. ỏ ỗ vide ꝑ glo. ⁊ archi. i. c. iferior. xxj. diſt. ⁊ meliꝰ i. c. ſi hõ eẽt. xxvij. q. i. ꝛꝑ gl. ⁊ doc. i. c cũ iferior ỏ ma. ⁊ obe. ⁊c ¶ Quero. xvij. iuꝛ glo. ordi. an ifames ⁊ ſui ꝓhibeant iudi care. Rñ° ñ. exꝑſſe tñ ſecꝰ ꝓſequẽs. q̃ tũc ꝓhibent ne iudices fiãt. vt. iij. q. vij. c. ifa mis. ⁊. §. ſe. ⁊. ff. de iudi. l. cũ ꝓtor. Et dic i fames. l. ꝑ ſniaz. vl̃ ipo iure ꝑ ỗ vid ꝑ bar. i ꝙſ°. xxix. ⁊ in ỗ reſidet hic ipa glo. ordi. ¶ Quero. xviij. q̃d ſit ifamia. ⁊ ad euidẽ tiã nos hẽm⁹ tria noia ſinonima. fama. opio. ⁊ extima⁽ⁿ⁾ ⁊ neſcit q̃d ſit infamia. ni ſi ſciaꝫ de fama. dic ꝙ fama ẽ illeſe digni tatꝫ ſtatꝰ moꝛibꝰ ⁊ legibꝰ approbatꝰ i. l. co gnitionũ. §. extimatio. ff. de varijs ⁊ eꝛꝛ. cog. ifamia eſt leſe dignitatꝫ ſtatꝰ moꝛibꝰ ⁊ legibꝰ repꝛobatꝰ. ⁊ ſic ecõtra. ¶ Quero. xix. an ifamia ſit vna tm̃. Rñ° nõ. imo di uidit dupliciter. qz ifamia ꝙ alia fit alia iuꝛ. i famibꝰ eñ poꝛte dignitatꝫ patere nõ dñt vt i ꝛa ifamibꝰ. ỏ regu. iuꝛ. li. vj. ⁊ i iuribꝰ ỗ all. i glo. ordi. Et ſic hẽs ꝑ expedito ꝙ i famia iuꝛ vl̃ fit iudex eẽ neqt. vt. iij. q. vij. c ifamis. ⁊ vt ſcpſi. ñ, i. e. gl. i. q. xvij. nec etiã pꝛocuꝛari. vt. c. cã ⁊. q. c. ifames. ¶ Quero. xx. q̃s ſit effectꝰ ifamie. dicaſ ꝙ ifamia iuꝛ magnos hz effectꝰ. qz ꝓhibet apoſtulãdo i. l. i. de poſtulã. ſtẽ a teſtificãdo i. l. iij. ff. de teſti. ſtẽ a dignitate i. l. ij. C. de dig. li. xij. i famia fit modicos hz effectꝰ. qz ſolũ ẽ qõ ſi ifamia fit repellit a teſtimonio. de quo hẽs i. l. i. i gl. magna. C. de ſum. tri. ⁊ fi. ca tho. i. l. caſſi⁹. ff. ỏ ſenatoꝛibꝰ ¶ Quero. xxj quõ ⁊ q̃lr irrogaꝫ infamia. dic ꝙ aliqñ ir roꝛ gaꝫ ipo iure. aliqñ ex cõdẽpnatiõe. vt in depoſito. Aliqñ ex gñe pene i. l. ict⁹ fuſtiũ ff. q̃ ex. cau. ifa. irro. ſtẽ aliqñ ꝑ ſniaz ỏ quo i. l. i. ⁊. ij. ff. e. infamia fit ex murmuratiõe gẽtiũ. q̃ fortẽ nõ eſt va. ⁊ ſic hẽs de ifamia. fm̃ jo. de gau. q̃ ita notat. C. q̃ ex cau. ifa. irro. i ꝓn. de quo vid ỗ i glo. ordi. ⁊ i. §. poꝛ ro. iij. q. vij. qõꝫ ſcpſi. j. i vſa. lxxxviij. nullꝰ vnq̃. ỏ. iudices ſup vbo accuſatoꝛes. i. q. i. ⁊. ij. ⁊ ſupꝛa i vſa. xiij. ruſticꝰ iterfectꝰ. ſup vbo ſex vncias auri i. q. xij. ¶ Quero. xxij. an infamis arbꝫ eẽ poſſit. Rñ° ſic. vt. ff. ỏ arbi. l. pediꝰ. iij. q. vij. §. tria. ỏ. cognitoꝛes Rõ qz eẽ arbitrũ nõ ẽ dignitas. cũ cruda ⁊ ſimplicẽ cognitõez hẽat ⁊ nullã iuriſdi ctionẽ. vt dici ſolet. ff. ỏ re. iudi. l. ait ꝓtor. ¶ Quero. xxiij. an ꝓcuratoꝛ eẽ poſſit. rñ° ſic inſti. de excep. §. vl. rõ qz miniſteriũ ꝓ curatõis nõ ẽ dignitas. ſz onꝰ ifamiſſimũ ⁊ viliſſimũ. vt. C. ỏ decuꝛ. l. ſi qꝭ ꝓcuratio ne li. x. ⁊c. ¶ Que. xxiiij. an ꝓiuꝛ ⁊ homici da ſint ifames. Rñ° ſic. vt. iij. q. vj. §. tria. ỏ. ifames. ⁊. ff. de poſtulã. l. i. ij. ⁊. iij. q̃ liq dẽ etiã ꝓiuri a teſtio repellunt. vt ex de te ſti. c. teſtimoniuz. ꝓiuꝰ eñ ifamis eſt. ⁊ q̃

cõtra translatiõez iuratas vel̃t. vt no. l. c. ꝙto. eꝛ de iudiciis. l glo. vlti. Adde qđ scpsi l. i vsa. lxxxv. ꝓcipi⁹. i gl. vl. i no. iij. iiij. & v.

¶ Que°. xxv. an ꝓcubinari⁹ iudex eē possit Rñ° sic. si cõcubinari⁹ occult⁹ sit. Secus si sit public⁹. vt eꝛ d coha. cle. & mli. c. nr̃a & c. vlt. vide qđ i vtroq; c. no. ꝙ ber. ino. et host. & alios.

¶ Que°. xxvj. quot modis dicat̃ qs cõcubinari⁹ public⁹. Dico ꝙ trib⁹ modis. ꝓ° qñ ꝙ sniaz est de & sup̃ d ꝓpna tus. Scdo qñ ipemet i iudi° ꝓfitet̃ se fore ꝓcubinariũ. tertio qñ ꝙ euidẽtiã rei ꝓstat q̃ tergiuersatiõe aliq̃ celari nõ ꝓt. vt eꝛ. de coha. cle. & muli. c. q̃sitũ. Et bñ dic̃ tergiuersatiõe. s. ꝓbabili. s. qz tenet eã i domo. & hz ex ea filios ꝑuulos. lxxxij. dis. c. ꝓposuisti. & c. plimos.

¶ Que°. xxvij. an ꝓcessus coꝝ iudice excõicato vel sntia ab eo lata valeat & teneat. vide latissime ꝙ hẽ. bo. in. c. ad pbãdũ. eꝛ de re. iudi. & ꝙ bar. i psilio. xxix.

¶ Quero. xxviij. si tres dati sint iudices. vn⁹ est excõicat⁹: an duo possint ꝓcedere sine tertio. dic ꝙ sic. si est apposita cla ꝙ si vn⁹ cẽ. als nõ eꝛ de offi. dele. c. cãm mrimonij. vbi hr̃ ꝙ si cã duob⁹ simplicit̃ delegat̃ sntia vni⁹ nõ tenet. & sic ẽ in ꝓposito.

¶ Et sic no. ꝙ modicũ fermẽti ifict̃ totã massaz. vñ & si tota vniuersitas ꝓ cãratore ꝓstituat. vno ex ipis cõicato consentiẽte. vel als auctẽ ꝑbẽte. non valet qđ agit̃. eꝛ de ꝓcur̃. c. vl.

¶ Que°. xxix. an excõicat⁹ maiori excõicatiõe sit itestabil̃. et si instrã ab eo ꝓfecta sint alicui⁹ momẽti Dic de his vt liq̃de no. ꝙ hẽ. bo. in. c. excõicam⁹. i p°. eꝛ de here. iij. dis. v. & z si gris. vsq; ad finẽ eiusdẽ disti.

¶ Que°. xxx. an excõicat⁹ appositiõez ꝓfeq̃ possit. Rñ° sic. necnõ sup̃ ea lras impetrar̃. nõ obstãte ꝙ eẽt excõicat⁹ tpre ipetrati rescpti. et ꝙ de excõicatiõe nõ fecerit mẽtiõem. eꝛ. de excep. c. venerabilẽ.

¶ Que°. xxxj. qđ si excõicat⁹ offert se ad iustitiã: & petit se absolui. & aduersari⁹ appellat ne absoluat̃. Dico ꝙ dz absolui. eꝛ de ap. c. q̃ frõte. & de sent̃. ex. c. sacro i fi.

¶ Que°. xxxij. qđ si est excõicat⁹ ꝙ offensa: & petit absolui. dicens ꝙ li bent̃ satisfaceret: z nõ ꝓt: nec hz vnde soluat em ẽdã. dico idẽ si fac̃ qđ facere potest xiiij. q. vj. si res aliena. & melius eꝛ de solu. c. odard⁹. Que°. xxxiij. qđ si excõicatus intrat eccl̃iaz cũ ꝓsbyt̃ canit ibi missaz. nũqđ ꝓsbyter dz exire: missa nõ finita. distig. Si ꝓsbyter nõ icepat missaꝝ solẽnia. nõ incipiat. Si ãt icepit cõpleat. n̄ exeat d eccl̃ia missa nõ finita. xxiiij. q. i. c. ofs. & cõse. dis. ij. c. relatũ: qz nõ dz diuidi mist̃eriuz vnitat⁹. eꝛ d elec. ꝙ sic. ꝑpe fi.

Que°. xxxiiij. qđ si aliqs nõ tãgit clericũ. z spuit sup̃ eũ. vel effudit oleũ. vel spargit aquã sup̃ eũ. Itẽ si claudit eũ in domo: & z eũ non tãgat. n̄ exeẽdat man⁹ in eũ: tñ eũ exire d domo nõ ꝑmittit.

¶ Itẽ qđ si cepit habenas eq̃ in q° residebat cleric⁹. vel ciguluz selle ipi⁹ eq̃. & sic fec̃ cadere clericũ. n̄ vnq̃ eũ tetigit. Ad has tres qõnes ita dico: ñdendũ ꝙ oẽs st̃ excõicati. qz & si nõ teti gerũt iniuriari voluerũt. Et volũtas & ꝓpositũ distigũt maleficia. eꝛ de sen. ex. c. eũ volũtate.

Hec multũ refert vtrũ mittãt man⁹ in eos. vel i res eis adherẽtes. ar. eis qđ legit̃ in sacra pagia de dauid. q̃ pscidit hozã clamidis saul. & d Oza. q̃ posuit manus ad archã federz. & statĩ ꝑcussus est. Et res clericoꝝ eodẽ ꝓuilegio gaudẽt cũ ecclesia. xvj. q. i. c. eccl̃iaꝝ suos. & xvj. q. i. sili ter. & eꝛ d sen. ex. c. nup.

Hec refert an pietibus. an incõpedib⁹ qs teneat̃. ff. er qbus cau. ma. l. succurrit̃. de his vo & alijs vide qđ scpsi. ã. i vsa. lviij. Si quis alicui. v. ꝙ si illũ. i gl. iiij. & late ꝙ jnno. host. io. an. an. d bu°. & ny. de cici°. i all̃. c. nup.

¶ Que° xxxv. qđ si aliqs ꝓcepit vberari clericuz. et dñs orat mãdatari⁹ i via. penituit mandatoꝝ. & reuocauit mãdatũ. vtrũ añq̃ de reuocatiõe ad cũ puenerit clic⁹ erat vberatus. disti. vtꝝ mãdatari⁹ vberauit clicuz añq̃ de reuocatiõe puenerit. an postq̃ puenit. Si ãte. mãdatoꝝ est excõicat⁹. Si

post ſi ex.ō ꝑcura.c.ex iſinuatiõe ⁊.c. i nr̃a ⁊ de ſen.ex.c.mulieres.fac optie.c.ie q̃ de hoi.li.vj. ¶ Que°.xxxvj. q̃d ſi clic⁹ vberet. ſz nõ tuo mãdato.vl̃ fcõ.tu poſtea ratũ ha beas ⁊ tibi placeat q̃ fam̃ ē dico ꝙ lz i ma leficijs locũ h̃eat ratihitio ex de reſti. ſpo. c.cũ ad ſedē.⁊.ff.ō vi.⁊ ar.l.i.m̃ i b̃ caſu nõ puto ꝙ ſit excõit⁹ q⁊ n' ei⁹ noie nec cã ſui iniuria h' irrogata fuit.ſec⁹ ſi potuit phibere.⁊ non phibuit ex.de ſen.ex.c.quãte: Que°.xxxvij.nũq̃d excõicet⁹ maiori ꝑt dice re horas ſuas ex eccliã.di° ꝙ clic⁹ excõica t⁹ꝑt dicere horas ſuas ex eccliã i modũ ſuf fragij ⁊ oõnis.nõ i modũ officij ex.ō.pe. ⁊ re.c.ꝙ ite.⁊.xj.q.iij.c.ſi q̃ſ.lz em̃ ſibi ora re ad dñz vt ibi.de q° vide p̃ jo.an.i nouel la.in.c.i.de re.iudi.li.vj. ¶ Que°.xxxviij. ⁊ vitio q̃d ſi q̃s vberat layc̃.credẽs vberare clicũ.dico ꝙ ſi q̃s vberauit layc̃. credẽs vberare clicũ.ſi portabat tõſurã clicalẽ te nek ꝑꝓt affectũ quẽ habuit clicũ vberãdi vt.xj.q.iij.c.qm̃ miſtos ⁊ nota.ō b̃ ex.ō ſẽ. ex.c.ſi vo.de h⁹ vo materia vid̃ q̃d ſcpſi.ſ.i vſa.lxxxij.q̃cũq̃ ſup vbo eꝑz ⁊ i vſa.clxiiij. hõicide.v.anathematizati i glo.i.⁊.ij. ⁊ i pace.treugã.§.itẽ ꝓſtitutũ ē ſup vbo excõi catõe.⁊ i pace.i noie ſcē ⁊ idiuidue trinita t̃.§. itẽ ſtatuim⁹ ꝙ ſi aliq̃s excõicat⁹. De curia.i.acuria ⁊ ſic deponit ꝑ.a.⁊ ita ſũt b̃.⁊.ff.de arbi.l.ſi p errorẽ i ꝑn. ibi ō ea re. i.ab ea re. ⁊.l.di.c.ſi q̃s ꝓpoſtera iuꝛ fi.ibi de dia.i.a dina ꝑz hug.p̃ medioł.⁊ arcb. cuz ſuis ſp. Et lz h̃ amicabile ſit ire.ac tñ potior ira ē put iacet.ſ.a iudice ō curia ele cto ⁊ c.ꝑ dicere a curia electo.rõ q⁊ certũ ē ꝙ curia cõit⁊ barcb.iã erat iudex ō curia ſua elect⁹.vt ꝓbat.ō.i vſa.iiij. hec ſũt vſua lia i fine.ob q̃d dubie fuit ita dcm̃ b̃ i pñ. ti vſa.⁊ pñr bñ ſtat ira.hodiernis vo tpib⁹ credo ꝙ locũ hui⁹ iudicis ſuccedat canc⁊ vicecãc⁊.⁊ vt reges cãc⁊.Ideo ꝙ b̃ cãc⁊ ⁊c. nũ dici ꝑt ⁊ dr̃ ipe iudex de curia elect⁹ vñ diſtinge tpa ⁊ ꝓcordab ſcpturas.vt.ij.q.i.c. ſi ꝓcauerit.v.g' fac.c.lz ex q̃dã ex ō teſti.

Recuſare.alꝛs refutare q̃d idẽ ē ꝙ recuſare ſup quo vid̃ q̃d ſcpſi.ſ.i vſa.clvij. nemini ⁊ glo.vl. ¶ Et nota.ꝙ iudex recuſari nõ põt vt b̃ niſi publice fuerit ifamis ꝑ h̃ vide q̃d ſcpſi.ō.i.c.vſa.ſup vbo a iudice i.q.rvij.cũ iiij.q.ibi ſeq̃ntib⁹.Q̃d q.v.⁊ ē.ij. ꝑs ffece rit. ¶ Nota b̃ ꝙ q̃ recuſat iudiciũ.i. ſniaz ꝓncipis dz venire in ꝑꝛia ꝑſona cũ oĩb⁹ bonis ſuis i manu ipi⁹ ad faciẽdũ ſuã vo lũtatẽ idẽ b̃ ja.de valleſica.de quo vide.ō. e.i ſũma°. Vl̃ facere ¶ Nota ex b̃ ter.ꝙ vo lũtas ꝑ fcõ reputat.ſz p̃.ex. de eo q̃ mi.in po.cã re.v.c.i.vbi nota.ꝙ volũtas ſola nõ ſuffic̃ ſine effectu. b̃ alit ē oppo' vt p̃ferk. Quidnã dicẽdũ. dicas vt nota. i all̃.c.i.ꝑ ber.⁊ alios doctores.Q⁊ q̃.v.⁊ ē.tertia ꝑs ¶ Nota ex b̃ ter.ꝙ nõ ſolũ venies p̃ iudici um.i.ſniam ꝓncipis impetuũ dãnat.ſz et cũcta ꝑgenies ſua. ¶ Nota.ij.ꝙ ꝑgeni es idẽ eſt ꝙ ꝓpago.poſteritas.ſtirps. ꝑge nies nãq̃ a ꝓnepote icipit vocari q̃ſi por ro poſt geniti.papa.nec nõ ꝑgẽies ōr a ꝓ gigno.gnis.i.paul.vt añ gignere.vl̃ ꝑgig no.q.plẽ gigno.vñ ꝑgenitor ⁊ ꝑgenitrix filij vo ⁊ nepotes nõ ſũt ꝑgenies.q⁊ nõ ſk paulgeniti.ſz ꝓnepotes ⁊ eride ſẽ ꝑgeni es.q̃ſi ꝑaul gẽti.et ide ꝑgenies icipit a ꝓ nepotib⁹.ſz poſteritas a nepoti.q.poſtera etas.ſz ſic̃ iferi⁹ lõge editi ꝑgenies dicũt. ita ſupi⁹ ꝑ aui.abaui.actaui.tertaui.ꝑge nitores dicunt.q.paul gñantes i catholi cõ.adde q̃d ſcpſi.ō.i vſa.lxxviij.Si q̃s filiũ v.ſi vnũ ſup vbo nepotẽ.v.ſz q̃ro. ¶ Nota. iij.ꝙ dcm̃ vbũ ꝑgenies i ir̃a poſitũ nedũ quo ſupra mõ ſumit.vex etiã ꝑ filijs ⁊ ne potib⁹.⁊ h̃ notat ſignãter vbuz cũcta b̃ ꝑ cedẽs.q̃d ē vbũ vniuerſale.nec nõ vbũ ꝑ genies imediate ſequẽs.q̃d ē vbũ gñale ō ⁊ ꝑſe.⁊ ſic gñal'r ē itelligẽdũ vt.xix.di.c.ſi romanor. Rõ q⁊ ſub vbo gñali oĩa debẽt cõprehẽdi vt ibi nota.cõcor.i.q.i.c.ſũt nõ nlli.xiiij.q.iij.c.putãt ⁊ xij.q.i.c.dilectiſſi mis.Quia demẽs.v.⁊ē.q̃rta ꝑs. et arguit ꝙ locũ ab aucte ꝑz ja.ō valleſica reddẽs rõ

nez ſupra,prīe.ꝺ. ℑō ſequaīt.qꝛ demēs ꝛc.
¶ Ex quo nota ꝙ q̄ ſapīc ꝛ ſcic.curie.i.pn
cipis reſiſtit demēt̄ ē.i.demꝰa mēte ꝛ rōne
¶ Et q̄re ꝺ demꝰ eſt.dicas ꝙ ꝓpter ꝟba q̄ ꝺ
in lr̄a ſequunt.ibi i qua.ſ. curia ſūt pncꝫ
pes.Ep̄i ꝛc.ñ ꝛ̄n ītelligas ꝙ ſnīa pncipis
de cōſenſu pncipū.ꝛ ceteroꝝ hic notatoꝝ
ferri habeat quamꝯ ibi ſint preſentes.vt
hic vides.ꝛ ita vtebatur tpe vſaticoꝝ.ſed
nūc eſt ſecꝰ.qñ ī curijs gñalibꝰ oēs cōuo
canť ꝛ ꝓueniūt.ac de cōſenſu ꝛ voluntate
ipſoꝝ fiūt conſtōnes ꝛ capitula curiaꝝ.qꝛ
alīs pnceps ꝑ ſe ſolꝰ illas cōdere nō poſſet
ꝺ legittime ꝓbať ꝑ cōtextuꝫ oīm cōſtōnū
cathalōie gñaliū hucuſq; emanataꝝ.nec
nō etiā nō ꝑt interꝑtari ꝑ ſe vſaticos.ꝑti
tutiōes gñales.atq; pacꝫ ꝛ treuge.niſi cer
to mō quo cauet̄ ꝓ ꝓſtōnē q̄ incipit. jtē ꝙ ſi
aliquo editā ī ſcōa curia barch̄. oñi regꝫ
ja.ij.q̄ ꝓfirmata eſt i curia gerūdē ꝯſdē
dñi regis ja.c.r. jtē ſtatuim⁹ꝙ caᵐ fem̄ per
nos.ſ.le ſcpſi.s̄.i.e.vſa. ſup ꝟbo a iudice i.
q.iij.¶ Que⁹.q̄s dicať demēs.dicas ꝙ de
mēs ꝺr.q.ꝺorſū a mēte.vñ ꝺemenť aduer.
ꝛ demētia.e.ꝛ ꝺemēto.tas.i.furere.vel fu
rioſū facere.ꝛ demētor.aris.depo.i eodeꝫ
ſenſu.ſꝫ hug.ī deri.c.nemini.vl̄ dicas de
mēs.i.eꝝ memoriā.vl̄.i.ꝓdig⁹.qꝛ demens
aliq̄d ſcit. nō aūt furioſus.ꝛ iō furioſo.a.
lege.ſꝫ ꝺimēti ab hoīe coadiutoꝝ dať iſti.ꝺ
curatoꝝ.§.furioſi.ꝛ.§. ſeq̄nti.vñ.caſus de
mētis:correctio fit ſapiētis.Et alibi.felix
quē faciūt aliena ꝑicula cautū. Sapiētie
¶ Nota ꝙ ſapiētia ē rex diuinaꝝ ꝛ huma
naꝝ cognitio.¶ Nota.ij.ꝙ ſapiēs diuina
ꝛ hūana rimať.ſꝫ prudēs eaq; ſenſib⁹ coꝛ
poris exꝑiunt.vl̄ ſapiēs ī diuinis.prudēs
in humanis.ſꝫ ꝓualet q̄ ꝑus ꝺ̄n eſt.ſm
hug.ī deri.c.ſapio. ¶ Nota.iij. ꝙ ſapia vt
dicit jo.criſoſtom⁹ eſt nō eloq̄a dei ſcire ſꝫ
ſꝫ eloq̄a ꝺi viuere.yſidoꝛ⁹ ſcire motū aſtro
rū ſcias ꝓboꝝ nō faciūt quēpiā beatū.ſed
vita recta cū fide.idē.vtile eſt multa ſcire.
ꝛ recte viuere.Et ſi vtrūq; facere nō vale

mus. meliꝰ ē vt bñ viuēdi ſtudiū: ꝙ mlta
ſcīēdi cōſequamur.nō ꝑtinet ad bīt̄ ſtudi
nē cōſequēdā ſcīa rerū.ſcc ſdeē bt̄ñ ſcire
mlta ſed adeē magnū bt̄ē viuere.hoc ille.
Scīētie.¶ Nota ꝙ ſcīa ē tñ ī bono.ergō ſcīē
tia ī malo dici ꝑōt.ꝛ differt ſic a ſcīa.q̄ ōri
uať a ſcio.is. iui.itū.i. ſape ſciaꝫ. vl̄ ſapiaꝫ
hr̄e.vel cognoſcere.ꝛ eſt ꝓpe ſcire.reddere
rōnē quā noueris.noſſe ꝺo tñ q̄ audieris
ſm hug.ī deri.Curie.i.pncipis ꝛ comitis
barch̄. ſniam iuſte ꝛ recte ꝓferēt. ¶ Jux
ta qꝺ q̄ro nūq̄d pnceps ſm ſuā ꝑuatā con
ſciam bñ iformatā pōt iudicare. Rñ° ſic.
vt notat chi.C.de ꝑci.impt.offe.l. reſcꝑta
ꝛ clariꝰ.C. vt q̄ ꝺīnt adno.l.vna. notat ēt
hoſti.ī.c.qualr ꝛ qñ ī.i.§.idōq; ī glo. nota
ꝑſciētiā.ꝛ.e.ti.c. qualr ꝛ qñ ī.ij.ī glo.tāq;
iudex.ꝛ pleniꝰi curia romana ꝛ.c.ad peti
tōez.e.ti.vīs circa ꝗ notata ꝙ ber.ī.c.quā
to eť de trāſla.epi.qōq; ſcpſi.ſ.vſa. clxiij.
ſi q̄s teſtm̄ ī glo.añpe.ꝺ iſta videť tcr.ij.q.
i.c.de⁹omps.§.qñ aūt ſolue vt ibi le.ꝛ no
ta.ſup ꝟbo iudici.ꝛ etiā le.ī dcō.c. deꝰ oī
poteēs.vl̄ dic ꝙ ꝗ̄ ē ſpāle ī pncipe.ibi ī iudi
ce iferiori.ꝛ ſic nō ob. ¶ Sꝫ nūq̄d rex ara
gone comeſq; barch̄.ē aſtrictꝰ ad ſeruādū
leges romanas. Et videť ꝙ ſic. de iure cōi
qꝛ impatoꝛ ꝺn̄s ē totiꝰ mūdi.xij.q.i.c.fra
terna.ꝛ coꝛonat oēs reges.viij.q.i.c.in api
bꝰ.ꝛ nō ē niſi vnꝰ impatoꝛ.vt ibi ꝛ oēs re
ges ſubſūt impatoꝛi. niſi ꝓbēt ab eo ſe fo
re exēptos.nota.lxiij.di.c.adri.faē q̄ ſcp
ſi.ſ.vſa.clvij. oēs cauſe ſup ꝟbo rex ī.q.ij. ſꝫ
ꝑm videť.qꝛ reges yſpanie cū nō ſubeſſent
impio regna a faucibꝰ hoſtiū habuerūt.ꝫ
notāt yſtoꝛiographi.jtē q̄libꝫ regio ꝑt ſibi
ſponere legē ꝛ frāci.ꝛ yſpani nō obligant
legibꝰ romāis necromanaecclia ꝓfirmat
eas.niſi ēca eos.circa q⁹a ꝓdic ſꝫ illi tñ
ꝗ ſub impio romano ſūt obligant vt.C.
de iſan.exꝑt.l.vl.vñ nō circa gallicos.vel
yſpanos.ſꝫ lau.ꝛ ꝫ not. ꝑ barch̄.xij.q.ij.c.i
antiq̄s.ꝛ de ꝫ notat ino.eē.de ſen.ꝛ re. iu
di.c.cū te.ꝛ ibidē nota.idē ꝙ jo.an.ī nouel

la. vnde yſpani ipſo iure ſunt exẽpti ab ſperatore. q̃ nec karolũ receperũt. Quodlibet eñ tuguriũ. ⁊ q̃libet ciuitas yſpanie ſibi vẽdicat dñiuz. ⁊ cũ ipſo de pari ꝓtendit. vt notat jo. an. in nouella in. c. venerabilẽ circa fi. eẋ de elec̃. ⁊ in. c. ſup ſpecula. eẋ. de ꝓuile. ſm bar. ſoleñ licẽ in legib⁹ ciuẽ vicẽ. p ꝫ vide qđ ſcꝑſi. j. ī vſa. lxxxvij Scz qñ. v. duo ſup vbo ad oĩa ꝓbãda. v. ſz quõ. ⁊. v. ſe. Comites. ¶ Nota q̃ tp̃e vſaticoꝝ comites veniebãt ad curiaz comitẽ barcẽ. tãq̃ ꝓncipis. ⁊ ſup eis ſuperioritatez hñtẽ. vel erãt de conſilio: aut de curia comitis. Sed ꝫ innuit ſupra in vſa°. iiij. h' ſtẽ vſualia. ⁊ in vſa. ibi p̃ce. vbi nlla fit mẽtio de comitib⁹. Et idẽ dici p̃t de epis ⁊ abbatib⁹. de q̃b⁹ mẽtio ꝫ fit: ⁊. j. ī vſa. cxxxiij. de nicẽ. ſz nõ ſupra ī dictẽ vſa. bertrãd⁹ de ſeua. Quid igr̃ dicẽdũ eſt ſup his. dicas breuiter q° ad comites. vt no. ſ. ī dcõ vſa. iiij. hec ſtẽ vſualia p ja. cal'. ī q. i. ⁊ q° ad epos ⁊ abbates. dic vt ſcꝑſi. j. ī all'. vſa. cxxxiij. de nicẽ in nota. ij. Adde qđ ſcꝑſi. j. ī vſa. cxj. Siq̃s dixerit ſup vbo. vl' in epm. Comites. i. nobiles. ¶ Et ſic nota q̃ nobiles ſtẽ iter vicecomites ⁊ vaſſuaſores. ⁊ ita eſt hic Adde qđ ſcꝑſi. j. ī vſa. xciij. ex magnatib⁹. ſup vbo comitoribus.

Iudicia curie. lxxj.

Caſus. Vſatici ad ſeueritatẽ legẽ reꝑmẽdã facti ſtẽ. necnõ iter dñz ⁊ vaſallũ iuẋ vſaticos iudicari dz. ⁊ vbi ñ ſufficiãt. ad leges ⁊ ꝓncipis arbitriũ oportet regreſſus haberi. h. d. Cõis diui°. ſcda ibi. v. iudicãt nẽpe. vide tex^m. Seueritatẽ Silr ⁊ canones duriciã legẽ moliũtur eẋ de adul. c. quenit. Et dic moliunt'. i. tẽperãt q° ad foꝝ eccliaſticũ tm̃: ⁊ nõ q° ad ciuilẽ. ja. ð vallef. Qz. v. aſſignat rõnẽ de ſupra ꝓxie ſcꝑtẽ. ſic. ff. de ꝫhẽ. ep. l. cuz ab eo. ⁊ ibi no. vel etiã põt dici: qz ꝫ huiꝰ dictio qz ponit oſtẽſiue. ſic ſumitur ī li. feu. ti. q. mo. feu. aq̃. c. i. ī ꝓn. fm bal. ccc. ſol'. Sed ꝫ ſ. vſa. v. vt q̃ iterfecerit. ⁊. vſa. xiij. ruſticus iterfectꝰ. So. ibi loq̃t' q° ad eſtmãdã ptẽ. ꝫ q° ad penã infligẽdã rõne hoicidij. ſ. q̃ homicida ſoluat. ccc. ſol'. aureos. Secꝰ de iure romano ⁊ ciuili. ꝓ hoc vide qđ ꝫ nota. q̃ ja. de mõ. iu. ¶ Sz q̃ro an valeat lex. ꝓſuet°. vel ſtatutũ q̃ qđ furtũ cõmittẽs. vel hoicidiũ: vel ſil'e crimẽ ī pecũia pũiat'. vid ꝫ q̃ ja. de vallef. ⁊ q̃ me. ſ. ī vſa. lxiij. qm̃ q̃ iniquũ. ſup vbo ſucceſſuri. ī. q. vl. Aureis. ¶ No. q̃ ī guerra q̃ fuit iter dñz epz viceñ. ⁊ eiꝰ capl'm ꝓte ex vna: ⁊ nobilẽ dñaz guillermã de mõtecathẽo ex altera fuit data treuga iter ꝓtes: q̃ durãte fuit iterfectꝰ Petrꝰ de caſtello canonicꝰ viceñ. ⁊ officialis q̃ quoſdã valitores dcẽ dñe. Et Epꝰ ⁊ canonici petierũt emẽdã ſibi fieri q̃ treugas de morte ꝓdcã. ⁊ ꝺ conſilio ſapiẽtũ ⁊ ꝓceruz barẽ. fuit fcã emẽda q̃ dictã dñaz de aureis iuẋ vſa^m iſtũ. lz ipa diceret q̃ nõ teneb̃atur emẽdare: niſi denarios: ⁊ non aureos tñ ī aureis fuit cõdẽpnata ⁊ ſic ſoluit. dc. ſol's aureos: eo qz p̃ſ byẽ erat. qñ tanta ẽ extimatio emẽde p̃ſ byteri occiſi. vt. j. vſa. ꝓxi. q̃. dc. ſol'i aurei valẽt nouẽ mille ſexcẽtos ſol'os barcẽ. de terno. bñtrãꝰ. de ſeua. Sexdecĩ ſol's dicte monete ꝓ quolibet ſolido aureo cõputãdo. Et q̃ ſolidꝰ aureus valeat ſexdecĩ ſol's baſ. de kno hr̃ in ꝓſtõe cũ de valore edita ī curia ꝓpiniãi dñi Regis P. iij. Plate fine. ¶ Nota q̃ ſol's plate valet duos ſol's baſ. vt nof. ē. vſa. lij. ſacra ruſtici. ⁊ ꝫ q̃ jac̃. de mõ. iu. ⁊ ita hr̃ in dcã ꝓſtõne. cum de valore. jdeo hij duo mille cccc. ſolĩ plate valent q̃tuoꝝ mille octĩgẽtos ſol's baſ. de terno. jdẽ ꝫ ja. de vallefica Sed an nihilomin⁹ poſſit crimialr accuſati: vel agi ꝫ hoicidã. dic q̃ dꝫ. in. l. quotiens. ff. de acc̃. ⁊ obli. per bar. ī. l. i. ff. vi. bo. rap. q̃ chi. ī. l. q̃ ſepultura. C. ð ſepul. vio. ⁊ q̃ ja. ð mõ. iu. ⁊ me. j. ī vſa. ꝓxi. ī glo. iij. v. Qro cui. añ fi. ⁊ in vſa. cxxiij. xp̃iani. Iudicãt. v. ⁊ eſt r° ꝓ ꝓncipal' huiꝰ vſa. Et ſeni-

oꝛē.i.dñm. Et no.q; i ꝑcessu feudali iter dominꝰ ⁊ vasallꝰ inuenit homagiū. qđ si frāgat vas. banlsatoꝛ erit. ⁊ est pēa. j. i vsa. xciiij. qꝛ iustitiā. Si vo frāgit treuga vel securitas a ꝓncipe data punit: vt. ē. i vsa. lxv. silimó cū se. qꝛ fides frāgit supioꝛi Et sic dz venire i manu regis vt comitꝰ barē. ad faciēdū volūtatē suā cū oibꝰ bonis suis vt ibi hr̄. Et idez in maioꝛi banlia feudatarij. ē. i. vsa. xl. q̄ se sciēte. de mioꝛi ibi i vsa. seq̄n. Et qꝛ i ꝑditiōe nō est pēa certa i vo volumie recurre ad. l. ꝑditores. ⁊. l. fi. ff. de re mili. vide. ē. in dicto vsa. xl. q̄ se sciēte. cū se. ⁊ q̄ ibi scꝑsi. hoīnaticū. ¶ Not. q; lege nō inuenit homagiū vt vo. jdē. j. in cō mēta. ꝑ. albti. c. xxxiij. dz de iure romano ⁊ in spe. ti. de feu. §. i. v. ⁊ q̄rit. Ad legeꝫ. s. goticas. ¶ Et nota vo tex. q; deficientibus vsaticis ad leges romanas recurrit. de consuetudie tñ: ⁊ nō alꝫ. cuz ad illas fuādas nō teneat dñs rex ⁊ comes barch̄. put scripsi. ē. vsa. pri. v. qꝛ demēs. sup vbo curie i q. ij. ibi vide. Ad leges vo goticas. nō. cū penit⁹ sint abrogate: vt dic̄ vo petr⁹ Roui ra. nisi in ser. vel. vij. casib⁹. ꝑ⁹ qꝛ q̄n dubitat an fuerit notariꝰ q̄ scꝑsit inſtrm. pbatur si ille scꝑtoꝛ q̄tuoꝛ vel tria inſtra scꝑsit vt gotꝫ. oēs. ⁹. vt. j. vij. mēses fiat sacramētale. vt. l. morientiū. gotꝫ. e. ti. li. ij. ⁊ in testib⁹ qui cōpelluntur facere testiō⁹ indifferēter vsq; ad fratres ⁊ sorores. ⁊ etiā ipi. si alij defuerint. ne vitas occultet. vt gotꝫ. li. xij. l. fratres. ꝑ vo vide qđ scꝑsi. j. in vsa. cxlviij. q̄n er q̄stōne. §. itē. puida. sup vbo cogꝫ. ⁊ in vsa. clxv. oportet. sup vbo supꝑsse fit. q̄rit⁹ nō soluēt⁹ canonē siue censum ⁹ dupplicat census vt got. li. x. ti. i. l. Si qs terrā. Itē tenent ille leges q̄ loquūtur in plectiōe. xxx. ānoꝝ repulſ alijs plectionibus. vt gotꝫ. li. x. ti. ij. l. oēs cāe: q̄ hodie vsa⁹. ē. vt. j. i vsa⁹. clvj. ⁊ incipit oēs cāe. vide qđ ibi scꝑsi. ⁊ de pausiōib⁹ ⁊ vulneribꝰ dñmō ꝑdēpna⁹ istiꝰ pausiōis. vel vulnerꝫ nō fit exꝑssa i vsaticꝫ. ⁊ fꝫ ille. lx. got. li. vij ti. iiij. li. ij. de ex hereditatis filijs. l. oñ illicita quoq; itē ⁊ est alis⁹ casus de penis super matrimonijs apponēdis. vt got. li. iiij. ti. i. l. ius nale. §. siqs sane. ⁊ li. vj. ti. ix. c. Et uz in celebri curia. ꝑ. roma ꝑdicti⁹ bertrād⁹ de seua. Alꝰ de marchia. ⁊ Fulco arcea. ¶ Nota⁹ sm eūdē ꝑ. romā q; illa lex sus hz intelligi de legib⁹ gotꝫ. vt ꝓbat. in ꝑn. vsaticoꝝ got. li. vj. ti. ij. in. c. q̄ sibi ꝛ. §. Sed post fuerūt sublate. vt ꝓbat. j. in curia bar. dñi regis ja. ārū legum gotice ⁊ romane in. §. itez statuim⁹ ꝑ⁹. ꝑdictoꝝ. cē. nō q; vsꝫ ⁊ ꝓsuetudines minus romanis. vt dictū est. ⁊ nō alt. Et iurisꝑti hñt eas terminari ꝑ sapientes. vt. j. i cur⁹ mōtissoni dñi regis alfonsi. ij. c. xxij. Itē q̄ aliqu⁹ sanu endret ⁊c. Et q; examinatus hz hr̄e q̄nq; libros iurꝫ ciuil. vel saltꝫ libros ordinatos iuꝝ canonici. vt. j. i curia seruante dñi Regis ꝑ. iij. c. xxij. ꝓfirmātes inſtrum⁹ ⁊c. ⁊ sic hodie in defectu vsaticoꝝ ⁊ ꝓsuētūn. ac capitoꝝ curiarū ⁊ ꝓsuet⁹. ꝑ. albti ad leges romanas ⁊ ius canonicū recurrit. vt i dicto. c. xxij. Confirmātes inſtrum⁹ ⁊c. Et ꝑ hoc vide. j. i. i. cur⁹ bar. dñi regis ja. ij. c. xxiij. Itē q̄ nulli clergue ⁊c. Et ita fuit iudicatū et iudicat. cū in ser. vel scꝑtē casib⁹ ꝑdictꝫ iuramentum. ll. got. vt. ē. scꝑtū est. Sz q̄ cōtingit michi videt salua gr̄a dñoꝝ ꝑdictoꝝ. q; nullo cōmodo ll. got. iurari debeāt hodie. cū illō de cōprobatiōe siue de cōprobatiōe inſtroꝝ. iā ꝑ de iuꝝ fundari. iuꝝ nota. ꝑ jnno. ⁊ alios i. c. i. eꝝ de fide ſtru. in alijs autē nō vidi sua. got. qꝛ in sacramētali testō est ꝓsue⁹ bar. vt. i. i ꝓsue. bar. Recognouerūt ꝓceres. c. xxxiij. Itē est ꝓsue⁹ q; si alios fecerit testim. ⁊c. Et i ꝓsue. fallito duplato vt ibidem. c. xxxij. Itē q; ille q̄ cessat cēsue. ⁊c. idē ꝺ alijs nō vidi. ls forte fieret ānōt⁹. hꝰ ꝑ. ca romana supradict⁹. idē ⁊ ego. Addē qđ scꝑsi. ē. i vsa. x⁹. cū domn⁹ sup vbo nō iudicabant. Anū m̄ nō omitto qꝛ hodie q̄ possessione rei feudal vt ꝑ hoc teoꝛicā q̄te ablꝫ dñi firma adept⁹ ē. vltra penas a iuꝝ statutas

laudi⁹ duplicare tenet. vt hꝛ. j. i curia baꝛ dñi regis Ferdinādi. c. vlt. alꝫ. e scādels ꝛc ¶ Et q° nota ꝙ ex hoc ca° siue ꝓstō e hēmus ꝙ vltra duplicatū laudi⁹ qz res cadit i cō missuꝫ ꝓpter vbū. vltra les penes. ¶ Et ca in cathalōia cōmissuꝫ hēat locū. vid qđ scḟsi. ē. i vsa. xxxiij. si qs suū feu. sup vbo alienauerit. i. q. xlviij. dic vt ibi. Arbitriū. vid. ff. de fidei⁹. lib. l. itaqꝫ. Arꝰ ō mozaria Et de arbitrio vid qđ scḟsi. j. i vsa. cxix. solidos sup vboꝝ arbitriū iudicis.

QUicunqz lxxxij. Casus. Pro graduū siue statuū diuoꝝ varietate q illos occidūt: ad esmēdā fiendā pū lese modo ꝺ cōtento cogunt. hꝫ ꝺ. vide ter. ¶ Nota ꝓ° vt sūma°. ¶ No. ij. ꝙ ꝺ vsa⁹ fuit extract⁹ a ca°. q subdiacone. xvij. q. iiij. vbi vid silles pēas siue esmēdas q̄ pti lese seu eccl'ie fieri debēt ꝓ singlis fa cinoꝛib⁹ siue crimib⁹ ꝺ ptētis. Quicūqz. vid qđ scḟsi. j. i vsa. cliiij. q̄cūqz violauerit i. glo. ij. CCC. solos. ¶ Sz q̄ro. q̄d de milite q̄ iterfect⁹ ē. dicas ꝙ iterfector siue occisoꝛ ꝓ cōpositiōe. xij. vncias auri dare tenet. s. pti lese. vel suo heredi. vt. ē. i vsa. v. vt q̄ iterfecerit. ꝺ. militē vo. q̄. xij. vncie valēt longe minus. s. lxxxiij. mozab. Et mozabatin⁹ q̄libz valz. iiij. solos barcḫ. vt. j. in curia ppiñ. dñi regis. Ꝑ. iij. c. xxxvj. cū ō valoꝛe. vncia vo q̄libz auri valet. vij. mozab. q̄ septē mozab. valent. xxviij. solos barcḫ. ꝛ tantū valet vncia auri cocti. vt in decō. c. xxxvj. cū de valoꝛe ꝓtinet. Et sic itellige ꝙ ꝺcē. xij. vncie sunt auri cocti. qđ nota. ¶ Quero. an iste solid⁹ de q° i huiꝰ vsa° fit mentio sit aure⁹ vl argēte⁹. dicas ꝙ aure⁹ ꝛ nō argēte⁹. vt in vsa. ē. prio. vide qđ ibi scḟsi sup vbo aureis. ¶ Quero cui hec pena siue esmenda p̄ẞri interfecti applicet ad quā homicida tenet. Et q̄d de ea fieri debeat. dic vt ex de penis. c. p̄ẞri. vbi hꝫ ꝙ ep̄o ꝺcā esmēda ꝓtinet. cuiꝰ medietatē in vtilitatē eccl'ie cui p̄ẞr interfect⁹ erat cō uertere tenet. ꝛ alterā medietatē ꝓ aīa ip sius interfecti. hꝫ nō intellige vbi de crimine agit ciuiliter. facꝫ ꝓ hꝫ ex de delic. pu. c. referēte. ꝛ de offi. oꝛ. c. dilectus. Sz tu dic ꝙ hꝰ crimē q° ad ptē. s. epi semp ē ciuil' cā ꝓpter dictā emendā q̄ sibi inō fieri habet Secus quo ad fiscū seu ptātē. nā nihilominꝰ ipa puniet crimē. vt no. ē. vsa. xiij. rusticus interfect⁹. p glo. oꝛdi. ja. de mō. iu. ꝛ ja. cal'. ꝛ me. ꝛ scḟsi. ē. in vsa. pr. sup vbo aureis. añ fi. ¶ Sed iuꝛ hꝫ q̄ro. an p̄latus agere possit de iniuria suo cl'ico facta. videt ꝙ sic. vt pz per p̄dicta. ꝛ per dictū. c. ꝓ sbyteri. ꝛ. ij. q. i. c. in ꝓmis. ꝛ ex de resc̄p. c. ex pte. i. fm jnñ. de hꝫ ex de sen. ex. c. ꝓtīgit ꝛ plene p arcḫ. de re iudi. c. ad apl'ice. li. vj ¶ Quero an penas pecuniarias q̄s recipit ep̄s lucret ipe. Rx° nō. sed i vtilitatē eccl'ie cōuerti debz. vel diuidit illas. xxiij. q. v. c. dicat aliq̄s. ꝛ ar. i. di. c. ius militare. ꝛ. xvj q. vij. c. i. Et i hac opiniōe est host. de oib⁹ penis pecuniarijs. ar. dicti. c. p̄ẞri. ō pe. et arcḫ. in. c. venerabilib⁹. §. deniqꝫ. de sen. ex. li. vj. jo. an. ñ dicit ꝙ hꝫ hodie nō fuaꝛ. sz ꝙuertunt ad mensaz ep̄i. qđ fuari possz vbi ep̄s hz cōem mensaz cū capitl'o. sed tñ dico ego ꝙ hodie totū ꝓrium fit. ꝛ sic male ꝓ oīa. ꝓ hꝫ vide qđ scḟsi. j. in vsa. xcvj. laudauerūt. sup vbo sacrilegia. in. q. penl. et vlt. ¶ Quero quid iuris de illis q̄ inij ciūt manus violētas in clericū. vl eos captos detinēt. vide in. §. statuim⁹ q̄ est in ꝓstōne siue pragmatica dñi regis. Ꝑ. i. ꝓfirmata p dñz Bre^m papā. cuiꝰ datz fuit jlerde. xij. kl'. aplis. Anno dñi. M. cc. x. Et vltra illā penā q̄ ibi ꝓtinet tales ipo fctō excōicati sunt. vt. xvij. q. iiij. c. si qs suadente. ꝛ. j. in pace pape j nnocētij. §. jtē placuit. ¶ Que° necnō q̄d iuris de illis q̄ interficiunt siue occidunt cl'icos. vid in all'. cōstōe siue pragmatica. §. jtē dicim⁹ Aduerte tñ ꝙ ꝓ illā penā nō tollit hec q̄ posita ē in nꝛo vsati°. Epm. ¶ Quero q̄d sit ep̄s. ꝛ vnde dicaꝛ. vi

de in.c.dicos.v.epat⁹ aūt.xxj.di. ¶ Que⁹ ij.q̄ pena feriat̄ p cautēs cp̄m.capiens bā-niens.vel b̄ mādās.vel ratificās.soci⁹.vl̄ psiliari⁹.fautor.ꝛ defēsator. Dicas q̄ oēs anathemat̄ mucrone sunt p cussi.a q⁹ ne q̄unt.nisi p sūmū pōtifice p̄ter q̄ in articlo mort̄ absolui.vt i cle.i.de penis.i cle.fac qđ scripsi.j.i vsa.clxviij.hoscide.v.anathe matizati.sup.e.v.ꝛ sup vbo excōicati.vid de alijs penis.qđ se.ꝛ notat̄ i dcā cle.i.p glo.Bē.pau.pe⁹ de anca⁹ ꝛ gemi. ¶ Que ro 3⁹.nūqd cl̄ic⁹ se enormit̄ ꝛ maliciose p-cutiēs icidit sniaz excōis.R⁹ sic p.c. cl̄ici. de vi.ꝛ ho.cle.li.vj.q̄ sic̄ illi i.e.c.p̄tēti ex-ercēdo illā artē ignominiosā i cor⁹ ppū carēt oi puilio cl̄icali. q⁹ sil⁹ p̄cuciētes se maliciose icurrūt sniaz canōis.xvij.q.iiij c.si q̄s suadēte.p b̄ fac̄.xxiij.q.v.c.si non licz.de q⁹ vid̄ p jo.an.ex̄ de sen.ex.c.p̄tigit ꝛ i all'.c.cl̄ici.i nouella.vid̄ etiā qđ scpsi.s̄. vsa.lxxx.iudiciū i curia datū.sup vbo a iu dice.i.q.xxvij.cū nōnull'alijs.q.ibi.se. vl̄ q̄ ad fi.Mōachū. ¶ No. q̄ mōach⁹ nō h̄z offm̄ docet̄:sz plāgent̄.vt.xvj.q.i.c. mōa ch⁹.ꝛ dic offm̄ hns curā aiaꝝ.vt ibi notat̄ ¶ No.q̄ mōach⁹ dr a monos grece.latine vn⁹ ꝛ achos grece.latine tristis.vñ mona ch⁹.i.vn⁹ ꝛ tristis. Sedeat itaq̄ solitari⁹ ꝛ taceat.q⁹ mūdo mortu⁹ ē.deo aūt viuit c.cā.ꝛ.c.placuit.in.ij. ¶ Et sic nota q̄ in-gressus in religiōz eq̄pat̄ morti naſali.vñ idē.ſ.qđ iur̄ est circa dotē vel donatōz p̄p̄ nuptias i morte naſali. Idē ē in hac mor te.i.i ingressu religiōis.E.đ epi.ꝛ cle.l.fi. Et sic̄ donatio mort̄ p̄firmat̄ morte na-turali. Sil⁹ p̄firmat̄ morte ciuili. vt .E.đ do.inē vi.ꝛ vr.l.res vtroz̄ Et b̄ teneas pro p̄regla q̄ i sol' ill' casib⁹ ciuil' mors eq̄pat̄ morti naſali.vbi b̄ i iur̄ cautū inuenitur vt no.i.c.placuit. ¶ Quero ad quā esmen⁹ dā seu cōpositōz fiendā teneť occidēs mo nachū.dico q̄ teneť ad.cccc. sol'os auri. vt b.p quo vide qđ scpsi.s̄.i.e.vsa.i glo.iij. sup valore hoz̄ sol'oz̄.i.q.i.ꝛ.ij. ¶ Quero q̄ pnia i foro pniali occidēti mōachū vel clericū.dico q̄ arma relinq̄re dz.ꝛ dco in monasterio fuisse cūctz̄ diebꝰ vite sue.nūq̄ ad sclm reuersur⁹.ꝛ q.vij.ānos publicā pniaz agere.xvij.q.iiij.q̄ occiderit ¶ Sed q̄d ad imp̄atorē spectat ponere alicui pu blicā pniaz.Dic q̄ ip̄ator istruit q̄d iudex eccl'iastic⁹ faciur⁹ sit Sic ecōuerso.vt.v.q vlti.c.delatori.ꝛ no.i dcō.c. q̄ occiderit.p b̄ fac̄ qđ scripsi.j.i vsa.clviij.statuim⁹ sup vbo.sui epi.i nota.i. ibi vel dic ꝛ veri⁹ ꝛc. ¶ Est tn̄ seiēdū q⁹ ad b̄ qđ dcm̄ ē.s̄.đ pnia vij.ānoz̄. q⁹ hodie oēs pnie.ſ.p hoicidio. ꝛ furto ꝛ sil'ib⁹ arbitrarie sunt.de pe.di.i. c.mēsurā. ex̄ đ pe.ꝛ re.c.de⁹ q̄.ar.ff. đ iur̄. deli.l.i.ꝛ.xxvj.q.vlti.c. tp̄z penitudinis.

SI quis per treugā.

Ixxxiij. Ca⁹.Mittēs se in-tra treugā dñi en aguayt. vl̄ ip̄m stabiliēs infra t̄minū ca-stri sui aduersarij.ꝛ inde i crastinuz foras treugas forefecerit.emendā p̄ti lesē facer̄ teneť.ac si infra treugā dñi fecisset .h.di. vid̄ ter. Recnō.p b̄ vsa.vid̄ qđ scpsi.s̄.i vsa. vj.si q̄s se mirit.i glo.vlti.i.q.iij.'Per treu gā ¶ No.q̄ p̄ p̄positio p̄p̄e locale ē.Et dic p.i.intra.ꝛ sic sumit̄ b̄.ꝛ.j.i.e.vsa.i fi. dicē per treugam .id est intra treugam. ꝛ ibi. pisces volitabat per profundum maris. id est intra. ¶ Nota.2° q̄ p̄ p̄positio aliq̄n p̄-uat.vt pfid⁹.i.q̄ nō h̄z fidē. Itē iurat vl̄ ad iuratiōz significat.vt p deū iuro. Itez dic cā3.vt p studiū fit hō sapiēs. ꝛ p vtutē lau dabilis.i.cā studij. cā vtut̄. itē ſ gnificat locū.vt p ytaliā trāsiui. Et i lucā. Bella p emachias pl⁹q̄ ciuilia cāpas.itē signi-ficat tp̄s.vt p die lego.itē auget.vt ppulch i.valde pulcher.i catholi. ¶ No. 3° iur̄ hūc vsa q̄ treuga dñi dr dies dñic⁹. ꝛ alij dies dies q̄ p̄tinēt.ſ.i pac̄ diuinaꝝ.s̄. p̄terea il-lud p̄stituēdū ꝛc.Et i pace. treugā eteniz dñi ꝛc.Et i pace.in xp̄i noīe sit oīb⁹ mā i-festū.§.p̄terea.p̄stituēdū ē ꝛc. p̄ pcordia

vo hꝫ vſa. vide. ff. de mio. l. deniq. §. i. ⁊ ff. de dā. ifec. l. dāpni. §. ſi ab inicio qđq in vtroq. §. nota. ꝓ bar. ide hꝫ ja. đ valle. Et de hac treuga dñi vid qđ le. ⁊ ſcpſi. j. i vſa. xcviij. oia malefctā. ⁊ i vſa. cxxxiij. deniq. Oi. vtpote die dñica. Jn craſtinuz. puta die lune. ¶ Et nota ex hꝫ vſa. fin ja. đ mō. iu. ꝙ paria ſtꝫ aliq̄d fieri tp̄re illicito. vel i choari tp̄re illicito. ⁊ ſi pficiat tp̄re licito. cū idē ſint fieri ⁊ ichoari tp̄re illicito. Et ē rō: qz tūc vꝫ effici qñ ichoat: ſine q̄ ichoatiōe nō fuiſſet factū. ar. ff. ad. l. acq̄. l. huic ſcpture. §. pl't. ibi hoc ita tā varie ⁊c. Et. l. ait lex. iij. ℞. vbi hꝫ ꝙ ſi q̄s vulnerauerit ſuū die lūe. q̄ poſtea ex dictꝫ vulneribꝫ obijt die iouis ꝙ cēſet illū occidiſſe die lūe q̄ itulit vulnera. hꝫ ja. đ mō. iu. Et ſic vꝫ i delictꝫ iniciū foze attēdēdū. ⁊ ibi vꝫ fieri. Abſit. n. ꝙ bono pagank exitu: q̄ maloꝝ ſtꝫ ichoato ꝓncipio. i. q. i. c. ꝓncipat. Nō qz ſi q̄s malā ſp habebit fidē. nū ꝙ bonū exitū habebit. vt ibi nota. ī glo. vlti. ī fi. ⁊ facit hꝫ ꝓ citatiōibꝫ: q̄ diebꝫ feriatꝫ mādank fac etiā bñ ad. q. cū de vno termio mittit ſagita ad aliū. ⁊ iterficit aliq̄s. đ q° ꝑ chi. C. vbi đ cri. agi. opoz. l. i. ⁊ pāto. de bu. i. c. vlti. ex. de fo. cō. poſt ꝓn. fac necnon optie ad. q. ꝙ ſi vulnera in eccl'ia fcā ſint. ⁊ ſi ex moziat: ꝙ eccl'ia eſt polluta: et ibi homicidiū eſt ꝓpetratū ⁊ cōmiſſuz. fac qđ no. per arch̄. i. c. vn o. de cō. ec. vel al. li. vj. ſup vbo ſanguis. ⁊ nō ecōtra. ſ. ꝙ ſi q̄s ex eccl'iam vulnerat⁹ ſit. ⁊ moziat i eccl'ia. ob hꝫ eccl'ia no ē polluta. naz ibi vbi fuit vulnerat⁹ đ cōmiſſuz foze hoīcīm. ⁊ no in eccl'ia vbi deceſſit. cū i delictꝫ initiū attēdēdū ſit. vt ꝓmiſſuz eſt. qđ nota. ¶ Et an initiū tā i cōtractib⁹. iudicijs. ⁊ reſcptꝫ q̄ i vltis volūtatib⁹ ſpectādū ſit. vl' nō. Dic vt latiſſime no. ꝓ hē. bo. i. c. dudū. ī. i. ex de elec. di. ij. ꝓ hꝫ vid qđ ſcpſi. ē. i vſa. ij. hoicidiū. ī glo. vl. in. q. vj. ⁊ i vſa. vj. ſi q̄s ſe miſerit i agnayt i glo. ij. ¶ Et q̄d de deliq̄nte i ꝓfinio. ⁊ q̄d ē mūdāte delictū cōmitti i alteri⁹ trito°. dic vt no. ꝑ anto. de bu. i alk. c. vlti. đ fo. cō pe. Jn aguayt ¶ No. q̄ hñs treugā cū aliq° nō dz aſſociare inimicos illi⁹. cū q° hz treugā. ⁊ q̄dā alia euitare teneť. vt. j. in curia mōtiſſoni dñi regꝫ alfōſi. ij. c. xxvij. ſtē q̄ null hō q̄ haja treues ⁊c ¶ No. ij. ꝙ mortu⁹. j. treugas ꝑ peti a dño vel ꝓſanguine ia. vt. ī. i. curia barch̄ dñi regꝫ ja. ij. c. xxv. ſtē q̄ ſi aliq̄s haura treues ⁊c. Et đ aguayt vide quod ſcpſi. ē. in vſa ri° vj. ſi quis ſe miſerit en aguayt. in glo ſa. ij. Emendare. ¶ Quero q̄ emēda ē fieda đ maleſi° cōiſſo i treuga dñi. dic ꝙ dupla. vt. j. i vſa. xcviij. oia malefcā. vid qđ ibi ſcpſi. Feciſſz. ſub ⁊ etiā ſi i treuga a ꝓncipe data feciſſz. cuius treuge ita fracte ꝑtextu deliq̄ns hz veīre i mān ꝓncipis i ꝓpa ꝓſona cū oīb⁹ bōis ſuis ad faciēdū ei⁹ volūtatē. vt. ē. i vſa. lxv. ſi mili m°. vid qđ ibi no. ꝑ ja. de mō. iu. ⁊ ja. de valleſi. ⁊ me. qđq̄ le. ⁊ no. ī. c. i. ⁊. ij. ex đ treu. ⁊ pa. Eſt aūt treuga hꝫ vſa. treuga canōi°. ⁊ ñ quētiōal'. ſi ei cēt quētiōal' ſp ſua ref. nā fides hoſtib⁹ ſuāda ē. xxiij. q. i. c. noli extiare. ita no. ī alk. c. i. đ treu. ⁊ pa. ī gl. ij

Stabilierunt etiam. lxxxiij. Ca⁹. Quilibet aduerſariū ſuū i iudi° vſq̄ ad tiā ſpectare teneť. Et ſi cum dño ſuo litigiū ſit vſq̄ ad nonā. h. d. vide ter. Stabilierūt. i. firmauerūt. ſtatuerūt. Pignora. dic ja. de mō. iu. h. ſub. ꝙ ipm cō pentē tornata. iux vſa. đ oīb⁹ nāq̄. q̄ eſt. ē. vſa. xxviij. ¶ Sz q̄d de pignoribꝫ ei⁹ q̄ nō cōꝑet. dic glo. ꝙ nō ꝓdūt. qđ vm eē credit. ipe ja. qz pene moliēde. ff. đ penis. l. interpretatiōe. Satꝫ ē cū ꝙ puniat i expēs ꝓpt cōtumaciā vel fatigā. vt. C. de iudi. l. ſancim⁹. vel etiā ſi ſit pēptorie citat⁹. ⁊ nō venerit ꝓcedet ad pmū decretū. vt aut. ei q̄ ſurat poſita. C. de bo. auc. iu. poſ. Sane ſi placitās q̄ ñ cōpuit die ſibi aſſignata habuit iuſtā excuſatōz ea ꝓbata ñ pūiet i aliq° vt. ff. ſi q̄s cau. l. ij. h' ja. đ mō. iu. g° ꝓba

(to impedi

mẽto. Absentẽ ipeditũ nõ pũiri.idẽ ino.i c.q̃relaz eẍ.de ꝓcura. sup quo vide qõ lc. ⁊ nota.i.c.cõmissa.sup ẏbo iusto ipedimento.de el'c.li.vj.qõ facẽ bñ ad hᵹ. ¶ Et sic nota q ipo cessante ipedimẽto sufficit cõtumacẽ nõ pemptorie citatũ ꝓpẽ eiꝰ ꝓtumaciã tñ i expẽsis pũiri. ¶ Nota.ij.q ꝑ cõtumacẽ pempto citatũ.⁊ cõparere nõ curãte ꝓcedit admissionẽ i possessionẽ ꝓ primo decreto.vt ptz ꝓpdcã ⁊ subscꝛpta.videlicz. j.i.e.glo.ẏ.⁊ qꝛ supꝛa ⁊c. ¶ Quero.j. iuẍ hᵹ qñ i lr̃is citatõis ponit ẏbũ monemꝰ dicẽdo citamꝰ ⁊ monemꝰ ⁊c.q̃d ꝓprie ipoꝛtat hᵹ ẏbũ monemꝰ.dic vt scꝑs.j.i vsa.clvj omnes cause. sup ẏbo iusserit i nota.iiij. ¶ Quero.ij.quõ citatꝰ ipeditꝰ ꝓbabit ipedimẽtũ hᵹ dicũt glo.ordi.⁊ ja.de mõ.in. hᵹ q ꝓ testes vl' alijs legittimis documẽtis. nec credit ipe ja.q sufficeret iuramẽtũ al legãtꝫ ipedimẽtũ.⁊ bñ ꝛz glo.ordi. teneat hᵹ ꝑ'. ¶ Quero.iij. q̃d si citatꝰ i ꝑ' citatiõe stari ascẽdat equũ.⁊ vadit vltra marc. nũq̃d ẽ ampliꝰ citãdꝰ. Rñ' nõ. qꝛ manifeste testat se nõ cõparituꝝ cũ faciat actũ incõpatibile cõparitioni.vt notat ino.i.c.auditis eẍ.de ꝓcura. q mẽti tene. dꝛ tñ de hᵹ pstare iudici.añq̃ ꝓnũciet.vt.l. hec aũt.§ i.ff.q̃bꝰ ex cau.i po.ea.⁊ p bar.i.l. mulcta. ff.de cõdi.⁊ de bal.i.l.cessãte i fine.C.quo ⁊ qñ iu. ¶ Quero.iiij.nũq̃d i ꝓtumacia delati citati sit q̃litas delicti.rñ' nõ.qꝛ nõ cõcurrit cũ malefi' i loco ⁊ tpe ꝛz ẽ q̃d sepatũ ar.i.l.i.ff.de iust iur. Qualitas aũt ẽ illa q̃ delictꝰ coheret ab oꝛigĩali ꝓncipio ẽlicti. vt.l.i.ff.de pe.ꝛz bal.i.l.⁊ i maioꝛibꝰ.C.de ap. ¶ Quero.v.nũq̃d post t̃minũ pemptoriũ datũ ad ponẽdũ vl' articulãdũ.⁊ articulatur cũ ptestatiõe.saluo iur̃ declarãdi ⁊ iterptãdi possit articulꝰ vl' positio declarari.dic̃ jo.mo.q sic̃ rl'a.i gñali.de regu. iur̃.li.vj.i.q.vl.q̃rit diminuere aũt nõ ꝛz i ꝓiudiciũ aduersarij.idẽ ẽ si ẽ ꝓclusuꝝ i causa.seu cognitũ esse.nec iuuat ptestatio q fcm ꝑ vnũ pmit ptestatõez. qõ tene mẽti scõz bal.i.l.tres denũciatões i fi.C.quo.⁊ qñ iu. ¶ Que°.vj. nũq̃d ille qui temere alĩ quẽ citat.teneat ad expẽsas.rñ° sic.vt.ff.ẽ iudi.l.cũ quẽ temere ꝛz bal.i.l.nõ ignoꝛet C.ẽ fine.⁊ li.expẽ. ¶ Que°.vij. q̃d si citatus aliquẽ lr̃is i q̃bꝰ ptẽbat q vsq̃ ad octo dies hᵹ compere citatꝰ nec fuit dcñ i lr̃is q illi octo dies ꝛciperet currere.a pñtatõe ipsaꝝ nũq̃d dñt cõputari a die pñtatõis lr̃arũ.rñ° sic.vt.C.de ꝓsuli.l.fi.ibi ab impialib⁹ codicillos ꝑmitt ⁊c.li.xij.⁊.iiij.q.v.c. q̃q̃s.⁊.ff.ẽ excu.tu.l.q̃ꝛ̃ggita.⁊.C.q°.⁊ qñ iu.l.iij. ¶ Que°.viij.q̃d si nũciꝰ citauit aliquẽ sic q apparet de relatõe nũcij. nõ aũt ẽ cõmissiõe.nũq̃d valebit ipa citatio nũcij.vr̃ q nõ.qꝛ deficiẽte cã ⁊c.dicũt doc.q sic.bal.i.l.i.ff.de ĩus.vo.p hᵹ faciunt ea q̃ notat chi.i.l.neminẽ.C.de exhi.⁊ ĩtro.re. ¶ Que°.ix.an tutoꝛ rõne feudi citare possit feudatariũ.vt firmet de iure i posse suo certo casu i lr̃a citatõis ꝓpẽto.rñ° sic ⁊ etiã alias ꝓpt iuẍ naturã feudi. Et ita fuit ẽ fcõ q tutoꝛ.R.ẽ scitill' puppilli citauit cũ eiꝰ lr̃a põtiũ de altariba hᵹ mõ ¶ Ell hõrat en põç daltariba.de mi en march de vila noua.tudoꝛ del noble en ramanet ẽ cẽtelles Salutꝫ.e dilecẽ.be sabets senyer.q̃ vos tenitꝫ plo dit noble en feu militar aital feu e sabets q̃ jo daq̃ll vos haie enuestir e vos ami p aq̃ll fer hõenatge.e sagramẽt ẽ feel tat.ara he entes que vos sots feit ciutada de vich.p q̃ par q̃ haiats mudada cõditio ẽ tenir lo dit feu entãt q̃ haiats arenũciar.o a vẽdre lo dit feu.o q̃us haiats a deseixir ẽ habitatge e ciutadia ẽla dita ciutat.e renũciar a defẽsio daq̃lla p q̃ de pt ẽl dit noble pupill vos req̃r.cus dich q̃ al den dia aps recebuda aq̃sta citatio fiats daũt mi tudoꝛ damũt dit pvos o pcuradoꝛ couinẽt p fer vna ẽles coses damũt dites o fermar ẽ dret ami p nõ damũt dit ẽles coses damũt dites. e ẽ q̃stiõs e damãdes.q̃ p aq̃lles coses haia ꝑ vos daltra guisa certiffich vos q̃ cnãtaria ꝑ vos axi cõ raho fos Scptꝫ ⁊c. ¶ Et nota q si deũs põtiꝰ voluerit facere aliq̃d de pdcis.bñ q̃dẽ.si aũt fir-

mauerit ius. tunc assignet sibi iudex par
curie. i. miles. ⁊ ille assumat sibi assessorē
⁊ extūc dabit sibi demāda siue petitio. si
vo recusauerit oīa p̄dcā facere. tutor si po-
terit app̄hēdere dcm̄ feudū app̄hēdat. vel
faciat i eodē feudo ēparā realem. qꝛ alterꝝ
istoꝝ licitū sibi erit ſꝫ vsa. bar. ꝓ h̄ vide qd̄
nota. ꝑ ja. de mō. iu. ja. de valle. ⁊ ja. cal' su
pra. i vsa. xix. magnates vbi hēs casus ꝑ ja.
cal'. ⁊ me. i q̄bꝰ ēpara real' i feudo fieri p̄t.
verꝝ si dcē lr̄e citatōis ꝑ dcm̄ pōtiū rn̄sū fue
rit. ⁊ nō bn̄. tūc deliberet tutor cū eiꝰ aduo
cato q̄d faciet i negocio. ⁊ ꝓut fuerit deli-
beratū ꝓcedat' i negocio. vti decet iux̄ di-
ctos vsa. ⁊ ꝯsuetudīes. ac ꝯstōnes cathalo
nie. vn̄ seneca. diu d̄libera ⁊ cito fac. ¶ Et
de ptāte hꝰ tutoris vide qd̄ le. ⁊ scp̄si. j. in
vsa. cxv. tutores ¶ De materia vo citatōis
vid̄ qd̄ scp̄si. ē. i vsa. xxiiij. placitū mādetur
sup̄ v̄bo militibꝰ i. q. v. ⁊. vj. ⁊ i vsa. lxv. sil'i
mō sup̄ v̄bo treuga i. q. xviij. cū seq̄ntibꝰ ⁊
j. i vsa. clxv. opꝫ sup̄ v̄bo admōitꝰ. vid̄ ēt qd̄
le. ⁊ nota. ꝑ jo. mo. ⁊ jo. an. i nouel'. i. c. ro
mana de fo. cōpe. li. vj. ⁊ ꝑ ja. v̄oneñ. i feu.
ti' de fr̄ibꝰ de nouo feu. i vesti. ⁊ ꝑ ja. calbe
ti. i. l. ex̄ t̄ritoriū. ff. de iur̄. o. iu. ⁊ latissime
i spe. ti. d̄ citati. ꝑ totū. ¶ Et qꝛ supra. i p̄n.
hꝰ glo. v̄. ſꝫ q̄d de pignoribꝰ ⁊c̄. ⁊ i nota. 2ª
eiusdē glo. mētio fit de p̄°. decreto. jō iux̄ h̄
q̄ro q̄d sit p̄mū decretū. Et q̄d ſꝫ decretū.
p̄m em̄ decretū d̄scribit' sic. s. ꝙ nihil aliud
q̄ iussus iudicis. q̄ mādat bōa alicuiꝰ pos
sideri. ꝓpt' eiꝰ ꝯtumaciā cā custodie. ⁊ ap-
pellat' p̄mū qn̄ reꝰ ꝯtumax est. ⁊ iudex dic̄
sic decerno iubeo cōstituo actorē ponēdū
i pos. tal' fūdi cā custodie. ⁊ h̄ itellige si pe
tat' res. si āt petat' debitū. tūc actor mitti
dꝫ i pos. ſꝫ mēſaꝫ d̄clarati debiti. ita dic̄ h̄
glo. i. quā tene. scd̄ꝫ aūt decretū describit'
sic. s. ꝙ ē scd̄s iussus iudicis. quo iudex bo
na alicuiꝰ v̄e possideri mādat. ꝓpt' rei ꝯtu
maciā. q̄ ex p̄mo decreto detinebāt'. ⁊ ap-
pellat' ſꝫ decretū. vt qꝛ reꝰ citatꝰ ꝯtumax ē
iussit iudex actorē ponēdū in pos. cā custo
die. iste stetit i pos. ꝑ ānū. post annū iudex
dic̄. decerno iubeo. ꝯstituo talē verꝝ posses
sorē tal' feudi. ⁊ tūc actor efficit' verꝰ posses
sor. ¶ Et nota ꝙ decretū idē ē ꝙ diffiniti-
ua sn̄ia. sic sūit'. ff. de re. iudi. l. decreta. jtē
idē ē ꝙ interlocutoria. ff. de asse. l. i. jtē idē ē
ꝙ id qd̄ papa statuit de ꝯsilio fr̄ꝫ suoꝝ. ⁊ i
scp̄tꝫ redigit. ex̄ d̄ resc̄p. c. p̄senti. qd̄ hodie
n̄ hēmꝰ. vt not. i. c. statutū. e. ti. li. vj. i glo.
ij. jtē idē ē ꝙ ꝯsensꝰ eligētiū i scp̄tꝫ redactꝰ.
sic ex̄. d̄ elec. c. inotuit. jtē idē ē ꝙ id qd̄ vni
uersitas. vl' maior ꝑs statuit. ff. ꝙ cuiusqꝫ
vniuersi. l. plane. jtē idē ē ꝙ auc̄tas iudicꝫ
q̄ iterpōi dꝫ i alienatōibꝰ mīoꝝ. C. d̄ p̄di.
mīo. l. i. ⁊ ꝑ totū. jtē idē ē ꝙ iussus iudicꝫ qꝛ
iubꝫ bōa alicuiꝰ possideri ꝓpt' ꝯtūaciā. sic
sūit' i casu nr̄o. pe. bōe. i. c. qm̄ freq̄nt' ex̄ vt
li. nō ꝯt'. §. st' ⁊ alij. ¶ Que' nūq̄d passꝰ mis
sionē i pos. cā rei ſuāde possit compelli vt
ip̄aꝫ pos. r̄cuperet ⁊ ꝙ i cā postmodū ꝓcedat'
vr̄ ꝙ nō. qꝛ dat' a iure sibi ānꝰ ad ip̄iꝰ rei re
cuperatōeꝫ. ex̄ vt li. n̄ ꝯt'. qm̄ freq̄nt'. §. i alijs.
⁊ de offi. or. c. pastoral'. gº ei a iudice aufer
ri nō p̄t. xxviij. di. c. de hijs. i auc̄. de nup. §
⁊ q̄dē. coll'. iiij. dic ꝯ̄. ff. d̄ vē. ispi. l. i. §. q̄d gº
C. vt i pos. le. l. q̄ legati i fi. ⁊ fac̄. ff. d̄ re. iu
di. l. ꝓ tribūali. Et si alit' dicerem⁹. iā cōti
geret ꝙ melioꝝ ꝯditōis eēt ꝯtumax q̄ is q̄
ad iudiciū venit. qd̄ eē nō dꝫ ad h̄. ff. d̄ do.
int' vi. ⁊ vxor. l. iij. ff. d̄ i li. iurā. l. si tutor cū
sy. ff. de re. iudi. l. ꝯtumatia. ff. d̄ noxa. l. nō
solū nō obstāt iura p̄us īducta. qm̄ si ꝯce-
dāt reo illd̄ tp̄s nō tn̄ negāt q̄n ad h̄ possit
cōpelli. j. illd̄ tp̄s vt p̄dixi. Arch̄. sup̄ rub. d̄
eo q̄ mi. i pos. cā rei. ſ. li. vj. ¶ De hꝰ v̄o ma
teria p̄mi ⁊ scd̄i decreti. vide ꝑ bar. i dcā. l.
cōtumacia. ꝑ ino. i. c. i. ex̄ vt li. nō ꝯt'. ꝑ pe.
bo. c. i. quoniā frequenter p̄all'. ⁊ plenissi
me in spe. ti. de p̄°. ⁊ scd̄o decreto. ꝑ totum
Es. i. excusationem. ſm glo. ordina. vide
eam. ⁊ jacobuꝫ de vallesica hic. vel dic es.
i. iustum impedimentum. qd̄ sonat idem
qd̄ glo. ⁊ ipse ja. allegātes. ff. si q̄s cau. l. ij.
§. si q̄s iudicio. vide qd̄ ibi nota. ꝑ bar. de

huiꝰ ãt. impedimẽto qualiẽ debeat ꝓbari. vide. ś. e. in glo. ꝓria i. q. ij. Sine engã. sile vbũ hẽs. ſ. in vſa. rcix. treuga. ⁊ i ꝓcor. ibi ꝑ me positis. Et si es. i. excusationẽ vt supra. ¶ Et nota ꝺ ꝑ illo vulgari cathaloníe. cũ ꝺr. ꝑ algũ esſ. no volguera. ꝼz bñg viues. Causidico. i. aduersaꝰ ꝼm glo. ordi. Seiores. i. dños. ¶ Ex quo nota ꝙ castlani seu feudatarij nõ dicunt dñi feudi. Et iõ si litigãt cũ hoibꝰ castri non hz locũ finis vſa. huiꝰ bertrandus de seua. Vſq ad nonã. ¶ Quero q̃d si vnꝰ veniẽs post nonam repiat adhuc esse in loco illo iudicẽ. ⁊ aduersariũ. nunq̃d cogeꝫ aduersariꝰ ꝓcedere in placito. Rñ. sic ar. ff. de iudi. l. ij. § oẽs. ꝟ. plane. ⁊ hꝺ est verũ. dummodo eius ius vel cõditio nõ sit fcã deterior ex mora predcã ar. ff. si q̃s cauẽ. l. ⁊ si post tres. si eĩ aduocatꝰ quẽ duxerat iã recessit. vel aliter nõ põt ita comode ꝓcedere. vt ꝑus fecisset dico eũ nõ cogẽdũ ja. de mõ. iu. ¶ Quero q̃d si post nonã repiaꝫ vasallꝰ i loco ꝓstituto ad agẽdũ. nũq̃d rñdere teneꝫ dño suo. cũ quo cãz hz. videꝫ ꝙ nõ. ex hꝺ qꝺ ꝺ dicit credo tñ cõtrariũ. cũ eñ repiaꝫ ꝓueniri ꝑt qz exꝑssuz. ff. de iudi. l. ij. §. legatꝫ. ⁊ ar. ff. ex q̃. cau. ma. l. nõ vere ꝺr. hꝺ itelligo ꝺũ tñ ex mora dñi ius vasalli siue homis deterius nõ sic factũ ar. ff. si q̃s cau. l. ⁊ si post tres. bertrãdꝰ de seua. ¶ Quero q̃d eñ si amici. ⁊ testes. ⁊ aduocati recesserũt. rebꝰ i suo statu remanẽtibꝰ. nunq̃d hz locũ qꝺ ꝑdicitur. Rñdeo sic ar. C. de actꝫ heredi. l. vlti. idẽ bertrãdus ꝑdcũs. ¶ Quero ꝼm eundẽ bertrã. q̃d si dñs fuit ibi in tertia. ⁊ vasallus nõ. nunq̃d teneꝫ ipz spectare vſq ad horã nonã. Et videꝫ ꝙ sic. vt. ff. de arbi. l. si cum dies. §. vnde elegãter. ¶ Sed pone ꝙ feudatariꝰ vl castlanꝰ q̃ recipit firmas in aliquo castro hz aliqs cõnes rõne sui ipsiꝰ cõtra ipos hoies. in q̃bꝰ recipit firmas. nũq̃d teneꝫ ipz castlanũ expectare vſq ad tertiã vl nonã. Et vr̃ ꝙ vſq ad nonã iuꝝ dñi. ſz ꝑ. ś. e. vſa. i ꝓn. cũ castlanꝰ nõ sit dñs. ⁊ ita vſq ad tertiã. qꝺ vr̃ veriꝰ. ꝼm bertrãm de seua. facẽ qꝺ scꝑsi ꝼz eũ. ś. e. vſa. sup vbo seniores. ¶ Sz q̃d de iudice. vr̃ ꝙ vſq ad nonã. cũ fruaꝫ iuꝝ dñi. q̃ eũ assignauit. Ecõtra vr̃ ꝙ vſq ad horã vesp̃or. vt ex de offi. dele. c. ꝓsuluit i fi. ⁊ in cor. auct. de iudi. §. sedebũt. coll. vj. ꝼm bertrãm de seua. ꝑdcm. in quo. §. hr̃ ꝙ iudices sedere debẽt matutio. meridie ⁊ vesp̃e audiẽtes causas. vide qꝺ ꝺ notaꝫ. ꝑ glo. or. ⁊ ibi ꝑ ja. de bellouisu. ¶ Queꝰ põe i die assignata ptes veniũt. iudex ẽ abñs. q̃ nõ ẽ i villa. nũq̃d ad diẽ seq̃ntẽ ꝺbebũt expectare. rñꝰ sic. alꝫ si aliq̃ ꝑs añ recesserit debebit ꝓtumax reputari. ⁊ elapso die ptes poterũt recedere ac si eẽt mortuꝰ. ff. ꝺ arbi. l. arbiꝫ. kalẽdis. ⁊ ex. de offi. dele. c. ꝓsuluit. a sili. ij. q. vj. §. biduũ. ꝼz pe. bõeti i dcõ. c. ꝓsuluit. ¶ Queꝰ pone dies ẽ assignata. iudex ẽ ifirmꝰ ita ꝙ nõ põt ꝓcedere. nũq̃d i ꝓtinẽti ptes poterũt recedere illicẽciate. rñꝰ nõ. q̃ forte ꝓtinuabit cãm vl subdelegabit ⁊ sine licẽtia nõ dñt recedere. ff. ꝺ arbi. l. ⁊ siq̃. i. ſxo. pe. bo. vbi supra. ¶ Queꝰ pone dies sabbati ẽ ptibꝰ assignata. iudex vult ꝓtinuare diẽ vſq ad diẽ lune. nũq̃d hꝺ ꝑt facere. vl ipedit istã ꝓtinuatõez dies dñica. q̃ ẽ i meꝰ dicũt q̃ dã ꝙ nõ obstat dies dñica. ff. si ꝼz. vẽ. l. in ꝺo. ⁊ l. seq̃nti. alij dicũt ⁊ veriꝰ. ꝙ iudex ñ ꝑt facere istã ꝓtinuatõez. q̃ dies dñica ipe diet. sic alꝫ ꝙ mediũ ꝑdiũ qꝺ nõ fuit ipedit fuit utẽ nota. ꝺ obstua. ieiu. c. i. ff. ꝺ feriu. ꝑdi. l. q̃ sella. §. vl. ff. cõia ꝑdi. l. ivẽdẽdis §. iterpositꝫ. ſz hñ ꝑt progare. pe. bo. vbi supra. ¶ Queꝰ iudex assignat ptibꝰ gñalr ad ꝓcedẽdũ nũq̃d ꝙ talẽ assignatiõez poterit ꝓcedere ad lit. pꝛ. vl ad recipiẽdos test. vel snĩam ferendã. Rñdeo nõ. q̃ specialr est assignãdꝰ dies. quo ad ista. C. quo. ⁊ quãdo. iu. l. ea que. ff. que sen. sine ap. reci. l. i. §. item cũ ex eo sile nota. ex de clc. c. eccl'ia §. vl. pe. bo. vbi supra. ¶ Quero pone fecisti citari aliquẽ. tu comparuisti. citatus non compet. tu actor recessisti nõ petita li

cetia postea re⁹ venit. ⁊ ꝓbat ꝙ fuit ipedi tus legittio ipedimẽto. nũq̃d tu cris sibi i expens cõdẽpnãd⁹. Rñ⁹ lic. qz ille nõ ꝓbe dici ꝓtumax ꝓbato ipedimẽto. tu qz recef sisti sine licẽtia es ꝓtumax ex de iudi. c. i. rj. q. iij. c. certũ. ex ō rc. iudi. cũ bertold⁹. et C. de iudi. l. fam⁹. pe. bo. vbi supra. ¶ Sz q̃d si dies assignata fuerit feriata et actor cõparuerit. nũq̃d reus nõ cõparens con dempnabit in expensis. Rñ⁹ non. vt. ff. si q̃s in ius vo. nõ ierit. l. ij. pe. bo. vbi supra.

Precipimus. lxxv. ¶ Nota pñtem vsaticũ sum ma nõ egere. sz ad ipi⁹ euidẽ tiã diuisiõe tm̃ egere. Et qz docã sunt octo i eodẽ lucide. ideo ipz i ꝓtes totidẽ diuido. i ꝑma siquidẽ cõditor huj⁹ vsa. ꝓcipit ꝓiuriũ euitari. in scda q̃ testes an̄ discussionẽ iurare nõ dñt. in tertia q̃ si aliẽ exaiari nõ possent. dñt sepati testes i terrogari. in q̃rta q̃ abñte accusato testes dare nõ sz accusatori. i q̃nta. q̃ testis. nisi ieiun⁹ ad testimõiũ admitti nõ dz. in sexta. q̃ reprobãs testẽ cãm q̃re legittimũ ꝓ bare tenet. i septia q̃ testes de eodẽ territo rio. nisi alibi morent ꝓduci dñt. i octaua ꝑ testẽ de ꝓiurio ꝓuicẽ penã ponit. ꝑma ps i ꝑn. ij⁹. ibi. v. nec admitãt. iij⁹. ibi. v. ⁊ si aliquẽ. iiij. ibi. v. ⁊ nõ liceat. v. ibi. v. ⁊ oc no. vj. ibi. v. ⁊ ille. vij. ibi. v. ⁊ ō ipo. viij. ibi v. ⁊ si q̃s. Et ō ꝓ casu sũmario vsa⁹ nr̄ di cit vid̃ textũ. ⁊ ꝓnctua vti decet illũ. ⁊ tũc de ipo verũ hẽbis itellectuz. Precipimus. ¶ Nota q̃ istõ ꝓceptuz necẽ est vt radicit⁹ sentet. qz qđ ꝓcipit impat. qđ impat: ne cesse ẽ fieri. si ñ fiat pena hz. xiiij. q. i. c. qđ ꝓcipit. Et ibi notat ꝙ jo. ⁊ archi. dña int̄ ꝓ ceptũ ⁊ mãdatuz. nec nõ ꝙ archi. nota. i. c. militare. xxiij. q. i. dña int̄ ꝓcipe. ⁊ impare ⁊ iubere. addẽ qđ sẽpli. j. i vsa. clvj. oẽs cau se i fine sup vbo iusserit. Periuris. ¶ Nota q̃ piuriũ ẽ mẽdatiũ iuramẽto firmatũ. R⁹ de pena fort i sum. ti. ō iuramẽto ⁊ piurio §. sequit videre. vt alr̄ piuriũ ẽ ista piuratio scient̄ scã. i. ac⁹ firmãdi mẽdatiũ iuramẽ to. ō sp ẽ mortale. xxij. q. iij. c. dolees. vid̃ ibi archi. ¶ Nota. q̃ ilitas ẽ vitat̄ imutatio. vt i auc. coll. vj. ō istru. cau. i ꝑn. vid̃ ibi ja. de bellouisu. qđq sẽpli. j. i vsa. clxj. si q̃s ꝙ peccuniã i glo. fi. ⁊ i vsa. ibi seq̃nti i nota. i. ⁊ ij. ⁊ i vsa. cxxv. si q̃s seniorẽ. v. sinañt. sup vbo mẽtis fuerit Caueant. i. cuitent vt añ ips ne fiãt, puideat qz sancti⁹ est an te tẽpus occurrere. q̃ post vulneratã cãm remediũ adhibere. vt. C. i q̃b⁹ cau. i ite. re. nõ ẽ ne. i. fi. Nec admittant. v. ⁊ ẽ scda ps. Discutiãt. ¶ Nota q̃ dupler ẽ discussio vt refert ō ja. ō mõ. iu. ꝑma ꝑsone. scda ei⁹ qđ nouit sup fcõ i quo ꝓducit. ꝓia discussio. i. ꝑsõe fit q̃nq̃ añq̃ iuret testz. ⁊ de hac dic vt hẽs. C. de testi. auc. si testz dicat fuit ⁊c. ⁊ ō hac videt ō loq. scda vo discussio fit p⁹ iuramẽtũ. vt. C. de testi. l. iuriurãdi. ⁊ de ista loq̃t seq̃ns vsa. hec ja. de mõ. iu. ⁊ bñ. ¶ Quero q̃ sit dña int̄ hũc vsa. ⁊ vsa. lxvij ite statuim⁹. ⁊ vsa. clxiij. j. q̃m ex q̃stiõe. i. vide i alr̄. vsa. lxvij. ite statuim⁹ ꝙ ja. ō mõ. iu. ⁊ me. Et si alr̄. v. ⁊ ẽ tia ps. Discuti. i. exaiari. discutio cñ. tis. i. subtilr̄ indagare. vl q̃rere sz hug. i deri. c. cote grece. Singu larit̄. i. q̃libet ꝙ se ⁊ nõ duo sil̄. al⁹ nõ valeret testimõiũ. de h⁹ ex. de testi. c. cũ cãz i. i. g. o. ij. ⁊ ꝙ Bm̃ i spe. e. ti. §. nũc tractãdũ in ꝑ. i. ⁊. v. sz pone ꝓduxi. secreto ex. i. ue sigil lati testes examinãdi si. vt. C. ō testi. l. nul lũ. vbi hr̄ q̃ testis i secreto deponere dz et ita singularit̄ vnus q̃sq̃ ex. de testi. c. vene rabili. ⁊ ō accu. c. inq̃sitiõis. v. ⁊ an fidem. Et fuit h⁹ exẽplo daniel q̃ secreto examis uit illos ql̃os sacerdotes q̃ ql̃z tulerẽt testi⁹ ꝑ sulannã. dañ. xiij. c. nota. ꝙ ber. ⁊ bo. i. c. i nole dñi. ex de testi. Inq̃rãt. i. inuestigent. examinent. vl interrogent. vñ q̃rim⁹ nota: in q̃rim⁹ de q̃b⁹ dubitam⁹. Et nõ liceat. v. ⁊ c. q̃rta ps. Eligere. i. dare ex. de testi. c. ij. v. ne postea. ⁊ i auc. e. ti. §. ⁊ hoc vo coll. vij. vide ibi ja. de bellouisu. Cauſatore. i. ac⁹

uersario. Et deriuat a causor.aris.i. causas agere. vel rephendere vel inculpare. vel in cam ducere. vl conqri ꝛ hug. in deri. c. cado. Et oio.ys.t est.v.ps. Iciun⁹ ¶ Nota q̄ iciun⁹ vt refert ho ja. de valle. dz ferre q̄s testimoniū vt ho. sic ex de testi. c. placuit. h̄ intellige de honestate. nō de necessitate. dic q̄ imo possz ee de necitate in locis vbi sunt hoies ipotētes. vl indiscreti post potū. t q̄ a iciunijs fieri debeāt. vt notat jo. an. in all. c. placuit. jtē iciun⁹ dz de calūpnia iurare xxij. q. vlt. c. honestū. jtē iciun⁹ dz q̄s ad pfirmatōez accedere ho cō. di. v. c. vt iciunij jtē t ordies pferre. t recipe. lxxv. di. c. q̄ a prib⁹. t ex de tēpo. or. c. lras. jtē t pdicare. xxxv. di. c. ecclie pncipes. Et celebrare ho cō. di. c. sacramēta. vbi hec notant. ¶ Qñ aūt q̄s dicat iciunus. dic vt nota. in dcō. c. sacra. t p doc. in. c. si pstiterit ex ho accu. hec ja. de vallesica. vide in all. c. placuit de testi. hosti. t anto. ho butrio. ac pe. bo. t ille. v. et ē. vj. ps. Refutat. i. recusat añ. l. receptōez. vid q̄ scpsi. j. in vsa. clvij. nemini in glo. fi. vl i. repbat post publicatōez. q̄ lz vt ex. ho testi. c. lz i. iij. vbi hr̄ q̄ testes sup pncipali p ductos repbare lz. t repbatorios itez repbare. vlteri⁹ nō. vide q̄ ibi nota. p ber. t alios. t in spe. ti. de teste. §. sepe testes. q̄ q̄ scpsi. j. in vsa. clxij. nemini in glo. fi. vl i. repbat post publicatōez. q̄ lz vt ex. ho testi. c. lz i. iij. vbi hr̄ q̄ testes sup pncipali p ductos repbare lz. t repbatorios itez repbare. vlteri⁹ nō. vide q̄ ibi nota. p ber. t alios. t in spe. ti. de teste. §. sepe testes. q̄ q̄ scpsi. j. in vsa. clxij. si q̄s fl'm. in nota. iiij. t. q. q̄ro an ad tē. ñ vtus. quos appzobo. repbas. t ego repbo repbātes sz tu nō potez pl⁹ repbare meos. t ho ipo. v. t ē. septia ps. Ipo pago ¶ Nota q̄ testes pncipal' pducēdi sūt de ipo pago. i. territorio. vt h. sil'e vbū hēs in l. forma. in pn. ff. de cēsi. vel dic q̄ pag⁹. idē q̄ villa. Et ide pagan⁹. na. nū. i. villan⁹. Et q̄cūq̄ cōicat in villa dz pagan⁹ pterea q̄cūq̄ est ex ciuitatē dei. i. ecclīa dz pagan⁹ q̄si villan⁹ t nō habitās in ciuitate dei. i. in ecclīa. sz lōge in pago. in catholi con. ¶ Quero an hereticꝰ possit admitti i testē. dic q̄ aut hereticꝰ agit ꝓ hereticuz. t tūc pt. aut hereticꝰ agit ꝓ catholi⁹ vl' ecō⁹ t tunc si aliq̄d dicat p catholico valet si ꝓ

nō. C. de here. l. q̄ñ. ij. q. vij. c. pagani. p pe. boneti in. c. placuit. ex. de testi. vide scpsi. j. in vsa. clxiij. hoicide. v. anathem tizati. sup vbo hereticꝰ. ¶ Quero nūq̄d ftes pducēs tenet ipsi de expē. ñ⁹ sic. ii q. iij. v. jtē veturis. C. de testi. l. si q̄ñ. pe. b vbi supra t de rescpt⁹. c. statutū. §. pterē li. vj. Inq̄rēda. nā tūc iudex cū nimis c pducēti sūptuosū corā eo suos hr̄e testi de tā lōginq̄ pria. vocato eo ꝓ quē pduc di sūt. cōmittet examinatōez ipoz iudi sub quo degūt. t h̄ in ciuilib⁹ causis. nā i crimialib⁹ causis cogent testes venire indicē. q̄ de causa cognoscit. hec cōprob tur in auc. de testi. §. t q̄ñ scim⁹ coll'. vij. de fi. istru. l. iudices. ex de fideiussori. c. c stitut⁹. t h̄ vide q̄ ibi nota. p ber. t alio t p ja. de bellouisu in all'. §. t q̄ scim⁹ t in sp ti. de teste. §. qualr aūt. v. sūt aūt testes. c v. seq̄ntib⁹ ¶ Et nota q̄ iudex cui exami tio testiū cōmittit dz testium depositiōe mittere clausā. significādo q̄nta sit fide ipis adhibēda. vt in dcō. c. cōstitutus in fin ¶ Dz q̄d erit de testib⁹ vltramarinis. d vt nota. in all'. c. statutū. ho rescpt⁹ li. vj. in gl pe. Et si q̄s. v. t est octaua. ps t pcor. ho. vi lxvij. jtē statuim⁹. v. sine aūt t plur⁹. vid ibi nota. p ja. de mō. iu. t me. Et h̄ rep. si metū mort⁹ aut corpis debilitate deu ret. fac q̄d nota. p ja. de vallesica. ho. in vsa hoicidiū in. q. sz q̄rit. ibi cū dic. t ita p. l. i ad ea tē. in fi. t p me ē ibi sup vbo vidēs q. i. de hijs vo hēs textū. j. in vsa. clxv. opz de q̄d ibi scpsi sup vbo metu mort⁹. Per rij. ¶ No. penā plurij fl'i test⁹. p quo. c. s t. c. testimōiū ex de testi. in q̄b⁹ causis a ipōit pena. sz ibi de iur̄ cōi t canonico vo sec⁹ de iur̄ vsa. cū suis sp. ¶ Nota. ij man⁹ ē mēbrū. vt h vid q̄d scpsi. ho. vsa. l jtē statuim⁹. sup vbo manū pdat. ¶ N iij. q̄ q̄cūq̄ scies peierauit nūquā i tes recipi dz. vj. q. i. c. q̄cūq̄. t dcō. c. sic. t ho vsa. lxvij. jtez statuim⁹ pall'. in fine. ¶ P ta. iiij. q̄ a puro iuramētū āpli⁹ exigi

debz.ex de pſūp.c.lras.i glo.fi. Fallit i ca
ſu q hr i.c.accatus.§.licz.de hereſ.li.vj.
¶ Nota.v. q corrupti ꝛ pluri ad teſtiō ñ
debēt admitti.vt i all'.c.ſic.de teſti.vi qđ
ſcpſi.ſ.i vſa.lxvij.ſtē ſtatuim⁹.i glo.fi. et i
vſa.lxxx.iudiciū i curia dariſ.ſup vbo s iu
dice.in.q.xxiiij.ꝛ.ſ.in vſa.lxxxviij.nullꝰ vm
q⁹.ꝛ i vſa.clxj.ſi qs p pecuniā.ꝛ ſe.ꝛ i vſa.
clxiij.qñ ex pōne. ¶ Nota.vj. q teſtes i
mobilia poſſidētes magꝭ ſunt credibiles
q nō poſſidētes.vt i auc. de teſti.§. ſcim⁹.
coll'.vij.ꝛ ff.q ſatiſ.co.l.ſciēdū. ¶ Sz qro
h iurē materiā pdcāz.an ꝺ piuro poſſit co
gnoſcere iudex laic⁹. Rx⁹ ſic.vt no.i.c. licz
de iurē iur.i nouel⁹ li.vj. Nā iſtud ē crimen
cōe vtriuſq; fori.vt i auc. de mā.pn.§. ſi vo
canōicū .coll'.iij.bal.i pace pſtātie.ſup vb
bo.vaſalli nr̄i. De q⁹ vi ꝺ qđ no.jo.an. i.c.
cū. C.laic⁹.de fo.cōpe.i nouel⁹.li.vj.ꝛ ibi
p⁹ eū hr̄ ypē⁹ de anca⁹.ꝛ petēdē pē⁹ i repe
titiōe rl'e ea q. de reg.iurē.e.li. vbi notabl'r
p eū h⁹ ma⁹ ptractaſ. Et hēs de materia i
c.i.de offi.or.ꝛ in.c.cū ſit gñale.ꝛ i.c. licet
ex ſuſcepto.de fo.cōpe.ꝛ faċ qđ no.i.c.tuā
de or.cog.ꝛ in.c.latorꝫ.q fi.ſunt le.ꝛ i cle.
diſpēdioſaz.de iudi.vbi p glo.ꝑ.de anca⁹
ꝛ anto.de bu.ꝛ in.c.ad nr̄az.ꝺ iurē iur.i.ij.
ꝛ p pau.ꝛ alios.i clc.i.de vſur.ꝛ p bar. i.l.
ticia.ff.ſo.ma. vbi etiā de h p jo. de imola
ꝛ lati⁹ p ludouicū de roma.ꝛ p bal.i.l.q⁹
tiēs. C.ꝺ iudi.ꝛ p eū i.l.mica. C.ꝺ pfe. Et
ad ꝓpo⁹ eſt ter. opti⁹.i.l.ſi qs maior. C.ꝺ
trās.ſac.ꝛ i.l.impatores.ff.ad mūi.ꝛ in.l.q
iurato.ff.q ſatiſꝺ.co.ꝛ optie ad ꝓpo⁹ glo.
ſingl'arꝫ.de q teſtū faċ.ꝑ.de anca⁹ in locꝫ
s.all'arꝫ.q ē i.l.adigeſ.§.quis.ff.ꝺ iurē ꝓfo.
q dic q i rmiſſiōz iurī ler ciuil' obtīet vim
applici.i.pape.qđ no. Idde qđ ſcripſi.ſ.in
vſa.lxvij. Item ſtatuimus.in glo.ij.

Teſtes lxxxvj.

Nota q vſa⁹ nr̄ tria poit dcā
Pmo q teſtes añ depoſitiōz
q p⁹ iurare debēt.ſcdo ibi v.
h et. q hoēſtiorib⁹ potior fides adhiberi
dz.q vilib⁹.ſ ibi. ꝺ mi⁹ eñ q dic⁹ vni⁹
ñ credit. Et ſic h⁹ loco caſ⁹ duo hñt ¶ No
ta ꝛ⁹ q h vſa.ſupa⁹ fuit ec.l.iurīurādi. C.ꝺ
teſti.vbi fuit totide dcā.ꝛ ſilr hic ꝙ h pti
nēt.vi ibi cpl.ꝛ bar. ¶ No.ij⁹ q vſa. h pti
nuaſ p̄cedēti.qđ notat copla.ꝛ q h poſita
ē i pn.qđ tene mēti. ¶ No.iij. q teſtiō⁹ re
ſt̄ nō iurati nō valz. vt h.ꝛ h pbaſ p dcōz
pñſq; q h immediate ſeqr̄.q̄q denotat ordi
nē.ita q ſi pus deponat q̄ iuret: nō valet
ei⁹ depoſitio ſine teſtiō⁹ vt p̄ferr̄.de q⁹ vi ꝺ
p chi.i dcā.l.iurīurādi.p cor. qđ ſcpſi.ſ.i.l.e
vſa.ſup vbo vt iuret. i pn.ꝛ i.q.i. ¶ No. v.
q teſtib⁹ hōeſtioribꝰ magꝭ ſtaſ q̄ vilib⁹ vt
h.ꝛ ſic ſ̄ſpicit hōeſtae.ꝛ ita i ſilꝭ poti⁹ teſti
b⁹ immobilia poſſidētib⁹ credit q̄ nō poſſi
dētib⁹.vt dixi.ꝺ vſa.pri.in fi. ¶ No. vj. q
iurꝫ teſtꝭ exhēdit ad id vt iuret ſe nō corru
ptū.vt ex ꝺ teſti.c.ſic.ꝛ ibi no.p ātō.ꝺ bu.
Interrogēt. ſub.p iudicef. cū ac eoꝝ offīo
ſpāl'r h⁹ ſcīūbat. niſi impediti fuerīt iuſtiſſe.
vtputa q⁹ teſtes forte ſt̄ abſentes ꝛ ex iurē
dcōz ipoꝝ iudicū. vt.ꝺ vſa.pr.v. ꝛ de ipo.
ibi. niſi forte cc.ꝛ ex de fideiuſ.c.pſtituꝰ.
vl'q; iudices ipi ſt̄ infirmi. vl' alio iuſto ipe
dimeto impediti. h tñ relinq⁹ arbitrio ꝛ cō
ſcietie ipoꝝ. Caueāt igr̄ ne ꝑ ſciaz pagāt
Nam q pagit ꝑtra ꝑſcientiaz: edificat ad
gehennā. vt ex de teſti.ſpo.c.lras ¶ Et ſic
nota q iudices debēt ee pſentes qñ teſtes
examinātur. ꝛ debent hr̄e rabellionē q̄
ſcribant dicta eoꝝ. vt no.p acur. ꝛ bar. i.l.
curet. ff.ꝺ teſti. faċ bn qđ l. ꝛ notat p ber.
jnno.ꝛ hoſt.ꝛ alios in.c. qñ extra de fide
extra de ꝓba.ꝛ ita innuit⁹ ꝺ. ¶ Nota. ij.
q ſi iudex tabellionem non habeat coram
aliis teſtibus interrogare poteſt teſtes. et
eo caſu eoꝝ teſtimoniū ꝓbabitur p teſtes
vt in dicta.l. curent. no. p acur ꝛ bar. qđ te
net ja. de bellouiſo i auc. i me⁹ litz i fi. col.
viij.ꝛ ſic mēti tene. qñ notabile ē ¶ Nota
tertio q teſtes odio. timore amore vel co
modo deponer̄ nō debēt. qđ ſi fecerīt nō

valet cor. depositiões. vt ex de testi. c. Iz ex
q̃dã ¶ No. iiij. q̃ nõr plerũq; puertit opi-
niõz ꝛ ebetat itellectũ. iij. q. v. c. accusato-
res vel testes. ꝛ de tali loq̃r i dcõ. c. Iz ex q̃-
dã. vidꝫ qꝫ scpsi. l. i vsa. cij. si q̃s p pecuniã
sup vbo amore. i no. i. ꝛ ij. ¶ No. v. q̃ iudi
ces circa h̃ ꝛ alis cũ oi sollicitudie ꝛ mẽtis
viuacitate pcedere debẽt ꝛ tenent etiã. cũ
iudices vsq; ad plationz sñie debeãt cũcta
rimari ꝛ cramiare. vt ex de fi. istru. c. cum
jobs. ꝛ xxx. q. vi. c. iudicãte Et si ita faciũt
prudent pagũt. vñ seneca de. iiij. vtutib⁹.
dic. trib⁹ tpib⁹ tu⁹ aĩm⁹ dispẽsef. pñtia
ordina. futura puide. ptcrita recordare.
¶ Quero an aduocat⁹ i cã pncipali testis
ee possit i cã ap. ffx^e nõ. ne mẽor sui offici
forte ꝑm assereret vitatz. no. i. c. fi. ꝺ testi. li.
vj. idẽ dico de pcur. q̃ eadẽ ẽ rõ. ꝛ vbi ẽ ea
dẽ rõ: ibi dz ee idẽ ius. no. i. c. trãslato. ex ꝺ
psti. vidꝫ qꝺ no. in dcõ. c. fi. p jo. mõachi. ar
cb. jo. an. i nouella. pe⁹ ꝺ anca^o ꝛ Gemi.
¶ Dz q̃d si testz pducť iurauit. ꝛ recte ex
amiat⁹ ẽ ꝛ rite. sz tñ nõ repit q̃ fuerit citra
t⁹. nũq̃d valz ei⁹ depositio. ffx^o sic. ita no.
glo. q̃ nõ repit alibi. i. l. p⁹ legatũ. §. is vo.
ff. de his q̃ vt indig. Et dic vltra postq̃ ali
q̃s cõpuit i iudicio: ꝓsumit citat⁹. ꝛ ita di
cũt doc. Sacro. pcor. iij. q. ix. c. hortamur
¶ Quero an testes corpalr tactz sacrosc̃is
euãgelijs iurare debeãt Glo. in. l. iuriurã
di. C. de testi. dek miat q̃ sic. sz fallit i epo.
vti dcõ. c. hortamur. ꝛ i aut. de sciss. epi. §
nulli. coll. ix. vide ibi ja. de bellouisu. q̃a i
epo ẽ spãle q̃ nõ hẽat iurm pstare corpalr
q̃ ceteris sit gñale. vt illõ pstare teneant. vt
l. i. ff. ad inũi. ¶ Quero 2°. q̃ sit forma iurĩ
testis. Glo. pall. dic q̃ h̃ ẽ forma. s. q̃ testz
falsitatẽ imiscere nõ curabit. nã possit di
cere vm aliq̃d. ꝛ aliud fm. ꝛ sic se hz gñal
pstic⁹. vt h̃ hẽs in. c. fr̃nitatz. ex de testi. in
glo. fi. ¶ Quero 3°. nunq̃d ille q̃ est i ar^o
mortz possit tãq̃ testis examiari. ꝛ vidꝫ q̃
nõ. qr mens mortz cogitatiõe turbata nõ
ita bñ mẽorari põt. vt C. q̃ te. fa. po. l. hac

pfultissima. §. at cũ hñana. ꝛ in teste ẽ op⁹
scia ꝛ mẽoria. vt. ff. de fur. l. q̃ tabl'as. dico
cõtra. nã cũ possit facere testm̃. vt. ff. dek.
iij. l. pãphilo. §. ppositis. g^e ꝛ ee testis. Nã
nõ minus est testari q̃ testificari. vt. ff. de
testa. l. cũ lege. ꝛ nos videm⁹ q̃ etiã si lin-
gua sit ingrossata: pt q̃s etiã facere testm̃.
vt. C. de testa. l. qm̃ indignũ. in vbo semi-
necis. i. semimortui. ꝛ no. e. ti. l. iubemus
vnde puto q̃ interrogatoria debeãt limari
vt nõ interrogef nisi de subalibus. ꝛ ꝺ his
de q̃bus lex iubet ep̃sse testẽ interrogari.
pura an sit odiosus. nã odioso nõ credit
q̃tũcũq; in infirmitate accepit corpus xp̃i
ar. ff. ad silleq. l. si q̃s in graui. Dictũ etiaz
ip⁹ porerit repbari de falso. qr non ofa q̃
mortf ẽ jobs euãgelista. vt. C. de testa. l. vꝰ
ba testm̃. bal. i pace pstãtie. sup vbo vasalli
nñ ¶ Quero. iiij. q̃d si testz iuro diterit se
nihil scire. an debeat audiri. ffx^o sic. ff. de
re iudi. l. si vni ex plib⁹. ꝛ. ff. de arbi. l. põ-
pus sit. §. fi. ꝛ. ff. re. amo. l. marcellus. §. i.
¶ Quero. v. an dicto testis q̃ deponit sup
alio articlo q̃ sup eo sup q° fuit pduct⁹ de
beat stari ffx^o sic. ar. C. q̃ legi pso. stã. i iudi.
l. mometanee. ꝛ ar. ff. de pet. hẽr. l. si q̃s li-
bertatẽ. in fi. ꝛ de iurĩ. l. si duo proni. §
idẽ iulianus. ꝛ ibi no. Tñ tu dic. aut ꝺpo
nit sup alia re vel cã. ꝛ nõ valet. aut sup re
de q̃ agit. sz aliter q̃ dicãt capitla: ꝛ tunc
aut iurauit dicere vitatẽ sup capitulis p-
ductis tm̃. ꝛ tũc depositio facta sup alijs
nõ valet. qr nõ iurat⁹ deponit. vt. C. de te-
sti. l. iuriurãdi. aut iurauit dicere vitatez
sup quocũq; q° interrogaret. ꝛ tũc valz. vt
ex de testi. c. cũ dilecti. ubi. i dcã. l. mometanee ¶ Quero. vj. an testis q̃ deposuit su
per possessione possit deponere sup ppera
te. Dic q̃ si iurauit solũ deponere sup pos
sessiõe nõ valet depositio postea facta su
per ppetate. cũ sup ea nõ iurauerit. Aut iu
rauit sup tota cã. ꝛ tũc valet. si postea sup
ppetate deponat bartolus ꝛ jobs de gau
in lege mometanee pall'. Et iurẽt. Nota

q̄ iudex semp̄ dz facere testes iurare añq̄ deponāt. alʒ nō adhiberet fides dicto ip̄so. vt ff. ⁊ ex̄ de testi. c. nup. ⁊ c. ꝺ testi. cū filiabus. ꝓcor. in his qꝺ sc̄ptis. s. in. e. vsa. in glo. i. in nota. iiij. ¶ Jux̄ qꝺ q̄ro an valeat depositio testis q̄ deposuit añq̄ iuraret. Sentit chi. q̄ nō. in. l. iureiurādi. C. de testi. ⁊ idē tenuit arch̄. iiij. q. iij. testes. v. iurisiurādi. ⁊. xxij. q. i. c. oñe. ſz bar. hic. in. q aliqs̄ ꝓduct⁹ fuit. ⁊ hosti. in sum. ti. ꝺ testi. §. sup̄ qb⁹. v. ſz q̄ si testis. aliter dicūt anto. de butrio ī all'. c. de testi. seqūt opi. chi. ⁊ ar chiꝺ. vt verior̄. ⁊ lati⁹ p̄ vitate h⁹ passus vide ibi ny. de cicil'. ¶ Sz pone q̄ testz̄ nō iuratus tulit fl'm testio⁹. an possit puniri pena fl'i testz̄. vide plene p̄ jo. an. ī rta. nō ē sine culpa. de reg. iur̄. li. vj. ī mercu. ⁊ facit qꝺ no. chi. ⁊ post eū bal. ⁊ salicet⁹ in. l. i. C de sepul. vio. ⁊ bar. in. l. si q̄s legatū. ff. de fal. ¶ Que⁹ an ꝓsuetudie possit induci q̄ testib⁹ nō iuratis stet. ⁊ sic q̄ ꝓbatio non plena p̄ plena habeat. vidē q̄ sic. ⁊ ita sentit jo. an. in addi. spe. ī ti. de instru. edi. §. cōpendiose. v. ſz nunq̄d ꝺ ꝓsuetudie. ⁊ idē anto. de bu. ī. c. ij. de ꝓba. ⁊ ibi. p̄ ni. de cicilia. ⁊ p̄ eundē in. c. i. de ap. q̄ꝺq̄ꝺ in p̄ncipiū sensit anto. de butrio. Et p̄ h⁹ vidē casus notabil'. in. c. cū dilectus. de fi. instru. Et ad de qꝺ dic̄t tex. in. c. tua. ꝺ cohabi. cle. ⁊ mu. q̄ testib⁹ ⁊ nō testimonijs est iudicandū. Est tñ vm q̄ p̄ ꝓte ꝺ quā ꝓducunt pōt eis remitti iur̄m. vt est tex. singlaris. ī. c. tuis ex̄ de testi. qꝺ etiā ꝓcedit de iure ciuili. vt voluit glo. in. l. i. ff. de fer. ⁊ chi. in. l. iurisiurādi. ꝺ. all'. ¶ Quero an p̄ priuilegiū etiā p̄ncipis possit ꝓcedi q̄ testes q̄ nō viderūt n⁹ audiuerūt ꝓbēt. bal. ī. l. si nō spāli. C. ꝺ testa. in fi. tenz q̄ nō. ex eo. q⁹ oīs ꝓbatio testiū ꝺz fūdari p̄ naturalia. i. p̄ sensus q̄ ifūt a natura. iux̄ notata p̄ jnno. ⁊ alios doc. in. c. cū cām. ex̄ de testi. vñ ipossibile est q̄ ꝓbet p̄ visuz ille q̄ nō vidit. ⁊ licz̄ p̄ncipis sit supma auctas. tñ naturalr̄ ei⁹ auctē mutari nō p̄t. vt. l. ij.. ff. de vsufru. ea p̄ re. ⁊ fac. cle. pastoralē. de re iudi. fm bal. ī dcā. l. si nō spāli. Qui etiā ex h⁹ ibi cōcludit. q̄ si statutū dicat q̄ testes deponētes ꝯ bānitos ꝓbent. lz malā rōnē dicti sui reddant nō valēt. q⁹ est ꝯ ius nacale. nisi exponat malā. i. nō ꝓcludēte ꝺ necitate. visile tñ ſz eū. ¶ Sz q̄ro pone iudex hz arbitriū p̄cedendi absq̄ aliq̄ solēnitate vt̄ possit p̄cedere ad sniaz ex depositiōe testiū nō iuratoz. de h⁹ p̄ bar. in. l. si filia⁹. ff. de dona. q̄ tenet q̄ sic. ſz bal. tenz ꝯm ī. l. p̄bri. C. ꝺ epi. ⁊ de. ⁊ in. l. milites. C. de testa. mili. ⁊ p̄ro opi. bal. fac̄ optie glo. notabil'. in cle. sepe. de v. sig. ī cle. sup̄ vbo dēfēsiōis. ⁊ istā tene De malia vo arbitrij vid̄ qꝺ sc̄ptī. j. in vsa. crir. solidos. sup̄ vbo. in arbitriū iudicis. Hoc etiā. v. ⁊ ē⁹ ps. Jubem⁹. vide qꝺ scr ptī. j. in vsa. clvj. oēs cause. ī fi. sup̄ vbo iur̄ serit. Honestioribus. sub. s. q̄ sint bone fame. grauesq̄. ⁊ oñi exceptiōe maiores. facit. iiij. q. iij. §. ij. ⁊ incipit. si testes oēs. Vilioribus. vtputa q⁹ sunt maliuoli. pauperes. leuis opionis. ⁊ alʒ crimiosi. vt. j. in vsa⁹. clxiiij. homicide. vide qꝺ ibi sc̄ptī. nā de talib⁹ nō spaf q̄ de ore eoz̄ vitas p̄cedaf. Et de vitate vide qꝺ sc̄ptī. j. ī vsa. clxij. si q̄s fal suz. in glo. fi. ¶ Que⁹ iux̄ h⁹ q̄ dicanf malivoli. dic q̄ illi q̄ sunt capitales inimici. ⁊ q̄ cū inimicis̄ p̄uersanf. ex̄ de accu. c. repellanf. ⁊ c. cū oportz̄. Maledici vo dñr q̄ sp̄ ꝓsueuerūt dicere malū etiā de bonis. de q̄ bus ꝺz in ps. cxxxix. Acuerūt liguas suas sic̄ sp̄ētes ⁊c. puidi ⁊ honesti dñr oēs. nisi ꝓbet ꝯm de scrutinio. c. i. de p̄ſūp. c. fi. Testib⁹. marie qñ discordāt. Uni⁹ aūt. v. ⁊ ē⁹ ps. Et hēs sile. j. ī vsa. p̄ri. ī fi. ⁊ ex̄ ꝺ testi. c. licz̄ vniuers. ⁊ C. e. ti. l. iurisiurādi. Ergo vox vni⁹: vox nulli⁹ vt h⁹. ⁊ ī ꝓcor. ⁊ ex̄ de testi. c. veniēs. lo p̄mer. ⁊ no. ff. q̄ꝺ ad. te. api. l. i. ⁊ ꝺ do. p̄le. l. teopō p⁹. Fallit tñ ī casib⁹ ī q̄b⁹ vn⁹ testz̄ sufficit. p̄m⁹ ē qñ clic⁹ ꝓbat se ꝓcussuz. vel iniuriā factā sibi. in q̄ sufficit vn⁹ testz̄. vt ex̄ de testi. co. c. puenit. lo segō in p̄te decisa Scōs ē qñ dubitaf an istīm

sit ꝓfectū ꝑ manū publicā. qz tunc creditꝰ soli tabellioni. vt. C. de fal. l. si q̄s decurio Tertiꝰ ad ꝓbādū ꝓmā caritatiuā mōitōz eꝝ. ō testi. c. i oñi. Quartꝰ ē qñ dubitaꝝ an ille q̄ mortuꝰ ē fuerit excōicatꝰ. vel fuerit ꝓtritꝰ. vt. xxvj. q. vj. c. q̄ recedūt. z eꝝ ō sē. ex. c. a nob. lo segō. Quītꝰ ē ꝑꝓ defectū ꝓbatōis. tūc vni testi creditꝰ cū delatiōe iurꝝ alteriꝰ ꝓz. vt eꝝ de ꝓcuꝝ. c. ex iſinuatiōe. ō ꝟ tāgā remiſſiue. j. c. i glo. pe. ibi vid. Sextꝰ qñ dubitaꝝ an aliq̄s fuerit baptizatꝰ. de cō. di. iiij. c. puulos. z. c. cū itaq̄z. z no. eꝝ ō testi. c. nup. Vij⁹. qñ dubitaꝝ an ecc̄ia fuerit ꝓsecraᵗ. ō cō. di. i. c. solēnitates. i. i. z i. ij Octauꝰ ē qñ dubitaꝝ an aliq̄s egerit peiētiā. ꝟ ē an fuerit remēdatꝰ de crimīe. q̄a tūc ꝑ solū ſacerdotē ꝓbaꝝ. vt eꝝ de ſp. c. nemo. iuꝝ notata i. c. testiomꝫ eꝝ ō testi. Nonꝰ ē ad ipediēdū mr̄imomꝫ ꝟhēdū vt eꝝ ō testi. c. ſuꝑ eo. lo segō. §. ſuꝑ illa. z eꝝ de ſpō. c. ꝓterea. ij. Decimꝰ ē qñ q̄rit̄ de cōſcia alicuꝰ. q̄a tūc ſibi creditꝰ cū iurō. eꝝ de ſen. ex. c. ſi vo lo segō. Undecimꝰ ē qz creditꝰ ſoli epō q̄ aliq̄z excōicauit. vt. vj. q. ij. c. ſi tm̄. z. c. placuit. Duodecimꝰ ē qz creditꝰ cardinali q̄ ſit legatꝰ miſſus. xcvij. di. c. nobiliſſimꝰ. Xiij⁹ ē qz i q̄cūq̄z cā creditꝰ vni testi. dū tñ ꝓcedat de ꝓſensu ꝓtiū. cū i fauorē eaꝝ ſit introductū. vt eꝝ de testi. c. tmis. ita no. ꝓ jo. an. i. c. licz vniuerſ. ꝑall̄. z ꝟ ꝑ ja. de valleſi. De qᵒ vid ibi ꝑ hoſti. z i ſūª ti. de testi. §. quotꝰ nūerꝰ Et pleniꝰ i ſpe. e. ti. §. reſtat. v. ꝟ tñ fallit. vbi poīt. xxx. caſus q̄bꝰ creditꝰ vni ſoli. qd̄ nota. Splēdida. ſile hēs in. c. licz. in. ij. eꝝ de testi. z dic ꝟ vm ſm ordinē ſolitū iudiciū. vt ibi z ꝟ. Perſōa. hēs ꝟ z i ſe. vſaᵗ circa ſi. q̄ testiomꝫ vniꝰ nō valz. Ad qd̄ accedit. C. de testi. l. iuꝝ iurādi. facꝫ qd̄ ſcꝑſi. ē. i. e. vſa. ſuꝑ vbo. vniꝰ añt. i ꝑn. Sz vidz q̄ testiomꝫ vniꝰ valeat i foro ꝓtētioſo. z fides ſit ei ad hibēda. ſaltē qᵒ ad ſeīplenā ꝓbatōz. Nā ſi duo teſtes faciūt plenā ꝓbatōz. ff. ō testi. l. vbi nūerꝰ. bñ ꝑt dici q̄ vnꝰ faciat ſeīplenā ꝓbatōz. ff. ō do. ꝑle. l. teopōpꝰ. z q̄zad. te. apl̄. l. i. vt ſic illi q̄ vnū teſtē ꝓdurit iuramētū a iudice deferaꝝ vt i eo obtīeat. ſuper qᵒ vnū ꝓdurit teſtē q̄ ſit honeſtꝰ z grauis. ¶ Juꝝ qd̄ q̄ro an iudex qñ ſemiplene ꝓbaꝝ. cui debeat iurꝝ deferre. an reo vl ac toti. Tu circa ꝟ latiꝰ vide qd̄ ſcꝑſi. j. i vſa. clxviij. affirmātz. v. ceterz. ſuꝑ vbo ꝓſpere rit. z dic vt ibi. Nullatenꝰ. i. nllo mō. nlla rōne. ſm paꝑ. vt refert arcꝫ. ō cō. di. i. c. ſolent. pꝰ ꝑn. Sic ꝑ cū expōit i. c. ſtatutū. §. nullꝰ. de r̄ſcꝑ. li. vj. z. e. li. de ap. c. rōana. § ſi vo. ita ſumit ꝟ. z lª. di. c. hij q̄ arborem.

Silicz quādo lxxxvij

Nota q̄ pñs vſa. liq̄do militaᵗ i tribꝰ. ꝓmo q̄ iiuſte appellās: expēſas aduerſario i q̄druplū reſtituēr teneaᵗ. ſcdo ibi. v. duo vl tres. q̄ i oī negoᵒ ꝑ teſtes duos vl tres ſufficit ꝓbatio. 3° ibi. v. vniꝰ. q̄ vniꝰ dōz ē vtro q̄z iurꝝ iprobatū. h. d. ¶ No. ꝓᵒ vt i ſūmaᵒ. ꝑ qd̄ vidz hūc vſa. ꝓtes hr̄e tres. q̄z ꝓᵒ ē i pnᵃ ſcda ibi. v. due. 3ª ibi. v. vniꝰ. ¶ No. ij. q̄ ꝟ vbū q̄druplū i lr̄a poſitū z i ſūmaᵒ. hodie nō hz locū. ꝑ ꝟ vid qd̄ ſcꝑſi. j. i. e. vſa. ſuꝑ vbo iiuſta. v. ij. Sciiicz. ¶ No. q̄ hꝰ dictio ſcz ſumit ſingl̄arit̄ ꝟ declaratīe. ſic. ff. ō re iudi. l. paulꝰ. i. i fi. Alibi ſumit expoſitīe. vt. ff. de ſer. corrup. l. neraciꝰ. §. i. C. ō ꝟhē. ēp. l. vlti. circa meᵐ. z de cō. di. ij. c. ſemel. i ij. iuꝝ fi. Et alibi ponit r̄ſtrictīe z taxatīe ff. ō vſu. z habi. l. pēl. z. l. plenū. §. ꝓter. ibi ſz ad vſū. ſ. ñ vſq̄z ad abuſū. z. l. paulꝰ. ꝑall̄ Et ita etiā ꝟ ꝓt ſumi. Cuiuſcūq̄z. vide qd̄ remiſſiue ſcꝑſi. ē. vſa. lxxxij. q̄cūq̄z. i glo. ij. i pr̄i. Jniuſta. ¶ Nota q̄ q̄ iniuſte appellat: ad expēſas aduerſario teneaᵗ. vt ꝟ. Sic z q̄ iniuſte litē mouet. vt. ff. de iudi. l. cum quē temere. notaᵗ i auᵗ. ō litig. §. ad excludēdas. collᵗ. viij. ¶ Sed q̄ ſunt ille expēſe. ad q̄s iniuſte appellans teneaᵗ appellato. Dicas q̄ in ſimplū expenſarū dūtaxat. z nō vltra. cū reuera id qd̄ hic dicit de q̄druplo abrogatū eſt ꝑ conſuetudinē ꝓuīā. z ꝑ iu

ra romana. ⁊ ita dicũt hic glo. ordi. ja. de mõ. iu. ⁊ ja. de vallesica. q̃b⁹ adhereo. ⁊ sic ꝟbũ q̃druplũ i lr̃a positũ exp̃oe. i. simplũ Appellatio. ¶ Quero. q̃d sit appellatio. dicas q̃ appellatio. ê p̃cie sn̄ie legittie fcã extinctio. i. suspẽsio. ff. ad turpill'. l. i. ĩ fine vt sic appellatio. ê iurisdictõis p̃oris iudicis p̃ inuocatõez sup̃ioris rite factã suspẽsio. ad h̃ extra. de offi. dele. c. pastoralis. §. p̃terea. nã iurisdictio suspẽdit. siue a sn̄ia siue a grauamĩe siue ĩ iudicio siue ex̃ iudiciũ appelleť. vt apparet ĩ hijs q̃ nota. p̃ hosti. ĩ sũ. ti. de ap. §. q̃s sit effect⁹. ⁊ iunge qõ p̃ eũ nota. in. §. quõ. super ꝟbo nõ ꝓuocet. ¶ Quero. ij. q̃re appellatio sit ĩducta. dicas q̃ fm. ll'. appellãdi vsus frequẽs est. et necessari⁹. ⁊ ad h̃ inuẽtus. vt iniq̃tas seu ĩpitia iudicis corrigať. ⁊ nõmunq̃ sup̃ior dñ latas sn̄ias in pei⁹ reformet. neq̃ eũ vtiq̃ in meli⁹ p̃nũciẽt. q̃ sn̄ias nouiss̃im⁹ ẽ latur⁹. ff. de ap. l. i. ℞. i. Et videť hec causa ĩnuere. q̃ añ diffinitiuã sn̄iaz nõ appelleť ꝫ ll'. ſz ⁊ q̃ dicit latas sn̄ias posset intelligi. tã de diffinitis q̃ de ĩterlocutorijs. ⁊ q̃ p̃cedit iniq̃tas ⁊c. posset respicere q̃libet grauamẽ p̃ iudicẽ illatũ. ⁊ h̃ etiam ĩnuit. qñ dicit frequẽs ⁊ necessari⁹. q. d. frequẽter grauanť litigãtes a iudicib⁹. ⁊ iõ frequẽter necesse est appellare. ſz ⁊ fm cãm ĩducta est. vt liceat appellatori vicia tam cãm appellatiõis remedio subleuare. ij. q. vj. c. i. ⁊ vt oẽs opp̃ssi releuenť. e. cã ⁊. q. c. ad romanã. ⁊ ne q̃s audeat sibi ius dicere. nec ĩnocẽs p̃dẽpneť. vel spolieť. vel in aliquo opp̃mať. ij. q. vj. c. ij. ⁊. iij. ⁊ seq̃ntib⁹. vñ ⁊ ex̃ iudiciũ appellať. vt ibi. ⁊ ex̃ d ap. c. bone. ⁊ c. dilect⁹. ⁊ tũc veri⁹ dic̃ ꝓuocatio ad cãm. q̃ certe appellatõ. ex̃ de ap. c. cũ sit romana. §. si vo a grauamĩe. ⁊ breuiter appellatiõis remediũ nõ est ad defẽsionẽ iniq̃taris. sed ad p̃fidiũ ĩnocẽtie ĩstitutũ. vt ex̃ de ap. c. cũ spãli. §. porro. ita notanť p̃dicta oĩa p̃ hosti. in sum. ti. de ap. §. i. v. dicas q̃ ⁊. §. ij. ¶ Quero. iij. q̃liť fiet appellatio. R̃n⁹ q̃ p̃t fieri viua voce. adhuc iudice sedẽte p̃ tribunali ĩ p̃tinẽti eadẽ die. ff. de ap. l. iij. E. de ap. l. litigatorib⁹. postea vo vsq̃ ad. x. dies oportet fieri libellũ appellatiõis ĩ scp̃tis ⁊ pferri iudici a quo appellať. ſz si ei⁹ opportunitatez siue copiã h̃re ñ poterit offerat iudici ad quẽ appellauit. ij. q. vj. §. biduũ. ff. de ap. l. a sn̄ia. §. fi. debẽt etiam ĩ libello cõtineri a cui⁹ sn̄ia appellať. ⁊ q̃s appellet. ⁊ aduersus quẽ appella. ff. de ap. l. i. §. vl. sed si p̃ errorẽ aliq̃s alĩũ p̃ alio appellauit. si appellať ad maiorẽ vel equalẽ. nõ nocet error. ⁊ ⁊ nõ tenet appellatio quomodo ad maiorem nocet error ⁊ nõ tenet appõ p̃tz. ff. de ap. l. i. §. ij. ⁊. iij. ¶ Quero. iiij. post q̃ p̃ appellaui viua voce postea ĩ scp̃tz. vt p̃mittiť. quã appellationẽ debeo p̃sequi. R̃n⁹ p̃mã. p̃ quã sn̄ia fuit recisa vt. l. i. ĩ fine. ff. ad turpill'. scda nil releuat cũ nõ possit rescindere. qđ iã est recisum. vt. l. nam ⁊ si. v. post defectũ. ff. de itiuſ. rup. te. Et iõ si secũdã tm̃ appellationẽ p̃sequiť. nil ageret Et p̃dcã nõ h̃ñt locũ si appelleť ab interlocutoria. q⁹ p̃ma fcã viua voce nõ valeret. ⁊ sic remaneret scda valida. quã debẽt p̃sequi. ⁊ facit qđ notať. ff. d ap. l. i. ĩ fi. cũ. l. se. ¶ Quero. v. q̃d si diri appello viua voce reseruato bñfi. appellandi in scp̃tis. postea appellaui in scp̃tis a diffinitiua. q̃riť quã p̃sequar. videť q̃ talis reseruatio nõ valet q⁹ ius ei rep̃mat. vt. l. nemo põt. ff. dele. i. sic dicim⁹ in eo qui dicit in libello. saluo iuť adden. ⁊c. vsq̃ ad sn̄iam. vt ex̃. de fi. in stru. c. inť dilectos. ⁊ ibi nota. possum⁹ dicere q̃ illa ꝟba habeãt vim cõditiõis. q. d. viua voce appello. si in scp̃tis nõ appellauero. ⁊ sic si in hac appellatiõe p̃mansero ar. ff. de manumiſſ. l. mortz ⁊ p̃seq̃r appellationẽ in scp̃tz sequutã. ff. de testa. l. vnuz ⁊ debis. ta. l. i. §. si q̃s ex duob⁹. nec ob. sũt interpositę diuersis tp̃ibus. q⁹ cuz p̃ima sit fcã. cuz sub cõmemoratiõe scde. videnť eodẽ tpe fcẽ. vt. ff. de soluť. l. modesti in⁹. ff.

de here. inſti. l. aſſe. de cõdi. iuſti. l. inſtitutio talis Et ſic potero ꝓſeq; vtrãq; ſimł. vt alterã. Et illa ẏba refuato rẽ. itellr ſic. q. d. hãc appellatõz i ſcptis poſſim redigere ꝛ b̃ pl⁹ placz bar. i. l. cũ ꝓcuratoꝛ. ff. ỏ no. op. nũ. de q⁹ viỏ ꝓ hen. boich. i. c. bone. eẍ de ap. l. di. dic vt ibi ¶ Quero. vj. nũq̃d appella⁹ interpoſita ab iterlocutoꝛia. iterpoſita a diffinitiꝛa poſſint ꝓſeq; i eodẽ libello viỏꝛ q; nõ. q: vnũ examiaſ i vno. ꝛ aliud i alio. Nã de appl'õe emiſſa ab iterlo⁹ nll'az cãz poſſiuz ꝓſeq; niſi exꝑſſaz. vt i. c. appellati. de ap. i cle. ſz i appll'õe emiſſa a diffinitia oĩa eueniũt ꝙ q̃ ſnĩa ꝑt reddi nulla. C. de ap. l. eos. ꝛ ij. q. vj. c. ab eo. Jn ẑm viỏꝛ ꝛ meli⁹. q: vtrãq; appll'õz iterponere ꝑt. vt i cle. ſi añ. ỏ do. ꝛ ꝓtu. i cle. g⁹ ꝛ ꝙ ꝑñs illas ꝓſeq. eẍ de excep. c. ſignificauerũt. ꝛ ſic ẏtute ꝓme appll'õis poterit petere ſnĩaz ꝓnũciari nullã. ꝛ ꝙmo⁹ attẽptatoꝝ reuocari. de ap. c. nõ ſolũ. li. vj. Hec iſta duo ꝑñt dicĩ ẑria. q: advnũ ꝛ eũdẽ fiñẽ tẽdũt. ſ. iuſtificatõz appll'õis. ꝛ ꝓceſſus caſſatõz. Sz ſi ỏ ambab⁹ vult litigare. de ꝓma tãq̃ de ꝑiu diciali cognoſcẽdũ ẽ. eẍ de oꝛ. cog. c. tuaz. pau. i ꝑdcã cle. ſi añ. ¶ Quero. vij. q̃d ſi iuder ad quẽ dubitet ſup appll'one an ſit admittẽda. nũq̃d i dũbio dz illã admittere. ℟⁹ ſic vt plene no. in ſpe. ti. de ap. §. nunc dicã⁹. circa ꝑn. v. ſz q̃s iudicabit. ¶ Que⁹ viij. q̃d de effectu appll'onis. viỏ i ſpe. e. ti. §. nouiſſime. in ꝑn. ꝛ. v. illud añt. ¶ Que⁹ ix. a q̃b⁹ grauamib⁹ ꝑt appellari. ſ. ſi hñt vim deciſiõis vel iterlocutoꝛie. vide i ſpe. e. ti. §. reſtat videꝛ. v. ſed q̃d dices i appll'onib⁹. ꝛ poſtea q̃ſi fere vſq; i fiñẽ dcĩ. §. De hꝰ vo maĩa viỏ latiſſime i ſũmis goffre. monaldi ꝛ hoſti. ti. ỏ ap. ꝛi ſpe. e. ti. ꝙ to⁹ vide etiã q̃ ſcripſi. ſ. in vſa. ꝛxviij. de oĩb⁹ nãq; cõib⁹ cauſ. v. aliud. ſup ẏbo. electis. ꝙ to⁹. ꝛ. j. in vſa. clxiiij. qm̃ eẍ q̃ſtiõe. i. ij. interlocutoꝛia. Cõpbaſ. i. ꝙ i. ℟. ſup ẏbo interlocutoꝛia. Cõpulit. i. oportuit. vł paſſus fuit. Quadruplũ. b̃ nõ hz locũ hodie quo ad caſuz h⁹ vſa. niſi ſimplũ tm̃. Cãm q̃re. dic vt ſcpſi. ſ. i. e. vſa. in glo. iiij. v. ſz q̃ ſunt rẽ. ¶ Sz nũq̃d iſtud q̃druplũ hz locũ i alio caſu eueniẽti. vel eſt i totũ abolitũ. ſicuti ẽ i pñti vſa⁹. dicas ꝙ nõ. q: ſmo furto maĩfeſto hz locũ q̃druplũ iſtud. ſiue fur ſit ſuus. ſiue liber. ꝛ in furto nõ maĩfeſto duplũ. vt inſti. ỏ obli. q̃ eẍ delic. naſ. §. pena. h̃ itellige ꝑter rei reſtõez. nã i pẽa dupli vel q̃drupli nõ ꝓtinet rei ertimatio vt inſti. e. ti. §. fi. ¶ Quero an accuſatus ỏ furto ſit tradẽdus fideiuſſoꝛib⁹? Et circa h̃ dic. q: aut cõmiſit magnũ furtũ. ꝛ tũc nõ tradit. aut mimũ. ꝛ tẽ ſic ita itelligiẽ⁹ glo. ff. ỏ reg. iuꝛ. l. ad ea q̃ nõ hñt. ¶ Quero an dilatio ſit danda ꝓcto de furto ad rñdẽdũ Diſtigue. q: aut erat accuſat⁹ de furto qđ diu erat factũ. ꝛ tunc daẽ dilatio. aut furtũ ſeu crimẽ. erat ỏ recẽti cõmiſſuz. ꝛ tũc nõ. ar. ff. de cõdi. ꝛ ỏ. l. nõ ad ea. ꝙ h̃. l. q̃ſq; C. ỏ reſcin. vẽ. ¶ Quero. an accuſat⁹ ỏ furto poſſit ſe excuſare. ꝛ dic ꝙ ſic trib⁹ modis. ꝓ⁹ ſi ẽ de genere illi⁹. cui ſcñ ẽ furtuz. vt inſti. de obli. q̃ ex delic. naſ. §. placuit. Sedo ſi dicat ꝙ ipe recepit illã rẽ vt dño reſtituet. ff. de fur. l. falſus. Tertio ſi dñs dicat ꝙ ſui voluntate b̃ fecit. vt i dcõ. §. placuit ꝛ viỏꝛ. l. ff. ỏ no. op. nũ. l. ij. §. idẽ. quidã tñ itelligũt ꝛ bñ illo mẽbꝝ ſi voluntas dñi ꝓceſſit. alꝫ nõ. Et ẽ rõ. q: fcis ꝓuatoꝝ rẽ. ff ỏ pac. l. ius publicũ. Et ꝙ h̃ viỏꝛ caſus. C. de rap. vgi. l. vna. viỏ qđ ſcpſi ỏ accuſatõe j. i vſa. ꝓri. v. iudices. in glo. iij. ꝛ de furto j. vſa. cxvj. ſarracenis. ſup ẏbo reddat. R formare. i. reſtituere ꝛ ſoluere. Logaſ. i. cõdẽpneſ ꝛ cõpellaſ ipſo fctõ. Duo. v. ꝛ eſt ꝛ⁹ ps. Vel tres. dũ tñ videãt ꝛ cognoſcãt cõtrahẽtes. ꝛ rei vitatẽ ſciãt. vt in ꝓſtõne domini regis ja. ꝓmi. ẑ iudeos ſup vſuꝝ edicta q̃ incipit. jacobus. §. ſtatuimus etiã. v. adijcimus. vide ibi debẽt ꝛ videre ẑhẽtes iſpos. vt. l. ſi nõ ſpãli. C. de teſta. in auĕ. ỏ teſti. i. iiij. colũpna. coll. vij. ja. de valleſi. ¶ Et no. ꝙ ꝙ duos vel tres teſtes idoneos

omnia negocia ꝓbant. vt ħ. ꝓcor. ff. de teſti. l. vbi numer⁹. ⁊ l. ad fidē. eẋ. e. ti. c. ſi oī. ⁊. c. licet. in. i. ⁊. iiij. q. iij. §. i. v. ite vbi nūe tus. ⁊ eẋ de teſta. c. relatuz. ⁊. c. cum eſſes. Idonei. ¶ Nota ꝙ q̄cūq; cenſet idoneus qui aliq̄ exceptiōe a teſtimonio repelli ñ ꝑt Et ħ ꝓbat duplici rōne. ꝓma q̄ quiſq; quo ad mores q̄ ō natura ꝓuenit ꝓſumi tur idoneus. niſi ꝯrium ꝓbet. licet forte ſecus quo ad idoneitatē diuitiarū q̄ ꝓue niūt ex induſtria. vt. ff. q̄ ſatiſda. co. l. ſi vo ꝓ ꝓdēpnato. §. q̄ ꝓ rei q̄li. ⁊ ibi eſt bōa gl. de hoc. Scōa rō eſt. q̄ edictū de teſtib⁹ ꝓ hibitoriū eſt. ita ꝙ q̄cūq; admittit niſi ex ꝑſſe reperiatur ꝓhibit⁹. vt. ff. de teſta. l. i. ja. de mō. iu. ¶ Et nota ex ꝓmiſſis duplicem idoneitatē. altera quarū ē ex natura. ⁊ al tera ex accidēti. vel induſtria. Idoneitas aūt q̄ ex natura ꝓuenit: ꝓſumit bona. ſe cus in illa q̄ ꝓuenit ex accidēti vel indu ſtria. ⁊ ſic nō ꝓſumit q̄s diues. imo paup. vīō no. i. l. cū de lege. ff. de ꝓba. idē hoſti. i ſum. ti. de ſcruti. §. q̄ ſit forma. ⁊ hen. bo. ō ſoluc. c. odard⁹. ⁊ de elec. c. bone. in. i. Ad oīa ꝓbanda. ¶ Nota oia. q̄ q̄ omne di cit: nihil excludit. ff. dele. iij. l. textoribus. ⁊ de penu. le. l. fi. ⁊. C. mā. l. a ꝓcuratore. ja. de mō. iu. facit ad iſtud vniuerſale affir matiuū q̄ ſcripſi. ſ. vſa. clvj. oēs cauſe. in nota. viij. ⁊. ix. ibi vide. Quo ad vniuerſa le negatiuū ñ vna cū. q. an oīo eq̄polle at vniuerſali. vide q̄ ſcripſi. ſ. i vſa. clvij. ne mini in glo. ij. ⁊ ibi latiſſime de ħ. ¶ Añ ꝓ hunc tex. vt refert ħ ipe ja. ō mō. iu. vīor ꝙ iure vſatico. ꝓ ſiue hui⁹ vſa. q̄ ō eſt ius h⁹ patrie tollūtur quo ad hanc patriaz iura romana caſualiter exigētia ꝓles teſtes q̄ duo vel tres. ita ꝙ nec in teſtamētis. vbi ſm iura romanū req̄rūtur. vij. teſtes. vt. l. hac conſultiſſima. C. de teſta. dic vt ibi. Nec in codicillis. vbi q̄nq;. vt. C. de codi cill. l. vlti. ꝑpe fine. Nec in ſolutione vbi q̄nq; ſilr. C. de teſti. l. teſtiū. Nec in dona tione cā mortis. vbi ſilr quinq;. C. de dōa. cā mor. l. fi. Nec in diuorcio. vbi. rħ. req̄rū tur. ff. de diuor. l. nullius. Req̄rant ſi hac patria niſi duo vel tres. vt hic exꝑſſe habe tur. Pro hoc etiā habet lex euangelica. vt ſcribit Math. c. xviij. ⁊ joh. viij. vbi habet ꝙ in ore duoꝝ vel triū ſtat oīe verbum. ij. q. iiij. c. i. Et q̄tū ad teſtamēta eſt in barc. ꝓſuetudo ſcripta id aſſerens q̄ ꝓdicti. ſ. ꝙ duo vel tres teſtes ſufficiūt. Et ita vīor in oībus ꝓdictis caſib⁹ ⁊ alijs ꝓles teſtes exi gentib⁹ eſſe derogatū iure romano ꝑ hūc vſa. ⁊ quo ad comitatū barch. ¶ Ꝛz quō ꝓdicta ꝑnt ħ eſſe. q̄ iura vident ħ exꝑſſe i probare. vt. C. de teſta. l. hac cōſult. §. per nūcupationē. vbi ħ teſtā aliter nō valere niſi. vij. teſtes ⁊c. Sed dic ꝙ id fit ex vi h⁹ vſa. q̄ eſt. l. in hac ꝑria. ⁊ ei⁹ cōditor. ſ. dñs R. bñgij. comes nō hēbat impatorez. vel aliū ſupiorē in tꝑalib⁹. Et ita potuit in ſua terra legē condere. ſicut impator in ſ perio. nec lex imꝑialis aſtringit dictū co mitē. vel eius patriā. ar. C. de ſum. tri. l. i. par in parē non hz imꝑiū. ff. de arbi. l. nā ⁊ magiſtratus. ⁊ ad trebell. ille a quo. §. l tempeſtiuū. hec ja. de mō. iu. ⁊ eẋ de elec. c. innotuit. ¶ Et ſic nota ꝙ comes barch fuit ⁊ eſt ꝓnceps nemi ſubiectus. ſic ꝙ ſu piorē nō agnoſcit. nec lege imꝑiali aſtri gitur. ꝑ quo facit q̄ notat in. c. adrian⁹. in. ij. lxiij. di. ⁊ ꝓbatur per ꝓdicta. ⁊ ꝑ no tata ꝑ ja. calis. ē. in vſa. iij. cū domn⁹. i op po. i. ibi. cum igit comes barch. ⁊c. Et in ſuo directorio pacis ⁊ treu. in ꝓmo dubio in. q. illa. An comes barch. rex aragonie ſit ꝓnceps in ſuo comitatu ⁊ regno. ita ꝙ ſupiorē nō recognoſcat in eis de iure. Et an poſſit condere legē. ⁊ ibi latiſſime iunctis notat⁹ ꝑ chy. ⁊ bar. in. l. fi. C. ō le gi. idē ꝓbat. ē. vſa. lxiiij. q̄m per iniquū. et j. in vſa. xcj. aūcte ⁊ rogatu. i. ij. cū ſuis ſilr b⁹. Idē de iure in regibus hyſpanie. hen. bo. in. c. inter dilectos. de fi. in ſtru. di. i. li cet ꝯriū videat in. l. in noīe dñi ibi. ꝓt b⁹ hyſpanie. C. de offi. ꝓfec. ꝓtor. aſſri. vbi vi

dēſ ꝙ reges yſpanie.⁊ ꝓſequēter ꝓcepta ⁊ comes barcē. ſubſunt impatori. Sed dicas ꝙ h̄ vm eſt ſm antiq̄ tp̄a. ſz poſtea ↄt tp̄re vſaticos cōdēdi:⁊ nūc nō eſt vm. imo fuerūt ⁊ ſunt nemī ſubiecti.⁊ ſic nō obſtat. ꝓ h̄ fac̄ qđ ſcpſi. ē. in vſa. lxxx. Judiciū in curia datū. v. qꝫ demēs. in. q. ij. ¶ Ex premiſſis ſgr̄ leg tīe ꝓcludit. ꝙ iure cathalanico h̄ eſt iure hui⁹ vſatici teſtm̄ in q̄ſq̄ ꝓte cathalonie ꝓfectū cū duob⁹ vel trib⁹ teſtib⁹ tenet ⁊ valet. ad h̄ facit notabr̄ qđ notat h̄ Ja. de valleſica ſup vbo negocia. dicēs ꝙ ꝓ h̄ vbū negocia videt cōprehēdi teſtm̄. vt iſti. de teſta. ſ. pr̄. lz videat ꝑ. ff. ꝺ vbo. ſig. l. vba hec ꝓtulerūt. dic vt ibi vel dic ꝙ in dicta. l. vba nō fac̄ mētiōem de vbo negocia. ſz de vbo ꝓtulerūt ⁊ geſſerunt. q̄re nō ob. vbi etiā q̄rit bar. de tali q̄one. Pone ꝙ minor fec̄ teſtm̄ vult reſtitui aduerſus illud. an poſſit. certe dic̄ ꝙ nō. p. l. vba ꝓ ll. fac̄. l. ait ꝓtor. in ꝓn. ff. de mīo. hec ja. co. de valle. Et ita indubie tua ⁊ tene. Negocia. ¶ Nota ꝙ negociū iuſta ſignificat Illiq̄ actū rei alicui⁹. cui ꝓriū eſt ocium id eſt q̄es. Illiq̄ actiōez cāe. qđ eſt iurgiū litꝫ. Et dictū eſt negociū. i. ſine ocio. Negociū aūt in cauſ. Negociario in cōmertijs ꝺr vbi aliq̄d daſ vt maiora lucrent. ſ. in vēdēdo. vel reuēdēdo. vt ex ꝺ vbo. ſig. c. forus. ¶ Nota ꝙ negocioꝝ aliquod honeſtum. ⁊ aliquod inhoneſtum. Honeſtum eſt iuris ꝓcepta ſeruare. ſ. honeſte viuere. alterum nō ledere. jus ſuū cuiq̄ tribuere. vt in ꝓhē⁹ gregoriano. ⁊ ff. de iuſti. et iur̄. l. i. ⁊ iſti. e. ti. §. iurꝫ ꝓcepta. inhoneſtū vo eſt q̄nq̄ cāſis. i°. tā cupiditatꝫ vt. i. q. v. c. q̄cunq̄. ſcdo ex tp̄re q. tp̄re feriato inducto ob reuerentiā dei nō eſt licitū negociari ex̄ de feī. c. vlti. ℨ°. ex loco q. i ecclīa nō eſt licitū negociari. ex̄ de cuſto cuca. c. ij. ⁊ ꝺ ſimn. ⁊. c. decet. li. vj. q̄rto ex pſona. quia clericus. ex̄. ne cle. vel mo. in rub°. ⁊ p tot⁹ q̄nto ex re vt ſi aliq̄s venenū ad interficiē dū parat. ff. de ꝓhen. emp. l. ꝙ ſepe. §. vene ni mali. vni⁹. ꝟ. ⁊ eſt tertia ps. Improbaſ Repete h̄ qđ ſcpſi. ē. in vſa. pri. ꝟ. vni⁹ autem. in glo. i. ⁊ penl'.

Allus vnq̄. lxxxviij

Caſus. vt in rub°. accuſatoꝝ. teſtis ⁊ iudex ſimul ee nō ꝓt h. d. Cōis dio. ſcda ibi. ꝟ. Judices aūt. vide ter⁹. ¶ Nota ꝓmo vt in ſūma°. ¶ Nota ſcdo. judicē. accuſatorē. reū. ⁊ teſtes. adeſſe in iudicio debere. ¶ Nota tertio eq̄tate iudicē. intētione accuſatorē. attenuacionez reū vti debere. ¶ Nota. iiij. vitatē teſtes probare teneri. quā dicere debēt. vt. ē. in vſa. lxxxvj. ⁊ teſtes. vide qđ ibi ſcpſi. Null⁹ ſimul in eo dē iudicio. ⁊ eſt ſignū vniuerſale negatiuū vtrūq̄ ſeruum importās. de quo ſcripſi j. vſa. clvij. nemī in glo. ij. i no. i. ⁊. ij. ibi vide. ⁊ etiā: an oꝝ cōpolleat vlī latiſſime. Accuſator. Niſi in cā mīē nomij. vt. xxxv. q. vj. c. i. ibi no. ē. qđ ꝑ⁹ ſolue vt ibi no. per arch̄. in glo. Adde vt hugꝫ. ⁊ē. judicio. ſ. ordinario. Sec⁹ in alio. Adde qđ ſcpſi. ē. in vſa. lxxx. judiciū in curia datū in glo. ij. i nota. ij. iij. ⁊ iiij. vſq̄ ad. ꝟ. Ea ppter exclu ſiue. q̄tuoꝝ. Cōcoꝝ. iiij. q. iiij. c. null⁹ vnq̄. a quo h̄ vſa. ſumpt⁹ eſt qđ nota. vide qđ h̄ notaſ ꝓ ja. de mō. iu. ⁊ ja. de valleſica i gl'. penul. Perſonas. i. q̄tuoꝝ pſonaꝝ officia exercētes. Sed nōne q̄nq̄ debēt ee. ſ. duo litigatores. vn⁹ iudex. ⁊ ſaltē duo teſtes. ſz dic ꝙ oēs teſtes ꝓ vna pſona reputātur q. vnū gerūt officiū. Nece. Scias ꝙ vſa. hic bñe notādus eſt. ꝓ quē videt ꝙ ſubiecti ſi debite oppīmi nō debēt. qm̄ manifeſte. ꝺr hic. ⁊ eſt necnō de iur̄ cōi. ꝙ accuſatores ſi ꝓ viā accuſatiōis fiat debēt eſſe ⁊ pītes nō abītes. ⁊ h̄ ꝓbaſ. vt hr̄. j. in vſa. re. per ſcpturā. Et ſic pt hic bene notari. ꝙ nēo ſine accuſatorē dāpnari ꝺz. vt h̄ notabiliť pt ppēdi. ⁊. ff. de mu. ⁊ ho. l. reſcpto. §. ſiq̄s accuſatorē. et. ij. q. i. c. de maifeſta. Hec ꝛa ſunt ꝙ ꝓcedi nō ꝺz ꝑ aliquez ſine actorē.

vel accusatore. vt hic dr. ⁊ in scrib⁹ pall. nisi in casibus spālibus. vt in lenocinio qō mari⁹ fecit in vxore. cū ab vxore opponit nā fce⁹ si ab ex̄no. ff. ad. l. iul. de adul. l. ij §. si publico De ꝯ lenocinio ⁊ pēa ipi⁹ vid qō scripsi. j. i vsa. ex. silr de rebus. v. si vo. i glo. i. vsq; ad. q. sed pone exclusiue Et ali⁹ casus. ff. ō suspec. tu. l. tutor. §. ꝓterea Aliū casuz hēs. C. de testi. l. nullū. Quart⁹ cas⁹ est. C. de pba. l. iubem⁹. fm vni⁹ casus positionē. nā due fiūt ibi casus positiōes. vt ibi no. Et si qō factū inueneris q̄ ꝓcedat sine accusatore in mo^m inq̄siiōis. dicas fore spāle. cū als regl'iter de iure cōi. ⁊ h⁹ vsa. nullus sine accusatore puniri debeat seu dāpnari. vt ꝓbāt iura pall'. Electos. i. congruos ⁊ iur̄ꝓitos. ex̄ de ꝓsan. ⁊ affi. c. i in fi. vbi dn̄. ⁊ de resc̄p. c. sciscitat⁹. i glo. iij. ⁊ xx. di. §. i. Vel dic electos a ꝓtibus.

¶ Et ex ordine hui⁹ lr̄e vid̄ q̄ prius dz cōstare de iurisdcōe iudicis q̄ de ꝓauratiōe actoris vel rei. sic ex̄ de ver. sig. c. forus. §. i oñi. qō vm credo. Arch. in dcō. c. nullus vn̄q̄. iiij. q. iiij. in glo. i. g' si defectus fuerit ex ꝑte iudicis rei. vel accusatoris: iudiciū ꝑt anullari. vt no. gof. in sum. ti. ō iudi. §. itē ad. cū. ij. seq̄ntib⁹. ⁊ §. itē ex defcū actoris. ⁊. §. itē ex defectu rei. Defensores. i. reos. vide arch̄. lxxvij. di. c. in singulis. in additōe. nota b̄ ⁊c. Cōgruos. s. q̄ ꝑ se vl aduocatos suos cāz suā cōgrue defendāt. Timos. i. q̄ legib⁹ ꝓcedūt. Judices. v. ⁊ est ⁊ ps. ¶ Nota q̄ iudex siue officialis ꝓpter consiliū sibi datū non excusat. si ipe sibi sapientē elegerit. ¶ Et qñ iudex dicatur negligēs. Et si male iudicat: q̄lr teneatur. vide bal. in. l. mācipia. C. de fuis fu. ¶ No. ij. q̄ iudex q̄ recte iudicat. ⁊ ꝑmiū remuneratōis spectat: fraudē in reū ppetrat. xj. q. iij. c. q̄ recte. Vñ dr job. viij. Ign̄is devorabit tabernacula illoꝝ: q̄ libēter munera recipiunt. ⁊ iusticia cito auro vicia. e. cā ⁊. q. c. paup. ad idē Exod. c. xxiij. ¶ Nota ⁊° q̄ iudex male iudicās: grauiter puniēdus est. Vñ valer⁹ refert li. vj. de seueritate in vlti. exēplo. q̄ rex ꝓsaū fec̄ corruptū iudicē excoriari. ⁊ ad alioꝝ terroꝝ pellē fecit affligi tribunali siue sedi. qō de nementi ¶ Quero ex̄ ter. an laicus tanq̄ iudex sim'l cū clico possit cognoscer̄ de rebus spūalibus etiā ō aucte epi. R^o nō. nisi aucte pape. nā iur̄ dictō iudiciale maior est arbitraria. ⁊ licz laico ꝓcedat qō min⁹ est. l. q̄ possit esse arbiter cū clico. vt no. i c. cōtingit. ex̄ de arbi. nō tn̄ ꝓcedit q̄ pl⁹ ⁊ licz cōcesso maiori concedat min⁹ vt ex̄ ō dec. c. ex parte. ⁊ q̄ fi. sunt le. c. q venerabile ¶ Quero an iudex possit ꝓcedere sine libello de cōsensu ptiū. dic q̄ si vt iudex postea ꝓcedat in figura iudicij: nō ꝑt fieri. etiā de cōsensu ptiū. in auc. de epi. ⁊ cle. du. re. §. scīmus. coll. v. sic intellr qō no. in c. de cauc. ex̄ de offi. dele. Sec⁹ aūt si iudex ꝓcedat nō in figura iudicij. sed ⁊ ō plano ⁊ q̄ ex offō suo vitatē inq̄rat ꝫ inq̄sita dicat dictū suū put voluerit. bñ pōt fieri de cōsensu ptiū. C. ō pui. sco. l. quotiēs. li. xij. in auc. vt diffe. iudi. §. si vo cōtigerit. coll. ix. vid̄ qō scripsi. ā. in vsa. lxxx. iudiciū i curia datū. sup vbo a iudice. ⁊. j. in vsa. cxiij. de iudex. sup vbo iudex. Eq̄tate. C. ō iudi. l. placuit. ⁊. xlv. di. c. ois q̄. vide qō hic no. ꝓa. de vallesi. in glo. viti. qōq; sc̄pli. j. in vsa. cxxix. vnaquaq; v. fi. in glo. i. Accusatores. ¶ Quero an infamis possit accusare infamē. R^o sic. vt ex̄ de sy. c. q tuas. ¶ Quero. ij. an infamis infamis facti possit accusare aliq̄ bone fame. R^o sic. licz infamia facti repellat a testimonio ⁊ honorib⁹. vt ex̄ de testi. c. testimoniū. ⁊ de ex. ꝑ la. c. inter dilectos. Adde qō sc̄pli. ā. i vsa. lxxx. iudiciū in curia datū. sup vbo a iudice. i. q. xvij. cū. vij. q. ibi seq̄ntib⁹ ¶ Quero ⁊° pōe accātōe pēdēte aliq̄s fac̄ se ꝓmoueri ad honores. nūq̄d talis est deponend⁹ R^o sic q̄tūcūq; innocēs inueniat. ff. de li be. cā. l. q̄ de libtate. ꝫ vm fm jo. licz bar. brix. notet ꝫ. lxxxj. di. c. annis daniel. fm

petrũ bo.in.c.omps.eẋ de accusa. ¶ Quero.iiij.q̃d si accusator ab accãtõe desistat nũq̃d iudex dz ingrere.ꝛ̃ sic.i.si p collusionẽ hoc fiat.vt eẋ de collu.dete.c.i. ¶ Sed q̃ro q̃d sit colludiũ.dic q̃ est q̃n reus vl̃ actor p̃mittit se cõ iudice:accepta pecũia supari.vel dic breui⁹ vt no.in.c.iij.extra ō collu.dete.in glo.i.Archi.in.c.si quẽ peniuerit.ij.q.iij. ¶ Quero.v. an accãt⁹ pen⁹ dãe accusatõe accãtorẽ reaccusare possit vel aliũ accusare.ꝛ̃ nõ. Rõ quia timendũ est ne socios hr̃e vellet.ꝛ tñ nõ min⁹ arderet.ij.q.i.c. multi. in fi.iij.q.ix.c.i. ꝛ eẋ de testi.c.viti.ff.de publi.iudi.l.is q̃. Sed hoc intelligas q̃n vult me reaccusare de pari vel mior crimie.nec pseq̃tur suã iniuriã. vel suoꝝ.alꝰ ꝛ. vt. C. q̃ accu.nõ po.l.negãda.ꝛ q̃ po.i pig.ha.l.fi. nã ō maiori p̃t. vt iij.q.ix.c.negãda.ꝛ C. de adulẽ.l.adulteri.hosti.in sum.ti.de accu.ꝛ.ij.v.eadẽ rõne.ibi.imo nec ꝛc. ¶ Quero.vj. an biãciat⁹ ꝛ eccliaz ad accãduz admittat. Et an libti ecclie ꝛ eccleſiã.et an familiares ꝛ ep̃m. Et an canonici ꝛ plat̃u. Et an monach⁹ ꝛ abbatẽ. vide hosti.in dcõ.§.ij.v.ſz nec bificiati. ¶ Quero.vij. an subdiacõ⁹ possit accusare diaconẽ. vel diacon⁹ p̃bz vidz q̃ nõ q̃ q̃ accusat aliquẽ:dz se obligare ad eandẽ penã.q̃ nõ hz.dic q̃ p̃t. casus est in.c.i.eẋ de calũp. ¶ Quero.viij.an cũ cus bigamus possit accusare cũcũ ꝓiugacũ.ꝛ̃ nõ.q̃ cleric⁹ ꝓiugatus gaudet pui legio clicali.xxxij.di.c.si q̃ vo. b intelligeq̃ hodie saltẽ duob⁹ ꝓuilegijs gaudet. vt in.c.vnico.ō cle.ꝓiu.li.vj. ¶ Quero.ix.an sacerdos depositꝰ possit cũcum accusare. ꝛ̃ nõ.q̃ erq⁹ sacerdos est de crimie ꝓdẽpnatus eius crimẽ notoriũ est. eẋ ō cohabe.ꝛ mu.c.vſa.ꝛ p̃ter ifamis.ꝛ iurꝫ.ꝛ fci vide q̃ sẽpsi.ō.i vſa.pri.sup vbo q̃druplũ in.q.ij.cũ duab⁹ se.ꝛ.i.in vſa.pri.v.ioffẽsus.in glo.i.ꝛ in vſa.clxvij.p̃ ꝓtra filiuz. sup vbo domesticũ.i.q.q̃ro eẋ ter. cũ .iiij. q.seq̃ntib⁹. Intentiõe.i.allegatiões ꝛ rõnes q̃s ponit introducẽdo ad assertionez sue ptis.ꝛ h̃ nõ faciãt ꝓ pclaz ꝛ vitatẽ.ſz h̃ dicit q̃ subtilitate ꝛ argumẽtꝫ laborar̃ debẽt.vt iuste obtineãt fm archi.in.c.nullus vnq̃.p̃all.iiij.q.iij.ꝛ aude q̃ le.ꝛ no. xxiij.q.ij.c.dñs.i gl.iudex ꝛc. Extenuatõe i. repellẽdo vl̃ ōstruẽdo allata aduersarij p canones vel leges.p̃t cũ reus subterfugere oppone᷑ lr̃as exceptões ꝛ p̃batões. Et sic intell⁹ vſa⁹ nr̃. ꝛ dcñ.c. nullius vnq̃.iiij.q.iij.nõ aũt dz opponere falsas et cauillosas exceptões.ꝛ sic loq̃tur.c.cupientes.in pn.de elec.li.vj. Nec obstãt.c. dñs. ō.all̃.ꝛ.c.vtl̃e.xxij.q.ij.nã loq̃ũtur ō bello corpali.in q⁹ cria fraudulent̃ possum⁹ hoste nr̃z vincere.nisi ei fidẽ p̃mittimus q̃ ei seruanda est.xxiij.q.i.c. noli existimare. Testes.dic vt le.ꝛ notat.iiij.q.ij.i pn. Add de qõ scripsi.ō.in vſa.lxxxvj.ꝛ testes.i glo. in nota.iiij.v.ꝛ.vj.ꝛ in glo.ij.ꝛ in glo.sup vbo sacramẽto.ꝛ in glo. sup vbo vt inuẽt. ꝛ.j.in vſa.clxj.si q̃s per pecuniã.sup verbo amore.ꝛ in glo.vlti.in.q.ſz q̃d.ꝛ in vſa.se. ꝛ se.ꝛ in vſa.clxv.oportz.ꝛ in vſa.clxvij.p̃ ꝓ filiũ.v.fil̃r.i glo.i.ꝛ.ij. vſq̃ ad.q. q̃ro eẋ ter⁹ excluſiue. Veritatẽ.p̃tract̃ p̃te.xiiij q.v.c.nõ sane. Adde qõ sẽpsi.j.i vſa.clxij. qñ ex q̃stione.i.ꝛ̃.sup vbo vitam.ꝛ i vſa. clxij.si q̃s falsuz.in glo.vlti. Cñ habiũ vitatis firmũ erit impetuũ.q̃ aũt testis repentin⁹.i.q̃ repẽtine suã p̃fert attestatoz cõponit ꝛ firmat linguã mẽdacẽ.j.puerb. xij.c.et.v.q.v.§.sed aliud.

Causatores. lxxxix.

Causas. Hup in.nici accusatores.vl̃ testes esse nõ p̃nt.h. d.Partes q̃ sunt tres p se pate nt.sc̃da ibi.v.ioffensus.ꝫ ibi.v. idonei vidz ter. ¶ Ho.i.vt i sũma. ¶ Ho.ij.q huic vſa.vſq̃ ad v.idonei exclusiue ꝓcor.c.accusatores lo p̃mer.iij.q.v.ꝛ ab illo.c.fuit sũ pt⁹ vſa.iste vſq̃ ad dcz v.idonei ¶ Ho.iij. q p̃dcũs v.idonei fuit sumpt⁹ a.l. idonei

ff. ꝺ teſti. q̄ trāſlata ē ꝑ gracia᷒ī decret. iiij q. iij. §. itē i crimiali. v. itē idonei. ſil'ꝫ tex hēs. j. i vſa. clxiiij. hoicide. v. familiares. Accuſatores. ſub. ita ꝙ nō ſint maliuoli. vel maledicti. ſꝫ ſint ꝓuidi ⁊ hōeſti. alꝫs ſi ltī᷒ nō fuerit accātor: nō fatiget accāt⁹. i. nō vexet laboꝛib⁹ ⁊ expenſ. ſꝫ i ꝓtinēti ab ſoluat. vt ex ꝺ accu. c. i. ¶ Et q̄ dicant maliuoli. ⁊ q̄ maledici. ⁊ q̄ ꝓuidi ⁊ honeſti. dic vt ſcꝑſi. ſ. i vſa. lxxxvj. ⁊ teſtes. v. Ꝺ etiā ſup vbo viliores. ⁊ j. i. c. vſa. v. ioffenſus. i glo. i. ⁊ ſ. in vſa. ꝓ. v. iudices. i glo. iij. Et ꝑ vel ſm. P. mediol. in dcō. c. accātores. iij. q. v. ſic ſumit Ꝺ. ⁊ ꝺ pe. di. iiij. c. ſi ex bono. v. qm̄ q̄ ve. ſm arcꝺ. xxiij. q. iiij. c. nō ꝓt §. ꝓcepta. i. ꝛ. i fi. ibi. ⁊ i malo. i. vl' i malo ff. ad mūi. l. filij. i ꝓn. ex de elec. c. ex tranſmiſſa. v. mꝺē igr̄. ibi. ⁊ miſterium. xxxv. q. iij. c. ꝓgenie ibi. ⁊ q̄diu. i aut. ꝺ mā. ꝓn. §. i. coll. iij. xx. q. i. c. i. ibi. ⁊ q. ꝛ. P. mediol P. de ſali. ⁊ arcꝺ. ⁊ L. de epi. au. l. decerni m⁹. cū ſuis īfinit ſiſtib⁹. Teſtes. ¶ Nō. ꝙ teſtis iō ꝺr q: teſtat. vl' q: teſtatōi. i. ꝓfirmationi teſti ſolꝫ adhiberi. ⁊ ē cōis ge. i catholi ¶ Quero an ſel' ferēs teſtiō᷒ī cā crimiali vt Ꝺ ꝺ accātū: ab accuſatiōe ipi⁹ repellat. Diſtīg. aut Ꝺ fecē ſpōte ſine coactiōe. ⁊ tūc ſic. q: ꝓſumit inimic⁹. vt ex de accu. c. memim⁹. ⁊. c. cū. p. ⁊ iiij. q. iij. §. itē i crimiali Aut Ꝺ fecē coact⁹ ꝑ iudicē. ⁊ tūc ñ repellit q: tūc bonū obediētie ab oī ſuſpitōe et calūpnia excuſaret eū. xxiij. q. i. c. q̄d culpat. ex de tēp. or. c. ad aures. ſm hoſti. ⁊ jo. an. i. c. all'. meminim⁹. jdē ibi hē. boich. i vl. di. Sꝫ de Ꝺ dic pleni⁹. vt no. ꝑ eūdē i. c. firmitat. ex ꝺ teſti. di. ij. vide q̄ diffuſi⁹ ſcꝑſi ſu ꝑ mate teſtiū. ſ. in vſa. lxxxvj. ⁊ teſtes. cuꝫ ſuis ſimil. Nudi⁹ terci⁹. i. nūc ē dies tertius Et idē ē ſi diu ē ꝙ inimici fuerūt. dūmo᷒ capitales. al' nō. ar. iſti. de excu. tu. §. itē ꝑ pē iimicicias. i aut. ꝺ teſti. §. ſi vo. coll. vij. Et cōponit a nūc ⁊ dies ⁊ tri⁹. ⁊ q: potuerūt iſti eē inimici lōgo vl' modico tp̄re retro. voluit vtrūq; ſimiare milū retro dedignat ꝑ id q̄ ꝺic añ heſternū ꝺic. modicū retro. ꝑ Ꝺ q̄ ꝺic nudi⁹ tertius. ſm arcꝺ. i dicto. c. accātores. iij. q. v. Inimici. ¶ Nō. ꝙ inimici noti a teſtiō᷒ repellunt. ſꝫ inimici ignoti admittūtur cū ꝓteſtatiōe ſm ſa. de bellouiſu. i aut. de teſti. §. ſi q̄s vo dicat col. vij. ¶ Quero q̄ iimicicie ſ̄pellāt teſtes Diſti. aut ſē ꝓſpiratores vl' capitales inimici ⁊ tales repellunt a teſtiō᷒ i oi cā. vt ex de accu. c. cū opteat. ⁊ de ſp. c. licꝫ heli. ⁊. c. ꝙ tuos. de re iudi. c. cū. i. ⁊. a. ⁊ dcō. §. itē ꝓpter inimicicias. jnſti. de excu. tu. Et nedū ꝓſi derant inimicicie pñtes. ſꝫ etiā q̄ fuerūt nudi⁹ terti⁹. i. q̄ fuerūt nō ē diu. vt Ꝺ. ⁊ i dicto. c. accātores. iij. q. v. Aut nō ſtꝫ ꝓſpiratores nec capitales inimici ſꝫ tñ aliq᷒ m᷒ inimici ſt'. ⁊ tales admittent ad teſtiō᷒. ſꝫ tnioꝛē aut nullā fidē eis adhibebit iudex. q̄ iudicꝫ arbitrio relinq̄t. i aut. de teſti. § ſi vo dicat. coll. vij. ff. ꝺ qōni. l. i. §. q̄onē. et l. q̄onis. ſm Tan. jnno. hoſti. ⁊ jo. an. i. c. cū opteat ꝓall'. ⁊ Ꝺ᷒ī ſpe. ti. de teſte. §. i. i ꝓn. ⁊ ti. ꝺ accātore. v. ſꝫ q̄ ſtꝫ iimicicie. i q᷒ ꝓcor. jo. i dcō. c. accātores dicēſ ꝙſp inimic⁹ repellit. niſi ſint leues vl' modice inimicicie. ar. ex de ſp. c. ꝫ heli. ⁊ i Ꝺ relinq̄t i q̄ſi tōi iudicꝫ q̄les inimicicie repellant. vt i. § all'. ſi vo dicat. ⁊ in l' ꝓcor. got. i. c. all'. per tuas. ⁊ vide q̄ dixit hen. bo. i dcō. c. cū. j. ⁊. a. in di. ij. ¶ Et ſcias ꝙ inimicie iterdū oriunt ex vbis. vñ Socrat. Principiū amicicie ꝙ bñ loq̄. exordiū inimicie ꝙ maledicere ē. Notat jo. an. i. c. repellāt. ex ꝺ accu. Et iſtas idubio iudicare ē leues. adiſtar in iurie q̄ leuis ē. jnſti. de iniur. §. atroꝛ. a ꝑ᷒. ſm hen. bo. i ꝓall'. c. cū opteat. i di. ij. Adꝺ q̄ ſcꝑſi. ſ. in vſa. lxj. itē ſtatuerūt. ſup vbo graues. ⁊ glo. ſe. ⁊ j. in. c. vſa. v. ioffenſus. i glo. ij. q̄ꝺq; le. ⁊ ſcꝑſi. j. i vſa. clxiiij. hoicid᷒ i glo. fi. cū ſuis ſimil. ffuerūt. niſi cas exeq̄nt cās ꝙ q̄b⁹ inimici fuerūt. ar. iiij. q. vj c. oīb⁹. ¶ Et ſic nota ꝙ ſicut inimici i accuſando repelluntur. ita cum eis cohabitātes. vel cōuerſantes. vt ex de accu. c. re-

pellantur.⁊.c.cū oporteat.vide qđ l vtrisq; notaf p ber.jnno.hosti.⁊ jo.an.⁊ jdem est ī teste inimico.qr eadē ē ratio. ¶ Nota. ij. ꝺ aliqđ fieri rone inimicitie, qđ nō fieret al's.facē.ff.de arbi.l.nō distinguem⁹.§. cū qđā.⁊.l.fz añt.⁊.ff.de libe.cā.l.si pter. irati.ſ.olim. Notare cupiāt.ſ.nūc ℑn offē sus.v.⁊ est scda ps. Accusatorꝫ. ¶ Pone vn⁹ vult plures accusare.q̄rif an possit.distin.aut vult accusare pl'es ꝺ eodē delicto vbi gr̄a pr pl'es cōmiserūt homicidiū.⁊ h̄ casu pōt oēs simul ī eodē libello accusare etiā mille.sic itelligif.l.i.C.si re⁹ vl' accu. mor.fu.⁊ ibi nota.circa fi. glo. fallit ī crimīe de adul.vt.C.de adul.l.reos.fz certe ī illa nō fallit ea rōne q̄n nō possint accusare fz rō ordinis ipedit illo casu. Aut de diuersis delictis.⁊ tūc vno libello nō pōt vt l.l.hos accusare.§.lege.ff.de accu.sed ī diuersis libellis pōt duos accusare.nō tertium.nisi suā vel suoꝝ iniuriā psequaf. vt. C.q̄ ac.nō po.l.cū rōnib⁹. ¶ Itē pone aliq̄s accusat aliquē ꝺ hereſi.nō pbat. cū pena taliōis imponif ipe vult penitere. sic poterat accusat⁹ si fuisset cōuict⁹.vt.C.de sū.tri.epla inē claras.nūq̄d pōt.de fcō fuit determiatū q nō.qr spāle ē ī crimīe hereſis q q̄s possit penitere.fz iste nō tenef crimīe hereſis.fz lege remia de calūp.⁊ iō nō ē loc⁹ pnīe.ff.de fur.l.q̄ ea mēte. ¶ Alteri⁹ q̄ro nūq̄d si re⁹ vel accusator mortu⁹ fuerit.q̄d eo casu erit fiēdū.disti. aut accusator mortu⁹ fuerit. Aut accusat⁹.pmo casu accusatio cepta expirat.neq; enim heredes accusatoꝝ cogunt exeq̄ crimia vt.ff.ꝺ accu.l.diui.verū ab alio reo poterit accusari.aut loq̄mur ī scdo casu. q̄n accusatus mortu⁹ fuerit.⁊ tūc aut pēdēte cā pncipali.aut pēdēte appellatōe pmo casu aut cō sciuit sibi morte. aut nō cōsciuit. si nō.⁊ tūc accusatio ē extincta.vt.C.si re⁹ vl' accu. mor.fu.l.i.⁊.ij.fallit tñ ī crimīe repetūdarū ⁊ magestat⁊ vt.l.ex iudicioꝝ.ff.de accu. ⁊ etiā fallit ī alijs crimib⁹ posit⁊ ī glo.dct l.i.si vo cōsciuit sibi morte.⁊ tūc dic vt ī.l. ij.C.q̄ te.fa. po. si aūt pēdēte appellatiōe moriaf accusat⁹.⁊ cūcta loq̄mur q̄ntū ad crimē. Aut q̄ntū ad bona.pmo casu extinguif crimē.vt.C.si re.vl' accu.l.i. Aut loq̄mur ī scdo casu.⁊ tūc aut illa bona tacite admunif.aut opz q exp̄sse adminaf.si tacite ⁊ tūc extincto crimīe ppē morte. cessat tacite bonoꝝ adeptio.si opz q exp̄sse adminaf.⁊ tūc q̄uis mortu⁹ fuerit accusat⁹ pēdēte appellatione.etiā extimabif rō appellatiōis quātū ad bona.vt ī.l.fi.C.si re. vl' accu.p h̄ vide qđ scpsi.s.ī.e. vsa.ī glo.ij. cū suis remissi. Nō suspect⁹ sic.iij.q.v.c.suspectos.⁊.c.pstituim⁹.⁊.c.accusatores.ij. ⁊.c.oēs de h̄ nota.ex ꝺ simo.c.q tuas ī gl. ppē alias. ¶ Et ex h̄ qđ dic nō suspect⁹ dic q hec est cā q̄re repellif q̄s p̄teritas inimicitias.⁊ idē dic de inimicis rei.dico q nec in accusatione.nec ī testimoniū sē admittēdi ꝯ eū.si recōciliatio nō interuenit ¶ Sed q̄d si iteruenit.credo eos nō eē admittēdos ppter suspitionē vt hic.⁊ dcō.c. accusatores.i.iij.q.v. p̄fertiz si inimicitie fuerit capitales.⁊ q̄lis recōciliatio sequuta fuerit ⁊ h̄ dico tā ī crimiali.q̄ in ciuili. ¶ Credo tñ q iudex diligent⁹ ꝺz inq̄rere q̄les fuerit inimicitie.⁊ q̄lis secuta sit abolitio.⁊ fz h̄ repellet eos.vl' admittet. fz arc h̄.ī.c.alle.accusatores.i.⁊ adꝺ qđ scpsi.s. i.e.vsa.sup vbo inimici. ¶ Et nota q inimic⁹ nedū repellif ab accusatōe fz ⁊ ab exceptōe.ex de accu.c.memīm⁹. vbi ino credit idē de pspiratōe.sec⁹ de alijs.fm arch. vbi.s. Idonei.v.⁊ ē.z⁹ ps.pcor.iiij.q.iij.§. jtē ī criminali.v. jtē idonei.⁊.ff.de testi.l. idonei ex q̄ sumpt⁹ ē.v. iste vide qđ scpsi.s in.e.vsa.ī glo.i.ī nota.iij. Impari.ſ.ab altera ptiuz. vt p ea testimoniū dicat rōne pfie ptāt⁊.vl' dñice.fallit tñ h̄.ī mīmōio vt ex q̄ ma.accu.po.c.videf ī fi.ja.de valle sica.h̄ vl' dic impari posse rōne pfie ptātis aut dominice.vt supra.aut iurisdictiōis. put nota.in dcā.l.idonei. Sed h̄ vltimū

vt refert hic ja. de mõ. iu. s. rõne iurisdictõ
nis nõ placet p⁹ imo dic̃ ꝙ rex. vl' dñs ali-
cui⁹ ꝓuicie vl' loci p̃t i testes ꝓducere hoĩes
sue ꝓuicie. vt nota. ꝑ chi. C. de testi. l. eos.
hec ja. de mõ. iu. ad h̃ ꝯcor. qd̃ scp̃si. j. ĩ vsa.
clxj. si q̃s ꝑ peccuniã sup v̄bo amorẽ ĩ. q. sz
q̃d si rex ꝛc̃. ¶ Et sic notat h̃ q̃b⁹ impari p̃t
ꝛ ide videri põt. ꝛ hr̃i q̃ dicunt̃ ex̃nei iux̃.
v̄. ex̃neũ. l. vnice. C. de re. vxo. acc̃. ¶ Nota
ij. ꝓ fcõ de vich. vbi st̃z testes ꝓducti de iu-
risdictõe abbat̃z ꝛ p̃positi riuipulli. ¶ No
ta. iij. ꝙ hoĩes iurisdictiõis me in cã mea
in testes ꝓducere possunt. vt. s̃. patz. quod
menti tene.

Per scripturas. xc.
Casus. Rñdere nõ tenet̃ ac-
cusat⁹ nisi legittim⁹ sit accu
sator. h. d. vide textũ. ¶ Nota
j. vt i sũmario. qd̃ itelligas. nisi ĩ crimib⁹
exceptis. s. lese magestatis. simonie. here-
sis. ꝛ vsure. ¶ Nota. ij. ꝙ vsa⁹. pñs fuit sũ-
pt⁹ ex. c. ꝑ scp̃ta. ij. q. viij. qd̃ sil'e ẽ huic vsa.
lz incipiat ꝑ scp̃ta. nr̃ v̄o vsa. ꝑ scp̃tura. qd̃
idẽ est. ¶ Nota. iij. ꝙ p̃° inq̃rẽdũ est de ꝑso-
na accusatoris. an fuerit legittim⁹. vl' ne
iuxta. c. i. ex̃ de accu. ꝛ h̃. ¶ Nota. iiij. ꝙ ac-
cusato pñte ꝛ v̄bo ꝛ nõ ĩ scp̃tis accusatio
fieri dz. ¶ Nota. v. ꝙ abñs accusare nõ p̃t
neq̃z accusari. ¶ Nota. vj. ꝙ honestũ ẽ oĩa
facere cũ scp̃tura. s̃z ja. de bellouisu ĩ auc̃.
vt p̃po. no. imper. coll'. v. ꝛc̃. ¶ Nota. vij. ꝙ
scp̃tura mẽoriã tp̃is ꝯtinet s̃m eũ ibi. Per
scp̃turã. vid̃ qd̃ no. ꝑ pe. mediol'. ĩ dcõ. c. ꝑ
scp̃ta sup. e. v̄bo. ꝛ h̃ ꝑ ja. de vallesica. q̃ dic̃
ꝑ scripturã. id est ꝑ epl'am. sic itelligit ibi
gratian⁹ ĩ. §. sz calixt⁹ ĩ fi. s̃m arch̃. ĩ all'. c.
ꝑ scp̃ta. Accusatio. ¶ Quero q̃d sit accusa
tio. dicas ꝙ crimĩs alicui⁹ hoĩs apud iu-
dicẽ cõpetẽtẽ ĩscp̃tiõe ĩteruenĩẽte legittĩe
fcã delatio. vñ ꝛ accusare nil aliđ ẽ. q̃ reuz
crimĩs aliquẽ ꝑ libellũ đferre. vl' facere ad
vidictã. s̃z hosti. ĩ sũ. ti. đ accu. §. i. Et adde
qd̃ scp̃si. s̃. ĩ vsa°. lxxxviij. null⁹ vnq̃. sup ver
bo necesse. ꝛ. v̄. iudices ĩ glo. iij. cũ suis re-
missi. suscipiat̃. v. q. ij. c. relatũ. Si legitti
ma ex̃ de accu. c. i. vide qd̃ scp̃si. s̃. ĩ vsa. ꝓx.
ĩ glo. ij. cũ suis remissi. Cõdigna. ij. q. vij. c
crimĩatiões. qd̃. c. itelligit̃ de suspectis ac
cãtorib⁹. vt ibi refert arch̃. Absẽs. ¶ Que
ro q̃s dicat̃ pñs ꝛ q̃s absens. đ h̃ vide ꝑ gl'.
ĩ. l. p̃sens. ff. de ꝓcura. in auc̃. de here. ꝛ fal.
§. si v̄o absens coll'. i. ꝛ ĩ auc̃. de fidei usso. ĩ
p̃n. e. coll'. ꝛ fac̃ qd̃ le. ꝛ nota. ĩ. c. pñti de p̃-
ben. li. vj. ꝛ ĩ. c. si delegat⁹ de offi. dele. e. li.
¶ Quero. ij. iux̃ h̃ qual'r ꝓbet̃ abñcia ali-
cui⁹. vide notabil'r ꝑ bar. ĩ. l. iiij. §. p̃tor ait
ff. de dãp. infec. ꝛ facit qd̃ ip̃e notat. ĩ. l. cũ
q̃dam. al's est ĩ. l. si tñ. ff. dele. ij. ¶ Quero.
iij. q̃lit̃ aũt ꝓbetur abñtia ꝯtingẽs ꝓpter
mortẽ. tractat glo. notabilis. ꝛ ibi ꝑ chi. ꝛ
bar. ĩ. l. si q̃dẽ. C. so. ma. latius ꝑ bar. in. l.
ij. §. si dubitet̃. ff. quẽadmodum. te. aperi.
¶ Quero. iiij. q̃s loc⁹ dicat̃ ꝓpinqu⁹ vel re
mot⁹. dicas ꝙ arbitrio iudicis relinq̃t̃. vt
notabil'r dicit glo. in. c. cuz null⁹. sup v̄bo
remotis de tẽpo. or. li. vj. ꝛ ĩ. c. vnico. ne se
va. e. li. ꝛ sup eodẽ v̄bo. ¶ Que°. v. iux̃ hũc
vsa. q̃ dic̃ ĩ fi. ꝙ absens accusare nõ p̃t. nec
accusari. An libell⁹ abñte accusato offer-
ri possit. Rñ° sic. vt. v. q. vj. c. epiphaniũ. ꝛ
C. de exhi. re. l. ij. Et etiã die feriato. vt. ff.
de adul. l. miles. §. sexagĩta vbi de h̃ ꝑ bar.
ꝛ. xv. q. iiij. in sũma. ¶ Quero. vj. An vbi
agit̃ de crimine criminalit̃ abñs ꝑ ꝓcura
torẽ accusari possit. vel se defendere. Rñ°
hec est lõga materia. đ qua me expedio re
missiue. ꝛ p̃° vide ꝑ legistas in. l. seruũ quo
q̃z. §. publice. ff. de ꝓcura. ꝛ plene ꝑ bar. et
ibi plenius per jo. de imola. ꝛ in. l. penul.
§. ad crimen. ff. de publi. iudi. per canoni-
stas in. c. veniens de accusa. vbi plene per
Antho. de butrio. ꝛ per dominicũ de san-
cto Geminiano. ꝛ ꝑ pe^m de ancar° in. c. i.
de iudi. li. vj. vbi vltra notabil'r q̃rit glo. ꝙ
si admissus fuerit ꝓcurator in causa cri-
minali. ꝛ non fuerit exceptum. an valeat
processus cũ eo agitat⁹. vide ibi ꝛ ĩ spe. ti.

de ꝓcura.§.i.v.ſz pone q̃ in cã ꝛc.p ꝫ fac optie vſa.iſte.q̃ quę innuit q̃ ſi nõ ꝑt q̃ ꝓcuratorẽ is accuſari.neq̃ ſe dẽfendere qđ nota. ¶ Quero.viij.an q̃ ſcripturã abſens teſtim̃oiũ ferre poſſit.ſo.bal.i.l.i bone fidei C.de iuſ iuſ.z i.l.iuſ iurãdi.C.de teſti. tenet q̃ nõ.ſz bar.tenuit ꝯriũ i.l.theopõp⁹. ff.de dote.ꝑte.indoniꝰ aũt rõma i repetitione.l.admonẽdi. ff. de iuſ iurã° i.v.z. vj.foleo ſeq̃ opi.bal.reꝓbata opi.bar.z ꝯ opi.bar.ipe all̃at.l.iij.§.jtẽ diu⁹.ff. de teſti.ego ẽt ſequor opi.bal. vt vioꝛẽ z ꝓ ea ꝯ bar.allego tertũ expſſũ.i.c.teſtes. iij.q.ir. z facit optie.c. a nob̃ q̃ matri.ac.po.facit ẽt qđ dic̃ tert⁹ notabil̃ i.c. quę penitet.de pe.diſ.i.q̃ q̃ ſcpturã q̃s i abſentia nõ põt petã ſua cõfiteri ſuo ꝓfeſſori. de quo vide ibi q̃ glo. z i.c.qualis.xxx.q.v. fac ad ꝫ in ar^to vſatiꝰ nr̃. ¶ Quero.viij.retẽtis eiſdez termis depulſa qõne an abſens delat⁹ de crimie capitali.poſſit illud crimẽ ꝓſite ri q̃ ꝓcuratorẽ. Rñ° bal.notabiliꝫ i.l.obꝭ uare.C.quoꝝ ap.nõ reci.q̃ illũ tertũ q̃ nõ vide ibi q̃ eũ. ¶ Quero.ix.an accuſatoꝛ re nũciare teneaꝫ ei quę vult accuſare añq̃ offerat libellũ ꝓtra eũ. Rñ° ſic. alꝭ nõ au diret.ff.de adul.l.denũciaſſe. z.C. ꝺ acau. l.abñte. poſtea.det libellũ iudici. ¶ Que° q̃.an iudex ꝓ⁹ libellũ recipe habeat. q̃ i ſcriptio ſit fcã. z fideuiſſoꝛ ab accuſatoꝛe ſit dat⁹ de lite ꝓſequẽda. rñ° nõ.C.ad tur pill̃.l.i. z.C.q̃ acau.nõ po.l.iij. ꝛc. ¶ Que ro.xj.q̃d ꝺz cõtinere libell⁹ accuſatiõis.di cas q̃ nomen accuſantis. z accuſati. z cri mẽ z mẽſem. z locũ. i quo comiſſũ eſt. qđ dic.vt.ff.de acau.l.libelloꝝ. z i auc.ꝺ exhi. z itro.re.§.ſuſcepto coll.v. hoſti. i ſum.ti. de acau.§.q̃liter i ꝑn. z nota.q̃ eũ ti. de di uoꝛ.§.quot mõis.v.quãtũ. z ſeq̃nti.dicũt q̃dã vt refert arch̃.i all̃.c. ꝓſcpta.ij.q. viij. q̃ libell⁹ etiã accuſatiõis ꝺz cõtinere noia teſtiũ.quos accuſatoꝛ vult ꝓducere ad ꝓ bãdũ accuſatione. z ſic itelligũt.ij.q.vij.c accuſatio i.ij. z ſic de fcõ vidi ſuari i pleriſ

q̃s locꝭ. Arch̃.vbi ſupꝛa. ¶ Queto.xij.an z q̃n vocari debeat reꝰ.rñ° q̃ ſtatĩ oblato li bello ꝯ eũ.ex.l.C.de exhi.re.l.ij.ad ꝫ.C.de calũp.l.ñ ꝓpoſ.ff.de iudi.l.ſi lõgi⁹. z idẽ no tat vinc̃ i.c.congregato.ex̃ de cl'c. z tunc no me eiꝰ ſcripſit iter noia reoꝝ. z b̃ fit cũ lis ẽ ꝓꝭ.ff.de adul.l.ſi marit⁹.§. ꝓſcptiões. z. ff.de iuſ.fiſ.l.fiſc⁹. ¶ Quero.xiij.q̃s iduci as reꝰ ꝺz h̃e ad delibetãdũ. dicas q̃ ꝓpoſ habebit iducias.xx.dieꝝ.nõ triũ tm̃.vt q̃ dã dicũt vt.ff.de pub.iudi.l.inſ.ſz vñ vt re fert arch̃.i.c. ꝓſcpta.ij.q.viij.notari ꝯriuz iij.q.ij.i ſũma i fi.vbi ꝺr. q̃ nõ hz talẽ dila tõez. z hãc ſnia z tenet got. i ſũ.ti.ꝺ dila.§ ſtꝫ. z iducie ſz ſnia z ꝓmã q̃ oia tenet roffre. bñ.i libell'.iuꝛ cã. vbi tractaꝫ de crimiali bꝰ.rub.q̃lr fiat cita° iuſ.ꝑn. z ad ꝫfac̃.C. vt.j.certa tpa.cri.cã finiat̃.l.ij. z nota.C. de lit.pẽ.auc. offerat̃. Et ideꝫ tenet hoſti.ꝯ ſnia z got.put notat i ſũ.ti. de dila.§.i.v. alie deliberatorie.qđ tenea as Arch̃.vbi ſu pꝛa. ¶ Que°.xiiij.nũq̃d reꝰ habebit ne ali as iducias dicas q̃ ẽt hẽbit inducias.xxx. dieꝝ ad cõponẽdũ meſtos penates.i. res ſuas.vt.C. de exhi.re.l.ij. ¶ Quero.xv. an ꝺz canones ſit nec̃a ſolẽr.itas ꝑdcã. nõ vĩ vt ex̃ de accu.c.ſz i fi.vide qđ ibi nota. ꝓ in no.ho.jo.an. z an. de butrio ¶ Que°.xvj. an p⁹ libelli oblatõez acuſatoꝛ ſine pena deſiſtere poſſit. rñ° ſic vt.ff.ad turpill'.l.q̃ſt tũ.ff.ꝺ iniuſ.vo.l.libert⁹.ij.vide ter.i.c. ſz ex̃.de accu. z ibi q̃ glo. z doc. tñ acuſatoꝛ q̃ ifamauit teneaꝫ iniuriaꝝ.ff.de iiuſ.l.jtẽ apꝺ.§ ſi q̃s libello.i ciuilib⁹ tñ a cõib⁹ bñ cõpellit̃ agere poſt libellũ oblatũ.reo iſtã te.C.quõ z q̃n iu.auc.qui ſemel z h̃ dic vt nota.ex̃.deli.obla.c.ij.circa finẽ z ꝺ dolo. z ꝓtu.c.cãz q̃. Accuſari niſi ꝓtũacia ei⁹ p ꝑñtia hẽat. vt.iij.q.ix.c. decernim⁹. z.j.i vſa.ctlij.cũ tpib⁹. vid qđ ibi le. z ſcpſi qđq̃ le. z nota.q̃ gl. z arch̃.i.c.dcõ.c.decernim⁹. ¶ Quero q̃d ſit ꝓtũacia. Et ꝺ duplici ꝓtu macia.ſ.va z iterꝑtatiua. ſiue ꝑſũpta. dic vt nota. per hoſti.in ſum.ti.de do. z cõtu.

sub rub. de ꝓtu. §. i. ¶ Quero q̃r deꝑhẽdaꝛ q̃s ꝓtumaꝛ. dic ꝑ hosti. vbi ñ. §. ij. i ꝑn. cũ v. seq̃ntibꝫ. de quo vide ꝑ bar. i. l. ꝓtumatia. ff. de re. iudi. qõq; scꝑsi. ñ. i vsa. lxxxiiij. staꝫ biliẽrt i glo. iij. v. ⁊ sic nota. cũ. v. seq̃ntibꝫ cũ suis remissi. ⁊ i glo. vl. v. q̃ro pone i die assignata ⁊c. cũ. q. seq̃ntibus.

Uccoritate ⁊ rogatu

s ij. rc̃j. Casus. Euntes ad ꝓncipẽ. vel cũ eo stãtes. Aut ab eo recedẽtes cũ oi eoꝝ honoꝛe ⁊ auere sub ꝓtectiõe ꝓncipis sũt ꝓsti tuti. quousq; i suis domibꝫ sunt reuersi. ꝯ illos vo faciẽs illa die a ꝓncipe acupdatꝫ ẽ. ita ꝙ si ꝑ hꝰ dãpnũ ꝯfaciẽti illatũ fuerit sibi nõ emẽdaꝛ. sz ipe malũ qõ fecerit in vndecuplo teneꝛ ipz passo restituere. ⁊ postea desonoꝛẽ ꝓncipi cũ auere ⁊ sacramẽto emẽdare. h. d. ptes de se patẽt. ⁊m ibi i. v ⁊ si q̃s. iij. ibi i. v. ⁊ ille q̃. vide ter. Aucte et rogatu. sile vbũ hẽs. ñ. vsa. lxxvj. aucte ⁊ rogatu. ibi vo loq̃tur de ꝓmio ⁊ donatoibꝫ hic de malũ passũ satisfactiõe. ⁊ delictorũ siue criminũ punitiõe. Et est vsaz hꝰ vna de regalijs ꝓncipis ¶ Et sic exponẽdo dic auctẽ. i. approbatõe. ꝓcoꝛ. curia ⁊tia bar. dñi regz. ja. ij. c. i. qõ icipit. idcirco. i ꝑn. Et curia mõtis albi dñi alfõsi. iij. i phe. v. iõ ⁊ curia ꝓpiniãi dñi regz. P. iij. v. iõ cũ suis sp. vide qõ scꝑsi. ñ. vsa. xcvj. silr sic. sup vbo auctoꝛizatũ. ¶ Jtẽ dic rogatu. i. ꝓcibꝫ vel supplicatiõe. ꝓcoꝛ. curia dñi regz. P. ij. i phe i fine. ibi. supplicãtes ⁊c. et ꝓma curia bar. dñi regz. ja. ij. i phemio. v. e tots los. ⁊ c. i. i ꝑn. ⁊. c. xv. i ꝑn. ⁊ curia scda bar. eiusdẽ dñi regis ja. i phemio. v. idcirco. cũ suis sp. ¶ Et nota ꝙ hec dictio supplicatio. descẽdit a suplico. cas. q. subt. sꝰplicare. ⁊ hũiliare ad rogãdũ. ⁊ sic sũit hꝰ. ⁊ cõstruit i eodẽ sensu cũ dcõ. ⁊ atto. vt suplico tibi. et suplico te. vñ suppler. cis. adiectiuũ. q̃ supplicat. vel dãpnatꝫ ẽ. suppler ẽ ⁊ humilis. vñ supplicitas. ⁊ hꝰ suppliciũ. i. toꝛmẽtuz. pena ꝑ qua supplicat ⁊ suppliciuz. i. supplicatio moris erat antiq̃tus. vt de bonis supplicũ. idest dãpnatoꝝ. q̃ eñ dãpnatur suppler est ⁊ hũilis. donaria. i. tẽpla deoꝝ ampliarent. Et ideo suplicia ponunt ꝓ supplicatiõibꝫ. vnde suppliciũ ꝓpꝛie dicitur cũ q̃s ita dampnat. vt bona eiꝰ subsequestrent. ⁊ in publicũ ad opus temploꝝ vel fisci rediganꝫ. sm hug. in deri. c. plicoas ¶ Juxta. qõ q̃ro q̃d sit supplica' dic ꝙ est hũilis ꝑcum ꝓtectio. qua benigne punitur sꝑnia. vel aliud grauamẽ reuocari. et hãc diffinitionẽ ꝓbat totꝰ ti. C. de ꝑci. imperа. offe. ⁊ l. ꝑfecti. ff. de mino. ⁊ l. vnica C. de sen. ꝑfec. ꝓto. cũ sp. ¶ Et aduertẽduz ꝙ semel tñ supplicari põt. ⁊ nõ bis vt. l. si q̃s aduersus. C. de ꝑci. imp. offe. supplicatiõe ãt pẽdẽte sꝑnia execution mãdaꝫ iuꝝ foꝛmã. auc. q̃ supplicatõ. C. de ꝑci. imp. offe. secꝰ est i appellatiõe p tiñ. ff. nil nouari appel. pendẽ. Et in hꝰ differt supplicatio. ab appelatõe. ꝙ' ꝙ gl. ⁊ ino. in. c. ex lr̃is de inte. resti. ⁊ de plibꝰ alijs differẽtijs inꝫ appellationẽ ⁊ supplicatiõez plene tractat. Bꝰ. i spe. ti. de supplicaꝫ. §. i. ¶ Sciẽdũ ẽ tñ ꝙ nos hẽmꝰ supplicatõez. appellatõez ⁊ restõnẽ Et hec tria sũt diuersa. ⁊ merito hñt diuersos effectꝰ. faꝫ. l. si idẽ codicilli. C ꝺ codi. dicẽdũ ẽ igiꝫ. ꝙ appella'q̃ ĩterposita ẽ a sꝑnia initiꝫ pure iustitie. ꝓpt qõ ea ĩterposita execution sꝑnie fieri nõ dz. Et si fcã essz ifra decẽdiũ. quo fuit postea appellatũ reuocaꝫ execution. vt i. c. nõ solũ. de ap. li. vj. restitutio ãt iuri initiꝫ. hz tñ mixtiz gr̃az. nõ dico a iudice. sz a iure inuẽtã. Si lata igiꝫ ẽ sꝑnia ꝯ eccliaz. vl' miozẽ. ⁊ ab ea nõ fuit appellatũ iuste fit execut' sꝑnie. si tñ postea ifra tps iurꝫ petaꝫ restitutõ fateoꝝ ꝙ impediret executionẽ fiẽdã. sed iaz factã nõ anullat. sed reuocat. supplicatio eñ tantũ hz psumptionẽ ꝓtrariã ex persona ꝓferẽtis sꝑniam. ꝙ appellari nõ lz. qz ab illa supplicaꝫ. aqua appellari nõ põt. vt a ꝓncipe. vl' ꝑfecto ꝓtorio vt. l. vnica. C. de

ſen.p̄fec.p̄to.⁊ i dcā.l.p̄fecti.ff.de mino.⁊ fac̄ qđ le.⁊ nota.in.c.ex lr̄is.⁊.c. cū ex lr̄is ſūcto.c.ſuſcitata.de ī inte.reſti.ſat᷒ em̄ eſt ſibi.q᷑ ꝯ id de quo alter p̄dcō᷑.ſ.papa ꝑn ceps.vel p̄fect⁹ p̄torio poterat legē facere audiť.de ꝑmiſ ꝓſtat.de tertio p᷒.C.đ offi. p̄fec.p̄to.l.ij.hec oīa ſūt de mēte jo.an i ad dīc.ſpe.ti.de ſupplicať.§.pe. Et vide etiā ꝺ materia ꝙ bal.ī auc̄.q̄ ſupplicatio.ſ.all᷑. ¶ Sᷓ q̄ro an ſupplicatio ſit ī ſcp̄tis ponri gēda.de h᷒ vide ꝙ glo.⁊ chi.ī dcā auc̄. q̄ ſup plicatō ¶ Quero.ij.an ep̄o ſit ſupplicādū vl᷑ ab eo ſufficiat appellari.rn̄° ſi ep̄s ꝓceſ ſit ⁊ ſentēt iauit ínter nō ſibi ſubditos. vt puta.ex ꝓrogatione iuriſdictiōis ī eū fcā tūc ab eo nō pōt appellari.imo neceſſe h᷒ ſupplicari.⁊ eſt ſp̄ale q᷑ inferiori a ꝑncipe ſupplicať.Si ꝟo iuř ordiario inť ſ̄bditos ꝓceſſit.⁊ ſnīauit.tūc debet ab eo appel lari.immo neceſſe habet ſupplicari.⁊ eſt ita coll᷑.ex.l.ep̄ale iūcta auc̄.ſi q̄ſlitigātiū C.de epi. au. vbi vide ꝙ chi. ¶ Quero.iij. ecce q᷑ ab officiali ꝑncipali cp̄i non p̄t ad ip̄m ep̄m appellari.vt i.c.nō putam⁹. de ꝓſu.li.vj.an ſalt ē poſſit ſupplicari.rn̄°.circa hūc articulū ſūmi doc.variaťt q⁊ ino. pe.đ ſāp.⁊ jo.mo.ī.c. Romana ī ꝑn.đ ap. li.vj.tenuerūt q᷑ ſic hoſti.⁊ arch̄.ibi tenēt ꝯ.ſ᷒ ī h᷒ p̄ncto jo.an.in nouella.quē ſequiť pe.de ancar° ī dcō.c.romana.pōit vitatē ꝓcludēs q᷑ ſi ſupplicatio ſumať ꝑpe⁊ ſtricte nō pcedit qō.q⁊ ſupplicatio ꝑprie nō fit.niſi ab illis a q̄b⁹ appellari nō pōt.nec etiā fit.niſi ꝑncipi cū em̄ ſupplicatio ſit ꝯ ius.⁊ ī p̄iudiciū alteris.null⁹ iferior ꝑnci pe illā admittere poſſ᷒ vt notat. Bᷓ.ī ſpe. ti.de ſupplicať.§.i.ſi aūt recipiť ſupplica tio large ꝙ petitōe reſtitutōis ī ite.ꝯ ſnīa᷒ tūc dīc q᷑ eo caſu quo poſſ᷒ officiaľ ꝯ ip̄a᷒ ſnīa᷒ ſupplicari.i.ꝙ ip̄m ꝯ ſuā ſnīa᷒ reſtō peti illo caſu poterit ēt ep̄s.⁊ vide lati⁹ ibi jo.an.⁊ adde qđ de ſupplicatōe ſcp̄ſi.§. in vſa.lxxx.iudiciū ī curia datū. ſup ꝟbo ī cu ria.cū ſuis remiſſi. Oᷓ illoꝝ.ꝙ ꝓcor. huiꝰ vſa.fac̄ bñ.c.ꝙ hñani.de homici.li.vj. me lius.q᷑ ali⁹ text⁹.nec nō ꝙ declaratiōe ip̄i us.⁊ ad qōnes q̄ ide petit oriri.vidi.c.pñ ti de p̄bē.li.vj. Et ad h᷒ de ſcīa bñ facit qđ nota.ī.c.i.đ offi.dele.e.li. ad alias qōnes vide.c.is q̄ đ ſepul.li.vj.⁊.ff.de cap.⁊ poſt li.reuer.l.ſi captiuis.⁊.l.nichil.⁊.c.ne ro mani.§.ſane de elc.ī.cle.Et dic oīm illoꝝ ſᷓ quoꝝ approbatōe.⁊ ſupplicatiōe vt p̄ mittiť.vnanimiť ꝟo nemie diſcrepāte cō dit⁹ fuit vſa⁹ iſte.Et h᷒ notat ꝑncipal᷑ dcm̄ ꝟbū oīm.qđ ē ſignū vniuerſale affirmati uū.ſic null⁹ ē ſignū vniuerſale negatiuū. Et ita ſūiť h᷒.Qui ei oē dīc nihil excludit vt h᷒.⁊ ex᷑.de ma.⁊ obe.c.ſolite ī fi.⁊.xxiij q.i.c. qđcūq᷒.ſup quo vide qđ ſcp̄ſi.j. vſa. clxij.nemini ī gl᷑.ij.ī.ij.nota cū.q.ſeq̄nti. cū ſuis remiſſi.ibi ī fine poſitᷓ.Cōſtituer̄t i.ſi᷑ſtatuer̄t. ¶ Et nota q᷑ h᷒ vſa⁹ vt refert ja.mathei iuriſpit⁹ fuit all᷑.coꝝ dño rege i illa guerra.q̄ erat inť.R.falchōis viceco mitē cardōe.⁊ comitē furen̄. ex vna ꝑte.et guaſconē darmanyach ex alia.q⁊ cū dcūs guaſcon⁹ iuiſſet ⁊ fuiſſet apꝺ eūdē dñm re gē.R.falchōis cepit caſtꝝ vicēſe.qđ ꝙ hūc vſa" facere nō ꝺbebat.ad qđ fac̄.j.vſa.clij cū tp̄ib⁹.⁊ ꝓſtō pacᷓ.hec ē pax quā dñs rex p⁹.§.jtē ꝑpetuo.ob. qđ a dño rege ꝓuiſus fuit.q᷑ idē guaſcon⁹ caſtꝝ r̄cupauit p̄dcm̄ ex eo ⁊ als.q⁊ dcūs.R.nō ignorabat.imo ſciebat ip̄s guaſcōes ad curiā dñi regᷓ iuiſ ſe.cū ſp̄e guaſcon⁹ ſuū feciſſ᷒ receſſū. dcō. R.ſignificari.vt decet ⁊ ꝙ modū.h᷒ nota tū ꝙ ja.đ mō.iu.ī glo.ſub᷒.vt dīc glo.⁊c.ꝙ ceſſus ēt fuit vigore hui⁹ vſa.ꝯ dcm̄.R.fal chōis.iuř ſui ſerīē ⁊ ꝓtica.ſic q᷑ ad finē idē.R. ꝑmiſſorum occaſiōe miſit ſe pure cū omni ſuo honore ⁊ auere.in manib⁹ ⁊ poſſe dñi regis.Quod factū fuit in Anno M°.cccr. Regnante rege ja.ſcdo ꝓout in ſcriptis antiq̄s reperij ja. mathei. idē per omnia ja.de valleſica.Et ratio ꝑmiſſorus ſit geſtoꝝ iuſtiſſima eſt ⁊ fuit eo ꝑncipal᷑ q⁊ publice vtilitatᷓ eſt ne crimia remāeāt

impunita.⁊ ꝙ impunitatis audaciam.ſi ant q̃ neꝯ fuerãt neq̃ores.vt in.c. vt falsã ex̃ de ſen.ex.fac.l.ita vulnerat⁹.i.ſꝛ.i fi.ff. ad.l.acq̃l.⁊.l.ſcitũ.§. i.ff.ꝺ.ſolu.⁊.l.ſi opis C.de penis cũ ſuis ſy. ¶ Aduerte tñ ꝙ dictus vſa.cũ tꝑib⁹ recitat ⁊ comemorat alia qua de hic ꝓtẽtis.⁊ deĩde aliq̃ addit vt ibi videre potes. Eſt ẽt.§. itẽ ꝑpetuo ꝓall'. als incipit ſilr.qui de hijs loquit'.quẽ vide cũ ibi.⁊ dcõ vſa.cũ tꝑibus ꝙ me ſcꝑtis. ¶ Nota.ij.ex ꝺ vſa.ꝙ oẽs ad ptãtẽ venientes ſũt ſecuri.⁊ q̃ malũ eis intulerit. illud i vnde cuplo emẽdare tenet'. ꝺ verũ ſi ſcient' hoc fecerit.ſec⁹ ſi ignorarent'.nã tũc nõ tenet' niſi ad ſimplũ dumtaxat.vt ꝓall'.vſa. auz tꝑibus. Et ſic ſoluit' ꝯriũ.qꝺ fieri ꝓt ꝺ dcõ vſa.cũ tꝑib⁹.facit qꝺ ſcꝑſi.j.i.e. vſa.v.⁊ ſi ꝗs in glo.ij.i ꝑn. Et vide in ſilĩ ĩno.in.c.i. de offi.dele.de illo q̃ iniuriat' venientes ad iudiciũ. Et qualr intelligat'. vide ibi hoſti.⁊ jo.in nouella. ¶ Sed q̃d de iniuria illata.nũq̃d vndecuplabit' breuit' videt' dicendũ.ꝙ ſic ꝙ lr̃am iſtã.de hoc pluries vidi dubitari ⁊ argui ꝓ ⁊ contra. Et vidi in fcõ ter practicari iſtũ vſa⁹.ſ.in fcõ den ver net.de quo cõq̃ſtus fuit dñs fran⁹rouira. Et i fcõ dñi.p.Balcerãdi ꝺ pinos ꝯ hoſes berge. Et i fcõ dñi.h.de ſcã pace ꝯ quoſdã milites. Et vidi terminari ꝙ iiuria nõ extimabat'.niſi ad ſimplũ tñ.ꝓ quo allegabat' in rõne ꝙ iniuria tẽdit ad vindctã q̃ nõ multiplicat'.imo ea intemptata tollit' alia actio vt.l.ꝙ ſenat⁹.ff.de iniuꝛ. R.baſtarij.ꝓ ꝺ vide qꝺ ſcꝑſi.j.i.e.vſa.v.⁊ ſi ꝗs ſup vbo.ipſa die.v.ſꝫ q̃ro.ibi cũ dic'.ſed dicũt ſapientes ⁊c. ¶ Nota.iij.fm ja.de valleſica ꝙ ſic̃ venientes ad ptãtẽ.ſiue ꝓncipez ſunt ſecuri vt hic.ſic ⁊ venientes ad curiaz romanã.nã tales q̃ peregrinãtes dicunt' eccl'ia romana ſub ꝓtectiõe recipit.⁊ ſpãliter ad curiã venientes.hij em̃ fcõ appellare.vel veri⁹ ꝓnocare vident'.vt ex̃.de ap.c. cũ ſit romana.⁊.c.dilecti. Et de hui⁹ ꝓtectiõe eccl'ie romane data ꝑegrinãtib⁹. Et q̃r cũ vadũt ad curiã romanã videt' ꝓnocare.vide gofre.i ſũ.ti.de ꝑegrinã ⁊ de ap. c.meminim⁹ ⁊.c.ſuggeſtũ.⁊.c.ad ꝺ ſic̃ ab hijs.⁊ ꝓdcis.c.cũ ſit romana.⁊.c. dilecti. iſto.c.vno de ꝑegrinã.⁊ ꝺ late de h⁹ materia vide ipꝫ ja.de valleſica. ¶ Nota.iiij. ꝙ vſa⁹ iſte fm ja.de mõ.iu.plũmũ extollit ⁊ priuilegiat ptãtis honorẽ.⁊ priuilegiũ nõ ſolũ reſidet i ꝑſonã ptãtẽ.ſꝫ diriuat i curiã adeũtes.ſic als priuilegiũ nõ ſolũ ꝓfitit i ꝑſona ei⁹. cui ꝓcedit'.ſꝫ ⁊ diriuat' i alios. vt ex̃.li.vj.de. v. ſig.c.fi. ⁊ ibi nota.ꝑ jo.mo. tarde. ¶ Sꝫ q̃ro q̃s dicat' ptãs.dicas ꝙ ſi dẽ ja.de mõ.iu.ꝙ ꝗſꝫ comes ꝓt dici ptãs vt optic.coll'r.j.i vſa. rciij. ex magnatib⁹. ¶ Nũq̃d g⁹ hẽbit locũ iſte vſa. i adeũtib⁹ curiã comitẽ empuꝛ. vl' vgelli. vl' alioꝝ comitũ.credo ꝙ nõ.cũ qz hijs vſi ñ ſũt.cũ qz ꝺ i ꝓb⁹ locẽ põit' ptãs i ſingl'ari.i vſa.añt rciij.ex magnatib⁹ poit' i pl'ali i.ij.locẽ vbi ꝺz ptãtib⁹? Et ſic illũ itelligo i olm comite h⁹ꝓvie.iſtũ i ſolo cõite ſupmo ſiue maiori.ſ.i comite bar.q̃ mõ ẽ dñs rex hec ja. de mõ.iu.⁊ ſic ꝙ excellẽtiã reuera itelligit' de ipſo comite bar.idẽ ja.cal'.ã.i vſa.rxiij. oẽs hoſes i expoſitõe text⁹ ſup vbo ad ptãtem ad ꝺ ꝓcez.qꝺ ibi ſcꝑſi.v.ſꝫ q̃ro.⁊ i vſa.rliij ſi ꝗs i curia.ſup vbo ꝓncipes. ¶ Quero.ij. fm p⁹.durſort an priuilegiũ ſecuritatẽ ꝺ cõceſſũ extẽdat' ad illos q̃ iã añ ex aliq̃ cã erãt i curia ꝓncipis.⁊ videt' ꝙ ſic.ar. C ꝺ natura.li.l.ſi q̃s.vbi ꝺz ꝙ ꝙ ſubſeq̃ns mirimõium filij iã nati legit timant' ⁊ gaudẽt eoꝝ iure i bonis parẽtũ ſic̃ ⁊ poſtea nati.ſic et illi q̃ iã añ erãt i dcã curia gaudẽt h⁹priuilegio quẽadmodũ de poſt exũtes. ¶ Quero. iij.ecce ꝙ priuilegiũ dat tũ ẽ venientib⁹ ad hitãdũ ad aliquã villã nouam. tꝑ.priuilegij erãt iã aliq̃.q̃ ibidẽ hedificar' icepãt.nũq̃d priuilegij gr̃a extẽdetur ad illos q̃ iam ibi erãt. Et videt' ꝙ nõ ar.l.ſi nõ remũerãdi §.ſi poſt traditam.ff.mãda. ꝓterea verba priuilegij.loquuntur de futuro.g⁹ de ꝓteritis nõ intelligantur. nã a vbis legis re

cedendum nō est.ff.dele. iij.l. non aliter. ff.de exerci.l.i.§.i.ſz tu dic ⁊ verī᷒ ꝙ ad illos q̄ iā i eadē villa erāt ⁊ hedificare incepерāt.ꝓuilegiū extēdit ar.dcē.l.ſi q̄s.q̄ ad hꝰ ꝓſueuit allegari.jtē ꝓinde est ac ſi de nouo venirēt.qm̄ ipī ſi vellēt domicilīū poterūt mutare.ff.ad mūī.l.domicilīū.ſi gꝰ ibi remaneāt.iā nouit venire videnť. Et ꝓ hꝰ ſūt leges.ff.de pecul'.l.peculiū.§.ſi ere ⁊.l.nō ſtatī.jtē ꝓ hꝰ ar.ff.ꝺ a cq̄.re.do.l. quaſōne.§.interdū.jtē ꝓ hꝰ fac.ff.dele.iij.l.i.§. interdū.hec peꝰ durfort de ꝓuilegijs ꝟo vide qꝺ le.⁊ ſcꝑſi.j.i vſa.cxl.ꝓuilegia ꝓ totū ¶ Quero.iiij.q̄d ſi iens vl' rediēs de curia vel ptāte dāpnificat aliquē cū ptāte exiſtē tē.vl' ad eū eūtē.aut ab eo recedētē. Nūq̄d poterit ꝺ eū ꝓcedi iuꝝ vſaticū iſtū.vl' q̄liē. ⁊ videť ꝙ ſic.cū ad eū ꝓuilegiū huiꝰ vſa.i dubie extēdať.licet aliť ꝺ talē inuadētem poſſit ꝓcedi.ſi deliq̄rit. ⁊ vaſallꝰ fuerit in caſibꝰ ꝑexꝑſſis.ꝺ.i vſa.xxxiij.ſi q̄s ſuū feudū.⁊ vſa.xxxiiij.q̄ fallerit. ⁊ vſa.xxxv.q̄ viderit. ⁊ vſa.xxxvj.q̄ ſolidꝰ. ⁊ vſa.xxxvij.q̄ ſenioꝛē.i.⁊ tribꝰ vſa.ibi ſeq̄ntibꝰ. ⁊ vſa. xlij. ptātē. ⁊ vſa.lxxiij.rochaſ.⁊.j.vſa.cxv.tutores.vide qꝺ i alio caſu ſcꝑſi.j.i vſa.e.v.⁊ ille ſup vbo i ꝺcuplo.i.q.ſz nūq̄d. ¶ Quero v.ecce ꝙ aliq̄ veniūt ad archēpm.vl' epm. ſeu comitē.vl' comitoꝛē.aut vicecomitē vl' vicecomitoꝛē. vl' ad aliquē.q̄ ex cōmiſſiōe dñi regis de cauſa aliq̄ cognoſcat.an malū faciēs iſtis.ſic ad ꝓdcōs dños vl' aliquē eoꝝdē venientibꝰ.incidāt i penā huiꝰ vſa. Rñ' ſic.ad qꝺ fac.j.vſa.cxlij.cū tꝑibꝰ.§.ſz eadē pena.ſz tu dicas ꝙ nō.niſi tm̄ venientes fuerīt milites.nā dcūs vſa.cū tꝑibꝰ ſolū de militibꝰ loq̄tur.ió ad alios vſaꝰ.ipe extēdendꝰ nō est. Extēſiuā ꝟo iterꝑtatōez nō hz.ſz reſcriptiuā tm̄.cū ſit odioſꝰ. odia eē reſtringi.fauoꝛes ꝓuenit ampliari. vt l'rta odia.de regu.iuꝝ.li.vj.vió qꝺ ſcꝑſi.j.i vſa.cxv.ſi q̄s alienū.ſup vbo ortuz.v.pe. ⁊ vl. nec nō vide dcm̄ vſa. cuz temporibus. qꝺqz ibi ſcripſi.vide nec min᷒ qꝺ le.j.i pace. Ildefonſus.§.jtē oēs eūtes ⁊c. Et i pace ad honoꝛme.i.§.jtē ſub hac pace ſint apium alueaꝛia ⁊c. Et i pace. ad honoꝛē i.ij. §.jtē guidatica.⁊ i pace.notū ſit cunctis. §.jtē eadē pace ſint oēs hoīes ⁊c. Per q̄ iura municipalia ⁊cathalōica.⁊ ꝙ hūc vſam ſolc clari᷒ ꝓbať. ꝙ eūtes ad ꝓncipē. ⁊ cuz eo ſtātes.ac ab ipo recedētes.ſūt i pace et treuga.qꝺ mēti tene. ¶ Quero.vj.q̄d ſi aliq̄s vocať a vicario vl' baiulo dñi regis ꝓpter cām.quā hz cū aliquo.i poſſe ſeu curia ipī᷒ vicarij vl' baiuli.nūq̄d erit idē.ſ. ꝙ veniāt ſalui ⁊ ſecuri.⁊ ꝙ res ſue ſint ſecure iuꝝ hunc vſam. Et videť ꝙ ſic ꝙ dcm̄ vſa. cū tꝑib᷒.qm̄ ibi ꝺ de ꝓncipe ⁊ alijs ꝓdcis ꝑſonis.⁊ pōit cam̄ gn̄alē ibi.§.ſz eadē pena ꝓall'. vn̄ gn̄alis cla ibi oppoſita aliq̄d ꝺz opari.ne ſupuacua itelligať apposita. ar.ff.ꝺ vſuꝝ.l.ſi ſtipulať i ꝓn. ⁊.ff.ad mūī. l.i.⁊.C.de theſau.l.vnica.li.x.jtē est bonū ar᷒ ꝙ etiā de vicario ſine baiulo itelligať qm̄ exquo committit eis vicariaꝝ ꝺ ſiue baiulia.itelligit ꝙ eis cōmittať q̄ꝺq̄d intra vrbē.vl' intra iuriſdictionē ipī᷒ vicarie vel baiulie ad quā ſpectet quōlz fac.ff.ꝺ offi. ꝓfec.vr.l.i.i ꝓn.⁊.§.i. Et vicari᷒ ſiue baiulus lz ſit nomē ſpāle.⁊ ipoꝛ appellatō ſit ſpālis pōt ⁊ ꝺz itelligi largo mō ſub noīe pr̄is ſiue ꝓncipis.ſub cui᷒ noīe.qꝺ est nomē gn̄ale ꝓtinenť vicari᷒ ⁊ baiul᷒. ad inſtar pſidis.q̄ ē nomē gn̄ale.ſub quo ꝑ ꝓuinciales ⁊ legati ceſaris.⁊ oēs ꝓuīcias regētes vt etiā ſenatoꝛes ꝓtineť. Quis ſint ꝑ ſe nomina ſpālia.vt.ff.de offi.pſi.l.i. ſed q̄ꝺq̄d ſit tu dic ⁊ verī᷒.ꝙ tales ſic vocati nō gaudent ꝓuilegio huiꝰ vſa.ppť vbū ptātē hic poſitū.ꝑ qꝺ ſol᷒ ꝓnceps intelligitur.⁊ nō ali᷒. Nā ſi ꝓnceps voluiſſet venientes ad curiā ipoꝛ vicarij.vel baiuli.vocati tm̄ ab ip ſis intelligerenť exꝑſſiſſet ar.eť de deci. c.ad audiaz ⁊ qꝛ nō exꝑſſit.igiť ⁊c. ¶ Quero.vij.an ꝓmogenit᷒ ꝑ ſe ꝓceſſū hꝰ vſa. facere poſſit.dicas ꝙ nō.vt apte ꝓbať ꝑ q̄ndaz lr̄am rūſiuam ꝙ dñm regē p᷑m.iij.ſup

hoc vsa.auēte.ꝛ rogatu.ij.fcām dño johā-
ni primogenito suo.qui postea fuit Rex
cui⁹ siq̄dē lr̄e.quā habui a R° de papiolo
ll'.doc.dñi regis alfonsi.iiij.nūc victorio-
sissime regnātis cōsiliario. tenor sub hijs
v̄bis habet̄. ¶ Lo rey molt car p̄mogēit
vr̄a letra hauē rebuda.scita en terol.a.iij.
dies ꝓp passat de deembre. Ala q̄l vos re-
sponē segōs q̄ daual es contēgut. E ꝑ ço q̄
pus claramēt veiats nr̄a r̄sposta.farē. iiij
ꝑts d̄la vr̄a letra. ¶ En la p̄mera d̄les q̄ls
es cōtēgut q̄ nos ab letra signada de ma
nr̄a e encara de ꝑaula vos auiā comanat
soltamēt tots los fets tocāts lo cōte dem-
puries.de vna ꝑt.e mosꝰ.b.alamani de or
riolls daltra. ¶ Ala q̄l p̄mera part vos re-
sponē q̄ nos no sabē algūa letra d̄ nr̄a ma
segillada.ꝑ la q̄l la dita comissio feta ha-
iā. Et si molt car primogenit vos ho ente
nits de algūa deles letres ꝑ vos comemo
rades en vna vr̄a lr̄a a nos tramesa escrita
en gerōa a.xxvij. de febrer. del ayn passat
dehim vos q̄ les dites letres: e q̄scuna de
aq̄lles be enteses se refirē a alre.e en altra
snīa. quāt es de ꝑaula no recorde d̄ a nos
q̄ ꝑsonalmēt vos parlāt ab nos haiam fe-
ta la dita comissio. e si ꝑuētura molt car
p̄mogēit vos ho volets dir ꝑ ço q̄ ꝑ v̄tut d̄-
la crença per nos a ell comanada vos dix
mosꝰ.G.d̄ canet dehiz vos q̄ la dita cren-
ça no bastaua atāt segōs q̄ ja ab letra nr̄a
e de nostra ma scrita vos hauē notificat.
¶ En apres molt car p̄mogēit en la sego-
na part dela dita vr̄a letra es cōtēgut q̄ ꝑ
la raho sus dita vos prēgues o fahes pen-
dre per nr̄es officials e vr̄es be e poderosa
mēt scorcoll d̄ tot lo comtat segōs q̄ lo ꝓ
ces feit ꝑ v̄tut del vsatge. auēte et rogatu.
req̄ra. ¶ Ala qual segona ꝑt vos responē.
q̄ som marcuellats.q̄ en v̄tut de ꝓces del
dit vsatge vos prēguessets o fessets pendre
del dit comtat scorcoll. cō lo ꝓces del dit
vsatge no vage afin de scorcoll.pero ente
nem q̄ lo dit scorcoll fessets vos pēdre en
virtut o ꝑ raho de ꝓces de so matēt.lo q̄
legitimamēt era comēçat e cōtinuat con
tra lo dit comte e son comtat.segōs q̄ cre-
em saber ꝑ alguna īformatio ꝑ vos a nos
tramesa ensemps ab la letra desus come-
morada scrita a.xxviij. de febrer. del ayn
passat. ¶ En apres molt car p̄mogēit en
la.iij.part dela dita vostra letra es cōten-
gut.que vos fes pendre ēformatio ꝑ mic̄.
R. balester. nos pas en forma iudicial.
mas axi cō lo dit vsatge requeria sobre al
gunes rahōs dauāt vos ꝓposades per lo
dit comte en tant q̄ no resta sino fer decla
ratio ꝑ vos sobre lo dit fet.ꝑ que supplica
uets ꝑ reuocades algunes prouisions per
nos feites.les quals se dresan algūs offi-
cials manant a aq̄lls.que ꝯtra lo dit com
pte façan exequtio les dites parts reme-
tessem a vos q̄ hi farets iustitia segōs que
los vsatges requiren de manera q̄ nr̄es re
galies e dela part hi serien guardats ꝛc̄.
¶ Ala q̄l tertia part vos responē q̄ si en lo
dit fet es stat ꝓcehit per vos e praticat en
la manera en la dita letra espressada. e lo
dit ꝓces per vos fet era per nos acceptat se
ria be semblāt a nos q̄ nr̄a regalia e dret
en lo dit fet prēgues lesio.per dues rahōs
entre les altres.la primera com axi cō vos
molt car p̄mogenit podets saber la rega-
lia d̄l dit vsatge es estade per nr̄es p̄deces-
sors tots tēps e per nos tro al dia de huy
reputada haguda per axi gran e de grā au
ctoritat. que en p̄sentia del p̄ncep.e en sa
cort es estada tots temps praticada.e per
aq̄lla ꝓcehit. ne es estat reputat possibla
lo ꝓces de aq̄lla esser fet ꝑ via de comissio
o en altre māera.e aço appar q̄ ꝑ via de ra
ho sia axi necessariamēt fahedor. car ꝑ la
dita regalia.o en v̄tut de aq̄lla lo prīceps
axi cō iniuriat fa ꝓces d̄ part cōtra lo ma
lefeitor lo haia iniuriat.e si trobe esser axi
reuocant sa iniuria ꝓueex a aquella esser
açi e ala part lesa emenda. Etiam si lo q̄s
diu malfeytor vol īformar lo coratge del

del princep de sa ignorancia. e dar li ente
nent. que ell no deu huaer odios. posant
rahons. e aço concluents no pot rahona
blament la dita escusa esser feta dauãt al
tre o altres sino al prĩcep. q̃ ha la iniuria
axi reuocada. e ha lo odi concebut. E per
ço molt car ꝑmogenit podets veure. que
aço que dehits enla dita letra vos hauer
fet enlo dit ꝓces serie p̃iudicial e ĩpropri
enlo p̃nt cas E ço q̃ suplicats esser remes
a vos. ço es la determinacio declaracio d̃
la iniuria esser feta a nos. e no a vos. ꝑ lo
dit comte. o aq̃ll esser o no esser culpable.
no es facible ne possible. No facible ꝑ ex
cellencia e grandesa del proces. No possi
ble ꝑla ꝑsonalitat dela qual se tracte en
lo dit ꝓces. E ꝑço molt car ꝑmogenit ja
en lo temps passat ab lr̃a signada d̃la no
stra mandatꝫ en valeñ. a. vj. del mes del fe
brer del any passat. vos hauiem notificat
que lo dit proces era incõmissibla e affix
al princep. e deu esser molt car primoge
nit a vos fort plasent. e deuets hauer fort
per bo. que la dita regalia scia e sia practi
cada en sa preheminencia. Car com deya
apres nos abla gracia d̃ deu en vos venir
e retraure. deu vos esser fort car. q̃ ab sa ĩte
gritat. e sens tot p̃iudici aq̃lla ꝑuenga a
vos. Car pensar podets q̃ ço que vos sup
plicats e demanats de nos al present. si ꝑ
nos era atorgat. seria a vos demanat al
tẽps del vr̃e principat. La segona raho
per q̃ lo dit ꝓces parria esser p̃iudicat. es
car segons q̃ a nos es clar ꝑ canalars. axi
de scriptures publiq̃s. com de vna certifi
cacio ꝑ vos a nos tramesa en lo tẽps q̃ lo
comte dauãt vos les dites vna rahons. e
e vos rehebes aq̃ll a proua. ja les letres ex
ecutories per virtut del dit ꝓces eran exi
des de nostra cort. e aquelles per part de
mosseñ. B. alamayñ de orriols eren sta
des presentades a alguns officials. requi
rent aquells que la dita executto contra
lo dit comte segõs tenor deles dites exe
cutories faessen. e los dits officials hauẽ
ab letra certificat lo dit comte d̃la req̃sta
a ells feta. ĩtimãt li d̃ v̄bo ad v̄bũ la tenor
deles dites letres executories exp̃ssades.
En altra manera los dits officials noti
ficauen al dit cõte q̃ passat lo dit termen
ꝓcehirien ala dita executio ꝯ lo dit cõte.
e sos bens. e vasalls. E podets vos saber
molt car primogenit. q̃ opio es. o es esta
da de alguns antichs. q̃ apres exides les
letres executories dela cort del ꝑncep no
poden ne deuẽ esser en lo dit ꝓces hoydes
rahons escusatiues. ne rehebudes ꝓues
sobre aq̃lles. molt meyns podien o deuiẽ
esser p̃ses enlo p̃sent cas. on' ere ja tãt ꝓce
hit cõ dessus dit es. ¶ En apres molt car
ꝑmogenit enla q̃rta derrera ꝑt dela dita
lr̃a es cõtenguts q̃ supplicats enles coses
dessus dites. o en allo vos façam seruar e
tenir los capitols. los quals nos ꝓuehiz
en la ciutat de valencia. ¶ Alla qual q̃rta
ꝑt vos responem q̃ nos hauẽ voler de ser
uar a vos e fer. e fer vos ꝑuar ad vnguez. e
encara amplamẽt tots los dits capitols
e ço q̃ en aq̃lles es contẽgut. ꝑo no treem
fer algun p̃iudicials dits capitols. o a
algun dels. si la executio del ꝓces dessus
comemorat fem fer ꝑ altres officials no
stres. Con q̃ns haia plagut. ens plagues
que la dita executio fos feta per vos si fos
sets en loch on ꝓmptament fer la pogue
ssets. Car pus ꝓpi es a vos. qui sots la pꝰ
alta. e pus excellent ꝑsona de nostra sen
yoria. apres nos fer executio contra los
grans barons. e los grans feits. q̃ altra
qualseuol ꝑsona. ¶ E don vos molt car ꝑ
mogenit nostre senyor deu la sua gracia.
e nostra amor. e benedictio. Datꝫ sots no
stre segell secret En tõrtosa a. vij. dies del
mes febrer. del ayñ. dela natiuitat de no
stre senyor. Mill. ccc. lxxxiij. Rex petrus.
¶ Et sic nota duo ꝑncipaliter ex lr̃a p̃in
serta. Primũ ꝙ ꝑmogenitus ꝓcessum hꝰ
vsa. ꝑ se facere nõ p̃t. Scd̃z ꝙ ꝓcessus p̃di

cius comiti nō ꝑt:cuz sit incōmissibilis. qō mēti tene. ¶ Sed q̄d de dña regina: q̄ locūt;. gn̄alis est dñi reg; alfonsi. iij. cius viri ⁊ dñi kuñi. An possit dictū facere p;o cessu; ꝑ se. vt de qō sc̄pt. s. i vsa. lxxx. judicium in curia datū. in glo. ij. i no. iiij. cū nō nullis. v. scq̄n. vt oēs hoies. dic̄ Ja. ō mō. iu. tā mares q̄ femie. ⁊ b̄ iportat v̄bū oēs ⁊ v̄bū hoies. qō est cōe ad masculos ⁊ mulieres. Preterea vbi purū masculinū esset adhuc ꝓtineret ⁊ femininū. ⁊ h̄ ꝑ eo q; a lege. i. ab b̄ vsa. est platū. ⁊ loq̄tur in materia indifferēti. i. i tali facto. qō ad vtrūq; sexū ꝓtinet ⁊ ꝓtinere ꝑt. alꝫ nō cōtineret. vt. ff. de ꝛ ta. l. iij. in. §. i. Quib⁹ casib⁹ sc; cū masculinū ꝓferē a lege ⁊ in materia indifferēti. semp masculinū cōtinet etiaz femininū. nō vi ꝓceptiōis sz v̄tute idēptitatis rōnis. vt nota. p or̄. C. de v̄bo. sig. l. i. ⁊ p chi. C. de ꝑ. fugi. l. q̄cūq;. ⁊ ibi vide ad saturitatē. hec ja. de mō. iu. vide etiā de b̄ in. c. gn̄ali glo. ij. ⁊. c. vt circa. de eleč. li. vj. Et p archō. in. c. si q̄s suadēte. xxij. q. iiij. et p hen. bo. in. c. mulieres. ex̄ de sen. ex. ⁊ p. me. j. in vsa. clx. Si q̄s alienū i glo. ij. Sz q̄ro an sub his v̄bis oēs hoies b̄ expressis clerici intelligant. co ꝓmarie. q; sub illꝰ taz mares q̄ femie cōprehēdunt eo mō videlicet. quo dictū est supra i ꝓn. huiꝰ glo. ⁊ vidē. q̄ sic. qō ꝓbat ex gn̄alitate huiꝰ vsa. Contra⁹ credo. p b̄. j. vsa. clij. cū tꝑribus ⁊ in consti. pacz. c. hec est pax quā dñs rex Pe. §. similr. ⁊ spāl̄r dicꝰ vsa. tū tꝑribus vbi solū de militib⁹ secli loq̄tur. ⁊ non de militib⁹ eccīe. p h̄. l. si vo. §. si filiuz. v. de viro. ff. so. ma. Quid dicēdū. dicas ⁊ verū q̄ ꝓma ps q̄ affirmatiua est vitatē oīmo de fulcit. s. q̄ clerici intelligūtur sub gn̄alitate huiꝰ vsa. ⁊ gaudēt ipo ⁊ alijs vsa. fauorabilib⁹. tū q; subsunt regi in mlt;. eo ⁊ alꝫ q; sunt ꝑlati in terra sua. ad qō faciūt nota. p ja. de mō. iu. §. vsa. lxv. silr imō i si. tū q; ter. est i. c. dilecti. ex̄ ō fo. cōp. vbi recipiēs clic⁹ potuisset se iuuare ꝓuilegio gn̄alis ꝓcessū. si certo loco nō ꝓmisisset soluere. ⁊ ita dic̄ ibi jo. an. i nouel. q⁹ cū b̄ vsa. simplr loq̄tur. videt a notorio q̄ clici ipo gaudere ꝑnt. nā lz statuta laicoꝝ nō liget clicos vim ē si clici se iuuare noluerint Sec⁹ si se iuuare voluerit. vt i casu h⁹ vsa. q̄ in hac ꝑte fauorabilis est: ⁊ alioꝝ q̄ fauorabiles sūt. Et ita est cōis doctrina doctoꝝ. s. q̄ post q̄ ꝓstō siue statutū laycoꝝ ē fauorabile sic b̄ vsa⁹. ipo ⁊ alijs q̄ fauorabiles sūt clici gaudere ꝑnt incūctanter. p b̄ fac̄ qō nota. p hē. bo. in. c. q̄ in eccliaꝝ. ex̄ de ꝓsue. ⁊ melius p bñ⁹ lunes. s. i vsa. xx. et siqs ad aliquē criminalē. fm R⁹ balistarij. ibi vide etiā p me. ¶ Et sic no. q̄ q̄tuz ad tꝑalia clerici astrigūtur statutis. vsatic; ⁊ cōsuetudinib⁹ clicoꝝ. q; sic̄ p se. sic ꝺ se tenent illa admittere. fac̄. c. ꝓstituit⁹. ex̄ ō in ite. resti. de q⁹ vide ibi p jo. an. i nouell. ¶ Sz q̄d si clic⁹ fecerit ꝺ hūc vsam. nūq̄d ꝺ ipz ꝑt ꝓcedi. ⁊ ꝓcessus fieri ꝓut vult vsa. iste ⁊ ꝓtica ipi⁹. dic vt sc̄pt. i. e. vsa⁹. v. ⁊ si q̄s i gl. i. in no. ij. ¶ Et nota q̄ ꝓcessus ē triplex. Primꝰ est iudic;. s. q̄n iudex v̄tute siue iurisdictiōis ꝓcedit. Secūs est ꝓcessus ꝓtis. vt guerre. vel marche. ⁊ fit p pares in dices. ⁊ p illū q̄ nll'az hz iurisdictiōez i eā ꝺ quē fit. de q⁹ loq̄tur i no. i. c. venerabili. ō censi. Et credo q̄ tūc locū hz b̄ ꝓcessus q̄n iudex ꝓcedit de facto ꝺ subditū alterius. q; si cognitionalr ⁊ iudicādo. lz iiustitiā faceret. nō hz locū b̄ ꝓcessus. vt. l. ꝑt. ff. ō iusti. ⁊ iur̄. Tertiꝰ est mixtꝰ q; ptī iudicialis: ⁊ ptim ptialr. vt ꝓcessus pacz ⁊ treuge. q̄ incipit a iurisdictiōe ⁊ execūtione ptis ꝓsumēdo. ⁊ bona destruēdo: ⁊ ita sumit b̄ Et idē fac̄ Epūs cū sib iura ep̄alia denegāt tur. Nā ꝓcedit vt ps. neciuꝰ ordinē seuat. vt notāt j no. jo. an. ⁊ anto. ō bu. in. c. venerabili. ex̄ ō cēli. Et ab hac diffinitiōe si ue execūtiōe. cū sit sup officij execūtōe nō appellat. vt ex̄ de offi. or. c. irrefragabili. Qꝰ. ꝓpositi. Ad ptātē. i. dñz regē ⁊ comitē barb. Et bñ dic̄ ptātē. nam sec⁹ si veniret

ad vxorē ipi⁹ ptātz vel dñi regz seorsuz ab ipo exnte. vel etiā si cū eo staret. cum tm̄ h loq̄tur de ptāte. ⁊ de ipo dño rege. igr̄ ⁊c. Et ita fuit determinatū in facto ja. marquill. p ja. de faro. ⁊ alios doc. frācz. rouira. ⁊ G⁹. ppositi. Adde qd scpsi. s. in vsa°. xxiij. oēs hoīes. i. v. ad ptātē. sup eodē vbo v. sz q̄ro. veniētes. lz nōdū termīos loci vl vicarie. a q̄ inuenire īcepert exierūt. ff. ex q. cau. ma. l. adesse ⁊ qd ibi nota. facit. l. i. C. si p vim vel alio°. ⁊ qd no. de offi. dele. c. i. p jnno. ī glo. spālis. G⁹. ppositi. ⁊ dic veniētes. s. recta via nō ex circuitib⁹. ar. ff de excu. tu. l. nō solū. §. ān⁹ deniqz. tl'es. n. stz in pace ⁊ treuga. vt h. alias ꝯcor. vide. s e. vsa. sup vbo ꝯstituert. i. iiij. notz. q. v. ibi cū dic. vide nec min⁹ ⁊c. ¶ Et sic nota sm ja. de mō. iu. q pma die q̄ recedūt a domo sua. arripiētes jter vsus curiā dñi regz sūt sub securitate hui⁹ vsa. ita tn̄ q vadāt cōtinue q̄libet die dietā cōpetētē faciēdo. et recte vsus curiā. nō eūdo p obliq̄. ⁊ nimium pcrastinādo. Sic. n. hec itelligūt ī reuertētib⁹ a curia. vt hr̄ in all. ꝯstōne pacz dñi regz P. antiq̄oris. §. jtē ppetuo. al's. §. silr. Eodēm° ⁊ pari rōne ī his q eūt siue veniūt ad curiā. s. vt ī eūdo ⁊ redeūdo fiat dinumeratio tp̄ris. qz pñt ire vel redire vt ī dicto. §. jtē ppetuo. al's. §. silr. ar. l. pe. C. d nauicl'a. li. xj. ⁊ clari⁹ in. l. tp̄s. ff. de excu. mu. ¶ Sz h q̄ro quō pbabit dies r̄cessus a domo pueniēdo ad curiā. nūq̄d stabit. de h iur° veniētis ad curiaz. an oportebit eū pbare p testes. vl alijs legittimis pbatōib⁹. dico q pbari oportet legitimis documētis. ⁊ nō suffic p iura^m. ⁊ h p eo qz regulariter agēti īcūbit pbare suā intentionē. ⁊ lz casualr pbet iura° nō tn̄ sup eo qd est pncipale. qm̄ oportet pbari plene crimen siue violentiā dolosaz. ⁊ eo vt pncipali pbato stat iura° lesi sup valore reruz abreptarū ppt dolū iā pbatū violēti. sed recessus pncipale ē. ⁊ pncipalr de eo q̄rit. ⁊ ita pbād⁹ est plene. ⁊ p ltis documenta

Intelligo aūt q dol⁹ violētie pbat eo q pbat violēcia. qz oē maleficiū ⁊c. vt ex. de psump. c. i. h^c ja. de mō. iu. Ex q° nota. q oīs violētia vel crimē psumit dolosuz. jdē glo. antiq̄. j. vsa. ioo. si q̄s de hoīci°. ¶ Sz pone q vasall⁹ ꝯdic dño ptātē: ⁊ dñs vult pcedere ꝯ ip̄z. ⁊ vas. vadit ad dñz regē. Nū q̄d hz locū h vsa. vr̄ q sic. cū gñalr loquat Cont^m videt. s. vsa. xlij. Ptātem. Nec ob. iste vsa. qz loq̄t in militib⁹: q̄ stz in guerra vt pz. j. ibi īimicz. nō aūt in dño. vl alio iurisdictiōe vtēte ꝯ illū. q vadit ad dñm regē ar. j. vsa. cv. Si q̄s ꝯ aliū. ⁊ vsa. cxxxiiij. si ille q pliuiū. ⁊ dcō vsa. ptātez. bñ⁹ lunes. ⁊ frat. G⁹. solāes. Vel cū eis. meli⁹ cum eo Stātes. ¶ Nota q huic qd dic venientes stātes. ⁊ redeūtes. ꝯcor. ex de ꝯce. pbē. c. qz diuersitatē. ff. ex q. cau. ma. l. qz miles. ⁊ l. q mittūtur in fi. Et q dic stātes pōt itelligi ciuiliter. nā nō videt necessariū vt cōtinue stet iux. c. sic nob: ⁊ qd ibi no. de vbo. sig. li. vj. sup vbo cōtinue. ⁊ seq̄nti p jo. andre. ī nouel. q allat. ff. de fui. l. si cui. de cōse. di. v. c. nūq̄. ⁊ ff. d fui. vr. pdi. l. foramē. ff. de aq̄ quoti. ⁊ esti. l. i. §. i. ⁊ vide. c. is q. d sepul. li. vj. G⁹. ppositi. ¶ Jux qd q̄ro nūq̄d est ncce q stēt cū ptāte siue rege in ei⁹ palacio siue curia. ⁊ q secū comedāt. vl de ei⁹ bonis. Rn° nō. imo suffic q sint in eadez ciuitate vel villa vbi est ptās siue dñs rex. nec curat viuāt. vel expēdant. ⁊ ita est vsitatū. ⁊ vsu interp̄tatū. Ar. tn̄ ꝯ^m in pal lega. c. sic nob. Sed ibi ī vbo tuis. suis. vl meis. h ī vbo secuz stātes. Preterea clari⁹ videt pbari in pall. ꝯstōne dñi regz. P. §. jtē ppetuo. al's. §. silr. vbi dr. vel ī curia nr̄a fuerit. jtē in pall. vsa. cū tp̄rib⁹. vbi dr apd nos manētes. Et ita satz videt ī curia stare vel esse. q stāt vel sunt in eadez ciuitate vel villa. ¶ Sed nūq̄d est ncce q veniāt q̄libet die ad palaciū dñi regz siue ptātz. vl ad cācellariā vel scribaniā regiā. Rn° sic. qz oportet q gerāt aliq̄d p qd videant ibi eē p curia. vel ī curia. ar. opti^m. ex. li. vj. de

p̃bē.c.p̃senti. Si.n.q̃s veniat barch̃. duꝫ
est ꝺ dñs rex nō tñ curat frequẽtare curiã
nec aliq̃d ipetrare. vel gerere ī eadē. nō vī
venisse ad curiã sꝫ ad ciuitatē. vel alijs fa-
ctis suis. Et tali casu nō credere p̃uilegi
um huiꝰ vsa. diriuari ī talē. ar. l. nō vere. ff.
ex q̃. cau. ma. ꝛ eoꝝ q̃ ibi no. Quid si dño
rege exñte i barch̃. alicui ciui barch̃. ꝛ in
barch̃. manēti deꝯ dãpnū: an vteꝯ bñ° hꝰ
vsa. Rñ° nō. nisi p̃sẽ curia regia etiã in
barch̃. gessisset se p curiali. ar. optiᵐ. ꝛ q̃si
casus in p̃all'. decre. p̃nti de p̃bē. Et qꝛ hec
qō dependet ex supꝛa p̃ie scp̃ta. q. iō ex ipa
sat̃ hꝰ deꝯmiaꝯ. qō no. ¶ Jtē q̃d si aliq̃s q̃
venit ad curiã ī firmeꝯ. ꝛ rōne ī firmitatis
vel p recreatōe vadat ad loca vicina curie
Jtē q̃ dica nꝯ loca vicina. dic de his pꝛout
colligere potes ex dicta decre. p̃nti. q̃ bñe
ad hãc materiã applicaꝯ. ja. ꝺ mō. iu. siue
ab eis. meliꝰ abeo. Recedẽtes. ꝛ p̃tinuan
do dietas vt iã dixi. s̃. ꝛ hꝫ ī dcã p̃stit̃. dñi
reg̃ P. §. jtē ppetuo alꝫ. §. sil'r. ja. ꝺ mō. iu.
Pacē ꝛ treugã. loq̃ videꝯ ī garrificãtibus.
ita vidi ī facto comit̃ de pallars. cū iam
alij sint ī pace ꝛ treuga. et ita obtuaꝯ. Sꝫ
credo q̃ ī oīb̃ sit idē. ne plꝰ hẽat garrifi-
cãs q̃ simpleꝛ. ar. ff. q̃ vi aut clã. l. seruus.
ꝛ ī hꝫ vsa. ibi cū dicẽ oẽs hoies ꝛc̃. frãꝰ roui
ra. ꝛ Bꝰ p̃positi. Sꝫ q̃ro. de q̃ treuga loq̃ꝯ
vsa. iste. dicas q̃ ꝺ treuga data p legẽ mo-
tuã vel vsaticã. Est. n. alia treuga: q̃ a p̃n-
cipe data est q̃ est leꝛ viua. ꝛ de hac loq̃tur
s̃. vsa. lꝛv. sil'im°. ja. de vallesica. ꝛ Bꝰ p̃po
siti. ¶ Et no. q̃ p hũc vsaᵐ teneꝯ tl̃is foꝛ-
ma. videl̃z qꝛ q̃n aliq̃s acup̃daꝯ. vel p̃ ipm
mouet guerra. ꝛ vadit ad dñm regẽ. q̃ req̃
rit vicariũ. de vicaria cuiꝰ est. vt eiꝰ aduer
sariũ certificet: q̃ ipe vadit ad dñz regẽ vo
lens vt bñfi° huiꝰ vsa. Et q̃ sibi ide vel de
cetero nō inferaꝯ dãpnū vel malũ. Et sup
hꝫ vide. §. jtē ppetuo. alꝫ. §. sil'r. ī dicta p̃sti.
dñi reg̃ P. bñꝰ de pōte. ꝛ Bꝰ p̃positi. ī hꝫ
pcoꝝ. qō scp̃si. j. ī eo. vsa. v. ꝛ siq̃s sup vbo fe
cerit. ibi cū dicẽ. ꝛ sic caute ꝛc̃. aliã etiã hic
pono foꝛmã. q̃ ī facto iam fuit. ecce igr̃ q̃
dñs rex vnlt aliquẽ militẽ q̃ ī guerra ẽ in
sui fuitio. sic q̃ ipe miles de mãdato dñi
reg̃ hꝫ ire ad ipꝫ. ꝛ eiꝰ curiã. tūc dñs rex p
uidet scribẽdo officialibꝰ suis: q̃ talẽ mili
tẽ q̃ de eiꝰ mãdato doꝫ venire in suo fuitio
p certo nego° cū rebꝰ ꝛ familia suis. Juꝛ
hũc vsa. guidauit ꝛ assecurauit. jō mãdat
dictũ guidagiũ ꝛ assecuramẽtũ ipi militi
fuari tã p ipos offic̃. q̃ p inimicos suos.
quos sup his ab eisdẽ offic̃. certificari p-
uidet. Et sic factũ fuit de Rayᵐ. Arnal. de
almanara. vicarie cerua. put p̃stat ī q̃dã
lr̃a doñi reg̃ ja. ij. Cuiꝰ dat̃ fuit ager. iiij
p̃dꝰ madij. ãno dñi. M°. ccc j. iimic̃. Quid
ꝺ amic̃. Rñ° ꝺ illꝫ nō opoꝛtuit q̃d. i. aliq̃d
statui. qꝛ nō dãt dãpnū. sꝫ ꝛ dici p̃t. q̃ sta-
ti q̃s dat alicui dãpnū: iimicꝰ eiꝰ est. qꝛ q̃
nr̃a tollit iimicꝰ ẽ. ar. C. ꝺ iude. l. celicola-
rũ ī fi. ꝛ C. ꝺ testi. aud̃. si testꝫ ad fi. ꝛ eī de
testi. spo. c. jtē cū q̃s. ja. ꝺ mō. iu. ¶ Ex quo
nota ꝛ repete. qꝛ eo ipso q̃ q̃s dãpnificat
fit iimicꝰ. Hãc q̃ nr̃a tollit ꝛc̃. Jtē vitã tol-
lere videꝯ. Et sic p bonis tuẽdis ꝫ occide-
re. qō itelligo. vt no. hẽ. bo. ī. c. ij. eī. ꝺ hoī.
di. liij. v. jtē credo q̃ ꝓpꝛijs rebꝰ ꝛc̃. p hꝫ vi
de qō scp̃si. j. in vsa. clv. q̃ aliena in glo. ij.
Jlloꝝ honoꝛe. Nō loq̃tur de honoꝛe papa
li vel p̃sone. sꝫ de reali. i. de possessiõibꝰ vt
p̃dijs. ja. de mō. iu. honoꝛē tenẽtibꝰ. jntel-
ligas tã de rustic̃ tenẽtibꝰ mãsos vel boꝛ
das p accedẽtibꝰ ad curiã. q̃ de emphi te-
otis coꝝ. ja. ꝺ mō. iu. Permanẽtibꝰ. ex cã
cõducti vel p̃cario. ja. de mō. iu. Laboꝛã-
tibus. vt sunt mercẽnarij. vl̃ domestici. ar.
ff. de sta. li. l. iij. §. pl̃t. ꝛ. l. cū heres. §. scitꝰ.
ja. de mon iu. Jn domibus suis. Et sic ex
tūc nō hñt p̃uilegiũ. C. ꝺ incol'. l. ciues. li.
x. c. eoꝝ q̃ notaꝯ. ibi. de acẽ. §. rursus super
vbo ciuitatē. et dicũt aliq̃ q̃ post hũc vsa.
dꝫ eē vsa. p̃cipim°. Bꝰ. p̃positi. Sit reuer
si. hĩta diñeratōe tp̃is vt p̃dixi p pal. p̃st.
dñi reg̃ P. §. itē ppe°. alꝫ. §. sil'r. ja. ꝺ mō. iu.
ꝛ ita doꝫ itelligi qñ clarꝫ ẽ q̃ fpẽte sic r̃dire

nō pñt ſed p ſuas cōgruas ⁊ neccarias dictas. pīmaxime habito reſpectu ad ipoz cōdicionē. peminētiā. ⁊ ſtatū. ⁊ hꝫ innuit liꝫ de dictus. §. item ppetuo. alꝫ eſt. §. ſilr. P. terreni. ¶ Sꝫ ḡro an ter. iſte itelligi dēat de ſciētibus aduerſarios ad curiaꝫ iuiſſe. vide q̄ notanť eꝫ de ap. c. vt debit⁹. ſup v̄bo ſciant. ⁊ p jnno. ⁊ glo. e. ti. c. dilecti filij. ⁊ facit vſa⁹ ſilī modo. ē. allť. B⁹ ꝓpoſi. p iſto vſa. faciūt notata p ja. de valleſica. ſilī mō. vide eū ibi ⁊ me. Et ſi q̄s. v. ⁊ eſt ⁊ ps. ⁊ dic ſi q̄s. i. ſi aliq̄s. ¶ Et nota q̄ huc uſq; ſuū dictū ſiue ſtatutū poſuit ꝓditoz hꝰ vſa. Hūc pēas aduerſus violatores ſtatuti poīt. Et dic q̄ punit ipos trāſgreſſores q̄tuoz penis. Prima eſt acuydamenti ptātis. ſcā q̄ malū p trāſgreſſoꝛē ſuſtētū nō emendeť. tertia eſt vndecupli reruꝫ captarū reſtituendi ab ipo tranſgreſſoꝛe. q̄rta eſmenda deſhonoris faciendi ptāti cū iuramēto. ja. ē mō. iu. ¶ Nota. ij. q̄ hꝫ ſub dicto v̄bo ſi quis. ſubaudiēdū eſt. ſiue ſit clicus ſimpleꝛ. ſiue in ordinibꝰ cōſtitutꝰ ſiue ꝓiugatus. ſiue q̄cūq; alia ꝑſona etiaꝫ exempta. q̄ꝫ ꝺ exēptos ⁊ alios clicos prin ceps ꝓcedere pōt iure belli. vt fuit fuatū in facto cōmendatoꝛis daſto. de quo. j. dicetur. ⁊ in facto comitis pallarienſ. Cum hic tanquā pars ꝓcedat princeps. q̄ talez malefactoꝛem acuydauit ſiue diffidauit. Et ſic vt inimicus in ꝑſona ⁊ in bonis ꝑt quēcūq; clericū. ſiue aliū incidentē i hūc vſaticū garrificare. Et ſic nō ꝓcedit iure ordinario. q̄ nō req̄ritur citatio. nec aliꝰ quis alius actus iudiciarius. ⁊ p hꝫ in ſilī in. c. p hūani. ē hoīci. li. vj. ⁊ i. c. ad aplice eꝫ de re iudi. in. vj. ⁊ in. c. venerabili. de cē ſi. p jnno. Et ita fuit iudicatū in cā giſpti de cāplonch. ⁊ johis albert. Et in cōſilio fuerūt ja. de monellis. Rꝰ de ceruaria regēs cancꝫ. Caſtilio ē mallorq̄s. Narciſſus de ſcō dyoniſio. B⁹ vallſeca. q̄ ꝑus fuit vicecancꝫ. dñi regꝫ. P. iij. bñ⁹ lunes iurꝑit⁹ Et vidit ja. determiari i ſilī facto. P. albti ⁊ dena rocha in villa ppiñ. Et ita etiā fuit determinatū i alijs cauſ. Hō ob. c. vnicť. ē cle. ꝑiu. li. vj. q̄ loq̄ť iudicialr. hꝫ aūt vſa. loquiť q̄ñ p viā belli ꝓcedit princeps. nō vt iudex. Et de ꝓceſſu q̄ fit p aliquē iudicē nō vt iudex. ſꝫ vt ps. vide i. c. venerabili. ē. allť. ⁊ in. c. ex pte. de v̄. ſig. Et ſūmaria cognitio q̄ fit p ꝓncipē ad ſui aīm informā dū fit ſine ptis auditiōe ⁊ cognitiōe ſcꝫ jnno. in. c. ex pte. ē. allť. P. terreni ⁊ B⁹ ꝓpoſiti. ffecerit. ſub. vt dic glo. ⁊ bñ ſi hꝫ factū eſt ſcienter. i. ab eo q̄ ſciebat aduerſariū ſuū ad curiā iuiſſe. Sec⁹ ſi ignorabat q̄ tūc teneť ad aliquā penaꝫ. teneť tñ reſarcire dāpnū i ſūmplo. Et eſt rō q̄ ignorans nō vidꝛ cē in dolo. ⁊ nēo ſine dolo delinq̄t. ff. ad. l. coꝛ. de ſic. l. in lege. Et ꝓter q̄ non delinq̄t. puniēdus nō ē. C. de pēis. l. ſcimus. in pn. ⁊ dixi. ē. in vſa. lxv. ſilī mō p hꝫ vid q̄ ſcꝑſi. ē. i. e. vſa. i. Rꝰ. ſup v̄bo cōſtituerūt. i nota. ij. ¶ Et ſic caute faciūt q̄ñ a domo recedūt p veniēdo ad curiam id exponunt vicario. ⁊ faciūt ſignificari inimicꝫ ſuis. p hꝫ eū ꝓbabiť ſcia. ſm ja. ē mō. iu. p hꝫ vide q̄ ſcꝑſi. ē. i. e. vſa. i. Rꝰ. ſup v̄bo pacez ⁊ treugā. v. ⁊ nota. ¶ Sꝫ nūq̄d ſufficeret. ſi aduerſariꝰ ipemet dic aduerſario ſuo. vel de hꝫ miſit ſibi nūciū vl' lras vel alꝫ aliq̄s tertiꝰ ſibi dicit. vel ſi dicetur ei in cōflictu iā cepto. dic q̄ ſic. ⁊ dāpnuꝫ inferēs teneť hꝫ ſtatuto. tanq̄ trāſgreſſoꝛ ipius. Hā exq⁹ nō credidit vnū ex modis ꝑdictis. videť i neglectuꝫ ꝓncipis feciſſe: nā in dubijs tutioꝛē viā eligere debemus vt eꝫ de ſpon. c. iuuenis. ſm bñ⁹ de pōte. Sꝫ q̄ē. ē. ꝓmo dictū eſt: ſecuriꝰ videť. ⁊ illud ſua ⁊ tene. Ipa die. ¶ Sꝫ nūq̄d ſtatim ipa die vel ea elapſa poterit ptās talibus tranſgreſſoꝛibꝰ dāpnū inferre. Rꝰ forte ñ ſꝫ dꝫ expectare p. xv. vl'. x. dies iuꝛ vſa. cxxij oēs hoīes poſtq̄. q̄ eſt. j. ſm ja. de mō. iu. ¶ Sꝫ ḡro an ꝓnceps ſine ptis poſtulatione poſſit facere ꝓceſſum iſtiꝰ vſa. ⁊ ꝓcedere ꝺ malefactoꝛes. put req̄rit hꝫ vſa. Et dic

q̄ sic. qñ ipa die est acuydat⁹ p̄ p̄ncipē. vt
ī ꝺ vsa. nec req̄rit strepit⁹ iudiciari⁹ nec fi
gura iudicij. ꝫm aduocatos antiquos. Et
ī ꝺ residēt bertrād⁹ de seua. jacob⁹. matħ. ꝫ
bñ⁹ de mō. iu. bñg⁹ viues ja. de monell. et
R⁹ veciati. Et ita fuit obſuatū ꝯ comitē
ꝺ prades ī fcō Geraldi de q̄ralt. Et ex ꝺ te
nuit dñs frā⁹ coma cāc̄ dñi reg̃. P. iij. q̄
ad ꝺ. q̄ hēat locū vsa⁹ iste req̄rit dol⁹ delin
quētis. fac̄ qꝺ dīxi. s. glo. pt. p⁹ p̄n. Alīs si
casualr dāpnū daret nō hr̄et locū. ar⁹. l. i.
§. diu⁹. v. fz si clā. ff. ad. l. cor. de sic. ꝫ hz lo
cū p̄ iniuria illata p̄sone existēti in fuitio
dñi regis. vel etiā ei⁹ familie. ꝫ ꝺ inuit ver
bū fecerit. j. positū. v. ꝫ ille. ꝫ ita fuit iudi
catū ī fcō hugueti de scā pau. fz dicūt sapi
entes. q̄ tales iniurie vndecuplari nō de
bēt. Et ita fuit ꝺtermiatū ī fcō dci hugue
ti de sctā pau. ī cōsilio regio p̄sidente dño
bertrādo de valr. vicecanc̄. assistētib⁹ sibi
ja. de valr. narcisso ꝺ scō dionisio. ja. lena.
R. de valr. p⁹ cistar. balistarij. ꝫ pluribus
alijs. videlicet q̄ iniuria nō venit multipli
cāda. i. vndecuplāda. fz dāpna sunt vnde
cuplāda. qꝺ fuit actū. xxiij. nouēbris. an
no dñi nat̄ dñi. M. ccc. lxxv. fz bñg^m viues
ꝫ B^m p̄positi. ꝫ sic scpli. ꝺ. i. e. vsa. i. fx. sup
ꝟbo cōstituerūt ī nota. ij. in. q. fz q̄d de in
iuria ꝛc. ꝫ. j. i. e. vsa. v. ꝫ ille sup ꝟbo i vnde
cuplo. Fortifacturā. sil'r ꝟbū habes. j. i vsa.
xxxj. sil'r nempe. Et derivat̄ a fortifacio.
cis. i. offendere. nocere. q. facere fortis. i. ex
rōnē. Et cōponit̄ a fortis ꝫ facio. in catho
licō. vide qꝺ scpli. ꝺ. i vsa. xxj. malefcā. sup.
e. ꝟbo. Acuydatū a ptāte. Et tūc forte po
terit ex cā ista ptātē retinere. ar. ꝺ. vsa. xxix
magnates Alr⁹ de moraria. ¶ Sed p̄ deo
q̄d p̄dest vel opat̄ hec pena. nūq̄d vltra pe
nas īferiores pōit potestas ipis trālgres
soribꝫ dampnū inferre ad libitū. saltem
post. x. vel. xv. dies videt̄ q̄ sic p̄ lr̄am ꝺ po
sitā. Nā acuydare idē est q̄ difidare. Et di
fida⁹ fit tā aduersus p̄sonas. q̄ res ꝺ enī ē
idicere bellū ꝫ qñ bellū idicit̄ a p̄ncipe. vt
a iure p̄sone p̄hīt ledi. ꝫ bona occupari. di
citurq̄ bellū iudiciale. ꝫ ē iustū. vt ī sūma
hosti. de pa. ꝫ treu. §. qꝺ iustū bellū. v. fz et
si q̄s assīsmos ꝛ. v. g⁹ q̄. ꝫ. v. idē ē. ¶ Ytē hec
pena acuydamenti ꝺ etiā opabit̄. q̄ pote
stas poterit p̄cedere ad penas hui⁹ vsa. i
fligendas sine citatiōe. ꝫ sine sn̄ia. ita q̄
lz ius romanū req̄rat ī notorio quā tūcū
q̄ notorio hec duo admin⁹. videlicet cita
tiōez fieri. ꝫ sn̄iam ferri. vt i spe. de noto.
crimi. ī p̄n. ꝫ. §. iā de notorio. v. p⁹ ꝺ samp.
ꝫ q̄si p totū ꝫ inno. ī. c. tua nos ex de cohī.
de. ꝫ mlī. Non tñ hec fient in processu ex
ꝺ vsa. faciēdo. q̄ ex quo dicit eū acuydatū
videt̄ dicere eū nō debere citari. nec sn̄ia i
eū ferri. fz executionē realr fieri p̄t in silī
de tenētib⁹ assīsmos statuit̄. ex. de hōi. c.
p̄ humāi ad fi. dci. c. li. vj. hec oīa sic va ſt̄
anīm videt̄ michi. q̄ p⁹ p̄te lesa aut fisci
vr instim̄ offerat̄ libell⁹ supplicatorī⁹ ꝯ de
linq̄nte cora dño rege p̄ncipe. ꝫ cōite bar.
formā cui⁹ scpli. j. i. e. glo. i. q. q̄ro iuꝛ p̄dcā
q̄ sit forma ꝛc. Et ibi te remitto ¶ Sz q̄ro
iuꝛ hūc vsa^m an ꝺ linq̄ns siue malefcōr ad
ꝺ debeat citari. dicas q̄ nō p̄ ea q̄ scpli. ꝺ. i
e. glo. v. ytē hec pena acuydamēti ꝛc. ¶ Et
sic nota ꝫm B^m p̄positi q̄ forte. etiāq̄ si
ne forte ex ꝺ ꝟbo acuydatū hic in lr̄a posi
tū p̄cessit stil⁹ curie. q̄ est talis. Nā intelle
cto q̄ aliq̄s ad curiā veniēs vel in ea ma
nens. aut ab ea recedens est dāpnificat⁹.
dñs rex statim mādat alicui iurisperito.
q̄ inq̄rat ꝫ se certificet de p̄dictis. Et iuri
sperit⁹ ꝺ facto reddit ad dñm Regez cū
inquisitione. ꝫ ea examinatur in cōsilio.
ꝫ si reperiat̄ esse p̄batum. mādat dñs rex
cū littera mere executoria. q̄ fiat executio
in bonis dampnificātis in tot vel tantuꝫ
Et hunc stilū siue hanc p̄cedendi formā
tenet curia in hoc vsa. ¶ Quid si postea is
qui dicitur dampnum dedisse veniat co
ram domino Rege. ꝫ proponit aliqua in
sui defensione. puta quia dicit se eo tunc
non esse in illo loco. sed alibi longe fuisse

vel dic̃ q dãpnificat⁹ nõ iuit. vel rediuit a curia cũ ꝺbita tp̃is dinumeratõe. vt vult in ꝑsonas testiũ obic̃ere. vel ī dcã. vt sn̄ia q̃ si va essent excusarẽt eũ. vel redderẽt rez nõ ꝑbatã. ⁊ offerat se ꝑbaturũ q̃ dicit. nũ q̃d admittet. ℟ sic ꝺ modo. s. q cõmittit illi iur̃pito. vel alij q̃ ꝑbationes ei⁹ recipiat ī. aliq̃ꝺ breue tp̃s Et eis recept⁹ si curia vi deat esse ꝑbatũ aliq̃d ad illi⁹ defensiõem sufficiẽs: reuocat executoz. vel executoriã lr̃az. als ꝑsistit ī ea. Jn his tñ nullus ordi nat⁹ ꝓcessus. vt interlocutoria. vel sn̄ia fer tur. ſz cũ lr̃is regijs res expedit. ja. ꝺ mon. iu. ¶ Sz iux̃ ꝺ q̃ro. ecce q. s. in. v. jtẽ ꝺ pe na ī ꝑn. inuit ab apto q in ꝓcessu ꝺ⁹ vsa. reus nõ citat⁹. nec ferk sn̄ia. dicit⁹ vo reꝰ ve nit ⁊ petit copiã iformatõis inde recepte an sibi dari debeat. ℟ nõ. nisi vellet se ꝑ bare dãpnũ ip̃z dedisse dũ aduersari⁹ erat ī domo. nõ cũ dño rege. nec itinere. Ad il lud bñ admittit⁹ si velit añq̃ lr̃a executio nis emanauerit ⁊ nõ p⁹. ⁊ ita fuak. Et sic fuit deliberatũ p venerabilẽ pe⁹ ꝺs pens Ar⁹. de mozaria. Rodericũ didaci. petr cinia. bñg⁹ viues. ja. de pausia. ⁊ R⁹ sar torijs. p̃ntib⁹ bonanato de petra. ⁊ fr̃ãc⁹ ꝺ podio decretoz doctoꝛe ī q̃dã magna. q. q̃ erat coꝛã dño rege. Jtẽ fuit ꝺ fuatũ ī q̃dã cã den Riu de foz. ꝺ q̃ fuit iudex dict⁹ pe⁹ ꝺs pens. Et sic fuit eti⁹ deliberatũ ⁊ ꝓcoz datũ ī q̃dã cã dum puitguert. e den prato de cãpo terracoñ. p veñ. bñg⁹ de vzinell legũ doc. tũc thx̃saurariũ regiũ. ⁊ petr ꝺs pens. btrãdũ de seua. Ar⁹ de torr̃ibus. ja. matbi. ⁊ fr̃ã⁹ de podio. ī domo dcti ꝺ trãdi. p notata ꝺ. ⁊ p ea q̃ le. ⁊ no. ī auk. vt iudi. sine quo. suk. §. nec̃itatez. sup vbo. ex nõ sept̃o. collk. ij. ⁊ p B⁹ ī spe. ti. de inq̃sic. §. nũc tractem⁹. v. ꝺ aũt scias. fm pe⁹. ter reni ⁊ B⁹ ꝓpositi. p ꝺ vide q̃ sept̃ũ est. s. l. e. glo. ī nota. vj. v. ſz an debeat. ⁊ in nota vij. ⁊ se. ¶ Sz nũq̃d tenek venire ꝑsonaliꝛ. an admittet⁹ p ꝓcur̃. dicas q nõ. eo q⁹ cã ē crimiaꝰ. ī qua de iure ꝓcur̃ inh̃ueire nõ ꝑt ad agendũ. s. nec ad defendẽdũ. vt. v. q. iij. in crimialib⁹. ⁊. iij. q. ij. c. absens. ī. ij. ff. de publi. iudi. l. pl. §. i. nisi in calib⁹ de q bus hẽs ex̃ de accu. c. veniẽs. in glo. i. quo rũ nullus vendicat ꝺ locũ. g⁹ q nõ admit tak. bñ⁹ ꝺ põte. ¶ Ad ꝺ fac̃ notabiliꝛ seq̃ns opio quã elegit dñi reg⁹ audiẽtia. vt appa ret ī li⁹ audie. ī q⁹ tria scribunt. s. ī ꝓcessu q̃ fiebat ꝟ cõmẽdatoꝛes hospitaliꝰ sci jobis q̃ recepãt bona frris pet⁹ de repadello defũ cti. q̃ B⁹ de repadello miles dñi reg⁹ algu zir̃i⁹: dicebat esse sua. ⁊ sibi occupata. ⁊ re gebat tũc g⁹ de vallesica. ¶ Speras ī deo cardona est ꝑma facie opionis q de iure ḧcũq; veniat ⁊ ꝓponat coꝛã ꝓncipe de ex cusatoꝛib⁹ illi⁹ ꝟ quẽ q̃rela oblata ē ꝺz ad mitti. qm̃ ꝓcep⁹ q̃ se ex̃ iudicialiꝛ iformat de vitate q̃rele: p vtraq; ꝑte ꝺz se iformak postꝯ ad aures suas ꝓuenit aliq̃ꝺ q̃ facil at p ꝑte q̃relata. Nec ob. si istud negociuz est ita arduũ q̃ tãgit statũ ꝑsone. q⁹ acuy damentũ sui ꝓncipis ⁊ bona ip̃ius acuy dati. q⁹ rõ ista facit mõ iudicio p ⁊ non ꝟ Nam q̃nto mag⁹ est arduũ negociũ. ⁊ de eius vitate disquiri k ex̃ iudiciuz. ⁊ modo q⁹. s. tãto mag⁹ est audiẽd⁹ excusatoꝛ ip̃e. vel ex offõ ꝓpositoꝛ vitas est inq̃renda. Credit etiã q de iure cõi procuratoꝛ habẽs spãle mãdatũ ad ꝺ posset intervenire. q⁹ cũ sit actus ex̃ iudicialiꝛ. Qñ̃ celeꝝ sit arduꝰ postꝯ est tak q̃ cadit in administratõẽ ꝓ⁹ catoꝛẽ ꝑt. postꝯ hẽat spãle mãdatũ tracta ri ⁊ expediri. saltĩ ⁊ clarius ad mi⁹ añꝯ ip̃e sit habit⁹ p acuydato seu inimico p li teras executorias ꝓncipis. ⁊ nõ videt q p vsa⁹ hũc. vel p alios vsa. sit ꝟiũ aliq̃ꝺ sta tutuz. q̃re stak iuri. ¶ De practica vo nun quã vt ip̃e refert vidit casũ nisi semel ī q⁹ ꝺ̃ ꝓcessu h⁹ vsa. fact⁹ ꝟ fr̃ez Ar⁹ ꝺ berderi cõmẽdatoꝛẽ de asto. ad instãtiã fr̃ãcisci ꝺ sent Elimẽt. militis q̃ voluit admitti per procuratoꝛẽ ⁊ nõ potuit obtinere. ſz fecerit posse suũ. ⁊ hẽbat suos bonos aduocatos tũ qñ̃ cõmendatoꝛ volebat admitti per p

curatores iam emanauerant executorie ꝫ ipm. ⁊ per ꝑñs iam hẽbaꝫ ꝑ acupdato. et reputabaꝫ inimicus ꝓncipis Et qđ fortiꝰ est ꝑsonaliꝫ nõ fuit admissus nec auditus. donec posuit se absolute in posse dñi regis qz dicebaꝫ tũc ꝙ ita erat de more. ꝙ tales postꝙ erãt acupdati: nõ audiebanꝫ. nisi ꝑsonã mitterẽt in manu dñi regis ob honorẽ ipius dñi regis. qđ satis rõnabile vidꝛ. ⁊ tũc ita fuit factũ. nõ obstãte ꝙ dictꝰ cõmẽdatꝛ esset ꝑsona eccl'iastica. ⁊ i isto staret. salua determiatõe melioꝝ sentiẽtium. vna cũ fisco. vel sine illo. ¶ Et sic nota ꝙ ꝓtica istiꝰ vsa. est ꝙ venerit dãpnificatꝰ exponẽs hꝫ ꝓncipi factũ vt sibi cuenit. Et ꝓnceps recipit sũmariã informatiõz. qua recepta facit lr̃as suas executorias ꝑ dãpnificãtẽ. ⁊ si dãpnificans venit añ emanatas lr̃as: hꝫ sibi ostendi informatio. vt eam possit legere: nõ tñ hẽbit copiaz. ⁊ defendat se si poterit. ⁊ nõ cribũt lr̃e. tũc hꝫ se ponere in manu ꝓncipis ¶ Sꝫ nunq̃d eius ꝓcuꝝ. seu defensꝛ debebit admitti i hꝫ ꝓcessu. ⁊ facit dubiũ ꝓpter vbum ipsa die teneat se acupdatũ. ⁊ sic est factus inimicus principis. g̃ nullus eũ defendere erit ausus. Ite vbum ꝑsonaliter ꝑ ꝑsonas manibꝰ q̃si ꝙ hꝫ ꝑsonaliter ⁊ non ꝑ ꝓcuratorẽ facẽm ꝓstare. Fuit nota tus iste pũctus. ⁊ multi fuerunt in opinione ꝙ añ emanatas litteras poterat intervenire ꝓcurator post emanatas secꝰ. Aliq̃ ꝙ nõ añ emanatas lr̃as. nec post poterat admitti. Fuit ꝓcius ꝫ ꝙ añ emanatas lr̃as admittiꝝ ꝓcurator hñs mãdatũ ad hꝫ. Et etiã q̃cũq̃ alius Spans in deo cardona. qđ tene menti. ¶ Quero iurta ꝓdicta q̃r libellus supplicatorius formabitur qui offerẽdus est ex parte lesa. vel fisci. aut insimul corã ꝓncipe contra delinquentẽ siue malefactorez de quo habeꝫ mentio. ẽ. in. e. glo. v. item hec pena ⁊c. in fine. Dicas ꝙ diuersimode formãdus est. fm. ſ. ꝙ casus occurrat. ſz tñ cã exempli fm Bm̃ ꝓponit vnã hꝫ pono formã. ¶ Princeps iusticie. Cũ laudabiliter ⁊ in vre corone augmentũ. ⁊ statꝰ regalis exaltatõz sit spãlr ⁊ exꝑsse. ⁊ nõ sine cã ꝓuisum ꝑ vsã̃ hũc. ꝙ veniẽtes. stãtes. ⁊ redeũtes ad vr̃am curiã. ⁊ in vr̃i curia. seu ad vr̃az ꝓtãtẽ sunt spãlr ⁊ exꝑsse in vr̃i ꝓsidio. ⁊ securitatis tuitõe spãlibꝰ. ac etiã sub pace ⁊ treuga. ⁊ ꝙ nullũ malum nullã iniuriã. nullãq̃ forisfacturã in ꝑsona. vl̃ bonis pati ꝑñt. etiã ab illoꝝ inimicis. ſz antea illos habuerit. Als tales forisfactores paterenꝫ penã ⁊ penas ipsa. ꝫ multi plr ꝓtẽtas ⁊ appositas. ¶ Et hic sit ꝙ ticius ciuis jlerde q̃ vr̃az curiaz inseqũ ꝓtinue. ⁊ diu est. etiã assecutus fuit tã i regno aragonie q̃ in regno valeñ. ꝙ etiã in ꝓncipatu cathalonie vbi ꝑ nũc vr̃as celebratꝫ curias cathalanis. ⁊ idẽ ticiꝰ ꝑ nũc ⁊ ꝓtinue suã faꝫ residentiã. Ob qđ dubiũ nõ existit dictũ ticiũ fuisse ⁊ fore etiã ꝓ nũc ꝓdicta rõne. ⁊ etiã alijs cauꝫ sub tuitione ⁊ protectione vestre regie maiestatꝫ et alijs securitatibus in ꝑñti vsatico contentis. Quas securitates ⁊ tuitiones nõ verendo incurrere Gaius ciuis barchi instigante vt creditur spiritu diabolico. cuꝫ idẽ ticius die sabbati primi ꝓteriti q̃ erat xvij. huiꝰ mensꝭ nouẽb. ⁊ anni currentis. l. nocte quasi hora serta post meridiem. vel inde rediret a curia vestra. ⁊ vbi tractabatur. ⁊ tractatum fuit de negocijs curie in conseruatione rei ⁊ status pblici. ⁊ veniret ad domum. siue posatam suam. vbi ꝑ nunc moram trahit inuenit dictũ gapll cum quibusdã suis complicibus. q̃ post aliqua verba iniuriosa per eos dicta cum ensibus ymaginatis ⁊ anchilibꝰ. ac alijs armorum generibus dictum ticium et alios cum eo existentes ⁊ per bonaz pausam contra eum ⁊ eos bricã fecerũt enormiẽ iniuriãdo. ⁊ eos suadẽdo. ¶ Et cũ talia sint i marimũ dei neglectũ. cedãtq̃ l vre corone ⁊ regie maiestatꝫ. ac ꝓtãtꝫ dehonorẽ. ⁊ ꝓdictoꝝ per vr̃az regiã maiesta

tem ſpecialr puiſor. ⁊ ī dicto vſa. ꝓtētor
enūeratiōez dedec⁹ ⁊ diminutiōez. vilipē
diū ⁊ ꝓtēptū. Pro tāto P. albert ꝓcurator
veſter fiſcal'. ⁊ R⁹. ſpital ꝓcurator dicti ti
cij vr̄e regie maieſtati hūil'r ſupplicāt. q⁹
ten⁹ ꝫ dictū gayū. ⁊ alios ſecū delinq̄ntes
⁊ illor cōplices fautores ⁊ ſeq̄ces iux hūc
vſati⁹ ꝫ ꝑſonas: ⁊ bōa dictor malefacto
rū ꝓcedere dignet vel ꝓcedi facere. taliē
vt eis ſit pēa ⁊ alijs exēplū. Cū tl'ia grauio
ra debeāt grauiter pūiri. ſpāl'r ꝑ tātū
deſonorē illatū vr̄e ptāti regie q̄ dict⁹ ꝓ
curator fiſcal' extimat ad. x. M. floř. vr̄a re
gia taxatiōe vr̄o arbi°. vel ꝑm formā dicti
vſatici: aut laudamēti curie vr̄e. Necnon
idē tici⁹ extimat iniuriā ad q̄ntitatē mil
le floř. ſalua vr̄i regia taxatiōe. vel vr̄i ar
bitrio. vel ꝑm formā vſa. hui⁹. aut lauda
mēti curie vr̄e. ⁊ dāpna ad cētū floř. quaz
iiurie ⁊ dāpni extīatiōez petūt ijdē ꝓcura
tores iux dictum vſa. ⁊c. Et qñq; dr in ſil'i
mō vel caſu. Et firmāt ius ⁊ de iur ꝓ. x. ſo
lidis cū augmēto ⁊c. Altiſſim⁹. ⁊c. Et ad
facilioř expeditiōez ⁊ demōſtratiōez ꝓe
dictorū iā dicti ꝓcuratores ponūt que ſe
quūtur. Et ꝓmo ponūt: q̄ oēs tā nobiles
q̄ alij ad vr̄az curiā veniētes. ⁊ ad veſtraz
curiā accedētes. ⁊ ī curia ſtātes. et ab illa
recedētes ſunt ſub tuitiōe ⁊ ſecuritate di
cti vſa. auc̄te ⁊ rogatu. ⁊ ꝫ eſt v̄m. ¶ Jtez
ponūt q̄ idē tici⁹ diu eſt inſeq̄tur curiā re
giā ⁊ in illa erat pñs tp̄re q° dictū malefi
ciū fuit factū. ⁊ eſt etiā nūc de pūti. ⁊ hoc
eſt v̄m. publicū ⁊ notoriū. ¶ Jtē ponūt q̄
dict⁹ tici⁹ erat ⁊ eſt nūc ex p̄miſſis cauſis
in ⁊ ſub ſecuritate ⁊ tuitiōe dicti vſa. au
ctoritate ⁊ rogatu. ¶ Jtē ponūt q̄ ꝫ erat
notoriū in dicta ciuitate vbi cōuerſabat
dict⁹ gay⁹. ⁊ ꝫ eſt v̄m. publicū ⁊ notoriū.
¶ Jtē ponūt q̄ ꝫ ſciebat aut ſcire viſimi
liter poterat dict⁹ gay⁹. cū ea q̄ ſunt noto
ria. aut q̄ alij ſciūt nō debēt. licēt: aut p̄ūt
veriſil'r ignorari. ⁊ ꝫ eſt v̄m. publicū ⁊ no
toriū. ¶ Jtē ponūt q̄ p̄miſſis attēt⁹ dicti
malefactores violar̄ ſecuritatē dicti vſa.
⁊ in peni s illi⁹ inciderēt. ⁊ ꝫ eſt v̄m. Jtez
ponūt q̄ p̄dicta fuer̄t facta die. xvij. meſ.
⁊ ānī currētis. ⁊ ꝫ eſt v̄m. ¶ Jtē ponūt q̄
ꝓꝓ p̄dicta vr̄a maieſtas fuit iniuriata in
q̄titate. x. mill' floř. ſalua regia taxatiōe.
vt. ſ. ⁊ dict⁹ tici⁹ fuit iiuriat⁹ in q̄ntitate
dictorū mille floř. ſalua ⁊c. ¶ Jtē poīt dic
tus tici⁹ q̄ ipe fuit dāpnificat⁹ ī centuz
floř. ¶ Jtē ponūt q̄ p̄dcā ſt⁹ mala. ⁊ peſſi
mi exēpli. ⁊ grauis ⁊ grauiſſime caſtigan
da. ⁊c. ¶ Jtē ponūt q̄ p̄miſſa ſt⁹ v̄a notoria ⁊ publica. Et de eis laborat publica
vox ⁊ fama. Altiſſim⁹ ⁊c. Et no. q̄ ſillis p̄t
formari ſupplica° ſiue q̄rela. mutat⁹ mutādis ꝫ joh. garriga. p^m ⁊ ffran^m garriga.
oēs fratres. ⁊ P^m garriga al's garrigola. ⁊
jo. garriga marineriū. ⁊ alios eor ſeq̄ces
q̄ noīati ⁊ citati ſt⁹ vt ꝑz. j. ī e. vſa. ī gl. vlt.
añ fi. v. ſz pone q̄ iux hūc vſa^m cum regia
ibi ſeq̄nti lr̄a. cauſ ⁊ cauſib⁹ ī ipa ꝓtē⁹. vi
de eā ¶ q̄ro iux vſa. iſtū q̄s dicat⁹ acuydat⁹
dicas q̄ idē eſt q̄ difidat⁹. fac̄ q̄ ſcp̄ſi v̄m
ja. de mō. iu. ē. p⁹ p̄n. hui⁹ glo. ibi. nā acu
ꝑdare ⁊c. jdē chi. ī. l. eos. C. de accu. ī verbo
bānire. ¶ Quero an ꝓceſſus hui⁹ vſa. ſine
citatiōe. ⁊ ſine ſnīa fieri poſſit. R̄n° ſic: vt
hr̄. ē. glo. poſt p̄n. v. Jtē hec pēa ⁊c. q̄ q̄ d
iux cōi req̄rat reū citari. ⁊ ſnīaz ferri. ſz in
ꝫ vſa°. ⁊ ī alijs q̄ ſt⁹ regalie p̄ncipis. talia
ceſſant. ſz fit real' executio. vt ibi. jdē in ill'
qui ipſo facto ⁊ ꝓtōne ſt⁹ a pace ⁊ treuga
excluſi. q⁹ ſine monitiōe et q̄rela. recepta
informatiōe publicant. et fit executio. ja
cob⁹ calis in directorio pacis dubio. v. v.
in. xxij. caſibus. q. ſz q̄ro. Ergo nil fit niſi
realis executio. ꝑus tū facta taxatiōe. ⁊ iu
ramēti auferatiōe ꝑeunte. vt. l. ſi qño. C.
vñ vi. de ꝫ notat ū eſt q̄ ja. ō mō. iu. ⁊ me. ē
in vſa. lxviij. ꝓnceps nāq;. ibi vide. ⁊ j. ī. e.
vſa°. v. ⁊ ille ſup v̄bo. ⁊ ſacro. ¶ Alterius
notabilia. ac magne excellētie. q̄ ꝫ ſup dicto v̄bo acuydatū a ptāte poīt dict⁹ ꝫ.

ꝓpoſiti ãtiquꝰ cãꝫ patronꝰ nã. ẽ. i mlt̃ lo
cis mẽtionatꝰ eſt in oi bonoꝛ nõ imerito
Nã opa q̃ ego facio teſtioᵐ phibẽt de me.
Joh. c. vj. quoꝝ ſeries ſeq̃ſ. put ecce. ¶ Et
ꝓmo no. q ꝓceſſu regio facto vtute hꝰ vſa
ti. ꝯ comitẽ empuriarꝫ. i q° ꝓceſſu dñs rex
omiſſis citatiõe ⁊ q̃cũq; ſnia ꝓt ꝯ comitẽ
ꝓcedere eũ garriſi cãdo. ja. de vallelica. nõ
dar copia iformatiõis ide recepte tali dã
pnũ dãti. ⁊ cãz q̃re. niſi i certo caſu. vide. ẽ
e. glo. v. ſz iuꝛ. ℔ q̃ro. lz ꝑ oia illa q eũdem
Bᵐ poſita ſint: q̃ cã breuitaꝫ omitto. No
ta ⁊° q ſemel ꝺ mãdato dñi regꝫ ad iſtãti
am dñe ifantiſſe ꝺ portugal feci ego idem
Bꝰ. ꝓpoſiti hiſe ꝓceſſuꝫ ꝯ nobilẽ Arᵐ doꝛ
chan. eo q ipa exñte i fuitio ⁊ i curia dñi
regꝫ dictꝰ nobil cepat tres hoſes ipiꝰ. ⁊ fa
cta relatiõe de dcõ ꝓceſſu fuit fcta lra exe
cutoꝛia ꝯ ipz nobilẽ. ⁊ fiebat execu° ꝯ ipz
in certa q̃titate. Et ipe Arꝰ poſuit ſe coꝛã
dño rege ⁊ allauit aliq̃s rões ꝯ ꝓdcã vi
delz q nõ erat locꝰ vſatꝫ. ⁊ etiam volebat
obicere ꝯ teſtes. Opponebat ꝑ pte dñe i
fantiſſe q nõ erat audiẽdꝰ. ex q° lra execu
toꝛia iã a curia emanauerat. finalr ꝑ mlt
as altercatiões hitas ſup his i ꝯſilio re
gio. vbi erãt dñs archiep̃s terrachon. Be
raldꝰ de palou. bñrdꝰ de palou. ja. ꝺ faro.
bertrãdꝰ de vallo. nariſſus de ſcõ dioniᵒ.
Peꝰ terreni. Bꝰ de podio. lt̃ doc. Rꝰ ꝺ cer
uaria. ⁊ plures alij iurꝫ piti fuit deliberatũ.
q idẽ Arꝰ. audiret. ⁊ fuit mihi fcta noua
cõmiſſio. q rões ipiꝰ dꝛauit audirẽ. ſed
nõ ceſſaret execu°. ℔ durante. ſed q ſieret
lente. ſeu tẽpate ad euitãdũ dãᵖᵐ ſi reuo
cari hret. En tallada. ⁊ Bꝰ. de ſalmõs. ꝑ
℔ vide qõ ſcpſi. ſ. i e. glo. in no. v. vbi autez
lra executoꝛia nõdũ emanata eſſet ⁊ pars
ponit ſuas defenſiões ꝺz ſupſederi in exe
cutiõe vſq; quo informatio fuerit recepta
ſup defenſiõib. Et ita vidi fuari in villa
mõtiſſoni Anno dñi. M°. cc. lxxxiiij. in fa
cto comitꝫ pallarienſ ⁊ ioh̃is de bellera.
Regẽte vicꝫ. Bᵒ de vallelica. Et erãt rela
toꝛes huiꝰ ꝓceſſus bñgꝰ de podio. ⁊ peꝰ ça
talm. Et ego ipe Bꝰ ꝓpoſiti erã aduocatꝰ
dicti comitꝫ. ¶ Nota z°. q etiã ãno ꝓdctõ
i mẽſe auguſti vidi ego idẽ Bꝰ in ꝯſilio re
gio. ⁊ iterfui i ꝓceſſu facto ꝯ cõmẽdatoꝛẽ
de aſto de q° ſcptũ c. ẽ. e. glo. v. de practica
vo cũ. ij. v. ſeq̃n. ⁊ nõnullos ſue iurꝫ dictio
nis. ad iſtãtiã venerabil franc. de ſcõ de
mente militꝫ. Et dictꝰ cõmẽdatoꝛ i ꝑſa
ſona obtulit ſuas defenſiões q̃ iã fuerãt
ꝓducte ꝑ ꝓcuratoꝛẽ dicti comẽdatoꝛꝫ ⁊ a
lioꝝ añq̃ lre eſſent emanate. an valuerit
talis ꝓductio. ita q in ꝓꝑia ꝑſona habe
ret cõpere ⁊ offerre fuit ibi determiatuz. ꝑ
ſentibꝰ venerabili frã° ꝯacoſta vicꝫ. bñg°.
viues. ja. lẽa. fran°. caſtiliõis aduocato
fiſci. Mathia caſtiliõis. P°. berga. R°. ba
liſtarij. ⁊ pluribꝰ alijs. q ꝑs excipiẽa ꝑſo
nalr ꝺz cõparere ⁊ ſuas defenſiões offerre
⁊ dare. Et ſi date fuerit ꝑ ꝓcuratoꝛẽ nõ de
bẽt admitti nec recipi. Et ſic fuerat iã de
liberatũ i dicto nego° ꝑ dictũ vicꝫ. Et ita
etiã fuit interloquẽdo determinatũ i pro
ceſſu facto ꝑ dñz regẽ joh̃. tũc regnãte. eo
exñte duce in facto comitꝫ empuriarũ: et
dicti oꝛtiois et cõmiſſione ſpãli ſibi fcta
ꝑ dñm regẽ Pᵐ. iij. eiꝰ pr̃ez: nõ eſt vm qñ
licõmiſſibil eſt ℔ ꝓceſſus vt ſcpſi. ẽ. i e. vſa.
ſup vbo ꝓſtituerũt. i. q. vj. ibi vide. Et ita
vidi fuiſſe factũ in dicto ꝓceſſu de ꝯſi°. ja.
ꝺ monell. frãc. ꝯacoſta. P. ꝯatalm. R. ba
liſtarij. cõmiſſarij dicti dñi ducꝫ. bñga. de
põte. Spantꝫ in deo cardona. ⁊ pluriũ a
lioꝝ. ⁊ ſic male vt i all. q. vij. clariꝰ ꝑbat.
⁊ ita tene. q̃d̃ hic dictũ ſit. ¶ Nota. iiij.
q necnõ ego dictꝰ Bꝰ. ꝓpoſ ti vidi dicto
dño rege. P°. exñte i vltia curia mõtiſſoni
regẽte vicꝫ. Bᵒ de vallelica in facto comi
tis pallariẽſis cuiᵒ aduocatꝰ fui. ⁊ nobil
ioh̃. de bellera q capl̃a oblata ꝑ pte comi
tis i ſui defenſionẽ fuerit oblata ⁊ admiſ
ſa ꝑ ꝓcuratoꝛẽ. Et ẽ ro. q iſte ꝓceſſꝰ fit ad
iſtãtiã pt̃ꝫ. ⁊ ẽ ciuil i vndecupla executiõe
q° ad pt̃ẽ. ⁊ q° ad ꝓncipẽ q̃tũ erit iuramẽto

dictū. Fuit nthil omin⁹ ego B⁹ ppositi an
tefat⁹ i opione i fcō dcī comēdator⁹ ō asto
q̄ psonal'r erāt dcē defēliões ofercde. cū er
vsa. dcō agit' ciuilit' fuit dcm̄. ⁊ etiā agit' ꝯ
psonā faciēdo guerrā ꝯ dāpnū inferēte. cū
sit acuydat⁹ a pncipe seu a ptāte. q̄ acuy
dat⁹ i psona. ⁊ i bonis ꝑt dāpnificari. Et
sic i psōa ⁊ i bōis dz satisfacer pncipi cōpa
rēdo psonal'r. et h̄ credo vi⁹. Ho. v. q̄ si lr̄e
erequutorie fuerūt emanate. ⁊ ps offerat
suas defēliões dz audiri. Et si debeat au
diri. supsedeat iteri i erequutōe. Antiq̄ di
cerūt q̄ nō dz supsederi. postq̄ lr̄e emana
rūt. vitas ē. ⁊ ita i psi⁹ regio fuit pdusū. q̄
exceptiões dn̄t admitti. ēt si lr̄e emanaue
rit. est tn̄ vm̄ q̄ i erequutōe nō supsedeat sz
fiet lēte ⁊ tpate. ita q̄ si execu⁹. h̄ret reuo
cari ps erequutaria nō pateret magnū dā
pnū. Et ita p modernos fuit fuatū. ⁊ fuit
ia ita deductū. vide de h̄. ō. e. glo. i ij. nota.
¶ Sz quō fiet lēte dicūt aliq̄ q̄ hodie fiet
vnū pig⁹ ⁊ p⁹ octo dies alid. ⁊ q̄ vlteri⁹ nō
pceda. qđ credo vez. si in bōis mobilib⁹
fiet exec⁹ sz si i imobilib⁹. dz pcedi ad sub
astandū. ⁊ fcā subastatōe. nō dz fieri tradi
tio. vsq̄ quo ō dcis defēliōib⁹ fuerit cogni
tū. ⁊ ē rō cū breuis subasta⁹ ꝑz psuetudinē
cathalōie tā i reb⁹ mobilib⁹. q̄ i reb⁹ imo
bilib⁹ nisi sint pcios ē videlicz q̄ res imo
biles subastant cōit. xxx. dieb⁹. si sint ma
gni valoz. ⁊ q̄nq̄ breuiori tpe ꝑz diuersas
psuetudies mobiles sec⁹. Et sic dz pcedi.
Et si faciēs erequutiōez sit i curia dz sibi
dici viue vocis oraculo. q̄ lēte faciat execu
tōez. sz si sit absens dn̄t sibi mitti lr̄e clau
se ex pte vicz. q̄ lēte se hēat i dcā execut̄ōe.
Et ita fuit i dcō fcō fuatū. ¶ Sz an debe
at q̄s cōgere ptextu h⁹ vsa. cū corpe ⁊ auer
re iux vsa. lxv. sil'i mō q̄ ē. ō. q̄dā q̄ sic. q̄ fu
it fuatū i fcō den oriols ⁊ comitz empu
rian. ⁊ sic ēt fec cōpitiōez dcs comēdator.
cū ptestatz si ad tlia teneret. ⁊ dcs vicz fec
sibi adduci pcessū dē oriols. ⁊ ibi ptinet
q̄ cōquit dcs comes cū corpe ⁊ auere. sz h̄

fuit ppt vsatz sili mō cū fieret ꝯ eū duo p
cessus. s. aucte ⁊ rogatu. ⁊ sili mō. ⁊ solū p
textu vsatz sili mō fuit fcā cōpitio. qđ cre
do zv. sz miror ō h̄. qm̄ i pncipatu cathalo
nie nō psueuerūt facere sil'es cōpitiões. sz
qđ vr̄ q̄ imo iux vsa. cxlij. cū tpib⁹. q̄ ē. j. ⁊
nūq̄ fuit auditū sic fuisse fuatū. ¶ Sz nū
q̄d pmogēit⁹ vl' gubnator gnal' possint fa
cere hūc pcessū. dic q̄ ñ cū solū sit pncipis
⁊ solū cōmittētes ꝯ eūtes ad pncipē. vl' ab
ipo redeūtes. aut stātes cū eo icidāt in pe
nas h⁹ vsatz. ⁊ nō ad pmogēitū. vl' ei⁹ vto
rē. Et dns dux faciēs pcessuz ꝯ comitē em
puriar. fec ex cōmissiōe spāli sibi fcā p dnz
regē ei⁹ pez cū vo dic vt sc̄pli. ō. i. e. glo. in
nota. iij. circa finē. ¶ Sz an q̄s possit sub
delegare hūc pcessū dns dux i dcō pcessu
subdelegauit R'' balistarij. ⁊ credo q̄ bñ
attēta sua psona ⁊ dignitate. Alij aūt sec⁹
cū ei⁹ industria sit electa ad hūc pcessum
q̄ ita spālis est i catalōia. ¶ Nota. vj. q̄ for
ma h⁹ vsatz fuit sic q̄ ps dāpnificata offe
rat sua capla iux hūc vsa'' cora dño rege.
vl' ci⁹ vicz. dicēs ⁊ enarrās totū fcm̄. q̄l'r ta
li die recessit a tali loco p eūdo ad curiam
pncipis. ⁊ fec pconizari i capite vicarie su
um recessū. ⁊ tali die ⁊ āno fuit sibi illatū
tale dāpnū. estimās illd ad tale estimatōez
ꝛc. vide de h̄. ō. e. glo. v. q̄ro iux pdcī q̄lit' li
bell⁹ ꝛc. Et sic fac capla. vt ibi mutatz mu
tādis. ꝑz q̄ casus occurrerit. Quib⁹ caplis
oblatz. tūc dns rex cōmittit alicui iurispi
to. vt sup hijs inq̄rat. ⁊ ps notat testes i q̄
dā cedula. ⁊ iudex illos recepit. Quib⁹ re
ceptz. relatiōe in regia audia pus fcā. dns
rex mādat fieri erequutōez i certa q̄ntita
te. ¶ Sz an dēat dari copia dcē iformatio
nis recepte sup h̄ lz. ō. e. glo. v. sz iux h̄ q̄ro
tactū sit ⁊ decisum. dixerūt i dcō consilio
Regio bn⁹ lunes. ⁊ ja. lences. q̄ in fcō den
pere galçeran de pinos fuit ita fuatuz. q̄
fuit data copia informatiōis recepte vni
uersitati de berga. q̄ alis nō posset obici ⁊
ꝯdici testib⁹. vt dicit ja. ō mō. iu. Ego B⁹

ſpoſit⁹ dēco ꝓriū. ⁊ ita fuiſſe fuatū. cū ſit ꝓceſſus ꝓtis iuꝝ nota. p̄ino. ī dcō. c. venerabili. eꝝ de cēſi. Sz ita ꝓſueuit ꝑdici ꝓtra teſtes. qz dant defenſiōes. ⁊ ī defenſiōib⁹ cōtradicit ꝗs cōtra ꝑſonas teſtiū. qz debz quis ſe certificare q̄ ⁊ quales teſtes fuerit recepti. Et ita facit ꝗs ſua cōtradictoria. ⁊ iſto ꝓceſſu hz quis diuinare. Et recepta informatiōe. ſi ꝑnceps videat nō habere locū hūc vſatz ꝑ cōtradicta eꝝ ꝓceſſu. poterit ꝑnceps apprehēdere ⁊ reuocare exequutorias. cum iſte vſatz ſit ꝓceſſus ꝓtis. agat formā et dcis īno. ī dcō. c. venerabili. ſed audiui ꝙ ī fcō comitis empuriarū fuit repertū in ꝓceſſu. ꝙ erꝑſſe fuit denegata ſibi copia informatiōis recepte per dcm dūm ducē cōtra eū. ⁊ in defenſiōe de cōſilio ja. de monellis. ⁊ fran. ça coſta. ſed fuerūt ſibi data noia teſtium. ſed nō ꝙ apparerēt ꝑ ꝓceſſum fm R^m baliſtarij. ſed ī fcō de berga fuerūt data dicta teſtium. ſz non noia. fm enſagrera. Et dūs fran. ça coſta vicz. fecit ſibi adduci ꝓceſſum. q̄ eſt ī archiuo. ⁊ nō fuit repertū ꝙ eſſet data copia informatiōis. ſz bñ defenſiōes fuerūt recepte. ſed forſitan fuit tradita ſecrete. vt nō appareret de tradictione. Et vniuerſitas cōparz ꝑ ꝓcuratorē ſiue ſindicū ī dcō ꝓceſſu. Et ita iā fuit ſeruatū. Et ſeruat̄ et in proceſſu pacis ⁊ treuge. ¶ Nota. vij. ꝙ poſt p̄dcā ego idē B⁹. ꝓpoſiti vidi in mēſe ſeptembris in vigilia ſcōꝝ cruciz in domo venerabilis fran. ça coſta vicz. pūtib⁹ R^o baliſtarij. bñg^o viues. ſperāte ī deo cardona. p^o. ð agaro fran^o mozatonis. fran^o. caſtilliōis. ⁊ alijs iuriſpitis. ꝙ bñ⁹ lunes. ⁊ P⁹. ð repadello aduocati dcī comēdatorz de aſto. videbant fūdare. ꝙ copia informatōis recepte debebat ei dari. qz iuꝝ nafali debent defenſiōes. ciuili. ⁊ cōſtitutionario. q̄ peracta dicunt. ⁊ ſic ꝑ ꝑncipis ptātez rollū nō poſſunt. ſed defenſiones dari nō p̄nt. niſi detur copia teſtiū ⁊ atteſtatio [illegible] poſſet ꝓtra dicta ⁊ ꝑſonas teſtiū. igit̄ ⁊c. ite ja. de mō. iu. dicit. ꝙ obiicere pōt ꝑſ rea cōtra dicta ⁊ ꝑſonas teſtiū ⁊ h̄ fieri nō pōt. niſi detur copia informatiōis. vel legant ſibi dcā teſtiū. igit̄ ⁊c. Et ſic dixit bñ⁹ lunes fuiſſe vſaticū in fcō de berga ⁊ petri galcerādi de pinos. oēs vo ſupius noiati. de numero quoꝝ ego dcīs B⁹ fui tenuerūt ꝓriū. de mpto petro de cigario. q̄ dixit ꝙ dari debebat copia informatiōis ex dcis ja. de mon. iu. Et ita videbat ſibi fuiſſe ſeruatū in fcō berge. Et iſte ꝓceſſus q̄ erat ī archiuo fuit apportat⁹ in domo dcī vicz. ⁊ volut⁹ ⁊ reuolut⁹ p ipm vicz. bñg^m viues relatorē. ⁊ p bñ^m lunes. et alios. ⁊ nō apparuit ī eo ꝙ vn̄q̄ fuerit data copia informatōis inde recepte. Iz fuiſſz petita. Et dixit tūc relator ꝙ ipe cōſultaverat mādato vicz. ja. de vallefica. ⁊ fuit reptū ſup dcis ja. de mō. iu. i pstōnib⁹ ſuis ꝙ de cōſilio ml'toꝝ fuit deciſuz ꝙ dari nō dz copia informatiōis. ⁊ h̄ fuiſſe vſitatuz ſe vidiſſe dixit ī plurib⁹ factz. ¶ Nota. vij ꝙ vltra p̄miſſa ſic geſta audiui a dño vicz. ⁊ R^o baliſtarij. ꝙ ī fcō comitz empuriaꝝ de ꝓſilio ml'toꝝ. de ꝗb⁹ ſupra. mētio hr̄ fuit erꝑſſe denegata copia informatiōis nō ſolū fcē de iuriſdiōe. ſed ī comitis p̄dcī defēſiōez fuit deliberatū ibi ꝑ dūm vicz. ꝙ per dūm relatorē cōſultarent̄ antiq̄ ſapiētes barch. ſup p̄dcīs. de ꝗb⁹ poſt. xix. dcī p̄dcī mēſis. ſeptēbris fuit fcā rela^o ꝑ dūz bñg^m viues relatorē quē .ſ. in regia audiētia de mādato dcī dūi vicz. q̄ conſultauerat de predcīs bñg^m de mō. iu. p^m. terreni. johānē. ⁊ ja^m de valle. jo. dūs bla. bñg^m dūs torrēt. ⁊ dixit bñg⁹ de mō. iu. ꝙ ī lectura ſui pris viderat ei⁹ ppria māu ſcptū. ꝙ de ꝑſi^o ml'toꝝ fuerat ꝓcordatū. ꝙ ñ erat dāda copia informatōis ide recepte. Et jo. ⁊ ia. ð valle. dixerūt ita fuiſſe ꝓcordatū ī pl'ib⁹ factis. fm ꝙ repiebant̄ ſcripta antiquoruz. ſic ꝙ ſequerent̄ dcā antiquoꝝ. Et ita oēs cōcordarūt ⁊ cōcluſerunt ⁊. xx. die ipſi⁹ menſis ſeptembris. ⁊ ſtatiz ſeq̄nti fuit fcā ꝑti pre-

dicte publicatio predictoꝝ p vicecanꝫ. ¶ Nota.ix.q̄ de compitiõe autem fienda cum corpore ⁊ auere videt hñ fũdari ex vsa. ctlij.cũ tribꝰ q̄ est.j.⁊ ibi videt text⁹. ſz cõ trariũ vidi ego Bꝰ.ꝓpositi multotiẽs vsi tari.⁊ dcũs vsaticꝰ intelligit i millite ve niẽte.redeũte.⁊ i curia ꝓncipis ꝓmanẽte ⁊ tũc hẽnt locũ ꝑdcã p vsa. lxv. ſili mõ. q̄ ẽ ũ.q̄ dz vẽire cũ corpe ⁊ auere. Et hoc verũ ſi militi dãpnũ ſiue iniuria fiat i corpe.nõ i rebꝰ.cũ vſatz nõ patiat̃ iterp̃tationẽ exte ſiuã ſed declaratiuã.ſi vba vſatz.ex cõi clo quẽtia ad talia extẽdant.in ruſtico aũt ſe cus videret ex ideptitate rõnis iſtiꝰ vſatz. ſz ſuppleat dñs rex faciẽdo pragmaticã ſi cut eiꝰ genitor fecit in aliqbꝰ vſatz. Et ſic ego ja.marq̃lles pſ byt̃ expedit⁹ fuz de hꝰ pãdecta.multũ.vt dc̃ſ ꝑz cuilibet legẽti. ⁊ potiſſime i telligẽti fructuoſa.ſm eãdez dñm Bᵐ ꝓpoſiti.cuiꝰ aĩa req̃escat i pace amẽ. Et ille.v.⁊ ẽt tia ps. Et dic ille.ſ.me lefactor. ¶ Et nota q̄ hñt q̃dã rubricaz talẽ.de hijs q̄ ꝑcepta ꝓncipũ trãſcẽdũt. ſz male l, ũt.q̄ nõ debz hic cẽ capud vſa. nec etiã lra groſſa ja.de mõ.in. Precepta ſub. ꝑdcã .ja. de mõ.in. viõ q̄ ſcꝑſi.ũ.vſa.lxxv ꝓcipim⁹ i glo.ij. Malũ. ¶ Nota q̄ malũ ẽ id q̄ ꝓuat aliq̄ bonũ . vl̃ q̄ ſordinate ſe hz ad bonũ.xxxij.di.c. hoſpiciolũ. cuz ibi notatis.ite quotiẽs q̃s ſe hz inordinate ad bonũ.totiẽs facit malũ.⁊ peccat.q̄ pctũ eſt q̄ aliẽ fit q̄ ꝓbatũ eſt.i. approbatuz. xxviij.q.i.§. ex hijs itaq̄. ite illud ẽ ꝓprie malũ.q̄ penã meret̃.vt hic.⁊ nota.xv.q. i.c.illa ⁊ vide textũ ibi i fine.⁊ inſt̃. de ob li.q̄ ex quaſi ꝯctu.p totũ ⁊ i cõment⁹. Ꝑ. alberti.c.x.ſi duo vel tres. Bꝰ ꝓpoſiti. Ra puerit. Nota q̄ raptor.toris.dr ille q̄ violẽ ter aufert. Et deſcẽdit de rapio.is. Et ide dr rapina.⁊ raptꝰ.⁊ rapax.⁊ raptũ.i.ſceleri ter.ſummatiz.leuiẽ.⁊ violent̃.dr q̄ raptꝰ raptor dr duobꝰ modis. Eſt.n. raptor rex ⁊ raptor hoĩm.⁊ ꝑcipue mulierũ. rapina dr ꝓprie rerũ.raptꝰ vo mulierũ.⁊ indoꝛa

CCLV

ptor.i.corruptor i catholicõ.de hꝰ ertã no ta.plene p got.⁊ hoſti.i ſũmis eoꝝ ti.ꝺ ra pto.i ꝑn.⁊.xxxvj.q.i.c.raptoribꝰ. ⁊ duobꝰ ſ.ſeq̃ntibꝰ.⁊ q̃ſi p totã illã qõnẽ.de inua ſore aũt ⁊ depdatore.⁊ alijs huiꝰ materiã tãgẽtibꝰ.vide qꝺ ſcꝑſi.j.vſa.xcvj.laudaue rũt. ¶ In vndecuplo. Silis pena ẽ.ũ.in vſa. lxij.camini.qꝺ eſt ꝯ ius romanũ.vt ibi di xit ja.ꝺ mõ.in. ¶ Et ſic nota q̄ hꝰ caſu q̃s punit̃ in vndecuplũ.⁊ ad eandẽ penã te nebit̃ q̃s vt in all̃.vſa.camini.⁊ cõcor.j. vſa. ctlij.cũ tribus dic vt ibi ⁊ hic in glo.⁊ ita in iſto caſu.pꝰ terreni. ¶ Sz nũq̃d ſi ille q̄ vadit ad regẽ inferat dãpnũ inimicis te nebit̃ hac eĩmẽda vndecupli.⁊ deſonoria ptãtis. Et videt̃ q̄ nõ.q̄ pene ſunt reſtrin gẽde.ex de regu.iuꝛ.c.odia. li.vj. de peni. di.i.c.pene.ff.de penis.l.iterp̃tatiõe. ꝓtᵐ videt̃ vt.ff.q̄ q̃ſq̄ iuꝛ tẽ.i rubꝰ.⁊ i.l.i. ꝑ hoc q̄ pena apposita ꝯ vnũ. videre apposita ſeu oppoꝰ. C. de cupſſis.l.i.li.xj. Quid di cẽdũ.credo q̄ ꝓpone illoꝝ q̃ frãgũt pacẽ et treugã dñi cũ honore ⁊ auere debẽt veni re i manu ꝓncipis.ad faciẽdũ ĩnã volũta tẽ.ũ.in vſa.lxvj.moneta. nec ob.l.i. C. de cupreſſis.nã pena ſiue ſtatutũ penale ap poſitũ vni pti nõ atrahit̃ ad aliã.niſi hꝰ ex primat̃.vt notat pau.ex̃. de exce.ꝑla.c.mꝭ toꝝ i cle.⁊ i dcã.l.i.fuit apposita pena taz vni pti q̄ alteri,bñg⁹ vincẽs. vide qꝺ i alio caſu ⁊ nõ ſimili ſcꝑſi.ũ.e.vſa.i.xx.ſup vbo ꝓſtituerũt in.iiij.nota.in queſtione quar ta. Violentꝰ.viõ q̄ ſcripſi.j.vſa.cviij. Si q̃s virginẽ ſup vbo violenter. Et ſacramẽ to.ꝑuia tamẽ taxatiõe. q̄ dñs rex taxabit quãtũ.vt illud.vel ſupra poſſit iurare. nõ aũt.j.vl̃ min⁹. Et de hꝰ dixi.ũ.vſa.lxviij.ꝓn ceps nãq̄.i vl.glo.ja.de mon.in.ꝓcor. qꝺ ſcꝑſi.ũ.e.vſa.v.⁊ ſi q̃s ſup vbo acuꝛdatũ a ptãte.v.q̃ro an ꝓceſſus in fine. ¶ Et nota hec vba. Alle hec vba nõ ſic practicantur Nam ſic practicatur.iurat eñ q̄ ꝓ quinq̄ ſolidis. vel plus. vel minus noluiſſet fe ciſſe talem deſonorem poteſtati. Et illud

dabit poteſtati p̃ pena. ⁊ facit. ſ. vſa. lxiij. camini i fine ⁊ ſſam p̃mã. bertrãdꝰ de ſcua. ide jo. de caſtellis ⁊ ẽꝰ p̃poſiti. ¶ Nota. ij. q̃ ⁊ iſte vſus aſſecuret tales ꝺ̃ p̃ctos q̃ vadũs ſtant. ⁊ reueniũt de curia itelligo q̃ ppt̃ ꝺ̃ nõ ercauſent malefcõres. q̃n poſſint puniri p̃ iudicẽ loci. vbi delicũrit ſiue cõmiſerit crimẽ adeo q̃ p̃cedꝫ alios fũda tos i iure nõ euitãt. puta ſi iudex dcã loci i fra cuiꝰ diſtrictũ crimẽ fuerit cõmiſſũ. cõtato p̃pus legittie ipſo malefcõre. ad ſſãtiã dãpnũ. paſſũ req̃rit vt decet iudicẽ domicilij malefcõris p̃dci quatꝫ inſtãtiã facit at i tot ſol'is ab ipſo iurídice taratꝫ ipſi dãnũ paſſo q̃relari. Et iudex req̃ſitꝰ illã facere recuſat iuſte credo q̃ ꝯ ipſum põt dari licẽtia pignorãdi. ⁊ ſequat curiã dñi regis ipſe malefcõr ar⁹. l. ſi q̃n. C. de i offi. te. Nã ſi p̃nceps concedat alicui q̃ poſſit facere teſtũ. nõ ppt̃ ꝺ̃ remittit ſibi ſolẽnitatem teſtũ. imo ⁊ facere ſine legẽ. p̃ quo fac̃ q̃ nota. ex̃ de auc. ⁊ vſu pal. c. cũ ſis. ⁊ de reſcipt̃. c. cãm q̃ i gl. iij. Et q̃ talis cõmittẽs delictũ i dcõ loco ſine termiꝰ ſuis. ⁊ ſit i curia regia. vt ſit de domo regia ſic ⁊ alibi ex̃ ipſos termiꝰ domiciliatꝰ poſſit puniri vñ. q̃ reatꝰ oẽm honorẽ excludit. vt. C. vbi ſena. vt cla. li. i fine. p̃ quo fac̃ q̃ nota. ex̃ de puñe. c. tuam. i gl. ſic g⁹. bñꝰ iunce. p ꝺ̃ l. licẽtia pignorãdi. ⁊ de fatica iuꝝ vide. ſ. vſa. ciij. ſi q̃s aliq̃ ⁊ vſa. ſeq̃nti. ⁊ ſeq̃nti. ⁊ q̃ i quolibet ipoꝝ. ſcpſi ⁊c. ¶ Nota. iij. q̃ vſatꝫ iſte locũ ⁊ ⁊, ſiue p̃nceps ſit i aragõia ſiue cõtãcia. vt vltra mate ꝫ ſarracenos. ſi nec alius p̃tꝰ ex̃ cathalonia. ⁊ ꝺ̃ pp vba i vſa. poſita. ibi venientes ſtãtes. vt redeũtes Et ſic p̃cedũt ſolũ p̃cipis p̃ſonã. ⁊ nõ loci ſeu illiꝰ diſtrictionẽ. ſed lr̃as executoriales. q̃ cõcedunt dãpnũ paſſo. ſolũ ipſe p̃nceps p̃cedit. ⁊ nullꝰ delegatꝰ ꝺ̃ facere põt ppt̃ vbũ diſtrictionẽ p̃tatꝫ. Et ſic vidi ego ẽꝰ p̃poſiti ſmiari de fcõ. ⁊ ad p̃bãdum q̃ vſa ſic certe p̃dcã fuerũt ſeruata in fcõ. co[illegible] ⁊ ſpuriarũ. ⁊ den oꝝ nois. q̃ dño Re

gẽ p⁹. iij. ex hac i aragonia. fuit dapniſcatus nouis nois. ⁊ lr̃e executorie fuerũt p̃ceſſi i aragõia. Eſt tñ bñ vẽ. q̃ mlti vidi dubitãtes. ſi lr̃e executorie p̃nt p̃cedi i aragõia. Et audiui q̃ ãtiq̃ ſapiẽtes i fcõ dñe naude ⁊ arnaldi de arillo fuerũt i opione q̃ nõ. ⁊ ꝺ̃ q̃ vba reſtituere. ⁊ diſtrictio. in vſatꝫ poſita reſpiciũt actũ cõtẽcioſe iuriſdictiõis. ⁊ nõ voluntarie. cũ nõ ſit in p̃tate dñi regis ſic iudicare niſi merita inq̃ſitõis in ꝺ̃ ſe habeãt. cũ agat de iter eſſe p̃tis. in q̃ſitio aũt fieri põt p̃ delegatũ data cũ p̃ncipe. cũ vbo vſatꝫ ꝺ̃ nõ aperiãt. ⁊ ſic ſtat diſpoſitiõ iuꝝ cõis arꝰ. l. ſi cũ dotẽ i pn. ff ſo. ma. ¶ Sꝫ q̃ro an g ai bitrũ iuris poſſit declarari hic vſatꝫ. nõ nõ. vt ex p̃dcis appa ret. cũ ſolũ ad p̃tẽ ptineat. ⁊ p diſtrictionẽ p̃tis ſolũ fieri debeat huiꝰ reſtitutio. ⁊ eſt q̃d regale p̃ pactũ introductuꝫ. q̃d eſt ſtricti iuꝝ. ⁊ tõ ad alia nõ p̃t extẽdi. amicabilis aũt cõpoſitor bñ poſſet ptẽi vndecuplo cõdemnare. ſꝫ nõ ꝺ̃ aut põt vſatꝫ declarare. Et ſuis ꝺ̃ nõ ferẽ. nõ cũ vſatꝫ reſpiciat cõpulſionẽ reſtituẽdi de fcõ fiendã. ⁊ nõ ſuam. cũ dicat p̃ diſtrictionẽ p̃tis reſtituat ſm ẽꝰ p̃poſiti. iuramẽ. ¶ Pro cuiꝰ dẽti itellectu huiꝰ vſatꝫ habẽdo vltra ⁊ p̃ter ſuprã tã dcã poſita. ⁊ ſcpta cõſiliũ dño ifãti iohãni p̃mogenito dñi regis a. p. iij. ⁊ iuriſpitos ſubſcptos miſſũ ⁊ ab ipſis p̃ter tã vſatꝫ iſti ſibi datũ. q̃ pus iuriſpitis p̃dcis cũ lr̃is credẽtie ⁊ als de caſu. ⁊ negotio certificatꝫ. quigili octo nota. q̃ ꝓſilia ſcipit. ⁊ ei⁹ tenoꝝ tot⁹ latiſſime ſequit. put ecce. ¶ Excellẽtie vre lr̃is credẽtiũ cũ p̃ceptis ꝺ̃ ſeu ſcpturis. de q̃ꝺ infra fit mẽtio q̃ venerabilẽ bonanatũ ꝺ̃ perra ꝓſiliariũ nobis tradit ⁊ eis q̃ ipſe bonanat⁹ q̃ cõmiſſa ſibi credẽtia nob duxit. ¶ Sup q̃ꝺ ⁊ p̃dem i barcꝺ. vra dña tio loquuta eſt nob intellectu pleno reuerẽter p̃ceptis dño noſtro Regi ⁊ vobis. maxime in hijs. q̃ ſpectant ad veſtruꝫ grande officium ſeruire volentes. ⁊ in ſufficientes nos tãto onerꝫ

ſputem⁹.ꝛ vſa dñatio cū alijs ſcietioꝝ nob certificari ſup ipis meli⁹ poſſ ꝓuiñ nr̃ ſup eis vr̃e dñatiõi mittim⁹ ſupplicã tes regie clemẽtie atq; vr̃e vt q̃ inepte ſeu incõgrue ibi dicta repire. vt digne vr̃e coꝛrectõi id ſubmittim⁹ꝛ nos ipos. ¶ Tenoꝛ aũt dci ꝓuiñ eſt vt ſequit. ¶ Quia ex cõtẽtis i certificatiõib⁹ regio mãdato reſcꝑtꝫ diuerſis vicib⁹q; Ar^m d podio iuriſpitũ de figuerijs.ꝛ p B^m calbeti iuriſperitũ ilerde ſup inuaſiõe. incẽdijs captiõib⁹ hoim ꝛ dãpnis datis p nobilẽ dalmaciuꝫ de caſtro nouo. Ar^m de pallars. bñg^m de vlmis ꝛ alios i locis de vilarnadal ꝛ de molleto qui erãt de vicecomitatu.ꝛ de iuriſdictione vicecomitat⁹ de rocbabertio. Apparet q; die martꝫ feſto btẽ Eulalie Anno dñi. M.ccc.xxxvj. nobil'. artald⁹ de pallas cuꝫ magna failia militũ. ꝛ peditũ dñi regis maioriciꝫ.quoꝝ nulli⁹ noiaꝫ. ¶ Et dalmacij⁹ de caſtronouo magna cũ familia militũ ꝛ peditũ dci dñi regis ſicꝛ quos noiãꝫ ꝛ erãt milites bñg⁹ d vlmis.frã⁹ eiꝰ frr̃ ꝛ bñrd⁹ de valdaure.ꝛ thomas de vlmis. ꝛ bñg⁹ de vlmis.gener den bach ꝛ B⁹ de podio.e en creꝛell dla vil' lõga.e en viues e en pelacols.dalmaci⁹ d volono ꝛ B⁹ rubei d fonolledes. R⁹.d ãtrach.ꝛ B⁹ de volono.ꝛ R⁹ datzat.rogeri⁹ pet. Et en portiuo.ꝛ erãt ac noiabãꝫ inꝛ pedites. En maſeu. B⁹ ſalti de lozono ꝛ jo.iuliol d baras Et q̃dã frater den viues militis.quoꝝ q̃libet erat caput pluriũ clientũ. Exeũtes ſ.dict⁹ nobilis artald⁹ cũ familia ſecũdu cta in loco de volono. Et dcũs nobilis dalmati⁹ cũ militib⁹.ꝛ peditib⁹ ſupra noiatis de loco de req̃ſeño.q; nobiles dalmacius.ꝛ artaldus ducebãt p dño rege Maioriciꝫ guerrã.quã habebat idẽ rex cũ vicecomite ꝓdicto.venerũt ad locũ de ionq̃ria ꝛ ab inde recedẽtes iuerũt ad locũ de vilarí tello.q; erat de vicecomitatu ꝛ de iuriſdictione vicecomitis de rochabertino. et q; ptinebat ad B^m de auinione vaſallũ dci vicecomitis. Et ibi expugnato dcõ loco ceperũt.xviij.hoies ꝛ multũ beſtiare groſſuꝫ ꝛ minutũ.ꝛ ibi q̃ttuoꝛ hoies vulnerarũt.quoꝝ vn⁹ deceſſit ex vulnere ſibi illato.ꝛ alia dãpna ibi itulerũt.q; mala ꝛ dãpna aſcendũt ad ſex mille ſolos monete barcꝭ.iuꝛ extimationẽ dampnificatoꝝ ꝓ deponẽtiũ ſup hijs.vltra dãpnuꝫ mortis cuiuſdã hois.p qua iuꝛ vſa^m q̃ incipit.ruſtic⁹ interfect⁹ꝫ fieri emẽda de ſex vncijs auri. ¶ Quidq; etiã poſt ꝓdcã dcũs nobilis dalmati⁹ cũ militib⁹ ꝛ peditib⁹ ſupi⁹ noiatis.ꝛ magna cũ familia dci dñi regꝫ Maioriciꝫ.exeũtes de dcõ loco d reqſenno vna vice i vigilia bti andr̃e.anni ꝓdci Et poſt alia vice p⁹.ꝛ iuꝛ feſtũ ſcti iuliãi eiuſdẽ anni venerũt ad locũ d molleto. q; erat infra vicariã ꝛ diſtrictũ dci nobilis vicecomitis.ꝛ ꝑra dãpna ꝛ mala intulerunt ibi.q; mala ꝛ dãpna aſcẽdũt ad decẽ mille ſolos iuꝛ extimationẽ dampnificatoꝝ deponẽtiũ ſup hijs. ¶ Quib⁹ etiã certificationib⁹ patet.q; ante dcã rpa.ꝛ illationẽ dictoꝝ dampnoꝝ.xvj.kls decembris Anno predicto in loco de figuerijs mãdato baiuli ipi⁹ loci ad inſtãtiaꝫ vicecomitis. tñe ꝑſentialiter reqrentis fuerat voce preconia publicatũ.q; ipe vicecomes recedebat a terra illa.ꝛ ibat ad curiã dñi Regis volens eſſe ſub protectiõe ꝛ cuſtodia vſa. aũcte ꝛ rogatu.ij. Qui etiã acceſſus ꝛ receſſus fuerat notificat⁹ venerabili dalmatio de bainlis.vt tenẽti locũ regis maioriciꝫ ꝛ nobilib⁹ artaldo rotgerij de pallas. ꝛ dalmatio de caſtronouo p ſras dicti baiuli de figuerijs.q; fuerũt p duos curſores iuratos terre de figuerijs portate.ꝛ ꝑtate dictis locũ tenenti ꝛ nobilib⁹.ſ. dicto locuꝫ tenẽti die lune.xiiij.kls decembris Anno predicto.ꝛ dci nobili artaldo die mercurij.xij.kls decembris. Et dcis nobilib⁹ R^o rotgerij ꝛ dalmacio d caſtronouo die iouis.xj.kls decembris eiuſdẽ anni. ¶ Super quo tamen An dictis tempo-

ribus.videlicet in die festi bte Eulalie.et
i dcā vigilia bti andree.ꝛ post.ꝛ iuꝝ dcm̄
festū sci iuliāi eēt in curia dcūs nobilis ri
cecomes.melioꝝ in curia ipa certificatio re
gia pōt haberi.q̄ i pcessu.vl' certificatiōe
pdcā.q̄ pncipalr facta est sup illatiōe ꝛ ex
timatōe dampnoꝝ. ¶ Videt nob bertrā
do de seua.ꝛ bn̄o de mō. iu. R° vinaderij
ja.de mō. iu.ꝛ bīg° viues.q̄ iuꝝ hūc vsa.ꝛ
p districtiōe fieda iuꝝ.cū.ꝛ stilū sup eo so
litū obseruari.dn̄s rex debeat p̄ dcōs no
biles artaldū ꝛ dalmaciū ꝛ p̄ milites ꝛ pe
dites supi⁹ noīatos pcedere.ꝛ mādare pe
cedi.p restōne i vndecuplo eis q̄b⁹ violen
tia fuit illata i loco de mollet⁹.ꝛ p smen
dādo ad dn̄m regē de sonoꝛē.quez ei ob p̄
dicta fecerūt cū auere.ꝛ sacramēto mani
bus ppīis iurādo.iuꝝ dcm̄ vsa.Et ꝓ faci
ant in forma solita ꝛ cōiter i cleriḃ⁹ obser
uata ¶ Sz an ex hijs p̄ dcm̄ dn̄m maioris
cen̄ regē.q̄ cū dcō vicecomite erat in guer
ra volūtaria.ꝛ p quo dcī nobiles.ꝛ mili
tes q̄ dampna pdcā ꝺderūt.ꝛ vt valitoꝛes
dcī regis guerrā ipsi vicecomiti faciebāt.
vt supra possīt pcedi inꝝ dcm̄ vsa. ac si ipe
rer maioriq̄ ea fecisset.q̄uis nō ēsset ipz
noīatim mādasse.sine scīuisse.ꝛ q̄uis tūc
apud Maioriq̄ esset.ꝛ sic lōge absens vi
derēt nobis q̄ non. de iustitia ꝛ rōne. tuz
qz sciētiā nō ignorātiā obligari ff. Tum
qz ignorasse p̄sumit̄. tuz qz nō videt̄ man
dasse q̄ tā illicitū fieret. Tum qz sine cul
pa ff vt in regula sine culpa.de regu. iuꝝ.
li.vj. Tum ꝓpter multa q̄ ad hoc possūt
de cōmuni ratiōe induci.sz qz sm hoc dic
tus vsa.nulli⁹ esset cōmodi vel effect⁹. Cū
potentes ꝛ nobiles q̄ multos i familia et
valentia ꝛ suo districtu habēt. tā p se p̄so
nalit̄.vel alios.q̄ p illos multū facilē inī
micis. Et esset difficile.imo fortē impos
sibile.pbare coꝝ mādatū vel p̄tem. cū p
ignorātiā regulariť p̄sumat̄.vt.l. veri⁹.ff.
de.pba. ¶ Videt̄ nō m aliq̄ q̄ dn̄i reges
aragonie bōe me. fecerūt frequēter ꝛ diu p
cedere.ꝛ fuare dcm̄ vsa.ꝛ exhigere satisfa
ctionē debitā p cūdē p̄ nobilē p̄ncipalē in
guerra p malis.q̄ aliq̄ de valētia.vl' fami
lia ei⁹ fecissent alicui p̄ vsa'm ipz. Et ita fu
it vsus etiā post contradictionē p̄ se fcām
dn̄s rex ja.p̄ nobilē.felicē de solutis p ma
lefcā p bertrādū de mōte magistri ꝛ p'm de
castro scō de familia.seu valētia dcī nobi
lis.philipi fcā nobilib⁹ B°.ꝛ otoni ḋ mōte
catbno.tūc i curia regia exīntib⁹. jtē p̄ no
bilē dn̄am Elisendē de ceruiliōe sup ma
lefcā p nobilē. R'm bīgij de ceruiliōe ꝛ ei⁹
filiū fcā i captōe loci de saborella nobili.
p°. de q̄ralto.q̄ tūc tenebat dcm̄ locū existē
ti in curia regia. ¶ Jtē alīs.vidim⁹ q̄ tam
p dcm̄ dn̄m regē ja.q̄ p dn̄m alfonsuz. iij.
bone me.p̄rem vr̄m repelli i silib⁹ allegā
tes ignorātiā.ꝛ alia facta vt supra. cuius
vsa⁹ magna ē vis.vt.ff.de sup le.l.iij.i fine
de auť.ꝛ ar.le.l.ornamentoꝝ.ff.de legi.l.
si de interp̄tatiōe.C.de legib⁹.l. si impia
lia.ad quē vsuz sic fuari moneri dcī p̄nci
pes vidim⁹ p eo q̄ al's supuacu⁹ ꝛ īutilis
essz dcūs vsatic⁹.q̄ tñ sic dz itelligi.q̄ p̄sit
ꝛ supuacu⁹ nō sit.vt.l.i.ꝛ.ij.ff.de legi.ꝛ C.
de nouo.C.. cōpo.jtē ḥ casu q̄ cōtra dcm̄
vicecomitem absq̄ fatigatiōe.de directo
guerrā mouit dcūs dn̄s rex maioriq̄ ꝛ sic
p̄ vsa.cūctū malū ¶ Allegari p̄babiliť pos
set.q̄ essent ei imputāda oīa mala.q̄ gue
nerūt etiā nō cogitata. nec noīa tūm mā
data p eū ar.l.qm̄ mlta facinoꝛa .C. ad.l.
iuľ.de vi.pu.vel p̄i.Et q̄uie sit vsa'm i ca
thalōia tolerari guerrā etiā volūtariā inē
milites.nihilomin⁹ tñ si ꝛ cū sit talis est
cōtra vsaticū p̄dcm̄.ꝛ hz locū.l.qm̄ mul
ta i delictis vel crimib⁹ q̄ comitanť cōtra
hūc vsa'm vel similes.q̄ al's excusationē nō
recipiūt ꝓpter guerraz. nec videbať dcīs
dn̄is regib⁹ Zrago.q̄ culpa carerēt q̄ vali
toꝛes.aut familiā tales delīq̄ntes p̄ vsa'm
hunc habuissent aut elegissent ar.ff.nau.
cau.sta.l.fi.§.hanc autem. hoc etiaz casu.
quia palā ꝛ publice in locis dicti Regis

Maiorić. vñ exterãt receptati fuerit. possz
ꝫ ipm iduci qꝺ legiť. ff. de recepta. l. i. ꝛ in
vsa. lxj. jtẽ statuerũt. Credim⁹ etiã dictos
ꝓncipes ad sic vtẽdũ ꝛ fuãdũ dictũ vsa⁹.
motos ꝓp publicã vtilitatẽ q̃ est ĩ obſua-
tiõe dicti vsa. sic ꝛ alꝭ ĩ iure pp publicam
vtilitatẽ ꝓcediť ad ea ꝛ ꝫ eos q̃ alꝭ ꝓcede
reť. ff. de cuic. l. luci⁹. ꝺ re. vẽ. l. itẽ si vbera-
tũ. §. si forte. C. de ꝓn. impa. offe. l. i. ꝛ in q̃.
cau. fui. ꝑmiſſũ liberta. accipi. l. i. alꝭ jnci-
pit ex q̃. cau. ꝛc. ff. de adul. l. si postulaue-
rit. ꝛ no. ff. de calũp. l. i. ꝛ aq̃. manu. li. nõ
fiãt. l. ꝓsperit. C. ad. l. iul. ma. l. q̃sq̃s. ꝛ de
here. auc. gatzaros. Nec ꝓsulim⁹ q̃ super
his interꝑtatio fiat nouť. ſz ꝓsuasiões ꝑ-
dictas ĩducim⁹. vt sic ꝑ iterꝑtato seu ĩtel-
lecto habeať vsa⁹. ex vsib⁹ ꝛ obſuantia re-
gũ ꝛ ꝓncipũ ꝑdictoꝝ. Et vidim⁹ nr̃m ali-
q̃ dñm regẽ ja. req̃sitũ de iterꝑtãdo ꝛ volẽ
tẽ iterꝑtatiões vitare. dicẽtẽ nõ eẽ loc⁹ inť
ꝑtatõi. ꝛ rñdẽtẽ ac declarãtẽ sic ĩtelligi de
bere. ꝛ mãdãtẽ sic ſuari vsa. ꝏ. dictũ. Cui⁹
declaratiõis magn⁹ est effect⁹. vt dicta. l.
si impiaľ. ꝛ nota. ꝙ jnno. ĩ. c. ꝙ tuas. ex ꝺ si
mo. Sup̃ hꝫ ãt an iuꝝ dictũ vsuz. ꝓ q⁹ vt ꝑ-
ueť ꝓsuasiões ĩducim⁹. put. ꝏ. ꝓcedet. vel
nõ dñs rex hꝫ casu ipi⁹ prudẽtia eligat qꝺ
meli⁹ videať. qz ad ipm ꝑtinet eligere. q̃d
meli⁹ sit isto casu. Et si dño regi non vide
reť iuꝝ dcm̃ vsuz debere ꝫ dcm̃ dñm regez
Maiorić. hꝫ casu ꝓcedi. videť abſq; dub⁹
posse ꝛ debere req̃ri eũdẽ q̃ mala ꝑdicta ꝙ
dictos nobiles ꝛ milites districtuales su
os facta ꝫ dictum vsa. emendet iuxta di-
ctum vsaticum. Aut cogat ipe Rex Ma-
Maiorz. emẽdare eos. ꝛ tã eis q̃b⁹ violen-
ti fuerit. q̃ etiã ipi dño regi ꝑ desonore ei
facto. illã emẽdã facere. quã vult vsa. an-
tedict⁹. Et cũ ꝑdicti constãter acuydati a
ꝓncipe ꝙ dictũ vsa. req̃rat idez dñs rex. ne
ipos sustineat ĩ terrz ꝛ honore suis. nr̃ im
pendat eis aliq̃s bñficiũ vel ꝓtegat ĩ ali-
quo. vt in vsa. lxj. jtẽ statuerũt. ꝛ ĩ vsa. ciiij
Si q̃s hoies. alꝭ ꝓcedi poterit ꝫ eũ vt ibi.

Et q̃is harũ viarũ sumiť videz q̃ fiat ꝫ
regẽ ipm districtio iuꝝ dictũ vsa. aut q̃ fi-
at hec req̃sitio. ꝛ extũc ꝓcessus alius si re-
bellet. ¶ Est tñ sciẽdũ q̃ ꝙ dñm nr̃m regẽ
tanq̃ ꝙ ordinariũ regis ipi⁹ Maiorić. ꝑt
ꝓ fiendis istz restringi. Rex ipe ꝺ iure nã-
q; subest ei vt ordinario rõne regni ꝛ Co-
mitatus. vbi domiciliũ suũ hz. q̃ ꝓ dño re
ge tenet in feudũ. vt est tex. ꝛ casus ĩ. c. pa-
storalis. §. nos q̃. ꝛ §. rursus. ex̃ de re. iud.
in cle. Et hinc est q̃ de iure is cui regnum
vel comitat⁹ vel feudũ aliud cũ iurisdicti
one infeudatũ est cognoscit de cauꝭ ordi-
nario iure. Ex qz sup̃ caput suũ iurisdic⁹
sibi infeudari nõ ꝑt. ꝛ directe remaneat
penes infeudantẽ. vt. l. pl'r. ff. de arbi. ꝛ de
iuꝝ. o. iu. l. q̃ iurisditiõi. ab ipo feudatario
appelleť. ꝛ alꝭ sine applone recurriť ad i-
feudãtẽ. vel vt ad ꝓmũ supioꝛẽ iuꝝ nota
ta ꝙ jnno. in. c. ceterũ ad finẽ magne glo.
ex̃. de iudi. iũcz q̃ ꝙ sile legunť ꝛ no. in. c.
ad repmendã. de offi. oꝛ. ꝛ de sen. ex. ꝙ tu-
as. ꝛ de re. iudi. c. ad aplice. qꝺ est hodie. li
bro. vj. Et hꝫ etiã pz ex cõuenientia feudi
hmõi. vbi expresse cauet. q̃ ipe rex faceret
ius dño regi nr̃o ꝛ suis in posse suo ꝛ suo-
rũ. hꝫ inq̃ si tã vacuũ eẽt: nisi iurisdictiõez
supza eũ hꝫet. cũ nunq̃ nisi cozã iudice vt
supioꝛe firma ꝑsteť. vt põt colligi insti. de
satz. ꝛ. ff. q̃ satz. co. l. arbitrio. ꝛ. l. si ab arbi
trio. ꝛ C. de epi. ꝛ cle. auct. gñaľr. Ad idez
possent iduci vsatici baꝝ. s. vsa. xxiij. omẽs
hoies. ꝛ vsa. xlj. de alijs nãq;. q̃b⁹ cauetur
de firma ꝙ vasallũ fiẽda dño cui subest.
Nec his obstat q̃ incõueniẽtia est retẽtio
ne aliq⁹ casu possit a dño rege Maiorić.
ad dñm nr̃m regẽ appellari. vel alꝭ recur-
sus haberi. Quia dato sine ꝓiudicio vita
tis. qꝺ sic itelligi deberet dicta retẽtio q⁹
ad nullius appellatiõem. vel q̃relã posset
dñs nr̃ rex districtũ: vel iurisdictiõez exer-
cere in eũ. Sup̃ quo nil ꝓseq̃mur. qz nil
ad casuz hꝫ sic fac. Cum hꝫ q̃raf de iniuria ꝛ
desonore factis dño regi nr̃o. ꝛ de cõpul-

sionē fiēda p eū p satisfaciēdo dāpna pat̄ pra securitatē hꝫ vsa. ¶ Quia tñ p dēz retentionēz. vel p̄cedentiꝫ vel seq̄ntiꝫ clare intelligit vt ibi pueniē. vbi est actū de firmando ius sibi z suis i eius posse. z de dā da z restituēda ptāte. rōne fatigationis directi ⁊c. viōz nob dicēdū. q̄ p oīa cā. p oī debito. p oīa offensa. vt delicto. cuiꝰ pse cutio vel ius agendi vel psequēdi ad dñm nr̄m regē p̄ncipaliꝫ ptineat. p̄t citari. compelli z alis distringi p eū. z p hꝰ ius in eius posse teneat firmare. z qz nedū p firmaz. sz etiā p citatōz solā q̄ firmā p̄cedit vt isti. de pe. te. liti. §. oīz. dicit cepti iudiciū q̄ ad hꝰ vt ibi finiat p. l. vbi ceptū. ff. de iudi. tenebit litigare coz̄ eo de iure. iux̄ no. in c. ex pte. ex de fo. cōpe. p jnno. vel coram eiꝰ iudice. aut in eius curia sm vsa. xxiij. oēs hoies. z vsa. xxiiij. placitū. z vsa⁹ se. placitare. z vsa. xlj. de alijs nāq̄. ¶ Eū q̄ hꝰ casu directe z p̄ncipaliꝫ ptineat ad dñz regē nr̄z psequi vindictā z ius debitū ppt hꝰ de quo q̄ritur. cū in eius desonorē ipz esse mēdandū sit inductus p̄cessus vsatici q̄uis cū q̄ nō est iudicial. nec instātis vel strepitꝰ ptiū. nec iudicij figura in eo req̄rit. Sed p̄ceps a quo acupdat⁹ censet. z q̄ maluz p dictū vsa. fecerit; p̄cedit de facto etiā cū armis. z distringit eū q̄ male fecerit. vt faciat emendas. q̄s et put est in vsa⁹ ptitutū. z hoc est licitū. sic z arma mouere p defensione legū patrie. vel paternaꝝ licitū reputat. xxiij. q. viij. c. scire oēs. z no. p jn no. in. c. olim. ō resti. spo. ¶ Et si p isto firmādo ius i posse dñi nr̄i regz nō ducerēt q̄ p cauꝫ infeudāt. aut q̄rū. psecutio vel ius agendi ad eū ptineat. z p violētia cōuentiōnē. z p obfuādo eā. z ibi p̄missa de fuādis vsatic̄ barch̄. z alis firmare z facere ius nō tenerētur. nec subire iudiciū cō infeudāre. nec alis possent strīngi per eū. frustra essent ꝓba ipa de firmando ius nr̄. quod esse nō debet. vt. l. si q̄s. ff. de le. i. z. l. q̄ more. ex de rāsac. c. licz. Itē q̄ ex depositiōib⁹ testiū receptoꝝ. sup captiōe loci z fortitudinis de jonḡria apparet q̄ dict⁹ dñs rex maioricz. ipaz etiā infra districtū z diuiz dñi nr̄i regis obsessam tenuit. z cuz ingenio debellauit. z cepit et ipsōs ex regnū. comitatū. z districtū suuz vbi verum p̄batus erat. vt. l. iij. ff. ō offi. p̄si. ir. q. ij. c. epi. ex de offi. le. c. nouit. debet et pt p dñum nr̄m regē reqri. q̄ fortitudinez ipam relinq̄t z ei reddat sine peioramēto z q̄uis mala q̄ ibi fecit deat emēdare i duplo ei cui fecit p dñi nr̄i regz districtū. vt i vsa. xciij. et magnatib⁹. Quia tñ de istoꝝ cessatiōe nō cōstat. vidz q̄ ptūc ō eoꝝ emēda debeat in hac req̄sitione taceri. Sz q̄ nihilomin⁹ req̄rat q̄ desonorē quē in hoc casu fecit dño nr̄o regi emēdet. vt debeat emendari iux̄ vsa. ipm ad quē z alios suā dos etiā ex dicta pueniētia est astrictus. ¶ Nec ob. q̄ vsa⁹ p̄sumat talia vicecōitib⁹ z iferioribꝰ. z p̄mittat ptātib⁹. Et rex ipe q̄ rex z comes nedū spectabil sed illustrz z hñs imp̄iū. z p̄ons sit ptās. vt. l. ptātis ff. de v. sig. z de iux̄. om. iu. l. impiū. C. de erogāc. mili. an. l. puicialiū. li. xij. z ō cri. stel. li. i. de comi. p̄sisto. l. i. z. ij. z de comi. q̄ p̄uin. re. l. i. e. li. z in aut. ō ap. §. illō. col. iiij. C. de ap. l. si q̄n. Etiā hec q̄ ibi colligū tur. z alia q̄ rōne ptātz sibi ptineāt ex̄ sua territo⁹ exercere nō licuit ipi regi maioꝝ nic̄. cū i inuitū fiāt talia. z sic cōpari neq̄unt ad voluntatē. ¶ Nec ob. l. ij. ff. ō offi. p cōsul. q̄ in lectionē alteri⁹ cederet. i q̄ etiā insignia vel his q̄ p̄ter honorē cōcessa sint illustrib⁹. z ptātē hūt. b⁹ vti nō licz ex̄ p̄uincā sibi decretā. vt. ff. de offi. p cōsul. z le. l. i. R. ij. z C. de p̄po. scir. cubi. l. fi. li. xij. vbi de hꝰ. Jn rōne est casus. z p̄pterea etiā q̄ designāt ptātē. p̄lationē. z plenitudinē officij. z sunt signa p̄latiōis. nō licet ex̄ ptētā p̄uincia. sic z archiepo non licet cruces ante se ferre. nec vti pallio. vt ex de auc. z vsu pal. c. ex tuaz. z. c. cū sis. cuz ibi notatis p jnno. z hosti. vinc. z alios. vt li.

pen.c.i.eꝛ de puile.c.antiq̃.c.di.c.palliũ. cũ ibi notatꝫ q̃ archi.ꝛ dictꝫ.c.nouit. ꝛ epꝫ vj.q.iij.c.scptũ. ¶ Nec ob. q̃ pcõsul. hẽat vbiq; insignia pcõsularia eꝛ vbẽ. vt dcã l.i. Tũ qꝛ in lesiõꝫ alteriꝰ eis vti p̃t vt dcã l.fi. C. de ꝓpo fa.cubi.ꝛ qꝛ est illud spãle i eo rõne mittentꝫ. Mittiꝛ enĩ pcõsul a pn cipe: vñ nõ est mirũ si aliq̃ peculiare iue niaꝛ in eo.ar.de con.di.iij.c.fi. eꝛ de mai. ꝛ obe.c.q̃ tuas. Sic ꝛ legatꝰ de latere papꝫ missus ceteros añcellit. vt dicto.c.antiq̃. ꝛ de offi.i.le.c.volentes. ꝛ.c.ab ercõi catꝫ. ꝛ de sen.ex.c.ad eminẽtiã. Et q̃ sit spãle i q̃ cõsulibꝰ. ꝛ sic nõ trahẽdũ ad alios .q.l.i.ff ad muni.notaꝛ i dicto.c.ex tuarũ. q̃ doc.i ter quos got.vin.host.ꝛ jo.an. Et quãuis simplr ꝛ distincte ptãtibꝰ ꝓcessa sint ea q̃ in dcõ vsa.ex magnatibꝰ ꝓcedunꝛ.non tñ eꝛ suũ territoꝝ. l.illicitas.§. q̃ vniuersas. ff. de offi.pñi.ꝛ.l.eꝛ territoriũ.ff. de iuꝛ.o. iu.vel q̃ hec.l.loq̃tur in iuꝛdcõnibꝰ.qꝛ vt dictũ est in alijs in casu quo in lesiõꝫ cede rẽt alioꝝ:nõ posset fieri q̃ dictã.l.fi. Et talis dñia est eꝛ ter.vsatici .lxxj. strate.§. rochas. Alis est vsa. ibi.seq̃ns. quo cauet q̃ ecclíam.fortitudinẽ.castꝝ.monasterium edificaꝛ in rocha. q̃uis hẽat in suo feudo vel alodio nõ licꝫ sine cõsilio ꝛ licẽtia ꝓncipis iuꝛdictionaꝛ. Nec crederemꝰ posse ꝓbari iure q̃ nõ iuꝛdcõnalia possit ptãs eꝛ suũ territoriũ in lesiõꝫ alteriꝰ exercere. vnde dicta dñia vel distinctio nõ ꝓcedit. ¶ Nec ob. q̃ in honorẽ q̃si quoddã ꝑmi nẽs ꝛ insigne ea q̃ ꝓcedunꝛ in dcõ vsa. ptã tibus sint ꝓcessa ꝛ q̃ seq̃rentꝰ psonã. ꝛ absq; determiatiõe loci ꝛc. qꝛ oportꝫ itelligi q̃ ea exerceanꝛ infra suũ territoꝝ. alis etiã mer. impiũ ex eo q̃ sit ꝓcessuꝫ possꝫ eꝛ sue ptãtis vel magnatꝰ limites ꝛ territoꝝ ex ercere.qđ est absurdũ. ¶ Nec ob. q̃ guerra ctiã volũtaria ꝛ eꝛ garrificãtis territoriũ sit ꝓcessa. ꝛ ꝑuatis psonis qꝛ nõ ꝓpt̃ hꝰ est cõcessuꝫ in guerrã. vel ꝓpt̃ guerraꝫ facere actus tales. vt pstiꝛ. pacꝫ ꝛ treuga. notum

sit cñctꝫ.§. jtẽ sub hac pace statuiꝰ q̃ nul lꝰ p̃tvti mero impio. ꝛ iure obsidẽdi. ꝛ cuꝫ ingenio debellãdi. aut alijs cõcessis i dcõ vsa. ex magnatibꝰ nõ hꝫ plus ꝓpt̃ guerrã volũtariã vnus comes vel ptãs. marie qꝛ eꝛ suũ territoꝝ q̃ vnꝰ simplex miles ꝓpt̃ simile guerrã haberet. cũ ꝛ eodẽ mõ ꝛ ea dẽ ꝑmissiõe tolleret simplici militi volũ taria guerra: quo tolleraꝛ vni comiti vel alij ptãti. ꝛ nõ rõne ptãtis. qꝛ nõ enĩ ma gistratui. vel ptãti. nisi esset miles vel de gñe militari guerra volũtaria tolleratur Et sic ptãs vel impiũ nihil ad volũtariaꝫ guerrã facit. q̃n eꝛ suũ territoꝝ i guerra vo lũtaria comes vl̃ ptãs sit ꝓ puato hñdus ꝛea solũ possit q̃ puato garrificãti liceret. Et si ꝓpt̃ guerrã posset eꝛ territoꝝ talia ex ercere q̃ ꝓñs posset ꝛ merũ impiũ q̃ i dicto vsa. sic ptãti ꝓcedunꝛ. qđ esset absurdũ. vt iam ẽ dictũ. Et q̃uis i ꝓuilegiũ talia sint cõcessa. nõ tñ id in lesiõꝫ alteriꝰ exercebit vt in dicto.c.ex tuarũ. ꝛ dicta.l.fi. Vel foꝛ sitã ꝓuiliũ dcĩ vsa. p̃t spãle dici. q̃le req̃rit dicta ꝓstõ. ibi cũ õꝛ. nisi a nob. vel añcesso ribꝰ nr̃is hẽrẽt ꝓuiliũ spãle Tũ qꝛ nõ viõꝛ loq̃ de ꝓuilio legꝫ sꝫ hois. ¶ Et sic nõ ob. i l.si grauiꝰ. C. de diuer. offi. li. xij. Tũ qꝛ ꝓ ꝑe spãle ꝓuiliuꝫ õꝛ id qđ plibꝰ psonis. vel rõne pluriũ ꝓcediꝛ psonarũ. vt. ff. de ꝓsti. ꝓn.l.ij.eꝛ de ꝓuile.c.cũ ꝛ plãtare. de ꝓscp. c.veniẽs. ꝛ.c.auditis. de fi. ꝓbꝛo. c. ex tua. Ꝫ q̃nq; idẽ ꝓuiliũ possit dici gñale respcũ specialioꝝ. ꝛ spãle respcũ gñalioꝝ. vt no. q̃ host. i sũ. ti. õ ꝓuil. §. quot sꝫ spẽs. ¶ Et q̃uis absq; q̃relatore nõ possit q̃ stõꝫ pa. ꝛ treu. ꝓcedi. nihiloiꝰ tñ qꝛ actꝰ tali loco ꝓhibitꝰ i desonorẽ dñi regꝫ factꝰ p̃t q̃ vsaꝰ q̃ dñꝫ rege ꝑ defẽsiõe sue legꝫ ꝓcedi. qꝛ ad suũ ius ꝓsequndi ptinet. vt iã. s. i silꝫ dictũ fuit. ¶ Et credimꝰ q̃ vicecões rõne pacꝫ ꝛ treu. p̃dcẽ possit coꝝ vicario gerẽdo. i cuiꝰ vicaria ẽ sitꝰ dictꝰ locꝰ vicinꝰ. vbi i obsidi one, debellatione. ꝛ captiõe ipius loci ꝑ dicta cõmissa fuerũt cõuenire dñꝫ regem

Qđqꝫ ſi ex vſa. ex magnatibꝰ. vel alia via ad reſtōz loci p̄dicti velit coꝝ dño nr̄o rege. vel coꝝ eiꝰ vicario gerūde. aut iudice agere ꝫ dcm̄ regē poſſit qz poſſet. ac ſi eſſꝫ ſimplr a dñi nr̄i regꝫ iuriſdcōe exemptus. ꝛ ꝫ rōne rei infra iuriſdcōz dñi regis ſituate. ꝛ delicti ifra eā cōiſſi vt. C. vbi ꝺ i rē acc. l. fi. ff. de iudi. q̄ legaſ. §. i. ꝛ notaſ p jnno. i c. poſtulaſti. ex̄ de fo. cōpe. ex̄ de puil. c. volentes. q̄ eſt hodie. li. vj. ¶ Hec obſtabit re tertio fcā i q̄uenīcia de nō appellādo. ꝛ ꝺ de nō hñdo recurſum a dicto dño rege ad dictū dñꝫ nr̄z regē. qz q̄liſcūqꝫ ſit dicte retentōis effectꝰ. ꝛ ſenſus conſtat. q̄ coram eo. cui etiā q̄ nullo iur̄ ſubeſſet q̄uenīri p̄t rōne delicti ꝛ rei. vt pꝫ ex ſupradictꝫ. ¶ Et ſalua correctōe vt. ſ. hec in ꝛ ſup his ita ſē timus nos. btrā ꝰ de ſeua. ꝛ Rꝰ vinaderij ll. doc. ¶ Hoꝫ vo ja. de mō. iu. bñg⁹ viues. ꝛ bñg⁹ de mō. iu. videſ q̄ ꝓpter obſidiōez fortitudinis. ꝛ debellatiōz cū ingenijs facta p̄ dñꝫ regē Maioricꝫ in loco de jonq̄ria non poſſit ꝫ eum p̄cedi vigore vſatici ex magnatibꝰ p̄ dñꝫ regē Aragoñ. p eo qz dictꝰ vſa. phibet debellatōz ꝛ obſeſſiōz p̄ dictas facere dictꝫ vicecomitibꝰ ꝛ inferioribꝰ. ꝛ p̄cedit ea ptātibꝰ. ꝛ hij p̄nt dici comites. vt pꝫ ex vſa. xxiij. oēs hoīes. pīncto cū eo vſa. xxv. placitare. alſ eſt. §. ꝛ etiā ex ipo vſa. ex magnatibꝰ. in quo fit mentio de ptāte ꝛ p̄ncipe. ¶ Et videſ q̄ comes barch̄ tanq̄ maioꝛ debeat dici p̄nceps. ꝛ alij comites tāq̄ mīoꝛes poſſēt dici ptātes. ad qđ etiā facit vſatic⁹. lxxx. iudicium vbi fit mentio de p̄ncipibꝰ ꝛ de comitibꝰ ꝛ vicecomitibꝰ. ꝛ alijs īferioꝛibꝰ. ꝛ i dicta phibitione dicte debellatōis ꝛ obſeſſiōis q̄ fit vicecomitibꝰ ꝛ inferioꝛibꝰ redditur. Rō hec. qz magnū ꝺedecus eſt ptātibus. ſub q̄bus ptātibus debent intelligi ꝛ de iure cōi illi q̄ merū impiū hñt. vt ſunt illꝰ luſtres. ſpectabiles. ꝛ clariſſimi. vt no. i. l. i. in p̄n. ff. de offi. eius cui mā. eſt iur̄. Et p̄ ꝫ intelligunt ſub ptātibus comites. qz ip̄i vel ſunt illuſtres. vt. C. de eroga. mili. an. l. puicia liū. C. de ſtillē. l. i. li. xij. vel ſpectabiles. vt. C. de comi. p̄ſt. l. i. ꝛ de p̄ uile. ſco. l. i. ꝛ de comi. q̄ p̄uinciā re. i rub. li. xij. Et ſic hñt meruz. ꝛ ptātes dici p̄nt. cū dignitatē ꝛ admīſtrationē habeant. ꝛ tales dicunt ptātē gerere. i. dignitatē cuz admīſtratione hr̄e. vt no. C. de digni. l. fi. li. xij. Et ne ip̄is ptātibus fiat dedecꝰ fit i dicto vſa. dicta phibitio vicecomitibꝰ et inferioꝛibꝰ. ꝛ ob id in eoꝝ honoꝛez ꝛ p̄reminētiā in eis p̄ceſſuz. Quē quidē honorē ꝛ p̄eminētiā ꝛ inſignia retinēt quocūqꝫ vadant. ꝛ vbicunqꝫ ſint. vt in. l. clariſſimas. C. ꝺ digni. li. xij. ꝛ cū ſint ſine admiſtratione vt p̄uati. vt. C. de p̄fec. q̄ in vrbe l. i. ꝛ ij. li. xij. ¶ Et ſic vidꝛ q̄ dicti comitēſ poſſint vti dicto p̄uilio faciendi fortiam ſeu debellatōz. ꝛ obſeſſionē cū dñij s ſine metu pene dicti vſa. ex magnatibꝰ. nedū infra ſuos comitat⁹. īmo ꝛ ex̄ eos. nā ꝺēz p̄uilegiū comitibꝰ ſeu ptātibus p̄ceſſum p̄ſonas eoꝝ quaſi quoddā p̄eminēs ꝛ inſigne ſect̄ur. vt in rl̄a p̄uilegiū. de regu. iur̄ li. vj. ſic ꝛ p̄conſules ſequūtur vbi q̄ eoꝝ inſignia. vt. l. i. ff. de offi. p̄cōſu. Preꝫea talis fortia acceſſoꝛia eſt ad guerrā. ꝛ ſic cuz iur̄ obſuātiā cathalōie guerra poſſit fieri p̄ comites ex̄ ſuos comitat⁹. ſil'r ꝛ dicta fortia vt acceſſoꝛia p̄t fieri p̄ eoſ ex̄ ſuos comitat⁹. C. cū acceſſoꝛiū debeat ſeq̄ naturaz p̄ncipal'. vt in rl̄a acceſſoꝛiū. de reg. iur̄. q̄ infallibilis eſt iſto paſſu. Hec eſt ꝫ p̄ꝺcā. id qđ ius ſtatuerit de pallio ꝛ cruce. q̄ in p̄ uilegiū concedunt aliq̄bus p̄ſonis in dignitate poſitis. Et tñ nō p̄nt eis vbiq̄vti quia illud eſt ideo. quia nō eſt eis p̄ceſſuz ipſum p̄riuilegium indeterminate. ſed cum determinatione loci. vel temporis Nam perſonale eſt ꝛ locale. vt no. ex̄ ꝺ vſu pal. c. ex tuarū. Et ſic vltra tp̄s vel locū determiatū eo vti non p̄nt. Sed p̄uilegiuz dicte fortie eſt p̄ceſſum ptātibꝰ īdē mīa te te. ꝛ ſic poſſunt vti eis vbicūqꝫ ſint. patet

ex hijs q̃ notat jo.an.ĩ dcã rl'a ꝓuilegiũ ꝓ fea dict⁹ vſa.cõcedit vt eſt iã dcm̃ ptãtib⁹ hãc fortiã.vt poſſint obſidere.ꝛ debellare fortitudinẽ cũ in genijs.ꝛ ꝓhibet h̃ vicecomitib⁹.ꝛ inferioꝛib⁹.ꝛ h̃ ꝓpter dec⁹ ptã tũ.Et nõ facẽ dr̃iam neq̃ diſtinctionẽ an poſſint infra ſuas poteſtarias.vl' ſuos comitat⁹ tm̃.vel extra. Quare videt dicẽdũ q̃ poſſint vbiq̃.qꝛ vbi lex ñ diſtiguit.nec nos debem⁹ diſtiguere.p̃ſertim qꝛ ꝑ aliã legẽ.ſiue ꝑ aliũ vſa⁹ ſpãl'r de iſta materia loquẽtẽ nõ diſtiguit.vt.l.de p̃cio.cum ibi notatis.ff.de publicã.jtẽ ꝓceſſio dcĩ vſa.q̃ ſimplex eſt dꝛ intelligi q̃ ſit plena.ſic ꝛ ꝓhibitio facta de p̃dcis vicecomitib⁹.ꝛ inferioꝛib⁹ ẽ.ꝛ ĩtelligit eẽ plẽa ar°.l.quos ꝓhibet.ff.de poſtnlã.maxĩe qꝛ eſt bñfi⁹ ꝑncipis.quare nõ ſtricte eſt interp̃tãdũ.ĩmo latiſſime ꝛ ĩtegrit.vt dcã.l.fi.ff.ꝺ ꝓſti.ꝑn. ꝛ.l.ſi qñ.C.de bo.va.li.r. Et dato q̃ puideat.h̃ durũ eſt tenẽdũ.q̃ vſa⁹ ita de h̃ ſeptus eſt.vt.l.pſperit.ff.q̃ ꝛ a q̃b⁹.potiſſime qꝛ q̃libet ĩ cathalonia p̃t bellum ĩdicere ꝛ garrificare.ꝛ acupdare.abſq̃ aliq̃ iuſta cã ꝛ niſi q̃ẽ ꝑ dcm̃ vſa.fcã eſt ꝓhibito.q̃libet p̃t facere oĩa.q̃ ad guerrã ꝑtinẽt.ꝛ ita cũ ĩ genio debellare ar.l.ij.ff.de iuſ.o.iu.ꝛ.l. ad rem ꝛ.l.ad legatũ.ff.de ꝓcura.qꝛ quod plus eſt.ſ.mortes quaſcũq̃ infligere abſq̃ pena cũ ergo vſa⁹ ſolũ ꝓhibeat vicecomitib⁹.ꝛ inferioꝛib⁹.vt eſt dcm̃.ꝛ oĩa q̃ ad guerrã ꝑtinẽt ſunt ꝓmiſſa de cõſuetudine certe comitib⁹.Et cõceſſio ꝺ hijs ſpãl'r fcã eſt eiſdẽ ꝑ vſa⁹ nõ videt dubiũ.q̃n poſſint cũ ingenijs fortitudines debellare ex̃ comitat⁹ ſuos.qꝛ ex̃ eos poſſunt guerras.et ea q̃ ad eos ꝑtinẽt facere.ꝛ gñalitas etiã id patit vſaticj ſupꝛa dicti. ¶ Nec ob.hijs q̃ ex̃ territoꝛiũ ſiue ꝓuinciã ſibi decretã. quis nõ põt aliq̃d facere in inuitũ.Solo qꝛ illꝺ eſt cũ iudicial'r.ſiue iuriſdictionaliter ſiue iuris dñij fit.vt.l.fi.cũ ſp.ff.ꝺ iuſ o.iudi. ¶ Nec hijs ob.nota.in.c.ex tuarũ ex̃ de auc.ꝛ vſu.pal.vbi dicit q̃ q̃s nõ põt celebꝛare.vel p̃dicare ex̃ ſuã ꝓuinciã.ꝛ tamen hec nõ ſunt iuriſdictionalia.qꝛ illꝺ vex̃ ẽ q̃ nõ põt tã q̃ius h̃ns ĩ eos q̃b⁹ vult celebꝛare vl' p̃dicar̃ vel monẽdo.vel citãdo eos ad ea q̃ ĩpoꝛtãt in ſe iuriſdictionez ꝛ iura dñij.al's autẽ bñ poteſt vt nota.in dicto.c.ſcriptũ.vj.q.iij. Nec tamẽ hinc eſt. q̃ ĩmo põt facere p̃dcã in inuitũ bñfi° cõſtitutiõis ꝓmittẽte.ꝛ dcĩ vſatici comitib⁹ cõcedẽtez. ¶ Jtẽ nõ ob. p̃dictis.C. de ꝓpo. ſacri.cubi.l.fi.qꝛ ibi loquit⁹ de iure ſine ꝓ uilegio nõ ꝑtinẽte.al's q̃ ex cõceſſiõe.ꝛ tamen in caſu de quo q̃rit⁹ nõ ſic.qꝛ al's q̃ ꝑ vſa⁹ ꝑtinebat comitib⁹ ꝛ oĩb⁹ alijs facere dcãm fortiã.ſ. ex cõſuetudine ꝓmittẽte eis guerrã facere.ꝛ innuit vſa⁹ in ꝑn° cuz dic̃ null⁹ ꝓſumat deiceps.ꝛ ꝑ ꝓñs vtẽdi ĩ ea oĩ gñe debellãdi.nec vſa⁹ facẽ aliud niſi q̃ h̃ de nouo ꝓhibet vicecomitib⁹.ꝛ inferioꝛib⁹.ꝛ nõ dicit q̃ cõcedat id ſupioꝛib⁹ ſ. ptãtibus.ſz q̃ eſt eis cõceſſuz.ꝛ hz ĩtelligi ꝑ cõſuetudinẽ.vel vſantiã terre.cũ nec de iuꝛ cõi.nec ꝑ alios vſa.ſit cõceſſa dicta fortia. Tum qꝛ dca.l. loquit⁹ de eo q̃ ꝺ ꝑſe ꝛ ꝓncipaliter eſt cõceſſum.ſed ĩ caſu p̃nti loq̃mur de eo q̃ nõ eſt ꝓncipal'r.ſed acceſſorie ad alterũ cõceſſum.ſ.q̃ cũ ĩgenijs poſſit debellari. nam debellatio.dato q̃ per vſa⁹ nõ eſſet ꝓmiſſa.ſed cũ in genijs eſt ꝓbitũ inferioꝛib⁹.ꝛ ſupioꝛib⁹ cõceſſũ.ꝛ ſic cum ſit acceſſoꝛiũ ad debellationẽ dꝛ ſm eum regulari.vt in regula.acceſſoꝛiuz.de regu.li.vj. Et ſic cũ guerra poſſit fieri vbi cũq̃ etiam ex̃ comitatũ.debellatio cũ in genijs poterit ibi fieri.q̃uis ex h̃ ali⁹ ledi poſſit cũ ipſa guerra ad ledẽdũ aliũ.ſit inducta. Et ex h̃ pz qꝺ id qꝺ de leſiõe alteri⁹ dꝛ ĩ dcã.l.fi.ad p̃ñtẽ materiã.q̃ ſup leſione alteri⁹ fũdata eſt nichil facẽ. ¶ Nec etiã ob ſtat ad p̃dcã vſa.xxvij.ſtrate.§.rochas.al's eſt vſaticus.qꝛ ibi loquitur de iure reali ꝛ concernente rem. Nam facere caſtruz in ſuo feudo.vel alodio.concernit rem.ꝛ ſic non eſt mirũ.ſi extra eam fieri non poſſit

nec in ipa ⁊ iux territoriū fieri possit sed act⁹ debellādi pōt fieri ⁊ fit cōiter ex terri toriū debellātis. ⁊ ꝯcernit ꝑsonā. ⁊ sic bñ pōt fieri ex comitatū vbicūq; comes ha beat guerrā. ꝑterea raro est: ꝙ guerra fiat ꝑ aliquē comitē īfra suū territoriū. ⁊ cōit fit ex. ⁊ sic ad illud qd cōiter fit. ⁊ nō ad il lud qd fit raro dz dcm̄ ius adaptari vt ī. l. nā ad ea. ff. de legi. Et lz dict⁹ vsa⁹. ex ma gnatib⁹ ꝯtineat act⁹ iurisdictiōales ⁊ nō iurisdictiōales. quātū ad ꝓhibitionē. Ac tñ ī cōcessiōe. q̄ ptātib⁹ fcā esse dr. nō vide tur repeti aliq̄d iurisdictōale. sz ꝙ dcā for tia. s. debellare cū ingenijs ⁊ tenere forti tudinē obsessaz ꝯcessa ē ptātib⁹. ⁊ iste act⁹ hz ꝯcernere locū ī quo f t. Et cū ñ hēat lo cū determiatū pōt fieri vbicūq;. Et vbi ꝑ dcā pñt dici oīa ꝯiūcta debēt ītelligi sane s. ꝙ illa q̄ cōcernūt ꝑsonā. fiāt vbicūq; sit ipa ꝑsona. al's seq̄ret ꝙ sicut iurisdictiōa lia nō pñt fieri sine cause cognitōe. ⁊ alia solēnitate sic nec alia: qd est absurdū dice re. ¶ Quare ex ꝑdcis videt ꝙ rōne ꝑdci lo ci de ionq̄ria ex dcō vsa⁹. ex magnatib⁹ ꝯ dcm̄ dñm regē maioricꝫ ꝓcedi neq̄at vllo modo ¶ Itē nec ex ꝯstōne pacis ⁊ treuge q̄ incipit Notū sit cūctis. §. itē sub hac pa ce videt posse ꝓcedi ꝯ dñm regē maiorꝫ. ꝓ eo qꝛ approbatiōe dicte ꝯstōnis exhimun tur ⁊ excipiunt illi q̄ hñt ꝑuilegiū spāle a dño rege Aragōie. vel antecessorib⁹ suis. Et sic cū comites hēant d h ꝑuilegiū spā le ꝑ dcm̄ vsa. ex magnatib⁹ ꝑ antecessores dñi regis aragone. satis patet ꝙ ipsi nō ī cludunt sub dcā ꝓhibitiōe. ⁊ ad h fac qd le. ⁊ nota. ī. l. si graue. C. de dig. li. xij. Et vbi includerent sub dcā ꝓhibitōe. adhuc nō possz vigore ꝯstōnis pacis ⁊ treuge abs q; q̄relatore ꝓcedi. Et alia forma ꝓcessus haberet fieri ꝑ quē possz ꝓcedi. ¶ Et ꝑ dcā sentim⁹ nos iacob⁹. bñg⁹ ⁊ bñ⁹. correctōe regia. ⁊ saniori cōsilio sꝑ saluis. ¶ Et ad illud autē qd dcm̄ est ꝑ dcōs socios nr̄os sup ꝯueniendo dcō dño rege maiori cꝫ per dcm̄ nobilē vicecomitē corā dcō dño rege vel vicario gerūde. vel ei⁹ iudice per cōsti tutiōem pacis ⁊ treuge. vel ex vsa. ex ma gnatib⁹. vel al's. vbi ei cōpetat. vel sibi cō petere asserit ius agēdi ex dcā cōstitutiōe vel vsatico. vel alio iur. cū veritatez iuris cōtineāt assentim⁹ saluis tamē correctōe ⁊ cōsilio supradictis. ¶ Itē qꝛ ex informa tiōe sup hoc recepta apparet. ꝙ dict⁹ rex maioricꝫ. barones. ⁊ gētes extraneas. in ter quas senescallū de carcassona. Comi tem fuxi ⁊ monescallū de miralpex. ⁊ plu res alias militares ꝑsonas. forte potesta tum armoꝝ cū cōuentib⁹ ⁊ cetib⁹ homi num armatoꝝ in terrā dci dñi regis īmi sit. q̄ obsessiōem. debellationē. ⁊ captionē dci loci de ionq̄ria. ⁊ alia mala dicto vice comiti simul cū dcō rege. ⁊ ipe cū eis fece rūt. q̄uis ipm nō acupdassent dci ex̄nei. Et sic ꝯ cōstitutiōez cathalōie. qua cauet ꝙ null⁹ hō de ꝑatico faciat malū alicui si ne acupdatiōe ⁊c. Et etiā absq; aucte ⁊ cō sensu dñi regis. credim⁹ nos bertrād⁹ de seua. raymūd⁹ vinaderij. ja. d mō. iu. bñg⁹ viues. ⁊ bñ⁹ de mō. iu. h fuisse illicitū ⁊ pe na dignum. ff. ad. l. iul. ma. l. iij. ⁊. C. vt ar mo. vi⁹. l. vna. li. xj. ⁊ got. li. ij. ti. i. de hijs q̄ ꝯ ꝑncipem vel gētē. aut pat. re. vel insolē tes existunt. l. q̄tꝫ. ff. ad. l. iu. de vi. pub. l. i. ⁊. l. qui dolo. §. hac. lege. ⁊. l. penultīa. ad quod potest induci rō vsa. lxviij. ꝑnceps namq;. ¶ Quod quidē crimen nō potest excusari rōne consuetudinis. qꝛ inter mi litares ⁊ generosas ꝑsonas vs⁹ armorum absq; licentia ꝑncipis. ⁊ guerra etiā volū taria in cathalonia tolerant. Tuz qꝛ dci ex̄nei nō acupdauert. vt supra ē dcm̄. Et sic nō poterat dici guerra in cathalōia to lerata. quia expresse ꝓhibita per consti tu tionē ꝑdictam. Tum etiā quia si ⁊ inter ex̄neos toleretur. nō tamē ex̄neis. nec in traneis. cū extraneis aduersus ex̄neos fu it vnq̄ vsitatū. nec toleratū. Sic nec tole ratur ꝙ aliq̄s vsa⁹. vl' obseruātia sit indu

ct⁹. ꝓpter quē excusari valeat dcm̄ crimē. Et ꝯsuetudo mala q̄lis esſz hec. guerra vo lūtaria tolerāda nō extendit ad sile. vt. l. qd nō rōne. ⁊. l. ꝙ v̄o. ff. de legi. ⁊ de iti. ac. qꝫ ꝑ. l. i. §. iulian⁹. lz nō possit dici simile. de ex̄neis ad ītraneos. cū absqꝫ dubio ꝑiculosi⁹ foret si alieni ꝑncipes. ⁊ barones bellātes sine auc̄te nr̄i ꝑncipis regni hui⁹ scrutarent archana ar. l. mercatores. C. d co. ⁊ merca. Et propterea nobiles: ⁊ barones cathalōie sꝑ velut actum pestifer ob orruerūt mittere ī h̄ regno ꝑncipes. ⁊ gentes ex̄neas ꝓ bellādo. vl̄ guerrā cuiq̄ faciendo. ¶ Et credim⁹ debere ⁊ posse ꝑ dn̄m regē nr̄z citari dcm̄ dn̄m regē maioricꝫ. ⁊ teneri ꝯpere. ⁊ firmare ius ī posse dci dn̄i regis. ⁊ litigare īt⁹ sue curie ianuā. vbicūqꝫ ei mādauerit ī suo vt ī vsa. xxiij. oēs homines. ⁊ vsa. xxv. placitare. al's est. §. q̄ īcipit. placitare. cū sil'ibus. ¶ De ordīatiōe aūt ꝓcessus p⁹ firmā fiēda. ⁊ de petitiōe ꝯ dcm̄ dn̄m regē offerēda ꝓpter dcm̄ crimē. Et de ordinatiōe: ⁊ effectu iudicij q̄lis eē debeat. nūc nō scribim⁹. qꝛ nō est nec̄e ꝓ effectu ꝯsilij postulati. Et qꝛ citato dicto dn̄o rege. si firmauerit. ꝓut dz nō erit talis ꝓcessus ī forma ordinatiōis. ⁊ effectu q̄lis esse debebit si cōparere ⁊ firmare recuset. Et iō nō certū q̄d ꝑt ꝑ nos ꝯsuli. donec sciuerim⁹. aut vt ꝯ cōtumacē. vel vt ꝯ pn̄tē ⁊ iuri parentm fuerit iudiciū ordinatū. bertrādus. de seua. R⁹ vinaderij ja. de mō. iu. bn̄g⁹ viues. ⁊ bn̄⁹ de mō. iu. predicti. ¶ Sz pone ꝙ iux̄ hūc vsa. oblata st̄ capitl'a ⁊ supplica° corā dn̄o rege a dāpnū passo ꝯ malefcōres. de q̄b⁹ iā posita est forma. s̄. e. vsa. sup v̄bo acuydatū a ptāte in. q. q̄ incipit. q̄ro iux̄ ꝑdcā q̄lit̄ libellus ⁊c. Nūc vertit̄ ī dubiū q̄ erit forma citatiōis q̄ fiēda est ꝯ ip̄os malefcōres. dico ꝙ multis modis. ꝓut casus exigit ip̄a cōcipit̄ citatio. sz causa exempli. vnā hic pono formā. ¶ En marti ꝑ la gr̄a de deu rey darago e de valencꝫ ⁊c. ¶ An iohā garriga ꝑayre de draps de lana d̄la vila de castello dēpuries be sabets. q̄ dijo⁹ a. vij. dies d̄ octubre del any dela natiuitat de nr̄e senyor. M. ccc. xcv. hora del seny. dela oratio vos stāt ꝑsonalmēt en la ciutat d̄ barch̄. en lo cami publich ꝓp la porta del alberch del feel ꝯseller nr̄e. nesperādeu cardōa. assats ꝓp la plaça de scā āna. lo senyor rei en johan frare nr̄e. dalta recordatio lo dit dia. stāt en lo regne de mallorq̄s en offensio d̄ deu. e en meynspreu dela senyoria del dit senyor e nr̄e. e en lesio de nr̄e ꝓisme hora captada. e pēsa deliberada cessant tota raho ab spasa treyta e nua e feris lo feel scriua familiar: e domestich del dit senyor. e nr̄e en bn̄g. carreta. vinēt ꝑ lo dit cami publich del seruey del dit senyor. e anāt acasa sua ꝑ lo qual ferimēt lo dit bn̄g carreta sōch naffrat greumēt ꝑ vos. e. ꝑ en Pere e Frācesch garriga germās vr̄es. e ꝑ en Pe. garriga el's garrigola. e iohā garriga. mariner. lo q̄l es estat del castell o loch d̄ borus. e ꝑ algūs altres sequasses vr̄es. q̄ ab vos. e ab ells erē en la sua ꝓpria ꝑsona de diuerses plagues crehēts aq̄ll hauer mort ꝑ la q̄l cosa pot esser dit: vos e los damūt nomenats. e tots los altres q̄ ab vos e ab ells erē. hauer comesos los excessos e delictes dauall exp̄ssats. e esser encorreguts en les penes. bās dels vsatges de bar. deius designats. E ꝑmeramēt vos ne los ꝓp nomenats. ne les altres q̄ ab vos ni ab ells erē. no podets ni deuets ignorar. cō lo dit senyor rey en iohan ꝑ raho de passatge. lo q̄l feu en lo dit regne de mallorq̄s volēt iaquir endeguda trāquillitat los seus regnes e terres. e via ꝑclaure. q̄ entre los habitātes en aq̄lls discordia algūa nos pogues suscitar. e nodrir. Axi e cō ꝑ sa regalia e ꝑheminētia reyal allo podia. e deuia fer ꝑ tenor de vn seu edicte. lo q̄l feu ꝑ raho d̄l dit passatge ꝑ lo temps en aq̄ll exp̄ssat. reebe mes e posa tots e sengles sotsmeses de qualseuol dignitat stamēt. ley.

e ꝯditio fossen en ꝓtectio e seguretat sua
e nr̃a spāls. E entre les altes coses ꝑ ꝯsuatio de pau. seditio de bādositats istitui e
ordena q̃ durāt lo dit tēps algūes ꝑsōes d̄
q̃lseuol ꝑheminētia. stamēt. ley. o cōditio
fossen no fahessen. ne poguessen fer o metre bādositats. aggressiōs. o sications. les
q̃ls coses totes e sēgles lo dit sēyor mana
fermamēt esser ꝟuades en sos regnes e terra. e sēyoria. mes en special en lo ꝑncipat
de cathalōia. ifligidores a alcūa ꝑsona q̃
ꝯ̄ faria. violaria. e no obꝟuaria lo dit edicta sens sperāça de ꝑdo segōs aq̃stes coses
e altres sō pꝰ largamēt ꝯtēgudes en lo dit
edicte lo q̃l ꝑ ço q̃ negū pogues ignorātia
allegar lo d t senyor mana e feu publicar
ꝑ tots los caps deles vegeries del dit ꝑncipat. ¶ E vos e los damūt nomenats vi
nēts ꝯ̄ lo dit edicte haiats aq̃ll violat. e ifrigit. e ꝑ ꝯseguēt sots vists esser encorreguts enles penes en los vsatges dauall
exp̄ssats. e en spāl en aq̃ll. lxv. q̃ comēçe. sil'l
mō lo q̃l ensēps ab los altres deius designats declarā hauer loch. ꝑ tal q̃nt hauets
trēcades les dites pau. e treua seguretat.
ꝓtectio. e guiatge en aq̃ll ꝯtēgudes. e ꝑ cō
seguēt vos e los damūt dits sots tēgut venir en ma o poder nr̃e ab tot vr̃e poder e
honor ꝑ fer a nr̃a volūtat segōs ꝯsell e loamēt dela nr̃a cort. ¶ E segonamēt q̃ com
los dits vsatges d̄ bar. ala dita ciutat e en
ꝑheminēcia de aq̃lla sia atorgat q̃ cascun
sia segur e haia sēcera pau e treua dīs los
termēs ꝯtēguts en los dits vsatges denotats. e en spāl en lo vsatge. lxj. q̃ comēçe. j tē
statuerūt oēs hoīes ꝛc. sots encorrimēt de
certa pena en aq̃ll exp̄ssada. E vos dīs los
dits t̄mēs haiats comesos los dits excessos. e d̄lictes sots vists hauer trēcada la dita pau. e seguretat. e esser encorreguts en
la dita pena. e mes auāt esser tēguts esmenar en doble los dāpnatges soferts ꝑ lo
dit bñg. ¶ Terçamēt q̃ cō los dits vsatges
e en spāl aq̃ll. lxij. q̃ comēçe. cami ꝛ strate
ꝛc. sia ꝓuehit q̃ls son e deuē esser en seguretat del ꝑncep. e sō en pau. e en treua. axi
q̃ tots e sengles ꝑsōes anāts. stants. e tornāts ꝑ aq̃lls. axi ꝑ mar. cō ꝑ terra. ꝑ totes
nits. e dies sō e deuē esser en pau. e en treua. e vos en cami publich haiats guereāt
nafrat. e desōrat lo dit bñg. en sa ꝓꝑa ꝑsona hauets violades. e īfligides les dites
pau e treua. e a nos feta molt grā d̄sonor
ꝑ la q̃l sots vos tēgut a nos esmēar ꝑ aueracio de sagramēt ab vr̃es mās ꝓꝑes. E
mes auāt sots tēgut esmenar al dit bñg
carreta en doble los mals e dāpnages. ꝑ
ell sostēguts ꝑ la dita raho. ¶ Quartamēt
q̃ cō los dits vsatges asenyaladamēt ꝑ aq̃l
xcviij. q̃ comēça oīa malafcā q̃ sūt ꝑ treugā dñi fcā ꝛc. sia statuit e ꝓuehit. q̃ siē esmenats ala ꝑt en doble los dits dāpnatges. e vos haiats feits los dits mals lo dit
bñg. carreta stāt en treua del dit senyor e
nr̃a ꝑ la q̃l cosa lo dit bñg. ha sofferts los
mals e los dāpnatges damūt exp̄ssats los
q̃ls vltra les desonors ꝑ vos al dit senyor.
e a nos feytes. e les penes ꝯtēgudes en tots
los dits vsatges a nos ꝑtanyēts. les q̃ls d̄
clarā hauer loch sots tēgut esmenar al dit
bñg. carreta ensēps ab totes messiōs fetes
e fahedores ꝑ la dita raho ¶ Quitamēt cō
segōs los dits vsatges de barch̄. tots los
familiars. e domestichs del dit senyor e
nr̃es stāts. vacāts. e laborāts en ꝟuey seu
e nr̃e. axi cō fahia lo dit bñg carreta lo dit
vij. dia de octubre siē posats en seguretat
d̄ tots lurs enemichs. e siē en pau. e en treua ab tots lurs seruidors. e bens. Axi que
negu nols deu fer mal ni desonor. E q̃ lo
cōtrari fara aq̃ll dia es acaygut. e desafiat del princep. e es tengut al dit princep
esmenar la desonor. que feta haura per la
dita raho. ab aueratio de sagrament ab
ses mans ꝓꝑies e esmenat ala part dāpnificada los dits mals. e dampnatges.
en onze dobles. E mes auant la iniuria.
per que en los dites penes vos. E los

damũt nomenats:e tots los altres q̃ ab ells eren sots vist esser encorreguts ꝑ los dits excesses Com sia clar e notori:e nr̃a ꝯscia es claramẽt informada:segons forma dels dits vsatges quel dit bñg.ꝑ manament e ordinaᵒ del dit senyor Rey en Johã ensemps ab algunes notables ꝑsones era romas enla ciutat de barçhña per certs affers del dit senyor.los q̃ls necessariamẽt se hauiẽ espatxar enla ciutat de barçhña.e en los q̃ls lo dit bñg.carreta ensemps ab les dites notables persones.lo dit.vij.dia de Octubre entenia. vagaua.e treballaua.e ꝑ molt tẽps abãs cõtinuamẽt hauia entes.vagat.e treballat.perla qual cosa sots vist greumẽt hauer offesa e menyspreada la magestat del dit senyor e nr̃a/e ꝑ conseguent com los drets dela terra/e en special los vsatges qui començen Simili modo.et auẽte et rogatu haien q̃ aq̃lls qui dãpnificaran o faran algũ mal o forissactura ꝯ forma dels drets degen venir en ma e poder del dit Princep ab tot lur honor e hauer a sa voluntat:segons consell e loament dela sua cort.¶ E vos dit Johã garriga e los damũt nomenats/e tots los altres vr̃es e lurs contra forma dels dits drets haiats comeses los dits delictes e excesses. e forissactures/segons de aq̃lles la dita nr̃a conscientia es estada plenariament informada.¶ E ꝑ amor daço mes ab la present vos amonestam q̃ dins espay de x.dies.apres q̃ la present a vos si sots en vostro domicili/e si noy sots enlo vr̃e domicili sera presentada vigats ꝑsonalmẽt a nos eus metats en ma e poder nr̃e ab tot vr̃e auer e honor ꝑa nr̃a volũtat:segõs ꝯsell e loamẽt dela nr̃a cort ꝑla dita raho en altra manera notificaz vos:q̃ passats los dits.x.dies nos ꝓcehirẽ cõtra vr̃a ꝑsona e bens:segõs q̃ ꝑ iusticia trobarẽ esser fahedor.Dada en Barchña.a.xxvij. dies de Jener.en lany dela natiuitat de nr̃e senyor.M.ccc.xcvij.Mathias vicecancꝫ.

¶ Sed ecce ꝙ isti malefactores sic citati scꝫ q̃libet eoꝝ cũ sui lr̃a cõpere nõ curãt. adeo ꝙ ꝯtũacia ꝯtra ip̃os accusata est:q̃rit̃ qualr̃ ⁊ ꝑ quẽ modũ aduersus illos ꝓcedet̃. Dicas ꝙ ꝑ viã lr̃aꝝ executoriaꝝ q̃ formari debẽt forma sub hac.¶ En marti ꝑla gr̃a de deu Rey darago.de valẽcia. de mallorq̃s.de serdenya.e de Corçega. Cõte de barchña.e de Rossello.e de Cerdanya.Als amats e feels tots e sengles gouernadors. Alguzirs. veguers.e sotsuegers.e a tots altres officials nr̃es:als q̃ls les presents seran presentades.e als lochtinẽts de aq̃lls p̃sents.esdeuenidors onseuol siẽ cõstituits/e q̃ deles coses daual scrites exeq̃dores serã req̃sts. Salut e dilectio.¶ Coz nos ꝑ certes rahõs e ex certa manera haiã amonestats en Johã e en frãcesch garriga germãs.fills den frãcesch garriga q̃ꝫ ꝑayra dela vila de Castello dempuries.en.P.garriga al's garrigola.e iohã garriga:q̃ es stat del castell e loch de borns marmᵒ de barçhñ.ab.v. lr̃es nr̃es:dels q̃ls cõ siẽ semblants.vna. ço es aq̃lla q̃s dreça en iohan garriga es dela tenor seguẽt.¶ En Marti ꝑla gr̃a d̃ deu ⁊c̃.¶ E los damunt dits Johã e pere e frãcesch garriga germãs/e pere garriga al's garrigola.e iohã garriga.ne algun dels ala dita monicio nr̃a no haien satisfet.E ꝑço q̃ ꝑ ells e cascũ dels es stat comes segõs los drets del nr̃e p̃ncipat d̃ Cathalũya.els e cascũ dells siẽ fets enemichs nr̃es.e acuydats d̃ nos.ꝑ la q̃l cosa nos deuẽ/e entenẽ esser ꝓcehit.e fer ꝓcehir ꝯtra los damũt nomenats.e cascũ dells e bẽs llurs e d̃ cascũ dells.¶ Perço a vosaltres e cascũ de vosaltres dehim e manã exp̃ssamẽt.e de certa scia.q̃ ab veu de crida notifiq̃ts a tots los dits iohã en pere.e en frãcesch garriga germãs. Pere garriga. al's garrigola.e Johan garriga mariner esser acuydats de nos.e q̃ ab

nos e sēs nos lussaçats. e los façē guerra: E no resmēys occupets. e barregets tots bēs q̄ trobarets esꝰ d̄ls damūtdits. e d̄ cascun dells e prenets aells dits iohā. e. P. e. Francesch garriga germās. Pere garriga al's garrigola. e iohā garriga mariner en ꝑsones. e si trobarets aq̄lls. e algū d̄ls o trobar porets dins la iurisdiccio a cascū de vosaltres comanada. E ab la dita crida notifiq̄ts: q̄ algun prelat o ecclesiastica ꝑsona. baro. caualler. o altre qualseuol ꝑsona hauēt/o no hauēt iurisdiccio. de qualseuol stamēt/o ley/o condicio sia nols sostinguē. ans lus façen guerra: segons q̄ dret comu o del nr̄e ꝓncipat de cathalunya volē e han ordenat. E aço cascun de vosaltres exequits e fets exequir en cōtinēt e notificats a tots los altres lochs dins la iurisdiccio a cascū de vosaltres comanada. Ciutadans. e a richs homēs. barōs. cauallers. p̄lats. e ꝑsones ecclesiastiq̄s. e a llurs ciutats. viles/e lochs e altres lochs d̄ ciutadās: q̄ hagē castells o viles dins la iurisdicio a vos comanada. perço que algu no puxa ignorancia allegar. Dada en Barçhelona. a. ix. dies de Març. en lāy dela natiuitat de nr̄e senyor. M°. ccc. xcviij. Mathias vic. ¶ Preconizatiōis aūt de q̄ in lr̄is preinsertis hr̄mentio tenor sub his v̄bis seq̄tur. ¶ Arahoiats ꝑ manamēt del senyor Rey. que⁹ fa a saber lo noble en Arnau guillem de bellera. veguer de Barçhn̄. e de valles. d̄ agualada. e de Moya. e d̄ Moyanes: q̄ cō lo dit senyor ab. v. lr̄es sues haia amonestats en iohā. en pere e frācesch garriga germās fills den frācesch garriga quōdā ꝑayre de drapts d̄ lana d̄la vila d̄ castello dēpuries q̄ dintre. x. iorns ap̄s les dites lr̄es aells o en cert cas en lurs domicilis seriē presentades vinguessen es metessen en llurs ꝓpries ꝑsones ab tot llur auer e honor en ma e poder del dit senyor ꝑ raho de algūs e enormes. crims. excesses. e delictes. ꝑ ells e cascun dells comeses en cascuna deles dites. v. letres expressats. e los dits Johā e pere e francesch garriga germās. P. garriga al's garrigola. e iohā garriga mariner/ne algū dels ales moniciōs del dit senyor no haien satisfet: E ꝑço q̄ ꝑ ells e cascun dels es stat comes. segons los drets del ꝓncipat de cathalūya ells e cascun dells sien fets enemichs del dit senyor. e acuydats dell ꝑ la q̄l cosa lo dit senyor enten ꝓcehir e fer esser ꝓcehit contra los dits Johan/e Pere/e Francesch garriga germans. Pere garriga alias garrigola. e Johan garriga mariner ha manat expressament e de certa scīa al dit veguer e a tots altres officials seus q̄ si trobarā dins la iurisdiccio a cascū dels comanada los damūt nomenats. aq̄lls e cascū dels prenē en persones. E no resmēys notifiquen ab veu d̄ crida generalmēt atuyt. aq̄lls e cascun dells esser acuydats. e enemichs del dit senyor e q̄ ab ell e sens ell tot hom los faça guerra occupāt e barreiāt tots llurs bēs. E q̄ algūs p̄lats ꝑsona ecclesiastica. baro. caualler. e altre qualseuol ꝑsona/de qualseuol ley cōdicio/o stament sia hauents o no hauēts iurisdiccio nols sostinguē/ans façē guerra. segōs q̄ dret comu e del ꝓncipat de cathalunya volē e han ordenat. e pus expressamēt es cōtengut en vna letra del dit senyor dela tenor seguēt. ¶ En Marti ꝑla gr̄a d̄ deu Rey darago ⁊c. legat̄ vt̄s ¶ Perço lo dit veguer ab veu dela present crida publica. ꝑ tal q̄ negū no puxa ignorācia allegar/notifiq̄ atot hom generalmēt totes les damūtdites coses enla dita letra cōtengudes esser fermamēt tēgudes e obseruades segōs cōtinētia e tenor dela dita preinserta letra. E guart se qui guardar se ha. en altra manera la pena haura: q̄ merexera sens tota merçe. Cum iure cautū sit ꝙ pene siue delicta nō debeant remanere impunita. extra de sent.

er.c.vt fame. cum ſuis ſi. Et ſi hac dote contentus ſit vſq; ticus iſte.

¶ Conſtituerūt etiam. Caſus. Faciēs homagiū alicui vel pactū gñale pacis ⁊ diffinitiōis nō ꝓt āmodo ſuper q̄relis ꝺ iniurijs pu⁹ datis ſiue fact⁹ eī ꝙuenire. niſi exp̄ſſe fuerit retentū. h. d. ¶ Vel dic ſm Jac. de mon. iu. q; is q̄ fac̄ pactū gñale pac⁹ ⁊ diffinitionis ſi aliq̄d vult excipe vel retinere debz id facere noīa tim. alſ oīa videnť remiſſa ⁊ꝓ hō. ff. co. p̄di. l. q̄ cq̄d. ꝺ act. empe. l. q̄ro. ⁊ de trāſac. l. nō ē ferēdus. qꝺq; no. ꝑ Bal. in. l. cū cognatū. C. de inge. manu Sic ⁊ ecōtra in obligatiōe ꝙhēda. q⁹ totū intelligiť omiſſuz eſſe. qꝺ exp̄ſſim nō ē in ſtipulatiōe deductū. ff. dever. obli. l. q̄ cq̄d aſtrīgēdū. i. ℟. ſm Ja. de mō. iu. vide in bar. ⁊ hic textū. ¶ Sed pone q; treuga īter aliquos inita eſt ⁊ firmata. vnus ciuiliter ꝙ aliū agere vult. nunq̄d p̄t. Quidā dicunt q; nō niſi retētum fuerit. ⁊ ad hoc fac̄ vſa⁹ iſte. Sed tu dic ⁊ verius q; alter cū altero placitare p̄ot: ⁊ agere i iudicio. dicta treuga nō obſtante. vt eſt caſus in cōme. ꝑ. alberti. c. xlvj. ſi habeo treugas. facit ad hoc qꝺ ſcꝑſi. j. e. vſa. in glo. pe. v. ⁊ ſic nota. Cōſtituerūt etiā. ſ. ſepe dicti p̄ncipes. q̄ ſunt Comes. Bar. ⁊ Adalmodis ei⁹ vxo. inuicē. i. vn⁹ alteri. xvj. q. i. c. i. v. q̄ obzē. ſm petrū mediolan̄. vel. i. viciſſim. vt. C. ad trebell. l. iubem⁹. ⁊ ibi no. in glo. i. Et ita ſumit hic in vtraq; expoſitiōe. q̄rimonijs. A q̄ro. ris. q̄ſtus. i. lamētari. qui. n. ꝙrit aliq̄d q̄rit. vt fiat. ſ. vindicta. vel aliud. Et inde a q̄ro q̄rela. ⁊ q̄rimonia. ⁊ hinc q̄reloſus. ſa. ſum. ⁊ q̄rimonioſus. ⁊ querelor aris. q̄rimonior aris. i. lamētari. Jtē a q̄ro q̄rulus. la. lum. garralus. vel frequēter q̄relas faciēs. vide q̄reloſus. ſa. ſuz. q̄rela plen⁹ ſm Hug⁹. in deri. c. q̄ro. ris. Et dic q̄rimonijs. ſ. de iniurijs. Ja. de mon. iudaꝝ. nō credas vbalib⁹ tm̄. q⁹ ꝑ verbali iniuria nō hz locuz auc̄. in iure. vt. ſ. vſa. xx. ⁊ ſi q̄s ad aliquē. Nec etiā dar querela pac⁹ ⁊ treuge. nā in hoc nō ꝺr dāpnū datū in corpe: vel in reb⁹. qꝺ forma pac⁹ req̄rit. vt cauet in rñſiōe ꝙ dñm Regē Ja. i. facta cū ei⁹ lr̄a. cui⁹ dat⁹ fuit. xj. kals Auguſti. Anno dñi. M. cc. lxvj⁰. ad. ix. q. ſibi miſſas ꝙ vicariū Roſſilionis. Amicicią. ¶ Nota q; amicicia facta non videtur remiſſe q̄rele. niſi exp̄ſſe remittātur ipe q̄rele. vt hic Ja. de valleſica. quē vide. ⁊ me. ſ. vſa. xv. ſi q̄s aliquē ꝓcuſſerit. vlti. q. ⁊. j. in vſa. cxxx. Statuerūt etiā. ꝙ h̄ vide qꝺ ſcripſi. ſ. in vſa. lxxv. ſi q̄s iudeo. v. vel ſi q̄s. ſuper vbo cuguç. in. q. vj. ¶ Sed q̄ro q̄d ſit amicicia. Dic Tullius. amicicia eſt diuinarū ⁊ hūanarū rerū cū beniuolencia et caritate ꝓſenſus. nec ſine vtute amicicia eſſe vllo mō p̄ot. Aug⁹. Illud eſt ſignum ſecrete amicicie. cū hō alicui cōmittit ſecreta ſua. ꝓponim⁹. Amicicia q̄ deſinere potuit: nū q; vera fuit. Jdē vera amicicia qꝺ ſentit diſſimulare nō ꝺz. Ja. ꝺ vallſica ¶ Deuenerīt. Ergo vbi paz ſit ſolū veniunt ea de quib⁹ eſt cogitatū. ⁊ erat querimonia expreſſa vt hic. ad hoc. ſ. poſtq̄. C. de pac. niſi alſ eſſet gñalis. ꝛ quidā cōtra vt. ff. ſi quis cau. l. ſed ⁊ ſi quis. §. q̄ſtum. ¶ Et an exp̄preſſe veniāt quidā nō tenet l. ij. in p̄n. ſed ibi in pēa loquit. Jdem dic vt ibi nota ꝙ doc. bñ⁹ lunes. vide qꝺ in dicta. l. poſtq̄ nota. ꝙ bar. bal. ⁊ Jo. de gan. Hā quaſi oē illud fac̄ ad hunc vſa. Et dic deuenerint. ſ. de iniurijs illis. ⁊ rancoꝛe. ⁊ odio inde ꝓtractis. Ja. de mō. iu. Rancor em̄ eſt. ſ. ran. Jdē q; ira. inde rancor. i. ira cordis vel odiū. ¶ Et quid ſit odiū. dicas q; odiuz eſt inueterata inimicicia de vlciōe cogitās. vñ odioluz. di. ⁊ odioſus. ſa. ſum. odio plen⁹ odio habit⁹. ſm Hug. in deri. ¶ Et an ſit illud remittēdū. Rñ⁰ ſic. ꝑmo ptz ex veteri teſtō. Leuit⁹. c. xix. ibi. Nō oderis fratrē tuū in corde tuo. nō

ḡras vltiōz. nec mēor eris iniurie. ⁊ Ecc̄i. x. iniurie ꝓrimi nil memier⁊. ⁊ nil agas i opib⁹ iniurie. Patet idē ex nono Marci v. Luc. vj. Diligite inimicos vr̄os ⁊ bñfacite illis q̄ oderūt vos. ⁊ si diligeret⁊ cos q̄ vos diligunt q̄ vob est gr̄a. q.d. ꝙ nulla. ¶ Juxta qđ q̄r o ecce ꝙ q̄s suo iniuriatori cordis rācorē dimittere tenet. an ita sit i dimittēda satisfactiōe siue emēda. Rñ⁰. nō. qđ dic vt le. ⁊ no. xlv. di. c. ⁊ q̄ emēdat. ⁊. xc. di. c. si q̄s ꝓtristat⁹. ⁊. i. q. iiij. c. q̄ ꝑsulat⁹. in glo. ar. ꝙ si. v. sed nūquid. De ista materia vide qđ no. p̄jo. an. ī nouella ī. c. ꝑlatis. de homi. li. vj. sup glo. iiij. q̄rimonie. s. illaꝝ iniuriarū ꝓpositē ī curia. ja. đ mō. iu. Adde qđ scp̄si. j. ī vsa. cxxi. si q̄s dixerit. ī glo. penl. si ibi. i. ī dicta pace trāsactione ⁊ ꝓpositiōe. ja. de mō. iu. Retente. ¶ Sz quō possent retineri. Rñ⁰. hoc mō Ego tal' iniuriat⁹ remitto tibi tali iniuriatori oēz rācorē ⁊ odiū q̄ occasiōe taliū ī iuriarū mihi ꝑ te vt p̄dicit illatarū ꝓceperā vl' ꝓtraxerā ꝫ te. ⁊ facio tecū pacē. facio q̄z inde finē. saluo tñ mihi ⁊ retēto ꝙ q̄rimonia quā de te ꝑ dict⁊ iniurijs ꝓposui sit mihi. ⁊ intelligat salua ⁊ retēta. ita ꝙ nō obstante hac pace possim etiā iniuriarū estimatiōz ꝑ inchoatū iudiciū ꝓsequi vt fuerit faciēdū. ja. de mō. iu. Ad ḃ etiā q̄libz tenet. de pc. di. v. c. ſi. dic tñ vt nota. ī dicto. c. si q̄s ꝓtristat⁹. xc. di. ¶ Et sic nota ḃ ex p̄sijs: ꝙ nō obstāte pace vel remissione possez alia ex cā agere ⁊ ciuiliter ⁊ criminaliter. q⁊ q̄ iure suo vtit: iniuriā non facit. vt. ff. de iniur. l. iniuria ꝫ. §. i. ⁊ extra. đ elect. c. cū ecclia vulterana. facit qđ dixi. ō. e. vsa. in glo. i. v. sed pone. ¶ Quero extra te xtū si aliq̄s ꝓfitēdo sacerdoti dic. Ego remitto alteri oēz iniuriā. An ꝑ ḃ sit ꝑcepta actio iniurz. Rñ⁰ ꝙ sic. Et ita videt tenere glo. insti. de iniur. Sz dic ꝫ. nā q̄libet fidelis xp̄ian⁹ videt remittere rancorē et odiū animi. qđ hz erga aliū. nō aūt actionē iniur. igr̄ remittēdo rancorē. nō videt remittere actiōem. vt. l. si dom⁹. ff. de fui. vr. p̄. pl⁹ videt dicere mgr̄ sen. li. iiij. disti. xxx. ꝙ q̄s nō tenet dimittere inimico suo nisi petēti ⁊ aliter ei signa amicicie nō tenet ostēdere. Et sic verificat illud v̄bū qđ dr in or̄one dñica. Sic ⁊ nos dimittim⁹ debitoribꝰ nr̄is: q̄si dicat. dimitte michi petēti: q⁊ ego dimitto cuilibet petēti. đ ḃ tñ standū est theologis bar. in. l. si tibi. §. q̄dā. ff. de pac. quē. sup ḃ vide. ī. l. nō solus §. i. ff. de iniur. ꝓhēniter. Sic v̄bū habes ō. vsa. lxxvj. aucte ⁊ rogatu in. i. Et dic ꝓhēniter. i. firmiter ⁊ ꝑpetuo. ad ḃ facit qđ no. Archidi. xl. di. c. nō nos in p̄n. in v̄bo phenne. vel. i. firmiter ⁊ irreuocabiliter. xx. q. i. c. vlti. i. ℟. in fi. Et istis duobꝰ modis ⁊ altero ipoꝝ ꝓprie sumit ḃ. habes ꝓcor. C. de veteranis. l. i. circa finē. li. xij. ⁊ xxiij q. viij. c. clerici qui.

Ex magnatibus. xc m̄
Casus. Nullus castꝝ ausus est edificare. nec fortitudinē obsessaz siue assetiada tenere. neq̄ cū machina siue engins illā depugnare. Cōtra faciens v̄o a p̄ncipe req̄sit⁹ castrū destruere. et fortitudinē si capta est ip̄i reddere. necnō maluz passo illud in duplo emēdare. Milites q̄z ibi captos p̄ncipi solutos restituere. ⁊ postea desonorē inde p̄ncipi factū. cū auere honorē q̄z sacramēto eidē emēdare tenet cū talis vis nemi incūbat nisi ptātibus. h. d. vide ter. ¶ Nota. i. ex ḃ vsa. q̄ est lex et ius patrie huiꝰ ꝙ dñs rex fundamētū hz ⁊ titulū advendicādū hñdū ⁊ tuendū merū impiū in oibꝰ locz cathalonie ⁊ comitatus barchiñ. Et qđ dixi de dño rege intelligo dixisse d̄ eo. vt comite barchiñ. nō vt de rege Aragoñ. vel valeñ. Et idē qđ de eo dixi ītellige de quolibz comite q̄ hz comitatū ī hac p̄ria. i. infra limites cathalonie. q⁊ quis dictoꝝ comitū vigelli ⁊ empuriarū ac pallaricñ. ⁊ alij hñt ius hñdi. tuēdi ⁊ vēdicādi merū impiū ī oibꝰ locis

infra Comitat⁹ suos erñtibus. Et id ius est dat⁹ dño Regi: ⁊ alijs comitibus per hãc hui⁹ patrie legẽ cõtra oẽs hoĩes cleri cos ⁊ laycos. loca ⁊ castra vel villas infra limites cathalonie habẽtes. ſm ja. ð mõ. iu. ¶ Nota 2º ex his. ë. pri. ſcpt⁹. Comiti barchiñ. ceteriſq; comitibus cathalonie a q̃buſuis etiã cleric⁹ castra vel villas poſſidẽtibus ius vẽdicãdi merũ impiuz dari ¶ Nota tertio quo ad ipm merũ imperium a quolibet comite infra ſuũ comitatũ intẽtiõem ſuã p hũc vſaticuz fundari. Et vide hen. boyth. in. c. ſi diligẽti. extra de p̃ſcrip. ⁊ in. l. beñ. azẽnon. C. de q̃dri. p̃ſcrip. quã allegauit ſemel q̃dã doc. jo. de gau. vt ipemet refert ibi iudiciũ. ſ. q; idez p̃uilegiũ: qð eſt p̃po p̃ceſſuz. btẽ marie virgini p̃ceſſuz eſt. ⁊ cũ ipe ſit p̃ſeruatus a pctõ originali: ergo ⁊ ipa vgo Maria. jo. de gau. qð etiã p̃bat btũs Ãnçelm⁹ duabus rõnibus. Prima talis eſt Maiorẽ honorẽ debebat de⁹ pater mulieri: q̃ reſtituit pctm̃: q; mulieri q̃ fec̃ pctm̃. Sed mulier q̃ fecit pctm̃ fuit eua. ⁊ mulier q̃ reſtituit pctm̃ fuit vgo Maria. Ergo maiorẽ honorẽ debebat hr̃e vgo Maria. ⁊ Eua fuit facta ſine pctõ. ergo ⁊ btã Maria debuit concipi ſine pctõ aliquo. igr̃ ⁊c. Scda rõ talis eſt: illa caro ex qua tã nobiliſſimus theſaurus vt x̃pus debebat naſci. oportebat q; haberet tantã dignitatẽ. q; maiorẽ nequiſſet intelligi. Sed maior dignitas neq̃t intelligi. q; eẽ p̃cept⁹ ſine pctõ. ergo ⁊ ipa debebat p̃cipi ſine pctõ originali. et ſic indubie ſecutũ fuit. q̃d inobuiũ dictũ ſit. ¶ Nota q̃rto. necnõ p hũc vſaticũ q; ptãtes dñr ⁊ ſunt in hac patria oẽs Comites. alij vo inferiores nobiles dñr magnates. puta vicecomites. Comitores. et vaſſuaſores. ⁊ nobiles alij vt ħ optĩe colligit ⁊ hr̃. ja. de mõte iu. Sup quo vide per ja. calis. ë. vſa. iiij. hec ſt⁊ vſualia. q. ij. qõq; ſcpſi. ë. vſa. xxix. magnates. ĩ glo. ij. ⁊. j. in eo. vſa. ĩ glo. vlti. ĩ p̃n. ⁊ in vſa. cxxviij. itez ſtatuerũt. ſup vbo magnatũ. v. i. ¶ Nota q̃nto q; hic vſa. ĩ tres diuiditur p̃tes. p̃ria narrat factũ ⁊ p̃hibet fieri illud. ſcda p̃fa cietib⁹ penã poit. 3ª p̃uidet q; capiẽs milites p̃tãti illos reſtituat. necnõ ſibi deſonorẽ emẽdet. j. in p̃n. ſcda ibi. v. q; q̃ fecerit. 3ª ibi. v. ⁊ ſi milites ⁊c. ¶ Nota. vj⁰. q; iſte vſa. dat comitib⁹ tria p̃uilegia ⁊ eadẽ aufert alijs. ſ. merũ impiũ. hoc etiã p̃bãt duo vſa. ſequẽtes nouiter edificare caſtrũ ⁊ debellare cũ ĩgenijs. Sz huic tertio p̃uilegio. ſ. debellãdi cũ ĩgenijs videt quo ad alios comites p̃ter comitẽ bar̃. eẽ derogatũ p̃hſtõnẽ pacz. Notũ ſit cũctz. §. item ſub hac pace ſtatuim⁹ q; null⁹ portet fundibulũ ⁊c. Sed certe ⁊ ibi ſaluat̃ p̃uilegium ſpeciale alicui p̃ceſſuz ⁊ iſtud p̃uilegium videt ſpãliter p hũc vſaticũ p̃ceſſum comitib⁹. iura etiã volũt q; gñalis lex ſequẽs nõ tollat ſpecialẽ p̃cedentẽ. vel ſpãle p̃uilegiũ certz p̃ſonis. vel certo generi p̃ſonarũ. datz vt no. C. de digni. l. ſi grauius. li. xij. etiã ſi lex ſpãlis p̃or ſit in corpe iurz clauſa. vt ibi p3. ja. de mon. iu. Tu dicas qð q̃d ſit vſitatũ. eſt vm q; ſol⁹ rex id p̃t ⁊ alij comites nõ p̃nt. ob qð comes vrgelli q̃ poſuit ſetge a guiſſona. diocz. vrgelle. fuit punit⁹. Sup ħ vide qð ſcpſi. j. e. vſa. ſup vbo cũ ingenijs. Ad idẽ fac bñe. p hu ius vſa. qð ſcpſi. ë. vſa. xci. aucte ⁊ rogatu in. ij. in glo. vlti. v. ⁊ ſi p iſto. cũ q̃tuor. v. ſeq̃ntib⁹. ⁊. v. ⁊ ſalua. ⁊. v. ſe. ⁊. v. itẽ nõ ob ⁊. v. nec etiã obſtat. vicecoĩtib⁹ p̃ncipiũ hui⁹ vſa. ⁊. v. ſi videt in patria iſta q; a comitib⁹ infra null⁹ p̃ſumit hr̃e merũ imperiũ: niſi oñdat titulũ nec p̃ſcriptio alicui⁹ tp̃is ad ħ p̃deſt. vt. j. vſa. cxiiij. ħ qð iur̃. ja. ð valleſica. vide qð ibi ſcpſi. Comitoribus. ¶ Nota q; hi ſt⁊ inter vicecoĩtes ⁊ vaſſuaſores. ⁊ ſic comitores dicunt̃ nobiles. ja. caliç. ë. vſa. v. vt q̃ interfecerit ſup vbo ⁊ comitorẽ. Vaſſuaſorib⁹. ¶ Et q̃ dicũtur vaſſuaſores. vide ja. caliç in all̃. vſa. v. ſup vbo de vaſſuaſore. Null⁹. ¶ No

ta ꝙ hec diccio null⁹ ſignū eſt vſe negatiuū. ſic ꝙ de ſui natꝝ vtrūq; ſexū iportat. ꝓ ꝟ vide qđ ſcp̄ſi. j. vſa. clvij. nemi. in glo. ij. ꝓ totū. Juſticiā. ¶ Quero q̄d ſit iuſticia. dic̄ Tulli⁹ ꝙ iuſticia eſt vt⁹ ꝓſeruatrix humane ſocietatꝫ. Jeroñ. Juſticia ſic veſtimentū induit vndiq;z q̄ nullā ꝑtē actiōis ſue pctō nudā relinq̄t. Aug⁹. Simulata eq̄tas/non eſt eq̄tas: ſed ſimplex iniq̄tas. Adde qđ ſcp̄ſi. ē. vſa. lxvj. mōeta. v. q2 vo. ſup vbo iuſticia. 2. j. vſa. ꝑti. i glo. ij. Hec caſtrū. Cōtrariū eſt de iuř. q2 in ſuo ꝑt q̄s facere caſtrū. vt. C. de hedi. ꝓua. l. ꝓ ꝓincias. 2. C. de fun. limit. l. i. li. x. Ja. de valleſica. Sup quo vide qđ notꝫ. ē. vſa. lxxiij. rochas. ꝙ Ja. de mō. iu. 2 me. 2. j. e. vſa. in glo. ſub. v. i. ¶ Quero extra textū: An caſtro cohereat iurꝫdictio. Credo ꝙ ſic. q2 iuriſdiccio coheret ſolo. 2 iō cōmiſſo caſtro videť cōmiſſa iurꝫdictio. Hā ad cōmiſſionē vbis infert vulpian⁹ cōmiſſaz eē iurꝫ dictiōez vniuerſalř. Et ſic no. ja. but. ff. de offi. p̄fer. vr. l. i. §. cū vbē. q2 cū vba donationis referūtur ad terrā. iurꝫdictio ordinaria illi⁹ videť ꝓceſſa in illa terra. vt denotat dict⁹. §. cū vbē. 2 ꝓ b̄. ff. ō offi. p̄ſi. l. iij. ff. de iuř. o. iudi. l. vlti. 2 idē tenet Andre. de barulo in. l. ſi qñ. C. de bo. va. li. x. Bꝰ. de valleſica. vide ſup b̄ ino. in. c. cū ad ſedē. extra de reſti. ſpo. 2 ja. calbeti in. §. cuz vbē. ē. alť. ¶ Sed pone: tici⁹ dat vel vēdit caſtrū ſempronio. Querit an iurꝫdictio trāſeat eriā nullo alio ſpecificato. Videť ꝙ ſic. ff. de offi. p̄fec. vrb. l. i. §. cū vbē. 2 b̄ tenet hoſt. in ſum. ti. de iuř. pa. §. q̄ſtr trāſferať. alś. §. iij. Jdē no. in ſpe. in ti. ō iuř. o. iu. §. i. v. q̄d ergo dices de delegatiōe. ꝙ quo faċ. c. paſtoralť. extra de dona. Et ꝑt eē rō premiſſoꝝ: q2 caſtrū qđ dať vel vendit vniuerſitatē in ſe ꝓtinet: q2 villa vel caſtrū in ſe ꝓtinet iurꝫdictionē. honorē: 2 diſtrictū: vt no. inno. in. c. ex lr̄is. extra de iurepa. Q; aūt caſtrū in ſe ꝓtineat iurꝫdictionē. videť expeditū ꝙ ſic. ꝙ. l. q̄cūq;. cū glo. i. Caſtrū. C. de fun. limit. li. x. Et ſic ꝑdcā reputo expedita/ꝙ q̄ hz adminiſtratiōez in villis vel caſtris: eo ipo hz iurꝫdictiōez. et diſtrictū vt no. hoſt. in dicto. c. ex lr̄is. Et intelleꝝerūt q̄dā ꝙ noīe diſtrict⁹. intelligas merū imꝑium ꝙ. c. lz extra de ꝓba. v. ex p̄miſſis. 2 extra ō cle. ꝓiu. c. vnico. li. vj. ibi cū dr diſtringi: aut ꝑdēpnari. 2 ō re. iudi. c. paſtoralis. in cle. §. ꝙ ſi punicio. 2. §. ſe. vbi no. hoc Bꝰ. de mō. lug. ſatꝫ plene. vide qđ ſcp̄ſi. j. e. vſa. v. ꝙ qui fecerit. ſuper vbo diſtrictū. Q; aūt dñs caſtri de iuř caſthalonico habeat iuriſdictiōem de 2 ſup his q̄ committūtur infra termīos caſtri. videť hoc expeditū in curia barchñ. dñi Regis Pe. ij. c. itē ꝙ vicarij noſtri nō poſſint aliq̄d petere. v. cū ea q̄ infra muros. Bñ⁹ lunes. Jdē. R⁹ de area. Minoriſe. b̄ ē vz excepto milite. vt. j. in. e. vſa. in glo. penť. ibi cū dic. p̄riū dicūt. 2. v. vel dic. ꝙ b̄ vide qđ ſcp̄ſi. j. in vſa. clij. Caſtrū ꝙ totū. Contra ꝓncipē. Sub. marie: vt ꝓbatur. ē. vſa. lxxiij. Rochas. Ja. de mō. iu. Nam certe tūc fit p̄ncipē: cū ſine ei⁹ licētia fit. vt in dicto vſa. rochas. Pe. de valleſica. ¶ De fortitudine vo an ꝓuatus poſſit eā facer̄. vide ꝙ hen. boith in. c. piſanis. extra ō reſti. ſpo. 2. C. de hedi. ꝓuail. ꝙ ꝓincias. ſuper quo vide qđ ſcp̄ſi. ē. e. vſa. ſup vbo. nē caſtrū. ¶ Sed pone dñs caſtri hz guerraz an alodiarij teneanť ſibi cauere ne ō domo vel fortitudine ſua alodiali cōtingat vel cōtingere poſſit dāpnuz aliq̄d dño caſtri: 2 habitatoribꝫ eiuſdē. Rñ⁰ ſic. vt ī cōme. P. alberti. c. xvj. ſi aliqui alodiarij.

¶ Sz q̄d ſi dñs caſtri 2 habitatores de b̄ ſuſpicionē habuerīt violentā tp̄re guerre q̄liter eis ſuccurrať. Dicas diſtīguēdo: ꝙ alodiari⁹ aut p̄eſtet idoneā cautiōez domino. et ei⁹ habitatoribꝫ caſtri: ne aliqđ malū inde caſtro cōtingat aut tradat ſibi domū vel fortitudinē. 2 dñs teneat illā Dū ipa guerra durauerit. vt hř in eodē. c. xvj. ſi aliq̄ alodiarij. C. Cū ingenijs. Cum b̄

phibeaſ vicecomitib⁹. ⁊ inferioꝛib⁹ vidꝛ ꝓmiſſuꝫ comitib⁹ q̄ ptātes dīr. ꝑ hꝫ. j. vſa. ꝓpi. ſꝫ tu dic q̄ etiā comitib⁹ videſ ihibeꝛi ꝑ dñꝫ regē ja. ꝓmū ī ꝓſtōe pacꝫ Notū ſit cūctꝫ. §. jtē ſub hac pace ſtatuim⁹ q̄ null⁹ poꝛtet ⁊c. q̄ ꝓfirmata eſt in ſcda curia barchiñ dñi regꝫ ja. ij. c. i. ī fi. arcꝫ. ō mozaria ꝑ hꝫ qꝛ ſi comes poſſet garrificare cū ingenijs. g⁹ ⁊ ei⁹ inimic⁹. ar. C. de fruc. ⁊ li. ex pē. l. fi. ⁊ ita mādauit dñs ꝛex Allfōſus. iij infanti. P. fri ſuo comiti empuriarū q̄ expugnabat caſtrū dalboꝛns. P⁹ rouira. et B⁹. de podio. ꝑ hꝫ vide qꝫ ſcꝓli. ē. in. e. vſa. in glo. i. in nota. vj. ibi cū dic. tu dicas ⁊c. ¶ Et ſic no. q̄ regalie ſtꝫ ꝓncipis tenere ſutiū. vl̄ debellare cū ingenijs. Ptātib⁹. i. ꝓncipib⁹. Qꝫ q̄ fecerit. v. ⁊ eſt. ij. ps. Diſtrictū. ¶ Nota q̄ illi⁹ diſtrictū vt hꝫ in ſra. Ergo ſtꝫ in hꝫ de foꝛo ꝓncipis ſolū. ſic q̄ vnus comes de alio. vel vicecomite. vel īferioꝛe iuſticiā facere nō poſſet. etiā q̄ infra territoꝛiū ſuū delinquāt. Sic g⁹ ī crimialib⁹ ⁊ etiā ī ciuilib⁹ illi q̄ nō hñt ſupioꝛē vl̄ etiā habeāt: ſtꝫ ō foꝛo r̄gioꝛ: cū ſubſint dño regi vt ꝓncipi ⁊ comiti cathalōie. vt hꝫ P⁹. rouira. de hꝫ dic vt ſcꝓli. j. in. e. vſa. in glo. penl. v. ⁊ ſꝫ cū alijs v. ſe. Et dic diſtrictū. i. iurꝫ dictōꝝ. ſic ſuit in li. feu. ti. q̄. mo. feu. ami. c. vno. §. ſi q̄s feudū. v. ſilr. coll. x. Et deriuaſ a diſtrīgo. gis. i. diuerſ⁹ modis ſtrīgere/ampliare/ſtrictura remouere. vel leuiter tāgere ſm hug. in deri. vide qꝫ no. per jo. an. ī nouella. de deci. c. ſtatuto. §. ſtatuim⁹. v. qꝫ qꝫ rōne. in v. ex diſtrictione li. vj. Jtē dic diſtrīgo qꝫ ſpectat ꝓpe ad crimia vel exceſſus extra de ꝓba. c. licꝫ in pn. ſm Guil. de mō. lug. de elec. c. ne romani. §. ſane. in v. diſtrictu. in cle. vide qꝫ ibi no. ꝑ gen. in v. quo caſu. ⁊ ꝑ me. ē. in vſa. vj. ſi q̄s ſe miſit in aguait. in. v. req̄ſit⁹ ſup v⁹ bo diſtricto. Et ſi milites. v. et ē tertia ps. ¶ Et ſcias q̄ hꝫ loquit ī caſu ſpāli. ſꝫ latiꝫ vidꝛ loq ⁊ ſtatui ꝑ dñꝫ regē. P. ij. ī gñalib⁹ curijs barchiñ. c. jtē q̄ null⁹ miles. ⁊c. ja. de mō. iu. ¶ Et ſic nota barōes ⁊ gñoſos captos ꝓncipi debere remitti. ¶ Jdeoqꝫ nota hꝫ caſuꝫ ī quo rex ꝑt petere militē captū. Alli⁹ ē. ē. vſa. xliij. ſilr ⁊ ſi ſenioꝛ. Certi⁹ ē. j. vſa. cxxiij. aliū nāqꝫ. q̄ loqnunt in quolibꝫ oppſſo ⁊ obſeſſo. Sꝫ ꝓ ē vitas. l. q̄ in quocūqꝫ cāu ꝓnceps petit militē captū. ⁊ debeat ſibi tradi. vt in all. ꝓſtōe. jtē q̄ nullus miles. Sꝫ tu dicas q̄ illa cōſtō loquit q̄n miles vel fili⁹ militꝫ abſcondit militē vl̄ ꝑſonā gñoſaꝫ. nō aūt vbi comes ſeu ptās aliq̄ tenet captū ipꝫ ꝑ aliq⁹ delicto de quo velint eū ꝑ iuſticiā pūire. qꝛ hꝫ nō eſt ꝓhibitū ptātib⁹ q̄ hñt merū impiū vt hꝫ ī fi. ibi. qꝛ hec foꝛtia Nā ſic hñt merū impiū in alijs: ſic in iſtꝫ militib⁹ īfra eoꝝ territoꝛia dōiciliatꝫ. C. vbi ſena. vel cla. l. i. in aut. ō mā. ꝓn. §. q̄ ſi delinq̄ntes. coll. iij. ⁊ extra de ꝓuil. c. volētes. li. vj. vnde rex vel ei⁹ officiales nō hñt ſe ītromittere de his q̄ cōmittunt infra comitat⁹ vl̄ caſtra comitū ꝑ domiciliatos ibi. vt in ꝓſtōe. jtē q̄ vicarij edita in curia gñali barchiñ do mī regꝫ. P. ij. Cōtrariū dicūt aliq⁹ ⁊ bene. cū illa ꝓſtō. jtē q̄ null⁹ miles. ē. alle. gñaliter loquaſ. ⁊ ſic ē gñalr ītelligēda. ar. ff. de publicia. l. de ꝑcio. ⁊ q̄ ⁊ a q̄b⁹. l. ꝓſpexit. ja. matꝫ. ¶ Vel dic q̄ ꝓdicta ꝓſtō. jtē q̄ nullus miles. loq̄tur vbi capiēs nullā hꝫ iuriſdictōꝝ. nā ſi impiū hꝫ: ad cum ſpectat punitio. vt in ꝓſtōne. jtē q̄ vicarij. v. cū ea q̄ infra muros ꝑall. ꝑ hꝫ dict⁹. §. q̄ ſi delinq̄ntes. ⁊ dictū. c. volētes. Sꝫ illa ꝓſtō jtē q̄ vicarij: loquit in pace ⁊ treuga. q̄re dico qꝛ cū dicta ꝓſtō jtē q̄ nullus miles. vt dictū ē loquaſ gñalr. ⁊ ſic gñalr intelligaſ. ſ. q̄ quocūqꝫ modo miles: vel ꝑſona gñoſa capta detineaſ. q̄ dñs rex poſſit eū petere ſm ſuā regalitatē. petꝫ terreni per quā ꝓſtōnē. Jtē q̄ null⁹ miles vt audiuit Ja. de vallelica ab aliq̄b⁹ ſapiētib⁹ antiqs. ſicuti ipe refert hic. q̄ Bilot⁹ ō caſtro cirio a capcioñ. liberat⁹ fuit. q̄ detinebaſ ab inimicis ſuis. ¶ Propterea qꝫ recte di

ci ꝑt q̄ ex hᵒ vſa. ſumiť ꝓuilegiū ſiue ꝑmi
nẽtia dñi regȝ. q̄ poſſit milites captos fa
cere liberari. vidᵉ cū iſto qđ dᵉ in allᵃ ꝓſtõe.
itẽ q̄ nullᵘ miles. ¶ Vñ eſt ſciẽdū ⁊ mẽti
tenẽdū q̄ ex hᵒ vſa. ⁊. ſ. ꝑri. dicta ꝓſtõe intro
ducta fuit ꝓſuetudo cathalõie q̄ ſi aliq̄s
cepit militẽ q̄uis i guerra. q̄ ptãs. ſ. dñs
rex. vel comes barchiñ. ꝑt eũ recuꝑare. et
captᵘ tenet facere diffinitiõȝ ad ꝓgnitiõȝ
ptãtis. ⁊ ꝓgnati ⁊ agnati ſui vſq̄ ad q̄rtũ
gradũ. ad hᵒ facit. j. vſa. cij. de oibᵒ hoibus
in fi. ja. de valleſica. idẽ bertrãdus dᵉ ſeua
¶ Et ȝ ꝑdicta vitate fulcianť idubie. Ac
tñ circa hᵒ vt plurime aduertẽdũ eſt ⁊ oñi
mode ꝑ firmo tenẽdũ. q̄ de iure cathalo
nie oẽs milites ⁊ gñoſi ſtȝtã in ciuilibus
q̄ in crimialibᵒ de foro dñi regȝ ⁊ ſuoꝝ vi
cariorꝝ. Et hᵒ iure dñs rex cõiter vťť i cata
lonia. Et ad hᵒ ꝓbandũ inducunť ꝓmo. ſ
vſa. xliiij. ſiſť ⁊ ſi ſenior. ⁊ hᵒ vſa. ex magna
tibᵒ. Et de ciuilibᵒ exꝑſſe loquiť ꝓſtõ. Itẽ
q̄ ſi aliq̄s ꝓq̄rať curie barchiñ dñi regȝ ꝑ.
ij. de crimialibᵒ ſatȝ vidᵉ loq̄ ꝓſtõ pacȝ dñi
regis ja. ꝓmi. q̄ incipit. In noie ſcẽ ⁊ indi
uidue trinitatȝ. ſ. itez ſtatuim⁹ q̄ vicarij
baiuli ⁊ milites ⁊c. ⁊ faċ etiã ꝓſtõ. item q̄
nullus miles vel filiᵘ militis dicte curie
barchᵒ dñi regȝ. ꝑ. ij. ¶ Ad idẽ in materia
eſt notabilis ꝓagmatica dñi regȝ ja. i. q̄
fuit mñſio ꝓſultorie ⁊ declaratio ꝓuilegij
q̄ eũdẽ dñȝ regẽ ꝓceſſi nobili Guaſcõi de
mõtecathẽo vicecõiti biarnẽſi ⁊ dño mõ
tiſcatheni q̄ fuit data Ilerde. xviij. klͣs ſe
ptẽb. anno dñi. M. cc. xlviij. Et ibi plene
diſponiť q̄ milites in ciuili ⁊ crimiali ſtȝ
de foro vicariorꝝ regiorꝝ. etiã ſi eoꝝ foueãt
domicilia i terris baronũ ⁊ ibi deliquãt.
Et de hac materia tetigit ja. calis. ſ. vſa.
xxiiij. placitũ mandeť i q̄nta. q. ꝓncipali.
vbi plene enumerat ꝓuilegia militibus
ꝓceſſa ꝑ iura cathalonie. ⁊ illa iter ceta q̄
me poſita ſiue ſcꝑta eſt ibi. Ad idẽ etiã de
[illegible] eſt a ja. de mõ. iu. ⁊ me. ſ. vſa. viij.
[illegible] encalç. ſ. miles vo. alᵃ eſt vſa⁹. Et
ſic ꝑ ꝓdicta ſimul cū ꝓſuetudie gñali ꝓba
tũ eſt q̄ milites ⁊ gñoſi i cathalõia nulli
alij ſubſumť i ciuilibᵒ ⁊ crimialibᵒ q̄ dño
regi ⁊ eius gubnatori ac vicarijs ſuis. Si
igr̄ iuriſdictio ſupꝝ eis eſt ſolũ ꝑ dcõs vſa.
⁊ ꝓſtõe vna cum dicta gñali ꝓſuetudie at
tributa dño regi ⁊ ſuis gubnatori ⁊ vica
rijs. Ceterȝ alijs vidᵉ denegata. vt. l. cuȝ ꝓ
tor. ff. de iudi. ⁊ l. marit⁹. C. de ꝓcur. Et hᵒ
hac denegatiõe etiã hr̄ in dicta reſpõſiõe
ꝓſultorie. ⁊ declaratoria ꝓagmatica ipi⁹
dñi regȝ ja. i. ſ. allᵃ. ⁊ ꝑ hᵒ etiã faċ ꝓſtõ. itẽ q̄
nos vel officiales nr̄i. vel hoies ciuitatuȝ
⁊c. ꝓme curie barchiñ dñi regȝ ja. ij. Itẽ
facit etiã ad ſupradcã regula q̄ gñalis eſt
in iure. q̄ ꝑ gñalẽ ꝓceſſiõȝ ꝓncipis nõ ꝓiu
dicať militibᵒ in ꝓuilegijs ⁊ ꝓrogatiuis
eoꝝ. nec ipi milites in tali gñali ꝓceſſiõe
ſeu diſpoſitiõe videreńť comꝑhẽſi. vt ꝓba
bat ter. iũcta glo. ſingulari. in. l. decurio
nibus. C. de ſilenc. ⁊ decurio. li. xij. Et ita
etiã dicit bal. referẽs illã glo. quã dicẽ eſſe
ſingularẽ in feu. ti. quo ꝙre miles ſine ſi.
petere. ꝺ. c. i. in fi. Et idẽ dicit etiã ipe bal
in addiť. ſpe. ti. de ꝓſti. v. nota q̄ gñaľ cta.
¶ Et ita fuit ad lr̄aȝ declaratũ ꝑ dñȝ regẽ
ja. pᵐ in allᵃ ata mñſiõe. cõſultorie declara
torie ipi⁹ ꝓuilegij dicti Guaſconi de mõ
tecatheno. qm̄ vťute vťor. gñaliũ ipi⁹ ꝓ
uilegij regij idẽ nobilis guaſco et ſui offi
ciales dicebãt ſe hr̄e ptãtẽ ciuiliter et cri
mialiter in militibᵒ ſuã mãſiõȝ ſeu domi
ciliũ tenẽtibᵒ in terra ⁊ baronia ſuis. Et
dñs rex ja. ibi declarauit nõ fuiſſe in dcõ
ꝓuilegio comꝑhenſos milites ipoſ; imo
erãt totaliť de iuť dictiõe regia. ⁊ ſic remã
ſerũt i eadẽ. nã ab ayto ibi vidᵉ q̄ ipe gua
ſcon⁹ iuť dictõȝ i ſuis limitib⁹ vti ꝑt ꝓut i
extraneis. q̄ſi velit dicere. q̄ poſtq̄ i extra
neis iuť dictiõȝ nõ hẽat: negȝ i ſuis hẽat.
Et hᵒ ec corroborať q̄ exẽpti ivᵒ gñalibᵒ ⁊
vniuerſalibᵒ nõ ꝓtinẽtur. ſed oportet q̄
vba ſingulariter faciãt de eis mẽtiõȝ ad
hoc vt cõꝓrehẽdanť. vt dicť bal. in. l. i. C. de

fur.ꝛfaĉ.l.legatoꝝ.§.q̄ plures.ff.de le.ij.
ꝛ.c.cū ordinē.extra.de reſcp.ꝛ.c.veniens.
de prescrip.¶ Cum ergo milites ſint ex-
empti a foro ꝛ iurꝫ dictiõe baronũ. meri-
to nõ cõprehẽdũtur in dictꝫ vbis gñalibus
dictoꝝ priuilegioꝝ.Et ita cõtinet exp̃ſſe
in q̄dã ſnia abſolutoria Johãnis de vlzi
nellis ſup crimĩe lata p dñm Regẽ P.ij.
barchiñ.Anno dñi.M.cclxviij. in mẽſe
Marcij.in q̄ eſt clauſula ſequẽs.¶ Atten
dẽtes q̄ ad nos ſolũ ptinet iudicare.ꝛ co
gnoſcere de pſonis gñoſia.ꝛ nõ ad alium
quẽq̄.lz donatiõez. vendicionẽ.vel alteri
us gñis alienationẽ fecerim⁹.quõcunq̄
de aliq̄bus locis ꝛ terrꝫ vel caſtris ſub q̄-
cunq̄ forma.vel exp̃reſſiõe vboꝝ.cuz hec
ſint iura regaliarũ nr̃arũ.q̄ a nobis ſtꝫ in
ſeparabilia.ꝛ regie corone affixa.ꝛ ab alijs
quibuſcũq̄z inp̃reſcptibilia. q̄b⁹ derogar̃
nõ intẽdimus p aliq̄ verba quõlibet ſint
p̃cepta.ꝛc̃.¶ Opponit̃ ꝛ p̃dicta de.§. illõ
m̃ decernim⁹ in auc̃.vt iudi. ſine quoq̄
ſufra.coll.ij. vbi impator diſponit q̄ mi-
lites eẽnt ſub iurꝫ dictiõe Comitꝫ. Quid
vicẽdũ.dicas q̄ hoc poterat facere impa-
tor.q̄ in h̄ abſolutã habebat ptãtez.vt ibi
Sed hic aliud eſt ĩ nr̃is illuſtriſſimis re-
gibus.q̄ illã abſolutã ptãtez in hoc non
habẽt.cũ illaz reſtringerit p ſuas leges.et
ꝓſtitꝫ.paccionatas.vt.s. lati⁹ fuit dictum
ĩnimo ille ter.poti⁹ faĉ p q̄ ꝓtra. Vaz in
iurꝫ dictiõe gñaliť ibi comiti cõceſſa.non
videbãtur cõprehẽſi milites.Et iõ impe-
rator de illis voluit facere mẽtiõem.ꝛ ſic
nõ obſtat.¶ Alteri⁹ iurta p̃miſſa q̄ro an
milites nr̃i ep̃ris gaudeãt p̃uilegijs a iu-
re romano militib⁹ ꝓceſſis.vel ſaltiz illis
q̄ ipis indulta ſunt p iura cathalonie.Et
q̄ ſint illa p̃uilegia iurꝫ romani.ꝛ catha
lonici.vide.s.in dicto vſa.xxiiij. placituz
mãdeť p Ja.calis in.q.iiij.ꝛ.vj.ꝛ me.ibi
ſup vbo militib⁹.in.q.x.ꝛ.xj.Sed p hoc
etiã remitto ad notata p Bm in ſpe.ti. d̃
p̃cura.§.i.ꝛ p chi.ꝛ bal.in.l.i.C.de iur̃.et
fac.ig.ꝛ p Ja.de bellouiſu in auc̃.de mã.
p̃n.§.fi.coll.iij.ꝛ p bar.in.l.milites.ff.ex
q̄b⁹ cau.ma.ꝛ p bal.in.l.ſi vt ꝓponis.C.
de re.vẽ.ꝛ.l.fi.C.q̄b⁹ nõ obi.lõ.tẽp. p̃ſcp.
ꝛ p eundez bal.in.l.i.in fi.C.q̄ bo.ce.po.
qđ tangit jo.an.ꝛ poſt eũ An.de buko.in
c.in nr̃a.extra de p̃cura.ꝛ p ja.de mõ.iu.
ꝛ me in alle.vſa.xxiiij.placitũ mandetur
¶ Cõcludit̃ g⁰ ex p̃miſſis q̄ null⁹ Baro
hz iurꝫ dictõez ĩ militib⁹ ĩ ciuili neq̄z ĩ cri
mĩali niſi dñs rex.ꝛ ꝓſeq̄nter ſui offãles
noĩe ꝛ vice ſuis.Et h̄ iure vtimur ĩ catha-
lonia.ꝛ ĩ his p̃ſisto.q̄cq̄d alij ſentiãt ĩ ob-
uiũ. Nõ dz. Nota q̄ hoc vbũ dz neceſſita-
tẽ importat.p hoc faĉ quod ſcpſi.j.in vſa.
xxxvij.Cõſtituer̃t etiã.v.ſin añt in nota.
i.Quãdoq̄z tamẽ neceſſitatẽ non ĩportat
vt no.p bal.in li.feu.ti.apud quẽ vl̃ quos
cõtrouer.fieri debe.p vaſ. Quãdoq̄z etiaz
eq̄tatẽ denotat.vt no.p hoſti.in dicto.c.i.
in fi.de do.ꝛ ptu. Adde qđ ſcpſi.s.in vſa.
xxiij.oẽs hoies.i.in glo.iij.ꝛ in vſa.xlviij.
Oẽs hoies.ij.ſup vbo debẽt. Ptãtibus.i.
p̃cipibus.vel.i. comitib⁹ merũ impiuz
habẽtib⁹.vt p̃bat in vſa.j.p̃me ſeq̄nti.
¶ Sed q̄ro an p̃nceps ſit ptãs. R⁰ ſic.p̃n
ceps eñ eſt ille q̄ ſub ſe hz ptãtes vt eſt rex
vel comes barch̃.q̄ habet alios comites
ſub ſe.vt colligit̃ euidẽter.j.p vſa^m. xcvj.
Laudauerũt.ꝛ vſa.xcvij.itẽ ſtatuerunt.
¶ Ex quot mõis ſumit̃ ptãs.notat arch̃.
extra.li.vj.de iureiur̃.c. p̃tingit. ſup vbo
poteſtatꝫ p hoc vide extra. de cenſi.c.oĩs
aia.ꝛ.ff.d̃ iur̃.o.iu.l.iij.ꝛ de v.ſig.l. ptãtꝫ
hodie vo oẽs illi q̄ ab ãtiquo p̃ſcpſerũt me
rũ ĩpiũ.hñt ius ĩ eo.lz nõ ſint ptãtes.Et
ſic quo ad h̄ derogatũ eſt huic vſa. etiãq̄z
vſa.j.p̃ti.ſeq̄nti.p ꝓſtõnes.j.in curia bar̃.
dñi regꝫ.P.ij.editas.q̄z p̃a eſt ibi in.c.ij:
ꝛ reſtituimus.ſcda eſt in.c.xl. Ité q̄ vica-
rij noſtri ꝛc̃.ſm Ja. mathei. Adde quod
de poteſtate ſcripſi.j.in vſa.ſeq̄nti.in glo.
iij.quodq̄ notat̃ ſupra in vſa.z⁰.cũ dñs.
p Ja.de vallelica ĩ glo.añpenul.ꝛ per me

ibi sup vbo sola vo ptās regia in nota pe nul. ⁊ vlti. ⁊ ī vsa. lxxij. strate sup vbo ō po testatib⁹ in no. ij. ꝓ hō etiam vide qō ꝑ me ſcptū est. ꝓ. ī vsa. xcv. mulierib⁹. ⁊ est. i. pri. seq̄ns. in glo. vlti. v. q̄ro an iudex ⁊c.

Quia iustitia. ¶ Cā sus. Ptātibus dūtaxat cō petit iustitiā facere. i. pēas ꝓ criminib⁹ debitas infli gere. h. d. vide textū. Idez Ja. de mō. iu. q̄ ꝑ cōcor. huiꝰ vsatici alle gat. ff. de offi. ꝓsi. l. iij. ⁊ l. illicitas. §. q̄ mi uersas. vbi qō ibi ⁊ ī dicta. l. iij. no. ꝑ bar. ⁊ bal. ¶ Itē dic idē ja. q̄ ꝓpter hō dz. ē. vsa. pri. q̄ alijs inferioribꝰ etiā ꝑ iustitiā tūa facere nō cōpetit. q. d. q̄ ꝛ aliqs malefa ctor optie penā mort̄ mereat: tñ hō nō ex cusat inferioribꝰ ptātibus si eā infligerit ad hō benefacit qō scpsi. ē. in vsa. pri. ī glo. vlti. in. q. ij. ibi hodie vo. ¶ Quer̄ hō glo. ⁊ Ja. de mō. iu. quā penā debēt pati. q̄ ta lia facere ꝓsumāt. s. publicū vsurpare offi ciū. Ad hō breuiter rndet ipe ja. distinguē do sic. q̄ aut vsurpās officiū publicū sibi nō cōpetēs. Aut vsurpat ipm incarceran do liberū hoiez. aut aīaducrt̄do in aliq̄z hoiem. aut aliquo aliomᵒ. ꝓmo casu cō mittit carcer̄ ꝓuati crimē. in quo est pēa vltimi supplicij. vt. C. ō car. ꝓua. l. vna in fi. Secūdo etiā casu mlto magꝭ ⁊ magꝭ meret̄ dictā penā. Tertio vo casu punit̄ in publicatiōez bonoꝝ. vt. C. ō offi. q̄sto. l. officia. Et hec va st̄ q̄n priuatꝰ vsurpat publicū officiū. Quādo vo vnꝰ mgr̄atus vsurpat officiū alterius mgr̄atꝰ alia pēa est vt in dicta. l. officia in fi. l. ⁊ de offi. comi. re. ꝓua. l. fi. ⁊ de iur̄. o. iudi. l. in crimiali ī fi. hec ja. de mō. iu. p̄dictꝰ. ꝓ hō vide. ff. ad l. iul. ma. l. cuiusue dolo. ⁊ qō ibi no. per bar. ⁊ ꝑ doct. in dicta. l. officia. ⁊ in. c. tua nos. extra de homi. ⁊ in. c. accedēs. ō ꝓcu. ¶ Est tñ sciēdū q̄ vsaticꝰ iste captꝭ est ꝑ se alis est. §. sub vsa. ē. pri. ⁊ non īmerito qm in p̄cedēti vsa. in fi. dz q̄ hec fortia nō est p̄cessa facere inhibi ptātibꝰ. iō īmediate sequit vsa⁹ hic. q̄ iusticiaz. Et hō opat̄ hec dictio q̄ q̄ hō rōnez designat. Sic. xxiij. q. v. c. est ordo. ⁊ extra de rescpt̄z. c. olim. §. nos igr̄. v. q̄ ꝛ cuz si. vel dic q̄ ista dictio q̄ ponit̄ hic ostensiue. q̄ ostēdit intētōez loquētis ⁊ materiā iusticie. q̄bꝰ illā cōpe tit facere vt hic. ⁊ vsa. se. ⁊ se. alibi ponitur rescriptiue. vt no. ff. de acq̄. po. l. si is q̄ ani mo. Iustitiā. Sub. equā. rectā. ⁊ iustifi cā. nā alis nō esset iustitia. īmo rigor ⁊ tē pestas. Et sic nota q̄ triplex est iustitia. ē q̄dā vtualis vel spūalis. nā vtꝰ est q̄litas mētis. quā opat̄ in nob. ista sufficit q̄ pre supponit fidē ⁊ cultū diuinū. ⁊ de ista dz q̄ reddet vnicuiq̄ qō suū est. q̄ reddit pa tri timorē rōne potētie. reddit filio hono rē rōne sapie. reddit spūi scto amorē rōne benignitat̄z. vltra hoc dic q̄ reddet vni cuiq̄ qō suū est. vt. l. iustitia pall̄. Est alia naturalis q̄ hr̄ ꝑ modū inq̄sitiōis. ⁊ ē suf ficiēs ad saluādū. vt supponit fidez. ⁊ de hac tractat̄ in lib. ethicoꝝ. Est alia legal. q̄ hr̄ ꝑ modū constōnis impatoꝝ ⁊ p̄nci pum. vt hic. ⁊ ista nō est sufficiēs ad saluā dū. q̄ si aliqs ꝑ timorē aliq̄d faciat. nō vi det̄ illud fecisse. vt extra. de regu. iur̄. c. q̄ ex timore. P. boneti in phe⁹ decretaliū. ¶ Nota scdo iuxta predicta q̄ inter ius ⁊ iustitiā magna est differētia. Et ꝓ in au ctore q̄ iustitie det̄ est auctor. sed iurꝭ est actor impator vl papa. vel comes barcē. C. de ve. iur̄. enu. l. ij. Est scda in suba q̄a iustitie vtus est p̄ceptū. ⁊ ex ea inuētū est insti. de iusti. ⁊ iur̄. §. vlti. ⁊. ff. e. l. iustitia §. i. Tertia in p̄ceptoꝝ cōtinētia. q̄ q̄q̄d continet ius. cōtinet̄ sub iustitia. vtutuz multa. latent sub laqueo iustitie que la queo iuris nō sunt innodata. ff. de legi. l. non possunt. Petrꝰ boneti vbi supra. Et iō q̄ de nouo emergūt noua idiget ātido ta. ff. de ven. inspi. l. i. in princi. ⁊ extra de iur̄. ca. cap̄. ceterum. Et adde quod de iu

ſticia.nota p Jo.fab.inſti.de iuſti.⁊ iuſ. ⁊ p bar.in.l.iuſticia.ff.all'.c.⁊ plene per Buil.de mõ.lan.in ꝓhe⁹.cle. ¶ Nota 3º q iuſti⁹ cultũ ſuũ pdit.qñº ſilẽtia iudicij obſtrepẽciũ turbo ꝓfundit dicẽte ꝓpheta ſ.yſa.xxxij.c.ad fi.vt.v.q.iiij.c.in loco.vbi vide q̃lr hoc itelligit̃ p archi. notabilit̃ illud ibi exponẽtẽ. ¶ Nota q̃rto q iuſticia cũ ſcelerato ſiue criminoſo hoie cõmerciũ hr̃e nõ pt.vt extra.de vbo.ſig.c.fœus in fi.⁊ b̃. ¶ Nota.v.q tres ſt̃ grad⁹ iuſtiꝯcie:vt no.p archi.in.c.p aquã.de ꝓſe.diſt. iiij.ibi.videas. ¶ Nota.vj.q fruct⁹ diuiⁿ eſt iuſticia3 ſepi⁹ recenſeri. vt.xxxv.q.ir.c. vlti.q̃ oia tene mẽti.p b̃ vide qõ ſcpſi.ſ.ĩ vſa.in vſa.iiij.hec ſt̃ vſualia.in glo.vlti.ĩ q.i.cũ duob⁹.v.ſe.⁊ in vſa.lxvj.moneta. v.q; fides.ſup vbo iuſti⁹.⁊.ſ.vſa.pri. in vbo iuſti⁹.⁊.j.in vſa.cr. Silr de reb⁹ in glo.fi.⁊ in vſa.cli.ſi q̃s accepit in glo.pe. ptãtib⁹.i.gladij ptãtẽ hñtib⁹.b̃ em ẽ hr̃e merũ impiũ.qõ etiã ptãs appellat̃.vt.ff. de iuſ.o.iu.l.mgr̃at⁹.nec etiã delegat̃ niſi in caſib⁹ vt.ff.de offi.ei⁹ cui mã.eſt iuſ. l.i.R̃.i.bñ⁹ lunes. Repete hic qõ ſcpſi.ſ. vſa.pri.in glo.fi.Et dic ptãtib⁹.i.pncipibus.vel ꝓpri⁹.i.comitib⁹.fac̃ hic terr⁹.⁊ j.vſa.pri.v.⁊ q; terra.ſz pncipalr in catha lonia ptãs eſt Comes barchñ.q̃ ſup oẽs pnceps eſt⁊ dñs ob qõ oñes ſibi obedire tenent̃⁊ ei⁹ pcepta ſuare.⁊ in aliquo ila nõ cõtẽpnere. Hã q̃ pcepta pncipz ptemp nit.Cl. libras argẽti depẽdet.vt.C.de offi. rec.pu in.l. ciuitas:q; qõ pcipit̃.impat̃. qõ impat̃ neẽe eſt fieri:ſi nõ fiat.penã meret̃.xiiij.q.j.c.qõ pcipit̃.Contẽpnere eniz eſt nõ curare⁊ aſpnari:⁊ tũc ꝓprie q̃s cõtẽpnit.qñ ſine cã nõ paret.vt nov.ij.q.vij. c.metropolitanũ.⁊ in nouella p jo.an.ĩ c.cordi.de ap.li.vi. ¶ Sed q̃rit hic Ja.de vallelica.q̃d erit de bãnitz ſi intrãt ciuitatẽ in contẽptũ vicarij⁊ ſeu baiuli. dicit q poſtq̃ ipi bãniti exulibus cõparant̃.vt iſti.q̃b⁹ mo.ius pa.po.ſol.§.relegati.q ſt̃ acri⁹ puniẽdi.nã ſi relegati nõ obſeruãt relegatiõem acri⁹ puniũtur.vt.ff.de peis l.capitaliũ.§.ĩ exulib⁹.g⁹ ſi bãnimẽtũ bãniti nr̃i tꝑis nõ ſuãt⁊ potes⁊ debes acrius pũire.ja.de vallelica. ¶ Sz q̃d ſi aliq̃s bñficiat⁹ ꝓtẽpto patrono ſuo ꝓmutauerit bñficiũ.nũq̃d ipa ꝓmutatio erit nulla ipo iure. ffre.de ſenis ĩ tractatu ꝓmutacionũ.q.3º.arguit p.⁊ ꝯ.ad finẽ dic q non eſt nulla ſz veit anullãda.⁊ bene. ¶ Quero ifra q̃tũ tꝑs hic patron⁹ q̃ ꝓtẽpt⁹ eſt in ꝓmutatiõe pt agere de cõtẽptu.dic vt ibi no.q.3i.hoicidijs.vid qõ ſcpſi.j.vſa.clxiiij hoicide.ĩ glo.ij. Adulterijs.vide qõ leg.⁊ no.p ja.de mõ.iu.ja. de vallelica.⁊ me.j. vſa.cxij.mariti.venefic̃.vide qõ ſcpſi.j.dicto vſa.clxiiij.hoicide.ĩ glo.v. Latronib⁹ vide qõ ibi ſcpſi ĩ glo.iiij. Raptorib⁹.vid qõ de his raptorib⁹.no.p goffre.⁊ hoſtien eoꝝ ſũmis.ti.d rapto.p totũ.qõq ſcpſi.ĩ in vſa.xci.aucte⁊ rogatu.ij.v.⁊ ille ſup vbo rapuerit.Bauſatorib⁹ ¶ Nota penã ꝯ bauſatores:⁊ alibi eã nõ ĩuenies⁊ ẽ pea capitat̃.q; cõnumerat̃ inf penas capitales.Et itellige bauſatores de bauſia maiori.de q̃.ĩ vſa.xl.q ſe ſciẽte.⁊ inibi vſa. ſe.hr̃ de miori.vide qõ ĩ vtroq; ſcpſi.⁊.ſ. in vſa.xliij.ſi q̃s ĩ curia ſup vbo de bauſia ⁊.j.in vſa.cxxv.ſi q̃s ſeniore. ſup verbo vi liter.v.vel dic vlr.De pena vo pdiciõis. q̃ ſimiliter capitalis eſt.vide ĩ.l. pditores cũ ibi alle.⁊.l.fi.ff.de re mi.⁊ in.l.fi.C.de delato.li.xº. Jurta qõ q̃ro quot ſt̃ pene capitales.vide in.l.capitaliũ.ff.de penis ⁊ ibi bar.⁊ b̃ fin leges. ¶ Sed q̃ro q̃ ſunt pene capitales vel nõ.Et q̃ ſuccedũt i loco capitaliũ de iure canonico.vide p ino. in.c.q̃liter⁊ qñ.in.ij.de acu.⁊ in ſpe.e.ti. §.ij.Et an pena amiſſiõis mẽbri ſit capitalis.p b̃ vide qõ ſcpſi.ſ.in vſa.xliij. Debilitacio.ĩ glo.ij.in.q.ij.⁊ iij.⁊ remiſſiue. j.in vſa.cxliij.qñ ex q̃ſtiõe.v.ſz⁊ candez ſuper verbo manum.Et quia pena prohibitionis vt predicitur eſt capitalis.Que

ro cuius ꝓditiõis est pena capitalis. Dicas ꝙ in tribus saltim videlicet si ꝙs tradit dñm suũ sic iudas scarioth. de ꝓse. di. ij. c. oĕ. Ite si ꝙs cõtra dñm suũ insurgit rebellitur. vt. xxij. q. v. c. de forma. Itez si ꝙs cõuictus est ī bello vel ad bellũ citat⁹ ꝓtumaciter renuit venire vt cõsuetudine cathalonie cauet. ꝓ ḃ. ē. in vsa. xl. q se sciẽte. vide qđ ibi scꝓsi. ⁊ tunc talis ꝓclamari dz ꝓditor. Alij vo ꝓditores conueniri de bẽt iudicialiter. ⁊ ꝓ ꝓdiciõe alꝫ in posse iudicãtis snialiter ꝓdẽpnari. vt hr̃ in q̃dã pragmatica dñi regis Alfonsi. iij. Cuius datꝫ fuit barchñ. xiiij. lal's Decẽbris. Anno dñi. M°. ccc xxv. ꝓ hoc. ē. in vsa. xli. de alijs nãqz bausijs. ¶ Sed q̃ro ꝙs dicatur ꝓditor. Et quot modis ꝓdicio comitat ī et ꝓ q̃ ꝓditor pẽa capitali nõ pũit. sz arbitrarie tm̃. Dicas ꝙ sex modis ꝓdicio cõmittit: ⁊ ꝙs eisdẽ. vel q̃libet caruz ꝓditor vocat. Prio itaqz dr ꝓditor q̃ loq̃tur mendaciũ: vel ꝓpter timorẽ nõ defendit vitam. xj. q. iij. c. nolite. ij. vbi de ḃ. scdo q̃ crimen occultuz alteri⁹ manifestat. ij. q. i. c. si peccauerit. tertio q̃ maliciose circũuenit aliũ. xvj. q. i. c. si cupis. q̃rto q̃ rẽ sibi cõmissam exponit hostibus. vt. c. de forma. xxij q. v. ꝓ quo vide qđ no. xlvj. dist. c. clerici. i. q̃nto q̃ nõ ꝓbãda differt. ij. q. iij. §. de his. Sexto q̃ secreta sibi commissa reuelat. de peni. dist. vj. c. sacerdos. Adde qđ scripsi. ē. in vsa. xl. q se sciẽte in glo. fi. in. q. ij. ⁊ in vsa. xlix. sacramẽtũ sit in glo. vltia. ⁊ j. in vsa. cxxj. xpiani. v. eandẽ sup verbo secretis. ⁊ p bar. in. l. respiciẽdũ. ff. de penis. ⁊ in. l. ij. sup verbo rebellis. v. itẽ nota. coll. xj. ¶ Quero Tici⁹ cõmisit hoicidiũ vel aliꝺ crimẽ capitale. dic iudex iudico ipsuz ad amissionẽ capitꝫ nũquid dz ꝓdere caput vt moriat. Rñ° nõ. Nã pẽa capitalis continet tria. s. amissionẽ capitꝫ corꝓalis. exiliũ ⁊ relegatiõem. sed pene ſtꝫ moliende. ergo non amittit caput corꝓale. ergo erit relegãdus. ff. de penis. l. interꝓtatiõe. ⁊ ꝺ iudi. l. ij. vbi de ḃ ꝓ ymolã. Sed q̃d si quis suspẽdit suem vel porcuz in terra sua. an ex hoc iurꝫ dictionẽ acq̃rat. dicas ꝺ hoc vt scꝓsi. j. in vsa. xliij. hoc qđ iure est sctõꝝ ī nota. ij. in. q. antepe. ¶ Quero si aliq̃s se suspendit in hospicio: ⁊ sepelir̃ a pentib⁹ an debeat desepeliri: ⁊ iterũ suspẽdi ī furcis publicis. dic vt ibi scꝓsi in. q. penulti. Adde qđ scꝓsi. ē. in vsa. lxxv. si ꝙs iudeo. v vel si ꝙs sup vbo prim⁹ traxerit in. q. ij. et iij. ¶ Quero an officialis aliquã iusticiã facere volẽs de malefactore possit accipe asinũ inuito dño vt trahat vel portet malefactorẽ. Rñ°. sic bar. in. l. vlti. §. Ticius ff. de pig. acc. ¶ Sed q̃ro an possit cogere aliquẽ hoiez ad decapitãdũ vel suspẽdendũ aliquẽ. videt ꝙ nõ vt. C. ne ꝙs liber vl inge. ⁊ c. l. i. li. xj. ⁊ vt rusticani ad nullus obsequiũ siue offi. euo. p totũ. e. li. ⁊ ne opere acollãt. exhi. p totũ. li. x Tu dic ꝙ si ẽ vilis ꝓsona ꝓpter vtilitatẽ iusticie ꝑt ad hoc cogi. vt in auc. de sctis epi. §. si monachus. coll. ix. alꝫ sec⁹. bar. in. §. tici⁹. ē. allegato. ¶ Quero an illi q̃ suspẽdit debeat auferri aliq̃ vestis. Rñ° nõ. ar°. l. supra. C. de re. mili. li. xij. ad qđ ar. ff. de pign. l. obligatiõe. sed potissime p dictã. l. supra. ḃ dic. Bꝰ. de fer. ⁊ p. l. diu⁹. ff. de bo. dãp. Sed ꝛriũ seruat in cathalonia: ⁊ male. ¶ Quero q̃ ⁊ quot in penis inferẽdis considerãda sꝯ. Dico ꝙ q̃tuor ꝓncipaliter. s. ꝓsona. tꝑs. res. ⁊ loc⁹. Tꝑs em̃ delicti cõmissi: aut dãpni dati inter cetera attẽdẽdũ est. vt. ff. de iniur̃. l. iniuriarũ. ij. vnde v. in penis dãdis loca. caulas. tꝑa. penses. ꝓsonasq̃ voce singula dabis. ¶ Scias tm̃ ꝙ quo ad ꝓmicionẽ delicti siue criminis aliter ꝓceditur cũ maioribꝰ: ⁊ aliter cũ minoribꝰ. ad qđ fac optime qđ scripsi. ē. vsa. xij. baiulus interfect⁹ in. q. iuxta. qđ q̃ro. quodq̃ nota. p Archid. in. c. cũ eẽni. de re. iudi. li. vj. ¶ Scias etiã ꝙ declaratio hoꝝ verborum. s. persona. tꝑus. res. ⁊ locus. est ⁊ nota. in. c. vlti. extra. de trãsac.

in glo. in omnibus. vide ibi. ⁊ in. c. sicut dignum. extra de homi de his verbis: et alijs ibi notabiliter consideratis. ¶ Scias necnõ quad absoluendum in criminibus ⁊ alis pniores esse debem⁹ q̃ ad cõdenandũ. ff. de act. ⁊ obli. l. arrian⁹. ⁊ de penis. l. despiciẽdũ. ⁊ extra de pba. c. ex lris ⁊. xxvj. q. vij. c. tp̃a penitudis. Et pmptiores ad miscõiaz q̃ ad rigorẽ. qz melius est p̃stare causas. i. reddere rõnẽ p miscõia q̃ p̃tendere incleméti ã. lxxxvj. di. c. nõ satis ad fi. Et melius est p vitate pati suppliciũ q̃ p adulatiõe ꝓsecq̃ bñficiũ. xj. q. iij. c. nẽo pitor. Et sñia q̃ miscõiaz vetat fugienda est. l. di. c. põderet. ⁊. xxvj. q. vij. c. alligant vbi dic. si dñs est larg⁹: dispẽsator ei⁹ esse nõ debet tenax. ⁊. ix. di. c. sane. ⁊. i. q. vij. c. exigũt. qõ nota. ¶ Quero. an ꝑdemnat⁹ ad mortẽ testm̃ ꝑdere possit. Et vidr q̃ sic qz bona ei⁹ hodie nõ publicant. vt ī auc. vt nulli iudicũ. §. vlt. coll. ix. Tu dic q̃ nõ p̃t testari. vt habet ⁊ no. in. l. ei⁹ q̃. §. i. ff. õ testa. ja. õ bellouisu in all. §. vltio. ¶ Sed q̃d si aliq̃s manũ amisit. nũq̃d potit testari. ℟o sic lz scribere nõ possit. vt. ff. q̃ te. fa. po. l. q̃ man⁹. qõ itellige nisi ex delicto amiserit. ex quo ꝓhiberi oz testari. qõ nota visũ fuerit. Subauõ. fm iura. vl dic q̃ oẽs pene criminum fm vsa. st̃z arbitrarie ad ptãtũ arbitriũ imponende: vt hic. ⁊. ẽ. vsa. lxxxj. iudicia curie. ī fi. Ja. de mõ. iupẽa em̃ illa inferẽda est q̃ magz timẽda est Casus est ī. c. qm̃ freq̃nter. ī fi. extra vt lite nõ ꝓte. Sz tñ q̃cq̃d sit ista ẽ vitas. q̃ h̃ verbũ visuz fuerit notat arbitriũ viri. vt. ff. õ fidei⁹. liber. l. fideiusſoꝝ. libertas. ij. Sup quo vide qõ no. p ber. ⁊ host. ī. c. cũ õ tua. extra de cor. vici. ⁊ latissime p bar. ī. l. i. sup vbo videbit expedire. coll. xj. Et sic iuxta ipi⁹ itellectũ ipz vbũ visuz fuerit hic hz ī telligi ⁊ nõ alit. qõ no. ¶ Sed iuxta qõ q̃ro ecce q̃ in pecũia facta est pũicio. An ī corpali illã liceat cõmutari. Rñ⁹ sic. qm̃ ad id solũ agit: vt vita hoiuz corrigat. vt h̃ Rõ qz expedit rei publice vt mala puniãtur. vt. l. ita vulnerat⁹. ff. ad. l. acq̃l. ne ad ea comittẽda temere q̃sq̃ ꝓsiliat. vt. C. õ penis. l. si opis. Adde qõ scpsi. j. c. sup vbo trahere oclos. v. nota etiã. ⁊. v. sc. ⁊. ẽ. glo. ꝓri. v. scias tñ. cũ suis remissi. ¶ An̄ nota ex his q̃ ꝓnceps cogitare oz in administrãda iustitia / vt subditi cõquiescãt: vt h̃ sic in auc. vt diuie iussi. circa ꝓn. coll. viij. ¶ Nota scõo q̃ ꝓnceps se comẽdat. extollit. ⁊ exaltat. fac ad hoc vsa. h̃ ⁊. ẽ. vsa. lxiiij qm̃ p iniquuz. ⁊ vsa. lxvj. moneta. v. q̃a fides. ¶ Nota tertio q̃ ꝓnceps benigne ad se p̃bet accessur⁹ vt hic. ⁊ in vsatiq̃. ẽ. ꝓri. allegat. ¶ Quero an ꝓnceps penaz in fine hui⁹ vsa. expressaz in pecũiariã cõvertere possit: seu mutare. õ hoc dic vt nota. host. in sum. ti. õ offi. oz. §. q̃d ptinet. ⁊ ti. de penis. §. ij. v. fz nũquid. ⁊ extra de rapt. c. in archiepatu p cũ in lectura. ⁊ õ penis c. licet. Adde hic Ja. de vallesica. ¶ Quero vltimo an ad multiplicatiõez delicti debeat seq̃ multiplicatio pene. Sic dicti. qz aut plura delicta oriuntur ex vno facto. Aut ex diuersis factis. Si ex vno facto teneas hoc semp. q̃ ad multiplicatiõez delicti seq̃tur multiplicatio pene. In eo tm̃ q̃ vnũ delictuz excedit aliud. vt. ff. vi. bo. rap. l. i. p candẽ viã. ff. arbo. fur. ce. l. i. aut plura delicta oriũtur ex diuersis factis. ⁊ tũc aut ex eodẽ delicto insurgũt mlte pene nõ stabiles. Et tũc dico q̃ nõ imponũtur diuerse p illis delictis. sed illa q̃ maior est: vbi gra. Quidã cõmisit homicidium ex homicidio iponit pena mortis. vt h̃ ⁊ in. l. iij. ff. ad. l. coz. desic. cõmisit etiã delictũ p q̃d erat relegãdus. ⁊ postea cõmisit in legẽ iulie. maiesta. ⁊ sic oz mori. vt. ff. nil. no. pen. ap. l. i. in fi. Aut plures imponũtur pene. vna iterabilis ⁊ alia non iterabilis. ⁊ tũc primo iponit iterabilis. secũdo nõ iterabilis. vt. ff. de accu. l. si cui §. fi. Aut iponũt plures pene iterabiles. ⁊ tũc aut ista delicta insurgunt diuersis

tēporib⁹.aut vno tp̄re.Si diuersis tp̄rib⁹ tunc ad multiplicatiōem delicti:sequit̄ multiplicatio pene.sic loq̄tur.C.de epi. au.l.nēo glo.nota ꝙ due vices ꝛc̄.ꝛ.ff.de fur.l.inter oēs.§.fi.Aut ista delicta committunt̄ eodē īpetu.Et tūc oīa tāq̄ accessoria reducunt̄ ad p̄ncipale:ꝛ tūc ad multiplicatiōez delicti:nō seq̄tur multiplicatio pene.sic intelligit̄.l.illud.§.fi.ff.ad.l. acq̄li.aut ista delicta nō p̄nt trahi ad vnū p̄ncipale.ꝛ tūc ad multiplicatiōem delicti seq̄tur multiplicatio pene/sed ille pene in diuersis libellis nō peti p̄nt:sed in vno ꝛ eodem.vt.ff.de iniur̄.l.p̄tor edixit §.si mihi plures.pedes.¶ Quero ī q̄b⁹ casib⁹ ꝓpter crimē siue delictū cōmissuz amittit q̄s pedē. Dico ꝙ in trib⁹.Prīo em̄ pes amputat̄ seruo fugitiuo q̄ dep̄hēsus est trāseūdo ad hostes.vt.l.iij.C.de ꝟuis fugi.qd̄ hodie correctū est ꝟm acur.ī auc̄. vt nulli iudi.§.qꝛ v̄o nos.v̄.ꝓ furto non volum⁹.coll̄.ix.Sed dic ꝙ nō dz pes abscidi vt in dcō.v̄.ꝓ furto.nec ꝓ aliquo delicto.Ambi pedes.vt in all̄.§.qꝛ v̄o nos. Et certe nō denegat̄ ꝓpter hoc q̄n pede debilitari possit seru⁹ fugitiu⁹ ad hostes si in fuga dep̄hēdat̄.vt dicta.l.iij.C.de seruis fugi.¶ Itē illi pes amputat̄ q̄ aliū ꝑcusserit.vnde pedē amittat:vt in.l.moysi in li.Exo.c.xxj.hec st̄z iudicia.v̄.Si rixati fuerīt viri ꝛ percusserit q̄s mulierē pregnātē.ꝛ abortiuū q̄dē fecerit.sed ip̄a vixerit/subiacebit dāpno.q̄tū marit⁹ mulieris expetierit.ꝛ arbitri iudicauerint. Si aūt mors fuerit ei⁹ subsecuta.reddet animā ꝓ aīa.oculū ꝓ oculo.dentē ꝓ dente. manū ꝓ manu.pedē ꝓ pede adustionē ꝓ adustiōe.vulnus ꝓ vulnere.¶ Itē ei qui falsuz testīoniū ꝯ aliquē in accusatiōe dixerit. Vñ accusat⁹ amittere deberet pedē vt in.l.moysi in li.Deutero.c.xix.Cuz dispdiderit in.v̄.Cūq̄z diligētissime. cui⁹ tenorē vide.j.glo.sequēti.v̄.Itē si q̄s dixerit de amissiōe pedis.etiā vide in.§.vlti. vt nulli iudi.coll̄.ix.man⁹.¶ Nota casus xiij.in q̄b⁹ de iure cōi.q̄s ꝓ crimīe manū amittit.p̄mo tabellio amittit manuz.q̄ cōfecit instrumētū sup alienatiōe feudi. illicite facta.vt in li.feu.de ꝓhi.feu.ali.ꝑ fre.l.impialē.§.callidis.v̄.scriba vero.

¶ Itē amittit manū tabellio si cartā suo noīe factā:q̄ falsa d̄r nō potuerit verā cōprobare.vt in lombar.qualr̄ q̄s se defen. de.l.d̄ cart̄z in lōbar.de eo q̄ fal.cartā scp̄. l.i.Idē in eo qui fecit falsuz instrumētuz licet nō sit tabellio.postq̄ in iudicio ꝓductū est:punit̄ ī amissiōe man⁹.vt ī statut̄z Sed ꝑ legē tribuariā polex dexter aufert̄ vt in.l.tribuaria.c.lviij.¶ Itē eadē pena punit̄ q̄ donauerit sanctū crisma ad iudiciuz ꝑuertendū.vt ī lōbar. q̄ sctm̄ crisma ad iudiciū.l.j.Itē si ꝯuict⁹ fuerit aliq̄s d̄ periurio. vt ī lōbar.de testi.l.ij.in fi. ꝛ ti. d̄ ꝑiurijs.l.ij.ꝛ.iij.¶ Itē si res aliq̄ fuerit bānita.ꝛ in ptāte iudic̄z ꝑuenerit.ꝛ ali⁹ veīat q̄ suā esse dicat:si sua eē debet.iudex faciet ad eū rē ꝑuenire.ꝛ tunc si iurauerit suā esse:tradet̄ sibi.verū si de h̄ iuramēto postea ꝯuictus fuerit:dextera manus ei amputat̄.vt ī lōbar.d̄ testi.l.si duo q̄s cū altero.¶ Itē si q̄s sine iussiōe p̄ncipis aurū figurauerit.aut monetā ꝯfixerit: manū amittit.vt ī lōbar.de eo q̄ fal.mo.l.j.ꝛ ij.de hoc dic hodie vt le.ꝛ scripsi.s̄.in vsa. lxvj.mōeta.v̄.q̄ v̄o.sup v̄bo mōeta.¶ Itē amittit manū ꝟu⁹ q̄ sine iussu dn̄i suī noua signa in silua alteri⁹ fecerit.vt ī lōbar. de extra.terminis antiq̄s.l.si q̄s ꝓpt̄.ꝛ.l. si ꝟu⁹.¶ Itē tabellio q̄ fec̄ cartā sup vēditiōe rei fcā a mlīere vēdēte ꝯsentiēte marito sine noticia ꝑentū vt ī lōbar.q̄lit̄ mili. ali.l.ij.¶ Itē amittit q̄s manū si crimen ꝯmiserit qd̄ mēbri abscisiōz postulet. nec lex dicat ip̄z debet̄ moneri.vt ī auc̄.vt nlli iijd̄.§.vl.col̄.ix.ꝛ tc̄ snīa cū subtilitate ꝓferat̄.vt ī auc̄.d̄ p̄to.ꝛ ꝯsul̄.ꝯstā.§.sz ꝛ si. Itē exactores t̄butoꝝ q̄ illicite illa excutiūt ꝛ suscepta nō tn̄ describūt vl̄ celāt.vt ī auc̄.

de mã.p̃n.§.coges.coll.iij. ¶ Jtẽ manũ amittit mlier q̃ appẽdit manu verẽda ſeu virilia aduerſantẽ vel iurgãtẽ viro ſuo vt in.l.Moyſi li.Deutero.c.xxv.Si fuerit cã.v.Si habuerit inter ſe iurgiũ duo viri.ꝛ vn⁹ ꝛ aliũ riſari cepit.volẽſq; vxor alteri⁹ eruere virũ ſuũ de manu fortioris miſit manũ ſuã ꝛ appẽderit verẽda ei⁹ abſcides manũ illi⁹:nec flecteris eã vlla miſcõia ¶ Jtẽ ſiq̃s dixerit falſũ teſtimoniũ ꝛ aliquẽ ſup crimine/vnde manũ amitteret.ipe teſtẽ falſus manũ amittet:vt in lege moyſi in lib.Deutero.c.xix.cũ diſpdiderit.v.cũq; diligẽtiſſime pſcrutãtes falſum dixiſſe ꝛ fratrẽ ſuũ mẽdaciũ/reddẽt ei ſicut fratri ſuo facere cogitauit:ꝛ auferas malũ de medio tui:vt audiẽtes ceteri timorẽ habeãt.ꝛ neq; talia neq̃ant facere.nõ miſereberꝫ ei⁹ ſed aĩaꝫ p aĩa. oculũ p oculo.dẽtẽ p dẽte.manũ p manu.pedẽ p pede exige. Per ſtatutũ autẽ vt.c.ꝛ ſi teſtes.ĩ amputatiõe man⁹ dextere puniẽt teſtẽ.q falſuꝫ teſtimoniũ dixiſſe rept⁹ fuerit/vel falſaꝫ manifeſtatiõeꝫ feciſſe. Nec nõ q̃ pduxerit ſciẽter falſuꝫ teſtẽ vel inſtrumẽtũ.ꝛ p bãno nõ pt ſoluere.l.libras de xtrã amittit manũ:vt ibi.nã q̃ non hꝫ in ere.luat in corpe.Adde qd̃ ſcpſi.ĩ.glo.ſequẽti.v.nota etiã.ꝛ.v.ſe.¶ Jtẽ ſi q̃s alium pcuſſerit.vñ manuꝫ amittat.pcutiẽs ſilr manũ amittet.vt in.l.Moyſi in li.Exod. c.xxj.hec ſtꝫ iudicia in.v.ſi riſati fuerint. cui⁹ tenorẽ vide.ſ.glo.pri.v.item illi pes amputat. ¶ His vo caſibus.xiij. pmiſſis adde duos de iure vſaticoꝝ:quoꝝ pmus eſt qñ vaſ.piurio notat eo q; nõ impleuit q̃ dño iurauit:tũc manũ amittit.aut ℔.ſolꝫ pſoluit:aut q̃rtã ptẽ bonoꝝ pdit. vt.ſ.vſa.lxvij. Jtẽ ſtatuim⁹. ¶ Scõs eſt ſi teſtꝫ de piurio cõuict⁹ eſt pdit manũ.aut ℔.ſolꝫ redimat eã:vt.ſ.vſa.lxxv.precipimus. Aliter puniẽtẽ ꝛ acri⁹.nã talis teſtis piur⁹ amittit manũ ꝛ linguam.vt.ſ. vſa.cxliij.qñ et pqõne trahere oculos.

¶ Nota tres caſus ĩ q̃b⁹ puniẽt q̃s amiſſione oculi.pmo fur pũiẽt p pẽ furto amiſſiõe oculi.vt in lõbar.de furtꝫ.l.ꝺ latroni b⁹.ꝛ.l.ſi q̃s latro. ¶ Jtẽ pũiẽt oculo ſi repiat q̃s falſuꝫ dixiſſe teſtimoniũ ꝯfrꝫ ſuũ.vñ oculũ amittet.vt in.l.moyſi i li.deutero. c.xix.cũ diſpdiderit.v.cũq; diligẽtiſſime cui⁹ tenorẽ vide.ſ.i glo.pri.v.Jtẽ ſi q̃s dixerit falſũ. ¶ Jtẽ ſi ocim q̃s effuderit.oculus ei eruat:nñ ſit dñs ſui vel ãcille.q̃ p oculo dꝫ ſuo vel ãcille dare libertatẽ:vt i li.Exodi.c.xxj.Dec ſtꝫ iudicia.v. ſi riſati fuerit.cui⁹ tenorẽ vide.ſ.i glo.ſuprvbo pedes.v. Jtẽ illi pes.ꝛ codẽ.c.xxj.v.ſi pcuſſerit q̃ſpiã oculũ ſui ſui:aut ãcille.ꝛ fuſcos eos fecerit: dimittet eos liberos p oculo quẽ eruit.dentẽ q̃ſ ſi exciſerit ſuo vt ancille ſue ſilr dimittet eos liberos. Et in libro Leuitꝫ.c.xxiij. Et locut⁹ ẽ dñs.v.q̃ irrogauerit maculã ciui ſuo ꝝ.ſic fec̃.ſic fiet ei.fracturã p fractura.oculũ p oculo dẽtẽ p dẽte.reſti tuet. Qualẽ iflixerit maculã talẽ ſuſtinere coget. ¶ Nota vlterius q̃ nares ĩ duob⁹ caſib⁹ pcidũtur.vel naſ⁹ pcidit.pmo pciditur naſus.ſ.furi p ſcdo furto.vt i lõbar.de furtꝫ.l.de latronib⁹.ꝛ l.ſi q̃s latro. ¶ Jtẽ cõiuratoꝝib⁹:vel cõſpiratoꝝib⁹ nares pcidunt.vt i lõbar.de aggreſſi.inuito facta.l. de cõſpiratoribus. ¶ Nota etiã q̃ vberat gñaliter q̃s vbi delinquid.ꝛ ppter inopiã penã pecuniariam ſoluere non pt.Et ſic habes q̃ q̃ nõ hꝫ in ere luat i corpe.vt.ff.de penis.l.i.§.vlt.ff. de iurꝫ.o.iu.l.ſi q̃s.§.in ſuos.ꝛ in li. feu. de pa.tenẽ.l.hac edictali.§. Judices.v. q̃ vo.ꝛ in pſtõne. Jtez q̃ null. hom.v.ꝛ ſi es altre hom.Curie mõtiſſoni dñi Regꝫ Alfonſi.ij.ꝛ in pſtõne. Jtẽ ordi.ꝛ ſta.q̃ q̃ libet ſarracen⁹. Curie vlerde dñi Regis Ja.ij. ¶ Quero q̃liter intelligẽdũ eſt qui nõ habet in ere luat in corpe.ſic diſtin. Aut pẽa ſuccedit loco itereſſe.aut loco ptẽpt⁹. pmo caſu.aut q̃s nõ pt ſoluere ppt culpã ꝛ parcit ei.duꝫ tñ cedat bonis.vt.l.i.℔.

qui.bo.ce.po. Aut nō pōt ſoluere ꝓpter dolū. ⁊ tūc q̄ nō pt ſoluere in pecunijs luat in coꝛpe.vt.l.ob fen⁹.ff.de admi.tu. et l. vlti. in fi.ff. de his q̄ in frau.cre. Sedo caſu⁊ aut loq̄mur ī pena aut ī mulcta Si ī pena tūc q̄ nō pt ſoluere ī peccunia luat in coꝛpe.vt hic.⁊.C. de ſepul.vio.l.cū ſit ī iuſtū.cū ibi notat⁊. Si loq̄mur in mlcta tūc q̄ nō pt ſoluere parcit ei.vt.l.illicitas §.fi.ff.ō offi.p̄ſi.⁊.l.fi.C.de mo.mulc.Et eſt rō.q⁊ pēa a lege introducit.⁊ idcirco ꝓ iudicē ī mitti nō pt. nec ꝓ hoīez diminui niſi ex cā. ar.ff.ad turpill.l.i.§.i.ad fi.⁊.l. oꝛdinē.in ꝑn.ff.ad mūi. Mlcta āt iudic⁊ arbitrio īponit.⁊ iō ꝓ ipm minui vel remitti pt ꝓtextu pauptat⁊. ar.ff.de vb. ſig. l.aliud fraus.⁊.l.ſi q̄ pēa.fin dinū ¶ Jtē vberat fur. ſi furat⁹ fuerit valēs min⁹.v. ſol's.vt in li.feu.de cle.vio.pac⁊.§.ſi q̄s.v. ſol's. Si q̄nq̄ vel vltra furat⁹ fuerit laq̄o ſuſpēdi dz.vt ibi. De h⁊ alijs matiaz furti tā gētib⁹.vide qđ ſcripſi.j.in vſa.cx.ſarracenis.ſup vbo reddat. ¶ Jtē qui lr̄as impiales deſpexerit nud⁹ ad palū vapuleſ.⁊ capilli ei⁹ tondant.vt in lōbar.de eo q̄ lr̄as deꝛtat.l.i. ¶ Jtē apperitoꝛes iuꝛta motū iudic⁊ nudati vberent.C. de offi.rec.puin.l.oēs. ¶ Jtez vles ⁊ abiecte cōditiōis hoīes. vt.C.de paganis.l.vlti. in fi.⁊ de here. ⁊ manich.l. q̄cūq̄.§. ſi vo ignoꝛante. Captos.de his captis.vīđ qđ le.⁊ ſcp̄ſi.ē.vſa.cxj.captus. Pendere.i.ſuſpendere in furca. ⁊ ſic ponit hic ſimpleꝛ ꝓ cōpoſito.Et dicas in furca.ſ.vt moꝛiat adeo vt habeat verū illud.Maleficos nō patier⁊ viuere.⁊ q̄ coierit cū iumēto moꝛte moꝛiat. Exođ.c.xxiij. ¶ Et nota q̄ fur ſuſpēdit q̄ furat⁹ fuerit valēs vltra.v.ſol's vt in li.feu.de pa.tenē.§.ſi q̄s.v.ſol's.vide qđ ſcp̄ſi.ē.in glo.pri.v.itē vberat. ¶ Jtez famoſi latrones furca ſuſpendunt vſus illū locū⁊ vbi furati ſunt. vt.ff. de penis. l.capita liū.§.famoſos. ¶ Jtē ſuſpēdebā⁊ tur a q̄buſdā ſacrilegi. vt.ff.ad.l.iul'.pec. l.vj.§.i. ¶ Jtē trāſſuge ad hoſtes.⁊ renūciatoꝛes ꝓſilioꝝ ꝓncipuz. necnō auctoꝛ ſeditionis vel tumultus. vt.ff. de re mili. l.iij.§.is qui.ff. de penis.l.ſi q̄s aliq̄d.§.i. ⁊.ij. ¶ Jtē ſeruus regis q̄ moꝛtez intulit alicui debet ſupꝛa foſſam ſuſpendi ipius moꝛtui. vt in lombar. de culpis ſuoꝝ.l.i. ⁊ in lombar.de hoi. libe.ho.l.ſi ſeru⁹ reg⁊ ¶ Jtē ꝓncipes ꝓpli q̄ adoꝛāt deos alienos ſuſpendant vna die in patibulo. Et ita pt dici q̄ reges ⁊ ꝓncipes hoſtiū ſi deꝓhēdant debēat ſuſpēdi in patibulis. ſed vltra eandē diē nō debēt moꝛari. vt in lege Moyſi in lib' Nūeri.c.xxv.Moꝛabat ān.in ꝑn.v. Et iratus dñs dixit ad Moyſen. Tolle cūctos ꝓncipes ppli ⁊ ſuſpende eos cōtra ſolē in patibulis. Et in lib. Deuteroñ.c.xxj. Si exieris ad bellum.v. de his aūt ciuitatib⁹ que dabuntur tibi nullū oīno ꝓmittes viuere. ſed interficias in oꝛe gladij. ſicut ꝓcepit dñs de⁹ tuus:ne forte doceant vos facere cūctas abhominationes:quas ibi opati ſunt dijs ſuis ⁊ peccetis in dñm deū veſtruz. Et in lib. Joſue.c.x.q̄ cū audiſſet.v. Precepitq̄ Joſue dicens. Aperite os ſpelūce ⁊ ꝓducite ad me q̄nq̄ reges de ſpelūca. Cunq̄ educti eſſent ad eū vocauit oēs viros iſrael:⁊ ait ad ꝓncipes exercitus q̄ ſecuti erāt Jte ⁊ ponite pedes vr̄os ſup colla reguz iſtoꝝ. Qui cū ꝓriſſent ⁊ ſubiectoꝝ pedibus colla calcarēt.rurſuz ait ad eos. Nolite timere nec paueatis. Confortamini ⁊ eſto robuſti. Sic em̄ faciet dñs cunctis hoſtib⁹ vr̄is.aduerſum quos dimicabit⁊ percuſſitq̄ Joſue ⁊ interfecit ⁊ ſuſpēdit ſup q̄nq̄ ſtipites fuerūtq̄ ſuſpēſi vſq̄ ad veſpum. Cūq̄ occūberet ſol p̄cepit ſocijs vt deponerēt eos de patibulis. ¶ Sed q̄ro q̄d iur⁊ de hoīe ad moꝛtē ꝓdēpnato.et poſt ſnīaz ab aliquo interficit.vtrū cenſeatur hoīcida.⁊ videt q̄ ſic.xxiij.q.v.c.cuz miſter. Et adde qđ ſcp̄ſi.j.in vſa t⁊.cxiiij.h⁹ qđ iure eſt ſcōꝝ.in glo.i.in nota.ij.ꝑnci-

pali in.q.añ penl'.z penul.q̃s ꝑ te videas. z illas menti teneas.

Ulieribus Casus

Pro criminũ varietate z secundũ ipoꝝ spẽz mulieres puniunt. Ptãtes vo crimios facultatẽ hñt puniendi necnõ z ꝓdonãdi.h.d. vid tex. Mulieribꝰ etiã. Sub.de crimie delatis z cõuictis. ¶ Et nota q̃ b vsa.ꝓtinuat ꝓcedẽti.z merito. Nã ibi tractat de pena hoiz delinq̃ntiũ.b vo de pena mulierũ delatarũ de crimie.ideo sequit.mulieribꝰ etiã. Ista enĩ dictio etiã b sumit ꝑ et copulatiue. sic sumit ffz archid.lv.di.c.prisciz.i. ffo.ĩ fi. ibi etiã de layez. ¶ Nota scdo q̃ mulier vt ait origenes est caput diaboli.arma pcti. expulsio paradisi. mr delicti. z legis antiq̃ corruptio. ¶ Quero an appellatiõe mulierz vt b comphẽdat vgo.sicut z corrupta Rñ.sic.vt.ff.d le.iij.l.seruis legatz. vid qd ibi no.ꝑ bar. dũ tm sit pubes adeo. vt hic vsa.quo ad crimẽ ab ea cõmissuz habeat locũ Nã secus si vgo delinquẽs ĩ pupillari etate ꝓstituta essz.q̃m tũc nõ teneret.nisi forte doli capax foret. ar.extra de delic. pu.c.i. vide qd ibi no.ꝑ hẽ.bo. z dic vt ibi ꝑ eũ Corrupta aũt sub noie mulierz indubie comphẽdit.vt.ff.d manu.vin.l.si collectane⁹.ff.de edil'.edic.l.q̃rit.§. mulierẽ. de act.ẽp.l.exẽpto.§.si q̃s vginez. Et etiã vgo intelligit.vt dictũ est.l.mulier.C.de spõ.z comphẽdit maiorꝝ.xxv. an.z minorꝝ vt ibi.vide qd no.ꝑ jo.xxxij.q.j.c. mulier. z e.cã z.q.ꝑ archid.in.c.merito.vbi mulier ꝑ eos accipit ꝑ impubere.ꝑ vgine.z ꝑ corrupta.qd nota. ¶ Quero an mlier ꝑ aliquo crimie ĩ carcere sit ponẽda Rñ. nõ. Ratio q̃m in ipis etiã delatz d crimie cert⁹ modus ꝑuari debz.q̃ habet ĩ aut. vt nul.iu.§.si vo crimẽ.coll.ix.z.C.d custore.l.q̃m.z aut.hodie.vide jo.mo.z archid in.c.mulieres.de iudi.li.vj.z chi.et bar. ĩ dicta.l.q̃m. Hares Istud fac deformita tẽ maximã faciei.z sic est ꝯ ius romanuz C.de penis.l.si q̃s in metallo. ja. de mõ. iu. vide qd scpsi.d.c.pri. sup vbo. trahere oculos.v.nota vlteri⁹.Cremare. ¶ Nota in q̃bus casib⁹ q̃s cõburit.et ꝓmo si q̃s sine iussiõe ꝓncipis aurũ figurauerit. aut monetã ꝓfixerit.ipo facto cõburit. vt.C. de fal.mo.l.ij.in fi. vid qd scpsi.d.vsa.pri. sup vbo man⁹.v.jtẽ si q̃s sine. ¶ Item hostes z trãsfuga ad hostes. vl renũciatoꝝ cõsilioꝝ ꝓncipis.vt.ff.d penis.l.si q̃s aliq̃d. §.i.et.l.aut damnũ.§.hostes. vide qd scripsi.d.vsa.pri.in glo.vlti.§. jtẽ transfuge. ¶ Jtẽ si q̃s facultatẽ depdatiõis barbarz ꝯ romanos dederit. vl si q̃s alio mõ factã dimiserit: viu⁹ cõburat.vt.C. de re mili.l. si q̃s barbarz.li.xij. ¶ Jtẽ actoꝝ rerũ ꝓuatarũ. vel ꝓcuratorz si aliquẽ iniurijs vexauerit: viu⁹ cõcremet.vt.C. vbi cause fiscales.l.vniuersi. et idem hodie ĩ baiulo vel vicario alicuius regis ꝑm jo.de gau. ibi. ¶ Jtẽ statma erit suppliciũ tabularijs ciuitatũ si cuiusq̃ fraudũ ambitu ptãtem cuiuspiã iniustã ꝓfitet imunitas. ac nõ ꝑm ꝓcedẽtẽ diffinitiõz oẽs oĩno abolita spealiũ imunitatũ gra necessitas tributarie successiõis firmata cẽsitoꝝ pequatorũ,puincialiũ iudicũ equatiõe ꝓstruxerit vt ar.C.de imuni.nei.ꝓcedẽ.l.i.li.x. Jtẽ a q̃busdã cõburebant sacrilegi vt.ff.ad.l. iul'.pec.l.vj.§.i. ¶ Jtẽ ꝑu⁹ si mulierẽ rapuerit vel rapine auriliuz ꝓbuerit.vt.C. de rap.vgi.§.vlti. ¶ Jtẽ ꝑu⁹ si rẽ hre cuz dña sua detegit.vt.C.de mulie.q̃ cũ suis proꝓrijs.l.i. ¶ Jtẽ ꝑuus q̃ saluti dñoꝝ insidiauerit.vt.ff.de penis.l.capitaliũ.§. igni cremant. ¶ Jtẽ liber hõ plebei⁹ vel humilis insidiãs alteri⁹ mortẽ.vt in ꝓdicta.l.§ nõnunq̃. ¶ Jtẽ aurusper.vt.C. de male fic.z mathe.l.iij. Et codices erroris mathematicoꝝ.vt.C.de epi.au.l.mathematicos. ¶ Jtẽ incẽdiari⁹ q̃ ob inimicias vl ꝓde cã incẽderit intra opidũ.als si casã vl

villã. vt. ff. ꝺ penis. l. capitaliũ. §. ĩcẽdiarij ¶ Jtẽ q̃ edes vel aceruũ frumẽti iurta domũ positũ cõbusserit. vt. ff. ꝺ ĩcẽ. rui. nau. l. q̃ edes. ¶ Jtẽ iudeꝰ cũ suis ꝓticipibꝰ de lẽdꝰ est flãmis ⁊ ꝓcremãdus si aliquẽ iudeũ q̃ ad dei cultũ respexerit aulsus fuerit reuocare. vt. C. ꝺ iude. l. ij. ¶ Jtẽ paterini examiati a viris ecclĩastic⁹ si euidẽter iuẽti fuerit a fide catholica deuiare: viui ĩ cõspectu dei cõburanꝺ. vt ꝺ puil. ecclĩarũ. l. incõsutibilẽ. §. nemĩe. Etiã libri iꝑor. vt C. de hereꝺ. ⁊ manicꝫ. l. dãpnato. ⁊. l. q̃cũq; §. oẽs vo. ¶ Jtẽ q̃ vsurpauerit flumĩs nili valla. siue los rechs intra. xij. cubitũ a ripa flumĩs mẽsurãdũ. de ꝓprijs ac vetustis vsib⁹. ꝓter fas. ꝓterq; morẽ antiq̃tatis. flãmis in eodẽ loco ꝓsumeꝺ. vt. C. ꝺ nili aggerib⁹ nõ rũpẽ. l. vna. ¶ Jtẽ cõburiꝺ q̃ supra vxorẽ suã duxerit matrẽ ei⁹. vt i lege moysi. i li. Leui. c. xx. Locut⁹q; ẽ dñs ad moysẽ dicẽs. v. q̃ supra vxorẽ suã mr̃ez ei⁹ duxerit scelus operat⁹ est: viu⁹ ardebit cũ eis. ¶ Jtẽ cõburiꝺ sacerdotꝭ filia si deꝑhensa fuerit ĩ stupro ⁊ violauerit nomen pr̃is. vt in e. li. leuiꝺ. c. xxj. Dixitq; dñs ad moysen. v. Sacerdotꝭ filia si deꝑhẽsa fuerit in stupro ⁊ violauerit nomen pr̃is: flãmis exuꝝ. ¶ Jtẽ ꝓburiꝺ q̃cũq; ꝑceptũ dñi furat⁹ fuit. q; anathẽa est. vt in li. Jo sue. c. vij. Filij aũt isrl. v. hec em̃ dicit dñs deꝰ isrl. Anathema ĩ medio tui isrl est. nõ poterꝭ stare coram hostib⁹ tuis: donec deleatur ex te q̃ ꝓtamĩatus est scelere. Accedetis q; mane singuli p trib⁹ vr̃as. ⁊ quãcũq; tribũ sors inuenerit: accedet p cognatiões suas. ⁊ cognatio p domos. domusq; p viros. Et q̃cũq; ille in ꝺ facinore fuerit deꝑhẽsus: cõburꝺ igni cũ oi suba sua ¶ Sꝫ q̃ro an corpa eoꝝ q̃ exurẽdi dãpnaꝺ peti possint. Rñ. sic. l. vt ossa ⁊ cineres collecta sepulture tradi possint. vt. ff. ꝺ cadaueri. puni. l. i. §. eoꝝ. Ptãtib⁹. vide qꝺ scripsi. ĩ. vsa. pri. sup eodẽ vbo Justiciã. vide qꝺ scꝑsi. ĩ. vsa. pri. in glo. ij. ⁊ ꝺ pja. ꝺ val lesica. sup e. vbo. Cui placuerit dimittet. Planũ est q; ptãs p̃t diffinire ⁊ dimittet quãcũq; delicti penã. q̃tũcũq; delictuꝫ vel crimẽ sit magnũ. ¶ Sꝫ q̃ro an id facere deceat vel liceat ptãti. vel id estꝫ theologis relinquẽdũ. saluo tñ eoꝝ cõsilio ego credereꝫ in ꝺ esse dicendũ sic in dispẽsatione. istud em̃. s. ꝓdonare crimẽ est dispẽsatio q̃dã q̃ fit a ptãte. q; dispẽsatio est iurꝭ cõis ꝓuida relaxacio. vt colr. i. q. vij. §. nisi rigor. ⁊. c. se. Est em̃ dispensare diuersa discrete pensare. ar. xliij. di. c. dispensacio Dispensatio igr̃ dꝫ ex cã fieri ⁊ puide. sic ⁊ ista dimissio crimis ꝓ ptãtẽ. Causa aũt p̃t eẽ: vel ex tp̃re: vel ex psona. vel ex necĩtate. vel ex vitaciõe scandali. ⁊ alꝭ: vt de his hr̃ in spe. ti. delegato. §. p̃missim⁹. §. dispẽsacio. ⁊. §. gña. Ex q̃b⁹ liq̃t q; si dñs Rex ꝓuide pensans aliq; ꝺ dictꝭ causis. vl̃ aliꝭs dimittit crimẽ vl̃ penã crimis. q; nõ peccat. ⁊ q; ꝺ lꝫ ei. ⁊ decet eũ. Alꝭ nõ lꝫ q̃n sit petiꝺ. tñ semp valet quo ad eũ cũ dimitti tur. vel dic vt in. 2ª. scꝺe btĩ T hõe. q. lxvij. arti. iiij. Ja. de mõ. iu. Et q; ꝓnceps possit cuiq; perdonare. facit. ff. de penis. l. relegati. C. ꝺ offi. ꝓcura. cesa. l. i. ff. de postulan. l. i. §. de q̃. Sup quo vide q̃ notanꝺ in. c. nisi. extra de offi. le. ꝓber. ⁊ in. c. ꝓsuluit de offi. dele. in glo. ecce q̃ta. ¶ Nota tñ ex ꝑmissis: q; remittẽdo crimia cum cã. nõ peccat ꝓnceps remittẽs. alꝭ sic. sicẽ in dispensatiõe. Jdẽ chi. in. l. ꝫ si seuerior. C. ex q̃b⁹ cau. infa. irro. De hoc vide hosti. ĩ sũma. ti. de accu. §. q̃s sit effect⁹ Jtẽ si cã nõ subest remittẽs est infamis. hen. bo. in. c. de causis. extra de offi. dele. iij. dist. de crimiñ remissiõe ꝓ pecũia dicas q; põt cõmutari ex q̃tuor causis. diminuẽdo ⁊ ex duab⁹ causis augmẽtari vt notat chi. in all. l. ⁊ si seuerior. vide eũ ibi. ¶ Quero an iudex aliq; iferior grãm pene facere possit. Rñ⁹ nõ. nisi solus ptãs. siue ꝓnceps. vt hic. ⁊. ff. de iur̃iu. l. diu⁹. ⁊ C. de legi. l. digna vox. Sed imo videt q; possint alij

iudices.vt.ff.dele.iij.l.si qs.i pn.§.i.z.C. de re mili.l.z mili tib⁹.li.xij. Quid dicēd dicas q ibi est spāle. z sic pz q cōiter ītiū obtinet.vt.ff.ad mūi.l.i.in fi.z sic p.l.illā pbat.barōes tū aut de facto aut de ꝓsuetudine p libito faciūt.chi.i.l.suos.C.ad l.iul.d vi.publi.vel pua. Dicas tu q reuera barōes in pncipatu cathalōie degētes nō faciūt p libito.imo p se hñt impiū Et sic pñt dimittere z pdonare.sup quo vide qd dixi.ō.vsa.xcij.ex magnatib⁹.i glo.vl. ¶ Sz an vicari⁹ vel baiulus qb⁹ cōmissū est exercere merū impiū possint pdonare z dimittere maleficia ad publica iudicia ptinētia.videt q nō.vt.ff.q vi aut clā.l.p hibere.§.plane.ibi cū dicit.q z si ei loco rū inqd publicoꝝ pcuratio data ē pcessio id est remissio tū nō ē data. cū suis cōcor. ibi notat⁹ i glo.etiā de rigor.c.extra. de simo.c.nemo.z.i.q.i.c.null⁹.z vide de b̄ g̃mo.l.c.fi.extra de ꝓsti. Sz dic q sic q⁹ est absoluere cui⁹ est ꝓdēnare. vt.ff. de reg.iur.l.neo. Et sic q dānare pt: i s absoluēdi hz ptātē. vt.ff.de re iudi.l.iij. z b. ita z ecōtra q absoluere pt: dāpnare pt. b fallit in aut. vt cle. apud pp. epi. §. si tū. coll. vj. z.C. vbi sēna. vel cla.l. quoc. §. adeo. et ff. de offi. pcōsul. l. solet. vide qd ibi no. p bar. Nec nō regula ē. q q nō pt dāpnare: nec absoluere. Sic z ecōtra. q nō pt absoluere: nec ꝓdēnare. vt in dicta. l. neo. ff. de regu. iur. vide qd ibi no. Sz b vicari⁹ vel baiulus ptātē hñs merū impiū exercēdi: dimittere pt z pdonare idubie. nisi a cō mittente sibi offiū fuerit retētū. put z auct qdā pragmatica dñi reg̃ alfonsi. iij. cui⁹ dat̃ fuit barch. viij. id⁹ aplis. Anno dñi M.ccc.xxv. nā ibi excipit q officiales regij de crimin⁹ de q̄bus mors naturalis vl ciuilis aut membri abscissio debet̃ nūc de crimine incest⁹ facere nō pñt. de hui⁹mo crimine incest⁹ vide qd scripsi. i vsa. clxxiij homicide. sup vbo incesti. Iohānes dño Rege pliq⁹ fuit pulsus ex pragmatica sua.

Cui⁹ dat̃ fuit Ilerde. xvj kls iulij. Anno dñi M.ccc.xxxvj. excepto q ibi de crimine incest⁹ remissiōz ipi officiales facere pñt. Idē in alia pragmatica ipius dñi regis P.iij. Cui⁹ dat̃ fuit barchiñ. v. nonas decēb. Anno dñi. M.ccc.xxxviij. Idē in alia pragmatica eiusdē dñi reg̃. P. directa vicario Ausonie. vici Ruupulleñ. Cāpi rotūdi. z de regali. Cui⁹ dat̃ fuit Cesaguste. xj. kl⁹ aprīl. Anno dñi. M.ccc.xxxix. tū in pmissis pragmatic̃ vicari⁹ z baiulus barchiñ nō comphēdunt. q ipi d crimi nibus maioꝝ remissiōes facere pñt. vt hī i quodā ꝓuilegio barchiñ p dñz regē Ja. ij. ꝓcesso. cui⁹ dat̃ fuit barchiñ. iij. id⁹ Ianuarij. Anno dñi. M.ccc.xv. ¶ Quero ec an vicari⁹ vel alius official' merū impiū exercēs possit remittere penā corpal'. vel cōmutare in pecuniariā. dico q nō. vt b. z ar. C. de fer. l. a nullo. z. ff. d penis. l. respiciendū. i. ff. z. l. mortis. §. iste fere. Sed tu dic q d locū nō hz in dict̃ vicario z baiulo barchiñ ptextu dicti ꝓuilegij. secus in alijs. z sic est vim qd ꝓmo dictū ē. nisi forte a dño rege obtinuerit ꝓuilegiū. vt iā. i. in pri. q. dictū est. z p dictas pragm. pbatū. qd nota. Adde qd scripsi. i. in vsa. iij. cū dñs. in fi. sup vbo libera. in. q. i. xij. ¶ Quero an remissiōes a gubnatore cathalōie vel Rossilliōis aut ab alijs offālib⁹ regijs p certas iōz valatio colore erāsito facte valeāt. Rn⁹ nō. imo cōpositiōes illis q ꝓposuerit i duplo restituere tenent. z etiā de cet officia exercere non pñt. vt. i. in curia barchiñe dñe regine Marie z ꝓsortis dñi reg̃ Alfonsi. iiij. nūc gl'ose regnāt̃ in. c. iiij. Alba aūt edicte ꝓpetual. ꝛc. ¶ Quero an gubnator cathalonie ipo infra ipam crātē aliū substituere possit. Rn⁹. nō. vt j in curia mōtissoni dñi regis. P. iij. in. c. xxvij. q iudices suum reipub. ꝛc. q⁹ ipo abutent̃ p. l. ar. a ꝓmo sensu hui⁹. c. ¶ Sed un gubnator cathalōie dño rege eiusq ꝓmoncito aut aliquo loc̃. regio crāte b⁹

in cathalonia. locutꝫ facere poſſit. Rñdº non. etiã vlloº. vt. j. in Curia dertuſe dñe Elienorie Regine. c. ij. Ulteriꝰ ſtatuimꝰ ꝛc. ¶ Et an negocia criminalia vel ciuilia reuocari poſſint a gubernatore gñali. vel ꝓcuratore regio aut gubnatore cathalonie ad ſe. Rñº nõ. niſi preſentes fuerit in vicaria vel baiulia. vbi dicta fuerit negocia. excepto tñ primogenito. vt. j. in curia Ceruarie dñi regꝫ. P. iij. c. v. ꝓterea ꝗa ꝑ reſeruatiões ꝛc. ¶ Eſt ne vm hoc indiſtincte. dicas ꝙ nõ. qz imo poſſunt officꝫ. inhibere ꝑ duos mẽſes ꝛ ad ſe ꝓceſſus portari facere cauſarũ criminaliũ tñ. Et ſi infra dictos duos mẽſes nõ reſcpſerint eoꝝ intentiõem. ꝙ eo tunc ipi officꝫ. ꝓcedere poſſint. ſic ꝓius poterãt. vt. j. i curia barchiñ. prefate dñe Marie regine. c. xxij. ꝓuchim ordenã e ſtatuimꝰ ꝛc. ¶ Quero an officꝫ. ordinarij regij ad reſtituẽdũ aialia cõpellere poſſint azemularios. ꝛ alios in capiẽdo ipa delinqntes. Rñº ſic. vt. j. i curia ꝙpiniani dñi Regꝫ. Pe. iij. c. xviij. ꝓcedimus ꝛ ſtatuimꝰ ꝛc. ¶ Quero vlteriꝰ ecce ꝙ delatꝰ de crimĩe ſubmittit ſe gr̃e poteſtatis ſiue ꝓncipis. aut alterius meruz impiuz exercẽtꝫ. an tlis ſubmiſſio ꝓteſtationẽ cõtineat. vt gr̃am inde expectet ꝛ ꝑ donamẽtũ. arg. hic ꝙ ſic. rõ qz poſtꝙ licituz eſt ptãti ꝛ regi. vt Comiti barchiñ. vel alij de his ptãtẽ hñti ei cui placuerit dimittere ꝛ ꝑdonare. ſ. ꝓpria auẽte. multo magꝫ illi. ꝗ ei gr̃e ſe ſubmittit. iſtud enitale ſubmittere ſe gr̃e. hyſpani vocãt cauſimẽtũ. jo. an. in. c. veniẽs. extra de renũ. ¶ Sed ꝗd ſi ſe ſubmiſerit miſcõie. Rñdº idẽ ar. c. ſane de renũ. ¶ Et ꝗd ſi voluntati. Rñº. ꝙ tũc illa voluntas dz reduci ad arbitriũ boni viri. ff. de op. liber. l. ſi libtꝰ. ꝑ hoc vide qõ de arbitrio ſcpſi. i. i vſa. crix. ſolidos. ſup vbo i arbitriũ iudicꝫ. ¶ Quero inſup ꝛ extra. ter. an officiali recedenti ſucceſſor eiꝰ ſalariũ toci tpõis hr̃e debeat Rñdeo ſic. bar. in. l. matriculã. C. de agẽ. in re. li. xij. ¶ Quero an in locũ officialis mortui debeat aliꝗs ſurrogari. Rñº nõ. ne res publica duobꝰ ſalarijs fatigeť. barto. ibidẽ. ¶ Sed ꝗd ſi dubiteť quẽ cẽ officialẽ. ꝗliter ꝓbabiť. dicas ꝙ cõiter ꝓbať ꝑ matriculaz regiſtri. in quo ſcꝑta ſũ oĩa noĩa officialiũ. bar. ibidẽ. ¶ Quero ꝗd ſi officialis nõ reꝑitur in originali regiſtri. vbi oĩa officialiũ noĩa regiſtrãtur. an debeat ſalariũ hr̃e. Rñº nõ. nec potiť priui legio barchiñ. Bar. ibidem.

Audauerunt. ¶ Caſus. Eccleſiarũ ac clericoꝝ ꝛ eoꝝ bona inuaſores. treugarũꝫ fractores. atꝫ ſacrilegium cõmittẽtes. coꝝ iudice eccleſiaſtico poſſunt cõueniri. h. d. vide tex^m. Lauda-uerũt. i. approbauerũt. Auctorizauerũt. id eſt affirmauerũt. ꝛ auc̃itatez ſuã ꝓbuerũt. vide qõ ſcꝑſi. ẽ. vſa. xxv. placituz iudicatũ ſup vbo auctorizatũ. Magnatibus. vide qõ ſcripſi. ẽ. vſa. xxix. magnates. ſup eodẽ verbo. Eccleſias. ¶ Quero ꝗd ſi aliꝗ cũ effractiõe ſpoliãt aliꝙ eccleſiã. nunꝗd ſunt excõicati ipo facto. Rñº ſic: vt extra de ſen. ex. c. conq̃ſti. ¶ Sed ꝗd ſi veniant ad veniã. vti decet ꝗs ab ipa excõicatione abſoluet eos. Dicas ꝙ ſi veniãt ad veniã ante publicatiõez ipi excõicatõis. ꝙ tũc epus põt illos abſoluere. Secꝰ ſi poſt. nã eo tũc citra papã abſolui nõ põt. vt in ꝑ alleg. c. conq̃ſti. niſi in articulo mortꝫ. facit. c. nõ eſt dubiũ. extra de ſen. ex. ꝛ i alijs caſibus ꝓtentis in. c. ꝙuis. e. ti. Clericos. ¶ Quero an clerici rectores. ſiue beneficiati ꝑdia vel alia bona eccleſiarũ. aut bñficioꝝ ſuoꝝ ꝙ ſe vendere. ſtabilire. aut alienare poſſint. Rñº. nõ. vt extra. de re. ec. nõ alic. q̃ſi. ꝙ totũ. xij. q. ij. c. ſine exceptione. ꝛ. r. q. ij. §. hocius porrectũ. auc̃. eſt q̃ habetur. C. de ſa. ſanc. ec. vbi notat bar. ꝙ ſine decreto ſupioris ꝛ ſolẽpnitate ꝙ eũ ibi nota. talis alienatio nõ valet. vide ibi late

p eũ. ¶ Quero ſcdo nũqd ꝓſenſus epi accedẽs ex poſt facto ꝓfirmet cõtractũ i quo req̃rit auctas ipi⁹. Dic jnno. q̃ ſic. forma dz eẽ cõi ũcta cũ actu. vel nõ cõfirmat ita licẽtia decretũ ⁊ auctas. Sz de decreto ẽ maius dubiũ. tñ glo. ordi. in. l. ait ꝓtor. § nõ ſolũ. ff. de mũo. dic̃ q̃ dz interponi i cõtinẽti. nã vt ibi dicit dicta glo. q̃ incipit. ſed cur ſec⁹ ⁊c. Jſtud decretũ eſt q̃dam ex miſſio ſeu abilitatio. qõ ad actũ ſemp dz p̃cedere. qz eſt q̃dã legata ⁊ laratio ſine q̃ inferior nihil p̃t ¶ Tu dic ſicut dicimus in alia materia q̃dã ſunt cauſe fiẽdi. ſic effi⁹ cies ⁊ final. q̃daz ſunt cauſe eſſendi ſicut materialis ⁊ formalis. q̃dã ſunt cauſe cõfirmãdi ⁊ approbãdi. ſic q̃ ꝓtract⁹ de volũtate ptiũ cõfirmat̃ p ꝓtorẽ. vt. C. de decur. l. ſi quos. li. r. ⁊ in. l. fi. C. ꝺ his q̃ a nõ dño. Jta in ꝓpoſito dico q̃ ſi decretũ accipiat̃ p cauſa fiẽdi dz p̃cedere. Si autez cã eſſendi dz ineſſe. Si añt p cã cõfirmãdi: p̃t ſcq̃ in cã ꝓncipali q̃ debeat iterponi. ff. de auc. tuto. l. obligari. §. fi. Et puto in ꝺ attẽdi vtilitatẽ eccleſie. vt no. ff. ꝺ trã ſact. l. cũ hij q̃b⁹. §. eã. Unde ſi vtile ẽ ꝓfirmari: valet cõfirmatio. ⁊ ꝓſumit̃ vtile ex quo ꝓtor decreuit eſſe vtile. nec etiã ꝺ numerus hic p̃t in pactis q̃ in futurũ. l. i. §. ſolet. ff. qñ app. ſit. et in. c. cura. de iur̃ pa. nã et puto q̃ ꝓtor poſſit cõfirmare trãſactiõz alimẽtoꝝ factã ſine decreto p ipoꝝ alimẽtoꝝ vtilitate. vt. ff. de trãſac. l. cũ hij §. ſi ꝓtor. ⁊. §. fi. ⁊. l. fi. ff. de iur̃. do. et quod no. p archiꝺ. in. c. apoſtolicos. xij. q. ij. jtez ꝓſumit̃ p decreto. vt no. in ſpe. ti. de emp. ⁊ ven. §. nũc dicendũ. v. ⁊ breuit̃ ſcias. nã cũ in ptãte ꝫhentiũ ꝺ vno ꝫhẽtiũ decreto nõ video rõnẽ q̃ſi ex poſt facto eodẽ cõſenſu durãte nõ p̃t facer̃ intponi decretũ q̃ſi ꝓtractu tacito ⁊ nouato. ar. ff. ꝺ pac. l. nõ adoptio nõ iure facta Nõ ob. extra ꝺ elec. c. audit⁹. vbi niſi electio ſit canõica. etiaz ſi facto. ſz p vtilitate eccleſie nõ p̃t ꝓfirmari. qz ſpãle in electiõe. qz p ipãz ſolã patet canonic⁹ ingreſſus. ꝓlatus cñ dz eſſe electiu⁹ ⁊ nõ datiu⁹. ⁊ maxime papa. nunq̃ cñ erit canonic⁹ ſi non eligit̃ canonice. Scias tñ q̃ vbi nõ ẽ ſuata forma integral̃ ⁊ cõgruitas ibi: nõ ꝓſumit̃ eccleſie vl̃ pupilli vtilitas: ſz poti⁹ dãpnoſitas. Jtẽ decretũ ꝓſumit̃ ambicioſuz. vt dicto. §. ſi ꝓtor. ⁊. l. magz. §. ne paſſim. ff. de reb⁹ eoruz Jtẽ ſi eſt ꝫ cõſuetudinẽ vel ſtatutũ eccl̃ie. an q̃d fiat. nã tũc decretũ ꝓſumit̃ obꝛepticiũ. vt. ff. de fideic̃. lib. l. cũ vo. §. ſubuẽ tũ. ⁊ ideo qꝺ fecit añceſſor ſucceſſor dz reſcindere. vt. ff. de teſta. tu. l. iure noſtro. et l. q̃uis. ff. de reb⁹ eoꝝ. ⁊ no. i. §. allegationes. xij. q. ij. p archiꝺ. Jtẽ decreta ꝓfunctoria nõ tenẽt. C. vnde vi. l. meminerit. nec ꝓlixioꝛa. nec recte interpoſita. niſi fiat rite. ff. de acq̃. po. l. iuſte. Jtẽ cõtractz factis p̃t eps p̃ſentiari et eius cõfirmatio peti. et talis cõfirmatio hz vim decreti Jtem paria ſtz aliq̃d legitime fieri. vel legitie cõfirmare. l. tribun⁹. ff. de mili. teſta. Jtẽ q̃ extra iudiciũ agit̃ ad iudiciũ et ꝓtorez ex interuallo etiã duci p̃t. vt no. bal. in. l. illud. C. de ſa. ſan. ec. Nã cõſenſus iudicz nõ eſt illi⁹ gñis: cui⁹ eſt cõſenſus ptiũ. et facit. ff. de ſolu. l. pap. §. ſi añt. Archiꝺ vo dicit q̃ cõtract⁹ inualid⁹ p̃t cõfirmari p cõſenſuz: ſz nõ p auctẽ. xij. q. ij. ſi qua ꝺ rebus. et. c. ſine. vbi oino videas p eũ. Dic̃ etiã ipe archiꝺ q̃ nulla alienatio per abbatẽ fieri p̃t ſine auct̃e epi. xij. q. ij. c. nlla. ⁊ De differẽtia añt q̃ eſt inter decretũ cõſenſuz ⁊ auctoritatẽ. dic vt plene no. p jnno. in. c. dudũ. extra de re. ec. nõ alie. li. vj. vbi dr̃ q̃ auctas interponit̃ qñ agit̃ ipz negociũ. vel paruz poſt Et hoc ſatz p̃t intelligi vel colligi ex decreto tali ad ꝺ in vbo auctoritate. q̃ lr̃a tpus agẽdi negocij ſpicit Et qñ auctas req̃rit̃ tũc nõ ſuffic illi⁹ conſenſus q̃ auctẽ p̃ſtare p̃t. al̃ dz. Sz ſic vbũ ſonat dz auctas p̃ſtari. vt no. jnno. i. c. cuz cõſuetudis. extra de cõſue. ad ꝺ facit. ff. ꝺ mãu. vidic. l. ſi pr̃. in fi. Ex p̃dict⁹ hẽs cõ

clusionē ꝙ nō suffic̄ ꝓsensus epi apposit⁹ ex interuallo. nec quo ad ip̄az alienatiōz vt. ff. de v. sig. l. alienatū. nec quo ad valid⁹ dādū ꝓsensū alienare volētiū. ar. ff. ō ritu nup. l. a diuo. glo. ec̄ dic̄ ꝙ ep̄s iterpōit decretū. ⁊ q̄d ē decretū ꝓpe loq̄ndo. ita no. accur. in. l. fi. C. de transac. bal. ¶ Quero 3⁰ an dicti rectores vel bñficiati trāsigere possint. ꝟ⁰ nō. vt no. bar. in. l. cū i integ. C. si aduer. trāsac. ¶ Quero q̄rto q̄d si est ꝓsue⁹ in q̄riū ꝙ nō fuer̄ solēnitas dicti. §. b̄ ius porrectū i tali alienatiōe. Dic̄ bar. ibi ꝙ nō. q⁹ essz q̄ libtatē eccie. Et tñ fatet ꝙ solēnitas ip̄i⁹. §. siue aut. nō est necc̄aria in alienatiōe rer̄ eccie. cū alia ecclesia statuerit solēnitatē i alienatiōe rerū q̄ ponit in all. c. sine exceptiōe. ⁊ no. in. c. i. in glo. sup v. tractat⁹. de re. ec. nō alie. li. vj. De hui⁹ vo solēnitate ⁊ practicabili. vide qō scp̄si. j. vsa. clviij. statuim⁹. sup v. ep̄i sui. et dic vt ibi. ¶ Quero q̄nto q̄d si eccia hz nomia vel debita. an p̄i⁹ debeāt vēdi ꝙ immobilia. ꝟ⁰ sic. ar. l. magz puto. §. ne aūt ff. de re. eor. ⁊ istud tenēt doc. vt no. bar. i all. §. siue aut. b̄ ius porrectū. ¶ Quero se xto an noia iter mobilia vel īmobilia cōputent. Dic vt no. p ja. de mō. iu. ⁊ ine. j. i vsa. cit. de reb⁹ et facultatib⁹. in glo. i. in q. sed pone. Justicias. i. iurisdictiōz eccias stic̄ ⁊ ordinariā. ⁊ istā hz q̄libz eps in sua diocz. sic ꝙ in quolibz loco sue diocz non exēpto p se ⁊ p aliū pt p tribunali sedere. ⁊ libere exerc̄ q̄ ad ip̄i⁹ spectāt offm̄. de of. or. c. cū epus. li. vj. ⁊ sic eps efficit iudex ordinari⁹. Judex em̄ ordinari⁹ ē q̄ suo iure vel p̄cipis bñficio vniuersalr iurisdictiōz exercere pt. ff. ō iur. o. iud. l. more maiorū. ⁊ l. se. Sup illū vo hz eps ordinariā. q̄ in ip̄i⁹ diocz vel territorio hz dōiciliū. vt extra de fo. cōpe. c. viti. ff. de iur. o. iudi. l. fi. ¶ Et sic nota ꝙ epi hui⁹ iurisdictōz añ vsaticū istū iā hēbāt a iure. Ob q̄ ꝓ b̄ intellectu notat b̄ ja. de mō. iu. dicēs ita. vidz ꝙ iste vsa⁹ daret iurisdictōz ep̄is circa clicos et eoꝝ iura. ⁊ circa treugas. ⁊ sacrilegia. ⁊ b̄ in oñi casu ⁊ indistincte. ſz nō fac. nullā em̄ hñt epi etiā circa p̄dcā iurisdictiōz. nisi eā q̄ als eis ō iur̄ cōi canonico competit. ꝓ b̄ fac̄ pragmatica dñi regz Alfonsi. iij. añ fi. C. Cui⁹ datz fuit Dertuse. viij. kls novēb. Anno dñi. M. ccc. xxxj. ¶ Notat etiā ip̄e ja. ō mō. iu. ꝙ iste vsa. b̄ solū voluit dicer̄ ꝙ epi iurisdictōz sibi ꝓpetēt i p̄dcis ñ exerceāt p se in camera: ſz i capitulis vel si nodis. q̄ ō nō obstat. nec forte fuit dño comiti. dño tpali ius talia statuēdi. ꝙ b̄ q̄. ō. notatū ē. vid. l. pr. vsa. hec ja. de mō. iu. p̄dict⁹ Per quē vsam ⁊ hūc fuera pbat ⁊ tenet. ꝙ i optiōe clici ē suos malefactores p̄sec̄ cozā epo vel cozā iudice secular. vt als pbat clare extra. ō fo. cōp. c. cū sit gña le. Bertrād⁹ de seua. idē bñ⁹ ō vallo. ⁊ ja. de vallesica q̄ dic̄ ꝙ non obstat si dicat ꝙ ds nō spoliat p̄sonalr. q⁹ idē est detinere i iuste ꝙ iuadere quo ad p̄clm aie. extra de resti. spo. c. sepe ptigit. Et fac̄ ad hūc vsam q̄ no. p arcb. j. c. vt cōsti. ō her̄. li. vj. i glo dria. n. vbi dz ꝙ crimē mere ecclīasticū dz p canones decidi ⁊ ꝓgnosci. dic vt ibi ja. ō vallesica. Treugas fractas. Et bñ dic̄ fractas. nā ō b̄ eps tā ex offō. ꝙ pte istāte rōe pcti ⁊ iuramēti violati ītromittere se pt ⁊ ec̄ ꝛ culpabiles p̄cedere. qm̄ rōne pcti ois p̄pian⁹ ō foro eccie ē. vt b̄ i. c. nouit. extra de iudi. Et b̄ iure vtimur. de treuga tñ vide q̄ scp̄si. j. vsa. xcviij. ofa malefacta. sup vbo p treugā. Sacrilegia. Nota ꝙ sacrilegiū ē crimē ecclīasticū. ⁊ sic pt dici mirū. q̄ mēti tenēdū ē. q̄ ꝓz ꝙ sup eo pt cā tractari tā cozā iudice ecclīastico vt dcō. c. cū sit gñale. ō fo. cōp. ⁊ b. ꝙ cozā secular. vt ibi q̄ bñ nota. Nota 2⁰ ꝙ peccās ꝛ mīmo⁰ cōmittit sacrilegiū. vñ lex ciuil appellat adulcos sacrilegos vt l. l. q̄uis. C. ō adul. ſz ny. ō cicilia. i c. tue. ex⁹ ō p̄cur. Nota 3⁰ ꝙ sacrilegiū stricto⁰ sūptū ē sacre rei violacio vel p̄blici iurz trāsgressio vt. xvij. q. iij. sacrilegiū. ioꝝ dixi stricto⁰. q⁹ largi⁹ ꝓmittit ds sacrilegiū cb⁹ mōis. p⁰ cū ds disputat ō iudi⁰ p̄cipz. 2⁰ ē dies solēnis violat

3º cũ legib⁹ vel canõib⁹ reuerẽtia nõ ipẽ/
dit. vt. C. ð crimie sacrile. l. disputare. xvij
q. iiij. §. q aũt. Stricte aũt sacrilegiũ com
mittit alijs trib⁹ modis. pº cũ auferẽ sacr̃
de sacro. scõo cũ auferẽ nõ sacrũ de sacro.
3º si qs auferat rẽ sacrã de nõ sacro. vt qz si
sacerdos deferat calicẽ ad domũ suã ꝛ ide
aliqs illũ extrahat. xvij. q. iiij. §. sacrilegiũ
Quart⁹ p̃t addi. l. si qs inijcit man⁹ violẽ
tas ꝯ clericũ: cõmittit sacrilegiũ. necnõ ẽ
excõicat⁹ ipo fcõ. ita q̃ citra papã nõ põt
absolui. e. cã ꝛ. q. c. si qs suadẽte. nisi in ar
ticulo mort̃. vt. c. nõ ẽ dubiũ. extra ð sen.
ex. ꝛ in alijs casib⁹ in. c. q̃uis p̃tent̃. e. ti.
De excõicato eñ ꝛ excõicatiõe et anathe/
matizato. ꝛ q̃d sit anathema. viõ qõ scpsi
j. vsa. clxiiij. homicide. sup vbo anathẽati
zati. ꝛ sup vbo excõicati. ¶ Quero cui pẽa
pecuniaria sacrilegij sit dãda. dic q̃ si sa/
crilegiũ cõmissuz sit ī psona ecclesiastica
ipi plone dabit. extra de sen. ex. c. ea nosci
tur. ꝛ. c. prochianos. Si aũt sit cõmissuz
in ipa re ecclesiastica: tũc ipi rei. i. plato il
lius ecclie erit dãda pecũia. xvij. q. iiij. c. si
qs ī atrio. De huj⁹ vo materia vide p p̃m
bo. in all'. c. cũ sit gñale. p jnno. in. c. cũ p
cã. de sen. ex. ꝛ p hosti. ī sum. ti de fur. sub.
Rª. de crimi. sacrile. p totũ. qõq̃ scripsi. j.
vsa. clxiiij. hõicide. sup v. sacrilegi. ¶ Sed
nũq̃d hodie plati p̃t imponere penã pe/
cuniariã p crimib⁹. nõ videt̃ p decre. irre
fragabili. extra de offi. or. Et ideo ꝯ. extra
de delic. pu. c. ij. de p̃sũp. c. lras. ꝛ de rapt.
c. i. cũ si. Solo. dic q̃ etiã plat⁹ p̃t ponere
penã pecũiariã dũ tm̃ ꝺ̃ n faciat ex cupidi
tate. ſꝫ ex zelo iusticie. ꝛ talẽ pecuniaz ꝺ̃ z
expendere in vsus paupũ. vel in vtilitatez
ecclesie. ¶ In graujb⁹ aũt crimib⁹ vt in ho
micidio ꝛ silib⁹. nunq̃ ꝺ̃z ponere penam
pecũiariã. nec ipaz inde exigere. ð quo vi
de p hosti. plene in dcõ. c. irrefragabili. p
ꝺ̃ etiã vide qõ scripsi. ð. in vsa. lxxxj. q̃cũq̃
in glo. iij. in. q. ij. ¶ Sz nunq̃d si epus cõ
dẽpnauerit aliquẽ ad carcerem. an possit
snĩaz reuocare. Dic vt scpsi. j. in vsa. criiij.
ꝺ̃ qõ iur̃ est scõp. in glo. vlti. v. expeditis.
ibi cũ dicit. xv⁸. q: si q̃s. ꝛc. Req̃rãt. s. epi
ex officio. vel. i. req̃ri faciãt a pte lesa. sic. ff
de his q̃ no. infa. l. furti. §. mãdati. C. ð su
spec. tu. l. pietatis. ꝛ. ff. ad. l. iul. pec. l. lege
in. ij. §. mãdatis. ja. de vallesica. Placitẽt
accipiẽdo pign⁹ vel firmãtias. vt. j. in car
ta pacz. c. in dei noie. §. itẽ pstitutũ ẽ. ꝛ in
vsa. cxxxiij. denicq̃ fm ja. ð vallesica. ¶ Et
q̃d si alicui q̃ est in possessiõe iur̃ pr̃onat⁹
moueat q̃stio p̃petatz. vacat ecclia. nũq̃d
poterit pñtare ante fi. cause. dic vt scpsi. ẽ
in vsa. xli. de aliqs nãq̃ bausijs. in glo. fi.
in. q. viij. Judicẽt epi. multo fortiꝰ papa
vel delegat⁹ ipius. cũ oẽs ecclesie ꝛ clerici
pleno iure ptineãt ad eũ. nã ipe est iudex
oĩm. etiã si nõ appellet̃ ad ipm. ix. q. iij. §.
sola. vsq̃z ad v. vlti. extra ð ma. ꝛ obe. c. so/
lite. vide qõ no. p jnno. ī. c. cũ pdẽ. extra. ð
pac. sup vbo. resignauit. ja. de vallesica.
¶ Sz q̃ro an pte instãte epus ꝯ malefacto/
res ecclesiarũ aut clericoꝝ pcedere possit
Rº sic vt ꝺ̃. et extra de fo. cõpe. c. cũ sit ge/
nerale. ¶ Quero iiº an epus p iniuria suo
clico illata agere possit. dic vt scpsi. ð. vsa.
lxxxij. q̃cũq̃z. in glo. iij. v. sz iurta hoc. q. i.
¶ Quero 3º an epus de iniusticia iudicz et
lesiõe subditoꝝ iudicare debeat ꝛ leso dã
pnũ facere emendari. Rº sic. vt in aut. vt
difc. iudi. §. si vo p̃tigerit. col. ix. ¶ Quero
q̃rto an epus in sua dioces̃ inq̃rere: pũire
crimia possit. ꝛ si opꝰ fuerit brachiũ secu
lare inuocare. Rº sic. vt in. c. pniciosaz. ex
tra de offi. ordi. ¶ Quero q̃nto an sic epus
vt in dicto. c. pniciosaz habet̃: p̃t inuocare
brachiũ secl̃are cũ opꝰ fuerit: possit ira iu
dex secularz inuocare auxiliũ iudicz eccle
siastici. Rº sic. q: vna ptas p alteram adiu
uat̃. vt in. c. i. de no. op. nũ. et. xcvi. di. c. cũ
ad verũ. ꝛ. c. duo sunt. Est tm̃ dña. q: sclarz
p ecclesiasticũ. non econtra. vt in. C. ad rep
mẽdã. de offi. or. Est ꝛ alia dña. q: sclarz
nõ ꝺ̃z examinare pcessuz iudicz ecclesiastici.

Eccleſiaſtic⁹ ꝺo nunq̃ ad petitiõem iu⁹
cis ſecularis examiabit: niſi ex cã rõna-
bili. ⁊ ꝺuata forma eccliaſtica. c. ſacro. de
ſen. ex. ⁊. c. cũ medicial. e. ti. li. vj. ſm p[m] ꝺ
ancar⁹. q̃ ita notat. i. c. dilctõ. ꝺ ſen. ex. li.
vj. ī. xj. no. q̃ ꝓcludit ibi ꝙ ſeclar⁊ ꝺz ꝓſcri-
bere ⁊ exbãnire excõicatos ab eccliaſtico.
⁊ eꝫ eccliaſtic⁹ ꝺz excõicare ꝓſcptos ⁊ ban
nitos a iudice ſeculari ad req̃ſitiõez ipi⁹.
xj. q. iij. c. q̃ reſiſtit. de quo ar. vide p hoſt. ī
ſum. ti. de pa. ⁊ treu. §. q̃d ſit iuſtũ bellũ. ꝺ
q̃d de coitib⁹. ꝑ⁹ de ancar. vbi. ꝺ. p ꝺ vide
qꝺ ſcꝑſi. j. ī vſa. cxij. mariti. ſup ꝺbo ꝺ adul
terio. ī. q. peñ. ⁊ vlti. Et nota ꝙ vbi hz lo
cũ ordi[m] auxiliũ. ceſſat extraordi[m]. vt ex
tra ꝺ in ite. reſti. c. ꝓſtitut⁹. ⁊ ad ꝺ allegat.
¶ Scias tñ ꝙ vbi mag⁊ eſt ꝓmptũ extra-
ordinariũ q̃ ordi[m]. tũc extraordi[m] ꝑt in-
terꝑtari ordiario dimiſſo. ad qꝺ. l. actori.
C. de re. cre. ⁊. ff. de mio. l. mio. xxv. an. iũ
cta. l. ſi q̃s miſſuz. ff. ne vi. ſ. fiat ei. q̃ in po.
miſſus eſt. ¶ Quero. vj. ī q̃b⁹ caſib⁹ iudex
eccleſiaſtic⁹ hz ptãtẽ cognoſcẽdi inter lai-
cos. ꝺo ꝙ. xj. ꝓm⁹ caſus ẽ qñ laici ꝓgãt
ī eũ iur⁊ dictiõez. q: tũc iudex eccliaſtic⁹ ꝑt
ꝓgnoſcere ꝺ re tꝑali iter laicos. C. ꝺ epi.
audi. l. ſi q̃ ex ꝓſenſu. ⁊⁹ ẽ rõne ãnexitat⁊ vt
ī dote. vt extra. ꝺ dona. iter vi. ⁊ vt. c. ꝺ pru
dẽcia. ⁊⁹ ſi ita hz ſe ꝓſu⁹. patrie. vt extra ꝺ
fo. cõpe. c. ſi clic⁹. q̃rt⁹ eſt ſi ordi⁹ excuſat.
vt ī auc̃. ſi ꝺo cõtigerit. C. de iudi. q̃nt⁹ eſt
vacãte ipio. vt extra ꝺ fo. cõpe. c. hz ex ſuſce
pto. ⁊ ī alijs caſib⁹ ibi notat⁊. ſextus rõne
iuramẽti. ꝺ fo. cõpe. c. cũ. c. laic⁹. li. vi. vj⁹.
qño litigãt laici ꝑ legat⁊ pijs. vel ꝑ aĩa re
lict⁊. extra ꝺ teſta. c. tua. ⁊. c. relatũ. ⁊ ī auc̃.
de ec. ti. §. ſi q̃s ꝑ redẽptõe coll. ix. ff. de pe.
here. l. hereditas. ī fi. ⁊. l. q̃nt⁹ de an. lega.
Octau⁹ qño hz tꝑalitat⁊. extra de ap. c. ſi
duob⁹. non⁹ rõne ꝓuẽtõis. vt. iij. q. viij. cu
ius ī agẽdo. ⁊ no. ī. c. ac ſi clerici. extra ꝺ iu
di. deci⁹ in quocũq̃ crimĩe publico qꝺ ꝑ-
tinet ad eccleſiã. vt puta hereſis. ſimonie
ꝑiurij. adulterij. vſurarũ. extra de vſur. c.
qñ vi. q. i. c. ij. Et an ꝺ ꝑiurio iudex laic⁹
cognoſcere poſſit. dic vt ſcꝑſi. ꝺ. vſa. lxxxv.
ꝓcipim⁹. ī glo. vlti. v. hz ꝺ q̃ro. xj⁹. qñ laic⁹
falſuz deponẽdo vel aliq̃d cõmittẽdo offẽ
dit aures iudic⁊. vt. l. nullũ. C. de teſti. ⁊ ī
auc̃. c. ti. §. ſi ꝺo. ignoti. coll. vij. ¶ Sz q̃ro
ecõtra ⁊ vij⁰ quot ſt⁊ caſus ī q̃b⁹ curia ſe-
cular⁊ ꝑt ſe ī tromittere ī cãis clicoꝝ. dico
q. ix. ꝓm⁹ qñ clic⁹ recõuenit a laico ciuili
iij. q. vij. cui⁹ ī agẽdo. ſcꝺs qñ agr ꝺ feudo
vt. c. ceteꝝ. extra ꝺ iudi. ⁊ de fo. ꝓpe. ⁊. c. ex
trãſmiſſa. ⁊. c. vm. T ercius ſi qua laico
data ſint a papa. i. q. i. c. vl. ibi iubem⁹ ⁊c
Quart⁹ ſi clic⁹ ſe imiſceat ruralib⁹ extra
de vi. ⁊ ho. cle. c. ex lr̃is. Quit⁹ ſi imiſceat
ſe actib⁹ vilib⁹. vt extra ꝺ ſen. ex. c. ꝓpẽdi⁹
Sext⁹ ſi clic⁹ apoſtata depꝓhẽdit. extra de
apoſt. c. ij. Septim⁹ ī cãu quẽ hẽt⁊. xj. q. i.
c. peti⁹. Octau⁹ ſi clici fiãt miſtri laicoꝝ ⁊
depꝓhẽdant ī adminiſtratõe. extra ne cle. vel
mo. c. ſacꝺotib⁹. Non⁹ ſi religioſus recon
ciliat⁹ a papa ab apoſtaſia ⁊ reliq̃rit ſcꝺo
ordinẽ ſuũ. ī auc̃. ꝺ ſan. epi. §. ſi ꝺo rurſus.
ī ꝑ[a] colũ[a]. coll. ix. ꝓdcõs ita q̃ oẽs cã⁹ repi
ī q̃dã repet⁊. l. mutue pecũie. C. ſi cer. pe.
fcã a dño pe⁰ moloberg⁊ ꝺ alamãia quos
vt refert ibi repꝛt fcollectos ꝑ bone mẽo-
rie dñm cardialẽ nepolitanũ ꝺ mãu ſua ī
ſuovolumĩe ī auc̃. quõ opoꝛ. epi. ⁊cle. col.
i. ¶ Quero. viij⁰ pone. aliq̃s laic⁹ ſpoliat
me clicũ ali q̃re pr̃imõiali. nũq̃d talẽ po-
tero ꝓueĩre coꝛã quocũq̃ voluero iudice.
viꝺr ꝙ nõ: q: ꝺ tm viꝺr ītroductũ ī fauoꝛẽ
eccĩarũ. ⁊ puilegiũ ꝓceſſũ alicui nõ ẽ extẽ-
dẽdũ ad alios. vj. q. i. petiſti. Dicas ꝙ po
tero coꝛã eccĩaſtico vel ſeclari. Et ſic ꝺuaſ
de fcõ. etiã ꝓſuetudie gñali. ita ꝙ ꝺeĉ. cuz
ſit gñale. de fo. ꝓpe. ad oẽs malefctõres ex
tẽdit. viꝺ qꝺ ibi no. ꝑ ſnno. ꝺm ſi elegero
coꝛã iudice eccĩaſtico ip̃z ꝓueĩre. nõ ob. c.
ſi clic⁹ laicũ. nã aut ago petitoꝛio. ⁊ tunc
coꝛã iudice ſculari dẽo ip̃z ꝓueĩre. ⁊ ſic lo-
q̃ ꝓriũ. Aut ago poſſeſſoꝛio. q: ꝺico violẽ
ter me expoliatum illa re. et tunc coꝛam

quocunqz voluero. ꝛ sic intelligitur. c. cū
sit gñale. Sz nūquid dic ꝙ idistincte coꝝ iu-
dice ecclīastico possū malefactorē cōuenīr
vbi rñdere tenet. cū bōa clericoꝝ ꝛ ecclīaꝝ
eodē gaudeāt ꝓuilegio. xxj. q. ij. c. ecclīarum
suos. xvj. q. i. silr. rōnez q̄re extra de pig. c.
ex lr̄is. glo. plt. ꝓbat ex. d. cē. c. plt. d. immū.
eccl. c. i. li. vj. ꝛ de cē. c. pñti in clemē. Quero
nono an raptor. iuasor. depdator. aut vſ-
pator vel occupator ꝛ arreptor. ꝓpreptor. qz
ac surreptor bonoꝝ ecclīaꝝ possint ꝓuenī-
ri coꝝ iudice ecclīastico. ℟o sic. ꝛ idistincte
cū sit crimē mere ecclīasticū. ꝛ conseqnter
ipi⁹ ꝓgnitio ꝓtinet ad ecclīas. vt i alt. c. cū
sit gñale. ꝛ. c. cōqst⁹ de fo. cōp. cū ibi nota.
ꝑino. ꝛ spāl̄r i dcō. c. cū sit gñale. Et h̄ intel-
lige ne dū de ecclesijs nō vacātib⁹. sz ēt de
vacātib⁹. Nā stat̄ tales vſpatores vel oc-
cupatores ipo facto st̄ excōicati. vt i. c. ge
nerali d. elē. li. vj. i. ℟. Quero. r. an ꝑ istos
raptores cē. i viz cōstōnū ꝓuīcialiū Et er-
rachoñ. sup his edita ꝓcedi possit. ℟. sic
sive i psonis clīcoꝝ sive i bonis suis. sive
bñficioꝝ suoꝝ dāp̄ fuerit datū. iniuria
q̄llata vt cauetur constōe. xx. jtē cū qdā
ꝓstōne. xxiij. oli. ꝛ ꝓstōne. xxix. vm. cū su-
is sp̄. Sup quo vi d signāter modū ꝓcedē-
di. quē hēo i meis ꝓstōib⁹ ꝓuīcialibus. c.
clxiij. veniet ad iudicium. ꝛ. c. clxv. si au-
tez persona. ꝛ sive aduocatus sis. sive iu
dex sua te sin illum. Et idez dico ꝙ tales
etiā ꝑ ꝓstōnes pactū ꝛ treugaꝝ pñt q̄rela
ri. cū clīci ꝛ bōa sua ꝛ bñficioꝝ suoꝝ. nec-
nō eccīe sub pīdio earū exīstāt. vt ex serie
ipaꝝ sole clarī⁹ edoceā. attn̄ caueat aduo
cat⁹ qñ q̄relā pacz ꝛ treuge ꝑ clīco fabricz
ꝙ i fine ipi⁹ clausulā pōat hāc. ꝓtestat̄ nī
dict⁹ rector sive bñficiat⁹. sive dict⁹ pſbr̄
sive cleric⁹ exīsse. ꝙ ꝑ hāc q̄relā. aut als ꝑ
dicta nō itēdit ꝓcedi facere ꝑ dictos q̄re
latos ad vīdictā seu penā sanguis. sed ad
satisfactiōez ꝛ emēdā ciuilr̄ ꝛ nō crimialr̄
sibi fiēdā. vt ꝓfert de pdictz. Req̄rēs hanc
ꝓtestationē i actz ꝓtinuari. ꝛ scpturā pub
licā ꝛ autēticā sibi fieri cē. als si ita nō fie
ret. si ex ide seq̄ret ꝙ alioqs ipoꝝ q̄relatorū
esset in furca suspensus vel mutilat⁹. q̄re-
lans cleric⁹ eēt homicida. ꝛ cōseqnter irre
gularz efficeret. nā q̄ cām homicidij dat.
homicida est. c. de cetero. extra d hoī. Su-
p quo vide. c. ꝑlatz. e. ti. li. vj. vbi h̄r ꝙ sine
pēa irregularitatz pñt clerici de suis ma-
lefactorib⁹ cōq̄ri coꝝ iudice seclari. eē de
crimib⁹. ex q̄b⁹ debet pēa sāguis exīsse ꝓ-
testādo ꝙ ad penā sāguis nō itēdit. qđ no
ta. Et q. ē. i. q. ix. mētio exp̄ssa fit d rapto-
re. iuasore. depdatore. aut vſpatore vel oc
cupatore ꝛ arreptore. ꝓpreptoreq̄z ac surre-
ptore. iō d quolibet ē videdū. Et ꝑo de ra
ptore q̄s sit. dic vt scp̄si. ē. i vsa. xci. aucte ꝛ
rogatu. ij. v. ꝛ ille. sup vbo rapuerit. 2o d i
uasore q̄s sit. dic vt scp̄si. j. i vsa. cliij. q̄cun
q̄z. sup vbo iuasit. ꝛ i vsa. ibi ꝓri. sc. q̄ alie
na. sup vbo iuadit. 3o de depdatore. d h̄.
xij. q. ij. c. cū deuotissimā. ꝛ. c. d viro. Depdator cñs. i. valde pdator ꝛ depdari. i. valde
pdari. vel valde pdas facere vel dissipare.
ꝛ pduc̄ ꝑ. ꝛ pstruit cū actō. vñ i threnis. li
ber ē oculꝰ meꝰ depdatꝰ ē aiaz meā. i Ca-
tholicō. q̄rto d vsurpatore. qđ descēdit ab
vsurpo. as. are. i. ꝑ vīū rape sive i vsu h̄re.
vel illicite vti. i catholicō. vſpare vo d in
mala ptē sūit. sic. L. d bo. va. l. iij. i fi. li. x.
ꝛ d iur̄ fis. l. facīas. L. d sa. san. ec. l. placz.
xxv. q. ij.. c. amputato. ꝛ. xij. q. ij. c. predia.
xvj. q. i. l. placet. q̄ poit sub. §. nouaꝝ. xiiij.
q. v. c. pēale. extra d penis. c. i q̄busdā. ꝛ alt̄
c. gñali d elē. li. vj. qđ. c. gñali est q̄si glo. ip
si⁹. c. i q̄busdā. Ellit. n. sūit h̄ vbū vſpare.
ff. d vsuc̄. l. ij. ꝛ. l. nafalr̄. ꝛ d iiur̄. l. iiuriaꝝ.
circa fi. q̄nto d occupatore. occupare. i. in
uadere. q̄. ex i puisu. vl̄ añ capc. i Catho.
Et sic sonat i vicīū. ꝛ i mala ptē sūit vt h̄.
sic i. c. q̄ sepe. d elē. li. vj. ꝛ. c. li. d offi. or. c.
pñti. ꝛ d elē. c. vt ꝑterite. i fi. L. vi. bo. rap. l
i. L. d bo. va. l. i. li. x. L. vñ vi. l. fi. circa fi. ꝛ i
c. gñali pal. d elē. li. vj. q̄ñqz tñ i bōa signi
ficatōe poit. vt. vj. q. i. c. facīs. d pe. di. ij. c.

caritas. v.

ꝛ q̃d eſt.de ꝓſe.di.v.c.nũq̃ iurta ꝑn.de ꝓcura.c.nõ miuſte,ꝛ de ꝓcur.ſi duo.li.vj. ꝛ.e.li.de elec.ſi q̃s iuſto.fac ad h̃ de ꝓſcꝑ. c.li.c.ſi q̃.in auc.de hered.ꝛ fal.in ꝑn.coll.i. C.de bo.va.l.fi.li.c.ꝛ de hered.cũ fm.in fi. li.vj. Et dicas q̃ ꝓprie mobiã dñr occupari vel capi.imobilia vo inuadi. Sepe tñ vnũ ponit ꝑ altero.vt pz.xlvij.di.c.ſic hij. i fi.inſti.vi.bo.rap.ſ.q̃ non ſolũ.C.de re. vẽ.l.domũ.xij.q.ij.c.q̃cũq̃.C.de acc. ẽp. ꝛ vẽ.l.ij.C.vñ vi.l.ſi q̃s in tãta ꝛ.extra ð re ſti.ſpo.c.ſepe.Et tenẽh̃ ꝑ firmo.ſ.q̃ tles occupatores.vſurpatores.ꝛ ſurreptores rerũ eccliaſticarũ dñr cõmittere furtuꝫ ꝛ ſacrilegũ.ꝛ nõ q̃lecũq̃ furtũ.ſꝫ peculat⁹. Peculat⁹ cañ ðr furtũ de re pblica.hec le gunt in.c.q̃d g⁹.xxij.q.iij. Alrch.i all.c. gñali ð elẽ.li.vj.itẽ crimẽ.l.iul.pecũ.cõmit tũt.q̃ pecuniã ſacrã.religioſaꝫ.vel pblicã accipiũt.vel in rẽ ſnã ꝓuertũt.ff.ad.l.iul. pe.l.i.ꝛ.C.de cri.pecul.l.vnica.ꝛ in ſum. azo.e.ti. Et peculat⁹ ðr a pecũia furtũ de re publica factũ.vt i all.c.q̃d g⁹. De pena aũt furti vide qð ſcꝑſi.j.in vſa.crvj. ſarra ceni.ſup vbo reddat.i.q.vlti.ꝛ dic vt ibi de matia furti. Sexto de arreptore.i.ĩua ſore.arripe eñ eſt.i.ĩuadere.ad aliq̃d agẽ dũ rape.ꝛ aggredi.vnde arrept⁹.ta.tũ.in catholicon. Septño ð ꝓreptore.ꝛ ðr a ꝓri pio.is.ꝓpui.pe.i.occupare.vel ĩuadere. ſic ſũit.q.q.i.c.notũ.v.nã vt ipe.i fi. Octa uo de ſurreptore.i.ablatore. Et dic q̃ ſur ripe ſonat i vicũ.ſic ſũit i.c.qꝛ ſepe.ð elẽ. li.vj. Et eſt ſurripe.i.latẽter rape ſiue tol lere.xij.q.v.c.ſicubi.vbi ðr q̃ ſi q̃s cõuict⁹ fuerit de h̃ fm furti tenorẽ reſtituat vni uerſa. Et dic furti manifeſti vel nõ mani feſti.ſz graui⁹ pũiat maifeſtũ.qꝛ in q̃dru plũ.q̃ nõ manifeſtũ.qꝛ in duplũ.inſti.ð obli.q̃ ex delicto.naſ.ſ.pẽa. Alrch.in dctõ ⁊ Sepe coꝝ.ſ.ẽpoꝝ. Et ſic cogni⁹ de pre miſſis.ꝛ etiã iuſticia clericoꝝ oĩmode tã de iure canonico q̃ de iure hui⁹ vſa.perti net ẽpis i eoꝝ ꝓſonis.ꝛ bonis ac iuribus iſpoꝝ.vt videt h̃ clare colligi.ſz alr Ja.de mõ.iud.hũc itelligat vſa[m].vt.ſ.ſcꝑſi fm cuꝫ ſup vbo iuſticias.v.ꝛ ſic nota.ꝛ.v.ſe. ſz tñ fm ei⁹ itellectũ etiã ꝓtinet ẽpo iuſti cia ꝓ pmiſſis exercẽda.tñ nõ i camera ſed i capĩis vel ſinodis.vt dixi.ſ.ſup dcõ vbo iuſticias.v.notat etiã. Sile nota p ja.cal' in directorio paꝛ.vij.dubio.q.vij.v. pre terea ꝓbat. ¶ Sz q̃d de ſcolari ſiue ſtudẽ te q̃ hz tres iudices.ſ.ẽpm.rectorem.ꝛ iu dicẽ ſecularẽ.vt i auc.hĩta.C.ne fi.ꝓ pa. dic vt ibi le.ꝛ nota.ꝑ bal.ꝛ alios. ¶ Pone q̃ ſtatutũ ſimplr dic̃ q̃ ſcholaris ſiue ſtu dẽs nõ poſſit pulſari coꝛã alio iudiceq̃ co rã rectore. An itelligat nõ ſolũ in cã ciui li.ſz etiã in cã crimĩali. Dico q̃ i totũ itel ligit.nã ſi ꝑ ciuili nõ ꝓt coꝛã alio.multo forti⁹ ꝑ crimĩali.bar.i.l.ex eo.C.ð agen.i ro.li.xij. ¶ Sz põe q̃ ſtatutũ dic̃ q̃ ſchola ris nõ pulſet coꝛã alio:q̃ coꝛã rectore.an i telligat donec ꝛ dñ ſit in illa ciuitate i q̃ degit rõne ſtudij. R⁹. ſic. Sec⁹ ſi extra ci uitatẽ degat.nã tunc poterit coꝛã iudice ordinario cõueniri.bar.ibidẽ. Seu i ꝓſi lijs.qꝛ hui⁹ act⁹ i loc̃ ad h̃ deputat̃ fieri dz.vt h̃.ꝑ quo fac̃ qð nota.in.c.q̃ frõte.ex tra de ap.i glo.ij. Et vide i.c.cũ ſit gñale. extra de fo.cõp.ja.de valleſica.hodie vo ꝛ ãtiq̃⁹ ecc obꝰuatũ ẽ.q̃ q̃libz ẽpus ſuos hz vicarios ꝛ offãles.ꝑ quos i coꝛ curijs i ci uilib⁹ ꝛ i crimĩalib⁹ cuiqz eccliaſtico ꝛ ſe culari ibidẽ ꝙrẽti iuſti⁹ miſtrat.ꝛ ſic mi nime ſt̃ mutãda q̃ iterꝑtatõez certã ſẽ ha bueriũt.vt.ff.de legi.l.mĩme. Et h̃ iuꝛ vti mur. C õitatibus.i.viſitatiõib⁹.ad q̃s ſic das diſcreto mõ.tenet q̃libet ẽps ꝑ ciuita tẽ ꝛ dioc̃.ipi⁹.vt i.c.cũ apl's.extra.de cẽ.ꝛ in.c.romana.co.ti.li.vj.ꝛ in extraua.dñi bñdicti.rij: Clas electiõis. Et in pſtiõe ꝓ uinciali Z errachon.quã teſte ſcꝑtura.ꝛ i pſtõe.Prelatꝫ. ¶ Et de forma viſitationis vide ꝓ jo.an.i nouell.i all.c.romana. ſup vbo viſitatiõis officiũ.ꝛ i ſpe.ti.de iquiſi tiõe.§.qñ.v.vt autẽ cõpẽdioſaꝫ. ¶ Et q̃lit

ī monasterijs visitatio ab eor̄ pſidib⁹ fie
da ſit. vide ī ſpe.e.ti.ō in q̄ſtiō. §. nūc tracte
m⁹. v. capla ſup q̄b⁹. cū nōnull'. v. ſeq̄nti.
¶ De visitatiōe vo archidiaconi. vide in
dcō. c. cū apls. ⁊ ī all'. extraua. vas electōis
necnō ī pſtōne puīciali Terrachoñ. Jtez
q: ī nr̄o ſacro ꝓcilio ⁊c. ¶ Sz q̄ro iuxta p⁹
miſſa an epūs q̄n visitat nedū a clericis ſz eē
a laicis debeat ꝓcurari. dic vt notāt doc. ī
ꝓalle. c. romana. ¶ Et an vacāte ſede ca^m
debeat visitare. no. io. ī cle. multor. ō her̄
ide. ⁊ jo. mō. ⁊ arcb̄. ī. c. romana ō ſup. ne
gli. ꝓla. li. vj. dic vt ibi g eos. adde q̄ō ſcp̄ſi
j. i vſa. cxxiiij. aliū nāq̄. ſup vbo magnaz
familiā. i. q. i. cū. ij. ſeq̄n. ¶ Sz nūq̄d epūs
pt facere ſtatuta. dic vt ſcp̄ſi. ō. vſa. 3⁰. cuz
dñs. ſup vbo ꝓbor̄ hoīz in nota. ij. i. q. j.
āte fi. ibi. epi tñ. ⁊c. ¶ Quero vltio an epūs
ſuā poſſit exeq̄ ſnīaz. R^o nō. vt. C. de epi.
au. l. epale ī fi. vbi le. ⁊ not⁹. q ſnīa ab epō
lata a ptāte ſeculari veīt exeq̄nda. Cōtra
riū tñ eſt vitas vt notāt doctores i. c. ſigni
ficaſti. extra de offi. dele. ⁊ optie fac̄ text⁹.
⁊ ibi plene g doc. i. c. ſi q̄s ꝑ clericuz. extra
de ſo. cōpe. ⁊ etiā fac̄ ad b̄ glo. poſita ī. §. ſi
q̄s ꝑ aliquē. xj. q. i. Et de epō vide qō ſcp̄ſi
ō. ī vſa. lxiiij. qm̄ g iniquū. ſup vbo fidare
l. q. añpe. ī fi. ⁊ in. q. penul. ⁊. j. ī vſa. cxxi. ſi
q̄s dixerit. ſup vbo in eꝑz. Et p b̄ vſa. etiā.
vide qō ſcp̄ſi. ō. ī vſa. iiij. hec ſt̄ vſualia. in
glo. penul. in nota. ij.

Item ſtatuerūt. Ca⁹. Crimē pac̄ ⁊ treuge dñi
fractarū. executioq̄ crimis
ipi⁹ directe ad eccl'iaz ꝓtinz
h. d. Cōis dīo. 2ª ibi. v. ⁊ ſi q̄s. vide tertuz.
Concor. ō. vſa. pri. ⁊ extra ō iudi. c. nouit.
vbi de b̄ g ino. ſup vbo iuramēti. q idē ibi
tenet. ſ. ī crimie ſimonie. ſacrilegij. vſura
rū. hereſis. piurij. Sepationis mr̄imonij
ad thor̄ ꝓpter adulteriū. xxij. q. i. c. pſt. xij
q. i. c. nulli liceat. vbi eū. ¶ Sz q̄ro an ō p
iurio poſſit cognoſcere iudex laic⁹. dic vt
ſcp̄ſi. ō. in vſa. lxxxv. p̄cipim⁹ in glo. penl.
in. q. ſz b̄ q̄ro ⁊c. Principes. ¶ Nota q alij
ſt̄ ꝓncipes. alij ptātes. vt b̄. Teneāt. No
ta ptātes pacē ⁊ treugā dñi ſuari teneri:
Nota 2⁰ cōpulſiōe dñor̄ ab ipor̄ ſubdit⁹
pacē ⁊ treugā ſuari. Nota 3⁰ a violatoribus
pac̄ ⁊ treuge dāpnū inde ſecutū ad
epi iudiciū emēdari. Nota q̄rto eccleſiā
poſſe quēlibet rōne peccati coercere ⁊ ſi ē
in eccl'ia directe. ſi extra eccleſiā indirecte
ij. q. i. c. multi. ⁊ extra de iude. c. ⁊ ſi iude
os. ⁊. c. ſe. ad b̄ de vſur. c. poſt miſerabilez.
⁊ de puile. c. q̄to. Pacem. ¶ Quero q̄d ſit
par. dicas q par ē diſcordie finis. ita diffi
nit̄ g Gofre. ī ſum. ti. de treu. ⁊ pace. Sz
q: finis diſcordie poſſet accidere mit̄z mo
dis. vel decedētib⁹ ambob⁹ his q̄ habue
rūt diſcordiā vel guerrā. vel altero victo.
iō puto ꝓpr̄ pacē diffiniēdā ſic. Par eſt
pactū quo fit finis diſcordie ſeu guerre ī
duc⁹ g pactuz. vt ꝓbat. ff. de pac. l. i. ⁊. de
capti. l. in bello. ⁊. C. de cadu. toll. l. vna. ⁊
C. pblice leticie. l. ſi. q̄ eſt vlti. Ru⁹. li. xij.
⁊. x. coll'. de pa. te. ⁊ iur̄. fir. b̄ ꝓmiſſo. opor
tet q nō ē diff⁹ eor̄ q̄ allegāt q par eſt re
miſſio por̄ iniurie ſeu por̄ offenſe ⁊ alle
gāt. ff. de adi. le. l. q ſi iteruz. ⁊. C. ō cadu.
toll'. l. vna. §. i. nā poſſibile ē remiſſionē in
iurie ab vna pte fieri. ab alia nō: ⁊ nō eēt
par. q: nō eēt finis diſcordie. ¶ Jtē ſciēdū
eſt q q̄nq̄ iter duos ē guerra. q: vt̄q̄ facit
iniuriā. vel hz animū faciēdi: ⁊ tunc par
eſt fieda: q inuicē fiāt remiſſiones. Q̄nq̄
er vna pte tñ eſt illata iniuria. ⁊ tūc videt
tenere ſpe. q ſolū ab vna pte ē fieda remiſ
ſio. vt ī ſpe. ti. ō treu. ⁊ pa. §. i. nihil tñ alle
gat. ſz ad hoc fac̄. ō. vſa. xxij. pſti tuer̄t etiā.
vide qō ibi ſcp̄ſi. vm ſi inſtrumētū pac̄ ſz
modo ꝓceptuz ſit. dicēdo ita. Petr⁹. ⁊ ar⁹.
fecerūt pacē inuicē vn⁹ alteri. ⁊ alter alte
ri. ⁊ ad inuicē dimiſerūt oēz iniuriā. om
nēq̄ offenſaz. Et ſic er vbis pac̄ inite ⁊ fa
cte p̄ſupponit̄ vtriq̄ iniuriā remiſiſſe.
cui ſtādū eſt inter dictas partes. donec p

bet cõtrariũ. vt. l. optimam. C. de ꝓhen. ⁊ co. ſti. Et nihilomin⁹ dico q̃ poſito q̃ eẽ ex vna tm̃ pte fuerit facta offenſa. dz fieri vtrũq; pax. nã poſſibile eſt q̃ lz aliq̃s me offendat adhuc hz animuz offendẽdi me plus. ⁊ ego cuz. Et iſta eſt guerra int nos inuicẽ. cui guerre nõ põt poni finis niſi p mutuã pacẽ inter nos redditam. ¶ Uel pone q̃ ex vna pte inferat guerra licite. et ſic ex ci⁹ pte nõ fit iniuria. cũ iuris execu⁹tio nõ hz iniuriã. vt. l. iniuriarũ. §. i. ff. de iniur. cũ ſit pax ⁊ remiſſio inuicẽ. ⁊ ita lo⁹quũtur ꝓſtones ille de pa. teñ. ⁊ iura. fir. nã ibi inferebat guerra p ꝓncipez. ex cui⁹ parte licite inferebat. ⁊ tm̃ fuit pax inuicẽ ⁊ remiſſiones inuicẽ de nõ offendẽdo. vt declarat in illa cõſtõne frederici extraua gãti. De pace cõſtantie. Ex q̃b⁹ concludit inuicẽ teneri ad nõ rũpendã pacẽ. ⁊ non ad offendẽdũ. bar⁹. Et ſic hec pax int partes bene ſeruet. tũc ⁊ alꝫ diffinit ſic. Pax eſt mẽtz ſinceritas. cordis ſimplicitas. aĩ tranq̃llitas. amoris vinculũ. ⁊ ꝓpriũ ca ritatz. Treugã dñi. ¶ Nota ꝺ treuga dñi Et habes de eadẽ. ſ. in vſa. lx. Dẽs q̃ppe naues. cũ. ij. vſa. ſeq̃ntib⁹. ⁊. j. vſa. ꝓxi. ⁊. j. in pace. treugã et eñ dñi. fac ad ꝺ. j. in pa ce. dinap. §. ꝓterea illꝺ. ⁊ ĩ pace ĩ xꝓi noĩe. Sit oĩb⁹ manifeſtũ. §. ꝓterea. vide q̃ ſcꝑſi j. in dcõ vſa. ꝓxi. Et ſi aliq̃s. v. ⁊ ẽ 2ª pars. Debet. vide q̃ ſcꝑſi. ſ. in vſa. xxiij. oẽs ho⁹mines. i. in glo. iij. Ad iudiciũ. dic ꝺ ja. ꝺ mõ. iu. q̃ lz hic dicat ad iudiciũ epoꝑ. in⁹telligit q̃ p ꝺ nõ det epis alia iurẽdi⁹ q̃ cõpetat de iure canonico. ⁊ ſic ſe hz vſus. p ꝺ fac q̃ ſcꝑſi fm eũ. ſ. ĩ vſa. ꝓxi. ſup vbo iuſticias. v. ⁊ ſic nota. cũ. v. ſeq̃nti. Epoꝑ. vide q̃ ſcꝑſi ĩ. e. vſa. ſ. pr. ſup vbo iudicẽt epi. ⁊ in fi. remiſſiue. Et p ꝺ vſa. vide q̃ ſcꝑſi. ſ. in vſa. iiij. hec ſt⁹ vſualia. in glo. pe nul. in nota. ij. Et nota q̃ magna eſt pre⁹eminẽtia epi p hũc vſam ſibi data. qm̃ ꝯ frãgentẽ pacẽ ⁊ treugã dñi ꝑt ꝓcedere ad redirigẽdũ dãpnũ paſſo ad iudiciũ ipius epi. ꝺ eſt ad arbitriũ ſui. ſ. iuſtũ. p ꝺ facit q̃ ꝺ le. ⁊ ſcꝑſi. j. in vſa. cxix. ſolidos. ſup vbo in arbitrium iudicis.

Alnia malefacta.

¶ Caſus. Dãpna ſiue male facta vniuerſa in treuga do mini illata ⁊ ſeu facta. ĩ du⁹plo ſtz emẽdãda. Eiectis a pace ⁊ treuga dñi penit⁹ exceptis. h. d. Cõis dño. ij. in q̃ excipit ibi. v. except⁹. vide tertũ. Cui con⁹cor. j. vſa. cxxiij. denicz. ⁊. ſ. vſa. lxxxiij. ſi q̃s p treugã dñi. ⁊. j. ĩ pace. treugam et eñ dñi. §. ſi q̃s autẽ. i. ⁊. c. itẽ. Hugo. vbi ꝺ q̃ violatores treuge dñi excõicati ſtz. quouſ q; canonice dãpnũ ſatiffecerint. ⁊ ſic hec excõicatio tꝑalis eſt. Adde q̃ ſcꝑſi. j. vſa. cxxi. ſi q̃s dixerit ſup vbo treugã dñi. Ma⁹lefacta. ¶ Nota q̃ q̃dã ſunt maleficia. q̃⁹dã male ſcꝑta. q̃dã maleconſulta. vt. ff. de penis. l. aut facta in ꝓn. Cõtra q̃ oĩa cri⁹mina dicũt maleficia. vt. l. ex maleficijs. ff. de acẽ. ⁊ obli. ⁊ inſti. de obli. q̃ ex delic. ĩ ꝓn. Dic et eñ bar. Pro declaratiõe huius ꝓrij in dicta. l. aut facta. q̃ primo ſcire de⁹bemus q̃d importat crimẽ. q̃d delictuz. ⁊ hoc vt refert ipe dic vt nota. in. l. i. C. ſi ad uer. delic. Circa vo maleficia. dic q̃ qñq; ſumit large. ⁊ tũc oẽ maleficiũ cõprehen⁹dit. ſiue fiat re. ſiue fiat vbis. vt in ꝓrijs. Qñq; ſumit ſtricte. ⁊ tũc accipit p eo. q̃ cõmittit facto. q̃ maleficiuz dz q̃ſi male⁹factũ. vt hic. ⁊. ſ. vſa. xxj. malefacta. ⁊ ideo cõprehẽdit maledictũ vel maleſcꝑtũ. vt ĩ all. l. aut facta. Et p hoc dicit. q̃ ſi ſtatuto cauet. q̃ in maleficijs de nocte cõmiſſis pene duplicent. q̃ ꝺ nõ habebit locuz in vbis iniurioſis. ⁊ ſilib⁹. q̃ in tali ſtatuto odioſo debem⁹ accipe vba ſtricte. vt beni gna ſit interꝑtatio. vt. l. interꝑtatione. et l. ſi ꝑſes. ff. de penis. Sile ĩ macedonis no cũ ſit odioſũ. vbũ peccũia ſtricte accipit. vt plene dixit bar. ĩ. l. talis ſcꝑtura. ff. ꝺ le. i. ibi vide. q̃q; etiã ſcꝑſi. j. vſa. clxiij. ho⁹

micide.in glo.iij.ꝛ.ſ.dicto vſa.malefcã.i glo.ij.ꝛ in glo.iiij.i.q.iij.ꝛ vſa.xcj. aucte ꝛ rogatu.ij.i glo.vlti.añ fine.q.ſꝫ pone ꝙ iuxta hũc vſa.v.q̃rtamẽt¶Sꝫ q̃ro an maleficiũ factũ ebrietate veiat pũiendũ. ℟o ſic.vt in.l.reſpiciẽdũ.ff.de penis.ꝛ ibi ꝺ ħ hẽs ter.ꝑ ħ.ff.ꝺ re mi.l.oẽ ꝺlictũ.§.fi.bar. i ꝺcã.l.reſpiciẽdũ.Et ad materiã de ebrio ħ adde.c.inebriauerũt.xv.q.i.ꝛ qꝺ ſcꝑſit glo.ſingularꝫ in.c.vnuſq̃ſq̃.xxij.q.iiij. et qꝺ ſingularit̃ ſcꝑſit ludouicꝰ de roma in l.i.in ꝑn.ff.de ver.ob.¶Et an ebriꝰ interficiẽs aliquẽ incurrat irregularitatẽ. vide ꝑ Ben.ꝛ alios pꝰ eũ in cle.ſi furioſus. de hoi.i cle.ꝛ latiꝰ ceterꝫ ꝑ petrũ rabbati. in repet.c.petrꝰ.extra de homi. Per treugã. Sil'e vbũ hẽs.ſ. i vſa.lxxxiij. ſi quis ꝑ treugã. vi ꝺ qꝺ ibi ſcꝑſi in gl.ij. Jn duplo ꝺicẽ ħ glo.qñqꝫ nõ.vt.l.eũ q̃.ff. de iuriur. hãc glo.credo minꝰ bñ ꝺicere qꝛ illꝺ hꝛet locũ qñ actio creſceret ex ifficiatõe.tũc emꝫ ſi deciꝺat ꝑ iuſiurãdũ nõ ꝺuplat̃ res. ſed tm̃ ſimplũ ꝑſtat̃.ꝛ eſt rõ.qꝛ tũc actoꝛ non ſuſtinet onus ꝓbãꝺi.ꝛ ſic cũ in ħ cãu releuet̃:releuat̃ i alio.ſ.ꝙ res q̃ poterat ꝑ infficiatiõꝫ ꝛ ꝝiã ꝓbatõꝫ creſcere:nec creſcat nec ꝺuplet̃.Sꝫ ħ duplũ nõ cõpetit ex euẽtu negatiõis.ſꝫ ex natura ꝓncipal'actõis Et ita credo duplũ ſꝑ reſtituẽꝺũ vt hic Et ꝺic duplũ.i.illꝺ qꝺ malefecit.ꝛ aliuꝺ tantũꝺẽ.vt.C.ꝺe ſpõ.l.fi.circa ꝑn. ja. ꝺe mõ. iu Et hẽs ſil'e vbũ.j.vſa.clviij.ſi q̃s inſcio vide qꝺ ibi ſcꝑſi in glo.vlti.qꝺꝙ no.ꝑ ja. ꝺe mõ.iu.ꝛ me.ſ.in vſa.xiij.Ruſticꝰ interfectꝰ.ſup v.ſex vncias auri.in .q.ix. Exceptis.v.ꝛ eſt ſcꝺa ps.¶Juxta hũc ter.q̃ro nũq̃ꝺ exceptio fit a duplo.vel etiaꝫ a ſimplo.℟o ꝙ fit abvtroqꝫ.i.a duplo ꝛ etiã a ſimplo ita ꝙ eiectꝰ a pace nil ꝺz ꝺ malefactꝫ ſibi ſ̃cupare.qꝛ ipũe poteſt ei iferri.vt i li.feu.ꝺ pa.te.ꝛ eiꝰ vio.§.ſi q̃s hoiez.ꝛ.§. ſi q̃s aliũ.a q̃rio ſenſu qꝺ ẽ in iure fortiſſimũ.ꝛ i.e.li.ti. Hic finit lex incipiũt cõſuetudines regꝫ.circa ꝑn.ꝛ ibi no.ſ.ꝙ bãnitoꝝ bonis ꝑt ꝺãpnũ impũe iferri. quod pari rõne imo maioꝛi ꝑt ꝺici in deiectꝫ a pace.ja.ꝺ mõ.iu.ꝛ etiã ꝑſonis modo tñ.j. in glo.ſc.ꝙtẽto. Et vide circa ħ qꝺ no.per ja.ꝺe bell'uiſu in feu.ꝺctõ ti.ħ finit lex ꝛc. Eiecti.¶Ex iſto ter.inferꝛ clare ꝙ eiecto a pace ꝛ treuga tã in ꝑſona ꝙ in bonis ipune ꝑt inferri malũ.qꝺ eſtverũ ſi ex cauſa ꝓpter quã a pace ꝛ treuga eſt eiectꝰ ſibi inferꝛ.al' ſi ex alia ꝺe cã ſibi inferret: tũc crederẽ ꝙ inferẽs teneret̃.ꝛ ħ inuit vbuꝫ ꝓpter ħ.qꝺ eſt poſitũ.j.ꝺiuinaꝛ.§.ꝛ iſup. ꝛ i.c.hec eſt paꝛ quã.§.q̃cũqꝫ.ꝛ.c.i ꝑmiſ. §.ꝛ inſup.ꝛ in.c.ad honoꝛẽ lo ſegõ.§.et in ſup.ꝛ in.c.in xꝑi noie.ſit oĩbus mãifeſtũ. §.ꝛ inſup.qꝺ nota.ja.ꝺe vallelica. vide qꝺ ibi legi ꝛ ſcripſi.

Treuga data Caſus

Amici ꝛ inimici treugã iter eos datã ſuare tenenꝛ.h.ꝺ. Cõis diuiſio.ſcꝺa ibi.v.ſive ro.viꝺ ter.Treuga.¶Nota ꝺe treuga vt ħ.ꝺe q̃ etiã habeꝛ extra de iudi.c.nouit.iuxta fi.¶Et ẽ treuge ſcriptio regalis ſecuritas.vt ħ. vnꝺ treugo.as.ſecurare.pacificare.treugã facere. et ħ treugarius.q̃ treugã facit.ꝛ ꝓponiꝛ ꝺ tris qꝺ eſt res ꝛ eu qꝺ eſt bonũ.ꝛ ago.gis.ꝛ ſic ꝺꝛ treuga q̃ſi triũ bona actio. qꝛ iter tres bñ agiꝛ ꝑ treugã.ſ.inter iuꝺicẽ actoꝛez ꝛ reũ. ¶Sed ſcꝺm oẽs ꝺoc. treuga ꝺiffiniꝛ ſic. Treuga eſt ſecuritas ꝑſonis ꝛ rebꝰ tempe guerre ꝑſtita:diſcoꝛdia nõꝺũ finita. quã lex vocat fedus vel inducĩã.vt.ff.de cap.ꝛ poſtlimi.reuer.l.nõ ꝺubito.ꝛ.l.poſtliminiũ.§.inducie.Sic etiã treugã vocat ꝑliꝺoꝛ.i.ꝺi.ius gentiũ. Diciꝛ aũt treuga q̃ ſi guerrã terrẽs ſeu tenẽs.qꝛ interi habeꝛ ſecuritas.ꝛ plerũqꝫ tractaꝛ paꝛ per quaꝫ guerra ſopitur.vnꝺ ꝛ treuga parvocaꝛ.vt xxiij.q.iij.c.illi q̃.paꝛv̄o ẽ diſcoꝛdie finis ꝑm Bot.ad ħ.xxiij.q.i.c.noli.vbi ꝺiciꝛ ꝙ beliũ geriꝛ vt paꝛ habeaꝛ:quã ꝛꝑusvenit

docere vt c.cū.7.q.c.nisi ista.7 ppter bel-
la militib⁹ necessaria stipēdia prebent. vt
ibi.c.q̄d culpat. vel dic q̄ ē tranq̄lla liber
tas a pauco dicta. posteri⁹ vo pax accipit.
fed⁹ pmū inhibē:7 de pace q̄ si pluz arcens:
Archi.i all.c.iiii.q. ¶ Et nota q̄ sublata
guerra tollit oīs ei⁹ effect⁹ secut⁹ p⁹ guer
rā.bal.i pace ꝓstācie.§.priuilegia oīa. No
ta scdo q̄ si bōa rebelliū tp̄e rebelliōis a-
lijs sit ꝓcessa ꝓmis:facta pace sit reddēn
da p̄mis dnis. tert⁹ est ibi valde notabil.
ita q̄ ipa pax nō hz vim simplicē indulgē
tie:sz restitutiōis in integrū.q̄ tenet mē-
ti fm bal.ibi. ¶ Nota 3⁹.q̄ treuga magz
accedit guerre q̄ paci.7 q̄ ō guerra 7 treu
ga. idē est iudiciū bal.in pace cōstātie.§.
vassalli q̄ tp̄e. ¶ Nota q̄rto q̄ tp̄e guerre
nō est tutus accessus.fac.c.pastoralis.de
re iudi.in clc.bal.ibidē. ¶ Nota quīto q̄
tria sit tp̄a.s.pax guerre 7 treuge. Quid
de tp̄e quo hostes timēt de guerra.7 ppt
tale timorē nō frequentant itinera. An sit
ꝓs guerre ad scribendū tale tp̄us suspe-
ctū. vt sic fiat p illo tp̄e diminutio impo
sitionarijs tāq̄ de tp̄e guerre. vide petrū
Bancā⁹ p̄silio.cxxxiij.ad h̄ fac q̄ no. per
bal.in dicto.§. vassalli q̄ tp̄e. ibi vi⁹ ¶ No
ta ferto q̄ ad offiū iudicis spectat pacē iter
subditos tenere 7 reformare. rc. di.c. dis-
cordātes.7.c.dissidētes. Hā iudex labora-
re dz ad ꝓcordiā. v.q.ij.c.si pmates.7 liti-
gātes recōciliare.ff.de viuff.l.sicut.§. eāl
iunū.7.ff.de offi.p̄si.l.illicitas.§. ne pote
dicere.ad h̄ i aut.de mā.pn.§.deinde.col.
vij. Cogere tñ nō p̄t ad ꝓponēdū. ar.i aut.
vt liticā.iu.§.fi.coll.ix.7 sunt hec ō pecu-
niosa iudices q̄ a ꝓponētib⁹ pēas exigūt.
ff.d.ff.de no.op.nū.l.i.§.7 post.ff.fa.her.
l.vlti. ¶ Tzq̄d si iter se ꝓponant. nūq̄d re
mittēdū crimina ipūita. videt q̄ sic. q̄ ē
ff.ad.l.aq̄l.l.ita vulnerat⁹. in fi.
cum de sen.ex.c.vt fame.ff.de fideius.l.si
a reo.§. vlti. Tz dicas q̄ h̄ in crimie inimi
citiarū obtinet:quā ālibz p̄t remittere. q̄
dic vt le.7 no.rc.di.c.si q̄s.p tristat⁹. Sz si
crimia iter agerēt essz fallaz. q̄n tūc nō ē
admittēda cōpositio. ne forte interueniat
collusio.extra de collu.c.i.7.ij.de h̄ no.ij.
q.iij.c.in oībus cauſ. iz si delictū tāgeret
ecclesiā:ibi nō posset subdit⁹ ꝓponere cū
plato.vi.xxiij.q.iiij.c.si is q̄.dic vt ibi.pōt
tñ renūciare accusatōi. vt extra de accu.c
veniēs.dic vt no.rc.dist.c.studēdū.7 par-
chi.i.c.vlt.d offi.or.li.vj.sup vbo ꝓcordia.
vide qd h̄ no. p ja. de vallesica. ¶ Quero
an treuga sine diffidatiōe eē possit. Rñ.
jo.fab in.§. cū aūt. inſti.de ingenuis fm
ja.q̄ nō reiecta opīniōe dr. dicēs q̄ cum
treuga nō esse possit sine diffidatiōe:taci
te videt diffidatio post tp̄is lapsuz. ar.ff.
de pcu.l.ad rem.7.l.ad legatū.7 melius de
acq.here.l.illud.cū ꝓcor. Treuge eñ non
sp fiūt ad tollēdū guerrā. imo q̄nq̄ ne ini
piat. Ideo dic h̄ tā inter amicos. Et treu
gis nāq̄ videm⁹ duri⁹ orē guerrā ī surgere
Et si ꝓsideres h̄ vir possunt iniri treuge
q̄n fiat mētio alicuius de guerra vel debato.
jo.fab. Adde qd scripsi.j.invsa.cxxj.si q̄s di
cerit.sup vbo treuga dñi.7.ō.in vsa.lxv.si
mihi mō.sup vbo treuga. Inter amicos.
¶ Dic est ar.ō id qd ꝓnecuit dici.s.q̄ vbi
cūq̄ est treuga inter eē guerra.7 inimi-
cicia licet ad tēp⁹ sit securitas. vt hī extra
de inde.c.significauit.in glo.penl.ja. de
mō.iu. vide qd ibi no.p posti.i glo. aūpe.
7 p jo.an.in fi. Incassuz igr 7 absurdū vi
detur ab aperto q̄ treuga detur iter amī-
cos vt hic.cum treuga supponat guerras
seu inimicicias siue discordias vt ꝓtenui
ac inuenta ei⁹ diffinitiōz a me posita.ō.i gl.
pri.ergo videt q̄ h̄ vbuz amicos sit sup-
fluū.7 q̄ potiꝰ h̄ positū sit volūtate q̄ ne
cessitate. Quid igr dicem⁹ distīgue.quis
aut treuga ē iter amicos ex necēitate. aut
ex hōestate. Et fm deū p⁹ casu certe dicit
vbū amicos supfluū vidē. cū treuge dari
non debeant nisi inter inimicos. vt se-
quitur in littera immediate. quā intel-

ínimicos.de ꝺ etiã cõclusio gñalis vbiqꝫ locoꝝ.et ꝺ iure vtimur ſignãter ĩ cathal. Jn ſcõo caſu dico q ꝺ vbuꝫ amicos ſtat ꝺñ.ſic q ſuperfluũ notari neq̃t. cuꝫ reuera q honeſtate ꝛ ꝑm deũ nõ ſolũ iter inimicos:ſꝫ etiã iter amicos par treuga ꝛ vera trãquillitas ſuari ꝺz.vt ꝺ Jſt.heredes xpi nõ eſſent. Ergo caueãt ſe.ſ. inimici ꝛ amici q inter ſe pacẽ eis ĩ xpi teſtõ relictã habeãt.ꝛ erit bonũ pacẽ cũ eis. Princeps aũt ad hãc pacẽ ſuandã teneꝛ.xxiij.q.i.c.noli extra de treu.ꝛ pa.p totũ. in li.feu.de pa. te.in rubꝝ.ꝛ in.iij.colꝝ.x.facit.j.pſtõ pa. diuinarũ.§.fi.ꝛ.c.treugã et eñ ꝺñi. cũ ſuis ſi.Et q cõtra pacẽ eccleſie ſunt:ſi dignitate aut cingulũ militie hñt nudenꝛ eis. Si aũt ꝑuati ſunt.ſiq̃dẽ nobiles ſunt ſuaruꝫ ſubarũ ꝓdempnatiõꝫ patiantꝛ. Si aũt ignobiles:nõ ſolũ in corpe vberentꝛ ſed exilio ꝑpetuo caſtigentꝛ.xxiij.q.i.c.q ꝺ pacẽ. ¶ Sꝫ q̃ro per q̃ vba xps in eius teſtõ nob pacẽ reliq̃t.dicas q p hec.ſ. Pacẽ meã do vob.pacẽ reliquo vob.matꝝ.x.c.jo.c.xiiij ꝛ xxiij.q.i.c.niſi iſta. ad quã tenẽdã nos tanq̃ veri orthodoxi ſumꝰ aſtricti eo ꝛ alꝛ q: oẽs in xpo ffres ſumꝰ.j.ad corinthꝝ.c.v. ꝛ.xj.q.iij.c.ad mẽſaꝫ. vide qđ ſcpſi.ſ.glo. ꝑri.ꝛ vſa.ꝑri.ĩ glo.ij. ¶ Vnũ tñ nõ omitto.qđ nota ꝛ menti tene.q p ꝺ vbũ inter amicos fundaꝛ modꝰ diffidamẽtoꝝ: nulla cauſa iuſta ꝓcedẽte.datoꝝ.q̃ vocanꝛ deſiamenta p alt.de q̃bus dic vt ſcpſi.ſ. in vſa.xlvij.cunctũ malũ.ſup vbo.vel ſenioꝛ in.q.xxiij.v.ſcõus modus. Et de forma iſtoꝝ vide ibi ĩ.q.xxv.in ſcõa forma. ¶ Et qui dicanꝛ amici.vide in.l. late culpe.§. amicos.ff.de vbo.ſig. Jnimicos. ¶ Quero q̃d ſi aliq̃s hꝫ inimicos ſine culpa ſua. an teneaꝛ de dampno. Bar.in.l.in his vbis.ff.ſo.ma.dicit q ſic. vt.l.ſi merces.§. culpe.ff.loca.ꝛ tene menti illũ.§. cũ glo. ſua.Sꝫ ꝛ.ff.como.l.ad eos.ꝛ.l.ſi dãpno. ff.loca.ꝛ.l.ꝓtractus. in fi. ff.de regu.iuꝛ. vbi imputaꝛ de caſu fortuito.Quid dicẽ dñ.dicas q violẽtia q̃ adhibeꝛ ꝛ te ſpãliꝛ dampnũ qđ ꝓtingit:illa violẽtia tua culpa videꝛ datũ.ſed ſi ſine ꝓtẽplatione tui ẽ dampnũ datũ.tũc nõ imputaꝛ tibi.bar. vbi.ſ. ¶ Quero pone maiorꝫ.xiiij. annis. minorꝫ.xviij. cũ inimico ſuo pacẽ facit.et eã ſuare iurat. Postq̃d ſi eã non ſuat incidit in penã.l.hac edictali. q̃ eſt in feu.ꝺ pa.te. Rñ.ſic q; ſacrm qđ illa lege ꝓ pace ꝑſtaꝛ eſt gñale.ꝛ ꝑſtaꝛ auctẽ ꝛ mãdato. l.ꝛ iuraꝛ iudici.ꝛ ſic ꝺz puniri pena dicte l.ar.ff.de iuſtiuſ.l. admonẽdi.ꝛ q; indubio pene ſunt moliẽde.vt.ff.de penis.l.iterp̃tatione.ſm ja.de blliouiſu. in pall.l. hac edictali. Adde qđ ſcpſi.ſ.vſa.lxj. Jtez ſtatuerũt ſup vbo pacẽ.ĩ.q.i.Sine engã. Sille vbũ habes.j.ĩ vſa.cxv.tutoꝛes.v. ita nẽpe.ꝛ vſa.cxxvij.q ſi filij.in fi. ꝛ in ꝓſtõe pa.c.treugã et eñ ꝺñi.§.jtẽ cõſtitutũ.i.i. v.q ſi filiꝰ nõ fecerit.ꝛ vſa.cij.de oibꝰ hoibus.v.jta tñ.ꝛ vſa.cxxj.ſilr nẽpe.in fi.et. ſ.vſa.lxxxiiij.ſtabilierũt etiã.ꝛ vſa.lxiiij. qm̃ per iniquũ.v.ꝛ oẽs.Custodita.ſ.conuẽtionalis.nã de iſta loquiꝛ vſa.ꝺ.ꝛ ꝺ de notat vbũ data.qđ eſt.ſ.ꝛ vbũ ſimplum qđ eſt.j.ſm ja.de vallelica. Et tũc exponꝛ vbũ data.ideſt a ꝓte ꝓti adiuicẽ ꝛ vicißim ad ꝺ extra de pac.c.antigonꝰ.in fi. vel dic q ꝺ vſa.intelligiꝛ de treuga.ſiue legꝫ viue ſiue mortue.ꝛ tũc dic data.i.a lege. vel ꝺ vſa.vl data.i. a ꝓncipe.vt comite barchiñ Si vo.v.ꝛ eſt ſcõa ps. Qđ abſit. ſille vbuꝫ habes.j.in vſa.cx. Silr de rebus.v.ſi vero vide qđ ibi remiſſiue ſcpſi ſup eodẽ verbo Fracta ¶ Quero cũ tu ꝛ ego efficimus inimici fecimꝰ pacẽ. demũ ꝓcuſſi te. q̃riꝛ an videaꝛ par fracta.breuiter ꝺ dico ꝑſideraꝛ ꝺñ ex cauſa.nã ſicut dicimꝰ ĩ alia tranſactiõe.p quã rõnẽ ꝛcediꝛ a lite.C. ꝺ trãſac. l.ſi ex falſis.ꝛ iureiurãdo qđ ẽ finis litiũ. vt.l.i.ff.de iuſtiuſ.videꝛ venire q̃s ꝛ ſmiaꝫ ꝛ trãſactioneꝫ quando agit ex cauſa ante deciſa ꝛ determinata.vt.l.cum qua.ff. de re iudicata. et.l. Si de certa re.C. de

trāſac. Sz ſi ageret er noua cauſa nō dicc
rē venire ꝑ trāſactionē vel ſnīaz. vt dictis
l. ita in ꝓpoſito. ſi ego ꝓcuſſi te er cā ẽnce
denti ꝓpter quā fuerā tibi inimic⁹: de q̄
fuerat facta par. tūc frango pacē. Sed ſi
ego te ꝓcuſſero er cā ſupueniēti de nouo.
q̄z de nouo interuenit inter te z me rixa er
ioco vel ebrietate: tūc nō frango pacē. ſed
de nouo facio z er noua cā: nō aūt rei te-
ro veterē cauſaz frāgendo pacē. Bar. in. l.
aut facta. §. cauſa. ff. de penis. ꝓbꝫ facē vt
ipe dicit qō ibi dē in maleficijs eſſe ꝓſide-
randā cāz. qō nota. ¶ Sed q̄ro. an frāgēti
treugā poſſit treuga frāgi. dico ꝙ nō ſiñ
nouo diffidameto. vt no. ꝑ archiđ. xviij. q
iij. c. illi qui. poſſum tñ me defendere. vt
ibi. z no. ꝑ jo. an. in. c. pueit. ij. extra đ iuř
iu. ja. matbi. ¶ Quero iurta ꝓmiſſa. ecce
ꝙ i anno dñi. M. ccc. xcv. die martꝭ. viij.
menſis madij. frāciſc⁹ vēdrel illo ānо iu
rat⁹ ville granullrioꝝ valleñ. z ja. rolf ei⁹
dē ville. qui q̄dē franē z ja. erāt in pace fi-
nali. qua nō obſtante idē franē. aliq̄ ẏba
ipi ja. ad intētū ſuū aſſeruit nō bñ dicta.
adeo ꝙ illico i pñtia venerabil' baiuli vil-
le ꝓdicte ibidē pñtꝭ z alioꝝ inibi circūſtā
tiū ꝓfat⁹ ja. dixit ꝓdcō frāc. vos ne mētiu
ꝑ mig dcla barba ꝓlāt ab honor đla cort.
Sic ꝙ ꝑ pte dicti franē allegabať. q̄z ides
ja. dictoꝝ ẏboꝝ ꝑtext⁹ erat grauit ꝓmē
dus. Z ñ q̄z dicta ẏba. vos ne mentui z̄c.
fuerūt dicta nō ꝓcedētib⁹ aliq̄b⁹ cōuicijs
dicti franē. Z ñ q̄z dictus franē. erat iura
tus dicte ville z in dignitate poſit⁹ ꝓter-
tu dicti officij. Z ñ etiā q̄z ipe z dictus ja.
in bona pace criſtūt. quā indubitate fre-
git. Pro ꝓtexo dicti ja. fuit oppoſitū ꝙ ẏ-
ba q̄ dixit ſibi de iure ꝓmiſſa ſunt dicere.
Et ſic vſus fuit iure ſuo. ido eidē frācisco
nullā fecit iniuriā. nā nemi fač iniuriaz
q̄ vtiť iure ſuo. vt. ff. de iniuř. l. iniuriarū.
§. i. z extra de elec. c. cū eccleſia vulterana
q̄re petebat ſe abſolui. Z andē ſup ꝺ fuit
cōſultꝰ ja. calis miles iuřgit⁹ barchiñ. er
cellētiſſimus. Qui viſa ꝓi⁹ inq̄ſitōe ꝓdi
ctū baiulū inde facta ſup ꝓdictꝭ ſuū ꝓbu
it ꝓſiliū. vt ſequiť. Quia frācisc⁹ vēdrel in
cepit cōuiciari dicto ja. rolf. dicendo ſibi
nō ẏba z crimialia iudicialr. vt patꝭ ꝓinq̄
ſita in ꝓceſſu inde actitato licitū fuit ipi
ja. dicere eidē franē. ꝙ mētiebať iudicia-
liter. vt. i. q̄ oia. ff. de ꝓcura. cū ibi no. per
glo. but. z bar. Et ſic nulla fuit facta vio.
latio pacꝭ. nec etiā fuit crimē cōmiſſuz q̄
lege ꝓmittēre ꝺ fuit dictū dicto frāc. ꝺ eū
ꝓcurāti ꝑ allegata ꝓria. Sāc etiā ꝓpẏba
ꝓdicta nō eſſꝭ parrupta. ex quo nō inter-
uenerūt iuaſio corpalis. nec tact⁹ realis
barbe vel criniū expilatio ſeu veſtimēto-
rū. vt in. c. ſi q̄s hoīez. z. §. ſi q̄s aliū. z. §. ſi
q̄s aliquē cepit in feu. de pa. tenē. z ei⁹ vio
la. cuz ibi notatꝭ ꝑ bal. Preterea de gñali
obſeruātia cathalonie paces ꝓpter iniuri
as ẏbales nō rumpunť. ſz ſolū ꝓpter dā-
pna illata in ꝓſonis vel reb⁹. vt in. vj. rū-
ſione qōnū vicarij roſſilionis miſſa ꝑ dñz
regē ja. ꝓmū. Et ita hñt forme paciuz vel
treugarū cathalonie ꝙ adinuicē ſe non
dāpnificabūt in corpe vel in bonis. z mi-
hi ſ a dijcit de iniuriādo ſe ẏbalr. Et ꝺ iuř
vtimur in cathalonia. Ulteri⁹ iſte caſus
fuit oīno nou⁹. z nō dependēs a veteri di
ſcordia pace ſopita. z hic etiā vbi fuiſſent
iniurie z tact⁹ ꝓſonales: par nō eſſꝭ rupta
ſm bar. in. l. aut facta. ff. ꝺ penis. Quare
notorie ꝓbať er ꝓdictꝭ tā dict⁹ franē q̄ ꝑ-
fatus ja. nec curie nec ſibi adinuicē i ali-
quo teneri. imo ab inq̄ſitꝭ debere penit⁹
abſolui. Et ita dixit idē ja. calis. ſaluo ſa-
nioꝝ ꝓſilio. Qō ita factū fuit z ſubſecutū
eos ſm alr a ꝓdict⁹ abſoluēdo. q̄ ſnia lata
fuit ꝑ dictū baiulū de ꝓſilio. P. de collin
riſpiti ville calidarū de mōte bouino. q⁹
aſſidētꝭ ſine iudicꝭ. z bñ. Adde qō ſcpſi. l.
in vſa. extra. Si q̄s ſcm⁹ ore ſuū. ẏ. ſin aūt.
ſup ẏbo metit⁹ fuerit i. q. ſz q̄ro. extra ter.
z i. q. ſeq̄nti. Re directa. niſi ꝑ treugā dñi
fuerit fracta. nā tūc in duplū emēdať. vt

ē.in vſa.pri.⁊ in vſa.lxxxiij.ſi q̄s p treugā dñi.fm ja.ō valleſica.vi ō q̄ ī vtriſq; ſcpſi vbi multa bona repies q̄ oīa bñ recomēda mēorie.vide nihiloīꝰ q̄ no.per Bal. in libro feu.de pa.tc.

¶ Si q̄s de homicidio.

Caſus.Occiſor ſiue hoicida emēdā facere recuſās ī poſſe filiorꝫ vel ꝓpinquorꝫ.ac dñi occiſi ſiue interfecti ad faciē dñi eorꝫ volūtatē ſine morte:venire dz.h.o vide tex. ¶ Pone Tici⁹ treugas hēbat cū gayo.⁊.j.īpas ab illo ſeu valitoribꝰ ſuis ī terfectꝰ ē.q̄rit̄ q̄d iurꝫ.dicas q̄ eo cāu dñs vel pentes interfecti ipz petere pñt.ſicuti facere poſſet ille q̄ mortuꝰ ē.⁊ hoicida ipi dño vel vni ex pentibꝰ rñdere tenet̄. vt.j. ī prima curia barcb. dñi regis ja.ij. c.xxv. Item que ſi algu haura treues.cē. ¶ Sz q̄ro in q̄bꝰ caſibꝰ illō differt ab huiꝰ vſa. dicas q̄ ſalti ī duobꝰ.pº qz ibi loq̄t ō hoicidio j.treugas ꝓpetrato.ō ī quouis tp̄re cū nō det̄mīet̄ certū tp̄s.et ſic v̄bū idefini te ſiue gñalr poſit tū gñalr ē itelligēdū.vt. c.ſi romanoꝝ.xix.di.2ºqz ibi dñs mortui vel eiꝰ pentes ipz hoicide petere pñt.q̄bꝰ inde rñdere tenet̄.Dic vo hoicida cōuictꝰ ⁊ius firmare recuſās:in mālu dñi vel primoꝝ hz venire ad faciēdū ind volūtatē ſuā ſine morte.Et hec ē va ꝓcordātia ipoꝝ capituli ⁊ vſa.quā tene mēti. v̄ba et cm̄ cuz effectu ſtz ītelligēda.de pe. di.i.§. hec aūt v̄ba.ff.ne q̄s eū q̄ i ius vo.fu. vi eximat.l. ſi p aliū.§.docere.⁊ extra de cle.nō re.c. relatū.de quo vi ō p ja. de mō. iu.ē.vſa.xiij. ruſticꝰ interfectꝰ.in glo. poſita ſup v̄.auri.in pn.⁊ p Ja.de valleſica.ē. vſa.ij.hoicidiū.ī gl.i.v̄.vl.⁊ b̄. De hoicidio. ¶ Quero pº fz ja. ō valleſi. pone aliq̄s interficit filij ſeu ꝓpinq̄ iterfecti accuſāt delatū p̄ tertu huiꝰ hoicidij.delatꝰ negat ſe occidiſſe illū.poſtea vult dicere ſe occidiſſe ad ſui defēſiōz. q̄rit̄ an valeat audiri. Dec q̄o vt

dicit ipe ja. mouet̄ p bar.i.l.cū ō idebito ff.de ꝓba.q̄ dic̄ q̄ certe dz audiri. tū ſibi ī cūbit onꝰ pbādi.vl forte ppt illā negatōz deberet mulctari.nō tū q̄n audiat̄.cāus ē in all̄.l.cū de indebito.qō tene mēti inul tū fz eū q̄ ita refert ibi ja.ō valleſi. ¶ Quero ſcdo fm glo.aliq̄s occidit ticiū ⁊ eſt dubiū quo aīo ꝓpetratū fuit hoicidiū. dico q̄ ī benigniorē ptē dz interp̄tari. vt extra de v̄.ſig.c.cū tibi ſit.ſ.qz aīo nō occidendi fec̄.cū expiectur̄ ꝓbet̄ aīm occidēdi nō fuiſſe.idē.C.de ſiccar.l.i.ī glo.i. Rō q̄ ī dubijs ſiue incertꝫ locꝰ eſt ꝓiectur̄.vt.l. cōtinuꝰ.ff.de v̄.obli.ideo dic.ſ.q̄ in his ꝓſide randū eſt vtrū añ ꝓcuſſiōz odiū vel inimicicie erāt inter eos.aut nō.ſi erāt p̄ſumit̄ ꝑ hoīciſorē.aliter nō. Rō. qz p iudicia ꝓbat̄ crimē.extra de here.c.excōicam.§.adijcim⁹ ibi.q̄ ſi q̄s cē.⁊ in.q.ix.c. ſcientiā.xxxij. q.i.c.dixit dñs.C.de re.vē.l.iudicia.extra de ꝓui.c.cū oli.⁊ ō rela.⁊ trāſe.ad reli.c. ī ſolū.li.vj. vide glo.ſup b̄. qm̄ bñ notāda ē ¶ Quero 3º fm glo.p̄dcāz. q̄d ſi vulnerat̄ dū morit̄ dixerit ſe vulneratū a certa ꝑſona.nūq̄d credet̄ ei. Dico q̄ nulloꝰ ei fides adhiberi dz.niſi alīs poterit ꝓbari.vt.ff. ad ſylley.l.ſi q̄s ī graui.§.i.etiā ſi iuraueꝝit.in aut̄.de iuriur̄.amoꝝ p̄ſti.§.ij.col.v Idē no.p ja.calbeti.ī.l.oēm. q̄ eſt p̄ma in ff⁹.veteri ¶ Quero q̄rto.pone aliq̄s ē vulnerat⁹:dubitat̄ vtrū vulnera ſint mortalia.patit̄ q̄d iudicet̄ p medicos.nūq̄d ſtabit̄ eis.dic q̄ ſic p dictā.l. oēz ibi.q̄s āpliꝰ cē.⁊.C.ō re mili.l.ſemel.li.vj. ⁊ in coꝝpe de nō ali.§.q̄d aūt.col.ij.ⁿ.ⁿ.ff. de v̄.inſpi. l.i.in pn.ad b̄ fac̄ q̄ ibi no.p bar. ja. cal. vbi.ē.Quero.v.pone plures adhibēt̄ me dici.q̄dā iudicāt mortalia.q̄dā ñ. q̄d erit. Dicūt doc.q̄ dz adhiberi fides digniorꝫ ⁊ pitioꝝ.ſz ſi ſint p oīa eq̄les dicūt q̄dā q̄ credendū eſt illis q̄ iudicāt nō mortalia ꝓpter fauorē accuſati. ar.ff. de penis. l.ſi p̄ces.p b̄.ff.de re iudi.l.inter partes.et .l.ſi ꝑ.iudicātiū.ff.de moſſi.tc. et in iſta

remanet Guido de ſudaria. ꝑ quo. ff. de teſti. l. iij. §. i. ⁊ l. ob carmē. Alij ⁊ verꝫ fortē dicūt. ꝙ neutrꝫ ſtat. ſz dz expectari cuē vulnerū. ar. ff. de teſti. l. ob carmē. ō. allē. cū glo. ⁊ l. ſcpture. C. de fi. inſtru. ja. calis vbi. ō. ¶ Quero. vj. pone ꝙ vulneratꝰ petit adhiberi certos medicos. vulnerās vꝫ amici petūt alios. q̄d erit. dicūt q̄dā ꝙ ſortē dz dirimi. vt. ff. de iudi. l. in trib⁹. cuz. l. ſe. ſz hꝰ nō credo. imo dic ꝙ relinq̄t electōi iudicꝫ. ar. ff. de admi. tu. l. iij. §. fi. ⁊ inſti. ō ſaēda. tu. §. fi. ⁊ ff. deē. i. l. hmōi. in fi. ja. calis. vbi. ō. ⁊ vide ibi per eum plures alias q̄ones ad hꝰ ꝓpoſitū faciētes. vide etiā qō ꝙ ja. ca. p̄dcā no. i. l. illicitas. §. ſicuti me dico. ff. de offi. p̄ſi. ¶ Quero. vj⁰ q̄d ſit ſtatutū. dic ꝙ ꝓ hoīcidio q̄s puniat̄ i mille. q̄d iurꝫ. De his vb dic ꝙ in p⁰ caſu aliud ē cū vba ſint ſcpta in rē exꝓſſa ſignificatōe tenet̄ faciēs ⁊ fieri faciēs vel mādans. Ec vbi. ij⁰ caſu aliud ē. ꝙ fieri faciēs nō tenet̄ niſi ex interp̄tatiōe: nō ex ꝓpria ſignificatiōe. bar. in. l. aut q̄ aliter. §. hec vba. v. et cū iterdictū. alias ē. §. ff. ꝙ vi aut dā. ō quo vide ꝙ ē in. l. hec vba. ff. de adul. vide qō in ſili ſcpſi. ō. in vſa. lxiij. qm̄ ꝓ iniquū. ſuper v. ſucceſſuri. in. q. vlti. ¶ Quero. viij⁰. pone q̄dā accuſauit. pⁿ ticiū ⁊ gayū ō crimie hoīcidij. deide pēdēte accuſatōe mortuꝰ ē ꝓ⁹. nūq̄d crimē i ꝑſona ei⁹ ſit extinctū. ⁊ an i ꝑſonis alioꝝ ſit abolita accātō Dicas ꝙ crimē i ꝑſona mortui eſt extinctū ſz in ꝑſona alioꝝ remanet. vt. C. ſi reꝰ vel accu. mor. fu. l. i. ¶ Et ſic no. ex ipa. l. ꝙ mortuo crimioſo extinguit̄ crimē. ⁊ accuſatio crimis. nā mors oīa ſoluit. vt i auc. de nup. §. ſi vo deinceps. colt. iiij. in all. l. i. vide ibi. ⁊ bar. ſi placet ¶ Quero. ir. fm hoſt. q̄d ſi plures ꝑcuſſerūt. ſz apparz cuiꝰ ictu hoīcidiū fuerit ꝓpetratū. Dicas ꝙ il le tenet̄ de occiſo. ceteri de vulnerato. vñ ⁊ ictū cuiuſlibz in hꝰ ptēplari oportet. ff. ō ſiccar̄. l. fi. Sz ſi nō apparet: tunc omnes tenent̄ de occiſo. ne maleficia remanēāt impunita. et vno penā ſoluēte: ceteri nō liberant̄. vt. j. q. ſe. ſz vno ſoluēte extimatiōz rei: ceteri liberant̄. Hoſti. i ſum. ti. ō iniuſ. ſub rub. de dāpno dato. §. ꝙ quē. v. q̄d ſi plures. ¶ Quero. rº. nūq̄d crimie de ſicca. ſinguli poterūt accāri. ſi nō appareat cuiꝰ ictu ꝑierit. vidz ꝙ ſic. qō inuenit̄ i glo. l. fi. ff. de ſicca. ꝓterea eſt rō in acq̄lia. ne maleficia remaneāt impūita. ⁊ eadez rō ⁊ in cornelia. hꝰ idē video in. l. iul. ō vi. ꝑua. q̄ cq̄ꝫ pūit deliq̄ntes. ar. ff. ad. l. iul. ō vi. ꝑua. l. iij. ꝓterea video ꝙ qñ neſcit̄ q̄s aliū occiderit in rixa punit̄ ille q̄ ꝑiꝰ icepit vt hoīcida. vt. C. ad. l. iul. de vi. ꝑua. l. qñ. ſi ergo plures incepūt rixā vel occidere: puniunt̄ oēs. ar. dicte. l. fi. ¶ Quero vltio. pone plures vulnerauerūt aliquez ⁊ mortuꝰ ē. an q̄s iſtoꝝ reatū homicidij incurrat. Et dicas ꝙ q̄cūq̄z ei plagā ipoſuerit: vt hoīcida dz iudicari. vt. xxiij. q. viij. c vlti. Sz ſ. melius ē nocētē impūitū relinq̄re ꝙ innocētē pdēpnare. ff. de penis. l. abſentē. q̄d dicēdū. Dicas fm archid. i dicto c. vlti. xxiij. q. viij. ꝙ qñ ſunt ples ⁊ cōſtat ꝙ aliq̄s deliq̄rit: tūc hz locū. l. p̄dicta abſentē. Cū vo cōſtat ꝙ oēs deliq̄rūt. ſz non equaliter. puta oēs ꝑcuſſerūt. ſz vnꝰ tm̄ occidit. ſz neſcit̄ q̄s: oēs tenebunt̄ de occiſo ⁊ ſic intellr dcm̄. c. vlti. ⁊ ff. ad. l. aq̄l. l. ſtē mela. §. ſz ſi plures. q⁹ exquo oēs deliq̄rūt fit interp̄tatio ꝫ oēs. Nec in iſto caſu pōt aliq̄s innocēs appellari. ⁊ ita nō hz locuz p̄dcā. l. abſentē. intellexit q̄dā. M. qñ nō appet ex cuiꝰ ictu mortuꝰ ſit. ar. ff. de his q̄ cie. vel effu. l. i. ⁊ ij. ⁊ dicto §. ſz ſi plures fm. M. imo ⁊ ſi appareat ꝓpter volūtatē q⁹ occidere voluit. ⁊ volūtas ad aliquem actū ꝓceſſit. ar. ff. ad. l. coꝝ. de ſica. l. i. iſti. de publi. iudi. §. ſtē leꝝ. Archid. vbi. ō. Cō uictꝰ. vide qō ſcpſi. ō. vſa. lxxvij. exheredat̄ ſup vbo ꝓuicti. ſi noluerit. ſ. occiſor. Dire ctū facere. i. emēdaz ſoluere ad quā tenet̄ iurta vſa. xiij. Ruſtici⁹ interfect⁹. vide qō ibi ſcpſi. Nō poterit. alias ſecꝰ. vt dicto vſa.

rustic⁹ interfect⁹. Ad illos.ſ. p̄imos ⁊ dñi interfecti. Morte.ſ. cōpellāt occisorē. Sz p̄.ā. dcō vſa.rriij.rustic⁹ interfect⁹ So. vbi dr. ¶ Sz q̄rō nūq̄d p̄ b̄ qđ b̄ dr in fi. impediat quo min⁹ debeat ſuſpēdi vel relegari. vel aliā penā pati. Dico q̄ nō. fac̄ qđ no. p̄ ja. de mō. iu. in all'. vſa. rustic⁹ interfect⁹. in. q. q̄ incipit. q̄rit aūt b̄ glo. ⁊ j. vſa. cxriij. xp̄iani p̄ eū. in. q. ſz nūq̄d. Bñs de pōte. Idē bng⁹ devallo. vide qđ ſcp̄ſi. ē vſa. ij. hoīcidiū. in. q. q̄rit b̄ ja. devalleſica

De compoſitione.

Caſus. Heredes īterfecti et teſtō vel ab inteſtato vīdicātes morte ipi⁹. curia mediāte: cōpoſitiōz interfecti petere p̄nt ⁊ hr̄e. h. d. Et hz duas ptes. i. p̄ma narrat factū. in ſeda ibi. v. qđ ſi fecerit: heredib⁹ dar̄ p̄miū. vide ter. Cōpoſitiōe. i. emēda. ſic. ē. in vſa. vij. miles vo. ibi tota cōpoſitio. Interfecti. ¶ Quero q̄ta ſit cōpoſitio ſiue emēda talis interfecti. Dicit hēs. ē. vſa. rriij rustic⁹ interfect⁹. ibi viō. ¶ Quero an heredes mortui p̄ vīdicāda ei⁹ morte interfectorē accāre poſſint. Rn⁹ ſic. ⁊ al's ꝓſequi vt b̄ dr. ⁊ b̄ eſt vīdicare: curia mediāte. vt dixi in ſūma⁹. imo plus credit ja. de mō. iu. b̄ dic. q̄ nō ſolū ptās accāndi dar̄. ſz et necītas cauſatiua incūbit. ⁊ inſtat. ita q̄ ſi debēs ſuccedere interfecto non accuſet vel nō denūciet interfectorēs pdit illā hereditatez. vt. C. de his q̄ vt indig. l. i. ⁊ vbi cau. fiſ. l. i. intelligas tñ q̄ in emenda p̄dicta quā ſucceſſores hois īterfecti debēt hr̄e: hēbit ſenior ſiue dñs interfecti tertiā ptē. ſi bñ inuerit. vt. j. p̄. vſa. ja. de mō. iu. ¶ Quero. an heredes interfecti p̄ morte ei⁹ vindicāda poſſint bellū mouere ſine bādo vulgariter loq̄ndo ſz morē hui⁹ patrie. Rn⁹ nō. q̄n tale bellū ſine bando niſi fiat aūcte iudic̄ iniuſtū ē. ar. C. d iude. l. nlla. vbi dr q̄ iudicior vigor i medio poſit⁹ eſt. ne q̄s ſibi vltiōem ſumere p̄ſumat.

Itē q̄ vīdicta nō ē īferēda niſi a iudice vt ei⁹ aūcte. vt no. rriij. q. iiij. in ſū. ſz ar. ꝓtra C. de his q̄ vt indig. l. i. ⁊ b̄. vide qđ in dcā l. i. no. p̄ bar. So. dic q̄ in p̄mis eſt ſubaudiēdū. i. accuſando vel ꝓſeq̄ndo īterfectores. vt b̄ ⁊ ibi. ⁊ vt ſcp̄ſi. ē. in vſa. lxx. cōia. i. Rn⁹. ſup v. i cavalcatas. Et b̄ eſt vm. q̄ q̄ ex tollerātia p̄ncipis ⁊ ſcīētia erp̄ſſa bandoſitates in cathalōia inſint. Cauſā q̄re. vide put ſcp̄ſi. ē. vſa. lxviij. p̄nceps nanq̄. ſup v. ſuccurrāt. v. ⁊ p̄miſſis oīb⁹. ¶ Sed pone q̄ heredes interfecti ſz negligētes i vīdicādo ei⁹ morte p̄ modū q̄. ē. ⁊ b̄ cō tētū. ita q̄ bōa interfecti tā q̄ vacātia veniūt ad fiſcū. nūq̄d fiſc⁹ hz vīdicare morte interfecti. dic bar. i. l. recuſare. §. fiſco. ff. ad trebel. q̄ nō. ⁊ tene mēti. Et fac̄ q̄ ſi teſtator dic̄. ſi heres nō facit ſic q̄ bōa mea vadāt ad talē. q̄ ille ad quē bona vadunt nō hz vīdicare morte interfecti. q̄ b̄ eſt in pēa heredis. ſim eū vbi. ē. ffilij ſeu p̄pinq̄ ¶ Quero an iſta emēda p̄tineat heredi inſtituto in teſtō interfecti. an p̄mio: ib⁹ ipi⁹ interfecti etiā ſi nō fuerit heredes inſtituti. ⁊ vid: p̄ hūc ter. q̄ p̄mio: ib⁹. ibi cū dicit. legittia ſucceſſio ⁊c. q̄ ab inteſtato ꝑpe dr. vt. ff. e. C. de legi. here. ⁊. ff. p ſo. l. iij. §. de illo. hec eñ emēda magz iuſ p̄mitatz q̄ hereditatz vid: cōpetere. p̄ quo l. ſi vo. §. hec aūt actio. ff. de his q̄ dcie. vel effu. ⁊ l. legitimā. ff. de peti. here. ⁊ ad hoc accediūt notata p̄ bar. i. l. dāpni. §. ſabini. ff. de dāp. infec. Bꝰ de podio. idē ja. ō vall' ſica. Sz circa b̄ tu ita dic. q̄ aut īterfect⁹ morīt cū teſtō. aut ab inteſtato. ſi cū teſtō aut inſtituit heredes ei⁹ filios. aut extraneos. ſi filios: tūc emēda hec īdubie p̄tiet eis. ⁊ b̄ vult ordo hui⁹ lr̄e ibi. filij vl' p̄pinq̄ Si extraneos inſtituit heredes: tunc filijs ſi certāt. ſin aūt p̄pinq̄s p̄tinet emēda. ⁊ ita intell'r vſa. iſte quo ad hūc punctū. Secdo caſu. ſ. ſi ab iteſtato deceſſerit: tūc dico q̄ filijs ſi certāt p̄tinet ipa emēda. cū ſint p̄mi in ſucceſſiōe p̄ntū ab inte. al's p̄tinet

alijs primiorib⁹. ⁊ sic vificat. siue filijs veniat ipa esmēda. siue ppinq̄s alijs. lr̄a hec. ibi. legi tia succession cōpetit. ⁊ sic ad idē quo ad hūc scōz casū. ꝟ vsa. intell'r. qō mti tene. ¶ Quero ꝟz eo sdē ℔m ō podio ⁊ ja. de vallesica. an filiꝰ recipiēdo hāc esmendā videat adire hereditatē pris. dicit bar. ꝙ nō. in. l. p herede. §. fi. ff. de acq̄. he. et. l. pen'. ff. de sepul. vio. ¶ Quero etiā ꝟz ipos doc. an sufficiat si cū vno ex filijs fiat cōpositio sup dcā esmenda. vid̄ notata sup b̄ p bar. in. l. eadē. §. cato. al's est. l. q̄ ici pit. pena certe pecūie. ff. de ꝟb. obli. i. q. pē. ⁊ vlti. ¶ Quero vlteriꝰ fm ipz ja. de vallesica. q̄d si ex plib⁹ filijs vn⁹ essz ribaldus q̄ mortē defūcti forte pris sui modica pecunia remitteret. certe iniquū esset b̄ sibi pcedi. ⁊ ꝯ. l. ꝟz si vniꝰ. §. filiosa. v. interduz. al's est. §. ita no. p bar. in all'. §. cato. in fi. ¶ Et sic no. ex huius vsa. ꝙ soli heredes ex castō vel ab intc. cōpositōz siue esmendaz hoicidij petere pñt ¶ Nota ij⁰. ꝙ heres ꝺz duob⁹ modis. s. heres hereditatiz. ⁊ heres sanguis. vt no. jnno ex. de iurꝑa. sup rub ⁊ bal. in feu. ti. de eo q̄ sibi ⁊ heredib⁹ suis c. i. in fi. Accusare. ij. q. i. c. phibent. ꝟ. hij tñ. ⁊ ff. de accu. l. hi tñ. i. ℟. vid̄ qō ibi no. p bar. ja. de vallesic̄. ¶ Quero p⁰ iur̄ hunc vsa. an vxor possit accāre de morte mariti ℟⁰ ꝙ sic. Nā de morte soceri pt. vt. l. i. in pn. ff. de accu. pūcta. l. iulia. ff. de testi. g⁰ multo magz de morte ppzij viri q̄ est ppi quiorz. vt dcā. l. lege iulia. bar in dcā. l. i. ff. de accu. de quo vide p chi. in. l. de crimine C. q̄ ac. nō po. ¶ Quero ij⁰ pone ꝙ mater vult accāre de morte filij. tutores volūt accusare. q̄s ꝺz pferri. Dico ꝙ tutores p. l. si plures. ff. ꝺ accu. ⁊ iste casus nō repit̄ a. l. ꝟz a mīstro legz fm p'm helpe doc. tholosanū. in. l. vxor tua. C. q̄ ac. nō po. ¶ Quero 3⁰. vtr̄ ꝟ casu oēs tutores possint accāre. vel debeat vn⁹ eligi. ⁊ vid̄ ꝙ vn⁹ eligatur magz idoneꝰ. ar. dicte. l. si plēs. ⁊ b̄ tutius q̄cq̄d alij sentiant. petrꝰ helpe vbi. s. Quero iiij⁰ qñ tutor accusat: cuius nōie accusat. ter. in. l. ij. C. q̄ ac. nō po. vid̄ dicere ꝙ accuset nois suo. nō nōie pupilli. C. cōtra. vid̄ in. l. polla. C. de his q̄ vt indig. vbi dicere vid̄ ꝙ accusat nōie suo: ꝟz ad vtilitatē pupilli. casus ē. l. tutorē. ⁊. l. polla. Nō ob. dicta. l. ij. q̄ fateor ꝙ se scribit nomie suo: tñ nōie pupilli accusat. silr̄ q̄ vn⁹ accusat. ⁊ aliꝰ se scribit. vt. l. vl. C. de iniur̄. ⁊ istā opi. tenet Ri. malu br. q̄ puto verū bar. in. l. i. ff. de accu. ¶ Quero v⁰. q̄d faciet aduocat⁹ cautꝰ qñ tutor accusat ℟⁰ dicet talis tutor accusat. nō dic tutorio nomie. ex ꝟ saluabit vtrāq̄ opi. Si em̄ ꝺz accusare tutorio nōie. vt. l. cū post. §. i. de admi. tu. ⁊. l. si post mortē. i pn. qñ ex fac. tu. ꝟz si nō possz agere tutorio nōie: intell'r ꝑ prio nōie. put ponit̄. bar. vbi. s. ¶ Quero vj⁰ q̄d si tutor accusat tāq̄ tutor pupilli. ⁊ tāq̄ ꝓsanguineꝰ īterfecti. an admittat talis accātio. certe sic. q̄ ex vtraq̄ pte pōt accāre. ꝟz ad petitiōz q̄uēti tenet eligere. quo iure accusat. q̄ interest cōuenti. q̄ si tāq̄ tutor accusat: nō tenet nisi ꝺ euidēti calūpnia. vt. l. tutorē. ⁊. l. polla. pall'. sed si accusat tāq̄ cōsanguineꝰ tenet de p̄cūpta calūpnia sic̄ q̄libz extraneꝰ. ideo cū īterfit q̄uēti ꝺz eligere. vt. l. si duo. ff. de solu. facē l. quoties. i pn. ⁊ q̄ ibi no. ff. de admi. tu. bar. vbi. s. Adde q̄ scpsi. j. i vsa. cr. v. tutores. in glo. ij. ¶ Quero vij⁰ an mr̄ ad accusandū seu vīdicādū mortē filij sui admittat. ℟⁰ nō. nisi pri⁹ pbet se esse mr̄ez. de ꝟ est casus in. l. nō ignorat. C. q̄ ac. non po. ¶ Quero viij⁰. q̄r pbabit mr̄nitatē. dic ꝓ obstetrices coz̄ q̄b⁹ pepit. ⁊ ꝓ custodes vt. l. ij. ff. de ven. inspi. vel ꝓbat. q̄ ipa vocabat eū filiū. ⁊ filiꝰ vocabat eā mr̄ez. vt ff. de q̄sti. l. i. §. ad q̄stiōz. Et sic pr̄ ꝓbabit pr̄nitatē. nā cōfessio pris magnā offert fidē ꝓbatiōz. vt i. l. iulian⁹ scribit. ff. ꝺ li. be. ag. vel ꝓbat ꝓ vicinos. vt in. l. si vicinꝰ. C. de nup. ⁊ plene no. in. l. i. C. quor̄ bo. ⁊ i. l. filiū. ff. de his q̄ sunt sui vel alieni iurꝭ.

p. helpe doc. tholosan⁹. i. l. nō ignorat. C q̄ ac. nō po. ¶ Quero nono. q̄d de filio naturali. vel spurio. an admittat̄ ad vidicādū necē pensū. breuit̄ hāc. q. tāgit jnno. i. c. nulli. eē de rescpt⁹. circa fi. z ibi final'r se nō firmat. Sz ego dico q̄ fili⁹ vl' filia seu mr̄ natural' vl' pater natal' admittit̄. ar. l. iij. ff. de libe. cā. vbi vid' ter. Sz de spurijs dz dubitari. q̄ filij nō st⁹ nomiandi. vt i auē. ex cōpleru. C. de incest. nup. z i corpe. vnde sumit̄. Et si l'r ō filio sacerdot⁹ vl' monachi. q̄ illi st⁹ nepharij. z nō p̄nt demonstrare p̄ez vt. l. vulgo. z ibi no. ff. ō sta. homi mō credo oēs istos admittēdos tāq̄ idoniores. q̄si ppēso doloꝛe. ad h̄ fac in ar. l. ij. in fi. ff. de adul. pbo h̄ ego video. q̄ ad mr̄imo^m isti tales natales z spurij dn̄r cō sanguinei z affines. vt no. in. l. nō facile. §. affines. ff. de gra. bar. i all'. l. i. ff. ō accu. quē vide ibi lati⁹. ¶ Quero q^o. an dn̄o cōpetat actio p iniuria familie illata. vide Bⁱⁿ de mō. lau. z jo. de linp^o in cle. si dn̄z de reli. z ve. san. in clem̄. z tenēt q̄ sic. si ex grauamīe illato familie impedit̄ vtilitas dn̄i in fuicio psonali vel reali p familiaz impēdēdo dn̄o. sic q̄ tūc cōpetit actio de dolo. cū alia deficit. ff. ad mūici. l. de iur. i. ℞. C. de decuri. l. gn̄ali. li. rj. z ex̄. ō iuō. ij. de ap. c. dilect⁹. z ibi p jnno. z hosti. ō q̄ vid p bal. i li. feu. ti. ō pa. tit. l. hac edictali in. q. q̄ro si iniuria fit vasallis n̄ris cē. z p hen. boich in. c. dilect⁹. ō. all'. z p me. j. vsa. p̄z. sup v̄bo seniores. q̄si p totū. ¶ Quero rij^o pone p̄ fuit p aliquos iterfect⁹. filius nō curat accusare nec vidicare mortē patris. an pdat legitīaz. ℞^o sic. vt. ff. ō his q̄bus vt indig. l. añpl'. ¶ Quero. xij^o. nūq̄d si ab occiso vel ci⁹ heredib⁹ fiat pax: occisor poterit accāri vel puniri. chi. q̄ sic. i. l. trāsigere. C. de trāsac. ¶ q̄ro. xiij^o. pōe vulnerauī aliquē feci cū eo pacē sup vulnere: facta pace mortu⁹ ē vulnerat⁹. nūq̄d amici poterū t agere p me ō interfecto. vid q̄ scpsi. ō. in vsa. lxxv. si q̄s iudeo. v. vel si q̄s. sup v̄bo cuguc. in. q. vj. dic vt ibi. p h̄ vide bar. in. l. dāpni. §. sabini. ff. de dāp. infec. vbi vide al's. q. vtiles. sup huius materia. Eū. l. sine pena taliōis. vide. ō. i vsa. lviij^o si q̄s alicui. Q̄ si fecerīt. v. z est scda pars. Cōpositiōz hoīcidij. ¶ Quero. nūq̄d dn̄s puniet hoīcidā de hōicidio in suo homie siue rustico ppetrato. ℞^o nō. qn̄ h̄ v̄bū homicidij h̄ positū nō ita intell'r. nec h̄ ter⁹ loq̄t̄ sic. bn̄ est v̄m q̄ h̄ vsa. z seq̄ns faciūt p dn̄is rusticoꝝ interfectoꝝ. necnō z ad intellectū nō nulloꝝ instrumēntoꝝ ātiquoꝝ sup stabilimēt⁹ factoꝝ. i q̄b⁹ ptinet. Statuimus tibi z tuis talē mālūz cū omnib⁹ suis terris cē. z postea seq̄t̄. cū scacamēt⁹. homicidijs. tolt⁹. cē. qn̄ istud v̄bū hōicidijs nō intell'r q̄ dn̄s pūiat hoīcidā. sz certe intell'r. s. q̄ si de rustico siue hoīe ppo interfecto aliq̄ facta fuerit cōpositio. siue est mēda in iudicio. vel al's. q̄ heredes seu p̄pinq̄ ipi⁹ illā h̄eant. z inde dn̄s tertiā ptē ppositōis ipi⁹ hēbit. si bn̄ inuerit vt. j. vsa. p̄ti. z ita scpsi. ō. in. iij. glo. in. q. ij. i fi. fm ja. de mō. iu. z adde q̄ scpsi. j. in vsa. sc. super v̄bo seniores. in nota. i. Leges. s. gotī cas. h̄ v̄m fm illud tp̄us quo vsatici fuer̄t pditi. cū eo tūc eedē leges obſuabant Sz hodie est sec⁹. ido dic leges. s. romanas q̄ ex p̄ncipis tolerātia. z ex certa sciētia obſuant. Et ita distingue tp̄a z pcordabis scpturas. ij. q. i. c. si peccauerit. v. ergo. nec ob. statu tū a dn̄o rege ja. i. in curia ab eo barchiñ celebrata. iij. id⁹ apr̄il'. Anno dn̄i M. cc. lj. §. j tē statuim⁹ cōsilio p̄dictoꝝ q̄ leges romane cē. nā v̄m est q̄ dict⁹. §. quo ad leges goticas nō ſuat̄ nisi i aliq̄b⁹ casib⁹. vt no. p doc. ō. vsa. lxxxj. iudicia curie quo ad leges v̄o romanas. decreta. z ōcre tales in dessuetudinē ip̄e. §. penit⁹ abij t. q̄ nota. Istius p̄rie morꝛes. ¶ Nota q̄ si mil' est ter. q̄si. ō. in p̄n. vsaticoꝝ i. ij. c. hōicidiū. Et q̄ ōz h̄ v̄m leges loq̄tur z intell'r de legib⁹ gotic⁹. vt. ō i vsa. lxxxj. iudicia curie. z. ō. i p̄n. vsaticoꝝ. v̄m est tūc tp̄us. sed

nūc aliter est intelligendū. l. de romanis cū illʒ ⁊ nō gotic⁹ vtamur. nisi ī pauc⁹ casi bꝰ. vt dixi. ē. gl. ꝓ. circa fi. adeo q ipas leges. l. gotic⁹ in esmēdis mort⁹ ⁊ vulner nō fuam⁹ Et qđ subsequit. vel fm isti⁹ pr̄ie ⁊c. intellr ⁊ hz intelligi de esmēda facienda mort⁹ hoīs. iux vsa. xiij. rustic⁹ interfect⁹. ē. posit⁹. ⁊ iux vsa ticos alios extimatiōz mort⁹ declarātes. ⁊ tal est ⁊ fuit mos isti⁹ pr̄ie. q fiūt tales esmēde iux dictos vsa. Et sic fuit iudicatū ꝓ filio ōtrādi de seua. vt ipe refert h. ⁊ ponit h ⁊ alios ꝓ nobilē R^m fulchōis vicecomitē cardone inter nobilē G^m de cerulione ⁊ asbertū ō mediona sup mortib⁹ ⁊ vulneribꝰ illatis in loco sci martini de duesia. Quē vsa. rustic⁹ iterfect⁹. q̄dā itelligūt tm̄ ī treugz qđ nō ē vm. imo loquif ⁊ itellr gnalr ōtrād⁹ de seua. fac. c. si romanoꝝ. xix. di. ¶ Et sic no. iux hūc vsa. ter. q nō solū iudex ē astrictus ad iudicādū fm ius cōe. sz etiā scdm mores ⁊ ꝓsuetudines pr̄ie siue loci. vt hic ꝓz. Et ideo iudicādo ꝫ more ⁊ ꝓsuetudiez facit litē suā. sic si iudicaret ꝫ ius cōe. qđ tene mēti. bal. in. l. iubemus. C. de iudi. ¶ Sz q̄d si iudex sit inter laicos. an sniaz verb⁹ vulgarib⁹ formari debeat. dic bar. l. l. iudices. C. ō sen. ⁊ iterlo. om. iu. q mos pr̄ie est ꝓbādus. ⁊ remittit ad ea q̄ dixit ī l. iij. ff. de testa. Addde qđ scpsi. ē. ī vsa. ij. homicidiū. sup verbo mores.

De oīb⁹ homib⁹.

Casus. Dñs ab heredib⁹ homis siue rustici iterfecti vel dānū passi ō esmēda ipi⁹ tertiā ptē. si bn̄ inuerit dz hr̄e. alis nō. et casu quo dñs inuerit ipi heredes sine ipo diffinitiōz inde facere pñt. h. d. Et diuidit ī duas ptes. scda ibi. v. ita tñ. vid ter. De oibus. alis incipit de hoibus. ꝓ quo vide ex li. vj. de pusl. c. aucte. ī glo. dicebāt. ¶ Nota ꝓmo ex isto vsa. q hoīes in honore alicui⁹ dñi morātes ft⁹ eius vasalli ⁊ hoīes. de quo dicā. j. c. sup vbo. in quoꝝ honore steterint. ibi vide. ¶ Nota ij^o q q esmēdā recipit diffinitiōz facere tenet. vt h ī fine. ¶ Nota z^o q tp̄us delicti siue dāpni dati spectādū est ⁊ attendēdū. vt ibi qñ interfecti fuerint. ꝓcoz. hēs in glo. i. ¶ Nota iiij^o q dñs tā ab illo q esmēdā facit ꝙ ab eo q recipit ipaz dz hr̄e tertiū. vt no. ē. vsa. ꝓ. ciues. in glo. qđ dz. q. q̄d si ciuis. Et q̄r h intelligat ibi vid. Domib⁹. ¶ Nota q hō dz ab humo. ¶ Et quot modis hō in sacra scptura appellat. dic vt scpsi. ē. ī vsa. xviij. si q̄s impulerit. in glo fi. v. iux qđ. vsq ad finē glo. Rustic⁹. l. stātibus ī ipo castro vl honore. etiā si rustici nō sint ꝓpr̄ij ipsius dñi. vt no. ē. vsa. viij. aguayt: ⁊ vide. j. vsa. cxlv. p̄cipim⁹. ⁊ ī prima curia barch. dñi reg⁹ ja. ij. c. xxij. Itē q aliq̄s hō G⁹ de podio. Tertiā ptē. iō forte fuit h statutū ꝙ id qđ habet. ē. vsa. xiij. rustic⁹ interfectus ⁊ vsa. xiij. debilitatio. Seniores ¶ Nota q seniores siue dños tertiā ptē hr̄e ī esmēda rusticoꝝ suoꝝ more vl dāpnū pastoꝝ ja. de vallesica. Et ꝓ h declarat vt dic ipse vbū homicidijs positū ī nōnullis instrumētis antiq̄s dicēdo. stabilim⁹ tibi et tuis talē mānsuz cū oībus suis terris ⁊c. ⁊ postea sequtur. cū stacamēt⁹. hoicidijs. toltis ⁊c. q̄ instra sic facta originē traxerūt ab h vsa. fm eūdē ja. de vallesica. h fm quo ad hoicidia. sz quo ad stacamēta ortū habuerūt ab vsa. cxx. in baiulia. q̄ est. j. Et quid sit stacamētū. vid ibi ꝙ ipz ja. ⁊ bn̄^m luns ⁊ me. ⁊ adde qđ scpsi. ē. vsa. pri. sup verbo cōpositiōz hoicidij. ¶ Nota secdo h ō emēdatione q̄ fit heredib⁹ rustici iterfecti. ⁊ ō diffinitiōe q̄ ab eis cū dñi ꝓsensu fieri dz. Et ita loq̄tur vsa. h. ⁊ infra vsa. cxviij. Rusticus etiā cū accepit ¶ Quero nūq̄d dñs pt petere cōpositiōz ꝓ hoīb⁹ suis. dic q nō sine ꝓsensu ipoꝝ hoīz. nisi ī casu videlicz vbi aliter nō pt hr̄i pac. vt no. hosti. in fū. ti. de pe. ⁊ re. ē. sed q̄ forma. v. sed pone. qđ nō credo vm. nisi tm̄ de sua tertia ptē ī ea

ſu huiꝰ vſa. iñcto ꝓall'. vſa. Ruſticꝰ etiam vbi habeſ ꝙ ruſticꝰ ſimul cū dño dz facerꝫ diffinitōz. vide qđ ibi ſcꝑſi. ¶ Quero. nūq̄d dñs ꝓt agere ꝓ dicta cſmēda. credo ꝙ nō ꝓ ꝓtibꝰ ꝓtinentibꝰ dicęz hoībꝰ. niſi ſit cozꝝ ꝓcuratoz. vel ceſſe ſibi fuerīt actiōes ff. de ꝓcu. l. i. ff. de ne. ge. l. ſi añt. Vel q̄tū ad iniuriā. niſi fcā eſſet i ꝓtumelia dñi. ff de iniuř. l. ꝓtē. §. ꝓtoꝛ ait. ꝛ. §. interduz. ꝛ. § ſi vſuzfructū. ꝛ. l. ſi creditoꝛ. ¶ Quero nūq̄d dñs ꝓt agere alīs ꝓ ſua tertia ꝓte. ℞. ñ. niſi lis fuerit ꝓ. vel ſaltī ꝓ hoīes iniuriatos q̄rimonia in curia expoſita ſit. cū illā hꝫat ꝓ mercede ſui laboꝛis. vt ff. Sz q̄. q̄a ruſticꝰ dz facere ꝛ agere cū dño. vt in vſa. Ruſticꝰ etiā. ꝓall'. So. tu dicas ꝙ ꝓ hunc vſam. ꝛ dictū vſam ruſticꝰ etiā. dñs abſolute ꝓt agere ad ſuā tertiā ꝓtē. ꝛ etiā ꝓ vſa. r. ciues. ꝛ vſa. xj. iudei. q̄ ſunt. ſ. Vl' ſaltē ꝓt dici ꝙ vnus ſine altero diffinitiōez facere nō ꝓt. vt i vſa. ruſticꝰ etiā. ſ. all'. ¶ Quero an dñs ruſticū cogerꝫ poſſit ad agēdū. etiā rōne ſue tertie ꝓtis ℞ nō. qz tūc ſeq̄reſ ꝙ dñs q̄ terciū recipit vt ꝫ poſſz cogere ruſticū ſiue hoiez ſuū ad litigādū i iuřdictiōe ſua. vel alia coꝝ tñ iudice cōpetēte. qđ dicere eſſz abſurdū. ℔. vt nemo iuſtus ageř. ꝛc. Sz vbi ruſticꝰ cedat actiōes dño. vl' dominꝰ caueat ꝫ rato agere ꝓt. qz itereſt ſua qz commodū ſaltē ꝓ ꝓte ſpectat ad eū. Quidā tamē dicūt ꝙ dñs ꝓt agere abſolute vt dictū ē ad tertiā ꝓtē ꝓ dictos vſa. in. ſ. ꝓt. q. allatos. de ꝫ vide ꝙ paul. in cle. i. ꝺ ſch. ꝙ innoc. in. c. ñ. de ſuc. ab inte. ꝙ hoſti. i. c. liez. eꝛ de ꝓba. ꝛ ꝙ Bꝰ de mō. lau. in cle. ſi dñm. de reli. ꝛ ve. ſan. in ꝓin. ꝛ ꝙ innoc. ꝛ hen. bo. in. c. dilectꝰ. eꝛ de ap. ꝛ ꝙ me. ſ. vſa. ꝓxi. ſic ꝙ vbo actōre. q. ſ. Ita quoq; hodie ſteterīt. ¶ Nota bene ꝛ mēti tene verba hec. qñ vt plurime notāda ſunt. Facit eñ iſte tex. optime ꝙ obſuantia cathalonie. q̄ eſt q̄moꝛātes in honoꝛe ſiue alodio alicuiꝰ: cenſeanꝫ eius eſſe hoīes dum ibi moꝛanꝫ ꝛ ibi faciūt fotum. Et ꝙ hoc fac

conſtō. ꝓtē q̄ nullꝰ hom qui tengua mas o pnada. prime curie barchō dñi regis ja. ij. ja. de mō. iu. Idē. ſ. vř eſſe ꝺ iure cōi. vt. ℔. de agř. ꝛ cenſi. l. cū ſatis. li. xj. §. cū añt. et no. ꝙ blanoſcū in ſuis libellis. ti. de ꝓin dicial' act. ꝙ quā petitur vaſallus. §. ſcias tñ ꝙ hmōi homagiū ꝛc. vide mar. ꝺ fano. q. xj. ꝛ Bꝰ in ſpe. ti. de feu. v. primo añt ꝛ quali ꝙ totū. ꝛ intelligе vt ibi. Et ꝙ ſic ꝓ dicta ſint va. ſ. ꝙ manentes in alodio alīs cuiꝰ ſint hoīes illius. ita vt refert ꝺ ja. de mō. iu. in deciſione diſeretꝰ bñꝰ de pinchinis egregiꝰ cauſarū patronꝰ quōdā de aliq̄bꝰ hoībus de ſcō bandilio. ꝛ ipe ſequēs eaz ide iudicauit de aliq̄bus hoībus de pinchinalibus. Dec tñ intelligas hř locū in ſacranis ꝛ villulis tñ. nō añt in villis magnis vel muratis. ꝛ minꝰ in ciuitatibus ja. de mō. iu. ¶ Dicit etiā ꝙ hūc tex. Rꝰ baliſtarij. ꝙ faciēs fotū in allodio alterius: ſ. hō illius ex hoc ſolo. Sz hoc eſt vm. et ita fuit obtentū in ꝺdicto iudicio. ꝛ ꝫ niſi eſſet in locis muratis. ſed ſi eſt i termino caſtri ꝛ ruſticus habitat in alodio no dor: meus eſt hō ſolus quo ad homagiuz ꝓpriet. ꝛ hō domini caſtri quo ad homagiū fidelitatis. vm ſi hō fuerit in loco murato alterīꝰ. ꝛ infra terminū caſtri. qđ tūc talꝫ eſſet hō dñi caſtri. Et ꝓpter ea fuit ſic obtentū ꝓ hoīes ville ſci cucuphatꝫ valleā. Si añt eſſet in alodio alteriꝰ ſi ſua to in loco regio vt barchꝫ eſſz hō regius ꝛ nō dñi alodij. Itē ꝫ dicit eſſe vm. niſi hūeret ꝫ manſo. borda. vel pnada alterius. qz tūc dicit ſecus ſuadū. Rꝰ baliſtarij. vide qđ ſcꝑſi. j. vſa. cclv. vecigalia. in glo. vlti. Qui interfecti. ¶ Nota ꝓpter delicti ſpecialitā. vt. ſ. dixi in glo. ij. in. iij. nota. ¶ Sz ꝫ q̄rit̄ de tali q̄one. hō meus morabaſ ꝛ ecuz ꝙ nūcio ſiue fuiſſe. eis hō iniuriatus fuit interfectꝰ vel vulneratꝰ. nunq̄d ego hēbo tertiā ꝓtē eſmēde. vl' tu. Et breuiter credo ꝙ tu nō debes hř ius. nec hēs ius petēdi aliquo iure. niſi i tuā ꝓtumeliā eēt factū

ꝛ tūc nō hēs et ꝑsona illi⁹ hois ſꝫ et ꝑsona tua.i.cōtumelia tua. Ego aūt hēo ius petēdi dictā tertiā et h̄ vſa.nō ob.lr̄a que eſt b̄. in quoꝝ honore ꝛc. q; ꝑ illud oſtendit ꝙ ſit eius hō.nō tm̄ negaf ̄ qn ꝛ alʒ poſſit eſſe hō me⁹.dato ꝙ nō moret ̄ in meo ho⁹ nore:ꝑt eſſe filius ruſtici glebe aſcꝑti mei ꝛ de loco vbi ꝑſueuerūt ſe redimere. ja.de mō.iu.ꝛ de hoc vide in cōmē⁰.ꝑ.albti.c. xxxv.hīto de homagio.§.ſi aūt. ¶ De iſta aūt tertia an intelligaf ̄ cū iniurias et iniuriat⁹ ſunt eiuſdē dñi.vide qđ ſcꝑſi.j.i.c. vſa.ſuꝑ vbo adiuuerīt. ¶ Et no.ꝙ vltra h̄ dñs poterit agere ad dāpna ſeu intereſſe. q; inculta terra remanet.vel ſua ſeruicia h̄re nō ꝑt.jnno.ꝛ hen.bo.in.c.dilectis.de ap.di.i. ¶ Quero q̄d ſi q̄s hoiem meū habuerit penes ſe ꝑ.xxx.an. nūquid poterit me remouere hui⁹ ꝑſcꝑtione.videf ̄ ꝙ nō etiā ꝑ.xxx.annos vel ampli⁹ nō ꝑt me remouere.vt.C.de agr̄.et cenſi.l.cū ſcimus §.illud quoq;.li.xj.verū ſi filij mei coloni morati fuerint penes aliquē per.xxx. an. vel.xxxx.vl̄ eo ampli⁹ viuēte pr̄e eoꝝ.ꝛ agricultrā pagēte.inde nō poterūt ſe tueri filij.nec ide poſſe repelli. Ꝛtē ꝛ ſi fratres vel cognati in rure remāſerūt. vt dicta.l. cuꝫ ſcim⁹.§.vlti. ffilij em̄ ſemꝑ debēt remanere in rure fm̄ cōditiōꝫ quā pr̄es eoꝝ acq̄ſierūt ipſi ius ſiue terrā.nulla ꝑſcꝑtiōe obſtāte.vt.C.de agri.ꝛcen.l.cū ſatꝫ.in fi.l.li. xj.niſi forte.xxxx.an.ꝑſcriptiōe.vt.C. ō coartal̄.l.ſi coartal̄.li.xij.tūc em̄ poſſꝫ mere mouere detēto⁹.niſi patre viuente fm̄ qđ ſupius dictū ē.porro vid⁹ ꝙ poſſꝫ ſe tueri ꝑſcꝑtione.xxx.an.ille cui ipe ſuiuit ꝑ tm̄ tps vt.C.de fun.re.ꝑua.l.cū quis.li.xj.ni ſi forte velit dicere q̄n ſuiuit alicui collegio vel burgis.vl̄ coꝛpib⁹ aliq̄b⁹.ſic ibi videtur dici bn̄⁹ ō vlzinellis vicecāc̄ dñi regis.ꝑ.iij. Supꝛ his vide in cōmē.ꝑ.albti c.xxxiij.homagiū.et.c.xxxv. hīto ō homagio.et ī ſpe.ti.de feu.§.i.v.iij.q̄rit. Quero q̄d ſi hō liber ſuiuit mihi.vel ſtetit ī meo ꝑ aliq̄s tps ꝛ poſtea receſſerit. nūq̄d poſſeſſiōꝫ intēptare vt ī illa q̄ſi poſſeſſiōe ſim reduce⁹.vid⁹ ꝙ ſic.vt.C.vbi cā.ſta.l.i. ꝛ.C.de agri.et cen.l.colonos.li.xj.ſꝫ nō ē vm̄.cū libtas poſſideri nō poſſit nec ꝑſcribi.vt.C.de libe.cā.ꝛ.C.de ꝑſcꝑ.niſi ſtēterit ꝑ.xxx.an.faē ad h̄ dcm̄.c.xxxiij.hōagium.fm̄ ſi a pn⁰decꝺi ei terrā ꝛ ſic ſtetit tūc poſſuꝫ intēptare q̄ſi poſſeſſoriū.ſi ſtetiſſet ꝑ.x.ānos forte.cū dicaf ̄ fu⁹ glebe. vel ſeꝫ conditiōꝫ inter me ꝛ ipm̄ appoſitā i pn⁰. vel fm̄ qđ ī inſtro ꝓtinebaf ̄. ſufficit ꝙ q̄s ſemel māſum.domū.vel terrā ſuſceperit excolendā.ꝛ ibi moratus fuerit ꝑ.xxx.an. nō poſſꝫ poſtea terrā deſerere:nec ei⁹ ſoboles:q̄uis fili⁹ ei⁹ nō ſteterit ibi ꝑ.xxx.an. tm̄ nō ꝑt terrā relinq̄re.exquo pr̄ ei⁹ ꝑ.xxx. an.ibi moratus eſt. q̄uis ꝓpter hoc non ſint ſui.imo ſunt liberi ꝛ remanebūt perpetuo ibi. Et vbi eos iuenero recupabo eos.vt exꝑreſſe totū hoc habeē.C.ō agri. ꝛ cen.l.cū ſatis.§.i.ꝛ ꝑ totū li.xj. facit all̄. c.xxxv.habito de homagio. Nec diſtiguo ſiue ab inicio ſemeū fecerit. nec ne. Nec ſufficit terrā deſerere.vt.C.de epi.ꝛ cle.l. ſi q̄s.ꝛ extra de īmu.ec.c.iudicatū. et in il la.l.cum ſatis.§.i. Si autē acceperit māſum:non ꝓpter hoc eſt meus ruſticus.ni ſi ſtererit in manſo meo per.xxx. annos. Nec diſtinguit ꝙ ſolebā habere hoiez de illo māſo.nec ne. bn̄⁹ de vlzinellis ꝓdict⁹ Sed circa hoc ꝓuiſuꝫ eſt hodie aliter per conſtitutiōꝫ Item cōmemorantes editaꝫ in curia barch̄ dñi regis Alfonſi.iiij.nūc feliciter regnātis.vbi habeē ꝙ hoies ꝛ vaſalli ꝓlatoꝝ.baronū.ꝛ alioꝝ dñoꝝ ſua domicilia alibi trāſportantes bona ſedentia infra annum ꝑſonis non ꝓhibit⁹ alienare tenentur.vel illa dominis ſuis delīquere:coꝝ inſtrumenta eiſdeꝫ dñis reſtituēdo.al̄s domini illa bona ad ſuas manus accipere ꝑnt. de quibus iure creditorum ſaluo:libere valent ordinare.ꝛ ceſa. ¶ Sed q̄ro.iuꝝ materiā hui⁹ vſa.q̄d ſi ali

q̃s iterfecerit ꝓsanguineũ suũ: vt ei succe-
deret: an succedat fisc⁹. Dic q̃ ille q̃ inter-
fecit erat primior. Aut vltior. ꝓmo cãu
applicãtur bõa fisco. ſcdo nõ. l. cũ ratio. ĩ
fi. ff. de bo. va. ⁊ ff. ſo. ma. l. ab hoſtib⁹. Ad
iuuerit. Quid ſi nõ adiuuerint. q̃ iniuri
ans ⁊ iniuriat⁹ erãt de ſua iur̃dictiõe: et
dñio. ⁊ ſic volebat eſſe eq̃lis. dic de h̃: vt. ff.
vſa. r. ciues in glo. i. ãtiq̃. v. q̃d ſi q̃s. Sa-
pientes intelligũt adiuuerint in iudicio.
vel ex̃ adiuuãdo ciuil'r tñ: ⁊ nõ cũ armis.
Si aũt in foro aĩe fuerit facta reſtitutio.
dñis nõ vocat̃. nihil habẽt: ⁊ ita ſuad. Et
credo q̃ ꝓ hũc vſ⁹ dñi Ruſticor̃ q̃relas
pac̃ ⁊ treuge dãt ꝯ dãpnificãtes eor̃ Ru-
ſticos. q̃ tenc mẽti. Rouira. Ita tñ. v. ⁊ ẽ
ſcda ps. Acceperit. ſ. ſeniores. Sine engã
Sile vbũ habes. ff. vſa. xcix. Treuga data
cuz ſuis remiſſi. Faciat. ſ. ipi ſeniores ſeu
dñi. ⁊ etiã ipi hoies cum voluntate dñor̃
vt. j. vſa. cxviij. Ruſtic⁹ etiam cum accepe
rit. ja. de mon. iu. q̃ nota.

SI quis aliq̃ maluz.
ciij. ¶ Caſus. Iniuriatus
ad ius cõe recurſuz habens
iniuriãti malũ facere nõ dz
Alis ſi fecerit ipm ei ꝓus emẽdare tenet.
Et erinde ab iiuriãte iuſticiã recipiat. ve
rũ ſi iniuriãs eã ꝯ ſeipo facere recuſat. Si
malũ patit cidẽ imputat. h. d. Et hz duz
as ptes. ſcda ibi. v. ⁊ ſi malefactor. vide te
xtũ aliq̃ maluz. ¶ Nota q̃ lz tps delicti
ſiue dãni dati inſpiciat. vt b̃ in glo. Ac tñ
nõ inſpicit tps: quo aliq̃d mãdat: ſz quo
aliq̃d cõſumat. q̃ vim eſt q̃ conſumatio
non trahit retro. vt. ff. de offi. pcon. ⁊ le. l.
obſuare. §. fi. facit q̃ nota. C. de fer̃. l. di-
es feſtos. ⁊ p ino. in. c. ꝓterea req̃ſiſti. ex̃. ꝯ
ap. hoc tñ ſcias. q̃ aut vt⁹ mãdatoz̃ auge
tur tpre. ⁊ ſtz vera ꝓdicta. Aut infligitur ⁊
tũc totũ reſtituit: q̃ conſumari nõ ꝓt. vt
le. ⁊ no. in. l. ſi certarũ. §. fi. ff. de teſta. mil'.
⁊ in. c. pñti. de offi. or. li. vj. ⁊ in feu. q̃ ſuc.
te. in. c. i. coll'. r. bal. i. l. i. in fine. C. ꝯ teſta.
manu. Nota ſcdo q̃ iſte vſa. ⁊ ſe. loquunt̃
de dãpnis dat̃ de pte ad ptem: ⁊ de ꝓuato
ad ꝓuatũ. q̃ i defectu iuſticie poſſunt cõ-
tumacis bõa cõcremari ⁊ deuaſtari. ⁊ po
ſtea cũ aduerſarius ad iuſticiã venerit fit
emẽda ab eo vt in his trib⁹ vſa. cõtinetur.
quos tene mẽti. q̃q̃ ſcꝑſi. ff. i vſa. xci. au-
ctoritate ⁊ rogatu. ij. in glo. ꝓt. in nota. ij
q̃q̃d hic dicat̃ p ja. de mõ. iu. qñ ꝓacti-
cabiles ſtz̃. ſic q̃ in deſſuetudinẽ minime
abierũt. ⁊ ita tenet. ¶ Et ſic nota q̃ lex ſi-
ue ſtatutũ tollit̃ p deſſuetudinez̃: qñ eam
vſus in aliã tranſtulit figurã. vt in auc. ff.
iudi. in ꝓn. coll'. vj. vide ibi ja. de bellouiſu. q̃q̃z le. ⁊ nota. inſti. in ꝓhe⁰. §. igit̃ ſu
p vbo deſſuetudinẽ. ⁊ in auc. ff. here ⁊ fal.
poſt ꝓn. ſup vbo neglectas. coll'. i. ⁊ p bar.
in ꝓhe⁰ digeſtor̃. §. ⁊ antea. Sz in vſa. p̃-
ſenti vſus ipi⁹ in aliã nõ trãſtulit figurã.
Et ꝓſeq̃nter hi tres vſatici in ſuo eẽ ſtant.
ꝓmanẽt: ⁊ ſtz̃. nã mĩme ſtz̃ mutãda: q̃ iter-
ꝓtatiõem certã ſp habuerunt. ff. de legi. l.
mĩme. Tum etiã q: oẽs vſatici exp̃ſſe ſũt
ſaluati. vt. i. ĩ pace. In tpi noĩe. Notuz ſit
cunct̃z. in ꝓhe⁰. in fi. ⁊ §. has nouas. ⁊ ſic
tacite vidẽtur ꝓfirmati. Et ſic vbi ſuffici-
unt vt b̃. fm eos iudicãdũ eſt. Sec⁹ ſi nõ
ſufficiãt: nã tũc ad leges recurrẽdũ ẽ. vt. ff.
i vſa. lxxj. judicia curie ĩ fi. fm ja. de faro.
q̃ ĩtelligẽ vt ibi ſcꝑſi. ¶ Nota ſcdo q̃ defi
ciẽte lege ꝓt allegari rõ: q̃ alĩa lex eſt. i. di.
c. ꝓſuetudo. i glo. ĩ vbo defic̃. ad h̃. ir. diſt.
c. ego ſolus. xij. diſt. c. ꝓſue⁰. in. l. i. §. Ytez
varrus. ff. de aqua. plu. ar. ⁊ l. cuz rõne de
bo. dãp. ¶ Sed nunq̃d eſt idez in dño vel
ꝓncipe vt p executioñe iuſticie poſſit ad-
uerſus ei⁹ rebellez. vl' eius iura occupãtẽ
bõa ipi⁹ ꝓcremari: vl' deuaſtari aut talari
facere. videt̃ q̃ ſic. q: iure ꝓuati ꝓt vti. ff.
de peti. here. l. ite venit̃. cũ glo. ff. q̃ cui⁹-
q̃ vniuer. l. i. in glo. q̃ icipit nota. vñ ꝓin
ceps poſſet dare auctem ꝓuatis. vt rebell'
ſeru⁹ fiat capietiũ: vt no. ff. q̃ ad liber. ꝓo

cla. nō hz. l.i. ⁊. ij. vl' ꝙ possit defdari ſ feu. de milite vaſ. q̄ ptū ar eſt. c.i. vel ꝙ ei⁹ bō occupētur. C. de ſa. ſan. ecc. auc. caſſa. i fi. Vel ꝙ loc⁹ rebellis deuaſtef ⁊ aratruz in eo ducaf: vt cartago. ff. q̄ mo. vſuf. ami. l. ſi vſusfructꝰ ciuitati. Et ſi q̄d pnceps ſeu mgr̄at⁹ violenti⁹ fecerit aduerſus reſiſtē tez nō tenef. ff. ad. l. acq̄. l. q̄ ad. §. pl'r. ff. de iniuſ. l. iniuriarū. cū glo. Etiaz ſi hoicidi um ſubſeq̄tur. C. de defto. l. plr. li. xij. C. ō his q̄ ad ec. pfu. l. iij. ad fine ibi emēdatuz ſit. ſeq̄tur niſi ali⁹ fact⁹ ſit locupletior. ⁊. ſ in vſa. cv. ſi q̄s ꝯ. in fi. pōt ꝑ ꝯrio allegari. So. dic ꝙ vſa. hic loq̄tur in maleficio. Vl le vo in debito. vel in q̄rela alia ſm ja. de faro ꝑdictū. Adde de hui⁹ materia rebel lionis vide ad plenū ꝑ bar. in. l. ij. coll'. rj. ¶ Quero an maluz ſiue dāp⁹ paſſo def actio ꝑ codē. ⁊ q̄r. diſti. q⁹ aut fit maluz i guerra. aut ex̄ guerrā. Si in guerra ⁊ int milites nō daf actio. q⁹ pnceps ex obſuā cia lōgiſſimo tp̄re obtēta. nō itromittit ſe niſi rōne pacꝫ ⁊ treuge. Vaz ſi re⁹ vouerit ad iudiciū: ⁊ firmauerit ſus in poſſe vica rij. ⁊ actor fuerit cita ꝑ vicariū. ⁊ nolue rit recipe ius: ⁊ deſiſtere a guerra. ⁊ ex hoc fuerit eiect⁹ a pace ⁊ treuga. ⁊ poſtea ma lū fec̄ reo. q̄ firmauit. tenef rōne pacis et treuge fracte ad malū reſtituēdū: cū rōne dicte firme ſit poſit⁹ dict⁹ reus in pace ⁊ treuga cū ſuis bōis: ⁊ ſi malū recepit eie ctus nō emēdaf ei. vt. ſ. vſa. crri. ſi q̄s dixe rit ſe fatigatū. Si aūt inter paganos. vel nō milites. vel nō ciues honoratos. tenef vn⁹ alteri: ⁊ daf actio dāp⁹ paſſo: q⁹ non eſt licita guerra inter nō milites. vel iter nō ciues honoratos. Sz ſi ſine guerra dā pnū eſt datū: ſiue ſint milites: vel nō qui dederit. Aut eſt dāpnū datū ꝓpter fatiꝫ cā iurꝫ. Aut nō. ſi ꝓpter fatigā iurꝫ ē datū. nō tenef reſtituere q̄ dedit dāpnuz: donec q̄ret⁹ fecerit ſibi ſatisfactiō reſtituēdo dāpnū q̄ dederit q̄relatori ⁊ firmauerit ſ. fa. na facta dz q̄relator reſtituere ea q̄ pences ſe hz. Si aūt ea ꝓſumpſerit. non tenef. vt. ſ. vſa. pri. in fi. ⁊ dcō vſa. cv. ſi q̄s ꝯaliquez fi. Si aūt ſine fatica iurꝫ: tūc malefactor tenef totū dāp⁹ reſtituere anteq̄ firmet ius. nec ei faciet iuſticiā. Et recupato dā no tenef facere ius. ⁊ firmare q̄relatori vt hic. vide cū iſtꝫ illa q̄ nota. ꝑ īno. in. c. oliz cām. ex̄ de reſti. ſpo. ⁊ in. c. dilectis. de ap. vbi dr q̄n licitū ē mouere bellū ſeu pigno ra facere: ⁊ hec nota fuit abſtracta. de līb. ja. de bianpa. bertrand⁹ de ſeua. Et q̄r ꝑ babiſ fatica iuſticie. dic vt ſcpſi. ſ. vſa. pri. in glo. ſup vbo firmare. v. iurꝫ q̄ō quero. ¶ Quero q̄d ſi q̄s dānificauerit hoiez ali cuius: ⁊ dñs illi⁹ iniuriā ab eo illatā cōſe q̄ nō poſſit. An ꝓpter hō dñs valeat indice re bellū. vide īno. in all'. c. dilectꝫ. de ap. in glo. nota appellatiōez. v. de hō aūt. bertrā dus de ſeua. Idē hic ja. de vallefica. qui ſi q̄dē inno. determiat ibi ꝙ ſic. Idē notat hoſti. ibi. ſ. in dicto. c. dilectꝫ in glo. nota cp̄i. v. hō aūt dubiū. Adde q̄ō ſcpſi in ſili. ſ. in vſa. ſe. ſup vbo firmare. in. q. ir. Male factor. ¶ Quero ſm glo. an iniuriās ſiue malefactor ſuo dño: ſiue aduerſario: ſine req̄ſitiōe ſatiſdatiōez ſiue directū offerre debeat. videtur ꝙ nō. vt. ff. quoꝝ le. l. vlti. Sz ꝯ. ff. de no. op. nū. l. ſtipulacio. §. ſi q̄s āt. Glo. nō ſoluit. dic ꝙ hō nō hz ius remit tēdi: cū iniuria illicite fuerit facta. iō nō eſt op⁹ ei offerre: ſz ſatꝫ eſt petēti morā nō fieri. In ꝯriū erat op⁹ offerre ad excluden dū ius nūciāti et nūciatiōe q̄ſitū. hz bar. in dicto. §. ſi q̄s aūt. ¶ Circa hoc oppo. ſcz ꝙ iniuriās. q̄cq̄d dictū ſit ſupra cautiōez ſiue directū offerre dz. vt. l. [illegible] de iurꝫ em phi. ⁊. l. magnā. C. de ꝯhē. [illegible]. So. ibi certa dies erat appoſita ad q̄cq̄d faciēduz: q̄ dies interpellat ꝑ hoīe. hic vo nulla dies apposita eſt. in q̄ iniuriās dēat cautiōem ſiue directū offerre ſm bar. i ꝑdicta. l. vlti. ff. quoꝝ le. q̄ō tene mēti. Ellias vero qōnes q̄ hic in glo. ſtꝫ vide p̄c. q̄n notabiles ſunt ⁊ vere. bñ⁹ lunes. Et ſi. v. ⁊ eſt

scđa pars. nullo mõ. ¶ Nota q̄ hec dictio nullo⁹ est signū vniuersal' negatiue: adeo q̄ oīa negatiõem importat: vt hic. Sic ff. si cer. peta. ⁊ de iurciur̄. l. si q̄s. v. sat̄. ⁊ v. post. xliij. di. c. i. in fi. ff. ad tercul'. l. ij. §. p̄festiꝫ. ex̄ de iudi. c. nouit. v. ⁊ rex ãglie. ff. de pecul'. l. ⁊ ãcillarũ in fi. ⁊. xxiij. q. iiij. c. ita plane. post p̄n. cũ suis sp. Et sic exp̄õe nll'o⁹. i. nulla via mũdi. tã iurꝫ q̄ facti. q̄ dici noīari. scribi: aut mõ aliquo excogitari possit. Interdũ nll'o⁹ nõ p oīa negatiõem importat. vt pꝫ. ff. dele. ij. l. sempr: oni us in fi. vide qõ scp̄si. j. vsa. clvij. nemi. in glo. ij. Emẽdatum. p̄cor. j. vsa. p̄ti. si quis homines in fine.

Sꝫ qs boīes. Casus. Grauamen siue iniuriã passus in corpe: aut in bois dꝫ ius accipe a dño iniuriãtis. si dñs voluerit facere ⁊ firmare. Qꝫ si grauatus siue iniuriat⁹ recipe firmaꝫ recusat eãdẽ. ⁊ ppterea malũ inferr: p̄ pus ãteq̄ a dño inde ius recipiat: id emẽdare tenet h. d. Cõis dño. scđa ibi. v. q̄ sic malũ ⁊c. vi de textũ. ¶ No. p̄mo vt in sũmario. ¶ No ta scđo: q̄ dñs hoīem suũ defendere p̄t: ⁊ dꝫ. Dñs tñ ei⁹ p̄cepto: vel p̄sensu grauamẽ illatũ nõ fuerit. Si aũt cũ dñi p̄sensu dcã iniuria siue grauamẽ illatũ fuerit. tũc dominus hoīem suũ iniuriãtem defendere nõ põt. ar. a ꝯrio sensu huj⁹ vsa. qõ fortissi mũ est in iure. vt. ff. de offi. ei⁹ cui man. est iurꝫ dic. l. i. §. huj⁹ rei. ⁊ ex̄ d̄ his q̄ fi. a pla. c. cũ aplica. ¶ Et an ⁊ qñ locũ habeat ar. a ꝯrio sensu. ⁊ qñ nõ. vide in. l. quẽticulã. C. de epi. ⁊ cle. p B^m. de cug⁹. but. ⁊ chi. de quo vide p bar. in dicta. l. i. ff. d̄ offi. ei⁹ cui mã. est iur̄. in oppo. Dicit b̄ q̄ ar^m ⁊c ⁊ in. q. q̄ro d̄ hic. ⁊. s. vsa. lxxiij. rochas p ja. de mõ. in. ⁊ me. sup vbo p̄ncipis. ⁊. j. in vsa. cxxxviij. de inteſtarꝫ in glo. ij. in. q. xxx. ⁊. xxxj. Si q̄s. i. si aliq̄s. ¶ Et nota q̄ vsa. p̄sens itelligit gñal'r: siue conuenĩã ali quẽ q̄ dñm h̄eat de maleficio: siue de possessiõe aliq̄: siue de q̄cũq̄ alia re sp dꝫ ac cipe ius p dño. si dñs voluerit facere ⁊ firmare. videt forsan veri⁹: vt si ip̄erem q̄ ab eo petit nõ teneat p dño: ſꝫ p seip̄m possideat. tũc p seip̄m firmare dꝫ. vt. C. vbi in rẽ acc̄. l. ij. porro de ⁊ p illis q̄ ptinẽt ad pacẽ ⁊ treugã dñs nõ firmabit. Sꝫ q̄libet ci tatus p se firmare tenet: nisi fuerit de domo sua ⁊ familia. iuꝝ cõstõnem pacis. in p̄mis. §. violatores. ⁊. c. ad honorem. i. §. violatores añt. ⁊. c. in xp̄i noīe. Sit oībus manifestũ. §. violatores. ⁊. c. notũ sit cunctis. §. violatores. Rouira. ⁊ B⁹ d̄ podio. ¶ Sed q̄ro q̄d si aliq̄d p̄mittat vt maleficiũ fiat. Ñdet bar. in. l. iurꝫ. §. si ob maleficiũ. ff. d̄ pac. q̄ nõ valet. q: ctiã stipu⁹ eẽt nll'a ipo iure. vt. ff. de vbo. ob. l. gñal'r. Sed tñ hic est aduertẽdũ. nã hec. qõ. p̄t intelligi. q̄d si p̄mittat certa pecũia ⁊ reservt maleficiũ fiat. tũc dic q̄ nll'a est p̄missio ipo iur̄. bar. vbi. s. vide chi. in. l. ex eo. C. d̄ inuti. stī. ⁊. l. ij. q̄ me. cã. Sꝫ hic dñs iusticiã facere p̄mittẽs de suis hoīb⁹ iustũ p̄mittit. ob q̄d adimplere tenet. Nõ q: oẽ p̄missuꝫ. s. iuste: vt b̄ debitum est. vt ex̄ de pac. c. i. ⁊. c. q̄r, ⁊ de dona. c. p̄udẽtes. bñ⁹ lunes. firmare. ¶ Nota q̄ dñs p̄t ius firmare p hoīe suo cõuẽto ciuil'r: vel crimi liter p re quã tenet p eo i loco ⁊ corã iudice: quo hõ cõuenirĩ p̄t. casus est in cle. i. d̄ resc̄p. in cle. ⁊ b̄ innuit vsa. iste fm vm itel lectũ ip̄i⁹. Sed q̄d si dñs noluerit firmare ius p hoīe suo. vel ciuitas p̄o ciue suo. vel vicari⁹ p subdito suo. nũq̄d ppter hoc dñt stati pignorari siue marchari. Rº nõ nisi ciuitas. vel dñs. aut vicari⁹ siue quis alius officialis legitĩe req̄sit⁹ in fatica iusticie reptus sit. Sup quo vide in p̄stõe pacꝫ. in xp̄i noīe. Notũ sit cũctꝫ. §. itẽ statuimus q̄ nll'is vicari⁹ nr̄. Ad b̄ p̄nt adduci c. Itẽ q̄ nll'i hoīes. ⁊. c. Itẽ q̄ si de boīe. ⁊ c. Item si aliq̄s conq̄ratur curie barchñ. dñi reg̃ P. ij. ⁊. c. itẽ a req̄sta. ⁊. c. itẽ si quẽ-

tura cra clā.ꝑme curie baꝝ.dñi regꝫ.ja.ij. ¶Et sic nota ꝙ iurꝫ fatica dat iurisdictōꝫ iudici reqrēti.P.fneni. Nota scdo ꝙ nō videt vim facere q̄ ius facere vult.vt.ff.ꝙ vi aut clā.l.ꝓhibere.§.si q̄s patʳ. ¶Nota tertio ꝙ patʳ subire iudiciū:nō videt esse i mora:si iuste ꝓuocauerit.vt.ff.de vsuꝝ. l.si q̄s.ꝛ dicto.§.si q̄s patʳ. ¶Nota.iiij.ꝙ malū qđ fit siue det in defectu siue in fa⁹ tica iusticie:nō emēdat:vt hic.sic.ē.i vsa. ꝑri.v.ꝛ si malefactor.et tene mēti ꝙ vsa. iste:ꝛ supradictʳ stꝫ nota digni. Juꝝ qđ ḡro q̄lr ꝓbabit fatica hec.nunq̄d coīpoꝙ ꝓbat lr̄a curie fore p̄sentata illi cui dirigit.erit ne ꝓbata ipa fatica.videt ꝙ sic vt C.de mā.ꝑn.l.i.Sꝫ tu dic ꝙ ꝓpter hoc solū nō ꝓbat fatica iusticie.qꝛ nō ꝓbat hoc esse. qđ ob hoc ꝓtingit a esse.vt.C.de ꝓba.l.ad ꝓbatiōem.ꝓbat ergo sic.s.ꝙ lr̄as illiʳ cui misse fuerūt lr̄e a curia iudicꝫ reqrentis. q̄bʳ dic ꝙ nō ꝑt facere iusticie cōplemētū illi q̄ lr̄as curie portauit. Jtē ꝓbat ꝙ testes qui viderunt:ꝙ ille q̄ recipiebat lr̄as curie dicebat nō facia vob ius.vel nō possuꝫ.vel sil'ia ẏba.vel qꝛ differebat ius gra ciose:vel maliciose:hꝫ diceret ꝙ erat patʳ facere ius.cū nō refert voluntate q̄s exꝑi⁹ mat ẏbis vel facto.vt.ff.de legi.l.de q̄bʳ. ꝛ de re.cre.l.certū est.cū suis sꝑ.Et qꝛ nō ẏbis sꝫ rebʳ legē imponimʳ.vt.C.cōia de le.l.ij.in fi.igr̄.ꝛc.ꝑm bn̄m lunes.ꝓ hoc pōt adduci hic qđ scꝑsi.ē.in vsa.3ᵒ.si ꝑdixerit sup ẏbo castrū in.q.xxi. ¶Quero scdo:ecce ꝙ fatica iusticie ꝓbata est iurta modū ꝑmissum.vel alʾs legitie tñ.nūq̄d ꝓ iudice reqrentē dꝫ statiꝫ declarari marcham hr̄e locuꝫ.dicas ꝙ tuciʳ est ꝙ mittat lr̄a alia iudici reqsito:q̄ si obtēperata nō eēt ꝙ ex⁹ tūc marchādi licētia ꝑti istāti ꝓcederet.ꝛ ita ꝓsuluerūt fieri.Bʳ.de vallesica.P.ca. calm.ll'.doctorꝫ.ꝛ Pʳ.paschasij vtriusq̄ iurꝫ doctor ꝛ plures alij tꝑe quo nobilis Bʳ.de bellarta erat vicariʳ barch̄.i ꝓcessu marche.q̄ fiebat istātibʳ creditoribʳ ꝓ ipm nobilē vicariū ꝑ vicariū ville mōtisʳ albi.in collatiōe q̄ inde tēta fuit in eccl'ia sancti Jacobi barch̄.Et tūc imediate dicta lr̄a ipi vicario monti salbi missa fuit. Ad finē vo fuatꝫ fuādis.istātibʳ creditoribʳ idē nobilis vicariʳ baꝝ.dictā marchā declarauit hr̄e locū ꝑdictū vicariū mōtisʳ albi.suosq̄ subditos.cū in manifesta fatica iure cēt reptus.put hec oīa ꝛ alia ꝑti nētur in ꝓcessu inde actitato in curia vicarie baꝝ. ¶Et nota ꝙ iudex reqsitʳ videtur esse reptʳ in manifesta fatica iurꝫ.s.si dixerit se nolle facere iusticiā.ar.ex ō sen. ex.c.venerabilibʳ.§.idē est.vʾ.secʳ aūt.li.vj ꝛ de do.ꝛ cōtu.c.si ante in cle.cū ibi notatis ꝑ P.terreni.ꝓ hoc vide qđ scꝑsi.ē.in.q ꝑtia. ¶Quero.iij.pone ꝙ officialis regʳ ad istātiā ꝑtis reqrit nobilē vel militē.vt de aliquo eiʳ subdito iusticiā faciat.q̄ remissus illā facere negligit.nūq̄d stati possit ꝓcedere ꝓ se marchā seu pignorādi licētiā ꝑ ipm nobilē seu militē.Rñʳ.nō.nisi cū ꝓsilio assessoris vel iudicꝫ q̄ sup hoc haberet acordiū hr̄e cū sapiētibʳ capitꝫ vicarie.vel maiorꝫ ꝑtis eorūdem.adeo ꝙ ipsa marcha seu pignorādi licētia non cōcederet sine manifesta fatica iurꝫ adinuēta in ipo nobili vel milite seu officiali ipoꝝ cōtra quos cōcederet.alʾs irritū esset ꝛ inane vt cōstat inter ceta ꝓ quoddā magnū ꝓuilegiū nobilibʳ ꝛ militibʳ cathalonie concessuꝫ.ad ipoꝝ supplicatiōeꝫ a dño Rege P.iij.dū in ciuitate barch̄.gentibʳ cathalonie curias celebrabat gñales Cuiʳ datꝫ fuit barch̄.ꝑma die decēbrꝫ Anno a natiuitate dñi.M.ccc.lxviij.regniqꝫ sui.xxiij Et nota ꝙ bn̄ dic sine manifesta fatica iur̄ Nazꝫ idē videbaꝝ ꝛ videt iam antiquitus statutū fore.vt in ꝑsti.paꝫ. Notū sit cūctꝫ §.jtē statuimʳ.ꝙ nllʾs mercatorꝫ.P.terreni ꝑdictʳ.Et sic ꝓcludēdo dicas īdubie.ꝙ dū iuēta fuerit manifesta iur̄ fatica in curia pignorationis:siue represalie fieri p̄t modo ꝛ forma ꝑmissis.ꝓ hac qđ notꝫ in

glo.huiꝰ vſa.circa fi.qðꝫ ſcꝑſi.ſ.e.glo.v.
ſz qd ſi dñs. Necnõ ꝓcor.c.jtẽ ꝙ nlli hoies
curie barch̃.dñi regꝭ.P.ij.t.c.jtẽ q̃ noſtra
cort:ne officiales.ꝓne curie barch̃.dñi regꝭ
ja.ij.t.c.jtẽ ſtatuimus ꝙ ſi vicarij Curie
mõtiſalbi dñi regꝭ Alfonſi.iij.t.§.jtẽ ſta-
tuim⁹ ꝙ nll's vicari⁹ nr̃. pacꝭ.in xꝑi noie
Notũ ſit cũctꝭ. ¶Quero q̃rto an reꝑſalie
ſiue marche cõcedi poſſint nõ ſolũ ꝓpter
iuſticiã expreſſe denegatã:ſz etiam ꝓpter
moꝛã nõ exhibẽde iuſticie. Rõ.ſic.ſz tñ de
ipa moꝛa ꝓmo dz legitie cõſtare. bal.i li.
feu.ti.de mili.vaſ.q̃ cõtumaꝛ eſt: qõ tene
meti. ¶Quero.v.an reꝑſalie ſiue marche
ſint licite. Rñ.nõ.h̃ eſt vm:niſi q̃ño iuſti⁹
hñi nõ poſſet:qꝛ tũc licite ſtꝭ.vt.C.õ iude.
l.nll's.fac̃ ex̃.li.vj.de iniuſ̃.t dãp.da.c.et
ſi pignoꝛatiões.fac̃.C.ne fi.ꝓ pa.auc̃.ha
bita.bar.i auc̃.t oino.C.ne vx.ꝓ ma.quẽ
vide in dicta.l.nll's. ¶Quero.vj.an reꝑſa
lie ſiue marche ꝓceſſe ꝛ̃ ciuẽ alicui⁹ ciuita
tis exerceri poſſint ꝛ̃ ciues ab illa ciuita⁹
te exbannitos. Rõ.ſic.fac̃.l.hmõi.§. lega
tũ.ff.dele.i.qꝛ q̃ eſt i fuga õz eẽ in loco vbi
aufugit.bar.in dicto.§.legatũ.de h̃ dicit
hñ ꝓeũ in tractatu ſuo reꝑſaliarũ.vij.q.
ꝑncipali. ¶Quero.vij.an legati ſiue am
baciatores.t illi q̃ cã teſtimonij euocant̃
Et ꝑegrini q̃ vadũt romã ꝓtextu idulgẽti
arũ.vel ad ſctm̃ jacobũ cõpoſtellanẽ.vel
ad ſctm̃ ſepulchꝝ poſſint capi ex vtute re
ꝑſaliarũ.dic vt no.ꝓ bar.in.l.ij.§.oẽs ãt.
ff.de re.iudi.q̃ oĩa q̃ circa hec ibi ab eo no-
tata ſtꝭ:vt plurimũ tenemenți. ¶Quero
viij.pone ꝙ aliq̃s teneꝫ mihi ad aliq̃d.do
minus ſu⁹ nõ vult facere iuſticiã:t ſic iu-
ſticia perit. Nunq̃d ego ꝓpria auc̃te eũ de
ꝑdari potero.dic ꝙ ſic.P.boneti i.c.i.ex̃.
de treu.t pa.fac̃ vſa.j.pri.ſeq̃ns. ¶Que-
ro.ix.nũq̃d potero mouere bellũ vel guer
rã ꝓuia ex cã cõtra dñz illi⁹ qui recuſat fa-
cere iuſticiã. Rñ.ſic.P.boneti vbi.ſ.ꝓ h̃ vi
de qõ in ſili ſcꝑſi.ſ.vſa.pri.ſuꝑ vbo aliq̃d
malũ.i.q.vlti.qðꝫ no.ꝓ archi.in all'.c.t ſi

pignoꝛatiões de iniuſ̃.li.vj. ¶Quero.x.i
q̃b⁹ caſib⁹ ali⁹ ꝑ alio pignoꝛef̃ ſiue licen-
tia marchãdi def̃.dic vt legit̃ t no.ꝓ Bꝛn
durãdi.in.c.t ſi pignoꝛationes ꝓall'.vide
ibi jo.an.in no⁹. ¶Quero.xj.an officiał
regi⁹ ꝛ̃ officiałẽ regiũ i fatica iuſticie ma-
nifeſte reptũ marchã:ſeu marchãdi licẽti
am iſtãti illã ꝓcedere poſſit. Rñ.nõ.ſz in-
ter ſubditos diuerſoꝝ regũ t ꝑncipũ ꝓpt
defectũ iuſticie ꝓcedi poſſit:vt clare liq̃t ꝙ
q̃ndã ꝓagmaticã dñi regꝭ.P.iij. Cuius
datꝭ fuit bar̃.q̃nto ꝑd⁹ Auguſti.ãno dñi.
M.ccxxxix.ſz ꝛ̃riũ ẽ vitas ꝙ aliã ꝓagma
ticã ab eodẽ dño rege.P.iij.factaꝫ ex poſt
t ꝓceſſaꝫ vniuerſitatib⁹ cathaloñ.ꝓuia ſu
plicatiõe.ꝓ ꝙte ipaꝝ facta. Cui⁹ datꝭ fu-
it bar̃.xxviij.die Martij.ãno a ntite dñi
M.ccliij. Et ſic ceſſat diſtictio in h̃ caſu.
ſ.an iſti officiales req̃rẽs.ſ.t req̃ſitus ſint
ſub iurꝭ dictiõe ciuſdẽ ꝑncipis:t tẽ pigno
ratiões fieri nõ ꝑñt:ſz recurrẽdũ eſt ad ſu-
periorẽ.aut ſub iurꝭ dictiõe diuerſoꝝ ꝑnci
pũ exiſtũt:t tũc fieri ꝑñt. De h̃ no.i auc̃.t
oino.C.ne fi.ꝓ pa.nã in taz ꝑmo q̃ i ſcdo
ꝓſus hz locũ ſz a ꝓagmatica.ſ.pri.all'.t
h̃ iure vtimur i cathalonia.t ſic teneas.
donec aliud ꝙ ꝑncipẽ fuerit ꝓuiſuz. Que
ro.xij.pone licẽtiã marchãdi t pignoꝛan
di.inuẽta maĩfeſta iuſticie fatica ꝛ̃ aliq̃m
villã ſeu locũ cõceſſa eſt.an ꝓpter h̃ iudei
illius ville ſeu loci poſſint pignoꝛari ſeu
marchari.t dicas ꝙ nõ niſi xꝑiani tñ.ex
eo qꝛ iudei theſauꝝ eſt regꝭ.t cofris ipius
ſtꝭ applicati. Et h̃ dic̃ ja.cardoni iurꝭperi-
tus vici.t aſſeſſoꝝ ꝓcuratoris cathalonie
ſic fieri.qñ ita factũ fuit de quodã iudeo
ville Tarrage.q̃ pignoꝛatus fuit ꝑ tertu
cuiuſdã licẽtie marchãdi a vicario ilerde
ꝛ̃ baiulũ ipi⁹ ville cõceſſe.adeo ꝙ pigno-
ra ipi iudeo reſtituta fuere ex mãdato di-
cti ꝓcuratoꝝ cathalonie. Et ita dici au-
diuit. Arg.õ moꝛaria:vt ipe refert ab ipo
ja.cardoni.t bñ.qõ mẽti tene.arg.õ moꝛa
ria.t adde qõ ſcꝑſi.i.i vſa.pri.in glo.iij.

¶ Et de materia repſaliaꝝ ſiue marchaꝝ vide plene p bar. i ſuo tractatu ō repſalijs ⁊ p jo. de lin^o. i ſuo tractatu de bello. ⁊ p ja. de bellouiſu i auc. vt non fi. pig. i. q. ibi diſputata. coll'. v. ⁊ i all'. §. jtez ſtatuim^o q^ꝫ nll's vicari^o ꝓſti. pacꝫ in xp̄i noīe notū ſit cūctꝫ. Malū qđ fecerit. ¶ Quero nūquid malū ſiue dāpnū paſſus iter cetera teneť ꝓbare amiſſionē rerū. dico q^ꝫ nō. ſufficit em̄ q^ꝫ ꝓbet caualcatā. vel violētiā ſibi illata. Nā ꝺ facto poſtea ſup reb^o amiſſis ſtabiť iuramēto ſuo. C. vñ vi. l. ſi qñ. ſic ⁊ intereſſe. qđ inſgit ex maleficio ꝓbať p iuramētū. ij. q. i. c. i pmis. ⁊. ff. q^ꝫ vi aut claz. l. ſp. §. in ꝺ inēeſſe. Sec^o ſi intereſſe pueniat ex ꝯctu. q^ꝫ p teſtes eſt tūc ꝓbandū. vt iſti. ō vbo. ob. §. nō ſolū. ⁊. ff. de mīo. l. in empti one. ff. ō edē. l. argētari^o. §. fi. ⁊ nota ex̄ de fo. cōpe. c. dilecti i finali glo. i tellige tñ q^ꝫ iura^m fiat cū taratiōe iudicꝫ. vt. ff. ō illitꝫ. iuř. l. videam^o. Jtē taracio fieri ꝺz inſpecta ꝑditiōe ꝑſonarū ⁊ negocij. vt ex̄. q^ꝫ metus cā. c. ſup eo. vbi de ꝺ. ꝺz em̄ iudex attēdere. ſi ꝑſona q̄ ꝺz iurare eſt pauꝑ vl' diues vel honeſta. ar. ff. ō legi. tu. l. legitios. ⁊ ex̄ de offi. dele. c. ſane. ⁊. c. paſtoral'. iij. ℞. Et q^ꝫ q̄litas negocij ſit attēdēda ⁊ ꝑſiderāda. eſt ar^m ex̄ de ap. cū ſit romana. ⁊. ff. de iudi. l. nōnunq^ꝫ. Jtē lucrū extimať loco inēe. fm. K^m de area. de quo intereſſe. etiāq^ꝫ de materia ipſi^o vide i ſpe. ti. ō fructib^o et intereſſe. §. ſeq̄ť videre cū. §. ſe. p totū. Quia ſic. v. ⁊ ē ſcda ꝑs. ¶ Et nota ex ꝺ textu bonū ſi'e. qđ mēti tene. ¶ Nota ſcdo q^ꝫ de ſimilib^o ſi'e eſt iudiciū. vt ꝺ ꝓcor. C. ō legi. l. leges. i. i. ex̄ de reſcp. c. iter cetas. ⁊. ff. de legi. l. nō pñt. Et an regl'ariter ō ſil'ib^o idē ſit iudiciū habēdū. vide hen. bo. ex̄. ō ꝓſti. c. trāſlato. ¶ Nota 3° q^ꝫ ſi'e q̄ñq^ꝫ ſufficiť eē quo ad q̄d nō quo ad oīa. ff. de dāp. infec. l. flumi^m. §. hec ſtipulatio. ¶ Nota q̄rto q^ꝫ vbi eſt eadē rō. g^o idē ius. vt hic. ꝓcor. ff. ad. l. ac ſ̄l. l. illud. ⁊. dicto. c. trāſlato. Add qđ ſcpſi. ē. i vſa. lxxv. auctē ⁊ rogatu in. l. v. q^ꝫ ſi ſup vbo impedierit rō. v. ſed q̄d ſi ipa donatio ⁊c. Et in vſa. iij. cū dñs. ſuper vbo nō iudicabāt. i ꝑn. Emendatū. Si'e ē. in vſa. ꝓti. v. ⁊ ſi malefactor. debet. vide qđ ſcpſi. ē. in vſa. xz. oēs hoies. i. in glo. iij.

SI quis cōtra alium.

Caſus. Reus munit^o iuſticiā ō ſe facere ꝺz. Al's ipune ei^o bōa deſtruūtur. poſteaq^ꝫ reus veniēs: ⁊ dāpnū q̄relatori refūdens. q̄relator res: q̄s de bonis rei poſſidet: ipſi reſtituit. Conſūpta vo ſi aliq̄d lucri ꝺz tm̄ reſtituet ⁊ poſtea re^o q̄relatori iuſticiā faciat. ſic facere ꝺcet. ḥ. ō. Partes q̄ ſtꝫ tres de ſe patēt. ꝑma in ꝑn. 2ª ibi. v. poſteaq^ꝫ. ttia ibi. v. cōſūpta vo. vide tex. Si q̄s. i. ſi aliq̄s. ¶ Nota q^ꝫ hic vſatic^o allegabať p ꝑte dñi regꝫ in q̄dā cſmēda. quā comes ipuriarū petebat ab ipo dño rege. rōne dā pnoꝝ p exercitus regios eidē comiti illatoꝝ. Dicebat em̄ rex. qđ illud fecerat tāq̄ pars: nō tanq̄ iudex. qđqꝫ ſibi illud licuerat etiā iure ordie nō ſeruato. cū formaꝫ huj^o vſa. ꝑus ſuaſſet: ⁊ faċ ad ꝺ bñ qđ no. in. c. venerabili. ex̄. de cēſi. p ino. vbi exꝑſſe diċ. q^ꝫ ſi q̄s ꝑt facere aliq̄d: tāq̄ ps vel tanq̄ iudex prudēter faciet. ſi illud faciat tanq̄ ps. cū tūc iurꝫ ordinē ſuare non teneť. Sec^o ſi tanq̄ iudex. ꝓz igr̄ q^ꝫ glo. ia. ō mōte iu. nō eſt vana: nec ſuaſ: q̄ diċ q^ꝫ iſte vſa. i deſſuetudinē abijt: q^ꝫ imo vtimur. ⁊ dñs rex ipm̄ practicauit vſaticū ꝯ comitē ipuriarū ꝑdictū. ⁊ bñ. etiāq^ꝫ practicať quotidie: ⁊ nō eſt diu fuit practicat^o in vicaria villefranche peniteñ. ja. ō vallesica. Ergo videť liq̄de p ꝑdicta q^ꝫ vſa. hic i deſſuetudinē non abijt. Sup quo vide qđ ſcpſi. ē. vſa. ciij Si q̄s aliq̄ malū. i glo. ij. v. no. ſecundo. ⁊. v. ſeq̄nti. ⁊ ſic teneas p firmo. a deo q^ꝫ cū caſus affuerit. pone hūc ⁊ duos vſa. ē. proxime ſcriptos in practica. quicquid ja. de mon. in. diverit cum minime ſint mutāda: q̄ inter ꝓtatiōem certā ſemꝑ

habuerit.ff.ꝺ leg.l.mīme.facere noluerit hoc itellige de fatica iusticie facta seu rep ta a pte pti i quo cāu locū hꝫ vsa.b.p quo fac.ē.glo.pri.qꝺꝫ scḋm.ē.dicto vsa.ciij. Si qs aliqꝺ malū.i glo.ij.v.no 2ꝺ de fatica vo facta a iudice iudici.vide.c.item ꝙ nlli hoīes.r.c.itē ꝙ si de hoīe.r.c. se. curie barch.dñi regꝫ P.ij.r.c.xv. Jtē a reqsta.r c.se.r.c.xxix. Jtem q nra cort.pme curie barch.dñi regꝫ ja.ij.r.c.xxxiij.jtem statuimus ꝙ si vicarij curie mōtisalbi domini regꝫ alfonsi.iij.r.j.vsa.cxxi.si qs dixerit. Szpone tici9 ex certa cā obnoxi9 ē gayo r iterpellat9 cessat secū q̄uenire.gay9 videꝫ hꝫrimoniā de ticio corā vicario exponit q̄ moneri fac ipꝫ:q̄tꝫ infra.xx. dies satisfaciat gayo.dict9 tici9 non curat hꝫ facere.r sic maifeste rept9 est i fatica seu ptūacia.q̄ nisi q̄lr̄ pcedet ꝺ ticiū.ita i fatica reptū.dico ꝙ tā ꝺ eiect9 a pace r treuga ꝺz eijci.et p tali publicari r hr̄i.r hꝫ tādiu donec ad satisfactiōez veniat.vt.j.i ēsti.pacꝫ.c. diuinarū.§.si qs vo aliū.r.c.i pmis.§.si qs vo aliū.sz ꝺrīū suaſ.r bñ.pmatie.q debita sm formā pacꝫ peti nō pñt.vt hr̄ in respōsiōe ꝙ dñm regē ja.j.facta q̄stiōib9 nouē sibi missis a vicario rossiliōis.c.ad q̄ntū vo.q.jtē statuit dñs rex.P.iij.in q̄dam pragmatica i puilegiū nobiliū r militū. r ad ipoꝝ supplicatiōez fctā.cui9 datꝫ fuit barch.pma die decēbrꝫ.āno a ntīte dñi M.cccl.xviij.§.vlteri9.q̄ ita seq̄tur hꝫ.sic ibi s.cū aliq̄ conēt pcessuꝫ pacis r treuge ad debita exhēdere.dicētes ex nō soluciōe debitoꝝ dāpm in bonis creditoꝝ fuisse illata tū.jō huic iniq̄ r vane opīoni obuiantes declaram9 ꝙ debitꝫ ex ꝺctu vel q̄si descendētib9 pcessuꝫ pacꝫ r treuge locuꝫ aliq̄tꝫ. nō hr̄e.¶ Et sic nota ꝙ ꝙ debito q̄rela pacis r treuge dari nō pt.Petr9 treni. Sed nūq̄ ꝙ cēsuali mortuo vel violario pt dari q̄rela pacꝫ r treuge postq̄ obligati sūt repti in fatica nō soluēdi pensiōes annuas ipoꝝ.Rn.sic.r ita generaliter ꝓcipaliter ca-

thalonie practicaſ.r bñ.Et ad hꝫ pt addu ci pstitutio sup cēsualib9 r violarijs edita in curia barch.dñi regꝫ alfonsi.iiij.ibi videas.qm̄ mlta bona ſtꝫ.¶ Quero an ꝙ vi am repsaliarū siue marchay.possit pcedi ꝺ tales obligatos.i casu quo pensiōes ipoꝝ censualium seu violarioꝝ cessate fuerit.Rn.sic.huaꝝ tm pstōib9 cathalōie sup his editꝫ.vt pbaſ i all.pstōne cēsualiuꝫ et violarioꝝ.c.i.i fi.¶ Et scias ꝙ ꝙ marchis bñ fac vsatic9 iste.r.j.in ēsti.pa.i rpi noie Notū sit cūctꝫ.§.jtē statui9 ꝙ nlls vicari9. vīs qꝺ scḋm ꝺ hac matia ē.vsa.pr.sup vbo firmare.Jtē scias ꝙ repta manifesta fatica:r subsecuta pnūciatiōe pcedēdi licētiam marchādi vel pignorādi vti decet.pignora fieri pñt.r debēt.r hꝫ teneas p firmo vt i all.§.jtē statuim9 ꝙ null9 vicari9 cuꝫ suis sy.Attn̄ caue ꝙ ide bon9 pcessus ordinet.alś dāpnū tibi iputabit.vt i regla. dāpm qꝺ qs sua culpa sentit:sibi non alij ꝺz iputare.de reg.iuſ.li.vj.¶ Et q̄lr̄ se debēt hr̄e officiales regij circa pignora fienda i locꝫ nō regijs.vide i.c.iiij.statuimus itaq̄ curie barch.dñi regꝫ P.ij.¶ Jnsup scias ꝙ rustici p debito dñoꝝ suoꝝ:r eoꝝ familia capi non pñt:aut capti detineri. vt.j.in ēsti.pacꝫ.sit oib9 manifestū.§.jtez null9 hō alia.r.§.se. Neq̄ dñs pt pignorari si debitor subdit9 nō sit solūēdo.vt i pall.c.xxxiij.jtē statuimus ꝙ vicarij curie mōtisalbi dñi regis Alfonsi.iij.r.j.dicto vsa.cxxi.si qs dixerit.vide oīno.j.in cōsti. pacꝫ.i rpi noie.notū sit cūctꝫ.§.jtē statui9 ꝙ null9 vicari9 nr̄.r.c.notū sit cūctꝫ.§.itē statuim9 ꝙ nlls mercator.necnō.vide in no.i.c.significātib9.ex̄.de offi.dele.cū ibi notat9 p hosti.r Antho.de butrio.Querelatoꝝ.¶ Quero iuꝝ hūc ter.an hodie q̄relatori licitum sit contra aduersarium suum talia facere.s.res eius mobiles rapere.īmobiles inuadere.domos concremare.r messes r vineas r arbores deuastare.dicas ꝙ nō:nisi alś q̄relator de ipso

aduersario iusticiã cõsequ nõ possit. ⁊ tũc iussu superioꝛis ꝑeunte ipse ꝙrelatoꝛ ꝑdicta. vel aliqd vel aliq̃ ex eis idubie facere poterit iuxta ptext̃ hui⁹ vsa. qm̃ qs nõ peccat q̃ iudicẽ auctẽ bñ fac̃. vt in ꝓposito. ꝑ bñ fac̃. c. dixit dñs. xliij. q. v. cũ suis sp. vide qd ibi nota. ꝑ glo. ⁊ archi. Rapuerit. vide qd scripsi. ff. vsa. xci. auctẽ ⁊ rogatu. ij. v. ⁊ ille sup vbo rapuerit. Inuasit. vide qd scripsi. j vsa. cliij. Quicũq. sup vbo inuasit. ⁊ vsa. ibi seqnti. sup vbo inuadit. Deuastauerit. vide qd scripsi. j. vsa. clx. si qs alienũ. in glo. añpe. ⁊ dic deuastauerit. i. destruxerit. Et nota iuxta bn q̃ plures sũt casus q̃b⁹ ly res alteri⁹ diruere. ⁊ seu destruere. ꝑm⁹ casus est hic ī pñti vsa. scds ē in. l. si is cũ quo. ff. cõi. diui. tertiꝰ casus ē in. l. lectos. ff. ꝺ pi. ⁊ como. rei vẽ. Quartꝰ casus ē ī li. seu. ti. ꝺ pa. te. ⁊ ei⁹ vio. c. i. §. si qs hoiez. v. si vo pacẽ violatoꝛ. ¶ Quit⁹ cãus ē. j. in pace. ãno dñi. §. addidit. ī ꝑn. ibi. q̃ fecerit ejiciat̃ a pace ⁊ treuga. Sextꝰ cãus ē in all̃. §. addidit. añ fi. ibi. loca ⁊ fortitudines eoꝝ destruant̃ ⁊c. Septimꝰ cãus ē. j. ī pstõe ꝙ hereticos. ī noie scẽ ⁊ indiuidue trinitatẽ. § itẽ ne fiat receptacl̃ ⁊c. octauꝰ casus ē in pace. notũ sit cũctẽ. §. itẽ si qs tenuerit pignoꝛa ⁊c Nonꝰ cãus ē. j. ī pace ad honoꝛẽ ij. §. itẽ sub ꝑdcã pacẽ pstõe. De ista vo péa deuasta tiõis. si ꝑiudicat creditoꝛi bñ. scribit chi. in. l. pignꝰ. C. de pig. act̃. ⁊ bal. ibi. Decimus. ff. ad sillei. ⁊ bal. ī all̃. l. pignꝰ. seqndo bar. ⁊ peũdẽ bal. in addi. spe. i. iiij. pte. ti. de dona. circa fi. ⁊ ꝑ eũdẽ bal. in. l. si qs. ff. q̃ qsqz iuꝝ. ꝑ bñ vid ja. calis et ei⁹ scpta in directoꝛio pacẽ ⁊ treuge latissime ī dubio. xxiij. ꝓncipali. vbi te remitto. ⁊ ad ea q̃ scribũt doc. iurẽ canõici in. c. felicis. ex de penis. li. vj. posteaqz v. ⁊ est. ij. ꝙs. Aliquo tꝑre. ¶ Ho. q vba hec diuersimode accipiunt̃. sic dicim⁹ de vbo diu qd plib⁹ modis accipit̃. vt no. j. ī vsa. cxxxiij. si ille q̃ pluriũ. in glo. ij. ordiañ. Accipiũt̃ ⁊c ꝑ. xxx. an. adeo q si reꝰ infra nõ venerit tũc q̃relatoꝛ pscptõe tutꝰ erit. vt. j. ī glo. se. ibi vel dicas ⁊c. Accipiũt̃ necnõ ꝑ oĩ tꝑe ⁊ ita ponit̃ vbũ particulare ꝑ vl̃i. ⁊ finitũ ꝑ infinito. si cqz sumunt̃ i. § fi. v. illud añt. xxvij. q. i. bñ vo nõ. cũ agat̃ in foꝛo ptẽtioso. ibi vo in foꝛo pniali. q̃re sec⁹. vel forte dic q bñ accipiunt̃ ꝑ illo tꝑe miꝺoꝛi. xxx. ãnis infra qd ipe reꝰ recõciliabit̃ venire ⁊ facere iusticiã de se. vel ꝓut iudex arbitrabit̃. ad bñ. ff. de iurꝝ. codi. l. ij. §. ait ꝓtoꝛ. ⁊ faciũt ī arm notata in. l. si is a quo. ff. vt in po. lega. De hui⁹ vo arbitrio vide qd scripsi. j. in vsa. cxix. solidos. sup v. in arbitriũ iudicẽ. Et reddat. nisi pactũ iteruenerit de nõ petẽdo. vt. ff. de pac. l. iurẽ gẽ. §. si paciscar. ⁊ l. si vnꝰ. §. pactꝰ. vbi vide glo. ⁊ bar. ¶ Et q̃ dñia ē inter pactũ de nõ petẽdo. ⁊ pactuz de nõ agẽdo. vide ꝑ jnno. ⁊ hosti. in. c. exceptiõis. de li. ꝓte. li. vj. vel dicas nisi tutus sit pscptiõe. xxx. an. vt. C. ꝺ pscp. xxx. vl̃. xl. an. l. si qs emptiõis. nã cũ qs possideat alii q̃ rẽ lõgo tꝑe ꝑsumit̃ q bona fiꝺ possidẽ. Ho. jnno. in. c. cũ venissent. extra de resti. spo. ī gl. magna. ¶ Quero an oẽs actiões q̃ miꝺoꝛi tꝑe nõ tollunt̃ spacio. xxx. an. tollat̃. bar. in. l. sic in rẽ. C. de pscp. xxx. an. determiat q sic. in ꝑn. ⁊ bñ dic ibi tex. ¶ Sz an talis pscptio tꝑe pupillarẽ etatẽ cesset Rñ sic vt ibi legit̃ ⁊ no. ꝑ bar. ⁊ in. c. bñficio. extra de resti. ī inte. ꝑ hen. bo. ¶ Quero an offiñ iudicẽ sic actio. xxx. an. spacio tollat̃. Rñ sic. vt no ꝑ bar. in. l. sic in rẽ. §. allata. De materia vo pscptiõis vid qd legit̃. j. vsa. cxiiij. hoc qd iurꝝ est scrõm. ⁊ vsa. clvj. oẽs cause. qdqz ī vtriqz scpti. C. cõsũpta vo. v. ⁊ ẽ. iij. ꝙs. ¶ Et no. ex hac lr̃a q ꝺ rebꝰ pfũptẽ q̃relatoꝛ rõnẽ dare nõ tenet̃ cũ iurꝝ suo illas pfũpserit vt bñ. ⁊ sic reo nulla fẽ ĩiuriã Rõ. qz nemĩ facit iniuriã q vtit̃ iure suo. vt. ff. de iniurꝝ. l. iniuriarũ. § i. ⁊ extra ꝺ elec. c. cũ eccl̃ia vulterana. ⁊ sic nõ ob. c. i. in fi. ex de resti. spo. cum ibi notat̃ ꝑ ber. ⁊ hosti. ī glo. vl̃. nã ibi res a papa mãdat̃ cũ fructibus inꝺ ꝓcept̃. ⁊ q̃ ꝓcipi

poterũt a tp̃re deiectiõis. eo q̃ violẽter fuit ablata. ḃ vo ī fatica iusticie a pte pti dep̃hẽsa fuit res ⁊ postea p̃sũpta. ⁊ iõ sec⁹. vl̃ dic q̃ aliud ẽ de iure cõi. vt ibi. aliud ð iure vsa. vt ḃ. ffaciat. sub̃ q̃ si nõ fecerit nihil re⁹ recupare p̃t. Rõ q̃ frustra legꝫ auxiliũ iuocat: q̃ cõmittit ī legẽ. vt. ff. q̃ metus cã. l. isti q̃dẽ. ⁊ ex̃ de vsuf. c. q̃ frustra. Debuerit. ḃ vbũ debuerit necẽitatez ip̃ortat. vbũ aũt p̃t nõ. vt no. p̃ jo. an. ī nouell. i. c. nõ solũ. ī p̃n. sup v̇. debẽt. de app. li. vj. ⁊ ita sumit ḃ. vid̃ q̃ no. p̃ hosti. in. c. i. ī fi. sup v̇. dz. ex̃. de do. ⁊ p̃tu. ⁊ p̃ bal. in. c. si vasallus. in li. feu. ti. apð quẽ vel quos p̃trouer. fi. dz. coll̃. r. Decet. decẽtia p̃p̃e respiẽ honestatẽ. in. c. magne. ex̃ de voto ⁊ vo. redẽ. ꝫ ḃ vbũ decet. i. oportet necẽitatiue. q̃ re⁹ iusticiã faciat de se ipo. et q̃ vbũ oportet necẽitatẽ ip̃ortet p̃z. iij. q. ix. c. nõ oportet. C. de legi. l. digna vox. ⁊ ix. di. c. iustũ vid̃ q̃ no. per archid̃. in. c. ep̃z. de p̃scp. li. vj. sup̃ vbo oportet. quod nota.

De baiulijs Casus

Baiulus p̃textu baiulie domio suo rñdere tenet̃. nã nõ absq̃ dñi p̃sensu her̃dib⁹ suis p̃cedet̃ p̃t. h. d. et hꝫ duas ptes. scda ibi v̇. baiulias. vid̃ tex̃. q̃lescũq̃. ¶ Quero an ḃ vsa. hodie locũ hẽat. Dic̃ ḃ ja. de mõ. iu. q̃ inq̃tũ ðz hic q̃ baiuli tenent̃ rñdere senioribꝰ etiã nũc obtinet et locũ hꝫ. nec a iure discrepat romano. ⁊ hoc siue baiulie sint magne siue pue. ⁊ siue teneant̃ a militibꝰ. siue rusticiꝫ. inq̃tũ ḃ subijcit̃ ð iudicio caldarie dicit abrogatũ eẽ ⁊ bñ. ¶ Et q̃d sit iudiciũ caldarie. dicas q̃ a q̃ q̃ caldefiebat in calderia. De simili iudicio hẽs. j. vsa. cxij. mariti. v̇. vrores rusticoꝝ. huic eñ iudicio abrogatũ est vt. s̃. p̃ri. q. dictũ est. De hoc est casus. j. in vsa. clxxij. Zd hoc notẽ. Debẽt. sil̃e vbũ hẽs. s̃. i vsa. xxiij. oẽs hoies. i. vide q̃ ibi scp̃si in glo. iij. baiuli. ¶ Quero ex̃ textũ. an baiuli vel officiales aliquo vtẽtes q̃ð in eoꝝ officio cadet̃ possit. licꝫ ad eos nõ p̃tineat: puniri debeãt. ⁊ p̃ eos p̃cedi. Rx. nõ nisi totalr ð eorũ dolo apperet. ad q̃ð fac̃. ff. vi bo. rap. l. p̃toꝝ. § si p̃blican⁹. p̃coꝝ. ff. ð abige. l. i. in fi. Et p̃ pterea ðz p̃ hũc. §. si publican⁹. q̃ si officiales regij p̃cedãt p̃ aliquẽ. vl̃ aliq̃d faciãt siue agãt q̃ð ad eos iure aliquo p̃sumat̃ p̃tinere: p̃ eos p̃cedere nõ p̃t p̃ p̃stões sacri p̃cilij Terrachoñ. ⁊ p̃coꝝ. ad ḃ dcã. l. i. ī fi. ð ãbige. Rõ q̃ p̃cessa dolo carere vident̃. Sz vid̃ p̃. insti. vi bo. rap. §. ij. ⁊ vide ī sili p̃ ⁊ p̃. vt no. p̃ jnno. ⁊ hosti. in. c. cũ in officijs. ante fi. ex̃ de testa. bertrand⁹ de scua. Senioribꝰ. i. dñis. Judicijs. siue p̃pi̇s. siue remotꝫ. ḃ tñ arbitrio iudicꝫ relinq̃t. fac̃. l. ij. §. ait p̃toꝝ. ff. ð inr̃ cõdi. sup̃ quo vide q̃ð scp̃si. j. vsa. cxix. solidos. sup̃ vbo ī arbitriũ iudicis. Baiulias. v̇. ⁊ est. ij. pars. ¶ Quero de q̃b⁹ baiulijs loquit̃ tex. iste. Dicas q̃ ð baiulijs ad bñplacitũ p̃cessis. ⁊ nõ ad ĩmppetuũ. p̃ptereaq̃ sta tuit̃ h̃p talis baiulia ad bñplacitũ p̃cessa. sine cõsensu dñi heredib⁹ cõcedi nõ p̃t. sec⁹ i baiulia p̃petua fm R. de area. q̃ð mẽti tene Ob q̃ð dixit ja. de mõ. iu. ḃ p̃ modũ. q. ita formando illaꝫ. q̃d si baiulus acquisiuit baiuliã sibi ⁊ suis. sic̃ baiulus ruupulli. ⁊ fere oẽs baiuli mõasterij eiusdẽ. Rñdet iã cõsensus dñi fuit a p̃ncipio. ⁊ ita nõ est op⁹ alio cõsensu. si baiulus dimittat her̃ dib⁹. si vo vẽderet vel alienaret: essꝫ secus hec ja. de mõ. iu. p̃dict⁹. nã tũc sine firma dñi nõ posset. sup̃ quo vide q̃ð no. in spe. ti. de iur̃ emphi. v̇. cxiij. q̃ðq̃z le. ⁊ no. per ja. de bello uisu in auc̃. ð nõ ali. aut p̃mu. §. in emphiteosi. coll̃. ij. ¶ Quero. ij. an rustic⁹ siue emphiteota ostẽdere teneat̃ q̃d ⁊ q̃tũ est feudũ vel ẽphiteoticũ. ⁊ q̃d ⁊ q̃tũ alodiũ. Rx⁹ sic. ⁊ in ḃ residẽt hic glo. ⁊ ja. de mõ. iu. de quo dic vt in spe. ti. de loca. §. nũc aliq̃. de iur̃ emphi. v̇. lx⁹ ⁊ in. iiij. v̇. se. ⁊ ḃ ponit ḃ ipe ja. p̃ hoc vide bar. bix. in. q. dñicali. lxviij. et archid̃. in. c. potuit.

eꝛ de lo.ꝛ ꝓduc.in.q.vlti. ꝛ ꝓ jo. blãchi in ſum.ti. ꝺ ꝓtẽ. feu. li.iiij.in.q. pone ꝙ dñs agit ꝯ vaſ. ¶ Quero ʒ°.an vaſ. vel emphi[a] fines fũdi ẽphiteoticarij vel feudal' dño oñdere debeat ꝛ teneat'. ℟°. ſic. ita dicunt doc.ꝛ bñ. ꝓ.l.tici⁹.ff.de act. emp.ꝛ vẽ. v. ꝙ ſi nõ appeat. Et dicunt hoſti.ꝛ Bof. ꝓ.l. hãc.in ſũ[a] ti.de feu. ꝙ pẽa nolẽtʒ oñdere ẽ ꝙ oĩa ꝓiũcta rei emphiteoticarie vel feudali q̃ dicet dñs: ꝑſumũt' ẽphiteotecaria vl' feudalia.ꝛ allegãt.ff.ad.l.acq̃.l.jtẽ mela.§.ſʒ ſi plures.ꝛ meli⁹.ff.de interro.act'. l. de etate.§.q̃ tacuit. Idem i vaſallo. vt i ꝓme. ꝑ. albẽti.c.xiij.ſi caſtellan⁹ ſiue vaſallus. ꝓ ꝺ in feu. de ꝓtrouer. inter maſ.ꝛ fe. c.vno.§.q̃dã. Et hec vident' va q̃ eſt totũ dñiũ ipi⁹ loci ſeu ville vbi moꝛat' ruſticus vel feudatari⁹. vt vr̃ notatũ i ſpe. ti. ꝺ iure empꝺ. v. lxxxvj. q̃rit' vtꝝ ſit. ſʒ ibi illꝺ parũ fac'. ſʒ bñ fac' qꝺ no. in. c. alia cã. xvj. q. i. in vlti. glo. Hoſti. tñ tenet ꝯ. ꝙ q̃tũ ad ꝺ nõ eſt i tãtũ ꝓbata intẽtio dñi ꝙ ruſticus vel feudatari⁹ hẽat ꝓbare alodiũ. vt ipe no. i ſũ[a] ti. de ꝑſcꝓ. re. ĩmo. §. q̃ exigunt'. v. ꝓtẽrea ſi q̃s. ꝓ ꝓte tñ affirmatiua tã i hui⁹. q. q̃ in. q. ſ̃. ꝓri. fac' ꝙ exquo magna ꝑs bonoꝝ tenet' ꝓ aliquoꝛ ei⁹ ſacro ſtandũ eſt. ſi dicat dñs ꝙ alia bona ruſtici vel vaſalli tenent' ꝓ eo. vt no. in dcõ. c. vno. i fi. i feu. ꝺ ꝓtrouer. iter maſ.ꝛ fe.ꝛ videt' exꝑſſuz. Et in q̃b⁹ cau. colo. cẽſi. l. ij. li. xj. fac' qꝺ no. ſ. in pace. ad honoꝛẽ. ꝛ eſt dñi regʒ ja. i. §. jtẽ ſub ꝓdicte pacʒ ꝓſtõe mãdam⁹ firmiter ꝙ ſtatuim⁹ ꝙ ſi aliq̃d ſit. ſuꝑ vbo. ꝓ idũiſo ¶ Anũ tñ ſcias ꝙ ſubdit⁹ laici facilius ꝑ ſcribit ꝯ dñz. ꝙ ſubdit⁹ ꝑlati. vt no. hoſti. in ſũ[a]. ti. de ꝑſcꝓ. §. i. circa fi. v. ſic notab. quẽ ibi vide vſq; ad fi. R. de area. Et his iḡ duab⁹. q. ſ̃. ꝓri. ſcptis recte ꝓcludit' et ꝓcludi ꝑt indubie. ꝙ ſubdit⁹ ſiue feudatari⁹ ſit. ſiue ruſtic⁹ aut emphi[a] req̃ſit⁹ a domiõ capibꝛeuiar' tenet' ꝛ cõfiteri medio iuramẽto rẽ quã ꝓ dño tenet ita foꝛe i vitare. ꝛ ad ꝺ cogi ꝑt ꝙ maxie. q. ita antiq̃tus gñal' inhac ꝑria vſũ fuit. ideoq; minime ſtʒ mutãda q̃ iterꝑtatõʒ certã ſp habuerũt. vt. ff. de legi. l. mime. Et ꝺ iur' vtimur qꝺ mẽti tene. ꝓ ꝺ fac' q̃dã lr̃a in vim ꝓagmatice fcã a dño rege. ꝑ. iij. i q̃ inter cetera exꝑſſa fit mẽtio i fauoꝛẽ ẽpi ꝛ capli barcꝺ. de capibꝛeuiãdo ſuos reddit⁹ et alodia. hui⁹ ꝓagmatice data fuit Cẽſauguſte. vltia die Madij. Anno a natʒ dñi M.ccc.lvij. ¶ Et ſic no. eꝛ ꝑmiſſis ꝙ antiq̃tas mlta ꝑt. Hã iter cetera dicũt doc. ꝙ antiq̃tas releuat ab onere ꝓbãdi tituluz de quo de ꝑbẽ. c. i. li. vj. ſm ny. de cicilia. i c. ꝑto. eꝛ de tranſla. epi. vel elec. ¶ Quero iiij°. an ſi de latitudie ꝑdioꝝ dubitet'. an ſit feudale vel emphiteoticũ. qd iurʒ. Dicas ꝙ totũ ſit eiuſdẽ q̃litatʒ: vbi nulle apparẽt note diuerſitatʒ. fac' qꝺ no. ff. ꝺle. iij. l. vxori. in glo. nõ ergo. qꝺ ẽ notãdũ ꝛʒ bal in. li. feu. ti. ꝺ ꝓtrouer. iuesti. c. vno. i. q. q̃ re ꝺ iuramẽtũ. v. cõcludẽdo. ¶ Quero. v°. q̃d ſi q̃s neſcit dicer' ꝓfines ſuaꝝ poſſeſſionũ. ℟°. ſibi ipute. qz nẽo incert⁹ ſibi eſſe ꝺʒ q̃tũ poſſideat. vt no. ꝓ accur. in. l. ſubſignatũ. §. fi. C. de v. ſig. ſm bal. in pace cõſtãtie. §. poſſeſſiões. i fi. ¶ Quero. vj°. q̃d ſit cõtract⁹ ẽphiteoticari⁹ ꝛ natura ipius Dico ꝙ naſa ꝓtract⁹ ẽphiteoticarij ẽ multiplex. ꝛ ꝑ° qz dñs q̃ dat rẽ i emphiteoſim retinet i ſe directũ dñiũ cũ vocet eũ dñm. vt. C. ꝺ iur' ẽphi. l. i. circa me[m]. ꝛ. l. ij. circa ꝑn. ꝛ. l. iij. in ꝑn. ꝛ eſt caſus. C. ꝺ ãno. ꝛ tribu. l. obſiſtere. li. ꝛ. vñ cũ lex vocet eũ dñm intellr ꝺ directo. vt. ff. ſi ager. vecti. l. i. nã emphite[a] hʒ vtile. vt. j. dicã g° penes dñz ſit directũ. cũ penes duos eſſe non poſſit idẽ dñiũ. vt. ff. como. l. ſi vt certo. §. ſi duo b⁹ vehiculũ. ſʒ tñ penes vnũ ꝑt eẽ directũ ꝛ penes aliũ vtile. ar. ff. de do. cã moꝛ. l. ſi moꝛtẽ. cũ ibi notatʒ circa me[m]. Scdo ẽ ꝺ naſa iurʒ ẽphiteotici ꝙ i emphiteotã vtile dñiũ trãſeat. vt no. iſti. loca. §. adeo. ſic hẽs. ff. arbo. fur. ce. l. cedere. in fi. cũ glo. et ff. ſi ager. vecti. l. i. i fi. ꝺ ꝓbat'. qz alibi lex

vocat eos dños. C. de fũ. pat. l. possessores li. xj. C. de fun. re. p. l. ij. c. li. ergo cũ lex vocet eos dños. ꝛ penes dñz remaneat directũ dñiũ. vt ê dictũ. ergo penes ẽphiteotã trãseat vtile. nec ob. qð aliq̃ dicãt. ꝙ legeſ ille itelligunt ī emphiteota fiſci. q̃ videt hȳre oñe dñiuz. qz dico ꝙ nõ ê vm. qz imo codẽ mõ ſic ī ꝑſona ꝓuati dz directũ dñiũ penes fiſcũ. penes ẽphiteotã añt vtile ſit C. de fun. re. do. l. ij. li. xj. ff. ſi agervecti. l. ij Tertio dico ꝙ ê de naſa iurꝫ ẽphiteotici. ꝙ dñs dãs rẽ ī emphiteoſiz ſp retineat ciuilẽ poſſeſſiõz. qð p3. qz ẽphiteota rẽ nõ ꝓſcribit. C. de ꝓſcp. xxx. an. l. male agit. ꝛ. l. cũ notiſſimi. §. fi. g⁹ appet ꝙ emphi⁹ nõ hȝ ciuilẽ poſſeſſiõz qz alꝫ bñ ꝓſcriberet. cũ ciuilis ſit cã parãs ꝓſcꝓtiõz. vt. ff. de acq̃. re. do. l. acq̃rit. §. fi. cũ ibi notat. ergo ciuilis penes dñz remanet Quarto ẽ de naſa hui⁹ iurꝫ. ꝙ emphi⁹ ꝓeat naſalẽ poſſeſſionẽ. cũ eq̃paret fructuario q̃ tñ poſſidz naturaliẽ. vt no. ff. de acq̃. po. l. naſal'. ꝛ iſti. loca. §. adeo. ꝛ dcõ. §. ſi duob⁹. all'. Dico tñ ꝙ ius ẽphioticariũ ſibi datũ poſſidz ciuiliter. q̃uis rẽ poſſideat naſal'r tñ. qð patz qz ꝓt ꝓſcribere. vt. C. de fun. pat. l. ius emphiteotici. ꝛ. l. fi. li. xj. ergo p3 ꝙ ciuiliter poſſidet. qz alꝫ ꝓſcribere nõ poſſz. vt. l. acq̃rit. §. fi. all'. ꝛ de vſucap. l. iuſto. §. nõ mutat. lꝫ voluit notare glo. ff. de vi. ꝛ vi. ar. l. i §. deijcit. ad qð facit. ff. ex q̃. cau. maio. l. ait ꝓtor. §. jtẽ ei q̃. cũ glo. ad qð in feu. ſi ð feu. defũcti mili. ꝓtrouer. fu. §. ſi q̃s p. xxx. ꝙ quo fac. ff. q̃. mo. vſu ffruc. amit. l. q̃ vſũfructũ. Quito eſt de naſa iſti⁹ iurꝫ. ꝙ ꝓſiſtit in reb⁹ imobilib⁹. vt dicto. §. adeo. all' ꝛ. C. de iur̃ emphi. l. i. vel in illis q̃ eis adherẽt. ꝛ ꝓ imobilib⁹ habent. vt in auẽ. de nõ alie. §. in emphiteoſi. coll. ij. Et eſt rõ. qz tñ ꝓſiſtit in re immobili. qz vt .ſ. dixi emphiteota hȝ vtile dñiuz. ꝛ dñs directũ ꝛ tñ in re mobili nõ ꝓt ita ſepari dñiuz vt C. de pac. l. traditiõib⁹. ꝛ idcirco in ill' cõſiſti nõ ꝓt. ꝛ in hac rõne fundat. ff. ð dãp. ī fec. l. ſi finita. §. ſi vectigali. vl' ꝓt eſſe ratio qz res emphi⁹ ꝓpe dat̃ ad meliorandũ. q̃ melioratio ꝓtinet ad res ꝓpe imobiles vt ff. de iur̃ fiſ. l. ij. §. diu⁹. Vel ꝓt eſſe rõ. q̃a emphiteot⁹ eſt ꝓpe melioratio. vt dicto. § adeo. qð tñ nõ ita ꝓt fieri in reb⁹ mobilib⁹. qz nõ dñr ita ꝓpetue. cũ eaꝫ poſſeſſio dicat̃ vilis ꝛ abiecta. vt. ff. de acq̃. po. l. ſi rẽ mobilẽ. Sexto req̃rit̃ ꝙ fiat ī ſcꝓtꝫ. vt no. in dcõ. §. adeo. ꝛ. C. de iur̃ emphi. l. i. licet ſcꝰ in alijs ꝓtractib⁹. vt. l. pactũ. C. ð pac. tñ bar. dic̃ ꝙ ſcꝓta nõ eſt de ſuba ipi⁹ ꝯct⁹ ẽphiteotici. Idẽ ſpe. ti. ð iur̃ emphi. v. q̃nto q̃rit̃ ibi. ſz opponit̃. chi. vo dic̃ ꝙ eſt de ſuba. ꝛ ẽ nccaria ſcꝓtura. ſic dic̃ glo. ꝛ ter. in dcã. l. i. C. de iur̃ emphi. fin jo. de gan. ibi. facit. §. i. in feu. q̃d ſit inueſti. Septio eſt de naſa iſti⁹ ꝓtract⁹. ꝙ aliq̃d det̃ ꝓ introitu. qð pz. qz magnã ꝙueniẽtiã hȝ cuz ꝓtractu emptiõis ꝛ vẽditiõis. vt dicto. §. adeo. ſz certũ eſt ꝙ ī ꝓtractu vẽditiõis req̃rit̃ pecũia. vt inſti. de emp. ꝛ vẽ. ī pn. g⁹ ꝛc jtẽ videt̃ ter. ff. delc. ij. l. his vbis. §. ij. ꝓ lꝫ vidz caſus. C. de ſa. ſan. ec. auc. q̃ rẽ. ad qð in auc. de nõ alienã. §. ſi vo etiã ꝓpetuaz. coll. ij. ꝓ lꝫ. C. defũ. pat. l. poſſeſſores. li. xj. Nec ob. finis eiuſdez. l. qz imꝑator exercebat libalitatẽ. nõ autẽ al's tenebat̃. ergo ẽ de naſa hui⁹ ꝓtract⁹. ꝙ pẽſio poſſit ſiſtere in pecũia. vel ī ſpecie. ſic dz ī dcõ. §. adeo. in glo. ꝛ. C. de iur̃ emphi. l. i. nã in dcõ. §. adeo. exponit̃ reddit⁹. i. ſpẽs. ad qð fac̃. C. de ager. ꝛ cenſi. l. litib⁹. §. ſin autẽ reddit⁹ li. xj. ꝛ. C. de fun. pat. l. ij. cũctis illis q̃ ibi no. Quidã tñ dicũt ꝙ dz ꝓſiſtere in pecunia. cũ hẽat magnã ꝙueniẽtiã cũ locatõe ꝛ tñ de naſa locatiõis eſt vt iteruenient̃ ꝓciũ. vt. ff. de po. l. i. §. ſi q̃s fuũ. Jtẽ emphiteota appellat̃ cõductor. ff. ſi ager. vecti. l i. §. i. ſz cõductor ꝓſtat penſiõz de pecunia ergo ꝛc. jtẽ ꝓ lꝫ ꝙ ſi dñs nolit recipe pẽſionẽ: emphi⁹ dz eã deponere ꝛ aſſignare. ꝛ ſi ꝓpe loquit̃ in pecũia. nã ſi eſſz alia ſpes ſufficeret ſine ꝓſignatiõe. C. de ager. ꝛ cẽ.

l.litib⁹.§.sin aũt coloni.li.xj. Nec ob.§. a deo.in glo.sup vbo reddit⁹.qz nõ ꝓsistat i pecũia solũ:sz etiã in spẽ alia ꝓsisteꝛ ꝑt.vt dcõ.§.sin aũt colõi.ad qõ fac. ff. ð vsufru. l.fũdi trebeciãi.ð anũ.le.l.libto.i ꝑn. Ho no ẽ ð nata isti⁹ ꝓtract⁹.qz nõ fit remissio ꝓpter sterilitatẽ.vt.C.de fũ.pat.l. iij.li.xj Et ẽ rõ qz etiã si maria ps fundi periss̃et: dãpnũ ptineret ad emphiteotã. vt dcõ.§. adeo.z.C.de iuꝛ emphi.l.i.in fi. jtẽ est rõ qz sexta ps pẽsiõis fuit remissa ab inicio ꝓpter piculũ qõ expectaꝛ ad eũ.vt i auc.ð nõ alie.§.qz vo leonis.z.§.dudũ.coll'.ij.z iterato nõ dz sibi fieri nisi i totũ pisset. vt C.de iuꝛ emphi.l.i. Decimo ẽ de natura isti⁹ ꝓtract⁹.q deꝛ ꝓ cõpetẽti portiõe siue pẽsione iuꝛ valorẽ rei qz si excederet nõ vi deꝛeꝛ ꝯct⁹ emphiteoticari⁹.sic itell'r.§.du dũ.ꝑall'.licz glo.videaꝛ alibi inuere q vi lissima pensiõe possit cõstitui.vt.C.de sa. san.ec.auc.q rẽ. Undecimo q ipo iure ca dit in cõmissuz.C.de iuꝛ emphi. l.fi. ita vidz supponere.l.ff.de pig.l. lex vectigal'. sz tm dico q req̃rit declaraꝯ q fuerit i mo ra soluẽdi.sic loq̃t dcã.l. lex vectigal'. Du odecimo q nisi ꝑstet pẽsiõz: ẽphiteota ꝑt expelli.C.de iuꝛ emphi.l.ij. ꝓ quo fac.ff. loca.z ꝓduc.l.q̃ro.§.ij. Ob qõ emphi⁹ q denegat.tributũ siue cẽsiũ dño suo laico ꝓ triẽniũ:pdit penit⁹ ius suũ. z cadit i cõ missuz.vt dcã.l.ij. Scdz aũt ꝓsuetudinez barcꝫ soluit i duplũ cẽsuz siue tributũ to tius tꝑis denegati.vt recognouerũt ꝓcu ratoꝛes.c.xxvij. Si aũt cẽsus ꝑstaꝛ eccl'ie z cessata fuerit solo ipi⁹ ꝓ biẽniũ:tũc ẽphi⁹ dz expelli a re.vt in.c.potuit.exꝛ de lo.z cõ duc.ꝓ hꝫ vide Bm ꝓpositi in suo tractatu de iure pꝛie.vbi census.qõq̃z scpsi.j.i vsa. cxxiiij.si ille q pliuiũ. sup vbo.z treuga. post ꝑn.z.v.ac tm. Tredecimo q sine con sensu dñi res nõ possit alienari. vt.C.de iuꝛ emphi.l.fi. z i cõsti. pacis. hec est paꝛ quã dñs.post.§. nullus xpian⁹. z in ꝓstõe siue pragmatica dñi regꝫ.P.j.q icip. qm digne regnat.cui⁹ datꝫ fuit barchiñ.viij. id⁹ marcij. Anno dñi incarnatõis.M.cc.x q̃ ꝓfirmata ẽ z ec inouata ꝓ dñz regẽ.p.iij cũ eius pragmatica.cui⁹ datꝫ fuit barcꝫ. v.idus augusti. Anno dñi.M.ccc.xxxix. Decimoq̃rto sm quosdã q emphi⁹ non possit alii cõstituere loco sui.C.ð re.alie. nõ alie.l.fi.iũcta.l.fi.ð iuꝛ emphi. sz glo. notauit ꝯriũ in dcõ.§. adeo. ꝑall'. z bene. Quindecimo q emphi⁹ fisci posset donaꝛ vt.C.ð fun.pa.l.i.li.xj.sz glo.notat idẽ in quocunqz.C.de iure emphi.l.fi. Sedecio q ista res nõ possit diuidi regiõib⁹.ff. cõi diui.l.cõi diuidũdo.i ꝑn. Decioseptimo. q nõ possit dare in pignoꝛe sine cõsensu dñi.vt.ff.de pig.l.lex vectigal'.ad qõ.ff.de pig.act.§.fi.ꝯriũ est vitas ꝓ iura all'.ð.e.q v.xiij. Decio octauo q q̃cũqz in re ista pos sit succedere siue masculus siue fẽia.vt.ff. si ager.vecti.l.i.sic.C.de loca.fũ.ti.l.ꝑdia circa ꝑn.li.x.z dicto.§. in emphiteosim.i auc.de nõ alie.coll'.ij. Decionono q sine req̃sitione z interpellatiõe dñi ꝑstaꝛ pen sio.sic intelligũt doc.C.de iuꝛ emphi.l.ij Uicesimo q sine ꝓsensu dñi nõ possit em phte⁹ rẽ dimittere.C.de oñi agro deꝛto. l.q̃cũqz.li.x. Uicesimoꝑ⁰ q q̃uis ꝯctus possit fieri sine scꝑtura q̃ ꝓ quoscunqz tes stes possit ꝓbari valet. ar.ff.de testi. l.i.hꝫ aũt ꝯctus cũ scꝑtura solũ.vt.ð.suo loco ꝓ batũ est. Uicesimoscdo q fiat iꝑpetuũ.vt dicto.§. adeo. sepi⁹ all'.licet q̃nqz fiat ad tẽ pus.z aliqñ vsqz ad certas ꝓsonas. In re aũt eccl'iastica vsqz ad tertiã gnatiõz vel i ꝑpetuũ.vt.§.emphiteos.z.§.licẽtia.i auc. de nõ alie.coll'.ij. Uicesimoz⁰ q dñs vidz esse iudex vt vidz casus i auc.de q̃storꝛe.§.si vo forsan.col'.vj.sz hꝫ nõ credo vm.qz imo supior dz cognoscere inter eos.C. in q̃b⁹ cau.colo.cen.l.i.li.xj. de iuꝛ emphi. l.fi.i pe.dicto. Sz circa hꝫ ꝑt distigui q vbi ẽ cõ trouersia inter dñz z emphiteotã. q tunc dñs iudex esse nõ possit.si vo sit cõtentio inter emphiteotas q tũc possit cognosce

re.sic.§.si vo forsan.all'. ad qđ i feu.đ phi. feu.alie.p fre.c.impialē.§. pterea. si inter duos. Vel pt dici q. §. pterea si iter duos. nō loquat in dñis rei. sed in illis q̄ st̄ dñi agricultor ciuitat̄ q̄ erāt iudices statuti forēsib⁹ illi⁹ ciuitat̄. q̄ illi melius hēbāt noticiā de ill' q̄ alij iudices. Et iō poterāt ꝓgnoscere. L. đ iudi. l. certi iur̄. ff. fi. regū. l. si irruptōe. ff. si messor. fal. mo. di. l. i. al's aūt ipi essent iudices in cā ꝓpa. qđ eē nō dz. vt. L. ne q̄s in sua cā. in ru b̄ ⁊ i nigro. Vicesimo q̄rto ⁊ vltio ē de nata isti⁹ ꝑct⁹ q. ē de iure ciuili. q̄uis alij sint đ iur̄ gentiū. vt no. ff. de iusti. ⁊ iur̄. l. ex b̄ iur̄ ¶ Sz q̄d si dñs dixit. ego do i emphiteosiz. ⁊ tn̄ nō st̄ ea q̄ req̄runt̄ i emphiteosi. sz ea q̄ req̄runt̄ in tributo vel alio ꝑctu. q̄rit̄ q̄s cōtract⁹ p̄sumat̄. vid i. l. insulā. ff. de p̄scp. v. ¶ Et q̄d sit tributū. ⁊ q̄d cēsus. ⁊ q̄d ēphiteota. vide bar. in. l. i. ff. de vecti. ⁊ cōmilit̄. p b̄ vide qđ scp̄si. j. i vsa. cxx. i baiulia. sup vbo cēsuz. v. iur̄ qđ. vbi in fi. all'at̄ bar. sic b̄ ⁊ in eodē loco. ¶ Et an emphi[a] seu inq̄lin⁹. aut q̄sq̄z possidēs noīe alieno possit dñz in iudicio noīare. ⁊ dilatio ānuncia tiōis ei dari debeat. Credo q. sic. L. vbi i rē act̄. l. ij. ⁊ ex̄. vt li. nō ꝓte. c. qm̄ freq̄nter. §. q. si in glo. sec⁹ em̄ vidē i reb⁹ imo. Empto vo ⁊ q̄uis ali⁹ qui noīe possidz ꝓprio nō audit̄ sup dilatiōe. sz tenet̄ se defēdere L. vbi in rē act̄. l. i. ¶ Quero vi⁹ q̄d sit cōtract⁹ vasallatic⁹ vel feudalis. ⁊ nata ipi⁹ Dico q. tractādo de nata hui⁹ ꝑctus: tractat̄ q̄d sit ꝓtractus vasallatic⁹ vel feudal' Et sic ꝓmo ē de nata isti⁹ ꝓtractus. q. dñs hēat in vasallū trās ferre vsūfructū ⁊ sibi retinere ꝓpetatē. vt i feu. q̄b⁹ cau. feu. ami. c. vno. v. in primis. ⁊ v. bñficiū. Scđo est de nata isti⁹ ꝑctus. q. dñiuz vtile trāseat i vasallū. q. p̄t q̄si vēdicare. vt i feu. đ iuesti. đ re alie. fcā. §. i. nā al's ñ posset/nisi essz q̄si dñs. vt. ff. de au. ⁊ ar. le. l. q̄ntus. §. argēto. ff. de re. vē. l. nō solū. §. meū. ad qđ in feu. đ ꝓtrouer. iter vas. ⁊ aliū. §. i. itē q. lex vocat eū dñz. vt in feu. de ꝓpi. feu. alie. §. illud. licz q̄dā ꝑ. q. imo voceť vsufructuari⁹. vt in. §. i primis. đ all'. ⁊ tn̄ vsufructuari⁹ nō hz vtile dñiuz. vt. ff. de fur. l. falso. §. fi. et ē casus. ff. đ acq̄. re. do. l. acq̄rit̄. §. fi. b̄ notat glo. in feu. de alie. feu. pat̄. c. i. in pn. magne glo. qđ tn̄ credo veri⁹. Tertio q. dñs retineat ciuilē possessiōem. vt no. ff. de acq̄. po. l. iij. §. econtrario. Quarto q. i vasallum transferat naturalem. vt notat̄ in dicto. §. econtrario. ar[m]. ff. como. l. si vt certo. §. si duob⁹. nā fructuario cōpatur q̄ tn̄ possidet nata l'r. ff. đ acq̄. po. l. nata l'r Dico tn̄ q. ius vasallaticū possidet tā ciuiliter q. nata l'r. q. ipz p̄scribit q. nō essz nisi possideret ciuiliter. ff. de acq̄. re. do. l. acq̄rit̄. §. fi. Sic est etiā in feu. si de feu. mili. ꝓtrouer. sic. c. si q̄s p. xxx. ¶ Quito q. feudū stat in reb⁹ imobilib⁹. vt in feu. đ feu. cog. §. scio. Sexto q. nisi vasall⁹ faciat debitū fuiciū q. priuat̄ feudo. vt in feu. q̄ sit pma cā ami. bñfi. c. i. §. sz non iustior. Septimo q. nō possit alienare sine volūtate dñi. vt in feu. de. ꝓpi. feu. alie. p fre. c. ipialē. circa pn. Octauo q. regl'ariter in feudatio fit imppetu ū. iur̄. §. i primis all'. q̄uis q̄nq̄z fiat ad tp̄us. vt in feu. de feu. gar. c. vno. Nono q. dñs dz p se i possessiōz ponere vas. vt i feu. de noua forma fideli. c. i. in fi. licz p procuratorē possit ipz iuestire i feu. p quos fi. inuesti. c. i. §. psonā. Decimo q. est de iure ciuili. vt in feu. de feu. cog. i fi. Sicut notat glo. in sil'i. ff. de iusti. ⁊ iur̄. l. ex hoc iure Et i hoc conueniūt ius emphiteoticū ⁊ feudale. ¶ Undecimo q. si sit controuersia inter vasallos dñs cognoscit in c. impialē. all'. §. pterea si inter duos. qđ secus est in ꝓtractu emphiteoticario. vt. ē. dixi. Et est rō diuersitat̄ q. i cōtractu feudali dñs hz obligatā psonā vasalli medio iuramēto rōne rei. Si ergo hz iur̄ dictiōz in psonā: multo forti⁹ in re. Dñs aūt emphiteos⁹ solū obligatā psonā hz ad meliorandū. nō aūt hēt in ipam psonā aliquā

iurdictiõz.nec̃ re habet ius aliq3: q̃diu
pensiõz p̃stet. z ideo de ipo cognoscere nõ
p̃t. sup quo vide qõ scpsi.ẽ. q. ppi. v. xxiij.
Duodecimo q nõ possit pignori dari. vt ĩ
feu: de phi. feu. ali. p fre. circa pn. qõ sec⁹ ẽ
in emphi⁹ vt dixi. Cui⁹ p̃t esse rõ diuersi⁹
tat3. qz maiorẽ reuerẽtiã dz vasall⁹ dño q̃
emphiteota dño suo. qz feudũ dar gr̃a et
amore psone. vt in feu. de feu. dato ĩ vim.
l. cõmisso. §. i. sed res ẽphiteoticaria rõne
rei solũ dar vt melioret. insti. loca. §. adeo
Et iõ nõ mirũ si talis res pignori dari nõ
possit. Tu vo dicas indifferẽter q de iure
cathalonico. siue res feudal sit. siue ẽphi⁹
teoticaria sine psẽsu dñi obligari. sine pi⁹
gnori dari nõ p̃t. vt in iurib⁹ all'at3. ẽ. ĩ. q.
ppi. v. xiij. q sine psensu. z. ẽ. vsa. xxxiij. sicl
suũ feudũ. cũ sua matia. Tredecio reqrit
q vasallus nõ possit donare rẽ feudalẽ sĩ⁹
ne licẽtia dñi. vt in feu. q̃r feu. olim alie.
po. §. donare. qõ sec⁹ est in emphi⁹ vt dixi
ẽ. q. ppi. Cuius est rõ diuersitat3 qz ẽphi⁹
etiã fisci p̃t rẽ donare siue vẽdere: irrequi⁹
sito fisco q dñs ẽ. vt. C. de fun. pat. l. i. li. xj
Cuius p̃t esse rõ. qz cũ fisc⁹ hẽat latũ pri⁹
moniũ: nõ p̃t eẽ vbiq3. vt. C. de pfes. z me.
l. magnos. li. x. Sz ista rõ p̃t remoueri. qa
licet nõ possit esse vbiq3. tñ suus pcurato⁹
dz inqrere q dz talib⁹ iteresse. vt. ff. ỏ offi.
pcura. ce. l. i. Quare p̃t dici q q̃is possit
donare siue vẽdere sine eius volũtate. po
stea tñ reqrat eius psensus. vt ĩ puato. C.
de loca. p̃di. ci. l. i. li. xj. Sz tñ ista rõ ibidẽ
impⁱobat. z. C. de fũ. pat. l. ius ẽphiteoc.
e. li. Quare dic q rõ p̃t esse. qz vas. magz ẽ
obligat⁹ ipi dño p iuramẽtũ q̃ sit emphi
teota. maxĩe qz dñs psonã ei⁹ eligit. z iõo
nõ p̃t aliũ supponere loco sui. tñ donãdo
ppter libalitatẽ lỏ sibi pmittit. cũ eodem
mõ ali⁹ possit eligi melioꝛ sicut ipe. z iõo
ipi pmittit. Et eadẽ rõ p̃t reddi in puato.
p dictã. l. i. C. de loca. p̃di. ci. Decimo q̃rto
q in feudo nõ succedat feia. nisi lỏ quẽtũ
fuerit. vt in feu. q̃ feu. da. po. §. lỏ aũt. qõ se
cus ẽ ĩ emphi⁹. cui⁹ est rõ. qz vas. tenet iu
uare dñz: qõ nõ posset feia vt in. §. hoc aũt
stati all'ato. sz tñ emphiteota solũ dat ad
meliorandũ. z tñ in tali negocio bñ p̃t in
teresse feia. vt. ff. ỏ nego. gen. l. iij. §. i. Tu
vo dic q imo feia in feudo succedere põt.
indistincte de iure cathalonico. vt ĩ cõme.
p. alỏti. c. xxij. si defũcto. z. c. xxvj. nll's p̃t.
Xv. q vasall⁹ possit facere aliũ vasallũ sub
se de eodẽ feudo. etiã sine dñi volũtate. vt
in feu. q̃r olim feu. alie. po. circa pn. per
quos fi. inuesti. §. sed etiã. si de feu. mi. cõ
troue. sit. c. bñficiũ. ỏ lege cozrar. §. sit'r qõ
secus est in emphi⁹ pm quosdã. tñ p̃rium
no. insti. loca. §. adeo. Cuius est rõ. qz res
dat ad meliorandũ. vt dixi. Cũ ergo scds
nõ ita meliorare tẽ prim⁹. iõ reqrit psen
sus dñi. qz forte meli⁹ opat prim⁹. Sz cũ
feudũ nõ detur ad meliorandũ. sz ad fui
ciũ p̃standũ. z eodẽ mõ fuire poterit. iõo
poterit dare alteri sine dñi volũtate. imo
nõ p̃t vt. ẽ. vsa. xxxiij. si qs suũ feudũ. z hoc
teneas. Xvj°. q nõ p̃stetur aliq̃ pẽsio. sed
tñ p̃stet fuiciũ certũ vel incertũ. put ẽ cõ
uentũ Itẽ q nihil det p introitu. cũ solũ
detur ob amorẽ. vt in feu. de feu. da. i vim
l. comi. §. i. de capi. coz. in pn. z lỏ pbat in
feu. quo tpre mi. inuesti. pe. de. c. vno. et lỏ
supponit ter. ĩ feu. q̃ sit pma cã bñfi. ami.
§. sed nõ est alia. Et in istis duob⁹ casibus
est sec⁹ in emphi⁹. qz dz dari aliq̃d p introi
tu. z rõne rei aliq̃d p̃statur. Cui⁹ est rõ. qz
p̃tract⁹ emphiteos hz magnã psenciãz
cũ emptiõe z vẽditiõe. vt dixi. ẽ. Itẽ habz
magnã psencientiã cũ locatiõe. vt dixi. et
iõ dat p̃ciũ. sz feudũ solũ datur amore et
honore. z iõ p̃ciũ nõ reqrit. Xvij°. q vas.
nõ teneat p̃stare fuiciũ. nisi reqsito p dñz
vt in feu. de noua fo. fideli. c. i. et si ỏ feu.
defũc. mili. ptrouer. fu. c. licet vasallus. et
lỏ fi. lex. c. i. §. ad hoc. qõ secus est in ẽphi⁹
Cui⁹ est rõ. qz emphite⁹ hz p̃stare pẽsionẽ
ad certã diẽ. z ideo cũ dies ĩterpellat p ho
mie: nõ reqrit alia interpellatio. C. ỏ ẽphẽ.

ꝛ comi.ſti.l.magnã.vaſ.aũt nõ teneꝫ. q̃a neſcit an dñs indigeat.ar.ff. de op. lib.l. quotiẽs.Ꝛviij.qꝛ vaſ. ꝑt diuidere feuduꝫ ſine licẽtia dñi.niſi ſit feudũ magnũ.vt i feu.de ꝓhi.feu.ali.p fre.c.impiale.§. ꝓterea ducatus.qđ ſecꝰ eſt in emphiª.cuius eſt rõ.qꝛ ꝓiudiciũ eſt dño ſi diuideꝫ per plures ꝓteſ.qꝛ ꝓticularis ſolutio ꝛc.ff.fa. her.l.plane.ꝛ hec rõ vidꝛ inui.ff.cõi diui. l.cõi diuidũdo in ꝓn.qđ tñ nõ repit in vaſallo.qꝛ ĩmo dñs hꝫ diuidere. exquo h̃eat plures q̃ h̃nt iuuare ꝛ ꝓſtare iuramẽtũ fi delitatꝫ.vt in feu.ſi de feu.vaſ. mili. ꝓtro. ſit.c.ſi q̃s.p.xxx.§. oẽs filij. ꝛ iõ eo irreq̃ſi to diuidi pñt.ar.ĩ feu.de ĩueſti.feu.§. ecõ trario.Ꝛviiij.q̃ iſte ꝟctus ꝓbari nõ poſſit niſi per pares curie.vt i feu. q̃d ſit ĩueſti. feu.§.i.qđ ſecꝰ in emphiª.cuiꝰ eſt rõ. qꝛ b̃ agit de maiori ꝓiudicio.ſ.de ꝓſona. cum agaꝫ de iuramẽto fuãdo. ꝛ iõ cũ maiꝰ ſit ꝑiculũ cautiꝰ ꝛc.vt.ff.de car.edic.l.i.§:ſed ꝛ ſi q̃s. ꝛ ꝺ elec.c.vbi.li.vj.Ꝛx.q̃ vaſ. poſſit dimittere feudũ ſine volũtate dñi vt i feu. qui ꝟ ꝓſti.lotarij.re.§.i.qđ ſecꝰ in ẽphiª vt ã.dixi.cuius rõ eſt.qꝛ res daꝫ i emphiteoſim vel melioreꝫ.ꝛ ſic rõne dñi vt.C.de iu re emphi.l.i.ꝛ fi. ſz tñ feuduꝫ daꝫ vaſallo nõ gr̃a dñi.ſed ob amorẽ ꝛ gr̃aꝫ vaſalli. ꝛ ꝓpter eiꝰ comoditatẽ.vt in feu.q̃bus cau. feu.ami.c.i.§.bñficiuꝫ. Et idcirco exquo daꝫ gratia vaſalli.ꝛ in eius fauorẽ nõ mi rũ ſi poſſit dimittere ꝛ fauori ſuo renũcia re.ff.de pac.l.penl.de poſtula.l.quos phi bet.ff.ꝺ legi.l.qđ fauore. Emphiteota au tẽ cũ res nõ detur gr̃a ſui ſed dñi ne mirũ ſi nõ poſſit dimittere. Sz tu dic q̃ vaſ. pre ſtito homagio feudũ dimittere nõ ꝑt iui to dño.vt i cõmẽ. ꝑ.albti.c.xxiij. poſtq̃ aliq̃s.Ꝛxj.q̃ poſſit fieri ſine ſcꝑtura.vt in feu.q̃d ſit inueſti.§.i.qđ ſecus eſt ĩ emphi teota vt dixi.cuiꝰ eſt rõ.qꝛ multa cõponũ tur in ꝓtractu emphiteo q̃ dãt eſſencialia ipi ꝓtractui.de q̃bus h̃es.C.de iuꝰ ẽphi. l.i.et tñ niſi ponerenꝫ in ſcriptꝫ nõ poſſet de eis haberi mẽoria.ar.ff.de pig.l. ꝟbiꝫ. Et ideo nõ mirũ ſi req̃raꝫ ſcriptura.ſed ta mẽ feudũ regl'iter daꝫ ſine aliquo pac to.vt in feu.de capi.q̃ cur.ven.c.i.qꝛ non mirũ ſi ſcriptura nõ req̃raꝫ.Ꝛxij.qꝛ ex mlt tis et diuerſ cauſ amittiꝫ feudũ vt in feu. q̃bus mo.feu.ami.ꝓ totũ.qđ ſecus in em phiª.qꝛ ex modicis cauſ amittiꝫ. vt.C.ꝺ iure emphi.l.fi. Cuiꝰ ꝑt eſſe rõ ꝓpter iura mẽtũ fidelitatꝫ qđ ꝓſtat dño. ergo ꝛc. vt in feu.de noua forma fideli.ꝓ totũ.Ꝛxiij.q̃ ipo iure nõ cadat in cõmiſſuꝫ ſz per iniaꝫ vt in feu.de feu. ſine culpa nõ ami.c.vno et quo tp̃re mi.inueſti.pe.de.c. ſancimꝰ. ꝛ quot caſus ſint nccãrij ad inueſti. ꝓbã. c.vno. Qđ ſecus eſt ĩ emphiª vt dixi. cuiꝰ ꝑt eſſe rõ.qꝛ in ꝓtractu emphiteo ꝑs dñi ẽ fundata de iure cõi.qꝛ emphiª dꝫ ꝓbare ſoluiſſe.C.de apo.publi.l.q̃cũq̃.et.l.i.li. x. Secus in feudo.qꝛ iuꝝ cõi eſt fundata. ꝑs vaſalli ſeu intentio.et iõ dñs dꝫ ꝓbar id de quo eũ accuſat.vt in feu.de feu.ſine culpa nõ ami.c.vno.ideo nõ mirũ ſi ſnia req̃raꝫ.Ꝛxiiij.q̃ interueniat iuramẽtũ vt in feu.q̃lr vaſ.iura.de.c.vno.cũ ti.ſeq̃nti. qđ ſecus eſt in emphiª Cuiꝰ eſt rõ.qꝛ ſi vo luiſſet ꝺ diciſſet.C. de cadu.tol.l. vna.§. ſin aũt ad deficiẽtis. Jn vaſallo aũt eſt rõ qꝛ vaſ.obligaꝫ dño ad iuramẽtũ. ꝛ ad cu ſtodiendũ. ꝛ ad ꝓſtandũ fidelitatẽ. ꝛ ideo nõ mirũ ſi habeat iurare. cũ in iſtꝫ ſit ma gnũ ꝑiculũ. vt.ff.de car.edic.l.i.§. ſed et ſi q̃s.de elec.c.vbi.li.vj.Ꝛxv. q̃ cenſeꝫ cẽ rea lis.nã dimittẽdo rẽ vaſal. libatur. ꝺ ẏm ꝺ iure cõi.ſecꝰ de iure patrie.vt.ã.dixi.ỹ.xx. q̃ vaſ.poſſit dimittere ꝛc.ꝛ ẏm tñ ꝓtractꝰ emphiteoticariꝰ cẽſetur eſſe ꝑſonalis.ideo nõ liberaꝫ dimittẽdo rez. vt.ã.dixi. Ꝛxvj. q̃ ſi vaſ.inficiauerit rez q̃ cadat a feudo vt in feu.ſi de feu.defũc. mili. ꝓtrouer. c. licet vaſallus.§. penl'.et fi.ꝛ de le.coꝛ.c. fi. Et in ꝺ videꝫ differre ab ipo emphiteota qꝛ ſi emphiª rem inficiauerit ſi poſtea cõ fiteaꝫ cuadit cõmiſſuꝫ.ſic vidꝛ innuere ꝺ

glo. C. de ingenu. l. ingenuū. Sz tñ dico ꝙ idem sit in vtroqꝫ. vt emphiteota eodē modo perdat rem abnegando sic vasall⁹. qꝛ tm̄ dz opari exp̄ssum sicut tacitū. sz tñ ꝙ ex tacita abnegatiōe. s. ꝑ nō solutionez pensiōis ip̄e ꝑuat̄ a iure emphiteotico. vt C. de iur̄ ēphi. l. ij. ergo ꝛc. Nec ob. qđ no. in. l. ingenuū all'ata. ꝙ ibi dicit glo. ꝙ p̄t ꝯfiteri se tenere in alodiū. ꝛ iō nō mirū si ꝑ abnegatiōz nō amittat. qꝛ ille sub cui⁹ alodio est nullū dñiuz vtile. nec directuz hz in re. vt dicā. j. in materia alodij. q. ix. dñs aūt rei emphiteotice sꝑ hz directū dominiū. vt dixi. s̄. in materia emphiteo^a q. vj. Et iō cū ip̄e directū dñiuz habeat sicut dñs feudi. nō mirū si emphi^a ꝑdat rē sicut vasal. ¶ Quero. viij. q̄d sit ꝯtract⁹ colonarius libellari⁹. dico ꝙ ꝯctus colonarius dr. qꝛ sil'itudinē hz cū colono. nā totus ꝯtractus cū pecūia expedit̄ ad modū coloni. sic. ff. loca. l. si merces. §. vis maior Itē similis est in alio q̄ recipit domū edificatā sicut colonus vt no. C. de agri. ꝛ cē. l. diffinim⁹. in fine. ij. glo. li. xj. Et nota ꝓpter sil'itudinē quā habz cū isto. nō mirū si vocet̄ colonari⁹. sicut in crimine stellionatus. ff. de cri. stelli. l. ij. ꝓ so. l. si fuerit. §. aristo. Vel p̄t dici ꝙ vocet̄ ꝓprie colonarius a colono. ꝛ in isto ꝯtractu p̄mo est đ natura ei⁹. qꝛ in accipiēte tm̄ vtile dñiuz trāsfert̄. ff. de dāp. infec. l. si finita. §. si đ vectigalib⁹. Itē h̄ vi đꝛ reuocare tex. in auc̄. de nō alie. coll'. ij. qꝛ ibi ponit̄ dictio pene q̄ in se īportat īꝑfectiōz. §. si min⁹. in auc̄. e. ti. ꝛ ī auc̄. vt determīa. sit nu. cl'i. §. i. coll' i. sed ibi. s. in auc̄. de nō alie. dicit tex. ꝙ ille q̄ p̄mo inuenit istū ꝯtractū inuenit pene alienatiōz. ergo nō omnē alienatiōez inuenit per quā dñiuz transferat̄: sed tm̄modo vtile. sic intelligat̄ ibi in auc̄. de nō alie. sup verbo peritos. in glo. licet quidā dicant ꝯtrariū. qꝛ īmo totū dominiū trāsfertur ꝓpter verbū paritos. quasi pares dño. Et in hoc dicūt ꝙ differt a cōtractu. emphiteotico. vt in auc̄. de nō alie. §. dudum. sed hoc nō credo vt dixi. s̄. Scđo est de natura isti⁹ ꝯtractus. ꝙ fiat tā in scp̄tꝫ q̄ sine scriptis. qꝛ ibi nō dicit ꝙ fiat ī scriptis. ergo tm̄ valet vno mō sicut alio. sic C. de pac. l. pactū quod bona fide. ꝛ de fi. instru. ꝛ iur̄. aste. l. iij. li. x. Tertio ꝙ in introitu detur magna pecūia. ꝛ statuatur modica pensio ꝓ re magna. vt patz ibi cū dicit ꝑitos. i. paruū dans noīe pensionis Quarto qꝛ ꝓpter cessationē pensiōis res non cadat in cōmissuz. ꝛ hoc patz. qꝛ modica est pensio vt dixi. ꝛ ideo esset incōueniens ꝙ ita ꝓ modica pensione res amitteretur. vt ī auc̄. de fi. instru. §. vt aūt. coll'. vj. ff. đ in inte. resti. l. scio. ff. de ꝯhen. ēp. l. res bōa fide. ꝛ in isto ꝯtractu dz intelligi glo. C. de sa. san. ec. auc̄. q̄ rem. ¶ Quero nono quid sit alodiū. Dico ꝙ istud est ꝓprie patrimoniū cuiuslibet in quo q̄libz hz tā directū dñiū q̄ vtile. tñ sub districtu et iurisdictione alicuius continetur. vt ī feu. de pa. te. et iura. fir. §. ad hec. vbi de h̄ per ja. de bellouisu. et bal. Et est primo đ natura istius contract⁹ ꝙ habēs rē vtrūqꝫ dominiū retineat seu habeat. licz sub districtu seu alterius iurisdictiōe existat. vt. §. ad hec allegato. sic no. C. de quadri. prescrip. l. fi. Ei ideo dicitur allodium q̄si proprium patrimonium. sic in feu. de eo qui sibi vl'here. inuesti. acci. c. vno. circa finē. Secundo est ꝙ ad filios et ad filias transeat huiusmodi allodium. sicut est textus in feu. si de feu. defunc. mili. c. inter filiam. §. primo. Et allodium si publicetur: solum principi debet applicari. ꝛ non alijs dñis. vt supra vsatico sexagesimonono. Itē statuerunt. de hoc per Gilermum prepositi in suo tractatu de iure patrie. vbi allodium. ¶ Quero decimo quid sit contractus tributarius. Dico ꝙ iste contractus consistit in prestatiōe auri ꝛ argenti: ꝛ pecunie. vt no. C. de āno. ꝛ tribu. in Ru. li. x. ꝛ est tex. C. đ cano. lar-

gi.l.i.iũcta Ru.e.li.ad qđ.C.de ſuſcep.et archa.l.quotiẽs ii.ꝑ.t.ff.de cenſi.l.cũ poſ ſeſſor in fi. Interdũ ĩ ſumit large ꝑ ſpe cieb⁹ in auẽ.de collatorib⁹.coll.ix.C.đ ſu ſcep.t archa.l.modios.li.x. Interdũ ſũit ꝑ eo qđ preſtat ꝑ capite.C.de agri.t cẽſi. l.cũ antea.li.xj. Interdũ ꝑ alijs reb⁹.C. de cenſi.t cenſito.l.i.li.c.Et eſt ꝓmo đ natura iſti⁹ ꝛctus:t ꝓmo ſumit ꝙ totũ dñium rei tranſferat penes tributariũ.ſic lo ꝙtur.C.de ãno.t tribu.l.obſiſtere.li.x.Et ſic differt a ꝛctu emphiteo⁹,ſcđo eſt đ na tura iſti⁹ ꝛct⁹:vt res nõ cadat in cõmiſſum nõ ſoluto tributo.ff.de mino.l.ſi ex cã.§. ſi in cõmiſſum.C.de admi.tu.l.ſi tutor,ꝑ quo videt facere qz ſpeciale eſt in eccleſia. vt nõ cadat in cõmiſſum,ergo in ꝫm ẽ ius cõe.ff.ad mũi.l.i.ꝑ quo.C.de ſuſcep.t ar cha.l.i.li.x.de act.tribu.l.fi.e.li.t hoc vi đet notatũ in glo.ff.de publica.l.impato res.t de cenſi.l.forma.§.ſi qs inquilinum in ꝓma opi.ſz tamẽ in vltima tenuit ꝑm. Sed ꝙ res nõ cadat in cõmiſſum videtur tert⁹ cõiunctus cũ alio.qz in re ꝓpa non ꝓſiſtit pignus.ſed tex.dicit ꝙ ꝑ tributo nõ ſoluto fiſcus vẽdit rem tanꝯ obligatam. ff.de reſcin.ven.l.fundus.Et hãc opi.te nẽt multi.Rñ⁹.ll.ꝑ parte ꝗria all.ſ.ꝙ in illis.ll.cõmiſſum đ improp.ſ.ꝑ vendi tione q̃ fit ꝑ actiõe tributoꝝ nõ ſolutorũ ſz tũ ꝑ ꝓma parte facẽ.ff.ad velley.l.vir vt ori.§.fi.Tertio vt fiat cõmiſſuz ꝓpter ſte rilitatẽ t augmentũ ꝓpter vbertatẽ.C.đ allu.t pallu.l.ij.ff.de cenſi.l.forma.§.illã t ꝑ hoc differt a ꝛctu emphite⁹. Quarto eſt de natura ei⁹ ꝙ fiat in ſcptis.vt no.ff. de cenſi.l.forma.in ꝓn.t videt hoc tex.in nuere in auẽ.de tollato.§.t đ iubemus. coll.ix.C.ſine cenſu.t reliq̃.l.fi. Quito ꝙ preſtãs debeat illud deferre in limitibus hue,puincie:t nõ vltra.vt ĩ tex.C.de ãno. t tribu.l.ꝑ locis.t.l. meditarranei.li.x.t videt caſus.C.de eroga.mili.au.l.ſine.li. xij. Nec vltra tenet portare,ſed illi qui ab eis ſuſcipiũt poſſunt plus exigere.qz exe cutiones in hoc grauant.ſic videt glo.in telligere.C.de ſuſcep.t archa.l.modicis. li.x.in fi.Sexto ꝙ nihil det.C.de cenſi.t cenſito.l.i.li.xj.de omni agro deſerto.l.q̃ agros.t.l.locoꝝ.li.xj. Septio qz reputat realis t ſemp comitat rem.ff.de iure fiſ. l.impatores.Et in hoc differt a ꝛctu em phiteoticario. Et ꝙ reputet realis videt tex.innuere.ff.dele.iij.l.q̃ concubinã.§.q̃ ortos.Octauo qz ꝑt fieri impetuuz.vel ad tẽs vt ibi. Nono qz tributari⁹ ꝑt rẽ pi gnori dare t vendere ſine cõſenſu fiſci.vt ff.de pac.l.iur ꝗgentiũ.ad qđ e.ti.inter.ff. de cenſi.l.cũ poſſeſſor.in ꝓn.Adde qđ ſcri pſi.j.ĩ vſa.cxxiij.aliũ nãq̃ ſupẽbo palias ¶ Quero.xj.q̃d ſit ꝛct⁹ cenſualis. dico ꝙ hic ꝛctus dupl⁹ ſumi põt.ꝓmo põt ſumi qđ preſtat rõne regalis vel impialis ſub⁹ iectiõis.ſic ſumit.ff.de cenſi.t.C.ꝑ totũ. t iſto mõ acceptũ idẽ eſt qđ tributũ.vt.ff. de cenſi.l.eta tẽ.ſic loq̃tur in auẽ.vt iudi. ſine quoquo ſuffragio.in ꝓn.t.§.i.coll.ij t de tali cenſu intelligo.C.de cenſi.t cẽſi to.in Ru.li.xj.t iſto⁹ ſumpto ſz dicenda q̃ dixi.ſ.de tributo.Scđo ſumit ſtricte ꝑ eo qđ ꝑſtat ꝓuato rõne ꝓuate ſubiectio nis.vt qñ dat prediũ ad cenſuz.t in h⁹ ca ſu habẽt locũ ea q̃ dixi.ſ.in tributo.vt ſic dicamus ꝙ omnib⁹ tẽ.ff.de legi.l.nõ pñt. Nã ex quo in vno eſt dictũ im alio videtur repetitũ.C.de diuer.reſcꝑ.l.i.qz idẽ videt in fiſco.t in ꝓuato.niſi ꝛctuz repiat.ff.de peti.here.l.itẽ veniũt.§.in ꝓuatoꝝ.ad qđ C.de iuſ.fiſ.l.iuſtas.li.x.vno tamen exce pto.ꝙ dñs dans rem in cenſuz retinet di rectũ dñium.vt.C.de fun.t aſaltibus rei do.l.fi.libo.xj.quod tamen non eſt in tri buto.vt.ſ.dixi.Et eſt effectus ĩ hoc:quia iſte qui recipit cenſum a ꝓuato,ex quo habet vtile dominiuz poterit rem quaſi vendicare:non autez directo.ff.de rei.vẽ. l.in rem.Item poteſt eſſe effectus circa ꝑ ſumptionem:qz ex quo in iſto ꝛctu tãtuz

transfertur vtile dñium. Jam retinetur directū vt ciuilis possessio: vt dixi ī silib⁹ ꝯctib⁹. Et iō in h̄ casu rē nō posset ꝓscribere nec tetinere cū deficiat sibi ciuil'. sic su⁹ ponit tex. C. de fun. ⁊ alt̄ib⁹ re. do. l. ij. li bro. xj. Adde qđ scꝑsi. j. ī vsa. cxx. ī baiulia sup v̄bo cēsuz. ⁊ ī vsa. clj. si q̄s accepit. ī gl. iij. ¶ Quero. xij. q̄d sit ꝯct⁹ ānonari⁹. dico q̄ de isto ānona. idē st̄ dicēda: q̄ dixi ō tributo: ⁊ cēsu pblico. vt nota. C. de cēsi. ⁊ cēsito. ī Ku. li. xj. Sz ī h̄ tñ differūt q² a nō na ō² qñ ꝓsistit ī spēb⁹. vt. C. ō anō. ⁊ tribu in Ku. li. x. ⁊ vī tex. t. C. de eroga. mili. au. l. ꝓhāc. al's icipit iubem⁹. ⁊. l. nll'i. li. xij. ⁊. ff. de ex̄or. cri. l. ānona. Quero. xiij. q̄d sit publica pēsitacio. Rñ⁹ q̄ ī ista idē dico q̄ dixi ī tributo. ⁊ cēsu publico. vt no. C. de cēsi. ⁊ cēsito. ī Ku. li. xj. Sz differūt q² tri b utū ī auro ⁊ argēto ⁊ ere ꝓsistit. vt. s. dixi ⁊ no. ī Ku. all'. C. de cēsi. Sz publica pēsi tacio mag⁹ hz latā significatiōez: q² in a lijs speciēb⁹ se refert. vt. C. sine cē. ⁊ reliqs in Ku. sic etiā. C. ō fun. pat. l. ij. li. xj. Que ro. xiiij. q̄d sit capita⁹. dico q̄ capita⁹ ē q̄ soluit ꝓ capite cuiuslibet aīal. Et de tali capitatiōe loq̄tur ī auc. vt iudi. sine quo⁹ quo suffragio. §. illud tñ. coll'. ij. ⁊ de mā. ꝑn. §. coges. coll'. iij. ⁊. C. ō agri. ⁊ cēsi. l. cū ātea. li. xj. Et talē capitatiōez soluūt rusti ci: q² ciues ab ea st̄ exēpti. vt ibi not⁹. ⁊ est tex. C. de capita. ciuiliū. l. vna. li. xj. Que ro. xv. q̄d sit ꝯct⁹ vectigal'. dico q̄ vectigal est qđ ꝑstat ꝓ reb⁹ mobilib⁹: q̄ veniūt per cām mercimonij ꝑ locū vectigal'. sic sumi tur. C. ō vecti. l. i. ⁊. ff. ō pbli. ꝑ totū. Q̄ñqz tñ ꝑstat vectigal ꝓ libo hoie. vt. ff. ō do. in ter vi. ⁊ vx. l. si q̄s ꝓ vroze. Q̄ñqz ō² porta toriū. C. ō vecti. l. iij. sic sūit. ff. de v̄b. sig. l. in lege cēsoria. ff. locati. l. cū ī plures. §. ve hiculū. Q̄ñqz sūit ꝓ pēsiōe: quā ꝑstat em phiteota dño suo. sic sūit. ff. si ager. vecti. ꝑ totū. ff. cōi diuidū. §. i. q̄ sāc. co. l. sciēduz §. i. Q̄ñqz sūit ꝓ tributo. ff. de publi. l. im peratores. ⁊. l. cōmissa. ꝓn vnū ītellectuz glo. ꝓmo añt ꝓut sumit ꝓ vectigal ē de ei⁹ nat̄a. q² in q̄libet re q̄ vehitur cā merci monij de vna ciuitate ad aliā ꝑstat. ita q² nec militia nec ꝓuilegiū ꝓncipis excusat q̄ liez miles a cōmissio excusef. tñ vectigal soluere teneā. vt. C. de vecti. ⁊ comis. l. om niū. ⁊. l. oīb⁹. ideo est ō ei⁹ nat̄a. q² ꝑs octa ua ꝑsci. C. de vec. ⁊ comis. l. ex ꝑstacione. hodie cñ ꝑstat ex ꝑsuetudinē ⁊ vsuz ꝑfi arū. vt h̄ vsa. in glo. ⁊. C. de vecti. ⁊ cōmis. l. fi. ff. de pbli. l. ij publicanⁱ. §. fi. Jtē dico q² certe res st̄ exēpte a ꝑstatiōe vectigalis ex ꝓuilegio. de q̄b⁹ sit mētio. ff. de pbli. l. si publicanⁱ. Tertio ē de ei⁹ nat̄a: q² si nō soluat vectigal vl' nō fiat ꝓfessio. q² res ca dat ī cōmissuz. ff. de publi. l. fraudati. ⁊. l. cōmissa. verūtñ dico q² ille q̄ nō soluerit te nuerit rē ꝑ q̄nquēniū ⁊ ꝑ fiscum steterit: quo min⁹ eā cepit. vel bona fide alienata fuerit: q² tal' res est liberata a cōmisso. C. de vecti. ⁊ cōmis. l. ij. Quarto ē ō ei⁹ nat̄a q² due ꝑtes applicēt fisco. ꝛ tertia appli cēt ciuitati. in q̄ vectigal recipit. vt. C. de vecti. ⁊ cōmis. l. fi. q̄nto est de ei⁹ nat̄a: q² nō ꝑt ꝓponi decreto alicui⁹ ciuitat̄: nisi a ꝓncipe ꝓuilegiū habuerit: vt est ciuitas barchñ. ꝛ tñ de speciali ꝓncipis ꝓcessiōe. ⁊ nō ꝑ aliū. vt. C. noua vecti. l. ij. ⁊. iij. ex̄ ō censi. c. ī nouam⁹. ⁊. ff. de publi. ⁊ vecti. l. vectigalia. Alia em̄ vectigalia intelligun tur ī terdicta: nisi ex ꝓsuetudie: cui⁹ nō ex tat mēoria exigātur. vt ex̄. de v̄bo. sig. c. su ꝑ quibus dā. §. ꝓterea cū pedagia. vide qđ ibi nota. ꝑ ber. host. jo. an. Anto. de bu. et ny. de cicilia. qđqz scꝑsi. j. vsa. cxxiij. Aliū nāqz sup v̄bo palias. vide etiā ꝑ h̄. j. in cu ria barcḥ. dñi reg⁹ P. ij. c. xxvj. statuimus etiā. ⁊. c. xxviij. statuim⁹ etiā. ⁊. c. ibi se. et in ꝓma curia barcḥ. dñi reg⁹ ja. ij. c. xxv. Jtē q̄ clergues ⁊c. Et in scḍa curia barcḥ. ciusdē dñi reg⁹ ja. ij. c. xxij. Jtē q² ca^m cu rie dñi reg⁹ P. ij. ⁊c. Et in pace. ī noīe sctē ⁊ īdiuidue trini. §. Jtē statuim⁹ q² clerici ⁊c. Baiul⁹. Quis sit baiul⁹ tp⁹ alis. et q̄s

ppetuꝰ. Et q̃s naꝛalis. vide ꝑ ja. de vallesi ca. ⁊ me. ſ. in vſa. xij. baiulus interfectus. Adde qđ ſcꝑſi. j. in vſa. cxx. in baiulia. in glo. ij. Heredibꝰ ſuis. ¶ Quero q̃d ꝑ hꝰ verbũ ſuis intelligaꝛ. vide ꝑ bar. in. l. gallus. §. etiã ſi viuẽte parẽte. ff. de li. ⁊ po. in. q. q̃ro cõcedit aliq̃d ꝛc. Seniozis. i. dñi. Quero q̃d ſi baiulꝰ ad bñplacitũ baiuliam tenẽs poſſederit illam lõgiſſimo tp̃re: ⁊ dñs voluerit eã recupare. Hũquid baiulꝰ poterit ſe ꝓſcꝑtiõe tueri. Rñ° nõ. vt. l. male agit. C. de ꝓſcꝑ. xxx. an. cũ ſua materia: cũ tale ius directi dñij nõ cadat in baiuluz eo ⁊ alꝫ qꝛ nõ poſſidet illud: ⁊ ꝓſequenter ſine poſſeſſiõe ꝓſcriptio nõ currit. vt. ff. de vſuc. l. ſine. ⁊ in rꝛa. ſine poſſeſſiõe. de reg. iuꝛ. li. vj. hꝰ ym niſi baiulus interuerteret poſſeſſionẽ. i. dñm veniẽtẽ nõ admitteret vt. ff. de vi. ⁊ vi. ar. l. cũ fundũ. ⁊. l. ſi colonꝰ Alꝫs nũq̃ ꝓſcriberet. vt ī allꝫ. l. male agit lz eũ pẽſionẽ nõ ſoluat. vel ſeruiciuz inde nõ faciat: ⁊ fingat in aĩo ſuo vt baiuliam illã vt ꝓꝓriã poſſideat nõ ꝓdeſt: qꝛ nemo cãm ſue poſſeſſiõis mutare ꝑt. vt. C. de ac q̃. poſ. l. cũ nẽo. Hõ eſt ergo vis ſiue ꝓceda tur baiulia ad beneplacitũ. ſiue ad. xxx. vꝫ xl. ãnos. vel ad C^m. vel vltra. Idẽ hic ī gl. ordinaria. ꝑ hoc vide in ſpe. ti. de iure emphi. v. xliij. q̃riꝫ. ⁊. ſ. in vſa. xxiij. oẽs hoies ꝑ ja. de mõ. iu. in glo. vlti. ⁊ hec eſt vitas. q̃cq̃d chi. dicat in. l. cõgit. C. de ꝓſcꝑ. xxx. an. vide in ſilꝫ qđ ſcꝑſi. j. in vſa. cxiiij. hꝰ qđ iuꝛ eſt ſctõꝝ. in nota. iij. ꝑncipali in. q. pone dñs habẽs caſtrũ ꝛc. De materia vo pꝛſcꝑtiõis vide ꝑ me. j. in vſa. clvj. Oẽs cauſe. ⁊ in allꝫ. vſa. cxiiij. hꝰ qđ iuꝛ eſt ſctõꝝ.

RUſticus ſi deſempauerit. cvij. Caſus. Ruſticꝰ empaꝛã frãgẽs. pena. v. ſolo rũ mulctaꝫ. Et rẽ ide abſtractã dño reſtituere dz in duplo. Miles vo qđ deſempauerit ꝑ empara rupta ſolue re. ⁊ in ſimplũ: qđ abſtulerit reſtituere teneꝫ. h. d. Cõis dio. ſcda ibi. v. miles vo. vide ter. qđq̃ ſcꝑſi. j. in vſa. cxlvj. ſi dñs i glo ſa. i. in nota. iij. Deſempauerit. Nota primo q̃ vſa. hic loq̃tur de ỽbali empa ⁊ nõ reali. q̃ in aliq̃bꝰ locꝫ fit ꝑ cruces: vt puta in vallẽ. ⁊ in auſonia. ⁊ q̃ſi fere ꝑ totã cathaloniã. De hac empa hꝝ in. c. cũ ad ſedẽ eꝛ de reſti. ſpo. ibi videas ꝑ hoſt. jo. an. Antho. de bu. ⁊ ny. de cicilia. ¶ Et ſit q̃ ẽpa realis. Et q̃ ỽbalis. vide ꝑ ja. de mõ. iu. et me. ſ. in vſa. xxix. magnates. vide etiaz q̃ ibi notaꝫ ꝑ ja. de vallesica. ⁊ me. ibi. i. ℞. ſup ỽbo empauerint. ¶ Nota. ij. q̃ ſic ipa pẽdente empa ruſticꝰ nil põt inouare: niſi ius firmauerit. ita inouata poſt ꝓteſtatiõem vel nũciatiõez ante oĩa ſtz reuocãda. ſm bar. in. l. hꝰ pupillo. §. ſi q̃s ipi ī pn. ⁊ ad finẽ poſt. q. xvj. ff. de no. op. nũ. Nota tertio: q̃ tlis denũciatio rẽ litigioſaz non faĉ. vt. ſ. in vſa. xli. de alijs nãq̃ bauſijs ꝑ ja. de mõ. iu. ⁊ me. Caſus eſt in. l. i. ff. ꝺ litigẽ. ¶ Nota. iiij. q̃ ſi ruſticꝰ firmat de iure ⁊ ꝓmittit iudicatũ ſolui: ⁊ dat fideiuſſozẽ in tali firma. q̃ ꝑt ipe firmãs ꝓncipalis: vel fideiuſſoz conueniri vel executari. ſm bar. in. l. i. §. q̃ nouiſſime. ff. de publi. ⁊ vecti. Sz tu dicas q̃ ruſticꝰ vel emphiꝰ firmãdo de iuꝛ. fideiuſſozes dare nõ tenetur: ⁊ minus pignoza. ſz ſufficit q̃ obliget rẽ quã in emphiteoſim tenet. ꝓmũ eſt verius. potiſſime qñ empa ad inſtãtiã ꝑtis facta fit: ſup quo vide qđ no. ꝑ ja. de mon. iu. ⁊ me. ſ. vſa. xxiij. oẽs hoies. ſup ỽbo ꝑ centũ vncias. dic vt ibi. et. j. in. e. vſa. i glo iiij. in. q. ij. v. reſtat. ibi cũ dic. ꝓriũ credo. Nota. v. q̃ qñ empa fit poſt ſniaz: vel rẽ iudicatã nõ amouet empa ꝑ fideiuſſionẽ p ſtitaz. iuꝛ. l. ſi fideiuſſoz. §. fi. ff. q̃ ſatꝫ. co. ⁊ hꝰ tenet nyco. de neapoli ī repeti. ī. l. ſi cuz dotem. ff. ſo. ma. per glo. que eſt in. l. fi. C. qui ad libꝝ. ꝓcla. non licet. et poſita ſup verbo. ſeq̃ſtro. Sed credo ꝓriũ. nã ꝓeſtita caucione idonea ſiue firma iure cũ bonis fideiuſſoꝛibꝰ vel pignoꝛibꝰ facta: ſtati em

para cãcellari dz. al's ius firmãdi iniuria fieret. Et h̃ iure vtimur. bñ⁹ de gualbis. Idẽ bñ⁹ de põte senior. Nota. vj. ꝙ firma iur⁊ nõ excludit. q̃n expost legitĩe exceptiones allegẽtur. Itẽ an excludat recusationẽ iudic⁊. vide bar. in. l. q̃dã. ff. d̃ re iudi. ⁊ chi. in auc̃. offerat̃. C. de lit⁊. ꝯte. ibi casus. ¶ Nota. vij. ꝙ si dñs de mãdato cui⁹ empa est facta: firmã q̃ a rustico fit vl' emphiteᵃ recipe renuerit: ⁊ desempare. Rusticus vel emphiᵃ rẽ poterit recupare: ⁊ ꝑ se ĩtrare possessionẽ: ⁊ fruct⁹ secũ portare: ⁊ hoc ĩnuit sat⁊ clare hic glo. antiq̃ vlti. q. ij. Idẽ localis barcb̃. c. xxix. Itẽ si emphiteota. ⁊. c. ibi seq̃nti. Itẽ videt̃ affligere ja co. cal'. s̃. vsa. xxiij. Oẽs hoĩes. i. i. q. xvj. adde qd̃ scp̃si. s̃. in vsa. lxv. sil'i mõ. v̇. ⁊ emparamẽtũ. sup v̇bo de directo. ⁊ in vsa. xxix. magnates. i. R̃. sup v̇bo empauerint. Recte. ¶ Nota recte al's rite Sz q̃ro q̃ dr̃ia sit inter recte ⁊ rite. dico ꝙ hec videlicet: q̃a recte denotat debiti v̇itatẽ. Rite em̃ iur⁊ solẽnitatez. Ita notat pe. ja. ĩ suo libello q̃si in fi. ti. de acc̃. in factũ ex re. iudi. ⁊ ja. de vallesica b̃. ad h̃ fac̃ in arᵐ. l. ij. ff. de inoffi. te. vbi de h̃ ꝑ bar. dicẽtẽ. ꝙ recte significat iusticiã in se. seu a rectitudĩe cause. Et rite significat iusticiam in se ab ordĩe cause siue solẽpnitate in ordĩe. de quo vide ꝑ io. an. in. c. firmiter. §. vna v̇o. ex̃ d̃ sũ. trini. sup v̇bo rite. ⁊ ꝑ glo. i. l. nõ putauit. §. nõ q̃uis. ff. de bo. po. ꝯ̃. ta. Empatum.

Quero q̃d si post emparã Rustic⁹ vl' emphiteota noluerit ius firmare. Nũq̃d dominus cui⁹ mãdato ip̃a empa ꝓ suo ĩteresse facta est interĩ faciet fruct⁹ suos. R̃o nõ. cũ vsa⁹ h̃ solũ hẽat locũ in v̇bali empa ꝓ q̃ dñs fruct⁹ suos facere nõ p̃t. sec⁹ si ꝓ reali: q̃ tũc p̃t. De his empar⁊ ⁊ effectu ac dr̃ia ip̃aꝝ. vide qd̃ scp̃si remissiue. s̃. e. vsa. in glo. ij. post p̃n. v̇. ⁊ q̃ sit. qd̃q̃ no. h̃ ꝑ ja. de vallesica in glo. vlti. Sed pone emphiteota vẽdidit rẽ sine ꝯsensu dñi. ⁊ tradidit ip̃am ẽptori: q̃rit̃ an possit a dño sibi fieri empara realis. sic̃ in feudali re. Sperans in deo Cardona iurisp̃it⁹ vic⁊. dñi regis Martini: q̃ ponit ⁊ disputat hãc. q. tenet ⁊ determĩat ꝙ talis empa realis tenet et valet. Sz tñ q̃cq̃d sit tu dic sup hoc prout scp̃si. s̃. ĩ vsa. xxix. magnates. i. R̃. sup v̇bo ẽpauerit. i. q. q̃ro iux̃ p̃missa ⁊c̃. ⁊ ibi videas. Sz q̃ro q̃d sit ẽpara tu dic ꝙ empa est ĩpedimẽtũ mãdato sup̃ior⁊ factũ ĩ ei⁹ subditũ. ip̃i inhibẽdo: ne tradat q̃d teneatur alteri. Vel empara ẽ id qd̃ imp̃atores: reges vel p̃ncipes iurãt ecc̃ijs. dãdo eis p̃uilegia ⁊ alias ĩmũitates. ⁊ ip̃is saluã guardiã ꝯcedẽdo. qd̃ quotidie fit Vel empara est guidaticuz. vt. s̃. in vsa. lxv. sil'imõ. v̇. et emparamẽtũ. Vel empara est qñ in cãp⁊ vel vineis ponit̃ signũ cruc⁊. vel aliud signũ ꝑ qd̃ mõstrat̃ ꝙ fruct⁹ st⁊ empati: ne ĩde abstrahant̃. vel forte q̃ rustico vel emphiteote dictũ est ꝑ nũciũ curie teneatis blada. vel vindemiã talis terre ꝓ empat⁊ ad instãtiã talis. Et ita ꝓprie sumit̃ hic. qd̃ nota. ¶ Quero ecce ꝙ ad instãtiã creditor⁊ empa facta est debitori sup re sua. postea debitor soluit debitũ creditori. vel al's cõuenit secũ: nunq̃d empa sine iudice possit amoueri: siue cãcellari. Et dico ꝙ p̃t: qñ empara facta est gr̃a ꝑtis. iõ si ꝯcordãt ꝑtes: iudex dz hr̃e ratũ. vt. ff. de no. op. nũ. l. i. §. ⁊ post noui op̃is. Itẽ q̃ frustra d̃ pẽa ⁊c̃. vt. l. ij. §. i. ff. si q̃s cau. Cancellatio autẽ est ꝑmissio inter ꝑtes ex ꝯuẽtiõe fctã q̃ oĩs res ꝑ q̃scunq̃ cãs nascit̃. ꝑ easdẽ dissoluit̃ vt in rl'a. oĩs res. de regu. iu. in antiq̃s. Contrariũ determĩat̃ ꝑ. l. pl't. ⁊ ꝑ. l. ij in fi. C. de lib̃. ⁊ eoꝝ libe. Et hoc videt̃ tutius: q̃ lz empara gr̃a partis sit facta: tñ ꝑs imponere nõ posset. vt. l. de pupillo. §. meminisse. ff. de no. op. nũ. Et ꝙ ꝑs non emparet habes. C. vt nẽo titu. p̃ua. l. ij. et in auc̃. de mã. p̃n. §. nõ habẽt. coll'. iij. ꝓ h̃ q̃ ñ p̃t ꝯ̃hi mr̃iᵐ sine ꝯsensu p̃ncipal' ꝑt⁊ nec dissolui. vt ĩ auc̃. de nup. §. oẽs quoq̃. coll'. iiij. ⁊. C. d̃ repu. auc̃. e. q̃ si filij. Quid

dicẽdũ.videt q̃ sic addit iudex i emparando:ita i dissoluẽdo.vt i auc.ecõtra si filij p all'. Sed credit bar.q̃ hoc nõ sit bñdictũ.cũ rẽ iudicata posſ3 tollere mea volũtate.vt l.iiij.§.si ex cõuenc3.ff.de re iudi.7.l.ij.C. de execu.re.iudi.7 tñ sine iudice nõ potuit fieri. Dicas sic qñq3 empara ꝑtinet aliq̃d tedioſuz ſolũ in fauorẽ creditor3:vt nõ audiat amodo debitor nisi ſoluerit.7 tũc põt tolli ſimplici cõuẽtiõe:sic res iudicata.ar.etiã dicti.§.7 poſt noui opis. Qñq3 ꝑtinet aliq̃d penale p̃cise:vt si nõ ſoluerit vſq3 ad kal's.C^m creditori noĩe pene.vel ſit ꝓuat' offi^o 7 ſil'ia.tũc poſtq̃ incidit in emparã ſiue bãnuz.nõ ꝑt tolli ꝓtiũ ꝓuentiõe:q: alteri eſt ius q̃ſitũ.vt.l.iuſ gẽtiũ.§ ſi paciſcar.ff.de pac.7 dictũ eſt.s.circa cõtraria. Ita intelligit'.l.pl't.7.l.ij.in fi.C.de liber.7 eor li.s.all'. Sz ſi in emparaz ſiue bãnũ nõ incidit:ſed adhuc eſt itra terminũ.tũc ex ſola ꝓtiõ volũtate ꝑt terminus prorogari.7 aduenĩẽte termio ꝓrogato incidit in emparã ſiue bãnũ:niſi ſoluat:q: prorogatio intell'r facta cũ oĩb' ſuis q̃litatib'.vt.l.ij.§.ſi iudex.ff.de iudi. Idẽ dico in ſnia excõicatiõis ſi aliq̃s excõicat' ſit. ſi nõ ſoluerit infra menſez:q: ps poſſit prorogare terminũ.de hac ſnia no.in.l.obligationũ fere.§.cõdicio.ff.de ac.7 obli.et ꝺ dicta ꝓrogatiõe no.in.c.ꝓterea lo.ij.eẽ. de ap.p̃ino.lz q̃dã ꝛ in ſnia extõis. Idez dico de iuramẽto p̃ſtito de ſoluẽdo ad terminũ.nã ps ꝑt ꝓrogare 7 remittere.vt eẽ derenũ.c.i.7 ibi p̃ino.7 p̃ io.an.in dicto c.ꝓterea.bar.in dicta.l.i.§.7 poſt noui operis.ff.de no.op.nũ. Etiã no.p̃ inno.hoſti.jo.an.hen.boich.7 ãtho.de bu.in.c.ꝓterea lo pmer.eẽ de ſpõ. De materia vero huĩ empare ſiue bãni.vide p̃ B.de cug^o in.l.ſi mãumiſſus.v.filijs.C.de lib.7 eorũ libe.7 p̃ bar.in.l.curatores.ff.de offi.p cura.ceſa.7 p̃ me.s.in vſa.xxix.magnates i.ſ3.ſup vbo empauerint.7 p̃ B.durfort j.in ſcda curia bar'.dñi reg3 ja.ij.c.xxxiiij.

Jtẽ q̃ ſi debitũ.vbi hr̃ in ter.q̃ elõgamẽto a creditore facto iuramẽtũ 7 fideiuſſores:7 obligatio eor remanẽt ſalui.cõtrariũ tñ eſt de iur'.q̃ ſi fideiuſſor dat' eſt in aliquo debito ad certã diẽ ſoluere.7 creditor progauerit debitori terminũ.certũ ẽ q̃ fideiuſſor liberat' ꝓpetuo.vt i ſpe.ti.de fidei'.§.i.v.illud ãt.p hoc ꝓcor. Dicas q̃ ſecus eſt de iure ꝓſtitucionario.qđ ſoluz hz locũ i cathalonia. Et ſecus de iure cõi qđ alibi 7 ex cathaloniã ſuat'.qđ mẽti tene.p̃ſumptiõe.i vitiũ ſonat.vide qđ ſcp̃ſi j.vſa.clix.ſi q̃s iſcio.i glo.pl't.q̃nq3 ſol's.de iure aũt lõbar.pũit frãgẽs emparã pena lr.ſol'or.vt no.in.c.ſtatuim'.xvj.q.i.ſup vbo bãnũ.vbi videt glo.innuere:q̃ idẽ ſit faciẽdũ ꝺ iure cõi:niſi al's in iſto caſu eẽt certa pẽa ſtatuta:vt h̃ in nr̃o vſa.ſtatuta ẽ pẽa.ſ.q̃nq3 ſol'or ꝓ ruſticos:7 alios frãgẽtes empas eis factas:7 iſtꝺ ſuat'. Alia tñ eſt pẽa i empara p̃ncipis.vt.s. vſa.lxv.ſil'i modo.§.7 emparamẽtũ.vide qđ ibi ſcp̃ſi

¶ Sed q̃ro q̃ tuz valent iſti q̃nq3 ſolidi de moneta curribili deterno. Dico q̃.vij.ſolidos vt ab ãtiq̃s audiuit. R^o.vinaderij. vt ipe refert h'. Tñ diẽ ipe h' nõ ſuat':ſz ſolũ dant' q̃nq3 ſol'i etiã de terno:7 req̃rens emparã hz illos petere coꝛã iudice ordia^o niſi fuerit ruſtic':q: tũc dñs p̃t ip̃m execu tare.vm ſi ruſtic' amãſo recedat.dant a iure ſibi ſex mẽſes.C.de agri.7 cen.l.loco rũ.li.xj.infra quos dz venire.al's dñs poſſit ip̃m ſtabilire. Sz in iſta p̃ria dat' ann' 7 vn' dies.7 citat' i mãſo p̃nte dño.7 not3 7 ibi dñs aſſignabit iudicẽ:coꝛã quo.j.illud tps cõpareat Ruſticus.al's iudicabit manſuz dño.p̃ceſſu ĩde legitĩe facto.p h' c.xxxiiij. Jtẽ q̃ ſi null hom o pages:curie mõtiſſoni dñi reg3 Alfonſi.ij.R^o.vinaderij p̃dict'. Idẽ Rouira.vide huĩ^o ca^m.de matia cui' habes i curia barcĥ.dñi reg3 P.ij.c.xxiij. Jtẽ q̃ i terz. Et in pma curia barcĥ.dñi reg3 ja.ij.c.xxiij.c.q̃ null hom. Et in ſcda curia bar.ip̃i' dñi reg3 ja.ij.c

rv. Jtē ꝙ q̄libet rich⁹ hō. vide etiā ꝑ hīs qō no. ē. vsa. lxxj. bonū vsaticū. ī glo. ātiq̄. qōq̄ ibi scp̄si. hodie tū in et sup̄ his alr̄ est ꝓuisuz ꝯ rusticos: ⁊ alios hoīes ꝑlatoꝝuz. baronū. ⁊ alioꝝ dn̄oꝝ. q̄ eoꝝ domicilia a libi trāsportātes bona sedētia infra ānuz ꝓsonis nō ꝓhibit⁹ alienare tenēt. vel illa dn̄is suis dereliq̄re iꝑoꝝ instr̄a eisdē dn̄is restituēdo. Al's dn̄i illa bona ad man⁹ su as accipe p̄nt. ō q̄b⁹ iur̄ creditoꝝ saluo libere valēt ordinare. vt hr̄ in ꝓstōe. jtē commemoratis edita in curia barchū dn̄i reg⁹ Alfonsi. iiij. quā nota. vide eā. Rem inde i. de loco vbi empatū est. vtputa de fundo ja. de vallesica. supple si empar̄ rusticus tenere noluerit. ⁊ traxerit penā dupli patit. vt b̄. De huius vo duplo q̄d sit. vide qō scp̄si. j. vsa. clix. Si q̄s inscio. ī glo. vlti. traxerit. Subaudi. in ꝓcēptū empar̄ frāgēdi. ja. de vallesica. illi. s. dño vel parti. q̄ instāte empara facta est nā crescēte malicia crescere dz ⁊ pēa. vt ex̄. vt lite. nō ꝓte. c. qm̄ freq̄nter. ī fi. Miles vo. v. ⁊ est scōa pars.

¶ Nota ꝙ hic agit̄ de milit⁹ desempamēto. ⁊ ei⁹ pena. qō dic vt ī sumario. dixi. ⁊c. Soluat. s. valorē illi⁹ qō desempauerit. ⁊ in b̄ graui⁹ punit̄ miles: vel hō de patico ꝙ rustic⁹. Et sic habes b̄ vnū casuz. ī quo magz punit̄ nobilis: ꝙ ignobilis. ꝑ b̄ vide qō scp̄si. ē. vsa. xij. baiulus interfectus. q. iur̄ qō q̄ro. Abstulerit. i. ex̄ secuz portauerit seu portari fecerit. fac̄ qō dixi. ē. vsa. xcvj. laudauerūt. sup̄ vbo req̄rāt. Auferre aūt. i. eripe. i. extra capere vel liberare ſm Hugz. in deri. c. rūpo. jac̄. de vallesica. Jn simplū. ecce casum hic. in quo mici⁹ pūitur miles. seu hō de patico ꝙ rusticus. qō no. Nā ablata restituere tenēt solū ī simplū. Rustic⁹ aūt ī duplo. vt. ē. e. vsa. i. R.

Si quis virginē. Casus Violēter defloratis vginē debet eā ducere in vxorē. vel de suo statu illā nubere viro Stupratās aūt corruptā violenter pari mō facere tenēt. h. d. Cōis dīo ⁊a ibi. v. si non vginē. vide tex. ꝑ concor. vo hui⁹ vsa. vide Exodi. c. xxij. vbi dr. ꝙ si q̄s se duxerit vginē necdū desponsatā. dormieritq̄ cū ea. dotabit eā: ⁊ habebit ī vxorē. Si pr̄ virginis dare noluerit. reddet pecuniaz iuxta modū dotiz: quā vgines accipe ꝓsueuerunt Silehēs ex̄. de adul. c. i. fac̄. c. puenit. c. ti. vide qō in vtriq̄. c. no. ꝑ ber. hosti. jo. an. antho. de butrio. ⁊ ny. de cicilia. Si q̄s. i. aliq̄s. ¶ Et nota ꝙ si aliq̄s deꝑhēdat̄ cuz aliq̄ ⁊ iurat eā nō cognouisse ꝑ vitate accipit̄: vt est glo. notabilis in. l. plt. C. de fi deius. vide ibi jo. de gaura⁹. Virginem. ¶ Quero an viro credat̄. q̄ dicat illā nō fuisse vginē. R. nō. sibi em̄ iputet q̄ violēter fuit vsus illa. vñ credet̄ iuramēto mlieris vt ex̄ de his q̄ vi. me. cā. fi. c. vlti. vide circa hūc vsa. l. vnicā. C. ō rap. vgi. qōq̄ ibi no. ꝑ chi. bar. ⁊ bal. violenter. ¶ Nota ꝙ hui⁹ aduerbiū deriuatur a violo. as. violare et em̄ idē est ꝙ corrūpe. cōtamiare. polluere viz facere. ſm pap̄. vel dic violēter. i. aucte vel temeritate ꝓpa. sic exponit Hosti. ī. c. dilecto. de sen. ex. li. vj. vel violēter. i. cōtra volūtatē. sic exponū t. ꝑ. mediolañ. ⁊ hug in. c. fi. xvj. q. vlt. ⁊ ita sumit̄ hic. ¶ Sz q̄d si spōte vgo fuerit defloꝝata. dicas ꝙ idez est. ⁊ sic est hic sup̄ vbo violenter subaudiendū maxīe. vel intellige b̄ vbū violenter hic ꝓprie poni. ⁊ tūc dices aliud esse ō iure romano. Aliud de iur̄ vsati. ja. de mō. iu. in ꝓmo aūt casu dic ꝙ violenter ⁊ spōte paria st̄z. ¶ Et nota ꝙ ipa vgo tenēt ꝑ bare violētiā. Et q̄r. vide hic in glo. i. ō violencia em̄. vide ꝙ archō. in. c. eū q̄. de p̄bē. li. vj. sup̄ vbo temeritate. ⁊ ꝑ bar. in. l. licitacio. §. ꝙ illicite. ff. de p̄bli. ⁊ vecti. Et adde qō scp̄si. j. vsa. cli iij. q̄cūq̄. sup̄ vbo violenter. ¶ Nota scōo ꝙ si vgo ita violenter oppressa nō reclamauerit. cū potuit. videtur ꝓsentire. ff. de noxa. l. si sciēter. ⁊ bñ dic cū potuit iur̄ illud. Effuge cū potis ne cō

ſenſiſſe putetis.qđ ſi nō fecerit.ꝓuilegio huius vſa.gaudere nō poterit. Sz tu dic ꝙ imo gaudebit ⁊ gaudere poteſt etiaz ꝙ ſponte ſit defloꝛata.vt.ē.in.e.glo.dictuz eſt i.q. Sz qđ ſi ſpōte.⁊c. ¶ Nota tertio ꝙ violētia nō fit ſine dolo.eꝝ.de ſen.ex.c.cū volūtate i glo.fi.ſz pleni⁹ ꝙ īno.⁊ hoſt.de reſti.ſpo.c.oli.adđ qđ ſcꝑſi.ē.i vſa. lvij.ſeu dos.i glo.j.i no.ij.iij.⁊.iiij. Coꝛruperit.⁊ eſt coꝛrūpe.frāgere.diuirginare.⁊ ita ſūit ꝟ.viciari.īfligere.moꝛbo vel maľ moꝛbi⁹ polluere.ſm paꝑ.ja.de valleſica. ¶ Pone qđā defloꝛauit q̄ndā mīoꝛē.xij.ānis q̄ſtat de crimie.q̄rit q̄ pēa dz puniri. vide ℬm decug⁹ i.l.ſi qs nō dicā.ℭ.de epi.⁊ cle.et determiat ꝙ deꝑoꝛtari dz ꝑ textū q ꝟ dic. ff.de penis.l.ſi qs aliqd.§.q nōdū. Sz tu dic ꝙ ī ꝟ caſu ſuari dz ꝟ vſa.⁊ ſic ſec⁹ ſm ꝟ ius locū habens in nr̄a.q.⁊ ſec⁹ ſm ius ciuile.cui derogaſ ꝑ ꝟ. R.baliſtarij. Pōe aliq puella eſt rapta:⁊ neſciſ a quo.nun qđ eꝑs ꝑt inq̄rere gn̄alr de ꝟ. ℟o ſic.⁊ ſi i⁹ uenit aliqs ꝓſumptiōes ꝯ aliquē.eꝑs ex tūc ꝯ illū ꝑt ꝓcedere oꝛdinarie.⁊ ſpāltr.ſic notat īno.i.c.bōe.eꝝ.de elec.⁊ ſic ſeruaſ. ꝑ.boneti.i.c.i.eꝝ.de offi.oꝛ. ¶ Quero qđ ſi iude⁹ ſtuꝑrauit xp̄iānā vel eꝯ xp̄ian⁹ iudeā.q̄r pūieſ.⁊ lex certe exp̄ſſe nō iueniſ q̄tū ad ſtuꝑrū.vñ dicūt qđā ⁊ bñ:ꝙ debeat decapitari.ar.ℭ.de iude.l.ne qs. vbi ꝺ ꝙ iude⁹ xp̄ianā:⁊ xp̄ian⁹ iudeā nō dz ducere ī vxoꝛē:q ꝟ facto adulterij vice ꝑñt accuſari. Ergo ſi licit⁹ coit⁹ eſt īter eos ꝓhibit⁹.vt i bi.mlto foꝛti⁹ illicitus.ar.a ꝯrio ſenſu.qđ foꝛtiſſimū eſt in iuſ.vt.ff.ꝺ offi. ei⁹ cui.mā.ē iuſ.l.i.§.hui⁹ rei. R.baliſtarij. Jn vxoꝛē.ꝟ vm ſi fuerit ſolut⁹.nā ſi fuerit vxoꝛat⁹.vel religioſus.vel ī ſacr̄.q⁹ tē nō ꝑt eā ducere ī vxoꝛē.ob qđ dz eā dotaꝛ vt hic.⁊ ar.eꝝ.ꝺ adul.c.i. De quo vide late p hen.bo.i.c. q̄uenit.e.ti. ¶ Sz q̄ro q̄ pēa dēat pūiri dic⁹ in ſacr̄ ꝙſtitut⁹:q aliquaz defloꝛet mulierē.nā cuz ea ꝓhere neq̄t.videſ ꝙ publice dēat fuſtigari.ar.bo^m.eꝝ.ꝺ calūp.c.i.ſm eūdē hen.in all.c. peruenit. Exouar. ¶ Nota dotē mulier̄ vocari exonar.vt ꝟ. ¶ Querit glo.an pr̄ cogaſ filiā ſuā in mr̄imoniū collocare ⁊ dotare. ℟. ſic.vt.ff.de ritu.nup.l.q liberos.ꝑ modo facultatū.vt.ff.de iuſ.do.l.q̄ro.cū poſt.§. gener.⁊.§.nuptijs.⁊.ff.dele.iij.l.ſi filie.et bñ. ¶ Secūdo q̄rit an mr̄ teneaſ illā dotare. Rīdet nō.vt.ℭ.ꝺ iuſ.do.l.mr̄.niſi pr̄ egeat ⁊ mater ſit locuplex.vel ſi mr̄ fuerit heretica.filia ꝟo xp̄icola.vt.ff.ꝺ adi.l. ſi q̄s.⁊.l.plr̄.⁊.ℭ.de here.l.cognouimus. Addc vbi.ſ.in dicta.l.cognouim⁹ hr̄ ꝙ filia ſarraceni facta xp̄iana.legitimā petere ꝑt. Et an ſit idē in filia iudei.videſ ꝙ ſic.cū ſit eadē rō. Et vbi eſt eadē rō:ibi dz eſſe idē ius.ſic ꝙ de ſilibus idē iudiciū eſt habendū.eꝝ.de tranſla.epi.c.inter coꝛporalia de reeſcꝑ.c.iter cet̄as.i.fi.⁊ no.i.c.trāſlato.eꝝ.de ꝙſti. R.baliſtarij. Si nō. ꝟ.⁊ ē ſcōa ꝙs. Virginē. Solutā tñ.alś nō habere locū q̄ ſequūt:q nō poſſet duci ī vxoꝛē ꝑ coꝛruptoꝛē:nec poſſet maritari ad aliū. ⁊ ꝟbū qđ ſubijciť adulterauerit. inꝓpe poniť ꝑ ſtuꝑrauerit.ja.de mon.iu. Stuꝑū eñ ꝓꝓrie cōmittiť in vgine.xxxvj.q. j.§.i. Et bñ dic̄ ꝓꝓrie:nā ⁊ alś ſtuꝑū dicitur comiti in vidua.vel vgīe vel puero.ff. de adul.l.īter liberos.§.i.⁊ de ꝟbo.ſig.l.ī ter ſtuꝑū. Q̄ñq̄ etiā ſtuꝑū ſumiť ꝑ adulterio.xxxij.q.iiij.c.nēo.xxviij.q.i.c.ꝓdolatria. ¶ Sed qđ ſi ſit aliq mulier inhoneſta.vt meretrix ⁊ violenter cognita fuerit Nunqđ tūc hēbit locū vſa.hic. ℟o.nō.qz vilitas vite dignā legū obſeruatiōe non credidit.ℭ.de adul.l.q adulteriū. Jtez ꝑ hoc.ff.de fur.l.verū. Et ita determiat chi. in ꝑall.l.vnica.ℭ.de rap.vgi.qđ eſt notabile:vt ī meretrice nō hēat locū pēa raptꝰ hui⁹.ꝟ.ſi nō vginē.q habeť hic in tex. Sz quid ſi ꝑ vim nūc cognouit q̄s illā quam alś volēt̄ freq̄nter ꝙgnouerat:nūqđ all. ꝟ.ſi nō vginē hēbit locū. Et dic̄ in ſili jo. faꝛi.ꝙ nō.ar.ff.de acq̄.po.l.clam.in ꝓn.

Sed bñ ꝑm eũ rõnabile nõ eẽt in casu quo honeste vellet de cetero viuere. C. de nup. l. ipiaĺ. ꝑm eũdẽ. jo. fabri. isti. ꝺ pbli. iudi. § sin aũt. ¶ Ultio iuꝝ huiꝰ vsa. formari posset taĺ qõ de facto emergẽti. põe Ticiꝰ iurauit accipe ĩ vxorẽ vnã ꝺ tribꝰ filiabꝰ: qꝫs sempꝛoniꝰ hẽbat. postmodũ dormiuit cũ vna illaꝝ. qrit an ꝑcise teneaĺ illã recipe ĩ vxorẽ. cũ alꝫs. seu vnã ex ipis ducere nõ possit. Rꝯ sic. ꝑm ber. host. jo. an. ⁊ antho. de butrio bñ notãtes ĩ. c. ex lr̃is. ij. eꝛ. de spon. vide ibi hen. de boych. ⁊ ny. de cicilia.

De rebus. ¶ Casus.

In bonis. s. mobilibꝰ rustici exoꝛq; dñs tertium hꝫ iure dñij. h. d. vide textũ. ¶ Et nota qꝫ bñ vsa. nõ ꝓuaĺ nisi ĩ casu. l. vacãtia. C. de bo. va. li. x. vbi ꝺ qꝫ eiꝰ q; nullũ succesſo rẽ hꝫ sꝫ bõa vacãtia. Tu dic qꝫ imo ꝓuaĺ quo ad succesſionẽ ꝓximoꝝ. Etiãꝯ illoꝝ quos ipe heredes istituit. necnon quo ad tertiã ꝑtẽ. s. mobiliũ q; ꝑtextu exoꝛq; dño ꝑtinet. sicꝯ ĩ bñ nr̃ stat vsaꝰ. qꝺ videt ꝓcedere de iure. Sup quo vide host. in sũ. ti. de na. ex li. ven. §. vlti. in fi. bertrã. ꝺ seua. ¶ Nota 2º qꝫ vsa. iste nõ seruaĺ eo mõ quo lr̃a sonat. qꝛ restrigit ad tertiã ꝑtẽ mobiliuꝫ tñ. ⁊ tñ ꝑm lr̃am seniores debẽt hr̃e legitimã oĩm bonoꝝ tã ĩmobiliũ q; mobiliũ. Ite et deberẽt hr̃e legitimã q; cõpetit iure gotico ⁊ ꝓsuetudine barchñe. q; incipit. Ite qꝫ hereditas: ⁊ illa est plꝰ qꝫ tertia. qꝛ octo ꝑtes de. xv. ja. de mõ. iu. hodie ipa legitia reducta est barchñe ad qrtã ꝑtez ꝑ ꝓuilegiũ. cuiꝰ datꝫ fuit barchñe. kals maij. Anno dñi. M. ccc xliij. Ex vero barchinonã ⁊ eiꝰ territoꝛiũ. ⁊ loca q; ꝓuilegijs. et alijs inmũitatibꝰ barch. gaudẽt. est legitima ⁊ tertia ꝑs. vel medietas hereditatꝫ. ꝑm nũeꝝ filioꝝ in cathalonia: ꝑm ius romanũ penitꝰ repulso iure gotico ꝓdicto. vt hr̃. j. in curia mõtis albi dñi regꝫ Alfonsi. iij. c. xvij. Ite edicimꝰ ⁊ ordinamꝰ ꝛc. Sed tñ q; quid sit legitia rõne huiꝰ vsa. dño ꝑtinẽs nõ est nisi tm̃ tertia ꝑs bonoꝝ ũ. s. mobiliũ. ꝓ bñ facit glo. ozdiª. j. in vsa. xxxviij. de intestatꝫ. in ꝑn. ¶ Nota tertio. qꝫ sterilis ꝺ qcũqꝯ ꝑsona nõ habẽs filios ar. C. ꝺ sa. san. ec. aucẽ. sicuti. vbi exponit sterilis. i. nõ fructuosa. ¶ Sed pone rusticus exoꝛcus decessit. ⁊ dñs petit tertiã ꝑtẽ mobiliũ. qꝺ ꝑt iuꝝ obseruãtiã pr̃ie. vt ꝓdixi. Hunq; hẽbit ꝑtẽ de noĩbus siue debitꝫ: q; debebãtur exoꝛco defuncto. Certe hec qõ dependet ab illa: an noĩa ꝑtineãtur appellatiõe mobiliũ. Et videt determinari qꝫ nõ. in. l. mouẽciũ. ff. de vbo. sig. ⁊ si bñ est. ⁊ de mobilibꝰ tm̃ ꝑm terre obseruãtiã debeaĺ tertia ꝑs. seq; tur qꝫ seniores nihil deberẽt hr̃e de debitꝫ noĩe exoꝛq;e. Cõtrariũ tñ videt seruari. ꝓut in villa ruupullit ⁊ alijs hoĩbꝰ monasterij eiusdẽ: ⁊ alibi. vt satis rõnabiliꝛ meo iudicio posset in hac materia distigui: sicut distiguit in matia alienatiõis rerũ eccl̃iasticaꝝ: vbi distigui tur sic. qꝛ aut actio cõpetit ad rẽ ĩmobilez ⁊ tũc ꝓ ĩmobili censeaĺ. Aut ad rẽ mobilẽ ꝓ mobili iudicet. ita dic glo. in auc̃. de nõ alie. §. ij. coll̃. ij. ĩ glo. lꝫ nõ sint. ja. ꝺ mõte iu. ꝑdictus. in bñ ꝓcoz. bar. in. l. cũ in ĩtegrũ. C. si aduer. trãsac. ⁊ Roffre. in suo libello ciuili. ti. vnde vi. ⁊ ibi ad alias ꝓcoz. ¶ Quero nũq; d appellatiõe possessionuꝫ ꝑtinẽtur mobilia. dico qꝫ nõ. ff. ad mũi. l. filij libꝛ. §. fi. de quo ꝑ dy. ff. dele. iij. l. vxorẽ. §. legauerat. Et faĺ qꝫ de noĩbꝰ exoꝛq; a nõ debeat haberi. ff. de aur. ⁊ ar. le. ĩ. l. q; tus mucius. §. i. Et vid qõ ibi no. vide etiam glo. in li. feu. ⁊ q; ibi ĩ ter. le. ⁊ no. ꝑ ja. de bellouisu. de feu. cog. c. ij. vbi est. §. ⁊ incipit sciendũ. coll̃. x. ¶ Sed nũq; d reddit siue censualia mortua cõputanĺ inĺ mobilia. Rꝯ. nõ. siue ad rẽ mobilẽ: siue ĩmobilẽ actio cõpetat. ⁊ sic de ipis non debeĺ tertiũ iuxta hũc vsa. cũ tales ãnui reddit inter ĩmobilia cõputẽtur. vt est casus notabilis. ĩ clc. exiui de paḋiso. §. cũꝯ. i. de ꝟ.

bo. sig. in cle. Vel saltē est tertius gen⁹. vt tenet bar. in l. si cert⁹ ānis. C. de pac. ⁊ l. adiuo pio. ff. ō re. iudi. §. ī vēdicīōe. ⁊ bal. in all'. §. sciendū Ite ⁊ forti⁹ q⁹ ꝓsue⁹ sic se hz. s. q⁹ reddit⁹ siue cēsualia vel violaria inter īmobilia ꝓtinent q̄ ꝓsuetudo optīa legū est interps. vt. ff. de legi. l. si interpta tiōe. ⁊ ex de ꝓsue. c. cū dilectus. adeo q⁹ de ipis vt pferr dns rone exorde nulla cōsequ⁹ tertiā. Et ita pluries ꝓacticari vidi ⁊ iudicari. Frāc⁹. ō podio decretor⁹ doctor ¶ Sz an ꝺ locū hēat in dioc⁹ gerūdeñ. s. q⁹ ō reddit⁹ siue cēsualib⁹. vl' violarijs nō solua' tertiū. Jurꝑiti gerūde tenēt affirmatiuā. s. q⁹ ō ipis solui dz ⁊ cōsueuit tertiū. ⁊ de ꝺ est cōsuetudo scꝑta gerūde. Nec nō eo. q⁹ attēto vsu cēsualia ⁊ violaria reputant' mobilia. ⁊ fundāt ꝓ notata ꝺ. ⁊ in. l. mouētiū. ꝓall'. ff. de v. sig. ⁊ ꝓ notata ꝓ bar. in. l. pupillus. al's p̄t. ff. de auc. tu. Et sic iurat⁹ depositū. Frāc⁹ fra licēciat⁹ gerūde se vidisse determiari in collatiōe ī qua fuerūt. P. de scō martio. P. cāto. B⁹ domēge legū doc. R. dela vinya. Antōi⁹ baguda licēciat⁹ Bñg⁹ figoler. Jte q⁹ ꝓsona cui adherēt est mobil'. nec ꝑt mōstrari ꝓpetas ad oculū: sic fit in rebus īmobilibus q̄ ad oculū patēt. q⁹ st⁹ iura incorꝓalia ipa cēsualia q̄ nō vident'. Et sic nec ꝓ prie st⁹ mobilia vel īmobilia: sz sunt ō tercia spē. q⁹ magz vident' mobilia q⁹ īmobilia. vt est dictū. B⁹ domēge ꝑdict⁹. ¶ Nota q̄rto q⁹ vsa. pñs nō diuidit': sz suspēsiue legit'. ipm bñ vti decet pūctuando. qđ cor di recōmēda Pagēsibus. i. rustic⁹ siue homībus de redēptione exñtib⁹ cū in testijs exorquijs. cugucijs. fuitutibus q̄ hoīalib⁹ bus. realibus ⁊ ꝓsonalib⁹. ⁊ alijs iurib⁹ q̄ bus iur' vsa. barchiñ. bonas q̄ ⁊ antiquas obſuātias. necnō cōsuetudies ⁊ ꝓstōes catholonie gñales alligati st⁹ dño p̄stare. nisi als ab his ꝓuilegio. vel p̄scriptiōe saltē annali valeāt se tueri. vt ī cōmē. P. albti c. xxxv. hīto de homagio. Et dic pagēs q̄si

panē dans gētibus: ipm in rure acq̄rēdo ⁊ cōreādo. Jdeo tales ꝓprie rustici vocāt' de q̄bus vide qđ scꝑsi. j. vsa. cxv. tutores. ī fi. v. Rustici. Exorchis ¶ Quero q̄s dicat' exorchus. dicūt q̄dā q⁹ q̄cūq̄ q̄ rij[m] annñ exceſſerit. cū tales generare possint. licet vxorē nō habeāt. q⁹ imputat' eis q̄ nō contraxer̄t mr̄imo[m]. Alij q̄ dicūt q⁹ tm̄ vxorati. ⁊ isti ꝓpe dici p̄nt steriles si absq̄ liberis decedāt. Sterilis em̄ dr q̄ est sine fructu. C. de sa. san. cc. auc̄. sicut. Sic mulier hns virū ⁊ nō hz plē. l. q̄ritur vsq̄ ad finē. ff. de edil'. edic. vl' si habuerit ⁊ morit' sine ꝓle. vt. C. ō se. nup. l. hac edictali. §. ij. licz q̄dā ꝑ. vt. l. nec audiēdus. ff. de op. lib. vnō si hz plem ex cōcubina nō vidr exor⁹. cū cōcubinatus a iure ꝓmittat'. C. ō cōcu. l. i. ⁊ ff. e. l. iij. §. fi. Sup quo vide qđ no. in spe. ti. ō iur' emphi. v. lvij. q̄ritur. ⁊. v. cxliij ⁊. v. clxxij. q⁹ et naturales excludūt substitutū. vt no. in. c. raynald⁹ ex de testa. glo. vidr etiā. ⁊ ff. ad trebel. l. ex facto. §. si quis rogatus Jtē nō morit' exorcus q̄ moritur relicto postumo q̄ postea nat⁹ est viu⁹. ff. de ver. sig. l. intelligēdus. ⁊ l. si q̄s ꝓgnātē ⁊. ff. de sta. ho. l. q̄ in vtero. Jtez nec qñ q̄s morit' relicto nepote ex filio vel filia. ff. ō ver. sig. l. liberor⁹. §. vlti. Sed ꝑ insti. q̄ tu. da. po. §. si q̄s. v. q̄d si nepotes. So. vt ibi. Jtē si mulieri mortue sit venter abscisus ⁊ ꝓtus viu⁹ abstractus: nō dicet' exorca. ff de ver. sig. l. etiā. Jtem cū q̄s decedit relicto filio naturali. C. ō impu. ⁊ al's substi. l. gñal'r. circa fi. ja. de faro. ⁊ ja. de monell' ¶ Quero. ij. q̄d si mulier nō illustris decedat sine filijs legitimis vel naturalib⁹. sz cū spurijs. an locū hēat iste vsa. vidr q⁹ nō C. ad orfic. l. si q̄. ⁊ insti. e. §. nouissime. q⁹ spurij succedūt nō illustr⁹ mr̄is simul cū ltimis. vt no. ī dicto. §. nouissime. Secus de filijs īcestuor. ⁊ dāpnato coitu natis. vt ibi. bñ⁹ de ponte. De q̄bus hēs in auc̄. ex cōpleru. C. de incest. nup. vid quod ibi no. ꝓ chī. bar. bal. ⁊ jo. ō gau. ⁊ per me.

l.in e.vſa.et glo.in.q.r.ibi cũ dicit.q̃d vo de muliere ꝛc. ¶ Quero 3º.ruſticꝰ meꝰ hꝫ plures filios.ſꝫ tñ volũtate dei oēs moriũ tur anteq̃ pr̃.nũq̃d talꝫ ruſticꝰ cui nullus ſupeſt filius tp̃re eius mortꝫ dicet ſterilis ℞º nõ fuerit ſterilis.p quo.l.cũ vxori.ſ. qñ di.le.ce.ꝛ dic vt ibi.ꝛ in.l.et facto.§. ſi q̃s aũt.ff.ad trebel.tñ ſenior hẽbit ltimaꝫ id eſt tertiã mobiliũ.exquo filij tp̃re mor tis nõ ſunt.vide qđ no.in.c.in p̃ntia.eẋ.d pba.in glo.i.v,jtẽ ſi filiꝰ.Et hoc dico ea rõ ne quã dicã.j.q.ſeq̃nti.Preterea talꝫ videt ſine liberꝫ deceſſiſſe.vt dicta.l.ex facto.§ pterea.paria ſtꝫ ab inicio filios nõ habeꝛ vel habitos amittere ante mortẽ.vt.l. aſſi duis.§.ad hec.in fi.C.qui po.in pig.ha. ja.de mõ.iu.Sꝫ ꝯ qꝛ imo videꝛ q̃ locuꝫ nõ hẽat iſte vſa.in caſu p̃nti.ar.ff.ad trebell. l.heredibꝰ.§.i.hoc eſt ſi habuerit ꝛ p̃cauerit filios. q̃uis ſupſtites nõ reliq̃rit.igit vt dictũ eſt nõ hꝫ locũ vſa.nr̃.ar.l. heredi bus.s̃.all'.ꝛ.c.nã et ego.eẋ.de v.ſig.q̃d di cendũ.certe ego firmiter ſto cũ ja. de mõ. iu.p̃dicto.q̃q̃d dictũ ſit p rõnes ſupra ab ipo poſitas ꝛ ſcptas.ꝛ ita tene.bñꝰ ꝺ põte ¶ Quero.iiij.nũq̃d infans vl' impubes ſi moriaꝛ anteq̃ pueꝛiat ad etatẽ qua naꝛa liter coire ꝛ gñare poſſit:dicet ꝺceſſiſſe ex orcus.videt q̃ nõ.qꝛ ea q̃ natura facit vel denegat imputãda nõ ſtꝫ.ar.ff.de dãp.in fec.l.fluminũ.§.viciuꝫ.eſt tñ ar.p̃.ff.ad.l. acq̃.l.ſi fuiꝰ.ſ.§. ſi fornicariꝰ. Hec mate ria eſt brocardica q̃ ſoluit p dy.ſic. Aut vi cio naturali eſt admixta culpa. aut non. Primo caſu iputaꝛ ei q̃ culpã adhibuit. nõ ppter nature viciũ:ſꝫ ppter culpã ad mixtã. alꝫs nũq̃ imputaꝛ.ꝛ hoc pbaꝛ in.§. viciũ.iã all'.ꝛ in.e.l.§.fuiꝰ.Sic etiã in ſi mili dicimꝰ q̃ ñ teneꝛ q̃s ꝺ caſu.ſꝫ ſi ꝺpa ꝑcedat caſuꝫ teneꝛ.vt no.ff.ꝺ como.l.ſi vt certo.§.ſed interduꝫ. Quid igr̃ dicemus in q̃one p̃miſſa.℞º.ſi attẽderemꝰ ad p̃di cta dicẽdũ eſſet q̃ infans vl' ipubes p̃dicꝰ nõ dicaꝛ exorcꝰ.qꝛ defectꝰ nature ꝛ abſq̃ culpa eius illud facit.p hoc.l.ſi minor.ff de adul.ꝛ ar.l.impoſſibiliũ.ff.ꝺ regu.iuꝛ Sed ego attẽdo hic aliud.nã iſte vſa.vi dꝛ ponere ſenioꝛes in loco filioꝝ: vbicũq̃ fi lij deficiãt. Et ſic p hanc rõnẽ itelligo do minos ltimã poſſe hr̃e.qꝛ eã habuiſſẽt fi lij ſi ineſſent.ja.de mõ.iu. In bonis igit impuberꝫ exorꝙ hẽbit dñs ltimã.i.tertiã iſta rõne attẽta:etiã vbicũq̃ ipe deficiat. nã p hoc vbuꝫ vbicũq̃ eſt ſignuꝫ vlc.ꝛ ſic quocũq̃ modo ruſticꝰ ꝛ q̃is etate deceſſerit ſine liberꝫ:ſemp hẽbit tertiã dñs. vt ꝺꝛ hic.pptereaq̃.s̃.e.in glo.i.i.iij.nota ꝺꝛ q̃ ſterilis eſt q̃cũq̃ p̃ſona nõ habẽs filios id ẽ nõ fructuoſa.all'aꝛ ibi i ar[m].C.de ſa. ſan.ec.auc̃.ſic̃.ita i ꝓpoſito.qđ no.frãciſ. de podio decretoꝝ doc.ꝛ bñꝰ.Bꝰ de valle ſicca vicꝫ.bñꝰ de põte.ja.de faro.ꝛ jo.ꝺ põ te. ¶ Quero.v.adhuc ꝺ q̃one iã.s̃.prime tacta.q̃d ſi.aliq̃s moriaꝛ i pupillari etate an iudiceꝛ exorcus.℞º nõ iuxta conſuetu dinẽ gñalẽ barcḃ.qua caueꝛ.q̃ exorchꝰ ꝺꝛ ab eo tp̃re quo generare p̃t:nõ ex quo nõ p̃t gñare.vt dicta.l.ſi mior.ff.de adul.nec obligaꝛ ad impoſſibile.vt.l.impoſſibiliũ ꝓall'.ff.de regu.iu.ꝛ in regula nemo.ꝛ.ti. li.vj. Ergo cũ ipubes gñare nõ p̃t ꝓp̃ de fectũ etatꝫ:exorchꝰ dici nõ p̃t.arº dicte cõ ſuetudis.a p̃rio ſenſu qđ fortiſſimũ eſt in iure. vt.ff.de offi. eiꝰ cui mã.eſt iuꝛ.l.i.§. huius rei.ꝛ p̃ſeq̃nter dñs tertiã hr̃e nõ ꝺꝛ Sed q̃q̃d ſit tu dic ꝛ veriꝰ q̃ imo hꝫ dñs tertiã indubie p rõnẽ in ſupra prime.q. poſitã.ibi.ſed ego attẽdo ꝺ ꝛc.ꝛ hoc ꝓſiſto. bñꝰ de mõ.iu.jdẽ.P. terreni legũ doctor. ¶ Quero.vj.an viuẽte pr̃e dñs ipius pa tris p exorquia filij impuberis tertiã ꝑſe qui poſſit vel hr̃e.Et credo q̃ nõ.ſqñ pr̃e viuẽte ipe vſumfructũ hẽbit.licꝫ filius ſit mortuus:ſicut ſi eſſet viuꝰ.C. ad tercul. l.fi.§.ſi vo.C.de vſufru.l.ſi pater.C.ꝺ bo. maḱ.l.ij.cũ ibi notaꝫ.igit ꝛc.ja.de faro. ꝛ ſa.de monell'. ¶ Quero.vij.de codẽ.l.ca ſu quo pr̃ vſufructũ hẽat.an pr̃ teneatur

assecurare ꝺ solucꝺo ipaz tertiã post mor-
tẽ ipius pr̃is dño. Et vidꝛ ꝙ nõ. qꝛ pr̃ duz
viuit nõ teneꝛ. C. de bonꝫ li. l. vlti. §. pcul-
dubio. Sz vidꝛ ꝙ teneaꝛ assecurare. qꝛ p-
prietas est dñi tp̃e vsusfructus. ergo ipse
vsusfructuari ad ꝺ teneꝛ. ff. vsufru. quez
ad ca. l. i. in pn. ⁊. §. fz si alia. et. l. si tibi. §.
jtẽ si mihi. Nec ob. ꝙ filio nõ caueret qꝛ ꝺ
fit ob reuerẽtiã pr̃nalẽ. q rõ cessat in dño.
qꝛ ad hãc reuerentiã nõ teneꝛ sibi. imo eẽ
filius teneꝛ in casu quo paꝛ secꝺas nup
tias ꝓtraheret. C. ad trebel. l. iubem⁹. §. i
supꝛadictz. i auẽ. de nup. §. placet. coll'. iiij
Et ita tene ⁊ sua. ja. ꝺ fara. ⁊ ja. ꝺ monell'.
ꝓdicti. ¶ Quero. viij. qꝺ si filiꝰ hois ꝓpꝛij
⁊ solidi alicuiꝰ dñi rõne alicuiꝰ mãsi hẽat
tõsurã ⁊ decedat exoꝛcus siue intestatus.
nunqꝺ dñs directꝰ de bonis suis mobili
bus hẽbit tertiã. Credo ꝙ sic. nõ obstãte
tõsura. nã istud ius debeꝛ dño iur̃ istiꝰ pa
trie. s. iur̃ huiꝰ vsa. ⁊ vsa. cxxxviij. de ĩtestatz
q est. j. Et ideo licz factꝰ fuerit clicꝰ: nõ eꝛ
ꝺ dñs amittit tale ius. vt vidꝛ casus. C. ꝺ
epi. ⁊ cle. l. si qs pbꝛ. v. excepz. et p ꝺ. liij.
di. c. qcũqz. ⁊. c. ex ãtiqs. ⁊ ꝺ forte maxie si
dñs ignoꝛauerit ipm rusticuz hr̃e tonsu-
rã. secus forte si sciuisset ⁊ nõ ꝺdixisset. vt
c. si huꝰ lo segõ. liiij. di. ja. de vallesica. De
huiꝰ. q. ⁊ duabꝰ hãc materiã tãgẽtibꝰ: vidꝺ
p ipz ja. j. i vsa. cxxxviij. de intestatz. i glo. i.
v. fz qr̃it. an si clicꝰ simplex tõsuratus. cũ
duobꝰ. v. se. Add tonsurã vo ⁊ alios oꝛdies
hoies de redẽptione. nisi cautiõe idonea
pcedẽte de pcuniẽdo se cũ dñis ꝓtextu re-
dẽptionis ꝓmoueri nõ debẽt. vt habeꝛ in
pstõe puiciali Terrachon. q incipit. Cuz
iuri sit ꝓsonũ. ibi vidꝺ ⁊ mẽti tene. ¶ Que
ro. ix. qꝺ si ꝙ dño exoꝛcus vel cũ dño in ex
ercitu interficiaꝛ. nunqꝺ dñs hẽbit exoꝛ-
quiã. vidꝛ ꝙ sic. qꝛ eodẽ modo est rebꝰ hu-
manis exemptꝰ. ff. ad. l. acql'. l. illud. i pn.
C. de ꝓsti. pe. l. epistolã diui adriani. quia
nõ inspiciꝛ qualiter decedat. sed qui dece
dat exoꝛcꝰ. ff. de edili. edic. l. i. §. causa. Jtẽ
in moꝛte ꝓtineꝛ iterfectio. ff. de re. du. l. q
duos. ff. de penis. l. vltimũ. so. ma. l. si qs.
Jtẽ interfectio genꝰ est moꝛtz. C. ꝺre. ali.
nõ alie. l. fi. ff. de hui. vꝛ. p̃. l. si hututes. Ec
cõtra ꝙ nõ. qꝛ magna est ꝺr̃ia inter moꝛ-
tẽ ⁊ occisiõz. ff. ad. l. acql'. l. pinde Jtẽ sa.
dic discessis. i. decessis. nõ dic occiꝺ. ar. in
sti. ꝺ ver. ob. §. et ꝓdiciõali. Jtẽ vulgo moꝛ
tis appellatio moꝛtẽ naꝛalẽ ꝓtinere vidꝛ.
ff. de v. ob. l. et ea pre. §. mulier. ꝺ le. ij. l. si
ita qs. ⁊. l. cũ pr̃. §. hereditatẽ. nõ em̃ itell'r
mortuus eo mõ quo debuit. licz eũdẽ ef-
fectũ hẽat. C. de fi. instru. ⁊ iur̃ aste fiscal'
als de iure fis. l. fi. li. r. ff. de re mili. l. iij. §. i
bello. ⁊ ad ꝺ facẽ id qꝺ no. p archiꝺ. i. c. su-
sceptũ. de resc̃p. li. vj. i glo. videꝛ. Preterea
cũ ꝓsuetudies ⁊ statuta sint stricti iurz. ff
de decẽ. ab oꝛdi. fa. l. fi. stricte stz iterp̃tãda.
cũ iterp̃tatiõz ⁊ declaratiõz recipiãt a iur̃
cõi. ff. de mu. ⁊ ho. l. rescꝛ. vide bar. i repe
ti. l. oẽs ppli. ff. de iusti. ⁊ iur̃. et ad cõe vul
garis moꝛtz recurrendũ ẽ. ff. de fũ. instruc.
l. cũ de lanionis. §. alinã. De rigoꝛe iuris
vidꝛ exoꝛquiã dño cõpetere. ff. de cõdi. et
de. l. si ita legatũ. Jn ꝓriũ vidꝛ ꝙ nõ. etiã
de rigoꝛe iuris. ff. so. ma. l. si ab hostibꝰ. §.
si vir. ⁊ istud tene. bñꝰ ꝺ mõ. iu. ¶ Quero
x. qꝺ si taꝰ decedẽs dimisit tm̃ filiũ naꝛalẽ
an excludat naꝛalis dñz. vidꝛ ꝙ sic. qꝛ nõ
ꝺꝛ sterilis vel exoꝛcꝰ. q filiũ talẽ q̃lẽ dimi-
sit. p̃terea vsa. nõ distiguit. gº ⁊c. p. l. de p̃-
cio. ff. de publ'. Sz ꝫm ꝺꝛ ⁊ vidꝛ. qꝛ filiꝰ na
turaꝰ nõ excludit regl' substitutũ. C. de i-
sti. l. gñalit'. Prefea glo. posita ꝺ ivsa. nr̃o vi
detur exponere ⁊ interp̃tari vsaticũ hunc
ꝙ tantũ intelligaꝛ vsaticus de filio legi-
timo ⁊ nõ naꝛali ibi cũ ꝺꝛ i eadẽ glo. fz vi-
deꝛ veriꝰ ⁊c. Jn hac. q. stz arª fortia hic ide
⁊ dubito q dictaꝝ opiõnũ sit securioꝛ. fz
tu q̃z laboꝛ mõi cogitat: eligc. vidꝺ tm̃ mꝺ
tos sapiẽtes sumẽtes ar. et dicta glo. q ꝺi-
cebãt ꝙ naꝛaꝰ nõ excludebaꝛ dñz. et forte
nõ male. qꝛ i alijs etiã glo. iterp̃taꝛ vsam.
Et p̃dcã hñt locũ i hoie sic ꝺcedẽte. Quid

vo de mlicre relinq̃nte tñ filiũ naſalẽ vel aliũ q̃ nõ ſit ex coitu. q̃ poſſit accari. p ex-pedito hñt ſapiẽtes q̃ tal' filiꝰ naſal' exclu dat dñz ar. iſti. ad orfici. §. nouiſſ'ic. bertrã dꝰ ꝺ ſcua vĩ qꝺ ſcpſi. ꝺ. e. q. ij. ¶ Quero. xj. q̃ꝺ ſi q̃s ſit exoꝛchꝰ. z ĩ vita ſua dedit vl' do nare velit bona ſua. nũq̃ꝺ dñs ꝺz hr̃e ter-tiã pt̃ bonoꝝ mobiliũ: ac ſi moꝛeꝛet. Et tex. decretal' ꝺ his ĩ ſi. ex̃ de ſepul. inuit op time q̃ nõ. Jꝺe. ff. ꝺ acq̃. re. do. l. q̃ rõne. §. h̃ q̃z. z facit p h̃ totꝰ ti. ſi q̃s omiſ. cã. te. et potiſſime ĩ. l. fi. imo viꝺ facere pmũ rñſũ eiuſꝺe. l. q̃ dñs hẽat ſi fiat ĩ moꝛte z dece-ꝺat de illa egritudie. Cira h̃ viꝺ diſtiguẽ ꝺũ. vtꝝ oĩa ꝺonet. vel pt̃e. ff. ꝺ his q̃ ĩ frau. cre. l. oẽs. §. i. z no. ff. ꝺ pba. l. patronꝰ. ĩ fi. p̃me glo. z ibi tex. z gl. vl' vtꝝ int̃ viuos añ moꝛtẽ. vel tp̃re moꝛtẽ. Primo caſu poſſit z nõ p̃ſumaf fraus. ſcꝺo nõ. ff. ſi q̃ꝺ in frau. patro. l. ij. circa p̃n. v. q̃ añt. tex. viꝺ. ff. de ne. ge. l. at q̃n naſa. §. cũ me. vt nõvideaf i fraudẽ facere. Jt̃ videf tex. C. ꝺ iuſ. fil. l. i. li. x. q̃ tal' ꝺonatio nõ poſſit reuocari. vi de p h̃ in ſpe. ti. ꝺ vſuf. v. ſz pone. circa fi. Jt̃ nec ꝺolo creditoꝛ facit q̃ ſuũ recipit. ff. ꝺ re. iuſ. l. nihil. Jt̃ vt nõ videaf i frau dẽ facere. ff. de incẽ. rui. nau. l. iij. §. qꝺ ait p̃toꝛ. z no. xj. q. iij. c. ſi q̃s vo. Nota de ma-teria hui' fraꝺis p ꝺy. in regl'a fi. de reg. iuſ. li. vj. z ff. de pecul. l. in ſũma. Contra ff. ne q̃ꝺ in lo. pu. l. ij. §. ꝺãpnũ. z ff. ne q̃ꝺ i flu. pu. l. i. §. ſi ali q̃. in fi. z optie inſti. ꝺ ſo-cieta. §. ſz plane ſi q̃s Sz ꝑ. ff. de regu. iuſ. l. fraudis interp̃tatio. So. in iure iã q̃ſito nõ p̃t q̃s ꝺonare vel facere vt alicui p̃iudi ciũ fiat. Sz in iure q̃rẽdo bñ p̃t q̃s ꝺonaf vel facere. etiã q̃ fieret alij p̃iudiciũ. z ni-hilomin' valebit qꝺ factũ eſt ĩ p̃iudiciuz iuriz acq̃rẽdi. z ad h̃. ff. de regu. iuſ. l. nõ vi deſ rẽ remittere cui' p̃pa nõ fuit. z meli' in. l. nõ fraudanf. e. ti. z C. de acq̃rẽ. po. l. fi. z ff. de iuſ. fiſ. l. cũ q̃ꝺã. z l. in fraudem. Nec videf facere i fraudẽ vſa tici. vt. ff. del' [illegible] cũ p̃. §. ticio ffi. in fi. z meli'. ff. ſi q̃ꝺ. in frau. patro. l. i. §. q̃ añt. v. nã cui. z l. nõ videf. z e. ti. l. viij'. z ff. de p̃ba. l. q̃ teſtiñ. dele. iij. l. cuz q̃s. §. ticia. z ff. q̃b' mo. pig. vl' ppo. ſol. l. ſic. §. ſupuacuũ. z C. ꝺ diſtrac pig. l. z q̃ ſub imagie. z hec va. ja. de faro. z ja. ꝺ monell'. ¶ Quero. xij. iuxta glo. q̃ꝺ ſi ruſtic' deceſſerit iteſtat' z exoꝛc' ſimul q̃li' ſit buenif' dño. Et ꝺic glo. q̃ ia tactũ e de his. §. in vſa. cxxviij. de iteſtatz. ego añt ja. de monell' ſic p̃ intellectu vberioꝛi ip̃az formo q̃one. z aliter cũ vitate ip̃az ſoluã. z meli'. pone q̃ ruſtic' decedit iteſtatus z exoꝛc' ſimul. nũq̃ꝺ dñs hẽbit duo tertia. vnũ. ſ. rõne inteſtie. z aliud p̃ textu exoꝛce Rñdet nõ. niſi vnũ tertiũ dũtaxat. Et ita meis tp̃ib' vidi pluries practicari. ẽtq̃z iudicio bis obtinui Deh̃ etiã ẽ p̃ſuetuꝰ Berñꝺ. nec ob. dicta glo. nã quo ad caſũ hui'. q. indeciſe loq̃f atq̃ ideterminate. q̃-uis ſi moꝛiaf vt p̃ferf iteſtat' z exoꝛch' di cat. qꝺ iã cautũ habef i dicto vſa. cxxviij. de iteſtatz. qm̃ ppt̃ h̃ nõ dic̃ exp̃ſſe q̃ inde dñs poſſit duo tertia hr̃e. ſz ſolũ h̃ qꝺ di-ctũ ẽ habef z nõ aliud. z io nõ placz mihi q̃ maxie q̃ iuſ aliquo nõ cõfirmaf. neq̃z rõne. p qꝺ. ſ. ius ſiue vſa in ſtatut̃ non ſit q̃ de ruſtico ſimul decedẽti iteſtatoꝛ exoꝛ choꝛ duo ſoluantur tertia. ſicut ſtatutũ ẽ ſeparatim. ſ. de decedenti inteſtato i vſa de iteſtatz p̃all'. et ꝺ decedẽti exoꝛcho i hu-ius vſa. Et ſic hz locũ vtq̃z vſa. p ſe i ſuo ca ſu. et nõ ſi ruſtic' ſiml' moꝛiaf iteſtat' z ex oꝛchus. vt i nr̃a. q. Hã ſi p̃nceps et comes barchiñ vſaticos h̃ p̃ꝺẽdo itelleriſſz q̃ dñs de ruſtico ſiml' decedẽti iteſtato et exoꝛco. duo tertia deberet hr̃e exp̃ſſiſſet. ar. ex̃. de deci. c. ad audiaz. et q̃ non exp̃ſſit. igr̃ z̃. Preꝛea nõ ob. qꝺ legif i dicto vſa. de inte-ſtatz. qm̃ diſtictio ibi poſita quo ad me-dietatẽ diutine nõ ſuaf. ſiue tñ iteſtat' ꝺ cedat. ſiue ſiml' iteſtat' et exoꝛc'. et ſic ip̃a diſtictio in deſſuetudinẽ abijt. adeo q̃ de p̃all'. vſa. de iteſtatz nõ ſuaf niſi ſolũ p̃mũ rñſũ. h̃ ẽ q̃ ruſtic' decedẽs iteſtat'. ſiue re

linq̃t filios ⁊ nõ vxorẽ.siue vxorẽ et nõ filios.nõ hẽbit dñs nisi tertiã ptẽ.s. rerum mobiliũ.dicit ibi no.in glo.i. Ite nõ ob. qđ no.ĩ all'. vsa.đ ĩtestatꝰ ĩ glo.i.iã all'. ĩ fi. ibi.sꝫ qđ erit đ alodijs ⁊c. nã determiatio ipi⁹ ĩ.q.nr̃a locũ nõ hꝫ. ex eo q̃ loq̃t inde terminate.ob qđ mũme placꝫ mihi p ea q̃ dixi.ff.e.v.nec ob.dcã glo.ja.đ monell'jtẽ q̃ vsatici stꝫ stricti iurꝫ ⁊ odiosi.ideoq̃ stꝫ restrigẽdi.odia igit restrigẽda stꝫ.vt in rl'a odia.de regu.iu.li.vj. Sicq̃ ĩ ppositio certe vsatici hi iterptatõꝫ recipiũt oĩmođ restrictiuã.ad qđ fac optĩe.ff.de mu. ⁊ ho.l. vt gradati.§.sꝫ si lege.C.de nox.l.ij.ff.de ri.nup.l.penl'.§.i.⁊.C.de sa. san.ec.l.i. videlicꝫ q̃ vlq̃ vsa.ĩ suo casu tñmõ locũ habeat p se.ita q̃ si rustic⁹ moriat solũ exorchus:⁊ tũc dñs hẽat tertiã ptẽ. Et si decedat solũ ĩtestat⁹:⁊ tũc dñs pari mõ dictã hẽat tertiã.vm si decedat simł exorch⁹ ⁊ ĩtestat⁹.vt ĩ termis nr̃e.q.⁊ tũc dñs nõ habeat nisi vnã tertiã. Rõ q̃ dicti vsa.ĩ hoc casu restrictiue sumunt̃ p iura pdcã. Et ita p⁹ pl'es alegatiões hĩc ĩde factas ego bñ⁹ lunes iurisp⁹it⁹ barchiñ tãq̃ pron⁹ ĩ sacra audia dñi regꝫ.p.iij.obtinui ĩ q̃dã cã heredis cuiusdã rustici de lupcato. q̃ exorc⁹ ⁊ ĩtestat⁹ simł̃ decessit p smiaz regiã ex relatiõe C.de vallesica vicꝫ.latã.plib⁹ sapientib⁹ ⁊ alijs ibidẽ pñtib⁹.bñ⁹.lunes. Et q̃ dñs ĩ casu nr̃o nõ hẽat nisi vnã tertiã etiã ego ja.marq̃ll'es p̃bz dñi fui decan⁹ vallen fere p.xx.annos ita ibi practicari pluries vidi ⁊ scio q̃ ĩ ausonia sic practicat̃.ob qđ ⁊ al's ipis dñis ja.de monell'.⁊ bñ⁹ lunes me adhereo. Et q đ dictũ est de rustico idẽ de rustica simł̃ decessa ĩtestata ⁊ exorca dicendũ ẽ. ¶ Quero.xiij. an de bonis exorq̃ vel ĩtestati debeãt deduci debita ⁊ legata ⁊ q̃ postea de residuis bonis debeat exorq̃a.vel ĩtestia si ĩtestat⁹ decesserit rusticus Et vidz q̃ sic.cũ hoc dicat̃ q̃ dñs dꝫ hꝛe eaꝫ ptẽ quã haberẽt filij si frmãsissent.vt no.ff. q.iiij.ibi.sꝫ ego attẽdo ⁊c.s.ltimã. Certuꝫ est aũt q̃ ltimaꝫ dꝫ cõputari.deducto ere alieno ⁊ funerꝫ impẽsa. ⁊ libtatib⁹. vt.ff. de inoffi.te.l.papi. ⁊ insti.ad.l.fal.§.añpl'. Cõtrariũ vidz.q̃ sꝫ gñalẽ ꝓsuetudinẽ dñi dꝫ hꝛe tertiã ptẽ de bonis mobilib⁹.ꝫ g⁹ exorch⁹ vel ĩtestat⁹ sit debitor.in.x.dicim⁹ ci⁹ primo⁽ⁿ⁾ diminutũ ĩ.x.tñ res obꝫ nõ stꝫ diminute.nec exorq̃ vl' ĩtestati desinũt cẽ.vt hẽm⁹ ĩ peculio.vt.ff.đ pecul'.l.peculiũ. Idẽ ĩ hereditate.ff.de v.sig.l. hereditatꝫ appellatiõe.ff. de impẽ.ĩ re do. fac.l. qđ dz.in glo.l.vniuersaẽ. Ergo cuꝫ dñs dꝫ hꝛe tertiã ptẽ.tñ res ꝓpter debita nõ stꝫ diminute.vidz q̃ debita nõ deducant̃.ar.ff de vsuf.le.l.fi.et dele.i.l.nõ amplꝰ.ff. soma.l.nõ marit⁹.q̃ hec res bona appellãtur.ꝫ sint debitꝫ obligata.ff.đ bo.po.l.iij ar.ff.si q̃d ĩ fraud.patro.l.i.§.i.i glo.⁊.ñ.de dõa. Mihi vidz distiguẽdũ.an sit solucẽdo hereditas exorq̃ vl' ĩtestati.⁊ tẽ nõ deducãtur đbita.sꝫ q̃ đ vniuersꝰ bõis mobilib⁹ đ beat exorq̃a vl' ĩtestia.vt iurib⁹ p hac pte all'. Aut nõ.⁊ tũc sec⁹.cũ bona dicant̃ deducto ere alieno.C.đ bo q̃.li.l.cũ nõ solũ §.sin aũt.⁊.ll'.p hac pte all'atꝫ.⁊ ꝑt colligi hec distictio ex.l.fi.C.de inꝛ.delic.§.sinvo in vl.glo.q̃ icipit.p⁹ ergo.v.⁊ hꝫ oĩa. Et q̃ nõ sint deducẽda debita vidz.ff.đ iudi.l.Iter eos.§.sꝫ si.p hoc q̃ actio de peculio p̃t i dñz dari.C.ĩ q̃b⁹ cau. colo.cẽ.l.fi.li.xj. ja. matbi.sup quo vide qđ no.ja.de vallesica j.vsa.cxxviij.de ĩtestatꝫ.in.i.nota ¶ Quero.xiiij.an es alienũ deducat̃ đ mobilib⁹ vel de imobilib⁹. Credo q̃ de oĩbus p rata.vt.ff.de iudi.l.si fideicõmissũ.ar. ff. de trãsac.l.ꝓtrouersia.⁊ clarius.C. de debi. ciui.l.ij.li.xj.⁊ e.li.đ collac.fũdo pat.l.oẽs ⁊.ff.ad trebel.l.tici⁹.⁊.C.q̃n ⁊ q̃b⁹ q̃rta pa in bo.dec̃.l.ij.al's est ti.đ oĩ agro defto. li. xj.fac.l.cũ possessor.ff.đ cẽsi. ja.de vallesi. ¶ Quero.xv.q̃d dicat̃ es alienũ. dico q̃ illud es alienũ dz.qđ nos alijs debem⁹. es suũ vel nr̃z:qđ alij nob debẽt vt.ff. de ver. sig.l.tẽdere.§. es. Accur.ĩ.l. ob es.C.đ ac.

et ob. ¶ Quero. xvj. ⁊ vltimo pone rustic⁹ q̃dã de redẽptiõe cũ exor quũs. incestijs et cugucijs. ac oĩb⁹ alijs vsib⁹ mal⁹ veniens ad mortẽ suã pdidit testm̃. i quo legauit pe. ja. bñg⁹ q̃ filijs suis. s. cuilibz eor̃ pro sua ltima ac iure istitutõis q̃ngz sol'. barchiñ. cõtigit q̃ oẽs dicti tres filij in etate pupillari decesserũt. venit baiul⁹ castri ꝺ speragueria. q̃ noie dñi eiusdẽ ꝺ ltima nõ solũ ipor̃ sz etiã alior̃ infantũ i etate pupillari decessor̃ rõne itestie ⁊ exorẽ petit tertiã. Cui rñdẽt pceres eiusdẽ castri: asserẽtes q̃ ꝺ dicta ltima ipa tertia pꝓsolui nõ dz. nisi dũtaxat de q̃titate legata quã ad eor̃ volũtates hẽbãt. dicto tñ baiulo ꝓriũ asserẽte. si tñ ꝓuilegiũ nõ ostendebãt. aut vsuz. vel ꝓsuetudinẽ ꝓsẽptã ꝺ dictũ dñz. q̃ rir̃ q̃d iurz. Et vid⁹ saluo iudicio sñie potiorꝭ. q̃ dict⁹ baiulus noie dñi petere nõ possit. nisi tertiã ptẽ bonor̃ mobiliuz. scz ipor̃ q̃ngz sol'. de q̃b⁹ q̃libz ipor̃ pupillorũ ab itestatovita functor̃ fm declaratõz testatorꝭ. q̃ ꝓ lege habeť. nã disponat testator ⁊ erit lex. vt i auẽ. de nup. §. dispõat coll'. iiij. ad ei⁹ volũtatẽ disponere poterat ⁊ nõ de eo q̃ dicti pupilli rõne supplemẽti ltime petere poterãt. vbi id qꝺ ad suas volũtates hẽbãt. ad itegrã ltimã nõ sufficeret. Prõo q⁹ id tm̃ ꝺ quo ad eor̃ volũtates fm dictã declaratiõz testatorꝭ dicti pupilli disponere poterãt videť eẽ i facultatib⁹ eor̃. Supplemẽtũ aũt dicte ltime in eor̃ facultatib⁹ esse nõ vidꝭ. nã cuz fuerit omissuz ꝓ dictos pupillos seu eor̃ nomine nõ vr̃ eẽ debitũ eisdem. seu q̃si debitũ. petitũ em̃ esse aut allegatũ oportz vt ꝺ facultatib⁹ eor̃ eẽ dicať. h̃ etiã eq̃tas suggerit. p̃ptim in h̃ casu quo dñs ꝺ dispositionẽ iurz cõis admitti nitiť ad dictã tertiã Et hanc ptẽ vt ptendiť ꝓ dictos ꝓbos hoies vsus lõgissim⁹ approbauit. q̃ Iuan dus ẽ oĩmode. vt i cle. vt sepe ꝓtigit. de v. sig. in cle. §. verũ q⁹ iuř. ibi. vsus lõgeu⁹ ⁊ cẽ fac̃ qꝺ no. ꝓ hen. bo. i. c. cũ veniss. eř ꝺ eo q̃ mi. in po. cã re. f. in ꝑn. ⁊. c. abbate. ꝺ v. sig. ⁊ sic vbi al's dicti ꝓbi hoies tuti non essent: eos ltima ꝓsẽptio defendet. Casus cũ h̃ ꝓsẽptibil' eẽ videť. ar. eor̃ q̃ le. ⁊ no. ꝓ ja. de mõ. iu. j. vsa. crim̃j. h̃ qꝺ iuř est scõr̃. a ꝑrio sensu. qꝺ fortissimũ est i iure. vt. ff. de offi. ei⁹ cui mã. est iuř. l. i. §. hui⁹ rei. et i h̃ resideo. ¶ Dz q̃ro. q̃d si pupillus heres fuerit istitut⁹ ⁊ decedit intestat⁹ vel exorchus. vel exorch⁹ ⁊ itestat⁹ insimul. q̃d iuris. Dicas q̃ aut a testatore daf sibi certũ q̃d ꝓ suis volũtatib⁹. aut non. ꝓmo casu dñs nõ ꝓsequiť tertiã. nisi solũ ⁊ dũtaxat in facultatib⁹ suis. s. mobilib⁹. qꝺ ꝓbaťclare. j. vsa. cxxviij. ꝺ itestatz. q̃ bona mobilia ft̃z tm̃ id qꝺ pupillo relinq̃tur ꝓ suis volũtatib⁹. vt puta q⁹ ft̃z decẽ vl' vigiti sol'. vel sil'e. ⁊ istos haberet pupillus soluz ad suas volũtates. ob qꝺ de illis tm̃ dñs hẽbit tertiã. qm̃ alia bona mobilia q̃ fũt hereditat̃z iacẽt restõni occasiõe vni cum sibi apposiți. ꝓptereaq̃ dicta bona nõ videnť ꝓpa dicti defũcti. neq̃ instituti sui heredis. imo substituti. iõ nõ venit ex eis dicta tertia deducẽda. qꝺ si fieret: i h̃ grauaretť ipe substitut⁹ ⁊ puniretť. qꝺ iura abhorrẽt. s. q̃ vn⁹ ꝓ alio grauetť seu puniatť. nisi in casib⁹ q̃ nõ vendicãt ꝺ locũ. Locupletari etem̃ aliq̃s nõ dz cũ alteri⁹ iniuria vel iactura. vt in rl'a. locupletari. de regu. iuř. li. vj. 2º casu. s. si pupill⁹ heres nõ hz aliq̃d certũ ad suas volũtates. ⁊ tẽ sub distigue. aut heres substitut⁹ est cũ vinculo. aut sine vinculo. si sine vinculo: tũc dñs hz tertiã itegrã bonor̃ mobiliũ. eo q⁹ illa ⁊ alia bona hereditat̃z hẽbat ad suas volũtates. si cũ vinculo ẽ istitut⁹ heres. tũc si est filiꝰ dz detrahi ltima ⁊ trebelliana q̃ extimenť. ⁊ tũc de ipa extimatõe dñs habeat tertiã. nisi aliter fuerit de ꝓsuetudie q̃ talis sit q⁹ illa optima legũ sit interꝑs. eř ꝺ ꝓsue. c. cũ dilect⁹. ⁊. ff. ꝺ legi. l. si de iterꝑtatiõe. Si aũt ẽ heres ab itestato. tũc siue filiꝰ sit. siue extraneꝰ ⁊ decedat itestat⁹ vl' exor

chus.aut erozch⁹ ⁊ iteſtat⁹ inſimil:dñs hẽ bit tertiã mobiliũ idubie. Et ĩ ℔ ſill' ſto. biñ⁹ lunes iurſpit⁹ ciuis barch⁹. cui adhe/ ret bñrd⁹ ꝺ põte legũ doc.antiqu⁹ cãp pa tron⁹.ciuis dcẽ ciuitat⁹.q̃ oĩa tene menti qm̃ practicabilia ſunt ⁊ cotidiana.

SImiliter de reb⁹ cr. ¶ Caſus.mlier q̃ adulteriũ cõmittit viro nolẽte aut ig/ norãte. ꝓpter qõ vir ĩ mlgo ꝺr cuguc;oĩa bona mlier⁹ ⁊ adulteri.ma rit⁹ et ei⁹ dñs hñt eõs ptib⁹. Et ſi viro vo/ lente mulier adulteriũ cõmittit:tũc dñs ipa bona integriter hz.h.d.Cõis diuiſio. ſcõa ibi.v.ſi vo.vid ter.Cugucia. itellige de nõ occ'ta ſz de manifeſta. ¶ Sz q̃ro q̃ ſit manifeſta cugucia.dico q̃ illa mãife/ ſta cugucia intell'r.ſ.ſi adulter vel adulĩa arripuerit inde fugã cũ illa pſona cũ q̃ cõ miſit cugucia⁹.vel ſi marit⁹ accuſauerit adulterã vrorẽ ſuã.⁊ fuerit inde puicta.vl ſi vror accauerit maritũ ſuũ adulterũ.et fuerit inde puict⁹.vel ſi adulter cũ adulte ra fuerit capt⁹.vel ecõuerſo.ſ.adultera cũ adultero.⁊ ita ptinet ĩ quodã publico in ſtro ꝓ cameraria ſcti iobis de abbatiſſia dioc⁹ viceñ.facieti.qđ actũ fuit kl'o mar/ cij.anno dñi.M.cc.iij. ¶ Quero q̃lr cugu cia quo ad hũc vſa.locũ hẽat. dicas ⁊ bui ter ꝙ cugucia locũ nõ hz.niſi venerit ex pte mulier⁹ vrorate.⁊ nõ ex pte mariti.nã tũc ꝓpter adulteriũ mariti:cugucia vro/ ris nõ puniť.ſz cugucia mariti tm̃.et ℔ i/ nuit vſa.iſte.quã q̃ vt referũt ℔ ja. de mõ. in.⁊ ja.de vallelica nõ fuer.⁊ ſeq̃ns ℔ ẽm quo ꝺ alia ĩ eode ꝓcta. ſz quo ad mariti cugucã ĩmo fuer.⁊ bñ.ꝓptera q̃ cugu/ cia.ſ.manifeſta ĩ ℔ caſu fac liq̃de ꝓ adul/ terio ꝓbãdo. qđ p mulieres vrorates cõ/ mittiť q̃ a maritis iuꝛ vſa. cri⁹. mariti.ſ. poſitũ accuſanť ⁊ puicunť.vt ibi.qđ men ti tene.vide qđ ibi ſcripſi. ¶ Sz q̃ro q̃ pena puniť cugucia.diſtigue.q̃ aut loq̃mur ĩ hoie cugucio ⁊ redẽptiõe.ſiue de remẽça. ⁊ tũc tal' ſoluere tenet dño tertiã bonorũ mobiliũ.primo ltima inde fã ertimatiõe ⁊ nõ exceſſiua.q̃ tertia tal' eſt q̃lis ꝺ eroꝛco vel iteſtato q̃ãnet dño.nõ aſſecuta abide gr'a q̃ fieri ꝺz.cũ iã ſit cã ex hac ſatz affli/ ctus ꝓpter ꝑccũ diũ mũdi ⁊ als. Et ſic af/ flicto ñ ẽ dãda afflictio.exẽ ꝺ cle.egro.c. ex pte.⁊.vij.q.i.c.cuz pcuſſio.practicat ĩ et ſuat de p̃dicta tertia ſic ſoluẽda rõne cu/ gucie ⁊ ſepediete in vicecomitatu capiarie ⁊ de baſſo. Et ita ꝓcedatu gerunꝺ.et in aliis gr'is⁹ cathalonie quo ad hoſes ꝺ remẽça gñal. ꝓ hũc vſa.iñcta pſuetudie in et ſup his antiq̃ſſime obſeruata.q̃ ꝓ lege habeť.⁊ ita fm ⁊ iuꝛ illã iudicandũ ẽ idubie ſi p̃dicta ceret.vt eſt caſus exẽ de ℔.ſig.c.abbate.ꝓ ℔ c.ſup q̃bꝰſdã.§.ꝓterea c.ti. cũ ſua mate/ ria. Ltat loq̃mur in hoie cugucio q̃ nõ ẽ ꝺ remẽça. ⁊ tũc certe tal' ꝓ pena dño tp̃ali lr.ſolidos monete curribil' ſoluere tenet. ꝓ ℔ optime fac qđ no.⁊ dicit.ℳ.de mõ. lug.in cle.cũ ex eo.de ſcn.e.in cle.in glo. ⁊ ſic nota.ibi cũ dicit.et ideo ĩ tota cathalonia ⁊c. Cui⁹ dicti in ℔ caſu itelligo ſo/ lũ hñe locũ. Ergo in hoibus de remẽça ſe cus eſt vt.ñ.iam dictũ eſt. et ita vĩtate ful cit.qđ nota. ¶ Quero an de cugucia ma/ nifeſta ſine accuſatore accẽri poſſit ℞ nõ niſi ad inſtantiã ꝑtis ꝓ.vt habeť ĩ quo/ tã.c.a dño petro terreni poſito in ſuo cõ/ mẽto ſup cõſtõnibus pacũ ⁊ treugaꝝ fa/ cto.c.hec eſt pax quã dñs petrus poſt.§.q cũq̃.qđ ca[m] eſt haꝰ feriei. Ite ſtatuim⁹ q̃ de cetero nullas ..ñ iudex.vicarij.baiu lus.curia officialis.aut alij⁹ quocũq̃ no/ mie cenſeať inq̃rat ſeu inq̃ri faciat alic⁹ mõ nullã crimẽ.iniuriã.niſi fuerit homi cidiũ.tractio gladij.pax ⁊ treuga fracta. ſine accuſatore.⁊ inſtãtia illi⁹ q̃ potuit et debuit.⁊ ſpãliter ſup alicui⁹ cugucia. di/ cimus ⁊ mãdam⁹.q̃ nullo mõ ꝓ ꝓdictos inq̃rat.neq̃ etiã aliquos alios. niſi fue rit etiã cõſũcte plone. nec vllo mõ ipi ac/

cusari possint p aliquos. nisi p plures p sonas. nec vllus credat sup ipa q ea p insi dias nouerit. aut sciri se dixerit. qđ nota. ¶ Pone Tici⁹ appellas gap̃ cugu. q̃rit q̃ pena debeat puniri. dicas q pena sit ve bãno. xx. vnciarũ auri valẽ. pncipi sive comiti barcẽ. soluẽda. z nihiloĩ⁹ p iniu ria tenet iuri stare pti lese. vt. ē. ĩ vsa. lxxv. si q̃s iudeo. qđ est ꝯ ius. cũ vtraq; pena tẽ dat ad vindictã. vi⁹ qđ de cugucia remis siue notat p ja. devallesica. ē. ĩ vsa. ij. hoĩci diũ. in pn. ibi. đ cugucia. z p me ĩ all'. vsa. lxxv. si q̃s iudeo. v. vel si q̃s. sup vbo cugu in. q. i. Si vo. v. z ẽ scda ps. ¶ Nota q vir cũ sit caput vxoris. xxxiij. q. v. c. cũ caput. eã. cũ sit a vtute dict⁹ tã q̃ molle z cito ad malũ flexibile đz cũ tot viri⁹ custodire. z merito ei ĩputari si stulticiã faciat. ma xime eo occasiõe pstãte vt ff. đ adul l. ij. §. lenociniũ. v. cetex. nã q occasiõz dã pni dat: dãpnũ dedisse vi⁹. ff. ad. l. ac ql'. l. q occiderit. §. i hac. ex de penis. c. si culpa. z đ homi. c. de cetero. vbi de đ. z meli⁹ ex. de testi. c. sic. in glo. ar. q occasiõez ẽ. Qđ absit. vide qđ scpsi. ē. in vsa. lxxj. bonũ vsa ticũ. v. si vo. in glo. i. vbi est sil'e vbũ. Vo lẽtib⁹. vt puta q uxor⁹ est leno sive alca uot vxoris sue. z vxori placet. vt. j. vsa. pr. v. et si eisdẽ. z sic marit⁹ tũc lenociniũ cõ mittit ¶ Et nota q due spẽs sũt lenocinij vna. s. manifesta. q̃ marit⁹ dat opã vt vxor sua adulteret. vt inde aliq̃d lucraret. scda spẽs lenocinij ẽ q̃n vxorẽ adulterã retinet z his duab⁹ spẽbus loq̃tur pall'. §. lenoci niũ. l. ij. ff. de adul. z ita refert ibi bar. Et ad has duas spẽs lenocinij p casu pt alle gari vsa. iste. Sil'e no. p ja. de vallesica. j. ĩ vsa. pri. sup vbo. sint a marit. ¶ Jux qđ q̃ro q̃ est pena lenocinij de iure ciuili. Di cas q eadẽ est q pena adulterij. vt exp̃sse dicit glo. p illũ tex. in. l. si q̃s adulteriũ. in fi. ff. de adul. z est etiã tex. in. l. q domũ. e. ti. Et idez in lenocinio vxoris qđ ĩ lenoci nio viri. vt ĩ dictis iurib⁹ pbat. pena aũt adulterij est pena mort. z đ de iure veteri tã in viro q̃ in vxore. vt le. z no. in. l. q̃ uis adulterij. z auẽ. s3 hodie. z. l. castitati. C. e ti. quo vo ad vxorẽ hodie p dictã auẽ. nõ ẽ pena mort. s3 verberata detrudit ĩ monas steriũ. De iure aũt canonico eadẽ ẽ pena vt le z no. ĩ. c. gaudem⁹. ex. đ quer. p iu. qđ est vm si agat crimiał'r đ adulterio. sec⁹ si ciuiliter. vt in dicto. c. gaudem⁹ dic glo. đ quo etiã habet in. c. tue. de pcura. S3 vm legẽ mosaicã lapidabat mulier adultera vt le. z no. in. c. hec imago. xxxiij. q. v. z ĩ di cta. c. tue. z. c. gaudem⁹. Sed tñ tu dic q mulier cõmittẽs adulteriũ. z ide puicta punit. vt le. z no. p ja. đ mõ. iu. z me. j. vsa. cxij. mariti. vide ibi. Mult aũt modis cõ mittit lenociniũ. vt in. l. auctiũ. §. fi. ff. de mio. z. l. ij. §. lenociniũ. z. l. mariti lenoci niũ. post pn. ff. de adul. z. l. ij. C. e. ti. ¶ De pena vo lenocinij fiti canones. et q̃s sit le no. vide hosti. ĩ sũa. ti. de adul. §. penl'. z vl. z dic vt ibi. ¶ Quero. ij. pone p̃ filiab⁹ vl' dñs ancillis nẽcitatẽ peccãdi ponũt. q̃ri tur q̃ pena debẽt puiri. dico q puant p̃a te quã hñt. vt. C. de epi. au. l. si lenones. et de spectaculis. l. fi. li. xj. ¶ Quero 3⁰ an ca pẽs duas vxores. vl' mulier duos viros q̃ pena debẽt puiri. dic q de iure ciuili ẽ pe na capit. vt. l. eũ q duas. C. đ adul. S3 đ iure canonico debẽt vxori icidi capilli. et pãni anteriores z posteriores. tex. ẽ singu lar. ĩ. c. đ bñdicto. xxxij. q. i. vm exposittõz verã et ibi approbatã. ita dicit ludouic⁹ põtani đ roma in notabilib⁹ suis. d. xlvij notabili. ¶ Quero q̃rto nũquid vxor nu bendo nõ facta mẽtione de dote: intelli gãtur bona sua in dote dare. dic q sic si ĩ terueĩt traditio. alis nõ. ita intell'r qđ no. ĩ l. ml'iere bõa. ff. đ iu. do. bal. ĩ li. feu. ti. an marit⁹ succedat vxori ĩ bñm. c. si femia ĩ fi ¶ Quero. v. an vxor trãseat ĩ ptãtẽ viri ꝓ sic ĩ iur lõgob. sec⁹ đ iur romão. nisi q⁹ ad debitum carnis. vt notatur. C. đ pdic. in ser. l. si vxori. z no. in sti. de tercul'. §. postea

ꝛ.C.de fui.fugi.l.fi. Et adde qđ no. iſti.đ pa.po.i gl'.oꝛ.nã eẽ circa ptãtẽ filioꝝ iura ſtatuũt.nã alio iuꝛ vtũt romani.alio galli.alio ſelani.ꝛ ẽ gl'.ſingularis. bal.vbi.ſ. ¶ Quero.vj.an ꝓ iſtrm dotẽ tacite ꝯhat.ꝛ ꝓbet mrimo^m.dic dy.q nõ.ff.de dona.l. dõatões i ꝓcubia.no.bal.i.c.nafales.i li. feu.ti.ſi đ feu.defũ.ꝓtro.fu.coll'.x.p h.c.il lud.ex đ pſũp.cũ ibi no.ſuꝑ huiꝰ matia. p jo.an.ãtho.de bu.ꝛ ny.đ cici. ¶ Quero vltio qđ ſi ſtatuto caueꝯ q ml'ier nõ ꝯhat ſine ꝓſenſu aicoꝝ.an ſufficiat gñal' vocatio.ſic q excuſet.Rõ ſic.chi.ꝛ bal.i.l.ſiqs volẽte.C.đ ne.ge.đ dote ãt ꝛ amiſſiõe ipi us.ꝛ alijs ad pdcã faciẽtibꝰ.vide qđ ſcpſi. j.vſa.cxij.mariti. Juſticiã.dic btũs ber.ſi iuſti fuerimꝰ dẽmꝰ đo honoꝛe.ſctis imitatõez.defũctꝫ ꝓpaſſionẽ.ꝓxis amoꝛẽ.mđo ꝓtẽptũ.pctõ odiũ.diabolo ꝓtinuũ bellũ. arcb.i.c.hec ãt.xxx.di. Adde qđ ſcpſi.ſ.in vſa.xciij.qꝛ iuſticiã.in glo.ij.

Jãt mulieres. cxj.

Caſus. Ml'ier metu vel ꝑceꝑto viri adulteriũ cõmittẽs a viro ꝛ dño ab oi pẽa ẽ imunis. Si vo ipi ml'ieri placuerit ſeparc a viro ſe ꝑt.ſz tñ ꝓp h dotẽ ꝛ ſpõſaliciũ nõ perdit.h.đ.cõis dio.ad ibi.v.ꝛ ſi eidẽ.vid ter. ¶ Et no.q vſa.iſte lz nõ fuerit.dic.ſ.i vſa.p ximo. Ac tñ a ꝯrio ꝓcoꝛ.cũ.c. plerũq.ex đ dona.iter vi.ꝛ vx.fm ja.đ valle. Aũt.p ſz ꝛ ſic ꝓtinuat vſa.ſ.pxi.dicẽdo ſz ſi mulieres ꝛc. Sic ſũt de cõſe.di.ij.c.q mãducãt v.mãducat.ibi.q aũt fides.fm pe.đ ſali. ꝛ.xxiiij.q.iij.c.ecce in ꝑn.fm arcb.ꝛ.ff.de vſuc.l.ij.ꝛ ibi no. Sz metu. ¶ No.q ꝓpt metũ ab adulterio nõ excuſat ml'ier. naz meliꝰ eſt oia mala pati:q cõſentire pctõ. vt ex đ his q vi me.ve.cã ſi.c.ſacris.ꝛ.xxxij. q.v.c. Jta ne. Nõ tñ adulterij ſuſtiet penã q mrimoniũ ſuũ ꝓtenit:ꝛ vꝛoꝛez delinqre patit.cõtamiatõemq nõ indignat.ff.de adul.l.ij.§.lenociniũ. De metu ãt vide qđ no.i all'.c.ſacꝝ.q ino.hoſti.pe.bo.jo.an.ꝛ hen.bo.Mariti. ¶ Nota.q maritꝰ đz eſſe ml'ieri auctoꝛ colẽdi bonos moꝛes.ff. de adul.l.ſi vxoꝛ.§.ſi iudex.ꝛ.xxxij.q.vj.c.idignãter.alioq eẽt detrahẽda a mariti poteſtate.C.de epi.au.l.ſi lenones. necnon maritꝰ pũiri đz vt h. Pꝛopoꝝ bonoꝝ.ſecꝰ ſi ml'ier ꝑa volũtate ꝛ ſine ſciẽtia viri cubitũ cõmiſcrit adulteriũ.qm tunc dotẽ amittit et oĩa bõa ſua.vt.j.vſa.pxi.ipa cuz deuicta.vt ibi. Rõ qꝛ gñatio adulteri in nõ eſt vtil'rei publice neq eẽ al's.cuz ſit ꝯ deũ et ius canonicũ et ciuile. Necnõ tẽs a pꝛe alẽdi nõ ſtꝫ.vt ibi.ex cõplem.C.đ inceſt.nup.hodie [illegible] canonico.pt in.c.cũ haberet.ex [illegible] pol.q adul. Et ſi eiđ.đ.ꝓtect ꝯ hꝰ.amictãt.i.ꝑdãt dotẽ ſuã. ¶ Notaꝫ [illegible] expellat vꝛoꝛẽ ſine eã đz ꝑdꝛ [illegible] vt.ff.ſo.ma.l.ab hoſtibꝰ.§.ſi vir. bal. [illegible] j.C.de lati.liber.tol. ¶ Nota q ſi mulier laboꝛat inopiã põt repetere integrũ dotẽ. nõ obſtãte beneficio mariti.ſ.ne cõueniatur niſi inq̃tũ facere põt.qꝛ cũ ius dotꝫ oꝛiginal'r ſit mulieris.eꝛoꝛdinata caritate videt ſibi potiꝰ ꝓuidẽdũ q̃ marito.ar. C.de ſeruitu.et aq̃.l.preſes ꝓuincie. Ubi notat hoc bal. ¶ Et qua.l.nota q oꝛdinata caritas incipit a ſeipa fm ja.bu.ſic habetur.xxiij.q.v.c.nõ licet.et nota.in.c. ex parte.ij.in fi.de cle.nõ reſi.et in.c.petitio de iureiurãdo. ¶ Quero an mulier ſteril' habeat pꝛiuilegium dotis. Rñdeo non. cum.l.i.ff.ſolu.ma. dicãt q ſit pꝛecipua ꝓpter ſobolem pꝛocreandã cum ergo illa cauſa ceſſet in muliere debet ceſſare et ipſa lex. Jncõtrariũ videt q ſic.cũ ipa.l.loq̃ tur indiſtincte.nec alia eã diſtiguat.ergo indiſtincte intelligẽda eſt.vt.ff.de publi.l. de pꝛecio. Circa h tu ita diſtingue. quia aut eſt ſterilis a naſa.ꝛ tũc nõ ſit ꝓuilegiata.aut ex accidẽti. Et tũc ſic. Sz videt de bere dici ꝯm cũ plꝰ ꝓcedat ſpadoni:q̃ caſte nato.vt.ff.đ adop.l.ij.§.fi.ꝛ ar.ff.đ edi.

edic.l.q̃rit.§.de sterili.vñ tu sic dicas:q̃ ē
pu ilegiata p dictã.l.i.ff.lo.ma.q̃ loq̃tur ī
dustricte vt ꝓfert.Et q̃ cã dos? fauozabil ē
z nõ ampliãda.Et nc seq̃tur absurdũ cuz
.l.i.ꝓall.solũ nõ loq̃tur in his mlieribus
q̃ hñt filios vel hñ ē pñt:z sic in q̃ñq̃genaꝛ
ria q̃ hodie nubẽdo locũ nõ hñt. R.de a-
rea.¶ Pone vir est egrot?.dixit ei medic?
q̃ nõcuraret eũ:nisi traderet sibi vxo.suã
ad cognoscẽdũ.vir postea induxit cã:vt fa
ceret medici voluntatẽ.eo liberato vult eã
repellere.q̃rit an possit.dic bar.bzti.i.q.
dñicali.xxxij.q̃ nõ.z bñ.Iz mlier malefa-
ciat.Pone q̃ mlier fornicet carnalr.z vir
spũalr.nũq̃d mlier poterit ꝯ exceptiõem
fornicatiõis carnalis replicare de spũali
fornicatiõe:ita q̃ admittat cõpẽsatio.di-
cat idem bar.bzti.in.q.venerali.lxxxvj.q̃ sic
ꝑ? dic q̃ ꝓpter fornicatiõez spũalez.bñ
pdit dos vel donatio ꝓpter nuptias. Sz
pone q̃ mlier pstãte mrimo? cõmittit qd
dã crimẽ.ꝓpter qd ꝯdẽpnata ē.nec hz ali-
q̃ bõa:nisi dotalia:i q̃b? fiat execution.q̃ri-
tur an fiat in eis dotalib?.Dic q̃ non:vt
no.ff.de mionib?.l.iij.§.sed vtrũ.in glo.si-
gnata i vbo ꝓueniri.Sz differt execution
snie vsq̃ mrimoñ soluat.Idẽ no.in sũ.
in ꝑe.ti.de execuẽ.inic.§.seq̃tur videre.v.
q̃d si filiꝰ fa.¶ Pone.Statuto cauetur q̃
mlieres nõ portet certa vestimẽta.alis hñ
tur ꝓ inhonesta z turpi.Nũq̃d si tlis vest?
sit sibi legata.valet legatũ.Ro nõ.ratiõe
turpitudis.bar.in.l. q̃uis.ff.de au.z ar.
le.Sz bal.ꝯ.q̃ imo valet legatuz tale:q̃
q̃uis nõ possit vti veste poterit tñ vti eius
estimatiõe:vt est tex.in.l.fideiꝯ.§.si uno.ff.
dele.iij.¶ Quero nũq̃d lucrũ meretricis
ex suo officio dẽat fisco applicari.vel pos-
sit testari de eodẽ lucro.Ro.q̃ mlier mere
trix ꝑt de eo testari.ꝑ glo.posita in.l.i.C.
de ꝓdic.ob tur.cau.cũ suis all'.z nõ st? ap
plicãda fisco q̃ nõ turpit recipit:q̃ ex offi
cio suo.Hic tñ dic q̃ si ista mlier det pecũ-
iam turpiter dat recipiẽs turpiter recipit.
i.L.fi.§.vlt.ff.ꝺ ac.z obli.bar.i.l.i.C.de cõ
dic.ob tur ca.vbi late ꝑ eũ. Quero an mu
lier pecuniã quã recipit,ꝑ carnali ope re-
stituere teneat:z cui.dic vt late no.ꝑ hen.
bo.i.c.ꝙuenit.ex de adul.ñ.di.ibi vide et
coꝺ tenc.Spõsalicia.¶ Nota q̃ ꝑ hunc
vsũ.cõsilr reꝓbat vulgar? opio coz.q̃ di-
cẽtiũ q̃ idẽ erat spõsaliciũ.qꝺ z dos qꝺ ne
q̃q̃ ē vinc:vt ff.z.§.vsa.cxl viij. vidua ante fi.
nã illꝺ ꝺr dos qꝺ marito daf.z illꝺ ꝺr dõa
tio ꝓp nup.q̃ vir fac vxori.ex ꝺ do.iter vi.
z vxo.c.nup.i fi.z C.ꝺ do.añ nup.l.i.z vl.
q̃ donatio ꝓp nup.fit mlieri rõne sue ꝗgi
nitat? vt hñ in q̃ꝺ pstõne.siue pragmati
ca dñi reg? ja.i.Gal? daz fuit Terrachñ.
p.lal's nouẽbz.ãno dñi.M.cclr.Jn ꝺ em
qꝺ dici ꝑt q̃ cq̃litas hic ide ꝺz ꝓcurrere et
seruari.vt no.l.c.dõatio.ex ꝺ do.iter vi.z
vx.sup vbo hꝛ dos.Sup quo dic z melꝰ?
q̃ ista eq̃litas hodie nõ fuaf.Iz bñ visita-
tũ est diutine.q̃ si ex pte vgis data fz mil
le i dote.fit sibi donatio ꝓp nup.augmen
tũz:siue spõsaliciũ de q̃ngentz nisi als ꝑ
pactũ fuerit deductũ.fac ad ꝺ qõ ꝑ jac.de
mõ.iu.ꝓtinet.posita.i.vsa.cxxxviij.de i testatz.p?
ꝑn.z qꝺ dictũ ei vginib? locũ hz.i viduis
vbo nõ fit donatio ꝓp nup.siue augmẽtuz
nisi solũm nõ spõsalicij instrm ꝺ dote.Et ē
sic q̃ aliquoc.ꝑ pactũ vir de bõis suis dat
aliq̃d mlieri.Et ꝺ iure siue vsu ãtiq̃ssimo
vtimur.Et ita nõ erit illusus si genes id
qꝺ tenet vlus.vñ dos ad vxorez:z donatio
ꝓp nup.ad virũ.soluto mrimoꝰ revertit.
nisi ex pacto vel ꝓsuetudie lucrent.vt i.c.
donatio.s.all'.vel nisi als stipulata sit do
natio ipa filijs.vt i ocã.q.ipius dñi ja.de
mõ.iu.ꝓtinet ibi vide. ¶ Quero an mari
tus vl ei? hꝛes incõtinẽti soluto mrimo
nio dotẽ restituere tenẽat.distigue q̃ aut
ipa dos ꝓsistit i reb? imobilib?:aut i mo-
bilib? vl ꝑ se mouẽtib?,ꝑ cãu dic q̃ sicõz
tineti.Secũdo casu.nõ.nisi anno elapso.vt
C.de re.vxo.ac.l.vnica.§.cracciꝰ.vide qꝺ
ibi no.ꝑ chi.bar.z bal.¶ Sz q̃ro q̃ ērõ di-

uersitatē.q̄ dos q̄ ē res īmobil' statī dz re-
stituī.res vo mobil' post ānū.dic q̄ hoc qz
res īmobil' se exhibz ⁊ ostēdit.res mobilis
nō.Et iō qz facilioꝛ est restō rei īmobilis:
q̄ mobil' iō citiꝰ restituēda.vt ī dcā.l.vni
ca.§.cū aūt.¶ Et nota q̄ dos est qdā ius
vniuersitatē ꝓtinēs q̄ a mlīere vel a patre
mlīerꝭ marito vel pīi mariti tradit̄:ad su
stinenda onera mr̄imonij:et ita diffinit
bar.ī.l.i.ff.so.ma.ꝑ b̄.j.ī vsa.seq̄nti in fi.

Mariti vꝛores. cxij.
Casus. Mulier q̄ adulteriū
cōmittit:⁊ īde conuicta fue
rit dotē ꝑdit:⁊ eius viro illa
applicat̄.h.d.Et hz ser ptes ꝑut de se ptz.
Pīa.n.ē in ꝑn.2ª ibi.v.vꝛores militū.3ª
ibi.v.vꝛores ciuiū.q̄rta ibi.v.vꝛores rusti
coꝝ.q̄nta ibi.v.si vicerit.sexta ibi.v.si āt.
vide textū. Nota ꝑmo vt ī sūmario. No.
2o.ex fi.huiꝰ vsa.dotē amitti ꝑ adulterio.
ꝑquo vide.ff.de adulte.l.fi.C.ō re.vx.ac.
l.vna.§.taceat.⁊.ff.so.ma.l.rei iudicate.§
i.v.moꝝ cū ibi notatꝭ ꝑ glo.⁊ bar.⁊ ē glo.
notabil'.ī.c.i.ex̄ vt li.nō ꝓte.ꝑma glo.vꝛo-
res. ꝓcoꝛ.c.maritꝭ.ex̄ de adul. Quero an
iste vsa.sic lr̄a sonat sit iā al's ī practicam
deducꝰ. Rñdet ja.de mō.iu.⁊ dic sic:isto
vsa.ꝟz q̄ lr̄a sonat nūq̄ vidi aliquē vti:qz
nūq̄ vidi fieri ꝑ his.vel de his q̄ b̄ ꝓtinēt
bellū.vel etiā offerri ī curia reptamētum
vel alia q̄ b̄ hñt.Sz ex b̄ vsa.tanq̄ ex titl'o
q̄li ē introducta vsantia tlis.s.q̄ si constet
mlierē aliq̄ comisisse adulteriū.⁊ ꝓstet b̄
ꝓfessionē mlierꝭ.etiā ex̄ iudiciū factā.vl'
alr manifeste:eē absq̄ iudicio q̄ ī tl'i casu
maritꝰ capit eā ⁊ tenet īmuratā.vel ī vna
domo clausaz ad illū victū:quē vult ⁊ cuz
vestibꝰ q̄s vult.Et de b̄ vidi pl'es vti:⁊ sciē
tibꝰ ⁊ patiētibꝰ ordīarijs iudicibꝰ.⁊ alijs
Et in dicto casu audiebā dici q̄ mariti lu
crabant̄ oīa bōa mlierꝭ tā dotē q̄ alia.⁊ b̄
ꝑ finē vsa.huiꝰ.vm est tū q̄ in aliq̄bꝰ vidi
q̄ tlis mlier tractātibꝰ amicꝭ.⁊ volēte vi-
ro mittebat̄ ī ordinē cū aliq̄ ꝑte dotꝭ.relī-
quo toto ꝑ vīz retēto.ja.de mō.iu.ꝑdictꝰ
Et b̄ dic vel ī vna domo clausaz.de b̄ vi
de glo.fi.⁊ cōcordātias ibi positas in.c.
quēadmodū.ex̄.ō iur̄iur̄. Idē ibi hē.bo.
di.iij.⁊ vide nota.ꝑ acur.chi.bar.⁊ bal.in
l.ꝓfensu.C.de diuoꝛ.⁊ repu. Itē dic bene
sciētibꝰ⁊ patiētibꝰ ordinarijs iudicib⁹ ue.
Sz tuciꝰ ē cū iudicꝭ aucte.ne īcideret ī.l.
vnicā.C.de ꝑua.car.Et ita fit⁊ practicat̄
⁊ b̄ñ.cū casus occurrit:qm̄ maritꝰ volens
accusare vxoꝛē ō adulterio suū offert libel
lū ꝓ eā:q̄ in suis legitimis defensiōib⁹ au
dit̄.⁊ īde cā ducit̄ vsq̄ ad finē inter eos iu
stificet:⁊ postea sn̄ia ꝓmulgat̄ diffinitiua
absolutiōis vel ꝑdēnatiōis.Si absoluti-
onis b̄ñe q̄dē.si ꝑdēnatiōis.tūc in domo
viri fit q̄dā domꝰ certe latitudis.longitu
dinis:⁊ altitudis.ī q̄ ipa mulier detrudit̄
⁊ īmurat̄ cū vestitu ⁊ victu limitatis.vbi
ipa defleat petīm suū iux̄ rl'am.defleat.de
reg.iur̄.in ātiq̄s.¶ Sz q̄ro q̄ est forma ip
sius libelli.dico q̄ plures sūt forme ex eo q̄a
mlti casus eueniūt.q̄b⁹ adulteriū ꝑpetra
tur:⁊ sic ꝟz q̄ casus occurrit formal' libel-
lus ꝺ eo q̄ exēpli duas b̄ pono formas
Quarū ꝑma hec est.Cuz dña Elienoꝛ vx-
oꝛ petri de purol ciuis barch̄.diuersis vi-
cibus adulteriū ꝑpetrauerit:⁊ nō cessēt
ꝑpetrare Ob q̄ dicta elienoꝛ vna cū oīb⁹
bonis iuribꝰ dotalibus⁊ oī auere debeat
tradi ⁊ adiudicari dicto eiꝰ viro. iux̄ iura
patrie:signanter vsaticū mariti vxoꝛes.⁊
vxoꝛ censeat̄ fouere domiciliū in domici
lio viri.ꝑsertiz qz de hītatiōe ⁊ domicilio
dicti eiꝰ viri q̄ fouet in dicta ciuitate re-
cessit dicta eiꝰ vxoꝛ.ꝑ tāto dictꝰ petrꝰ pu-
rol petit ⁊ req̄rit vos multū honoꝛabilez
dñm vicariū barch̄.seu vr̄m locūtꝭ.ac do
minū ī hijs assidētē.siue iudicē:vt digne
mini adiudicare dicta iura ꝑdicta ipi pe
tro ō purol ꝑ vr̄az sn̄iaz iux̄ dicta iura:et
vsaticū.Mariti.Sup his oīb⁹ ⁊ singulis
ius⁊ iusticiā mīstrādo.ꝓcedēdo ī his q̄ dī

cta Elionor q̃ est ī ciuitate minorise ꝫ ꝑ-
ter volūtatē dicti ei⁹ viri lr̃atorie p vīa sub
sidiariā citef ī oīb⁹ ⁊ singlis actibus: vsq;
ad sn̄iaz diffinitiuā iclusiue ꝓut iur̃ fue-
rit ⁊ rōnis. ff. de exp̄ēsis. ⁊ al's ꝓtestādo.
Scda forma huius fiei eristit: Coram vob
dño arcaldo milite vicario baſ. ꝓ̃sentādo p-
ponit ī iudicio petr⁹ de purol ciuis baſ.
ꝑ ⁊ aduersus dñaz Elionorē ei⁹ vxorē. filia-
mq;. G. de calatraua. asserēs q̃ p̄dcā elio-
nor ꝓstāte mr̃imo⁹ iter ipos solēnizato:
ī facie ecc̄ie: ac etiā dcā elionor ad domū
p̄dicti petri ꝺ purol ītroducta. ifligāte di
abolo ī lesionē ipi⁹ mr̃imonij cōmisit ⁊ p
petrauit adulteriū cū frācisco ffe dicti pe
tri pluries ⁊ ī pl'ib⁹ loc⁹: ac plē a dcō fran
cisco suscepit. vñ cū p̄dicta sint publica ⁊
notoria. ita q̃ nō p̃nt aliq̃ tergiuersatiōe
celari. adeo q̃ ipa elionor vna cū oīb⁹ bo-
nis. iurib⁹ dotalib⁹: ⁊ oī auere debeat da
ri ⁊ adiudicari dcō ei⁹ viro. iux̄ iura p̃rie.
spāl'r vsaticū mariti vxoref. Idcirco petit
supplicat ⁊ req̃rit ipe petr⁹ ꝺ purol p vos
eūdē dñm vicariū seu vr̃m ī his assidētē. si
ue iudicē p̄dictā elionorē ad dcā iura p̄di
cta sn̄ial'r ⁊ diffinitiue ꝓdēpnari: ⁊ illa si⁹
bi adiudicari. iux̄ ipm vsa. Mariti. ⁊ al's
melioꝛi actuciori mō quo fieri possit. cō-
dēpnatāq; ꝑture virib⁹ ⁊ alijs iur̃ reme-
diis ad p̃missa cōpelli. ⁊ al's iusticiaz sibi
abīde mīstrari. vna cū exp̄ēsarū ꝓdēnatōe
cā et prēuia tā factarū. Sup̄ fiēdis ꝺo ī po
sterū vr̃m benignū offiñ h̄ūilr̃ iplorādo. ⁊
hec dicit ad p̃ns. saluo iure adden. dimi.
mu. tor. iterp̄tandi ⁊c. Quero. ecce q̃ vir
siue marit⁹ accusat ꝺ adulterio vxorē ꝓut
ipaz accusare p̄t: q̃d ī casu cōuerso. s. an vx
oꝛ maritū de adulterio acc̄are possit. R⁹o.
nō. vt. C. de adul. l. i. qꝺ alibi nō repit. ꝓm
bat. h̄ ꝓm quo ad penā ifligēdā: ſz quo ad
thoꝛi sepatiōez sic. vt ē casus ī. c. i. ex̄ vt li.
nō ꝓte. Sup̄ quo vide qꝺ no. p jo. an. hen.
bo. anth. de bu. ⁊ np. ꝺ cici. ī. c. tue ex̄ de p
cura. Facto igr̃ diuorcio quo ad thoꝛi se-
patiōez pp adulteriū viri. mlier dotē recu
perat ⁊ etiā donatiōez ꝓpter nupt⁹. Nā si
cut pp adulteriū vxoꝛ vir lucraſ dotē. vt h̄
ita mlier pp adulteriū viri lucraſ donati
onē ꝓpter nupt⁹. C. de repu. l. ꝓsensu. §. si
vo. q: vir ⁊ mlier quo ad h̄ signāter nō ad
impia iudicāſ. xxxij. q. i. c. si q̃s vxorez. Si
tū filij ertēt ex eoꝝ mr̃imonio. tūc dos siu
e donatio spectat ad filios. s. quo ad pp-
etatē ī auc. vt li. ma. ⁊ auic. §. si de adulte-
rio. coll'. viij. i h̄ āt qꝺ dcm̄ est. q̃ vir pp ad-
ulteriū vxoꝛ lucraſ dotē dic̄ ja. de valesi.
h̄ itelligē si totā h̄eat ad suā volūtatē. al's
nō lucrabit: nisi id qꝺ de dicta dote vl' al's
ꝺ bonis suis habuerit ad suas volūtates
⁊ h̄ innuit iste vsa. ī fi. ibi cū dic̄. cū cūctis
q̃ habuerit. qꝺ no. ⁊ mēti tene. ¶ Sz põe:
vxoꝛ cōmittit adulteriū. ⁊ marit⁹ eā non
accusat de adulterio: q̃rit an lucreſ dotē.
R⁹o nō. ar. aꝑio sensu hui⁹ vsa. qꝺ fortissi
mū est ī iur̃. ff. de offi. ei⁹ cui mā. ē iur̃. l. i.
§. hui⁹ rei. Rō q: ad h̄ q̃ dicta vxo. dotē a-
mittat. req̃rit q̃ a viro accuseſ de adultio
⁊ p testes. vel maīfest⁹ iudicijs cōuicaſ: vt
vult ⁊ innuit vsa. iste. p h̄. l. rei iudicate. §. i
ff. so. ma. ibi cū ōr. correctiōez ꝺo moꝝ. ⁊c
Et hāc ꝓtē tenēt ja. ⁊ pe. de bella ptita. in
l. oī mō. C. ꝺ inoffi. te. ⁊ i. l. post diē. ff. ꝺ le-
ge. comis. q: ex quo marit⁹ actiōez suā nō
ꝓpauit: ei⁹ heres q̃ri nō p̄t. Et hāc ꝓtē cō
tenēt bertrā. seua. R⁹. vinaderij. ⁊ sapien-
tes ātiq̃ in hui⁹ vsatico. ¶ Iux̄ qꝺ q̃ro q̃d
si moꝛiaſ marit⁹. nūq̃d ei⁹ heredes obice-
re possint vxoꝛi q̃ ꝓpter adulteriū amise-
rit dotē. R⁹o. nō. Rō nā cū marit⁹ vxorē q̃
suā dū viuebat nō accusauit de adulterio
merito ei⁹ heredes nō possunt opponere
q̃ pp adulteriū amiserit dotē. imo tenēt
vocez suā sibi integriter restituere. Item
⁊ p̃maric q: sup̄ quodā clamo pac⁹ ⁊ treu-
ge p dictū maritū oblato fcē auinētiā cū
dicta vxo. ⁊ jacobo despiu. ⁊ ꝓdonauit ei⁹
dē: ⁊ iuriā remisit. si q̃ sibi facta fuit. p. lr
flor. jō ꝓcludēdo heredes ei⁹ aliq̃d q̃ dictā

vxorē q̄ nō p̄nt opponere qđ ipedire vale-
at ei⁹ dotē. de quo vide ī spe. ti. ō do. inē vi
rū ⁊ vxo. §. vlti. v. q̄d si mlier. ⁊ ti. de excep.
§. dicto. v. jtē q̄rit. ⁊ h̄ p ja. ō vallesi. ī. q. vlt.
Quidā tñ circa h̄ dicūt sic. certū est q̄ vnū
est adulteriū. qđ de iure dr notoriuz. Aliđ
est qđ dr publicū. hec distictio plene ꝓba
tur ī glo. i. de. c. si q̄s vxorem suā inuenerit.
xxxij. q. j. cū mlt̄ alijs iurib⁹ silib⁹. videli-
cet ⁊ q̄d ē adulteriū notoriū trāssumptie ī
canone. ex̄. ō do. īter vi. ⁊ vx. c. plerūq̄. vbi
ad lr̄az loq̄tur iux̄. sil̄'e dictū decretū. ō ad
ulteriō notorio. Dic̄ em̄ canō. q̄ si mulier
ob cām fornicatiōis sua ꝓpa voluntate a
viro recesserit: nec ꝓsiliata postea sit: ⁊ do-
tē vel dotaliciū repetere nō valebit ⁊c̄. Er-
go dicta quōdā vxor fuit ⁊ ē ī isto crimine
notorio dicti adulterij. qđ p legē reprobā
tur. ⁊ canonē declarat. s. q̄ mlier in noto
rio adulterio iuēta: ⁊ pseuerauerit ī eodez
p̄sniaz latā a canone ⁊ a lege. lz a viro nō
fuerit accusata. nec sibi dotē fecerit adiu⁹
dicari. ꝑdit dotē: ita q̄ amodo r̄petere nō
potuit. etiā mortuo viro vt ī p̄dict̄ iurib⁹
all'ī jtē dr adulteriū publicū: vt in p̄tensis
decreto ⁊ glo. sua. ⁊ istud h̄z locū cū mlier
nō recesserit a viro: sz ab eo accusat̄ de ad-
ulterio. ⁊ p sniaz. vel q̄ ī iure ꝓfessa ē: ⁊ ita
ꝑpetrata. tūc dr crimē publicuz. Et ī tali
casu. s. si vir nō accusauerit vxorē suā ō ad
ulterio nec adiudicari sibi fecerit dotem
post mortē viri mlier dotē suā petere p̄t. ⁊
ab heredib⁹ viri sui recuperari. Et ī tl'i casu
loquūt iura ꝓ pte dicte vx. all'ate. Quid
dicēdū dicas ⁊ tene īdistricte. q̄ siue adul-
teriū sit notoriū siue publicū. q̄ heredes
mariti post mortē ip̄i⁹ exceptiōez de adul
terio opponere nō p̄nt. vt iā. ō. p hac pte
dictū fuit. ⁊ hec vā. Vel dicas q̄ h̄ qđ p̄te
ferť de adulterio notorio. ē vim ō iure cōi.
hic sec⁹ de iure huiꝰ vsa. cui stādū est. p̄ci-
pue q̄ gn̄al'r ⁊ īdefinite loq̄t̄: ⁊ sic gn̄al'r ⁊
idefinite ītelligēd⁹ ē. vt. c. si romanoꝝ. xix
di. h̄ tñ fallit ī trib⁹ casib⁹. ꝑm⁹ si marit⁹
accusatiōez suā p̄pauit iā q̄ tūc ei⁹ heres
p̄t ꝓpetuare īsti. ō ꝓpe. ⁊ tē. ac. §. i. C. ex de
lic. defūc. l. vna. ⁊ C. de ioffi. te. l. si q̄s filiū
um. Scōs si marit⁹ nō habuit tp̄s q̄rēdi
ex culpa vxoꝝ vel alteri⁹: q̄ tūc ei⁹ heres
q̄rī p̄t: vel excipe vt. ff. si q̄s testa. liber. eē.
iuſ. l. i. §. plt. ⁊ C. ō adul. l. fi. Tertiꝰ si ma
ritꝰ fuit ī fuitio p̄ncipis. ⁊ ibi moꝛtuꝰ fue
rit. q̄m tl'ib⁹ nō currit tp̄s. vt. l. i. ⁊. ij. C. de
re. mili. li. xij. ⁊. ff. de adul. l. miles. §. q̄daz
Et h̄ dicūt bertrād⁹ de seua. R. vinaderij
p̄dicti. ⁊ oēs sapiētes antiq̄ barr. vt ipi ber
trā. ⁊. R. referūt. Quib⁹ adhereo ego Pe.
terreni dicēs q̄ heredib⁹ obstare nō videa
tur id qđ ꝓ dote vx. dictū ē. ō. ibi cū dr. jtez
⁊ p̄maxīe: q̄ sup eodē clamo ⁊c̄. q̄ h̄ forte
habuisset locū: et fuisset vīm si post dictaz
remissionē dicta quōdā vx. destitisset ad⁹
ulterari: sz nō fecīmo sp in ipo crimīe ꝑse
uerauit. Et sic hūanū est peccare: sed dia-
bolicū ēpseuerare. Rā fm euāgelicā vitā
tē. Si vir vxorē adulteram recōciliauerit.
postea illi obicere nō poterit: q̄ ei h̄ remi
sit. jta le. et no. ad plenū. ī. c. quēadmodū.
ex̄ ō iuriu. nisi postea fornicet. q̄ illā pos-
set obicere: nō obstāte q̄ p̄ma fuisset r̄mis
sa īiuria: et ista ē rei vitas. put plene le. et
no. ī dicto. c. quēadmodū. et ī. iij. glo. ō dic-
to. c. plerūq̄. vnde cū dicta quōd. vx. post
dictā remissionē. viuēte dicto viro suo for
nicata fuerit. q̄ sp suū cōtinuauit crimē
cū dicto ja. despiu. ꝓ p̄ns vī q̄ ipa vxor di-
ctā dotē ab heredib⁹ repetere non possit.
Ad h̄ dr et breuiter. q̄ p̄dcā lz ita sint ī vi-
tate. Ac tñ q̄ marit⁹ dñ viuebat tacuit.
et dormiuit in nō accusando ipam de ad
ulterio. iuxta hunc vsaticū. et sic decessit.
ideoq̄z vxoꝝ hoc ꝑdest in suā dotē petēdo
⁊ heredib⁹ nocet penit⁹. Adeo q̄ ad solue
dñ dotē astringūtur: nō obstante dicta ex
ceptiōe de adulterio ab ipis opposita. vi-
gilātib⁹ em̄ ⁊ nō dormientib⁹ iura ꝑdita
st̄: vt. ff. de his q̄ ī frau. cre. l. pupillo in fi.
P. terreni p̄dict⁹. Sz pōe q̄ ꝓ pte vxoris

quõdã allak: ꝙ marit⁹ ei⁹ añꝙ ab ipo re-
ceſſiſſet iſtidiebaſ vite ſue: qñ ꝑ venenoſa
nocumẽta mortẽ ſibi ꝓcurauit adeo q; ſi
medicinalr ſibi nõ eẽt ſubuentũ: mortua
fuiſſet. ob qõ ipa mulier a viro ſuo receſſit
Ñũqd fuit bõa allatio hec: ſiue bõa ratio
diuertẽdi ab ei⁹ viro. Certe ſic. faĉ. c. lras.
i fi. eẋ de reſti. ſpo. intrã ꝙ in tali caſu nõ
videref dotez amittere. put de his plene
tractaſ ꝑ chi. i rer alias qõnes: qs mouet i
l. ꝓſenſu. C. de re. pu. ibi vide. Sed q; poſt
diuerſionẽ ꝙꝙ licita foret. Ac tñ vxor nõ
ceſſauit ſe abſtinere ab adulterio: imo pub
lice ꝓſeuerauit i eodẽ. ꝓpter qõ a marito
iuẋ hũc vſa. debuit accuſari ⁊ conuici. Et
q; in ei⁹ vita factũ nõ fuit: ⁊ ꝓſeqnter he-
redib⁹ in ſoluẽda dote minꝰ cõpetit ad-
ulterij exceptio. p ia. ẽ. dicta. ⁊ ar⁹. l. diu⁹.
ff. ad ſillej. p ꝫ faĉ qõ nota. i. l. vna. §. illo.
ꝓculdubio. C. de re. vx. actꝫ. ⁊ ibi chi. ⁊ jo.
de gau. de ꝫ eſt caſus in. l. fi. C. de adulte.
Idẽ P. terreni qui. ẽ. ¶ Quero vltio ecce
ꝙ vx. a marito iuẋ hũc vſa. accuſata eſt de
adulterio ⁊ cõuic. vtiſ in dubiũ q̃ pẽa ve-
nit plectẽda. dicas ꝙ aut loq̃mur de iure
cõi: ⁊ tũc dz detrudi i monaſterio ad agẽ-
dã ibi ꝑpetuã pnĩaz. Et ita i ãno dñi. M.
ccccxlvij. factũ fuit ⁊ ſubſecutũ ad ꝑces vo
dñe regie marie: ꝓſortꝫ dñi regis Alfonſi.
iiij. gl'iose nũc regnãtꝫ de dña ꝓſabele vxo
re bñgarij agel. Cirurgici ciuis barcẽ. q̃ ꝺ
adulterio cõuicta fuit. qm̃ ipa i monaſte-
rio ꝑdicatricuz ciuitatꝫ baſ. detruſa fuit.
vbi adhuc eſt: de⁹ iuuet eã. aut loq̃mur ꝺ
iure vſaticoꝝ. ⁊ tũc vxor detrudiſ ⁊ imura
tur. ſecuritate ꝑuia a marito facta. in do-
mo ꝑpa ipi⁹ mariti cuz veſtitu ⁊ victu li-
mitatꝫ: vt ipa ibi ſuum deſleat pctm̃. put
ſcꝓſi. ẽ. l. e. glo. i. q. i. in fine: ⁊ ſicuti ⁊ put
ia alĩs fuit declaratũ ſnĩalr. ſiue ꝑ dñm re
gẽ ja. ij. ſiue ꝑ dñm regẽ alfonſuz. iij. eius
filiũ. qm̃ neſcio ꝙ quem. i facto iohãis do
ſcha ⁊ eulalie ei⁹ vxoꝝ de adulterio cõuic
te. Cui⁹ ſnie tenor talis eſt. Dñs rex viſa
ſnĩa lata ꝯ eulaliã vxo. iohãnis de oſcha.
q̃ eidẽ iohãni ꝑ cãdẽ ſnĩaz tradi dz iuẋ vſa
ticũ mariti vxores. ꝑſtita ſecuritate idõea
ꝑ dictũ jo. doſcha. refutatis eidẽ dño regi
mo ⁊ forma ſuꝑ dicta ſecuritate. explicat
⁊ dat idẽ dñs rex modũ ⁊ formã ſuper ipa
ſecuritate. ꝓmo ꝙ añ tradi tiõez dicte Eu
lalie dict⁹ jo. ſi illã vult hẽat tenere in do-
mo ꝑpa ipi⁹ jo. habẽte. xij. palmos de lõ-
gitudie: ⁊ ſex de latitudie: ⁊ duas canas ꝺ
ſtatura. ſiue de altitudie. Et ꝙ habeat da-
re eidẽ Eulalie vnũ ſach palle ſufficiẽs. in
quo dormiat ⁊ vnũ lodicẽ: cũ quo valeat
ſe coopire: ⁊ facere i dicta domo vnũ clot.
ſiue foramẽ in quo poſſit ſoluere tributa
vẽtrꝫ naturalia. ⁊ ꝙ qõ foramẽ eriãt illa fe
tida. ⁊ dimittere vnã feneſtrã in cadez do
mo ꝑ quã denf eidẽ culalie victualia vide
licet ꝙ dict⁹ jo. dabit ſibi decẽ octo vnci-
as pani cocti cõpetẽter. ꝑ qlibet die: ⁊ a-
quã tantã q̃tã voluerit dicta eulalia. ⁊ ꝙ
nõ dabit algint vel faciet dari ꝓpter qõ il
lã ꝑcipitet ad mortẽ. aut algĩt aliꝰ faciet
vt dicta eulalia moriaf. Suꝑ qb⁹ ꝑdictꝫ.
dict⁹ jo. det bonã ſecuritatẽ ⁊ cautiõem.
añꝙ dicta eulalia tradaf dicto iohãni. la
ta. ⁊c. Reptare. dic̃ hicbñ⁹ de ponte ꝑ hec
ẏba. q̃ no. ⁊ mẽti tene. vidi offerri i curia
vicarij baſ. reptamẽtũ ꝑ gte vxo. petri ça-
calm legũ doctoꝝ: quã vt dicebat ꝺ adul-
terio ſuſpectã hẽbat. Sz ei⁹ vir dictũ elu-
ſit reptamẽtũ ꝑ aliud reptamẽtũ. ei⁹ vxo-
rẽ excuſando. bñ⁹ de põte ꝑdict⁹. Sz q̃ro
in qb⁹ vſaticꝫ ⁊ ꝓtõib⁹ mẽtio fit de repta-
mẽto. Dicas ꝙ i plib⁹ videlicet. ẽ. vſa. 30.
ſi ꝯ dixerit. ⁊ vſa. xliij. ſi qs in curia. et vſa.
xlv. et ſi qs a ptãte. et i huius vſa. et. j. vſa.
cxxxij. ꝓſtituer̃t igr̃. et i vſa. cxxxv. Si qs ſe
niorẽ. et in vſa. cxxxvj. miles vo. et in vſa.
cxlij. cum temporibus. Et in pace. in xꝑi
noĩe. Notum ſit cunctis. §. Ite ſtatuim⁹.
ꝙ nll's reptat⁹. Et in pace. Notũ ſit cũctꝫ.
§. Ite ſub hac pace ſtatuimus ꝙ ſi aliqs
nobilis. Et in recognouer̃t ꝓceres. c. xliij

Jtē ꝙ nēo pōt. Et in vſa. clxxiij. Jncipiē tiū inter nr̄os milites. Et i curia barchi. dñi regis P. ij. c. xxij. Jtē ſtatuimus ꝙ nllꝰ reptat⁹. Et i ꝓma curia baſ. dñi regis ja. ij. c. xxiij. Jtē q̄ ſi algū ſera reptat. ꝛ. c. ſe. Et i curia gerūden. eiuſdē dñi regis ja. ij. c. j. Et ad ſuplicatiōes. qđ mēti tene. De adultio ¶ Quero q̄ſr ꝓbaſ adulteriū. Rñ⁹ nō ꝓt ꝓbari directe aliq̄ rōne. Sed ſi videres in camera duos. vel in lecto: neſcires tñ q̄d faceres. ſz dico tñ ꝙ ꝓbaſ ex ꝓſūptiōe vt in. c. ꝓterea. eꝛ de teſti. de ꝓſump. c. litteꝛ ꝛ. c. tertio loco. tene mēti. bar. in. l. ij. in fine. ff. de adul. ꝓ ſ̄ facē vſa. iſte qđq; ſcpſſ. ſ. vſa. ex. ſiſr de reb⁹ in glo. ij. q. i. ¶ Quero aliq̄ mulier dormiebat interdū cū marito interdū cū aliis. pepit filiū. nūq̄d ī dubio ꝓſumit legitim⁹: an baſtard⁹. dicas ꝙ legitim⁹: vt ē text⁹ ꝙ alibi nō repiſ ſm bal. in. l. miles. §. mulier. ff. de adul. Sed pōe ꝙ q̄dā hēbat vroꝛē adulterā eā repulit a ſe ſine iudicio eccl̄ie. iſta mulier ſic repulſa vadit ad lupanar. tractu tp̄is iſta mulier pepit. nūq̄d iſte ꝓtus iudicaſ legitim⁹. videt ꝙ ſic: q̄ poſſibile eſt natū eſſe ō matrimonio. ꝛ ꝓſumptio eſt ꝓ filio. eꝛ quo poſſibile eſt eū eē q̄ſitū eꝛ mr̄imonio. Tu dicas ꝙ ꝓſumptio iuꝛ eſt ꝓ filio. vñ oportet eꝛ aduerſo ꝓbari nō filiū. qđ erit difficile ꝛ ō q̄n ſine iudicio eccl̄ie repulit eaz. Si vo cū iudicio eccl̄ie: tūc ceſſabit illa ꝓſumptio iuꝛ: q̄ diu ergo eſt poſſibile euz naſci eꝛ mr̄imonio legitim⁹ eſt. ꝛ ꝓſumiſ eꝛ eo nat⁹. niſi ꝓbet contrariū. chi. in. l. ſi vicinis. C. de nup. de quo vide ibi late ꝓ eū. ¶ Querit glo. in. l. q̄ adulteriuz. C. de adulte. An cū meretrice maritata cōmittaſ adulteriū. glo. videt dicere ꝙ ſic. q̄daz moderni ꝙ nō. ꝛ forte melius. bar. ī octā. l. q̄ adulteriū. Et ita teneas. P. terreni. Eiſdem adhereo ego bīg⁹. lunes: ꝛ ita ſemel obtinui in curia vicarij baſ. qđ tene mēti ꝛc. ¶ Quero an ille ꝓſone q̄ offendūtur eꝛ adulterio cōſtāte mr̄imonio. ille offendātur eꝛ ſtupro. viduitate durāte. R⁹. ſic vt. l. ſi mlier. C. de adul. ō em vtile eſt ſcire ad ꝓbādū quē cōmittere inimicitias alicui. Nā ita iniuriantur amici defuncti eꝛ ſtupro: qđ cōmittiſ in viduā. ac ſi mr̄imoniū duraret. tene mēti: q̄ adhuc erit tibi vtile. bar. in dicta. l. ſi mulier. Pōe Mulier accuſata coꝛā iudice ſecl̄ari ad penā legalē. de q̄ pēa hr̄ in. c. gaudem⁹. eꝛ ō quer. cōiu. cū auē ibi poſita. ꝛ ſcu veri⁹ ad penā legalē iuꝛ hūc vſa. q̄riſ q̄d iuꝛ. Dicas ꝙ ſi ꝓfeſſa eſt ſe adulteriū comiſiſſe: ꝓfeſſionē ſuā forte reuocare ꝓt: tāq̄ factā ꝓ errorem facti. dūmō ꝓbet ꝓ tp̄re quo ōr comiſſuz adulteriū. cōi opīone ꝛ fama ꝓbabili viri ei⁹ dicebaſ moꝛtu⁹. ō ꝓbaſ cū adulteriuz nō committaſ ſine dolo. ff. de adul. l. pl̄t. et xxxiij. q. ij. c. cū ꝓ bellicā. Reſtat ꝙ ille illicit⁹ coit⁹ intelligaſ ſub noīe ſimplicꝭ fornicatiōis: ꝛ nō adulterij. Et ſi poti⁹ ꝓſideret ei⁹ effectū: q̄ ipm factū: vt dicam⁹ ī ſil̄i qōne: vt eꝛ de do. iter vi. ꝛ vx. c. plerūq; g. in glo. magna. Add idē eꝛ de biga. c. nup. Add de ſil̄r aut fornicatio: maxīe cōmiſſa cū ꝓſona eccl̄iaſtica: nō ꝓt pūiri ꝓ iudicē ſeculare ꝓ iura. ſ̄. al̄ata: ꝛ maxīe ꝓcedit hoc ī muliere q̄ in mlt̄z caſib⁹ iuꝛ ignoꝛātia excuſaſ. vt no. i. q. iiij. §. notādū. ff. de iuꝛ. et fac. ig. l. i. Parcēdū eſt ergo ml̄ieri: q̄ putauit fornicatiōez ſimplicē cōmittere: q̄ adulteriū. maxīe cū hec noua fornicatio adulteriū. iceſtū. ꝛ ſtupꝝ nō ſapiat. Bē. ꝓpoſiti. ¶ De pēa vo adulterij. vide ō ꝛ qđ ſcpſſ. ſ̄. vſa. ex. ſiſr de reb⁹. v. ſi vo in glo. ij. q. iuꝛ. qđ q̄ro. Necnō ō adulterio. vide qđ ſcpſſ. j. vſa. clxiiij. hoīcide. ſup vbo adulteri. Et de iceſtu. vide ibi ſuper vbo inceſti. ¶ Pone. Eps puniuit aliquem adulterū nūquid iſte poterit iterum pūiri ꝓ iudicē ſeculare. Rñ⁹ nō. q: de⁹ bis non puniuit. de pe. di. iij. §. his auctitatib⁹. ꝛ de facto vnius ſepe. ꝛc. ff. nau. caupo. l. licet. ꝛ extra de offi. dele. c. licet. ¶ Pone: aliquis tenet vroꝛem alicuius: ꝛ hoc eſt certum.

numq̃d iudex epi incõtineti põt dicere capiatꝫ z incarceretꝫ eũ. dic q nõ. imo ꝑmo monere. ſcdo excõicare. tertio icarcerare. Et ſi nõ ꝓt dz inuocare brachiũ ſeculare. Si aũt epus faciat ꝑ: fac ea q̃ deo nõ ſtꝫ placita. p. c. pniciosaz. ex. ō offi. or. pe. bo. has duas ibi notat qõnes. Et adde qđ ſcpſi. ō in vſa. xlj. de alijs nãq̃ bauſijs. i glo. vlti. i q. vij. z in vſa. xcvj. Laudauerũt. ſup v̄bo iudicẽt epi. Suſpicionẽ. ſ. violẽtã. xxvij. q. i. c. nec aliq̃. z ex. ō pſũp. c. tertio loco. z. c. lr̃is. ¶ Et nota q ex ſuſpitiõib⁹ ferr̃ ſnia. qñ ſuſpicio trãſit in violentã ꝓſumptiõez z qz ſuſpitio aliqñ ſũit ꝓ ꝓſũptiõe. Anto. de butrio in dicto. c. lr̃is. vbi etiã dic q vltra ſuſpitõez in all'. c. lr̃is poſitã dat got. aliã: z hoſti. qñ ꝺs videt vxorẽ pregnãtem z ſcit q illã nõ cognouit. ij. q. i. c. ſi peccauerit. Jtẽ qñ lõgo tp̃e fuit abſens. z fuit reuerſus repit ãniculũ filiũ. ff. de his qui ſtꝫ ſui vel alie. iur̃. l. filiũ. in auẽ. de reſti. z ea q̃ pa. §. vnuz ſiq̃dẽ. coll'. iiij. ꝓ h̄ vide qđ le. z no. p hoſti. jo. an. Anto. de bu. z ny. ō cicilia in. c. ſi vo. in. l. ex̃ de ſen. ex. Expiare. i. purgare. Erũt. al's fuerit. al's erit. ſed meli⁹ eſt erũt. Manifeſta iudicia. Nota q iudicia ꝓbãt. vt ex̃ de hereti. c. excõicamus. i. in vlti. glo. Cõpetẽtia ſigna. ꝓ h̄ ō rſa. z trãſe. ad reli. c. nõ ſolũ. li. vj. cum ibi notatꝫ p arch̄. z io. an. in nouella ſup v̄bo cõpetẽtib⁹ indicijs. Vxores militũ. v̄. z ẽ ſcda ps. ¶ Et nota ex h̄. v̄. q p iur^m z per militẽ vxores militũ. ſi de adulterio fuerint reptate debẽt ſe excuſare. Sz q̃d ſi oli vxor militis nupſerit ruſtico. Dico ipam ſeq̃ z ãplecti fortunã mariti: eiuſq̃ domicilijũ. qđ eñ ꝑ oblita eſt. non rurſus ex ꝑib⁹ adiuuabit̃. in auẽ. de nup. §. nõ tñ coll'. iiij. z ff. ad mũi. l. ea q̃. z. l. pl't. z vlti. z C. de digni. l. mulieres. li. xij. jta dic glo h̄ z bñe. Pro h̄ vide qđ ſcpſi. ō. vſa. xxij. vna q̃ q̃ mulier ſup v̄bo ſm valorẽ. vxores ciuium: v̄. z eſt tertia ps. ¶ Et nota q ciuiuz vxores adultere. burgẽſiũq̃. z baiuloruz nobiliũ ꝓ pedonẽ ſe excuſare tenẽtur. Et q̃s ſit ciuis. Et q̃s burgẽſis. z q̃s baiulus nobilis. vide qđ le. z ſcpſi. ō. i vſa. x. ciues. z in vſa. xij. baiulus interfect⁹. vxores ruſticoꝝ. v̄. z eſt q̃rta ps. Et nota ex h̄ ter. q̃a vxores ruſticoꝝ ſi ō adulterio accuſate fuerint ſe debẽt excuſare. ſ. ꝓ iudiciuz caldarie: vtputa ponẽdo ibi manũ. ſ. i aq̃ calefacta in calderia. p hoc vide qđ ſcpſi. ō. in vſa. cvj. de baiulijs in glo. ij. nã ſic ibi hoc iudiciũ. ita hic abrogatũ ẽ. De h̄ eſt caſus j. in vſa. clxxij. ad honorẽ. Si vicerit. v̄. z ẽ q̃nta ps. ¶ Et nota ex h̄. v̄. q ſi vxor triuz phũ obtinuerit honorifice a viro retineri dz: z alia fieri ꝓut hic cõtinet̃. ¶ Nota ro. hũc vſam ꝓ en Salet de lepda. Sz pone z ita fuit de facto: q ſup accuſatiõe quã faciebat raymũdet⁹ granelli ꝓtra vxorẽ ſuã de adulterio. fuit oppoſitũ ꝓ vxorẽ q maritus debebat ſe ſubſcribere talioni: z aſſecurare ꝓſumptib⁹ iur̃ decretalez tue. ex̃ de ꝓcur̃. Querit̃ q̃d iurz. Sup quo fuit cõſult⁹ dñs bñg⁹ vines ꝓ me Petrũ ça baſſa cõmiſſariũ. q quidẽ dñs bñg⁹ vines dixit q deliberauerat cũ iurz ꝓtis barch̄. q nõ teneret̃ aſſecurare ī ꝓdicto caſu. cũ tñ ſp fiat ī occulto. z ſic ſi nõ poſſet vir ꝓbare h̄ret tradi vxori capt⁹: z tũc ipa obtineret qđ vult. ſ. q poſſet eẽ ad libitũ cũ amico. z ſic cõmitteret̃ illicitũ. Sil'r parũ ꝓdeſſet ipi viro illud videlicet cũ dz q marit⁹ põt vxorẽ de adulterio accuſare. etiã ꝓ ſolã ſuſpitiõem: ſi h̄ret ſe ſubſcribere. z ita habuit ꝓ determiato qđ mẽti tene. Et adde q̃ hic notant̃ ꝓ ja. ō vallelica. qñ notabilia ſtꝫ et quotidiana. Si aũt victa. v̄. et eſt ſexta ps. Ex quo. v̄. nota prout ſcpſi. ō. in. c. vſa. in glo. i. in nota. ſecũda.

Vere iudex. cxiij. Caſus. Judex eius ſnīaz adſcindũ delicti vitatẽ ꝓ ſacrim ꝓ batallĩa: aut ꝓ aq̃ frigide. ſiue calide: purgatiõem exequi debet. Et

nō diuidit̃. h. d. vna cū glo. i. vide textū cū glosis ordinarijs. ¶ Et tñ sciendū q̄ ja. de mō. iu. dicit p̄ntē vsa[m] modicū valere Sed ja. de vallesica dicē q̄ mirandū ē. q̄re dicit h̄ ipe ja. ō mō. iu. nisi tñ dixerit ob h̄ q̄ nō practicat̃. t ideo vid̄ ipz ꝑm cūdē ja. de vallesi. idē bn̄ de pōte. Jn h̄ em̄ qđ dr q̄ nō practicat̃. tu dicas q̄ imo practicat̃ obtinet ac locū hz in q̄tū dr h̄ ō sn̄ia iudicis lata sup delict̄ q̄ ad execuciōez deduci dz. h̄ intellige secut̄ inde ꝓbatiōib⁹. puta p ltimos testes t oñi exceptiōe maiores. vt. ij. q. i. c. in p̄mis. Jn delict̄ em̄ apte debēt esse ꝓbatiōes t luce clariores. vt. C. ō pba. l. sciāt cūcti. t. v. q. vj. c. epifaniū. Et in absentia iudic̄ testes tales nō st̄ recipiendi. ſz tñ in p̄ntia iudic̄. saluo eo qđ de mulieribꝫ dr i. c. ij. ō iudi. li. vj. vt si res exegerit tormēt̄ subijciant̃. C. de fi. ĩstru. auc̃. apud eloq̄ntissimū. t. v. q. v. c. isti qui dē. de b̄. iij. q. ix. c. testes. et ita demū sunt puniēdi. ſm q̄litatē t q̄titatē crimīs siue delicti. vt ex de homi. c. sicut digitū. ad h̄ facit qđ no hic in glo. i. Nō q̄ vt iuꝝ iudicij formā dictet̃ sn̄ia. ex de simo. c. licet heli. t de ordi. cog. c. cū dilectus. in fi. in q̄tū h̄ subijcit̃ q̄ delictū adverū trahat̃ p sacr̄m et batalliā credere q̄ p batalliā sit vm. t sic hz locū. ō. vsa. xxvij. batapa. vide qđ ibi no. p ja. de vallesi. t me. Quo ad dictū sacr̄z dico vsa[m] hūc abrogatū fore. excepto q̄stat̃ sacro dāpnū passor t nō aliter sup quo vid̄ qđ scripsi. ō. vsa. ciiij. si quis homines. sup vbo malū qđ fecerit. vide quod no. p ja. ō mō. iu. t me. ō. vsa. l. omnes homines tam milites. et per jacobum de vallesic̄. et me ibi. et. ō. vsa. lij. sacr̄a rusticī. ac per glo. antiq̄s in dict̄ vsaticis. t. ō. vsa. lvj. sacr̄a burgēsiū. ſz quo ad iudiciū aq̄ calide siue frigide oīno abrogat⁹ ē vsa. iste. ¶ Et q̄ri fiebat purgatio huiꝰ iudicij Dicas q̄ h̄ modo. s. q̄ ī vno vase ponit̃ aq̄ in tanta altitudine q̄ta est lōgitudo homīs purgādi. t duo hoīes ponēt ipm intꝰ

t q̄ ꝓpter grossitudinē purgādi aq̄ crescit q̄n ipe hz aquā apud os: dimittūt cuz. t si se sustinet q̄ nō sufficiat ori: purgat̃ et tali iudicio. als nō vt no. p doc. i. c. sn̄iam sanguinis. ex ne cle. vel no. idē h̄ ja. ō valleſicca. Judex. ¶ Nota q̄ iudex p̄t punire delinq̄ntē ō delicto cor̄ se notorie cōmisso. vt. C. de testi. l. nullū. t fac̃. l. penl̄. C. de ꝓba. ¶ Nota. ij. q̄ iudex nedū potest talē delinq̄ntē punire. ſz etiā p̄ cū ꝓcedere pro suo arbitrio vel officio sine accusatore. qđ est spāle vt dicit glo. in all̄. l. nullū. ō quo p bar. in. l. ij. §. si publico. ff. de adul. et de alijs pluribꝫ. t in dicta. l. nullū. p chi. qui late inq̄rit h̄ t plura alia. ¶ Nota ʒ⁰ q̄ iudex dz esse tempatus. vt. ff. ō penis. l. respiciendū. ¶ Nota. iiij. q̄ iudex nō dz mīorē penā statuere: q̄ sit a iure statuta. nisi mitiget ex cauꝰ inserꝫ in iure. vt no. chi. in. l. si severior. C. de his q̄ no. infa. dic vt ibi. ¶ Nota. v. q̄ freq̄ntia delicti seu crimīs et vilitas ꝑsone augēt penā t aggrauant. vt C. de epi. au. l. iij. et. ff. de penis. l. si diuti no. dic vt ibi. ¶ Sed q̄ro que dr̄a est iter delictū t crimē. Dico q̄ delictū est genus gñalissimū siue ex aīo siue nō. sed crimen est genꝰ subalternū. ꝓtinet em̄ sub se furtū. adulteriū. t alia q̄ ex animo ꝓueniūt t ex ꝓscientia. sic no. C. q̄ aduer. delic. l. i. ī glo. posita in vbo delictū. t p archid. in. c. vno. de cle. piu. li. vj. in glo. añpenl̄. Vel dic vt dicit bt̄us augꝰ. declinare a bono ē delictū. t peccatū est facere malū. vnd̄ apparet q̄ petū est malī ꝓpetratio. delictuz añt est boni dereliꝯtio. q̄d est aliud delictuz q̄ derelictū. Vel delictū ꝓprie appellat qđ ignorāter fit. iuꝝ illud. Delicta iuuentutꝫ mee t ignorātias r̄c. ps. xxiiij. Eld te leuaui aīaz meā. v. vij. Peccatū vo qđ sciēter. Jta no. de pe. di. i. c. si petū. ī glo. h̄ dicit petū. vide qđ no. de pe. di. iij. c. ille rex iuꝝ fi. in glo. innuit ex hac serie r̄c. vid̄ qđ scripsi. ō. in vsa. xxj. malefacta. in glo. iiij. in. q. iiij. et in vsa. xcviij. oīa malefacta. ī

glo.ij. De iudice vbo vide qđ scripsi.ſ. i vſa. lxxx. iudiciũ in curia datũ ſup vbo a iudice. ⁊ in vſa. lxxxviij. nullus vnq̃. ⁊. v. iudices. in glo. i. ⁊. j. in vſa. crlviij. ſi q̃s teſtm̃. i fi. ſup vbo iuder. ¶ Quero. an mior delicti quẽti cõpetat reſtitutio. R^o nõ. ſec^o vbi p cnlpã delinq̃t. tũc ſubuenit eidẽ p reſtitutionẽ in integr. vt. C. ſi aduer. delic. l. i crimib^o. vide qđ ibi no. p chi. bal. ⁊ jo. ð gau vide etiã qđ ſcripſi ſup reſtitutiõz in inte. ſ. vſa. lxxviij. ſi q̃s filiũ. ſup vbo noiatim. i q. fi. Niſi. de hui^o dictõe niſi vide qđ no. p archiđ. in. c. licet. ð pſti. li. vj. ⁊ p dy. i regla petm̃. de reg. iuř. e. li. ⁊ p hen. bo. in. c. ð q̃rta. eř. de pſcp. Et hẽs ſille vbũ. j. i vſa. crxxij ꝓſtituerũt igit. ibi. niſi añ. vide qđ ibi ſcripſi in glo. fi. Ad verũ. i. ad pbatiõz ĩtimã ſpãliter in delict^z. vt iã ſcripſi. ſ. e. vſa. i glo. i. Per iudiciũ. i. purgatiõz. ¶ Sed ꝑ de cã xxvj. q. vj. et. q. vlti. vbi eſt totũ oppoſituz ꝓtent^z in hui^o vſa. ⁊ ſic de directo vſa^o hic facit aduerſus pẽrpſſa in eiſdez. q. vj. ⁊. q. vlti. So. ibi agit de iure poſi. p ſalute aie q̃ pcioſior eſt corpe. vt eř. de pe. ⁊ re. c. cuz infirmitas. hic añt vna cũ glo. i. agit ð iure fori. p reſtauratiõe corpis ⁊ bonor. q̃ reſtauratio p vnũ ex iudicijs hic enarratis fieri hz. ⁊ ſubaudi. q̃ marie p bellum ſiue duellũ. qđ ecertiſſime iure cathalõico dũtaxat locũ hz in trib^o caſib^o. vt no. p ja. de mõ. iu. ⁊ me. ſ. vſa. xlv. ⁊ ſi q̃s a ptãte. Ac tñ bñ aduertendũ eſt. an caſus aliqs hic i glo. i. ꝓtent^o ſub aliquo iſpor triũ caſuuz comõbẽdat vel ne. hoc relinq̃tur arbitrio iudic^z. de quo ſcꝑſi. j. vſa. crix. ſolidos. ſup vbo. in arbitriũ iudic^z. ⁊ ſic caueat ſe iuder. qm̃ duellũ ⁊ iudiciũ aq̃ frigide ⁊c. a iure nõ pmittit. vt no. p hoſti. in ſũ^a. ti. de pur. vul. §. ij. Sup quo vide qđ ſcripſi. ſ. e. vſa. in glo. i. ⁊ vſa. xxvij. bataya. ⁊ in vſa. ij. hoicidiũ. in glo. i. i nota. vij. ¶ Nota vlt. q̃ ð vſa. loquit ſolũ i iudice ordinario ⁊ nõ in delegato. ⁊ ita intellige ipz. q̃ iudex ordinari^o more ſolito ⁊ iur^z ordine ſuato. ⁊ omiſſo ð iudicio p batayã. vel aq̃ calide ſi ue frigide: debet in ter ꝓtes iuſticiã facere ſuãq̃ ꝯcequi ſniam: adeo vt pars vtraq̃ quod ſuum eſt obtinere poſſit.

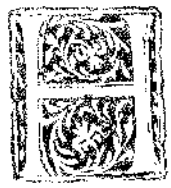

Decqđ iuř eſt ſcõzum. cxliij. ¶ Caſus. Nullus iura eccl'ie vel regis vt comitis barchi. aut caſtri termiati p ſcribere ꝓt. etiã ducẽtenaria poſſeſſiõe. h. d. vide ter. ¶ Nota ꝓmo. vt in ſummario ¶ Nota. ij. q̃ ð vſa^o nõ diuidit. ſz ſuſpenſiue legit. ¶ Nota 3° atq̃ ſcias: quigiliq̃ oculo ꝓſidera circa hũc vſa. q̃ magne auctoritat^z eſt. ⁊ vulgatus eo et al's. q: eſt vnus ſingl'ariſſimus de regaliſ ꝓncipis ⁊ comitis barchiñ. ob qđ p declaratione ipius ⁊ notator hic p ja. de mõ. iu. in ꝓn. ⁊ p ja. de vallelica. v. ⁊ nota q̃ marie aliq̃ notãter ſt^z dicẽda. ¶ Ex q̃bus nota ꝓmo ⁊ ꝓncipaliter q̃ vbũ iur^z i ꝓn^o hui^o vſa. poſitũ large nõ ſumit ð. imo reſtrigit ad ea dũtaxat q̃ ad eccl'iaz iure eccl'ie ſpectãt. et ex eo ſolũ q̃ eſt eccl'ia. vt puta decime ⁊ ꝓmitie q̃ ſunt iura eccl'ie. ⁊ ad eã ꝓtinẽt. eo ſolũ vt ꝓfertur q̃ ẽ eccl'ia. et ad aliũ neq̃t ptinere. adeo q̃ poſſint pſcribi. Et ſic intell'r quo ad hũc caſũ vſa. nř. ſecus in eccl'ia. hoſti. in ſum^a ti. de p^r ſcrip. pq̃re p te. al's ð deci. §. vlti. in ꝓn. Et adde qđ no. bal. in. l. ij. C. ð fui. ⁊ aq̃. qui all'at notata p religioſ. an ipas pſcriber poſſint. R^o ſic ſi prochiã habeãt. vt notat jnno. in. c. bonc. de poſtu. pla. ⁊ p ibi ſcripta. poſſz forte qđ ð ꝺr limitari. vt al's ego frãciſcus mquill's decretor doc. ꝓſului. ¶ Juř qđ q̃ro. an cl'icus decimas vl' ꝓmitias pſcribere poſſit. R^o ſic. ſi prochiã habeat. ⁊ ſic prochia ꝯ parrochiã. vt in. c. de q̃rta. eř. de pſcp. al's ſecus. ¶ Sz q̃d de religioſ. an ipas pſcribere poſſint. R^o ſic ſi

parrochiã habeãt. vt iã. ē. eſt dictũ. ⁊ pba
tur etiã cx. de decī. c. cum ꝓuingat. ⁊ in. c.
cuz in tua. ⁊. xvj. q. i. c. doctos Jn his om
nibus concordat hoſti. in all'. §. vl. in ꝑn.
¶ Et ſic nota ab idē ꝙ dic⁹ p ſe. ⁊ religio⁹
ſus ꝑ ſe. ⁊ laicus decimas ⁊ ꝓmitias ꝓſcri
bere nō ꝑnt. Et ita vt ꝓmittit quo ad hūc
articulū ſiue pūctū intell'r bñ vſa. ¶ Jn bñ
cñ qđ dixi. qz decie a laico ꝓſcribi nō ꝑnt
Nō ē. qz laic⁹ ius ſpñale poſſidere nequit
cū laico ius ſpñale ꝓcedi non poſſit. ⁊ ſic
nō ꝓcedit ꝓſcꝑtio ei⁹ in eo qđ laic⁹ poſſi⁹
dere nō ꝑt. Nō ob. ſi dicaf decimas poſſe
a laicꝭ detineri. ſic ⁊ de facto fit i cathalo⁹
nia. etiã ipi tenēt illas. ꝓbaf cx. de his q̄
fiūt a ꝓlatꝭ. c. cū aplica. vide ibi hen. bo.
So. dic ꝙ detineri nō ꝑnt ciuiliter. i. poſ⁹
ſeſſione iurꝭ. ſz detinere ꝑnt poſſeſſiōe fa⁹
cti. ⁊ iniuſta ac in ꝑiculū aiarū ſuarū Ta
lis aūt poſſeſſio facti nō ꝓficit ad ꝓſcꝑtōz
qz ſola poſſeſſio iuris ⁊ a iure approbata
germinat ꝓfectū. i. fructū parit. ſ. dñij acq̄rēdi
cū ꝑ talē q̄s poſſideat. ideoq; ꝓſcribi t. al's
q̄ nō poſſidet nō ꝓſcribit. qz ſine poſſeſſio
ne nō ꝓcedit ꝓſcriptio. vt. ff. de vſuc. l. ſine
poſ. ⁊ in regl'a. iij. de regu. iu. li. vj. ¶ Sed
q̄ro an laici certū q̄d vel certā poſſeſſiōzva
leāt aſſignare ꝑ decimis retentis vel reti
nēdis. vide ꝑ glo. ⁊ doc. in. c. vt ſup. cx. de re.
ec. nō alie. ⁊ in. c. fi. de re. pmu. ¶ Quero
an rector ꝓchial' cuz ſuis parrochianis
poſſit trāſigere vel cōponere ſup mīori ꝑ⁹
te decime ſibi ſoluēda. puta ꝙ ſibi rñ ſol
uaf. rij^a vel alia quota. vide glo. notabilē
⁊ qđ ſupſcribſit doc. in. c. ſtatuim⁹ in glo.
fi. cx de trāſac. ¶ Et an ruſtici teneanf de
ferre decimas ad hozrea eccl'ie. glo. nota⁹
bil' in. c. reuertimi. xvj. q. i. tenuit ꝙ ſic. et
idē tenuit alia glo. in. c. i. xvj. q. vij. ¶ Bz
cui⁹ expenſ deferenf. dic notabilit jo. an.
in. c. cx ꝑte. ij. de decī. ꝙ expenſ ipoꝝ ruſti
coꝝ deferēti ū. qz abſq; deductōe expēſaꝝ
cenſuū ⁊ tributoꝝ dz fieri ſolutio decīaꝝ
ꝓdialiū. vt in. c. nō eſt in ptāte. iūcto. c. cū
nō ſit. cx de decī. licz ſec⁹ ſit i mere pſonaꝝ
libus. vt in. c. paſtoral'. c. ti. plus notanetr
dic jo. an. in dicto. c. ex ꝑte. referēdo ꝙm
in ſpe. ti. de decī. in fi. ꝙ is cui debenf de⁹
cime ꝑt petere interdici dño fūdi. nec fru
ctus colligat vel exportet. niſi eo vel eius
nūcio ꝑnte. ⁊ faē fm cū. l. ij. C. qñ ⁊ q̄. q̄r⁹
ta ꝑs. li. x. ibi. ſub aſpectu curialiuz ⁊c. et
qz ſi hz ꝑtē in fructib⁹ et i fundo. ſunt cñ
ꝑs fūdi. vt. l. fructus pendēt es. ff. de re. vē.
¶ Quero quo tpe ſit ſoluēda decima ani
maliū puta agnoꝝ. lane. lact⁹. caſeoꝝ. et
ſiliū. tractat glo. notabil' i. c. reuertimi. ē.
all'. ⁊ pleni⁹ jo. an. i addi. ſpe. ti. ō decī. cir
ca fi. ¶ Quero cui eccl'ie ſit ſoluēda decīa
de portis ⁊ alijs legumib⁹ ſeminatꝭ in vna
ꝓchia. ⁊ ibi natꝭ. ⁊ demū i altera parro
chia plātatis. ponit jo. an. i. c. cū nō ſit in
hoīe. de decī. ⁊ plene diſputat in. q. porro
rū. quā ſituauit ſup regl'a. q̄ por. de regu.
iuf. ibi viō. ¶ Et idē poſſet q̄ri ō pecoꝝib⁹
⁊ alijs aīalibus q̄ in ꝑte anni paſcunf in
vna ꝓchia. ⁊ in alia ꝑte i altera ꝓchia
cui eccl'ie illarū parrochiarū decima ō ill'
ſit ſoluēda. Et idē ſi paſcerēt ur i vna parro
chia ⁊ iacerēt in alia. de his oīb⁹ ponit
glo. notabil'. in. c. ad apoſtolice. vbi etiaz
notabl'r dic ꝙ decime aīaliū ītr ꝓdiales
cōputanf. ⁊ magꝭ ad illā naturā accedūt
q̄ ꝑſonaliū. ¶ Quero fm ffre. ō ſenis. an
laici poſſint ꝑſcribere ꝙ in feſto purifica
tionis rector ꝓchial' debeat eis dare cā
delas bñdictas ō cera noua. Jn his ꝑma
facie credo ꝙ tal' ꝓſuetudo ſit ꝑſcriptibil'
ſpacio. rl'. annoꝝ. cū titulo vel cuz ſpacio
tanti tp̄is cui⁹ inicij nō ſit mēoria ſine
titulo. iuf illud qđ no. archiđ. ⁊ jo. an. in
nouella. de elec. c. generali. li. vj. nō video
ꝙ ꝓchiani ꝑnt ꝑſcribere iuſpōnat⁹ qđ
plus eſt. no. jo. an. ō regu. iuf. c. qđ alicui.
li. vj. Nec ob. id qđ no. in. c. ſacroſcā. cx de
elec. ⁊ ſi maioꝝ ꝑs eccl'iarū bñ hēbat ꝙ pau
ciores cā ſuare teneanf. viō. de offi. ordi.
archiđ. c. vlti. facit qđ ſcripſi. ſ. in vſa. cl'vj.

oēs cause. in glo. i. v. q̄ roan p̄ p̄statiōz ꝛc. ¶ Nota. ij. ꝛ p̄ncipl̄r q̄ dictū v̄bū iur̄. sūl̄r large nō sumit̄ h̄. imo solū restrīgit̄ ad ea q̄ ad regē vt comitē barchiñ. spectant iure ptāt̄z. ꝛ ex eo solū q̄ est ptās siue comes p̄dict⁹. vt puta merū imp̄iū ꝛ regalie. q̄ sūt iura spectātia ad regiā dignitatē. vt h̄ glo sa antiq̄. Et talia iura inp̄scptibilia st̄z. vt h̄ no. p̄ ja. de mō. iu. ꝛ ja. de vallesica. ꝛ per hen bo. in. c. si diligēti. ex̄ de p̄scp. di. fi. et C. de p̄scp. xxx. vel. xl. an. l. cōpit. ꝛ ibi chi. ꝛ jo. fa. in. l. iā pridē. C. cōia. ō vsuc. Et sic h̄z locū vsa. nr̄. ¶ Et nota q̄ merū imp̄iū ꝛ alie regalie vt p̄ferr̄ ptinent ad ptātē. eo solū q̄ est ptās. ꝛ ad aliū neq̄unt ptinere. ꝛ talia nō p̄nt p̄scribi. ita loq̄t̄ hic. ꝛ. l. oēs cū duab⁹. ll̄. se. C. ō p̄scp. xxx. vel. xl. an. Jtē nec obediētia pape p̄t p̄scribi. glo. i. c. cuz a nob. de p̄scp. ad h̄. c. cū nō liceat. e. ti. ista em̄ iura cū titulo nō videnr̄ posse separi a ptāte vl̄ rege. ne dignitas p̄ncipat⁹ peat. Sz in iurib⁹ castri glo h̄ vidz tenere p̄riū. sed tu dic de iurib⁹ castri q̄d iurz. vid. j. in iij. notabili p̄ncipali. Jtē q̄tuoz iura epi scopalia nō p̄nt tacite nec exp̄sse p ep̄z alienari nec renūciari. Bꝰ de mō. lau. in. c. i de cen. in cle. glo. istud vel. Jtē hen. bo. in c. pastoral. ex̄ de dona. Jtē i mero impio q̄ p se nō p̄t vēdi. i. c. p tuas. ꝛ ibi hen. bo. ex̄ ō dōa. v. p tāto dicūt q̄daz q̄ h̄z comes ꝛc. Jdē in. c. ex lr̄is. ex̄ de iur̄pa. ius v̄o reuerētiale vel obediētie p̄scribi nō p̄t. hen. bo. ꝛ alij doc. in. c. cū non liceat. pall̄. di. i. Jtē nec exp̄sse nec tacite ius superioritatis p̄t remitti. Bꝰ de mō. lau. in. c. i. de cen. et de reli. ꝛ vene. san. c. vnico. q. ij. in cle. ꝛc.

¶ Sz pone q̄ ego erā in possessione exercendi alicui⁹ iur̄dictiōis. s. meri aut mixti ipe rij vl̄ simplicz iur̄dictōis i aliq⁹ loco seu castro veīt aliq̄s ꝛ i eadē terra seu castro i cipit cognoscere de vna causa. vel ptē iur̄dictōis exercet nūq̄d inde me spoliat ꝛx⁹ nō. qm̄ p̄l̄ possessiōz vel q̄si hui⁹ iuris nō amisto. nec alius sic exercēs eā acq̄rit. q̄⁹ q̄ em̄ de vna vel plurib⁹ caus cognoscat: nō extendit̄ hec possessio iniusta: nisi ad causas de q̄b⁹ cognoscit. ar. ff. de acq̄. po. l. q̄ meo. §. fi. ꝛ. l. q̄ suus. Et p̄ hūc intem ptandū est interdictū vti pos. ꝛ nō vnō vi. ex̄ de pba. c. licet. fac optīe q̄d no. p cōpo. in. c. q̄relā. ex̄ de elec. p l̄ etiā facit q̄d no. p ber. ꝛ hosti. in. c. dilect⁹. ex̄ ō capel. mo. ¶ Qualiter aūt acq̄rat̄ possessio iur̄dictionis. et in q̄ tū extendat̄ vide in spe. ti. ō iur̄. om. iudi. v. illud etiā nota. ꝛ ti. de p̄scrip. in. iiij. pte. v. illud etiā q̄ritur. et v. sz pone miles. ¶ Quero quō sup iurisdictiōe formetur libellus siue petitorio siue possessorio. vide in spe. ti. de cā po. ꝛ ppī. §. i retinēde. v. petro. ꝛ §. notandū. v. ceterū. et ti. de reli. do. v. q̄d si petat̄. et optīe fin. P. ja. p me. ō. in vsa. lxij. Lamini ꝛ strate. i gl. ij. in. q. iiij. vbi. l. in dicta glo. ij. multa bona sup iurisdictionez h̄ntur. p l̄ etiā vide q̄d scripsi. ō. in vsa. xxx. si p̄ditorit. sup v̄bo castrū. in. q. ij. ¶ Quero quō p̄bat̄ iurz dictio. vide in spe. ti. de inq̄si. §. i. v. q̄d si vnus testz. ibi. et p̄dest hoc notare. ¶ Sed quid si q̄s suē vel porcū i terra sua suspēdat. nūq̄d ex hoc iurz dictiōez acq̄rit. nō videt. q̄a alia nō deliquūt. sic nec alis iniuriā p̄mittere dr̄. ff. ad. l. acq̄. l. sed et q̄ cū q̄z. §. igit̄. sicut nec infantes. licet eā pati possint. vt le. et no. in cle. si furiosus. de homi. i cle. ff. de iniur̄. l. illud ea. xv. q. i. c. illud. et merū impiū est aīaduertere in facinorosos hoīes. q̄ videt nō p̄cedendū. nisi forsitan si q̄s cōmisisset cū aīali delictū. ꝛ p̄ euz factus fuisset p̄cessus p istū iur̄dictōz volentē acq̄rere. et forte nō potuisset in p̄sonaz delinq̄ntis aīaduertere. q̄ aufugisset. ꝛ ad refutatiōz crimis. alis suspēdisset. xv. q. i. c. mulier. collect⁹ in. c. ij. ex̄. ō capel. mo. ¶ Pone q̄dā se suspēdit in hospicio. pentes postea cū reperiūt suspēsuz et eū sepeliūt. q̄ritur an debeat dissepeliri ꝛ item suspēdi in furcis publicis. et vidz q̄ sic. ar. l. si q̄s putās. §. trebaci⁹. ff. co. diui. ꝛ p̄ hoc

ff. de his q̃ mor. ibi cõsti. l. i. et. l. fi. §. fi. de cadauc. punito. l. i. ⁊ p totũ ti. ⁊ p hoc vide. l. ff. de pœn. l. q̃ aũt. §. ii q̃s. Contra⁹ dico. ⁊ p hoc. l. Si pen. ap. mor. s iterue. l. i. ⁊ ij. ⁊ C. si reus vel accu. mor. fu. l. i. ⁊ iij. ⁊ de hoc vide glo. notabil' insti. de publi. iudi. in pn. ⁊ §. i. et de hoc casus. C. vbi fisca. cause. l. ij. in fi. ¶ Quero an ⁊ q̃n iurisdcõis exercẽs in aliquo loco vel in psonas aliq̃s acq̃rat possessiõs. vel q̃si iurisdictiõis gñales vel q̃lẽ. vide ⁊ dic vt no. p hen. bo. i. c. dilectus. eẽ. de capel. mo. iij. di. ¶ Nota 3⁹ et pncipl'r q̃ pmissũ vbũ iuris in pn⁹ vsa. huius positũ. etiã ⁊ pari mõ hoc large nõ sumitur imo ad ea tm̃ restrigit q̃ ad castrũ termiatũ spectãt iure castri. ⁊ ex eo solũ q̃ castra vtpote erire ad sonũ ⁊ gayta ⁊ bada. op⁹ q̃ foraneũ fortitudis. q̃stia. sonus. par. et guerra hoim castri. q̃n ista ptinẽt ad castrũ termiatũ. ⁊ sic insceptibilia. ⁊ sic intelligit vsa. iste. ¶ Quero q̃t quot sit necãria in castro opãdo et i alijs necarijs ad stabilimẽtũ eiusdẽ castri. vid qd̃ ieps. i. vsa. clij. castrũ. q. ij. dic vt ibi. ¶ Quero quot sit iura castri. vel in q̃b⁹ iura castri psistãt. dico q̃ in multis. Primo q̃ his de psuetudie cathalonie in hoĩb⁹ hitãtib⁹ in castro pacẽ ⁊ guerrã ⁊ toltas. Scdo q̃ nõ hñt locũ in delinq̃ntib⁹ infra terminũ pstones pa. et treu. vt in. c. rl. Itẽ q̃ vicarij curie dñi regis. P. ij. vbi habet q̃ iurisdictio ptinet domino castri. ⁊ in. c. xxxij. itẽ q̃ null veguer. pme curie barchñ dñi regis Ja. ij. Tertio q̃ vocet castra. et sit casa alta. vt. i. vsa. clij. castrũ. ⁊ colligit. C. de opi. publi. l. splẽdidissime. et. l. ii q̃n. q̃ facit mentiõs de opido q̃d̃ est q̃d castrũ. vt in dicto vsa. castrũ. Quarto q̃ habeat sonũ d̃ viafora. ⁊ est rõ ppter iurisdictos. vt in. c. itẽ q̃ vicarij. pall' Sexto q̃ cẽtes infra eius terminũ operẽt in foliat. C. de edifi. pria. l. ad portus. ⁊ C. de opi. publi. l. oẽs. puiciarũ fim̃ pditionẽ cuiuslibz. vt dcã. l. oẽs Et pdicta fuant etiã de psuetudie cathalonie. vt i cõmẽo. p. al berti. c. xvij. si aliq̃ alodiarij. tm̃ dictũ. c. videt dicere. q̃ pdicta locus hñt tps guerre tm̃. ⁊ nõ alis. licet contrariũ seruatur Allodiarij tenentur etiam tempore guerre. et non alias. vt ibi. ¶ Et an homines eccliarũ sint imunes. et an aliq̃s possit se tueri aliqua pceptione vel pulegio dictum est in. c. allato si aliq̃ alodiarij. ⁊ dicã latius. i. e. in. q. q̃ incipit. pone dñs hñs castrũ ⁊c. Septio q̃ illud castrũ fiat de licẽtia pncipis tacite vel expresse. vt. ẽ. in vsa. lxxiij. rochas. et vsa. xciij. et magnatib⁹. alis nõ psumit castrũ. vt hoc no. de quo dic vt no. per ja. de vallesica. ẽ. in vsa. xxv. si q̃s pdixerit. sup vbo castrũ. in. q. incipiẽti. Iz an q̃libz in suo alodio ⁊c. Octauo q̃ habeat iurisdcõis ciuilẽ. et pria sit q̃ hñt mixti imperij sine sanguine. qd̃ quidẽ mixtũ imperiũ est tm̃ limitatũ. put ipe declaranit dñs rex Alfõsus in. i. castro d̃ raradello infra limites vicarij vici et ausonie situato. s. q̃ possit dñs ipius tenere ibi castellũ de pena illoꝝ. q̃ de iure penã illã incurãt ad mixtũ imperiũ spectare noscant. et q̃ ibi ponant delinq̃ntes infra castrũ et eius termios. et crimia cõmittẽtes ppter q̃ de iure debeant hui⁹ pena plecti. Itẽ q̃ possit punire homies dicti castri et ei⁹ termi. pcussiões et vulnera inferẽtes in dicto castro et ei⁹ terminis. q̃ pcussiones vt vulnera letalia nõ apparẽãt iudicio medicoꝝ. Itẽ q̃ puniat dictos hoies dicti castri ⁊ ei⁹ termi. p crimibus ibidẽ cõmissis. p q̃b⁹ fustigare. sine scobare. dũ tm̃ nõ fuerit atrociter verberãdi in ipo castro et ei⁹ termis. Necnõ inter ipos hoies iudices in ciuilib⁹ assignare. cõpulsiões et exactiões debitoꝝ ⁊ aliorũ ciuiliũ facere bãna et pena pcstarias imponere. Tutores et curatores pdictis hoibus et coꝝ pupillis in bonis eoꝝ dare. decernere ⁊ assignare. decreta interponere. et alia facere in dicto castro et ei⁹ termis exercere inter. p. ⁊ ꝯ hoies degẽtes in illis q̃ ad mixtũ imperiũ et iurisdictiõis ci

uilē ſpectare noſcunt. Jtē mādat dñs rex
ꝓcedi ꝫ cuellētes termios finiuꝫ dicti ca
ſtri.qđ tenc mēti.nā in alijs caſtrꝫ vbi eſſꝫ
ꝙo qđ ꝑ mixtū impiū intelligaſ. đ his po
tes te adiuuare. Et hāc ỽo iuſdcōꝫ habēt
er đ vſa.q dicē ꝙ nō ꝑt ꝓſcribi tal' iuſdictio
ꝛ in all'.c.jtē ꝙ vicarij. qđ itellige vt dicaꝫ
j.e.in glo.ſup ỽbo. vel ptātū. in.q.ſꝫ qđ đ
mixto.ꝑ đ vide qđ ſcꝑſi.j.i vſa.crr.i baiu
lia.ſup ỽbo.ſtacamētū.ꝑ totū. De iuſdi
ctōe aūt turrꝫ den barra archiepaꝰ terra
chone eſt ſic.ꝙ dñs ipiꝰ oēꝫ hꝫ iuſdcōꝫ. er
ceptis crimibꝰ ꝛ delictꝫ er qbus mors vel
mēbroꝝ mutilatio ſeq debeat. Et ita reti
nuit ſibi dñs rex. P. iij. in ceſſiōe ꝛ dona
tione quā fecit de iuſdictiōe bnō de vlzi
nell'.ll'.doc.tūc dño dicte turrꝫ.cū eiꝰ car
ta.cuiꝰ datꝫ fuit Lekauguſte.ix.kl'.madij
Anno dñi.M.ccc.lix.ꝙ dictū caſtrū hēat
caſtellanū.cū ipe faciat caſtrū. vt.l.ij.ī fi.
C.de fun.limito.li.rj.ꝛ i feu.de feu. guar
die.c.i.ꝛ no.ꝑ jnno.in.c.dilecta.ī glo.ma
gna añ fi.eī de er.ꝓla.ꝛ habeſ i.c.xiiij. jtē
ordinamꝰ ꝛ etiā ſtatuimꝰ de ꝓſilio ꝛc. ter
tie curie barch.dñi regꝫ Ja.ij. Decimo ꝙ
hēat fabricā de diſtrictu.ꝛ ita eſt de cōſue
tudie cathalonie.ꝛ de iure.C.đ fun.limi.
l.ij.li.rj. Undecimo ꝙ hēat termios.vt đ.
ꝛ in.c.jtē ꝙ vicarij.ō.all'.qꝫ ibi dat caſtro
iuſdcōꝫ ꝛ territoriū. Duodecimo ꝙ hēat
bāna ꝛ penas.ꝛ ita eſt de conſuetudie catha
lonie.ꝛ coll'r er dicto.c.jtē ꝙ vicarij.ꝛ in ꝑ
dicto.c. jtē q̄ null veguer. Tredeꝰ ꝙ hēat
tallias.vt in all'.c.jtē ꝙ vicarij.ꝛ ita eſt đ
ꝓſue.cathalonie.ꝛ de iure.C. de op. pu.l.
oēs.ꝛ ī.c.xvij.jtē q̄lls terra mēts.curie mō
tiſſoni dñi regꝫ Alfonſi.ij.Xiiij.ꝙ habeat
vnam petiam piſcis de tayll.ꝛ ita ſeruaſ
de ꝓſuetudine cathalōie. Xv.ꝙ habeat de
aīali ſpenyat tertiā ptē.ꝛ ita ſuaſ đ ꝓſue.
catha.ita ꝙ dñs caſtri hꝫ mēſatā ab eo eli
gendā.ꝙ infra illū mēſem nullus audet
vendere vinū.niſi ipe. jdē exceptꝫ paucis
notat b ja.de valleſica.ꝛ in.c.ſi aliq alo
dialij.ꝑall'.K.de area. ¶ Et nota ꝙ ꝑdcā
ſic enarrata ſunt iura caſtri termīati.ꝛ q̄
ptinēt caſtro.eo ſolū vt ꝑferī ꝙ eſt caſtruꝫ
termīatū.ita ꝙ alij neq̄unt ptinerī. ¶ Jtē
nota ꝙ appellatiōe caſtri dom⁹ alta q̄ ter
minū nō hꝫ.nec iuſdictōꝫ in emēda vſa.
ptinerī.ſꝫ nō cōtinerī ciuitas vl' villa.ja. ca
lis.ō.vſatice.viij.aguait e encalç.q.i.ꝛ.ij.
¶ Sꝫ q̄ro an iura.ō.mēcionata.et q̄ adhe
rēt caſtro termīato ꝓſcribi poſſint. ßꝰ.
nō.vt in huiꝰ vſa.ꝛ C. de op.publ.l. ꝓſcri
ptionē ¶ Quero an iſta iura caſtro termi
nato cōceſſa ꝑ hūc vſa. poſt ꝫdictā ꝛ inter
uerſaꝫ poſſeſſiōꝫ poſſint ꝓſtribi.q̄dā ꝙ ſic
ar.eoꝝ q̄ no.ō.vſa.rlij.ptātē.ꝛ ꝑja. de mō.
ſu.ō.vſa.rriij.oēs hoīes.et vide bertrā.de
ſpeus.ꝛ alios in cōmēꝰ.P. albti.c.rvj.ſi
aliq alodiarij.ꝛ melius et tutiꝰ.q. ſeq̄nti.
¶ Ponc dñs hns caſtrū dicit ꝛ itendit ꝙ
oēs hītātes infra termios caſtri ſui. ſiue
ſint eccl'iaꝝ ſiue alodiarij tenenſ exire ad
ſonū et defenſiōꝫ ipius caſtri. etiā tempe
guerre.et ꝙ tenenſ opari in foſſatꝫ ꝛ mu
ro ipius caſtri.ꝛ facere gaytas. Eſt certū
ꝙ idē dñs ipiꝰ caſtri nō hꝫ pacē. nec guer
rā.nec hoſtē.ſeu caualcatā i ipis hoībus.
nec cōſtat ꝙ ipi hoīes vnq̄ opati fuerīt vl'
opari cōſueuerīt in foſſatꝫ ꝛ muro ipiꝰ ca
ſtri.nec de đ cōſtat mēoria hoīm. Querī
q̄d iurꝫ ſup huiꝰ.q. videſ dicēdū ꝙ iuꝝ cō
ſuetudiez ꝛ obſuātiā gn̄alē cathaloniere
dactā ꝛ ſcptā ꝑ. P. albti i cōme. redactꝫ ꝑ
eū i ſcriptꝫ i.c.rvj.ſi aliq alodiarij.ꝙ iura
caſtroꝝ t̄miatoꝝ ſtꝫ hoīes oēs alodiarij et
alij hītātes īfra t̄mios caſtri. ſiue ſint ec
cleſie ſiue alteriꝰ tenenſ exire ad ſonuꝫ et
defenſiōez ipiꝰ caſtri.ꝛ ꝙ tenenſ opari in
foſſatis ꝛ murꝫ ipius caſtri.ꝛ fatere guay
tas.et alia q̄ ſtꝫ facienda ꝑ defenſiōe ipiꝰ
caſtri tp̄re guerre Et ꝙ etiā tenenſ defen
dere dñm caſtri.ꝛ ſe adinuicē infra termi
nos caſtri.nō tñ extra.etiā ſi dñs guerraꝫ
hēat cū aliquo. Licet etiā idē dñs pacē et
guerrā.hoſtē ꝛ caualcatā nō hēat in ipſis

hoibus.cõtra q̃ siq̃dẽ iura castri ipi hoies nõ pñt se tueri pscptione dicẽdo. ꝙ nũq̃ fecerũt pdicta.iuꝝ vsaticũ psentez. ad qd etiã facit glo.penl'.hui⁹ vsa.q̃ incipit. ar.ff. de v.sig. Nec obstare vidꝛ etiã pdictz ꝙ dom in⁹ cal' castri nõ hꝫ pacẽ.ꝛ treugã.ꝛ hostẽ.ꝛ caualcatã in ipis hoib⁹.qꝛ adhuc ipsi hoies de iuꝝ castri et als ꝙ castrũ esset sine guerra ꝓpria dñi: ꝑt esse ī guerra aliq⁹ de cauk.ꝛ ipi hoies indigẽt defensione castri ꝛ suijpsi⁹ ꝛ bonoꝝ suoꝝ. ꝛ sic tenẽt ad pdicta iura castri.nisi pscptõe ltĩma se tueank. Credere tñ ꝙ si ipi hoies req̃siti p dñz castri pdcã facer ꝯdixerint exp̃sse dño castri pdicta facere: interuertẽdo in h̃ possessionẽ dcoꝝ iuriũ castri. ꝛ p⁹ dictã ꝯdcõnẽ ꝛ infuersiõz pdicti hoies fuerit ī liba ꝛ pacifica possessiõe libtatz ꝓtinue ꝛ ī pace ꝓspaciũ sufficiẽs ad pscptiõz.ꝙ pñt se tueri hui⁹ pscptiõe ꝯ iura pdcã castri ꝛ dñiuz eiusdẽ castri.iuꝝ ea q̃ habenk ꝛ no.s. ī vsa. rlij.ptãtẽ.nã ibi dꝛ ꝛ no.ꝙ ius ptãtz castri pscribik.si post ꝯdictõz ꝓtinuerit tp̃ia sufficiẽtia ad pscptiõz. vt ius ptãtis.ita est ō natura castri. ꝛ annexũ iuri castri feudal' sic pdicta stz iura castri. Et sic vidꝛ posse pscribi post ꝯdictõz. vt est dictũ. Nec obstare vidꝛ pdictis h̃ vsa.h̃ qd iuꝝ est scoꝝ. ꝛ dicta glo.eiusdẽ vsa.in q̃b⁹ vidꝛ dici ꝙ aliq̃s nõ pt se tueri pscptione aduersus iura castri termiati.qꝛ dictã glo.ꝛ hui⁹ vsa[m] itel ligo nisi fuerit iteruersa ꝛ ꝯdicta possessio exp̃sse talĩ iuriũ.ipa iura ꝯdicẽdo cũ prescriptõe postea subsecuta. aliter em̃ oia p̃dicta iura ꝛ vsa[m] hũc ꝓcordare nõ posse⁹.nisi sic itelligerek.q̃ stz ꝓcordãda. ergo cõcordari pñt sano mõ ꝛ sano intellectu. hec videnk mihi bt̃rãdo de seua dicẽda super pdcis.saluo sanioꝛi ꝓsilio. Indubitãter vñ est ꝙ nulla fuitus vrbana pscribik seu amittik.nisi ille ꝯ quẽ cõpetit fuitus pscribat libtatẽ.qõ fit p ꝯdictõz. vel ad cõtrariũ fuituti. vt ponunk exẽpla in .ff. de fui.vr.p.l.hec aũt iura.ꝛ nota de ista materia per jo.de blanosco.ti.de pdic. ex cõsuetudine.vidꝛ qd in sil'i scpsi.ẽ.vsa.cvj. de baiulijs.in glo.vlti. ¶ Sz vtrũ in casu psenti fuitus pscribak etiã p ꝯdictõz. puta rẽ ꝙ nõ.salua reuerẽtia ꝓtrariũ asserentz. nã ꝯdictio nihil opak.nisi ꝙ facit ꝓtradictoꝛẽ possessoꝛẽ libtatz.ꝛ in reb⁹ pscptibilibus facit ꝙ ꝯdictoꝛ.i. ꝙ possessoꝛ posset pscribere libtatẽ.cũ sine possessione pscriptio nõ ꝓcedat.ff.de vsuc.l.sine pos. de prescrip.c.cãm q̃. Sz iura castri q̃ nõ possidẽtur:nõ pscribunk.vt i hui⁹ vsa.hoc qd iuꝝ Frustra em̃ q̃reret ꝙ possent pscribi: nisi possiderenk.cũ vt pmissuz est sine possessiõe pscriptio nõ currit. Et ꝙ sic loquak h̃ vsa.patet ex sui serie.ibi cũ dic. nec ꝓ suo iure defendere.nec retinere.nec etiã lõgiqua.cc.annoꝝ pos. Nec ob.salua pace allegãtis glo.posita i all'.vsa. potestatẽ. vbi dꝛ ꝙ ptãs castri pscribik post ꝯdictõz. qa ibi castrũ pscribit libtatẽ ꝛ h̃ nõ est ius castri.nec est ius cõpetẽs cõtra castrũ. ꝛ est iductũ in fauoꝛez castri ꝛ dñoꝝ castroꝝ. ꝙ eoꝝ iura nõ pscribank.ꝛ sic nõ dz in eoꝝ lesionẽ retoꝛq̃ri.qd esset si diceret ꝙ erq⁹ ius castri nõ pscribik:ꝙ etiã castꝝ nõ posset pscribere libtatẽ ꝯ fuitutẽ p castruz debitã. C. de legi.l.qd fauoꝛe.sil'e notak ex ō pscrip.c.illud. Sentio tñ ego bñ⁹ ō abbacia cũ discreto bt̃rãdo de seua. esse iura castri illa.sed dico illa inp̃scriptibilia: rõnibus pdictis. Et in signũ pdictoꝝ sigilluz meũ duri apponẽdũ. Jdẽ. P. terreni frã cis.de podio.ꝛ bñ⁹ de vzinell'. Et adde qꝛ posset esse alia rõ.s.ne ꝓcat dignitas eccle sie.ptãtis vel castri. Jdeoq̃ rñde ad notata in dicto vsa.ptãtẽ. qꝛ ptãs de castro nõ ẽ ptãs debita vt ptãti.eo qꝛ ptãs. qꝛ ꝛ alij milites hñt feuda. Sz h̃ vsa.h̃ qd iuꝝ.continet iura dignitatz.q̃ alij nequnt ptinerꝝ vt scpsi.ẽ.i.c.vsa.i glo.i.i nota.ij.pncipali in pn.ꝛ v.ꝛ nota. ¶ Sz q̃d si eccl'ia castrũ vel pnceps possideãt.vl' ad eos ptineat iure ꝓuatoꝝ.i. titulo emptiõis.vel largitio

nis fideliũ.seu donatiõis. vl'alio ſiḿi titulo.p̃diũ.hoſpiciũ.domos.terras.vineas.cãpos.cẽſualia.vel alia.actiõeſq; reales ꝛ pſonales.nunq̃d talia pñt p̃ſcribi. ¶ Certe dico ꝙ hec ſt̃ p̃ſcptibilia.ꝛ bñ p̃ſcribunt. vt ḃ no.p̃ja.de mõ.iu.ꝛja.de vallelica.et potiſſime ꝺ̃ pncipe. Rõ q; illa q̃ hꝫ vt pua tus.ꝛ vt ali⁹ nõ vt pnceps p̃ſcribi pñt.hẽ.bo.in.c.ſi diligẽti.ꝺ̃ p̃ſcp.di.ſi.nõ tñ videt poſſe alienari.q; inter eſt reipublice pncipẽ eſſe ꝛ mgr̃at⁹ q̃ ſingl'ares regat. tueat. ꝛ defẽdat.ꝛ ꝑ ꝙſeq̃ns ĩtereſt reipublice eorũ iura ꝓuari tueri ꝛ defendi. q; al's eſſe nõ poſſent ſi nõ haberẽt iura q̃b⁹ ſe ſuſtentarẽt.facit qꝺ no.odo.in.l. nec ex p̃torio. ꝛ l.femĩe.ff.de regu.iuſ. Et iõ dñr iura fiſcalia publica.vt alia publica iura.ſ. popublica.q; cuiuſlibꝫ de pplo intereſt. Et ſic bona fiſcalia q̃ rex hꝫ:vt rex vendi non p̃ñt.nec legari.q; nõ ſt̃ ĩ cõmercio hoĩm. ſꝫ ea q̃ hꝫ:vt ceſar.vt ſt̃ ea q̃ hẽbat añq̃ eẽt rex.ꝛ talia p̃ñt vendi ꝛ legari.tñ q; nõ ſine ꝙſenſu reputat ĩpoſſibile.caſus ĩ.l.cũ ꝺu⁹ §.cõſtat.al's eſt ſub.l.apud iul'.ff.dele.i.et ibi bar.bꝛtho⁹ ſoleꝛij in legib⁹ licẽciat⁹ ciuis viceñ. Scȭꝑ.i.eccl'ie ꝓtra quã in iuribus ſupꝛa cõtentꝫ in ꝓma nota ꝓncipali p̃ſcribi nõ ꝓt. ¶ Sꝫ q̃ro an p̃ſcptio lõgiſſimi tp̃ris ſola citatiõe interrũpi poſſit.ita ꝙ nõ ſit neccaria litꝫ ꝓt. ꝛ̃ndeo ſic.vt no.bal.ĩ l.ſicut.C.de p̃ſcp.xxx.vel.xl.an. ¶ Quero an p̃ſcptiõe lõgi tp̃ris inducaf̃ ꝑfecta libꝫtas ꝛ̃ndeo ſic.necnõ ꝙ q̃cq̃d ſit de p̃ſcptione lõgi tp̃ris ipa ipedit litꝫ ꝓt. bal.in.l. oẽs. C.e.ti.quẽ vide ibi. ¶ Quero an emphĩa vel colonus eccl'ie vel alteri⁹ ꝺ̃ dñm p̃ſcribere poſſit.dico ꝙ nullo tp̃re.etiã ꝙ ipius nõ extat mẽoꝛia p̃ſcribit bal.in.l. cuꝫ notiſſimi.C.e.ti.qꝺ declara vt ĩ.l.male agiti.p̃dicto.ꝑ ḃ in ſpe.ti.de iuſ ẽphi.v.xliij q.ꝛ qꝺ ſcripſi.ſ.vſa.cvj.ꝺ baiulijs. in glo. vlti. ¶ Quero an papa poſſit p̃ſcribere vl' ꝺ̃ eum p̃ſcribi. ꝛ̃ndeo nõ in his q̃ tangũt plenitudiem ptãtis.xvj.q.iiij.c.volum⁹.ſed ĩ his q̃ tangũt iura pꝛeſcptibilia pape põt p̃ſcribere.ꝛ ꝓtra eũ p̃ſcribi.vnde papa poſſet p̃ſcribere iuſ dictõꝝ in terris impij.etiperatoꝛ poſſet p̃ſcribere iuſ dictiõꝝ ĩ terrꝫ eccl'ie.bal.in.l.ſi aquã.C.de ꝺuĩc.ꝛ aqua ¶ Sꝫ an ꝓuate pſone poſſint p̃ſcribeſ iuriſdictõꝝ ꝺ̃ eccl'iaꝝ romanã.ꝛ eccl'ia rõana ꝺ̃ ꝓuatos. ꝛ̃ndeo ſic ꝰm jnno.in.c.bone.ex̃ ꝺ poſtul'.p̃la.bal.ibidẽ. ¶ Et an papa hẽat pleĩtudiẽꝝ ptãtꝫ ĩ iuſ dictõe ſpũali. ꝛ̃ndeo ſic ſec⁹ ĩ tp̃ralib⁹ ꝰm jnno.ꝛ bal.vbi.ſ. ¶ Et nota ꝙ qñ papa facit aliq̃d ꝺ pleĩiudine ptãtis:nõ ĩteruertit ꝙ ḃ poſſeſſiõeꝝ alicui poſſeſſori.q; ꝓpter ḃ papa nõ acq̃rit aliq̃ poſſeſſiõꝝ ꝺ nouo ꝰm ĩno.ꝛ bal.vbi ſupꝛa. ¶ Ite nota ꝙ eccl'ia romana p̃t amittere iuſ dictõꝝ ꝙ p̃ſcptiõꝝ ltĩmã cẽtũ ãnoꝝ ꝰm jnno.ſꝫ ſubditi nõ videnf̃ poſſe p̃ſcribere ꝓpter malã fidẽ.ſꝫ nõ ſubditi poſſent pꝛeſcribeſ.bal.vbi.ſ. Sꝫ põe papa ꝓcedit mihi aliq̃d ex plenitudie ptãtis.an ꝓtra me poſſit p̃ſcribi.dic ꝙ ſic ꝰm jnno. ĩ dicto.c. bone.q; mea poſſeſſio non eſt papalis.ſꝫ priuata. et quia mutata perſona : mutaf̃ priuilegium.vt.ff.de iudi.l. ſed et ſi reſtituatur.§.i.et.C.de impo.lucra. deſcrip.l. i.libꝛo decimo. et.ff. de acquirẽ. heredi.l. paulus.§. finali.ꝛ.ff.de publiĉ.l.licitatio §.fi.bal.ĩ all'.l.ſi aquã.C.ꝺ.ſeruitꝫ.ꝛ aq̃. Põe:eccl'ia agit ꝺ̃ ptãtẽ.vel ecõtra.vl' potestas contra caſtrum.vel econtra. De his que priuatus non poſſet pꝛeſcribere virtute huius vſatici.nunquid poteſtas vel eccleſia pꝛeſcribent. Et videtur tenere glo ſa ordinaria que hanc mouet q̃ſtionez ꝙ ſic.q; dicit ius cõmune habere locũ. hec glo.ſi ſane intelligaf̃ erit va.ꝛ poterit ſuſtineri.al's aliter ĩtellecta eſt falſa. Et puto ſic poſſe ꝛ debere ĩtelligi. nã cũ dicit ius cõe hr̃e locũ.ſcꝫ illud qꝺ vult ꝙ ꝓuilegiatus nõ ꝓdit ſuũ ꝓuilegiũ ꝓpter aliuꝝ ꝓuilegiatũ. ſed vterq; vtif̃ ꝓuilegio ſuo. jdez glo.antiqua.ſ.vſa.pri. ſup ẏbo pupillis. Si ẏo ĩtelligeres ius cõe.ſ.illud qꝺ indu-

cit pſcptiões et ius pſcribẽdi iter puatos hr̃e locũ iter puilegiatos. glo. eſt falſa. qa vt dictũ eſt puilegiat⁹ vti pt ſuo puilegio ꝛ puilegiatũ. ſic ⁊ ꝛ quelibet aliũ. vt pba tur. ff. de mio. l. vz. §. fi. ⁊ l. ſe. ⁊ ff. q ex cau. ma. l. fi. pſertiz cũ puilegia ſint eadẽ vel e qlia. ⁊ in corpore iurz clauſa: ⁊ cõuentus certat de lucro captãdo. i. de lucrãdo rem quã nitit p prescptiões retinere. Hec autẽ materia eſt brocardica: ⁊ dic de ea vt no. p chi. ſup auc. qs actiões. C. de ſa. ſan. ec. in. iiij. q. p h̃ vide. j. vſa. ſe. in fi. pme glo. ô his etiã no. in pte in. c. j. ex̃ ô reſcp. ⁊ p dp. in rla. q por. de reg. iur̃. li. vj. ja. de mõ. iu. vel ptãtũ. i. regz. vt comes barcb. ꝛ quẽ in iurib⁹. ẽ. in. ij. nota pncipali perpreſſis. ñ pt pſcribi: ſiue ſit merũ iperiũ: ſiue alie regalie. ¶ Pone: ptãs agit p mero ipio alicui⁹ loci cõtra puatũ. illud merũ impiuz qſi poſſidẽtẽ. vel etiã cõtra eccl'iam. ps defendẽs excipit q qſi poſſedit illud a tãto tpre citra. ⁊ p tm tps q nõ eſt mẽoria incõtrariũ. Quero an id poſſit ps cõuẽta defẽdere. ſi pbeť. Et videť q nõ: qr h̃ dr q nll's pt defendere. etiã lõgin q. cc. ãnoz poſſeſſiõe. ergo nõ ſuffic pbare de dicto tpre. ſ. cui⁹ nõ extat mẽoria. qd min⁹ eſt. cc. ãnis Sic in ſili dicim⁹. ſ. de pſcptõe cẽtenaria q ſola viget cõtra romanã eccl'iaz. ⁊ i q nõ ſuffic pbare de dcõ tpre. cui⁹ nõ extat. ergo min⁹ ⁊ i h̃. ⁊ ſuffic: qr ita placuit legislatori. vt hec. no. in. c. cũ nob ex̃. de pſcrip. Ecõtra videť q ſic: qr allegãdo tps: cuius nõ extat mẽoria icludit qs titulũ. q dr pro ſuo. vt ex̃. ô pſcp. c. i. li. vj. ⁊ ibi no. p arcb. ⁊ alios. p h̃. ff. de aq. coti. ⁊ eſti. l. h̃ iure. §. duct⁹. ⁊ chi. Idẽ qd. ẽ. in. l. certz ãnis. C. ô pac. q. rij. Et ſic nõ videť tueri ex poſſeſſione ſola: ſz ex titulo ſic pſumpto: ⁊ incluſo Et ꝛſue⁹ cui⁹ nõ extat mẽoria incõtra[m] ius ſiue puilegiũ induc. vt no. in. c. ſup q. buſdã. ex̃ de v. ſig. Quid dicem⁹ certe magis placet pmũ dictũ. ſ. q nõ poſſit ſe tueri. lz tãto tpre poſſederit q hoim mẽoria ĩ ꝛriũ nõ exiſtat. qr nec ducẽti ãni nõ ſufficerẽt. vt h̃ i tex. ⁊ ẽ. i pmo dctõ hui⁹. q. qr i pſcptiõe cẽtenaria idẽ dici pt. ⁊ tñ glo. tenet ꝛ. vt i dcõ. c. cũ nob. g⁹ ⁊ i iſta ducentenaria. Premiſſa ãt itelligo cũ agit ſiue ex cipit petitorio, ſec⁹ ſi poſſeſſorio. nã q cumq q habuit poſ. vel qſi meri iperij ab anti quo videlz tpre dñi regz ja. ſenioꝛz pt illã petere ⁊ defendere. vt i. c. reſtituim⁹. ⁊. c. ſe nti. curie barcb. dñi regz p. ij. filij dicti dñi regz ja. qõ no. ja. ô mõ. iu. Sz certe dico adhur q cq̃d ſit q vt q dã dicũt ſm dẽm q pualet. ſ. q merũ ipiũ pſcribi tãto tpre cui⁹ inꝯ[m] mẽoria nõ exiſtit. p. l. i. §. deiqz. ff. de aq plu. ar. ⁊ p notata i. l. fruitutes. ff. de fruitz. cũ merũ ipiũ nõ hẽat cãm continuã. nec qſtio: qr certũ ẽ. nec natura pati poſſet. q cõtinuo qs merũ ipiuz ſuſpẽdẽdo. vel mutilãdo. qſtionãdo. vel ſili'a facere exercere valeat. vt dr de via: qr iterdum comedit hõ vl' dormit. vel ſili'a impedietia fac. vt dcã. l. fruitutes. Et de h̃ tãgit odof. i. l. ⁊ qr. ff. ô iurz. o. iu. p h̃ fac qõ no. pe. ja. de iurz dcõe q to tpre pſcribat i ſuo libello. ti. rj. ô pfeſſo. i rẽ actz. añ fi. Pro ſolone nãqz hoꝛ breuit dicas: q pmiſſa ptie dicta locũ hñt ⁊ ſtz va de iur̃ cõi. Sec⁹ tñ eſt de iur̃ vſa. Et ſic iur̃ hũc vſa. va ẽ opio dcõi dñi ja. de mõ. iu. ſ. q mex ipiũ pſcribi nõ pt. ⁊ ita teneas. p h̃ vide i comẽ⁹. p. alb̃ti c. xiiij. vaſall⁹ ſiue caſtlan⁹. c. ſe. ⁊ c. xvj. ſi alicq alodiarij. ⁊ ibi p doc. p ⁊ ꝛ. ſz tñ oppio ja. ô mõ. iu. q⁹ ad hui⁹. q. ſp remanet va vt pmiſſuz ẽ. Sz qd ô mero ipio ⁊ ſimplici iurz dcõe. vl' ſi duo ptẽdãt ô termio caſtri. ⁊ nõ apparet ô iurib⁹ eoꝝ: niſi de poſſeſſione lõgeua. ⁊ de vſib⁹ ãtiqs. Hũqd iſta pſcribuntur. vvidetur q non. per hũc vſa. cum ſint regalia. vt in feu. q ſunt regalia c. vno. ⁊ vt regalie pnci pti nẽt i cathaloia ⁊ iſta pceſſa ſtz ptãtib⁹. vt. ẽ. i vſa. xciiij. qa iuſticiã. ꝛriũ ẽ vm. qr iſte vſa. ſolũ hz locũ i mero ipio. hz gl. ⁊ nõ i mixto. nec aliꝭ iuriſdcõib⁹ qr bñ ꝛ pncipẽ pſcribũť. vt i dcõ

c.restituim⁹.ꝛ.c.ſc.curie barch.dñi regis
P.ij.i p⁹ eñ.c. restituit ſolũ ꝓnceps poſ-
ſeſſionẽ meri ipij.ꝛ ſaluauit ſibi ius ī ꝓpe-
etate. Et iõ dr ibi ſine cãe cognitione. qõ
ius ſibi cõpetit ex l⁹ vſa.i dcõ.c.ſc.qõ inci
pit.restituim⁹ eẽ restituit mirtũ ipium:ꝛ
ſimplicẽ iur⁹dcõez:ꝛ quo ad ꝓpetatem:ꝛ
quo ad poſſeſſiõez.ibi cũ dr. renuerit.nẽ.ꝛ
ſic ꝓpetate poſſederit:ꝛ ſic poſſeſſionẽ.ꝛ ſe
q̃tur vlteri⁹.nõ moleſtabim⁹.ponẽdo ſibi
ſileãi ñ ꝓpeⁿ exvi dcõꝓ vboꝝ ꝛ ex poſſeſſi-
one ãtiq̃.cũ q̃ dr ꝓceptũ fuiſſe.ja.de valle.
¶ Quid de vſa.lxv.ſili mõ ꝛ vſa.xcj. aucte
ꝛ rogatu.ij.q̃ ſt⁹.ſ.ꝛ alijs regalijs q̃ ptinẽt
ꝓncipi.vt comiti barch.dico q̃ idẽ qõ de
mero ĩpio.facẽ qõ dixi.ſ.c. vſa.ĩ gl.i. in.ij.
no.ꝓncipali. ¶ Sz põe q̃ ille q̃ eſt in poſ.
meri ipij allegat titulũ.qꝛ dicẽ ſe hr̃e ex cã
donatiõis vel vẽditõis.vel ſili.ab illo qui
ius hẽbat dãdi vl vẽdẽdi.ẽne op⁹ ꝓſenſuz
fuiſſe ꝓbare vt poſſit obtinere.ꝛ dicas q̃
ſi ꝓbat ſe vſuz fuiſſe.r.an.ꝺ ꝓſenſu maio-
ris ꝓt⁹ ppli.ꝛ tũc ꝓſcribit.r.ãnis iter ꝓſen
tes.xx.iter abñtes.ꝑ.l.aliud.§.referẽ.ff.de
reg.iur. Aut nõ:ꝛ tũc ẽ neceſſariũ tm̃ tpa
cui⁹ memoria ī ꝓriũ nõ exiſtat ꝑ.l.i.§.deni
q̃.ff.de aq̃ plu.ar. Sz tu dicas ꝛ veri⁹:q̃
dñus nõ poſſit ꝓbare ſe vſuz fuiſſe iur⁹dcõe
vel mero ĩpio de ꝓſenſu pt⁹ ppli.Iz nõ alle
get titl'm q̃ ꝓſcribet.r.an.iter ꝓñtes.xx.i-
ter abñtes.qõ ꝓbat ſic. Conſue⁹ dat iur⁹
dictionẽ.C.ꝺ emã.li.i.ꝛ fi.ff.de al.ſcri.l.
ij.ꝛ no.ī dicta.l.ꝛ q̃.ff.de iu.o.iu.Iz ꝓſue⁹
ꝓſcribit.r.an.vt.C.q̃ ſit lon.ꝓſue.in Ru.
ꝛ.l.i.q̃ſi ꝑ totũ.ergo merũ ipiũ.vel iur⁹di
ctio ꝓſcribit.r.an.ꝓ l⁹ facit ſpãl'r.C.de di
uer.offi.l.viros.ī fi.li.xij. Ego ãt ſup l⁹ ita
dico:q̃ Iz ꝓdicta de iure cõe habeãt locuz:
nõ tñ ꝓcedũt iur⁹ hũc vſa.cui ſtãdũ eſt.ni-
ſi ꝑ donatariũ.vel ẽptorẽ ipi⁹ meri impij
legitim⁹ titul⁹ donatoꝝ vl vẽditoꝝ oſten
ſus fuerit.al's agat cũ gemiano.tũ q̃ ī ca
ſu balomia non eſt ꝓſcꝑtio.r.vel.xx.an. niſi
[illegible] tm̃.vt l⁹ no.ꝑ glo.ꝛ ja.de mon.
ĩu.ꝛ ſan⁹ dicã.ſ.c. vſa.ĩ glo.penl.i.ij. no.
¶ Ulteri⁹ pone aliq̃s eſt vſus longo tp̃re
mero ĩpio.aurẽ vel pẽdẽ mutilãdo. nũ q̃
tñ ſuſpẽdẽdo.nõ vult ſuſpẽdere.dr ꝛ obij-
cit ſibi:q̃ Iz ꝓſcꝑſerit quo ad inẽbri muti-
latiõez:nõ quo ad ſuſpenſionẽ.q̃d erit.di
cũ q̃dã q̃ illa faciẽdo.in alijs videt mer̃
ĩperiũ retinere.ar.ff.de fur.l.vulgar⁹ ẽ qõ
ff.quẽad.ſui.ami.l.ſi ſtabulicidij.§.i.ꝛ videt
glo.C.de agri.ꝛ cẽ.l.quẽadmodũ in fi.li.
xj. ¶ Sz ponam⁹ q̃ alicui cõceſſuz ẽ mer̃
ĩperiũ.nõ eſt vſus mero ĩpio.qꝛ nõ exegit
caſus. Quero:q̃d iuris.dicas q̃ inde hr̃
ac ſi vſus fuiſſet.nã ꝓtinue ꝓſumit̃ poſſeſ-
ſionez retinuiſſe.ad l⁹ facẽ optie.ff.de reb⁹
a.ac.iudi.poſ.l.q̃is.ꝛ vide qõ no.jnno.i
c.dilect⁹.eẋ de capel.mo. Caſtroꝑ. Cuius
ius ad ea ſolũ ſtrigit:q̃ ad caſtrũ ẽmiatũ
ſpectãt iur⁹ caſtri.ꝛ ex eo ſolũ.qõ ẽ caſtꝑ vt
dixi.ſ.ī glo.i.ī.iij.no. ꝓncipli.ibi vide.ꝛ.j
e.glo.v.ꝛ nota. ¶ Et q̃d ſit caſtrũ.q̃d vbs
q̃d ciuitas.q̃d villa.q̃d burg⁹.q̃d vic⁹.q̃d
opidũ.q̃d mũicipiũ.ꝛ q̃d caſtellũ.vide et
dic vt ſcꝑſi.j.vſa.clij.caſtrũ.ī glo.pl't.ꝛ vl.
Pro quo vide eẽ qõ no.ꝑ arch.in.§.Quia.
xxiij.q.viij.ꝛ ꝓ jo.an.ī nouella.i.c.ſi ciui-
tas.de ſen.ex.li.vj.ꝓ l⁹ eẽ vide i.c.cõſtitut⁹
eẋ.de in ĩteg.re. Et nota q̃ iur⁹ eſt caſtri
q̃ exñtes in ãra termios openẽ in foſſat⁹ ꝛ
vallis ꝛ mur⁹.vt ī comẽ.P.albẽ.c.xvj.ſi a
liq̃ alodiarij.ꝛ no.C.ꝺ imu.nemi.cõce.l.
fi.li.x. Ite admicula ſeu ꝓbatiões caſtri.
q̃ vocẽt caſtrũ ſt⁹ q̃ hẽat caſclanũ.ſcõo q̃
hẽat fabricã de diſtrictu.ʒ⁰ q̃ hẽat termi-
nos.q̃rto q̃ hẽat bãna ꝛ pẽas.q̃nto q̃ ha-
beat ciuilẽ iur⁹dictiõez.ſexto q̃ hẽat talli
as.vij⁰.q̃ hẽat vnã petiã ꝓſ⁹ de tapll.oc
tauo q̃ hẽat de aiali ſpeciat certã ptem.
Ite vinũ ver⁹ Et q̃ hẽat ẽptoriũ.no.ino.
i.c.cũ ad ſedẽ.ꝺ reſti.ſpo. vide ibi jo.an.in
nouel.ſu⁹ vbo ptinẽtijs ſuis. Ꝺ.ꝺ podio
lati⁹ ꝑdi.n. vide vt ſcꝑſi.ſ.c.vſa.ī glo.i.in
iij.no.ꝓ[illegible].v.quero quot ſt⁹ iura ꝛc.
Quero. An alodiari⁹ ſiue ppl'atus infra

terminũ alicui⁹ castri ꝑ priuilegiũ defendere se possit. ꝙ in ꝗstijs tallijs: seu alijs oneribꝰ ñ ꝓtribuat cũ hoibꝰ dicti castri Et videt ꝙ ſic. nemi vclt in dubiũ ꝙn efficiatur singl'arꝫ dicti castri. ⁊ icola seu municeps. ⁊ ꝑ ꝑns cõtribuere dz in oibꝰ oneribꝰ cũ alijs hĩtatozibꝰ ⁊ singl'aribus dicti castri. vt. l. i. circa ꝓnĩ. ⁊. l. icola. lo. ij. ff. ad muni. Tuz etiã qz dicti hoies habitãtes i dicto castro ſt in possessiõe pacifica habitatozes dicti castri tallĩadi ⁊c. in oibus tallijs. ꝗstijs. ⁊ alijs exactiõibꝰ ꝙ ꝓtigunt fieri ꝑ ipos in dicto castro a. x. xx. xxx. xl. l. ⁊ lx. ãnis. ⁊ a tãto tp̃z vltra ⁊ citra. ꝙ hominũ mẽozia in ꝓriũ nõ exist̃it. cuiꝰ tp̃is possessio dat titulũ: nã hĩ titulũ vel possidere tãto tp̃z: cuiꝰ mẽozia in ꝓriũ ad patia iudicant. vt in. c. i. de ꝑscp. li. vj. et. de vb. sig. c. sup ꝙbusdã. ⁊ ibi no. ff. de. pba. l. si arbiter. ⁊ de aq̃ plu. ar. l. i. §. fi. ⁊ ibi no. ꝑ bar. ⁊ ꝑ jnno. in all'. c. sup ꝙbusdã. cũ cõcoz. ꝙz deponũt oẽs testes. pducti. ꝑ ꝑte hoim castri. ꝙ sp viderũt hĩtatozes in dcõ termio cõtribuere cũ hoibꝰ dicti castri: q depositio suffic̃ vt hec pulcherrime notat gl. i dicto. c. i. ð ꝑscp. li. vj. sup vbo mẽozia. ⁊ ibi ꝑ archi. ⁊ ꝑ bar. ĩ. l. h̃ iure. §. ducrus aque. ff. de aq̃. coti. ⁊ est. Tuz etiã ꝓbat certũ est cñi ꝙ de iure ꝓsuetudinario. qð ꝓ iure in corꝓre iur̃ clauso ꝓbat: salti in cathalonia. qcũqz siue alodiarius. siue emphiteota q̃ habitet in termio alicuius castri tenet̃ facere ⁊ ꝑstare opas ⁊ alia supra dicta: q̃ ad defensionẽ dicti castri ꝓtinẽt. nõ distinguẽdo si alodiarij vel alij hĩtent in forcijs. vel nõ. vel hẽant fortitudies: vl nõ. vt hĩ clare in cõmẽ⁰ ꝑ. albti in. c. xvj. si aliq̃ alodiarij circa fi. ⁊ ꝑ totũ. Hec etiaz ꝑt cõcedi ĩmũnitas seu ꝓuilegiũ ꝑ dñm castri ipi⁹ habitatozibꝰ in termino dicti castri: cũ eẽt ꝓeiudiciale hoibꝰ dicti castri. qz dicta ĩmunitate seu priuilegio magis grauarent. Nã ꝙ in pl'ibꝰ onꝰ portat: melius portat. Et sp ꝓuilegiũ censet̃ eẽ cõcessum sine ꝓeiudicio tertij. vt. l. ij. §. si q̃s a ꝓncipe. ⁊ §. merito. ff. ne q̃d in lo. pu. Et ꝙ talis ĩmunitas nõ possit ꝓcedi videtur tex. ⁊ glo. ml'ũ notabilis ꝑ bar. ⁊ Bm. ferra. in sua lectura in. l vacuat. C. de decurio. li. x. Tuz etiã ꝙ ius exeũdi ad sonum gaytãdi: ⁊ opas faciẽdi est ĩuẽtũ ipi castro ⁊ est inꝑscꝛiptibile: vt i pũti vsa. h̃ q̃ð iur̃ est sctõꝝ. ⁊ h̃ no. ꝑ ja. de mõ. iu. ⁊ ja. de vallesica. Jncõtrariũ vr̃ ꝙ terras tenẽtes siue hĩtatozes vel alodiarij in termio alicui⁹ castri nõ tenẽtur cõtribuere cũ hoibꝰ dicti castri si ꝓuilegiũ eis fuerit ꝓcessuz. seu ĩmunitas ꝑ dñz castri. h̃ ꝓbat iure castri. seu mũicipali dicẽte ꝙ terras tenẽtes infra terminũ alicui⁹ castri cõtribuũt: nisi al's ꝓuilegio valeant se tueri. vt in. c. xlvij. Jtẽ terra tenẽtes curia bar̃. dñi reg̃ ꝑ. ij. ⁊ in. c. xvj. Jtẽ q̃lls terramẽts curie monticsoni dñi reg̃ alfonsi. ij. Jtẽ non ob. q̃ð allegat̃ de ꝑscꝛip. qz dato ꝙ per mille ãnos possedissent. nõ ꝓpterea cauſat ꝑscꝛiptio ꝑ viam possessionis. de reg. iur̃. li. vj. cuz ibi no. Nec ob. illud q̃ð allat ꝙ tales ĩmũnitas nõ põt cõcedi ꝑ. §. si q̃s a ꝓncipe. ⁊ §. merito. ex q̃bꝰ sumit maximũ fundamẽtuz ex adverso. qz si recto diametro ꝓall'. ĩra intrent totalr̃ faciũt ⁊ fundãt ꝓriũ: q̃ marie §. si q̃s a ꝓncipe all'at. ibi cũ dic̃. nisi forte q̃s h̃ impetrauerit ⁊c. Est ergo ibi text̃ expressius ꝙ vbi q̃s ipetrauerit a ꝓncipe. ꝙ liceat sibi i publico hedificare. etiã cuz alteri⁹ jactura. seu incom⁰. ꝙ valet: ⁊ tenet talis ipetratio. ⁊ de iur̃ fortiꝛ effectuz Nec ob. h̃ vsa. ſ. all'at. Nec glo. ja. de mõ. iudat. neq̃z jaco. de vallesica: quia posito sed non concesso: immo penitus denegato ꝙ talia sint inꝑscꝛiptibilia. ac tamẽ h̃ non obstãte dominus dicti castri recte et iuridice in ꝓdict̃ potuit infrãquire habitatozes in dicto termio ipi⁹ castri iur̃ cõstitutiões siue capl'a ꝓdicta desup allata. fin Spantẽ in do. Car dona. ꝑ h̃ vide qð scpsi. ſ. in vsa. liij. ð alijs nãqz rusticis. sup

vbo bacalarij.ī.q.pet.ꝛ.vlt.Sz iuꝛ hꝫ qro
eiſdē termīs necnō retētz:an dñs caſtri vē
dēdo.vl'al's poſſit facere īmunes aliquos
māſos ī dicti caſtri dñio ꝓſtitutos ab opi
bus muri ꝛ vallis.badis.ꝛ gaytz dicti ca
ſtri.ꝛ facta īmunitate poſſint cogi ad faci
endū op⁹ forāneū.Et videſ ꝙ poſſint co⁹
gi.ꝑdictz nō cōſtātib⁹.vt ī comē.Ꝑ.albti.
c.xvj.ſi aliq̄ alodiarij.C.d op.pu.l.ad po⁹
tus ꝛ.l.oēs ꝓuicia⁹.C.e.ti.l.i.ꝛ.l. itra vr⁹
bē.C.d decurio.l.vacuatz.li.x.C.d ſa.ſan.
ec.l.ad īſtructiōes. Nec īmūitas ſiue ꝓui
legiū dñi obſtat cū ſit ꝑiudiciū alio⁹ ha⁹
bitato⁹. No.in.c.diuerſis.eꝛ.de cle. ꝓiu.
de clec.c.noſti.chi.C.de pac.l.ſi q̄s in con
ſcribēdo.ij.oppo.Et ꝙ op⁹ publicuz ſit ꝑ⁹
ſtādū no.ꝓ Ꝺ.de mō.lau.in cle.i.de iuꝛ⁹
iuꝛ. Sec⁹ in alijs opib⁹ volūtarijs:ꝛ ñ ne
ceſſarijs:nā tūc dñs ꝑt.Et oīa ꝑdicta vidē
tur rei īpoſita:nō ꝓſonc.ff.de mu.ꝛ ho.l.
honoꝛ.ſ.via⁹.ꝛ ꝓ tributz nō ꝓſona:ſz res
cōuenīū tur.vt.ff.de publi.ꝛvecti.l.impe
ratoꝛes.ꝛ ī dicta.l.oēs.R.de area. iuriſpi
tus ciuis minoꝛiſe.¶ Queſtio de fcō. Ti
cius de gñe militari hz ꝛ poſſidet iure lu
cratiuo īter cetera bōa ſua:quēdā gregz
arietū ꝛ ouiū in q̄ntitate ꝓ dei gr̄az ſuffici
enti.que ſiq̄dē gregē arietū ꝛ ouiū ꝓ ſuos
paſtoꝛes ꝛ ſeu paſtoꝛes paſcit:ꝛ paſci faē.
ꝛ cuſtodiri.tā infra ſuos honoꝛes q̄ alibi
Sic ꝙ cū eꝛ ſuos honoꝛes trāſferri man⁹
dat īpm gregē.oportet ꝙ grex ꝑdict⁹ mea
tū facere hz:ſeu trāſituz ꝓ caſtra ꝛ co⁹ ter
mīos.alio⁹ dño⁹ nobiliū vel militū:ſeu
alio⁹ dño⁹:ꝛ dū īpe fit trāſit⁹ īpi⁹ grex ꝑ⁹
fati nobiles:aut milites.ſiue alij dñi īpo
ruz caſtro⁹ ꝓ ſe:aut ſuos officiales cōpel⁹
lūt eūdē Ticiū hoīez generoſuz.ac de mi
litari gñe recta linea deſcēdentē.ꝛ ſeu pa⁹
ſtoꝛes ſiue cuſtodes īpi⁹ gregz ad ſoluēdū
inde pedagiū.videlz vnū vl' duos arietes
vel ad dādū certā pecūie q̄ntitatē ꝓ cente⁹
nario loco īpius pedagij.aſſerētes ꝛ affir⁹
mātes ꝙ hꝫ eſt ius caſtri.ſ.q̄ de tot beſtiar
menut.q̄ trāſitū faē ꝓ terminos ſui caſtri
hāt certū q̄d:vt dictū eſt iuꝛ.caſtri cuiuſ⁹
mīs ꝓſone īpm beſtiar criſtat.dicto tñ Ti
cio ꝑriū aſſerēte.Queriꝛ q̄d iurz in hac.q.
omiſſa pte affirmatiua.cū īpa nll'a poſſit
iuꝛ fulciri.eſt ita dicēdū ꝓ pte negatiua:
q̄ eſt dict⁹ Ticiꝰ.Et ꝓmo ñdeꝛ ad hꝫ qō er
aduerſo allegaꝛ.ꝙ tl'e pedagiū:ſiue vecti⁹
gal eſt ius caſtri.loq̄ndo cū reuerentia de
bita ꝑriū aſſerētiū:nō eſt vm:ꝙ ius caſtri
ſit:īmo ius vſurpatiuū eſt ꝛ occupatiuuz
necnō ꝛ vſurpatiue ꝛ occupatiue.ac ꝓ vi
ꝛ violentiā introductū.ꝛ hꝫ euidēter liq̄t.
eo inter cetera ꝛ ali's.q⁹ tale ius tā ꝓ vtriuſ
q̄ pagine iuris q̄ ꝓ vſaticos barcb.ꝛ ꝓſtitu
tiones cathalonie gñales q̄ et iā ꝓ cōme.
Ꝑ.albti q̄ ꝓ iure in cathalonia hūmodi nō
eſt ſtatutuz.nec ꝓ doc.inibi ſcꝑtū.iura et
cū caſtri plura ſiz:vt no.in hꝫ vſa.hꝫ qō iu⁹
re eſt ſcō⁹.ꝓ ja.de valleſi.q̄ vide.ō.e.vſa.ī
glo.i.in.iij.nota ꝓncipali.v.quot ſiz iura
caſtri ꝛē. Ydē no.ꝓ R.d area ī dictz cōme.
c.xvj.ſi aliq̄ alodiarij.ꝛ ibidē ī pte ꝓ Bm,
de podio.qd vide.ō.e.glo.v.et nota ꝙ iu⁹
ris eſt caſtri ꝛē.d quo⁹ iuriū caſtri nūero
ꝑdictū ius caſtri aſſertū ꝛ ipeditū nō eſt.
ſ.de habēdo certū q̄d ꝓ lo beſtiar menut.ꝑ
textu trāſit⁹ antedicti. Ꝺō illicite et ꝛ deū
et ī⁹ꝓ⁹ tl'e ius erto⁹quētiū aīa⁹ detrimē
tuz exigiꝛ.recipiꝛ:et erto⁹q̄ſ. Sc̄do ñdeꝛ
ꝙ poſito ſz nō cōceſſo:ꝙ dñs caſtri a q̄uis
ꝓſona īpm beſtiar ſit ꝑdictū recipiat ius.
put eꝛ aduerſo opponiꝛ et allegaꝛ. Etiaz
ꝑfat⁹ Ticiꝰ gñoſus ad ſoluēdū dictū ius
illicitū.ꝓpter eiꝰ militare ꝓuilegiū mini
me teneꝛ.q̄ ꝙ ad id ꝓſoluēdū cōpulſus fu
erit:et ꝙ pei⁹ eſt abſq̄ cāe cognitiōe:ſz ꝓ⁹
pria volūtate īpi⁹ dñi executat⁹. Ꝺuꝛ illō
vulgare. Sic volo ſic iubeo.ſit ꝓ rōne vo⁹
lūtas. Et ꝙ idē tici⁹ ad id ius nll'aten⁹ te
neaꝛ.etiāq̄z ab eodē iure ſiue onere et ab
alijs funditus īmunis criſtaꝛ:et erutus
vbiq̄z per totum cathalonie ꝓncipatū.iu
re ꝓuilegij ſui militaris.ꝓout cauetur

liquide per constõnem cathalonie gñalẽ que incipit. Statuim⁹ etiã ꝙ eccl'iastica ꝑsona. editã in curia gñali barchᵒ. dñi regis ꝑ. ij. vbi dr ꝙ milites. barones: ⁊ clerici ad soluẽdũ lezdã pedagia. mensurati cũ: ⁊ pensuz: nõ tenẽt. Idẽ no. ꝙ bertrãdũ de seua. ⁊ bñg^m vines in q̃dã q̃oc. quã ponũt: q̃q̃z incipit. q̃ro q̃ ꝓuilegia habẽt milites ꝺ iure cathalonie. v. xvj. qõ tene mẽti. Quare ꝓcludit cx ꝓmissis ꝙ ꝓdictũ ius siue pedagiũ iuꝝ castri: ⁊ seu al's licite. et absq̃ ꝓscia ꝙ coĩdẽ dñm. ⁊ seu dños castrorũ recipi nõ ꝓnt. q̃n ĩmo si sal⁹ suaꝝ aiaꝝ ab ipis desiderat hĩi penit⁹ tenent ad restitutiõez. qũ nõ remittit pctũ donec restituat ablatũ. vt. xiiij. q. vj. c. si res alie. cx de vsuꝝ. c. cũ tu. ⁊ in rl'a pctũ. de reg. iuꝝ. li. vj. Et hec dicta sufficiant saluo saniori ꝓsilio. bñd⁹ ꝺ gualbis. ll'. doc. bar. Terminator.

¶ Nota ꝙ ex quo termiatũ est castrũ hȝ territoriũ ⁊ iurȝdictiõem. vt. C. de fun. limitro. l. ij. li. xj. Et vide circa hᵒ. c. hȝ cx. de ꝓba. ⁊ qõ ibi no. ꝑ jo. an. Anth⁹. de bu. ⁊ np. ꝺ cici. Necnõ vide qõ no. ꝑ jo. an. in. c. cũ ad sedẽ. cx de resti. spo. sup vbo pti nẽtijs suis.

¶ Sȝ q̃ro: ponam⁹ ꝙ dñs rex dedit mihi castruz: nũq̃d videt mihi dare territoriũ. Rº sic. ad qõ fac. ff. de offi. ꝓfec. vb. l. i. §. cũ vrbẽ.

¶ Sȝ nũq̃d dãdo castrũ videt mihi dare iurȝdictõez magnã ⁊ mo dicã quã ibi hẽbat. dicũt q̃dã ꝙ de modica nõ est dubitãdũ. qr si castrũ est hȝ territoriũ: gº iurȝdictiõez. qr territoriũ dr a terrẽdo. ff. de vb. sig. l. si pupill⁹. §. territoriũ. Sȝ tu dicas ꝙ tota iurȝdictio trãsit: etiaz nll'o alio specificato vt dicta. l. i. §. cũ vrbẽ ⁊ hᵒ tenet host. in sũ. ti. de iuꝝ pa. §. q̃lr trãsferat. al's. §. iij. Hoc tñ ꝓsequr vt scpsi. s. in vsa. xciij. cx magnatibus. sup vbo. nec castrũ. in. q. hȝ pone tici⁹ ⁊ cẽ. fac in sil'i qõ scripsi. s. in vsa. lij. sacramẽta rustici. sup vbo mansuz. in. q. ix.

¶ Quero pone tu possides castrũ meũ: vbi hẽo merũ imp̃iũ ⁊ iurisdictiõez. peto a te castruz ꝑ re. vẽ. Nũq̃d in ista re. vẽ. veniet iurȝdictio. videt ꝙ nõ. ad qõ fac insti. de reb⁹ cor. ⁊ incor. glo. i. q̃ dic ꝙ res incor. nõ vendicãtur: hȝ iurisdiccio est res incor. pal'. vt ex. de ꝓsue. c. cũ dilectus. ergo ⁊ cẽ. dicȝ. ꝙ imo iurȝdictio venit in tali re. ven. iõ qr in reb⁹ incor. est dare dñm. vt in auẽ. de nõ eligẽ. ho. nubẽ. §. aliud. ibi. vsu. his crñtiõ⁹ dñis. coll'. i. sed re. ven. dat rõne dñij: vt in. l. in rẽ. in pn. ff de re. vẽ. ergo ⁊ cẽ.

¶ Quero q̃lr ꝓbent termini vel limites castri vel alteri⁹ possessionis. dic vt no. in. c. cuz cãm. cx de ꝓba. ⁊ C. de fun. limite. l. i. ⁊ ij. li. xj.

¶ Quero an destructo castro ⁊ hoĩb⁹ ꝺ loco castri mutatȝ. ⁊ in aliũ locũ trãslatȝ sit oĩs iurȝdicº dñi dicti castri sic destructi sublata. vide ꝑ jo. blãchi. in sum. feu. li. iiij. ti. de cõtentiõe feu. ⁊ q̃lr iudiciũ feudi sit examinandũ. §. põt formari qõ. v. ꝓterea destructo. cẽ. Dic vt ibi. Circa hᵒ vide qõ no. jmno. in c. cũ ex iniũcto. cx de no. op. nũ. in glo. C de legi. cẽ. quã tene mẽti. qñ multũ fac ꝙ villa de olot q̃ pretextu terremot⁹. q̃ pestifere viguit ꝑ totã cathaloniã in ãno domini. M. cccc. xvij. ⁊ viij. destructa fuit. ⁊ postea alibi mutata ꝑ ꝓte abbatȝ de olot fuit aduocat⁹ ꝓa. calis. ⁊ ꝑ ꝓte ꝓboꝝ hoĩȝ jo. de bellafilla. ad finẽ fuit ꝓnũciatũ in plena audiẽtia dñi regȝ alfonsi. iiij. ꝑ ꝓte ipoꝝ ꝓboꝝ hoĩm. ꝙ dicta mutatio fieri potuit. put ĩ sinia regia ĩ archiuo palacij barchᵒ. dñi regis recõdita. liq̃de est videre. ⁊ ibi te remitto.

Sȝ pone ꝙ teneo tꝑalia infra territoriũ alicui⁹ castri. Nunq̃d ego ⁊ mea dicemur cẽ de iurȝdictiõe ipi⁹. Rº. sic. ꝑ quo. xvj. q. vij. c. oẽs basilice. cx ꝺ or. cog. c. cũ dilect⁹ in ꝓn. de resti. spo. c. pisanis. ff. de offi. ꝓfec. vb. l. i. §. cũ vrbẽ. cx de ꝓuil'. c. ex ꝓte. ad qõ. xvj. q. i. c. alia. hȝ seruitus hȝ ꝓbari imposita si petat. ff. ad muni. l. ĩcola. ⁊ decẽsi. l. forma. de publi. ⁊ vecti. l. imperatores. quia quelibet res presumitur libera: nisi probetur serua vt hic in nr'a. q. vnde subco iurisdictiõi ipsius

dñi caſtri. ꝑ quo in auc. de q̃ſto. §. ſi vo for ſan. coll'. vj. ⁊ qđ no. jo. de blanoſto. ti. de act̃. §. p̃iudiciales. ſub Ru. q̃ eſt. q̃ ſt̃ iura q̃ dñs hz in hoſe. p h̃. ō. vſa. xviij. oĉs homines. i. ⁊ vſa. l. oĉs hoſes. iij. ⁊. j. vſa. xviij oĉs hoſes. iiij. ⁊. ō. vſa. c. ſi q̃s de hoſib⁹. hoc tenet ſpe. ti. de feu. §. i. v. xvij. q̃rit̃ qđ iur̃ habeo in hoſe mō. Et vide no. ex̃. de reli. do. c. cuz venerabil'. de erce. pla. c. dilecta. vide etiã chi. C. de emã. li. i. ⁊ qđ p eum no. C. de peda. iudi. l. placet. ⁊ p. B. ī ſpe. ti. de iur̃. o. iudi. circa mediũ. ti. p jo. an. ī cle. vna. de fo. cõpe. ī cle. bñ⁹ de vlzinellis. ¶ Quero q̃dã ſuũ feudũ vẽdidit abſq; licẽtia dñi ſupior̃ ſaluo tñ iur̃ dicti dñi ꝑ ut in inſtr̃o vẽdicõnali ide ꝓfecto cõtinet qđ inſtr̃m emptor eidẽ dño p̃tare mime curauit: vt ip̃m ſua firma roboraret. ⁊ inde tertiũ ſibi ꝓtingẽs hr̃et. Adeo q̃ iſtud dormiuit beñ. p. xlij. ãnos vel circa. q̃bus dicta vẽdicio facta fuit citra. Nũcq; dñs ſupior̃. q̃ nou⁹ eſt: fraudẽ ſciẽs p̃miſſaz. aſſerit q̃ dictũ feudũ ſic alienatũ: ⁊ poſſeſſuz cecidit in cõmiſſuz. Dict⁹ vo ẽptor dic̃ q̃ p dictũ tp̃s pacifice ⁊ q̃ete ac bona fide ⁊ iuſto titulo dictũ poſſedit feudũ. vel q̃ſi ⁊ ſic q̃ p̃ſcriptiõe legitia valet ſe tueri cõtra dictũ dñm. q̃rit̃ qđ iur̃ ⁊ videt̃ q̃ dictus ẽptor tali p̃ſcptiõe ſe tueri nõ poſſit. cũ ab apto liq̃at. q̃ vaſ. ꝑ dñm marie quo ad ꝓꝓrietatẽ nullaten⁹ valet preſcribere. Nã q̃uis vaſ. nafalr poſſideat ad iſtar emphiteote ⁊ in h̃ parificent̃. ip̃i tñ dño ciuiliter poſſidẽti p̃ſcptio nõ currit. ⁊ h̃ approbat̃ p dy. in rla. ſine poſſeſſiõe. de reg. iur̃. li. vj. qđ etiã videt̃ tenere. l. male agit̃. C. de p̃ſcp. xxx. an. in glo. magna. ibi. ⁊ poſſidẽti nõ currit p̃ſcptio. Et q̃ vaſ. ſiue ẽphiteota poſſideat nafalr ⁊ dñs ciuiliter. no. in ſpe. ti. de iur̃. emphi. v. xlvj. q̃rit̃. Preterea eſt certũ q̃ in p̃ſcptiõe req̃rit̃ bona fides ⁊ iuſtus titul⁹. cũ ius cõe faciat ꝑ poſſidentẽ. vt in ꝓpoſito. ad h̃ ex̃. ō p̃ſcp. c. ep̃m. li. vj. cũ ſuis ſp. q̃ titul⁹ dz inſtr̃m. Sed h̃ inſtr̃m emptor̃ nõ ꝓt dici titul⁹. ſaltẽ iuſt⁹. eo ⁊ al's q̃ eſt impfectũ ꝓpter carẽtiã firme dñi ſupioris. Sicq; videt̃ clare q̃ ꝑ q̃ bonã fidẽ hẽat q̃ diffitet̃. ex quo iuſt⁹ titul⁹ defiẽ. vt ꝓferet̃ q̃ ipe ẽptor tali p̃ſcptione ſe defendere nõ poſſit: vt. c. ep̃m p̃all. Ceterũ clariſſime ꝓſtat. q̃ vaſ. emptor nomine dñi quo ad ius ſuum poſſidet. ip̃i tñ mime p̃iudicare debẽdo. Qui ꝛis poſſidet cui⁹ noie poſſidet̃. vt ex̃ de reſti. ſpo. c. cuz veniſſet. ⁊. ff. ō acq. po. l. q̃ mõ. ⁊ p̃ſcriptio ſine poſſeſſiõe ꝓtigere nõ ꝓt. vt. ff. de vſuc. l. ſine. igit̃ p̃ſcptio. obiecta nõ ꝓt. Ulteri⁹ cũ nẽo ſibi cãm poſſeſſiõis mutare poſſit. nlla extrinſec⁹ antecedẽte cã. vt. C. ō acq. poſ. l. cũ nẽo. ⁊ ſic nõ potent obſtare p̃ſcriptio. ar. ad h̃. ff. ſi fui. ven. l. ſed ſi. §. i. ⁊ C. de p̃ſcp. xxx. vl. xl. an. l. cũ notiſſimi. §. vlti. Itẽ ꝓſtat clare q̃ feudũ ceciditin cõmiſſum. Nã emptor ⁊ vẽditor. q̃ tã illicite cõtrareñt feudũ amittũt. ar. C. de iur̃. ẽphi. l. vlti. ⁊. C. de agri. ⁊ cenſi. l. quẽadmoduz li. xj. Nã irreq̃ſito dño feuduz alienari nõ ꝓt: vt ab exp̃ſſo no. in ſpe. ti. de feu. v. xxx. q̃rit̃. Preterea clare liq̃t q̃ ſi vaſ. alienat totũ feudũ: vel maiorẽ partẽ. pdit feuduz ⁊ dñs a quolibet poſſeſſore ꝓt illud reuocare. ⁊ alij ꝓcedere. vt ex̃ de feu. c. ij. cũ ibi notat̃. etiãq; ſi mior̃ pr̃ alienat perdit feudũ. ſil'r ꝓcor. in his Poſti. in dicto. c. ij. allegãs. l. imperialẽ. §. hac edictali in li. feu. de feu. nõ ali. ſine cõſenſu maior̃ dñi. al's de phi. feu. alie. p fre. ⁊ latiſſime no. ō hac materia p glo. ⁊ doc. ex̃ de conſti. c. q̃ in ec cleſiarũ. Ac tñ videt̃ q̃ ls p̃dictũ feudũ ceciderit in cõmiſſuz p iura p̃dicta: q̃ aliter ſit ſm ꝓſtones cathaloñ. gñales. Et ſignãter iur̃ ꝓſtonẽ. Itẽ ne ſup laudimio ibi ītẽdim⁹. ⁊ c. editã in curia ceruarie dñi regis P. iij. vbi dz q̃ ſi is cui dictũ feudũ alĩ quo ex dictis modis. puta vẽditiõis ⁊c. p̃uenerit quẽ ad ſolutiõem dicti laudimij ſeu foriſcapij teneri volũ⁹. ſoluere renuerit aut diſtulerit aut poſ. ſeu q̃ ip̃i⁹ feudi

absq3 domini consensu adeptus fuerit. licet feudi dño ctiã p ipo laudimio seu forisc̃apio ipm feudu3 realr empare. Et sic pclu dẽdo sup his er quo dict9 vas. ẽptor requisit9 dictũ tertiũ soluere renuit. distulit9q3 t dictã pos. vel q̃si sine dñi cõsensu adeptus est. dñs supior dicti feudi p iur3 sui pseruatiõe vti pt iure sibi pcesso. vigore ac ptextu dicte pstõis. videlicet realẽ empa rã in feudo ipo faciẽdo: cũ alijs ipi dño a iure cõi cõcessis cõtra ipm vasallũ p̃missorũ occiõne vti neq̃at: cũ ipa p dictã pstõez tollãt. bñg9 vines. hodie in talib9 vel silibus. s. q̃ possessionẽ rei feudal' ẽpte. vel emphiteoticarie absq3 dñi firma adeptus ẽ vltra penas a iure statutas laudimiũ duplicare tenet est. puisuz p pstõnez cathal'. gñalẽ. editã in curie barch̃. dñi reg3 ffernãdi: q̃ incipit. als scandels ꝛc. ibi vide.

¶ Questio ꝓponit: q̃ freq̃nter de fctõ accidit: t euenit in loco del timonal. Comitat9 vgelli: ideo ipaz diligẽter nota: t mẽ tẽet: t signãter q: in plib9 si bñ videat fac̃ p iur3 dictiõe dñi castri de mõteto: nesio. fundati in valleñ. dioc3 baꝛ. t iurisdictiõe regia. s. alta. sine meri impij. quam inibi hz dñs rex. necnõ p dño dom9 ẽ palacio: site infra termios castri de mõteclu so dicte dioc3 baꝛ. dño prochie de campis termini castri p̃dicti ẽ mõte cluso. t p nobili bernardo de capraria. quoꝝ dñoꝝ iurisdictio ipi9 parrochie districta est. iurta sniaz inter ipos dños latã. put in caplẽ facẽtiã p pcordia inita t facta inter dñm regẽ t arcaldũ de capraria: dñm castri de Sau. t prochiarũ ipi9. vicarie vici t Zusoneñ. in t sup mero t mixto impio ipoꝝ castri t prochiarũ. put pstat instrõ acto: t dat3 in villa Castilionis cãpi ẽ burriana pj. kls aplis. Anno dñi. M. ccc. xxvj. Nec pj. kls aplis. Anno dñi. M. ccc. xxvj. Nec obstãte per vbo. statu cam̃etũ. v. ecce. cũ. ij. v. seq̃nti bus. Idez in sũma pt dici in silib9 castris seu villis pncipat9 cathaloñ. ipi9 cũi qõis

loci del timonal p̃dicti. tenor seq̃nti serie intimat. Duo pastores morantes ad solidatã cũ aliq̃b9 hoib9 loci p̃tacti: t domestici dictoꝝ hoim bricã in termio dicti loci habuerũt. t adinuicez se vulneraueꝛũt letaliter. tñ fuerẽt curati. sine difformatione ipoꝝ corpoꝝ dubiũ ẽ ex quo letaliter se vulnerauerẽt. punitio dctõꝝ vulneꝝ letaliũ: ad quẽ spectat. vel ad dñm comitez q̃ merũ imperiuz hz in dicto loco: seu ad dñm loci: q̃ mixtũ impiuz t iur3 dictiõez hz oẽm ciuilẽ. t videt q̃ cognitio t pũitio dictoꝝ vulnerũ ptineat ad dñz loci: vt p baꝛ mõ sequnti Certũ est eñ q̃ pastores ex quo in dicto loco habitãt ad solidataz. q̃ sint domestici t familia cũ q̃b9 habitant l. respiciẽdũ. §. furta domestica. ff. ꝺ penis t. l. edilcs. §. familie. ff. de edil'. dicẽ. t gñalr oẽs dicũtur domestici. t de familia. q̃ cuz aliquo sint in seruicio. seu habitãt. c. i litteris cẽ de testi. de offi. dele. c. insinuãte. et l. pnũciatio. §. seruiẽtiũ. ff. de vbo. sig. C. de his q̃ ad ec. cõfu. l. pñti. §. sane. no. isti. de testa. or. §. i testib9. Et tl'es domestici t familiares gaudẽt pullegio dñoꝝ. C. de epi. t cle. l. ij. C. si q̃cunq3 p̃di. po. l. vnica. ibi cũ sua suoꝝũq3 domo. xij. q. ij. c. si quos de seruis. lxxxix. di. c. iudicatũ est. Super quo vide qꝺ sepsi. j. vsa. clxvij. pr̃ ꝺ. v. silr. sup vbo domesticũ. Ex his infert q̃ dicti pastores st3 psone puate dicti loci. non extrance. merito q: delictũ cõmissuz p eos. t ei9 cognitio: t punicio ptinet de iure t vsu ad dñm dicti loci. vt in. c. xl. Itẽ q̃ vicarij curie barch̃. dñi reg3 P. ij. approbate i curia mõtisalbi dñi reg3 alfõsi. iij. c. xvij. Itẽ statuim9 t ordinam9 q̃ cam̃ q̃. anno dato q̃ dicti pastores cẽt cẽnei eligio de liq̃rũt i termino dicti loci ad q̃ dñm ptinet cognitio t spectat. C. vbi ꝺ cri. agi. oz l. i. t in aũc. q̃ in p̃mis. q̃ne delicti ꝺa sortiẽ fo. vt ibi. t c. fi. ex̃ de fo. cõpe. t. iij. q. vj. c. j. t fac̃. c. cum. Itẽ q̃ si algũ hom del senyor rep. curie mõtisioni dñi reg3 alfõsi

ij.ꝛ.c.xxxvij. Itẽ q̃ sil dit veguer. ꝑme curie barch̃. dñi regis ja. ij. Itẽ est certum ꝙ ptãtes q̃ possunt dici comites: vt colligit̃ ē. in vsa. xciij. ex magnatib⁹ hñt merũ imperiũ. ꝛ eis ptinẽt puniẽda. q̃ hñtur. ē. in vsa. xciij. qz iusticiã. In quoz nũero inibi exꝑssoz nõ cõprehẽdit̃ casus ꝑdict⁹ dictoz pastoz. Isti cũ pastores dñr morantes vel stãtes in dicto loco del timonal. vt l. est ym. C. de incol. li. x. nõ ergo exĩci de q̃bus vt dicũt aliq̃ dcõ pall̃. c. xl⁰. Itẽ ꝙ vicarij. ꝑ hoc facẽ cõis ꝓsue⁰ loq̃ndi: ꝙ extranei appellant̃ illi q̃ in loco nõ morãtur: q̃ ꝓsuetudo est inspiciẽda. l. cũ delamonis. §. asinã. ff. de fun. instruc. Et ꝙ itinerãtes dñr exĩci: nõ morãtes. facẽ. l. ei⁹. §. pelt. ff. ad mũi. Itẽ dicta vulnera fuerũt secuta. nõ ex ꝓposito: nec dolose: sz in rixa. Et dato ꝙ secutũ fuisset homicidiũ nõ hꝫ̃ locũ lex cornel. de sicar. l. i. §. diu⁹. l. fi. ff. ad l. cor. de sica. nec tenent̃ de homicidio. vt ibi: ꝙ to min⁹ in casu ꝓposito. in quo sola vulnera fuerũt facta in rixa. ꝛ nõ secutũ homicidiũ voluntas ꝛ ꝓpositũ distinguũt maleficia. ff. de fur. l. q̃ iniurie ī ꝑn. ex. de sen. ex. c. cũ volũtate. Itẽ ꝙ vulnera fuissent letalia. ex quo non fuit secuta mors solũ pastores tenẽtur de vulnere. l. ita vulneratus. ꝛ l. si vulnerato seruo. ff. ad l. acquil̃. imo dic alia. l. ꝙ si ꝙs vulnerauerit aliquẽ mortifere: ꝛ postea vulneratus ruina: naufragio. vel ictu alterius mortu⁹ est. ꝑm⁹ vulnerãs tenet̃ de vulnere. ff. ad. l. acq̃. l. huic scꝑture. §. si seru⁹ vulnerat⁹. Itẽ põderari dz ꝓncipiũ cũ exitu. ꝓncipiũ em̃ fuit rixa. ex q̃ secuta fuerunt vulnera: vt dictũ est. Exit⁹ nõ fuit mors. sed securatio. facẽ. ff. de edil̃. edic. l. bouẽ. §. aliqñ etiã. Merito ꝑmissis attẽtis resident factũ in solo vulnere facto in rixa. Et ẽ certũ ꝛ notoriũ in cathalonia. necnõ in viã iusticie ꝙ habẽt puniri pecuniariter. Et licet pena q̃ infligi hz dinoscit̃ spectare ad dñz loci ar⁰. l. qđ ad statũ dãnatoz. ff. de pe. Et lz diceretur vulnera letalia. Intelligẽdũ est vt putabat̃. sz vim nõ fuit. vt exit⁹ declarauit. vt exꝑsse nota. ī all̃. l. huic. §. si q̃⁹. in ẏbo mortifere. Null⁹ em̃ iudex posset dictos pastores coꝛpal̃ punire ex quo mos nõ fuit secuta. nec debilitaº nec diffoꝛmatio cũ pẽa nõ debeat delictũ egredi. ff. de his q̃. vt indig. l. resc̃ptũ est. ꝛ in penis miti⁹ se debẽt iudices hꝫ̃re. l. int̃ptatione. ff. de pe. Minima em̃ pena coꝛporalis est maioꝛ q̃cũq̃ pẽa pecũiaria. l. in fuoꝛ. in fi. ff. de pe. dñs em̃ comes non hz in dicto loco: nisi vbi exigit̃ pẽa mortz ꝛ membꝛi absciſiõis. Et ꝫ hz practica gñal̃ in tota cathalonia. vbi dñs Rex hz in aliquo loco altã iurz dictiõem. solũ habz ibi mortẽ ꝛ mutilatiõez. facẽ ad hoc in auc̃. de iudi. §. ad hec. coll̃. vj. Z ractat̃ ista mafia de exĩco in spe. ti. de cõpe. iudi. adi. v. serto rõne criminis. Itẽ in spe. ti. de ꝓsti. i §. i. v. q̃d si exĩneus in ciuitate delinquit. Sed videt̃ ꝙ dicti pastores dicãtur exĩnei ex quo ipi nõ stz originarij dicti loci. nec̃ incole. cũ ibi nõ declarauerint coꝛ volũtatem tacite nec expresse. qz nõ habitaꝛt in dicto loco ꝙ decẽniũ exꝑsse: qz non ꝓstat illos illuc venisse cã ꝑpetuo habitãdi. merito videtur pegrinari. l. ciues. C. de incol. li. x. ad hoc facẽ. l. vnica. §. exĩneus. C. de re. vxo. actz. Sed tu dic ꝙ dicti pastores censent̃ hoies dñi loci: postꝙ ibi morant̃. ergo nõ stz exĩnei. antecedẽs ꝓbat̃. ē. ꝙ vsa. cij. de oib⁹ hoib⁹. ibi in quoꝛ honoꝛe stetit. ꝛ ibi vide glo. ja. de mõ. in. qđq̃ ibi scꝑsi. ad idẽ facẽ. i. vsa. cclv. ꝑcipim⁹. in fi. ꝛ c. xxij. Itẽ q̃ null hõ q̃ tingue mas o ꝑnada. ꝑme curie barch̃ñ. dñi regis ja. ij. Cõsequẽtia ꝓbat̃ ꝙ. l. vnicã. C. de re. vx. actz. §. exĩneũ. Si vo exĩnei censeant̃ qđ nõ est vz. nõ esset dubiũ ꝙ iurz dictio ptineret ꝛ spectaret ad vicariũ vrgelli. vt ꝑt colligi a cõtrario sensu in dicto. c. Itẽ ꝙ vicarij. curie barch̃. dñi regis P. ij. ꝛ in ipa curia. c. xliij. Itẽ statuimus ꝙ vicarij ꝛ epi. Cõtrariuz

videf ⁊ dz in.c.xxvj. Ite q̄ si alq̄ hom del
senyor rey ⁊c. curie mōtissoni dñi regis Al
fonsi.ij. qđ credim⁹ veri⁹. Et sic tene q di
cti pastores nō ſtz exnci. imo hītatores di
cti loci. ⁊ p ꝓns dño dcī loci ipor puīcio ⁊
nō ad dñz comitē ptinet p iura ⁊ rōnes p
hac pte allat. Jo. đ sobirats. ll. ⁊ bng⁹ co
lūbi dcret or doctores ciuitatis jlerd ¶ Sz
ꝗro qđ si ī castro alq⁹ dñs rex merū habz
impiū ⁊ hō illi⁹ castri cōmittat hoicidiū
⁊ fugiat. ⁊ citat⁹. j. annū nō veiat. sic q bo
na illi⁹ post annū ānotata ſtz. q̄rit ꝗs illa
bona dz hre. an dñs rex. an dñs dci castri
Et dicas q dñs rex. fac bñ. C. de bo. pscp.
⁊ dāp. l. si ꝗs p hac. ⁊. C. ne sine inssu ꝑn.
l. vna. ⁊ ī feu. đ pa. te. ⁊ ei⁹ vio. c. si clic⁹. §. i
Sz ar. ꝯ đ. l. vsufructu legato. ff. de vsuf. §.
vsuf. qz lz ꝓpetatē nō hēat acq̄rit er ea vsu
fructū q⁹ ad ꝓpetatē. p ħ lex raptores. C.
epi. ⁊ cle. vbi bona delinq̄ntē sequunt. et
nō fiscū. Facit etiā q dñs castri hēat vt i
cor. đ ec. ti. §. si ꝗs aūt p redēptiōc. coll. ir.
Recnō q dñs castri. ⁊ non dñs rex hre de
beat. fac. c. cū sm leges ī fi. de hered. li. vj. ⁊
vide q̄ notanf ī c. postulasti. ex đ fo. cōpe.
Et q dñs rex q̄ pgnoscit bona hre debeat
fac bñ. C. de incest. nup. l. cū ancillis. Jsta
materiā tāgit ja. calbeti ī dicta. l. vna. C.
ne sine inssu ꝑn. Quid dicēdū. dicas disti
guē⁹. q: aut crimē siue delictū ē tale p qđ
cōmittēs meret penā mortz vl membri mu
tilationē. ⁊ tūc bona ptinēt dño regi seu
ei⁹ fisco. sec⁹ si talē nō meret penā. qm̄ tūc
dño castri ptinēt illa. Sz ego credo q hoc
nec illud de ipis bonis fieri debeat. cū il
la ptineāt filijs ltīmis si extāt. sinaūt pri
mior ib⁹ suis. vt ī aue bona pscptor. C. đ
bo. pscp. seu dāp. vbi de ħ p chi. bar. ⁊ bal.
Nemo. vid qđ scpsi. j. vsa. clvij. nemī. ī glo
ij. ⁊c. Potest. ¶ Nota q ħ vbū potest nega
tiua ꝑcedēte. vt ħ necitatē iportat. sup q⁹
vide qđ no. ī rla. i. de regu. iur. li. vj. sup v
vide qđ no. ī rla. i. de regu. iur. li. vj. sup v
bo nō ꝑt. C. C. annor. ¶ Nota q possessio
duceteneria quo ad hūc vsa. nō sufficit. s.
ī trib⁹ casib⁹. đ qb⁹ singlariter exꝑssiam. s.
feci mētiōz ī glo. i. ī p⁹. ij. ⁊. iij. notis ꝓnci
palib⁹. ibi vide. ¶ Nota. ij. q glo. ħ posita
sup vbo castror dic. q oīs actio durat in
hac patria. xxx. ānis. ⁊ vltra nō extēdit. ni
si in casib⁹ ħ notatis. ad qđ facit scpta cō
sue⁹ barch. ja. đ mō. iu. Nec cū ꝓsue⁹ ha
bet. ī recognouerūt ꝓceres. c. xliij. jtez q
oīs actio psonal. ſz dicta glo. fūdat ħ p. l.
gotica. oēs cause. ⁊ bñ qm̄ hodie. l. illa vsa
tic⁹ c. q vna cū plib⁹ alijs a dño rege ja.
p⁹ pditus. collocat⁹ est. j. inter ꝓtōes pa
ciū ⁊ treugar post vsa⁽ⁱⁱⁱ⁾. qm̄ ex ꝗone. ij.
quicq vsa⁹ icipit co mō quo erat. l. gotica
⁊ sic hz glo. va est indubie. qđ tene mēti.
bñ⁹ lumes. p ħ facē qđ no. s. vsa. xlij. ptātē. ī
glo. vm si post. ⁊ ī vsa. lvij. feuos. p glo. vl.
ord. ⁊ mein glo. penl. ī nota. iij. cū duob⁹
v. se. ⁊ ī vsa. cvj. de baiulis. in gl. qđ si ba
iulus. Adde qđ scpsi. j. ī vsa. clvj. oēs cau
se. ī glo. i. Et sic tene q ī cathalonia pscri
ptio. x. vel. xx. ānor nō hz locū. ⁊ ita tenēt
oēs doc. ⁊ antiq̄ sapiētes barchīn. Jdē e⁹
francis. đ podio decretor doc. ipis me ad
hercdo. ¶ Nota z⁹ q si ꝗs fundū vel māsū
infra termīos alteri⁹ p tps ltīmū possidz:
illuz pscribit. vt no. ħ glo. ꝑdicta. ¶ Nota
iiij. q si hoiez meū p. xxx. ānos ꝗs detinet
in suo absq̄ iterpellatiōe: pscptōe tutus
erit. sm glo. s. all'atā. ⁊ bñ ī oībus. ⁊ sic te
ne. Nā vigilātib⁹ ⁊ nō dormiētib⁹ iura p
dita ſtz. vt. ff. de his q ī frau. cre. l. pupill⁹.
in fi. ¶ Quero an p pscptōz dñiuz acq̄rat
vide gl. in. l. i. C. si aduer. cre. ⁊ ī. c. placuit
§. pscptionū. xxj. q. iij. ⁊. c. inter mēoratos
c. cā ⁊. q. ⁊ p glo. c. cā ⁊. q. ī fi⁹. ⁊ chi. ⁊ bal.
ī auc. nisi tricēnal. C. đ bo. mat. fac. l. nul
lo. C. de re vc. bal. ī repet. l. fi. C. đ pscp. lō.
tē. bar. modicū. ī. l. i. ⁊ in. l. iij. §. cōtrario.
ff. de acq. po. ⁊ bal. etiā. ⁊ io. de gau. i. l. tra
ditiōib⁹. C. de pac. de ħ etiā p bar. ⁊ glo. ī
l. vsucapio. ff. de vsucapi. ⁊ in. l. mior. xxv.
annis. ff. de euict. §. i. ⁊ p glo. bar. ange. ⁊
bal. in. l. si ꝗs emptiōis. C. đ pscp. xxx. an.

et p dy. ꝛ pleni⁹ ibi p jo.an. i rl'a posseſſor male fidei. de regu. iuſ. li. vj. ꝛ p archid. i. c i. de p̄scp. e. li. ꝛ p jo. fab. in ſti. de vſuca. p⁹ ꝑn. ꝛ p jnno. i. c. cetep. ð iudi. ꝛ p chi. in. l. fi. C. ex q̄b⁹ cau. ma. ꝛ p dn̄z ny. de cicilia. in. c. ad aures. ð p̄scp. ꝛ lati⁹ ꝛ clari⁹ ceterꝫ doc. p eundē ſup ꝛ̄a de p̄scp. ¶ Et iuꝛ h̄ q̄ rit. ſtatuto cauet q̄ p reſcptōz acq̄rit dn̄iū vl' q̄ p̄scribēs efficiat dn̄s. an itelligat de dn̄o directo. vel vtili. bar. in. l. vſucapio. ē. all'. ꝓcludit itelligēdū i dubio foꝛe de directo p. l. i. i fi. ſi ager. vec. vel emphi. ¶ Tu ad de p h̄. qꝛ v̄ba ſtatuti debēt itelligi. i caſu v̄o ꝛ potētioꝛi. ꝛ nō in ficto. vt le. ꝛ no. i. l. iij. §. hec v̄ba. ff. de nego. ge. ¶ Itē qꝛ v̄ba in dubio debēt itelligi i eoꝝ potētioꝛi ſignificato. vt eſt caſus notabil' in. c. ſi quē. de ſen. ex. Et iō dic̄ jo. an. i. c. cumana. ð elec. q̄ cū loq̄mur de ꝓſuetudie: intell'r de p̄scripta. Sic etiā notabilit̄ voluit glo. i. l. i. §. biduū. ff. qñ ap. ſit. q̄ i dubio vbi fit mentio de ſnīa: intell'r de diffinitiua. ꝛ fac̄ qđ notat glo. ꝛ ibi p doc. i. c. cū olim. de teſti. ¶ Licꝫ in h̄ vltimo ꝓriū ſentiat glo. i cle. i. de re iudi. Sꝫ p ꝓcordia vide ibi ny. de cecilia in addic̄. ꝛ p eundē in dcō. c. cū olim ¶ Et ad p̄dcā fac̄ qđ le. ꝛ no. i. l. triticū. ff. de v. obli. Et circa p̄dicta ꝓſidera qꝛ triplex ē dn̄iuꝫ. quoddā directū. aliud vtile. ꝛ aliud q̄ſi dn̄iuꝫ. vide bar. in. l. minoꝛ. xxv. annis. §. i. ff. de euict. ē. all'ata. Poſſeſſione. ¶ Et qꝛ. ē. e. vſa. in glo. i. in .ij. nota ꝓncipali. in ꝑn. ꝛ v. ꝛ nota ð regalijs ꝓncipis. vt comitis barch̄. exp̄ſſa i genere fit mentio. ideo in ſpē nota ð ip̄is regalijs. p̄eminentijs. ſeu iurib⁹ ſupioꝛitatꝫ. q̄bus dn̄s rex ꝛ ꝓnceps nr̄ vt comes p̄dictus i catha lonia decoꝛatus eſt. ¶ Vnde ſciendū ē. q̄ effectus regalie timoꝛ ꝓncipis eſt vt. ē. in vſa. lxv. Sil'i mōꝛ v. ꝛ empamētū eiuſdez vſa. ꝛ vſa. ibi ſeq̄nti. moneta. in q̄b⁹ cōtra faciēs cū oñi honoꝛe ſuo ꝛ auere habz venire in manu ꝓncipis ad faciēdū ſuā voluntatē. Eccē h̄ timoꝛ. qꝛ volūtas eſt liciti ꝛ illiciti. turpiū ꝛ nō turpiū. tñ hz intelligi iuſte ꝛ rōnabiliter. ꝛ ſic iterp̄tabit̄ fm ius cōe. ꝛ pena inferet̄ fm ius cōe. cū in vſaticis nō ſit exp̄ſſa. ¶ Itē eſt ſciendū q̄ iuriū ſupioꝛitatꝫ ſiue regaliarū q̄dā ſunt q̄ iure p̄stōnū ꝛ vſaticoꝝ dño regi vt comiti barchiñ ptinēt. et q̄dā iuꝛ cōi. Hec v̄o ſupioꝛitates ſiue r̄galie q̄s dn̄s rex vt comes barchiñ. iuꝛ patrie hz. ſtꝫ. xx. put ſeq̄tur. Prima regalia in oꝛdine eſt. ē. i vſa. xxvij. batapa. qꝛ batalliā nō ꝓſueuit iudicare. nec cāpū aſſignare. niſi dn̄s rex vel eius delegatus. vt ibi. Scēa regalia eſt p quā ꝓceſſus ꝛ punicio bauſie maioꝛꝫ ptinet ad ꝑncipē. vt comitē barch̄. ꝛ nō alij. ē. vſa. xliij. ſi q̄s i curia. iñcto vſa. xciij. qꝛ iuſticiaꝫ facere. Et cōmittit̄ bauſia maioꝛ i. iiij. caſibus. ex q̄bus vaſ. amittit feudū. vt no. pe. ja. ti. de eadē ꝓdic̄. ex moꝛib⁹. q̄ poſtea ſeq̄t̄. dicit̄ q̄ cū li⁹ feudoꝝ nō ſint leges ſz cōſuetudīes in alamania. ꝛ lōbardia reducunt̄ dicti. xl. caſus ad. xij. q̄ ptinent̄ et exponunt̄. xxij. q. v. c. de forma. vbi recolligunt̄. xij. cauſe ex q̄b⁹ vaſ. feudū amittere dz. ꝛ vij. ex q̄bus dn̄s ꝓprietatez amittit. Tertia regalia ſeu ius ſupioꝛitatꝫ eſt. q̄ alīq̄s malū in camino alicui infert q̄ vltra emēdā ptꝫ iniuriate dño regi vt comiti barch̄. tantū dare de ſuo auer teneꝛ: q̄ tū q̄ malū intulit iurabit. p hoc. ē. vſa. lxij. camini ꝛ ſtrate. Quarta regalia ſeu ius ſupioꝛitatꝫ eſt qꝛ p̄t ꝓcedere gñale guidaticū. etiā clericꝫ. amicis. ꝛ inimicꝫ. iudeis ꝛ hereticis. ꝛ alijs q̄buſuis. vt. ē. i vſa. lxiij qm̄ p iniquū. ꝛ ibi p doc. antiquos. Quita regalia eſt p vſa. lxv. ſil'i mō. qꝛ treugas q̄s ꝓnceps dederit iter ſubditos garratātes. vel inimicitias h̄ntes. debēt ſuari ad ſex mēſes fm quoſdā. alij ad. x. alij ad placitū p̄tāt̄ ſiue ꝓncipis. Sexta regalia fūdat̄ p v. ꝛ empamētū p̄all'. vſa. ſil'i modo. Empamētū v̄o idē eſt qđ guidaticū. vel p tectio. vt. j. in curia ꝓpiniani dñi regꝫ. p. iij. c. xxxv. qꝛ p aliquos rē. ſiue ſalua guar-

dia ꝓncipis. quã ꝑt imponere ꝓnceps rõ
ne ſue gñalis iuꝛ dictõis ī terris baronũ.
platoꝝ. ⁊ magnatũ. ac alioꝝ dñoꝝ. ſine
tñ ꝓiudicio iuꝛdictionũ ⁊ iuriũ. vt cauet
in. c. iij. ⁊ tẽ ad ſupplicatiõꝫ curie mõtiſal-
bi dñi regꝫ. Ja. ij. Septima regalia eſt in
moneta tã auri q̃ argẽti ſuãda. ſic ꝙ nõ
creſcat in ere nec minuat in auro nec ar-
gento. nec etiã penſo. alꝫ punitio eſt ꝓn-
cipis ꝯ modo. Et ſi q̃s ꝫ tria ꝑdicta. ſ. vſa.
ſili mõ. ⁊ ꝑdictũ v. ⁊ empamẽtũ. vel vſa in
moneta. ſubſcptũ fecerit. qꝫ tale dedecus
malũ. qꝫ nemo ꝑt redirigere vel emẽdare
ad ꝓncipẽ. ideo ſtatuit vt ꝑſone eoꝝ cũ oĩ
honoꝛe ⁊ auere veniãt in manu ꝓncipis
ad faciẽdũ ſuã volũtatẽ. ſm ꝑſiliũ ⁊ lauda
mẽtũ ipius curie. Quia fides. quo ad ſili
mõ. ⁊ iuſticia quo ad v. ⁊ empamẽtũ. ⁊ ve
ritas ꝓncipis. quo ad vſa. moneta. q̃ debz
eſſe va. q̃bus oñe regnũ gubnaꝫ regnũ. ⁊
pluſq̃ regnũ valẽt. ⁊ ideo nullus extima-
reꝑt aliquo ꝑcio. vt. ſ. in vſa. lxvj. moneta
habeꝫ. Octaua regalia ſeu ius ſupioꝛita-
tis ꝙ quã ꝓceſſus ⁊ punitio ꝓditõis q̃ vi-
deꝫ inſurgere ex violatiõe ꝑdictoꝝ vſa. ſi-
mili mõ. ⁊ v. ⁊ empamẽtũ. ⁊ vſa. moneta.
certo ꝓtinet ꝓncipi. ⁊ non alij. vt ex ſerie
ipoꝝ patefit manifeſte. de quo vide ꝙ ja.
cal. ſ. vſa. xxv. placitare. q. i. Nona regalia
vel ſupioꝛitas eſt. qꝫ ſi ipe ꝓnceps eſt ob-
ſeſſus. vel audierit aliquẽ regẽ vel ꝓncipẽ
venire ad debellandũ ſuã terrã. vel ipe ſu-
os inimicos obſeſſos tencat. q̃cũq̃ q̃ pot
tenet euꝫ iuuare. qꝫ nullus ad tantũ op
vel neceſſitatẽ dꝫ ſibi deficere. vt. ſ. in vſa.
lxviij. ꝓnceps nãq̃ cũ declaratiõib⁹ inde-
fectis. Decima regalia ſiue ſupioꝛitas eſt
ꝙ ſnia ꝓncipis ab oĩb⁹ dꝫ ſuari. ⁊ ī aliq⁹
mime recuſari. Et q̃ recuſat illã: cũ oĩb⁹ q̃
hꝫ in iudicio ꝓncipis ad faciẽdũ ei⁹ volũ
tatẽ veĩre dꝫ. vt. ſ. vſa. lxxx. iudiciũ ī curia
datũ. Undecima regalia ſeu ius ſupioꝛi-
tatꝫ eſt per vſa. xci. aũcte et rogatu. ij. quia
tatꝫ eſt per vſa. xci. aũcte et rogatu. ij. quia
cũtes ⁊ redeũtes ad curiã ꝓncipis. vl a cu
ria. vel ibi ſtantes debẽt eſſe ſalui ⁊ ſecuri
die ac nocte. ⁊ ſtꝫ in pace ⁊ treuga cũ oĩb⁹
boĩs ſuis. ⁊ ruſticꝫ ⁊ malũ eis faciẽtes ſub
acuꝛdamẽto ꝓncipis. ⁊ tenenꝫ rapta ſeu
dãpna illata ī vndecuplo reſtituere. Xij
regalia ſeu ius ſupioꝛitatꝫ eſt. ꝙ nõ ꝑt ca
ſa alta edificari. vel cũ ingenio ⁊ gara de-
bellari. cũ nõ ſit datũ niſi ptãtibus. ſic ꝙ
alius ex magnatib⁹. vicecomitib⁹. comi-
toꝛibus. ⁊ nobilibus talia facere nõ ꝑt vt
ſ. in vſa. xciij. ex magnatib⁹. Xij regalia
ꝓncipis eſt ꝙ ca m. liij. ⁊ tẽ ꝙ nullus miles
Curie barcꝫ dñi regꝫ. P. ij. ⁊ ꝙ vſa. ex ma-
gnatibus. ſ. prime all atũ. v. ⁊ ſi milites.
vel alios hoĩes ibi prendiderit: ſolutos ei
reddat: qꝫ regalia eſt ꝙ dñs rex eos hẽat.
vt in dictꝫ vſa. ⁊. c. habeꝫ. Xiij regalia ſi-
ue ſupioꝛitas eſt. ꝙ militẽ vel militꝫ filiũ
captũ ꝙ militẽ habeat cũ voluerit. ſicĩ di
cto. c. ⁊ tẽ ꝙ nullus miles. ſ. prime all ato
ꝓtineꝫ. facit dictus vſa. ex magnatibus.
Xv regalia eſt curias tenere. ⁊ ꝙ directuꝫ
⁊ iuſticiã iudicare. vt. ſ. vſa. cxxiij. aliũ nã
q̃. ⁊ patet etiã ꝙ ꝓſtões curiarũ gñaliũ ca
thalonie. Xvj regalia eſt ꝙ huiꝰ vſa m. ꝯ
qꝫ iuꝛ eſt ſcoꝝ. in quo iter cetera habeꝫ vt
ſcpſi. ſ. in glo. i. in. ij. nota ꝓncipali. ī ꝓn
⁊. v. ⁊ nota. ꝙ ea q̃ dño regi vt comiti bar-
chiñ ſpectãt iuꝛ ptãtis. ⁊ eo ſolũ ꝙ ẽ ptãs
ſiue comes ꝑdictus. vtputa merũ imptiũ
⁊ regalie ſue ſtꝫ inꝑſcptibilia. ibi vid lati⁹
Xvij. regalia ſiue ſupioꝛitas eſt. ꝙ in vim
ꝓſtõnũ paciũ ⁊ treugarũ dñs rex ⁊ eius vi
cari⁹ et ſubuicari⁹ ꝑñt ꝓcedere ꝙ viã pacꝫ
et treuge. et ꝯfautoꝛes. vt in ꝓſtõibus pa
ciũ et treugarũ. et in vſaticꝫ et ꝓſtõib⁹ ge-
neralib⁹ cathalonie de his loq̃ntib⁹ lati⁹
habeꝫ. Alĩ⁹ eñ ī cathalonia talẽ ꝓceſſum
facere nõ ꝑt. niſi dñs rex. et officiales ꝑdi-
cti. nec gubnatoꝛ cathalonie. nec eius vi
ceſgerẽs id facere ꝑt. Xviij. regalia ſiue ſu-
pioꝛitas eſt. qꝫ in ciuili milites et genero
ſi ſtꝫ de iuꝛdictõe dñi regꝫ et ſui vicarij. vt
in. c. xxiiij. ⁊ tẽ ſi aliq̃s ꝙrat. curia barchiñ

dñi regꝫ. P.ij. ꝑ hꝫ.c.xv. jtē q̄ si ꝑ ventura ꝑ
me curie barch̄. dñi regis ja.ij. Etiā si exi
stāt in terra baronis. vt in pragma^a dñi
regꝫ Ja.j. cui⁹ datꝫ fuit Ilerd̄.xviij. kl's se
ptēb̄. Anno dñi. M.cc.xlviij. ꝯtineri vid̄r.
Xviiij. regalia ē qꝛ ī crimīalib⁹ solū ꝑ dñꝫ
regē vel suos officꝫ pñt puniri. ⁊ nō ꝑ aliū
ex ꝯsuetudīe gñali cathalōie. vt scp̄sit dal
macius de pōtonib⁹ olim vicecꝫ. dñi regꝫ
Ja.ij. sup dicto.c. jtē si aliq̄s ꝯq̄rat̄ Et hūc
ca^m notat ja. calis. s̄. in vsa. xxiiij. placitū
mandet̄. q.v. v̄. xviij. ꝑ hꝫ vide ⁊ dic vt scp̄si
in vsa. xciij. ex magnatib⁹. in glo. penl'. v̄.
⁊ licet p̄dicta ⁊c̄. et in vsa. lxxij. strate. sup
v̄. ⁊ pascua. in. q. fi. cū v̄. se. Xx. regalia seu
ius supioritatis est. qꝛ dñs rex ⁊ ei⁹ officia
les pñt ꝓcedere sono emisso ex̄ eoꝝ terri-
toriū. ⁊ ingredi iur̄dictiōꝫ baronū. p̄lato
rū. atqꝫ magnatū. iux̄ ca^m. xix. jtē q̄lls of-
ficials nostres. p̄me curie barch̄. dñi regꝫ
Ja.ij. qd̄ ca^m in. ij. curia barch̄ ip̄ius dñi
regꝫ ja.ij. ꝯfirmatū est. c. xxiiij. jtē ꝙ capl'ꝫ
curie barch̄. necnō cōfirmat̄. ⁊ ei addit̄ in
curia gerūdeñ dñi regꝫ ja. p̄dicti. c. vj. jteꝫ
statuim⁹ ꝙ ca^m factū ī p̄ma curia barch̄.
⁊c̄. ¶ Expeditus de regalijs siue iurib⁹ su
pioritatꝫ ad dñꝫ regē vt comitē barchiñ iu
re patrie ꝑtinētib⁹. Nūc v̄o ad ꝑtractādū
venio de iuribus supioritatꝫ siue regalijs
q̄s hꝫ comes barch̄ vt p̄nceps. vl' vt rex iu
re cōi. ⁊ stꝫ. xxxij. vt seq̄tur. Prima regalia
est ꝯcessio nūdinarū q̄ ad solū p̄ncipē spe-
ctat. vt. l. i. ff. d̄ nūdi. Scd̄a hr̄e tacitā ypo
thecā in bonis ꝯ̄hentiū q̄ nulli p̄terq̄ fi-
sco cōpetit. vt. l. i. ⁊. ij. C. ī q̄b⁹ casi. pig. ta.
ꝯtra. Tertia qꝛ p̄t creare tabelliōes ⁊ no-
tarios gñales rōne sue gñalis iur̄dictōis
quā hꝫ in suis terris ⁊ regnis. Jnno. ⁊ jo.
an. ⁊ hen. bo. in. c. cū pe. tabellio. ex̄ de fid̄
īstru. ⁊ ip̄e hē. in. c. cū te. di. ij. ex̄. de re iud̄.
⁊ in spe. ti. de instru. edi. §. restāt. v̄. sꝫ quis
Quarta qꝛ p̄t spurios legitimare ⁊ natu-
rales ⁊ restituere natalib⁹. jnno. ī dicto. c.
cū. pitabellio. ⁊ jnno. jo. an. ⁊ hen. boich ī
c. ꝑ venerabilē. ex̄. q̄ fi. sint le. ⁊ in auc̄. q̄b⁹
mo. nat̄a. effi. legi. ꝑ totū. coll'. vj. ⁊ quib⁹
mo. nat̄a. effi. sui. ⁊ istud ē mixti imperij
maximi. bar. in. l. impiū. ff. d̄ iur̄d̄. om. iu.
q. xiij. Quīta qꝛ pñt q̄ sui iuris stꝫ arroga
ri. solo ꝑmissu p̄ncipis. jnno. in. c. cū. p. ta
bellio p̄all'. casus. C. de adop. l. ij. in fi. ⁊. l.
arrogationes. ⁊. ff. e. l. i. ⁊. ij. ⁊ īsti. d̄ adop.
in p̄n. ⁊ ibi no. ⁊ assignat̄ rō ꝑ doc. jdeꝫ vt
ꝓxime. qꝛ est de mixto impio maximo. vt
all'. q. xiij. Sexta qꝛ infans sine p̄ncipis ꝑ
missu nō p̄t emācipari. vt. l. iubem⁹ licer̄
penl'. est. C. de emā. libe. Rō. qꝛ nō hꝫ con
sensuꝫ. ⁊ sic habet̄ ꝓ absente. ⁊ tñ p̄sens ⁊
volēs q̄s hꝫ emācipari. insti. q̄b⁹ mo. pa.
po. sol. §. fi. cum ibi notatꝫ. jdeꝫ in dicta.
q. xiij. Septima qꝛ ip̄e solus p̄t ꝯcedere ve
niā etatꝫ. C. de his q̄ ve. eta. impe. ꝑ totū.
⁊ ibi azo ī sūma. chi. pe. ⁊ bal. ⁊ hoc est de
mixto impio maximo. q. all'. xiij. Octaua
qꝛ solus p̄nceps p̄t legē gñalē facere vl' sta
tutū. vt. l. fi. C. de legi. cū ibi no. ꝑ doc. iū-
cta. l. nō ambigit̄. cū ibi notatꝫ. ff. e. ti. et
ꝓbat̄ ex notatꝫ. s̄. in vsa. iij. cū dñs. R. ꝑ ja
cal'. hen. bo. in. c. in caus. ex̄ de re iudi. istd̄
est de mero impio maxīo. bar. in. l. impiū
ff. de iur̄. om. iu. q. ix. hodie tñ dñs rex nō
p̄t per se solū. īmo de cōsilio. assensu. ⁊ vo-
lūtate. ⁊ req̄sitione seu supplicatiōe inter
ueniētiū in curijs gñalib⁹ hꝫ fieri. vt pꝫ ī
p̄n^o ip̄arū curiarū gñaliū. Et nihiloīn⁹ si
in aliq̄ ꝯstōe vsa. vel statuto aliq̄ fuerit ne
cessaria īterp̄tatio. illa fieri habeat ꝑ dñꝫ
regē cū certis ꝑsonis ⁊ nō al's. vt statutū ē
ī. c. xxx. Jtē ꝙ si in aliquo capitl'o scd̄e cu-
rie barch̄ dñi regꝫ ja.ij. qd̄. c. ꝯfirmat̄. ⁊ ei
addit̄ in curia gerūdeñ eiusdē dñi regꝫ ja.
c. x. jtē statuim⁹ ꝙ ca^m factū ⁊c̄. Nona q̄a
ip̄e sol⁹ vel senat⁹ infamē ad bonā famā
restituere p̄t. vt. l. i. §. i. de q̄. ff. de postul'.
iūcta. l. non p̄t. ff. de fur. ⁊. l. penl'. ff. vi bo.
rap. īno. ī. c. cū te. ex̄ d̄ re iudi. ⁊ de fi. īstru.
c. cū. p. tabellio. ⁊ hen. bo. ī all'. c. cū te. di.
ij. ⁊ hosti. ī sū^a ti. de testi. §. iij. v̄. p̄t em̄ pa-

pa.ꝛ in ſpe.ti.de diſpēſa.§.ſunt q̄ꝫ.v.prin ceps.Decio q̄ ꝑt elōgare debitorē ad cer tū tp̄s de nō ſoluēdo. ꝛ dilatoriā dilatiōꝫ auferre.i.quotiēs.C.de ꝑci.impa.offe.cū ibi notat̄ ꝙ doc.Et inſtātiā lit̄ꝫ lapſu triē nij finitā inſtaurare.facit.l.ſemel.C.ꝺ re miti.li.xij.ꝛ.l.ſi idcirco.C.ex q̄b⁹cau.ma. in ite.reſti.de quo ꝙ jo.linp⁹ in.c.i.ꝺ iuř. calūp.h̄ tū v̄m eſt in inſtātia cāe p̄ncipal. ſec⁹in īſtātia cāe appellatōis vt ī ꝓagma dñi regꝫ.p.iij.cui⁹ datꝫ fuit barcḇ.xij.die martij.Anno dñi.M.ccc.lxix.Et adde h̄ q: in ꝓſiſtorio p̄ncipis etiā perit inſtātia lapſu triēnij.vt voluit glo.in auc.ꝺ appl. ꝛ intra q̄ tp̄a.§.ab hec. coll.iiij.ꝛ in.c.al'. §.anterioꝝ.v.ad hec.ij.q.vj. et dicta īſtau ratio dici poterit q̄daꝫ p̄na ꝓuiſio.vt in auc.de mā.p̄nci.§.talē v̄o.coll.iij.xj[a]. q̄a ad ſolū p̄ncipē ſpectat īdulgeř ſiue remit tere dñia.l.i.in fi.ff.de ꝓſti.p̄n.ꝛ.l. reſcpto C.de ꝑci.impa.offe.ꝛ.§. qꝺ p̄ncipi. inſti. de iuř.na.ꝛ.ē.vſa.lxix.j tē ſtatuerūt. xij[a]. q: reſcribere vel p̄uilegiū ꝓcedeř ꝯ ius cōe ſoli p̄ncipi cōpetit.l.fi. C. ſi ꝯ ius vel vti. publi.ꝛ.l.ſi qñ.C.ꝺ ioffi.te.ꝛ ī.§.ꝛ hec v̄o iubem⁹.in auc.vt nulli iudi.coll'.ix.iūcta l.reſcpto p̄all'.ꝛ.l.ſi q̄s ī p̄n⁹ teſti.ff.ꝺle.iij xiij.q: vt q̄s ī loco p̄blico edificař cū ico modo ꝓuatoꝝ ſoli p̄ncipi ꝓcedeř ꝓpetit ꝛ ad ip̄z h̄ ſpectat.l.ij.§. merito. ꝛ.§. ſi q̄s a p̄ncipe.ff.ne q̄d ī lo.pu.ꝛ.l.phibeř.§. pla ne.ff.qꝺ vi aut clā.xiiij.q: ad ſolū p̄ncipē ſpectat remittere penā deportatiōis vl're legatiōis irrogatā p ſn̄iaꝫ. vt.l. relegati.ī fi.ff.ꝺ penis.xv.q: ſi q̄s p errorē a p̄ſiꝺ cō dēpnatus eſt:p̄ſes penā remittere non ꝑt ſꝫ ſolus p̄nceps.vt.ff.de penis.l.diui frēs ꝛ.ff.ꝺ.q̄o.l.i.§.fi.Qui.§.facit ad.q. nūq̄d ſi eps ꝓdēpnauerit aliquē ad carcerē. an poſſit ſn̄iaꝫ reuocare.intantū q liberet a pena.vi ꝺ: q nō p dictū.§. nā h̄ ſolū p̄t p̄n ceps.g⁹ nō eps ſꝫ papa. cui reſcribendū ē h̄ v̄m ſi ſibi nō reꝺuauerit gr̄aꝫ facere.q̄a tūc ſec⁹.qꝺ no.xvj.q: deportatio ſeu con gregatio armoꝝ ad ſolū p̄ncipeꝫ ſpectat. vt in auc.de armis.p totū ti. coll'.vj. ꝛ.C. vt ar.vſus iſcio p̄n.īterdict⁹ſit.l.vna.li.rj xvij. q: ſolus p̄nceps ꝓcedere p̄t vacatiōꝫ munerū. vt.C. de his q̄ a p̄ncipe vacāc.ac cepūt.l.vna.li.r.xviij.q: noua vectigalia ſiue pedagia p̄nceps cū cā imponere p̄ōt vt.C.noua vecti.inſti.nō poſſe.p totū.ꝛ.l vectigalia.ff.ꝺ publi.ꝛ vecti.jdeꝫ inno. et hen.bo.in.c.īnouam⁹.eẋ de cenſi.ꝛ bar.ī l.ſi publicanus.§. ī oībus.ff.ꝺ publi.ꝛ ve cti. Et vide q̄ꝺ de pedagio ſcp̄ſi.j. ī vſa. cl. ſi ſenioꝝ.in glo.fi.in.q.vlti. xviij.q: ſol⁹ p̄nceps ꝓhibere p̄t ducere aquā de flumi ne nō nauigabili.vt.l.quo min⁹.ff.ꝺ flu. pu.vel p̄mittere aquā ducere ex flumine publico nauigabili.vel de quo aliq̄d na uigabile fuit p̄tiner ad ſolū p̄ncipē vel ſe natū.vt all'.l.quomi⁹.xv⁰.q: ſol⁹ p̄nceps cāꝫ cōmittere p̄t ap.re.vt.l.i.in fi.ff.a q̄b⁹ ap.nō licet. xvj.q: etiā ſolus p̄nceps cuꝫ clauſula.vt ꝓgnoſcaſ ſūmarie.ꝛ ꝺ plano. ꝛ ſine ſtrepitu ꝛ figura iudicij cāꝫ delega re p̄t.i.eas ſolēnitates iurꝫ amputare ſine q̄bus al's nō valet ꝓceſſus. vt in cle.ſepe. de v̄. ſig. iūcta.l.platā.C. de ſen.ꝛ īterlo. om.iu.cū ibi notatis.xvij. q: p̄t leges in terp̄tari.ꝛ declarare caſus in.l.leges ſciſſi me.C.de legi.ꝛ in corpe ꝺ rapt⁹ mulieri b⁹. coll'.ix. Idē hen.bo.in.c.ex lr̄is.deſpō.jdē hoſti.ī ſū⁸.ti.de v̄.ſig. Tu dic q̄ dñs rex h̄ ꝑ ſe facere nō p̄t hodie.vt.ē.e.glo.in v̄.ex pedit⁹.ibi.ē.q: ſolus p̄nceps poſt p̄n. ibi cū dicit.ꝛ nihiloīn⁹. xviij. q: p̄t ꝺ viduis ꝛ pupillis ꝛ miſabilib⁹ p̄ſonis ei⁹ adi u⁹ toriū implorātib⁹ cognoſcere.ꝛ aduerſa⁹ rios a ꝓuincia cōpelli exire.vt.C. q̄n imp. inter vidu.pupil.ꝛ miſabi.p̄ſo.xviij.q̄a ad ſolū p̄ncipē ſpectat remittere op⁹ no uū ſūptu publico.vl' op⁹ nouū ſūptu etiā ꝓuato.ſi ad alteri⁹ emulatōꝫ ciuitatꝫ fiat vl' p̄beat materiā ſeditōis vt.l.iij.ff.ꝺ opi. publi.xv.q: a p̄ncipe ſolo ꝓcedi ſolet aq̄ ducť ꝙ ſolū publicū ſine magno īcomo⁹

do.vt.l.fuit tutes ꝑdiorꝫ.§. publico loco.ff ꝺ fuitut.Ẋxvj.qꝛ rei q̃ nõdũ eſt loco.ciui⁹ tati vel ville ꝑt ꝓuilegia vel gr̃as cõferre. hoſti.in ſũª ti.de ꝓbr.vti.vel iuti.§.ꝺ q̃re. ꝛ hen.bo.in.c. ad audiẽtiã i.ij. eẋ ꝺ eccle. edi.di.ij. Et qꝺ nõdũ ẽ laudari ꝛ approbari ꝛ ꝓfirmari ꝑt.Ẋxvij.qꝛ publica nccitate iminẽte collectas ꝛ munera eẋordiaria ꝛdicere ꝑt.vt.l.i.C.de indict.ꝛ ti.de ſup in dicto li.r.ꝛ.P.ja.ti.de cõdict.ex moꝛib⁹. ꝛ bal.i.l.placet.C.de ſa.ſan.ec.Ẋxviij.q̃a peccunia ad certũ vſũ relicta. ī alios vſus ſolus conuertere poteſt. ꝛ illud conuerti ad ipſum ſolum concedere pertinet. vt.l. legata m.ff. de admini.re.ad ciuita. ꝑti. ꝓ hꝫ.P.ja.ti.de act.ex teſtõ.in.q. Relictũ eſt aliq̃d in publico ꝛc. facit in ſili qꝺ no. ꝑ bar.in.l.legatũ.ff.de vſuff.le. qꝺq̃ le.et notat ꝑ glo.ꝛ alios in cle.qꝛ cõtingit.ꝺ re li.do.in cle.Ẋxviij.qꝛ ad ſolũ ꝓncipẽ ſpectat vnire ꝓuincias. ꝛ de duab⁹ facere vnã vel diuidere.vt de vna facere duas. vt.l.ſi eadẽ ꝓuincia.ff. de aſſeſſo. ꝛ ī auc. vt iudi. ſine quoq⁹ ſuffra.§.illud tñ decernimus colt.ij.Ẋxx.qꝛ ſol⁹ ꝑt creare dignitates regales.vt ducat⁹.marchionat⁹.comitatũ vicecomitatũ.ꝛ dare nobilitatẽ. vt in li. feu.ti.de feu.marchie comitat⁹ vel ducatus.ꝛ ti.q̃s dicat̃ dux.marchio.comes.capitaneus. vel vaſuaſoꝛ.c. vno. vbi maioꝛ vaſuaſſoꝛ vocat̃:q̃ a capitaneo feudũ recipit.et qui a tali maioꝛe vaſuaſſoꝛe recipit feudũ vocat̃ minoꝛ vaſuaſſoꝛ Jdẽ quo ad nobilitatẽ bar.in.l.ſi vt ꝓponis.C. de digni.li.rij.Ẋxxj.qꝛ qꝺ fieri nõ ꝑt ſine licentia ꝓncipis reputat̃ de iure ipoſſibile. q̃a eũ magna difficultate fit.caſus in.l.cum ꝺu⁹.§.fi.ff.dele.i. ꝛ ibi bar. qꝛ ꝑrimo[m] ceſaris legari nõ ꝑt.cũ ſine licẽtia ipius nõ ſit comerciũ.Ẋxxij.qꝛ remittere iura[m] de iure ciuili ſpectat ad ſolũ ꝓncipẽ.vt.l.vlt. in ꝓn.ff.ad mũi.ſec⁹ de iuſ cano⁹.vt in.c. nouit.ꝺ.poſtremo. eẋ de iudi. ¶ Et no.ꝙ alie ſunt regalie ꝓncipis q̃s vide ī li.feu. ti.q̃ ſt̃ regalie.c.vno.qꝺq̃ ibi no.ꝑ btrãꝺ de deoceo.ꝛ bal.ꝛ latiſſime ꝛ pluſq̃ latiſſime ꝑ ja. calis ī ſuo exgrauatorio curiarũ in.vij.pte ipius.in.q.q̃ incipit.q̃ro ꝓ elucidatiõe materie ꝛc.

TUtores cxv. Laꝰ Vaſallo moꝛtuo tutoꝛ filij pupilli teneſ eũ defendeꝛ ſi voluerit. alꝫ a q̃relante ipe pupillus vſq̃quo etatẽ.xx. ãnoꝝ cõplete attigerit ſpectãdus eſt. Sꝫ ſi pẽ viuente lis ꝑ fatigatoꝝ directi ĩcepta fuerit abſq̃ moꝛa tutoꝛ ꝓ pupillo rñdere teneꝛ ꝛ litigare. Ruſtic⁹ ꝺo tutela finita: ab ei⁹ tutore bona oĩa recupare ꝺz.h.d. Et quot ſũt ꝺſus in hui⁹ vſa. tot ſt̃ ꝑtes. q̃s vide per te Prima eñ eſt ī ꝓn.ſcꝺa ibi.ꝺ.ita tñ.zª ibi ꝺ.deinde veĩat. q̃rta ibi.ꝺ.ꝛ ſint homies. q̃nta ibi.ꝺ.ita nẽpe.ſexta ibi.ꝺ.ſinaũt.ſeptia ꝛ vltia ibi.ꝺ.ruſtici q̃z. Et ſic viꝺ ter. ad oñe tui bñplacitũ. Tutores.ſ.ꝛ curatores. Et dic tutoꝛes.ſiue dati.ſiue ltĩmi. ſiue teſtamẽtarij ſint. ¶ Et nota ꝙ tutoꝛ datus et ltĩmus ſatꝫ dare teneñ. vt no.ī l.i.C.ꝺ tuto.ꝛ cura.ſꝫ teſtamẽtari⁹ mĩme vt.C.de epi.au.l.de creationib⁹.hodieꝺo tutoꝛ teſtamẽtari⁹ nihil aliud facere tenetur iuꝛ carhalonico. niſi qꝛ añq̃ incipiat inuẽtariũ facere vel aliq̃d de bonis pupilli exercere: in poſſeſſione iudicꝫ ordinarij pupilli iuret vtilia ipi⁹ ꝓcurare. ꝛ inutilia euitare. vt habeſ ī.c.ix. ꝑterea reiecta. curie ꝓ piniani ꝺñi regꝫ.P.iij.ꝑ hꝫ ī auc. vt hi qui res obliga. ꝛc.§.i.coll.iij.et.C. de tu.ꝛ cu. l.fi.ꝛ ar. dicte.l. de creatiõib⁹. ¶ Nota.ij. ſm.R.de area.ꝙ tutoꝛ hꝫ q̃nq̃ facere ꝓncipaliter.ꝓmo inuẽtariũ. ſcꝺo ꝙ cũ ꝺcreto ſuſcipiat res pupilli. vt.C. de admi.tu.l. tutoꝛes ꝛ curatoꝛes.cũ ibi notatꝫ ꝛ meli⁹ ff.e.l.tutoꝛ q̃ repoꝛ.ī ꝓn.cũ ibi nota.circa ꝓn.et ab hꝫ ſcꝺo tutoꝛ teſtãri⁹ excludit̃.vt ꝑ ꝓri.no.ẽ dictũ.3º ꝙ ꝓmittat ꝓncipi⁹ r pupillũ defẽdere abſq̃ moꝛa. vt.C. ꝺ admi.

tu.l.sancim⁹.§.oēz aūt. ⁊ ꝺ̄ inuit vsa. iste
i.ℜ. Quarto q̄ si testāri⁹ nō sit. q̄ satisdet
rē pupilli saltē fozz. vt. C. de tu. ⁊ cura. q̄
nō satisdāt. l.iij. cū ibi notat⁊. Quīto et vl
timo q̄ iuret vtilia facere ⁊ inutilia p̄ter
mittere. vt in dicto. c. p̄terea reiecta. ⁊ i iu
rib⁹ ibi all'atis. idē no. bar. in. l. ltimos. in
p̄n. ff. de legi. tu. ¶ Nota 3º fm eundē. R.
q̄ si ltīmis extātib⁹ tutoz dat⁹ fuerit a iu
dice nullus est ipo iure vt. ff. ꝺ cu. ⁊ ra. dis.
l. si tutoz rei publice. ⁊. C. q̄ tu. da. po. l. si.
fozz. ¶ Nota q̄rto fm eūdē. R. q̄ ltīmos
tutozes nemo dat. ꝫ lex dat illos. vt. l. le
gitimos. ē. all'. ¶ Nota q̄nto fm p̄ꝫ. R. q̄
si vnū tīn ex his q̄nq; defecerit admīstrar̄
nō poterit. ℎ̄ itellige i tutoze dato siue le
gitimo. nō aūt i testār̄io. vt lq̄de patꝫ. ē. i
p̄ma nota. Nā quotiēs ad aliq̄d faciendū
plā req̄runt: vno omisso ex his q̄ faciēda
st̄: totū qꝺ factū est viciat̄. vt. ff. de trāsac.
l. cū hi. §. si p̄toz. ¶ Nota. vj. fꝫ ipꝫ. R. q̄ tu
toz vel curatoz vel ali⁹ admīstrator q̄ acto
rē p̄stituāt in ipa p̄stōe bona ꝓpria sua ob
ligare debēt. alⁱs q̄ nō valeat p̄stō actoris.
⁊ ꝺ̄ certū est ⁊ expedit tū de iure p. l. curato
rē. C. q̄ da. tu. vel cura. po. ⁊ insti. de cura.
§. finali. ¶ Nota. vij. fm eundē. R. q̄ si tu
toz ex̄ instrm vl inuētariū p̄fiteat̄ plus eē
in bonis pupilli q̄ sit. nō p̄iudicat tal' cō
fessio vita ti. secus si i inuētario sit p̄fessus
vt. C. arbi. tu. l. veteris. et sic stat̄ inētario
publice cōfecto ꝑ tutozē vel curatozē. non
ꝑ pupillū et adultū. Et ē rō. q̄ fides hn̄da
est ꝑ se. vt. ff. de interro. act. l. ꝺ̄ etate. §. i. v.
q̄d si heres. ℭ⁹ in spe. ti. ꝺ̄ instru. edi. §. di
cto. v. ⁊ nota. ¶ Nota. viij. fm ipꝫ. R. q̄ si
tutoz vel curatoz gesserit. ⁊ inētariū oīde
rē nō p̄nt: qꝺ nō valet qꝺ gestū est si oppo
nat̄. Tenet̄ etiā tutoz semp facere fidē de
inuētario. si ℎ̄ petat̄ p̄ dictā. l. veteris. §. il
lo. idē in oībus. R. vinaderij. cū R. ꝺ̄ area
p̄dicto. ¶ Nota. ix. q̄ tutoz nō ltīme dat⁹
nō p̄t deserere admīstratoꝝ. nisi aliū facit
ltīme dari. ⁊ faciēdo dari aliū ipe est libe
ratus ab admīstratiōe seq̄ntis t̄p̄is. bar.
in. l. tutozes. §. curatoz. ff. de admi. tu. vbi
refert q̄ sic fecit p̄acticari. nā q̄dā erat tu
toz ⁊ gesserat plura. ⁊ q̄ erat senex nole
bat gerere ap̄li⁹. bar. fec̄ sibi ostēdi tutelaꝫ
⁊ vidit q̄ nō erat ltīme datus. ⁊ fecit peti
q̄ dare⁊ alius. ⁊ dare⁊ p eū ratio gestoz et
nō tenet̄ ampli⁹ p dictū. §. curatoz. qꝺ mē
ti tene. ¶ Nota. x. q̄ tutela dat̄ p̄incipaliť
ꝓpter p̄sonā. scꝺario ꝓpter res insti. q̄ da.
tu. po. §. certe. vide ibi qꝺ no. i ℎ̄bo p̄sone.
Quid aūt sit tutela. hēs insti. de tutel⁊ p⁹
p̄n. ¶ Nota. xj. q̄ tutozis datio fieri debet
p iudicē iur̄ dictiōꝝ mixti imperij hn̄tē. vt
no. in spe. ti. de iur̄. om. iudi. v. ex p̄missis
Ꝑdē tenēt ja. calbeti. ⁊ bar. in. l. i. ff. ꝺ̄ iur̄.
om. iu. qꝺ tene mēti. De hac eī iur̄dcōe ⁊
miozi vide qꝺ scꝑsi. j. vsa. crr. i baiulia. su
per ℎ̄bo sta camēt ū. ¶ Nota. xii. q̄ tutoz rē
pupilli emere nō p̄t. vt. ff. de p̄hen. emp. l.
si in emptiōe fūdi. §. fi. Ꝑdē in curatoz ib⁹
p curatoz ib⁹ ⁊ alijs q̄ aliena negocia ge
rūt. vt in all'. §. fi. Sup quo vide qꝺ notat
bar. in. l. pupillus obligari. §. pupillus. ff
de auc. tu. ⁊ dic vt ibi. ¶ Nota. xiij. q̄ pu
pillus de iur̄ dictiōe iudicꝭ q̄ dat sibi tuto
rē esse debꝫ. q̄ si esset alijs pupill⁹ vl adul
tus cleric⁹ tutoz vel curatoz sibi dari debꝫ
aūcte iudicis sui. nō iudicꝭ secl'aris. Ꝺn ca
su tīn curatozē dare p̄t ille q̄ nō habet eīm
iur̄ dictōe sua. vt puta in lite q̄ vertit coꝝ
ipo vt. l. fi. §. i. C. de admi. tu. bar. in. l. i. ff.
ꝺ̄ tuto. ⁊ cura. da. ab his. Nota. xiiij. q̄ tu
toz q̄diu tutele offiū durat vasall⁹ est ꝺ̄ni
feu di. ita q̄ si nō fecerit ea q̄ fidelitatē re
q̄rūt bausatoz ē. vt i cōme. P. albti. c. xxij.
si defuncto castllano. post p̄n. ¶ Nota. xv.
q̄ plurib⁹ tutozibus datis simplr videnť
simul et in solidū dati esse vt no. glo. in. l.
plurib⁹. ff. de ꝓcura. e. ti. c. si duo. li. vj. de
ℎ̄ est ter. in. l. decreto. in fi. ff. de admi. tu.
vbi qꝺ ibi no. p bar. ¶ Nota. xvj. q̄ vbi plu
res tutozes vel curatozes dati st̄: vn⁹ p̄t
ab alio debitū exigere. vt no. bar. in. l. qui

ꝓprio.ff. de ꝓcura. ¶ Nota.xvij. ꝙ tutori a iudice salariū constitui p̄t.vt.l. a tutoribus.§.fi.ff. de admi.tu. Itē a ꝯtutoribus ex causa.vt.l.i.§.si pupilli.ff. de tu.⁊ cur̄. da.ab his.bar.in.l.in eos.ff.de tutelis.⁊ sic habes ex his ꝙ a tutore peti p̄t certū sibi cōstitui salariū. ¶ Sed q̄ro aliquis testator in testō dedit tutorē quēdā artificē. q̄ lucrabat̄ vitā manibus ꝓprijs ⁊ industria.an de bonis pupilli alimētādus sit. R̄o sic.vt.l.hereditas.ff.ad exhi.⁊.l.q̄ tutoribus.ff.de tu.⁊ ra.dis.⁊.l.consuluit.§ fi.ff. de peti.here. ¶ Quero an tutor expēsas in tutela factas repetere possit. Dic ꝙ aut fecit sumpt⁹ vt esset tutor. ⁊ tūc nō repetit.imo punit̄ vt in dicta.l. in eos. ⁊.ff. de cōdi.ob tur.cām.l.iij.§.fi. cū ibi nota. et suspectus est.vt.l.scire.in fi.ff. de tu.et cura. Aut fecit sumptus postq̄ est tutor. ⁊ tūc aut fecit in tutela.⁊ tunc repetit.vt ff.de admi.tu.l.a tutorib⁹.§.fi. Aut fecit sumptus in se.⁊ tūc aut cōsueuit q̄rere sūptus opib⁹ suis.⁊ tūc repetit.ff.de op.lib. l.suo victu.cū.l.se.facit qd̄ dictū est.s̄.i.q. ꝓxi. Aut nō cōsueuit q̄rere suis opibus.⁊ tūc si maiores sumpt⁹ fecerit q̄ si nō esset tutor:repetit qd̄ est plus.ff. d̄ peti.here.l. sed si le.§.cū aūt.⁊ ita intelligit̄.ff.de tu.⁊ ra.dis.l.in om̄ibus.§. jtē tutor Et sic vidr̄ innuere glo.insti.de excu.tu.§. jtez paup tatē. Aut nō fecit maiores ⁊ tūc nō recuperat.vt.ff.fa.her.l.ex pte. ⁊ dicta.l.a tutoribus.§.finali.h̄ intellige nisi ꝑ iudicē tutori salariū fuerit ordinatū vt ibi dic̄ bar. ¶ Quero q̄liter tutor alimēta pupillo p̄stita repetere possit Dic ꝙ aut p̄stat decreto iudicis interueniēte.⁊ tūc p̄t repetere ī distincte vt.C.de ali.pu.p̄s.l.ij.⁊.ff.vbi pu. edu.de.l.i⁹ alimētoꝝ.circa p̄ricipiū. Aut prestat suo arbitrio.⁊ tunc aut ista alimēta sunt moderata.⁊ tunc tutor repetit.ff. de admi.tu.l.cū plures.§.i. vñ dico ꝙ aliqñ expedit pupillo ꝙ tutor p̄stet alimēta sibi sine decreto iudicis. ne pauptas discooperiat̄.vt.s̄.allata.l.ij.§.ceterū Aut p̄stitit alimenta immoderata. ⁊ tūc aut p̄stitit plus dādo q̄ deberet.⁊ tūc illd̄ plus nō deberet repetere.sed solū illud qd̄ p̄stare debebat.vt.ff.vbi pu.edu. de.l. officio. ⁊ dicta.l.ius alimentoꝝ.v̄.prius. Aut p̄stitit alimenta minus dando q̄ deberet. ⁊ tunc nō potest repetere.ar.ff.de priuile. cre.l.ij.⁊ de religi.⁊ sup̄.fu.l. ac si quis.§. iudex. ¶ Quero s̄m G^m p̄positi quare tutor administrare cogatur. Dic aut tutor nondum cepit administrare et cogitur. vt.l.i.in principio.ff.de admi.tu. Aut cepit.⁊ tunc certum est cessationez pupillo nociturā esse.⁊ tunc compellitur.⁊ ita intelligitur.l.fi.in p̄ncipio.C. de admi. tu. Aut certum est cessationē fore non nociturā:⁊ non cogitur.quia hec cōpulsio est inuenta in fauorē pupilli.ergo vbi nō interest pupilli:cessat compulsio. qꝛ cessante causa cessat effectus.vt in.c.⁊ si xp̄s.ex̄. de iureiur̄.⁊ in.c.cuz cessante.de ap. Aut dubitatur:⁊ nō cōpellitur. sed actiōe tutele tenetur.vt.l.si tutor.ff. de auc.tu. ¶ Quero s̄m eundē G^m quid vult dicer̄ quādo curator datur ī omnē rem que solennitatem iuris non requirit. vt.l. curatorem.ff.de auc.tu.bar. in.l.curator.ff.d̄ tu.⁊ cura.da.ab his.quem vide ibi lati⁹. G⁹ p̄positi predictus. ¶ Sed pone ꝙ testator dedit plures tutores. ⁊ ꝓhibuit ꝙ vnus sine alijs nō administraret. an isto casu admīstratio vni possit cōmitti. R̄o non. quia tunc fieret contra voluntatez testatoris.quod non est dicendum.ff. de administratione tuto.l. ticium et meniū in principio. Quid dicendum. Aut loquimur circa iudicia.⁊ tunc nō obstante voluntate defuncti administratio vni committi potest. vt.ff.iudi.sol.l. iam tamē.§. fi.aut loq̄mur ī ex̄ iudicialib⁹ ⁊ ī illis credo ꝙ non possit committi administratio vni.vt.l. ticium ⁊ mennium preallegata ¶ Quero scd̄z berengarium vines. quid

erit si sit dictū in testō. q̄ tutores inuētariū nō faciāt. nunq̄d poterit fieri. dic aut expedit pupillo facere: ꝛ tūc tutores facere tenētur: ne def̄ tutoribus materia delinquēdi. ar. ff. de pac. do. l. cōuenire. ꝛ ō pac. l. si vn⁹. §. illud. ꝛ de re. ven. l. in fūdo: aut nō expedit pupillo. qō pōt eē ne pauptas detegat̄. vt. C. de ali. pu. p̄l. l. ij. ꝛ in isto casu dico tutores facere inuētariū nō tenēri: sic intelligat̄. l. vlti. circa fi. C. arbi. tu. ¶ Quero etiā fm eūdē bn̄g^m. q̄d de sacerdotib⁹: an tutores esse possint. Rn̄deo nō vt. l. nō distinguem⁹. §. sacerdotio. ff. de arbi. tertuz h̄em⁹ in auc. presbyteros. C. de epi. ꝛ cle. s. q̄ possint eē volentes: nō tn̄ vt coganf̄ inuiti. qō dic vt ibi per chi. bar. ꝛ bal. ꝛ hoc in clericis. nō in religios. Si ē monach⁹ vel canonic⁹ regl'aris tūc indistincte sibi interdicit̄ tutela de iure ciuili. vt dcā auc. presbyteros in fi. idē in ep̄o vt ibi p3. Sed dicas q̄ de iure canonico: sec⁹ est. vt in. c. puenit. lxxvj. di. ꝛ ibi no. ꝛ in spe. ti. de tutore. §. gn̄al'r. v. Itē opponit̄ cōtra tutorē q̄ est ep̄s. bn̄g⁹ vines p̄dictus. Sed q̄d de iudeis: dic vt sep̄li. ō. i via tico. xj. judei celi. in glo. ij. in. q. xiiij. Quero tutor agit nō facta mētiōe pupilli: An valeat p̄cessus. Et q̄d si tutor comparet ꝛ petit dilatiōem ad exhibēdū pupillū: an debeat sibi dari. Et q̄d si inicīū cause fuit inceptū cū pupillo. tutore. auctore. post p̄dit cū vno. nūq̄d valet. Et q̄d si pupillus agat ꝓtra pupillū. dic de his oīnibus vt hic no. p̄ja. de vallesica. ¶ Sed q̄d si debitor pupillaris velit soluere pupillo. nūq̄d erit in securo. dicas q̄ ad hoc vt plenissima seq̄tur securitas. necessaria est tutoris vel iudicis auctas. al's debitor solues nō eēt in securo. fallit tn̄ in solutiōe reddi tuī. De hoc est casus in. l. scim⁹. C. de adtuī. De hoc est casus in. l. scim⁹. C. de admi. tu. fm franciscū. ꝛ jo. ō gaura^o. ¶ Sz an tutor possit recipe laudimia: seu ventras: ꝛ inuestire de reb⁹ q̄ a pupillo tenent̄ dicas q̄ sic. sz nō de nouo cōcedere. jo. fa. insti. q̄b⁹ alie. sz vel nō. i fi. quēvide in dcā l. scimus. ¶ Pone pupillus indiget tutore. q̄ habet in diuersis locis vel ciuitatib⁹ bona: q̄rit̄ q̄s iudex dabit sibi tutorez. dic vt no. p̄ chi. in. l. i. C. vbi tu. vel cura. pe. et p̄ bar. in. l. pupillo. ff. de tu. ꝛ cura. da. ab his. ¶ Quero an si def̄ tutor postīo. valeat datio. dic q̄ sic. vt. ff. ō testa. tu. l. si q̄s filiab⁹. sed nō cū effectu ante q̄ edat̄ postumus. vt. ff. e. ti. l. si nēo. §. testō. v. sz ꝛ si p⁹ bartho⁹ babau iurispitus ville franche peniten. ¶ Quid ergo interī fiet. Rn̄deo dabit̄ curator vent̄. vel ip̄e idē q̄ datus est tutor vel ex necessarijs affinib⁹: aut ex substitutis. aut ex amicis defuncti. aut ex creditoribus. vt. ff. de ven. in po. mi. l. i. §. eligat̄. Si vo administret interim non def̄ curator tenebit̄ vtili actz. ne. gest. vt in all'. v. sz ꝛ si part⁹. Et idē est q̄n datio est vtilis. puta q: curator dat̄ in testō. q̄ nō valet. si tamen tal' curator administret. tenet̄ actz. negest. vt. C. de neg. gest. l. curatorez. Nec tn̄ debēt hmōi tutor ꝛ curator. postq̄ ceperūt gerere ab administratiōe abstinere. anteq̄ petāt curatores. vel certos faciāt necessarios ꝛ affines. vt. ff. de admi. tu. l. tutores §. curatores. ꝛ. ff. de eo q̄ p̄ tutela. l. i. §. plt bartho⁹ babau predict⁹. ¶ Quero an curator in testō dari possit. Rn̄deo nō. sz tutor sic. vt. l. tutele. C. de testa. tu. Et est ratio quare magis datur ꝛ dari pōt tutor i testamētis q̄ curator. quia magis lex favet pupillis q̄ adultis. Et est alia ratio: quia tutor datur p̄cipaliter ratione p̄sone. ꝛ secundario rebus. Ideo nimirum si potest sibi p̄uideri in illa etate. cum nesciat sibi consulere. nec se regere. ꝛ vsqz ad illam etatez scilicet pubertatis potest sibi substituere pater pupillariter in. l. ij. ff. de vulga. ꝛ pupilla. substi. In cura autem est: secus. quia adult⁹ est sagax: ꝛ scit sibi consulere. igitur ꝛc. ¶ Modo fm Jacobum calis: ego quero quod accidit tota die. Tutor p̄mittit fideiussori suo

extrahere eũ de obligatiõe. qualr̃ fiet exe-
cutio hui⁹ ꝓmissiõis durãte tutela. Rñ-
deo offerẽdo aĩo nouãdi fideiussorẽ eque
ꝑdoneũ. ⁊ siq̃dem pupillus legittime eũ
acceptet: bene q̃dẽ. Si v̄o nõ acceptet. vel
nõ legitimet. satis est tutori: qꝛ fecit q̃cq̃d
potuit de iure ⁊ de facto. dũ tñ satisdet fi
deiussori. ita ꝙ eũ certũ faciat dãpnũ pa-
ti nõ posse. vt. ff. qui satꝫ. co. l. i. bal. in. l. q̃
q̃. C. de sen. q̃ sine certa q̃ti. ¶ Sed pone
ſm eũdẽ ja. hẽbã filiũ spuriũ quẽ putabã
esse legitimũ errãs in iure. q̃ tñ cõi opĩoe
putabat̃ legitim⁹. institui eũ heredẽ. q̃ro
an valeat instõ. Rñdeo nõ. adeo ꝙ vsuca-
pere nõ põt ꝓpter legis interdictũ. ⁊ sin-
gulariter nota. ff. ꝓ lega. l. nẽo. bal. in. l. si
arbiter. C. de sen. ⁊ interlo. omniũ iudi.
¶ Sed q̃d si tutor sit negligẽs: ita ꝙ non
velit exigere debita. ⁊ cetera bona nõ bñe
admĩstrat. nunq̃d tẽ poterit conueniri.
Rñdeo sic. nõ tñ ex debito pupilli conue
nit̃: sed ex sua culpa ꝓpter malã admini-
stratiõem. in. l. vnica. §. ꝓcurator. ff. si q̃s
ius dicẽ. nõ ob. ja. calis predict⁹. ¶ Pone
mat̃ minor nõ pecijt tutorem filijs infra
annũ. deinde ꝑuenit ad maiorẽ etatẽ. pu-
pillo existẽte in minori etate seu pupilla-
ri: ⁊ iterũ elapsus est ali⁹ ann⁹: ⁊ nõ proui
dit filijs de tutore. nunq̃d ꝑuet̃ a successi-
one. dic vt no. ꝑ jo de gau. in. l. lꝫ. C. si ad-
uer. delic. vide ibi bal. ¶ Sed pone ꝙ ma
ter est legitima tutrix: dũ tñ legitimã tu-
telam gratis accipiat. Nec ipsa minor est
xxv. ãnis: q̃rit̃ an possit esse tutrix legittĩa
dic vt no. ꝑ jo. de gau. in. l. mater. C. quã-
do mulier tutele offi. fun. po. ¶ Pone ma
ter transit ad scd̃a vota petit a iudice tu-
torẽ filio suo dari q̃ dat⁹ est. Auia cõtra-
dicit asserens ꝙ ipsa vult esse tutrix. Sed
q̃d si auia ad scd̃a vota transeat: nunquid
ꝑt esse tutrix. Et an pater minor. xxv. an.
possit in testõ suo dare filijs suis tutorez.
dic de his trib⁹. q. vt no. ꝑ eundẽ jo. d̃ gau.
in. l. mat̃. s̃. all'ata. ⁊ de hac vltima. q. vide
bar. in. l. q̃ro. §. lucius. ff. de testa. tu. q̃ de-
terminat ꝙ sic. Adde qd̃ scꝑsi. s̃. in vsa. cj.
de cõpositiõe. sup v̄bo accusare in. q. ij. cũ
q̃tuor. q. seq̃ntib⁹. Vel baiuli. ¶ Nota ꝙ
ꝑ hoc v̄bũ vt refert hic ja. de mõ. in. dicũt
q̃dam ꝙ baiuli saltẽ ꝑpetui sunt admittẽ
di ꝓ dñis suis pupillis agẽdo ⁊ defenden
do. qd̃ nõ putat v̄m simpl'r. sed forte agẽ-
do cũ satisdat̃. de rato habẽdo: ⁊ defendẽ-
do cũ satisdatiõe iudic̃. solui põt sustine-
ri. Preterea in agẽdo etiã cũ satisdatione
de rato vident̃ repelli: qꝛ cõiũcta ꝑsona ec̃
cũ satisdatiõe de rato nõ admittit̃ ꝓ mĩo-
re. vt no. in. l. femis. al's feminas. ff. de ꝓ-
cura. ⁊ no. in spe. ti. de cõiũcta. ꝑ. ja. de mõ
te iu. qui supra. Sed tu dic ꝙ ĩmo admit
tit̃ ad h̃ fac̃. l. ij. C. de nego. ge. ſm intelle-
ctũ bar. ⁊ sic ꝑt dicta. l. ij. ad ꝑdicta in cõ-
trariũ allegari: ⁊ in h̃ ꝯcor. guido. d̃ suda.
⁊ ja. de rauẽ. ⁊ P. bellapti. vt no. ꝑ chi. i. l.
exigẽdi. C. de ꝓcura. in. vj. q. ¶ Ex q̃. l. no-
ta ꝙ ad agendũ cõiũcta ꝑsona admittit̃:
q̃ nõ cogit̃ allegare mãdatũ. ¶ Nota scd̃o
ꝙ ad defẽdẽdũ aliquẽ nõ req̃rit̃ spãle. nec
aliquale mãdatũ vt ibi. fac̃. l. seruuz. in. §.
publice. ff. de ꝓcura. ¶ Nota. 3°. ꝙ nõduz
ante: ĩmo post litꝫ ꝯte. ante renũ. ⁊ cõclu.
q̃libet admittit̃ ad alteri⁹ defensionẽ vt ĩ
l. exigendi. s̃. all'. ¶ Nota. iiij. ꝙ q̃cunq̃ ve
niens ad alteri⁹ defensionẽ sine mãdato
tenet̃ plenarie satis date. de iudi. sol. fac̃
insti. de sat̃. da. in ꝑn. ⁊ in fine. et. l. nemo
aliene. ff. de reg. iur̃. ⁊ l. minor. §. fi. ff. d̃ ꝓ-
cura. ¶ Nota. v. ꝙ nedũ ex̃ne⁹ tenet̃ presta
re hãc cautiõem. ĩmo cõuict⁹ tenet̃ eã pre
stare: vt in dicta. l. exigendi. ¶ Nota. vj. ꝙ
cõiũcta ꝑsona admittit̃ ꝓ cõiũcta presti-
ta de rato cautiõe. vt ibi. ¶ Nota. vij. ſm
ja. de mõ. iu. ꝙ cõiũcta ꝑsona nõ admit-
tit̃: nisi ꝓ cõiũcta ꝑsona absente a ꝓuin-
cia illius iudicis corã quo ꝓ cõiũcta ꝑso-
na iudicium inchoatur. vt clare habetur
in. l. sed si vni⁹. §. ait ꝑtor. ff. de iniur̃. ⁊ ibi
allegat̃ casus. l. per jaco. de area. ¶ Sed

gro ſm bal. ⁊ jo. de gau. q̃ ſunt cõiuncte p ſone. dicũt ⁊ chi. cũ ipis. q̃ p ſone cõiũcte dicunt oẽs aſcẽdentes ⁊ deſcẽdentes dñr vſq; in infinitũ. Collaterales vſq; ad q̃rtũ gradũ: ⁊ all'. l. petitionẽ. C. de aduo. diuer. iudi. Idẽ bal. in. l. ſed ⁊ hee. ff. de procura. q̃ etiã filiꝰ naturalis ⁊ p̃iũcti ffinali amicitia. de quo in all'. l. exigẽdi p bal. vbi vide chi. bar. ⁊ jo. de gau. ¶ Et ſcias q̃ ja. de valleſica dic̃ q̃ hoc v̄bũ baiuli p eodez ponit. ſubl. loco v̄bi tutores p̃cedent;. q̃ ſi velit dicere q̃ v̄bũ tutores. ⁊ v̄bũ baiuli vnũ ſint. ⁊ idẽ ſignificẽt. ⁊ ſic videt q̃ vnũ preliquo ſumẽdũ ſit in huiꝰ vſa. ſz tñ ſup hoc tene q̃duis. cũ vter qz intellectus: ſiue cõiunctim ſiue diuiſim ſit ſanꝰ. ¶ Et q̃s ſit baiulus ꝓpetuꝰ. Et q̃s tẽporalis. et q̃s naturalꝭ. vide qd̃ remiſſiue ſcp̃ſi. s. in vſaº cvj. de baiulijs. in glo. antepe. ¶ Et nota q̃ baiulus. vicarius. ⁊ fideiuſſor bonus. idoneus. locuples. ⁊ nõ pauꝑ eligi debẽt. ar. ff. de mu. ⁊ ho. l. reſcpto in p̃n. ⁊ b̃ inuit hic. ¶ Quero q̃d ſi baiulꝰ vel iudex fecit locũtenẽtez. ⁊ iſte locũtꝫ. indebite a ſubditis pecuniã extorſit: an baiulus vel iudex teneat. videt q̃ ſic ar. inſti. de curatiõibꝰ. §. vlti. ⁊ p b̃. ff. d̃ ſtatu. liber. l. ſticho. §. ite q̃ro. ff. de admi. tu. l. ita aũt. §. geſſiſſe. vid̃ q̃d ibi no. ⁊ p hoc videt caſus in. l. i. C. ad l. iul'. repe. Sed circa hoc tu ita diſti. quia aut iſte baiulꝰ ſiue iudex eſt in culpa: q̃a talẽ ſubſtituit quẽ ſubſtituere nõ debuit. ⁊ tũc ipe tenet. vt. ff. de cuſto. re. l. nõ eſt facile. ⁊ C. e. ti. l. ad comẽtarienſez. Aut iſti baiulo ſiue iudici nõ põt culpa imputari ⁊ tũc nõ tenet. vt. ff. de ſoluc̃. l. cũ q̃s. in p̃nci. vide bar. ibi. ⁊ in. l. ſi cũ coꝛneliꝰ. Et adde qd̃ ſcp̃ſi. s. vſa. cvj. de baiulijs. i. fi. ſup v̄bo baiuli. ⁊. v. baiulias. ſup v̄bo baiulꝰ. Nũdeãt. vide p hoc q̃ notãtur in. l. i. C. d̃ ordi. iudi. per chi. v. ſcdo oppo. vſq; ad. v. circa hãc. l. ⁊ p bar. bal. ⁊ jo. de gau. ⁊ j. gl. ſeq̃nti. v. ex quo nota cũ. v. ſeq̃nti. Si voluerint. Secus eſt de iure cõi. naz ſm illd coguntur tutores nũdere. vt. l. ſub p̃textu. C. de heredi. acc̃. li. iiij. ⁊ ſic eſt cõtra. Vbi dr q̃ qõ pecuniaria ꝓpter pupillare etatẽ nõ diferꝛ. Sol'o. illud eſt verũ de iure cõi. hic de iure vſa. ⁊ ſic ceſſat cõtrariuz. ¶ Ex quo nota qual'r etas pupillaris executionẽ ſiue exactiõem debiti ſiue cris alieni: nõ impedit. ſm ja. de bu. in. l. ſub p̃textu. s. all'ata. ¶ Sed cõtra hoc oppo. de. l. i. §. ⁊ gñal'r. ⁊. l. iij. §. ſi duo. ⁊. l. de bonis. ff. de car. edic. So. dic̃ cõtraria itelligi. qñ eſt q̃ſtio de ſtatu. nã illa diferꝛ vſq; quo minor ad etatẽ pubertatꝫ puenerit. jn. l. aũt ſub p̃textu pall'. hr̃. qñ qõ eſt pecuniaria: q̃ vt p̃ferꝛ diferri nõ põt. et ſic caſus nõ ſũt aduerſi: ſz diuerſi. Jn his ꝓcor. hic ja. de valleſica. ſup v̄bo. xx. ãnoꝝ. et bene. Pupill'. ¶ Nota q̃ pupilli ſunt q̃ intra pubtatez deſinũt eſſe in p̃ris ptãte: aut videlz morte: aut emãcipatiõe. ff. de verbo. ſig. l. pupillus. ad hoc Exod. c. ij. iuxta finẽ. Et iſtꝫ puideꝛ de tutore: ſi teſtametariũ nõ habeant. vt j. inſti. de tutel'. p totũ. ¶ Sed quero q̃ dr̃ia eſt inter illos qui ſtꝫ in tutela: et illos q̃ ſunt in patria ptãte. Dicas q̃ magna dr̃ia eſt. Nã hi qui ſub tutela ſunt: adueniẽte pubertate: efficiũtur ſui iurꝫ. vt j. inſti. q̃. mo. tu. fi. in p̃nci. et hoc hz locũ in filijs ciuiũ et ruſticoꝝ. vt. j. e. vſaº. v. ruſtici quoq; et pz in his q̃ dicã. j. e. ſup v̄bo. xx. annoꝝ. q. q̃d aũt de filijs ciuiuz ⁊c. quo et eñ ad filios militũ vſq; ad viginti ãnos. ſ. cõpleros ſub ptãte tutoꝝ eriſtunt. ⁊ ſic vſq; tũc ſui iurꝫ nõ efficiũtur: vt hic j vſa. nr̃o. Sed filius nõ exiret de patria ptãte. niſi modis cõtentis ⁊ notatis in glo. vlt. inſti. quibus mo. ius pa. po. ſol. ⁊ niſi filius duxerit vxorem vel filia maritã de cõſenſu patris. Nam tũc habẽtur p emãcipatis. vt pz in. c. xvj. ſtatutum. etiã ⁊ ſctũmꝰ q̃ ſi filiꝰ ⁊c. curie ꝓpinq̃i dñi Regꝫ P. iij. ec̃ ſi p mille ãnos filiꝰ ⁊ pr̃ viueret: qd̃ no. Sil'e ſcp̃ſi. j. in. c. vſa. v. ſin autẽ. in glo. ij. v. j tẽ nota. ¶ Et an impubes: ſiue pupil

lus q̄ ꝓri⁹ sit pubtati. vel doli capar poſ⁊ sit eſſe teſtis: ⁊ poſſit iurare. Rñdeo sic. vt ex̄. de deſpon. impu. c. de illis. ⁊. ff. ad ſill. l. ercipiunt. ⁊ de deſpō. impu. c. cōtinebatur. manifeſtū eſt. ¶ Iuxta qđ q̄ro qui doli capaces dicant. dico ꝙ nō eſt in. l. determinatū. Et ita ſumit etas puerilis: q̄ eſt īter infantilez ⁊ pubertatē. tā in hoīe q̄ in muliere: ⁊ diuidit̄ per me⁹. Et sic mares dicunt doli capaces a. xi. ānis ⁊ dimidio: ſed femine a. ix. ⁊ dimidio. qđ ita no. ff. de nouat⁊. l. i. §. illud. inſti. de inuti. ſti. §. pupillus. ⁊. ff. de regu. iuꝛ. l. pupillū. ⁊ h̄ vꝛ q̄uis qđam reph̄endere velint dictas glo. ꝓ l. nō tm̄. i. ℞. ff. de excu. tu. ⁊ tēpo. caꝛ. vbi habet ꝙ ille eſt ꝓrim⁹ pubtati: q̄ ſex mēſibus a pubtate diſtat. Sz tu dicas: ꝙ ibi loq̄tur ī alio caſu: ⁊ sic nō ob. ⁊ potiſſime qꝛ ibi nō dic̄ q̄ ſemp ſex mēſib⁹ a pubtate diſtat. nā forte tūc eſſet ſecus. i. ſi dictum vbū ſemp foꝛet exp̄ſſum. Et ideo tene qđ in dict⁊ glo. dꝛ. ꝓ hoc vide qđ no. p jo. fab. in all. §. pupillus. ⁊ meli⁹ p bar. ī dicta. l. j. §. illud. ff. de nouac. ⁊ aliquātulū per eū in. l. deīde. ff. de libe. exhi. necnō per Ben ⁊ jo. de linꝰ in cle. vnica de homi. nec cures de eo qđ no. in. c. i. ex̄. de delic. pu. ī gl. j. vbi dꝛ ꝙ habēs. vij. ānos dicitur doli capaꝛ. cū illud ca⁹ cū ſua glo. loq̄tur in comodo ⁊ fructu pnie iſpoꝛ impuberuz. in quo caſu etas mācipari nō p̄t. Gloſe autē. ar. doc. ⁊ leges. ē. all'at⁊ inducť ſunt in puilegiū ad dāpnū ſeu periculū eoꝛ vitā dū. ⁊ al's q̄ precipue qꝛ in ml'tis ptib⁹ iuꝛ tractať de luc⁹ captādo: ⁊ dāpno vitādo: q̄ nō eodē iure cenſenť. vt. l. vlti. §. ſi q̄s vo. C. de codicill'. Expectādū eſt. fac. ff. de carbo. edic. l. carboniānū. §. q̄uis. Nam ſi diferť. nō auferť vt hic. cōcoꝛ. ff. de iudi. l. ſi debitoꝛi. ⁊. xxxij. q. ij. c. ancillā. Et sic videtur ex his ꝙ ius part⁊ remanet. ſ. illi⁹ qui creditoꝛ vel petitoꝛ eſt in bonis pupilli ſi ille milit⁊. vel hoīs de patico: aut generoſi ſalūm: vt hic. Ergo ſi diferť: non auferť. vt dictū eſt. ꝓpter qđ h̄z iocuz illud vulgare qui fiutg a maiq. no fiutg a kal's. qđ no. Pupilli. ¶ Nota ꝙ maioꝛ ſeptēnio pupillus intellectū h̄z. ſed nō plenū. vt p̄z in. c. is qui. v. ſecꝰ aūt de regl'a. li. vj. minoꝛ autē ſeptēnio. ignoꝛat qđ videat. vt. l. i. C. de fal. mo. ⁊ sic eſt hic. niſi tñ fuerit doli capaꝛ. Et q̄s ſit doli capaꝛ. vide ⁊ dic vt ſcripſi. ē. c. vſa. ſup vbo pupillis. v. iuꝛ qđ q̄ro Talis etatis. ¶ Nota ꝙ circa h̄ iudex circūſpectus dz eē ⁊ attētus. an expediat pupillo tp̄s. xx. annoꝝ expectari: ⁊ tūc expectet. Sed ſi nō expediat. vt qꝛ forte pupillus vel eius tutoꝛ h̄z teſtes ꝑatos: ꝑ quos ꝓbare poſſet ſe nō teneri ad ea: q̄ petūtur ab eo: ⁊ forte ſenes ſt⁊. vel qꝛ poſſent ex tē fidē mutare. vel ꝓter alias iuſtas cauſas. Certe aut ſtulti: aut iniq̄ iudicis eēt: ſi p⁹mitteret cām diferri cū ſūmo incomodo pupilli. cui iura cōſulere voluerūt. vt. ff. ē carbo. edic. l. carboniānū. §. ſi duo. ⁊ no. ī rl'a. qđ ob gratiā. de regu. iuꝛ. li. vj. p dy. v. Ite inductū eſt. et per azo. in ſum⁹. ti. ad carbo. §. eſt aūt et aliud. et p Rofre. clari⁹ ſn libellis ſuis. in tractatu ē bo. po. in ti. ē carbo. bo. poſ. circa ētiā cartā. §. ſeptim⁹ eſt neceſſariū. Et ibi in dicto ti. p eundez Rofre. plura notātur de expectatiōe pubtatis. etiā notātur ibi ꝑ ip̄z in p̄n. plures caſus. in q̄bus iura ꝓuidēt impuberib⁹. nā q̄nq̄ iudex nō ſeq̄tur volūtatē teſtanꝫ ſi videat maiꝰ comodū ꝓ pupillo. Iz fiat cōtra voluntatē defuncti. imo aliud ſtatuere pōt. ff. de ꝓfir. tu. l. vtilitatez. et. l. in confirmādo. et eſt tex. notabil'. ff. de anū. le. l. libert⁹. §. largius. et. e. ti. l. quint⁹. §. i. circa mediū. Nec ob. §. ſi min⁹ igit̄ ī auē. de nō ali. aut pmu. coll'. ij. Nā illud ideo fit: vt meli⁹ hoīes inuitent ad danduz eccleſijs. R. de arca. xx. ānoꝝ. ¶ An aūt hoc locū habeat. cū mater pupilli vel nouerca repetit dotē. q̄dā dicūt ꝙ ſic. cū indiſtincte loquatur. Alij cōtra. ne mulier remaneat indotata. et hoc verius. ¶ Et nota

q̄ q̄dã antiqu⁹ iurꝫ pit⁹ ītelligebat hunc
vſa. locũ hr̄e dñtarat ī realib⁹. bertrãd⁹ ō
ſeua. in hoc concor. R. de area dicens. q̄
hic vſaticꝰ in p̄n. nõ hꝫ locũ in perſonali-
bus. ſꝫ tñ in realib⁹. in q̄b⁹ fm determĩa
tiõem glo. huiꝰ vſa. nõ tenẽtur rñdere pu
pilli donec ſint etatꝫ. xx. annoꝝ. ſꝫ in pſo-
nalib⁹ tenẽtur ſp. ⁊ ita īnuit p̄n. p̄me gl̄.
Et tã in realib⁹ q̄ in pſonalib⁹ tenent re
ſpõdere. qñ accio incipit a pupillo. vel lis
fuerit p̄teſt. cũ p̄r̄e. licet ſit ꝯ. l. ſub p̄tertu.
C. de heredi. acẽ. R. de area p̄dict⁹. Adde
ſolutionẽ huiꝰ cõtrarij vide ⁊ dic vt ſcrip-
ſi. ō. e. vſa. ſup vbo ſi voluerit in p̄n. cũ du-
ob⁹. v. ſeq̄ntib⁹. ¶ Sꝫ q̄ro q̄d ſi aliq̄s vult
garrificare pupillꝫ. nunq̄d req̄rit etas.
xx. annoꝝ vt hic. Rñdeo ſic. ſ. q̄ filij mili-
tũ in pupillari etate. hꝫ eſt. j. xx. ãnos garri
ficari nõ p̄ñt. nec bonis eoꝝ p̄t p guerraꝫ
malũ inferri: niſi vſq̄quo habeãt. xx. an-
nos. ſ. cõpletos. qꝛ in fine huiꝰ vſa. dꝛ q̄ tu
torꝛ dꝫ ei reddere honorẽ ſuũ ad tp̄s ſuuꝫ ⁊
nõ ante. Quid dicẽdũ. Dicas q̄ cõtrariũ
eſt vitas. ſ. q̄ īmo p̄ñt garrificari cũ ſit cer
tũ q̄ in guerris ſufficit etas. xv. ãnoꝝ. vt ī
p̄ſti. pacis. Notũ ſit cñctis. ꝯ. Jteꝫ ſub hac
pace ſint oĩa molendina. v. except⁹ mili-
tibus: ⁊ ita fuit ſuatũ in facto bñg. ō bel-
loloco domicelli. mĩorꝭ. xx. ãnis maiorꝫ
xv. q̄ fuit difidat⁹ p Riambaldũ ⁊ Bilab
tũ de corbaria fratres. q̄ poſt difidamẽtũ
ceperũt caſtrũ ō belloloco dicti bñg. Et ſꝫ
ipe bñg⁹ diceret ſe pupillꝫ ⁊ ſub tutore.
Attñ p ꝑte dictoꝝ Riambaldi ⁊ Bilab-
ti fuit allegatũ q̄ in guerrꝫ poſt. xv. ãnos
nõ habebaſ p pupillo. īmo poterat garre
jari. Et ita fuit determinatuꝫ p bñg^m. vi-
nes: vt vicꝫ. dñi infantꝫ jacobi comitis vr
gelli. ⁊ tñc p̄mo geniti cuꝫ maturo pſilio.
put p̄ſtat in q̄dã littera regia: q̄ ſup his er
p̄ut p̄ſtat in q̄dã littera regia: q̄ ſup his er
ciſcus de podio decretoꝝ doct. dicẽs q̄ in
guerris filij militum ad. xv. ãnos ⁊ ſupra
ex. pacẽ ſunt ⁊ poſſunt guerrificari. Alle-
gat dictũ. ꝯ. Jtẽ ſub hac pace ſint oĩa mo
lendina. v. except⁹ militib⁹. q̄ nota. Et
qꝛ. ō. e. glo. in p̄n. v. ⁊ nota dictũ eſt q̄ vſa.
iſte tñ loq̄tur in realib⁹: ⁊ nõ īmpſonali-
bus: ⁊ ita deciſuꝫ eſt ibi. jn hoc cõcordat
ja. de mõ. iu. q̄ ita dic̄ hic p modũ. q. vt ſe-
q̄tur. ¶ Modo eſt q̄rendũ. an iſte vſaticus
hẽat locũ in oĩb⁹ q̄õnib⁹ ⁊ q̄relis. ⁊ audi-
ui q̄ dñus Alb̃tus ō lauãpa. juder oliꝫ cu-
rie dñi regꝫ iudicauit hũc vſa. nõ hr̄e locũ
in aliq̄b⁹ actõib⁹ pſonalib⁹. q̄ puto verũ
qꝛ q̄ſi p totũ loquit̄. j. de honore caſtellis
⁊ feudis. ⁊ ſic de realib⁹: ⁊ nõ de aliq̄ qõe
pſonali. ja. de mõ. iu. p̄dictus. ¶ Et nota
fm cũ q̄ de realib⁹ q̄ ceperũt a pupillo et
q̄ nõ apparebãt coꝛã patre ſil̃r determiaſ
hic in glo. ſup vbo fatigatos. q̄ non hẽat
locuꝫ vſa⁹. iſte. ¶ Nota ſcdo. fm ipm ja. q̄
circa alias res diſtinguit̄. Aln q̄relatoꝛ in
uenerit patẽter fatiã iurꝫ in p̄r̄e. aut nõ.
vt primo caſu teneant̄ pupilli. vel coꝛ tu
torꝛ ſtatiꝫ rñdere. Scdo nõ. ¶ Nota ter-
tio fm eundẽ ja. q̄ diſceptaſ hic ī gloꝛan
ſi lis ſit p̄tꝫ. cũ patre. poſſit ꝑs pupilli hr̄e
beneficiũ. huiꝰ vſa. ⁊ determinaſ q̄ nõ. p
l. nõ ſolet. ff. de reg. iuꝛ. ja. de mõ. iu. q̄ ſu-
p̄ra. q̄ tene mẽti. ¶ Nota q̄rto fm ipꝫ ja.
de mõ. iu. q̄ de iuꝛ. vſa. ⁊ gotico. perfecta
etas eſt ad. xx. ãnos. vt ō hic. ⁊ gotꝫ. li. iiij.
ſi p̄r̄e. Secus ō iuꝛ romanoꝝ qꝛ extẽditur
vſq̄ ad. xxv. ãnos. vt. C. de his q̄ ve. eta. īm-
pe. l. vlti. Jdẽ bertrã. ō ſeua. cõcor. c. q̄ gña
liter. de ꝑcura. ⁊. c. ſi annũ. de iudi. li. vj.
¶ Sed nũq̄d pupillaris etas durat vſqꝫ
ad. xx. ãnos. Rñdeo ita dici videſ. ⁊ innui
tur hic. Si igit̄ pupillarꝫ etas durat vſqꝫ
ad. xx. ãnos. ⁊ extũc eſt etaſ pfecta. gͦ etas
pubtatꝫ ſiue adoleſcẽtie eculat ſiue abeſt
⁊ pſeq̄nter nunq̄ eſt locus dationi cura-
toꝝ: q̄ dant̄ puberib⁹ ſiue adultis. ¶ Eſt-
ne hoc verum. Reſpõdeo ſic. jn perſonis
de quibus hic loquitur. videlicet in fi-

lijs militū.ꝛ qđ iſtis tantūmō loquitur vſa.iſte.patet clare.ſ.ibi vbi dr.ꝛ ad tps ſuum faciat cū militē ꝛc.ja.de mō.iu. Et ſic nota ex pdictꝫ ꝙ infra viceſimū annū filijs militū curatores non dātur. ¶ Nota ſcōo:in q̄ etate filij militū minores vl̄ maiores reputantur. ¶ Nota.3o.ꝙ filij militū nunq̄ habēt curatores:ꝛ hec eſt vītas: niſi eēnt pdigi vel mēte capti. ¶ Nota q̄rto ꝙ filij militū vel generoſoꝝ vſq; ad viginti ānos ſub tutela ſunt. ¶ Et ſic nota differētiā inter filios militū ꝛ filios ciuium. Jō ſeq̄tur. Quid aūt de filijs ciuium R^o cū iſte vſa.nil i eis ſtatuat. Dico cē recurrendū ad ius cōe romanū.ꝛ illud tanq̄ equū p arbitriū ptātꝫ:ꝛ ſuoꝝ iudicum ſeq̄ndū.vt.ſ.vſa.lxxxj. Judicia curie.i fi. Et ita filij ciuiū ſtꝫ pupilli vſq; ad.xij.vel xiiij.ānos.ꝛ tūc.i.citra dictos ānos.regūtur ſub tutoribꝰ.ꝛ ex tunc ſtꝫ puberes ſeu adulti:ꝛ habēt ꝛ hȳe pñt curatores:ꝛ ſic ſeruaſ. Pñt etiā ciues ꝛ eoꝝ filij ſui iuris facti.poſtq̄ habēt.xij.vel.xiiij.ānos.ſ.femine.xij.mares.xiiij.tanq̄ puberes cōdere teſtā.ꝛ ptractꝰ cū iuramēto efficaciter contrahere:ꝛ ita ſeruaſ indifferenť.ja.de mon.iu. Sup quo vide qđ le.ꝛ not.plene p chi.bar.ꝛ bal.in auč.ſacra puberū.C.ſi aduer.ven.ꝛ in.l.rē minoris.C.ō reſcin. ven.ꝛ in.c.cām q̄.cȳ de emp.ꝛ ven.cuꝫ ibi notatꝫ p jnno.hoſti.jo.an.anto.de but.ꝛ np.de ici. Jn hȳs cōcordat bertrādus de ſeua dicēs:ꝙ filiꝰ ciuis nō reputaſ maior niſi vſq; ad.xxv.annū. Et ita obtinuit vt ipe refert in cā frāciſci reſtāy. ¶ Quis aūt dicaſ ciuis.vide in.q.diſputata.p Ja. de bellouiſu.q̄ incipit. Rex pceſſit:quaꝫ poſuit in ſuo apparatu in auč.qbꝰ mo.naſ. effi.ſui.§.illud tñ a nob.coll'.vij. bertrādꝰ de ſeua. Adde p hoc vide qđ notaſ.ſ.vſa. r. C iues.p ja.de mō.iu.ꝛ p ja.de vallelica. ꝛ p me ibi.ꝛ in vſa.xxij.vnaq̄q; mulier ꝛc. ¶ Et no.ꝙ filiꝰ militis vſq; ad.xx.annos reputaſ pupillꝰ.nā ſub tutela ē vt hic fač. ſ.e.glo.nota.iiij.ꝙ filij militū vel gn̄oſorū ꝛc. Jta ꝙ ſi eſt leſus p̄t reſtitui vſq; ad q̄drienniū.vt.l.fi.C.de tēpo.in ītegre.reſti.i etate vo.xx.ānoꝝ reputaſ maior.nā tunc hꝫ etatē pfectā.vt.ſ.e.glo.v.nota q̄rto.hꝫ ſpm ja.de mō.iu. Bertrādꝰ de ſeua. ¶ Sꝫ q̄ro:an ī cathalonia milites vel filij militū poſſint petere reſtōēz ī ītegrū de leſ pr xx.ānos ꝛ īfra.xxv.ānos.vr̄ ꝙ ñ p tex.huiꝰ vſatici.ꝛ p gl'.ſup vbo.xx.ānoꝝ:q; tūc qo ad ipos dr pfecta etas. Sꝫ ꝛriū eſt veritas ꝛ hoc tenet bal.p.l.cū lege.ff.de arbi.ꝛ gl'. vltima.l.vnice.C.ſi ō mōēta.po.appl'. in vlti.glo.v.nec obſtat.ꝛ ſic ibi bal.ħ dixit mihi ja.calis. Nec ob.iſte vſa.cū gl'.qꝛ priuilegiū nō aufert bñficiū iurꝫ cōis.ff.de cap.l.in bello.§.ſi ḡs ruñ.C.de ſe.nup.l gn̄al'r.§.hȳs aūt.de legi.l.qđ fauore.ff.e.l. nulla.ꝛ in rl'a qđ ob gr̄az de regu. iur̄. li. vj. Et ſic dic̄ bar.in illa.q.incipiēti.filiuꝫ adultū teſtatoꝝ inſtituit.q̄ſi in fi. Et ſi ſic nō eēt Ruſtici in ħ magꝫ haberēt priuilegium q̄ milites.qđ cē nō dr:vt no.ſ.in vſa. xxxj.ſi a vicecomitibꝰ q̄ſi ī medio p̄me gl'. Preterea iſte vſa.in iudicialibꝰ hꝫ locum ſecꝰ in exiudicialibus:vt ſtatī dicaꝫ in.q. ſeq̄nti.nā ad ipꝫ tps.ſ.xx.ānoꝝ vſa.ħ etatē pupillarē in placitꝫ tm̄ extēdit:ꝛ alīs pubertatꝫ etatē in aliquo nō reſtrīgit. Et qꝛ iſte vſa.eſt ꝯ ius cōe nō recipit extēſiuā in terp̄tatiōem.naꝫ qñ priſio eſt ꝯ ius cōe. nō extēdiť.cȳ id qđ in.l.exp̄miť:lꝫ eadem ſit rō.vt.ff.ſo.ma.l.ſi vo.§.de viro.cuꝫ ibi notatꝫ p bar. Et ſi cōſtitutio eſt veterꝫ iuris correctoria ſemp eſt reſtrīgenda:ꝛ nō extēdēda:vt in cle.dudū.ō ſepul.§.vm.ſuper vbo de iur̄.in p̄n.glo.ꝛ ſup vbo integre.q̄ſi in p̄n. Et illō qđ ſpāl'r nō remouetur:q̄re ſtare phibeť.C.de teſta.l.ſcimus. q̄q̄d cñ noua lege iueniť exp̄ſſiuꝫ id ī cōſtitutiōi bꝰ veteribꝰ cōſtat cē relictū.C.de ap.l.p̄cipimꝰ.in fi.ſic dic̄ glo.in feu.qbꝰ mo.feu.amit.ſuper verbo iure. Jgiť bñficium reſtitutiōis in integrū mīoribꝰ.xxv

annis a iure cõmuni indultũ. quo ad militares ⁊ homines ꝺ patico. nõ obstãte isto vsa. remanet incorrectũ. bñg⁹ de vallo. jdẽ franc⁹. amella. Et qr. ſ. e. glo. v. q̃d aũt de filijs ciuiũ ⁊c. dixi ꝑm ja. ꝺ mõ. iu. q⁹ filij ciuiũ puberes testã cõdere pñt: ⁊ cũ iuramẽto ꝛct⁹ facere. Hũc q̃rit. q̃d de filijs militũ. nunq̃d cõpletis. xiiij. ãnis testã ⁊ cõtractus pñt cũ iuramẽto facere. sic q⁹ valeant. Rñ⁹ nõ: qz ipuberes ſt⁊ vt hic dic. ⁊ ipuberes nõ testant. nec iuramẽtũ firmat eoꝝ ꝛctus. vt. C. q̃ te. fa. po. l. ſi frater. ⁊ qñ puo. nõ est ne. l. ij. ⁊. ff. de iurisiur. l. q̃ iurasse. ⁊. l. ius iurãdũ. qꝺ ex. §. pupillo. vel dic hũc vsa. in iudicialib⁹ hñe locũ. Sec⁹ in eẽ iudicialib⁹. ja. de mõ. iu. Sic qñq; ecõtra iurta nota. ꝙ bar. in. l. Impatoꝛ. ff. ad trebel. in h cõcoꝛ. h ja. de valle. dicens sic Vsaricũ istũ intellige tm̃ in cauſ iudicialib⁹. In eẽ iudicialib⁹ nõ hz locũ. nã statim cũ pupilli sint puberes ꝑm ius cõc possũt cõtrahere de auctẽ tutoꝝ. ⁊ valebit. ⁊ si iurauerint restõnez in inte. petere nõ pñt. ꝙ auct⁹. sacra puberũ. C. si aduer. vẽ. Item pñt testari ⁊ oia facere alia q̃ eẽ iudicium sint. qꝺ no. ja. de valle. Rõ aũt ꝑmissoꝝ ẽt. qz vsa. h fuit edit⁹ in fauoꝛẽ filioꝝ militũ: ne haberẽt rñdere: ⁊ sic ne possent cõuenirí. eis vel eoꝝ tutoꝛib⁹ inuitis. vel bailis. s. iuitis. vel rñdere nolentib⁹ vsq; ad xx. annos: vt colligit ex lra. ergo nõ ẽ retoꝛ quẽdũ in eoꝝ odiũ. vt cõtractus facere cũ iuramẽto. ⁊ testi factio eis interdicant: q̃ res. s. ſpãl⁹ vt quis possit condere testm̃ est res desiderabilis ⁊ iusta. vt. C. ꝺ sa. san. ec cle. l. i. Et qꝺ fauoꝛe vel ob gr̃az alicui⁹ introducrũ est. vt in hui⁹ vsa. ne fili⁹ milit⁊ ante. xx. ãnos possit ī iudiciũ trahi. nõ ꝺz in ei⁹ odiũ redũdare. C. ꝺ legi. l. qꝺ fauor ⁊ in rl'a. qꝺ ob gr̃am. de regu. iur. li. vj. Et qꝺ ad augmẽtũ statuit nõ debz ꝓpare diminutiõem. ff. de cõdi. ⁊ de. l. cũ tale. §. fi. Preterea nõ est verisimile: ꝙ statuẽtes dictũ vsa. volendo priuilegiare ꝙ quo ad q̃d filios militũ. voluerit eis interdicere facultatẽ testãdi de iur. cũ oẽs possent condere testm̃ a. xiiij. ãnis supra. etiã filij rusticoꝝ iur. l. qua etate. ff. de testa. voluisse hmõi ptãtez testãdi oibus cõcessa. tã filijs militũ vl' etiã rusticoꝝ iter alios tollere. ar. C. de inoffi. te. l. si qñ. Item iste casus an filij militis maioꝛ. xiiij. ãnoꝝ. minoꝛ. xx. ãnis possit testari. necne. est in dcõ vsa. Obmissis. q̃re de eo iurta ius cõe est determinatio faciẽda: vt possit testari. vt eẽ de ꝛsue. c. cum dilectus. ⁊ iur. nota. ꝙ jnno. de resch. c. cãm que. Rõna bil'r em̃ ꝺz supplere hic vsa. vt dictã testãdi facultatez seu ptãtem nõ auferat iurta notata ꝙ jnno. de resch. c. ex pte. bñ⁹ lunes. In h ꝓcoꝛ. anto. amati. ll'. doc. dicẽs etiã q⁹ nõ solũ filij militũ: ⁊ gñosoꝝ etatẽ. xiiij. ãnoꝛum excedẽtes facultatẽ habẽt testãdi vt. s. pz. ſz etiã quoscunq; cõtract⁹ cũ iuramẽto faciẽdi ⁊ firmãdi q̃ tenẽt ⁊ valent. vt in auẽ. sacra puberũ. C. si aduer. vẽ. ¶ Sed qꝺ de nuptijs nũq̃d pñt eas cõtrahere filij militũ ante. xx. ãnos. Rõ sic. qz in illis nõ attẽdit⁹ pubtas: ſz potẽtia coheũdi. vt. eẽ de despõ. impu. c. iij. ⁊. c. de illis in. ij. ja. de mõ. iudap. Possint. ¶ Nota ꝙ cõtra h statutũ ꝑt aliq̃le remediũ adhiberi. sup quo vide. C. de vsuf. pupill'. l. vlti. ⁊ qꝺ ibi nota. in glo. fi. R⁹. balistarij. fatigatos. de iure aũt erat cõtra. p rõnem. l. i. ⁊. ij. C. si aduer. vẽ. pig. vide qꝺ in vtraq;. l. no. ꝙ chi. ⁊ bal. Simile verbuz habes. ē. in vsa. z. Oẽs hoies. i. i ꝓnc. vide qꝺ ibi scꝑsi in glo. iij. Item tamẽ v. ⁊ est. ij. ꝓs. ¶ Nota ꝙ statiz pre mortuo hoies vassalli coꝝ filio pupillo venire debẽt: ⁊ suos vasallos ꝓprijs manib⁹ cõmẽdare. etiã si paruul⁹ sit vt hic. qꝺ tene mẽti. cũ sit vn⁹ singularissim⁹ casus. Sz contra ex notat⁊ ꝙ vim. ⁊ jo. an. in. c. cuz inter vniuersas. eẽ de elec. super vbo vice regia vbi dicũt ꝙ nõ credunt: ꝙ coram pupillo vassalli eidem per fidelitatẽ teneantur iurare: ⁊ ab eo inuestituraz recipere. sed hec

oīa facere debēt tutori. donec pupill⁹ ad etatē puenerit. ꝓ hoꝝ solutiōe dico: qꝛ qđ ꝑmo dictū est ītell'r. ita ꝙ oīa fiant tutore medio. qm̄ al's cēt īpossibile cū pupill⁹ eo ipo ꝑ se nesciret. q̄d faceret ꝓpter etatꝫ defectū: ⁊ sic ꝯcordat cū eo qđ in cōtrariū deductū est qđ nota. Nā ꝓmptū ē iura iuribus ꝯcordare. vt. C. de īoffi. doti. l. vnica. ⁊ de elec. c. cū expediat. li. vj. vide qđ ī all'. l. vnica. no. ꝑ chi. bar. ⁊ bal. Stati. h̄ ītelligit glo. stati. i. īfra ānū ⁊ diē vt in. li. feu. đ ꝓhi. feu. alie. ꝑ fre. l. īpialē. §. ꝑterea siq̄s. ⁊ j. in comē. P. albti. c. xxviij. dño defuncto. vbi hr̄ ꝙ vas. tenet homagiuꝫ facere sine req̄sitiōe. Sꝫ sec⁹ est de ꝯsuetudīe cathalonie: vt ibi a me scꝑtū est. ⁊ alios. Aū filiū. ¶ Quid si pl'es habuerīt filios vt qꝛ pr̄ decessit ītestat⁹. an singul' homagiū fieri debeat. R̄o nō. vt ē casus in li. feu. de prohi. feu. alie. ꝑ fre. l. īpialē. §. ꝑterea ducat⁹. vide ibi bal. ⁊ no. xvj. q. vlt. c. si pl'es. ⁊ ī spe. ti. de feu. §. i. v̄. xxix. q. Ptātē. Sꝫ lꝫ ptās filio dari dēat. An ī petēdo ⁊ recipiēdo eaꝫ tutorꝫ auctas īteruenire dēat. vr̄ ꝙ sic. vt. j. e. v̄. ⁊ sint hoīes. ⁊. ff. de soluē. l. pupillo. ⁊. l. seru⁹. x. ī fi. ⁊ īsti. q̄b⁹ alie. li. §. vlti. R. de area. Idē no. h̄ ja. de vallesi. Deinde veniat. v̄. ⁊ est tertia ꝑs. ¶ No. ꝙ tutor casu quo feudū ꝓ aliquo dño indubie teneat ad dñm cū pupillo venire dꝫ ꝓ faciēdo id ad qđ ei⁹ pr̄ ꝓ feudo astrict⁹ erat facere: et vassalli cū tutore: ⁊ ecōuerso. tutela durāte dño seruire tenētur vt h̄. Ueniāt. s. tutores. Alij ītelligūt đ hoīb⁹ vassalli. s. pupilli: ⁊ bñ. Dꝫ. s. fili⁹. eū. s. filiū. faciāt. s. tutores. illi. s. hoīes pupilli. seniorē. s. dñm pupilli. Ita h̄ reddit rōnē. quā nota. perdat. i. amittat. Et sint hoīes. v̄. ⁊ est q̄rta pars ¶ Nota ꝙ hoīes pupilli. tutela pēdēte: siue durāte hoīes tutorꝫ dñr. vt h̄. Salua fidelitate. ¶ No. Salua fidelitate. in q̄ sex mēorie vas. ipaꝫ ꝑstādo hr̄e dꝫ. s. īcolumē tutū. honestū. vtile. facile. possibile. q̄ v̄ba quē intellectū sapiūt. expoīt iā lr̄a. vt pꝫ ī li. feu. ti. de forma fidelitatꝫ. c. vno. vide ibi bal. ⁊. xxij. q. v. c. de forma. vide ibi glo. et arch̄. ¶ Et qual'r vas. siue tutor noīe ipi⁹ fidelitatē dño ꝑstare debeat. vide. j. li. feu ti. qual'r dēat vas. iurare fideli. c. vno. vide ibi bal. ⁊ ex̄ đ iur̄iur̄. c. eps. vide ibi jo. an. anto. de bu. ⁊ ny. de cici. ⁊. lxiij. dist. c. tibi dño. Ita nēpe. v̄. ⁊ est q̄nta ꝑs. ¶ Nota ꝙ si tutor vltra. xx. ānos honorē pupilli īdebite tenere voluerit dñs euꝫ defendere tenet. Attn̄ tutor īterī pupillū nutrire ⁊ ipsuꝫ ⁊ honorē suū tenere dꝫ. ⁊ finita tutela illi de ei⁹ admīstratiōe cōpotū ⁊ hereditatē suā reddere. vt h̄. Illi⁹. s. pupilli. Peiorare. i. deteriorare. diminuere. vel īpignorare et obligare. Sine engan. i. rigide et fortiter. quibusuis fraude. dolo. ac machinatiōe. oīno seposit. Et habes sil'e v̄buꝫ j. vsa. cxxvij. ꝙ si filij. ī fi. et. s̄. vsa. xcix. treuga data. Interiꝫ. i. vsq̄ quo habuerīt. xx. ānos ipi filij militū pupilli. ja. de mō. iu. Et nutriat. ¶ Nota ꝙ pupill⁹ apud tutorē nutriri dꝫ et educari vt hic. hoc tn̄ ītellige vbi pr̄ nō ordinauerit penes quē educeret. qꝛ tūc penes illū fieret educatio: nisi sit substitut⁹ ei⁹. vt. C. vbi pu. edu. l. ij. vel alia sit suspitio ꝯ eū. vt. ff. đ ven. inspi. l. i. §. apud eū. et in. ij. dicto. Reddat. Nota ꝙ hoc v̄bū reddat significatiōeꝫ hꝫ retro dandi. tamen significatiōem recipit. que est in dando. et ita sumitur hic. et. ff. de le. iij. l. heres meus. i. R̄. quia qui reddere iubetur. vt hic. ⁊ ibi. simul dare iubetur. quod menti tene. Illi. s. cum cōpleuerit. xx. annos. Et ad has expositiones. scꝫ hanc: et illam que facta est. s̄. e. v̄. ī verbo interim prestat ar^m. j. e. v̄. rustici quoq̄. Nam cū dicat ibi ꝙ filij rusticoꝝ recuperent honorē a tutore ad. xv. ānos. jnnuit ꝙ filij militum ad. xx. annos: et nō ante. Et sic declaratur ista littera. et reddat illi. ⁊c. cum illa. et per illaꝫ ja. de mon. iu. suum honorē. s. fidel'r et sine diminutiōe vt. j. e. v̄. ꝓxi. in fi. ¶ Et sic nota ꝙ oēs fru-

ctus qñ os ex possessiõibꝫ pupilli hꝫ tutor
expẽdere nõ dꝫ, hꝫ semp ita facere vt reddi-
tu vel fructu aliq̃d supsit. ad qđ ꝓptime
facit. ff. vbi pu. edu. de. l. ius alimẽtoꝝ. §.
modus aũt. facit ꝟ ad illud vulgare. Que
nos deu hom mes estẽdreq̃ la flaçada no
baste. vnde v. iuꝛ mẽsurã lodicis porrige
surrã. Sin ãt. v. z est vj. ps ¶ Nota q̃ tutor
pupille de ascẽsu amicoꝝ maritudare te-
neꝛ integreq̃ eiꝰ bona reddere. vt ꝟ. ¶ No
ta. ij. exꝛ tex. q̃ tutor pupille dotẽ ꝓstituer̃
ꝑt ꝑ modo facultatũ z dignitate nataliũ
vt. ff. de iuꝛ. do. l. post diuorciũ. §. gener. et
l. q̃ro. Cõsilio. nã alꝫ esset ꝓ ꝓstõꝫ. Cõ fer e
cõtraura. editã ĩ curia barch̃a dño rege al
fõso. iiij. rũc infante. noĩe dñi regꝫ Ferdi-
nãdi eius genitoris celebrata. vbi habeꝛ
q̃ spõsalia vel mr̃imonia clãdestine ꝫcta
reprobanꝛ. Et q̃ nullus cũ aliq̃ domicel-
la audeat facere vl̃ cõtractare mr̃iᵐ sine
ꝑsensu pr̃is et mr̃is suoꝝ. vel eius tutoꝛꝫ.
aut alioꝝ amicoꝝ sibi ꝓximoꝝ alꝫ icidit
in penis ibi cõtentꝫ. vide qđ ibi scꝑsi. z. s.
vsa. cviij. si q̃s vginẽ. ¶ Ite nota q̃ mr̃iᵐ
ꝫhentes ĩ ptãte pentũ exĩtes ꝺ ꝑsensu eo-
rũ efficiunꝛ ipo facto emãcipati. vt habeꝛ
in. c. xvj. Statuim⁹ etiã curie ppiniõ dñi
regꝫ. P. iij. fꝫ ꝟ. c. tutoꝛẽ nõ tãgit. Iꝫ pupil-
lus pupillaue tutela durãte in ptãte ipi⁹
exĩtãt. vide qđ scꝑsi. s. e. vsa. i. ℞. sup vbo
pupillis. in. q. fꝫ q̃ro q̃ dr̃a est zc̃. Rustici
q̃. v. z est. vij. ps ¶ Nota q̃ tutor rustici fi
nita tutela: illi oĩa bona restituere teneꝛ.
vt hic. ¶ Quero an ne sit idẽ in ciuibus z
villanis. ℞o sic ex eo et ob id. q̃ sic heꝛ in
ipis locũ hic v. Rustici. z ius cõe. sic ĩ ru-
stic⁹ ¶ Et sic nota q̃ ciues. villasti. z rusti
ci quo ad ꝟ parificanꝛ. facit qđ scripsi. s. e
vsa. sup vbo. xx. annoꝝ. v. q̃d aũt de filijs
ciuiũ. zc̃. Quo ad milites vo z psonas de
militari genere vsa. iste tutores solũ et dũ
tarat locũ hꝫ. ꝑ hoc facit qđ scꝑsi. s. super
dicto vbo. xx. annoꝝ. v. fꝫ numq̃d pupilla
ris etas. zc̃. cũ v. se. z. v. z nota q̃ filiꝰ mili-
tis. Quo ad oẽs tñ hꝫ locũ. c. xvij. ad tollẽ-
dã. Curie ppiñi dñi regꝫ. P. iij. quo caueꝛ
q̃ alioꝫ exĩstẽs in ptãte tutoris vl̃ curato-
ris nõ possit ipis facere diffinitiones. nisi
modo ibi ꝓtẽto. Nec ob. quo ad milites fi
nis dicti. c. ad tollendã. vbi ꝺr. q̃ q̃. xx. an-
noꝝ etatẽ excesserit ꝓnceps statuit ipm ꝑ
illũ nõ obꝑuari caᵐ. So. dic q̃ ꝟ locũ hꝫ
tñ in ciuibꝰ. villanis. z rusticꝫ. ex eo q̃ ci-
ciꝰ sꝫ puberes q̃ milites. q̃ vsq̃ ad. xx. an-
nos sunt pupilli. vt hic. Ob q̃ finis iste
cessat in eis z nõ aliud. qđ in. c. ad tollẽdã
pall̃. cõtineꝛ. q̃n in ipis militibꝰ heat ob-
seruari. alꝫ nõ esset. nec dici posset caᵐ si-
ue ꝓstõ gñal̃. si oẽ nõ cõplẽderet. quod
nota ¶ Quero q̃ de iure appellenꝛ rustici
Quidã dicũt q̃ sꝫ agricultores. alij dicũt
z melꝰ ꝑm. P. de bella ptita. q̃ oẽs q̃ mo-
ranꝛ ĩ rure siue nobilis sine ignobilis. ꝓ-
pter rõnẽ. l. C. de testa. l. fi. q̃ nõ ꝑt ibi ha
bere copiã pitoꝝ. gº zc̃. vt. ff. ad. l. acq̃l̃. l.
illud. cũ sp. et ꝟ notat chi. in pall̃. l. fi. Iꝫ
tñ ꝟ et. j. vsa. cxvj. Rustic⁹ vo. z vsa. cxviij.
Rustic⁹ etiã. nõ accipiꝛ rustic⁹ sicut chi.
dicit. imo hic et ibi. et. ã. ĩ vsa. xxviij. de oĩ-
bus hoĩbꝰ. et vsa. cvij. rusticus. et. v. miles
vo. q̃ est. ibi fit dr̃a iter milites z rusticos
et sic inter nobiles et ignobiles. fit etiã
dr̃a inter milites et rusticos. vt. ã. in vsa. l.
oẽs hoies tã milites zc̃. et vsa. lij. sacramẽ
ta. et vsa. liij. de alijs nãq̃ rusticꝫ. z duobꝰ
vsa. ibi seq̃ntibꝰ. De peditibꝰ fit mẽtio in
vsa. lxij. camini. et vsa. lxviij. ꝓnceps nãq̃
De rusticꝫ quoꝝ alij dñr bacalarij. habes
in pall̃. vsa. De alijs nãq̃ rusticis et ĩ gña
li in dicto vsa. de oĩbꝰ hoĩbus. De asceri
pticijs et originarijs. censitis. et colonis.
vide qđ scripsi. ã. in vsa. xxvj. placitũ indi-
catũ. sup vbo vasallũ. in. q. iiij. cum tribꝰ
q. se. et de vasallis. villanis. et alijs vid̃ qđ
remissiue scripsi ĩ all̃. vsa. xxvj. placitũ iu-
dicatũ. sup vbo ad hoiez suũ. z latiꝰ ĩ vsa.
cvj. de baiulijs. v. baiulias. in. q. vj. cuꝫ se-
q̃ntibus. De rusticꝫ vo q̃ dñr pagẽses hẽs

ñ.in vſa.cix.de reb⁹.¶.j. i pace. Anno dñi lxiiij.§.mãſiones. Et in ſcõa curia barcẽ. dñi regẽ ja.ij.c.xv. jtẽ q̃ q̃libz rich⁹ homo in fi. Et in curia mõtiſſoni dñi regẽ Alfõ ſi.ij.c.xxviij. jtẽ q̃ null hom o pages. i pn Recnõ de ignobilibus habes.ñ.i vſa.xcj. auc̃. ¶ rogatu.in.ij. Et itellige ignobiles quoſcũq̃ q̃ militib⁹ vl alijs de genere militari inferiozes ſtẽ. R⁹.de area. ¶ Et no. q̃ natus ſiue ozrus in villa.rure vl poſſeſſione.vel caſtro ruſtic⁹ appellaf.vt in auc̃. q̃bus mo.nſa.effi.ſui.§.ſi q̃s igit̃.v.i.col. vij.¶ dicta.l.fi.C.ð teſta.¶.C. vt nemo ad patroci.ſuũ.l.vna.li.xj. ¶ Nota.ij.q̃ ruſti cani appellanf ex ipm territoriũ. vt.C.vt ruſticani ad nullum obſe.deuo.l.i.li.xj. ¶ Nota 3º q̃ ruſticani a rure deriuanf.gº in rure nati ruſtici appellabunf ¶ Nota q̃rto q̃ ruſticarie ſimplicitati in iure ciuili ¶ ſcpto ſubueniẽ. vt all̃.l.fi .C. de teſta. ſec⁹ in naſali. vt.C. de in ius vo.l.ij. ¶ ita ſoluiẽ p̃riũ. vt no.chi.in dicta.l.fi. ¶ Sed q̃ro in q̃bus caſib⁹ ruſticis vel alijs iura pmittaf ignozare.dic vt no.p glo. ¶ doc.i rl̃a ignozãtia.de regu.iuf.li.vj.p quo viõ qð notãt B⁹.de cug⁹.¶ chi.in.l. ſenatus p̃ſulto.C.de his q̃ ſibi aſſẽ.i te. ¶ Nota.v. q̃ vnde q̃s ozriũdus fuit: ibi domicilii ũ re tinere videf. vt.ff.de ſenato.l.vlti. ¶ de tẽ. ozdi.c.nullus.li.vj. ¶ Nota.vj. q̃ ex ciuitatẽ nati agricole appellanf.vt in auc̃. vt nullus mutuãs agricole.¶ ti.ſe. coll̃.iiij. ¶.C.de agr̃.¶ cen.l.i.¶ p totũ.li.xj. ¶ Nota.vij.q̃ ð v.ruſtici.al's vſa.p ſe.et melius vt q̃dã dicũt.Ego dico q̃ imo ẽ v. p̃miſſis cõtinuatiuus.et ð ꝓbat dictio quoq̃. q̃ i mediate ð ſequiſ quoq̃ iuſ̃ ter. exponiſ hic ¶ ppie.i.ſimiliter.ſic ſumiſ.iij.q.ix.c nihilomin⁹.in pn.ſm hug. petrũ medio lanẽſez.¶ archið.ff.ad trebell̃.l.i.§. in filij ¶ inſti.de ſuſpec.tu.l.libtus.¶ ð obli q̃ q̃ſi ex cõtractu.§. tutores ¶c. ¶ Nota.viij.hic de ruſticis.etiã q̃ p̃dicta.de q̃b⁹ vide.ñ. in vſa.xij. baiulus interfect⁹. ſup vbo nobilis.i.q.i.¶ in vſa.xiij. ruſticus interfect⁹ in glo.ij.et in vſa.iiij.camini.i. R⁹.ſup vbo milites.in.q.iij.iiij.¶.v.¶ in.q. q̃ro ec ce ¶c.cñ.iij.q.ſeq̃nti. ¶ vſa.lxxiij.rochas. ſup vbo.nec̃ caſtriñ.i.q. iiij.¶ i vſa.lxxvj. auc̃te et rogatu.i.v.adijciẽtes.ſup vbo filio.v.i.¶.ij. De p̃milegijs vo ruſticoz vide qð ſcripſi.j.i vſa.cxviij. ruſtic⁹ etiã.i gl.ij. ¶ Et nota q̃ hec dictio quoq̃. de qua.ñ i e.glo.in nota.vij.fit mẽtio. vt dicũt q̃dã est dictio.ſiue p̃iũcti o copulatiua. accipitur eñ p et vel etiã. vl meli⁹ eſt cõpletiua id ẽ ſupuacua.¶ cõponiſ ex corrupto ¶ ite q̃ro.tñ etiã loco aduerbij inueniſ vt hic.¶ ibi. Multa bella quoq̃ paſſus. ibi poniſ p ſil̃r. ſic hic archið.in.c.quozũdã.§.circa quoq̃.ð elec.li.vj. ¶ Nota.ij. q̃ eſt dictio implicatiua.ſicut dictio et. vt no.bar.i.l. ij.ff.de pac.facit.ff.de pcura.l.ſuũ quoq̃ ¶ tutoze.ſub.vel accuſatoze.p quo.l.pupillus.in fi.C. de vſuf.pupill̃. Honoze ẽ.i. bona imobilia. et ð notat clare vbuz mobile qð ſtati ſequiſ in tertu. ¶ Et ſic nota q̃ bona imobilia dñr honozes. et ita *vulgariter* ðr i q̃buſdã ptib⁹ cathaloniẽ iter alias in ciuitate minoziſe dioc̃ viceñ. cũ q̃s eſt in fundis vel vineis.ðr eſſe.q̃ es ala honoz.necnõ vulgariter ðr. nom ſaluets honoz.q̃ tot ho he en diners. viõ qð ſcpſi ñ.in vſa.vij.miles vo.ſup vbo.ð ſuo honore.et.j.in vſa.cxviij.ruſticus etiã. ſup vbo de honoze. Ald.xv.annos. nõ itelligas cõpletos.ſz tñ inchoatos p vnã etiã diez ſolũ. q̃ annus incept⁹ p cõpletu habeẽ. vt hic ſm glo.et bñ. de ð eſt ter.i.c. cũ in cunctis.§.inferiora.ex de elec.ibi. attigerit.i. inchoauerit.et in cle.gñalẽ.de eta. et q̃li. i cle.cũ ibi notat̃ p io.an.¶ alios Suffiẽ eñ q̃ minoz maſculus hẽat.xiiij.ãnos cõpletos.¶ femia.xij.vt.C.q̃ñ tu. vel cura.ð ſinãt eſſe.l.vlti. Sicq̃ tunc et ſtati finita eſt tutela q̃ñ aliter puberes non dñr niſi maiozes ſint.xiiij.annis maſculi. ¶.xij.femine. inſti. quibus mo.tuto.fi.in pn.ff.

dele.iij.l.cum filio ofa.z dicta.l.vlti.

Sarracenis cxvj.

¶Casus.Quiuis citra lup̃catũ inueniẽs z retinẽs seruos fugitiuos dñis suis reddet eos z ꝺ quolibz p eoꝝ mercede singlos hẽat mãcusos.a lup̃cato vsq; ad frãculmũ tres mãcusos cũ dimidio.z abindevnciã vnã.ferrosq; ac vestimẽta.h.d. vide textũ. Sarracenis.sub. fuis z captiuis. idez in alijs q̃ captiui sũt.cũ sile sit iudiciũ. z sic ꝺ silibus sike est iudiciũ. vt ex de resc̃p.c. iter ceteras. z de p̃sti.c.trãslato.cuz ibi notat̃ p ber.hosti. z ny.ꝺ cicilia. De ꝺ filii vi ꝺ qꝺ sc̃psi.ẽ.in vsa.lxxvj.auẽte z rogatu.v. q si hec ofa.sup vbo ipedierit. Nõ in .q. sz q̃d si ipa donatio zc̃.cũ v.se. ¶Et nota q sarraceni dicti sũt.vel qz ex sarra genitos se p hibẽt.cũ nõ sit vm. z ita dñr sarraceni.q̃si sarrageni.id est sarrageniti. z est ethymologia:non compositio. Vel sicut gentes aiunt.quia ex origine sirorum sint q̃ si siriceni.ipi sũt et ysmaelite.qz sint ex ysmaele ipi cendar a filio ysmaelis.ipi agareni ab agar.qz vt dicũt quersꝺ noie sarraceni vocanť.qz ex sarra se genitos gliant. q̃uis ex ancilla sint. vnꝺ sarracenizo.as. more sarracenoꝝ se hꝫe. et hec sarracenia e.i.multitudo vel societas sarracenoꝝ.vel ritus eoꝝ.vel regio eoꝝ sm hug.i deri. De qꝰ vi ꝺ p jo.an.sup Rꝰa.ex ꝺ inde. Adde qꝺ sc̃psi.j.in vsa.cxxiij.xp̃iani. in glo.iij. z in vsa.clxiiij.hoicide.v.anathematizati sup vbo sarraceni.z.ẽ.in vsa.lxiij.p̃stituerunt etiã in glo.i.p hoc vide qꝺ no.per ny.ꝺ cicilia.in cle. multoꝝ.de here.in cle. ibi videas. qm̃ multa bona repies. Jn fuga.

¶Quero ꝓmo q̃s dicať fuꝰ fugitiuꝰ. dic vt l.q̃d sit fugitiuꝰ.ff.de edil.edic. p ꝺ vi ꝺ bar.eri mũ doc.in.l.fuũ.C. de ser.fugi.

¶Quero.ij.an fuus fugitiuꝰ faciat furtũ sui.Rñdet bar.in dicta.l.fuũ. q sic in ipm.oppo.v.dic gꝰ.dic tñ dez cõmitti furtũ irregl'iter z nõ regl'iter. z q̃lr ꝺ itelligaf vide ibi p eũ. ¶Quero zº.an fuꝰ fugitiuꝰ sit capientz siue occupantz eũ. Rꝰ sic.ar.instit.de re.di.§.plane.v.cũ ergo. Tu dic ꝯ.nã licz fuus p̃tẽ dñi euaserit fraudulẽter.mihiloinus tñ remanet dñi p̃tẽ.vt ꝺ in nro vsa. z ff.de acq̃.po.in.l.i §.p fuũ. Et est rõ vt dolus ipius fui nõ remaneat impunitꝰ.arº.ff.de acq̃.re. do.l. re in bonis Secus est in fera bestia fugiẽte.q̃ est occupãtis.vt in dicto.v. cuz ergo. qm̃ iste dolus in ea cadere nõ p̃t. z ꝺ nota.ff.de acq̃.po.in.l.iij.§.nerua. ¶Quero iiij.an fuus fugiens a dño suo. z in fuga surrepticie ordiatꝰ gaudeat p̃uilio clicali dic vt no. p hen.boich.in.c.de seruoꝝ.ex. ꝺ ser.nõ ordi. ¶Quero.v.cui acq̃rit fuꝰ q̃ est i fuga.dico q dño suo.vt.ff.de acq̃.po. l.i.§. per seruũ q̃ in fuga. vide ibi bal.ex.ꝺ offi.or.c.q̃to. vide ibi. Jnthо de butrio z ny.de cicilia. ¶Quero.vj.an p̃i q̃raf possessio p filiũ fugitiuũ .vel monasterio per monachũ fugitiuũ. Rꝰ sic. isti etiã non q̃rũt rõne possessiõis.sz rõne p̃rie p̃tatis vel monasterij obediẽtia .vt no.in.l.possessio §.q̃ aliena.ff.de acq̃.pos.p bar.ibi.z in.l.i §.p seruũ.ff.e.ti. ¶Quero.vij.an mõachꝰ in fuga p̃stitutus acq̃rat monasterio qꝺ reliq̃t.et videť q sic.sicut etiã seruꝰ. vt.ff. si cer.pe.l.rogasti.§.fi.z ꝺ soluť.l.fugiẽs. z ar.ff.de v.obli.l.seruꝰ. z de acq̃.po.l.i.§. p seruũ.z ar.ff.de cõdi.inde.l.si messor.§. filio.vbi ꝺ hꝫ. Sz videť q in pendẽti fit acq̃sitio.ar.ĩ auť.ꝺ sanctissimis epi.§.si monachus reliq̃rit.coll'.ix.z ar.ff.de vsufruc. l.arboribꝰ.§.iulianus.al's icipit.l.si fur z l.sz z si qs.§.i.et.C.q̃ admi.ad bo.po.l.ij. Ecõtra videť q monasterio nõ acq̃raf. vt dicto.§.p seruũ.et.xviij.q.ij.c. abbates p humilitate.vbi de ꝺ per glo.et archiꝺ.sed dic q possessiõz nõ acq̃rit: si ab alio possidebať.sed dñiuz in oñi casu acq̃rit vt ĩ dictz iuribꝰ Hec ob.dictus.§.si monachus reliq̃rit.q̃ loq̃tur de rebus postea acq̃sitis.et

qñ mittit̃ aliud monasteriũ. ⁊ ẽ opinanet postea legitime. Secꝰ aũt si vagatur in fuga. vel in alio monasterio illegitime ingrediat. vt ī auc. ō sanctissi. epi. §. si monachus reliq̃rit ꝓall'. vide de ℔ in. q. dñi cali. ber. brix. q̃ est. vij. ⁊ qō no. hosti. in. c. iij. eẋ de cle. cõiu. ja. de bellouisu. q. hanc ponit in all'. §. si monachus reliq̃rit. Et ꝓ hoc vid̃ hen. bo. in. c. ne religiosi. eẋ. ō rla. ⁊ trãse. ad reli. dic vt ibi. ¶ Quero. viij. q̃d si suus facit sibi vestimẽtũ de pecunia domini. ⁊ erpẽdit vsq; ad illũ modũ. ad quẽ dñs solebat erpẽdere. Ñũq̃d videt versum in vtilitatẽ dñi. Rñdeo sic. ff. de in rẽ vso. l. iij. §. pinde si mutuatus. vide ibi bal. ¶ Quero. ix. pone ꝙ seruꝰ in fuga posit⁹. est legat⁹ in testõ. vel al's. ad sumpt⁹ cui⁹ ꝙuiret: an heredis vel legatarij. dic vt ℔ no. ꝙ ja. de vallesica. ⁊ ꝙ bar. in. l. cũ seruꝰ. ff. ō le. i. vbi ponit quatuor tp̃ra. dic vt ibi lati⁹ ꝙ eũ. ¶ Quero. x. an iste seruꝰ fugitiꝰ suus ꝓscribat. xxx. annis. Rñdet bar. in allegata. l. seruũ. C. ō ser. fugi. ꝙ sic. vt. l. oẽs C. de prescrip. xxx. an. ⁊ j. vsa. clvj. oẽs cause. ⁊ ibi casus de hoc. vide qō ibi scꝑsi sup verbo vel mãcipia. ⁊ in glo. ibi sequenti. ¶ Quero. xj. a quo tp̃re isti. xxx. anni incipiãt. dic vt in p̃dcã. l. suũ. ꝙ bar. latissime. ¶ Quero. xij. an fuga sui oĩno sit dño dãpnosa. fatet bar. ibi ꝙ sic. ī vltia oppo. vid̃ ibi cãz q̃re ꝙ eũ. ¶ Quero. xiij. an solꝰ animus faciat suũ fugitiuũ. qō videt. vt. ff. ō v. sig. l. fugitiuꝰ. v. nã ⁊ furẽ. Sz ꝑriũ dico ꝙ eandẽ. l. in ꝓn. ⁊ in fi. ff. ō edil'. edic. l. bouẽ. §. q̃ ad amicũ. ¶ Quero. xiiij. q̃d si suꝰ fugitiuꝰ faceret sui ꝓtrouersiã. q̃r ageꝝ ꝫ ipm. Dic ꝙ si agat de ꝓprietate intẽptabitur ꝓiudicialis. si de possessiõe intemptabitur vtrobi. vt. ff. de vtrobi. l. vnica. ¶ Quero. xv. an equus fugitiuus faciat furtũ sui. ℟ō nõ. q; animũ vl' ꝓsensuz nõ hz. ff. si q̃dru. paupe. fe. di. l. i. §. i. ⁊ de edil'. edic. l. labeo. ī fi. Idẽ dicendũ est ō capra. boue. ⁊ similiꝫ. q; furtũ nõ ꝓmittit sine dolo. gō ⁊c. ar. dicte. l. labeo. no. ꝙ chi. i. l. ꝓall'. suũ. C. de ser. fugi. ¶ Quero. xvj. q̃d de statu libero videt ꝙ nõ faciat furtũ sui vt refert ibi chi. allegat. ff. de penis. l. moris ẽ. ꝑriũ est vz. q; suꝰ ẽ. vt. ff. ō statu li. l. statu. lib. ẽm eũ. ¶ Quero. xvij. q̃d ō ascriptício. Et q̃d de filio ⁊ filiꝫbus. Dicit chi. i dicta. l. suũ. ꝙ nõ. q; iur̃ naturali ⁊c. vt. ff ō fur. l. i. Attamẽ rñdz chi. ꝙ licz liber hõ ꝓprie nõ dicat fugere. cũ liberũ hẽat arbitriũ tñ vbi est liber hõ in quo alius hz ius reale: rõne illius iuris dicet. idẽ vt. ff. ō re. vẽ. l. i. §. ꝙ hanc. ꝙ ℔ vide qō scꝑsi. s. in vsa. xxvj. placitũ iudicatũ. sup vbo vasallũ. in q. xiiij. ⁊. xv. ¶ Quero. xviij. in q̃b⁹ casib⁹ dñs ipo facto amittit suũ. dico ꝙ plꝰ sz hi casus. Primus vt si suus sciẽte ⁊ nõ cõtradicẽte dño in clero fuerit ordinatus. ex ℔ ipe liber ⁊ ingenuus erit. vt. c. si suꝰ. liij. di. scõs vt si eũ dimittit tp̃re famis. vt ī. c. vnico eẋ de infan. ex li. vẽ. na. de ℔ no. lxxx vij. di. c. vlt. ⁊ in sũma host. e. ti. §. q̃d iurz. ibi videas. Tertius si pelleatũ eũ ire facit q̃si liberũ ante fun⁹. C. de lati. lib. tol. l. vnica. Quartꝰ si stat in libtate. x. annis. eẋ. ō ꝓiu. suo. c. lr̃as. ō ℔ no. xij. q. ij. c. ⁊ si illi. ⁊ c. lõginq̃tate. vbi de ℔ ꝓ archiõ. ibi videas Quintus si ꝓmittit eũ dotare vxorez more francoꝝ. eẋ li. i. de na. ex li. vẽ. c. i. qō hodie est remotũ. Sextus si tradit ancillã nuptui ei q̃ eã liberã credebat. C. de lati. lib. tol. l. i. §. sed si liberat. et. §. sed si q̃s ingenuus. de ℔ no. xxix. q. ij. c. si q̃s ingenuꝰ. xxxij q. iiij. c. dicat. eẋ de ꝓiu. suo. c. vlti. in glo. vlti. Septimꝰ si suus sciẽte dño mereat militiã. aut quãlibz dignitatẽ adipiscat ab impatore. in auc. coll'. vj. constõ q̃ ō digni. ⁊ epatu ⁊c. iuẋ ꝓn. Archiõ. casus hos notat in dicto. c. si suꝰ. liiij. di. ¶ Quero xix°. q̃d si aliq̃s ī suo testõ suũ vel suam reliq̃rit francũ ⁊ liberũ. heres noluit sibi libtatẽ tradere. Ñũc q̃rit an ista volũtas heredis ꝓtrariet libtati ipius serui vl' sue Dico ꝙ nõ. adeo ꝙ illico liber vel liba effi

caciter effecta est. ꝯdictiõe heredis ipsius mīme obstãte. vt. C. de libe. cã. l. si ab eo q̃ ler nocãda est, p maria fua venerabilis bartholomei de villafrãca de castro. qõ e in villafrãca peniteñ. cui fue fuit relicta libtas in testõ. z veñabil' bartho⁹ ei⁹ fili⁹ z heres noluit libtatẽ sibi tradẽ. z sñialr fuit ꝓdẽpnatus. z fuit ꝓnũciata liba per dictã. l. si ab eo ¶ Quero. xx°. an xpian⁹ a xpiano possit emere xpianũ fuũ. vt ẽptor istũ xpianũ possit retinere in fuicio suo. R° sic. insti. de iur. pso. §. fuitus. ¶ Quero. xxj. q̃d si ego hẽo fuũ sarracenũ quem emi. ille vult baptizari. nũq̃d me inuito poterit baptizari. R° sic. qz vbi spũs ibi libertas. ꝓma cozinth. c. iij. z habet ex de regnũ. c. nisi cũ pdẽ. z. de rl'a. c. licz. ¶ Quero xxij. q̃d si dñs isti⁹ sarraceni q̃ vult baptizari dicit q̃ nõ vult baptizari ex caritate. sz ad h vt nõ vberet sic alij fui. nũq̃d dñs ẽ audiẽdus. R° nõ. qz in [illegible] tuti⁹ ẽ agẽ dũ. ex d regu. iur. c. estote ĩ an[illegible]. ¶ Quero. xxiij. ponẽ iste fu⁹ baptizat⁹ est. nunq̃d nihilominus remanet fu⁹ sic erat ꝓpus. R° sic. qz fuitus ĩducta est de iure diuino cõfirmata. de iur gen. approbata de iure canonico. xxxvj. di. c. ferto die. z di. ij. c. iusgẽtiũ. xij. q. ij. c. ab illo. z. c. si quis. ¶ Quero xxiiij. z vltimo an iste fu⁹ baptizat⁹ debeat hre mai⁹ auẽtagiũ ĩter alios fuos nõ baptizãdos. R° sic. qz leui⁹ erit tractãdũ secũ. ar. ex de mai. z obe. c. ꝓtuas. De fuo aũt vide qd scꝑsi. ē. i vsa. lxij. camini. ĩ glo. ij. in. q. iij. ibi cũ dicit. z vide ꝓmo. ẽ. z ibi cũ dicẽ scdo. sic certũ est q̃ bona est. ẽ. Inuenerit z retinuerit Et bene dicit retinuerit. qm̃ retinere idem est qd capere. Et sic nota q̃ inuẽt⁹ dz q̃ ꝓsonaliter capit. vt h z. C. d fi. instru. l. si barsatorã. nã alĩs parũ valeret fuũ fugitiuũ ĩuenire nisi retineret. i. caperet. z istd ogat copula. et. nata eñ copulatiue reḡit oĩa simul va. vt b. z ff. de ver. ob. l. si q̃s ita. z. l. fi. z d ꝓdi. insti. l. si heredi. ꝑres. ¶ Nota. ij. fm bar. ĩ dcã l. si barsatorã. qz vbũ inuenire nõ vificat solo aspectu sz apphensiõz reḡit. de quo in. l. i. ff. de acq. po. z. l. nũq̃. §. thesaur⁹. ff de acq. re. do. ¶ Et per h dz q̃ si statutũ dicit si q̃s inuẽtus fuerit cũ armis: sz nõ est captus dz inuẽtus. licz familia cũ viderit tenẽ mẽti. hec bar. vbi. ē. Ita ẽ i casu huius vsa. q̃ licz q̃s fuũ fugitiuũ ĩuenerit z nõ retinuerit: pinde est ac si nõ inuenisset eũ z ꝓter mercedẽ h ꝓtentã conseq̃ non põt nec iã min⁹ petere. Reddat. i. tradat si ex ponit. j. vsa. pri. p ja. de vallesica. p h vide qd scꝑsi. ē. in vsa. pri. v. ita nẽpe. sup vbo reddat. ¶ Iurta qd q̃ro ꝓmo. q̃d si nõ reddat. nũq̃d cõmittit furtũ. R° certe sic. vt xiiij. q. v. c. si q̃d inuenisti z nõ reddidisti: rapuisti. Ideo habet ibi in rub° q̃ furtũ cõmittit q̃ inuentũ nõ reddit. vide qd ibi no. p glo. z p archid. z p me. j. vsa. pri. sup vbo inuenerit. ¶ Quero. ij. q̃d est furtuz. dic q̃ ẽ ꝓtractatio rei alicne mobil' corpo[illegible]. q̃ fit inuito dño animo lucrãdi. s. rez vel possessiõz. vel vsuz. qd etiã iure natali ꝓhibitũ est. vt. ff. de fur. l. i. §. vlti. z insti. d obli. q̃ ex deli. nas. §. i. Haz z diuina testat auctas. Qd tibi nõ vis fieri alteri ne feceris. vt thobie. c. iij. z. iiij. z in ꝓn. decretoꝝ z. c. ponderet. l. di. cõ. ¶ Quero 3°. vnd dicat furtũ. dic q̃ a furno. i. nigro. eo q̃ clã z obscure: z plerũq̃ de nocte fiat vt dicit a fraude. vel auferẽdo. vt. ff. de fur. l. i. vl'di cit a furno ĩ quo fur plerũq̃ latet. vnd v. Fur latet in furno. latro se ꝑparet vltro. h totũ notat hosti. ĩ sũa. ti. de fur. §. i. in ꝓn. ¶ Quero. iiij. q̃d sit furtũ manifestũ z q̃d nõ manifestũ. vide ibi p eũ. in. §. z in q̃ tũ ¶ Quero. v. q̃ dña sit inter furẽ z latronẽ. dicas q̃ fur dz qz noctis vtit ẽpore. ppe q̃dẽ h est fur: q̃ de nocte vadit et pfodit domos Latro q̃ latet siluis et crpoliat trãseũtes vnde illd. Fur latet in furno. latro se fert obui⁹ vltro. Et inde furtũ. i. alicne rei inuito dño cõtractatio fm hug. ĩ de ri. c. furnus. a. um. niger. obscur⁹ ẽ. ¶ Quero. vi.

q̃s dicaf famosus latro. vel fur. dicũt q̃dã q̃ illi q̃ h̃ sepe faciũt. ita dic̃ glo. ĩ auc. sed nono iure. C. de ser. fugi. q̃ puto vĩ si ꝯ eos de h̃ fama publica laborat. vt coll'. ex l. capitaliũ. §. famosos. ff. de penis. dũ dic̃ famosos. Et itelligeh̃ de his q̃ pfecerunt delictũ. als sec⁹. vt dcã. l. capitaliũ. §. crassatores. bar. ibi no. h̃. ¶ Quero. vij. q̃d si ĩ vna ciuitate furat⁹ fuit. ⁊ iterũ ĩ alia. ⁊ demũ in tertia. ⁊ ibi fuit capt⁹. an vt famosus latro sit furca suspẽdẽdus. vidꝫ jo. an. ĩ addi. spe. ti. de fur. vbi vidꝫ tenere q̃ nõ.

¶ q̃ro. viij. q̃d si aliq̃s ĩuasit hospiciũ meũ vel furat⁹ fuit libꝫ mihi. agoꝫ ipꝫ crimĩa liter. nũq̃d iudex ex suo offõ si crimẽ est pbatũ cõdẽpnabit eũ ad res mihi ablatas vel furatas restituẽdas. Dicunt doc. q̃ sic allegãt. l. penl'. ⁊ fi. ff. de calũp. ⁊ melꝫ ĩ. l. interdũ. in. §. is q̃ furẽ. ff. de fur. ⁊ in auc. de man. pn. §. q̃ si delinq̃ntes. coll'. iij.

¶ Quero. ix. q̃d si depositi penes te saccũ clausũ ⁊ psignatũ. demũ iste sacc⁹ inuenit aptus. Dico ego q̃ ibi erat talis ⁊ tanta pecunia. nũq̃d postq̃ cõstat q̃ saccus erat clausus tpre depositiõis stabit̃ iuramẽto meo. distingue q̃ aut ago de perfidia depositarij. vt quia dico. tu depositarie subtraxisti. ⁊ tũc sufficit q̃ pbem p testes q̃s depositi et psignaui. nã in actiõe depositi veniũt pfidie ⁊ dolus no. ex̃ d̃ de posi. c. i. ff. depos. l. i. ⁊ tũc sup q̃titate stabitur iuramẽto. Aut agoꝫ te solũ ex ꝯtu depositi. ⁊ tũc totũ hẽo pbare p testes. ff. de edil'. edi. l. ediles. §. pedius. vel possum agere actiõe furti. ⁊ tũc cõdẽpnabit̃ i sacco clauso restituẽdo ⁊ si nõ restituat ĩ eo statu i q̃ recepit iurabit̃ lite. ff. d̃ ĩ lite iur. l. lite

¶ Queto. x. q̃d si aliq̃s accusat⁹ fuerit d̃ furto alicuj⁹ rei. ⁊ absolutus fuerit quoqno mõ. ⁊ postea rẽ illã apud se ĩuenit̃ q̃re an sit psumptio iurꝫ ⁊ d̃ iure q̃ illẽ rei furtũ fecerit. Et vidꝫ q̃ sic. vt in auc. vt nulli iu di. §. si q̃s vo accatus. coll. ix. Credo tñ q̃ furto nõ appet q̃ rei accusatoris fuerit. §ꝫ ibi appet q̃ vtroꝫ fuerit accatoꝫ q̃re nõ ob. ⁊ in h̃ redit h̃ ja. de bello iuliu

¶ Quero. xj. aliq̃s venit ad domũ iniuriose vel causa libidis fregit hostia meretricis venerũt fures. ⁊ asportauerũt res meretricis. nũq̃d ille tenef̃ q̃ fregit hostia. dicũt doc. q̃ nõ. ex̃ de solu. c. odardus. vbi licet culpa sua q̃s deuenerit ad inopiã. nõ tñ sibi imputaf̃ q̃n possit cedef̃ bonis. sic in ppõsito. Jn ꝯriũ vidꝫ q̃ teneaf̃ p. c. i. ex̃ d̃ eta. ⁊ q̃li. cũ ibi notatꝫ. dicũt ipi doc. soluẽdo q̃ ille q̃ fregit hostia nõ tenef̃ furti actiõe. p. l. vm. ff. de fur. nisi latrões ab eo pducti fuissent. cõuictus tñ d̃ iniuria: tenef̃ emẽdare dãpna p illos fures illata. q̃ qui occasiõꝫ dãpni dat: dãpnũ dedisse videf̃. ex̃ de iniur̃. c. fi. ⁊ de homi. c. de cetero. vide q̃d no. in rta. iputari. de regu. iur̃. li. vj. ¶ Quero. xij. an ille q̃ emit a fure p̃ sumaf̃ sciens ⁊ pticeps fraudis. dico esse ĩ spiciendũ p quãto pcio emerit. ⁊ an claꝫ vel patẽt er. ⁊ sic ex istis indicijs dolus p̃tẽ dif̃. vt. C. de dolo. l. dolũ. bar. in. l. ĩ ciuilẽ. C. de fur. ¶ Quero. xiij. q̃d si aliq̃s rẽ furti nã emit ignorãter. ⁊ bona fide in foro publico et publice. nũq̃d p̃t salti pcium qđ dedit a dño repetere. cũ reph̃dit rẽ furtiuaꝫ esse. vel rem retinere donec ei pci ĩ sit solutũ. ℞ nõ. vt dicta. l. in ciuilẽ. nec se defẽdere p̃t occasiõe alicuj⁹ statuti sup h̃ editi cũ sit ꝯ deũ. potenũ tñ a venditore petere pciũ. xij. q. ij. c. vulterane. hen. bo. ĩ. c. si q̃s ex̃ de fur. Adde in auc. de nõ alie. aut permu. §. q̃ vo leõis. coll'. ij. ⁊ xij. q. ij. c. q̃q̃d vbi de h̃. Ac tñ ꝯriũ est d̃ pluetudinẽ barch. septa in recognouerũt pceres. c. xxiij. jte q̃ aliq̃s nõ possit. vbi cauef̃ q̃ res empta curatore publico medio ⁊ publice repeti nõ pt. nisi pcio restituto. q̃ pluer⁹ in barch̃ vel⁹ territorio ac in loc̃ vbi putlegijs vsibus ⁊ cõsuetudinib⁹ barch̃ gaudere p̃nt. habꝫ locũ dutaxat. ⁊ siue sit pciũ siue nõ ad vnguẽ suaf̃. ⁊ diuti⁹ fuit et est obsuata. ideoq̃ septꝫ cũ nõnullis alijs pluer. fuit

redacta ⁊ ꝓfirmata ꝑ dñz regē. P. ij. tercio idus ianuarij. Anno dñi. M.cc. lxxxiij. vi ð qð ſcꝑſi. ä. vſa. xxxiij. ſi qs ſuũ feudũ. ĩ gl. ſup v. alienauerit. ĩ. q. xij, ⁊. xiiij. ¶ Quero. xiiij. quot req̃runt ad hoc vt furtũ cõmittat. dicas q tuor. Primo q fiat ꝓtractatio. ⁊ de loco ad locuz attractio. Et q ſit nccaria cõtractatio ꝓbat ꝑ. l. ff. de fur. l. ſi qs vroꝛi res. §. necz vbo. Et q in ꝓtractatiõe ſit nccaria attractio de loco ad locuz ꝓbat ꝑ. l. ff. de acq̃. po. l. iij. §. ſi rẽ. ⁊. ff. ad exhibẽ. l. theſaur⁹. Secõ eſt nccaria intẽtio. vt. ff. ad. l. acq̃l. l. ſi qs in teſtõ. §. fi. Tercio ẽ nec eſſaria poſſeſſio ſeu detẽtatio. vt. ff. ſi qs aliquẽ teſta. phi. l. i. §. ſceuola. ⁊. ff. de fur. l. creditarie rei. Quarto eſt nccaria dñi ꝓhibitio. vt. ff. ð fur. l. inter oẽs. ¶ Quero xv. q dꝛia ſit inter furez q occulte ⁊ ſine armis venit. ⁊ furẽ q violẽter agredit ⁊ cũ armis ⁊ ſine armis ĩ domo itinere aut i mare. Dicas q ꝓmus min⁹ delinq̃t. ⁊ is pẽa arbitraria punit. ſcõs vo q magz delinq̃t legalib⁹ ſubdit penis. vt in auc. vt nulli iudi. circa fi. §. q vo. coll. ix. ¶ Quero xvj. in qbus caſib⁹ furtũ nõ cõmittit. ⁊ qliter qs ꝓbet ſe credere dñz ꝓmiſſuꝝ. vide per archid. in. c. pena. xiiij. q. v. ſup vbo ꝓceptũ. ⁊ de hoc ꝑ Gen. in. c. vnico de homi. in cle. glo. fi. ¶ Quero. xvij. ⁊ vltimo qlit ⁊ q pẽa fur debeat puniri. Et dic q ꝑ ꝓmo ⁊ ſecõo furto qs nõ ſuſpendit. ſed ꝑ tercio q⁹ delictũ in conſuetudine deduxit: fur ſuſpendit ð gñali cõſuetudie q eo ipo reputat ipm furẽ publicũ ⁊ famoſuz. q⁹ fecit tot furta. vl ſaltẽ reputat ipm trãſgreſſorẽ. vt. ff. ð fur. l capitaliũ. §. famoſos. ⁊. §. trãſgreſſores. Tu vo dicas q ꝑ vno furto enormi pot fur ſuſpendi. q⁹ ſepe vnũ magnũ equalet tribus puis. ar. ff. de excu. tu. l. ſi qs. Et q ꝓpter enormitatẽ delicti puniſſuz ẽ ltime trãſgredi Sz videtur etiã q ꝑ furto. v. ſolidoꝝ debeat ad mortẽ puniri. vt in auc. de pa. tc. §. ſi qs. coll. x. Sed alle. §. nõ fuit ð conſuetudine. ⁊ ideo de illo nõ eſt curãdũ

ar. ff. de dolo. l. idẽ vlq. ⁊ no. ĩ coll. x. ð pa. iura. fir. §. iniuria. Adde q furta ⁊ alia ð licta debẽt puniri ꝛz ꝓſuetudinẽ ac ſtatuta locoꝝ in q⁹ cõmiſſa ſunt. vt. ff. ð exor. crimi. l. ſaccularii. §. ſunt q̃dã. Nã mgr̃at⁹ locoꝝ iurãt ipa ſuare. vnde vinculo iuramẽti. ac etiã q⁹ nõ hñt iuꝛ dictoꝝ niſi ſcõz formã ſtatuti ꝓcedere tenent ad obſeruatiõez ſtatutoꝝ iuris cõis. ar. ff. de re mili. l. qui cũ vno. §. q poteſt. in vbo receſſuz. Statuta inferioris iuꝛ dicti oꝝ ſuperioris nõ limitãt. vt ex de iureiuꝛ. c. veniẽtes. bal. i auc. ſed nouo iure. C. de fur. vide q̃ ſcripſi. ä. vſa. lxxxvij. ſ. q̃ ſup vbo. quadruplũ. et. ſ. vſa. clxiiij. homicide. in glo. iij. poſita ſuper vbo fures. Mercede. Nõ q⁹ dign⁹ eſt mercenarius mercede ſua. Luce. c. x. ex ð ſepul. c. i. ⁊. xij. q. ij. c. q̃ eũ q⁹. Mãcuſos. ſcz auri. ¶ Et nota q nos hẽm⁹ mãcuſuz auri. ⁊ macemotinã auri. mãcuſus nẽpe valet. xvj. denarios barch. vt in ꝓſtõe. xxxvj. cũ de valore Curie ꝓmiſſi dñi regis. ꝑ. iij. ja. de valleſica. verſũ in aliq̃. vt dicit ibi. de mõ. iu. hñt mãcuſpos. aliq̃ morbetos. ſed tñ vitas eſt iſta. q ꝓbat dicta conſtõ. cũ de valore. Macemotina aũt valet ſex ſolidos barch. put repertũ in quodã inſtrõ vendit oꝛis ꝓ nycholaũ ſadurnicul toꝛe etiã barchiñ. facte de q̃dã petia terre ꝓtim vinea plãtata. ⁊ ꝓtim ad plantãdũ. ſita in territorio barchiñ apd montẽ iudaicũ i loco vocato furcata. alias la coſtollada vbi. johãnis maroti i legib⁹ licẽ. ciui barchiñ. ⁊ tenet dicta petia terre ſub directo ⁊ alodio dominio came remonaſterij ſci ſaluatoꝛis ð abbeya ⁊ ei⁹ camerario noie ipius ad cenſuz dicte macemotine annuati in feſto natal ſibi ſoluende. Qð inſtrm fuit actũ barchiñ. xxx. die octob. Anno a nat⁹ dñi. M. cccc. xj. et clauſum per diſcretũ anthoniũ ſcapa auctoritate regia notariũ publicũ barchiñ. Uncia vnã. ſ. auri valẽ. q̃ valet. viij. ſolidos. vt in ꝓſtõe ꝑallata. ⁊ ſic itellige. nõ

aũt ꝺ vncia auri cocti. q̃ valz. xxviij. ſolos. vt in eaꝺẽ ꝓſtõe vi ꝺz. ja. ꝺ vallesica. qꝺ no.

Ruſtic⁹ vo cxvij. Ca⁹ Ruſti c⁹ aurũ. argẽtũ. equũ mulũ. ſarracenũ. vel ancipitrẽ inueniens: illud ei⁹ ꝺño nũciare tenetur ⁊ reꝺꝺeꝛ. poſteaq; mercedem ab eo accipiat: qualẽ inde ei ꝺñs elargiri voluerit. h. ꝺ. ⁊ nõ ꝺiuiꝺiꝺ. vide textũ. ¶ Et nota q; ad hũc vſa. optime facit. l. falſus. §. q̃ alienũ. ff. ꝺe fur. Sed ꝺ exigiꝺ plus. q; ꝺño ſuo tenetur ruſticus nunciare. ⁊ etiã recipere meredem qualẽ ꝺñs velit. ja. ꝺe mon. iu. Et ſic videtur q; inuentoꝛ aliquid petere non poterit ratione inuẽtionis vt hic. ⁊ ꝺicto. §. qui alienũ. ꝑm Ja. ꝺe vallesica. Sed bartolus ꝺicit in allegato. §. qui alienum. q; contra hoc videtur textus in. l. idem eſt et ſi. §. ſi tibi iudicium. ff. ꝺe condi. obtur. cauſaz. Solutio quando res perꝺita eſt iam inuenta. tũc non poſſum petere ꝓcium inuentionis. Cum enim ꝺebeam facere gratis: turpiter facio accipiẽꝺo pecuniam. vt. l. penultima. ff. ꝺe condi. obtur. cauſaz. Si vero non eſt inuenta ſed inueniẽꝺa: tũc poſſem petere ꝓcium inuentionis. vt. l. iſi. ff. ad. l. ro. ꝺe jac. ⁊ ꝺicto. §. ſi tibi ꝑutat etiã q; ſi ꝓ re tua inueniẽꝺa aliquiꝺ expenꝺi: teneaꝛ mihi ad illuꝺ reꝺꝺenꝺũ actõe negotiogeſtoꝛum. Bar. vbi ſupꝛa. Hec aũtẽ que ꝺicta ſunt eſt certum ⁊ vera ſunt ꝺ iure cõmuni. ſecus eſt ꝺe iure huius vſatici qui ſuaꝺus eſt iuxta ſui contextũ ⁊ non alias. quãꝝ vſatici ⁊ ſtatuta interp̃tationem recipiant a iure cõmuni. vt. l. i. §. q̃nis. ff. ꝺe ven. inſpi. ⁊ l. vt graꝺatim. §. i. ff ꝺe mu. ⁊ ho. non tamen ꝓpter ꝺ recipiũt interp̃tationẽ extenſiuã. vt. l. ꝓſtituẽtib⁹ ff. ad muni. ſed ꝺñ recipiũt interp̃tatiõz ꝺeclaratiuã. ⁊ ita ſumit ꝺ in nr̃o vſatico. ideo q; ſibi ſtanꝺũ eſt in eo tm̃ ꝺe quo lo[illegible] caſus forte euenerit. ita aꝺ illũ extẽꝺi nõ p̃t: tũc iuꝛ cõi ſtat. fac. c. ꝓſtõ. ꝺe elec. li. vj. Ruſtic⁹. ꝺe priuilegijs ruſtici viꝺ qꝺ ſcꝑſi. j. c. pri. ī glo. ij. Jnuenerit ¶ No. regulã gñalẽ q; qs tenet furti ſi rẽ inuẽtã infra octo ꝺies ꝺño ſuo. vel alꝫ nõ manifeſtauerit. vt ꝺ in ter. cũ glo. ꝑm ja. ꝺe vall' ſica. quã vide qm̃ ſup hui⁹ materia notabilis eſt. ¶ Et nota qꝫ ꝺñ ꝺictũ eſt. vel alꝫ in. ſ. pri. nota. qm̃ ſi inuẽtoꝛ rei ꝺñz ignorauerit ad euaꝺeꝺã penã furti ꝺ iuꝛ cõi ꝺebz facere. vt ꝺicꝫ hoſti. ī ſũa ti. ꝺe vſuꝛ. §. vlti. v. qꝺ ſi nullus. ꝓconizare ſe talẽ rem ī neniſſe. ſi cui⁹ eſt veniat ⁊ reꝺꝺet. vt ꝺicta l. falſus. §. q̃ alienũ. ff. ꝺ fur. ⁊. §. ſe. Aꝺiꝺẽ v. q. v. c. qꝺã maligni ſp̃s. ex̃ ꝺe clã. ꝺeſpõ. c. cũ ĩhibitio. ⁊ q̃ ma. ac. po. c. cũ ī tua. hoſti. vbi. ſ. in ꝺ ꝓcoꝛ. ꝺ glo. i. in fi. ⁊ glo. vlti. q̃s vide. qm̃ vt p̃fertur notabiles ſtz. iõ nota ꝺñ eas Sz iuꝛ hũc vſa[m] aꝺ ꝺ faciẽꝺũ mĩme teneꝛ ruſtic⁹ niſi ſolũ q; traꝺat ꝺño ſuo ſi aliqꝺ ꝺe hic cõtentis inuenerit. vel ſalti nũciet. ⁊ inꝺe mercẽꝺe recipiat q̃lez ꝺñs velit vt p̃feꝛt. ⁊ ſic ſecus ꝺe iuꝛ cõi. et ſec⁹ ꝺe iure hui⁹ vſa. qꝺ mẽti tene ¶ Nota ſcꝺo ꝑm iuꝛz cõis ꝺiſpoſitiõz. q; ſi aliq̃s inuenerit theſaurũ ī ſuo. Diu⁹ adrian⁹ ſtatuit totũ eſſe ſuũ. ſi vo ī alieno non data opa ꝺimiꝺiũ eſſe inuẽtoꝛis. ⁊ ꝺimiꝺiuz illius cuius eſt loc⁹. Si vo data opa q̃ſiuit ⁊ iuenit eũ in loco alteri⁹. tũc ei cui⁹ eſt locus vbi eſt iuent⁹. tot⁹ ꝺz reꝺꝺi Si vo ī ſacro vel religioſo loco caſu foꝛtuito iueneꝛit theſaurũ: totũ eſt inuentoꝛis. vt inſti. ꝺ re. ꝺi. §. theſauros. C. ꝺe theſau. l. nemo. li. x. ⁊ xiiij. q. v. c. ſi quiꝺ iueniſti. ⁊ ibi no. ꝓ hoc vide quoꝺ notaꝛ in ſpeculo ti. ꝺe iuꝛ empꝺi. §. nunc aliqua. v. cxxxij. q̃ritur Jn hoc aũt noſter vſatic⁹ non ꝺiſtinguit ſed tantũ ꝺicit q; ruſticus aurum vl argẽtum reperiens: ꝺomino ſuo nunciet ſtatim. ⁊ reꝺꝺat. ⁊ inꝺe ex poſt p̃mium accipiat: quale ſibi ꝺomin⁹ voluerit ꝺare. et ita ꝺixi in ſummario q; veriꝺice a textu exoꝛt⁹ eſt. ⁊ ſic vnũ ẽ ꝺe iuꝛ cõmuni. ⁊ aliuꝺ

de iure huius vsa. q̄ vbi nō sufficiat. eo tūc sup his ad ius cōmune recurrat. ob qd illud cōtinuaui hic. vt. s. qd tene menti.

¶ Sed oppo. ꝯtra dictū. §. thesauros i eo qd ibi dicit. ꝙ si thesaurꝰ casu fortuito inuētus fuerit in loco religioso. ꝙ sit inuētoris. de. l. iij. §. si in locis. ff. de iur. fis. vbi dic solum medietas inuētori cedi. Quid dicēdum. dicas ꝙ si in loco religioso iueniatur thesaurꝰ: dimidiam debet habere inuētor: ⁊ dimidiā ecclesia. vel fiscus. vbi est in loco fisci. vt in dicto. §. si in locꝫ. Etiamqꝫ est expressuꝫ in feu. que sunt regalie in. §. i. in fi. Et sic nō ob. §. thesauros. s. allegatꝰ. si bene aduertat in punctuatione Nam ibi cū dicit littera. Ideoqꝫ statuit. intellige idem. s. imperator diuꝰ adrianꝰ. non ꝙ referat ad casuꝫ proximū. s. in ꝑncipio eiusdem. §. positū. sed ad casum ibi sequētem: ⁊ ita cessabit irritatio littere: ⁊ cōcordabit ipi. §. si in locis ꝑ contrario all'. ſm scandils ⁊ pm. de mortuo mari. ¶ Quero quid si mercēnarius dum laborat in alieno. vel creditor in pignore inuenerit thesaurū. Rñdeo: dimidiū esse eius in cuius fundo inueniūt: ⁊ dimidiū sibi q̄runt. vt ff. de acq. re. do. l. si is qui. §. ꝙ si creditor. ita no. in all'ato. §. thesauros in glo. ij. At tamen dicit ibi jo. fabri. ꝙ d mercenarijs vm est: si adlocatꝰ non fuerit. Si aūt dñs ad hoc locasset eum. videt totā esse domini. ff. d ꝓcura. l. qui proprio. §. procurator vt in ceteris cū ibi notatis. ſm jo. fabri.

¶ Unū tamen scias ꝙ inuenisse dicitur qui vidit: vel ꝑcepit. ⁊ animū habendi habuit. ad qd. ff. de acq. po. l. iij. §. neracius.

¶ Quero quid sit thesaurus. dicas ꝙ thesaurus est pecunia ab ignotis dñis vestustiori tpre abscondi. vt in all'. l. nemo. C. d thesaur. li. x. vel aliter thesaurus est vetꝰ q̄dam depositio pecunie: cuius nō extm memoria vt iam dñm nō habeat. vt. ff. de acqui. re. do. l. inunqꝫ. §. thesaurus. ⁊ sic ꝓprie. Improꝑe tamē qñqꝫ. vt. ff. de acqui. po. l. peregre. in ꝑn. ⁊ ad exhi. l. thesaurus

¶ Ultimo nota ꝙ si inuenio rem aliquā ꝑ derelicto habitam. licet intendam eaꝫ furari: nō cōmitto furtū. Item si non habetur ꝑ derelicto: credo tamen ꝙ habeat pro derelicto sil'r non cōmitto furtuꝫ. Si aūt non habet pro derelicto: nec credis ꝙ habeatur si eo animo accipis vt dño restituas non comittis furtuꝫ. hoc tamen in libello debes protestari hoc totuꝫ habes in dicto. §. qui alienū. l. falsus. ff. de fur. ⁊ no. in all'. c. si quid inuenisti. xiiij. q. v. De quo vide ꝑ bar. in predicto. §. qui alienuꝫ in. q. quero q̄d si. ¶ Quero vlterius q̄d ergo si quis pecuniā extraxit de fundo tuo. vbi fuerat abscondita. tu petis medietatem. dicens esse thesaurū. ille negat. ⁊ ponit se deposuisse: vel ibi abscondisse. cum protestatione ꝙ non astringit se ad probandum. cui incumbit onus probandi. videtur ꝙ agenti eo ꝙ rem habet possessionem pecunie. insti. de interdic. §. commodum. Potest dici ꝙ agenti incumbit probare ꝙ memoria nō extat: ⁊ probabit per modum qui traditur in. l. si arbiter. ff. de proba. Sed reo incumbit onus probandi factuꝫ. quod ponit videlicet ꝙ deposuerit vel absconderit: ⁊ ꝙ de hoc extat memoria. vt. l. ab ea parte. ff. d proba. jo. fabri. in. §. thesauros. insti. de re. di. super glo. iurꝫ dictio. ¶ Sed quid si sint plures domini ⁊ in partibus equalibus. dico ꝙ tunc videtur applicari pro equalibus. ff. de oper. liber. l. si quando. Contra. C. de cōmuni seruo manu. l. i. §. finali. ⁊ insti. de iniur. §. si seruo cōmuni. Johan. fabri. vbi supra. dicas ꝙ iura contraria sunt casualia: ⁊ sic non obstant. Aut equum.

¶ Quero extra textum. quid si cōmodaui tibi equum meum ad annum. fuit tibi furatus ante. venio ego dominus volo agere contra furem: Et tu liberis actꝫ commodati: Quod remedium tibi dabitur pro vsu. Dico quod possis agere

p illo vsu. vt tibi duplet. ff. de fur. l. inter oēs. §. si seruus. ⁊. §. hec actio. B⁹ de cug⁰ in. l. manifestissimi. §. tl'es itaq3. C. d fur. ¶ Quero an equ⁹ faciat furtuz sui. dic vt scripsi. ā. vsa. proxi. super v̄bo in fuga. i. q. xv. Super quo vide qd scp̄si. ā. in vsa. lxv. Simili modo. sup v̄bo treuga in. q. xj. ⁊ i vsa. lxxij. strate. sup v̄bo. ⁊ pascua. in. qōe. xxj. Ancipitrem. i. Austor. vt est in textu. Idem si fuerit. ff alco. quia in hoc nō curandū de noibus volucrū. Ad venanduz seruientiū: sed de aptitudine ip̄oꝝ ad illd officiū. ⁊ sic hic in textu austor causa exēpli positū est. sic ⁊. c. i. ⁊. ij. extra de cle. vena. vbi simile v̄bum habes. s. ancipitrem qui idem est ꝙ austor: vt dictū est. De venatore vero qui fuit p̄mus. vide qd scp̄si. ā. in vsa. x. ciues in glo. ij. in. q. viij. in fine Reddat. i. tradat. ja. de vallesica. Repete hic qd scp̄si. ā. in vsa. cxv. tutores. v̄. ita nēpe sup verbo reddat. ⁊. ā. in vsa. pri. in gl'. posita super verbo reddat. vbi de materia furti multa singularissima reperies ⁊ cotidiana.

Rusticus etiā. cxviij Casus. Rusticus lesus i corpore vel in rebus. vna cū domino suo malefactorē accusare debet. nec nō cū dñi sui licentia. inde cōpositiōem facere. h. d. ⁊ nō diuidit. vide tex. Rustic⁹. ¶ Nota ꝙ rusticus lesus in corpore vel in rebus. absq3 ip̄ius dño cōpositiōe inde facere nō debet. vt hic. Nota scdo ꝙ rusticis multipliciter p̄uilegia ⁊ imunitates a iure cōcessa sunt. i⁰ ꝙ insistentes in actionibus ⁊ frugibus colligendis nō trahūtur ad ex̄ordinaria munera. vt. C. de agri. ⁊ censi. l. i. lib. xj. Scdo nec ad vllū obsequiū cōpelli p̄nt. nec res eoꝝ aut boues. vt. C. vt rusticani. ad vllū obsc. l. ij. li. xj. tertio ꝙ circa rē rusticam occupari in iudiciū euocari nō debēt. vt. ff. de fer. l. i. q̄rto qꝛ dū veniūt ad nūdinas. vel ibi morātur cōueniri nō p̄nt. vt. ff. de nūdi. l. i. ⁊ l. ciuis. q̄nto partit eis si ad iudiciū nō venerit. vt. ff. si quis in i⁹ vo. nō jerit. l. ij. circa fi. sexto subuenit eis circa editiōem actiōis. si nō bene ediderūt. ff. de eden. l. i. §. fi. septio alleuiātur circa p̄batiōem indebiti. ⁊ p̄batio transfert in aduersariū. ff. de p̄ba. l. cū de indebito. §. sin aūt. octauo subuenit eis circa delationē. qꝛ si semetip̄os detulerit apud fiscuz videtur id p errorē fecisse. ideo eis non obest. vt. ff. de iur. fis. l. ij. §. fi. nono succurrit eis circa penas q̄s patiunt. si p̄toris albū corrūperit. qꝛ impunitū est illud. ac si per casuz fortuitū accidisset. vt. ff. de iur. om. iudi. l. si q̄s id. §. doli. decio qꝛ si apparuerit tabulas testi ei⁹ q̄ occisus erat: anteq̄ questio habeat de familia. non aufert ab eo hereditas: vt indigno. lz alijs auferet. vt. ff. ad sill'. l. si q̄s in graui. §. ꝙ ad causaz ⁊. §. si ignorās. xj⁰. remittūtur eis multe solennitates: q̄ in alijs hoibus exiguntur vt circa partuz d̄r. ff. de ven. inspi. l. i. §. fi. xij⁰. circa testā. vt. C. d testa. l. fi. xiij. circa cōtractū in scriptis factū excedentē libraz auri. nā lz regulariter exigat subscriptio. v. testiū. Rusticis tñ renuitur. vt in auc. de fi. instru. §. fi. coll'. vj. xiiij. circa dotalia instrumēta cōficiēda. vt cōcubina efficiatur vxor. ⁊ filij efficiāt legitimi. vt in auc. q̄bus mo. nat̄a effi. le. §. illud quoq3 in fi. §. coll'. vj. xv. qꝛ iuuātur circa vsuras: vt minores p̄estēt q̄ alij hoies. tā in fructibus aridis: q̄ in pec. vt. C. de vsur. l. oleo. ⁊. l. eos. §. sup. ⁊ in auc. nulluz credi. agricole. coll'. iiij. xvj. iuuātur qꝛ nec boues eoꝝ: nē aratra. nec aliq̄d ad cultū agri p̄tinens in cā iudicati in pignore capiūtur. vt. ff. que res pig. obli. po. l. executores. ⁊. l. pl't. ⁊ talia etiā sunt in pace ⁊ treuga cōstituta. vt pz in ꝯsti. pa. ⁊ treugaꝝ p totū. lz stipēdia militū capi possint. vt. C. d exec. re. iudi. l. stipēdia. ⁊. ff. d. re iudi. l. comodis. xvij. qꝛ messorib⁹ agroꝝ dat excusatio tutelaꝝ. ⁊

ommiũ mameriũ publicoꝝ. vt. ff. de ercu. tu. l. messores. ⁊ de vaca. ⁊ ercu. mu. l. fi. ĩ pn. lĩ. ⁊ Silr ⁊ colonis pncipis. vt. C. qui da. tu. po. l. fi. ⁊ C. de ingenu. ⁊ manu. l. semp. §. coloni. xviij. qꝛ die dñico cõcessuꝫ est eis rurestre opꝰ facere. lꝫ oẽs plebes et iudices iubeant̃ requiescere. vt. C. de fer. l. oẽs iudices. Sꝫ tñ eis qũqꝫ nõ subueni tur. i. cũ errauerint in iure naturali. vel q̃ si. vt. C. de in ius. vo. l. ij. ⁊ C. de interdicõ matri. inter tu. ⁊ pu. l. i. ¶ Nota. ꝫ⁰. cõtra oppinione rusticoꝝ q̃ dicunt illa res sine honoꝛ: aut mansus fuit maioꝝ nr̃oꝝ: ⁊ il loꝝ q̃ nobis pertinebãt: ⁊ sic nõ potuit alie nare heres. qꝛ male dicũt p. l. qꝛ. C. de do na. ⁊ ad hoc allegaſ. ⁊ hic. hodie vero pꝛ uisum est ꝓtra tales minaces vt pꝫ. j. ĩ cu ria baſ. dñi regis ferdinandi. c. xv. com a molts entenets ser mal ⁊c. ibi vide. ¶ Sꝫ q̃d si rustic⁹ tibi aduocato consueuit dare quolibet ãno duas gallinas. postmoduꝫ cessat. tu agis cõtra ipm vt soluat in futu rũ: sic cõsucuit in ꝑteritũ. qualr poterit se defendere rustic⁹. dic q̃ ita: qꝛ dicet q̃ il las soluebat ex cã liberalitatis. nõ ex cau sa debiti. ff. de pac. l. iurꝫ gentiũ. §. q̃ fere. ¶ Quero ꝓinde qualr rustic⁹ poterit pꝛo bare q̃ ex cã liberalitatꝫ solucrit sibi. dic q̃ ex q̃litate facti. qꝛ ꝓbabit q̃ qñ portaꝛ bat sibi illas. dicebat q̃ nõ solucbat sibi et debito. sꝫ qꝛ volebat cum tenere in ami cũ. ff. q̃bus mo. ptg. vel ꝓpo. sol. l. ij. debi toꝛ. §. i. ¶ Pone. q̃dam rustic⁹ alicui dño faciebat seruiciũ. rusticus dicit q̃ dñs da bat sibi prãdiũ. nunq̃d rone ꝓsuetudinis poterit id petere rustic⁹. dic q̃ sic si cõsue tudo plepta sit in pace. nã sic dñs ꝑ se in uare cõtra rusticũ rõne ꝓsuetudinis. sic et econuerso. C. de agri. ⁊ cen. l. litibus. li. ij. ¶ Sed pone q̃ dñs dicit rustico. o rustice do tibi istud prandiũ. ꝓtestate mi. q̃ do ti bi de gra. Nunq̃d sub tali ꝓtestatione rusti cus dꝫ recipe prandiũ. dic q̃ nõ. imo ẽ fa tuus si recipiat. q̃nimo rustic⁹ dicat sic, ⁊ ego ꝓtestoꝛ q̃ intẽdo recipe istud prãdiuꝫ iur̃ mõ. ff. de aqua coti. ⁊ sti. l. i. §. aristo. ff de li. ag. l. i. §. denũciare. Adde qd̃ scps̃i. s. in vsa. cxv. tutoꝛes. v. rustici quoqꝫ. in gl. i. In coꝛpoꝛe. vtputa q̃ est vulnerat⁹. vel debilitat⁹. vel mutilat⁹. sup quo vide. qd̃ le. ⁊ scps̃i. s. vsa. cxiij. debilitatio. vt dãpm. ¶ Nota dr̃iam inter dãpnũ ⁊ malũ. nam malũ est in coꝛpe. dãpnuꝫ vero in reb⁹: vt hic. adde qd̃ scps̃i. j. vsa. cxxviij. Ite statue rũt q̃ si aliq̃s filiꝰ sup vbo malũ. ¶ Nota sc̃do ex̃ tertiũ dr̃iam inter dãpnũ br̃e. ⁊ lu crũ ꝑdere. de hoc habes in. l. fi. §. si q̃s. C. de codi. ⁊ in. l. peul⁹. ff. de dãp. infec. vide ibi glo. super vbo adducat. v. ⁊ sic nota. ¶ Nota tertio dr̃iam inter dãpnũ ⁊ expẽ sas. qꝛ dãpnũ qd̃ã dicit circa rẽ qd̃ã ex̃ rem. Expense vo dicũtur q̃s qui fec̃ in li te. vel circa aduocatos. vel in medicinis: ⁊ alijs modis. de quo dic vt le. ⁊ nota. per ber. et hosti. in. c. in nr̃a. ex̃. de iniur̃. et dã pno. da. ¶ Nota q̃rto q̃ expense ⁊ dãpnũ datũ ꝑ dolũ siue ꝑ violentiã siue per rapi nã. postq̃ cõstiterit de violẽtia ꝑ testes. ꝓ bãt amissa ꝓ iuramentũ. vt ex̃ q̃ me. cã. c. vlti. C. vnde vi. l. si q̃n. et de iudi. l. scim⁹. nota in. c. dilecti in fi. ex̃ de fo. cõp. ¶ No ta. v. dr̃iam inter iacturã et dãpnũ. q̃n ia ctura est quã patimur ꝑ volũtate nr̃a. dã pnũ sine volũtate. vt no. archi. in. c. qꝛ se pe. de elec̃. li. vj. sup vbo iacturã. et hẽ. bo. in dicto. c. in nr̃a. ¶ Nota. vj. q̃ dãpnum sentit q̃ comoduꝫ amittit. ff. ne q̃d in lo. pu. l. ij. §. dãpnũ. et ff. dele. i. l. nõ amplꝰ. ¶ Nota. vij. q̃ dãpnum est diminutio vel adempcio patrimonij. et dr̃ ademo vel a diminuo. ⁊ patrimoniũ. ff. de dãp. ifec. l. iij. no. hosti. in sum. ti. ꝺ iniur̃. sub Rub. de dãp. da. §. i. ¶ Nota. viij. qꝛ co q̃ dãpm est ꝓsumiť culpa datuꝫ. ff. ad. l. acquiť. l. si q̃s fumo. §. i. vide ibi glo. sup vbo videaſ. ¶ Nota. ix. et vltio q̃ q̃s negligeter iactu rã siue dãpnũ patiãt dꝫ. vt ꝺ. qñ si fecerit ꝑt dici cõtra eum. qd̃ scribitur ꝑ scẽ. i. ad

Lucillum in princi. Turpissima est iactura: que per negligentiam accidit. nota jo. an. in nouella. in. c. lz. ex. de sup. ncli. prela. De auere. i. de pecunijs. ⁊ alijs bonis mobilib⁹. De honore. i. possessiōibus ⁊ alijs bonis imobilib⁹. Sil'e v̄bū habes in plurali nūero in recognouerūt ꝓceres c. xxj. Itē ꝙ vicarius donat. ¶ Et nota ꝙ rustic⁹ habet honorē. i. possessiones terre vt hic. Et sic in vsaticis cōiter d̄r et sumit̄ honor ꝓ possessiōib⁹ terre. vel reddit⁹. vt. j vsa. cxxviij. Itē statuerūt ꝙ si aliq̄s filius vbi loq̄tur de honore militis. q̄ cōsistit in redditib⁹. cōcor. s̄. vsa. xlviij. Oēs hoīes. i ij. Itē qn̄q̄ in iur̄ sumit̄ possessio ꝓ ꝓprietate. ff. de v̄bo. sig. l. interdū. Qn̄q̄ d̄r honor ꝓ donatiōe seu remūeratiōe. ff. manda. l. si remunerādi in p̄n. R. de area. Adde qd̄ scripsi. s̄. in vsa. vij. miles v̄o. sup̄ verbo. de suo honore. ⁊ in vsa. cxv. tutores. v̄. Rustici quoq̄ in glo. pl't. ¶ Sed q̄ro q̄d si rustic⁹ ꝓmisit aliq̄bus hoībus quos conduxit ad honorē vel vineā dare sic̄ alijs: q̄ iam oꝑabant̄. ⁊ in p̄mis erāt accipiētes diuersa p̄cia. siue logeria. q̄rit̄ q̄d iur̄. vr̄ ꝑ dy. in. l. qui cōcubinā. ff. dele. iij. vindicare. Sub. corā iudice ⁊ nō ꝑ vindictā ꝓpriam ip̄m delinquētē. s. accusando. vt. s̄. in vsa. cj. de cōpositiōe. vel al's cōtra illuz ꝓcedi req̄rēdo. tā ꝑ cōstōnes paciū ⁊ treugarū. q̄ via ordīaria ⁊ alijs q̄busuis modis. q̄bus tuci⁹ ⁊ cautius possit agi: ⁊ ꝓcedi ꝯ ip̄m delinq̄ntez. Adeo vt vindicta de eo fiat. qualē decet. nā publice vtilitatis est ne crimīa remaneāt impunita. vt ex̄. de sen. ex. c. vt fame. Adde qd̄ scp̄si in all'. vsa. de cōpositiōe. ⁊ applica hic. Preceptum. ¶ Nota ꝙ ideo statutū est hoc: vt dn̄s d̄ cōpositiōe inde facta: etiā conseq̄tur partez q̄ iure dn̄ij sibi ꝑtinet. hoc intellige si bene rusticū iuuerit suuz. vt. s̄. in vsa. cij. De om̄ibus hoībus. vbi vide. ⁊ in vsa⁰. cj. de cōpositione. qd̄ nota ibi per ja. de mon. in. ⁊ ja. de vallesica. ⁊ me.

Solidos. crit. Casus. Arboꝝ incisarū cōpositio siue esmēda ſm extimatiōez. dānūq̄z earū ac desonorez dn̄i. ad iudicꝫ arbitriū fieri dz. h. d. Et hz tres ꝑtes. Pri^a dr̄az sol'oꝝ ponit. 2^a ibi. v̄. q̄r sic. esmendā arboꝝ incisaꝝ ꝑ sil'e diuidit. 3^a ibi. v̄. ⁊ h̄ mō hic cōtēto ipsam esmēdā iudicꝫ arbitrio crescere vel minuere remittit. vide tex. Solidos. Sil'e v̄bū habes in. c. q̄sta. xiij. q. ij. sz ibi solid⁹. ꝓ aureo nō sumit̄. sz ꝓ currēti pecunia. vid̄ ibi P^m mediolan̄. sed hic solid⁹ ꝓ aureo sūit̄ ⁊ sic aliud est ſm vsa. vt hic cū suis ꝯcor. ¶ Sed q̄d de iur̄ romano. dicas ꝙ idē est: vt. C. de fal. mo. l. si q̄s. ⁊ in auc̄. de defen. ciui. §. ⁊ iudicare. coll'. iij. ⁊. C. de argēti p̄cio qd̄ thesau. infert̄. l. vna. li. x. ¶ Quero: q̄ doctrina dari p̄t certa: qn̄ solidi ex auro solui debēt. vel ex denarijs ſm vsaticos. Rn̄deo. ꝙ h̄ arbitrio iudicātꝫ relinq̄nduz est: vt hic: ja. de monellis. Idez hic jac̄. de mon. iu. ⁊ ja. de vallesi. ¶ Quero qn̄⁰ ſm vsa. solidus est accipiēd⁹ de auro. q̄tū dabit̄ ꝓ eo. dicoꝙ tūc est tal' aure⁹ soluēd⁹ ꝙ xxxiiij. faciāt librā auri cocti. q̄ hz. xij. vncias: ⁊ talis libra itaq̄z valet. lxxxiiij. sol'os auri. vel morabatios sumēdos ꝓ quolibz solido vnū morabatinū. ꝓut in vsa. mēcionat̄ vt hic. cū suis sy. q̄ morabatin⁹ tm̄ q̄tuor sol'. bar. valet. vt pz i. c. xxxvj. cū d̄ valore. curie ꝑpiniāi dn̄i reg. P. iij. Et sic nō intelligas ꝙ sit morabatin⁹ Alfonsinus vt hz cōis modus loq̄ndi hui⁹ p̄rie ar. l. cuz delamōis. §. asinā. ff. de fun. istruc. qd̄ no. ¶ Quero quot solidi de iure romano faciūt librā auri. dicas ꝙ. lxxij. solidi faciūt librā auri. vt no. Acur. in auc̄. de defen. ciui. §. ⁊ iudicare. coll'. iij. ⁊ in. l. q̄cūq̄z. C. d̄ serui. fugi. ⁊ caue tibi q̄r Acur. habuit respectū ad tp̄s sue cōpilatiōis. q⁰ tp̄re auꝝ erat vili⁹. sz hodie ē p̄ciosi⁹: q̄r min⁹ hēm⁹ cū copia ī grandi sit trāsfatū ad sarracēos ⁊ iō q̄ras a mercatoribus q̄tū valet libra

auri:ꝛ nō poterꝫ decipi.qz. lxxij.aurei.vt
preferꝛ faciūt libraꝫ auri.vt.C.de fuscep.ꝛ
archa.l.quotiens.li.x.vbi de hᵒ.q̄ras ergo
ꝑncipaliter de libra.ꝛ sic iuxta ius roma-
nū veritatē habebis:qm̄ ꝫm ius vsa.iam
habes q̄tū valet.vt.ō.q.prima. De hui⁹
aūt materia vide.ō.vsa.v.vt qui interfece
rit.ꝑ glo.ꝛ ja.de mō.iu.ꝛ per me.Quia sic
v.ꝛ est scda ps. Nō debēt. Accitatē impor-
tat.vide qō scpsi.ō.in vsa.xxiij. Oēs hoies
i.in glo.iij.Et habes sile vbū negatiuuꝫ.
j.in vsa.clj.Si q̄s accepit.vide qō remisi
ue ibi scpsi supᵉ.vbo.Et hoc cōcedimus.
v.ꝛ est tertia ps.Et dic cōcedimus.i.ꝑpe-
tuo statuim⁹.¶Et nota q̄ istud vbū cōce
do cōponit̄ a cō ꝛ cedo ꝛ exponit̄ ꝑprie.i.
simul vel ad aliquē locū.vel ad aliqua lo
ca diuertere.vel dare.largiri.vñ solet dici
cōcedim⁹ ꝑpria.vel cedim⁹. ꝛstituim⁹ ali
ena.ꝫm Hugꝫ.i deri.c.cedo.is.cessi. cessuꝫ
ꝛc. In arbitriū iudicis.¶Nota primo ex
tra tertū:q̄ aliq̄d pōt esse in arbitriū ali-
cui⁹.qō tm̄ sibi facere nō ꝫ.attenta hone-
state.ff.ō offi.ꝑconsul.l.solent.§.i.¶No-
ta scdo.q̄ arbitriū in quo ꝑ mediū qō di-
uidit̄ nō valet.ff. de nego.ge.l.nēsemus i
fi.qō est cōtra illud vulgare rusticoꝝ:vt
nota.ibi in glo.vlti.q̄ ꝑ mediū qōnes di-
uidūt.vt si petāt.x.dicūt se velle ꝛ ꝑcorda-
re:ꝛ dicūt q̄ ūnqz det. Sic.C.de ꝑhi.seq̄-
stra.pe.l.vna.ꝛ.ff.de in rē verso.l.si prē.§.
Idēqz.ꝑ rusticis tm̄ fac̄ ex̄.de sepul.c.i.et
de fi.ꝑ bi.c.ꝑposuit.vbi de hᵒ ꝑ hosti.ꝛ ar
chid.dicētes q̄ ibi est arᵐ ꝑ sentētias Ru
sticoꝝ.q̄ semp dubia ꝑ medium diuidūt.
Nā ꝛ media via tenēda est: vt notāt ber.ꝛ
hosti.in.c.i.§.lāpades.ex̄ ō offi.custo.vn-
de.v.cū media semp gaudebat ludere for
ma. Maior em̄ medijs gra reb⁹ inest. Et
aliud.inter vtrūqz vola.media tutissim⁹
ibis.vide antho.de bu.in.c.afferte mihi
ibis.vide q̄ ꝛ hoc concedim⁹ in
arbitriū iudicis hic posita.excludunt do

lum ꝑteritū ꝛ futurū.ita ꝛ hec vba arbi-
trio boni viri.vt.ff.de vsufruc.quēad. ca-
ue.l.huic stipulatōi.¶Nota q̄rto q̄ arbi
triū iudicātis debet esse regulatū.ꝛ ad ar
bitriū boni viri redactū.vt in.l.fideicom
missa.ff.dele.iij.vbi istud arbitriuꝫ hꝫ re-
gulari ex seq̄ntib⁹. Ita ꝛ hic.necnō ex pre
cedētibus.qō tene mēti.¶Nota.v.q̄ ar-
bitriū boni viri locū hꝫ qñ testes dicātur
incōtinēti pati vel nō.mō in.c.veniēs.ij.
ex̄ de testi.¶Nota.vj.q̄ habēs arbitrium
sup facto nō hꝫ arbitriuꝫ sup termino fa-
cti ꝓgādo.ff.loca.l.si in lege. Nota.vij.
q̄ ꝑ modica re nō pōt peti reductio ad ar
bitriū boni viri.notat Bꝯ ō suzaria in.l.
si q̄ ex consensu.C.de epi.au.¶Quero an
iudex iux̄ hūc vsa.possit ꝓcedere ad sui vo
luntatē sine cause cognitiōe. Rādeo non
Nā vbi aliq̄d relinq̄tur iudicꝭ arbitrio.vt
hic.itelligit̄ cā cognita.ff.de transac.l.cū
hij.§.in cā.¶Sed q̄d si dicat̄ ꝓcedas ad
votū tuū.dicas q̄ tantū est:q̄tū si diceret
ad arbitriū tuū. ꝓbat̄.C.de summa tri.l.
i.¶Quero an iudex iniusticiā facere pos-
sit cui ad ei⁹ liberā volūtatē collatū est ar
bitriū. Rādeo sic.dūmō cesset dolus.De
quo ꝛ de mltꝫ verbis q̄ liberū arbitriū nō
notāt.ꝫ arbitriū boni viri. vide bar.ꝛ ter.
in.l.si sit legatū.ff.dele.i.¶Et q̄d si dicat̄
ad plenū arbitriū voluntatis tue. vide de
hoc.ꝛ de pluribus vbis arbitriū boni vi-
ri denotātibus.ꝛ nō liberā voluntatē.ter
tū ꝛ bar.in.l.fideicōmissa.§.q̄p̄.ff.del.iij
Adde qō nota ꝑ ja.de mō.iu.ꝛ me.ō.vsa.
xj.judei cesi supᵉ vbo ad volūtatē ptātis.ꝛ
ꝑ me etiā.ō.in vsa.xxviij.de oībus nanqz
cōib⁹ causis.v.tertiuꝫ.sup vbo ad lauda-
mentū.ꝛ j.in vsu.cxlv.precipim⁹.in gl.ij.
in fi.Valorē arboris.¶Nota q̄ arbor ge
mina sepata sup terraꝫ due sunt arbores.
ꝫ nō sit nisi vn⁹ cespis siue stipes.vt.ff.ar.
fur.ce.l.si gemina.ꝛ non est alibi.ꝫm an-
gelum ꝛ bal.¶Unde dic q̄ si statutum
est. Q̄ quicunqz incideret vnam arbo-

rem teneret in.ff. Et ſō ſi ꝙrat ſi gemma arbor eſſet inciſa. dicas ꝙ incidēs teneť in ff. vide ibi ter. ¶ Nota ſecō ꝙ ſi duo arbores inciſe ſt̄. p vtraq; agit̄ adeo ꝙ ſi inuēte ſint. ita ꝙ ſ̄uctura ſit infra terrā. due cēſenť. Nec ſi ſ̄uctura ſit ſupra terrā: nā tūc cenſet vna. vt dicta. l. ſi gemina. Arch. i. c. ſi ānū de iudi. li. vj. de quo vide in libell. ciuili ꝙ Rofre. ti. de act̄. arbo. fur. ce. in fi. ꝛ ꝙ archi. xxj. q. i. in ſumma. ꝛ ꝙ me. j. i vſa. clix. Si ꝙs inſcio. in glo. iij. in. q. ꝙro ꝙd ſi due arbores ꝛc. ¶ Nota tertio ꝙ ꝙ ab arbore frāgit ramū: fructꝰ germinare nō pōt Et ꝙ a fonte p̄cidit riuū. p̄ciſus areſcit: vt xxiiij. q. i. c. loq̄tur. v. auelle radiū. ¶ Nota q̄rto. ꝙ cū ramꝰ. ſ. de alia arbore inſeritur. i. debet inſeri fit aliud vulnꝰ in arbore. quo poſſit recipi vt viuat. ſ. ramꝰ. qui ſine vita radicis p̄ibat. ſ̄z cū receptus receperit coaluerit: ꝛ vigor cōſeq̄tur. ſ. paſſiue ꝛ fructꝰ. Si aūt nō coaluerit. ille ꝙdē areſcet ſ̄z vita ꝑmanebit arboris. xxiij. q. iiij. c. ipa pietas. v. hoc nō fieret. Vide ꝑ hoc intellectu ad noſtri inſtructiōez qō ibi le. ꝛ no. ꝑ glo. ꝛ archi. ¶ Nota. v. ꝙ ſcidēs arbores in loco publico teneť clamare: caue. caue. Secus ſi in ꝑuato. l. di. c. hi q̄ arbores. ꝛ. ij. c. ibi ſeq̄ntibꝰ. ¶ Nota ſexto ꝙ arbor illiꝰ ſoli ꝛ terre eſt. in quo viuit. nō in quo pendet. ex̄ de deci. c. ad aplice. ꝑ hoſt. ¶ Nota. vij. ꝙ ſi arbor ſuppēdeat edificio modo in totū poſſuꝫ tollere. ſed ſi agro vꝫ q̄ ad. xv. pedes a terra. ff. de arbo. cedē. l. i. §. differētia. Et q̄d ſit pes: dic vt no. xvij. q. iiij. c. ſic antiq̄tus. ¶ Quero q̄d ſi arbor egerit radices in fundo vicini. q̄rit̄ cuius erit arbor. diſtingue: q̄ aut plꝰ eſt in terra vicini. aut minꝰ. aut eq̄liter. Si plꝰ. vicini eſt. Si equalr: arbor eſt cōis. Si minꝰ ſemp maiꝰ trahit in ſe minus. ff. ꝙ vi. aut clam. l. ſi vitē in ꝑn. ¶ Quero q̄d de vite īciſa. Idē de alia arbore: q̄ arbor eſt: ꝛ appellatiōe arboꝝ cōtineť. vt. ff. arbo. fur. ce. §. l. vitē. ꝛ de arbo. cedē. l. i. §. arboꝝ. Idez hic ja. de mō. iu. ꝛ ja. de vallesica. ¶ Sed q̄d de cedris: ꝛ arūdinibꝰ. ꝛ ſaliceo. dic ꝙ ſunt arbores. ꝛ parimº ſic̄ vitis. appellatione arboꝝ cōtinet̄ur. vt dicta. l. vitem. ¶ Quero an appellatiōe arboꝝ cōtineat arbor: cuiꝰ radices nō viuūt. Ro. ſic. vt in all̄. l. vitē. §. ꝙ ſi q̄s. v. ideoq;. Ratio eſt. q̄a plus eſt carere radicibus ꝙ ꝑtu te radicū. nā cū arbor hz radicē etiā mortuā. arbor eſt. Sic eſt plꝰ carere inſtris genitalibus ꝙ potētia gnandi. ff. deli. ꝛ poſtu. l. ſed eſt q̄ſitū. ꝛ. l. ſi q̄s poſtumos. ꝛ. C. de legi. here. l. ſi maior. ꝛ. ff. de iure do. l. ſi ſeruꝰ. §. ſi ſpadoni. ¶ Quero q̄d ſi radices arboris nocēt fundamētis domꝰ mee. dicas ꝙ hz locū vtile interdictū ad exēplum illoꝝ interdictoꝝ. vt. l. i. C. de interdictis. bar. ī. l. i. §. differētia. ff. de arbo. cedē. ¶ Sz pone ꝙ arbor tua pēdet ī edes meas: q̄rit̄ quaz practicā ſeruabo ꝫ te. Dicas ꝙ in hoc caſu. hec eſt practica. Primo debeo tibi denūciare: vt eam adimas. nā dz ſtare ꝑ te. quo minꝰ adimas. vnde eſt plūs. ꝙ ꝛe hac denūciatiōe fiat inſtrm. ꝫm ſi tu negligis adimere. ꝛ ego mea auctē vado et ſuccindo: ꝛ mecū porto. cū neminez ꝓhibētē inuenīā. nec alꝫ fueriz ꝓhibit̄: licite facio. Nā nō cōmitto vim cū nō fuero ꝓhibitus. Itē nō facio clam: q̄ cum ius mihi ꝑmittat: vt dicta. l. i. §. ſi arbor. ff. de arbo. cedē. nō debeo credere vel ſuſpicari. ꝙ ꝫ iuſticiā mihi reſiſtas. ꝛ cōtrouerſiaz facias. ſ̄z ſi cū veniē ad incidēdū: mihi reſiſteres. tūc nō poſſuz mea auctē: ſ̄z debeo recurrere ad interdictū de arbo. ce. vt ē caſus in all̄. l. i. Eſt em̄ ꝓhibitoriū: ne mihi dño ediū volenti adimere: tu vim facias qui es dñs arboris. bar. in. §. ſi arbor. ē. al legato. Adde qō ſcꝑſi. j. in vſa. clix. ſi quis inſcio. in glo. iij. ꝛ in glo. poſita. ſup̄ vbo abſciſe fuerint. ꝓ hoc vide quod ſcripſi. ē. in vſa. lxxij. Strate. in glo. iij. in. qōne. v. Dampnum. ¶ Nota ſecōm glo. ꝙ iudex ſiue inſpectores debent ire ad loca vbi

dãpna data fuerit. ⁊ dãpna extimare. ff. fi. regũ. l. si irruptiõe. ⁊ ex̃ de p̃scp. c. q̃ indicante. ff. de fer̃. l. ij. ⁊ C. fi. regum. l. Si q̃s. Adde. xvj. q. iij. c. ĩter mẽoratos. cũ ibi notat̃ in glo. vbi em̃. ⁊ in. c. plures. ĩ e. cã q. i. ꝑ arch̃. ¶ Nota scd̃o ex ip̃a glo. ꝙ creditor: siue vsuffructuari⁹ agere põt. quo ad fruct⁹. ꝓprietari⁹ ṽo quo ad ꝓprietatẽ siue ꝯditiõez furtiuã all'at. ff. de. fur. l. inter oẽs. ⁊. ff. de vsufruc. l. sic̃. ¶ Nota. 3°. ex eadem glo. ꝙ vbi ĩmaturã oliuã. vel segetez ĩmaturaz. vel vineas crudas. q̃s deuastauerit tenet̃. l. acq̃lia. Si ṽo fuerit collecta tenet̃ furti acc̃. all'at. ff. ad. l. acquil'. l. si seruus. §. si oliuã. Et ita in fructib⁹ vt in predictis. ll'. etiã all'at. ff. ꝙ vi. aut clã. l. deniq̃. ⁊. l. q̃q̃. ꝑ hoc vide. j. in pace Ceruarie anno dñi. §. addidit etiã. ¶ Jux̃ qd̃ quero an cõburens vel destruẽs segetẽ. premaxime maturã. vel scindẽs arbores teneat̃ ecclesie parrochiali ad extimatiõez decime sibi ꝑsoluẽde. dic vt no. ꝑ hen. bo. in. c. ꝑuenit. ex̃ de deci. di. ij. Adde qd̃ scp̃si. s̃. ĩ vsa. lxxij. Strate sup ṽbo ⁊ pascua. q. xix. ⁊. xx. ¶ Nota q̃rto ex ipsa glo. ꝙ creditor p̃t agere creditoten⁹ tm̃. i. vsq̃z ad suũ debitũ. siue suũ intereẽ tm̃. all'at dictã. l. ĩter oẽs. §. i. ⁊. ij. ff. de fur. ¶ Sz pone: scholar̃ cessit bonis: deinde emit libros. nũq̃d creditores possint libros ei auferre. dicas ꝙ non. ff. de ṽbo. sig. l. nepos ꝓculo. Nec militi arma. nec clerico breuiariuz. bal. C. q̃ bo. ce. po. in principio.

In baiulia. cxx. Casus. Habẽs homagiũ vel cẽsuz ꝑ guardia. ⁊ iuxta posse guardiã bene defendens stacamentũ ⁊ de herbis. paleis. ortis. fructibusq̃z arboꝝ moderatũ adempuiũ debet h̃re. Dũ tñ in guardia existẽs inde nulluz patiat̃ malũ. al's ei dñs malũ emẽdare tenet̃. necnõ in placito vel guerra pretextu guardie ip̃m iuuare. De guardia autez ꝑ qua homagiũ. vel census nõ prestat̃. dñs. stacamẽto excepto: totũ p̃dictũ habere dz Cõis dĩo. 2ª ibi. ṽ. de baiulia. vide textuz. ¶ Nota p̃mo vt in sũmario. ¶ Nota scd̃o. ꝙ accipiẽs hoĩez alteri⁹ in sui custodia ꝯ dñm suũ illũ defendere nõ dz. vt. j. in vsa. clj. si q̃s accepit. vide qd̃ ibi scp̃si. ¶ Nota tertio ꝙ q̃libet baro vel miles hoĩes alterius sub ducatu suo siue custodia recipe põt. etiã sine volũtate dñi. hoc ṽm si non fuerit de remẽça. Sec⁹ si fuerit de remença. nã tũc sine volũtate dñi fieri nõ p̃t. vt. j. in pace Ceruarie. Anno dñi. post p̃nci. ibi ꝙ hoĩez alteri⁹ ⁊c̃. qui text⁹ allegabat̃ ꝑ primo marq̃sij dño castri dela rocha. et bene cõtra hoĩes franchedarũ valleñ. qui sine volũtate ip̃i⁹. P. receperũt sub coruz ducatu en Rolf hoĩem ꝓpriũ dicti petri. ⁊ sic totũ fuit reuocatũ: ⁊ bene. R. de moraria. Baiulia. i. custodia. de qua habet̃ ĩ c. gñali in p̃n. de elec̃. li. vj. ibi custodiã siue guardiã. ¶ Et nota ꝙ baiulia deriuat̃ a baiulo. as. i. portare. sustinere. ⁊ inde baiulus. li. i. officialis. q̃ portator. rector. nutritor ⁊ corrector est submissoꝝ iur̃ dictioni sibi cõmisse: ⁊ delinquẽtiũ infra territoriũ suũ. Nam iudic̃ interest ab ei⁹ iur̃ dictiõe maliuolos expurgare. ⁊ deliquentes punire vndecũq̃z sint. vt. ff. d̃ offi. p̃si. l. iij. ¶ Jux̃ qd̃ q̃ro q̃d si subiectus huius baiuli siue iudicis infra suã iur̃dcõnem nõ delinq̃d sed alibi. an poterit in ei⁹ iur̃ dictiõe ab ip̃o puniri. Dicas ꝙ nõ. q̃a dz puniri in loco delicti. vt in auc̃. q̃ in ꝓuĩcia. C. vbi de crimi. agi. oz. Unde in loco domicilij puniri nõ dz. ne ꝑ eodẽ delicto bis puniat̃. vt. ff. nau. cau. sta. l. ij. In cõtrariũ est veritas. nã ⁊ accusari põt coraz suo iudice de suo delicto. ⁊ puniri. vt. ff. d̃ inter. ⁊ rele. l. relegatoꝝ. §. interdicere. vbi d̃ hoc ꝑ bar. ⁊ ibi no. ⁊ est tex. in. l. i. C. vbi de cri. agi oz. bar. in dicta. l. iij. ff. de offi. p̃si. hoc credo verum si iudex delicti fuerit preuentus. vt pote quia iudex domicilij

incepit ꝓmo inq̃rere. alꝫ nō. vt no. pau. ō lazar. in cle. paſtoꝝ. ō re. iudi. ī cle. in glo. ergo alibi. ¶ Quero. 2º. in q̃bus baiulis: ſiue iudicib⁹: aut officialib⁹ ꝑdicta locuꝫ habēt. dicas ꝙ ī illis q̃ tā meri ⁊ mixti imperij iurꝫdictiōez inſimul exerceāt: ꝙ mixti ipſ̄ tm̄. ꝙ etiā aliā q̃uis iurꝫdcōez inferiorē tm̄ habeāt. adeo vt hīta diſcretiōe ſiue diſtictiōe criminū vel exceſſuū cōmiſſoꝝ libere ac cuidēter q̃ſq̃ iudex cōprehēdere valeat. An ipa ad merū ⁊ mixtū ipi⁹ um cōiūctim. an ad mixtū tm̄. an ad aliā iurꝫdictiōez inferiorē tm̄ expectēt. taliter ꝙ q̃libet iudex ſuā poſſit iurꝫdcōez exercere iuꝝ ipi⁹ q̃litatē ſine pluri. Attende igit cām q̃re dixi iuꝝ ipi⁹. ſ. iurꝫdcōis q̃litatez ſine pluri. Jō b̄ dixi ad denotādū ꝙ dñs ꝑ baiulia vel guardia homagiū vel cēſuꝫ habēs vt b̄: baiulus p̄t dici. qm̄ b̄ baiulus aliter q̄ ſupra ſumit. ꝝm qđ ī nr̄o vſa. cōtinet. q̃re dic baiulus. i. ꝓtector. cuſtos. defenſor. emēdator. ⁊ adiutor. ⁊ ita indubie ſumit b̄. ꝙ b̄ ſit ꝝm ita notāt et ꝑbāt vba b̄ in tex. poſita. ſ. ibi. cuſtodierit ⁊ defenderit. ⁊ ibi adiuuet ⁊ ibi emēdet. Rōnē q̃re vide ī tex. Nā ex q̃litate officij ꝑſumit q̃litas bñficij. ſ. homagij. vel ꝑſtatiōis cēſus. Vnde ꝑſtatio hmōi vel homagiū certū ē ꝙ ꝓcedit alicui dño vt ꝓtectori. cuſtodi. defenſori. emēdatori. ⁊ adiutori illi⁹ quē in guardia aſſumit. vt b̄. ⁊ p̄ter vidē ꝓceſſuꝫ cā cuſtodie. ꝓtectiōis. defenſiōis. eſmēde. ⁊ adiuuamis. ⁊ nō alꝫ. b̄ ꝑbat hic tex. Et villico bñficiū ꝓcedit cā villicatiōis. ⁊ diſpēſatori cā diſpēſationis. ⁊ ꝑlato cā ꝑlationis. Illud em̄ eſt ī dubio ꝑſumenduꝫ qđ viſū'r eſt. ar. ff. de do. iter vi. ⁊ vt. l. q̃nt⁹. ⁊ no. in auc. licētiā. C. de epi. ⁊ cle. qđ nota. Adde qđ ſcꝑſi de baiulo. ē. ī vſa. xij. baiulus interfectus. in glo. ij. Vel guarda. ¶ Quid aūt iurꝫ ſit ō eo qđ noie guardie daf. dicit ī li. feu. ti. ō feu. guardie. c. vno. vide ibi ja. de bellouiſu. ⁊ bal. ¶ Et nota ꝙ b̄ vbū ⁊ p̄cedēs ꝑ eodē ſumit. vnō expone vel ꝑ id eſt. ſic cuſtodia ſiue guardia ꝑ eodē ſumit in dicto. c. gñali. de elec. li. vj. ꝝm archiō. q ſil'r exponit ibi. ſiue ꝑ id eſt. ⁊ bñ. qđ tene mēti. ¶ Quero an q̃libet ſaluā guardiā petere poſſit ℞º ſic. exemplo btī pauli. vt. xxiij. q. iij. c. maximian⁹. ⁊ c. ab impatoꝝib⁹. ⁊ b̄ ¶ Sz pone ꝙ in re violēter hīta. vel li. pen. lr̄e de guardia regia fuerit impetrate. Nunq̃d valent. ℞º. nō. vt colligit ex his q̃ no. xvj. q. vj. c. placuit. ſup vbo lr̄as. ⁊ eſt caſus in. l. aūcitatē. C. vñ vi. vbi dr ꝙ inuaſa poſſeſſio ꝑ reſcꝑtuꝫ ꝓncipis cōfirmari nō pōt. vide ibi bar. ⁊ bal. ꝑ b̄ fac qđ no. hoſti. in. c. j. ex̄. de ꝓbr. vti. vel inuti. ¶ Quero q̃d important iſta vba recipio te ī ꝓtectorē ⁊ defenſorez: que p̄nt bene adaptari huic vſa. Dicas de hoc ꝙ canoniſte ſe expediūt ⁊ dicūt ꝙ ſi q̃s reciperet ſub defenſiōe eccl'ie: nō dz eū eccleſia defendere cū armis: ſz videt ei magis reuerentiā haberi q̄ alteri: vt ꝑbat ex tex tu. c. recipim⁹. ex̄. de ꝓpriet. cū glo. ibi poſita. Sed nos poſſum⁹ ꝑbare oppoſitiōez ꝑ vbū defendere ſit hic in lr̄a poſitus. videt em̄ importare etiā cū armis defendere. vt ē tex. ⁊ glo. in. l. defforē. §. fi. ff. de re. mili. pōt etiā ꝑbari in. l. i. ī fi. C. de ꝓfec. ⁊ me. li. x. ⁊ hoc veri⁹. Sz ſi loq̃ris ī materia cōtractuū. ō quoꝝ natura ē iudicial' defenſio. vt. l. fi. C. de acc. emp. ⁊ ven. cuz ſq̃. vbi aūt natura cōtract⁹ nō repugnet. dico ꝙ tenet etiā defendere cū armis. qđ no. bar. in. l. oēz. q̃ eſt in ꝑn. ffoꝝ. Pro hoc vide qđ no. ꝑ Bⁱᵐ. de cug⁰. in. l. cū ſepe. C. de ero. mili. anno. li. xij. v. videt ꝑ textū iſtū. ⁊ qđ le. in. c. z. Jtē ad ſupplicatiōez. Curie mō tiſalbi dñi regꝫ ja. ij. ⁊c. ¶ Quero an guardia ſiue ꝓtectio pape exhimat ab ordinaria ptāte. Dicas ꝙ aut q̃rit de gñali ꝓtectione a papa conceſſa: et illa non eximit ab ordinarij ptāte. vt in. c. ex ꝓte. ij. ex̄ de ꝑbr. vbi de hoc ꝑ hoſti. jo. an. et hen. bo. ſic etem̄ ille. qui ſe honorēq̃ ſuū in guardiā alterius mittit a iuriſdcōe dñi ſui nll'at⁹.

crimitur:ar.a cõtrario sensu huius vsa.nisi sicut & quẽadmodũ ꝺ̃ pertinet.cũ notat ꝛ in glo.ij.& vlti.qꝺ arm fortissimũ est in iure ff.de officio eius cui mandatum est iuꝝ. l.i.§.huius rei.Aut q̃rit de spãli guardia siue protectione in qua.s.spãli q̃s se submittere vult.& illa crimit.sic̃ & appellatio.illa eñ loco appellatõis habeꝫ.qꝺ dic vt le.et notaꝫ exꝫ de ap.c.ad audiẽtiã.& c. dilectis & de tali nõ loq̃tur vsa.ꝺ̃.quãq̃ protectõꝛ sive guardiã spãlẽ in se videaꝫ pertinere. Ac tñ q̃cq̃d sit sive guardia sit gñal sive spãl & processa fuerit p dñꝝ regẽ ad q̃d se extendit vide in dicto.c.iij.Itẽ ad supplicatiõꝛ.et qꝺ ibi scripsi.¶Quero q̃s dicaꝫ guardianus sive protector.Rx.is in cuius guardia sive protectiõe q̃s honorẽ suũ ponit.& ꝺ̃ probat homagij p̃statio. vel cẽsus solutio. vt hic Castaldus vo vt no. bal.ĩ all.c.vno ꝺ feu. guardie.ꝺꝛ is cui res dñi gubnãda mãdatur. vt.C.de sa.san.ec.l.iubemus.ij. in pn̄o Villicus aũt ꝺꝛ ville custos.& q̃ fructibus percipiẽdis & custodiẽdis imponiꝫ.ff. de insti. tota.l.si cuꝝ villico.¶Quero an guardia sive protectio ad certũ tẽpus poni possit & mitti.Rx.o sic.quo casu nec vltra durat.vt C.loca.l.si cũ hermes.ff.ꝺ pac.l.epla.§.fi. nec infra tẽpus rescidi pt neq̃ tolli nisi cã iuꝝ cognita.¶Sꝝ pone Ticius honorem suũ ponit ĩ guardiã sempronij.an ad heredes sempronij trãseat inuito ticio.Rx.o sic.q ꝛ si libtus promisit opas patrono licꝫ de heredibus mentiõꝛ nõ fecerit:tñ tacite intelligunt.vt.ff.de op.lib.l. cũ patronus.§. cũ libertus. plures etiã leges pñt ad ꝺ̃ inducĩ.ff.de pba.l.si pactũ.q̃uis dotaret psona fuerit comphẽsa etiã heres intelligiꝫ. vt.ff.de pig.actꝫ.l.si necessarias.sive de vẽdendo sive de dãdo.sive in faciendo. sive mixtim in dando & faciẽdo pcepta sit obligatio.& si nõ fiat mentio heredũ:ad heredes & ꝺ̃ heredes trãsmittit.vt.C.de ꝺ̃hẽ. & co.sti.l.veteris.Itẽ cũ heres in oñe ius defuncti succedat.vt.ff.de diuer.& tẽpo.p

scp.l.heres.gꝰ &c.Sed ꝺ̃ in.l.apud iul.ff. de le.i.§.si q̃s.& ꝺ̃ ver.ob.l.stipulatio ista §.si q̃s ita.& de sui.ru.pd.l. pecoris.& ff.ꝺ precario.l.cũ pcario.§.pcarij.qꝛ testatoꝛ psonã demõstrauit cui suitutẽ pstari voluit ideo emptori vel eius heredi nõ eadẽ pstabitur suitus.vt dicta.l.pecoris.& qꝛ forte qꝺ affectu alicuius donatũ est. nec ꝺ̃ ad eius heredẽ trãsire viꝺꝛ.vt.ff.de sui.legꝫ.l.pẽ.ĩ fi.alꝫ esset absonũ.Itẽ qꝛ qꝺ daꝫ psonis: cuꝝ psonis amittiꝫ.nec trãsit ad alios.vt ff.de aq̃ coti.l.i.§.pmittiꝫ.Est etiã superuacuũ adijci sibi sniscꝫ. qꝛ p ipꝝ intelligitur sui.vt.ff.de pca.l.penꝰ.ꝝ intellr ibi viuẽte eo q̃ rogauit.& sic nõ ob. Dicas igiꝫ q cũ q̃s poit castrũ suũ. vel honorẽ ĩ guardia & custodia alicuius psone:heredũ mentione mime facta:mortua psona nõ transit illa guardia & custodia ad hẽꝺes.etiã si homagiũ habuerit.vel cẽsuꝝ recipiebat p guardia vt hic.q ꝛ intuitu psone illius psumiꝫ & intelligiꝫ istud factũ. cũ hẽꝺis mentio facta nõ sit: videꝫ psumẽdũ q de heredibus cogitatũ nõ esset.vt.ff.de iuꝝ.i mu.l.i.§.i.& de regu.iuꝝ.l.in oibus cauꝺ. C.de excu.mu.l.sordidoꝝ.li.x.& ff.ꝺ cẽsi. l.iij.& ꝺ̃ verius. Homiaticũ.alꝫ homagiũ vt in.c.recolentes.exꝫ ꝺ̃ sta.mo.& de regu. iuꝝ.c.vl.in antiq̃s.alꝫ hoꝝ. vt exꝫ ꝺ̃ simo. c.ex diligenti. Dicit aũt homagiũ vt no. jo.an.cũ aliq̃s euenit homologi alicui simplr.vel saluo ꝑmo dño flexis genibus & iũctis manib manu dñi positis. De his homagijs vide satis ĩ spc.ti.ꝺ feu. §.ij.& j.in cõmẽ.p. alberti.c.xxxiij.licꝫ de iure romano.p ꝺ̃ cle.pastoralꝫ.§.rursus.ꝺ re iudi.in cle.& vide qꝺ ibi no.sup vbo homologius.p jo.& Bm ꝺ mõ.lau. Ben.& ber.meynardi.& pau.de lazaꝫ.qꝺq̃ p eum dẽ jo.an.no.in all.c.recolẽtes.sup vbo homagia.alꝫ hominia.¶Quero q̃d sit fidelitas.Dicas q fidelitas est vel ꝺ̃ cum q̃s alteri spãliter iurat q sibi fideꝫ erit.ꝑmũ nõ pstaꝫ p spũalib.scdm sic. exꝫ de vsile.

c.antiqua.de ẏbo.ſig.c.cũ clerici.de re iu
di.c.cum inter vos.¶ Et q̃d fidelitatẽ no-
mine cõtineaf.habef.xxij.q.v.de forma ⁊
no.eẍ.de feu.c.i.hãc fidelitatẽ nõ p̃eſtat
cleric⁹ layco:niſi in caſu.de iureiuꝝ.c.ni-
mis.vñ dic̃ jnno.in dicto.c.ex diligẽti. q̃
forte nõ lz alicui clerico facere fidelitatẽ.
niſi ꝑ eccl̃ia ſua remittit.eẍ de regu. iuꝝ.
c.vlti.in antiq̃s. Vñ dic̃ vt dic̃ jo.an.in c.
c.ex diligẽti.q̃ñq̃ p̃ncipes a clericẽ ſub iu
riſdictiõe ſua degẽtib⁹ ſibi ſuſpectẽ iura-
mentũ extorquẽt:ne ſint cõtra ipos.eẍ d
iureiuꝝ.c.peticio. Et hoc credo fieri poſſe
⁊ tolerari debere ꝓpter gñalez iuriſdcõez
quã dñis Rex hz in regno ſuo.ꝑ hẽ in com
mẽ.ꝑ.albti.c.xxxviij.barones.⁊ q̃ nota.
p ja.de mõ.iu.⁊ me.ſ.in vſa.lxv. ſil'i mõ i
fi.q̃q̃ legiſ⁊ nota.in.c.cũ pati.eẍ de ap.
vbi inter cetera hẽ q̃ ſi p̃elat⁹ vocef a do-
mino Rege ⁊ a ſuo ſupiore q̃d faciet p̃e-
latus hic. Dicas q̃ loc⁹ eſt p̃uentioni.ſ.q̃
ſi mãdatũ regẽ p̃eueniat mãdatũ ſupio
ris ipius p̃elati.poſt dñm papã.tũc regi
obtẽperandũ eſt.ſi ab ipo teneat regalia.
xxiij.q.vlti.§.eccc.q̃ intellige ꝓut ibi.ſ.i
dicto.c.cũ pati.no.ꝑ jo.an.anto.de bu.et
ny.de cicil'. ¶ Quero an homagiũ ꝑ procu-
ratorẽ p̃ſtari poſſit. Rñdeo ſic vt eẍ de ſta.
mo.c.piculoſo.§.ſm.⁊.§.cꝑis.li.vj.⁊ ī dic-
tis cõme.ꝑ.albti.c.xxij.ſi defuncto caſt-
lano.in fi.vide q̃ ibi ſcripſi. ¶ Quero an
homagium p̃ſcribi poſſit. Rñdeo ſic: vt ī
eiſdẽ comẽ.c.xxxiij.homagiũ.vide q̃ ibi
de homagio ſcꝑſi.⁊.ſ.in vſa.xxxiij. Si q̃s
ſuũ feudũ.ſup ẏbo feudũ.in no.i.⁊ in.q.
j.ij.⁊.iij. Et de p̃ſtãda fidelitate.vide q̃ le
giſ⁊ ſcꝑſi.ſ.in vſa.xlix. Oẽs hoics.ſup ver
bo fidelitatẽ.vel Sciẽdũ eſt q̃ hec dictio
vel diuerſimode poniſ.⁊ ꝓmo diſiũctiue
⁊ hoc hz ſm ſui ꝓpriã naturã.ſ.q̃ñ diuer-
ſitatẽ notat:ſiue diſcretiõem ⁊ nõ idez:et
ita ſumiſ hic.ſic.ff.de exhi.re.l.i.ff.de in
terro.acẽ.l.ſi ſeru⁹.eẍ de feu.c.ij.§.ad hoc
⁊.ẏ.⁊ in ſcõo.⁊ in auẽ.de vſuꝝ.nauticẽ.cir
ca mediũ.ibi.vel ſi ita bene ⁊c.coll'.ix.cuz
ſp. Scõo poniſ ꝑ ideſt expoſitiue:⁊ hoc ve
rũ q̃ñ ꝑ eode ſumiſ.vt.ſ.in e.vſa.in ꝓn.et
ibi ſcꝑſi.ſup ẏbo vel guarda.q.i.ẏ.⁊ nota
Sic poniſ in.c.p̃nti.ibi rectori b⁹ vel mi-
niſtris.de offi.or.li.vj. Et eſt conculcatio
ẏboꝝ. Naz rector ⁊ miniſter ſm arch̃.ibi
ꝑ eode ſumiſ.parimõ hic in ꝓn.i ibi baiu
lia.vel guarda.ꝑ eode ſumiſ ꝓut ibi diri
Et ſic:vel in dictẽ locis nõ diſiungit ſiue
diſcretiõem demõſtrat.ſz poti⁹ declarat.
Sic.ff.de offi.preſi.l.legat⁹.ibi preſes vel
corrector.⁊.xcix.di.c.ꝓuincie.ibi ꝑ oppꝓ-
ſitionib⁹ vel iniuſticijs cũ ſp. Tertio poniſ
ꝑ et copulatiue.ſ.q̃ñ hui⁹ dicciovel diuer
ſitatẽ ſiue diſcretiõem nõ notat.vt.ſ.vſa.
xiiij.debilitatio.ẏ.captio. Sic.xxiij.q.iiij
c.ipa pietas.ẏ.jtẽ ſi duo.ibi vel inuitos.
ſm arch̃.⁊.lxxxvij.di.c.lz in fi.ſm cũ.cuz
ſp. Plurib⁹ vero alijs modis ſumiſ hec di
ctio.vel.quos inq̃re p te. Adde q̃ ſcꝑſi.ſ.
in all'.vſa.xiiij.debilitatio.ẏ. captio.in vl
ti.glo.in.q.añpe. Cenſuz. ¶ Quero q̃d vo
cetur cenſus.dic q̃ q̃cq̃d annuatiz preſta
tur ſiue in ꝓpitate cõſiſtat. ſiue in ſumᵃ.
cenſus vocari ꝓt.ff.de cenſi.l.etatẽ.cũ du
abus.ll'.ſeq̃ntibus.ad hoc eẍ.de cenſi.c.
olim.⁊.c.cũ canonicis. ¶ Querit hic jaĉ.
de mõ.iu.iuꝝ glo.hic poſitã ſup ẏbo exire
Quid ſi res in qua q̃s hz baiuliã vel guar
diã vendaf.nunq̃d ſoluef tertiuz.vel ali⁹
q̃ laudimiũ habẽti baiuliã vel guardiã.
Et videf tenere glo.in duob⁹ etiã locẽ q̃
ſic. Certe hãc glo.idẽ ja.reputat falſam et
bene.q⁹ de re feudali. vel emphiteotica⁹
tm̃ repiſ dare laudiᵐ.q̃ñ vendũtur: ⁊ nõ
de alijs:ſz dicte res in baiulia vel guar-
dia poſite.nõ ſunt tales.i.nõ ſtẽ emphite
otice.vel feudales.ergo ⁊c. Dic̃ necnõ p̃e
dictus ja.q̃ eſt hic obligatio ꝓſonalis: q̃
nõ ſeq̃tur rem.vt.ff.de cõtrahẽ.emp.l. vlt.
§.fi.⁊ ibi anũ.le.l.gaꝝ⁹.fac̃ q̃ ſcꝑſi.ſ.c.vſa.
ſup ẏbo vel guarda.ī.q.q̃ incipit. Sz po-
ne ticius honorẽ.ibi.cuz dr.dicas igr ⁊c.

Vel dic ipe ja. ꝯtractū cēsualē esse. in quo vtrūq; dñiuz est censuarij. ⁊ ob cessationē census nō cadit ī cōmissuz. nec aliqd̄ laudimiuz vnq̄ p̄stat. vt ex̄ de reli. do. c. cōstitutus. de quo dic vt ibi no. ꝑ ber. hosti. jo an. ⁊ hē. bo. iiij. di. necnō ꝑ anto. de bu. ⁊ ny. de cicilia. fac etiā ꝓ h̄ qd̄ no. jnno. ī. c. p̄terea. ex̄ de iur̄. pa. ja. de m ō. iu. jdē h̄ ja de vallesica. fac qd̄ no ex̄ de ap. c. bone. in glo. hec rō. ⁊ ꝑ host. ibi. v̄. p̄terea. ī glo. male ⁊ insufficiēter ⁊c. ¶ Juxta qd̄ tm̄ aduertendū est ꝙ tria inter cetera repiunt̄ vocabula. s. cōtractus feudalis. emphiteoticꝰ. ⁊ cēsualis. fac ad h̄ qd̄ dixi. s̄. q. ꝓxi. Et vt melius dr̄ia īter ista agnoscat̄ q̄ ꝑ p̄dcā. dic ꝙ in ꝯtractu feudali p̄stat̄ fidelitas ⁊ homagiū. nā feudū est alicuiꝰ rei traditio fidelitate ⁊ homagio p̄cedētibꝰ ex̄ d̄ simo. c. ex diligenti. ⁊ in li. feu. ti. ꝑ quos iuesti. pe. c. nulla. al's est. §. Adde qd̄ scp̄si. j. ī vsa. cl. si senior. sup v̄bo baiulo. Cōtractꝰ emphiteoticariꝰ est qñ nō lolū census retinetur sed etiā laudim̄. C. de iur̄. emphi. l. ij. ex̄ de lo. ⁊ cōduc. c. potuit. vide hosti. ī sūa. ti. d̄ na. ex li. vē. §. ij. v̄. alij censiti. qd̄q; scripsi. j. in vsa. cxlviiij. si q̄s baiuliā. in glo. ij. Cōtractus v̄o cēsual' est qñ tm̄modo retinetur census ⁊ nihil aliud. vt in. c. cōstitutꝰ. p̄all'. ⁊ ita ibi innuere vid̄r ꝑ doc. p̄dictos. de h̄ vide per ꝑ G^m de cugo in. l. quotiēs C. de here. insti. ideo nota. ⁊ ꝑ jo. fab. isti. de loca. sup glo. imo differt. §. nūc videāꝰ. post p̄n. ⁊ per bar. in. l. i. R. i. ff. de publi. ⁊ vecti. §. que est dr̄ia. De cōtractu aūt feudali vide qd̄ scripsi latius. s̄. vsa. cvj. de baiulijs. v̄. baiulias. in glo. i. q. vij. Et de cōtractu emphiteoticario ibidē. q. vj. ⁊ d̄ cōtractu cēsuali ibi. q. ij. ¶ Et q̄d sit cōtractꝰ colonariꝰ. libellarius. ⁊ q̄d allodiū. ⁊ q̄d cōtractus tributarius. ⁊ q̄d cōtractus annonarius. ⁊ q̄d publica pēsitatio. ⁊ q̄d capitatio. ⁊ q̄d cōtractus vectigalis. vid̄ totū in all'. glo. i. q. viij. ix. x. xij. xiij. xiiij. ⁊ xv. Et sup materia cēsus vide qd̄ scp̄si. j. vsa. clj. si quis accepit. in glo. iij. Et q̄d sit mā sus. ⁊ de multis alijs vide qd̄ scp̄si. s̄. ī vsa. lij. sacr̄a rustici. sup v̄bo. mā sum. Suum posse. ⁊ bñ dic suū posse nā al's nō teneret̄ qꝛ impossibiliū nulla est obligatio. vt ī. l. impossibiliū. ff. de regu. iur̄. ⁊ in regl'a nemo. e. ti. li. vj. Bene. sub. ⁊ fideliter. qꝛ bñ id est decēs ⁊ vtile est huic qui se ponit in guardia ꝙ custodiat̄ ⁊ defendat̄. vt hic. Et sic no. ꝙ hec dictio bñ expediētiā d̄notat vt h̄. sic. ff. si cer. pe. l. i. su p̄n. xij. q. ij. c. gloria ep̄i. in fi. ff. de cōsti. pe. l. jtē illa v̄ba §. i. v̄. bñ aūt. in auten. quo. opor. epi. post p̄n. v̄. bñ aūt. coll'. i. ad h̄ insti. de act. §. sic itaq;. ¶ Nota. ij. ꝙ bene fit qd̄ bona fide fit. ff. de iureiur̄. l. cū q̄. §. in popularibus ⁊ ibi no. in glo. nota. ⁊ per bal. in pace cōstātie. sup v̄bo. idonei credāt̄. ¶ No. iij. ꝙ bñ meritꝰ est q̄ nō offēdit. ff. d̄le. ij. l. cū pr̄. §. rogo. ad h̄ fac. l. suos. ff. de manu. te. Ergo male meritus est q̄ offendit. ar. a ꝯtrario sensu. Habere debet. De isto verbo debet quid importet. vide quod scripsi. s̄. in vsa. xxiij. omnes homīes. i. in glo. iij. Stacamentum. i. iurisdictionē simplicē. siue cohertionē simplicē. ¶ Sed quero in q̄bꝰ iurisdictio hec consistat. Dico ꝙ in pluribus. Primo ꝙ exercens eaz penā siue bānū quinq; solidoꝝ imponit tm̄. ⁊ h̄ habz cōsuetudo in aliq̄bus castris in cathalonie p̄ncipatu fundatis. q̄ cōsuetudo optima legū est interpres. vt. ff. de legi. l. si de interp̄tatione. ⁊ ex̄ de consue. c. cū dilectꝰ Scd̄o ꝙ ꝓ emparis fractis quinq; solidos exiger̄ potest. ar. s̄. vsa. cvij. Rusticꝰ si desēperauerit Sed ex primo decreto impossibile mittere non potest. in auc̄. de defen. ciui. §. iusiurandū. v̄. neq;. col'. iij. Tercio ꝙ pro modicis ⁊ leuibus delictis punire potest ⁊ incarcerare cōpetēter. vt in auc̄. d̄ defen. ciui. §. audiēt. coll'. iij. Sic pr̄fa. ꝓ domesticis minoribus crimibus potest familiā ligare ⁊ carceri mancipare vt notat jo. fab. insti. d̄ his qui sunt sui vl' alie.

iuſ.§.ſed et hoc tꝑze. ⁊ videt notari.ff. ſi q̃s tet.liber iuſſus eſſe fu.l.i.§. hec tamen ſup ẏbo coherceri.facꝫ.ff.ad ſill'.l. ⁊ ſi pcuſ ſor. ⁊ de fur.l.ſerui ⁊ filij. Quarto ꝙ habz reos q̃ maiora crimĩa cõmittũt cape ⁊ in carcere detinere. ⁊ eos poſtea remittere ad eũ qui merũ impiũ habz. vt i all'.§. au dient. ⁊ ſic per ꝓñs excubias ſiue guaytas de nocte facere eſt de ſimplici iuriſdictiõe. etiãꝫ arma portare. vt.ff. de offi. ꝓfec. vigi.l.iij.§.ſciendũ.ſ.ꝙ ꝓfectus vigilũ non habet merũ impiũ vel mixtuz. ⁊ tñ facit guaytas et portat arma. vt all'.§.ſciendũ. Quinto ꝙ hñs ſimplicẽ iuriſdictiõez ſeu cohertionẽ ꝓt cõtumacias ⁊ cõtemptum dñi leuiter punire per ea q̃ diri.ſ.i.iij.caſu. Sexto ꝙ ꝓt ꝓtumaci ſuã denegare audientiã. vt.ff. ex q̃bus cau. ma.l. ſed ⁊ ſi ꝑ ꝓrozẽ.§.ſed et ſi dñ decreto. Septio ꝓt in reſtitutiõe expenſarũ cõdẽpnare. vt.C. de iudi.l. ſancim⁹. Octauo ꝓt quẽ ꝓ cõfeſſo hr̃e. qz nõ rñdet. vt.ff. de interro.act.l. de erate.§. q̃ tacuit. Nono ꝓt iuramẽtũ i litẽ deferre. vt.ff. de in litẽ iurã.l. in actiõib⁹. Decimo ꝙ hñs iuriſdictõz ſeu cohertionẽ ſimplicẽ ſiue mĩmam q̃ eſt vt illa q̃ ꝓſiſtit in cauſis in q̃bus ſi ordo iudiciari⁹ obſeruaret plus expenderet q̃ ſumma q̃ſtiõis eſſet. ꝓcedere debet in hiis ſummarie ⁊ ſine ſcriptis. in auẽ. de iudi.§. ne autẽ. coll'. vj. ⁊ ð mã. ꝑn.§. ſit tibi quoꝫ tertiũ. coll'. iij. ꝑ hoc conſtõ. xiij[a] cauſe vſqꝫ ad q̃nq̃ge ſimã ſolutõz Curie mõtiſſoni dñi regis P. iij. ¶ Quero iuſ ꝑdicta q̃liter ꝫ ſumãtur iſta iuriſdictio ſeu cohercio ſimplex. Credo ꝙ iuriſdictio hec ſiue cohercio ſimplex ſumit hic indubie eo modo quo ꝫ in glo. i. ⁊ ij. no. q̃ in ſe ſunt ve. quas vide ⁊ nota bñ eas. Vel dic ꝙ hec iuriſdictio vl' cohercio ſimplex ꝓprie eſt iurta hũc vſa. ſ. ꝙ recipiẽs aliquẽ in baiuliã vel guardiã ꝓt illum ſtacare. i. cape. ⁊ etiã ſubtus cupũ. ſine lo cup. vt vulgariter dr̃ ipm ponere. et ꝫ innuit ẏbuz ſtacamentũ in lr̃a poſitũ ab ſtaco. as. qð idẽ eſt qð cape. vel detineꝛ. Vel dic ꝫ iudicis arbitrio relinq̃ndũ fore. ar.ff. de iuſ. deli. l.i.§. ait ꝓtor. ꝑ ꝫ vide qð ſcripſi. j. vſa. ꝓri. v. qz ſicut. in glo. iij. ¶ Ecce qð dictũ eſt. ſ. ⁊ ltime deciſum q̃d ſit iuriſdictio ſimpler. nunc q̃riꝛ q̃d ſit iuriſdictio ciuilis. ꝑ hac ẏo q̃ſtione ſic ꝓpoſita et eius intellectu dicas breuiter ꝙ hi ſunt caſus ſiue actus ꝓtinẽtes ad ipaz iuriſdictiõz ciuilẽ ſm cõſuetudinẽ notoriã patrie ẽpatus Berũdeñ. ſm qð fuit iudicatũ per ja. de monell'. ⁊ dalmaciũ corõa inter ꝓpoſitũ menſis ſeptẽbris gerũde. ⁊ heredẽ caſtri de loreto infra ipm ẽpatũ fñ dati. Et ꝓmo fuit declaratũ. ꝙ hñs iuriſdictionẽ ciuilẽ in aliquo loco ſiue caſtro ꝓt cognoſcere de oñibus cauſis ciuilib⁹ et pecuniarijs q̃ ſunt ⁊ ducũtur inter ꝓtes i dicto loco q̃rũcũq̃ ſummarũ ⁊ q̃ſtitatũ exiſtãt. Itẽ audire ⁊ dare clãs ⁊ reclãs. executiones facere ꝑ factis ⁊ cauꝫ pecuniarijs q̃buſcũq̃. Item clauare ianuas. ⁊ pignorare ꝑ cauſis pecuniarijs ꝓdictis. et firmã et firmas iuris recipe. Item empara et emparas facere. ⁊ incidentẽ i eas punire. Item ſniam ⁊ ſnias ſup dictis cauꝫ ⁊ factis dare et ꝓferre. ⁊ eas executiõi debite demãdare. Itez dare tutores ⁊ curatores pupillis ⁊ miorib⁹. adultis. furioſis. ⁊ mente captis. ac bonis vacãtib⁹. et bonis abſentiũ. ⁊ hereditatib⁹ iacẽtibus dñ tñ facultates pupillor̃ ⁊ adultor̃ ⁊ dictor̃ furioſor̃. ⁊ mente captor̃. ⁊ hereditatũ abſentiũ. ⁊ vacantiũ: quantitatẽ q̃ngẽtor̃ aureor̃ nõ excedant. q̃ quantitas q̃ngentor̃ aureor̃ eſt tarata ꝑ eos ad ſex mille ſolidos barchiñ ⁊ nõvltra. Itẽ emãcipare ⁊ emãcipatiões facer̃ in poſſe ſuo de maioribus ſeptẽ ãnor̃. Item inſinuationes donationũ ⁊ alior̃ cõtractuũ. in q̃bus eſt neceſſariũ adeſſe decretum ⁊ auctoritatẽ iudicialẽ ꝓſtare. Item imponere decreta tutelis ⁊ curis ꝓdictis. et in vẽditionibus bonor̃ vacãtiũ ⁊ hereditatiũ

iacentiũ. ⁊ pupillorꝝ ⁊ adultorꝝ. verumtñ vt est dictũ bona minorꝝ ⁊ aliorꝝ p̄dictorꝝ valorem dictorꝝ q̄ngentorꝝ aureorꝝ nõ excedãt. Itẽ interponere decretũ ⁊ auc̄tatẽ in alienatiõibus ⁊ venditionibus ⁊ alijs actibus in q̄bus decreta ⁊ auc̄tas iudicꝫ sunt p̄standa ex dispositiõe iurꝫ. videlicꝫ ĩ venditiõib⁹ q̄ fiũt ꝑ curiã ꝓ executiõe iusticie ad instantiã creditorꝝ. ⁊ ꝑ tutores et curatores. ⁊ interpellãtes. ⁊ in repatõib⁹ instr̄oruꝫ. testamẽtorꝝ. ⁊ aliarũ scp̄turarũ Itẽ cognoscere de om̄ibus caus̄ pecuniarijs. ⁊ in q̄b⁹ aliq̄s p̄uat⁹ petit ab aliquo p̄uato aliqd̄ p̄diũ annuũ. mansuꝫ. vineã vel alia bona. vel iura ex causa mutui. comande. depositi. comodati. emptiõis. vl' venditiõis. vl' aliorꝝ quorũcũqꝫ ꝯtractuũ vel alia quauis actiõe reali. vl' ꝑsonali. vl' etiã mixta. Lata fuit hec sn̄ia ⁊c̄. ¶ Sed q̄ro vl teri⁹ q̄ sit iurisdictõ meri imperij. ⁊ q̄ ciuil'. ⁊ q̄ dn̄o regi ꝑtinet. ⁊ q̄ dn̄o castri. Dico ꝙ h̄ nimis insistendũ nõ est. qm̄ iã oĩa hec decisa sunt largiflue per sn̄iam q̄ lata fuit in causa q̄ sup̄ his v̄tebat̄ ĩter dominũ regẽ ⁊ pe^m arnaldi marq̄sij dn̄ꝫ castri de rupe. vicarie valleñ. ip̄i⁹ em̄ sn̄ie tenor seq̄nti serie intimat̄. ¶ In xp̄i nomĩe amẽ. Nos Raymũdus de ceruaria decretorꝝ doctor. decanus eccl'ie vrgelleñ. ⁊ jacobus de vallesica. licẽciat⁹ in legib⁹ cõsiliarij dn̄i regis ⁊c̄. ⁊. j. Declaram⁹ causas sanguinis esse ⁊ debere intelligi ĩ nr̄o casu s̄m ea q̄ videmus ⁊ repimus. videlicꝫ ꝓ crimĩbus ex q̄bus mors vl' mutilatio mẽbrorꝝ. vl' abscisio etiã nariũ. labiorꝝ. vl' auriũ. aut trũcatio mamillarũ infligit̄. Et etiã in fauorẽ regis intelligunt̄ esse in ꝓposito cause sanguinis. videlicꝫ si fieret vulnus cum balista. lancea. ense. punyali. aut telo. etiã si mors. vl' debilitatio nõ seq̄ret̄. Et furta rerũ excedẽtiũ valorẽ. CC solidorꝝ barchiñ. Et alia etiã mĩora furta si fierẽt cũ armis seu violẽtia. vel essent cõmissa per talẽ ꝑsonã. vl' essent talia ꝙ fur mereret̄ penã mortis. vel amittere mẽbrꝝ ita ꝙ ꝑtineãt oĩa hec tanq̄ causa sanguinis ad dn̄m regẽ. vl' ad vicariũ suũ barch̄. vel vallesij. ⁊ ad suã iur̄dictionẽ. Et etiã ĩterpositio decretorꝝ q̄ necessaria erit in p̄missis exp̄iendis. vt si aliq̄s delatus in p̄missis indigeret curatore ⁊ alia sine q̄b⁹ p̄missa expediri non possent ꝑtineant ad dictũ dn̄m regẽ ⁊ eius vicariũ barchiñ. et vallesij. Et hec oĩa declaramus venire et comp̄hendi in reuẽditiõe p̄dicta. Pronũciamus etiã ⁊ declaram⁹ ꝙ in retẽtiõe iurisdictionis per dictũ petrũ arnaldi marq̄sij facta tp̄re quo emit dictã iurisdictõꝫ Et q̄ sit salua ⁊ remaneat dicto petro arnaldi marq̄sij sic oĩs ciuilis iurisdcõ. videlicet ꝙ possit iudices dare vel assignare. ⁊ cognoscere de om̄ibus causis ciuilibus per se vel baiulũ. aut iudicẽ vl' iudices suos. tã sup̄ actionib⁹ realib⁹ q̄ ꝑsonalib⁹ siue mixtis. et alijs siue per viã actionis. siue per officiũ iudicis postulet̄. Et d̄ caus̄ liberalibus. ⁊ trãsactiõe alimẽtorꝝ. ⁊ sententias ferre quascũqꝫ ciuiles. ⁊ de quacũqꝫ. seu quãtacũqꝫ magna quãtitatate. Et ip̄as sn̄ias executiõi mandare. et iubere. cauere. ⁊ in possessionẽ mittere. Et d̄ rasis seu terminis amotis. seu et falsis ponderibus. et mensuris cognoscere. Et etiã in fauorẽ ipsius petri arnaldi ⁊ rõnabil'r moti inter alia q̄r dedit locũ dicte redemptioni. Et q̄r dictũ castrũ est feudũ. vt est dictũ possint dictus petrus arnaldi ⁊ sui dare et assignare de cetero tutores ⁊ curatores. tam ꝑsonis q̄ bonis. ⁊ decreta etiã interponere in his. et in alijs actibus ĩ q̄bus req̄ratur vl' nc̄caria sint decreta. Possint etiã dictus petrus arnaldi marq̄sij ⁊ sui officiales seu iudices ⁊ suorꝝ in dicto castro et infra eius termĩos cognoscer̄ d̄ ꝑcussionib⁹ factis cum baculo siue ab cauech. o ab aristol. de lança. e ab lãça d̄ babatallons. vel cũ lapide. vel al's sine ferro etiã ꝙ sit ibi blauura. vl' etiã ĩde sanguis

emanauerit. dū tñ sit tale vulnus q̄ inde nō sequat mors. nec membri debilitatio aut notabilis deformatio iudicio medicor̄. Et de iniurijs v̄balib⁹ z realib⁹ sicut de empenta. buffet z p̄cussionib⁹ cū manibus. z sillibus. Et etiā de furto modico siue magno. dū tñ sine violētia factū fuerit z in aliud nomē nō trāseat crimis. et q̄litatē seu valorē cētū vel ducētor̄ sol'or̄ nō excesserit furtū ipm. Et p̄dicta oīa pui re possit dictus petr⁹ arnald⁹ marq̄sij. et sui officiales vel iudices. siue succesſorum suor̄ in castro p̄dicto et eius termis. Si v̄o furtū fieret in eccl'ia. vel fieret cum armis. seu violētia. vel esset furtū valorē. cc. solidor̄ excedens. v̄l tale p̄ quo fur mori vel mēbr̄ amittere deberet. tunc p̄tineat ad dūm regez vel eius officiales. s. vicarij barchiñ. z vallesij. Et gñal'r oēs alij actus iurisdictionis simplicis seu ciuil' p̄tineāt dicto petro arnaldi marq̄sij z suis succesſoribus in castro p̄dicto. Adiecto etiaz q̄ dicti offāles regij i seu p̄ caus ciuilib⁹ vel pecuniarijs nō possint p̄ emparādo v̄l pignorādo intrare per se vel sagiones suos intra termios dicti castri. nisi i fatica dñi vel baiuli eiusdez castri. casu quo nō faceret iusticiā sup aliqua req̄sitiōe p̄ officiales regios eis facta. Ite iudicam⁹ z etiā declaramus q̄ p̄dictā iurisdictionē tā ciuilē q̄ aliā. quā exp̄ssam in primo dicto. c. declaramus p̄tinere z remanere dicto petro arnaldi rōne castri p̄dicti. z illas tenear z tenere debeat idē petr⁹ arnaldi i feudū p̄ dño rege. simul cū dicto castro q̄d est in feudū. Ite si agat ex q̄si cōtractu. vtputa negocior̄ gestor̄. cōi diui. famū. herē. p̄ socio. vel cōdict. indebi. vel q̄cūq̄ alia cōdicione. vel aliq̄d pecuniariū petat. Itez si q̄s p̄uatus agat ciuiliter iure actiōis. nō officio iudicis ex oñi delicto vel q̄si. Itez p̄t cognoscere de caus restitutis i integrū siue petat ipa restitutio a maioribus. siue ab eccl'ia. siue a curia. siue a fisco. siue a maioribus p̄pter absentiā reipublice vel legationis vel al's. Itez p̄t cognoscere de caus liberalibus. s. an q̄s sit liber vel su⁹. Ite in possessiōz mittere. cuz oēs isti act⁹ iur̄ p̄suetudinē notoriā hui⁹ terre ad habentē iurisdictionē ciuilē noscunt p̄tinere Preterea cū ad h̄ntē iurisdictiōz ciuilē p̄tineat cognoscere de leuioribus crimīb⁹ z etiā ea punire z castigare. p̄ tāto declarāt q̄ dicte iurisdictiōi ciuili p̄tinet ꝯ quoscūq̄ delinq̄ntes. z de leuib⁹ crimīb⁹ inq̄rere z cognoscere. videlicz ensiū cutellor̄ i rixa factā. dūmodo ex p̄cussiōe illa mors vel mēbri mutilatio nō sequat Ite inquirere cognoscere z castigare de p̄cussiōib⁹ ex q̄bus sanguis nō exeat. vel ossa nō frāgātur. vel debilitent. q̄ tñ al's nō sunt iudicio medicor̄ relinq̄nda. nisi p̄iculuz sit de morte. vel affollādo Ite de bānis ortorū z vinearū vsq̄ ad. v. sol'os de die z vsq̄ ad. x. sol'os de nocte. Ite de furtis q̄ fiunt ad valorē. v. sol'or̄ inclusiue. dū tñ nō fiāt de die vel de nocte in domo vel in itinere publico. vel nisi fiāt p̄ latronē famosum Ite fustigare. z ponere i costellū. citra tñ sanguinis effusionē p̄ q̄litatē criminuz p̄dictor̄ in dicto loco cōmissor̄. Ite capere captos tenere in carcere in cōpedibus. z alijs detrusionib⁹ z custodibus delinq̄ntes tenere sup p̄dictis ad dictā i nr̄dcōz ciuilē p̄tinētibus. Ite punire nō dantes iusta pōdera. z iustas canas. z mēsuras nō tenētes. z cū eis falso mēsurātes. vel falso vendētes. v̄l emētes quo ad bāna pecūiaria inde apposita. Declarātes tñ q̄ tenentes ipa pōdera. z mēsuras. z canas falsas z falsa non p̄nt puniri p̄ dictā iurisdictiōz ciuilē h̄ntes rōnē falsitatū mēsurarū. pōderū. z canarū. nisi dūtaxat de bānis nō dādo iusta pondera vel mēsuras in pōderibus mēsuris z canis. Et put dictū est d canis supra specificatis. ita intelligam⁹ de oībus actib⁹. si q̄ sint alij. q̄ ad iurisdcōz ciuilē expectēt. Declaram⁹ dicte iurisdcōi

ciuili ꝑtinere hr̃e ⁊ tenere Curiã. notariũ seu scꝑtorẽ. ⁊ dare ⁊ hr̃e ⁊ tenere baiulos indices. sagiones. ꝑcones. curritores. ⁊ alios officiales in ⁊ sup actib⁹. cauꝭ ⁊ factꝭ ꝑdictꝭ ⁊ alijs ciuilib⁹. ⁊ ad iꝑaz iur̃dictõz ciuilẽ ꝑtinẽtibus ⁊ spectãtibus. cũ sit certũ q̃ sine ꝑdictis iur̃dictio ꝑdicta ciuil' nõ possit explicari ⁊ eã exerceri. Lata fuit hec sñia rẽ. p l̃ vid qđ scꝑsi. ē. vsa. cxiiij. hoc qđ iur̃ est sctõꝝ. in. ij^{a} ꝓncipali nota. cũ nõnullis v. seq̃ntib⁹. ⁊ in. iij^{a} nota ꝓncipali. v. q̃ro quot sunt iura castri. ibi cuz dic. octauo q̃ hẽat iurisdictõz rẽ. Et qđ ibi etiã scꝑsi sup vbo. vel ptãtũ. ⁊ sup vbo terminatoꝝ. ¶ Et nota diligẽter ⁊ cordi tene oia ꝑdicta tã ꝑ inr̃dcõe simplici q̃ ꝑ ciuili. q̃ etiã ꝑ mero impio facientia. nã i alijs castris vbi q̃stio essz de iur̃dcõib⁹ his ꝓiũctim vel diuisiz indubie q̃sq̃z iur̃pit⁹ tã in iudicãdo q̃ in patrocinãdo poterit se iuuare. idẽ l̃ ꝓtinuaꝝ illa curaui. Et sic discat q̃ nescit. qz sic sapientia crescit. ꝑ l̃ vide qđ scꝑsi. ē. in vsa. lxij. camini. in gl. ij. in nota. vj. Moderatũ. ¶ Nota q̃ iste ter. facẽ in ar^{m} ꝑ epis q̃ ꝑ suis neccatib⁹ cũ caritate a subditꝭ suis auxiliũ postulaꝝ pñt ⁊ habeꝝ vt l̃. de l̃ etiã casus ex̃ d cẽsi. c. cũ apl'us. §. phibem⁹. ¶ Et q̃r l̃ intelligaꝝ dic vt ibi legiꝝ ⁊ no. ꝑ jo. an. hosti. ⁊ hẽ. bo. v. aut q̃ris de q̃nto. ⁊ anto. de bu. ⁊ ni. de cicilia. ⁊ per. R. de pẽnafoz. in sũ^{a}. ti. d raptoꝝ. §. de q̃stijs. ante fi ibi. dũ tñ moderate rẽ. facẽ qđ no. hosti. in sũ^{a}. ti. de cẽsi. §. vlti. sub. §. patz. v. ⁊ nunq̃d ad fi. ¶ Sz q̃ro nunq̃d dñs ꝑt hoibus suis indicer̃ aliq̃d fuiciũ vl' collectã. dic vt scꝑsi. j. vsa. cl. si senioz. in glo. vlt. Ad empzamẽtũ. Simile vbũ hẽs. ē. in vsa. cxiij. oẽs hoies. i. v. ꝓnã quã. ꝝ. vide qđ ibi scꝑsi sup vbo adempza mẽto. l̃ em̃ vbũ adẽpzamẽtũ vr̃ facere bñ ꝑ castlanis castroꝝ. sicuti bñ videt facere vsa. cxviiij. oẽs hoies. i. ē. all'. qđ nota. vid qđ sup adempuio pascuoꝝ. aquarũ. ⁊ lignoꝝ scꝑsi. ē. vsa. lxxij. strate. De herbis.

¶ Oppo. de. c. i. ex̃ de censi. vbi habeꝝ q̃ d dote eccl'ie. decimis. ⁊ oblationib⁹. ortis. domibus. ⁊ areis q̃ sunt iux̃ eccl'iaz seruiciũ aliqđ clerici facere nõ debẽt ꝑter eccle siasticũ. So. dic q̃ illico ibi statutũ est in fauorẽ eccl'ie. ⁊ in eius libertatẽ. hic autẽ statutũ est in odiũ illius ⁊ ad onus suũ q̃ in guarda honorẽ ipius ponit. ⁊ ꝑ sui iuris cõseruatione. vt l̃ patet Et sic ꝛriũ non ob. Addiuuet. sub. q̃ habz baiuliã vl' guardiã. Placitũ. ¶ Quid sit placituz. vide. ē. vsa. cxiiij. placitũ mandeꝝ. p ja. de vallesi. ⁊ me. ¶ Et in q̃bus dieb⁹ phibitũ sit placitare. vide. xv. q. iiij. c. placita. in ter. ⁊ ꝑ doc. De baiulia. v. ⁊ est scda ps Stacamẽtũ. l̃ credo vm. nisi forte spacio. xx. ãnoꝝ sine ꝓtroversia accepat firmamentũ. tũc em̃ ꝓsumiꝝ ab inicio esse cõstitutũ. vt dic hic glo. ⁊ bene vide eam.

Si quis dixerit cxj. Casus. Affirmãs in ꝓncipe epo vel dño suo vl' ei⁹ aduersario de iusticia se fatigatũ fore. Aut eius aduersariũ a pace ⁊ treuga dñi eiectũ esse. seu dñm suũ ab eo difidatũ et nõ ꝓbat: oñe malũ qđ huiuscemodi causa facit emẽdare teneꝝ. Qua esmẽda facta q̃relã inde facere et iusticiã ac directũ palã ⁊ pluries peteꝝ ꝑt. adeo q̃ vllo mõ sibi neq̃at denegari. h. d. Et ñ diuidit̃. vide ter. Si q̃s. i. si aliquis. Dixerit. i scꝑtis. ſ. aut vbo sine fatigatione tñ de directo. Si vbo aũt dixerit. caueat ille i q^{o} loco dixerit. taliter vo et signãter. q̃ cuici nõ possit. Nã aures habz paries: oculosq̃ nemus. Ergo cauere dz q̃ loq̃tur. nec vba possint sibi nocere. alꝭ si malũ inde fecerit emẽdare teneꝝ. vt l̃ eo ꝑmaxime ⁊ alꝭ. qz ei⁹ culpa factũ est. ⁊ sic imputetur sibi Malũ autẽ siue dampnũ qđ q̃s sua culpa sentit: sibi nõ alij debet imputare. vt i rꝛa dãpnũ. de regu. iur̃. li. vj. In ꝓncipem. ¶ Et q̃s est hic ꝓnceps. certe dñs rex. vt co

mes barchiñ. qui ꝓncipatū ⁊ caput tenet totius diciõis ꝓncipat⁹ cathalonie. Rõ. q⁹ omnes in eo habitantes sunt homies ipius ꝓncipis tã iure fidelitat⁹ q̃ꝫ iure generalis iurisdictionis quã ipe ꝓnceps habet in illo. vt in cõme. p. alb̃ti. c. xxxviij. barones. qõ nota. Adde qõ scripsi. ē. vsa⁹ lxxix. possunt etiã. in glo. ij. Vel in eꝑm. ¶ Nota q̃ ab epo epat⁹ vocabulū dẽm est sicꝫ ille q̃ eps efficit supitẽdat curã. s. sub dito⁹ suo⁹. xxj. di. c. cleros. v. epatus q̃ũ Scopin aũt grece latine intẽdere dicitur vt dicit in all'. v. epatus autez. ¶ Nota. ij. q̃ epi grece latine speculatores interp̃tãtur. Nam speculato⁹ est p̃positus in ecclesia dict⁹. eo q̃ speculet atꝫ ꝓspiciat ppl'o rũ suo⁹ mores ⁊ vitã. vt in. v. epatus aũt. ē. all'. ¶ Nota 3⁰ q̃ in vsa. nulla mẽtio fit de epis. nisi. ē. vsa. lxxx. iudiciũ i curia datũ in fi. vide qõ ibi. s. v. q⁹ demẽs scpsi sup verbo comites. ⁊ vsa. xcvj. laudauer̃t. ⁊ vsa. ibi seq̃nti. vide qõ in vtroꝫ ipo⁹ scripsi. Habet etiã mentio de epis siue epo hic i vsa. p̃senti. ⁊. j. vsa. cxxxiij. deniꝫ. vide qõ ibi scripsi. ¶ Nota. iiij. q̃ epi siue p̃lati tenent sibi mutuũ p̃stare cõsiliũ ⁊ auxiliũ. xciij. di. c. p̃cipimus. ⁊. c. platum. no. i. c. i ex de treu. ⁊ pa. in glo. vlti. p h̃ constõ prouincial' Terrachon q̃ incipit. Itẽ statuimus. ⁊ est in numero. xxxij. cõstõ. ¶ Nota q̃nto q̃ interficiẽs. vulnerãs. vel capiens vel ꝓcutiens eꝑm: oibus feudis ⁊ rebus ⁊ bñficijs q̃ ab ecclesijs ꝓuicie Terrachon obtinet ipo facto est ꝓuatus. Descendentesꝫ ab eodem vsꝫ ad q̃rtã gñationez ꝓmoueri nõ debẽt. nec feudũ eccl'iasticum vel aliud qõcũqꝫ in eadem ꝓuincia assẽq̃ pena epo contrafacienti imminẽte vt habetur in cõstitutiõe. xxxvj. puinciali Terrachon. q̃ incipit. quontã exempla. ꝓ hoc vide clc. si quis suadente. de penis. in cle. Et de et p cardinalibus. e. ti. c. felicis. li. vj. Treugã dñi. ¶ Quero in quibus temporibus treuge dñi siue canonice debeãt obſuari. Dicas vt in. c. i. eẋ de treu. ⁊ pa. ⁊ de pena frangentiũ eas. vid̃ ibi. ¶ Quero quo tp̃re incipiũt ipe treuge. Dicas q̃ die Mercurij i sero. ⁊ durãt die iouis. die veneꝛ. die sabbati. ⁊ die dñico vsꝫ in die lune in ortu solis. ab aduentu dñi vsꝫ ad octauã epiphanie. ⁊ a. lxx. vsꝫ ad octauã pasce. vt i all'. c. i. habet. ¶ Sz q̃ro an treuga dñi siue canonica in alijs dieb⁹ siue festiuitatib⁹ sit ſuanda. p̃terq̃ i p̃dictꝫ diebus ⁊ tp̃re. Dicas q̃ sic. vt statutũ est lati⁹ in constõe pa. ⁊ treugarũ. c. diuinarũ. §. p̃terea illud. ⁊. c. treugam. etem̃ dñi. Et i. c. In xpi noie sit omnibus manifestum. §. preterea ¶ Et que sit ratio quare illis diebus et festiuitatibus et temporibus i dictis capitulis cõtentis ⁊ nõ alijs dicitur treuga domini. ad hoc facit quod notat̃ per hostiensem ⁊ johãnẽ andree in dicto c. i. Et ꝺ hac treuga domini habes. ē. vsa. lxxxiij. si q̃s p treugã domini. ⁊ vsa. xcviij oia malefacta. ⁊. j. vsa. cxxxiij. deniꝫ. vide qõ scripsi in dicto vsa. omnia malefacta in glosa prima. ⁊ in vsatico ibi proxime sequẽti in glosa scꝺa. Et de hac materia tractatur. xc. di. per totum. et. xxxiij. q. iiij. c. si quis romipetas. et. c. illi qui. ¶ Quero que persone gaudeant pacce treuga. et securitate huiusmodi scꝺm canones. Dic vt in. c. Innouamus. extra de treuga et pace. Sed quid ad papam de mercatoribus de quibus ibi mentio fit. Dic q̃ multum propter pacem et publicã vtilitatem. xc. di. c. studendum. ⁊ extra de iudi. c. nouit. Pro hoc extra de foro compe. c. si diligenti. cum ibi notatis. vide quod scripsi. ē. in vsatico. xcviij. treuga data in glosa. ij. ⁊ in vsatico. lxv. simili modo. sup verbo treuga. Probare nequiuerit. ¶ Nota q̃ ei qui allegat seu affirmat incumbit probatio. non ei qui negat. vt in. l. secũda. ff. de probaẽ. ⁊ infra vsatico. clxviij. affirmantis. ⁊ hoc innuit hic vsatic⁹ nr̃. ¶ Nota scꝺo q̃ qui nõ probat ꝑsumitur

calūpniari. vt b. sil'e no. ja. de bellouisu. i auc. quo. opor. epi. §. si q̄s aūt. coll'. j. Malefacta. vide qd scp̄si. s. in vsa°. xcviij. Oīa malefacta. in glo. ij. Querimoniā. Sub. tā ciuilē q̄ crimīalez. Et dr ꝓprie q̄rimonia cōtrouersia. vel lis. q̄ iudicial'r. vel ex̄iudicial'r interp̄tat̄ seu mouet̄. vt. s. i vsa. xcij. Cōstituerūt etiā. jta notat̄ ꝑ ja. calis. s. in vsa. 3°. cū dōpn⁹ sup̄ v̄bo q̄rimonia. Pluribusq̄ vicib⁹. ¶ Nota ꝙ hec v̄ba q̄si importunitatē notāt. ad qd bñ fac̄. c. īportuna. de pe. di. i. ⁊. c. qr ꝑ ambiciosaz importunitatē. de rescp̄. li. vj. jmportunitas aūt dr quasi infestatio. ⁊ inq̄etudo. vnde importun⁹ dr infest⁹. jnq̄et⁹. non hñs portū. i. q̄etē. ⁊ s̄m hug. cōponit̄ ab in et portun⁹. qui dr quiet⁹. i. portū tenēs. jo. an. i nouella. in all'. c. qr ꝑ ambiciosaz. vbi importunitas reprobat̄. ⁊ in dicto. c. importuna laudat̄. ⁊ sic sumit̄ hic ja. d vallesica quod tene menti.

Dēs hoīes. iiij. cxxij. Casus. Ptātibus ꝑ. xxx. dies vicecomitibus vel comitoribus ꝑ. xv. dies. ⁊ vasuasorib⁹ ⁊ alijs militib⁹ ꝑ. x. dies post difidamētū pax ⁊ treuga per difidantes s̄uari dz. h. d. Partes tres. q̄s vsa. hz iste patēt de se. Prima in p̄n. scd̄a ibi. v. ⁊ ptātes. tertia ibi. v. ⁊ ad vasuasores. vide tex. Acuydauerint. ¶ Nota ex hac lr̄a ꝙ q̄ ptātes acuydant siue diuidāt treugā expost ꝑ. xxx. dies ill' seruare tenētur. Ptātes. i. Cōites vt scriptū est ja. de mon. iu. ⁊ me. s. vsa. xciij. Ex magnatibus post p̄nc̄. v. nota. iiij. Triginta diebus. ¶ Nota spālitatē in nūero dierū in ptāte acuydato ⁊ in acuydāte. qr ī alijs q̄nq̄ dies tm̄ statuunt̄. vt in pace. jn christi noīe. Notū sit cūctz. §. Itē statuim⁹ ꝙ nullus hō capiat. ⁊ in. c. xxvj. Itez que algun Caualler o hom de ꝑatge. p̄me curie barch̄. dñi regz Ja. ij. Ja. de mō. iu. Adde qd exaratū est ꝑ ja. de vallesica ⁊ me. j. vsa. cxxv. Itē constituerūt. Idē hic ip̄e Ja. de vallesica. qd ja. de mō. iu. ¶ Nota ꝙ ꝑ. xxx dies post acuydamētū pax ⁊ treuga s̄uari habet. vt hic. Et ita loq̄tur vsa. iste de pace ⁊ treuga. Sic ⁊ ꝑ dictos q̄nq̄ dies debet seruari ja. de vallesica. ⁊ sic videt̄ ab ap̄to ꝑ hos q̄nq̄ dies abrogari q̄ndecim: ⁊ decem dieb⁹ hic cōtentz. ⁊ in ip̄is hūc vsam solūmodo corrigi. ⁊ jta tene. ¶ No. iij. s̄m ja. de vallesica. ꝙ ptātes dñr comites qd satis colligit̄ ex isto vsa. ⁊ ibi ptātes ad vicecomites. concor. qd dixi expositiue ⁊ remissiue. s. e. vsa. in glo. iij. Et sic iste vsa⁹. locū habet in om̄ibus comitibus Cathalonie. qd q̄dam cōcedūt ꝙ habeat locū. et ꝙ eis seruādus sit per ppl'atos in ip̄or. comitatib⁹ tantūmō: ⁊ nō ꝑ alios. Et quo ad alios ꝙ seruet̄ preall'. §. Itez statuim⁹ ꝙ nullus hō capiat. ⁊ dictū. c. Itē que algun caualler. Sic ꝙ soluz q̄nq̄ dies predicti post difidamētū cōputētur. vt ibi dr fac̄ qd. s. scp̄tū est in. j. nota. hui⁹ glo. Ibi quia in alijs ⁊c̄. ¶ Juxta qd q̄ro s̄m eūdē ja. de vallesica. An iste vsa. soluz seruetur in comite barch̄. principe. ⁊ non in alijs comitib⁹. Dicunt q̄dam ꝙ sic. Sed tu dicas ꝙ īmo seruat̄ gñal'r in om̄ibus. tā domino rege vt comite barch̄. q̄ in alijs comitibus. hoc verū ꝑ vasuasallos suos dūtaxat. Et ita fuit practicatū ⁊ seruatū in difidamētis quorūdam nobiliuz ⁊ militū in Rossilioñ. populatoruz. q̄ capti fuerant ꝑ inclitum iacobū Maioric̄. comitē Rossilionis. ⁊ liberati a captioñ. ꝑ dñm Regez Petrū. iij. Aragoñ. in ciuitate maioricarū post occupatiōem seu apprehensionē eiusdem. q̄ dictum inclitū ja. vt comitē Rossilionis difidauerat. Itē fuit repertū ita fuisse seruatū ꝓut ꝑ dños antiquos nostros scriptū reperij pluries īter comitem empuriarum. ⁊ vicecomitē de Rochabertino eius vassallum. Necnō semel inter Rotgeriū bñardum Comitem fuxensez ⁊ guasconē eius filiū. ac R^m fal

chonis. vicecomitem Cardoñ. ⁊ bernar^m de vila demāyn. qui acuydauerāt siue diuidauerāt dñz regē ja. ij. q̄ tūc erat valeñ. occasiōe cuius acuydamenti siue difidamēti idē dñs rex obtulit se de se ip̄o iuxta vsaticos bar̄. iusticie cōplementū facere. cū eius littera vicario Ceruarie directa. Cuius dat̄ fuit valeñ. xiij. kl's Februarij. Anno dñi. M. cccj. Adde qd̄ no. ꝑ jaco. de mō. iu. ⁊ me. s̄. vsa. xlvij. Cunctū malum. ⁊ etiā ꝑ ip̄m ja. de vallesica ibi in. §. vnuz tñ nota. ⁊ in. §. vlteri⁹ q̄rit̄. ⁊ etiaz ꝑ me. j. ī vsa. cxxv. Itē cōstituerūt. sup̄ v̄bo ꝑ suum nūciū in. q. sed q̄ro cū trib⁹. q. seq̄n. Et potestates. v̄. ⁊ est scd̄a ꝑs. ¶ Nota ex h̄. v̄. ꝙ vicecomitib⁹. Comitoribusue difidatis a difidātibus treuga postea ꝑ. xv. dies seruari debz. Et ad vasuasores. v̄. ⁊ est tertia pars. ¶ Nota ex. v̄. hoc ꝙ vasuasoribus et alijs militib⁹ ꝑ. x. dies postmoduz a difidātib⁹ treuga ꝑuari debet. Circa hunc vero. v̄. ⁊. v̄. s̄. ꝓri^m. dic ⁊ tene vt scp̄si. s̄. in e. vsa. sup̄ v̄bo trigīta dieb⁹ ī nota. j. ij. ⁊. iij.

Christiani. cxxiij. Casus. Sine p̄ncipis licentia xp̄ianus serracenis arma vēdens: ⁊ ea nō recuperās ī penā centū vnciarū auri incidit. ad q̄s ꝑsoluendas p̄ncipi astrictus est. victualiaq̄ p̄ncipe cōtradicēte eis vēdēs. ac secretum vel consiliū ip̄ius reuelās sarracenis pari pena mulctat̄. Necnō malū inde secutuz emēdare tenet̄. h. d. Et hz tres partes. secūda ibi. v̄. siliter. tertia ibi. v̄. eandē q̄. vide textū. ¶ Nota p̄mo vt in sum^o. ¶ Nota secūdo ꝙ huic vsa. cōcor. c. ita quorūdā. ⁊. c. significauit. ⁊. c. ad liberādaz. ex̄. de iude. Et de materia hui⁹ vsa. vide ca^m. x. Item ꝙ ca^m. curie bar̄. ⁊c. Scd̄e curie bar̄. dñi regz ja. ij. ⁊. c. vij. Itē de cap̄. curie jlerdeñ. eiusdē regz. ⁊ cap̄. viij. Itē statuim⁹ ꝙ capitulū curie Gerūdeñ. ip̄i⁹ regz. ja. de vallesica. Xp̄iani. Repete hic qd̄ scp̄si. j. ī vsa. cxxxiij. deniq̄. sup̄ v̄bo xp̄ianoꝝ. ⁊c. ¶ Sz q̄ro an xp̄ianus sine pctō possit ad sui defensionē vti auxilio īfideliū. vide Oldra. in cōsi^o. lxvij. ⁊ ꝑ jo. an. in addic̄. spe. ti. de jude. ⁊ sarra. q̄ tenet ꝙ sic. saltē vbi belluz est iustū ⁊ īminet nc̄citas. al's nō. ¶ Quero an Judei. pagani. vel heretici possint xp̄ianos accusare. dic vt scp̄si. s̄. in vsa. xj. Judei cesi. in gl. ij. in. q. ix. Arma. ¶ Quero an appellatōe armoꝝ. quo ad hūc vsa. q̄d cōprehendat̄. dicas ꝙ lorice. scuta. arcus. sagitte. spate. ⁊ gladij. ⁊ etiam alia arma cuiuscūq̄z gñis sint. telaq̄. et ferrum iā factū. vel adhuc infectū. vt. C. q̄ res expor. nō de. l. vlti. vbi imponit̄ pena capitz ⁊ publicatiōis bonoꝝ vendētib⁹ predicta arma sarracenis. ⁊ sic duri⁹ puniūtur ꝑz ll. q̄ ꝑ huius vsa. ꝑ quē seueritas legū tollit̄. vt. s̄. vsa. lxxxj: judicia curie. Et ita dic ꝙ aliud est de iur̄ vsa. ⁊ aliud de iure cōi. Et ꝓ armis fac̄. l. armoꝝ. ff. de v̄bo. sig. et l. idē. ff. de vi. ⁊ vi. ar. ⁊. l. si pignore. §. furē. ff. de fur. ¶ Juxta v̄o hui⁹ materiaz de armis. q̄ro q̄ sint arma defensiōis. Et q̄ impugnatiōis. Dicas ꝙ arma defensionis sunt clipeus. lorica. ⁊ galea. ⁊ sil'ia. impugnatōis aūt sunt ensis. lancea. spata. gladius pūgitiuus seu ꝑcussiu⁹. vt no. hosti. in. c. dilecto. de sen. ex. li. vj. ¶ Quero vtꝝ ⁊ qñ ⁊ q̄bus ꝑsonis licitum sit armis vti. dic vt notat hen. bo. in. c. clerici arma. ex̄. de vi. ⁊ ho. cle. vbi late tractat̄ per eum de huius materia. de quo vide ꝑ hosti. in su^a ti. de treu. ⁊ pa. §. q̄d sit iustū. v̄. in hoc etiam. quodq̄z scripsi. s̄. in vsa. lviij. si q̄s alicui. in glo. iij. ⁊. v̄. ⁊ si armata. in glo. i. Et in vsa. lxviij. princeps nanq̄z. super verbo succurrant. ⁊ in vsa. v. vt qui interfecerit. in gl'. vlti. Sarracenis. ¶ Quare sic dict⁹ est sarracenus. vide qd̄ scripsi. s̄. vsa. cxvj. Sarracenis. in glo. ij. cū suis remissioni. Sed quero an sarracenis vel iudeis aliq̄ debeat inferri violentia. Rñdeo non. vt C. de paganis. l. christianis. ¶ Dices tu:

q̃liter ergo ecclesia indicit bellum ꝯ sarracenos. dicit bar. ibi q̃ sarraceni detinent terrã nr̃am. Nam regnũ hierl'em est terra ꝓmissionis: quã ꝓmisit deꝰ Abrahe. z sm fidẽ nos sumꝰ filij abrahe. Ꝯ cõtra cos indicit bellum. Adde qđ scꝑsi. s. in all'. vsa. xj. judei cessi. in gl'. ij. in. q. viij. ¶ Dices etiam q̃re ꝯ turcos. Rñdet bar. in all'. l. xp̃ianis. q̃ nõ possumꝰ aliter ire ꝯ sarracenos z q̃ cõmittũt aliq̃d turbulentũ. jõ ecclesia indicẽ ꝓra eos bellũ. Bñꝰ de gualbis. ¶ Circa qđ est notãdum ꝙ triplex est bellum. qđam q̃ neuter hꝫ iustã cãm bellãdi. z tũc nõ hñt locuꝫ iura postlimiox z captiuitatꝫ. vt. l. si q̃s ingenuã. §. fi. ff. đ capti. z postli. reuer. Aliud est q̃ vnꝰ habet iustã cãm: z alter hꝫ iniustã. z tũc cuꝫ hñs iniustã dici debeat latrũculator. iste q̃ indicit cõtra eũ belluꝫ. nõ est hostꝫ sꝫ potius executor iusticie: z ideo oẽs tenẽtur ipm iuuare. jta no. hug. in. c. Julianꝰ. xj. q. iij. Et sic est. s. c. glo. in. v. dices tu qualiter. z. v. s. pri. Tertiũ est q̃ vterq; hꝫ iustã cãm bellandi vel in se. vel saltim ad iustã opinoem z credulitatẽ suã. tũc credo vt habeãt locuꝫ iura ꝑdicta. s. captꝫ. z postlimiox. sed istud nõ est pñtꝫ speculationis z sic nõ insisto plꝰ. q̃ñ deꝰ qui scrutator ẽ cordiũ. vt in. c. nouit. eẍ ne se. va. inter ipsos judex est. Et sic caueãt se. nã a tali bello erga deũ nõ excusarenẽ. cum reuera ab vtroq; potius esset bellũ volũtariũ q̃ necessariũ: adeo ꝙ in dubiũ nõ vtitur. quo minus de ablatis vtrinq; tenerenẽ ad restitutiõem. nã non dimittiẽ petñ: nisi restituaẽ ablatũ. xiiij. q. vj. c. si res aliena. eẍ de vsuẽ. c. cũ tu. z in rla. petñ. de reg. iuẽ. li. vj. z hec vera: q̃cq̃d dictuꝫ sit supra. quo ad huiꝰ tertiũ bellũ predictũ. Adde qđ de duello z bello scꝑsi. s. vsa. xxvij. batapa. et. j. in vsa. cxxxvj. miles vo. sup vbo expiauerit. Recuperet. s. a sarracenis. Centũ vncias. ¶ Nota ꝙ hec pena est pecuniaria. sꝫ C. q̃ res expor. nõ de. l. ij. §. fi. imponiẽ hoc eodẽ casu pena capitis. z oĩm bonoꝝ. ja. de mõ. iu. ꝓ hoc facẽ qđ scꝑsi. s. c. vsa. super vbo arma. jn. q. i. Auri. ¶ Quero de quo auro intelligaẽ hic: an de auro cocto vel fino. an de auro valenẽ. vide ꝑ ja. de mõ. iu. s. vsa. v. vt q̃ interfecerit. post pn. z ibi p me. in. v. đ vasua. z dic vt ibi. de solido nã qꝫ aureo. vide qđ scꝑsi. s. vsa. crir. solidos. in glo. ij. Sil'. v. z est scda ps. Si cibum. ¶ Nota ꝙ cibaria tã liq̃da q̃ arca ꝓhibita sꝫ deferri sarracenis. vt. C. q̃ res expor. nõ de. l. i. ja. de mõ. iu. phibenẽ etiã cibaria siue victualia sarracenis deferri: vt pꝫ in. c. vij. Itẽ de capl'o. curie jlerdeñ. dñi regꝫ ja. ij. lꝫ ꝙ. c. r. Itẽ ꝙ capl'ꝫ curie barẽ. zc. Secũde curie barch. ciusdẽ regꝫ eẽt ꝓcessũ ꝙ victualia sarracenis possent deferri. sꝫ in all'. c. vij. vbũ sarrabins amouenẽ. ob qđ ꝑ illud. c. phiberi videẽ ab apto. qđ menti tenẽ. Contradicẽte. Et intelligiẽ semp cõtradicere. nisi expresse ꝓcedat. ar. ff. đ fur. l. qui vas. §. vetare. ja. de mõ. ju. Eandem quoqꝫ. v. z est tertia pars. z dic eandez. s. C. vnciarũ. z facẽ ad hũc casuꝫ. ff. de re mili. l. omẽ delictũ. §. exploratores. ibi tamẽ imponiẽ pena capitalis. ja. de mon. iu. ¶ Sed q̃ro sm eũ nunq̃d in omnibus tribus casib⁹ huiꝰ vsa. vel saltẽ in ꝓmo z tertio casu. soluta hac pena pecuniaria. C. vnciarũ. poterit hec cõmittẽs puniri pẽa capitis per dicta s. ll'. romanas imposita. vt. l. fi. C. que res expor. nõ de. z ti. que res ven. non po. l. plt. in fine. videtur ꝙ non. quia vsa. missi sunt siue conditi ꝓ seueritate legum temperanda vel tollenda. vt. s. vsa. lxxxj. judicia curie. Preterea ꝓ hoc facit. C. de acẽ. l. i. z ff. de termi. amo. l. iij. vbi habetur ꝙ lex noua que dicitur a gratia: et que imponit penam. l. aureorum tollit legem antiquam. que extra ordinem corporaliter puniebat. Item ꝓ hoc facit. ff. de iniuẽ. l. qđ senatus. z ō accu. l. senatꝰ. vbi faciũt q̃dã casuꝫ. Ex vi ꝙ. l. C. de sepul. viol'. l. qui sepulchra. plt. R'. vbi

dicit penã pecuniariã nõ tollere corpalez in illo crimine inflictã. ꝑ hoc vide qđ ibi no. ꝑ chi. ⁊ in. c. dilect⁹. eẍ. de offi. or. ꝑ ber. Ad idem fac. C. qñ ciui. ac. ꝑiu. cri. l. vna. Jtẽ videt exꝑssuz. ff. de acc. ⁊ ob. l. cũ ex vno ⁊ l. quotiẽs. Quid dicem⁹ credo. ꝙ ꝑ istaz penã tollat oino pẽa. l. rõane. ⁊ ad hoc moueor tribꝰ rõnibꝰ. Prima quia vbi vsatici sufficiũt. nõ est recurrẽdũ ad leges. vt preall'. vsa. lxxj. Judicia curie. Secda q⁹ quãdo st⁹ due vie agẽdi. vna pacta. põt agi alia. jnquãtũ est plus in ea. qñ. s. vtraq; cõperit ad interesse vel rõne rei familiarz. sz si vtraq; cõpetat ad vindictã. tũc secus. vt no. in dicta. l. qđ senat⁹. ff. de jniuꝛ. ⁊ hoc tenet dy. ibi. ⁊ in. l. iij. de libe. ho. exi. Tertia ratio est: q⁹ vbicũq; crimẽ vnuz punit diuersis legibꝰ. sub eadẽ tñ consideratione facta punitiõe ꝑ vnã. l. nunq; vlteriꝰ ꝑ aliã puniet. ⁊ sic intellexit. l. senat⁹. ja. de rauẽ. qui hoc no. C. de accu. l. q̃ de crimie Contrariũ fac. ff. de li. ho. exi. l. iij. ⁊ ibi no. ꝑ dy. de hoc no. in spe. de pe. temere litigãtiũ. circa fi. ja. de mõ. iu. qui supra. ⁊ chi. ī dicta. l. q̃ de crimie in. iiij. oppo. ⁊ in dcã l. q̃ sepulcra. C. de sepul. vio. ⁊ ꝑ Bar. in. l. q̃ rem. ff. vi. bo. rap. quẽ ibi vide. Jtẽ ꝑ cõcordantia ꝓdictoꝝ nota ꝙ nẽo dz duplici pena cõteri. vt in. c. at si clerici in fi. eẍ de iudi. ⁊ in his plisto quo ad hũc vsa. ⁊ sil'es quo ad vsa. xiij. Rustic⁹ interfect⁹. ⁊ ꝑce. ⁊ se. sto. in his q̃ sepsi in all'. vsa. xiij. Rustic⁹ interfect⁹. sup ẏbo auri. in. q. iiij. ⁊. v. Pro his vide qđ sepsi. s. in vsa. lxj. Jtẽ statuert. sup ẏbo pacez. in. q. ij. ⁊. iij. ⁊ in vsa. lxviij. ꝓnceps nanq;. ẏ. oẽs. sup ẏbo succurrant in. q. sed nũq̃d dãpnũ ⁊c. Secretis suis.

¶ Nota ꝙ secreta regz abscõdere ⁊ ī secreto tenere bonuz est vt hic. ⁊ in lombar. de his q̃ secreta regis fraudulenter inq;runt in fi. Secreta eñ dñi subditz merito cõmittũtur. vt ar. C. de pri. sacro stri. l. prox imos. li. xij. ⁊ hoc jnnuit iste tex. ⁊ ꝙ iurẽt habes. ar. eẍ. de iuꝛiuꝛ. c. ego. ⁊ in li. feud. ti. de noua fidelí. forma. c. vno. circa finẽ. ¶ Sed q̃ dñr secreta. Rñdeo ea q̃ popul⁹ ignorat. vt ar. ff. de his q̃ dele. vel effu. l. i. §. sum^a cũ vtilitate: ⁊ amodo si cõtra fiat. certe cõtra facientes veniũt ꝑ hũc vsa. ⁊ sic incidũt in penã hic ꝓtentã: vt ⁊ alꝭ de vasallo dr. q̃ feudũ amittit si secreta dñi manifestauerit. vt i li. feu. ti. q̃. mo. feu. amit. c. si capitanei. Et frustra iplorat legz auriliũ. q̃ cõmittit in legẽ. vt. ff. de mio. l. auxiliũ. ⁊ eẍ. de vsuꝛ. c. qñ frustra. Ex ꝓdictis apparet ꝙ si antiq̃ alicui⁹ ciuitatis iurauerũt tenere aliqđ secretũ: ⁊ aliq̃s ipm reuelat in dãpnũ ciuitatis. ꝙ dz ab officio remoueri. ¶ Et nota ꝙ qñcũq; imponit hec pena remotiõis durante officio ꝑt cognosci de crimie. Aaz si expectarem⁹ finẽ officij frustra fieret amocio vt. C. ad. l. iul'. repe. l. iubem⁹. bal. in pace cõstãtie. super verbo credentie dicẽ hec. ⁊ bñ. ꝑ bal. fac. c. xix Jtẽ cõcedim⁹ ⁊ ordinam⁹ ꝙ inq;ram⁹ ⁊c. Curie barch. dñi regz P. ij. Et. c. xvj. Jtez statuim⁹ volum⁹ ⁊ cõcedimus ꝙ eligant ⁊c. in fi. Curie jlerde dñi regz ja. ij. et. c. xvi Jtẽ statuim⁹ et ordinam⁹ ꝙ si aliq̃s officialis ⁊c. Curie mõtisalbi dñi regz Alfonsi. iij. ¶ Ultimo nota ex isto vsa. fm jaco. de vallesica: ꝙ xpiani sarracenis arma vẽdẽtes ⁊ secretũ seu cõsiliũ ꝓncipis reuelãtes eisdẽ pena pecuniaria puniũtur ꝟ cõtenta. et fac ad hũc casum. ff. de re milita. l. oñe delictũ. §. exploratoꝛes. ibi eñ contra reuelãtes secreta imponit pena capitis. Sed cõtra. ff. de penis. l. si q̃s aliq̃d. §. instra. Quid dicẽduz. Dicas ꝙ aut q̃s reuelat secreta publica. vel ꝓncipis. et tunc capite punit. vt in. §. all'. exploratoꝛes. et dicta. l. si q̃s aliq̃d. §. i. Et hoc casu ipa cõmutat in penã pecuniariã hic cõtentam et sic hz locuz vsa. iste. Aut reuelat secreta ꝓuata. et tũc aut reuelãs est in officio. Et tunc fm conditionem persone relegatur vel in metallum dampnatur. vt in. §. instrumenta preall'. Aut non est in officio

ꝛ tunc tenet̃ iniuſ̃. vt. ff. depoſi. l. i. §. ſi q̃s tabul'. ꝛ. ff. ad. l. acquil'. l. ſi q̃s teſtamẽtuz §. ſed ꝛ ſi q̃s. Itẽ iudicꝫ officio puniť. vt. ff de eẋoꝛ. crimi. l. pl't. §. i. ¶ Itẽ nota ꝙ hic ꝓ eodẽ videť ſumi ꝓnceps ꝛ poteſtas. vel forte nõ. qꝛ diuerſis noĩbus vtiť. ar. C. de codicill'. l. ſi jdẽ. ¶ Et ſic nota ex dicta. l. et ex hoc vſa. ꝙ ad diuerſitatez noĩm ſeq̃tur diuerſitas effectuũ. ja. de valleſica. Sz tu dic q̃cq̃d ſit. ꝙ hic ꝓnceps ꝛ ptãs indubie ꝓ eodẽ ſumũtur. Naz ẏbũ ꝓncipis poſi tũ in ꝑn. huiꝰ vſa. ꝛ verbũ ꝓncipe. in. ẏ. ſimiliter poſitũ tñ ꝓ dño Rege. vt comite barcl̃. ſumiť. Et ẏbũ ptãtis in. ẏ. eandez quoq̃ poſitũ in ſingl'ari: ꝛ nõ in plurali: pari mõ ſumiť ꝓ dño rege vt comite baſ̃. Et ſic in cathalonia ſm vſaticos ꝓnceps ꝛ ptãs vnũ ꝛ idẽ ſunt: ꝛ ita teneas. ꝙ hoc facẽ qđ notať ꝙ ja. đ mõ. iu. ſ. vſa. xcj. aucte ꝛ rogatu. ij. ſup ẏbo ad ptãtez. ꝛ ibi ꝙ me. ſup ẏbo Conſtituerũt. in. iiij. nota. ẏ. ſed q̃ro. ꝛ. ẏ. ſe. Et quo ad tenẽdum ſecretum de quo hic agiť facit qđ no. ꝙ arcl̃. ꝛ job. an. in nouella. ĩ. c. vlti. de hereti. li. vj. ſup ẏbo. eoꝝ ſecretũ. ꝛ ꝙ eũdẽ jo. an. in. c. omnis vtriuſq̃ ſexus. eẋ. de pe. ꝛ re. ſup ẏbo aliq̃tenus. ꝛ ꝙ bal. in li. feu. ti. q̃bus cau. feu. ami. c. vno. ¶ Sed iuxta hũc textũ et eẋ ipſum: q̃ro qua pena cõfeſſoꝛ reuelans ſecreta ꝓfeſſionis debeat puniri Dicas ꝙ ſiue ꝓtel bpter ſecl'aris ſit ſiue religioſus: a ſacerdotali officio deponẽdus eſt. Nec nõ ad agendã pnĩaz in arctũ monaſterĩũ detrudẽdus. vt in all'. c. omnis vtriuſq̃ ſexꝰ §. caueat. vel in carcerẽ. vt in. c. q̃uis. đ penis. li. vj. Sed q̃d ſi papa mãdat confeſſori vt reuelet ſibi cõfeſſionẽ alicui. Nunq̃d tenet̃ ſibi obedire. Rñdeo nõ. Ratio qꝛ ſacerdos in hac cã eſt vicarius dei in ſpẽ. et ꝛz papa ſit vicarius dei. hoc eſt ẏm in gñe. vnde generi ꝓ ſpẽm derogať. ꝛ nõ ecõuerſo. vt eẋ de offi. le. c. ſtuduiſti. ꝛ in rl'a generi. đ reg. iuſ̃. li. vj. Pꝛo hoc facẽ. c. dilectus filius. eẋ de eẋceſ. ꝓla. ¶ Quero qualiť cõ fiteť ꝓtel bpter ſi cõfeſſionẽ reuelauerit. Rñdeo ꝙ ꝓfeſſionẽ in iudicio factã. eẋ de ꝓfe. c. fi. vel ꝙ teſtes q̃ audierũt ab eo publice dicẽte: ꝛ aſſerẽte: ꝙ tl'is tale pctñ i penitẽtia ſibi ꝓfeſſus fuerat. ar. eẋ de eẋ. ꝓla. c. q̃ ſit graue. hoſti. ꝛ jo. an. in dicto. c. omnis vtriuſq̃ ſexus. đ pe. ꝛ re. ¶ Quero q̃d ſi aliq̃s reuelat ſecretũ ſuũ amico ſuo. dicẽs ꝙ hoc dicẽ ei in ꝓfeſſiõe vel pnĩa. nõne tl'is cogiť teſtificari. Rñdeo ſic: qꝛ ſz hoc modo dicat. tamẽ non põt hoc dici tanq̃ ſacerdoti illi: q̃ nõ eſt. Sed ꝛ q̃uis hoc ſacerdoti dicať. nõ tñ hoc ſꝑ videť dicere tãq̃ ſacerdoti: ſz tanq̃ amico. vt dictuz eſt. nec talis petit ſibi pnĩam iniungi. vel ſe abſolui. ſz alia intẽtiõe hoc ꝓfert. cui ſtãdũ eſt cõtra ẏba. eẋ. de ẏb. ſig. c. intelligẽcia. ẏm tamẽ ſi ſacerdos ſit hoc modo celare expedit. atq̃ decet: ne edicto ipius. c. oñes vtriuſq̃ ſexus fraus fiat. Alioq̃n q̃libet ſacerdos hoc reuelãs poſſet dicere. ꝙ nihil ſibi in foꝛo pnĩe. ſz alio modo cõfeſſus fuit. vt ꝑz in eo ꝙ leg. ꝛ no. eẋ de diuoꝛ. c. q̃to. §. pl't. ꝛ in all'. c. oñis vtriuſq̃ ſexus. ẏ. fi. ſup ẏbo reuelare. hoſt. ꝛ jo. an. vbi ſupra. ¶ Quero q̃d ſi aliq̃s cõſtituť ĩ neceſſitate ꝓfiteať ſua pctã layco in pnĩa li foꝛo. vt de cõſe. di. iiij. c. ſctm̃ eſt. ꝛ notꝫ. in. c. paſtoꝛal'. §. ꝓterea. ẏ. ad qđ dicim⁹ eẋ de offi. oꝛ. dicas ꝙ q̃uis talis clauẽ nõ habeat. tñ in hoc dei miniſter eſt. ꝛ oĩno debet celare pctõꝛez. ſic̃ ꝛ ſacerdos. nec ad teſtificandũ debet cogi: qꝛ quaſi eadẽ ratio eſt: q̃ in ſacerdote. ar. eẋ. de conſti. c. trãſlato. hoſti. ꝛ jo. an. vbi. ſ. ¶ Sed quid ſi tl'is pctõꝛez ꝓdat: ſiue manifeſtet. Rñdeo nõ põt hr̃e locũ pena in. §. caueat dicti. c. oĩs vtriuſq̃ ſexꝰ ꝓtẽta. cũ nec ſacerdos ſit. tuz igr̃ circa pena ſcꝑta nõ ſit ꝯ talẽ. arbitrarie punietur. extra. de offi. dele. c. de cauſ. hoſti. ꝛ johã. an. vbi. ſ. de quibus vid ibi per antho. de bu. ꝛ nyco. de cicilia. Ac tñ quicq̃d ſit. caueat ſe judex q̃is ſit: ſiue ec cleſiaſtic⁹. ſiue layc⁹. ꝙ in cã hoc. vel ſiĩ

nõ odio. neqꝫ mala volũtate: sꝫ sagaciter: ⁊ iustifice huiꝰ penã arbitrek ad arbitriũ sꝫ boni viri. de quo vide qđ le. ⁊ sc̃pli. ã. i vsa. crir. sol'os. v. ⁊ h̃ cõcedimꝰ. sup vbo in arbitriũ iudicis.

ALium nanqꝫ. cclviij Casus. Dñs rex vt comes barchinoñ. debet eiꝰ curiã magꝰ nãqꝫ familiã secũ tenere. conductũ facere. mercedes suis seruitoribus dare. emendasqꝫ de se pagere. p directum judicare. oppressos defendere. obsessis occurrere. voce tube eiꝰ familiã ad prãdiuꝫ vociferare. Palias inter suos familiares distribuere. Hostes ꝯ sarracenos mandare. ⁊ de nouo milites facere. h. d. vide ter. ¶ Nota primo vt in sumario. ¶ Nota secõdo: qꝺ hic vsa. nõ diuidit: sꝫ suspensiue legit. ⁊ sic punctua bene eũ. qm̃ clarus: ⁊ notabilis est. ¶ Nota tertio qꝺ vsa. iste pncipaliter exist̃it vna de regalijs principis jure huiꝰ patrie. de qua et alijs vide qđ scripsi ã. in vsa. cxiiij. hoc qđ iure est sc̃õꝝ. in glosa. vlti. v. jt̃ est sciendũ. dic vt ibi. ¶ Nota q̃to ex h̃ vsa. q̃ta est regalia. dignitas. Et ꝓheminẽtia comitis barch̃. ⁊ pncipis catholicꝫ. qs vt nõ agnoscẽs supiorẽ in se hꝫ. ⁊ pat̃ p se rutilãt ipe in eiꝰ subdit̃ꝫ. ob qđ nõ immerito illas tenere. manu tenereqꝫ dꝫ. ⁊ cõseruare: vt hic. als est salua sue majestat̃ꝫ reuerẽtia ꝯ euꝫ. suosqꝫ curiales id qđ scripsi. ã. vsa. lxiiij. qm̃ p iniquũ. in gl'. ij. Sed tñ q̃cq̃d sit hodie oĩa hic cõtenta. ꝫ excelsissima sint. crimijqꝫ honorꝫ. ⁊ q̃ i pte vt magꝫ digna regalias suas cõspiciunt. a pncipe nõ bene tenenẽ: neqꝫ fuantur ⁊ male. Cogitet etiã ipe pnceps. qm̃ mori hꝫ. ⁊ qꝺ ipe qnẽadmodũ vnusquisqꝫ alius mercedẽ accipiet ꝑm suũ laborꝫ. j. Corinthi. c. xiij. ⁊ xx. q. iij. c. presens clic. in fi. ⁊ ps. lxj. Nõne deo subiecta. in fine. ¶ Nota. v. qꝺ hic vsa. quo ad vba hic cõtẽta. videl̃ꝫ ibi. ⁊ teneret iusticiam. ⁊ iudicaret̃ p directũ. Confirmatus est. j. in curia ceruarie dñi regꝫ. P. iij. c. in pmis siq̃dem ⁊ postea in curia bar̃. confirmatꝰ dñi regꝫ alfonsi. iiij. nũc gl'iose regnãtis. c. iij. confirmãtes loants ⁊c̃. Pncipes. Sub. s. R. bñgij comes barch̃. ⁊ Adalmodis eiꝰ cõsoꝛs. vsaticoꝝ conditoꝛes. qđ pbat̃. ã. vsa. iiij. hec fꝫ vsualia in pn. necnõ vsa. iij. cuꝫ dõpnꝰ post pn. ibi vna cũ prudentissima. ⁊c̃. Nobilẽ. i. in oñi bono famosuꝫ. ⁊ nobilitate p̃ ceterꝫ emanatũ. habito. s. respectu ad tantã ⁊ prefulgẽtẽ dignitatẽ ⁊ ptãtẽ ipoꝝ pncipũ huiꝰ vsatici cõditoꝝ. Adeo qꝺ ipi: vt digni tãto honoꝛe. tãtaqꝫ reperti felicitate ignoꝛari nõ debẽt. immo in laudabili memoria illos haberi recomissos. Nã parũ est ius nosse: si pone q̃ruꝫ causa statutũ est ignoꝛẽtur. vt insti. de iur̃. nat̃. in fi. Nam hõ est dignissima creaturaruꝫ vt ibi no. all'at acur. ff. de edil'. edic. l. iustissime. p hoc vide qđ scripsi. ã. i vsa. xviij. Si q̃s impulerit. in glo. fi. in nota. iij. cũ q̃nqꝫ. v. seq̃ntib. Et sic studeam. dõ in huiꝰ miꝛabili valle nobꝛita comes sit in bõis moꝛib. abũdare. nã boni moꝛes pl'. q̃ diuitie opanẽ. vt. ff. de tu. ⁊ cura. dã. ab his l. sic̃ oportet. §. pl'. ff. de vbo. ob. l. si q̃s iti. in fi. tal'r qꝺ post moꝛtẽ p famã viuere possimus: sicuti ipi pncipes famosissimꝫ viuũt. ob qđ de ipis digne ⁊ laudabil'r affari potest illud vulgꝰ magistrale. viuere p famã daꝛ post fata sepultis. qđ nota. Et honestũ. ¶ Nota hic qꝺ q̃ dño cõcurrunt vnũ honestũ. ⁊ alterũ iustũ. honestum est omittendũ: ⁊ iustũ faciendũ. ꝑm hosti. in c. bone. in. ij. v. qꝛ vo. ex̃ de postl'. prela. Et dic honestũ. i. nõ turpẽ. fac̃. C. de profe. et me. l. archiatri in pn. li. x. ⁊ insti. ỏ publi. iudi. §. sed eadem. ¶ Nota secõdo qꝺ nõ oñe qđ licet. honestũ est. ff. de reg. iur̃. l. nõ oẽ. Et vtilem. i. efficaceꝫ. pro hoc facit quod no. ff. de posi. l. i. §. si seruus. ⁊. ff. co. diui. l. in hoc iudicium. cum ibi notatis in verbo vtile. quod verbum qualitateꝫ notat.

fac̄ ex̄ de cle. egro. c. ex pte in fi. xxiij. q. i. c. vlti. post p̄n. ⁊ q. iiij. c. ip̄a pietas. v̄. hēant cū suis sy. Miserūt. i. publicarūt. sic exponit̄ p ja. calis. v̄bū misit. ē. vsa. iij. cū dompnus. ⁊ ꝓpe dc̄m est. Vsaticū. ¶ Nota q̄ vsatici tāq̄ leges ꝑpetuales teneri debēt: ⁊ obs̄uari: vt b̄: ⁊ ita no. ꝑ ja. calis. ē. vsa. iiij. hec st̄ vsualia in. ij. nota. ¶ Nota etiā ex̄ textū. q̄ diuturni mores ꝯsensu vtensium cōprobati. legē imitantur. vt insti. d̄ iur̄ nat̄a. §. ex nō scp̄to. vide qd̄ ibi no. qd̄q̄ remissiue scripsi. j. in vsa. cxxxix. vnaq̄q̄ gens. v̄. mos v̄o. in. i. in glo. i. v̄. ⁊ q̄l'r in fine. Illi. s. p̄ncipes. Tenuerūt. i. obseruauerūt. tenere. i. obs̄uare. Imꝑpetuū. i. oī tp̄re. om̄i casu. ⁊ euētu. Vel. i. gn̄al'r. vel. i. sine interuallo. vel. i. sine tp̄ris prefinitate. vt no. in. l. i. ff. ꝓ so. vide qd̄ no. in. l. nulla. e: ti. ⁊ in. l. ⁊ imꝑpetuum. ff. de ꝓcura. ¶ Et no. q̄ q̄libet harū expositionū facit bene ad hūc tex. siue ꝯiunctiz: siue diuisiz Et sic ne mirer̄ si tot ⁊ tāte hic posite st̄ expositiōes: qm̄ oēs vtiles st̄ ⁊ bone. Mādauerūt. ¶ Nota q̄ hortatio potuit fieri successoribꝰ ñ mādatū: q̄ pares st̄: ⁊ par in parē nō hz imꝑiū. ja. de mō. iu. ex̄ de elec̄. c. jnnotuit. Et sic meliꝰ dixissent ipsi p̄ncipes indicarūt. q̄ p̄decessor successori mādare nō pōt. vt. C. de legi. l. digna vox ⁊ de rescp̄. c. q̄ ꝑ ambiciosaz in fi. li. vj. ja. de vallesi. Adde qd̄ scp̄si. ē. vsa. lxiiij. qm̄ ꝑ iniquū. sup v̄bo mādamꝰ. Curiaz. ¶ Nota ex huiꝰ vsa. Curias gn̄ales cathalonie ortū habuisse. hic em̄ nō loq̄tur de his curijs. sz de curia dn̄i regis vt comit̄ barch̄. tm̄. s. q̄ ip̄e nūc. ꝓut tūc dz tenere curiam magnāq̄ familiā: ⁊ iusticiā facere. necnō iudicare ꝑ directū. qd̄ approbatū est. ꝓut scp̄si. ē. e. vsa. in glo. i. in nota. v. Et vltra ⁊ p̄ter hec curias gn̄ales p̄dictas cathalāis tenere dz de tertio in tertio āno. vt in. c. ij. Statuimꝰ ac etiā ordinamꝰ ⁊c̄. curie iler de dn̄i reḡ ja. ij. qd̄ confirmat̄ ⁊ declarat̄ in. c. 3°. Preterea ꝯfirmātes ⁊c̄. Vlterius capl'm ⁊c̄. Curie ceruarie eiusdē regis. P. ¶ Ex quo no. citatos ad curias venire debere. al's valet q̄ sine ip̄is factū est. ⁊ non admittūtur ad negocia curiaruz: nisi venerit die prefixa. vt in all'. c. ij. Statuimꝰ ac etiā ordinamꝰ ⁊c̄. Adde qd̄ scp̄si. j. ī vsa. cxxxix. vnaq̄q̄ gens. i. R̄. sup v̄bo legem. ibi cū dic̄. siue sic ⁊c̄. ¶ Nota. ij. q̄ nll's in curijs stare vel sedere audet iux̄ cathedraz dn̄i Reḡ. vt in. c. vlti. Itē ordonā e statuhim ⁊c̄. Curie sancti Cucuphat̄ vallen̄. dn̄i Reḡ alfonsi. iiij. ¶ Nota. iij. q̄ dn̄s Rex in loco menor de. CC. fochs. curias cōuocare nō pōt. vt in. c. iiij°. Statuhim mes ⁊c̄. Curie bar̄. dn̄e marie consort̄ ipsius Reḡ alfonsi. ¶ Iuxta v̄o p̄dicta q̄ro vnde istud v̄bū curia ꝓprie ortū habuit. Et quot modis curia dicat̄ seu appellet̄. Et qn̄ curia gn̄alis in cathalonia cōuocari debeat. Et qual'r curia gn̄alis in cathalonia cōuocet̄. Et in quo loco curia gn̄al' cathalonie debeat cōuocari. Et q̄ st̄ cōuocādi: ⁊ debeāt in curia esse. Et q̄d in curia debeat tractari ⁊ expediri. Et qual'r curia debeat finiri. ⁊ licētiari. vide latissime de his om̄ibꝰ ꝑ ja. calis. ī suo curiali. siue ex grauatorio curiarū ꝑ totū. Magnā familiā. ¶ Nota dn̄m regē vt p̄ncipē magnificū in curia vel domo sua domesticos familiares in multitudīe grandi tenere debere. vt hic. ¶ Sed q̄d de ep̄o dicas q̄ hoc idē dic̄ lex de ip̄o. s. q̄ hēat familie multitudinē in auc̄. quo. opor. epi. §. ⁊ illud etiam. v̄. si v̄o nō metropolica. ja. de mō. iu. jdē ja. de vallesi. In visitatiōe aūt ab ip̄o fienda. tūc iā est limitata eiꝰ comitiua et taxata. s. q̄ accedat cuz vigīti vel triginta euectiōibꝰ siue eq̄tatur̄. vt ex̄ de censi. c. cū apl's. De ꝑsonis v̄o quot debēt esse. vid̄ ꝑ jo. an. in. c. cū ad quorūdā. ex̄. de ex. pl's. ¶ Quid ergo si plures ducāt. nūq̄d poterit in supfluo ꝓhiberi. vr̄ q̄ sic. ff. de aq̄ cotidi. ⁊ sti. l. i. §. trebaciꝰ. ⁊. x. q. iij. c. cognouimus. ⁊. c. inter cetera. vbi de hoc. lxiij°.

diſt.c.q; ꝑ ambitiões.⁊ dicto.c.ad quoꝝ dã.ꝑ̄ dici ꝙ ꝑ̄ denegari in ſupfluis. Ꝛ ſi poſtea ſubdit⁹ exercetur.tenet forte ſnia:q; ſnia paſtoꝝ ſiue iuſta ſiue iiuſta: tenēda eſt.xj.q.iij.c.i.⁊.ij. Securi⁹ faciet ſubdit⁹:ꝙ añꝙ excōicatiōis ſnia ḥeat vi⁹ gorē appellet.⁊ tūc ꝛ ſit publicat⁹.confidēs de ſua appellatiōe poterit ſe immiſcere diuinis:cū tl'is ſnia euidētiſſime ſit nll'a. Sup quo vide qđ nota ꝑ archid.in.c.ꝛ. de ſen.ex.li.vj.ſuper ẏbo euitari.dic vt ibi. ¶ Quid ſi ſupueniūt hoſpites.dicas ꝙ ſi ſuffic ecc'lia tenet ad hoſpitalitatē.vt ex̄ ō cmp.⁊ vē.c.i.⁊ ō ſup.negli.ꝓla.c.i. Zl's ſic dꝛ ep̄s,puidere:ꝙ vltra vires non grauet eccl'ia.ad hoc.c.cū apl's ꝓall'.ad fi.jo.an.ī dicto.c.cū ad quoꝝdã. De huiꝰ ẏomatia viſitatiōis vide qđ ſcꝑſi.ā.vſa.xcvj.laudauerūt.in glo.vlti.⁊ de domeſticiꝭ familiaribus.vide qđ ſcꝑſi.j.vſa.clxvij.pat cōtra. ẏ.ſiliter ſup ẏbo domeſticū.⁊.ā.in vſa.vij. miles ẏo.ſup ẏbo de familia ſua. ¶ Ꝛ q̄ro an officiales dñi regꝭ de curialib⁹ vl' familiaribꝰ ſuis.dñeꝙ regine:⁊ eoꝝ primogeniti q̄relātib⁹ iuſticiam facere poſſint. Rñdeo ſic.ip̄is tñ dñis abſentib⁹. Necnō ip̄is p̄ntib⁹ a dictis officialib⁹ delinquẽtibꝰ p̄nt capi. Necnō in locis ſuſpectis arma eis auferri.vt in.c.xxiij.officiales nr̄i. ⁊.curie mōtiſſoni dñi regꝭ.ꝑ.iij. ¶ Quero an familiares bailli gñalis cathalōie ⁊ ꝓcuratoꝝ regalis comitat⁹.roſſilionis ⁊ Ceritañ.necnō arrēdatores.⁊ parçonerij iuriū regaliū coꝝ officialibus ordinarijs cōueniri poſſint. Rñdeo ſic.Et ḃ taꝛ in ciuilib⁹ q̄ in criminalib⁹.vt in.c.xxiij. Zlb ſeria dela preſent ⁊c.Curie barch.domine Marie Regine ꝓſortis dñi regꝭ Zlfonſi.iiij. ¶ Sed q̄d de clericiꝭ ⁊ religioſis familiaribꝰ dñi regꝭ.nūq̄d ordinarij iporū p̄nt de eis cognoſcere.necnō ō eoꝝ culpis ⁊ demeritiꝭ illos p̄nire. Rñdeo ſic.niſi familiares ſui cōtinui comenſales exiſtāt ⁊ curiā ip̄i⁹ ſequañ.⁊ vē q̄ratiōem ab ip̄o dño rege ſcipiāt.vt ḃ̄ in q̄buſdā lr̄is ip̄i⁹ dñi regꝭ alfonſi.iiij.quaruꝫ datꝭ fuit Zrragon.xxvij.die nouēbꝛ.ānō a ntīte dñi.Ꝙ.cccc.xxiij. Zſtud cū poſui hic vt melī⁹ a cetero regnāribꝰ alijs regib⁹ ītl'i vel ſitl'i caſu iis ꝓcip⁹. Illa vtilꝭ eſt p̄uenire ꝙ p̄ueniri.no.jo.an.in.c.i.ex̄ de cele. miſ.qđ tene mēti. Cōductū.i. cibaria ſuamētibus in curia ⁊ familie ſue.vt.ā.in ea dē q̄ñtib⁹.facit vſa.xxv.placitare.vide qđ ibi ſcꝑſi in glo.ſi.vel.i.ſecuritatē. vel guidagiū.ſic fumif in.c.accedens in.ij.ex̄ vt litꝭ.nō ꝓteſt.ꝑ ḃ vide qđ ſc.⁊ ſcꝑſi.ā.i vſa. lxiiij.qm̄ p miquū.ſup ẏbo in ill' fidare.⁊ in vſa.lxv.ill'im⁹.v.⁊ empamētū ſup e.ẏbo. Et teneret in ſtica. ¶ Nota bōa verba ⁊ ſancta ſm ja.de mō.iu.jdē ja.de valleſi. Zldde qđ ſcꝑſi.ā.in vſa.lxvj. Moneta.ẏ.qꝛ fides.ſup ẏbo ⁊ iuſticia.⁊ in vſa.xciiij.qꝛ iuſticiā.ī glo.ij. Oppreſſuꝫ.Sub.ſiue clericū ſiue layc cū indefinite loquat.q̄ in definita infallibil'r hic cōpollet vniuerſali.potiſſime qꝛ p̄ns vſa.ꝑ oppoſitis fauorabilis eſt.⁊ ꝙ oppmētib⁹ odioſus.ſiue oppmēs eccleſiaſtic⁹ ſit:ſiue laic⁹.ꝑ ḃ vide qđ ſcꝑſi.ā.vſa.xcj.aucte ⁊ rogatu in.ij. ſuper ẏbo.vt oēs hoies.q.i.⁊.ij. De huiꝰ aūt indefinita.vide.j.vſa.clvij. nemini.ī glo.ij. ẏ.iuꝛ qđ.cū ſeq̄n.vſq; ad finem. ¶ Et q̄ eſt ro quare oppmētib⁹ hic vſa. odioſus ſit. Dicas ꝙ ideo vt audacia eoꝝ deꝑmat.ar. xxiij.q.iiij.c.ea vindicta.ẏ.nūc aūt.necnō malicie ip̄oꝝ obuiet.naꝛ malicijs hoīm nō eſt indulgēdū.vt ex̄.q̄ ma.ac.po.c. ſignificante.ff.de re.vē.l.in fundo.⁊ ex̄.de reſcrip.c.plerūq;. ¶ Sed q̄d ad dñm regē de p̄latiꝭ⁊ alijs eccleſiaſticiꝭ pſonis ſuos ſubditos vel alios iniuſte oppmētib⁹. Num q̄d dñs rex p̄t ſe intromittere de his.cū non ſint de ſua iuriſdictiōe.dicas ꝙ ſic.cuꝫ re uera ſubeant ſibi.tā iure fidelitatiꝭ ꝙ iure gñalis iuriſdictiōis quā dñs rex ḃ̄ in regno ſuo.vt in comē.pe.albti.c.xxxvij.barones. Necnō ꝓpter ꝛealitates q̄s tenēt

in ditiõe ſua. fac in ar^{m}. xxiij. q. vlt. §. ecce
v. porro. ⁊ ec̃ qđ no. per ja. de mõ. iu. ⁊ me
ſ. vſa. lxv. ſiſi modo ī fi. Tũ q^{z} ꝓnceps dz
defẽdere de manu calũniãtiũ vi. oppſſos
pegrinos. viduas. ⁊ pupillos. ⁊ iſtud ẽ ei^{9}
offiñ. vt. xxiij. q. v. c. regũ. ⁊ ꝺ vult vſa^{9} nr̃.
vñ. ſubuenite oppſſo. iudicate pupillo. ⁊ ꝺ
fendite viduã. yſaie. c. i. ꝺ vm ſi oppſſus vl^{r}
obſeſſus ſit parat^{9} facere ius. vt dicit hic
Bo^{9} de podio. allat. ſ. vſa. xliiij. ſiſ^{r} ⁊ ſi ſe-
nior. ⁊ ita notaſ ibi ꝑ eum ſup vltio v̄bo.
¶ Et nota q^{ꝫ} oppſſus deſcẽdit ab oppmo
is. i. valde vel iniuſte p̃mere. p̃mo em̃. is.
p̃mi p̃ſſum. p̃mere. i. ſtringere. vel depme
re vel flectere. vnde p̃tim aduer. i. ſtatim.
p̃mo cõponiſ oppmo. is. cõprimo. depri-
mo. oppmo. repmo. ſuppmo. vnde prudẽ
tius. Magna cadũt. inflata. crepãt. tume
facta premunt. in catholicõ. Et de oppſ-
ſis vide. xxiij. q. viij. c. ſcire. ⁊. c. oñi. ⁊ ꝑ ho
ſti. in ſum. ti. de elec̃. §. qs eligi. ſub. §. ite^{z}
ſciẽdũ. v. jtẽ captio. ⁊ ꝑ ja. de valleſi. ⁊ me.
ſ. vſa. iij. cu^{z} dõpn^{9} in fine. ⁊ ꝑ ja. calis et
me. ſ. vſa. xxiiij. placitũ mãdeſ in. q. ꝙro q̃
priuilegia. v. Sexto qñ ſi ſenior. ꝓ hoc fac
t. oñis oppreſſus. ij. q. vj. ⁊ vide etiã qua-
liter ꝓtra Gubernatorẽ gñalez: ⁊ ꝓcura-
torẽ regiũ ⁊ eor̃ vices gerẽtes ſup oppreſ-
ſiõe ꝓuideſ. in. c. v. ꝓterea. Curie ceruarie
dñi regis. ꝑ. iij. Et ſi ꝓtra iſtos ſic ꝓuiſu^{z}
eſt. multo forti^{9} cõtra alios oppmẽtes: ſi-
ue p̃latos vel alias eccleſiaſticas ꝑſonas.
ſiue barones: ⁊ alios ſecl̃ares ꝓuideri dz
iuxta hũc vſa. ⁊ nota ꝑ glo. ⁊ ja. de mõ.
iu. ⁊ me. ſ. in vſa. xliiij. ſiſ^{r} ⁊ ſi ſenior. ⁊ ꝓ-
cedi adeo vt oppſſus vel obſeſſus remane
at ī pace. addꝺ qꝺ ſcꝑſi. ſ. i vſa. iij. cũ dõpn^{9}
in glo. vlti. ¶ Sed iuxta hꝺ ꝙro: ecce q^{ꝫ} ꝑla
tus vel ali^{9} eccleſiaſticus dictũ ius ab op
preſſo ſic factũ. vt. ſ. recipe negligit. ſic q^{ꝫ}
hoc nõ obſtãte de facto ſuã cõtinuat op-
preſſionẽ. iuxta illud: ſic volo. ſic iubeo.
ſit. ꝓ rõne volũtas. Quid etenim eo tũc faci
et dñs rex. Certe dicas q^{ꝫ} debet ſibi ſcribe
re miti^{9}. q^{ꝫ} prelat^{9} vel ali^{9} eccleſiaſtic^{9} ve-
niat cor̃ eo ⁊ in ſui audiẽtia recepturus
ius ab ipo oppreſſo. al^{ꝫ} q^{ꝫ} cominet ſibi.
q^{ꝫ} procederet ꝓtra ipm ⁊ bona ſua. put de
iure ⁊ iuſticia eſſet procedẽdũ. vm ſi nõ ob-
tẽperaret ⁊ in cõtumacia rept^{9} eſt: tũc ite-
rato ⁊ forti^{9} a dño rege ſcribaſ ſibi de pri-
ma lr̃a expreſſam faciẽdo mentionẽ. ſ. q^{ꝫ}
veniat receptur^{9} ius mõ p̃miſſo. al^{ꝫ} q^{ꝫ} co
minet ſibi effectual^{r} q^{ꝫ} in cõtumaciã ſui.
⁊ ipa erigẽte: ac monitiõe ⁊ citatiõe precꝺ
cꝺ^{z} procederet ſilico ad occupatiõez tꝑalita-
tũ. ⁊ indilate: ⁊ al^{ꝫ} contra ipm ⁊ bona
ſua. put in talib^{9} iura volũt ⁊ diſponũt.
nã creſcente cõtumacia. creſcere dz ⁊ pẽa
vt. ff. de penis. l. relegati. ⁊ ex vt li. nõ ꝓte.
c. qñ frequẽter in fi. Et tũc his itaq^{z} per-
actis. etiã ſpectãdus eſt p aliquot dies. p
ut in ſcda lr̃a cõtinebiſ. ⁊ ſi non venerit
ſtatiz dñs rex procedat ad occupatiõez tꝑa
litatũ. mõ tñ ⁊ forma p̃cõtentis in q̃daz
carta pergamenea dñi regis Ẽlfonſi. iiij.
Cui^{9} datꝺ fuit in monaſterio ſcti Cucu-
phatis vallẽ. xj. die decẽbꝺ. Anno a na-
tiuitate dñi. M. ccc. xix. Regniq^{z} ſui q̃r-
to. per quã confirmata ſunt certa capitu-
la ſue celſitudini oblata ꝑ pte brachij ec-
cleſiaſtici curiarũ. quas tũc in p̃dicto ce-
lebrabat monaſterio cathalanis ipe dñs
rex. ¶ Quero vlteri^{9}. ꝺ q̃bus tꝑalitatib^{9}
eſt fienda talis occupatio. Dicas q^{ꝫ} de iu
rꝺ dictiõib^{9} tñ: ⁊ nõ de alijs bonis tꝑali-
bus. nec iaz min^{9} eccleſiaſtic^{9}. vt in dicta
carta. c. jtẽ ſenyor ſuppliq̃ lo dit braç cẽ. ex
preſſaſ ibi vide totũ. ¶ Quero etiaz q̃d ſi
p̃lat^{9} vel ali^{9} eccleſiaſticus ī ſua malicia
⁊ pertinacia ſic ꝑſiſtat. nunq̃d ⁊ qual^{r} eo
caſu procedi poterit cõtra ipm. Dicas q^{ꝫ} eo
tũc dñs rex ſuis cũ lr̃is ⁊ alijs fortiſſimis
enãtamentis expellat illuz a toto regno
ſuo. tanq^{ꝫ} inimicũ capitalẽ. ⁊ notorie ſu-
ſpectũ. ar. a contrario ſenſu. c. ſup eo vero
q^{ꝫ} cõquerunt q^{ꝫ} ficta ⁊c. qꝺ eſt in ꝓcordia
dñe Elienoris ⁊ card̃. puena ꝑ. quod ar^{m}.

fortissimū est in iure vt. ff. de offi. eius cui
mā. est iur. l. i. §. huius rei. Cōsulti⁹ tñ fa
ciet dñs rex q̄ facta sibi q̄rimonia ab op-
p̄sso p̄mo ⁊ anteq̄ ad alia ꝓcedat scribat
p̄uatim ⁊ caritatiue p̄lato. vel alij eccl'ia-
stico opp̄mēti. rogās ip̄z vt a tali opp̄ssiōe
desistat. Et si noluerit acq̄escere tūc dñs
rex ꝓcedat ꝯ eum mō supradicto. q̄ bene
meret. al's si ita nō fieret certe ea q̄ signā-
ter regalias ip̄ius ꝯcernūt. sicuti hec ē ꝓ-
sus defendi omitterent. ⁊ sic excessus via
alijs apiret. tā in talia cōmittēdo. q̄ p̄nci
pē sp̄nēdo. qd vllaten⁹ tolerari nō dz. vt ꝓ
batur. C. d indic. vidu. l. ij. in fi. xciij. di. c.
ꝑuenit. in. ij. ⁊. C. vnde vi. l. meminerint.
facit. xxiij. q. i. c. ꝑatus in fi. ⁊ de sen. ex. c.
grauis. §. ne igit. in cle. qd mēti tene. Et
occurrerēt obsesso. i. vallato. vel i vulgo as
setiato. Et dr de obsideo. es. circū circa se-
dere ⁊ cingere. vnde hec obsidio. onis. et
hic ⁊ hec obses. dis. ⁊ dñr ꝓp̄e obsides. q̄
obsessis dant vel q̄ dari solēt cū onere cu
stodiendi. s̄m hug. i deri. c. sedeo. ¶ Et sic
cōbinatis in hui⁹ vsa. ꝯtentz nota ex ip̄o
q̄ meli⁹ est maiorē dñz. s. p̄celsissimū dñz
regē ⁊ comitē barchiñ h̄re. q̄ minorē. Vñ
sancti⁹ ⁊ vtili⁹ est vasallū ip̄ius fore q̄ co-
mitis vrgelli. vel alteri⁹ comitatus p̄nci-
patus cathalonie. ⁊ comitis q̄ simplicis
militz. ad h̄ fac in auc. d defen. ciui. §. au-
diēt. ibi maiorē scienti ⁊c. coll'. iij. Prādet
Idē fiendū est in cena. q̄ pari passu ābu-
lāt. ⁊ sic de sil'ibus sil'e est iudiciū. vt ex̄ de
trāsla. epi. c. inter corꝑalia. de rescp. c. ī ter
ceteras. C. de legi. l. leges. in. i. ⁊. ff. e. l. nō
p̄nt. Palias. i. tributa q̄ barchiñ. comes
recipiebat ⁊ inter ei⁹ familiā diuidebat.
¶ Ex quo nota q̄ iste. R. bñg. comes bar
chiñ. fere oēs reges hyspanie subiugauit.
q̄ siq̄dē reges faciebāt sibi tributa q̄ palie
vocabant s̄m ja. d vall'sica. queq̄z vt dictū
est ab ip̄o comite inter magnates ⁊ fami
liā suā ī bona. s. ꝑte distribuebant ꝓ eorū
s̄uitio. Tributū aūt dr qd ꝑ regiones sol
uitur. Vectigal dr stipendiū qd dat dñis
qñ per patrias vehunt Vel dr tributum
qd domi soluit. vectigal aūt qñ ad domū
vehit. Ad ro. c. xiij. i glo. Et dr a tribuo. is.
vel s̄m ysid. dr tributū a tribu. vnd dic tri-
buta dñr eo q̄ antea ꝑ singulas tribus ex
hibebant. sicut nūc ꝑ singula territoria.
Sic aūt in tres ꝑtes diuisuz fuisse ppl'm
romanū ꝯstat. ⁊ q̄ p̄erant in singul' ꝑtib⁹
tribuni dicebant. vnde ⁊ sumptus quos
dabāt ppl'i tributa noīauerūt. Archid. in
§. ecce. in fi. xxiij. q. viij. Et q̄ comes p̄fat⁹
sua nimia sublimitate p̄excellentia ⁊ di
tione tribunus erat magnific⁹ ī hui⁹ pa-
tria. necnō subiugator hispanie. vt. s̄. vsa.
iij. cū dōpnus. in p̄n. Ideo ip̄i reges in si
gnū subiectiōis sibi tributa p̄stabant su-
pradicta. qd nota. Adde qd d tributo ⁊ ve
ctigali scp̄si. s̄. vsa. cvj. de baiulijs. v. baiu
lias. in glo. i. in. q. x. ⁊. xv. Vel dic palias
qd est ꝓpri⁹. i. vestes et alia ornamēta ad
ꝑsonā ꝑtinētia. quas ⁊ q̄ haberēt ip̄i p̄nci
pes hui⁹ vsa. cōditores. sic q̄ illas ⁊ illa di
stribuerēt inter magnates ⁊ alios eoꝝ in
curia s̄uitores. ⁊ h̄ cōgruit huic lr̄e poti⁹
q̄ p̄dicta expositio. licz sit bona. Et vt me
lius h̄ ītelligas ordina sic lr̄am Et ibi pa
lias. i. vestes quas haberēt. s. ip̄i p̄ncipes
distribuerēt. i. darēt ip̄is magnatib⁹ ⁊ fa-
milie eoꝝ curiā seq̄ntib⁹. ⁊ eisdez ꝯtinue
s̄uientib⁹. ⁊ ita tene. Et ibi mandarēt. et
dic ibi. i. īfra cathaloniā. vbi rex vt comes
barchiñ est p̄nceps ⁊ dñs p̄ncipat⁹ catha
lonie. ob qd extra ip̄m p̄ncipatū h̄ vsa. lo-
cū nō habz. cū sit localis ⁊ lex cathalonie
tm̄. ⁊ ꝯñter mādatū ꝑ p̄ncipem. salua sue
cesitudīs regie debita reuerētia factuz ex̄
nō valet. Rō q̄ ex̄ territoriū iuridicēti nō
paret impune. ff. de iur. om. iu. l. ex̄ terri-
toriū. ⁊ ex̄. li. vj. de consti. c. ij. in fi. ja. d fa-
ro. ergo si p̄nceps mādaret hostes oportz
q̄ infra cathaloniā dictū fiat mādatum
al's nō valeret si extra fieret ꝑ iura p̄dicta
⁊ hunc vsa. quē ⁊ limites ip̄ius habet seq̄

ꝓnceps ⁊ nõ ecõtra. qđ nota. ℭ ꝓpoſiti. Solus ergo ꝓnceps ꝑt hoſtes mãdare. vt ḃ. ⁊ in. c. impialẽ in li. feu. de ꝓhi. feu. ali. ꝓ fre. ja. de valleſica. Dicas tu ḃ ỽm ſi iꝑz factũ fuerit mãdatũ infra ꝓncipatũ catalonie. alꝫ nõ. vt patet ꝓ ꝓdictꝫ. Sz ꝯriuz viđ. ſ. qꝫ mãdatũ de hoſtib⁹ factũ eꝛ̃ catalõiã teneat ⁊ valeat ꝓ ea q̃ ſcꝑſi. ſ. vſa. rcj aucte ⁊ rogatu. in. ij. ỽ. ⁊ ille in glo. penl. ī iij^{a} nota. vbi habeꝛ̃ qꝫ ſiue ꝓnceps ſit ī aragonia ſiue ī francia ſiue in alijs ꝓtib⁹ eꝛ̃ cathaloniã locũ hz ỽſa. ille. aucte et rogatu. Ergo ⁊ iſte vſa. in mãdando hoſtes Quid dicendũ. dicas qꝫ facilis eſt ſolutõ Nã ꝓtrariũ eſt ỽm in ſuo eſſe ꝓpter ỽba ī vſa. aucte ⁊ rogatu. ſ. all. poſita. ibi. venie tes ſtantes vl redeũtes: q̃ ſolũ ꝓcernũt ꝓncipis ꝑſonã ⁊ nõ locũ. ſeu illi⁹ diſtrictiõez ⁊ ſic fuãdo ipm. lre executorie in arrogonia fuerũt cõceſſe. cũ multi dubitarũt ī ḃ vt ibi in dicta. iij. nota ſcptũ eſt. Sed hic ī vſa. nr̃o eſt ſecus. ob id et ex eo ⁊ al's. qz ḃ ter. ñ apit ꝓncipẽ poſſe eꝛ̃ cathaloniã hoſtes mãdare. ⁊ ſic vſa. iſte neccario hz ita intelligi. cũ ſit ſtricti iuꝛ̃. ⁊ ꝓnter nõ obſtat cõtrariũ. cũ ſint caſus diuerſi ⁊ nõ aduerſi. igiꝛ̃ ⁊c. ¶ Pro intellectu ỽo prudẽtioꝛi huiꝰ ſoluciõis ⁊ al's q̃ro id ỽm ja. de faro. An dñs rex eius ꝓpria aucte ⁊ vniuerſitate cathalonie mĩme cõuocata ꝓ tenendo curias gñales illis de cathalonia ſicuti fieri debz. adeo vt vtilitas ꝓſperq̃ ſtatꝰ patrie ibi in oñi bono ꝓſus finiaꝛ̃: ⁊ra aliquẽ regẽ. puta francie. nauarre. aut caſtelle. vel alteriꝰ cuiuſuis terre ad deſtruẽ dñ coꝛ terrã: hoſtes gñal'r mãdare poſſit. Eſt dicendũ ſalua ſui reuerẽtia qꝫ nõ ꝓ dicta ỽba. Et ibi mãdarẽt hoſtes cũ quibus irẽt. ſub. ⁊ ad quid. Seq̃tur ad deſtruẽdã hyſpaniã poſitã in ḃ vſa. in fi. Cuiꝰ hyſpanie tũc comes barchiñ ſubiugatoꝛ erat. vt. ſ. vſa. iij. cũ dõpnus. ⁊ nõdũ cepat deꝛtuſaz neq̃ jlerdã. tũc ifidelib⁹ et fidei inimicis ppl'atas. Et ſic dñs R. bñg⁹ comes barchiñ q̃ vſaticos fecit noiabat ſe hyſpanie ſubiugatoꝛẽ. vt in eodẽ vſa. cũ dõpnꝰ. ī ꝑn. hꝛ̃. ſumẽdo ꝓtem ꝓ toto ꝓpterea q̃ ẽ ibi figura ſinodoches. Qnđ nimirũ ſi ad deſtruendã hyſpaniã tũc tꝑis quaſi vtidertuſaz ⁊ jlerdã vt ꝑfertur infidelibus ⁊ orthodoxe fidei inimicis ppl'atas. comes barchiñ hoſtes gñal'r mãdare poterat. vt hic Et ad ḃ ſingulariter vſa. ḃ editus fuit Pro hoc fac optime qđ legiꝛ̃ ī cõme. ꝑ. al bñ. c. xxxvij. Si aliq̃s dñs vult ire ⁊c. Ergo ꝯrpianos mĩme. ar. a ꝯrio ſenſu quod fortiſſimũ eſt in iure vt. ff. de offi. eius cui mã. eſt. iuꝛ̃. l. i. §. huius rei. hoc tñ intelligas niſi iuſta et iuſtiſſima ac neceſſitãtia cauſa ſubeſſet. ⁊ potiſſime cã terrã defendendi ſuã. vt qz rex caſtelle vel frãcie aut ſarraceni volũt expugnare. vel ſubiugare occupareq̃. vel auferre ſibi regnũ valenẽ vel aliꝯ aliã terrã ſuã. Tũc dñs rex ꝓ defenſione patrie ſue gñal'r ꝓculdubio hoſtes poterit mãdare. De hoc eſt caſus ī dictis cõme. c. xxxviij. ſi quis baro. Nã q̃ licitũ nõ ẽ: neccitas licitũ faĉ. vt ī rl'a qđ nõ ẽ licitũ. eꝛ̃. de regu. iuꝛ̃. ī antiq̃s. hoc ideo. qz neccitas legi nõ ſubiacet. eꝛ̃. de cõſtitu. c. quãto. cum ſuis ſi. Caueat tñ ne ꝓnceps ipe ſui culpa ⁊ ſine ſcientia terre ſui caſus vel ſimilis eueniret. Nã ſi fieret ⁊ hoc certũ foret: tũc credere qꝫ hoſtes gñal'r ipſe mandare neq̃ret. ¶ Quero. ij. ỽm ja. ḃ valleſica an caſtlanꝰ ſuo vaſallo caſtlano ſeruiciũ mandare poſſit. vt caualcatas. licet ꝓnceps non mãdat hoſtes. Rñ^{o} ſic. qz habet firmã in eo ⁊ ꝑt petere eas. ⁊ ptãtez caſtri. licet dñs maioꝛ vel ꝓnceps nõ petat. ſed hoſtes ſibi mãdare nõ ꝑt: niſi ꝓnceps mandet. qz tunc bñ ꝑt. vide qđ legiꝛ̃ ⁊ no. ꝓ ja. de mon. iu. ⁊ ja. de valleſica. ⁊ me. ſ. vſa. xxxiiij. q̃ fallerit ⁊c. ¶ Quero ỽm ja. de faro. quid ſi dñs rex vult habere homines quos barones habent ratione feudorũ que ꝓ dño rege tenẽt cõtra ipos barones. nunq̃d ꝑt. Dicas qꝫ ſic. vt ī cõme. ꝑ.

alberti.c.xxxviij.barões.v. ſz ipe dñs. Sz tu dic q̄ hoc nō eſt vm Jn ꝓtrariū vidi determinari in plena audiētia dñi regis. P. iij.ꝛ p hoc.ſ.vſa.xxxvj.q̄ ſolidus.vid q̄ latius ſcpſi in all'.c.barones.ſup vbo ipſos hoīes tales ꝛc. ¶ Quero q̄rto ſm eū dē ja. q̄d ſi aliq̄s baro nulla cauſa ſaltē iuſta p̄cedēte.ꝛ ſine aliq̄ iuris fatica inſurgit ſe ꝓtra p̄ncipē.q̄rit q̄ crimē cōmittit. Dico q̄ crimē leſe maieſtatis.vt dicto.c.barões. v.vnde ſi q̄s baro.Q̄ eſt ꝓtra don jaume comitē vrgelli.q̄ talia cōmittere nō expauit.ideo ſm̄aliter a dño rege ferdinādo ad carcerē ꝑpetuū fuit cōdēpnatus. et ibi ſcz in caſtro ville Xatiue regni valenc vbi incarceratus fuit.ꝛ ibi i dño ſuos finiuit dies.in ān̄o dñi.M.cccc.xxxx.cuius aīa req̄eſcat in pace amē. ¶ Quero q̄nto ſm ipz ja.an dñs rex in ſuo regno gñalez habeat iuriſdictiōz.necnō merū impiuz cenſeat hre.R̄ſ sic.ꝛ hoc nedū in ſuis regalib⁹.ſz etiā in q̄buſcūq̄ locis alior.etiā ſi ſint alodia.vt in p̄dicto.c.barones.v.ꝛ iſti hoīes. ¶ Quero.vj.ſm ipz ja.q̄d ſi dñs rex baroni vaſallo ſuo dāpnū iniuſte dederit vt puta auferēdo ei feuda ſiue alodia ſine iuris fatica. nunq̄d in hui⁹ caſu ipe baro ꝑt inīūgere hoībus ſui alodij vt ꝑ regē ad iuuēt baronē. R̄ſ sic.vt i.c. barones p̄all'. in fi.v.ſi vo ꝓnceps.qm̄ etiaz ipe baro eo caſu.ꝛ al's dñz regē acupdare ſeu diffidar ꝑt vt.ſ.vſa.xlvij.Cunctū malū.ꝛ vſa.cxxij oēs homines.poſtq̄.iiij. cū ibi.ſ.in vtroq̄. vſa.notatis ꝑ doctores. ¶ Quero.vij. ſm ipm ja.de faro. q̄d ſi barones vel milites in exercitu ſiue hoſte fuerint cū dño rege vel cum aliquo alio loco ſui.q̄ritur i quo eis dñs rex teneatur. Dicas q̄ p̄uider eis tenetur in expenſis.etiāq̄ ipſis emēdas facere.vt eſt caſus in.c.xxxj. Jtē q̄ ſi barones ꝛc.Curie barchiñ dñi regis.P.ij. et in cōme.P.alberti.c.xxxvj.ſi aliq̄s dñs vult ire ꝛc. Hoc tñ itellige q̄ ad hoc dñs rex teneatur iuxta vſa.vt in dicto.c.item q̄ ſi barones exp̄ſſatur.q̄ vſa.eſt.ſ.ꝛ incipit.qui fallerit.v.ſil'r.al's ē vſa.Qui ſiquidez vſa. qui in numero eſt.xxxiij.videt loq̄ in feudatario.ſed nō ꝺz ibi q̄ dñs rex habeat p̄uidere eis in expenſis.ſed in all'.c.jtē q̄ ſi barones.ſic facit etiā ad hoc.ſ.e. vſa.ibi. ꝛ facerent emēdas ꝛc. ¶ Quero.viij.ſcdm eundē ja.an dñs rex poſſit hodie ducer in aliquo loco homīes richor hoīz.ordinū. eccliarum.militū.ciuiū. vel hoīm villar Dicas q̄ nō.nec ad hoc per ipm vel ei⁹ officiales p̄nt cōpelli neq̄ diſtringi. necnō illos in fronteris vel in ſtablides mitter ne q̄d inuite.vt plene cauetur in.c.xviij. Jtē q̄ nos nels noſtros officials ꝛc. p̄me curie barchiñ dñi regis Ja.ij.Fallit tñ vt ibi patet in vſa.qui incipit.p̄nceps nāq̄. ꝛeſt.ſ.in numero.lxviij. Et in forma pacis ꝛ treuge. Jtē in homibus ppl'atz i terminis villarū ꝛ locor dñi regis. ſub.niſi p̄uilegiū immunitatz de hoc habuerint. Jtē fallit in oībus hoībus quos dñs rex et ſui anteceſſores antiq̄tus ducere cōſueuerūt vt in dicto.c.jtē q̄ nos nels nr̄es.in fi.q̄ ca^m in gñe ꝓfirmatū eſt in.c.xj. jtez q̄ nos ꝛ ſucceſſores noſtri ꝛc.ꝛ.c.xxiiij.jtē q̄ ca^m curie barchiñ ꝛc. ſcde curie barch̄. p̄dicti dñi regis ja.ij.Et in.c.xj. jtez ordinamus ꝛ ſtatuimus q̄ oīa p̄uilegia ꝛc. curie jlerdeñ eiuſde dñi regis. ¶ Quero.ix. ſm ipm ja.qualiter tūc per ipm dñz regē noīe jacobū ꝛ eius anteceſſores antiq̄tus fuit aſſuetū.Et poteſt dici vt ab antiq̄s ꝑcepi q̄ talis vſus ſiue cōſuetudo per p̄ici pez allegari valet.ꝛ habet locū dūtaxat i caſu huius vſa.etiāq̄ in caſibus p̄dictor c.ſi aliq̄s dñs vult ire.ꝛ.c.barones.ꝛ.c.ſi quis baro.ac vſa.qui fallerit.p̄all'.modis videlicet ꝛ formis in eiſdez vſaticz ꝛ capitulis.et quolibet ipor p̄ꝑeſſatis. et nō al's.verū ſi dubiū vtatur ſup hoc.ita q̄ in digeat interp̄tatiōe.dico q̄ tūc recurrendū eſt ad interp̄tationē inde fiendā. put ſtatutū exiſtit et p̄uiſum in.c.xxx. jtez q̄

ſi in aliquo capitlo ꝛc. Sede curie barch̃
dñi regꝫ Ja.ij.ꝛ in.c.x. Itē ſtatuimus ꝙ
ca^m ꝛc. Curie gerund. eiuſdē regꝫ vbi.ſ.p
rime.3o.ca^m confirmat. ꝛ ei addit ja. de fa
ro qui ſupra. ¶ Ultimo eſt notandū ſup
materia p̄dicta deles hoſts ꝛ conuocatione
ip̄arū. ꝙ hodie aliter inde ordinatū eſt et
puiſum adeo vt de ꝛ p̄ his diſceptatio in
poſterū eſſe nō poſſit. videlicꝫ ꝙ ī caſu qⁿ
cōuocatio p̄dicta deles hoſts locū hēat ꝫ
nō obtempantes. niſi ltīma citatiōe ꝛ de
bita cauſe cognitione p̄euntib⁹. necnō ī
ſuis defenſionib⁹ ꝓtibus audit̄. ꝛ ſnīam
cōdēpnatiōis inde ſecuta ad ex̄ecutiōꝫ p̄
cedi nō p̄t. vt p̄z.ſ. in curia barch̃ dñi regꝫ
Alfonſi.iiij.c.iij. confirmāts. Loants ꝛc
Jdē ſi p̄ncipatū cathalonie in vtute vſa.
p̄nceps nāq̄.qui eſt.ē.in numero. lxviij.
cōtingeret cōuocari vt ibi.p q̄bus vo cō
uocatiōibus tā in vtute dicti vſa.p̄nceps
nāq̄.ꝙ alīs p̄tertu conuocationis ſeu req̄ſi
tiōis feudatarioꝝ. Necnō rōne conuocatio
nis exercituū. ſiue deles hoſts. q̄ oīa ātea
a dicto dño rege pacta fuerāt ꝛ illegitime
ſalua ſui reuerētia fuit factus in eadeꝫcu
ria actus notabilis ꝛ ſolēniſſim⁹. Cuius
datꝫ fuit in domo capituli ſedis barchiñ
in qua ip̄e dñs rex curiā celebrabat p̄redi
ctaꝫ.xiij. die madij. Anno a natꝫ dñi. M.
ccc.xxxij. in quo quidē actu anātamenta
cōmemorant oīa a dño rege p̄fato ip̄arū
conuocationū p̄tertu. ꝛ vtriuſq̄ earū pacta.
Et hinc inde altricatꝫ p̄curatore fiſcali re
gio in ꝛ p̄ro his intereuenīte. Ad finē ip̄e
dñs rex oīa illa cancellauit. ꝛ nulla. caſ
ſa. ꝛ irrita nūciauit. ꝛ pro infectis haberi
voluit. iur̄ tū regio. ꝛ ſtatus totius curie
ſemp ſaluo. put hec ꝛ alia in actu p̄dicto
largiſſue ſunt viſa contineri. ad quē te re
mitto. ibi vide. Hyſpaniaꝫ. De hyſpania
aūt et vnde habuit oꝛtū. vīd quod ſcp̄ſi.ē.
vſa.iij. cū dompn⁹. ſup vbo hyſpanie ſub
iugatoꝝ. ¶ Et nota ꝙ hiſpali ciuitatē hy
ſpanie iulius ceſar condidit. quā ex ſuo ꝛ
rome vocabulo juliam romulā appella
uit Hiſpalis aūt a ſitu dicta eſt. qꝛ in ſolo
plauſtri ſuffitis in p̄fundū palis locata
ſit. ne lubrico et inſtabili fundamēto ce
deret. Dicit ergo hyſpalis quaſi ſita ī pa
lis. vnde hic et hec hiſpalēſis. ſc. ſm hug. ī
deri. Et facēt. ¶ Nota ꝙ facēt ē ex p̄iacēti
materia. ſed creare ex nihilo. ꝛ hec factio
onis. i. actus faciendi. ꝛ factio ꝛ ficta ac
tio. cum eī fingit ſe facere aliq̄d cauſa. ſ.
comodi alicui⁹. ꝛ facit ideo vt incomo
det illi: factio p̄prie ꝛ. vnde et factio p̄di
tio ꝛ. vnde factioſus. ſa. ſuꝫ. q̄ fingit ſe fa
cere vt p̄roſit: facit tū vt noceat. vnde ficti
oſus ꝛ p̄roditoꝛ ſm hug. in deri. c. facio. ī
p̄rin. Milites. vide qō ſcp̄ſi.ē.ī vſa.vij. mi
les vo. ī glo. i. ¶ Sed pone ꝙ aliq̄s domi
ciliū fa ciens in ciuitate villa ſeu loco in
fra cathalonie p̄ncipatū fundatꝫ ip̄etrat
p̄uilegiuꝫ generoſitatꝫ. adeo vt onera eui
tet inde. q̄ritur q̄d iuris. diſtingue. qꝛ aut
generoſus ī fra annū militē ſe facit. ꝛ tūc
ip̄o gaudet p̄uilegio. aut infra annuꝫ nō
facit ſe militē. ꝛ tunc ip̄o iure amittit p̄ri
uilegium. ſic ꝙ non habēt p generoſo. et
contribuit ſicut p̄rius in ip̄ſis oneribus.
vt eſt caſus. ſ. in curia montiſſoni dñi re
gis. P. iij. c. xxxj. qꝛ vt experientia ꝛc. qō no.

Tē cōſtituerūt cxxv.
Caſus. Vaſallus p ſe vel ei⁹
nūciuꝫ diffidare volens dñꝫ
ſuū ſecurus facere p̄t. ſecur⁹
dum venerit. ſecurus dum ſteterit. ſecur⁹
vſquequo domū ſuā reuerſus ſit. vm ſi in
terim dāpnū dño ſuo inferendū ſciuerit
illud ſi poterit, phibere tenetur. Et ſi pro
hibere neq̄erit: ſtatim dño ſignificet. qō
ſi non fecerit: eſmendā dampni a vaſallo
dñs conſequi poteſt. h. d. vide ter. ¶ Nota
p̄mo vt in ſummario. ¶ Nota. ij. ꝙ ꝑ vſa⁹
non diuidit. ſed ſuſpenſiue legit. ¶ Nota
3o ex ꝑ vſa. ꝙ ī cathalonia q̄libet dñꝫ ſuū
p ſe vel eius nūciū acupdare p̄t. ꝛ ſecurus

ad domū suā redire. Et si interim dāpnū senioris sui sciuerit: illud vetare dz. Suū nūciū. sub. plena ptāte sufultū. vel ꝙ al's sit nūcius iurat⁹. vel ꝙ sit bucinator siue trōpeta. vt hodie fit cū suprauestе. q̄ notorie bucinādo in quadā virgula lignea. siue arūdine ip̄a defert difidamēta ip̄i dño difidātis. Et licz altero hoꝝ modoꝝ fiāt difidamēta p̄dicta tantū est q̄tū si ꝑ ip̄m vasallū facta essent. Nā q̄ ꝑ aliū facit: ꝑ se ip̄m facere videt. vt in rl'a q̄ ꝑ aliū. de reg. iur̄. li. vj. ¶ Et nota ꝙ nūcius est q̄ nūciat ⁊ h̄ nunciū qđ nūciat. ⁊ ꝑ compositiōez h̄ internūcius. q̄ inter duas ꝑtes aliq̄d nūciat. vel nūciū portat. ⁊ h̄ internūciū. qđ ī ternūcius nunciat ſm hug. in deri. c. nūcio. ⁊ ita sumit̄ hic. qđ menti tene ¶ Sed q̄ro q̄d si vasallus ꝑ nunciū. s. iuratū vt p̄mittit̄ suū dñz difidauerit. nunq̄d stabit̄ relationi ip̄ius nūcij asserentis se ip̄a difidamenta dño vasalli ip̄i⁹ tradidisse. sic ꝙ vasallus impune possit dñm suū garrificare postea. Dico ꝙ sic ꝑ hunc vsa. cū īdistincte ⁊ simpl'r loquat. s. ꝙ vasall⁹ ꝑ se vl' ꝑ suū nunciū h̄ facere possit. Et sic īdistincte ⁊ simpl'r h̄ intelligēdū est. Nā indistincta locutio oīa comp̄hēdit. facit qđ no. ꝑ archiđ. ⁊ jo. an. in nouella. in. c. si is. ī p̄n. de institut̄. li. vj. Tum q̄r v̄bū simpl'r vel īdefinite ꝓlatū. sicuti h̄ gn̄al'r est ītelligendū. vt. xix. di. c. si romanoꝝ. cum ibi notatis in glo. vlti. ⁊ cōnter hec indefinita equipollet vniuersali. dicēdo ꝙ tali nūcio siue iurato. siue nō. credit̄ indubie q̄ maxime q̄r hec indefinita ꝓfertur a lege que ē vsa. iste. ⁊ sic indistīcte eq̄pollet vniuersali. vt ff. de acci. emp. l. iulianus. §. offerri. Tuz ⁊ fortius. q̄r per dicta v̄ba per nūciū suuz nō solū intell'r missio ip̄ius ad significandū dño difidamēta. sed etiā ip̄orū relatio vasallo difidanti indefienda. Rō q̄r oīa censent̄ ex ip̄is v̄bis a conditore hui⁹ vsa. concessa sine q̄bus negociū effectualiter compleri nō posset. fac̄. c. p̄terea. ex̄ đ offi. dele. cuz sua materia. Et sic ꝯcludent̄ his oībus ltīme ⁊ diligēter attentis cōstat ꝙ ip̄i nūcio creditur inhesitāter. ¶ Et nota iuxta p̄dicta ꝙ ex tribus cognoscitur nūcius. Primo ex forma mandati si mandatū est ei vt nuncio. vt hic. Scđo ex ꝯcepto verboꝝ si concipit v̄ba directa in ꝑsonaz dñi. Tertio ex modo acq̄sitionis si acquirit dño directa via directā actiōz. ſm bal. in. l. multū. C. si quis alteri. vel sibi. quē ⁊ jo. de gau. vide ibi latius. ⁊ ita tene. De nūcio v̄o iurato curie vicarij regij barch̄. vel alterius cuiusuis curie. siue eccl'iastice siue secularꝫ. an sibi credat̄. vide ꝑ jnn̄. hosti. ⁊ jo. an. in. c. quoniam cōtra falsaz extra de proba. et per hostiensem ⁊ johānē an. in. c. cū paraati. ex̄ de appel. ⁊ per hosti. in summa. ti. de dolo. sub R̄a de cōtu^a. §. q̄liter. v̄. quid si absens. ⁊ per G^m ī spe. ti. de citatione. §. seq̄tur. v̄. sed nunq̄d credetur. ⁊ latissime per hen. bo. in all'. c. cū parati. Et de p̄dicta indefinita qñ eq̄polleat vniuersali. ⁊ qñ nō. vide per dy. super ruba. đ regu. iur̄. li. vj. per archiđ. ī all'. c. si romanoꝝ. per bar. in. l. si pluribus. i. R̄. ff. dele. ij. ⁊ latissime per hen. bo. in. c. quia circa. extra de p̄uile. ⁊ per me. j. vsa^o clvij. Nemini. ī glo. ij. per totū. ¶ Quero vlterius quot dies habebit dñs difidat⁹: datis ip̄is difidamētis Dicas ꝙ aut ipse dñs est comes. ⁊ tūc hēbit trigīta dies. vt s̄. vsa. cxxij. omnes homīes postq̄. vide qđ ibi scripsi. Aut dñs est inferior. vtputa vicecomes. nobilis. vasuassor. vl' miles. aut ciuis. vel homo ville. ⁊ tunc solū habebit q̄nq̄z dies. vt in pace. in xp̄i nomīe. Notū sit cunctis. §. jtem statuim⁹ ꝙ nullus homo capiat. ⁊ in. c. xxvj. jtē que algū caualler o hom de ꝑatge ⁊c. p̄me curie barchiñ dñi regis Ja. ij. ⁊ ip̄is transactis: tūc sunt ī guerra. ¶ Quero etiā an ip̄a guerra durante vasallus dñm suū in ꝑsona dāpnificare possit. R̄^o non. sed in bonis sic. fac̄ qđ scripsi. s̄. in vsa. xlvij. Cunctū malum.

ſup vbo. vel ſenioꝛ. in. q. ix. ꝛ. xiiij. a quib⁹ ibi. ſ. in dicta. q. xiiij. contentis et ſcíptꝫ ꝑt extrahi arⁿ a maioꝛi. ſic iꝑꝫ foꝛmãdo. Cum aũt ꝓnceps difidatus a milite ſubdito ſuo in ꝑſona ſua dãpnificari nõ põt. niſi in bonis. Sic in ꝓpoſito. nã ſi ꝺ̃ ꝓhibetur qꝺ̃ eſt maius: ꝛ id qꝺ̃ eſt min⁹. ꝑpẽ idẽptitatẽ rõnis. eo qꝛ in caſu ꝑſenti maius ꝛ minus paria ſunt. Nã ſic ꝓncipis ꝑſona ꝓpter ei⁹ regalẽ excellẽtiã ꝛ gñalẽ iuriſdictõꝫ ſuã dãpnificari nõ ꝑt negꝫ debꝫ ita ꝛ ꝑſona huius dñi difidati ꝓpter eius dñium ꝛ iuriſdictionẽ ſpãlem quã habꝫ in vaſallo iſto. qm̃ de idẽptitate rõnis ſicuti de ſimilib⁹ idẽ eſt iudiciũ. faĉ. c. trãſlato. ex de cõſti. cũ ſua materia. igit ꝛc. ¶ Sed nunqꝺ dñs pari modo tenet difidare vaſallũ ſuũ. vidꝛ ꝙ ſic. ꝙ ꝺ̃ faĉ qꝺ̃ no. ꝑ ja. de mõ. iu. et ja. de vall'ſi. ꝛ me. ſ. ĩ dicto vſa. xlvj. Cũctũ malũ. ibi vid. ꝛ ſpãl' ĩ glo. iiij Acupdare. ¶ Nota ꝙ iſtũ vſa. foꝛe ea q̃ notanꝺ ꝑ hoſti. in. c. ꝙ humani. ꝺ̃ homi. li. vj in vbo difidatus. ja. de vallelica. vide qꝺ̃ ibi no. ꝑ jo. an. in nouella. petrũ ꝺ̃ ancaº ꝛ Gemi. Difidare. ¶ Sed q̃d ſi vaſallus difidat dñm ſuũ: nunqꝺ puniet. ℞º non vt hic. ſed tu dicas ꝙ ĩmo. vt. ſ. ĩ vſa. xxxix. qui ſenioꝛẽ ſuũ deſpexerit. ꝛ in vſa. xxxviij ibi. ꝓcedẽs. qui ira ductus. Quid dicẽdũ. dicas ꝙ in ꝓtranijs loquit. ſ. in dicto vſa. xxxviij. qñ per iram ductus vaſallus difidat dñm ſuũ. ꝛ in all. vſa. xxxix. quãdo per ſuꝑbiã. ꝛ ſic vaſallus punitur vt invtriſqꝫ vſatiꝫ continet. ibi vide. cum per me ſcriptis. hic aũt loquit quãdo vaſallus difidat dñm ſuũ cum cauſa ſaltẽ iuſta. ꝛ ſic non punit ¶ Ob quod nota ꝙ cauſa difidamentũ ꝓcedere debat. ſaltẽ iuſta vt dictũ eſt. nã ſine cauſa q̃s dñm ſuũ difidare non ꝑt. negꝫ debet. alꝫs punit. vt ĩ ꝓtranijs habet. Et ꝙ vaſallus impune dñm ſuuꝫ difidare poſſit: liq̃t hic ꝛ. ſ. vſa. xlvj. cũctũ malũ. ꝑ totũ. ꝛ ſignãter ſup vbo vl' ſenioꝛ in. q. xij. ꝛ in glo. iiij. Securus poſſit face-

re. ¶ Nota hec vba ꝛ ſeq̃ntia ꝙ vaſallo difidante. cũ digne ꝛ laudabiliter atqꝫ notorie faciãt ꝙ eo ſi bene attẽdãtur. Cuꝫ reuera ex ipis vbis videat ab exꝑſſo ꝙ vaſallus ſecurus dñm ſuũ difidare ꝑt. ſecurus dũ venerit. ſecur⁹ dũ ſteterit. ſecur⁹ donec domũ ſuã reuerſus fuerit. Ergo vaſallus in faciẽdo difidamẽta. veniẽdo. ſtãdo ꝛ redeũdo in ſecuritate exiſtit. ita ꝙ ab ei⁹ domino hiis itermedijs vaſallus dãpnificari nõ ꝑt. Et ꝺ̃ ꝺꝫ foꝛe innuũt vba hec. Nã vba cum effectu ſunt intelligenda. vt ex de cle. non reſi. c. relatũ. ff. ne q̃s cum qui in ius vo. fu. vi exímat. l. ſi per aliũ. §. docere. ꝛ de pe. di. i. §. hec aũt vba. Interim vo. ꝙ ſed. ꝛ dic interim. i. durãte tꝑre ꝑdicto. ſ. faciendi difidamẽta. veniẽdi. ſtãdi. ꝛ redeũdi. conſtrue em̃ ſic. ſed ſi interi ſcíuerit ꝛc. ¶ Et ſic nota hec vba ꝛ ſeq̃ntia ꝙ dño difidato recte ꝛ iuſtiſſime faciẽtia. Si poterit. ¶ Nota ſi poterit. ergo ſi non poterit excuſatur vaſallus. ar. a cõtrario ſenſu. qꝺ̃ foꝛtiſſimũ eſt in iure. ꝙ quo vi ꝺ̃ qꝺ̃ ſcripſi. ĩ. vſa. ciiij. ſi q̃s homies. in ꝓnº in nota. ij. Nam impoſſibiliũ nulla ẽ obligatio. vt. ff. de regu. iuꝛ. l. impoſſibiliũ. ꝛ in rl'a nemo. e. ti. li. vj. Adde qꝺ̃ ſcꝑſi. ĩ. vſa. xxxvj. qui ſenioꝛẽ. i. in ꝓº ℞. ſup vbo poterit. ¶ Nota. ij. ꝙ ꝺ̃ vbũ ſi poterit ſingulariſſimũ vbũ eſt. per qꝺ̃ videt ꝙ impotẽtia excuſet vaſallum difidantẽ a pena. et nõ intelligas ꝺ̃ de leui caſu. ſed de graui. vt hic. ꝛ. ff. de re iudi. l. q̃ſitum. ff. ꝺ̃ publi. l. ceſar. qꝛ qñ culpa nõ eſt ĩ facto nec oꝛdie dificultãtis impedit⁹ venia dign⁹ eſt. ff. de re mili. l. iij. §. ſi ad diem. ꝛ. l. comeat⁹. ꝛ. C. qui vt indig. l. ſi ideo. Itẽ ſi culpa ꝓcedit impedimentũ: tale impedimẽtũ nõ excuſat. vt. l. ſi vehenda. §. idem iuꝛ. ff. ad l. ro. de iac. qꝛ nolle ꝺ̃ qui ſuo officio ipeditus non ꝑt velle. vt elegãter no. i. l. i. C. de natura. li. et facit. C. de ap. l. ꝑſes. ꝛ. C. qui pe. tutoꝛes. l. cũ a matrib⁹. et. l. ſi pecuniã. in ꝓn. ff. de condic. ob cãz. qꝺ̃ mẽti

tene. Et nisi fecerit. hoc verũ si possit. aliꝰ secus. ꝑ hoc facit qđ no. s. in glo. pri. Dãpnũ. sub. qđ malefactor dederit: a vasallo illud dñs habebit. ꝓpter culpã vasalli q̃ notificare mĩme curauit sicut poterat dño suo ip̃m dãpnũ qđ sibi euenit Ratio qꝛ dampnũ qđ quis sua culpa sentit: sibi ⁊ nõ alij debꝫ imputare. vt in rl'a dãpnuꝫ de re. iur̃. li. vj. ⁊c̃. Malefactoris. i. a malefactore ſm quosdã. vel ſm alios dic. i. a vasallo. ⁊ bñ. Hẽbit. i. hr̃e poterit ⁊ debebit.

Statuerũt etiã cxxvj Casus. Pater causaꝫ. et seu q̃stionẽ siue litẽ hñs cũ filio ⁊ econuerso: iudicat̃ vt dñs ⁊ filius sicut homo ꝓprius manibꝰ cõmẽdatus. h. d. ⁊ non diuidit̃. vid̃ tex. ¶ Nota ꝑmo vt in summario. ¶ Nota scđo ꝙ sic vasallus tenet dño suo directũ firmare vt s̃. in vsa. xxiij. omnes hoĩes in. i. ita filius patri suo. qꝛ in h̃ eq̃parant̃ pater ⁊ dñs. vt hic innuit textꝰ. s. ibi. ⁊ filij. veluti homines ⁊c̃. ⁊ ita dicit hic glo. ⁊ bene. ¶ Nota 3º ꝙ filiꝰ vt vasallus habet̃. ⁊ pater vt senior siue dñs. ¶ Nota q̃rto ſm Gm đ podio ꝙ iuxta hunc vsam lis p̃t esse inter patreꝫ ⁊ filiũ. qđ est cõtra ius cõe. vt. ff. de iudi. l. lis nulla. ¶ Nota q̃nto ſm eundẽ Gm ex hoc vsa. videri ꝙ filij debeãt patri directũ firmare. sicut homo seniori suo. vt in all'. vsa. xxiij. omnes homĩes. in. i. Gꝰ đ podio qui supra. Cõcordat qđ dixi. s̃. e. glo. ĩ nota scđa. Cum filijs ⁊c̃. ¶ Quero de quibꝰ filijs intelligitur vsaticus iste. Dicas ꝙ ĩdistincte. tam scꝫ đ emancipatis q̃ de cõstitutis in patria potestate. Al's si conditor huius vsatici de emancipatis tantuꝫ intellexisset: expressisset. ar. extra de deci. c. ad audientiam. sicuti imperator exp̃ssit in. l. lis nulla. s̃. allegata. vbi habetur ꝙ lis inter patrem ⁊ filiuꝫ non emancipatuꝫ esse non potest. nisi in casibus ibi notatis per glo. ⁊ bartho. ergo videtur ꝙ dispositione iuris cõmunis inter patrem et filium emancipatum lis esse potest. ar. dicte. l. lis nulla. a contrario. de hoc est casus in. l. vltima. C. de in ius vo. vide qđ ibi notatur per chi. bar. ⁊ bal. Si igit̃ nr̃ vsaticꝰ in emancipatis solũ haberet locũ certe nihil adderet. intantũ ꝙ minime a iure cõmuni discreparet. ob quod a notorio videretur incassum cõditus. Sed q̃a regulariter hic vsaticus ita in non emãcipatis habet locum. quẽadmodũ in emãcipatis. ⁊ sic de necessitate habet intelligi. ⁊ ĩtelligo. ideoq̃ iur̃ cõmuni derogat capite isto. Et potissime cum dicatur hic. cum filijs aut filij. que verba indefinite loquunt̃. subaudiendo siue scilicet sint emancipati. siue non emãcipati. que indefinita equipollet vniuersali h̃ sine fallentia. pro hoc vide quod scripsi. s̃. vsa. ꝓximo. super verbo. suum nuncium. v̄. sed quero. Et ita intelliguntur notata per jacobũ de mon. iu. ⁊ ja. de vallesica. ⁊ bene. ¶ Sed quero. quid si inter dominũ et seruum. aut inter patronũ et libertum oriatur lis siue questio. an inter ip̃os locũ habeat vsaticꝰ iste. Rº nõ. nam ad eos non extenditur. cum non loquat̃ nisi tm̃ de filijs ⁊ non de seruis vel libertꝫ. ideo nõ extendẽdꝰ. cum sit stricti iuris ⁊ cõsequẽter venit restringẽdus tanquã odiosus. odia enim restringi. fauores autẽ cõuenit ampliari. vt in regula odia. de regulis iur̃. li. vj. Et in hoc residet hic jacobus de vallesica ¶ Quero nunquid similis reuerentia debeatur matri que debetur patri ꝑ hũc vsaticum. Rº sic. vt. C. de in ius vo. l. vltima in fine. Jacobus de mon. iu. ¶ Quero an pater ducens causam cum filio vt hic teneatur iurare de calumpnia. dic vt scripsi infra vsatico. cxliiij. quoniaꝫ ex cõquestione. ij. ꝑmo Rº. super verbo. in omĩbus causis. q. vltima. Contentionem. ¶ Quero quid est contentio. Dicas ꝙ cõtentio est vt dicit Ambrosiꝰ. vbi plus vo-

luntas pertinacie: siue superbie. q̃ ratio caritatis requiritur. Idem. Contentio est mater scandali. origo ⁊ p̃ncipium litium. Isydorus. jn nulla causa contendas quia contentio lites parit: ⁊ rixas gignit Adde qd̃ scp̃si. j. vsa. cliij. cum in cõtentione. in glo. ij.

Quod si filij. cxxvij. Casus. Filium domino patris sui dapmnũ inferentez ad faciendum inde esmẽdã. pater cogere tenetur. Al's q̃ pater emendet pro eo. Verũ ꝓ filio esmendã ip̃az facere renuente. ꝓrsus eum pater exhereda re tenetur. et vt extraneũ de cetero abicere a subsidio paterno. h. d. Cõis dio. scd̃a ibi. v̄. q̃ si facere. vide tex. ⁊ glosas. qm̃ notabiles sunt. Cogat. ¶ Nota q̃ per h̄ v̄bũ patet. q̃ pater iurisdictiõem habet in filijs: ⁊ licz sint emãcipati habet eos in potestate sua: vt hic. Et sic ratione dicte iurz dictiõis ⁊ potestatz potest ⁊ debet eos cogere. vt dãpnũ passo emendẽt ⁊ maluz: vt hic. ⁊ in vsa. sequẽti. jaco. de vallesica. Et que dr̃ia sit inter dampnũ ⁊ maluz. vide qd̃ leg. ⁊ no. per ip̃m ja. ⁊ me. s̃. vsa. cxviij. Rusticus etiam. fac̃ ad hunc vsa. v. q. v. c. nõ osculat̃. ⁊. xxiij. q. v. c. nõ putes. De huius coactione vero ꝑ patrem fienda. adde qd̃ scp̃si. j. vsa. ꝓximo. sup̃ verbo cogat. qd̃q̃ legit̃ ⁊ scripsi in cõsti. paciuz ⁊ treug. c. treugã etem̃ dñi. § Itẽ constitutũ est in. i. Et de cogendo testes. vide qd̃ scp̃si. j. vsatz. cxliiij. qm̃ ex conq̃stiõe in. ij. §. Itẽ ꝓuida in glo. ij. ⁊. iij. Forifacturã. Sil'e verbum habes. j. vsa. cxxx. Statuerũt etiam. ⁊ vsa. ibi ꝓxi. sequẽti. ¶ Et nota q̃ forifactura deriuat̃ a forifacio. is. i. offendere. nocere q. facere foras. i. extra rõnem. Foris em̃ ⁊ foras nõ construũtur cum casibus ꝑ regimen. lz Aug⁹. ⁊ alij sancti ea sepe construant cuz casibus. vt foris vel foras muros ciuitatis magis volentes q̃ intendebãt exprimere q̃ rõnem construendi seruare. s̃m hugz. in deri. Adde qd̃ scripsi. s̃. vsatio xxj. malefacta. in glo. iiij. in. q. ij. ¶ Nota secũdo q̃ foras ⁊ foris aduerbia sunt loci sed tamen differunt. quia foras significat ad locum. vt Latzare veni foras. xj. q. iij. c. tunc vera. in fine. ⁊. jo. c. xj. foris vero in loco significat: vt foris sum. ⁊ de loco: vt foris venio. Et hinc forinsecus. ca. cuz. extraneus. de foris veniens. vel existẽs. forinsecus vero quandoqz ponitur aduerbialiter: sicut extrinsecus. intrinsecus. et hoc forum fori. quia semper fit foris sicut locus. vbi res venduntur. Forum etiam dicitur vbi tractantur cause. sed tunc deriuatur a fando. s̃m Hugz. in deriuatis. concor. extra de verbo. significa. c. forus. Pro hoc vide quod nota. per Hosti. in lectura. extra de foro compe. in Rub. ¶ Nota tertio. q̃ fores idem est q̃ porte. sic sumitur in. c. in causis. v̄. nũcij vero in fine. extra de elec. s̃m Hosti. ⁊ in. c. in capite. in p̃nci. l. dist. xij. q. ij. c. de viro. v̄. secũdo v̄o. ⁊. xxiiij. q. i. c. quia ex sola. v̄. vnde. Et declinatur. Pl'r hee fores. foriũ. In singulari tñ inuenit̃ foris. actõ forẽ. ablatiuo fore Et dicũtur fores: qꝛ foris ponũtur. ⁊ foris aperiuntur. ⁊ voluũtur. s̃m eundẽ hugonẽ in deri. Et dic forisfacturam. i. offensam. vel nocumentum. siue in corpore: siue in bonis factum aut datum. aut ipse emendet. ¶ Nota casuz in quo pater pro delicto filij tenetur. licet non consentiat Ac tamen est in optione ipsius. an cogat filium. an emendet ipse. Et hoc operatur disiunctiua aut: hic posita. pro hoc extra de rescrip. c. inter ceteras. vbi habetur q̃ de his que sub disiunctione mandantur sufficit alterum probare: vel implere. hoc verum si disiunctiua vel alternatiua fuerit affirmatiua. ⁊ ita est hic in nostro vsatico. Secus in alternatiua negatiua. tũc enim requiritur neutrum fieri. ff. de verbo. obli. l. si q̃s ita. §. idẽ est. ꝓ hoc vide qd̃

no.ꝙ dy.in rꝛa.in alternatiꝫ.ð reg.iuř.li. vj.ꝛ per ber.ꝛ hoſti.in.c.ex parte.in.i.eꝛ. de reſcꝛ.De huiꝰ vero diſiũctiua aut.ꝛ a/ liijs vide qð ſcꝑſi.ſ.vſa.xiiij.debilitatio.in glo.vlti.v.q̃ro quõ. Exheredet. ¶ Nota caſum in quo licitũ eſt pater filiũ exhere/ dare.alios habes q̃ ſunt ſer.ſ.vſa.lxxvij.ex heredare.ibi vide:ꝛ alios.q̃ ſunt.xiiij.De iuř.in auč.vt cuꝫ de ap.cog.§.aliud quo/ qꝫ.ꝛ.§.cauſas.coll.viij.Jdẽ hic ja.de val/ leſica.vide qð no.in all.vſa.lxxvij. exhere/ dare ꝙ ipſm ja.ꝛ ja.de mõ.iu.ꝛ me.Et ſpe/ cialiter in glo.i.ꝙ totũ.Oñino. ¶ Quali ter hec dictio oñino hic ſumi debeat. dic vt in glo.ordi.ſuꝑ eodẽ vbo.vide eam. vel dic oñino.i.indiſtincte.no.ja.de bellouiſu.in auč.q̃bus mo.na.effi.ſui.§.illð q̃. coll.vj.Et ita ſimil'r poteſt hic ſumi. ¶ Ex qua vero glo.ordi.nota ꝙ pene potiꝰ mo/ liende ſunt:q̃ eraſperãde.all'at.ff.de peñs l.interp̃tatiõe.Adde.ð pe.di.i.c.peneniſi hoc ex cauſa eraſpareť.ꝓpter multitu/ dinẽ craſſantiũ.ff.de penis.l.aut facta.§. iij.ꝛ ꝓpter rõnem pſonaꝝ.vt.ff.e.l.capitaliũ.§.vlti. ¶ Nota ſcõo ꝙ vbi lex fač mentionẽ de pena.ꝛ dubitať an de maiorib⁹ an de minori cogitauerit. Preſumenduꝫ eſt ꝙ de minori.ff.de penis.l.ſi preſes.ꝙ hoc vide qð ſcꝑſi.ſ.in vſa.lxj.Jtẽ ſtatuerũt.ſuper vbo pacẽ.in.q.ij.ꝛ iij. ¶ Nota tertio. ꝙ hec dictiões oñino ꝛ oñimode ſignifiẽt preciſe id qð attingũt.ff.de peti.here. l.ſi poſſeſſor in ꝑn.ꝛ inſti.de tutel.in fi. ¶ Nota q̃rto ꝙ oñino interdũ capit excep/ tiõem.vt no.inſti.de publi.iudi.in ꝓnẽ. Et ita ſumiť hic ſm dictam glo.ꝛ bene. ¶ Nota q̃nto.ꝙ oñino eſt vbum generale:vt no.in auč.de tri.ꝛ ſe.§.illud quoqꝫ. coll.iij.ꝛ patet in auč.de teſti.§.q̃ vo mi/ ti.ꝛ.§.illud tamen.coll.vij.Et interdũ oino nõ eſt vbum gñale.dato ꝙ adiciať ſibi ſignũ vniuerſale.vt eſt caſus.ff.dele.iij l.ſi mihi mevia.§.vlti.caſus eſt certe notabilis.Demanuteneat. ¶ Nota ꝙ vſati. iſte facit cõtra nobiles merũ imperiũ habentes.ꝙ poſſunt ſuſtinere familiã iporꝛ delinquẽtes.vide vſa.j.ꝓmũ.Bñgⁿ vines.Oelius fač.j.in pace.treugam etem dñi.§.Jtem conſtitutũ.in.i.v.ꝙ ſi filius nõ.ibi.ꝛ non faciat illos de familia ſua. ꝛc.Sine engan.Simile vbum habes.ſ. in vſa.cxv.Tutores.v.Jta nẽpe.vide qð i e.vſa.ſcꝑſi.qñ multa bona ſunt.

Tẽ ſtatuerũt. cxxviij Caſus. Filio ex honore patris ſui.vel cũ ſuis hoib⁹ aliter maluꝫ faciẽte.aut pr̃ filium ꝛ homines ad ſatiſfaciendũ malũ cogere debet.Aluꝫ ꝙ eis ſatiſfacere.Si autẽ filius aliũde.neqꝫ cũ hominibus patris alicui fač maluꝫ.in paternũ honoreꝫ redire nõ debet.neqꝫ pater aut mater ei aliqð auxilium facere.vel eum in aliquo defendere.qð ſi factũ eſt pater ꝛ mater ꝙ filio ꝛ hoibus filiũ aſſociãtibus maluꝫ emẽdare tenẽtur.h.d.Cõis dio.ſcõa ibi.v.ꝙ ſi filius.vide ter.ꝛ cõcor.in li.feu.ti.ð prohi. feu.ali.ꝙ fre.l.impialem.§.inſuper ſi filiꝰ ꝛ.j.in pace.treugã etem dñi.§.Jtẽ conſtitutũ eſt in.i.Aliqs filius. ¶ Quero q̃d ſi filius cum hoibus pr̃is ſui tenẽtibus terram.vel cũ eius familiaribus alicui malum facit:q̃ritur ad q̃d pater teneať.dico ꝙ debet homies cogere ad ſatiſfaciendũ maluꝫ:vt in all.§.Jtẽ conſtitutũ eſt.v.ꝙ ſi filius non fecerit. ¶ Quero q̃d ſi facere neq̃erit.Dico ꝙ eo caſu hoies oñimode ꝓuet feudo.etiãqꝫ de cetero eos nõ habeat vt familiares.vt in dicto.v.ꝙ ſi filius. ¶ Quero q̃d ſi pater nolueritfacere:qua pena mulctari debet.Dico ꝙ tandiu ipe cũ honore ſuo.filiuſqꝫ ſiue hoies in excõicatione extiterint. quouſqꝫ prorſus malum ſatiſfecerint dampnum paſſo.vt ibi Magnatum. ¶ Jdem in filijs militum. quia eadem eſt ratio.Et vbi eadem eſt ratio ibi debet eſſe idem ius.extra de conſti.

c.trãſlato.vide qꝫ ibi no.per ber.hoſti.jo. an.anthо.de bu.ꝛ nyco.de cicilia. ¶ Et q̃ dicãtur magnates maiores. Et qui mi- nores. Dico ꝙ maiores ſñt vicecomites. Mi nores aũt comitores ꝛ vaſuaſores. vt no. ꝑ ja.de calicio.ſ.vſa.iiij.hec ſunt vſualia in.q.ij. Et dic comitores.i.nobiles Vide qꝫ ſcꝑſi.ſ.vſa.rciij.ex magnatibus i glo. ꝓma.in nota.iiij. Maiorꝫ.i. vicecomitũ. Minorꝫ.i.comitorꝫ.ꝛ vaſuaſorꝫ Aliquod malum. ¶ Nota ꝙ hoc ꝟbum maluꝫ gña liter ſumitur hic.taꝫ ꝑ eo qꝫ quis infert corꝑori:ꝙ rebus. Sic ſumit.ſ.vſa.rcj.au ctoritate ꝛ rogatu.ij.ꝟ.ille q̃ ꝓcepta. Aliter ſumit.ſ.vſa.crviij. Ruſticꝰ etiam. vbi le.ꝛ no.ꝑ ja.de valleſica ꝛ me dñiaꝫ fo re inter maluꝫ ꝛ dãpnũ. Alibi ſumit ꝓ delicto.vt.ff.de offi.ꝓcſi.l.ꝓceſes in.ij. itẽ alibi ſm canones malum ſumit multis modis.vt no.ꝑ arcḃ.in.c.qui habetꝫ.xiiij q.v.ibi vide. Ipſe cogat.i.cõpellat facien do guerrã.vel obſidendo caſtrũ. vel dãdo repreſalias. vide bal.ſuper pace cõſtancie in verbo compellant in ꝓnc̃.vel dic cogat filium.tã ꝙ captiõem ſue ꝓſone q̃ al's ci- uiliter:tamen intellige.ꝛ hoc innuit iſte ter.cum dicit cogat filiũ redigere maluꝫ. ꝛc̃. ¶ Et ſic no.ex iſto vſa.patrem in filiuꝫ iuriſdictiõem habere. Sic.ſ.vſa. ꝓrimo. Adde qꝫ ibi ſcꝑſi in gloſa.ij. Kedirigat. ¶ Nota ex hoc ter.ꝙ pater ꝑ maleficio ſi- ue delicto filij punit. Sed contra.ff.ꝺ his qui deie.vel effu.l.i.§.ſi filius.vbi habet ꝙ pater ꝑ delicto filij cõueniri nõ poteſt. Ergo nec puniri. Soło.dicas ꝙ ler in cõ trariũ allata loq̃tur de iure cõi.ꝛ ſic conti net ꝟitatem. Secus eſt de iure vſa. Et ſic ſunt caſus diuerſi:ꝛ nõ aduerſi.ꝛ cõſeq̃nt ſecus eſt ibi:ꝛ ſecus hic. ¶ Sed q̃ro nun qd pater poteſt filiũ dare ꝑ nota.bal.det minat ꝙ nõ in all'.§.inſuper ſi filius.l.i- perialem.de phi.feu.alie.ꝑ fred.ꝑ.§.vlti. inſti.ꝺ nota. ¶ Quero q̃d ſi ſeruus cõmit tat malum ſiue delictũ. put hic continet an iſte vſa.locum habeat.ita ꝙ dñs ſerui teneat ad hic cõtenta.ſic pat ꝑ filio. Kñ deo nõ.ꝑ ea q̃ ſcꝑſi.ſ.vſa. crvj. Statuert etiã in glo.ij.ꝟ.ſed q̃ro. ¶ Quero q̃d ſi ſer- uus cõmittit maluꝫ ſiue delictũ. nunq̃d dñs poterit cum punire.dicas ꝙ ſic.vt.ff ad ſill'.l.ꝛ ſi ꝓcuſſor.ꝛ de verbo.ob.l.q̃ ſer- uũ.ꝛ.ff.de pe.l.ſi quis forte.§.ſi quos. In cõtrariũ videt ter.in.l.i.ff.de his qui ſũt ſui vel alie.iuꝝ. Quid dicendũ.dic ꝙ aut dñs vult punire ſeruũ qui adulteriuꝫ cõ miſit cũ vxore.vel ei nõ ſuccurrit cũ offen debat.tũc põt eum punire.vt dicta.l.qui ſuũ.ꝛ.l.ꝛ ſi ꝓcuſſor. Et aliꝭ ꝟo cauſis nõ poſſet eũ punire.vt dicta.l.i.ꝑ contrario allegata. Poſſet tamen ꝑ delictꝫ eũ tene re in vinculis.tamen poſtea dꝫ eũ puniẽ dum indici preſentare.ter.eſt notabilis i l.circũcidere.§.fi.ff.ad.l.coꝛ.de ſicca.bat. in.l.i.ſ.all'.notat hoc. Qꝫ ſi filius.ꝟ.ꝛ eſt ſcꝺa pars. Nõ redeat. ¶ Nota hic caſuꝫ in quo pater nõ debet recipe filiũ ſuũ in do- mo.qꝺ facit ꝓtra en juliol de cãpo Terra choñ.ꝑ hoc etiã caſus expreſſus.j.in pace Treugã etem dñi.§.Itẽ ꝓſtitutũ eſt in.i. ꝟ.ꝙ ſi filius in.ij.ꝛ.§. Itẽ cõſtitutuꝫ eſt in ij.ꝟ.ꝛ poſtmodũ bñgꝰ vines. Vel ꝓtegãt ¶ Quero an ꝑ hec ꝟba:necꝫ pater aut mr̃ impendãt ei aliqꝺ bñficiũ vel ꝓtegãt ꝛc̃. poſita hic in tertu.pater ꝓdat ipſe patrie ptãtis.bal.in.l.impialeꝫ.§.inſuꝑ ſi filiꝰ. de phi.feu.alie.ꝑ fre.determinat ꝙ nõ.ꝑ l.abdicatio.C.de pa.po. ¶ Quero an pat ob hãc cãm in huiꝰ vſa.preexpreſſaꝫ pote- rit filiũ ſuũ exheredare. bal.ibi determi- nat ꝙ nõ.dicens ꝙ hoc non ponit inter cauſas exheredationis.vt.C.de li.prete- ri.aũt.nõ licet. Contrariũ eſt ꝟitas de iu re vſa.vt.ſ.vſa.pri.vide qꝫ ibi le.ꝛ ſcripſi. ſuper ꝟbo exheredet. Emẽdet. ¶ Nota ca- ſum in quo pater et mater tenentur ꝓ delicto filij ſi ſciẽter conſenſerint: Ratio: quia faciẽtes ꝛ conſentientes pari pena debent puniri.vt extra de offi.dele.c.i.vi-

de quod ibi no.per ber.hosti.joh.an.Ant-
tho.de butrio.et nycola.de cicilia. ¶ No-
ta secũdo ex hoc ter.delictũ filij ad patrez
et matrem transire.quod est contra ius.
quo cauetur. Q̃ pater iniquitatem fi-
lij portare non debet.sic ⁊ econtra ezeh.c.
xviij.⁊.iiij.reg.c.iiij.xxiiij.q.iij.§.his ita.
⁊.i.q.iiij.c.iudei. ¶ Et qualr hoc itelliga-
tur vide qđ no.xxiiij.q.iij.in summa.⁊.c.
si habes. Sed q̃q̃d sit de iure cõi tu serua
⁊ tene qđ dic̃ hic vsa. Nam secus est ibi.et
secus hic.qđ no. Dederit. Sub.aut tã-
diu maneãt in excõicatiõe: donec emen-
dẽt.vt in all'.§. Jtẽ pstitutũ est in.i.⁊ in fi.
qđ est.j.in pace.treugã eteñ dñi.p hoc in
cle.de here.c.multoꝝ ante fi.v.alij vo.⁊ i
psti.puicialibꝫ Terrachoñ.c. Jtẽ cũ q̃dã
⁊.c.olim.⁊.c.vm.⁊.c.pia cõsideratiõe.cuz
suis sr̃. vide p te glo.huiꝫ vsa.qñ notabi-
les sunt ⁊ menti tenẽde in suis terminis.

Statuerũt eq̃dẽ.cxxij.
Casus. Ex vtraq; pte duo te
stes.alter xp̃ianus.⁊ alter ju
deus in lite: seu cõtrouersia.
judei ⁊ xp̃iani sufficiũt ad pbãdũ coꝝ ne
gocia.h.d.vide ter. ¶ Nota p̃mo vt i sum-
mario. ¶ Nota secõdo q̃ vsa.iste nõ diuidit:
sz suspensiue ⁊ pũctuatim solũ legit. Cõ-
tentio. vide qđ sepsi.ẽ.vsa.cxxvj. statuerũt
etiã in glo.vlti.x̃piano. ¶ Quero q̃re po-
tius dñr xp̃iani a xp̃o.q̃ jesuani a jesu. vi-
de arch̃.in.c.decet.de imu.ec.li.vj.⁊.xxij.
dist.c.sacrosctã in gl'. Adde dic q̃.⁊ dic vt
ibi.s.in vtroq; loco p cundẽ arch̃.vide p
hoc qđ sepsi.j.in vsa.cxxxiij.deniq;.super
vbo xp̃ianoꝝ. Duo testes. Ratio: qz i ore
duoꝝ vel triũ stat oñe vbũ. vt ex̃ de iudi.
c.nouit.de testi.c.in oñi.⁊.c.lz vniuersis
⁊ de testa.c.cũ esses.⁊.c.relatũ in.i. ¶ Et
nota ex h̃ ter.q̃ in pbãdo xp̃ianꝰ⁊ judeꝰ
pari passu ãbulãt. Secꝰ de iure vt sepsi.j.
c.vsa.sup vbo p judeis. ibi vide. Et in hoc
[illegible] vsa. iuri derogare. q̃ vsa. certe i
hoc seruari nõ debet. cũ sit cõtra ius cano
nicũ. p hoc vide qđ sepsi.j.e. glo. in. q. Po-
ne q̃ dñs rex cũ. v. seq̃nti. ibi repies vitatẽ
¶ Nota secõdo q̃ judex semp curare debet
vt veritas salua sit.⁊ pmptꝰ eẽ ad recipiẽ-
dũ vtrumq; pbatões. adeo q̃ illas nõ impe
diat. sz ipis potiꝰ subueniat. ff. de testi. l.
curẽt. C. de hereti. l. qñ multi. in fi. C. de
eden. l.ij. C. de re. cre. l. gñaliꝫ. i. ff. ð car-
bo. edic. l. i. §. iij.⁊ l. iij. §. due.⁊ in auct. de
testi. §.⁊ h̃ vo multotiẽs. coll'. vij.⁊. xiiij. q.
ij. q̃q̃. cũ sil'ibus. ¶ Nota tertio q̃ p bãdi
facultas alicui nõ artãda est vt no.p ber.
⁊ hosti. in.c. qñ freq̃nter post p̃n. ex̃ vt lit.
nõ ptest. sup vbo in fraudẽ. cũ sit bñficiuz
iurz. qđ nemini est auferẽdũ. vt in rl'a. in-
dultũ. ð regu. iur̃. li. vj. ¶ Nota q̃rto q̃ ei
incũbit pbatio q̃ affirmat nõ ei q̃ negat.
vt. ff. de pba. l. ij.⁊ vsa. clxviij. affirmãtz. vt
ex̃ de iur̃ iur̃. c. vlti.⁊ vt cc. beñ. c. vno. ffal-
lencias vo huiꝫ rl'e actore nõ pbãte.⁊c. vi
de ibi. s. in dicto. c. vno p ber. et hosti. No
ta q̃nto bñ hũc vsa. in sua materia. qñ no
tabilis est et sanꝫ. ¶ Quero ex̃ ter. An ju-
dei in causa q̃ inter fideles ducit̃ testifica
ri possint. Rñdeo nõ. etiã i q̃ctibꝫ ex̃ judi-
cialibꝫ in q̃bus testes fuerũt. vt. ij. q. vij. c.
nõ pot. et. c. pagani. et. xxiij. q. iiij. c. ipa pi
etas. et ex̃ ð testi. c. i. et. c. iudei. ¶ Quero
an judei in cã que iter infideles ducit̃ te-
stificari possint. Rñdeo sic: vt. C. ð hereti.
l. qñ ml'ti. v. iter se añt. et. ij. q. vij. c. si here
ticus. ¶ Sz q̃d si cã ducit̃ inter fidelẽ et i-
fidelẽ. q̃rit̃ q̃d iurz. dicas q̃ eo casu infide
lis testificari potest pro parte fidelis: sed
non pro parte infidelis. vt in. c. allegato
si hereticꝰ. q̃q̃ spe. ti. de teste. §. i. v. j tez q̃
est judeꝰ dicat. q̃ si catholicꝰ agat cõtra i-
fidelẽ. q̃ nõ possit aliũ infidelez pducere
in testẽ. De hijs tribꝰ. q. vide p hen. bo. in
dicto. c. judei. v. Aut in judicijs cũ. ij. v. se
q̃ntibꝰ. vbi p oia dic̃ pdctã. Ad huiꝰ vo vl
timã. q. pot adduci hic vsa. quod nota.
¶ Quero an christianus contra judeum

in testē admitti possit. Rñdo sic. vt in all'. c. judei. ex̄ de testi. ⁊ hic. ¶ Sz q̄d si aliq̄s voluerit ꝙ iudeus in testē p̄ferat xp̄iano. nunq̄d talis est aliqua pēa plectendus. Dic ꝙ est excōicādus. vt in dctō. c. judei. ibi. ⁊ anathemate. Sub. si nō desistat. nā locus est pnīe: cū volūtas in hoc casu nō reputat̄ ꝓ facto. qd̄ no. De hui⁹ v̄o excōicatiōe vide qd̄ scp̄si. j. in vsa. clxiiij. homicide. v̄. anathematizati. in gl. i. ⁊ ij. ¶ Pone ꝙ dñs Rex judeis ⁊ sarracenis in suo dñio degētib⁹ p̄uilegiū cōcedit. ne in aliq̄ causa ciuili vel criminali valeat testimoniū xp̄ianoꝝ cōtra eos. nūq̄d tale p̄uilegium dz suū sortiri effectū. Rñdeo nō. imo ꝑ testes xp̄ianos ꝯuici p̄nt judei ⁊ sarraceni. eodē priuilegio nll'tz obstāte quo si vtātur subtrahit̄ ill' xp̄ianoꝝ comerciū. vt est casus in cle. cū judei. de testi. in cle. Vide qd̄ ibi no. ꝑ ja. de liny⁰. ⁊ P. de ancar⁰. et alios. qd̄qz no. ꝑ jo. an. in. c. iudei p̄all'. ex̄ de testi. ¶ Et sic no. ꝙ p̄nceps secl'aris cōtra ius canonicū: ⁊ q̄ maxīe circa vel contra illa: q̄ fidei catholice opprobriosa stz. ⁊ aduersa. p̄uilegiū cōcedere nō pōt vt ibi qd̄ tene mēti. ¶ Nota etiā ꝙ p̄nceps secl'aris id qd̄ de iure naturali est tollere nō p̄t vt in cle. pastoral'. §. ceteruz. de re. iudi. in cle. C. de p̄ci. impa. offe. l. quotiēs. nisi forte ꝑ sniam iuste et recte latā. vel al's ex iusta cā. ne sit cōtra. C. de bo. dāp. ꝑ totū. de quo dic vt notāt jnno. ⁊ hosti. in. c. q̄ in ecclesiarū. ex̄ de cōsti. de imu. ec. c. qꝛ pleriqz ⁊ bar. in. l. anthiocensiū. ff. d̄ p̄uile. credi. ¶ Sed q̄ro q̄d si jude⁹ excipit d̄ aliquo crimine cōtra xp̄ianum aduersus ip̄m ꝓductū in testē. nūq̄d admittet̄. videtur ꝙ sic. nā cuilibet ī iudicio legitīa defensio ⁊ exceptio reseruat̄. ex̄ de excep. c. cū inter. cuz sy. ar. 3m. de vsur. c. qꝛ frustra. Sol'o dicit Ber. meynardi in dicta cle. cū judei. ꝙ su ꝑ hoc p̄t breuiter sic distīgui: qꝛ aut obicit crimē dāpnatū s̄m vtrūqz testm̄. ⁊ tūc nō admittit̄. Aut si in testō nouo tm̄ dāpnatū est. ⁊ tūc admittit̄. qꝛ cū s̄m. l. romanā ip̄i judicari debeāt. s̄m eandē excipe possunt. C. de jude. l. judei. Et ꝙ in talib⁹ nō fauor infideliū attēdit̄. sed poti⁹ equitas judicātz. vt in dicto. c. cuz inter. de excep. Nam etiā excōicat⁹ excipe pōt. vt in. c. cū inter. p̄all'. ⁊ e. ti. c. dilecte. ⁊ c. dilecti. ⁊ c. significauerūt. ⁊ c. fi. s̄m eū. jdē G. d̄ mō. lau. Gen. Pau. de latzar̄. ⁊ jo. de linyo. ī all'. cle. cū judei. ⁊ hosti. ⁊ hen. bo. in. c. judei. ex̄ de testi. ij. di. ¶ Quero quare papa intromittit se de judeis. cuz nll'o iur̄ sint sibi subiecti. Nam ip̄i oīno nascunt̄ layci xij. q. i. c. duo stz. Itē ꝙ post eoꝝ ortū non recipiūt aliq̄d sp̄ualitatz nec ꝑ caracteris impressionē. nec ꝑ ꝓfessionē regularez. ⁊ sic nec quo ad foꝝ ꝯtenciosum corp⁹ eoꝝ nec aīa quo ad foꝝ sp̄ualez sunt de foro ecclesiastico. Dicūt G⁹. de mō. lau. ⁊ jo. de liny⁰. in all'. cle. cū judei. de testi. ꝙ h̄ veit ꝓpter iniuriā: quā irrogāt pape. quā ipse ꝓpulsare aduersus quoscūqz ex̄ neos pōt ⁊ tenet̄. xxiij. q. v. c. displicet. qd̄ no. ¶ Quero q̄re cōicam⁹ judeis ⁊ paganis. ⁊ nō cū excōicatis. cū vtriqz sint īmūdi adinstar pctōꝝ. dicūt p̄dicti ꝓxime scp̄ti doctores vbi. s̄. h̄ euenire vt eos lucrifaciam⁹. Quero nunq̄d jude⁹ ꝓduct⁹ in testē iurabit super sacra. vel si litigat cuz xp̄iano. nunq̄d iurabit d̄ calūp⁹. Dicūt prefati doct. G⁹. de mō. lau. ⁊ jo. de liny⁰. in dicta cle. cum judei ꝙ nō. qꝛ nō lz ingredi sacra. ergo nē tāgere. Incōtrariū fac̄. C. de jude. l. judei. Dic ꝙ si videbit̄ iudici cōpellet ip̄m. vt iuret sup sua lege s̄m eos. Et ꝓ hoc vide qd̄ scp̄si. s̄. vsa. lj. judei iurēt. ī gl. i. ⁊ dic vt ibi. ¶ Quero an judei ⁊ sarraceni sint ꝓximi nostri. Rñdeo sic. ⁊ diligēdi a nob vt nos nā ꝓximi nr̄i credēdi stz oēs hoīes nature nr̄e participes. i. qꝛ stz hoīes. vt le. ⁊ no. de pe. di. ij. c. caritas ē. §. nō nll'i. al's ē. c. verūtn̄ oīa opa dilectōis ipēdere dēm⁹ s̄z vni⁹ cuiusqz dilectiōem. lxxxvj. di. c. pasce. vbi no. ꝑ arch̄. ꝙ poti⁹ subueniendū est patri

iniquo quasi exneo iusto.qđ no. Ad com
pbandū.hoc intellige de his q̄ iter se ſpō
te cōtrahūt. Secus ſi inuiti vel alter eoꝝ
inuit⁹ fuerit ī iudicijs:q̄ redduntur inin
uitū.ff.de vb.obli.l.inter ſtipulantez. Et
ſic intelligiť in cōtractib⁹.in q̄bus tā xp̄i
an⁹ q̄ jude⁹ pōt ſibi p̄iudicare al's p̄caue
re.ꝛ vocare teſtes.ꝛ caute negociari. C.de
fur.l.in ciuilē. Secus in delictꝫ in q̄bus
nō p̄ñt ſibi p̄cauere aliqua diligentia vel
culpa.ff.como.l.ad eos. Alioq̄n impune
poſſet judeus p̄cutere xp̄ianuꝫ in plateis
coꝝā om̄ib⁹ xp̄ianis:vel interficere.q̄ ſi ñ
eēt ibi alter jude⁹ nunq̄ p̄bareť.qđ eſſet
abſurdū. Concludiť ergo q̄ ex hoc vſati⁹
dici pōt ab apto cum gñaliť loquať q̄ eti
am ſi agať ciuiliť vel criminaliť.vel ſi jude
us cōueniať ex delicto vel contractu.q̄ ſp
p̄beť cōtra eū p̄ judeū ꝛ xp̄ianū:ꝛ ſ̄ mon
ſtrat qđ dꝛ in p̄n.huius vſa.ibi.vt ſi cōten
tio ꝛc.qđ videť abſurdū:vt p̄ferť ꝛ etiā mlt̄
tum iniquū ꝛc. ¶ Pone ergo q̄ in eccl̄ia i
qua judei nō cōueniūt:ſz ſolūmō chriſti
ani.judei inſultū faciūt ꝯ xp̄ianos. Nun
quid pōt p̄ xp̄ianos p̄bari.vel p̄ confeſſionē
ſuā:tā in ciuili q̄ in crimiali. Et certe ſic.
Alioq̄n ſemp̄ oporteret nobiſcū hr̄e jude
os. Diſtinguēdum tñ eſt an judeus cōue
niať a xp̄iano.vel ecōtra.vt p̄baťex 3 ap.
c.qua fronte.§.fi. Et ſic ſoluiť contrariuꝫ
in auc.vt defunc.ſiue func.§.i.coll'.v. Jtē
pone q̄ in agro vel in alio loco r̄moto ri
p̄etur judeus p̄tra xp̄ianū.ꝛ xp̄iano dam
pnū inferat quō poſſet p̄bare xp̄ianus cō
tra judeū.p̄pter ip̄oꝝ iudeoꝝ raritatē.cū
ibi judeus nō adſit. Certe poſſet dici q̄ i
tali caſu p̄pter ip̄oꝝ iudeoꝝ raritatez: vt
dictū eſt.etiā p̄ duos xp̄ianos poſſit p̄tra
judeū p̄bari.ar. C.de teſti.l.vlti.ꝛ C.ō he
re.l.pl't.ꝛ ar.bonū in auc.de inſtru.cau.§
oporteť.coll'.vj. ¶ Quero q̄d ſi ex parte ju
dei vel chriſtiani p̄ducit cōtra judeū in
ſtrumētū publicū.in quo nemo teſtꝫ ju
deus eſt. vbi jude⁹ ſubſcripſit ſe propria
manu.nunq̄d valebit inſtr̄m.videť q̄ nō
q̄ vbi eſt eadē ratio ꝛc. C.de falſa.l.vlti.ꝛ
in exercendis litib⁹ parē vim habēt. Sed
cōtrariū videť p̄ hūc vſa.ibi.vbi duos te⁹
ſtes.ꝛ ibi iurēt. Jtē q̄ vſa.eſt introductus
cōtra iura.ꝛ ideo reſtringendus ad ſuum
caſuꝫ tm̄:ꝛ nō ad aliū.ꝛ hoc verius. ¶ Sꝫ
pone q̄ duo chriſtiani p̄ judeū dati teſtifi
cenť cōtra xp̄ianū.vel ecōtra:duo judei ꝯ
judeū.nunq̄d valet teſtimoniū ip̄oꝝ iuꝝ
formā huj⁹ vſa.ꝛ videť q̄ nō vt hic. Sed
certe imo valet:nā ad excluſionē ponitur
q̄ duo xp̄iani p̄tra judeum teſtificari nō
p̄ñt.ne ex odio moueanť xp̄iani p̄tra iude
os.vel judeus p̄tra xp̄ianū.qđ veriſil'e nō
reputať.ſi jude⁹ ꝛ xp̄ianus ſimil' teſtificē
tur:q̄ nil jude⁹ judeo. ꝛc. Et ideo ſi min⁹
valet.ꝛ maiꝰ.nā teſtificari judeū ꝛ xp̄ia^m
valet:ꝛ maiꝰ teſtificari duos. Sed cōtra
hoc vide in cle.i.de teſti.in cle.bñg⁹ vines
Jdē in p̄te ja.de valleſica.ꝛ jdez p̄ omnia
bertrādus de ſeua. ¶ Jn eo eñ qđ ſcripſi
ſ̄.e.glo.poſt p̄n.ibi:ꝛ ſic intellr in p̄tracti
bus in q̄bus tam xp̄ian⁹ q̄ jude⁹ pōt ſibi
p̄cauere ꝛc. Eſt ſciendū q̄ ja.de monell'
alr intelligit.videz ſi xp̄ianus q̄ hz cauſā
cū judeo juret.nō obſtāte q̄ vnus judeus
ꝛ vnus xp̄ianus teſtificenť p̄ eo. Et idem
eſt.ſ.q̄ judeus habēs cāz cū xp̄iano iuret
etiā.ſi duo teſtes.ſ.vn⁹ jude⁹:ꝛ alter xp̄ia
nus deponant p̄ eo.quo ad vſa.vo habeť
dicta p̄batio p̄ ſufficiēti.ꝛ plena.ꝛ hec ex
poſitio p̄baťin Got. ꝛ hoc innuit vſati.
iſte.ibi.ita tñ ꝛc.ſm eū. Quoꝝ etenī iſtoꝝ
intellectuū eſt ſanior.dico q̄ vterqz eſt ſa
nus ꝛ bon⁹.ſz vltim⁹ videri meo eſt ami
cabilior litere.qđ no. Eoꝝ.ſ. judeoꝝ. Qđ
hic dꝛ de judeo.teſtimonio non obtinet.
ob.p̄ſuetudo.q̄ quo ad eos nlla p̄ſuetuꝺ
eſt admittēda:niſi bona appꝛobeť.q̄ non
dꝛ bōa cenſeri.cū ſit ꝯ ius.vt ex.de jude.c.
ſic.circa me^m.ſm G.ō podio.jdē ja.ō val
leſica. Negocia. h̄ intellige de iudeis eſſe
dictū.nec refertur ad chriſtianos. bertrā.

dus de seua. jdem ja. d vallesica. Adde qd scripsi. s. vsa. lxxxvij. scilicet ꝛ qñ. sup vbo negocia. et dic negocia. i. cãe crimiales vl ciuiles. sic exponit in. c. psonas. ex d testi. Alter jude⁹. vide qd hr in cle. cũ iudei. de testiib⁹ in cle. Si pbauerit. i. si pbare voluerit. p xpianis. i. si pars xpiani ipos testes pduxerit. vel al'r si pbauerit ei⁹ intẽtiõem cũ effectu. videlz qꝑ eoꝝ dictũ intẽtio christiũi plenarie sit pbata. bertrã. de seua. Juret jude⁹. testz induct⁹. xpian⁹ vo simpl'r. i. sine sacro testificet. qd videt reꝓbãdum. cũ nll's testz: nisi iurat⁹ debeat testimoniũ phibere: nisi ex partiũ voluntate remittat. vt. C. de testi. l. iusiur. ex de testi. c. tuis. Põt dici ꝙ bñficio hui⁹ vsa. in hoc casu sacrm remittit. sic ꝛ al's bñficio legis parimõ remittit. vt. ff. de iuriur. l. si patron⁹. ꝛ. l. iusiurãdũ. §. q iusiurãduz. v. hoc iusiurãdũ. br. de seua. p judeis. Hodie vo jude⁹ in cã quã hz cum xpiano nõ põt testificari seu testimoniũ ferre. cuz h sit phibitũ de iure. vt. ij. q. vij. c. nõ potest. ꝛ d testi. c. cũ judei. in cle. ꝛ in pace. jn nomine dñi nri jesu xpi. §. jtẽ solẽni. et patet p ea q scpsi. s. e. vsa. in glo. iiij. in. q. i. ꝛ. ij.

¶ Sed qro si xpianus agat ꝯtra judeum ꝛ nõ pbet suã intẽtiõem: nisi p vnũ vl duos testes xpianos: an possit sibi deferri iuramentũ tanqꝫ semiplene pbatũ. Breuiter dic ꝙ sic. jta fuit iudicatũ p consiliuz regiũ: in qdam cã cuiusdã judei de oriola: ꝛ cuiusdã mercatorz januensis. ꝛ vide in statuto sup vsur. judeoꝝ facto p dñm regẽ ja. pmũ. §. adijcim⁹. Br. d seua. qdqꝫ scpsi. s. vsa. lj. judei iurẽt. Et dic p judeis. hoc est dicere si xpiani habẽtes cãm cũ judeo voluerint pbare p judeos. Br. de seua. Simil'r ambo. s. judei pducti in testimoniũ p xpianũ. lz habeat cãm cũ judeo Br. de seua. Xpianus. q est induct⁹ p teste. Contra. s. vsa. lj. judei jurent. vbi hr ꝙ judei iurãt xpianis. So. ibi loqtur: in sacramẽto a judice delato. cũ jude⁹ defic in probatiõe. qd xpianus facere nõ dz: imo dz absolui. ipo judeo nõ pbãte. C. de edẽ. l. q accusare. hic vo qñ inducit p teste: Et isto casu nõ jurat iudeo sz judici. cũ pbatio judici debeat fieri. vt. ff. de pba. l. qnq ginta in fi. Br. d seua. vide qd scpsi: s. vsa. xj. judei cesi. ꝛ. vsa. lxiij. Constituerũt etiã ꝛ vsa. lxxv. Si qs judeo. sup vbo baptizatis. Et vsa. cxvj. Sarracenis. in glo. ij. Et vsa. cxxiij. xpiani. sup vbo sarracenis. ꝛ. j. in vsa. clxiiij. hoicide. añ fi. sup vbo iudei.

Statuerũt etiã. cxxx Casus. Salutãs vel osculãs aliquem nullo igenio aliqd maluz ipa die sibi facere dz. Al's tota exceptiõe semota illud malum. cui factũ sit emẽdare tenet. h. d. Cõis dio scda ibi. v. si vo qd absit. vide textũ. Statuerũt. ¶ Quero qd sit statuere. Dicas ꝙ idẽ est qd intutũ ordinare. censere. fabcare. hedificare. ꝯstituere. ponere. sm Hug. in deri. c. sto. stas. Sil'e vbuz habes. s. vsa. lxj. Jtem statuerũt. ꝛ vsati⁹. lxviiij. Jtem statuerunt. Et vsatico. cxxviij. Jtẽ statuerunt. ꝛ vsa. cxxvj. Statuerũt etiam. ꝛ vsa. s. proximo. bonã fidem. ¶ Nota bonã fidem. nam qui errat in iure bonã fidẽ nõ dicit habere. vt. ff. de acquir. re. do. l. q seruũ. in. ij. vide ibi glo. que dicit contra. p hoc facit in ar^m. a cõtrario hic vsa. ¶ Nota secũdo ꝙ aliquid est bonũ cuius cõtrarium est melius necnõ bonũ ꝛ equũ differũt. vt in. l. i. ff. de iusti. ꝛ iur. patet ibi ex copula et. ꝙ aliud est equũ: ꝛ aliud bonũ. ¶ Nota tertio bonum eligendũ fore. ꝛ fugere malum. vt in auct. qui. mo. na. effi. sui. in prin. v. ꝛ qm. coll. vij. vnde omnia probate quod bonum est tenete. Ab omi specie mali abstinete vos. i. ad thesalo. c. vlti. ꝛ ex. de vi. ꝛ ho. cle. c. cum ab omni in pnc. ꝛ de simo. c. audiuimus. Et qd de fide dictum est hic eidem Adde quod scripsi. s. vsatico. lxvj. Moneta. v. Quia

sup vbo. fides. Et de bono vide qđ scpsi. ō. vsa. lxxj. bo^m vsa. ī glo. ij. Salutatiō. Etiā si inimic⁹ fuerit. qm̄ p salutatōes signū ē remissiō indignatiōis. lxiij. di. c. cū adrian⁹. vbi nota ꝙ q̄ nō vult salutare alium inimic⁹ psumit. qđ est nota dig^m. Nota etiā ꝙ salutādo minor maiori defert honorē. xcv. dis. c. esto cū glo. ¶ Nota scđo ꝙ alloqđo salutatiōis p̄missor māsuetudo vel amicicia alicui⁹ depcat. lxiij. di. c. reatina. Nota 3°. ꝙ impator vel rex salutādo vtit vbo salutē. vt p3 in Rub. pine psti. di gestor. ¶ Itē de pulchra salutatiōe magnatꝫ. vel alteri⁹. vide. lxiij. di. c. q3 igr̄. in fi. lxxiij. di. c. in noīe dn̄i in pn. ⁊ in fi. ⁊. c. sanctissimo in pn. p his fac qđ leg. ⁊ no. p me. ō. in vsa. lxxv. Si q̄s iudeo. v. vel si q̄s sup vbo cuguç. in. q. iij. ⁊. v. ⁊ in vsa. xcij. Constituerūt etiā. Osculatuꝫ. ¶ Nota ꝙ p tale oscul̄ videt q̄s ī aliū psentire: ⁊ amicitiā demōstrare. ar. xciij. di. c. si inimicus. ex de spō. du. c. i. C. de dona. añ nup. l. si a spōso. ⁊ de domes. ⁊ ptec. l. i. li. xij. Et formaf oscul̄ ab os oꝛ. nec dꝫ scribi p. h. ¶ Nota ꝙ epi. pncipat⁹ cathaloñ. tp3 alia a dño rege ⁊ comite baf. tenētes debēt ei man⁹ oscular: ⁊ fidelitatē p̄stare: facit qđ no. p arcb. xcvj. di. c. duo. ¶ De osculo mulieris an sit pctm̄ vel nō. vide qđ no. ī glo. vlti. §. vij. de here. in glo. i. in cle. dic vt ibi ¶ Et quot modis osculū p̄staf. ⁊ qñ sit p̄missuꝫ. vel nō. dic vt no. p Ben. in cr̄ua. jo. xxij. q̄ icipit. quoꝛūdā exigit. sup verbo oscula. ⁊ hen. bo. in. c. cū olim eēm⁹. ex de puile. di. vlti. Ingenio. ¶ Nota ꝙ ingenium aliqñ sumit in mala pte: vt hic. ⁊ hoc opat negatiua p̄cedens hic posita. Aliqñ tn̄ in bona pte sumit. vt. ff. de offi. pcōsu. l. nec q̄ cp̄. §. circa aduotas. vbi hr: ꝙ cum ingenio dr fieri. qđ fit cū rōne: ⁊ hic dicit fieri cū ingenio. qđ fit sine rōne. casu quo fiat ⁊ sequat alꝫ nō. qđ tene mēti. ipa die ⁊c. ¶ Ecce q̄ tū opat salutatio vel osculamen. ꝙ illa die sunt in pace ⁊ treuga. etiā videt p illā die iniuriā fuisse remissaꝫ ⁊ b̄ innuit iste tex. qđ no. ja. ō vallesica. Et sic pñs vsa. cū duob⁹ seq̄ntib⁹ loq̄tur de pditiōis crimīe. ō quo vide qđ scpsi. ō. in vsa. xciiij. qꝛ iusticiā. sup vbo bausatoꝛib⁹. v. ⁊ qꝛ pena. ⁊ p bar. in. l. respiciēdū. §. delin quūt. ff. de penis. Et 2°. regū. c. xx. de osculo pditorio joab. Legit em̄ ibi. Q̄ cum rex Siba fili⁹ bothri dixisset Amase. Cō uoca mihi oēs viros iuda in die tertiū et tu adesto pñs. Abijt Amasa vt cōuocaret judā ⁊ morat⁹ est extra placitū: qđ ei constituerat rex. Ait ād dauid ad abisay. nūc magꝫ afflictur⁹ est nos Siba fili⁹ bothri ꝙ absalon. Tolle ig̃ seruos dn̄i mei: ⁊ p seq̄re eū: ne forte inueniat ciuitates munitas ⁊ effugiat nos. Egressi stꝫ ergo viri joab cū eo abscrethi q̄ꝫ ⁊ phereti: ⁊ oēs robusti exierūt de hierl'em ad p̄seq̄ndū Sibā filiū bothri. Cumq̄ illi eēnt iux̄ lapidē grandē: q̄ est in gabaon. Amasa veniens occurrit eis. porro joab vestit⁹ erat tunica stricta ad mensurā hītus sui ⁊ desuper accinct⁹ gladio depēdēte vsq̄ ad ilia ī vagina. Qui febrefact⁹ leui motu egredi poterat ⁊ pcutere. Dic̄itaq̄ joab ad amasaꝫ Salua mi frater ⁊ tenuit manu dextera mentū amase: quasi osculās eum. Porro amasa nō obseruauit gladiū: quez hēbat joab. Qui pcussit eū in latere: ⁊ effudit intestina ei⁹ in terrā: ⁊ mortu⁹ est. nec ↄm vuln⁹ apposuit. joab añt ⁊ abisey frat̄ ei⁹ p̄secuti sunt Sibā filiuꝫ bothri ⁊c. Et sic ꝫ vt p̄fert in pn. hui⁹ glo. dicat ꝙ osculuꝫ vel salutacio opat ꝙ illa die remissa videtur iniuria vt b̄ in nr̄o vsa. Ac tū non fuit ita de osculo pditorio joab. qꝛ imo videt ꝙ p illud fuscitata inimicia fuit ⁊ illata iniuria. et male p eo. ¶ Sz q̄ro fin jaco. ō vallesica q̄d de iure cōi. Pone irrogasti mihi iniuriā. postea q̄dā die viua voce. vl' p l̄ras salutaui te. Numq̄d p hoc videt remissa iniuria. videt ꝙ sic. Nā iniuriarum actio dissimulatōe tollit. vt isti. de iniur̄.

§. vlti. ff. e. l. nō solū. §. i. ⁊ per salutatōz fit indignātz recōciliatio. lxiij. di. c. cū adrianus. Et eo ipo ꝙ q̄s salutat aliū videt cōsentire ei. vt. xxiiij. q. i. c. oīs q̄ recedit. Sic ex eo ꝙ quis nō vult salutare aliū: p̄sumitur inimicus. vt ex̄. de offi. dele. c. cū sup̄ i p̄te decisa. Sed ꝯ. q: etiā exp̄sse iniuriam mihi factā remittere nō possuz vt. lxiij. di. c. salonitane. ⁊ ex̄ de sen. ex. c. cū desideres Solo actio iniuriaꝝ ab inicio dissimulatione abolet. i. si is q̄ iniuriā recipit non irascat nec moueat. porro si exinde semel motus ⁊ turbatus fuit. ⁊ sic iniuriā stati ad animū reuocauerit. ⁊ iniuriantē citari fecerit: nō tollit. nisi exp̄sse renūciet vel transigat. vel paciscat. ⁊ sic intell'r. d. l. nō solū. §. i. ⁊. ff. de pac. l. si vnus. §. pactus. v. sed si pactū. ⁊. l. si tibi. §. q̄daz. vide qd ibi no. per bar. Sed iniuria p̄lato vel clerico irrogata quantū ad p̄sonā tolli p̄t tacite vel exp̄sse. sed q̄tū ad eccl'iam nullo mō: ⁊ sic intell'r dictū. c. salonitane. ⁊. c. cū desideres. in fi. Si aūt litis ꝯtestatio facta est nec p̄ salutationē dicā remitti ip̄az. nec p̄ pacis osculū in eccl'ia datū. sed solū odiū ⁊ rācor quē nemo debz in aīo retinere. vt patet. xxiij. q. iiij. c. cum in lege. ⁊. xj. q. iij. c. inter v̄ba. ⁊. c. cū adrianus. p̄all'. ⁊. c. panē. d. ꝯse. di. ij. s̄m jo. an. q̄ ita notat ī. c. olī ex̄ de iniur̄. ja. de vallesica q̄ supra. p̄ h̄ vide qd no. per euz. s̄. in vsa. xv. Si quis aliquē p̄cusserit. in. q. vlti. qdq̄z legit ⁊ no. p̄ ip̄m. ja. de mon. iu. ⁊ me. s̄. in vsa. xcij. constituerūt etiā Vide etiā qd scripsit jo. an. in nouella. in. c. ij. ex̄ de homi. li. vj. super iiij. glo. Si vero. v. ⁊ est scda p̄s. Qd absit. sil'e v̄bum hēs. s̄. in vsa. cx. sil'r de rebus. vide qd ibi remissiue scp̄si sup̄ eodē v̄bo. Sine aliquo interdicto. i. sine aliq̄ excusatione ⁊ exceptione quauis. Forifacturā. sil'e v̄bū hēs. j. in vsa. p̄x. ⁊. s̄. in vsa. cxxvij. ꝙ si si filij. vide qd ibi scp̄si sup̄ eodē v̄bo. et est glo. iij.

CCCXXXXI

Similiter nēpe cxxxj Casus. Hospitās cū aliquo vel comedēs p̄ seq̄ntes septē dies: per se vel dn̄m suū aut amicū aliqd dāpnuz ei nullatenꝰ īferre dz. al's sine fraude dāpnū cui factū sit redirigere tenet ⁊ emēdare. h. d. Et hz duas p̄tes. p̄ma p̄uidet in facto. secūda ibi. v. qd si euenerit in esmēda fiēda dampnū passo. vide tex. Instituerūt. i. decreuerūt vel ordinauerūt. sub. p̄tacti p̄ncipes. vt. s̄. vsa. p̄xi. in p̄n. ⁊ vsa. cxxviiij. statuer̄t eq̄dē. cū suis si. Bonū causimētū. i. bn̄ficiū. gratiā. siue p̄uilegiū conditoris huiꝰ vsa. h̄ mōstrat v̄bū laudauerunt. qd statim seq̄tur. ac etiā series totiꝰ nr̄i vsa. ¶ Et nota ꝙ h̄ bn̄ficiū. gratia. siue p̄uilegiū vsa. p̄sentz a tāto p̄ncipe ⁊ comite barchin̄e nō solū emanatū fuit ⁊ cōcessuz ex vtriusq̄z iuris scp̄ti pagina. verū etiā a iure naturali. quo cauet. qd tibi nō vis: alteri ne feceris. Thob. iij. ⁊. iiij. ⁊. l. di. c. pōderet. Ob qd meret vtroq̄z capite vt ip̄z p̄uilegiū. gr̄a. siue bn̄ficiū ip̄ius tanti p̄ncipis latissime interp̄tet. cū sit fauorabile ⁊ nō iniquū siue odiosum. nisi malefaciētibus. quos pena tenere debz auctores siue delinq̄ntes. vt ī. c. q̄siuit. ex̄ de his q̄ fi. a ma. par. ca. Si ergo ius vel p̄uilegiuz siue bn̄ficiū odiosum est. vt in malefaciētibus. vt dictū est. seq̄tur ꝙ infallibiliter ē fauorabile in bn̄faciētibꝰ ⁊ iuuat dāpnū passos. ⁊ punit delinq̄ntes. vt h̄ in vsa. p̄senti. iō est ampliādū. nā odia restringi ⁊ fauores ꝯuenit āpliari. vt in rl'a. odia. de re. iur̄. li. vj. p̄ h̄ vid qd scp̄si. j. in vsa. cxl. p̄uilegia. in glo. iij. in. q. vij. ¶ Iux̄ qd q̄ro. an ⁊ qn̄ bn̄ficiū p̄ncipis sit late vel stricte interp̄tādū. vid p̄ jnno. petrū de sap̄. petr̄ bo. ⁊ jo. an. in. c. olim. ex̄ de v. sig. ⁊ ad saturitatē. p̄ hen. bo. in. c. cū dilecti. ex̄ d̄ dona. ⁊ dic vt ibi. p̄ h̄ vide qd scp̄si. j. in vsaꝰ. cxl. p̄uilegia. in glo. fi. in. q. iiij. ¶ Vel dic bonū causimentū. i. bonā securitatē quā

ꝓceps idubie dare ꝑt vt hic. tã ꝑ viã treugarũ tã ſpãliũ ſiue militũ ꝙ gñaliũ rõne armate. vl alia iuſtiſſima cauſa. vt. ff. vſa. lxv. Sili mõ. ꝙ etiã ꝑ viã quidatici. vt. ff. vſa. lxiij. qñ ꝑ inimicũ. q ſecuritas oĩno fuãda eſt. vt i dict⁹ vſa. & ff. ad. l. iul. ma. l. i. & de pac. l. cõuencionũ. ¶ Dz ꝗro. dñs rex cuidã & ſocijs ſuis ſecũ venientib⁹ dat ſecuritatẽ. modo veniebat cũ illo ꝙdã iudeus & fuit captus & decaubat⁹. an illa ſecuritas ad ipz & ſocijs ſuis porrigat. hx⁹ ſic. vt. ff. de iniuſ. l. ijtez apd labeonẽ. §. cõmitẽ. ¶ Pone. aliq⁹ impetrans in eccl'ia barchiñ ſup aliquo canonicatu & ipi⁹ ꝓbenda: ſuã ꝓſentat gr̃az capitl'o. dicẽs ꝙ ponit ſe cauſimẽto ſiue gratie ipius. qrit an tale cauſimentũ capituli valeat. Dic pe. boneti. in. c. veniens. ex. d renũ. quia aut cauſimẽtũ eſt bonũ. qz nõ grauat. et tale valet. vt h. & ex de iureiuſ. c. ꝙntauall' Aut cauſimentũ eſt illicitũ ſui natura. & tũc nõ valet. vt ex de homi. c. cũ iuramẽto. & h ar. a ꝓrio ſenſu. Aut cauſimẽtũ ptim eſt licitũ. & ptim illicitũ. & tunc quo ad ꝺ qd eſt licitũ valet. & qd eſt illicitũ nõ valet ar. ex de ꝓben. c. dilectus. xxij. q. iij. c. inter cetera. Et ꝑ vtroqz etiã fac vſa. noſter. Dãpno ¶ Quero ꝙd ſi infra hos. vij. dies vel nocte ipa qua hoſpitat⁹ iacuerit cũ vxore vel filia. vel ꝑſona conſiñ ipius cũ q⁹ hoſpitat⁹: alterã iparũ cognoſcẽdo. Item ꝙd ſi alig hz treugã cũ aliquo bona fide & ſine engãno. & infra treugas cognouerit vroẽ ſuã. an teneat⁹ ei d rali dãpno rõne treugarũ. in ꝓmo caſu dico ipz ſimplr teneri. in ſcdo caſu dicũt ꝙdam nõ teneri qz nõ fuit cogitatũ de tali dãpno. niſi ſpecialiter conductũ fuerit pacto treugarũ. & credo ꝙ bñ dicãt. ar. ff. vſa. rei. cõſtituer⁹ ut etiã. cũ ibi notatis p me ja. marãlleq. licet alij ꝺ. ꝑ quo facit bñ qd no. ꝑr bar. in l. aut facta. §. cauſa. ff. de penis ꝛa. de vall' ſecũ. qñ vide. ff. vſa. lxv. ſi ſi modo. in glo. [illegible] & vl. & ine. ibi ſup vbo treuga in. q. viij. & xx. & ĩ vſa. al. q ſe ſciẽte: ſup vbo adulter quer⁹. in. q. fi. Et ſic talis caueat ſe a malo. adeo vt ne cadat in laqz hui⁹ vſa. dcũ ſp ꝑ oculis hñdo. nã ſpũs dei vbi vult ſpirat. Job. c. c. vñ v. Tu ſpiras vbi vis: tua munera diuidis vt vis. Das cui vis qd vis quantũ vis ipze quo vis. Dino i. totaliter. ſic ſumit in. c. quoꝛũdã. de elc. ti. vi. & de offi. dele. c. ſi ſup gr̃a. e. li. Adde qd ſcpſi. ff. vſa. cxxvij. ꝙ ſũ filij. i glo. añ pẽl'. vidz em̃ ꝺ innuere ꝙ infra dictos ſeptẽ dies ꝓfacies a notorio crimẽ pditiõis cõmittit. ꝺ quo bar. ĩ l. reſpiciẽdũ. §. delinquũt. ff. de penis. cõcor. vſa. ff. pri. & j. vſa. pri. ſequẽs. Senioꝛẽ. i. dñm. Amicũ ¶ Nota ꝙ amic⁹. ci. dr̃ qñ amoꝛis cuſtos. vel dr̃ amicus ab amo. i. cathena caritatẽ. vñ plaut⁹ in penulo. Nihil eſt homi amico oportunũ. vñ amator a quo amatoꝛi⁹. a. um. & h amatoꝛculus. i. paru⁹ amatoꝛ. Vñ plautus in penulo Vix inq̃t egreq̃ amatoꝛculos inuenim⁹. fin hug. i deriuatẽ. c. amo vide qd ſcpſi. j. vſa. pr. in glo. vlti. Semet ipm. i. in ꝓpa ꝑſona. vna cũ alijs. vel ſine illis. aut alſ quoquo mõ. cũ in delictẽ in deteriꝛẽ ptem ꝺ delinq̃ntẽ fieri hz interꝓtatio & nõ i potioꝛẽ. ratio qz publice vtilitatis eſt. ne crimĩa remaneãt impuĩta. vt. ff. ad. l. acql'. l. ita vulnerat⁹. i. hx. ĩ fi. ff⁹ de ſolutionib⁹. l. ſtichum. §. i. et. ff. de iudic. l. ſi longius. §. i. & ex de ſen. ex. c. vt fame. & h cũ ſuis ſil'ibus. Qd ſi euenerit. ſuſpẽſiue loq̃tur ĩa iſta ¶ Et ſic nota ꝙ ſi ꝺ dictũ euenerit vt fiat: delinq̃ns dign⁹ ẽ pena. l. vt redirigat &c. vt h. ergo ſi nõ euenerit tũc delictũ ceſſat. & ꝑ ĩter pena. & hoc ĩmuit iſte ter. a ꝓrio ſenſu. qz deficiẽte ſiue ceſſante cã ceſſat effectus. ex de iureiuſ. c. & ſi rpe. & de ap. c. cũ ceſſante. & ita nr̃ vſa. ĩ pdonc ipi⁹ ita virate fulcif. Cui fecerit. ſ. dãpnũ paſſo. facta ide ltima ꝓbatiõe. vel ꝙ ꝑfeſſiõz delati aut ꝑ teſtes graues & oñi exceptiõe maioꝛes. nã i crimĩbus apte debẽt eſſe ꝓbatiões & luce clariores. vt. C. ꝺ

pba.l.fcūt cuncti. ⁊ c.q.vj.c. epiphanū. Sine c.ggan. ſic ꝓbū habes.l.vſa. ſeq̄nti ⁊.ō. vſa.xcviij. treuga data. cum cōcordā-tijs ibi a me ſcriptis.

Conſtituerunt igitur. Cxcij. Caſus. Quicūq; il lū cū quo vadit vl̄ ſtat ꝙ̄ inimicū, cuā q; ei⁹ dño ſit: defe dere tenet. niſi ea ꝯ ſibi pēa imminēte. Hec dñs cā cr ꝓpria ꝺ̄ hom agio ⁊ iuramēto violat; vaſallū ꝺ̄ ſe fēre reptare ꝑt. niſi pr⁹ ipe dñs vel amic⁹ eī momerit q; cū illo nō incedat. vl̄ ſi; nō guider. h.d. Cōis di miſio. ſcōa lōi. ō. ⁊ ſenio. q; exceptiō; poit. ibi. niſi antea. vid̄ ter. Cōſtituerūt. i. ſim⁹ ſtatuerūt. ſub. plūbus ꝓncipes. vt. ō. vſa⁹. cxx. ſtatuerūt etiā. ¶ Nota ſūme hūc vſa. nā cotidie q̄ſi ꝑt cē in facto. ¶ Nota. ij. q; in cedēs vel cuſtēs cū alio de oīni malo q̄ faciat eū defendēdo excuſat. vt h. fallit in caſu perpſſo. l.ē. vſa. ꝺ. niſi ārea. Sine cu gan. ſic ꝙ̄ hūc hꝫ. ō. vſa. per. ⁊ vſa. cū de ea l.ea hoibus. cū iuta ālibus. Sentēcia. l. unica. ¶ Nota ꝺ̄ ſolēne cr. q; ꝺ̄ dñs inuā ē ꝺeb⁹ m⁹ illos quos aſſociauā⁹. ¶ Nota ſcdo ꝺ̄ caſu; notabile in quo vaſallus de homagio ei⁹ dño mīme tenet. licz regula⁹ ter p̄dicti ſit. vt. ō. vſa. clvj. cūctū malū. et vſa. ſic. ¶ Nota ꝫ⁹ q; ſi q̄s fac̄ malū alicui. nihil ipſe acquiſierit. ⁊ q̄nq; dies et poſt tranſacti fuerit: ſtari pōt⁹ eſt vt. ſ. i pace. Vn ipi noīe. notū ſit cūct; ſ. ītē ſtatuim⁹ q; nullus hō capiat cē. ⁊ in. c. xxvj. ītē q̄ al gū caualler cē. ꝓme curie barcē. dñi reg; Ja. ī. ¶ Nota q̄rto q; q̄cūq; tenet defēde re illū cū quo vadit vel ſtat. ſi p aliquē ina dauit vt hic. ¶ Quero pmo iuꝛ hūc vſa⁽ⁿ⁾, q̄d ſi ille q; vadit cū illo quē q; vult inuade re ꝺeat treugas cū inuaſore. nunq̄d tene tur recedere a ſocietate illi⁹ cū quo eſt. ſic q; cū nō aſſociet cr quo eſt inimic⁹ inuaſo ris. ⁊ cr vīz q; ſic. ita q; ſi ꝺ cetero cū illo vadat. vel illū aſſocietſrangit treugas. vt

pars in. c. xxvj. Ītē q̄ null hom q̄ habe tre nes cē. Curie mōtiſſoni dñi reg; Alfon. q; Et ſi cū iſto eſt in treuga inuaſor. q̄ ē ꝓpr⁹ par. ⁊ tenet inuaſori ſuare illā. vt ꝓfertur multo fort⁹ ꝺebz eſſe i illo q; pacē ꝑpetuā cū inuaſore hz. cū eadē vl̄ maior ſit ibi rō. ⁊ ſic ꝺebz cē idē ius. ar. ff. ad. l. acq̄l. l. illo. ⁊ ēt de conſti. c. tranſlato. cū ibi notat; p ber. hoſti. ⁊ alios. Dicq; etiā non teneret iuuaſ. poſito q; iret ꝺ̄ illū cū quo treugas haberet. vel q; pacē ꝑpetuaz in homiatico eſſet. Et ita tenuit bn⁹ de mō. in. i qui odā facto dñi caſtaldaguila de caſtro terciolo. Dioc; viceñ. ⁊ den pedrouer ꝓſultus ſup ꝺ̄ ⁊ ita vt ipemet refert obtinuit in plea au dientie dñi reg; Alfonſi. iij. ¶ Quero ſcdo. q̄d de vno ꝓſanguineo aſſociāte ꝓſangui neū ſuū. q; fuit inuaſus. ⁊ iſte cōſangui neus ꝺ̄ ipm defendere vulnerauit in inuaſore. nunq̄d tenet ſic q; ſit puniēd⁹. dic glo. ⁊ poſt eū jo. de gan. in. l. i. C. unde vi. q; aut eſt in ſua ſocietate. ⁊ tūc nō tenet. vt ꝺ̄ in nro vſa. aut nō eſt in ſocietate. ⁊ tē tenet. per quo lar⁹ p eundē glo. in dcā. l. i. ¶ Quarto vꝫ. q̄d ſi aliq; armatus venit ꝺ̄ cōſanguineū meū volēs eum interficere ego defendi cōſanguineū meū. ⁊ occidi illū q; volebat interficere cōſanguineū meū. ⁊ ab occiſione nō liberaſſem. niſi eū q; volebat meū ꝓſanguineū interficere occidiſſez. nec idē ꝓſanguine⁹ valuiſſet liberari a manibus inuaſoris. Nunq̄d teneor de occiſo. Et dicendū eſt q; nō. per. l. raptores. C. ō epi. ⁊ ide. ſic q; per lr̄az illi⁹. l. decidit hec q̄ſtio q; affectionis ꝺebz hēri rō. vt. ff. man. l. cū furus. et de ſeruī. exportā. l. ſeruī⁹. ſ. q; ſi. et dele. ij. l. q̄ omnis. ſ. cōſtitit. ſpeciem nō par eſt cōdicio crīmeop⁹ ⁊ cōſan. quamuis. vt. ff. de recepta. l. ij. ⁊ ꝺ̄ l. ff. de iuſtit. ⁊ iuſ. l. vt vim. ⁊ ſic ſcom eſt in cūcta ꝺ̄ iur cōi. ſ. ꝺ̄ iur vſa. in oībus locis habz. Haz in caſu huiꝰ vſa. q̄ illum tenet ꝺefendere q̄ illū cū quo vadit vl̄ ſtat. vt hic. q̄ intellige me cūcta ſuerit ſuū cōſanguineū. Ītē

in vicino vel primo quē teneť q̄libz vici⁹
nus defendere. vt ex̄ li. vj. de sen. ex. c. dile
cto. §. et quidē. Si ergo q̄libz suū vicinuz
vel primū defendere teneť. multo forti⁹
soci⁹ sociū. Nā dic̄ lex q̄ societas vim fra
ternitat⁹ obtinet. ff. p socijs. l. vim. in pn.
z no. p jo. an. in nouella. i. §. z quidē. pall.
R⁹ balistarij. de h̄ vide p hosti. in sū⁸. ti. ō
resti. spo. §. i. sub. §. sciendū est. z in. l. si q̄s
in fuitute. ff. de fur. p bar. z ī all'. l. vt vim.
p ja. calbeti i. q. xiij. z. xiiij. ¶ Quero. iiij.
q̄s dicať prim⁹. Dicas q̄ licz scpserim su
pra ī vsa. cxxviiij. statuerūt eq̄dē. sup vbo.
duo testes. in. q. q̄ro an iudei z sarraceni
sint primi nr̄i. z̄c. q̄ ipi iudei z sarraceni
st⁹ primi nr̄i. Ac tñ ppri⁹ q̄libz xp̄ian⁹
ō⁹ primus. z etiaz frater R̄ō q⁹ oēs ī xp̄o
fratres sumus. vt in. c. ad mēsam. xj. q. iij.
z ī decalogo. Diliges primū tuū sic teipz
Deut̄no. c. vj. z ma t̄bi. xxij. z habeť. xxiij.
q. iiij. c. ea vindicta. z. c. debz hō ¶ Quero
v. an pater filiū defendeř possit. R⁹ sic. q⁹
filius est p̄ris z cōe bonū ꝓiugator. vt. l.
isti q̄dem. ff. q̄ō me. cā. ¶ Quero. vj. z ecō
uerso. an filius possit defendere p̄rez. R⁹
sic. īmo puniť si nō defendat. vt. l. vtrū. ff.
ad. l. pompe. de p̄naci. ¶ Quero. vij. nūq̄d
p̄t q̄s ꝓpulsare iniuriā illatā sibi et suis.
R⁹ sic. q̄ō intellige hoc fore gñale. ff. ō sic
ca. l. i. §. ite diuus. Nā cui dať actio crimi
nalis. multo magis dz dari defensio. vt. l
i. §. q̄ ait p̄tor. ff. de supfi. Et iniuria q̄ fit
vni de agnatiōe: oēs respicit. vt. l. lex cor.
ff. de iniuř. ¶ Quero. viij. nunq̄d vir tene
tur defendere vxorē. R⁹ sic. q⁹ spāliter sūt
vinculo federis vniti. z vna caro effecti.
xxxiij. q. ij. c. admonere. z. C. ō libe. cā. l. iij
Et idē etiā vxor p̄t defendere virū. si ir̄ spō
sus sponsam. z ecōuersio. vt. l. oratio. ff. de
spon. z de adul. l. si vxor. §. si mior. ¶ Que
ro. ix. an cōcubina amicū. vel ecōtra. vid⁹
q̄ sic ꝓpter amicitiā nō leuē q̄ inter ipos
existit. ff. de v. sig. l. massuri⁹. al's libro me
moraliū. ¶ Quero. x. ad idē. an socius de
fendere possit socium ītineris. dicū t doc. q̄
sic. q⁹ iniuria cōis est. vt. l. ite apud labeo
nē. ff. de iniuř. Et q̄ rōne societat⁹ teneať
patz h̄ in nr̄o vsa. p hoc facī ar^m. l. vtrim
ff. de instī. z iuř. ibi dū dicit. inter nos na
tura ꝓstituit z ibi cōsueuit notari. Ite q⁹
hz vim fraternitat⁹. vt ī. l. verū. ff. p so. sic
q̄ si iniuria socio facta fuerit: etiā vid⁹ esse
facta mihi. z possum agere actiōe iniuri⁹
arū. vt in all'. l. ite apud labeonē. §. comi⁹
tē. cōcor in hoc b̄tādus ō deoceo. in. l. in
noīe dñi. C. de offi. p̄fec. p̄to. afri. Idem i
socio habitatiōis h̄ ꝓbat nr̄ vsa. ibi. vt fu
erit siue in via aut ī domo z̄c. p h̄ facē. xxx.
q. iij. p totū. q̄ō q̄ scpsi. ō. e. glo. in. q. ij. ibi
al's dic̄. si ergo quilibet z̄c ¶ Quero. xj. an
dñs sū famulū defendere possit. vel ecō
tra. de suo nō dubiū. q⁹ defendit ipz tā q̄
rem suā. ff. de appel. l. sui appellare. idez i
vasallo ascripticio z sil'ib⁹. q⁹ dñor pecu
niariter interest eos nō ledi. p hui⁹. q. facē
ō. vsa. xxxvj. qui solidus. z vsa. xxxvij. q̄ seni
or ê in. i. vide q̄ō in vtroq̄ scpsi. z. j. vsa. cl.
si senior. in glo. sup vbo baiulo. ¶ Quero
xij. q̄d de famulo ꝓducto. dicas q̄ idē dicē
dū ē. s. q̄ dñs ipz defendere teneť cū debe
at nobis opas suas. z infirmus p̄stare nō
posset. ff. de sta. li. l. cū heres. §. fi. Sic z fa
mulus ecōtra teneť dñm defendeř. p hui
de q̄ō scpsi. ō. in dicto vsa. xxxvij. q̄ seniorē.
i. in. i. R⁹. sup vbo poterit. ī. q. i. Predcā tñ
tā hic q̄ in. q. ō. pri. nō vendicāt sibi locū
in. l. pmotionis ad ordines. Nā in ea de
fensio neccaria sui corpis nō volūtaria al
teri⁹ tolerať. vt no. in cle. si infans. de ho
mi. in cle. ¶ Quero. xiij. an cessante q̄libz
affectione possit q̄s assumere defensiōez
homis ignoti vel ꝓuati. R⁹ nō. nisi rōne
officij. vel violētie. vel subiectionis. vl' po
testat⁹. q⁹ tūc teneť. ff. de re mili. l. oñe de
lictū. §. q̄ ꝓpositū. z. C. de his q̄b⁹ vt īdig.
l. fi. z in feu. de forma fideli. c. penl'. z. C. ō
his qui latro. vel alios malefac. occul. l. ij
z etiā fac̄ ter. c. dilecto. defen. ex li. vj. q̄ pō

derat ꝓximitatẽ. ⁊ sic affectionẽ. accur. in dicta. l. vt vim. Jn ꝓtrariũ vidꝛ ꝑtim si offensus clamat. acurrite acurrite. ꝓmo q in defensione rerũ ℔ ⁊ ꝓsonarũ. facẽ. ff. qð me. cã. l. sed ⁊ ꝓtus. §. q̃ri poterit. ⁊ de fur. l. si q̃s in ꝓuitute. Scðo qꝛ cũ res publica ledit: cuiuslibꝫ interest ipãz tueri ne offẽdatur. qꝛ ius ĩ ℔ ꝓsistit. vt. l. licitatio. §. q illicite. ff. de publi. ⁊ ð cap. l. si q̃s ingenuã. §. ĩ ciuil ib⁹. ⁊ ℔ tenet jnno. ¶ Quero xiiij. q̃d si q̃s cũ possit alteri⁹ iniuriã ꝓpulsare ⁊ nolit se intromittere. an puniat. dic vt no. in. c. quãte. eẋ ð sen. er. vbi jnno. q sic Sꝫ q nõ teneat facẽ qð notat rla. culpa caret. de regu. iuꝛ. li. vj. facẽ qð no. in. l. metũ §. sed ꝫ. ff. q me. cã. ⁊ ibi p Bm ð cug⁹ ⁊ p bar. pleni⁹. ĩ dicta. l. vt vi. ff. ð iusti. ⁊ iuꝛ ¶ Quero. xv. an q̃s teneat rõne sanguis aliũ iuuare. ℟o sic. qð patꝫ. qꝛ si iuuãdo illũ q̃ est sibi ꝓxim⁹ rõne sanguis aliquẽ interficiat: nõ tenet. vt est glo. multũ notabilis in feu. ð pa. te. §. si q̃s hoſez. iuẋ ea q̃ no. in. l. ij. §. septimo. ff. ad silley. vide. l. vnicã. C. ð rap. vir. ⁊ ibi p angelũ. ¶ Quero. xvj. an q̃s dẽat repellere iniuriã iferẽdã ꝓximo. ℟o sic. etiã si ille ꝓxim⁹ nocuit. qꝛ vindicta nõ est licita ſz est iudici relinq̃nda puto tñ q si aduersari⁹ vellet illũ capẽ vt ad iudicẽ cũ ducat. qꝛ timet ð fuga iuẋ legẽ nlla. C. ð iudeo. ⁊ notata in. l. ait ꝓtor. §. si debitorẽ. ff. de his q̃ ĩ fraud. credi. q illũ tũc defendẽs incideret in penã. q̃a ista est illicita defensio. ¶ Quero. xvij. q̃d de eo q̃ defendit in iudicio patrocinãdo. an veniat appellatiõe defensoris. vide qð no. jo. an. post hosti. in. c. ꝓposuit. eẋ ð cle. er. ini. ¶ Quero. xviij. an vicari⁹ regi⁹ seu locũtenẽs possit alios cõuicarios reqrer in subsidiũ. vt cũ suis subditis adiuuẽt ipin ꝓ defensione sue vicarie. ℟o sic. naz vnus iudex dz alĩ iuuare circa offiñ suũ. vtputa si ꝑt capẽ malefactorẽ. p quo. C. ð epi. ⁊ cle. l si q̃s ĩ ℔ gen⁹. vbi de ℔ p bal. ⁊ C. ð his q̃ latro. vel alios malefa. occul. l. ij. §. finaut ẽ. ⁊ de ꝓto. l. i. li. xij. ⁊ bar. in. l. i. in pn. ff. si quis ius di. nõ obtempa. Et si iudex cõuocatus iuuare distulerit: punit pena cõtẽta in dicta. l. ij. §. nõ ignoto. De ℔ sunt plures ꝓgmatice sanctiones q̃s vide p te. Adde qð scꝑli. ẽ. vsa. lxiij. qñ p iniquũ. sup vbo fidare. De ꝓdictꝫ autẽ q̃stionib⁹ p maiori pte vide p bal. in repet l. i. C. vnde vi. ⁊ per pe. ð anca⁹ in all'. c. dilecto. de sen. er. li. vj. in. viij. notabili. ⁊ alt q̃tulũ per btrãdũ de dcoceo in dicta. l. in noie dñi. C. de offi. ꝓfec. ꝓto. affri. in glo. nota ar^m q ꝓ vicari⁹ ⁊c. ⁊ puulũ per ni. ð cicilia in cle. si q̃s suadente. ð penis. in cle. v. aduerte tñ ⁊c. ibi. eẋ quo collige ⁊c. ¶ Quero. xviij. eẋ materiã huj⁹ vsa. ⁊ ab eo radicitus pegrinã. an socius socium de aliquo crimĩe accusare possit. intelligo ð socio honeste societatꝫ. ℟o nõ. qꝛ inter socios est quoddã vinculũ fraternitatꝫ. vt. l vim. ff. ꝓ so. g⁹ ⁊c. ¶ Quero. xx. q̃d de socio ciusdẽ crimĩs. ℟o nõ. p notata in glo. posita sup vbo non ꝑt. C. de libe. cã. l. si filiũ Preterea vidꝛ q qui in crimĩe detinetur aliũ denũciare nõ ꝑt. vt. iij. q. vij. c. q̃ sine. ⁊ c. postulat⁹. ⁊ §. porro. ĩ fi. ⁊ i. q. i. c. multi. circa ꝓn. ⁊ eẋ de spon. c. cũ ĩ tua. Nec ꝑt aliũ corripe q̃ in ĩmile delictũ corruit. vt xxv. di. c. vlti. ⁊. xxvj. di. c. vna tñ. sile. xlij. di. §. i. ⁊ lxj. di. c. in sacerdotibus. Si ergo ꝓdicta illis qui alio vel sili crimine irretiti sũt fieri, phibent. multo magꝫ socio ĩ eodẽ crimĩe cõsociũ suũ accusare phibeat. qð nota. ¶ Quero. xxj. ⁊ vltimo. quid si stꝫ socij diuersi crimĩs. qꝛ tu in eadẽ muliere cõmittebas adulteriũ. ego lenociniuꝫ. ⁊ sic eramus socij. Dic idẽ. rõ qꝛ hic non habet respectus ad disparitatẽ crimĩs. ſz q̃a sunt socij ĩ cõmittẽdo crimen. licꝫ diuersum vt ꝑferat in eadem ꝑsona. qð menti tene. Pro ℔ vide qð de accusatione scripti. j. in vsa. clxvij. pater ꝓtra filiũ. v. similiter. sup vbo domesticũ. i. q. ꝛo eẋ tertũ cũ seqntib⁹. C. alũ pniã. i. penã. ſvide qð scꝑli. j.

in vſa.cxliiij.qñ ex ꝓpoſitione.ij.l.ff. ſup ꝟbo.calūpnioſe.⁊ in glo.vlti.⁊ in vſa.clv.i glo.vlti.⁊ ita calūpnia ſumit ibi ꝑ pena. ſicut ħ.qđ nota. Et ſenior.ꝟ. ⁊ eſt ſcđa ꝓs. ¶ Nota hic caſum ſingl'arē in quo dñs vaſallū de homagio ⁊ iuramēto fractis reptare nō ꝑt. niſi ꝓius a dño vaſallus fuerit monit⁹. ideo ſeq̄tur i lr̄a. niſi ātea. ⁊c. ¶ Et ſic nota ꝙ hec dictio niſi ponit ħ exceptiue. ſic in.c. licet. de conſti. li.vj. ⁊ xv. q.iij.c. de crimīe. ⁊ in cle.i. de reſcꝓ. in cle. ⁊ de ꝓſcꝓ.c. eꝑm. li.vj. vide ibi glo. ⁊ archħ. De materia ꝟo huiꝰ dictionis niſi vide ꝙ dy. de reg.iuř.c. pctm̄. li.vj. per archiđ. i dicto.c. licet. ⁊ xv.q.iij.§. paulus in.i. ꝟ. nō eſt ꝓmiſſum. ⁊ per chi. ⁊ bar. in.l. actione. C. de tranſac. ⁊ ꝙ hen. bo. in.c. de q̄rta. eꝛ de ꝓſcꝓ. Sil'e ꝟbū hẽs.ſ. in vſa.xvj. captꝰ. poſt ꝓn. ibi. niſi mori ⁊c. ⁊ in vſa.xxxij. caſtlani. ⁊ in vſa.cxiij. ve iudex. ibi. niſi hoc quod ⁊c. Ab amico. repete ħ qđ ſcripſi.ſ. in vſa. ꝓri. ſup ꝟbo amicus. ¶ Et nota ꝙ oñi tꝛe diligit qui amicus eſt. ⁊ frater i anguſtijs cōꝓbaţ. puer ħ.c. xvij. ¶ Nota.ij. er glo. huius vſa. ꝙ licitū eſt ꝓcuſſorem vel aggreſſorē venientē ad ſe gladio repellere. vt C. ad.l.cor. de ſicca. l.is. qui. ⁊.l. ſi quis ꝓcuſſorem. q̄a ſufficit terror armoꝝ. vt. ff. de vi. ⁊ vi. ar. l. i. idez eſt. §. q̄ armari. Nā ex terrore armoꝝ ipm̄ ꝓuenire poſſus ſine metu pene. nec teneor ſpectare ꝓmū ictū. qr poſſet eſſe taľ ꝙ nō poſſem me defendere poſtea. licet q̄dam cōtra. vt ff. ad.l. acq̄. l. ſi ex plagis. §. tabernari⁹. qđ mēti tene. ¶ Sz pone ꝙ aggreſſor ꝓcuſſit me ⁊ ī ceſſit. nūq̄d poſſum eum ſeq̄ vt ꝓcutiā eum. dicas ꝙ nō. qr ſic iniuriā vellem vlciſci. ⁊ nō repellere eam. qđ nō licz. xlvj. di.c. ſedicionarios. qr illud in cōtinēti licet. ⁊ ſine ī tervallo vim vi repellere. vt ex de ſen. ex. c. ſi ꝟo. in.i. ⁊ de homi. c. ſignificaſti. in. ij. vbi de ħ. De iniuria ꝟo viđ qđ ſcripſi.ſ. in vſa. lxxv. Si quis iudeo. ſuper ꝟerbo cuguç.

Deniqz cxxxiij.

Caſus. dñs rex vt comes barchiñ. cum ep̄oꝝ ⁊ abbatū cōſilio. ac cl'icoꝝ necnō magnatū eiꝰ terre aſſenſu. ⁊ ſup plicatione pacē ⁊ treugā dñi cōfirmat. illamqz ſuari oñi tꝛe ſtatuit. pena cōtra facientibꝰ imminēte. h.d. Cōis diuiſio. ſcđa ibi. ꝟ. ⁊ ſi vllo modo. vide ter. ¶ Nota ꝓo vt i ſūmario ¶ Nota.ij. ꝙ epi abbates cl'ici non dñr magnates. ¶ Nota 3o ꝙ in cōdendo vſam hunc Epi. abbates. ⁊ cl'ici ac religioſi interuenerūt. ⁊ nō in ſupradictis. adeo ne ſit cōtra.ſ. vſa.iiij. Hec ſunt vſualia. vbi ſolū interuenerūt laici. ħ añt clerici ⁊ laici. vt ꝓbat ter. Dicas ꝙ licz ibi non interuenerit niſi laici. etiā vſatici ligāt eccl'iaſticos. eiſqz. ſ. fauorabilibꝰ gaudere pñt. necnō ipos fuare tenētur. ad qđ fac qđ no. ꝙ ja. de cal'.ſ. vſa. iiij. hec ſtz vſualia. q.i. necnō fac qđ ſcꝑſi.ſ. vſa. xx. ⁊ ſiq̄s ad aliquē criminalē foliā dixerit. in.q. ſz quid ſi iniuriās. et vſa. xcj. aucte ⁊ rogatu in. ij. ſup ꝟbo. vt oēs homies. in.q.i. ¶ Nota. iiij. ꝙ vſa. iſte loqui viđr de pace ⁊ treuga. ſed tñ parum loq̄tur. Dicas tu ꝙ īmo multū loq̄tur. ob id ⁊ ex eo qr trāſgreſſor duplū ſoluit. vt.ſ. vſa. xcviij. oia maleficā. ¶ Nota q̄nto ꝙ hic vſa. tm̄ loq̄tur de treuga dñi. ⁊.c. hugo cādidus. ⁊.c. hec eſt pax confirmata. ⁊.ſ. vſa. lxxxiij. ſi quis ꝙ treugam dñi. ⁊ vſa. xcvj. laudauerūt. cum. ij. vſa. ibi ſeq̄ntibus. Sancte cruc̄. ¶ Nota circa iſtud precioſum crucis ſignū ꝙ ſcriptura ſalutifere crucis ſignaculo fideles xp̄i docet inſigniri vt. xj. di. c. eccl'iaſtica ⁊ Ergo mihi autē abſit gl'iari niſi in cruce dñi nr̄i ieſu xp̄i. ꝙ quē mihi mūdus. ſ. xp̄s crucifixus eſt. et ego mundo. ad Gal'. c. vj ¶ Nota ſcđo ꝙ in rep̄ſentatiōe crucifixionis xp̄i in fronte debemus crucē termiare in ſiniſtro noſtro latere. Nā prius crucifixerunt manū dexterā ꝙ ſiniſtrā. Naz habeť in epl'a pauli ad ephe. ſup illū locū

vt possitis comphẽdere q̃ sit latitudo. longitudo. sublimitas. ⁊ pfundũ. ⁊c. ꝙ a dextra ad leuã fit ꝓgressꝰ. sic tñ ibi hꝫ crux xp̃i in latũ tensa est a dexta in sinistrã. qđ dictũ est fm compositiõz hũani corpis q̃ fuit vt. ē. dictũ est. vt alludat illi facto. ꝙ cũ aliq̃s capit ab hoste q; fortior i dexta q̃ ꝫ sinistra ē: ꝫꝰ capit dextrã q̃ sinistrã ad ligandũ. hug. ⁊ archiđ. in dicto. c. eccliastica. ¶ Nota 3º ꝙ signũ crucis tribꝰ digitis exprimendũ est. q; sub inuocatõe trinitatis imprimit. de qua dic ꝓpheta. q̃ appẽdit tribus digitis molẽ terre. Ita q̃ a superiori descendat inferius. ⁊ a dextra transeat in sinistrã. fm jnno. iij. Archiđ. vbi. ē. de hꝫ de conse. di. v. c. nũq̃d. ¶ Nota. iiij. ꝙ a q̃busdã tradit. ꝙ regina sabba vidit in spũ in domo saltus. q̃ verhoca dicebat lignũ dominice crucis. ⁊ nũciauit salomoni. cũ iã recessisset ab eo. ꝙ in eo moreret q̃dã. pro quo occiso pirẽt iudei. ⁊ pderẽt gentẽ et locũ. qđ timẽs tũc salomõ defodit illđ i terra. vbi post facta est piscina. vt legit in hystoriis. sup euãgelio. c. post hec erat ⁊c. Archiđ. in. c. crucis. de cõ. di. iij. ¶ Sz quero fm glo. q̃ est in alt. c. crucis. q̃re festũ crucis celebram⁹. in qua dñs ihesus xp̃s saluator nr̃ fuit desonestat⁹. ⁊ nõ festũ asine i qua fuit honoratus. Et dicit ꝙ laus exhibita dño in asina fuit mũdana. sz desonestatio i cruce facta fuit nr̃a redẽptio. iõ xp̃s factus est ꝓ nob obediẽs pr̃i vsq; ad mortẽ. mortẽ aũt crucis. ad phil. c. ij. Gliemur igit nos in ipa. ⁊ sic oportz iux̃ ꝓncipiuz officij misse scẽ crucis. qđ est. Nos aũt gliari oportz in cruce dñi nr̃i ihesu xp̃i in quo est salus vita ⁊ resurrectio. ꝑ quẽ saluati ⁊ liberati sumus. scribit ad Gal. c. vj. scõm mgr̃m rõnale Epor. plura q̃ scripsi de epo ⁊ iurdictiõe ipius. vide. ē. vsa. xcvj. laudauerit. ⁊ vsa. seq̃nti. ⁊ vsa. cxxj. si q̃s dixerit sup vbo. vel in epm Vsoñ. nũc ⁊ diu est. Viceñ. intitulat. Abbatũ. ¶ Nota ꝙ abbas pater monachoꝝ dr. ab abba qđ interꝓtatur pater. ⁊ inde abbacia pro ecclesia vbi est abbas. ⁊ aliq̃n largius accipit pro collectione oim eccliarũ q̃ sunt sub aliqꝰ abbate. ⁊ ꝑ ipa dignitate fm hug. in deriuatis. ¶ Pone ꝙ abbas vult accusare suũ monachũ. q̃ritur an teneat sibi ꝓuidere in expenš. Dic ꝙ aut abbas accusat ipm in figura iudicij ꝓcẽdo iurꝫ ordinem. ⁊ tunc tenet. cum iste possit se defendere. vt ex de accu. c. q̃liter ⁊ qñ. in. ij. ⁊ etiã possit excipe. vt ex de excep. c. cũ inter. ⁊ p cõsequẽs patz ꝙ possit ⁊ debeat hr̃e omnia sine q̃bus ꝓdicta exerceri non possent. ex de offi. dele. in. c. ꝓterea. Aut ipꝫ accusat in claustro vel in capitulo. non in figura iudicij. ⁊ tunc non hebit sibi ꝓstare expẽsas ad defensionẽ iniq̃tatis. ar. ex de ap. c ad nostraz. de quo vide in spe. ti. de accu. denun. et inq̃si. §. vlti. v. item pone. ¶ Sz quid ⁊ ecõtra an monachus abbatẽ accusare possit. ⁊ a monasterio necessarias expensas habere ℟º sic. vt ex de accu. c. ex p te. vide quod ibi notat per ber. jnñ. hosti. jo. an. hẽ. bo. antho. bu. ni. de cicilia. p hꝫ vide quod scripsi. ē. in vsa. liiij. Senex miles. super vbo paup. in nota. iiij. ⁊. v. Cleri coꝝ. ¶ Nota ꝙ clicus dr a cleros grece. qđ latine sors vel hereditas dr. ꝓpterea ergo dicti sunt clerici. q; de sorte. i. parte sit dñi vel q; partem hñt dñi spãliter ⁊ precipue xij. q. i. clericus. Ña aliter autẽ clerici nũcupati sunt omnes qui in ecclesia xp̃i seruiunt. s. ratione ordinis. quoruz gradus id est ordines ⁊ nomia sunt hec. hostiariꝰ psalmista. lector. exorcista. accolitꝰ. ⁊ sub diaconus. diaconꝰ. psbyteri. Epi. xxj. di. c. cleros. vide quod ibi no. per glo. ⁊ archi ⁊ alios. Religiosoꝝ. ¶ Nota ꝙ religio est quia nos religet ad dei seruitium ⁊ cultuz. ⁊ tunc dr a religo. as. i. dissoluere. vel iterꝫ vel valde ligare. vel religio a religo. is. q̃a religiosi relegunt ⁊ retinent que dei sunt Et est religio virtus que superiori nature quã diuinã vocant cultũ cerimoniãz cõ

fert s̄m hug. i deri. Sz tñ hodiernis tp̄ri⁹
bus p̄dicta nō seruāt. imo q̄si oēs dissolu-
te viuūt atq; scādalose. ⁊ ita de clericis. et
per ꝯñs p̄t dici male per omnia. non cogi
tantes qd̄ scriptū est. Ve homī per quem
scandalū venit. matb̄i. c. xviij. ⁊ luc̄. c. xvij
⁊ ex̄ de no. op. nū. c. cū ex iniūcto. Ac cla-
matiōe. i. supplicatiōe. et de materia sup
plicationis vid̄ qd̄ scripsi. s̄. vsa. xcj. aucte
⁊ rogatu. in. ij. in glo. ij. v̄. jtez dic rogatu
⁊c̄. cum v̄. seq̄ntib⁹ q̄plurimis. Magna-
tū. sub̄. tam maioꝝ q̄ mioꝝ. ¶ Et q̄ sunt
magnates maiores ⁊ minores. vide qd̄ le
gi ⁊ scripsi. s̄. vsa. cxxviij. jtem statuerunt.
sup v̄bo magnatū. Ceterūq;. si l'e v̄bū hēs
in. l. ceteroꝝ. ff. de ver. sig. ⁊ in. c. vno. v̄. si
v̄o. de reli. do. li. vj. vid̄ qd̄ ibi no. p archid̄.
sup eodē v̄bo. ¶ Et nota q̄ ceteroꝝ ⁊ reli-
quoꝝ appellatione etiā oēs cōtinētur. vt
marcellus ait. hec sunt v̄ba text⁹ in all'. l.
ceteroꝝ. ⁊ ibi glo. in simili allegat. l. ij. de
here. insti. vbi dicit tex. q̄ appellatiōe resi
dui totū ꝯtinet. Xp̄ianoꝝ. ¶ Nota q̄ xp̄i
anus idē est qd̄ crismate vnct⁹. vel xp̄m se
quēs. ideo bñ seq̄tur in lr̄a. deū timentiū
al's si deū nō timeret: ip̄m seq̄ dignus nō
esset. A xp̄o em̄ xp̄iani dicti sunt. sic a iu-
da iudei. vnd̄ dñs nr̄ anthonomatice di
ctus est ꝓprie xp̄s. q̄ verus rex ⁊ sacerdos
fuit. ⁊ crismate vnctus. i. septē donis sp̄s
sancti plenarie delibutus. Et ind̄ xp̄iani
tas. tis. gens xp̄ianoꝝ. vel ritus. aut ꝓp̄e-
tas s̄m quā dicunt xp̄iani. s̄m hug. in de
ri. vide qd̄ scripsi. s̄. vsa. cxxviiij. statuerūt
equidē. sup v̄bo duo testes. in. q. q̄ro extra
tex. cum seq̄ntibus. Deū timentiū. Ergo
qui timet deū faciet bona. ⁊ q̄ cōtinēs est
iusticie app̄hendet illā ⁊ obuiabit illi; q̄si
mater honorificata. ⁊ quasi mulier a vir-
ginitate suscipiet illū. Ecc̄. c. xv. Iniciuz
etem̄ sapiētie timor dñi. Ecc̄i. c. i. ⁊ psal⁹.
cx. Confitebor. v̄. penl' ¶ Et sic nota hec v̄
ba. deū timentiū. q̄ aurea sunt. ⁊ mēti te
nenda. per que conditor huius vsa. docet
ab aperto quemlibet christianuz timere
deū. nā al's sine timore ip̄m diligere non
possemus. nec celeste ingredi palaciū. Cor
rigam⁹ igit̄ dū in hac vita sumus ab om̄i
malo. ⁊ p̄seuerāter i om̄i bono maneam⁹
nā pcti venia nō dat̄. nisi correcto. vt i rl'a
pcti venia. de regu. iur̄. li. vj. ¶ Nota. ij. q̄
timor dñi facit hoiem declinare a malo.
⁊ s̄uat aiam a timore mali. psid̄. Timor
dñi expendit pctm̄ ⁊ rep̄mit viciū. Greg⁹
Praua mens si nō plus p timorē euertit:
ab assuetz vicijs nō emēdatur. Idē. de spe
incassum p̄sumit: q̄ timorē dñi i suis opi
bus renuit. qd̄ menti tene. Cōfirmauer̄t
id ē simul firmauerūt. infirmo nāq;. as.
debilitare. falsificare. eneruare. s̄m hug. i
deri. p h̄ vide hen. boich in. c. examīata.
ex̄ de cōfirma. vti. vel inuti. Treugā dñi.
¶ Que sit treuga dñi. vide i pace. treugaz
etem̄ dñi. ⁊. c. hugo cādidus. ⁊. s̄. vsa. xcvj.
laudauerūt. cum duob⁹ vsa. ibi seq̄ntib⁹
Et si vllo modo. v̄. ⁊ est scd̄a ps. Scp̄tū. vt
s̄. in vsa. lxxxiij. si q̄s p treugā. ⁊ i vsa. xcviij
oīa malefacta. ⁊ dicto vsa. laudauerūt. et
vide p hoc vsa. qd̄ scripsi. s̄. in vsa. iiij. hec
sunt vsualia. in glo. penul. in nota. ij.

Sille qui pliuium.
Cxxxiiij. Casus. Pōt credi
tor fideiussorez soluere diffe
rentem moderate distrigere
aut cōpetenter pignus capere. quia pro
debitis paruis equum non est pignora
grandia executare. veruz si fideiussor cul-
pa sui principalis creditori debitū exsol-
uerit: totū damdnum inde passuz vna cū
debito p̄soluto dictus p̄ncipalis i duplo
eidem soluere tenetur. h. d. Cōis diuisio.
scd̄a ibi. v̄. si v̄o. vide tex. ¶ Nota p̄mo vt i
sūmario. Nota. ij. ex hoc vsa. q̄ nullus cō-
tra fidem suaz venire debet. q̄ fides ⁊ iu
sticia ⁊ pax ⁊ veritas regnum. ⁊ plusquā
regnum valent. vt. s̄. vsatico sexagesimo-
sexto. moneta. v̄. Quia fides. ergo fides

primo ⁊ ꝑncipaliter ſeruanda eſt. nam ſi illa ſeruatur. ⁊ iuſticia. ⁊ pax. ⁊ veritas ex inde recte ſeruant. alꝫ ſecus. ⁊ ſic hũc male ꝓ oĩa. ¶ Nota tertio ꝙ q̃ contra fidez ſuã venit mẽtit. Ratio q̃ deus iter iurm ⁊ ſimplicẽ loq̃lam nullã facit dr̃iam. vt i c. iuramẽti. xxij. q. v. ¶ Nota quarto ꝙ creditori permiſſuz eſt debitores in pace ⁊ treuga cõſtitutꝫ diſtringere fideiuſſorẽ. ⁊ pignorare moderatiõ tñ faciendo diſtrictum aut decẽs capiẽdo pignꝰ vt hic. ¶ Nota. v. ꝙ ꝓ modicꝫ debitꝫ magna cape pignora iuſtũ nõ eſt. qđ eſt contra ſagiones: q̃ ſepe maiora pignorã: ⁊ maiores emparas faciũt ꝙ debeãt: attẽto debito ꝓ quo fiũt. ¶ Nota ſexto. ꝙ fideiuſſor dãpna ſuſtẽta i duplũ a ſuo ꝑncipali dz habere vt hic: cũ ſa officiũ nemini dz eſſe dãpnoſum. vt in. c. euenit. eẋ de fideiuſ. cũ ibi notatꝫ. ¶ Nota. vij. ꝙ fideiubere ẽ fidẽ ſuã ꝓ alio aſtrigere. vt inſti. de replica. §. exceptões i glo. ibi poſita. ⁊ hr̃. C. de fideiuſ. l. i. ĩ fi. ¶ Nota. viij. illud vulgare qđ elici põt ex hõ vſa. Que de mal pagador. o gra. o paylla. vnde. v. Si debitor neꝙ tibi nõ vult ſoluere quicꝙ. Ordea vel palcas rumoreſqz nõ timeas. ¶ Nota. viiij. aliđ vulgare. Orats donen. Pechs preſten. e nicis fan fermãça. qđ menti tene. Si ille alꝫ incipit cõſtituerũt pliniũ. i. fideiuſſionẽ. ¶ Iurta qđ q̃ro. an ſi dicã alicui ꝙ nõ recipiat me in fideiuſſorẽ ꝓ tali hoĩe. ⁊ pteſtor ꝙ nolo ſibi teneri: caſu quo fideiuberẽ. ⁊ nõ obſtãte hoc ipſe me recipit ĩ fideiuſſorẽ. an ego tenear ſibi. vide chi. ⁊ jo. de gau. in. l. peracta nouiſſima. C. de pac. ⁊ tenẽt ꝙ nõ. ꝓ hoc vide bar. in. l. q̃ aliena. §. celſus. ff. de acq̃. here. ¶ Quero. ij°. an cõſtãte mr̃imonio poſſit dari fideiuſſor ꝓ dote reſtituenda. Rñdeo nõ. ⁊ vide bar. in. l. ſi cõſtante. §. quotiẽs. ff. ſo. ma. ¶ Quero. iij°. an ſi fideiuſſi ꝓ aliquẽ quẽ ꝓmiſi iudicio iſti vſqz ad quẽ terminuz intelligaꝫ. dic ꝙ vſqz ad ſniam. nõ aũt vltra vt eſt glo. notabil' in. l. ij. §. fi. ff. qui ſatꝫ. co. ¶ Quero q̃rto. an fideiuſſor ſimplr̃ acceptꝰ teneaã ꝓpter moram rei ꝑncipalis. vide plene glo. bar. bal. ⁊ alios doc. in. l. centũ capue. ⁊ l. fi. ff de co qđ cer. lo. ¶ Quero. v. an iterpellato facta fideiuſſori. noceat ꝑncipali. Rñdo ſic. vt eſt ter. in. l. fi. C. de duo. re. ⁊ glo. ordina. in auẽ. de duo. re. coll. vij. ¶ Quero vj. an ſi fideiuſſi ꝓ eo qui veniebat decapitãdus. ⁊ fugerit. etiam ſine mei culpa. an ego veniam decapitãdus. Rñdeo nõ. nec valet ſi ſe obligauerit ad idem ſub pena capitis. vt eſt glo. aurea in. c. cum hõ. xxiij. q. v. vide qđ ibi no. ꝓ archi. ſuper dcã glo. ⁊ per bal. in. l. iuſt. ff. qui ſatꝫ. cog. ⁊ eſt ter. in. l. ſi quis. ff. de cuſto. re. ¶ Quero ſeptimo. an fideiuſſor per ſtipulationez ĩtercedere debeat Rñdeo ſic. alꝫ fideiuſſio non valet. vt in. l. oĩes qui. §. in hac autẽ verbo. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ in. l. blanditus. C. de fideiuſ. De materia vo huius. l. vide bar. in. l. i. §. fi. ff. ꝺ verbo. ob. ¶ Quero octauo quid in iudicijs. judex dicit ſic. tu fideiubes pro tali. ⁊ ille tacuit. an fideiuſſiſſe videatur. Reſpõdeo ſic. quoniã in iudicijs qui tacet videtur conſentire. vt in auẽ. generaliter. C. de epi. ⁊ cle. pro hoc vide hẽ. bo. in. c. nõne benedicimus. extra de preſump. ⁊ ibi ad ſaturitatem. ¶ Quero nono an fideiuſſor pro maiori ſumma ꝙ ꝓncipalis intercedere poſſit. Reſpondeo nõ vt. l. grece. §. illud. ff. de fideiuſ. cũ concorſuis. ſic ꝙ tota fideiuſſio in parte videatꝫ ⁊ in toto viciatur. ꝓ hoc vide qđ no. ꝓ chi. ⁊ job. de gau. in. l. ſi vltra. C. de fideiuſ. ⁊ Pe. de bellaptita. ⁊ bar. ⁊ bal. ⁊ alios doc. in all'. l. grece. §. illud. ⁊ per Job. fa. inſti. de fideiuſ. circa medium. ¶ Quero decimo quid operetur fideiuſſio. dicas ꝙ duo Primo ꝙ ipſe poſſit ſoluere pro principali. ⁊ ab eo ꝓncipali reo repetere. vt. l. inde bitã. ff. ꝺ ꝺi. ide. Ite ſecõ ꝙ ipſe fideiuſſor poſſit ſoluere creditori ꝺ bois rei ꝓncipa-

lis debitoris.si que habet penes se.vt.l.si
ꝓcurator.§.si ignorans.ff.manda.et vide
Johā.an.in.c.cum inter.ex de except.ꝛc.
¶ Quero.xj.an fideiussor q̄ soluit ꝓ cōdēpnato.possit ploꝛare offm iudicꝫ maleficioꝝ vt ꝓseruet indēpnis ab eo. Rñdeo sic. vt no.bal.i.l.cū vēdentꝫ.C.vbi cāe fis. qñ istō veꝛit ꝓ modū cuiusdā seqle.ꝛ hꝫ fm B. lz glo.sentiat ꝑm. vide ibi bal. ¶ Quero xij. Pone fideiussor succedit debitoꝛi effi caciter obligato.ꝛ fec̄ iuētariū.nūc si ꝓuenit vt fideiussor.dic ꝙ obligatio fideiussoria est extincta ꝙ successit ꝓncipali. Si ꝓueniat vt ꝓncipal' heres.dic hereditas nō ē soluēdo.ꝛ fec̄ iuētariū.q̄rit q̄d iurꝫ. Dicas ꝙ fideiussor vti nō ꝑt ista exceptiōe.ꝙ ei obligatio sit extincta.naz ꝓ hꝫ fieret deteriꝛ cōditio creditoꝛis.qō ee nō dz.vt.l.debitor.ff.de sepat.ꝛ.l.heres a debitoꝛ.§.ꝙ si ꝫ fuꝰ.ff.de fideiuss.ꝛ.l.stichū.§.ꝙ vulgo.ff de solu.ꝓterea bñficiū vni ꝓcessum.nō dz ad alteri iniuriā extēdi.vt.l.īpuberū.ff.ꝺ admi.tu.bar.i dcō.§.ꝙ vulgo.hꝫ idē tenet dp.i.l.gñal'r.ff.de fideiuss.ꝛ chi.i.l.scimꝰ.i §.i cōputatiōe.circa ꝑn.§.C.ꝺ iuꝝ.deli.et spe.ti.de fideiuss.§.i.v.ꝓtē pone. ¶ Quero xi.j.pōe ticiꝰ obligauit gayo.Cm.solueꝛe in festo pasce dedit in fideiussoꝛē sempꝛonū.ꝛ ex alia ꝑte dedit gayo pignꝰ ꝓ tuitioꝛi ꝑpotheca.depost ticiꝰ debitoꝛ fideiussoꝛi succedit.nūq̄d pignꝰ extinguit Rñdeo nō.vt.l.cū q̄s.§.fi.ff.de solu.ꝛ nō iuenit a ubi fm bal.vbū eñ succedere poꝛrigit ad oēm successionē quocūq̄ mō fiat:ꝛ ita ē vbuz cōe.bar.in.l.ꝓcibꝰ.C.de ipu.ꝛ alijs sub. ¶ Quero.xiiij.q̄d si diu steterit i fideiussiōe.nūq̄d poterit agere añ ꝙ soluat ad uersus eum ꝓ quo fideiussit: vt liberet ab obligatiōe. Rñdeo non.ex eo qō hꝫ ꝺz in nr̄o vsa.ꝛ.C.māda.l.fideiussoꝛ. Sz dico ꝙ si diu steterit in obligatiōe. Aut si bona sua dissipasset ille ꝓ quo fideiussit.anteq̄ sol uereꝛ anteq̄ cōdēpnet.agere ꝑt vt liberet ꝛ fuerit cōdēpnatꝰ.vt.C.mā.l.si ꝓ ea ꝛ.ff.man.l.lucꝰ. Quartꝰ est si hꝫ ab initio cōuenit.vt in.l.ꝓdicta si ꝓ ea.ꝛ.ff.de fideiuss.l.fideiussoꝛ ꝓ venditoꝛe. Est ꝛ q̄rtꝰ si pecuniā obtulit.ꝛ cōsignauit.vt.ff.man. l.qui mutuā.§.si fideiussoꝛ. Ꝑtē alꝰ casus in quo agit anteq̄ soluat.in.l.iulianꝰ.ff. man.ꝛ sic sunt.vj.casus. vide qō nota.per Bm de cugꝰ.chi.bar.bal.ꝛ jo.de gau.in all.l.si ꝓ ea.ꝓ hosti.in sumª.ti.de fideiuss. §.vlti.añ fi.ꝓ glo.ꝛ jo.fa.instit.e.ti. Et per ber.hosti.job.an.antho.de bu.ꝛ np.de ciciliā.in.c.vlti.ex.e.ti. Et de materia fideiussiōis vide late ꝓ Botfre. Azo.ꝛ host.in coꝝ sumis.dicto ti.de fideiuss.ꝓ totum.
¶ Quero.xv. qualiter accipiat diu.forte tēpus biennij.vt.ff.loca.l.cū dñi. Accipit aūt ꝓ decēnio diu.vt.ff.qui et a q̄bus.l.fi cut.§.ne q̄s. Accipit etiā diu ꝓ tribꝰ mensibus.vt.lviij.di.c. lectis.et.l.di.c. postq̄. Accipitur etiā ꝓ ser mensibꝰ.vt ex de cōsue.ꝓe.c.nulla. Credo tamē arbitrio iudicis relinq̄ndum fore.ff.de iuꝝ.deli.l.ij.§. ait ꝓtoꝛ.de quo vide qō nota.per Bm.de cug.in.l.arrīs.C.de spon.et ꝙ chi.in.l.ea q̄ a te.C.vbi cā sta.agi dz.in.q.iuxta hoc. ¶ Quero.xvj.qñ diceꝫ ꝙ debitoꝛ incipiat dissipare bona sua.dicūt q̄dam ꝙ tūc est recurrendū ad opionem vulgi.ff.de fun. istruc.l.cū delamonis.§.asinā.ff.de flu.l. i.in ꝑn.et melius.ff.de qō.l.in minoꝛe.§.toꝛmenta.qō dic vt nota.in.l.si ꝓ ea.C.mā. et no.in.l.vbi.C.de juꝝ.do. ¶ Quero.xvij q̄d si fideiussoꝛ vult ꝓficisci ad studiū.an ꝙ possit agere vt liberet. Rñdeo sic.ar.ff. de ꝓcura.l.aut longa.et de arbi.l.lz.et ita ꝺz in spe.ti.de iudi.§.iij.v.q̄d si fideiussoꝛ. Et etiā ibi formaꝫ libellus in his. ¶ Quero.xviij.an sufficiat ad hoc vt fideiussoꝛ possit agere mādativt liberet.ꝙ ꝓ creditoꝛe fuerit iā sup debito molestatꝰ. Rñdeo sic.vt ex de fideiuss.c.cōstitutꝰ. Sed dic ꝙ ibi diu fuerāt in obligatiōe. vt ibi nota. Et plenius ibi tangit hostiens.ꝓ hoc vi de ibi Johā.an.Antho.de butrio.et Ap.

de cicilia. ¶ Quero.xix.an si principalis debitor fact⁹ sit inimic⁹ ipi⁹ fideiussoris. z sine culpa sua.an fideiussor possit agere vt liberet. Et ꝓ hoc ꝙ posset agere videt facere.l.aut lõga.z.l.lz.ꝫ.allate. Sz tu dicas ꝙ ille.ll.ꝫ nõ ꝓbãt.nec videt tutũ qđ pus dictũ est tenere.cũ sibi debuerit ꝑputare.postq̃ semel fideiussit.z postq̃ potuerit ꝓuidisse z cogitasse.z iõ videt nõ posse agere se deliberare zc. ¶ Quero secõ.in q̃ bus casi b⁹ fideiussor ꝫ illũ.ꝓ quo fideiussit.vt liberet agere nõ possit. Dic̃ johã.de lĩp⁹.in.c.vlti.eẽ.de fideiuſ.ꝙ sex casus sunt.ꝑm⁹ si fideiussit ꝓ iuicto.secõs si alo donãdi fec̃ ipaz fideiussionẽ. tertiꝰ si in rẽ suã.istos tres casus habes.ff.man.l.si remunerãdi.q̃rt⁹ si sit actũ vel cõuẽtũ.ne agat.vt in dicta.l.si remũerãdi.§.marcell⁹ q̃nt⁹ si mãdatũ nõ fuit obligatoriũ.instimã.§.illõ.sext⁹.si fideiussor non apposuit exceptiõem ꝙ apponere potuit.qđ nota. ¶ Quero.xxj. Ecce ꝙ fideiussor cõpulsus soluit debitũ.vult cessionez a creditore.q̃ denegat illã facere.quoquo iure peteret illam sibi fieri.vide ꝙ bar.in.l.modestin⁹. ff.de solu.i.q.ij.z dic vt ibi. ¶ Quero.xxij. q̃d si dedisti fideiussorẽ.z nihilomin⁹ pignus.an fideiussor sit ꝓmo cõueniendus ꝙ pign⁹ distrahaẽ. Rñ⁰ sic.z est rõ:q: grave est pign⁹ vẽdere. C.de iuſ.do. impe.l. dñij. Nisi alis actũ fuerit.q: tũc secus.qñ ꝓtract⁹ ex cõuẽtiõe partiũ legẽ accipiunt vt in rl̃a. ẽct⁹.de regu.iuſ.li.vj. ¶ Quero xxiij.an cõdẽpnato debitore:intelligaẽ cõdẽpnat⁹ fideiussor.vide ð iniuſ.c.vno.li. vj.in glo.qđ eẽ nõ dz.v.ſz q̃rebat hic zc.ꝓ ꝫ faẽ qđ ibi no.ꝑ jo.mo.z vide sil'em.q.in spe.ti.de cessi.acci.§.i.in fi.ad cõnez etiã vide notata ꝑ eũ.ti.de sen.ex.§. seq̃tur.v. q̃d si snia. ¶ Quero.xxiiij.põe dedisti mihi vnũ fideiussorẽ.ille mortu⁹ est.nunq̃d poto agere ꝫ te:vt des mihi aliũ. Dic aut dedisti mihi fideiussorẽ in ꝓtoria stipulatione.vt q: dom⁹ tua minabaẽ ruinaz:et tũc teneꝛ. Aut dedisti mihi fideiussorez sup cõtractu.tũc mortuo illo nõ teneris. sic.ff.de fideiuſ.l.iij.ff.de ꝓto.sti.l. ꝓtorie ff.de dãp.infec.l. ꝓtor ait.§.ꝫ aũt. ¶ Quero.xxv. Pone ꝙ fideiussor ꝓstituat se debitorẽ ꝓncipalẽ.nunq̃d in ꝫ casu fideiussor poterit ꝑus cõueniri ꝙ debitor ꝓncipal'. Rñ⁰ nõ.nisi renũciat⁹ fuerit.auc̃.ꝑtre. q: ordo ꝫctus in talibus ꝓsiderari dz.C. ad mace.l.si fili⁹.qđ no. ¶ Quero.xxvj.ad q̃d ꝑdest qñ ponit̃ in ĩstrumẽtis. renũciauit.auc̃.ꝑte.z cõstõni de duob⁹ reis.et ꝓle diui adria. Dicas ꝙ bonũ est ꝓ creditore.ꝙ inseraẽ z cõtinuec̃ in ĩstr̃o. Nam auc̃.ꝑte posita in.C.de fideiuſ.dicit ꝙ debitor ꝓmo cõueniend⁹ est ꝙ fideiussor. si tñ fideiussor renũciauerit isti auc̃.tunc ꝑus etiã poterit cõueniri ꝙ debitor ꝓncipalis. Dic̃ cõstitutio de duobus reis. Si ego mutuo pecuniã duob⁹.illi duo dñr rei debẽdi.nam ista ꝫctus est:ꝙ q̃libet debitor tenet mihi ꝓ ꝑte sua.ſ. media:nisi debitores ꝓmittãt ꝙ pactũ ſpãle:ꝙ q̃libet teneaẽ mihi ĩsolidũ:vt sit in voluntate mea a quo totũ debitũ petere possim. Si aũt debitores renũciẽt huic ꝓstõni.a quo libet potero petere:ꝙ uis pactum ſpãle a ꝓncipio nõ interuenerit. C.de duo re.l.i. Est aũt epl'a diui adriani.cuius nam̃a est: q: si dati sũ mihi duo fideiussores.z debitor nõ soluat possuz agere ꝫ fideiussores. sz q̃libet teneẽ ꝙ ꝑte sua. ꝫ cõstituit diuus adrian⁹. Si aũt renũciẽt isti epl'e.in optione mea est a quo possim petere ĩsolidũ totũ debitũ. De ista epl'a habes.C.de cõsti.pe.l.vlt. ¶ Quero.xxvij.q̃d si fideiussor denũciauit creditori ne nũeret pecuniaz debitori.nunq̃d si postea nũerauit obstabit exceptio. Rñdeo nõ.si obligatus erat ad nuñerandum.alioquin sic.de hoc.ff. de fideiusso.l.si fideiussor creditori.z. ff.ð cõsti.pe.l.ꝺm. ¶ Quero.xxviij.z vltio.põe recepi a te pecuniã mutuo.quaz ꝓmisi soluere tibi i festo pasce.dedi tibi fideiuſ-

sore: ⁊ etiã iuramẽ⁹ ambo. postmodũ tu progas mihi dic̃ vsq; ad festũ sancti joh̃is. nũqd vltra pasca fideiussor remanet obligat⁹. dicas aut fideiussor fideiussit in oẽm cãm. i. simplr. ⁊ tũc etiã post tp̃us remanet obligat⁹. Aut fideiussor expressit ꝙ vsq; ad pascha tm̃ volebat obligari. ⁊ tũc vltra pasca nõ remanet obligat⁹. ff. de p̃t. sti. l. valerian⁹. C. loca. l. si cũ hermes. De hoc in spe. ti. de fideiuſ. §. i. v. jtẽ q̃rit. Sz tñ dic̃ R⁹ balistarij notabilis patronus barch̃. ꝙ hodie idistincte expeditũ ẽ. ꝙ facta progatiõe p̃incipali debitori: siue semel siue pluries fideiussor in bõis ⁊ in iuramẽto sp remanet obligat⁹. in oi cur̃etu. vt. j. in scõa curia barch̃. dñi reg; jac̃. ij. c. xxxiij. Jtẽ ꝙ si debitũ ⁊c. qõ no. jdẽ B⁹ dui fort. Et treuga. Vncte iudic; p̃cedẽte. ff. in vsa. ciij. si q̃s aliqõ malũ. ⁊ in vsa. ciiij si q̃s boies. Alij cõtra. Sz tene p̃mum qz tuci⁹ est ⁊ veri⁹. R⁹ balistarij. ⁊ bertrand⁹ de sena. jdẽ hic jac̃. de vallesica. Qui dic̃ ꝙ ita est in emphi⁹. censum soluere cessante quẽ dñs a re emphi⁹ auc̃te p̃pria expellere põt. sz melius fac̃ si auc̃te judic; h̃ faciet. vt no. in. c. potuit emphi⁹. eo. de lo. ⁊ conduc. ⁊ sic est h̃ in nr̃o casu igr̃ ⁊c. h̃ itaq; vltimũ: ⁊ p̃mo dictũ ita practicat. ⁊ bene.

Ad tñ in eo qõd dic̃ ꝙ ita est i emphi⁹. censum soluere cessante: intelligẽ si emphi⁹ censum eccl'ie p̃stãs ip̃m soluere cessauerit: p biennũ. tũc cadit a iure suo. ⁊ p̃t expelli ⁊ nõ ante. vt. C. de sa. san. ec. auc̃. q̃ re. ⁊ all'. c. potuit. Si vo emphiteota censuz p̃uato faciat. ⁊ ip̃m soluere cessauerit p triennũ. tũc cadit a iure suo. ⁊ p̃t expelli. vt. C de iur̃. emphi. l. ij. vide ibi chi. bar. ⁊ bal. ⁊ in. c. cõstitut⁹. hen. bo. eo. de reli. do. dis. vlti. In ciuitate autẽ barch̃. est all'r statutũ. s. ꝙ emphi⁹ censuz soluere cessans per quoslibet ãnos in duplo cõdẽpnat̃ ⁊ nõ cadat in cõmissuz. ⁊ h̃ fundat̃ cõsuetudine hanc̃ scripta vt h̃r̃ in recognouer̃t p̃ceres. Jtẽ q; ille q̃ cessat ⁊c. Adde qõd scripsi. ff. vsa. cvj. de baiulijs. v. baiulias. i glosa. j. q. vi. ibi. in⁹. ꝙ nisi p̃stet pensionem ⁊c. ⁊. j. vsa. clj. Si q̃s accepit in glo. iij. cuz fuit remissi. ¶ Pone. Creditor a fideiussore debitũ suũ recupare nõ p̃ot. Quer̃it an sit creditori licitũ fideiussorẽ acupdare sine difidare eũ. distringẽdo ⁊ pignorando Dic̃ ja. de vallesica. ff. vsa. xlvij. cũctũ malum. in. q. jncipiẽti denq; q̃rit. v. p̃mum defiamẽts. ꝙ sic p hũc vsa. ⁊ bene. ⁊ per me ibidẽ sup vbo vel senior. in. q. xxiiij. v. p̃mũ defiamẽts ⁊c. ¶ Sz q̃ro q̃ sit forma huius difidamẽti. vide p ip̃m ja. de vallesica. in all'. vsa. xlvij. cũctũ malũ. in. q. que icipit. sz q̃rit que sit ⁊c. in p̃n. vbi idẽ p me sup dicto vbo vel senior. in. q. xxv. in p̃n. ¶ Et qz hic in vsa. p̃nti de pace et treuga expressa fit mẽtio. Idcirco q̃ro hic de vna notabili q. et mẽti tenẽda fm ja. de faro. et alios iur̃is peritos barch̃. An is q̃ a pace et treuga eiectus fuerit. et eo; qz monit⁹ sup q̃rela pacis et treuge sibi facta. j. xv. dies nõ paruit posit et debeat post lapsuz. xv. dier̃. et qualr̃ in pacẽ et treugã reduci Et videt expeditũ ꝙ in pacẽ et treugaz reduci neq̃at. donec dãpnũ datũ in duplũz restituerit. et expensas q̃s actor et vicari⁹ cũ tota pace fecerit in simplũ. simul cum pẽa. xx. solor. si miles. aut ciuis. aut hõ ville fuerit. vel. xl. solor si rusticus fuerit. vt est expressuz. in pace. Notũ sit cũct;. edita apud bertusaz. §. si vo p̃ceptã pacẽ. Sz cũ eiectus a pace et treuga emendare nõ habeat dãpnũ in q̃rela petitũ. sz solũ illũ ꝙ p vicariũ. habita sumaria informatõe. et pensatis negocij q̃litate. et cõditiõe p̃sonarũ fuerit declaratũ. vt in lr̃a dñi infãtis Alfonsi edita sup istis. cuius dat; fuit Tarrege. v. kls Martij. ano dñi. M. ccc⁹. xix. igr̃ ⁊c. ¶ Quid ergo fiet si eiect⁹ a pace ⁊ treuga ante hui⁹ declaratiõez dãpnũ petat se in treugam et pacem reduci. offerens se promptum restituere dãpnuz datum et omnia supradicta. confestim cuz

dãpnũ fuerit p vicariũ declaratũ. ppt qđ
strẽ mẽte ⁊ tenor pstiꝫ. paciũ ⁊ treuga-
rũ. pt pbabiliꝰ distiguí. q si eiect⁹ a pace ⁊
treuga ante declarationem dãpni. iuꝛ te
noꝛẽ dicte lre factã. cõpareat pſonaliꝰ co-
ram vicario. ⁊ in posse suo mittat pecuni-
am: aut bona mobilia sũmã in dicta q̃re-
la contẽtã bene capientia ⁊ valentia. nõ
p stando iuri. ſz p restituendo dãpnũ. cũ
declaratũ fuerit simul cum dupla ⁊ alijs
penis ⁊ expensis p̃dict⁊. q statim absq; a
lia cognitiõe sit reducẽdus in pacẽ. cuꝫ p
cũ nõ stetit. quo minꝰ realis restitutio fi-
at. Sed p vicariũ: q̃ dicti dãpni declarati
nẽ nõ fecit: aut forſan p partẽ: que eaꝫ fi-
ri nõ requisiuit. ⁊ sic nõ eiect⁹. ſz ipis vi-
cario aut actori est imputãdũ. vt in juri-
bus vulgat⁊. Si aũt post declarationem
dãpni factã dictã reductionẽ ipe eiectus
pſonaliꝰ comparẽs peteret. Credꝛem euꝫ
nõ debere sup hꝫ audiri: donec dãpna cuꝫ
dupla. ⁊ alijs penis integre restituisset. ⁊
p̃dicta in vtroq; casu locum hꝫre arbitroꝛ
vbi eiectus a pace ⁊ treuga soluẽdo fuerit
Si aũt soluẽdo nõ fuerit. credꝛeꝫ sufficere
q pſonã suã. ⁊ illa pauca mobilia. vel i
mobilia q̃ habet ponꝛet in posse vicarij
p satisfactiõe dãpni. duple penaruꝫ. ⁊ ex-
pensarũ p̃dictarũ. qm̃ satisfeẽ co mõ quo
pt. ⁊ tẽm satisfactiõem sufficiẽtẽ repu-
co. qm̃ aut illa pauca bona: q̃ in posse vi-
carij ponit: sufficiãt ad satisfactiõem pre-
dictoꝝ. ⁊ sic plena pt dici satisfactio fuis-
se facta. Alut nõ sufficiũt. ⁊ sic si bonis ce-
dit suffic̃ quo ad expensas q̃ nõ veniũt ex
delicto. vt. l. i. C. qui bo. ce. po. Quo ad dã
pnũ vero ⁊ penas p̃dictas: q̃ veniũt ex de-
licto potest iudex arbitrari. vt dãpnũ infe
rens satisfactiõem faciat in pſonã. cũ foꝛ
ſan in his bonoꝝ cessio non iuuaret. juꝛ
illud qui nõ habet in ere luat in coꝛpoꝛe.
quo in penis ex delictoꝛ venientibus locũ
habet. vt. ff. de in ius voc. l. fi. ⁊ de penis. l.
i. in fi. Et sic cũ pſonã suam posuerit in
posse vicarij suffic̃. cũ de ea poterit fieri sa
tisfactio. put vicariꝰ fuerit arbitratꝰ. ppt
qđ credꝛẽ. q statim q talis nõ soluẽdo ex
istẽs pſonã ⁊ bona q̃ hꝫ mittat in posse vi-
carij sit absq; aliqua cognitione in pace
reducendus ¶ Et si q̃s diceret q̃d sibi hec
reductio, pderet. cũ stare captus habebit.
donec vicarius arbitratꝰ fuerit satisfacti-
onẽ in pſonã pt rñderi q multũ. ex eo q̃a:
post reductiõem poterũt amici cũ iuuare
defendere: ⁊ sibi pbere consiliũ. auxiliũ et
fauoꝛẽ. qđ ante absq; licentia curie non li
ceret. ſz. de faro. qui supra. Adde qđ scpsi
ẽ. in vsa. iiij. hec sunt vsualia. sup vbo ĩ co
rũ patria. ⁊ in vsa. xiij. Rusticus interfec-
tus. v. plaga in glo. i. v. q̃ro ſz cũ. ⁊ in vsa.
lxv. Silꝰ mõ. sup vbo treuga. in. q. xij. ⁊ in
vsa. lxvj. moneta. sup vbo pacẽ ⁊ treugaꝫ.
⁊ in vsa. lxij. camini. i. ſz. sup vbo milites
in. q. q̃ incipit. ⁊ an bona. cũ. ij. q. seq̃nti.
⁊ j. in vsa. cxlij. cũ tpribus. v. penã illã. su-
per vbo qui treugã. Districtũ. vide qđ scri
psi. ẽ. in vsa. vj. Si q̃s se miserit in aguapt
v. requisitꝰ. sup verbo districtus. Pignus
¶ Nota q pignus. oris. p. o. exponit. i. fili
us vel amoꝛ. vel iudiciũ. ⁊ signũ amoris.
vel confederatio. ⁊ confirmatio amoris.
Vnde pignoꝛa. as. cõfederare. cõfirmare
amoꝛẽ inter alios. Pignus. eris. i. vadiuꝫ
⁊ ita sumit hꝫ. et hinc pignoꝛo. as. in pig-
nere ponere. vel in pignere hꝫre. sm Hug.
in deri. Vñ. v. pignoꝛa natoꝝ. ſz pignera
dicitoꝛerũ. Pignus dat. oris. si sit federis
vel amoꝛ⁊. Sed q: lex docuit pignꝰ p pig
noꝛe poit. De pignoꝛe et ypotheca. ⁊ dña
ipoꝝ. vide qđ scpsi. i. vsa. clvij. Hemini. v.
nulli in pma glo. dic vt ibi. Capc. vide qđ
nota. in. l. q̃diu. C. de distrac. pig. bertrã.
de seua. vbi no. dñi. et post cũ jolꝫ. de gau.
q si est aliq̃ res spãliꝰ obligata. illa põt vẽ-
di nec hꝫ respectus ad gñalem obligatio-
nẽ. qđ mẽti tene. Si vo. v. et est scda ps. in
qua habetur de pena non seruantis fide
iussoꝛeꝫ. indempnẽ. vide tertũ. Euenerit.

¶ Et sic nota ex h̄ tex. ꝙ offm̄ nemini dz esse dāpnosuz. sic dixi. s̄. e. vsa. in glo. i. in vj. nota. de hoc habes ꝯcor. ff. d̄ fur. l. si seruus cōis. §. ꝙ vero. vbi est tex. d̄ hoc. ⁊. iiij. q. iij. §. Itē in criminali. v̄. Itē venturis. ff. ad velley. l. ij. §. i. ⁊ ex̄ d̄ renū. c. sane. no. in. c. cū nō deceat. de elec̄. li. vj. in glo. i. et ꝑ ber. ⁊ hosti. in. c. ꝑuenit. ex̄ de fideius. super v̄bo dispendiū ⁊c̄. ¶ Nota scd̄o ex̄ tex. ꝙ q̄s premiū conseq̄ nō dz. ex quo penaz meret̄. vt. xvj. q. i. c. legi. ff. de nego. ge. l. siue hereditaria. ⁊ ex̄ de do. iter vi. ⁊ vxo. c. ⁊ si necesse. vbi de h̄. ¶ Nota tertio ꝙ nullus ex delicto fac̄ conditiōem suā meliorē vt dicto. c. legi: ⁊ ibi no. in glo. i.

Si quis seniorē suuz. cxxxv. Casus. Vassall⁹ dn̄z suū despiciēs. eiq̄z viliter rn̄dens. et dn̄m sup v̄o desmētiens. si dāpnū vassallus illico accepit. sibi dn̄s emēdare nō tenet̄. v̄m si dn̄s super nō vero. desmētitus est. vassallo dāpnum inde passo ⁊ desonorē emendare debet. h. d. Cōis dīo. scd̄a ibi. v̄. sinaūt. vide textū. Si q̄s. i. si aliq̄s. ¶ Quero nūquid vsa. h̄ habet locū in vassallis femineis sic̄ i masculis. sic ꝙ masculinū concipiat femininū. Rn̄deo nō. qꝛ nō cōgruit mulieribus talia ꝑagere. v̄m si fecerit est alit̄ arbitrio iudicꝫ puniēda. hoc itellige. si viliter sup vero desmēciat̄ dn̄m suū. al's sec⁹ si super nō v̄o. vt hec ex hoc vsa. colligūtur. qd̄ no. vide qd̄ scp̄si in alia materia. j. vsa. clj. Si q̄s accepit. in glo. ij. ⁊ vsa. clx. Si q̄s alie^m in glo. ij. Seniorē. i. dn̄m. Cui vassall⁹ fidē in oībus s̄uare dz. ꝑ hoc vide qd̄ scripsi j. vsa. cl. si senior. sup v̄bo baiulo. Sed tn̄ fallit hic p̄ter alias fallencias. s. ꝙ si verū nō fuerit. qd̄ dn̄s cōtra vassallū dixerit. qꝛ tūc ipune vas. poterit dn̄m desmētiri. ⁊ h̄ elicit̄ clare ex. v̄. sinaūt. j. e. vsa. qd̄ no. Despexerit. Sil'e v̄bum habes. s̄. in vsa. xxxix q̄ seniorem suū despexerit. vide qd̄ ibi scripsi. Viliter. i. sup̄be. iniuriose. repugnanter. inobediēter. ¶ Et nota ꝙ inobediēs duci vel p̄ncipi. aut eius dn̄o capite punitur. vt. ff. de re. mili. l. om̄e delictū. §. i. ⁊. ij. no. in. c. cū bone. ex̄ de eta. ⁊ quali. ⁊ in. c. i. de calūp. ꝑ ber. ⁊ host. ⁊ in. c. pz. ix. q. iij in glo. iij. ¶ Nota scd̄o ꝙ inobediēs patri morte punit̄. vt. lxxxvj. di. c. nō satꝫ. v̄. ceterū. Obediētia v̄o plusq̄ victima est. vt i c. illud. ex̄ de ma. ⁊ obe. vide qd̄ ibi not̄. ꝑ ber. hosti. jo. an. antho. de bu. ⁊ ny. de cicilia. ¶ Vel dic viliter. i. rebelliter. infidelr ea tn̄ infidelitate: q̄ induc̄ rebellionē siue bausiā. vt. s̄. in vsat̄. xl. q̄ se sciēte. ⁊ in vsa. xlj. de alijs nanq̄z bausijs. vide qd̄ in vtroq̄z vsa. scp̄si. Pro hoc vide bar. in. l. ij. coll'. xj. sup v̄bo rebell'. Respōderit. ¶ Nota ꝙ rn̄deo. es. idē est ꝙ repetēdo vocē reddere. vel cōsonare vel resistere. ⁊ sic sumit̄ hic. Vn̄ respōso. as. freq̄ntatiuuz rn̄dere. resistere. cōtradicere. ⁊ inde hoc rn̄sum. si. s̄m hug. in deri. c. spondeo. qd̄ sumit̄ in bona parte. vel in mala. jn bona. vt Job. ix. ibi rn̄dit eis ⁊c̄. ⁊ ibi rn̄dit hō ille. ⁊c̄. jn mala Jo. e. c. jbi rn̄derūt ⁊ dixerūt ei. ⁊c̄. cū suis infinitꝫ sil'ib⁹. ¶ Et sic no. ex his ⁊ ex vsa. isto. ꝙ nō solū vassallus: sꝫ etiā quiuis alius sup eo qd̄ v̄itate fulcit̄. molliter rn̄dere dz: ⁊ nō sup̄be. Nam mollis rn̄sio frangit irā. Durus s̄mo suscitat furorem. ait Salomō. ꝓuerb. c. xv. lingua em̄ mollis confringit duriciā. ꝓuerb. c. xxv. ¶ Nota etiā quēlibet debere esse inimicꝫ sup̄buz amicisq̄z ꝑhumilē. ⁊ q̄maxie dn̄o. vt hic. qm̄ deus resistit sup̄bis: hūilib⁹ autē dat gr̄am. Jac̄. c. iiij. ¶ Nota vlterius ꝙ quis alteri s̄m illi⁹ statū. ⁊ signāter dn̄o: vt hic rn̄dere dz. ꝑ quo. C. de trāsac. l. vt cōgruū responsum. ⁊. ff. de testa. l. domici⁹ labeo suauiter tn̄: et nō viliter vt hic fac̄ ad hoc. c. qui resistit. xj. q. iij. Euz. i. dn̄m. Desmētitus. ¶ Nota dn̄z qui v̄m asserit a vassallo desmentiri non debere. Et sic dicit hic ja. de vallesica. ꝙ desmentimentuz. qn̄ de

vo factū est punīr. vt hic. alīs si reptamen
tū nō est vm. nūc vassall⁹ desmētiēs dñm
nō punīr. vt. j. v. seq̄n. sin aūt ⁊c. vide. j. in
vsa. cxlij. cū ꝓpribus. v. adijcim⁹ q̄. vbi fit
mētio de sil'i desmētimēto. s. ex cā ꝓditio
nis tū. ⁊ q̄ fiat in pñtia reg̃: seu ꝓsonarū
illarū: q̄ ibi cōtinent' in. v. ſz eadem pena
inde ibi. i. incōtinēti. Nā que in cōtinēti
fiūt ineſſe vident'. vt. ff. si cer. pe. l. lecta. et
ex̄ō eleč. c. officij. ⁊ ibi no. Accepit. Sub.
a dño. vel a ſuis. vt. j. e. vſa. in fi. ibi quē il
le ⁊ ſui. ⁊c. ideo ſeq̄tur nullom⁹ ⁊c. ¶ Et
ſic nota q̄ hec dictio nll'om⁹ interdū no
tat ꝓ oīa negatiuā. i. oīno ⁊ penitus. ⁊ ſic
ſumīt hic. ⁊. xxviij. q. i. c. ſic em̄ ante fi. C.
de iurē iur̄. l. ſi q̄s. v. ſatis. ⁊. v. poſt. xiiij. di.
c. i. in fi. ff. ad tercull'. l. ij. §. confeſtim. xxiij.
q. iiij. c. ita plane poſt ꝑn. ⁊. ff. de pecul'. l.
⁊ ancillarū. in fi. interdū vero nō ꝓ oīa
negatiuā importat. vt ꝑz. ff. dele. ij. l. ſem
ꝓnius in fi. Ei. ſ. vaſſallo. Senior. i. dñs.
Verū. i. q̄ in vitate ſit ꝓbabiliꝝ illud ꝓ
quo vaſſallus a dño reptat⁹ eſt. Sinaut⁊c.
v. ⁊ eſt ſcda ꝑs. Et dic ſinaūr. i. ſed ſi aduer
ſatiue. dicendo ſed ſi ⁊ senior ⁊c. ⁊ ſic ſu
mīt hic. ⁊. C. d ſer. fugi. l. vlti. §. ſz ſi q̄dē. v.
ſmañt. ⁊. vij. q. i. c. paſtoral'. iur̄ fi. cuz ſuis
ſp. Senior. i. dñs. mētitus fuerit. ¶ Nota
q̄ mētit⁹ deriuat' a metior. tiris. i. cōtra mē
tez ire: ⁊ dicere. ſ. aliter dicere q̄ ꝑ in mente
eriſtimare. ſiue vm dicat. ſiue falſuz. vnō
⁊ dicēdo vm. quis pōt mētiri. ⁊ dicēdo fal
ſum ꝑt nō mētiri. vñ inter mētiri ⁊ mēda
ciū hec interptatio eſt. vñ dicit Nigidius
Qui mentit ipe nō fallit. Nec fallit inq̄
tū in ſe eſt. Dic em̄ ipe Nigidi⁹. vir bonus
dz ꝑſtare ne mentiat vir prudēs. ne mēdaci
um dicat. Ponit tū ſepe mētiri ꝓ falſum
dicere. vm hug. in deri. c. meminī iſti. Et
ſic ſumīt hic. q̄ mēti tene. ¶ Sed q̄ro ex̄
tertiū. q̄d ſi aduocat⁹ imponit falſitatē. vt
aliā turpē notā alicui. an ſecure ſibi dici
poſſit. tu mētiriz. Rñdeo ſic. vt no. ſpe. ti.
de aduocato. §. iaz nūc videndū. v. ſi vero
aliter. ¶ Iuxta q̄ q̄ro an de iure malicio
ſas cauillatōes aduerſarij ꝓ aliās malicio
ſas repellere poſſiz. Cōiter dr per doc. q̄
qui hz ius pōt ꝓtra malignū aduerſariuz
malignari. de hoc eſt glo. ſup vbo malig
nātiuz. in. c. cupientes. de eleč. li. vj. Ad ſ
c. nll's. iiij. q. iiij. Itē nō videt fraudē face
re. q̄ fraudē excludit. ff. de le. ij. l. cū pr̄. §. ti
cio. in fi. ſ tñ credo eſſe vm de iur̄ forī. nō
de iure poli. q̄m malefaciētib⁹ bñe facere
debem⁹. ⁊ maledicētib⁹ bñe dicere. vt ad
hec nos hortat' dñs nr̄ ieſus xp̄s. vt ſcribi
tur Luce. c. vj. vñ ꝑfect⁹ hō ꝑfectā vitā du
cere q̄rēs. cū inimicis malicioſis ꝑſeuera
re nō debet: imo ꝓ eis exorare. R. de area
Vide qō ſcḟi. ō. in vſa. xcix. trenga data.
ſup vbo fracta in. q. i. ⁊ vlti. ⁊. j. in vſa. clxj
Si q̄s ꝓ peccuniā in glo. vlti. in. q. i. hoīez
ſuū. i. vaſallū. Malū. i. dāpnū. qō inde va
ſallus fuerit paſſus ꝓcuia de cā. vt hic ſu
mīt. Et dic maluz. ſiue in corpe: ſiue i bo
nis illatū fuerit quōcunq̄z. ⁊ ita dicit hic
glo. ordinaria. ⁊ bñ. qō nota. vide in ſimi
li qō le. ⁊ ſcripſi. ō. in vſa. xlviij. cūctū malū
in glo. ij. Ille. i. dñs. Ei. ſ. vaſſallo.

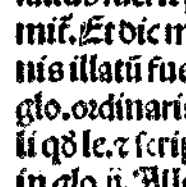

Ales vero. cxxvj.
Caſus. Miles de baudia ab
eius dño reptat⁹. quousq̄z a
reptamēto ſe purgauerit. de
aliis q̄rimonijs dño rñdere nō tenet': niſi
reptamēto ꝓus a dño ei reciſo. h. d. Non
diuidit: ſz vnū caſuz a rl'a huius vſa. exci
pit ibi. v. niſi senior ⁊c. Vide ter. Miles
vide qō ſcripſi. ō. cxiiij. aliuz nāq̄z in glo.
vlti. vero. ꝓ ſz. Et ſic cōtinuat' vſa. ō. pri.
hoc modo. Sz miles poſtq̄ ⁊c. Senior. i.
idest dño. de bauſia. Credo q̄ in hoc caſu
loquit' de baudia maxima: q̄ redirigi nō
pōt. de q̄ hr̄. ō. vſat. xl. qui ſe ſciente. Sec⁹
d alia baudia. q̄ redirigi pōt. vel emēdari.
⁊ in hac vaſſallus facta iur̄ firma dño ag
dit. vt. ō. vſa. xlj. de alijs nāq̄z bauſijs. nīſi
quod in vtroq̄z vſa. ſcripſi. Querimonijs

i.q̄relis. Sub. siue ciuilib⁹ siue criminalibus. qd̄ nota. Adde qd̄ scp̄si. s̄. vsa. cxxj. Si quis dixerit in glo. pl't. Expiauerit. i. purgauerit p̄ belluz. siue duelluz. cū bausia sit vn⁹ de tribus casibus p̄ quos seu alterū ex ip̄is indicit̄ bellū. De q̄bus habes in ꝯsue. barch̄. c. xliij. Item ꝙ nēo pōt ꝛc. vbi hr̄ ꝙ null⁹ reptare pōt quēq̄: nisi tantū de treug⁹ fract⁹. vel bausia. vel traditione. ja. de vallesica. Ac tñ duella ꝛ alie purgatiōes vulgares ꝓhibite sunt. Ratio qꝛ p̄ eas sepe dāpnat̄ absoluēdus: ꝛ deus tēptari videt̄. vt ex̄ de pur. vul. c. i. ij. ꝛ. iij. vide qd̄ no. p̄ hen. bo. in. c. i. ex̄ de treug. ꝛ pace. v̄. si v̄o q̄rat̄ de duello ꝛc. qd̄q̄ le. ꝛ scripsi. s̄. in vsa. xliij. Si q̄s in curia. De iure tñ vsaticoꝝ ꝛ cathalonie duellū est p̄missuz. vt in libello de bataya p̄ totū. ꝛ. s̄. in vsa°. xxvij. bataya. vide qd̄ ibi scp̄si. ꝛ in vsatic̄. cxxiij. xp̄iani. sup̄ verbo Sarraceni. Tene tñ qd̄ prius dictū est. nā tucius est ad salutem aīe. al's etem̄ totū aliud nō est nisi tifilibifi. De hui⁹ aūt materia duelli vide aliq̄tuluz p̄ jo. fab. insti. de here. q̄ ab ite. defe. in glo. jdeo dic̄. ꝛ p̄ Pe. jac̄. in libello suo plenissime. ti. de duello seu pugna: p̄ totū. Adde qd̄ scp̄si. s̄. in vsa. xxiiij. Placitū mandet̄ sup̄ v̄bo militibus. in. q. xxix. ibi duella v̄o ꝛc. ¶ Et nota ꝙ q̄dā dicunt ꝙ bellum olim dicebāt duelluz. q. duorū bellū. jdeo dicit̄ a duo. qꝛ due sunt partes dimicātium: qꝛ alterū fac̄ victorē: ꝛ alteꝝ victū. Et difert belluz a pugna ꝛ a prelio. pugna est q̄ fit pugnis. preliū primus cōflictus. belluz totus cōflictus. Itē belluz dꝛ vniuersum vt punic⁹: quasi totū tēpus guerre. dꝛ belluz: cui⁹ partes sunt pugne. Itē in vna pugna multa sunt prelia. aliud est in cornibus. aliud in me°. aliud in extrema acie gerit̄ bellū. igitur totum est pugna. vnius diei. prelium pars pugne. Item bellum ꝛ tumultus differunt. q̄a bellum contra hostes. tumultus qui ciuis seditiōe concitat̄. Nam sedicio est discensio ciuiū dicta. qꝛ seorsum alij ad alios erāt. Alij dicūt discensionē aīoꝝ sedicionē vocari. quā greci diastasim vocāt. jtē bellum potest esse vt tumultus nō sit. tumultus sine bello esse nō pōt. Quid eniz aliud est tumult⁹ nisi p̄turbatio tanta vt maior timor oriat̄: ꝛ dꝛ tumult⁹. q. timor multus. ꝛ est grauior tumult⁹. q̄ belluz. qꝛ in bello vocatiōes valent. in tumultu nō valent. s̄m hug⁹. in deriua. c. bonus in fine. vide qd̄ scp̄si. s̄. in vsa. lxx. comunia. i. R̄. sup̄ verbo in caualcatas. Nisi. ¶ Nota ꝙ huius dictio nisi exceptiue ponit̄ h̄ ꝛ ita scp̄si. s̄. in. e. vsa. in glo. i. post casum summa^m. ꝛ de hui⁹ dictiōe. vide qd̄ scripsi. s̄. in vsa. cxxxij. Constituerūt igit̄. v̄. ꝛ senior in glo. i. Senior. i. dñs.

Onstituerunt etiam. cxxxvij. Casus. Maiores cū minoribus causaz habētes. per se iurare debēt. si minores illis pares habēt. al's minores iurare tenent̄ per se. ꝛ maiores per pares. hoc tñ deficiente iuramētū ex vtraq̄z parte p̄ singulos xp̄ianos. ꝛ illoꝝ vassallos debet p̄stari. in cōibus v̄o causis. in q̄bus dñiuz nullus habet. hoc dūtaxat statuēdo. h. d. Et habet q̄tuor partes: ꝓut satis clare de se mōstrat̄. p̄ma in prin. scd̄a ibi. v̄. sin āt iurent. tertia ibi. v̄. si hoc totū. q̄rta ibi. v̄. hoc nēpe. vide tex^m. vt si. ¶ Nota ꝙ hec dictio vt expressiuuz est veritatis. vt hic. sic xxj. q. i. c. relatio. v̄. qui icq̄d s̄m arch̄. xvj. q. i. §. qd̄ aūt. in p̄n. ꝛ. c. nulli ep̄oꝝ. v̄. sed cuz optim⁹. ꝛ. c. ad hoc. i. R̄. ¶ Nota scd̄o ꝙ vt etiā ordinē cōtractus significat. vt not⁹. p̄ bal. in li. feu. ti. q̄d p̄ce. debe. īuesti. an. fideli. c. duo in. q. que incipit. que est ratio v̄. tertia ratio. Et ita similiter potest sumi hic. naz vsati. iste ecerto et lucidissime dat ordinē in dādo intellectum sui ip̄ius ꝛ sic seq̄tur in lr̄a. vt si maiores ꝛc. Ob qd̄ lege eā suspensiue de. v̄. in versum vsq̄z ad

finē. dicas tñ ꝙ ista dictō si ꝯdicionaliter sumit̄ hic. ⁊ nō causatiue. ita sumit̄. j. v. seq̄nti incipiēti sinautē. q̄ exponit̄ ꝓ si ⁊ sz pari modo sumit̄ si ꝯdcōnaliter. j. c. v. si h̄ totū. qd̄ nota. Maiores. s. nobilitate. dignitate. antiq̄tate. sciētia. vt. ij. q. vij. c. q̄rēdū. ⁊. c. criminationes. notat̄. ij. di. c. i. in glo. vlti. qd̄ nota. Cū minoribꝰ. i. inferioribꝰ. Causam. sub. tā ciuilē q̄ crimialez. vide qd̄ le. ⁊ scp̄si. j. ī vsa. clvj. oēs cause. super v̄bo cause. Inter eos. s. maiores ⁊ minores Semetipsos. s. ꝑsonoliter ⁊ nō ꝑ ꝓcuratorez. qd̄ est ꝯ. c. nullā. d̄ iur̄. calūp. li. vj. Sz tu dicas ꝙ h̄ vsa. nō loq̄tur in tali iuramēto. sz in decisorio tm̄. Et h̄ innuūt v̄ba. iudicata fuerīt. q̄ supra p̄cedūt. Ob qd̄ dic iudicata fuerīt. i. deleta vl̄ remissa fuerint a ꝑte ꝑti. vel a iudice. ꝓ hoc fac̄ qd̄ le. ⁊ no. ꝑ ber. hosti. jo. an. antho. de bu. et ni. de cicilia. in. c. vlti. ex̄ d̄ iur̄iur̄. Si aūt vis tenere ꝙ hic vsa. etiā hēat locū in iuramēto calūpnie nō improbo. cū sit de credulitate. vl̄ suo sciente. Sup quo vide qd̄ no. ꝑ ja. de mō. iu. ⁊ me. s̄. in vsa. xlviiij. sacramentū sit. De materia v̄o huius calūpnie iuramēti. vide qd̄ scp̄si. j. ī vsa. cxliiij. qm̄ ex conq̄stiōe. ij. sup v̄bo in oībus causis. Si mīores. i. inferiores. Illoꝝ. s. maioꝝ. Jurēt. i. iuramētū p̄stēt. Sinaūt. v. ⁊ est scd̄a ꝑs. Eis. s. minoribꝰ. Illoꝝ. s. mīorū. Qui. s. ꝯsimiles. Illis. s. mīoribꝰ. Illi s. mīores. Eis. s. maioribus. ¶ Et nota ex h̄ v. ꝙ si causa ducit̄ inter nobilē ⁊ militē nobilis nō iurat ꝑ se. sed ꝑ parem. Debēt. ¶ Nota ꝙ v̄bū debet necēitatē importat. ⁊ ita sumit̄ h̄. Verbū aūt potest nō vt no. ꝑ jo. an. in nouella. in. c. no solū. in p̄n. in v̄bo debēt. de ap. li. vj. vide qd̄ no. hosti. ī c. i. in fi. in v̄bo debet. ex̄ de do. ⁊ cōtu. De his v̄o v̄bis debet ⁊ potest. vide plene per bar. in repetic̄. l. creditores. C. d̄ pig. qd̄q̄ scp̄si de v̄bo debet. s̄. in vsa. xliiij. sil̄r ⁊ si senior. sup v̄bo debet. ⁊ ī vsa. xxiij. oēs hoīes i. in glo. iij. ⁊ in vsa. xciij. Ex magnatibꝰ. ī glo. penl̄. Si h̄ totū. v. et est tertia ꝑs. Ill̄. scz maioribꝰ ⁊ mīoribꝰ. Utraq̄ ꝑte. s. maioꝝ ⁊ minoꝝ. Fiāt. i. p̄stent̄. Xp̄iani. i. fid̄ digni ac bone vite. grauesq̄ ⁊ om̄i exceptione maiores. Illoꝝ. s. maioꝝ ⁊ minoꝝ. ꝓprij solidi ⁊ affocati Hoc nēpe. v. ⁊ est q̄rta ꝑs. Nempe. Nota ꝙ hec dictio nēpe sumit̄ h̄ ꝓ certe. sic. l. di. c. de his v̄o. añ mediū. s̄m pe. mediolaneñ. ⁊. ff. de fideius. l. si ita stipulatus a seyo. ⁊ ibi nota. Cōibꝰ placitis. i. cōibus caus̄. sub. ciuilibꝰ ⁊ crimialibus. nō intelligas tñ ꝙ sint feudales cause. aut emphiteoticarie. nā tūc secus. ꝓ h̄ vide qd̄ no. per ja. d̄ mon. iu. ⁊ me s̄. vsa. xliiij. sil̄r et si senior. ⁊ qd̄ legit̄ in cōme. P. albti. c. xvij. Si alodiariꝰ fuerit. vide etiā circa hūc tex. c. placita. xv. q. iiij. cū ibi notatis. ꝑ glo. ⁊ archid̄. Et hēs simile s̄. vsa. xxviij. d̄ om̄ibus nāq̄. in p̄n. vid̄ qd̄ ibi no. ꝑ ip̄m ja. de mon. iu. ja. de vallesi. glosamq̄ antiquā. ⁊ per me.

De intestat̄ cxxxviij. Casus. In bonis. s. mobilibus rustici intestati dñs iure dñij indubie tertiā ꝯseq̄t̄ ꝑtē. Et idē ī vxore ītestata. vl̄ alia ml̄iere d̄ redēptione ꝓuisum est. h. d. Partes de se patent. vide tex. cū sua glo. qm̄ famosissimus est vsa. h̄. ⁊ vulgatus. Discessis. al's decessis. ¶ Quero p̄mo an de bonis exorqui vel ītestati debeāt deduci debita et legata ⁊ ꝙ postea d̄ residuis bonis debeat̄ exorq̄a vel ītestia. si ītestatus decesserit rusticꝰ. De h̄ scp̄si. s̄. vsa. cviiij. de rebus ⁊ facultatibus. sup v̄bo exorchis. q. xiij. dic vt ibi. vide etiam quod ī eodem vsa. no. per ja. de mon. iu. ja. de vallesica. ⁊ ꝑ me. qm̄ multa bona st̄ ⁊ vtilia. ¶ Quero. ij. an de illo q̄ non p̄t testari. vt filiuffa. pupillꝰ vl̄ furiosus debeat̄ dño intestia. R̄o sic. naz intestia sicuti exorq̄a debet̄ dño in bonis pupilli filijfa. vel furiosi. cū dñs succedat in illa ꝑte in qua succederēt filij si essent.

vt denotãt ꝟba vſa.cviiij.de rebus. ꝓ hꝫ facit notabiliter qꝺ ſcꝑſi ibi in eoꝺẽ vſa. ſup ꝟbo erozchis.q.iiij.circa fi. ⁊ in hꝫ reſiꝺet ibi ja.de mõ.iu.p ⁊ ꝯ vide.j.in.e.glo.ĩ.q. iiij.ſed tu dic vt hic habeꝯ. ⁊ ita ſcꝑſi ibi ⁊ bñ.qꝺ no. ¶ Quero 3º.ecce ꝙ ticiꝰ ĩ ſuo vltio teſtõ mãdauit ticiã eiꝰ filiã impubẽ rẽ dotari ⁊ hereditari de bonis ſuis ad cognitiõz amicoꝝ ſuoꝝ.⁊ ꝑm vires ꝓmonij ipius ticij ⁊ bonoꝝ eiuſdẽ.poſtea moztuo iam dicto ticio:mortua fuit dicta ticia adhuc exiſtẽs ipubes.⁊ in etate.ix.annoꝝ.qm̃ ipa ticia nulluz ꝓdidit teſtm̃. ſic nec potuit. Abbas loci ſci biſuldini petit ⁊ nitiꝯ hꝝe inteſtiã de bonis ipius ticie.⁊ de eiꝰ ltima quã dicit ⁊ ꝓtendit eidẽ ticie cõpetijſſe ⁊ ꝓtinuiſſe in dictz ꝓmonio ⁊ bonis ꝓdicti ticij. Queriꝯ an dictꝰ abbas bñ dicat.⁊ an cũ bona ꝓſciẽtia ꝓdictã iteſtiã petere ⁊ hꝝe poſſit.⁊ ſalua maiozi deliberatione viꝺz dicendũ ꝙ nõ. Et ad dicendũ moueoꝝ iuribꝰ ⁊ rõnibꝰ q̃ ſequunꝯ Tũ qꝝ ticia q̃ nõ poterat etiã ſi vellet etate ꝓhibente cõdere teſtm̃ nõ potuit. neq; ꝓt dici mozтua iteſtata. vt.ff.de ſu. ⁊ legi. here.l.i. Itẽ ceſſante cã ꝓſuetudinis huiꝰ patrie.q̃ ꝓſuetudo inducit ipaz inteſtiaz. debz ceſſare ipa ꝓſuetudo et inteſtia. Cauſa aũt dicte iteſtie fuit negligẽtia teſtãdi ruſticoꝝ hoim ſolidoꝝ q̃ negligẽtes erãt ĩ teſtãdo. ⁊ ꝓpter eoꝝ negligentiã ⁊ iteſtiã gñabaꝯ diſcoꝛdia inter eos filios.⁊ cõtentio ſup mãſis ⁊ bonis ſuis. ex qua contẽtione ipi manſi veniebãt ad deterioꝛatõz ⁊ per ꝓñs dñi ipoꝝ hoim ⁊ mãſoꝝ dãpnificabanꝯ. et ꝓpter hꝫ fuit data inteſtia.et pẽa ſoluẽde inteſtie introducta ĩ hac patria. Sz ꝓdicta cauſa.ſ.negligẽtia teſtãdi nõ ꝓt hꝝe locũ in dicta ticia. nec ĩ aliquo impubere. Ergo per ꝓñs dicta inteſtia.q̃ eſt pena dicte negligẽtie. Hec obſtãt iura ſi q̃ ſint q̃ dicãt ꝙ impuberes ⁊ furioſi ⁊ ſi mulieꝛes habenꝯ ꝓ inteſtatis.qꝛ illa iura loquunꝯ in materia fauoꝛabili ĩ comoduz ⁊ puiſionẽ ipoꝝ impuberũ ⁊ furioſoꝝ Nos aũt in nr̃o caſu loq̃mur in materia plurimũ odioſa ⁊ penali.q̃ eſt ꝓ ꝓñs reſtrigenda. vt.ff.de li.⁊ poſtu.l.cũ q̃dã. Itẽ ex quo dictus ticiꝰ nihil certũ de bonis ſuis triauit dicte ticie:nõ ꝓt dici ꝓꝛpe ꝙ ipa ticia aliq̃ bona habuerit.et ſic ꝺ eo qꝺ nõ eſt:nõ debeꝯ neq; ꝓt deberi inteſtia ⁊ ppẽ hꝫ fuit in hac patria taliter obſuatũ. ꝙ in tali caſu quo pr̃ nullã certam q̃titatẽ bonoꝝ dimiſit filijs ſuis. ꝙ ꝓtextu inteſtie taliũ filioꝝ:etiã ſi moꝛianꝯ iteſtati ĩ etate pfecta.xij.vel.xiiij.annoꝝ. vel etiã.l.annoꝝ.ꝙ nõ debeꝯ dñis eoꝝ de ltima ipoꝝũ filioꝝ nõ detracta aliq̃ inteſtia. et hec cõſuetudo fuit ſemp vt ꝓdicꝯ obſuata Et ſi q̃ ſint dñi qui iſtã cõſuetudinẽ infregerit ⁊ ꝯeam de ꝓdictis ltimis.nec de triatz habuerint et hñt.vel etiã ab impuberibꝰ certe peccauerũt ⁊ peccãt. ⁊ tenenꝯ ad reſtitutionẽ. ꝑſertim qꝛ per eiꝰ potentiã cũ ſubditi ſui nõ potuerũt.nec auſi fuerunt reſiſtere.hec fecerũt.⁊ ſic nõ potuerunt. neq; ꝓñt ꝑſcribere.ſaltim quo ad deũ verũ iudicẽ Itẽ eſto ꝙ aliq̃ dñi fuiſſent de ꝓdictz vſi ⁊ ꝓſueti. nõ tñ ppter hꝫ eſt alijs dñis licitũ extendere ipz vſum ad ſuos homies. qꝛ ꝓſuetudo vnius loci ꝑtim oneroſa et odioſa nõ ꝓt nec debz ad alia loca. vel ad alias ꝑſonas extendi. iuxta notata p jnñ in.c.dilecto.ex ꝺ offi.archi. Et hec videnꝯ mihi ꝟa et vtilia aĩe dicti abbatz. ꝑtim cũ ipe ſit ꝓſona religioſa ⁊ timẽs deũ.⁊ q̃ moꝛe apl'oꝝ xp̃i:oĩa terrena p xp̃i amoꝛe et noie dei reliq̃t. vide ſiĩe in.l.iteſtato parente.ff.de legi.tu.et inſti.de here. q̃ ab ite.deferꝛi.in ꝓn. Gꝰ domẽge.ll'. doctoꝝ.ciuis Berũde. ¶ Quero q̃rto.an pupillus ſiue impubes iteſtatꝰ dici poſſit. Et viꝺz ꝙ ſic.nã inteſtatꝰ ꝺz q̃ aut oĩno teſtm̃ non feꝯ aut nõ iure feciſſet. Itẽ id qꝺ dicꝯ pactũ ruptũ ve eſt. Aut ſi nemo ex eo heres extitit. vt inſti.ꝺ here.q̃ ab inte.defe.ĩ ꝓn. ff.de ꝟ.ſig.l.inteſtatus. Ceterũ etiã q̃ te-

ſtari nō potuit. vtputa ipubes. furioſus. vel cui bonis eſt interdictū ꝓpter nō dē i-teſtatus. Sz tñ hos ꝓ inteſtatꝫ accipe debemus. ff. de ſuis ⁊ legi. here. l. i. Item qui expoſt facto teſtō decedit inteſtatꝰ ꝓ q̄relaz expugnato teſtō. vel per bo. po. ⁊ ta. vt. C. de collac̄. l. vt liberis. Item q̄ filijs ſuis in teſtamēto tutores nō decidit dē inteſtatꝰ. ff. de legi. tu. l. inteſtato. §. inteſtatꝰ. Et q̄ ꝓpter pupillus dicaſ inteſtatꝰ. vidē. ff. q̄ pe. tu. l credendū. §. hec autē mater. ar. ꝯ q̄ pupillus nō dicaſ inteſtatus. C. de inoffi. te. l. ſi q̄s ſuo. in fi. ff. de vſuſ. l. cū q̄dā. §. ſi pupillo. ff. de inoffi. te. l. poſtumꝰ. i. fi. ⁊ dē acqui. here. l. iiij. quēad. te. ap. l. ij. ⁊ melꝰ. ff de reg. iuſ. l. q̄rerū natura. Nā ꝓpe ⁊ de inteſtatus dē ille q̄ teſtm̄ facere ꝑt. ⁊ nō vult vt no. C. de iuſ. deli. l. cū antiq̄oribꝰ. i gl. veluti cum pr̄ ⁊c. ⁊ ad b̄ inſti. de here. q̄ ab inte. defe. in glo. ij. ⁊. ff. de ſuis ⁊ legi. heſ l. i. Et hanc opi. tenēt Rap. ⁊ pe. de bell. ꝓ ti. ff. de legi. tu. l. inteſtato. vnde inteſtabilis nō ꝑt dici inteſtatus. vt no. ꝓ chi. C. q̄ te. fa. po. l. ſi is q̄. v. vlti. R. de area. Quid dicendū. dicas q̄ ꝓma opīo verior eſt dē iure vſaticoꝝ. ꝓ b̄ facē qđ dixi. ē. e. glo. ī. q. ij. Seda vo opīo eſt equior ⁊ melior de iure cōi. ⁊ ſic ſecus de iure cōi eſt. ⁊ ſecꝰ de iure vſaticoꝝ. ⁊ hāc tene indubitāter. ¶ Quero. v. pone q̄ filiuſfa. q̄ hz mobilia bona aduēticia decedit inteſtatꝰ. nūq̄d ī illa tertia ꝑte dño cōpetēti hēbit ꝑ vſūfructum vidē q̄ ſic. C. de bonꝝ. li. l. i. Sed ꝯ. vidē. nā illa ꝑs reputaſ peculiū dñi. ⁊ quo ad illō eſt in ptāte dñi. ⁊ ſic nō ꝑt eſſe in ptāte patris. ar. C. de agr̄. ⁊ cenſi. l. ne diuciꝰ. li. xj ff. de adul. l. ſic euenit. ꝓ b̄ q̄ dñs ꝑfertur patri. in feu. hic finiſ lex. c. fi. §. ꝓtra. ⁊ eſt glo. q̄ originarius nō hz filiū in ptāte. in decre. xxxij. q. iij. c. patrē. in glo. ij. v. nūq̄d originarius. Nā etiā in libro in ptāte patris ꝓſtituto remanent ſalua iura patrono. ar. ff. de adop. l. vlt. qđ credo idē ī filijs ruſticoꝝ huius terre. vt quantū ad ea in q̄bus dñs hz ius ſint in ptāte dñi. ⁊ q̄tuz ad ea q̄ nō competūt dño ſint in ptāte patr̄. ar. eoꝝ q̄ notāſ in. c. cū capella. ex de ꝓuile. in glo. vna. Et ita vidē hr̄e dupler peculiū. qđ nō eſt abſonū iuri. nā dē iuſ vna ⁊ eadē ꝑſona ꝑt duplex peculiū hr̄e. C. de inoffi. te. l. fi. circa fi. ⁊. ff. de pecul. l. hic q̄riſ. §. i. Item credo q̄ pater nō hz vſuzfructum in feudo. vel mālata filij aduēticia vt in feu. de no. bñfi. inueſti. c. fi. cū glo. R. de area. idē b̄ ja. de valleſica. ¶ Quero. vj. pone q̄ aliq̄s fecit teſtm̄ coꝝ teſtibus qđ nō fuit ſcptū. vl fuit ſcptū ꝓ manū ꝓuatā nunq̄d vidē decedere inteſtatꝰ. ad hoc vt teneaſ dē ſi teſtia. Et tenēt ſapientes Berūd. q̄ nō. dū tñ talis voluntas coꝝ iudice publicet. vt fiat teſtm̄ ſacramentale. ex ea vt notaſ q̄liter debet fieri publicatio. C. de teſta. l. hac ꝓſultiſſima. §. fi. i glo. q̄ incipit. hic no. Nā tale teſtm̄ ꝑt dici nūcupatiuū ⁊ ſic talis vidē nuncupatiuo modo teſtari. ſi talis volūtas vt dictū eſt coꝝ iudice ordinario publicet. C. de teſta. l. publicati. ⁊. l. teſtamēta. C. de edic. diui adri. tol. l. fi. circa medi ū. in glo. ſup vbo depoſitō nibus. Et ſufficit ſi ſint. v. teſtes. nā licet codicillās videaſ decedere inteſtatꝰ. ff. de iuſ codicil. l. ab inteſtato. ⁊. ff. fa. her. l. ex ꝑte. §. inteſtato. verūtñ largo ſumpto vocabulo teſtm̄ appellaſ. inſti. de codicill. ī ꝓn Ideoq̄ in b̄ caſu nō ſoluet inteſtia. eſt hic vſa. ſit cōtra ius cōe. ⁊ ideo reſtrīgēdꝰ. ar. C. de inoffi. te. l. ſi q̄n. ff. de le. i. l. q̄d ergo. ⁊ vidē ter. in. §. inteſtato. ē. all. Et dō domēge qui ſupra. idem ꝓ oſa. R. de area. q̄ ſimilē b̄ fabricauit q̄ſtionē. Et idē etiaz b̄ ⁊ plixius. ja. de valleſica. ¶ Quero. vij. q̄d ſiq̄s moriſ inteſtatꝰ qui nunq̄ habuit vxoreꝫ ſiue filios. nūq̄d hēbit tūc dñs taliū aliq̄d iure ītеſtie. videſ q̄ nō. q̄ vſa. b̄ nō dicit. Et hoc qđ dicit vſa. eſt q̄daz fuitus cōſtituta a ꝓncipe quā habēt dñi in rebꝰ ſuoꝝ hoīm ⁊ eſt cōtra iuris ratiōz introducta. ⁊ cōtra hoīm libertatē. Et qđ cōtra iu

nis rationē introducti eſt: non eſt trahendum ad pñtiã. vt. ff. de legi. l. qđ vero. Preterea ſemp libertati fauẽdũ eſt. ⁊ pro ipa iudicandũ. facit. ff. de manu. te. l. añpenũ ff. de regu. iuꝛ. l. libertas. ⁊ xij. q. ij. c. cũ redemptor. Bꝛtrãdus ð ſeua. de hoc eſt caſus j. in cõme. P. albti. c. lxxx. ſi aliqs q̃ nunq̃ ⁊c. cõtrariũ ẽ vitas. ⁊ hoc iure vtimur. p hꝫ fac qđ ſcripſi. ſ. e. glo. in. q. ij. ⁊ ita tene.

¶ Quero. viij. q̃d ſi dicã relinquo tibi tertiã ptem bonoꝝ. nunq̃d deducit̃ es alienũ. vtiq;. Sed q̃d ſi tertiã ptem rerũ mearũ. mime. ff. de vſufru. le. l. vlti. Bꝛtrãdus ð ſeua. de hꝫ vide qđ no. per bar. in dicta. l. vlti. Appellatiõe em̃ rerũ cauſe et iura cõtinent̃. vt. ff. de ver. ſig. l. rei. ⁊ mobilia ⁊ immobilia. continent̃. vt inſti. de fideicõ. here. §. ſi q̃s. ⁊ inſti. ð ſingulis rebus. in pn. ⁊. ff. de teſta. milit. l. ſi certarũ rerũ. in pn. vide ibi bal. ¶ Quero. ix. q̃d ſi filiꝰ cuiꝰdã ruſtici mortuo pr̃e hẽbat q̃dã bona. mortuus eſt in aliquo loco regꝫ ab inteſtato. cũ nõ hẽbat ibi domiciliũ verũ interptatiuũ ſeu pſumptiuũ. niſi q̃ ſe collocabat. nũc cũ iſto. nũc cũ illo. modo q̃rit̃ q̃s dꝫ hr̃e inteſtiã. an dñs rer. vel dñs manſi vnde fuit oriũdus. Et vidꝛ q̃ dñs rer debeat illã habere. qm̃ potuit ſibi iſte q̃ mortuus eſt puidere: cõdendo teſtamentum ne ab inteſtato moꝛeretur. cum eſſet in etate et haberet teſtam̃ti factiõꝫ. Et qꝛ nõ pdidit fuit in culpa. ⁊ deliq̃t. vnde debuit punire. ibi vbi deliq̃t. vt. C. vbi ð cri. agi. opoꝛ. auten. qua in puicia. Preterea ſic rõne contractꝰ ſortit̃ quis foꝝ. vt. ff. ð iudi. l. heres abſens. §. ſed q̃s tutelã. ⁊ no. p azo. in ſũa. ti. de iuriſd. om. iu. §. ſortit̃. ita ꝑ a ſimili videt̃ q̃ rõne mortis dñs rer inteſtiã hẽat ⁊ conſequat̃ ſicut iudex iuriſdictionẽ rõne ꝓtractus. qm̃ de ſimilibus ad ſil̃ia pcedẽ dũ eſt. ⁊ de ſimilibus ſil̃e eſt iudiciũ. ff. ad l. acq̃. l. illud. ⁊ ex̃ ð tranſla. epi. c. inter coꝛporalia. circa mediũ. vr̃ mihi q̃ dñs vnde fuit oriũdus debeat hr̃e. Bꝛtrãdus de ſeua Pꝛo hac opinione eſt caſus. j. in cõme. P albꝰ. c. lxxxj. Jtẽ ſi aliqs filiꝰ ⁊c. ¶ Quero. x. q̃d de inteſtatis nobilibus. vel militibꝰ dic vt. ſ. vſa. lxviij. jtẽ ſtatuerũt. ij. vide qđ ibi no. per ja. de mõ. iu. ⁊ ja. de valleſica. ⁊ me. qm̃ ab ipis ⁊ me ðr q̃ ille vſa. nõ ſer natur. hꝫ intellige verũ vſq; ad v. de mobilibus. put ibi refert idẽ ja. de valleſic. Nã tã milites q̃ burgẽſes nõ ſolũ de mobilibus. licet ſint eroꝛchi vel inteſtati. ſꝫ etiã de eoꝝ alodijs diſponũt vt volunt. Et ita longiſſimo tp̃re vſi fuerũt. ⁊ nunc vtunt̃ pacifice ⁊ quiete. ac etiã pncipe ſciente ⁊ patiente. ⁊ in aliquo nõ ꝓtradicente. ⁊ ſic mime ſunt mutanda q̃ interp̃tatiões certã ſemp habuerũt. vt. ff. ð legi. l. minime. ⁊ ſic ſuatur ⁊ bñ. ¶ Quero. xj. ecce q̃ ĩ aliquibus ptibus cathalonie eccl̃ia parrochialis ex cõſuetudine hꝫ tertiã ptem de oñibus bonis mobilibꝰ parrochianoꝝ ab inteſtato decedentiũ. q̃ ipis mortuis ſacerdotes ſiue rectoꝛes inũgũt her̃dibꝰ ipoꝝ. vel alijs pſonis quarũ interſit. vt reuelent eis omnia mobilia. adeo vt ĩnõ p dictam tertiã hr̃e poſſint. nunq̃d valet cõſuetudo hec. ℞o nõ credo q̃ hec cõſuetudo p̃iudicare debeat iuri cõmuni. niſi pacifice ⁊ ltĩmo tp̃re ſit p̃ſcripta. vel in ꝓtradictorio iudicio obtenta. vel auct̃e ſedis apoſtolice cõfirmata. nec credo ꝓſtitutõꝫ archiepoꝝ vel epoꝝ ad hoc ſufficere. niſi adſit cõſenſus ⁊ volũtas ſubditoꝝ quos tangit. vt hꝫ no. in ſũma. R. de pẽna fortiti. de ſepul. §. jtez de q̃bus rebus in glo. ſi de cõſuetudine. ⁊c. Cõtrariũ notat jnno. in. c. ad apl̃ice. ex̃ ð ſimo. iuꝝ pn. pme glc. v. dicimus tñ. Dñs hoſti. notat q̃ valz talis cõſuetudo ſi ſit p̃ſcpta. vt no. in ſũma. ti. de na. ex li. ven. §. fi. circa fi. ⁊ ti. de cẽſi. §. quis cenſus. v. q̃d ſi ruſticus. p hoc q̃a diuina ꝓſuetudo eccl̃ie licet ſit contraria rationi tñ ſuãda eſt. vt no. xvj. q. iij. c. ĩter cetera. in glo. i. Jtem canõ dicit q̃ nihil debet hr̃i a defũcto: niſi qđ legauerit. xiij

q.ij.c.p̄cipiendū.⁊.c.p̄ce. Quidā ꝙ nō va
let talis consuetudo.qꝛ est ꝯtra ius cōe. vt
no.archid.in.c.cōsuetudo.xij.di. in penl.
⁊ vlti.glo.⁊ jnno.in.c.ad nostrā.ex̄ de ꝓ
ba.⁊.c.fi. de cōsue. Jtē ꝓ hoc fac̄ bn̄ p̄dcā
nota.jnno.jtē qꝛ nihil a defuncto dꝫ hr̄i.
vt dictū est. Jtē qꝛ ciuilis rō naturalia iu
ra corrūpe non p̄t.ff.de capi. dimi.l. eos.
hosti.tenet exp̄sse q̄tū ad lectū in quo ia
cebat defunctus ꝙ valebat cōsuetudo vt
dicit se iudicasse.vt no.ip̄e in sum. ti.d sy.
§.qual'r.v.q̄d de his. ⁊ trib⁹ v.se. Archid.
notat illud qd cū pctō possidet:nō distri
buit.vt notat ꝑ eū.lxxj.di.c.hortamur.in
magna glo.in.v.bene igit. G⁹ domēge p̄
dictus Quid em̄ sup his affirmatiue dicē
dū est.dicas ꝙ si ꝯsuetudo hec ꝓbat de tā
to tp̄re qd ad p̄scp̄tiōꝫ sufficiat. vl'meli⁹ a
tanto tp̄re citra ⁊ vltra ꝙ mēoria hoīꝫ in
cōtrariū nō existat: certe tūc obtinebit ec
clesia ⁊ seu rector ip̄ius. Nā talis ꝯsuetu
do cū sit laudabilis ꝑuāda est. adeo ꝙ ad
illā ꝑuandā cū sit in fauorez eccl'ie diuti⁹
⁊ pacifice introducta: ꝑ ep̄m cōpellendi
sunt ꝑrochiani siue heredes dicti defūcti
vt in all'.c.ad apl'ice.de simo.cū sua mate
ria.ꝓ h̄.c.abbate.ex̄ de v.sig.⁊.c.sup q̄bus
daꝫ.§.p̄terea.⁊ hoc teneas ꝓ firmo. ¶ Et
sic nota ꝙ tutius est ꝙ allegeť cōsuetudo
siue vsus q̄ p̄scp̄tio.nā si allegeť vsus siue
ꝯsuetudo.⁊ ꝓbatur d tāto tp̄re vt p̄ferť.ꝙ
ad p̄scp̄tionē sufficiat: nō est necesse alle
gari nec ꝓbari aliquē titulū ꝙ esset in p̄
scp̄tiōe Et ideo cautus aduocat⁹ ꝯsequeť
iddē in effectu allegando ꝯsuetudinez sic
allegādo p̄scp̄tionē.⁊ releuabiť ab onere
allegandi siue ꝓbandi titulū. cū in p̄scri
ptione nec̄e sit titulū ꝓbare. vel ad min⁹
allegare.vt ex̄ de p̄scp̄.c. si diligenti. cum
sua materia.qꝛ p̄scp̄tio sine titulo non ꝓ
cedit.vsus v̄o siue ꝯsuetudo sine titulo ꝓ
cedūt. Et hanc solā video dr̄iaꝫ inter con
suetudinē ⁊ p̄scp̄tionē.q̄ cautela optima
est.de quo vide ꝑ doc.in.c.cum olim. ex̄ d
p̄scp̄.⁊ signāter ꝑgenē. sic reperij i quadā
nota in meis decretalib⁹ scp̄ta dicto.c.cū
olim. qd menti tene. ¶ Quero.xij. qual'r
deduceť tertia p̄dicta eccl'ie vt p̄mittitur
rōne dicte cōsuetudinis ꝑtinēti. Dico ꝙ
eo casu .p̄mo deducēda est tertia d bonis
mobilibus tm̄.q̄ dn̄o directo ip̄ius rusti
ci exorchi vel intestati ꝑtinet.⁊ illa dedu
cta eo tūc de residuis bonis tertia deduci
tur.⁊ ista vel extimatio ip̄ius dať eccl'ie.
⁊ ita vidi pluries ꝑuari in vallen̄ ⁊ auson̄.
tp̄re quo vallen̄ fui decanus.⁊ postea dn̄i
ep̄i vicen̄ vicarius.vbi.s.tā in vallen̄ q̄ in
auson̄.plures sunt eccl'ie h̄ ius tertie p̄te
xtu ip̄ius cōsuetudinis h̄ntes. Et ita ꝑua
cū casus occurrerit in ip̄is.aut sil'ibus ec
clesijs. Nā de similib⁹ sil'e ē iudiciū. vt ex̄
de rescp̄.c.inter ceteras. in fi.⁊ de cōsti.c.
translato.cū sua materia ¶ Quero.xiij.q̄
erit forma petitionis siue libelli iux̄ hūc
vsam. Dico ꝙ ip̄a petitio ꝑm qd casus oc
currit multis modis ordinať. sꝫ causa ex
empli vnā hic solū pono formā. ¶ Coraꝫ
vob dn̄o iudice huius cause agit asserit ⁊
in iudicio ꝓponit.b.dn̄s directus et alo
diarius mansi talis in ꝑrochia tali situa
ti.cōtra ⁊ aduersus.d.⁊.h.possidentes ip̄ꝫ
mansuꝫ ac detentores eiusdē. cū oīb⁹ bo
nis sedentibus ⁊ mobilibus suis. nescit
quo iure siue titulo:⁊ ꝯ quēcūqꝫ aliū pro
ip̄is in huius iudicio ltīme eōparentē.di
cēs ⁊ asserēs.ꝙ petr⁹ quōdā erat hō ꝓp̄us
⁊ solid⁹ ⁊ affocat⁹ ip̄i⁹.b.p̄textu dicti mā
si.cū honorib⁹ ⁊ ꝑtinencijs ac bonis mo
bilibus eiusdē decessit sine liberꝫ exorch⁹
vel intestatus. ⁊ si qd ꝯdidit testm̄ est nul
lū ⁊ inualidū. nec ex eo aliq̄s fuit heres.
nec ip̄ius hereditatē adiuit. vnde cū iure
⁊ cōsuetudine patrie ī bonis mobilibus
eoꝝ rusticoꝝ q̄ exorchi vl' ītestati decedūt
seniores siue dn̄i ip̄oꝝ sic decedētiū ꝑtez
tertiā assequanť. Petit igiť ⁊ req̄rit dict⁹
dn̄s ꝑvos eundē dn̄m iudicē ip̄os ꝯuētos
ad tradendū ⁊ deliberandū sibi tertiā ꝑtē

ipoꝝ bonoꝝ mobiliū. aut ipius valorem
siue extimatiōz q̄ fuerūt dicti quondā pe
tri rustici sui sniall'r & diffiniriue p̄dēnari.
p̄dēpnatūq; viriḃ p̄ture & alijs iurꝫ reme
dijs ad p̄missa cōpelli. & al's sibi inde iu/
sticiā mīstrari. vna cū expensarū cōdēpna
tione cā ex p̄uia iā factarū. Sup fiendis
vo in posterū vīm benignū offīm huīliter
implorādo Et hec dic ad p̄sens saluo iuꝝ
addñ. dimi. mu. cor. & interp. &c ¶ Quero
xiiij. & ex tertū. an filiussa. ḃ cōsensu p̄ris
testm̄ condere possīt. ℞ nō. vt in. l. tā his
ff. de do. cā mor. & l. is q̄. ff. de testa. no. in
l. seniū. §. filiū. C. qui te. fa. po. ¶ Quero
xv. an cū testatur in castrēsi vel q̄si req̄rat
patris cōsensus. ℞ nō. q̄ postq̄ p̄t in ill'
testari. ergo nō req̄ritur cōsensus alteri⁹.
ff. de here. ifti. l. ista institutio. dicꝰ aūt. §
filiū. hꝫ locū in aduenticijs. vt. C. q̄ te. fa.
po. l. penl'. multo fortiꝰ in p̄fecticijs. vel i
alijs rebus patris ¶ Quero. xvj. an in nō
castrensi vel q̄si possīt legare ℞ sic q̄ do
nare p̄t cā mortis vt no. in all'. §. filiū. & le
gatū et donatio cā mortis eq̄parant'. in/
sti. de dona. in p̄n. dic ꝯ. vt no. in. l. tā his
ꝫ. all'. ¶ Quero. xvij. an ḃ nō castrēsi vl' q̄si
possīt de patris p̄sensu codicillare. ℞ nō
vt. ff. dele. iij. l. i. §. i. in p̄n. & ff. dele. i. l. ij.
¶ Sed quid si post factū codicillū ē emā
cipatus & decessīt. dic illū codicillū valeꝫ
si volūtas post emācipatōz duranit. vt ḃ
in p̄all'. l. i. §. i. dele. iij. ¶ Quero. xviij. nūq̄
quid filiussa. p̄t testari de rebus aduenti
cijs sibi relictis vl' donatis. sub modo ne
ad p̄rem suū p̄ueiat vsusfructꝰ. q̄dā dicūt
q̄ sic. vt i auc. vt li. ma. & aui. circa p̄n. col.
ix. C. de bo. q̄ li. l. vlti. §. filijs aūt. Alij ꝯ &
verius. vt. ff. de do. cā mor. l. tā his. §. filiꝰ
& ita no. in p̄all'. ti. in auc. vt li. ma. & aui.
circa p̄n. in glo. ergo & facere testm̄ &c. Et
ita etiā ḃ in spe. ti. de instru. edi. §. cōpen
diose. v. sed nunq̄d filiussa. p̄t testari in re
bus &c. ¶ Quero. xix. q̄d si testetur in non
castrensi vel q̄si de cōsensu patris. q̄ i dicto
§. cōpendiose. v. q̄d si filius &c. Et dicat se
velle dictari suā volūtatē vel testm̄. eo mō
quo melius valere poterit. nūq̄d sapiēs po
terit mutare in donatiōz cā mortiz factā
p filiussa. de p̄sensu p̄ris. q̄ ō esse possit sine
cōsensu p̄ris filiꝰ reuocare. vide q̄ sic. ar.
ff. de pecul'. l. nō satis. & C. ḃ adop. l. adop
tatū. dic ꝯ. vt in auc. de defen. ci. §. nō ha
bente. coll'. iij. C. de repu. l. dissentientis.
& auc. ecōtra. si filij. in fi. ff. de resci. ven. l.
si id q̄ḃ. §. i. v. q̄ fructū. C. de repuḃ. l. & q̄ p̄
cio. in fi. glo. quo casu &c. in fi. glo. & gña
liter satis rīa iuꝝ. nil tam naturale. & ex ḃ
regu. iuꝝ. c. i. in antiquis. ¶ Quero. xx. an
pater possīt filiofa. cōsentire vt de non ca
strensi vel q̄si det mortiz cā ipi eidē p̄ri vel
fratri qui est in ipiꝰ p̄ris p̄tate. ℞ nō. ff.
de auc. tu. l. i. & l. pupillus. in p̄n. & sic in
nuit i dicta. l. seniū. §. filiū. C. q̄ te. fa. po.
Ja. de ra. odoff. distīguit in. l. p̄dicta tam
his. q̄ aut iste filius dat i casu p̄missō bo
na p̄fecticia. & tūc nō p̄t ℞ aliquos. vt. C
de bo. q̄ li. l. vlti. §. filijs. Sed dic q̄ pater
p̄t in talibus volūtatibꝰ cōsentire. ar. ff. ḃ
adop. l. consul. Nā et tutor p̄t sibij p̄i au
ctorizare indirecte. vt. ff. de auc. tu. l. i. in
p̄n. Aut dat bona castrēsia & tūc in ill' nō
req̄ritur p̄ris p̄sensus. vt insti. de mili. te.
§. fi. fac. q̄ḃ dictū est. s. suo loco ¶ Quero
xxj. an valeat p̄missio gñalis data filiofa.
p patrē. vt cuicūq; voluerit donet cā mor
tis. ℞ nō. vt. ff. de dona. l. filiussa. circa
medīū. dic. ꝯ. ff. q̄ iussu. l. mihi. & ff. de ad
mi. tu. l. si duo. vbi ḃ q̄ tm̄ valet gñale in
gñalibꝰ q̄tū spāle in spālibus. Nec ob. p̄
all'. l. filiussa. q̄ loq̄tur in donatiōe īter vi
uos. Itē nec ob. ff. de acc. here. l. si q̄s. q̄ vi
deꝫ req̄rere spāle mādatū. q̄ loq̄tur i adi
cione hereditatiz. vbi ē spāle p̄p̄ magnuz
comodū q̄ḃ ē ex adiciōe p̄tigere. ¶ Quero
xxij. pone q̄ filiussa. plura dedit cā mor
tis. demū p̄r i fine instri fecit poni talia
ṽba. & p̄dcāz donatiōz tal' p̄r tali filio cō
firmauit. & approbabat. nūq̄d oēs dona-

tionis ſ̄z ꝓfirmate vel nulle. ⁊ q̄. vel nulla ⁊ ꝑt dici ꝙ oēs. ar. C. ð bo. va. l. ſi. qñ. li. ꝛ. ¶ Quero. xxiij. pone filiuſſa. ſine ꝓſenſu p̄ris ð nō caſtrēſi vel q̄ſi dedit aliq̄bus cā mort̄z. vel teſtō legauit. cū nō poſſet. vt. C. q̄ te. fa. po. l. ſeniū. §. filiū. p̄ſ ſoluit p̄dcā. nūq̄d poſſit illa repetere. Dic aut ſoluit ex certa ſcīētia. ⁊ nō ꝑt repetere. al's ſic. vt. C. ð teſta. l. nō dubiū. §. i. ¶ Quero. xxiiij. q̄d ſi fili⁹ fa. de volūtate p̄ris fecē teſtm̄ ð nō caſtrēſi vel q̄ſi. ⁊ poſuit cl'az. ſi nō valet iur̄ teſtamēti: valeat iure codicilloꝝ. vl' iure cuiuſlibz alteri⁹ volūtat̄z vltime. put meli⁹ valeē ꝑt ⁊c. nūq̄d valebit. ℟o ſic ꝑm quoſdā. qð dic vt ſcp̄ſit ja. de bellouiſu ī ſuplecionib⁹. C. ti. de codicill'. ſup. l. fi. ⁊ ī materia. xliij. v. ī alia vo cl'a. ſ. vl' cuiuſlibz alteri⁹ ⁊c. Sz ꝫ illa facē qð ðz in ſpe. de inſtru. edi. §. cōpēdioſe. v. q̄d ſi filiuſſa. ⁊c. primū veri⁹ vidz ¶ Quero. xxv. nūq̄d in eo caſu ī q⁰ filiuſſa. p̄t dare cā mort̄z ð ꝓſenſu p̄ris poſſit in eadē donatiōe ſubſtituere de cōſenſu p̄ris. ℟o ſic. qð dic vt idē ja. ð bello viſu dixit in dict̄z ſuppletōib⁹ ſup. C. ī materia. xlj. §. fi. ibi. circa totalē aūt materiā. de ſubſtōnib⁹ ꝑmo q̄rit̄ ⁊c. ſup. l. p̄cib⁹. ti. de impu. ⁊ alijs ſubſti. p̄dictas vo q̄ſtiōes q̄ b̄ ex̄ ter. ꝓtinuate ſ̄z ponit ja. de bellouiſu p̄dict⁹ ī all'at̄z ſuppletiōibus ī materia xxxviij. ti. q̄ te. fa. po. l. ſeniū. §. filiū. ¶ Et ſi vis ſcire formā donatiōis cā mort̄z ⁊ alia q̄ vtilia circa illā materiā. dic vt ī ſpe. ti. ð inſtru. edi. §. porro nūc ad ꝓpoſitū ⁊c. ⁊ p totū illū. §. ¶ Quero. xxvj. de vna notabili ⁊ cotidiana q̄ſtiōe ſup augmēto ſiue donatione ꝓpter nuptias. q̄l'r iter filios ip̄z diuidi debēt Et iſta q̄o ponit̄ b̄ ī hui⁹ vſa. a dño ja. de mō. i u. forma ſub hac. ¶ Dotalicia inſtra cōiter ꝓcipiunt̄ in barchiñ. hoc mō. Ego. A. ꝓfiteor tibi. b. ꝙ habui a te in dotē mille. ꝑ q̄b⁹ facio tibi augmentū ſeu donatōz ꝓpter nuptias de. d. et ſic ſunt iter dotē ⁊ augmētū. M. d. morabāt quos oēs volo. ꝙ teneas toto tp̄revite tue ⁊ ad obitū tuū facies tu as volūtates ð dict̄z. M. dotali b⁹. ſz. d. ð augmēto reuertāt ī fāti vl' ifātib⁹ ð me ī te genit̄z ſeu ꝓcreat̄z. Q̄z ſi ad obitū tuū ifātes defuerīt: reuertant his q̄b⁹ ego dimiſo. Et ꝑ his cōplēdis obligo bona ⁊c ¶ Ecce ꝙ facto huius dotalicio inſtr̄o ſub v̄bis p̄dcis vl' eq̄polētib⁹ decedit ꝓmo p̄r: relict̄z trib⁹ vl'. iiij. vel pl'ib⁹ filijs ex illo mr̄imonio ꝓcreat̄z. quoꝝ vnū iſtituit heredē. ⁊ reliq̄s dimittit certū q̄d cuilibz. Deinde decedit vxor ⁊ adhuc dicti filij ſupſunt. Et ſuſcitat̄ q̄o iter eos de augmēto p̄dcō. q̄ heres dic̄ to tū illud ad ſe ꝓtinere. ffres vo dicunt. ꝙ imo dz ad oēs ꝓtinere filios eq̄l'r dictū augmētū reuerti vigore p̄dcōꝝ pactoꝝ ī dotalicio poſitoꝝ. Querit̄ q̄d iur̄z Certe hec q̄o eſt ī diuerſ⁹ fact̄z ⁊ diuerſ⁹ tp̄ib⁹ pl'imū agitata. ⁊ pliti diuerſimode ſentiūt ī eadē ¶ Quid dicem⁹. ſunt q̄dā pliti nō modice auctat̄z q̄ dix̄ūt iſtud nō eſſe q̄nē. q̄ dicūt de b̄ caſuz eſſe leḡz vel legū. ⁊ allegāt̄ p caſu. C. de ſ. nup. l. feminē. ⁊ l. gñal'r. cū auten. ibi poſit̄z. ad idē. l. ſi q̄s iceſti. C. de incel. nup. ſz meo iudicio dicte. ll'. loquūt̄ ī caſu alio. ⁊ multū diuerſo a. q. nr̄a. nā loquūt̄ ī lucr̄z binubi. q̄ ipe binub⁹ habuerat a ꝓore ꝓiuge. q̄ lucra ipe binub⁹ ꝓdit q⁰ ad ꝓpetatē ꝓpē ſcdas nup. ⁊ q̄ p ip̄as ſcdas nup. iniuriat̄ filijs ꝑmi mr̄imonij ⁊ cuilibz ip̄oꝝ eq̄l'r applicat̄ ꝓpetas dcōꝝ lucroꝝ eq̄l'r ip̄is filijs. vñ dcā iura tā ꝙ in alio caſu ⁊ diuerſo loq̄ntia nō videē dcāz q. decidere. nec etiā iml'tū cogēs ar⁹ ꝓbeē ¶ Alij ā t q̄dā ð pit̄z dicūt ꝙ mēs dcōꝝ pactoꝝ vidz fuiſſe hec. ꝙ p̄r nō ꝑt diſponere ð dcō aug⁰ iter ex̄neos. ſz ꝙ hēat nēca⁰ diſpōere ð eo iter filios. ita ꝙ dimittēdo ip̄z vni. vl' oīb⁹. vl' eis q̄b⁹ voluerit ð filijs iplebat dcā pacta. Et ꝙ niſi aliud diſponeret videbat̄ dcm̄ aug⁹ dimittē ſoli heredi. Et mouēt iſti ſcōi ſapiētes ad b̄. potiſſime ex ill' v̄bis ſpōſalicij. ifāti vl' ifantib⁹ ⁊c. q̄ dicūt ꝙ illa alternatiua ſiue diſiūctia ꝫ

natur̃ q̄ ſufficit alter̃ de eod̃. vt.l.ſi q̄s ita ſtip. penl't. ℞. ff. dever. ob. ⁊ de re. du. l. ſi is. §. vtr̃ū. Unde dimittẽdo heredi q̄ eſt vnus ꝺ infantib⁹ implet dicta pacta. licꝫ nõ oĩbus dictū augmẽtū dimittat. Sed certe iſta opinio vid⁹ eſſe ꝯ caſum. l. Naꝫ dicta diſiũctiua ponitur iter honoratas ꝑſonas. q⁹ cũ parẽs paciſcit: q̄ reuertat̃ filio vel filijs: ip̃os vid⁹ honorare ac ſi legaret. Et eſt caſus q̄ qñ diſiũctiua ponit̃ inter ꝑſonas honoratas nec apparet ꝺ ordine affectionis: ſemꝑ accipit̃ ꝑ cõiũcta. vt. C. dever. ſig. l. cũ q̄dã. ⁊ ibi plene p̄ chi. ſicq̄ vid⁹ pactus infanti ⁊ infantib⁹ ſi plures eſſent, ꝑ quo. ff. ad tre. l. vlti. De huiꝰ diſiũctiua vide p̄ ja. de mõ. iu. ꝺ. vſa. xxiij. ſi q̄s ſuũ feudũ. ⁊ per me. ꝺ. vſa. xiiij. debilitatio. in glo. vlti. Preterea i pact̄ ponit̃ q̄ ſi deeſſent infantes q̄ reuertat̃ his q̄b⁹ pater v̄bis vel teſtõ dimiſerit. ergo ex quo in caſu defectus liberoꝝ ſibi retinuit ordinatiõꝫ. vid⁹ q̄ in caſu ex̃ntie liberoꝝ nõ retinuerit ſibi ordinatiõꝫ. ſꝫ dimiſerit ordinatiõi iã p̄cedẽti Tercij dicũt q̄ nulla alia actio q̄rit̃ filijs ex dicto pacto. tũ q̄a ip̄re pacti hi filij nondũ erant in rerũ natura. nec etiã p̄cepti. ⁊ talib⁹ nil q̄ri potuit. Tũ q⁹ inter p̄rem ⁊ filiũ q̄ ſit vel futurus ſit in ptãte: non p̄trahit̃ obligatio ciuilis. vel aliqua efficax ad agendũ. Et circa p̀mã ratiõꝫ iſti tercij argumentant̃ de l. ſi ſeruitus. §. futuro. ff. de ſer. v⁹. p̃di. vbi ⅆ⁹ q̄ futuro edificio q̄ nondũ eſt ſeruit⁹ acq̄ri nõ p̄t. ⁊ ꝺ. c. ad audiẽtiã. ex̄ ꝺ ec. edi. vbi ⅆ⁹ q̄ canonic⁹ q̄ nõdũ ſt̄ ꝑuil'm p̄cedi nõ p̄t. ⁊ ad idẽ ex̄ ꝺ re iudi. c. abbate. in fi. p̀me colũpne. li. vj. ⁊ ex̄ de reſcꝛ. c. vlti. cuꝫ pl'ib⁹ p̄cor. ibi poſitꝫ. Sꝫ his p̄t rñderi q̄ ꝫ futis nõ acq̄rat̃ ſic. ſ. q̄ ſtatũ ſit ſuiꝰ vel ꝑuil'm. tũ p̄t eẽ obligatio ⁊ pactũ. ⁊ p̄ tali valet, vt i eiſdẽ no. p quo. l. labeo. ff. ꝺ ſui. ru. p̄re. ⁊ ꝺ h̃ vid⁹ caſus i. l. diui. C. ꝺ natu. li. ⁊ fac̃. ff. ꝺ op. lib. l. ſi q̄s opas. q̄. j. all'at̃ i v̄. ad tertiã ℞o. Ite argumẽtãt̃ dci ſapiẽtes circa ſcdaꝫ rõnẽ ꝺ. l. ij. C. ꝺ ꝑhẽ. ⁊ co. ſti. ⁊. ff. ꝺ ꝑdi. ide. l. ff a fre. cũ ſi. Sꝫ his p̄t rñderi q̄ v̄m ẽ ſolã nat̃ ale obligatõꝫ ꝑhi iter p̄reꝫ ⁊ filiũ i ptãte degentẽ i ꝓfecticijs. et nõ ciuile ⁊ efficacẽ. l. q̄n ſimpl'r ſtipulatio fcã eſt. Sꝫ q̄n poſt mortẽ vel i ip̄us exiſtẽtie ſui iurꝫ vid⁹ ſecq̄. q⁹ vid⁹ indiſticte valeã ⁊ efficaciter. vt. l. q̄cũq⁹. §. ſi q̄s ita. ff. de v̄. ob. p̃ l. vbi. cũ ſi. ff. ad tre. ⁊ ꝺ ſti. ſuo. l. ſi ¶ Quarti dicũt ⁊ hec approbat̃. j. i fi. ibi. huic opinioi ⁊c. idẽ doc. i. l. pactũ. ⁊. l. p̄r. C. ꝺ pac. q̄ué. q⁹ abſq̄ dubio v̄m ẽ directã actiõꝫ nõ eſſe q̄ſitã dcis filijs ex dicto pacto ſꝫ vtilẽ ſic ꝺ eq̄tate. Et ad huiꝰ p̄batõꝫ iducũt. C. de pac. q̄ué. l. ij. ⁊. l. p̄r. ꝺ. all'ata ⁊. C. de dona. q̄ ſub mo. fi. l. quotiẽs. ff. ſo. ma. l. gap⁹. ⁊ ar. ff. de pac. do. l. ſi inter vir̃ ⁊ de pac. l. tale pactũ. §. fi. Sꝫ hoꝝ ſnĩa videt infrigere iurꝫ rl'as tres. p⁹ q⁹ alteri paciſci ⁊c. ſcda q⁹ abñti ꝑ quo nll'us ſit p̃ns q̄ recipiat. 3ª q⁹ nõdũ erat i rerũ natura. ¶ Ad p̀mã eñ rl'az ꝺ his trib⁹ rl'is. ꝺ. p̄rie ſcp̄tꝫ p̄t rñderi. q⁹ illa rl'a alteri paciſci ⁊c. vt. §. alteri. l. ſtipulatio iſta. ꝺ v̄. ob. ⁊ iſti. ꝺ iuti. ſti. §. alteri Fallit i p̄re q̄ p̄t ſtipl'ari filio. ⁊ etiã tripl'r. vt tradit̃ i glo. ff. ꝺ pac. l. ſi tibi ꝙ. ſꝫ ſi pact⁹. ſꝫ dices ꝺ v̄m ſi ſtipl'aret̃ filio i ptãte ex̄nti. ſecq⁹ ſi emãcipato q⁹ ille ex̄ne⁹ ceſſet̃ Ad ꝺ ℞o q⁹ idẽ ẽ iudiciũ ꝺ eo q̄ futur⁹ ẽ i ptãte. q⁹ ẽ ꝺ eo q̄ iã ẽ i ptãte. vt iſti. ꝺ tu tel'. §. pẽ'. ⁊. ff. ꝺ li. ⁊ pol. l. gall⁹. §. ſi ei⁹. v̄. fortſitã ⁊c. ꝓbat̃ ec̃ i. l. maximũ. i fi. C. ꝺ li be. p̃. vbi parificant̃ poſtũi ⁊ iã nati. ⁊ idẽ ius ſtatuit̃ i vtriſq̄. Sꝫ ꝑ p̀dcã adhuc inſtatur ſic. q⁹ vbi ſtipulatio patris fit filijs in poteſtate exiſtentibus. vel futuris in eadem cadere. Adhuc videtur debere diſtingui inter profecticia et aduenticia. Et in profecticijs videtur q⁹ nec olim nec hodie valeat. quia pater in totum queritur. Sicq̄ videtur quaſi de vna manu mutare in aliaꝫ. vt de hoc plene tradtiur per Chinum. C. de contra. ⁊ coui. ſtipula. l. ij. Conſtat autem dictum augmen-

tum esse profectū a patre. ergo ꝛc. Ad hoc
Rō q̄ dicta distinctio videtur hīe locū q̄n
pater stipulat simpliciter filio. ſz quādo
stipulat p̄ morte sec⁹. Nā tūc valet ꝺ distin-
cte. vt p̄bat. ff. ꝺ ūb. ob. qōcūq; §. ſi q̄s ita.
Nā stipulatio p̄fert in tp̄s existētie sui iu-
ris. ꝛ iō valet. vt no. p̄ ch̄i. C. de pac. cōuē.
sup do. l. pactū p̄pe finē. Vel al'r p̄t ad pre
dicta rn̄deri. videlz q̄ dict⁹ filijs q̄rit̄ p̄
mr̄is pactū. q̄ videt eis pacta. ꝛ est ſpāle i
mr̄e ꝺ casu fauore nupt⁹. ꝛ p̄sonaꝝ. vt. l.
gap⁹. ī fi. ff. ſo. ma. Sic ꝛ als est ſpāle eodē
fauore i p̄re. q̄ tradēdo dotē ſtati transfert
dñiū ī filiā i ptāte p̄ſtitutā. ꝛ recedit a p̄re
vt. l. p̄ponit⁹ philadelph⁹. ff. fa. her. Et ita
tenet ja. de rauē. ī dcā. l. pactū. ī fi. q̄ mul
tū fac̄ p̄ hac opīone. ¶ Ad ſcḋaz regulā q̄
videt infrīgi p̄ ſniaz dictoꝝ q̄rtoꝝ. Rn̄dō
q̄ tūc est op⁹. q̄ aliq̄s īterueniat p̄ dona-
rio abīte. q̄n donatio fit purc. ꝛ ī tp̄s p̄
sena. ꝛ sic ī telligo nota. in. l. illō. C. de sa.
san. ec. ꝛ C. de dona. l. nec ābigi. De hui⁹
vo donatiōe in abīte facta. vide p̄ bar. i. l.
abīti. ff. de dona. Sz q̄n stipulatio fit p̄⁹
morte alicui⁹ sec⁹ vt dicto. §. ſi q̄s ita. ꝛ C.
de dona. q̄ sub mo. l. quotiēs. ꝛ est rō fauo
re donatiōis. ¶ Ad tertiā regulam rn̄deo
q̄ etiā his q̄ nō st̄ in rerū nat̄a. videt̄ pos⁹
se q̄ri ex pactiōe parentū. vt vī casus ī. l. ſi
q̄s opas. ff. de op. lib. ꝛ in e. ti. l. cū p̄fon⁹.
§. i. q̄ſi a ꝯrio ſensu. Nec dicat q̄s illō debe
re itelligi de iā cōceptꝝ. q⁹ dicte. lt̄. nō disti
gūt: ſz gn̄alr loquūtur. Ergo tā de p̄ceptꝝ:
q̄ de p̄cipiēdis ꝺz gn̄alr itelligi. vt. l. de p̄
cio. ff. de publi. ꝛ. l. i. §. gn̄alr. ff. dele. p̄stā.
ꝯta. bo. po. pe. ꝛ p̄. l. placet. ff. deli. ꝛ po. ꝛ.
l. in fraude. ff. de testa. mili. ¶ Huic opīo⁹
ni istoꝝ q̄rtoꝝ tan̄ vere adhereo. nec mi
rum ſi sunt ī predict⁹ mlta ſpecialia. q⁹ et
mlti st̄ fauores. ſ. mr̄imonij. donatiōis ꝛ
p̄iūctionis p̄sonaꝝ. Et itelligo q̄ ſit q̄ſita
vtilis actio oīb⁹ filijs equalr nō ſoli here-
di. q⁹ cū pat̄ possit stipulari tripl'r. vt di-
cto. §. ſed ſi pactus. dixit filijs clare. Et ſic
nō est q̄ voluntat⁹. vt. l. ille aut ille. ff. de
le. iij. Itē id p̄t p̄ſuaderi p̄ dictas. l. femi
ne. ꝛ. l. gn̄alr. Itē ꝛ p̄ auc. vt frat̄ filij. vbi
lex disponit q̄ oēs filij frat⁹ nō ſolū here-
des ſuccedūt patruo. ſdē in dispōne hoīs.
vt. §. ſi cōueniat. ff. depoſiti. l. i. ja. de mō.
iu. cui adherēt in hui⁹ opīoe P̄e. ça calm.
G. de vallesica. ja. de faro. bertrā. de ſeua.
bñd⁹ de mō. iu. bn̄ard⁹ de p̄te. ꝛ R⁹. ba
listarij. p ꝺ vī casus in. l. diui. circa medi-
um. C. ꝺ nat̄a. li. ꝛ. l. tale pactuz. §. fi. ff. de
pac. vide circa me^m. q̄ꝺ no. ī. l. ex facto. §.
fi. circa fi. ff. ad trebell'. ¶ Et no. q. hanc
materie hic ī decisiōe ip̄i⁹ facere multū p̄o
cōe q̄ꝺā. quā disputabat dñis bñg⁹ vines
Tarrage sup̄ lite den pals. ꝛ R. ar. ç acire
ra. ¶ Quero. xxvij. q̄d ſi vxor p̄decedat. ꝛ
vltio vir siue marit⁹ qual'r ī ꝺ casu p̄uide
bit̄. dicas q̄ tūc est magis alta cō. s. p̄rie
septa. q⁹ remanēt oia inibi p̄tēta. ꝛ aliud
pl⁹. q⁹ dic̄ heres mortua vxore. mr̄eq; nr̄a
ſi aliq̄ꝺ ius fuit nob̄ quesitū. q⁹ eram⁹ in
p̄āte. p̄nos fuit pat̄ quesitū. q⁹ hec bona
p̄fecticia st̄. instī. p̄ q̄s p̄so. nobis acq̄. §. i.
cū glo. sup̄ vbo ex re. Quid dicēdū. p̄ solu-
tiōe hui⁹. q. fac̄ q̄ꝺ no. s. q. p̄ri. v. ad p̄maz
em̄ regłam. ibi. ſz cōtra p̄dicta. ꝛ ibi. ad ꝺ
rn̄deo. ꝛ ibi. vel aliter p̄t. ꝛ. v. ad ſcḋaz re-
gulā. ꝛ. v. huic opīoni. Ideo dico: q̄ idem
fiat. ꝛ seq̄tur q̄ꝺ determiatū est. s. dicta. q.
p̄ria. cū hec q̄ſi lis sit illi. lz in casu con-
uerſo sit ꝓposita. Ratio: q⁹ de ſilibus ſile
est iudiciū. C. de legi. l. leges. i. i. ff. ꝺ legi.
l. nō p̄nt. ex de resc̄p. c. inter ceteras. P̄e. ça
calm. Idē bñg⁹ de p̄te. ¶ Quero. xxviij.
nunquid potest esse eadem q̄stio in dote
que datur ex parte vxoris: que est de aug-
mento. vt. s. e. q. 20. Rn̄deo sic. quia cū idē
pactum consueuerit fieri in constitutiōe
dotis ex parte vxoris. ipsa morīente: eius
filij equaliter in dote ſuccedūt virtute pa
cti. ita q̄ in p̄iudicium pacti testamētū
vxoris non tenet. ſi vnum solum ex filijs
instituat. vel vni det. q⁹ tene mēti. q⁹ sepe

ꝛ q̃ſi tota die ꝓtigit. Spans ī deo Cardo-
na. ꝓ bꝫ faciũt notabl'r q̃ notanť. ſ. ī all'. q.
xxvj. ꝛ deciſio ipi⁹ poſita ibi i fi. v. huic op
piniõi. faciũt etiã ī pte q̃ notanť. j. q. ꝓri.
vbi ml'ta bõa ſcpta ſtꝫ. ¶ Quero. xxix. ecce
q cõſtãtia tp̃e nuptꝫ. ſuarũ. ꝛ Petri coſta
militꝫ ꝓſtituit ſibi dotẽ certã. ſub bꝫ pacto
q poſt ei⁹ obitũ ipa dos eſſet ꝛ reuerteretť
filijs ex ipis ãbob⁹ ꝓcreãdis. exceptis. d.
ſol'is quos hr̃et ad ſuas voluntates. mor-
tuo dcõ P. cõſta. ex q⁰ filij ſuꝑſtites remã
ſerũt. ipa coſtãtia jacobũ duxit ī viruꝫ. ex
quo ſil'r habuit filios: q̃ veniẽs ad mortez
ſuã ꝓdidit teſtm̃. jn ꝛ cũ q̃ de tota dote di
ſpoſuit. queritť q̃d iurꝫ. Sup bꝫ ꝓſult⁹ dñs
petr⁹ ça rouira legũ doc. famoſiſſim⁹ cau
ſarũ patron⁹. ciuis barb̃. ſoluẽdo. q. hanc
dic̃ ita. viſo ſpõſalicio. qõ ipi Cõſtãtie feč
petr⁹ coſta. ꝛ viſo teſtõ dicte Cõſtãtie vide
tur mihi: q attẽto q totã dotẽ voluit eč fi
lioꝝ naſciturоꝝ ex ipo mr̃imonio ꝑ pac-
tũ. vt ī ſpõſalicij inſtr̃o expreſſať. qõ q̃dez
pactũ: q̃n valeat. nõ eſt dubiũ hodie ī Ca-
thalonia vt ẽ opio magnoꝝ doc. ꝛ de qua
tractauit ja. de mõ. iu. ī hui⁹ vſa. ꝏ iteſtatꝫ
ꝛ. ſ. c. in. q. xxvj. q ipa Cõſtãtia nõ potue-
rit ordinare. niſi de. d. ſolis ſic̃ retinuit ſi-
bi. qꝛ cũ dcã dos nõ ſit ſua. ꝏ ea teſtari nõ
potuit. ar. ff. de iuſ. codi. l. cõficiũtur. §. ſi
poſt. ibi de alienis. poſtq̃ eñ ſtꝫ filij ex di
cto matrimonio dos eſt coꝝ iuꝝ pactũ po
ſituꝫ in dotalicio inſtr̃o. vt. ſ. dixi. dico tñ
q filij ꝑmi mr̃imonij potuerũt reuocare
donatõez dotꝫ factã filijs ſcõi mr̃imon
vſq̃ ad legitimã. ꝑ q̃relã inofficioſe dona-
tiõis. C. de ioffi. dona. l. ſi totas cũ ibi no
ta. Et ſic cũ legitia ſit tertia ps. qꝛ ſtꝫ q̃tu
oꝛ filij. duo ex ꝑmo mr̃imonio ꝛ duo ex ſe
cũdo. iuꝝ. §. i. in auct̃. de trien. ꝛ ſe. et ipſa
hr̃et. iiij. mill'. ſol'os. ꝛ veſtes ꝛ lectos. pa-
tet q. M. ccc. xxxiij. ſol'i. ꝛ. iiij. denarij ſtꝫ le
gitima. ꝛ tertia ps veſtiũ ꝛ lectoꝝ. de q̃ le-
gitima filij ꝑmi mr̃imonij habebũt me-
dietatẽ. qꝛ ſtꝫ duo. ſic̃ illi ſcõi mr̃imonij: q̃
medietas ẽ ſexcẽti. lxvj. ſol'i. ꝛ. viij. ꝺnarij.
ꝛ medietas tertie ptꝫ lectoꝝ ꝛ veſtiũ ſi bñ
cõputenť. Cuꝫ ergo ipa iã ad ſuã volunta
tẽ retinuerit ſexcẽtos ſol'os. ꝑz q donа-
tio nõ fuit inofficioſa: niſi in. lxvj. ſol'is. et
viij. ꝺnarijs. ꝛ ī medietate ẽtie ptꝫ lectoꝝ ꝛ
veſtiũ. jnq̃tũ ergo eſt inofficioſa: intãtuꝫ
reuocabiť. vt dicta. l. ſi totas. Et ſic cũ di-
cti ſexcẽti ſol'i. quos retinuit ſint filioꝝ
ꝑmi mr̃imonij rõne legitĩe. nec ꝑ aliquã
ordinatiõem eos potuit grauare ī eis. vt
l. i. C. de inoffi. dona. ꝛ de inoffi. dotꝫ. pa-
tet q ordinatio: quã ipa feč nõ tenet. cuꝫ
nihil habuerit. de q⁰ poſſet teſtari. vt dcã
l. i. Quia tñ in dotalicio inſtr̃o eſt. q filij
ſecũdi mr̃imonij habeãt hr̃e ꝓfectã etatẽ.
alꝫ donatio facta eis reddit ad mr̃ez eoꝝ
vel cui mãdauerit. eſt bonũ q cõueniant
q filij ſcõi mr̃imonij ꝓmittãt. ſi ad etatẽ
ꝓfectã nõ venirẽt facere de dicta dote ſm
qõ fuerit iurꝫ ꝛ rõnis. Et bꝫ iõ dico qõ mõ
nõ curo allegare. cũ tũc poterit eſſe q filij
ꝑmi mr̃imonij nõ ſint viui. vel tl'ia q̃ mo
do nõ videnť. ꝛ ideo quouſq̃ tũc nõ pote
rit decidi q̃d fiendũ. P. ça rouira ꝑdictus.
¶ Sup autẽ quaſi ꝓſil'i qõne ſuo tp̃e eue
nieti. ꝓſult⁹ dñs Spans Cardona jurꝫ pe
ritus ciuis barcb̃. q̃ dñi regꝫ Martini fu-
it vicecancꝫ. ꝛ eidẽ ꝓſultatiõi Rñd⁰ ſic aſ-
ſerit. Conſiderãdũ igr̃ eſt circa hui⁹ dubi
um: q ſi mater ipa ꝑmoriť anteq̃ vir ſiue
marit⁹. qꝛ regl'ariter habẽt pacta. Et etiã
ſi ſimpl'r facta eẽnt. ſic a jure itelligũtur.
vt. l. ſi cõuenerit. ff. de pac. ꝛ. l. i. ff. de do. ꝑ-
le. Que. ll'. habẽt nõ valere tale pactũ. ma
rito ꝑdecẽte in ipo matrimonio. Eſt eñ ꝯ
publicã vtilitatẽ dictũ pactũ. vt. l. ij. ff. de
iuſ. do. ꝛ ſo. ma. l. i. ꝛ C. q̃ po. in pig. ha. l.
aſſiduis. Et pacta cõtra leges vel ius. ma
xime publicum non valet neq̃ tenet. l. iu
ris gẽtiuꝫ. §. fi. ff. de pac. Mulieribus eñ
multus fauoꝛ debeť circa dotes recupan
das. vt ī. c. ex lr̃is. eꝛ de pig. ꝛ dicta. l. i. ſol'.
ma. ꝛ ibi late tã ꝑ glo. q̃ ꝑ bar. Et ſic ſi vir

pdecedat.ꝛ vxor alĩ nubat:vel nõ.iste casus vr̃ omissus.ꝛ sic relinq̃tur dispositiõi iurꝫ cõi.ita ꝙ mlier q̃ secõo nupsisset pt ordinare.si alꝫ dotẽ ad suã volũtatẽ hr̃et.relicta filijs pmi mr̃imonij legitia.Et si cũ ꝛo viro pacta fac̃ sil'ia.filij pmi mr̃imonij ꝫ filios scõi mr̃imonij agere poterũt q̃rela pacti iofficiosi.vel donatiõis iofficiose.ꝛ hẽbũt legitimã iur̃.l.si totas.C.de ioffi. dona.vide hosti.i sum[a].ti.ꝺ dotꝫ pmiſ.§. q̃d iur̃ q̃n fit pactũ tibi ꝛ filijs nascitur ꝫ et sic fcia ꝛc.itelligit vt si pdecedat.ꝛ alij filij alteri⁹ includent.Ita tẽ si nõ sint filij eorũ nepos admittit.bar.i.l.liberoꝝ.ff.ꝺ vbo. sig.q.q̃ro si i aliq̃.vm ꝛ ꝺ caue.ꝙ si maritꝰ pdecedat.vxor remanẽte.marie i etate i q̃ sibi necessariũ est.vel salti vtile vel expediẽs alteri nubere pactũ est nullũ ipo iur̃. vel facto.Et sic sine dubio dicto casu.ipa dos rediuit ad dictã cõstãtiã libera ꝛ q̃tia ab oi pacto ꝛ cõuẽtiõe p dictã.l.ij.de pac. do.ꝛ.l.assiduis.q̃ po.i pi.ha. ꝛ.l.i.ꝺ do.ꝑle.s.all'.ꝛ ꝙseq̃nter potuit libere testari.et ordiare.ꝛ est rõ q̃re in dcõ casu nõ valꝫ pactũ:qꝛ aduersat̃ publice vtiliti vt.ll'.all'.qꝛ mulieres idotate raro hoies reperẽt q̃bus nubere valerẽt.marie ſm carũ statũ ꝛ homines honorati eas nõ recipent:nisi dotes haberẽt.q̃bꝰ ipi ꝛ filij nasciti possent sustẽtari.nec erꝑsse.nec scienter sic posset paciſci.vt effectũ haberet.nã iur̃ cautũ ẽ deteriorẽ cõditiõez fieri nõ debere.vt all'. l.ij.de pac.dota.ꝛ.l.i.circa pn.ꝺ dote.ꝑle. ꝛ ita loq̃tur.l.pr̃ ꝑ filia.C.de pac.pue.nã ibi mulier decessit i illo mr̃imonio i casu nr̃e.q.nõ pmo ſꝫ vir.Ergo dictũ pactũ ñ piudicat:nec tenet vt pdicit̃.Et de iur̃ nõ solũ respicit̃ pactum.ꝑ qꝺ mlier mortuo eiꝰ viro ipedit̃ ad actiõez dotꝫ vt dictꝫ iurib⁹.imo etiã si vigore illi⁹ pacti ipa dos differt̃ solui.nec tale pactũ valet.ff.ꝺ pac. dota.l.de die.ꝛ.l.se.itẽ qꝛ esto ꝙ hẽret effectũ vti hec.nõ hr̃et viz donatiõis reuocabilis cã mortꝫ.C.ũ inesset ꝓditio donationis cã mortꝫ.vt.l.i.ff.e.Et sic posset reuocari.ꝛ penitere.isti.de dona.circa ꝑn.cuꝫ hẽat istar legatoꝝ.isti.de dona.in ꝑn.Et sic stꝫ ambulatorie ꝛc.Spans in deo Cardona pdictꝰ.¶ Quero ꝫo.ſm cundẽ Speratez i deo Cardona q̃ vltra pdictã q.hãc. ꝛ qõnes alias seq̃ntes ponit.Pone pater nupsit.thome tici filij sui ꝛ ysabel' filie sem proni donatiõez fec̃.ꝛ hereditamentũ ei dẽ filio suo ꝺ vniuersis bonis suis forma q̃ seq̃tur.dono tibi filio meo:ꝛ infantib⁹ tuis legitis ꝓpetuo osa ꝛ singla bõa mea. ꝛc.inducẽs cũ hui⁹ imlr̃o te filiũ meũ predictũ.ꝛ dictos infantes tuos ltimos de pdictꝫ.q̃ tibi dono i plenã ꝛ corꝑalẽ possessionẽ.vel q̃si ꝛc.Postea i eadẽ donatiõe seq̃tur iter cetera seq̃ns cla.Ceterũ retineo mihi.ꝙ si te pdictũ filiũ meũ q̃cũq̃ mori ꝓtigerit sine ꝑle.vel cũ ꝑle legitia genita siue ꝓcreata er te ꝛ dicta ysabele futura vxore tua:q̃ ad etatẽ ꝑfectã nõ puenias ꝙ pdicta q̃ tibi dono reuertantur mihi si tũc viuero ꝛc.Accidit ꝙ dictꝰ filiꝰ ꝑle sibi supstite.q̃ ad etatẽ ꝑfectã puenit. Vnum q̃d vndm pdictũ est penitꝰ extinctũ. Rñ deo sic arº pdicte cle a ꝓrio sensu.qꝺ fortis simũ est in iure.vt.l.i.§.hui⁹ rei.ff.de offi. ei⁹ cui mãda.ẽ iur̃.qꝺ intellige siue donatoꝛ sit miles:siue pagan⁹.¶ Quero.xxxj. iur̃ finẽ.q.ꝰ. ꝓri. septe.qñ vacet ar[m]a ꝫ rio sensu:ꝛ qñ ꝓcedat.vide plene p areñ.i c.Gonsald⁹.xxij.q.ij.ꝑ jo.an.i.c.publicato sup glo.fi.eẍ de elec̃.ꝛ p hen.bo.i.c.phibeas.eẍ de magꝫ.di.ij.de hẽtia arº a ꝫrio vide qꝺ sepsi.ꝰ.i vsa.xxxvij.q̃ senioꝛ.j.l.i. ſx.sup vbo poterit.ꝛ in vsa.lxxiij.rochas. sup vbo ꝓncipꝫ.ꝛ i vsa.ciiij.Si q̃s hoses.i glo.i.i nota.ij.cũ.v.se.¶ Quero.xxxij.ad q̃d predicta verba dono tibi ꝛ infantibus tuis legitimis posita fuere.ꝰ.in.q.xxx.et maxime quia verba debent aliquid operari.ff.de le.i.l.si quando.i ꝓncio.Dicas ꝙ solũ est ꝛ dũtarat posita stꝫ:vt a tali donatiõe filij naturales ꝛ spurij excludũtur.ꝺ

ḃ iura ſtꝫ vulgata.ſicꝫ ea allegare omitto:qđ nota.¶ Quero.xxxiij.an ī caſu quo dictū vinc'm ſit extinctū diſpoſitio ꝛ ordinatio de boīs eiuſdē donatiōis p filiuꝫ donatariū facta iter eiꝰ filios.prout ſibi placuit teneat ꝛ valeat.Et dico ꝙ ſic: huiuſmōi vtriſqꝫ iſpoꝝ legitīa in q̄ iſpos ſi adulti fuerint pr̄ grauare nō p̄t.cū legꝫ puiſione debeaꝯ eis.vt.C.ō inoffi.te.auč.nouiſſima.ī p̄n.ad qđ.ff.de pac.l.legittīa. adeo ꝙ legitīa iure naꝯ debita eſt tanꝯ debitū.ita ꝙ non eſt liberalitas:imo neč̄itas exſoluēdi.vt in auč.de here.ꝛ fal.§.itaqꝫ. colł.i.bar.in p̄ſilio.viij.¶ Quero.xxxiiij° nūq̄d res q̄ ſubiacēt reſtitu tōi p̄ñt alienari.Rñº nō.q̄n reuocet poſtea cōditiōe pēdēte.vt.C.cōia dele.auč.res q̄.niſi in caſib⁹ ibi cōtētꝫ ꝛ notatꝫ p chi.vide qđ ibi no. p bar.ꝛ bal.Ergo cōditiōe nō pēdēte ꝛ extincta valet alienatio penitus.cū eo caſu vinc'm ſit extictū.vt.ē.in.q.xxx.Et ſic hꝫ ad ſuas volūtates.qꝛ ceſſante cā ceſſat effect⁹.vt eꝛ de iuř iuř.c.ꝛ ſi xp̄s ante fi.ꝛ de ap.c.cū ceſſante.¶ Quero.xxxv.q̄d ſi vinculū nō ē extictū.ſꝫ iſpo pēdēte fili⁹ donatari⁹ decedit.nunq̄d eiꝰ filij bōa donationis capiēt ex p̄ſona donatarij an ex perſona donatoꝛꝫ.ſ.aui.Dicas ꝙ ex p̄ſona filij donatarij ſolūmō.ſdē ſi vinculo extincto cū p̄dictū viculū ſit fideicōmiſ⁹.ſubſtō ꝛ nō directa.vt de ſe pꝫ.De hiſ ſubſtōib⁹ ꝛ aliis habes p ber.de naho.in.c.rayn̄ci us.eꝛ de teſta.ꝛ in.c.ſi p̄.e.ti.li.vj.p arcb̄ ꝛ jo.an.ī nouella.¶ Quero.xxxvj.q̄d ſi filius grauat⁹ alienatiōez faciat eꝛ cās ī all'. auč.res q̄.p̄tētas.ꝛ p chi.ibi notatas. nūq̄d tenebit alienatio.Rñº ſic.ḃ intellige vſqꝫ ad debitū bonoꝝ ſubſidiū.vt ibi no. p chi.quꝫ ibi de hoc latiꝰ vide.¶ Quero xxxvij.q̄ actio filijs donatarij q̄raſ: dicas ꝙ directa nō:ſꝫ vtilis ſit.de eq̄tate q̄ in ḃ caſu iuꝛ rigoꝛi p̄ferꝛ.p ḃ fač optime qđ ſcp̄tū eſt.ē.e.in.q.xxvj.ante fi.v.huic opinioni.ꝛ iura ibi all'.Rō qꝛ dictū vinculū q̄q̄d in donatiōe cōtineaꝯ.oīmode ſuari dꝫ.cū ibi ſit fundamētū ꝛ clauis eiuſdē donatiōis intātū ꝙ filij bōa donationis ex p̄ſona p̄ris ſolū habēt:ꝛ nō ex perſona aui.vt ſcp̄ſi.ē.e.ī.q.xxxiiij.Et ita vidi pluries in p̄actic̄ deduci.et de facto ſemel obtinui.allegando iter cetera.ꝙ ſic ſe hꝫ p̄ſue⁹ in hac p̄ria.q̄ optia legū eſt iterp̄s. vt.ff.de legi.l.ſi de iterp̄tatiōe.ꝛ eꝛ de conſue.c.cū dilect⁹.Speraſ ī deo Cardona p dict⁹.¶ Quero.xxxviij.Ecce ꝙ tici⁹ berte dotaliciū feč inſtř̄m.ī quo iter cetera ſeq̄ntem appoſuit cl'am.Et volo ꝙ nos ambo cōiuges inſim̄ habeam⁹.teneam⁹ ꝛ poſſideam⁹ oīa bōa nr̄a mobilia ꝛ īmobilia ꝛ poſt nos p̄ſes ex nob ambob⁹ p̄creāda pariter ꝛ naſcitura.Hūc p declaratiōe hui⁹ clauſule.¶ Queriť p̄mo q̄d iportat ḃ v̄bū habeam⁹.¶ Scđo q̄d v̄bū teneam⁹.¶ Tertio q̄d v̄bū poſſideam⁹.¶ Quarto q̄d importat hui⁹ dictio poſt.¶ Quito q̄d noīe p̄ſis itelligať.¶ Ad p̄mū dicas ꝙ hr̄e nō cenſeť.q̄ id qđ hꝫ alij teneť reſtituere.vt legiť.ff.ſi q̄s aliquē teſtari p̄hi.l.i.§.i.v.ſꝫ ſi legatū.ꝛ iſte eſt caſus nr̄.qꝛ poſt mortē patris ꝛ mr̄is ita p̄hētiū.qđ hñt.pli reſtituunt.Itē hr̄e dñiuꝫ iportat.ff.de vſufruc. earū re.q̄ vſu.p̄ſue.l.ḃ ſenat⁹.in p̄n.ꝛ ō cōtrahē.emp.l.ſi in emptiōe.§.i.ꝛ dele.iij.l. q̄ hębat.ꝛ eſt.l.añpl'.Itē hñti dare.pdere ē i.q.ij.c.paſtoꝛ.Itē hr̄e eū dicim⁹:q̄ vtitur ꝛ iuř poſſeſſiōis fruiť.C.ō cadu.tol.l.vna §.ꝛ cū triplici.itē hr̄e cū effectu diſtīguiť. qꝛ aut q̄s hꝫ ad bñplacitū alicuius p̄ſone aut dignitatꝫ.Si ad p̄ſone bñplacitum. tūc reuocať p mortez p̄ſone.Si dignitatꝫ nō moriť dignitas.ꝛ ſic ꝑpetuo dꝫ hr̄e.niſi per ſucceſſoꝛem dignitatis reuocetur. de reſcp.c.ſi graciose.li.vj.ꝛ hec ſufficiāt p̄ro illo verbo habeamus.¶ Ad ſcđm dubiū dicas ꝙ tenere iure ꝑpio ꝛ ꝑpetuo ītelligiť vt legiť.in.c.ex tua.eꝛ de fi.p̄ſb⁹. ꝛ ibi accipiť longo tp̄re tenere p ꝑpetuo. qꝛ q̄ lōgo tp̄re tenuit q̄s.p̄ſūciaťꝯ ibi ꝑpe-

tuo tenere: ⁊ ita ſumit hic vbi hoc tenea mus. ¶ Ad tertiū dubiū dicas q̄ poſſide re ad vtrūq; referr. ſ. ad iur̄ poſſeſſionē vl ad facti poſſeſſionē. ff. de vb. obli. l. ſtipu latio iſta. §. hec quoq; ſtipulatio. q̄ intel ligit ꝑm materiā ſubiectā ſibi. ꝓpterea q; h̄ verbū iſtud poſſideam⁹ intelligit de iu re ⁊ facti poſſeſſiōe. ꝑm vm intellectū ipſi us. ¶ Ad q̄rtū dubiū dicas q̄ hui⁹ dictio poſt de ſe opat fidei cōmiſſum. ⁊ ſic mor tē ſignificat. vt legit in. l. cū p̄ filios. eoq; q; matrē inſtituiſſet. §. donatiōis p̄dictī. ⁊. l. miles ad ſororē epl'am. quā poſt mor tē ſuā a ꝑiri mādauit. §. p parte heres iſti tut⁹. ff. dele. ij. Et in vnoquoq; loq̄tur de epl'a. ſic in caſu nr̄o eſt inſtr̄m nuptiale: p qđ tenuta ⁊ poſſeſſio tranſmittit poſt de ceſſum ipſor̄ cōiugū. jux̄ ſeriē ipi⁹ cl'e. hoc itellige ita. ſ. q̄ poſt deceſſum. vt dictū eſt cōiugū p̄dictor̄ dicta tranſferūtur bōa ad ꝓlem. Et ſic ex fideicōmiſſo ſibi facto tranſit dñiuz ꝓli. ⁊ p̄ñr tene inhelitanter p regl'a. q̄ iſta dictio poſt ita ſumitur hic. ¶ Ad q̄ntū ⁊ vltimū dubiū dicas q̄ ꝓles idē eſt q̄ filiꝰ vel filia ꝑm hug. in deri. c. p lios. ⁊ ſumit ita hic. cū ecertiſſime filiꝰ ſu puenit eiſdē cōiugib⁹. ꝓpterea concludit ꝓſecutiue. q̄ hec ſufficiūt quo ad p̄dicta. p q̄ cōſtat cōiuges im̄ vſufr̄uctuarios fo re: ⁊ nō ꝓprietarios. iux̄ pactū dicti dota licij inſtr̄i: ⁊ cōtextū clauſule p̄ceinſrte. Et ſic tici⁹ aliter ꝺ dict; bonis diſponere nō potuit. cū de illis jam diſpoſuerit in ipſo dotalicio inſtr̄o. vt. ſ. pater. ſ. q̄ illa bona ſua voluit eſſe ꝓlis naſcit̄e ex ipo mr̄imo nio. quēadmodū̄ nata fuit ⁊ vixit. qđ pba tur p premiſſa. bñ⁹ lunes. Adde qđ de ma teria donationū ſcꝑſi. ſ. i vſa. lxxvj. aucte ⁊ rogatu in. j⁰. q. p totū. ⁊ ſignāter in glo ſa fi. ⁊. j. in vſa. cxlv. Precipim⁹. Si reliq̄ rint. v. prefati ſenioꝛes. ¶ Eſt notāndū hic eq̄le ius nō eſſe: nec idē. imo pl⁹ in ītеſta to ruſtico q̄ in exoꝛcho. vt. ſ. vſa. cix. de re bus ⁊ facultatib⁹. nā ibi ſolū tertiā ꝓtem mobiliū hz dñs. ſiue exoꝛch⁹ vxoꝛē hēat. ſi ue nō. hic vo ſi ruſtic⁹ inteſtatus decedat cū filijs ⁊ vxoꝛ hz dñs tertiā ꝓtē mobiliuz ⁊ ita loq̄tur ꝓncipiū hui⁹ vſa. Si cñ reli q̄rit filios ⁊ nō vxoꝛē. tūc dñs inteſtati ru ſtici medietatē aſſeq̄tur. vt in h̄. v. ſi reliq̄ rint. vm ſi vxoꝛē ⁊ nō filios dimiſerit. tūc dñs medietatē hēbit. ⁊ parētes defūcti a liā medietatē. vt. j. e. v. ſi vxoꝛes. Et ſi paꝛ tes nō fuerint. tūc dño def̄. ſaluo iur̄ vxo ri in dote ſua. vt. j. e. v. q̄ ſi parētes. Quid dicenduz. certe dicas q̄ quo ad. v. ſi reliq̄ rint. ⁊. v. ſi vxoꝛes. ⁊. v. q̄ ſi parentes. ex cō ſuetudine in q̄riū ꝓacten⁹ ⁊ diutine fuit ſuatū. videlicet q̄ de bonis mobiliꝰ ru ſtici inteſtati. ſiue relinq̄t filios. ⁊ nō vxo rem. ſiue vxoꝛē ⁊ nō filios. ſiue decedat q̄ uis alio mō inteſtat⁹. dñs nō hz neq; aſſe q̄tur: niſi tertiā ꝓtē. Et ſic p̄dicti tres. v. ſ. v. ſi reliq̄rit. ⁊. v. ſi vxoꝛes. ⁊. v. q̄ ſi parētes ⁊ in eiſdē cōtenta ī deſſuetudinē abierīt. ⁊ ita ꝓtertu dicte ꝓſuetudis hic vſa. ꝓcoꝛ. cū all'. vſa. cix. de reb⁹ ⁊ facultatib⁹. Cui q̄ dē ꝓſuetudini ſic vetuſtiſſime ſtādū eſt: cū ſit legū optia īterꝑs. vt. ff. de legi. l. ſi de in terꝑtatiōe. ⁊ ex̄ de ꝓſue. c. cū dilect⁹. De i mobilib⁹ vo bonis nihil dñs rōne īteſtie ſeu exoꝛchie aſſeq̄tur. imo veniūt ſuccedē tes ipi ab īteſtato. qđ no. vel dic q̄ ſi filij n ertiterīt forte dñs p̄t ea dare vni ex ꝓpin q̄s īteſtati que magꝭ duxerit eligēduz. ⁊ h̄ ex eq̄tate. lz aliud ſit de iur̄ rigoꝛe. vt no. ff̄ ī glo. j. poſt ꝓn. v. ſz ſi filij. Et qual'r h̄ ītel ligat̄. vide ibi bñ⁹ lunes p̄dict⁹. jdē h̄ jac. de vallelica q̄ addēdo p̄miſſis ſic inq̄t. iſtā eligo. tū ītelligo dictā gratificatōem dñz poſſe facere. vbi venientes ab īteſtato non ſe cōuenerīt de ꝓſona. al's nō. qđ tene mēti. Et ad im̄ateriā hui⁹ vſa. vide qđ no. ſ. di cto vſatico. cix. de rebus ⁊ facultatibus ꝓ ipſum jaco. de vallelica. et ꝓ jaco. de mō. iudayco. et me. ¶ Sed quid ſi Ruſticus ſimul exoꝛch⁹ ⁊ inteſtat⁹ decedat. an dñs eo caſu duas tercias hr̄e poſſit: aut maz

tñ. vide qđ ſcpſi. ſ. in all'. vſa. cir. de reb⁹ et facultatib⁹. ſup vbo crorchis. in. q. rij. dic vt ibi. ¶ Quero quali de iure cõi veniant ſuccedẽtes ab inteſtato. Dicas de hoc vt lati⁹ no. p dy. z chi. in auc. itaqꝫ. C. cõia ỗ ſuc. z per glo. in auc. de conſanguineis z vterinis fratrib⁹. coll'. vj. in glo. hec auc. z latiſſime p hen. bo. in. c. cũ dilectus. eẍ de ſuc. abinte. ỗ quo vide p hoſtiẽ. in ſum. c. ti. §. z quali'. z p totũ. Ytra ſit de vroribus. v. ¶ Nota q hic. v. eſt ſcđa ps ꝓncipalis. huius vſa. cũ nõ habeat ſm me niſi duas ptes tm̃ ꝓncipales. q̃rꝫ prima eſt. ſ. in e. vſa. in ꝓn. z ſcđa in hoc. v. p quẽ habes: q⁹ ſi vror ruſtici inteſtata defecerit. fiat ſicut dictũ eſt. ſ. de marito. z ita tene.

VHaq̃qꝫ gẽs. crrii. ¶ Nota q ꝺ vſat. quo ad ſui materiã notabilis eſt z ſingularꝫ. ¶ Nota ſcđo q ꝓ ſñ mario caſu ipi⁹ z ei⁹ vberiori intellectu. i nouẽ ipm̃ diuido partes. Yn ꝓma ſtatuitur q cõſue⁹ eſt lex. in ſcđa ibi. v. lõga. ide ſtatuit. in tertia ibi. v. lex autez. qđ ſit lex. Yn q̃rta ibi. v. mos añt. qđ ſit mos lõga. in q̃nta ibi. v. ꝓſue⁹. qđ ſit ꝓſue⁹. i. vj. ibi v. naz qđ. qđ ſit ꝓſtitutio. in. vij. ibi. v. oẽ añt. qđ ſit ius. in. viij. ibi. v. mos vo. qđ ſit mos vet⁹. in. ix. ibi. v. inſtitutio. qđ ſit eq̃tas. vide ter. qđqꝫ ſcpſi. ſ. in vſa. lxiiij. qm̃ p iniquũ. ſup vbo ſucceſſuri. v. qđ ergo ꝛc Unaq̃qꝫ gẽs. i. vnuſquiſqꝫ ppls. Conſuetudine. ¶ Quero qđ ſit ꝓſuetudo. Azo. diffinit ſic. Conſuetudo eſt ius nõ ſcptũ moribus ppli inductũ. ino. añt eẍ de ꝓſue. ſuper Rub. ita. Conſue⁹ eſt ius nõ ſcptum moribus diuturnis ppl'is inductũ. hoſt. vero in. c. ex parte. eẍ de cõſue. ſic diffinit. Conſuetudo eſt vſus rõnabilis cõperẽs q̃ꝛe firmat⁹. nullo actu ꝓrio interuptus ſeq̃nti actu ſeu cõtradicto iudicio. vel q̃a [illegible] memoria induct⁹. vſuqꝫ cõi vtẽ[illegible] approbamus. z hãc ponit hic ja. de valleſica. vide hoſti. latius ſup his in all'. c. ex parte. ¶ Quero ſcđo an cõſuetudines. vſatici vel cõſtões. aut ſtatuta laycoꝝ liget z aſtringãt eccl'ias z pſonas eccl'iaſticas. Et an ipis gaudere poſſint. vide hen. bo. in. c. q̃ in eccl'iarũ. eẍ de ꝓſti. di. i. qđqꝫ ſcripſi. ſ. vſa. rr. z ſi q̃s ad aliquẽ. ſuper verbo criminale folia in. q. rj. z vſa. rcj. aucte et rogatu in. ij. ſup verbo. vt oẽs hoies. v. ſed q̃ro. z. v. z ſic no. ibi. prime ſeq̃nti. ¶ Quero tertio. cuius eccl'ie ꝓſue⁹ ſit ſequenda. z ſuãda. z potiſſime in judicijs. Yđez hẽ. bo. in. c. cum olim. eẍ de cõſue. ¶ Quero q̃rto. an cõſuetudo deroget ſeu ꝓiudicet legi vel ecõuerſo. lex ꝓiudicet ſeu deroget conſuetudini. Yđẽ hen. in. c. vlti. eẍ ỗ conſuc. ¶ De materia vo cõſuetudinis vide latiſſime p chi. in. l. i. ij. z. iij. C. q̃ ſit long. ꝓſue. z ibi p bar. z bal. z p eundẽ chi. z Ỗ. de cug⁹. z bal. in. l. cũctos. C. de ſum. tri. z p ia. calbeti. z bal. in. l. de qb⁹. ff. de legi. z p hoſti. in ſum. ti. de cõſue. p totũ. p joh. fa. i. §. ex nõ ſcpto. inſti. de iur̃ natu. et per joh. an. p mo^m ſumme. in. c. fi. eẍ de ꝓſue. z. j. v. vlti. in glo. ij. q. pl't. et vlti. Elegit. ¶ Nota q eligere idẽ eſt q excipe. q. extra alia aliq̃d legere. Eligere em̃ ꝓprie eſt de duobus ꝓpoſit⁹ vnũ accipe z alterum dimittere. Nõ itaqꝫ eligit qui nihil accipit. vel qui oñia accipit. Unde q̃daꝫ ſpecies cõſtictiõis ỗ electiua: q̃ de duob⁹ ꝓpoſitis vnũ eligere et alterũ refutare oſtendit ſm Hug. in decr. c. lego. Et ſic eſt hic q populus ex ꝓſuetudine rõnabili eligit legẽ. et iſta tenet. Et cõſeq̃nter refutat malam Nã ex illa lex q̃ valeret eligi nõ ꝓt. Nã mala cõſue⁹ nõ minus q̃ pnitioſa corrupte la vitãda eſt. viij. di. c. mala ꝓſuetudo. Legem. ¶ Nota q lex eſt ſcptũ aſſiſtẽs honeſtũ. phibẽs cõtrarium. vel lex eſt ſcptũ ppli⁹ promulgatũ. mgr̃atu q̃rente z ppli⁹ ñdente Solebat em̃ mgr̃ ciuitat⁹ cũ aliquam legẽ cõſtitueret. aſcendere pulpitũ i media cõtione et q̃rere a ppl'o. ſi vellet illud ratũ

esse ⁊ accepta rñsione a ppl'o deinceps ꝓ lege habebat. ſm hug. in deri. vbi. ſ. Sic est hic in nr̄o vsa. Nā qñ leges siue ꝯstitutiones fiūt in cathalonia gñales dñs rex qui magister ⁊ mgr̄at⁹ ac dñs ꝑncipalis est in eadē. ⁊ in toto regno: ⁊ terr⁹ suis vocat curias gñales ꝓ bono ⁊ tranq̄llo statuꝑncipatus cathalonie. ⁊ inibi cōueniunt brachia eccl'ie. nobiliū. ⁊ militū. atq; ciuitatū. Et tūc dñs rex ⁊ comes barch̄ ascendēs pulpitū. i. sedens in altū in sede sue maiestatis. habito inde colloq̄o digesto. fac̄ ⁊ firmat leges siue cōstitutiōes generales. De assensu: ⁊ voluntate ⁊ supplicatiōe cōcordi ip̄oꝝ brachioꝝ: vel maior⁹ ⁊ sanior⁹ ꝑtis ip̄oꝝ. hoc ꝓbāt oēs curie generales hucusq; in cathalonia tenta. Et hoc iur̄ vtimur: cū sit lex paccionata sup his inter dñz regē. ⁊ suos subditos cathalonie. vt patet clare ꝑ constitutiōes cathalonie gñales. Nam al's si fieret ꝯtrariū nō valeret. qd̄ no. Adde qd̄ scp̄si. ſ. vsa. cxxiiij. Aliū nanq; sup v̄bo curiā. ¶ Nota scd̄o. ex hac lr̄a ꝙ ppl's induc̄ ꝯsuetudinē q̄ dicitur lex ⁊ in illa habūdat. Sic vt dic̄ ja. de vallesica q̄libet ꝓuincia in suo sensu abūdat. vt in. c. certificari. ex̄ de sepul. ⁊ in. c. vtinā. lxxvij. dist. Et dic sensu. i. ꝯsuetudine: q̄ consuetudo vni⁹ loci ꝯsuetudinē alterius nō subuertit. vt. xj. dis. c. catholica. ⁊ all'. c. certificari. ſm eū. Adde qd̄ scp̄si. j. e. v̄. consueut⁹. longa em̄. v̄. ⁊ est scd̄a pars ¶ Quero quā vim habet longa consuetudo. ⁊ dicas ꝙ legis vim hz vt hic. ⁊ maxie si in cōtradictorio iudicio sit obtenta: Et sumit vigorē ex tacita ppl'i cōuentione. ⁊ nō est necesse ꝙ in scp̄tis redigat̄. ⁊ legem interp̄tat̄. oīa p̄dicta obtinet. nisi ꝯsuetudo sit erronea. bar. in. l. diuturna. ff. de legi. vide eū ibi. Dicas etiā ꝙ illa cōsuetu⁹ q̄ antiquissima est: ⁊ cui⁹ nō extat memoria in cōtrariū vim leg⁹ hz. ⁊ ſm cā iudicādū est. vt in. c. abbate. ex̄ de verbo. sig. iuncto. c. sup quibusdā. §. p̄terea. e. ti. cuz sua materia. ¶ Et sic nota ꝙ lōge et antique ꝯsuetudines sunt seruāde. vnde dicit lex. ne quid cōtra longā ꝯsuetudinez fiat. ad sollicitudinē suā in aliā reuocabit preses ꝓuincie. C. q̄ sit lon. cōsue. l. i. sil'e habes. C. de offi. rec. ꝓuin. l. nullū. ⁊. C. de serui. ⁊ aq̄. l. si manifeste. ⁊. ff. de offi. ꝓconsul. l. fi. ⁊ fac̄ ad ꝯsuetudinē obseruādam. C. de agri. ⁊ censi. l. dñi p̄dioꝝ. li. xj. vide qd̄ i dicta. l. i. no. ꝑ chin̄. bar. ⁊ bal. Suscipit̄. al's habet̄. concor. l. de q̄bus. ff. de legi. vbi hr̄. ꝙ diuturna cōsue⁹ ꝑ legē obseruat̄. naz sicut lex sumit vigorē expressum consensu populi. ita cōsue⁹ ex tacito. et est tāte auctoritat⁹ ꝙ legē tollit. ja. de vallesica. Adde qd̄ scp̄si. ſ. e. i. R̄. ⁊. j. e. v̄. ꝯsue⁹. lex autē v̄. ⁊ est tertia ꝑs ⁊c̄. ¶ Et nota ꝙ lex est cōstitutio ppl'i: qua maiores natu simul cū plebib⁹ aliq̄d sanxerūt. ij. di. c. i. ¶ Nota scd̄o ꝙ lex est cōstitutio scripta. i. dis. c. lex est. Sub. iustū precipiēs: ⁊ cōtrariuz ꝓhibens. xxiij. q. iiij. c. si eccl'ia. in fi. Et dicit̄ lex eo ꝙ legitīe agat. iiij. di. c. om̄is. Nam plectit malos: et remūerat bonos. ¶ Nota tertio ꝙ lex a legēdo vocata est: q̄ scp̄ta est. ſm Ysi. in. v. li. ethi. c. iij. et ſm hoc lex d̄r a lego. is. vl' d̄r a ligo. as. q̄ ligāt vinculis et p̄cept⁹. Arch̄. in all'. c. lex est. i. di. jdē ja. de vallesica. Adde qd̄ scp̄si. ſ. e. i. R̄. sup v̄bo legē. et. j. e. v̄. vltio sup v̄bo. in legib⁹ i q. i. et. ij. Juris. cōcor. i. di. c. jus gñale. v̄. lex. aūt. Et dic lex. s. secular⁹. et hūana. nō obstat qd̄ dic̄ ibi arch̄. ſm hug. et hic ja. d̄ vallesica. ca^m. om̄es. di. i. Nam ibi lex accipitur large. In dicto. v̄. lex aūt. et h̄ stricte. Species. jus autez generale nomen est. Ideo sic dictum est. quia iustum est. vt in allegato. c. jus generale. Et dic species. i. pars. Sub vno enim iure plures leges continentur. ſm archidiaconū in. v̄. lex autem preallega. Mos vero. v̄. et est quarta pars. concor. i. disti. c. mos autez.

¶ Quero: quam consuetudinem dices esse longam. vel per quot vices induce-

re ꝓsuetudinē. Nunq̄d illud qđ bis factuꝫ
est. vt. xxv. q. ij. c. ita nos. in ꝑn. vbi de hoc.
vel illaꝫ q̄ ter facta est. vt eē de eleč. c. vene-
rabilē in fi. v. insup. vel illam q̄ sepius q̄
ter facta est. vt eē de cā. posſ. ꝛ ꝓpie. c. cuꝫ
eccl'ia suterna. vbi de hoc in glo. nō ergo.
Vel illā q̄ decies facta est. sič longa ꝑscri-
ptio dr. q̄ est. x. annoꝝ. vt. C. de ꝑscrip. lon.
tēp. l. plt. vel illā cuiꝰ nō extat mēoria. iij.
q. vj. c. hoc q̄ppe. ff. de aq̄ quoti. ꝛ sti. l. hoc
iure. §. ductꝰ aque. dici consuevit q̄ in cri-
minibus due vices inducāt ꝓsuetudineꝫ
sed in alijs tres nō sufficiūt. hoc teneas ꝙ
certo q̄ ſm ius canonicū nō valet ꝓsuetu-
do. nisi ꝑscripta sit ꝛ rationabilis. vt eē. d
ꝓsue. c. vlti. ꝛ ī all'. c. cū eccl'ia suterna. vbi
de hoc. ¶ Et q̄liter ꝓsueꝰ cuiꝰ nō extat me
moria ꝓbari debeat. plene no. ꝙ jnno. in
c. q̄d ꝙ nouale. eē de v̄bo. sig. ꝛ in. c. veni-
ens. c. ti. li. vj. in glo. monasterium habet
ſm jač. de vallesica. Adde qđ scꝑsi. ē. co:v.
longa eſſ. ꝛ j. e. v. vlti. in glo. ij. in. q. pl't.
ꝛ vlti. ꝛ j. v. pri. Et de more. vide qđ scrip-
si. ī. e. v. pl't. ꝛ. ē. in vsa. ij. homicidiū super
v̄bo mores. Et dic longa cōsuetudo. s. plu
riū. moriꝫ. s. paucoꝝ. tracta. i. in scptꝫ nō
redacta. jta exponit Arch'. in dicto. c. mos
aūt. Consuetudo. v. ꝛ est q̄nta ꝑs. cōcor. i.
di. c. consuetudo. Et dic ꝓsuetudo. i. illud
ius qđ ꝓsuetudo vocaſ. i. ius ꝓsuetudina-
riū. Jus q̄dam. Sed cōtra ꝓsueꝰ est fac-
tū vt in. c. licet. de ꝓsti. li. vj. ff. de legi. l. de
q̄bus. ibi rebꝰ ipis ꝛ factꝫ. Naꝫ cōsuetudo
cōtrahiſ saltē tacite. q̄ cōsueꝰ pactū taci-
tū est. ꝛ paciſti ꝛ cōtrahere. s. facti. ff. de cu
ra. furi. l. cōsilio. §. eū quoq;. ff. de pac. l. i.
Ergo nō est ius. So. dic q̄ cōsiderādo ac-
tus. ex q̄bus elicit ipa cōsuetudo est factū
sed ex quo est elicita. ꝛ tūc est ius. ꝛ sic est
hic. ꝛ in. c. ꝓsuetudo. ē. all'. ſm arch'. ibi. ja.
de vallesica. Moriꝫ. i. assiduis. vel freq̄n-
tibus actibꝰ hoīm suscipiť. illud. s. qđ nō
est redactū in scptꝫ. qđ eē scptū est lex est.
ꝛ restringiť hic appellatio cōsuetudis ad
ius nō scptum. ¶ Sed quid si negocium
tale emergat: cuiꝰ diffinitio nō inueniť i
lege. qualr ꝑuidebiť. dicas q̄ tūc recurre
dum est ad consuetudinē. sꝫ vtroq; defici
ente. Vel succedit ratio naturalis. vel de
silibus ad silia ꝓcedendum est. vel facien
dū est. xx. di. c. de libellis. ꝛ c. de quibꝰ. vi-
de qđ no. ꝑ jo. hug. de. mediolan. ꝛ arch'.
in all'. c. cōsuetudo. i. di. ¶ Quero ſm. R.
de area iurisꝑitum minoriſe. an consue-
tudo consiſtat in his in q̄bus vario mō
vtiť ppl's. Rn̄deo nō. vt ꝓbať. ff. de regu.
juř. l. semp in stipulatiōibꝰ. q̄ semp req̄ri
tur ad cōsuetudinē introducendā q̄ totꝰ
ppl's. vel maior pars vtať. fač. ē. e. vsa. i. ſ̄.
sic no. chi. in. l. ij. C. q̄ sit lon. consue. in fi.
iiij. ꝑtis ꝓncipalis. imo ſm opiones glos.
ibi etiā si maior ꝑs ita vtereť. dū tamē ali
qui cōtrafacerēt ante ꝓceptam cōsuetu-
dinē. nō introduceret cōsueꝰ. vt no. ff. de
reg. iuř. l. nēo alieno noie. §. tꝑalis ꝑmu-
tatio. ꝛ tūc etiā req̄riť q̄ talis consuetudo
nō sit cōtra ius naturale. eē d ꝓsue. c. fina-
li. R. de area ꝓdictus. ¶ Et nota q̄ tri-
pler est ius naturale. nā est quoddā qđ est
in quolibet aiali: quo aliq̄d appetiť. nec
aliquid discerniť: ꝛ de hoc nō agiť in dcō
c. fi. Est ꝛ aliud q̄ est inspiratū. i. naturaľ
eq̄tas. q̄ etiā ante pctm̄ hō posset se rege-
re. ꝛ ſm hoc nō est ꝓpr̄ium sed oīa cōia.
Est ꝛ aliud ius naturale. i. ius gentiū. in-
sti. de re. di. §. singuloꝝ. de quo aliq̄d est ꝙ
prīū. arch'. in. c. oēs leges. i. di. sup glo. po-
sita in v̄bo alienū. ¶ Nota scđo q̄ ius na
turale imutabile est. īsti. de iuř. natu. §. sꝫ
naturalia. ꝛ iō nulla cōsuetudo. ꝑualet ꝛ
ius naturale. i. in lege. ꝛ in euāgeꝰ. vel in
theologia cōtentū. etiā si oēs hoīes de
mūdo hoc facerent. xxxij. q. vij. c. flagicia.
cuiꝰ ignorātia neminē excusat. nam q̄ ig
norat ignorabr ſm apl'm. j. ad Corinth'. c.
xiiij. xxxvij. di. §. vlti. xxxviij. di. c. q̄ ea. xv.
q. i. §. i. ibi videas. ad hoc. xvj. q. j. c. si cuꝫ
xxij. q. ij. c. in ipārum. vj. q. i. c. quero. Naꝫ

in talib⁹ est ignorantia iur⁊ naturalʼque nō excusat. vt dictū est. qđ dic vt le. ⁊ no. i. q. iiij. §. notandū. ⁊. xxxviij. di. in ꝑn. adde qđ sc̄ps̄i. j. vsa. clvj. oēs cause. in glo. i. ī nota. xj. ⁊. xij. ⁊ vsa. clix. si q̄s inscio. sup ⁊bo sciderit. ¶ Nota 3⁹ q̄ q̄ñ in cōstōne vel lege statuiť aliq̄d ꝓhibitoriū. vel dicať irrefragabili: nunq̄ ꝓtraria cōsuetudo illi cō stōni vel legi ꝑt introduci. vide de hoc per hosti. in. c. irrefragabili. eẍ de offi. or. et ꝑ archiđ. de sum. tri. c. fideli. li. vj. sup verbo irrefragabilis. ⁊. e. li. đ resc̄p. c. statutū. su perv⁊bo irrefragabiliter. ⁊ ꝑ me. j. e. ī q̄nta nota. in fi. ¶ Nota. iiij. q̄ cōsuetudo non valet ꝑ quā q̄s inducit ad peccādū. velut dissipet bona sua. eẍ đ ꝓsue. c. ex ꝑte ¶ No ta. v. q̄ ꝓria cōsuetudo nō ꝑt introduci ꝑ l. rē nō nouā. §. patroni. ff. đ iudi. q̄ aduo cati nō iurēt de calūpnia in cauſ q̄b⁹ pa trocināť. cū. l. ibi exp̄sse dicat q̄ iurēt. Sz ꝓriū tenet glo. ordinaria accur. in autē. đ man. ꝑn. in. §. patrocinia. col. iij. vbi đr q̄ dictus. §. patroni. ꝓria cōsuetudie est sub latus. Sed tu dicas q̄ nulla cōsue⁹ legez tollere ꝑt cali ar⁹ Dis lex est rōnabil. iiij. di. i. c. erit aūt lex. sz ꝓsuetudo nō est ꝑscri ptibilis: nisi sit rōnabil. sz cōsuetudo nō ꝑt esse rōnabilis si est cōtra. l. cū lex sit rō nabilis. vt patz in dicto. c. erit aūt lex. Er go nulla ꝓsuetudo q̄ sit ꝓtra. l. est ꝑscꝑtibi lis. cū sit ꝓtra rōnē legz Sz ad ⁊ q̄dā rñdēt q̄ licet lex sit rōnabil. cōiter ⁊ freq̄nti⁹. tñ cōsuetudo ꝑt esse ꝑticulariter rōnabilis i locz vbi ea vtunť. inspecta q̄litate ⁊ dispo sitiōe illi⁹ loci. vbi gr̄a. Jn gerūda plene filijfa. erāt lasciui. ⁊ qr videtes q̄ p̄res eo rū nō poterāt ipos defraudare in bonis. salti ltīma: nolebāt aliq̄d bōi addiscer. vl facere. nec curabāt fuire p̄ri. Et ideo hac de cā ⁊ rōne vt filij timentes exheredari ꝑ patres: inclinātur ad fuiendū p̄ribus. et ad discendū aliq̄d boni: fuit ibi introduc tū cōsuetudie q̄ p̄ posset filiū exhereda re i testō. dū tñ reliq̄ret eidē. v. sol'os. Jddē Minorise. cū dic̄e sint multū lasciue. nec vellent aliq̄s opas ꝑstare marito. nec lu crari aliq̄d. sed volebāt ꝑcios⁹ pannis ⁊ ve stimētis vti. fuit introductū đ cōsuetudie ne mariti in totū dāpnificarenť. q̄ si ipa ꝑnoz erez sine liberz: q̄ vir succederet mu lieri in oibus bonis. Ulñ patet q̄ ꝓsuetu do ꝑt esse rōnabil' inspecta q̄litate ⁊ dispo sitione loci ꝑticularis vbi est. licz sit ꝓtra rōnē legis cōis. q̄ q̄dē lex est a sili rōnabil'. a cōiter ⁊ freq̄ntius ꝓtigentib⁹ Ulñ dicūt aliq̄ ⁊ bñ q̄ tūc ꝓsuetudo nulsq̄ est fuāda q̄tocūq̄ tp̄re fuata q̄ñ exp̄sse. l. vel canōe cauet ꝓsuetudie ꝓtraria nō obstāte. al's sic Et q̄ ꝓtra. l. ꝓhibentē cōtrariū cōsuetudi ne introduci nō possit. nec cōtra eā vlteri⁹ ꝑscribi. vt le. ⁊ no. in auč. vt nulli iudi. §. nulli. vo. coll. ix. Benč. in. c. ceterū. đ iuř. calūp. in antiq̄e. ꝑ ⁊ fač qđ sc̄ps̄i. s. e. ī iij^a nota. ⁊. viij. di. c. penl' Ob qđ oportz q̄ ad ⁊ vt valeat cōsuetudo sit rōnabil' ⁊ ltīme ꝑscꝑta. vt eẍ de cōsue. c. vlt. ¶ Juẍ qđ q̄ro q̄ sit rōnabil' consuetudo. Dicas q̄ illa et oīs q̄ nō obuiet canonicz istitutz. vel quā ius sustinet etiā ꝓ canōica statuta. Sz ir rōnabil' est q̄ a iure improbať. eẍ de ꝓsue. c. cū venerabil'. fm jnno. ⁊ illa q̄ canonicz obuiat institutz. eẍ. de dona. c. ceterū. vbi de ⁊. nā tal' cōsuetudo nulli⁹ est momēti. eẍ de cōsue. c. ad nostrā. de iudi. c. clerici. ⁊ all'. c. ceterū. de iura. calūp. vbi de ⁊. ⁊ si gnāter ꝑ Benč. vt patet. s. ꝑti. v. in fi. Ad idē cōcor cōpostel. dicēs q̄ illa est rōnabil' quā ius nō sustinet. vt in. i. c. cū venerabi lis. ⁊ q̄ eccles̄ia nō grauamē inducit vt eẍ de cōsti. c. i. P⁹. terreni. jdē francisc⁹ đ ortu gijs licēťz. ī decretz Adde qđ sc̄ps̄i. s. e. vsa. i. R̄. ⁊. j. v. penl'. ⁊. v. vlti. in glo. ij. q. penl'. ⁊ fi. Nā qđ. v. ⁊ est serta ꝑs. ꝓcor. ij. di. c. cō stitutio ¶ Nota q̄ cōstō ⁊ edictū idez sūt. licz edictū possit intelligi tñ in ꝑcipiēdo Archiđ. ibi. Rer. ¶ Nota q̄ reges p̄r⁹ le ges tulerūt. ff. de or. iuř. l. ij. archiđ. ī all'. c. constō. Edicit. i. ꝑcipit: ⁊ est regū vt im

peratoꝛ. ita dic̃ hugo in deri. c. dico. Constituto. ¶ Quero q̃d sit ꝓstõ. ⁊ gñaliꝛ ꝑt dici constõ ius. nã ius aliud diuinũ. aliud humanũ. aliud in scꝑtꝫ redactũ. aliud memorie cõmendatũ. qõ in scꝑtꝫ redigit. cõstõ dr qõ memorie cõmendat cõsuetudo. ad hoc. i. di. c. i. ⁊ c. lex. ⁊ c. ꝓsuetudo. ⁊ §. cuꝫ itaq; ⁊ insti. de iur̃. natu. §. ⁊ nõ inelegan ter. Spãliter tñ dr constõ qõ ꝓnceps per epistolã cõstituit. vel cognoscẽs decreuit. vel edicto ꝓcepit. vt insti. de iur̃. na. §. sed qõ ꝓncipi. ⁊ ff. vsu. lxix. itẽ statuerũt. in. ij. ⁊ ibi ꝓcoꝛ. De hꝫ tñ dic vt scꝑsi. ff. c. vsu. i. ℞ sup ꝟbo legẽ. De huiꝰ ꝟbo materia viõ per gof. ⁊ hosti. in eoꝛ sũmis. ti. de cõsti. p totũ. ⁊ tractaf di. i. vsq; ad. vij. inclusiue. et ix. di. vsq; ad. x. ⁊ xiij. ⁊ xix. xx. ⁊ xxix. xxx. et xxxvij. di. p totũ. Edictũ ¶ Nota q̃ edictũ est vt teneaf et fuef qõ rex vel impatoꝛ cõdit vel edicit. i. ꝓcipit fuari a suis subditꝫ ꝑpetuo. vt hꝫ. ⁊ c. constõ. ff. all'. ij. di. vtputa recepta. pragmaticas sanctiões. ⁊ ãnotationes. ¶ Sꝫ q̃ro quõ sciã vel cognoscam q̃ dñs rex ⁊ comes barchiñ voluerit illas pragmaticas sanctiões vel annotatiões vel aliud qõ in recepto ꝓtinef gñaliꝛ ꝓ lege statuto vel cõstõe ꝑpetua obꝭuari. ℞o in eo q̃ dirigunf officialibus pñtibus ⁊ futuris. q̃bus mãdaf ꝓ ipos obꝭuari officiales. ⁊ irrefragabiliꝫ teneri iur̃ eoꝛ cõtentum ⁊ tenoꝛẽ. ⁊ in aliquo nõ ꝟfieri. vel ꝑ alia ꝟba si sint magꝭ erꝑssa per q̃ de hꝫ appareat. Vel si ea nũcupet edictũ. aut legẽ Vl' q̃ oẽs suos subditos iubeat ꝑpetuo obseruari vel diuulgari. vt de his hẽtur. C. de legi. l. leges ¶ Nota. ij. q̃ ꝓstõ vel edictũ ꝑ prie dñr ꝓstões ꝓncipũ ⁊ edicta ꝓtoꝛ. ff. de ediꝭ. edic. p totũ. Dicif ⁊ edictũ iudicꝫ vt. xxiiij. q. iij. c. de illicita. ⁊ in cle. i. de iudi. in cle. Et dic edictũ. i. ꝓceptũ. vnde sic sumif C. uẽ. c. ij. Exijt edictuꝫ a cesare augusto xẽ. ⁊ xj. q. iij. c. impatoꝛes. ff. sic ipse. vide qõ no. per archiõ. xxiij. q. v. de liguribus. qõq; scꝑsi. ff. vsu. ꝓri. in glo. vlti. q. v. ⁊ vj. Oñe aũt. ff. ⁊ est. vij. ꝑs. ꝓcoꝛ. c. ius generale. ff. oñe ius. i. di. Ius. s. hũanũ. ius cñ qꝛ iubꝫ Et est ius lex hũana. fas lex diuina. trãsire ꝑ alienũ agrũ fas est. ius nõ est. fm hug. in deriua. in. c. iubeo. ꝓcoꝛ. i. di. c. oẽs leges ¶ Nota q̃ ideo ibi nõ dixit ius. qꝛ iusticia cẽlitatẽ importat. ꝫ dixit q̃ est fas. qꝛ sufficit deo vt impleamus qõ possum⁹. Et dic lex diuina est fas. i. celeſt hꝫ vocabulo fas. qꝛ q̃cq̃d in eo ꝓtinef ẽ fas id ẽ licitũ. vel est fas. i. dignũ fari. ⁊ bonũ ⁊ suaue ad faciendũ. archiõ. in dcõ. c. oẽs leges. sup ꝟbo fas. ¶ Nota. ij. q̃ inter legẽ diuinã ⁊ humanã est discrepantia Rõ qꝛ diuersitas gẽtiũ diuersitatẽ induxit morũ. ⁊ diuersitatẽ legũ et ꝓstõnũ. Vñ alia ẽ constõ de cõtinẽtia mĩstroꝝ in oriẽtali ec clesia. ⁊ alia in occidẽtali. xxxj. di. c. aliter Sil'r de receptiõe hereticoꝝ. de cõ. di. iiij. c. antiq̃. Et de ieiunio sabbati. xij. di. c. ille. ⁊ de ĩmissione baptizãdi. de cõ. di. iiij. c. de trina. Archiõ. ibidẽ. hodie ꝟo nec ter nec semel in fonte nõ ĩmergif infans baptizãdus in ꝓuincia Terrachoñ. ꝫ soluꝫ balneaf. vt in ꝓstõe ꝓuinciali terrachoñ. clxix. euitãtes ꝓcula. ob qõ dicẽdo verba ꝓjcif a baptizãte aqua sup caput ifantis ⁊ bñ. De iure aũt naturali qõ est triplex ⁊ ĩmutabile. vide qõ scꝑsi. ff. c. vsu. ꝟ. cõsuetudo. sup ꝟbo suscipiꝭ i ꝑa nota ⁊. ij. Legibus. i. iure scꝑto. ⁊ p vel. ⁊ sic et. disiunctiue ⁊ seꝑate ponif hic. Nam ꝟbũ legiꝭ ⁊ ꝟbũ moꝛibus posita hꝫ i lr̃a q̃ sunt ꝓria: notãt hꝫ. ¶ Et sic nota q̃ ista copula ⁊. nõ semp ꝓiũctiõꝫ facit. ꝫ disiunctõꝫ. vtputa qñ cadit inter oõnes diuersam vt hꝫ. Ob qõ licꝫ ꝓiunctionẽ ꝟbalẽ inducat ipa copula. et. ac tñ disiũctionẽ cõtinet in se. vt hꝫ in nr̃o ꝟ. ⁊ ff. q̃bus mo. vsufru. ami. l. si cut in annos. §. hec aũt. vide bar. ibi. ⁊ ff. de le. ij. l. meuio. i. ℞. vbi de hꝫ q̃ euꝫ. ⁊ xxxj q. i. c. quõ. post ꝓn. ibi. et tertiũ. fm archõ. C. de ap. l. data. ibi. ⁊ ad ea. ⁊ ex̃ de offi. oꝛ. c. significauit. in ꝓn. fm hosti. ⁊. ff. de ꝟ.

ſig.l.ſepe.vbi dc ꝺ per bar.cū ſuis infinitis ſil̄ibus. Regulariter ꝟo iſta copula et de ſui natura req̄rit oia ꝓiūctim eſſe vera ꝛ nō alterū ſolū. vt ꝺ. ꝑ quo vide qꝺ no.p ꝺy.in rl̄a.in alternatiuis.de reg.iuꝝ.li.vj ꝛ p bar.in.l.recōiūcti.ff.dele.iij.ꝟ.ſz circa hoc inſurgūt dubia.q̄d ſi copula cadat ꝛc̄ Moꝛibꝰ.i.iure nō ſcꝑto. Cōſtat.i.factū ē. ꝑ.mediolan̄.ꝛ archiꝺ.in all̄.c.ius gñale. ꝟ.omne ius.i.diſ. Mos ꝟo.ꝟ.ꝛ eſt.viij[a] ꝑs. vide qꝺ ꝝmiſſiue ſcꝑſi.ō.e.vſa.ꝟ.mos ꝟo.ī glo.i.ꝟ.ꝛ q̄liter.in fi.ꝛ in vſa.crriij.aliuꝫ nāq̄.ſup ꝟbo vſa[m].in nota.ij. ¶ Et nota ex ꝺ ter. qꝰ mos ꝛ cōſuetudo qñq̄ ſt̄ noia iuris.ꝛ ꝝm hoc ſe hñt vt ꝑs ad totū. Nam oīs mos ē ꝓſuetudo.ſz nō ecōuerſo. Mos em̄ eſt ius nō ſcꝑtū. Cōſuetudo ꝟo referꝝ ad ius ſcꝑtū ꝛ nō ſcꝑtū. vt apte cōtineꝝ in c.cōſuetudo.i.di.ꝛ.ō.e.vſa.ꝟ.cōſuetudo. Qñq̄ ſunt noia q̄litatꝫ. ꝛ ꝝm hoc idē viꝺ eſſe mos ꝛ cōſuetudo.ſ. q̄litas ꝛ hꝫtus mētis qua hō diſponiꝝ ad ꝺ vel illud faciēdū ꝛ ſi ad malū: viciū eſt.ſi ad bonū: ꝟtus. vl̄ ſaltē bona q̄litas animi. ꝛ illa ꝺr recondi in medullis hoīm.ꝺ pe.di.ij.c.i. Et ꝝm ꝺ ſil̄r idē viꝺr eſſe mos ꝛ cōſuetudo.ſ. q̄litas ꝓueniens ex iteratis actibus: q̄libꝫ actꝰ ſil̄is poſt ꝓmū. vt dicaꝝ cōſuetudo.i. actꝰ cōſuetꝰ.i.conſil̄is.ꝛ q̄ alia vice p̄ceſſit. xxv q.ij.c.ita nos.C.de epi.au.l.nemo. ꝛ forte ꝝm hāc ſignificatiōꝫ ſic differūt.ſ. qꝰ cōſuetudo ꝺr q̄libꝫ actus poſt ꝓmū. tertius vel q̄rtus vel ſeq̄ns. Aliter em̄ accipiꝝ hoc nomē mos. ꝛ aliter ꝺ nomē moꝛibꝰ. ꝛ aliꝝ ꝺ nomē cōſuetudo. Archiꝺ.in.c.mos añt i.di.viꝺ qꝺ ibi no.p glo. ꝛ p me.ō.e.vſa.ꝟ. cōſuetudo. Vetuſtate.i. nō erroꝛe veteri. nā ſi erroꝛ vetus ineſſet: tūc occultaꝝ veritas. ꝛ nō valeret. nā ꝓſuetudo ſine ꝟitate: vetuſtas erroꝛis eſt. ob qꝺ relicto erroꝛe ſequamur ꝟitatē. viij.di.c.ꝓſuetudo. ꝛ ſic ꝺ iſta vetuſtas rōnabil̄ ꝑ quā ltīme ꝓbaꝝ conſuetudo ꝛ ꝑſcribitur. vt ex̄ de cōſue.c. vlti. Adde qꝺ ſcꝑſi.ō.e.vſa.ꝟ.longa em̄.in ꝑn.ꝛ ſup ꝟbo ſuſcipiꝝ. Inſtitutio.ꝟ. ꝛ eſt ir.pars. Eq̄tatis. ¶ Nota dr̄iam inter eq̄tatē ꝛ iuris rigoꝛē. Eq̄tas em̄ eſt iuſticia dulcoꝛe miſcēꝺie tempata. ꝝm btm̄ cipꝛia nū. quā ſemp iuꝺex p̄oculis ꝺz hr̄e.ff.ꝺ eo qꝺ cer.lo.l.qꝰ ſi epheſi. q̄ ſi in iure ſcꝑta iueniaꝝ: legi p̄fereꝺa eſt. C.ꝺ iuꝺi.l. placuit. hoſti.in.c.ex ꝑte.ex̄ de trās ac. Rigoꝛ ꝟo eſt q̄ꝺam exceſſus iuris. ꝛ q̄ꝺā auſteritas facta ad terroꝛē. ꝝm qꝺ ꝺicit canō. qꝰ pn̄ia imponiꝝ ꝓtrahentibꝰ ſcꝺas nuptias. xxxj q.i.c.hac ratione. ꝛ c. p̄cedenti. ff. ꝺ penis l. aut facta. Et qꝰ cōio nō eſt dāda ec̄ī fine vite his q̄ defecerūt in accātione ec̄ico ꝛ z vt.ij.q.iij.c.ſi quis ep̄m. Et rigoꝛ nō ē ſeruādus. niſi vbi timeꝝ exemplū maluz. vt xlv.di.ſz illꝺ. Qñq̄ tñ rigoꝛ idē eſt qꝺ ſubtilitas iuris. vt ex̄ de reſti.ſpo.c.in l̄ris. et ex̄ de iuꝺi.c.intellexim⁹. qꝺ ꝺic vt no.l. di.c.vt ꝓſtitueretur. glo.hic habes ¶ Jux̄ qꝺ q̄ro an ꝛ qñ equitas p̄ferri ꝺebeat rigori. vel nō. vide p hen.bo. in ꝺicto.c. ex ꝑte. ex̄ de tranſac. p odo. ꝛ chi. in.l.i.C.ō legi. per glo.pe[m] de ſap. ꝛ jo.an.in all̄.c.ex ꝑte per ꝺy.in rl̄a poſſeſſor.de reg.iuꝝ.li.vj. et i clc. quāuis. per B[m] de mō.laud.de ap.i clc. In legibꝰ. ¶ Quero an ꝛ qñ leges ꝺebeant ſacros canones imitari. Et in foro eccl̄iaſtico leges ꝺebeant allegari. ſeu canones in ciuili. vide hen.bo. in.c.intellexim⁹. ex̄ ō no.ope.nū. ¶ Quero ſcꝺo an ꝛ quando fruſtra legis auxiliū inuocare poſſit qui cōmittit in legem. Idem hen. in.c.quia fruſtra. ex̄ de vſuꝝ. ¶ Quero ʒo. an vſus mulierū inducat conſuetudinez R[o] nō.q: ler ꝛ conſuetudo eq̄pollēt. vt.l. de quibus.ff.de legi. Nam ler eſt cōmūe ꝓceptum viroꝝ prudentiū conſultū delictoꝝum. que ſponte vel ignoꝛātia ꝓtrahūtur cohꝛcitio cōmunis rei publice rūnio. vt.ff.e.l.i. Et bene ꝺicit viroꝝ. ad ꝺenotādum qꝰ mulieres non poſſunt eſſe ad faciendum ſtatuta. quod tene mēti. Bar. in ꝺicta.l.i. ¶ Quero q̄rto. an contra con

ſuetudinē ex cā poſſit ꝓtraueniri. ar. ff. de dec. ab or. fa. l. qđ ſemel. ⁊ i auc. vt det mi. ſit numer⁹ cl'icor. circa fi. v. nos em̄. col. i ⁊ ex đ inſti. c. i. ⁊. c. auc̄te. etiā qđ eſt fort⁹ ſi cōſuetudo eſſet iurata. ex cauſa tm̄ ꝑt cō traueniri vt in ꝓpoſita. q. dictū eſt. notat glo. xj. di. c. in his. jnno. in. c. venerabilez. ex de elec. Archiđ. in. c. vno. de cle. nō reſi. li. vj. ⁊ Pau. de latzar. i cle. i. de regl'a. i cle.

Priuilegia cxl.

Se ſumat. cōcor. iij. di. c. ꝓ uilegia. vide ter. Priuator. ¶ Nota q priuati ꝓprie di cūtur qui nō ſunt cōſtituti in aliq̄ digni tate. vt. xxiij. q. i. c. qui cōtra. vbi de h̄. Sz in dicto. c. ꝓuilegia. ⁊ hic ꝓuati dn̄r oēs ex empti a iure cōmuni. ſiue ſit collegiū. ſi ue aliqua ſpālis ꝑſona. vij. q. i. c. petiſti. et xvj. q. i. c. hinc etiā. vnde exꝑone ꝓuatorū. i. de ꝓuatis ⁊ ſepatis a iure cōi. ⁊ ſic ē neu tri gn̄is. vl'. i. ſingularū aliquor. glo. ⁊ ar chiđ. in all'. c. ꝓuilegia. ja. de vallefica. Pri uate. i. nō cōmunes Jn ꝓuato. i. in priua tis. vel dic in ꝓuato. i. de vel in ꝓuatū cō ferat'. Vel đr priuilegiū. qr aliquē priuat a iure cōmuni. i. eximit. vel qr ius cōmūe priuat officio ſuo in aliquo. Vnde verba ꝓuilegij debent eſſe certa. al's inutile eſſet ꝓuilegiū. ex de ꝓuil'. c. in his. ar. ff. dele. i. l ſi quādo. ja. đ vallefica. ¶ Quero iux hūc vſa. ⁊ dictū. c. priuilegia. iij. di. quid ſit ꝓ uilegiū. Dic vt hic ⁊ ibi. Vel aliter priui legiū eſt conceſſio iurꝫ facta alicui ꝓter ius. Dicit' em̄ priuilegiū quaſi lex priua ta. eo q ferat'ur in ꝓuato. vt hic. ⁊ in dicto c. priuilegia. Dicunt' nāq priuilegia. q̄ſi priuata legia. eo q priuatā legē generāt. Nec priuilegia aliq̄bus concederent'. ſi ꝑ ter gn̄alem legem nulli aliquid ſpāle in dulgeretur. xxv. q. i. §. his ita. v. cū ergo ⁊c ¶ Quero ſcđo quibus datur priuilegiuz Dicas q q̄nq̄ datur ꝑſone. q̄nq̄ rei. ix. q. iij. c. conqueſtus. Illud enim quod ꝑſo ne datur: ꝑſonam nō tranſgreditur. iſti. de iur'. na. §. plane. in fi. Sed quod datur rei perpetuū eſt. ⁊ eſt ꝓuilegium reale. xvj q. i. c. hinc eſt etiā. Jn dubio autē intelli gitur potius reale q̄ ꝑſonale. vt extra de inſtit'. c. cum veniſſet. Vide qđ plene no. xxv. q. ij. in ſum. ⁊ per got fre. ⁊ hoſti. in co rū ſummis per totum. ⁊ latiſſime per h̄e. bo. extra de priui. ſup rub. ¶ Quero. iij°. qđ ius ſiue ꝓuilegium ꝓnceps indulgere poſſit. ⁊ quod non. vide in. c. cum acceſſiſ ſent. ex de conſti. ⁊ ibi per hen. bo. ¶ Que ro quarto. que ſit differentia inter priui legia ⁊ reſcꝑta. Dicas q hec. ſ. q ꝓuilegiū appellatur. in quo princeps aliquid iu bet ⁊ concedit in fauorem. Reſcꝑta vo ap pellant' que emanant ad cauſas: Vel dic q ꝓuilegium eſt lex ꝓuata contra ius cō mune. vt. iij. di. c. ꝓuilegia. C. de inoffi. te. l. ſi qn̄. in ꝓn. ⁊ hic. Bn̄ficiū vo appellat' gr̄a. Reſcꝑtū vđr qđ emanat ad cās. vnđ dici ſolet q i ꝓuilegijs ſtricte fit iterꝑta°. qr ſt ꝯ ius cōe. vt ex de ꝓuil'. c. ad audiētiā ⁊. c. ſi de terra. ſz in bn̄ficijs pleniſſime. vt ff. de conſti. princi. l. beneficiū. Jn reſcrip tis autē ſtricte. quia ſtricti iuris. ⁊ reſtrī gende ſunt poti⁹ lites q̄ laxande. ex de re ſcrip. c. ſignificante. vbi de hoc. ⁊. c. ſigni ficauit. ⁊. c. nulli. §. i. ⁊ notat' per ber. in. c inter corꝓoralia. ex de tranſla. epi. ⁊ ꝑ jn no. in. c. tua. ⁊. j. đ decī. ⁊ ꝑ dy. in regula q̄ a iure. de regu. iu. li. vj. ⁊. xvj. q. i. c. frater. ⁊ extra de reſcꝑ. c. i. ⁊. c. cum ordinem. ja. de bellouiſu. in auc̄: vt diuine iuſſio. coll'. viij. ꝓ hoc vide quod ſcripſi. ſ. vſa. cxxxj. ſimiliter nempe. in glo. iij. ¶ Quero q̄n to que ſit differentia inter reſcriptū. ꝓa gmaticam ſanctionem. ⁊ annotationez. Dico q magna. Nam reſcriptum eſt no mē generale ad omnes litteras cōmiſſio num. aut gratiarum vel ſtatutorum que emanantur a curia principis. de quibus habetur extra de reſcriptis. ⁊. C. de diuer ſis reſcriptis. ⁊ in multis alijs titulis. et

melius in decre. xix. di. p totū. Et hoc mō generaliter sumptum rescriprum comꝑhendit pragmaticas sanctiones. ⁊ annotationes tanquam species. vt hoc ꝓbaꝫ xxv. q. ij. §. rescꝑta. vbi dr rescꝑta. siue sint annotationes. siue pragmatice sanctōes ⁊c. ⁊. C. de diuer. rescꝑ. l. vniuersa. in ꝓn. ⁊ ibi p chi. bar. ⁊ bal. Dicit aūt rescꝑtū cuz ad instantiā vel supplicatōz alicuiꝰ impetratur ad lites. de quo habeꝫ. ō. q. pr. An notatio vo est qñ fit vel statuit aliq̄d ꝓpomotu animi ꝓncipis nemīe supplicante vt no. in dicto. §. rescꝑta. vide qō ibi no. p archiō. Intellige tñ q᷑ siue sit pragmatica sanctio. siue annotatio. vl qōcūq; aliō rescꝑtū semp intelligit si ꝑces vitate nitātur. vt habeꝫ in all. l. vniuersa. circa ꝓn. et in dicto. §. rescꝑta. Et pragmatica dr q᷑ vētilata est coꝝ iudice vel ꝓncipe. ⁊ de hoc fcā est scripta. ita no. in. §. rescripta. ō. all. Dicitur em a pragma grece qō est causa latine. ⁊ sanctio qō est statutū. vel declaratio. Et inō sanctio pragmatica. i. declaratio. per ꝓncipē in causa. s. ob cām publicā nō singulorꝫ. sed ad supplicatōz. vel ꝑces alicuius coꝝpis. Aut scole officij vl curie aut ciuitatꝫ vel ꝓuincie. vel alicuiꝰ hoim vniuersitatꝫ ob cāz publicā. vt est dictū fūdētiū ꝑces fcā est ⁊ emanata. sic q᷑ inde ipiꝰ statuti vel declarationis scriptura subsecuta est. hō habeꝫ ad lr̄am in ꝑall. l. vniuersa. §. pragmaticas ¶ Quero. vj. q̄d si sit aliq̄ ꝑcedens pragmatica sanctio. annotatio. aut constō eiusdez. vel alteriꝰ ꝓncipis sui ꝑdecessoris ꝛria. de qua in vltima mētio non fiat. nunq̄d prīma est reuocāda per vltimā. Et q̄d si sit in ꝛriū ꝓsuetudo gñal vel spālis alicuius loci. Aut forte ꝓuilegiū spāle. nunq̄d illis ꝓiudicaꝫ p dictā vltimā pragmaticā sanctiōz vel statutū De his dic vt habeꝫ ⁊ no. per jo. an. in. c. licet. de ꝓsti. li. vj. vide qō scꝑsi. ō. vsa. ꝓri. v. Nā qō. sup vbo edictū. De huius vo materia sc̄z q̄d sit sanctio. q̄d decretū. q̄d canō. q̄d decretalis. q̄d cōsultatio. q̄d dogma. q̄d iterdictū. q̄d mandatū. ⁊ q̄d ler. constō. edictuz. oratio. ꝑcatio. relatio. ꝓgrama. pragmatica. rescriptū. sacra ānotatio. ⁊ alia plura circa hec vide latissime p Bīn durā di in. c. ꝓpetue. de elec. li. vj. Et de priuilegio vide qō scripsi. ō. in vsa. xxiiij. placituz mandeꝫ. sup vbo militibus. ⁊ in vsa. xxx. Si ꝓtradixerit. sup vbo castrū. in. q. xij.

¶ Quero. vij. q̄d fieri dz si bñficiū seu ꝓuilegiū ꝓncipis sit iniquū. dicaꝫ q᷑ si ex causa noua supueniēti ꝓuilegiū seu bñficiū ipm incipit fieri iniquū. eo casu quo iniquū fōret: nō est ꝓuandū. qz in illo casu nō intellr a principe esse cōcessuz. vt. ff. ō vul. ⁊ pu. sub. l. ex fctō. §. nā ⁊ si furioso. v. ⁊ cū iniquū. l. xiij. di. §. verum. ⁊ ex ō dcci. c. suggestum. Et est hoc valde notāduꝫ ꝓpter ꝓuilegia q̄ cotidie a ꝓncipibꝰ ꝓ vba gñalia ꝓcedunt. ne ꝓsumant intelligant. ꝓ hō faē qō no. xxv. q. ij. c. nec dāpnosa. i glo. penl. qōq; scripsi. ō. in vsa. cxxj. Sil nēpe. i gl. iij. v. ⁊ nota. ¶ Quero. viij. q̄d si in ꝓuilegio hec dictio sicut apponaꝫ. an sumi debeat causaliter. an ꝓdicionaliter. Et dico q᷑ qñ per hoc vbum aliq̄d ponit seu affirmatur. vtputa sic iuste possides. tūc ponitur causalit. s. ꝓ qz. vt ex de ꝓuil. c. ex ore. ⁊ c. in his. e. ti. ⁊ ex de confir. vti. vel inuti. c venerabiles. vbi de hoc ꝓ ber. ⁊ hoſt. Sil qñ papa cognoscit de cōpositione ⁊ videt ea q̄ cōfirmat. tūc licet ista vba sicut sine prauitate ponātur in cōfirmatione non intelligunt cōdicionalit. sz causaliter. s. sicut ꝓ quia. Ad idē si ꝓfirmatio fcā fuerit in ꝑto tenoꝛe cōpositionis: sumit ꝓ qz sicut in sentētijs quas papa ex certa sciētia confirmat. vt in all. c. venerabiles notat. ⁊ ex de offi. dele. c. qñ abbas. vbi dō in glo. vlti. Sed qñ huiꝰ vbum sicut i cōfirmationibꝰ ponit. sicut puide. sicut rite. ⁊ sicut iuste. tunc sumit ꝓdicionaliter. idē si. vt ex de ꝓfir. vti. vel inuti. c. eramus ata. cū ibi nota. ⁊ de ꝓcess. ꝑbē. qz diuersita-

tē.v.mandamus. vide qđ ibi no. in glo.ꝑ cōfirmatiōz.ja.de vallesica. ¶ Quero. ir. an ꝓuilegiū ꝑ legē impetratū valeat. Rō nō. nisi dicať. nō obstāte tali lege. ⁊ sic exigitur specifica mētio. no. ff. de cōsti. ꝓn. l. vlti. faĉ. ff. dele. iij. l. si qs in ꝓin. i. Rō. ja. ð vallesica. ¶ Quero. r. an ꝓuilegiū ꝓcessuz regno vel ciuitati laicoꝝ ad cl'icos ertēdatur. Rō sic. vt i. c. dilecti. ex de fo. cōpe. alij ꝑ. ꝓ qbus faĉ. c. si ciuitas. ð sen. ex. li. vj. ſz hoc soluit vbū oibus. i dicto. c. dilecti positū post ꝓn. ibi. ꝙ oibus anglicꝭ ⁊c. ⁊ sic dic oībus. ergo et cl'icꝭ. qđ iuste infertur h̄ tñ intellige ð ꝓuilegio fauorabili. vt in all'. c. dilecti habeť. nō aūt odioso. nā tūc cessat cl'icū illo gaudere posse. ꝓ h̄ faĉ qđ sepsi. ē. vsa. xx. ⁊ si qs ad aliquē. i glo. ij. i. q Sz qđ si iniurias. ⁊ vsa. xcj. auĉte ⁊ rogatu. in. ij. sup vbo vt oēs hoīes. v. i. ¶ Quero. xj. an ꝓuilegiū vnico actu ꝑdatur. sup quo vide ꝓ ⁊ ꝑ i. c. cū accessissent. ex ð ꝓsti. in glo. vlt. ⁊ ibi. ð h̄ ꝑ inno. cōposteł. ⁊ latius ꝑ hen. bo. Et adde ad hanc materiā xvj. q. iiij. c. neq. cū ibi nota. ¶ Quero xij ⁊ vltimo. pone ꝓnceps ꝓcessit ꝓuilegiū vasallo cuiusdā comitꝭ ne ꝑderet feudū ꝓpť pactū nō ſuatū. nunqđ ecōtra licitū esset dño nō ſuare pactū. Et vid. ꝙ sic. vt in. c. sacrm calūpnie in vsib⁹ feu. ti. de cōsu. recti feu. qđ vm est si ad postulatiōz. q. non tractaťur ibi de cause decisiōe. sz ꝓparatiōe id ē iuramēto calūpnie. vbi vtiť modicuz ꝓiudiciū in eqlitate ſuāda. bal. in. l. cū qdā. C. de fruc. et. li. erpē. Adde qđ sepsi. ē. i vsa. lxiiij. qm̄ ꝑ iniquū. sup vbo successuri ⁊ in vsa. lxxxj. auĉte ⁊ rogatu. in. ij. sup verbo cōstituerūt. in nota. iiij. in. q. iij. ⁊. iiij.

Solidus aureꝰ crij.

Nota huiꝰ vsa. ꝓ intellectu suo clariori. licꝭ satꝭ clarꝰ sit in ꝓtes. xj. fore diuidendum ꝓxima itaq; est ī ꝓnº. secda ibi. v. vncia. i. ibi. v. libra. i. qrta ibi. v. solidꝰ. qnta ibi v. vncia. ij. sexta ibi. v. libra. ij. septia ibi v cētū. i. octaua ibi. v. ⁊ ccc. solos. nona ibi v. centū. ij. vncie. decima ibi. v. ⁊ tres. vndecima ibi. v. ⁊ septez mācusi. vid tertuz. Solidus aureꝰ. ¶ Nota ꝙ h̄ solidus auri cocti valet sexdecim sol'os monete barch. de t no. Rō qz in sc. viij. sol'os argēteos hz vt h̄ in tex. quoꝝ qlibz. i. solidus argēteus vel plate qđ est idē valet. ij. sol'os monete ꝓdcē. De his sol'is plate hēt. ē. vsa. lij. sacra mēta rustici. q sil'r. i. septē solidi plate ibi i tertu positi fm glo. ja. de mō. iu. ⁊ me valent. xiiij. sol'os cuisdē monete. ꝓ hoc vid qđ legi ⁊ sepsi. ē. in vsa. lxxxj. iudicia curie sup vbo aureis. ⁊ in vsa. cxix. solidos. Uncia. i. v. ⁊ est scda ꝑs. ⁊ dic vncia. i. auri cocti Clero. ꝙ sed. X iiij. i. vncia auri hz. xiiij sol'os argēteos. vel plate. sic ꝙ isti. xiiij. solidi valēt. xxviij. sol'os barch. Libra q̄. i. v. ⁊ est 3ª ꝑs. Quoq. ¶ Nota ꝙ hec dictio quoq vt dicit qđā est dictio siue ꝓiūctio copulatiua. accipiť em̄ ꝓ et. vel etiā. ⁊ ita sumitur h̄. vel melius est cōplectiua. i. superuacua. ⁊ componiť ex corrupto ⁊ integro. tñ ec loco aduerbij inueniť. vt ibi multa bella quoq passus. ibi ponit ꝓ sil'r fm archid. in. c. quorūdā. §. circa quoq. de elec. li. vj. Auri. i. cocti. X xj. sol'. q valent trecentos triginta ser sol'os barch. ꝓ quolibz sexdecim sol'os cōputādo. ꝓ h̄ facit qđ septū est. per me. j. e. v. sc. sup vbo moratoꝝ q tuoꝝ. Solidus. v. ⁊ est quarta pars. Aureus. i. auri cocti. Itaq. ¶ Nota ꝙ hec dictio itaq infert ad supra ꝓxime dicta. et etiā declarat solidū aureū valere aliā monetā equalentē. octo argenteis solidis. vl plate. ē. c. vsa. i. Rō. notatis. ideo sequitur. Moratabatinos qtuoꝝ. sub. quoꝝ qlibet valet. iiij. sol'os. ⁊ sic sunt in sūma sexdecim sol'os barch. Et ꝑ ter tñ est dicere solidū auri cocti valere. iiij. morab. vt hic. q̄tuz dicere ipm valere. viij. sol'os argenteos. vl plate vt. ē. c. vsa. i. Rō. qm̄ eqlis ē sūma ipo rū. iiij. morab. ⁊ dictoꝝ. viij. argēteoꝝ sol.

vel plate.ſ.ſexdecim ſol'os barch̄.ꝛ ſic i valore nō diſcrepāt i aliquo.ꝛ bñ Vncia.ij.ꝝ.ꝛ eſt q̄nta ps.Vero.ꝑ ſed. Septē morabatinos.valētes.xxviij.ſol'os barch̄.ꝛ etiā xiiij ſol'.argēteos.vel plate.de q̄bus hēs.ō e.ꝝ.vncia.i.i.q̄ totidē valēt vt ibi. Libra ij.ꝝ.ꝛ eſt.vj.ps.Siq̄dē.ꝑ certe.vl' ſic.ꝛ ita ſumit' ꝟ.ſic.xxij.q.ij.c.neq̄s.ꝝ.ſz q̄n.i ꝑn. Lxxxiiij.ſ.morab̄.¶ Et ſic no.q̄ libra auri cocti ꝑm vſa.hunc valet lxxxiiij.morab̄. valentes tantū q̄tū valent.xxj.ſol'i auri. vt.ō.e.ꝝ.libra.i.i.ſ.trecēti trigīta ſol'i bañ vt ibi no.ſup ꝝbo.xxj.ſol'. Secus eſt ꝺ iuñ romano.nā ꝑm ipm.lxxij.aurei faciūt librā auri.vt in.l.quotiēs.C.de ſuſcep.ꝛ archa.li.xj.tene q̄ ꝺ ꝑus dictū eſt. Nā vſa? ꝟ derogat in ꝟ iuri cōi.Centū.i.ꝝ.ꝛ eſt.vj[a] ps.Solidi.ſ.auri cocti.C.ccc.morab̄.q̄ valent mille ſercētos ſol'. barch̄.ꝑ quolibet morab̄.iiij.ſol'.bañ.cōputādo. Et.ccc.ꝝ.ꝛ ē vij.ps Solidi.ſ.auri cocti.Morab̄.mille.ꝛ.cc.valētes.iiij. mille ꝛ octigētos ſol'. barch̄.ad valorē.iiij.ſol'oꝝ ꝑ morab̄.vt.ō. Centū.ij.ꝝ.ꝛ eſt nona ps.Auri valencie. ergo nō auri cocti.CC.morab̄. valentes octingētos ſol'.bañ. Scragīta autē vncie auri cocti valēt modo.cccc.morab̄.vt no. hic in glo.fi.qui ſūmā capiūt mille ſercētoꝝ ſol'.barch̄.Et ſic tantū valent q̄tū cētum ſol'i.vt.ō.e.ꝝ.centū.in.i. Vncia vero auri valēcie valet .viij.ſol'. barch̄. Et tres mancuſi.ꝝ.ꝛ eſt.x[a] ps.Eiuſdez auri.ſ. valencie.vnū morab̄.iiij.ſol'. barchiñ valentē. Nā q̄libet mancuſus valet.xvj. denañ. barchiñ. De his mācuſis hēs.ō. vſa.liij. ꝺ alijs nāq̄.ꝛ vſa.cxvj.ſarracenis.vide q̄ ꝟ vtroq̄ ſcripſi. Et ſeptē mācuſi.ꝝ.ꝛ eſt xj[a] ps Eiuſdē auri.ſ.valēcie. Vnciā.q̄ valz.viij. ſol'barch̄.vt ſcripſi.ō.c.vſa.ꝝ.centū.in.ij.in fi.Que.ſ.vncia. Duos morab̄.valētes.octo ſol'. barchiñ.al's dicti ſeptē mācuſi ꝑm veram cōputatiōz ipoꝝ valent nouē ſol'. iiij.denañ.barchiñ.ꝑ quoliꝫ ſercdeci denarios cōputando. Ac tamē in conſtōne cum de valore Curie ꝓpiniani dñi regis P.iij.hec vncia non extimat'. niſi ad octo ſol'os tm̄.ꝛ hoc tene. De alijs monetis et valoribus ipārū vide in eadē conſtōne ꝑ concordantia p̄dictoꝝ valoꝝ.q̄ tene mēti ¶ Et nota q̄ alia moneta eſt q̄ vocatur macemotina.queq̄ valet ſex ſol'os barch̄ ꝑ hoc vide q̄ ſcripſi.ō.in dicto vſa.cxvj.ſarracenis.ſup ꝝbo mācuſos.Et ſup monetis p̄dictis vide q̄ no.per ja.de mō.iu.et me.ō.vſa.vt q̄ interfecerit.ꝝ.de vaſuaſoꝝ ſup ꝝbo auri cocti.De pena ꝝo falſantis monetā.vi ꝺ q̄ le.ꝛ ſcripſi.ō.vſa.lxvj.moneta. ¶ Et vt melius certus ſis quot monetarū genera fuerūt in cathalonia vſq̄ ad monetā de terno. nota q̄ in anno dñi M.cēteſimo.lxx. currebat moneta vneta in barchiñ.ꝛ eius comitatu.ꝛ cucurrit ml'to tp̄re.ꝛ valebat marcha argēti.xliiij. ſol'os.vt continet in carta quadā quā tenet B[o] de riaria in vico bocarie barchiñ. ꝛ eſt facta in anno dñi.M.clxxvij.¶ Nota ſcḋo q̄ marcha valencie q̄ tūc valebat lxxviij.ſol'os valeñ.valet iſtius monete ꝺ terno.q̄nq̄ ſol'os.ꝛ.iiij. denarios. cuz vncia auri valēcie nō valeat hodie niſi.viij. ſol'os monete de terno.vt in cōſtōe cū ꝺva loze.ō.all'ata ¶ Nota 3o q̄ mōeta q̄ternal' bruna vt q̄dam referūt. cucurrit vſq̄ i anno dñi.M.cc.xj.ꝛ i.xj.ꝛ.xij.cucurrit moneta vneta.Et in anno.xiij.cepit currere moneta quaternal' vilata.ꝛ cucurrit vſq̄ in anno.xxj.tercio kl's marcij.ꝛ tūc cepit currere moneta dopleta ſiue doblencha. q̄ cucurrit vſq̄ in anno dñi.M.cc.lviij.ꝛ in illo anno feſto ſcī bartolomei cepit currere moneta ternalis.¶ Nota q̄rto q̄ qui dā alij dicūt ꝛ verius.q̄.xj.kl's aplis Anno dñi.M.cc.xij.fuit aſperſa moneta de q̄terno a dño rege.P.i.ꝛ valuit marcha argenti.xliiij.ſol'os Ac tñ ante huius monete aſpſiōz fuit moneta de vneto. vt ſcripſi.ō.c.glo.ꝝ.ꝛ vt melius. licet q̄daz ꝓpꝛa ꝛ male.¶ Nota q̄nto q̄ moneta ꝺ q̄terno

cucurtit semp quousq; facta fuit mōeta de duplo. q̄ venit. x. kl's marcij Anno dñi M.cc.xxj. ⁊ fuit aspsa a dño rege ja. i. ⁊ durauit. xxxviij. vl'. ix. annis. ¶ Nota. vj. ꝙ si in aliquo instr̄o sit kalēdariū añ dictū cōpotū seu kalendariū. x. kl'aꝝ marcij. Anni dñi. M.cc.xxj. semp est intelligendū. ꝙ moneta in illo instr̄o cōtenta fuit de quaterno. ¶ Nota. vij. ꝙ expost ab ip̄o kl'ndario. x. kl's marcij. Anno dñi. M.cc.xxj. vsq; ad kl'ndariū. viij. al's. xj. kl'arū septemb̄ Anno dñi. M.cc.lviij. al's. ix. cucurrit moneta de duplo. al's de dupleto ⁊c̄. ¶ Nota viij. ꝙ subseq̄nter a ꝓximo dicto kl'ndaº. s. viij. al's. xj. kl'arū septemb̄ Anno dñi. M cc.lviij. al's. ix. fuit aspsa moneta de terno in barch̄. a p̄dicto dño rege Ja. j. in festo scī bartholomei. ¶ Nota. ix. ꝙ hee monete cōputant̄ isto modo. Nā moneta ꝺ quaterno valet in duplū magis q̄ moneta ꝺ duplo. ita ꝙ vnus denariꝰ de q̄terno valebat duos de duplo. Itē moneta ꝺ q̄terno valet in q̄rta ꝑte magis q̄ de terno. ita ꝙ tres denarij ꝺ q̄terno valēt. iiij. denarios de terno. Moneta v̄o de duplo valet ī tertia ꝑte minus q̄ moneta de terno. ita ꝙ vnus denarius ꝺ terno valet obulos tres de duplo. ¶ Nota. x. ꝙ s̄m istū valorez sic cōpensando dictas monetas. cū moneta de terno p̄dicta. x. sol'i de q̄terno valēt. xiij sol'os ⁊. iiij. denar̄. de terno Et. x. sol'i ꝺ duplo valent. vj. sol' ⁊. viij. denar̄ de terno. et q̄nq; sol'i ꝺ duplo valēt tres sol'i ⁊. iiij. deñ. monete de terno. Cū moneta de q̄terno valebat in q̄rta ꝑte magis q̄ moneta de terno. Moneta v̄o de duplo in tertia ꝑte minus q̄ moneta de terno. ⁊ ita est. vt. j. ī e. glo. in. q. vlti. Et ideo habito recursu ad kalēdariū instr̄oꝝ vt p̄fertur: facilis erit computatio monetarū p̄dictarū. cū tres denarij de q̄terno valeant. iiij. de terno. tres deñ. de duplo valēt. ij. denar̄. ꝺ terno. Vel breuiter cōputādo. cōputa ita. valor p̄dictarū monetarū est. qꝛ. xij. denarij ꝺ q̄terno valēt. xvj. denar̄. de terno barchiñ. Et. xij. denar̄ de dupleto valent. viij. deñ. p̄ntis monete de terno. Predicta vero ita existere in v̄itate. vt refert hic ja. de vallesica reꝑta fuerūt cū monetarijs barchiñ. ¶ Nota. xj. ꝙ dicta moneta de terno tā ꝺ denarijs minutꝫ q̄ de argēto siue croats siue regalia sint: ꝑpetuo stabilis est. ⁊ incōmutabilis in lege. ⁊ in signo vt patꝫ in c. sane. licet. curie dertruse dñe regīe Elienoris. ⁊ in p̄ma curia barchiñ dñi regis Ja. ij. c. jtem cōfermā e atorgā ⁊c̄. ¶ Nota xij. ꝙ mōeta de q̄terno valeat plus q̄ moneta de terno. ideo qꝛ in illa de q̄terno stꝫ in. xij. marchis. iiij. marche argēti. ⁊. viij. cupri siue de coure Et in moneta ꝺ terno in. xij. marchis sunt tres marche argenti ⁊ nouē cupri siue de coure. Et in moneta de duplo siue dupleto. siue doblencha in xij. marchis sunt due marche argēti. ⁊ decē cupri siue de coure. bñgꝰ lunes ¶ Nota xiij. ꝙ libra auri coctivalꝫ. lxxxiiij. morab̄ ⁊ morabatinꝰ valet duos argēteos. gº libra auri siue. xxj. sol'i aurei equiualent. libra auri cocti valet. Clxviij. argenteos siue sol'os plate. qui idem sunt ꝙ argentei vt colligitur ex hoc vsatico. ⁊ ex scriptꝫ suis. Necnō ex vsatico. lxxxj. iudicia curie. ö. e. vbi dicitur ꝙ. CCC. solidi aurei valent duos mille. cccc. sol'os plate fine. Habita igit̄ certificatione. ⁊ inde computatione facta legitime. quos sol'. monete nūc curribilis valet vna vncia. vel libra auri fini scietur que moneta fortior est. an hec que nunc est in vsu. an illa que erat tempore vsaticorum. scilicet argentei. siue solidi plate. Petrus terreni. Vncia vero auri valet vigintiocto solidos barchinonēses vt scripsi. ö. in eodez vsatico. v̄. vncia. in. i. ⁊. ij. ⁊ libra auri valet. ccc. trigintasex solidos barchiñ. vt habetur. ö. in eodem vsatico. v̄. libra. in p̄mo ⁊ scd̄o. qꝺ nota. ¶ Juta vero premissa quero hic scd̄m Sperantem in deo cardona iurisperitū barchiñ.

de vna notabili ⁊ singularissima. q. q̄ fuit de facto. ⁊ īcipit. Sz pone tici⁹ stabiliuit gayo quasdā domos ad censum septē soli dor de moneta curribili: ⁊ tunc currebat moneta de duplo. nunc vo currit moneta de terno. Querit de qua moneta: an ꝺ duplo: an de terno nūc curribili fiet solutio dicti cēsus. Dicas q de moneta de duplo sic q fm ipius valorē ⁊ seu extimatiōem veterꝫ prestabit census de moneta de terno: ⁊ seu de moneta noua. sic ⁊ quēadmodū euidēter patet p quādaz sniam in sili latā p dñm regē Ja. j. Cui⁹ q̄dem snie tenor seq̄nti serie ītimat. ¶ Nouerit vniuersi q coram nob Jacobo dei gra rege Aragoñ. Magoric. ⁊ valen. Comite barchñ. ⁊ vgelli. ⁊ dño Mōtispli. post monete bar. de dupleto mutatiōem. Bo. burgues. Et Maria de arters: vror ei⁹ ꝓposuerūt. q ipsi septē sol's de moneta dupleta ꝓ tributo: sive censu qualibet septiana petro de lisacho ciui barch. soluere tenebant rōne cuiusdā furni: quē ꝓ ipo tenebāt in ēphiteosim. Nunc vo idē petr⁹ tantūdē ꝓ dcō censu de moneta noua terneta ꝓtra justiciā petijt ⁊ exigit. Sz qm̄ cōtinebat in instrumēto emphiteotico: sive censuali: q census constitut⁹ de moneta curribili solueret: ⁊ modo terneta sit curribil' barch. Dicebat petr⁹ de lisacho guillin burguesij ⁊ mariā de arters eius vrorē. ad solutionē monete de terneto cōstitutā nouerit merito cōpellendo. ⁊ cū hinc ide tam iter ꝑdictos q̄ iter quosdam alios in dubiuz fuit reuocatū. vtrū rōne illius clausule. s. monete curribilis barch. dñi censualium deberēt tantūdem recipe de hac moneta terneta. q̄tū de veteri de dupleto. Nos jacobus dei gra rex Aragoñ. maioric. ⁊ valen. Comesq barch. ⁊ vgelli. ⁊ dñs montispli. Cum essem⁹ apud barch. in nostro palacio cōstituti. qr negocioꝝ emergētiū varietas. ⁊ subiectoꝝ iterpellatiōes freq̄nter dāt occasionē cōdēdi nouā constōnem habito consilio Ar. ꝓ eandem gram. Epi barchñ. ⁊ saniorꝫ partꝫ clericoꝝ sedis ciusdem. ac ciuiū barch. ⁊ curie nre sapientū predictā constōem dirimere cupientes discernēdo statuim⁹: q dict⁹ Petr⁹ recipiat solonem a Bo burgues. ⁊ a maria de arters vroze ei⁹ de moneta noua terneta ad valorē ⁊ extimatiōem monete veterꝫ ꝺ dupleto. videlz quatuor solos ⁊ octo denarios ꝓ septē sol'is de dupleto. Et sic de ceteris dicim⁹ obseruādū in oñibus censualibus. quātecūq fuerint q̄titatꝫ. q ꝓ trib⁹ sol'is vel tribus denarijs monete veterꝫ ꝺ dupleto soluātur duo sol'i. vel duo denarij pūtꝫ monete de terneto. hec autē in h̄ casu volumus obtinere. ⁊ in pēdentibus negocijs. ⁊ sil'ibus in futurū. vbo curribili jn instrō censuali apposito. in aliq⁹ nō obstāte. Tamē ꝓpter illud aliqꝺ pactum in cōtrariū appositū. nlliatꝫ itelligat. Lata apud barch. in cōsistorio dñi regꝫ i palacio suo. Tercio kls Julij. āno dñi. MO. cclx. presentibus nobilibus virꝫ vgueto de angularia. ⁊ Rayd⁹. de grūdella. Pe. de auro. Bo de lacera. Bo. grūni. jacobo grūni. Poncio de alesto. Ferrario ꝺ minorisa. Ar⁹. de sena. hugia. bñ⁹. eymerici. et alijs pluribus ciuib⁹ barch. Signuz jacobi dei gra regis aragoñ. maioric. ⁊ valen Comitꝫ barch. ⁊ vgelli. ⁊ dñi montispli. Signū Guillmi de rocha. q̄ mādato dñi regis. ꝓ dño Bo dei gra Ylerden. epo. cācellario suo. hec scribi fecit loco. die ⁊ anno prefixis. Speras in deo Cardona predictus. p hoc. s. super moneta mutata q̄d iuris sit de iure cōmuni. vide in spe. ti. de solut. §. nunc aliqua in fi. ⁊ ꝓ hosti. ⁊ hen. bo. in. c. quanto. extra de iurīuran. dist. i. ⁊ per Ben. ⁊ Pau. de Latzaris in. c. ij. de deci. in cle. ⁊ per Chi. in. l. in minor. C. ī q̄bus cau. resti. in inte. non est necessaria. atq̄ per Hosti. in sum⁹. ti. de censi. §. et q. cau. circa principiū. v. quid si diuerse monete. ⁊ ti. de maledi. §. qualiter. sub. §. per

temporalem. super verbo. vsualis monete. De pena vero falsantis monetam. vide qđ legit & sc̃ps̃i. ē. in vsati. lxvj. moneta dic vt ibi de hoc & alijs materiam monete tãgentibus.

Cum tp̃ribus. cxlij.

¶ Nota q̃ hunc vsum breuiter summarie nō curo. Sed qz dicta hꝫ q̃nq̃. ideo p̃ sani ori intellectu ī q̃nq̃ illū diuido ptes. In p̃ma cōditor ip̃i⁹ ad dicēda siue statuēda p̃ hemiū ponit tres causas singl'ares inducendo. Prima est ibi nos aūt. scđa ibi. oēmq̃ tertia ibi. & securitatē. in scđa ibi. v. neq̃s ausu. statuit cōtra capiētes milites ad p̃n cipē eūtes vel redeūtes. aut cū ipo stātes. necnō cōtra in eos manus violentas iniciētes. in tertia ibi. v. penā illā. faciētes ꝯ statutū punit. ī q̃rta ibi. v. sꝫ cadē pena. p uidet sil'i pena cōtra iuadētes illuꝫ cuiusuis cōditiōis: aut dignitatꝫ sit. q̃ de aliq̃ cā ex cōmissiōe regia cognoscit. in quinta ibi. v. adicim⁹ vsq̃ ad finē. addit q̃d fiēdū est de illis q̃ corā p̃cipe vel eius cōmissario se desmētiūtur. & q̃d ip̃i desmētiētes facere tenent. Et sic hoc dic in effectu. vsaticus nr̃. vide ter. ¶ Nota secūdo q̃ cōditor huius vsa. & seq̃ntꝫ fuit Ildefonsus. alꝫ alfonsus. qui post matrim̃ comitꝫ barl̃. & regine aragonū fuit p̃mus rex aragonū. et Comes barl̃. Iste em̃ duas fecē paces q̃z altera incipit. Diuinarū. & altera Ildefonsus. De huius vo Ildefonso alꝫ alfonso. vide qđ sc̃ps̃i. ē. ī vsa. iij. cuꝫ dōpn⁹. sup̃ vbo hyspanie subiugator ī nota. lxvij. Cōstōnes. Nō. q̃ vsatici dic̃ p̃stōes vt b. ¶ Et q̃d sit cōstitutio. dic vt sc̃ps̃i. ē. in vsa. cxxxix. vnaqueq̃ gēs. v. nā qđ. sup̃ vbo cōstitutio. leges nr̃e. i. vsatici. ¶ Et sic no. q̃ vsatici vocant leges vt b. ¶ Et q̃d sit lex. dic vt scripsi ī all'. vsa. cxxxix. vnaqueq̃ gēs. v. lex aut rē. vtilitati cōi. i. publice. q̃ vtilitas publica in hoc passu: siue casu indubie p̃fertur vtilitati p̃uate. sic. ff. de no. op. nū. l. ō pupillo. §. si q̃s riuos. vide ibi cōcor. in glo. & ex̃. de postul. p̃la. c. bone. vbi de hꝫ p̃ henr. bo. & pleni⁹ p̃ euꝫ in. c. lꝫ. ex̃ de rl'a. di. ij. p̃ hoc vide qđ sc̃ps̃i. ē. in vsa. lxvj. moneta. sup̃ vbo q̃ argēti. ī nota. v. i fi. Nos aūt. Ecce p̃ma cā inductiua. qua hui⁹ vsatici ꝯditor motꝰ fuit ad ip̃m condēdū. Oēmq̃. ecce scđa cā. seditiōis. ¶ Nota q̃ a sedeo. es. deriuat̃ hec seditio. nis. i. dissentio ciuiū. sic dcā p̃ cōtrariū. qz seorsuꝫ: alij eūt ab alijs. vel qz sedēdo solēt machinari. Alij dicūt q̃ sedicio est discordia & dissencio aliorū quā greci diastasim dicunt. vñ sedicios⁹. sa. sum. q̃ seditiōem fac̃: & discordiam gignit. Qđ autē ōr seditio: quasi seorsum icio. vel q̃si sedacio p̃ cōtrariū. ethia est. vñ l aurora. de reditu spēs seditiōis est. in catholicon. ¶ Nota scđo q̃ seditio ōr q̃si deorsum icio vt p̃ferk. qz ī diuersuꝫ vadunt. aliosq̃ trahūt q̃ seditiōem faciūt. vel ōr a cedo cedis p̃ cōtrariū. ista dic̃ glo. C. de sedicꝫ. & de his q̃ plebē audēt cōtra quietem publicā colligere. sup̃ Rub. ¶ Nota tertio q̃ crimē seditiōis cōmittit̃ qñ q̃s cōcitat plebē vel pp̃lm cōtra rē publicā. & qñ tumult⁹ ī pp̃lo faciēdo q̃s clamores exaltās. dic̃ se velle fieri consulem vel rectorꝫ pp̃li. vt in. l. i. & ij. C. de sedicꝫ. neqz ch̃i. neqz bar. ibi aliq̃d dicūt. Azo. etiā in sum⁹ quasi nihil. Sꝫ B. de cug⁹ in. l. ij. ē. alla. ta. ponit dr̃iam ī ter collegiū. seditiōꝫ. siue tumultū. monopoliū. & cōuenticulaꝫ Collegiū aliqñ est licitū. vt qñ aliq̃. vt pistores: seu pelliparij faciūt vnū corp⁹. & licite se cōgregāt. Aliqñ est illicitū. & tunc capite puniunt̃. q̃ sunt ō illicito collegio. vt. l. ij. ff. de colle. illicꝫ. & l. i. ad. l. iul. ma. Sedicio siue tumult⁹ est p̃terua audacia cōgregatꝫ amicꝫ. vt possit eē p̃sul. vel aliaꝫ p̃silꝫ dignitatē assēq̃. & sic loq̃tur dcā. l. ij. C. de sedic̃. & talis punit̃ capite vt ibi. & l. i. C. e. cū ibi notatꝫ p̃ glo. Est aūt seditiōꝫ facere quasi sacrilegiū cōmittere. necnō &

crimẽ lese maiestatꝭ. Monopoliuꝫ vo est qñ aliq̃ circa vnũ officiũ. vel cõnẽtuꝫ faciunt vt magis vẽdãt. ꝓpter quã cõspiratiõnẽ faciũt ita: vt qz tarãt simul congregati certũ preciũ i dãpnũ rei publice. ꝛ tũc puniũtur hoc casu. Ll. libris auri. vt. l. vnica. C. de monopol'. Et cõuenticula est qñ illi q̃ sunt subiecti rõne iurisdictiõis. ꝛ cõtra dñm cõspirãt. ꝛ tales lex punit corporaliter. vt. C. de his q̃ ad ec. ꝓfu. l. denũcia mus in fi. vbi dz q̃ punit vltio supplicio. Vide cuge. ¶ Nota q̃rto. q̃ supradictꝭ addi pt: q̃ habem⁹ etiã cõiuratiõez ꝛ cõspiratiõem. Et q̃d sit. Et an ꝛ qñ sit licita vl' illicita plene legit ꝛ no. in. c. cõiurationũ ꝛ. c. ꝓspirationũ. xj. q. i. ꝛ i. c. ꝓstõnez. ō verbo. sig. li. vj. ibi plenissime p archi. ꝛ johã. an. in nouella. ꝛ p jnno. i. c. cũ. j. ꝛ. a. ex de re. iudi. Etiã vide ꝛ cõspiratores. ꝛ cõiurationes illicitas in cõstõne ꝓuinciali Terrachoñ. q̃ jncipit. cõspiratoꝝ. ¶ Et an crimen seditiõis sit publicũ vel ꝓuatũ. Dicẽ dũ videt q̃ sit publicũ saltem large. juxta ea q̃ le. ꝛ notant ꝑ bar. i. l. i. ff. de publi. iudi. Et securitatẽ. ccce tertia cã. Veniẽtib⁹ ¶ Nota p militib⁹ ad dñz regẽ veniẽtib⁹ Idẽ ꝛ gña alius est. ē. vsa. xcj. aucte ꝛ rogatu in. ij. Vaz ibi loq̃tur vniuersaliter de oñibus hoibus. cũ dic. vt oẽs hoies ꝛc. i. tam mares q̃ femie. vide quod ibi no. ꝑ jac. de mõ. iu. ꝛ me. Sed hic loq̃tur tm̃ de militibus. Ideo ad alios nõ est trahẽdũ. jta generali⁹ quẽadmodũ in dcõ vsa. xcj. aucte ꝛ rogatu ꝓuisuꝫ est. Nã vba cũ effectu sũt intelligẽda. vt ex de cle. nõ resi. c. relatũ. cuz sinis cõcor. ibi notatꝭ. Et sic ab illo vsa. in hoc differt se vsa. noster. necnon i pena vt ibi. ꝛ hic satis clare pz. cõcor. huic vsa⁰. ē. vsa. lxij. camini ꝛ strate. ꝛ vsa. lxj. Itẽ statuerit vt oẽs hoies. ꝛ vsa. lxv. sil'imõ. ꝛ vsa. lxvj. moneta. ꝛ vsa. lxviij. ꝓnceps nãq̃. Et vsa. lxxiij. cechiã. ꝛ vsa. lxxx. Judiciuꝫ in curia datũ. Videas igr̃ ipos vsa. ꝛ penas ibi positas. i vsa. eteñ. xcj. aucte ꝛ rogatu

ij. v. ꝛ ille. vndecupla est pẽa. Et idẽ in all'. vsa. lxij. Camini ꝛ strate. Sz i vsa. lxj. jtez statuerũt ẽ pena vt pti emẽdet dãpnuz: et ꝓncipi Centũ vncias auri soluat. pẽa vo vsa. lxv. sil'imõ ꝛ vsa. lxvj. moneta. ſ. illius q̃ treugã a ꝓncipe datam nõ fuauerit. vel eius empamẽtũ. i. guidaticũ: vl' monetã falsauerit est. vt ꝑsona cũ oib⁹ bonis suis veniat i manu ꝓncipꝭ. ꝛ jdẽ est i huj⁹ vsa. sic q̃ ꝛ faciẽs sil'r cuz bonis suis veniat in manu ꝓncipꝭ. ꝛ h̃ innuit. ꝛ ꝓbat vsa. iste. i v. penã illã. Itez q̃ fallerit ꝓncipi obsesso oñia ꝑdere dz: q̃ ꝑ illuz hz. ꝛ hec pẽa est in all'. vsa. lxviij. ꝓnceps nãq̃. pẽa. vsa. lxviij cechiã. ē. all'. est. vt centũ vncias auri ꝓncipi soluat. Sillis pẽa ꝛ vendẽtez Sarracenis arma. ꝛ eis secreta ꝓncipis revelantẽ vt. ē. vsa. cxviij. Xpiani. q̃ oñia mẽti tene. Franꝯ. castilionis senioꝝ magnꝯ causarũ patronꝯ. beneficio. i. ꝓuilegio. vide super materia ꝓuilegioꝝ quod le. ꝛ scpsi. ē. vsa. ciiij. ꝓuilegia. lege. i. vsatico. vide qđ scpsi ē. e. vsa. sup vbo leges nr̃e. Decernimꝯ. i. statuimꝯ. Decerno eñ idẽ est q̃ iudicare. ꝓponere. deliberare. statuere. constituere. diffinire. Vnde decretũ. i. statutũ. ꝛ decreta. oꝝ. lib. in qᵒ ꝓtinent decreta. fm hug. in deri. c. cerno ꝛc. Neq̃s. v. ꝛ est scda ps. Et dic neq̃s. i. ne aliq̃s. Et cõponit a ne: ꝛ q̃s. ꝛ nõ dz diuidi i duas dictiões. vt q̃dã corrupte scribũt. Arch̃. in. c. q̃ ad nos ptinetꝭ ꝑn. xlvij. di. Sic sumit. x. q. iij. c. illud i ꝑn. C. ō tuto. ꝛ cura. illustrꝭ. ꝑso. l. generali. ꝛ de ꝑse. di. iij. c. neq̃s. cum suis sy. Vsu temerario. Ergo q̃ cõ huj⁹ statutum fac̃ dz temerariꝯ violatoz. ꝛ ꝑsequenter dz: q̃ talis sit in dolo. quia qui vim facit: dolo fecisse videtur. ff. de vi. rap. bo. l. ij. §. doli mali. Et ita non obligatur quis hoc statuto. siue vsatico. nisi in dolo fuerit. Solutio temere fac̃ q̃ fatue. vel stulte. vel sine causa fac̃. ff. de iudi. l. cũ quẽ temere. isti. ō pena temere. liti. Et violatoz nedũ dz vz inferens. sz q̃ stulte vel sine causa fac̃. alis

temporalem. ſuper verbo. vſualis monete. De pena vero falſantis monetam. vide qđ legit & ſcpſi. ē. in vſati. lxvj. moneta dic vt ibi de hoc & alijs materiam monete tãgentibus.

Tam tpribus. cxlij.

¶ Nota q hunc vſam breviter ſummarie nõ curo. Sed qr dicta hz ꝯnꝫ. Ideo p ſani ori itellectu i ꝯnꝫ illũ diuido ptes. In pma cõditor ipi ad dicẽda ſiue ſtatuẽda p hemiũ poit tres cauſas ſingl'ares iducendo. Prima eſt ibi nos auũt. ſcda ibi. oẽmꝫ tertia ibi. & ſecuritatẽ. In ſcda ibi. v. neqs auſu. ſtatuit cõtra capiẽtes milites ad pncipẽ eũtes vel redeũtes. aut cũ ipo ſtãtes. necnõ cõtra in eos manus violentas iniciẽtes. in tertia ibi. v. penã illã. faciẽtes ꝫ ſtatutũ punit. i ẽrta ibi. v. ſz cadẽ pena. p uidet ſili pena cõtra iuadẽtes illuz cuiuſ uis cõditiõis: aut dignitatz ſit. q de aliq cã et cõmiſſiõe regia cognoſcit. In quinta ibi. v. adicim vſqꝫ ad finẽ. addit qđ fiẽdũ eſt de illis q coram pncipe vel eius cõmiſſario ſe deſmẽtiũtur. & qđ ipi deſmẽtiẽtes facere tenent. Et ſic hoc dic in effectu. vſaticus nr. vide ter. ¶ Nota ſecũdo q cõditor hui vſa. & ſeq ntz fuit Ildefonſus. alꝫ alfonſus. qui poſt mat comitz barb. & regine aragonũ fuit pmus rex aragonũ. et Comes barb. Iſte eĩ duas fec paces qr altera icipit. Diuinarũ. & altera Ildefonſus. De hui vo ildefonſo alꝫ alfonſo. vid qđ ſcpſi. ē. i vſa. iij. cuz dõpn. ſup vbo hyſpanie ſubiugator i nota. lxvij. Cõſtões.

Ho. q vſatici dñr pstões vt h. ¶ Et qđ ſit cõſtitutio. dic vt ſcpſi. ē. in vſa. cxxxix. vnaqueqz gẽs. v. nã qđ. ſup vbo cõſtitutio. leges nr̃e. i. vſatici. ¶ Et ſic no. q vſatici vocant leges vt h. ¶ Et qđ ſit ler. dic vt ſcripſi i all'. vſa. cxxxix. vnaqueqz gẽs. v. ler autẽ. vtilitati cõi. i. publice. q vtilitas publica in hoc paſſu: ſiue caſu indubie pfertur vtilitati puate. ſic. ff. de no. op. nũ. l. ꝯ pupillo. §. ſi qs rinos. vide ibi cõcor. in glo. & ex. de poſtul. pla. c. bone. vbi de h p henr. bo. & pleni p cuz in. c. lz. ex de rla. di. ij. p hoc vide qđ ſcpſi. ē. in vſa. lxvj. moneta. ſup vbo q argẽti. i nota. v. i fi. Nos auũt. Ecce pma cã iductiua. qua hui vſatici pdi tor mot fuit ad ipm condẽdũ. Oẽmꝫ. cce ſcda cã. ſeditiõis. ¶ Nota q a ſedeo. es. deriuat hec ſeditio. nis. i. diſſentio ciuiũ. ſic dcã p cõtrariũ. qr ſeorſuz: alij eẽnt ab alijs. vel qr ſedẽdo ſolẽt machinari. Alij dicũt q ſedicio eſt diſcordia & diſſencio aiorũ quã greci diaſtaſiin dicunt. vñ ſedicioſus. ſa. ſum. q ſeditiõem facit & diſcordiam gignit. Qđ autẽ dr ſeditio: quaſi ſeorſum icio. vel qſi ſedacio p cõtrariũ. ethia eſt. vñ i aurora. de reditu ſpes ſeditiõis eſt. in catholicon. ¶ Nota ſcõo q ſeditio dr qſi deorſum icio vt pferf. qr ĩ diuerſuz vadunt. alioſqꝫ trahũt q ſeditiõem faciũt. vel dr a cedo cedis p cõtrariũ. ita dic glo. C. de ſedicz. & de his q plebẽ audẽt cõtra quietem publicã colligere. ſup Rub. ¶ Nota tertio q crimẽ ſeditiõis cõmittit qñ qs cõcitat plebẽ vel ppl'm cõtra rẽ publicã. & qñ tumult ĩ pplo faciẽdo qs clamores exaltãs. dic ſe velle fieri conſulem vel rectorez ppli. vt in. l. i. & ij. C. de ſedicz. neqz chi. neqz bar. ibi ali qđ dicũt. Azo. etiã in ſuma quaſi nihil. Sz B. de cug in. l. ij. ē. all'ata. ponit dr̃iam iter collegiũ. ſeditiõez. ſiue tumultũ. monopoliũ. & cõuenticulaz Collegiũ aliqñ eſt licitũ. vt qñ alicq. vt piſtores: ſeu pelliparij faciũt vnũ corp. & licite ſe cõgregãt. Aliqñ eſt illicitũ. & tunc capite puniunt. q ſunt ꝺ illicito collegio. vt. l. ij. ff. de colle. illicz. & l. i. ad. l. iul. ma. Sedicio ſiue tumult eſt pterua audacia cõgregatz amicz. vt poſſit cẽ ꝓſul. vel aliaz pſilez dignitatẽ aſſeq. & ſic loq̃tur dcã. l. ij. C. de ſedic. & talis punit capite vt ibi. & l. i. C. e. cũ ibi notatz p glo. Eſt aũt ſeditiõz facere quaſi ſacrilegiũ cõmittere. necnõ &

crimẽ lese maiestatꝭ. Monopoliuz vo est qñ aliq̃ circa vnũ officiũ. vel cõuẽtuz faciunt vt magis vẽdãt. ꝓpter quã cõspiratiõnẽ faciũt i rauꝛ vt qꝫ taxãt simul congregati certũ preciũ i dãpnũ rei publice. ⁊ tũc puniũtur hoc casu. ℒ⁹. libris auri. vt. l. vnica. ℒ. de monopol'. Et cõuenticula est qñ illi q̃ sunt subiecti rõne iurisdictiõis. ⁊ cõtra dñm cõspirãt. ⁊ tales ler punit corporaliter. vt. ℒ. de his q̃ ad ecc. confu. l. denũciamus in fi. vbi dꝛ q̃ punit vltio supplicio. ℬ⁹ dꝛ cug⁹. ¶ Nota q̃rto. q̃ supradictꝭ addit ꝓt: q̃ habem⁹ etiã cõiuratiõez ⁊ cõspiratiõem. Et q̃d sit. Et an ⁊ qñ sit licita vꝫ illicita plene legit ⁊ no. in. c. cõiurationũ ⁊. c. ꝯspirationũ. xj. q. i. ⁊ i. c. pstõnez. ꝺ verbo. sig. li. vj. ibi pleniſſime p archꝺ. ⁊ johã. an. in nouella. ⁊ pinno. ĩ. c. cũ. j. ⁊. a. eꝛ de re. iudi. Etiã vide ꝯ cõspiratores. ⁊ cõiurationes illicitas in cõstõne ꝓuinciali Terrachoñ. q̃ incipit. cõspiratoꝛ. ¶ Et an crimen seditiõis sit publicũ vel priuatũ. Dicẽ dũ videꝭ q̃ sit publicũ saltem large. iuxta ea q̃ le. ⁊ notant p bar. i. l. i. ff. de publi. iudi. Et securitatẽ. ecce tertia cã. Veniẽtib⁹ ¶ Nota ꝓ militib⁹ ad dñz regẽ veniẽtib⁹ Idẽ ⁊ gña alius est. ĩ. vsa. xcj. aucte ⁊ rogatu in. ij. Naz ibi loq̃tur vniuersaliꝛ de oñibus hoibus. cũ dic. vt oẽs hoies ⁊c. i. tam marcs q̃ femie. vide quod ibi no. p jac. de mõ. iu. ⁊ me. Sed hic loq̃tur tm̃ de militibus. Ideo ad alios nõ est trahẽdũ. ista generali⁹ quẽadmodũ in dcõ vsa. xcj. aucte ⁊ rogatu ꝓuisuz est. Nã vba cũ effectu sꝫ itelligẽda. vt eꝛ de cle. nõ resi. c. relatũ. cuz suis cõcoꝛ. ibi notatꝭ. Et sic ab illo vsa. in hoc differt se vsa. noster. necnon i pena vt ibi. ⁊ hic satis clare pꝫ. cõcoꝛ. huic vsa⁹. ĩ. vsa. lxij. camini ⁊ strate. ⁊ vsa. lxj. Ytẽ statuerũt vt oẽs hoies. ⁊ vsa. lxv. sil'imõ. ⁊ vsa. lxj. moneta. ⁊ vsa. lxviij. ꝓnceps nãq̃. Et vsa. lxxiij. cechiã. ⁊ vsa. lxxx. Judiciuz in curia datũ. Videas igr̃ ipos vsa. ⁊ penas ibi positas. i vsa. eteñ. xcj. aucte ⁊ rogatu ij. v. ⁊ ille. vndecupla est pẽa. Et idẽ in all'. vsa. lxij. Camini ⁊ strate. Sꝫ i vsa. lxj. itez statuerũt ẽ pena vt pti emẽdet dãpnuz: et ꝓncipi Centũ vncias auri soluat. pẽa vo vsa. lxv. sil'imõ ⁊ vsa. lxvj. moneta. ſ. illius q̃ treugã a ꝓncipe datam nõ seruauerit. vel eius empamẽtũ. i. guidaticũ: vꝫ monetã falsauerit est. vt psona cũ oĩb⁹ bonis suis veniat i manu ꝓncipꝭ. ⁊ idẽ est i hui⁹ vsa. sic q̃ ꝯ faciẽs sil'r cuz bonis suis veniat in manu ꝓncipꝭ. ⁊ ĩmmut. ⁊ ꝓbat vsa. iste. i. v. penã illã. Itez q̃ fallerit ꝓncipi obsesso oñia ꝓdere dꝛ: q̃ p illuz hꝫ. ⁊ hec pẽa est in all'. vsa. lxviij. ꝓnceps nãq̃. pẽa. vsa. lxviij cechiã. ĩ. all'. est. vt centũ vncias auri ꝓncipi soluat. Illis pẽa ꝯ vendẽtez Sarracenis arma. ⁊ eis secreta ꝓncipis reuelantẽ vt. ĩ. vsa. cxviij. Xpiani. q̃ oñia mẽti tene. Franc⁹. castilionis senioꝛ magn⁹ causarũ patron⁹. beneficio. i. ꝓuilegio. vide super materia ꝓuilegioꝝ quod le. ⁊ scꝑsi. ĩ. vsa. ciiij. ꝓuilegia. lege. i. vsatico. vide qđ scꝑsi ĩ. e. vsa. sup vbo leges nre. Decernim⁹. i. statuim⁹. Decerno eñ idẽ est q̃ iudicare. ꝓponere. deliberare. statuere. confligere. diffinire. Unde decretũ. i. statutũ. ⁊ decreta. oꝝ. lib. in q⁹ ꝓtinent decreta. bm hug. in deri. c. cerno ⁊c. Neq̃s. v. ⁊ est scda ps. Et dic neq̃s. i. ne aliq̃s. Et cõponit a nec ⁊ q̃s. ⁊ nõ dꝛ diuidi i duas dictiões. vt q̃dã coꝛrupte scribũt. Archꝺ. in. c. q̃ ad nos ptinetꝭ ꝑn. xlvij. di. Sic sumit. r. q. iij. c. illud i ꝑn. ℒ. ꝺ tuto. ⁊ cura. illustrꝭ. pso. l. generali. ⁊ de pse. di. iij. c. neq̃s. cum suis sꝛ. Usu temerario. Ergo q̃ ꝯ hui⁹ statutum fac̃ dꝛ temerari⁹ violatoꝛ. ⁊ ꝓcẽnter dꝛ: q̃ talis sit in dolo. quia qui vim facit: dolo fecisse videtur. ff. de vi. rap. bo. l. ij. §. doli mali. Et ita non obligatur quis hoc statuto. siue vsatico. nisi in dolo fuerit. Solutio temere fac̃ q̃ fatue. vel stulte. vel sine causa fac̃. ff. de iudi. l. cũ quẽ temere. isti. ꝺ pena temere. litẽ. Et violatoꝛ nedũ dꝛ viz inferens. sꝫ q̃ stulte vel sine causa fac̃. alis

ar^m dicte.l.cū quē temere. non ꝓcederet ob qđ temerari⁹ đr violator.corruptor.vel ꝑcussor.cōtaminator:seu pollutor.vnđ il le q̄ temere ꝑcutit seu contaminat.vel ca pit ꝯ mentē hui⁹ statuti siue vsatici.h̄ te merarius violator appellat̄.jo.mo.in.c. cū medicinalis sup v̄bo temerari⁹ viola tor.de sen.ex.li.vj.ꝓ h̄ vide qđ scp̄si.s̄.i vsa tico.lx.oēs q̄ppe naues.in glo.ij.in no.ij. Vel redeūtes.¶ Nota milites euntes.re deuntes.⁊ stātes cum ꝑncipe esse in pace Idē ⁊ gn̄alius.s̄.vsa.xcj.auc̄te ⁊ rogatu ī ij.vt dixi.s̄.e.vsa.sup v̄bo veniētib⁹.ibi vi de.Capere.vide qđ scp̄si.s̄.vsa.xciij.ex ma gnatibus.v̄.⁊ si milites in ꝑn.vsq̄ ad.v̄. vnde inclusiue.Vel ꝑcutere.i.ferire cū ar mis.vel sine armis.vel al's quōcūq̄. Pre sumat.vide qđ scp̄si.j.vsa.clix.si q̄s inscio in glo.pl't.Penā illā.v̄.⁊ est tertia ꝑs. In eū.Sub.q̄ cōtrafecerit.Consuetudinari am.q̄ vult vt malefactor veniat cū om̄ib⁹ bonis suis in manu ꝑncipis ad faciēduz voluntatē suā.cōsilio ⁊ laude sue curie.vt s̄.dicto vsa.lxv.Sil'imō.⁊ vsa.lxvj.mone ta.Qui treugaz.¶ Quero hic ex̄ tex.pone querimonia est ꝓposita ꝓ pacib⁹ ⁊ treug⁹ Vicarius citauit q̄relatū.ꝑtes cōuenerīt. j.tp̄s.xv.dierū.ꝙ termin⁹ firme ꝓrogare tur ꝑ vnū mensez vltra.Nūq̄d postea cita tus tenet̄ firmare die ꝓrogato aduenīēte sine noua q̄rimonia.credo nō esse op⁹ no ua q̄rela ꝑ.l.sz si manēte.ff.de p̄cario.⁊.l. labeo.§.hoc aūt.ff.de arbi.qꝛ termin⁹ ꝓ rogat⁹ videt̄ ꝓrogat⁹ cuz suis accessorijs. vt notat plene jnno.⁊ hosti.in.c.preterea ex̄ de ap.in vlti.glo.bn̄⁹ de bnrdils.ll'.do ctor.ꝓ hoc fac̄ qđ scp̄si.s̄.vsa.cvij. Rustic⁹ si desempauerit.sup verbo empatū.v̄.q̄ ro ecce qđ ad instātiā ⁊c̄.¶ Quid si citat⁹ in tra tp̄s.xv.dierū firmauit de parēdo iuri sup q̄relis.⁊ est q̄rimonia viginti mill'.so lidoꝝ.ꝓ qua firma tornauit ꝓ pignorib⁹ in posse vicarij totū ius qđ habebat ī quo dam manso.⁊ iurauit nll'a alia pignora vel bona mobilia vel īmobilia.aut aliq̄ alia q̄ posset tornare habere.Et ꝓmisit ꝙ cōparebit:⁊ soluet iudicatū.Nunq̄d sit ꝓ uisuz cōstit⁹.ita ꝙ nō sit eij ciēdus a paci bus ⁊ treug⁹.Aliq̄ dicūt de nec̄itate cita tū debere sat⁹dare.cū pignorib⁹ sufficien tibus adherēdo v̄bis cōstitut⁹.pacium et treugarum:q̄ habēt.ꝙ citatus ꝓ pacib⁹ ⁊ treugis debet in ꝓpria ꝑsona sat⁹dare.⁊ pignora tenētia in manu vicarij ponere. vt dicit.§.violatores.in pace In xp̄i noīe Sit oīb⁹ manifestū.Cui⁹ dat⁹. est barch̄. xij.kl's.Januarij.Anno dn̄i.M.ccxxviij. que confirmata est in curia barch̄.dn̄i re gis P.ij.c.xxxviij.volum⁹ ⁊ cōcedim⁹.nec nō v̄bis posit⁹ in.c.xxvij.Itē statuimus ⁊ etiā ordinam⁹.ꝙ si aliq̄s fuerit bānitus. Curie Gerundn̄.dn̄i regis jac̄.ij.vbi đr ꝙ debet firmare in ꝓpria ꝑsona.cū pignori bus sufficiētibus.q̄uis em̄ constō sit du ra.tn̄ vt est scp̄ta est tenēda.vt.l.ꝓspexit.ff qui ⁊ a q̄bus.Preterea cū sit ad min⁹ du biū interp̄tatio regia.vel curie gn̄alis est necessaria.vt in.c.30.Itez ꝙ si in aliquo capl'o Secūde curie dicti dn̄i reg⁹ Jac̄.ij. Nō obstātibus p̄dictis.cū petitio pac⁹ et treug.sit ciuil'.vt in.c.xliij.Itē cū in ꝯstōe curie p̄dicte barch̄.dn̄i regis Pe.ij.Credo istū citatū satisfecisse cōstit⁹.paciū ⁊ treu garū.dū tn̄ cōstet vicario reuera alia bōa cōstare nō hr̄e.ꝑ.l.i.§.Oēs v̄o.C.de assci. tol.vbi est tex.in rōne.ꝓ hoc in auc̄.gn̄ali ter.C.de epi.⁊ cle.Nec obstāt v̄ba dictaꝝ cōstit⁹.qꝛ debēt ⁊ hn̄t intelligi ciuil'r.s.s cōstet posse sat⁹dare cū pignoribus suffi cientib⁹.vt in.l.nepos ꝓculo.ff.de v̄b.si. Et ꝙ ita debeat itelligi ꝓbat̄.ff.de mu.⁊ ho.l.vt gradati.§.ij.presertim qꝛ nisi ita i telligeret̄.inducerz obligatiōem de īpossi bili.ꝓpter qđ nō teneret.vt.l.īpossibiliū. ff.de reg.iur̄.⁊ rl'a nemo.e.ti.li.vj.Nec ob stat.l.ꝓspexit.qꝛ lz dictū sit.qđ ibi fuit cō stitutū.tn̄ nō hz duritatē īpossibilitat⁹:vt eēt in casu nr̄o.Si adheream⁹ verb̄ dcōꝝ

cõstitutionuz. Nam ex impotentia ⁊ sine culpa puniretur iste citatus. Qui forte est innocẽs: si tlis firma ab eo nõ recipeť. ⁊ cũ tã lege diuia q̃ hũana q̃s excuseť facięd̃o posse suũ. vt. c. odard⁹. eẋ de solu. q̃a qui nõ hz q̃d soluat. ei⁹ piculo nihil est. ff. de fur. l. itaq; fullo. i. ℟. Nec obstat qđ dz de interp̃tatiõe faciẽda p dñm regẽ. q̃a illud habet locũ cũ al'r p rõnem ⁊ iura cõia nõ p̃t haberi determinatio: ⁊ interp̃tatio ipius dubij. tũc eñ consulendus est prin ceps. nõ aũt vbi p̃ot haberi. vt in. l. i. C. đ rela. Constat aũt in casu nostro posse hr̃i vt p̃bat. §. p̃all'. oẽs vo. l. i. C. de asseť. tol. ⁊ l. vt gradatiz. §. i. ff. de mu. ⁊ ho. bñ⁹ đ burdils p̃dictus. ¶ Sed nũq̃d vicari⁹ p̃t moderare q̃relã. credo q̃ sic. vt nota. in q̃dam glo. posita in pace. ad honorẽ. sup v̈bo. et pignora. q̃ glosa cõiter ſuať in talib⁹ processib⁹. ⁊ p̃ot facere moderatiõez iuẍ vsaticos barcẽ. si p vsaticos ẽ ordinata satisfactio q̃ fieri dz p talibus. vt est captio. vulnerũ illatio. debilitatio. mors. fractio. arboꝝ absciſio. ⁊ sil'ia. nã citat⁹ nisi cõuincatur nõ dz cõdẽpnari circa p̃dicta: nisi iuẍ vsaticos. vt dz. ẽ. in vsa. lxxj. Judicia Curie. Et nota in quadã glo. q̃ habeť. j. in pace. Jn p̃mis sup verbo dãpnũ. Et ad hoc p̃ot induci vsa. iste. cũ tr̃ibus. Qđ aũt in restitutiõem dãpnoꝝ habeať ratio ad vsaticos barcẽ. hoc dic̃ ter. j. in pace. Jn christi noie. Notũ sit cũctis. §. Jtẽ statuim⁹ q̃ si q̃s cõtra tenorez pacis ⁊ treuge. bñ⁹ de burdils qui supra. ¶ Quero. an si fuit formã cõstitutionũ paciũ ⁊ treugarũ q̃s eiectus sit a pace ⁊ treuga. ⁊ publicatus. ⁊ q̃ debeat fieri executio. Dic tñ ipsi executiõi fiende se opponũt creditores: q̃rit̃ an executio inde debeat retardari. ⁊ saluo melius sentientis judicio. credo bona debitoris eiecti a pace ⁊ treuga. vbi nõ possit remanere ius saluũ creditorib⁹ non esse deuastãda nec deuastari debere bona ipius causis ac rõnibus que sequũtur. Tuz q̃ innocẽs ꝓpter nocentẽ puniretť. qđ ee nõ debet. imo in dubio ꝓpter innocentẽ nocens absoluitur. vt. ff. de penis. l. absentẽ. Tum etiã quia pene debẽt tenere solũ suos auctores. vt. l. vulgata absentes. ẽ. all'. iuncta. l. crimen. ⁊ l. si pena. ff. de penis. Tum etiã q̃ graue est nõ solũ legib⁹: sed etiã naturali equitate cõtrariũ. q̃s ex alterius delicto seu culpa molestari ⁊ puniri vt est ter. C. vt nllis vicarius alienãt⁹. vicarie. l. i. li. rj. Tum etiã q̃a cõstitutiões paciũ ⁊ treugarũ sunt penales. ⁊ in odiũ delinq̃ntiũ sũt indicte. ⁊ malefactoꝝ. ⁊ sint tm̃ illi puniẽdi. ⁊ nõ alij. cũ appareret cõtrari⁹ effect⁹. qđ esse non dz. ar. l. legata in vtiliter. ff. de adi. le. ⁊ l. falsa. §. vltio. ff. de cõdi. ⁊ de. Tuz etiã q̃ creditores preferũtur in penalib⁹. vt. l. vna. C. creditores penis fiscalib⁹ prefer. li. x. cũ concor. Tũ etiam q̃ in oibus p̃stõnib⁹ paciũ ⁊ treugaꝝ saluať ius creditorib⁹. vt in pace. Notum sit cũctis. §. Jtẽ statuimus q̃ si q̃s. ⁊ i pace. ad honorẽ. §. Jtẽ sub p̃dicte pacẽ. ⁊ in pace q̃ fuit facta p dñm regẽ pe. i. apũ Ceruariã. ⁊ incipit. ãno dñi. §. addidit. queq; confirmata est in. c. 33. cõfirmam⁹ inquã Curie barcẽ. dñi regẽ Pe. ij. Jn q̃b⁹ oib⁹ p̃stõib⁹ saluať ius creditorib⁹. Et inde est verus itellect⁹ dictarũ cõstõnũ. q̃ si oẽia bona debitores eiecti a pace ⁊ treuga nõ sufficerẽt creditorib⁹: q̃ bona nõ debẽt deuastari. cũ ille etiã debitor predict⁹ nõ puniretť. ſz magẽ creditor qui nullũ crimẽ cõmisit. ⁊ sic eẽt cõtra predicta iura. cũ magis ratio ⁊ mẽs sit attẽdẽda q̃ aliud. vt. l. adigere. §. q̃uis. ff. de iuẽ pa. ⁊ l. vulgata illud. cũ cõcor. presertim cũ in dictẽ cõstitutiõibus dicant̃ loca sua. ⁊ sua dicãtur. deducto ere alieno. vt. l. subsignatũ. §. bona. ff. de verb. sig. cũ silibus. ¶ Et si dicať q̃ homini nõ est interp̃tari. ⁊ iam est data certa forma. qualiter debet fieri interpretatio super dictis cõstitutionibus. vt in. c. 30. Jtẽ q̃ si ĩ aliquo capĩo scde curie

barçhinone domini Regis Ja.ij.quia dico ꝙ loquitur de interpretatiõe generali. que ꝗdem interꝑtatio gñalis soli ꝓncipi spectat.nñ juder bñ põt iterꝑtari.ꝛ intelligit ꝟm sanũ ꝛ bonũ itellectũ suũ.juꝝ notata in.l.i.i fi.C.de legi.iñcta.l.nõ ꝓnt.ff. de legi.ꝛ iuꝝ nota.i.c.iij.eꝝ de postulã.Et sic vidi ꝟuari hȳs ãnis in facto quorũdaꝫ ejectoꝝ a pace ꝛ treuga.quoꝝ fui aduocatus ꝛ sic obtinui.Et hec videnꝺ mihi bñ⁹ lunes ꝓcedere.tã de iure ꝙ de mẽte ꝓstõnũ.¶Est tñ notãdũ ꝙ ad,pcessuꝫ ꝗ fit cõtra ejectos a pace ꝛ treuga facit qõ notat chi.C.de nafa.li.l.senatores in ꝓn.¶Itẽ notãdũ est.ꝙ violatoꝛ pacꝫ de jure capite punit ꝟm leges.ff.de re.mili.l.fi.§.nullꝰ. Scõm canones excõicat ab eꝑo.donec satisfaciat.xxiij.q.iij.c.romipetas.ꝛ.c.patnarũ.ꝛ.c.illi ꝗ.eꝝ de pa.ꝛ treu.c.i.Et idez ꝟm.l.frederici.vt in feu.ti.ꝺ pa.te.ꝛ iura. fir.l.hac edictali.§.eꝑos.ꝛ no.ꝙ Hosti.in sum⁹. ti.de pa.ꝛ treu.§.ꝗd opatur ad ꝓn. Adde qõ scꝑsi.ã.vsa.lxij.camĩ.i. ℟. super ẏbo milites.in.q.ꝗ incipit.ꝛ an bona.cũ ij.qõni.se.ꝛ in vsa.lxv.sil'imõ.j. ℟.sup verbo treuga.ꝛ signanter in.q.xij.ꝛ.xiij.ꝛ in vsa.cxxxiij.Si ille ꝗ pluiuꝫ.super ẏbo.ꝛ treuga.v.Et quia hic.cũ.ij.v.seqn.Jnueti.ꝙ hoc vide qõ legi.ꝛ scꝑsi.ã.in vsa.lxvj. moneta.Sꝫ cadẽ.v.ꝛ est ꝗrta ps.Et commissiõe.¶Nota iuadẽs vocatũ sine citatũ a cõmissario siue judice regio:qua pẽa plectẽdus est.¶Nota secũdo.ꝙ dignitate seu prehemineñtia comissarioꝝ seu iudicũ regioꝝ.Offenderit.i.offensaꝫ siue iniuriaꝫ fecerit.siue in corꝑe.siue in bonis.Addicim⁹.v.ꝛ est ꝗnta ps:ꝗ bimẽbris est.secũda ibi.si vo miles.De ꝓditiõe.vide.ã.vsa. cxxxv.si ꝗs seniorez suũ.qõꝙ ibi scꝑsi.De ꝓditiõe añt vide qõ scꝑsi.ã.vsa.xciiij.qꝛ iusticiã sup ẏbo bausatoꝝb⁹.v.ꝛ qꝛ pẽa.Si vo.secda ps hui⁹ bimẽbris sup ꝓxie dicti Odies.vide qõ scꝑsi.ã.vsa.cxiiij.aliũ nãꝙ in glo.ff.Desimẽtit⁹.vide qõ scꝑsi.ã.in vsa.cxxxv.Si ꝗs seniorẽ suũ.v.sin añt.super ẏbo mentit⁹ fuerit.ꝫ mentit⁹ sit vnũ ꝛ desimẽtit⁹ aliud.Judicũ.quos iudices dñs militꝫ sub quo militãt durerit eligẽdos.cũ ad ipm dñm spectet pũicio.vt.ff. de custo.re.l.de militib⁹.ff.de accu.l.fi.

¶Et sic nota cõtra illos milites:ꝗ dicũt ꝙ baro dñs illoꝝ nõ põt eos punire de excessib⁹ ꝙ ipos cõmissis in eoruꝫ dño:ꝛ ꝙ possit hoc facere fac.ã.vsa.xliij.sil'ꝛ si seniorꝫ a cõtrario sensu.ja.de vallesica.Contrariũ est vitas ꝛ ita practicat notorie:ꝙ dñs rex de excessib⁹ punit milites.vel ei⁹ gubernatoꝛ:seu vicarius:ꝛ non baro dñs sub cui⁹ iurꝫdictiõe sua hñt domicilia.et qõ fortiꝰ est.nec de ciuilib⁹ talis baro.vel alius quiuis dñs põt se itromittere ꝓtra ipos milites ꝓcedẽdo.ꝙ hoc bellissime facit qõ scꝑsi.ã.vsa.xciij.eꝝ magnatib⁹.v.et si milites.ibi.v.ꝛ ꝫ predicta.ibi vide latius.Arbitriũ.vide qõ scꝑsi.ã.vsa.cxix. solidos.sup verbo in arbitriũ iudicꝫ.Condẽnãdus.¶Nota ꝙ iuꝝ qualitatez delicti pena dꝫ arbitrari.vt dic.¶Nota secõdo.ꝙ vbi nõ est delictũ ꝓpter cõuẽtionẽ.ꝛ ideo nõ est pẽa.vt in.l.creditores.C.de pig. vide ibi chi.bar.ꝛ bal.¶Nota tertio.ꝙ licꝫ nõ sit pena scꝑta:tamẽ vbi erit delictum: erit pena arbitraria:siue eꝝordinaria.ff. de effrac.l.i.§.si expilatores.

Uonia er ꝙõnc.j. Extiij. Casus. Litigãs sub ꝓncipis examĩe. vel ei⁹ delegati.ꝛ sciẽter falsum testem ꝓducẽs:vl'coꝝrũpẽs:amittit causaꝫ. penãꝫ publicatiõis bonoꝝ mobiliũ incurrit.modo hic cõtẽto diuidẽdã.necnon testis de falso testimonio cõuict⁹.eandez publicatiõis bonoꝝ penã debet pati.etiamꝫ linguã ꝛ manũ ꝓdere.bonis ẏo in mobilibus:tam producẽtiꝫ ꝙ testiꝫ producti hȳs ꝗ iure debent vocari devolucndis hoc diẽ.Et diuiditur in quattuoꝛ partes.

In ꝓma huiꝰ statuti fine vſatici ſubiecto rũ ꝙrelã ponit leges ſeq romanas ample ctẽdo: ⁊ aſſertiõem fiue cãm ꝓ quã ad ipm cõdendũ inducit narrãdo. in ſcõa ꝓducẽtem falſum teſtionũ pena imminente puniẽdo ſtatuit. In tertia teſti de falſo cõuicto penã infert. In ꝙrta bona denolui ſcdẽtia. jure ſuccedẽtibꝰ puidet. ꝓma ĩ ꝓn. ſcõa ibi. v. ꝓterea. tertia ibi. v. ſz ⁊ cãdem. ꝙrta ibi. v. poſſeſſiõibꝰ. vide ter. ¶ Quero ḡs fuit huiꝰ vſa. cõdito. dicas ꝙ dñs Ildefonſus. alꝫs Zilionſus rex aragonũ. ⁊ comes barchꝫ. ſicuti ⁊ vſatici. ẽ. pri. fuit ꝓditor. put ſcꝑſi ibi in glo. i. in no. ij. ibi vide. Ex cõqueſtõne. ¶ Nota ꝙ ꝙ conḡrit aliq̃d ꝙrit. vt fiat. ſ. vindicta: aut ſtatutũ. vel aliq̃d aliud vt ff. ⁊ ex de teſti. ſpo. c. ex conqſti one Querelã. i. ꝙrimoniã. vide qõ ſcꝑſi. ẽ. in vſa. cxxj. Si q̃s dixerit in glo. pe. ffreqn ter. vide qõ ſcꝑſi. ſ. in vſa. pri. in. ꝓn. ſup. c. vbo. Veritas. quã celare petiũ mortale ẽ xj. q. iij. c. q̃ſquis. fac ex de ſumo. c. nõ. cuz ibi nota. Celare enim q̃d ſit. vide qõ le. ⁊ nota ꝑ glo. ⁊ bar. in. l. i. §. vẽditor. ff. de acc. emp. Et vitas q̃d ſit. vide qõ ſcꝑſi. ẽ. ĩ vſa. lxiij. qm̃ ꝓ iniquũ. in glo. iij. ⁊ in vſa. lxvj moneta. v. qz. ſup vbo vitas. ⁊. ĩ vſa. clxij ſi q̃s falſuz in glo. vlti. hũana tñ vitas dici ꝑt noticia certe rei. marie priſuz. vt colligit inſti. de gradi. cognac §. hacten⁹. v. ſz cũ magz. vbi habes ꝙ odis magz ꝓpendit res q̃ ꝑ aliud. Et fac ad qõnez q̃ fuit ĩter bernarduz q̃rti. ⁊. B. corrigerij. ſcim⁹. ideſt hac ſcã lege ꝓſtituẽdo firmamus. ſic ſumit. C. de offi. pfec. pto. afri. l. iij. v. ſancim⁹. ⁊ xcvij. di. c. eccl̃ic. vbi de hꝫ p archꝫ. ꝑ hoc. ſ. in curia ꝓpiniani dñi Regis Pe. iij c. hac nr̃a cõſtõne ꝓpetuo valitura ſcim⁹ ẽ. Vel pmiſſa. ¶ Nota ꝙ teſtz iurare tenet. ꝙ ſibi vel alicui ſibi ſubiecto datum nõ fuit: neq; promiſſuz aliq̃d ꝑ tali teſtionio fidẽdo. vt hꝫ ẽ. ¶ Quid ſi fecerit ⁊ pbatũ fuerit: an valeat ei⁹ teſtionium. Rñdeo nõ. ⁊ ſic repellit. vt. C. de teſti. l. cos. ⁊. l. ſi q̃s in fi. ⁊ ex. c. ti. c. quotiẽs. ⁊. c. ſic nobis. ¶ Et ſic no. ꝙ teſtz interrogari dz an fuerit corrupt⁹. Preterea. v. ⁊ eſt ſcõa ps. Facilitatez. ¶ Nota ex hꝫ textu ꝙ facili⁹ corrũpit vox viua q̃ mortua. cõcor. l. teſtiũ. C. de teſti. ¶ Et q̃d ſit vox viua ⁊ quid mortua. Et an poti⁹ credat viue voci q̃ mortue. dicet no. ꝑ ber. in. c. 3º. loco. in glo. ſic ergo videtur ⁊c. vide qõ ibi no. ꝑ hoſti. jo. an. anto. de bu. ⁊ ny. de cicª. Dino. i. fundit⁹. raditus. Jubem⁹. Clide qõ ſcꝑſi. j. ĩ vſa. clvj. Oẽs cãe in fi. ſup vbo iuſſerit. Examie. i. iudicio. ¶ Et ſic nota ꝙ examẽ dr judiciũ diſcretio. ꝓbatio. inq̃ſitio. Examẽ etiã dr aptũ ꝙgregatio. ⁊ ꝑ trãſlatiõez hoim. ꝑ hꝫ iſti. de re. di. §. aptũ q̃z. ⁊. §. examen. Inde examino. as. ꝓbare. eq̃lr iudicare. vel diſcutere: ⁊ diligẽter inq̃rere. inueſtigare. ſm hug⁹. in deri. ꝑ hꝫ ex. de fide inſtru. c. cũ Johannes añ fi. vbi dr ꝙ iudex vicꝫ ad plationé ſuiꝫ dz cũcta rimari. i. diligẽter examinare. vel inq̃rere. ꝓcor. c. judicãtem. xxx. q. vlti. Sciente. ſcz ſi ignorãter. duz tñ ꝓducẽtis vel corrũpẽtz teſtẽ ignorantia craſſa vel ſupina nõ fuerit. vt ex. li. vj. de cõſti. c. vt aiaꝝ. ⁊ dic craſſa. i. ad malũ nitẽs. ſupina. i. reuerſata. vide qõ ibi no. ꝑ glo. archꝫ. jo. an. Pe. de ancara. ⁊ Bemi. falſuz teſtẽ. ¶ Nota ꝙ ꝓnceps huiꝰ vſatici ꝓditor falſitatibꝰ obuiare ꝓponit. ⁊ vult. vt ſeq̃tur. ĩ. lra. q̃ falſitates ſepe ac ſepiſſime i depoſitiõibꝰ teſtiũ cõtingũt euenire. ſic in collatiõe lr̃aꝝ. ꝑ hoc ex de crimi. fal. ꝑ totũ. ⁊ ĩ ſumª. hoſti. e. ti. ꝑ totũ. ¶ Nota ſcõo ꝙ falſum eſt mutatio vel imutatº vitatis. vt in gl̃. de iſtru. cau. poſt ꝓn. cuz ibi notatis. coll. vj. ⁊. ff. de fal. l. q̃d ſit vim. Adde quod ſcꝑſi. ẽ. in vſa. lxvj. moneta. v. qz fides. ſup vbo vitas. ¶ Nota. 3º. ꝙ falſitatibꝰ obuiandũ eſt vt hic. ac malitijs hominũ non eſt indulgendũ. vt. ff. de re. ven. l. in fundo ex. qui ma. ac. po. c. ſignificãte. ⁊ de reſcꝛ. c. plerumq; Amiſſionẽ. ¶ Nota penã cõtra ꝓducentes falſos teſtes. Et qualiter

puniũtur. ¶ Pone clericus ꝯ laicũ coꝝ iu
dice ſeculari ꝓduxit falſos teſtes. ⁊ ꝓinde
accuſat̃ de falſo coꝝ eꝑo. q̃rit̃ an eꝑs ꝓpt̃
pendẽtiã litis: ſiue cãe falſi. inhibere poſ-
ſit iudici ſecl̃ari: ne fungat̃ ptib⁹ ſuis. q̃ q̃
accuſatio falſi ſit ꝓeiudicialis et maioꝝ.
Rñdeo nõ. tñ ꝺ ꝟo accidit ꝓpter diuerſi-
tatẽ mgr̃atuũ. quoꝝ ql̃ibet hꝫ iuriſdictio
nẽ ꝓncipalẽ. ⁊ diuerſi foꝛi. Et ſi eꝑs ꝓptę-
rea excõicaret iudicẽ ſecl̃arẽ excõicatio eẽt
nll̃a: cũ incipiat a ꝑcepto: iꝑo iure inuali
do ꝟm frede. de ſenis. qõ eſt nota dignum
bal. in. l. i. C. quõ ⁊ qñ iuder. ¶ Pro verio-
ri ꝟo acclariori itellectu huiꝰ textꝰ nota.
q̃ q̃ falſuꝫ teſtẽ ꝓduc̃ cãm ⁊ oĩa bona mo
bilia amittit vt ꝺ. ¶ Nota ſcõo q̃ coꝝum
pẽs teſtẽ pari pena punit̃ cũ falſo teſte. vt
ꝺ. ⁊ C. de hereti. l. ij. ⁊ C. de malefi. ⁊ ma
te. l. culpa. ⁊ nota. ĩ ſpe. ti. de teſte. §. i. ꝟ. et
nota. ¶ Nota tertio. q̃ vbi in tenoꝛe legꝫ
nõ ſit mẽtio de nũero teſtiũ. ĩtelligit̃ ꝺ du
obus. in. l. vbi numer⁹. ff. de teſti. ⁊. iiij. q.
iij. ꝟ. jtẽ vbi nũer⁹. ⁊ ſic eſt in. l. teſtiũ. C. ꝺ
teſti. vbi eſt tñ ꝟbũ teſtes. ⁊ qõ dic̃ ibi jo.
de gau. ſup ꝟbo teſtes. ſub. duos. ⁊ ſic ĩtel
lige in quacũq; lege. vbi ſolũ verbũ teſtes
repies. Nã in oꝛe duoꝝ vel triũ ſtat oẽ ver-
bũ. Matꝺ. c. xviij. ⁊ eẍ de teſti. c. in oĩ ne
gocio. Unde dicas q̃ in. l. teſtiũ. ſ. all̃. eſt
caſua: q̃ q̃uis all̃s debitũ ſeu ſol̃o nõ ꝓbe
tur: niſi p q̃nq; teſtes. ẽ tñ ſpeciale. ¶ No
ta q̃rto qual̃r teſtes de facili coꝝũpũtur.
vt hic. ⁊ ibi. ¶ Nota. v. q̃ teſtes viles nõ ꝓ
bãt. nec coꝝupti. ¶ Nota. vj. q̃ teſtes dñt
deponere de vitate ⁊ debent eſſe bone fa-
me. ¶ Nota. vij. q̃ teſtꝫ deponere ꝺꝫ de vi-
tate. quã ꝛcipit p ſenſum viſus. ⁊ hoc vbi
qualitas ſe refert ad viſum. vbi autẽ ſe re-
fert ad auditũ. ſufficit deponere de audi-
tu. ꝓ hoc fac̃ qõ ſcꝑſi. ſ. e. vſa. i. R̃. ſup ꝟbo
vitas ante fi. ibi hũana tñ. Jn his ꝟo no
tis ꝓcoꝛ. chi. ⁊ jo. de gau. in all̃. l. teſtiũ. C.
de teſti. ¶ Nota. viij. qual̃r falſitas exclu-
ꝺit teſtẽ a quocũq; ꝓuilegio adeo q̃ etiaꝫ
haberet ꝓuilegiũ ꝑt ꝓ iudicẽ puniri. cum
dictũ nõ valeret ꝓuilegiũ. ad ꝺ fac̃. l. i. C.
vbi ſenꝫ. vel cla. ¶ Nota. ix. q̃ dictum ſiue
depoſitio teſtꝫ ꝓpter coꝝruptiõem põt re-
uocari. vt. C. de teſti. l. ſi q̃s. ¶ Sed pone
q̃ teſtis accepit peccuniã. vt falſum teſti-
moniũ diceret: nõ tñ dixit. Nunq̃d põt re-
ꝓbari. vide chi. in dicta. l. ſi q̃s. ⁊ tenet q̃
ſic. peꝛ. qꝛ iddeꝫ in teſte qõ in iudice. ff. de
ꝓdi. ob. tur. cau. l. ij. in fi. chi. ¶ Quero an
ſnĩa: ꝓ quã dictũ teſtis reꝓbat̃ infamet
teſtẽ. Rñdeo nõ. vt. ff. de his q̃ no. in fa. l.
luciꝰ. qõ tene mẽti. nã ꝟm bal. alibi nõ ẽ.
¶ Sed q̃d de illo teſte q̃ depoſuit ꝓmo in
aliqua cauſa. ⁊ poſtea iterũ deponit forte
ꝓ alia ꝓte. ⁊ dic̃ refero me ad dicta ſeu de-
poſita iã ꝓ me. Nunq̃d valet talis depoſi
tio. vide q̃ bar. in. l. eos. ff. de falſ. q̃ dat cõ
ſiliũ deponẽti. q̃ legatur ſibi ꝓma depoſi
tio. de quo ibi per eũ. ⁊ remiſſiue ꝓ jo. de
gau. in. l. nullũ. C. de teſti. Oĩm bonoꝝũ.
Alia pẽa ⁊ mitioꝛ ponit̃. j. in vſa. clxj. Si
q̃s q̃ peccuniã. ſz iſtã ſua: q̃q̃d ibi dicat̃.
vide qõ ibi ſcꝑſi. medietas. ꝺ agit̃ de diui
ſiõe bonoꝝ mobiliũ. qual̃r fieri debeat.
vide ꝺ in textu. Sz ⁊ eãdẽ. ꝟ. ⁊ ẽ tertia ꝓs.
q̃ falſuꝫ. ¶ Nota penã ꝯ falſuꝫ teſtem. ma
nũ. ¶ Nota cuiuſmodi pẽa illi infligit̃ q̃
phibet falſuꝫ in iudicio teſtionium. vide
bene glo. huiꝰ vſa. nã teſtꝫ falſus bõa mo-
bilia amittit. manuſq; ⁊ lingua ſibi am-
putãtur. Rõ qꝛ teſtꝫ ei⁹ officiũ. qõ publi-
cũ ẽ. nõ ſuat certa ꝺ. imo abutit̃ eo. ⁊ ma-
le. nã teſtioniũ ferre eſt publicũ officium.
vt. l. ij. ff. q̃ no. infa. §. miles. ⁊ ibi no. ⁊. ff.
quẽ ad te. ap. l. ſed ⁊ ſi q̃s eꝛ ſignatoꝛib⁹. ⁊
ibi no. ſup ꝟbo obſignẽt̃. necnõ ferre teſti
moniũ digitas ẽ. xxxij. q. v. c. ꝓceptũ. ꝟ. jta
q;. eẍ de teſti. c. teſtioniũ. i glo. vñ admiti.
⁊ p hen. bo. ibi. ij. di. ⁊ p archꝺ. in. c. accuſa-
tus. §. lz. de here. li. vj. ſup ꝟbo repellant̃.
¶ Nota etiã q̃ faciẽs vel dicẽs falſuꝫ teſti
monũ de ſuis bonis perdere debet tãtuꝫ
q̃tum leſus amittit. vt. j. vſa. clxij. ſi quis

falsuꝫ. ꝓ hoc vide qꝺ scpsi.ꝺ.in vsa.xxxiiij. q̃ fallerit.sup vbo fallerit.i nota.iij. ¶ Sꝫ q̃ro sub cuiꝰ examine hec q̃ in huiꝰ vsa. penaliter cõtinent̃ fieri debẽt. dico ꝙ sub illius iudicis examie coꝝ quo litigat.vt.ꝺ e.vsa.v. ꝓi.ꝛc. ¶ Quero an manꝰ sit mẽbꝝ.dic vt scripsi.ꝺ.vsa.lxvij.itẽ statuimꝰ. sup vbo manũ ꝓdat. ¶ Et an pena amissionis mẽbꝝ sit capitaľ.vide jo.fa.insti.de publi.iudi.§.publicoꝝ. ¶ Et q̃ sint pene capitales.dic vt scpsi.ꝺ.vsa.xciiij.qꝛ iusticiã.sup vbo bausatoꝝibꝰ.vbi ꝺ pena amissionis mẽbꝝ an sit capitaľ remissiue scripsi. ¶ Ex q̃bus casibus siue crimibꝰ quis manũ amittat.dicas vt scpsi in dicto vsa. xciiij.qꝛ iusticiã.sup vbo manus.Possessionibus.v.ꝛ est.iiij.ꝓs.ꝛ dic possessiõibꝰ id ẽ sedẽtibus bonis. q̃ alꝫ honoꝝes dñr. ꝓ hoc vide qꝺ scpsi.ꝺ.vsa.cxvij. Rusticus cũ accepit.sup vbo de honoꝝe. Utriusq̃.ſ.tã pducentiꝫ fl'm testẽ q̃ testis q̃ phibet falsũ testimoniũ. ¶ Sed q̃ro iuꝝ hũc vsam q̃ſr testis fallidicꝰ de iuꝝ cõi sit puniẽdus.distingue qꝛ aut loq̃mur in laicis aut in clericis. Primo casu aut loq̃mur in cã criminali.aut ciuili.si ĩ criminali. dico ꝙ punit̃ in pena qua puniri ꝺz ille q̃ quẽ testimoniũ tulit.ff. ad.l.coꝛ. de sicẽ.l.i.§. ꝓterea. Aut loq̃mur ĩ ciuili. tũc ꝺz puniri.l.coꝛ.ꝺ falsa.ff.ad.l.coꝛ.de fal. l.i.§.i.ꝛ est pẽa ĩ libero. deportatio ꝛ oĩm bonoꝝ publicatio. In suo aũt est pena capitalis.vt in dicta l.i.§.viti.ff.ad.l.coꝛ. de fal. Aut loq̃mur ĩ sacerdotibꝰ.diaconis.vel subdiaconis.et tunc aut loq̃mur ĩ causa criminali.aut ciuili.ꝓmo casu dico ꝙ iste taľ deponẽdus est ab officio .ꝛ legibꝰ ciuilibus ẽ tradendus.aut loq̃mur in cã ciuili.ꝛ dico ꝙ iste taľ est deponẽdus ab officio ꝙ triennũ.ꝛ postmodũ ĩ monasterio detrudẽdus Aut loq̃mur in alijs clicis.ꝛ tũc dico ꝙ ſ̃ legibus ciuilibꝰ subijciẽdi.ꝛ ꝓ istorũ timo mẽbꝝ ẽ casus ĩ auc̃. ꝑſbꝝos.L.ꝺ epi.ꝛ cle. R. ꝺ area iuꝝ pit̃ ciuis minoꝝise. vide ibi chi. bar.ꝛ bal. ¶ Quero an fallus testꝫ sine accusatoꝝe coherceri ꝛ puniri possit.ꝛ qñ.ꝛ qua pena. ꝛ an semel ꝓ illo crimĩe puitꝰ iterũ puniri possit. vide ꝓ hen.bo.ĩ.c.falsidicꝰ.ex̃ ꝺ cri.fal.ij.di. ¶ Quero an ad reꝓbandũ testes sufficiat ꝓponere ꝛ ꝓbare eos falsuꝫ dixisse absq̃ eo ꝙ ꝓponaf.et ꝓ bent̃ esse coꝛrupti.vel ecõtra. vide ꝓ cũdez hen.ĩ.c.licꝫ.ex̃.de ꝓba.i.di. ¶ Sꝫ q̃d si ꝓ duco testes ꝓ pte mea.ꝛ volo eos reprobare.nũq̃d possum .dicas ꝙ quo ad ꝑsonas nõ.nã quos semel approbaui : nõ possum postea reprobare.vt.ff.ꝺ ne.ge.l.põpomꝰ ff.loca.ꝛ cõdu.l.ea lege.ꝛ de adul.l.si vroꝝ quo ad dicta vo possum illos reꝓbare.q̃ nõ.ꝓ hĩ facẽ q̃ le.ꝛ no.ꝓ ber.ꝛ host.ꝛ alios in.c.ꝑsentiũ.ex̃ de testi.ꝛc ¶ Quero an testis testimoniũ suũ vẽdere possit. ℞ nõ. exꝑsas tñ ꝑt recipe.iiij.q.iij.§. item ĩ criminali.v.itẽ vẽturis.xiiij.q.v.c.nõ sane.de resch.c. statutũ.§. ꝓferẽdo.li.vj. ¶ Pone dedi pecuniã alicui vt ferret fl'z testimoniũ nũq̃d illa pecunia ẽ mihi restituẽda. ℞ nõ qꝛ tunc piter dedi eã.sꝫ ꝺz dari illi ĩ cuiꝰ iniuriã data fuit.ff.ꝺ ꝓdi.ob tur. cãz.l.iij in auc̃.de scis.epi.§.sꝫ neq̃.col'.iꝛ. ꝛ.xvij.q iiij.c.si q̃s. ¶ Pone.testis coꝛruptꝰ dic̃ falsũ testionũ.nũq̃d valet ℞ nõ.tũ qꝛ venale.tũ qꝛ falsũ.ꝛ ꝓter penã falsi tenet̃ ĩ iudicio aie ad satisfaciẽdũ.ex̃ ꝺ ꝓba.c.licꝫ.ꝛ ꝺ testi.c.sic̃.L.ꝺ pena iudicꝫ q̃ male iudicauit.l.ij. ¶ Pone.dedi pecuniã alicui testi vt ipꝫ coꝛrupẽ.dixit testimoniũ suũ.nõ tñ fuit coꝛruptꝰ.nũq̃d valet.dicas ꝙ ex quo recepit pecuniã ꝛ testionũ fuit secutꝰ: ꝓsumit̃ coꝛruptꝰ.L.ꝺ fur.l.si q̃s.ff. de calũ. l.i. ¶ Pone. q̃dã nolebat testificari. dedi sibi pecuniã vt testificaret̃ ꝛ vm.nũq̃d ꝓlato testionio illa pecũia erit mihi restituẽda. ℞ sic.nã q̃libꝫ veratõꝫ suã ꝑt redimere.ex̃ ꝺ si.c.dilectꝰ.P.boneti ĩ.c.dilectoꝝ. ex̃ ꝺ testi.co. ¶ Quero. q̃d si obijciaf testibꝰ aliq̃ ꝺ honestũ. an ꝓpt̃ hĩ videant̃ infamati foꝛe. ℞ nõ.cũ obijciẽs hĩ faciat cau-

ſa ſui iuris ꝓfuãdi. vt. ff. de iureiuꝝ. l. ſi q̃s de lib̃tate. ⁊ ꝙ vi aut clam. l. ſi ali⁹. §. eſt ⁊ alia. Et h̃ ỽm dñ tales obiectões ſint q̃ ꝑ ſint obijcienti. al's obijciẽs actõe iniurie teneret. ar. C. ð poſtul'. l. quiſq̃s. circa pn. ⁊ vid⁊ caſus. ff. de pui'. cre. l. ſi creditores. §. fi. ⁊ adde q̃ notant in. c. cũ dilectus. eꝝ de or. cog. ¶ Pone. aliq̃s vẽdiditvnũ fũdũ vni. ⁊ alterũ alteri. poſtea ꝙtentio aut lis ſiue ꝙtrouerſia eſt de finibus ĩter emptores. nunq̃d vẽditor in hac cã ꝑt eſſe teſtis. ℞o ſic. vt. ff. fini. re. l. eos termios. Nõ. q̃a parẽ cãz gerit affectõis ad vtrũq;. ar. ff. de ri. nup. l. nõ ſolũ. §. de vno. ⁊ ſic teſtis ẽ vẽditor. ſ. emptoris. Sz ꝑ. C. de teſti. l. oĩb⁹. cũ ibi notat⁊. Quid dicẽdũ. dicas ꝙ ꝑdcã l. eos termios loq̃t quo ad fines. ⁊ ſic ꝑõt eſſe teſtis. dicta ỽo. l. oibus cũ ibi notat⁊ loq̃tur in cã euictionis. ⁊ tũc non ꝑt. ⁊ ſic nõ obſtat. ⁊ ꝑt eẽ rõ ſat⁊ euidẽtiſſima. q̃a limitatiõe patriſſa. hz fũd⁹ ꝓſtitui. vt no. in. l. all'. eos termios in glo. vlti. ob. quod ſiue ſit fundus magn⁹ ſiue modic⁹: nõ ĩtereſt vẽditoris. vñ ideo ꝑt eſſe teſtis Sec⁹ aũt in cã euictiõis q̃ ſua ꝓꝑa reputat. vt ff. de ap. l. ab executore. §. i. ¶ De matia ỽo teſtiũ vid qð ſcꝑſi. ſ. vſa. lxxxv. ꝓcipim⁹. ỽ. et ſi. ſup ỽbo ſingl'ariter. ⁊. ỽ. oĩno. in glo. i. ⁊. ỽ. ⁊ de. ĩ glo. i. ⁊. ij. ⁊ vſa. lxxxvj. ⁊ teſtes ⁊ vſa. lxxxvij. ſcz q̃ñ. ỽ. duo. in glo. i. ⁊. ij. et vſa. lxxxviij. nullus vnq̃. in glo. penl'. ⁊ vl. ⁊ vſa. lxxxix. accuſatores. ſup ỽbo teſtes. ⁊ ſup verbo inimici. ⁊ in glo. vlti. ⁊ vſa. xc. ꝙ ſcꝑturã. ſup ỽbo abſens. ỽ. q̃ro. vij⁰. ⁊ ĩfra vſa. pr. §. ĩtẽ puida. ĩ gl'. iij. ⁊ vſa. clxj. ſi q̃s ꝙ pecũiã. ⁊ vſa. clxij. ſi q̃s falſuz. ⁊ vſa. clxiij nullus hõ. ⁊ vſa. clxiiij. homicide. vbi numerant q̃ a teſtionio repellunt. ⁊ vſa. clxv oportz itaq;. ⁊ vſa. clxvij. pr̃ ꝑ filiũ. De voluẽdis. ſ. poſſeſſionib⁹ qð eſt. ſ. ¶ Sz quid ſi nõ hñt poſſeſſiões: hñt tñ filios vl' alios ltĩmos ſucceſſores. nũq̃d de bonis mobilib⁹ habebũt aliq̃d filij vl' alij ſucceſſores ℞o nõ. ⁊ h̃ ð rigore hui⁹ vſa. cũ dicat. e. ỽ. ꝑterea oĩm bonoꝝ mobiliũ ⁊c. ⁊ q̃ omne dicit: nihil excludit. vt eꝝ de ma. ⁊ obe. c. ſolite. ĩ fi. xix. di. c. ſi romanoꝝ. ff. ð offi. ꝓſi. l. iij. ⁊ xxiiij. q. iij. c. qõcũq;. Sz tu dic ꝙ ſic. dũ tñ ſint filij. ⁊ h̃ de eq̃tate. ar. eꝝ. ð eo q̃ du. ĩ ma. quã pol. ꝑ adul. c. cũ haberet. ĩ fi. q̃ ꝓferẽda eſt rigori. ꝑ h̃ vide qð ſcꝑſi. ſ. vſa. cxxxix. vnaquecq; gens. ỽ. vlti. in glo. i. ⁊ ad materiã hui⁹. q. vide qð legit ⁊ no. ꝙ chi. bar. ⁊ bal. in auc. bona ꝓſcꝑtoꝝ. C. de bo. ꝓſcꝑ. ſeu dãp. Vocant. ¶ Quero an libellus accuſatiõis ꝑ ꝓducẽtẽ ⁊ fl'm teſtez ſimul porrigi poſſit. vide ꝙ dñz Ro. ⁊ alios. in. l. accuſare. §. l. iulia. ff. de accu.

Uonia ex ꝙſtiõe. ij.

q Exliiij. Caſus. Juramẽtũ calũpnie ab vtraq;ꝙte ĩ omnib⁹ cauſ ꝓſtari ſtatutũ eſt. Et ꝙ ab interlocutoria. niſi ĩ caſib⁹ hic exꝑſſis neq̃t appellari. h. d. vſq; ad. §. Jtez ꝓuida. Et ſunt due ꝙtes ꝓncipales. Jn prima ponit ſubiectoꝝ q̃rela. Jn ſcõa ibi. ỽ. volẽtes. q̃rele ꝓuiſio. q̃ duas ĩterſerit cãs. Prima cã ibi. ỽ. ꝙ de cetero. Scõa ibi. ỽ. ⁊ ꝙ nullaten⁹. a qua trez excipiunt caſus ibi. ỽ. niſi ⁊c. vide textũ. ¶ Nota ꝓmo vt ĩ ſũma⁹. ¶ Nota. ij. ꝙ hũc vſa. vna cũ alijs vſaticis ſeq̃ntib⁹ vſq; ad vſa. clxix. ſi quis in alieno ⁊c. includ ſiue fecit cõdidit ⁊ ordinauit dñs rex Ja. ꝓm⁹. quos habui de libro dñi bñ. ð gualdis viceꝯ dñi regis Ferdinãdi ad ꝑces. R. de turrillis militꝯ dñi caſtri ðla rocha vicarie vallẽ. Conq̃ſtiõe. vide qð ſcꝑſi. ſ. vſa. pri. ſup. e. ỽbo. Freq̃nter. i. multotiẽs. ſic ſumit eꝝ de poſtula. p̃. la. c. bone. in. ij. §. ſi em̃. ⁊. ff. de mu. ⁊ ho. l iij. §. p̃ſes. cum ſuis ſi. ¶ Et nota ꝙ freq̃nt denotat actuũ freq̃ntiã Aſſidue notat cõtinuationẽ. vnde freq̃nter cũ interuallo. aſſidue ſine interuallo. vel freq̃ntẽr. i. plurime. Jo. an. in nouella. in. c. frequẽs. de reſti. ſpo. li. vj. ¶ Nota. ij. ꝙ ad ea q̃ frequẽter accidũt: iura adaptant. vt. ff. de legi. l.

nam ad ea. sup quo vide qd no. in. c. lr̃as. ex̃ de spõ. ĩpu. in glo. ij. Calũpniose. i. maliciose. qñ q̃s scit esse falsuz qd excipiendo ꝓponit. vl' agẽdo etiã. sic. ij. q. iij. §. notãd. archid. in all'. c. freq̃ns. ¶ Et nota ꝙ calũpnia est falsa crimĩa sciẽter ĩtẽdere. vl' falsaz cãz fouere. vt in dicto. §. notãdũ. ĩ p̃n. ex̃ de iur̃. calũp. ꝑ totũ. ⁊ de penis. c. calũpniã. G⁹. de mõ. lau. ⁊ ber. mey. in. c. i. de re iudi. in cle. ⁊ adde qd scp̃si. j. e. vsa. i. R'. in glo. vlti. ⁊ in vsa. clv. q̃ aliena. in glo. fi. Volẽtes. v̄. ⁊ est. ij. ꝑs p̃ncipal'. Fraudi. ¶ Nota ꝙ fraus ⁊ dolus alicui patrociari nõ debẽt. vt in. c. sedes. ⁊. c. ex tenore. ex̃ de rescp̃. ⁊ h̄ ¶ Nota. ij. ꝙ q̃ fraudẽ allegat siue dolũ: ꝓbare dz. ff. de ꝓba. l. quotiẽs. §. q̃ dolo ¶ Quero q̃l'r poterit ꝓbari fraus cũ ꝯsistat in aĩo. Dicas ꝙ ꝑ maĩfesta indicia. C. d dolo. l. dolũ. ⁊ p̃t colligi ĩdiciũ. ix. modis. Primo ex v̄bis debitoris. si se iactauit ꝙ in fraudẽ volebat alienar̃. ff. ex q̃bus cau. in pos. eat̃. l. fulcim⁹. §. q̃d sit latitare. cũ glo. sup v̄bo anim⁹. de excep. do. l. apud celsuz. circa p̃n. cũ ibi notat̃. qꝛ ex dict̃ facta pẽsam⁹. C. si q̃s imp. male di. l. vna. Scdo ex ꝓtestatiõib⁹. vel denũciationib⁹. s. si ꝑ creditorem est facta denunciatio emere volẽti ne emeret. ff. q̃ ĩ frau. cre. l. ait p̃tor. §. si quis ꝑticeps. Tertio si vterq̃z dixit ꝙ nõ ꝯhebãt in fraudẽ. ar. ff. d ꝯdi. ĩsti. l. si q̃s. cũ glo. Quarto ex q̃̃titate. vt. ff. q̃ ĩ frau. cre. l. oẽs. §. lucius. Quinto ex loco. puta si ĩ loco remoto facta fuit vẽditio: ne creditor h̄ scire posset. vel ꝓhibet ff. de admi. tu. l. nõ existimo. ⁊ d opi. publ'. l. aliqñ. Sexto ex tp̃re. vt si emi de nocte. ff. de ven. inspi. l. i. §. tria. ad. l. acq̃l'. l. itaq̃z Septimo ꝓpter ꝑsonã q̃ tales fraudes cõsueuit facere. ff. d re mili. l. nõ oẽs. §. a barbaris. de edil'. edic. l. iustissime. §. ꝓponit̃. Octauo qꝛ trãstulit in ꝑsonam ꝯiunctaz C. de dona. l. data. cũ glo. Nono ob retentiõz rei alienate. ar^m. ff. q̃. mo. pig. vl' ypo. soluit̃. l. sicut. §. supuacuũ. De quo vide ꝑ ja. jamarlos. in. l. si p̃us. C. de iur̃ fisci. li. x. facit qd notat bar. in. l. post ꝯtractũ. ff. d dona. Malicie ⁊c. ¶ Nota ꝙ malicijs hominũ nõ est indulgendũ. vt ex̃ de rescp̃. c. plerũq̃z. ⁊. C. de re. ven. l. ĩ fundo. ⁊ h̄ Antidoto. qꝛ nouis morbis noua antidota sunt adhibẽda. vt ex̃ de iura. calũp. c. ceterũ. Finẽ litib⁹. q̃ al's immortales essent. i. indetermĩabiles. ex̃ de do. ⁊ cõtu. c. finẽ ⁊. c. venerabilis. C. de agr̃. ⁊ censi. l. litib⁹ li. xj. ⁊. C. de iudi. l. ꝓperanduz. in p̃n. Et bene dic̃ immortales. qꝛ sicut mors est finis homĩs vite. ita finis est mors cause vl' litis. est igit̃ immortalis q̃ non finit̃. Jo. an. in all'. c. venerabilis. in p̃n. Q̃z de cetero v̄. In om̃ibus caus̃. sub. ciuilib⁹ ⁊ criminalibus. vt. l. i. C. de iura. calũ. vbi d̄r ꝙ ĩ omnibus caus̃ vbi ꝓbatio req̃ritur: iurãdũ est de calumpnia. C. de fi. instru. l. vlt. s̃m azo. ⁊ quosdaz alios. Inducebat eũ azo ꝑ se. c. inherentes. ex̃ de iura. cal'. Sz pe. ꝯ insti. de publi. iu. in p̃n. ⁊ q̃dam alij. So. dicas ꝙ agitur crimĩaliter in foro seculari. ⁊ ad penã sanguinis. ⁊ tũc non est iuranduz de calũpnia. ne detur materia deierandi. ⁊ sic est v̄a opinio pe. In foro aũt eccl'iastico vel seculari qñ non agitur ad dictã penã est iurandũ de calũpnia. et sic est v̄a opinio azo. ⁊ istã so. dat jo. an. ĩ nouella. in dicto. c. inherẽtes. quẽ et ber. ⁊ jnno. hosti. ⁊ alios. vide ibi. ¶ Et nota ꝙ olim istud iuramẽtũ pluries exigebat̃ a ꝑtibus. vt in aut̃. de his qui ingre. ad ap. §. i. coll'. v. hodie v̄o in inicio solũ exigitur vt in auc̃. hoc sacr̃m. C. e. ⁊ hoc est verum sup his q̃ fiũt post litẽ ꝯtestatã. Sup his v̄o q̃ fiũt ante litẽ ꝯtestatã s̃uat̃. l. i. C. e. ⁊ l. p̃cipimus. C. de ap. ⁊ in hoc residẽt bal. ⁊ jo. d gau. in all'. auc̃. hoc sacr̃m. Sed tñ quicq̃d sit ista est v̄a practica sup his vbiq̃z terrarũ. q̃ ap ꝓbatur ex vsu ⁊ ꝯsuetudĩe diutina. que optima legũ est interpres ꝑ iura a me all'ata. [illegible] in vsa. clviij. statuim⁹. sup v̄bo. sui ep̃i. in. q. Sed q̃d de ep̃is ibi

cuꝫ dicit. q̄ ꝓsuetudo ⁊c. q̄ lite ꝓtestata. i. petitione oblata ⁊ rñsione ꝓsecuta iurat ꝺ calūpnia. vt. C. e. l. ij. Nisi casualiter qñq; aliud dicat. vt eꝛ. de elec. c. cū dilectus. vide qꝺ ibi no. per ber. hosti. ⁊ alios sup v̄bo. iuramēto. ¶ Nota scꝺo q̄ actoꝛ iurat ꝓmo. ⁊ postea reus. ⁊ hoc docet ita fieri ꝺ tex. ibi cū dicit. ab actoꝛe ⁊ reo. Ordo enī lr̄e seq̄ndus est. vt hic. ⁊ eꝛ li. vj. ꝺ ꝓben. c. mandato. Tu dic q̄ forte in talibus nō ē ordo attēdendus. ff. de solūc. l. nec ordo. concoꝛ. archiꝺ. in. c. i. de iura. calū. li. vj. in glo. iij. ¶ Nota 3º q̄ in huiꝰ iuramēto. v. capitl̄a cōtinenť. s. q̄ credat se bonā cām hr̄e. interrogatus nō negabit qꝺ vm esse credit. Nec vtentur sciēter falsa ꝓbatione ⁊ q̄ nil dare ꝓmittēt. neq; ꝓ fuga. i. frustratoꝛie dilatōeꝫ petierit. C. e. l. ij. ⁊ i auc. vt litigā. iurēt. in ꝓn. coll. ix. vnde v. Illꝺ iureť. q̄ lis sibi iusta videť Et si q̄retur ve rū nō inficieť. Nil ꝓmittet nec falsa ꝓbatio detur. Vt lis tardeť dilatio nulla petetur. notať in dicto. c. inherentes. eꝛ ꝺ iura. cal̄. in glo. ij. Idē vidē notari in alt. l. ij. C. e. §. i. in glo. añpenl̄. ¶ Nota q̄rto q̄ iuramentū calūpnie ꝺz. i. sacrm de dicēda vitate. ita exponiť a q̄busdaꝫ in. c. inherētes. ꝓall̄. Vel dic q̄ iuramentū calūpnie est ex certa sciētia iniusta petitio siue rñsio. facit qꝺ scꝑsi. s. e. c. sup v̄bo calūnioſe. ¶ Nota q̄nto q̄ ꝓncipales ꝓsone iurant. non ꝓcuratoꝛes. nisi sit ꝓlatꝰ. vel vniuersitas. vt. C. e. l. ij. ⁊ auc. ꝓncipales. Tu dicas q̄ imo ꝓlatus iurat si ꝑ se cām ducat alꝫ per ꝓcuratoꝛeꝫ. vt est casus in. c. vlti. eꝛ de iura. cal̄. necnō ꝓcuratoꝛ iurat hodie ad hoc hñs spāle mandatū. ita q̄ iudex admittendo hunc: nullā parti facit iniuriam. vt est casus in. c. vlti. de iura. cal̄. li. vj. Sed ꝓmū securius est. si copia ꝓncipal̄ haberi possit. alꝫ verū est qꝺ in all̄. c vlti. ꝺz. Et hoc intellige q̄n ꝓcuratoꝛ ad certā causam constitutus est. vt ibi ¶ Sz q̄ꝺ si ad incertas. puta si esset gñal̄r cōstitutus sup oībus causis motis ⁊ mouendis. ⁊ haberet ptātem iurādi de calūpnia ar. eꝛ. de ap. c. ij. ⁊ de rescꝑt. c. ad hoc ꝯum nunq̄d talis ꝓcuratoꝛ ꝺz admitti. Rº nō ⁊ est rō. q̄ non ꝓsumitur instructus a domino per hoc mandatū q̄l̄r iurare hr̄et i causa nondū orta. ⁊ sic in ꝓiudiciū aduersarij forte negaret qꝺ alꝫ cōfiteret instructus. ⁊ ꝓsumitur instructus. erquo cōstituitur ad certaꝫ causam. ⁊ habet sup hoc spāle mandatū vt ꝓdictum est. ⁊ ideo pōt admitti. vt in. c. vlti. ꝓall̄. ¶ Nota. vj. q̄ tutoꝛes ⁊ curatoꝛes ⁊ sindici iurāt. vt dicta auc. ꝓncꝑales. ⁊ ꝓcuratoꝛ in rem suaꝫ s. ille qui ab alio cessionē habet. Necnō ꝓ curatoꝛ spāle hñs mandatū. vt statim. s. scriptū est. vide qꝺ no. per ber. host. jo. an. ⁊ anto. de butrio in. c. in ꝓtractandis. eꝛ. de iura. cal̄. ¶ Sed q̄ro an tutoꝛes vel curatoꝛes in qua ꝓte litis actoꝛes cōstituer̄ possīnt. dicas q̄ post litē ꝓtestatā. ⁊ nō añ vt. C. de ꝓcurato. l. neq; tutoꝛes. vide ibi chi. bar. ⁊ bal. Sec⁹ est de ꝓsuetudie diuti⁹ obſuata. ⁊ ita ſuať q̄ tutoꝛ vel curatoꝛ ad negocia ⁊ ad lites. siue añ litꝫ ꝓtesta. siue post. indubie actoꝛē ꝓstituere ꝑt. cū ꝺ creto tñ. Et q̄ decretū sit nēcariū patꝫ per notata ab jnno. in. c. petitio. eꝛ de ꝓcur̄. ¶ Quero an iudeꝰ teneať ꝑstare iuramētū calūpnie. Rº sic. intelligo tñ modo et forma contētis. s. vsa. cxxix. statuerūt eq̄dem. sz ibi de iuramēto cal̄. nō loq̄tur. sz i certo casu de delatiōe ipi⁹ loquiť ibi. ideo dic q̄ sic. s. q̄ dictū iur̄m teneť iudeꝰ ꝑstare. sz sub qua forma. vide ꝑ Bm i spe. e. ti. v. sz nūq̄d iudeꝰ ⁊c ¶ Sz q̄ꝺ si clicꝰ agat ꝯ laicū apud ciuilē iudicē. nūq̄d ꝑstabit iuramētū de calūpnia clicꝰ. Rº nō. q̄ non ꝑt iurare nec ꝺz incōsulto ep̄o vel suo ꝑlato. vt dicto. c. inherētes. eꝛ. e. in fi. Sz glo. ibi q̄ incipit. istꝺ difficile ⁊ ē vltia. dicē ꝑ hec v̄ba. Cōtrariū sepe ꝓtingit. sz iudiciū ꝓpterea nō viciať. hec glo. vbi. s. ⁊ bñ dicit. tū q; iudiciū nō viciať. tū q; ꝑriū sepe ꝓti

gīt. Tu dicas ſup̄ hō q̄ nedū ſepe cōtingit ꝫ etiā cotidie. ⁊ indiſtincte eſt in vſu ⁊ pra-ctica q̄ cl'icus ſine licētia ſui p̄lati dictuꝫ p̄ſtat iuramētū. ⁊ ita eſt ō ſtilo curiarū in dicū ſcl'ariū a p̄latꝫ ſupradictꝫ diutine ſci to ⁊ tolerato. ⁊ ſic ip̄ꝫ iur̄m impune tenꝫ. ⁊ valet. q̄ multa p̄ patientiā tolerant̄. q̄ ſi in iudiciū deducerent̄: caſſarent̄. vt ex̄ ō p̄ben. c. cū iā dudū. in fine. quāq̄ p̄ talem patiētiā nō fiat diſpēſatio. ar. ex̄ ō cogna. ſpi. c. ſup̄ eo. ⁊ de iureiur̄. c. mulieri. Igit̄ tene hoc indubitāter donec ⁊ quouiq̄ ex p̄ſſim ⁊ aliter ꝓuiſum fuerit p̄ p̄latos. qō p̄t fieri. fac̄ ad hō poptime. c. ij. ō cōſtitu. li. vj. ¶ Sꝫ nunq̄d cl'icus in curia ſcl'ari p̄ōt ferri teſtimoniuꝫ p̄ ſemet ſine licētia ep̄i. Rō nō. vt i. c. teſtimoniū. xj. q. i. hō itellige vm. ⁊ ſolū in ciuili. nō aūt in criminali. qō nota. ¶ Quero an dñs hñs cām cū ho mīe ſuo vel vaſallo iurabit de calūpnia. Rō nō. video etiā q̄ remittit̄ iuramētum p̄ri qñ agit ꝯ filiū. ⁊ hoc innuit. ō. vſa. cxxvj ſtatuerūt etiā. qñ ibi iudicat̄ p̄ vt dñs. ⁊ filius vt vaſallus. Et p̄rono etiā remittit̄ qñ agit ꝯ libertū. vt habet̄ de p̄re ⁊ p̄rono ff. de iureiur̄. l. in ſiurandū. ij. §. hoc iuſtiu-randū. ⁊. ff. q̄ ſatꝫ. co. l. de die. §. ſubeſt. ⁊ lo q̄tur ibi de iuramēto ō calūpnia ex p̄ſſim hō etiā p̄hibet vſa⁹. ne dñs iuret qñ habet cām cuꝫ ſuo vaſallo. vt. ō. vſa. cxiij. oēs ho-mīes. i. ⁊ vſa. l. oēs hoīes. iij. ⁊ vſa. cxxxvij. Cōſtituerūt etiā in fi. Sic ⁊ in ꝓpoſito. igit̄ ⁊c. p̄ hoc vide qō no. p̄ ja. de mō. iu. ⁊ ja. de valleſica. ⁊ me i dicto vſa. oēs hoīes iij. Et q̄ nullaten⁹. v. iterlocutoria. ¶ No ta q̄ interlocutoria ō iure cōi quo ad p̄tē p̄ lapſum decēdij. nō quo ad iudicē trāſit in rē iudicatā. vt ex̄ de ap. c. cum ceſſante. ¶ Sed eſt ne veruꝫ indiſtincte q̄ talis ſnia quo ad p̄tem p̄ lapſum decendij tranſeat in rē iudicatā. Circa hō tu ſic diſtīgue. Hā aut grauamē cōcernit negociū p̄ncipale ⁊ tūc grauamen nō trāſit in rē iudicataꝫ. imo p̄ appellatōꝫ q̄ a diffinitiua emittit̄.

potcrit grauamē reparari. Si vo nō ꝑcer nit negociū p̄ncipale: tūc p̄ lapſuꝫ decen dij trāſit i rē iudicatā. vt hec notant̄ i. c. ſi. ō ap. li. vj. ⁊ in. c. ſi a repulſiōe. c. ti. in cle. Sꝫ tñ q̄cq̄d ſit de iur̄ cōi p̄riū eſt iuꝝ loca lia ⁊ p̄uilegia barchō. q̄bus cauet̄ q̄ ab in terlocutoria nō appellatur. vt hic. ⁊ in lo calibus dñi regis Alfonſi. iij. quoꝝ datꝫ fuit p̄dus febroarij. Anno dñi. M. ccc. xxx iiij. c. j rē q̄ nullus ab alīq̄ iterlocutoria ⁊c. Etiā ō hō eſt p̄uilegiū barchīn dñi regꝫ ja. p̄mi. Cui⁹ datꝫ fuit. xiiij. kl's ſeptēb. āno dñi. M. cc. lviij. Bene vm eſt q̄ reclamat̄ modo ⁊ forma p̄ꝛ̄ſſis ī eodē. c. jtē q̄ nul lus ab alīq̄ interlocutoria ⁊c. ibi vide. et i localibus ō lit⁹ abbr. enūdis. c. v. al's ſi infra tres dies iuridicos reclamatū non fuerit: ipa iterlocutoria i vim iudicati trā ſit. vt ibi innuit̄ a p̄rio ſenū. ¶ Sꝫ iuꝝ hō q̄ro q̄l'r ſit formāda reclamatio. Dicas q̄ ſm negociū. put p̄tingat. ꝫ tñ cā exempli vnā hic pono formā. ¶ Aldiens p̄ntiā vr̄i honorabil' dñi bnardi militis vicarij. di-dacus. dicēs q̄ p̄ venerabilē Ferrariū iu-riſp̄itū fuit p̄mulgata declaratio ſeq̄ns. ¶ Ego ferrarius ⁊c. inſaf ¶ Cūq̄ dicta ō claratio ſit nulla. ſeu ſalti iniuſta ⁊ ānul lāda diuer⁹ cauſ ⁊ rōnib⁹ inter alias q̄ ſe-quunt̄ Tū q̄ p̄fatus Ferrari⁹ iudex. viij. die junij ān̄i p̄ntꝫ aſſignauit. viij. dies ⁊c ſeq̄ntes ad articulādū vtriq̄ p̄ti. ⁊. j. dcōs viij. dies neutra p̄s articl'auit. poſtea. xxj. junij p̄dict⁹ Rō agens. licꝫ iā ab eo ī dicta eius petitiōe articulauiſſet. dixit q̄ culpa eius aduocati articulare nō potuerat. et ſic p̄fitebatur q̄ infra tp̄s debitū ſeu aſſi-gnatū nō fuit articl'atū. imo fuit aſſigna tū aliud tp̄s tñ dicto Rō agēti. ⁊ nō huic p̄ti. ⁊ ꝯ iuſticiā. cū fauorabiliores ſint rei q̄ actores. ⁊ ſic poſtq̄ data fuerat aliq̄ aſſi gnatio ad articulandū dicto actori. ma-ior rō erat q̄ dicto didaco alia aſſignaret̄. ſeu daret̄ aſſignatio. igit̄ ⁊c Tū q̄ q̄ tūcū q̄ ad articulādū aſſignatio fiat certa die

nisi fiat ꝑcise ⁊ pẽptorie ⁊ cũ cõminatiõe
ꝙ precluderet̃ via vlteri⁹ articulãdi: ſp ar
ticulari ꝑt ⁊ poni. dũ tñ teſtes ſup illa ma
teria met publicati nõ fuerit. igr̃ ⁊c. ℣ cũ
qz hec cã nõ fuit ꝓſecuta iuꝝ localia barc̃
⁊ ſp articulari potuit ⁊c. ⁊ error fuit in iu
re erꝑſſus ⁊c. ℣ cũ qz iuꝝ cõmiſſiõez ſũma
rie ⁊ de plano dicta articulatio valet ⁊ te
net. ⁊ eſt admiſſibil' ⁊c. ℣ cũ qz aliter ꝓnũ
ciandũ erat ſniandũ ⁊ declarãdũ ꝙ ſit de
claratũ ⁊ ꝓnũciatũ ⁊c. ℣ cũ alijs de cauſis
⁊ rõnibus. xxvij⁹ ꝑñtz menꝭ ꝓductis. Et
cũ iuꝝ ⁊ fm localia barchiñ duo iurꝫpiti
ſunt aſſignãdi. dictus didacus reclamat
ad vos ꝑfatũ dñm vicariũ barchiñ. req̃rẽs
duos iurꝫpitos aſſignari iuxta dicta loca
lia. vt tenemi. Et ꝓteſtaꝭ de erpenſis ⁊c.
¶ Facta igr̃ ⁊ ꝑñtata dcã reclamatiõe ſta
tĩ vicari⁹ dictos duos iurꝫpitos aſſignat.
q̃bus ꝑñtatur dicta cõmiſſio. ⁊ hiſ ꝓactis
ipi iudices hñt cognoſcere ꝺ ipa reclama
tione infra ſex dies iuridicos. verũ ſi fue
rint remiſſi: tũc reclamãs ꝺz ſupplicaꝭ vi
cario. vt ſtauret ſibi illos. ⁊ ꝺ obtẽto etiã
tranſactis ipis ſex diebus ꝑt ꝓſeq̃ cãz ipi⁹
reclamatiõis. alꝰ tñ niſi bñ ſollicitus fue
rit in his: imputabiꝭ ſibi. ¶ Tenor ꝺo de
clarationis ꝙ ipos iudices fiẽde in ⁊ ſup
dicta reclamatione talis eſt. ¶ Et dicti iu
dices reclamatõis: viſa dicta reclamatio
ne ⁊ rõnibus in ea cõtentis Viſis articu
lis ſup q̃bus altercaꝭ. viſo toto ꝓceſſu. vi
ſis videndis. ⁊ attentꝫ attendẽdis. vocato
iudice ꝑmitiuo ꝙ ꝓcordãdo vel diſcordã
do. Attẽto ꝙ pars dicti R. infra tꝑs iuxta
localia nõ articulauit. Attento etiã ꝙ fa
cta eſt cõmiſſio ꝙ ſereniſſimũ dñz regẽ di
cto iudici ꝑmitiuo ꝙ in dicta cã ſimplici
ter ſũmarie ⁊ de plano ꝓcedat. Alijs ⁊ at
tentis q̃ de iure ſunt attẽdenda ꝓnũciãt
⁊ declarãt ꝓdictos articulos fore admittẽ
dos. ſaluo iure imptinẽtiũ ⁊ nõ admittẽ
dos. de q̃b⁹ rõ habeatur indiffinitiua. ⁊
[illegible]minus bñ ꝓnũciatũ. ⁊ bñ reclama
tũ. Et qz pars reclamãs biſtraxit ꝙ parte
reclamata tot ſolos. ideo ꝙtem reclama
tã in dictꝫ tot ſolis ꝙti reclamanti condẽ
pnãt. ¶ Sed q̃ro cr̃ ter. ponc dñs dat iu
dicẽ. ſuccũbit a cauſa. q̃rit an a ſnia ꝺ euz
lata poſſit appellare. ℟ᵒ non. ꝺz ſi ſubdi
tus vel emphiteota appellet: tũc dñs põt
ſe iuuare illa appellatiõe. vt. j. i cõſu. bar.
Recognouerũt ꝓceres. c. xvj. jtẽ ꝙ vicari⁹
vel baiulus ⁊c. facẽ ꝓptime q̃ nõ. ꝙ glo.
⁊ ſa. de mon. iu. ũ. in vſa. xxiij. ocẽs homies
in. i. ¶ Sꝫ ponc. ℣ icius litigat cũ ſem ꝙ
nio coꝝã iudice ordinario vel delegato al
ter ipoꝝ ꝙ ſniam eſt cõdempnat⁹. appel
lat ad dñm regẽ. nunq̃d dñs rex de cauſa
ipius appellatiõis ꝑt cognoſcere. Diſtin
gue. q̃ aut ipe eſt infra cathaloniã ⁊ comi
tatũ barcꝺ. ⁊ tunc ꝑt ſi voluerit. Si vo fu
erit ex̃: tũc nõ. ꝺz illã cõmittere teneꝭ infra
ſuã vicariã terminãdã. Et idẽ de cauſ ꝓn
cipalibus. vt habeꝭ. j. in curia barcꝺ. dñi
regꝫ. P. ij. c. xj. Jtem ꝙ omnes cauſe ⁊c.
¶ Sed q̃ro infra quot tempus appellãs
ſuã tenetur ꝓſequi appellationẽ. Dicas
ꝙ ſolũ annũ habet. ſic ꝙ ad alterũ fatalẽ
aditum nõ poteſt venire. niſi ad audiẽtiã
regiam extiterit appellatũ. vt. j. in locali
bus de litibus abbreuiãdis. c. Jtẽ ſtatui
mus ⁊ ordinam⁹ ꝙ appellãs ſolũ annuz
habeat ⁊c. ¶ Eſt tñ ſciendũ ꝙ de ⁊ ſup hu
ius ca⁹. ad ſupplicatiõz ſindicoꝝ ciuita
tis barcꝺ. i monteſſono ꝙ dñm regẽ. P. iij
aliter fuit ordinatũ. ſ. ꝙ appellãs alꝰ q̃ ꝙ
audientiã regiã. ⁊ tũc ab ipo dño rege iu
dicẽ impetrãs ad minus infra duos mẽſes
a tꝑre appellatiõis cõputandos. ⁊ poſtea
ipaz ſummopere ꝓſeq̃ teneret̃. alꝰ ꝙ appel
latio habeaꝭ defta. vt habeꝭ i ordiatiõib⁹
ipius dñi regꝫ. quarũ datꝫ fuit. xj. die mar
cij. Anno dñi. M. ccc. lxiij. c. iij. hodie vo ẽ
aliter ordinatũ. videlicz ꝙ ſi cõmiſſio dcẽ
appellatiõis pitata nõ fuerit infra ſpatũ
xxx. dierũ. alꝰ appellatio ſit defta. ⁊ ſnia
execution̄i mandeꝭ vt hec cauenꝭ in nouis

ordinationibus barc/ñ.c.si emẽo la co
missio ⁊c. ⁊ hoc tene ⁊ sua indubie Adde
qđ scpsi.ō.in vsa.lxxxvij.scz qñ.i glo.v. Ni
si.v.pmꝰ casus exceptiuus ī quo ab iterlo
cutoria ꝑt appellari. Vel nisi.v.scđs caꝰ.
Seu cõtra.v.3ꝰ casus. In qbus.v. Infra
triduñ. ¶ Nota q cũ esset magna altrica
tio ⁊ dissentio inter aduocatos barc.in p
seqndis appellationibꝰ factꝫ supꝫ iterlocu
toriis. Quibusdã dicentibꝰ q cã appl'onis
interlocutorie debebat determinari infra
triduñ. iuꝝ huiꝰ pstõz siue vsaⁱⁿ dñi regis
Ja.i. ⁊ q postea ꝓsequ nõ poterat. nec inci
pere ꝓsequ. Aliis in ꝯriũ dicentibꝰ. q cã ap
pellatiõis iterlocutorie poterat ꝓsequ in
fra triduñ ō tertia in tertiã die causando.
⁊ etiã post triduñ incipe ꝓsequ. nõ obstãte
pñti ꝓtõe siue vsa. allegãtibꝰ vsum curie.
Curia cõuocato ꝓfitio ꝓboꝝ hoim dixit.
ad abbreuiãdas lites ita cẽ tenẽdũ q ab i
terlocutoria appellẽs cadẽ die qua inter
locutoria lata fuerit. ⁊ appellãs ꝓsequatur
cãz appl'onis infra triduñ ⁊ deinde ō die i
die. donec dicta cã fuerit fine debito dete
miata. Saluis dilatiõibus in testibꝰ ⁊ in
strumẽtis ꝑ vsuꝫ curie. Et si aliqs nõ ap
pellauerit eadẽ die ab iterlocutoria. vl in
fra triduñ nõ incepit ꝓsequ appl'onẽ suaz.
postea nõ audiat ad ꝓsequndã dictã appel
latõz. Et hꝺ dixerũt de pñtibus ⁊ futuris li
tibus. saluo mãdato dñi regis in oibus.
Petrus ārti iurꝫ pitus. De snia. nõ intelli
gas de snia ꝓut hic tertus loqtur. qm nõ
fuatur in hꝺ. vt patet q ꝓdicta. Sz itellige
ex ter[m] de nullitate snie. ō qua nullitate
⁊ infra quot tꝑus hꝫ ꝓponi ꝑẽs. j. i curia
Alerden. dñi regis Ja.ij.c.xiij. Item ordiã
mus ⁊ statuimus ꝓuitandis malicijs ⁊c
¶ Juꝝ qđ ārio. coꝝ quo iudice agi possit ō
nullitate snie. sic distingue. Aut qris de i
terlocutoria. aut de diffinitiua. Si de in
terlocutoria. dic q coꝝ eodẽ agi ꝑt. cuz q
eam non expirauerit iurisdcõ. ex de ap. c.
cũ cessante. Si de diffinitiua. aut est lata
ab arbitro. aut a delegato. aut ab ordina
rio. Si ab arbitro q eũ nõ ꝑt reuocari. ff.
de arbi. l. q̃ arbiter. no. in spe. ti. de arbi. §.
licet aũt. Si a delegato. aut ꝓnunciauit
supꝫ ꝓncipali. aut supꝫ instãtia. Si supꝫ prin
cipali. functꝰ est offõ suo. de offi. dele. c. i
lris. ⁊ tũc supꝫ illo ipe nõ ꝑt suã sniaz corri
gere. L. quõ ⁊ qñ iu. l. si vt ꝓponis. de hoc
in spe. ti. de sen. §. q̃r. v. hoc q̃. Nõ ob. ō ac
cu. c. q̃liter. i. qñ ibi erãt legati gñales. ⁊ sic
ordinarij. de offi. le. c. ij. li. vj. ẽ in jnno. p
dictũ vo vbũ hoc q̃. intellige etiã fore ve
rũ. nisi in faciẽdo qđ est nullũ ipo iure: de
legatus ꝓuidere ꝑt ducẽte ꝓbabili errore
facti. no. plene de re iudi. c. i. q ber. jnno. ⁊
alios. ⁊ ar. L. de iuꝝ. ⁊ fac. ig. l. error. idem
dicit hosti. si error est iurꝫ qz nõ ītercst vtꝫ
nõ fiat. vel iniuste fiat. de trãsla. c. ij. Si p
nũciat supꝫ instãtia. iterũ ꝑt de cã cogno
scere. nec expirat supꝫ hꝺ iurisdcõ vt ex de iu
dic. c. examinata. Si aũt snia lata est ab or
dinario. tũc ipemet corrigit suã sniam. si
est nulla q viam ārele. L. ō accu. l. iij. als
nõ ꝑt. nisi per resti. in inte. vbi ius dat re
mediũ cõtra sniam. ff. de mino. l. in cause
§. penl'. als est nccaria supplicatio. ex ō re
iudi. c. cum btoldus. vbi de hꝺ. v. si aliter.
⁊ per dy. de reg. iu. c. qđ semel. li. vj. de hoc
vide late per hen bo. in. c. dilecto. ex ō ap.
Tu vo dic q vbi appellatio a snia diffini
tiua. siue a iudice ordinario. siue delega
to lata sit. ⁊ exceptiones nullitatꝫ infra. x.
dies ꝓposite fuerint vnus iuder insimul
de cã appellationis ⁊ exceptiõe nullitatꝫ
hꝫ ꝓgnoscere. als ps q̃ ꝓposuerit postmo
dũ supꝫ illa quã omiserit minime audit.
vt infra in curia mõtissoni dñi regꝫ. P. iij
c. xj. Constõ edita ⁊c. Corrigat. i. emẽdet
Calũpniatores. i. malicioli. ex ō accu. c.
veniẽs. v. cũq ꝓdictus. Et ō calũpnia. i.
falsi crimis accusatio. als iurgiuz aliene
litis. vnde calũpniores. aris. i. reꝓhendere.
falso accusare. sm hug. in decr. c. caluo.
¶ Item calũpnia ō accusatio falsa. crimẽ

falso obiecti. iurgiũ alicuius litis. Et inde calũpnior.aris.i.reprehendere.falso accusare.vel cõtendere.errare.errere.exigere.detinere. cauilari.frustrari.ludificare.Et calũpniosus.a.um.calũpnia plenus. vnde calũpniator.falsi crimis accusator.Et ꝑt calde hꝰ significationes.sic.z calũpnior.Et ꝺr a caluo.aꝛs a calũnia Caluo cui.is.calui caluere.i.decipe.vbũ actiuũ.Et est tractũ a caluo.q qdammodo decipit videtes p galerũ suũ.vel aliquo cooptorio.z dicit a caluo.ui.Et inuenit calui ꝓteritũ.z genitiuꝰ de caluus.vnde v.Si nõ vis calui fugias cõsortia calui.in catholicõ.Et ad de qõ scꝑsi.ꝺ.c.vsa.sup vbo calũpniosc.et sup vbo in oĩbus causis.z in vsa.xv.si ꝙs aliquẽ ꝓsserit.sup vbo descaualcationẽ v.verum.cum v.seq̃nti.

ITem prouida. Casus.Compellẽdi sunt testes vitatis testimoniũ phibere. necnõ a reo z actore vtrinq; ꝓpria instrumẽta etiã ipis vti nolentibꝰ exhiberi debẽt.z de ipis copiã petẽti illã tradi.h.d.Cõis diuisio. sed ibi.v. z quãlibet.vide terꝝ.Ordinarius. ¶ Sz q̃d in delegato simplr i causa deputato. Dic ꝙ idẽ est vt in iudice ordiario.ꝙ ꝑt testes cogere ad phibendũ testimoniũ.fac.c. dilectoq;.z.c.fi.eꝛ de testi.co.qũ oia censent cõmissa:sine q̃bus cã expediri non ꝑt.eꝛ. de offi.dele.c.ꝑterea.p hoc vide qõ no.perhen.bo.in dcõ.c.dilectoq;.Cogat. ¶ Quero quando testes sunt cogendi Dic ꝙ sm canones tunc.quando res aliter probari non potest. vel quando testes subtrahũt se gratia.odio.vel timore. sic intelligitur ti.de testi.co.per totum.z hic. Scõm aũt leges indistincte compelli debẽt. siue res aliter probari possit. siue non. siue testes subtrahant se.siue non.vt hic. z extra ꝺ testi.cogen.c.super eo.z.C.de testi.l.si quãdo.vide quod ibi notatur per chinũ. bar. z jo.ꝺgan. ¶ Quero q̃re testes ꝙ cogẽdi sunt testificari. Dic ꝙ ꝺ ne veritas occultetur quis amittat ius suum. vt hic.z eꝛ ꝺ testi.c. dilecto.z de testi. cogẽdis.c.finali. Secunda ratio. quia occultare veritatẽ z peccatum est mortale.xj.q.iij.c.quisquis ¶ Quero.qui testes sunt cogendi ad perhibendum testimonium. Dic ꝙ omnes siue sint de iurisdictione iudicis. siue de alia prouincia.z fit consuetudo ꝙ cogantur. Si autem non est consuetudo: mandandum est iudici illius prouincie. vt illos recipiat.z sub sigillo suo transmittat ff. de testi.l.iij.C.e.l.si quando.z extra de fideiusso.c.cõstitutus. Ꝑ ista regula fallunt primi legiate persone que non cogũtur.vt gener contra socerum.vel econuerso. vxor contra maritum. vel econuerso. Sobrinus contra sobrinum. Frater contra fratrem Pater contra filium.vel econuerso. Senes.i.maiores.lxx. annorum.z valitudinarij.ff.ꝺ testi.l.lege iulia.z.l.iniuiti.iij.q.iij.§. Item in criminali. v. jtez lege iulia.z infra vsatico.clxvij. pater. Et ita tenet hic glosa ordinaria. ¶ Ex hoc q̃ro ꝺ quibus causis intelligit ꝙ iste primi legiate persone non compellũtur ferre testimonium. Dic ꝙ de omnibus. siue sit causa ciuilis. siue criminalis. quia lex indistincte loquitur. ergo indistincte debet intelligi. vt dicta.l.inuiti. ¶ Sed nunqd saltem iste persone admittentur si volũt testificari sine aliqua coactiõe. Dic ꝙ sic. iij.q.v.c.i.zc. ¶ Quero etiam ex hoc. Pone ꝙ alis res non possit probari. nisi per istas personas. nunquid erunt cogendi. Respondeo sic.xiiij.q.ij.c. quanquã. Sz contrarium est veritas.z ita est cõmunis opinio doctorum ꝙ non poterant cogi. notatur in.l.inuiti.ꝑall. ¶ Quero an frater possit cogi testificari pro fratre Respõdeo ꝙ non. Et ratio est. quia sic cogeretur testificari contra fratrem. quia testis pro vtraq; parte debet testari. vt extra de

testibus.ca⁹.veniens in fine. ¶ In qui⁹ [illegible] ¶ Sz cõtra hoc habes in.c.fin.eo de ꝓbatio. de quo vide qđ ibi nota.q̃ ber.hosti.⁊ alios.⁊ in l.penult.C.de testi.p glo.⁊ Ibi. ⁊ in spec.ti.de teste.§.i.v.sed numqd. Adde qđ scripsi.j.in via.clxv.oportet.sup ꝑbo sup positum. Et qđcũq; v.⁊ est secũda pars nõ fuerit. Quero est de iure cõi.quo cauetur q̃ instrũm ꝓpriũ nõ tenet⁹ quis edere:siue exhibere.vt ff. de ꝓba.c.i.quia graue esset ꝓbationes suas apud aduersariũ suũ re⁹ rere.ff.ad exhi.l.pit.⁊.l.ii liber homo. Sz cõtra.ff.eo.eden.l.i.§.ediciones. Sol. dic aut actor petit a reo instrũm ad instructionẽ suam.vel suã intentiõem fundãdaz:et tũc re⁹ nõ tenet instrumẽtũ edere.sic loq̃tur cap.i.preall'.de ꝓba.cũ suis ſy.aut instrumẽtũ a reo petit actor:q̃ vult videre. an sit falsum.⁊ tũc edi debet sine die⁊ cõsule:nec loq̃tur cõtrariũ.⁊ ex de fi.instru. c.cõtingit. Rõnes semp enã cũ die⁊ consule.omissis omnibus aliis opinõibus dico exhibẽdas abargẽtarijs.vt in dicto §. ediciões. ¶ Sed pone aliq̃s ad intẽtiõez suã fundãdaz vult ꝓducere aliqua instrumẽta.q̃rit q̃ erũt edẽda exhibẽda.vel producẽda.an ante litẽ cõte.vel post. Dic innoc.in dicto.c.i.de ꝓba.aut cũ q̃s in libello suo fecit mentiõez de instro.vt q̃ dicit.peto.r.a te.put plenius in tali instro cõtinetur.tunc instrũm illud edendũ: seu ꝓducendũ est:ante litẽ.conte.quia re⁹ aliter secure nõ potuisset rñdere.C.de eden. auc.si q̃s. Aut in libello nõ facit mentionem de instro.⁊ post litẽ.cõte.erit edendũ seu ꝓducenduz:sicut alie ꝓbationes. extra de ꝓba.c.q̃ cõtra falsam. R.balistarij.ꝺ quo vide p bar.in.l.edita. C.de eden.⁊ p anth.de butrio.in.c.i.de ꝓba. ¶ Sz pone aliquis ꝓducit instrũm ante litẽ.cõte. ꝓfundanda eius intentiõe. Numq̃d tale instrumentuz ꝓbat. Rñdeo non. q: imo habet necessario produci denuo post litẽ. contest. Ratio quia productio instrumẽ⁹ ante litẽ cõtest.non ꝓficit in plenario. vt de testi.c.veniens in.ii.⁊ nota de ordi.cognitionis.c.cum dilectus in glo.hic patet fm Fred.de sensis suo consilio.clv. auto. de butrio notat hoc in allato.c.i.de ꝓba. Et ita fac tu similiter.q̃ semp si possibile est producas instrumẽtũ post litẽ.contest. ⁊ nõ ante.qm̃ istud securius est⁊ certius Et sic qđ certius cẽ tenere debemus.vt ex. de spon.c.juuenis.qđ nota.

IEz immolabili. Causus. Aduene seu viatoz⁹ cã sine mora decidi debet.⁊ terminari.h.d. Et habet duas partes. Prima ponit factum. secũda ibi. ⁊ jniquum.qđ iniquũ est expellit.vide textum. Viatorem.i.suã viam.siue sonami peragentem.vt hic.ita sumit⁹.ff. nau. cau.sta.l.licet.§.sed si dampnum.v. Hoc autem. alibi sumitur pronuncio.vt.ff.ꝺ judi.l.vlti.qui executor dicitur.vt instit⁹. de acẽ.§.tripli.vnde viaticum. victus vie. qui necessarius est in via ad expendendũ. ⁊ defertur in via.jdeo viaticum dicit corpus dñi:quia propositum est nobis vict⁹ in via:vt extra.de penitẽ.⁊ remiss.c.q̃ in te.in ꝓnci.⁊.l.di.c.penitentes.v.viaticũ. Aduenã. ¶ Nota q̃ iudex in aduena sollicitus esse debet.vt dicitur hic in glosa.Et dic sollicitus.i.curiosus.anxius.vel commotus.⁊ derivatur a sollicito sollicitas. ꝑsuadere.ex suo loco mouere. q̃si ex toto ⁊ multũ excitare.⁊ cõmouere.fm Hug.in deri.c.solon. ¶ Nota secõ q̃ iudex ĩ indigena ꝺz cẽ mãsuet⁹.fm glo.ꝑdictã. Qualẽ nãq; bonũ est mãsuetudinẽ ꝑseq̃.de qua fer beneficia vel ꝓuilegia notantur in scriptura. ¶ Primum est qđ placet deo Ecclesiastici.c.i. Sapientia⁊ disciplina timoz domini.⁊ complaceat illi fides et mansuetudo. Jtẽ quia mansuetus a deo in curam suscipitur in. Pẽ.clvj. Susci⁹

piēs mãsuetos dñs. Itē qꝛ mãsuetis dat gratiam. Prouerb.c.iij. ipse deridet irrisores ⁊ mamsuetis dat gratiam. Itē ma suetudo preparat ad intelligentiam verbi dei. Eccl.v.c. Esto mãsuetus ad audiendũ verbũ dei. vt itelligas. ⁊ cũ sapiētia ꝓferes responsum. Et in ps.xxiiij. Docebit mites vias suas. xj.q.i.c. vos aũt. Itē impetrat ꝑ orōnē. Judicꝫ.c.ix. Hũiliũ ⁊ mãsuetoꝝ sp tibi placuit depcatio. Itē in fine hēbit eternã hereditatē. Math.c.v. Beati mites qm̃ ipi hereditabũt terram. jta notat arch.in.c.q̃rēdũ.v.in sctis.de pe di. ij. ¶ Et nota ꝙ mãsuet⁹ est q̃ nll'az iiuriã irrogat. Modest⁹ vo q̃ nec lesus irascitur Mansuet⁹. mitꝫ. vel domit⁹. quasi manu assuetus. sm pap. Frãciscus de ortigijs. ¶ Nota scdo. ꝙ nos hēm⁹ aduenã. jnquilinũ. ꝑegrinũ. ⁊ idigenã. ⁊ iter hos ē dr̃ia. quã vide ⁊ dic vt scpsi.s.vsa.x.ciues in gl'. ij.in.q.ij. Subditoꝝ. ¶ Sꝫ q̃d si hēat cãꝫ cũ dño vel eius fiscali. dic idē salti in ciuilib⁹. vt.l.digna vox.C.de legi. Cito ⁊ absq̃ mora. ¶ Nota ꝙ ꝑ hec vba tollere videt litꝫ cõtestatio qm̃ censent vim hr̃e vborũ simpl'r. summarie. ⁊ de plano ⁊c. q̃ vba tēpore quo facti fuere vsaticiũ erãt in vsu loq̃ndi: sed post deducta fuerũt in ꝯsuetudine supueniēte. cle. sepe cõtingit. de vb. sig. in cle. Et sic vidi practicari dudũ ⁊ semel in q̃dã cã. in qua judex erã. ⁊ consulti fuerũt sup h̃ honor̃. ja. de faro miles. et bñg⁹ de cortilione iurꝫ ꝑiti. qui dixerunt sic vidisse ꝟuari pluries de facto. qd tñ est itelligendũ si cã sit modica. Sec⁹ si magna ⁊ põderosa ⁊ magn⁹ amfract⁹ habēs. ¶ Et q̃ sit modica cã. ⁊ q̃ magna. arbitro judicꝫ est relinquēdũ. bñg⁹ viues. Sed tu dic de modica. vt scpsi.s.i vsa.lij. sacramēta rustici. i glo. pe. v. sꝫ q̃ro. Terminetur. ¶ An aũt litigans cũ viatore habeat ferias cõtra viatorē. Decisum fuit Gerũde ꝙ nõ. ꝑ istum. §. ꝓ quo. ff. de iudi. l. heres absens. §. ꝓinde. Et ita vidi semel determiari in Curia vicarij barch. R. balistarij. jniquũ. v. ⁊ est scda ꝑs. vide qd scpsi.s.i vsa. qm̃ ꝑ iniquũ. sup.e. vbo. Arbitriũ. ¶ Nota ꝙ arbitriũ cõtra voluntatē ꝓpriaꝫ a se factũ nõ valet. vt h̃. ob qd ꝑ judicem venit moderãdũ. ⁊ hoc inuit iste tex. d arbitrio vo. vide qd scpsi.s.in vsa.cxix. Solidos super vbo. in arbitriũ judicis.

Precipimus. cxlv. Casus. Miles vel rusticus alodiũ suũ eccl'ie vel cuiuis alij dare aut vēdere põt Saluis nobiliũ baiulijs. Et habitãtes in tali alodio dñi. ipi⁹ hoies sunt. h.d. Et non diuidit: sꝫ suspensiue legit ipꝫ debite pũctuãdo. vide tex. ¶ Nota ꝙ miles vel rusticus suũ alodiũ eccl'ie dare põt. vt h̃. cõcor. j. in cõsti. dñi regꝫ Jac.i. contra hereticos edita. §. Itē statuimus ꝙ q̃libet possit dimittere ⁊c. vide qd ibi scpsi. Precipimus. vide qd scpsi.s.in vsa.lxxxv. ꝑcipim⁹. i glo. ij. Monasterio. ¶ Quero ꝑmo ex tex. Põe ꝙ marit⁹ ⁊ vxor faciũt donatiõem de bonis suis monasterio. jta dicēdo: Donam⁹ post mortē nr̃am bõa oĩa nr̃a tali monasterio. nũc q̃rit: an vno premortuo. monasteriũ valeat petere bõa stati ꝓ ꝑte ꝑmortui. Et videt ꝙ nõ. imo hꝫ spectari mors vtriusq̃. ad qd. ff. de assignãdis libertꝫ. l. iij. §. fi. cũ. l. se. de vsufruc. le. l. codicill'. §. i. del'. ij. l. ticia seyo. §. seya. Qd satꝫ põt cõcedi. vbi vn⁹ põt succedere alteri qꝛ nõ hñt aliquē in parētela. C. vñ vir ⁊ vxor. l. vna. Si aũt nõ possent succedere. ꝙ statim admittat monasteriũ ad ꝑtē illi⁹. non expectata morte alterius. ff. ad trebl'. l. luci⁹. §. gayo. ⁊. l. heredes. §. cũ ita. vt sic pluralis locutio conuertat in singularē. ff. de cõ. ⁊ de. l. falsa. §. fi. ad hoc fac. l. cũ q̃dã. C. de ipu. ⁊ alijs substi. cũ glo. ⁊ ar. l. ticia seyo. §. impator. ff. de le. ij. ꝓ h̃ fac qd scpsi.s.i vsa. lxxvj. aucte ⁊ rogatu. i. i glo. vlti. in. q. iiij. ¶ Quero scdo. Pone quidã fec donatõeꝫ

alicui monasterio. ⁊ ipm̃ nouiter cõstruxit. Prior ⁊ cõuentus inferũt ingratitudinẽ cõtra istũ donatorẽ. Queritᷣ an iste possit reuocare donatiõem. videtᷣ ꝙ sic. vt extra de dona. c. vlti. ⁊ de accusᷣ. c. repellãtᷣ. ff. ꝙ met⁹ cã. l. metũ. Sz tu dicas ꝙ nõ põt: qa delictũ psone in dãpnuz eccl'ie seu monasterij redũdare nõ dz. xvj. q. vj. c. si eꝑm. eᷣ de except. c. cũ venerabil'. de reg. iurᷣ. c. delictũ. li. vj. Vel dic melius ee ꝙ psone idemptis cianᷣ. de quo vide in spe. ti. de dona. v. qd si aliqs baro. Pro hoc vide qõ scripsi. s. in dcõ vsa. lxxvj. aucte ⁊ rogatu. i. in all'. glo. vlti. in. q. xij. ⁊ xiij. ¶ Quero. iij. aliqs nõ hñs spem liberoꝝ dat oia bona sua monasterio: ⁊ postmodũ hz liberos. Queritᷣ inqͤtũ reuocatᷣ donatio. Et videtᷣ ꝙ vsqz ad solũ bonoꝝ subsidiũ: qz monasteriũ hrᷣ ꝑ filio. vt in auc. de sanctiss. epi. §. sz ⁊ hoc pcessenti. coll. ix. Sz si filio dedisset. ⁊ postmodũ liberos hret reuocare ꝙ quãtũ ad legitimaz. vt dic glo. i. C. de reuo. do. l. si vnqͤ ibi vel verius cõ. ergo idem nũc. de hoc vide in comẽ. P. albti. c. lxx. Quidã tñ dicũt ꝓtrariũ. ꝙ in totũ fiat reuocatio ꝑ dictam. l. si vnqͤ. vbi dicitᷣ ꝙ si donator suscipiat liberos. ꝙ donatio i totuz reuocatᷣ. Hec ob. §. sz ⁊ hoc pñti. qz tũc monasterũ hrᷣ loco filij. qñ donator itrat ordinẽ. ⁊ ibi fuit deo Iste aũt nõ intrauit ordinẽ. quare sec⁹. Et hec va qͤqͤ aliq asserãt. ꝙ ex p. l. si vnqͤ nõ est arguẽdũ qz loqtur in patrono. q dat libertz. quicz facili⁹ reuocat qͤ ali⁹. ar. C. de reuo. do. l. i. Nam hoc casu. Monasteriuz loco exnei hrᷣ. ob qõ in totũ reuocatur. Et idem dico. si exneo donauerit. cũ nõ est visimile alienas successiões suis ante ponerᷣ vt. C. de fideicõ. l. cũ acutissimi. Ad hoc facit qd dicã. ff. e. in. q. vij. ¶ Quero qr to an donatio inofficiosa collata in filiũ vel nepotẽ in totũ reuocetᷣ. vel qd iurz. Distingue sm bar. in. l. ticia sepo. §. impator. ff. dele. ij. Aut qris de reuocatione q fit ex psumpta volũtate donãtiz ꝓpter filios supuenientes. Aut ex reuocatiõe q fit ex ti. de inoffi. dona. ꝓmo casu aut donatio fuit collata in libertũ vel exneũ. ⁊ reuocatᷣ in totuz. vt l. all'. si vnqͤ. Si vo in filiuz. reuocatᷣ vsqz ad debitũ bonoꝝ subsidiuz. vt. l. si totas. C. de inoffi. do. Sedo casu aut donatio fuit collata i vnũ ex liberis ⁊ reuocatᷣ vsqz ad debitũ bonoꝝ subsidiũ. etiã si fuit inofficiosa re ⁊ cõsilio. vt. l. si liqat. C. de inoffi. do. Aut fuit collata i exneũ vt hoc qz monasteriũ loco exnei hrᷣ. vt dictũ est. et tũc aut illi filio: qui vult reuocare fuit aliqd relictũ. ⁊ agit trñ ad supplemẽtũ legitie. vt. l. omnimodo. C. de inoffi. te. ⁊ no. in. l. i. ⁊. l. fi. C. de ioffi. do. Aut si nõ fuit relictũ aliqd. ⁊ tũc donatio fuit inofficiosa re ⁊ consilio. ⁊ reuocatᷣ i totũ. ar. l. si libt⁹. §. pe. ff. de iurpa. Aut fuit iofficiosa re tñ. ⁊ reuocatᷣ vsqz ad debitũ bonoꝝ subsidiũ. sic dz itelligi. C. de ioffi. do. l. i. ij. ⁊. iiij. ⁊. l. cum donatiõib⁹. ¶ Quero. v. qd si fili⁹ cui⁹ portio est exinanita. i. exhausta ꝑ donatiões fuit heres istitut⁹ ⁊ hereditatez agnouit. An possit agere ex ti. de ioffi. do. Rñdeo. ꝙ ꝑt agere ad supplemẽtũ vt dixi ⁊ no. in. l. i. C. de inoffi. do. ꝑ hoc. l. cuz a mrᷣ. C. de re. ven. ⁊ C. de iurᷣ. deli. l. scim⁹. §. in cõputatiõe. i gl'. magna. ¶ Quero. vj. an mrᷣ vl pater q donauit inofficiose iurauit nõ venire cõtra. An fili⁹ possit agere ꝗrela. Rñdeo. qñ ꝓtract⁹ infirmatᷣ rõne alteri⁹. nũqͤ iuramẽto ꝫhẽtiũ cõfirmatᷣ: qz eet in alteri⁹ dispẽdiũ. eᷣ de pac. c. ꝙuis. de iurᷣ. c. licet. li. vj. Sed hic donatio infirmatᷣ fauore liberoꝝ ergo ⁊c. ¶ Quero. vij. dixi ꝙ donatio facta vni ex liberis non reuocatᷣ. nisi vsqz ad legittimã. vt prealle. l. si totas. quid si est facta cuidaz monasterio. An ꝑ liberos supuenientes reuocetᷣ in totum: an vsqz ad legitimã. Rñdeo. decretum dic qͤ nõ habet necesse reddere: nisi tantũ legittimã. Sed si vult põt reddere totuz. xvij. q. iiij. c. vlti. ⁊ illud. c. all'. glo. in. l. si qs ad declinandam. C. de epi. ⁊ cle. bar. vbi. ẽ.

Contra q̄a imo reuocat̄ in totū. vt in. l. si vnq̄ preall'. So. aut donator ingreditur mon^m aut nō. p̄mo casu v̄a est p̄ma opīo ad hoc in auc̄. de monachis. §. illud quoq̄ decernim⁹. v̄. sin aūt nihil. coll'. i. cum monasteriū p ingressum religiōis habeatur loco filij. vt in auc̄. de sanctissi. epi. §. sz ⁊ hoc p̄nti. coll'. ix. ⁊ ex̄ de ꝓba. c. in p̄ntia. vide qd̄ ibi nota p ber. jo. an. antho. d̄ butrio. ⁊ hen. boich. Aut nō ingredit̄ monasterium. ⁊ tūc hz locuz dicta. l. si vnq̄ pro cōtrario all'. qd̄ intellige vt scp̄si. s̄. e. glo. ī q. iij. ¶ Quero. viij. an legi si vnq̄ preall'. renūciari possit. vtputa dono bona mea. ⁊ volo q̄ ꝓpter filios supuenientes non possit reuocari. R̄ndeo potest q̄tuz ad illam reuocatiōem q̄ debet fieri ip̄o iure p dictā. l. si vnq̄. nō q̄tum ad reuocationez fiendā p ti. inoffi. dona. q̄ donatio fit in fraudē filioꝝ. Reuocatio q̄ fit p. l. si vnq̄ fit ex presumpta volūtate donātis ꝓpter liberos. ⁊ ca^m vlti. xvij. q. iiij. dic̄ de muliere que filios non habebat nec h̄re sperabat. Unde si expresse voluit: q̄ in casu existentiū liberoꝝ nō possit reuocari. ille. ll'. nō habent locū. ¶ Quero. ix. q̄d in dubio donauit aliquis simpl'r habuit filios. an ille q̄ donauit habeat necesse ꝓbare q̄ nō cogitabat se habere filios. An illud hēat ꝓbare necesse. q̄ voluit hanc donationez valere. etiā liberis existentibus. Et hoc vltimū videt̄ ꝓbare. q̄ masculum ⁊ feminā natura ꝓducit: vt liberos ꝓcuraret. vt l. maximū. C. de li. p̄teri. ⁊ l. i. So. aut cogitat expresse se habiturū filios. ⁊ tūc habet locū. l. si vnq̄. fac̄. l. tale pactū in fi. ff. de pac. Q̄nq̄z quis donat. nec cogitat de hoc. vtrū sit habitur⁹ filios. vel nō. tunc si liberi supueniāt. hz locū. l. si vnq̄ ⁊ dictū ca^m vlti. ¶ Quero. x. q̄d si donauit vnam partē. an hēat locū dicta. l. si vnq̄. C. de reuo. do. q̄ loq̄tur de eo q̄ donauit om̄ia bona sua. vel partē bonoꝝ. R̄ndeo sic. Nam l. si vnq̄ loq̄tur in om̄ibus bonis. vel ꝑte bonoꝝ. sed pars bonoꝝ est idē q̄ certa res q̄ nō cōtinet debita vel credita. vt. l. non amplius. §. fi. ff. dele. i. maxīe in contractibus inter viuos. vt. l. ml'ier in p̄n. ff. d̄ iur̄. do. ⁊ q̄n donatio est facta ex̄neo. Sec⁹ si vni filio. vel loco pio. quia nō reuocaret̄. nisi excederet debitū bonoꝝ subsidiū per ea q̄. s̄. dixi. ¶ Quero. xj. pone q̄ filij sunt nati. ⁊ sic donatio est reuocata ipso iure. demū incontinenti sunt mortui. An hec donatio reconfirmet̄. Et videt̄ q̄ sic. vt. l. postum⁹. de testa. ⁊ l. femīe in fi. C. de se. nup. ꝓ hoc oēs. ll'. dicūt Cessante cā cessat effectus. In cōtrariū q̄ nō confirmat̄ ita Donatio semel r̄uocata. vt. l. meui⁹. §. duobus. ff. dele. ij. ⁊ l. qui res. §. Areani. ff. d̄ solu. ꝓ h̄ videt̄ casus. C. q̄n di. le. ce. l. iiij. ⁊ ff. ad tre. l. heredib⁹. in p̄n. ⁊ ff. de op. liber. l. qui libertin⁹. §. admissi. Nō ob. l. postum⁹. q̄ ibi cōfirmat̄ testm̄ de eq̄tate pretoria. q̄ eq̄tas hic non repit̄ scp̄ta. Nec ob. rl'a. Cessante cā cesset effectus. q̄ loquitur q̄n causa cessat ante effectū consumatum secus si sit consumat⁹. vt. l. fi. ff. vnde libi. Sed filio nato ip̄o iur̄ est reuocata donatio. ⁊ sic effect⁹ est consumat⁹ ergo ⁊c̄. pro hoc tex. in dicta. l. si vnq̄. vbi dicit mansurū. q. d. nō recessurū dn̄m etiā filijs moriētibus. Nec ob. l. femine. q̄. l. ibi vltra ꝓcedit. ¶ Quero. xij. mulier donauit ⁊ iurauit simpl'r nō reuocare illā donatiōez. postea sunt nati filij. An iuramētū impediat reuocatiōem fiendā p dictā. l. si vnquā Dicas q̄ tale iuramētū nō impedit reuocatiōem. nā illa p. l. si vnq̄ fit ex presūpta voluntate: q̄ est vt si de liberis cogitasset. Sed ita est in iuramēto. ergo nō impedit reuocatiōem. jn sy. C. de nō nu. pe. l. fi. ff. qui sat⁹. co. l. fi. ff. ad mūi. l. fi. in p̄nci. Et id quod doc. dicunt quando iurat se non petiturum reduci ad arbitriuz boni viri. q̄ intelligitur si is iuste fuerit arbitrat⁹. vt. l. si libert⁹. ff. de op. liber. ⁊ ex̄ d̄ iur̄ iur̄. c. q̄ntauall'. bar. ī dicta. l. ticia seyo. §. īpa

tor.ff.dele.ij.vide qđ ꝺ arbitrio iudicꝭ ſeu boni viri ſcpſi.ꝺ.in vſa.crix.ſolidos.ſuper vbo in arbitriũ iudicꝭ. ¶ Quero.xiij°.qđ ſi pr̃ vel alic̃ faciens donatiõem. dicat do no tibi omnia bona q̃ habeo ⁊ hr̃e debeo vbicꝫ. Nunqđ poſtea q̃ſita a donatore intelligent̃ in huic̃ donatõe. Rñdeo nõ credo:qꝛ hec vba habeo vel hr̃e debeo pñs tẽpus ſignificãt:nõ futurus.⁊ p hoc facẽ qꝺ notat̃.ff.dele.i.l.fui electiõe.§.fi.⁊ de le.ij l.fi.§.i.in glo.ex hoc ꝛc̃.⁊ de au.⁊ ar.le.l. ſi ita.⁊ de vbo.ob.l.cũ ſtipulamur.⁊ deb̃ eſt glo.l.q̃ res pig.ob.po.l.fi.ad h̃ facẽ qꝺ ſcpſi.j.vſa.crlvij.vidua.in glo.ij.in.q. q̃ro qđ ſi marit̃. Adde qꝺ ſcpſi.ꝺ.in vſa.lxxvj auctẽ ⁊ rogatu.i°.in glo.vlti.⁊.j.in vſa°. clviij.ſtatuimus.in glo.ij. Habitãtibus. ¶ Nota q̃ q̃tũ ius habeo in ſolo ſiue terra:tantũ habeo in hoibus habitãtib̃ in illa.vt hic. ¶ Et ſic nota hic textũ q̃ ſi q̃s in alodio modo habitat.me̅ hõ eſt. R.ꝺ area.facẽ.j.in pma curia barcꝺ. dñi regis ja.ij.c.xxij. Ite q̃ null hom q̃ tingua mas. ꝛc̃. Quodq̃ legi.⁊ nota.p ja.de mõ.iu.et p ja.de vallesica.⁊ me.ꝺ.in vſa.cij.de oñibus hoibus.ſup verbo.i quoꝝ honore ſteterint. ¶ Nota.2°.q̃ aliq̃s homo diſtrigi nõ poteſt placitare p honore:quẽ teneat p alio:niſi in poſſe illius p quo.tenet.vt in all̃.pma curia barcꝺ.ipi̅ dñi regꝭ ja.ij. c.20. Ite q̃ null hom ſia deſtret ꝛc̃. ¶ Nota.3°.q̃ laycus ſuo terrã tenẽti ſup honoribus.quos p eũ tenet iudicẽ laycũ aſſignare debet.vt.j.in conſuetudie barcꝺ. Recognouer̃t pceres.c. cxv. Ite cõcedim̅ q̃ q̃ libet laycus ꝛc̃. Locale eſt. Idẽ clericus ſi emphi[a] fuerit layc̅ iudicẽ.ſ.laycũ aſſignare tenet̃.vt iudex cõgruat ſuo ſili.ſ.emphiteote layco. Secus in clico emphiteota.qꝛ tunc clericus dñs iudicẽ clericũ aſſignare tenet̃:⁊ nõ laycũ. Et hoc tenẽt jac̃. de faro. R.de mozaria.⁊ alij ſapiẽtes antiqui barcꝺ.q̃ dicũt antiq̃tus ſic vſitatus fuiſſe:⁊ ſuis tp̃ibus pari mõ ipi vſi fuer̃t ⁊ ſuarũt.⁊ ſic practicari conſulũt ⁊ ſuari bñ̃ lunes ſcpſit h̃.referẽs q̃ ita mõ pdcõ ſuis dieb̃ practicauit ⁊ ſuauit. Ad idem ego Ja.marq̃lles pſbyter meis tp̃ib̃ ſic vidi practicari incõcuſſe.itantũ vt video i ꝓſuetudinẽ antiq̃ſſimã hoc deductũ eſſe. cui̅ mẽoria hoim non extat. quecꝫ oino ſnãda eſt.⁊ p illa iudicãdũ.vt in.c.abbate.ex̃.de vbo.ſig.iũcto.c.ſup q̃buſdã.§.pterea.e.ti.cũ ibi notat̃ ſup vbo. nõ extat memoria.

Sdñs. clvj. Casus. Baiulus emparaz dñi nõ ſeruãs baiuliã amittit.⁊ deſonorẽ ad ſuã mercedez ac fruct̃ inde furatos nouies emẽdare tenetur. Et de cetero niſi pmittẽte dño p eãdẽ baiuliã trãſire nõ dz.h.d.vide ter[m] ¶ Nota pmo vt in ſumma°. ¶ Nota ſcꝺo q̃ hic vſa̅. nõ diuidit̃:ſz ſuſpenſiue legit̃. Ideoꝙ pũctua eũ ſicuti decet ⁊ fieri dz.ſm ipius ꝓtertũ. ¶ Nota.3°.q̃ vſa.iſte fm quoſdã incipit. Statuerũt etiã jaz dicti pnci pes.ſed fm bñ[m] de gualbis/a quo ipſuz ⁊ alios vſaticos habui.put ſcpſi.ꝺ.in vſa. crliij.qm̃ ex conq̃ne.ij.i.R.in glo.i.in nota.ij.habui.incipit ſi dñs.⁊ ita ſequendo eũ ſcpſi ego ja.marq̃lles ⁊ ſcribo. Naz pprius videt̃ mihi q̃ hic vſa̅. incipiat ſi dñs.q̃ ſi icipet.ſtatuer̃t.cũ ipius cõditor fuerit dñs rex ja.pm̅.put ⁊ oim aliorum qnẽadmodũ in all̃.nota. ſcꝺa cõtinet̃. Et ita tene. ¶ Nota.iiij°.p dñis p̃ baiulos q̃ emparas frãgũt.⁊ de pena in q̃ incidunt ¶ Nota.v.q̃ q̃tuor vſatici ſunt q̃ loquuntur de emparz.pm̅ qui loq̃tur ꝺ empara q̃ fit p pncipẽ eſt.ꝺ.in vſa.lxv. Sil'imõ. ſecũdus qui loq̃tur de empa facta ruſticis. eſt.ꝺ.in vſa.cvij. Ruſticus ſi deſemparauerit.tertius loquitur in empara militis vt i dcõ vſa.cvij. Ruſtic̅.v. miles. q̃rt̅ loquit̃ in empa fctã baiulo vt h̃. ¶ Sz quero qua pena ruſticus vel miles emparaz

frangentes incidãt. vide. ē. in dicto. vsa°. cvij. Rusticus si desemparauerit. quodq; ibi scḋsi. Baiulo. Vide qđ scḋsi. ē. vsa. cxiij. Baiulus iterfectus. ī glo. fi. Emparauerit. vide qđ remissiue scḋsi. j. ī vsa. cxlix. Si q̄s baiuliã. in glo. iiij. Perdat. ¶ Nota equissim ũ fore quẽ puniri debere ī eo quo deliq̄t. vt ḃ. sic ex̄ de offi. dele. c. cũ oliz. ij. de transla. epi. c. quãto. de tẽp. or. c. īras. ō iuſ. pa. c. pastoralis. ꝛ ō imu. ec. c. fi. ꝛ. xvij q. iiij. c. frater ꝛ quo eṕus. Et hoc ideo ne videreť dolus suus ei pr̃ociniũ afferre. vt in all'. c. cũ olim. quẽ videlz dolũ hic baiulus adhibuit empar̃ violando: ꝛ illaz temere infringendo. ¶ Nota ergo ex his q̄ fraus ꝛ dol⁹ alicui patrocinari nõ debẽt. vt ex̄ de resc̄p. c. sedes. ꝛ. c. ex tenore. de ēp. ꝛ vẽ. c. ad nr̃am. ꝛ ō cog. spi. c. si vir. ¶ Nota scḋo q̄ frustra legis auxiliuz inuocat. q̄ cõmittit ī legẽ. vt in dicto. c. fi. de imu. ec. ꝛ in. c. q̄ frustra. ex̄ de vsur̃. Et itellige legẽ. s. eandẽ. vt hic. ꝛ ff. q̄ me. cã. l. isti q̄dez. ex̄ de ap. c. cõstitut⁹. ꝛ. c. an sit. ꝛ. C. ō iuſ. deli. l. scim⁹. §. si vo post q̄. ꝛ hoc vm rl'ariter. Contraria si q̄ sint put ſtz. spãlia ſtz. et sic nõ obstãt. vide qđ no. ꝑ ber. hosti. ꝛ alios in all'. c. q̄ frustra. furat⁹ fuerit. ¶ Nota cõtra baiulos q̄ inobediẽter furanť dominis suis. ¶ Et q̄d sit furtũ: ꝛ ō materia ac pena iṕius. vide qđ scḋsi. ē. in vsa. cxvj. sarracenis. sup̄ vbo reddat. Nouem vices. ¶ Quid est hoc qđ ōr insti. de act̄. §. oĩs aũt actiões in simplũ. q̄ nll'a pena debet excedere q̄druplũ. Rñdeo nõ debet iudex penã quadrupli excedere: nisi vbi in iure inueniť: q̄ possit excedi: q̄ ꝛ q̄nq; excedit in vndecuplũ. vt. xij. q. ij. c. in legib⁹. ꝛ. ō. i vsa. lxij. camini. ꝛ in vsa. xcj. aucte ꝛ rogatu. ij. q̄nq; in nouies vt hic. ꝛ. xvij. q. iiij. c. q̄squis. q̄nq; in decuplũ. vt. xij. q. ij. c. cuz deuotissimã. ꝛ vide qđ ibi ꝛ in all'. c. quis quis notatur super verbo nouies. R⁹. de mozaria. Adde solue vt in dicto. c. cum deuotissimã nota.

VIdua. cxlvij. Casus. Mulier bene suos nutriens filios. subam viri sui q̄diu in viduitate extiterit possidet. Et si caste nõ vixerit honorẽ ꝛ bona oĩa sui viri amittit. ac tũ dotẽ ꝛ sponsaliciũ suuz de vita sua nõ ꝓdit. sed postea filijs suis reddit. vel ꝓpinq̄s. h. d. ꝛ habet duas ꝓtes. scḋa ibi. ṕ. si se. q̄ bimẽbris est. cuius scḋa est ibi. ṕ. jta tamẽ. vide textuz. ¶ Nota ꝑmo vt in summa°. ¶ Nota scḋo ꝓ viduis cõtra filios. ꝛ ecõtra. ¶ Nota tertio q̄ ml'ier post mortẽ viri censeť possidere ei⁹ bona. vt hic. de ḃ latí⁹ ꝛ clari⁹ vide. j. in curia ꝓpiniani dñi reg̃. ꝑ. iij. cõstitutione. hac nr̃a ꝓstõne. ¶ Nota q̃rto hic casum in quo vxor post mortẽ mariti amittit subam mariti. ¶ Nota. v. q̄ ml'ier mortuo viro suo remanet in possessiõe bonorũ viri sui: ꝛ habet cõmodũ retentiõis ipsoz bonoz: donec ei satisfactuz fuerit de dote ꝛ spõsalicio. ꝛ ãno luct⁹ elapso. facit fruct⁹ suos oĩn bonoz mariti. iuxt̃ ꝓsuetudinẽ ꝛ obſuantiã Cathalonie: q̄ hodie cõstitutio est gñal'. vt p̃mittiť perpiniani edita. Et si tenet bõa viri obligata. presumendũ est ipaz tenere ꝛ possidere ꝑ dote ꝛ spõsalicio suis. vt hec oĩa habenť ꝛ colligunť in ꝓstõne palle. ¶ Nota. vj. q̄ vidua est soluto mr̃imo° ꝑ mortẽ viri sui: vt hic. ꝛ ī dicta ꝓstõne. hac nr̃a ꝓstõne. edita ꝓpiniani. vt p̃ferť. ōr etiã vidua: q̄ nõdũ virũ habuit. ff. ō vb. sig. l. malũ. §. vidua. ā. pupillus ẽ q̄ ifra pubtatẽ desijt ee ī p̃ris ptãte. ff e. l. si pupill⁹. ꝑ arcḃ. ō elec. c. ex eo. li. vj. vñ dicas q̄ vidua ẽ ea q̄ desijt ee nupta: ꝛ ea q̄ nũq̄ fuit nupta vidua dicta ẽ q̄si vecors scz sine viro. vel sine viduitate. vt ibi sine corde. sic ꝛ vesan⁹ sine sanitate. vt all'. §. vidua. no. azo. in sum⁸. ti. q̄ impr. iter pupill'. ꝛ vidu. ꝛ miſa. ꝓso. cognoscat. Si honeste ꝛ caste. ¶ Nota q̄ castitas fructus suauis est: que animã odoriferã indecorẽ fuat. Continentia autem est post corrup

tionē ſeꝙs abrenūciatio. Et dicit a cōtineo. es. qđ eſt abſtiere. i. ſimul tenere. Cōtinens đr non ſolū in caſtitate poſt coꝛruptionem. ſed ab oñi vicio. Caſtitas vero eſt coꝛpis coꝛruptio. Illa aūt eſt va caſtitas: q̄ nec mēte polluit. ſm paꝑ. Archi. i. c. hec aūt. xxx. di. vide qđ p eū nota. xxxij. q. v in ꝓn. ¶ Sz q̄ro vtrū lupanaria infamēt caſtitatē. Rñdeo nō. q̄nimo loci abolet infamiā. xxxij. q. v. c. tolerabili⁹. ob qđ hō ſanctificat locū: nō loc⁹ hoīem. vt. xl. di. c. nō loca. ⁊ c. multi. tñ ex loco q̄ñq̄ ꝓeſumit cōtra hoīem aliquē. vt. xviij. q. ij. c. diffinimus. ⁊ etiā ꝑ aliquo. lvj. diſt. c. i. i⁹e ergo loc⁹ p ſe nō eſt infamis. nec etiā dñs lupanaris eſt infamis. vt. ff. de peti. here. l. ancillaꝝ. vitari tñ đz turpis loc⁹. vt. lxxxj. di. c. in oībus. Et iudex ip̄m vitare đz. vt. ff. đ arbi. l. ſi cū dies. §. ſi arbiter. ¶ Quero q̄d ſignificēt hec ẏba. ſi caſte ⁊ honeſte vixerit Rñdeo ſi ꝓferunt a viro erga vxoꝛē. vt puta iſtituo heredē. vxoꝛē meaz. vel dimitto ſibi. C. quolibet āno ſup bonis meis. Si caſte ⁊ cē. intelliguntꝰ de plena caſtitate: q̄ aīa mariti cōtriſtat ex nuptijs. ⁊ ita ſumitur ħ. Secus ſi ꝓferunt a pꝛe vel conſanguineis ip̄ius mulieris. ar. ff. ꝙ cū fal. tu. l. an in patrē. ⁊. ff. ad trebel. l. mulier. §. cū ꝓponeret. bal. in. l. vlti. C. de indic. vidu. tol. ¶ Sz q̄d ſi p virū addat in habitu viduali. An ſi igreſſa fuerit monaſteriū debeat hꝝe relictuz. bal. ꝙ ſic. in. l. deo nob. C. de epi. ⁊ cle. ¶ Quero an mulier q̄ vixit in mr̄imonio. dicat pudice ſeu caſte viuere Rñdeo ſic. ad qđ fac. ff. ad tre. l. mulier. §. cū ꝓponeret. ꝓall. vbi p bar. de hoc. Et fac ꝙ ſi marit⁹ legauit vxo. ſi caſte vixerit. ꝙ nubēdo etiā habebit legatū. lz i dubio videat ſtandū ſm modū. vulgarē loquēdi. q̄ñ videat caſte viuere. ar. l. liberoꝝ §. ꝙ tñ caſſi⁹. ff. dele. iij. ⁊ l. cū delaniōis. §. aſinā. ff. de fun. inſtruc. ⁊ ita adiciūt mariti ſi vitā duxerit vidualē. ⁊ bñ. ¶ Quero: an in mr̄imonio pena apponi poſſit. Rñdo ſic. vt eſt caſus. ſ. in vſa. clxx. Si q̄s ꝓmiſerit. ⁊ in vſa. ibi ſeq̄nti. vide qđ ibi ſcꝑſi cuz ſuis remiſſi. ¶ Quero q̄d ſi marit⁹ ita dixit vt ſepe vidi. inſup volo. ordino ⁊ mādo. ꝙ diamāt vxoꝛ mea ſit dña ⁊ potēs de oībus bonis meis. ſ. oīb⁹ dieb⁹ vite ſue. duz tñ vixerit caſte ⁊ ſine viro. nūq̄d ius legati hui⁹ habebit vxoꝛ mortuo viro in bōis q̄ adq̄ſiuit vir poſtea q̄ñ fecit hoc teſtm̄. et certe nō videt nili in his bōis tm̄ q̄ habebat tꝑe teſti. Nā cū q̄s vēdit oīa bōa ſua. vel donat vel legat. de p̄tib⁹ bonis tm̄ intelligit. nō de futuꝛ. facta vēditiōe. donatiōe. vel legato. niſi aliud cōꝛehenſuz ſit vt. ff. de au. ⁊ ar. le. l. ſi ita. ⁊ no. C. que res pig. obli. po. l. fi. in gl. i. Sec⁹ l obligatōe gñali. vt ibi. ¶ Quēro q̄dā vxoꝛē ſuaz relinquit dñam ⁊ vſufructuariā oīm bonoꝝ ſuoꝝ q̄diu honeſte ⁊ bene moꝛaret in domo ſua. poſtmodū eo mortuo aliquo tꝑe elapſo. ip̄a ītrauit religionē aliquarū ſſmonialiū. volēs in vita ſua ꝓcipe vſumfruc. oīm bonoꝝ p̄dictoꝝ: quaſi honeſte in domo videat moꝛari. cū in religiōe deo fuiat. an vſumfructū ip̄m petere poſſit. Rñdeo nō. cū in domo teſtatoꝛ⁊ nō moꝛetur. vt teſtatoꝛ voluit. p. l. libertꝫ. §. cibaria. ff. de ali. ⁊ ciba. le. vbi notꝫ. bar. ꝙ ſi teſtatoꝛ relinq̄t vxoꝛi victū ⁊ veſtitū. nō adiecto ꝙ ſtaret in domo ſua. ꝙ pōt moꝛari vbi vult ⁊ hꝝe alimēta. Idē ſpe. ti. q̄ fi. ſunt legi. v. q̄d ſi q̄s ita. et. v. ſe. ¶ Sz q̄d ſi tibi relinq̄tur vſusfruct⁹ bonoꝝ. nūq̄d ō ip̄is bonis es alienū ſoluere teneris. Rñdeo ſic. Secus ſi certarū rerum vſusfructus relictus ſit. quia tunc non teneris es ſoluere alienum. vt. ff. đ vſu. ⁊ vſufruc. pfideicō. datꝫ. l. nihil. ⁊ p hoſti. in ſum^a. ti. de pig. §. qualiter cōſtituatur. v. in fine. nota ſub Ru. de vſufruc. Super quo vide qđ ſcꝑſi. ē. in vſa. de inteſtatꝫ. cxxviij. in glo. ij. in q̄ne viij. ¶ Quero pone teſtatoꝛ legauit vxoꝛi vſumfructū oīz bonoꝝ iſtituto herede ticio. q̄ tici⁹ poſt aditā hereditatē ꝙuentus

fuit a creditorib⁹ hereditarijs. denūciatione. ⁊ monitōe facta vxori: cui iā trāslat⁹ fuerat vsusfructus vt adesset cāe. si vellet. qđ facere neglexit. Tandē heres cōdēpnatus dixit bōa nō sufficere. qđ cū vitas ita se hr̄et. petier̄t creditores. tā in ꝓprietate ꝙ in vsufructū sniaz executioni mādari vxor dic̄ sniaz illā sibi nō nocere qz res inter alios ⁊c̄. Dicas ꝙ imo sibi nocet. ex q̄ sciuit. ar. ei⁹ qđ no. C. vbi in rē act⁹. l. ij. in fi. ꝑme glo. ⁊ p b̄ ex̄ de re iudi. c. pe. ⁊ ar. p̄ all̄. l. nihil. ¶ Quero: pone rex mādauit p totā terrā ꝙ q̄cūq; hr̄et. C. libras ī bōis pararet vnū equū. Ecce ꝙ q̄dā hz ꝓprietatē quādā. in q̄ ali⁹ hēbat vsufructū. si cōputaret vsusfruct⁹ in bonis ꝓprietarij bene posset parare equū. al's nō. nūq̄d cōputabit. Rūdeo sic. vt. ff. ad. l. fal. l. statu lib. ⁊ ad h̄ allegat. Sine marito. ¶ Nota ꝙ marit⁹ fatu⁹ est: q vxorē suā vocat sanctissimā. vt. ff. de an. le. l. ticia. §. q̄ marcho. sic ⁊ al's vocat eā dn̄az. ff. dele. ij. l. vxorez. in ꝑn. de quo ꝑ bar. in. l. nō putauit i fi. ff. de bo. po ꝯ. ta. dic vt ibi. ⁊ al's vocatur more gallico. vt. C. de fur. l. manifestissimi. §. hz cū in scđa. vxor aūt maritū suū dn̄z vocat. vt. ff. dele. ij. l. luci⁹. §. q̄ marito. qđ facere debuit. qz caput est vxor⁹. ⁊ est soci⁹ mlieris. vt. ff. de ali. ⁊ ti. le. l. alimēta. §. q̄ societatez. ⁊. xxiij. q. v. c. hec imago. ¶ Nota ꝙ melī⁹ est mlieri carere marito ꝙ malum maritū hr̄e. Sic ⁊ al's melī⁹ est rē vēditaz non tradere: ꝙ tradere vicioſaz. ff. de acc̄. emp. ⁊ ven. l. si sterilis. §. cū p vēditorē. iūcta. l. iulia. in ꝑn. e. ti. ⁊ p hoc melī⁹. ff. de spon. l. hz q̄ pr̄is in fi. ¶ Quero nunq̄d soluto mr̄imonio. ⁊ marie p mortē viri: vt ħ. vxor teneat reddere heredi mariti vestes sibi factas a viro. Et videt ꝙ nō: qz ꝓpter hz cā vsus fuerūt mulieri cōcesse a marito vt nll's ali⁹ vteret: nisi ipa. vñ vident sue facte: sic ⁊ fiūt sui. eo mō quo magz possūt. ex quo tali modo sibi cōcedūtur. vt. ff. de pecul'. l. id vestimētū. Ite ar. ꝑ hoc. C. fa. her. l. filie. ⁊ C. si qs alteri vel sibi. l. ij. Hz cōtra videt. s. ꝙ teneat restituere. jure enī legati ꝓstat ꝙ vēdicare nō ꝑt: nec retinere si possideat. cū legate non fuere. nec forte factū testm̄. Et qualr̄ hoc itelligat. vide. ſ. q. seqnti. Ite iure donatiōis nō. quia nō ꝑt dici donate a marito Alls tenerz mor te confirmata donatio. Donatio enī hz fieri ex liberalitate mera sine vlla necessitate. ff. de dona. l. i. Hz dos tm̄ fuit constituta marito: vt onera mr̄imonij supportaret. vt. C. de iur̄. do. l. ꝓ oneribꝰ. ⁊ in necc̄itatibꝰ nēo liberalis exīstit. vt. ff. ð adimē. le. l. rē legatā. Scđo ꝓz ꝙ nō fuit donatio nec morte cōfirmatio. Ite ar. ad hāc sententiā. ff. so. ma. l. si cōstāte. §. i. Et hoc est vm. Nec obstāt due. ll'. ꝑall'. qz ibi pr̄ volebat donare filie. qđ poterat saltim: vt ꝛ̄is donatio morte cōfirmaret. Ut hic nō valuit. ⁊ si voluit nō potuit. aliquo mō cuz ad hoc marit⁹ teneret ⁊ eē dz. cū sit a iure ꝓhibitū. ꝙ donatio facta iter virū ⁊ vxorē cōstante mr̄imonio nō valet. vt. ff. ð donā. inter vi. ⁊ vxo. l. i. ⁊ ex̄. e. c. donatio. Et ita vidi de facto ꝓnari. ꝙ vxor restituit vestes heredibꝰ mariti. De hui⁹ vo materia vide ꝑ Pe. ja. in suo libello. ti. de acc̄. re. amo. ⁊ ibi plene. ¶ Ad cui⁹ tñ euidentiam pone tici⁹ in suo testō legauit ei⁹ vxori testes. dicēdo sic. dimitto vxori mee oēs vestes suas. vel dic̄ soluz vestes suas. ⁊ sic indefinite. Nunq̄d vxor mortuo ticio ei⁹ viro habebit nō solū vestes quotidianas verū etiā ꝑcipuas: ⁊ nuptiales. si ex̄tāt. Rūdeo ⁊ dico ꝙ tm̄ vestes quotidianas habebit. Nā in hui⁹ legato certe tales vestes ꝑcipue ⁊ nuptiales aliquo mō nō includūtur: nisi testator exꝑssit: dicēdo sic. Lego oēs vestes suas. videlz tā ꝑcipuas ⁊ nuptiales: ꝙ quotidianas. al's nō obtiebit vx. vt ꝑferr̄: nisi cotidianas dūtaxat. Et sic ītelligit qđ notat ꝑ bar. in. l. in his reb⁹. §. fuis vxoris in. iij. opione: q̄ est va ⁊ appbata. vt. j. pz. excepto ibi. nisi specialr̄ legē

tur ꝛc̃. ꝛ dic ſpāliter. ſ. gñaliter vel indefinite tñ vt. ē. ponit caſus in pñti. q. Q̃ ꝫ ſit verū ita fuit iudicatū in plena audientia regia p me B^m de valleſica viceco dñi regis. P. iij. de conſilio P. rouira. btrādi de vallo. P. terreni. bñ. de ponte. ꝛ. K. baliſtarij legū doc. in cā hereditis dñi ciualler quondaꝫ ciuis barchiñ. ꝛ Elienoris eius vroris. Cui ei⁹ vir oēs veſtes ſuas legauerat. nihil aliud exp̄mendo. ob qđ ſoluꝫ dictum bar. correctū fuit. interp̄tatiōq ꝛ declaratū p dños doc. p̄dictos ꝛ me de equitate. q̄ funditus in ꝫ caſu p̄ferēda eſt iuꝫ rigori. Nec ob. l. ꝫ legatū. ff. dele. iij. p quā intendebat dicta dña inter cereras. ll. q̄s allegabat ſuā fundare intentiōꝫ. nā ibi p alia v̄ba q̄ per p̄dicta ponit legatū vxori factum. vel ibi de rigore iuris tenet. ꝫ aute de eq̄tate. q̄re ſecus. Propterea q̄ iudicatū extitit p modū quē ſupra. ꝛ bñ. Doce m̄ cōualidat per id qđ no. p eundē bar. ff de penu. lega. in. l. nā qđ liq̄de. §. ſtez ſi q̄s vbi dicit q̄ ſi quis vult legare apothecaꝫ ſuā. i. opatoriū ſuū cū oībus pānis. dicat lego opatoriū cum pānis. ſiue ſint venales ſiue nō. Et ita de facto cōſuluit vt ipſe ibi refert. Concludit ergo q̄ ita dꝫ dicere. ticius lego vxori mee veſtes ſuas. vl oēs veſtes ſuas. ſiue ſint p̄cipue ꝛ nuptiales. ſiue cotidiane. cū legatū niſi eo modo fiat nō valet. niſi in cotidianis dūtaxat vt premittit. qđ tene mēti. ¶ Sed q̄ de veſtibus lugubribus q̄ fiūt vxori per heredes mariti. nunq̄d finito anno luct⁹ dꝫ ei reſtitui. dico q̄ ler. id veſtimentū. ꝛ. l. in his reb⁹. p̄all. faciūt q̄ ſic. nam tales veſtes p here des mīme dari p̄ſumūtur. ff. de pba. l. cū indebite. Sꝫ ꝓtrariū eſt vītas de cōſuetudine. q̄ ip̄e veſtes remanent penes vxorē. q̄ cōſuetudo optima eſt legū interp̄s. vt. ff de legi. l. ſi de interp̄tatione. ꝛ ex̄ de ꝓſue. c. cum dilectus. ꝛ ita ſeruat. B⁹ de valleſica. Si ſe. v. ꝛ eſt ſeda ps p̄incipal. Adulterauerit ¶ Nota viduā adulteriū cōmitte re. ꝛ thoꝝ viri ſui violare. vt ꝫ. licet cū viduis ꝑpie ſit fornicatio. Et q̄r ꝫ intelligatur vide. ſ. in. e. glo. in. q. ij. Stuprus vero cū v̄gine. cū cōiugata adulteriū. cū cōſanguinea īceſt⁹. Rapt⁹ vo cōmittit ſi q̄ raptu violat. vñ v̄ſus. ff. fornicoꝝ cū viduis cū v̄gine ꝑpetro ſtupꝝ. Alterinſq̄ thoꝝ violando dicor adulter. Inceſtū facio cōſanguineā violādo. Raptū cōmiſi ſi quā raptu violaui. vt colligitur in. §. i. xxxvj. q. i. ¶ Sꝫ q̄d ſi aliq̄s inuita uerit maritū alicuius mulierꝫ ad ꝫ vt amaſi⁹ ſuus poſſit cū muliere vxore ſua loq̄ ꝛ adulterari. q̄rit qua pena debeat puniri. dicas q̄ cadē pena ſicut adulterās. ar. ff. de fur. l. ſi q̄s. §. ſi q̄s de manu. p hoc. ff. e. ti. l. ſi is q̄ rem. §. cum qui. inſti. de obli. q̄ ex delic. naſ. §. interdū. ꝛ. ff. de adul. l. qui domū. cum. l. ſe. ¶ Quero. pone aliquis hñs vxorem ꝓgnoſcēs aliquā mulierē nō hñtē maritū. vt ꝫ nūquid cōmittit adulteriū R^o ſic p hunc textū. ꝛ dixi. ē. glo. in p̄n. Sꝫ p̄riū eſt veritas. ſ. q̄ nō cōmittit adulteriū. q̄ adulteriū nihil aliud eſt q̄ alieni thori violatio. xxxij. q. v. c. nō mechaberis. Ergo cuꝫ iſta mulier nō habeat maritū: nō p̄t dici q̄ ſit violatus alien⁹ thor⁹. Dic q̄ iſte q̄n tū ad penā legalē infligendā maritus nō dꝫ cōmiſiſſe adulteriū. Nam ad hui⁹ penā infligendā vxor maritū accuſare nō pōt. ff. de adul. l. i. Sꝫ q̄tū ad ſepationē thori: maritus bñ cōmittit adulteriū. vnde in iſto caſu vxor poterit acc̄are maritū vt abſoluat a thoro ꝛ mutua fuitute Non ob. p̄riū. q̄ qñ dꝫ adulteriū: nihil aliud eſt q̄ alteri⁹ thori violatio. ſupple. vl ſui detur patio. pe. bo. in. c. intellexim⁹. ex̄ de adul. ¶ De pena vo adulterij ꝛ lenocinij. vide qđ ſcp̄ſi. ē. vſa. cx. ſil̄r de reb⁹. v. ſi vo. in. q. i ꝛ ī vſa. cxij. mariti. p totū. ꝛ qđ no. p hoſti. in ſū^a. ti. de adul. §. qua pena. ꝛ. §. q̄ ſit pena lenocinij. Et q̄s dicat leno. ibi. §. quis dicatur ꝛ quid ſit ſtuprū. ꝛ q̄d inceſtus. ꝛ de pena ipoꝝ. vide ibi late. Ita tñ. v. ꝛ eſt

hic ſcdm bimẽbre ptis ſcde pncipal pdcẽ. Auerc.ſ.dotẽ in qua pferẽ.ſi ertat.vel apparuerit oĩbus creditorib⁹ de mũdo etiã doti prioris pertinenti filijs prioris matrimonij .C. qui po. in pig.ha.autẽ. ſi quid ex rebus .que dos dicit exouar vulgariter.vt.ſ.in vſa.clviij. Si qs vginem ſm glo.ordinariã.De hoc tm tu dic vt le.ꝛ no.per chi.bar.ꝛ bal.in.l.aſſiduis .C.qui po.in pig.ha.ꝛ per ber.hoſti.ꝛ jo.an.i nouella.in.c.ex lr̃is.eꝰ de pigno. Et adde qđ ſcpſi de pluribus.q.p dote ꝛ ſponſalicio facientibus.ſ.i vſa.cxj. Si aũt. ſup vbo dotẽ ſuã.Sponſaliciũ.ſub.integrũ. Sed tm ſm pſuetudinẽ vror hẽt dimidiã p libito volũtatis.ſi vult Si naũt habz totũ ſponſaliciũ in vita.poſt mortẽ reſtituit ꝑ⁹ p eam.aſſecurandũ. bñ⁹.lunes. p h̃ vide.l. in curia ppiniani. dñi regꝫ.P.iij.c.xxxiiij Hac nr̃a pſtõeẽ.in.q.q̃ incipit.ſz q̃d ꝺ augmento.ꝛ dic vt ibi. ¶ Et nota ex h̃ tertu ꝙ aliud eſt dos p ſe.ꝛ aliud ẽ ſpõſaliciuꝫ. ſup quo vide qđ ſcpſi in all'.vſa.cxj. ſi autẽ in glo.vlti.ꝛ dic vt ibi.

Si qs teſtamentum.

Clxlviij. Caſus Stat teſtõ ſeu alij inſtro.niſi p teſtes vl' alĩs cõuincat. Et iudex qđ rem ei viꝺ iudicare. Necnõ vtriqꝫ pti ius dicere debet.h.dic. Cõis diuiſio.ſcda ibi. ꝺ.iudex.viꝺ tex. Teſtm̃.ſ.fidẽ indubiã gerens. ¶ Ad huius ꝺo euidentiã q̃ro quid ſit teſtm̃.dic ꝙ teſtm̃ non deſcribit.ſz ethimologizatur ſic.teſtm̃ idez eſt qđ teſtatio mentis. ꝛ ſm hoc comꝓhendit quãlibet voluntatẽ.vt.l.i.ff.de teſta.vbi ſumit large. hic vero ſumitur ſtricte pro ordinatione ſolenni. Et tunc deſcribit ſic. Teſtm̃ ẽ quedam ſolennis ordinatio cuz heredis inſtitutione. vt notat in pall'.l.i. ¶ Quero.qui teſtari nõ pñt. Et dicas ꝙ nõnulli ſunt. vt patet per hos vſus. Teſtari nequit impubes religioſus. Filius i ſacꝫ morti dãpnatus ꝛ obſes. Prodig⁹ ac ſtultus dubius ſeruus furioſus. Crimine dãpnat⁹ cuz muto ſurdus ꝛ ille. Qui maie ſtatẽ leſit ſic cecus ꝛ ipe. Sup quo vide qđ no.in ſpe.ti.de inſtrumẽtis edi.§. cõpendioſe.in pn. ꝛ poſtea bñ vltra vnaz colũpnã.per accur.ꝛ bar. in.l. ſi q̃ramus.ff. de teſta.ꝛ latiſſime per ja.calbeti.i.l.ſi qs teſtamentũ.ff.ad.l.acqui.ꝛ in.l.ſi defenſor §.illud q̃ritur.ff.de interro.act.ꝑ hoc vide qđ ſcpſi.ſ.in vſa.xciiij.qz iuſticiã.ſup vbo bauſatoribus.in.q.penl'.ꝛ vlti.ꝛ in vſa⁹ cxxxviij. de inteſtatis. in glo.ij.in.q.xiiij. cum ibi ſeq̃ntibus ¶ Clerũ qz aliquotiẽs teſtm̃ impugnat.ideo q̃ro q̃l'r teſtm̃ valeat impugnari.ſic diſtingue. Aũ aut deſcẽdentes ſunt inſtituti.ꝛ tunc aut in ltĩma ꝛ tũc nõ pñt conq̃ri de aliquo. vt i auc.vt cũ de ap.cog.§.aliud.coll'.viij.C. ꝺ inoffi. te.l.cũ q̃rit.ꝛ auc.ibi poſita.ꝛ auc.ꝺ trie. ꝛ ſe.circa pn.coll'.iij. Aut ſt̃ inſtituti i minori q̃ i ltĩma.ꝛ tunc q̃cq̃d eſſet de iure antiquo hodie agitur ad ſupplementũ.ſic.C. de inoffi.teſta.l.ſancim⁹.§. repletionẽ.ſic in auc.vt cũ de ap.cog.§.aliud. pall'. Aut ſunt pteriti deſcendẽtes.ꝛ tũc aut p aſcẽdentes p lineã maſculinã. aut p femininã Si per maſculinã.tũc aut q̃ris i naſciturꝰ.aut en iam natis.Si in naſcituris tũc teſtm̃ interi valet.ſz rumpit agnatiõe poſtumi.C. de poſtu.here.inſtit̃.l.i.ff.de iniuſ.rup.te.l.iij.§.ex his. Verum h̃ dico ꝙ ſi iſte poſtum⁹ naſcat.ꝛ viuo teſtatore moriat:teſtm̃ cõualeſcit.ff.de iniuſ.rup. te.l.poſtumus. Aut q̃ris in iam natis.et tunc aut ſunt in ptãte teſtatorꝭ.aut emãcipati. Si ſint in ptãte:tũc ipo iure ẽ nullũ. Sic inſti.de exhere.libe.in pn. Et licz de iure antiquo legata ꝛ fideicõmiſſa nõ valerẽt.hodie valent. C. ꝺ libe.pteri. auc. ex cauſa.aut erant liberi emancipati pteriti.tũc aut ſine cauſa i teſtõ exp̃ſſa.ꝛ tũc eſt teſtm̃ ipo iure nullũ.ſic glo.inſti. de inoffi.te.§.i. Aut fuerit pterit⁹ cauſa exp̃ſſa.

ꝛ tūc dico ꝙ teſtm̄ valet. ſed ꝑ ꝑ.ta. rūpet. vt inſti. de exhere. libe. in ꝑn. ff. de ioffi. te. l. pater filiū. circa fi. ſic glo. ff. de mīo. l. ſi minor. ſic intellexit glo. iſta iura. in auc. de here. ꝛ fal. §. exheredatos. coll'. i. ſic dz̄ intelligi tex. hodie. inſti. de exhere. li. §. emācipatos. Aut fuit ꝓteritus ꝙ illos ꝺ linea materna. Et tūc cū cauſa. aut ſine cauſa. Si cū cauſa ꝓt agi ꝗrela. ſic inſti. ꝺ exhet. li. §. mater. Aut ſine cauſa. ꝛ ſic teſtm̄ eſt nullū. ita no. C. de in offi. te. l. filia. ꝛ in. § exheredatos. ē. all'. Aut ſunt exheredati ꝛ tūc aut cū cā ltīma exꝑſſa ſz̄ eſt falſa ꝛ tūc hz̄ locū ꝙ ꝓt agi ꝗrela. ſic intelligo glo. C de liber. ꝓteri. auc. ex cauſa. ff. de ꝓtra. ta. l. nō putauit. §. neq; vis. ¶ Aut aſcēdētes volūt impugnare teſtm̄ deſcēdētiū. ꝛ tūc aut ſunt inſtituti i ltīma. ꝛ tūc nihil ꝓſt ꝗrere. Aut mīn⁹ ꝙ in ltīma. ꝛ tūc agit ad ſupplementū. vt. ē. dixi in liberis. Aut ſt̄ ꝓteriti. ꝛ tunc aut ꝙ fecit teſtm̄ eſt i ptāte. ꝛ tūc aut fecit ſup aduēticio ſeu ꝑfectitio ꝛ tūc ipo iur̄ teſtm̄ eſt nullū. inſti. ꝙ te. fa. po. in ꝑn. C. e. li. l. ſeniū. Aut in caſtrenſi peculio vel q̄ſi. ꝛ tūc pater non ꝓt ꝗrelare teſtm̄. ſic. l. C. e. ti. l. fi. Verūtm̄ hodie ꝑ ꝓt ageꝛ ꝓtradictorie ex legeꝛt ꝑbat. C. ꝺ epi. ꝛ cle. auc. ꝑ ꝓbꝛos. ꝛ in auc. de ſcīſ. epi. §. ꝑ ſbyteros. coll'. ix. Aut ꝙ filiū emācipatuz eſt ꝓteritus. ꝛ tunc dico ꝙ nō rūpit̄ teſtm̄ ꝙ ꝗrelaz̄. ſed per ꝓtra. ta. ſic intelligo. l. ꝑ filiū. ff. de inoffi. te. cum gl. i. Et ſi iſtituit iſte filius turpē ꝑſonā: ꝑ̄ in totū admitti tur. alꝫ in ꝗrta ꝑte ſolū. ſic intelligo. ff. ſi ꝗs a pa. fuerit ma. l. iij Illa intelligo forte ꝓa qñ aſcendentes maſculi agūt. Si aūt ꝓtereāt illi ꝺ linea materna. ſubdis. aut ꝓtereunt̄ cum cauſa. ꝛ tunc valet teſtamē tum. ſed rumpitur per ꝗrelā. Si ſine cau ſa. tunc ipo iure eſt nullū. ſic. §. exhereda tos. in auc. de here. et fal. cū glo. Aut ſunt exheredari exꝑſſe. ꝛ tunc aut cauſa exꝑſſa ꝛ tūc hz̄ locū ꝗrela. Aut ſine cauſa. ꝛ tūc ipo iure teſtm̄ eſt nullū. ſic glo. in. l. pater filium. in fi. ff. de inoffi. te. ¶ Aut ꝗris in collateralibus volentib⁹ impugnare te ſtamentū. ꝛ tūc aut ꝗris in collateralib⁹ vltra fratrē. ꝛ tunc nulla via ꝑñt agere. ſic ff. ꝺ inoffi. te. l. i. §. cognati. Aut ſunt frēs ꝛ tunc aut frater inſtituit turpem ꝑſonā. ꝛ tunc ꝑt interꝑtare ꝗrelā. ſi ſit exhereda tus. aut nō inſtituit turpem ꝑſonā. ꝛ tūc non ꝑt agere ꝗrela. ſic. C. ꝺ in offi. te. l. fra tres. ¶ Et nota ꝙ diuerſimode agit̄. Naz̄ qñq; agitur ꝓ ipm̄ de falſo. vel ꝺ nullū. ꝛ tunc querela durat. xxx. annis. C. de cōſti. pe. l. ij. Si agat̄ per ꝗrelam: ſolū durat. v. annis. C. de inoffi. te. l. ſi ꝗs filiū. in fine. Qñq; agitur ꝓtra. ta. ꝛ tūc ſolū durat an no. ꝛ eſt rō. quia ꝓtoria. ꝛ ſic annalis. C. ꝙ ad bo. po. l. ij. ¶ Quero põe duo fecerīt vnū teſtm̄ ſimul. vel donatiōz̄ cauſa mortis ſi mul. Querit̄ an vnus altero mortuo. vel ſine altero. etiā ꝙ viuat: ipm̄ teſtm̄ vel do natione poſſit reuocare. Rō quilibz̄ vidꝛ teſtari ꝛ donare ꝺ ſuo pr̄imo⁹ diſtīctim vt ar. ff. de cōdi. ꝛ de. l. ſi iuſſa. ꝛ. C. ꝺ bo. q̄ li. l. cum oportet. §. i. ꝛ ideo reuocare ꝑñt. cū ambulatoria ſit voluntas vſq; ꝛc̄. ff. ꝺ adi. le. l. iiij. no. in. c. cum marte. ex̄ ꝺ cele. miſ. ꝛ talis cōmunio nō aufert libertatē. ſupprimi indi. ff. ꝑ ſo. cum. ſil'e habet. ĵ. i cōme. P. alberti. c. lxxvj. duo fecerunt ꝛc̄ ¶ Quero. pone aliquis condidit teſtm̄. et ita ſubſtituit filio ſuo. Filiū meū hered̄ inſtituo. ꝛ ſi heres erit. ꝛ infra annos de ceſſerit talem ei ſubſtituo. queritur qualꝫ ſubſtitutio ſit iſta. q; dixit infra ānos. Et primo videt̄ ꝙ intelligatur de etate. xxv. annoꝝ indubio. vt. C. de his qui ve. eta. impe. l. fi. Jn ꝗrīū videtur. ſ. q; intelligat̄ de etate. xiiij. annoꝝ. vt ꝛ alꝫ. ff. dele. iij. l. cum filio. Item ꝑ hoc q; videtur de co tēpore cogitaſſe quo ſubſtituebat. Et ido forte de. xiiij. annis. ar. ff. ꝺ vul. ꝛ pu. ſub. l. qui habebat. Quid dicendū. dicas ꝙ ſi verba erant talia. ꝛ ꝑſona cui fiebat ſub ſtitutio erat talis cui poſſit ſubſtitui dire

eto ex illis verbis. ⁊ tunc credere ꝙ de eta te. xiiij. annoꝝ debeamus intelligere. ar. exꝑssium in. c. si pr̃. de testa. li. vj. ⁊. ff. dvul. ⁊ pu. l. cẽturio. Si aũt esset talis cui non posset directo substitui. vt qz pubes vl' exneus. ⁊ tũc de etate. xxv. annoꝝ sit intelligendũ. vt dicta. l. fi. C. de his q̃ ve. eta. ipe. Indubio aũt qñ dr̃ post annos: interꝑtatur al's de duobꝫ tm̃. vt. ff. de manu. testa. l. si libertas. §. fi. Idem qñ dr̃ in diebus. ĩterꝑtatur de ꝓduobꝫ. vt. ff. de ver. sig. Liter illã. ⁊ nota ꝯ etiã in. l. eum q̃. kl'is. ff. de v. obli. ⁊ hec est vitas. ¶ Quero an sodomita testm̃ condere possit. R̃o nõ. sic̃ nec dãpnatus ob crimẽ famosum. ar. ff. d testa. l. is cui. §. i. qz insurgãt leges. armant iura ꝑ eos. ⁊ infames efficiunt ipo iur. vt. C. ad. l. iul'. d adul. l. cũ vir. Et iõ leges ei nõ patrocinant. vt. ff. de mio. l. auxiliuz. §. fi. ja. d bellouisu. ĩ auc. vt nõ luxu. ꝑ. na. col'. vj. ¶ Quero aliqs condidit testm̃ ⁊ illd iurauit nõ revocare. demũ ꝓdidit aliud. an sit piurus. Et an de vbis derogatorijs in ꝓmo testõ positis sufficiat in scdo. adeovt ꝓmũ revocet. facere mentioz gñaliz. aut sit nec̃e vt mentio spãlis inde fiat De his duabꝫ qonibꝫ hẽs diffuse ꝙ doc. ꝓiũctim ⁊ diuisim vt seq̃tur. vide igit ꝓmo de ipis per glo. ⁊ archid. in. c. vltima volũtas. xiij q. ij. ⁊ fac qd ꝙ eum notat in. c. i. de sepul. li. vj. ⁊ de ꝓben. e. li. c. si a sede. in glo. fi. ⁊ ĩ spe. ti. de instru. edi. §. cõpendiose. v. qd si qs iurauit. ⁊ per ja. de bellouisu in li. feu. ti. de pa. te. §. item sacr̃a puerũ. ⁊ ꝙ eũdẽ ja. in auc. d testis impfectis. coll'. viij. vbi ad lr̃am posuit q̃stionẽ ⁊ disputauit. ⁊ tenet ꝙ valet scdm testm̃. etiã nulla devbis derogatorijs primi faciens mẽtioz. Et ad l. si qs in ꝓn. ff. dele. iij. septẽ modis rndit quoꝝ potissimus est. ꝙ per vba illiꝰ. l. nõ imponebat sibi legem. sz voluntatẽ suaz disponebat. ⁊ adimebat legata. ⁊ hꝫ ꝓt. sz primũ nõ potest. ad qs cõfirmandũ allegar. ff. dele. i. l. si ita sc̃ptum sit. cuius opinio reꝓbat. vt. j. patet. de quo per dy. in rl'a. qd semel. de reg. iu. li. vj. Et per hosti. in sum. ti. de sepul. §. an sit licitũ. v. qd si aliqs eligat. ⁊ ꝙ. R. de penafort in sũma sua ti. de sepul. §. quid de his qui eligunt sepulturã. Et est qo dñicalis q̃ incipit. qdã in mortꝫ articulo ꝓstitutus. vbi ponunt allegationes ꝙ ⁊ ꝙ. Hecnõ sup his vid qd notat Roffre. in libello suo ciuili. vbi glosat auc. sacr̃a. q̃ est. C. si aduer. ven. in gl. ꝓmo q̃ritur. in vltima. q. qd q no. ꝙ ja. de rauẽ. Pe. d bella ptita. ⁊ chi. in. l. i. C. d sa. san. cc. ¶ Et hi tenent ꝙ valet scdm testm̃ In hoc ꝓcor. jo. an. in dicta rl'a qd semel. sed dicit ꝙ remanet piurus. faciẽdo scdm vel mutãdo primũ sine causa. Tu dic ꝙ nõ est piurus hac rõne. qz iuramẽtũ fuit temerariũ. qz iurauit melioꝰ nõ facere. ita no. hen. bo. in. c. nosti. ex̃. de elec. quẽ vid ibi latius. Concor. huic opinioni bar. in l. si quis. in ꝓn. s. all'. in. q. que incipit. q̃ro si testator dixit ⁊c. de quo vide ꝙ pe. ja. in suo libello. ti. de acc̃. ex testõ. in. q. q̃da in stituens. v. tercij dicũt. ⁊ est ti. xciij. ĩ nũero. ¶ Vbi aũt in ꝓmo testõ posita sꝛt vba derogatoria. ⁊ in testõ scdo fit mentio de ciscz. siue spãliter. siue gñaliter: scdm valet ⁊ nõ primũ. Licet ꝓtrariũ sit dictum per ja. de bellouisu. vbi. s. ĩ auc. d testa. ĩ perfec. Et ꝙ scdm revocet primũ. ꝓz vt in all'. l. si quis in ꝓn. nisi transisset ad naturã cõtractus excedentis fines vltime voluntatis. ff. de dona. cã moz. l. vbi. Et in ij resident hen. boich. bar. ⁊ pe. ⁊ ja. vbi. s. ĩ suis locis. Nõ obstãte ꝙ dy. ĩ all'. rl'a. qd semel. dicat ꝙ si gñal'r. fieret mentio de verbis derogatorijs per scdm testm̃ nõ revocatur ꝓmũ. Secus si spãliter. qm̃ ita ẽ veritas ꝙ siue gñaliter. siue spãliter de vbis derogatorijs mentio fiat. semp tenet secundũ testm̃. ⁊ rumpit primũ. vt patet ꝑ ꝓdicta. ⁊ ita tenet Rollãdinus in aurora sua sup vltimis volũtatibus. ti. q̃bus ex causis testm̃ reddat inutile ⁊ rumpat. v.

ſi ab eode teſtatore ꝛc̄. ꝛ ti. de formis verborū per quas teſtamētis p̄cedentibus ꝛ ſequentibus derogat. v. p̄terea teſtm̄ ꝛc̄. ꝛ ibi videas. Carta firmā. ¶ Jux qđ q̄ro. quotrequirunt ī inſtr̄o ad b̄ vt ſit firmū. ꝛ habeat ſuā ſolēnitatē. Dicas q̄ regul'r req̄rūtur hec. Primo vt p manū publicā ſit p̄fectum. ex de fi. inſtru. c. ſcpta. Secdo q̄ in ſe dies mēſis ꝛ annus p̄tineant. ex. de pba. c. qm̄ ꝑ falſam. Tertio q̄ ſit locus vbi inſtr̄m confectū ſit. vt no. in. c. abbate ſane de re iudi. li. vj. Quarto q̄ etiā ſit in actis redactū. vt ī all'. c. qm̄ p̄tra. ꝛ ī auc̄. vt p̄po. no. imp. circa p̄n. ꝛ mediū p̄ſtōnis. coll'. v. ꝛ C. ꝺ diuer. reſcp. l. ſi q̄s bñficia. ¶ Sz q̄d ſi inſtr̄m fuerit domeſticū ſiue p̄uatū. nū q̄d eſt ei fides adhibenda. R̄ñ non. ſine aliis admiculis. vel aliis ltīmis documēt⁊ vt in dicto. c. ſcpta. ꝛ C. ꝺ pba. l. inſtr̄a. vide qđ ibi no. per chi. bar. bal. ꝛ jo. de gau. ſcpturas. ¶ Nota q̄ ſtatur inſtr̄o niſi conuincat̄ p aliud inſtr̄m vel p teſtes. vt hic. ¶ Et q̄l'r ꝛ per quot teſtes inſtr̄m p̄uici valeat ſeu reprobari. vide per jo. an. ꝛ alios doc. in. c. cū iohannes. ex de fi. inſtru. per bar. in. l. ij. §. ſi dubitet. ff. quē ad. te. api. ꝛ per chi. ꝛ jo. de gau. in. l. in exercendis. C. de fi. inſtru. ¶ Quero pone inſtr̄m p̄ducitur in iudicio. opponit̄ q̄ laborat. vel maculatur ſuſpicione. q̄ritur quō ꝛ qualiter p̄babitur ip̄m laborare vel maculari ſuſpicione. R̄ñ duobus modis. vl' ſalti vno ex ip̄is. videlicet aut p̄pter vicīū patens. aut latens. p̄pter vicīū patēs. q̄ a forma vel defectu ſuij p̄prius vīdr. vt q̄ cancellatū vel abolituz. vt. C. de edic. diui adri. tol. l. vlti. p̄pter vicīū latens. quia ab eius auctore vel p̄ductore p̄uenit. Ab auctore vt q̄ al's falſa inſtrumēta cōfecit vt. C. de ſuſcep. ꝛ archa. l. ſi q̄s. li. r. A p̄ductore vt q̄ al's ſit p̄ſona ſuſpecta. ff. de eden. l. ſi quis ex argentarijs. in p̄n. ja. calbeti. in. l. q̄ tabulas. ff. ad. l. acquil'. p hoc vide qđ ſcpſi. j in vſa. clxviij. affirmantis. v. pbatio. ī gl. ij. Juder. ¶ Quero an iuder ſin cōſcientiā habeat iudicare. dicas ſic. q̄ aut loq̄mur in iudice qui eſt ſupra legē. hoc de p̄ncipe ꝛ iſte p̄t iudicare ſin conſcientiā. ꝛ non habet nēce iudicar̄ ſin acta ꝛ p̄ceſſa. Si aūt de eo qui eſt inferior loq̄mur. vt ordinari⁹ ꝛ ſil'es. ꝛ iſti hñt iudicar̄ ſin acta. ꝛ nō ſin cōſcientiā. vt b̄. ꝛ ff. de offi. p̄ſi. l. illicitas. §. vitas. ꝛ ff. ſi. regū. l. ſi irruptione. vbi de hoc per bar. ꝛ ja. cal. ꝛ in. l. apud. C. de fi. inſtru. p̄ jo. de gau. ꝺ quo etiā vide in. c. i. ex de offi. or. per ber. jnno. hoſti. jo. an. ꝛ an. de butrio. p hoc vide qđ ſcpſi. ñ. in vſa. lxxx iudiciū in curia datū. ſup vbo a iudicc. ꝛ in vſa. cxiij. vere iuder. in glo. ij. Et videt. ¶ Et q̄l'r hoc intelligat̄. dic vt no. per bar in. l. i. col'. xj. Directū. b̄ intellige ſin acta in p̄ceſſu. ꝛ non ſin conſcientiā. niſi p̄nceps ſit vt. ñ. dixi. Nā qđ principi placuit legis hz vigorem. vt. ñ. in vſa. lxviij. jtē ſtatuerūt. ꝛ ibi cōcor. vide eas.

Si q̄s baiuliā. clix.

Casus Dñs baiuliā vel aliā rem abſq̄ conſenſu ip̄ius ī pignoratā: empare p̄t. Sed ſi ſciat ꝛ nō p̄tradicat: baiulus ei directū firmet. ꝛ emenda fit dño. q̄ cū eius conſilium tenuerit: deſpectu illū habet. h. dic̄. Et habet duas p̄tes. ſcda ibi. v. ſi vo. vide tertū. Baiuliā. ¶ Quero. q̄d ſi aliq̄ baiulia in feudū titio ꝛ ſue poſteritati p̄cedat. an in extraneis titius valeat feudū tranſferre. dic vt ſcripſi. ñ. in vſa. xxxiij. ſi q̄s ſimī feudū. ſup vbo alienauerit. in. q. l. Et q̄d noīe poſteritat⁊ itelligat. ibi vide ī. q. ſe. Impignorauerit. vide qđ le. ꝛ ſcpſi. j. ī pace. hec eſt par quā dñs. p. §. nullus xp̄ianus. ꝛ in conſtōe al's p̄agmatica. qm̄ digne regnat. ꝛ j. in vſa. clvij. nemī. v. nulli. in glo. i. ¶ Quero p̄mo ex ter^m an emphiteota ſine conſenſu dñi rem emphiteoticā impignorare poſſit. R̄ñ nō. ar. huius vſa. de hoc eſt caſus i dicto. §. nullus chri-

stianus. ⁊ in dicta pragmatica Sec⁹ ē de iure cōi. vt notat̄ in spe. ti. de iur̄ emphi. §. nūc aliqua. v̄. cxxij. q̄ritur ¶ Quero. ij. an emphiteota rē ēphiteoticā ꝑmutar̄ possit R̄o nō. ⁊ h̄ dño nō cōsentiēte. rō q̄ ꝑmutatio similis est emptioni. ff. de re. ꝑmu. l. ij. ¶ Quero 3o an emphiteota ip̄az rem legare possit sine licentia dñi. R̄o sic. ⁊ est rō. q̄ emphiteota dare p̄t sine licētia dñi sed legatū nihil aliud est q̄ donatio a testatore relicta. C. de p̄dijs curialiū. l. fi. li. x. ff. de le. ij. l. legatū ¶ Quero. iiij. an in re quā tenet emphiteota possit sine licentia dñi aliquē extraneū heredez istituere R̄o sic. q̄ heredem instituendo: nō vid̄r alienare. ff. de alie. mu. iudi. l. ex hoc edicto. §. alienare. In his tribus. q. s̄. ꝓrime scp̄t̄ ꝯcordāt. P. de sap̄. ⁊. P. boneti. in. c. potuit emphiteota. ex̄ de lo. ⁊ ꝯduc. vbi de huius materia latius vide ꝑ eos. De scd̄a v̄o q̄one vide in spe ti. d̄ iure ēphi. §. nūc aliq̄ p̄allegato. v̄. cxxj. De tertia. v̄. centesimo duodecimo. ⁊ de q̄rta. v̄. cxxiij. ⁊ dic vt ibi ¶ Quero. v. q̄d si emphiteota ludat rem quā tenz in emphiteosim. an dñs debeat h̄re laudim̄ ja. calbeti ī. l. ꝙ ait p̄tor. §. miles. ff. de his q̄ no. infa. in. q. ij. ī fi. determinat ꝙ sic. ⁊ bñ. q̄ alienatio est. q̄d no. Et de hui⁹ materia vide q̄d scp̄si. s̄. in vsa. ix. filius militis. in glo. ij. in. q. iiij. ⁊ in vsa. xxxiij. si q̄s suū feudū. v̄. ⁊ si ꝯdictum. i. q. vij. xvj. xvij. ⁊. xviij. Empare. ¶ Nota hic d̄ emparamēto baiulie. Et d̄ duplici empa reali. s. ⁊ v̄bali. ⁊ q̄d sit empara realis. ⁊ q̄d v̄balis. vide. s̄. in vsa. xxix. magnates. ꝑ ja. de mon. iu. q̄dq̄z ibi no. ꝑ ja. de vallesica. ⁊ me de huius materia. ¶ Quero iur̄ hunc vsam̄ an baiulia d̄ iure vsaticoꝝ sit res emphiteoticaria vel feudalis. dicas ꝙ baiulia est feudū. vt. s̄. in vsa. cvj. de baiulijs. ⁊ in vsa. cxlvj. si dñs. ⁊ hic ⁊. j. ī vsa. seq̄nti. ⁊ ꝙ dicta baiulia sit feudū. ita etiā no. per R. de arca. in all̄. vsa. cvj. de baiulijs. et ꝑ ja. de vallesica. s̄. in vsa. xij. baiulus interfectus. Quibus vsatic̄ in cathalonia stādu3 est vt. s̄. in vsa. lxxx. iudicia curie. ⁊ sic cessat ius cōmune. vt ibi cauet̄. ⁊ no. ꝑ ja. d̄ mon. iu. ⁊ me. ꝓ hoc fac̄ optime. necnō s̄m me est casus exp̄ssus. j. in curia barch̄. dñi regis Ja. i. §. jtē statuimus ꝯsilio p̄dictoꝝ ꝙ leges romane ⁊c̄. ¶ Quero. ecce ꝙ de tali baiulia feudali fit executio ⁊ vēdit̄ vl̄ forte baiulus vendit illā certo p̄cio. nū q̄d dñs direct⁹ dz h̄re tertiū dicti p̄cij a auāt. vel de ip̄o p̄cio tm̄. Dicas ꝙ ip̄e dñs p̄textu laudimij. seu foriscapij petere non p̄t nisi tertiā ꝑtem p̄cij. eiusdem baiulie. vt. j. in curia ceruarie dñi reg̃. P. iij. c. iij. jtē ne sup laudimio. i. R̄. cū ibi notat̄ ī v̄bo soluat̄ ꝑ Mathiaz castilionis. bñm̄ de gualbis. ⁊ franciscū ça sala. dicētes ꝙ dicta tertia ꝑs dicti p̄cij nō ē tertiū a auāt. nisi al's pactū esset inter ꝯhentes. s̄z reuera emptor rōne dicti laudimij tertiā ꝑtez ip̄ius p̄cij dūtaxat soluere tenet̄ absq̄z pluri. q̄d innuit clare text⁹ dicti tertij. c. jtez ne sup laudimio. in. i. R̄. Ex quo ꝯcludit̄ euidēter. vt dicit Sperans in deo cardona iur̄pitus. ꝙ dñs directus ip̄i⁹ baiulie feudalis iur̄. s̄. allata. c. iij. jtem ne super laudimio petere nō p̄t. nec ꝯsequi ab ip̄i⁹ emptore nisi solū tertiā ꝑtem p̄cij. q̄d fuit ⁊ est sexaginta librarū barch̄. ⁊ cui⁹ tertia ꝑs est ⁊ sunt. xx. libre. ⁊ nō. xxx. libre. q̄ sūt tertiū a auant. Cum in casu hoc penitus cesset. Et istius intētionis fuit dict⁹ Sperās in deo cardona p̄missis attentis. ⁊ fine p̄all̄. c. iij. ibi. ⁊ p̄dicta oīa ⁊c̄. vna cū kalendario constōnū ī dicta curia ceruarie editarū. saluo saniori ꝯsilio. ¶ Quero an fiat iniuria dño. q̄n res q̄ ꝓ eo tenet̄ sine cōsensu ip̄ius ipignoret̄. R̄o sicvt hic Si v̄o. v̄. ⁊ est scd̄a. ꝑs. Illuz ¶ Sic ergo nota ꝙ s̄m vsaticos nō cadit feudū ī cōmissuz ꝓpter impignorationē vt h̄. ⁊ no. s̄. ī vsao xxxiij. si quis suum feudum. in glo. vlti. Sic nec ꝑ cessationē pensiōis rei emphiteotice vel feudal̄. s̄z s̄uiciū duplicat̄. vt. j.

in vſa.ſeq̃nti. Sic nec p venditiõz ſine cõ ſenſu dñi factã. vt alʒ eſt de iure in feudo vt in li.feu.ti.de phi.feu.alie.p fre.l.im perialẽ.ꝛ in re emphiteoticaria. vt.C. de iuſ.emphi.l.vlti. Sed ſm vſaticos ſecꝰ vt in all'.glo.vlti.ſic nec cadit ī cõmiſſiuz an teq̃ nõ denũciet.vtſ.i vſa.xxix. magnates ſz dñs pt p eq̃li pcio retinere.vt ibi notaf ſup vbo ſine cõſenſu. ꝛ p me in dicto vſa. xxxiij.ſi q̃s ſuũ feudũ. ſup vbo alienauerit.in.q.xj. hodie vo ſup his puiſuz eſt.vt j.in curia barchõ dñi regis Ferdinãdi.c.vlt. Als eſcandels. ¶ Sed q̃ro quot modis ſi ue cauſ in cathalonia res feudalis.ꝛ em phiteoticaria cadit in cõmiſſiuz. dicas q̃ duobus modis. Primo ſi ſciẽter deneget dñi iuz. Nam eo ipo quo negat quis ſe ali quid in feudũ vel in emphiteoticũ tenerꝫ ſi qõ ius in feu.vel re emphiteoticaria ha beat: illud amittit. vt notãt doc.ꝛ antiq̃ ſapientes. Scõo ſi ſciẽter in fraudẽ dñi p alodio res feudalis vel emphiteoticaria vendaf ſiue alienetur. qõ menti tene. R. de arca. Idem bͬtrãdus de ſeua. viõ quod no.p ja.õ mõ.iu.ſ.i vſa.pall'.xxix. magna tes.in glo.nõ ergo.v. item in eo. Bñõ põ te de li. Spantis in deo cardona. ſil'evbũ ſcpſi.ſ.in dicto vſa.xxxiij.ſi quis ſuũ feu dum. ſup vbo alienauerit.in.q.xlviij. Et adde ſup materia huius glo.qõ ſcripſi.j.i vſa.pr. in glo.añpenl'.ꝛ penl'.ꝛ in vſa.clj. Si quis acceperit.in glo.iij.

Senior. cl. Cas ſus. Baiulus vel ruſticꝰ do mino ſuo in neceſſitate po ſito ſuũ ſeruitiũ vel adiuto rioriũ denegare non debet Contra facieti pena dupli imminẽte.h.d. ¶ Nota pmo vt in ſummario. ¶ Nota.ij.q vſaꝰ.iſte nõ diuidiꝫ ſed ſuſpenſiue legiꝫ. ideo pũctua eũ bene.ꝛ ſic hẽbis ſanũ ipius intellectũ vide tertũ. Senior.i.dñs. Neceſſitate. viõ qõ le.ꝛ ſcripſi.ſ.in vſa.xxxv.q̃ viderit. ī gl. iiij.ꝛ.j.in vſa.clvij.nemi.in glo.ſup verbo obligare. Baiulo. ¶ Nota q̃ baiulia pro feudo habeꝫ. vt hic. vide cõcor.ſ.in vſatiẽ. primo. quas ibi ſcripſi ſup verbo empa rare.i.q.i. ¶ Quero q̃d ſit feuduz. dicas q̃ feudũ eſt bñficiũ alicuius rei inueſtitura interueniente ſic cõceſſe. q̃ dñium penes pcedentem remaneat. cuius occaſiõe re cipiens ꝛ ſucceſſor pcedenti dño ad id qõ conuentũ eſt ſiue actũ. aut feudi natura req̃rit. ſm diuerſarũ regionũ cõſuetudiez obligaf. deficientibꝰ tñ illꝰ obligaf ad id ad qõ ius cõmune ipm obligat. Adde qõ ſcpſi.ſ.in vſa.xxxiij. Si quis ſuũ feudum in glo.iiij.in nota.i.ꝛ in.q.v. ¶ Et q̃ ſint illa q̃ feudũ req̃rat. dicas q̃ his vſibꝰ cõti nẽtur. Incolumẽ.facilẽ.tutũ quoq̃.poſ ſit.honeſtũ. Utile.conſiliũ.fide dabit au xilium.auxiliũq̃. Incolumẽ.i.ne ſit ī dãpnũ dño de corpe ſuo. Facilẽ.i. ne qõ dño facile eſt:reddat ei difficile. Tutuz quoq̃ i.ne ſit ī dãpnũ dño õ ſecretz ſuis. Poſſit i.poſſibile:ne illud reddat dño ipoſſibile: qõ poſſibile erat. Honeſtũ.i. nõ faciendo loq̃ndo.ſcribendo.ꝓſentiendo. vel alʒ ali quid ꝓtra famã dñi facere. Utile.i. ne ſit in dampno de iuſticia vel rebus ſuis. Cõ ſiliũ.ſ.lingua ſua.ꝛ ope ſuo. Auxiliũ.ſ.de rebus. Probanf hec in li.feudoꝝ ti.õ forma fideli.c.i.ꝛ xxij.q.v.c.õ forma.ꝛ p no ta.per odo.in ſum.de feu.ti. q̃d ꝓſtituaf ī fidelitate.ꝛ per me.ſ.ī vſa.cxv.tutores.v. ꝛ ſint hoies.ſup vbo.ſalua fidelitate.i no ta.i. Tñ hijs nõ obſtãtibꝰ vaſ.pt ius ſuũ a dño in iudicio repetere.ꝛ etiã oim ſuoꝝ ar.eꝛ de iureiuſ.c.petitio. Non tñ debz p alijs eꝛneis dño opponere.alʒ ingratitu dinẽ nõ vitabit.eꝛ de poſtula.c.ſi. vide qõ ibi no.qõq̃ ſcpſi.ſ.in vſa.cxxxij. Cõſtitue rũt igiꝫ.in glo.iiij.in.q. quero an dñs ꝛc. ¶ Quero q̃d ſit emphiteoſ. dicõ bͬ.ꝛ alijs huiꝰ materiã tangẽtibꝰ. vt ſcpſi.ſ. in vſa. pri.in glo.iij.ꝛ.j.in vſa.clviij. ſtatuimus ſup vbo.vel ſtabilimẽtũ ¶ Quero an ppt

felloniã dño cõmiſſam poſſint ꝓuari here
des feudo. Dicvt no. in. l. oñimodo. C. de
inoffi. te. ⁊ in. l. manumiſſus. C. ō libtis
⁊ eoꝝ li. De materia feudi vide qō no. per
glo. ⁊ bar. in. l. etiã. §. ſi qs. ff. de ſenato. ⁊ i
l. i. §. cũ patron⁹. ff. de offi. ꝓfec. vr. et adde
qō le. ⁊ ſcꝑſi. ō. i vſa. ꝓri. Seruicio. ¶ Que
ro an baiulus vel vaſ. ꝛ dñz in nõ faciẽdo
ſeruitiũ. vel in nõ dãdo ptãtem ꝓſcribere
poſſit. ℟o nõ. vt. ſ. i cõme. P. alb̃ti. c. xiiij.
vaſallus ſiue caſtlanus nũq̃ ꝑt ⁊c. ¶ Que
ro an in qb⁹ vaſallus ꝛ dñz ꝓſcribere poſ
ſit. ⁊ qñ non ꝑt. vide in dictis cõme. c. xv.
Et ſuꝑ materia ꝓſcꝑtionis vide latiſſime
qō le. ⁊ ſcripſi. ſ. in vſa. dvj. oẽs cauſe. ꝑ to
tum. Nõ neget. ¶ Quero. nunq̃d dñs ꝑt
hoĩbus ſuis indicere aliqō ſuitiũ vel col
lectã. ⁊ vid̃r q̃ ſic: vt hic. exquo dñs habet
nec̃itatẽ. Sz forte loq̃tur ꝺ vſa. in ſeruitio
qō homo debet facere dño ſuo. vt. ō. i vſa⁰
xxxiij. qui fallerit. ⁊ in vſa. xxxv. qui vide
rit. ⁊ hoc rõne feudi qō ab eo tenet. vt hoc
innuit hec lr̃a cum dicit. ſuũ tenente ⁊c.
alꝰ ei nõ teneretur. niſi ꝺ ſuitio ꝓſtituto.
vt. ō. in vſa. xxiij. Omnes homies. i. i glo.
ordinaria. q̃ incipit. ar. q̃ vbi ſuiciũ ⁊c. et
dicto vſa. xxxv. q̃ viderit. ꝺ. ſed ſi ſenior. in
homibus qui nihil tenẽt ꝑ domino. Di
co q̃ loq̃tur hic vſaticus ſed habẽt domi
cãliũ in territorio ipſius. ⁊ ſic ſubſunt iu
riſdictioni ſue. Tu vero dic q̃ immo loq̃
tur etiã in ꝓꝓrio ſuo homine ſolido ⁊ af
focato pari modo. ⁊ hoc notat ibi cum di
cit. vel in ſuo homine. ⁊ ſic gñaliter loqui
tur vſa. hic. ⁊ ita teneas. Nam verba cum
effectu ſunt intelligenda. vt extra de cle.
non reſi. c. relatũ. cuz ſuis ſimilib⁹. Sũt
tamen aliqui caſus ꝺ iure in quibus do
minus poteſt collectam exigere a ſubdit̃
quos habes vt notat hoſti. in ſumma ti.
de immu. ec. §. a quibus. Primus eſt in
neceſſitate vt hic. Vel quia emptionem
fecit. vel quia captus eſt. vꝫ quia filiã ma
ritauit. vel quia miles factus eſt. vel q̃ ad
principem iuit ꝓ ſuis negocijs. vel alꝰ
expenſas intollerabiles fecit. vel eſt dam
pnatus. vel nimis obligatus. vel non ha
bet quid comedat. vt. ō. in vſa. xxxv. qui vi
derit. ⁊ huiuſmodi quãdo ex iuſta ⁊ neceſ
ſaria cauſa indiget. Secus ſi ꝑpter ꝑdi
galitatem ei hmõi cõtingerẽt. ex̃ de cõſu.
c. penul. v. q. v. c. non omnis. Nec vã ſi do
minus habet hec ex conſuetudĩe. alꝰ ad
ſolum principez hoc expectat. C. ꝺ auro.
coꝛo. l. vna. li. ꝛ. C. de ſta. ⁊ imagi. l. vt vꝛu
tum Et hoc credo q̃ poſſit ſubditos colle
ctizare ꝑ filia maritãda. niſi ſit diues q̃
poſſit onus ſuppoꝛtare. ff. ꝺ mu. ⁊ ho. l. et
qui oꝛiginem. cum glo. in feu. q̃liter vaſ.
iu. ha. c. vno. ⁊ C. ꝺ ſa. ſan. ec. l. ſancim⁹. i.
Adde qō ſcꝑſi. ō. in vſa. liij. De alijs nãꝯ
ruſticis ſuꝑ verbo baccalarij. in. q. penl̃. ⁊
vlti. ꝑ hoc facit qō notaꝝ per Roffre. in li
bello ſuo ciuili. ti. forma ſacramẽti qō ꝓ
ſtat q̃lib̃z vaſallus. §. iſti ergo vaſalli. ⁊c.
¶ Et nota qō bene. ō. eſt dictũ q̃ oñi iure
iuſta cauſa ⁊ nec̃aria eſt excepta. ſ. q̃ dñs
poteſt ſuis hoĩbus collectã ĩponere ¶ Sz
que poteſt eſſe cauſa iuſta. dico q̃ tãet ſã
ſupꝛa ſcripſerim ſm hoſti. iuſta cauſa eſt
litigium. magna emptio. longa pegrina
tio. ⁊ que libz iuſta paupertas. ar. ex̃ ꝺ do
na. c. apoſtolice. de reli. do. c. ij. xvj. q. i. c. ⁊
tꝑoris. ⁊ ꝺ cenſi. c. cũ ap̃lus. hoſti. i. c. vno
§. vlti. ꝟ. vtrum autẽ. ex̃ vt eccleſia bene. ⁊
archiꝺ. in. c. ꝑſenti. de offi. oꝛ. ſuꝑ ꝟbo cau
ſa rõnabili. li. vj. ¶ Nota ſcõ q̃ in ſex te
nẽtur vaſalli comitũ vel baronũ ſeruire ⁊
obedire dominis ſuis ꝑpter feudum qō
ab eis recipiunt. vt notat B⁹ in ſpe ti. de
feu. §. i. ante finem. ꝟ. ⁊ nota. Pro hoc fa
cit quod notat ipſe Roffredus i loco vbi
ſupꝛa. ¶ Sed pone. dominus ſiue ſit no
bilis. ſiue miles habebat duo caſtra. In
vno ſoluebatur pedagium. in alio non.
Nunquid poteſt tranſferre ipm pedagiũ
de vno caſtro ad aliud. Rñdeo non. ĩmo
eo ipſo debet amittere ius pedagij. facit

ad hoc optime.c.ml'tor in fi.ex de iude. Vide qd de vectigali siue pedagio scripsi s.in vsa.cvj.d baiulijs. v. baiulias.in.q. xv.⁊ in vsa.cxiiij.hoc qd iuris est sctōr.in glo.fi.v.expeditus ibi cum dic.xviij.quia noua vectigalia ⁊c.

Si qs acceperit. clj. Casus. Accipiēs hoīem alterius in sui custodia cōtra dñm suū illuz defendere nō dz.h.d. Non diuidit.vide tex.necnō qd le. ⁊ scripsi.s.in vsa.cxx.in baiulia.⁊.j.in pace.āno dñi in pn.§.qd hominē.⁊ in secunda curia barch.dñi regis Ja.ij.c.xvj. Itē cū quilibet sit ⁊c.Et in curia montisalbi eiusdem dñi regis.c.iij.Itē ad supplicationē ⁊c.Si qs.¶ Quero.nunquid vsa.hic habet locū in omībus psonis:taz femineis q̄ masculis.hoc est dicere:an sub h̄ verbo.si qs.contineat si qua.sic q masculinū cōcipiat femininū.vide plene p chi.ī l.quicunqz.C.de sui.fugi.⁊ per arch.i.c. si qs suadente.xvij.q.iiij.Et adde qd scripsi.s.in vsa.cxxxv.Si qs seniorē suū.⁊.j.in vsa.clx.in glo.ij.Censum.¶ Quero qd vocetur census.dic vt scripsi.s.in dicto vsa. cxx.in baiulia.sup verbo censum.in.q.j. Et ibi est diffinitio census sm hosti.⁊ pe. bo.vnde dicit Roffre.beñ.q hui⁹ diffinitiōem sic faciūt magr̄i cañ.⁊ hoc p.c.quesituz.i.q.iij.licet ipa diffinitio in canoñ. expressim nō habeat sm eū.de hoc plene no.in libello suo iurz canonici.ti.de cēsi. ibi videas.Nā ibi dicit q census in iur̄ ciuili sic diffiniri pōt.Census est q̄daz p̄statio:q̄ a psona seu predijs pcipit.qd proseq̄re vt ibi ponit.jta notat archi.inpall'.c.q̄situ.¶ Quero.Pone:sum in possessiōe p̄scribēdi censuz cōtra te illa prescriptio adhuc ꝯpleta nō est.nūquid tu ppria auc̄te poteris illū mihi subtrahere. Rñdeo nō. vt ex de elec.c.querelaz.¶ Queror Pone ī quieto te sup aliquo censu.qua actz.poteris agere cōtra me.ne amodo inq̄etē te super illo censu.dic q negatoria p quā petitoriū intēptat:qr negabis mihi te teneri ad illuz cēsuz.sil'e ex de cā pos.c.cū eccl'ia. ¶ Quero pone q tu agas petitorio iudicio intēptando negatoriā ꝯtra me.pendente judicio sup negatoria.venit dies solutionis:nūquid mihi erit faciēda solutio Respōdeo sic.quia judicio pendēte nō est aliqd jnnouādum.nec pturbāda alicui possessio.extra.vt li.pē.c.ecclesia.xvj.q.iiij.c. volum⁹.pe.bo.in.c.puenit.ex de censi.in hoc cōcor.hosti.in sum.ti.de cēsi.§.qs census.v.qd si pendēte. ¶ Et nota q subtractio siue nō solutio pensionis siue census habet p spoliatiōe.vt pbat in dcō.c.querelam.⁊.C.de prescrip.xxx.an.l.cū notissimi.§.pl't.⁊.l.se.in fine. ¶ Nota scdo.q eo ipso q quis inhibet iure suo vti:⁊ cessat ī hibitus vti.puatus dr sua pos.vt litz.pen. c.a mēoria.⁊.ff.de no.op.nū.l.de pupillo §.meminisse. ¶ Sed pone ticius sub dominio ⁊ alodio alicuius tenet quēdaz cāpum siue fundū terre.Tractu tēporis dictus campus seminatur per.d.de frumēto seu blado.de voluntate dicti ticij:qui domino alodiali per non modicos ānos censum solituz soluere cessauit.Tempore vero messium idem dñs dictū censum sibi soluere cessatuz.vt predicitur petit a dicto d.allegans q in ipso frumento seu blado est potior in iur̄ seu preferri dz ratione dicti census sibi debiti.q̄ ipe.d.q eū seminauit.⁊ cuius labore dictum frumētum fuit pductū.q̄ritur quid iurz.Et ē dicendum breuiter dñm alodialez fore p̄ferendum:⁊ censuz esse priorem.quoniam dicit tex.legis q potior est causa tributorū:in qua tacite omnia bōa sunt obligata.vt est text⁹.in.l.i.C.si ppter publicam pensitatiōem.⁊ text⁹ q exp̄sse cū glo.itelligit de censu in.l.i.C.in qb⁹ cau.pig.vel ypo.taci.ꝯ.Preterea in obligatiōibus pignor.vel ypo.q prior est tp̄re.potior est iu

re.vt in rla.q̃ prior.ꝺ reg.iuſ. li.vj.fac̃ tex. in.l.diuerſis.C.q̃ po.in pig.ha. Sz prior eſt obligaº dñi alodialis q̃ ſeminãtz. gº. ꝛc. Jtẽ abſq; terra bladũ non potuiſſet ſeminari nec frumentũ ꝓduci.igr̃ prior eẽ dz dñs alodialis dcẽ terre.arº.l.interduz ff.q̃ po.in pig.ha. Sz cõtra.ff.fa.her.l.fũdus q̃.i. ℟.in fi.vbi ꝺr.q; nlls caſus eſt in quo erpenſe facte in fructib9 nõ deducantur. Cũ aũt fruñtuz ſeu bladũ in cãpo ſeminatũ inter erpenſas cõputeſ.igr̃.ꝺ.ſeminator dz preferri. Quid dicẽduz. dicas q; ibi hz locũ in quocũq; creditore cui ꝑ ferendus eſt talis ſemiator. Jn dño autez directo eiuſdẽ cenſus mimc: ꝓpter cẽſus ꝑdicti annexitatẽ quã hz glebe terre: ꝛ oſſibus dñi directi. Ideo q; preſtatio dicti cenſus acceſſoriũ eſt. ꝛ campus ꝓncipale. Et ſic acceſſoriũ naturã ſeq̃tur ſui ꝓncipalis. vt.ff.de reg.iuſ.l.cũ ꝓncipalis. ꝛ.l.nihil dolo.§.cũ ꝓncipalis. ꝛ eẋ de do.inẽ virũ ꝛ vxo.c.de prudẽtia. ꝛ i rla. acceſſoriuz. de reg.iuſ.li.vj.q̃ in nro caſu ꝓſus infallibilis eſt. ideo cõcludiſ dñm preferendũ foze in dicto blado. ꝓiura ꝓ hac pte allegata. Frãciſcus de roma. Idẽ Bº de vallelica. ¶ Pone tici9 plurib9 obligatus ẽ creditoribus cui9 obligatiõis ꝓtertu bona ſua ad creditoꝝ inſtãtiã executanſ. actñ dñi alodiales rõne cenſuũ ſibi de tẽpore effluxo debitoꝝ executiõi ſe opponũt. aſſerẽtes nõ ſolũ ſup eoꝝ alodio. ĩmo ſup alijs bonis: iꝑos foze tꝑe pores creditoribus ꝑdictz. dictz vo creditoribꝰ hꝰ diffitentibus. Queriſ q̃d iuſ. Rñdeo q; in preſtatiõibus dcõꝝ cenſuũ dñi alodiales ſtz priores tꝑe ſup eoꝝ alodio tm̃. Non in alijs bonis emphiteote niſi oñdãt emphiteotã ipa bona eis ꝓtecaſſe ꝓ eoꝝ cenſu expreſſe. Quinimo hñtes ꝓthecas eis ꝑferunt in illis. ꝛ etiã q; alicq; doc. tenuerunt q; dñi directi tm̃ pñt agere cõtra emphiteotã actz. ꝑſonali. vt ponit ſpe. ti. de locato §. nũc aliqua. v. 90. q. ꝛ P. ia. in ſuo libello. ti. iiij. de actiõe in rẽ ꝓ re emphiteotica q̃ cecidit in comiſſuz. §. dñs dedit prediuz in emphiteoſim ꝛc. Et ſic iſto caſu dicũt bene dicti creditores juſ nota. ꝓ dy. in regula ꝓuilegia. de reg.iuſ.li.vj. ꝛ ꝓ chi.ĩ.l. de reb9. C. de dona. ante nup. Et de cõſuetudine tm̃ obſeruaſ. q; dñi ſup eodẽ alodio ſunt ꝓores tꝑe. ꝛ nõ ſup alijs bonis: niſi al's oñderint illa eis expreſſe obligata fore vt dictũ eſt. bñ9 lunes. ¶ Pone vlteri9 tici9 vendidit ſiue arrẽdauit ad certũ tꝑs dñico cenſus: ꝛ reddit9. quos recipit ĩ termino alicui9 caſtri Jnteriz vo dñicus deceſſit: q; nõnullis creditoribꝰ obligatꝰ erat ſic q; ad iꝑoꝝ inſtãtiã de bonis dicti defũcti executio fit gñalis. req̃rente in dictis bonis graduari: iuſ tꝑis prioritatẽ. ꝛ iuſ potioritatẽ. dict9 vo tici9 aſſerit bõa ipi9 defuncti dictz nõ ſufficere creditoribus. Queriſ an reddit9 ſiue cenſus ꝓ ticiũ venditi dicto defuncto: q; ad huc reſtãt ad colligendũ. nec fuerũt ꝓ ipm defunctũ collecti. debeãt ipi ticio aſſignari. ꝓ reſta ꝑcij ſibi debita. vel ſaltẽ vſq; ad cõcurrentẽ q̃titatẽ. lz aliq; de dictz creditoribꝰ eẽnt iꝑo tꝑe pores. Et credo q; ſic. qm̃ ipe tici9 ꝓ reſta dicti ꝑcij eſt potior: ꝛ dz preferri ĩ re ꝓ eum vẽdita ceteris creditoribꝰ: etiã prioribus. Preterq̃ vxor. Sic determiat. ꝛ hz ꝓ expedito jo.fa.inſti.de re.diui.§. vendite. vbi ipe ſic q̃rit. aliqs vendidit rẽ q; erat obligat9 plurib9 creditoribꝰ. nunq̃d ꝑfertur oñib9 alijs creditoribus in re vẽdita. Expeditũ eſt q; ſic. preterq̃ vxor: vt notat Bº. in ſpe. ti. de ſolutiõibꝰ. v. q̃d ſi primo Bñ9 lunes ꝑdict9. ꝛ ita ego jac̃. marq̃lles vt decanus valleñ. ſniam in qõne q̃ de facto inſurrexit ĩ executiõe B. de aq̃ cenoſa q; pref bp reri. cui jobes lull ciuis barcꝫ. arrendauerat ad certũ tꝑs reddit9 regales de villa maiori. diocz. barcꝫ. qui ĩ hoc qꝫ de ipis ad colligendum reſtabat. non obſtãtibus ꝓoribus creditoribꝰ ꝑdictz. ꝓ rata precij ſibi debiti. ꝓ me fuit graduat9

p iura ⁊ doc. pdcōs ī villa granullarioꝝ. ī
āno dñi. M. cccc. decīoseptīo. qđ nota bñ.
¶ Quero vltīo q̄d si layc⁹ fac̄ censuz eccle-
sie. nūq̄d si nō soluat poterit corā ecclesia
cōueniri. ⁊ videt̄ ꝙ sic: qꝛ in corꝑalib⁹ so-
la cōtradictio vel cessatio ꝑ spoliatiōe hr̄
sm īno. in. c. q̄relā. ex̄. de elec̄. Tu dicas ꝙ
si dicat se nolle soluere. vel nō debere. tūc
p̄t possessorio coram eccl'iastico cōueniri.
Si v̄o dicat se debere soluere: sz nō posse.
tūc nō spoliat. ⁊ sic hz corā suo iudice con
ueniri. nā in spoliatiōe necessari⁹ est dol⁹
siue sint res corꝑales siue īcorꝑales. ff. de
vi. ⁊ vi. ar. l. i. ꝑ h̄ vide in sil'i qđ scp̄si. s̄. in
vsa. xcvj. Laudauerūt. sup v̄bo iudicatit.
in. q. viij. Et ꝑ quē modū tūc formet̄ libel
lus. vide ī all'. c. q̄relā ꝑ jnno. ⁊ ꝑ cōpostell'.
De materia v̄o census. vide qđ scp̄si: s̄. in
vsa. cxx. in baiulia. sup v̄bo censuz. ⁊ ī vsa
tico. cxxxiiij. Si ille q̄ pliuiū. super v̄bo ⁊
treuga post p̄n. ⁊ in vsa. cvj. đ baiulijs. v̄.
baiulias. ī glo. i. in. q. xj. vbi etiaz vide de
emphiteota ⁊ vasallo latissime in. q. vj. et
vij. Nō debet. Necessitatē īportat. ꝑ h̄ vid̄
qđ remissiue scp̄si. s̄. in vsa. cxix. solidos su
per v̄bo nō debēt. Manutenere. ¶ Nota
quē nō teneri defendere aliquez cōtra iu-
sticiā. ergo. cū iustitia sit. Nā iusticia est vt
dic̄ Tulli⁹ v̄t⁹ cōseruatrix hūane societa-
tis. Et adde qđ scp̄si. s̄. in vsa. xciiij. qꝛ iu-
sticiā in glo. ij. cū suis remissi. Seniori. i.
domino.

Astrum. clij. Bre
ue est: ⁊ nō summat̄. ¶ Que
ro quot ⁊ q̄ sunt iura castri.
Et que debet castrū termi⁹
natū hr̄e. Dic vt le. ⁊ no. ꝑ ja. de mō. iu. et
ja. de vallesica ⁊ me. s̄. in vsa. cxiiij. hoc qđ
iure est sctōꝝ. ¶ Quero q̄ ⁊ quot st̄z neces-
saria in castro oꝑando. ⁊ in alijs sibi ne-
cessarijs ad stabilimētū eiusdē castri. Di-
cas ꝙ de castro oꝑando. nec de alijs gñal'
regl'a tradi pōt. qm̄ opus vniuscuiusq̄z ca
stri hz sm sitū loci marīe ordīari. Sed ⁊
his q̄ st̄z necessaria ad stabilimētū castri
tp̄re obsidiōis vel fortissime guerre. ⁊ mu
tū vicine. fuerūt hic aliqua scp̄ta de his ⁊
ab exp̄tissimis in talib⁹ vel sil'ibus didic
ta fuere. atq̄z visa. qm̄ multa victualia e
arma multa. ⁊ garnimēta. ⁊ oēs appara
tus camere ⁊ coq̄ne debēt ibi poni in ca
stro. s. a sapi ētibus hoībus atq̄z scuta ⁊c̄
¶ Verū tn̄ ad castrū stabiliendū sunt val
de vtilia atq̄z etiā apta: q̄ diuturnitas tē
poris cito nō ꝯsumit. Dū tn̄ cōuenientia
modo seruiētia. veluti pip. oleū. acetū. et
siricū. siue seda ad cordas balistarū faciē
das. Et sal lapideuz vt est sal cardoñ. ⁊ de
ānonis q̄ magz durāt. sic̄ miliuz ⁊ melta
⁊ glandes durāt multū: si coquant̄ in aq̄
⁊ postea siccent̄ ad solē. Et de lignis: tā ad
medelā: q̄ ad opus ignis q̄ magz durant.
sic̄ oliua. pin⁹ ⁊ bux⁹. ⁊ quercus. ⁊ abies.
⁊c̄. Itē debēt ibi mitti multuz ferrum in
massa: ⁊ multū canabū ⁊ mlta lana sicci
da: ⁊ mlta stopa. ⁊ multi pāni linei. tā ne
ui q̄ veteres ad opus vulneratoꝝ. ¶ Itē
sit ibi medic⁹ cirurgic⁹ cū oībus īstrumē
tis arti necessarijs. ⁊ cū vnguētz. ⁊ empl
stris. Et balistari⁹ cū instrumētz arti ne
cessarijs. Et carpētari⁹ cū instr̄is suis. E
mgr̄ lapidū cū instr̄is suis. Et architect
cū instr̄rs sibi necessarijs. si fieri p̄t. ¶ It
sit ibi multa seda ⁊ mlta cera: ⁊ mlte lan
terne: ⁊ multa ferra q̄ excutūt ignē a lapi
dib⁹: cū om̄i suo apparatu. ¶ Itē sint ib
mole manicales: ⁊ q̄dā molendina cū tri
gis ferreis q̄ molūt multa ānona cū viri
b⁹ paucoꝝ hoīm. Et fochalquitra. e foch
grezech ⁊c̄. ¶ Itē mel ⁊ saginū et lardum
⁊ mastech. Et sit ibi multa pix. ⁊ mlte co
de. ⁊ mltū plūbū. ⁊ mlte cathene. Et sin
ibi dom⁹ subterranee. jn q̄bus stēt ibi re
hui⁹ oēs tute. Et oīa victualia sint ibi sa
ua ab ictibus trabuqueti. et fundibilis
⁊c̄. Et sint ibi receptacula in quibus ho
mines se recipiant in aduentu lapidum

ab ingenijs proiectoꝝ. ¶ Et illi qui insta
bilimẽto erunt missi: siue fuerint milites
siue pedites sint magri armoꝝ. vl scho la
res puecti. vt repẽtores nõ sint scholares
noui. ¶ Itẽ oẽs baliste tã eris alis hee que
cũ turnis habẽt pari. ꝙ alie habeãt suos
apparatus ⁊ sibi cõueniẽtes fm magni
tudinẽ ⁊ fortitudinẽ carũ. Et ferra sagit
tarũ put debet sint bñ facta. q̃dam ad in
uadendũ cupraces. q̃dã ad inuadendum
scuta: ⁊ loricas. ⁊ q̃dam ad rumpendum
perpunta ⁊ tendas. ⁊ pauẽllones. Et cõ
muniter hoies multũ armati. quos voca
mus in terra nra sagittas carniceras. Et
oia ista ferra sint bene astata. fm modu
⁊ formã balistarũ. ⁊ aste sint recte ⁊ bene
empenate. ¶ Itẽ sint ibi multa coria ad
opus sotulariũ. ⁊ ad opus istrumẽtoꝝ pa
rãdoꝝ ad defensiõem. ¶ Itez caueat dñs
castri ꝙ illi q̃ ad stabilimẽtũ castri fuerĩt
ab eo electi sint amici. ⁊ pactati sui. qz va
salli regis defuerũt eũ in bello: ⁊ fuit vict⁹
qz semp terruerat eos oppressos. ⁊ dispac
tatos ⁊c. ¶ Qua ppter debet sibi cauere
dñs castri. ꝙ q̃libet de p̃dicto⁹ vir⁹ sit natu
ralis suus. aut alũpn⁹. aut sanguine⁹. vel
donis aut auxilijs. vel q̃busl̃ibet benefi
tijs obligat⁹. aut cõcordi vel amicabili vi
cinitate familiar⁹ ⁊ dilect⁹. aut ꝙ sint si
bi missi ⁊ cõmodati a talib⁹ psonis. ꝙ p
inde sint. ac si essent naturales sui. Dixit
enĩ Cesar augustus in itroitu belli cõtra
põpeyñ Armem⁹ ne veniat roman⁹ potẽ
tia. cuius sic ducis. aut empti nũero vult
sanguinẽ quisꝙ barbar⁹ esperijs magnũ
ꝓponere reb⁹. Postea dixit. Sz mea for
tuna meoꝝ pmãsit manibus. quoꝝ mea
galea teste tot fecẽ bella. ⁊c. ¶ Itez caueat
ꝙ nõ mittat ibi aliquos inuitãtes: seu in
uidentes sibi adinuicẽ publice et aperte.
¶ Itẽ caueat sibi vt non mittat ibi hoies
sedicioſos: ⁊ rixosos. vel dedignãtes man
dari seu castigari. Itez non ponat ibi h̃
mines ociosos ⁊ mollib⁹ assuetos. ¶ Itẽ
nõ sint ibi tarilli: nec tabule: nec squaq̃.
qui trahũt hoies ad pigritiã: ⁊ incitãt ad
rixã: sed ludãt cũ balist⁹ trahẽdo ad signũ
⁊ ludãt proiciẽdo lanceas: atꝫ dardos.
Lãcee. dardi. ⁊ baliste. ⁊ cetera arma. cũ
q̃bus ludant sint ꝓpria dñi castri. ad h̃ vt
nõ dubitẽt arma sua propria deuastare.
¶ Itẽ sint ibi romãcia. ⁊ libri gestoꝝ. vi
delicet Alexandri. karoli. ⁊ Rollandi. ⁊
Oliuerij. ⁊ de vduno. de ancellino lodau
cer. ⁊ de ocouel. ⁊ de bechon. ⁊ de Comes
de mancull. ⁊ librorꝝ magnorꝝ. ⁊ nobiliũ
bellorꝝ ⁊ prelioꝝ q̃ facta sunt in hyspania
Et de his animabunt̃ et delectabuntur.
¶ Itẽ caueat dñs castri: ꝙ ille quẽ posue
rit sup oẽs alios sit hõ nobilis gñe et ani
mo. ⁊ ideo ꝙ ceteri nõ dedignent̃ esse sub
eo. ¶ Itẽ sit ille doctus ⁊ assuetus mag
nis ⁊ arduis actibus. ⁊ in nccitatibus et
strictur⁹. ⁊ sciat apte mãdare. ⁊ placite ca
stigare. ¶ Itẽ si sunt centuz necessarij ad
castrũ defendendũ. treceni debent ibi po
ni. si obsides sperãt futuros. ad h̃ vt cessã
tibus infirmis aut vulnerat⁹ possint sat⁹
sufficere ad defendendũ. ⁊ ppter ingenia
parãda: ⁊ trahenda si ibi fiãt. Et ꝓ mur⁹
faciendis: aut reficiẽdis ⁊ marie p hoc ne
ipi de obsidiõe lassarent ipos pugnaz eis
cõtinuã inferendo. ¶ Item nõ ereant vl
tra gurrides seu liçes ad agendũ ꝓflictuz
seu fazendã cũ illis de obsidione: qz plus
nocet obsessis vna plagua. vel moꝛs vni⁹
ꝙ obsidẽtibus centũ. ¶ Itẽ ⁊ qz plura ca
stra sunt amissa: qz illi de stabilimento ca
stri eribãt ad conflictũ: seu ad fazendã. et
illi de obsidiõe ponebant sciter ipos ⁊ ca
strũ. ⁊ erãt ibi mortui seu capti et castruz
amissum. ¶ Itẽ nullus hõ seu mulier in
tret castrũ. q̃uis afferat cartã vl engenia
vel veniat interrogaturus: vtrũ eũ velint
retinere ꝓ seruitore. vel tanꝙ veniens ad
eos dispectat⁹. ⁊ tanꝙ conq̃rẽs de aduer
sarijs dñi castri. vel interrogatur⁹ vtrũ tl'is
homo vel mulier fugierint ad ipsos. vel

vtrū velint tales res emere. si eas afferāt. vel quacūq; occasiōe veniāt. qr ibi prefatis modis veniūt baratatores seu exploratores: quos vocam⁹ in terra nr̄a espies. ¶ Jtē si obsidio ibi fuerit. vel spaf in breui rētura. nō exeat locu tū aliqs de castro cū aliquo de obsidiōe: seu etiā cū consanguico vel amico suo: nisi alcaudus castri. vel socius alcaudi. quos alcaud⁹ crediderit audiāt oīa: quecq; dicta fuēr ei. Nec recipiat aliqs cartā ab aliquo sibi missaz sine licētia alcaudi q̄ fatiat legi coz̄ se dictā cartā. ¶ Jtē guayte seu vetle nō exeāt ex̄ castrū nec p lignis a portādis. nec in a quo modo alio. ¶ Jtē eligant̄ de fidelioribus. qui bini quater in nocte excitēt. et refoueāt dictas vetles. ¶ Jtez caueāt sibi illi de stabilimēto: ne respondeant simul ad oīonem. q̄ fit in castris in introitu noctis. i. ī crepusculo. quā oīonez nos vocamus in terra nr̄a bebeay. qr ī gñali vociferatiōe oīm possent ppendere illi de obsidione diminutiōem eoz̄ p infirmitatem vel vulnera. vel p mortes. ¶ Jtē sint muri castri alti valde: z lapides minuti. vltra numerū sup muros. qr pisciēdo dictos lapides minutos defenduntur muri miro modo. s. qr scale nō pñt firmari sup dictos lapides minutos. nec man⁹ hoīm ascendere possent supra muros. ¶ Jtē sint ī dicto castro culimia apta in loco tuto ab ingenijs. z loca ad colūbos simil'r. ¶ Jtem sint ibi orti in q̄bus possent esse caules et pori. z cepe. aut ad min⁹ allia. mēta. saluia. z petrocillū. z celiādrū. z herbe medicinales. ¶ Jtē sint ibi dom⁹ in quib⁹ arma. z garnimēta stabilimēti stēt salua in loco cōuenienti. z mūdo. Et dicte domus sint bene ſuate cū clauibus. jta q̄ illi de stabilimēto non possent intrare nisi insimul cū alcaydo. qū necessitas incubuerit qr si dicta arma: z garnimēta starēt in loco cōi: cito essent destructa z pdita. z inuetrata ꝓpter hoies in mirādo. z tēptādo. z discooperiēdo z ludendo. z reuoluendo tractarēt ea tota die. ¶ Jtē sint tibi canes bene vigilātes: z anceres. z pauones ponātur in locis p quos facilius pōt ascendi ad castrū. Et sint ibi vites: quia si forte vue nō venerint ad maturitatē ꝓpter altitudinē z frigiditatez loci habebif inde aggreste. Sed dicte vue nō plantent̄. nec mittant̄ circa muros castri. ¶ Jtē sint ibi bade z maxie in tp̄e nubiloso. Et si nebula multū aspissa fuerit erūt dicte bade. et aliq; alij de stabilimēto per muros tota. ¶ Qualiter aūt colūbi qui cartas deferāt mittātur. Et q̄l'r agant illi de castro si sal eis defuerit. Et qual'r se ꝓperēt ꝓtra foueas z castella lignea. z contra trabuqueta fundibula z c̄. Jngenia. Que opa fiāt in castro ad ip̄m latenter z inoppinate recuperando. si aliquo tp̄e amissum fuerit vi vel furto. Et qual'r parent q̄ plura alia q̄ sunt cōuenientia ad obsessos. Et qual'r aque cisternarū possint sane ſuari. et vina clara fieri z repari. Et qual'r arma z garnimēta: z panni a rubigine z tinea custodiri. z carnes salse a vmbus z armis mūdari. Et q̄ plura alia ad dictas res castrorū ptinētia ꝓparari. z renouari lōga mora esset hec oīa enarrare. ſz ad pīs sufficiāt q̄ sunt scꝑta. ¶ Quero. pone q̄ a rege castrū est obsessum. vel villa preconizatur in exercitu publice mādato regis. q̄ q̄cūq; preliādo ꝓmo ītrauerit castrū vel villā habeat. Q̄m. facta p̄conizatiōe expugnaf castrū vel villa ab exercitu. z decē ex eis expugnādo. z aggrediēdo ītrāt ꝓmo simil' castrū vel villā. q̄rif q̄s eoz̄ debeat habere dicta centū. Quidam q̄ nullus. ad qđ facit. ff. de re. du. l. si fuerit legatum. §. Jtem si ex pluribus. Alij forte dirimi. ff. de iudi. l. in tribus. Alij locum esse gratificationi. Tu dic omnes debere hr̄e: q̄a ꝓmus est quē nēo añcedit. vt. ff. in pheo. §. nos vo. z ar. ff. de re. du. l. quotꝫ. ij. z ita fuit iudicatū. z bñ. sup quo vide qđ no. bar.

in.l.hoc articulo.ff.de here.isti.vbi in hoc
residet.Castrū.¶ Nota ꝙ castra stꝫ vbi mi
lites steterūt.dicta.q.castra.vel qđ ibi ca-
stret libido.Castrū vo singlariter opiduz
sm pap.Hug.vo dic.castrū.tri.đr a castro
as.qr castret licētia ibi habitātiuz.nepas
sim vacari liceat.ꝛ pateāt hostib⁹.Eadez
rōne dñr ꝛ castra ī expeditiōe tm̄ in plura
li nūero.vel qr ibi tāq̄ casti debēt eē.Lu-
xuria em̄ vires eneruat.vel đr castrū.qr in
alto loco est situ.q.casa alta.In catholic.
ꝛ ita vltiate sumit hic.Adde qđ scpsi.ā.in
vsa.lxxiij.rochas.sup vbo neq castrū.ī.q.
fi.Opidū.¶ Nota ꝙ nos hēm⁹ vrbē.ciui-
tatē.castrū.villā.burgū.vicū.opidū.mu-
nicipiū.Suburbiū.ꝛ quadrā.q̄ lz idez vi
deātur sonare.tn̄ diuersa stꝫ.nam vrbs est
ī qua ē archiep̄s seu capud archiep̄at⁹.vt.
C.de metropoliberito.l.vna.li.xj.Sed ci
uitas ē vbi ē ep̄s seu capđ ep̄at⁹.C.đ epi.
ꝛ cle.l.si quēq̄.Et de vrbe hr̄ facta mētio.
ff.de offi.p̄fec.vr.l.i.§.ꝛ vrbē.ꝛ đ vbo.sig.
l.pupillus.§.vrbs est.lz qn̄q vrbs ꝑ ciui-
tate ponat romana ꝑ excellētiam.vt.ff.de
vbo.sig.l.ij.ꝛ.l.q̄ cōtinentib⁹.ꝑ h̄ vide qđ
scpsi.ā.in vsa.x.ciues.ī gl'.ij.in.q.vj.vij.et
viij.cū.ij.seq̄n.Castrū est loc⁹ fortissimus
in limitib⁹ impij seu regni situat⁹.đ quo
hr̄.C.de fun.limi.l.ij.li.xj.vide qđ scpsi.ā
e.vsa.in glo.pri.Villa đr:vbi hītāt hoīes
agriculture.ff.đ sui.ru.pre.l.iij.circa p̄n.
Et ideo villic⁹ a villa đr.ob qđ dicūtur ho
mines villici.vt.ff.de vbo.sign̄.l.vrbana.
Burg⁹ est locus ꝑ se vbi morat certū cor⁹
pus hoīm.q̄ ad nullū de premissis pōt ap
tari seu eq̄pari.vt in.l.eū q̄.C.de fun.re.p̄
na.li.xj.Vic⁹ est loc⁹ subiect⁹ ciuitati:q̄
ex muros ciuitatꝫ est.ꝛ vix claudit.đ quo
habetur.ff.ad mūs.l.q̄ ex vico.ꝛ.l.in eccle
sijs.ꝛ.l.nlli.§.sed si in vico.C.de epi.ꝛ cle.
Et vic⁹ ꝓprie đr loc⁹ clausus vijs ꝛ nō mu
ris.vt no.ff.de le.i.l.si heres.§.si vicꝫ.Opi-
dū est vbi morant hoīes ad pugnādū seu
defendēdū ab inimicꝫ.jō opidū ab ope đr.
qr p̄stat opē defēdēdo.ff.de vb.sig.l.pupil
lus.§.opidū.vel opidū est loc⁹ eminens ꝛ
fortꝫ sic dict⁹.qr opē fert notat chi.ī.l.i.p⁹
p̄n.C.q̄ sit lō.cōsue.vel dicas ꝙ opidū cō-
ponit de opis ꝛ do.das.ꝛ đr h̄ opiduz.di.
Opidum đr q̄libet ciuitas p̄ter romā.Et
opidū đr castrū.ꝛ ꝓprie magnū castꝝ.Et
đr opidū.q.dās opē.vel opes ab ope dāda
vel ab opib⁹ ibi reponēdis:qr mūitū sit ꝯ
hostes.vel đr opidū ꝑ duo pp.ab oppositi
one muroꝝ.jta vult hug.Et sic videt vel-
le ꝙ opidū scribi debeat cū vnū.p.si cōpo
nat ab opis vel opes.Si aūt descēdat ab
oppono.is.scribi debeat ꝑ duo p.Tn̄ sci-
as ꝙ opis corr̄.p̄mā:sz opidū ꝓduc̄ p̄mā.
Vn̄ lucan⁹ in.iiij.Eruerēt nll'i.vallatent
opida muri.Et deutero.c.iij.nō fuit opi-
dū:qđ nos effugeret.vn̄ videt aliq̄bus ꝙ
opidū sp scribat ꝑ geminū.p.ꝛ hīc opida-
nus.a.um.i.castellan⁹.īopido manēs.et
ꝓducit.da.vn̄ opidū aduerbiū.i.valde.et
đr ab opidū.vel opide idē.Et īde opidulū
li.diminuitiᵐ ꝑuū opidū in catholicon.
vide qđ no.ꝑ arch.sm pap.in.c.in q̄libet.
xxiij.q.vlti.qđ est sub.§.q̄uis.v.vn̄.Mūi-
cipiū đr qn̄q loc⁹ vbi morant municipes
ꝛ ꝓprie mūicipes appellant mūeris ꝑti-
cipes.ff.ad muni.l.i.ꝛ de publica.l.sed ꝛ
hij.§.i.Suburbiū est loc⁹ sub vrbe posit⁹
De q̄ hr̄.ff.de sui.expor.l.cui pacto.ꝛ ibi
no.C.de p̄dijs mīo.l.si p̄diū.R⁹.de area.
Quadra vo est q̄rta ꝑs panis vel alterius
rei.Vn̄.v.bona suma putes.aliena īnue
re q̄dra.ꝛ quadro.as.vbū actiuuz.Et đr
a quadr⁹.a.ū.i.quatuor āgulos hn̄s cū q̄-
tuor latibus.sm hug.in deri.c.quatuor.
¶ Vel dicas ꝛ meli⁹ atq ꝓprius quo ad
ꝓpositū/ꝙ quadra est loc⁹ ꝑ se termīat⁹
ꝛ figurat⁹.ꝛ īfra limites alicui⁹ ville vl' ca
stri situat⁹.sic ꝙ ītra ip̄i⁹ quadre siue loci
fixuras siue territoriū morant rustici.de
q̄b⁹ habes vt scpsi.ā.ī vsa.cxv.tutores.ī fi.
v.rustici q̄.Dn̄s aūt hz ibi admin⁹ distri
ctū siue iurꝫdictiōez simplicē.Curiā ꝛ ba

iulũ q̃ illã exercet. ⁊ ide census. reddit⁹. fruct⁹. ⁊ puent⁹ exigit ⁊ colligit. ¶ Et q̃d sit iurꝫdictio simplex. vide ꝺ hac ⁊ alijs in risdictiõib⁹ qꝺ scꝑsi cũ suis remissi. ꝺ. ĩ vsa. xxi. exr. ĩ baiulia. sup vbo stacamẽtũ. dic vt ibi. Et de districtu vide qꝺ scripsi. ꝺ. ĩ vsa. xciij. ex magnatib⁹. v. ꝓ q̃ fecerit in glo. i. ¶ De quadris etcm̃ repies ifra terminos nõnullo⁹ castro⁹ ⁊ villa⁹ cathalonie ꝑncipat⁹. Jõ cã exẽpli distincte ꝺ aliquas vt sequit̃ designatas. ¶ Et ꝓmo iter ceteras q̃dre sꝫ quicꝫ infra termios castri de mediona. qꝺ est comitꝫ cardoñ. ꝓma est q̃dra sancti q̃ntini. ⁊ hui⁹ est dñs ꝓor monasterij scti q̃ntini. Et scꝺa ⁊ tertia q̃dre sꝫ. s. ꝺ aguyadols. ⁊ de bolet. ⁊ istarũ est dñs en barbara castlan⁹ dicti castri de mediona. q̃rta quadra est de orpinello. ꝫ hec ⁊ q̃dra de bolet noient̃ castra ĩ vulgo. cũ castrũ ifra termios castri eẽ nõ possit. Et huius q̃dre de orpinello est dñs heres successiuus dñe quõdã vroꝫ philippi ferrarij de villa apiarie. q̃nta quadra ẽ de pingnolto. Cuius dñs est monasteriũ sctã⁹ crucũ. ¶ Jntra vo terminũ dicte ville apiarie est quadra q̃ rocaꝫ delbadorch. Cui⁹ dñs est heres geraldi de curtib⁹ q̃ ipi⁹ ville. ¶ Et infra termios castri ꝺ talarn. Cui⁹ dñs maior est dñs rex: tres sꝫ quadre. ꝓma ꝺ trẽp. scꝺa de margarit. ⁊ tertia de palau. Duar⁹ em̃ ꝓmarũ dñs est epꝰ vrgellen. ⁊ tertie ẽ dñs hospitale sancti Jobis de hielm. Si dñi tñ quadrarũ ꝓdictarũ. ⁊ cuiuslibꝫ earũ ampliorẽ iurꝫdictionẽ habeãt q̃ dictã simplicẽ iurisdictiõeꝫ pq̃re ⁊ iuestiga ꝑ tetitulos ipo⁹ dño⁹ ⁊ cuiuslibet eo⁹. ⁊ sententias. q̃ ide absq̃ fallo late sꝫ. ⁊ tũc iuris dictiõis ꝓmisse qualis sit. indubie vitatẽ hẽbis. Et ibi te remitto. Et sic dico ꝺ alijs quadris in quauis parte cathalonie ꝓncipatus sitis. ¶ De huius em̃ materia. s. a ꝓn. huius glo. vsq̃ ibi. Suburbium est loc⁹ inclusiue. vide ꝑ bertrã. de deoceo. i. l. jn noie dñi. C. ꝺ offi. ꝑfec. ꝓto. affri. ꝑ job. an. ĩ nouella. i. c. si ciuitas. de sen. ex. li. vj. ⁊ modicũ ꝑ bar. ĩ. l. ij. rj. coll. gl. ꝺ vꝰ. ⁊ ff. ꝺ le. i. l. si q̃s. §. vicꝫ. Castellũ. a castrũ dicitur hoc castellum. li. i. paruũ castrũ. Castellũ etiã ꝺr cõduct⁹ vel receptaculũ aq̃. vel ras ad aquã recipiẽdã. Et videt̃ sic dici. qr ad modũ castri sit dispositũ. vñ castlan⁹. a. ũ a castello ꝺr q̃ visitat castruꝫ. Et hic castellan⁹. ni. dñs castri. vel q̃ preest castrꝫ. in catholicon. ꝓ ꝺ vide qꝺ scꝑsi. ꝺ. in vsa. lxxiij. rochas. i. q. sꝫ pone. ⁊ ĩ vsa. xciij. ex magnatibus. super verbo. nec castrũ.

Um incontentione.

Cliij. Casus. Res in cõtentiõe posita donari. vẽdi. aut trãsferri nõ ꝫ. ꝺ. d. Nõ diuinitur. vide tex. ¶ No. ꝓmo vt in sum⁰. ¶ Nota scꝺo. nõ eẽ alicui licitũ rẽ cõtentiosaꝫ alienare. Et sic hr̃ hic qualr̃ res litigiosa alienari ꝓhibet̃. ꝓ ꝺ vide qꝺ scꝑsi. ꝺ. ĩ vsa. lxv. sil̃imõ. v. ⁊ empamẽtũ. sup vbo de directo in fi. ¶ Quero qñ dicat̃ res litigiosa. ꝑz ĩ eo qꝺ le. ⁊ no. in. c. vlti. rj. q. i. ⁊ ꝑ ja. ꝺ mõ. iu. ⁊ me. ꝺ. vsa. xlj. De alijs nãq̃ baulijs ĩ q. i. in. v. ⁊ vt scias. vbi ꝑ me. De hui⁹ materia ad plenũ. ¶ Quero q̃ sit pẽa litigiosi cõtract⁹. Dicas ꝙ hec. s. ꝙ emptor rei litigiose sciẽs amittit ꝓciũ: ⁊ applicat̃ fisco nisi eũ iusta ignorãcia excusaret. vt in rla is qui in ius. de reg. iur̃. li. vj. ⁊ rẽ restituit vt nõ lucro alienatori cedat. ꝫ ⁊ alia q̃titas ab eo. q̃ alienauit debit̃ fisco. Jgnorãs ꝓciũ recupat a vẽditore: ⁊ tertiã partẽ ꝓcij: qr ei nõ manifestauit rẽ litigiosaꝫ fuisse: ⁊ due ptes applicabunt̃ fisco. Si aũt tradẽs vẽditor ignorat rẽ litigiosaꝫ. puta qr successit alij ⁊ ẽptor sciebat rẽ litigiosã res restituit̃. ⁊ fisc⁹ duas ptes lucrat̃ preratur. vt. C. de litigꝫ. l. vltima. ¶ Sed cij. ⁊ vẽditori tertia ps remanebit Si aũt vterq̃ ignorat rẽ litigiosam tunc neuter punitur. sed res restituitur. ⁊ res recupenunquid erit similis pena in donatore.

ꝛ donatario rei litigiose: qualis est supra in vēditore ꝛ ēptore ipius rei. Rñdeo sic. vt in donato fiat rei extimatio. ꝛ tūc distī quid sic. vel an ignorat vt. l. sciēs vel ignorās. sm qđ traditur in dicta. l. vlti. C. de litigꝫ. vide qđ ibi no. p Chi. bar. ꝛ bal. ¶ Et nota q̄ vicium litigiose rei dr cū q̄s rē litigiosam in iudiciū deductā. de cui⁹ dñio vel q̄si. ar⁹. insti. de acc̄. §. alie aūt. ꝛ de re. iudi. c. Abbate. li. vj. ꝛ de p̄scr. vti. vel iuti. c. i. glo. i. mouet q̄ inter actorē ꝛ reū. trāsfert in aliū litē pen. siue sint res: siue actiones. vt all'. l. vlti. C. de litigꝫ. ꝛ auc̄. ibi posita. hec vā stꝫ in actiōe volūtaria. sꝫ in necessaria. q̄ pōt fieri alienatio. vbi cā necessitatis subest. ff. de re. vē. l. si is a quo. ꝛ l. sc. scdo in actiōe reali. sec⁹ in psonali. C. d̄ litigꝫ. auc̄. litigiosa. tertio vbi actor vel reꝰ alienat. sec⁹ si tertiꝰ. C. de litigꝫ. l. ij. Alios casus q̄bꝰ res litigiosa alienari p̄t. hēs p hos. v. Nō viciosa dat res si dos cōstituatur. vel si legat vel si diuisio fratrum. vel sit transactū. vel ne pereat timeat. Declaratiōem vo hoꝝ vsuū. ꝛ alia ad huiꝰ materiā facientia. vide notata in. c. cām. in. ij. ex̄ de testi. sm hē. boich. ꝛ ī. c. ecclia. i. ꝛ ij. ex̄ ne li. pen. p ber. jnno. host. jo. an. ꝛ Anto. de butrio. ꝛ dic vt ibi ꝛc. In cōtentiōe ¶ Nota q̄ cōtentio est ex̄ judiciū. litigiū ī iudicio sm quosdā. vel dic vt le. ē. in vsa⁰. cxxviij. Constituerūt eccl̄e. vide qđ ibi remissiue scp̄si. sup vbo. cōtētio. ꝛ ad hoc cōcor. qđ hr̄. ff. de iur̄. fis. l. res q̄ in cōtroversia. §. lites. ꝛ ar⁽ⁿ⁾. optimū. ff. d̄ here. insti. l. pl'. Et dr cōtroversia in resistēdo. vt no. ff. ad trebell'. l. luciꝰ in glo. de alia. Super quo vide qđ legr̄. j. ī pace. jn xp̄i noīe. Sit oībꝰ manifestū. §. terras in cōtētiōe. Etiā si talis vēdēs vel trāsferēs debitor regius foret. ꝛ creditor respectu illiꝰ cōtra quē fiebat cessio: nisi debitū clare cōfiteretur. jn auc̄. de colatꝫ. §. iij. coll'. ix. vm alio iure p̄hibeat etiā h̄. vt. C. ꝛ ff. d̄ alie. iudi. mu. ne causa p totū. ꝛ j. in curia mōtissoni dñi regis P. iij. c. iij. leges romanas. ¶ Sz q̄ro: an dñs rex emere possit rē in litigio posita. Rñdeo nō. vt. j. in curia barch. dñi Regis. P. ij. c. pl'. Itē q̄ nos vl' filij ꝛc. Quero an dñs rex qđ ab alio teneat: ꝛ nō p se i termino castri baronis. militꝫ. vel alicuiꝰ alteriꝰ emere possit. Rñdeo nō. vt ī cadꝫ curia barch. q̄si in fine. c. lj. Itē statuim⁹. cōcedim⁹. ꝛ etiā ordinam⁹ q̄ nos vel successores nr̄i. ꝛc. qđ ca⁽ⁿ⁾ fuit confirmatuꝫ j. in scda curia barch. dñi regꝫ ja. ij. c. xxiij. Itē q̄ cap̄. curie ꝛc. ¶ Quero vltio an q̄ p̄ misit nō facere cōtentiōez siue cōtroversiam incidat in penā. si opponat exceptiōez videt q̄ sic. fac̄. l. si tibi. C. de testi. de quo i l. nō solū. §. si stat⁹. ff. d̄ p̄cura. fac̄. l. si tibi cōtroversiā. C. de euic. sm jo. de gau. ī dicta. l. si tibi. C. de testi.

Uicunqꝫ. clviij. Casus. Violenter ꝛ sīa iudicꝫ non expectata expellēs possidētē a re sua illā perdit Violētiā vo faciēs vniuersa q̄ possidet securꝰ tenet. vm si ī uadit qđ iudicialr obtinere neqt. ꝛ cām amittit. Illudqꝫ tm̄ q̄ tū ī uasuꝫ est expulso reddere tenet. h. d. Et p̄ns vsa. tria hꝫ dicta. ꝛ sm illa sūmaui ipꝫ. p̄mū est ī p̄n. scōm ibi. v. ille vo. tertiū ibi. v. si vo. vide ter. Quicūqꝫ. ¶ Nota q̄ q̄cunqꝫ cōponit ex q̄. ꝛ cū. ꝛ q̄. ab h̄ relatiuo q̄ trahit vi⁹ relatiōis. q̄ requirit duo vba. sic hoc relatiuū. q̄. a p̄positione hꝫ. vt sit collectiuū. a cōiūctiōe vt sit distributiuū. ¶ Et scias q̄ dictio geminata. vel recipiēs cūqꝫ hꝫ vim duoꝝ casuū. s. añcedētis ꝛ relatiui. vnde req̄rit duo vba poni in cōstructiōe. ꝛ ponēda sunt ī eo casu in quo ponit relatiuū. facta explicatiōe. siue poni debēt in eo casu quē req̄rit vbū sequēs imediate. vt indico. q̄cunqꝫ hō currit. i. video oēm hoīez q̄ currit. ꝛ quēcūqꝫ hoīem video currit. i. oīs hō currit quē video. Similit̄ video q̄ q̄d est it⁹. i. video oē illd qđ

eſt hic intus. ⁊ q̃cq̃d video eſt hic intus. i. oñe illud eſt hic intus qđ video. vel video quiſq; hō eſt albus. i. video hoīez oēz qui eſt albus. Et ſcribit q̃dquid per. d. ⁊ nō p c. q⁊. d. non mutat ibi. licz mutet. d. i hac dictione quicq̃. in catholicō. Violenter. ¶ Nota ꝓmo q vis q̃drupler eſt. Nā q̃daz eſt expulſiua. ⁊ de hac habet. C. vnde vi. p totū. ⁊ hic. q̃dam turbatiua. ar. l. ſemp. §. in hoc. ff. q vi aut clam. q̃daz cōpulſiua. vt i edicto q me. cā. q̃dā ablatia. vt i vi bo. rap. ⁊ in oībus hz locū. l. ſi q̃. C. vnde vi. iuꝛ notata p jnno. in. c. fi. eꝛ de his que vi me. ue fiūt. ¶ Nota. ij. q violētia expulſiua p̄hitur nō ſolū ſi eij claſ eꝛ. ſz etiā ſi impediat agere qđ intus agit. fac. l. fi. ff. đ vi ⁊ vi. ar. de quo vide per bal. in. l. i. C. đ his q̃ vi me. ue cā fi. ¶ Nota 3o q nos hēmus violo. as. qđ exponit. i. vim inferre. corrūpere. ꝓtaminare. polluere. ⁊ ab iſto vbo đ ſcendit b̄ aduerbiū violēter. ⁊ inde violentia. cie. vis illata. ⁊ violētus. ta. tū. crudel. malꝰ. vi plenus. q⁊ vim infert. ⁊ violentis. idē qđ violētus. ſm hug. i deri. ¶ No. iiij. q violentū ſm Ariſtotelē đꝛ eſſe cuius totū ꝓncipiū eſt eꝛ. ⁊ oñe tale in q̃tū operans vel patiens nihil cōfert Et đꝛ opans q̃ aliq̃s vtitur aliquo ad aliquā opatiōz in tertiū. ſic ille q impellit hoīez i tertiuz quē facit cadere. Et đꝛ patiēs q̃ actio terminat ad ꝓncipiū. ſic qui detrudet eū Et đꝛ in quo nihil confert. q⁊ ſi aliq̃d cōferat ꝓſentiendo vel ſimplr. velut necnon et toto violentū. ſic ſi aliq̃s impellit lapidem deorſum nō eſt motus ſimplr violentꝰ. q⁊ natura lapidis coopatur vtuti impellēti in catholicō De hoc etiā per jo. mo. đ p̄bē c. cum qui. li. vj. in vbo. violenti. vbi dic q violentū eſt cuius ꝓncipiū ē ab eꝛ. cuiꝰ p greſſus merito ceſſit diminuēdo. ſz i motu naturali ecōtra fortioꝛ eſt in fine. ⁊ ido a violentijs abſtinemꝰ naturalia ꝓſeq̃ntes ⁊c. Itē idē jo. mo. dic de ſen. ex. c. i. i vbo temerarius violatoꝛ. e. li. q violatoꝛ ē nedū vim inferēs. ſz coꝛruptoꝛ. pcuſſoꝛ. cōtaminatoꝛ. vel pollutoꝛ. Archid. añt dic de p̄ben. cum q̃. li. vj. in vbo temeritate ꝓ ꝓria. q violentia intellr. niſi fiat appēhenſio bñficij aucte executoris vel ſuꝑioris in dicis ltīmi ad b̄ ptātē hñtis. ff. q me. cā. l ertat. ff. ad. l. iul. đ vi. pua. l. penl. ꝓcoꝛ. qđ no. hoſti. de ſen. ex. c. cū medicinal. in vbo temerariꝰ. ⁊ in. c. dilecto. in vbo. violēter. e. ti. li. vj. de quo vide late p bar. i. l. licitatio. §. q illicite. ff. đ publica. ⁊ vecti. ⁊ i. l. ſi q̃s i tantā. C. vñ vi. p eū. ⁊ in. l. i. C. e. ti. p Bꝰ đ cugꝰ ⁊ chi. ⁊ adde qđ ſcꝑſi. ē. ivſa. cviij. ſi q̃s vginē. ſup vbo. violēter. Expulerit. ¶ Nota q interdicto vnde vi p̄t agere expulſus ꝑ expellentē. ſic q expellēs cāz p dit vt b̄. ¶ Nota q expellens aliū de poſſeſſione vt b̄ p̄t acēari crimialiter ⁊ queiri ciuilr p̄dcō interdicto. vt. l. ſi de poſſeſſiōe C. vnde vi. ¶ Nota q b̄ interdictū ē āuale ⁊ nō dat ꝑ heredes. niſi q̃ tenꝰ ad eos puenit. vt. l. vi pulſos. C. e. ti. ⁊c. ¶ Nota q nemo đz ſibi ius dicere ſua auēte. vt. l. ſi q̃s i tantā. C. e. ti. cōcoꝛ. l. inuaſoꝛ. e. ti. ⁊. l. nullus. C. de iudi. ¶ Nota q vbi q̃s nō punit in re: punit in eſtimatiōe. vt in all. l. ſiq̃s in tantā. ſic al's. ff. dele. i. l. ſi domus. §. cōfitetur. ⁊ đ v. oli. l. ſi fu ñ. §. vlti. Ille vo. v. ⁊ eſt ſecđ dictū. Violētiā. repete b̄ qđ ſcꝑſi. ē. e. vſa. ſup vbo. violēter. Si vo. v. ⁊ eſt terciū dictū Jnuaſit. ¶ Nota q q̃s nō đz inuadere rē apđ aliū ꝓſtitutā. ſiue ſit ſua ſiue alteriꝰ. vt. C. vnde vi. l. ſi q̃s in tantā. vid qđ ibi no. p chi. ⁊ bar. ⁊ in. i. i. C. e. ti. p eos. p quo eꝛ de p̄ben. c. eū qui. li. vj. vide qđ ibi no. p archid. Ben. jo. an. i nouella. P. de anca⁰. ⁊ Bemi. ¶ Nota q inuado ē vbū actiuū. ⁊ ſic vbū actiuū eſt. ita ⁊ b̄ verbū euado. q⁊ ſignificatio b̄ ꝓcoꝛdat. vnđ poſſumus dicere. euaſi hoſtes ſiue piculū vnde btūs paulus ait. Et ſic euaſi manꝰ eiꝰ in noīe dñi. vt ſcribit. ij. Coꝛit. c. xj. i fi. Et adde quod ſcꝑſi. j. in vſa. ꝑt. in glo. iij. ¶ Nota q q̃ bona fide credit vti iure ſuo.

licet erret in iure: nõ dr esse p̃do vel iuasor vt. ff. de pet. here. l. sz ꝛ si lege. in. §. scire. et fac. ff. vi bo. rap. l. ij. §. vi bonoꝝ. v̄. si publicanus. Et si d̄ h̄ q̄o referat. de hoc est primo cognoscendũ. Sup quo vid̄ qd̄ notãt jnno. hosti. ꝛ archid̄. ꝛ jo. an. de offi. dele. c. i. vltra mediũ. li. vj. ꝛ etiã qd̄ notat jnñ. de offi. dele. c. cũ ꝯtingat. i v̄bo. indigeat. ꝛ archid̄. d̄ ꝯfe. c. statuimus. in glo. i. v̄. q̄d ergo. li. vj. Secꝰ si aĩo iiuriãdi h̄ factũ fuerit. qꝛ tũc locũ hz interdictũ vnde vi. qd̄ atrocitatẽ desiderat. vt h̄. ibi. Si v̄o illud inuasit ꝛc̄. ꝛ. s̄. e. i p̄n. violẽter ꝛc̄. ꝛ i dicta l. si q̄s in tantã. cũ suis si. Per iudiciũ. i. p̄ sniaz. eo qꝛ nõ fouebat bonã cãz. ꝛ sic succubuit. ꝛ bñ. ob quod punit̄. vt h̄. ¶ Sed q̄ro q̄d si inuasus flagrãte maleficio ꝑcutiat. vel occidat iuasorẽ. q̄ pena dz puniri. dico ꝙ nulla. vt. j. vsa. ꝓxi. Nam vim vi repellere licz. cũ moderamĩe tñ ĩculpate tutele. vt ex̄ de homi. c. significasti. ij. C. vñ vi. l. i. ff. d̄ iusti. ꝛ iur̄. l. vt vim. ꝛ. C. qñ vnicuiq; si. iu. se. vindi. l. i. de sen. ex. c. dilecto li. vj. ꝛ. ff. vnde vi. l. i. §. vim vi. ¶ Quero in q̄bus ꝯsistit istud moderamẽ. vide latissime ꝑ bar. ĩ dicta. l. i. C. vnde vi. ꝛ dic vt ibi ¶ Quero an vnicuiq; liceat se defẽdet̄ R̄ꝰ sic. ꝛ nõ solũ ꝑsonã. sed res. vt. l. sciẽtiã. §. i. ff. ad. l. acquil̄. qd̄ menti tene.

Qui aliena. clv.

Casus. Absq; pena iuasor rei aliene ab iuaso percuti aut occidi p̄t. h. d. Nõ diuidit̄. vide ter. Aliena. ¶ Nota qꝛ qd̄ alienũ est. a quoq̄ inuadi nõ ꝑmittit̄. vt h̄. sic ꝛ siue sit ꝓpriũ inuasoris. vt. l. si q̄s in tantã. C. vnde vi. ꝛ siue inde cã ducat̄. vt. s̄. ĩ vsa. ꝓxi. ¶ Nota. ij. ꝙ pnĩa nõ agitur: si res aliena nõ restituat̄. rõ qꝛ non remittit̄ pctm̄ nisi restituatur ablatuz. xiiij. q. vj. c. si res aliena. ꝛ in rl̄a. peccatũ. de regu. iu. li. vj. ¶ Nota 3ꝰ ex p̄missis. ꝙ q̄tocũq; tp̄re aliquis rẽ alienã possederit: ꝙ non currat p̄scriptio. xxxiiij. q. ij. c. si virgo. vbi de h̄. Nã diuturnitas tp̄ris nõ minuit sz aggrauat pctm̄. vt ex̄ de consu. c. fi. de simo. c. cuz in ecclesie. de eo q̄ du. ĩ ma. c. cũ haberet. iuxta fi. ꝛ. xxiiij. q. i. c. scisma. Et q̄l'r h̄ intelligatur. dic vt no. ĩ all'. c. si res aliena. ĩ glo. i. De materia v̄o p̄scp̄tionis vide qd̄ le. et scripsi. j. in vsa. ꝓxi. qd̄q; no. s̄. in vsa. cxiiij hoc qd̄ iur̄ est sanctoꝝ. per ja. de mon. iu. ja. de vallesica. ꝛ me ꝛc̄ ¶ Sed q̄d si res furata. vel rapta. aut inuasa perijt. ad quid em̄ fur. vel raptor aut inuasor teneat̄. R̄ꝰ ꝙ si nõ est soluendo. ꝙ nõ teneat̄ cuz effectu. qꝛ inanis est actio quã excludit ĩopia debitoris. ex̄ de resti. spo. c. olim. ij. ꝛ de soloc̄. c. odardus. Si aũt sit soluẽdo. licz res q̄ ablata. vel inuasa fuit: sine culpa sua perijsset. tñ tenetur reddere extimatõz vt. C. de fur. l. subtracto. De hoc vide ꝑ archid̄. ĩ c. sepe. de elec. li. vj. necnõ sup hoc vide qd̄ scp̄si. s̄. in vsa. ꝓx. in glo. iij. in nota vltĩa. Sup re aũt inuasa q̄d sit. ꝛ ĩ q̄bus bonis inuasio locũ habet. vide in glo. se. Jnuadit ¶ Nota ꝙ inuadere idẽ est ꝙ impeter̄ aggredi. accipe. ꝑuadere v̄o non est ꝑfecte vadere. vel per aliud vadere. Vadere ꝛ eiꝰ composita neutra sunt. p̄ter inuado. ꝛ in de inuasor. de quo habet̄ in. l. inuasor. C. vnde vi. ꝛ in. c. decime. xvj. q. i. ꝛ in. c. d̄ viro. ꝛ. c. indigne. xij. q. ij. ex̄ de resti. spo. c. sepe. ꝛ de fo. compe. c. conq̄stus. ꝛ de p̄bẽ. c. cuz qui. li. vj. ꝛ per archid̄. liiij. di. c. abbati. in v̄bo dño. vbi ip̄e notat ꝙ inuasor est qui rem alienaz alienat. ꝛ allegat ad hoc xiij. q. ij. c. eccl'iastico. vbi ꝓbatur hoc ĩ. v̄. si terrã vendis. inuasione rei reus tenerz. ¶ Et scias ꝙ inuadere ꝓprie habet locuz in rebus ĩmobilibus. vt insti. vi bo. rap. §. sed nedum. v̄. qd̄ non solum. ¶ Nota ꝙ inuadere etiã est rem recipe alicuius contra volunuatẽ eius cuius est. ff. ꝙ me. cã. l. extat. Jnuasor em̄ est quicũq; scit vel scire debz se malaz fidem habere. ff. de peti. here. l. sed ꝛ si. §. qd̄ ait. ex̄ de p̄uile. c. pasto

ralis. ¶ Sed pone. aliq̃s a uc̃te iudicis vl' p̃ncipis eccl'iastica bona capit. nunq̃d ex cusatur. dicas ꝙ nõ. ĩmo sacrilegus cense tur. vt. xij. q. ij. c. q̃squis. xvj. q. i. c. in canõi bus ⁊ no. ĩ. c. si tributũ. xj. q. i. in glo. i. ber trãdus de seua. Direptione. i. ĩ maleficio inuasionis. Et d̃r direptio a diripio. is. i. diuersis modis. vel in diuersas ꝑtes rape in catholicõ. Calumpniã. vide h̃ optimũ q̃d. Nam q̃ nostra tollit inimic⁹ est. vt le. ⁊ no. ꝑ pe. de sap̃. ⁊ abbatẽ. in. c. jtez cũ q̃s. ex̃ de resti. spo. ⁊ dic calũpniã. i. penã. sic sumit̃. s̃. in vsa. cxxxij. Constituerũt igit̃. Aliter sumit̃. s̃. in vsa. cxliiij. qm̃ ex conq̃ stione. ij. i. R̃. ĩ glo. iiij. ⁊ sup̃ v̄. ĩ oĩb⁹ caus

Alnes cause clvj.

Casus. Causa libtat̃ ⁊ alia q̃uis. actionesq̃ ciuiles ⁊ cri minales spacio. xxx. annorũ tolluut̃. ita ꝙ si depost sup̃ his mota sit q̃ stio: cõuentus gaudet p̃scp̃tione. ⁊ actor ĩ sui penã cui princeps iubet librã auri sol uere tenetur. h. d. Et habet duas ꝑtes In p̃ma dñs rex Ja. ꝓuidet in omniũ actio⁹ nũ p̃scp̃tione terminũ triginta annoruz statuẽdo: minori radicit⁹ abolito. In. ij. ibi. v̄. si q̃s aũt ꝯtrafacienti penã ĩponit. vide tex. ¶ Nota p̃mo ꝙ cause crimĩales ⁊ alie sub quouis noĩe censeant̃: vsq̃ ad trigesimalẽ annũ extẽdunt̃. sic ꝙ ãno tri gesimali cõpleto: statim p̃scp̃tione extin cte sunt. ¶ Nota. ij. ꝙ vsa. h̃ emanat⁹ fuit ad declarationẽ ⁊ approbatiõz eoꝝ q̃ no tant̃. s̃. in vsa. xlij. potestatẽ. in glo. verũ si post. ⁊ in vsa. cvj. de baiulijs. in glo. penl'. ⁊ in vsa. cxiiij. hoc qd̃ iur̃ est scõꝝ. in glosa posita sup̃ v̄bo castroꝝ. v̄. sciendũ. vbi scz in qualibet glo. vsaticus h̃ fuit notabilit̃ ꝓphetatus. q̃ tunc lex got. erat. vt got̃. li. x ti. ij. l. oẽs cause. vide igit̃ glo. p̃dictas. qm̃ singulares sunt. ⁊ per hunc vsa. totaliter seruande. vna cũ nõnullis casib⁹ ibi exce ptis. quos menti recõmenda. ⁊ ista est v̄i tas. licet q̃dam nouicij aduocati iura ca thalonica ignorantes asserãt. ꝙ vsa. h̃ nõ est vsatic⁹. ĩmo lex got̃. qd̃ falsum est. vt pz per p̃dicta ⁊ subscp̃ta. ¶ Nota 3° ad corro borãdũ ꝙ ĩdubie vsatic⁹ est h̃ vsa⁹. ⁊ ꝓ il lo hr̃. no. bñs lunes. in dicto v̄. sciendũ su per v̄bo. l. oẽs cause ꝑ hec v̄ba. hodie vsa⁹ est. vna cum alijs per dñm regẽ Ja. p̃muz conditus. q̃ collocat⁹ est inter ꝯstões pa. ⁊ treu. post vsa^m qm̃ ex conq̃stiõe. ij. ĩ meo libro. quiq̃ vsa⁹ ĩcipit eo modo quo erat lex got̃. s. omnes cause. ⁊ sic v̄a est glo. de vsatici. cxiiij. hoc qd̃ iur̃ est scõꝝ. s̃. allata. qd̃q̃ no. ibi per ja. de mõ. su. in fi. ꝑ hunc vsa. qd̃ tene mẽti. hec bñ⁹ lunes. ¶ Nota iiij. s̃m b̃trandũ de seua. R. de moraria. ⁊ R. de area. qui dicunt. s̃. in vsa. lxxxj. iudi cia curie. sup̃ v̄bo ad leges. ꝙ ĩ sex vl' septẽ casibus vtimur legibus got̃. sic ꝙ in qui to casu asserũt ita. Itẽ tenẽt ille. ll'. que lo quuntur de p̃scp̃tione. xxx. annoꝝ. repuls alijs p̃scp̃tionibus. vt got. li. x. ti. ij. ⁊ iste ẽ q̃nt⁹ casus. Cõcor. ĩ his ja. de faro. Cũ ãt casus vsatici hui⁹ sit vnus de numero di ctoꝝ sex vel septẽ casuũ. ibi cũ dicit. jtez te nent leges ⁊c̃. Et ꝯñter est dicendũ. quia etiã ꝙ vsaticus nõ esset ꝓut est: deberet ⁊ debet. vt. l. got. s̃uari. igit̃. dictus v̄o vsa⁹. lxxxj. iudicia curie cõfirmat⁹ est. j. ĩ curia barchiñ. dñi regis ffer dinandi. q̃ loco sui tenta fuit. ꝑ dñm Alfonsuz eius p̃moge nitũ. nunc feliciter regnantẽ. c. i. Pertal q̃ les leys del p̃ncipat d̃ cathalonia in fine cuius curie dat̃ ⁊ act̃ fuit ĩ domo seu re fectorio monasterij fratrum predicato rum ciuitatis barchinone. xxxj. die augu sti. Anno dñi. M. cccc. xiij. ¶ Et qui sunt casus hi de quibus in nota. s̃. ꝓx. mentio fit. vide in all'. vsa. lxxxj. iudicia curie. per eosdez bertrãdũ de seua. R. d̃ moraria. et R. d̃ area. ⁊ me. Et que fuit illa lex got. ex qua vsa⁹ h̃ ort⁹ est. de hoc iam dictũ est. s̃. ⁊ sic ibi te remitto. ¶ Nota q̃nto s̃m fran ciscũ de podio qui ita asserit h̃. Nota per

hunc vſam q̄ in cathalonia.x.vel.xx.ānorum p̄ſcriptio locum non habet. ⁊ hoc put ipe refert tenēt oēs doc. ⁊ antiq̄ ſapiētes barchiñ. Idem ego dictus frācisc⁹ teneo.ipis me adherendo. ¶ Nota.vj.⁊ fortius.q̄ infallibiliter vſa.b̄ p lege cathalonica habeť.⁊ oīno p tali ſuari debz.ob id ⁊ alʒ.qz idem vſa.in corpe iuris cathalonici clauſus eſt.videlicz in libro admodū C.cōpilato a ja. calis milite ⁊ iuř pito. et bonanato petri in decretz licz.ac narciſſo de ſctō dioniſio legū doc.canonico eccl̄ie barchiñ.electis iuř contextū ⁊ ſeriē dicti c.i. Per tal q̄ les leys.ē.all'. in nota.iiij.in fi.⁊ hac eadē curia barchiñ.dicti dñi ffernādi.ita q̄ inter cetera ipi ſic electi vſaticos.capitula curie.⁊ p̄ſtōnes cathalōie gñles ī romācio ponerēt.⁊ ſub p̄uijs rubricis collocarēt.⁊ q̄ ipi vſatici.capitula ⁊ conſtōes ltīme cōprobati. tā ī latino q̄ in romancio haberenť. put nūc habenť. p.ll'. vtute dicti.c.pmi Per tal q̄ les leys. ⁊c. Et ita a curia p̄dicta barcb. approbatum fuit.ſicuti ⁊ quēadmodū in all'.c.liq̄ de cōtinet C.ūq̄ in libro p̄narrato ad modū C. vt p̄fertur cōpilato.vſa⁹ hic in.vij⁰ li.ti.de p̄ſcp. vna cū vſa. p̄all'.criiij. hoc qđ iuř eſt ſanctor:collocatus eſt. Et ſic inhe ſitāter p vſa.habitus eſt ⁊ tentus. Attēto q̄ maxime q̄ ipe vſa⁹.lxxxj.iudicia curie. ē.in p̄n. note.iiij.allegatus vt p̄mittit in c.i. Per tal q̄ les leys ⁊c. in fine p̄firmat⁹ ē ¶ Nota vij.q̄ oīs actio ſpacio.xxx. annor eſt extincta.ſupple agēdo.vt b̄.⁊. C.d̄ p̄ſti. pe.l.ij.⁊ C. de p̄ſcrip.xxx. vel.xl.an.l.vlti. Secus in excipiēdo. qz exceptiones ppetue ſunt.vt.ff.rem ra.ha.l. amplius.⁊ ita intellr p̄ſuetudo barchiñ.ſiue capl̄z.xliiij ītē q̄ oīs actio ⁊c.qđ eſt.j.in cōſue. barcb. recognouerūt pceres ⁊c. vide bar.ī.l.i.C. de annali exceptiōe. vbi notat q̄ ānali exceptione ſemota.oēs actiones.xxx.ānorū tollunť.niſi ſup his lis erit p̄teſtata.ypothecaria vero.xl.annis. Et ei q̄ ageř iuď p̄t nō currit p̄ſcptio. Preſcptiōis vo q̄drageſarie effectus eſt q̄ acq̄ritur exceptio contra dñz rei.vel creditorē cui res obligata ē vt in.l.ſi q̄s emptiōis.C. d̄ p̄ſcp.xxx. vl'.xl. an.ad hoc faē dicta p̄ſuetudo ſiue.c.xliiij. item q̄ oīs actio ⁊c. vbi eſt caſus de hoc. ⁊ hic.ſ.q̄ p̄ſonalis ⁊ realis actio.xxx.ānis tollūtur.⁊ ypothecaria.xl. Sic ⁊ vtiq̄ eſt de iure cōi. vt in dicta.l.ij.⁊.l.i.p̄all'.⁊ dcā l.vlti.vbi vide fallēcias per chi.quo ad actionē que.xxx.an tollit.⁊.ē.in vſa.xlij. poteſtatē.p̄all'.in dicta glo. verum ſi poſt. ⁊ in dicta gloſa ſuper verbo caſtrorum. v. ſciendum. p̄dicti vſa.criiij. hoc qđ iuř eſt ſanctor ¶ Sz q̄ro an vſa.iſte locū hēat tā in reali actiōe q̄ i p̄ſonali. R⁰ſic indiſtincte.niſi morbo extrinſeco ſit extincta ſeu mortua.vtpūta qz res p qua cōpetit actō realis ſit p̄ſcpta.vt hic.faē.l.in rē.ff. de re. ven. qz tunc amiſſum eſt dñiuz.chi.⁊ jo. de gau.in dicta.l.ij.C.de p̄ſti.pe. ¶ Nota octauo q̄ ſignū vle.oēs. hic poſitū reſtrigitur Nā dicit oēs cauſe.ſeu bone ſeu male.⁊ actiōes ciuiles. aut etiā crimiales ⁊c Ad idem in ſil'i in all'.l.ij.ad idē in.l. puī ciali.§.fi.ff.ď no.op.nū. qz intellr ibi oēs abiles ad nunciandū.ad idē in ſil'i ī.l.ſciētiam.§.q̄ cum aliter.ff. ad.l.acql'. Et hūc punctū tetigit ja.de are.⁊ bar. poſt eum ī l.i.§.nūciatio.ff.de no.op.nū. vbi dicunt ſic. Aut ſignū vle omnis adiungit vbo p̄ntis vel p̄teriti tp̄is.⁊ tunc ſignū oīs recipit limitatiōz.ſi futuri tp̄is vt b̄.⁊ tūc aut actus ille recipit noui actus p̄ceſſiōez aut ſam cōceſſi extenſionē.primo caſu recipit limitationē de abilitate. vt.l.i.C.d̄ ſa.ſan.ec.ſcdo caſu nō recipit limitatiōz. vt in dicto.§.nūciatio. qz oībus dieb⁹ nūciatio noui op⁹ fieri p̄t.de quo late ibi p eos.⁊ ita vbū oēs ſumit b̄. q̄ſi velit dicere q̄ b̄ vſa.ad oēs cās vniuerſal'r ſe extendit. quocūq̄ noie cenſeāt̄ur. qđ menti rene. Nā q̄ oñe dicit:nihil excludit. vt no.p ja. de mon.iu.ē.in vſa.xlix. ſacrm ſit. in p̄n.

ꝛ per me ibidē. ¶ Nota.ix. ꝙ dictio oīs signat totū integrale. signat totū vniuersale. ꝛ signat totū materiale. Bal.ī.i. ꝯstōe digestoꝝ in ꝑn. suꝑ v̄bo oēm. vid̄ qd̄ scp̄si s̄. in vsa.xxviij. de oīb⁹ nāq̄ cōibus caus̄. in glo.ij. ¶ Nota.x. ꝙ p̄scp̄tiones.x.xx.xxx annoꝝ aduersus ꝑuatos currētes ī ecclesias ad.xl.annos extendunt̄. h̄ obtinēte ī legatoꝝ ꝛ hereditatū exactōe ad pias cās relictoꝝ. vt est casus in auc̄.d̄ ec.ti.coll̄.ix. §.ꝑ tp̄ralibus aūt p̄scp̄tiōib⁹. seq̄tur.x.xx. ꝛ.xxx.annoꝝ sacrōscīs eccl̄ijs ꝛ alijs venerabilibus locꝫ solā.xl.annoꝝ p̄scp̄tiōꝫ apponi p̄cipim⁹. h̄ ip̄o s̄uādo. ꝛ in exactiōe legatoꝝ ꝛ hereditatū. q̄ ad pias cās r̄licte sunt. vide ibi ja.de bellouisu. q̄ parū dic̄. hic aūt casus vid̄r ab h̄ vsa.except⁹. ꝛ ita tene q̄cq̄d alij sentiāt. ¶ Nota.xj. p̄scp̄tionē nō currere ignorāti. ꝛ est verū ꝙ attento mō ignorātie nō currit s̄m bar.in.l.siq̄s. C.q̄ mili.po.vl̄ nō.li.xij. ¶ Nota.xij. ignorantiā ꝓbare eo ip̄o ꝙ ꝯriū nō ꝓbat̄ scd̄m bar.in.l.suꝑ.C.e.ꝛ ad hoc allegat̄ s̄m euꝫ ꝑ hoc vide qd̄ scp̄si.j.in vsa.clviiij.si q̄s in scio.in glo.iiij.ꝛc̄. ¶ Nota.xiij. ꝙ piescriptio non procedit sine titulo. vbi est presumptio ꝯ possidentē s̄m jnno.in.c. cum dilecta.ex̄ de cōfir.vti.vel inuti.in glo.nāsi ꝛc̄. ¶ Quero an ꝯ p̄statiōꝫ decimarū prescribi possit. R̄ nō.ar.C.de p̄scp̄.xxx.vl̄.xl an.l.compit.s̄m bar.q̄ no.ibi ꝙ p̄scriptio tributi q̄ fit ī derogatiōeꝫ vniuersal̄ dn̄ij tp̄e nō tollit̄. ad h̄ all̄at dictā.l.cōpit.bar. vbi.s̄.ꝑ hoc vide qd̄ scp̄si.s̄.in vsa.cxiiij. h̄ qd̄ iure est scōꝝ.in glo.i.ī nota.i.p̄ncipali ¶ Quid aūt sit p̄scriptio. siue ei⁹ spēs. Et q̄ ad eam exigant̄. ꝛ q̄ prescriptio currat ꝯ eccl̄iam. ꝛ q̄liter īterrumpat̄. Et q̄s sit ei⁹ effectus. satis no.per jo.xvj.q.iij.in sūma ibi videre poterꝫ. ꝛ.e.q.c.dilecto. ꝛ pleni⁹ ꝑ hosti.got.ꝛ azo.ti.de p̄scp̄.in eoꝝ sūmis Vide de hui⁹ materia. ꝛ adde h̄ q̄ notant̄ s̄.in all̄. vsa.cxiiij.hoc qd̄ iure est scōꝝ. ꝑ ja de mō.iu.ꝛ ja.d̄ vall̄sica.ꝛ ꝑ me ibi.ꝛ etiā vide qd̄ scp̄si.s̄.in vsa.ix. filius militis.in glo.ij.in.q.iij.ꝛ in vsa.cvj.de baiulijs.in vl.glo.ꝛ.j.ī vsa.ꝓxi.v̄.nulli.ī glo.i.v̄.q̄ro. ibi cū dic̄.jtē est ꝛ alia dr̄ia.ꝛ ī nota.iij.ibi seq̄nti ī fi. Cause.ītellige tn̄ ꝙ sint p̄scp̄tibiles.sec⁹ si sint inp̄scp̄tibiles.de q̄b⁹ notatū ē.s̄.in dicto vsa.cxiiij.h̄ qd̄ iur̄ est scōrū.ꝑ ip̄os ja.de mō.iu.ꝛ ja.de vallesica.et me.ibi vid̄. ¶ Et no.iux̄ h̄ v̄bū cause ī lr̄a positū.ꝙ cā multꝫ modis accipit̄. Primo ꝑ iudiciali ꝯflictu.q̄r cā est q̄ hꝫ in se ꝯtrouersiā in iudicio positā.cū certarū ꝑsonarū interpositiōe.s.iudicꝫ ꝛ actoris ꝛ rei.vt in p̄ma ꝑte rethorice.sic sumit̄ ex̄ de v̄.sig. c.forus.§.causa.ꝛ d̄ offi.del̄.c.cāꝫ q̄. Scd̄o ꝑ vtilitate.ff.d̄ peti.here.l. jtē veniūt.ī p̄n Tertio ꝑ spē.ff.de trāsac.l.q̄ cū tutorib⁹. §.ei q̄ nōdū. Quarto ꝑ titl̄o.ff.d̄ peti.her̄. l.nec vllā.ī p̄n. Quīto ꝑ oner̄.C.d̄ distrac. pig.l.si debitor.§.ꝑ fructu.C.d̄ isti.ꝛ substi.l.si mater. Sexto ꝑ ꝯctu.insti.q̄b⁹mo. tol.obli.§.est aūt.ex̄ de libel.ob.c.fi. Septimo ꝑ actiōe.ꝛ ita sumit̄ h̄.ꝛ.ff. q̄ sat̄.co. l.fi. Octauo ꝑ intētiōe. vt ex̄ de re iudi.c. sic nob̄.§.i.ꝛ.ij.ꝛ de accu.c. cū dilecti. vbi de hoc per hosti.pe.bo.ꝛ jo.an.in nouella ꝛ ꝑ jo.mo.in.c.vlti.de iura.calū.li.vj.et ꝑ hen.bo.in all̄.c.forus.ij.di. ¶ Nota ꝙ appellatiōe cause tota cā ꝓp̄a ꝯtinet̄.nō capitulū solū.tex.ꝛ glo.C.de re.cre.l. gn̄al̄r iux̄ p̄n. ¶ Nota ꝙ cā agēs nobilior ē q̄ patiēs.ideo p̄cedere dꝫ ī ordīe loq̄ndi vl̄ act⁹ ꝯficiēdi.ff.de adop.l.ij. fac̄ ꝙ marit⁹ ī ꝯhēdo mr̄imo^m p̄us interroget̄ q̄ vxor. vide ibidē glo.etiā fac̄ ꝙ actor p̄us dꝫ ī iudicio loq̄ q̄ reus. ꝛ pri⁹ offerre libellū. iij.q.iij. offerat̄. ¶ Nota ꝙ cā facti plus attēdit̄ q̄ factū.ff.d̄ acq̄.re.do.l.adeo.§.fi. Adde qd̄ scripsi.s̄.in vsa.xxviij.de om̄ib⁹ nāq̄ caus̄ suꝑ v̄bo causis. Bone.s.iuste.vt ille q̄ bone fidei sunt. Male.s.iniuste.vt ille q̄ male fidei stꝫ. Crimiales.sub̄. siue capitales. siue nō.quocūq̄ noīe dici possint. ꝛ scp̄te sint.tā ꝑ iura cōia q̄ mūicipalia hui⁹ pa-

trie q̄ etiã alʒ quoquo mõ. ⁊ ħ notat dictũ v̄bũ crimiales. qđ ħ sumit indefinite sic ⁊ v̄bũ ciuiles ħ p̄cedẽs ī textu quo ad ciuiles actiões. siue magnas. siue mediocres. siue puas quõcũq; ⁊ q̄lrcũq; nuncupenť. q̄ indefinita ħ eq̄pollet vniuersali. ¶ Et qñ indefinita eq̄polleat v̄li. ⁊ qñ nõ. vide p dy. de regu. iu. sup rub. li. vj. p arch. in. c. si romanor. xix. di. p bar. in. l. si pluribus. i. ff. dele. ij. ⁊ p hen. bo. i. c. q; circa eť de puile. ¶ Et an oño eq̄polleat v̄li. viđ qđ sc̄pli. j. vsa. pri. in glo. ij. in. q. iuť qđ q̄ro. Vel mãcipia. v. est p̄me p; huj vsa. ⁊ dic mancipia. i. fui vel captiui. ¶ Quero. pone aliq̄s fuit in libtate p. xx. ãnos. nũq̄d a dño poterit in suitutẽ vẽdicari. R^o nõ. vt ħ. Sup quo viđ in sili qđ sc̄pli. ō. in in vsa. cij. de oĩbus hoĩb^9. sup v̄bo. qñ iterfecti. in. q. q̄ icipit. q̄ro q̄d si q̄s hoiez meñ habuerit ⁊c. ¶ Juť ħ q̄rit. ponę q aliq̄s ẽ in plenaria possessiõe libtatis. nullus turbat eũ. sz hz quẽdã vicinũ q̄ cotidie murmurat. ⁊ dicit. adhuc veniet tp̄us q loq̄r. vnde timet in suitute vocari ab illo. nunq̄d iste in libtatẽ poterit se vẽdicare. vide chi. in. l. ea q̄. C. vbi cã status agi dz. ⁊ dic vt ibi ¶ Et nota ex p̄missis q libtas semť p̄stita: nũq̄ reuocať. C. si aduer. lib. l. i. ff. de manu. te. l. impr. ⁊. ff. q̄ ⁊ a q̄b^9. l. gñal'r ¶ Nota. ij. q libtas est inertimabil'. ff. de sta. libe. l. statu liberũ. §. illud. ¶ Nota 3° q aduersus sñiaz qua aliq̄s p̄nũciať lib nõ datur restitutio. licet p̄cedať appella^o. C. si aduer. liber. l. vlt. ¶ Nota. iiij. q ecclesia nõ dz libtatẽ reuocare: q̄ debz libtatez defendere. eť de na. ex li. ven. c. vno Rõ q; q̄ me defendere dz: nõ me dz impugnare. vt ibi. ¶ Nota. v. q matre in possessione libtatis exĩte: sufficit filio q̄nq̄nniũ. eť d p̄iu. suo. c. fi. ¶ Nota. vj. q p libero hñd^9 ẽ q̄ in statu libtat; p decẽniũ stetit. eť. e. ti. c. licet. ⁊ plenius. xij. q. ij. c. longinq̄tate p jo. ⁊ archiđ. ¶ Nota. vij. q aduersus libtatẽ datam nõ dať restõ. sed aduersus damdam sic. vt. C. si aduer. lib. l. si post. Et adde ad hec qđ sc̄pli. ō. in vsa. cxvj. sarracenis In cõtentiõe. sil'e v̄bũ hẽs. ō. in vsa. cliij. cũ in p̄tentiõe. vide qđ ibi sc̄pli sup. e. v̄bo Nullo mõ. sil'e v̄bũ hẽs. ō. in vsa. clij. ptãtẽ vbi bis repetiť. vide qđ remissiue ibi in vltimo sc̄pli. Si q̄s aũt. v. ⁊ est scđa ps. Resultet. i. in dampnũ sui v̄tať. q; vigilãtib^9 ⁊ nõ dormientib^9 iura p̄dita sunt. vt. ff. ō his q̄ in frau. cre. l. pupillus. in fi. Librã auri. sup valore. hui^9 libre auri. viđ qđ le. ⁊ no. p ja. de vallesica. ō. ī vsa. cxlj. Solid^9. ⁊ p ja. de mon. iu. ō. in vsa. v. vt q̄ interfecerit. v. de vsuasore. sup v̄bo auri cocti. ⁊ p me ibidẽ fin eũ. necnõ p me ī vsa. vj. si q̄s se miserit. in aguait. v. si vo inde. sup v̄bo vncie q̄tuor. Rex. s. Ja. p̄m^9 hui^9 vsa. p̄dictor. vt dixi. ō. e. vsa. ī gl. i. ī nota. iij. ¶ Quero qđ sit offiñ p̄ncipis siue reg;. dic vt habeť in. c. regũ. ⁊. c. Rex debz. xxiij. q. v. ⁊. c. ab imperatoribus. xxiij. q. iij. de quo et aljs materiam hanc tangẽtibus. vide qđ no. p ja. de vallesica. ⁊ me. ō. in vsa. lxiij. qñ p iniquũ ¶ Quero. ij. an r̄ges subsint impatori. R^o sic. vt. lxiij. di. c. adrian^9 Sz tu dic q nõ est v̄m in regib^9 arragoñ. frãcie. ⁊ castelle. cũ nõ agnoscãt superiorẽ ī eorũ regnis. Jdẽ ī comite barchiñ. vt comite. qñ oẽs hi sui iur; sunt. sic q in aliquo nõ subsunt impatori. nisi pape rõne pcti vt eť de indi. c. nouit. vbi dr q oĩs x̄pian^9 rõne pcti ď foro eccl'ie est. qđ nota. ¶ Quero 3° an impator coronet reges. R^o sic. vt vij. q. i. c. ñ apibus. sz nõ est v̄m in oĩb^9. sicuti est in dict; regib^9 arragoñ. francie. ⁊ castelle. cũ nõ subeãt impatori. vt iam. ō. prime dictũ est. vide qđ sc̄pli. ō. vsa. lxxix. pñt etiã in glo. ij. in fi. ¶ Quero. iiij. an ī impio succesio hereditaria locũ hẽat R^o nõ. vt no. eť de elec. c. venerabilẽ. ī glo. qñ fuit ímo ipator fit p electiõz. vt ibi. ⁊ lxiij. di. c. q̄to. ⁊. xciij. di. c. legimus. ¶ Quero q̄nto. an p̄ filios vel succedẽtes ab itesta to p̄uare possit regno. R^o nõ. ħ intellige

vbi deferunt p successiõz. sec⁹ si p electiõz vt no. archiđ. de supplẽ. negli. ꝓla. c. grãdi. li. vj. Et pau. in cle. ne romani. de elec. in cle. ¶ Quero. vj. an oẽs rges fiãt p electõz ℞ sic. nisi ex ꝓuilegio possint eligere successores. vt in dicto. c. grandi. p archiđ. ꝛc ¶ Quero. vij. an filiꝰ ꝓmogenitꝰ succedat in regno ℞ sic. ꝛ ceteri filij nõ hñt ltimã vt no. jnno. ꝛ jo. an. in. c. licet. eẍ de voto. ¶ Quero. viij. an ius successiõis acq̃rat in regno. ℞ solũ p duas vices. vt no. in dcõ c. venerabilẽ. circa fi. in glo. tres successiones ꝛc. ¶ q̃ro. ix. an p ꝓsuetudiez ius successiõis acq̃rat i rgno. ℞ sic. vt no. archiđ. i dicto. c. grãdi. de sup. negl. ꝓl. li. vj. ¶ Quero. x. an a quo vngat imperator ꝛ alij reges vide p hosti. in sum. ti. de sacra vnctiõe. §. a quo. v. vnctio regꝫ. ¶ Quero. xj. an a qꝰ regalis dignitas impetrari ꝓsueuit ℞ a dño papa. vt no. in spe. ti. de legato. §. nũc ostendẽdũ. v. iij. ¶ Quero. xij. an filij regꝫ debeãt esse reges. ℞ sic. vij. q. i. c. deniq;. in glo. Arm ꝫ. viij. q. i. c. moises. xciij. dist. c. legimus. Quid dicẽdũ. dicas q̃ ꝓria loquunt in imperatore. q̃ assumit p electiõez ſz reges p successiõz dr. vide qđ no. in. c. licz. eẍ đ voto. ꝛ ꝑall'. c. moises. Vel dic hꝰ intelligi. nisi habeãt ex ꝓuilegio successorẽ sibi. lxiij. di. c. i synodo. Alꝰ đ iure oẽs etiã seculares ptãtes nõ debẽt succedere. vt. c. moises. §. all'. ꝛ ibi nota. ¶ Quero. xiij. an papa reges deponere possit. ℞ sic. q̃n ſt criminosi. vel inutiles regno. sic zacharias papa deposuit regẽ francie. ꝛ pipinuz karoli imperatoris p̃rem in eius locũ substituit. xv. q. vj. c. alius. vide qđ no. in. c. ad apostolice. §. nos ita. sup vbo ꝓuamus. đ re iudi. li. vj. ¶ Quero. xiiij. an filius regꝫ debeat vocari rex. licet regnũ nõ hẽat. ℞ sic. no. xxiiij. q. i. c. cepit. ꝛc. ¶ Quero. xv. an ius regni trãseat ad mõasteriũ. ℞ nõ ſz ad successores sanguis tñ. vbi p successionẽ hñt. xxvij. q. ij. c. scpsit. ꝛ. xx. q. iij. c. ꝓsens. ĩmo hꝰ solo q̃ ꝙs efficiat monachus desinit eẽ rex vel imperator. vel papa. vt ẽps vt no. in dicto. c. scpsit. ¶ Quero. xvj. an q̃ cito ꝙs factꝰ est comes desinat esse ecclicus. ℞ sic. licet miles possit esse eccꝫ. nec obꝫ. lj. di. c. si ꝙs post acceptũ qꝛ loq̃tur de illꝫ facti sunt irregulares vt dicto. c. pñs. ꝛ ibi no. ¶ Quero. xvij. ꝛ vltio. an mulier possit succedere in regno. vidz q̃ nõ. q̃n regũ ac ptãtũ est facẽ iusticiã. xxiij. q. v. c. regũ ꝛ ẽ. in vsa. xciij. qꝛ iusticiã. ꝛ i vsa. se. ꝛ ffemia nõ ꝑt iudex eẽ nec iudiciũ exercere. ff. de iudi. l. cũ ꝓtor. §. nõ aũt. no. ff. đ sta. ho. l. in multꝫ. xv. q. iij. §. ecõtra. Ptẽ reges vngunt. vt eẍ de sa. vnc. c. vno. ũ femia non vngit Sz ꝑ qꝛ femia ꝑt succedere effemiato ppꝛo. vt no. in dicta. q. iij. §. his ita. p archiđ. Preterea femie de iure ꝑñt iudicare si hñt regnũ vel comitatũ. Jdẽ in alijs; pluribꝰ q̃ i magna terra succedũt ex testõ vel ab intestato. vt no. p jo. an. in nouella eẍ đ a. di. c. dilecti. ꝛ p archiđ. xj. q. ij. c. ẽs deuotissimã. in fi. Credo q̃ nõ hñt ius ꝓmogeniture. qđ cõpetit masculo successori. vt. ē. in. q. vj. nec succedũt. nisi sit ꝓsuetudo in illo regno. vel ꝓuilegiuz pape habeant. cũ nõ possint iudicare. nisi ex ꝓuilegio. vel cõsuetudine. vel cõmissione pape. p notata. in dcõ. c. cũ deuotissimã. pl̃ fac qđ no. petr⁹ ja. in suo libello. ẽt. lxij. de cauſ ex q̃bus vas. q̃ntũ est de iure septo ꝛc post arborẽ. v. qꝛ licz dicatur. ꝛc. vbi dic q̃ hodie in successione regni non admittit femia q̃diu masculus de genere inuenit qđ nota. ¶ Et in q̃bus condicio mulierꝫ ẽ deterior homie. vide in spe. ẽt. de ꝓcura. §. i. v. regulariter autẽ. Et ecõtra in q̃bus femine sunt melioris ꝓdicionis q̃ viri. vide ibi. v. ecõtra q̃. Et in q̃bus est sil'is ꝓditionꝫ mlierꝫ ꝛ masculi. vide ibi v. postro q̃nq; ꝛc Et adde qđ scpsi. ē. in vsa. xxxj. Si a vicecomitibus. sup vbo intestatus. in. q. viij. et ix. Jusserit. i. impauerit. Sz iubere est volũtatis obsequm. impare vbi est debituz. jdẽ est ꝛ ꝓcipe sm hug. i deriuatꝫ. c. iubeo

Sed tu dic iusserit.i.mãdauerit.Mando
em̃.i.p̃cipere.vel.i.mittere.⁊ s̃m ethimo.
d̃r mando.i.manũ do.q̃r olim in cõmisso
negocio alt̃ alteri manũ dabat. s̃m hug.
in deriua.c.mando.¶ Et nota ꝙ v̄bũ iu-
beo est p̃ceptiuũ.⁊ obligat ex p̃cepto.De
quo vide ꝑ jo.an.⁊ ny. de cicilia in.c.p̃nti
de censi.in cle.¶ Nota.ij.ꝙ v̄bũ mãdo qñ
q̃ ĩproprie sumit̃.dicẽdo mãdam⁹.i.hor-
tamur.cãm vid̃.s̃.ĩ vsa.lxiiij.qm̃ ꝑ iniquũ
ꝑ ja.d̃ mõ.iu.⁊ me. De v̄bo em̃ hortamur
⁊ monem⁹.dic vt ibi scp̃si.¶ Nota 3° ꝙ v̄
bũ rogo p̃ceptiue ponit̃ qñq̃.vt.xj.q.iij.c
rogo.i.mando.vide qd̃ ibi no.in glo.i.
¶ Nota.iiij.ꝙ v̄bũ moneo dz poni s̃m di
cta solenniũ sapientũ ĩ lr̃is citatiõis.ma
xime qñ q̃s citat̃ ꝑ pacibus ⁊ treugis. vt
ꝓbat̃.j.in pace. Notũ sit cunctꝫ.§. si quis
v̄o.Et habet̃ hec monitio ꝑ termĩo ꝑem-
ptorio.qd̃ menti tene.vide qd̃ scripsi.s̃.in
vsa.lxxxv.p̃cipimus.in glo.ij.⁊ ĩ vsa.xxiiij
Placitũ mandet̃.in glo.iij.Coactus.i.cõ
pulsus.⁊ ꝑ sn̄iam cõdẽpnatus. Nam al's
pene executio de iure fieri non debz. nisi
sn̄ial'r p̃cedat ꝯdempnatio.De h̃ in auc̃.d̃
inces.nup.§.i.glo.sed nũq̃d.coll'.ij. ⁊ per
bar.ff.de iniur̃.l.fi.⁊.l.in fraudẽ.in p̃n.et
l.aufert̃.§.fiscus.ff.de iur̃.fis.ad h̃ henric⁹
quolibeto.iij.q.xxij. Exsoluat.i.ꝑfecte sol
uat. Et sic hẽs hic ꝙ hec dictio ex.auget.
ad hoc facit qd̃ notat̃ per archid̃.xj.q.iij.c
cum apud.in v̄bo exegit.⁊ per hosti.in.c.
cum in cunctis.v̄.ea ꝓpter.ex̃ de elec.ĩ v̄-
bo exegerit.¶ Et nota ꝙ pena hec simpli
citer imposita est.qm̃ nõ dicit cui ecerto
applicanda sit.sed dicit ꝙ incidens librã
auri cui rex iusserit coactus exsoluat. per
quod videtur ꝙ magis verisimile siue ꝓ-
babile est.ꝙ rex solui potius iusserit illaz
eius fisco q̃ alij. quoniã de nemine p̃su-
menduz est ꝙ bona sua iactet. extra de re
nun.c.super eo. ⁊ de resti.spo.c.sollicite.⁊
ff. de ꝓba.l.cum de indebito.¶ Sed q̃ro
iux̃ p̃missa ꝑ lucidiori eoꝝ intellectu.qñ
scz vsatic⁹ siue constõ siue lex imponit pe
nam simpl'r.cui applicabit̃ pena hec. an
fisco.vel parti.vide hic. ⁊ per bar.in .l.ij.
ff.de termi.amo. ⁊ dic vt ibi.⁊ per jo.fa. ĩ
sti.de act̃.§.penales.⁊ per ny.de cicilia in
ꝓhemio prime partis sui apparatus sup̃
ij.li.decretaliũ ĩ fi. q̃ distĩguit tria mẽbra
hoc modo. Aut ius introducit accusatõz
⁊ regl'ariter applicat̃ fisco.vt.l.mulctarũ.
C.de mo.mul. Aut introducit actionez.
⁊ applicatur parti.l.iij.ff. de sepul.viola.
Aut loq̃tur simpl'r.⁊ videt̃ inducere accu
sationẽ.ar.in.l.iij.C. de sepul.vio.qd̃ no.

Nemini clvij. Ca
sus.Donatio.venditio. vl' ꝑ
mutatio reruz ecclesiastica-
ruz fieri non licent. ⁊ si fiãt
pro infectis habentur. emptorq̃ preciuz
amittit.⁊ venditor rem ⁊ precium ecclesie
reddit. Necnon res ecclesie contra leges
alienate:in statum primarium reduci de
bent. Resq̃ ipsas etiam titulo pignoris
vel ypothece obligari non licet. al's ꝙ re-
uocetur.vt in ecclesia sacra procedat mis
sa.h.d. Partes que sunt tres iux̃ summa-
rium de se patent. Secunda ibi.v̄.si autẽ
Tertia ibi.v̄. nulli autem. vide textum.
Nemini.simile verbum habes.C.de con
cubi.l.vna.in principio.¶ Et nota ꝙ hec
dictio nemo. de sui natura vtrunq̃ sexuz
importat.ff.de le.iij.l.qui duos.⁊.l.luci⁹.
§.q̃situm.⁊.s̃.in vsa.lxvj.moneta.v̄.q̃ v̄o.
⁊.ff.ad.l.acquil'.l.boues.de pac.l.tres fra
tres.de nego.gest.l.iij.§.i. de cõsti. pe.l.i.
in prin.de ver.sig.l.i.⁊.l. pronũciatio.C.
de cõcu.l. vna in prin.⁊ ex̃ de ma.⁊ obe.c
vlti.⁊ sic sumitur hic.¶ Nota scd̃o ꝙ hec
dictio nemo signum est vniuersale nega-
tiuũ.vt dic̃ archid̃.in.c.nemo. de ele.li.vj
concor.sunt multe.c. nemo ep̃orum.⁊.c.
nemo contempnat.c. nemo peritorum.
xj.q.iij.de consecratione.disti.i.c. nemo.
xvj.q.i.c.nemo.⁊.q.iij.⁊.xxxij.q̃stiõe.iiij.

c.nemo.lxxxj.dist.c.nemo cũ alijs multis sil'ibus. ¶ Juxta qđ q̃ro: an oratio eq̃pol-leat vniuersali. distĩgue. aut in ea cõtinet̃ signũ vl'e tm̃. aut particl're tm̃. aut indefi nita cum signo. aut indefinita sine signo ¶ Primo casu: aut in ea cõtinet̃ signum vl'e collectiuũ. vt om̃is. Et tunc aut ꝓfert̃ affirmatiue: ⁊ regl'ariter equipollet ĩ du-bio vniuersali. vt. C. mã. l. a ꝓcuratore. et ff. dele. iij. l. textorib⁹. Naꝫ verbum gñal'r ꝓlatum debet ĩtelligi gñaliter. vt. ff. dele. j. l. gñal'r. Sed fallit regl'a si ex vniuersali-tate resultat intellectus iuri cõtrarius. vt C. sine censu. ⁊ reliq̃s. l. oẽs. Item fallit si esset ĩtellectus vniuersal' contra mentẽ lo-quentꝫ. qđ appere potest ex p̃cedẽtibus et seq̃ntibus. vt. ff. dele. iij. l. quesitũ. §. i. ⁊. l. heres. §. i. ⁊ de au. ⁊ ar. le. l. i. v̄. i. ⁊. v̄. ij. ⁊ đ penu. le. l. nam ꝙ. §. fi. aut ꝓfertur negati ue. Et tũc distĩgue. aut negatiue precedit signũ vniuersale: aut seq̃tur. qđ dic vt no. ff. de legi. tu. l. legitimos. §. i. ⁊ facit. ff. de fideiusso. l. grece. §. illud. Aut in or̃one cõ tinet̃ signũ vl'e distributiuũ tantũmõ. vt quisq̃. vel quilibet. ⁊ eo casu in dubio re-gulariter equipollet vniuersali. vt. ff. đ he re. insti. l. hoc articulo. ⁊. ff. de pig. actꝫ. l. si necessarias. §. i. in p̃n. C. de pac. l. si credi-tores. Et dic dr̃iam inter signũ vniuersa-le collectiuũ: ⁊ distributiuũ. vt. ff. de le. ij. l. si ex plurib⁹ in p̃n. Fallit hec regula ex mente ꝓferentis. vt dicta. l. hoc articulo ĩ fine. Itẽ qñ noĩatim aliud est expressum. vt. ff. dele. i. l. si fundũ sub condi. §. si liber-tus. ⁊. l. ab om̃ib⁹ in p̃n. ⁊ dele. iij. l. si plu res gradus. ¶ Secũdo casu quãdo in ora tione cõtinet̃ signũ particulare. vnde eo casu nõ equipollet vniuersali. vt dicta. l. si necessarias. §. si ãnua in fine. ¶ Tertio casu qñ in oratione cõtinet̃ indefinita in aliqua eius or̃onis parte: cũ signo vniuer sali. nõ respiciente directo: nec determĩa-te simpl'r ip̃am indefinitã. al's nõ esset du biũ. tũc equipollet vniuersali sine dubio. ⁊ hoc ꝓbatur in p̃n. all'. §. si annua. ⁊ de au. ⁊ ar. le. l. pediculꝰ. §. labeo. vbi de hoc. Si vero cum signo augmẽtatiuo. ⁊ tunc etiã equipollet vniuersali. vt. ff. dele. iij. l. eo tm̃. ⁊ de au. ⁊ ar. le. l. si quis ita leg. Sin aũt continet̃ cum signo particulari. tunc non equipollet vniuersali. vt in dicta. l. si necessarias. §. si annua in fi. ¶ Quarto ca su qñ in oratiõe continet̃ indeffinita sine signo. aut ꝓfert̃ in materia necessaria. et tũc equipollet vniuersali. vt homo ẽ ani-mal. ergo om̃is hõ est animal. Item põe exemplũ: lex dicit ꝙ in emptorẽ actionis transfert̃ vtilis actio sine cessiõe. g⁰ trãs-fert̃. siue emerit actionem ꝑsonalem: siue realem. C. de here. vel actꝫ. ven. l. fi. aut in materia contingenti. ⁊ eo casu regulariť nõ equipollet vniuersali. vt hõ currit. nõ seq̃tur. ergo om̃is hõ currit. Itẽ pone ex^m Statua est marmor. g⁰ oĩs statua ẽ mar-mor. vt. ff. de le. iij. l. si cui. ⁊. l. quesitũ. §. il lud. ⁊. l. heres. §. i. Itẽ res materiata. cau-sa a materia nõ sequit̃. ergo om̃e materia tuꝫ continet̃ sub hoc indefinita materia vt. ff. dele. iij. l. lana. ⁊ de au. ⁊ ar. le. l. ⁊ si non sint. §. i. Et sunt in his que superant sua specificata potentia. vt dicto. §. illud. ⁊ de au. ⁊ argen. le. l. cum auruꝫ circa p̃n. Et est ratio. Si ergo ex vniuerso hoc. ex a-liquo sumitur. vt. ff. de re. du. l. si is qui. §. vtrum. Aut continet̃ indefinita in mate ria remota. ⁊ tunc nõ equipollet vniuer-sali ⁊ est ex^m. vt lego suꝑlectilem. ergo ve-stem. non sequitur. vel lego aurum. nõ se-quitur. ergo auricalcum. Et idem dic ĩ si-milib⁹. vt. ff. de le. i. l. si quis in fundi vec. ⁊ dele. iij. l. libroꝝ. ⁊ đ superlec. le. l. labeo. Fallit regula predicta in materia contin genti. in p̃uilegijs. vt. ff. de offi. prefec. vr. l. i. §. cum vrbem. ⁊. C. de bo. vac. l. si quan do. lib̃. x. ⁊ de diuer. rescrip. l. i. ⁊. ff. de con-sti. princi. l. beneficium. Item fallit in vl tima voluntate. vt. ff. dele. ij. l. si ita relic-tum in principio. ⁊. l. si pluribus in p̃nc̃.

Jtē fallit in cōtractib⁹. vt. C. q̄res pig. ob li. po. l. fi. ⁊. ff. de fui. ⁊ p̄di. l. si fuit⁹. jte⁊ fallit q̄n p̄ferr̄ a lege. vt. C. de here. vl̄ act⁊. ven. l. fi. ⁊. ff. de offi. p̄fi. l. iij. ⁊ de public̄. l. ꝺ p̄cio. Et hoc cōtingit in his casib⁹ excep tat⁊. vel ex mēte p̄ferent⁊. vel q⁊ est eadem rō ⁊ cōditio oim particulariū in vniuer/ so cōp⁊ehenso⁊. vt manifeste patet in di/ ctis. ll̄. ¶ Sz dy. breuiter de indefinita lo/ q̄tur: videlz q⁹ q̄n nō est eadē rō oim parti culariū in vniuerso cōp⁊ehenso⁊. Jnde/ finita nō eq̄pollet vniuersali affirmatiue vt dcō. §. illud. ⁊ dicta. l. si cui. Sz q̄n oim particulariū est eadē ratio ⁊ cōdicio. tunc i/definita affirmatiue p̄lata eq̄pollet vni uersali affirmatiue. vt dcā. l. si p̄ibus. et ff. dele. iij. l. si plures grad⁹. Jtē p̄lata ne/ gatiue. sic. vt. ff. de re. du. l. si is q̄. §. vtrū in fi. ⁊ de hoc nota. ꝑ eū de reg. iur̄. sup Ru. li. vj. ⁊ ꝑ job. mo. de elec. c. vt circa. e. li. ⁊ ꝑ ja. de mō. iu. ē. vsa. xxiij. oēs hoies. i. ī glo. ij. ⁊ ꝑ bar. in. l. si plurib⁹. i. ℞. ff. de le. ij. ꝑ arcb. in. c. si romanor̄. xix. di. et latissime p̄hen. bo. in. c. q⁹ circa. ex̄ de p̄uile. p hoc vide qō scp̄si. ē. in vsa. xxxiij. Si q⁹ suū feu dū. sup v̄bo alienauerit. in. q. liij. circa fi. ⁊ in vsa. xcj. aūcte ⁊ rogatu. ij. sup v̄bo oiz illo⁊. ⁊ in vsa. ciij. Si q⁹ aliq̄ malum in glo. plt. ⁊ in vsa. cxxv. Jtē cōstituerūt. i gl. ij. v̄. sz q̄ro. Licet. i. licitū sit. jmposteruz. i. in futurū. Et sic tm̄ futura respic̄. nō p̄/ dētia: neq⁹ p̄terita. Vel ī posterum. i. post hūc vsam. q̄ lex est in cathalonia. ⁊ ī fauo/ rem eccl'ie edit⁹. fac̄ ꝑ hac dictiōe impoſte rū. C. de sa. san. ec. l. gñali. in fi. C. de apo. publi. l. semel. li. x. C. de bo. liber. l. iij. ī p̄n ci. ⁊ ex̄ de eta. ⁊ quali. c. ij. post p̄nci. in cle. vehi. de cetero. de hereti. c. vt inq̄sitiōis. § vniuersos. ll. vj. Donatiōem. ¶ Nota do/ natiōes. venditiōes. ⁊ ꝓmutatiōes reruz ecclīasticarū p̄hiberi. als si fieret nō valēt vt. v̄. seq̄nti. Si aūt. v̄. ⁊ est scōa ps. Distra xerit ⁊c. ¶ Nota q⁹ distraho exponit. i. in diuersas ptes trahere. amittere. dilaniare vel a se remouere. vēdere. vel donare. in ca tholicon. Et p̄ ist⁊ duab⁹ significatiōib⁹ vltimis. v̄bū distraxerit sumit hic. Nulli. v̄. ⁊ est tertia ps. Pignor̄. vel ypothecarū. ¶ Nota dr̄iam iter hec v̄ba. naz pign⁹ fit cū traditiōe. ⁊ ypotheca sine traditōe. Et habes de his v̄bis pign⁹ ⁊ ypotheca. isti. de act⁊. §. jtē p̄uiana. v̄. quasi autē. ⁊ ibi ꝑ doc. ¶ Nota scōo q⁹ pign⁹ dr̄ a pugno: q̄a res q̄ pignori dant. manu tradunt. Y po/ theca cū non tradit. vnde dr̄ ypotheca ab ypos q⁹ est sub. ⁊ theca. q⁹ est positio: quasi suppositio. vt. ff. de v̄bo. sig. l. plebes. §. pign⁹. ¶ Quero iur̄ p̄missa an iter pign⁹ ⁊ ypothecā sit dr̄ia. dicas q⁹ sic. vt. scp̄si. ē. e. glo. in nota. i. Sz tu circa hoc dic ita. s. i ter pign⁹ ⁊ ypotecā nō esse dr̄iam: q̄ tū ad sub̄am actiōis ypothecarie. Nam sic ypo thecaria dat̄ ꝑ ypotheca. ita ⁊ ꝑ pignore Sed q̄ tū ad res ⁊ act⁹ q̄ interueniūt tp̄re obligatiōis dr̄ia est. q⁊ ypotheca cōsistit p̄prie in re imobili: siue tradat̄ creditori. siue nō. Jtē in re mobili. q̄n nō tradit̄ cre/ditori. pign⁹ v̄o dr̄ i re mobili tm̄. q̄n tra/dit̄ creditori. vt ī p̄reall̄. §. jtē p̄uiana. v̄. jtē pign⁹. ff. de pig. l. res ypothece. §. iter pig/nus. ⁊ de pig. act⁊. l. si rē. in. ij. §. p̄prie. vi/de ibi bar. Jtē ⁊ est alia dr̄ia iter pign⁹ et ypothecā. nā pign⁹ q⁹ p̄prie in re tradita dr̄: nō p̄scribit̄ creditori: q̄ possidet. Sed ypotheca: q⁊ p̄prie in re nō tradita dr̄. bñ tollit̄ p̄scp̄tione. vnd ypothecaria q̄nq⁹ tollit̄ spacio. x. ānor̄ iter p̄ntes. q̄nq⁹. xx. i ter absentes. vt q̄n ex̄ne⁹ possidet iusto ti/tulo ⁊ bona fide. vt. C. aduer. cre. l. i. ⁊. ij. ⁊ iste due p̄scp̄tiōes ī cathalonia locum nō habēt. vt le. ⁊ ꝑ me scribit̄. ē. vsa. p̄ri. Quā do q⁹ spacio. xxx. ānor̄ p̄scribit̄. vt q̄n ex̄/neus possidet sine titulo ⁊ bona fide. vt. ē vsa. p̄ri. ⁊ pbat̄ etiā iurib⁹ infra p̄rie alle gat⁊. Q̄nq⁹ spacio. xl. ānor̄ p̄scribit̄ par/ modo. ⁊ istō est ver⁹. vt q̄n debitor vel ei⁹ heres possidet. vel scōs creditor. vt. C. de p̄ scp̄ti. xxx. an. l. sic in rem. ⁊. l. cū notissimi.

ꝛ.C.de an.except.l.vt pfecti⁹. Vide qđ no
ta.p jo.fa.in dcō.§.jtē fuiana.qđꝫ scripsi
ē.in vſa.pri.in glo.i.ī no.vij.ꝛ in.q.seqn.
ꝛ in nota.xxiij.ꝛ in.q.seqnti.ꝛ seqn. ¶ No
ta tertio q ypotheca est duplex.ſ. tacita ꝛ
expꝛessa. Tacita eñ est:vt puta.cuꝫ aliqs
cōducit domū alteri⁹.postea ibi illata bo
na ꝛ inuecta.tacite sunt p pcio dom⁹ dño
hospicij obligata. Et expꝛessa ypotheca ẽ:
vt puta.cū dicit expꝛesse. Obligo tibi oia
bona mea:taꝫ pñtia q̄ futura. Et in hac
locū hꝫ regl'a.q̄ pꝛior est tpꝛe:potior est iu
re.de reg.iuꝝ.li.vj.j ntacita vo nō. Necnō
expꝛessa.xl.ānis p̄scribit.tacita nāqꝫ.xxx.
ꝛ nō minori tpꝛe:vt dictū est.ē.q.pri. Ob
ligare.h̄ intellige:nisi euidētissima neces
sitas vꝛgeat. Nā tunc hꝫ obligare.vt ex de
pig.c.i. vide qđ ibi no.p ber.host.jo.an.et
alios. Necessitas itaqꝫ nō hꝫ legē.vt extra
de obꝛ.ie.c.ij.in fi.ꝛ de cōsue.c.q̄to.ꝛ de
conse.di.iij.c.puenit.vnde necītate tpꝛis
oia sunt cōia. xij.q.i.c. dilectissimis.ꝛ.ff.
ad.l.ro.de jac.l.ij.§.cū in cadē in fi. Et sic
est ar.necessitatē excusare.de ꝛse.di.v.c.di
scipl'os.ar.xlj.di.c.q̄sq̄s.ꝛ.c.ōlicie.ꝛ.lxxxj.
di.c.cū oñib⁹.ꝛ ex de fur.c.si q̄s p necīta
tem.ꝛ ppter necītatē famis pr̄ pōt vende
re filiū.C.de pact.q̄ fi.distra.l.ij. Circa hoc
vide qđ no.de pig.c.la tor.p ber.hosti.an.
de butrio ꝛ alios. Et de obligatiōe phibi
ta in alio casu.p̄terq̄ in h̄ q̄ phibet in hu
ius vſa.vide qđ le.ꝛ no.p ja.de mon.iu.ꝛ
ja.de vallesica.ꝛ me.ē.vſa.xxxiij. Si q̄s su
um feudū.sup vbo obligauerit. Et adde
qđ scripsi.j.in vſa.pri.in glo.q̄ incipit. q̄ro
q̄d est obligatio ꝛc. Ministeriū. puta cali
cē.vestimētū.vel librū:ꝛ sillia.vt in all'.c.i.
de pig. Refutari.i.retineri al's reuocari.
qđ ꝓpri⁹ est.ꝛ cōponit de re.ꝛ futo.as.i.
arguere.rephēdere.ꝛ ide refuto.as.renue
re.recusare.ꝛ descēdit futo a futis.q̄ q̄ fu
tat.vbū.vel vba fundit.sic illud fundaba
tur.qđ in futis.i.in illo vase ponebatur.
jn catholicon. ¶ Et sic nota ex h̄ ter.q ec
clesiarū indēpnitatib⁹ ꝛ expensis subue
niri dꝫ.ꝛ eis cōsuli p oēm viā qua potest.
qđ mēti tene ꝛc. ¶ Nota secdo ex textu q
q̄ refutat siue renūciat pdit ius suū. h̄ vm
in iure suo ꝓpꝛio. Secus in iure vniuer
sitatis.vel ppli.vt ex de fo.cōpe.c.si diligē
ti. ¶ Nota tertio q nō tenꝫ refutatio siue
renūciatio. si q̄s ex hoc pdit vitā vel statuꝫ
vt est glo.notabilis in.l.pactū inter here
dē.ff.de pac.ꝛ pbat expꝛesse.de ap.l.non
eñ.ꝛ in.l.ij.ꝛ.iij.ff.de libe.cā.

Statuimus. clxiij.

Casus. Clerico rem imobi
lez eccl'ie absq̄ licētia:ꝛ sub
scptiōe ep̄i alienare nō licet
Al's p nullo hr̄.ꝛ cōtrafaciēs pena degra
datiōis multat. Idē de iā alienatꝫ statu
endo.h.d. Et hꝫ q̄tuor partes q̄ satꝫ de se
patēt. Prima in pn.secda ibi.v.q si forte.
tertia ibi.v.nos quoq̄.quarta ibi.v.idez
ō his. vide ter. Statuim⁹.i.statutū nouū
facim⁹. Pro h̄ vide qđ scripsi.ē. in vſa.lxxvj.
aucte ꝛ rogatu.i.v.ea ppter.sup vbo Cō
stituerūt. jmobilē. nec etiā mobilē pꝛecio
sam. ex de elec.c.q sic.ꝛ.ē.vſa.pri. Donaꝛ
Hoc vm:nisi modica res sit. naꝫ illa dari
pōt si de hoc ꝓsuetudo sit. ex de dona.c.ce
terū. Jntellige tñ q talis cōsuetudo non
sit eccl'ie onerosa. de ꝓsue.c.i. vt si eēt ꝓsue
tudo:q magna res daref: qꝛ tūc nō valet
consuetudo. Ob qđ i tali donatiōe nō so
lum inspicit q̄titas:sz etiā qualitas.ſ. q̄a
rē immobilez magnā:vel pciosaz pꝛelat⁹
siue leric⁹ donare nō pōt. de re.ec. nō alie.
c.i. de materia vo donationū. vide qđ no.
p hosti. Alzo.ꝛ Gotfre.ti. de dona. in col
summis p Gm. in spe.e.ti. qđꝫ le.ꝛ scpsi
ē.vſa.clxv. Precipim⁹. in glo.iij. vide nec
nō qđ no.p ja.de mō.iu.ꝛ ja.de vallesica.
ꝛ me.ē.in vſa.lxxvj.aucte ꝛ rogatu.i. et p
eūdē ja. de mō.iu. in vſa.xxxiij. Si q̄s suū
feudū.sup vbo dederit. Vēdere. h̄ vꝛ:nisi
redūdat ī vtilitatē ecclie nā tē vēditio fieri

põt de re īmobili.ar.a cõtrario sensu huius tex.¶Et nota ex̃ tertũ ꝙ cũ venditur res mi⁹ dimidia iusti p̃cij in optione est emptoris.an velit supplere p̃cium vel rẽ restituere p̃cio occupato.vt ex̃ de ẽp.z ven.c. cũ dilecti.De hui⁹ materia vide p hosti.i sum.ti.de re.ec.nõ alie.z ti.ō emp.z ven. p totum.z in spe.eisdem.ti.vel obligare. ¶Quero q̃d est obligatio.dic ꝙ est iuris vinculũ.quo necẽtate astrīgimur alicui⁹ soluẽde rei ꝑm nr̃e ciuitat̃ iura.isti.ō obli.in p̃n.Declaratiõem tñ hui⁹ diffinitionis.vide p Azo.in sum.ti.de act̃.z obli. post p̃n.¶Quero pone ego obligo oia bona mea.an ī ista obligatiõe veniãt actiones z iura.glo.i.l.heredẽ.C.de act̃.hereditarijs.videt dicere ꝙ nõ ꝑm quosdã.jtẽ videt tenere spe.in ti.de fruc.z expensis.§ i.v.sedo q̃rit.Cõtrariũ est vitas.qz cũ dico oĩa bona mea.itell'r de actiõib⁹.vt.l.nã ꝙ.§.fi.cũ.Lseq̃nti.z se.ī p̃n.ff.ad trebell'. z.l.si legat⁹.§.i.c.ti.z de vbo.sig.l.meoꝝ. cũ sua glo.z ꝫ tenet glo.in dicta.l. heredẽ vbi de hoc p chi.z jo.de gau.z in.l.q̃ntus. §.argẽto.ff.ō au.z ar.le.p bar.Et adde qō scp̃si.ē.vsa.pri.in glo.añpe.Vel stabilimentũ.Sub.sine iusta cã.Sec⁹ si cuz iusta cã.¶Et sic nota ꝙ eccl'ia põt stabilire z in emphiteosim dare.etiã imꝑpetuũ vt hic.z ex̃ de lo.z cõduc.c.potuit.sed cõtra. qz dic̃ lex.ꝙ eccl'ia nõ põt dare in emphiteosim rẽ.nisi ad vitã suscipiẽtis z duoꝝ heredũ.s.filij.z nepot̃ filie.z nept̃ ī auc. de nõ alie.an.p̃mu.§.in emphiteosim.et §.dudũ.coll'.ij.Preterea dic̃.c.ꝙ si prelat⁹ dederit rez in emphiteosim dz deponi.z res dz ad eccl'iam restitui.z si emphiteota noluerit restituere dz excõicari.xij.q.ij c.aplicos.ergo male.Quid dicẽdũ.dicas qz res data in emphiteosiz.aut res est ruinosa.z tũc imꝑpetuũ dari p̃t.x.q.ij.§.hoc ius.Aut nõ est ruinosa:z tũc subdistīgue qz aut ecclia dãs rem in emphiteosiz ẽ cõstãtinopolitana z tũc nõ põt dare:nisi ad vitã suscipiẽt̃.z duoꝝ hereduz.in auc.de nõ alie.§.dudũ.coll'.ij.Aut est alia eccl'ia z tũc subdist.qz aut expedit eccl'ie dare rẽ illã in emphiteosim.z tũc ꝑpetuo dare p̃t z sic loq̃tur hic.z in all'.c.potuit de lo.et conduc.z in auc.de alie.z emphi.§.licẽtiam.coll'.ix.Aut nõ expedit eccl'ie z tũc p̃latus est deponẽd⁹.z res dz ad eccl'iam revocari.z nisi emphi⁹ rẽ restituat.dz excõicari sic loq̃.dcñ.c.aplicos. ¶Quero q̃d ẽ dictu emphiteosis.dic ꝙ grecũ est.z idez est in latino ꝙ meliorationsiue cõtractus meliorationis.qz vbi dat̃ res alicui in emphiteosiz ī fide suscipiẽt̃ illa res ponit̃ vt deteriorẽ fieri nõ ꝑmittat.alꝫ dz cadere a iure suo.in auc.de nõ alie.an.p̃mu.§.q̃a vero leonis.coll'.ij.z.x.q.ij.hoc ius porrectũ. ¶Quero q̃ solennitas in talib⁹ stabilimẽtis ꝑpetuis adhiberi debeat.vide qō scp̃si.j.in.c.vsa.sup̃ vbo sui ep̃i.dic vt ibi. ¶Quero pone aliq̃s tenet rẽ in emphiteosim a me.ego ignoro.q̃ est illa res. Nunq̃d tenet mihi ostẽdere illã rẽ. Rñdeo sic.ī auc.de man.p̃n.§.coges.coll'.iij.ff.de cen si.l.forma.jta no.z scp̃si.ē.in vsa.cvj.ō baiulijs. ¶Dz pone ꝙ emphiteota ostẽdat vnã rem ꝑ alia.nũq̃d eo ipo dz perdere rẽ Rñdeo sic.C.de lega.l.plt. vide qō notat pe.bo.De hui⁹ materia in.c.ī cã.ex̃ de cãpo.z ꝓpne.z etiã ipe pe.z pe.de samp.ī.c. potuit ꝓall'.z Bꝰ.in spe.ti.de iur̃.emphi. ꝙ totũ.Et adde qō scp̃si.ē.in vsa.cxlix. Si q̃s baiuliã.ī glo.iij.Perpetuũ.ergo.arº.a cõtrario sensu videt ꝙ rector seu beneficiatus sine licentia z subscp̃tiõe ep̃i.ad tẽpus p̃t stabilire.vt hic. ¶Sed q̃ro qō stabilimẽtũ.dices tẽporale.Et q̃d si res emphi.vel feudal' alienet in aliquẽ ad vitam illius hois. Nunq̃d censebit talis alenacio facta ad tps modicũ.vel nõ modicuz.dic vt no.per Ja.de mõ.iu.ē.in vsa.cxxiij. Si q̃s suũ feudũ.ī glo.vltri.Alienare.ꝫ vbuz est lati⁹ q̃ quatuor p̃cedẽtia.ꝓtinuat eni oẽm actũ ꝙ quẽ dñiuz transfertur:sive ex

titulo donatiōis. venditiōis. vel obligatiōis. aut stabilimēti: siue aliter. vt. C. de fun. dota. l. ij. Sup quo vide qd le. ⁊ nota. in. c. nlli. sup verbo. alienatiōis. ex de re. ec. nō alienādis. ¶ Quero an ꝓhibit⁹ alienare vel obligare videat ꝓhibitus locare. Rñdeo non. ff. de le. ij. l. codicill. §. instituto. Adde qd scp̄si. s. in vsa. xcvj. Laudauerūt. sup v̄bo clericos. in. q. i. Sui ep̄i.

¶ Nota hūc vsam in fauorem eccl̄ie fuisse cōditū. qd in dubio fieri potuit p dñm regē ja. j. Tuz qr in fauorē ecclesie vt dictū est. Tum ꝓpter excellentiā summe ei⁹ supioritatꝫ. tū ꝓpt ip̄i⁹ gñalē iurꝫ dcōez quā ⁊ totl'ez dcōnē inhesitāter hz ī toto regno suo ⁊ comitatu barchñ. fac ad h̄ optie qd no. jac. de mō. iu. s. in vsa. lxv. Sil'i modo qdqꝫ legit. j. in comē. P. albti. c. xxxviij. barones. vel dic ⁊ verius. qr dñs rex instruit ep̄os. qd ī alienādis reb⁹ ecclesiasticꝫ ſuādū sit p clericos suaꝝ diocꝫ. ⁊ ꝙ sic fiat. adeo vt fraus in talib⁹ oīno euitet. lz iaz a iure canonico sit sup his salubriter ꝓuisum. ꝓ h̄ vide qd scp̄si. s. in vsa. lxxxij. qcūqꝫ sup v̄bo monachū. in. q. vltīa. ¶ Nota scdo ꝙ ab hui⁹ vsa. cōfirmata est practica q̄ vbiqꝫ terrarū. q̄ maxīe p totā ꝓuintiaz Terrachoñ. gñal'r ac notorie ſuat. videlz ꝙ in vēdendis. stabiliēdis. aut alienādis rebus īmobilibus hui⁹ adhibet solennitas. ꝙ ep̄s ad supplicatiōem rectoris: aut beneficiati duos ponit presbyteros fidedignos suis cū lr̄is in visores. q̄ duos sibi associāt laicos. q̄ eisdē presbyteris medio iuramēto cōsiliū salubre p̄bere tenentur. Necnō pari modo ip̄i presbyteri se adīuicem vn⁹. s. alteri iuramētū prestāt. ꝙ bñ ⁊ legal'r se habebūt circa exercitiū dicte visorie ꝓut in lr̄is p̄dictꝫ continet. ¶ Nota tertio ꝙ expost hijs ita gestis visores sepe dicti vna cū dictis duob⁹ laycis. siue pro bis hoībus accedūt ꝑsonal'r ad locuz. vbi res sita ē. ⁊ re visui subiecta. Determināt de ꝯsilio dictoꝝ ꝓboꝝ hoīm. ac ſm eoruz bonas cōsciētias. quē censuz ꝓ illa re acq̄sitor annuatim prestare poterit. Et īde referūt ep̄o comodū: ꝙ rector siue beneficiatus īde reportat. ¶ Nota quarto ꝙ h̄ facto tunc fit instr̄m. qd ſm qualitatē ꝯtractus necessariū est narrādo oīa p̄dicta. et dictā visoriā in eodē instr̄o inserēdo. quo īmūduz redacto. ⁊ Ep̄o vti decet presentato. tūc ip̄e suā interponit auctem ⁊ decretū in illo. Quib⁹ quidē sic ꝑactꝫ. tūc perfectus est cōtract⁹ oīmimode. ac huic vsatio plenissime satisfactū: ⁊ ita ſua. ⁊ nō errabis. Sup quo vide qd scp̄si. s. in vsa. xcvj. Laudauerūt. sup v̄bo clericos. in. q. vlti.

¶ Sed q̄d de ep̄is. nunq̄d in talib⁹ vel sil'ibus tenent ſuare hui⁹ solēnitatē. Rñdeo sic. ⁊ ita est de vsu ⁊ cōsue. s. qr eoꝝ vicarij ad ip̄oꝝ postulatiōem mādāt īde visoriaz fieri lr̄am duob⁹ canonicꝫ dirigendaz. et postea in oībus ſuat modus quo supra. q̄ ꝯsuetudo optīa legū est īterpres. vt. ff. d legi. l. si de īterp̄tatiōe. ⁊ ex. de cōsue. c. cū dilectus. Idē seruat ꝑ capl'a eccl'iarum cathedraliū. In alijs v̄o ecclesijs collegiatꝫ ſuat. ꝙ p̄us capitulo more solito cōuocato ⁊ cōgregato. ibi duo ex ip̄is de capitulo eligunt in visores q̄ ꝓcedunt in negocio. modo quo supra. ⁊ sic diutine vsitatū est. Ob qd nō eris illusus. si tenes id qd tenet vsus. Nam vsus longeuus ſuādus est. vt in cle. sepe cōtingit. de v̄bo. sig. quod tenemēti. qd si forte. v̄. ⁊ est scda ꝑs. Degradatiōis. De hac pena habes in. c. Abbatib⁹ xij. q. ij. Aliā penā habes. s. depositōis in c. diaconi. e. cā ⁊. q. ⁊ fac ad hūc vsa. ⁊ ꝯcorditer. ex de re. ec. nō ali. c. nulli. ⁊. c. siquis p̄sbyteroꝝ. vide qd in vtrisqꝫ notat ꝑ ber. jnno. hosti. johā. an. ⁊ anthoñ. de butrio. Nos quoqꝫ. v̄. ⁊ est tertia pars. ¶ Nota ꝙ ab Episcopo rei immobilis alienatio illegitime facta reuocatur. vt h̄. ⁊ in dcō. c. abbatib⁹. cum suis sy. Idem de his. v̄. Et est quarta pars. ¶ Nota ꝙ d his iā min⁹ debite alienatꝫ. Iddē est iudiciū ī reuocā

do illa: vt hic. ¶ Et sic nota q̄ vsa⁹. hic nō solū respic̄ presentia ⁊ futura. v̄m etiā p̄terita. qd̄ mēti tene. Et ꝑ hoc vsa. vide qd̄ scp̄si. s̄. in vsa. iiij. hec st̄ vsualia in glo. pl't in nota. secūda.

Si quis inscio. clix.

Casus. Dño inscio ꝑ gener̄ varietate arboꝝ īcisarū scindens: aut scisas alicubi presumptiue deferēs ad esmēdā ꝑti fiendaz ꝑ modū hic cōtentū cogit̄. h̄ dic̄. Vel sic. Scindēs arbores dño īscio s̄m gen⁹ ip̄arum esmendā hic ꝯtentā soluere tenetur. v̄m si presumptiue incise alibi portātur. scīdēs arbores sil'es dare dz. ⁊ dictā esmēdā in duplo soluere. h. d. Partes de se patēt. p̄ma in p̄n. scd̄a ibi. v̄. si v̄o. tertia ibi. v̄. qꝛ lz. quarta ibi. v̄. nā si. vide tex. Inscio Inscius em̄. a. um. q. sine scīa. ab in. ⁊ scius. qd̄ est sciēs. ī catholicō. Arborē. ¶ Nota q̄ arbor. vel arbos s̄m Ysido. sic̄ herba d̄r arbar⁹. qꝛ terre fixis radicibus adheret vel arbos d̄r ab herba. eo q̄ ad modū herbarū pullulet nascēdo. p̄us em̄ jacto semine herba orit̄. dehinc cōfota surgit ī arborē. ⁊ in ꝑuo tp̄re q̄ herbā videas arbustuz suspic̄. Ab aruo ergo deriuatur herba. ab herba arbor: vel arbos. Et videt̄ ꝓprie arbos dici de fructifera. arbor v̄o de nō fructifera ⁊ sterili. Et est arbor fe. ge. cum sit mat̄ ꝓprij fruct⁹. Et attēde q̄ noīa arborū sunt fe. ge. naturā mr̄is in suis fructibus imitant̄. vt pir⁹ ⁊ vlm⁹. hec em̄ est q̄si obstetrix puerperarū bachi. vñ oleaster fuit mas. ge. qꝛ nō cōcipit: cū sit ꝓpriuz sue gent̄ cōcipe. i. oliuarū. ꝓ pomis v̄o sunt neu. ge. except̄ pauc̄. Vñ arboretum. ti. vbi arbores crescūt. ⁊ arbore⁹. a. um. Arborinusq̄. na. nū. possessiuū. Et arburcula. le. ⁊ arbustula. le. dimi. ꝑua arbor. Arbustū em̄ ab arbore d̄r. ⁊ est loc⁹ vbi arbores crescūt. Et ꝑ ip̄is qñq̄ ponit̄. ⁊ precipue nouellis Arbustū etiaz qñq̄ d̄r arbor nouella ⁊ tenera. in q̄ assertio fieri pōt. ⁊ d̄r arbustū. q̄si arboꝝ statio. vel hasta. In cathalicon. ¶ Quero p̄mo iuxta p̄missa. pone q̄dā mihi vēdidit arborē. quā hēbat in fundo. modo ego eam incisi de ip̄o fundo. postea arbor recreuit. vertitur in dubium cuius sit qd̄ postea creuit. Et videt̄ q̄ debeat eē emptor̄: qꝛ prima arbor sua. ⁊ lex dic̄ qd̄ ex mea re nascit̄. meū est. vt. ff. de re. ven. l. soluz. §. i. ⁊ ad exhi. l. de eo. §. si q̄s. Contrariū videt̄. ff. de cōtrahē. emp. l. q̄ fundū. §. fundi vēditor. Tu dic q̄ nō est emptor̄ nisi spāliter actū sit. vt. ff. de contrahē. emp. l. in lege fundi. ¶ Quero scd̄o q̄d si arbor posita fuit in cōfinio possessionis mee. ⁊ vicini mei. nunq̄d est cōis īter me ⁊ ip̄z. Rñdeo sic. vt. ff. co. diui. l. arbor in p̄n. notat jnno. in. c. sup eo ex̄ d̄ ꝑroch. ¶ Quero tertio q̄d si arbor sit ex toto in agro vicini. sed aliq̄s radices porrexit in agro meo. nunq̄d licebit mihi eas excindere. Rñdeo nō. sz agā ius nō esse vicino predictas radices ibi habere. vt. ff. ar. fur. ce. l. si plures. §. i. ⁊. C. de īterdic. l. i. ¶ Quero quarto q̄d si illa arbor aliq̄ ex cā īclinata fuerit in agrū meū. nunq̄d potero agere cōtra vicinū. jus sibi nō esse ita arborez suam. Rñdeo sic. vt. ff. de arbo. ceden. l. fi. ¶ Quero. v. q̄d si arbor illa nō fuerit inclinata sz al's rami eius seu frondes īpenderint ī agrū meū. Nunq̄d vicinus debebit rescīdere seu cohercere ramos. Rñdeo sic. videlz a pede arboris siue a terra vsq̄ ad xv. pedes supra. Et si in mora fuerit potero agere cōtra eū: vt mihi volēti cohercere ⁊ volenti mihi ligna hr̄e vim nō faciat vt ff. de arbo. ce. l. i. §. deīde ait pretor. Circa istā materiā vide quod no. in spe. ti. de cā pos. ⁊ ꝓprie. §. p̄uata. v̄. est insup. xxij. ⁊ ꝑpe. ja. in suis libell'. ti. de act̄. fini. regū. v̄. ⁊ jdē est in arbore. cū. v̄. seq̄n. ¶ Quero. vj. q̄d si due arbores incise sint. an agat̄ pro vtraq̄. Rñdeo. q̄ si īuēte sint ita q̄ iūcta sit infra terrā tūc agēdū est ꝑ duab⁹: quia

duc cenſenſ. Secꝰ ſi iūctura ſit .ō. terram qꝫ tūc cenſek vna. ⁊ ſic agēdū nō eſt: niſi ꝓ vna. ff. ar. fur. ce. l. ſi gemina q̄ eſt alī. ꝓ archidi. ī. c. ſi q̄rtūdecimū. de judi. li. vj. De quo videꝫ libel. cuili. Roffre. ti. ō acc̄. ar. fur. te. ī fi. ꝓ hoc vide qō ſcꝑſi. ō. in vſa. crix. Solos. ī glo. vlti. ī nota. ij. ¶ Quero. vijº. q̄d appellatiōe arboꝝ veīt. Rñdeo vites ⁊ alie arbores ⁊ plāte. vt in. l. i. ff. arbo. fur. te. ſm jo. de gau. ī. l. i. C. de iterdic. ¶ Quero. viij. pone aliq̄s recepit fundū in ēphiteoſim. an poſſit arbores fructiferas incidere. videſ ꝙ ſic qꝫ hꝫ vtile dñiū. vt. l. i. ff. ſi ager vectī. pe. §. q̄ ꝓpetuū. ⁊ vnuſq̄ſq; eſt arbiter ⁊ moderator in rē ſuā ꝓpriā. vt. l. i. remādata. C. mā. ff. de peti. hered. l. ſi q̄s. Jncōtrariū dic ꝙ idē ſit ꝙ ī marito. vt. ff. ſo. ma. l. di uor. §. ſi fundū. cū ibi notat. ſu per vbo tenebiſ. ⁊. ff. de iuř. fiſ. l. ſi fundū. in cōditiōibus. ⁊ de cenſi. l. forma. §. ſi vites. ⁊ de vſu. ⁊ hīta. l. ſi ita. §. i. Jdez in vaſallo ſeu feudatario. e. rōne. ſm bar. ī dcā l. diuorcio. §. ſi fundū. Et adde qō ſcꝑſi. ō. in vſa. lxxij. Strate. ī glo. iij. ī. q. pl'r. ⁊ ī vſatico. crix. Solidos. ī glo. vlti. Sciderit. i. ſepauerit. fregerit vel exciderit. qō jdē ē ꝙ valde ſcindere vel deſtruere. ī catholicon. Et itellige tñ ſi b̄ fecerit ſciēter. Secus ſi ignorāter. dū tñ ignorātia nō ſit craſſa. et ſupīa. vt de ꝓſti. c. ij. li. vj. q̄ eſt ignorare qō oēs ſciūt. vt de cle. er mi. c. ad apoſtolice. ¶ Quero q̄d ſi aliq̄s delinq̄t ꝙ ignorātiaꝫ iuř. diſtigue. aut errauit in iuř ciuili: aut naturali. vel gētiū. qō ꝓſeqre vt no. dy. in rūa. iuř ignorātia. de reg. iuř. li. vj. de quo vide ꝙ pe. de ſali. xxxviij. di. ī ſumª. ⁊. c. ignorātia. e. di. ¶ Quero q̄ dřia ſit iter ignorātiā. errorē. ⁊ titubatiōem. dic vt notat archb. xxxviij. di. c. q̄uis in glo. notādū eſt. Proh̄ vide qō ſcꝑſi. ō. in vſa. clvj. oēs cauſe in glo. i. in nota. rj. ⁊. xij. ⁊ ī vſa. cxxxix. vna quecꝫ gēs. v. cōſueº. ſup vbo ſuſcipitur. v. nota. ij. ⁊ qō no. ꝙ Gm. de augº. in. l. ſenatus. C. de his q̄ ſibi aſcī. ī te. ꝙ chi. i. l. error. circa fi. C. de iuř. ⁊ facti ig. ⁊ plenº ꝙ hē. bo. in. c. xv. q̄ cř. de ſolu. di. i. Si vo. v. ⁊ eſt ſcda ꝓs. ¶ Quero iuř huiºter. q̄d de eſmēda arboꝝ ſciſarū alteriº gñis. ꝓterq̄ de ill' de q̄bus. ō. i. ℟. mētio fit. dicas vt hic in h̄ v. Quia hꝫ. v. ⁊ eſt tertia ꝓs. abſciſe fuerīt. ¶ Nota ꝙ cōpoſitio ſiue eſmēda arborumꝫ ſciſarū: ſiue ſit fructifera: ſiue nō. fieri dꝫ. ⁊ extimari iudicis arbitrio. ſm qō hř. ō. in vſa. crix. Solos. h̄ aūt cauek ꝓtrarium ſcꝫ qualr cōpoſitio ſiue eſmenda ꝓ qualibet arbore ſm genº ſuū parti dāpnū paſſe. Soluēda eſt. Et ſic videſ illū vſa. ꝙ hūc fore correctū. Quid dicendū. dicas ꝙ nō corrigiť. Nā iuriuꝫ correctio vitāda eſt. vt C. de inoffi. doti. l. vna. ⁊ de clec. c. cū expediat. li. vj. ſꝫ ibi ſolidoꝝ cōpoſitio ſiue eſmēda declaraſ. ꝓpter qō ibi dꝫ qꝫ ſic oīa arbores nō hñt ſil'em valorē. Jta equalꝫ nō dñt hře cōpoſitiōem. ob qō ibi judicꝫ arbitrio relinq̄tur. h̄ aūt illud arbitrium ad remouēdū oēs anfractº declaraſ. cū illa cōpoſitio ſm naturā arboꝝ h̄ taraſ. jō. q̄ vſa. iſte. q̄ olim ler. Gotꝫ. fuit vt hř lib. viij. ti. iij. l. ſi q̄s iſcio. ⁊ allegaſ ibi ī glo. ordinaria. ꝓ. l. gotꝫ. eſt glo. ⁊ declaratio illius vſa. ⁊ ſic nō diſcordāt: imo ꝓcordāt. qō no. ¶ Sed q̄ro de q̄bº ſolidis hec cōpoſitio ſiue eſmēda ī huiº vſa. ītelligaſ. an de aureis. an de curribili moneta. an de ſolidis plate. ō qui bº hēs. ō. ī vſa. lxxj. judicia curie. Dicas ꝙ de ſol'is denarioꝝ bareh. faē qō ſcꝑſi. ō. ī vſa. xiiij. Debilitatio. i. ℟. ſup vbo denarioꝝ. Nā ſi. v. ⁊ eſt q̄rta pars Preſumptiue. Sil'e vbū habes. ō. in vſa. lxxiiij. cechīa. vide qō ibi ſcꝑſi. ſup. e. vbo. ¶ Et nota ꝙ preſumere eſt. i. añ vel paliꝫ ſumere. nō audēda facere. vñ ꝑſumptuoſus. ſa. ſum. q̄ preſumit vel preſumiť. audar. īpudēs. ⁊ ꝑſumptuoſitas. i. preſumptio. ⁊ preſumptiue. aduer. ſm hug. ī deri. c. ſummo. vide qō nota per an. de butrio in. c. ij. de iudi. circa finē. v. vltimo notat. Duplo ſoluetur. Simile habes verbum

ē.in vſa.lix.Si q̄s occiderit.⁊ ī vſa.xcviij. oīa malefacta.⁊ ī pl̄ib⁹ ꝓſti.paciū ⁊ treu. Et de ſimplo ꝙiter habes i ill̄.⁊.ē.in vſa. xcix.treuga data.¶ Et ſic nota ex hoc vſa. q̄ dr̄ia eſt iter ſimplū ⁊ duplū. Simpluz em̄ hz b̄ locū vſq̄ ad.v.nā ſi.Et dupluz in caſu diſiūctiue b̄ poſito locū hz ī dcō.ſ.v. ibi aut p̄ciū p̄dictū ⁊c. Duplū autez ītell'r ſic.q̄ ſi teneor tibi dare in ſimplum duos ſol'os.q̄ tūc dem tibi q̄tuor.⁊ iſtud dr̄ duplū.p b̄ vide qđ no.p ja.de mō.iu.⁊ me.ē in vſa.xiij. Ruſtic⁹ interfect⁹ circa finez. qđq̄ ſcp̄ſi in dcō vſa.xcviij.oīa malefacta ſup vbo in duplo.⁊ in vſa.xxiiij.qui fal⁹ lerit.i. ſ̄x.ſup verbo in duplo.

SIquis alienū. clx. Caſus.Orti deſtructor alie⁹ ni.iudicⁱ arbitrio extimati⁹ onē dāpni ſoluere teneā. h. d.Duc ꝓtes ſt̄z. ſcđa ibi.v.ita vt.vide ter. Si q̄s. Jdē ſi qua.ſic ſumit̄ in.c.i.de peis in clc.⁊ l.ſiq̄s intantā.C.vñ vi.⁊.c. ſi q̄s ſuadēte.xvij.q.iiij.etiāq̄ in oñib⁹ vſa.pe⁹ nalib⁹ icipiētib⁹ q̄ vbū ſi q̄s.¶ Et ſic no⁹ ta q̄ maſculinū cōcipit femininū.vt b̄:⁊ in cōcor.p̄dict̄.⁊.ē.vſa.clj.Si q̄s accepit. vide qđ ibi ſcp̄ſi.ī glo.ij.Sz cōtra.ff.deli. ⁊ po.l.cū q̄dā.⁊.ff. de ven.in po.mi.l.i.§. ſed ⁊ ſi incertū ſit.vbi dr̄ q̄d ſi dico ſic.ex⁹ heredo filios meos.dr̄ in.l.illa.q̄ nō vide tur exheredare filias.So.q̄dam dicūt:q̄ aut vbū eſt odioſuz.⁊ tūc maſculinuz nō cōcipit femininū. Sec⁹ ſi fuerit fauor⁹a⁹ bile.Et ſic nota.ff.de vbo.ſig.l.i. Alij di⁹ cūt q̄ ſi ꝓferaſ ab hoīe tūc nō cōcipit.vt ī ll̄.in cōtrariū aſſignat̄. Sec⁹ ſi a lege.q̄a tūc cōcipiſ.⁊ ſic ītell'r.l.ſi is qđ.ff.de iur̄. om.iu.⁊ b̄.cū ſuis ſp. Sed ego credo veri⁹ forze de iure canonico q̄ maſculinū ſp̄ femininū cōcipiat.dū tñ crimia puniat.vt i dicto.c.ſi q̄s ſuadēte.iūcto ſibi.c. mulie res.eẍ de ſen.ex.Et hoc itellige vbm dū tñ mulieres nō excipiant.vt de eleč.c. indēp nitatib⁹.li.vj.de hac vbo materia vide ple ne ꝙ bar.in dicta.l.i.ff.de vbo.ſig.⁊ in.l.ſi q̄s intārā p̄call'.⁊ ꝙ chi.⁊ ꝙ Bm̄.de cug⁹ bal.in.l.q̄cunq̄.C.de fui.fugi.⁊ per hen. boich in all'.c.mlīeres.di.ij.p b̄ etiam vi de qđ ſcp̄ſi.ē.in vſa.cxxv. Si q̄s ſenioꝛez ſuū.in glo.ij.Et in vſa.clj. Si q̄s accepit. ī glo.ij.Oꝛtū. Jdē ſi fuerit vinea vel a ger. vel edes.Sed cōtra q⁹ nō eſt idē q̄ vſa.hic locū habeat in vinea.agro vel edib⁹.cum ſtatuta ⁊ vſatici ſint ſtricti iurⁱ.⁊ lz inter⁹ ptatiōez recipiāt a iure cōi.vt.l.i.§. q̄uis. ff.de vē.in ſpi.⁊.l.vt gradati.§.i. ff.ō tnu. ⁊ ho.nō tñ recipiūt iterp̄tatiōem extenſi uā.vt.l.cōſtitutiōibus.ff.ad muni. Quid dicēdū.dicas q̄ hoc r'lare eſt:lz in caſu hu ius vſa.ſpāle eſt.cū p̄ſius vtilitatē publi⁹ cā cōcernat.ꝓpterea recipit.⁊ bñ iterp̄ta tiōem declaratiuā.ſ.q̄ nō ſoluz ille q̄ va⁹ ſtat oꝛtū.ſz etiā vaſtās vineaz.agrum. vel edes puniaſ pena huiꝰ vſa.cū ſint ſil'ia.et ſic de ſil'ibus jdē dz eē judiciū.vt.C.de le⁹ gi.l.leges.i.eẍ de reſcp.c.ītēr ceteras.⁊.ff. de legi.l.nō pñt.Tum q⁹ b̄ loq̄tur exēpli gr̄a cū oꝛtū ponat ſolūmō.qñ idē eſt ī vi⁹ nea.agro.vel edibus.vt dictū eſt.fač.l.do mū.C.de rei.ven.nā ibi lz loq̄tur tantuz de domo. Jdē in agro.fm bal.⁊ jo.đ gau. ibi.¶ Et ſi dicaſ q̄ iuri cōi ſtari dz vbi nō ſueniſ ꝙ ius patrie aliter eē oꝛdinatuz.ad qđ fač.c.cōſtō.de eleč.li.vj.hic añt exp⁹eſ⁹ ſe in nr̄o vſa.oꝛdinatuz nō eſt de vinea.a⁹ gro.⁊ edibus:niſi de oꝛto tm̄.Ergo q̄d di⁹ cendū.Dicas q̄ nō obſtat.tū ꝓpter īterp̄⁹ tatiōem declaratiuā p̄dictā.tū ꝓpter di⁹ ctā ⁊ eādez ſilitudinē.tuz ꝓpter vtilitatez publicā q̄ preferī ꝓuate.vij.q.i.c.ſcias.Et ff.p ſo.l.actiōez.§.labeo.tū ꝓpter gñalez ⁊ neceſſariā interp̄tatiōez:q̄ ſic fiēda eſt i odiū delinquētiū.al's nil obediētia ꝓdeſ⁹ ſe videreſ obediētibus.ſi ꝓcēptus iobediē⁹ tibus nō obeſſet.vt eẍ de poſtula.p̄la.c.i. Tum ꝓpter cōcordantiaz quā hz vſa.hic cum iur̄ cōi.vt patet per p̄miſſa.⁊ al's.

Dis igit attentis ⁊ alijs attendendis: me declino ad istã ptem. q̃ i vinea agro⁊ edibus vastat⁊ locũ hz vsatic⁹ nr̃. quẽ admodũ in orto. ⁊ in ꝺ̃ reſideo. Rõ q⁊ publice vtilitatis eſt. ne crimĩa remaneãt impũita. ⁊ per impunitat⁊ audaciaz fiãt q̃ nec̃ fu erãt nec̃ozes. vt ex̃ de ſen. ex. c. vt fame. ¶ Quero q̃d venit noĩe agri. ꝺ quo. ꝺ. mẽtio facta ẽ. vide i. l. q̃o eſt. ff. ꝺ v. ſig. ¶ Quero quid noĩe ediũ venit. de q̃bus pari mõmentio facta eſt. ꝺ. dicas q̃ oñe edificiuz vt in. l. i. §. deide. ff. de cloac⁊. ¶ Sz pone habeo ortũ ꝓpe ortũ cuiuſdam puelle vel quorũdã religioſoꝝ. volo ibi facere feneſtrã vt poſſim reſpicer̃ illã vl̃ illos religioſos. an poſſim reſpicere. Dic q̃ aut faciã ad meã vtilitatẽ. ⁊ poſſum. aut ad emulationẽ. vel inhoneſtã intentõz: ⁊ nõ poſſuz ſm bal. in. l. altius. C. de fuit. ⁊ aqua. ¶ Quero vlterius. q̃d ſi aliq̃s facit in orto vel vinea ſua aliquã foueã. vel ponat ibi aliquos clauos acutos. vl̃ aliud nociuũ. ad hoc vt ſi aliq̃s ingrediatur cã furandi fructus. q̃ incidat in foueã vt ibi moriat̃ Hunq̃d tenet̃ ad hoc ille qui foueã fecerit vel clauos ibi poſuit. Rõ nõ. ar. inſti. ꝺ lege acquil. §. eque. q⁊ vnicuiq̃ licitũ eſt edificare in re ꝓpria ad ſuã volũtatẽ. ar̃m. C. man. l. in re mãdata. Et hãc ptẽ tenebat odo. cũ ſemel q̃o hec de facto eſz bonõie. Sz vidz p̃riũ q⁊ licitũ eſt etiã intrare fũdũ alienũ cauſa venandi. inſti. de re. di. §. plane. Et iſtã ptem tenebãt oẽs doc. q̃ erant bononie. ſz odo. replicabat ꝯ eos. dicẽs q̃ v̄m eſt q̃ ꝑt intrare. nõ aũt cã furandi. et fundabat ſe per dcm̃. §. eque. nõ fuit ſolutã q̃o. Sz dici ꝑt q̃ fuit in dolo ſic edificãdo. ar. ad hoc. ff. ad. l. cor. de ſi. l. i. ⁊ iſta eſt dicta doc. ¶ Quero vltimo q̃d ſit ort⁹. dicas q̃ ortus. tus. tui. idẽ eſt q̃ natiuitas. ab orior. iris. Et hic ortus. ti. q⁊ ſemp ibi aliquid oriat̃. ⁊ nunq̃ ſit ſine fructu ſm hug. ⁊ ita ſumit̃ ꝺ. Paꝑ. vo ſic dicit. ortus ta. tũ. natus. genitus. ſubitovisus Ortus vo ortus ortui. natiuitas. genitura. ſubita apparitio. proceſſus. Ort⁹ vo. ti. to. agri amentis oleribus abundans. vel paradiſus. ortus olerũ inde dictus. q̃ ſp ibi aliquid oriat̃ Hã cum alia terra ſemel in anno aliq̃d creet: ortus nãq̃ ſine fructu nõ ẽ Et inde ortolanus. cultor. vel cultor orti. in catholicõ. Vaſtauerit. i. talauerit. ꝓſũpſerit. vel deſtruxerit ¶ Et no. q̃ vaſto. as. idẽ eſt q̃ deſtruere. diſſipare. diripere. ꝓdari. ſpoliare. vnde vaſtator. ⁊ vaſtus. ta. tũ. id ẽ magnus. ingẽs. profundus. incultus. amplus. deſertus. ſolitari⁹ ⁊ hinc vaſtitas ⁊ vaſtitudo. magnitudo. amplitudo. deſertũ. ſolitudo. ſed vaſtitas ꝓprie vaſtitudo. ſolitudo. in catholicon. Adde q̃ ſcripſi. ꝺ. in vſa. cv. ſi q̃s ꝯ aliũ. ſup v̄bo deuaſtauerit. Coacto. i. cõpulſo Ita vt. v. ⁊ eſt ſcda ps. Flagella ¶ Nota ex ꝺ̃ textu q̃ qui non habet in creluat in corpe. cõcor. ff. ꝺ penis. l. i. §. gñal̃r. ⁊. j. in curia mõtiſſioni dñi regis Alfonſi. ij. c. xxxv. Ite q̃ nullꝰ hõ no diga mal ⁊c̃ Et in curia jlerden̄ dñi regis Ja. ij. c. xij. Ite ordinam⁹ ⁊ ſtatuim⁹ q̃ q̃libet ſarracenus ⁊c̃. ¶ Juꝛ q̃ ꝺ q̃ro an regl̃ariter ſit v̄m. q̃ ille q̃ non hz in creluat in corpe. vide p Bm de cug⁹. in. l. cũ ſit C. de ſepul. vio. ⁊ dic vt ibi. Adde q̃ ꝺ huius materia notat̃ p ja. calbeti i. l. ſine venia. ff. de in ius vo. ⁊ p me. ꝺ. in vſa. xciiij. quia iuſticiam. ſuper verbo. trahere oculos. v. nota etiam. ⁊ v. ſeq̃nti.

Si quis per pecuniaz Clxj Caſus. Corrupt⁹ teſtis vltra penam hic contentam a teſtimonio ꝛpellitur h. d. Non diuiditur. vide textum. Pro materia vero huius vſatici adduce hic q̃ le. ⁊ ſcripſi. ꝺ. in vſa. lxxxv. precipimus. ⁊ ſe. ⁊ in vſatico. lxxxviij. Nullus vnquam. et in vſatico clxiij. quoniã ex conq̃ſtione. i. ⁊. j. in vſa. ſeq̃nti. In quib⁹. ſ. i. vſa. lxxxv. precipimus. ⁊ in vſa. clxiij. quoniã ex conq̃-

stione.i.ꝑall'.loquitur ſpāliter de falſis teſtibus.⁊ pena eoꝝ.ibi videas.Pecunia⁊. ¶Pone aliqs vult ꝓbare teſtes pecunia corruptos:ꝓbat ſolā ꝓmiſſiōez.i.q̄ dixit teſtib⁹.teſtificate pro me.ſic⁊ ipe promittit.r.cuilibz ipoꝝ teſtiuz.q̄rit an ſola promiſſio ſic facta inducat corruptelā. R^o. ſic.ad q̄ facit.ff.ad.l.cor.ō fal.l.i.§.i.⁊ ſic intelligit'.ff.de re iudi.l. diuus adrianus ⁊ ſunt ar^a ad hoc.ff.de his qui no. infa.l. furti accipe.§.pactus.⁊.l.quoniā.⁊.C.de aboli.l.ij.⁊ in auc.vt litigā.iurēt.coll'.viij ⁊ eſt.C.ō pena iudi.q̄ male iudi.auc.non iure.ff.de teſti.l.teſtiū.i vſic'o illo.neq̄ lucri cē. ¶Ecōtra nō videt' q̄ ſola datio inducat corruptelā.nam.l.iul'.repe. tenetur q̄ dum eſt in magiſtratu pecuniā recipit.vt.ff.ad.l.iul'.repe.l.i.⁊.l.cadē.⁊.l. lex iulia.⁊.l.qui cōtra.⁊.l.vlti. Nam in oib⁹ illis.ll'.vbū accepit ponit'.Idem.ff.de calūp.l.i.i).⁊.iij.⁊.ff.ad.l.iul'.de adul.l.mariti.§.plectit'.⁊.ff.de iure fiſ.in fiſci.⁊.ff.q̄ me.cā.l.iſti quidē.ff.de condi.ob tur.cāz. l.ij.§.ſed ſi dedi.⁊.ff.de his qui no.infa.l. furti accipe.§.qui iuſſu. So. dicas q̄ vidꝝ ex ſaniori intellectu debere aſſumi. vt ſola promiſſio inducat corruptelā p auc.vt litigā.iurēt.ad hoc vt hodie terreantur homines ne corrūpant'. ¶Quid ſi data ſint pignora.vel fideiuſſores teſtibus vt teſtificētur.nunq̄d videbit' ac ſi eis ſoluta eſſz pecunia. R^o ſic. nam datio fideiuſſoꝝ vl' pignoꝝ ꝓ ſolutione habet'.vt.ff.ō mu. ⁊ ho.l.reſcripto.§.debitores.maxime i pignoribus que poſſidētur ⁊ detinētur.in q̄bus retinendis liez data ſint ex cauſa tur pi:melioꝝ eſt condicio poſſidentis. vt.ff.ō condi.ob tur.cau.l.iij. Sed tu dic ⁊ verū q̄ in caſu iſto nō puro dationē fideiuſſoꝝ haberi pro ſolutione. cum ſit cauſa odioſa.⁊ ex ea licet poſſit agi:obſtaret tñ exceptio.teſtem tñ credo corruptum. ¶Quid ſi iuro teſti q̄ aliquid dabo ſibi R^o corruptum reputo.nā cum declinē in illā opinionē vt ſola ꝓmiſſio inducat corruptelā multo plus facit hoc ſacrz. Roffre.notat ꝑdicta in libello ciuili.ti.de ſena. cōſulto limboniano.Sup quo vide q̄ no.B^ol in ſpe.ti.de teſte.§.i.v. itē opponit' teſti. ⁊ v. ſed quid ſi teſti.Timorē. ¶Nota q̄ teſtis ē idoneus qui gratiā amorē ⁊ timorē poſtponit in dicēdo.vt.C.de teſti.l.eos. ¶Nota q̄ teſtis qui deponit amore:nōvalz ei⁹ teſtimoniū.vt ibi ⁊ hic.⁊ etiā punit' vt ibi. Idem ſi odio deponit nō valet.vt in.l.iij. ff.de teſti.⁊ in.l. nō diſtinguemus.§. cuz quidam.ff.de arbi.ꝓ hoc vide q̄ ſcripſi.ā vſa.lxxxvj.⁊ teſtes.ſup vbo interrogētur.i nota.iij.⁊.iiij. ¶Quero nunq̄d ſi amicus ꝓ amico deponet valet ne tale teſtioniū. determinat chi.in dicta.l.eos.q̄ ſic.ſz nō adhibetur tanta fides.quāuis al's vidēretur q̄ nōvaleret.p.l.eos.ꝑall'. ¶Sed q̄d ſi rex vel aliqs baro litiget cū aliquo q̄ non poteſt alios teſtes habere ad ꝓbandū ſuā intentionē.ſed ꝓducit ſubditos ſuos.nſi quid valet.vidꝝ q̄ nō per dictā.l.eoſ.⁊ p.l. idonei.ff.de teſti.cum glo. Sed chi.determinat ꝓtariū q̄ valet talis depoſitio.q̄a magna abſurditas ſeq̄retur Hec ob.dicta l.eos.q̄ de ptāte patria ⁊ dñica in ſuo loquitur.⁊ glo.illa in dicta.l.idonei eſt re.p bata ſm pe.chi.⁊ jo. de gau. in all'.l. eos. ꝓ hoc vide q̄ ſcripſi.ō.in vſa.lxxxix.accuſatores.in glo.vlti. Quartā ptez. Alia pena ⁊ durior ponit'.ō.in vſa.cxliij.q̄m ex cō q̄ſtione.i.⁊ illaz ſerua in tali caſu.vide q̄ ibi ſcripſi.ffalſitatē. ¶Quero que dr̄ia ē inter falſariū ⁊ variū ⁊ aduerſariū. vide i l.eos.ff.ō falſis.ꝓ bar.Nā falſari⁹ ē q̄ falſa depoit coꝝ iudice.vt ō.⁊.j.vſa.ſe.Vari⁹ ē qui deponit vnū in vno articulo.aliud in alio articulo.Et ꝓ iſta varietate poteſt iudex eum ſic variū punire ex officio ſuo. et ſ̄ vm ſm bar.in dicta.l.eos.ſi varietas ſit in articulis ꝓncipalib⁹.Si autē varietas eſſet circa circūſtantiā.vt circa nomia ⁊c. tūc nō venit puniēdus. de quo ibi ꝓ bar.

Aduersarius vero est qui deponit expsse aduersa.i.cōtraria.⁊ sic nō est credendus sicuti aduersa allegās non audit. vt.C.d mu.pat.l. professio.li.x.⁊ ex de ap.c. solli citudinē.in fine. ꝑ h vide qd scpsi.s.vsa°. lxxxv.pcipimus.sup vbo ꝑiuria. ⁊.j.i vsa. pxi.in nota.ij.⁊.iij.⁊.s.in vsa°.cxxxv. Si qs seniorē suū.sup vbo. mētitus fuerit.

¶ Sed qd de illo teste qui deposuit pmo in aliq causa ⁊ postea iterū deponit forte ꝑ alia parte.⁊ dic.refero me ad dicta seu deposita iam ꝑ me. nunqd valet tal depo sitio.vide ꝑ bar.in all.l.eos.ff.de fals.qui dat ꝯsiliū deponenti. ꝙ legat sibi prima depositio.de quo ibi ꝑ eum. Sup vo ma teria testes.vide qd le.⁊ scpsi.s.i vsa.lxxxv. pcipimus.⁊ se.⁊ i vsa.cxliij.qm ex ꝯqstiōe i.⁊.j.in vsa.se.⁊ seqnti ⁊ se.

Si quis falsuz clxij. Casus. Testz falsus ad eme dam h ꝯtentā pti dāpnum passe tenet.h.d. Nō diuidit. vide tex. qdqz scpsi.s.in vsa.pxi. in glo.fi. in.q.i. ¶ Nota pmo vt in sūmario. ¶ No ta.ij.ꝙ testis falsus tres ꝑsonas offendit. scz deū.iudicē ⁊ ꝓximū.vt ex de cri.falsi.c falsidicus.vide qd ibi no.per ber. hosti.et jo.an.⁊ alios.⁊ in sū hosti.e.ti.§.i.v. fal sus aūt testis. ¶ Nota 3° ꝙ talis testis fal sidic⁹ eius culpa ⁊ dolo dignū est vt mul tipliciter puniat.vt in.c. cuz eterni. in fi. de re iudi.li.vj.⁊.xiij.di.c.i. Ideoqz data est cuilibz iudici facultas eum ex officio suo puniendi.C.d testi.l.nullū.ꝓpe finē. v.data. qd intelligo de iudice ordinario. notat G⁹ in spe.ti.de teste.§.i.v.hoc autē sciendū est. ¶ Quero an snīa per falsos te stes lata retractari possit. R° non.nisi iu dex dicta eoꝝ secutus fuerit. vt ex de re iu di.c.cū J ⁊ A.⁊ de ꝓba.c.licet. Aliud i cō spiratorib⁹.⁊ aliud in corruptis testibus dici possit sm hosti.⁊ jo.an. in dicto.c.cū J ⁊ A. ¶ Nota. iiij.ꝙ sola attestatio testz non valet.imo reqritur cause redditio vl rōnis.qd est vm si fuerit interrogat⁹. al's si nō fuerit interrogatus valet eius depo sitio sine cause redditione.qz testis nō dz esse loquax. Idē tenet bar.in.l.i.ff.de no. op.nū.in.q.qrit vtrū in nūciatiōe reqrat expressio cause.⁊ dicit ꝙ sic recto modo.si cut in teste dicit ipe ꝙ in sui depositione hz reddere rōnē sui dicti.casu quo interro getur Si aūt nō interrogat: valet eius de positio sine cause redditiōe. ⁊ h vm i his q pnt comphendi sensu corporeo.al's suf ficit ꝙ deponat aliter.vt in pscptione.qa suffic ꝙ viderit ꝙ ipe possedit ⁊ detinuit ꝑ tot temp⁹ ⁊c. all'at no.ꝑ jnno.in.c. cum cāz.in.i.ex de testi.vide ibi.ꝑ archid. ⁊ per jo.an.sup.iiij.gl. ¶ Iuxta qd qro.h d vna bona.q.pone ꝙ iudex inqrit ꝯticiū dela tū de aliquo crimīe inqsitione publicata ⁊ defensionib⁹ sibi cōcessis.offert petitio ꝑ parte curie ꝯ delatū.qua denegata ⁊ li te ꝯtest.opponitur pro ꝑte delati ꝙ testes in inquisitione recepti de cā sciētie nō fu erūt interrogati. Nunc reqrit delat⁹ ꝙ te stes reinterrogētur.ad finez ꝙ iudex sciet vitatem de causa sciētie. Querit an dela tus bn dicat.dico ꝙ sic. ꝑ ea q dixi.s.i pn. qrte note.⁊ ꝑ nota.in spe.ti.de teste.§.iaz de interrogatorijs.⁊ per jo.an.in all.c.cū cām.in.i.pmaxime si pro ꝑte curie ipa pe titio articulata fuerit.⁊ postea litz ꝯtestz. loco articuloꝝ.⁊ ꝑ facto ponēdo.vt i mul tis curijs fit: silr fuerit oblata.ipisqz arti culis per delatū medio calūpnie iuramē to rnsum.⁊ alijs ꝑactis ⁊ secutis.ac datis interrogatorijs.ꝓut natura ꝓcessus exi git.qd nota bene. Ubi vo de cā sciētie nō interrogat valet.qd est vm sm qd dic bal. in.l.rem maioris.C. de rescin.vē. vbi dic ꝙ aliq sunt res que nob deueniūt ad no ticiā ⁊c.⁊ tunc est necesse ꝙ qnis non in terrogetur: ꝙ reddat cām.al's nō valet. vt in acqsitione dnij vbi sunt multe spēs.vt l.iij.§. genera.ff.de acq.pos. In his aūt q

tñi vno mõ demonſtrant nob. vel veniũt ad noticiã ſine redditione cauſe valet teſtimoniũ. de quo ibi ꝑ bal ſm jo. de gau. in. l. ſolã. C. de teſti. ¶ Quero an in cã inquiſitionis ſit neccaria litis ꝓteſtatio. dicas ſm canoniſtas. ꝙ aut fit inq̃ſitio gñalis. tã in capite q̃ i mẽbris. ⁊ tũc nõ eſt faciẽda litis ꝓteſtatio. vt ex̃ ō re iudi. c. cũ J ⁊ A aut inq̃ritur ꝑ certã ꝑſonã. ⁊ tũc exponenda ſunt illi capitula. ⁊ ſi cõfiteat: eſt cõdẽnandus. ſi neget habeat negatio loco litis ꝓteſta. Si vo eſt cõtumax: ꝓcedi ꝓt ꝑ ipm tã ꝑ receptionẽ teſtiũ. tm nõ corruptor. ō q̃bus ō habeat. q̃ etiã al's. ꝓut de iure fiendũ exiſtit. De quo viõ lati⁹ ꝑ pe. ⁊ abb. hoſti. ⁊ jo. an. in dcõ. c. cũ J ⁊ A ¶ Nota. v. ꝙ ꝑſonas ⁊ dcã teſtiũ coram iudice ordi⁹. ⁊ arbitro. ac delegato receptor. ꝓt obijci. vt in. l. cũ apud. C. ō teſti. ⁊ ex̃. e. c. pñtata. cũ ibi notat ꝙ ber. hoſt. ⁊ an. ō butrio ¶ Sz q̃d ſi teſt⁹ pecuniã recipit vt deponeret falſum. licz falſũ nõ depoſuerit ſz ym. an tã ꝙ corruptus repelli poſſit. ꝓ⁹ ſic. ſic̃ dicimus in iudice. ar. l. ij. i fi. ff. de ꝓdi. ob tur. cãz. Cbi. in dicta. l. cũ apõ. Et adde q̃ le. ⁊ ſcripſi. ã. vſa. ꝓt. ⁊. j. in vſa. ſe. ⁊ ſe. ⁊. ã. in vſa. lxxxv. ꝓcipim⁹. ſup vbo refutat. Suo auere. h̃ intellige quo ad eſmendã partis leſe. ¶ Sz q̃ro qua pena falſus teſt⁹ vl' corruptus debeat puniri. Dic vt habeat non obſtantib⁹ h̃ vſa. ⁊ ſe. ã. in vſa. cxliij. qñ ex q̃ſtione. i. vide q̃ ibi ſcripſi. ¶ Quero q̃l'r punit clericus q̃ falſum dixit teſtimoniũ dic vt. C. de epi. ⁊ cle. l. ꝓſbri citra. ⁊ auc. ꝓ ſbyteri. diaconi. q̃ ſunt canonizate. v. q. vj viõ q̃ ibi legit ⁊ no. ꝑ gl. ⁊ archi. ¶ Quero ꝙ accuſabã teſtẽ de falſo. litis ꝓteſta. ō ſiſto vel decedo ego accuſator. iudex vult inq̃rere per ſe de falſo. nunq̃d ꝓt. viõ ꝙ non. qñ morte accuſatoris extinctũ eſt crimẽ ⁊ accuſatio. vt. C. ſi reus vel accu. mor. fu. per totũ. ⁊ hoc excipiendo dicit accuſat⁹. Sed credo ꝙ poſſit. q̃ poſſet ante. ꝑ dictã l. nullum. C. de teſti. ⁊ l. penl. ff. de ꝓba.

¶ Quero an ad reꝓbandũ teſtes ſufficeat ꝓponere ⁊ ꝓbare eos falſum dixiſſe. abſq̃ eo ꝙ ꝓponãtur vel ꝓbent eſſe corrupti. vel ecõtra. Diſtigue. aut teſtes reꝓbãtur de falſo teſtimonio. ſeu exceptio falſi teſtimonij obijcit cõtra teſtes ante ſniaz. aut poſt. Si ante tunc ſm jnno. nõ ſufficit ꝓponere ⁊ ꝓbare ipos teſtes eſſe corruptos. niſi ꝓbetur etiã falſum dixiſſe. vt ex̃ ō ꝓba. c. licet. i v. ad reꝓbãdũ. in fi. Sz tu dic ſm hoſti. ꝙ ſufficit alterũ ꝓbare. ſ. falſitatẽ. vel corruptiõez. ⁊ hoc ꝓbat apte in dicto. c. licet. qñ dicit aſtrinxit ſm euz. Si poſt ſniaz tũc dic̃ jnno. cuius opinio placet vin. ⁊ jo. an. ꝙ oportet ꝓponi ⁊ probari dicta duo. ſ. falſitatẽ ⁊ corruptionẽ. ⁊ vltra oportet adijci ⁊ ꝓbari ꝙ iudex ſecutus cor. dicta ꝓnũciauerit. vt ex̃ de re iudi. c. cum J ⁊ A. ⁊ de teſti. c. ſicut. C. ſi ex fal. inſtrumẽtis. l. i. ij. ⁊. iij. Sed tu dic ſm hoſti. ꝙ ſufficit alterũ tm. ſ. falſitatẽ. vel corruptionẽ ꝓponere ⁊ probare ꝙ iudex ſecutus eſt dicta cor. Et de iſta materia notat hoſti. in ſũa de cri. fal. §. fi. v. ⁊ nota. ꝙ ſm quoſdã. hen. bo. notat hoc in all. c. licz. ex̃ de ꝓba. i. di. Veritatẽ. ¶ Quero q̃d ẽ veritas. dicas ꝙ deꝰ. vt ipemet dic̃. Ego ſuz vita ⁊ veritas ⁊ via. ⁊ habeat. viij. di. c. ſi cõſuetudinẽ. cum ſuis ſilib⁹ ꝓcor. q̃ ſcripſi ã. in vſa. lxvj. moneta. v. quia. ſup vbo veritas. in prin. ꝑ hoc facit q̃ ſcripſi. ã. i vſa lxxxviij. nullus vnq̃. in glo. vl. ⁊ i vſa. cxliij qñ ex ꝙqueſtione. i. in prin. ſup vbo vitas Deus nõ deus eſt rex regũ ⁊ dñs dñantiũ vt in. c. paſtoralis. de re iudi. in cle.

NUllus homo clxiij. Caſus. Vſq; ad etatẽ cõpletam. xiiij. annor. homini vl' mulieri teſtificari nõ licz. h. d. Non diuidit. vide tertiũ. Nullus. Simile vbum hẽs. ã. in vſa. lxvj. moneta. v. qa. ⁊ eſt ſignũ vniuerſale negatiuũ: vtrũq; ſe cum importans. ꝑ quo vide quod ſcripſi. ã

in vſa.clvij.nemini.in glo.ſi.ꝛc. Femina ¶ Nota ex hoc vſa. q̄ mulier eſt impubes vſq̄ ad.xiiij.annos completos. h̄ intelli/ge quo ad teſtificandū dū tarat. vt h̄.ſec/d iure cōi. Maz mares ſunt impuberes vſq̄ ad.xiiij.annos.ꝛ femīe vſq̄ ad.xij.annos qñ complet̄ p̄dictis etatib⁹:ſtatī finitur tutela. vt inſti.q̄bus mo.tu.fini.in p̄n. et §.noſtra.fac̄ qđ no.ō.in vſa.cxv. tutores.i glo.quia tūc.v.quid ſūt.ꝛ tunc dr plena pubertas. etiā quo ad mr̄imoniū ꝓhēduz vt ex̄ de ſpon.impu.c.puberes. Ac tñ filij militū.ꝛ de patico vſq̄ ad.xx.annos ſunt impuberes ſiue pupilli. vt in dictis vſa. ꝛ glo.clare vidr. ¶ Et q̄r hoc intelligatur vide ibi.necnō qđ ibi no.p̄ja.de mon.iu. ꝛ ja.ð vallēſica.ꝛ me. Teſtificari. Cōcor. iiij.q.iij.c.i.v.i.qđ incipit.ad teſtimoniū ¶ Et ſic impubes eſt ille vel illa qui vel q̄ infra.xiiij.annū exiſtit nō recipit ad teſti monīū. vt hic.ꝛ in dicto.v.i.ꝛ inſti.de te/ſta.§.teſtes. Tum q̄ talis etas plena eſt iurijs. vt ex̄ de delic.pu.c.i. Et q̄ nec iu/rare cogitur.xxij.q.v.c.pueri.ꝛ.c.honeſtū Jtē impubes ferula ceditur p̄ vitate dicē da.ff.ad ſillej.l.ij.§.impubes. Et ab īpu/bere ſumitur initiū q̄ſtionis. ſicut a timi do.vt.ff.ð q̄nib⁹.l.vnius. in p̄n. Et tenz cōfeſſio quā facit. licet ꝓ eam poſſet reſti/tui.ff.de confe.l.certū.§.penū. Qđ falſuz ē niſi ſit doli capax. Jtem q̄ impubes nō p̄t peierare. vt.ff. de iur̄iur̄.l. qui iuraſſe. vnde ſacr̄m calūpnie p̄ſtare non p̄t. Poſſz tñ dici q̄ ſi eſt doli capax. q̄ tūc calūpnio ſe petere poteſt. vt in.c.i.de delic.pu. Et ſi nouit vitatē q̄ bñ p̄ſtabit ſacr̄m calūpnie ar. C. de iur̄iur̄. ꝓpter calūp.l.ij.§.i. Sed de vitate dicenda bñ poteſt iurare. Nam ab impuberibus ꝛ timidis ſumit̄ initiū q̄ſtionis. vt p̄fertur. Hoc autē certū eſt. q̄ ſi aliq̄s ſponte recepit iuramentū mioz̄ bene valet. ꝛ tenet tale iuramentū. vt i di cta.l.qui iuraſſe. Jtez ꝛ in caſu poteſt q̄s cōueniri rōne iuramenti qđ p̄ſtitit dū eſſet impubes. vt ſi impubes iurauit ſe ſ/ſtaturū operas: ipe pubes factus bñ con/uenitur de hoc iuramento. vt.ff. de libe. cā.l.vlti.i fi. ¶ Quero an pupillus factus pubes poſſit teſtificari de his q̄ vidit i pu pillari etate. Rñ/o ſic. ar. ex̄ de ſen.ex.c. puc ris. ꝛ eſt q̄ſtio dñicalis ſm hoſti. ibi. Sed jo.an. dicit q̄ apertius forte arguitur ibi cōtrariū. cum cū ibi equiparentur tp̄us ante pubertatem ꝛ poſt. vt ſic inſpiciatur tp̄us quo vidit. ſicut ibi tp̄s quo delinq̄t. ſimile.ff. de bo.lib.l.qui cū maior. vbi fi/lius patroni. ſi accuſat libertū. licet perſe ueret factus maior: non p̄dit bonoz̄ poſ/ſeſſionez. ad idem de nego.geſ.l.cū actuz. ꝛ de mino.l.iiij.§.ſcio. Et q̄ poſſit teſtifi/cari tenet ex̄p̄ſſe accur.ff. de teſti.l.iij.§.i/lia.ꝛ etiā jo.ibi. Idem tenet glo. de con di.iiij.c.cū ita q̄z.ꝛ.c.placuit.ꝛ hoſt.i ſū⁹ ti. de teſti.§.quis poſſit.v.etas.ꝛ.v.ſed ni quid. Idem ſpc.ti. de teſte.§.i. in q̄nta c lū⁹.v. Item excipitur q̄ eſt pubes ꝛc.ꝛ/ hoc facit ex̄p̄ſſe.ff. ad ſille.l. excipiunt. C contra notat glo. iij.q.ix.c.teſtes. glo. g de his ꝛc. q̄ hec etas ignorat q̄d videa C. ð fal.mo.l.i. ¶ Circa qđ diſtingue. a queris. vtruz poſſit teſtificari de his q vidit vel audiuit tempore quo nō erat ꝛ li capax. nec proximus pubertati. Et d q̄ non. q̄ hec etas ignorat quid agit. C fal. mo.l.i. Et tal' nihil intelligitur ſci vt.ff. de iu.ꝛ fac.ig.l.vlti.ꝛ ita intellr gl in dicto.c.teſtes.iij.q.ix. Aut q̄ris vtru poſſit teſtificari ð his que vidit ꝛ audiu tempore quo erat doli capax. ꝛ proximu pubertati. Et tunc dicunt glo. lau. et j fabri. xxxvij.di.c. relatum q̄ ſic. per illu c.ꝛ predicta.c. cum ita q̄z.ꝛ.c. placuit. i con.di.iiij.xxvj.di.c.deinde.ff. de ver.ſi l.notionem.§.ſi. de regu.iur̄.l. i negoc inſti. de inuti.ſtipula.§. pupillus. Jtez lis non prohibetur. ergo admittitur. edictum de teſtibus eſt prohibitoriuz. de teſti.l.i. Et idem credit Azo. put n

summa.ti.de testi.§.repellũtur ꝛc̃ Quod
vm intellige sm accur.in dicta.l.iij.§.iu-
lia.nisi velit testificari de his.siue i eo ca-
su vbi ad sui substantiã ab initio exigitur
certus numer⁹ ꝑsonarũ. vt in testõ i quo
requiruntur a principio testes idonei.et
etas ꝑfecta.vt insti.de testa.§.testes.ꝛ idẽ
tenet jo de fauẽ.ꝛ arch̃.in dicto.c.relatũ.
in glo.adde.idem credit ꝛc̃.ꝛ jo.an. ex̃ de
cor.vici.c.ex ꝑte.hen.bo. notat p̃missa in
all̃.c.puerꝫ de sen ex. de q⁰ eẽ vide ꝑ eũ i.c.
cum nobis.ex̃ de p̃scp. ¶ Quero an erma
froditus possit testificari. Dicas ꝙ sexus
incalescentis qualitas ostendit.vt.iiij.q.
iij.v̄.jtez ermafrodit⁹.sic ꝙ si q̃litas femi
nea incalescat:in testõ testis esse non põt
Nã mulier sm leges in testõ testꝫ eẽ neq̃t.
vt insti.d testa.§.testes.in iudicio autem
potest.vt.xv.q.iij.c.de crimine. ex̃ d v̄.sig.
c.forus. ¶ Sed quid si in omnib⁹ est pa-
rilitas.jtẽ an contrahet cum viro.vel mu
liere.Et si prius cum viro cõtraxit.an pos
sit eo mortuo cum muliere cõtrahere.Sꝫ
certe in his om̃ibus respici debꝫ sex⁹ ma-
gis qui incalescit.ita dic̃ glo.i dicto v̄.jtẽ
ermafroditus. ¶ Quero an talis possit or
dinari.hug.dicit ibi ꝙ non.ꝛ bene. ¶ Et
nota ꝙ ermafroditus dicit̃.i. castratus.h̃
ẽ nec vir nec femia.herma castratio. Pap̃
vel dic herma grece masculus d̃r.ꝛ frodis
femina.inde hermafrodi dicit̃ qui simul
ẽ masculus ꝛ femina.nã in dextra parte
gerit sexum masculinũ.ꝛ in sinistra femi
ninũ.tales vicissim coeundo gignũt ꝛ pa
riũt.arch̃.in all̃.v̄.jtem ermafroditus. di
cit hoc.quod menti tene. ¶ Nota scd̃o ꝙ
amdrogeos dicit̃.i.hermafroditus. Am-
dros interpretat̃ vir.geos vel geneos mu-
lier.sm archid̃.xxxiij.q.v.c. hec imago. in
glo.Adde vel dic ꝙ factus ꝛc̃. Et vide q̃d
de testi.le.ꝛ scripsi.s̃.vsatico.lxxxv.precipi
mus.ꝛ seq̃nti.ꝛ in vsatico.cxliij.quoniaꝫ
ex ꝯq̃oe.i. Et de ermafrodito.s̃.i vsa.xxiiij
placitũ mãdet̃.sup v̄.militb⁹.i.q.xxij.

Homicide clxiiij.

Nota pro intellectu huius
vsatici ꝙ ip̃e quinq̃ habet
dicta.ideoq̃ in quinq̃ diui
dit̃ ꝑtes. In p̃ma vsatici ip̃i
us ꝯditor poĩt criminosos in testimoniũ
recipi non debere. In secunda statuit a-
nathematizatos aliosq̃ hic nomiatos a
testimonio ꝯtra xp̃ianos fore alienos In
tertia annectit ꝯsanguineos inter se ad i
uicem ꝯsentientes testificari posse.ꝛ non
contra extraneos. In quarta ꝓuidet fa-
miliares ꝛ suos pro dño idoneos testes ñ
fore. In quinta addit inimicos ꝛ illos q̃
nudiustertius inimici fuerũt a testimo
nio repelli. Prima in p̃ncipio. scd̃a ibi.v̄.
anathematizati.3ª ibi.v̄. consanguinei.
q̃rta ibi.v̄.familiares.q̃nta ibi.v̄.similit̃.
Et h̃ habeatur ꝓ casu breui p̃ñtis vsatici
vide tex. Homicide. de homicidio vid̃ qd̃
scripsi.s̃.in vsa.ij.homicidiũ. in glo. vlti.
Et quid sit homicidiũ v̄ide ibi.s. in dicta
glo.vltima in.q.ij. Pro huius v̄o materia
vide etiã.s̃.in vsa.cliiij.quicũq̃ in glo.vl-
tima.in.q.antepenl̃. ¶ Et nota ꝙ crimẽ
ꝯtra.l.cor.de siccarijs cõmittit qui hoĩez
occidit:qui dolo malo incendiũ fac̃. vl̃ ve
nenum ꝯfecerit.dederit.habuerit. vel vẽ-
diderit. talẽ lex cor.de sicc̃. punit.ff. ad.l.
cor.de sicc̃.l.i.ꝛ.l.lex cor.et d̃r siccari⁹ a sic
ca.quod est ferrum siue cultruꝫ ex vtroq̃
latere inscindens. Larga tñ est interpre-
tatio.vt ꝯtineatur sub appellatione celi.
lapis vel lignũ.ꝛ qd̃libet ferrũ.insti.d pu
bli.iudi.§.jtem lex.ꝛ in sum.azo.c.ti.ꝛ.ff
de fur.l.si pignore. Sic ꝛ appellatione ar
moꝝ fustes ꝛ lapides.notat̃ in glo.antiq̃
s̃.vsa.lviij.si quis alicui. ¶ Nota scd̃o ꝙ ho
micida est hoĩez cedens.i. occidens.ꝛ cõ-
ponitur de homine ꝛ cedo.is. in catholi-
con.Malefici. ¶ Nota ꝙ malefic⁹.a.um.
idem est ꝙ malefaciens.incãtator Unde
h̃ maleficiũ.cij.ꝛ deriuat̃ a maleficio.cis
malefici. malefactũ. qd̃ cõponit̃ a male

vel malū .ꝛ facio.ſ catholicō. Et adde qđ ſcpſi.ſ.in vſa.xcviij.oīa malefacta.in glo. ij. Fures. ¶ Nota ꝙ fur qui đr a furnus ꝓ ꝓie eſt q̄ de nocte vadit ꝛ pfodit domos. Latro q̄ latet in ſiluis.ꝛ erpoliat trāſeū/tes. Unde illud. Fur latet in furno: latro ſe fert obuius vltro.in catholicō.Et đ ma teria furti.vide qđ ſcpſi.ſ.in vſa.cxvj.ſar/racenis.ſup vbo reddat. Uenefici. ¶ No ta ꝙ veneficus.a.um. ꝛ miſcens ꝛ faciēs venenū.ꝛ đr a venefico.venenū facio.ſ ca tholicon. ¶ Nota ſcđo ꝙ homicida repu/tatur.qui dat vel facit ſterilitatis ſortile/gia.vel venena. H intellige ꝙtū ad penaz legalē.vt.ff.de penis.l.ſi aliq̄d.§.q̄ aborta tionis.ꝛ.ff.ad.l.coꝛ. de ſic.l. ſi mulierē.et ꝙtum ad penā ſpīalem. ſed nō eſt irregu laris.ac ſi hoīem interfeciſſet. vt le. ꝛ no. in.c.ſi aliq̄s.eꝛ.de homi.vide qđ ibi no. per hoſti.jo.an.ꝛ an.de burrio.vide quod ſcpſi.ſ.vſa.c.ſi quis de homic. Sacrilegi ¶ Nota ꝙ ſacrileg⁹.a.um.eſt qui legit.i. furatur ſacrū de ſacro.vel non ſacrū de ſa cro.ꝛ componit a facer ꝛ lego.in catholi/con. ¶ Nota ſcđo ꝙ crimen ſacrilegij vtro qz iure punitur. Jure ciuili. vt.C. de epi. ꝛ cle.l. ſi quis in hoc genꝰ ſacrilegij. ꝛ.C. de cri.ſacrile. ꝙ totū. Et iure canonū.xij. q.ij.c.nulli liceat.ꝛ melius.xvij.q.iiij.c.ſi cut.ꝛ eꝛ de fo.compe.c.cum ſit. ꝛ.c.conq̄/ſtus.vid qđ ſcripſi.ſ.vſa.xcvj.laudauerūt ſup vbo ſacrilegia. Adulteri. ¶ Nota ꝙ b adulter ꝛ hec adultera deriuant ab adu/lor,aris.Et q̄nq̄ adulter ponit adiectiue adulter.tera.terū.Et đr adulter quaſi alie num violans thorum.vel alienum vtez terens. vel adulter.quaſi ad alteram.ſ.ad alterius vxorem accedens.ꝛ eſt ethimolo gia: non compoſitio. in catholicon. ¶ Nota ſcđo ꝙ adulteriū ꝛ ſtupꝛū mixta ſunt crimia. Adulterium enim magnū crimē eſt: Quāne penā qđcūq; fecerit homo eꝛ corpus eſt. q̄ affit fornicator in coꝛp⁹ ſuuz peccđt. vt dicit ap̄ſ⁹ ad corinth.c.vj. et xxvj.q.vj.§.ſed ꝛ illud. ¶ Nota 3o ꝙ adul teriū eſt alterius thoꝛi violatio. vnde dicit adulteriū. quaſi ad alterius thoꝛ acceſſio Stupꝛum em̄ ꝓpꝛie eſt virginum illicita deflorario.ꝛ in viduam.vel virginem.vel puerum cōmittit.ſicut de adulterio ꝛ de ſtupꝛo ꝓbatur.xxxvj.q.i.§.cum ergo.ꝛ in ſeq̄ntibus capitul'.ꝛ.ff.ad.l.iuli. de adul. l.ſtupꝛuz. Canones ꝓdicti ꝛ lex iulia a di/uo augusto edita adulteriū ꝛ ſtupꝛuz pu niūt.ff.ad.l.iul'.de adul.l.i. ꝛ ꝙ totū.ꝛ.C. e.ti.vide qđ le.ꝛ ſcpſi.ſ.in vſa.cviij. Si q̄s vgine. ꝛ i vſa.cx. Si⁹ đ reb⁹.ꝛ i vſa.ibi le. ꝛ ſe.ꝛ i vſa.cxlvij.vidua. Jncesti. ¶ Nota ꝙ inceſtus.ta.tum.quaſi incaſtus.q̄ cuz moniali vel cum conſanguinea vel vgine concūbit.ꝛ inde hoc inceſtū. vel inceſtus tus.tui.talis coitus illicitus. Et inceſto as.i.talē impudicare.in catholicō. ¶ No ta ſcđo ꝙ inceſtus eſt ꝓſanguineoꝝ affi nium abuſus. vnde inceſtuoſi dicūtur q̄ cōſanguineis vel affinibus ſuis abutun/tur.vt dicto.§.cum ergo.xxxvj.q.i.vnde v. ꝙmicoꝝ in viduis: cum virgine ꝓpetro ſtupꝛum. Alteriuſq; thoꝛ violādo dicoꝛ adulter. Jncestum facio ꝓſanguineā vio lando. Raptum cōmitti ſi quā raptu vio/lauī. vt colligitur in dicto.§.cum ergo. vi de qđ no.per Jo⁹ de cug⁹ in.l.ſi eos.C.ad l.iuli.de adul. quodq; ſcpſi.ſ. vſa.cviij. ¶ quis virginem. Anathematizati. v. ꝛ ſe cunda pars. ¶ Nota ꝙ anathematizatus idem eſt ꝙ dampnatus.vel excōicatus vt perdit⁹. Et đr ab anathematizo.as.ſ.ma ledicere.dampnare.excōicare. vnde ana/thema.tis. ¶ Nota ſcđo ꝙ anathema eſt dampnatio.vel excōicatio.vel perditio.q̄ ſi anatheta.ab ana quod eſt ſurſuz.ꝛ the/ta quod eſt quedam figura.ꝛ eſt ſic facta. O.que olim imprimebaī in frontib⁹ dā pnatoꝝ. Jnđ đr anathema.quaſi ana theta.i.ſuperna maledictio. De hac loq/tur.c.guiliſarius.xxiij.q.vij.hoc ita ſcpſit hugo in deriuatis ſuis in.c. anclo. clas.

put refert archiđ. in all'. c. gulliſari⁹. Sup quo vide qđ le. ⁊ no. i. c. hengildrudã. iij. q iiij. De huius pena anathemat⁊ habes. j. in pace dñi jnñ. pape. §. jtẽ placuit. ⁊. xvij. q. iij. c. ſi q̃s ſuadẽte. ⁊ ĩ alijs plurib⁹ loc⁊ p̃re p te. vide etiã qđ ſcripſi. ſ. ĩ vſa. lxxij quicũq; ſup vbo eꝑm. in. q. ij. Excõicati. ¶ Nota q̃ excõicatus. ta. tũ. ⁊ excõicatio nis. deriuant ab excõico. as. exi cõmunio nem facere. cõione p̃uare. in catholicon. Nota ſcđo q̃ excõicatio ẽ aliquotiẽs a pti cipatiõe ſacramẽtoꝝ exclusio. aliquotiẽs a cõione fideliũ ſeparatio. xj. q. iij. §. evi denter. iij. q. iiij. c. hẽgildrudã. exi đ excep. c. a nobis. ⁊ de ſen. ex. c. penl'. Vel dic. Ex cõicatio eſt a q̃libz licita cõione. vl' ltimo actu ſeperatio. Vnde adam p̃t dici excõi catum fuiſſe quo ad eſum ligni vite. cum dñs dixit. videte ne forte ſumatis đ ligno vite. xj. q. iij. §. evidenter. Et dic videte. i. cauete. eicite eum. h̃ tamẽ verbum nõ eſt in geneſi. ſz ſubintelligit. Eſt em̃ ibi apoſiepeſis. ſm hug. ⁊ archiđ. ibi. ¶ Nota 3o q̃ excõicatio maior eſt ſnia. q̃ ſi rite feratur quo ad deum ligatur anima. ligatus autẽ qualitercũq; a cõione ⁊ pticipatiõe hominum ⁊ ſacramentis eccleſie ſepara tur. xj. q. iij. c. nemo. ⁊ in concordantijs ſi gnatis. ſ. c. in ſcđa nota. Minor añt excõ municatio eſt illa qua quis excludit tm̃ ab eccleſie ſacramentis. vt exi đ cle. ex. mi. c. ſi celebrat. Excõicatio vero in genere eſt exi cõionez licita poſitio. ⁊ ſic intellige qđ dictũ eſt. ſ. c. in ſcđa nota ibi. vel dic. De huius vero materia vide latiſſime per. R. de pennaforti. got. monaldũ ⁊ hoſt. in eo rum ſummis. ti. de ſen. ex. per totum. vđ qđ ſcripſi. ſ. vſa. lxxx. iudiciuz in curia da tum. ſuper verbo a iudice. in. q. xxiiij. cuz nõnullis alijs q̃ib⁹ ibi ſeq̃n. ¶ No. iiij. q̃ excõicatus teſtimoniũ phibere nõ p̃t vt hic. notatur etiã in ſpe. ti. đ teſte. §. i. v. jtem q̃ eſt excõicatus. ⁊ v. ſed quid ſi dica tur ¶ Sed quero quid iuris de illo q̃ tem pore depoſitionis erat excõicat⁹. non ta men tp̃re quo iurauit. vide in ſpe. e. ti. ⁊. § v. quid ſi teſtis. ⁊ per archiđ. in. c. cõſtitui mus. iiij. q. v. ¶ Sed quid ſi teſtis petit et recipit capitula ſiue articulos a iudice ſuper quibus deponere debz. ⁊ per ſe ſcri bit in domo ſua teſtimoniũ ſuũ. ⁊ poſtea porrigit in ſcriptis iudici. nunq̃d valebit Dic q̃ non. ⁊ eſt ratio. q⁊ iudex habet cõſi derare pſonam. ⁊ vocem teſtis in ſermõe. ⁊ conſtantiã. ⁊ trepidationem. Ad hoc. ff de q̃ſtio. in. l. de minore. §. ij. ⁊. ij. q. v. in. c. relatuz. ⁊. iij. q. ix. c. teſtes. qđ intellige ve rum. niſi ille teſtis eſſet mutus. quia tũc bene valeret tale teſtimoniũ. vt notat' in ſpe. ti. de teſte. §. nunc tractandũ. in. v. q̃d de muto. Hereticí. ¶ Nota q̃ hereticꝰ. ca. cum. i. diuiſus ab vnitate fidei. eligendo qđ ſibi melius videt'. Sed ſciſmatici ſunt quia ab alijs ſunt ſegregati. Et đ ab he reſis. que deriuatur ab hereo. p̃ innitivel dubitare. Et eſt hereſis. i. diuiſio ab vnita te fidei. quia nimis adheret illis. vl q⁊ fa cit illos dubitare ĩ fide quos iuadit. vl' he hereſ interp̃tat' diuiſio. ⁊ eſt grecũ. vñ he reſiarcha. che. gñis cõis. i. hereſ p̃nceps. ⁊ componit' ab hereſ ⁊ archos. i catholicõ ¶ Nota ſcđo q̃ crimẽ hereſ eſt crimen leſe maieſtatis. q⁊ grauius eſt eternã q̃ tp̃ralẽ ledere maieſtatẽ. vt exi de here. c. vergẽtis. ⁊ qđ ũt religionẽ diuinã cõmittit: in oim ferẽ iniuriã. C. đ here. l. manicheos. Et h̃ crimen vtroq; iure punitur. C. de here. ⁊ extra e. per totum. ⁊ e. ti. li. vj. ⁊ in cle. per totum. ¶ Quero quis dicatur hereticus. habetur. xxiiij. q. iij. c. hereti⁹. ibi vide. et adde qđ ſcripſi. ſ. vſa. lxxv. p̃cipimus. v. ⁊ de. ſuper verbo. de ipſo pago. in que ſtione. i. ⁊ in vſatico. lxiiij. quoniam p̃ini quum. p̃mo ff. ſuper verbo. ⁊ hereticí. ¶ Quero an iſti tales ſint infames. Re ſpondeo ſic ſecundũ canones. ſecta q̃ſtio ne p̃ma. capitlo infames. ¶ Et qui ſunt hi qui tali infamia irretiti ſunt. Dicas

ꝙ oēs supius notati a ꝓncipio huius vſa. hucuſq; de q̄bus ⁊ alijs vide in dicto.c.i fames ꝑ extēſum.qđq; ſcripſi.ē.i vſa.lxxx. iudiciū in curia datū.ſup v̄bo a iudice.in q.xvij. cum ſeq̄ntibus multis.q. de infamia loq̄ntib⁹.Sarraceni.¶ Nota ꝙ ſarracenus.na.nū.đr a ſarra. q̄ ab ipa ſarraceni dicti ſt̄.Vl̄ q̄ ex ſarra ſe genitos phibent.cū nō ſit v̄m. Et ita dn̄r ſarraceni q̄ ſarragen.q̄ſi ſarra geniti. ⁊ eſt ethimologia.⁊ ſcribit̄ per vnum.r.ſic ſara.in catholicō. Et de ſarracenis vide qđ ſcripſi.ē.i vſa. cxvj.ſarracenis. vbi loq̄tur de illis q̄ ſerui ſunt.⁊ nō ſui iuris.hic aūt de liber⁊ ⁊ ſui iuris. Sz tñ quāq̄ liberi ſint: ꝯ xp̄ianos a teſtimonio repellunt̄.vt h̄.ꝓ hoc etiā vide qđ ſcripſi in all̄.vſa.cxvj.ſarracenis.in glo.ij. Judei.¶ Nota ꝙ iudeus.a.um.a iuda filio iacob đr.qđ nomē ſciſſure decez tribuū hebreis impoſuit. Nam antea hebrei vel irael dicti ſunt. Et interp̄tat iudeus confeſſor. ſiue confitens. Nomē vocis modo cōuenit. Jnterp̄tatio aūt ei⁹ ab eis longe abſentat̄.in catholicō.¶ Nota ſcđo ꝙ iudeus ad teſtimoniū ꝯ xp̄ianum nō admittit̄.vt hic. Sz contra. q̄ imo admittit̄.vt.ē.vſa.cxxix. Statuerūt equidez Jo.dic ꝙ ibi loq̄tur in cā q̄ ducitur inter xp̄ianū ⁊ iudeū.h̄ aūt in cauſa alia. ſiue ſit ciuilis ſiue criminalis. ⁊ in qua iude⁹ ꝓducitur in teſtē a xp̄iano ꝯ xp̄ianuz.q̄re ſecus.Adde qđ ſcripſi ibi.⁊.ē.in vſa.xj.iudei ceſſi. Conſanguinei.v. ⁊ eſt vertia ꝑs.¶ Nota ꝙ conſobrini ſiue conſanguinei ꝓſentiētes iter ſe adinuicē teſtificari p̄nt. ſed cōtra extraneos nō.vt h̄.Sz tu dic ꝙ imo ad teſtimoniū ꝯ extraneos admittūtur. ſignāter in cā ciuili.ſz nō adhibet eis tanta fides. q̄uis al's videret ꝙ nō valeret.ꝑ l.eos.C.đ teſti.adde qđ no.ꝑ hē.bo.i.c.cū oporteat.ex̄ đ accu.di.i.qđq; le.⁊ ſcptū ēp me.ē.i vſa.lxxxv.p̄cipim⁹.⁊ ſe.⁊ i vſa.cxliij qm̄ ex ꝓpōne.i.⁊ i vſa.clxj.ſi q̄s ꝑ p̄ceſſuz. ⁊ ſe.cū ſuis remiſſi. Familiares.v. ⁊ c.iuj

ꝑs.¶ Nota ꝙ familiares hi ꝑ domeſticis accipiūtur. Et ſic plus hic circa h̄ nō inſiſto.ſz remitto te ſup his ad ea q̄ ſcripſi.j.i vſa.clxvij.p̄ ꝯ filiū.v.i. ſup v̄bo domeſticū.ibi videas. Serui.¶ Nota ꝙ ſuus pro dño nō teſtificat.nec ꝯ.vt hic. ꝓcor.ij.q.v. c.nulli.vide qđ ibi no.⁊ per archi. in.c. q̄a ſepe.de elec.li.vj. Et idem dicas in libro. vt.C.de teſti.l.ſuos.⁊.iij.q.iij.§.item in criminali.v.item ſui Jdonei.ꝓcor.iiij.q. iij.c.i.v.itē idonei.⁊.ff.de teſti.l.idonei.et ē.in vſa.lxxviij.accuſatores.i fi. Jmpari.fallit hoc in mr̄imonio. vt ex̄ qui ma. at.po.c.videtur.in fi.Ergo vxor non eſt teſtis ꝑ marito.q̄ ei ſubiecta eſt.xxxiij.q.vltima.c.mulierem.nec cū vid̄ velle q̄ obſeq̄tur impio.vt.ff.de ori.iur̄.l.iij. vnđ ſuper hoc qđ ſcripſi in dicto vſa.clxvij.pater ꝯ filiū.ſup dicto v̄bo domeſticū.i.q.ij. Similiter.v.⁊ eſt q̄nta ꝑs. Jnimici.ſ.capitales.¶ Et q̄ ſint inimicicie capitales. vide notata in.§. itē inimicicie.inſti. de excu. tu.qđq; ſcripſi.ē.in vſa.lxj.itē ſtatuerūt.⁊ i vſa.lxxxviij.accuſatores.vbi de h̄ ⁊ alijs q̄ a me ſcpta ſunt ibi. vide etiā ꝓcor. in.§. v̄eturis.v.itē ſi q̄s.iiij.q.iij.⁊.C.de teſti.l. ſi q̄s.qđq; per chi.bar.⁊ jo.de gau. ibi notat̄.⁊ per ja.veronenſem in ſūm feu. ti. de feu.ſeu bñficio fratris.⁊ q̄liter ff.⁊c.

Oportet clxv Caſus. Ad mandatū iudic⁊ prius facta citatione cogēdus eſt teſtis ad phibendū teſtimoniū veritatis.niſi metu mortis. vl' corporis ſui debilitatiōe h̄ taceat.h.d.Cōis diuiſio.ſcđa ibi.ſz ſi admonit⁹.vide textum Oportet.i.nēce eſt vt teſtes modo i.v.ſz ſi admonitus exp̄ſſo coganf.⁊ ſic v̄bū oportet nēcitatē importat.vt h̄. Sic ex̄ đ teſti. c.i noſe dñi.ꝑ h̄ vide in.c.ep̄m. de p̄ſcp. li. vj.ſup v̄bo oportz.⁊ de v̄bis nēcitatē ipor tātib⁹.ac liberū arbitriū.q̄ ꝓferunt̄ i vltimis volūtatib⁹.vel reſcript⁊ vl' ꝑcibus

vide remissiue per pe. de anca° in. c. cũ ali quib⁹. de rescp. li. vj. ĩ nota. i. Adde qđ scri psi. s̃. in vsa. xxviij. đ oĩbus nãq; cõib⁹ cau sis. i. R̃. sup v̄bo oportz. Vocari. i. citari. Sz si. v̄. ⁊ est scđa ps. Admonit⁹. i. citat⁹ ltĩme. sic sumit̃ in. c. ij. ex̃ đ testi. ¶ Sz nũ q̃d valeat depositio testis nõ citati. vidr̃ ꝙ sic. qꝛ in liberto est spãle. in. l. libtoꝝ. C. đ testi. ꝙ nõ põt cogi ferre testimoniũ. Itez est spãle in alijs. de q̃bus in. l. lege iulia. ff e. g° ĩ alijs sit ĩ ꝯriũ ius cõe. s. ꝙ volũtarie pñt deponere Cõtrariũ no. in auc. đ testi. §. ignoti. coll'. vij. ⁊ ibi ja. đ bellouisu. dic̃ bar. sz quosdã ꝙ testis vidr̃ deponer̃ sua spõte. qñ ab incio fuit citat⁹. Si aũt fuit citatus ⁊ noluit cõpere. sz fuit cõpulsus ⁊ tũc vidr̃ deponere coact⁹. ⁊ ita intell'r. no. jnno. in. c. i. ex̃ de testi. De quo ꝑ bar. in. l. post legatũ. in. §. si v̄o. ff. đ his q̃ vt indig. Et ad h̃ all'ari p̃t vsa. h̃ ꝓ casu. cum ita sit mẽs sui. si calũpniose nõ inspiciat̃. ꝓ h̃ vi de qđ scp̄si. s̃. in vsa. lxxxiiij. stabilierũt. sup v̄bo pignora. Supp̃ssit. ⁊ sic cogẽdus ẽ. vt ex̃ de testi. co. ꝑ totũ. ¶ Et sic nota ꝙ ĩ cau sis pecuniarijs testes ĩuiti cõpellunt̃ ferr̃ testimoniũ. vt in. l. si qñ. C. de testi. ⁊ hic. ¶ Sz q̃d in cã crimĩali. nunq̃d testes sũt cõpellẽdi ferre testimoniũ. Rñdet chi. in dicta. l. si qñ. ꝙ canoniste tenẽt ꝙ nõ. De iure tñ ciuili est ꝯriũ. ꝙ ĩmo sunt cõpellẽ di. vt notat glo. in dicta. l. si qñ. fac̃. l. lege iulia. ff. de testi. qꝛ certi sunt q̃ nõ debent cõpelli. ergo in ꝯriuz ẽ ius cõe in. l. i. ff. ad muni. maxime cũ crimĩa nõ debeãt r̃ma nere impunita. ⁊ pctã nocẽtũ ⁊c̃. in. l. ita vulneratus. ff. ad. l. acquil'. Ac tñ dic̃ chi. isti canoniste accipiũt aliã cautelã ꝑ viaz excõicatiõis. de quo per chi. in. l. ciuile. C de fur. late. jo. de gau. in dicta. l. si qđ no tat hec. vide qđ scp̄si. s̃. in vsa. cxliiij. qm̃ ex ꝯq̃stione. ij. §. jtem ꝓuida. sup v̄bo cogat. ⁊ latissime de h̃ vide ꝑ hen. bo. in. c. dile ctoꝝ. ex̃ de testi. co. Metu mortis ¶ Nota ꝙ oportet ad h̃ vt testis q̃ ꝓhibere testimo niũ cogit̃ sit excusatus ꝙ talis met⁹ inue niat̃ factus siue illat⁹ q̃ cadere possit in cõ stantẽ virũ. fac̃. c. veniẽs. ij. ⁊. c. ꝯsultatio ni. ex̃ de spõ. ¶ Quero q̃s sit tal' met⁹ ad re mouendũ om̃e dubiũ. Dicas ꝙ ille ẽ qui mortis ꝑiculũ ꝯtineat. vl' corꝑis cruciatũ vt h̃. ⁊. C. de trãsac. l. interpositas. ⁊ ex̃ de his q̃ vi me. vc cã. fi. c. cũ dilecti. ⁊. c. ꝑlatũ. ⁊. xxxj. q. ij. c. lotharius. ⁊. c. si v̄m. al's van⁹ timor nõ excusat. ff. ꝙ me. cã. l. metũ autẽ ⁊. ff. đ re iudi. l. si q̃s ab alio. ¶ Et q̃b⁹ mo dis inferat̃ met⁹ seu patiat̃. Dic de hoc ꝑ bal. in dicta. l. interpositas. ⁊ ibi notabi liter vide ꝑ eum. qđq; no. in. c. i. xv. q. vj. et etiã vide qđ le. ⁊ scp̄si. s̃. in vsa. cxj. Si autẽ mulieres. in glo. iij. Debilitatiõe. vide qđ scp̄si. s̃. in vsa. xiiij. debilitatio. in glo. ij.

Clerici. clxvj. Ca sus. Clericis ab intestato de cedentibus: eccl'ia vbi ipsi đ seruiunt succedit. h. d. Non diuiditur. vide textũ. ¶ Nota p̃mo vt ĩ sũ mario. ¶ Nota scđo dr̃iam inter cl'icũ ha bentẽ admĩstrationẽ. ⁊ nõ h̃ntẽ. Nam cle ricus h̃ns administratiõez: q̃diu viuit et sanus est p̃t donare. moderate tñ. vt ex̃ de dona. c. ceterũ. vide qđ scp̄si. s̃. in vsa. clviij statuimus. in glo. iij. Compat̃ em̃ vsufru ctuario. qꝛ ei⁹ ius morte finitur sicut vsu fructuari⁹. vt ex̃ de pecl'. cle. c. si quis sane ⁊ de dona. c. ꝯsultatõib⁹. ⁊ de pig. c. vlti. ĩ sti. đ vsufru. §. finit̃. p̃t ergo dũ viuit volun tatem suaz facere. dũmodo moderate do net. vt dictum est. Cum incipit infirma ri cõparat̃ vsufructuario. ⁊ ita nihil ha bet. nisi vsum tm̃. Elemosinam tamẽ fa cere potest. extra de testa. c. ad hec testari non. e. ti. c. Cum in officijs. cum similib⁹ Sed tu dic ꝙ potest hodie testari. dum ta men deum ⁊ eius animam ⁊ piam cau sam heredes instituat. iuxta consuetudi nem antiquissimam. que optima legum est interpres. vt extra de consuetudine. c.

cum dilectus. necnõ iurta longam cõsue
tudinem que habet vim legis. maxime si
in contradictorio iudicio sit obtenta. et
sumit vigorem ex tacita populi ꝓuentiõe
⁊ non est necesse ꝙ redigatur in scriptis.
⁊ legem interꝑtatur bar. in. l. diuturna.
ff. de legi. vbi dicit ꝙ omnia predicta obti
nẽt. nisi consuetudo sit erronea. vide ibi
cum. ¶ Si vero sit clericus nõ hñs admi
strationẽ. sed simplr bñficiatus. ⁊ in vita
⁊ in morte compat vsufructuario. q̃tum
ad faciendum fructus suos. ⁊ de ipis põt
testari ⁊ alijs vt supra. Ecclesia tamen suc
cedit eis in istis. ⁊ alijs rõne ecclie acqui
sitis ab intestato. vt b ⁊ ex de testa. c. rela
tum. Probat iure ista distinctio. ex. de te
sta. c. requisisti. §. illud. ⁊ ꝓsuetudo gñalis
quasi vbiq; eam approbat. Propinq; aũt
in gradu parentele succedũt eis i alijs bo
nis que ex parentibus suis. vel al's ex sui
industria acquisitis. ꝑtextu dicte ꝓsuetu
dinis. ⁊ al's iuris illõ. Reddite que sunt
cesarꝫ cesari. ⁊ q̃ stꝫ dei deo. c. ex parte. ex d
cle. coniu. Et quod dictum est de clerico
simpliciter beneficiato. ꝙ facit frateꝫ suꝰ
os. intelligendum est de perceptis ⁊ dõ cõ
ditis. Alij vero per iura allegata ad eccle
siam pertinebant. vide notata per archi
diaconum in. c. i. xij. q. v. ¶ Iurta quod
quero an de iure cõmuni ⁊ etiam muni
cipali testamentum facere possint vel do
nare inter viuos. videtur ꝙ sic. vt hic. Tu
tamen dicas vt latissime notatur i all'. c.
si quis sane. per hen. bo. de pecl'. cleri. Mo
nachi. ¶ Dic quero an clerici regulares te
stari possint. videt ꝙ non. vt scripsi supra
vsa. clviij. Si q̃s testñ i gl. ij. in. q. i. ibi.
religiosi. ⁊c. tuvo dic sup hoc. vt no. ꝑ eũd
hẽ. vbi. ẽ. i. ij. ꝑte ꝓncipli sue dis. ibi. seq; d
ij. meo ꝓncipli ⁊c. vsq; iclusiue tenet. vid
q̃ scripsi. ẽ. i vsa. clviij. oẽs hoies. ij. i glo. ij.

Alter contra clxvij

p Nota ad euidentiam huius vsa.
ꝙ ser dicta continet ipe. ⁊ iuxta ea i
totidem diuido partes. In prima parte
puidet cõditor ipius. patrẽ cõtra filiũ. et
ecõtra. testem esse non posse. In secunda
pte. patrem pro filio. ⁊ econtra in testem
admitti nõ debere. In tertia ex vna domo
negocio i alicõ testes admitti posse. i q̃rta
que nõ ꝓmitti i cã ꝓpa iudicẽ vel testẽ foꝝ
i q̃nta pfez ⁊ eoꝝ ptiuꝫ cõsentientiuꝫ i cã filij
iudicẽ fore posse. i. vj. ⁊ vltia judiciũ pris
⁊ eoꝝ. alta pte iuita: nõ tolerari. Et h p ca
su lũna⁹ hẽat. pma ps i pn. 2ª ibi. v. simi
liter. 3ª ibi. v. i alia vo. q̃rta ibi. v. in re. p
pria. q̃nta ibi. v. ꝺ re filij. sex ⁊ vltia ibi. v.
altero vo. vide ter. Pñ. idẽ intelligeꝺ mñe. q̃
sub noie pris ꝓtinet. ff. ꝺ vbo. sig. l. patro
ni. filiꝰ. sub. nõ emãcipatꝰ sz i ptãte ꝓsti
tuꝰ. Nõ pñt. Quero an h locũ hẽat in col
lateralibꝰ. Rñdeo nõ. sz i ascẽdẽtibꝰ ⁊ desꝯ
cẽdẽtibꝰ sic. vt. ff. ꝺ i ius vo. l. iij. §. i. Silr.
v. ⁊ ẽ scda ps. Nõ pt. ¶ Vo. ꝙ pñ nõ est ido
neꝰ testꝫ p filio. nec eoꝝ. vt b. ⁊ C. de testi. l.
pentes. ⁊. ff. c. ti. l. testꝫ. ⁊. iiij. q. iij. §. j tẽ in
criminali. v. j tẽ testꝫ. Ergo nec socer. cũvicẽ
parũꝫ obtineat. vt. ff. so. ma. l. qz parẽtes.
i castrẽsi aũt peculio. si filiꝰ añ missionẽ te
stamẽtũ fecerit. pñ testꝫ adhiberi pt. vt. ff. ꝺ
testa. l. q̃ testõ. §. i. sz postq̃ missus ẽ nõ pt.
Isti. de testa. §. i testibꝰ. vide qꝺ no. ꝙ archꝺ. i
all'. v. j tẽ testꝫ. ¶ Sz q̃ro ⁊ i dubiũ reuoco.
an ꝓdicta. l. parẽtes hẽat locũ in quocũq;
parẽte. Rñdeo sic. qz gñalr loq̃tur. gº. ⁊c.
p. l. i. §. gñalr. ff. de lega. ꝑstã. bo. po. peti.
Sz ꝑm videt. qz pñ pt cẽ testꝫ filij fa. militꝫ
in. l. q̃ testõ. §. ꝙ ꝓniũ. ff. de testa. Item ẽ emã
cipato qz ex suo nõ est i ptãte. cessat rõ ⁊ su
spicio. l. parẽtes. ꝺ. all'. ⁊ alie suspitiões. j tẽ
ista rõne qz scribere legatum in testõ ⁊ de
ponere testimoniũ stꝫ paria. sic i tabellio
ne. i. l. domici⁹. ff. ꝺ testa. Sz certũ ẽ ꝙ pñ
pt scribere legatũ filio emãcipato i testõ.
gº. p ipo deponere. ⁊ eoꝝ. chi. nñ contra. s. ꝙ
nõ admittat filiꝰ emãcipatꝰ p pñe. nec pñ
p filio ⁊ bñ. de qº p chi. i dcã. l. pentes. do
mesticũ. pcor. iij. q. iij. §. jtẽ i criali. v. j tez

etiã.ꝛ.C.de teſti.l.etiã. ¶ Et nota q̃ teſtꝫ domeſticꝰ nõ admittit.vt ff.ꝛ in dictꝫ iuribus.ō.allatꝫ. Fallit tñ.C.de repud.l.ꝓſenſu.circa fi.ex̃ de teſti.c.veniẽs in.ij.ex̃ quima.ac.po.c.videſ. ¶ Nota.ij.q̃ domeſticꝰ dr tribꝰ modis.ꝓmo oẽs q̃ ſtꝫ de eadẽ cognatiõe.vt i.l.vnica.C.de emẽda.ꝑpiquorũ. Secõ appellãr domeſtici oẽs illi q̃ ꝓtinent familie appellatiõe.i.l.ediles.§.i.ff. de edil.edic.ꝛ cõtinent ſub noĩe familie. vt in.l.pnũciatio.ff.de vbo.ſig. Interdũ illi vocãtur domeſtici:q̃ ſtꝫ ꝓditiõi ſubditi,vt coloni ꝛ alij.de q̃bus hr̃ in.l.pñti ꝓpoſi.C.de his q̃ ad ec.cõfu. Et itelligit de ꝓſonis domeſticꝫ dcã.l.etiã de ꝓſonis que morãr i domo alicuiꝰ q̃ ſtꝫ ꝓditionate.vt ſuus.filiꝰ ꝛc. Sꝫ ꝑt dici ſm chi.ꝛ pe.q̃ di cunt domeſtici oẽs ꝓſone q̃ ſunt i domo alicuiꝰ:ſiue ſuitores. ſiue ſui.ꝛ filij. ſiue alie oẽs ꝓſone familie appellatiõe cõtinentes.ꝛ de his itellr hic ꝛ dcã.l.etiã.vt i.l.reſpiciendũ.§.furta domeſtica.ff.ō peti.here.vide qđ no.ꝑ ber.ꝛ hoſti.i.c.in lr̃is.ex̃. de teſti.ꝑ ff̃ vide qđ ſcꝑſi.ō.in vſa.cxiiij.ff̃ qđ iure eſt ſetõr.ſup vbo termiatorꝝ.i.q. vlti.q̃ incipit.qõ ꝓponit.v.duo paſtores ꝛc. Ibi certũ eſt eñ ꝛc.ꝛ in vſa.cxxiij.aliꝫ nãq̃.ſup vbo magnã familiã. ¶ Quid ſi deſijt eſſe domeſticꝰ. Itez q̃d de agnato ꝛ cognato.cõiuge.ſocero.ꝛ vaſſallo.vide i ſpe.e.ti.§.i.v. Itẽ excipit q̃ eſt domeſticꝰ. ꝛ v.ſeq̃ntibꝰ.vbi dic̃ q̃ cautela eſt: ſi non poſſum ꝓbare:niſi ꝑ familiares meos.q̃ piciã ipos de domo.ꝛ poſtmodũ facta ꝓbatiõe per ipos:potero eos recuperare.

¶ Quero ſcõdo.an maritꝰ ꝛ vxor poſſint ſibi ferre teſtimoniũ. Rñdeo nõ.q̃ ꝓſumitur domeſticũ.ꝛ vna domꝰ viri ꝛ vxorꝫ in l.i.§.ſi viri.ff.ad ſilley. Itẽ ꝛ ſi maritus eſt mortuꝰ ꝑpter eiꝰ mortẽ daf dilatio vxori ꝛ cõtra in.l.i.terdũ.ff.de iudi. ¶ Iñ autẽ vxor cõpellaf ferre teſtimoniũ in cã mariti. Et dic̃ q̃ ſic.ſi ꝓducaf cõtra maritꝫ.ꝛ vbi deficẽ facultas ꝓbãdi.vt in ſpe.ti.ō te ſte.§.i.v.q̃d de vxo.ꝛ §.plr.v.ſꝫ nũq̃d vxor Contrariũ eſt vitas.vt nota ꝑ chi.in.l.etiam.C.de teſti.q.vlti.ibi.ꝛ idẽ eſt in vxor.ꝛc. ¶ Quero tertio:an frater poſſit ferre teſtimoniũ in cã fratris.ꝓſequre vt no.per hoſti.in ſumꝫ.ti.de teſti.§.q̃s poſſit.v.in cõtractibꝰ.ꝛ tenet q̃ nõ:q̃ domeſticus reputaf.de quo vide ꝑ chi.i all'.l.gentes.C. de teſti.ꝓ his vide etiã qđ nota ꝑ hoſti.in ſumꝫ.ti.de teſti.§.q̃s poſſit.v.q̃d de vxor. ꝛ ꝑe.bo.in dcõ.c.in lr̃is.vbi vide late de his ꝑ hen.bo.ꝛ in.l.etiã ꝑall'.C.de teſti.ꝑ chi.bar.bal.ꝛ jo.de gau.ꝛ ꝑ chi.etiã in allegata.l.gentes.C.de teſti.qđꝫ ſcẽptuz eſt per me.ō.in vſa.clxj. Si q̃s ꝑ pecuniã.cuz ſuis remiſ. ¶ Quero quarto ex̃ ter.an frater fratrẽ de crimĩe leſe maieſtatꝫ accuſar poſſit.ter.optĩe videt facere q̃ ſic in.l.plr. in fi.C.q̃ accu.nõ po.ꝛ hoc tenet chi.ꝛ bene in.l.ſi magnuz.C.e.ti. ¶ Quero q̃nto an frater fratrẽ de crimĩe hereſis accuſar poſſit. Rñdeo ſic.vt in.c.lr̃as.ex̃ de ꝓſumptiõib⁹. ¶ Quero.vj.an pr̃ filiũ accuſare poſſit.ſi eiꝰ vite inſidiatus fuerit. Rñdeo ſic.de hoc eſt glo.in.l.ij.ff.de publi.iudi.i vbo capitaĺ.in fi. ¶ Quero.vij.q̃d ecõtra an filiꝰ pr̃eꝝ accuſare poſſit.glo.eſt ſingularis q̃ nõ.in.l.hij tñ oẽs.ff.de accuſ. Tu vo circa hoc ita diſtigue:q̃ aut loq̃mur i nõ emãcipato.ꝛ tũc in ciuilibꝰ nõ põt.ff. de iudi.l.lis nulla. Tu dic q̃ ō iure cathalonico eſt Secꝰ etiã ſi nõ ſit emãcipatus vt.ō.in vſa.cxxvj. Statuerũt etiã.vide qđ ibi ſcꝑſi. Si i crimĩalibꝰ.tũc ſiue ſit enorme delictũ.ſiue nõ.põt de eo patrẽ accuſare. Sed cõpellit eũ pr̃ emãcipare.vt.ff.de minuꝝ.l.ꝓtor.§.ſed ꝛ ſi q̃s.ꝛ ibi nota.ꝛ.C. ō ſpectacul'.l.lenones.li.rj. Aut loq̃mur in emãcipato.ꝛ tũc in ciuilibꝰ põt patrẽ accuſare.venia obtẽta.C.de in ius vo.l.ij Si in crimi.tũc põt.ſi crimẽ ſit enorme. alĩs nõ.vt dcã.l.ꝓtor.§.ſꝫ ꝛ ſi q̃s.ō.all'.ꝛ ar. ff.ō accu.l.hi tñ oẽs.ꝛ.C.qui accu.nõ po. l.ꝑpter.ꝛ.ff.ad.l.cor.de ſic.li.ij. ¶ Quero

viij. an socius socij accusare possit. vide qđ scripsi. ō. in vsa. cxxxij. pstitue crūt igit. sup vbo seniores in. q. xix. xx. z xxj. dic vt ibi. z vt no. per chi. in all. l. si mag^{m}. C. q accu. non po. Et de materia accusatiōis vide qđ scripsi. ō. i vsa. lxxxviij. nulli^{9} vnq^{9}. v. iudices sup vbo accusatores. cū suis remiss. z i vsa. cj. de cōpositiōe. i glo. ij. z sup vbo accusare Jn alia. v. z ē^{a} ps. Cōcor. iiij. q. iij. §. jtē in crimiali. v. jtē duo ffres. Jn reppria. v. z ē. iij. ps. pcor. i dcō. §. jtē i crimiali. v. jtē null^{9}. Z est^{9} vide qđ no. in dcō. v. jtē null^{9} Aut iudex. pcor. C. ne qs i sua cā iudicet. i rub^{9} z i nig^{o} ¶ Quero an z qñ qs possit ee iudex in cā ppa. vide qđ remissiue scpsi ō. in vsa. lxxx. iudiciū in curia datū. sup vbo a iudice. in. q. penl. De re filij. v. z ē. v. ps. Filius em̄ grece. i. amor. ¶ Et no. q filius z filia z familia dicti st^{9}. ipi em̄ primi in ordīe nascētiū eristūt. Nā p fuis abusiue familia dr. Est aūt qdriptit^{9} ordo filiorū. Primogenit^{9} añq^{9} nullus. ō lr i euāgelio. Peperit filiū suū primogenitū. z no. xxvij. q. ij. c. genuit. in fi. Unigenit^{9} post^{q} nullus. de hoc ex̄ de ver. sig. c. Nā et ego Medi^{9} inter oēs. Nouissim^{9} post omnes Jdē z minim^{9}. Filij aūt ideo i legib^{9} liberi appellant̄. vt a suis secernātur qz sic seruus in dñi ptāte est. sic fili^{9} est i ptāte pris sm̄ pap. put refert archiđ. xx. q. iij. c. pēs. Filius ¶ Nota q fili^{9} i cā pris iudex ee pt vt ff. z iiij. q. iij. §. jtē i crimiali. v. fili^{9} etiā ibi. nā z iudicē ē. vide qđ ibi no. Sic z pt esse arbiter in cā patris. vt in dicto v. fili^{9} etiā. z. ff. de arbi. l. qn etiā. Altero vo. v. et est vj. ps. ¶ Et nota q. ō. i. v. pri. habet q pr̄ in cā filij iudex esse pt. z ecōtra. hic aūt improbat̄ eor̄ iudiciū. Quid dicēdū. Dicas q primū est vm̄ psentiētib^{9} ptib^{9}. ff qro ipis dissentiētibus. tā per viā recusatiōis q alia iusta cā z pbabili. ideo sequtur i textu hic. v. altero vo inuito ē. z bñ. De causis vo recusationis. vide qđ no. i. c. ij. vt lic. nō pteſt. g ber. z in. c. insinuāte. ex̄ de offi. dele. i gl. z p jnno. ibi z p me. ō. in vsa. lxxx iudiciū i curia datū. sup vbo a iudice.

ffirmantis. clxviij.

a Casus. Affirmāti pbatio i cūbit. necnō iuramentū iuder certiori ptiū deferre dz. pbatioq; in testib^{9}, instrumēt^{9}, aut indicijs verisimilibus consistit. Nā iuramentū per se nō est pbatio. h. d. Et diuidit in tres ptes. Prima in prin. scda ibi. v. sacramentū. tertia ibi v. pbatio. vide tex. Affirmantis. pcor. l. ij. ff. de pba. vbi dicit q ei incumbit pbatio qui dicit. nō ei qui negat. pcor. etiā. l. actor. C. e. ti. z. c. vt nostrū ex̄. vt ec. bñ. ibi cū dicit. Actore non pbā te. is. s. reus qui conuenitur etiā si nihil. prestiterit. i. probauerit: debet absolui. similis textus habetur in. c. cum ecclesia. sutna. extra de causa po. z proprie. z in. c. vltimo de iureiuran. hec regula tamē fallit in pluribus casibus notatis in allegato. c. vt nostrum. ibi vide. Et quod dictuz est in actore: idem dicendum est in reo in sua exceptione. cum sit actor. scilicet accidentalis in ipsa. Nam actor est actor originarius. De materia vo exceptionū vide qđ no. p hosti. i sū^{a}. z p B^{m} in spe. ti. ō. excep. p totū. Negāt^{z}. de mltiplici negatiā z materia ipi^{9} vide ad plenū p ber. hosti. jo. an. z hē. bo. i. c. bōe. i. i. §. porro. ex̄ ō. et̄c Et vide qđ scpsi. j. e. vsa. v. pbatio. i glo. iij in nota. ij. Sacramentū. v. z est scda pars Prosperit. Et hoc intellige inspectis psonarū z cause circūstancijs. vt in dcō. c. vlti. de iudiciis. in fi. s. que sit melior z que pstantior. z quis melius scit veritatē vt ei deferatur: de cuius facto agitur. vt extra qui ma. ac. po. c. videtur. z in hoc persistit vsa. nr̄. ¶ Jux qđ qro qñ sit deferendū iuramentū. Sic distingue: qz aut est plene pbatū. z tūc nō defert. ex̄ de pba. c. ij. aut nullo^{o} est pbatū. z tūc etiā nō defert vt i all̄. c. vlti. §. sane. de iudiciis. fallit in casu

bus. vbi iura deferũt iuramẽtũ. de q̃bus habes ibi ĩ glo. sup̃ v̄bo famosa. Aut ẽ semiplene ꝓbatũ. ⁊ tũc deferri p̃t. etiam si ab vtraq; ꝑte sit ꝓbatio semiplena. vt i. c. vlti. p̃all'. Aut ab vna ꝑte ꝓbatur plene. ⁊ ab alia semiplene. puta actor ꝓbat ĩtẽtionẽ suã ꝑ duos testes. vel ĩstr̃m. Re⁹ v̄o per vnũ. ⁊ tũc nõ defert̃: sz iudicat̃ ꝓ actore. C. de ac. ⁊ obli. l. negãte. ⁊. ff. de ꝓba. l. cũ de ĩdebito. ¶ Si v̄o q̃ras cui sit deferendum distingue: qꝛ aut alter est vilis: ⁊ alter honestus. ⁊ tũc defert̃ honesto. ex̃ de p̃sũp. c. illud iux̃ fi. ar. de cohi. cle. ⁊ mli. c. cl'icos. Aut q̃libet est dign⁹: ⁊ tũc distigue: aut ẽ p̃sũptio ꝓ altero. ⁊ tũc illi defert̃ iuramẽtũ. siue sit actor: siue reus. ex̃ de ꝓba. c. ex lr̃is. ⁊. c. lz circa fi. aut est p̃sumptio. ⁊ tũc distigue: aut vna p̃sũptio est fortior alia. ⁊ tũc defert̃ ei q̃ fortiorẽ p̃sumptiõem hz. no. i. c. mlieri. ex̃ de iur̃iur̃. vel a iudice: vt h̄ in nr̃o vsa. aut ãbo stz pares. ⁊ tũc defert̃ iuramẽtũ reo. ar. ex̃. de fi. ĩstru. c. ĩter dilectos. §. fi. ⁊ de reg. iur̃. ĩ obscurz. li. vj. de q̃ in spe. ti. de iuramẽti delatiõ. §. vnico. et latissime ꝑ hẽ. bo. in dcõ. c. vlti. de iur̃iur̃. ꝓbatio. v̄. ⁊ est tertia ꝑs. ¶ Sz q̃ro in q̃b⁹ ꝓbatio ꝯsistit. dicvt h̄ in tex. Testibus. vt ff. C. ⁊ ex̃. d testi. ꝑ totũ. saltẽ ꝑ duos testes fide dignos. ⁊ om̃i excep. maiores. naz in ore duoꝝ vel triũ stat om̃e v̄bũ. Matth. c. xviij. ⁊ Jo. c. viij. ⁊ ex̃ de testi. c. ĩ oĩ negoo cũ suis sy. Aut cartz. s. instr̃is fidẽ indubiam gerẽtib⁹. Nã si dubiũ eẽt de ip̃is. tunc recurrẽdũ est ad cedã: seu ap̃siaz ip̃oꝝ: cui maior fides adhibet̃. vt no. ꝑ bar. i. l. sempronius. ff. de le. ij. ⁊ adde qd le. ⁊ scp̃si. s. in vsa. cxlviij. Si q̃s testm̃. sup̃ v̄bo. cartã firmã. ⁊ sup̃ v̄bo Scriptas. ¶ Et nota super exhibitiõe ĩstr̃oꝝ. ⁊ fide eoꝝ. ꝙ si vn⁹ testz qui est scp̃t⁹ in instr̃o ꝓ instr̃o diceret. Et oẽs alij q̃ erãt ibi scp̃ti ꝯdicerẽt. magz credit̃ instr̃o q̃ testib⁹ oĩb⁹: q̃ cõtradicunt. ⁊ ad h̄ p̃t ĩduci ꝙ magz credẽdũ ẽ voci mortue q̃ viue. ff. de ꝓba. l. celsus. cum cõcor.

Itẽ alia rõne: qꝛ sp̃ luenit̃ in iur̃ magz eẽ credẽdũ instr̃o q̃ testib⁹. vñ sic est si vn⁹ vl' plures testes stz scp̃ti in instr̃o: q̃ dicãt ita eẽ sic ꝯtinet̃ in instr̃o. ⁊ oẽs alij dicãt non ita eẽ: neq; ita fuit dictũ. sic ibi cõtinet̃. et hoc p̃t colligi ĩ scholarib⁹. qm̃ doctor dic̃ mlta in scholis. ⁊ maior ꝑs inde iurauit. ꝙ nunq̃ dixit: ⁊ tñ v̄m est ꝙ dixit: ⁊ sic est in ꝓposito. igr̃ ⁊c. ¶ Nota scdo. ꝙ ꝓbatio q̃ fit ꝑ negatiõez cõtra publicũ instr̃m nõ est admittẽda: nisi forte oẽs testes scp̃ti in instr̃o ꝯdicerẽt instr̃o. Sed his contradic̃ l. ff. quẽad. te. ap. l. i. sed ibi tabule nõ erãt publice sz p̃uate. ideo nõ est mirũ. si suspecte habeant̃. hic aũt sane ⁊ publice sunt. igit̃ ⁊c. ¶ Sed q̃d si tabellio cõcordet cuz scp̃tura instr̃i. ⁊ oẽs alij dissentiãt ab ĩstrumẽto. v̄bi gr̃a. jn p̃mo casu. lõgũ forte pactũ est insr̃tũ in instr̃o. vel plures ꝯditiões ⁊ varie stz implicate apposite. et tũc dicat̃ ꝙ magz credendũ est ĩstr̃o q̃ testib⁹. dum tñ notari⁹ suspect⁹ nõ haberet̃ cõsanguinitatz rõne. vel al's. nã tũc stãdũ est dicto testiũ. cũ talis suspectio siue p̃sumptio esset violẽta ꝯtra eũ: ꝑ quaz posset iudicare cõtra eũ iudex. fac̃ optime ad h̄. c. lr̃is. ⁊. c. tertio loco. ex̃ de p̃sump. ¶ Sed q̃d si duo testes in ĩstrumẽto scp̃ti deponũt vt ĩ eo cõtinet̃. nũq̃d credit̃ instr̃o. Rñdeo sic. et ita ĩtellr̃ qd no. i. c. tertio loco. ex̃ de ꝓba. Sec⁹ aũt si nõ deponãt. vt in ĩstr̃o cõtinetur. sz dicũt se nõ recordari: vel stz mortui Dic ꝙ eo tũc si duo testes iurati ⁊ idonei deponãt cõtra ĩstr̃m vincũt ip̃m. dato ꝙ in eo sint plures testes scp̃ti. etiã cẽtũ. qꝛ ĩ volũtate notarij ẽ scribere testes tot quot voluerit vñ iustũ est ꝙ maior fides adhibeatur duobus idoneis testi. iuratis q̃ tali subscp̃tiõi testiũ. ⁊ notari⁹ qui est solum vnus. de quo vide plenius per Innocen̄. Hostien̄. Johãnem andre. ⁊ alios in allegato. c. tertio loco. de proba. ¶ Sed quid si Tabellio dicat nõ recordor ꝙ fecerim hoc instr̃m. vel dicat nõ feci. nũq̃d ꝓpter

ꝺerogabit fidei ſcripture. nō credo qm̃ ta bellio ꝑt ꝺicere ꝑ malitiā. Sz qz de his nō ꝑt certa forma dari. iō lex cōmittit ide iudicis arbitrio. de quo vide qꝺ ſcꝑſi. ā. in in vſa. cxix. ſolidos. ſup ẏbo arbitriū iu dicis. z tūc pacta arbitratiōe ꝓdicta ſcire poterꝭ ecertiſſime q̃ta fides fuerit teſtib⁹ adhibenda ¶ Quid ergo erit: ſi oēs teſtes ſcꝑti in iſtrō: vel maior ps. vel alij ꝓdicāt iſtrō. q̃ aliud ſcꝑierat notarius. q̃ in ꝓhen do dictū eēt. z ipe ſol⁹ aſſereret ꝑm. nūqꝺ ꝑ ualebit aſſertio ipius notarij. Rñdeo ſic qz teſtes ſingulares eēnt in teſtionio. quia ſingularit interrogarent. fac ad ẖ ex. ō elec. c. cū dilect⁹. Et no. ꝑ hoſti. in. c. ad audiē tiā. ex de ꝓcp. Et de diuerſis noīb⁹ notarior. ꝺic vt notat. C. de tabul. l. vna. li. x. ꝛc. ¶ Et quot modis ꝺicat q̃ carta aliq̃ ſit falſa. ꝺic vt no. i. c. in meoriā. xix. ꝺi. Ar gumēris. i. admiculis: q̃ forte cū vno teſte ꝓbāt. vide ſup his qꝺ notat ex. de fiꝺ. ob ſtē. c. cū dilect⁹. ſup ẏbo. vn⁹ ſol⁹. vt ꝺic ar gumētis. q̃ ꝓbāt mā in hoc caſu. vt ꝓbat in. c. ad aplice. ō re iuꝺi. li. vi. de ō le. z no. de ꝓſump. c. literas. z q̃ fiꝺē facit. patet de homi. c. ꝑ hūani. e. li. ¶ Et nota q̃ ar⁹. e rō rei dubie faciēs fiꝺē. vñ ar⁹ argute ſuē tū ōz. qz rei dubie fiꝺē fac vt ꝓſert. z ob ō ōz ꝓbatio ſiue oſtentio. ad ẖ facit qꝺ le. z nota. in. c. inter q̃tuor. ex de cri. pegri. Veri ſimilib⁹. i. manifeſtis indicijs. Sic expoſit archi. in. c. accuſat⁹. de here. li. vi. z ita ſtat hic. ¶ Et ſic nota q̃ indicia ꝓbāt. de hoc le. z no. i. c. excōicam⁹. ex de here. i viti. gl. z i ꝺcō. c. inter q̃tuor. i glo. nō ꝺic. z q̃ ſi. ſtat leg. c. trāſmiſſe in ſi. de rei. a. c. nō ſolum. v. aut cuiꝺam. li. vi. z i all. c. ꝑ humani. i fi. Nō eſt ꝓbatio. ſub. qꝺ ad min⁹ eſt oē litis finis. vt no. ā. i vſa. xx. Et ſi q̃s ad aliquez. in glo. ij. fac. c. z ſi xp̃s. de iur. iur. v. alioq̃n

partes diuiſit totidem. In ꝓma ſiq̃dem conditor vſatici preſentis ſtatuendo. he dificantē in alieno ſolo punit. In ſecūda hedificantē bona fide remunerat. In ter tia hedificantē mala fide cōdempnat. in quarta declarat cōductorē ſine culpa dñi domū deſerentē ꝓductā puniri. In quīta ānectit a ꝓductore nūciate cōpulſo domū deſerēte ꝓductā reꝑari. In ſexta cōcludit id qꝺ dictū eſt de hedificāte bona vel ma la fide. idem intelligat in ſeminante ꝛc. Et hoc habeat ꝑ caſu ſumma⁹. Prima ps ē in ꝓn. ſcꝺa ibi. v. ſz nūc. tertia ibi. v. ſi vo. i. q̃rta ibi. v. ſz ſi. q̃nta ibi. v. ſi vo. ij. ſex ibi. v. q̃cūq̃. vide tex. Solū. eſt. hucuſq̃ ſimil tex. hꝝ inſti. de re. di. §. ex aduerſo. z. C. de re. ven. l. ij. in ꝓn. vbi ōz fin bal. q̃ cui⁹ eſt inferi⁹ iure ſoli. ei⁹ eſt ſupius. z diſſoluto materiato. materia reuertit ad ſua inicia qꝺ nota. Sed nūc. v. z eſt ſcꝺa ps. Bona fi de. l. ab initio. z ex poſt facto cū hedifica uit. Nam ſi anteq̃ hedificet ſit bōe fideī z cū hedificat male fideī. ſic eligit quedā media via. ita vt neq; male fidei puniat. neq; bone fidei expenſas ꝓſeruet. vi. ff. de re. ven. l. iulianus ſi aliena. q̃ eſt huic vſa. Ꝑria. ꝺic vt ibi no. Hedificauerit. ¶ Que ro qꝺ ſit hedificare. ꝺic q̃ hedificare eſt e des facere in altum edere vel componere. vnde hedificatio noua conſtructio. z con ſtructio in multitudine lignoꝝ vel lapi duꝝ ꝺicta ꝓſtructio. q̃ eſt ꝓpoſitio. ita no tat archi. fin pau. xviij. q. ij. c. quidā. l ꝓn. Suū eſſe. etiam ſi alius habeat ibi vſu fructum. inſti. de here. inſti. §. i. Si vero mala. v. z eſt tertia ps. In alieno. Sub. i quo hedificauit de ꝓpria materia. volun tatē. vt qz ipe dñs nūciet ei nouū op⁹ fm formā a iure ſtatutā. ¶ Et ſic no. q̃ in nūcia tiōe noui opis hēs iſtā cautelaz. q̃ ſi aſſ nūciatiōem aliq̃d fuerit cōſtructū. z poſt modū nūciatū fuerit nouū op⁹. q̃ facias menſurari nouū op⁹ cora bonis teſtibus in latitudine. lōgitudie. z ſpiſſitudie. Ets

ſ Aquis in alieno. clxi

q̄ si post nūciatiōez fuerit hedificatuz. q̄ scias: ⁊ ꝓbare possis q̄tū demoliri debeas. si forte ex aduerso denegaret. vel inde fieri facias publicū instr̄m. al's nō demoliret totū op⁹. qd̄ eēt factū pt⁹ nūciationē cū nō sciret q̄tū eēt. ex quo ꝑs aduersa negaret. qꝛ ī re dubia certa nō p̄t ferri snīa. xj. q. iij. c. graue pe. de sāp. in. c. ex ꝑte. ij. ex̄ de v̄bo. sig. ¶ Nota scd̄o q̄ q̄druplex ē effectus denūciatiōis. Prim⁹ qꝛ q̄cq̄d factuz est post denūciatiōez. siue iuste siue iniuste demoliēdū est. ex̄ de no. op. nū. c. i. Secūdus vt denūciatio rē afficiat. i. ad quēcunq̄ possessio veniat teneat. ex̄. e. ti. cuz ex iniūcto. ff. e. l. vlti. Terti⁹ vt si cui facta est denūciatio nō vult se defendere in euz trāsferat ꝓbatio. ff. e. si p⁹. Quart⁹ qꝛ vbi fit denunciatio viua voce in hedificātem trāsferat possessio: lz nō possideret. al's secus qn̄ fit ꝑ iactū lapilli. ff. e. l. de pupillo. ⁊ l. i. §. in opis. ¶ Sz q̄ro nūq̄d denūciatio noui opis pōt fieri die dn̄ico. dic q̄ sic libell⁹ p̄t dari. sic ⁊ denūciatio. ff. de adul. l. miles. §. sexagīta. ff. e. l. i. §. Itē no. ex̄. de iudi. c. vlti. ¶ Quero pōe tu hedificas nouū op⁹ in mei p̄iudiciū: vt hic. nūq̄d illud nouū op⁹ aūcte ꝓpria poto destruere sine aūcte iudicꝫ. Distīgue aut tu total'r hedificas in solo m̄o: ⁊ tūc ꝓpria aūcte poto destruere: Aut hedificas ī solo tuo. ⁊ aliq̄ ꝑs trāsit ī solo m̄o. ⁊ tūc aūcte ꝓpria nō potero destruere. ff. ad. l. acq̄. l. quēadmodū. ff. vti. possi. l. si duo. §. jtem videamus ⁊c.

¶ Quero pone q̄ ego denūciaui nouum op⁹ viua voce. postea volo denūciare ꝑ iactū lapilli. nūq̄d possim. Rn̄deo sic. qꝛ si ꝓponā ineptā petitiōez. aptam potero ꝓponere. ex̄ de iudi. c. exaīta. C. de eden. l. edita. Preterea id qd̄ fit incōtinēti inesse videt. ex̄ de elec̄. c. officij. ff. si cer. pe. l. lecta Dic q̄ nō potero. ⁊ est rō: qꝛ q̄cito nūciaui viua voce trāstuli possessionē meā ī alium. sz ita est: q̄ nēo p̄t mutare ꝯsilium in alteri⁹ p̄iudiciū. ff. d̄ no. op. nū. l. i. §. opis. ff. de regu. iur. l. nēo. ¶ Quero pone aliq̄s hedificat nouū op⁹. an in cui⁹ optiōe erit q̄ cautio de destruēdo opē admittat. De ista qōne apd̄ legistas stꝫ diuerse opīones Quidā dicūt q̄ in optiōe hedificantis vt det cautiōem de moliēdo opē. vel q̄ ꝓbet q̄ nō est ab opē desistendū. ff. de iur̄. do. l. pl'mq̄. §. vlti. Scd̄a opīo. aut denūcians possidet locū: in quo fit hedificium. ⁊ tūc est ei⁹ optio. qd̄ velit. aut cauēdo de opere moliēdo. aut q̄ ꝓbatiōes ꝑtis aduerse recipiant. Tertia opīo aut hedificat nouū op⁹ in loco p̄uato: ⁊ tunc statī hedificare p̄t ⁊ ꝓcedere ī opē: p̄stita cautiōe. Aut hedificat in loco publico. ⁊ tūc tenet specta re denūciās ꝑ spaciū triū mensiū ad ꝓbādū de p̄iudicio iurꝫ sui. Quarta opīo. q̄ in optiōe denūciātꝫ est. q̄ ꝓbet d̄ iure suo statī. vel īfra tres mēses. vel cautiōem recipiat. ⁊ hec opīo ꝯfirmat de iure canonico ꝑ. c. pl't. ⁊ vlti. ex̄ de no. op. nū. ⁊ hanc teneas. ¶ Quero nūq̄d in denūciatiōe q̄ fit ꝑ iactū lapilli sunt nec̄aria v̄ba. Rn̄deo sic admin⁹ q̄tū ad iudicē. vt ꝑpēdat an sit facta: vel nō. sic al's in m̄rimonio ex̄. de spō. c. tue. xij. q. ij. c. indigne. ff. de re. iudi. l. cōtumacia. ¶ Quero pone mut⁹ vult denūciare ꝑ iactū lapilli. nunq̄d stꝫ necessaria v̄ba. Rn̄deo nō. ar. ex̄ de spō. c. cū apud. et all'. c. tue s̄m Pe. bo. qui ꝓ maiori ꝑte notat p̄dicta in. c. significātib⁹. ex̄ de no. op. nū. ¶ Quero pone aliq̄s fec̄ citari aliquē sup nūciatiōe noui opis ad demoliēdum op⁹. qd̄ fuit factū. nunq̄d q̄cq̄d fuit hedificatū post citatiōez erit demoliēdū. Rn̄d° sic. si ille nō erat ī pos. loci. ī quo hedificabat. ad h̄ ex̄ de no. op. nū. c. i. ⁊ ij. Si autē erat in pos. tūc nō. ex̄ de ap. c. significāte. pe. bo. p̄dict⁹ in. c. laudabilē. ex̄. vt li. pen. notat h̄. De hui⁹ v̄o materia vide late per hen. bo. in. c. is cui. ex̄. de no. ope. nū. Et ꝑ hosti. in summa. e. ti. ꝑ totum. Sed si conductionis. v̄. ⁊ est quarta pars. ¶ Nota q̄ conductor est qui mercedez dat siue lo

gerium. Locator vero qui recipit illud.
¶ Nota secũdo ex hoc tertu penã ꝯ cõduc-
torez qui sine culpa domini. z necessita-
te aliq̃. domũ ꝓducta dimittit. fabroꝝ. i.
magroꝝ de lignamine vl̃ muroꝝ. sic. ff. ꝺ co
q̃ cer. lo. l. ij. §. julian⁹. Recuper. ad h̃ fac
qđ le. z no. ꝙ glo. z doc. ff. de acq̃. re. do. l. a
deo. §. ex diuerso. cũ. v. certe. ibi seq̃n. Si
vo culpa. v. z est q̃nta ps. ¶ Nota hic tres
casus. i q̃b⁹ cõductor domũ cõductã sine-
ꝑt. z expẽsas i opis factas recupat. ¶ No.
secdo q̃tuor casus i q̃b⁹ pot locator añ tps
locatiõis finitũ ejicere cõductorẽ. ꝑm⁹ si
debitã pensionẽ nõ soluat. Secds si dom⁹
ad vsus locatoris. q̃ ẽ dñs ẽ necãria. Tertiꝰ
si idiget refectiõe. q̃rt⁹ si ꝓductor male cõ
uersat in domo. vt. l. de lo. z cõduc. l. edẽ.
Rõnes spãlitatis in his q̃tuor casib⁹ vi-
de ibi ꝙ chi. z jo. de gau. ¶ Sz q̃d si cõduc
tor teneat i re cõducta meretrices z leno
nes. nũquid possit expelli añ tps. Rndeo
sic. q̃ vsuari⁹ mali⁹ ius hz q̃m ille cõductor
sz sic est ꝙ vsuari⁹. l. iste leno non ꝑt male
uti i. l. nõ aliter. ff. de vsu. z habi. g⁹ sit ex-
pellend⁹. In ꝓmiũ videt ꝙ. l. z ãcillarũ. ff. ꝺ
peti. here. Quid dicẽduz. chi. dic ꝙ si dñs
dom⁹ nõ patit dãpnũ et ista ihonesta cõ-
uersatiõe. vt q̃ dom⁹ cõducta erat sepata
ab illa in q̃ hitabat. z tũc nõ poterit ipm
expellere añ tps. vt i dcã. l. z ancillarũ. Si
aũt patit dãpnũ. q̃ iuꝛ domũ suam. z sic
diffamabat. z tũc pot añ tps ipm conduc-
torẽ expellere. Nec ob. rõ q̃ fit de vsuario
supra. q̃. l. illa nõ alr itellr sin predictã di
stictiõem sin chi. Et h̃ vin sm job. fab. q̃n
dñs tpre cõductiõis ignorabat cõductorẽ
ee talis vite. ꝙ meretrices poneret. q̃ tũc
hñt locũ predicta. Als aũt si sciret: iputa-
ret sibi: q̃ nõ posset. de quo ꝙ hosti. i. c. ꝓ-
pter. exꝰ. de lo. z cõduc. jo. de gau. in dicta
l. edem. adde qđ sepli. ã. i vsa. x. cines i glo.
ij. in. q. iij. z. iiij. z. ã. in. e. vsa. v. pri. z. j. in
glo. seq̃n. q. i. Logit. ¶ Quero ex tertiꝰ. po
ne q̃ cõductor in reficiẽdo domuz plures
expẽsas fec. nũq̃d dñs teneꝰ illas sibi resti
tuere. Dicas q̃ aut cõductor bona fide di
ctas fec expẽsas. z tũc necessarias z vtiles
recupabit ꝙ doli exceptiõez. volũtarias ꝙ
abrasionẽ fuat: nisi ñ vellet dñs dare q̃n
tũ posset h̃ri his ablatz z coralis. vt. ff. de
re. ven. l. in fundo. dic ꝑle vt ibi no. Si vo
mala fide fec: necessarias cõsuat ꝙ offi cin̄
tudicz. cũ ñ possidet. Utiles ꝙ abrasionẽ
pseruat. volũtarias nllo⁹. vt. l. de rei. ve.
l. domũ. vide qđ ibi nota ꝙ bal. Quecũq̃.
v. z est lex ps. Seniat. ad h̃ fac. ff. de acq̃.
re. do. l. q̃ rõne i pn̄. z. §. ceterũ. cũ ibi nota
tis. vbi notat bar. ꝙ scptura cedit carte.
tabula vo picture quo ad dñiuz directuz.
pictura tabule quo ad vtile: z bone fidei
possessori daf retẽtio ꝙ impensis. bar. vbi
supra. l. i dcã. l. q̃ rõne. §. ifre quoq̃. ¶ Sed
q̃d si aliq̃s ex semie meo i alieno fundo se
minauerit: cõtra quẽ agã. Rndeo ꝙ semi
nãtez nõ: q̃ nõ possidet. nec dolo fec quo
minꝰ possidet. Itẽ nec ꝙ possidẽtẽ. q̃ citra
facto ml actũ est. Sz tu dic eũ teneri ad i
star tigni imũcti. q̃ tenetur idubie etiam
si positũ est ab alio. z habeat vel teneat.
h̃ fundaf ꝙ. l. si vo. §. positũ. ff. de his q̃ ei
vel effu. Et eadẽ qđ fit in plãtatz. z eoden
mõ solui. cũ sit rõ sillis. vt. ff. mã. l. luci⁹.
fi. i. fi. Et vbi cadẽ rõ ibi dz eẽ idez ius. v
ex de ꝓpti. c. trãslato. cũ ibi notatis.

Si q̃s ꝓmiserit. clxx
Casus. Promittẽs sub pẽ
dare alicui filiã in vxorez. e
nõ adimpleuerit. incidit i
illam. h. d. Et diuidit in duas ptes. ꝑm
ponit facti decisionẽ. secũda tpius narra
tionẽ. ꝑma in ꝓci⁹. secda ibi. v. z hoc fui
¶ Nota ꝑmo vt in summa⁹. ¶ Nota secꝺ
ꝙ huiꝰ vsatici ꝓditor fuit dñs Rex Petꝰ
primus. in eo decz causaz quare. vt hic ꝓ
tertu inserendo. Et de isto Rege Petro z ei
nobilitate. vide quod scripsi. ã. ꝑ vsatic
iij. cũ dõpnus. sup vbo hyppa[illegible] subiug

tor. in nota. lxviij. ¶ Nota. iij. q̄ ꝓnceps ⁊ comes barch̄. ex certa scia ꝓlegez statuere ꝑt. vt b. Et de hui⁹ vbo ex certa scia q̄d im portet. vide qō scp̄si. ō. i vsa. xxix. q̄ seniorē suū. i. ij. sup vbo pensabiliter. dic vt ibi. ⁊ habes sil'e vbū. j. i vsa. seqn. v. nos igit̄.

¶ Nota. iiij. q̄ mr̄imoniū de quo hr̄ hic res est fauorabilis. vt ex. q̄ ma. ac. po. c. vi det̄. ¶ Nota. v. q̄liter i matrimonijs com mittit̄ pena vt b. ⁊ j. in vsa. pri. ⁊ ita fuit̄ fin antiquos sapiētes barch̄. lz sit cōtra canones ⁊ ius romanū. Canones. vt ex. ō spon. c. gēma. ius romanū. vt. ff. de vb. ob li. l. ticia. hic i ter. allata in fi. vide qō ibi nota p bar. ⁊ in all'. c. gēma. p doc. ⁊ signā ter p hen. boych. vide etiaz qō le. ⁊ nota. p me. j. in vsa. seqn. ⁊ p chi. iñ. l. fi. C. de spō. Penā. ¶ Quero q̄dā magnus dñs cō trax it sponsalia siue mr̄imo^m cū appositiōe paruę pene. puta. C^m. q̄ habēdo respectū ad suā ptātez est nimis modica. Nunq̄d valeat pene appositio. dicit̄ q̄ nō p bar. in dicta. l. ticia. ff. de verbo. ob. post p̄nc. ⁊ in all'. l. fi. C. de spon. qz q̄uis modica sit te net vt hic. ⁊ j. in vsa. pri. lz sit ꝓtra ius cōe ⁊ ita fuari hz cuz sit lex a ꝓncipe edita. ex ex certa scia. qui oia iura tenet in scrinio pectoris sui. vt. c. lz. de cōsti. li. vj. Et h̄ fuit v. ⁊ est scda ps. Jn q̄ disponit̄ de facti narratiōe: vt in code. v. cōtinetur.

Um in celebri curia. Clxxj. Casus. Cōmittit̄ pe na ꝓ matrimonio cōtrahen do appositā: ⁊ q̄rit̄ seruāti fi dem. h. d. Et hz duas ptes. Jn p̄ma ponitur facti narratio. in scda ibi. v. nos igit̄. eius puisio. vide ter. ¶ Nota p̄mo vt i sūmario. ¶ Nota scdo. q̄ vsa tici p̄ncipis cōditor fuit dñs rex Jac. j. dig̃ester ex certa scientia ipm statuēdo. ⁊ cām q̄re inserendo. Et de ipso rege ac excellētia ⁊ ꝓbitate suis. vide qō scp̄si. ō. in vsa. iij. cū dōpn⁹. sup vbo. hyspanie subiugator in. lxix. nota.

¶ Nota. iij. p̄m glo. ordi. q̄ in hui⁹ vsa. cō tētio ꝑp̄ssa i p̄ntia dñi regis Pe. j. patris hui⁹ regis Ja. ꝓdicti mota fuit int̄ Job. de mō. iu. ⁊ quēdā aliū ciuē barch̄. q̄ ꝓmiserat filiā suā nuptui tradere. pēa apposita si hoc nō i pleret. ꝓ h̄ fac vsa. ō. pri. Jōq̄ p fat⁹ dñs rex Ja. h̄ statutū siue vsaticū fec. pēa ꝓmissa. lz em̄ lex romana dicat. q̄ iho nestū visuz est vincl'o pene mr̄imonia astringi. siue futura: siue iā ꝯcta. vt. ff. ō verbo. obli. l. ticia. Tñ lex gotz. ꝓmittit. vt li. iij. ti. i. jus nasc. §. si qs. Sane vm obtinz qō dz h̄. ⁊ i. l. ꝓdicta. jus nasc. hec gl'. ordi. ꝓdcā. Sz tu dicas q̄ ō iure nō valet tale statutū siue vsa. ⁊ eccl'iastic⁹ judex ꝑt ihibere secl'ari nec exigat. nec ꝓcedat. jo. an. ⁊ hē. bo. i. c. gēma. in fi. ex de spō. Jstō em̄ securi⁹ est. ⁊ quo ad deū: ⁊ q̄ ad aiaz. mr̄imonijs. ¶ Quero ex lex. an ascriptici⁹ in uito dño mr̄imoniuz ꝯhere posit. Dic vt scp̄si. ō. in vsa. xxvj. placitū iudicatū. super vbo vassallū. i. q. xj. ¶ Pone aliqs est i carcere. ibi ꝯhit mr̄i^m. nūq̄d valet. dic vt scripsi. ō. i vsa. xvj. capt⁹. i gl'. ij. in. q. xviij. Et ō aliq̄b⁹ ꝓ mr̄imonio faciētib⁹. vide qō scp̄si. ō. i vsa. xxij. vnaq̄q; ml'ier. sup vbo ⁊ si virū. ⁊ in vsa. ex. sil'r de reb⁹. cū. ij. vsa. seqnti. ⁊ in vsa. cxlvij. vidua. qō i quolibz ipōrū scp̄si. ad hūc etiā vsa. p̄nt adduci in fauorē mr̄imonij q̄ scp̄si. ō. in vsa. cxxxviij. ō ītestatis. i glo. ij. in. q. xxvj. cū nō nll'is alijs. q. ibi seqntib⁹. Nos igr̄. v. ⁊ est scda ps. Precib⁹. i. supplicatiōib⁹. Et de materia supplicationū. vide qō scp̄si. ō. i vsa. xcj. aucte ⁊ rogatu. ij. i gl'. ij. post p̄n. v. j tē dic rogatu cē. cū pl'ib⁹. v. ibi seqn. De ꝓsilio fratruz. hic locut⁹ est dñs Rex more sūmi pōtifi cis. Et vide p h̄ statutū siue vsa. q̄l'r pēa in mr̄imonijs cōmitt̄. Nobiliū virorz. sub. tā eccl'iasticorz. q̄ secl'arium ibi tunc in curia Regia existentium. vtputa Episcopi. ⁊ abbates. Comites. Vicecomites. nobiles: ⁊ vasuasorez. quod ꝓbat. ō. in vsatico. lxxx. Judiciū in curia datū in fi. Ex certa

ſcia. ¶ Nota q̄ factū ex certa ſcia ꝓncipis robur obtinet firmitatē. etiā ſi de ſe nullū erat. ex de trāſac. c. i. de accu. c. ad petitionē. iij. q. vj. c. hoc q̄ppe. ⁊ ar°. C. de teſta. l. olim. ⁊. C. De diuer. offi. ⁊ appari. iudi. l. p baroziā. ſi. xij. p ꝫ vide qđ remiſſiue ſcpſi ſ. in vſa. pri. in gl. i. in nota. iij. Nō obſtā. ¶ Nota q̄ p huiꝰ nō obſtātiā aboletur l. ticia. ff. de vb. ob. Nā de illa loq̄t ꝫ. qđ p baſ per vſa. ſ. primū. vbi in fi. lex ipa allegata eſt: hoc em̄ ꝓnceps facere potuit derogādo tm̄ iuri ciuili cū iuri canonico derogare nō potuerit ꝓpter nō ħntez ptātez in illo. ꝓptereaq̄ dico q̄ de iure canonico tale ſtatutū ſiue vſa. ⁊. ſ. pri. mime valent neq̄ tenēt. Nā mr̄imonia libera ſt̄. vt ex. de ſpon. c. gēma cum ſua materia.

¶ Sed q̄ro an hoc ſtatutū ſiue vſa. ſit locale in tm̄ barch̄. an gñalis p totā cathaloniā Credo q̄ ſit gñal. ⁊ ſic hz locū p totā cath̄. ⁊ hoc ꝓbat ſua deciſio. necnō ⁊ ſolēnitas tā notabilis ⁊ ſingulariſſimā q̄ in eo cōdendo ſuata fuit. vt de ſe pater. ex preciꝰ ſiue ſupplicatiōibꝰ ciuitatꝭ barch̄. fuerit cōditꝰ. ⁊ nimirū cū hoc potiꝰ factū fuerit ex nēcitate q̄ ꝓpria volūtate. eo q̄ tūc qō ē in facto in ea dē ciuitate erat de hoc. vt. ſ. ē in vſa. pri. ⁊ hic. Sup quo vide qō ſcpſi. ſ. ē in. c. vſa. in glo. i. in nota. iij. Et ſic dicta ciuitas barch̄. p bono pac̄ ſubuenīdo ſi bi. ſubuenit toti cathalonie. qm̄ tuti° fuit tot̄ rei publice nedū ciuitatꝭ predicte. ſz etiā ꝓncipatus cathalonie ante tps occurrere q̄ poſt vulneratā cām remedium adhibere. vt. C. in q. cau. in inte. reſti. nō eſt ne. l. vlti. Et iſtō jdē dico. ſ. pri. vſatico

AD honorem. cxxij. Caſus. Purgatio ferri cādentis. vel aque feruētis. vel ſimiliuz deleta eſt. h. d. Et hz tres partes. Prima cām deuotā ponit. Scōa pretextu illius factū iniuſtū ꝓhibet. Tertia ne de cetero tale qđ fiat ꝓuidet. ſecunda ibi. ſ. candētis. tertia ibi. ſ. ita q̄ vide tertiū. Ad honorē. Sile vbuz habes ex. de auc. ⁊ vſu. pal. c. ad honorē. ⁊. j. in pac. ad honorē. i. ⁊. ij. Eius. i. xp̄i ieſu. Nō tēptab̄. Deutero. c. vj. Matb̄. c. iiij. ⁊. xxij. q. ij. c. q̄ritur. ⁊. xxiij. q. viij. c. ſi nulla. Candētꝭ ferri. ſ. ⁊ eſt ſcōa pa. Et dic cādentꝭ ferri. i. calentis a candeo. es. i. albere vel calere. hic añt ponit ꝓ calere: quia ferrū q̄to cādidius: tāto calidi°. ſm hugꝭ. in deri. c. cādeo. Hec em̄ purgatio eſt caracter vel ſignuz q̄ imꝓmebat in fronte: vel in alio loco patēti. cū ferro calido. ⁊ habes de hac purgatione in. c. ad audiētiā. ex de cri. fal. Aq̄ feruentis. i. calide. a feruco. es. i. bullire. ſcatere. calefieri. eſtuare. ſm hugꝭ. in deri. c. formō. Calidus em̄. da. duz. deriuat a caleo. es. i. eſſe vel fieri calidū. ⁊ ide caldaria q. calidaria. ꝫ hugꝭ. i deri. c. caleo. De huius vero purgatiōe habes. ſ. in vſa. i. in fi. ⁊ in vſa. iiij. De alijs nāq̄ ruſticis. ⁊ i vſa. ccj. de baiulis. ⁊ in vſa. cxij. marini. v. vro res ruſticoꝝ. ⁊ in vſa. cxiij. vere iudex. Qui ꝺdem vſatici quo ad hoc ꝓ hūc vſa. tm̄ renocati ſt̄ qđ no. Abolem°. i. delem°. Sic ⁊ hec purgatiōes q̄ vulgares dīr ⁊ aſſeruntur: nedū ab huiꝰ vſa. ſed etiā a iure canonico radicitus abolite ſunt. vt ex. de purgat. l. ꝓtū. vbi vide got̄. ⁊ hoſti. de hoc in eoꝝ ſummis. ⁊ dic vt ibi. Ita q̄. v. ⁊ ē tertia pa. Alicubi. ¶ Nota q̄ hec dictio locū deſignat vt hic. ſic ex. de coꝓ. cle. ⁊ mli. c. veſtra in ꝓn. ff. ad. l. ro. de jac. l. nauis hoc nuſce. §. pōt tm̄. de cōſc. di. v. c. nō oportet. ij. in fi. ⁊. xxviij. q. i. c. ſic em̄. v. ſi añt alicubi. Et ꝛponē alicubi. i. in alio loco: ſiue i alia pte. vel. i. alibi. Ultronea. i. ſpōtanea fac̄. i. q. v. c. preſentiū. i. §. de re iudi. c. paſtoral. §. eſt ergo i fi. i cle. ⁊. ij. q. i. c. notum v. nā vt ipe. ibi emulus vltroneꝰ. ¶ Et nota q̄ dictū vbū vltronea eſt adiectiuuz. et declinat vltroneꝰ. nea. ū. i. ſpōtaneꝰ. vel vltrior vltimꝰ. ⁊ penultimꝰ. a. ū. pene vltiꝰ ſ. q̄ eſt in ſcōo loco añ vltimū. Et cōponit

cũ ante.ꝛ ꝺ ꝛ antepls.a.um.qꝺ eſt in ſcꝺo loco añpenultimũ.ſm hug.ĩ ꝺcri.c.vltra

CVm inter nr̃os milites. clxxiij. Caſus. Qui reptat ꝓ treugis fractis.erꝑmere tenet. In qua re treuge ſunt fracte.h.ꝺ. Et diuidit ĩ duas partes. Prima opinatiue poſt factũ. ſcꝺa diſtinguẽdo eius deciſionez. ſcꝺa ibi. v. nos aũt. vide tertũ. ꝓ hoc vſa. fac. ſ. ĩ prima curia barch. dñi regis Ja. ij. c. xxv. Jtem q̃ ſi algu haura treues ꝛc̃. Et de reptamẽto ꝑtextu bauſie. vide ibi. c. xxiij. Jtẽ que ſi algun ſera reptat de bahia ꝛc̃. De reptamẽto aũt cõtra aliquẽ: q̃ bãnitus eſt facto ꝺ bauſia. ſiue ꝓditiõe. q̃ꝺ iurꝫ. vide. ſ. in curia Gerunꝺ. ipius dñi regꝫ Ja. ij. c. xxv. ſtẽ ſtatuim⁹ ꝛ etiã ordinam⁹ qꝫ ſi aliqꝫs fuerit reptat⁹ ꝛc̃. Treugis fractꝫ. ¶ Et quid ſit treuga. dic vt ſcꝑſi. ꝺ. in vſa. xcix. treuga data. Et ibi loq̃tur de treuga conuencionali. De treuga vo dñi: que canonica eſt: dic vt le. ꝛ ſcꝑſi. ꝺ. in vſa. c. xxj. ſi q̃s dixerit ſup verbo treugam dñi. ꝛ latiſſime de his ambabus treugis cõuẽtionali. ſ. ꝛ dñi vide ꝙ Jo. blanch. in ſum⁹. ſup fcu. ti. pl't. q̃ eſt. de pa. cõponẽda ꝛ te. ꝛ ei⁹ vio. ꝛ ꝓ hoſt. in ſum⁹. ti. de pace ꝛ treu. ꝙ totũ. Nos aute. v. ꝛ eſt ſcꝺa ꝓs. Procerũ. i. ꝓboꝝ hoim. vt. ꝺ. in vſa. iij. cum dõpn⁹. vide qꝺ ibi ſcripſi poſt ꝑn. ſup vbo ꝓboꝝ hoim. ¶ Et ſic nota ex hac lr̃a q̃ nõ fuit ꝓceſſuz hic ꝺ cõſilio militũ. merito qꝛ factũ tãgebat eos. Ambiguitatẽ. i. dubietatẽ. Et deriuatur ambiguitas ab ambigo. gis. i. dubitare. qꝺ cõponit ab am. q̃ eſt certũ. ꝛ ago. b. interpoſita. nã qui hz diuerſa iurꝫ argumẽta ꝓ ꝛ cõtra. directo nll'az partẽ tenet fixe ſeꝺ circuz circa voluit. vt in opinionibus nũc deciſis extra vt litꝫ. nõ ꝓtz. c. qñ. l. di. c. qꝛ tua. ꝛ ꝺ ꝓben. c. qꝛ ſepe. ꝛ hic. ¶ Et ſic nota q̃ in ambiguis nõ ꝑt eſſe certũ iudiciũ. xxxiij. ꝺi. c. habuiſſe. cuz glo. jo. ¶ Nota ſecũꝺo. q̃ ĩ ambiguis tutior via eſt eligenda. xlj. ꝺi. c. i. cũ glo. ꝛ ex̃ de homi. c. ad audientiã. de cle. exmi. c. illud. v. hz autez de ſpon. c. iuuenis. ꝛ de ꝓſbyt. nõ bap. c. veniẽs. Jta enĩ ipe dñs rex Ja. ꝓm⁹. in condendo hui⁹ ſtatutũ ſiue vſa. mediã viã elegit. qꝛ videꝺo factũ. ꝺ. in ꝓma parte hui⁹ vſa. contẽtũ fore opinatiuũ. Jꝺeo ipſe ꝺ in eius deciſiõe ſtatuit ꝛ ſtatuẽꝺo diſtinxit vt ſeq̃tur in lr̃a. ꝛ bene. de ambiguo autẽ ꝛ obſcuro vide qꝺ ſcꝑſi. ꝺ. in vſa. xxviij. ꝺ oĩbus nãq̃ cõibus cauſis. v. aliud in quo. ĩ q. xv. ꝛ xvj. Jn qua re. ¶ Et ſic nota ꝙ hoc ſtatutũ ſiue vſaticũ. cui⁹ cõꝺitoꝛ fuit dñs rex Jac. ꝓmus. qual'r qui reptat exꝑmere tenet. in qua re treuge ſtꝫ fracte. ꝛ ita ſcripſi. ꝺ. in ſumma⁰. Et hoc vm q̃n reptamẽtum fit treugarũ infrictarũ ꝓtextu. Jꝺez in alijs reptamẽtis qꝛ cã ꝺz exꝑmi in eis. ¶ De forma vo reptamẽtoꝝ vide late per Jac. de valleſica. Ja. calis. ꝛ me. ꝺ. in vſa. xxvij. batapa. ꝛ de formulis diffidamẽtorũ. vide ꝙ eundẽ Ja. ꝺ valleſica. ꝛ me. ꝺ. in vſatico. xlvij. cunctum malum.

¶ Inſigne hoc atq̃ preclaruz op⁹ qꝺ Manna ꝺꝛ Jacobi ꝺ Marquilles ꝓſbyteri ſup Uſaticis barçhñe vigilanti cura ꝛ diligẽtia emẽdatũ/ reuiſuzq̃ iuſſu ꝛ impenſis magnifici Jobis andree Riquer/ legũ doctoris/ ꝛ Judicis Regie curie: ꝛ de Regio conſilio. Impreſſum barçhinone ꝙ Jobem luſchner alamanũ felici numine Explicitum eſt. Anno dñi. M⁰. ꝺ. quito. ſeptima die Menſ ſeptẽbꝛ.

Deo gratias.